အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် {၂၇} ကျမ်းစာ

အဌသာလိနီဘာသာဋီကာ

နှင့်

မူလဋီကာနိဿယ

ပဌမအုပ်

{အဌသာလိနီအဋ္ဌကထာကို နိဿယအဓိပ္ပာယ် စုံလင်စွာဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားပါသည်။}

နုယူးဘားမောဘော်ဆကပ်ပီဋကတ်ပန်းတိုက်

အာမဏ္ဍုရဂ္ဂြိုဠ်။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေဌာနခွင့်ပြုချက်
အမှတ် (၇၆/၉၄) (၁၂)

စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်း မျက်နှာဖုံး
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၁/၉၅) (၁)

စုနှစ်	၂၀၀၂ စုနှစ် ဧအောက်တိုဘာ
အုပ်ရေ	၂၀၀၀
အကြိမ်	စတုတ္ထအကြိမ်
တန်ဖိုး	(၈၀၀)
ကွန်ပျူတာစာစီ	နယ်ပေးဘားမား မဟာဂန္ဓာရုံ အမရပူရမြို့။
ထုတ်ဝေသူ	ဦးမောင်မောင် (မြို ၀၃၂၇၃) မဟာဂန္ဓာရုံစာပေ ပိန်းတန်းရပ် အမရပူရမြို့။
ပုံနှိပ်သူ	ဦးမောင်မောင် (မြို ၀၁၈၂၄) နယ်ပေးဘားမားအေ၃(ဖ)ဆက်ပိုင်ကပုံနှိပ်တိုက်၊ မဟာဂန္ဓာရုံ မြင်းမူကျောင်း၊ အမရပူရမြို့။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏
ဘဝသံသရာ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသဆရာတော်လောင်းသူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်းရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်ဖြို့နယ် သရိုင်ရွာ ဦးဇောတိ-ဒေါ်အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၁၄)ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။

၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။

၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။

၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၁၈-နှစ်အရွယ်တွင် ပထမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်တော်မူသည်။

၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပထမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။

၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယအကြိမ် ၁၂၈၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။

၇။ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ "ပထမကျော်" အောင်မြင်တော်မူသည်။

၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ "သက္ကသီဟာစာမေးပွဲ 'ခေါ်' ပရိယတ္တိသာသနဟိတ မဟာစရိယ" ဘွဲ့ ရရှိအောင်မြင်တော်မူသည်။

၉။ ၁၃၀၃-ခု၊ ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၄၂)ကျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက် နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော် ငါးပါးမျှသာရှိ၍ ဖျံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော်ငါးရာ ကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသည်။

၁၀။ (လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) "အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ" ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

(ဂ) အရှင်စနကာဘိဝံသ၏ ဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

၁၁။ ၎င်းနှစ်မှာပင် နိုင်ငံတော်စာသင်ကျောင်းများ၌ မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ် (က) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊

(ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိဋ္ဌာရက၊

(ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိပဒိဝေါဒက၊

(ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ သြသာနသောဓေယျပတ္တပါဠက

အဖြစ်တင်မြှောက်တော်မူခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၁၇-ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ်အစည်းအဝေး ကြီးက ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပဥက္ကဋ္ဌ (ဒုတိယသာသနာဝိုင်)အဖြစ် တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၄။ ၁၂၉၇-ခုနှစ်၊ ပထမဦးဆုံးကျမ်းစာကိုရေးသားပြီးစီးတော်မူ၍ ၁၃၁၈-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလတွင် "နေဘက်ဆုံးဆယ်လမြတ်ဗုဒ္ဓ" ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် "တစ်ဘဝသံသရာ"အမည်ဖြင့် ထေရုပွတ္တိကို ကိုယ်တိုင်ရေးတော်မူခဲ့သည်။ ပဋ္ဌပကရဏဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယများကို ၁၃၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄) တနလာနေ့ ၁-နာရီအချိန် စတင်ပို့ချရေးသားချီ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက် နေ့မှာ ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။သုတ်မဟာဝါဘသာဋီကာကို ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့် ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၁၂-၇၇) သောကြာနေ့ပျံ့လွန်တော်မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ပါထေယျဘာသာဋီကာ ကိုပင် တစ်ရက်မျှသာ ရေးသားပို့ချခဲ့ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော်(၇၈)နှစ်အရောက် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂ရက် (၁၉၉၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇-ရက်) အင်္ဂါနေ့ ညနေ (၄)နာရီမိနစ်(၃၀)တွင် တစ်ဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

အခြေခံနိဿဒါန်း

သယံ ဗုဒ္ဓေါ သမ္ဘောဝေသိ, ဓမ္မေပိ ဓမ္မသတ္တိယော၊
အဟော နော တဿ သုတတ္တံ, အဟောာ နော ဓမ္မစိန္တနံ။

ယောဒိနော–ပါရမီတော်အား, စွမ်းပကားဖြင့်, ငါးပါးမာရ်နှင့်, အကြင်ဘုရားရှင်သည်, ဓမ္မေပိ–ရုပ်နာမ် ၂ ချက်, ဖြစ်တိုင်းပျက်သည့်, အသက်မနော, တရားသဘောတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဓမ္မသတ္တိယောပိ–တရားတိုင်း၏, ထင်ရှားရှိသည့်, သတ္တိအင်အား, စွမ်းပကားတို့ကို လည်းကောင်း၊ သယံ ဗုဒ္ဓေါ–ဗောဓိမဏ္ဍိုင်, ရိပ်သာမြိုင်ဝယ်, ကိုယ်တိုင်စဆွင်, သိမ်ြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍၊ သမ္ဘော–ဓေသိ–သိထိုက်သမျှ, ဝေနေယျကို, မြွက်ဟလုစ်ဖော်, သိစေတော်မူခဲ့ပေပြီ။

တဿ ဒိနသ–အောင်မြေနက်သန်, ဗောဓိမဏ်ဝယ်, အောင်လံစွင့်စွင့်, လွင့်တလူလူ, ထိုအောင်တော်မူမြတ်ဘုရား၏၊ သုတတ္တံ–တရားဓမ္မ, သြဝါဒဖြင့်, နေ့ညရွင်ပျော်, သားတော် (သမီးတော်) ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ အဟော နော–ကိုယ့်တွက် ကိုယ့်တာ, ကိုယ်ကျိုးပါသဖြင့်, ကိုယ့်မှာခုနယ်, သြော် .... ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ကြီးပါတကား၊ ဓမ္မစိန္တနံ–ဓမ္မသက်သက်, ကြောင်းကြီးဆက်၍, ဖြစ်ပျက်နေဟန်, ဖန်ဖန်ခွဲဝေ, ကြံစည်၍နေရခြင်းသည်၊ အဟော နော – ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ, သူ ငါတွေများက, အလင်းရောက်ဖို့, ဝမ်းမြောက်ရွင်ပျော်, သြော် .... အရတော်လေစွာတကား။

ပါရမီတော်အား။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို အာရုံယူ၍ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာဖြင့် ချမ်းသာအေးမြ နေလိုကြသော သာဝကအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပါရမီတော်များကို စဉ်းစားစိတ်ကူး၍ ကြည်နူးစေသင့်ကြပါသည်၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပါရမီတော်တို့ကို ဆည်းပူး စုဆောင်းတော်မူစဉ် အခါ၌ ဂုဏ်ပကာသန လာဘ်လာဘနှင့် ဘဝစည်းစိမ်ကို တောင့်တတော်မမူပါ၊ ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း၏ ချမ်းသာရေးကိုလည်း မျှော်တွေးတော်မမူပါ၊ ကရုဏာတော် ကြီးမားလှသောကြောင့် သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တင်နိုင်မည့် အရေးကိုသာ တွေးတော်မူခဲ့ပါသည်၊ ထိုသို့ တွေးတော်မူကာ ဒါန စသည် အလိလီသော ပါရမီများကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူရာ၌ ယခုခေတ် အထက်တန်းသူတော်ကောင်းတို့သော်မှ အတုလိုက်၍ မမိနိုင်အောင် မြင့်ခေါင်ကြီးမားတော်မူပါသည်။

မှန်ပါသည်– ဒါနပါရမီ ဖြည့်ကျင့်တော်မူရာ၌ သိမ်ဝမင်း၏ မိမိမျက်လုံး ကို ထုတ်၍ လှူခြင်း, ဝေဿန္တရာမင်း၏ သားတော် သမီးတော်ကိုလှူခြင်းမျိုးသည် ယခုခေတ် သူတော်ကောင်းတို့ ကြံစည်ဖို့မျှ ခဲယဉ်းလှသော ဒါနပါရမီ ဖြစ်ပါပေသည်၊ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း စမ္မယျနဂါးမင်းတို့၏ စည်းစိမ်ကြီးကိုစွန့်၍ အသက်ကို မငဲ့ကွက်ဘဲ ဥပုသ်စောင့်ခြင်းမျိုးလည်း ယခုခေတ် သူတော်ကောင်းတို့ စိတ်ကူးရုံမျှ ခဲယဉ်းလှသော သီလပါရမီ ဖြစ်ပါပေသည်။

လသားအရွယ် ငယ်လှသေးသော တေမိမင်းကလေး၏ ငရဲ၌ ဒုက္ခ-ရာဂၢပုံ ကို ကိုယ်တွေ့ဗြာမှုရသောကြောင့် ငရဒုက္ခနှင့် အဆက်အသွယ် နီးကပ်လှသော ရှင်ဘုရင်ဘုဝကိုပင် အရှဉ့်ကြီးနှဉ့်ကာ ရှင်ဘုရင်ဘဝမှ လွတ်ထွက်နိုင်ဖို့ အရေးကို သာ မြော်တွေးလျက် တစ်ဆယ့်ခြောက်နှစ်ကြာအောင် အ-ဟန် ဆွံ့ဟန် နားပင်း ဟန်ကို ဖွဲသန်သန် ဓိဋ္ဌာန်တော်မူခြင်းသည် ယခုခေတ် သူတော်ကောင်းတို့ အားကျ ဖွယ် ကောင်းလှသော အဓိဋ္ဌာန်နှင့် နေကွမ္ဘပါရမီတော်များ ဖြစ်ကြပါပေသည်၊ ခန္ဓီ ဝါဒီရသေ့၏ ကလာဗုမင်းက လက်ခြေတို့ကိုဖြတ်စေရာ၌ ဒေါသလည်းမထွက် စိတ် အားလည်းမငယ်ဘဲ သည်းခံတော်မူနိုင်ခြင်းသည်လည်း အလွန် အားရဖွယ်ကောင်း သော ခန္တီပါရမီဖြစ်ပါပေသည်။

အခေတ်ဆင့် ရင့်လာပုံ။ ။ဒါနစသော ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ကျင့်ရာ၌ အသက်ကိုစွန့်၍ ဖြည့်ကျင့်နိုင်လောက်အောင် မြင့်ခေါင်ကြီးမားသော ဝရမတ္တ ပါရမီတော်များသည် သာမန် ဒါန သီလ စသော နည်းသောအခိုက်မှ အလယ်အလတ် ရင့်လာသော ဥပပါရမီအဖြစ်သို့ ရောက်၍ ထိုဥပပါရမီအခိုက်မှ တစ်စထက်တစ်စ တစ်ဘဝထက်တစ်ဘဝ တစ်ကမ္ဘာထက်တစ်ကမ္ဘာ ရင့်၍ရင့်၍လာသော ပါရမီတော်များ ဖြစ်ကြပါသည်၊ ယခုမျက်မြင်မှာပင် ဒါန သီလစသော ကောင်းမှု၌ နည်းသူတို့ တွန့်ဆုတ်ကြပုံ, ဥပသံကိုမျှ မကျိုးအောင် မစောင့်နိုင်ကြပုံ, အတော်အာနန်ရင့်သူတို့ ဒါနပြုရဲကြပုံ, ဥပသံသီလ ရဟန်းသိက္ခာတို့ကို စောင့်ပုံအားဖြင့် အချင်းချင်းကွာခြား ပုံကို စဉ်းစားကြည့်ပါမူ လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကြာအောင် အထုံရလာသော ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ၏ ပါရမီတော်အတွက် အသက်စည်းစိမ်ကို စွန့်တော်မူနိုင်ခြင်း၌ သာမန်လူတို့၏ သာမန် ဒါန သီလ ဘာဝနာအတွက် အားစိုက်ရသလောက်မျှသာ အားစိုက်ရပါလိမ့်မည်။

ပါရမီရင့်သလောက် ပညာရင့်။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလောင်းလျာသည် ပါရမီ တော်များကိုဖြည့်တော်မူရာ၌ ဉာဏ်ပညာ ရင့်သန်ဖို့အရေးကိုသာ မြော်တွေးတော်မူပါသည်၊ ထိုသို့ ဉာဏ်ပညာ ရင့်သန်တော်မူလိုရင်းမှာလည်း သတ္တဝါတို့အား လမ်းမှန်ကိုညွှန်ပြ၍ ကယ်တင်လိုသော ကရုဏာ ဆန္ဒတော်ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပါရမီတော်ရင့်သလောက် ဉာဏ်တော်လည်း ရင့်၍ ရင့်၍လာရာ အနတ္တလက္ခဏာကို သိနိုင်သော သာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်ရာအခါ၀ယ် အရိယာ ဖြစ်ဖို့ နီးကပ်နေသော သခ်ါရပေက္ခာဉာဏ်တိုင်အောင် အထပ်ထပ် အခါခါ ရဲခဲ့ဖူး ပါသည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဘုရားဖြစ်ခါနီး၀ယ် ပါရမီတော်လက်နက်ဖြင့် ဖြိုဖျက်ရမည့် ဒေ၀ပုတ္တမာရ် အပြင်ရန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏ်တော်လက်နက်ဖြင့် ဖြိုဖျက်ရမည့် ကိလေသာမာရ် အတွင်းရန်ကိုလည်းကောင်း အလွယ်တကူ အောင်မြင်တော်မူပါသည်၊ [မာရ်ငါးပါးအောင်မြင်တော်မူပုံကို ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ ဓိနဝစနယုတ္တ ဟိ သုတ်၌ ပြခဲ့ပါပြီ။]

သယံဇေဋ္ဌေ။ ။ထိုကဲ့သို့ အပြင်မာရ် အတွင်းမာရ် ရန်အမျိုးမျိုးတို့ကို အောင်မြင်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကမ္ဘာလောကဝယ် သိမြင်ဖွယ် ဟူသမျှကို လည်း တစ်စမကျန် မှန်သည့်အတိုင်း အလုံးစုံကို အကုန်အစစ် သိမြင်တော်မူပါ သည်၊ ထိုသို့ သိမြင်တော်မူရာ၌ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအားလုံးက "ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ သူ ငါ ရှိ၏, အသက်ကောင် ဝိညာဉ်ကောင် အတ္တကောင်ရှိ၏" ဟု သဘောတူ မှတ်ထင်၍ နေကြသည်ကို "ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သူငါ မရှိ, အသက်ကောင် ဝိညာဉ်ကောင် အတ္တအကောင် မရှိ"ဟု အတိအလင်း ပယ်လှန်တော်မူ၍ "ကုသိုလ် အကုသိုလ် အများကတ"ဟု ခေါ်ရသော ရုပ်နှင့်နာမ်တို့သာ အစစ်အမှန် ဖေကန်ရှိ၏ ဟု သိတော်မူပါသည်။

"ထိုရုပ်နှင့်နာမ်တို့သည် မည်သည့်တရားက မည်သည့်တရားကို မည်သို့သော သဘွယ်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုကာ အခိုက်အတန့်မျှဖြစ်၍ ချက်ခြင်းပျက်ရသော ဥဒယဝယ် ဓမ္မ=ဖြစ်ပျက် သဘောတရားတို့သာ ဖြစ်ချေသည်"ဟု သိတော်မူရာ၌ မည်သည့် ဆရာသမားအထံမှ နည်းမခံရဘဲ လေးသရေ့နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကြာအောင် အဆင့်ဆင့် ရင့်၍လာသော ဥာဏ်တော်၏အစွမ်းပင်ဖြစ်ပါသည်၊ ထိုဥာဏ်တော် အစွမ်းကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ (သမ္မာ-အမှားမရှိ အမှန်အတိုင်း သာ+သံ-ကိုယ်တော်တိုင်+ဗုဒ္ဓ-သိတော်မူသောဘုရား)ဟု ပညာရှိအများတို့ လေးလေး စားစား လက်ခံ ယုံကြည်ကြပါသည်။

သမ္မောဒေသိ။ ။မိမိ သိသောအရာကို သူတစ်ပါးအား နားလည်အောင် ပြောပြဖို့မှာ လွယ်ကူသောအရာ မဟုတ်ပါ၊ ပြောပြလိုသောစိတ်ဆန္ဒလည်း တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်၌ မရှိပါ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ကား မေတ္တာ ကရုဏာ ကြီးမားတော်မူလှသော ကြောင့် ကိုယ်တော်မြတ် သိအပ်ပြီးသော တရားတို့မှ သုတစ်ပါး သိထိုက်သော တရားတချို့ကို ဟောပြထိုက်သော သတ္တဝါနှင့်တွေ့လျှင် နားလည်အောင်လည်း ဟောပြတော်မူနိုင်ပါသည်၊ ဤ အဘိဓမ္မာ၏ အစဖြစ်သော "ကုသလာဓမ္မာ, အကုသလာဓမ္မာ, အဗျာကတာဓမ္မာ"ဟူသော အတိုချုပ်တရားတော် ၃-ပုဒ်ကို အကျယ် နည်းဖြင့် ဟောပြတော်မူသောအခါ ထိုအချိန်က နတ်ဗြဟ္မာအများပင် နားလည်ကြ ပါသည်၊ ယခုအချိန်မှာလည်း ထိုတရားတော်ကို မိမိတို့ နားလည်ကြပါသည်၊ နားလည်ပုံကား-

"လူ"ဟုခေါ်ရသော မိမိသည်ပင် ခန္ဓာကိုယ်ကို စိုက်၍ ဆင်ခြင်သောအခါ "လူ"ဟု ညွှန်ပြစရာ မရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း, အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အရင်းခံ၍ ရှေးက်က စီမံလိုက်သောကြောင့် အမိမန်းတိုက် သားအိမ်ဝယ် ကိုယ်ခန္ဓာ၏ အရင်းခံ အစဖြစ်သော ကာယဒသက (ကာယ ပသာဒနှင့်တကွ ရုပ်မှန့် ၁၀-ခု အပေါင်း) မိန်းမ - ယောကျ်ားဟုကွဲပြားခြင်း၏ အရင်းခံဖြစ်သော ဘာဝဒသက

(ဘာဝရုပ်နှင့်တကွ ရုပ်မှန့်၁၀-ခု အပေါင်း) စိတ်ဝိညာဉ်၏ တည်နေဖိုရာ ဝတ္ထု ဒသက (ဝတ္ထုရုပ်နှင့်တကွ ရုပ်မှန့် ၁၀-ခုအပေါင်း) ဤသို့ ကလာမ်မှန့် ၃-စည်း (ရုပ်မှန့် ၃၀)မျှသာ စတည်၍ ရုပ်ဘက်ဆိုင်ရာက နောက်ထပ်တိုးသော ရုပ်မှန့် ကလေးများပေါင်းမိကာ ကိုယ်ခန္ဓာဟု ထင်ဖြင့်ရသော ရုပ်မှန့်,ရုပ်မှား ရုပ်ကလာပ်မှန့် အစုအဝေးမျှသာ ဖြစ်ချေသည်ဟုလည်းကောင်း၊

ထိုရုပ်ကလာပ် ၃-စည်းမျှစတည်ချိန်ကပင် ရှေးကံကြောင့် ဉာဏ်ရှိသူ မရှိသူ ဟု ခွဲခြားနိုင်သော ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ဓာတ်သည် တွဲဖက် စေတသိက်များနှင့်အတူ စတည်၍ ထိုစိတ်ချုပ်ပြီးနောက် ထိုကဲ့သို့သော စိတ် စေတသိက်အစုဟူသော နာမ် တရား အစဉ်အဆက်သာ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်နေသည်ဟုလည်းကောင်း, ရုပ်ခန္ဓာ၏ သွားရပ်ထိုင်လျောင်း ဣရိယာပုထ် ၄-ပါး ပြောင်းမှသည် ထို အရင်းခံ နာမ်တရားကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း, ရုပ်သေးစင်ပေါ်၌ မင်းသမီး မင်းသား အရုပ်သည် ကြိုးဆွဲသူကဖြုပြင်ပေးသောကြောင့် သွားရပ်ကခုန် ဗျာပါရ ရှိနေပုံကဲ့သို့, ဤ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်လည်း အတွင်းစိတ်၏ ဖြုပြင်ပေးမှုကြောင့် သွားပုံ ရပ်ပုံ ထိုင်ပုံ လျောင်းပုံ အားဖြင့် ဗျာပါရ ရှိနေသကဲ့သို့ ထင်ရသည်ဟုလည်းကောင်း, ဤသို့စသည်ဖြင့် နားလည်ကြရပါသည်။

ဤသို့သော နားလည်မှုနှင့်တကွ "ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ သူငါ မရှိ, အသက်ကောင် ဝိညာဉ်ကောင် အတ္တအကောင်မရှိ၊ ဤ ရုပ်နာမ်တို့၏ အရင်းခံဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံလည်း အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော အမှောင်ဓာတ် အစေးဓာတ် အကူအညီမပါလျှင် ဤရုပ် ဤနာမ် ဤခန္ဓာကိုယ်ကို မစီမံနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အနည်းငယ်သာ ကျန်တော့သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကံ၏အစွမ်းကြောင့် (ဘုံဘဝ၏ ထိပ်ဆုံးဖြစ်သော) နေဝသညာ နာသညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်ရသောအခါ ရုပ်ခန္ဓာ မပါတော့ဘဲ စိတ်ဝိညာဉ်ကလေးတစ်ခုသာ (တွဲဖက် စေတသိက်များနှင့် အတူ) ပဋိသန္ဓေစတည်၍ တစ်ဘဝလုံးလည်း စိတ်ဝိညာဉ်ကလေးတစ်ခုသာ ဆက်စပ် တည်နေတော့၏၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဤ ဘဝ၌ စီမံလိုက်သော ကံအရှိန်ကုန်သောအခါ အသစ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ အဆက်မရှိတော့ဘဲ ရုပ်နာမ်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော သန္တိဓာတ်သာ ဆက်စပ်ရစ်လေ တော့၏၊ ထို သန္တိဓာတ်ကား မပျက်မစဲ အမြဲလည်း တည်ရှိ၏"ဟု အားရပါးရ နားလည်ကြရခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကျေးဇူးတော်ကြောင့်သာ ဖြစ်ပါသတည်း။

အဟော နော တသ သုတ္ထော်။ ။လောကဘ္ဏ မည်သူမဆို ဆရာကောင်းကို ရှာလိုကြ၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည်ပင် ဘုရားဖြစ်တော်မမူမီက ဆရာကောင်းကိုရှာ တော်မူခဲ့ပါသေး၏၊ ထိုဆရာတို့၏တရားဖြင့် အားမရသေးသောကြောင့်သာ ကိုယ်တော်တိုင် ဉာဏ်အထူးရအောင် ကြိုးစားတော်မူခဲ့ပါသည်၊ ထိုသို့ ဆရာကောင်း

ရဏ္ဍိအရေးမှာလည်း သေးငယ်သောရေးကံသည် လမ်းမှန်အောင် မညွှန်နိုင်ပါ၊ မိမိတို့ကား ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ (အလွန်ကောင်းသော ရေးကံ) သမ္ဘတ္တိစက်က ဤဘ၀မျိုးရ**အောင်** တွန်းပို့လိုက်သောကြောင့် ထူးမြတ်သောတရားကို ဟောပြတော်မူနိုင်**သော ဆရာတို့**၏ဆရာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သားကောင်း သမီးကောင်းဖြစ်ရသည်**မှာ** အလွန်အလွန် ၀မ်းမြောက်ဖွယ် ကောင်းပါပေသည်၊ မှန်၏–မိမိတို့သည် ယခု**တစ်**ဘ၀၌ နေရာတိုင်း၀ယ် စိတ်ကောင်းထားခြင်းမှ စ၍ ကောင်းသည်ထက် ကောင်းသော အတ္တသမ္ဘ၀ဃဏိမ် စက်ခလုတ်ကို နိပ်လိုက်ရုံမျှဖြင့် တစ်ဘ၀လည်းမက နှစ်ဘ၀လည်းမက နိဗ္ဗာန်ထိအောင် သမ္ဘတ္တိစက် အဆက်ဆက် လည်၍နေမည်မှာ သေချာလှပါသည်။

အဟော နော ဝမ္ဘဒ္ဒန်း။ ။ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏တရားတော်များသည် စိတ်ပါလက်ပါ ကြားနာသင်ယူ၍ ကြိုစည် စဉ်းစားနေရုံမျှဖြင့် စိတ်ချမ်းသာမှုကို ပေးနိုင်ပါသည်၊ ထို့ထက်တိုးကာ ဝိပဿနာဥာဏ်ဖြင့် ကြိုစည်နေပါမူ ရုပ်နာမ် ဓမ္မကို အသစ်စရလိုတော့ဘဲ ဘ၀ဖန်ခါ သံသရာကြီးကို ဦးငွေ့လေဘက်အောင် နိဗ္ဗိဒါဥာဏ်ကို ဆောင်နိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် မြို့ရွာအူသဲ မဆူညံဘဲ လူသုံးတိတ်ချိန်၀ယ် ဆိတ်ငြိမ်သော ကျောင်းသခင်မ်ားကလေးခဲ့ လေအေး လေညှင်းတို့ တသင်းသင်းခတ်နေစဉ် ခန္ဓာကိုယ်တွင် ထင်ရှားရှိနေသော ရုပ်နာမ် ၂ ပါး၏ ပဋ္ဌာန်းပစ္စည်း ကြောင်းကျိုးဒိုး၍ အသီးသီး ဖြစ်ပျက်နေဟန်ကို ရုပ်ဝိထိ နာမ်ဝိထိ အစဉ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်သုံးသပ်သောအခါ မမြင်သာ အနိစ္စ သဘောကိုလည်းကောင်း, အပျက်အပျက်တွေကိုမြင်ရသောကြောင့် မကောင်းဒုက္ခ သခါရသဘောကိုလည်းကောင်း, ဤခန္ဓာကိုယ်ကို စိုးပိုင်သော အတ္တမရှိသောကြောင့်သာ (မပျက်ဓမ္မလိုဘဲလျက်) ဖြစ်လေသမျှ ပျက်ရသည်ဟု အနတ္တသဘောကိုလည်းကောင်း တွေးတော ကြိုစည်၍နေရသည်မှာ နိစ္စသုခဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်ကို အလျင်အမြန်မြင်ဖို့အကြောင်း ဆုတစ်မျိုးမျိုး တောင်းသူ့အတွက် အဆက်ဆက် ဥာဏ်ပညာရင့်ဖို့အကြောင်းဖြစ်၍ အလွန်ကောင်းပါပေသည်။

အဘိမ္မမ္မောနာမ, သုဠုဂဒ္ဒိရဝိတ္ထတော၊

တသာပျဏ္ဍကထဌိကာ, တာဒိသာ သဒ္ဒအတ္ထတော။

အဘိမ္မမ္မဝေမ္ဘောနာမ–ရုပ်နာမ် နှစ်ရပ်, ပရမတ်ကို, ဆတ်ဆတ်သိစရာ, အတိမ္ဘာတရားတော် မည်သည်၊ သုဠုဂဒ္ဒိရဝိတ္ထတော–အလွန်ခဲခက်, အလွန် နက်၍, ဆက်ဆက်ခုံထယ်, ပြန့်ကျယ်လှပေ၏၊ တသာ–ထိုအဘိမ္ဘာခေါ်, ပါဠိ တော်၏၊ အဋ္ဌကထာဌိကာပိ–အနက်အမိပ္ပာယ်, အသွယ်သွယ်ကို, ခြယ်လှယ် ဖွင့်ပြ, အဋ္ဌကထာ, ကျမ်းဌိကာတို့သည်လည်း၊ သဒ္ဒအတ္ထတော–သဒ္ဒါရုပ်တွေ, ပုဒ်အနေနှင့် မသွေလိုက်လျော, အနက်သဘောအားဖြင့်, တာဒိသာ–ထိုပါဠိနှယ်, ခုံ၍ကျယ်သဖြင့်, မလွယ်မကူ, အလားတူပင် ဖြစ်ကြပေကုန်သတည်း။

ဗျာရာ–ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်, အစုံအဖွင့်ဖြစ်သော၊ ဘာသာဌီကာ–အမိမြန်မာ, ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်, ဋီကာဖွင့်နည်း နိသယသည်းကို၊ ကတာ–နောင်**လာနောက်**သား အကျိုးများဖို့, ကြိုးစားတိထွင်, စီရင်အပ်ပါသတည်း။

ဘာသာဌီကာ။ ။**မိမိ**သည် ကျေးဇူးရှင်များ၏**ထုံးစံအတိုင်း** ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ (အဘိဓမ္မာအတွက် မူလဋီကာကိုပါ) တွဲဖက် ပို့ချသောအခါ နောက်ထပ်တစ်ဖန် ပြန်၍ပို့ချနိုင်လောက်အောင် အသက်အရွယ် မကျန်တော့ရကား ချနက်နိသယနှင့် အဓိပ္ပာယ်တို့.ကို ဘာသာဌီကာအဖြစ်ဖြင့် ကျန်ရစ်အောင် စီစဉ်လေ့ရှိပါသည်၊ ထို့.ကြောင့် ဓမ္မသာဂံဏီပါဠိတော်နှင့် အဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာမူလဋီကာတို့.ကို တွဲဖက် ပို့ချသောအခါလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပင် စီစဉ်ရပါသည်။

စီစဉ်ပုံ။ ။ထိုသို့. စီစဉ်ရာ၌ အနုဋီကာ မဂုဋီကာ ယောနောနှင့် ပြည်ဆရာတော်၏ နိသယ ပြီ,ပြင်ကြီးဂဏ္ဌိတို့.ကိုပါ အချိန်ရသမျှ ကြည့်ရှု၍ လည်းကောင်း၊ ပို့.ချစဉ် စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်တို့.ကို ဖတ်ရှု၍ လည်းကောင်း စီစဉ်ပါသည်၊ ထိုမျှလောက် ကြိုးကြိုးစားစား ပို့.ချပြီးနောက် **ရိုက်နိပ်ချိန်** မရောက်သေးမီ အထပ်ထပ်ကြည့်ရှုကာ ရိုက်နှိပ်ချိန်မှာလည်း ကိုယ်တိုင်**ကြည့်ရှု**၍ စာချဘုန်းကြီးများကိုလည်း ကြည့်ရှုပြင်ဆင်စေပါသည်။ ထိုမျှလောက် ကြိုးစားပါသော်လည်း အမှားအယွင်းကား ကင်းလောက်ပြီဟု ဝန်မခံနိုင်ပါ၊ အလွန်နက်နဲသော ကျမ်းစာဝယ် မိမိဉာဏ်၏ မထောက်မခြင်း အမှတ်တမဲ့ဖြစ်ခြင်းတို့.ကြောင့် ချွတ်ယွင်းချက်ကား ရှိပါလိမ့်ဦးမည်၊ ထို ချွတ်ယွင်းချက်များအတွက် ပြင်ဆင်၍ ရှုစားကြပါရန် ခွင့်ပန်ပါသည်။

ယဒိ ဥတ္တ အယုတ္တေတ္ထ, ပမာဒေန ဘဝေနဝါ,
ဝစော မယာ ဒယာဝန္တော, သဗ္ဗော သံသောဝယန္တု တံ။

ရည်ရွယ်ချက်။ ။အဘိဓမ္မာကို ပို့.ချသောဆရာသည် အဋ္ဌကထာကို သာ အဓိပ္ပာယ်ပြောခြင်းထက် အဋ္ဌကထာဖွင့်ချက်ကို ပါဠိတော်၌သွင်း၍ ပြောခြင်းကသာ၍ နားလည်စေနိုင်သောကြောင့် ပါဠိတော်ကိုပါ တွဲဖက်ပို့.ချသင့်ပါသည်၊ အဋ္ဌကထာ၏ အဓိပ္ပာယ်များလည်း မူလဋီကာ၌ များစွာ ပါဝင်နေရကား မူလဋီကာမပါဘဲ အလွတ် အဓိပ္ပာယ်ပြောခြင်းထက် မူလဋီကာကို တွဲဖက် ပို့.ချ၍ အဓိပ္ပာယ်ပြောခြင်းက သာ၍ ရှင်းလင်း၊စေပါသည်၊ အနက်ဉာဏ် အတော်အတန်ရှိပြီးပုဂ္ဂိုလ်များသည် မူလဋီကာကို ဆိုနိုင်လောက်ပါသည်၊ မူလဋီကာကို အနက်ထင်အောင် လေ့လာပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိနည်းသုတ္တန်ဋီကာတို့.ကို ကြည့်ရှုဖို့ရန် ဝန်မလေးတော့ပါ၊ ထိုသို့ အကျိုးများလှသည့်အတွက် တွဲဖက်ပို့.ချစေလို သင်ယူစေလိုသောကြောင့် စာတစ်အုပ်တည်းဝယ် အဋ္ဌကထာ ဘာသာဌီကာ၏နောက်၌ မူလဋီကာနိသယ အဓိပ္ပာယ်ကိုပါ တွဲဖက် စီစဉ်ထားပါသည်။

မှတ်ဖွယ်အကွေ့ရာစဉ်မာတိကာ

အကွေ့ရာစဉ်			စာမျက်နှာ
အကုသလာဌ် အ-အနက်	...	...	၂၈၅
အကွိတ္တော, အနုပဏ္ဍော	...	...	၁၄၄
အဋ္ဌသံ ဝဏ္ဏမာယနံ	...	...	၁ဆ၁
အဒ္ဓါတ္တာ	...	...	၃၃ဇ
အဒ္ဓါတ္တာဒ္ဓါတ္တာ	...	...	၃၄၂
အဒ္ဓာယကော	...	...	၁၅ဝ
အဒ္ဓမ္မ၏ ဝါဒယုတ္တိ	...	...	၃၉
အဒ္ဓသာလိနီ	...	...	၄၄ဝ
အတ္တာတ္တာပရတ္ထစသည်	...	...	၄၆၉
အတ္တာဟိတပဋိပန္နစသော ပုဂ္ဂိုလ် ၄ မျိုး	...	...	၄ဝ၆
အတီရဒသိဇလမဇ္ဈေ	...	...	၂၅၅
အထဝါ၏ အနက်	...	...	၃၉ခ
အတ္ထိသဒ္ဒါ သမ္ဘဝါနံ မင့်	...	...	၃၂ဝ
အတ္ထိ ဟောဟိတိ	...	...	၁၅၃
အတ္ထဂ္ဂါရ, အတ္ထဂ္ဂေသ	...	...	၂၇ဈ
အန္ဓပုဃရေ	...	...	၂ဝ၆
အဒ္ဓေဗ္ဗုဝစနာ	...	...	၁၉၉
အဓိကာရေန	...	...	၁ဈ၇
အဓိဂနနိဒါနံ	...	...	၁၄ဝ
အဓိဌာန	...	...	၂ဝ၉
အဓိဝစန၏ ပုံခဲပြီးတစ်မျိုး	...	...	၆၄၂
အဓိဝစနာ ဝမ္မာ	...	...	၃၇၁
အဓိဝါသန ခန္တီ	...	...	၃၇၇
အနမတဂ္ဂေါ	...	...	၆၃
အနဝဇ္ဇ	...	...	၂၇၅,၂ဈ၆
အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍာ	...	...	၁၆၃
အနဝဇ္ဇ, သုခဝိပါက ၂ မျိုးဆိုရကျိုး	...	...	၅၂၃
အနိယပစ္စည်း ကတ္တားဟော	...	...	၆၃ခ
အနုပုဗ္ဗဝဒဝဏ္ဏနာ	...	...	၂၇၄
အနုပုဗ္ဗီကထာ	...	...	၁၆၆
အနောတတ္တဒဟ	...	...	၈၅
အပ္ပတ္တမာနသာ	...	...	၂၂ဝ
အပ္ပမာဏာဌ် ပမာဏ	...	...	၃၂ဈ
အဗျာကတာ	...	...	၂ဈ၅

မှတ်ဖွယ်အကွေ့ရာစင်မာတိကာ

အကွေ့ရာစင်			စာမျက်နှာ
အဗျာဝဇ္ဇေ	...	...	၃၀၂
အဘိမ္ဟော	...	...	၂၉
အမမ္ဟော	...	...	၁၄၆
အဝဓိ(အပါဒါနိ်) ၂.ဖျိုး	...	...	၆၂၄
အသမ်ိယေ	...	...	၁၄၈
အ်သရျေယျ တွက်ပုံ	...	...	၂၂၃
အသမတ္ထာ	...	...	၂၈၉
အဿမော	...	...	၁၅၇
အသာဝရဏ္ဏကရုဏာ	...	...	၃
အသေက္ခာ၌(အ)အနက်	...	...	၃၂၆
အာယပေါတ္ထကံ	...	...	၁၄၆
အာရ်ောဂျ	...	...	၂၇၅
အာရ်ဝတ္ထုထိုရာ၌ ဝိကာရဖြစ်ပုံ	...	...	၆၀၉
အလောဌေ့ဆီ	...	...	၁၃၂
အာသဝေါ	...	...	၃၅၆
ဣဌာနုဘဝနု	...	...	၃၀၆
ဥဂ္ဂတာပန်ံ	...	...	၁၈၈
ဥဒါနံ	...	...	၆၉
ဥဒါနေသိ	...	...	၆၉
ဥပ္ပန္နာ	...	...	၃၃၅
ဥပါဒါ	...	...	၃၆၄
ဥပ္ပါဒိနော	...	...	၃၃၆
ဥပေတနှင့် ဥပယ	...	...	၅၅၆
ဥဒ္ဓိဂ္ဂါ	...	...	၂၁၃
ဥဘတောဘာ သုဘာတောဘ	...	...	၁၄၄
ဥမာဝုပ္ပ	...	...	၇၄
ကေတ္ထ, နာနတ္ထ	...	...	၂၉၀
ကေပ္ပဟာရေနေ၀	...	...	၈၈
ကေ့တ္ထရိယ်	...	...	၅၉
ကေ့ပ္ပါ၁ဝေသည်	...	...	၅၄၉
ဝေမေ၀ (ဝ)	...	...	၃၂
ဩ့ယာ	...	...	၃၆၀
ဩ့ဿခီ	...	...	၂၀၈
ကဋ္ဌတ္ထရိကာယ	...	...	၁၅၅

မှတ်ဖွယ်အကွေ့ရာစဉ်မာတိကာ

အကွေ့ရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ကဏ္ဍိကာဝိယ	...	...	၂၆၉
ကဏ္ဍာဘိဇာတိ	...	...	၃၇၀
ကထာမဂ္ဂဋ္ဌ မဂ္ဂ၏အဖွင့်	...	...	၄၃၀
ကမ္ဘုန်ရံ	...	...	၁၃၀
ကရုဏာပဓာန စသည်	...	...	၃၉၄
ကာလ်ကတ္တာ	...	...	၈၇
ကာလ် ဒီပ် ဒေသ်	...	...	၂၆၀
ကိဠေဋ္ဌအဖွင့်	...	...	၂၈၈
ကိလေသာစစ်တပ်	...	...	၆၃၉
ကိ'မေကေန တိဏ္ဍေနအဖွင့်	...	...	၄၀၃
ကိ'မေ ကေန တိဏ္ဍေန	...	...	၁၈၇
ကုက်ဌစုဏ္ဍ	...	...	၇၅
ကုလပရိဝဏ္ဍာ	...	...	၁၄၆
ကုလ်မာတုအာယု	...	...	၂၆၀
ကုသလာအဖွင့်	...	...	၅၀၂
ကုသလာ နစ္စဂီတာသ	...	...	၅၀၂
ကုသလသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထ	...	...	၂၈၁
ကေနဠေန	...	...	၂၈
ကေဝလ် ဟိ	...	...	၃၄
ကော်ဟပါနုနယ	...	...	၂၁၁
ဓယေ ဥာဏ	...	...	၃၈၄
ဂဏနစာရံ သမာဓေနဿ	...	...	၁၄
ဂန္ဓ ဇောတာ	...	...	၂၆၉
ဂဘီရတာ, ဂမ္ဘီရတာ	...	...	၄၄၁
ဂဝပါနံ	...	...	၂၃၃
ဂဟနုဩနုတာ	...	...	၁၆၁
ဂါမဏ္ဍလာ	...	...	၂၇၇
ဂေါ်ဌက	...	...	၂၇၀
ဂေါသိင်သုတ္တ	...	...	၁၂၇
ဃဏ္ဍာဝိယ	...	...	၂၇၀
ဃာဋ်ယာ့မဟ	...	...	၁၈၆
စက္ကဝေ့ဘော စသည်	...	...	၄၇
စမ္ပရီ	...	...	၂၀၅
စိတ္တသမုဋ္ဌာန ဝဏ္ဏစာတု	...	...	၄၆၇

အက္ခရာစဉ်			စာမျက်နှာ
စိနုပ်ဌ	...	...	၇၅
စိရာယန္တီ (စိရာယန္တီ ပါဠိပျက်)	...	...	၁၆၉
ဆုဒ္ဓါ	...	...	၁၉၇
ဇနီရ	...	...	၁၅၆
ဇာနံ ဇာနာတိ စသည်	...	...	၄၅၇
ဇိန စက္ကေ	...	...	၁၃၂
ညေယျမေဓာ	...	...	၅
ဌိတပဒေနေ၀	...	...	၈၃
တရားတစ်ပါးညီ ဗဟုဝုစ် ဟောတော်မူပုံ	...	...	၆၁၈
တသဒ္ဓါ၏ အပဓာနကိုညွှန်ပုံ	...	...	၄၁၀
တာရာဂဏာ	...	...	၁၉၆
တိဒဏ္ဍ	...	...	၁၆၈
တိဒသာလယေ	...	...	၁၀
တိမိရတိမိင်္ဂလ	...	...	၇၄
တိသဟသိမဟာသဟသိ	...	...	၇၈
တုမှာဒီသော ဟိ	...	...	၁၂၅
တုလာဘူတော	...	...	၂၁၀
ထုတိပွသဏ္ဌော	...	...	၂၁၆
ဒန္ဓာ၀ရဏ	...	...	၈၁
ဒယာယ တာ၀ယ	...	...	၇
ဒါနအမျိုးမျိုး	...	...	၂၀၄
ဒိဋ္ဌမေ	...	...	၅၄၆
ဒုရေ, အဝိဒူရေနိုဒါန်း	...	...	၂၆၇
ဒေသနာနိုဒါန်	...	...	၁၄၀
ဒေသနာပဋိလာသေန	...	...	၃၄၇
ဒေါဘဂ္ဂိယ	...	...	၆၄၂
ဓမ္မနီ	...	...	၁၃၁
ဓမ္မတာတုယာ	...	...	၂၀၂
ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ ဂုဏ်အနက်	...	...	၂၇၉
ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ ဝစနတ္ထ	...	...	၂၈၃
ဓမ္မသရ၀သေန	...	...	၄၆၈
ဓမ္မာအဖွင့်	...	...	၅၀၂
ဓမ္မိကောနာမဲ	...	...	၁၅၇
ဓရဂါမေ	...	...	၁၆၉

အကွရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဇဝသ္သတံ	...	...	၂၀၀
ဇ ဂ၀ေသတိ	...	...	၁၅၄
ဇဗျာကတာတိ အကထိတာ	...	...	၅၁၁
ဇုရမ္ဘ	...	...	၁၈၄
ဇဟေတုယေ	...	...	၁၅၃
ဇဟာဝ ဝတ္ထုဌေ	...	...	၄၂
ဈာထာဈာထာနံ	...	...	၁၅၇,၄၉၁
ဈာမ	...	...	၃၇၃
ဈိကာယ ရလဒ္ဓိ	...	...	၂၄
ဈိခ်ိလေန	...	...	၇၀
ဈိဒါနကိစ္စံ ဇတ္ထိ	...	...	၁၃၅
ဈိဒ္ဓ သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍ	...	...	၇၆
ဈိပဠကာရ	...	...	၁၆
ဈိဗ္ဗတပိဏ္ဍ	...	...	၁၆၃
ဈိမိတ္တာနိ	...	...	၁၉၄
ဈိယကဗ္ဗတ	...	...	၃၄၁
ဈိယတဗျာဒိတ်ရ အကျိုး	...	...	၂၄၈
ဈိယတဗျာဒိတ်ရ အင်္ဂါ	...	...	၂၄၅
ဈိယတာ	...	...	၃၃၁
ဈိရတ္ထိ	...	...	၃၇၂
ဈိရတ္ထိ၏ ပုဒ်ပြိုးပုံတစ်မျိုး	...	...	၆၄၃
ဈိသာရမထ	...	...	၂၆
ဇေကဥမ္ဘပါရမီ	...	...	၂၀၅
ပစ္စက္ခသိဒ္ဓစသော သိဒ္ဓ ၃ မျိုး	...	...	၆၃၁
ပစ္ဆနိယ, ပစ္ဆနိက	...	...	၄၅၁
ပစ္ဆုပ္ပန္နာ	...	...	၃၃၇
ပဌာဘတ္တ	...	...	၈၁
ပညတ္တိ	...	...	၃၇၂
ပညာဟော်၏ အစွမ်း ၃ ပါး	...	...	၁၄
ပညာသဒ္ဒါဖြင့် ယူရမည့် ပညာများ	...	...	၄၀၁
ပဋိဃဒ္ဒယ်	...	...	၂၀၈
ပဋိသန္ဓာရော	...	...	၃၇၈
ပဌမဗုဒ္ဓ၀စန	...	...	၆၂
ပဌမဝိဘတ္တိ	...	...	၅၁

အက္ခရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ပဏ္ဍုကမ္မလာ	...	...	၁၂
ပဏိတာ	...	...	၃၃၀
ပယိရဒါဟာသိ	...	...	၂၀
ပရမနှင့်ပါရမီ	...	...	၂၀၂
ပရာမာသ	...	...	၃၆၁
ပရိတ္တာ၏ဝစနတ္ထ	...	...	၃၂၈
ပရိယာပန္နာ	...	...	၆၃၆
ပဝတ္တာဖလ	...	...	၁၅၈
ပဝေဇ္ဇတိ	...	...	၂၁၇,၄၉၅
ပဟုံတခေ ညေဝါ	...	...	၁၅၀
ပါဠိဟာရိယ ၃ မျိုး	...	...	၁၀
ပါဠိဟီရအဖွင့်	...	...	၄၁၈
ပါရမီ ၃ မျိုး	...	...	၂၆၂
ပါရိဗ္ဗတ္တာကမ္မလမ္ပိ	...	...	၁၁
ပါရိသေသေန	...	...	၅၀၉
ပါ၀စနံ သုပုပ္ပိတံ	...	...	၂၂၁
ပုဂ္ဂလောဘပလဒ္ဒတိ	...	...	၄၁
ပုဏ္ဏလ် ၄ မျိုး	...	...	၄၀၆
ပေယျာလ	...	...	၆၅
ဗလဝံပိတိ	...	...	၆၈
ဗိလာသယာ	...	...	၁၉၇
ဗောဓေနေယျာ	...	...	၂၁၈
ဗောဓိသတ္တာနံ	...	...	၁၉၃
ဗျထိတမာနသာ	...	...	၂၁၃
ဗျာဒိတ်ရရာနေ့ ကဆုန်လပြည့်	...	...	၁၉၆
ဗျာပါဒ, ဗျာဇာ၀	...	...	၅၄၆
ဘဏ္ဍာဂါရိက	...	...	၄၈၃
ဘ၀ဂင်ပရိ၀ါသော	...	...	၈၁
ဘာ၀နာယ	...	...	၃၁၃
ဘာ၀ပွဲတနေ့ကြဲရပုံ	...	...	၂၈၇
ဘာ၀ပွဲတနေ့ဒီဒ္ဒေသ	...	...	၅၂၂
ဘီသနက, ဘီသနက	...	...	၁၆၇
ဘုရားဆုမတောင်းဘဲဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပုံ	...	...	၂၃၄
ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ	...	...	၃၇၈

မှတ်ဖွယ်အကျဉ်းချုပ်စာတိုကား

အကျဉ်းချုပ်စာ			စာမျက်နှာ
မဂ္ဂဥာဏ ပဒဋ္ဌာန်	...	...	၄၀၄
မဂ္ဂပုဒ်၏ ဝစနတ္ထ	...	...	၃၃၂
မဂ္ဂဟေတုကာ အဖွင့်	...	...	၃၃၃
မဂါတာလဝကူ	...	...	၇၅
မဇ္ဈဝရော	...	...	၁၅၀
မနောရမ်	...	...	၁၄၈
မလိနာ	...	...	၅၆၃
မဟာကရုဏာ ဖြစ်တော်မူပုံ	...	...	၄၀၀
မဟာဘေဝိနိုဒါနော	...	...	၁၃၇
မဟာမုခ်	...	...	၁၂၉
မဟာသဒ္ဒါ၏အနက်	...	...	၃၉၁
မဟေသိနော	...	...	၄
မာတရံ ပမုခ်	...	...	၁၃
မာယာ မရိစိ	...	...	၄၅၂
မိစ္ဆတ္တာ	...	...	၃၃၀
မုခါဒါနံ	...	...	၈၂
မုဋ္ဌဿစ္စံ	...	...	၃၇၉
ယထာကိ	...	...	၄၄
ယထာနုမတိ၀ေါဟာရသိဒ္ဓိ	...	...	၂၉၆
ယထာဝိ	...	...	၂၀၃
ယထာရုစိ	...	...	၆
ယထာရုစိအဖွင့်	...	...	၃၉၈
ယဒိသစေ	...	...	၉၀
ယာ၀ဇီ၀ံအနက်	...	...	၃၀၁
ရိတ္တာ နုနု	...	...	၂၂၂
လက္ခဏ	...	...	၂၈၆
လက္ခဏအဖွင့်	...	...	၅၁၉
လက္ခဏ ဣတိဟာသေ	...	...	၁၅၀
လဒ္ဓဂုဏဝါကျ	...	...	၄၉၉
လိင်ိန	...	...	၁၉၈
လေးအသချေါ်တွက်ပုံ	...	...	၂၂၃
လေးအသချေါ်နှင့် ကမ္ဘာတစ်တိန်းအတွင်း သာသနာ ၂၄ ကြွမ်သာ		...	၂၄၆
လောကိယာ	...	...	၃၅၂
ဝဇ္ဇီ	...	...	၁၈၄

အက္ခရာစဉ်			စာမျက်နှာ
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ	...	...	၁၄၅
ဝါကစီရံ	...	...	၁၇၁
ဝါစနာမဂ္ဂ	...	...	၅၂
ဝါလမိ	...	...	၂၀၅
ဝိယာသာဒေါ	...	...	၁၃၃
ဝိစာရမဗ္ဘဋ္ဌ မတ္တအနက်	...	...	၃၁၄
ဝိတဏ္ဍဝါဒီ	...	...	၃၆
ဝိနာယကော	...	...	၁၉,၄၃၄
ဝိပဏ္ဍဘာဝမာပန္နာနံ	...	...	၃၀၈
ဝိပဒုနုသဘာဝတာ	...	...	၅၅၄
ဝိပါက၏ ကဲ ရှိ–မရှိ	...	...	၅၅၅
ဝိပါကန္တရံ	...	...	၁၃၁
ဝိပါကဓမ္မမ္မာ	...	...	၃၀၈
ဝိသယဗျတ္တ	...	...	၃၄၂
ဝိရလမဗ္ဘက	...	...	၁၇၄
ဝေဒေဟမုနိ	...	...	၂၁
ဝေသာရဒ္ဒဥာဏ်	...	...	၁၃၃
သက္ကမ္ဘံ	...	...	၁၈
သက္ကဒတ္တိယံ	...	...	၁၆၈
သဓံတာ	...	...	၃၅၁
သခုရံ အဓိနုစမ္ဘံ	...	...	၁၇၃
သတ္တာနာမည်၏ မုချ–ဥပစာ	...	...	၄
သတ္တာ၏ အထင်ရှင်ဋီ	...	...	၃၉၅
သနိဿသနာ	...	...	၃၄၄
သန္ဓေ	...	...	၆၄၉
သဠေဝ	...	...	၄၄၀
သပ္ပစ္ဆယာ	...	...	၃၅၀
သပ္ပစ္ဆယနှင့် သဓံတအထူး	...	...	၆၁၆
သပ္ပဒိယာ	...	...	၃၄၅
သပ္ပဒေသ	...	...	၉
သပ္ပဒေသ, နိပ္ပဒေသ	...	...	၂၇၂
သမ္ဘလဗ္ဘနာမတိက်	...	...	၄၉၇
သမ္ဘသာမယိကာ	...	...	၁၂၃
သမ္ဘဝေ	...	...	၃၇၉

အကွေ့ရာစဉ်			စာမျက်နှာ
သမ္ဘတ္တ အသမ္ဘတ္တ	...	...	၆၀၈
သမ္ဘဝတိ (သမ္ဘဝဒုတ်)	...	...	၃၄၈
သဘာဝရသလက္ခဏေ	...	...	၂၁၁
သမံ စုဏ္ဏဉ် အဝယဝုပစာ	...	...	၄၉၉
သမိ'သု	...	...	၂၁၉
သရဏာ	...	...	၃၆၇
သသုတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ	...	...	၃၇၄
သဟဝိတဏ္ဍေနဉ် ကြိယာထည့်ရပုံ	...	...	၃၁၃
သဟနှင့် သမ္ဘယုတ္တအထူး	...	...	၆၁၀
သာတိသာရော	...	...	၁၂၅
သာမဏ္ဍသိကာ	...	...	၅၉
သိယာ ဂုသလာ	...	...	၁၂၃
သိရီအဖွင့်	...	...	၄၃၂
သိရိမတော	...	...	၁၅
သိဒါပဒ္ဓတေသု	...	...	၄၂၆
သိလသမ္ဘဒါ	...	...	၃၈၀
သီဟသ	...	...	၂၀၀
သုခနှင့် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ၂ မျိုး	...	...	၅၄၇
သုခယတိ	...	...	၃၀၅
သုခဝိပါက	...	...	၂၇၇
သုခိတသတ္တာ၀ါ၌ ကရုဏာဖြစ်ပုံ	...	...	၃
သုဒ္ဓါဒနောနှာမ	...	...	၁၈၉
သုဝဏ္ဏာလိ'ဂ်	...	...	၄၉
သေက္ခာ၏ ၀စနတ္ထ	...	...	၃၂၅
သေရီ, သယံဝသီ	...	...	၁၅၅
သောတ္ထိ'	...	...	၂၁၄
သောတ္ထိယေန	...	...	၂၆၄
သံဂီလိသတိ	...	...	၃၁၁
သံယောဇဉ်ကို	...	...	၃၅၈
သံဝေဂ	...	...	၆၄၉
သံဝေဂ၀ဏ္ဏ	...	...	၃၈၂
သံသုဒ္ဓဂဟတိကောဟ	...	...	၁၄၄
ဟီရံ ဟိရံ	...	...	၁၇၁

အဌသာလိနီ အဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဂန္ဓာရမ္ဘ အမှင့်

မဟာသိနော–မြတ်သောသီလ, စသည် ကျေးဇူး, ဂုဏ်အထူးကို, ရွှင်မြူးဝမ်းသာ ရှာတော်မူပြီးထသော၊ ယသေ(သမ္ဘူဒ္ဓသ)–အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကရုဏာ–ဗုဒ္ဓေက ဗုဒ္ဓါ, သာဝက အစရှိသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်း မရှိသော မဟာကရုဏာ တော်သည်၊ သမ္ဘေသု–ကြွင်းမဲ့ဥသုံ, အလုံးစုံကုန်သော၊ သတ္တေသု–သတ္တဝါတို့၌၊ ယထာရုစိ–အကြင် အကြင် အလိုတော်အတိုင်း၊ ဝါ–အလိုတော် အားလျော်စွာ၊ (ပဝတ္တိတ္တေ) ဝိယ–ဖြစ်တော်မူပြီကဲ့သို့, (တထာ–ထိုအတူ)၊ ပညာ(ဝိ)–မဟာကရုဏာ သုမေဝတ္တိဘဉဏ်မှ ကြွင်းသော ပညာတော်သည်လည်း၊ သမ္ဘေသု–ကုန်သော၊ ဥယျာခမ္ဘေသု–သိသင့် သိဖွယ်, အသွယ်သွယ်သော တရားတို့၌၊ ယထာရုစိ–အတိုင်း၊ ဝါ–စွာ၊ ပဝတ္တိတ္တေ–ဖြစ်တော်မူပြီ။

အနုသရန္ဓေ။ ။ဝရိယတ်ပါဒိတော်မေမှကို ဖွင့်ပြရာ အဌကထာ၏အစ၌တရားတော်၏ အရှင်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌သလည်းကောင်း, ပါဒိတော်ဓမ္မ၌လည်းကောင်း, ကြည်ညိုခြင်း ပသာဒသဒ္ဓါကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ သတ္တုပကာမကို ပြုတော်မူလိုသောအရှင်ဗုဒ္ဓယောသ ဆရာသည် "ကရုဏာဝိယ သတ္တေသု၊ ပေ၊ တသ ပါဒေ နမသိတွာ" ဟူသောပါဠိကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ဤကျမ်းတက် သည် "တသ ပါဒေ နမသိတွာ" တိုင်ရဲ့မြွှောကာ သတ္တုပကာမကိုသာ ရည်ရွယ်သော ကျမ်းတက်တည်း။

ရဲ့.ဦးအံ၊–ယခုဖွင့်ပြလတ္တံ့သော ပါဠိတော်သည်သွေဘုတ (အစ, အလယ် အဆုံးကောင်းသော) ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဓမ္မဖြစ်၏၊ ထိုဓမ္မကို ဖွင့်ပြခါနီးဝယ် ထိုဓမ္မ၏ အရှင်ဖြစ်တော် မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ကရုဏာတော်ကျယ်ပြန့်ပုံ, ပညာတော်, ကြီးကျယ်ပုံစသောဂုဏ်များကို "ကရုဏာဝိယ သတ္တေသု, ပညာယသ မဟာသိနော" စသည်ဖြင့် ထုတ်ဖော်ညွှန်ပြ၍ ပဏာမပြုခြင်းကြောင့် ပညာဉာဏ် အခြေခံပါလာသော ဝိညာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဤ အဌကထာကို သင်ယူရိုးချေါနီးဝယ် ဗုဒ္ဓဖြတ်စွာ၏ အပေါ်၌ ကြည်ညိုသော ပသာဒသဒ္ဓါ ဖြစ်ပေါ်ရှိလာ၏။

"ကြီးမားသော ပညာတော်ရှင် မြတ်ဘုရား၏ တရားတော်သည် ချွတ်ချော် မှားယွင်းခြင်း မရှိနိုင်"ဟုလည်း ထို ပဏာမစကားသည်(ကာရကူပစာရ အားဖြင့်) ဖော်ပြပြီးဖြစ်ရကား၊ တရား တော် အပေါ်၌ ဝိညာ၊ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကြည်ညိုသော ပသာဒသဒ္ဓါကိုလည်း ထိုပဏာမစကားသည်ပင် ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ထို ဘုရား တရား ရဟန္တာတော် ၂–ပါး၌ယုံကြည်မှုပသာဒအရင်းခံပြီးလျှင် တရားတော်၌ (လိုက်နာသော) အားဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ များစွာသော သီလ အစ

အနပါ၁ါ၁ပရိနိဗ္ဗာန် အဆုံးရှိသော အကျိုးကို ပွားတိုးစေနိုင်သောကြောင့် ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာ(အဋ္ဌကထာ ကျမ်းစာ)၏ အစဉ် သဠာယတနမကို ပြုတော်မူရပေသည်။ [ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာယ သဗ္ဗာရိ ပဏာမကရဏ ।ပေ। မဟာဘော၀ အတ္ထ သိနိဒ် ဟောတိတိ၊–ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။ပါဠိတော်ဓမ္မကို ယှင့်ပြုရာ အဋ္ဌကထာ၏ အစ၀ယ် ရုတနာ ၃–ပါး၌ မိမိ၏ ကြည်ညိုကြောင်းကို လူအပေါင်းသိစေလိုခြင်း, ထို သိစေခြင်းမှတစ်ဆင့် ပညာရှိ သုတာ်ကောင်းကို၏ စိတ်ကို (မိမိအပေါ်၌)နှစ်သက်စေခြင်း, ထို နှစ်သက်စေခြင်းမှတစ်ဆင့် မိမိစိုင်းအပ်သော အဋ္ဌကထာကို ပုဂ္ဂိုလ်ခင်ဗျ တရားမင်းသောအားဖြင့် သင်ယူကြစေခြင်း, ထိုသင်ယူကြစေခြင်းမှတစ်ဆင့် အလုံးစုံသော လောကီ လောကုတ္တရာယမ္ဘတ္တိကို ပြီးစီးစေ(ရရှိကြစေ)ခြင်း, ဤသို့ အကျိုးရင်း အကျိုးဆက်ကို ဖြော်တွေးကာ ရတနာတ္တယ၀ဏာမမင်ုလာကို ပြုတော်မူလိုသော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာသည် "ကရုဏာ ဝိယ သဗ္ဗေသု" စသော ဂါထာကို မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ ["ကတ္တာ သံဃသ စ ဥလိ" တိုင်အောင် ဖြော်သော ဋီကာကျမ်းတက်တည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ပဏာမပြုမှုအတွက် ပြခဲ့သော အကျိုးအမျိုးမျိုးကို ရနိုင်ပါသော်လည်း ကျမ်းဆရာ၏ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးမှာ ကျမ်းပြုစဉ် အခိုက်အခါ၀ယ် ကိုယ်တွင်း၌ အနာရောဂါ, ကိုယ်ပန်း အနောင့်အယှက် ဘေးရန်ဟူသော အန္တရာယ်များကို တာကူယိန်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် "နိ၀ပ္ဓကာရပေ၊သောသေတွာ, အန္တ ရာယ အသေသတော" ဟု နောက်၌ မိန့်ဆိုသည်။

ကရုဏာပေ၊ယထာရစိ။ ။ဤဂါထာသည် ဥပမာအလင်္ကာဖြင့်တန်ဆာဆင်အပ်သော ဂါထာတည်း၊ ဥပမာနဝါကျကိုလည်း "ကရုဏာ၀ိယ သဗ္ဗေသု" ဟုအကျဉ်းချုပ်မျှသာဖြစ်၍ သဗ္ဗေသု ယထာရစိ ၀ဝတ္ထိတ္ထာ၊ပုဒ်တို့ကို ဥပမေယျတစ်ဘက်၌သာပြထား၏။ ကေ၀ကွာ၁သ၁နုဝိပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပမေယျ၀ါကျ၌ပါသော "သဗ္ဗေသုယထာရစိ ၀ဝတ္ထိတ္ထာ"ပုဒ်တို့ကို ဥပမာနဘက်သို့လည်း လိုက်ရ၍၌ အနှက်ပေးရိုးရှိ၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ဋီကာ၌ "ယ၁သ ယထာ ကရုဏာ သဗ္ဗေသု သဗ္ဗေသု ၀ဝတ္ထိတ္ထာ၊ ဧ၀ သဗ္ဗေသု ဧ၀ယျ၊ဓမ္မေသု ပညာ၀ိ ၀ဝတ္ထိတ္ထာ၀ိ အဠော" ဟု ယောဇနာသည်။

ပညာ၀ိ။ ။ဋီကာ၌ "ပညာ၀ိ"ဟု ဝိသဒ္ဒါကိုရသင့်၍အပိုထည့်သည်၊ ထိုပိ၀ိသဒ္ဒါဖြင့် အလုံးစုံတို့၌ ဖြစ်ခြင်းတူသော ကရုဏာကို ပေါင်းသည်။ "မဟာကရုဏာတော်သည်သာ သဗ္ဗ၀ါအားလုံးအပေါ်၌ ဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်သေး, ပညာတော်သည်လည်း ဧ၀ယျ၀မ်အားလုံး၌ဖြစ်သည်"ဟူလို၊ ဥပမာန ဥပမေယျ ၂–ဘက်လုံး၌ပင် "၀ဝတ္ထိတ္ထာ"ဟု အတိတ်ကြိယာကို သုံးနိုင်ခြင်းမှာ ထိုအဋ္ဌကထာ စီရင်ချိန်၌ ဘုရားရှင်ကွယ်လွန်တော်မူပြီးဖြစ်၍ ကရုဏာ ပညာ တရားတော် ၂–ပါးလုံးပင် အတိတ်ဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။

ဤဂါထာ၏ ဆိုလိုရင်းကား–"မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာကရုဏာတော်သည် သဗ္ဗ၀ါ အားလုံးအပေါ် ၌ အလိုတော်အားလျော်စွာ (သဗ္ဗ၀ါတစ်ယောက်အပေါ်၌ အာရုံပြုလိုလျှင် တစ်ယောက်အပေါ်၌, သဗ္ဗ၀ါအများအပေါ်၌ အာရုံပြုလိုလျှင် သဗ္ဗ၀ါအများအပေါ်၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်) ဖြစ်ပေါ် ပျံ့နှံ့သကဲ့သို့ ထိုအတူ၀ပညာတော်သည်လည်း သိသင့်သိထိုက်သော တရားအားလုံးအပေါ်၌ အလိုတော် အားလျော်စွာ (သိတော်မူသောအားဖြင့်) ဖြစ်တော်မူပြီ" ဟူလို။

ကရုဏာ။ ။[ကရုဏာပုဒ်၏ ဝစနတ္ထကို ပါရာဒိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပထမဂါထာ၌ ဖွင့်ပြခဲ့ပြီး] "ကရုဏာဝိယ"ဟု အများနှင့်ဆက်ဆံသော ကရုဏာသာမည်ကို ပြထားသော်လည်း ပညာတော်၏ ဥပမာနှ ဖြစ်ထိုက်သော ကရုဏာဟူသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်နေတော်၌ဖြစ်သော မဟာကရုဏာတော်သာတည်း။ မှန်၏၊–ပုစ္ဆာက ဗုဒ္ဓါ သာဝက စသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ကရုဏာသည် သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်၌ မပျံ့နှံ့ရကား ပညာတော်၏ ဥပမာနှ မဖြစ်ထိုက်၊ ထို့ကြောင့် "ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ သာဝကစသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော မဟာကရုဏာတော်သည်"ဟု ပေးသည်။ [တတ္ထ ဘဝဝတိ ပဝတ္တာဝ ကရုဏာ ဘဝဝတော ပညာယ နိဿသနဋ္ဌာ ဂေဟတဗ္ဗာ၊ သာ ဟိ အသာဓာရဏာ မဟာကရုဏာ၊ နှ အညာ–ဋီကာ။]

အသာဓာရဏဖြစ်ပုံ။ ။သံသရာဝဋ်ဩဃ၌ သက်ဝင်နှစ်မြှုပ်နေသော သတ္တဝါတို့ကို မြတ်စွာဘုရားနှင့် တကွ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဖြင်စရာရှိ၏၊ ထိုသို့ဖြင်ကြရာဝယ် ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ သာဝက စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ "ဤသတ္တဝါတွေကို ငါမှမကယ်တင်လျှင် မည်သူက ကယ်တင်မည်နည်း, ငါသာကယ်တင် ရမည်"ဟုသော ကရုဏာ မဖြစ်ကြ၊ ဘာကြောင့်နည်း၊–ဤကဲ့သို့ ကရုဏာ ဖြစ်ဖို့ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်မှု မရှိခြင်း, မိမိအတွက် ကိုယ်လွတ်ရန်:ဒိသာ ကျင့်ကြံခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဘုရားရှင်ကား သုမေဓာဘ၀ မူလကပင် အများအတွက် ကျင့်ခဲခြင်းကြောင့် "ငါမှ မကယ်တင်လျှင် မည်သူကယ်တင်မည်နည်း"ဟု ကရုဏာဖြစ်တော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ကရုဏာတော်ကိုသာ "အသာဓာရဏ မဟာကရုဏာ" ဟု ခေါ်သည်၊ [ယဒိပိ ပ၀ရေ ပ၀ေယျဏ္ဍ။ တထာပိ နှ တေသံ ဘဂဝတောဝိယ ကရုဏောဏ္ဍမန် အတ္ထိ၊ အပ္ပဒိ၊ပတ္ထိတော အတ္ထာ၊ကိတမတ္ထာ၊ပဋ္ဌိတောစ၊–အနုဋီကာ။]

သုခိတသတ္တဝါ၌ ကရုဏာဖြစ်ပုံ။ ။ကရုဏာသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါ ပညတ်ကိုသာ အာရံပြု၏၊ "သဗ္ဗေသု သတ္တေသု" ဟု ဒုက္ခိတ သုခိတ သတ္တဝါအားလုံးကို သိမ်းကျုံးထားရာဝယ် သုခိတသတ္တဝါအပေါ်၌ အဘယ်သို့ ကရုဏာဖြစ်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–"အတာ၊ဧတော လောကော– ဤသတ္တလောကသည် အို နှာ သေရေး ဒုက္ခကောနှင့် ဝေ့ကြေ့သောအဓါ ကိုးကွယ်ရာမရှိပါတကား:"ဟု စဉ်းစားတော်မူလိုက်လျှင် ချမ်းသာအတိ သုခပြည့်နေသော သတ္တဝါ များလည်း ကိုးကွယ်ရာမဲ့ပင်ဖြစ်နေ၍ သနားဖွယ်ရာ ဒုက္ခိတချည်းသာ ဖြစ်ရလေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် သုခိတသတ္တဝါကိုလည်း ဒုက္ခိတ သတ္တဝါအနေအားဖြင့် စဉ်းစားတော်မူကာ မဟာကရုဏာ ဖြစ်တော်မူရမေးသည်၊ အကျယ်ကို ပဋိသမ္ဘိ ဒါမဂ် ပါဠိတော် မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဥာဏ်အခန်း:မှာ ရှုပါ။

မဟာ ဟု ဝိသေသနဖြေရုံ။ ။အာရံပြုရာ သတ္တဝါတွေ၏ များပြားခြင်းကြောင့် အာရံ၏ မဟန္တအမည်ကို အာရမ္မကိုက ကရုဏာပေါ်၌ တင်စားမှ၍ ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ကရုဏာကို မဟာ ဟု ဝိသေသနပြုရသည်၊ ထို့ပြင်–သတ္တဝါအများကို အာရံပြုနိုင်လောက်အောင် ကရုဏာတော်ကိုယ် တိုင်က အားစွမ်းသတ္တိကြီးမားသောကြောင့်လည်း မဟာဟု ဝိသေသနပြုနိုင်သည်၊ တန်ခိုးဗိုလ်ခိုက် အာနုဘော်၏ ကျွန်ပြုနိုင်ကြီးမားခြင်းကြောင့်လည်း မဟာ ဟု ဝိသေသနပြုနိုင်သည်။ [မဟာဝိသယတ္တာ မဟာဗလတ္တာ မဟာနုဘာ၀တ္တာစ မဟတိစ သာ ကရုဏာစာတိ မဟာကရုဏာ၊–မခုဋ်ကာ။]

သဗ္ဗေသု။ ။ရူပါဒီသု–ရူပ သဒ္ဒ စသည်အာရုံ, ကာမဂုဏ်တို့၌၊ **သဒ္ဓန္တိ**–ကပ်ငြိတတ် (တပ်မက်တတ်)ကုန်၏။ ဣတိ သတ္တာ။ [**သန္ဓေတတ်**, တပေါ့။]။ ဋိကာ၌ "**ရူပါဒီ** သု သတ္တာ ဝိသတ္တာတိ သတ္တာ"ဟု ကိတ်ပုဒ်ဖြင့်ပင် သပေခဝိဂုဟပြုသည်။ သတ္တာ အရ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအနက်ကို ယူမည်နိုးသောကြောင့် "**သတ္တာ** ဝိသတ္တာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤဝိဗြိုဟ်အရ ရူပါရုံစသော အာရုံတို့၌ **ဆန္ဒရာဂ** မကင်းသေးသော ပုထုဇဉ်, **သောတာပန်**, **သကဒါဂါမိ**, **အနာဂါမိ**တို့သာ မုရ၍ရ၏။ **ဆန္ဒရာဂ**ကင်းပြီးသော ရဟန္တာတို့ကား အထင်ရှင်အားဖြင့် သတ္တအမည်ရသည်။ [**သတ္တဟူသော နာမည်က ခန္ဓာအစဉ်ပျက်၌ တက်ရောက်နေခြင်း ထင်ရှားနေခြင်း**ကို "**အထင်ရှင်**"ဟု ဆိုသည်။]

ဋီကာ။ ။**တဿာ** ပန ပညတ္တိယာ–ထို **သတ္တ** ဟူသော နာမည်ပညတ်၏။ **ခန္ဓသန္တာနေ–ခန္ဓာ**အစဉ်၌၊ **နိရုဇ္ဈဘာဝတောဝ**–တက်ရောက်ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ **နိစ္စနရုဂါပိ** သတ္တာတိ ဝုစ္စဏ္ဍိ၊ **အနုဒိုကာ**၌ "**တတ္ထ** **နိစ္စနရုဂါနံ** **ဘူတပုဗ္ဗကတိယာဝါ** **သတ္တတာ** (**သတ္တ**၏ **အဖြစ်**, **သတ္တ**ဟူသော **နာမည်**ကို) **ဝေဒိတဗ္ဗာ**"ဟု ဝါသဒ္ဒါဖြင့် **မူလဋီကာနည်း**မှ **တစ်နည်း** ဖွင့်သေး၏။ ပုထုဇဉ်, **သောတာပန်**, **သကဒါဂါမိ**, **အနာဂါမိ** **ဘဝတုန်း**က **တပ်မက်တတ်သောကြောင့်** ရဲခဲသော **သတ္တအမည်သည်** ရဟန္တာဖြစ်သောလည်း မဟုတ် **ဘော့ဘဲ** **အတွင်** ရဂဠိဉ**ဘူတပုဗ္ဗဂတိက** **နည်း**အားဖြင့် **ရမြဲ** **ရနေသည်**ဟု **ဆိုလိုသတတ်**။

[**ဆောင်**] **သကတ္တကြောင့်**, **ရသော** **ပညတ်**, **သကတ်ပျောက်လျက်**, **မည်မဟုတ်**, **သက်သက်** **အတွင်ရှင်ဦးတည်း**။

မှတ်ချက်။ ။ရူပါဒီသု **သတ္တာ** **ဝိသတ္တာ**" **ဟူသော** **ဋီကာ**ပါဠိသည် "**ရူပေ** **ဓေါ** **ရာ**ဧပေ၊ **ဝေဒနာယ** ၊**ဝေ**ပေ**ညာ**ဧ**ယော** **ဆန္ဒော** **ယော** **ရာ**ဧ**ါ** ၊**ဧ**ပေ၊ **တ**ကြ**သတ္တာ** **တ**ကြ **ဝိသတ္တာ**၊ **ဣ**သ**ဘ** **သတ္တာ**တိ **ဝုစ္စ**တိ" **စသော** **ခန္ဓဝဂ္ဂရာ**ခ**သ**ယုတ်ကိုမှီသော **စကား**ဖြစ်ဟန်တူ၏၊ **ထိုပါ**ဠိ**ကို** **မှီ**ရိုးမှန်လျှင် **ရူ**ပါ**ဒီ**သုကို "**ရူ**ပဂ္ဂန္ဓာ **အ**ရ**ရှိ**သည်တို့၌"ဟု **အနက်**ပေးရလိမ့်မည်။

မဟေသိနော။ ။ပါဠိ**အ**ဘိ**ဓာ**နံ၌ "**မ**ဟေ**သ**က္ကတ**အ**ဘိ**ဓာ**နံ" "**မ**ဟ**ရိ**သိ"ဟု ကျကာရ**ရှ**,ပုဒ်သည် ကျသိတို့တွင် "**အ**မြတ်ဆုံး ကျသိ" ပုဗ္ဗသော **အ**နက်ကိုဟော၏၊ **ထို**ကြောင့် **ဟ**ေ**ဝ**ေ**ဝ**ေ**ဝ

ဒုတိယန္တ "မဟောသိန်"ကို သာဂေဖြုကြသည်၊ သို့သော် "သာရမတိ"ဟု ဣဂျကရန္တ သည် "အသာရေ သာရမတိနော"ဟု ဓမ္မပဒ၌ "ဒဏ္ဍီနော"ကဲ့သို့တွေ့ရ၏၊ ထိုသို့တွေ့ရာ၌ ကတရသာဟူသော အလိုက်ကိုကြည့်၍ "ယောနံ နော" ဟူသော ပိမှာဝိကာရ ယောဂပိဘာဝဖြင့် စီရင်သကဲ့သို့၊ "မဟောသိန်"၌လည်း ကတရသာကိုဖြုတ်၍ "နံ ဗျတော" ဟူသော ဒွိဝေါဟရဏယောဂပိဘာဝဖြင့် "မဟောသိ"ဟူသော ဣကာရန္တ နောင် အဲကို နံပြုနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤကာရန္တ ဝါ၁ကို ပါဠိ သဒ္ဒတဒ္ဓိတသိဒ္ဓန်၌ မရှိသောကြောင့် ဆရာတို့ မမှန်သက်ကြ။

ပညာ။ ။မဟာကရဏာ သမာပတ်နှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ကို ကရုဏာသဒ္ဒါဖြင့် ယူအပ်ပြီးဖြစ်သော ကြောင့် (ပါရိယေသနဉ်း, ဂေါဒလိဒဒ္ဓနဉ်း, ပုဉ္ဇဉ္ဇာဏသမ္ဘာရနည်းအားဖြင့်) ထိုဉာဏ်မှ ကြွင်းသော ဉာဏ်ဟူသမျှကိုသာ ယူပါ၊ ထိုဉာဏ်တို့ကား-

၁။ "အတိတံသေ ဗုဒ္ဓသေ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတ ဉာဏာ" စသည်ဖြင့် လာသော ကာလ ၃-ပါး၌ရှိသော တရားစုကို အပိတိအပင် အဆီးအတားမရှိ သိတော်မူသော အတိတ်သဿဉာဏ်၊ [ဤဉာဏ်ကို ခန္ဓဝိဘင်းအနုဒီကာ၌ သမ္ဗညျတဉာဏ်ဟု ဆိုထားသည်။]

၂။ "ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" စသည်ဖြင့် လာသော သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတော်မူသော သစ္စဉာဏ်။

၃။ အဗ္ဘညဒိုဃသို့ဒါ၀ေသာ ၄-ပါးသော ပဋိသ္ဓိဒါဉာဏ်။

၄။ ဣဒ္ဓိဗိဓ ပရောပရိယတ္တိဉာဏ်, အာသယာနုသယဉာဏ်, ယမကပါဋိဟာရိယဉာဏ်, သမ္ဗညျတ ဉာဏ်, အနာဝရဏဉာဏ်, ဤငါးပါးသည် ဘုရားရှင်၌သာ ဖြစ်သောကြောင့် အသာဓာရဏ ဉာဏ်မည်၏၊ [ကရုဏာ အရှေ့ ပါ၀င်ပြီးဖြစ်သော မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်ကို ထည့်လျှင် အသာဓာရဏဉာဏ် ၆-ပါး ဖြစ်၏။]

၅။ စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်, ၆-ဒသဗလဉာဏ်, ၇-ဆ အဘိညာဉာဏ်, ၈-စတု စတ္တာလီသဉာဏ ဝတ္ထု, သတ္တသတ္တာတိဉာဏဝတ္ထု, စသည်တို့တည်း၊ ထိုဉာဏ်များ၏ ဖြစ်ပုံနှင့် မဟာကရုဏာ သမာပတ္တိဉာဏ်၏ဖြစ်ပုံကို ပဋိသ္ဓိဒါ၀ဂ် ပါဠိတော် ဉာဏကထာတွင် ရှုပါ။

ဧည့ျ ဓမ္မေသု။ ။"ဉာတဗ္ဗာ-သိသင့်သိထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ ဧည့ျာ" သိသင့်သိထိုက်သော တရားဟူသမျှကို "ဧည့ျ"ဟုခေါ်၏၊ ထိုဧည့ျတို့သည် သတ္တ, ဒိ၀, အတ္တ, ပုဂ္ဂလ မဟုတ်ကြ၊ မိမိဆိုင်ရာ သဘောကိုဆောင်သော "ဓမ္မ"တို့သာဟု သိစေလိုရ၏ "ဓမ္မာ"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ဧည့ျာဥစ+တေ+ဓမ္မာစတိ ဧည့ျဓမ္မာ၊ ထိုဧည့ျဓမ်တို့ကား-ပြခဲ့သော ဉာဏ်တို့၏အာရုံဖြစ်သော အတိတ်တရားအစု စသည်,သစ္စ ၄-ပါးစသည်, အတ္တ, ဓမ္မ, နိ၀ုတ္တိ စသည်တည်း၊ ထိုအာလုံးကို ချုံးလိုက်လျှင် ၅-ပါးသာရသောကြောင့် "ဧည့ျဓမ် ၅-ပါး"ဟုဆိုကြသည်။ [ထိုငါးပါးကို အများပြောရိုး အတိုင်း ရတနာ၃ဂုဏ်ရည် သမ္ဘာသမျှဒ္ဓဂုဏ်တော်၌ပြထားပြီ။]

သဒ္ဓေသု။ ။သဒ္ဓသဒ္ဒါသည် အလုံးစုံ, အားလုံးစုံ, အားလုံးအကုန်, ခပ်သိမ်း (ဘာမျှမကျန်အောင် ခပ်၍သိမ်းယူ)ဟူသော အနက်ကိုဟောစ၏၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "သဒ္ဓေသူတိ

အနဝေသသပရိယာဒါန်- အကြောင်းမရှိအောင် သိမ်းကျုံးနိုင်ရန်ယူကြောင်း သဒ္ဒါ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤသဒ္ဒေသုကို သဒ္ဓေသဒ္ဒိလည်း လိုက်စေ။

သဒ္ဓ ၂-မျိုး။ ။"သဒ္ဓေ ဘာယန္တိ မဓုရေန-သဒ္ဓေဝါအားလုံးတို့သည် သေခြင်းမှကြောက်ကြကုန်၏"ဟုရာဌ် ကြောက်ခြင်းသဘောသည် ဒေါသတည်း၊ ထိုကြောင့် ဒေါသကင်းပြီးသော အနာဂါမ်ရဟန္တာတို့ မကြောက်ကြသဖြင့် သဒ္ဓေအရတွင် အနာဂါမ် ရဟန္တာများ မပါဝင်ကြ၊ အာဇာနည် ဆင် ဖြင်း လှုတ်လည်း သေခြင်းမှ မကြောက်ကြ-ဟုဆို၏၊ ထိုသဒ္ဓကို "သာဝေသေ-အကြွင်းရှိသော အနက်ဟောသဒ္ဓ"ဟုလည်းကောင်း "သဒ္ဓေ သစ်ရာ အနိစ္စာ" စသည်ဌ်ကား သစ်ရာ အားလုံးပင် အနိစ္စချည်းဖြစ်သောကြောင့် အနဝေသသ (အကြွင်းမရှိသော အနက်ဟော) သဒ္ဓဟု လည်းကောင်း ခွဲကြသည်၊ ဤသဒ္ဓေသုဌ် သဒ္ဓသည် "အနဝေသသ အနက်ဟော သဒ္ဓတည်း"ဟု သိစေလို၍ "အနဝေသသပရိယာဒါန်"ဟု ဦးကာဖွင့်သည်။

ယထာရုစိ။ ။ယာယာ+ရုစိ ယထာရုစိ (" ယေ ယေ ဝုမှာ ယထာဝုမှဲ"ကဲ့သို့)ယထာ သဒ္ဒါ ဝိဓ္ဌာအနက်ကို ဟောသောကြောင့် ဝိဓ္ဌတ္ထအမျယိဘောတည်း၊ ရုစိသဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ "တင်ဘယ်ခြင်း အနက်, အရောင်အနက်တို့ကို မဟော၊ အလိုဆန္ဒကို ဟော၏"ဟု သိစေလို၍ ဦးကဿ "ရုစိတ်ပ။ ဣဿာ၊ ကတ္တုကောမတာ သာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ယာယာ ပဝတ္တာ တဗ္ဗဘောဒါ"ကား ယထာ၏ ဝိဓ္ဌာ အနက်ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ခြင်းတည်း၊ သိလိုသော ဆန္ဒက များသလောက် လိုက်၍သိသော များသော ပညာကို "ယထာရုစိ ပဝတ္တိတ္တာ"ဟုဆိုသည်၊ [ယခု ဦးကစာအုပ်များ၌ အခြား ၂-နည်းကိုလည်း တွေ့ရသေး၏၊ ထိုနည်းများကို ဦးကာနီသယာ၏ အဓိပ္ပာယ်၌ စိစစ်ထားသည်။]

ရေးနိုင်သယာ။ ။"ပဝတ္တမာနာစ ရုစိဝေနနှ ဇကေသို" အနေကေသု"ဟူသော ဦးကာစကားနှင့် "ပရိမဂါထာယ ပန သဒ္ဓေသု ကရုဏာ ယထာရုစိ ပဝတ္တိတ္တာတိ သပ္ပဒေသသတ္တာဝိသယာ နိပ္ပဒေသသတ္တာဝိသယာစ သဒ္ဓာ ဝုတ္တာ"ဟူသော နောက်စကား၊ကိုထောက်၍ "သဒ္ဓေသု-အကြွင်းရှိသော သတ္တဝါ, အကြွင်းမရှိသော သတ္တဝါတို့၌"ဟု ပေးလေသည်၊ ထို ဦးကာ၏ အလိုကား၊ မဟာကရုဏာ တော်သည် သတ္တဝါတစ်ယောက်ကို အာရုံပြုတော်မူလိုလျှင် ပြန့်နိုင်, သတ္တဝါအများ၊ကို အာရုံပြုတော် မူလိုလျှင်လည်း ပြန့်နိုင်သည်ကို "ယထာရုစိ"အရ ဖွင့်ပြခြင်းသာဖြစ်၏၊ ထိုအတိုင်း အနက်ရေးစေလိုရင်း မဟုတ်ပါ။

ပဝတ္တိတ္တာ။ ။ဦးကာ၌ "ဥပ္ပဒ္ဒိတ္တာ"ဟုဖွင့်၏။ ပဗုဒ္ဓ ဝတ္ထုတော်, အဒ္ဓုတန် အာ-ဗိသာတ်ကို တ္တာ ပြုထားသည်၊ "ပဝတ္တိတော စ ပန ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ"စသည်ဌ် အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်း, လည်ခြင်းအနက်ကို ဟောရကား ` ဤနေရာ၌ ထိုအနက်ကို ယူမည်နိုး၍ "ဥပ္ပဒ္ဒိတ္တာ"ဟု ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည်၊ မရဒိုကာ၌ကား "ပဝတ္တာနံနာမ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌိတိ ဝေသနေ ဒုပိမ်၊ တာသု ဥပ္ပတ္တိ ဒေသေတုံ ဥပ္ပဒ္ဒိတ္တာတိ ဝုတ္တာ"ဟုဆို၏၊ ကျမ်ိုးဆရာ၏အာဘော်ကျမည် မထင်၊ "စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ"ဟူသော ပါဠိ၌ ဓကတ္တယသ္ပိရောက် ခြင်းကို "ဥပ္ပန္နံ" ဟု ဤအဌကထာ ဖွင့်လိမ့်မည်၊ ဥပ္ပန္နနှင့် ဥပ္ပဒ္ဒိတ္တာလည်း သဘောတူပင်။

ဒယာယ ဘာယ၊ဧလ၊သမ္ဘဝတ္ထယိ။ ။ဤဆိုအပ်ပြီးသော ပထမဂါထာဖြင့် ဘုရား၊ဂုဏ်တော် အားလုံးကို သိမ်းကျုံးနိုင်သော ကရုဏာ ပညာတော်ဖြင့် မြတ်တ္တာဘုရား၊ကို အကျင့်ရှုပ်အားဖြင့်

(ယော. သမ္ဘဒ္ဓေါ-အကြင်ဖြတ်စွာဘုရားသည်၊) သင်္ဂေါသုဝ-သတ္တဝါတို့၌၊ တာယ ဒယာယ-ပညာ၏ ဥပမာနဖြစ်သော ထိုမဟာကရုဏာတော်သည်၊ သမုသာဟိတာ မာနသော-ကောင်းစွာအားထုတ်စေအပ်သော စိတ်ရှိတော်မူသည်၊ ဝါ-ကောင်းစွာ တိုက်တွန်း အပ်သော စိတ်ရှိတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍လည်းကောင်း၊) (တစ်နည်း) တာယ ဒယာယ-သည်၊ သင်္ဂေါသုဝ-သတ္တဝါတို့၌၊ ဝါ-သတ္တဝါတို့ကြောင့်၊ သမုသာဟိတာမာနသော-သည်၊ ဝါ-သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍လည်းကောင်း၊) ပါဋိဟီရဝဝသာနမ္မိ-တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြုတော်မူခြင်း၏ အဆုံး၌၊ တိဒသာလယေ-တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌၊ ဝသန္တော-နေတော်မူစဉ်။

ချီးမွမ်းတော်မူပြီး၍ ယခုအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝကတို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိသော အတိမဟာ ဒေသနာတော်ဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းငှာ ဒယာယ တာယ အစရှိသော ဂါထာစကားရပ်ကို မိန့်ဆိုအပ်သတည်း။ထိုဂါထာ၏ ဆိုလိုရင်းကား-"ပညာ၏ ဥပမာနအဖြစ်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော ထိုမဟာကရုဏာတော်သည် နှိုးဆော် တိုက်တွန်း အပ်သည်ဖြစ်၍ အတိမဟာထာဘစဉ်ကို ဟောတော်မူသည်"ဟူလို၊ [သမုသာဟိတော ဟုတ္တာကို အတိမဟာထာမဂ္ဂ သမ္ဘဝယိဒ္ဓ လုမ်းစပ်ပါ။]

ဒယာယ တာယ။ ။တာယဒ္ဓ တ သဒ္ဓါသည် ဝုတ္တာပေကွ (ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးအနက်ကို ငဲ့သော)တ သဒ္ဓါ, ဝုစ္စမာနာပေက္ခ(အိုအပ်လတ္တဲ့အနက်ကိုငဲ့သော) တသဒ္ဓါဟု ၂-ဖျိုးရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ကား ဝုတ္တာပေက္ခတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "တာယတတိ အယံ တသဒ္ဓေါ ဝုတ္တသ ပဒိုနိ့ဒ္ဓေသော ဟောတိ"ဟု ဖွင့်သည်။

အပဓာနကို ပြန်ညွှန်းနိုင်ပုံ။ ။တ သဒ္ဓါဖြင့် ပြန်၍ညွှန်းပြရာ၌ ရှေ့ဝါကျက ပဓာနကို ပြန်၍ညွှန်းပြရိုးဖြစ်၏၊ ရှေ့ဝါကျ၌လည်း "မဟာကရုဏာနှင့် တူသော ပညာ"ဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သော ကြောင့်ကရုဏာသည် ပညာ၏ဝိသေသန ဥပမာနမျှဖြစ်ရကား အပဓာနတည်း၊ ပညာသည်သာ ဥပမေယျဝိသေသဒ္ဓ ဖြစ်သောကြောင့် ပဓာနတည်း၊ ထို့ကြောင့် "တသဒ္ဓါဖြင့် ရှေ့ဝါကျက ပဓာနဖြစ်သော ပညာကို ပြန်၍ညွှန်းထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော"ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား-ပညာသည် ရှေ့ဝါကျ၌ ပဓာနဖြစ်သည်ကား မှန်ပါပေ၏၊ သို့သော် ထိုပညာသည် သမုသာဟိတမာနသောအရ တိုက်တွန်းတတ်သော ကဗ္ဗာအဖလာတ်, ကရုဏာသည်သာ တိုက်တွန်းတတ် သော ကဗ္ဗာအဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ကရုဏာက "သမုသာဟိတော"အရ တိုက်တွန်းတတ်သော ကဗ္ဗာ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, "တာယ ဒယာယ"ဟု ကရုဏာအနက်ဟော ဒယာသဒ္ဒါကို တိုက်ရိုက်ပြထားသောကြောင့်လည်းကောင်း, ထိုဒယာနှင့် တာယ၏အရတူ သမာနာဓိကရဏ ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း "သုတာနုမိတေသု သုတမေဝ ဗလဝံ-တိုက်ရိုက်ကြားသိအပ်သောအရာ, မှန်းဆအပ်သောအရာတို့တွင် တိုက်ရိုက်ကြားသိအပ်သော အရာသည်သာ အားရှိ၏"ဟု ပရိဘာသာ ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, တာယ၌ တသဒ္ဓါဖြင့် ရှေ့ဝါကျက ကရုဏာကိုသာ ပြန်၍ညွှန်းပြရပါသည်။

ဒယာယလည်း ပဋိနိဒ္ဒေသ။ ။"တာယသဒ္ဒါက ရှေ့ဂါထာ၌လာသော ကရုဏာကို ပြန်၍ညွှန်း သော ပဋိနိဒ္ဒေသသဒ္ဒါဖြစ်လျှင် ဒယာယသဒ္ဒါသည် အပိုဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော"ဟု စောဒနာဖွယ် ရှိ၏၊ အဖြေကား-ဒယာယသည် တာယနှင့် တုလျှာမိကရဏ ဖြစ်သော ကြောင့် တာယသဒ္ဒါ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသသဒ္ဒါအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲရသောသဒ္ဒါဖြစ်သည်။ {တသ ၉ ယဒ တ ဝိသေသနံ ဟောတိ တာယတတိ ဣဒံ ၀စနံ၊ တဒတ္ထ တသ ပဋိနိဒ္ဒေသသဘာ၀ေါ ယောဧေတမ္ဘော-ဧကိုကာ။}

ဒယာ၏ အနက် ၂-ဖျိုး။ ။"ဒယာ၀တ်သည် ဒါနအနက်, ဂတိအနက်, ရက္ခဏအနက်ကိုဟောစ၏" ဟု ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ဆို၏၊ ထိုတွင် ရက္ခဏအနက်ကိုယူ၍ "ဒယတိ-သတ္တ၀ါတို့ကို စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣဒယ"ဟု ၀စနတ္တပြု၍ ဒယာ သဒ္ဒါသည် သတ္တ၀ါတို့ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော မေတ္တာကို လည်းကောင်း, ကရုဏာကိုလည်းကောင်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ "ဒယာ၀န္တောတိ-မေတ္တာစိတ္တတဲ့ အ၀ပန္နေ၀"ဟု လည်းကောင်း,"အဒယာ၀န္တောတိ-နိဿရဏတဲ့ အ၀ပန္နော"ဟုလည်းကောင်း အရာဌာနကိုလိုက်၍ ရသင့်ရာအနက်ကို ဖွင့်ကြသည်၊ ဤ၌လည်း တိုက်တွန်းတတ်သော တရားမှာ ကရုဏာ သာဖြစ်သောကြောင့် "ဒယာယ"အရ ကရုဏာကိုသာ ယူရပေသည်၊ ထို့ကြောင့် "ကေ သမယံ, တေန သမယေန"ပုဒ်တို့ကိုဖွင့်ပြရာ သီလကွန်ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာတို့၌ "အမ္ဗန္တ မေ၀ ဟိ တံ သမယံ (ထိုတရားဟောတော်မူရာအခါ၌) ဘဂ၀ါ ကရုဏာ၀ိဟာ၀ေနေ ဝိဟာသိ" ဟု ဖိန်ကြ သည်။

သဏ္ဌေသု။ ။ဤပုဒ်ကို တာယ ဒယာယ၌ စပ်ရသောနည်း, သမ္ပသာဟိတ၌ စပ်ရသောနည်းဟု ဦးကာ၌ ၂-နည်းဖွင့်၏၊ ဒယာယ၌စပ်လျှင် "ဒယာ၏အာရုံဖြစ်သော သတ္တ၀ါများ"ဟု မှတ်ပါ၊ သမ္ပသာ၀ိဟာတ၌ စပ်လျှင်ကား"သမ္ပသာ၀ယနကြောင့် ဝိသယာစရ, တစ်နည်း-သမ္ပသာ၀ယန ကြောင့် အကြောင်းနိမိတ်"ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုတွင် ဒယာယ၌စပ်သောအခါ "သဏ္ဌေသု-အကြင်းမရှိ သော သတ္တ၀ါတို့၌, တာယ ဒယာယ-သည်"ဟု သဏ္ဌေသုကို တာယ ဒယာယ၏အလျင်ပေးရသည်, သမ္ပသာ၀ိဟာ၀ယ် စပ်ရာ၌ကား "တာယ ဒယာယ" နောက်မှပေးရသည်, နိသျှ၌ ဤအတိုင်းပင် ၂-နည်းပေးထားသည်။

သဏ္ဌေသုအတွက် မေးဖွယ်။ ။ပထမနည်းအရ သဏ္ဌေသုသည် ကရုဏာ၏ အာရုံဖြစ်လျှင် ရှေ့ဂါထာ၌လည်း "ကရုဏာ၀ိယ သဏ္ဌေသု"ဟု အာရုံကိုပြသော သဏ္ဌေသုသဒ္ဒါရှိပြီးဖြစ်သော ကြောင့် ဤဂါထာ၌ "သဏ္ဌေသု"ဟု ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ပုနရုတ္တိဒေါသ ရောက်ရာ မရှိပါလော-ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-ရှေ့ဂါထာ၌ "သဏ္ဌေသု ကရုဏာ၀ယထာရ၀စ ပ၀တ္တိတ္တာ"ဟု ယထာရ၀စီသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုခဲ့၏၊ ထိုယထာရ၀စီ၏ အဓိပ္ပာယ်ကား သတ္တ၀ါတစ်ယောက်အပေါ်၌ ဖြစ်စေလိုလျှင် ကရုဏာသည် တစ်ယောက်အပေါ်၌ဖြစ်နိုင်၏၊ ထိုကရုဏာကို သမ္ဗေသ သတ္တ၀ါသယကရုဏာ၀ယ် ခေါ်၏၊ အများအပေါ်၌ဖြစ်စေလိုလျှင်လည်း ထိုကရုဏာသည် အားလုံးအပေါ်၌ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထိုကရုဏာကို နိ၀ုဒေသသတ္တ၀ိယ၀ယ ကရုဏာ၀ဟုခေါ်သည်၊ ဤဂါထာ၌လာသော ကရုဏာကား နိ၀ုဒေသသတ္တ(သတ္တ၀ါအားလုံးကို) အာရုံပြု၏၊ ဤသို့ ရှေ့ဂါထာလာ သဏ္ဌေသုအရ၌ သမ္ဗေသသတ္တ, နိ၀ုဒေသသတ္တ၀ို့ အဓိပ္ပာယ် ၂-ဖျိုးရခြင်း, ဤဂါထာလာ သဏ္ဌေသုအရ၌ နိ၀ုဒေသသ၀ိတ္တ တစ်ဖျိုးကိုသာ ရခြင်းကြောင့် နောက် သဏ္ဌေသုကို ဆိုသည့်အတွက် ပုနရုတ္တိဒေါသ မရောက်ပါ-ဟူလို။

သမ္ဘေသေ။ ။ပဒိသမ်တေတိ ပဒေသော (မည်သည့်သတ္တဝါများ ကျန်သေးၞ၏ဟု ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်း) သဟ+ပဒေသေန ယေ ဝတ္ထုန္တိတိ သမ္ဘေသော–ညွှန်ပြအပ်သောအစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့၊ ဤသို့ သဒ္ဒါနက်သာဖြစ်သင့်၏၊ "သမ္ဘေသေ–အကြင်းရှိသောသတ္တဝါ"ဟု ပေးအပ်သောအနက်မှာ အမိပ္ပာယ်နက်သာ၊ "ရှိသေသော–ညွှန်ပြအပ်သောအစိတ်အပိုင်းမရှိကြသော သတ္တဝါတို့၊ ဝါ–အကြင်းမရှိသော သတ္တဝါတို့"ဟု အနက်ပေးရာ၌လည်း နည်းတူ။

သဗ္ဗေသုၞ၏ နောက်နည်း။ ။သဗ္ဗေသုကို သမုသာဟိတဝဝယ် စပ်ရသော နောက်နည်း၌ကား "မြတ်စွာဘုရား၏ ကရုဏာတော်သည် ဒေဝတို့အပေါ်၌သာမက၊ သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်၌ တိုက်တွန်းအပ်သည်ဖြစ်၍ အာဘိမုက္ခထာအစဉ်ကို ဟောတော်မူသည်"ဟု သဗ္ဗေသုကို သမုသာဟနကြေယာ၏ ဝိသယာဓရအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ "ထိုသတ္တဝါအားလုံးကြောင့် (သတ္တဝါအာလုံး၏ စီးပွားအလိုငှာ) အာဘိမုက္ခထာစဉ်ကို‌ဟောတော်မူသည်"ဟု သဗ္ဗေသုကို နိမိတ်အနက်အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဋီကာဖွင့်သည်၊ [နိမိတ်အနက်ပေးရာ၌ "စမ္ဘန် ဒီဝိန် ဟန္ဒိ+သစ်ကို အရေးကြောင့် သတ်၏" ဟုဆိုလျှင် အရေသည် သတ်ခြင်းကြောင့် ရအပ်သောအကျိုးလည်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့၊ သဗ္ဗေသုၞ်လည်း "သတ္တဝါတို့ကြောင့်"ဟု နိမိတ်အနက်ဆိုလျှင် "သတ္တဝါတို့အကျိုးငှာ" ဟူသော အဓိပ္ပာယ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ "သဗ္ဗေသ် အတ္ထာယ"ဟု တာဝတ္ထာသမ္ဘဝါနိ‌ဖြင့် စကားသုံးသည်။]

သမုသာဟိတမာနကသော။ ။[သံ+ဥ+သာဟိတ၊]သာဟိတ၌ သဟဝေတိ, ကာရိတ်ကဲ့သာပစ္စည်းကြေ, တပစ္စည်း၊ "ဥသာဟ–အားထုတ်ခြင်း၊ ဥသာဟိတ–အားထုတ်စေအပ်"ဤသို့ သဒ္ဒတ္ထမှတ်ပါ၊ "အားထုတ်စေ"ဟူသည်လည်း အာဘိမုဿတရားတော်ကို ဟောဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းခြင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် "ဥယျာဒိတ"ဟု ဋီကာ၌ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။ [ဥသာဟိယတေတိ ဥသာဟိတံ၊ ပဒေဂေစ+မာနသံ၊ သွတ္တဝ်ဌ ကဝစပ္ပဒေသက်, သ–ဂဟ၊ သမ္ဘာ+ဥသာဟိတံ သမုသာဟိတံ၊ သမုသာဟိတံ+မာနသံ ယသာတိ သမုသာဟိတမာနကသော။]

ပါဠိဟိရာ‌ပေ‌ဝသ‌ဒ္ဓေ‌ဝ။ ။"ဒယာယ‌ပေ‌ဝ‌ဟု‌နသော"တိုင်‌အောင်‌သာ စကား‌ဖြင့် အ‌ဒ္ဓ‌ဒ္ဓ ရ‌ရှိ‌ခါ‌နှ‌ိုင်‌ကို ပြ‌ပြီ‌း‌၍ ယ‌ခု‌အ‌ခါ ဗာ‌ဟိ‌ရ‌ဒ‌ါ‌ခါ‌နှ‌ိုင်‌ကိ‌ုပြ‌လို‌သော‌ကြော‌င့် "ပါ‌ဠိ‌ဟိ‌ရ‌ဝ‌သာ‌နမ‌ိ‌ု" စ‌သော စကား‌ရ‌ပ်‌ကို မ‌ိန့်‌တော်‌မ‌ူ‌သည်၊ ကရ‌ဏာ‌ကို ဒေ‌သ‌ကပ‌ုဂ္ဂ‌ိုလ်‌၏ အ‌တွင်‌း‌၌ဖြ‌စ်‌သော‌ကြော‌င့် "အ‌ဒ္ဓ‌ဒ္ဓ ရ‌ရှိ‌ခါ‌နှ‌ိုင်"ဟု‌ခေ‌ါ်‌၏၊ အ‌ဒ္ဓ‌ဒ္ဓ ရ–ခ‌ဒ္ဒ‌ာ‌ကို‌ယ်‌၏ အ‌တွင်‌း‌ဖြ‌စ်‌သော+နှ‌ိ‌ုခ‌ါ‌နှ‌ိုင်‌–အ‌ဘိ‌မ‌ျှ‌ော‌သေ‌သ‌ာ ၏ အ‌ကြောင်‌း၊ ထို‌အ‌ဒ္ဓ‌ဒ္ဓ ရ‌ရှိ‌ခါ‌နှ‌ိုင်‌ ကို "ဒ‌ယာ‌ယ‌ပေ‌ဝ‌ သ‌မ‌ုသ‌ာ‌ဟ‌ိ‌တ‌မာ‌နက‌သော" ပါ‌ဠ‌ိ‌ဖြ‌င့်‌ပြ‌ခဲ့‌၏၊ ကာ‌လ, ဒေ‌သ, ပ‌ရိ‌သ‌တ်‌ကို "ဗာ‌ဟိ‌ရ‌ဒ‌ါ‌ခါ‌နှ‌ိုင်‌" ဟု‌ခေ‌ါ်‌၏၊ [ဗာ‌ဟိ‌ရ–ခ‌ဒ္ဒ‌ာ‌ကို‌ယ်‌၏ ပြင်‌ပ‌ဖြ‌စ်‌ သော+နှ‌ိ‌ုခ‌ါ‌နှ‌ုတ်‌]‌ဟော‌ရ‌ဝ‌ကာ‌လ, ဟော‌ရ‌ဝ‌အ‌ရ‌ပ်‌, တ‌ရ‌ား‌နှ‌ာ‌မ‌ည့်‌ ပ‌ရိ‌သ‌တ်‌ရ‌ရှိ‌လျှ‌င် ထို‌ဒေ‌သ‌နာ‌မ‌ဖြ‌စ်‌နိ‌ုင်‌၏၊ ထို‌ကာ‌လ‌စ‌သ‌ည်‌တို့‌ရှိ‌မ‌ှ‌သာ ထို‌ဒေ‌သ‌နာ‌ဖြ‌စ်‌နိ‌ုင်‌၏၊ ထို‌ကြော‌င့်‌ ကာ‌လ‌စ‌သ‌ည်‌ကို "ဗာ‌ဟိ‌ရ‌ဒ‌ါ‌ခါ‌နှ‌ိုင်‌"ဟု ခေ‌ါ်‌သ‌ည်‌။

ကာ‌လ‌နိ‌ဒ‌ါ‌နှ‌ိုင်‌။ ။ထို ဗာ‌ဟိ‌ရ‌ဒ‌ါ‌ခါ‌နှ‌ိုင်‌တို့‌တွ‌င်‌ "ဟော‌ရ‌ဝ‌ကာ‌လ" ဟူ‌သော ကာ‌လ‌နှ‌ိ‌ုခ‌ါ‌နှ‌ိုင်‌ကို ပြ‌လို‌သော‌ကြော‌င့်‌ "ပါ‌ဠ‌ိ‌ဟ‌ိ‌ရ‌ဝ‌သာ‌နမ‌ိ‌ု ဝ‌သ‌ဒ္ဓ‌ေ‌ါ" ကို ဓ‌ိန့်‌သ‌ည်‌၊ မ‌ှ‌တ်‌ဗ‌ါ‌း–"တ‌န်‌ခ‌ိုး‌ကြ‌ာ‌ဝ‌ိ‌ဟာ‌ကို ပြ‌ခြင်‌း ကိ‌ုန‌ာ‌၏အ‌ဆုံ‌း၌ တ‌ာ‌ဝ‌တ‌ိ‌သ‌ာ‌ဝ‌ယ်‌နေ‌တော်‌မ‌ူ‌စ‌ဉ် အ‌ဘိ‌မ‌ျှ‌ော‌ထာ‌အ‌စ‌ဉ်‌ကို ဟော‌တော်‌မ‌ူ‌ပြ‌ီ"ဟု

ဆိုသကဲ့သို့ တန်ခိုးပြပြီးအဆုံး၌ နေတော်မူခြင်းဖြင့် အတိမဂ္ဂဘဝရားတော်၏ ဟောရာကာလကို (အခြားကာလတို့နှင့် မရောအောင်)ပိုင်းခြားထား၏၊ ထိုသို့ပိုင်းခြားသောကြောင့် "တန်ခိုးပြပြီး၏အဆုံး တာဝတိံသာ၌ နေတော်မူစဉ်" ဟူသော စကားဖြင့် ဟောရာကာလကိုပြ၏ဟုဆိုရသည်၊ ဥပမာ– "အဣ္ဃောဒ္ဓါမမ္ဓ,ဣမံ ဝမ္မသေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရတ္ထော ၊ရေ၊ ကဏေသိ" ဟုရာဒ္ဓ ဝိဟာရတ္ထောဖြင့် "နေတော်မူစဉ်, နေတော်မူတုန်း, နေတော်မူရာအခါ"ဟူသော ကာလကို ပြသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့်ပင် "ဝသဒ္ဓေ– နေတော်မူပြီးထသော"ဟု ရှေးနိဿယပေးသလို မပေးဘဲ "နေတော်မူစဉ်"ဟု ပေးသည်၊ [ယသို့ကာလသာဂဝတာ အတိဓမ္မကထာမဂ္ဂေါ ပဝတ္တိတောဝ၊ တံ–ထိုကာလကို၊ ဒေသေတုံ ပါဠိဟီရာဝသာနမှ ဝသဒ္ဓေ,ဘတိ ဝုတ္တံ၊–ဋီကာ။]

ပါဠိဟီရာဝသာနမှ။ ။ပတိပုဗ္ဗ, ဟိ(ဂတိမှ)ဓာတ်ကို ဟီရဏ်ပြု, ပ၏ အကိုဂုဏ်ပြု၍ "ပါဠိဟီရ"ဟု ကစ္စည်းရှိ၏၊ ပတိပဂ္ဂေ–ဆန့်ကျင်ဘက်ကိလေသာ ဆန့်ကျင်ဘက် တိတ္ထိတို့ကို၊ မဒ္ဒိတ္ဝာ–နှိမ်နင်း၍၊ ဟိနောတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိ–ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ"ပါဠိဟီရ၊ ဣ၏ "ပါဠိဟီရ"ပုဒ်နှင့် ပါဠိဟာရိယဟုဝိသသည် အနက်အရတူ၏၊ ထို့ကြောင့် ပါဠိဟာရိယဟုခံကို ရှေးဦးစွာဖွင့်ပြီးမှ "ပါဠိဟာရိယဟေ ဣဒ ပါဠိဟီရ၌ ဝုတ္တံ"ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ [ထို ပါဠိဟာရိယဟုခံ၏ ဝစနတ္ထကို ဋီကာနှင့် ဋီကာနိဿယည်ရှုပါ။]

ပါဠိဟာရိယ ၃ ချီး။ ။သီလဂုန် ကေဝဠသုတ်၌ ပါဠိဟာရိယ ၃ မျိုးကို ဟောတော်မူ၏၊ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယ, အာဒေသနာပါဠိဟာရိယ, အနုသာသနီပါဠိဟာရိယတည်း၊ ထိုတွင် ဣဒ္ဓိဝိဓ အာဒိညာဒ်၌လာသော ရေမိုးအစုံထွက်အောင် ဝိဇ္ဇာနိုင်ခြင်း ဧသော တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယ ဟု ခေါ်၏၊ သုတစိပါးစိတ်ကို ပရစိတ္တဝိဇာနနနည်(စေတောပရိယ)အာဒိညာဒ်ဖြင့်သိ၍ "သင့်မှာ ယခု မည်သည့်စိတ်ဖြစ်နေ၏"ဟု ညွှန်ပြခြင်းကို အာဒေသနာပါဠိဟာရိယဟု ခေါ်၏၊ "ဤသို့ မကြံနှင့်, ဤသို့ ကြံလော၊ ဤသို့ မပြောနှင့်,ဤသို့ မပြုနှင့်, ဤသို့ပြောလော, ဤသို့ပြုလော" ဟု သွန်သင်ခြင်း (တရားပေးပြော၍ဆုံးမခြင်း)ကို အနုသာသနီပါဠိဟာရိယ ဟု ခေါ်၏။

ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယ ယူ။ ။ထို ၃ မျိုးတွင် ပါဠိဟီရာဝသာနမှ ဣဒ္ဓိ ပါဠိဟီရ အရ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယကို ယူပါ၊ ထို ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယသည်လည်း ဗောဓိပင်အောက်၌ ပြုအပ်သော ယမကပါဠိဟာရိယ, ကဝိလဝတ်ပြည်သို့ ပထမဒေဝကြိမ် ရောက်တော်မူသောအခါ ဆွေတော်မျိုးတော်အလယ်၌ ပြုအပ်သော ယမကပါဠိဟာရိယ, သာဝတ္ထိမြို့–ကဏ္ဍာပုဏ္ဍာဝင်ရောင် ဓိုက်အပ်သော သရက်ပင် (ကဏ္ဍမ)အနီးဌာ်ပြုအပ် သော ယမကပါဠိဟာရိယ, စသည်ဖြင့် အများအပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် "အဝသာဝေ ဝသဒ္ဓေ,ဘ ဟိသာဝယော"ကို ထောက်၍ ကဏ္ဍာမှမူလည်း ပြုအပ်သော ပါဠိဟာရိယကိုသာ ယူရသည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ထိုကဏ္ဍာမှမူလည်းပြုအပ်သော ပါဠိဟာရိယ၏ အဆုံးဝယ် ဘာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောကြောင့်တည်း။

တိသာသလ ယေ။ ။ဣ၌ "တိဒသာသယေ ပါဌ်ဖြင့် အဘိမဂ္ဂဘဝရား ဟောတော်မူရာ ဒေသကိုပြ၏၊ ဆက်ဦးအုံ–နတ်အနက်ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်တို့ကိုပြရာ၌ "တိဒသာတွမရာ ဒေဝေါ"စသည်ဖြင့်ပြ၏၊ ထို့ကြောင့် တိသာ သဒ္ဒါသည် (တာဝတိံသာနတ်သာမက) နတ်အားလုံးကို ဟော၏၊ တိအမိကာစ– တိအာဝဏ္ဍာစ–ဒသ ယေသံတိတိသာ"ဟု ပြု၊ ယေသံ–အကြင်နတ်တို့၏၊ တိအမိကာစ– ၃ ယောက်အလွန်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တိအာဝဏ္ဍာစ–၃– ပြန့်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (၃–ခုတိုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊) ဒသ–

ပါရိဗ္ဗတ္တကမူလမှိ–ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ပဏ္ဏုကမူလ နာမကေ–ပဏ္ဏုကမူလာ အမည်ရှိသော၊ သိသာသနေ–ကျောက်နေရာ၌၊ (သမ္ဘဝေ–ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်၊ သတိ–ရှိလေသော်၊) ယုဂန္ဓရေ–ယုဂန္ဓိုရ်တောင်ပေါ်၌၊ အာဒိဿော–နေမင်းသည်၊ သောဘေယျ ဣဟ–တင့်တယ်ရာသကဲ့သို့၊ ဇ၀–ဤအတူ၊ သန္ဓိသိဒ္ဓော–တင့်တယ်စွာ ထိုင်နေတော်မူသည်၊ ဟုတွာ–ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ (သမ္ဘဝတ္တာယိဠ်ခပ်။)

တစ်ဆယ်တို့သည်၊ သန္ဓိ ဣတိ တိဒသာ၊ ["တိအဓိက တိအာဝတ္တဒသာ"ဟု ဖြစ်သင့်လျက် တိအဓိက အာဝတ္တပုဒ်တို့ကိုချေ၊]" ၃–ကျိပ် ၃–ယောက်သောနှတ်တို့"ဟူလို၊ "၃–ကျိပ် ၃–ယောက်"ကား အဣနှတ်မျိုး (၁၂)၊ ရုဒ္ဓနှတ်မျိုး (၁၁)၊ ဝသုနှတ်မျိုး (၈)၊ ဝိသ (ဝိသ)နှတ်မျိုး(၂)တည်း၊ ဤကား နတ်အားလုံးနှင့်ဆိုင်အောင်ပြသော ထောမနီဝိ ဝိဂုဟတည်း၊ ဤဝိဂုဟသည်သာ နတ်အားလုံးကို "တိဒသာ"ဟုပြသော အတိမာန်(၁၁)ဂါထာ နှင့် ညီသည်၊ အလ္လိယတိ ဧတ္တာတိ အာလယော–ဣကပ်တွယ်တာ တည်နေရာအရပ်၊ တိဒသာနံ–၃–ကျိပ် ၃–ပါ၊ နတ်အမျိုးအစားတို့၏+အာလယော–ဣကပ်တွယ်တာ တည်နေရာတည်း၊ တိဒသာလယော–ရာ၊ ဤစကား၁ရ နတ်ပြည် ၆–ထပ်လုံးကို "တိဒသာလယ"ဟု ခေါ်သည်၊ ["ဒေဝလောကော ဒိဝေါ သဗ္ဗဂါ၊ တိဒိဝေါ တိဒသာလယော" (၁၀)အတိမာန်၊] သို့သော် မြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ အတိမွေ့ဘဝရားဟောတော်မူရာ ဒေသသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သာဖြစ်၍ ဤနေရာ၌ တာဝတိံသာကိုသာ ဧကဒေသျှပမာရဓအားဖြင့် "တိဒသာလယ"ဟု ယူပါ။

မြန်မာသုံး။ ။"တယော+သ တိဒသ (၃ ကျိပ်တို့)၊ တိဟိ+အဓိကာ+တိဒသတိတိဒသ"ဟု ဆိုလိုလျက် တိတစ်လုံးကြေးဟု မရဋ္ဌိကာဖွင့်၏၊ ထို ၃–ကျိပ် ၃–ယောက်တို့ကား "ဃလုလင်ဘာဝတ္ထုန်းက ကောင်းမှုပြုတက်ဖြစ်ကြသော သိကြားနှင့်နတ်မင်းကြီးများ"ဟု ယူကြသည်၊ ထိုသို့ယူ၍ထိုနတ်တို့၏တည်နေရာဖြစ်သော တာဝတိံသာကိုသာ "တိဒသာလယ"ဟု ဆိုကြ၏၊ ထိုအဆိုသည် ပြဲခဲ့သော အတိမာန်နှင့် မညီ။ [အခြားတစ်နည်းကို ရူပသိဒ္ဓိတာသာဋီကာ ဗဟုဗျိုဟ်သမာသ်၌ ရှုပါ။]

ပါရိဗ္ဗတ္တကမူလမိ။ ။ဤပါဠိဖြင့် ဒေသဝိသေသကိုပြ၏၊ "သာဝတ္ထိယ ဧတေ၀ ဧနေ"ကဲ့သို့ တိဒသာလယေသည် သာမညဒေသ, ပါရိဗ္ဗတ္တမူလမိုကား: ဝိသေသသေသတည်း၊ ထောမနီဝိ အတိမာန်၌ "ပါရိဗ္ဗတ္တက"ဟုမရှိ၊ "ပါရိစာတ (ပါရိစာတက)"ဟုသာရှိ၏၊ ပါရဲ့ ယာသာတိ ပါရိ–ဟိုဘက်ကမ်းရှိ သမုဒ္ဒရာ ပါရိမြိ–သမုဒ္ဒရာ၌(ပင်လယ်၌)+စာတော–ဖြစ်သော ကသစ်ပင်တည်း၊ ပါရိစာတော–သမုဒ္ဒရာ ပင်လယ်၌ဖြစ်သော ကသစ်ပင်၊ သွတ္တမ္ပ ကပစ္စည်းသက်လျှင်၊ "ပါရိစာတကော"ဟုဖြစ်၏၊ ထိုသစ်ပင်နှင့်တူသောကြောင့် တာဝတိံသာ၌ရှိသော သစ်ပင်ကိုလည်း "ပင်လယ်ကသစ်ပင်"ဟုပင် ခေါ်ကြဟန် တူသည်။**

ပါရိဗ္ဗတ္တကပုဒ်ကိုကား:–"ဆတ္တ ဝိယာတိ ဆတ္တကော၊ ပရိ(သမန္တ တော)+ဆတ္တကော+ ပရိဗ္ဗတ္တကော=ထက်ဝန်းကျင် ထီးနှင့်တူသောသစ်ပင်၊ ပရိဗ္ဗတ္တကောဝ+ပါရိဗ္ဗတ္တကော"ဟု သွတ္တာဘိဓိတ်ဆင့်၍ ဣပစ္စည်းသက်၊ ပါရိဗ္ဗတ္တကသ+မူလဝ် ပါရိဗ္ဗတ္တကမူလ၊ "မူလ"သဒ္ဒါသည် သမီပ (သန္ဓိက) အနက် ဟောတည်း။

ပဏ္ဍုဒေ၊ သေနေ။ ။ဤပါဠိဖြင့်လည်း ဒေသဝိသေသကိုပင် ထပ်ရှိပြသည်၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အနီးအောက်ဝယ် ပဏ္ဍာ၊ကမ္မလကျောက်နေရာ(ကျောက်ဖျာ)ပေါ်၌ ထိုင်တော်မူသည်–ဟုလို၊ ပဏ္ဍာ၊စ– ဖျောကော့ဝင်း၁ါသည်လည်းဟုတ်၏၊ သော၊ကမ္မလောစ– ကမ္မလသလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ ပဏ္ဍာ၊ကမ္မလော၊ ပဏ္ဍာ၊ကမ္မလသဒိသာ+သိလာ ပဏ္ဍာ၊ကမ္မလသိလာ၊ သာ၊ယေ၀+အာသနံ ပဏ္ဍာ၊ကမ္မလသိလာသနံ၊ "သိလာသန–ကျောက်နေရာ"ဆိုသော်လည်း မာကျောသည်မဟုတ်, နူးညံ့ကျောခြင်း၏၊ ဖျောပျောင်းပုံကို ဓမ္မပဒ အပ္ပမာဒဝဂ် မယ၀ဠဇုအဋ္ဌကထာ၌ရှု၀ါ၊ ထိုသို့ "ဇယသုမနရတ္တ ကမ္မလ၀ဏ္ဏာ–လယ်ခေါင်ရန်းမှင့် အသွေး နီတွေးသော ကမ္မလာ အဆင်းရှိသော၊ ပဏ္ဍာ၊ကမ္မလသိလာ နီဒ္ဓတ္တိ"ဟု ရှိ၏။

သန္ဓိသိမ္ဘော ၊ပေ၊ ယုဂန္ဓရေ။ ။သံ+နိသိမ္ဘော၌ သံကို "သောဘမာနော"ဟုဖွင့်၏၊ တင့်တယ်စွာ နေပုံကို "အာဒိစ္စော ယုဂန္ဓရေ"ဟု ဥပမာပြသည်၊ ဤဥပမာသည် တကယ်ဖြစ်နိုင်သော ဥပမာမဟုတ်, နေမင်းသည် ယုဂန္ဓိရ်တောင်ပေါ်၌မနေ၊ သို့သော် "တကယ်ဖြစ်နိုင်လျှင် တင့်တယ်စရာရှိသကဲ့သို့"ဟု မဖြစ်နိုင်သောအရာကို ဥပမာပြသော ပရိကပ္ပေါ်ပမာတည်း၊ အလင်္ကာကျမ်း(၁၉၈)ဂါထာကို ကြည့်ပါ၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ "သတိ သမ္ဘ၀(အကယ်၍ဖြစ်နိုင်လျှင်) ယုဂန္ဓရေ သောဘေယျ"ဟု "သတိသမ္ဘ၀ေ" ပုဒ်ကိုလည်းကောင်း, သောဘေယျဟူသော ပရိကပ္ပကြိယာကိုလည်းကောင်း ထည့်၍ဖွင့်သည်။

အမှာ။ ။မရဒီကာ၌ကား–ဤနည်းကို ဒုတိယဖွင့်၍ "သမ္ဘ၀ေတိ–အဿ, မဟိကာ ရူမရဒေ၁ရာဟူဟိ ဝိဂတဘာ၀ေ သမ္ဘ၀ေ"ဟု [ပထမဖွင့်၏၊ "သမ္ဘ၀–ဆီးနှင်းမြူတိမ်, သူရိန်အမိုး, ညစ်မိုး၊ ငါးအင်, ကင်းစင်ပျောက်လွင့်, ဖြစ်သင့်သည်ရှိသော်"ဟု အနက်ပေး၊ သို့သော် ထိုနည်းမှာ အာဘော်ကျမည်မထင်၊ ရှေးနိသယပလည်း ဤအဖွင့်ကိုယူသည့်အပြင် သမ္ဘ၀သဒ္ဒါ၏ အကြောင်းပေါ ပရိယာယ်တွင် ပါ၀င်သောကြောင့် "သမ္ဘ၀–ဆီးနှင်းမြူတိမ်, သူရိန်မိုးခိုး, ညစ်မှိုး၊ငါ၊ဆင်, လွင့်ပျောက်ခြင်း၊ဟူသော တင့်တယ်ခြင်း၏အကြောင်းသည်"ဟု ပေးထားလေသည်။

မေးဖွယ်။ ။"အခြားတောင်ပေါ်၌ နေမင်း၏ တင့်တယ်စရာရှိပုံကိုမပြဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ယုဂန္ဓိရ်တောင်ပေါ်၌ တင့်တယ်စရာရှိပုံကို ပြသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–နေသည် ယုဂန္ဓိရ်တောင်၏ အစောက်နှင့်ညီမျှသော ကောင်းကင်ခရီးဝယ် လှည့်လည်၏၊ ထို့ကြောင့် ယုဂန္ဓိရ် တောင်ပေါ်၌ နေ၏ တင့်တယ်စရာရှိပုံကိုသာ ဥပမာပြရသည်။ [ယုဂ်–နေ လ အစုံကို+ဓာရေတိ– ဆောင်ထားသကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ဣတိ ယုဂန္ဓရော၊ ယုဂန္ဓရ–စသော တောင်စဉ် ၇–ထပ်၏ အကြားရှိ သီဒါသမုဒ္ဒရာ ၇–စင်းရှိ၏၊ သီဒါတိ ဇဋ္ဌာဂါ သီဒါ–ဥဒေါင်းမွေးကလေးမျှ ကျလျှင်ပင် နစ်ဖြုပ်ရာဖြစ်သောကြောင့်သီဒါမည်၏၊ သီဒါ၊ပ+ဥပလက္ခိတတာ ပဒ္ဒဟာ သီဒါ၊ပဒ္ဒဟောဟု ၁ကို တပြုန့် "သီတပဒ္ဒတာ" ဟုလည်း ရှိသည်။

သမ္ဘဝေသာ–အလုံးစုံသော အရပ်ဖျက်နာတို့မှ၊ ဒသဟိ စက္ကဝါဠသဟဿေဟိ–တစ်သောင်းသောစကြဝဠာတို့မှ၊ အာဂမ္ဘ–လာ၍၊ သန္နိသိန္နေန–အညီအမျှထိုင်နေသော၊ ဝါ–ကောင်းစွာနေထိုင်သော၊ ဒေဝါနံ–ဥပပတ္တိနတ်, ဗြဟ္မာတို့၏၊ ဂဏေန–အပေါင်းသည်၊ ပရိဝါရိတော–ခြံရံအပ်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍လည်းကောင်း။)

မာတရံ–နတ်မယ်တော်ကို၊ ပမုခံ–အဦးပဝေနကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ တာသာ ပညာယ–မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်ခဲ့သော ထိုသမ္ဘည(တဉ)ဏ် ပညာတော်၏၊ တေဒေသာ– အစွမ်းသုံးတော် တန်ခိုးတော်ဖြင့်၊ အဘိဓမ္မကထာ ၀ဂ္ဂ–ခန္ဓာစသောတရားတို့ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းရင်းဖြစ်သော အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို၊ ဝါ–သစ္စာပဋိဝေ၀၏ အကြောင်းဖြစ်သော အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်ကို၊ (တစ်နည်း)အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂ–အဘိဓမ္မာကို ဟောရာဟောကြောင်းဖြစ်သော ဒေသနာ အစဉ်ကို၊ ဒေဝါနံ–ဥပပတ္တိ နတ်ဗြဟ္မာတို့ အား၊ သမ္ဘဝတ္တယိ–ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဝါ–ဟောတော်မူပြီ။

သမ္ဘဝေသာ။ ။ဤဂုဏ်၏ စပ်ပုဒ်ကို ဦးကာ၌ ၃–မျိုးပြထား၏၊ ဤ၌ ပထမတစ်မျိုးကိုသာ အနက်ပေးထားသည်၊ [၃–မျိုးဖွင့်ပုံနှင့် အနက်ပေးပုံကို ဦးကာနီသယမအမိပ္ပာယ်မှာ ကြည့်ပါ။]

သန္နိသိန္နေန။ ။သံကို သမ်ဟုလည်းကောင်း, သမ္ဘဟုလည်းကောင်း ဦးကာဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ဦးကာအဓိပ္ပာယ်၌ ရှုပါ။

မာတရံ၊ပေ၊ကတ္တာ။ ။ဤ၌ကတ္တာကို သန္နိသိန္နေန၌ စပ်သောနည်း, အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂ ဒေ၀ါနံ သမ္ဘဝတ္တယိ၌ စပ်သောနည်းဟု ဦးကာ၌ ၂–နည်းဖွင့်ပြ၏၊ ပထမနည်းအလို "မယ်တော်ကို အမျှ၊ ပြု၍ ထိုင်နေသောနတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း"ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်၍ ကတ္တာ၏ ကတ္တားကိုလည်း "ဒေ၀ါနံ ဂဏေန"ဟုမှတ်ပါ၊ ဒုတိယနည်းအလို "မယ်တော်ကို ပဝနပြု၍ အဘိဓမ္မေဒေသနာကို ဖြစ်စေတော် မူသည်" ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူ၍ ကတ္တာ၏ ကတ္တားကို "သမ္ဘူဒေ"ဟု မှတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။"မာတရံ ပမုခံ ကတ္တာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "မယ်တော် မဟာသည် ဘုရား အလောင်းတော်ကို ဖွားမြင်ပြီးနောက် ၇–ရက်မြောက်သောအခါ စုတေ၍ တုသိတာ နတ်ပြည်၌ မိန်းမ အဖြစ်ဖြင့်သာ ဖြစ်၏" ဟု ယူသောဝါဒသည်းရှိ၏၊ "မိန်းမမဟုတ်, သန္တာ၀ိသိတနတ်သားအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏"ဟု ယူသောဝါဒလည်းရှိ၏၊ ထိုတွင် "ယောကျ်ားအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်၏"ဟူသော ဝါဒသည် ထေရအဠကထာ၀ါဒတည်း၊ ထိုဝါဒအတိုင်း "မာတရံ"ဟုဆိုသည်မှာ ရှေးလွန်ဘဝက မယ်တော်အဖြစ်ကို ရည်ရွယ်သည်; အမှန်ကား နတ်သားအဖြစ်ဖြင့်သာ ဖြစ်ပါသည်–ဟု ဆိုလိုသည်၊ သို့သော် ထိုထေရ အဠကထာသည် ရှေးသံဂါယနာတင် အဠကထာမဟုတ်၊ အခြားအဠကထာ ဦးကာတို့၌ ထိုဧကားမျိုးမရှိ၊ ယောကျ်ားဖြစ်ဖို့ရန် ဆုတောင်းလည်း မလာ၊ မေတ္တာ၃၀–တွင် "ဗုဒ္ဓမယ်တော်၏နတ်ပြည်၌ နတ်ယောကျ်ားဖြစ်ဖြင်း"ဟူသော မေတ္တာမပါ၊ ဤသို့အကြောင်းပြ၍ နောက်ပညာရှိတို့က ထေရအဠကထာကို စဉ်းစားထိုက်၏–ဟု ဆိုကြသတတ်။

[ထေရဋ္ဌကထာ ပန နံ သင်ဟာရဏ္ဌာ၊ပေ၊ကသ္မာ ဝိမံသိတမ္ဘန္တိ ဝိသု ဝဒန္တိ၊–မနုဒ္ဒိကာ။]
ဤဋီကာစကားကိုလည်း ဂဟ္ဌိဋ္ဌ ပယ်ထား၏။

တသ္မာ ပညာယ တောသော။ ။ကာလ, ဒေသ, ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကဖြစ်သော ပရိသတ်, ဤ ၃–ရပ်သော ဇာတိရန်ဒါန်းကို ပြင်ဦး၍ ယခုအခါ ဒေသနာသမ္ဘဏ္ဍန်ကို ပြလိုသောကြောင့် "တသ္မာ ပညာယ တောဒယာ"ဟု မိန့်သည်၊ [ဒေသနာယ–အဘိမွာ ဒေသနာတော်၏ +သမ္ဘဏ္ဍန်–ဖြစ်ကြောင်းတည်း။] တသ္မာ ပညာယ၌ တသ္မာ၌ဖြင့် ပထမဂါထာ၌ ပြအပ်ခဲ့သောပညာကို ပြန်၍ညွှန်းသည်၊ ထိုပညာဟူသည်လည်း ပဇေကဗုဒ္ဓါ, သာဝကနှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မရှိနိုင်သော (မဆက်ဆံသော)–သမ္ဘည္ဘတဉာဏ်ပညာတော်တည်း၊ မှန်၏–ရှေးဦး ပညာအမျိုးမျိုးကို ပြုခဲ့သော်လည်း အဘိမွာဒေသနာတော်ကို ဖြစ်စေတတ်သောပညာမှာ အသာစာရရအားဖြင့်သာ သမ္ဘည္ဘတဉာဏ် ပညာတော်သာ ဖြစ်သင့်သည်။

အစ္ဆမိး ၃–ပါး။ ။တောသော၌ "တေ"ကို ဋီကာ၌ ၃–မျိုးဖွင့်ထား၏၊ (၁) သမ္ဘဝေ ယျာဓမ္မာနံ ယထာသသာဘဝနနသမ္ဘာ–သိဖွယ်ဓမ္မနိုက ဟကျွန်ရဏအောင် မုချနေကန် အမှန်အတိုင်း သိစွမ်းနိုင်သောပညာ၊ (၂) တေသံ ဒေသေတဗ္ဗပဝတ္တနနသမ္ဘာ–သိသည့်အလိုက် ဟောလိုက်သောအပြား တရားဆင်ပြင်နည်း အမျိုးမျိုးကို သိစွမ်းနိုင်သောပညာ၊ (၃) ဟေနေယျာနံ အာသယာဓိမုတ္တိယာဒီ ဝိဘာဝနသမ္ဘာ–ဝေနေယျတို့ အချာသယနှင့် ဈေလမ်းမူစသည်တို့ကို ခွဲခြား၍ သိနိုင်စွမ်းသောပညာတည်း၊ (ဤအစွမ်း ၃–ပါးကို သဗ္ဗြိဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ဂ္ဂန္ဌာရမ္ဘကါထာ ပြခဲ့ပါသည်။]

ဤသို့သိတော်မူပြီးသော တရားအမျိုးမျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုးကို "ဤနည်းဖြင့်လည်း ဟောနိုင်, ဤနည်းဖြင့်လည်း ဟောနိုင်၏"ဟု ဟောနည်း ဆင်ပြင်နည်းအမျိုးမျိုးကို သိတော်မူပြီး ဖြစ်ရကား ဝေနေယျတို့၏ လိုအင်ဆန္ဒဟူသော အာသယကိုလည်းကောင်း, စွဲလမ်းမှု အဓိမုတ္တိကိုလည်းကောင်း, နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ကြည့်တော်မူကာ ထိုဝေနေယျ၏အာသယအဓိမုတ္တိ နှင့် အံကိုက်ဖြစ်လောက်သော တရားဆင်နည်းဖြင့် ဆင်ပြင်၍ ဟောတော်မူလိုက်သောအခါ အဆင်သင့် တရားထူးကို ရကြပေသည်၊ ထိုကြောင့် တိုးမျှလောက် အစွမ်းရှိသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည်သာအဘိမွာဒေသနာတော်၏ ဖြစ်ကြောင်း သမ္ဗဏ္ဍာန်ဖြစ်ရပေသည်။ [အဘိမွ ကထာမဂ္ဂ၏ အဖွင့်ကို ဋီကာနိသယဃဋ္ဌ ရှုပါ။]

ဒေဝါနံ သမ္ဘဝတ္တယီ။ ။"ဒေဝါနံ ဂဏေန"ဟု ရှေ့၌ ဒေဝါနံပါဠိုးဖြစ်ပါလျက် "ဒေဝါနံ"ဟု ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် "အတ္တဏ္ဍ ရဝိညာပန–အနုက်ထူးတစ်မျိုးကို သိစေခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ["သိဒေ့ သတိပိ အာရမ္ဘာ နိယမယထါ ဟောတိ အတ္တဏ္ဍ ရဝိညာပနာယါ" ဟူသော ပရိဘာသာနှင့် အညီတည်း။] ထိုအနက်ထူးကား–"ဝါတွင်း ၃–လ ဟောရလောက်အောင် ရှည်လျားသော အဘိမွာ ဒေသနာတော်အစဉ်ကို နုတ်ခြဟှာတို့သည် နာယူစွမ်းနိုင်ကြသည်" ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်တည်း၊ သမ္ဘဝတ္တယီ–၌ သံ+ပ+ဝတ္တုဓောတ်, ဏယပစ္စည်း၊ "ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေပြီ"ဟု သဒ္ဒတ္ထာ, "ဟောတော်မူပြီ"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထဖြစ်၏၊ ဤသို့ အာရောစနတ္ထာအဓိပ္ပာယ်ရသောကြောင့်ပင် "ဒေဝါနံ"ဟု အာရောစနတ္ထသမ္ဘဝါနံထားသည်။

သိရိမတော–ရှေးဘုန်းရှေးကံ, ပညာဥာဏ်တို့, ပိုလျှံယုတ်ဝေ, ကျက်သရေ ရှိတော်မူသော၊ ဝါ–ကိုယ်တော်မြတ်၏, လျောက်ပတ်သဟယ်, လွန်တင့်တယ်၍ များကြွယ်သဟ္ဘဝါ, အုပ်စိုးကာဖြင့် သံသာပြိမ့်ရှည်ငင်း, ခြေရံကောင်းဟု, စုပေါင်းယုတ်ဝေ, ကျက်သရေရှိတော်မူသော၊ တသ သမ္ဘဒ္ဓသ–ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒေ–ခြေတော်တို့ကို၊ (နမသာမိ–ရှိခိုးပါ၏၊) နမသိတ္တာ–ရှိခိုးပြီးလည်း၍ကောင်း၊ အသ (သမ္ဘဒ္ဓသ)–ထိုမြတ်စွာဘုရာ၏၊ သဒ္ဓမ္မ–ဓက် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်, ဓမ္မကွန်ဟု, ဆယ်တန်သော တရားတော်မြတ်ကို၊ (ပူဇေမိ–ပူဇော်ပါ၏၊) ပူဇေတ္မာစ–ပူဇော်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ သံဃသ– အရိယာ သံဃာတော်အား၊ အဠ္ဍလိ– လက်အုပ်ချီမိုး, ရှိခိုးခြင်းကို၊ (ကရောမိ–ပြုပါ၏၊) ကတ္တာစ–ပြုပြီးလည်း၍ကောင်း။

တသ ပါဒေ နမသိတ္တာ။ ။ဤပြဲခဲ့သော စကားအစဉ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ကရုဏာပညာ အမျှားရှိသော ဂုဏ်တော်တို့ကြောင့်လည်းကောင်း, အတိမဟာဒေသနာကိုဟောတော်မူဖြင်းဖြင့် ဝေနေယျတို့၏ စိတ်ပွားကို ကျင့်တော်မူဖြင်းကြောင့်လည်းကောင်း, အလွန်နှိမ်ခိုးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြခဲ့ပြီ၊ ယခုအခါ မိမိအလိုရှိအပ်သော အန္တ ရယ ဝိသောသန အကျိုးရှိသော ပဏာမကို ပြုတော် မူလိုရကား "တသ ပါဒေ နမသိတ္တာ"ဟူသော ပါဠိကို မိန့်, [နမသိတ္တာ၌ နမသေတတ်ဟု ဓာတ်ကျမ်း၌ လည်းကောင်း, နမော နိုပါတ်နောင် ကရောတိ အနက်၌ အသေပစ္စည်း သက်ထားသော ဓာတုပစ္စယန္တ ဗုဒ်ဟု မောဂ္ဂလ္လာန်(၅)ကဏ္ဍ (၁၁)သုတ်၌လည်းကောင်း ဆိုသည်။]

သိရိမတော။ ။သဠ္ဘတ္ဌ "သြီ"ပုဒ်သည် ပါဠိ၌ "သိရီ"ဟု ဤကာရန္တပုဒ်ဖြစ်လာ၏၊ ထိုပုဒ် သည် အနက်များစွာကိုဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ပညာကိုလည်းကောင်း, ရှေးဘုန်းရှေးကံကိုလည်း ကောင်း အထင်ရှင်အားဖြင့် ဟော၏ဟု သိစေလို၍ "သိရိတိ ပညာ ပုညာနံ အဓိပစနံ"ဟု ဝဒန္တီ ဝါ၊ကို ဋီကာ၌ ပြသည်၊ ထိုပညာနှင့်ဘုန်းကသည် ဘုရားရှင်၌ လွန်လွန်ကဲကဲ၌ကြောင်းကိုပြလိုလို၍ အတိသယ အနက်ဟောမန္တ,ပုစ္ဆည်းဖြင့် "သိရိမတော"ဟုမိန့်သည်။ [ဤအတိုင်း နိသယယ၌ အနက်ပေး ထားအံ့။]

မှတ်ချက်။ ။မဒဋီကာ၌ ဤနှုတ်ဝယ်"သရဓာတ် အပစ္စည်းနှင့် ဣတ္ထိဓောတက ဤပစ္စည်းကြ၍ "သရန္တိ ဇာနန္တိ ဇောယာတိ သိရီ" (ပညာ–သိကြောင်းပညာ)ဟုလည်းကောင်း, "သရတိ ဝဝတ္တတိ ဇလ ဇောယာတိ သိရီ" (ပုညနှင့်အကျိုးတရားတို့ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမွန်)ဟုလည်းကောင်း ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ သဠ္ဘတ္ဌကား"သြီ–ပါဂေ"ဟူသော ဓာတ်နောင် ကွိပစ္စည်းဖြင့်ပြီးစေ၏၊ [သိရိဂုဏ်၏ ဝစနတ္ထာကို ဋီကာ၌ တစ်နည်းကြည်ပေးအံ့။ ဋီကာနိသယယ၌ရှုပါ၊ ထိုနည်းအတိုင်းလည်း ဒုတိယတစ်နည်း ပေးထားသည်။]

တရားသံဃာလည်း ရှိခိုးထိုက်။ ။ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားအစဉ်ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်ထောက် တိုးကိုသာပြခဲ့၍ တရားသံဃာ၏ ဂုဏ်တော်ကို အထူးမပြခဲ့သောကြောင့် တရားသံဃာသည် အဘယ်နှည်းဖြင့် ရှိခိုးထိုက်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်ကို တိုက်ရိုက်ပြလိုက်သဖြင့် တရားတော်၏ သွာဂွာတတာ စသောဂုဏ်, အရိယာသံဃာတော်၏ သုပ္ပဋိပန္နစသော ဂုဏ်တော်များကိုလည်း ပြပြီးဖြစ်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–တပ္ပဘဝဿ အနုညထာ

ရတနမ္ဘာယေ ရတနာ ၃–ပါးအပေါင်း၌၊ ကတသ–ပြုအပ်ပြီးသော၊ ဇောသ နိပစ္စကာရသ–ဤပုဝ်ဝပ်ညွတ်လျှိုး, ရှိခိုးမှုကိုပြုခြင်း၏၊ ဝါ–ဤပုဝ်ဝပ်ညွတ်လျှိုး, ရှိခိုးမှုကိုပြုကြောင်း စေတနာ၏၊ အာနုဘာဝေန–တန်ခိုးရှိန်စေ့ အာနုဘော်ဖြင့်၊ ဝါ–ကြောင့်၊ အသေသတော–အကြင်းမရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ ရာယေ–အဋ္ဌ ရာယ်တို့ကို၊ ဝါ–သဝဏ္ဏာပါ သဗ္ဗာခန်၏အကြားအကြား၌ဖြစ်ပွားတတ်သော အတွင်းအပ သေားရန်တို့ကို၊ သောသေတွာ–ချုပ်ငြိမ်းသွေ့ခြောက်, ကွယ်ပျောက်စေပြီး၍၊ [အတ္ထဲ ပကာသယိသာမိ– ၌ လှမ်းစပ်။]

ဘာဝတော– ထိုဘုရားလျှင် အမွန်အစရှိသော (ထိုဘုရားမှစ၍ဖြစ်သော) တရားတော်နှင့် သံဃာတော်မှာ ထိုဂုဏ်များ ရှိခြင်းမှတစ်ပါး မရှိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ၏ မြဲစေထိုက်သောကြောင့်တည်း။ ["ကရဏာ ပညာ စသော ဂုဏ်တော်၏အရှင် ဘုရားသခင်မှ ဖြစ်လာသော တရားသံဃာသည် ဂုဏ်မရှိသော တရားသံဃာ မဖြစ်နိုင်, သွေးကွာတတာ စသောဂုဏ် သုဗျဝိပန္နတာ စသော ဂုဏ်တော် များ အသီးသီးရှိသော တရားသံဃာတော်သာ ဖြစ်ထိုက်၏" ဟူလို။]

ရှိခိုးရာ၌ ကြိယာအမျိုးမျိုးသုံးနွဲ့ပုံ။ ။ရတနာ ၃–ပါးကို ရှိခိုးရာဝယ် "ဘုရား ရတနာအတွက် နမသိတွာ, တရားရတနာအတွက် ပူဇေတွာ, သံဃာရတနာအတွက် အဘိဝါဒေတွာ"ဟု ကြိယာအမျိုး မျိုးလဲလျှက် အဘယ်ကြောင့် သုံးနွဲ့ရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–ဗုဒ္ဓ, သံဃ ပဏာမအတွက် ထိုထိုပါဠိတော်များကို နည်းဒီးဒေသာကြောင့်လည်းကောင်း, ဓမ္မ ပဏာမအတွက် ပူဇနကြိယာဖြင့် သုံးနွဲ့သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း ကြိယာ အမျိုးမျိုး သုံးနွဲ့ရပါသည်။

ချဉ်ဦးအံ့–"သဒေဝေ လောကေ ၊ဧဝ၊ တထာဂတော ၊ဧဝ၊ ဓမ္ဓနိယော"ဟု ဝိနည်းပရိဝါ ပါဠိတော်ရှိ၏၊ ထိုပါဠိတော်အားလျော်စွာ ဝန္ဒနကြိယာ၏ ကိုယ်စား "နမသိတွာ"ဟု ဗုဒ္ဓ ပဏာမ အတွက် သုံးခဲ့ထား၏၊ "သုဗွဠိပန္ဓော ၊ဧဝ၊ အဗ္ဘလိ ကရဏီယော" ဟူသော သံဃာ့ဂုဏ်တော် ပါဠိတော်အားလျော်စွာ "သံဃသ အဗ္ဘလိကရတွာ"ဟု သံဃာ့ပဏာဏအတွက် သုံးခဲ့ထား၏၊ ဓမ္မကိုကား သွေးကွာတတာ စသော ဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ရန် (အမှတ်ရရန်သော့အားဖြင့် ပူဇော် ထိုက်၏၊ ထိုပြင် "တံ ယေဝ ဓမ္မ သက္ကတွာ ဂရု ကတွာ ဥပနိဿာယ ဝိဟရေယ့"ဟု ဗြဟ္မ သံယုတ် ပထမဝဂ္ဂ ပါဠိတော်ရှိ၏၊ ထိုပါဠိတော်အလိုအားဖြင့်လည်း ဓမ္မသည် ပူဇော်ထိုက်၏၊ ထို့ရောင့် ဓမ္မရတနာအတွက် "သဒ္ဓမ္မဋ္ဌသ ပူဇေတွာ"ဟု ဆိုရကြောင်းကို ဦးကာ မိန့်သည်။

နိပစ္စကာရသ။ ။မိမိပြုအပ်သော ပဏာမ၏ အကျိုးပယောဇဉ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "နိပစ္စ" စသည် မိန့်, "ပဏာမကြိယာ၏အာနုဘော်ကြောင့် (အာနုဘော်ဖြင့်) အဋ္ဌ ရာယ်တို့ကို ကွယ်ပျောက် ခြောက်သွေ့စေလိုသည်"ဟူလို။ နိပတန–ပျုပ်ဝပ်ခြင်း၊ နိပစ္စ–ခြင်း၊ [နိ+ပတ+ဏျ၊] "ပျုပ်ဝပ်"ဟုသည် ကိုင်းညွတ်ခြင်း ရှိသေခြင်း ရှိခိုးခြင်းတည်း။ နိပစ္စသ–ကို+ကာရော–ပြုခြင်း (ပြုကြောင်း၊စေတနာ)တည်း။ နိပစ္စကာရော–ခြင်း။ [အာနုဘာဝေန သောသေတွာ

ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလေန-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော အောက်အာပတ် ၅-ပုံဟူသော အကျင့်, အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ပါရာဒိက သံဃာဒိသေသသီလရှိထ သော၊ (တစ်နည်း) ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလေန-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောစာရိတ္တသီလ, အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော ဝါရိတ္တသီလရှိထသော၊ နိပုဏာမလ ဗုဒ္ဓိနှာ-သိမ်မွေ့သန့်ရှင်း, ညစ်ကြေးကင်းသော ဉာဏ်ပညာလည်းရှိထသော၊ ဗုဒ္ဓဃောသေန-စုဝှေးဗုဒ္ဓဃောသ မည်သော၊ ဘိက္ခုနှာ-ရဟန်းသည်၊ သက္ကစ္စ-ရိုသေစွာ၊ အဘိယာစစိတောာ-ရှေးရှုပျံဝဝပ်, တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ [အတ္ထ ပကာသယိသာမိ-၌ လှမ်းစပ်။]

အနှ ရာယေတို့၏အနက်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဒိကဏ္ဍဘာသာဋီကာ ဂန္ဌဝမ္မအဖွင့်၌ ပြထားပြီ၊ အနှ ရာယ်ပယ်ဖျောက်ပုံကိုလည်း ထိုဘာသာဋီကာ၌ပင် အကျယ်ပြထားဖြို့။]

သောသေတွာ။ ။သုသေခတ်သည် သုသေန(ခြောက်သွေ့ခြင်း) အနက်ဟော၊ ကာရိတ်ဏော ပစ္စည်း၊ ထို့ကြောင့် ခြောက်သွေ့ခြင်း အနက်ဟော သုက္ခဓာတ်, ဏာပေမစ္စည်းဖြင့် "သုက္ခာပေတွာ" ဟု ဓာတ်ပစ္စည်းအနက်တို့ကို ဋီကာဖွင့်သည်, ဋီကာ၌ "အန္ဓ ရစာပေတွာ"ကား သုက္ခာပေတွာကို ထပ်ဖွင့်သော အနုသဝဏ္ဏနာတည်း။ "ခြောက်သွေ့.စေ"ဟုရာ၌ မှီပြီးသော အန္ဓ ရာယ်ကို ခြောက်သွေ့.စေခြင်းမဟုတ်၊ အတွင်း အပ အန္ဓ ရာယ်များမဖြစ်လာစေဘဲ ဖျောက်ကွယ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြခြင်းတည်း။

အသေသတောာ။ ။"နတ္ထိ+သေသော ယေသံတို အသေသာ"ဟု ဝိဂုဟပြု၍ အကြွင်းမရှိသော အန္ဓ ရာယ်များကို ရသောကြောင့် "အန္ဓ ရာယ"နှင့် အရတူရကား ဋီကာ၌ "နိဿေသေ"ဟု ဖွင့်သည်၊ သကလေကား နိဿေသေကို ထင်ရှားစေဖို့ရာ ပရိယာယ်ဖွင့်တည်း၊ တောပစ္စည်းလည်း ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်၌သက် "အသေသတောာ-အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်"ဟုလည်း ပေးကြ သေး၏၊ ထိုသို့ပေးလျှင် တောာ-ပစ္စည်းသည် ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်ရသမိမည်၊ အရတူရာ၌ တစ်ဝါကျတည်းဝယ် ဝိဘက်တုပြုခြင်းမှောကြောင့် ထိုအနက်ကို မမှဒ့ီကာ၌ တားမြစ်ထားပါသည်။

တောင်းပန်ခြင်း။ ။ရတနဂုဏ္ဍယပဏာမ၏ ပယောဇဉ်ကို ပြပြီးသောအခါ ပဋိညာဉ်ကိုပြု၍ တစ်ဆက်တည်း ကျမ်းဂန်ကိုသာ စီရင်ထိုက်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ တောင်းပန်ပုံကို ပြနေရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာကို တောင်းပန်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည် ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလ ဂုဏ် နိပုဏာမလဗုဒ္ဓိဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံပေရကား ထိုတောင်းပန် သော အရှင်မြတ် ကိုယ်တိုင် သူတော်ကောင်းပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး၊ ဖြစ်၏၊ "ထိုသို့ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ် ကိုယ်တိုင်က အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာကို စီရင်ပါရန်တောင်းပန်ရသည်"ဟုဆိုသဖြင့် "ထိုအဋ္ဌကထာ စီရင်ခြင်း-ကိစ္စသည် မခဲယဉ်းလှလျှင် တောင်းပန်ဖွယ်မလို, အလွန်ခဲယဉ်းသောကြောင့်သာ တောင်းပန်ရသည်" ဟုသော အဓိပ္ပာယ်ကို သွယ်ပိုက်သောနည်းအားဖြင့် ပြခြင်းဟုလည်းကောင်း, ထိုကဲ့သို့ ဝိသုဒ္ဓါစာရစသော ဂုဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ် က မိမိကို"စီရင်စွမ်းနိုင်၏"ဟု ယုံကြည်၍

ဒေဝဒေါ–နတ်တို့၏ နတ် ဖြစ်တော်မူသော၊ ဝိနယဃောဟ–ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝါ–ရှေ့ဆောင် လမ်းပြ, နာယကမှ ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယံ (အဘိဓမ္မံ)–အကြင်

တောင်းပန်သောကြောင့် "မစိရင်လိုလို"ဟု ဆန့်ကျင် ပယ်လှန်ဖို့ရန် မသင့်ချေ, ဇကန် စိရင်ရမေမည်–ဟု ပြခြင်းအကျိုးငှာလည်းကောင်း "ဝိသုဒ္ဓါစာရ" စသော တောင်းပန်ကြောင်းစကားကို ပြဆိုရပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလေန။ ။ထုလ္လစ္စဉ်းစသော အောက်အာပတ် ၅–ပုံသည် များသောအားဖြင့် အာစာရ ဝိပတ္တိ (အကျင့်ပျက်မှုအာပတ်)တည်း၊ [မသာဝါ၁, တိရစ္ဆာနပါဏာဟာတသိက္ခာပုဒ် စသော သီလဝိပတ္တိ အနည်းငယ်ပါသေးသောကြောင့် "များသောအားဖြင့်"ဟု ဆိုသည်၊] ပါရာဇိကသံဃာဒိသေသ် သည် သီလဝိပတ္တိတည်း၊ အာစာရဝိပတ္တိမှ စင်ကြယ်သည်ကို ဝိသုဒ္ဓါစာရ, သီလဝိပတ္တိမှ စသင်ကြယ် သည်ကို ဝိသုဒ္ဓသီလဟုဆိုသည်၊ တစ်နည်း–ခန္ဓကဝတ် စသည်၌လာသော အကျင့်မှားကို စာရိတ္တသီလ ဟုခေါ်၍, "မပြုလုပ်ရ"ဟု တားမြစ်အပ်သော ပါရာဇိက စသော သီလကို ဝါရိတ္တသီလဟုခေါ်၏၊ စာရိတ္တ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို ဝိသုဒ္ဓါစာရ, ဝါရိတ္တ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကို ဝိသုဒ္ဓသီလဟုခေါ်သည်။ [ဝိသုဒ္ဓံ+အာစာရသီလံ ယသ္သာတိ ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလောမ]

နိပုဏာမလဗဒ္ဓိနာ။ ။ဉာဏ်ပညာသည် သိမ်မွေ့နက်နဲသော အာရုံကို ယူတတ်သောပညာဖြစ်လျှင် (အကြောင်းအာရုံ၏ သိမ်မွေ့မှုကို အကျိုးဉာဏ်ဌိတင်စားနှင့် ကာရဏူပစာရအားဖြင့်) နိပုဏာမည်၏၊ ထိုသို့ နိပုဏာဖြစ်သည့်အပြင် ရဂဝစသော အညစ်အကြေးကင်းမှ သန့်ရှင်း၏၊ ဥပမာ–သိမ်မွေ့ထက်မြက်သော အပ်သည် သဲကြေးမတက်မှ သာ၍ထက်သကဲ့သို့တည်း၊ နဗ္ဗိ မလဲ ယသ္သာတိ အမလာ၊ နိပုဏာစ+သာ+အမလာစတို့ နိပုဏာမလာ (ဝိသေသနောဘယပဒ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်)၊ နိပုဏာ မလာ+ဗဒ္ဓါ ယသ္သာတိ နိပုဏာမလဗဒ္ဓါ။

ဗုဒ္ဓဃောသေန။ ။အကောင်းပန်ခံရသော အရှင်နှင့် တောင်းပန်သော အရှင်သည် နာမည်ချင်း တူနေ၏၊ ထို့ကြောင့် တောင်းပန်သောအရှင်ကို "စူဠဗုဒ္ဓဃောသ" (ဗုဒ္ဓဃောသငယ်) ဟု ခေါ်ကြသည်။

သက္ကစ္စံ။ ။"အာဒရတ္ထနိပါတ်"ဟုလည်းကောင်း, သဝုဗ္ဗ+ကရ–တွာဖြင့် "သက္ကစ္စ"ဟုပြီးမှ ဝါစာသိလ်ဌနိုဂုဟိတ်လာထား၊သောပုဒ်အရလည်းကောင်း ကြံကြ၏၊ ဦးကာ၌ "စိတ္တီကတွာ"ဟု ဖြင့်၏၊ ထိုစိတ္တီကတွာလည်း "စိတ္တ+ကတွာ"ပုဒ်ကို သမာသ်စပ်ထားသော ပုဒ်တည်း၊ အဿတကမ္ဘော အနက်၌ ဓီ (စ အနုစပ်ရှိသောဤ)ပစ္စတ္တိ:သက်၌ စိတ္တီကတွာ ပြီးသည်၊ "စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ပြု၍"ဟု ပေး၊ မိမိစိတ်ကို မိမိအလွန်အလေးပြု၍ စိတ်ချစ်သာမှုကို ဂရုစိုက်သကဲ့သို့ ထိုကောင်းပန်မှုဌ်ခံလည်း မိမိစိတ်ကဲ့သို့ပင် အလေးပြုသည်–ဟူလို၊ မနုဒ္ဒိကာ၌သည်း ရှိသေခြင်းအနက်ကို ဟောသော "စိတ္တီ"ပုဒ်ဟုကြ၍ "စိတ္တီ–ရှိသေခြင်းကို၊ ကတွာ–ပြု၍" ဟုဆိုသည်။

အတိမ္မောကို၊ ဒေဝါနံ-နတ်မြတ်တို့အား။ ဒေသေတွာ-အကျယ်ဟောပြ တော်မူခဲ့ပြီး၍၊ ပုနေ-တစ်ဖန်။ နယတောာ-နည်းအမြောက်အားဖြင့်။ ဝါ-အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့်။ သာရိပုတ္တသ-သာရိပုတြာမည်တော်မူသော၊ ထေရသ-ထေရ်အား၊ သမာစိက္ခိ-ကောင်းစွာ ဟောပြတော်မူပြီ။

သော ထေရော-တိုအရှင်သာရိပုတြာထေရ်သည်၊ အနောဒတ္တဒဟေ-အနဝတတ် အိုင်၌၊ ဝါ-အနဝတတ်အိုင်၏အနီးဖြစ်သော စန္ဒကူးတောင်၌၊ မဟေသိနော-မြတ်စွာ ဘုရားအား၊ ဥပဋ္ဌာန်-ဆည်းကပ်လုပ်ကျွေးမွေးကို၊ ကတွာ- ပြုပြီး၍လည်းကောင်း၊

ယံ ဒေဝ ဒေဝေါ။ ။တောင်းပန်ပုံကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ ဖွင့်ပြအပ်လတ္တံ့သော ပါဠိတော်၏ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အစီအစဉ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ယံ ဒေဝဒေဝေါ"စသော ဂါထာစကားကို မိန့်သည်၊ "ဝေဒေဟမုနိနာဟုနု"တိုင်အောင် ဖြေခဲ့သည်။ [ဒေဝဒေဝေါ၏ အဖွင့်ကို ဋီကာ၌ တိုက်ရိုက်ဖွင့်ထားပြီ ဖြစ်၍ ဋီကာနိဿယ၌ ရှုပါ။]

နယတောာ။ ။"နိယတိ ဥယတိ ,ဝေနေနာတိ နယော"နှင့်အညီ သိစေအပ်သော အနက်ကို သိကြောင်းစကားသည် "နယ"မည်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အနဝတတ်ရေအိုင်၏အနီး၌ ဆည်းကပ်လာသော အရှင်သာရိပုတြာအား အတိမ္မောတရားကို အရှင်သာရိပုတြာသိလောက်အောင် နည်းပေးတော်မူ၏။ [သာရိပုတြာ တာဝတိံသာ၌ ဤမျှလောက်သောတရားကို ဟောတော်မူခဲ့ပြီ"ဟု အကျဉ်းချုပ်မျှ ဟောပြတော်မူခြင်းကို "နည်းပေးတော်မူခြင်း"ဟု ဆိုသည်၊] ထိုကြောင့်နယတောာကို "သခေါပတော"ဟု ဋီကာ၌ အမိပ္ပာယ်ဖွင့်ပြသည်။ ["သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ နယံ ဝေဒ္ဓေ"ဟု နောက်၌ လာတ္တံ့။]

မှတ်ချက်။ ။ရှေးဆရာတို့ကား နယတောကို "သခေါပတော"ဖွင့်ပုံထောက်၍ "နယ" အဝှက် သခေါပနယ၊ ဝိဇ္ဇာရနယ၊ နာတိသခေါပ နာတိဝိဇ္ဇာရနယ"ဟု ၃-မျိုးခွဲ၍ "အရှင်သာရိပုတြာအား ဟောတော်မူအပ်သောနည်းသည် သခေါပနယမည်၏၊ တာဝတိံသာ၌ ဟောတော်မူအပ်သောနည်းသည် ဝိဇ္ဇာရနယမည်၏၊ အရှင်သာရိပုတြာက လင်းရှိသားဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ရဟန်း၊ငါးရာတို့အား ဟောတော်မူအပ် သောနည်းသည် နာတိသခေါပနာတိဝိဇ္ဇာနယမည်၏"ဟု ခွဲခြားကြသည်။

သမာစိက္ခိဝိနာယကော။ ။သံ+အာစိက္ခိ၌ သံကို သမ္မာဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သဖြင့် သံ၏သမ်အနက် စသည်ကို တားမြစ်သည်၊ ထိုသမ္မာ၏ အမိပ္ပာယ်ကိုကား "ယထာ ထေရော ဗုဒ္ဓတိ" ဟု ထည်သည်၊ အရှင်သာရိပုတြာထေရ်၏ အကျယ်သိလောက်အောင် ဟောတော်မူခြင်းကို "သမ္မာအာစိက္ခနံ"ဟု ဆိုလိုသည်။

ဝိနာယကော။ ။ဋီကာ၌ ၂-နည်းဖွင့်ထား၏၊ ဝေနေယျသတ္တေ ဝိနေတီတိ ဝိနာယကော-ဤနည်း၌ ဝိပဒ္ဒ နိစ္စတ်ဟုကြ၊ "နာယကဝိရဟိတောဝါ"ဟူသော ခုတိယနည်း၌ ဝိကို ဝိဂတ အနက်ကြ၍ "နာယကတော+ဝိဂတော ဝိနာယကော-နာယကမဂ္ဂင်းသော (မိမိကို ရှေ့ဆောင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိဘဲ မိမိကသာ ရှေ့ဆောင်ဖြစ်သော) ပုဂ္ဂိုလ်"ဟုဆိုလိုသည်၊ ထိုကြောင့် ဝိဂတနာယကကို "သယမ္ဘု-ကိုယ်တိုင် ကိုယ့်ဘာသာဖြစ်သော ဘုရား"ဟု ဋီကာ၌ အမိပ္ပာယ်ပြသည်။

ယဲ–ယင်းအဘိဓမ္မာကို၊ သုတ္တာနစ–နာယူပြီး၍လည်းကောင်း၊ မဟိတလ–ဇမ္ဗူ သောင်းခွင်, မြေအပြင်သို့၊ အာဟရိတ္တာ– ဆောင်ယူခဲ့ပြီး၍၊ ဘိက္ခူ(ရ)–လင်းနို့ သားဖြစ်ခဲ့ဖူးသော တပည့်ရဟန်း ငါးရာတို့အား၊ ပယိရဒါဟာသိ–ဟောပြော ပြသ, ပို့ချတော်မူပြီ။

ဣတိ–ဤအစဉ်အားဖြင့်၊ (ယော အဘိဓမ္မော–အကြင်အဘိဓမ္မာကို၊) ဘိက္ခူဟိ– ရဟန်း‌တို့သည်၊ ဓာရိတောဝ–ဆောင်ရွက်မှတ်သားအပ်ပြီ၊ ပုနေ–တစ်ပန်၊ ဝေဒေဟမုနိနာ– ပညာဖြင့် ဖြစ်တတ်သော ရှင်အာနန္ဒာဟူသော မုနိသည်၊ ဝါ–ပညာဖြင့်အားထုတ်တတ် သော ရှင်အာနန္ဒာဟူသော မုနိသည်၊ သံဂီတိကာလေ–ပထမသံဂါယနာတင်ရာအခါ၌၊ (ယော အဘိဓမ္မော–ကို၊) သံဂီတောဝ–သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ။

အနောတတ္တာပေးပုနေ။ ။ဟာဝတိ`သာနတ်ပြည်၌ အဘိဓမ္မာတရား ဟောတော်မူစဉ် ဆွမ်းဘုဉ်းပေး တော်မူစဉ်၌ လူ့ပြည်သို့ဆင်းတော်မူကာ မြေှာက်ကျွန်း‌၌ဆွမ်းခံတော်မူ၍ ဟိမဝန္တာဝယ် အနုဝတတ်အိုင်၏ အနီး‌၌ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူ၏၊ ထိုနောက် စန္ဒကူးတောသို့ ကြွတော်မူ၏၊ အရှင်သာရိပုတ္တြာသည် ထိုတောင်၌ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ပြု၍ထိုင်နေစဉ် ဘုရားရှင်သည် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော အဘိဓမ္မာ တရားကို အရှင်သာရိပုတ္တြာသိလောက်ရဲ့ နည်းပေးတော်မူ၏၊ အရှင်သာရိပုတ္တြာသည် ထိုအဘိဓမ္မာတရားကို နာယူခဲ့၍ မိမိ၏တပည့်ဖြစ်သော ရှေးလင်းနို့ သားဘဝတုန်းက အဘိဓမ္မာတရား၌ အထုပါခဲ့သော ရဟန်းတို့အား ဟောပြောပို့ချတော်မူ၏၊ ဤအစီအစဉ်အတိုင်း ရဟန်းတော်တို့သည် ဆောင်ရွက်မှတ်သား ခဲ့ကြသည်၊ [ဤအကြောင်းအရာကို နောက်၌ အကျယ်ပြဦးလတ္တံ့၊] ပထမသံဂါယာတင်သောအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် (အရှင်မဟာ ကဿပအမေးကို ဖြေသောအားဖြင့်) သံဂါယနာတင်ခဲ့ပေသည်။

မှတ်ချက်။ ။ယဘူသုတ္တာ၌ ဒုတိယန္တုဖြစ်ခဲ့သော ယဲ သဒ္ဒါသည် ဓာရိ တော သံဂီတောတို့၌ လည်း အဓိကာရနည်းအားဖြင့် လိုက်လာ၏၊ ထိုသို့လိုက်လာသောအခါ "အတ္ထာဝသာ လိဂ် ဝိဘတ္တိ ဝစနေ ဝိပရိဏာမော ကာတဗ္ဗော"နှင့်အညီ လိုက်ရမ်း၊ ထိုကြောင့် "ယော"ဟု ပထမန္တ အနေအားဖြင့် လိုက်လာရသည်။

ပယိရဒါဟာသိ။ ။ပရိ–ဥ–အာပုဗ္ဗ ဟရဓာတ်သည် ကထနအနက်ဟောတည်း၊ ထိုကြောင့် "ကထေသိ"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ သဗ္ဗဏာမတ္ထ–"ပရိယ"ဟုရှိ၏၊ ထိုကြောင့် ပါဠိ‌၌ ပရိနေဟက်ဝယ် ကပ်ဖွယ်သရရှိလျှင် (ယ)လာလေ့ရှိသည်၊ ဥပမာ–ပရိယောသာနံ, ပရိယေသတိ, ပရိယာပုဏာတိ, ပရိယဒ္ဓိစသည်တည်း၊ ဤ‌၌ခလည်း ယ လာ၍ ယနှင့်ရကို ရှေ့နောက်ပြောင်းလျှင် "ပရိရ"ဟုဖြစ်၏၊ သဗ္ဗာတ္ထ၌ "ဥတ်"ဟု ဥပသာရရှိ၏၊ သန္ဓီစပ်သောအခါ ထို(တ်)သည် (ဒ်)ဖြစ်ရ‌ခဲ့ပ‌ပ်၏၊ ဥပမာ– ယသ္မာတ် အပေတိ (ယသ္မာဒပေတိ) ပစ္ဆယာတ် အနိဋ္ဌာ (ပစ္ဆယာနနိဋ္ဌာ) စသည်တည်း၊ ထို ကြောင့် ဥနောက်၌ ကပ်ဖွယ်သရရှိလျှင် ဒ လာလေ့ရှိ၏၊ ဤ‌၌လည်း ဒ လာ၍ "ပယိရဒါ" ဟုဖြစ်၏၊ ဟရဓာတ်ကိုကား၊ ဓေဂ္ဂလွှာနိ‌သုတ်ဖြင့် ဟာ(ပြ)အ‌ပ်တတ်သတ်၊ အဋ္ဌတနိ နောင်းရာ‌၌ သ လာ၍ "ပယိရဒါဟာသိ"ဟု ဦးရသည်။

ဂန္ဓိဂ္ဂဟကေဟိ-နက်နဲသော ဥာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဘိဏှသော-မပြတ် မလပ်၊ သြဂါဠသော-ဥာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်အပ်သော၊ နာနာနယဝိဓိတ္တာသ-အမျိုးမျိုးသောနည်းတို့ဖြင့် ထူးဆန်းသော၊ [ပဋိဠိသမုပ္ပါဒ်လာသော ဧကတ္တနည်း၊ နာနာတ္တနည်း၊ အဗျာပါရနည်း၊ ဧဝံမေတာနည်းတို့.ကို ရည်ရွယ်ဟန်တူသည်။] တသ အဘိမေ့သ-ထိုအဘိမေ့ဘ၏၊ [အတ္ထ ပကာသယိသာမမိ၌ ပဝနအဖြစ်ဖြင့်စပ်၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း အပဝနအဖြစ်ဖြင့်စပ်ပါ] အာဒိတော-ရှေးဦးအစ၊ ပထမသံဂါယနာတင်ရာကာလ၌။

ဝေဒေဟမုနိနာ။ ။ဗိဒဒ္ဓဲ ဇာနန္တိ ဧကေနာတိ ဝေဒေါ၊ ဤဟတိ ပဝတ္တတိတိဤဟော၊ ဝေဒေန+ဤဟော ဝေဒေဟော=ပညာဖြင့် ဖြစ်တတ်သော မုနိ၊ သာမညဖလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား ဤဟဓာဝိ၏ အားထုတ်ခြင်းအနက်ကိုယူ၍ "ဝေဒေန ဤဟတိယဒုတိ ဝါယမတီတိ ဝေဒေဟ"ဟု ဖွင့်၏၊ မရဒီကာ၌ အရှင်မဟာကဿပ စသော ပထမသံဂါယနာတင် ရဟန္တာအများကို "ဝေဒေဟမုနိ" ဟုဖွင့်၏၊ အရှင်အာနန္ဒာကို အရဟကာဂါသာနည်းကို ကေစိဝါဒဟု ဆိုလေသည်။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ပင် အရှင်အာနန္ဒာကိုသာ "ဝေဒေဟမုနိ"ဟု သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ [ကိ"ပန အယျာ မဟာကဿပေါ အယျသ အာနန္ဒဿ ဝေဒေဟမုနိနော သမ္မုခါ ဓမ္မံ ဘာသိတမ္ဘံ မည္ဒတိ၊-နိဒါနဝဂ္ဂ, ကဿပသံယုတ် ပထမဝဂ္ဂ။]

အဘိဏှသော။ ။"ပုနပ္ပုနံ အဘိဏှဿ သကိ"စာဘိကွ၏ မုဟုံ"ဟူသော အဘိဓာန် (၁၃၇)၌ အဘိဏှနှင့် အသကိ"ကို ပရိယာယ်အဖြစ်ဖြင့် ဆိုထား၏၊ "အသကိ"-တစ်ကြိမ်မဟု"ဟုဆိုလျှင် "အကြိမ်များစွာ"ဟု ဆိုရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိဏှသောကို "ဗဟုသော-အကြိမ်များစွာ"ဟု ဋီကာ၌ ပရိယာယ်ဖွင့်သည်။

အာဒိတော (ဃေ)**အဘိသမ်တာ**။ ။ဤစကားဖြင့် မိမိအဋ္ဌကထာသစ်၏ မိုရာဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ ဟောင်းကိုပြု၏၊ ထိုအဋ္ဌကထာဟောင်းကိုမှီ၍ အဋ္ဌကထာသစ် စီရင်ပါမည်-ဟူလို၊ ယာ အဋ္ဌကထာကို သံဂီတာ, အနုသံဂီတာ, အဘာတာ, အဘိသမ်တာတို့၌စပ်၊ [အတ္ထောကထိယတိ စောယာတိ အဋ္ဌကထာ-ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ဆိုကြောင်းကျမ်းစာ-ထွက်ကို ဋ္ဌပြု၍] "အဋ္ဌကထာ"ဟု ဖြစ်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။"ယာ အဋ္ဌကထာ သံဂီတာ-အကြင်အဋ္ဌကထာကို သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "ပထမ သံဂါယနာမတင်မီ ဘုရားလက်ထက်တော်၌ပင် အဋ္ဌကထာရှိပြီးဖြစ်သည်"ဟု သိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် ယာ အဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့် ယခုအဋ္ဌကထာသစ်၏မှီရာ ရေးအဋ္ဌကထာဟောင်း ဟူသည် ဘုရားရှင်ရဲ့မှစ၍ ဖြစ်လာခဲ့ရကား ဘုရားစကားတော်ကဲ့သို့ လေးစားလောက်သော အဋ္ဌကထာ ဖြစ်သည်ဟု သိသာ၏၊ [ပထမသံဂီတိယ ယာ အဋ္ဌကထာ သံဂီတာတိဝစနေန သာ ဘာဂဝတော ခရေမာနကာလေပိ အဋ္ဌကထာ ဝိဇ္ဇတိ၊ တေန ပါဠေဝမိယ (ပါဠိတော်ပါ၌ကဲ့သို့) ဘဝဝဲမူလိကာဝါတိ ဝိညာယတိ၊-အရဒီကာ။]

ပုရာ-ရှေးအခါ၌၊ ယာ အဋ္ဌကထာ-အကြင်အဋ္ဌကထာကို၊ မဟာကဿပါဒီဟိ-အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော၊ ဝသီဟိ-စိတ်စွမ်းသတ္တိ ရှိတော်မူကြသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည်၊ ဝါ-ဝသီဘော် ဝါ၊ နိုင်သောအားဖြင့် စွမ်းအား သတ္တိရှိတော်မူကြ သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ သင်္ဂီတာ-သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ၊ ပစ္စာပိ-ဒုတိယ တတိယ သံဂါယနာတင်ရာ နောက်အခါ၌လည်း၊ ဣသိဟိ-အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်ဆောဂုလိပုတ္တတိသ အစရှိသော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်၊ ယာ (အဋ္ဌကထာ)-ကို၊ အနုသင်္ဂီတာစ-တစ်ဖန်ထပ်၍လည်း သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ။

ပန-ထိုသို့ပင် သံဂါယနာ ၃-တန်တင်အပ်ပါသော်လည်း၊ မဟိန္ဒေန-မဟိန္ဒ မည်သော၊ ထေရေန-ထေရ်သည်၊ ယာ (အဋ္ဌကထာ)-အကြင်အဋ္ဌကထာကို၊ ဥတ္တိမ- မြတ်သော၊ တတ် ဒီပ-ဤ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့၊ အာဘတာ-ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ (ပစ္ဆာ နောက်၌)၊ ဒီပဝါသိန-သီဟိုဠ်ကျွန်း၌နေလေ့ရှိသူတို့၏၊ ဘာသာယ-သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်၊ (ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်)၊ အတိသခ်တာ-ပြောင်းလွဲပြုပြင်စီရင်အပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ("အတ္ထ ပကာသယိသာခိ" ၌ စပ်။)

အတိမဟသယလိုက်ဝေ။ ။တသ္မာ ကမ္ဘီရညာဏေဟိ၊ဂါထာ၌ တသ္မာ အတိမဟသကို အတ္ထ ပကာသယိသာခိ၌ ပဓာနအားဖြင့် စပ်စေလိုရင်းတည်း။ သို့သော် ယာ အဋ္ဌကထာဟူသော ဤပုဒ်၌ လည်း ပဓာနအားဖြင့်စပ်၍ "ထိုအာဘဓမ္မာ၏ အကြင်အဋ္ဌကထာ"ဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ ပုဒ်တစ်ခုတည်းက ၂-နေရာ ၃-နေရာစပ်ရာဝယ် "အဓိကာရနည်း, အာဝုတ္တိနည်း"ဟု အနုဒ္ဒီကာ ဆိုသည်။ [အဓိကာရဝေနေ တမေဝ အာဘဓမ္မ ပဒဿ အာကာမုတိ၊ အာဝုတ္တိအာဒိဝေနေ ဝါ အယမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။

သင်္ဂီတာ။ ။သင်္ဂီ "သင်ဂေယျာ"ဟုလည်းကောင်း, ဂီတာကို "ဝုတ္တာ"ဟု လည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်၏၊ အနက်ကိုဖွင့်ပြသင့်ရာဌာနတိုင်း၌ "အယံ တေသေ အတ္ထော-ဤ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကအနက် သည် ဤ ကုသလသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊ အယံ တေသေ အတ္ထော-ဤ သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါကအနက် သည် ဤအကုသလသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း" ဤသို့စသည်ဖြင့် သိမ်းယူ၍ဆိုအပ်သည်ကို သံဂီတိ (သံဂါယနာ)ဟုဆိုသည်။

အာဘတာ ။ပေ။ သမ်ဓိတာ။ ။သံဂါယနာ ၃-တန် တင်အပ်ပြီး အဋ္ဌကထာရှိပါလျက် "အဘယိ ကြောင့် အတ္ထ ပကာသယိသတိ-အဋ္ဌကထာသစ်ကို စီရင်ဦးလတ္တံ,နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အာဘတာ ပန" စသည်ကိုမိန့်, ပါဠိလျှောက်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သိပါ၊ အရှင်မဟိန္ဒထေရ်သည် ပါရာဇိကကဏ္ဍာ အဋ္ဌကထာ၏နိဒါန်း၌ ပြအပ်သည့်အတိုင်း သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ သာသနာပြု ကြွတော် မူ၍ သီဟိုဠ်ရဟန်းတို့အား ပိုရာ့သောကြောင့် "အရှင်မဟိန္ဒ ဓမ္ထထေရ်သည် ဤအဋ္ဌကထာကို သီဟိုဠ် ကျွန်းသို့ ဆောင်အပ်ပြီ"ဟုဆိုသည်၊ ထို့နောက် သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ပြင်ဆင်ပြုပြင်ထားမှ သီဟိုဠ် သာတို့ နားလည်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် မူလက မဂဓောသာဖြင့်ရှိသော အဋ္ဌကထာကို သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့် ပြောင်းလွဲလိုက်ကြသည်။

တကော–ထိုအင္ဂကထာဟောင်းမှ၊ (သံဂါယနာ ၃–တန်သို့လည်း တင်အပ်, သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့လည်း ဆောင်အပ်, သီဟိုဠ်ဘာသာဖြင့်လည်း စိရင်အပ်သော အဋ္ဌကထာ ဟောင်းမှ၊) တမ္ဗပဏ္ဏိနိုဝါသိန်–သီဟိုဠ်ကျွန်း;ဌ နေရလ့ရှိသူတို့၏၊ (သီဟိုဠ်ကျွန်းသူ, ကျွန်းသားတို့၏၊) ဘာသ–သီဟိုဠ်ဘာသာကို၊ အပေနေတွာ–ဖယ်ရှားပြီး၍လည်းကောင်း၊ နိဒ္ဒေါသ–အသဘာဝနိရုတ္တိ ဟူသော အပြစ်မရှိသော၊ တန္တိနယာနဂ်–ပါဠိတော်နည်းနာ အသွားအလာသို့ အစဉ်လိုက်သော၊: ဘာသ–မဂဓဘာသာကို၊ အာရောပယိတွာ– ပေထက်သို့တင်၍ လည်းကောင်း။

အပနေတွာ တကောဘာသ။ ။[မိမိအဋ္ဌကထာသစ်၏ မိုရာနိသယကိုပြေပြီး၍ ယခုအခါ ကျမ်းပြုပ် အစီအစဉ်ဟူသော ကရဏကျမ်းကရက် ပြလိုသောကြောင့် "အပနေတွာ တကောဘာသ" စသည်ကိုမိန့်၊ "တောသယန္ဟေ ဝိစကွေဏ"တိုင်အောင်ဖြည့်သည်။] ဘာသဲကို "ကဠုကသဒိသံ သီဟဠဘာသ"ဟု သာရတ္ထဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်အရ ကဠုကနှင့် တူပုံကို ပါရာဒိကဏ် ဘာသာဦးကာ၌ ပြထားပြီ။

တမ္ဗပဏ္ဏိ။ ။"တမ္ဗော+ပါဏိမှိ ယသောတိ တမ္ဗပါဏိ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဏဒေဘော်လာ, ပါ၏ အာကို အရည်သပြဲ၍ "တမ္ဗပဏ္ဏိ"ဟုဖြစ်သည်၊ "ယသ–အကြင်လူအပေါင်းတို့၏"ဟုဝေါ်။ ဝိဇယ မင်းသားတို့ ဖောင်ဖြင့် ဓျောသွားကြရာဝယ် သီဟိုဠ်ကျွန်း:နေရာရောက်၍ ကမ်းပါး:၌ လက်ထောက် သောအခါ လက်တွေနီသောကြောင့် ထိုသူတို့:ကို "တမ္ဗဝဏ္ဏ"ဟုခေါ်၏၊ နေရာကျွန်း:ကိုလည်း ဌာန္ယူ ပစာရအားပြင့် "တမ္ဗပဏ္ဏိ"ဟု ခေါ်ကြသတတ်၊ "တမ္ဗော+ပါဏိ ယသို"ဟုပြုလျှင် ထိုကမ်းပါး:ကို မုချ, တစ်ကျွန်း:လုံးကို ဧကဒေသပစာရအားဖြင့် "တမ္ဗပဏ္ဏိ"ဟု ခေါ်၊ "သီဟဠဒီပ"ဟုလည်း ခေါ်ရပုံ ကို ပါရာဒိကဏ် ဂန္ဓာရမ္ဘအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။

အာရောပယိတွာ နိဒ္ဒေါသ။ ။"အာပုဗ္ဗ, ရုဟ–ဏာပယ"ဖြင့် "အာရောပယ–တက်ရောက်စေ" ဟု ဖြစ်၏၊ "တက်ရောက်စေခြင်း"ဟူသည် တင်ပေးခြင်းတည်း: သီဟိုဠ် ဘာသာကိုဖယ်၍ မာဂဓဘာသာကို ပေထက်သို့တက်ရောက်စေမည်၊ "မာဂဓဘာသာဖြင့်စီရင်မည်" ဟူလို၊ ထိုမာဂဓဘာသာသည် နိဒ္ဒေါသဖြစ်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း:–သဘာဝနိရုတ္တိ (အစစ်အမှန် သဒ္ဒါ)ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ပါဠိဘာသာမှ တစ်ပါ:သော အခြားဘာသာတို့သည် သဘာဝနိရုတ္တိ မဟုတ်သောကြောင့် အနည်းနှင့်အများ: ထိုက်သလို အပြစ်ရှိကြ၏၊ မာဂဓဘာသာကား: အပြောင်း: အလွဲ မပြစ်မရှိသောကြောင့် နိဒ္ဒေါသ ဖြစ်သည်၊ မာဂဓဘာသာ၏ မပြောင်းလွဲပုံကို ရုပသိဒ္ဓိ ဘာသာဦးကာ နှာမ်ပိုင်းအစ၌ ပြထားပြီ။

တန္တိနယာနဂ်။ ။တနော‌တိ ဝိတ္ထာရေတိတိ တန္တိ; အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ချဲ့ဖွင့်တတ်သောပါဠိ၊ [တနုစာတ်, တိ‌ပစ္စည်း:] တန္တိယာ+နယော တန္တိနယော–ပါဠိတော်၏နည်း: (ပါဠိတော်၏ အသွား:)၊ တန္တိနယ်+အနဂ္ဂတိတိ တန္တိနယာနဂါ(ဘာသာ)၊ ပါဠိတော်သွား:ပုံသို့ အစဉ်လိုက်သော ပါဠိတော် သွား:ပုံနှင့်တူသော မာဂဓဘာသာ။ [ပါရာဒိကဏ်အင္ဂကထာ၌ "ပါဠိနယာနုရူပ"ဟုရှိ၏၊ အဓိပ္ပာယ် တူပင်။]

နိကာယန္တရလဒ္ဓိဟိ–ဂိုဏ်းတစ်ပါးတို့၏ အယူတို့နှင့်၊ အသမ္ဘိသေ–အကြား အကြားဌ ရောနှောခြင်းမရှိသော၊ အနာကုလ–မိမိဂိုဏ်း၏ အယူဌလည်း ရှုပ်ထွေး ခြင်းမရှိသော၊ မဟာပိယာဝရ ဝါသီနံ–မဟာပိယာရဌ် နေ့လေ့ရှိသော ထေရ်တို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယ–အဆုံးအဖြတ် ကို၊ ဒီပယန္တော–ထင်ရှားပြလျက်။

နိကာယန္တရလဒ္ဓိဟိ။ ။လဘာဝတ်, တိပစ္ဆည်းဖြင့် "လဒ္ဓိ"ဟု ဖြစ်၏၊ လဘာဝတ်သည် လာဘ (ရခြင်း) ပတ္တိ(ရောက်ခြင်း)အနက်ကိုဟောလေ၏၊ ဃဋ္ဋေ–ရုဏပ်ရောက်အပ်၏၊ ဣဟတိ လဒ္ဓိ၊ မိမိစိတ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော (ယူထားအပ်သော) အယူဝါဒ။ [မရဒုံကဌ် "လဘ္ဘိ ဝစ္ဆဿ တောယာတိ လဒ္ဓိ"ဟု ဆိုလေသည်။] နိကာယသဒ္ဒါသည် အပေါင်း (သမူဟ)အနက်ကိုဟောလေ၏၊ အဋ္ဌ ရသဒ္ဒါကား "တစ်ပါး တခြား"ဟူသော အနက်ကိုဟောလေ၏၊ အပေါင်းတစ်ပါးးကို "ဂိုဏ်းတစ်ပါး"ဟုခေါ်ကြသည်။ နိကာ ယန္တ ရာနံ+လဒ္ဓိ–နိကာယန္တ ရလဒ္ဓိ။

ဂိုဏ်းတစ်ပါးအယူ။ ။"ထောဓောဘက်လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် စက္ခုပသာဒမည်၏၊ ဝါယောဓာတ် ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ်လွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် သောတပသာဒ, ঘာနပသာဒ, ဇိဇ္ဘာပသာဒမည်၏၊ အလုံးစုံလွန်ကဲသော မဟာဘုတ်တို့၏ ကြည်လင်ခြင်းသည် ကာယပသာဒမည်၏၊ ဤသို့ စသောအယူတည်း"ဟု မရဒုံကာ ဖွင့်၏။[ဤအယူသည် ရူပကဠာပအဋ္ဌကတာ၌ ကေစိဝါဒအဖြစ်ဖြင့် လာလတ္တံ့၊] ထိုအယူအတိုင်း ဖွင့်ပြအပ်သော အယူကိုလည်း ကာရဏူပစာရအားဖြင့် "နိကာယန္တ ရလဒ္ဓိ"ဟု ခေါ်ရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဋ္ဌကထာကို စီရင်ချိန်၌ သီဟိဠ်ကျွန်းဝယ် မဟာပိယာရဝါသီဂိုဏ်း, ဒေဝဝါနဝါသီဂိုဏ်း, အဘယဂိရိဝါသီဂိုဏ်းဟု ၃–ဂိုဏ်းရှိ၏၊ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည် မဟာပိယာရဝါသီဂိုဏ်းဝင်တည်း။ ထိုကြောင့် မဟာပိယာရဝါသီပရိုရှိုလ်တို့၏ အယူနှင့် ဆန့်ကျင် နေသော အခြား ၂ ဂိုဏ်း၏အယူကို "နိကာယန္တ ရလဒ္ဓိ"ဟု ဆိုသည်။

အသမ္ဘိသေ အနာကုလေ။ ။ထိုသို့ ဂိုဏ်းတစ်ပါး၏အယူဖြစ်သော အဖွင့်နှင့် မရောသည်ကို အသမ္ဘိသေ"ဟု ဆို၏၊ သီဟိဠ်ဘာသာဖြင့် စီရင်အပ်သော ရေးအဋ္ဌကထာဟောင်း၌ကား အကြားအကြားဌ ထိုနိကာယန္တ ရလဒ္ဓိများ ပါရှိနေသေး၏၊ "ဤအဋ္ဌကထာသစ်၌ ထိုသို့ရောနှော၍မပါစေရပါ"ဟူလို၊ မိမိဂိုဏ်းသား၏ အယူဝါဒကား ဤအဋ္ဌကထာသစ် ၌ပါဝင်လိမ့်မည်, သို့သော် "အနုဂကုသလ=ဤကား တိပိဋကစူဠနှာထေရ်၏ အယူ၊ ဤကား မောရဝါပိဝါသီ မဟာဒတ္တထေရ်၏အယူ" စသည်ဖြင့် သူ့အယူနှင့်သူ ခွဲခြားထားမည်ဖြစ်၍ မရှုပ်ထွေးစေရပါ–ဟူလို၊–ဒိုကာ။

မဟာပိယာရဝေဝိနိစ္ဆယံ။ ။ဝိနိစ္ဆိနှာတိ တောနှာတိ ဝိနိစ္ဆယော–ဆုံးဖြတ်ကြောင်းစကား၊ တစ်နည်း–ဝိနိစ္ဆယဉ္စဏ်၊ ထိုဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သော စကားအစဉ်ကို ကာရဏူပစာရအားဖြင့် "ဝိနိစ္ဆယ"ဟုဆိုသေး၏။ [အသမ္ဘိသေ အနာကုလဝိတို့၏ စပ်ရာပုဒ်ကို ဦးကဌ် ၂–နည်းပြထား၏၊ ဤ၌ ရှေ့နည်းအတိုင်း ဝိနိစ္ဆယံ၌ စပ်၍ နိသယထေးထားသည်။]

အာဂမဌကထာသုပိ–သတ္တန် အဌကထာတိုဋ္ဌလည်း၊ ဂဟောတဗ္ဗံ–ယူသင့်ယူထိုက် သော အနက်အဖွင့်ကို၊ ဂဟေတွာန–ယူပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝိစဂ္ဂဏော–စူးစမ်းမြော်မြင်, ပညာရှင်တို့ကို၊ တောသယန္တော–နှစ်သက်စေလျက်၊ အတ္ထ–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပကာသယိသာမိ–ထင်ရှားဖွင့်ပြပေအံ့။

ပန–ဂန္ဓဂရု, ပြစ်မရှိဖို့, ယခုအခေါ, မှာခဲ့ပေအံ့၊ သမ္ဘာ–အလုံးစုံကုန်သော၊ [ပါဠိတော်၌ အာလောက ကသိုဏ်းနှင့် အာကာသကသိုဏ်း မပါ, ဤ၌ ထို၂–ပါးနှင့် တကွ အားလုံး–ပုဂ္ဂလိုဟု] ကမ္မဋ္ဌာနာနိ–ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀–တို့လည်းကောင်း၊ စရိယာဘိညာ ဝိပဿနာ–စရိုက်, အဘိညာဉ်, ဝိပဿနာတို့ဋ္ဌလည်းကောင်း၊ (ဣဿတိ–သို့) ဣဒံ သဗ္ဗံ–ဤအလုံးစုံကို၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ–ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌ၊ ယသ္မာ–အကြင်ကြောင့်၊ (ဗယာ–ဂါ.သည်၊) ပကာသိတံ–ထင်ရှားပြအပ်ခဲ့ပြီ။

တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့အလုံးစုံ၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဋ္ဌ ထင်ရှားပြအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ–ထိုအလုံးစုံကို၊ အဂ္ဂဝေဝတွာန–ဤကျမ်း၌ မယူမူ၍၊ သကလသယပိ–အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ တန္တိယာ–ပါဠိတော်၏၊ ပဒါနုတ္တမတောဝ–ပုဒ်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့်သာ လျှင်၊ အတ္ထဝဏ္ဏနံ–အနက်ကို ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဌကထာကို၊ ကရိဿာမိ–ပြုပေအံ့၊ [ရှေးဌ "အတ္ထ ပကာသယိသာမိ" ဟု မူလပဋိညာဉ်ပါပြီးဖြစ်၍ "ကရိဿာမိ အတ္ထဝဏ္ဏနံ"ကို အနုပဋိညာဉ်ဟု မှတ်ပါ။]

တောသယန္တော။ ။တောသယန္တောကို ဂဟေတဗ္ဗံ ဂဟေတွာနနှင့် တွဲစေလိုသော ဝဒန္တိ ဝါ၁ကို ဦးကာပြ၍ ထိုဝါ၁ကိုဝယ်ချပြီးလျှင် တောသယန္တောကို အတ္ထ ပကာသယိသာမိ၌ စပ်မှ ယုတ္တာရှုပ (သင့်တော်သော ယောဇနာခြင်း)ဟု ပြထား၏၊ အကျယ်ကို ဋီကာနိသယ အဓိပ္ပာယ်၌ ရှုပါ။

ကမ္မဋ္ဌာနာနိပေ**အဂ္ဂဟောတွာန**။ ။"အာဂမဌကထာတိုဋ္ဌ ယူသင့်သော အနက်တို့ကိုယူ၍" ဟု ဆိုသောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း၀သည်တို့ကိုပါ ယူခွင့်ရှိသော်လည်း ဂန္ဓ ဂရုဒေါသကို ရှောင်လွှဲလို့ရကား "ကမ္မဋ္ဌာနာနိ"၏သော အမှာစကားချပ်ကိုထည့်သွင်း၊အပ်ပေသည်၊ ၀ါကျအားဖြင့်ကား ၀ါကျာရမ္ဘပင် တည်း၊ ဈာန်စိတ် မဂ်စိတ်တို့ကိုပြခန်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း, စရိုက်, ဈာန်၏အကျိုးဖြစ်သော အဘိညာဉ်နှင့် ဝိပဿနာတို့ကိုပြဖွယ်ရှိ၏၊ ထိုအားလုံးကိုပြနေရလျှင် ကျမ်းဂန်ကျယ်ဝန်းသွားမည်မို့သောကြောင့် မပြတော့ဘဲ ပါဠိတော်ကို တိုက်ရိုက်လာသော အစဉ်အားဖြင့်သာ ဖွင့်ပြတော့မည်–ဟူလို။

အတ္ထဝဏ္ဏနံ။ ။ဝတ္ထိယတိ အတ္ထো ဇတ္ထ, ဇတာယ ဝါတိ ဝတ္ထုနှာ–ပါဠိတော်၏အနက်ကို အကျယ်ဖွင့်ပြရာ ဖွင့်ပြကြောင်းဖြစ်သောအဌကထာသည် ဝတ္ထုနှာမည်၏၊ အတ္ထသ–ပါဠိတော်၏ အနက်၏၊ ဝါ–ကို+ဝတ္ထုနှာ အတ္ထဝဏ္ဏနှာ။

ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောကျမ်းပြုပုံ အစီအစဉ်ဖြင့်၊ [အပေနတွာ တဝေဘာသဝ် အစရှိသောကျမ်းပြုပုံအစီအစဉ်ဖြင့်၊] ဘာသဝနကသ-ဖွင့်ဆိုလတ္တံ့သော၊ မေ-ငါ၏၊ ဣမံ အဘိဓမ္မကထံ-ဤအဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာကို၊ အဝိက္ခိတ္တာ-အထူးထူးသောအာရုံ၌ ပစ်ချအပ်သောစိတ်မရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ပျံ့လွင့်သော စိတ်မရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ တုမှေ-သောတု အပေါင်းအသင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်၊) နိသာမေထ-စူးစူးစိုက်စိုက် နာယူလိုက်ကြကုန်လော၊ ဟိ-တိုက်တွန်း၁ပင်စွ၊ အယံကထာ-ဤအဘိဓမ္မ အဋ္ဌကထာ ကို၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏၊ ဝါ-ရနိုင်ခဲ၏၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)- အကြင့်ကြောင့်၊ အယံ ကထာ-ဤ အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာကို၊ ဒုလ္လဘာ-ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်၏၊ ဝါ-ရနိုင်ခဲ၏၊ (တသ္မာ-ထိုသို့ အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာ၏ ဒုလ္လဘာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိက္ခိတ္တာ-ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ-၍)၊ တုမှေ-တို့သည်၊ နိသာမေထ-ကုန်လော၊) ဣတိ- ရတနတ္တယ ပဏာမအစရှိသည်ကို ဆိုရာစကားရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

ဣတိ၊ပေ၊နိသာမေထ။ ။ရတနတ္တယ ပဏာမမှစ၍ ပဋိညာဉ်တိုင်အောင်ပြပြီး၍ သောတုတို့ အားတက်သရော ဖြစ်စေခြင်း၏အကြောင်း၊ဖြစ်သော ဥပေါဂဝဉ်(တိုက်တွန်း-မှ)ကို ပြခြင်းငှာ "ဣတိ၊ပေ၊ နိသာမေထ"ဟု မိန့်သည်၊ "အပနေတွာ တဝေဘာသဝ်"စသည်ဖြင့် ကျမ်းပြုပုံကိုပြသောအစဉ်ကို ဣတိ သဒ္ဒါဖြင့် ပြန့်၍ညွှန်းသည်၊ သီဟိဠ်ဘာသာကို ပယ်ဖြင်းစသည်ဖြင့် ပြုအပ်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် အလွန်နာယူဖွယ်ကောင်းရကား ဤအဋ္ဌကထာကို စူးစူးစိုက်စိုက် နာယူကြ သင်ယူကြပါ-ဟူလို။

အဘိဓမ္မကထံ။ ။"အဘိဓမ္မ အဋ္ဌကထံ"ဟုဆိုလိုလျက် အတ္ထပုဒ်ကိုချေ၍ "အဘိဓမ္မ ကထံ" ဟုဆိုထားသည်၊ [အဘိဓမ္မကထန္တိ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထံ-ဦးကား၊] အဘိဓမ္မသ-အဘိဓမ္မာ ပါဠိ တော်+ အဋ္ဌကထာ-တည်း၊ အဘိဓမ္မဋ္ဌကထာ။

နိသာမေထ။ ။နိပုဗ္ဗ+စုရာဒိ သမဓာတ်သည် ဒသမ, သဝန, ၂-နက်ကိုယောဇ၏၊ ဤနေရာ၌ သဝနအနက်ကိုယူစေလို၍ "နိသာမေထတတိ သုဏာထ"ဟု ဦးကၠဒွတ်သည်။

ဒုလ္လဘာဟိ အယံကထာ။ ။တိုက်တွန်း၁သင့်ပုံကို ပြသော ဒဠိ၀ါကျ၊ [ဣဒါနိအဝသ်အယ် သောတဗ္ဗာယေဝါတိ ဒဠ့ ဥသယေဟေ့ဘ ဒုလ္လဘာ ဟိ အယ် ကထာတိ၊-ဦးကား၊] တစ်နည်း-ကြားနာဖွဲ့ရန် တိုက်တွန်း-ရခြင်း၏အကြောင်းကိုပြသော ဟေတုဝါကျတည်း၊ ဤအဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ၏အလွန်ရခဲသောကြောင့် "အဝိက္ခိတ္တာ နိသာမေထ"ဟု တိုက်တွန်းရပါသည်၊ ဤအဋ္ဌ ကထာကျမ်းစာမျိုးသည် ဒဿပြုပါဒနဝမဝဂေနာင့် ဆက်စပ်ရေ၏၊ ထိုဒဿပြုပါဒနဝမဝဂေက ရခဲသောကြောင့် ဤအဋ္ဌကထာလည်း ဒုလ္လဘဖြစ်သည်-ဟူလို။ [ကထာတိ၌ ဣတိသဒ္ဒါကား-ဂန္ဓဝရဂ္ဂ အခန်း တစ်ရပ်ပြီးစီးကြောင်းကိုပြသော ပရိသမာပနတ္တနိပါတ်ပုဒ်တည်း။]

ဂန္ဓဝရဂ္ဂအဖွင့် ပြီး၏။

နိဒါနကထာ အဖွင့်

ပါဠိတော်ကို မဖွင့်မီ နိဒါနကထာ၏

အပိုင်း မာတိကာ

၁။ ဝစနတ္ထ=အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုပြခန်း။

၂။ ပရိစ္ဆေဒ=အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်း၏ဟု ပိုင်းခြားပြခန်း။

၃။ ပါဠိသန္နိဝေသ=ပါဠိတော် စုဝေးတည်နေပုံကို ပြခန်း။

၄။ သာဂရစိန္တာ=ဓလသာဂရ စသည်တို့ကို သိရာအခန်း။

၅။ ဒေသနာဟိ ဂဿိရတာ=ဒေသနာတိုဖြင့် နက်နဲပုံကိုပြခန်း။

၆။ သရီရဝေဝတ္ထိ=အဘိဓမ္မာဟောတော်မူစဉ် ကိုယ်တော်၏ဖြစ်ပုံပြခန်း။

၇။ ထေရဝါဒနာမဂ္ဂ တပ္ပဘာဝိတတာ=အရှင်သာရိပုတြာ၏ ဝိုရျစဉ်, အရှင်သာရိပုတြာလျှင် အစအမှန်ရှိပုံကို ပြခန်း။

၈။ အာဒိအာဘိဓမ္မိကဘာဝသာဓန=ပဋ္ဌေဝ ဗုဒ္ဓဝစန စသည်တို့ဖြင့် ဘုရားရှင်၏ အစစွာ အာဘိဓမ္မိကဖြစ်ပုံကို ပြီးစေခန်း။

၉။ ဗုဒ္ဓဘာသိတတ္ထသိဒ္ဓိ=ဝိနည်း, ဂေါသိင်ံသုတ် နိဒါန်းတို့ဖြင့် အာဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ် ပြီးစီးပုံကို ပြခန်း။

ဤအပိုင်း ၉-ပါးကို အစဉ်အတိုင်း ပိုင်းခြား၍ပြပြီးမှ "ကုသလာ ဓမ္မာ" စသော ဓမ္မသင်္ဂဏီအဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသဆရာ ဖွင့်ပြပါလိမ့်မည်၊ ထိုကြောင့် ၉-ပိုင်းပိုင်းပုံကို နားလည်မှ နိဒါနကထာကို ရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ဝစနတ္ထော ပရိစ္ဆေဒေါ, သန္နိဝေသောစ ပါဠိယာ၊
သာဂရေဟိ တထာစိန္တာ, ဒေသနာဟိ ဂဘီရတာ။
ဒေသနာယ သရီရသ, ပဝတ္တိဂ္ဂဟဏံ တထာ၊
ထေရသ ဝါဒနာမဂ္ဂ-တပ္ပဘာဝိတတာပိစ။
ပဋ္ဌေဝေ တထာ ဗုဒ္ဓ-စစနာဒီဟိ အာဒိတော၊
အာဘိဓမ္မိကဘာဝသ, သာဓနံ သဗ္ဗဒသိနော။
ဝိနယေနာထ ဂေါသိင်ံ, သုတ္တေနစ မဟေသိနာ၊
ဘာသိတတ္ထသ သံသိဒ္ဓိ, နိဒါနေနစ ဒီပိတာ။-ဒ္ဝိကာ။

၁။ ဝေနေယ္ယကို ပြခန်း

တတ္တ–ထိုအာဘိဓမ္မသ အတ္ထ ပကာသယိသာမိ ဟူသော စကားရပ်၌၊ (ယသ အာဘိဓမ္မသ–အကြင်အာဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏၊ အတ္ထ–အနက်ကို၊ ပကာသယိသာမိ– ထင်ရှားပြပေအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ပဋိညာတ–ဝန်ခံအပ်ပြီ၊ သောအာဘိဓမ္မာ–ထိုအာဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ဟူသည်။) ကေနဋ္ဌေန–အာယ်အနက် ကြောင့်၊ အာဘိဓမ္မာ-အာဘိဓမ္မာ မည်သနည်း၊ (တစ်နည်း)၊ တတ္တ–ထိုအာဘိဓမ္မကထံ ဟူသော စကားရပ်၌၊ (ယော အာဘိဓမ္မော – အကြင်အာဘိဓမ္မာတရားတော်ကို၊ ဟသ–သည်၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်ပြီ၊ သော အာဘိဓမ္မော–သည်၊) ကေနဋ္ဌေန–ကြောင့်၊

တတ္တ ကေနဋ္ဌေန အာဘိဓမ္မော။ ။"အာဘိဓမ္မာ သဒ္ဒါသည် မည်သည့်အနက်ကိုဟောစ၏"ဟု အာဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏ သာမညအနက်ကိုသိပြီး နှားလည်ပြီးဖြစ်သူအား ထိုအာဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ အဌကထာ ကို ပြောဆိုမှ(ပို့ချမှ) ထိုသူနားလည်စရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေးဦးစွာ "ကေနဋ္ဌေန အာဘိဓမ္မော"ဟု အာဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို မေးသောပုစ္ဆာဝါကျကို အဌကထာဆရာဂိုယိတိုင် ထုတ်ပြသည်။ [အာဘိဓမ္မာ ၇–ကျမ်းလုံးဌပါသော တရားအားလုံးနှင့်ဆိုင်သောအနက်ကို "သာမညအနက်"ဟု ဆိုသည်။]

တတ္တ။ ။"တတ္တ<ရီရျက်, စကားတက်မှ, မှတ်ယုဝိတ္တာရ" ဟုသည်နှင့်အညီ များသောအား ဖြင့် "တတ္တ"စရိုသောဝါကျသည် ဝိတ္တာရဝါကျ (အကျယ်စကားရပ်)ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌လည်း အကျယ်ချဲ့လို၍ စရိုသော ဝိတ္တာရဝါကျတည်း၊ ထိုအကျယ်ဟူသည် ဤနေရာ၌ဆိုအပ်သော စကား တစ်ရပ်သာမက, အာဘိဓမ္မာအဌကထာအားလုံး "ပဌမကြိုဏ်" အဌကထာ၏ နိဒ်ဂုံးမရောက်မီ "ဝတ္ထုနာ ကတာ" တိုင်အောင်တည်း၊ ရှေ့၌ပြခဲ့သော "အာဘိဓမ္မသ အတ္ထ ပကာသယိသာမိ"ကား သင်ခံပတ်ကျ (အကျင်းစကားရပ်)ဖြစ်သည်။ [သင်ကြိုက်ကျမ်းပယ် "အာဘိဓမ္မတ္ထ သင်ဂဟ"သည် သင်ခံပ, "တတ္တ ဝုတ္တာ ဘိဓမ္မတ္ထာ"မှစ၍ သင်ကြိုက်တစ်ကျမ်းလုံး (နိဒ်ဂုံး ရှေ့အထိ)သည် ဝိတ္တာရ ဖြစ်သကဲ့သို့ တည်း။]

တတ္တအရွဲ့။ ။တတ္တဒ္ဒဿ တ သဒ္ဒါသည် ဆိုအပ်ပြီးသောစကားကို ပြန်ရှုတ်ညွှန်းသော ဝုတ္တာပေကျ နိဿယအနက်ရှိ၏၊ ထိုညွှန်းအပ်သောစကားကို "တတ္တ၏ စွန့်ကပ်"ဟုပြောစမှတ် ပြုကြ၏၊ ဤနေရာ၌ တတ္တသည် ရှေ့၌ဆိုအပ်ပြီးသော "အာဘိဓမ္မသ အတ္ထ ပကာသယိသာမိ"ကို စွဲသောနည်း, "အာဘိဓမ္မကထံ" ကိုစွဲသောနည်းဟု ဦးကာ၌ ၂–နည်းပြု၏၊ ထိုတွင်ဒီ ပထမစွဲနက်သည် ဝေး၏၊ ထို့ကြောင့် "တသ္မိ"ဟု ဦးကဖျင်း၏၊ ဒုတိယစွဲနက်သည် ဣဒ္ဓာရမ္ဘ အသုံးဂါထာ၌ ပါသောစကားရပ်ဖြစ်၍ အတော်နီး၏၊ ထို့ကြောင့် "ဒေတသ္မိ"ဟု ဦးကဖျင်းသည်၊ ဤအတိုင်းပင် နိဿယ၌ စွဲနက် ၂–ချီး ပြထားသည်။ ["ဒေတသ္မိ"ဟု ဖွင့်သော်လည်း "တတ္တ–ထိုကပ်ပေးရသည်။]

ကေနဋ္ဌေန။ ။ဤပုစ္ဆာသည် သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ပြောရိုးဖြစ်သော "သဒ္ဒဗဟုတ္ထိနီဒိတ်"ကို မေးသော ပုစ္ဆာတည်း၊ "အာဘိဓမ္မသ အတ္ထ ပကာသယိသာမိ"ဟူသော စကားဒ္ဒံဆိုခဲ့သော (တစ်နည်း– "အာဘိဓမ္မကထံ"ဌ ဆိုအပ်ခဲ့သော) အာဘိဓမ္မာပါဠိတော်သည် အာယ်အနက်ကြောင့်

အဘိမ္ဘော-နည်း၊ (ဣတိ အယ်-ဤသည်ကား၊ ပုဗ္ဗာ-ပုဗ္ဗာတည်း)(သောအဘိမ္ဘော-ထိုအဘိမ္ဘာပါဠိတော်ဟူသည်၊) ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေသဗ္ဗေန-သုတ္တန်ပါဠိ ထက် သာလွန်သောပါဠိတော်, ထူးဆန်းသော ပါဠိတော် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ (အဘိဓမ္မော-အဘိဓမ္မာမည်၏၊ ဣတိ ဣဒ-ဤသည်ကား၊ ဝိသဒနှစ်-အဖြေတည်း၊) [ဋီကာအတိုင်း ထည့်ပါဠိများ:ထည့်၍ ပေးရိုးရှိရကား ထိုအတိုင်း ပေးလိုက်ပါသည်။]

(အဘယ်အနက်ကို အကြောင်းပြု၍) အဘိမ္ဘေဟူသောအမည်ကိုရပါသနည်း-ဟူလို၊ [ကေနဋ္ဌေနဋ္ဌ အဋ္ဌသဒ္ဒါသည် အဋ္ဌ မှ ဌာကို ဌပြု၍ပြီးသော သဒ္ဒါတည်း၊] အဘိဓာန်ဋ္ဌလာသော "အဋ္ဌာ သဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင် သဒ္ဒါဘိမေယျအနက်တည်း၊ မရဒီကာဋ္ဌကား: "ကေန သဘာဝေန"ဟု သဘာဝအနက်ကို ဖွင့်သေး၏။ သုတ္တန်ပါဠိထက် လွန်ကဲရည်လျားခြင်းသည် သဘာဝမမေ မဟုတ်ရကား: စဉ်းစားသင့်၏၊ "ကေနဋ္ဌေန ဗဟေသာ" စသည်ဖြင့် သဘာဝမေ၏ နာမည်ကို မေးရာ၌သာ "ကေနဋ္ဌေ-အဘယ်သဘောကြောင့်" ဟု သဘာဝအနက်ကို ယူသင့်သည်။

အဘိမ္ဘေ ၂ ဖျိုး။ ။"သော အဘိမ္ဘော"၌ အဘိမ္ဘေအရ အဘိမ္ဘေပါဠိတော်ဖြင့်ဝိ ရ၏၊ "ကေနဋ္ဌေန အဘိမ္ဘော"၌ အဘိမ္ဘေအရကား: အဘိမ္ဘေဟူသော ဓာမည်ပညတ်ရ၏၊ စာစပ်သောအခါ "သော အဘိမ္ဘောကား: သည် ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အဘိမ္ဘော၌ သည်နာမ်ဖြစ်သော တုလျတ်, အဘိမ္ဘောကား: သည်နာမဖြစ်သော လိင်္ဂတ်"ဟုစပ်ရ၏၊ ဤသို့ သည်နာမ်ဖြင့်ပါမ္ဘ အဓိဟွယ် ခုလင်းသောကြောင့် ဋီကာ၌ ထည့်ပါ၌ ထည့်၍ ဖွင့်ထားသည်။ [တဗ္ဗာကိုလည်း: "သော အဘိမ္ဘော၌ အပေါင်း အာဝရ, သော အဘိမ္ဘောကား: အဓိဟဲအာ ပေယ်"ဟူ၍ စပ်။]

ဓမ္မာပေါဓိသေသဗ္ဗေန။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါသည် "ဓမ္မော သဘာဝေ ပရိယတ္တိပညာ"စသော အဘိဓာန် လာ အနက်တို့တွင် ပရိယတ္တိ(သင်ယူအပ်သောပါဠိ) ဟူသော အနက်ဟောတည်း၊ ဓမ္မော+အတိရေ ကော (ဝိသေသန ပရန်ပါတကမ္မဓာရည်း)၊ အတိရေကော-သုတ္တန်ပါဠိထက် ပိုလွန်သော+ဓမ္မော-ပါဠိတည်း။ ဓမ္မာတိရေကော-ဌိ၊ ဓမ္မော+ဝိသေသော ဓမ္မပိသေသော-ထူးဆန်း:သော ပါဠိ, ဓမ္မာတိ ရေကောစ+ဓမ္မပိသေသောစာတိ ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေသာ၊ ဓမ္မတိရေက ဓမ္မသေသာဝေ+အဗ္ဗော ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေသဗ္ဗော=သုတ္တန်ပါဠိတို့ထက် သာလွန်သော ထူးဆန်းသော ပါဠိဟူသော အနက်။

မှတ်ချက်။ ။ဋီကာစာသုပ်များ:၌ "ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေသာဝေ"ဟု ဗဟုဝုစ်ရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း, မရဒီကာ၌ ဒွန်ဝိဂုဟလုပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း, ထိုအတိုင်း:ပြုလိုက်ရသည်, မိမိကား:-ရူဟသိဒ္ဓိ၌လာသော "သိတုကံ ဘောဒနံ"၌ "သိတုကဲ့" ဗုဒ်ကဲ့သို့ "ဓမ္မာတိရေကောစ+သော+ဓမ္မပိသေသောစာတိ ဓမ္မာတိရေက-ဓမ္မပိသေသော"ဟု ကေဝုစ်ရှုသော "ဝိသေသနော ဘယဝဒကမ္မဓာရည်းဟု ထင်သည်, ဤအတိုင်းမှန်လျှင် ဋီကာ၌ "ဓမ္မာတိရေကမ္မပိသေသော ဝေ အဗ္ဗော"ဟု ကေဝုစ်သာရှိရမည်။

ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗာဠာ မေ အာဝုသော ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဘိက္ကမန္တိ နော ပဋိက္ကမန္တိ, အဘိက္ကန္တ ဝဏ္ဏာတိ အာဒီသု-ဗာဠာ ၊ပေ၊ အဘိက္ကန္တ ဝဏ္ဏာ အစရိယသော ပါဠိရပ်ဝိဋ္ဌိ၏။ (အဘိသဒ္ဒေါ- အဘိသဒ္ဒါသည်၊ အတိရေက ဝိသေသဋ္ဌ ဒီပကော-အတိရေကအနက်, ဝိသေသအနက်ကိုပြတတ်သည်၊) ဟောတိဝိယ- ဖြစ်သကဲ့သို့၊ (ကထာ-ဟူ၊)ဣတ္ထ-ဤ အဘိဓေယ္ယဟူသော ပုဒ်ဌိ၏၊ အဘိသဒ္ဒေါ-အဘိသဒ္ဒါသည်၊ အတိရေက ဝိသေသဋ္ဌဒီပကော-အတိရေက အနက်, ဝိသေသ အနက်ကို ပြတတ်သည်၊ (ဟောတိ - ၏၊)

ဆိုလိုရင်းကား။ ။အဘိဓေယ္ယ၌ အဘိသဒ္ဒါသည် အတိရေက, ဝိသေသအနက်ကို ဟောသောကြောင့် သတ္တမီပါဠိထက်ရှည်လျားသည်ကို "ဓေယ္ယာတိရေက"ဟုဆိုး၏၊ သတ္တမ္ဘူ ဘာဝနီယ နည်း, အဘိဓေ ဘာဝနီယနည်း, ပဘူဝစ္ဆုကနည်းအားဖြင့် ထူးဆန်းသည်ကို ဓေမ့ဝိသေသဟုဆိုး၏၊ ထိုသို့ ရှည်လျား သည်၏အဖြစ်ဟူသောဂုဏ်, ထူးဆန်းသည်၏ အဖြစ် ဟူသောဂုဏ်ကို အကြောင်း ပဝတ္တိနိမိတ်ပြု၍ ဤပါဠိတော်ကို "အဘိဓေ"ဟု ခေါ်ရပါသည်-ဟူလို၊ ["အတိရေကော+ဓေယ္ယာ အဘိဓေ္ယာ, ဝိသေသော+ဓေယ္ယာ အဘိဓေ္ယာ"ဟု ပြု၊ ကြောင်းသော မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာအဓိပ္ပာယ်၌ ရှုပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤအဖွင့်များကိုကြည့်၍ "အဘိဓေ္ယာ"ဟူသော နာမည်သည် အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ နာမည်မဟုတ်, သုတ္တန်ပါဠိတော်ကိုထောက်ဆ၍ ရှေးပေသောပါဠိတော်၏နာမည်တည်းဟုလည်း ကောင်း, ထိုအဘိဓေ္ယာပါဠိတော်၏အနက်အဓိပ္ပာယ်များကိုကား "အဘိဓေ္ယတ္ထ"ဟုခေါ်ရ ကြောင်း ကိုလည်း ကောင်း, ထိုအဘိဓေ္ယတ္ထတို့တွင် စိတ်စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန်ကို "ပရမတ္ထ"-"သဘာဝ ဓမ္မ"ဟု ခေါ်ရကြောင်းကိုလည်းကောင်း ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါ။ [ယခုခေတ်၌ ထိုသို့ နွိုင်းယှဉ်ဘက်မရှိသော စာကိုုကို "အဘိဓေ္ယာ"ဟု ခေါ်ဝေါ်ရေးသားခြင်းကိုလည်း စဉ်းစားပါ။]

ဓေယ္ယာတိရေက၊ပေ၊ဟောတ္ထာ။ ။"ဓေယ္ယာတိရေက ဓေမ့ဝိသေသဋ္ဌေ"ဟူသော အကျဉ်းအဖြေမှန်ကို အကျယ်ပြုလိုရှိ "အတိရေက"စသည်ကိုမိန့်. ရှေ့ဝါကျသည် သခေါ၊ "အတိရေက"မှစ၍ "နိပ္ပဌေသေ တောဝ ဝိဘာတ္ထောဘာ"တိုင်အောင် စကားရပ်သည် ဝိတ္ထာရဝါကျ၊ ထို့နောက် "ဓေ ဓေယ္ယာတိရေက၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော"ကား နိဂုံးဝါကျတည်း၊ ဟောတ္ထဋ္ဌ ဟိသည် ဝိတ္ထာရဝေါဘက၊ တစ်နည်း-နောက်၌ "တသ္မာ၊ပေ၊ဧဝ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ"ကို ဧကာက်၍ ဟိသည် ဟေတုဝေါဘက (ကာရဏဝေါဘက)၊ ဤအလို "အတိရေက၊ပေ၊ဝိယ"သည် ဟေတုဝါကျ၊ "တသ္မာ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ"သည် ဖလဝါကျဟုခွဲပါ၊ ထိုဟေတုဝါကျတွင်လည်း "အဘိက္ကမန္တိ၊ပေ၊ဝိယ"သည် ဥပမာနဝါကျ၊ "အတိရေက၊ပေ၊အာသဒ္ဒေါ" ကား ဥပမေယျဝါကျ၊ ဤသို့ ရသင့်သမျှ ဝါကျတို့ကို နွဲနွဲင်မှသာ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ကို နားလည် နိုင်ပါသည်။

ဟောတ္ထာ အာသဒ္ဒေါ။ ။"ဧတ္ထ-ဤ အဘိဓေ္ယာဟူသော ပုဒ်ဌိ၏ သမဘိနိဝိဋ္ဌော-ကောင်းစွာအကျုံး ဝင်သော၊ အာသဒ္ဒေါ-အာသဒ္ဒါသည်" ဟု သမဘိနိဝိဋ္ဌောထည့်၍လည်း အနက်ပေးကြ၏၊ နိသယဝန် မထည့်ဘဲပေးခဲ့သည်၊ ထိုသို့ပေးရာ၌ ဧတ္ထကို အာသဒ္ဒေါ၌ အပေါင်းအာဝေရ, အစိတ် အာဝေယ် အဖြစ်ဖြင့် စပ်၊ ထည့်၍ပေးလျှင် ဧတ္ထကို သမဘိနိဝိဋ္ဌော၌ ဝိသယာဝေရ, ဝိသယာဝေရိအဖြစ်ဖြင့် စပ်။

[အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ မေ–ငါ၏၊ ဗာဠာ–ပြင်းထန်ကုန်သော၊ ဒုက္ခာဝေဒနာ–ဒုက္ခဝေဒနာတို့သည်၊ အတိက္ကမန္တိ–တိုးပါကုန်၏။ နော ပဋိက္ကမန္တိ–မဆုတ်ပါကုန်၊ ဝါ–မလျော့ပါကုန်၊ ("ရောဂါတိုးသည်, ရောဂါမလျော့ပါ"ဟူလို၎) အဘိက္ကန္တ ဝဏ္ဏာ–အလွန်နှစ်သက်အပ်သော အဆင်းရှိသော၊ (ဒေဝတာ–နတ်သည်၊) [ယေန ဘဂဝါ, တေနုပသင်္ကမိဋ္ဌ စပ်။]

တသ္မာ–ထိုကြောင့်၊ (ထိုသို့ အဘိသဒ္ဒါ၏ အတိရေကအနက်, ဝိသေသအနက်ကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎) သမုယသိတေသု–ကောင်းစွာ စိုက်ထောင်အပ်ကုန်သော၊ ဗဟုသု–များစွာကုန်သော၊ ဆတ္တေသုစေဝ–ထိုးတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ဓေဒေသု–အလဲတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ယံ ဆတ္တံ–အကြင်ထီးသည်၊ အတိရေကပ္ပမာဏံ–သာမန် ထီးတို့ထက် လွန်ကဲသော ပမာဏရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသဝဏ္ဏ သဏ္ဌာနဗ္ဗ– ထူးသောအဆင်းရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–၏၊ တံ(ဆတ္တံ)–ထိုထီးကို၊ အတိဆတ္တန္တိ– အတိဆတ္တဟူ၍၊ ဝါ–လွန်ကဲသောထီး ထူးဆန်းသောထီးဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ–ဆိုအပ် သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ယော ဓေဒေ–အကြင်အလဲသည်၊ အတိရေကပ္ပမာဏော–လွန်ကဲသော ပမာဏရှိသည်လည်းကောင်း၊ နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏ ဝိသေသသမ္ဘဒ္ဒေ– အမျိုးမျိုးသောအထူးတလည် ဆိုးအပ်သော အဆင်းအထူးနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ [ယခုခေတ် အလဲများ၌ ၃–ရောင်ခြယ် ၅–ရောင်ခြယ် စသည်ဖြင့် အရောင် ခြယ်ထားသကဲ့တည်း။] သော (ဓေဒေ)–ထိုအလဲကို၊ အတိဓေဒေတိ–အတိဓေဟူ၍၊ ဝါ–လွန်ကဲသော အလဲ, ထူးဆန်းသော အလဲဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ ယထာ–ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်း ကောင်း။

အတိက္ကမန္တိပေ၊ဝဏ္ဏာ။ ။အတိမေ့သဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကိုပြရာ၌ "အတိက္ကမန္တိ၀ယ် အတိသဒ္ဒါသည် ဝုဒ္ဓိ(တိုးမှားခြင်း) အနက်ကိုဟောဏ်"ဟုဆို၏၊ တိုးမှားခြင်းဟုသည် ပိုလွန်ခြင်း အတိရေကအနက်ပင် တည်း၊ အတိက္ကန္တ၀ယ် အတိသဒ္ဒါသည် "အဓိက"အနက်ဟုဆိုလတ္တံ့၊ ထို "အဓိက" သည် ဤပိဝေသနနှင့် သဟောတူ၏။

တသ္မာပေ၊ဝုစ္စတိ။ ။တသ္မာကို "အယံပိ ဓမ္မော၊ပေ၊အဘိဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိ"၌ လုမ်းစပ်၊ ဤအတွင်း၌ "ယထာ၊ပေ၊အဘိဓြိပ္ပာတိ ဝုစ္စတိ"သည် ဥပမာနဝါဂျ၊ "ဓေမေ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ"ကား ဥပမေယျဝါဂျ၊ ထိုတွင် ဥပမာ၀ါဂျကိုပြရာ၌ "အတိက္ကမန္တိ, အဘိက္ကန္တာ"တို့ဖြင့် မပြီးစေဘဲ "အတိဆတ္တံ" စသည်ကို အဘယ်ကြောင့် ပြရသနည်း၊ ပဋေ မေးမယ်ရှိ၏။

အဖြေကား–ဥပသာရဟိတို့သည် များသောအားဖြင့် ဓာတ်၏ အနက်ကိုသာ ထွန်းပြကြသော်လည်း တစ်ရံတစ်ခါ၌ကား"အတိဆတ္တံ,အတိရာဇကေမာရော"စသည်၌ကဲ့သို့နာမ်ပုဒ်၏ အနက်ကို လည်း ထွန်းပြသေး၏၊ ထို့ကြောင့် အတိဓမ္မောဌ် အဘိသဒ္ဒါလည်း ဓမ္မဟူသောနာမ်ပုဒ်အနက်ကို ထွန်းပြသည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "အတိဩိတ္တာ"စသော ဥပမာကို ထုတ်ရပါသည်၊ ထိုဥပမာဖြင့် သိစေလိုရင်းကား–"ဓာတ်၏ ရှေ့မဟုတ်သော နာမ်၏ရှေ့၌လည်း ဥပသာရရဟိတ်တို့သည်

စ–သည်သာမကသေး၊ (သက်မဲ့ဥပမာအပြင် သက်ရှိ ဥပမာလည်း ရှိသေး၏–ဟူလို၎)ကေတော–တစ်ပေါင်းတည်း၊ သန္ဓိပတိတောသု–စည်းတေးကြကုန်သော၊ ဗဟူသု–ကုန်သော၊ ရာဇကုမာရေသုစေ–မင်းသားတို့တွင် လည်းကောင်း၊ ဒေဝေသုစ–နတ်တို့ တွင်လည်းကောင်း၊ ယော ရာဇကုမာရော–အကြင်မင်းသားသည်၊ ဇာတိယသ ဣသ ရိယာဒီ သမ္ဘတ္တိဟိ–အမျိုးဇာတ်, စည်းစိမ်, အခြေအရံ, အစိုးရသွယ်၏ အဖြစ်ဟူသော ရာထူးဌာနန္တရ အစရှိသော သမ္ဘတ္တိတို့ဖြင့်၊ အတိရေကတရော ဇေစ–သာ၍လွန်ကဲသည်လည်းကောင်း၊ ဝိသေသဝန္တ တရောစ–သာ၍ ထူးခြားသော ဂုဏ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–၏၊ သော (ရာဇကုမာရော)–ထိုမင်းသားကို၊ အတိရာဇကုမာရောတိ– အတိရာဇကုမာရဟူ၍၊ ဝေါ–လွန်ကဲသောမင်းသား, ထူးခြား သော မင်းသားဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ–ဆိုအပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ယော ဒေဝေါ–အကြင်နတ်သည်၊ အာယု ဝဏ္ဏ ဣသရိယ ယသသမ္ဘတ္တိ အာဒီဟိ–အသက်, အဆင်း, အစိုးရသွယ်၏ အဖြစ်ဟူသော ရာထူးဌာနန္တရ ရ, အခြေအရံတို့၏ ပြည့်စုံခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အတိရေကတရော စေ–သာ၍ လွန်ကဲခြင်းသည် လည်း ကောင်း၊ ဝိသေသဝန္တ တရောစ– သာ၍ထူးခြားသော ဂုဏ်ရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–၏၊ သော(ဒေဝေါ)–ထိုနတ်ကို၊ အတိဒေဝေါတိ–အတိဒေဝဟူ၍၊ ဝေါ–လွန်ကဲသောနတ်, ထူးခြားသောနတ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ–လည်းကောင်း၊ တထာရူပေါ–ထိုကဲ့သို့ သာလွန်ထူးခြားသော သဘောရှိသော၊ ဗြဟ္မာပိ–ဗြဟ္မာကိုလည်း၊ အတိဗြဟ္မာတိ–အတိဗြဟ္မာဟူ၍၊ လွန်ကဲသောဗြဟ္မာ, ထူးခြားသော ဗြဟ္မာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိယထာ–လည်းကောင်း၊ ဧဝမေဝ–ဤအတူသာလျှင်၊ အယမ္ပိ ဧမ္မော–ဤကုသလဓမ္မာ အစရှိ သော ပါဠိတော်ကိုလည်း၊ ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေသဒ္ဒေန–သုတ္တန်ပါဠိထက် သာလွန် သော ပါဠိတော်, ထူးဆန်းသောပါဠိတော် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မာတိ–အဘိဓမ္မာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏။ (စာအုပ်တို့၌ "ဧဝမေဝ"ဟု ရှိသော်လည်း အဘိဓာန်(၁၁၄၂)၌လည်းကောင်း, ဂဏ္ဌိ၌လည်းကောင်း "ဧဝမေဝ"ဟု ရှိ၏၊ ဧဝံနင့်အနက်တူဟု မမှ၌ ဆို၏၊ ဋီကာ၌လည်း "ဧဝံ"ဟုပင် ဖွင့်၏။)

တည်နေနိုင်၏၊ ထိုသို့တည်ကျက် အတိရေကဝိသေသ အနက်ကိုပြသော အတိဥပသာရလည်း ရှိသေး၏"ဟု သိဝေလိရင်းဖြစ်သည်။ [ဋီကာ၌ "တတ္ထသိယာ၊ ပေ၊ အတိဆတ္တာဒိဥဒါဟရဏံ ဒဿေန္တော အာဟ–ယထာတိ အာဒိ"ဟူသော စကားကိုကြည့်ပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ဥပမာ၌ ၅–မျိုးပြထား၏၊ ထိုတွင် ရှေ့ ၂–မျိုးသည် သက်မဲ့ဥပမာတည်း၊ နောက် ၃–မျိုးကားသက်ရှိဥပမာတည်း။ ဤသို့ဥပမာများစွာဖြင့် သက်ရှိသက်မဲ့ဖုံးအောင် ပြခြင်းသည် ထိုအတိရေကဝိသေသ အနက်ကိုဟောရာ ဥဒါဟရဏ်တွေ အများအပြားဖြင့် မိမိစကားကို နိုင်လုံသည်ထက် နိုင်လုံအောင် ထောက်ခံခြင်း အကျိုးရှိသည်။

ဟိ–မှန်၏၊ (တစ်နည်း)၊ ဟိ–သဒ္ဒယုတ္တိမှတစ်ပါး အတ္ထယုတ္တိကို ဆိုဋီးအံ့၊ သုတ္တန္တ–သုတ္တန်သို့၊ ပတ္တာ–ဒေသနာတော်အစဉ်အားဖြင့် ရောက်၍၊ ၀ါ–ရောက်လသော်၊ ပဌ–ငါးပါးကုန်သော၊ ခန္ဓာ–ခန္ဓာတို့ကို၊ ဧက ဒေသေနေ၀–တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘဇ္ဇာ–ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ နိပ္ပဒေသေန–အစိတ်အပိုင်း မရှိသောအားဖြင့်၊ ဝါ–အကြွင်းအကျန်မရှိသောအားဖြင့်၊ နဝ(ဝိဘဇ္ဇာ)–ဝေဖန်တော် မမှုအပ်ကုန်၊ [ဧကဒေသေ နေ၀ ဝိဘဇ္ဇာ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာနီသယဋ္ဌ ရှုပါ။]

ပန–အဖိုတစ်ပါးကား၊ အဘိဓမ္မ–အဘိဓမ္မာသို့၊ ပတ္တာ–၍၊ ၀ါ–လသော်၊ သုတ္တန္တ ဘာဇနီယ·အဘိဓမ္မေဘာဇနီယ ပဌပုဒ္ဓကနယာန–သုတ္တန္တ ဘာဇနီယနည်း၊ အဘိဓမ္မေဘာဇနီယ နည်း၊ ပဌပုဒ္ဓကနည်းတို့၏၊ ဝသေန– အပြားအားဖြင့်၊ နိပ္ပဒေသတောဝ–ဖစိတ်အပိုင်း မရှိသောအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘဇ္ဇာ–အပ်ကုန်ပြီ၊ "ဤစကားကိုထောက်၍ ခန္ဓဒေသနာ အတွက် သုတ္တန်ပါဠိထက် အဘိဓမ္မာပါဠိက သာလွန်ရှည်လျားကြောင်း:ကိုသိရ၏၊ အဘိဓမ္မ ဘာဇနီယနည်း, ပဌပုဒ္ဓက နည်းတို့ဖြင့် ထူးထူးဆန်းဆန်း ဟောထားကြောင်း ကိုလည်း သိရသည်။] ဌါဒသ–၁၂ ပါးကုန်သော၊ အာယတနာနှစ်–အာယတနတို့ လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌာရသ–၁၈ ပါးကုန်သော၊ ဓာတုယော–ဓာတ်တို့လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ– ၄ ပါးကုန်သော၊ သစ္စာနှစ်–သစ္စာတို့ လည်းကောင်း၊ ဗာဒီသတိ–၂၂ပါးသော ဣန္ဒြိယာနှစ်– ဣန္ဒြေတို့လည်းကောင်း၊ ဌါဒသပဒိကော–၁၂ပါးသော အဖိုအစုရှိသော၊ ပစ္စယာကာရော– ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်းကောင်း၊ တထာ–ထိုအတူတည်း၊ ဟိ–စိုးစဉ် အနည်းငယ်ဆိုဖွယ် အထူးကား၊ ["ဗာဒီသတိဣန္ဒြိယာနှစ် ပစ္စယာကာရတို့နှင့်စပ်၍ အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား:"

သုတ္တန္တ ဟိ။ ။"ယထာ သမ္မသိတေသု" ၅ စ၍ "ဧ၀မေ၀ မေ၀ဝုစ္စတိ"တိုင်အောင်သော စကားဖြင့် သဒ္ဒယုတ္တိရှိကြောင်း၊ (သဒ္ဒါသဘောအားဖြင့် သင့်ကြောင်း)ကိုသာ ပြရသေး၏၊ ထိုသို့ သဒ္ဒယုတ္တိရှိသော်လည်း အဘိဓမ္မပါဠိတော်၀ယ် သုတ္တန်ထက် ရှည်လျားသော ထူးဆန်းသော တရားတို့ကို ဟောထားလျက်မရှိလျှင် အတ္ထယုတ္တိမရှိနိုင်ရာသောကြောင့် "ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မပိသေ သဌ္ဌေန"ဟူသော အဖြေသည် မသင့်နိုင်ရကား အတ္ထယုတ္တိရှိကြောင်းကိုပြလျက် မူလအဖြေကို နိုင်ဖြစ်ရေလိုသောကြောင့် "သုတ္တန်တ ဟိ"မှစ၍ "နိပ္ပဒေသတောဝ ဝိဘဇ္ဇာ"တိုင်အောင် မိန့်သည်။ [အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်၏ သုတ္တန်ထက် ရှည်လျားပုံ ထူးဆန်းပုံကို စာသွားအတိုင်း သိသာပြီ၊ "ပဌပုဒ္ဓကံ နတ္ထိ စသည်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာနီသယဋ္ဌ ရှုပါ။

ရှေးနီသယ။ ။ရှေးနီသယဋ္ဌကား "သုတ္တန္တ ဟိ" စသည်ကို ကာရဏ၀ါကျဟုယူ၍ "ဟိ ယသ္မာ"ဟုဆိုပြီးလျှင် "နိပ္ပဒေသတတာ ဝိဘဇ္ဇာ"၏ အောက်၌ "တသ္မာ နိပ္ပဒေသာနံ တိဏ္ဏံ နယာနံ အတိရေက ပါဠိဘာ၀တော ဝိသေသပါဠိဘာ၀တောစ အယမ္ပိမေဿ ဓမ္မာတိရေ ကမ္မဝိသေသဌ္ဌေန အဘိဓမ္မောတိ ၀ုစ္စတိ"ဟု ဋီကာ ထည့်ပါဌ်များကို ယူ၍ ပေးလေသည်။

ဟူလို၊ ကေဝလ-အာယန စသည်တို့နှင့်မဖက် သက်သက်၊ ဣန္ဒြေယဝိဘင်္ဂ-ဣန္ဒြေယ ဝိဘင်း၌၊ သုတ္တန္တ ဘာဇနီယ-သုတ္တန္တ ဘာဇနီယနည်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မပါ၊ ပစ္စယာကာရေစ-ပဋိစ္စသမุปฺปาဒဝိဘင်း၌လည်း၊ ပဥ္စပဒ္ဓကာ-ပဥ္စပဒ္ဓကနည်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

စ-သည်သာမကသေး၊ သုတ္တန္တ-သုတ္တန်သို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာန-သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို၊ ဧကေသေနေ-သာလျှင်၊ ဝိဘတ္တာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ နိပ္ပဒေသေန-အားဖြင့်၊ နု(ဝိဘတ္တာ) ဝေဖန်တော်မမူအပ်ကုန်၊ ပန-အဓိတစ်ပါးကား၊ အဘိမမ္ဘ-အဘိမမ္ဘာသို့၊ ပတ္တာ-၍-ဝါ-လသော်၊ တိဏ္ဏမ္ပိ-၃ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ နယာန-နည်းတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်၊ နိပ္ပဒေသတောဝ-သာလျှင်၊ ဝိဘတ္တာ-အပ်ကုန်ပြီ၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ သမ္ဘပ္ပဓာနာနိ-သမ္ဘပ္ပဓာန်တို့လည်း ကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ဣဒ္ဓိပါဒါ-ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့၌လည်းကောင်း၊ သတ္တ-၇ပါးကုန်သော၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ-ဗောဇ္ဈင်တို့လည်းကောင်း၊ အရိယော-မြတ်သော၊ အဋ္ဌင်္ဂေကော-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ဈာနာနိ-ဈာန်တို့လည်းကောင်း၊ စတသော-၄ ပါးကုန်သော၊ အပ္ပမညာယော-အပ္ပမညာ တို့လည်းကောင်း၊ ပဌ-ငါးပါးကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ-သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ စတသော-ကုန်သော၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ-ပဋိသम्भिदा တို့လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုအတူတည်း၊ ဟိ-စိုးစဉ် အနည်းငယ် ဆိုဖွယ်အထူးကား၊ ထွေ-ဤသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့တွင်၊ ကေဝလ-သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့နှင့် မဖက် သက်သက်၊ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂ-သိက္ခာပဒ ဝိဘင်း၌၊ သုတ္တန္တ ဘာဇနီယ-နည်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မပါ။

စ-သည်သာမကသေး၊ သုတ္တန္တ-သုတ္တန်သို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ ဥာဏ-ဥာဏ်ကို၊ ဧကေသေနေ-အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘတ္တ-ဝေဖန်တော်မမူအပ်ပြီ၊ နိပ္ပဒေသေန-အားဖြင့်၊ (ဝိဘတ္တ)-ဝေဖန်တော်မမူအပ်၊ ကိလေသာ-ကိလေသာတို့သည်၊

ကေဝလ ဟိ။ "ဤကဲ့သို့ ကေဝလ ဟိ ဟု တက်လာသော အရာ၌ အတိဗျာပိတ ဒေါသ ကိုပယ်သည်ဟုဆိုကြ၏၊ ဣန္ဒြေယဝိဘင်း ပဋိစ္စသမุปฺปาဒ်ဝိဘင်းတို့၌လည်း ထိုအတူဟုဆိုသောကြောင့် နည်း ၃ ပါးလုံးရှိသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရောက်ရကား အတိဗျာပိတဒေါသ ရောက်၏၊ ထိုသို့ရောက် ဖို့ရန် ကေဝလဟိ စသော ပါဠိဖြင့် ထိုဒေါသကိုပယ်သည်၊ ဤဝါကျ၏ကို "ယုတ္တိ ဒဠ္ဠိဝါကျ" ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏၊ အနည်းငယ် ထူးသောအချက်ကို ပြသောကြောင့် ဝိသေသဝါကျဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။

[ဆောင်]၀ေ ကေဝလ်, နှစ်တန် ကပ်ရှိ, နိပါတ်ဟိ, ယုတ္တိ ဒဠ္ဠိစွဲ၊

၀ေ နောကိထ, နိပါတ်ရဲ, သာမ်ဒေါသပယ်။

ကေဝလ်, ဟိ နိပါတ်ရှိ, အတိဒေါသပယ်။

တထာ-ထိုအတူတည်း၊ ပန-ကား၊ အဘိဓမ္မ-အဘိဓမ္မာသို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ "ကေပိဓေန ဥာဏ ဝတ္ထုတော်" အာဒိနာ- "ကေပိဓေနဥာဏတ္ထာ"အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ မာတိကာ-မာတိကာကို၊ ထပေတ္တာ-ထားတော်မူ၍၊ နိပ္ပဒေသတောဝ-အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘာတ္တ-အပ်ပြီ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဧကေက တော-ဧကနည်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ အနေကေဟိ၊ တစ်ပါးမက များစွာကုန်သော၊ နယေဟိ-နည်းတို့ဖြင့်၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့ကို၊ (ဝိဘာတ္တာ-နှိပ်ပြီ)၊ ၈-သည်သာမကသေး၊ သုတ္တန္တ-သုတ္တန်သို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ ဘူမန္တ ရပရိစ္ဆေဒေါ-ဘုံအထူးတို့၏ အပိုင်းအခြားကို၊ ဧကဒေသေနေ၀-အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘာတ္တောဘ-အပ်ပြီ၊ နိပ္ပဒေသေန-အားဖြင့်၊ နေ(ဝိဘာတ္တောဘ)- ဝေဒနီတော်မမူအပ်၊ ပန-ကား၊ အဘိဓမ္မ-အဘိဓမ္မာသို့၊ ပတ္တာ-၍၊ ဝါ-လသော်၊ တိဏ္ဏမ္ပိ-ဌပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ နယာနံ-နည်းတို့၏၊ ဝသေန-အပြား အားဖြင့်၊ နိပ္ပဒေသတောဝ-အားဖြင့်သာလျှင် ဝိဘာတ္တောဘ-အပ်ပြီ၊ [ဝသေန နောက်၌ ဘူမန္တ ရ ပရိစ္ဆေဒေါ-ဟု ထပ်၍ ပါသည်ကား အပို၊ ရှေ့ဝါကျများ၌ ဤကဲ့သို့ ၂ ထပ် ပါလေ့မရှိ။] (နိဂုံးကိုပြလိုၑ် ၈၀ စသည်ကိုမိန့်) ၈၀-ဤသို့လျှင်၊ (အယ် အဘိဓမ္မောဟ-ကို၊)ဓမ္မတိရေက ဓမ္မဝိသေသဒ္ဒေန-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မောတိ-မူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

၂။ ကျမ်းအပိုင်းအခြားကို ပြခန်း

ပန-အဖိုတစ်ပါးကား(၀စနတ္ထမှတစ်ပါး ပကရဏပရိစ္ဆေဒကား)ဒေသ(ဧသော)-ဤအဘိဓမ္မပါဠိတော်သည်၊ ပကရဏပရိစ္ဆေဒတော-ကျမ်း၏ ပိုင်းခြားကြောင်း သချာ အားဖြင့်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီဝိဘင် ဝေတုကထာပဋ္ဌာနပဋ္ဌာ ကထာ၀တ္ထု ယမက ပဋ္ဌာနာနှစ်-ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း ၊ရေ၊ပဋ္ဌာန်းကျမ်း-ဟူကုန်သော၊ သတ္တန္တံ ပကရဏာနှစ်-၇ ကျမ်းတို့၏၊ ၀သေန-အပြားအားဖြင့်၊ ဌိတော-တည်၏၊ အယ်-ဤ၈ကား သည်၊ ဣတ္ထ-ဤ၊ပကရဏ ပရိစ္ဆေဒကို ပြရာ၌၊ အာစရိယာနံ-အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ သမာနကထာ-တူမျှသောစကားတည်း။

ပကရဏပရိစ္ဆေဒတော။ ၊အဘိဓမ္မပါဠိတော်၏ ၀စနတ္ထ(သဒ္ဒါနက်)ကို ပြပြီးလျှင် ယခုအခါ "အဘိဓမ္မာကျမ်းပေါင်း မည်မျှရှိ၏"ဟု ကျမ်းအပိုင်းအခြားသချာကိုပြခြင်းငှာ "ပကရဏ" စသည် ကိုမိန့်၊ ပကရဏသဒ္ဒါသည် "ကောဋ္ဌပတိပါဒက ၇ဋ္ဌ အံသ-အနက်တစ်မျိုးကို သိစေတတ်သော ကျမ်း၏အစီတ်အပိုင်း"ကို ဟောဘ၏၊ အဘိဓမ္မာ ၇ ကျမ်းတွင် တစ်ကျမ်းတစ်ကျမ်းသည် ဆိုင်ရာအနက် အဖိုဟယ်တစ်ရပ်တစ်ရပ်ကို သိစေတတ်၏၊ ဥပမာ-ဓမ္မသင်္ဂဏီသည် စိတ်စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အနက်များကို သိစေတတ်သကဲ့သို့တည်း။ "ပကရောတိ အနေနဿတိ ပကရဏံ-ဆိုင်ရာအနက် အဖိုဟယ်ကိုအပြားအားဖြင့် ပြုစီရင်ကြောင်းကျမ်း။

ပန–ဝါ၃န္တ ရကား၊ ဝိတဏ္ဍာဝါဒ–ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ပညာရှိတို့၏ စိတ် နှလုံးကို အထူးအားဖြင့် တုန်လှုပ်စေတတ်, ပုတ်ခတ်တတ်သော စကားကတ်ကို ပြောဆို လေ့ရှိသော ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အာဟ–ပြောပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောသနည်း।) ကထာဝတ္ထု–ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ (တုမှေဟိ–အသင်တို့သည်।) ဂဟိတာ–ယူအပ်သနည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုद्ध သ–မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပရိနိဗ္ဗာနတော– ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနှစ်မှ၊ အဋ္ဌရသ ဝဿာဒိကာနိ–တစ်ဆယ်ရှစ်နှစ် အလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒွေဝဿ သတာနိ–အနှစ် နှစ်ရာတို့ကိုးအတိတ္တမိတ္တာ–လွန်ပြီး၍, ဝါ–လွန်ပြီးမှ၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿတ္ထေရေန–မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည်၊ ဇတ္တိ–ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ ထပိတာ နနု–အားအပ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ တသ္မာ သာဝကဘာသသိတ္တာ–ထိုသို့ သာဝက ဟောအပ်သောကျမ်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နံ–ထိုကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ ဆဋ္ဌေထ–စွန့်လိုက် ကြကုန်လော၊ ဣတိ–သို့၊ (အာဟ–ပြောပြီ) ကိ'ပန–အဘယ်နည်း၊ အဘိဓမ္မော–အဘိဓမ္မာပါဠိတော်သည်၊ ဆဗ္ဗံကရဏာနိ–ဖ၊ကျမ်းတို့လော၊ ဣတိ–ဤသို့ သဒ္ဒါပါဒီ မေးဏ်၊ ဇဝ–ဤသို့ ၆ ကျမ်းတို့ဟူ၍၊ နှဝဒါမိ–မဆိုလိုပါ၊ ဣတိ–ဤသို့ ဝိတဏ္ဍ ဝါဒီ ဖြေ၏၊ အထ–ထိုသို့ ၆–ကျမ်းဟု

ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ။ ။"ဝိတဏ္ဍာ"ဟူသော ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါသည် "မိမိဘက်၏ အယူဝါဒကို တည်တံ့ စေနိုင်, သုတစ်ပါးဘက်၏အယူဝါဒကို ပယ်ချနိုင်သောစကားဟူသော အနက်ကိုဟောအ၏" ဟုထောမနိဓိဆိုအ၏။ [ဝိ+တဍ် (တာဌန နာလနေသု)ဟူသော ဓာတ်, အပစ္စည်း, ဣတ္ထိဓောတက အာ ပစ္စည်း၊] ဝိသေသေန ဝိညုနံ ဟဒယံ တဏ္ဍယတိ ကမ္မေတိ တာဌေတိ–လှုပ်ရှားစေတတ်, ပုတ်ခတ်တတ်၏၊ ဣတိ–ဝိတဏ္ဍာ–ကတ်သီးကတ်သတ် ပြောလိုက်သောစကားသည်၊ ပညာရှိနှလုံးသားကို လှုပ်ရှားစေတတ်၏၊ ပညာရှိ နှလုံးသားကို ပုတ်ခတ်လိုက်သကဲ့သို့လည်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် - ကတ်သီးကတ်သတ်စကားကို "ဝိတဏ္ဍာ"ဟုခေါ်၏၊ ဝဒတိ သီလေနာတိ ဝါဒီ, ဝိတဏ္ဍ+ဝါဒီ ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ။ [အသိမာနဠ္ဠ လောကာယတကျမ်းကို ဝိတ္ထာဏ္ဍသဒ္ဒါဟုဆိုအ၏၊ လောကာယယ အဓိပ္ပာယ်ကို သီလကွန်မ အဋ္ဌကထာ၌ "ကာကော သေတော-ကျီးကန်းဟာ ဖြူတယ်, (ဘာ့ကြောင့်လဲ) အမိုးကဖြူလို့" ဤသို့စသည်ဖြင့် စကားကတ်ပြောသို့ပုံကို ပြုထားသည်။]

တသ္မာ သာဝက ဘာသိတတ္တာ။ ။"တသ္မာ နောင် ဟိတ်နှင့်ဆောင် တူအောင် အနက်ကြ" နှင့်အညီ တသ္မာနောက်၌ သာဝကဘာသိတ္တာ ဟူသော ဟိတ်ကို တသ္မာနှင့် အနက်တူ ကြ၍ အနက်ပေးသည်၊ တသ္မာနှင့် တစ်ပေါင်းတည်း ပေါင်း၍မပေးဘဲ "တသ္မာ–ထိုသို့ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသ္ဿထေရ်သည် ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု ခွဲ ပေးလျှင်လည်း သာဝကဘာသိတနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူပင်ဖြစ်၏၊ မှန်၏–"မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသ္ဿထေရ်သည် ဟူသော်စကားနှင့် "သာဝကသည်"ဟူသော စကားသည် လည်းကောင်း, "ထားအပ်၏"ဟူ သောစကားနှင့် "ဟောအပ်၏" ဟူသော စကားသည်လည်းကောင်း, အသ်အားဖြင့် ကွဲသော်လည်း အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ထပ်တူကျနေ၏၊ ထို့ကြောင့် တစ်ပေါင်းတည်း ပေးလေ့ရှိကြသည်။

မဆိုလိုလျှင်၊ ကိ-အဘယ်ကို၊ ဝဒေသိ-ဆိုလိုသနည်း။ ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီမေး၏၊ သတ္တာပကရဏာနိ-၇-ကျမ်းတို့ကို၊ (ဝဒါမိ-ဆိုလို၏၊) ဣတိ-ဤသို့ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ဖြေ၏၊ ကတရံ-အဘယ်ကျမ်းကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ သတ္တာ-၇ကျမ်းတို့ကို၊ ကရောသိ-ပြုသနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီ မေး၏၊ မဟာဓမ္မဟဒယံနာမ-မဟာဓမ္မဟဒယ မည်သော ကျမ်းသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ (ရေးခေတ်က ရှိခဲ့သည်, ယခုအခါ ဟော့ရေတော့)၊ ဧတေန-ဤမဟာဓမ္မ ဟဒယမည်သောကျမ်းနှင့်၊ သဟ-တကွ၊ သတ္တာ-၇ ကျမ်းတို့ကို၊ (ကရောမိ-ပြု၏၊) ဣတိ-ဤသို့ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ဖြေ၏၊ မဟာဓမ္မဟဒယော-မဟာ ဓမ္မဟဒယကျမ်း၌၊ အပုဗ္ဗံ-ရှေးမဟုတ်သောစကားသည်၊ ဝါ-အသစ်ဖြစ်သော စကား သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မပါ၊ ကတိပယာဝ-အနည်းငယ်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဗ္ဗဝါရာ- မေးကြောင်း ဖြေကြောင်းစကား အလုည့်အကြိမ်တို့ သည်၊ အဝေသောသာ-ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းစကားမှ ကြွင်းကျန် ပိုလွန်ကုန်၏။ (တသ္မာ- ကြောင့်၊) ကထာဝတ္ထု နာဝ၊ကထာဝတ္ထုကျမ်းနှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ သတ္တာ-၇ကျမ်း တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီ ဆို၏။

ကထာဝတ္ထုနာ-ကထာဝတ္ထုကျမ်းနှင့်၊ (သဒ္ဓိ-တကွ၊ သတ္တာ- ၇ကျမ်းတို့ကို၊)

ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း။ ။ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ နောက်ဆုံးဝိဘင်းတည်း၊ ထိုဝိဘင်း၌ ဘာတ် အကြောင်း လည်း များစွာပါ၏၊ အမေ အဖြေအားဖြင့်လည်း ဟောထားတော်မူ၏၊ ထိုကြောင့် မဟာဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်းကျမ်း၌ အသစ်မရှိပါ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌မပါဘဲ မဟာဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း၌ပါသော ပဗ္ဗဝိသဒ္ဓနဝါရမှာ အနည်းငယ်(၂-ဝါရ ၃-ဝါ ရမ္ဘုလောက်)သာရှိပါသည်။ ထိုအနည်းငယ်ကိုလည်း အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းကျမ်း၌ သွင်းယူနိုင်ပြီဖြစ်၍ တစ်ကျမ်းမဖွဲ့လောက်ပါဟု ဆိုလို သည်၊ [ကတိပယာဝါအဖွင့်ကို ပါရာဇိကတ် ဘာသာဦးကာ သုဒ်နေကဏ္ဍာ "ကတိပါဟ"အဖွင့်မှာရှုပါ၊ မရဒီကာဌ်ကား တစ်မျိုးကြေလေ၏၊ ရှုပါလေ။] ပဗ္ဗဝါရာ၌လည်း ပဗ္ဗ၀+ဝိသဒ္ဓနဝ ပဗ္ဗဝိသဒ္ဓနံဟု ဆိုလျက် ဝိသဒ္ဓနံဟူသော နောက်ဟ်ကိုချေထားသည်၊ ထိုနောက် "ပဗ္ဗသ+ဝါရာ ပဗ္ဗဝါရာ" ဟု ပြု။

ကတိပယာဝ။ ။ရှေးနိသယသည် ဦးကာကိုယူ၍ အနက်ပေးထား၏၊ ပေးထားပုံကား- ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းဂေါ-၌၊ အနာဂတာ-မလာကုန်သည်၊ ဟုတွာ-၍၊ 'မဟာဓမ္မဟဒယ-ကျမ်း၌၊ အာဂတာ-လာကုန်သော၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းဂ၀စနဝေယ-ဓမ္မဟဒယဝိဘင်းစကား၏ အမှစ်ဖြင့်၊ အဝသောသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ ပဗ္ဗဝါရာ-ပုဒ္ဓာပိသဒ္ဓနုဝါရတို့သည်၊ ကတိပယာ၀ အပ္ပေါနကဘာ- ကျမ်းစောင် မဖွဲ့လောက် အနည်းငယ်တို့သည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဤသို့ ပေးထားသည်၊ ဤဦးကာထည့်ပါဠိတို့သည် အဝသောသာ၏ အပါဒါနိ်ကိုလည်းကောင်း, သရုပ်ကိုလည်းကောင်း ပြသောစကားတို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဟဒယဝိဘင်ဂ၀စနဝေသနကို အ၀သေသာ၏ အပါဒါနိ်ပြု ဟုမှတ်ပါ၊ "ဓမ္မဟဒယဝိဘင်ဂ် အနာဂတာ မဟာဓမ္မဟဒယ အာဂတာ"တို့ကား အ၀သေသာ၏ သရုပ်ပြစကားတို့တည်း။

နော (ကရောမိ)–မပြုလိုပါ၊ မဟာဓာတုကထာနာမ–(ဖျားစွာသောဓာတ်တို့ကို ဆိုရာ ဆိုကြောင့်) မဟာဓာတုကထာ မည်သောကျမ်းသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ တာယ–ထိုမဟာ ဓာတုကထာကျမ်းနှင့်၊ သဒ္ဓိ–တကွ၊ သတ္တာ–၇ ကျမ်းတို့ကို၊ (ကုရောမိ–ပြုလိုအ၏၊) ဣတိ–ဤသို့ ဝိတက္ကာဝါဒီဆိုအ၏။ မဟာဓာတုကာယ–မဟာဓာတုကထာ ကျမ်း၌၊ အပုဗ္ဗ–ရှေးမဟုတ်သော စားသည်၊ ဝါ–အသစ်ဖြစ်သောစကားသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ဝါ–မပါ၊ အပ္ပမတ္တိကာဝ–နည်းသောအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝါ–မပြောပလောက် သည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ တက္ကိ–ပါဠိသည်၊ အဝေသာ–ကြွင်း၏၊ ကထာဝတ္ထုနှာဝ–ကထာဝတ္ထုကျမ်းနှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ–တကွ၊ သတ္တာ–တို့ကို၊ (ကရောဟိ–ပြုလော၊) ဣတိ– ဤသို့ သကဝါဒီ ဆိုအ၏။

ဟိ–ထိုစကားသင့်၏၊ (ဓာတုကထာနှင့်သာ ၇–ကျမ်းပြုပါ–ဟူသော စကား သည်သင့်၏၊) သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေါ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သတ္တာမှကရဏာနိ–အတိမဟာ ၇–ကျမ်းတို့ကို၊ ဒေသေန္တော–ဟောတော်မူလေသော်၊ ကထာဝတ္ထု–ကထာဝတ္ထုကျမ်းသို့၊ ပတ္တာ–ဒေသနာအစဉ်အားဖြင့် ရောက်၍၊ တာဝ–ပရိဟာနိကထာစသည်တို့မှ ရှောင်ဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဒ္ဓေ–ညွှန်ပြအပ်သော၊) ပုဂ္ဂလဝါရေ–ပုဂ္ဂလဝါရ၌၊ စတုသု–၄ ရပ်ကုန်သော၊ ပဠေသု– ပြဿနာတို့၌၊ ဒ္ဝိန္နံ–၂ ပါးကုန်သော၊ ပဿကနံ–ပဿကတို့၏၊ ဝေသန–

အပ္ပမတ္တိကာဝ။ ။ဤသို့လည်း ဝိုကာကိုယူ၍ ရှေးနိဿယ၌ အကျယ်ပေး၏၊ ပေးထားပုံကား– မေဗျာဒယဝိဘင်္ဂ–မေဗျာဒယဝိဘင်း၌၊ အနာဂန္ဓာ–မလာမူ၍၊ မဟာမေဗျာဒယ–ကျမ်း၌၊ အဟ ဘဂဝါ–လာသောပါဠိအောက်၊ (အပ္ပမတ္တိကာဌ်စပ်) ရူပကဏ္ဍဓာတုဝိဘင်္ဂါဒီသုပ–ရူပကဏ္ဍ ဓာတုဝိဘင်း၊စသည်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဓာတုကထာယ– ဓာတုကထာကျမ်း၌လည်းကောင်း၊ အနာဂန္ဓာ–မလာမူ၍၊ အဝေသာ–ကြွင်းသော၊ မဟာဓာတုကထာယ–မဟာဓာတုကထာကျမ်း၌၊ အာဂတာ–လာသော၊ တက္ကိ–ပါဠိသည်၊ အပ္ပမတ္တိကာဝ–နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ–၏၊ ဤသို့ပေ၊ ထားသည်၊ ဤသို့လည်း ဝိုကာလာသော ထည့်ပါ၌တို့သည်၊ အပ္ပမတ္တိကာ၏ အပါဒါနိ်ကိုလည်းကောင်း၊ သရုပ်ကိုလည်းကောင်း ပြသောစကားတို့တည်း၊ မှန်၏–မဟာမေဗျာဒယ အာဂတတက္ကိတောသည် အပ္ပမတ္တိကာ၏ အပါဒါနိတည်း။ "ရူပကဏ္ဍ–ဓာတုဝိဘင်္ဂါဒီသု ဓာတုကထာယ အနာဂန္ဓာ မဟာဓာတု ကထာယ အာဂတာတက္ကီ" သည် အပ္ပမတ္တိကာ၏ သရုပ်ပြစကားတို့တည်း။

သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေါ ဟိ။ ။ရှေးရှု၌ "သာဝကဘာသိတတ္တာ ဆဠေဏ နံ"ဟု ဆိုခဲ့၏၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြင်ဦးပြင် ထိုစကားကို တားမြစ်ခြင်းငှာ "သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဓေါ ဟိ" စသည်ကို မိန့်သည်၊ ["သကလံပေတံ ဗုဒ္ဓဘာသိတံနာမမဇာတံ"တိုင်အောင် မြော်သည်။] ကထာဝတ္ထုနှာဝ သဒ္ဓိ' သတ္တ ဟူသော ထိုစကားသည် အသင့်ယူတို့ရှိသော စကားဖြစ်သည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–ကထာ ဝတ္ထုကျမ်း၏ ပြလတ္တံ့အတိုင်း ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း–ဟုလို။

အပြားအားဖြင့်၊ အဋ္ဌမုခါ-ရှစ်ပါးသော အဦးအစ စကားပါရှိသော၊ ယာ သော ဝါဒယုတ္တိ-အကြင်ဝါဒဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းနည်းလမ်းသည်၊ (အတ္ထိ-၏ ၊) တံ-ထိုဝါဒယုတ္တိကို၊ အဘိ ကတ္တာ-အစပြု၍၊ သမ္ဘုကထာမရှေသ့ - အလုံးစုံသော ကထာအစဉ် တို့၌၊ အသမ္ဘဏ-ဘာဏဝါရမပြည့်သော-မပြည့်စုံသော တစ်ဘာဏဝါရ အတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ ဝါ-တစ်ဘာဏဝါရမပြည့်သော၊ ပါဠိယာ-ပါဠိတော်ဖြင့်၊ မာတိကံ-မာတိကာကို၊ ထပေသိ-ထားတော်မူပြီ။ [ထိုမာတိကာကို ပင်အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တာတိသဿထေရ်က အကျယ်ဟေဖန်၍ ဟောတော်မူသည်။]

ဗျာသ ။ပ။ ပဌကာနံ။ ။"ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ(ရအပ်သလော)၊ သမ္ဘဏ္ဍ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ, သမ္ဘဒါ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ, သမ္ဘေသု ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ" ဟူသော ပြဿနာ ၄-ရပ်ကို "စတုသု ပဌေသု"ဟုဆိုသည်၊ ထို ၄-ရပ်တွင် တစ်ရပ်တစ်ရပ်၌ "ဥပလဗ္ဘတိ, နုပလဗ္ဘတိ"ဟု အနုလောမ, ပဋိလောမ ၂-မျိုးစီပါသောကြောင့်လည်းကောင်း, တစ်မျိုးတစ်မျိုးလျှင် ၅-ပါးစီ ရှိသောကြောင့်လည်း ကောင်း "ဒွိန္နံ ပဌကာနံ"ဟု ဆိုသည်။

ပဌေ။ ။"နိဂ္ဂဟကရဏ-နိပ်မှုကိုပြုကြောင်း စကားတစ်ရပ်၊ ပဋိကမ္မကရဏ-ပြန်၍ ချေပမှု ကို ပြုကြောင်းစကားတစ်ရပ်၊ ပဋိကမ္မဝေဒနာ-ပြန်၍ခံချေပမှုကို (တစ်ဘက်က မလုနိုင်ဖို့အောင် ရစ်ပတ်ကြောင်း စကားတစ်ရပ်၊ နိဂ္ဂဟနိမ္မေဒနာ-နိပ်ခြင်းကို ဖြေရှင်းကြောင်း စကားတစ်ရပ်၊ အနိဂ္ဂဟဘာဝါ,ရာပနာဒီနာ ဆေဒေါ-မနိပ်အပ်ကြောင်းကိုတင်ခြင်း -အစရှိသည်ဖြင့် ဖြတ်တောက်ဖျက်ဆီး ကြောင်း စကားတစ်ရပ်၊ ဤ ၅-ရပ်ကို"ပဌမ"ဟု ခေါ်သည်။

အဋ္ဌမုခါ ဝါဒယုတ္တိ။ ။[ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၌ "အဋ္ဌမုခါ"ဟုရှိ၏၊ ဤဋီကာ၌လည်း "ဝါဒယုတ္တိ" ကို ခွဲ၍ဖွင့်ထား၏၊ ထိုကြောင့် ဝါဒယုတ္တိနှင့် သမသမ်မတွဲတဲ့ "အဋ္ဌမုခါ"ဟု ဝါကျသာရှိသင့်သည်။] စုသေဒ္ဓါသည် ခံတွင်းပေါက်ကဲ့သို့ "အကျယ်ဝင်ကြောင်း အကျဉ်းချုပ်"ဟူသော အနက်ကိုဟောအ၏၊ ထိုမုခသည် "ဝုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ, သမ္ဘဏ္ဍ စသည်ဖြင့် ပြဿနာ ၄-ရပ်၌ ပဌက ၂-ပါးခိုရှိရကား ရှစ်ပါးဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် "အဋ္ဌမုခါ"ဟုဆိုသည်။ [အဋ္ဌ+မုခါနို့ တေသောကို အဋ္ဌမုခါ-ရှစ်ပါးသော အဦးအစ စကားပါရှိသော ဝါဒယုတ္တိ၊ "ဝါဒသ+ယုတ္တိ ဝါဒယုတ္တိ"ဟု ပြု။] ထိုဝါဒယုတ္တိကို "ဝါဒပဝတ္တနသ+ဥပါဒေယ-အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တာတိသဿသည် အကျယ်ပြအပ်သော ဝါဒဖြစ်ခြင်း၏+အကြောင်းနည်းလမ်း"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

မဒုဒိုကာ။ ။မဒုဒိုကာဋ္ဌကား "အဋ္ဌမုခဝါဒယုတ္တိ"ဟု တစ်သမာသ်တည်း ပြထား၏၊ ပြထားပုံကား-မုခယတိ ဝိရတိ တောယာတိ မုခါ (အကျယ်ဖွင့်ကြောင်း အကျဉ်းမာတိကာ)၊ ဝဒတိ ဟောနာတိ ဝါဒေါ (မောဂ္ဂလိပုတ္တတိသဿထေရသ ကထာ မရှေါ) ယုတ္တေ ဝိဘာဝေ တောယာတိ ယုတ္တိ၊ ဝါဒသ+ယုတ္တိ ဝါဒယုတ္တိ၊ မုခါ+သာ+ဝါဒယုတ္တိစတိ မုခဝါဒယုတ္တိ၊ အဋ္ဌပရိမာဏာ+မုခဝါဒယုတ္တိ အဋ္ဌမုခဝါဒ ယုတ္တိ (မာတိကာ)။

ပန-ဆက်၊ သာ ဇော-ထိုမာတိကာကို၊ (ထပိတာဌ်စပ်၊) ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ အာမန္တာ၊ ယো သစ္စိကဋ္ဌো ပရမတ္ထো, တတো သো ပုဂ္ဂလো ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ နဟော ဝတ္ထုဇ္ဇ, အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟ်၊ [ဤနောက်ဌ် ပေယျာလရှိ၏၊ ထိုပေယျာလသင့် -မသင့်ကို ဦကာဂျမ်းတက်ပုံကို ကြည့်ပါ၊] ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ အာမန္တာ၊ ယো သစ္စိကဋ္ဌো ပရမတ္ထো, တတো သော ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ နဟော ဝတ္ထုဇ္ဇ, အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟ်၊ [ဤဌ်ခလည်း ပေယျာလရှိ၏၊ ထိုပေယျာလ သင့်-မသင့်ကိုဦကာ ကျမ်းတက်ပုံကိုပင်ကြည့်ပါ၊] သဗ္ဗတ္ထ ‘ပုဂ္ဂလော ဥပဗ္ဘတိ’ပေ၊ [ဤဌ်ခကား၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမ တ္ထေန-စသည်တို့ကို မြှုပ်ထားသောကြောင့် ပေယျာလ ရှိသင့်သည်၊ နောက်ပြဿနာ များမဖြည်းဘဲ ဤနည်းကိုကြည့်၍ ပေယျာလ ရှိသင့်ပုံကိုသိပါ၊] သဗ္ဗတ္ထ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ ‘ပေ’ သေဗ္ဗဒါ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ’ပေ၊ သဗ္ဗဒါ ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ’ပေ၊ သဗ္ဗေသု ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ’ပေ၊ သဗ္ဗေသု ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေနာတိ အာမန္တာ’ပေ၊ သဗ္ဗေသု ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘိ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန ဟူ၍၊ ဇေဝ-ဤသို့၊ ပဋ္ဌမ-ရှေးဦးစွာသော၊ ဝါဒ-ဝါဒကို၊ နိသာယ-မှီ၍၊ ပဋ္ဌမ-ရှေးဦးစွာသော၊ နိဂ္ဂဟ-နှိပ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိယ- နှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝါဒ-ကို၊ နိသာယ-၍၊ ဒုတိယ-သော၊ နိဂ္ဂဟ-ကိုလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဋ္ဌမ-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ ဝါဒ-ကို၊ နိသာယ-၍၊ အဋ္ဌမ-သော၊ နိဂ္ဂဟ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဒသေဿေန-ပြတော်မူလျက်၊ ထပိတ-ထားတော်မူအပ်ဖြို့၊ ဣမိနာ နယေန-ဤနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ပရိဟာနိကထာ အစရှိသည်တို့၌၊ မာတိကာထပန်-မာတိကာထားပုံကို၊ ဝေဒီတာ၌-သိထိုက်၏။ [ဒသေဿေန-နောက်ဌ် သတ္တာရာ်ပဟ် ရှိသည်ကား စာသွားမကောင်း၊ အဋ္ဌ ပစ္စယန္တ နောက်ဌ် စုဏ္ဏိယဝယ် ဤကဲ့သို့ ပခေနပုဒ်ထားရိုးမရှိ။]

စီစစ်ချက်။ ။မာတိကျမ်းဌ် မုခခေတ်ဟုမတွေ့ရ၊ မုချ, ပခေန, ခံတွင်း, အစ, အကြောင်း ဥပါယ အနက်ကို ဟောသော မုခသဒ္ဒါသည် ပုံလိပ်သာ၊ သိုဖြစ်၍ မုခသဒ္ဒါ၏ ဝိဂုဟနင့်တကွ ဣတ္ထိလိင်ချုပ်ကို စဉ်းစားသင့်၏။ ထို့ကြောင့် “အဋ္ဌ+မုခါနိ (အဦးအစ စကားတို့သည်) တေသာတိ အဋ္ဌမုခါ”ဟု ပဟုဗ္ဗိဟိ ပြုမှသာ ဝါဒယုတ္တိနှင့် လိုင်, ဝုစ်, အားလုံး တူစကရှိသည်၊ “ဝါဒယုတ္တိ”ကား “အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿသည် အကျယ်ပြေအပ်သော ဝါဒ၏+အကြောင်း ဥပါယ်ဖြစ်သော အကျင့်: စကား:”ဟု ‘အမိဗ္ဘယ်ရသောကြောင့် “မာတိကာ”ဟု အဘိဓေယျကို ပြခြင်းသည် သင့်စရာရှိပေ၏၊ သို့သော် “ယုဒ္ဓတိ ဝိဘဇတိ ဧတာယ”ဟူသော ဝစနတ္ထကား: ထုံးစံမကျ၊ ယုဒ္ဓေတာ်လည်း ဝိဘဇနအနက်ကို မပေးပါ၊ ထို့ကြောင့် မရှင်ရှိကာစကား:ကို စဉ်းစား:သင့်၏၊ ရှေးနိသေယျနှင့် ဣတ္ထိတို့၌ “ဣတ္ထရော မုခါ, ဣတ္ထရာ မုခါ, ဣတ္ထရံ မုခံ” ကိုထောက်၍ မုခသဒ္ဒါ တိလိင်ဟု ဆိုရာ၌လည်း ပါဠိရင်းကို ရှာသင့်ပါသည်။

ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်၏ အနက်။ ။ပုဂ္ဂလော–အတ္တာ, သတ္တ, ဇီဝဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမဋ္ဌေန–ဟုတ်မှန်သောအနက် မဖောက်မပြန် မြတ် သောအနက်၏ အဖြင့်ဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘတိ–ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ရအပ်ပါသလော၊ (အစစ် အမှန်ရှိပါသလော၊) ဣတိ–ဤသို့ သကဝါဒီမေး၏၊ [သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တ ဘာဝေနဟု ဆိုလိုလျက်-ဘာဝပુမာန ဘာဝ့လောပကြြပါ၊ ဋီကာ၌ ဥတ္တမတ္တဘာဝေန ဟုဖွင့်သည်။] အာမန္တာ-အိမ်း၊ ဣတိ–ဤသို့ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏၊ ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊သစ္စိကဋ္ဌော–ဟုတ်မှန်သောအနက်သည်လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထော–မဖောက်မပြန် မြတ်သော အနက်သည် လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ သော ပုဂ္ဂလော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ တဟော သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေန–ထိုဟုတ်မှန်သော အနက်၊ မဖောက်မပြန် မြတ်သောအနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘတိ–အပ်ပါသလော၊ ဣတိ–ဤသို့ သကဝါဒီ စစ်ဆေး၏၊ [တတောဋ္ဌ တောပစူယ်းကို ကရဏအနက်၌ သက်စေသည်။] ဧဝ–ဤသို့ကား၊ နု ဝတ္ထုဗ္ဗေ– မဆိုထိုက်၊ ဝါ–မဆိုလို၊ ဣတိ–

ပုဂ္ဂလော။ ။ပုဂ္ဂလသဒ္ဒါသည် သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိဖြင့်ခွဲလမ်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသောအနက်, လောကဋ္ဌ ကြောရိုးဖြစ်သော (ဘုရားရှင်လည်း "ဟိတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ" စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော) လောကဝေါဟာရ ပုဂ္ဂိုလ် ဟုသော အနက်, ဤ ၂ မျိုးကို ဟောစေ၏။ ထိုတွင် သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိဖြင့် ခွဲလမ်းအပ်သော (တိဏ္ဍိတို့ ကြိုဆအပ်သော) ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အနက်ကို ယူစေလိုရဲ့ "ပုဂ္ဂလောတိ အတ္တာ သတ္တော ဇီဝေါ"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ "ခန္ဓာကိုယ်တွင်း၌ "အတ္တ"ဟု ခေါ်အပ်သော အသက်ကောင်ရှိ၏"ဟု သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌ မကင်းသူတို့ယူဆအပ်၏၊ ထိုအတ္တကို ပုဂ္ဂိုလ်ဟုလည်း ကောင်း, သတ္တဝါဟုလည်းကောင်, ဇီဝ (အသက်)ဟု လည်း ကောင်းခေါ်ကြ၏၊ ထိုကြောင့် ပုဂ္ဂလ, သတ္တ, ဇီဝတို့သည် ပရိယာယ်ပုဒ်များ ဖြစ်ကြသည်။ [ထိုအတ္တ၏ အကျယ်ကို သင်္ကြိုဟ် ဘာသာဋီကာ အတ္တဝါဒုပါဒါနိန္ဒ် ရှုပါ။]

ဥပလဗ္ဘတိ။ ။ ဥပကို "ပညာယ ဥပဂန္ဓာ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုအတ္တကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် အာရုံပြု၍ ကြည့်ရှုမှုကို "ပညာယ ဥပဂန္ဓာ"ဟုဆိုသည်၊ သစ္စိကဋ္ဌ၌ "သစ္စိက"ဟူသည် "အမှန်တည်း၊ [သစ္စောယေ သစ္စိကာ"ဟု ပြု၊ အမှန်ရှိနေသော အနက် (အရာဝတ္ထု) ကို "သစ္စိကဋ္ဌ"ဟုခေါ်၏၊ "ပရမတ္ထ"ဟူသည် မဖောက်မပြန်သော (ပြောသည့်အတိုင်း ဟုတ်သော) အနက်တည်း၊ ထိုအတ္တကို ဉာဏ်ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုသောအခါ အစစ်အမှန် မလွဲတမ်းရန့်ဝင်သော အနက် (တကယ်ရှိသောအရာ) ဟုတ်ပါရဲ့လားဟု သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်က ပရဝါဒီကို မေးသည်။ [ကြွင်း အဓိပ္ပာယ်များကို ဋီကာနိသယမ၌ ရှုပါ။]

မုတ်ချက်။ ။ဤ၌သကဝါဒီမေး၏၊ ပရဝါဒီမေး၏ဟူသော စကားကိုထောက်၍ ကထာဝတ္ထု ဟောတော် မူချိန်က သကဝါဒီ ပရဝါဒီတို့ ဤအတိုင်းပင် ပြောဆိုငြင်းခုံနေကြသည် ဟု မှတ် ထင်ဖွယ်ရှိ၏၊ အမှန်ကား – ထိုကထာဝတ္ထု ဟောတော်မူချိန်၌ သကဝါဒီ ပရဝါဒီ တို့ပြောဆို ငြင်းခုံ ၍ မနေကြပါ၊ ကြားနာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နားလည်လောက်အောင် သကဝါဒီဘက် ပရဝါဒီဘက်ခွဲ၍ အမေး အဖြေ လုပ်ပြခြင်းဖြစ်သည်ဟုသာ မှတ်ပါ။

ဤသို့ပရဝါဒီပယ်၏၊ နိဂ္ဂဟ-နှိပ်ဖြင်းကို၊ အာစာ နာဟိ-သိပါလော၊ ဝါ-လက်ခံပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီနှိပ်၏။

ပုဂ္ဂလော-အတ္တ, သတ္တ, ဇီဝဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေ နှ - သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နုပလဗ္ဘတိ - ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ မရအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပရဝါဒီ မေး၏၊ အာမန္တာ-ဆိမ်း (ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီဝန်ခံ၏။) ယော-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမ္ဘိကဋ္ဌော-ဟုတ်မှန်သော အနက်သည်လည်းကောင်း၊ ပရမဋ္ဌော-မဖောက်မပြန် မြဲတ်သောအနက်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏) သောပုဂ္ဂလော-ကို၊ တတော သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ နုပလဗ္ဘတိ-လော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပရဝါဒီစစ်ဆေး၏၊ ဝေ-ဤသို့။ နှ ဝတ္ထုမ္ဟေ-မဆိုထိုက်၊ ဝါ-မဆို လို၊ (ဣတိ-ဤသို့ သကဝါဒီပယ်၏။) နိဂ္ဂဟ-နှိပ်ဖြင်းကို၊ အာစာနာဟိ-သိပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့ ပရဝါဒီနှိပ်၏၊ သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်၌၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗ ဋ္ဌ-အလုံးစုံသောအရပ်၌၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘတိ-လော၊ ပေ၊ သဗ္ဗတ္ထ-၌၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗတ္ထ-၌၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ နုပလဗ္ဘတိ-လောပေ၊ သဗ္ဗဒါ-အလုံးစုံသော အခါ၌၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေနဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘတိ-လောပေ၊ သဗ္ဗဒါ-၌၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ နုပလဗ္ဘတိ လော၊ပေ၊ သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၌၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗေသု-အလုံးစုံသော သမ္ဘိကဋ္ဌ, ဒေသ, ကာလ အစိတ်အပိုင်း တို့၌၊ ["သမ္ဘိကဋ္ဌတိုင်း သမ္ဘိကဋ္ဌတိုင်း, ဒေသတိုင်း ဒေသတိုင်း, ကာလတိုင်း ကာလတိုင်း-၌" ဟူလို။] ပုဂ္ဂလော-ကို၊ သမ္ဘိကဋ္ဌ ပရမဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘတိ-လော၊ သဗ္ဗေသု-တို့၌၊ (တစ်နည်း) သဗ္ဗေသု-တို့၌၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ သမ္ဘိကဋ္ဌပရမဋ္ဌေန-ဖြင့်၊ နုပလဗ္ဘတိ-လော။ [ဤကား ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်၏ အနက်တည်း။]

ပန-ဆက်၊ဘဝ ဘေ မာတိကံ-ထိုမာတိကာကို၊ ထပေဏ္ဍော-ထားတော်မူလသော်၊ ဝါ-ထားတော်မူသော၊ (သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဒေါ-သည်) ဣမံ- ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့သော အကြောင်းအရာကို၊ဒီသဝ - မြော်မြင်တော်မူ၍၊ ထပေသိ-ထားတော်မူပြီ၊ (ကိ'-အဘယ် ကြောင်း အရာကို၊ ဒီသဝ-၍)၊ ထပေသိ-ထားတော်မူသနည်း၊) မမ- ငါ ဘုရား၏။ ပရိနိဗ္ဗာနတော-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာနှစ်မှ၊ အဋ္ဌာရသဝဿာဓိကာနံ-

---

နဟောဝ ဝတ္ထုမ္ဟေ။ ။နဟောဝ်ကို နဟိ+ဝေ ဟုလည်းကောင်း, နဟ+ ဝေ ဟုလည်းကောင်း ၂ မျိုးပုံဖြတ်ကြ၏၊ ဟိသည် (တစ်နည်း) ဟသည် အနက်မရှိ၊ ဝတ္ထုမ္ဟေကား ဝတ္ထုဌဟုဆိုလိုလျက် "ကုစေဝါ"ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် ဒုကဏ္ဍ (၁၀) သုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, "တိလိင်္ဂတောဌာ နသိယောန-မေ"ဟူသော သဒ္ဒတိသုတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ သိဝိဘတ်ကို ဖြေ့ထားသည်။

၁၈ နှစ် အလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒွိန္ဒ ဝဿသတာန်–အနှစ် နှစ် ရာတို့၏၊ မတ္တကေ–အထက်၌၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿောနာမ–မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မည်သော၊ ဘိက္ခု–ရဟန်းသည်၊ [ရှေးစာအုပ်များ၌ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထောရနာမဟု "ထေရော" ပါခြင်းကား မကောင်း၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ဖြတ်စွာဘုရား၏ ဖြင်တော်မှ ခြင်းလည်း ဖြစ်၊ ဘိက္ခုပုဒ်၏ ဝိသေသနလည်း ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊] ဘိက္ခုသဃသ မဇ္ဈေ–ရဟန်းတစ်ထောင်၏ အလယ်၌၊ နိသိနော ထိုင်နေသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သကဝါ ဒေ–သကဝါဒ၌၊ ပဠူသုတ္တသတမှိ–ငါးရာသော ပါဠိတော်တို့လည်းကောင်း၊ ပရဝါ ဒေ–ပရဝါဒ၌၊ ပဠူသုတ္တသတမှိ–တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ သုတ္တသဟသသ–ပါဠိတော် သာဓကပေါင်းတစ်ထောင်ကို၊ သမောဓာနေတွာ–ပေါင်း၍၊ ဒီဃနိကာယပွဲ မာဏ–ဒီဃနိကာယ် ပမာဏရှိသော၊ ဝါ–ဒီဃနိကာယ်လောက်ရှည်လျားသော၊ ကထာ ဝတ္ထုပ္ပကရဏ–ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ ဘာဒေယတိ–ဝေဖန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤ အကြောင်းအရာကို၊ (ဒီဘွာ–၍)၊ ထပေသိ–ပြီ၊)

မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရောပိ – သည်လည်း၊ [ပိ–ဖြင့် သမ္ဘာသမ္ဘဝြေါကို ဆည်း၊] ဣဒံ ပကရဏ–ဤကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ ဒေသေန္တော–ဟောတော်မူလသော်၊ (ဝါ–ဟောတော်မူသော၊ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရောပိ–သည်လည်း၊) အတ္တနော–မိမိ၏၊ ဥဿေန–ဥဿေါ်ဖြင့်၊ နုဒေသေသိ–ဟောတော်မူသည်မဟုတ်၊ ပန–အဟုတ်ကား၊ သတ္တာရာ–သည်၊ ဒိန္နနယေန–ပေးတော်မူအပ်သော နည်းဖြင့်၊ ထပိတမာတိကာယ–ထားတော် မူအပ်သောမာတိကာဖြင့်၊ ဒေသေသိ–ပြီ၊ [ဒိန္နနယေနကိုပင် ထပိတမာတိကာယဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊] ဣတိ–ဤသို့ဖြတ်စွာဘုရား ခြင်တော်မူသည့် အတိုင်း၊ သတ္တာရာ–သည်၊ ဒိန္နနယေန–ဖြင့်၊ ထပိတမာတိကာယ–ဖြင့်၊ ဒေသိတတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သကလမ္ပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဇေတဝနရဏ–ဤကထာဝတ္ထု ကျမ်းသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတမေဝနာမ–ဗုဒ္ဓဘာသိတ မည် တော့သည်လျှင်၊ ဇာတ–ဖြစ်ပြီ။

ဒွိန္ဒ ဝဿသတာန်။ ။ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တစ်ရာကြာသောအခါ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ရာ၏၊ ထိုသံဂါယနာအပြီး၌ "ဣဟော ဝဿ သတသ ဥပရိ အဠာရသမေ ဝဿေ သာသနေ မဟန္တံ အဗ္ဘုဒ် ဥပဒ္ဒဿိသတိ" ဟု ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာရှိ၏၊ ထိုဘေးရန်ကြောင့် အသောကာရဏ် ကျောင်းတိုက်၌ ဥပုသ်ပြုနိုင်ဘဝ ၇–နှစ်ကြာ၏၊ အာသောကရာမေ သတ္တဝဿာနိ ဥမေါသဝေ ဥပဒ္ဒိန္နံ၊ ထိုဘေးရန်ကို သုတ်သင်ပြီးမှဤကထာဝတ္ထုကို အကျယ်ဟောတော်မူရကား ထိုအခါ၌ ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် နှစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်သာ ရှိ၏၊ သို့သော် ဂဏ္ဌိ၌ "ဓမ္မာ သောကမင်းသည် ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် (၂၁၈) နှစ်မြောက်၌ အဘိသိက်ခံ၏၊ ထို့နောက် ၁၆–နှစ်လွန်၍ (၂၃၅)နှစ်မြောက်မှ တတိယ သံဂါယနာတင်ရာဝယ် ဤကထာဝတ္ထု ကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်"ဟု ဆိုသည်၊ ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာနှင့် ညီအောင် ဆိုခြင်းတည်း။

ယထာကိ"-အဘယ်သုတ္တန်ကဲ့သို့နည်း၊ မရုပိတ္ထိကသုတ္တန္တဒီနိ (ယထာ)- မရုပိတ္ထိကသုတ္တန် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့တည်း၊ (တစ်နည်း) ယထာ-အကြင်အ ကြောင်းကြောင့်၊ (သက္ကလမ္ဘိ-သော၊ ဇေတ ပကရဏ-သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတ မေဝနာမ-လျှင်ဈာတ-ပြီ၊ တံ နိဒဿန-ထိုအကြောင်းကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော ဥဒါ ဟရဏ်သုတ္တန်သည်၊) ကိ"-အဘယ်နည်း၊ (ယထာ-ကြောင့်၊ သက္ကလမ္ဘိ-သော၊ ဇေတပကရဏ-သည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတ မေဝနာမ-လျှင်၊ ဈာတ-ပြီ၊ တံ နိဒဿန-သည်၊) မရုပိတ္ထိကသုတ္တန္တာ ဒီနိ-အစရှိသည်တို့တည်း။ [မူလပဏ္ဏာသ၌လာသော သုတ်တည်း၊ အာဒိဖြင့် ရှင်အာနန္ဒာ ဟောအပ်သော သုတ္တန်စသည်ကိုယူ။]

ဟိ-ချဲ့၊ မရုပိတ္ထိက သုတ္တန္တသို့- မရုပိတ္ထိကသုတ္တန်၌၊ ဘဂဝါ - သည် ယတော နိ ဒါန်၊ ပေ၊ ရာဂါနုသယာနန္တိ-ယတောနိဒါန် ၊ဧပေ၊ ရာဂါနုသယာနံဟူ၍၊ မာတိကံ- မာတိကာကို၊ ထပေတွာ-ထားတော်မူ၍၊ အာသနာ-ဓနရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ- ထတော်မူ၍၊ ဝိဟာရံ-ဂန္ဓကုဋိကျောင်းတော်တွင်းသို့၊ ပါဝိသိ-ဝင်တော်မူပြီ၊ [ပါဋိ တော်အနက်။ ။ ဘိက္ခု-ရဟန်း၊ တတောနိဒါန်-အကြင် ၆ ပါးသော အချိတ္တိကာယတန, ၆ ပါးသော ဗာဟိရာယတန အစရှိသောအကြောင်းကြောင့်၊ ပုရိသ-ယောကျ်ားကို၊ ဝါ-သတ္တဝါကို၊ ပယ္ဓမသညာသခါ-သံသရာဝဋ္ဋကို ချဲ့ထွင်တတ်တ သောတဏှာမာန ဒိဋ္ဌတို့နှင့်ယှဉ်သော သညာအစုတို့သည်၊သမုဒါစရန္တိ-လွှမ်းမိုးကုန်၏၊

ယထာ ကိ"။ ။ဤပုဒ္ဓာဝါကျတို့ကလေးကိုလည်း ဦးကာအဖွင့်အတိုင်း တစ်နည်းအနက်ပေး ထားသည်၊ ဦးကာဖွင့်ပုံကို ဦးကန်သယ်ခ ကြည့်၊ါ ထိုသို့ အကျယ်အနက်မပေးဘဲ"ယထာ ကိ" - အဘယ် သုတ္တန်တို့ကဲ့သို့နည်း"ဟု ယထာကို ဥပမာနဿာတကတြိ၍ အနက်ပေးလျှင်လည်း သင့်စရာရှိသောကြောင့် ပထမနည်းပေးသည်။ [မရုဋ်ကာ၌ကား ထိုသို့ အနက်ပေးမည်ကို တားမြစ် လို၍ ဦးကာ၌ "ယေန ပကာရေန"စသည်ဖြင့် သုတ္တန္တဒီနိ"ဟု ယထာတစ်ပုဒ် ပါရှိသည်ကား အပိုသာ၊ ယထာကိ မှ ယထာကိုသာ လိုက်စေ၍ ပေးရိုးထုံးစံရှိသည်။

ယတော နိဒါန်။ ။ယတောဌ် တောပစ္စည်းသည် ပထမအနက်ဌ်သက်၍ ထိုတော ပစ္စည်းလည်း မကျေသော အလုတ္တာမဟာသ်ဟု မရုဋ်ကာဖွင့်၏၊ "ယတော+နိဒါန် ယတောနိဒါန်" ဟု ဤနေရာ၌ ကမ္မဓာရည်းပြု၊ အခြားနေရာ၌ကား ဗဟုဗ္ဗီဟိလည်းပြုရမ်၏၊ နိဒါန် ၌ပထမ လည်း ပဋိဓိအနက်ဌ် သက်ဟုသိစေလို၍ "ယံ ကာရဏာ"ဟု ဦးကာဖွင့်သည်၊ မရုပိတ္ထိကသုတ် ဦးကဌ် "ယံကာရဏ"ဟုရှိ၏၊ [ဤပုဒ်မျှားနှင့်စပ်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဓေဝဂ္ဂလွန်နိဿယ- ကဏ္ဍာ, ၂၃-သုတ်အဖွင့်မှာ ရှုပါ။]

ပပဉ္စသညာ။ ။"ပစ်-ဝိတ္ထာရေ"ဟု ဓာတ်ကျမ်းရှိ၏၊ သံသာရဝဋ္ဌ ပပञ္စော် ဝိတ္ထာရော်ဟိ ပပဉ္စာ၊ (တဏှာမာနဒိဋ္ဌိတို့၊)ပပဉ္စေဟိ+ သမ္ဗယုတ္တာ+သညာ ပပဉ္စသညာ၊ ပပဉ္စသညာစ+တာ+သခါစာတိ ပပဉ္စသညာသခါ၊ ဤသခါသဒ္ဒါကား ကေတ္ထသ အနက်ဟော တည်း။

ဣတ္ထေ ဤအာယတနအစရှိသည်တို့တွင်၊ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗ-လွန်စွာ နှစ်သက်ဖွယ် အာယတနစစသော တရားသည်လည်းကောင်း။ အဘိဝဒိတဗ္ဗ -ငါ၏ဥစ္စာဟု လွန်စွာပြောဆိုဖွယ် အာယတနစစသော တရားသည် လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓေါသိတဗ္ဗ-မျိုချ၍ ပြီးဆုံးစေဖွယ် အာယတနစစသော တရားသည် လည်းကောင်း။ ဧဝ နတ္ထိ-အကယ်၍ မရှိအုံ့။ (ဧဝံသတိ-ဤသို့မရှိလသော်၊) သေဝ သောဇ-ဤ အဘိနန္ဒနစသည်တို့၏ မရှိခြင်းကို ပြုတတ်သော မင်ဖိုလ်သည်ပင်၊ရာဂါနုသယာနံ-ရာဂါနုသယတို့၏၊ အန္တော-အဆုံးတည်း။]

မမ္မပွဋိဂ္ဂါဟကာ- မခုပိဏ္ဍိကသုတ္တန်တရားကို နာခံကြကုန်သော၊ ဘိက္ခု-ရဟန်း တို့သည်၊မဟာကစ္စာနဏ္ဍေရ-မဟာကစ္စာနထေရ်ကို၊ ဝါ-သို့၊ဥပသကံ-မိတ္တာ-ချင်းကပ်၍၊ ဒသဝလေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ထပိတမာတိကာယ-ထား တော်မူအပ်သောမာတိကာ၏၊ အတ္ထ-အနက်အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို၊ ပုစ္ဆိ သု-မေး လျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ ထေရော-အရှင် မဟာကစ္စာနထေရ်သည်၊ ပုစ္ဆိတမတ္တာကေနေ-မေးအပ်ကာမျှဖြင့်ပင်၊ ဝါ-မေးလျှင်မေး ခြင်းပင်၊ အကထေတွာ-မဖြေဆိုမူ၍၊ (မဖြေတည့်သေးဘဲ)၊ဒသဝလသ-မြတ်စွာဘုရား ၏အပေါ်၌၊ အပစိတိဒဿနတ္ထံ-အရိုအသေကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သေယျထာပိ အာ ဝုသော ပုရိသော-သာရတ္ထိကော သာရဂဝေသိတိ-သေယျထာပိ၊ ပေ၊ သာရဂဝေသီ အဲစရှိသော၊ သာရောပမ-အနှစ်ဥပမာကို၊ ဝါ-အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ဥပမာကို၊ အာဟရိ တွာ-ဆောင်ပြပြီး၍၊ [ဤမှနောက်၌ "သာရရုက္ခောဝိယ ဘဂဝါ၊ သာခါပလာသသဒိသာ သာဝကာ"

ဣတ္ထေ ဧဝ၊ ပေ၊ တဗ္ဗံ။　　။ဣတ္ထကို "ကေသုအာယတနာဒိသု"ဟု နိဒ္ဒါရကဖွင့်၏၊ "အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ" ဟူသည် တဏှာဖြင့် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် အာယတန စသည်တည်း။ "အဘိဝဒိတဗ္ဗံ" ဟူသည် မာန ဖြင့် ငါငါဟု အလွန်ပြောဆိုဖွယ် အာယတန စသည်တည်း။ "အဒ္ဓေါသိတဗ္ဗံ" ဟူသည် ဒိဋ္ဌိဖြင့် (အပြိုးသတ် မျိုချလိုက်သကဲ့သို့) မျိုချ၍ပြီးဆုံးစေဖွယ် အာယတန စသည်တည်း။။ [အမ+အဝ+သာဝတ်[ဖြင့် "အဒ္ဓေါသာ"ဟု ဖြစ်၏၊ "သာ-အဝသာ=နေ"ဟူသောစကတ်တည်း။]

သေဝေ့ဇ္ဇော။　　။စွဲရိုးစွဲစဉ်အားဖြင့် စွဲလျှင် သေဝေ့ဖြင့် ရှေ့ဝါကျက "နတ္ထိ" ကိုပင်စွဲရမည်ဖြစ် သော်လည်း၊ဤနေရာ၌ကား နတ္ထိဘာဝကိုပြုတတ်သောအကြောင်း မင်ဖိုလ်ကို စွဲစေလိုရှိ ၍ကာ၌ "အဘိနန္ဒနာဒိနံ နတ္ထိဘာဝကရော မဂ္ဂေါ, တဗ္ဗဋိပယဗ္ဗိဘူတာ ဖလဝေါ"ဟု ပွင့်သည်၊အကျိုး၏မရှိခြင်းဖြင့် အကြောင်းမင်ဖိုလ်ကို ပြသော ဖလူပစာရ ဧကာဝေါတီ၊ ဓမ္ဓရိကာ။]

ရာဂါနုသယာနံ။　　။ယဝနာတို့၌ "ရာဂါနုသယာဒီနံ"ဟု တွေ့ရသော်လည်းမူလပဏ္ဏာသ မခုပိဏ္ဍိကသုတ္တန်၌ "သေဝေ့ဇ္ဇော ရာဂါနုသယာနံ၊ သေဝေ့ဇ္ဇော ပဋိ-ဃာနုသယာနံ၊ ဃ၊ အဝိဇ္ဇာ နုသယာနံ၊ သေဝေ့ဇ္ဇော ဒဋ္ဌာဒါ၊ ဃ၊ မုသာဝါဒါနံ"ဟု ရှိ၏၊ ထိုကြောင့် "ရာဂါနုသယာနံ" ဟုသာ ရှိသင့်၏၊ ကျန်ပါဠိတော်ကို အာချုတ္တ ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

ကား အပိုသာ၊ (ပါဠိတော်အနက်)၊ အာဝုသော-အရှင်ဘုရားတို့၊ သေယျထာပိ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ သာရတ္ထိကောဘိက္ခု-အနှစ်ကို အလို ရှိသော၊ သာရဂဝေသီ-အနှစ်ကိုရှာမိုးလေ့ရှိသော၊ ပုရိသော-ယောကျ်ားသည်။]

ဟိ-မှန်၊ (ဘုရားရှင်ကို ကျော်လွန်၍ ဟူသောစကားသည်မှန်၏။) အာဝုသော- အရှင်ဘုရားတို့၊ သော ဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဇာန်-သိသင့်သိဖွယ်အသွယ်သွယ်၊ သော တရားကို၊ ဇာနာတိ - သမ္ဗုဒ္ဓညာတဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၏၊ ပဿ- မြင်သင့် မြင်ဖွယ် အသွယ်သွယ်သော တရားကို၊ ပဿတိ-ငါးပါးသော စက္ခုဖြင့် မြင်တော်မူ၏၊ (တစ်နည်း) ဇာန် ဇာနန္တော - သိတော်မူလသော်၊ ဇာနာတိ - အမှန်ကိုသာ သိတော်မူ၏၊ ပဿ ပဿန္တော - မြင်တော်မူလသော်၊

သာရဂဝေသီ။ ။ဤပါဠိတော်၏နောက်၌ "သာရဝရိယေသန် စရမာနော မဟ တော ရုက္ခေ တိဋ္ဌတော သာရဝတော အတိက္ကမ္မေဝ မူလ အတိက္ကမ္မ ခန္ဓ သာခါ ပလာသ သာရံဝရိယေသိတဗ္ဗ မညေယျ" စသည်ဖြင့်ရှိ၏၊ ထိုပါဠိတော်မှာ ဤတို သံခ္ခါဖြင့်ညွှန်ပြသည်ဟု မှတ်ပါ။

အမှာ။ ။"သာရောပမ် အာဟရိတ္တာ"ကို ထောမေတ္တာဝိသာဒီတွာ ပုဏ္ဍေယျာထ တို့၌ စပ်ပါ၊ အာဟရိတ္တာ၏နောက်၌ "သာရရုက္ခောဝိယ ဘဂဝါ, သာခါပလာသသဒိသာ သာဝကာ=မြတ်စွာဘုရားသည် အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်နှင့် တူတော်မူ၏၊ သာဝကတို့ကား အခက်အရွက်နှင့်တူကုန်၏"ဟုရှိ၏၊ ထိုပါဠိကား ပါဠိတော်ပါဠိ မဟုတ်, နောက်ဆရာတို့ အဓိပ္ပာယ်ဖြေခရာမှ စာမှတ်သူတို့ မှတ်ထားခြင်းကြောင့် အပို ပါနေသောစာဖြစ်သည်၊ ထို့ပြင် "သဒေသဠဒ္ဓညတဉာဏေန၊ ပ၊ အဓိပ္ပာယေန"ဟု ရှိသော ပါဠိလည်း အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်စုအဖြစ်ဖြင့် မှတ်ထားသူတို့၏ ပါဠိပိုပင်တည်း။

ဇာနံ့ပဿ်။ ။ဇာနံ့ကို "ဇာနိတဗ္ဗံ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် "ဥဘတော ကိယာဒိနာပစ္စဗ္ဗသုံး, အန္ဓပစ္စည်း, အဝိဘတ်"ဟု သိစေ၏၊ ထိုအန္ဓလည်း (ကမ္ဘည်းအလိုရှိ) ကဲဟော မာနပစ္စည်းမှပြန်သောအန္ဓ ဟုမှတ်ပါ၊ "ဇာနိတဗ္ဗံ"အရ သိဖွယ်ဟူသမျှ (ညေယျဓမ်း) အားလုံးကို ယူပါ၊ ပဿ်ခ်ဋ်လည်း နည်ဘက္ခကြ်ရ်ကျွေးငါးပါးဖြင့်မြင်ထိုက်သော တရားဟူ သမျှကိုယူ(ဥာယတတိတိဇာနံ့။ ပဿီယတိတိ ပဿ်။)

တစ်နည်း။ ။ဇာနံ့ကို "ဇာနန္တော"ဟုဖွင့်၏၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် ဇ္ဇ ကို အပြုရ(ဂ)ဏ်ရှစ်ရှေ့ဘက္ခဲကဲ့သို့) ဇာနံ့ဟု ပြီးသော ပထမမဗ္ဗဒုသ်ဟု သိစေ၏၊ ကာမရာဂကို ပထမဈာန်နှင့်ပြီး, ရူပရာဂကို အရူပဈာန်ဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သိနိုင် ပယ်နိုင်၏ဟု ပြောလေ့ရှိသောသည်ဘ ဝိပလ္လာသ့ စသော ဝိပလ္လာသ ဟကင်းသေးသော တိတ္ထိတို့သည် အသိလွဲတတ်ကြသောကြောင့် အမှန်သ်-မသ်ကြက္ခန်း၊ ဘုရားရှင်ကား- "ကာမရာဂကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်, ရူပရာဂကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ပယ်၏" ဟု ဟောလေ့ရှိ၏၊ သည်ဘဝ်ပ လ္လာသစသည်ကို ပယ်တော်မူပြီးဖြစ်ရကား "ဇာနံ့ ဇာနာတိ-ဘုရားသိတော်မူလျှင် အမှန်ကိုချည်း သိတော်မူသည်၊ ပဿ ပဿတိ-ဘုရားမြင်တော်မူလျှင် အမှန် ကိုချည်းမြင်တော်မူသည်၊ မှန်ကြောင်းကို ထင်ရှားစေလိုချိုင့်ကာ၌ "ဇာနာတိယေဝ ပဿတိယေဝ"ဟု ဧဝထည့်၍ ဖွင့်သည်။

ပသဿတိ–အမှန်ကိုသာ မြင်တော်မူ၏၊ စက္ခုဘူတော–တစ်ကိုယ်တော်လုံး ပညာစက္ခု တုံးဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ–သတ္တလောကဏ္ဍ၏ ပညာစက္ခုဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဉာဏ ဘူတော–တစ်ကိုယ်တော်လုံး ဉာဏ်တုံးဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ–သတ္တ လောကဏ္ဍ၏ ဉာဏ်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဓမ္မဘူတောဟု– ဗောဓိပက္ခိယတရား ဖြစ်၍ဖြစ်တော် မူ၏၊ ဗြဟ္မဘူတော – မြတ်သော မဂ်တရားဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝတ္တာ–သစ္စာ ၄ ပါး တရားတို့ကို ဟော်တော်မူတတ်၏ ၊ ဝေတ္တာ–ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သစ္စာပဋိဝေဓကို ဖြစ်စေလျက် ဟောတော်မူတတ်၏၊ အတ္ထသ– အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ နိဗ္ဗေဓာ–ထုတ်ဖော်၍ ပြတော်မူတတ်၏ ၊ (တစ်နည်း) အတ္ထသ– ပရမတ္တ နိဗ္ဗာန်သို့ ၊ နိဗ္ဗေဓာ–ပို့ဆောင်တော် မူတတ်၏ ၊ အမတသ–အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ၊ ဒါတာ–ပေးတော် မူတတ်၏ ၊ ဓမ္မသာမီ –ဗောဓိပက္ခိယတရား၏ အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏ ၊ တထာဂတော–အမှန်ကိုလည်းမြင် ၊ အမှန်ကိုလည်းဟောတော် မူတတ်၏ ၊ [တထာ ဂတောအဖွင့်မှ တထဒဿိတာ တထာဝါဒီတာယဟု ယူ၍ ဤနေရာနှင့် လျော်အောင် ပေးသည်။] ဣတိ–ဤသို့ ၊ သတ္ထာရံ–ကို ၊ ထောမေတွာ–ချီးမွမ်း ပြီး၍။

စက္ခုဘူတော။ ။စက္ခု –ပညာစက္ခုသည်+ဟုတ္တာ+ဘူတော စက္ခုဘူတော၊ တစ်ကိုယ်တော်လုံး ပညာတုံးကြီးဖြစ်ရကား ထိုပညာကိုလည်း ထိုကိစ္စတန်သမျှ ဝေနေယျ ဟူလို၊ [ဋီကာဖွင့်ပုံကို ဋီကာ အဓိဗွာယ်ခ်ဉ်ရှု ပါ။] ဉာဏဘူတောခ်ဉ်လည်း "ဉာဏ်+ဟုတ္တာ+ဘူတော" ဟုပင်ပြု၍ ဤနည်းအတိုင်း မှတ်ပါ။

ဓမ္မ, ဗြဟ္မဘူတော။ ။ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ဓမ္မ, မဂ်ကိုဗြဟ္မဟုဖွင့်၏ ၊ ထိုတရား တို့ကြောင့် ဘုရားဖြစ်ရ, ထိုတရားတို့ကို သတ္တလောက ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌လည်း ဖြစ် စေနိုင်ရကား "ဓမ္မော+ဟုတ္တာ+ဘူတော ဓမ္မဘူတော၊ ဗြဟ္မာ+ဟုတ္တာ+ဘူတော ဗြဟ္မဘူတော" မည်၏။

ဝတ္တာ, ဝေတ္တာ။ ။ဝတ္တသစ္စဝမ္မေ , ဝဒတိတိ ဝတ္တာ၊ စိရံ–ကြာမြင့်စွာသမ္ပဋိ ဝေ၀ ပဝတ္တေ ဣတိ (ဝေနေယျတို့သန္တာန်၌ ဖြစ်စေလျက်) +ဝဒတိတိ ပဝတ္တာ။

အတ္ထသနိဗ္ဗေဓာ။ ။ဘုရားမဖွင့်မီက မသိရသော အနက်အဓိပ္ပာယ်အကြောင်းအရာကို အတ္ထ" ဟုခေါ်၏ ၊ နိဗုဗ္ဗ နိဗာတ် တုပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော နိဗ္ဗေဓာသည် "နိ–နိဗ္ဗါရေတဗ္ဗာ ဓေတာ ဒဿေတာ" ဟုဖွင့်သည် ၊ တစ်နည်း–"အတ္ထ"အရ အတိသယဓနည်းအားဖြင့် ပရမတ္ထ (အဖြတ်ဆုံး အနက် ဖြစ်သော) နိဗ္ဗာန်ကိုယူ၍ "နိ ဗ္ဗေဓာ – ပို့ဆောင်တတ်၏" ဟုပေးစေလို၍ "ပရမတ္ထတ္ထ ဝါ နိဗ္ဗာနံ ပါ၊ ပယိတာ"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

အမတသ၊ ဒေ၊ သာမိ။ ။အမတ မည်သော အမြိတ် (အမြိုက်) နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု နိုင်အောင်သတ္တဝါတို့အား တရားဟော့တော်မူခြင်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတော်မူခြင်းပင် တည်း ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ဘုရားရှင်သိအပ်သောကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ဥစ္စာဖြစ်ရကား ဗောဓိပက္ခိယ ဓမ္မ၏အရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

ပုန္-တစ်ဖန်၊ ထေရေဟိထေရ်တို့သည်၊ (ဘိက္ခူဟိ-ဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းတို့သည်၊) ယာစိတော-တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သတ္တာရာ-သည်၊ ထပိတ မာတိကာယ-ထား၊ တော်မူအပ်သော မာတိကာ၏၊ အဋ္ဌ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဝိဘဇိတ္တာ-အကျယ်ဝေဖန်တော်မူပြီး၍၊ အာယသ္မန္တော-အရှင်တို့၊ ပန်-ထိုသို့ပင် အကျယ်ဝေဖန် ပြီးပါသော်လည်း၊ ဟေ-အရှင်ဘုရားတို့သည်၊ အာကခံမာနာ-မြတ်စွာဘုရားကို ထပ်၍ မေးလိုကုန်လေသော်၊ ဘဂဝန္တံ ယေဝ-မြတ်စွာဘုရားကို သာလျှင်၊ ဝါ-သို့သာလျှင်၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ ဧတမတ္ထံ-ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပဋိပုစ္ဆေယျာထ-ထပ်၍ မေးကြပါလေကုန်။ [ဤမှနောက်၌ "သစေ၊ ပေ၊ အဓိပ္ပာ ယေန" ဟူသောစကားသည် ပါဠိတော်၌မပါ။ စာရိုက်တိုင်း အနက်ပေးလိုလျှင်၊] သမ္ဘဉ္ဇညတဉ္ဉဏေန- သမ္ဘဉ္ဇညတဉ္ဉဏ်တော်နှင့်၊ သဒ္ဒီ -တကွ၊ သံသန္ဒီယမာန်-နီးနှောအပ်သော်၊ သစေ သမေတိ-အကယ်၍ ညီညွတ်စေအုံ၊ (ဧဝံသတိ-သော်၊) ဂဏ္ဌေယျာထ-ယူကြပါကုန်၊ နော စေ သ,မေတိ- အကယ်၍ မညီညွတ်အုံ၊ (ဧဝံသတိ)၊ မာဂဏိတ္ထာ-မယူကြကုန်လင့်၊ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယေန-ဤသို့သောအလိုဖြင့်၊ (ဤသို့အနက်ပေးပါ။)ယထာ- အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့်၊ ဧနော-တပည့်တော် တို့အား၊ ဝါ-တို့၏၊ ဘဝါ-သည်၊ ဗျာကရောတိ-ဖြေတော်မူ၏၊ တထာ-ထို ဖြေတော် မူအပ်တိုင်းသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ နံ-ထို အနက်ကို၊ ဓာရေယျာထ-ဆောင်ရွက် မှတ်သားကြပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တာ-လျှောက်၍၊ 'ဥယျောဇေသိ-လွှတ်လိုက်ပြီ။

တော-ထို ဓမ္ဓပဋိဂ္ဂါဟက ရဟန်းတို့သည်၊ သတ္ထာရ-ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမိတ္တာ-၍၊ ပုဗ္ဗဿ သ - မေးလျှောက်ကြကုန်ပြီ၊ သတ္ထာ-သည်၊ ကစ္စာယနေန-ကစ္စည်း သည်၊ ဒုက္ခတိတတ်-မကောင်းသဖြင့် ဖြေအပ်ပြီ၊ (မှားမှားယွင်းယွင်း ဖြေအုပ်ပြီ)၊

ပုန္နပေ၊ ယာစိတောဟေ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ပုန္နပ္ပန် ထေရေဟိ"ဟု ရှိ၏၊ ဧရှ,၌"ဓမ္ဓပဋိဂ္ဂါဟ ကာ ဘိက္ခူ"ဟုရှိခဲ့သောကြောင့် "ထေရေဟိ" နေရာဝယ် "ဘိက္ခုဟိ"ဟု ရှိသင့်၏၊ ထိုရဟန်း တို့က တစ်ဖန်ထပ်၍ တောင်းပန်ခြင်းသာ ဖြစ်၏၊ အထပ်ထပ် (ထပ်ကာ ထပ်ကာ) မတောင်းပန်၊ ထိုကြောင့် "ပုန" ဟုသာ ရှိသင့်သည်။

ယထာနော ဘာဝါ။ ။နော နေရာဝယ် "ဝေါ"ဟု ပြင်ကြ၏၊ စာရေးယျာထကိုကြည့်လျှင် "ဝေါ"ဟုရှိစေချင်စရာကောင်း၏၊ သို့သော် ယထာ ယထာ အတွင်းက ပျက်သည် တုထာ၏ အပြင် ဘက်ကပုဒ်၌ စပ်လေမရှိလည်းပြင် ပါဠိတော်မှာပင် "နော" ရှိရုံမက ဤသုတ် အဋ္ဌကထာ ရှေ့နားခ,်လည်း "ယံ ခေါ နော အာဝုသောတိဏ္ဍေ ယံ ခေါ ဝေါတိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ (ဝေါဟု ဆိုစရာပါပဲ)၊ ထေပန ဘိက္ခူအဠ္ဆနာ သဒ္ဒီ ဘဂ်ကာ,ရွှေ့ (သို့သော် ထိုကောင်းပန်လာသော ရဟန်း တို့ကို ဖိမ်ခန့်အတွ,သိမ်းယူလိုသည်ဖြစ်၍)) "ယံ ခေါ နော,တိ အာဟ" ဟုလည်းကောင်း၊ "ယသ္မာ ဝါ၊ပေ၊ ယံ ခေါ အမှာကံဘဂဝါ-တပည့်တော်တို့၏ မြတ်စွာဘုရားသည်"ဟု လည်းကောင်း ဖွင့် သောကြောင့် "ယထာ နော" သည်သာ ပါဠိမှန်ဟု မှတ်ပါ။

ဣတိ-သို့၊ အဝတ္ထာ-မိန့်တော်မမှတ်၊ သုဝဏ္ဏာဠိဂဲ-ရွှေမရိုးစည်ကို၊ ဥသာပေန္တော ဝိယ-ထောင်လိုက်သကဲ့သို့၊ ဂီဝဲ-လည်ပင်းတော်ကို၊ (အရင်းအနှည်းယေဘုတ်၍ အဖျားနှည်းနည်းသေးသော လည်ပင်းတော်ကို၊) ဥန္နာမေတွာ-အထက်သို့ညွှတ်စေတော်မူ၍၊ ဝါ-မော်တော်မူ၍၊ သုပုဗ္ဗိတသတဝတ္ထသသိမိရိုက်-ကောင်းစွာပွင့်သော ပွင့် ချုပ်တစ်ရာရှိသော ပဒုမ္မာကြာပန်းနှင့်တူသော အသရေ ရှိတော်မူသော၊ မဟာမုခ-မြတ်သော ခံတွင်းတော်ကို၊ ပူရေန္တော-ပြည့်စေတော်မူလျက်၊ ဗြဟ္မသဿရ-ဗြဟ္မာ၏ အသံနှင့်တူသော အသံတော်ကို၊ နိန္ဓာရေတွာ-မိန့်ဖြွဲ့တော်မူ၍၊ [ဤ၌ မှ နောက်၌ "သာဓု သာဓု တိ၊ပေ၊ ဒတ္တာ"ဟူသော စကားသည်လည်းပါဠိတော်၌ မပါ၊] သာဓု သာဓု တိ-သာဓု သာဓုဟူ၍၊ ထေရသ - မဟာကဿပသည်ထေရ် အား၊ သာဓုကာရံ - ကောင်းချီးကို၊ ဒတ္တာ-ပေးတော်မူ၍၊ ဘိက္ခေ - ဘိက္ခုတို့၊ မဟာကဿပေန - မဟာကဿပသည်၊ ပဏ္ဍိတောနာ-ကြောင်းကျိုးမြင်သိ, သဘာဝပညာရှိ၏၊ ဘိက္ခေ-တို့၊ မဟာ ကစ္စာနေန-သည်၊ မဟာပညာ-ကြီးသောပညာရှိ၏၊ ဘိက္ခေ-တို့၊ မဟ - ငါဘုရားကို၊ ဘုမေ - သင်တို့သည်၊ ဇေတ္ထ - ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ စေပိပုဗ္ဗေယျာထ-အကယ်၍မူ လည်း မေးကြကုန်အံ့၊ [ပဝိပုဗ္ဗေယျာထ-ဟု ပဒို ပါသည်ကားအပို၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း-ပါဠိတော်၌သလည်းမပါ၊ ထပ်၍ဖေးသော အရာ လည်းမဟုတ် သောကြောင့်တည်း။] ဇေဝသတိ-သော်၊ အပေါ-ငါဘုရား သည်လည်း၊ တံ-ထိုအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ မဟာ ကစ္စာနေန-သည်၊ ဗျာကတံ ယထာ -ဖြေအပ် သကဲ့သို့၊ ဇေမေ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဗျာကရေယျ-ဖြေရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။

 စပန-ထပ်၍ဆက်ဦးအံ့၊ ဇေ-သို့၊ သဗ္ဗာရာ-သည်၊ အနုမောဒိတကာလ တောာ-ဝမ်းမြောက်တော်မူအပ်ရာ အခါမှ၊ပဋ္ဌာယ-၍၊ သကလ-သော၊ သုတ္တ-မရပိဏ္ဍိက သုတ်သည်၊ ဒုဒ္ဒဘာသိတံနာမ-ဒုဒ္ဒဘာသိတမည်သည်၊ ဇာတ-ဖြစ်တော့၏၊ အာနန္ဒတ္ထေရာဒီဟိ-အာနန္ဒာထေရ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝိတ္ထာရိတ

သုဝဏ္ဏာလိဂ်။ ။"အာလိဂ်မည်သော စည်သည် မုဒိဂ်စည်၏ အထူးတည်း" "လည်ပင်း၌ ဆွဲ၍တီးအပ်သော စည်တို"ဟူသော အနက်ကိုဟောင်း၏၊ ထိုကြောင့် "ဒုဒ္ဒက မုဒိဂ်" "ဟု ဦးကာဖွင့် သည်၊ ထိုစည်သည် နှုတ်ဖြီးသဏ္ဌာန် ရှိသတတ်၊ (အရင်း၌ နှည်းနည်းတုတ် သည်ကို ဆိုဟန် တူသည်၊) [၁၄၃-အဘိဓာန် နိသယကြည့်ပါ။]

သုပုဗ္ဗိတ၊ ပေ၊ ရိုက်။ ။သုဋ္ဌု+ပုဗ္ဗိတ သုပုဗ္ဗိတ၊ သုပုဗ္ဗိတ+သတပတ္တ (ရွက်ချပ်တစ်ရာရှိသော ပဒုမ္မာ)သုပုဗ္ဗိတ သတပတ္တံ=ဣ+သသိမိရိုက် (အသရေရှိသော ခံတွင်းတော်တည်း)၊ သုပုဗ္ဗိတ သတပတ္တ သသိမိရိုက် (မဟာမုခ)။

ဇေ သဗ္ဗာရာ၊ ပေ၊ ဇာတ်။ ။ဤစကားကို တိုက်မိုက်ယူလျှင် "ဘုရားရှင်၏ အနုမောဒနာ ပြုမူကြောင့် ဒုဒ္ဒဘာသိတ ဖြစ်ရသည်"ဟုမှတ်ရာရှိ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ကတာ ဝတ္ထုကို အကျယ်ပေမန် မူသည် ဘုရားရှင်, ပရိနိဗ္ဗာန်စ်တော်မူပြီးမှ ဖြစ်ရသောကြောင့်

သုတ္တေသုပိ–ချဲ့အပ်သော သုတ်တို့၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော–ဤနည်းပင်တည်း၊ [ထိုသုတ်များသည် သင္ဘာယတနသံယုတ်–လောကကာမဂုဏေဝဂ်, လောကသန္တ ဂ မနသုတ်, သင္ဘာယတနနိရောဓသုတ်စသည်တည်း।] ဧဝမေဝ–လျှင်၊ သမ္မာသမ္ဗုद္ဓေါ–သည်၊ သတ္တမ္ပကာရဏာနိ–ဂု-ကျမ်းတို့ကို၊ ဒေသေန္တော–လသော်၊ ကထာဝတ္ထုံ–သို့၊ ပတ္တာ–၍၊ ဝုတ္တနယေန–ဖြင့်၊ မာတိကာ–ကို၊ ထပေသိ–ပြီ၊ စပန–ထပ်၍ဆက်၊ ထပေန္တော–သော်၊ ဣမံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောအကြောင်းအရာကို၊ အဒ္ဒသ–မြင်တော်မူရပြီ၊ (ကိ အဒ္ဒသ)၊ ["မမ ပရိနိဗ္ဗာနတောမှစ၍ ဗုဒ္ဓဘာသိတမေဝနာမ ဓာတော" တိုင်အောင်ရှေးခဲ့ အနက်ပေးခဲ့ ပြီ၊ ထပေန္တေဝမှ စ၍ ထိုအားလုံးလည်း နောက်မှထည်ပါ၌ ဖြစ်ဟန်ဝတ္ထု၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း – အဓိပ္ပာယ်ထပ်နေသော ကြောင့်လည်းကောင်း, ထိုမျှလောက်ရှည်လျားအောင် နိဂုံး မအုပ်ထိုက် သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။] [ပကရဏပရိဏ္ဍေဒ၏ နိဂုံးကိုပြလိုရှိ "ဧဝံ" စသည်မိန့်,] ဧဝ–ဤသို့လျှင်၊ ကထာဝတ္ထုနာဝ–နှင့်သာလျှင်၊ သဒ္ဓိ၊ သတ္တမ္ပကာရဏာနိ–ဂု ကျမ်းတို့သည်၊ အဘိ ဓမ္မာနာမ–အဘိဓမ္မာမည်၏။

၃။ ပါဠိတော်စုလေးပုံကို ပြခန်း

တတ္ထ – ထိုအဘိဓမ္မာ ဂု–ကျမ်းတို့တွင်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏော – ဓမ္မသင်္ဂဏီ ကျမ်း၌၊ ဝိဘာတ္တိယော–အကျယ်ဝေဖန်အပ်ရာ ပါဠိရပ်တို့သည်၊ စိတ္တာဒိဘတ္တိ– စိတ္တ ဝိဘာတ္တိလည်းကောင်း၊ [အနက်အကျယ်ကို နောက်မှပြမည်။] ရူပဝိဘာတ္တိ–ရူပ ဝိဘာတ္တိ လည်းကောင်း၊ နိက္ခေပရာသိ – နိက္ခေပရာသိ လည်းကောင်း၊ အတ္ထဒ္ဒါရော – အတ္ထ ဒ္ဒါရ လည်းကောင်း၊ ဣဒါ – သို့, စတာသော – ၄ ပါ:

အနေမေနနာ ပြုတော်မမူနိုင်၊ သို့ဖြစ်လျှင် ကထာဝတ္ထုသည်ဗုဒ္ဓဘာသိတ မဖြစ်တော့ရာ၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင် ထားတော်မူအပ်သော မာတိကာအတိုင်း အကျယ်ဟောတော်မူသောကြောင့် သာ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်ရသည်ဟု မှတ်ပါ၊ ထိုဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်ကြောင်းမှာ အနေမောနနာပြခြင်း ဖြင့် ထင်ရှားသောကြောင့် "တံ၊ ယေ၊ ပါကဋံ ဓာတော" ဟုမိန့်သည်။

ဝိဘတ္တိယောတိ။ ။ပကရဏ ပရိဏ္ဍေဒကိုပြပြီး၍ ပါဠိသန္ဓိဝေသကို ပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထ ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏော"စသည်ကိုမိန့်, [ပါဠိသန္ဓိဝေသ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မူလဋီကာ"ဝစနတ္ထောပရိ ဏ္ဍေဒေါ" စသော မာတိကာဂါထာအဖွင့်၌ ရှုပါ၊] ဝိဘာဒီ ယန္တိ+တ္တာတိ ဝိဘာတ္တိ–စိတ် စေတသိက်တို့ကို ဝေဖန်အပ်ရာပါဠိရပ်၊ "ယတ္ထ တောနိစိတ္တာနိ ဝိဘာတ္တာနိ၊ သောပါဠိပဝေသော" ဟုသော မူလဋီကာကို ကြည့်၍ ဝိဘတ္တိကို အဓိကရဏ သာဓနပြုရသည်၊ ["နိက္ခေပရာသိ, အတ္ထုဒ္ဒါရ"တို့၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အကျယ်ပြခန်း;၌ ထင်ရှားလတ္တံ့,] နိက္ခိပိတ္တာ ၊ သေသိတတ္တာကို ကြည့်၍ "နိက္ခေပေနံ+ဒေသိတောရာသိ နိက္ခေပရာသိ" ဟုလည်းကောင်း, "တေပိဌကသ ဗုဒ္ဓစရိသ အတ္ထုဒ္ဒါရ–ဘူတံ"ကိုကြည့်၍ "ဥဒ္ဒရီယန္တိ+တ္တာတိ ဥဒ္ဒါရော၊ အတ္ထာနံ+ဥဒ္ဒါရော အတ္ထုဒ္ဒါရော"ဟု လုပ်းကောင်းပြုပါ။

တို့တည်း၊ တတ္တ-ထိ ၄ ပါးတို့တွင်၊ ကာမာဝစရကုသလတော-ကာမာဝစရ ကုသိုလ် နာမကွန္ဓာ ၄ ပါးတို့တွင်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသောစိတ်တို့ လည်းကောင်း၊ အကုသလတော-အကုသိုလ်နာမကွန္ဓာ ၄ ပါးတို့တွင်၊ ဒွါဒသ-စိတ်တို့ လည်းကောင်း၊ ဃ၊ လောကုတ္တ ရကုသလတော-လောကုတ္တရာကုသိုလ် နာမကွန္ဓာ ၄ ပါးတို့တွင်၊ စတ္တာရီ၊ ဝိပါကတော-လောကုတ္တရာဝိပါက် နာမကွန္ဓာ ၄ ပါးတို့တွင်၊ စတ္တာရိ-ဃ-ပါးသော စိတ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဧကူန နဝုတိ စိတ္တာနိ-တစ်ခုဖြင့် ယုတ်လျော့သော ၉၀-သော စိတ်တို့သည်၊ ဝါ-ဧဝ ပါးသော စိတ် တို့ကိုပြုရာ ပါ၌ရပ် တို့သည်၊ စိတ္တဝိတတ္တိနာမ-စိတ္တဝိဘတ္တိ မည်၏၊ စိတ္တပ္ပါဒက ဏ္ဍန္တိပိ-စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍ ဟူသောအမည်သည်လည်း၊ ဧကသောဘ(ဧကသာ+ဧဝ) ဤစိတ္တ ဝိဘတ္တိ၏ပင်၊ နာမ-အမည်တည်း၊ [ရှေးဆရာတို့ကား- "ဧကသ+ဧဝ"ဟု ဖြတ်၍ "ဧကသ ဧဝ-ဤ တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်သော စိတ်၏သာလျှင်"ဟု တစ်နည်းစွဲ လေသည်။]

ကာမာဝစရပေ၊ အဋ္ဌ။ ။"ကာမာဝစရ ကုသလတော"အရ ကုသိုလ်စိတ်သာမက ကာမ ကုသိုလ် စိတ် ဧစတသိက် (ခန္ဓာ ၄ ပါး) အားလုံးရ၏၊ မှန်၏- "ကုသလာမမှာ"ဟူသော မာတိကာပုဒ် ၏ အရကောက်၌ ကုသိုလ်စိတ်ဧစတသိက် အားလုံးကောက်ရသည်၊ ထို့ကြောင့် "ကာမာဝစရကုသလ တော"၌ တောပစ္စည်းကို နိဿဂ္ဂရဏ အနက်၌သက်စေ၍ ထိုခန္ဓာ ၄ ပါးမှ ကုသိုလ်စိတ်ဟူသော ပိညာ ဏကျန္ဓာကို၊ "အဋ္ဌ" ဟုထုတ်ယူသည်။ [ကာမာဝစရကုသလေ စတ္တာရော ခန္ဓေ ဂဟေတွာ တကော အဋ္ဌ စိတ္တာနိ ဥဒ္ဓရတိ-မူလဋီကာ။]

ဋီကာ။ ။ဋီကာ၌ ဤနေရာဝယ် "ပဌမ ဝိဘတ္တိတိ ဝဒန္တီ"ဟုရှိ၏၊ ထိုစကားကို "ပဌမ ဝိဘတ္တိ"ဟု ပြင်၍ ပဌမာ အနက်၌ တော ပစ္စည်းသက်ဟု ကြိုပြီးလျှင် "ကာမာဝစရကုသလတော-ကာမာဝစရကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော စိတ်တို့လည်းကောင်း"ဟု ရှေးနိဿယဟုဆိုပေ- ကြ၏၊ ဓမ္မိကား- "ပဌမဝိဘတ္တိ"ဟူသောပါဠိအတိုင်းပင် ယူ၍ အပါဒါနိ်အနက်ကို "ပဌမဝိဘတ္တိ" ဟု လည်းကောင်း နိဿဟိရဏကို "ဒုတိယဝိဘတ္တိ"ဟုလည်းကောင်းဆိုသည်ဟု ထင်ပါသည်။ [အပါဒါနိ်သည်မူလ ပေါင်းစုနေရာမှ ခွဲ၍ထုတ်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ ဤ၌လည်း ခန္ဓာ ၄ ပါး ပေါင်းစု နေရာမှ စိတ်ကိုခွဲထုတ်သည်၊ ဤအတိုင်းမှန်လျှင် "ကာမာဝစရ ကုသလတော-ကာမာဝစရ ကုသိုလ် နာမကွန္ဓာ၄ ပါးတို့မှ၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးသော စိတ်တို့လည်းကောင်း"ဟု တစ်နည်းပေးရလိမ့် မည်။]

ဧကူနနဝုတိ စိတ္တာနိ။ ။"ဧကူနနဝုတိစိတ္တာနိ စိတ္တဝိဘတ္တိနာမ" ဟူရာ၌ "ဧကူနနဝုတိစိတ္တာနိ" အရစိတ်ကိုယူရ၏၊ "စိတ္တဝိဘတ္တိနာမ" အရ စိတ်ကိုဝေဖန်ရာ ပါဠိရပ်ကို ယူရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် တို ၂ ပုဒ်သည် အဘယ်မှာ "သညိနာမ်+သညာနာမ" စပ်ရသော တုလျတ်လိင်္ဂတ် ဖြစ်နိုင်ပါအုံ့နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-"ဧကူန နဝုတိ စိတ္တာနိ"အရ ထိုမိတ်တို့ကို ဝေဖန်ရာ ပါဠိရပ်ကို ဌာနျ။ ပစာ ဧကသေသ။ ပစာရ နည်းအားဖြင့် ယူရသောကြောင့် သညိနာမ်+သညာနာမ တုလျတ်+လိင်္ဂတ် ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ။-မူလဋီကာ၊ အနုဋီကာ၌ သဟစရဏနည်းဟု ဆိုသည်။

တံ-ထိုစီတ္တဗျွိဒါကဏ္ဍသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော-အရှင်သာရိပုတြာ ပိုရျအပ်သော ပါဠိတော်အစဉ်အားဖြင့်၊ အတိရေက, ဆဘာဏဝါရဲ-၆ ဘာဏဝါရထက် အပိုအလွန် ရှိသည်၊ (၆ ဘာဏဝါရကျော်ကျော် ရှိသည်၊) ဟောတိ-၏၊ ပန်-ကား၊ ဝိတ္ထာရိယမာန်-တာဝတိ သာ၌ ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း-ရဲ့အပ်သည်ရှိသော်၊ (ရဲ့လိုက်လျှင်၊) အနန္တ-အဆုံးမရှိသည်၊ အပရိမာဏ-အတိုင်းအရှည်မရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တဒနန္တ ရံ-ထိုစီတ္တ ဝိဘဇ္ဇတ္တိ၏ အခြားမဲ့၌၊ ကေဝိဝေန ဒုဝိဝေနာတိ အာဒိနာ-ကေဝိဝေန ဒုဝိဝေန အစရှိသော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ မာတိကာ-ကို၊ ထပေတွာ-၍၊ ဝိတ္ထာရေန-အကျယ် အားဖြင့်၊ ဝိဘဇိတွာ-ဝေဖန်ခဲတော်မူ၍၊ ဒသသိတာ-ပြတော်မူအပ်သောပါဠိရပ်သည်၊ ရူပဝိဘဇ္ဇနာမ-ရူပဝိဘဇ္ဇတ္တိ မည်၏၊ ရူပကဏ္ဍန္တိ ဝိ-ရူပကဏ္ဍ ဟူသော အမည်သည်လည်း၊ ကေသေဝ (ဝေသ္သာ-ဝေ)-ဤ ရူပ ဝိဘဇ္ဇတ္တိ၏ပင်၊ နာမ-အမည်တည်း၊ တံ- ထိုရူပကဏ္ဍသည်၊ (ဝါစနာမဂ္ဂတော-အားဖြင့်၊ အတိ ရေက, ၃ဘာဏဝါရဲ -၂ ဘာဏဝါရထက် အပိုအလွန် ရှိသည်၊ (၂ ဘာ့ဏဝါရ ကျော်ကျော်ရှိသည်၊) ဟောတိ-၏၊ ပန-ကား၊ ဝိတ္ထာရိယ မာန်-သော်၊ ဝါလျှင်၊ အနန္တ-သည်၊ အပရိမာဏ-သည်၊ ဟောတိ-၏။

တဒနန္တ ရံ - ထိုရူပဝိဘဇ္ဇတ္တိ၏ အခြားမဲ့၌၊ မူလတော - မူလ လည်းကောင်း၊ [ကွတိ၌ သရူပ, သရူပဝန္တ စပ်ရသည်ဖြစ်၍ "အားဖြင့်"ဟု ကြိယာဝိသေသန မပေးရ] ခန္ဓတော - ခန္ဓာ လည်းကောင်း၊ ဒွါရတော - ဒွါရ လည်းကောင်း၊ ဘူမိတော-ဘုံ လည်းကောင်း၊ အတ္ထတော-အကျိုးလည်းကောင်း၊ ဝါ-အနက် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မတော- အကြောင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပါဠိ လည်းကောင်း၊ နာမတော-နာမည်လည်းကောင်း၊ လိင်္ဂတော-ပုလ္လိင်စသော လိင်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဝေ-သို့၊ မူလာဒီဟိ - မူလအစရှိ သည်တို့ဖြင့် နိဂ္ဂိပိတွာ-ချုံးရှိ၍၊ ဒေသိတော-ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိရပ်သည်၊ နိဂ္ဂေပရာသိနာမ-နိဂ္ဂေပရာသိမည်၏။

ဝါစနာ မဂ္ဂတော။ ။ဝါစီယတေ-ဆိုစေအပ်၏၊ ဝါ-ပိုရျအပ်၏၊ ဣတိဝါစနာ၊ ပိုရျအပ်သောပါ ဠိတို"ဝါစာ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုပါဠိတော်၏ အစဉ်ကို "ဝါစနာယ+မဂ္ဂါ ဝါစနာ မဂ္ဂေါ"ဟုပြု။ [စာအုပ်မရှိသေးသော ရှေးခေတ်၌ စာရေးသောအခါဆရာက ရှေ့ဦးစွာ ရွတ်ပြ၍ တပည့်က ဆရာ ရွတ်ပြသည့်အတိုင်း ,လိုက်၍ဆိုရသည်၊ ဝါစနဉ် ဝစောတိ, ,ကာရိတ်ကျေ, ,ကဲဟာ ယုပစ္ဆည်းတည်း။ ဝစောတ်၏ ,ကဲသည် ဆိုအပ်သော ,ပါဠိတည်း၊ ကာရိတ်ကဲကား ဆိုစေအပ် (အဆိုနိုင်းအပ်) သော တပည့်တည်း၊ ဤနေရာ၌ ယုပစ္ဆည်းသည် ကာရိတ်ကဲကို မဟောဘဲ, ဝောတ်ကဲကိုဟောသည်။

နိဂ္ဂိပိတွာ ဒေသိတော။ ။"တိကဝိ ကုသလမူလာနီတိအာဒိနာ ,ကုသလဘိန် မူလဝသေန သဝိနိပိတွာဝစနံ"ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် "နိဂ္ဂိပိတွာသည်, သဝိနိပိတွာ၏ အနက်ဟောတည်း" ဟု မှတ်ပါ၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ကာမာဝစရ ကုသိုလ်, ,ရူပါဝစရ

သော–ထိုနိဗ္ဗေဒရာသီကို၊ [အချိုစာအုပ်၌“သော”မပါ။] မူလတော–မူလ အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ [ဤ၌ဤကား နိဗ္ဗိုပိတွာ၌ တိုက်ရိုက် စပ်ရမည်ဖြစ်၍ “အားဖြင့်” ဟု ကြိယာဝိသေသန အနက်ပေးနိုင်သည်၊] ခန္ဓတော စာပိ– ခန္ဓာ အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒွါရတော စာပိ– ဒွါရအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘူမိတော– ဘုံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အတ္တတော–အကျိုးအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အနက် အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မတော စာပိ–အကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ– ပါဠိအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နာမတော စာပိ–နာမည်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လိင်္ဂ တော–ပုလ္လိင်စသော လိင်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗိုပိတွာ–ချုံး၍၊ ဒေသိတတ္တာ– ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗေပေါတိ–နိဗ္ဗေဝဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ– ဆိုအပ်၏။

နိဗ္ဗေပဏ္ဍာန္တိ ပိ–နိဗ္ဗေဝကဏ္ဍာဟူသော အမည်သည်လည်း၊ ဇတသော်ဝ ဇေသေဒေ–ဤနိဗ္ဗေဝရာသီ၏ ပင်၊နာမ်–တည်း၊ တံ–ထိုနိဗ္ဗေဝကဏ္ဍာသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော–အားဖြင့်၊ တိမတ္တဘာဝဟေတုဝါ– ၃ ပါးသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘာဝဟေတုရရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ပန–ကား၊ ပိတ္တာရိယမာန်–သော၊ ဝါ–လျှင်၊ အနန္တံ အပရိမာဝဟေ ဟောတိ။

ပန–ကား၊ တာနနန္တ ရုံ–ထို နိဗ္ဗေဝရာသီ၏ အစ္ဆာ:မဲ့၌၊ ဘေပိဋကသ– ပိဋကတ် ၃–ပုံ ဟူသော၊ [တိကၾ ပိဋကာနိ တိပိဋကံ၊ တိပိဋကံယေဝ ဘေပိဋကံ၊ သွတ္တာအနက် ဏပစ္စည်း သက်၊] ဗုဒ္ဓဝစနသ–ဘုရားပေးဟော်ဖော် ပါဠိတော်၏၊ အတ္ထဒ္ဒါ ရဘူတ–အနှစ်ကိုကို ထုတ်ပြရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ယာဝသေရဏဒုက– သရဏဒုက် တိုင်အောင်၊ နိဗ္ဗိုတ္တံ–ထားအပ်သော ပါဠိရပ်သည်၊ အဌကထာကဏ္ဍာနာမ– မည်၏၊ ယတော–အကြင်အဌကထာ ကဏ္ဍာမှ၊ [ဂဏနစာရ၌ဦးစပ်၊] မဟာပဟရဏီယာ–

ကုသိုလ်စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥဂဏာသမ္ပယုတ် သောမနဿသဟဂုတ် အသင်္ခါရိက ကုသိုလ် စသည် ဖြင့်လည်းကောင်း အကျယ်မဟောဘဲ“တိကၾ ကုသလမူလာနိ” ဟု မူလ ၃–ပါးဖြင့် အကျည်း ချုံး၍ ဟောတော်မူခြင်းကို “မူလတော နိဗ္ဗေပ” ဟု ခေါ်သည်၊ “ခန္ဓတော နိဗ္ဗေပ”စသည် ကိုလည်း နိဗ္ဗေပကဏ္ဍာ ပါဠိတော့ ကြည့်၍ လည်းကောင်း, ဦးကာဖွင့်ပြပုံကို ကြည့်၍လည်းကောင်း သိနိုင်ပါသည်။

နိဗ္ဗေပရာသီ။ ။“နိဗ္ဗိုပိတွာ ဒေသိတော”ကို ကြည့်၍ “နိဗ္ဗိုပန်–အကျည်းချုံးခြင်း၊ နိဗ္ဗေပေါ–ခြင်း၊ နိဗ္ဗေပေန + ဒေသိတော + ရာသီ နိဗ္ဗေပရာသီ” ဟု ဝစနတ္ထ ပြသင့်၏၊ ဂဏ္ဌိ၌ဦးကား “နိဗ္ဗိုပိယန္တို့ ကုသလာဒယော ဇေတ္တာတို နိဗ္ဗေပေါ=ကုသိုလ်စသည်တို့ကို မူလစသည်ဖြင့် ချုံးအပ်ရာဖြစ်သော ရာသီ”ဟု ပြသည်။ ["ဒဝ်မူလာဒီဟ် ဒေမူ လာဒီနိ”ဟု ပါဠိ ၂–ချုံးရှိ၏၊ “မူလတော ခန္ဓတော” စသည်ကို ထောက်၍ “မူလာဒီဟိ”ဟု ဝိသေသန ရှိသော ပါဠိသာ သင့်သည်၊ နိဗ္ဗိုပိတွာ၏ ကဲမှာ မူလစသည် မဟုတ်၊ ကုသိုလ်စသော တရားများတည်း။]

ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို သင်ယူကုန်သော၊ [မဟာပဋ္ဌာန်း အခေါ်ယန္တေ မဟာပဋ္ဌာန်းကိယာ=အမိတော အနက်၌ ကိကပစ္ဆည်းသက်, ကကို ယပြု] ဘိကျူ–တို့သည်, မဟာပဋ္ဌာန်း–ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌၊ ဂဏနစာရ–ရေတွက်ကြောင်း သင်္ချာ၏ ဖြစ်ပုံကို၊ အသလ္လေဠေန–မမှတ်နိုင် ကုန်လသော်၊ ဂဏနဒ စာရ–ကို၊ သမာနေန္တိ–တူမျှသည်ကို ပြုကြကုန်၏၊ (ပြည့်အောင် ဖြည့်ကြကုန်၏။)ဝ ‘တံ–ထိုအဋ္ဌကထာကဏ္ဍသည်, ဝါ၈နာမဂ္ဂတောဘာ–အားဖြင့်, ဒ္ဝိဓတ္တာဘာဏ္ဍဝါရံ–’ ၂ပါး ‘အတိုင်းအရှည်, ရှိသော ဘာဏဝါရ ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ကား၊ ဝိတ္ထာရိယမာန–သော်၊ ဝါ–လျှင်, အနန္တံ အပရိမာဏံ ဟောတိ၊ ကုတိ–ဤသို့လျှင်, သဂဏလမ္ဘိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ဧမ္ဗသင်္ဂီဏီပကရဏ္ဍာ–ဧမ္ဗသင်္ဂီဏီ ကျမ်းသည်၊ ‘ဝါ၈နာမဂ္ဂတောဘာ–အားဖြင့်’ အတိရေကတောရသမတ္တ ဘာဏ္ဍဝါရံ–တစ်ဆယ့်သုံးထက် ပိုလွန်ရှိသော ဘာဏဝါရ အတိုင်းအရှည် ရှိသည်၊ (ဟောတိ)၊ ပန–ကား၊ ဝိတ္ထာရိယမာန–သော်၊ ဝါ–လျှင်, အနန္တံ–သည်, အပရိမာဏံ–သည်, ဟောတိ၊ ဧဝံ–ဤသို့လျှင်။

စိတ္တဝိဘတ္တိ–စိတ္တဝိဘတ္တိလည်းကောင်း၊ ရူပဠ–ရူပဝိဘတ္တိလည်းကောင်း၊ [ဝိဘတ္တိ ဟူသောနောက်ပုဒ်ကျေကျသည်၊] နိဂ္ဂေပေါ–နိဂ္ဂေပရာသိလည်းကောင်း၊ [ရာသိ–ဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေကသည်။] အတ္ထဂေတနှာ–အနက်တို့ကို ထွန်းပြရာ အတ္ထဗျဠိရလည်းကောင်း၊ ဝါ–အဋ္ဌကထာကဏ္ဍလည်းကောင်း၊ (ကုတိ–ဤသို့)ဧတေ ဌာန–ဤဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း ဟူသော ပါဠိရပ်သည်, ကဿိရ–နုတ်နဲ့၏၊ နိပုဝဏ–သိမ်မွေ့၏၊-တမ္ပိ(ဌာန်)–ထိုဓမ္မသင်္ဂဏီ ကျမ်းဟူသော ပါဠိရပ်ကိုလည်း၊ ဗုဒ္ဓေန–မြတ်စွာဘုရားသည်, ဒေသိတံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

- ဂဏနစာရံ။ ။“ဂဏနပုဗ္ဗော” ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ စရဏ–ဖြစ်ခြင်း+စာရော–ခြင်း၊ ဂဏာယ–ရေတွက်ကြောင်းဂဏနာ: (သင်္ချာ)၏ + စာရော ဂဏနစာရော။ [“ဂဏနာ ဝုစ္စတိ အဠ္ဆိန္နက ဂဏနာ”ဟု သိလကွန် သာမညဖလသုတ်အဖွင့်၌ ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် “ဂဏနာ”ဟု ရှိ၏။]

သမာနေန္တိ။ ။သံ + အာပုဗ္ဗ နိဓာတ်ဟု မကြြဘဲ” “သမာနဲ” ဟူသော နာမ်ဗဒ် နောင် ဓာတုဗျတ္တ နာမဲသို့” ဟူသော ဓါဒိဂဏ (၁၂)မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်မျိုးဖြင့် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်ရသော နာမဓာတ်ဟု သိစေလို၍ “သမာန ကရေန္တိ”ဟု ဋီကာဖွင့်သည်၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းလာ ဂဏနာ:သင်္ချာကို ဤအဋ္ဌကထာကဏ္ဍလာ သင်္ချာနှင့် တူအောင် ညီရာဝယ် “လိုသည်ကို ဖြည့်၍ ညီခြင်း၊ ပိုသည်ကို လျှော့၍ညီခြင်း” ဟု ၂–မျိုး ရှိသော ကြောင့် လိုသည်ကို ဖြည့်၍ ညီခြင်းဟု သိစေလိုသည်ဖြစ်၍ ဋီကာ၌ “ပူရေန္တိ”ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။

- တံပိ။ ။ပေါ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုသာ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်သည်မဟုတ်သေး၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပို့ချအပ်သော ပါဠိတော်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ဤ ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းလည်း “ဗုဒ္ဓဘာသိတ” ဖြစ်သည်ဟု ပေါင်းသည်။ [ဟောဒေဝဒတ္ထိကား “တံပိတိ ပိသဒ္ဒေါ ဝုစ္စမာန& ဝိဘင်ါဒိဓမ္ဓကရဏာ အပေက္ခတိ–လာလတ္တံ.ဟော ဝိဘင်းကျမ်းစသည်ကို ငဲ့သည်”ဟု ဆိုသည်။]

တဒနန္တရ-ထိုမမ္မသင်္ကေတကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌၊ ဒေသိတ္တိ-ဟောတော်မူအပ်သော ကျမ်း(သည်)၊ ဝိဘာဂ်ပွကရဏဿ-ဝိဘင်းကျမ်းမည်၏၊ တံ-ထို ဝိဘင်းကျမ်း(ကို)၊ [ဝိဘာတ္တွဲဒ္ဒစပ်]ခန္ဓဝိဘင်္ဂါ-ခန္ဓဝိဘင်းလည်းကောင်း၊ ဝေပုဠ္လဝိဘင်္ဂါ-ပစ္စယာကာရဝိဘင်္ဂါ၊ ပစ္စယာကာရ ဝိဘင်းလည်းကောင်း၊ ဝါ-ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ ဝိဘင်းလည်းကောင်း၊ ဝေပုဠ္လ-ဝိဘင်္ဂါ-ဝေပုဠ္လ-ဝိဘင်း လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဠာရသဝိဓေန-တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘတ္တာ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ တတ္တ-ထိုတစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဝိဘင်းတို့တွင်၊ ခန္ဓဝိဘင်္ဂါ-ကို၊ သုတ္တန္တဘာဇနီယ, အဘိဓမ္မဘာဇနီယ, ပဋ္ဌာနဘာဇနီ-သုတ္တန္တ ဘာဇနီယနည်း, အဘိဓမ္မဘာဇနီယနည်း, ပဋ္ဌာနဘာဇနည်းတို့၏၊ ဝေသေန - အပြားအားဖြင့်၊ တိဝေ - ၃ ပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘာတ္တာ-ပြီ၊ သော-ထို ခန္ဓ ဝိဘင်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော-အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌမတ္တ ဘာဏဝါရော၊ ၅-ပါး ဘုတိုင်းအရှည် ရှိသော ဘာဏဝါရရှိ၏၊ ဝါ- ၅ ဘာဏဝါရ အတိုင်းအရှည် ရှိ၏၊ [ပဋ္ဌ+မတ္တာ ပမာဏ ယေသ္တိ ပဋ္ဌမတ္တာ၊ ပဋ္ဌမတ္တာ+ဘာဏဝါရာ ယသ္သာတိ ပဋ္ဌမတ္တဘာဏဝါရော-ရှေးဦး တိမတ္တ ဘာဏဝါရော ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း ပြုပါ၊] ပန-ဆက်၊ ဝိတ္တာရိယမာ နော အနန္တေန အပရိမာဏောဟောတိ၊ တတော-ထိုခန္ဓဝိဘင်းမှ၊ ပရ-နောက်၌၊ အာယတန ဝိဘင်္ဂါ၁ယောဘိ-အာယတနဝိဘင်း အစရှိသော ဝိဘင်းတို့ကိုလည်း၊ တီဟိ- ၃ ပါးကုန်သော၊ ဧတေဟေဝ နယေဟိ-ဤနည်းတို့ဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝိဘတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ တေသု-ထို အာယတနဝိဘင်း အစရှိသော ဝိဘင်းတို့တွင်၊ အာယတနဝိဘင်္ဂါ-သည်၊ ဝါစနာ မဂ္ဂတော-အားဖြင့်၊ အတိရေက ဘာဏဝါရော-တစ် ဘာဏဝါရထက် အပိုအလွန်ရှိ၏၊ စာတုဝိဘင်္ဂါ - သည်၊ ဒွိမတ္တ ဘာဏဝါရော- ၂ ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘာဏဝါရရှိ၏၊ ဝါ-၏၊ သစ္စဝိဘင်္ဂါ-သည်၊ တထာ-ထို ၂ ဘာဏဝါရအတိုင်း

အတိရေက ဘာဏဝါရော။ ။ဘာနဝါရတော + အတိရေကံ ယသ္သာတိ အတိရေက ဘာဏဝါရော၊ အတိရေက ဒွိဘာဏဝါရံ စသည်တို့၌လည်း-"ဒွေ + ဘာဏဝါရာ ဒွိဘာဏ ဝါရံ၊ ဒွိဘာဏဝါရတော + အတိရေကံ ယသ္သာတိ အတိရေက ဒွိဘာဏဝါရော၊ ဆ + ဘာနဝါရာနိ ဆဘာဏဝါရံ၊ ဆဘာဏဝါရတော + အတိရေကံ ယသ္သာတိ အတိရေက ဆ ဘာဏဝါရော"ဟု ပြု၊ ရှေးနိဿယတို့၌ "အတိရေက ဆဘာဏဝါရံ-အပိုအလွန်နှင့်တကွ ၆ဘာဏဝါရရှိ၏"ဟု ပေး၏ "အတိရေကေန သဟ ဆ ဘာဏဝါရံ ယသ္သာတိ အတိရေကဆ ဘာဏဝါရံ"ဟု စစနတ္ထ ပြု၍ သဟဗုဒ္ဓိအကျေ ကြဲခေလိုဟန် တူသည်၊ မိမိကားဘာဏဝါရကို အတိရေက၏ အပါဒါနိဖြစ်စေ လိုသည်၊ "ပရောသတံ- တစ်ရာဆက် အလွန်, တစ်ရာကျော်" စသည်တို့ ကဲ့သို့တည်း။

တထာသစ္စ ဝိဘင်္ဂါ။ ။သစ္စဝိဘင်္ဂါ-သည်၊ တထာ-ထို ၂-ပါး အတိုင်းအရှည် ရှိသော ဘာဏဝါရ ရှိ၏၊ ဤသို့ပေးလျှင် တထာသည် ရှေးဝါကျက ဒွိဘာဏဝါရောကို ပြန်၍ ညွှန်းသောကြောင့် "အတိသေသ" အနက်ဟော နိပါတ်တည်း၊ တစ်နည်း-သစ္စဝိဘင်္ဂါ-သည်၊ တထာ ဒွိမတ္တဘာဏဝါရော-ရှိ၏၊ ဤသို့ပေးလျှင် ရှေးဝါကျက ဒွိမတ္တဘာဏဝါရောကို ဆွဲ၁င်

အရှည်ရှိ၏၊ ဣန္ဒြေယဝိဘင်္ဂ၏-၌၊ သုတ္တန္တ ဘာဝနေယ်-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မပါ၊ ပန-ဆက်၊ သေ-ဤဣန္ဒြေယဝိဘင်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတောဘာ-အားဖြင့်၊ အတိရေက ဘာဝေါရမတ္တောဘာ-တစ် ဘာဝေါရထက် ပိုလွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ ဝါ-တစ် ဘာဝေါရကျော်ကျော်အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ ပစ္စယာကာရ ဝိဘင်္ဂ၏- ပစ္စယာကာရ ဝိဘင်းသည်၊ ဝါ-ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ ဝိဘင်းသည်၊ ဆမတ္တ ဘာဝေါရော-၏၊ ပန-အထူးကား၊ တတ္ထ-ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ ဝိဘင်း၌၊ ပဒုပ္ပန္နက်-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ သတိပဋ္ဌာန ဝိဘင်္ဂ၏-သည်၊ အတိရေကဘာဝေါရမတ္တော-၏၊ သမ္မပ္ပဓာန် ဣဒ္ဓိပါဒ ဗောဇ္ဈင် မဂ္ဂင် ဝိဘင်္ဂ၏-သမ္မပ္ပဓာန ဝိဘင်း၊ ပေါမဂ္ဂင် ဝိဘင်းတို့သည်၊ တထာ-ထို တစ်ဘာဝေါရ ကျော်ကျော် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်၏၊ ဈာနဝိဘင်္ဂ၏-သည်၊ ဒွိဘာဝေါရမတ္တော-၏၊ [ဒေ့ ဘာဝေါရာ+ဒွိဘာဝေါရဲ၊ ဒွိဘာဝေါရဲ+ မတ္တာ ယသာတိ ဒွိဘာဝေါရမတ္တော၊] အပ္ပမညာဝိဘင်္ဂ၏-သည်၊ အတိရေက ဘာဝေါရ မတ္တော-၏၊ သိက္ခာပဒ ဝိဘင်္ဂ၏ပိ-၌လည်း၊ [ပိဖြင့် သုတ္တန္တ ဘာဝနေယ်နည်း မရှိချင်း တူသော ဣန္ဒြေယဝိဘင်းကို ပေါင်း၊] သုတ္တန္တ ဘာဝနေယ်-သည်၊ နတ္ထိ၊ ပန-ဆက်၊ သေ-ဤသိက္ခာပဒဝိဘင်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော, အတိရေက ဘာဝေါ ရမတ္တော၊ ပဋိသန္ဓိဒါဝိဘင်္ဂ၏-သည်၊ တထာ-ထို တစ်ဘာဝေါရထက် ပိုလွန်သော အတိုင်းအရှည် ရှိ၏ ။

ဉာဏဝိဘင်္ဂ၏-ကို၊ ဒသဝိဓေန-အားဖြင့်၊ ဝိဘတ္တောဘ-အပ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ သေ-ဤဉာဏဝိဘင်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော-အားဖြင့်၊ တိမတ္တဘာဝေါရော-၏၊ ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ဝိဘင်္ဂ၏-ကိုလည်း၊ ဒသဝိဓေန၊ ဝိဘတ္တောဘ၊ [ပိဖြင့် ဒသဝိဓချင်းတူသော ဉာဏဝိဘင်းကို ပေါင်းသည်၊] ပန-ဆက်၊ သေ-ဤခုဒ္ဒကဝတ္ထု ဝိဘင်းသည်၊ ဝါစနာဂ္ဂတော တိမတ္တ ဘာဝေါရော၊ မမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂ၏-ကို၊တိဝိဓေန-အားဖြင့်၊ ဝိဘတ္တောဘ၊ ပန-ဆက်၊ သေ-ဤမမ္မဟဒယ ဝိဘင်းသည်၊ အတိရေက ဒွိဘာဝေါရ မတ္တော- ၂ဘာဝေါရထက် ပိုလွန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိ၏၊ သဇ္ဇေါ-အလုံးစုံသော ဝိဘင်းတို့သည်လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ဝိတ္ထာရိယမာနာ အနန္တာ အပရိမာဏာ ဟောန္တိ၊ [နိဂုံးကို ပြလိုရှိစေ၀ စသည်ကို၊] ဧ၀-ဤသိုလျှင်၊ ဧတေ ဝိဘင်ပွကရဏ-ဤဝိဘင်းကျမ်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော-အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌတ္တိသ မတ္တဘာဝေါရဲ-၃၅ ပါး အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဘာဏ်ဝါရရှိ၏၊ ပန-ကား၊ ဝိတ္ထာရတော အနန္တ အပရိမာဏ် ဟောတိ။

သောကြောင့် တထာသည် "အနကမနုဿ"နိပါတ်တည်း၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂ၏-သည်၊ ဒွိမတ္တဘာဝေါရော-ရှိသည်၊ ဟောတိ ယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထာ -ထိုအတူ၊ သမ္ဘဝိဘင်္ဂ၏-သည်၊ ဒွိမတ္တဘာဝေါရော-ရှိ၏၊ ဤသို့ပေးလျှင် တထာသည်"ဥပမေယျဓောတက" နိပါတ်တည်း၊ ဤ ဥပမေယျ ဓောတက နိပါတ်ကိုပင် ဥပမာနိဂုံးဟုလည်း သုံးနှုန်းကြသေး၏။

တဒနန္တရံ- ထို ဝိဘင်းကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဒေသိတ-သည်) ဓာတုကထာ ပကရဏဟုမ- ဓာတုကထာကျမ်းမည်၏၊ တဲ-ထိုဓာတုကထာကျမ်းကို၊ သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာ-သင်္ဂဟာ အသင်္ဂဟာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဗေဒါဗွယုတ္တေန သင်္ဂဟိတ အသင်္ဂဟိတ-ဝိပွယုတ္တေန သင်္ဂဟိတ အသင်္ဂဟိတပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣဒေါ-ဤသို့၊ စုဒ္ဒသဝိဓေန- ၁၄ ပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အနက်အကျယ်ကို ဓာတုကထာအကောက်၌ ကြည့်ပါ၊] တဲ-ထို ဓာတုကထာ ကျမ်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတောဝ အတိရေကဆဘာဏဝါရ မတ္တံ- ဝိတ္ထာရိမာနံပန အနန္တ အပရိမာဏ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ-ထို ဓာတုကထာကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဒေသိတာ-သည်၊) ပုဂ္ဂလ ပညတ္တိနာမ-ပုဂ္ဂလပညတ္တိကျမ်းမည်၏၊ [ဤ၌ ပဏ်ဏာသဒ္ဒါမပါဘဲ အရာဌာန အားလျော်စွာ ကျမ်းဟုပေးနိုင်သည်။] သာ-ထို ပုဂ္ဂလပညတ္တိကျမ်းကို၊ ဓန္ဓပညတ္တိ-ခန္ဓပညတ္တိလည်းကောင်း၊ ဃေပုဂ္ဂလပညတ္တိကျမ်း- ပုဂ္ဂလပညတ္တိကျမ်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဆဒ္ဓိဝေန-အားဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇာ-အပ်ပြီ၊ သာ-ထို ပုဂ္ဂလပညတ္တိကျမ်းသည်၊ ဝါစနာ မဂ္ဂတောဝ အတိရေကပဋ္ဌဘာဏဝါရာ၊ ဝိတ္ထာရိယမာနာ ပန အနန္တာ အပရိမာဏာဝ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ--ထို ပုဂ္ဂလပညတ္တိကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌၊ (ဒေသိတ-သည်၊) ကထာဝတ္ထု ပကရဏဟုမ-ကထာဝတ္ထုကျမ်းမည်၏၊ တဲ-ထို ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို၊ သကဝါဒေ၊ သမောဓာနေတ္တာ- ဝိဘဇ္ဇ၊ တဲ-ထို ကထာဝတ္ထုကျမ်းသည်၊ ဝါစနာ မဂ္ဂတော-ဖြင့်၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ ပေါတ္ထကေ--ပေစာ၌၊ ဝါ-စာအုပ်၌၊ လိခိတ္တ-ရေးအပ်သော ပါဠိကို၊ အဂ္ဂဟေတ္တာ-မယူမူ၍၊ သင်္ဂီတိ အာရောပိတ နယေန- သံဂါယနာသိုတင်အပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဒီဃနိကာယပဗွာဇာဏ-ဒီဃနိကာယ် ပမာဏ ရှိ၏၊ ["ယခုလက်ရှိစာအုပ်၌ ပေယျာလမ္ပြည်၍၊ ရေသားအပ်သော ပါဠိကို မရေတွက် ဘဲ သံဂါယနာတင်ထားအပ်သည့် အတိုင်း ရေတွက်လျှင် ဒီဃနိကာယ် လောက် ရှည်လျားသည်"ဟူလို၊] ဝိတ္ထာရိယမာနံ ပန တာဝတိ သာဒ္ဓေ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ အပ်သည့်အတိုင်း အကျယ် ချဲ့အပ်သော်ကား၊ အနန္တ အပရိမာဏ ဟောတိ။

တဒနန္တရံ-ထို ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌(ဒေသိတ-သည်၊) ယမကနာမ- ယမိုက်ကျမ်းမည်၏၊ တဲ-ထို ယမိုက်ကျမ်းကို မူလယမက-မူလယမိုက် လည်းကောင်း၊ ဝေ၊ ဣဒ္ဓိယ ယမက-ဣဒ္ဓိယမိုက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ ဒသဝိဓေနဝိဘဇ္ဇာ၊ တံ-ထိုယမိုက်ကျမ်းသည်၊ ဝါစနာမဂ္ဂတော-အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူအပ်သောပါဠိတော် အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိသဘာဂဝါရသတ-နှစ်ဆယ် အလွန်ရှိသော ဘာဏဝါရတစ်ရာရှိ၏၊ ဝါ-တစ်ရာနှစ်ဆယ်သော ဘာဏဝါရရှိ၏၊ ဝိတ္ထာရတော ပန အနန္တ အပရိမာဏ ဟောတိ။

တဒန္တန္တ ရဲ-ထိုပ ယမိုက်ကျမ်း၏အခြားမဲ့၌၊ (ဒေသိတံ-သည်၊) မဟာပကရဏ်နာမ- ကြီးစွာသော ကျမ်းမည်၏။ ပဋ္ဌာန်တိပိ-ပဋ္ဌာန်းကျမ်းဟူသော အမည်သည်လည်း၊ တသေဝ-ထိုမဟာပကရဏ်ပင်၊ နာမဲ့-အမည်တည်း။ တံ-ထိုပဋ္ဌာန်းကျမ်းကို၊ ဟေတုပစ္စယော-ဟေတုပစ္စယောလည်းကောင်း၊ ပေ၊ အဝိဂတပစ္စယော-အဝိဂတ ပစ္စယော လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တာဝ-တိုက်ခုက်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ ပစ္စယဝေသန-ပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ စတုဝီသတိ ဝိဓေန- ၂၄ ပါး အပြားအားဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ-ဤအရာ၌၊ ပဋ္ဌာန်-ပဋ္ဌာန်းကို၊ သမာနေတာ့ဓ-တူမျှသည်ကို ပြုထိုက်၏။

ဟိ-ချဉ်ဦးအံ့၊ ကုသလတ္တိကဒဿနော-ကုသလတိက် အစရှိသော တရားတို့သည်၊ ဒွါဒိသတိ ၂၂-ပါ၊သော၊ တိကာနာမ-တိက်တို့မည်၏၊ ဟေတုဓမ္မာ, နဟေတု ဓမ္မာ၊ ပေ၊ သရဏာ ဓမ္မာ, အာရဏာ ဓမ္မာတိ-ဟေတု ဓမ္မာ, နဟေတု ဓမ္မာ ၊ ပေ၊ သရဏာ ဓမ္မာ, အရဏာ ဓမ္မာ ဟူကုန်သော၊ ဣမေ-ဤတရားတို့သည်၊ သတံ-တစ်ရာသော၊ ဒုကာ-ဒုက်တို့မည်၏၊ အပရေပိ-အခြားလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ, အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ၊ ပေ၊ ခေယျာဘာဂိ, အနုပ္ပါဒေဘာဂိတိ-ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဓမ္မာ၊ ပေ၊ အနုပ္ပာဒေဘာဂိ ဟူကုန်သော၊ ဒွါစတ္တာလီသ- ၄၂ ပါ၊သည်၊ သုတ္တန္တိက ဒုကာနာမ-သုတ္တန္တိကဒုက်တို့ မည်၏၊ တေသု-ထိုတိက် ဒုက်တို့တွင်၊ ဒွါဒိသတိ- ၂၂ ပါ၊သော၊ တိကာ-တိက်တို့လည်းကောင်း၊ သတံ-တစ်ရာသော၊ ဒုကာ-ဒုက်တို့သည်းကောင်း၊ ဤတိ-သို့၊ အယံ-ဤတိက်, ဒုက်သည်၊ အာဟစ္စ-ဌာနိကရိုဏ်း တို့ကို ထိခိုက်၍၊ (တစ်နည်း) အာဟစ္စ-အထူးပြု၍၊ [အာ့ဟစ္စကို "ဝိသေသေတ္ဝာ"ဟု ဋီကာကျော်၌ ဖွင့်သည်။] ဘာသိတာ-ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဒိနစစနဘူတာ-ဘုရား စကားတော်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန-သမ္ဗညုဘုရား၏ရှင်သည်၊ ဒေသိတာ-ဟောတော် မူအပ်သော၊ သဗ္ဗန္တံ ပကရဏာနံ-အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့၏၊ မာတိကာနာမ-မာတိကာမည်၏။

အထ-ထိုမှ နောက်၌၊ အပရေ- ၂၂ ပါ၊သော တိက်, တစ်ရာသော ဒုက်တို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဒွါစတ္တာလီသ- ၄၂ ပါ၊သော၊ သုတ္တန္တိကဒုကာ-သုတ္တန္တိက ဒုက်တို့ကို၊ ဝါ-တို့သည်၊ ကုတော-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ၊ ပဘဝါ-စ၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကေန-အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ထပိတာ-ထားအပ်ကုန်သနည်း၊ ကေန-သည်၊ ဒေသိတာ-ဟောအပ်ကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဓမ္မသေနာပတိသာရိ ပုတ္တထေရပွဘဝါ-တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်ဟူသော အစအမှန် ရှိကုန်၏၊ တေနဲ-ထိုတရားစစ်သူကြီး ဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်သည်၊ ထပိတာ- ကုန်ပြီ၊ တေနဲ-သည်၊ ဒေသိတာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။ ["သေနာယ+ ပတိ သေနာပတိ၊ ဓမ္မေန+သေနာပတိ ဓမ္မသေနာပတိ" စသည်ဖြင့် ဂဏ္ဌိ၌ ပြု၏။]

ပန–ဆက်၊ ဣမေ–ဤသုတ္တန္တိကဒုက်တို့ကို၊ ထပေန္တော–ထားတော်မူလသော်၊ ဝါ–ထားတော်မူသော၊ ထေရော–အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်၊ သာမဗ္ဗက္ကသိကေန–မိမိကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်၍ သိတတ်သော၊ အတ္ထနော–မိမိ၏၊ ဥဒေါန–ဥဒါန်ဖြင့်၊ နံ ထပေသိ–ထားတော်မူသည် မဟုတ်ဟန်–အဟုတ်ကား၊ ကေဝုတ္တရိယ–(တစ်ပါးတစ်ပါးသော အင်္ဂါဖြင့် ပိုလွန်သော) အဂ္ဂတ္ထရနိကာယ်၌ လာသော၊ ကေနိပါတဒုကနိပါတ–ကေနိပါတ် ဒုကနိပါတ်ကို၊ သင်္ဂီတိဒသုတ္တရ သုတ္တန္တေ ဟိ–သင်္ဂီတိသုတ် ဒသုတ္တရသုတ်တို့နှင့်၊ သမောဓာနေတွာ–ပေါင်း၍၊ [ရှေးစာအုပ်များ၌ "ကေနိပါတ ဒုကနိပါတ သင်္ဂီတိဒသုတ္တရ သုတ္တန္တေ ဟိ"ဟု တစ်ပုဒ်တည်း ရှိ၏၊ စဉ်းစားပါလေ။] အာဘိဓမ္မိကဏ္ဍေရာနှင့်–အာဘိဓမ္မာကို သင်ယူကုန်သော ထေရ်တို့၏၊ သုတ္တန္တံ–သုတ္တန်သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်၍၊ အကိလမနတ္ထံ–မပင်ပန်းခြင်း အကျိုးငှာ၊ ထပိတာ–ထားအပ်ကုန်ပြီ။

သာမဗ္ဗက္ကသိကေန။　　။ သာမဗ္ဗက္ကသိကာတိ သာမံ + ဥဗ္ဗက္ကသိကာ အတ္တနာယေဝ + ဥဒ္ဓရိတ္တာ + ဂယိတာ–မဟာဝါ, တေရသကဏ်ဋ်ကာ၊ ဤဋီကာဖွင့်အတိုင်း မိမိဉာဏ်ဖြင့် ထုတ်ဖော်၍ ယူအပ်သိအပ်သော ဒေသနာကို "သာမဗ္ဗက္ကသိက ဒေသနာ"ဟု ခေါ်ရကား ဤ၌လည်း မိမိကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်၍ သိတတ်သော ဉာဏ်ကို သာမဗ္ဗက္ကသိက ဉာဏ်ဟု ဆိုသင့်၏၊ ထို့ကြောင့်–"အတ္တနော ဉာဏေန" သည် သာမဗ္ဗက္ကသိကၦ၏ သရုပ်ပြ အဖွင့်တည်းဟု ကြံပါ။

ကေဝုတ္တရိယ်။　　။နောက်၌ "ကေကေနအင်္ဂါတိရေကဝေသနာ"ကို ကြည့်၍ "ကေနေ–တစ်ပါးတစ်ပါးသော အင်္ဂါဖြင့် + ဥတ္တရော – ပိုလွန်သော နိကာယ်တည်း၊ ကေဝုတ္တရော–ကာယ်၊ ကေဝုတ္တရေနှင့် အဂ္ဂုတ္တရသည် သဘောတူပင်တည်း။ [အဂ္ဂတ္တရိရ်ဋီကာ၌ "အင်္ဂေ–ဟိ + ဥတ္တရော အမိကော အဂ္ဂုတ္တရော" ဟု ပြသည်။] ဒုကနိပါတ်သည် ကေနိပါတ်ထက် အင်္ဂါတစ်ပါး ပိုလွန်၏။ တိကနိပါတ်သည် ဒုကနိပါတ်ထက် အင်္ဂါတစ်ပါး ပိုလွန်၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကောဒသနိပါတ်တိုင်အောင် သိပါ၊ ထို့နောက် "ကေဝုတ္တရေ–တစ်ပါးတစ်ပါးသော အင်္ဂါဖြင့် ပိုလွန်သော အဂ္ဂုတ္တရနိကာယ်၌ + အာဂတ–လာသော နိပါတ်တည်း၊ ကေဝုတ္တရိယ"ဟု ဖြစ်၏၊ ဤကမ္မ ကကို ယပြု၊ "ကေနိပါတ ဒုကနိပါတ"၌ စပ်ပါ၊ ဤ နိပါတ်ကိုလည်း "သမောဓာနေတွာ"၌ စပ်ပါ၊ ထိုသမောဓာနေတွာလည်း သဟာဒိယောဂေန္တိ ပုဒ်တည်း။ ["တေန သမောဓာနေတွာ" ဟုသော လာလတ္တံ.ဂါထာပါဒကို ထောက်ပါ၊] ဤစကားစဉ်အရ "ကေဝုတ္တရိယ ပန ကေနိပါတ ဒုကနိပါတ သင်္ဂီတိဒသုတ္တရ သုတ္တန္တေ ဟိ သမောဓာနေတွာ" ဟု ရှိစေသင့်ပါသည်။

ယောနော။　　။"ကေနေ အင်္ဂေန + ဥတ္တရဲ့ အဓိကံ ကေဝုတ္တရံ၊ တံ တေသ္မိ နိကာယေ အတ္ထီတိ ကေဝုတ္တရိ"ဟု အဿတ္ထိအနက်၌ ဤပစ္စည်းသက်–ဟု ယောနော ဆို၏၊ "ကေဝုတ္တရိယံ–ကေဝုတ္တရနိကာယ်၌"ဟုလည်း ပေးကြ၏၊ နိကာယ်ကို အရကောက်ရသော "ကေဝုတ္တရိ"ပုဒ်သည် ဣတ္ထိလိင် ဖြစ်ခဲ့ခင်း၊ ဣတ္ထိလိင် ဆိုပြန်လျှင် ဤကာရကနောင် ဣနိပစ္စည်း သက်ရသည်သာ များ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိသဒ္ဒါနှင့် အနက်ကြပုံကို စဉ်းစားကြပါ၊ ပရိဝါပါဠိတော်၌ "ကေဝုတ္တရိုက"ဟု ခေါ်အပ်သော နယတစ်မျိုးရှိသည်။

ပန-ဆက်၊ တေ ဧတေ - ထို သုတ္တန္တိက ဒုက်တို့ကို၊ ဧကေသ္မိ နိက္ခေပ-ကဏ္ဍေယေ၀-တစ်ခုတည်းသော နိက္ခေပကဏ္ဍ၌ သာလျှင်၊ မတ္တာက-အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါ၀ေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဝိဘဇ္ဇာ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ သေသဋ္ဌာ-နေ သု-နိက္ခေပကဏ္ဍမှ ကြွင်းသော၄ဌာနတို့၌၊ ယာ၀ သ၀ရကဒုကာ-သ၀ရကဒုက်တိုင်အောင်၊ အဘိဝေမ္မာ-အဘိဝမ္မာကို၊ ဝိဘဇ္ဇောဝေဖန်တော်မူအပ်ပြီ။

ပဋ္ဌာန်း၌ တိက်ဒုက်တို့ကို သ၀ရကဒုက်တိုင်အောင် ဝေဖန်ပုံကို ပြလျက် သေသဋ္ဌာ နေသု၊ ပေဝိဘဇ္ဇောဟူသော စကားကို မြဲစေလိုသောကြောင့် "သမ္မာ၊ သမ္မဒ္ဓေနဟိ" စသည်ကို မိန့်။] ဟိ-မှန်၊ သမ္မာသမ္မဒ္ဓေန-သည်၊ အုနလောမပဋ္ဌာနေ-အနလောမပဋ္ဌာန်း၌၊ ဒွါဒသတိ- ၂၂ ပါ၊သော၊ တိဧက-တိက်တို့ကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ တိကပဋ္ဌာန်နာမ-တိကပဋ္ဌာန်းမည်သည်ကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ညွှန်ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ သတ်-တစ်ရာသော၊ ဒုကေ-ဒုက်တို့ကို၊ နိဿာယ-၍၊ ဒုကပဋ္ဌာန်နာမ-ကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ တတောဝ-ထိုဒုကပဋ္ဌာန်းမှ၊ ပရ-နောက်၌၊ ဒွါဒသတိ-သော၊ တိဧက-တို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ဒုကသတေ-ဒုက်တစ်ရာ၌၊ ပဏ္ဍိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဒုကတိကပဋ္ဌာန်နာမ-ဒုကတိက ပဋ္ဌာန်းမည်သည်ကို၊ ဒသသိတ-ပြီ၊ တတောဝ-ထိုဒုကတိကပဋ္ဌာန်းမှ၊ ပရ-၌၊ ဒုကသတ-ဒုက်တစ်ရာကို၊ ဂဟေတွာ-၍၊ ဒွါဒသတိယာ-သော၊ တိဧကသု-တို့၌၊ ပဏ္ဍိပိတွာ-၍၊ တိကဒုကပဋ္ဌာန်နာမ- တိကဒုကပဋ္ဌာန်းမည်သည်ကို၊ ဒသသိတ-ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ပန-ကား၊ တိဧက-တို့ကို၊ တိကေသုယေ-တိက်တို့၌ပင်လျှင်၊ ပဏ္ဍိပိတွာ-၍၊ တိကတိကပဋ္ဌာန်နာမ-ကို၊ ဒသသိတ-ပြီ၊ ဒုကေစ-ဒုက်တို့ကို လည်း၊ ဒုကေသုယေ-ဒုက်တို့၌ပင်၊ ပဏ္ဍိပိတွာ၊ ဒုကဒုကပဋ္ဌာန် နာမ-ကို၊ ဒသသိတ-ပြီ၊ ဧ၀-ဤသို့။

တိက-တိကမည်သော၊ ပဋ္ဌာနဝဂ်ရ-မြတ်သော ပဋ္ဌာန်းလည်းကောင်း၊ ဥတ္တမ-မြတ်သော၊ ဒုက-ဒုကပဋ္ဌာန်းလည်းကောင်း ၊ဒုကတိကဆွေ-ဒုကတိက ပဋ္ဌာန်း လည်းကောင်း၊ တိကဒုကဆွေ-တိကဒုက ပဋ္ဌာန်းလည်းကောင်း၊ တိကတိကဧဝေ-တိကတိကပဋ္ဌာန်း လည်းကောင်း၊ ဒုက ဒကဆွေ - ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း လည်းကောင်း၊

တေပနေတေ။ ။ဤ ပုဒ်ကို ဂဏ္ဌိ၌ အစွဲအမျိုးမျိုး ဖြစ်၏၊ "သော ပနေသော, သာပနေသာ, တေပနေတေ" စသော သမ္ဗန္ဓာမ် ၂-ထပ်ကျော့ပုဒ်တို့သည် ရှေ့ဝါကျ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အနီးစကားကိုသာ စွဲလေရှိ၏၊ ပနသဒ္ဒါလည်း ဥပနျာသဓောတကချည်း များ၏၊ ထို့ကြောင့် တေ တေဖြင့် လွန်ခဲ့ပြီးသော သုတ္တန္တိကဒုတ်ကိုသာ စွဲသင့်သည်၊ "တေ + ဧတေ-ထိုဆိုအပ်ပြီးကုန်သော + ဤ သုတတ္တိက ဒုတ်တို့သည်"ဟုလည်း ပေးနိုင်ပါ၏၊ [အများကားနောက်ပုဒ်အတွက် အနက်မရှိ ကြြ၍ ပေးကြလေသည်။]

ဧကသ္မိ။ ။ပေ၀ိဘဇ္ဇောတိ။ ။သုတ္တန္တိကဒုက်တို့ကို နိက္ခေပကဏ္ဍ တစ်ကဏ္ဍ၌သာ အပြီးရောက်စေပါသည်၊ ဆောက်ဆောက် အတိမဗ္ဗာ ပါဠိတော်၌ ထိုဒုတ်များကို မပြတော့ပါ၊ ဒုနိက္ခေပကဏ္ဍမှ ကြွင်းသော သေသဋ္ဌာန (ပဋ္ဌာန်းတိုင်အောင် အတိမဗ္ဗာပါဠိတော်) တို့၌ကား""ဒုကမာတိကာ၏ အဆုံးသ၀ရကဒုက်တိုင်ရဲ့သာ ဆိုင်ရာ အတိမဗ္ဗာကို အကျယ်ဝေဖန်ပါသည်"ဟူလို။

(ကျတိ-သို့)အနုလောမမှ-အနုလုံ့ခ္ခ၏ ဆ နယာ- ၆ပါးသော နည်းတို့သည်၊သုကန္တိရာ-လွန်စွာနက်နဲကုန်၏၊ ကျတိ-သို့၊ (ဝုတ္တံ-ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်တော် မူအပ်ပြီ။)

ပစ္စနီယ ပဋ္ဌာနေပိ-ပစ္စနီယ ပဋ္ဌာန်း၌လည်း၊ ဒွါဝိသတိ-သော၊ တိကေ-တို့ကို၊ နိသဿယ-၍၊ တိကပဋ္ဌာန်နှာမ-ကို၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပြီ) ၊ပေ၊ ဒုကဒုက ပဋ္ဌာန်နှာမ-ကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ ကျတိ-ဤသို့၊ ပစ္စနီယေပိ-ပစ္စနီယ၌လည်း၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ နယေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ပဋ္ဌာန်-ကို၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ တိကဠ၊ပေ၊သုကန္တိရာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

တတော-ထို ပစ္စနီယပဋ္ဌာန်းမှ၊ပရံ, အနုလောမ ပစ္စယေပိ-၌လည်း၊ ဧတေနေဝ ဥပါယေန-ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဆ-ကုန်သော၊ နယာ-တို့ကို၊ ဒသိတာ-ပြတော် မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တိကဠ ပဋ္ဌာန၀ဏ်၊ပေ၊သုကန္တိရာတိ-ဟူ၍၊ (အာစရိယော-အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊) အာဟ-ပြီ။

တဒနန္တရံ-ထိုအနုလောမ ပစ္စနီယ၏ အခြားမဲ့၌၊ ပစ္စနီယာနုလောမေပိ-၌လည်း၊ ဆဟိ-ကုန်သော၊ ဧတေဟေ၀နယေဟိ-တို့ဖြင့်သာလျှင်၊နိဒ္ဒိဋ္ဌ-ပြီ၊ တေန-ကြောင့်၊ တိကဠ၊ပေ၊သုကန္တိရာတိ-ဟူ၍၊ (အာစရိယော) အာဟ-ပြီ။

ဓ၀-ဤသို့လျှင်၊ အနုလောမေ-အနုလုံ့ခ္ခ၏ ဆ- ၆ ပါးကုန်သော၊ ပဋ္ဌာနာနိ-ပဋ္ဌာန်းတို့လည်းကောင်း၊ ပဋိလောမေ-ပဋိလုံ့ခ္ခ၏ ဆ - ကုန်သော၊ (ပဋ္ဌာနာနိ-တို့လည်းကောင်း၊) အနုလောမပစ္စနီယေ-၌၊ ဆ(ပဋ္ဌာနာနိ-တို့လည်းကောင်း၊) ပစ္စနီယာ နုလောမေ-၌၊ ဆပဋ္ဌာနာနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ကျတိ-သို့၊ [ကျတိ-တစ်လုံးကျေ၊ စတုဝီသတိ သမ္မန္ဓ ပဋ္ဌာန သမောဓာန်- ၂၄ ပါးသော သမန္ဓပဋ္ဌာန်းတို့ကို ပေါင်းစုရာ ဖြစ်သော၊ ကျဒံ ပဋ္ဌာန်- ဤ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းသည်၊ မဟာပဟကရဏ်နှာမ-မဟာပဟကရဏ မည်၏။

၄။ သာဂရစိန္ဓာကို ပြခန်း

[ပါဠိသန္ဓိဝေသကို ပြပြီး၍ အဘိဓမ္မာ၏ နက်နဲပုံကို ထင်ရှားစေခြင်းငှာ သံသာရ သာဂရ စသော သာဂရတို့နှင့်တကွ နယသာဂရကို ပြလိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် "ကျဒါနိ" စသည်ကို မိန့်၊ ယခု ပြအပ်လတ္တံ့သော သာဂရ ၄ပါး တို့တွင် နယသာဂရသာ လိုရင်းဖြစ်သည်။] ကျဒါနိ-ပါဠိသန္ဓိဝေသကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ကျမေဿ အဘိဓမ္မေသ-ဤ အဘိဓမ္မာ၏၊ ဂမ္ဘီရဘာ၀ဝိဘာနနတ္ထံ-နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ သံသာရသာဂရော-သံသာရ သာဂရလည်းကောင်း၊ ဧလသာဂရော-လည်းကောင်း၊ နယသာဂရော-လည်းကောင်း၊ ဉာဏသာဂရော-ဉာဏသာဂရလည်းကောင်း။ ကျတိ-သို့၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊

သာဂရာ–သာဂရတို့ကို၊ ဝေဒိဠ္လတမ္ဘာ–သိထိုက်ကုန်၏၊ တတ္ထ–ထို ၄ ပါးသော သာဂရတို့တွင်၊ သံသာရသာဂရနှာမ–သံသာရသာဂရမည်သည်၊ (“သံသာရဂဋ္ဌ”ဌ် တုလျက်, လိပ်တ်စပ်၊) ခန္ဓာနဋ္ဌ–ပေါပဂ္ဂစ္ဆတိတိ–ဟူ၍၊ ဒေ၀–သို့, ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်သော၊ သံသာရ၀ဋ္ဋ၊ သံသာရ၀ဋ္ဋတည်း။ [ခန္ဓာနဋ္ဌ–ခန္ဓာတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဓာတု အာယတနာနစ ([ဓာတု အာယတနာနစ)၊) ဓာတ်, အာယတနတို့လည်းကောင်း၊(နံ၌ ဆန်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ချေထားသည်၊) အဗ္ဘာ၌ဆို–အဆက်မပြတ်၊ ဝတ္တမာနာ–ဖြစ်သော၊ ပဋိပါဋိ–အစဉ်ကို၊ သံသရောတိ–သံသာရဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ–အပ်၏။

ပန–ဆက်၊ သွာယ (သော+အယ်) သံသာရသာဂရော–ထို သံသာရသာဂရသည်၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဣမေသဲ သတ္တာနံ+ဤ သတ္တ၀ါတို့၏၊ ဥပ္ပတ္တိယာ–ဖြစ်ခြင်း၏၊ ပုရိမာ–ရှေး၌ ဖြစ်သော၊ ကောဋိ–အစွန်းအစ, အပိုင်းအခြားသည်၊ နု ပညာယတိ–မထင်ရှား၊ (တစ်နည်း) ကောဋိ–ကို၊ နု ပညာယတိ–အပြားအားဖြင့် မသိအပ် မသိနိုင်၊ ဟိ–မှန်၊ (မထင်ရှား ဟုသော စကားသည် မှန်၏။) ဇတ္တေကာနံ–ဤမြတ်ဘုရား၏ရှေ့ဦ ရှိကုန်သော၊ ဝ၀ယ သတာနံ၀ါ–အနှစ်အရာတို့၏ လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဇတ္တေကာနံ ဝ၀ယသတာနံ၀ါ–အနှစ်ရာပေါင်း ဤမြတ်လောက်တို့၏ လည်းကောင်း၊ (ဇတ္တေကာနံကို နောက်ပုဒ်တို့၌ လိုက်ဝေ။) ဇတ္တေကာနံ–ကုန်သော၊ ဝ၀ယသဟသာနံ၀ါ–အနှစ်အထောင် တို့၏လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဇတ္တေကာနံ ဝ၀ယသဟသာနံ၀ါ – အနှစ်ထောင်ပေါင်း ဤမြတ်လောက်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဇတ္တေကာနံ–ကုန်သော၊ ဝ၀ယ သတသဟသာနံ၀ါ– အနှစ်အသိန်းတို့၏ လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဇတ္တေကာနံ ဝ၀ယ သတသဟသာနံ၀ါ–အနှစ်သိန်းပေါင်း ဤမြတ်လောက်တို့၏ လည်းကောင်း၊ ဇတ္တေကာနံ–ကုန်သော၊ ကပ္ပသတာနံ ၀ါ–ကမ္ဘာအရာတို့၏ လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဇတ္တေကာနံ ကပ္ပသတာနံ၀ါ–ကမ္ဘာရာပေါင်း ဤမြတ်လောက်

သံသရသာဂရော။ ။သာဂရေဟိ နိဗ္ဗတ္တော သာဂရော”အရ သာဂရမင်းသားတို့ ဖြစ်စေအပ် တူးအပ်သောကြောင့် ဆားငံသမုဒ္ဒရာရေကို လောကီကျမ်းဆရာတို့က သာဂရဟု ခေါ်ဆိုကြသတတ်၊ ထိုသမုဒ္ဒရာရေကဲ့သို့ အပ္ပမေယျအနန္တ ဖြစ်သော သံသရာကိုလည်း “သာဂရော ဝိယာတိ သာဂရော”ဟု ဥပမာတမ္ဘိတ်ပြု၍“သာဂရ”ဟု ခေါ်ရသည်၊ သာဂရဟုဒ်ကိုကား သဟ+ဂရေနေ ယော ဝတ္တတိတိ သာဂရော–မွေးဖွားစဉ်က အသိပ်နှင့်ကကျ မွေးဖွားလာသောကြောင့် ထိုမင်းသားကို “သာဂရ”ဟု ခေါ်သတတ်၊ သံသရဏ–ခန္ဓာ ဓာတ် အာယတနတို့၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်း၊ သံသာရော–ခြင်း၊ သံဝုတ္တ သရဓာတ်၊ သံသည် သမ္မနုအနက်ဟော၊ သရဓာတ်သည် ဂတိဒီအနက်ဟော။

သ္မာယံပေ၊ **အနုမတ္ဂါ**ဝ။ ။သ္မာယံကို ရှေ့ဝါကျ၌ သံသာရသာဂရောကို ပြန်၍ စွဲနိုင်၏၊ ခွဲရိုးထုံးစံလည်းရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဣမိနာ ပန နယေန “သံသာရသာဂရော”ဟု စာအုပ်များ၌ရှိရာ၀ယ်“သံသာရသာဂရော”ဗိုလည်းဟုထင်သည်၊ ထိုသ္မာယံကိုလည်း အနုမတ္ဂါ၌ လှမ်းစပ်၊ သ္မာယံ နောက်က “ယ ဘဂ္ဂ”၏ နှယ်မှာ “အတပဒ္ဓာသမာဓိ” တိုင်ရဲသာတည်း၊ ထိုယသ္မာကို

တို့၏လည်းကောင်း၊ ဇွေကာနံ, ကပ္ပသဟသာနံ၀ါ–ကမ္မာအထောင်တို့၏ လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဇွေကာနံ ကပ္ပသဟသာနံ၀ါ–ကမ္မာထောင်ပေါင်း ဤမျှလောက်တို့၏လည်းကောင်း၊ ဇွေကာနံ,ကပ္ပသတသဟသာနံ ၀ါ–ကမ္မာအသိန်းတို့၏ လည်းကော်ကင်း၊ (တစ်နည်း) ဇွေကာနံ, ကပ္ပသတသဟသာနံ၀ါ–ကမ္မာ သိန်းပေါင်း ဤမျှလောက်တို့၏လည်းကောင်း၊ မတ္တကေ–အထက်၌၊ ၀ါ–အထက် တုန်းက၊ သတ္တာ–သတ္တ၀ါတို့သည်၊ ဥပ္ပန္နာ–စ၍ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တတောမေ–ထိုမျှလောက် သောနှစ်, ထိုမျှလောက်သော ,ကမ္မာမှ၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊၀ါ–ရှေးတုန်းက၊ သတ္တာ–တို့သည်၊)နာဟေသုံ (နှ အဟေသုံ)–မဖြစ်ခဲ့ဖူးကုန်၊ ဣတိ၀ါ–ဤသို့လည်းကောင်း၊ အသုကဿနာမ ရညော–ထိုမည်သော မင်း၏၊ ကာလေ–လက်ထပ်၌၊ (သတ္တာ–တို့သည်၊) ဥပ္ပန္နာ၊ အသုကဿ ဗုဒ္ဓဿ–ထိုမည်သော ဘုရား၏၊ ကာလေ– လက်ထက် တော်၌၊ (သတ္တာ) ဥပ္ပန္နာ၊ တတောထိုမည်သော မင်း, ထိုမည်သော ဘုရား၏ လက်ထက်မှ၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ ၀ါ–က၊ (သတ္တာ) နာဟေသုံ၊ ဣတိ၀ါ–ဤသို့လည်းကောင်း၊ အယံ ပရိဏ္ဍေဒေါ–ဤ အပိုင်းအခြားသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ။

ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဣတောဤသောမင်း ဤမည်သော ဘုရားရှင်မှ၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ အဝိဇ္ဇာ–အဝိဇ္ဇာသည်၊ နာဟောသိ(နှ+အဟောသိ)=မဖြစ်ခဲ့ဖူးသေး၊ အထပစ္စာ–ထိုမှနောက်၌၊ သမဘိ–စ၍ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အဝိဇ္ဇာယ–၏၊ ပုရိမာ–ရှေး၌ဖြစ်သော၊ ကောဋိ–သည်၊ နှ ပညာယတိ (တစ်နည်း) ကောဋိ–ကို၊ နှ ပညာယတိ၊ (ဣတိ–ထိုကြောင့်, ဣတိတစ်လုံး:အကျေကြ)၊ ဣမိနာနယေန–ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်, အနုမတဂ္ဂေါ၀–သိအပ်သော အစအဖျားပိုင်းအခြား မရှိသည်သာ ၊ ၀ါ မသိအပ်သော အပိုင်းအခြားရှိသည်သာ၊ (တစ်နည်း)အနုမတဂ္ဂါ၀(အနု+အမတဂ္ဂေါ၀) နှစ် ရာထောင်လောက်, ဥဿာ(ဖြင့်လျှောက်လည်း, မဖောက်မပြန်, ဇေက် မသိအပ်သော အစအပိုင်းအခြားရှိသည်သာ၊ ၀ါ–နှစ်ရာထောင်လောက်, ဥဿာ(ဖြင့်လျှောက်လည်း, မဖောက်မပြန်, ဇေက်သိအပ်သော အစအပိုင်းအခြား မရှိသည်သာ။

"ကောဋိ နပညာယတိ"၌ စပ်၊ "ဣတောကနံ ဟိပေါအယ ပရိဏ္ဍေဒေါ နတ္ထိ"ကား ပုရိမာကောဋိ နှ ပညာယတိ၏ ၁၌ဝါကျဖြစ်သောကြောင့် လိုရင်း မဟုတ်၊ သမဘဝိတို့၌ ဣတိ ကိုလည်း "ဣတိ(တသ္မာ)" နိယမဟေတုဣတ္ထ ဆိုရသည်၊ "ဣမိနာ ပနနှ"၌ ပ သဒ္ဒါသည် သ္ဘာ၀ထုန်းက ရေးဂါဝါကျနှင့်ဆက်သွယ်သော ဥပနျာသ ဓောတကတည်း၊ "ယသ္မာ,ပေါသမဘဝိ"တွင်လည်း "ဣဃသော ;ဆေးအယ်ရိဏ္ဍေဒေါ နတ္ထိ"သည် သတ္တာ၏၊ အစမရှိပုံကိုပြေ;သာ ပဂုဏသဒ္ဒါ၁နှ စကားတည်း၊ "ပုရိမာ;ပေါအထပစ္ဆာ သမဘဝိ"သည် အဝိဇ္ဇာဟူသော တရား၏အစမရှိပုံကိုပြသော ဓမ္မာဓိဌာန် စကားတည်း။

အနုမတဂ္ဂေါ၀။ ။"အညာတဂ္ဂေါ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "အညတ"ဟု ဖွင့်ပြခြင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် "မညတေတိ မဟော၊ ဟောယေ အမတော" ဟု (အ) အနက်မရှိ ဝဏ္ဏာ၀ဝုတ္တိ ကမ္မဓာရည်းကြ၊ ထိုနောက်မှ "အမတော + အဂ္ဂေါ အမတဂ္ဂေါ–သိအပ်သော အပိုင်းအခြား၊

[သာဂရ ၄ မျိုးကို- အကျဉ်းချုပ်ပေါင်းပြီးနောက် တစ်ပါးပြီး တစ်ပါး အကျယ် ချဲ့ရာဝယ် နောက်ပက္ခကို ပက္ခန္ဓရဟု မှတ်ပါ၊ ပေါင်းပြီး စိတ်ပြ, နောက်ပက္ခ, ယုဂြ ပက္ခန္ဓာ။] ပန်-ကား၊ (သံသာရသာဂရမှ တစ်ပါး ဇလသာဂရကား)၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ- မဟာသမုဒ္ဒရာကို၊ ဇလသာဂရနှာမတိ-ဇလသာဂရမည်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘော-သိထိုက်၏၊ သော-ထို မဟာသမုဒ္ဒရာသည်၊ စတုရာသီတိ ယောဇနသဟဿဂမ္ဘီရော-ယူဇနာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်အနက်ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို မဟာသမုဒ္ဒရာ၌၊ ဥဒကသ-ရေ၏၊ (ပမာဏနှာမ၌ စပ်၊) အာဌကသတေဟိဝါ-ပြည်ပေါင်းအရာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အာဌကသဟဿေဟိဝါ-ပြည်ပေါင်းအထောင်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အာဌကသတသဟဿေဟိဝါ-ပြည်ပေါင်းအသိန်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပမာဏနှာမ-ရှိုင်းယှဉ်ကြောင်း အတိုင်းအရှည် မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အထခေါ-စင်စစ်ကား၊ အသေ၊ ယျော-မရေတွက်အပ် မရေတွက်နိုင်သော၊ အပ္ပမေယျော-မနှိုင်းယှဉ်အပ် မနှိုင်းယှဉ် နိုင်သော၊ မဟာဥဒကက္ခန္ဓောတ္တေ-ကြီးစွာသော ရေအစုဟူ၍သာ၊ သခ်ျ-ခေါ်ဝေါ် အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏၊ အယ-ဤ သမုဒ္ဒရာသည်၊ ဇလသာဂရောနှာမ-ဇလသာဂရမည်၏။

နတ္ထိ+အမတဂ္ဂေါ ယယာတိ အနမတဂေါ-ဟု ပြု၊ သိအပ်သော အစအဖိုင်းအခြား-မရှိသော သံသရာ၊ "အဘိ ကောဠာသကောဒ္ဓိသု"စသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် အဂ္ဂသဒ္ဒါသည် အာဒီအနက်ဟောဟု ဆိုကြ၏၊ သို့သော် "ပုရိမာ ကောဋိနပညာယတိ" ကို ထောက်လျှင် ကောဋိအနက်သာ ဖြစ်သင့်သည်[“န+အမတော အနမတော။ အနမတော+အဂ္ဂေါ”ဟု ပြုလျှင် “မသိအပ်သော အစအဖိုင်းအခြား ရှိသော သံသရာ”ဟု အနက်ဖြစ်၏။

တစ်နည်း။ ။“အန+အမဂ္ဂတ”ဟု ဗုဒ္ဓိဖြတ်၍ “န+မတော အမတော၊ အမတော+အဂ္ဂေါ ယယာတိ အမတဂ္ဂေါ၊ အနုဂန္ဓာ (အနုစ်တစ်ရာ အနုစ်တစ်ထောင် စသည်ဟု ဥာဏ်ဖြင့် အစဉ်လိုက်၍) အမတဂ္ဂေါ-မသိအပ်သော အစအဖိုင်းအခြားရှိသော (သိအပ်သော အစအဖိုင်း အခြား မရှိသော) သံသရာတည်း၊ အနမတဂ္ဂေါ ဤနှည်း၌ (အ)ကို တဏ္ဍာဟ ကြွေယယ်လို၊ “ဥာဏ်ဖြင့် အနုစ်တစ်ရာ အနုစ်တစ်ထောင်စသည်ဖြင့် အစဉ်လိုက်၍ရေတွက်ကြည့်သော်လည်း မသိအပ်သော အစအဖိုင်းအခြားရှိသော သံသရာ”ဟူ၏လို။ [အနမတဂ္ဂေါတို အနမတဂ္ဂေါ၊ ဝယသတံ ဝယသဟသေ ဥာဏေန အနုဂန္ဓပိ အမတဂ္ဂေါ အဝိဒိတဂ္ဂေါ၊ နာသေ သဗ္ဗာ လုလောဝါ ဣတ္ထောဝါ အဂ္ဂ ဇာနိတုံ၊ အပမိစ္ဆိန္နပုဗ္ဗာပရကောဋိ-နိဒါနဝဂ္ဂ, အနမတဂ္ဂသံယုတ် အဌကထာ။]

မှတ်ချက်။ ။ဤအဌကထာအလို သံသရာ၏ နောက် အဆုံးအဖိုင်းအခြားကိုယါ အဂ္ဂသဒ္ဒါက ဟောသောကြောင့် အဂ္ဂသဒ္ဒါသည် အာဒီအနက်ဟာ မဟုတ်, ကောဋိအနက်ဟာ ဖြစ်ကြောင်း သာ၍ ထင်ရှားပြန်သည်၊ ဤအဌကထာ၌ သံသရာတစ်ရပ်လုံး၏ နောက်အဆုံးလည်း မရှိဟုသာ ဆိုအံ၊ သတ္တဝါ တစ်ယောက်၏နောက်အဆုံး မရှိဟု မဆို၊ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါ တစ်ယောက်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလျှင် ဆုံးတော့၏၊ မဂ်ကို လုံးလုံးရရနိုင်သော သတ္တဝါတို့အတွက်ကား နောက်အဆုံးလည်း မရှိပင်တည်း။

နယသာဂရော-နယသာဂရဟူသည်၊ ကတမော-အဘယ်နည်း၊ (တစ်နည်း) ကတမော-အဘယ်သာဂရသည်၊ နယသာဂရော-နယသာဂရမည်သနည်း၊ ဓာတုဝိဒုက-ပိဋကတ် ၃ပုံဟူသော၊ ဗဟုဇနစ်-ဘုရားစကားတော်သည်၊ (နယသာဂရော-နယသာဂရ မည်၏။) ဟိ-ချဲ့၊ ဒေဝိ- ၂ ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တန္တိယော-ပါဠိတော်တို့ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တာန်-ဆင်ခြင်ကြကုန်သော၊ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာန်-သဒ္ဓါနင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ပသာဒ ဗဟုလာန်-များသော ကြည်လိုခြင်းရှိကြကုန်သော၊ ဉာဏဗဟုလာန်-လွန်ကဲသော ဉာဏ် ရှိကြကုန်သော၊(ထက်မြက်သောဉာဏ် ရှိကြကုန်သော။) ကုလပုတ္တာန်-အမျိုးသားတို့၏ ([ဇာတိကုလပုတ္တ အာစာရကုလပုတ္တ ၂ မျိုးတွင် အာစာရကုလပုတ္တ ကိုရည်ရွယ် သည်။) အနန္တ-အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိသော၊ ပိတိသောမနသ-ပိတိသောမနဿသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ကတမာ (တန္တိယော)-အဘယ်ပါဠိတော်တို့ကို၊(ပစ္စဝေက္ခန္တာန် သဒ္ဓါသမ္ပန္နာန် ပသာဒဗဟုလာန် ဉာဏဗဟုလာန် ကုလပုတ္တာန် အနန္တ ပိတိသောမနသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သနည်း။) ဝိနယဉ္စ-ဝိနည်းပိဋကတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မဉ္စ-အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ပစ္စဝေက္ခန္တာန်ဟေပေါ်ပိတိသောမနသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။)

ဟိ-ချဲ့၊ ဝိနယဓရဿကျူးနှ-ဝိနည်းကို ဆောင်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏၊ (ပိတိသောမနသ်ဌ် စပ်၊) ဝါ-တို့သည်၊(ပစ္စဝေက္ခန္တာန်ဌ်စပ်၊) ဝိနယတန္တိ-ဝိနည်းပါဠိတော်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တာန်-ဆင်ခြင်ကုန်လေသော်၊ ဒေါသာနုရွပ်-အပြစ် အားလျော်စွာ၊ သိက္ခာပဒပညပနံနာမ-သိက္ခာ ပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူခြင်းမည်သည်၊ [ဤမှ နောက်ဌ် "ဣမသ္မိံ ဒေါသေ၊ပေ၊သိက္ခာပဒ ပညပနံ"ဟု စကား၊ထပ်၏၊ ရှေးဆရာတို့ကား ရှေ့စကား၊ကို ထပ်၍ ဖွင့်သည်ဟု ဆိုကြ၏၊ ထိုကြောင့် ရှေးဆရာတို့ အလိုအတိုင်း အနက်ပေးပါ။] ဣမသ္မိံ ဒေါသေ- ဤအပြစ်ကြောင့်၊ ဣမသ္မိံ ဝိတိက္ကမေ-ဤ လွန်ကျူးခြင်းကြောင့်၊ ဣဒံနာမ-ဤမည်သော သိက္ခာပုဒ်သည်၊ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ သိက္ခာပဒပညပနံ-သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း သည်၊ အညေသံ-ဘုရားရှင်မှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အပိသယော-အရာမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓါနမေဝ-ဘုရားရှင်တို့၏ သာလျှင်၊ ဝိသယော-အရာတော်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ (ပစ္စဝေက္ခန္တာန်-ဆင်ခြင်ကုန်သော်လည်း ကောင်း၊) ဥတ္တရိမနုဿမမ္မပေယျာလ-ဥတ္တရိမနုဿမမ္မပေယျာလကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တာ-သော်လည်းကောင်း၊ နိုလပေယျာလ-ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တာန်-သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗရိတ္တာ

ပေယျာလ။　။ပိယတော-စောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ပေယျ-စောင့်ရှောက်ခြင်း။ [ပါဓာတ်+ဏျ။] ပေယျ-အကျယ်စကားကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကို၊ အလ-စွမ်းနိုင်သော အကျည်းစကား၊တည်း၊ ပေယျာလ-လား၊ ဣတ္တိဒ်ဌကား "ပေယျ ဝိတ္တာရဝစနေ အလ၊ ပါတ့်ဝါ ရုက္ခိတုံ ဝိတ္ထာရေတုံဝါ အလ်ပေယျာလ" ဟု ပြုလေ၏။ ["ပေယျာလ"ပုဒ်ကို ကြည့်၍ ယနေ့အခါဌ် အပြည့်အစုံ အကျယ် မသုံးလိုရာဝယ် "ပေ"ဟု လည်းကောင်း၊ "လ"ဟု လည်းကောင်း "ပ"ဟုလည်းကောင်း သုံးစွဲ ကြသည်။]

ေပယ်ာလ-ကို၊ ပစ္စေဂ္ဃန္တာန်-သော်လည်းကောင်း၊ အနန္တ ပိတိသောမနသ် ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။ [ဤတွင် ဝိနယတ္ထ၏ အကျယ်ပြီး၏။]

[အဘိမမ္ဗဋ္ဌ၏ အကျယ်ကို ပြလို၍ အာဘိမမ္ဘိက ဘိကျူးနှမ်မ အစရှိသော့ပါဠိကို မိန်း။]အာဘိမမ္ဘိက ဘိကျူးနှမ်-အာဘိမမ္ဘဆောင် ရဟန်းတို့၏လည်း၊ (ပိတိသောမနသ်၌ စပ်၊) ၀၊-တို့သည်လည်း၊ (ပစ္စေဂ္ဃန္တာနန်၌ စပ်၊) ခန္ဓန္တ ရဲ-ခန္ဓာတို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားပုံကိုလည်းကောင်း၊ ၀၊-ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊အာယတနန္တ ရဲ-အာယတနတို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားပုံကိုလည်းကောင်း၊၀၊-အာယတနကိုလည်းကောင်း၊ ဓာတ္တန္တ ရဲ-ဓာတ်တို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားပုံကိုလည်းကောင်း၊ ၀၊-ဓာတ်ကို လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒြိယန္တ ရဲ-ဣန္ဒြေတို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားပုံကိုလည်းကောင်း၊ ၀၊-ဣန္ဒြေကိုလည်းကောင်း၊ ဗလဗောဇ္ဈင်-ကမ္မဗိပါကန္တ ရဲ-ဗိုလ်တို့၏ မတူထူးခြား ကွဲပြားပုံ,ဗောဇ္ဈင်တို့၏ မတူထူးခြား;ကွဲပြားပုံ,ကံတို့၏ မတူထူးခြား;ကွဲပြားပုံ, ဝိပါက်တို့၏ မတူထူခြား ကွဲပြားပုံကို လည်းကောင်း၊ ၀၊-ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, ကံ, ဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပါရူပဝိရေဠေ-ရုပ်နှာမ် ၂ ပါ:ကို ပိုင်းခြားတတ်သော၊ သဏ္ဌသုခုမစမ္ဘ-သိမ်မွေ့, နူးညံ့သောတရားကို၊ ဂဂနတလေ-ကောင်းကင်အပြင်၌၌, တာရကရူပါနိ-ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့ကို၊ [ရူပသဒ္ဒါအပေါင်းအနက်ဟော၊] ဂဏ္ဍ ဇ္ဇေ့ဘဝိယ-သိမ်းယူသကဲ့သို့၊ [တစ်နည်း"ဂဏေဇ္ဇေ့ဘဝိယ-ရေတွက်သကဲ့သို့"ဟု ရှိလျှင်ကောင်းမည် ထင်သည်။ ဤကြယ်တစ်စုကား ဖျောက်ဆိပ်ကြယ်, ဤကြယ်တစ်စုကား မောင်ရင်ဆိုင်းထမ်း, ဤကြယ်ကား သောကြာကြယ် စသည်ဖြင့် ရေတွက်သကဲ့သို့ ဟူလို။] ရူပါရူပမမ္မေ-ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကို၊ ပဒ့ဓ ပဒ့ဓ-တစ်ပိုင်းစီ တစ်ပိုင်းစီ၊ ကောဋ္ဌာသ ကောဋ္ဌာသ-တစ်ခုစီတစ်ခုစီ၊ကတွာ-ပြု၍၊ဝိဘဇေ့ဇ္ဇာ-ဝေဖန်တော်မူလျက်, နောသတ္ထာ- ၎င်းတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒသေသိ၀တ ပြတော်မူပေပြီတကား၊

ဥတ္တရီ၊ပေယျာလ။ ။ဥတ္တရီမနုသမမ္ဘေဖြင့် မှတ်သား:အပ်သော ပေယျာလသည် ဥတ္တရီမနုသမမ္ဘေပေယျာလ မည်၏၊ [ဥတ္တရီ မနုသမမ္ဘေ+ဥပလက္ခိတ်+ပေယျာလ ဥတ္တရီမနုသမမ္ဘေပေယျာလ-စတုတ္ထပါရာဇိကာပါဠိတော်လာ ပေယျာလကို ယူ၊ နီလပေယျာလဟူသည် သုက္ကဓိသေဋ္ဌ သိက္ခာပုဒ်၌လာသော နီလ ပိတ်စသည်ဖြင့် မှတ်သား:အပ်ပေသော ပေယျာလတည်း၊ သဠေရိတ္ထပေယျာလ ဟူသည် သဠေရိတ္ထသိက္ခာပုဒ်၌လာသော ပေယျာလတည်း၊ ထိုပေယျာလများထားပုံကို ဝိနည်းပါဠိတော်ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်၌ ရှုပါ။

ခန္ဓန္တ ရဲ။ ။ဒိုကာ၌ "ခန္ဓနှာနတ္တ"ဟု လည်းကောင်း "ခန္ဓမေ၀ါ"ဟု လည်းကောင်း ၂-နည်း ဖွင့်၏၊ ထိုတွင် ပထမနည်း၌ အန္တ ရသဒ္ဒါ၏ အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် ဘာသအနက်ကို သိစေ၏၊ ဘာအနှင့် နှာနတ္တကား သဘောကတည်း၊ ခန္ဓာ ၅-ပါ:တို့၏ တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး: မတူထူးခြား:ကွဲပြားခြင်းသည် ခန္ဓန္တ ရ မည်၏၊ ဒုတိယနည်း:ဖြင့်ကား အန္တ ရသဒ္ဒါ အနက်ထူး မရှိ၊ "ခန္ဓမေ ခန္ဓန္တ ရဲ"ဟု ကဗျာ၀ဝုတ္တိ ကမ္မဓာရည်း ဖြစ်ကြောင်းကို သိစေသည်၊ အာယတနန္တ ရဲ စသည်ဌလည်း နှုတ်ကု။

ဣတိ-သို့၊ အဘိဓမ္မတန္တိ-အဘိဓမ္မာပါဠိတော်အစဉ်ကို၊ ပစ္စဝေက္ခန္တာန်-ဆင်ခြင်ကုန်လသော်၊ အနန္တ-သော၊ ပီတိသောမနဿ-သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ အသ-ထို ပီတိသောမနဿ၏၊ ဓဝ-ဤသို့ အနန္တဖြစ်လောက်အောင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတ္တိယာ-ဖြစ်ပုံ၏၊ ဣဒဝတ္ထုပိ-ဤ ဝတ္ထုကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏၊ ကိရ-ချဉ်းအံ့၊ မဟာကတိဂမိယတိသ၁ဘ္ဘာဏ္ဍာရောနာမ-မဟာကတိဂမိယတိသ ဒဘ္ဘ ထေရ်မည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ မဟာဗောဓိ-မဟာဗောဓိကို၊ ဝန္ဒိသာမိ-ရှိခိုးအံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ပရတီရ-သမုဒ္ဒရာ၏ တစ်ဖက်ဖြစ်သော ဓမ္မုဠိပ်ဣမ္ဗုန်းသို့၊ နာဝါယ-လေ့ (သင်္ဘော)ဖြင့်၊ ဂဆ္ဆန္တော-သွားလတ်သော်၊ နာဝါယ-လေ့(သင်္ဘော)၏၊ [နာ၀ါယ သည် ဂဆ္ဆန္တော ဥပရိတလေ ၂ ပုဒ်ကို ၄ဲသော ကာဟောလောကနနည်းတည်း။] ဥပရိတလေ-အထက်အပြင်၌(အထပ်ထပ်၌)နိသိနော-ထိုင်ရပ်ကုပ်၊ မဟာသမုဒ္ဒ-မဟာသမုဒ္ဒရာကို၊ သြလောကေသိကိရ-ကြည့်လိုက်သတတ်၊ အထ-မဟာသမုဒ္ဒရာကို ကြည့်လိုက်ရာ ထိုအခါ၌၊ အသ-ထိုထေရ်၏(စိတ်၌)၊ ;တသ္မိ သမယေ-ထိုအခါ၌၊ [အထနှင့်အနက် တူသောကြောင့် တသ္မိသမယေ ပိုဟန်ကူသည်။] ပရတီရ-ဟိုဘက်ကမ်းသည်၊ နေ၀ပညာယိတ္ထာ-မထင်ရှား၊ သြရိမတီရ-ဤဘက်ကမ်းသည်၊ နပညာယိတ္ထာ-မထင်ရှား၊ ပန-အနွယကာဃ၊ ဌိမဝေဂပ္ပ ဘေဒသမုယဂ္ဂတ ဇလစုဏ္ဏပရိ ကိဏ္ဏာ- လှိုင်းတန်ပိုးအဟုန်ကြောင့် ဖြာလျက် အထက်သို့တက်သော ရေမှုန် ရေဖွေတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ ပသာရိတရတ၀ဋ္ဋ သုမနပုပ္ပသဏ္ဌရ သဒိသော-ဖြန့်အပ်သော ငွေပြား, မြတ်လေးပန်းဖြူ အခင်းနှင့် အလာ၀တူသော၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ ၀-မဟာသမုဒ္ဒရာသည်သာ၊ ပညာယိတ္ထာ-ထင်ရှားပြီ။ [လှိုင်း၏ ပုတ်ခတ်ခြင်းကြောင့်

ဒဿေသိတတ။ ။ငါတို့ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ရှမ်နာမ်တရားတို့ကို ခန္ဓာ ၅-ပါးဖြင့် ခွဲခြား၍ ပြတော်မူသည်မှာ အလွန်အချက်ပိုင်ပါပေသည်၊ ချဉ်းအံ့-ရှမ်တရားတို့ကို "အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ"ဟု ရှသောအခါ တစ်ပေါင်းတည်းရှု၍ ဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်အားလုံးကို ဝိပဿနာ၀ဿဂွိုရန် ခန္ဓာတစ်ပါးပြု၍ - ပြထားတော်မူ၏၊ နာ၀ါတရားတို့တွင်ကား ဝေဒနာသည် သတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌ အလွန်ခွဲလမ်းအပ်သော ဓစားမှတရားတည်း၊ သညာလည်း အမျိုးမျိုးမှတ်သားချိ အမှားကိုလည်း မှတ်သားတတ်သော တရားတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာတစ်ပါးပြ သညာတစ်ပါးကိုလည်း သီးခြား ဝိပဿနာ၀ဿဂွိုရန် တစ်စုစီ ထား၍ခွဲခြားပြတော်မူသည်၊ ကျန်စေတသိက် ၅၀တို့တွင်ကား ဓောနာသည် ပခနေဖြစ်၏၊ ထို့စေတနာကိုပင် "သခါရ"ဟုလည်း ခေါ်၏၊ ဝိပဿနာ၀ဿဂွိုလည်း ဗဟုစရော တရားစုသည် အဲဒီအလမ်းမကြီးလှ၊ ထို့ကြောင့် ထိုစေတသိက် ၅၀ ကို စေတနာ၀ဟုသော သခါရ၀ေါင်းတပ်၍ "သခါရ၀ဟ္ဓနာ"ဟု တစ်စု ပြုလျက် ပြတော်မူ၏၊ စိတ်ဟူသည်လည်း နာ၀ါတရားတို့တွင် အရေးအကြီးဆုံး တရားတစ်ပါးတည်း၊ "မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၀ဓမ္မာ"ကိုကြည့်ပါ၊ ထို့ကြောင့် စိတ်ကိုလည်း ဝိပဿနာဥာဏ်ဖြင့်ရှမ့ိ.ရန် ခန္ဓာတစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် ပြတော်မူသည်၊ ဤသို့အားဖြင့် ရှမ်နာမ် ၂ ပါးကို ခန္ဓာ ၅ပါးပြု၍ ခွဲခြားထားသည်မှာ အလွန် အချက်ပိုင်ပါပေသည်။

ရေတို့၏ အထက္ကသို့ ဖြာလျက်တတ်ခြင်းကို "ဥမိဝေဂပ္ပဘောဒသမယဂ္ဂတ"ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဖြာ၍ တက်သွားသောအခါ ရေတို့သည် အမှန်အဖွဲ့ဖြစ်၍ နေသောကြောင့် "လေစုဏ္ဏ"ဟု ဆိုသည်။ ပဘေဒကို "ကဲ့ပျက်"ဟု ဆိုကြ၏။ ကွဲပျက်ဟူသည်မှာ အစိတ်စိတ် အခြွာခြွာ ဖြာ၍ နာခြင်းပင်တည်း။ သန္ဓရဏ္ဍ သံပုဇွထရဓာတ် အပစ္စည်း။ ထောမိမိ၌ အပ်စပ္စည်းဟု ဆို၏။]

သော-ထိုထေရ်သည်၊ ကိုနခေါ်-အသို့နည်း၊ မဟာသမ္ဒဿ-၏၊ ဥမိဝေဂေါ်-လိုင်းတံပိုးအဟုန်သည်၊ ဗလဝါ နခေါ်-အားရှိလေသလော၊ ဝါ-အားကြီးလေသလော၊ ဥဒါဟု-သို့မဟုတ်၊ စတုဝီသတိဟုဘောဒေ-၂၄ပါးအပြားရှိသော၊ သမ္ဓန္ဓ ပဋ္ဌာနေ-သမ္ဓန္ဓ ပဋ္ဌာန်း၌၊ နယမုခံ-နည်းအဖြက်သည်၊ ဗလဝံနခေါ်-အားရှိလေသလော၊ ဝါ-လော၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တေသိ-စဉ်းစားမိပြီ၊ အထ-စဉ်းစားလိုက်ရာ ထိုအခါ၌၊ အသ-ထိုထေရ်၏၊ (ဗလဝံပတိ၌စပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ပစ္စဝေက္ခန္တသဒ္ဒစပ်၊) မဟာသမုဒ္ဒေ-၌၊ ပရိဏ္ဍေဒေါ-အပိုင်းအခြားသည်၊ ပညာယတိ-ထင်ရှားသေး၏၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ-ဤ မဟာသမုဒ္ဒရာကို၊ ဟေဋ္ဌာ-အောက်၌၊ မဟာပထဝိယာ-မြေကြီးဖြင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နော-ပိုင်းခြားအပ်ပြီ၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အာကာသေန-ကောင်းကင်ဖြင့်၊ (ပရိစ္ဆေ့နော-ပြီ၊) ကေတောာ-တစ်ဖက်၌၊ စက္ကဝါဠ ပဗ္ဗတေန-စက္ကြဝဠာတောင်ဖြင့်၊ (ပရိစ္ဆေ့နော-ပြီ၊) ကေတောာ- တစ်ဖက်၌၊ ဝေလန္ဓေန-ကမ်းဟူသော အပိုင်းအခြားဖြင့်၊ ပရိစ္ဆေ့နော-ပြီ၊ ပန-ကား၊ သမ္ဓန္ဓ ပဋ္ဌာနသ-သမ္ဓန္ဓ ပဋ္ဌာန်း-၏၊ ပရိစ္ဆေဒေါ-သည်၊ နု ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ ဣတိ-သို့၊ သဏ္ဌာသုနမေမ္မ-သိမ်မွေ့နူးညံ့သော ပဋ္ဌာန်းတော်ကို၊ ပစ္ဆဝေဂဏ္ဍန်သ-ဆင်ခြင်လေသော်၊ ဝါ-သော၊ အသ-ထိုထေရ်၏၊ ဗလဝပိတိ-(ဗလဝပိတိ)-အား၊ ရှိသော ပိတိသည်၊ (တစ်နည်း-) ဗလဝ-အားကြီးစွာ၊ ပိတိ-ပိတိသည်၊ ဥပဒ္ဒနာ-ဖြစ်ပြီ၊ သော-ထိုထေရ်သည်၊ ပိတိ-ပိတိကို၊ ဝိဂေ္ဂမေ့ကတွာ-ခွာ၍၊ ဝိပဿနံ-ဝိပဿနာကို၊ ဝမေုတွာ- တိုးပွားစေ၍၊ ယထာ နိသိနော-အကြင်အကြင် ထိုင်လျက်သာလျှင်၊ (ထိုင်မြဲတိုင်းသာလျှင်၊) သဗ္ဗကိလေသေ-

---

ဗလဝ ပိတိ။ ။ဗလဝတိ+ပိတိ ဗလဝပိတိ၊ သမာသ်ရှယ်တွက်၍ "ဗလဝန္တု ပိတိ"ဟု ဖြစ်သောအခါ မောဂ္ဂလ္လာန်သမ္ဘာဂ်ဏ္ဍ ၅၇-သုတ်ဖြင့် နှုတ်ကြိုးပြု၊ ဋ္ဌအနုပန်ကို ဒေ့၍ "ဗလဝပိတိ"ဟု ဖြစ်၏။ ဘာဝဝါစကကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတ်လာလျှင် "ဗလဝံပိတိ"ဟုလည်း ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤအလို ဗလဝပိတိ, ဗလဝံပိတိ ၂ ပုဒ်လုံးပင် သမာသ်ပုဒ်ချည်း ဖြစ်၏၊ "ဗလဝ သုဠ္ဌု စတိတေါ-တိသယေ"ဟူသော အဘိဓာန်အလိုအားဖြင့် အတိသယ အနှက်ဟာ "ဗလဝ"ဋီပါတ်ပုဒ်လည်း ရှိ၏၊ ဤသို့ ယူလျှင်ကား ဗလဝံနှင့် ပိတိသည် သမာသ်လည်း ဖြစ်နိုင်၏, ဝါကျလည်း ဖြစ်နိုင်၏ ၏၊ မူလဋီကာဆရာသည် သမာသ်တွင်း၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာသော ဗလဝံပုဒ်ကို, သို့မဟုတ် နိပါတ်ဖြစ်သော ဗလဝံပုဒ်ကို ရည်ရွယ်၍ "ဗလဝကာ ဥကာရဝေဂေန ပဝတ္တတ္တာ, ဗလဝတော ဥကာရဝေဂယ နိမိတ္တဘာဝတောစ ဗလဝ"ဟု ဖွင့်သည်၊ [အဓိပ္ပါယ်ကို ဋီကာနိသယသ၌ ရှုပါ။]

အလုံးစုံသော ကိလေသာတို့ကို၊ ခေပေတွာ–ကုန်စေ၍၊ အဂ္ဂဖလေ–မြတ်သော ဖိုလ်ဟူသော၊ အရဟတ္တေ–အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ပတိဋ္ဌာယ–တည်၍၊ ဥဒါန်–ဥဒါန်းကို၊ ဥဒါနေသိ–ကျူးရင့်ပြီ၊ (ကိ'–အဘယ်သို့ ကျူးရင့်သနည်း။)

ကဿရဂတ – သိမ်မွေ့နက်နဲ၊ ခက်ခဲထသော၊ (တစ်နည်း)၊ ကဿိရဂတ–

မရုနှင့် မဏိဒီပ။　　။ဓရဏီကာ၌ "ဗလဝံတိ ဗလဝါပိတိ၊ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော ဟေသ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဣတ္ထိလိင်မှ နပုংသကလိင်ပြန်ထားသည်ဟု ဆိုလိုဟန်တူ၏၊ သို့သော် ဗလဝါဟုဆိုသည်ပင် ဣတ္ထိလိင်သာတည်း၊ မဏိဒီပ၌ကား ဝိတိဇာတ်ကို ငုံ၍ ဗလဝံဟု နပုংသကလိင်ဖြင့် မူလဋ္ဌိကာဆိုကြောင်း ကို ဖွင့်သတတ်၊ သို့သော် "ပိတိဇာတ်" ဟု မရှိ၊ ပိတိ"ဟုသာ ရှိသောကြောင့် ထိုစကားလည်း စဉ်းစားဖွယ်သာ။

ဥဒါန်း။　　။ဥဒါနန္တိ ကေနဋ္ဌေန ဥဒါန်း၊ ဥဒါနနဋ္ဌေန၊ ကိမိဒံ ဥဒါနနနာမ၊ ပိတိ ဝေဂေ သမုဋ္ဌေပိတောဝ ဥဒါဟာရော– ဥဒါနဋ္ဌကထာ ဂန္ထာဝမ္ပ၊။ ဆိခြင်သောခွက်သည် ထိုဆီ ကို မိမိခွက်အတွင်း၌ ဆုံအောင် မထားနိုင်လျှင် ဆီသည် လျှံထွက်လာသကဲ့သို့ ပီတိအဟုနိုင်ကြောင့် စိတ်တွင်း၌သာ မတည်ဘဲ အပြင်သို့ ထွက်လာသော စကားသံကို "ဥဒါန်း"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဥဒါန်းသည် တချို့နေရာ၌ စုဏ္ဏိယ, တချို့နေရာ၌ ဂါထာတည်း၊ မှန်၏– "နမော တဿ ဘဂဝတော၊ ဃ၊ ဒ္ဒသ"သည် စုဏ္ဏိယဥဒါန်းတည်း၊ ဤ၌ကား ဂါထာဥဒါန်း ဖြစ်သည်။

ဟုဒ်ကြကြပုံ။　　။"ဥဒ–မောဒ, ကိဠာယ'ဟူသော သဒ္ဒနိတ္တိ ဓာတုမာလာ၌ "ဥဒါန"ကို ပုံစံထုတ်၏၊ "ဥဒတတ်+ယုပစ္စည်း"ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ သိ'လကွန်ဋီကာသစ်လည်း ဤနည်းကို ပင် လိုက်သည်၊ သို့သော် "ဥဒ+ယု"၌ ယုကို အနုပြုလျှင် "ဥဒန" ဟုသာ ဖြစ်ဖွယ် ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌ "ဥဒါနနဋ္ဌေန"ဟူသော ပါဠိကိုကြည့်လျှင် "ဥဒါန" နောင် ယုပစ္စည်း သက်ထားသည်ဟု သိရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဥဒါနတုန်းက ယုပစ္စည်းမဟုတ်ကြောင်းထင်ရှားသည်၊ [တချို့စာ၌ "ဥဒါန ဋ္ဌေန"ဟု ပါ၌ရှိ၏၊ ဥ+အန+ယုပစ္စည်းဖြင့် "ဥဒနနဋ္ဌေန"ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်။]

ထောမနိဒီ။　　။ထောမနိဒီ၌ ထွက်သက်လေကို ဟောသော ဥဒါနပုဒ်ဝယ် "ဥဒ်+အန+ယဉ်"ဟု ဆို၏၊ ပါဠိလို "ဥပဒ္ဒ, အနတတ်, ဏပစ္စည်း" ပင်တည်း၊ ဒီလာ, အာဝုဒ္ဓိပြုချ် "ဥဒါန"ဟု ဖြစ်သည်၊ ထို ထွက်သက်လေကြောင့် ဖြစ်သော အသံကိုလည်း ကာရကဗျာပစာရအားဖြင့် "ဥဒါန"ဟု ခေါ်နိုင်ရကား ဥပဒ္ဒ, အနတတ်ကြမ့ သဘာဝကျသည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် "ဥဒါန– ဝိတိအတွက်, လေဟုနံတက်၍, -ပေါ်ထွက်လာသော ဂါထာစကားကို (စုဏ္ဏိယစကားကို)"ဟု လျှော်သလိုပေးပါ။

ဥဒါနေသိ။　　။သမာနေန္တိ ကဲ့သို့ နာမဓာတ်ကြ၍ ဥဒါန် နောင် ကရဓာတ်၏ အနက်၌ ဣပစ္စည်းသက်၍ "ဥဒါနေ"ဟု ဖြစ်၏၊ ဤပိဘတ်, သ အာဂုံဖြင့် ဥဒါနေသိဟု ပြီးရသည်၊ "ဥဒါနေသိ–ဥဒါန်ပြုပြီ, ဝါ– ကျူးရင့်ပြီ"ဟု ပေး၊ ဤဥဒါနေသိ၌ ဥဒဓာတ်ကြ၍ ရပ်မပြီးနိုင်။

သိမ်မွေ့နက်နဲ, ခက်ခဲသော ဖြစ်ခြင်းရှိထသော၊ သုဒ္ဓဇုန်-အလွန် ခဲယဉ်းစွာ သိအပ်ထသော၊ [သု-(သုဒ္ဓ) အလွန်၊ ဒုဂ်(ဒုကဋ္ဌ)-ခဲယဉ်းသုဖြင့်၊] သမောဝုသမ္ဘဝ-ဟေတုပစ္စည်းစသော အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းကြောင့် ကောင်းစွာဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို၊ သယံ-ကိုယ်တော်တိုင်၊ အဘိညာယ-ထူးကဲလွန်မြတ်သော သမ္ဗုညုတ ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိ၍၊ ယထာနုပုဗ္ဗ-အနုလောမ အစဉ် အကြင်အကြင် အစဉ်အားဖြင့်၊ နိဒိလေန-အကြင်းမရှိသော အားဖြင့်၊ မဟေသိနာ-သည်၊ ဒေသိတံ-ဟောတော်မူအပ် သော သမန္တ ပဋ္ဌာန်းကို၊ (တစ်နည်း) နိဒိလေန-နှလုံးတံသင်း, ခြောင့်ငါးစင်းရှိတော် မမူသော၊ "မဟေသိနာ-သည်၊ ဒေသိတံ-ကို၊ (စက္ခုမြော-မဲသစ်ကျွဲရှိသော ယောဂျားသည်၊) ရူပဂတ-လက်တွင်း၌ ရောက်, ပတ္တမြားကျောက်ကို၊ [ဟတ္ထဂတရူပဟု ဆိုလိုလျက် ဟတ္ထပုဒ်ကျေ, ဂတနှင့် ရူပကိုလည်း ရှေ့နောက်ကွပ်ပြန်စေသည်၊] စက္ခုနာ-ပဂတတိစက္ခုဖြင့်၊ ပဿတိဣဝ-မြင်ရသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊ ယော ဗုဒ္ဓသာဝကော-အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကသည်၊ ပဋိဝေဝေဏန-ပဋိဝေဝေဏာ်ဖြင့်၊ ပဿတိ-မြင်ရ၏၊ သော ဗုဒ္ဓသာဝကောသည်) အဠွော အတ္ထိဒေ-ဤသာသနာတော်ဝယ် ရှိပေသေးသည်သာ၊ ဣတိ-သို့၊ ဥဒါန်-ကို၊ ဥဒါနေသိ-ကျူးရင့်ပြီ။-အယ-ဤသာဂရသည်၊ နယသာဂရောနာမ-နယသာဂရ မည်၏။

ကဏ္ဍိရဂတ်။ ။ဂမ္ဘတော, ဤရုန်ပစ္စည်း, ဂနောင်ဘုဂ်လာ, နှ အနုဗန်နှင့် အုဂ် အနုဗန်တို့.ကို ချေ၊ "ဂဠတိဇလ အတြာတို ဂဠီရဲ"ဟု ထောမနီ ဝိဂုဟပြုသည်။ [အတြ- ဤ နှက်ဝှစ်းသော အရပ်သို့, ဧလ-ရေသည်၊ ဂဠတိ- သွား၏၊] ပဠာန်းကျမ်းကိုကား "ဂဠီရဲ ဝိယာတိ ဂဠီရဲ"ဟုပြု၊ နက်သောအရပ်နှင့်တူသော နက်နဲသော တရားတော်၊ "နက်"ဟူသည် မှာလည်း သာမန်ဘုဏ်ဖြင့် မလွန်းယှဉ်ပီသောကြောင့်တည်း။ ဂဠီရရမဝ ဂဠီရဂတ်၊ ဂတအနက် သီးခြား မရှိ၊ တစ်နည်း-"ဂဠီရာနိ+ဂတာနိ (ဖြစ်ခြင်းတို့သည်)+စေသော သဠီတိ ဂဠီရဂတ်" ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိပြု။]

နိဒိလေန။ ။နိဒိလသဒ္ဒါသည် အကြင်းအကျန်အနက်ကို ဟောဘ၏။ "နိ,ဝတ္ထု+ခိလ ယသ္ဘတိ နိခိလ"ဟု တောမနီ၌ ဝစနတ္ထပြု၏၊ ဆုတ်နစ်သော အကြင်းအကျန်ရှိသော (အကြင်းအကျန်မရှိသော)ဝတ္ထု၊ "နိခိလ သကလ တထာ"အဘိဓာန်၊ ဤအနက်ကို ရည်ရွယ် ၍ မူလဋီကာ၌ "နိခိလလနာတိ နိရုပသေသေန ဒေသိတံ"ဟု ပထမဖွင့်၏။

တစ်နည်း။ ။ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃ, သိက္ခာ ဤလေးဖြာတို့.၌ ယုံမှား သံသယဖြစ်မိမှ ဟူသော ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့.၌ ဒေါသအားကြီးမှု ဤငါးခုကို "စေတောခိလ" ဟု ခေါ်၏။ စေတော ခိလတို ထသ္မာဘဝ် အာပဒ္ဒတိ ဧကောပိတိ စေတောခိလာနိ၊ မြန်မာတို့.က စိတ်နှလုံးဝယ် ခြောင့်တံသင်းနှင့်ကူသောကြောင့် "နှလုံးတံသင်း, ခြောင့်ငါးစင်း"ဟု ခေါ်ကြ သည်၊ "နတ္ထိ+ခိလာနိ+စေသာဟိ နိခိလော"ဟုပြု၊ ဤအနက်ကို ရည်ရွယ်၍ မူလဋီကာ၌ "ပဠခုရလရဟိတေနဝါ"ဟု တစ်နည်း ဖွင့်သည်။

ကတမော-အဘယ် သာဂရသည်၊ ဥဒကသာဂရော-ဥဒကဿာဂရမည်သနည်း၊ သမ္ဗုညုတ ဥဒကံ-သမ္ဗုညုတဥဒကတော်သည်၊ (ဥဒကသာဂရော-ဥဒကသာဂရမည်၏၊) [ဤစာအုပ် များဝယ် သမ္ဗုညုတဥဒကံနေ့ကန်ဦ် ဥဒကသာဂရောနာမဟု တွေ့ရ၏၊ "ကတမော နယသာဂရော၊ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ" ဟူသော ဆိုနိုင်ပြီးကို ထောက်လျှင် ပိုဟန်တူသည်။] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ အယံ-ဤခန္ဓာတော် အာယတနာတို့၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သဿာရသာဂရော နာမ-မည်၏၊ အယံ-ဤသမ္ဗုဒ္ဓရာသည်၊ ဧလသာဂရော နာမ-မည်၏၊ အယံ-ဤတေဝိဇ္ဇက ဗုဒ္ဓဝစနသည်၊ နယသာဂရောမ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အညေန-တစ်ပါးသော ဥဒကဿ-ဖြင့်၊ ဇာနိတုံ-သိခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ သမ္ဗုညုတဥဒကော နေဝ-သမ္ဗုညုတဥဒကဿ-ဖြင့်သာလျှင်၊ ဇာနိတုံ-ငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကောင်း၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္ဗုညုဥဒကော-သည်၊ ဥဒကသာဂရော နာမ-မည်၏၊ စတ္တာသု- ၄ ပါး ကုန်သော၊ ဣမေသု သာဂရေသု-ဤသာဂရတို့တွင်၊ ဣမမသ္မိံ ဌာနေ- ဤ အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြရာဌာနနှင့်၊ နယသာဂရော-နယသာဂရကို၊ အဓိပ္ပေတော-အလိုရှိအပ်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဣမံ-ဤ နယသာဂရကို၊ သမ္ဗုညုဒ္ဒါ-သမ္ဗုညုဘုရားရှင်တို့ သည်သာ၊ ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ-ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ကုန်၏။

ဤတွင် မူလဋီကာ၌လာသော သာဂရေဟိ တထာဓိဋ္ဌာအရ ပြီးပြီ။

၅။ ဒေသနာဟိ ဂန္ဓိရတာကို ပြခန်း

[မာနသဒေသနာ, ဝစီဘေဒဒေသနာတို့ဖြင့် အဘိဓမ္မာ၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ် ကို ပြတော်မူလိုသောကြောင့် အယမ္ပိ ဘဂဝါ-အစရှိသော ပါဠိကို မိန့်, မူလဋီကာ၌ ဒေသနာဟိ ဂန္ဓိရတာဟူသော စကားသည် ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်ရှယ်သော စကားတည်း।] အယမ္ပိ ဘဂဝါ-ဤ ငါတို့ဖြတ်စွာဘုရားသည်လည်း၊[အယ္ပိခ်ဋ် ပိကား ရှေးသမ္ဗုညုဗုဒ္ဓ တို့ကို ပေါင်းသော သဒ္ဓိဏာနတည်း।] ဟေမိမူလေ-ဟောခဲပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်နေတော်မူလျက်၊ ဣမံ-ဤသမ္ဗုညုတ ဥဒကံတော်ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈာဝေါ - ထိုးထွင်းကာ သိတော်မူ၍၊ မေ - ငါသည်၊ ဣမံ ဓမ္မံ-ဤ သမ္ဗုညုတဥဒကံတရားကို၊ ဒေဿ္ဿသ ဂဝေဿ္ဿသ-ရှာတော်မူစဉ်၊ ကပ္ပသတသဟဿာသာမိကာနိ - ကမ္ဘာတစ်သိန်း-အလွန်ရှိကုန်သော၊ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ-လေးအသင်္ချေတို့သည်၊ ဝိတိဝတ္တာနိ၀တ-လွန်ခဲ့ကုန်ပြီ၊ တကား၊ အထ-ထို့မှ နောက်၌၊ မေ-ငါသည်၊ ဣမသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ-ဤပလ္လင်၌၊ နိသိန္နေန-ထိုင်တော်မူလျက်၊ ဒိယမုဂိလေသသဟသ-အခွဲအားဖြင့် နှစ်ထောင်သော ကိလေသာကို၊ ဝါ - တစ်ထောင်ငါရာ ကိလေသာကို၊ ခေပေတွာ-ကုန်စေပြီး၍၊ အယံ ဓမ္မော-ဤသမ္ဗုညုတဥဒကံတရားကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓါ-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ

ကြတိ–ဤသို့၊ ပဋိဋ္ဌိဝိဒ္ဓဝမ္ဘ–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီးသော သဗ္ဗညုတညာဏ်တရားကို၊ ပစ္ဆတ္ထေ–ဆင်ခြင်တတ်မူလျက်၊ သဗ္ဗာဟံ–ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ကေဝလ္လကေ–ကုန်စင်ရာတည်းသော လက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသိဒိ–ထိုင်နေတော်မူပြီ၊ တကော–ထိုပလ္လင်ကသ္တာ့ဟမ္မ၊ (ပရ–နောက်၌)၊ တမ္ဘာ–ပလ္လင်–ထိုပလ္လင်တော်မှ၊ ဝုဋ္ဌာယ–ထုတ်တော့မူ၍မေ–ငါသည်၊ ကမ္မဿိ ပလ္လင်–ဤပလ္လင်တော်၌၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ–သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ကို၊ ပဋိဝိဒ္ဓဝတ္ပ–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပေပြီတကား၊ ကတိ–ဤသို့ ဆင်ခြင်တော်မူ၍၊ အနိမိသဟိ–မှိတ်ခြင်းမရှိကုန်သော၊ စက္ခုဟိ–မျက်လုံးတော်တို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗာဟံ – ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ ပလ္လင်–ပလ္လင်တော်ကို၊ သြလောကေန္တော–ရှုစားတော်မူလျက်၊ အဋ္ဌသိ–ရပ်တည်တော်မူပြီ၊ [နိမိသန–မှိတ်ခြင်း၊ နိမိသော–ခြင်းနေတို့နိမိသော ဧကော သဝတိ အနိမိသာနိ (စက္ခုနိုး)။]

တကော–ထိုသို့ ရပ်တည်တော်မူခြင်း–ကြောင့်၊ ဒေဝတာနံ–နတ်တို့၏၊ အဇ္ဈာပိ–ယနေ့တိုင်အောင်လည်း၊ ဝါ–ယနေတိုင်လည်း၊ သိဒ္ဓတ္ထသ–သိဒ္ဓတ္ထ၏၊ ဝါ–မှာ၊ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စ– ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ အတ္ထိနုန– ရှိသေးယောင်ငတကား၊ ဟိ–ထင်သင့်၏၊ ပလ္လင်သို့–ပလ္လင်၌၊ အာလယ–ငြိကပ်တွယ်ဟာခြင်းကို၊ နု ဝိဇေဟတိ–မစွန့်သေး၊ ကတိ–ဤသို့၊ ပရိဝိတက္ကေန–အကြံသည်၊ ဥဒပါဒိ–ထင်ရှားဖြစ်ပြီ၊ သတ္တာ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေဝတာနံ–နတ်တို့၏၊ ဝိတက္ကိ–အကြံကို၊ ဥတ္တဝါ–သိတော်မူ၍၊ တာဝ ဒေဝ–ထိုဧကာဒ်ပင်၊ တာသံ-ထိုနတ်တို့၏၊ ဝိတက္ကရုပသမနတ္ထံ–အကြံ၏ငြိမ်းခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝါ–အကြံကို,ငြိမ်းစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဧတဟာသ–ကောင်းကင်သို့၊ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တ–မျှတတ် တော်မူ၍၊ ယမက ပါဋိဟာရိယ – ရေ, မီးအစုံဖြစ်သော တုန်နိုးပြာဋိဟာကို၊ ဒဿေသိ–ပြတော်မူပြီ၊ [ယမကကို ကြည့်၍ "ယမိုက်ပြာဋိဟာ" ဟုလည်း ပေးကြ၏။] ဟိ–မှန်၊ (ယမကဖြစ်ကြောင်း–မှန်သည် ဟူလိုး) မဟာဗောဓိ ပလ္လင်္ကသို့–မဟာဗောဓိပလ္လင်၏ အနီး၌၊ ကတပါဋိဟာရိယဿ–ပြုအပ်သော တန်နိုးပြဋိဟာသည် လည်းကောင်း၊ ဥတ္တိသမဟာရေ–ဆွေတော်မျိုးတော်တို့၏ အစည်းအဝေး၌၊ ကတပါဋိဟာရိယဿ–သည် လည်းကောင်း၊ [ကပိလဝတ် နေပြည်တော်သို့ ပထမဆုံးအခေါက် ရောက်သောအခါ ဆွေတော် မျိုးတော်တို့ အစည်းအဝေး၌ ပြုအပ်သော တန်နိုးပြာဋိဟာတည်း၊] ပါထိကပုတ္တ သမာဂမေ–ပ္ပါထိကပုတ္တာနှင့် စပ်သော အစည်းအဝေး၌ကတ ပါဋိဟာရိယဿ–သည်လည်းကောင်း၊ [ဤ အစည်းအဝေး အကြောင်းကား သ္ဟတ်ပါထေယျ ပါထိကသုတ်၌ လာသည်။] သဒ္ဓ–အလုံးစုံသော တန်နိုးပြာဋိဟာသည်၊ ကဏ္ဍမဲ့ဂဏ္ဍမူလေ–ကဏ္ဍမည်သော ဥယျာဉ်စောင့်သည် စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်ပင်၏အနီး:အောက်၌၊ ကတယမက ပါဋိဟာရိယ သဒိသမေဝ–ပြုအပ်သော ,ယမိုက်ပြာဋိဟာနှင့် တူသည်သာလျှင်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ ဧဝ–ဤသို့လျှင်၊ ယမက ,ပါဋိဟာရိယ်–ယမိုက်ပြာဋိဟာကို၊

ကတ္တာ–ပြုတော်မူ၍၊ ပလ္လင််သ–ပလ္လင်တော်၏ လည်း–ကောင်း၊ ဌိတဌာနသ–ရပ်တည်တော်မူရာ အရပ်၏ လည်းကောင်း၊ အန္တ–ရေ–အလယ်ဌာ၊ ကောင်းကင်မှ၊ သြရယ–သက်ဆင်း တော်မူ၍၊ သတ္တာဟ – ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ စကၽိမ – စကြာ်ကြွတော်မူပြီ၊ စ – ဆက်၊ ဇကဒိသတိယံဘ–၂၁ ရက်သော၊ ဣရမေသ ဒိဝေသေ–ဤနေ့တို့တွင်၊ ဇကဒိဝေယိ–တစ်နေ့ဌိလည်း၊ သတ္တာ–မြတ်စွာဘုရား၏၊ သရီရတော–ကိုယ်တော်မှ၊ ရသ္မီယော–ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နနီကွန္ဒာ–မထွက် ကုန်သေး၊ ပန–အနန္တယကား၊ စတုဏ္ဏော– ၄ ခုမြောက်သော၊ သတ္တာဟေ–သတ္တာဟ ၆ ရက်ခန့်ရှိ၍ ပဋ္ဌိမုတ္တရာယ–အနောက်မြောက်ဖြစ်သော၊ ဒီသာယ–အရပ်၌၊ ရတနာနယရ–ရတနာနယရ၌၊ နိသီဒိ–ထိုင်နေ့တော်မှပြီ၊ ရတနာယ်ရံနာမ–ရတနာယရ ၏ မည်သည်၊ သတ္တ ရတနမယ်–ရတနာ ၇–ပါးတို့ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော၊ ဝါ–ရတနာ၊ ၇–ပါးအတိပြီးသော၊ ဂေဟ–ကျောင်းတော်သည်၊ နေ၀(ဟောတိ) မဟုတ် သည်သာ၊ [ခန္ဓကဘာဏက ပုဗ္ဗိလ်များက ရတနာ ၇–ပါးအတိပြီးသော ကျောင်းတော်ဟုဟု ဆိုထားသောကြောင့် ထိုစကားကို ကန့်ကွက်လိုရှိ၍ နေ၀ဟု ဝေသ်ဒ္ဒါ(ဖြင့်ဆိုသည်)] ပန–အဟုတ်ကား၊ သတ္တန္နံ ပဂရတ္ထာန–အဘိဓမ္မာ ၇–ကျမ်းတို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ သမ္မသိတဌာန–သုံးသပ်အပ်ရာ အရပ်ကို၊ ရတနယရန္ဓိ–ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗ–၏။

တတ္ထ–ထို ရတနယရဏ္ဍ၊ နိသိန္နော–ထိုင်နေတော်မူလျက်၊ ဘဂ၀ါ–သည်၊ အဘိဓမ္မ ပိဋကံ–အဘိဓမ္မပိဋကတ်ကို၊ သမ္မသိ–သုံးသပ်တော်မူပြီ၊ [တတ္ထ၊ ပေါ်သမျှသီ ဟူသော ဝါကျသည် ရှေးနိသယဌ ပါ၏။] တတ္ထ–ထို အဘိဓမ္မာ ၇ ကျမ်းတို့တွင်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ– ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်းကို၊ သမ္မသန္ဓေ သာ၀ိ–သုံးသပ်တော်မူပါသော်လည်း၊ ဝါ–သုံးသပ်တော် မူသည်လည်းဖြစ်သော၊ (သတ္ထု–၏၊) သရီရဲတော–မှ၊ ရသ္မီယော–တို့သည်၊ နနီ ကွန္ဒာ–ထွက်တော်မမူကုန်သေး၊ ဗိဘင်္ဂကရဏ– ဗိဘင်းကျမ်းကို၊ ပေ၊ ယမကပွက ရဏ–ယမိုက် ကျမ်း၊ ကို၊ သမ္မသန္ဓ သာ၀ိ–သော်လည်း၊ ဝါ–လည်းဖြစ်သော၊ သတ္ထု– ၏၊ သရီရတော–မှ၊ ရသ္မီယော–တို့သည်၊ နနီ ကွန္ဒာ၊ ပန–အနန္တယကား၊ ယဒါ– အကြင်အခါ၌၊ မဟာ ပကရဏ–ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးသို့၊ သြရယ–ဥာဏ်ဖြင့် သက်ရောက်တော်မူ၍၊ ဟေတုပစ္စယော၊ ပေ၊ အဝိဂတ ပစ္စယောတိ–ဟောတု ပစ္စယော၊ ပေ၊ အဝိဂတပစ္စယော ဟူ၍၊ သမ္မသ–သုံးသပ်ခြင်း၊ ကို၊ အာရဘိ–အား ထုတ်တော်မူပြီ၊ အထ–အားထုတ်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ အသ–ထို မြတ်စွာဘုရား၏၊ (သဗ္ဗညုတာဏ်၌ စပ်၊) ဝါ–သည်၊ (သမ္မသန္ဓ သ၀ဏ် စပ်၊) စတုစ၀ိသတိ သမ္မန္ဓ ပဋ္ဌာန်– ၂၄ ပါးသော သမ္မန္ဓ ပဋ္ဌာန်းကို၊ သမ္မသ်န္ဓ ဌ–သုံးသပ်တော်မူလေသော်၊ ဇကန္ဓ တော–စင်စစ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ–သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်သည်၊ မဟာကဲ့ရဏော ယေ၀–ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီး၌သာလျှင်၊ ဩကာသ–ကျက်စားခွင့်ကို၊ လဘိ–ရပြီ၊ ဟိ– ဥပမာဆောင် ထင်အောင်ပြဦးအုံ၊ တိမိရတိမိဂိလ မဟာမဆ္ဆော–တိမိရတိမိဂိလ

မည်သော ဝေလင်ါးကြီးသည်၊ စတုရာသိတိ ဃာနေန သဟသဟဿီရေ–ယူနေပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် အနက်ရှိသော၊ မဟာသမုဒ္ဒေ ယေဝ–၌သာလျှင်၊ သြကာသ–ကျက်စားခွင့်ကို၊ လဘတိယထာ–ရသကဲ့သို့၊ ဝေမေ–တူ၊ သမ္ဗုညုတဉာဏဝ–သည်၊ ကေ–ကို၊ တော–အားဖြင့်၊ မဟာပဝရဏယေဝ–၌သာလျှင်၊ သြကာသ–ကို၊ လဘိ–ရပြီ။

သတ္တာ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဝေ–ဤသို့၊ လဒ္ဓေါကာသေန–ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော၊ သမ္ဗုညုတဉာဏေန–သမ္ဗုညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ယထာသုခံ–အကြင်အကြင် ချမ်းသာသည်အတိုင်း၊ ဝါ–အလိုရှိကိုင်း၊ သဏ္ဌာသုခုမမမ်ု–သိမ်မွေ့နုးညံ့သော တရားတော်ကို၊ သမ္ဘသ္ဘ သ–သုံးသပ်တော်မူလေသော်၊ သရီရတော–ကိုယ်တော်မှ၊ နီလ ပီတ လောဟိတောဒါတ မဇ္ဇိဋ္ဌ ပဘာသရဝေသန–ညိုသော ရောင်ခြည်တော်၊ ရွှေသော ရောင်ခြည်တော်၊ နီသော ရောင်ခြည်တော်၊ ဖြူသော ရောင်ခြည်တော်၊ မောင်းသော ရောင်ခြင်တော်၊ ပြီးပြီးပြက်ပြက်ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဆဗ္ဗဗုဒ္ဓရသီယော–၆ ရွေးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ [ယောနဟာ ၌ "ဆဗ္ဗကာရာ" ဟုဖွင့်၏ "ခြောက်ပါး အပြားရှိ"ဟု ပေး။] နီကွမ်း သု–ထွက်တော်မူကုန်ပြီ၊ ကေသမသျှဟိစေ–ဆံတော်မုတ်ဆိတ်တော်တို့မှ လည်းကောင်း၊ အက္ခိနီ–မျက်လုံးတော် တို့၏၊ နီလဋ္ဌာနေဟိစ–ညိုသော အရပ်တို့မှလည်းကောင်း၊ နီလရသီယော–ညိုသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နီကွမ်းသု–ကုန်ပြီ၊ ယာသ–ယင်း ညိုသော ရောင်ခြည်တော် တို့၏၊ ဝဇေန–အမှုမဲ့ကြောင့်၊ ဂဂနတလ–ကောင်းကင်တစ်ပြင်လုံးသည်၊ အဠုနစုဠ္ဍ သမောကိဏ္ဏာ–ဝိယ–မျက်စင်းညိုရှုန်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဥမာပုပ္ဖ နီလပုပ္ပလဒလသဏ္ဌာနံ–ဝိယ – နှမ်းကြတ်မွှင့် ကြာညိုချပ်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝိတပိတ္ထ မဏိတာလဝဏ္ဏ

တိမိရ တိမိင်္ဂလမဟာမစ္ဆော။ ။တိမိစသော ငါးကြီးတို့သည် ဝေလငါးကြီးမျိုး ဖြစ်သတတိ၊ တိမိမည်သော ငါးကို မျိုနိုင်သော ငါးကြီးသည် တိမိင်္ဂလမည်၏။ တိမိ+ဂိလတီတိ တိမိင်္ဂလော။ အတိဓာန်၌တိမိရဟိတ်လင်ငါးဟု ရှိ၏၊ တိမိရဟိုးထက်ကြီးသော် တိမိငါးကို တိမိရတိမိ–ဟု ဆိုဟန်တူ၏၊ ထို တိမိရတိမိ ငါးကြီးကိုပင် မျိုနိုင်သော ငါးကြီးကို "တိမိရတိမိင်္ဂလ"ဟု ခေါ်သင့်၏၊ တိမိရဟိုင်္ဂလ ဟူသော အမည်ကို စဉ်းစားသင့်သည်။

ဥမ္မာ ပုပ္ဖ။ ။ယခုစာတို့၌ ဥမ္မာဟု ဟူ,ရ၏၊ ပါဠိသက္ကတ အဘိဓာန်တို့၌ကား ဥမဟု ရှိ၏၊ "နှမ်းကြတ်ပင်"ဟုလည်း အဘိဓာန်နိသဿယ၌ ဆရာတို့ အနက်ပေးကြသည်။ [ပဂတတ်ညောင်ပင်လေ့ကျက် ပင်စည် ခက်ရွက် မကြီးသောညောင်ပင်ကို ညောင်ကြတ်ပင်ဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ပဂတနှမ်းပင်လောက် မကြီးသော နှမ်းပင်ကို နှမ်းကြတ်ပင်ဟု ခေါ်ကြသတတ်၊ ထို နှမ်းကြတ်ပင်၏ အဖွဲ့သည် အောင်ပည်းညီပင်၏ အဖွဲ့ထက် ညီသောကြောင့် "ဥမ္မာပုပ္ဖ–အောင်ပည်းညီဖွဲ့ပင်"ဟု မပေးဘဲ "နှမ်းကြတ်ဖွဲ့ပင်"ဟု ပေးရသည်။]

ဝိယ –တလ္ပဲလ္ပဲခတ်အုပ်သော ပတ္တမြား၊ ယပ်ဝန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သမ္ဗသာရိတ
မေစကပဋ္ဌိဝိယစ–ကောင်းစွာ ဖြန့်အပ်သော အုည့ိုရောင် အဝတ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ။

– ဆဝိတောစေဝ–အရေတော်မှ လည်းကောင်း၊ အကျီန်–မျက်လုံးတော်တို့၏၊
ပိတဋ္ဌာနေဟိစ–ဝါရွှေသော အရပ်တို့မှ လည်းကောင်း၊ ပိတရသ္မီယော–ဝါရွှေသော
ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နိက္ခမိ'သု–ကုန်ပြီ၊ ယာသံ–ယင်း ဝါရွှေသော ရောင်ခြည်
တော်တို့၏၊ ဝသေန–အစွမ်းကြောင့်၊ ဒီသာဘာဂါ–အရပ်အဖို့တို့သည်၊ သုဝဏ္ဏ
ရသခရုဘာ သိဒ္ဓမာနာဝိယ–ရွှေညီအယဉ်တို့ဖြင့် သွန်းဖြန်းအပ်သကဲ့သို့ လည်း
ကောင်း၊ သုဝဏ္ဏပဒ္မပုသာရိတာဝိယ–ဖြန့်အပ်သော ရွှေပြားတို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
ကုက်ဋ္ဌ စုဏ္ဏကဏိကာရ ပုဗ္ဗသမ္ဘတိကိဏ္ဏာဝိယစ–မာလာကျိုကျမ္ဘုန့် မဟာလေ့ကား
ပန်း၏ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ရောပြွန်းကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝိရောစိ' သု–
တင့်တယ်တော်မူကုန်ပြီ။

မဲသလောဟိတောဟိစေဝ–အသားတော်, အသွေးတော်တို့မှ လည်းကောင်း၊
အကျီန်–မျက်လုံးတော်တို့၏၊ ရတ္တဋ္ဌာနေဟိစ–နီသော အရပ်တို့မှလည်းကောင်း၊
လောဟိတရသ္မီယော–နီသောရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နိက္ခမိ' သု–ကုန်ပြီ၊ ယာသံ–
ယင်းနီသော ရောင်ခြည်တို့၏၊ ဝသေန–ကြောင့်၊ ဒီသာဘာဂါ–တို့သည်၊
စိနပိဋ္ဌစုဏ္ဏရဏ္ဍိတာဝိယ–ဟသ်ပြဒါးမှုန့်တို့ဖြင့် ဆိုးအပ်ကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊
သုပက္ကလာ၀ါရသသိဒ္ဓမာနာဝိယ – ကောင်းစွာ ချက်အပ်သော ချိပ်ရည်တို့ဖြင့်

မဏိတာလဝဏ္ဏော။ ။"တာလဿ+ဝဏ္ဏ"ဟူသော သမာသ် ဝါကျအနိုက်ဌ် ထန်းရွက်ယပ်ဝန်းဟူသော အနက်ဝိသေသကို ဟောသော်လည်း "တာလဝဏ္ဏ"ဟု သမာသ်ပြီးသောအခါ ယပ်ဝန်း သာမည်ကို ဟော၏၊ ဥပမာ–"သုဂတဿ+စီဝရ သုဂတစီဝရ"ကဲ့သို့တည်း။ ဤဌိုလည်း သုဂတဿ+စီဝရ်ဟူသော သမာသ်ဝါကျတုန်းက ဘုရားရှင်၏ သင်္ကန်း၊တော်ဟူသော အနက်ဝိသေသကို ဟောသော်လည်း "သုဂတစီဝရ"ဟု သမာသ်ပြီးသောအခါ သင်္ကန်းသာမည်ကို ဟောရသည်၊ ထို့ကြောင့် "မဏိနာ+ပုကတ+တာလဝဏ္ဏ မဏိတာလဝဏ္ဏော"ဟု ပြု၍ "ပတ္တမြားယပ်ဝန်း"ဟူသော အနက်ကို ဟောနိုင်သည်။

ကုက်ဋ္ဌစုဏ္ဏ။ ။ဤ ကုက်ဋ္ဌပုဒ်ကို အဘိဓာန်ဌ် မတွေ့ရ၊ "ကုက်ဋ္ဌသ+စုဏ္ဏ ကုက်ဋ္ဌဿ ဏ္ဏော၊ ကုက်ဋ မုပုဓုဏ္ဏ အဏ္ဍော"ဟု ယောနာဆိုး၏၊ "ကုက်မ်ဖွင့်၏ အမှန်"ဟု အနက် ပေးစေလိုပါန်တူသည်၊ သို့သော် အဘိဓာန်ဌ် "ကသ္ပိရဇဝ ကုက်မ်"ဟု ဆိုသောကြောင့် ကုက်ဋ္ဌနှင့် ကုက်မသည် ပရိယာယ်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုအဖွင့်ကို စဉ်းစားကြ၏၊ ရေးဂဏ္ဌီဌ် "မာလကျိုကျမ္ဘုန့်"ဟု အနက်ပေးသတတ်။

စီနံ ပိဋ္ဌ။ ။"စိ–စယေ၊ ဒီဃဿ"ဟု ဒီဃ၊ ဇိုယ်ရန် ဇော ရတနာနှစ်တို စီနော (ဇနပေါ)" ဟု ဟောဂုလ္လာန် ဆိုသောကြောင့် စီဟု ဒီဃနှင့် ရှိ၏၊ ပိသီယတ္ထာတိ ပိဋ္ဌ–ကြိတ်ချေအပ်ပြီးသော အမှုန့်၊ စီနေ–စိနိ,တိုင်း၌, (တရတ်ပြည်ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏၊) ပဝတ္တံ+ပိဋ္ဌ စီနပိဋ္ဌ၊ ထိုစီနပိဋ္ဌကို "ဆုံးမှုန့်, ဟသ်ပြဒါးမှုန့်"ဟု ခေါ်သည်။

သွန်းဖြန်းအပ်ကုန် သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရတ္တာကမ္မလပရိဂ္ဂိဏ္ဌာဝိယ- နိမြန်းသော ကမ္မလာတို့ဖြင့် ကာရံအပ်ကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဗေယျာဝမန ပါရိတာဒ္ဓ ကဗန္ဓဇ်ဝကကုသုမ သမ္ဗရိဂိဏ္ဌာဝိယစ-လယ်ခေါင်းရန်ပန်း, ပင်လယ်ကသ်စ်ပန်း၊ မိုးဒေ့ပန်း-တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ရောပြွမ်းကုန် သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝိရောစိ သု-ကုန်ပြီ။

အဋ္ဌိဟိစေဝ- အရိုးတော်တို့မှ လည်းကောင်း၊ ဒန္တေဟိစ- သွားတော်တို့မှ လည်းကောင်း၊ အကွိန်- ဖျက်လုံးတော်တို့၏၊ သေတဋ္ဌာနေနဟိစ- ဖြူသော အရပ်တို့မှ လည်းကောင်း၊ သြဒါတရသ္မိယော- ဖြူသော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နိက္ခမိ သု-ကုန်ပြီ၊ယာသ-ယင်းဖြူသော ရောင်ခြည်တော်တို့၏၊ ဝသေန- အစွမ်းကြောင့်၊ ဒိသဘာဂါ-တို့သည်၊ ရဇတ ဃဇေဟိ-ငွေအိုးတို့ဖြင့်၊ အာသိဋ္ဌ-မာနခိဓရာ သမ္ဗရိကိဏ္ဏာဝိယ- သွန်းလောင်းအပ်သော နီ.ရည်အယဉ်တို့ဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် ရောပြွမ်းကုန်သကဲ့သို့.လည်းကောင်း၊ သမ္မသာဓိတ ရဇတဟ္ဌ-ဝိတာနာဝိယ- ကောင်းစွာ ဖြန့်အပ်သော ငွေပြားဝိတာန်တို့.ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝိတိပတ္တ ရဇတ တာလဝဏ္ဏာဝိယ-တလွဲလွှဲခပ်သော ငွေယပ်ဝန်း-တို့.ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကုန္ဒကုမုဒသိန္ဒုဝါရ သုမနမလ္လိကာဒိ ကုသုမသဏ္ဌာနာဝိယစ-သင်းခွေပန်း,ကုမုဒ်ပွင့်ကြာပန်း, ရေအုန်နဲ့ပန်း၊ မြလေးပန်း၊ စမ္မယ်ပန်း အစရှိသော ပန်း-တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝိရောစိ သု- ကုန်ပြီ၊ [ရှေး နိဿယ၌ မလ္လိကာ "ကြက်ရုံးပန်း"ဟု ပေး၏၊ အဘိဓာန်နိဿယ၌ "စမ္မယ် (စပယ်)"ဟု ပေးသည်။]

ပန-အဖို့.တစ်ပါးကား၊ မဠိဌပဘာသရာ-မောင်းသောရောင်ခြည်တော်, ပြိုးပြိုး ပြက်ပြက်ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့.သည်၊ တမှာတမှာ သရီရဗျဃေသာ-ထိုထို ကိုယ်တော်၏ အစိတ်စိတ်မှ၊ နိက္ခမိ သု-။ [မဠဌိဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိ၏၊ အ.ဘိဓာန်၌ မဠဌ၌ရှာ ရှိသည်] ဣတိ-ဤသို့၊ တာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော- ထို ၆ မျိုးသော အဆင်းရှိသော ရောင်ခြည်တော်တို့.သည်၊ နိက္ခမိတ္တာ - ထွက်၍၊ ဃနမဟာ ပထဝီ - တစ်ခဲနက်သော မြေကြီးကို၊ ဂဏှိ သု-ယူကုန်ပြီ။ [မြေကြီးထဲသို့ အရောင် ပျံ့.နှံ့.သည်ကို "ယှသည်"ဟု ဆိုသည်။] စတုနဟုတာမဟိကဘိယောဇနေ သတသဟသ ဗဟလာ - ယူဇနာလေးသောင်း အလွန်ရှိသော နှစ်သိန်းအထွေ ရှိသော၊ ဝါ - ယူဇနာပေါင်း နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထွေရှိသော၊ မဟာပထဝီ-

---

နိဗ္ဗုသုဝဏ္ဏာပိဏ္ဍာ။ ။နိ.သေသသတော+ဝမိယတေတိ နိ.ဗ္ဗု (ဝလ)၊ အကြွင်း မရှိအောင်မွှတ်ထုတ်အပ်သော အညစ်အကြေး၊ နိ.ဗ္ဗု ယသ္ဟာတိနိ.ဗ္ဗု (သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍာ)၊ ရွှေကို သန့်.ရှင်းအောင် အညစ်အကြေးများကို မီးဖြင့် မွှတ်ထုတ်ရသည်၊ အိုးထဲ၌လည်း လှော်ရ၏၊ ထိုရွှေကို "လှော်ပြီး ဦးပြီးသောရွှေ"ဟု ခေါ်သည်။

မြေကြီးသည်၊ နိဗ္ဗန္တ သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍာဝိယ – မှုတ်ထုတ်အပ်ဖြီးသော အညစ်အကြေးရှိသော ရွှေခဲကဲ့သို့၊ ဝါ–လှော်ပြီး ဦးပြီးသော ရွှေခဲကဲ့သို့၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ အထ–ထိုမှနောက်၌၊ မဟာပထဝီ–မြေကြီးကို၊ ဝိနိဝိဒ္ဓါတွာ – ထုတ်ချင်းလျှိုးတွင်း၌၊ ဟေဋ္ဌာ–အောက်၌၊ ဥဒက်–ရေကို၊ဂဏှိ သု၊ ပထဝီသန္ဓာရက်–မြေကိုခံသော့၊ အဠန–ဟု တာမိဂ၁စတုယောဇနသတသဟဿဿဗဟလ–ယူဇနာရှစ်သောင်းအလွန်ရှိ ဧသော လေးသိန်းအထုရှိသော၊ ဝါ–ယူဇနာပေါင်း လေးသိန်းရှစ်သောင်းအထုရှိသော၊ ဥဒက်–ဧရသည်၊ သုဝဏ္ဏကလသေဟိ–ရွှေအိုးတို့ဖြင့်၊ အာသိဠမာန– ဝိလိန်သုဝဏ္ဏပိဏ္ဍ–သွန်းလောင်းအပ်သော ကြေမွေသောရွှေမှုန့်ကဲ့သို့၊ အဟောသိ–ပြီ၊ ဥဒက–ရေကို၊ ဝိနိဝိဒ္ဓါတွာ–၍၊ ဝါတံ–လေကို၊ အဂ္ဂဟေသုံ–ယူကုန်ပြီ၊ ဆန္ဒဟုတာဒိက နဝဝေယာ ဇနသတသဟသ ဗဟလော–ယူဇနာခြောက်သောင်းအလွန်ရှိသော ကိုးသိန်း အထုရှိသော၊ ဝါ–ယူဇနာပေါင်း ကိုးသိန်းခြောက်သောင်းအထုရှိသော၊ ဝါဟော– လေသည်၊ သမုသယိတသုဝဏ္ဏကွန္ဒေါဝိယ–ကောင်းစွာစိုက်ထောင်အပ်သော ရွှေတုံးကဲ့သို့၊ အဟောသိ–ပြီ၊ ဝါတံ–ကို၊ ဝိနိဝိဒ္ဓိတွာ–၍၊ ဟေဋ္ဌာ–၌၊ အဇ္ဇောကာသ–အရှေ့ အထွေးမရှိသော ကောင်းကင်သို့၊ ပဏ္ဍန်္ဒိ သု–ပြေးဝင်ကုန်ပြီ၊ [နတ္ထိ ဇဋာ ယဿသာတိ အဇဋော၊ အဇ ဇောစ+သော+အာကာသောစာတို အဇဋာကာသော–ကောင်းကင် အတွင်း၌ တစ်စုံ တစ်ခုအရာတွေ့မမြင်သောကြောင့် "အရှုပ်အထွေးမရှိ"ဟု ဆိုသည်။]

ဥပရိဘာဝေန–အထက်အဖိုဖြင့်၊ ဥဂ္ဂန္ဓသိ–တက်၍လည်း၊ စတုမဟာရာဇိဝေ–စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်တို့ကို၊ ဂဏှိ သု–ယူကုန်ပြီ၊ ဝေ–ထိုစာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တို့ကို၊ ဝိနိဝိဒ္ဓါတွာ–ဖောက်၍၊ တာဝတိံ သေ–တာဝတိံသာ နတ်ပြည်တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ [ဌာနန်နတ်တို့၏ ဗဟုဝစ်အမည်ကို ဌာနဘုံ၌တင်စားသည်ဟုကြံပါ]။ တဝေ–ထို တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ၊ (ဥပရိ–ထက်၌)၊ ယာမေ–ယာမနတ်ပြည်တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ တဝေ–ထိုယာမနတ်ပြည်မှ၊ (ဥပရိ–၌)၊ တုသိတေ–တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ တဝေ–ထိုသုတိတာနတ်ပြည်မှ၊ (ဥပရိ)၊ နိမ္မာနရတိ–တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ တဝေ–ထိုနိမ္မာရနတ် နတ်ပြည်မှ (ဥပရိ)၊ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တိ–တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ တဝေ–ထို ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီ နတ်ပြည်မှ၊ (ဥပရိ)၊ နဝေ–ပြဟ္မလောကေ–ဗြဟ္မာ ပြည်သော ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ တဝေ ထိုဗြ–ထုပ်သော ဗြဟ္မာပြည်တို့မှ၊ (ဥပရိ)၊ ဝေဟမ္မလေ–ဝေဟမ္မိုလ်ဗြဟ္မာပြည်တို့ကို၊ (ဂဏှိ သု)၊ တဝေ–ထို ဝေဟမ္မိုလ် ဗြဟ္မာပြည်မှ၊ (ဥပရိ)၊ ပဠသုဒ္ဓဝါသေ–၅ထပ်သော သုဒ္ဓါဝါသပြဟ္မာပြည်တို့ကို၊ ဝိနိဝိဒ္ဓိတွာ–၍၊ စတ္တာရော အာရုပ္ပေ–၄ပါးသော အရူပပြဟ္မာပြည်တို့ကို၊ ဂဏှိ သု၊ စတ္တာရော အာရုပ္ပေ–တို့ကို၊ ဝိနိဝိဒ္ဓိတွာ–၍၊ အဇ္ဇောကာသ–အဆီးအတားမရှိသော အထက်ကောင်းကင်သို့၊ ပဏ္ဍန်္ဒိ သု၊ တိရိယဘာဝေဟိ–ဖိလာအဖို့တို့ဖြင့်၊ အနန္တ–အဆုံးမရှိကုန်သော၊ လောကဓာတုယော–လောကဓာတ်တို့သို့၊ ပဏ္ဍန်္ဒိ သု၊ စတ္တေကေသု–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဌာနေသု–အရပ်တို့၌၊ စန္ဒမ္ဗိ–လဒီမာန်၌၊ စန္ဒပ္ပဘာ–

လရောင်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ သူရိယော–၌၊ သူရိယပွဘာ–နေရောင်သည်၊ နတ္ထိ–တော့၊ တာရကရူပေသု–ကြယ်တာရာအပေါင်းတို့၌၊ တာရကရူပပွဘာ–ကြယ် တာရာအပေါင်း တို့၏ အရောင်တို့သည်၊ နတ္ထိ၊ ဒေဝတာန–တို့၏၊ ဥယျာနေ၊ ဝိမာနကပ္ပရုက္ခေသုစေဝ–ဥယျာဉ်၊ မိမာန်، ပဒေသာပင်တို့လည်းကောင်း၊ (ဣတိသ္မိံစပ်) သရီရေဝုစ–ကိုယ်တို့လည်းကောင်း၊ အာဘာရဏေသုစ–တန်ဆာတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ သဒ္ဒတ္ထ–အလုံးစုံသော အရာဝတ္ထုတို့၌၊ ပဘာ–အရောင်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ တိသဟသိမဟာသဟသိ လောကဓာတုယော–တစ်ထောင်ကိုတည်း၊ ထောင်ဘုလိုဖြင့်، ဆင့်ဆင့်မြှောက်အပ်، ကုဋေတစ်သိန်းသော လောကဓာတ်၌၊ အာလောကဖရဏ သမတ္ထော–အရောင်အလင်းကို ဖြန့်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ (တစ်နည်း)တိသဟသိ မဟာသဟသိ လောကဓာတုယ်–တစ်ထောင်ကိုတည်း၊ ထောင်ဘုလိုဖြင့်، ဆင့်ဆင့်မြှောက်အပ်، ကုဋေတစ်သိန်းသော လောကဓာတ်၌၊ အာလောကဖရဏ သမတ္ထော – အရောင်အလင်းကို ဖြန့်ခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ မဟာ ဗြဟ္မာဝိ– မဟာဗြဟ္မာသော်မှလည်း၊ သူရိယုဂ္ဂမနေ–နေထွက်ရာ အခါ၌၊ ခဒ္ဒောပန ကောဝိယ–ပိုးစုန်းကြူးကဲ့သို့၊ အလောဘိ–ဖြစ်ရလေပြီ၊ စန္ဒသူရိယ တာရကရူပဒေဝုယျာန ဝိမာနကပ္ပရုက္ခာန်–လ،နေ،ကြယ်တာရာအပေါင်း،နတ်ဥယျာဉ်،

တိသဟသိ။ ။သဟသကိုတည်း၍ သဟသဖြင့် မြှောက်လျှင် တစ်သောင်းဖြစ်၏။ ထိုတစ်သောင်းကို "သဟသိ" ဟုခေါ်၏။ "သဟသဿ သဟဿောနနှ+ဂုဏိတာ သဟသိ၊ (လောကဓာတု)" ဟု ဂဏိတအနက်၌ ဤပုစ္ဆည်းသက် ["ဧကာဒသိ" ကဲ့သို့ ထို ဤပုစ္ဆည်းသည် ဣတ္ထိလိင်ကို ထွန်းပြ၏။ ထိုသဟသိ (တစ်သန်း)ကို သဟသေဖြင့် မြှောက်ပြန်လျှင် "ဒွိသဟသိလောကဓာတု (ကုဋေတစ်ရာ)" ဖြစ်၏။ ထိုဒွိသဟသိကို တစ်ဖန်သဟသေဖြင့် မြှောက်လျှင် "တိသဟသိ လောကဓာတု (လောကဓာတ် ကုဋေတစ်သိန်း)"ဖြစ်၏။ တိဟိ သဟဿေဟိ+ ဂုဏိတာ တိသဟသိ။

မဟာသဟသိ။ ။မဟန္တနှစ်–ဥကြိမ်ဖြစ်၍ များကုန်သော+သဟသာနှစ်–အထောင်တို့တည်း၊ မဟာသဟသာနှစ်–တို့၊မဟာသဟဿေဟိ+ဂုဏိတာ မဟာသဟသိ၊ တိသဟသိစ+သာ+ မဟာ သဟသိစာတိ တိသဟသိ မဟာသဟသိ ("ဧဠေဠကသ)၊ တိသဟသိ မဟာသဟသိဧ+ လောကဓာတု တိသဟသိမဟာသဟသိ လောကဓာတု၊ [တိကနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ ကေစုစိရိုရှည်ပြ]ဤ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်၌ "ဓာတုယော"ဟု ကဲ့ပယ်ဗဟုစုစ်ဖြင့်ရှိသည်မှာ စပ်စရာကြိယာမရှိ၊ ဖရဏ၏ ကံမှာ "အာလောက"ပုဒ်တည်း၊ အာလောကသ–ကို+ဖရဏ အာလောကဖရဏ၊ သီလကွန်း သာမည်ဖလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ "ဧကသ္မိံ စက္ကဝါဠေ အာလောကံ ဖရတိ" ကဲ့သို့ "လောကဓာတုယာ (ယံ)"ဟု အာဓာရရှိမှ ကောင်းမည်။

အဝိဇ္ဇာရဋ္ဌကထာ။ ။သဟသိတော ပဋ္ဌာယ တတိယာ တိသဟဿီ၊ သဟဿဿ သဟသဿာ ကတ္တာ ဂဏိတံ မဇ္ဈိမံက် သဟသဿာ ကတ္တာ ဂဏိတတ္တာ၊ မဟန္တေဟိ သဟဿေဟိ ဂဏိတာတိ မဟာသဟသီ၊ ဣတ္ထာ ဝတာ ဧကာဒိသဝတသဟသဟစက္ကဝါဠပရိမာဏော ဒသသိတော ဟောတိ၊– (တိကနိပါတ်)။

နတ်ဗိမာန်,ပဒေသာပင်တို့၏၊ ပရိစ္ဆေဒမတ္တကမေဝ-အပိုင်းအခြားမျှသည်သာ၊ ပညာယိတ္ထ-ထင်ရှားပြီ။ [ဤနေရာ ကား နေ, ဤနေရာကား လ ဟု အရောင်အလင်းမထင်ရှားဘဲ သူ့နေရာနှင့်သူအပိုင်း အခြားမျှသာ ထင်ရှားတော့သည်ဟူလို။]

ဇတ္တေက်-ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဌာန်- အရပ်သည်၊ ဗုဒ္ဓရသို့ဟိယေဝ-ဘုရားရောင်ခြည်တော်တို့သည်သာလျှင်၊ အဏ္ဏောတ္တဒ-လျှမ်းမိုးအပ်သည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။

စ-ဆက်၊ အယ်-ဤတန်ခိုးတော်သည်၊ ဗုဒ္ဓါန်-တို့၏၊ အမိဋ္ဌာနိဋ္ဌိ-အမိဋ္ဌာန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးတော်သည်၊ နေဝဟောတိ-မဟုတ်၊ ဘာဝနာမယိဋ္ဌိ-ဘာဝနာကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးတော်သည်၊ နု-မဟုတ်၊ ပန-အဟုတ်ကား၊ သဏ္ဌာသုခုမမဲ့-သိမ်မွေ့နူးညံ့သော သမန္တ ပဌာန်း-ကို၊ သမ္မသတော-သုံးသပ်တော်မူသော၊ လောကနာထသ-သတ္တလောကဏ၏ ကိုးကွယ်ရာမြတ်စွာဘုရား၏၊ လောဟိတံ-သွေးတော်သည်၊ ပသီဒိ-ကြည်လင်ပြီ၊ ဝဏ္ဏရွေ့-ဟဒယဝတ္ထုရှိပ်သည်၊ ပသီဒိ-ပြီ၊ ဆဝိဝဏ္ဏော-အရေအဆင်းတော်သည်၊ ပသီဒိ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ- စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝါ-စိတ်လျှင်အကြောင်းရင်းရှိသောဥတုကြောင့်ဖြစ်သော၊ ဝဏ္ဏဓာတု-အဆင်းဓာတ်တော်သည်၊ သမန္တာ-ထက်ဝန်းကျင်၌၊ အသီတိ ဟ်ဏ္ဍမတ္တေ-အတောင်ရှစ်ဆယ်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသေ-အရပ်၌၊ နိစ္စလ်ဝ-မတုန်လှုပ်သည်သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဌသသိ-တည်ပြီ၊[စိတ္တသမုဋ္ဌာနာဝဏ္ဏဓာတုနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ရှုပါ။] ဣမိနာ နိဟာရေန- ဤနည်းဖြင့်၊ သတ္တာဟ-ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး၊ သမ္မသိ-သုံးသပ်တော်မူပြီ၊ သတ္တရတ္တိဒိဝါနိ-ခုနစ်ညဉ့်, ခုနစ်နေ့တို့ပတ်လုံး၊ သမ္မသိတဓမ္မောဒ-သုံးသပ်အပ်သောတရားတော်သည်၊ ကိတ္တကော-အဘာယိမ္မ အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား၊အမေ-တည်း၊(သတ္တရတ္တိဒိဝါနိ-လုံး၊ သမ္မသိတဓမ္မော-သည်) အနန္တေ-အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသည်၊ အပရိမာတော-အတိုင်းအရှည်မရှိသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ တာဝ-ဝစီဘောဒေသနာမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဗ္ဗိဒ္ဓာ-ညွှန်ပြအပ်သော)၊ အယ်-ဤဒေသနာတော်သည်၊ မာနသဒေသနာနာမ-စိတ်တော်၌ဖြစ်သော ဒေသနာတော်မည်၏၊ "မနသိ+ပဝတ္တာ မာနသာ၊ မာနသာစ+သာ+ဒေသနာစတတိ မာနသဒေသနာ"ဟု ရှိသင့်၏။ "မနသာဒေသနာ"ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။

[မာနသဒေသနာကိုပြပြီး၍] ဝစီဘောဒေသနာကို ပြလိုသောကြောင့် "သတ္တာပန"စသည်မိန့်။] ပန-မာနသဒေသနာမှတစ်ပါး၊ ဝစီဘောဒေသနာကို ဆိုဦးအုံ၊ သတ္တာ-သည်၊ ဧဝ-သို့၊ သတ္တာဟ-လုံး၊ မနသာ-စိတ်တော်ဖြင့်၊ စိန္တိ-တမ်မွှ-ကြိုစည်တော်မူအပ်ပြီးသော တရားတော်ကို၊ ဝစီဘောဒ-စကားလုံး၏ ကွဲပြားခြင်းကို၊ ဝါ-နှုတ်မြွက်ခြင်းကို၊ ကတ္တာ-၍)၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူလ

သော်၊ ဝဿသုတောနပိ-နှစ်အရာဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝဿသဟဿေနပိ-နှစ်အထောင်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဝဿသတသဟဿေနပိ-အနှစ်အသိန်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မုဿက-အပြီးအဆုံးသို့၊ ပါဝေတွာ-ရောက်စေ၍၊ ဒေသတုံ-ဟောတော်မူခြင်း၏၊ န သက္ကောတိ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ-သို့၊ နဝတ္တဗ္ဗံ-ဆရိယိုက်။["ထိုမျှလောက်သော အနန္တအပရိမာဏ တရားတို့ကို နှုတ်ဖြင့် ဟောတော်မူလျှင်လည်း ပြီးဆုံးစေနိုင်သည်"ဟူလို။] ဟိ-မှန်၊ အပရဘာဂေပိ-နောက်အဖို့၌လည်း၊ ဝုတ္တဝုတ္တောတော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တာဝတိ'သဘာဝေန-တာဝတိ'သာတုံ၌၊ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ-ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ပဏ္ဏုကမ္မလသိလာယ-ပဏ္ဏုကဿမ္ဘလာ ကျောက်နေရာ၌၊ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာနံ-တစ်သောင်းသော စက္ကြဝဠာမမှ လာကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏၊ မဇ္ဈေ-အလယ်၌၊ နိသိန္နော-ထိုင်တော်မူလျက်၊ မာတရံ-နတ်မယ်တော်ကို၊ ကာယသက္ခိ-ကိုယ်တော်၏ မျက်မှောက်ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ -ကုသလာ ဓမ္မာအကုသလာဓမ္မာ အဗ္ယာကတာ ဓမ္မာတိ- ကုသလာဓမ္မာ ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ အဗ္ယာကတာ ဓမ္မာ အစစ်ရှိသော၊ [ဣတိတ္ထိသဒ္ဒါ အာချတ္တာ။] ဓမ္မံ-တရားတော်ကို၊ ဒေသေန္တော-ဟောတော်မူလေသော်၊ သတ္တဘာဂေန-အရာသော အဖို့အစုဖြင့်လည်းကောင်း၊သယာသဘာဂေန-အထောင်သောအဖို့အစုဖြင့်လည်း ကောင်း၊ သတ္တသဟဿဘာဂေန-အသိန်းသော အဖို့အစုဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မန္တရာ-တရားတစ်မျိုးမှ၊ ဓမ္မန္တရံ-တရားတစ်မျိုးသို့၊ သင်္ခမ်ိတွာ သင့်မိတ္တာ၀-ပြောင်းရွှေ့၍ ပြောင်းရွှေ့၍သာလျှင်၊ ဒေသေသိ-ဦး။ [တရားပုဒ်ပေါင်းတစ်ရာကို တရားပုဒ်တစ်ထောင်ကို ဝိဘရားပုဒ်ပေါင်းတစ်သိန်းကို တစ်စုတစ်စုစီထား၍ တရားတစ်မျိုးမှ တရားတစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ ဟောတော်မူသည်-ဟူလို။] တယောမာသေ-ခုလတို့ပတ်လုံး၊ နိ'ရန္တရံ-မပြတ်၊ ပဝတ္တိတဒေသနာ-ဖြစ်စေအပ်သော ဒေသနာတော်သည်၊ ဝေဂေန-အဟုန်ဖြင့်၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်သော၊ အဘာသဂင်္ဂါ၀ိယ-ကောင်းကင်ဌ ဝိုးသွားသော ဂင်္ဂါမြစ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ၀ါ-ကောင်းကင်ရေတံခွန်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ [ကျောက်ဆောင် ကျောက်နံရံများကို အဟုန်ဖြင့်တိုက်၍ အထက်သို့ တက်၍ အတော်ရှည်လျားစွာစီးနေသော ရေအယဉ်ကို "အာကာသဂင်္ဂါ"ဟု ဆိုသည်။] အဓောမုခထုပိတ ဥဒကဃဋာ-အောက်၌ မျက်နှာမူ၍ ထားအပ်သော ရေအိုးမှ၊ နိက္ခန္တ ဥဒကဓာရာ၀ိယစ-ထွက်သောရေအယဉ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟုတ္တာ-၍၊ အနန္တာ အပရိမာဏာ အဟောသိ။

ဟိ-မှန်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ၀ါ-တို့သည်၊ ဘဏ္ဍာနမောဒနကာလေပိ-ဆွမ်းအနုမောဒနာပြုရာအခါ၌လည်း၊ ထောက်-အနည်းငယ်၊ ဝေဓတ္တာ-တိုးချဲ့၍၊ အနုမောဒေန္တောဒနာ-အနုမောဒနာ ပြုတော်မူကုန်လသော်၊ (အဖန်ဖန် ဝိမံးမြောက်စေတော်မူကုန်လဲသော်၊) ၀ါ- ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏၊ ဒေသနာ-ဒေသနာတော်သည်၊ ' ဒီဃမဏ္ဍိမနိကာယ'ပမာဏာ-ဒီဃနိကာယ်,' မဏ္ဍိမနိကာယ်ပမာဏာရှိသည်၊

(ဒီဃနိကာယ်, မဇ္ဈိမနိကာယ်လောက် ရှည်လျားသည်)၊ ဟောတိ-၏။ ["ဆွမ်းအနမောနာတရားတော်သည်ပင် ဒီဃနိကာယ် မဇ္ဈိနိကာယ်လောက် ရှည်လျားသည်" ဟူလို၊ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးနောက် ဆွမ်း၏အကျိုးကိုပြသောတရားကို ဟောတော်မူလျှင် ဆွမ်းဒါယကာတို့လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကြ၏။ ဤသို့ဝမ်းမြောက်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် တိုဆွမ်းတရားကို "ဘတ္တာနုမောနာ"ဟု ခေါ်သည်၊ အနု-အဖန်ဖန်၊ မောနာ-ဝမ်းမြောက်ကြောင်းဆွမ်းတရား၊] ပန-ကား၊ ပဌာဘတ္တ-ဆွမ်း၏ နောက်အဖို့ဖြစ်သောအခါ၌၊ သမ္ဗတ္တပရိသာယ-ရောက်လာသော ပရိသတ်အား၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေန္တာန်-ဟော်တော်မူကုန်လေသော်၊ ဝါ-ကုန်သော၊(ဗုဒ္ဓါနံ-တို့၏။) ဒေသနာ-သည်၊ သံယုတ္တအဂုတ္တရိက ဠိမှဟာနိကာယပွမာဏာဝ-သံယုတ္တနိကာယ်, အဂုတ္တရနိကာယ်ဟူသော နှစ်ပါးသောနိကာယ်ကြီး ပမာဏ ရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ။

ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ တံ မုဟုတ္တံ-ထိုဘတ္တာနုမောဒနကာလ, ပဌာဘတ္တကာလဟူသော တစ်မဟုတ်၌၊ ဝါ- ထို ဘတ္တာနုမောဒနကာလ, ပဌာဘတ္တကာလဟူသောတစ်ဇာတ်၌၊ [မုဟုတ္တသဒ္ဒါသည် လယဆယ်ခု အချိန်ကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ ဝါတွင်း ၃လကို ထောက်လျှင် ဘတ္တာနုမောဒနကာလ ပဌာဘတ္တကာလမျှဖြစ်၍ မကြာသောကြောင့် "မုဟုတ္တ"ဟု သုံးစွဲထားသည်။] ဒေသိတခေမ္မောပိ-ဟောတော်မူအပ်သောတရားတော်သော်မှလည်း၊ ဤတွေကော- ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်သနည်း၊ [တသ္မာဝါကျက ပုဒ်များကို ယူ၍အနက်ပေးသည်။] ဟိ-အဖြေကား၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဘဝဂ်ပရိဝါသော - ဘဝင်၏ အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ လဟုကော- လျင်မြန်၏။ ဒန္ဓဘဝရဏ- (သွားတော်တို့ကို ပိတ်ဖုံးကြောင်းဖြစ်သော) နှတ်ခမ်းတော်အစုံသည်၊ သုဖုသိတံ-ကောင်းစွာထိသည်၊ (ဟောတိ)၊ မုခါဒါနံ-(အစာကို ယူကြောင်းဖြစ်သော)ခံတွင်းပေါက်တော်သည်၊ သိလိဋ္ဌ-ပြေပြစ်ညက်ညောမ်း၏။ ဒိဝါ-လျှာတော်သည်၊ မုဒုကာ - နူးညံ့၏။ သရော-အသံတော်သည်၊ မဓုရော-

---

ပဌာဘတ္တံ။ ။ဘုန္တိ ဟောတိ ဘတ္တံ၊ဆွမ်းစားရာကာလ"ဘတ္တသာ ပဌာ ပဌာဘတ္တံ"ဟု ဝိဂြိဟ်ပြု၍ "ဆွမ်းစားရာကာလ၏ နောက်အဖို့"ဟု ရှေးနိသယဟဂျို့တို့ အနက်ပေးကြ၏။ ဘတ္တသဒ္ဒါသည် ဆွမ်းစားရာကာလကို ဟောရိုးမရှိပါ။ "ဘတ္တသ-ဆွမ်း၏။ ပဌာ-နောက်တည်း၊ ပဌာဘတ္တ-ဆွမ်း၏ နောက်အဖို့ဖြစ်သော ကာလ"ဤသို့သာ အနက်ပေး၍ ဘတ္တဟူသော ဌာနီဖြင့် ဌာနကာလကို ဌာန၏ပစရသားဖြင့် ယူသင့်ပါသည်။ ပုရေဘတ္တ၌လည်း ဤနည်းတည်း။

ဘဝဂ်ပရိဝါသော။ ။ပရိသဒ္ဒါသည် ပုနပ္ပုန အနက်ဟော၊ ဝသဓာတ်ကား ပဝတ္တနအနက်ဟော၊ ရှေ့ဝိထီနှင့် နောက်ဝိထီအကြား၌ သတ္တဝါတိုင်းမှာ ဘဝင်များစွာ ကျရိုးရှိလော်လည်း ဘုရားရှင်ကား ဘဝင် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မျှကျရုံဖြင့် ကိစ္စပြီး၏။ ထိုကြောင့် "ဘဝဂ်ပရိဝါသော လဟုကော"ဟု ဆိုသည်။

ချိုမြိန်သော အရသာနှင့်တူ၏။ ၀စန်း-စကားလုံးတော်သည်၊လေဟု ပရိဝတ္တ-လျင်မြန်သောပြောင်းလွဲ ခြင်းရှိ၏။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဘဝဂံပရိဝါသ၏၊ လေဟုကဖြစ်ခြင်းအစရှိသော အဓိကြောင်းကြောင့်၊) တံ မုဟုတ္တံ-၌၊ ဘဝိတစ္ဆေ၊ ဟော-သော်မှလည်း၊ ဇတ္တကော- သဲ့ဲ့ ဟောတိ-ဖြစ်ခိုင်သေး၏။ ပန-ချီးမွမ်းဖွယ်ရာသမ္ဘဝနဉ်ကား၊ တေမာသ-၀ါတွင်းဘုန်-လပတ်လုံး၊ ဒေသိတမ္ဆော-ဟောတော်မူ အပ်သော တရားတော်သည်၊ အနန္တာ(ယေ၀)-အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိသည်သာလျှင်၊ အပရိမာဏာ-ယေ၀-အတိုင်းအရှည် မရှိသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ။

[ထို အနန္တ အပရိမာဏဖြစ်ပုံကို အရှင်အာနန္ဒာ၏ လျင်မြန်ပုံဖြင့် ခိုင်မြဲစေ လိုသောကြောင့် အာနန္ဒတ္ထေရောဟိ "အစရှိသောပါဠိကိုမိန့်။]ဟိ-မှန်၊ အာနန္ဒတ္ထေရော - အရှင်အာနန္ဒာထေရ်သည်၊ ဗဟုသုတော - များသော သုတရှိသည်၊ တိပိဋကဓရော-ပိဋကတ ၃ပုံကိုရွတ်ဝဲဆောင်နိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ-ဖြစ်၍)၊ ပဋ္ဌဒသဂါထာ ဌပဟသာသနာ - ဂါထာပေါင်း တစ်သောင်း၀ါးထောင်ဟူကုန်သော၊ သဋ္ဌိဒဒသ ဟသာသနာ - ဂါထာပေါ၃ပေါင်း ခြောက်သောင်းတို့ကို၊ လတာပုဗ္ဗာနိ-နွယ်ပန်း

ဒန္ဓာ၀ရဏံ။ ။ဒန္ဓတ်ခမ်းတော်နှစ်ဖက်ကို "ဒန္ဓာ၀ရဏ"ဟု ခေါ်၏။ အာ၀ရိယန္တိ တောမာတိ အာ၀ရဏံ၊ ဒန္ဓာ၀နှံ+အာ၀ရဏံ ဒန္ဓာ၀ရဏံ၊ [("ဒန္ဓာ၀ရဏ မောရ္ဟော"-အဘိဓာန် ၂၆၂။)] ထိုအထက်အောက်နှတ်ခမ်းတော်၏ ကောင်းကောင်းထိမှ အသံပြိုသသောကြောင့် "သုဖုသိတ"ဟု ဆိုသည်။

မုခါ၃ါနံ။ ။မုခသဒ္ဒါသည် ခံတွင်းဟူသောအနက်၊ ဃ္ဂက်နှာဟူသော အနက်ကို ဟောရကား ဤနေရာ၌ ခံတွင်းအနက်ကိုယူစေလိုသောကြောင့် အာဒါနသဒ္ဒါနှင့် တွဲဖက်၍ဆိုသည်။ "အစာကိုယူကြောင်းဖြစ်သော ခံတွင်းပေါက်"ဟူလို။[အာဒီယတိ ဧတေနာတိ အာ၃ါနံ၊ မုခမေ၀+အာ၃ါနံ မုခါ၃ါနံ။] ထိုခံတွင်းပေါက် တစ်လျှောက် လုံး၏ အဖုအထစ်မရှိတဲ့ ပြေပြေစပ်ခြင်းကို "သိလိဋ္ဌ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသိလိဋ္ဌသဒ္ဒါ၏ ဦးကပ်ခြင်းအနက်ကို ယူမည်စိုး၍ ဌိကာ၌ "သံဂတ သုသဏ္ဌိတ"ဟု အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။[မုခါ၃ါနံ တိယောနေသသဝဂဒ္ဓိရ-အုသုမိန်နှတ်ကြီး၏ ခံတွင်းပေါက်သည် ယူဇနာ၃၀၀နက်၏။ ဒေ၀ပုတ္တသဿုတ်၊ ၁၀-သုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ရှေးနိဿယတို့၌ မုခါ၃ါနံ-ခံတွင်းတော်ကို ဖွင့်လှစ်ခြင်းသည်"ဟု အာ၃ါနအတွက် ဘာ၀သာခေ ကြကြ၏။ ထိုအကြောင့် ဤသံယုတ်အဋ္ဌကထာကိုထောက်၍ ရှင်းစားပါ။]

၀စန်လယုပရိ၀တ္တေ။ ။ပြဲခဲ့ သောဘ၀ဂံပရိ၀ါသလဟုကစ၀ေသာအကြောင်း-များ ကြောင့်ပင် ဓကား တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံးအချိန်မကြာဘဲအပြောင်းအလွဲ မြန်သည်။

လတာပုပ္ဖာနိ။ ။လတာယ-နွယ်၏+ပုပ္ဖာနိ-ပန်းတို့တည်း၊ လတာပုပ္ဖာနိ-တို့၊ သစ်ပင် ပန်းပင်တို့ကား တစ်နေရာ၌ရပ်၍ ဆွဲ၀င်ဆွတ်ခူးခြင်းငှာ မဖြစ်နိုင်၊ နွယ်ပန်းတို့ ကိုသာ တစ်နေရာ၌ ရပ်တည်၍ ဆွဲ၀င်ဆွတ်ခူးနိုင်သည်။ ထိုကြောင့် လတာပုပ္ဖာနိကို ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်ဟု မှတ်ပါ။ ရှေးဆရာ အချို့တို့အား " လတာစ + ပုပ္ဖာနိစ

တို့ကို၊ အာကာမုန္ဒေဝဝိယ-တစ်နေတည်း၌ ရပ်တည်လျက် ဆွဲငင် ဆွတ်ခူးနိုင်သကဲ့သို့၊ ဌ ဌတပဒေနေ0-တည်မြဲတိုင်းသော ဣရိယာပုထ်အဖိုမြင့်သာလျှင်၊ (ဌတွာ-ရပ်၍)၊ ဂဏ္ဌာတိ0ါ-ကိုယ်တိုင်လည်းသင်ယူနိုင်၏၊ 0ါစေတိ0ါ-သူတစ်ပါးကိုလည်း ပို့ချ (နိုင်၏)။ ဒေသေတိ0ါ-ဟောပြောမှုလည်း ဟောပြောနိုင်၏၊ (ဧတ္တာကော-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော ဣရာဒုအစဉ်သည်၊ (ထေရသာ-အရှင်အာနန္ဒာထေရ်၏၊ (ဧကော-တစ်ရပ်သော၊ (ဥဒ္ဒေသ (ဧဂ္ဂေါနာမ-ဥဒ္ဒေသအစဉ် မည်သည်၊ (ဟောတိ-၏။ [တစ် ဘာဏဝါရ ဟူသကဲ့သို့ "ရှင် အာနန္ဒာအတွက် ဂါထာပေါင်း တစ်သောင်း(၁)ထောင်မှာ တစ်ကြိမ်ရွတ်သာ ဖြစ် သည်"ဟုလို။]

ဟိ-မှန်၊ (((

၆။ သရီရပဝတ္တိကိုပြန်း -

["တာဝတိ သာနတ်ပြည်၌ ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောတော် မူလျှင်ဘုရားရှင်၏ ခန္ဓာကိုယ်တော်သည် အဘယ်သို့မျှတတော်မူရာ၊ ပါလိမ်မည်နည်း" ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရှိရကား ထိုဝါတွင်း၃ လ၌ ကိုယ်တော်၏မျှတပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "ဒေ၀ တောမသ" စသည်မိန့်၊ ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် ရည်ရွယ်၍ "ဒေသနာယ သရီရသ ၀ဝတ္တိဂုဟဏံ"ဟု ဋီကာ၌ မိန့်သည်။] ပန-ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန-အဘိဓမ္မာ၏ ကန္ဒီရ ဖြစ်ပုံမှတစ်ပါး ကိုယ်တော်၏ ဃာ၀နဖြစ်ပုံကို ဆိုဦးအံ့၊ ဒေ၀-သို့၊ တောမသံ-ဝါတွင်း ၃ လပတ်လုံး၊ နိ၀ုန္ဒ ရံ-မပြတ်၊ ဒေသေန္တ သ-ဟောတော်မူသော၊ တထာဂတဿ-၏၊ ကဗဠီကာရာဟာရ၀ဋ္ဋဒုန္ဒိ-ကာရ အာဟာရနှင့်စပ်သော၊ ဥပါဒိန္နကသရီရံ-ဥပါဒိန္နကမမ္မခရုပ်ရှိသော ကိုယ်တော်သည်၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ယာ၀ပေသိ-မျှတတော်မူသနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ပဋိဝဋ္ဌနေနေ၀-သုတ်သင်တော်မူခြင်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်တော်မူခြင်း အားဖြင့်သာလျှင်၊ ယာ၀ပေသိ-မှုဖြို။ [ဇဂ္ဂတတ်သည် သောနေ ပေါသုနေ ရက္ခဏ အနက်ကိုဟောအ်။]

ဟိ-ချဲ့၊ ဗုဒ္ဓါန်-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ သော သော ကာလော-ထိုထိုအချိန်အခါကို၊ သုဝဝတ္ထိတောဝ-ကောင်းစွာ အသီးအသီး တည်နေစေတော်မူအပ်ပြီ၊ သုပစ္ဆိဗ္ဗေ-ကောင်းစွာ ပိုင်းခြားတော်မူအပ်ပြီ၊ သုပစ္ဆကွေ-ကောင်းစွာ မျက်မှောက်ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဘဂ၀ါ-သည်၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ဒေသေန္တော၀-ဟောတော်မူရင်းပင်၊ မနုဿလောကေ-လူ့ပြည်၌၊ [လူ့ပြည်ဆိုသော်လည်း ဓမ္မုဒ္ဒိ၁်ဂျွန်း-ကို-ရည်ရွယ်သည်။] ကာလ-အချိန်အခါကို၊ ဩလောကေတိ-ကြည့်တော်မူ၏၊ သော-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘိက္ခာစာရ၀ေလ-ဆွမ်းအလိုလာ လှည့်လည်တော်မူရာ အချိန် ကို၊ ဝါ-ဆွမ်းခံတော်မူချိန်ကို၊ သလ္လကွေ့တွာ-ကောင်းစွာမှတ်သားတော့ပါမူ၍၊ နိမ္မိတဗုဒ္ဓ- ဖန်ဆင်းအပ်သော ဘုရား၊ ဝါ- မာ၀ယတွာ-ဖန်ဆင်းတော်မူ၍၊ ဣမသ-ဤနိမ္မိတဘုရား ရှင်၏၊ စီ၀ရဂ္ဂဟဏ-သင်္ကန်း-ကိုင်ပုံသည် လည်းကောင်း၊ ပတ္တဂ္ဂဟဏ-သပိတ်ကိုင်ပုံ သည်လည်းကောင်း၊ သ၀ဏ္ဏတိ-အသပြုပုံသည်လည်းကောင်း၊ အာ ကမ္ပေါ-အသွင်ပြင်သည်လည်းကောင်း၊ ဒေ၀ရေါ နာ၀-ဤသို့ သဘောရှိသည် မည်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ရစ်စေသတည်း၊ ဇေတ္တကမေ၀-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသည် သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-တရား-ကို၊ ဒေသေတု-ဟောရစ်စေသတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဓိဋ္ဌာယ-အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ ၍၊ ပတ္တစီ၀ရံ-သပိတ်သင်္ကန်း-ကိုအာဒါယ-ယူတော်မူ၍၊ အနောတ္တဒေ၀-အနော တတ်အိုင်သို့၊ ဂ၊ဆတိ-ကြွတော်မူ၏၊ ဒေ၀တာ-နတ်တို့သည်၊ နာ၀လတာ၃န္တ ကဠ-နကါးပြည်၌ဖြစ်သော ရွယ်တံပွက်၊ ဒေ့ဂ်-ကပ်လွှ ကြကုန်၏၊ [နာ၀ေ+ပ၀ဠ္ဇာ+လတာ နာ၀တာ၊ နာ၀လတာယ+ကတ်+၃န္တ ကဠ၊

"နှယ်ရှိုးတံပူ" ဟုလည်းပေးကြ၏။] တံ–ထိုတံမူကို၊ ခါဒိတွာ–ခဲတော်မူ၍၊ အနောတ္တ ဒေဝာ–အန ဝံတတိအိုင်၏ အနီးခံ့၊ သရီရံ–ကိုယ်တော်ကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ–သုတ် သင်တော်မူပြီး၍၊ မနောသိလာတလေ–ဆေးဒန်း မြင်းသီလာကျောက်ဖျာအပြင်ဌ၊ ဌိ တော–ရပ်တော်မူ လျက်၊ သုရတ္တာဒုပဋ္ဌ–ကောင်းစွာဆိုးအပ်သော နှစ်ထပ်ရိုးသော သင်းပိုင်တော်ကို၊ နိဝါ.သေတွာ–ဝတ်တော်မူ၍၊ စီဝရံ–သင်္ကန်းတော်ကို၊ ပါရုပိတွာ–ရုံတော်မူ၍၊ စတုမဟာ ရာဇ ဒဗ္ဗိယ်–စာတုမဟာရာဇ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်သည် ကပ်လူအပ်သော၊ [ဒိန္နကို သုတ်ကြီးဖြင့် ဒဗ္ဗိယပြုထားသည်။] သေလမယ်–ကျောက် ညိုအတိပြီး သော၊ ပတ္တံ–သပိတ်တော်ကို၊ အာဒါယ–ယူတော်မူ၍၊ ဥတ္တရကုရုံ–ဥတ္တရကုရုကျွန်းသို့၊ ဝါ–မြောက်ကျွန်းသို့၊ ဂဆ္ဆတိ–ကြွတော်မူ၏၊ တဝေတာ–ထိုမြောက် ကျွန်းမှ၊ ပိဏ္ဍာပါတံ–ဆွမ်းကို၊ အာဟရိတွာ–ဆောင်တော်မူ၍၊ အနောတတ္တ–ဒဟတိရေ–အဝတတ်အိုင်၏ ကမ်းနားခံ့၊ နိသိန္နော–ထိုင်နေတော်မူလျက်၊ တံ–ထိုဆွမ်းကို၊ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ–ဘုဉ်းပေး တော်မူ၍၊ ဒိဝါဒိဟာရာယ–နေ့အခါ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းငှာ၊ ("နေ့သန့်စင်တော်မူခြင်းငှာ"ဟု လည်းပေး၏။) စန္ဒနဝန်–စန္ဒကူးတောသို့၊ ဂဆ္ဆတိ–ကြွတော်မူ၏။

ဓမ္မသေနာပတိ–တရားစစ်သူကြီးဖြစ်တော်မူသော၊ သာရိပုတ္တာတ္ထေရောပိ–အရှင် သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်လည်း၊ တတ္ထ–ထိုစန္ဒကူးတောသို့ဂန္ဓာ–ကြွတော်မူ၍၊ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေသ–မြတ်စွာဘုရားအား၊ ပတ္တံ–ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ကုတွာ–ပြု၍၊ ဇကမ္ဗတ်– သင့်တင့်လျောက်ပတ်တစ်ခုသောအရပ်အဖို့၌နိသီဒိ–ထိုင်ပြီ၊ အ<ထ–ထိုအခါ၌၊ အသ– ထိုအရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်အား၊ သတ္ထာ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နယ်–နည်းကို၊ ဒေတ်– ပေးတော်မူ၏၊ (တစ်နည်း)၊ နယ်ဒေတိ အကျဉ်းချုပ် နည်းပေးတော်မူ၏။ သာရိပုတ္တ– သာရိပုတ္တရာဇတ္ထေကော– ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဓမ္မော – တရားတော်ကို၊ မယာ–ဝါသည်၊ ဒေသိတော– ဟောတော်မူအပ်ခဲ့ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာစိက္ခတိ– မိန့်တော်မူ၏။ (နယ်ဒေတိကို ထပ်ဖွင့်သည်။)ဧဝ–ဤသို့၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ–မြတ်စွာ ဘုရား သည်၊ နယ်–နည်းကို၊ ဒေဇ္ဇေ–ပေးတော်မူလသော်၊ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာသ– ပဋိ သမ္ဘိဒါဥာဏ်သို့ ရောက် ပြီးသော၊ အဂ္ဂသာဝကာသ–အဂ္ဂသာဝကအား၊ ဝေလဇ္ဇေ– ကမ်း၏အစွန်း၌၊ ဌတွာ–ရပ်၍၊ ဟတ္ထံ–လက်ကို၊ ပသာရေတွာ–ဆန့်တန်း၍၊ ဒသသိတသမုဒ္ဒသဒိသဲ – ပြအပ်သော သမုဒ္ဒရာနှင့်တူ သော၊ ဝါ – သမုဒ္ဒရာကို ပြခြင်းနှင့်တူသော၊ နယဒါနံ–နည်းပေးတော် မူခြင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ [သမုဒ္ဒရာကို

အနောတတ္တသဟ။ ။အဝတပွတိတို သြတတ္တတဲ–ပူသောရေ၊ အဝပုဒ္ဓ+တပဓာတ်, ဘပစ္စည်း၊ နု+သြတတ္တံ အနောတတ္တံ–ပူခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အေးမြသောရေ၊ အနောတတ္တံ ဇဏ္ဍာ တိ အနောတ္ထေ–အေးမြသောရေရှိသောအိုင်၊ အဝကို သြမပြုလျှင် "အနုတတ္တ" ဟုဖြစ်၏။

တစ်နေရာကနေ၍ လက်ညှိုးညွှန်ပြလိုက်လျှင် သမ္ဘဒုရာတစ်စင်းလုံးကို သီရသကဲ့သို့ "အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း မြတ်စွာဘုရားက နည်းပေးတော်မူလိုက်လျှင် /ဟော တော်မူအပ်ခဲ့သော အဘိဓမ္မာအားလုံးကို သိသည်" ဟူလို၊] ထေရဿပေ-အရှင် သာရိပုတ္တရာထေရ်အားလည်း၊ နယသတေန-နည်းပေါင်း တစ်ရာဖြင့်၊ နယသဟ သေန-နည်းပေါင်းတစ်ထောင်ဖြင့်၊ နယသတ သဟသေန-နည်းပေါင်းတစ်သိန်း ဖြင့်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒေသိတဝမြော-ဟောတော်မူအပ်ပြီး သောတရားတော် သည်၊ ဥပဒ္ဓာတိယေဝ-ထင်လာသည်သာ။

သုတ္တာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒိဝါဝိဟာရံ-နေ့နေတော်မူရာအရပ်၌၊ နိသိဒိတွာ-နေတော်မူပြီး၍၊ ဝမ္မ - တရားကို၊ ဒေသေတုံ-ဟောတော်မူခြင်းငှါ၊ ကာယဝေ လာယ- အာဘယ်အချိန်၌၊ ဂစ္ဆတိ-ကြွတော်မူသနည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေ တည်း၊ သာဝတ္ထိ ဝါသိနံ- သာဝတ္ထိမြို့၌နေလေ့ရှိကုန်သော၊ သမ္ဗဒ္ဓာနံ-ရောက်လာ ကုန်သော၊ ကုလပုတ္တာနံ-အမျိုးသားတို့အား၊ ဓမ္မဒေသနံ ဝေလာနုဟမ-တရားဟော တော်မူ ရာအချိန်မည်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ တာယ ဝေလာယ- ထိုအချိန်၌၊ ဂစ္ဆတိ-ကြွတော်မူ ၏၊ ဝမ္မ-တရားကို၊ ဒေသေတွာ-ဟောပြီး၍၊ ဂစ္ဆ န္တံ ဝါ-လူပြည်သို့ ကြွတော်မူသောမြတ်စွာဘုရားကိုလည်း ကောင်း၊ အာဂစ္ဆန္တံ ဝါ-တာဝတိံ သာနတ်ပြည် သို့ပြန်လာတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား ကိုလည်းကောင်း၊ ဂေ-အာယ်နတ်ဗြဟ္မာ တို့သည်၊ ဇာနန္တိ-သိကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ မဟေသက္ခာ- ကြီးသော အစိုးရခြင်းရှိသူတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-တန်ခိုးကြီးကုန်သော၊ ဒေဝတာ-နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ဇာနန္တိ-သိကြကုန်၏ [မဟန္တေ+ ဣသော(အစိုးရ ခြင်း) ယေသံတိ မဟေသာ၊ မဟေသာဣတိ အဣာဃန္ဓိတိမဟေသက္ခာ- ကြီး သော အစိုးရခြင်းရှိသူတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၊ "မဟန္တေ+ဤသော မဟေသော" ဟုလည်းပြုကြ၏၊ ဤသကို ပုလ္လိင်ဟု ထောမနိဓိဆိုသည်၊ အပ္ပေ သက္ခာလည်းနည်းတူ။] အပ္ပေသက္ခာ-နည်းသော အစိုးရခြင်းရှိသူတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန် သော၊ ဝါ-တန်ခိုးနည်းကုန်သော၊ ဒေဝတာ-နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ နဇာနန္တိ-မသိကြ ကုန်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့်၊ နဇာနန္တိ-မသိကြကုန်သနည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ သမ္ဘာသမ္ဘုဿဝါ-မြတ်စွာဘုရား၏ လည်းကောင်း၊ နိမ္မိတ ဗုဒ္ဓဿဝါ- နိမ္မိတဘုရားရှင်၏လည်းကောင်း၊ ရသ္မိအဘီသု-ကိုယ်ရောင် စသည်တို့၌၊ နာနတ္တာ ဘာဝါ-ထူးသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ဥဘိန္နမ္ပိ-နှစ်ဆူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊တောသ-ထိုသမ္ဘာသမ္ဘုဒ္ဓ, နိမ္မိတဗုဒ္ဓတို့၏၊ ရသ္မိသုဝါ-ကိုယ်ရောင်တို့၌ လည်းကောင်း၊ သရေသုဝါ-အသံတော်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဝစနေသုဝါ-စကားသုံးနှုန်း ပုံတို့၌လည်းကောင်း၊နာနတ္တံ-ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။ [ဤကား တရား ဟောတော်မူရှိန်၌ ကိုယ်တော်၏ ဖြစ်ပုံတည်း။]

၇။ ဝါစနာမဂ္ဂ ပဘာဝိတာကိုပြခန်း

[ယခုအခါ၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဝါစနာမဂ္ဂ၏ အဖြစ်, ထိုဝါစနာမဂ္ဂ၏ အရှင် သာရိပုတ္တရာလျှင် အစအမှန် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြလိုမျှ သာရိပုတ္တတ္တေ ရောပိ အစရှိ သောပါဠိကို မိန့်။] သာရိပုတ္တတ္တေရောပိ–သည်လည်း၊ သဒ္ဓာရာ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေသိတဲ့ ဒေသိတဲ–ဟောတော်မူအပ်တိုင်း ဟောတော်မူအပ်တိုင်းသော၊ (နေ့စဉ်ဟော တော်မူအပ်သော၊)ဓမ္မ–တရားတော်ကို၊ အာဟာရိတ္တာ–ဆောင်၍၊ အတ္တနော–မိမိ၏၊ သဒ္ဓါဝိဟာရိကာနဉ–ဥပစ္စာယ်ယူ အတူနေတပည့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဋ္ဌန် ဘိဂ္ဂူသတာနဉ-ရဟန်း ၅ ရာတို့အား၊ ဒေသေသိ–ဟောတော်မူပြီ၊ အယ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ တေသ–ထိုငါးရာသော ရဟန်းတို့၏၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ–ရှေးဦး အားထုတ်အပ်သော ကောင်းမှုတည်း၊ [ယုဒ္ဓတေ–အားထုတ်အပ်၏၊ ဣတိယော ဂေါ၊ ပုဗ္ဗေ+ယောဂေါပုဗ္ဗ ယောဂေါ।] ကိရ–ချဲ့၊ တေ–ထိုရဟန်းငါးရာတို့သည်၊ ကဿပ ဒသဗလသ–ကဿပ မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကာလေ–လက်ထက်တော်၌၊ ခုဒ္ဒကဝဂ္ဂလိယောနိယ – ငယ်သော လင်းနို့မျိုးဦး၊ [ကြီးသော လင်းဆွဲကြီး တွေရှိ သောကြောင့် "ခုဒ္ဒက"ဟု ဝိသေသန ပြုသည်။] နိဗ္ဗတ္တာ – ဖြစ်ရကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍) ပစ္ဆာရေ–တောင်ဝှမ်း၌၊ သြလမ္ဗဇ္ဇာ–တွဲရရှိ ဆွဲနေကြကုန်စဉ်၊ ဒ္ဝိန္နံ–၂ ပါးကုန်သော၊ အာဘိမဓိကဘိက္ခူနံ – အဘိ ဓမ္မာဆောင်ရဟန်းတို့၏၊ ဝါ–တို့သည်၊ အာဘိမဓ်–အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို၊ သဒ္ဓေယ္ယနှာန်–သရဏ္ဍာယ်ကြကုန်စဉ်၊ [သံအဓိပုဗ္ဗဣတာတ်ဖြစ်၍ "သဒ္ဓေယ" ဟုရှိစေ၊] သရေ–အသံ၌၊ နိမိတ္တ–တရားဟူသော အမှတ်အသားကို၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍ကဗျာပကို သုက္ကပုဏ္ဏ–ပည်းညစ်သောအကုသိုလ် အဖို့ ဖြူစင်သော ကုသိုလ်အဖို့ တို့ကို၊ အဇာနိတ္တာပိ–မသိမှု၍လည်း၊ ဝါ–မသိပါဘဲလျက်လည်း၊ သရေ–အသံ၌၊ နိမိတ္တဂ္ဂါမတ္တကေနေဝ–တရားသံဟူသော အမှတ်အသားကို ယူခြင်းမျှကြောင့်သာလျှင်၊ (နိဗ္ဗတ္တိ သုဠ်စပ်) ကာလဝ ကတ္တာ–သေ၍၊ ဒေဝလောကေ–နတ်ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ သု–ဖြစ် ကြရကုန်ပြီ၊ ဧကံ–တစ်စုသော၊ ဗုဒ္ဓန္တ ရ–ကဿပမြတ်စွာဘုရား ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရားတို့၏ အကြားကာလပတ်လုံး၊ [ဗုဒ္ဓါနံ+အန္တ ရံဗုဒ္ဓန္တ ရံ၂] ဒေဝလောကေ–၌၊ဝသိတ္တာ–ဆက်ကာ ဆက်ကာနေပြီး၍၊ [ကဿပဘုရားဂေါတမ ဘုရား ၂ ဆူတို့၏အကြား၌ နတ် ပြည်ဝယ် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ကြရသောကြောင့်ထိုမျှ လောက်ကြာသည်။] တသ္မိ ကာလေ–ထိုအခါ၌၊ မနုဿ

ကာလဝ်ကတ္တာ။ ။"ကာလဝ်ကတော"ပုဒ်၌ကာလသဒ္ဒါ၏ သမယအနက် မစူးအနက်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ တတိယပါရာဇိကဏ္ဍဋီးခွဲခဲ့ပြီ၊ ထိုတွင် မစူးအနက်ကိုယူရာ၌ စုရာဒိကလဝတတ်၏ ဓေပအနက်ကိုယူ၍ "ကာလနံ (ယဒကာဟိတသယအတ္ထဘာဝ သ ဓေပနံ)–ယူအပ်ပြီးသော အကြား ရှိသော အတ္ထဘောကို ကုန်ဓေခြင်း၊ အာယုကျယန္တီ အဏ္ဍောဘု မ္ပလပဏ္ဍာသ အနက်ဏသုတ် ဋီကာ ဖွင့်သည်။

လောကေ–လူ့ပြည်၌၊ နိဗ္ဗတ္တာ–ဖြစ်ကြရကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယမက ပါဠိဟာရိယေ–ရေ မီးအစုံ အနုဖြစ်သော တန်နိုးပြာဌိပဟာ၌၊ ပသီဒိတ္တာ–ကြည်ညိုး၍၊ ထေရသာ–အရှင်သာရိပုတ္တ ရာထေရ်၏၊ သန္ဓိ၀ေက–အထပ်၌၊ ပမ္ဘဇိ–သု–ရှင်ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ၊ ထေရော–အရှင် သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်၊ သတ္ထာရာ–သည်၊ ဒေသိတं ဒေသိတံ–ဟောအပ်တိုင်း ဟော အပ်တိုင်းသော၊ ဓမ္မံ–ကို၊ အာဟာရိတ္တာ–ဆောင်၍၊ ‌ကေသံ–ထိုလင်းနို့သား ဖြစ်ခဲ့ဖူး သောငါးရာသော တပည့်ရဟန်းတို့အား၊ ဒေသေတိ–ဟောတော်မူပြီ၊ သမ္ဘာသမ္ဘဒ္ဒသေ–၏၊ အဘိမဟာဒေသနာ ပုရိယောသာနဋ္ဌ–အဘိမဟာဒေသနာ၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ‌ကေသं ဘိက္ခူနံ–ထိုလင်းနို့သားဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ငါးရာသော ရဟန်းတို့၏ ‌သတ္တမ္ဘေ ကရဏေ ဥဂ္ဂဟကာဋ္ဌ–အဘိမဟာ ၇ ကျမ်းကို သင်ယူခြင်း၏ ပြီးဆုံးခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ‌(ပရိယောသာနဋ္ဌ ပုဒ်အကျေကြေ)၊ ‌ဧကပ္ပဟာရေနေ၀–တစ်ပတိုရ်တည်း ၌သာလျှင်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ။

အဘိဓမ္မေ–အဘိဓမ္မာ၌၊ ‌ဝါ‌စနာမ‌ဂ္ဂေါ နာမ–ပိုရ‌ျအပ်သော ပါဠိတော်၏ အစည်မည်သည်၊ သာရိပုတ္တာဏ္ဍေ‌ရဗ္ဘာ‌ဝါ–အ‌ရှင်သာ‌ရိ‌ပုတ္တ‌ရာ‌ထေ‌ရ် ဟုသော အ‌စ‌အ‌မ‌ွန်‌ရှိ‌၏၊ ‌မ‌ဟာ‌ပ‌ကရ‌ဏော–ပ‌ဋ္ဌာန်း‌ကျမ်း‌ကြီး‌၌၊ ‌ဂ‌ဏ‌နစ‌ာ‌ရော‌ပိ–ဂ‌ဏ‌နာ‌သ‌ရာ‌ဖြစ်‌ပုံ‌ကို‌လည်း၊ ‌ထေ ရေ‌နေ‌ဝ–အ‌ရှင်‌သာ‌ရိ‌ပုတ္တ‌ရာ‌ထေ‌ရ်‌သည်‌ပင်‌၊ ‌ထ‌ပိ‌တော–ထ‌ား‌အ‌ပ်‌ပြီ‌၊ ‌ဟိ–မ‌ုန်‌၊ ‌ထေ‌ရော–အ‌ရှင်‌သာ‌ရိ‌ပုတ္တ‌ရာ‌ထေ‌ရ်‌သည်‌၊ ‌ဣ‌မိ‌နာ‌နိ‌ဟာ‌ရေ‌နေ– ဤ‌ဂ‌ဏ‌နာ‌သ‌ရာ‌ကို ‌ထား‌ခြင်း‌ဟု ‌သော ‌နည်း‌အား‌ဖြင့်‌၊ ‌ဓ‌မ္မ‌ဒ‌ဿ‌ဝ–တ‌ရား‌ဘ‌ာ‌ဝ‌ရေ‌ကျိ‌ုတ်‌ကို‌၊ ‌အ‌မ‌ကျော‌တွ‌ဝ–ပ်‌ ‌မ‌ချေ‌ဖျက်‌မ‌ူ‌၍‌သာ‌ လျှင်‌၊ (အ‌ခြား‌တ‌ရား‌ဖျိ‌ုး‌နှင့်‌မ‌ရောယှက်‌စေ‌မ‌ူ‌၍‌သာ‌လျှင်‌) ‌သုခ–

ကေ‌ပ‌ပ‌ဟာ‌ရ‌ေ‌နေ‌ဝ။ ။ပ‌ဟ‌ရိ‌ယ‌တိ ‌ဗ‌ျှာ‌တိ ‌ပ‌ဟာ‌ရော‌၊ ‌ရှုး‌ခ‌ေတ်‌က ‌တ‌စ်‌နေ့‌လျှင် ‌ပ‌ဟ‌ိ‌ရ‌ိ ‌စ‌ည်‌ကြီး‌ကို ‌၃ ‌ကြိ‌မ်‌တီး‌ရ‌ေ‌၏‌၊ ‌ထို‌တိ‌ုး‌ရာ‌အ‌ချိန်‌ကို ‌"ပ‌ဟာ‌ရ" ‌ဟု‌ခ‌ေါ်‌အ‌၏‌၊ ‌တ‌စ်‌နေ့‌ကို ‌၃ ‌ပုံ ‌ပုံ‌လျှင် ‌တ‌စ်‌ပုံ‌သည် ‌တ‌စ်‌ပ‌ဟ‌ိ‌ရ‌ိ‌ဖြစ်‌၏‌၊ ‌ထို‌ကြောင့် "ပ‌ဟာ‌ရော‌တိ ‌ဒ‌ိ‌ဝ‌သ‌ယ ‌တ‌တိ‌ယော‌ဘာ‌ဂေါ ‌ဝ‌ုစ‌တိ" ‌ဟု ‌ဋ‌ီ‌ကာ‌ဖ‌မ်‌သ‌ည်‌၊ ‌ဤ‌နေ‌ရာ‌ဌ‌ာ‌နား‌ နော‌က်‌ဆုံ‌း ‌တ‌တိ‌ယ‌အ‌ဖို‌တို‌့ ‌ယူ‌ကြ‌၏‌၊ ‌သို‌့‌သော်‌ ‌စ‌ဉ်‌း‌စား‌သ‌င့်‌၏‌၊ ‌ဘာ‌ ‌ကြောင့်‌နည်း‌၊ ‌တ‌ရား‌ဟော‌၍‌ ‌ပြီ‌း‌သော‌အ‌ခါ‌ထို‌လ‌ပြည်‌မ‌ေ‌ဌ‌ပ‌င် ‌မြတ်‌စွာ‌ဘ‌ုရား‌သ‌ည် ‌လူ‌ပြည်‌သို‌့ ‌ကြ‌လာ‌ရ‌မ‌ည်‌ဖြစ်‌၏‌၊ ‌အ‌ရှင်‌သာ‌ရိ‌ပုတ္တ‌ရာ‌လည်း ‌သ‌ကီ‌သ‌နဝိ‌ဟ‌ာ‌ရ‌ပြည်‌သို‌့ ‌ကြ‌၍ ‌ကြို‌ဆို‌နှင့်‌ရ‌မ‌ည်‌ဖြစ်‌၏‌၊ ‌ထို‌ကြောင့် ‌နော‌က်‌ဆုံ‌း‌ပ‌ဟ‌ိ‌ရ‌ိ‌က‌ား‌ ‌ဖြစ်‌သ‌ည်‌မ‌ဆ‌ပ‌င်‌။(‌တ‌စ်‌ပ‌ဟ‌ိ‌ရ‌ိ‌လျှင်‌၁၀ ‌နာ‌ရ‌ီ‌၏‌၊ ‌ထို ‌၁၀ ‌နာ‌ရ‌ီ ‌အ‌တွင်‌း‌၌‌သာ ‌ပြီ‌း‌ဆုံ‌း‌ချင်‌း‌တ‌ကြ‌သ‌ည်‌၊ ‌တ‌စ်‌ပြီ‌ပင်‌နော‌က် ‌ဘ‌စ်‌ချိန်‌တ‌ည်‌း ‌ပြီ‌း‌သ‌ည်‌ဟု‌ကား‌မ‌ဆို‌လို‌။)

ဆက‌ပ‌ဉ်‌း‌အုံ‌း။ ။‌မြတ်‌စွာ‌ဘ‌ုရား‌သ‌ည် ‌နော‌က်‌ဆုံ‌း‌နေ့‌ဝယ် ‌စ‌န္ဒ‌ကူ‌း‌တော‌ဌ‌ိ‌အ‌ရှင်‌သာ‌ရ‌ိ‌ပုတ္တ‌ရာ‌အ‌ား ‌မ‌နေ‌ညမ္ဘ ‌ယ‌နေ့‌နံ‌နက်‌အ‌ထိ ‌ကိ‌ုယ်‌တော်‌တို‌င်‌လ‌ား‌ ‌ဟော‌အ‌ပ်‌ပြီ‌း‌တ‌ရား‌ကို‌လည်း‌ကောင်‌း‌၊ ‌နိ‌မ‌ိ‌တ‌ဘ‌ုရား‌ရှင်‌ ‌ဟော‌တော်‌မ‌ူ‌ရ‌စ်‌မ‌ည်‌ ‌တ‌ရား‌တော်‌ကို ‌လည်း‌ကောင်‌း‌၊ ‌ပြန်‌ကြွ‌ပ‌ာ‌သ‌မ‌ူ‌ပြီ‌း‌နော‌က် ‌ကိ‌ုယ်‌တော်‌တို‌င်‌ ‌ဆုံ‌း‌အော‌င် ‌ဟော‌မ‌ည်‌တ‌ရား‌ကို ‌ဝ‌ည‌ည်‌း‌ကောင်‌း‌၊ ‌နည်‌း‌ပေ‌း‌တော်‌မ‌ူ‌၏‌၊ ‌ထို‌ကြောင့်‌အ‌ရှင်‌သ‌ာ‌ရ‌ိ‌ပုတ္တ‌ရာ ‌သ‌ည်‌ရ‌ဟ‌န်‌း ‌တ‌ို‌အ‌ား ‌ပြီ‌း‌ဆုံ‌း‌အော‌င် ‌ပ‌ို‌ရ‌ေ‌ခြင်‌း‌ကို‌စ‌ွန့်‌တ‌ာ‌ဝ‌တ် ‌သ‌ာ‌ဝ‌ယ် ‌ထို ‌ဘ‌ုရား‌ရှင်‌ ‌တ‌ရား‌ဟော‌တော်‌ ‌မ‌ူ‌ခြင်‌း‌ကို‌စ‌ွဲ‌သ‌ည်‌တ‌စ်‌ခ‌ုတ‌ည်‌း‌သော‌ပ‌ဗ‌ိ‌ုရ‌ိ‌ရ‌ိ‌ချိန်‌ ‌အ‌တွင်‌း ‌ပြီ‌း‌ဆုံ‌း‌ချင်‌း‌တ‌ကြ‌သ‌ည်‌။

ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ၀ါ–လွယ်လွယ်ကူကူ၊ ဂဟေတုံ–နာယူခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဓာရေတုံ–ဆောင်ရွက်မှတ်သားခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ပရိယာပုဏိတုံ–သင်ယူခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ၀ါစေတုံစ– ပို့ချခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ပေဟောတိ–စွမ်းနိုင်လောက်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ မြော်မြင်တော်မူ၍၊ ဂဏနစာရ–ကို၊ ထပေသိ–ထားတော်မူပြီ။ [ဤတွင် အာဘိမဂ္ဂသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ၀ါစနာမဂ္ဂဖြစ်ပုံ, အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်လျှင် အစအမှန်ရိုးပုံ အပြီးတည်း။]

၈။ ဗုဒ္ဓ၏ အာဘိအာဘိမဂ္ဂိကအဖြစ်

[မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဦးစွာ အာဘိမဂ္ဂိကအဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ၊ ဒေ၀ သန္တေ စသော အခြေခံစကားကိုမိန့်၊] ဒေ၀သန္တေ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဤသို့ အာဘိမဂ္ဂသို့ ၀ါစနာမဂ္ဂ၏ အရှင်သာရိပုတ္တဟောကြားသော အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်လသော်၊)ထေရော–အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်သာ၊ ပဌမတရံ–မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဦးစွာ၊ အာဘိမဂ္ဂိ ကော–အာဘိမဂ္ဂသကိုတတ်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်သလော၊ ဣတိ–ဤကားအမေးတည်း၊(ဒေ၀ သန္တေ ပိ–ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ထေရော–အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်၊ ပဌမတရံ– မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဦးစွာ၊ အာဘိမဂ္ဂိကော–သည်၊) နု

ဂဟေတုံသည်။ ။သုတ္တ တုက္ခိဘုဘောဝပဏ္ဏာ၏ဂဟေသ္ကန ဥဂ္ဂဟာတိနာမ။ [ထိုဥဂ္ဂဟာတိနှင့် ဤဂဟေတုံသည် သဘောတူ၏၊ သို့မဟုတ် "ဥဂ္ဂဟေတုံ၀ါ"ဟု ပါ၌မှန်ရှိစေ။] ပဒါနုပဒ (ဆရာ ပို့ချအပ်သော ပုဒ်စဉ်အတိုင်း)ယနေ့ထွေ ၀ါစာယ ပရိစိတံကရောန္တော၁၀ရိယာပုဏာတိနာမ။ ဥဘယ ထာပိပဂုဏ် အာစာရဝတ္တ,ကရောန္တော ဓာရေတိနာမ။–နိဒါနသဝယုတ် ဂဟပတိ၀ဂ်,ပဌမသုတ် အဋ္ဌကထာ။

ဒေ၀သန္တေ။ ။"ယံဒေ၀ဒေ၀ေါ ဒေ၀ါနံ၊ ဒေ၀သေ့ နယတေ၀ ဗုဒ္ဓ" ဟူသော ဂန္ဓာရမ္ဗ စကား အရ ဗုဒ္ဓဖြတ်စွာ၏ အာဒီ အာဘိမဂ္ဂိက အဖြစ်ပြီးခဲ့ပါသော်လည်း ထိုစကားကို အတည်မယူဘဲ "အာဘိမဂ္ဂေ ၀ါစနာမဂ္ဂေါနာမ သာရိပုတ္တဟောရှုသာ၀ေါ" ဟူသောစကားကို အတည်ယူပြီးလျှင် "ယံ ဒေ၀ဒေ၀ေါ"သော ရှေ့စကားကိုလည်း ပယ်လိုသောကြောင့် "ဒေ၀သန္တေ"စသော ပါဠိဖြင့်စောဒနာသည်၊ အာဘိမဂ္ဂသို့ပို့ချစဉ်၏ အရှင်သာရိပုတ္တရာမှစ၍ ဖြစ်ရလျှင် အရှင်သာရိပုတ္တ ရာသည်သာဘုရားရှင်၏ ရှေးဦးစွာ အာဘိမဂ္ဂိကဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော–ဟူလို။ [ဤကား မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေးဦးစွာ အာဘိမဂ္ဂိကဖြစ်ကြောင်းကို ပတိ၀ေဒဗုဒ္ဓ၀စန, ပိဋကနိကာယ စသည် တိုဖြင့် ထင်ရှားစေလိုရှိ၍ အခြေခံရအောင်ပြအပ်သော စောဒနာစကားတည်း။]

မှတ်ချက်။ ။ရှေ့၀ါကျ၌ "ယဒိသ၀ေ"ရှိလျှင်နောက်၀ါကျ၌ "ဝေ၀သတိ, ဝေ၀သန္တေ" ရှိရိုး၊ မရှိလျှင်လည်း ထည့်ရိုးဖြစ်သကဲ့သို့ နောက်၌ "ဝေ၀သတိ ဒေ၀သန္တေ" ရှိလျှင်လည်း ရှေ့၀ါကျ၌ "ယဒိသ၀ေ" ရှိရိုးမရှိလျှင်ထည့်ရိုးပင်တည်း၊ ထိုကြောင့်ဤ၌ တိုက်ရိုက်မရှိရကား–––––

ဟောဟိ–မဖြစ်၊ သမ္ဘวမ္ဘုဒ္ဓါဝ– ဖြတ်စွာဘုရား သည်သာလျှင်၊ ပဌမတရံ–အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ရှေးဦးစွာ၊ အာဘိမွိကော (ဟောတိ)၊ ဟိ–မှန်၊ သော–ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ နံ–ထိုအဘိဓမ္မာကို၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်ယဝ–မဟာဗောဓိပလ္လင်ခွံ့ပင်၊ နိသိဒိတွာ–ထိုင်တော်မူ၍၊ ပဝိဝိဒ္ဓိ–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခဲ့ပြီ။ [ဤစကားဖြင့်ပဌမဆုံးအဘိဓမ္မာကို သိတော်မူသောကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ပဌမ အာဘိမွိကအဖြစ်ကို သိစေသည်။]

[ယခုအခါဗုဒ္ဓဝစန စသည်ဖြင့် ဘုရား၏ အာဒိ အာဘိမွိက အဖြစ်ကိုပြလိုသောကြောင့် "ဗုဒ္ဓါ ဟုတွာ စ ပန"စသည်ကိုမိန့်။] စ ပန–ထပ်၍ဆက်၊ ဗုဒ္ဓါ–သည်၊ ဟုတွာ–ဖြစ်ပြီး၍၊ သတ္တာဟ–လုံး၊ ဧကပလ္လင်္ကေနေ–တစ်ခုတည်းသော ထက်ဝယ်တင် ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသိန္နော–ထိုင်တော်မူလျက်၊ ဥဒါနံ–ဥဒါန်းကို၊ ဥဒါနေသိ–ကျူးရင့်တော် မူပြီ၊ (ကိ –အဘယ်သို့ ကျူးရင့်တော်မူသနည်း၊) ယဒါ ဟေ၊ ပေ၊ အဒ္ဓ လိကွန္တိ– ယခါဟရေ၊ ပေ၊ အဒ္ဓ လိကွဟူ၍၊ (ဥဒါနေသိ–ပြီ၊) ယဒါ–အကြင်အခါ၌၊ အာတာပိနော–ကိလေသာတို့ကို လောင်မြိုက်တတ်သော သမ္မပ္ပဓာန် လုံ့လဝိရိယရှိတော်မူထသော၊ ဈာယတော–အာရမဏူပ–နိဗ္ဗာန်,လက္ခဏူပနိဗ္ဗာန်တို့ဖြင့် ကသိုဏ်း အစရှိသောအာရုံ, အနိစ္စအစရှိသောလက္ခဏာ,နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာ ရှုတော်မူထသော၊ ဗြဟ္မာဏသ–မကောင်းမှုတို့ကို မျှောပြီးသော ရဟန္တာဗုဒ္ဓိလ်၏ (သန္တာန်၌)၊ ဟိ–ထင်ရှားစွာ၊ ဝေ–စင်စစ်၊ ဓမ္မာ–ဉာဏ် ပါးသော ဓောဝိပက္ခိယတရားတို့သည်၊ ပါတုဘဝန္တိ–ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏၊ (တစ်နည်း) ဟဝေ–

"ယဒိ အဘိဓမ္မေ ဝါစနာ မဇ္ဈေါနာမသာရိပုတ္တဿေရပုဗ္ဗာဝေါ ဟောတိ၊ ဧဝံသန္တေ ထေရောဝ ပဌမတရံ အာဘိမွိကော ဟောတိ၊ နု ဗုဒ္ဓါ"ဟု အပြည့်အစုံစေနနည်းကျ ထုတ်ပြီးလျှင်--ယဒိပိ အဘိဓမ္မေ ဝါစနာမဇ္ဈေါနာမ သာရိပုတ္တဿေရပုဗ္ဗာဝေါ ဟောတိ၊ ဓဝံသန္တေပိ နု ထေရော ပဌမတရံ အာဘိမွိကော ဟောတိ၊ သမ္ဘဝမ္ဘုဒ္ဓါဝ ပဌမတရံ အာဘိမွိကော"ဟုအပြည့်အစုံထည့်၍ ပရိယာရဝါကျ ရှိနိုင်သည်။ [ထိုသို့ ထည့်ရာ၌ ပရိယာရဝါကျ၀ယ် "ယဒိပိ"ဟုအနုဂ္ဂဟတ္ထောတက, ဓဝံ သန္တေပိဟု အရေဒ္ဓတ္ထ ဓောတက ပိ သဒ္ဒါများကိုလည်းထည့်ရမ်းသည်။]

[ဆောင်] ယဒိ သစေ, ရှေ့ဦးနေသော်, သန္တေ သတိ, ဧဝံထည့်၍, နောက်ရှိ၀ါကျ, နေတတ်လည်း, နောက်မှတစ်ဖန်, ဧဝံသန္တေ,သတ်နေသော်, သစေယနိ, ရှေ့တည်တည်ဌ, ရှိလျှင်ရှိစေ, မရှိချေမူ, ထည့်လေထုံးစံ အမြဲတည်း။

ဝိနည်းမဟာဝဂ္ဂ။ ။ဥဒါန် ဥဒါနေသီတိ သောမနဿယုတ္တဥာဏသမ္ပယုတ္တံ ဥဒါန် ဥဒါနေသိ၊ အတ္တမနဝါစံ ဒိဋ္ဌာရေသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပါတုဘဝန္တီတိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဓမ္မာတိ အနုလောမ ပဋိယာကာရ ပတိဝေသောကော ဟောဝိပက္ခိယဓမ္မာ, အထ၀ါ, ပါဘုဘဝန္တီတိ ပကာသန္တိ၊ အဘိသမယာသေန ဗျုဗ္ဘာ ပါကဒုာ ဟောန္တိ၊ ဓမ္မာတိ စတုအရိယသစ္စဓမ္မာ။ [အမ်ိုးသမီးအကျယ်ကို ဝိနည်းမဟာ၀ါ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

စင်စစ်၊ ဓမ္မာ–သစ္စာ ၄ ပါးတရား တို့သည်၊ ပါတုဘဝङ္ဂါ–ထိုးထွင်းရှိသိသောအားဖြင့် ထင်ရှားလာကုန်၏။ အထ–၃၇ပါး ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ထိုအခါ၌၊ ၀ါ–သစ္စာ ၄ ပါးတရားတို့ ထင်ရှားလာရာ ထိုအခါ၌၊ အသာ–ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)၊ သဒ္ဓာ–ကြွင်းမဲ့ဥသုံ အလုံးစုံကုန်သောကာခ်ါ–ယုံမှားခြင်းဟူသမျှတို့သည်၊ ဝယယङ္ဂါ (ဝိ+အပ+ယङ္ဂါ) ကင်းကုန်၏၊ ၀ါ–ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။(ကသွာ–အဘယ့် ကြောင့်နည်း)၊ယတော–အကြင်ကြောင့်၊ (သော–ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) သပေတုဝမ္မံ –အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားနှင့်တကွဖြစ်သော သခါရ.အစရှိသော အကျိုးတရားကို၊ ပဇာနာတိ–အပြားအားဖြင့်သိတော်မူ၏၊ (တတော–ထို့ကြောင့်တည်း။)

ယဒါ–၌၊ ပေ၊ ဝယယङ္ဂါ–ကုန်၏ ।(ကသွာ) ယတော–ကြောင့်၊ သော–ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပစ္စယာနံ–အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းတရားတို့၏၊ ခယ–ကုန်ရာဖြစ် သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဝေဒိ–သိတော်မူပြီ၊ (တတော–တည်း।)၊ ယဒါ–၌၊ပေ।ပါ တုဘဝङ္ဂါ–ကုန်၏၊ (အထ–၃၇ ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ထိုအခါ၌၊ ၀ါ–၌၊) သူရိယာ–နေသည်၊ အန္ဓ လိုက္ခံ–ကောင်းကင်ကို၊ သြဘာသယံ–ပြောင်ပြောင်ဝင်း ဝင်းထွန်းလင်းစေလျက်၊ ၀ါ– ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းစေရင်းပင်၊(အန္ဓကာ ရဲ –အမှိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဓူပယံ–ဖျက်သီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ,ဣဝ–တည်နိုင်သကဲ့သို့၊ တထာ– တူ၊ သော– ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (တေဟိ

အာတာပီနော၊ ပေ၊ ဗြဟ္မာဇာသယာ။ ။အာတာပေါ ဝုစ္စတိ ကိလေသသန္တာပနဋ္ဌေန–ဝီရိယံ–အာတာပီနောတိ သမ္မပ္ပဓာနဝီရိယဝတောဇာယာတောတိ အာရမ္ဘဏူပနိဿိတ္ကာနုလက္ခဏေနစ ခန္ဓာ–ကိုယ်–ကုန်ရာဖြစ် သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အဝေဒိ–သိတော်မူပြီ၊ (တတော–တည်း।)၊ ယဒါ–၌၊ပေ।ပါ တုဘဝङ္ဂါ–ကုန်၏၊ (အထ–၃၇ ပါးသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရာ ထိုအခါ၌၊ ၀ါ–၌၊) သူရိယာ–နေသည်၊ အန္ဓ လိုက္ခံ–ကောင်းကင်ကို၊ သြဘာသယံ–ပြောင်ပြောင်ဝင်း ဝင်းထွန်းလင်းစေလျက်၊ ၀ါ– ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းစေရင်းပင်၊(အန္ဓကာ ရဲ –အမှိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဓူပယံ–ဖျက်သီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ,ဣဝ–တည်နိုင်သကဲ့သို့၊ တထာ– တူ၊ သော– ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (တေဟိ

အာတာပီနော၊ ပေ၊ ဗြဟ္မာဇာသယာ။ ။ဟာ ဧတော၊ ပေ၊ပစ္စယာကာရေ ကခ်ါ ဝုတ္တာ၊ ယာစ ပစ္စယာကာရသော၊ အပ္ပတိဝိဒ္ဓတ္တာ [အဟောသိ နုခေါအဟု အတီတမဒ္ဓါနံ" တိ အာဒိကာ သောဠသကခ်ါ ..အာဂတာ၊ တာသဒ္ဓါ–ဝယယङ္ဂါ (ဝိ+အပ+ယङ္ဂါ)အပဂ္ဂ္ဂိ နိဂ္ဂုဒ္ဓုဒ္ဓိ။

ယတော၊ ပေ၊ ခမ္ဘံ။ ။ယသ္မာ, အဝိဇ္ဇာဒိကေန ဟေတုနာ သပေဂုကုတ် ဣမံ သခါရဒိ ကေဝလံ ဒုက္ခကွန္ဓမ္ဘံ ပဇာနာတိ ပဋိဝိဒ္ဓတိ। [ဤပဋမဂါထာသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့် နှုတ်တော်၌ဖြစ်လာသော ဥဒါန်းတည်း။)

ဒုတိယဂါထာ။ ။ဤဂါထာကား နိဗ္ဗာန်ကိုဆင်ခြင်တော်မူခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဥဒါန်း ဂါထာတည်း। ထို့ကြောင့် "ယတော ခယ ပစ္စယာနံ အဝေဒိ" ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ ယသ္မာ ပစ္စယာနံ ခယသင်္ခါတဲ့ နိဗ္ဗာန် အညာသိ ပတိဝိဒ္ဓိ တသ္မာ ယဒါသေ၊ ပေ၊ ပါတုဘဝङ္ဂါ၊ ပေ၊ သစ္စာပိ ကခ်ါ+ ဝယယङ္ဂါ။

ဓမ္မေဟိ–ထိုဝ ၃၇ ပါးဟောမိပက္ခိယတရားတို့ဖြင့်။ (တစ်နည်း)ထေန မဂ္ဂေန–ထိုအရိယာမဂ်ဖြင့်။) မာရဝေသန့်–ကာမ၏ တော ပဋ္ဌာဝေနနာ အစရှိ ဩာမာဝိရစ်တပ်ကို၊ ဝိရူပယဉ်–ဖျက်ဆီးလျက်၊ တိဋ္ဌတိ– တည်နိုင်၏။။ -- ကြွဒ်–ဤစကားတော်သည်၊ ပဋ္ဌမဗုဒ္ဓဝစနံနာမ–ပဋ္ဌမဗုဒ္ဓဝစန မည်၏။

ပန–ကား၊ ဓမ္မပဒဘာဏကာ၊ ဓမ္မပဒကိုရွတ်အံသော် ထေရ်တို့သည်၊ ဝါ–ဓမ္မပဒ ဆောင် ထေရ်တို့သည်၊ အနေကဓာတိသံသာရံ၊ ဃ ဓယမဗျူဟါတိ–ဟူသော၊ ကြွဒ်–ဤစကားတော်သည်၊ ပဋ္ဌမဗုဒ္ဓဝစနံနာမ– ပဋ္ဌမဗုဒ္ဓဝစနမည်၏၊ ဝါ–ရှေးဦးဈာသော ဘုရားစကားတော်မည်၏၊ ကြွတိ–သို့၊ ဝဒန္တိ–ဆိုကြကုန်၏။

[ဂါထအနက်] (ယသ္မာ–အကြင်ကြောင့်၊) ဇာတိ–ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်၊(ဇရာ ဗျာဓိမရဏ မိသယတာယ–အိုနာ သေရေး, ဒုက္ခသေးတို့နှင့်, ရောထွေး၍ နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပုနပ္ပုန–ထပ်ကာထပ်ကာ၊ (ဥပဂန္ဓု–ဣဝါရောက်ရခြင်းငှာ)ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲလှရ၏၊ (တသ္မာစ–ထို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တသ္မိ – ထိုတဏှာယောက္ခား လက်သမားကို၊ အဒိဋ္ဌေ–ဥာဏ်ဖြင့် ထင်ထင်, မတွေ့ဖြင်အပ်

တတိယဂါထာ။ ။ဤဂါထာကား မဂ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥဒါန်းတည်း၊ ယဒါဟဝေ၊ ပေ၊ ဒြာဟဗောဟောတေဟိ ဥပ္ပန္နေဟိ ဟောမိပက္ခယဓမ္မေဟိ၊ ပေ၊ တေန အရိယမဂ္ဂေန၊ ပေ၊ ကာမ ဝေ ပဋ္ဌာဝေနနာတို့ အာဒိနာ နဃေန ဝုတ္တပ္ပကာရံ မာရဝေသန့် ဝိရူပယဇ္ဈေ ဝိဇ္ဈ သေဇ္ဈော တိဋ္ဌတိ၊ ယထာသုရိယော အဗ္ဘုဂ္ဂတော အတ္တဂေနာ ပဘာယ အန္ဓကာရံ လိက္ခဲ သြဘာသေဇ္ဈာဝ အန္ဓကာရံ ဝိဓမေဇ္ဈာ တိဋ္ဌတိ။ [ဝိနည်းမဟာဝါ အဋ္ဌကထာမှ လိုရာကို ထုတ်ပြအပ်သောအဖွင့်။]

ပဋ္ဌမဗုဒ္ဓဝစန။ ။ဤဂါထာတို့တွင် "ယဒါဟဝေ"စသော ဂါထာ ၃–လုံးသည် ဝိနည်းမဟာဝါ၌ခန္ဓကဌပါ၏၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် မကြာမီပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်သောအခါ နှုတ်တော်ဖြင့် ဣဒေါ ဝေ ဒုက္ခန္တိ ပဋ္ဌာ ဝေ ဒုက္ခန္တိ ဝေ ဒုက္ခန္တိ ... ...

သေးသည်ရှိသော်၊ သာဓောတိ–ထိုဓာတိသည်၊ နနိဝတ္ထုတိ–အလိုအလျောက် နောက်ဆုတ်လိမ့်မည်မဟုတ်၊ တသ္မာစ–ထို့ကြောင်လည်းကောင်း၊) ဂဟကာရ–ခန္ဓာအိမ်ကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် စီမံတတ်သော တဏှာယောက္ခား လက်သမား:ကို၊ ဂဝေသန္တော–မရမနေရှာမြဲသော၊ (အဟ–သည်၊)အနိဗ္ဗိသံ–တဏှာ မြင်ရန်, သဒ္ဒညာဏ်ကို, ဇေန်ဗိုင်ပိုင်,မရနိုင်သေးသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊ ၀ါ–ကြောင့်၊ ဇတ္တုက် ကာလ–ဤမျှလောက်သော ၄ အသရေ့နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ် လုံး၊) အနေကဇာတိသံသာရ–အသိန်းမက ဘဝများစွာ သံသရာစက်ဝိုင်း:ကို၊ သန္ဓာဝိသသ–ဆုံ၀ယ်တပ်နွား, ရဟတ်ချားသို့, ပြေးသွားကျင်လည်ခဲ့ရလေပြီ။

ဂဟကာရက–ခန္ဓာအိမ်ကို၊ အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် စီမံတတ်သော တဏှာ ယောက္ခား, ဟဲ့–လက်သမား:၊ ဒါနိ–သဒ္ဒညတ္ဘဏ်ကိုရပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ တွံ–သင်သည်, ၀ါ–ကို၊ ဒိဋ္ဌော–ဉာဏ်ဖြင့်ထင်ထင် တွေ့မြင်အပ်ပြီးသည်, အသိ–ဖြစ်၏၊ ပုန–တစ်ဖန်, ဂေဟ–ခန္ဓာအိမ်ကို၊ နကာဟသိ–ပြုလုပ်ရတော့မည်မဟုတ်၊ တေ–၏၊ သမ္ဘာ–ကြွင်းမဲ့ ဥသုံးလုံးစုကုန်ကုန်ပြီ၊ ဂဟကူဋ်–ခန္ဓာအိမ်၏ အဝိဇ္ဇာအထွဋ်ကိုးဝိသခ်ိတ်–ဖျက်ဆီးအပ်ပြီးစိတ္တံ–ဝါ၏ စိတ်သည်ဝိသခ်ါရဂတ်–သခ်ါရ ကင်းမြဲ, နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့, အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်ပြီ၊ (အဟ–ဝါသည်လည်း၊)တဏှာနံ–သင်တဏှာ တို့၏၊ ခယ–ကုန်ကြောင်း ဖြစ်သော အရ ဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ အဗ္ဗုဂါ–ရပြီ၊ (တစ်နည်း) ဝိသခ်ါရဂတ်–သခ်ါရကင်းမြဲ, နိဗ္ဗာန်ဘုံသို့, အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်သော၊စိတ္တံ–သည်၊ တဏှာနံ တို့၏၊ ခယ–ကို၊အဗ္ဗုဂါ–ပြီ။ [ဤ ၂၇ထာ၏ အဖွင့်ကိုပါရာဒိကဏ် ဘာသာဋ္ဌိကာ ၌ ပြထားပြီ။]

[ပဌမဗုဒ္ဓ၀စနကို ပြပြီး၍ မဒ္ဓိမဗုဒ္ဓ၀စနကို ပြသင့်လျက် ပါရိယေသနည်းအားဖြင့် အကြွင်းကို သိလွယ်သိမ့်သောငှာ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓ၀စနကို ပြလိုရကား: "ယမကသာလာန မန္တရေ" စသည်မိန့်,] ယမကသာလာန်–အစုံသော အင်ကြင်း၀င်ပျိုတို့၏၊ အန္တ ရေ–အလယ်၌၊ နိပ္ပန္နေန–လျောင်းတော်မူသော၊ (ဘဂ၀တာ–သည်) ပရိနိဗ္ဗာနသမ ယေ– ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီ:အခါ၌၊ "ဟန္ဒ ဒါနိ ဘိက္ခေ၀ေ၊ ပေ၊ သမ္မာဒေထာတိ–ဟန္ဒ ဒါနိ၊ ပေ၊ သမ္မာဒေထ" ဟူ၏၊ ဝုတ္တ၀စနံ–ဟောတော်မူအပ်သောစက

:တော် သည်၊ ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓ၀စနံ နာမ–ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓ၀စနမ မည်၏၊ ၀ါ–နောက်ဆုံးဖြစ်သောဘုရား စကား:တော်မည်၏၊ [ဘိက္ခ၀ေ–တို့၊ ဟန္ဒ–တိုက်တွန်း:တော်မူ၏၊ (ကိ – နည်း၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊) သခ်ါရာ–ရုပ်နာမ်သခ်ါရတို့သည်၊ ဝယ၀ေမ္မာ–ပျက်စီးခြင်း သဘော ရှိကုန်၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊ တုဗမှ–တို့သည်၊)အပ္မမာဒေန–ပမာဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သမ္မာပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ဖြင့်၊ (တိဝိသေဟို–သီလ သမာဓိ ပညာ

၃ ဖြာသော သိက္ခာကို၊)သမ္မာ ဒေထ–ပြီးစီးစေကုန်လော၊ ဣတိ–သို့၊ အာမန္တ ယာမိ–သတိပေးနှိုးဆော်သိစေတော် မူ၏။]

ဥဘိန္နံ–ပဌမ ပဏ္ဍိမ ဗုဒ္ဓဝစန ၂ ပါးတို့၏၊ အန္တရေ–အလယ်၌၊ ပဌ စတ္တာလီသ ဝဿာနိ–၄၅ ဝါတို့ပတ်လုံး၊ ပုဗ္ဗဒါမ–ပန်းကုံးကို၊ဣဒ္ဓေ ဣဒ္ဓေ နပိ–ထုံးဖွဲ့တော်မူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ရတနာဝလိ'–ရတနာရွှဲလုံးကို၊ ဝါ–ရတနာပုလဲလုံးကို၊ အာဝုနဒ္ဓေ ဝိယစ–သီကုံးတော်မူသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကထိတော–ဟောတော်မူအပ်သော၊ အမ တပ္ပ ကာသနော–အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော၊ သဒ္ဓမ္မာ–သူတော်ကောင်း တို့၏ တရားတော်သည်၊ မဏ္ဍိမ ဗုဒ္ဓဝစန် နာမ–မည်၏၊ ဣဝါ–အလယ်ဖြစ်သော ဘုရား စကား တော်မည်၏။

[မဏ္ဍိမဗုဒ္ဓဝစနတွင် အဘိမမ္မာပါဠိတော် ပါဝင်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုဗုဒ္ဓဝစနဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရား၏ပဋ္ဌမတရ အဘိမမ္မိကအဖြစ်ကိုသိစေပြီး၍ ယခုအခါ၌ ပိဋကနိကာယ် စသည် တို့၏အစွမ်းဖြင့် သိစေပြန်လိုသောကြောင့် တံသဒ္ဓမ္မိ စသည်ကိုမိန့်၊] သမ္မမ္မိ –အလုံးစုံ လည်းဖြစ်သော၊ တံ (ဗုဒ္ဓဝစနံ–ထို ဘုရားစကားတော်သည်၊ ဝါ–ကို၊ သင်္ဂယှမာ နံ–သိမ်းယူအပ်သည်ရှိသော်၊ ပိဋကတော–ပိဋကအားဖြင့်၊ တီဟိ ပိဋကာနိ–၃ သွယ် ကုန်သော ပိဋကတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ နိကာယတော–နိကာယ် အားဖြင့်၊ ပဉ္စနိကာယာ–ငါးဖြာကုန်သော နိကာယ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ အင်္ဂတော–အင်္ဂါအားဖြင့်၊ နဝင်္ဂါနိ–၉ တန်သော အင်္ဂါတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓတော–တရားအစုအားဖြင့်၊ စတုရာသီတိ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနိ–ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ဟောန္တိ–နိ၏။

ကထံ–အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ဟိ–အဖြေကား၊ (တစ်နည်း)ဟိ–ချဲ့၊ သမ္မမ္မိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ စတံဗုဒ္ဓဝစနံ–ဤမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်သည်၊ ပိဋက တော–ပိဋကအားဖြင့်၊ ဝိနယပိဋကံ–ဝိနယပိဋကလည်းကောင်း၊သုတ္တန္တပိဋကံ–သုတ္တန္တ ပိဋက လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ–အဘိဓမ္မပိဋကလည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ တိပ္ပဘေဒမေဝ–၃ပါးအပြားရှိသည်ပင်၊ ဟောတိ–၏၊ [ဗုဒ္ဓဝစနကဲ့သို့ ပိဋကသည်လည်း၊ ၃ပါးအပြားရှိသည်ပင်–ဟူလို၊ ဤ ဝေဖျိုးကို သန္ဓိဌာနာ ဝေါရဏဟျာရျည်းမှတ်ပါ၊] တတ္ထ– ထို ၃ ပါးတို့တွင်၊ ဥဘယာနိ–ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ပါတိ မောက္ခာနိ–တို့လည်းကောင်း၊ ဒွေ–ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီအားဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝိဘင်္ဂါ –ပါတိမောက်ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ပဒဘာဇနီတို့လည်းကောင်း၊ ခွါဝိသတိ–၂၂ ပါးသော၊ ခန္ဓကာ–ခန္ဓကတို့လည်းကောင်း၊ သောဠသပရိဝါရော – ၁၆ ဝါရတို့ ဖြင့်မှတ်သားအပ်သော ပရိဝါလည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဣဒံ–ဤပိဋကသည်၊ ဝိနယ ပိဋကံ နာမ–မည်၏။

ဗြဟ္မာလာဒီ စတုတ္ထီ သ သုတ္တသင်္ဂဟာ–ဗြဟ္မာလသုတ် အစရှိသောသုံးဆယ့်လေးသုတ်တို့ကိုသိမ်းယူကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဒီဃနိကာယော–ကာယ်လည်းကောင်း၊ [ဣတိဒ္ဓစပ်] မူလပရိယာယသုတ္တာဒိဒီယမုသတ ဒွေသုတ္တာ သင်္ဂဟော–မူလပရိယာယသုတ် အစရှိသော တရာ့ငါးဆယ့်နှစ်သုတ်တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော၊ မစ္ဈိမနိကာယော– ကာယ်လည်းကောင်း၊ [ဒီဃမုသတ–အဒ္ဓဲအားဖြင့် နှစ်ရာ၊ ဝါ–တရာ့ငါးဆယ်။] ဩယတရဏသုတ္တာဒိ၊ ပေ၊ သုတ္တသင်္ဂဟော–ဩယတရဏသုတ် အစရှိသော ခုနှစ်ထောင် ခုနှစ်ရာခြောက်ဆယ့်နှစ်သုတ်တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော၊ [သတ္တ–၇ ခု တိုးဖြင့်မြှောက်အပ်သော+သုတ္တသဟသ–သုတ်တို့အထောင်၊ဝါ–ခုနှစ်ထောင်।] သံယုတ္တနိကာယော– ကာယ်လည်းကောင်း၊ စိတ္တပရိယာဒါန သုတ္တာဒိ၊ ပေ၊သင်္ဂဟော–စိတ္တ ပရိယာဒါနသုတ် အစရှိသောကိုးထောင့်ငါးရာ ငါးဆယ့်ခုနှစ်သုတ်တို့ကို သိမ်းယူရာ သိမ်းယူကြောင်းဖြစ်သော၊[နဝ+သုတ္တသဟသ–ကိုးခုတိုဖြင့်မြှောက်အပ်သော+သုတ်အထောင်။]အင်္ဂုတ္တရနိကာယော–ကာယ် လည်းကောင်း၊ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌဓမ္မပဒ၊ ပေ၊ စရိယာပိဋကဝသေန–ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ, ဓမ္မပဒ,ဥဒါန်း, ဣတိဝုတ်, သုတ္တနိပါတ်, ဝိမာနဝတ္ထု, ပေတဝတ္ထု,ထေရဂါထာ, ထေရီဂါထာ,ဇာတ်, နိဒ္ဒေသ,ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်, အပဒါန်, ဗုဒ္ဓဝင်,စရိယာပိဋကတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ပန္နရသပဗေဒေါ–တစ်ဆယ့်ငါးပါးအပြားရှိသော၊ခုဒ္ဒကနိကာယော–ကာယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဣဒံ–ဤဘုရားစကားတော်သည်၊ သုတ္တန္တ ပိဋကံနာမ–သုတ္တန္တပိဋကမည်၏၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အာဒီနိ–ဓမ္မသင်္ဂဏီအစရှိကုန်သော၊ သဗ္ဗာပကရဏာနိ–အာဘိဓမ္မာ ၇ ကျမ်းတို့သည်အာဘိဓမ္မပိဋကံနာမ–အာဘိဓမ္မာပိဋကမည်၏။

အမှာ။ ။ဤမှ နောက်၌ ပါရာဇိကတ် အဠကထာနှင့်တူသော ပါဠိရပ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာ ဓိကတ် ဘာသာဋီကာ၌ ရှု၊ ဤ၌ခိုနီ့ယထအနက်မျှကိုသာ ပြုပါ မည်။

{ဝိနယစသည်တို့၏ သရုပ်ကိုပြပြီး၍ ဝိနယသဒ္ဒါ စသည်တို့၏ ဝစနတ္ထကို ပြတော်မူ လိုသောအဒ္ဓကထာဆရာသည် တတ္ထ စသည်ကိုမိန့်၊] တတ္ထ–ထိုသုံးသွယ်သော ပိဋက တို့တွင်၊ [အယံဝိနယောဂ္ဂဟရဏတ္ထောအာဘိဓမ္မသဟတို့၌ စပ်၊ ရှေးနိသယဠ်ဒ္ဒကား"တတ္ထ ဝစနတ္ထော ဇဝ ဝေဒိတဗ္ဗော"ဟု ပေ၊ဏ၊] (ဂ္ဂရမသဝဝိနယသယ–ဤဝိနည်းပိဋကဏ၏၊) ဟိတ်ဆိုက်လေရာ ကြိယာ၏ ကံ–ကတ္တားကို ဟိတ်၏ သမ္ပန်ခံမြဲ၊] ဝိဝိဓ ဝိသေသ ယတ္တာ– အထူးထူးအပြားပြားများသော နည်း,ထူးသော နည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လဲသည်း ကောင်း၊ ကာယဝါစာနှ–ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ ဝိနယတောစေ၀–ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနယတ္ထ ဝိဒူဟိ– ဝိနယသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ အယံ ဝိနယော–

ဤဝိနည်းပိဋကကို၊ ဝိနယောဟိ – ဝိနယမည်၏ ဟူ၍၊ အက္ခာတော – ဆိုအပ်ပြီ။

ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း)ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဇေတ္တ–ဤဝိနည်းပိဋကဠာ၌၊ ဗီဝိဓာ–အထူး ထူးအပြားပြားများကုန်သော၊ ပမ္ဘဝိတ၊ ပေ၊ ဝိဘက်ါဒိပ္ပဘေဒါ–၅ ပါ:အပြားရှိသော ပါတိမောက္ခဒ္ဒေသ, ပါရာဇိက အစရှိသော ၇ပါ:သောအာပတ်အစု, မာတိကာ, ဝိဘင်း အစရှိသောကုန်သော၊ နယာ–နည်းတို့သည်၊ (သန္ဓီ–နိ၏၊) တသ္မာ ဝိဝိဓနယတ္တာ – ထိုသို့ အထူးထူးအပြားပြားများသော နည်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ စ–အဓိ,တစ်ပါ:ကား၊ (ဝိဝိဓနယတ္တာ, ဟူသော အကျဉ်းသခေါ်ဟိတ်ပါဠ်၏အကျယ် ဝိတ္ထာရကား၊) ဇေတ္တ–ဤဝိနည်းပိဋကဠာ) ဝိသေသဘူတာ–ထူးကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒဠ္ဠီကမ္မသိထိလ ကရဏာပဋ ယောနော–မူလပညတ်ကို နိုင်ခြင်းအောင်ပြုခြင်း, လျောအောင်ပြုခြင်း အကျိုးရှိ ကုန်သော၊ အနုပညတ္တိနယာ–အနုပညတ်နည်းတို့သည်၊ (သန္ဓီ)တသ္မာ ဝိသေသန ယတ္တာ–ထိုသို့ထူးသောနည်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။

စ–ကား၊ (ဝိသေသနယတ္တာဟူသော အကျဉ်းသခေါ်ဟိတ်ပါဠ်၏ အကျယ်ဝိတ္ထာ ရမှ တစ်ပါ:ဝိနယနတောစေ၀ ကာယ၀ါစာနံ ဟူသော အကျဉ်းသခေါ်ဟိတ်ပါဠ်၏ အကျယ်ဝိတ္ထာရကား၊)ကာယိကဝါစသိကာဒျာစာရ နိသေနေတောာ– ကိုယ်ခ္ဍဖြစ်သော လွန်ကျူးမှု, နှုတ်ခ္ဍဖြစ်သော လွန်ကျူးမှုကို တားမြစ်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဘာ၀ပွဓာန)၊ သေ (ဧသော)–ဤဝိနည်းသည်,ကာယ်–ကိုယ်ကိုလည်းကောင်း၊ ၀ါစဥ–နှုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနေ တိ–ကန့်မြစ်ဆုံးမတတ်၏၊ ကာယ၀ါစာန်– ကိုယ်နှုတ်တို့ကို၊ တသ္မာ ဝိနယန တောစ–ထိုသို့ကန့်မြစ်ဆုံးမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနယောတိ–ဝိနယ မည်၏ ဟူ၍၊ အက္ခာတော– ပြီ,တောနေ–ထိုဝိဝိဓနယတ္တာအစရှိသော ဟိတ် ၃ရပ်ဖြင့်, ဧတသ– ဤဝိနယသဒ္ဒါ၏၊ (“အဲဒီ ဝိနယသဒ္ဒါ၏” ဟုလို၊) ၀စနတ္ထကောသလ္လတ္ထ–ပဋိုဟ်၀စနတ်၌ ကျွမ်းကျင် သူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဉာဏ် အကျိုးငှာ၊ ဝိဝိဓေသေသနယတ္တာ၊ပေ၊ အက္ခာတောတိ– တောဟူသော၊ ဧတံ (ဂါထာ၀စနံ) ဤဂါထာ၀စကားကို၊ (တစ်နည်း) ဧတံ (အတ္ထ၀စနံ)–ဤအနက်ကို ပြကြောင်း၀စကားကို၊ မယာ–သည်,ဥတ္တ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ဥ–ဆိုခဲ့ပြီ။ [ဋီကာ၌ “ဧတသာတိ ဝိနယသ”ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအလို “ဧတသ– ဤဝိနယပိဋကၑ၏” ဟုပေး၍ ၀စနတ္ထ၀ယ် ၀စနဋ္ဌစပ်။]

[ဝိနယသဒ္ဒါ၏ ၀စနတ္ထမှတစ်ပါ: သုတ္တသဒ္ဒါ၏ ၀စနတ္ထကို ပြလို၍ “ဣတ၀ရုပနံ” စသည်မိန့်,] ပန–ကား။ (ဝိနယသဒ္ဒါ၏ ၀စနတ္ထမှတစ်ပါ: သုတ္တသဒ္ဒါ၏ ၀စနတ္ထကား၊) ဣတ၀ရံ–ဤဝိနည်းပိဋကမှ တစ်ပါ:သောသုတ္တန်ပိဋကကို၊ အတ္ထာနံ–

စီးပွားတို့၏ (သုဝဏ္ဏတောဝ စသည်ဌစပ်၊) ဝါ–တို့ကို၊ သူစနတော–ထင်ရှားပြတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သဝနတော–သီးတတ် ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အထ–ထိုမျှ။ သူဒနတော–သွန်ချတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏာဟ–ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ သုဝဏ္ဏ သဘာဂတောစ–တမျှင်းကြိုးပန်းသီချည်နှင့်တူသော အဖိုရှိသည်၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်း ကောင်း။ ဝါ–တမျှင်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့် သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း။ (သုဝဏ္ဏ ဝိဠုဟိ–သုဝဏ္ဏသဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုသိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊) သုဝဏ္ဏန္တိ–သုဝဏ္ဏမည်၏ဟူ၍၊ အက္ခာတ–ပြီ။

ဟိ=ချဲ့၊ တံ–ထိုသုဝဏ္ဏနိဝိဋကသည်၊ အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထာဒိဘေဒေ–မိမိစီးပွား သူတစ်ပါး စီးပွား အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ အတ္ထေ–စီးပွားတို့ကို၊ (တစ်နည်း) အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထာဒိဘေဒေ–အတ္ထတ္ထ, ပရတ္ထ အစရှိသောအပြားရှိကုန်သော၊ အတ္ထေ–စီးပွားအနက် တို့ကို၊ သူစေတိ–ထင်ရှားပြတတ်၏၊ (အတ္ထာနံ–တို့ကို၊ တသ္မာ သူစနတော–ထိုသို့ ထင်ရှားပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။) စ–ကား၊ (သုဝဏ္ဏတောဟူသော အကျင်းသခေါ်ပဟိတ်ပါ၌အကျယ်ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး သုဝဏ္ဏတော ।ပေးအုံ့၊) ဇတ္ထ–ဤသုတ္တန် ဝိဋကခ၌၊ အတ္ထာ–အတ္ထတ္ထပရတ္ထ အစရှိသော စီးပွားတို့ကို၊ ဝါ–စီးပွားအနက်တို့ကို၊ သုဝဏ္ဏာ–ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–သိအပ်သနည်း။) ဝေနေယျဿ–သတ္တဝါ့ကုသိုလ်ကံ၏ အချွေသယအား လျော်သောအားဖြင့်၊ ဝုတ္တတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ–အပ်၏၊ အတ္ထာနံ–တို့၏၊ တသ္မာ သုဝဏ္ဏတောဝ–ထိုသို့ ကောင်းစွာဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။)စ–ကား၊ (သုဝဏ္ဏတော ဟူသော အကျင်းသခေါ်ပဟိတ်ပါ၌အကျယ်ဝိတ္ထာရ မှတစ်ပါး သဝနတောဟူသော ।ပေးအုံ့၊) သသယ်–ကောက်သည်၊ ဖလ–အသီးကို၊ သဝတိ ဣဟ–သီးတတ်သကဲ့သို့၊ (တထာ–ဟူ) ဇတ–ဤသုတ္တန်သည်၊ အတ္ထေ–အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထ အစရှိသောစီးပွားတို့ကို၊ ဝါ–စီးပွားအနက်တို့ကို၊ သဝတိ–သီးတတ်၏၊ ပသဝတိ– ဖြစ်စေတတ်၏၊ ဣဟတိ–ဤအနက်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ–ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ–၏၊ (အတ္ထာနံ–တို့ကို၊ တသ္မာ သဝနတော–ထိုသို့ သီးတတ် ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။)

စ–ကား၊ (သဝနတောဟူသော အကျင်းသခေါ်ပဟိတ်ပါ၌အကျယ်ဝိတ္ထာရမှ တစ်ပါး, သူဒနတော–ဟူသော।ပေးအုံ့၊) ဇတ–သည်၊ (အတ္ထေ–အတ္ထတ္ထပရတ္ထအစရှိသော စီးပွား တို့ကို၊ ဝါ–စီးပွားအနက်တို့ကို၊) သူဒတိ–သွန်ချတတ်၏၊ (ကိမိဝ–အဘယ်ကဲ့သို့နည်း।) [အဖြေကိုမသိသေးဘဲ သာမဲညအနေဖြစ်၍ နပုလ္လိင်ဖြင့်မေးသည်။]

ဓေနေ-နွားမသည်၊ ခ်ိ-ရ-နို့ရည်ကို၊ သူဒကိဝိယ-သွန်ရျသကဲ့သို့တည်း။ ပဋ္ဌရတိ-သွန်ရျတတ်၏၊ ဣဟတိ- ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဝါ-သည်၊ ဟောတိ-၏၊ (အတ္ထာနံ-တို့ကို၊ တဿ သူဒကေတာ-ထိုသို့သွန်ရျတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။) စ-ကား၊ (သူဒကေတာ-ဟူသော၊ပေ၊သုတ္တာဏာဟူသော၊ပေ၊ကား။) ဇေတ-သည်၊ [ရှေ့ဝါကျမှလိုက် သည်၊နေ-ထို အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထအစရှိသောစီးပွားတို့ကို၊ ဝါ-စီးပွားအနက်တို့ကို၊ သုဠု-ကောင်းစွာ၊ တာယတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ရက္ခတိ-စောင့်ရှောက်တတ်၏၊ ဣဟတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ (အတ္ထာနံ-တို့ကို၊ တသ္မာ သုတ္တာဏာ-ထိုသို့ ကောင်းစွာစောင့်ရှောက် တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။)

စ-ကား၊ (သုတ္တာဏာဟူသော၊ပေ၊သုတ္တသဘာဂတော ဟူသော၊ပေ၊ကား။) ဇေတ-သည်၊ သုတ္တသဘာဂ-တမျှင်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့်တူသောအဖို့ရှိ၏၊ ဝါ-တမျှင်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့် သဘောတူ၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ တဋ္ဌကာနံ-လက်သမားတို့၏၊ သုတ္တံ-တမျှင်းကြိုးသည်၊ [တိုင်းတာကြောင်း မျှင်းကြိုး-ဟူလို။] ပမာဏ-တိုင်းတာကြောင်း သည်၊ ဝါ-လိုရင်းပမာဏသည်၊ ဟောတိယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဧဝ-ဤအတူ၊ ဇေဒို- ဤ သုတ္တန်သည်လည်း၊ ဝိညျုနံ-တရားဆုံးဖြတ်သော ပညာရှိတို့၏၊ (ပမာဏ-နှိုင်း ယှဉ်ကြောင်းသည်၊ ဝါ-လိုရင်းပမာဏသည်၊ ဟောတိ-၏။) စ-တမျှင်းကြိုးနှင့်တူပုံ သာမကသေး၊ သုတ္တေန-ချည်ဖြင့်၊ သဂၢိတာန်-သိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-သိကုံး အပ်ကုန်သော၊ ပုပ္ဖာန်-တို့ကို၊ ဝါတေန-လေသည်၊ နု ဝိကိရိယန္တိ ယထာ-ဖရိဖရဲ မဖြန့်ကြဲအပ်၊ မဖြန့်ကြဲနိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ နဝိဠဿိယန္တိ ယထာ-မဖျက်ဆီးအပ်၊ မဖျက်ဆီး နိုင်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝ-တူ၊ ဇေတေန-ဤသုတ္တန်ဖြင့်၊ သဂၢိတာ-ကုန်သော၊ အတ္ထာ-အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထ အစရှိသော စီးပွားတို့ကို၊ ဝါ-စီးပွားအနက်တို့ကို၊ (မိစ္ဆာဝါဒေန- မိစ္ဆာဝါဒသည်၊) နဝိကိရိယန္တိ-နိ၊ နဝိဠဿိယန္တိ-နိ၊ (တသ္မာ သုတ္တသဘာဂတောစ-ထိုသို့ တမျှင်းကြိုး ပန်းသီချည်နှင့် တူသောအဖို့ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-နှင့်သောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သုတ္တတ္ထဝိဒူဟိ-တို့သည်၊ သုတ္တန္တိ- ဟူ၍၊ အက္ခာတ-ပြီ၊) တေန-ထိုအတ္ထာနံ သူစနတော အစရှိသော ဟိတ် ၆ ရပ်ဖြင့်၊ ဇေသ-ဤ သုတ္တသဒ္ဒါ၏၊ ဝစနတ္ထ ကောသလ္လတ္ထ-ဝိဂြိဟ်ဝစနတ်ဌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဥာဏ်အကျိုးငှာ၊ အတ္ထာနံ သူစနတောပေ၊အက္ခာတန္တိ-အက္ခာတ်ဟူသော၊ ဇေတ် (ဂါထာဝစနံ)-ကို (တစ်နည်း) ဇေတ် (အတ္ထဝစနံ)-ဤအနက်ကို ပြကြောင်းစကား ကို၊ မယာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ။

အဘိဓမ္မသ-အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏၊ ဝစနတ္ထော-ကို၊ (မယာ-သည်၊) ဝုတ္တောယေဝ-ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ၊ ["ကေနဋ္ဌေန အဘိဓမ္မော, ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသဋ္ဌေန"ဟု ဆိုခဲ့ပြီးပြီ-ဟူလို။] အပရော-ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းမှ တစ်ပါးသော၊ နယော-နည်း-ကို၊

(မယာ-သည်၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်၏၊ ဝါ-ဆိုဦးအံ့) ယံ(ယသ္မာ)ကြောင့်၊ ဇေ့ဌ-ဤ)အဘိမွေ့သ ပိဋကဌ်၌၊ ဝုဒိမမန္ဒေ-တိုးပွားခြင်း၊ ရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တရား တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သလက္ခဏာ-အမှတ်အသား၊ နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပုဓိတာ- ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိစ္ဆန္နာ-ပိုင်းခြား၊အပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဓိကာ-လွန်ကဲ ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တို့ကိုလည်း၊ကောင်း၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေနေ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝုမ်မန္တ အစရှိသော တရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိ-အာဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏အနက်ကိုသိကုန်သောပညာရှိတို့သည်၊ အာဘိဓမ္မော-အာဘိဓမ္မမည်၏ဟူ၍၊ အက္ခာတော-ဆိုအပ်ပြီ။ [အာဘိဓမ္မောတိ-ဟုဆိုလိုလျက် အာကာရ ဓောတက ဣတိသဒ္ဒါ အကြေကြီ။]

ဟိ-ချဲ့၊ အယံ အာဘိသဒ္ဒေါ-ဤအာဘိသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုဓိလက္ခဏာပုဓိတ-ပရိစ္ဆိန္နာဓိကေသု-ဝုဓိအနက်, လက္ခဏအနက်, ပူဓိတအနက်, ပရိစ္ဆိန္နအနက်, အဓိက အနက်တို့၌၊ ဒိဿတိ-ထင်ရှား၏၊ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏၊ ["ပါဠိတော်၌ တွေ့မြင်အပ်၏" ဟူလို၊] တထာဟိ-ထိုစကားမှန်၏၊ (တစ်နည်း) တထာဟိ-ထိုစကား၊ကိုချဲ့ဦးအုံ၊ ဧသ (ဧသော)-ဤအာဘိသဒ္ဒါသည်၊ (အာဂတော-၌ စပ်၊) ဗာဠာ မေ အာဝုသော ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အာဘိက္ကမန္တာ နော ပဋိက္ကမန္တာ ဟိအာဒီသု-ဗာဠာ ၊ဟေနောပဋိက္ကမန္တာ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဝုစ္စတိ-ဟိုးပွားခြင်း၊ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော-လာ၏၊ [အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ မေ-ငါ၏၊ ဗာဠာ-ပြင်းထန်ကုန်သော၊ ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲစေတတ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာ-ဝေဒနာတို့သည်၊ အာဘိက္ကမန္တာ-တိုးပါကုန်၏၊ နောပဋိက္ကမန္တာ-မဆုတ်ပါကုန်၊ (ကသပ သဝယုတ်စသည်၌လာသည်၊) ယာတာ ရတ္တိယော အာဘိညာတာ, အာဘိလက္ခိတာတိ အာဒီသု-တာ အစရှိကုန်သောပါဠိရပ်တို့၌၊ လက္ခဏော-အမှတ်အသား၊ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော-၏၊ [အာဘိညာတာ-လထက်ဝက်စသော အမှတ်အသား၊ဖြင့် သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ထင်ရှားကုန်သော၊ အာဘိလက္ခိတာ-လထက်ဝက်စသော အမှတ်အသား၊ဖြင့် မှတ်သားအပ်ကုန်သော၊ ယာ တာ ရတ္တိယော-အကြင်ညဉ့်တို့သည်၊ သန္တိ-ကုန်၏၊) (မူလပဏ္ဏာသ ဘယတောရဝ သုတ်၊) တာရားနာဗျိုရန် ဥပုသ်စောင့်ဖွဲ့ရ် အဠမီ, စာတုဒ္ဒသီ, ပန္နရသီညဉ့်များကို လဖြင့် မှတ်သားကြသည်-ဟူလို။]

ရာဇာဘိရာဇာ မနုဿေဒေဝတိအာဒီသု-ဒေ့ဝာ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပူဇိတော-ပူဇော်ထိုက်ဟူသောအနက်၌၊ အာဂတော-၏၊ [မနုဿေဒေဝ-လူတို့ကို အစိုးရသော၊ ရာဇာဘိရာဇာ-မင်းအပေါင်းတို့သည် ပူဇော်ထိုက်သော စကြာမင်းသည်၊ (ဟုတ္တာ-၌)၊ ရဒ္ဓ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ကာရေဟိ-ပြုစေပါ၊ (ကုသ)၊ မမ္ပိမပဏ္ဏာသ, သေလသုတ်။] ပဋိဗလော ဝိနေတုံ အဘိဝိနယေတိအာဒီသု-ယေအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊

ပမ္ဘိန္ဓေ–ပိုင်းခြားအပ်ဟူသောအနက်၌၊ အာဂါတော–၏၊ [အဘိဓမ္မေ–ပိုင်းခြားကန့်သတ်အပ်သော၊ ဓမ္မအရာ၌လည်းကောင်း၊ အဘိဝိနယေ–ပိုင်းခြားကန့်သတ်အပ်သော ဝိနည်း အရာ၌လည်းကောင်း၊ ဝိနေတုံ–တပည့်တို့ကို သင်ကြားပို့ချ ဆုံးမခြင်းငှာ၊ ပဋိဗလော–စွမ်းနိုင်၏၊ (ဝိနည်းမဟာဝါဗဒ္ဒဇ္ဈာန္ဓ ဧသည်၌ခွဲလာသောပါဠိ)၊] အညမည သက်ရဝိလာဝိတော–အချင်းချင်း ရောယှက်ခြင်းမှကင်းသော၊ ဓမ္မေစ–ဓမ္မအရာ၌လည်း ကောင်း၊ ဝိနယေစ–ဝိနည်းအရာ၌လည်းကောင်း၊ (ဝိနေတုံ–ဌာ၊ ပဋိဗလော–၏၊)ဣတိ–ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–ဟောတိ၊ အဘိဣနေ့နေ့ ဝဏ္ဏေနာတိ အာဒိသု–နေ့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အမိကေ–အလွန်အကဲဟူသော အနက်၌၊ အာဂတောတိ–၏၊ [အဘိဣနေ့နေ့–အလွန်နှစ်သက်အပ်သော၊ ဝဏ္ဏေ–အဆင်းဖြင့်၊ (ဝန္ဒတိ– ရှိခိုးလာသူကား၊ ကောတိ–အဘယ်သူနည်း၊) (ဝိမာနဝတ္ထုဠဠာသော ပါဠိ။)]

စ–ဆက်၊ (အတ္ထယုတ္တိကို ဆက်၍ပြဦးအံ့ "သဒ္ဒယုတ္တိမှတစ်ပါး၊ အတ္ထယုတ္တိကို ဆိုဦးအံ့" လည်းပေးကြ၏။) ဇတ္တာ–ဤအဘိဓမ္မာပိဋကဌ၌၊ (ဝုတ္တာ၌ စပ်၊) ရူပုပပတ္တိယာ မဂ္ဂ ဘာဝေတိ၊ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဇကၠဒိသံ ဖရိတ္တာ ဝိပာရတီတိ အာဒိနာ–သော၊ နယေန–ဖြင့်၊ ဝုဒိမဇ္ဈော–တိုးပွားခြင်းရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ–တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ (တဿာ–ထိုသို့ ဝုဒိမဇ္ဈ တရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ [ရူပူပပတ္တိယာ–ရူပဘုံ၌ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ ဝါ–၏၊ မဂ္ဂ–အကြောင်းဖြစ်သောဈာန်ကို၊ ဘာဝေတိ–ဖြစ်စေ၏၊ ဝါ–တိုးပွားစေ၏၊ မေတ္တာသဟဂတေန–မေတ္တာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ စေတသာ–ဖြင့်၊ ဇကၠဒိသံ–တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာကို၊ ဝါ–တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာ၌နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ ဖရိတ္တာ–ဖြန့်၍၊ ဝိပာရတိ–နေ့၏၊] ရူပါရမဏ်ဝါ သဒ္ဒါရမဏ်ဝါတို အာဒိနာ–သော၊ နယေန–ဖြင့်၊ အာရမဏာဒီဟိ–အာရုံအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ သံလက္ခဏီယတ္တာ–မှတ်သားအပ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [သံလက္ခဏီယတ္တာတို သဠာနိကတ္တာ–ဌိကား။] သလက္ခဏာ–အမှတ် အသားနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ–တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ (တဿာ–ထိုသို့ သလက္ခဏတရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊) [ရူပါရမဏ်ဝါ– ရူပါရုံလျှင် အာရုံရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဒါရမဏ်ဝါ–သော၊ ပေ၊ စိတ္တံ–သည်၊ ဥပဓိ–အတိတ်စိတ်၏အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ဧဏတ္တယသို့ ရောက်သည်၊ ဟောတိ–၏။။] သေက္ခာမေဓာ, အသေက္ခာမေဓာ, လောကုတ္တရာမေဓာတိ အာဒိနာ–သော၊ နယေန–ဖြင့်၊ ပူဇိတာ–ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ–တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ ပူဇာရဟာ– ပူဇော်ထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊ ဣတိ အယ်–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော– အလိုရှိအပ်ကုန်သောအနက်တည်း၊ တသ္မာ–ထိုသို့ ပူဇိတတရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊) [သေက္ခာ–သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ, သဝိဇ္ဇာ–ရှိကုန်၊ စသည်ဖြင့်ပေး၊]

ဖ(သော ဟောတိ ဝေဒနာ ဟောတီတိ အာဒီနာ-သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ သဘာဝ ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ-သဘောအားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိစ္ဆိန္နာ-ပိုင်းခြားအပ်သော၊ ဓမ္မာပိ ဝုတ္တာ။ (တသ္မာ-ထိုသို့ ပရိစ္ဆိန္နဿ တရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း-ကောင်း။)[ဖ(သော-တွေ့ထိခြင်း သဘောသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝေဒနာ-ခံစားခြင်းသဘောသည်၊ ဟောတိ-၏။] မဟာဂ္ဂတာ ဓမ္မာ, အပ္ပမာဏာ ဓမ္မာ, အနုတ္တရာ ဓမ္မာတိ အာဒီနာ-သော၊ နေယေန-ဖြင့်၊ အဓိကာ-လွန်ကဲကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ-တို့ကိုလည်း၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ (တသ္မာ-ထိုသို့ အဓိကတရားတို့ကို ဟောအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း-ကောင်း၊ အာဘိမ္ဓတ္တပိဒုဟိ-တို့သည်၊ အာဘိမ္ဓော-မည်၏ဟူ၍၊ အက္ခာတောပိ-ပြီ၊) တေန-ထိုဝုဒိမ္ဆန္ဒတာ စသော ဟိတ ၅-ရပ်ဖြင့်၊ ဧတေသ-ဤအာဘိမ္ဓသဒ္ဒါ၏၊ ဝေနနတ္ထကောသလ္လတ္ထं-ဝိဠြီဟ်ဝစနတ္ထ၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏ အဖြစ်ဟူသော ဉာတ်အကျိုးငှာ၊ ယ ဇတ္တ ဝုနိ-မန္ဒေါ၊ပေ၊အက္ခာတောတိ-ဟူ၍၊ ဇတံ (ဂါထာဝစနံ)-ကို၊ တစ်နည်း-ဇတံ (အတ္ထဝစနံ)-ဤအနက်ကို ပြကြောင်း စကားကို၊ ဓယာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

ပန-ကား (ဝိနယသုတ္တ အာဘိမ္ဓသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထမှတစ်ပါး, ပိဋကသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကား၊) ဇတ္တ-ဤအချင်းချင်းထူးခြားသော ပိနယ, သုတ္တ, အာဘိမ္ဓသဒ္ဒါတို့၌, (သမောဓာနေ တဋ္ဌ-ပေါင်းစပ်ထိုက်သော၊ ဝါ-သမာသ်တွဲထိုက်သော၊) ယ-အကြင် ပိဋကသဒ္ဒါသည်၊ အဝိသိဋ္ဌ-အနက်အားဖြင့် မထူး၊ တံ ပိဋက-ထိုပိဋကသဒ္ဒါကို၊ [တံ ပိဋက သဒ္ဒံတိ အဇ္ဇောဟ-ဒ့ကာ (အာဟုဋ္ဌစပ်၊)။] ပိဋကတ္ထပိဒုဒ-ပိဋကသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိကုန်သော ပညာရှိတို့သည်၊ ပရိယတ္တိဘာနေတ္ထတော-သင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်, တည်ရာဟူသောအနက်တို့ဖြင့်၊ ဝါ-သင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်, တည်ရာဟူသောအနက်ရှိ၏ဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဘေန-ထိုပိဋကသဒ္ဒါနှင့်၊ သမောဓာနေတဟ-ပေါင်းစပ်၍၊ ဝါ-သမာသ်တွဲ၍၊ [ဘေနာတိ အာဒိ သမာသံ ဒဿေတိ၊-ဒ့ကာ।] တဟောပိ-၃-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိနယာ ဒယော-ဝိနယအစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဧဝ ယျာ-သိထိုက်ကုန်၏။

ဟိ-ချဲ့(တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ (နောက်၌ တသ္မာ ရှိသည်၊) ပရိယတ္တိပိ-သင်ယူအပ်သောပါဠိကိုလည်း၊ မာ ပိဋကသမ္ဘဒါနေနတိ အာဒီသု-နေန အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပိဋကန္တိ-ပိဋကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ [ပိဋက သမ္ဘဒါနေန-ကျွမ်းစောကို ကောင်းစွာပေးရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ-ကျွမ်းစောကို ကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်းကာမျှဖြင့်၊ မာဂဏ္ဌိတ္တ-ဤအယူဝါဒသည် ငါတို့ကျွမ်းစောနှင့်ညီမျှ၏ဟု အတည်မယူကြကုန်လင့်၊] အထ၊ပေ၊အာဒါယာတိ အာဒီသု-အာဒါယ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ယံကိဉ္စိ-အမှတ် မထား တစ်ပါး၊ ပါး၊ သော၊ ဘာနေမ္ပိ-တောင်းကုန်လည်း၊ (ပိဋကန္တိ ဝုစ္စတိ၊) [အထ-ထိုအခါ၌၊ ပုရိသော-ယောဏ်ကားတစ်ယောက်သည်၊

ကုဒါလပိဋ္ဌက်-ပေါက်တူးနှင့် တောင်းကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ အာဂဆ္ဆေယျ-လာရာ၏။။ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိယတ္တိကိုလည်းကောင်း၊ ဘာဝနာကိုလည်းကောင်း၊ ပိဋကဟု ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ပိဋက-ပိဋကသဒ္ဒါကို၊ ပိဋကတ္ထဝိဒူ-တို့သည်၊ ပရိယတ္တိဘာဝနတ္ထတော- တို့ဖြင့်၊ ဝါ-ဟူ၍၊ အာဟု-ကုန်ပြီ။

[စာအုပ်တို့၌ "ဣဒါနိ" ပါ၏၊ မပါသင့်ကြောင်းကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။।] တေန သမောဓာနေတွာ တယောဘိ ဝိနယဒဿယော ဧေယျာတိ-ဧေယျ ဟူသည်ကား၊ ၉၀-ဤသို့၊ ဒုဝိဓတ္ထေန-၂-ပါးအပြားရှိသောအနက်ရှိသော၊ တေန ပိဋကသဒ္ဒေန-နှင့်၊ သမာသ-သမာသ်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဝိနယောစ-ဝိနည်းလည်း ဟုတ်၏၊ သော-ထိုဝိနည်းဟူသည်၊ ပရိယတ္တိဘာဝတော-သင်ယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တသ တသ္မာ-ထိုထိုအနက်၏၊ ဘာဝနေ တောစ-တည်ရာ၏ အဖြစ် ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပိဋကဋ္ဌ-ကလည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤ ၂-ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ ဝိနယပိဋိကံ-ကမည်၏၊ ယထာ ဝုတ္တေနေ-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ် သော၊ နယေန-နည်းဖြင့်၊ [ယထာ ဝုတ္တေနေဝါတိ ၉၀ ဒုဝိဓတ္ထေနာတိအာဒိနာ နယေန-ဦးကာ၊] သုတ္တန္တဋ္ဌ-သုတ္တန်လည်းဟုတ်၏၊ [အန္တ သဒ္ဒါ အနက်မရှိ၊] တံ-ထိုသုတ္တန်ဟူသည်၊ ပိဋကဋ္ဌ-ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤ ၂-ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ သုတ္တန္တ ပိဋကံ-မည်၏၊ အဘိဓမ္မောစ-၏၊ သော-သည်၊ ပိဋကဋ္ဌ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မပိဋကံ-၏ ဣတိ၉၀-သို့၊ တယောပိ-ကုန်သော၊ ဧတေဝိနယာဒယော-ဤ ဝိနယအစရှိသောသဒ္ဒါ တို့ကို၊ ဧေယျာ-သိထိုက်ကုန်၏။

စ-ဆက်၊ ၉၀-ဤသို့၊ ဥတ္တာ-စာသင်သားတို့ သိပြီးခြင်းကြောင့်၊ ပုနပိ-တစ်ဖန် လည်း၊ ဝါ-ထပ်၍လည်း၊ တေသွေဝ ပိဋကေသု-ထိုပိဋက ၃-ပုံတို့၌ပင်၊ (နာနာဝပ္ပကာရ ကောသလ္လတ္ထံ၌စပ်၊) နာနာဝပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထ-အမျိုးမျိုးသော အပြားအားဖြင့် ကျွမ်းကျင် သူ၏အဖြစ်ဟူသောအကျိုးငှာ၊ တေသု-ထိုပိဋက ၃-ပုံတို့၌၊ (ပရိဒီပယေ, ဝိဘာဝယေတိုဠ်ခ်ပစ်၊) ယထာရဟံ-စွာ၊ ဒေသနာ သာသနကထာ ဘေဒ-ဒေသနာထူး အပြား၊ သာသနကထူးအပြား၊ ကထာ အထူးအပြားကိုလည်း ကောင်း၊ သိက္ခာပဒဟာနဿ ဂဿိရဘာဝဋ္ဌ-သိက္ခာ, ပဟာန်, ဂမ্ভီရဘောဂုဏ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ပရိဒီပယေ-ထက်ဝန်းကျင်ပြရာ၏။

ပရိယတ္တိဘေဒ-သင်ယူပုံအထူးအပြားကိုလည်းကောင်း၊ (ဝိဘာဝယေ၌စပ်၊) ယဟိ- အကြင် ၃-ပါးသောပိဋကဋ္ဌ၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ-အကြင်အပြားတို့ဖြင့်၊ ယဿမ္ဘတ္တိ- အကြင်ပြည့်စုံခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ယဿ ဝိပတ္တိဋ္ဌာပိ- အကြင်ပျက်စီးခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ပေါ ပုဏာတိ-ရောက်ရ၏၊ (တဟိ-၌၊) တမ္မိ သဒ္ဒ-ထိုအလုံးစုံ ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိဘာဝယေ-ထင်စွာပြရာ၏၊ (တစ်နည်း၊) ယဟိ-၌၊ ဘိက္ခု-

သည်၊ယထာ–အကြင် ဥပါဒေါ့ အစရှိသောအကြောင်းတို့ကြောင့် သင်ယူခြင်း, ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း, မကောင်းသဖြင့်ကျင့်ခြင်းဟူသော အပြားတို့ဖြင့်၊ ယဝရိယတ္တိ ဘေဒ၊ ယဝသမ္ဘတ္တိ', ယဝိဝပတ္တိဘွာဝေါ, ဝါပုဏာတတိ–၏၊ (တဟိ'–ဌိ၊) တမ္မိသဒ္ဒ–ကိုလည်း၊ ဝိဘာဝယေ–၏။

တတြ–ထိုဂါထာတို့၌၊ အယ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ပရိဒီပနာ–ထက်ဝန်းကျင် ပြခြင်းသည်လည်း၊ကောင်း၊ ဝိဘာဝနာစ–ထင်စွာပြခြင်းသည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဟိ–ချဲ့, တီဏိ–၃–ပုံကုန်သော၊ တာနိ ပိဋကာနိ–တို့ကို၊ ယထာဂ္ဂမ်–တိုင်း၊ အာဏာ ဝေါဟာရပရမတ္ထဒေသနာတိစ–အာဏာဒေသနာ, ဝေါဟာရဒေသနာ, ပရမတ္ထဒေသနာတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ [ကထာတိစမှ ဣဟတိစ လိုက်စေ။] ယထာပရာဓ ၊ပေါသာသနာ နီတိစ–ယထာပရာဓသာသနာ, ယထာနုလောမသာသနာ, ယထာ ဓမ္မသာသနာတို့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သံဝရာသံဝရေ၊ ကထာတိစ–သံဝရာသံဝရ ကထာ, ဒိဋ္ဌိဝိနိဇေဝဋနကထာ, နာမရူပပရိစ္ဆေဒကထာတို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စန္တိ ကုန်၏၊ ဟိ–ထပ်၍ချဲ့ဦးအုံ၊ (တစ်နည်း) ဟိ–နိဒ္ဒေသမ္ဘ တစ်ပါး ပဋိနိဒ္ဒေသကို ဆိုဦးအုံ၊ ဇေတ္တ–ဤပိဋကဒု ၃–ပုံတို့တွင်၊ ဝိနယ ပိဋက–ကို၊ အာဏာရဟေန– အာဏာထားခြင်းငှာ ထိုကိတော်မူသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အာဏာဗာဟုလ္လတော– အာဏာများသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ [ဝိနယပိဋကသာ–ဟု သမ္ဗန်ခဲ။] ဒေသိတတ္တာ– ဟောတော်မူအပ် သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဏာဒေသဲနှာတိ–နှာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ သုတ္တန္တ ပိဋက–ကို [အန္တ–သဒ္ဒါအနက်မရှိ၊ သုတ္တမေဝ+သုတ္တန္တ၊ တဒ္ဓာဝဝုတ္တိ ကမ္မဓာရည်း၊] ဝေါဟာရ ကုသလေန–အခေါ်အဝေါ်ပညာ၌ ကျွမ်းကျင် တော်မူသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဝေါဟာရဗာဟုလ္လတော–ပညတ်၏များသည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်၊ ဒေသိတတ္တာ–ကြောင့်၊ ဝေါဟာရဒေသနာတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ အဘိဓမ္မ ပိဋက–ကို၊ ပရမတ္ထ ကုသလေန–ပရမတ်၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ပရမတ္ထ ဗာဟုလ္လတော–ပရမတ်၏ ၊ များသည်၏အဖြစ်အားဖြင့်၊ ဒေသိတတ္တာ– ကြောင့်၊ ပရမတ္ထဒေသနာတိ–၍၊ ဝုစ္စတိ–၏။

တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဋမ–ပဋမဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကကို၊ ပစုရာပရာဓာ– များသောအပြစ်ရှိကုန်သော၊ ယေတေ ၊ သတ္တာ–တို့သည်၊ (သန္တိ–နှစ်၏၊) တေ– ထိုသတ္တဝါတို့ကို၊ ယထာပရာဓ–အပြစ်အားလျော်စွာ၊ ဇေတ္တ–ဤဝိနည်း ပိဋက၌၊ သာသိတာ–ဆုံးမတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့အပြစ်အားလျော်စွာ ဆုံးမအပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာပရာဓသောသနန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဒုတိယံ ၂–ခုမြောက် သုတ္တန်ပိဋကကို၊ အနေကဗျာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိကာ–များသော အချွာသယ, များသော အနုသယ, များသောစရိယ, များသော အဓိမုတ္တိရှိကုန်သော၊ သတ္တာ–တို့ကို၊ ယထာနုလောမ–အကြင်အကြင် အချွာသယ အစရှိသည်တို့အားလျော်

စွာ၊ ဇွေ-ဤသုတ္တန်ပိုင်ရကဋ္ဌ၊ သာသိတာ-ဆုံးမတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အဲဒျာသယစရသည်အားလျော်စွာ ဆုံးအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာနုလောမ သာသနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတိယ-၃-ခုမြောက် အာဒိမမ္မ ပိုင်ဂကကို၊ ဓမ္မဗျဋ္ဌမဇ္ဇေ-သဘာဝဓမ္မအစုမျှည်၌၊ အဟ-ငါတည်း၊ မမ-ငါ၏ဥစ္စာတည်း၊ ဣတိ သည်နော-ဤသို့ မှတ်ထင်ခြင်းရှိကုန်သော၊ သဇ္ဇာ-တို့ကို၊ ယထာမမ-သဘာဝဓမ္မအားလျော်စွာ၊ ဇွေ-ဤအာဒိမမ္မပိုင်ကဋ္ဌ၊ သာသိတာ-နှိပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သဘာဝဓမ္မ အားလျော်စွာဆုံးမအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ယထာဓမ္မသာသနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ [သာသနဘေဒမှတစ်ပါး, ကထာဘေဒကား-ဟူလို၊] ပဌမ- ရှေးဦးစွာသော ဝိနည်းပိုင်ရကကို၊ အဋ္ဌာစာရပင်ပုဂ္ဂဘူတော-လွန်ကျူးမှု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သံဝရသံဝရော-ငယ်သော စောင့်စည်းခြင်း ကြီးသော စောင့်စည်း ခြင်းကို၊ ဝါ-ငယ်သော စောင့်ရည်းကြောင်းတရား, ကြီးသောစောင့်စည်း ကြောင်းတရားကို၊ ဇွေ-ဤဝိနည်းပိုင်ရကဋ္ဌ၊ ကထိတောဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သံဝရသံဝရကို ဟောရာအပ်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သံဝရ သံဝရကထာတိ-ထာဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ သံဝရသံဝရောတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကောစေဝ-ငယ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ မဟန္တောစ-ကြီးသည်လည်းဖြစ်သော၊ သံဝရော-စောင့်စည်း ခြင်းတည်း၊ (ကိမိဝ-နည်း၊) ကမ္မာကမ္မံပိယ-ကံယဉ်ကကြီးဟူသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပလာဖလံပိယ-သစ်သီးငယ် သစ်သီးကြီးဟူသကဲ့သို့လည်းကောင်းညား၊ ["မဟန္တောစ၏ နောက်၌ သံဝရသံဝရော"ဟု တွေ့ရ၏၊ သီလကွန်ရှိ "သံဝရော"ဟုသာရှိသည်၊ အသဒ္ဒါ "အကြီးအနက်"ဟောတည်း။] ဒုတိယ-ကို၊ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌပဋိပက္ခဘူတာ-၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆေဒနာ-မိစ္ဆာအယူတို့ကို ဖြေရှင်းကြောင်းတရားကို၊ ဇွေ-ဤသုတ္တန်ပိုင်ရကဋ္ဌ၊ ကထိတာ-ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆေဒနကို ဟောအပ်ရာ၏အဖြစ် ကြောင့်၊) ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆေဒနကထာတိ-၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ တတိယ-ကို၊ ရာဂါဒိပဋိပက္ခဘူတော- ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ နာမရူပပရိစ္ဆေဒေါ-နာမ်ရုပ် ၂-ပါး ပိုင်းခြား ကြောင်း တရားကို၊ ဇွေ-ဤအာဒိမမ္မပိုင်ကဋ္ဌ၊ ကထိတောပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒကို ဟောအပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ကထာတိ-၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊

စ-ကား၊ (ဒေသနာသာသနကထာဘေဒ၏ ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး, သိက္ခာပဟာန ဂန္ဓိရဘာဝ၏ ဝိတ္ထာရကားပေ) တိသုပိ-၃-ပုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒေဝေသု-ဤ ပိုင်ရကတို့၌ တိတေသော-နှိပ်သော၊ သိက္ခာ-သိက္ခာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ တီဏိ-နှိပ်သော၊ ပဟာနာနိ- ပဟာနခံတို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတုဒ္ဓိဒေ-သော၊ ဂန္ဓိရဘာဝေါစ-နက်နဲသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒေဒိတမ္ဘော-၏၊ တထာဟိ-ထိုစကားကို

ချဉ်ငုံးအုံ၊ ဝိနယပိဋကေ-၌၊ ဝိသေသေန-အဓိစ္စတ္ထာ, အဓိပညာသင်္ခာတိုမှ ထူးသောအားဖြင့်၊ အဓိသီလသင်္ခာ-အဓိသီလသင်္ခာကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ သုတ္တန္တ ပိဋကကေ-၌၊ ဝိသေသေန-အဓိသီလ, အဓိပညာသင်္ခာတိုမှ ထူးသောအားဖြင့်၊ အဓိစိတ္တသင်္ခာ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ၊ အဘိဓမ္မပိဋကေ-၌၊ ဝိသေသေန-အဓိသီလ အဓိစိတ္တသင်္ခာတိုမှ ထူးသောအားဖြင့်၊ အဓိပညာသင်္ခာ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။

စ-ကား၊ (သီဒ္ဓာ၏ ဝိတ္ထာရမုတစ်ပါး, ပဟာနု၏ ဝိတ္ထာရကား၊)ဝိနယပိဋကေ-၌၊ ကိလေသာနဲ-သံကိလေသာတို့၏၊ ဝါ-ကံကိလေသာတို့၏၊ [ကံအထမြောက်သော ကိလေသာတို့၏-ပူလိုး၊] ဝိတိက္ကမပဟာနဲ-ဝိတိက္ကမပဟာနဲကို၊ ဝါ-လွန်ကျူးမှုကို ပယ်ရှားကြောင်းတရားကို၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ၊) (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်သနည်း၊) သီလသ-ဝိနည်း၌ဟောတော်မူအပ်သော သီလ၏၊ ကိလေသာနဲ-တို့၏၊ ဝိတိက္ကမ ပဋိပက္ခတ္တာ-လွန်ကျူးမှု၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-၏၊ သုတ္တန္တ ပိဋကေ-၌၊ (ကိလေသာနဲ-သံကိလေသတရားတို့၏၊) ပရိယုဋ္ဌာနပွဟာနဲ-ပရိယုဋ္ဌာန ပဟာနဲကို၊ ဝါ-ကုသိုလ်အङ္ဂင်္ဂအလမ်းကို ကုန်ခန်းစေ၍ထကြမှုကို ပယ်ရှားကြောင်း တရား ကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်သနည်း၊) သမာဓိသ-သုတ္တန်ဝယ် ဟောတော်မူအပ်သော သမာဓိ၏၊ (ကိလေသာနဲ-တို့၏၊) ပရိယုဋ္ဌာနပွ ဋိပက္ခတ္တာ- ပရိယုဋ္ဌာန၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ၊ အဘိဓမ္မာ ပိဋကေ-၌၊ (ကိလေသာနဲ-သံကိလေသတရားတို့၏၊) [သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ၌ ကိလေသာ ၁၀-ပါးလုံးကိုယူ။] အနုသယပွဟာနဲ-ကို၊ ဝါ-အစဉ်မပြတ်ကိန်းပပ်ခြင်းကို ပယ်ရှား ကြောင်းတရားကို၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ)၊ ပညာယ-အဘိဓမ္မာဝယ် ဟောတော်မူအပ်သောပညာ၏၊ (ကိလေသာနဲ-တို့၏) အနုသယပွဋိပက္ခတ္တာ-အနုသယ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ-၏။

စ-သည်သာမကသေး၊ [ပဟာနနှင့်စပ်၍ ဆိုဖွယ်ကျန်သေး၏-ဟူလို၊ စ-သည် သမုစ္ဆယတ္ထဓောတကာ။] ပဌမေ-ပဌမဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကဌ၊ ကိလေသာနဲ-ကိလေသာတို့ကို၊ တဒင်ပွဟာနဲ-တဒင်ပဟာနဲကို၊ ဝါ-ထိုထို သုသီလျအစိတ်အပိုင်းဖြင့် ထိုထိုဒုသီလျ အစိတ်အပိုင်းကို ပယ်ရှားကြောင်းတရားကို၊ (ဝုတ္တံ-ပြီ၊) ဣတရေသု-ဝိနည်းမှတစ်ပါးသော သုတ္တန် အဘိဓမ္မာပိဋကတို့၌၊ (ကိလေသာနဲ-တို့ကို၊) ဝိက္ခမ္ဘနနဲ သမုစ္ဆေဒပွဟာ နာနိ-ဝိက္ခမ္ဘနပဟာနဲ, သမုစ္ဆေဒပဟာနဲတို့ကို၊ ဝါ-ပယ်ခွာခြင်းအားဖြင့် ပယ်ရှားကြောင်း တရား, အကြင်း၌ ဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် ပယ်ရှားကြောင်းတရားတို့ကို၊ (ဝုတ္တာနိ)။--စ-သည်သာမကသေး၊ ပဌမေ-ပဌမဖြစ်သော ဝိနည်းပိဋကဌ၊ ဒုစ္စရိတ သံကိလေသသ-ကာယစစ်ဒုစရိုက်ဟူသော သံကိလေသကို၊ ပဟာနဲ-ပယ်ကြောင်း တရားကို၊ (ဝုတ္တံ)၊ ဣတရေသု-ဝိနည်းမှတစ်ပါးသော သုတ္တန် အဘိဓမ္မာပိဋကတို့၌၊ တဏှာဒိဋ္ဌိသံကိလေ သာနဲ-တဏှာသံကိလေသ, ဒိဋ္ဌိသံကိလေသတို့ကို၊ (ပဟာနဲဝုတ္တံ။)

စ–ကား၊ (ပဟာနမှတစ်ပါး ဂန္ဓိရဘာဝကား–ဟူလို၊) ဇေတ္တ–ဤ ၃–ပုံသော ပိဋကတို့တွင်၊ ဇကမေကသ္မိ–တစ်ပုံတစ်ပုံသော ပိဋကဌ၊ စတုဒ္ဒီဓောပိ–လေးပါးအပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓ ဂန္ဓိရဘာဝေါ–ဓမ္မ၏ နက်နဲဝိသည်၏ အဖြစ်, အတ္ထ၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်, ဒေသနာ၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ် ပဋိဝေ၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတမ္မောမိ–၏ ၊တတ္တ–ထိုဓမ္မ အတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓတို့တွင်၊ ဓမ္မောတိ–ကား၊ ပါဠိ–ပါဠိတော်တည်း၊ အတ္ထောတိ–ကား၊ တသ္သာ ယေ–ထိုပါဠိတော်၏ ပင်၊ အတ္ထော–အနက်တည်း၊ ဒေသနာတိ–ကား၊ မနသာ–စိတ်တော်ဖြင့်၊ ဝဝတ္ထပိတာယ–မဟေခီ ပိုင်းခြားမှတ်သားအပ်သော၊ တသ္သာ ပါဠိယာ–ကို၊ ဒေသနာ–နှုတ်ဖြင့်ဆို၍ ဟောတော်မူခြင်းတည်း၊ ပဋိဝေဓောတိ–ကား၊ ပါဠိယာ–ပါဠိဓမ္မကိုလည်း ကောင်း၊ ပါဠိ အတ္ထသစ–ပါဠိဓမ္မ၏ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ယထာဘူတာဝဗောဓော– မဖောက်မပြန် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းတည်း၊ ဝါ–ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော ဉာဏ်တည်း၊ [ဓမ္မနှင့် ဒေသနာတို့အရတူသောကြောင့် "ပါဠိယာ ပါဠိအတ္ထသ" ဟု ဓမ္မနှင့်အတ္ထကိုသာပြ၍ "ဒေသနာယ"ဟု မပြတော့။] စ–ဆက်၊ (တစ်နည်း) စ–ကား၊ (ပဋိဝေဓမှတစ်ပါး ဂန္ဓိရဘာဝကား) တီသုပိ–၃ ပုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇေတသု–ဤပိဋကတို့၌၊ ဇေတေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓော–တို့သည်၊ (ဂန္ဓိရာ၌ စပ်၊) ယသ္မာ– ကြောင့်၊ သသာဒီဟိ–ယုန်အစရှိသော သတ္တဝါ ကလေးတို့သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ (ဒုက္ခောဂါဟောဝိယစ–ခဲယဉ်းသဖြင့် သက်ဝင်အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–သက်ဝင်နိုင်ခဲသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အလဘနေယျပုတိဌောဝိယစ–မရအပ်သော ထောက်တည်ရာရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါ–ထောက်တည်ရာ မရနိုင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တထာ–ဣ) မနုဿဒ္ဒီဟိ–နှုံ့သောဉာဏ်ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ–ပညာနှုံ့သူလူပြိန်း တို့သည်၊ ဒုက္ခောဂါတာစ–ခဲယဉ်းသဖြင့် သက်ဝင်အပ်ကုန်သည်လည်းကောင်း။ ဝါ– သက်ဝင်နိုင်ခဲကုန်သည် လည်းကောင်း၊ အလဘနေယျပုတိဌာစ–မရအပ်သော ထောက်တည်ရာ ရှိကုန်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ–ထောက်တည်ရာကို မှုရနိုင်ကုန်သည်လည်း ကောင်း၊ (ဟောန္တိ– ကုန်၏။) တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့မဟာသမုဒ္ဒရာဝယ် ယုန်သူငယ်အလာ မနုဿဒ္ဒီတို့ ဒုက္ခောဂါဟာ အလဘနေယျပုတိဌတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဂန္ဓိရာ– နက်နဲခက်ခဲကုန်၏၊ ဒေ–ဤသို့လျှင်၊ ဇေတ္ထ–ဤ ၃–ပုံသောပိဋကတို့တွင်၊ ဇကမေကသ္မိ– ၌၊ စတုဒ္ဒီဓောပိ– သော၊ ဂန္ဓိရဘာဝေါ–ကို၊ ဝေဒိတမ္မော–၏။ [ဒေ စသည်ကား နိဂုံးဝါကျ။]

အပရောနယော–တစ်နည်းကား၊ (တစ်နည်း)၊ ပုဗ္ဗနယတော–ရှေ့နည်းမှ၊ အပရော– တစ်ပါးသော၊ နယော–နည်းကို၊ ဓယာ–သည်၊ ဝုစ္စတေ–ဆိုအပ်၏။ ဝါ– ဆိုင်းအုံ၊ ဓမ္မောတိ–ဓမ္မောဟူသည်ကား၊ ဟေတု–အကြောင်းတည်း၊(တစ်နည်း)ဟေတု– အကြောင်း သည်၊ ဓမ္မောတိ–ဓမ္မမည်၏၊ ဟိ–သာဓကကား၊ ဟေတုနိ ဉာဏံ

ဓမ္မပွဲဦးသမ္ဘိဒါတိ–ဟူသော၊ ဇတံ (သုတ္တ)–ဤပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ–သည်–ဝုတ္တ–ပြီ၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဟေတု–သည်၊ ဓမ္မောတိ–ဓမ္မမည်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–သိအပ် သနည်း။ ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဟေတုမှိ ဥဒၢဏ် ဓမ္မပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါတိ–ဟူသော၊ ဇတံ (သုတ္တ)–ဤပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ–သည် ဝုတ္တ–ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဟေတု–သည်၊ ဓမ္မောတိ–ဓမ္မမည်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–၏၊ [နောက်ဌာလည်း ဤအတိုင်း ၂–နည်းပေးနိုင်သည်၊ ဟေတုမှိ–အကြောင်းဌာ၌၊ ဥဒၢဏ်–သိတတ်သော ဥဒၢဏ်သည်၊ ဓမ္မပွဒ္ဒိ သမ္ဘိဒါ–ဒါမည်၏၊ ပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါ ဝိဘင်းဌ်လာသော ပါဠိတော်။] အတ္ထောတိ–ကား၊ ဟေတုဖလ–အကြောင်း၏အကျိုးတည်း၊ 'ဟိ–သာဓကကား၊ ဟေတု ဖလေ ဥဒၢဏ် အတ္ထပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါတိ–ဒါဟူသော၊ ဇတံ သုတ္တ–ကို၊ ဘဂဝတာ, ဝုတ္တ။ [ဟေတုဖလေ– အကြောင်း၏ အကျိုးဌ၌၊ ဥဒၢဏ်–သည်၊ အတ္ထပဒ္ဒိသမ္ဘိဒါ–မည်၏။]

ဒေသနာတိ–ကား၊ ပညတ္တိ–ပရမတ္ထသဒ္ဒပညတ်တည်း၊ ဝါ–နာမပညတ်တည်း၊ ယထာမဲ့–အကြင်အကြင် အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းသဘော, သခါရအစရှိသော အကျိုးသဘောဌ၌၊ ဝါ–အဝိဇ္ဇာအစရှိ(ပေ)အကျိုးသဘောအားလျော်စွာ၊ ဓမ္မာဘိလာပေါ–မဖောက်မပြန် မှန်ကန်စွာ အနက်သိုရှေ့ရှုရွတ်ဆိုအပ်သော ပရမတ္ထသဒ္ဒတည်း၊ ဣတိ အယ်–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အဓိပ္ပာယော–မိမိ၏အလိုတည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ အနုလောမ ပဋိလောမ သခေါပဝိတ္ထာရဒီဝေန–အနုလုံ ပဋိလုံ, အကျဉ်းအကျယ် အစရှိသည် တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ကထန်–ဟောကြောင်းဖြစ်သော စိတ္တဗျပ္ပါဒ်တော်သည်, ဒေသနာ–ဒေသနာမည်၏။ [ဤဝါကျမျိုး ပါရာဇိကာ်အဋ္ဌကထာ၌ မပါ။]

ပဋိဝေဓောတိ–ကား၊ အဘိသမယော–အဘိသမယတည်း၊ [နောက်ဌ၌, တရားကိုယ် အားဖြင့် အကျယ်လာမည်ဖြစ်၍အကျဉ်းပေးလိုက်သည်။] သောစ–ထိုအဘိသမယသည် လည်း၊ လောကိယလာမည်ဖြစ်၍အကျဉ်းပေးလိုက်သည်။] သောစ–ထိုအဘိသမယသည် လည်း၊ လောကိယလောကုတ္တရော–လောကီ လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော၊ ဝိသယတောစ–အာရုံဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသမ္ဘောဟတောစ–မတွေ့ဝေ ခြင်းအံ့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထာနုရူပ–သခါရစသော အကျိုးတရားအားလျော်စွာ၊ ဓမ္မေသု–အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့ဌ၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မာနုရူပ–အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားအား လျော်စွာ၊ အတ္ထေသု–သခါရစသော အကျိုးတရားတို့လည်း ကောင်း၊ ပညတ္တိပထာနုရူပ– ဟောဖော်ပညတ်ခြင်း၏အကြောင်းအားလျော်စွာ၊ ပညတ္တိသု–ဒေသနာဟူသော သဒ္ဒပညတ်တို့ဌ၌လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဒေသနာဟူသော နာမပညတ်တို့ဌ၌လည်းကောင်း၊ အဝေဓေ–ထိုးထွင်း၍သိတတ်သောဥဒၢဏ်တည်း၊ ဝါ–ထိုးထွင်း၍ သိကြောင်းတည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ တတ္ထတတ္ထ–ထိုထို ပိဋကဌ်၊ ကောသ် ကောသ် ဝုတ္တမဂ္ဂန်–ထိုထို ဟောတော်မူအပ်သော ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သခါရ, ဝိညာဏ်, နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရားတို့၏၊ ပဋိပိဏ္ဍိတဗ္ဗော–ထိုးထွင်း၍

သိထိုက်သော၊ သလက္ခဏသခ်ါတော-မိမိ မိမိတို့၏ ရုပ္ပန, ဝေဒိယနစသော လက္ခဏာဟုဆိုအပ်သော၊ အဝိပရိတသဘာဝေါ- မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောသည်၊ (ပဋိဝေဓော-ပဋိဝေဓမည်၏။) [ဤ၀ါဂျ မျိုးလည်း ပါ၀ုတ်ဒီကဏ် အङ္ဂုတ္တရထဏ္ဍ မပါ၊ "ပဋိဝိဒ္ဓိယတိ-ထိုးထွင်း၍ သိအပ်၏၊ ဣဒါ ပဋိဝေဓော"ဟု ဝစနတ္ထပြုလျှင် ထိုထိုရုပ် အစရှိသည်တို့၏ ထိုးထွင်း၍ သိအပ် သော သဘောရေး]။

ဣဒါနိ-ဌ၊ (ဂန္ဓိရဘာဝေါ ဝေဒိတမ္ဘောဌ္ဌစပ်၊) ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တေသု ပဋိဝေဓေသု-တို့ဌ၊ ယံယံဓမ္မဓာတၖ-အကြင်အကြင် အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းအပြား သည်လည်းကောင်း၊ ၀ါ-အကြင်အကြင် အဝိဇ္ဇာစသော ဖြစ်သမျှ အကြောင်းသည်လည်း ကောင်း၊ ယံယံ အတ္ထဓာတၖ၀ါ-အကြင်အကြင် သခ်ါရစသော အကျိုးအပြားသည် လည်းကောင်း၊ ၀ါ-အကြင်အကြင် သခ်ါရစသော ဖြစ်သမျှအကျိုးသည်လည်းကောင်း၊ ယထာ ယထာ-အကြင်အကြင် အပြားအားဖြင့်၊ ဥဝေဝတမ္ဘော-သိစေထိုက်သော၊ (သိစေ လိုရင်းဖြစ်သော)၊ အတ္ထာ-အနက်သည်၊ သောဝုဏ္ဏ-တရားနာဟုဂ္ဂိုလ်ဝတ္ထို၏၊ ၀ါ-စာသင်သားတို့၏၊ ဥဝဟသ-၏၊ အဘိမုခေါ-ရှေးရှုသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တထာတထာ-ထိုထို အပြားအားဖြင့်၊ (သောတုတို့ဥာဏ်၏ ရှေးရှုလောက်အောင်ဖြစ် သော ထိုထိုအပြားအားဖြင့်)၊ တဒတ္ထဓောတိကာ-ထို အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထွန်းပြတတ် သော၊ ယာစ အယံ ဒေသနာ-အကြင်ဒေသနာသည်လည်းကောင်း၊ ဇတ္ထ-ဤပိဋကတွင်ပါ၀င်သော ဓမ္မ အတ္ထ ဒေသနာတို့ဌ၊ အဝိပရိတာ၀ဗောဝေသခ်ါတော-မဖောက်မပြန် ထိုးထွင်း၍သိတတ်သောဥာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ယောစ ပဋိဝေဓော-သေည်လည်း ကောင်း၊ ၀ါ-တစ်နည်း၊ (ဇတ္ထ တေသု ပိဋကေသု-ထိုပိဋကတို့ဌ၊) တေသဲ တေသဲ ဓမ္မာန-ထိုထို ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သခ်ါရ, ဝိညာဏ်, နိဗ္ဗာန် ဟူသော တရားတို့၏၊ ပဋိဝိဒ္ဓိတမ္ဘော-သော၊ သလက္ခဏသခ်ါတော-သော၊ ယောစ အဝိပရိတသဘာဝေါ-အကြင်မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောသည်လည်း ကောင်း၊ (အတ္ထိ-၏၊) တံ သဗ္ဗံ ဤအလုံးစုံသော ဓမ္မ အတ္ထဒေသနာ ပဋိဝေဓ အပေါင်းသည်၊ ၀ါ-ကို အနုပစိတ ကုသလ သမ္ဘာရေဟိ-မဆည်းပူးအပ်သော ကုသိုလ်အဆောက်အအုံရှိကုန်သော၊ ဒုပ္ပညေဟိ-ပညာမဲ့သူလူပြိန်းတို့သည်၊ သသာ ဒီဟိ-တို့သည်၊ မဟာသမုဒ္ဒါ-သည်၊ ၀ါ-ကို၊ ဒုက္ခောဂါဟောဝိဓယ-သို့လည်းကောင်း၊ ၀ါ-လည်းကောင်း၊ အလဘနေယျ ပုတိဌောဝိယ-သို့လည်းကောင်း၊ ၀ါ-လည်း ကောင်း၊(ထာ-တူ၊)ဒုက္ခောဂါဟံစ အလဘနေယျပုတိဌ္ဌစ ဟောတိ၊တသ္မာ-ကြောင့်၊

ဣဒါနိယသ္မာ။ ။"ဣဒါနိ ယသ္မာ"ဟု အङ္ဂကထာ ၎ကာစာအုပ်တို့ဌ၌၏၊ ရှေးနည်းအတိုင်း "သဗ္ဗမေတံ ယသ္မာ"ဟုရှိလျှင်ကောင်း၏။ ဇော်ကို ဝန္ဓိဗျဉ် ပဓာနအဖြစ်ဖြင့်စပ်၊ ဒုက္ခောဂါဟံ အလဘ နေယျပုတိဌ္ဌတို့ဌ အပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်။

(မဟာသမုဒ္ဒရာဝယ် ယုန်သူငယ်တမျှ ဒုမ္မညပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဒုက္ခောဂါဟာ အလဘာနေ ယျုပွတ်ဌာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဂန္ဓိရ-၏၊ ၀ေဒိ- ဤသို့လည်း၊ ဝါ-ဤနည်းအား ဖြင့်လည်း၊ ဇေတ-ဤ ၃ ပုံသော ပိဋကတို့တွင်၊ ဧကမေကသို့-၌၊) စတုဒ္ဒိဓေပိ-သော၊ ဂန္ဓိရဘာဝေါ-ကို၊- ဝေဒိတမ္ဘော-၏။

၈-နိဂုံးကိုဆိုဦးအုံ၊ (တစ်နည်း) ၈-ဆက်။ ဇော်ဘဝတာ-ဤမျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော ၈ကားအစဉ်ဖြင့်၊ [အသယတ္ထိတဒ္ဓိတ်, တတိယဇ္ဈန်ပုဒ်၊] (တစ်နည်း) ဇော်ဘဝတာ- "တောနိ ဟိ တိဏဿ ပိဋကာနိ" အစ "ဂန္ဓိရဘာဝေါ ဝေဒိတမ္ဘော"-အဆုံးရှိသော ဤစကားအပိုင်းအခြားဖြင့်၊ [ပရိဏ္ဍသတ္ထဝါစကနိပါတ်။] ဒေသနာ သာသနကထာ၊ ပေ၊ ပရိဒီပဃဏ္ဍတိ-ပရိဒီပဃေဟုသော၊ အယဝါထာ-သည်၊ ဝုတ္တတ္ထာ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ။ [ဝုတ္တော အတ္ထော တေသာတိ ဝုတ္တတ္ထာ (ဂါထာ)။]

ပန-ကား၊ (ပဋမဂါထာ၏ ပရိဒီပနာမှ တစ်ပါး,,ဒုတိယဂါထာ၏ ဘာဝနာ ကိုဆိုဦးအုံ၊) ပရိယတ္တိဘေဒ သမ္မတ္တိ-ပေ၊တမ္ပိ သဒ္ဓံ- ဝိဘာ၀ယေ ဣတိ-ဝိဘာ၀ ယေဟုသော၊ ဇော်ဘ-ဤဂါထာ၌၊ (ဝိဘာ၀နာ-ထင်စွာပြခြင်းကို၊ ဇ၀-ဤဆိုအပ် လတ္တံ့-သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္ဘာ-၏၊), တိသု-ကုန်သော၊ ပိဋကေသု-တို့တွင်၊ (ဇကမေကသို့-၌) တိဝိမော- ၃-ပါးအပြားရှိသော၊ ပရိယတ္တိဘေဒေါ-သင်ယူပုံ အထူးအပြားကို၊ ဝါ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိအထူးအပြားကို၊ ၃ဌမ္ဘော-မှတ်ထိုက်၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ ပရိယတ္တိယော-သင်ယူခြင်းတို့ သည်၊ ဝါ-သင်ယူအပ်သော ပါဠိတို့သည်၊ အလဂဒ္ဒူပမာ-အလဂဒ္ဒူပမာပရိယတ်လည်းကောင်း၊ နိသယဏ္ဌာ-ဣတ္ထာပရိယတ် လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကာပရိယတ္တိ-ပရိယတ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ တိသော- ၃-မျိုးတို့ တည်း၊ တတ္ထ-ထို ၃-မျိုးသော ပရိယတ် တို့တွင်၊ ယာ-အကြင်ပရိယတ်ကို၊ ဝါ-အကြင်ပါဠိကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတာ-မကောင်းသဖြင့်၊ သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဥပါ၀ဏ္ဍာဒီဟေတု- ဥပါ၀ရမ္ဘ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပရိယာပုဒ္ဓာ- သင်ယူအပ်ပြီ၊ အယ်-ဤ ပရိယတ်သည်၊ ဝါ-ဤသင်ယူအပ်သောပါဠိသည်၊ အလဂဒ္ဒူပမာ-အလဂဒ္ဒူပမာ ပရိယတ်မည်၏၊ ဝါ-မြေမှမ်းခြင်းဥပမာရှိသော သင်ယူခြင်းမည်၏၊ ယံ-ယင်း မကောင်းသဖြင့် သင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သေယျထာပိ၊ ပေ၊ ဓမ္မာနန္တိ-ဓမ္မာနံဟူသော၊ (ဇော်သုတ္တံ-ဤ အလဂဒ္ဒသုတ်ကို၊) ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ။-[မ၏မပဏ္ဏာသ။]

ဘိက္ခဝေ-တို့၊ သေယျထာပိ-ဤသို့ ရဲခါ ဖြစ်တန်ရာသော ဥပမာမည် သည်ကား၊ အလဂတ္တိကော-မြွေဆိုးကိုအလိုရှိသော၊ ဝါ-မြွေဆိုးဖြင့်အလိုရှိသော၊ [အာသီဝိသတ္တိကော- ဝိနနည်းဋီကာ။] အလဂဒ္ဒဂဝေသီ-မြွေဆိုးကိုရှာလေ့ရှိသော၊ [တသီလတ္ထကော] ပုရိသော- သည်၊ အလဂဒ္ဒပရိယေသနံ-မြွေဆိုးကိုရှာဖိုးခြင်းငှာ၊

စရမာနော–လုည်လည်သည်။ (အသ–ရာ၈၈။) [ပရိကရပွါ၁ပမာဖြစ်၍ "အသ"ဟု ပရိကရပွကြီးယာထည့်သည်။] သော–ထိုယောက်ျားသည်၊ မဟန္တံ–ကြီးစွာသော၊ အလဂဒ္ဒံ–ဖြေဆိုးကို၊ ပဿယျ– တွေ့ရာ၈၈။ တ၁မေနံ–ထိုဖြေဆိုးကို၊ ၀ါ–၏။ ဘောဂေ၀ါ–ကိုယ်ဌေသော်လည်းကောင်း။ ၀ါ–ကိုယ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ နဂ်ဌေ၀ါ–အမြီးဌ သော်လည်းကောင်း၊ ၀ါ–ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂဏ္ဌေယျ–ဖမ်းကိုင်ရာ၈၈။ [ဘောဂေဟိ သ၀ိရေ၀ါ] တသ–ထိုဖြေဖမ်းသုမှား ယောကျ်ား၏၊ သော– အလဂဒ္ဒေါ–သည်၊ ပရိ၀တ္တိတွာ–ပြန်လည်၍၊ ဟဏ္ဍေ၀ါ–လက်ဌ သော်လည်းကောင်း၊ ဗာဟာယ၀ါ–လက်မောင်းဌသော်လည်းကောင်း အညတရသ္မိံ– အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ အဂ်ပစ္စင်္ဂ၀ါ–အင်္ဂါကြီးငယ်ဌသော်လည်းကောင်း၊ [ဟတ္ထေ ဗာဟမှကြွင်းသမျှကို "အညတရအင်္ဂပစ္စင်္ဂ"ဟုဆိုသည်။] ဒုံ့သေယျ–ကိုက်ရာ၈၈။ [""အလဂဒ္ဒေါ–ဖြေ ဟောက်"ဟု ပေးကြ၏။ ဖြေဟောက်သည် ပြန်၍မကိုက်နိုင်သော ကြောင့်စဉ်းစားပါ။] သော–ဖြေဖမ်းသမားယောကျ်ားသည်၊ တတော–နိဒါန်–ထိုဖြေ ကိုက်ခြင်းဟူသော အ်ကြောင်းရှိသော၊ မရဏ၀ါ–သေခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း၊ မရဏမတ္တံ–သေခြင်း ဟူသောအတိုင်အရှည်ရှိသော၊ ၀ါ–သေလုမတ္တဖြစ်သော၊ ဒုက္ခံ၀ါ– ဆင်းရဲသို့သော် လည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂေယျ–ရောက်ရာ၈၈။ တံ–ထိုသို့ ဖြေကိုက်ခံရခြင်း၊ မရဏ မရဏမတ္တဒုက္ခသို့ ရောက်ရခြင်းသည်၊ ကိသယေတု–အဘယ်အကြောင်းကြောင့် နည်း၊ ဘိက္ခေ–တို့၊ အလဂဒ္ဒသ–၏၊ ၀ါ–ကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ–မကောင်းသဖြင့် ဖမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ၀ါ–အမမ်းမတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။

ဘိက္ခေ–တို့၊ ဧ၀မေ၀ဧါ–ဤအတူသာလျှင်၊ ဣဒ–ဤသာသနာတော်ဌ၊ ဧကစ္စေ–အချို့ကုန်သော၊ မောဃပုရိသာ–ချည်းနီးယောက်ျားတို့သည်၊ ၀ါ–အလကား ယောက်ျား တို့သည်၊ ခမ္မ–ပါဠိကို၊ [ခမ္မန္တိ ပါဠိခမ်း၊ ပါဠိခမ္မသရုပ်ကို၊ သုတ္တဂေယျစသော အင်္ဂါ ၉–ပါးထုတ်ပြသည်။] ပရိယာပုဏန္တိ–သင်အံလေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ကြကုန်၏။ သုတ္တံ– သုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဃ၀ ဝေဒလ္လ–ကိုလည်းကောင်း၊ ပရိယာပုဏန္တိ– ကုန်၏။ တေ–ထိုမောဃပုရိသတို့သည်၊ တံခမ္မ–ထိုပါဠိကို၊ ပရိယာပုဏိတ္တာ– သင်ယူပြီး၍တေသ် မမှာန်–ထိုပါဠိတို့၏ ပညာယ–ဖြင့်၊ အတ္ထံ–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ၀ါ–အကျိုးကို၊[ယထာဘူတံ ဘာသိတတ္ထံ၈, ပယောဇနတ္ထံ၈။] နု ဥပ၀ရိက္ခန္တိ– မစူးစမ်း မစိစစ်ကြကုန်၊ တေသ–ထိုမောဃပုရိသတို့၏၊ ၀ါ–တို့သည်၊ တေမှာ– တို့သည်၊ ပညာယ–ဖြင့်၊ အတ္ထံ–ကို၊ ၀ါ–ကို၊ အနုပ၀ရိက္ခတ်–မစူးမစမ်း မစိစစ် ကုန်လေသော်၊ (ဂဠတ်ကဲ့သို့ နံ့ဝိဘတ်၊) ၀ါ–ကုန်သော၊ တေသ–တို့၏၊ တေမှာ– တို့သည်၊ နိဗ္ဗာန–အကြင်းမဲ့ ရှုဆင်ခြင်ဘတ်သောဥာဏ်ကို၊ နု ခမန္တိ–မခံ့ကုန်၊ တေ–ထိုမောဃပုရိသတို့သည်၊ ဥပါ၀မ္ဘာနိသံသာစေ၀–ဥပါ၀မ္ဘ အ်ကျိုးရှိကုန်သည်

လည်းကောင်း၊ (သူတစ်ပါးတို့ ဝါဒ၌ ကပ်၍ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဣတိသင်ယူအပ် သောပါဠိဖြင့်၊ ဝါဒပမောက္ခာနိသဿစ-သူတစ်ပါးတို့ တင်အပ်သောအပြစ်၏ လွတ်ခြင်း အကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဣတိဝါဒပမောက္ခာနိသဿစ-သူတစ်ပါးတို့ တင်အပ်သော ထိုထိုအပြစ်၏ လွတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟုတ္တာ- ၅)၊) ဓမ္မ-ကို၊ ပရိယာ-ပုဏ္ဏာ-ကုန်၏။

စ-ဆုက်ဦးအံ့၊ ယသ-အကြင်သီလစသည်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း၏၊ ဝါ-အကြင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ (ကုလပုတ္တာ-တို့သည်၊) ဓမ္မ-ကို၊ ပရိယာပုဏ္ဏာ-ကုန်၏၊ အသ-ထိုပါဠိဝယ်မမ်၏၊ တဋ္ဌအတ္ထာ-ထိုသီလာဒီပရိပူရဏအကျိုးကို လည်း၊ ဝါ-ထိုမဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အကျိုးကိုလည်း၊ (ဧတေ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိနော-ဤမကောင်း သဖြင့် သင်ယူအပ်သည် မည်မျှလောက်အောင် သင်ယူကြကုန်သော မောဃပုရိသ တို့သည်၊) နာနုဘောန္တိ-မခံစားကြရကုန်၊ (တစ်နည်း) စ-ဆက်၊ ယသ-အကြင်ဥပါဒ်မျှ,ဣတိဝါဒပမောက္ခ၏၊ အတ္ထာယ-ငှာ၊ ဓမ္မ-ကို၊ ပရိယာပုဏ္ဏာ-အသ-၏၊ တဋ္ဌအတ္ထ-ထိုဥပါဒ်မျှ, ဣတိ ဝါဒပမောက္ခအကျိုးမျှကိုလည်း၊ (ဧတေ ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟိ နော-တို့သည်၊) နာနုဘောန္တိ-နှ၊ တေသံ-ထိုမောဃပုရိသတို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတာ-မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်ကုန်သော၊ တေဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဒီဃရတ္တာ-ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အဟိတာယ-စီးပွားမဲ့အလို့ငှာ၊ ဒုက္ခာယ-ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ-နှ၏၊ တံ-ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ ဝါ-ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးကိုမပြီးစေနိုင်ခြင်း, အဟိတဒုက္ခအကျိုးငှာ ဖြစ်ရခြင်းသည်၊) ကိသယေတဲ့-နည်း၊ [တံတို-ယထာပုတ္တသယ အတ္ထသ၊ (သီလာဒီပရိပူရဏအကျိုးကို၊ တစ်နည်း၊ ,ဥပါ၌မှာဒီအကျိုးကို) အနုဘိသမ္ဘု ဏာနံ, တေသံ စ မမ္ဘာန်-ပါ၌ဦးတို့၏၊ ဝါ-တို့.ကို၊ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ-မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် တည်း။

ပနနာ-ကား၊ (အလဂဒ္ဒူပမာ ပရိယတ္တိမှတစ်ပါး နိသဿရဏတ္တာ ပရိယတ္တိကား၊) ယာ-အကြင်ပရိယတ်ကို၊ သုဂ္ဂဟိတာ-ကောင်းစွာသင်ယူအပ်ပြီ၊ သီလက္ခန္ဓာဒီ ပါ၌ရှိရှိ ယေ၀-သီလကွန်ဒ အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူး၏ပြည့်စုံခြင်းကိုသာလျှင်၊ အာကခံမာနေန-လိုလားကောင့်တသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပရိယာပုဒ္ဓာ-သင်ယူအပ်ပြီ၊ ဥပါ၌မှာဒီဟေတု-ဥပါ၌မှ အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ နှ ပရိယာပုဒ္ဓာ-သင်ယူ အပ်သည်မဟုတ်၊ အယ်-ဤပရိယတ်သည်၊ နိသဿရဏတ္တာ-နိသဿရဏတ္တာ ပရိယတ်မည်၏၊ ဝါ-သံသရာ၀ဋ်, ဘ၀ညွှတ်မှ, လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးရှိသော သင်ယူခြင်း မည်၏၊ ယံ-ယင်းကောင်းစွာသင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ-၍)၊ တေသံ တေဓမ္မာ ၊ပေ၊ ဓမ္မာနန္တိ-ဟူသော၊ ဇေတံသုတ္တံ-ဤပါဠိကို၊ ဘာဝတာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [တေသံ-ထိုအမျိုး

ကောင်းသားတို့၏၊ ဝါ–တို့သည်၊ သုဂ္ဂဟိတာ–နိသော၊ တောမ္မာ–တို့သည်၊ ဒီဃရတ္တဲ့–လုံး၊ ဟိတာယ–ငှာ၊ သုခါယ–ငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ–နိ၏၊ တံ–ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည်၊ (ထိုသို့ ကောင်းကျိုးရ၍, ဟိတ သုခအကျိုးငှာဖြစ်ရခြင်းသည်၊) ကိသ'ဟေတု–နည်း၊ ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ဓမ္မာနံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ သုဂ္ဂတိတဠွာ–ကောင်းစွာ သင်ယူ အပ်ကုန်သည်၏ အခြစ်ကြောင့်တည်း။။

ပန–ကား၊ (နိသရဏာတ္ထာ ပရိယတ္တိမှာတစ်ပါး ဘဏ္ဍာဂါရိက ပရိယတ္တိကား၊) ယံ–အကြင်ပရိယတ်ကို၊ ပရိညာတကွန္ဓော–ပိုင်းခြား၍သိအပ်ပြီးသော ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာရှိသော၊ ဝါ–ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိပြီးသော၊ ပဟီနကိလေသော–ပယ်အပ်ပြီး သော သမุဒယသစ္စာကိလေသာရှိသော၊ ဝါ–သမุဒယသစ္စာ ကိလေသာကို ပယ်ပြီး သော၊ ဘာဝိတမဂ္ဂေါ–မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော မဂ္ဂသစ္စာရှိသော၊ ဝါ–မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေပြီးသော၊ ပဋိဝိဒ္ဓါကုဠော–ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ် ရှိသော၊ ဝါ–အရဟတ္တဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍သိပြီးသော၊ သဠိကတနိရောဓော–မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီးသော နိရောဓသစ္စာရှိသော၊ ဝါ–နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုပြီးသော၊ ခီဏာ သဝေါ–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေဝလံ–ဥပါဒါရှိ၍ စသည်မဖက် သက်သက်၊ ပဝေဏိပါလ ရဟန္တာယ–တရားတော်၏ အစဉ်အဆက်ကို စောင့်ရှောက် ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝံသာနုရက္ခဏ ဠာယ–မြတ်စွာဘုရား၏အနွယ်တော်ကို စောင့်ရှောက် ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပရိယာပုဏာတိ– သင်ယူ၏၊ အယံ–ဤပရိယတ်သည်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိက ပရိယတ္တိ–ဘဏ္ဍာဂါရိကပရိယတ် မည်၏၊ ဝါ–ဘဏ္ဍာတိုက်ဓိုးနှင့်တူသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သင်ယူအပ်သော ပါဠိ မည်၏၊ ဣတိ–ပရိယတ္တိဘေဒ အပြီးတည်း။

ပန–ကား၊ (ပရိယတ္တိဘေဒ'ဟူသော သဓေပ၏ ဝိတ္ထာရမှတ်စာစပ်ပါ– သမ္ဗတ္တိ'ဟူသော သဓေပ၏ ဝိတ္ထာရကား၊) ဝိနယေ–ဝိနည်းပိဋကတ္ဌ၌, သုပ္ပဋိပဒေါ–ကောင်းစွာကျင့်သော၊ ဘိက္ခု–သည်၊ သီလသမ္ပတ္တိ (သီလသမ္ပဒါ)–သီလစု၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ (ပဂတ'ပန'သယပြု၍)၊ တိသော–နော်သော၊ ဝိဒ္ဓာ–ဝိဒ္ဓာတို့သို့၊ ပါပုဏာတိ–၏၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–နည်း၊) တတ္ထ–ထိုဝိနည်းပိဋကတ္ဌ၌၊ တာသဲယေဝစ–ထို ၃ ပါးသော ဝိဒ္ဓာတို့ကိုသာလျှင်လည်း၊ ပဘေဒဝစနတော–အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ–၏၊) သုတ္တေ–၌၊ သုပ္ပဋိပဒေါ–သော၊ (ဘိက္ခု–သည်) သမာဓိသမ္ပဒါ–သမာဓိ၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ နိဿာယ–၍၊ ဆ–နော်သော၊ အဘိညာ–အဘိညာဏ်တို့သို့၊ ပါပုဏာတိ–၏၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတ္တိ–နည်း၊)တတ္ထ–ထိုသုတ္တာန်ပိဋက ၌၊ တာသဲယေဝစ–ထို ၆ ပါးသော အဘိညာဏ်တို့ကိုသာလျှင်လည်း၊ ပဘေဒဝစနတော– ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ–၏၊) အဘိဓမ္မေ–၌၊ သုပ္ပဋိပဒေါ–သော၊ (ဘိက္ခု–သည်)၊ ပညာ သမ္ပဒါ–ပညာ၏ပြည့်စုံခြင်းကို၊ နိဿယ–မှီ၍၊ စတသော

သော၊ ပဋိသန္ဓိဒါ–ဒါတိုသို့၊ ပါပုဏာတိ–၏၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ၊) တာသဉ္စ–ထိ ၄–ပါးသော ပဋိသန္ဓိဒါတို့ကိုလည်း၊ တတ္ထေဝ–ထိုအာဘဝမှာပင်ရှုကခ့ဉ်သာ၊ ပဘေဒ ဝစနတော–ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ၊) ဇဝ–လျှင်၊ ဇေတသု–ဤ ၃–ပုံသော ဝိဠဂတိုဠ်၌၊ သုပ္ပဋိပန္နော–သော (ဘိက္ခု–သည်၊) ယထာဂ္ဂမေန–အကြင်အကြင်အစဉ်အားဖြင့်၊ ဝိဇ္ဇတ္ထယေ၊ဘေဒ–ဝိဇ္ဇာ ၃–ပါ၊ အပေါင်း, ၆–ပါးသောအတိညဉ်, ၄–ပါးသော ပဋိသန္ဓိဒါအပြား၊ရှိသော၊ ဣမံ သမ္ပတ္တိं– ဤပြည့် စုံခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ–၏။ [ဇဝ–စသည်ကား နိဂုံး။]

ပန–ကား၊ သမ္ပတ္တိ'ဟူသော သခေါပ၏ ဝိတ္ထာရမှတစ်ပါး ဝိပတ္တိ'ဟူသော သခေါပ၏ဝိတ္ထာရကားပေ။) ဝိနယေ–၌၊ ဒုပ္ပဋိပန္နော–မကောင်းသဖြင့်ကျင့်သော၊ (ဘိက္ခု–သည်) အနညာတ၊ပေ၊သာမညတော–ခွင့်ပြုတော်မူအပ်သော ကောင်းသောအတွေ့ ရှိသော အခင်းအခြေ အစရှိသည်တို့၏ အတွေ့နှင့်တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဋိကိုယ်ကြွေသု–ပယ်မြစ်တော်မူအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဥပါဒိန္နကဒေသာဒီသု–ဥပါဒိန္နက ဖြစ် သော မာတုဂါမ၏ အတွေ့,အစရှိသည်တို့၌၊ အနဝဇ္ဇသည်–အပြစ်မရှိဟု အမှတ်ရှိသည်၊ ယောတိ–၏၊ ဟိ–သာဓကကား၊ တထာဟ'ဘဂဝတာ၊ပေ၊အန္တ ရာယာယာတိ–ဟူသော ဧတေ(ဝစနံ)–ဤစကား:ကို၊ (အရိဋ္ဌောပိ–အရိဋ္ဌရဟန်းသည်လည်း၊) ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ [ယေမေ(ဃ+ဣမေ) ဝမ္မာ–အကြင်မေထုန်အကျင့်တို့ကို၊ အန္တ ရာယိကာ–သဂ္ဂမောက္ခ ၏ အန္တ ရာယ်၌ ယှဉ်ကုန်၏'ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ တေ ၇မှော– ထိုမေထုန်အကျင့်တို့ကို၊ ပဋိသေဝတောမိုဝဲသောရဟန်း:၏၊ (တေ ဝမ္မာ–တို့သည်၊) ယထာ–အကြင်အပြားအား ဖြင့်၊ အန္တ ရာယာယ–သဂ္ဂမောက္ခ၏အန္တ ရာယ်အကျိုးငှာ၊ နာလံ–မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ တထာ–ထိုအပြားအားဖြင့်၊ အဟံ–သည်၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဒေသိတံ–ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဝမ္မံ–တရားကို၊ အာစာနာမိ–သိ၏။] တကော– ထိုသို့အပြစ်မရှိဟု မှတ်ထင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဝိတိက္ကမိတ္တာ–လွန်ကျူးပ)၌) ဒုသီလဘာဝ–ဒုသီလ၏ အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ–၏။

သုတ္တေ–၌၊ ဒုပ္ပဋိပန္နော–သော၊ (ဘိက္ခု–သည်) ဘိက္ခေ–တို့၊ စတ္တာရော– ၄–ယောက်ကုန်သော၊ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ–တို့သည်၊ သဒ္ဓေါ သဝိဒ္ဓမနာ–ထင်ရှားရှိကုန်၏၊ ဣတိ အာဒီသု–ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အဓိပ္ပာယ–ဘုရားရှင်၏ အလိုတော် ကို၊ အာစာနန္တော–မသိသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ ဝါ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) ဒုဂ္ဂဟိတ– မကောင်း သဖြင့် ယူအပ်သည်မည်သော်လည်းကောင်း၊ (မှားမှားယွင်းယွင်း:)၊ ဂဏှာတိ– ၏၊ ယဲ–ယင်း:မကောင်း:သဖြင့် ယူအပ်သည်မည်သော်လည်းကောင်း ယူခြင်း:ကို၊ သန္ဓာယ– ၍၊ အတ္ထနာ၊ပေ၊ပသံတတိတိ–ဟူသော (ဧတံသုတ္တံ–ကို၊ ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တံ– ပြီ၊ [အတ္ထနာ–မိမိသည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတေန–မကောင်း:သဖြင့် ယူအပ်သောသဘောဖြင့်၊

(တစ်နည်း) အတ္တနာ-၏၊ ဒုဂ္ဂပတိတေန-မကောင်းသဖြင့်ယုခြင်းဖြင့်၊ အမေ့စေစ-ငါဘုရားတို့ကိုလည်း၊ အဒ္ဓာစိဏ္ဏတိ-စွပ်ခွဲ၏၊ အတ္တာနဋ္ဌ-မိမိကိုယ်လည်း၊ (မိမိ၏ကုသိုလ်အမြစ်အရင်းကို လည်း၊) ခနတိ-တူးဖျက်၏၊ ဗဟုစ-များစွာလည်း၊ အပုညံ-မကောင်းမှုကို၊ ပသဝတိ-ဖြစ်စေ၏။] တတော-ထိုသို့မကောင်းသဖြင့် ယုအပ်သည်မည်လောက်အောင် ယုခြင်း ကြောင့်၊ မိဒ္ဓာဒိဋ္ဌိတ-မိဒ္ဓာဒိဋ္ဌိ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏။

အဘိမ္မေ-ဌ၊ ဒုဗ္ဗိုပမ္ဘောသော၊ (ဘိက္ခု-သည်၊) ဓမ္မစိန္တ-သဘာဝမမှတ်စဉ်းစား ကြစဉ်ခြင်းကို၊ အတိမာဝန္တော-လွန်၍ပြေးသွားသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍၊) အစိန္တေယျာနိပိ- မကြေအပ် မကြံထိုက်သော အကြောင်းတရားတို့ကိုလည်း၊ စိန္တေတိ-ကြံမိ၏၊ တတောဝ- ထိုသို့ကြံမိခြင်းကြောင့်၊ စိတ္တကွေပ်-စိတ်၏ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့၊ ဝါ-စိတ်ကတောက်ကတက်သို့၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ၊ မေ အသ်သတိ-ဟူသော၊ တေ သုတ္တ-ကို၊ (ဘဂဝတာ-သည်၊) ဝုတ္တ-ဖြို။ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ အစိန္တေ ယျာနိ- မကြေအပ် မကြံထိုက်ကုန်သော၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ကျမာနိ-ဤအကြောင်းတရားတို့ကို၊ နု စိန္တေ တဗ္ဗာနိ-မကြံသင့်မကြံထိုက်ကုန်၊ ယာနိ-ယင်းမကြံသင့် မကြံထိုက်သောအကြောင်းတရားတို့ကို၊ စိန္တေ ဇ္ဈောဒ-ကြံသူသည်၊ ဥမ္မာဒသ-ရူးသွပ်ခြင်း၏၊ ဝိယာတသ-(မရူးသော်လည်း)စိတ်ပင်ပန်းခြင်း၏၊ ဘာဂိ-အဖို့ရှိသည်၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏၊ ရူးဖို့ရှိ၊ စိတ်ပင်ပန်းဖို့ရှိသည်-ဟူလို၊ စတုက္ကဂုတ္တရ, အပဏ္ဏကဝဂ်၊--ယာနိ စိန္တေ ဇ္ဈောတိယာနိ ကာရဏာနိ စိန္တေ ဇ္ဈော။]

ဝေ-လျှင်၊ တေသု-ဤ ၃-ပုံသော ပိဋကတိုဋ္ဌ၊ ဒုဗ္ဗိုပမ္ဘောသော၊ (ဘိက္ခု- သည်၊) ယထာဂ္ဂမေန-ဖြင့်၊ ဒုသီလဘာဝ မိဒ္ဓာဒိဋ္ဌိတာ စိတ္တကွေပပတ္တေါ-ဒုသီလ ၏အဖြစ်, မှားသောအယူရှိသူ၏အဖြစ်, စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းအပြားရှိသော၊ ကျမ် ပိပတ္တိ- ဤပျက်စီးခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ-၏၊ စ-နိုဂ်ုံးကို ဆိုဦးအုံ၊ တ္တောဝတာ-ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ်ဖြင့်၊ (တစ်နည်း) တ္တောဝတာ- "ဇ္ဈောပနတိသုပိဋကေသု" အစ "ပိပတ္တိ'ပါပုဏာတိ" အဆုံးရှိသော ဤစကား အပိုင်းအခြားအားဖြင့်၊ ပရိယတ္တိဘေဒ သမ္ပတ္တိ'ပေ၊ ဝိဘာဝယေ ကျတိ-ဟူသော၊ အယမ္ပိ-ဂါထာ-သည်လည်း၊ [ပိဋဖြင့် ရှေ့ဂါထာကိုပေါင်း။] ဝုတ္တတ္ထာ-ဖွင့်ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဝေ-လျှင်၊ နာနပ္ပကာရတော-အထူးထူးသော အပြားအားဖြင့်၊ [ဂါထာ ၂-ဂါထာ၏ ရှေ့၌ "နာနပ္ပကာရကောသလ္လတ္ထ"ဟု ဆိုခဲ့သောကြောင့် "နာနပ္ပကာရတော"ဟု ဆိုသည်။] ပိဋကာနိ-တို့ကို၊ ဥတ္တာ-

သိပြီး၍၊ တေသံ-ထိုပိဋကတို့၏၊ ဝေယန-အပြားအားဖြင့်၊ သမ္မတိ-သော၊ ဧတံ (ဗုဒ္ဓဝစန်)- ဤမြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်ကို၊ သင်္ဂယှမာန်-သိမ်းယူအပ်သည်ရှိသော်၊ တိကိ-၃ ပုံကုန်သော၊ ပိဋကာနိ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။

[ပရိယတ္တိဘေဒ-စသော ဂါထာ၏အနက်အကျယ်၊] ပရိယတ္တိဘေဒ-သင်ယူပုံ အထူးအပြားကိုလည်းကောင်း၊ ယတိ-အကြင် ၃-ပုံသော ပိဋကဌ်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ-အကြင် ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း၊ မကောင်းကျင့်ခြင်းဟူသော အပြားတို့ဖြင့်၊ ယ သမ္မတ္တိ-စာပိ-အကြင် ဝိနေတ္တမယ ဆဋ္ဌဘိညာ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဟူသော ပြည်စုံခြင်း သို့လည်းကောင်း၊ ယ ဝိပတ္တိ-စာပိ-အကြင် ဒုသီလဘာဝ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတာ, စိတ္တဂေ္ဂေပ ဟူသော ပျက်စီးခြင်းသို့လည်းကောင်း၊ ပါပုဏာတိ-ရောက်ရ၏၊ တဟိ-ထို ၃-ပုံသော ပိဋကဌ်၊ တံပိ သဒ္ဒ-ထိုအလုံးစုံသော ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း၊ မကောင်းကျင့်ခြင်း ဟူသော အပြား၊ သမ္မတိ ဝိပတ္တိကိုလည်းကောင်း၊ (ဝိဖြင့် ပရိယတ္တိဘေဒကိုပေါင်း၊) ဝိဘာဝယေ-ထင်စွာပြရာ၏။

တစ်နည်း။　　။ယဟိ-ဌ်၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ယထာ-အကြင် ဥပါရမ္ဘ, နိသရဏာ, ဓမ္မကောသရက္ခဏကြောင့်၊ သင်ယူခြင်း၊ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း၊ မကောင်းကျင့်ခြင်းဟူသောအပြားတို့ဖြင့်၊ ယ ပရိယတ္တိဘေဒံစ-အကြင်သင်ယူပုံ အထူးအပြား သို့လည်းကောင်း၊ ယသမ္မတ္တိ-စ-သို့လည်းကောင်း၊ (ရှေ့အတိုင်းပေး-) ယဝိပတ္တိ-စ-သို့လည်းကောင်း၊ ပါပုဏာတိ-၏၊ တဟိ-ဌ်၊ တံပိ သဒ္ဒ-ထိုအလုံးစုံသော ဥပါရမ္ဘစသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သင်ယူခြင်း၊ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း၊ မကောင်းကျင့်ခြင်းအပြား၊ ပရိယတ္တိဘေဒ, သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိဟူသမျှကိုလည်း၊ ဝိဘာဝယေ-ရာ၏၊ [ဤသို့ ၂-နက်ပေးကြရာဝယ် "သမ္မတ္တိ ပါပုဏာတိ ဝိပတ္တိ ပါပုဏာတိ" ဟူသော အကျယ်စကားကိုထောက်၍ သမ္မတ္တိ ဝိပတ္တိတို့ကိုသာ ပါပုဏာတိ၌ စပ်ထိုက်သည်၊ ပရိယတ္တိဘေဒကိုကား ဝိဘာဝယေ၌ စပ်ထိုက်သည်။]

ကထံ-အဘာယသို့လျှင်၊ နိကာယတောဘေ-နိကာယ်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌ-ကုန်သော၊ နိကာယာ-နိကာယ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်သနည်း၊) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဟိ-အဖြေကား၊ သဒ္ဓမေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဧတေ-ဤဘုရား၏စကား တော်သည်၊ ဒီဃနိကာယော-ဒီဃနိကာယ်လည်းကောင်း၊ ဟေဒ္ဒုက နိကာယော-လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋ္ဌမဘေဒ-ငါးပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ တတ္ထ-ထို ၅ ပါးတို့တွင်၊ ကတမော-အဘာယသည်၊ ဒီဃနိကာယော-ဒီဃနိကာယ် မည်သနည်း၊ တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာ-၃-ဝဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရခြင်းရှိကုန်သော၊ ဒြဟ္မ

ဓာလာဒီနီ–ဗြဟ္မာဓာလ အစရှိကုန်သော၊ စတုတ္ထိ'သ–၃၄ ပါးသော၊ သုတ္တာနိ–သုတ်တို့သည်၊ ဒီဃနိကာယော–မည်၏၊ (တစ်နည်း)**ဒီဃနိကာယော**–ဟူသည်၊ ကတမော–နည်း၊ တိဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ–ကုန်သော၊ဗြဟ္မာဓာလ**ဒီနိ–ကုန်သော**၊ စတုတ္ထိ'သ–သော၊ သုတ္တာနိ–သုတ်တို့တည်း။

ယသ–အကြင်နိကာယ်၏၊ (သုတ္တဂဏနာတော–**သုတ်အရေအတွက်**အားဖြင့်)စတုတ္ထိ'သေ၀–၃၄ ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ သုတ္တန္တာ–သုတ်တို့သည်၊(သန္ဓိ–ကုန်၏၊) ဝဂ္ဂသင်္ဂဟ၀သေန–၀ဂ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ၀ါ–သိမ်းယူနိုင်ကြောင်း ၀ဂ်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ တိ၀ဂ္ဂေါ–၃ ၀ဂ်ရှိသော၊ သဂ္ဂါဟော–သိမ်းယူကြောင်းအရေအတွက်သည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ ပဌမော–ရှေးဦးစွာသော၊ သေ–ဤနိကာယ်သည်၊ ဒီဃနိကာ၀ယောတိ–ဒီဃနိကာယ်ဟူ၍၊ အနုလောမိကော–အနက်အားလျော်သော အမည်ရှိ၏၊ ၀ါ–အနွယ်အာမည်ရှိ၏၊ [အနွယ် နာမည်ရှိလုမ္မာ နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။]

ပန–ပရိဟာရ၀ဏ္ဏမှတစ်ပါး စောဒကပဂ္ဂကိုဆိုဦးအုံ၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ သေ–ဤနိကာယ်ကို၊ ဒီဃနိကာယောတိ–ဟူ၍၊ ၀ုစ္စတိ–နည်း၊ ဒီဃပမာဏာန–ရှည်သောအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ သုတ္တာနိ–သုတ်တို့၏၊ သမ္မာတောစ–အပေါင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိ၀ါသတောစ–တည်နေရာ၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ ဒီဃနိကာယောတိ–ဟူ၍၊ ၀ုစ္စတိ–၏၊ ဟိ–မှန်၏။ [၀ုစ္စန္တိ တိုင်ရံ ရည်ရွယ်သည်။] (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့၊ [လောကတောတိုင်အောင် ရည်ရွယ်သည်။] သမ္မာ နိ၀ါသာ–အပေါင်း၏တည်နေရာတို့ကို၊ နိကာယောတိ–ယဟူ၍၊ ၀ုစ္စန္တိ–ကုန်၏၊ စ–သာဓကကား၊ နာဟ ဘိက္ခေ၀ေ၊ပေ၊စိက္ခလ္လိကနိကာယသဒ္ဒါ၏ သမ္မာနခါ၀သ အနက်တို့ကို ဟောသည်၏အဖြစ်၌၊ သာသနတောစ–သာသနာတော် ပြယုဂ်မှလည်းကောင်း၊ လောကတောစ–လောကီပြယုဂ်မှလည်းကောင်း၊ (သမာနိတာနိ–ကောင်းစွာ ဆောင်ယူ အပ်ကုန်သော၊) သာ၀ကာနိ–ပြီးစေတတ်သော ဥဒါဟရဏ်တို့တည်း၊ ၀ါ–ပြီးစေတတ်သော သက်သေတို့တည်း၊ [ဘိက္ခေ–တို့၊ တိရစ္ဆာနဂတာ–တိရစ္ဆာန် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣဒံ(ဣဒမေ) ပါဏာ–ဤသတ္တ၀ါတို့သည်၊ [ဣဒံ–နိ၀ါတပုဒ်၊] (စိတ္တာ)ယထာ–ဆန်းကြယ်သကဲ့သို့၊ ဘိက္ခေ–တို့၊ ဧ၀–ဤအတူ၊ ၀ါ–သို့ကလောက်၊ စိတ္တ–ဆန်းကြယ်သောအည–တိရစ္ဆာန်အပေါင်းမှ တစ်ပါးသော၊ ဧကနိကာယမ္မိ–တစ်ခုသောအပေါင်းကိုလည်း၊ အဟံ–ငါဘုရားသည်၊ နေ သမနုပဿामိ–မြင်တော်မမူ၊–ပေါဏိကနိကာယော–ပေါဏိကမင်းတို့၏ နေရာ၊ စိက္ခလ္လိကနိကာယော–စိက္ခလ္လိကမင်းတို့၏နေရာ၊]–ဧ၀–ဤအတူ၊ သေသာနမ္မိ–ဒီဃနိကာယ်မှကြွင်းသော

နိကာယ်တို့လည်း၊ နိကာယဘာဝေ–နိကာယမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်၌၊ ဝစနတ္ထော–သဒ္ဒါနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–သိထိုက်၏။

ကတမော–သည်၊ မစ္ဆိမနိကာယော–နည်း။ မစ္ဆိမဗဟုမာဟာနိ–အလယ်အလတ်၌ဖြစ်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ["ဒီဃနိကာယ်သုတ်များလောက်လည်းမရှည်၊ သံယုတ္တ၊ အင်္ဂုတ္တရ သုတ်များလောက်လည်းမတို"ဟူလို့।] ပဋ္ဌသဝဂ္ဂသင်္ဂဟာနိ–၁၅–ဝင်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်ရခြင်းရှိကုန်သော၊ မူလပရိယာယသုတ္တာဒီနိ–မူလပရိယာယသုတ်အစရှိကုန်သော၊ ဒီဃနသတံ–အန္တိအားဖြင့် နှစ်ရာသော၊ ဝါ–တစ်ရာ့ငါးဆယ်သော၊ (သုတ္တာနိစ–တို့သည်လည်းကောင်း।) ဒွေ–၂–ပါးကုန်သော၊ သုတ္တာနိစ–လည်းကောင်း၊ မစ္ဆိမနိကာယော–မည်၏။ [ပဋ္ဌသဝဂ္ဂေဟိ သင်္ဂဟောဇေတေသ္မိ ပဋ္ဌသဝဂ္ဂ သင်္ဂဟာနိ။]

ယတ္ထ–အကြင်နိကာယ်၌၊ ဒီဃနသတဘသုတ္တန္တာ–အန္တိအားဖြင့် နှစ်ရာသော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝါ–တစ်ရာ့ငါးဆယ်သော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ သုတ္တာနိစ–လည်းကောင်း။ (သန္တိ–ကုန်၏।) ပဋ္ဌသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟော–၁၅–ဝင်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရေတွက်အပ်သော၊ သောနိကာယော–သည်၊ မစ္ဆိမော–မစ္ဆိမနိကာယ်မည်၏။ [ပဋ္ဌသဝဂ္ဂပရိဂ္ဂဟောတိ ပဋ္ဌသဝဟိဝဂ္ဂေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတောဝါ သင်္ဂဟိတောတိ အတ္ထော–သာရတ္ထဒီကာ၊ "ပရိဂ္ဂယ္ဟတေတိ ပရိဂ္ဂဟော"ဟု ကမ္မသာဓံပြု။]

ကတမော–သည်၊ သံယုတ္တနိကာယော–နည်း။ ဒေဝတာသံယုတ္တာဒိဝသေန–ဒေဝတာသံယုတ် အစရှိသည်တို့၏အပြားဖြင့်၊ ဌိတာနိ–တည်ကုန်သော၊ ဩဃတရဏာဒီနိ–ဩဃတရဏသုတ် အစရှိကုန်သော၊ သတ္တသုတ္တသဟဿာနိစ–ခုနစ်ထောင်သော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တသုတ္တသတာနိစ–ခုနစ်ရာသော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒွါသဋ္ဌိ–ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော၊ သုတ္တာနိစ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ သံယုတ္တနိကာယော–မည်၏။

သတ္တသုတ္တသဟဿာနိ–ခုနစ်ထောင်သော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တသုတ္တသတာနိစ–ခုနစ်ရာသော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒွါသဋ္ဌိ–၆၂–ပါးသော၊ သုတ္တန္တာစစေ–သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဧသော–ဤသုတ်အပေါင်းသည်၊ သံယုတ္တသင်္ဂဟော–သံယုတ္တနိကာယ်၏ သိမ်းယူအပ်သော သုတ်အပေါင်းတည်း၊ [သံယုတ္တနိကာယသ+သင်္ဂဟော–ဋီကာ၊ စာစပ်ပုံကို ပါရာဇိကဏ္ဌာဘာသ၁ဋ္ဌိကာ၌ ပြထားပြီ။]

ကတမော-သည်၊ အဂ္ဂတ္တရနိုကာယော-နည်း၊ ဧကေကအင်္ဂါတိ ရေကဝေသန-တစ်ပါးတစ်ပါးသော အင်္ဂါ၏ ပိုလွန်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဌိတာနိ-တည်ကုန်သော၊ စိတ္တပရိယာဒါနာဒီနိ-စိတ္တပရိယာဒါနသုတ် အစရှိကုန်သော၊ နဝသုတ္တသဟသာနိ-ကိုးထောင်သော သုတ်တို့သည်လည်း၊ ကောင်း၊ ပဉ္စသုတ္တသတာနိ-ငါးရာသောသုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တပဏ္ဏာသ-၅၇-ပါးသော၊ သုတ္တာနိစ-သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂတ္တရနိကာယော-မည်၏။ [အင်္ဂါနံ+ဥတ္တရောယေသံတိ အဂ္ဂတ္တရာနိ-အင်္ဂါတို့၏ ပိုလွန်ခြင်းရှိသော သုတ်တို့၊ ဒုကနိပါတ်သုတ်များသည် ဧကနိပါတ်ထက် အင်္ဂါတစ်ပါးပိုလာ၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် အဂ္ဂတ္တရဖြစ်ပုံကို သိပါ။]

နဝသုတ္တသဟဿာနိ-ကိုးထောင်သော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပဉ္စသုတ္တသတာနိစ-ငါးရာသော သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သတ္တပညာသ-၅၇-ပါးသော၊ သုတ္တန္တာ-သုတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အယ-ဤအရေအတွက်သည်၊ အဂ္ဂတ္တရနိကာယော-အဂ္ဂတ္တရနိကာယ်၌၊ သချာ-အရေအတွက်တည်း။ [နဝသုတ္တသဟဿာနိ စသည်တို့၏ တုလျတ်လိုက်တ်စပ်ပုံကို သတ္တသုတ္တသဟဿာနိ ဂါထာအတိုင်း သိပါ။]

ကတမော-သည်ဧဒ္ဒကနိကာယော-နည်း၊ ဃကလ်-အလုံးစုံသောဗိနယပိဋကဲ-ဝိနည်းပိဋကသည်လည်းကောင်း၊ (သကလ်၊) အဘိဓမ္မပိဋကဲ-သည်လည်းကောင်း၊ ခုဒ္ဒကပါဌဓမ္မပဒါဒေယော-ခုဒ္ဒကပါဌ ဓမ္မပဒ အစရှိကုန်သော၊ ပုဗ္ဗ-ရှေ့၌၊ နိဒဿိတာ-ညွှန်ပြအပ်ပြီးကုန်သော၊ ပန္နရသဘေဒါစ-တစ်ဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိသော တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ နိကာယေ-နိကာယ်ကြီးတို့ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ အဝေသေသ-နိကာယ်ကြီး ၄-ရပ်မှ ကြွင်းသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကားတော်သည်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-ခုဒ္ဒကနိကာယ်မည်၏။

ဒီဃအာဒိကေ-ဒီဃနိကာယ်အစရှိကုန်သော၊ စတုရောပိ-ကုန်သော၊ ဘေဒ နိကာယေ-ဤနိကာယ်ကြီးတို့ကို၊ ထပေတ္တာ-၍၊ တဒဒုသည်-ထိုနိကာယ်ကြီး လေးရပ်မှ တစ်ပါးပါသော၊ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ဘုရားစကားတော်ကို၊ ကုဒ္ဒကောနိကာယော-ခုဒ္ဒကနိကာယ် မည်၏ဟူ၍၊ မဟော-သိအပ်၏၊ ဣတိ-နိကာယ် ၅-ရပ်အပြီးတည်း။ ဓေ-လျှင်၊ (သဒ္ဒမ္မိ-သော၊ ဓေ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊) နိကာယတောနိကာယ်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌ-ကုန်သော၊ နိကာယာ-တို့သည်၊ ဟောန္တိ။ [ဓေ စသည်ကားနိဂုံး။]

ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ (သဒ္ဒမ္မိ-သော၊ ဓေ ဗုဒ္ဓဝစနံ-သည်၊) အင်္ဂဝေသန-အင်္ဂါတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ နဝဂ်ါနိ-၉-ပါးသော အင်္ဂါတို့သည်၊ (ဟောတိ-

နည်း)၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ဟိ–အဖြေကား၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့၊ သဗ္ဗနေ၀–သော၊ ဣဒံ–ဤဘုရားစကားတော်သည်၊ သုတ္တံ–သုတ္တလည်းကောင်း။ပေ၊ ဝေဒလ္လ–ဝေဒလ္လလည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ နဝပ္ပဘေဒ–၉–ပါးအပြားရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တတ္ထ–ထို ၉–ပါးတို့တွင်၊ ဥဘာတောဝိဘင်္ဂနိဒ္ဒေသ ခန္ဓကပရိ၀ါရာ–ဥဘာတောဝိဘင်း, စုဒ္ဒနိဒ္ဒေသ, မဟာနိဒ္ဒေသ, စူဠ၀ဂ္ဂ မဟာ၀ဂ္ဂခန္ဓက, ပရိ၀ါတို့ကို လည်းကောင်း၊ သုတ္တနိပါတေ–သုတ္တနိပါတ်၌၊ ၀ါ–သုတ္တနိပါတ်ထဲက၊ မင်္ဂလ သုတ္တ ရတနသုတ္တ နာ၀လကသုတ္တ တုဝဋ္ဌကသုတ္တာနိ–ဓင်္ဂလသုတ်၊ပေ၊ တုဝဋ္ဌက သုတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အညမ္မိ–အခြားလည်းဖြစ်သော၊ သုတ္တနာမက–သုတ်အမည်ရှိသော၊ တထာဂတစန်စ–ဘုရားစကားတော်ကိုလည်းကောင်း၊ သုတ္တန္တိ–သုတ္တမည်၏ဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–သိထိုက်၏၊ [သုတ္တန္တိ–ဟူသော အကာရကိုင်၍ "ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ" ဟု ကေ၀ုစ်ထားသည်။]

သဗ္ဗမ္ပိ–သော၊ သဂါထက်–ဂါထာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ သုတ္တံ–စုဏ္ဏိယသုတ်ကို၊ ဂေယျန္တိ–ဂေယျဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–၏၊ ဝိသေသေန–အထူးအားဖြင့်၊ [သဂါထာ၀ဂ္ဂ သံယုတ်၌ တစ်စုတစ်ဝေးတည်း မျှားစွာရှိသောကြောင့် "ဝိသေသ"ဟူဆိုသည်၊] သံယုတ္တနိကာယေ–သံယုတ္တနိကာယ်၌၊ သဂကလောပိ–လည်းဖြစ်သော၊ သဂါထာ ၀ဂ္ဂေါ–သဂါထာ၀ဂ်ကို၊ (ဂေယျန္တိ–၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–၏၊)သကလံ–သော၊ အဘိမ္မ ပိဋကံ–ကိုလည်းကောင်း၊ နိဂ္ဂါထက်–ဂါထာမရှိသော၊ သုတ္တံ–ကိုလည်းကောင်း၊ အညမ္မိ–အခြားလည်းဖြစ်သော၊ အဋ္ဌဟိ–ရှစ်ပါးကုန်သော၊ အဂၢဟိ–အဂါတို့ဖြင့်၊ အသဂၢဟိတံ–မသိမ်းယူအပ်သော၊ ယံဗုဒ္ဓ၀စနံ–သည်၊ (အတ္ထိ–၏၊) တဲ့စ–ထိုဘုရား စကားတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေယျာကရဏန္တိ–ဝေယျာကရဏဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–၏၊ ဓမ္မပဒ–ကိုလည်းကောင်း၊ ထေရ၀ါထာ–ကိုလည်းကောင်း၊ ထေရီ၀ါထာ–ကို လည်းကောင်း၊ သုတ္တနိပါတေ–၌၊ ၀ါ–သုတ္တနိပါတ်ထဲက၊ နော၁ဟုတ္တနာမိကာ– သုတ်အမည်မရှိကုန်သော၊ သုဒ္ဓိကဂါထာစ–စုဏ္ဏိယမဖက် သက်သက်သော ဝတ္ထုဂါထာ တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဂါထာတိ–ဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗာ–၏။

သောမနဿညာဏမယိကဂါထာပဋိသံယုတ္တာ–သောမနဿနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဂါထာတို့နှင့်ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒွါသီတိသုတ္တန္တာ–ရှစ်ဆယ့်နှစ် သုတ်တို့ကို၊ ဥဒါနန္တိ–ဥဒါနဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–၏၊ ဝုတ္တဠေတံ–ဘဂ၀တာတိ အာဒိနယပ္ပ၀တ္တာ–ဝုတ္တဠေတံ ဘဂ၀တာ အစရိုသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ–၁၀–သုတ်အလွန်ရှိသော တစ်ရာသောသုတ်တို့ကို၊ ဣတိ ဝုတ္တကန္တိ–ဣတိ၀ုတ္တကဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–၏၊ အပဏ္ဏကဇာတကာဒီနိ–အပဏ္ဏက ဇာတ်အစရှိကုန်သော၊ ပညာသာဓိကာနိ–ငါးဆယ် အလွန်ရှိကုန်သော၊ ပဗ္ဗဇာတကသ တာနိ–ငါးရာသောဇာတ်တို့ကို၊ ဇာတကန္တိ–ဇာတကဟူ၍၊ ဝေဒိတ၀ဗ္ဗံ–၏၊ စတ္တာ

ရော်မေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ မမ္မာ အာနန္ဒေ တိ အာဒိနယပ္ပဝတ္တာ–အာနန္ဒေ အဲမရှိသောနည်းဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ သဲမြေပိ–ကုန်သော၊ အစ္ဆရိယ အဗ္ဘုတာမမ္မ ပဋိသဲယတ္တာ–အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတာမမ္မနှင့် စပ်ယှဉ်ကုန်သော၊ သုတ္တန္တာ–တိုက်ကို အဗ္ဘုတာမမ္မန္တိ–ဟူ၍၊ ဝေဒီတမ္ဘ–၏၊ စူဠဝေဒလ္လ၊ မေ မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တာဒယော–စူဠဝေဒလ္လသုတ်, မဟာဝေဒလ္လသုတ်, သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်, သက္ကပဉ္ဇသုတ်, သခါရဘာဒနိယသုတ်, မဟာပုဏ္ဏမသုတ် အစရှိကုန်သော၊ သမ္မေပိ–ကုန်သော၊ ဝေဒဲ့ဌ–အသိဉာဏ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ဝိတ္ထိဋ္ဌ–နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိသောမနသကိုလည်းကောင်း၊ လဒ္ဓါလဒ္ဓါ–ရ၍ရ၍၊ ပုစ္ဆိတသုတ္တန္တာ–မေးအပ်သောသုတ္တန်တို့ကို၊ ဝေဒလ္လန္တိ–ဟူ၍၊ ဝေဒီတမ္ဘ–၏၊ ဧဝ–သို့၊ (သမ္ဘမ္ဒိ) တေ (ဗုဒ္ဓဝစန်)အင်္ဂတောဝ နဝင်္ဂါနိ။ [ဧဝ စသည်ကား နိဂုံး။]

ကထံ–လျှင်၊ (သမ္ဘဝိ တေ ဗုဒ္ဓဝစန်၊) ဓမ္မကွန္ဒကောဒ–ဓမ္မကွန္ဒနာအားဖြင့်၊ စတုရာသီတိ ဓမ္မကွန္ဒာ သဟသာနိ–ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မကွန္ဒနာတို့သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ဟိ–အဖြေကား(တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့၊ သဗ္ဗမေဝ–သော၊ ဣဒံ–ဗုဒ္ဓဝစန်–သည်၊ ဒ္ဝါသီတိ ဗုဒ္ဓတောဂဏိ ပေ၊ ပဝတ္တိနောတိ–ပဝတ္တိနောဟူ၍၊ ဧဝ–သို့၊ ပရိဒီပိတာ ဓမ္မကွန္ဒာဝသေန–အရှင်အာနန္ဒာ သည် ပြအပ်သောဓမ္မကွန္ဒာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ စတုရာသီတိ သဟဿပွဘေဒ–ရှစ်သောင်းလေးထောင် အပြားရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊

ဂါထာအနက်။ ။(ဗြာဟ္မဏ–ပုဏ္ဏား၊) ဒ္ဝါသီတိ သဟဿာနိ–ရှစ်သောင်း နှစ်ထောင်သော ဓမ္မကွန္ဒနာတို့ကို၊ ဗုဒ္ဓဇေတာ–ဘုရားအထံတော်မှ၊ ဣတိ–သင်ယူခဲ့ပြီ၊ ဒွေ သဟဿာနိ–နှစ်ထောင်သော ဓမ္မကွန္ဒနာတို့ကို၊ ဘိက္ခုတောဝ–အရှင်သာရိပုတ္တရာ စသော ရဟန်းတော်တို့အထံမှ၊ ဣဒံ–ပြီ၊ ယေ မမ္မာ–အကြင်ဓမ္မကွန္ဒနာတရားတို့သည်၊ မေ–ငါ၏၊ (ဒီဝဂ္ဂေ–လျှျားများ၌၊) ပဝတ္တိနောဝ–နှတ်တက်ရှုရှု ဖြစ်လာကြကုန်၏၊ (တေမမ္မာ–ထိုဓမ္မကွန္ဒနာတရားတို့သည်။)၊ စတုရာသီတိသဟဿာနိ–ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့တည်း။

တတ္ထ–ထိုဓမ္မနန္ဒာတို့တွင်၊ ဧကာနသန္ဓိက–တစ်ပါးသော အနုသန္ဓေရှိသော၊ သုတ္တန္တာ–သည်၊ ဧကော–တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မကွန္ဒော–ဓမ္မကွန္ဒနာမည်၏၊ ယဲ–အကြင်သုတ် သည်၊ အနေကာနသန္ဓိက–များသော အနုသန္ဓေရှိ၏၊ တတ္ထ–ထိုများသော အနုသန္ဓေ ရှိသော သုတ်၌၊ အနုသန္ဓိဝသေန–အနုသန္ဓေတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဓမ္မကွန္ဒဂဏ နာ–ဓမ္မကွန္ဒနာ အရေအတွက်သည်။ (ဟောတိ–၏။)၊ ဂါထာဗန္ဓေသု–ဂါထာဗန္ဓတို့၌၊ ပဒုပ္ပန္ဓနံ–ပြဿနာမေးကြောင်းစကားသည်၊ ဧကော–သော၊ ဓမ္မကွေ့ဒော–မည်၏၊ ဝိသဇ္ဇနံ–ဖြေကြောင်းစကားသည်၊ ဧကော–သော၊ (ဓမ္မကွန္ဒော–မည်၏။)

အာဘိဓမ္မေ-၌၊ ဧကမေကံ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ တိကဒုကံ ဘာဝနေ-တိုက်ကို ဝေဖန်ကြောင်း၊ ဒုက်ကိုဝေဖန်ကြောင်းစကားသည်လည်းဧကာင်း။ ဧကမေကံ-သော၊ စိတ္တဝါရဘာဝနေ-စိတ်အကြိမ်ကို ဝေဖန်ကြောင်းစကားသည်လည်းကောင်း။ ကောဘ-တစ်ပါးတစ်ပါးသော၊ ဓမ္မကွန္ဓော-မည်၏၊ ဝိနယေ-ဝိနည်း၌၊ ဝတ္ထု[1]ဝတ္ထုကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ-၏။ [ရှင်သုဒိန် ဝတ္ထုဖျိုးတည်း।] မာတိကာ-မာတိကာသည်၊ အတ္ထိ-၏။ [ဩမာတိကာခေါ်သိက္ခာပုဒ်များတည်း।] ပဒဘာဇနီယံ-ပဒဘာဇနီယသည်၊ အတ္ထိ-၏။ [“ယောပနာတိ ဧသော ယာဒိသော” စသောမာတိကာအဖွင့်တည်း।] အာပတ္တိ-အာပတ္တိဝါရသည်၊ အတ္ထိ-၏။ အနာပတ္တိ-အနာပတ္တိဝါရသည်၊ အတ္ထိ-၏။ အန္တ ရာပတ္တိ-အန္တ ရာပတ္တိဝါရသည်၊ အတ္ထိ-၏။ တိကဒ္ဌေခေါ-တိက်တိုက်ကို ပိုင်းခြားကြောင်းစကားသည်၊ အတ္ထိ-၏။ တတ္ထ-ထိုဝတ္ထုစသည်တို့တွင်း၊ ဧကမေကောနေ-သော၊ ကောဌာသော-အဖို့အစုသည်၊ [ဤ]ကောဌာသောပါဠိဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဠိ၏ အနက်အစုကိုပြ၏။] ဧကမေကောနေ-သော၊ ဓမ္မကွန္ဓော-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတမ္ဘော-၏၊ ဧဝံ (သမ္ဘပိ-ဧတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ) ဓမ္မကွန္ဓတောနေ-အားဖြင့်၊ စတုရာသီတိ ဓမ္မကွန္ဓသဟသာနိ-ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဓမ္မကွန္ဓာတို့သည်၊ ဟောတိ-၏။

[နိဂုံးကိုပြလို၍ ဧဝံ စသည်မိန့်၏] ဧဝံ-လျှင်၊ သဒ္ဓမ္မိ-သော၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓဝစနံ-ကို၊ (သံဂီတင်ခံစပ်)၊ ပဋ္ဌသတိက သံဂီတိကာလေ-ပဋ္ဌသတိက သံဂါယနာတင်ရာအခါ၌၊ သင်္ဂါယံနေ-သံဂါယနာတင်တော်မူသော၊ မဟာကဿပမုခေန-အရှင်မဟာကဿပ အကြီးဗျူဟာရှိသော၊ ဝဿိကဿ-ရဟန္တာအပေါင်းသည်၊ (သံဂီတင်ခံစပ်)၊ အယံ-ဤတရားသည်၊ ဓမ္မော-ဓမ္မတည်း၊ အယံ-သည်၊ ဝိဓေယ်ာ-တည်း၊ ဣဒံ-သည်၊ ပဋ္ဌမဗုဒ္ဓဝစနံ-တည်း၊ ဧေ၊ အယံ-ဤသုတ်အပေါင်းသည်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-တည်း၊ ဣမာနိ-ဤသည်တို့ကား၊ သုတ္တာဒီနိ-သုတ္တ အစရှိကုန်သော၊ နဝဂ်ါနိ-အင်္ဂါ ၉-ပါးတို့တည်း၊ ဣမာနိ-ဤတို့ရားတို့သည်၊ စတုရာသီတိ ဓမ္မကွန္ဓသဟဿနိ-တို့တည်း။ ဣမံ ပဘေဒံ-ဤအထူးအပြားကို၊ ဝဝတ္ထပေတွာဝ-ပိုင်းခြား၍သာလျှင်၊ သင်္ဂီတ-ပြီ။

စ-သည်သာမကသေး၊ ကေဝလ-ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟ စသည်မဖက်သက်သက်၊ ဣမမေဝ(ပဘေဒ)-ဤအထူးအပြားကိုသာ၊ (ဝဝတ္ထပေတွာ-၍)၊ သင်္ဂီတ-သံဂါယနာတင်အပ်သည်ကား၊ နု-မဟုတ်သေး၊) အည-အခြားသော၊ [အညမ္မိမု ပိဂို “သင်္ဂါဟပွဿောဒမ္မိ” ဟု ရွေ့ထိုင်စေ၊] ဥဒ္ဒါနသင်္ဂါဟ၊ ပေါဝဏ္ဏာသဟသင်္ဂါဟာဒိအဝေ့ကာဝိခ-ဥဒ္ဒါနသင်္ဂါဟ၊ ပေါဝဏ္ဏာသသင်္ဂါဟအစရှိသော များစွာသောအပြားရှိသော၊ တိသုပိဋကေသု-ပိဋက ၃-ပုံတို့၌၊ သန္ဓိဿမာနံ-ကောင်းစွာတွေ့မြင်အပ်သော၊ သင်္ဂါဟပွဿောဒမ္မိ-သင်္ဂါဟ အပြားကိုလည်း၊ ဝဝတ္ထပေတွာဝ-၍သာလျှင်၊ သဝ္ဗဟိ မာသေဟိ-ခုနစ်လတို့ဖြင့်၊ သံဂီတ-ပြီ။

[သံဂါယနာအဆုံးဌ် အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ပုံများကို ပြလိုလို၍ "သံဂီတိပရိယောသာနေ စသေ" စသည်မိန့်၊] စ-ဆက်၊ အသေ-ဤဘုရားစကားတော်ကို၊ သံဂီတိပရိယောသာနေ-သံဂါယနာတင်ခြင်း၏အဆုံးဌ်၊ မဟာကဿပထွေရေနှ-သည်၊ ဒသဗလသေ-၏၊ ဣဒံ သာသနံ-ကို၊ ပဋ္ဌဝယ သဟသေ ပရိမာဏကာလံ-အနှစ် ၅-ထောင် အတိုင်းအရှည်ရှိသောကာလပတ်လုံး၊ ပဝတ္တနသမတ္ထံ-ဖြစ်စေခြင်းဌ် စွမ်းနိုင်သည်ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပါပေပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သဠာတမုမောဒါ-လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သာဓုကာရံ-သာဓုဟု ပြုအပ်သောအသံကို၊ ဝါ-ကောင်းချီကို၊ ဒဒမာနာဝိယ-မပေးသော်လည်း ပေးသကဲ့သို့၊ [သာဓုဣတိ ကရီယတီတိ သာဓုကာရော၊ သာဓုမခေါ်ဘဲ ခေါ်တတ်သကဲ့သို့ဆိုသော တဒ္ဓမ္မူ ပစ္စာတည်း။] အယံ မမ္ဘာပထဝီ-သည်၊ ဥဒကပရိယန္တံ-ရေအဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိသည်ကို၊ ကတ္တာ-၍၊ အနေကပ္ပကာရံ-တစ်ပါးမက များသောအပြားအားဖြင့်၊ ဝါ-ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ကမ္ပိ-တုန်လှုပ်ပြီ၊ သက်ခ်ိ-အထက်အထက်သို့တက်ကာ တက်ကာ ပြင်းထန်စွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္မကမ္ပိ-အထက်အောက် နိမ့်တဲ့ မြင့်တဲ့ အပြားအပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္မဝေမိ-အရပ်လေးမျက်နှာ ယိမ်းထိုး၍ အမျိုးမျိုး အပြားပြား အားဖြင့် ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ [(တုစ်နည်း) သက်ခ်ိ-အရှေ့အနောက် နိမ့်ကာမြင့်ကာ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္ဘကမ္ပိ-တောင်မြောက် နိမ့်ကာ, မြင့်ကာ တုန်လှုပ်ပြီ၊ သမ္ပဝေမိ-အလယ်အနားယိမ်းထိုး၍ အမျိုးမျိုး အပြားပြားအားဖြင့် ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်ပြီ၊ ဤကား ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာအလိုတည်း။] အနေကာနိ-တစ်ပါးမက များစွာကုန်သော၊ အစ္ဆရိယာနိစ-ပန်းမိုးရွာခြင်း၊ အဝတ်မြှောက်ခြင်းအစရှိသော အံ့ဖွယ်တို့သည်လည်း၊ ပါတုရဟေသုံ-ထင်ရှားဖြစ်ကုန်ပြီ။ [အစ္ဆရဲ ပဟရိတုံ ယုတ္တာနိ အစ္ဆရိယာနိ၊ ပုဗ္ဗဝယ စေလကွေ့ပါဒီနိ-သာရတ္ထာ။]

ပန-ဆက်၊ ဇဝ-ဤသို့ အယံမမ္ဘာစသည်ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော နည်းဖြင့်၊ သံဂီတော-သံဂါယနာတင်အပ်ပြီးသော၊ ဇတ္တာ-ဤဘုရားစကားတော်တွင်၊ အယံ အဘိမမ္ဘော-သည်၊ ပိဋကတော-အားဖြင့်၊ အဘိမမ္ဘပိဋကံ-အဘိမမ္ဘာပိဋကတည်း။ နိကာယော-အားဖြင့်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယော-နိကာယတည်း။ အဂ်တော-အဂ်ါအားဖြင့်၊ ဝေယျာကရဏဂ်-ဏတည်း။ ဓမ္မကွန္ဓာတော-အားဖြင့်၊ ဣတိပယာနိ-အနည်းငယ်ကုန်သော၊ ဓမ္မကွန္ဓသဟဿာနိ-ဓမ္မကွန္ဓာ အထောင်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ [ဤတွင် အဘိမမ္ဘာ၏ အဘိမမ္ဘပိဋကအဖြစ်, ခုဒ္ဒကနိကာယ်၏ အဖြစ်, ဝေယျာကရဏ၏ အဖြစ်ကို တိုက်ရိုက်ပြဆိုကြောင်း စကားရပ်အပြီးသတ်သတည်း။ ထိုသို့ တိုက်ရိုက်ပြလိုက်သဖြင့် ဤအဘိမမ္ဘာ၏ မဗျိုမဗုဒ္ဓဝစနနှ-၏အဖြစ်, ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ရှေးဦးစွာ အာဘိမမ်ိုက၏ အဖြစ်ကိုလည်း နေယျတ္ထနည်းအားဖြင့် ပြပြီးဖြစ်သည်။]

၉။ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို

(က) ဝိနည်းဖြင့် ပြခန်း

[အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်က ပြီးစီးမှသာ မမျိုမဗုဒ္ဓဝစနတ၏အဖြစ် ပြီးနိုင်ရကား ယခုအခါ အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ပြီးစီးစေဖို့ရာဝတ္ထုကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် "တံ ဓာရယန္တေ သု"အစရှိသော ပါဠိကိုမိန့်။] တံ-ထိုအဘိဓမ္မာကို၊ ဓာရယန္တေ သု-အာဂုံနှုတ်တက် ဆောင်ရွက်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူသု-ရဟန်းတို့တွင်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေးဦး၊ ဧကော-သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ သမ္မသာမယိကပရိသာယ-အလုံးစုံနိကာယ်တို့ကို သင်ယူသောပရိသတ်၌၊ ဝါ-အလုံးစုံ နိကာယ်ဆောင် ပရိသတ်၌၊ နိသိဒိတွာ-ထိုင်၍၊ [သဗ္ဗေ+သမယာ သမ္မသမယာ၊ သမယသဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ အပေါင်း(နိကာယ) အနက်ဟောတည်း။ သမ္မသမယေ+ပရိယာပုဏာတိတိ သမ္မသာမယိကာ၊ ပရိသာ-မရွေ့ဝဋ္ဌိ။] အဘိဓမ္မတော-အဘိဓမ္မာမှ၊ သုတ္တ-ပါဠိကို၊ အာဟရိတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ ဓမ္မ-တရားကို၊ ကထေန္တော-ဟောလသော်၊ ရူပက္ခန္ဓော-ရူပက္ခန္ဓာသည်၊ အဗျာကတော-အဗျာကတတည်း။ စတ္တာရော-၄-ပါးကုန်သော၊ ခန္ဓာ-တို့သည်၊ သိယာ-အချို့ခန္ဓာတို့ကား၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့တည်း၊ သိယာ-တို့ကား၊ အကုသလာ-တို့တည်း၊ သိယာ-တို့ကား၊ အဗျာကတာ၊ တို့တည်း၊ [ဤပါဠိကား ခန္ဓဝိဘင် ပဌမုद्धကနည်းမှ ယူအပ်သော ပါဠိတည်း।] ဒသ-ကုန်သော၊ အာယတနာ-အာယတနတို့သည်၊ အဗျာကတာ-တို့တည်း၊ ဒွေ-၂-ပါးကုန်သော၊ အာယတနာ-မနာယတ၊ ဓမ္မာယတနတို့သည်၊ သိယာ-အချို့အာယတနတို့ကား၊ အကုသလာ-တို့တည်း၊ သိယာ-တို့ကား၊ အဗျာကတာ-တို့တည်း။ [ဤပါဠိကား ဓာတုဝိဘင်ပါဠိတည်း।] သမုဒယသစ္စ-သည်၊ အကုသလ-အကုသိုလ်တည်း၊ မဂ္ဂသစ္စ-သည်၊ ကုသလ-တည်း၊ နိရောဓသစ္စ-သည်၊ အဗျာကတ-တည်း၊ ဒုက္ခသစ္စ-သည်၊ သိယာ-အချို့ကား၊ ကုသလ-တည်း၊ သိယာ-ကား၊ အကုသလ-တည်း၊ သိယာ-

---

သိယာကုသလာ။ ။သိယာပုဒ်သည် အာချာတ်ပုဒ် နိပါတ်ပုဒ် ၂-မျိုးရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ နိပါတ်ပုဒ်တည်းကိုနိပါတ်ပုဒ်သည် တစ်ဖို့တစ်စု တချို့ကိုဟောသော ဂေါသဘနက်, တစ်ရံတစ်ခါကို ဟောသော ဝိကပ္ပအနက်အားဖြင့် ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ဤနေရာ၌ ဂေါသဘနက်ဟော နိပါတ်ဖြစ်သည်-ဟု ဂဏ္ဌိဆိုသည်။

ကားအဗျာကတတ်-တည်း၊ [ဤပါဠိကား သမ္ဘဝိဘင်းပါဠိတည်း။] ဒသ-ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာ-စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ঘာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ အညာတဝိန္ဒြေတို့သည်၊ အဗျာကတာ-တို့တည်း၊ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ-ဒေါမနဿိန္ဒြေသည်၊ အကုသလ-တည်း၊ အနညာတညာဿာမိတိန္ဒြိယ-အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေသည်၊ ကုသလ-တည်း၊ စတ္တာရိ-ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ၊ အညိန္ဒြေတို့သည်၊ သိယာ-တို့ကား၊ ကုသလာ-တို့တည်း၊ သိယာ-တို့ကား၊ အဗျာကတာ-တို့တည်း၊ ဆ-ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ-မနိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၊ ဝိရိယိန္ဒြေ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေတို့သည်၊ သိယာ-တို့ကား၊ ကုသလာ-တို့တည်း၊ သိယာ-တို့ကား၊ အကုသလာ-တို့တည်း၊ သိယာ-တို့ကား၊ အဗျာကတာ-တို့တည်း၊ [ဤပါဠိကား ဣန္ဒြိယဝိဘင်းပါဠိတည်း။] ဣတိ-ဤသို့၊ ဓမ္မကထံ-ဟုရားစကားကို၊ ကထေသိ-ဟောပြီ။

တသ္မိံ ဌာနေ-ထိုအရပ်၌၊ ဧကော-တစ်ပါး၊ ဘိက္ခုသည်၊ နိသိနော-ထိုင်လျက်၊ ဓမ္မကထိက-အိုမမွှေးထိုက၊ တံ-သင်သည်၊ သိနေရုံ-မြင်းမိုရ်တောင်ကို၊ ပရိက္ခိပမ္ဘော ဝိယ-ရစ်ပတ်သကဲ့သို့၊ ဒီဃသုတ္တံ-ရှည်စွာသောပါဠိကို၊ အာဟရသိ-ထုတ်ဆောင်ဘိ၏၊ ဧတံ-ဤပါဠိသည်၊ ကိံ သုတ္တံနာမ-အဘယ်ပါဠိမည်သနည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟ-ဟောပြီ၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ အဘိဓမ္မ သုတ္တံနာမ-အဘိဓမ္မာပါဠိတော်မည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မသုတ္တံ-အဘိဓမ္မာပါဠိကို၊ အာဟရသိ-ဆောင်ဘိသနည်း၊ အည်-အဘိဓမ္မာပါဠိမှတစ်ပါးသော၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတံ-မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော၊ သုတ္တံ-ပါဠိကို၊ အာဟရိတုံ-ဆောင်ခြင်းငှာ၊ နု ဝဋ္ဋတိ ကိ-မသင့်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ အဘိဓမ္မော-အဘိဓမ္မာကို၊ ဧကန-အဘယ်သူသည်၊ ဘာသိတော-ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ ဧသော-ဤအဘိဓမ္မာပါဠိကို၊ နု ဗုဒ္ဓဘာသိတော-မြတ်စွာဘုရားဟောအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်၊ တေ-သင်သည်၊ ဝိနယဝိဠက-ဝိနည်းပိဋကကို၊ ဥဂ္ဂဟိတံ ကိ-ပန-သင်ယူအပ်ပြီးပါလော၊ ဣတိ-ဤသို့မေးပြီ၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ နု ဥဂ္ဂဟိတံ-သင်ယူအပ်ပြီးမဟုတ်ပါ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ အဝိနယဓရိတာယ-ဝိနည်းဆောင် မဟုတ်သည် အဖြစ်ကြောင့်၊ တွံ-သည်၊ အဇာနန္တော-အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို မသိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဧဝံ-ဤသို့၊ (ကိ အည် ဗုဒ္ဓဝစနံ အစရိသော ဤစကားကို၊) ဝဒေသိမညေ-ပြောဆိုလေယောင်တကား၊ ဝါ-ပြောဆိုဏ်ဟု မှတ်ထင်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ အာဝုသော-ငါ့ရှင်၊ ဝိနယမတ္တံ-ဥဘတောဝိဘင်းဟူသော ဝိနည်းမျှကို၊ ဥဂ္ဂဟိတံ-သင်ယူအပ်ပါပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ။ [မတ္တသဒ္ဒါ အမ္ပဝါစက၊ ဋီကာ၌ "ဝိနယမတ္တံ" ဟု ရှိ၏။]

တဖွဲ–ထိုအနည်းငယ်သော ဝိနည်းကိုလည်း၊ တေ–သင်သည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတံ–မကောင်းသဖြင့် နာယူအပ်သည်၊ ဝါ–မှကောင်းသဖြင့် စာလိုက်အပ်သည်၊ ပရိသပရိယန္တေ–ပရိသတ်အစွန်ဒ်၌၊ နိသီဒိတ္တာ–ထိုင်၍၊ နိဒ္ဒါယန္တေ နောင်ကမျည်းလျက်၊ ဥဂ္ဂဟိတံ– နာယူအပ်သည်၊ ဝါ–စာလိုက်အပ်သည်၊ ဘဝိသဲတိ–ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ [ဒုဂ္ဂဟိတံကို ထပ်၍ အမိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။] ဟိ–ဆက်၊ ဝုတ္တာဒိသော–သင်ကဲ့သို့ ရွှေအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပမ္ဘာဒေန္တော–ရှင်လောင်းကို ရှင်ဖြစ်စေသော်လည်းကောင်း၊ ဥပသမ္ဘာဒေန္တော–ရဟန်းလောင်းကို ရဟန်းဖြစ်စေသော်လည်းကောင်း၊ သာတိသာရော–အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သည်၊ ဝါ–အပြစ်ရှိသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ကိ ကာရဏာ–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဝိနယမတ္တသဝိ–အနည်းငယ်သောဝိနည်း၏လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ–မကောင်းသဖြင့် နာယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တုမှာဒိသော ဟိ။ ;တွဝိယ+ဒိသောတိတိ တုမှာဒိသော–သင်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သူ၊ ဝါ–သင့်လို လူစား။ ပမ္ဘာဒေန္တော–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ရှင်လောင်းကို ရှင်ဖြစ်စေသော်လည်းကောင်း။ (ရှင်ပြုပေးသော်လည်းကောင်း။) ဥပသမ္ဘာဒေန္တော–ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်၍ ရဟန်းလောင်းကို ရဟန်းဖြစ်စေသော်လည်းကောင်း။ (ရဟန်းပြုပေးသော်လည်းကောင်း।) သင့်မှာ အပြစ်ရှိသည်–ဟူလို၊ "အပြစ်"ဟူသည် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အင်္ဂါမပြည့်နဲပါဘဲ ဥပဇ္ဈာယ်လုပ်မှုကြောင့် သင့်အပ်သော ဒုက္ခင်္ဂအာပတ်အဖြစ်တည်း။

သာတိသာရော။ ;ဝိနည်းမဟာဝါ–မဟာခန္ဓက၊ နှ သမ္ဘာဝတ္တမှာဒိကထာတ္ဌ သာတိသာရောကို "သဒေါသော၊ အာပတ္တိ အပဒုတိ" ဟုဖွင့်၏၊ အတိ(အတိက္ကမိတ္တာ)–ဘုရားအမိန့်တော်ကို ကျူးကျော်၍၊ သရဏ ပဝတ္တနံ–ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ အတိသာရော–ခြင်း၊ သဝိဒ္ဓတိ+အတိသာရော ယသာတိ သာတိသာရော၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်မှုကြောင့်သာ အာပတ်အပြစ်ရှိပါသည်၊ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာက စေနိုင်းလျှင် သရဏာဂုံဆရာလုပ်ခြင်း၊ ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်ခြင်းကြောင့်ကား အပြစ်မရှိပါ။ ["တုမှာဒိသော ဟိ" စသော ဝါကျသည် ရှေ့ဝါကျကို ဖိုင်ပြီးစေသော သဘောမရှိ၊ ရှေ့ဝါကျနှင့် ဆက်၍ ပရဝါဒီဟုရှိလ်ဒ် အပြစ်ပြသော ဝါကျရမ္ဘဝါကျသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။]

တုမှာဒိသေ ဟိ။ ;တုမှာဒိသေဟိ–ဟု တတိယာ ဗဟုဝစနန္တ ကတ္တားဟောကြောင်း ပမ္ဘာ ဒေန္တော ဥပသမ္ဘာဒေန္တောတို့ဒ် အန္တ ကိုလည်း စာနမှပြန်ရလာသော ဂ်ဟောအန္တ ဟုကြိုးလျှင် "တုမှာဒိသေဟိ–တို့သည်၊ ပမ္ဘာဒေန္တော–ရှင်ဖြစ်စေအပ်သော သာမဏေသည်လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ဘာဒေန္တော–ရဟန်းဖြစ်စေအပ်သော ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဒုဘတိသာရော–သည်၊ ဟောတိ–၏"ဟု .အနက်ပေးကြသေး၏၊ [ဤနှုတ်ဒ်၌ "အပြစ်"ဟူသည် "ရှင်ဖြစ် ရဟန်းမဖြစ်ခြင်းတည်း"ဟုလည်းယူကြ၏၊ ထိုအယူကို အောက်ပါအတိုင်း ခဉ်းစားပါ။]

ခဉ်းစားဖွယ်။ ;ဘာဝေတာဝိတင်းကို ကောင်းစွာ မသင်ဖူးသော ဆရာက သရဏာဂုံဆရာလုပ်၍ ရှင်ပြုပေးအပ်, ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်၍ ရဟန်းပြုပေးအပ်သူသည် "ရှင်သာမဏေမဖြစ်–ရဟန်း မဖြစ်"ဟု ဝိနည်ဒ် မတွေ့မိပါ၊ ဌာန်ကရိဏီ: ပိသစ္ဆာသရဏာဂုံ ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဆိုနိုင်လျှင်

ဟိ–သာကေကၾား၊ (အသင်၏) ဝိနယမတ္တကို တော်ရှာလျှော်စွာ သင်ယူခဲ့ကြောင်းကို အထောက်ပြဦးမည်–ဟူလို၏) တတ္တ–ထိုအသင်ပျံ့ရဝါဒီ သင်အင်ပြီးသော အနည်းငယ်သောဝိနည်း၌၊ အနာပတ္တိ နှ ဝိဝေဠေတုကာမောပေါ၊ ပရိယာပဏိသသိတိ–အနာပတ္တိပေါ၊ ပရိယာပုဏိသသသိ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သုတ္တန္တေ ဩဘာသပေါ့ အဘိဓမ္မဝါ ပုဒ္ဓတိတိ–သုတ္တန္တေ သုတ္တန္တေ ဩဘာသပေါ၊ အဘိဓမ္မဝါ ပုဒ္ဓတိ–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဧတေ–ဤပါဠိကို၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ ဝုတ္တံပြီ။ [နှ ဝိဝေဠေတုကာမော–ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အာဝုသော–ငါ့ရှင်၊ ဣဃ်–ကိုက်တွန်းပါ၏၊ သုတ္တန္တံ ဝါ–သုတ္တန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂါထာယောဝါ–ဂါထာကိုကိုသော်လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မဝါ–အဘိဓမ္မာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဘာဝ ပရိယာပုဏာသု–သင်ပါဠီလော၊ ပဋ္ဌာပိ–နောက်၌လည်း၊ ဝါ–နောက်မှလည်း ဝိနယ်–ဝိနည်းကို၊ ပရိယာပုဏိသသိ–သင်ရပါလိမ့်မည်၊ ဣတိ–သို့၊ ဘဂဝတိ–ပြောအံ့၊ အနာပတ္တိ–အာပတ်မသင့်၊ သုတ္တန္တေ–သုတ္တန်၌၊ ဩကာသံ–မေးခွင့်ကို၊ ကရာပေတွာ–ပြုစေပြီး၍၊ အဘိဓမ္မဝါ–အဘိဓမ္မာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝိနယ်ဝါ–ပိနည်းကိုသော်လည်းကောင်း ပုဒ္ဓတိ–မေးအံ့၊ (အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသေ၊) အဘိဓမ္မေ ဩကာသံ ကာရာပေတွာ သုတ္တန္တံ ဝါဝိနယ်ဝါ ပုဒ္ဓတိ၊ (အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသေ၊) ဝိနယေ ဩကာသံ ကာရာပေတွာ သုတ္တန္တံ ဝါ အဘိဓမ္မဝါ ပုဒ္ဓတိ (အာပတ္တိ ပါစိတ္တိယသေ၊)] တံ့ ပန–သင်သည်ကား၊ ဇေတ္တကေမဂ္ဂ–ဤမြတ်ကိုလည်း၊ နစာနာသိ–မသိ၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ ဇေတ္တကေနာပိ–ဤမြတ် အတိုင်းအရှည်ရှိသော စကားဖြင့်လည်း၊ ပရဝါဒီ–ပရဝါဒီသည်၊ ဝါ–ကို၊ နိဂ္ဂဟိတောနှိပ်စက်အပ်သည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏။

ယနေ့ဖြစ်ဆ ရဟန်းသည်ပင် ရှင်သာမဏေဖြစ်အောင်, ရဟန်းဖြစ်အောင် ပြုနိုင်ပါ၏၊ ဥပဇ္ဈာယ်အင်္ဂါ မပြည့်စုံလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသာ မလုပ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်၊ ထို ဝိဘင်း ၂–ဖြာကို ကောင်းစွာကျွန်မသင်ဖူးသူက ရှင်ရဟန်းပြုပေးအပ်သူသည် ရှင်မဖြစ် ရဟန်းမဖြစ်သည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပါမူယခုခေတ်၌ သရဏဂုံဆရာက ကမ္မဝါစာဆရာ, ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလုပ်ကြသူတို့တွင် ဉာဏတော ဝိဘင်းကို ကောင်းစွာ သင်ဖူးသူ(အမိမှာယ်သိအောင် ကျွန်စွာ သင်ယူဖူးသူ) ‘ မည်မျှရှိနိုင်ပါသနည်း–ဟု စဉ်းစားကြပါလေ။

ဝုတ္တဠေတိ။ ။ဤသာကေပါဠိ ၂–ရပ်တွင် "အနာပတ္တိ၊ပေပရိယာပုဏိသသိ" ဟူသော ပါဠိသည် သဟမွေ့ကတဲ့ ဝိလေနေသိကွာပုခ် ပဒဘာနေ့ ဝိဘင်း၌ပါသော ပါဠိတည်း။ "သုတ္တန္တေ ၊ပေ၊အဘိဓမ္မဝါ ပုဒ္ဓတိ"ဟူသော ပါဠိသည် ဆတ္တူပါဟနဝဂ်၌ သမသိကွာပုဒ် ပဒဘာနေ့၌ပါသော ပါဠိတည်း။ ထိုပါဠိတော်များ၌ အဘိဓမ္မာကို သုတ္တန်ဝိနည်းတို့နှင့် တွဲမက်၍ ဟောတော်မူထားသောကြောင့် သုတ္တန်ဝိနည်းတို့ကဲ့သို့ပင် အဘိဓမ္မာသည် ဗုဒ္ဓဘာသိတာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေ၏၊ "သို့ဖြစ်ပါလျက် အသင် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒုဂ္ဂဟိတ ဖြစ်သောကြောင့် အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတဖြစ်ကြောင်း နားမလည်ဘဲ ရှိရသည်" ‘ ဟူလို။

၉။ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ကို

(၁) ဂေါသိင်္ဂသုတ်ဖြင့် ပြစေနိုး

ပန–ထိုသို့ပင် နှိပ်စက်အပ်ပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း၊ (တစ်နည်း) ပန–အဘိမျှော်၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ဝိနည်းဖြင့်ပြီးစေပုံမှတစ်ပါး၊ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ဖြင့် ပြီးစေပုံကို ပြဦးအုံ့၊ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ–မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်သည်၊ ဣဟတောပိ–ဤပိနည်းထက်လည်း၊ ဗလဝတရံ–သာ၍အားကိုးရှိ၏၊ ဟိ–ချဲ့ ; တတြ–ထိုမဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်၌၊

မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံပေးဗလဝတရံ။ ။"ဝိနယေနာထ ဂေါသိင်္ဂ–သုတ္တေနစ မဟာသိနာ" ဟူသော ဦးကာပါဠိ သန္ဓိဝေသနနှင့်အညီ အဘိမျှော်၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ဝိနည်းဖြင့်ပြီးစေ၍ ယနေအခါ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ဖြင့် ပြီးစေလိုသောကြောင့် "မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ,ပေးဗလဝတရံ"မိန့်၊ ဤအလိုပနသဒ္ဒါသည် ပဂ္ဂဟ,ရခေတက၊ တစ်နည်း–ထိုသို့ နှိပ်စက်အပ်ပြီးဖြစ်ပါလျက် အာယပ်ကြောင့် မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ကို ပြရပါသေးသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ ပန" စသည်မိန့်၊ ဝိနည်းဖြင့် ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်အပ်ပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း အဘိမျှော်၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ–အဖြစ်ကိုပြရာဝယ် မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ကသာ၍အားရှိသောကြောင့် မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်ကို ပြရပါသည်–ဟူလို၊ ဤအလို ပနသဒ္ဒါ အရေစ္ဆတ္ထောတက၊ မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်၌ အာဘိခမ္ဘိကပုဂ္ဂိုလ်အား သာဓုကာရပေးပုံကိုပြထား၏၊ ထိုသို့ ပြသဖြင့်အတိမျှော်၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ကို ပြရာဝယ် ဝိနည်း:ထုက်ပင် အားရှိသေးသည်–ဟုလို၊ ဗလဝန္တ,ရဲဗုဟု ဆိုလိုလျက် န္တ,ကိုချေ၊ တစ်နည်း–အတိသယ အနက်ဟော ဗလဝ နိပါတ်နောင် တရပ္ပစ္ဆည်း သက်ထားသည်ဟုလည်း ကြံကြသေး၏။

ဂေါသိင်္ဂသုတ္တံ။ ။"ဂေါသိင်္ဂသာလဝန"ဟု ခေါ်အပ်သော တောရှိ၏၊ "ဂေါ–သိင်–နွားဦးချိန်ခွင့်တူသော"ဟု ဆိုသောကြောင့် ထိုတောကို "တရတ်ကေားပင်ပေါက်သော တော"ဟု ဆိုကြ၏၊–ဤအလို သာလသဒ္ဒါသည် သစ်ပင် သာမညကို ဟောနိုင်သောကြောင့် "ဂေါသိင်္ဂ"ဟု ဝိသေသနပြုရသည်ဟုကြပါ၊ သာလသဒ္ဒါသည် "အင်ကြင်းပင်"ဟူသော သစ်ပင်ဝိသေသကိုလည်း ဟောရကား "နွားဦးချိန်ခွင့်တူသော အင်ကြင်းတော"ဟုပင်လည်း ဆိုကြသည်၊ ထိုတောဌ ဟောတော် မူအပ်သောသုတ်ကို "ဂေါသိင်္ဂသုတ်"ဟု ခေါ်၏၊ မူလပဏ္ဏာသဝယ် (၃၂)နံပါတ်သုတ်တည်း။

ဆက်ဦးအုံ့။ ။ထိုတောဌ ဘုရားရှင်သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာစသော သာဝကကြီးများအပြင် တိသဟသာမဏ္ဍ (၃–ထောင်ခန့်) ရဟန်းတော်များနှင့်အတူ သီတင်းသုံးတော်မူသတတ်၊ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အထမ်ခ် အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်ဓံဟာဠ္ဂ်ိလ္လာန်, အရှင်အနုရုဒ္ဓ, အရှင်ရေဝတ (ကနိဋ္ဌရေဝတဟု ထင်ရှားသော ရဟန္တာတစ်ပါး;) အရှင်အာနန္ဒာတို့ စုမိကြလေရာ, အရှင်သာရိပုတ္တရာက "ဤတောသည် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ခေလျှင် တင့်တယ်သာယာဖွယ်ရှိပါမည်နည်း"ဟု မေးလေသော ရဟန္တာကြီးများသည် မိမိသဘောကျအတိုင်း ဖြေဆိုကြ၏၊ ထို့နောက် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ပြန်၍ မေးသောအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း မိမိဆန္ဒတော်အတိုင်းပင် ဖြေဆိုတော်မူ၏၊ [ဖြေပုံအကျယ်ကို ထိုသုတ္တန်၌ ကြည့်ပါ။]

(အာဟ ၂-ရပ်တို့၌စပ်၊) ဓမ္မသေနာပတိ-တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော၊ သာရိပုတ္တတ္ထေရော-အရှင်သာရိပုတ္တာမထေရ်သည်၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ ပုဏ္ဏတ ပဉ္ဉ-မေးအပ်သောပြဿနာကိုလည်းကောင်း၊ ဝိသဇ္ဇနဋ္ဌ-အဖြေကိုလည်းကောင်း၊ အာရောစေသုံ-လျှောက်ခြင်းငှာ၊ (ဂန္ဓာဌ် စပ်) သတ္တု-မြတ်စွာဘုရား၏၊ သဒ္ဓိံ ကံ-အထံတော်သို့၊ ဂန္ဓာ-သွားပြီး၍၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရသေ-အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် ထေရ်၏၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကို၊ အာရောစေဒ္ဓေ-လျှောက်လိုလေသော်၊ ဣဒေဝေသော သာရိပုတ္တ ၊ပေ၊သောဘေယျာတမိ-ဟူ၍၊ အာဟ-လျှောက်ပြီ၊ အဝုသော သာရိပုတ္တ-အရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ ဣဒ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ အဘိမ္ဘကထ-အဘိမ္ဘာနဋ္ဌစပ်သောစကားကို၊ ကထေန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ဓေ-ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ ဝါ-တစ်ပါး၊တစ်ပါးကို၊ ပဉ်-ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆန္တိ-မေးကြကုန်၏၊ အညမညဿ-အချင်းချင်းသည်၊ ဝါ-တစ်ပါး၊တစ်ပါးသည်၊ ပဉ်-ကို၊ ပုဋ္ဌာ-မေးအပ်ကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လတော်၊) ဝိသဇ္ဇေန္တိ-ဖြေကြကုန်၏၊ နောစသဲသာရေန္တိ-ရွံ့တီးရွံ့တွန့်လည်းမဖြစ်ကြကုန်။ [နောစ သဲသာဒေန္တိဟု ရှိသောပါဠိ၌ (စ-ထိုသို့ပင်မေးကြဖြေကြ၊ပါကုန်သော်လည်း၊ နော သဲသာဒေန္တိ-အပြစ်မတင်လိုကြကုန်၊ ဝါ-အပြစ်တင်လို၍ မေးကြသည် မဟုတ်ကုန်၊) ဟု

ဓမ္မသေနာပတိ၊ပေ၊အာဟ။ ။အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ထိုအရှင်များကို ဘုရားအထံသို့ ခေါ်သွား၍အသီးသီး ဖြေကြပုံကို လျှောက်သောအခါ ဘုရား၎င်းသည် အသီးသီးဖြေဆိုပုံကို လျှောက်ပြီးတိုင်း သာဓုခေါ်တော်မူ၏။ ထိုတွင် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ အဖြေကိုလျှောက်ပုံနှင့် သာဓုခေါ်ပုံကိုသာ ဤအဋ္ဌကထာ၌ ထုတ်ပြထားသည်။ ထိုကြောင့် ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရသည် အာဟ၏ ကတ္တားပုဒ်သာတည်း၊ အာရောစေတုံ ဂန္ဓာ-အရောစေဒ္ဓေ၁တို့၏ ကတ္တားလည်းဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ "ဓမ္မသေနာပတိမှ သာရိပုတ္တတ္ထေရေ အာရောစေဒ္ဓ" ဟု လက္ခဏာ လက္ခဏဝန္ဓ ပြင်ကြသည်မှာ "ဣဒေဝေသော သာရိပုတ္တ" ကိုကြည့်၍ အာဟ၏ ကတ္တားကို "အာယသ္မာမောဂ္ဂလ္လာနော" ဟု ထည့်ရမည်ဟု ထင်သောကြောင့်တည်း။

ဣဒေဝေသော၊ပေ၊သောဘေယျာတမိ။ ။ဤစကားရပ်သည် ရဟန္တာကြီးများစုဝေး၍ မေးကြ ဖြေကြစဉ်က အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် ဖြေပုံအတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားသော စကားဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် "အာဝုသောသာရိပုတ္တ"သည် ဘုရား၎င်းထံမရောက်မီ ထိုစဝေးရိုန်က အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ခေါ်သော အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ အာလုပ်တည်း၊ ဘုရား လက်ထက်တော်၌ ရဟန်း၊တော်အရှင်း၊ချင်း "အာဝုသော"ဟုရှည်း ခေါ်ကြ၏။ အနက်ကိုသာ "ငါ့ရှင်၊ အရှင်ဘုရား"ဟု သင့်တော်သလိုပေးကြရသည်။

နောစ သဲသာရေန္တိ (သဲသာဒေန္တိ)။ ။[နှ ဩသာရေန္တိ သပေတုကံ ဟိ သကာရဏံ ကတ္တာ ပဉ် ပုစ္ဆိတုံ ဝိသဇ္ဇိတုံပိ အသက္ကောန္တော ဩသာရေတိနာမဲ၊ ဧဝ.ကရောန္တိတိ အတ္ထော-ဂေါသီဂ်သုတ္တဋ္ဌကထာ။] "အကြောင်းလုံးလောက်ရှာ မမေးနိုင်မဖြေနိုင်သုသည် သဲသာရကို ပြုတတ်၏"ဟု ဆိုသောကြောင့် ဒီမိအမေးအဖြေကို အတိအကျမဖြစ်နိုင်စေဘဲ "ဟင်-ဟုတ်ပေါင်"

ပေးပါ၊] နေသ-ထိုရဟန်းတို့၏၊ ဓမ္မီ-တရားရှိသော၊ ကထာစ-စကားသည်လည်း၊ ပဝတ္တိနီ-မြစ်ရေအယဉ်ကဲ့သို့ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ အာဝုသော သာရိပုတ္တ-ပုတ္တရာ၊ ဒေဝရုပေန-ဤသို့သဘောရှိသော၊ ဘိက္ခုနှာ-ဖြင့်၊ ဇဂါသိဂံသာလ ဝန်-နွားဦးချိုနှင့်တူသော တရုတ်စံကားတောသည်၊ ဝါ-အင်ကြင်းတောသည်၊ သောဘေယျ-တင့်တယ်ရာပါ၏။

သတ္တာ-သည်၊ အာဘိဓမ္မိကာနာမ-အဘိဓမ္မာဆောင် ရဟန်းတို့မည်သည်၊ မမ-ငါ၏ဂုရား၏၊ သာသနေန-သာသနာတော်၌၊ ပရိဗာဟိရာ-ပြင်ပဖြစ်သူတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အဝတ္တာ-မိန့်တော်မမူဘဲ၊ သုဝဏ္ဏာလိဂံသဒိသ-ရွှေမရိုးစည်ငယ်နှင့် တူသော၊ ဂိဝံ-လည်တော်ကို၊ ဥန္နာမေတ္တာ-မော်တော်မူ၍၊ ပုဗ္ဗာ စန္ဒသသိရိဂံ-လပြည့်ဝန်း၏အသရေနှင့်တူသော အသရေရှိသော၊ မဟာမုခ-မြတ်သောခံတွင်းတော်

ဟု ရွဲ့တီးရွဲ့ဘွန့်နှင့် မေးရင်းဖြေရင်း စကားရွေ့ရေသူကို "သ်သာရေတိ" ဟု ဆိုလိမ့်ထင်သည်။ [သ် (ပုနပ္ပုန်)-အဖန်ဖန်+သာရော-ရွှေ့ စေခြင်း (ရွှေ့ခြင်း)]

ဦးကာ။ ။ထိုအဋ္ဌကထာအဖွင့်အတိုင်း ဤသို့ အဓိပ္ပာယ်ရသော်လည်း ဦးကာ၌မူ"နှ အာသာဒနာမေဟာ အညမည ပဋ္ဌ ပုဗ္ဗဏ္ဏိတိ အဏ္ဏော-တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါးအဖြစ်တင်လို ရွတ်ချလိုသည့် ပြဿနာမေးကြသည်မဟုတ်"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ထား၏၊ ထိုအဖွင့်ကိုကြည့်၍ "နောစ သ်သာဒေန္တိ" ဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်။ အဖွင့်၌လည်း "သြသာဒေန္တိ" ဟုပင် ရှိရပေလိမ့်မည်။

ဓမ္မီစပေးပ[illegible]ဏ္ဍိနီ။ ။"ဓမ္မီ+ကထာ=ဓမ္မီ+ကထ"စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌ သုံးစွဲရိုးအတိုင်း ဓမ္မီသည် ဣဏ္ဍိဟောတာက ဤပ်စွယ်ဖန့ဂုဟိတည်း ။"ဓမ္မော ယဿ အတ္ထိတိ ဓမ္မီ"ဟုပြု၊ ပဝတ္တိနီကို နဒီသောတော ဝိယ ဝတ္တတိ"ဟု ထိုအဋ္ဌကထာ၌လည်းကောင်း၊"ပဝုကာ"ဟု ဦးကာ၌လည်းကောင်း ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်ကိုကြည်ညို၍ ကထာနှင့် ပဝတ္တိနီသည် သမာသ်မဟုတ်ဟု သိသာ၏။

ဘိက္ခုနှာ သောဘေယျ။ ။သုဘာဝတ်သည် တင့်တယ်ခြင်းအနက်ကို ဟောရာ၌ ဘူဝါဒိ ဖြစ်သော်လည်း ဝုဒ္ဓိပြုရမ်၊ "သောဘတိ မဏ္ဍော ဂဂ်ဂ်ဃာ"စသည်တည်း၊ ဤ၌လည်း ကာမိတ် မဝင်ဘဲ "သောဘေယျ"ဟုရှိနိုင်၏၊ ကတ္တုကားက- "ဂေါသိဂံသာလဝန်"တည်း၊ ထိုကြောင့် ဘိက္ခုနှာကို "တပသာ ဥတ္တမော"ကဲ့သို့ ဝိသေသနပေးသည်၊ တပသာသည် မြတ်ခြင်း၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဘိက္ခုနှာလည်း တင့်တယ်ခြင်း၏အကြောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သည်၊ "ထိုကဲ့သို့သော ရဟန်းကြောင့် ဂေါသိဂံသာလဝနသည် တင့်တယ်စရာရှိပါသည်" ဟူလို။

မုခံ။ ။မုနန္တိ ဗဒ္ဓတိ တောနာတိ မုခ-နှောင်ဖွဲ့ကြောင်းပါးစပ်, ခံတွင်း၊ သဗ္ဗတဋ္ဌ "မုခံ" ဟုရှိ၏၊ ဂဏ္ဌပ်၌ "မုခ"ဟုဆိုအ်၊ မောဂ္ဂလ္လာန်ကိုလည်း သာဝကပြုအ်၊ သို့သော် ကွာဒီတောဂ္ဂလ္လာန် (၃၁)၌ "မုခ"ဟု ရသေဖြင့် ထွေ့ရမ်၊ ဓာတ်ကျမ်း၌လည်း "မု-ဗဒ္ဓနေကိယာဒီ"ဟု ရသေပင်ရှိလည်း။ [မဟန္တ+မုခ် မဟာမုခ်။]

ကို၊ ပူရေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ ဗြဟ္မာယောသ်–ဖြတ်သော အသ်တော်ကို၊ ဝါ–ဗြဟ္မာ၏ အသ်နှင့်တူသော အသ်တော်ကို၊ နိစ္စာရေန္ဒော–မိန့်ဖြောက်တော်မူလျက်၊ သာခု သာခု သာရိပုတ္တာတိ–သာခု သာခု သာရိပုတ္တာဟူ၍။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဇ္ဈာ'ရသ–မဟာ မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်အား၊ သာခုကာရ–ကောင်းချီးကို၊ ဒတ္တာ–ပေးတော်မူပြီး၍၊ ယထာတံ၊ ပေ၊ ဓမ္မကထိကောတိ–ယထာတံ၊ ပေ၊ ဓမ္မကထိကောဟူ၍၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ၊ [မောဂ္ဂလ္လာနော၁–သည်လည်း၊] (စဖြင့် အခြားထေရ် ၅–ပါးကိုဆည်း၊)ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗျာကရမာနော–ဖြေဆိုလသော်၊ သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ ဗျာကရေယျ–ဖြေဆိုရာ၏၊ ဝါ–ဖြေဆိုသူမည်ရာ၏၊ ဒေ၀–ဤအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဗျာကတံ–ဖြေဆိုအပ်ပါပေပြီ၊) ဟိ–မုန်း၊ သာရိပုတ္တာ–ပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော–သည်၊ ဓမ္မကထိကော–ဓမ္မကထိကတည်း။] (ယထာတံ၌ တံအနက်မရှိ၊ တံ–ထိုပြဿနာ ကိုဟုလည်း ပေးကြ၏။)

အာဘိဓမ္မိက ဘိက္ခူယေ၀–အာဘိဓမ္မာဆောင် ရဟန်းတို့သည်သာ၊ ဓမ္မကထိကာ နာမ– ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်သည်၊ ဟေဟ္ကိ် ကိရ–ဖြစ်ကုန်သတတ်၊ အ၀ေသေသာ–အာဘိဓမ္မာဆောင်ရဟန်းမှကြွင်းသော၊ (ဘိက္ခူ–တို့သည်၊) ဓမ္မကထဝ–တရားစကားကို။ ကထေန္တေ၀–ဟောပါကုန်သော်သည်လည်း၊ နဲ ဓမ္မကထိကာ–ဓမ္မကထိကအစစ်မဟုတ်ကြ ကုန်၊ ကသ္မာ–အဘယ့်ကြောင့်၊ အာဘိဓမ္မိကာယေ၀–တို့သည်သာ၊ ဓမ္မကထိကာနာမ– ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့မည်သည်း၊ အ၀ေသေသာ–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–တို့သည်၊ ဓမ္မကထ– ကို၊ ကထေန္တေ၀ပိ–ဟောပါကုန်သော်လည်း၊ နဲ ဓမ္မကထိကာ–ဓမ္မကထိကအစစ် မဟုတ်ကြကုန်သနည်း၊ ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဓေတ–ထိုအဘိဓမ္မာဆောင်မဟုတ်သော

ယထာ၊ ပေ၊ ဗျာကရေယျ။ ။မိမိစိတ်ထဲမှာရှိသော အလိုဆန္ဒအတိုင်း ဖြေခြင်းကို (လည့်ပတ်၍မဖြေဘဲစိတ်ရင်းအတိုင်းဖြေခြင်းကို "သမ္မာ"ဟု ဆိုသည်၊ [သမ္မာတိသုဠ္ဠ၊ ယထာအဿာ သယံတိ အဓိမ္မာယေ၀–ထိုသုတပိဋကာ။] ယထာကို ဗျာကရဏ မာနော၌ စပ်၊ ယထာအတွက် "ဆဝ် ဗျာကတ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ နိယမပါဂျထည်သည်၊ "အကြင် အခြင်းအရာ (အကြင်နည်းဖြင့်) ဖြေလသော် ကောင်းစွာဖြေသုဖြစ်ရာ၏၊ ဤသို့ ဖြစ်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ (နည်းဖြင့်) ဖြေအပ်ပါပေပြီ"ဟူလို။

ကမ္မဿ ရဲ။ ။အဿ ရသဒ္ဒါသည် အညအနက်ဟောတည်း၊ ကမ္မတော–ကာမ၀ဝစရ စသော ကံမှ+အဿ ရဲ–တစ်ပါး၊အခြားသော ရူပါ၀ါ၀စရ စသောကံတည်း၊ ကမ္မဿ–ကံ၊ "အဿ ရဲ+ကမ္မ– ကမ္မဿ ရဲ"ဟု ဝိသေသန ပရ၀ဒ ကမ္မဓာရည်းလည်း လုပ်ကြ၏၊ ကာမ၀ဝစရ ကံတရားကို ရူပါ၀ဝစရကံစသည်ဖြင့် ပြောဆိုလျှင်လည်းကောင်း, ကာမ၀ဝစရကံ အချင်းချင်းတွင်လည်း မည်းညစ်သော အကျိုးရှိသော အကုသိုလ်ကံကို ဖြူစင်သော အကျိုးရှိသော ကုသိုလ်ကံဟု ပြောလျှင်လည်းကောင်း ကမ္မဿ ရကို ရှုပ်ထွေးစေသည်မည်၏။

ရဟန်းတို့သည်၊ ဓမ္မကထ–ကို၊ ကထေန္တာ–ဟောကုန်လေသော်၊ ကမ္မဋ္ဌ ရဲ–ကဲတစ်ပါး ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပါဟကၠ ရဲ–ဝိပါက်တစ်ပါးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ရူပါရူပ ပရိစ္ဆေဒ–ရုပ်နှာမ်အပိုင်းအခြားကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဋ္ဌ ရဲ–တရားတစ်ပါးကိုလည်းကောင်း။ အာလောဠေတွာ– မွေနှောက်၍၊ ဝါ–ရောမွေ၍၊ ကထေန္တိ– ဟောကြကုန်၏၊

ဆက်ဦးအံ–ယခုခေတ်၌လည်း အဘိမွှာသဟေဿကို မပိုင်သုတ္တိသည် တရားအားထုတ်၍ ကာမာဝစရပိ ပဿနာဘုဝက် အတော်အတန် ထက်သန်လာသောအခါ လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်ဟု ထင်မှားရ၍သုတစ်ပါးအား ပြောတတ်ကြခြင်း၊ "ဝိပဿနုပက္ကိလေသာ" ဟု ခေါ်သော နီကန္တိတဏှာ (အကုသိုလ်) ကိုလည်း မဂ်ကုသိုလ်ကဲဟု ထင်မှား၍ သုတစ်ပါးအား ပြောတတ်ကြခြင်း၊ မိမိချစ်သူ၏ သေခါနီးမှီးပင်ပန်းနေသည်ကို သနားလှသည်ဖြင့် မြန်မြန်သေအောင်ပြုမူ (အကုသိုလ်) ကိုလည်း. ကုသိုလ်ထူးဟု ထင်မှားပြောဆိုကြခြင်းများသည် ကမ္မဋ္ဌ ရအာလောဠန (ကဲတစ်ခုကို အခြားကဲတစ်ခုဖြင့် ရောရှိ၍ မွေခြင်း) ပင်တည်း။

ဝိပါကၠ ရ။ ။ပြေခဲ့သော ဝိပဿနာဘဝက်၏ ထက်သန်မှုကြောင့် ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ နှင့် သုခဝေဒနာတို့ဖြစ်၍ လောကကြီးကို မေသာကဲ့သို့ ပျော်ရွှေ့မှုဖြစ်ခြင်းကို ဖလသမာပတ်ဟု ထင်မှတ်ပြောဆိုကြခြင်း, တိမ္ဗောန် ပြိတ္တာတို့ ငတ်ပြတ်နေချိန် ဆာလောင်မွတ်သိပ်ချိန်ဝယ် မစင်–ခွေးပုပ် စသည်ကို ရရာ၌ အကုသိုလ်ကဲ၏အကျိုးအာနိသင်ဖြစ်ပါလျက် ကုသိုလ်ကဲ၏အကျိုးဟု ထင်မှတ်ပြောဆိုကြခြင်း,အကုသိုလ်ဖြင့် အသက်မွေးသူ၏ ကောင်းကျိုးရနေခြင်းသည် ရှေးကုသိုလ်ကဲ၏ အကျိုးဖြစ်ပါလျက် အကုသိုလ်ကဲ၏ အကျိုးဟု ထင်မှား၍ ပြောဆိုချိန်းမှမ်းခြင်း, ကောင်းသောအမှုဖြင့် အသက်မွေးနေပါလျက် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသူကို ကုသိုလ်ကဲက ဓောင်းကျိုး ပေးသည်ဟု ထင်မှားပြောဆိုကြခြင်း, ဗြဟ္မာပြည်၌သုံးလုပသောရှုပါရုံကိုမြင်ရ, ကောင်းသောသဒ္ဓါရုံကို ကြားရသောအခါ ကာမာဝစရဂဏ်၏ အကျိုးဖြစ်ပါလျက် ရူပဂဏ်၏အကျိုးဟု ထင်မှတ်ပြောဆို ကြခြင်းသည် ဝိပါကၠ ရ အာလောဠန (ဝိပါက်တစ်ပါးကို အခြားဝိပါက်တစ်ပါးဖြင့် ရောမွေခြင်း)ပင်တည်း။

ရူပါရူပ ပရိစ္ဆေဒ်။ ။ရုပ်တရား–နာမ်တရားသည် အဘိမွှာ၌ ကျွမ်းကျင်သူများအတွက် ခွဲခြားပြီးဖြစ်၏။ သို့သော် အဘိမွှာ၌ မကျွမ်းကျင်လျှင်ကား အိပ်ယျောမျိုန်၌ ဘာဝစိတ်အစဉ် ဖြစ်နေခြင်းကို (နာမ်တရားမဟုတ်) ရူပ်တရားဟု ထင်မှားပြောဆိုတတ်ကြခြင်း, အိပ်ရှုး၌ မိဒ္ဓ ဖြစ်ခြင်းကို ရူပ်တရားဟု ထင်မှား ပြောဆိုတတ်ကြခြင်းသည် ရူပါရူပ ပရိစ္ဆေဒ အာလောဠန မည်၏။

ဓမ္မဋ္ဌ ရ။ ။နာမ်တရား အရှင်းချင်းလည်း အကုသိုလ်ဝိတက်ကို ဥာဏ်ဟုလည်းကောင်း, မောဟကို သဒ္ဓါဟုလည်းကောင်း, သားချစ်မယားချစ် ချစ်ခြင်းဟူသော တဏှာ(လောဘ)ကို မေတ္တာဟုလည်းကောင်း, ချစ်သူ့ကျွေးရောက်၍ ဝမ်းနည်းခြင်းသောကကို ကရုဏာဟုလည်းကောင်း, ချစ်သူသုခရောက်၍ ဝမ်းမြောက်မှု သောမနဿနှင့်ဟုဠ်သော လောဘကိုမုဒိတာဟုလည်းကောင်း ထင်မှားပြောဆိုခြင်းသည် ဓမ္မဋ္ဌ ရ အာလောဠန (ရုပ်တရားကို နာမ်တရားဖြင့် နာမ်တရားကို ရုပ်တရားဖြင့် ,ရောမွေခြင်း) မည်၏။

အာဘိဓမ္မိကာပန-အာဘိဓမ္မာဆောင် ရဟန်းတို့သည်ကား၊ ဓမ္မန္တ ရဲ-ကို၊ [ကမ္မန္တ ရဲ့ စသည်ကို ချုံးလိုက်ပါနှစ်တူသည်။] နှ အာလောဗ္ဗေန္တိ-မမ္မေနောက်ကြုက်နှင်း (တသ္ဌာ-ကြောင့်၊ အာဘိဓမ္မိကာဘိကျွှေ့ယေဝ-တို့သည်သာ၊ ဓမ္မကထိကာနာမ-တို့မည်၏၊ အဝသေသာ-ကုန်သေး၊ ဘိက္ခူ-တို့သည်၊ ဓမ္မကထဲ-ကို၊ ကထေန္တာဝိ-ကုန်သော်လည်း၊ နှ ဓမ္မကထိကာ-ဓမ္မကထိကအစစ်မဟုတ်ကြကုန်။) တသ္ဌာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အာဘိဓမ္မာဆောင် ရဟန်း၊တို့၏သာ ဓမ္မကထိကတို့၏အဖြစ် ကြွင်းသော ရဟန်း၊တို့၏ တရားဟောကုန်သော်လည်း ဓမ္မကထိကအစစ်မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အာဘိဓမ္မိကာ-အာဘိဓမ္မာဆောင်ဖြစ်သော၊ ဘိက္ခု-သည်၊ ဓမ္မဲ-ကို၊ ကထေတုဝါ-ဟောမူလည်း ဟောပါစေ၊ မာ ကထေသုဝါ-မဟောမူလည်း မဟောပါစေ၊ ပန-စစ်စစ်ကား၊ ပုဒ္ဓိတာကာလေ-မေးအပ်ရာအခါ၌၊ ပဋ္ဌံ-ကို၊ ကထေဿတိ-ဖြေဆိုလတ္တံ့၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ အယမေဝ-ဤအာဘိဓမ္မာဆောင် ရဟန်းသည်သာ လျှင်၊ ဧကန္တ ဓမ္မကထိကောနာမ-ဧကန် ဓမ္မကထိကမည်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣဒံ- ဤဧကန် ဓမ္မကထိက၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်ရွယ်တော်မူ၍၊ သတ္ထာ-သည်၊ သာဓုကာရ-ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးတော်မူပြီး၍၊ သုကထိတံ မောဂ္ဂလ္လာနေနာတိ-ဟူ၍၊ အာဟ-မိန့်တော်မူပြီ။ [မောဂ္ဂလ္လာနေန-သည်၊ သုကထိတံ-ကောင်းစွာ ဖြေဆိုအပ်ပါ ပေပြီ။]

အာဘိဓမ္မံ-ကို၊ ပဒ္ဒိဗာဟဏ္ဍော-တားမြစ်သောပဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဣမသ္မိံ-ဒီနစရဏေ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ဟူသောစက်၌၊ ဝါ-အား၊ ပဟာရံ-ပုတ်ခတ်ခြင်း

နှ အာလောဗ္ဗေန္တိ။ ။နှ အာလောဗ္ဗေန္တိ တိုင်အောင် ကသ္ဌာအမေးကို ပြန်၍အုပ်သော ပရိဟာရဝါကျဖြစ်သည်။ ထိုကြောင့် "တသ္ဌာ အာဘိမ္မိကောယေဝ၊ ဓမ္မကထိကာ"ဟု ရှေ့က ပုဒ္ဓာဝါကျကိုထည့်၍ အဖြေပေးရသည်၊ ဤ၌ တိုက်ရိုက်ရှိသော တသ္ဌာကား ထိုအဖြေဝါကျ ကိုပင် လှမ်း၍ရှိစွဲရသည်၊ "တသ္ဌာ-ရှေ့, ဟိတ်ကိုတွေ့, ပြာ၍ရှိမှစ်၊ တသ္ဌာ ထို, ဟိတ်၏ဖိုလ်, စွဲဆိုမြဲထုံးစံ"ဟူသော နိယာမ်၏အသွားမျိုးပင်တည်း ဤ၌ တသ္ဌာစသော ဝါကျကား ထိုမလေဝါကျ၏ အကျိုးရကိုပြသော လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျတည်း။ ["အာလောဗ္ဗေန္တိ"ဟု ရှိသော်လည်း ဓာတ်ကျမ်း၌ "မန္တ-မေနောက်ခြင်း" အနက်ဟောသော လုဠ(လှ၃)ဓာတ်ကို ဘှဝါဒီဟု ဆို၊ ထိုအလို "အာလောဗ္ဗန္တိ"ဟု ရှိပါစေ၊ အ ကို ဖြေ(ထား)သည်ဟုသော်လည်း ကြံပါ။]

ဒီနစရဏေ၊ ပေးပဋိဘဟတိ။ ။"ဒီနသာသနေ"ဟု ဦးကာဖွင့်သောကြောင့် ပရိယတ္တိသာသနာ, ထိုသာသနာတွင်ပါဝင်သော အာဘိမ္မာကိုပင် "ဒီနစရဏ"ဟု ဆိုလိုသတတိ၊ အာဘိဓမ္မာကို ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်မှ တားမြစ်ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ဟူသော စက်ဘီးကြီးကို တင်းပုတ်ဖြင့် နှက်သကဲ့သို့ ဖျက်ဆီးရာရောက်သည်-ဟူလို၊ ထိုသို့ ဖျက်ဆီးသောအားဖြင့် ဤဝရားမျိုးကို ဘုရားမဟောနိုင်ပဲ ဆိုရာရောက်ရကား သမ္ဗညုတညာဏ်တော်ကိုလည်း တားမြစ်ရာရောက်သည်။] ဂဏ္ဌိဒ္ဓိကား-"အာရုံဖြစ်သော အာဘိမ္မာကို တားမြစ်လျှင် အာရမ္မဏိကသမ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို လည်း တားမြစ်ရာရောက်သောကြောင့် သမ္ဗညုတညာဏ် ပတိဘဟတိ"ဟု မိန့်ကြောင်းကို ဆိုသည်။

ဒေတိ–ပေး၏။ ဝါ–ပေးရာရောက်၏။ သဗ္ဗညုတညာဏ်–ကို၊ ပဋိစ္စသမုတ္တိ–တားမြစ်၏။ ဝါ–တားမြစ်ရာရောက်၏။ သတ္တု–၏။ ဝေသာရဇ္ဇညာဏ်–ဝေသာရဇ္ဇဥာဏ်တော်ကို၊ ပဋိနိုဝတ္ထောတိ–ဆုတ်နစ်စေ၏။ သောတုကာမ–ကြားနာခြင်းအလိုရှိသော၊ ပရိသံ–ကို၊ ဝိသံဝါဒေတိ–အမှားမှားအယွင်းယွင်း ပြောဆိုစေ၏။ အရိယမဂ္ဂေ–အရိယာဖြစ်ကြောင်း လမ်းစဉ်၌၊ အာဝရဏ်–ပိတ်ဆီးကြောင်းဖြစ်သော စည်းကို၊ ပနွတိ–ဖွဲ့၏။ အဠာရသသု–ကုန်သော၊ ဘာဒကရဝတ္ထူသု–ဘာဒကရဝတ္ထုတို့တွင်၊ ဧကသ္မိ–တစ်ခုသောဝတ္ထု၌၊ သန္ဓိသ္သတိ–ထင်ရှား၏။ ဥပေက္ခာပနိယကမ္မ တန္ဒနိယကမ္မာရဟော–ဥကွေ့ပနိယက်၊ တန္ဒနိယက်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ–၏။ တံ ကမ္မံ–ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ဣဒ္ဓ–သွားလော။ ဝိယာသာဒေါ–စားကြွင်းစားသည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ ဇီဝိသသိ–အသက်မွေးရလတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ဥယျာဇေတမ္ဘော–နှင်လွှတ်ထိုက်၏။

ဝေသော ၊ပေ၊ ဝိသံဝါဒေတိ။ ။အန္ဓ ရာယိကမ္မကို အန္ဓ ရာယိကမ္မဟုလည်းကောင်း၊ နိယျာနိုကမ္မကို နိယျာနိုကမ္မဟုလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အာသဝေါ ကုန်ရကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဤသို့ "အန္ဓ ရာယ, နိယျာနနှင့်, ဗုဒ္ဓအာသဝက်" ဤလေးချက်၌ ဟန်ဖျက်မသမာ, ကန့်ကွက်လာသော်, လွန်စွာရဲတင်း ဖြေရှင်းနိုင်သော ဥာဏ်တော်သည် သောရဇ္ဇဥာဏ်မည်၏။ ဤနေရာ၌ သဗ္ဗညုတဝဲ့ဥာဏ်(ဗုဒ္ဓအဖြစ်)ကို တားမြစ်ရကား၊ ဝေသာရဇ္ဇာဏ်ကို ဆုတ်နစ်စေရာရောက်သည်။

သောတု ၊ပေ၊ ဗန္ဓတိ။ ။အဘိမွာကို ဗုဒ္ဓဘာသိတမဟုတ်ဟု ဆိုရကား၊ အဘိမွာ နာယူလိုသူများကို မနာယူချင်အောင် ပိတ်ပင်ရာရောက်သောကြောင့် နာယူလိုသူကို လွှဲမှားစေ (မနာယူစေ)ရာလည်း ရောက်၏၊ ထိုသို့မနာယူရသဖြင့် ရပ်နာမ်တရားကို ပိုင်ခြားခြင်း ၊သမိုင်ငံရကား အရိယာဖြစ်ဖို့လမ်းဝယ် စည်းရိုးကြီး တားလိုက်သည်နှင့် တူသည်။

အဠာ ၊ပေ၊ သန္ဓိသ္သတိ။ ။ဘောဒကရဝတ္ထု (သံဃာကွဲပြားခြင်း၏အကြောင်း) ၁၈–ပါးကို ပိနည်းပါဠိတော် သံဃဘေဒကဥန္ဒနက တတိယဘာဏဝါရ ဥပါဠိပဉ္စာမှာ ရှုပါ၊ထို ၁၈–ပါးတွင် "ဘာသိတံ လပိတံ တထာဂတေန အဘာသိတं အလပိတं တထာဂတေနာတိ၀ဒတိ"ဟူသော ဝတ္ထုလည်းပါ၏ ၊(တထာဂတဘာသိတဖြစ်သော အဘိမွာကို အဘာသိတ)တုရုဂုဏ်ဟောမဟုတ်) ဟု ပြောဆိုခြင်းဟူသော ဘောဒကရ ဝတ္ထုတစ်ပါး၌ ,ပါ၀င်ထင်ရှားနေသည်။

ကမ္မာရဟော။ ။ဗုဒ္ဓဘာသိတအဘိမွာကို ဗုဒ္ဓဘာသိတမဟုတ်ဟု ငြင်းခုန်ခြင်းသည် ဝိဝါဒမည်၏၊ အဘိမွာ၏အပြစ်ကို ပြောခြင်းဟူသော ဓမ္မအဝဏ္ဏဘာသနလည်းဖြစ်၏၊ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဥပေက္ခာပနိယက်လည်း ပြုထိုက်၊ တန္ဒနိယက်လည်းပြုထိုက်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သုံးကို ပြ၍ "စားကြွင်းစား သူတောင်းစားလုပ်ကာ အသက်မွေးလေတော့"ဟု ပြောဆို နှင်ထုတ်ရမည်–ဟု ဆိုသည်။ [ဝိရူပေါ+ဃာသော ဝိယာသော–ဖောက်ပြန်သောအစာ (အကြွင်း အကျန် အစာ)၊ ဝိယာသ+အဒတိ ဘက္ခတိ–(စားတတ်၏၊) ဣတိ ဝိယာသာဒေါ။]

၉။ ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ကို

(၈) နိဒါန်းဖြင့်ပြီးစေခန်း

[အဘိဓမ္မာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ဂေါသိင်ံသုတ်ဖြင့် ပြီးစေပြီး၍ ယခု အခါ၌ နိဒါန်းနှင့်စပ်သော စကားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကို ပြီးစေလိုသောကြောင့် "အထာပိ ဧဝ ဝဒေယျ"စသော စာနာဝါဂျကိုး မိန်၏] (ပရဝါဒီ–ပရ ဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဧဝ–သို့၊ အထာပိ ဝဒေယျ–အကယ်၍မူလည်းဆိုအုံ့၊ (ကိ– အဘယ်သို့ဆိုရာသနည်း။) အဘိဓမ္မော–အဘိဓမ္မာသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတော–သည်၊ သစေဟောတိ–အုံ့၊ (ဧဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) အနေကေသု–တစ်ပါးမက များစွာဂုဏ်သော၊ သုတ္တာသ်ဘယေသု–သုတ်အဇ်ထောင်တို့၌၊ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိတိအာဒိနာ–ဧကသမယ်ပေးဗိဟရတိ အစရှိသော၊ နယေန–နည်းဖြင့်၊ နိဒါန်–နိဒါ၊ကို၊ သဒ္ဒိတံ ယထာ–စီရင်အပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝ–ဤအတူ၊ အသ္သာပိ–ဤအဘိဓမ္မာ၌လည်း။ နိဒါန်–သည်၊ ဝါ–ကို၊ သဒ္ဒိတံ–စီရင်အပ်သည်၊ ဘဂဝေယျ–ဖြစ်ရာသည်မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ ဧဝ–သို့၊ အထာပိဝဒေယျ–အုံ့၊ ဧဝ သတိ–သော်၊ သော–ထိုပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ (ဧဝ ဝတ္တမ္ဘောဘ္ဘစပ်၊) ဇာတကသုတ္တနိပါတ ဓမ္မပဒါဒိနိ–ဇာတ်တော်၊ သုတ္တနိပါတ်၊ ဓမ္မပဒ အစရှိသော ပါဠိတော်တို့၏၊ ဝေရူပ်–ဤသို့သဘောရှိသော၊ (ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ အစရှိသော သဘောရှိသော၊) နိဒါန်–သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ စ–ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ တောနိ–ဤဇာတ်တော်၊ သုတ္တနိပါတ်၊ ဓမ္မပဒ အစရှိသော ပါဠိတော်တို့သည်၊ နဗုဒ္ဓဘာသိတာနိ–ဗုဒ္ဓဘာသိတ မဟုတ်ကုန်သည်ကား။ နေ–မဟုတ်ကုန်။ (ဗုဒ္ဓဘာသိတာနိ ဧဝ–ဗုဒ္ဓဘာသိတတို့သာတည်း။) ဣတိ–သို့၊ ပဋိဂ္ဂိုဝိတ္တာ–ပယ်မြစ်ပြီး၍၊ ဥတ္တရိပိ–အလွန်လည်း။ ဧဝ–သို့၊ ဝတ္တမ္ဘော–ပြောဆိုထိုက်၏။ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြောဆိုထိုက်သနည်း။)

ပဏ္ဍိတ–သုခမိန်၊ [ပရဝါဒီကိုပင် နှိပ်သောအားဖြင့် ပြောသောချီးမွမ်း ခြေကျောက်စကားဟု ခေါ်သည်။] သေအဘိဓမ္မောနာမ–ဤအဘိဓမ္မာမည်သည်၊ သမ္ဗညု ဗုဒ္ဓါနံယေဝ–သမ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏သာ၊ ဝိသယောဘဝေ–အရာတော်တည်း။ အညေသံ–သမ္ဗညုဗုဒ္ဓမှတစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ နဝိသယောဘဝေ–အရာမဟုတ်၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ထင်ရှားအောင်ပြဦးအဲ့၊ (သမ္ဗညုတဗုဒ္ဓမ တစ်ပါး အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရာမဟုတ်ကြောင်းကို ထင်ရှားအောင် ပြဦးအုံ့–ဟူလို့၊) ဗုဒ္ဓါနံ–သမ္ဗညုဘုရားရှင်တို့၏၊ သြက္ကန္တိ–မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ရောက်တော်မူခြင်းသည်၊ ပါကဋာ–သာသနာတွင် ထင်ရှား၏၊ အဘိဓာတိ–မယ်တော်ဝမ်းမှ ဖွားမြင်တော်မူခြင်းသည်၊ ပါကဋာ–၏၊ အဘိသမ္ဗောဓိ–သစ္စာ ၄–ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူခြင်းသည်၊ ပါကဋာ–၏ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ–ဓမ္မစက်ကြာကို ဟောပြတော်မူခြင်းသည်၊ ပါကဋ–၏၊

ယမကပါဠိဟာရိယ-တာဝတိ သာနတ်ပြည်သို့, မကြွမီ ကဏ္ဍမ္ဗဥယျာဉ်၏အနီး၌ ပြုအပ်သော ရေမီးအစုဟူသော တန်ဆိုးပြာဌိဟာသည်, ပါကဋ္ဌ-၏၊ တိဝိဏ္ဍမော-တာဝတိ သာသို့ ၃-ဘဝါးဖြင့် ကြွတော်မူခြင်းသည်, ပါကဋ္ဌော-၏၊ (တစ်နည်း၊) တိဒိဝဏ္ဍမော-တာဝတိ သာနတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူခြင်းသည်, ပါကဋ္ဌော-၏၊ (အဘိဓမ္မသ-အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏၊) ဒေဝလောကေ-တာဝတိ သာနတ်ပြည်၌, ဒေသိတဘာဝေါ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်သည်, ပါကဋ္ဌော-၏၊ (ဒေဝေါ ရောဟန်-အဘိမမ္မာတရားကို ဟောတော်မူပြီး၍ တာဝတိ သာနတ်ပြည်မှ သင်္ကဿ နဂိုရ်သို့ ကြွဆင်းတော်မူခြင်းသည်, ပါကဋ္ဌ-၏။

[ဤ၂မ္ဘလောက် ထင်ရှားသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဘိမမ္မာတရားကို ဗုဒ္ဓဘာသိတ မဟုတ်ဟု ဆိုလိုခြင်း၌ ဥပမာပြလို၍ ယထာနာမ စသည်ကိုမိန့်၊] ယထာနာမ-ဥပမာ မည်သည်ကား၊ စက္ကရတ္တိရညော-၏၊ တက္ကိုရတ-ဆင်ရတနာကိုသော်လည်း ကောင်း၊ အယရတနံ၀ါ-မြင်းရတနာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ထေနေတွာ-ခိုး၍၊ ယာနကေ-ယာဉ်ငယ်၌၊ ယောဇေတွေ၊ ကပ်ယှဉ်၍၊ ဝိစရဏ်နာမ-လှည့်လည်ခြင်းမည် သည်၊ အဒ္ဓာနံ, ယထာ-အရာမဟုတ်သကဲ့သို့, အကာရဏ် ယထာ-အကြောင်း မဟုတ်သကဲ့သို့, ဝါပန-သည်သာမကသေး၊ စက္ကရတနံ-စကြာရတာကို၊ ထေနေတွာ-၍, ပလာလသကဏ္ဍေ-ကောက်ရိုးလှည်း၌, သြလမ်ခြတွာ-နောက်က ကွဲလွဲဆွဲ၍, ဝိစရဏ်နာမ-သည်, အဒ္ဓာနံယထာ-သို့, အကာရဏ်ယထာ-သို့, ဝါ ပန-သည်သာ မကသေး၊ ယောဇနဝပ္ပမာတ်-တစ်ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ကို၊ (အရုပ်တိုင် အောင်၊) သြဘာသနသမတ္ထံ-တွန်းလင်းစေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော၊ မဏိရတနံ-ပတ္တမြား၊ ရတနာ၀ကြို့ကို၊ ကဟ္ဝသ ပန္ဓိယံ-၀ါတောင်း၌၊ (၀ါဖတ်တောင်း၌၊) ပက္ခိပိတွာ-ထည့်၍၊ ဝလဉ္ဇနံနာမ-သုံးစွဲခြင်းမည်သည်၊ အဒ္ဓာနံယထာ-သို့, အကာရဏ်ယထာ-သို့, ကသ္ဟာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း၊ ရာဇရဟ ဘဏ္ဍာတာဃ-မင်းအားထိုက်သော ဘဏ္ဍာ၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဒေ၀ေ၀-ဤအတူပင်, အဘိ၀ဒ္ဓေနာနမ-သည်, အညေသံ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ နဝိသယောနမ-အရာမဟုတ်၊ သဒ္ဓညဲ့ဗုဒ္ဓါနံယေ၀-

---

တိဝိဏ္ဍမော။ ။ဝိဏ္ဍမသဒ္ဒါသည် ခြေလှမ်းခြင်းအနက်ကိုဟောစ်၏၊ တာ၀တိ သာ နတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူသောအခါ၌ ခြေချတော်မူရာဘ၀ါးကို ၃-ဘဝါးဟု ဆိုသတတ်၊ တာ၀တိ သာနတ်ပြည် ကြွတော်မူခါနီး၌ ရတနာ၀ကြို့ပေါ်၀ယ် ဝဲဘက်တော် ဘ၀ါးချထားခြင်း, မြင်းမိရ်ရောင်ထိပ်၌ ညာဘက်တော် ဘ၀ါးလှမ်း၍ချထားခြင်း, ထိုနောက် တာ၀တိ သာနတ်ပြည်၌ တစ်ကြိမ်လှမ်း၍ ဘ၀ါးချထားခြင်းကို ၂-လမ်း ၃-ဘ၀ါးဟုဆိုကြသည်၊ [တိဟိ၀ဝိဏ္ဍမော တိ၀ိဏ္ဍမော။] (တစ်နည်း၊) တိဒိ၀ဝဿ-တာ၀တိ သာနတ်ပြည်သို့, ကမော-ကြွသွားခြင်း တည်း၊ တိဒိ၀ဝိဏ္ဍမော-ခြင်း"ဟုပေး၊ ဒိ၀ဝိဏ္ဍမောဟုလည်း ပါ၌ရှိရကေး၏၊ အနက်မှာ အတူတူ၀ယ်။

သမ္ဘည္ညာဘုရားရှင်တို့၏သာလျှင်၊ ဝိသယော-အရာတော်တည်း၊ [သမ္ဘည္ညာဘုရားရှင်တို့သာ ဟောနိုင်သည်–ယုတ္တလို့၊] တေသံ-ထိုသမ္ဘည္ညာတဘုရားရှင်တို့၏၊ ဝေယနေ-အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသေတမ္ဘ ဒေသနာ-ဟောတော်မူထိုက်သော ဒေသနာတော်တည်း၊ ဟိ–မှန်၊ ဒုဒ္ဒါနံ-တို့၏၊ သြဏ္ဍန်–သည်၊ ပါကဋာ-၏၊ ‌ပေ၊ ဒေဝေါ ရောဟာနံ-သည်၊ ပါကဋ-၏၊ ‌ပဗ္ဗတိတ-သုခမိန်၊ အဘိဓမ္မသ-(ဒေသ, ကာလ, ဒေသက, ပရိသတ် တို့ဖြင့်) ထင်ရှားပြီးသော အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏၊ နိဒါနကိစ္စနာ-မ-နိဒါန်းထားဖွယ် ကိစ္စမည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္ထုဒ္ဒေသ-ပြောဆိုထိုက်၏၊ [“ဥတ္တမိပိ ဝေ ဝတ္ထုဒ္ဒေသ” ပြန်လည်သို့၊] ဟိ–ပြောဆိုရခြင်း၏ အကျိုးကား၊ ဝေ–ဤသို့၊ ဝုတ္တေ–ပြောဆိုအပ်သော်၊ ဝါ–ပြောဆိုလိုက်လျှင်၊ ပရဝါဒီနာ-ပရဝါဒီဟုပြုလိသည်၊ သဟခရိုက်-အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော၊ (အကြောင်းလုံ့လောက်သော၊) ဥဒါဟရဏ-ဥဒါဟရဏ် သက်သေကို၊ ဥဒါဟရိတုံ-ထုတ်ဆောင်ခြင်းငှာ၊ နေ သက္ကာ-မတတ်နိုင်တော့။

[နိဒါန်းတိုက်ရိုက်မပါသော်လည်း သြဏ္ဍန်ကာလစသည်တို့၏ ထင်ရှားခြင်းကြောင့် နိဒါန်းဆိုဖွယ်ရာမရှိကြောင်းကိုပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ မဏ္ဍာလာရာမဝါသီတိသသာ ဘူတိထေရ်၏ အဘိမျှာဝယ် မဟာဗောဓိနိဒါန်းရှိ၏ဟူသော ဝါဒကိုပြလိုသော ကြောင့်၊ “မဏ္ဍာလာရာမဝါသီ”အစရှိသော ပါဠိကိုမိန့်။) ‌ပန်–ဝါဒန္တ ရကား၊ မဏ္ဍာလာ ရာမဝါသီ–မဏ္ဍာရုံကျောင်းတိုက်၌နေလေ့ရှိသော၊ တိသသာဘူတိတ္ထေရော-တိသသာဘူတိ ထေရ်သည်၊ (တစ်နည်း) မဏ္ဍာလာရာမဝါသီတိသ ဘူတိတ္ထေရော–မဏ္ဍာရုံကျောင်း တိုက်၌နေလေ့ရှိသော တိသဘူတိထေရ်သည်၊ [ဝါသီဟု ဒီဃရိလျှင်-နောက်ပုဒ်

နိဒါနကိစ္စနာ နတ္ထိ။ ။နိဒါန်းဟူသည် ဓမ္ဓတ်ရှားသော ကာလ, ဒေသ, ဒေသက, ပရိသတ်တို့ကိုထင်ရှားအောင်ပြတတ်သော စကားရပ်တည်း။ နိဒါတိ အဓိဒီတ ဝိဒီတံ ကတ္တာ နိုဒသေတ္တိတိ နိဒါန်–အဓိဒီတ-ဓမ္ဓတ်ရှားသော ကာလ ဒေသ စသည်ကို၊ ‌ဝိဒိတကတ္တာ-ထင်ရှားအောင်ပြု၍၊ နိဒဒါတိ နိဒသေတိ–ညွှန်ပြတတ်၏။ ‌ဣတိ နိဒါန်၊ အဘိမျှာ တရားတော် အတွက်ကား ကဏ္ဍမှသမရက်ပင်၏အနီးသို့ ရတနာစကြီတော်ဝယ် တန်ခိုးပြပြီး၍ ဘာဝတိသာဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာကာလသို့ဟောတော်မူသောကြောင့် ကာလအားဖြင့်လည်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏။ ‌ဘာဝတိသာနုတ်ပြည်ဟူသော ဒေသအားဖြင့်လည်း ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏။ ‌မယ်တော်အမျှားရှိသော နုတ်ဖြဴဟူသရိသတ်အား ဟောတော်မူသောကြောင့် ပရိသတ်အားဖြင့်လည်း ထင်ရှား၏။ ‌အဓိပပ်း သို့သက်ရောက်တော်မူရှိနိုးကစ္စ၌ အတူမရှိသော သမ္ဘည္ညာတဘုရားတို့သာ-ဟောနိုင်စွမ်းသော တရားထူး တရားဖြတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒေသကဟုပ္ကိုလိအားဖြင့်လည်း ထင်ရှားပြီး ဖြစ်သည်။ ‌ထိုကြောင့် “နိဒါနကိစ္စ နတ္ထိ”ဟုဆိုသည်၊ ‌ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်ကိုဖယ်၍ အညတရ ဘာသိတဟုဆိုခြင်းကား ဆင်ပျံ၊ ‌မြင်းပျံရတနာတို့ကို ယာဉ်ငယ်၌ ကပ်ယှဉ်ခြင်း, ‌စကြာရတနာကို ကောက်ရိုးလှည်း၌ တွဲလဲဆွဲထားခြင်း, ‌တစ်ယူဇနာအရပ်တိုင်အောင် အရောင်လင်းနိုင်သော ဝတ္ထုမြှားကို ဝါတောင်း၌ ထည့်၍ သုံးစွဲခြင်းနှင့် တူလေသည်။

နှင့် သမာသိမဟုတ်, ဝါသိဟု ရသေရှိလျှင် နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်သည်။]
သေဒေသော အဘိဓမ္မာနာမ–ဤအဘိဓမ္မာမည်သည်, မဟာဗောဓိနိဒါနော–မဟာ
ဗောဓိပင်ဟူသော နိဒါန်းရှိ၏၊ ဣတိ–ဤသို့အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒသေတုံ–
သွယ်ဝိုက်၍ပြခြင်းငှာ၊ ယေန၊ ပေ၊ ဗိဟာသိန္တိ–ဟူသော၊ ဣမံ ပဒေသဝိဟာရသုတ္တန္တံ–
ဤပဒေသဝိဟာရသုတ်ကို၊ အာဟရိတ္တာ–ဆောင်၍၊ ကထေသိ–ဆိုပြီ၊ [ဘိက္ခုဝေ–
တို့၊ သွာဟံ သောအဟံ–ထို ငါဘုရားသည်၊ ယေန ဝိဟာရေန–အကြင်ဆင်ခြင်၍
နေကြောင်းဖြစ်သော ဘရားဖြင့်၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ–သစ္စာ ၄–ပါးတရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍
သိတော်မူပြီးသည်၊ ဝါ–ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဌမံ–အလုံးစုံသော
သတ္တာဟတို့၏ ရှေးဦးစွာ၊ ဝိဟရာမိ–နေတော်မူ၏၊ ဝါ–နေတော်မူပြီ၊ (တံကာလာ
ပေကွဝတ္တမာန်။) တသေ (ဝိဟာရသေ)–ထိုဆင်ခြင်၍ နေကြောင်းတရား၏၊
ပဒေသေန–အစိတ်အပိုင်းဖြင့်, ဝိဟာသိ–နေတော်မူပြီ။]

[သုတ္တန်၌ ဤမျှသာပါသော်လည်း ထိုသုတ္တန်ဝယ်ရှိသော ပဒေသတို့ကို
ချဲ့ပြလို၍ ဒသဝိဓေဟိ အစရှိသောပါဠိကို မိန့်၊] ဟိ–ချဲ့, ပဒေသောမ–ပဒေသ
မည်သည်, ခန္ဓပဒေသော–ခန္ဓာပဒေသလည်းကောင်း၊ ဝါ–ခန္ဓာတို့၏ အစိတ်အပိုင်း
လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဓမ္မပဒေသော–ဓမ္မပဒေသလည်းကောင်း၊ ဝါ–ကုသလအစ
အရဏာအဆုံးရှိသော တိက်ခုက်တို့၏ အစိတ်အပိုင်းလည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့,
ဒသဝိဓော–၁၀–ပါးအပြားရှိ၏၊ တေသု–ထို ၁၀–ပါးသောပဒေသတို့တွင်, သတ္တာ–
သည်, မဟာဗောဓိမဏ္ဍော–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဗညုတ္တဉာဏ်တို့၏ ကြည်လင်ရာ
မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ဌ်၌, ပဋ္ဌာဒ္ဓေ–ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို, နိပ္ပဒေသေန–အကြွင်းမရှိ

မဟာဗောဓိနိဒါနော။ ။"မဟာဗောဓိ"အရ ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ ဗောဓိပင်ကို ယူပါ, ဗုဒ္ဓတိ ဗျွတ္တတိ ဗောဓိ–အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူရာ ဩာင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၊ မဟာဗျွာ
စ–ဘုရားဖြစ်ရာ အရပ်ဖြစ်သောကြောင့် မြတ်သည်လည်း၊ ဟုတ်၏+သော+ဗောဓိစာတိ မဟာဗောဓိ၊
ထိုမဟာဗောဓိပင်သည် ခန္ဓာစသော အဘိမဟာ၏ အခြေခံဖြစ်သော ဒေသနိဒါန်းတည်းဟု
အရှင်တိဿဘုတိထေရ်က မိန့်ဆိုလိုသည်။ [တိဿဘုတိဟြောရကို ဒသေတုံ, ကထေသိတို့၌
စပ်။]

ပဒေသဝိဟာရသုတ္တန္တံ။ ။ဤသုတ်သည်, မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်(၂) ဝိဟာရဝဂ်တွင် ပါဝင်၏၊ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောတရားကို "ပဒေသ"ဟု ခေါ်၏၊ ပဒိသတိ–အစိတ်အပိုင်း
အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်၏၊ ဣတိ ပဒေသော, ဘုရားရှင်သည်ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ၀၌မအချိန်၌ မဟာဗောဓိပင်ဝယ် ခန္ဓာ ၅သောတရားတို့ကို အကုန်အစဉ်သိမြင်၍ ထိုတရားတို့ကို ဆင်ခြင်တော်
မူကာနေတော်မူခဲ့၏၊ (ဤသုတ္တန်နှင့်စပ်သော) တစ်ပါးတည်း ကိန်းဆောင်း၍နေတော်မူရာ၃–လ
အခါ၌ကားခန္ဓာ အာယတန စတာ်စသည်တို့၏ တစ်စိတ်သောဝေဒနာကိုသာ ဆင်ခြင်၍
နေတော်မူသည်–ဟူလို။

သောအားဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ထိုးထွင်း၍ သိုတော်မူပြီ။ [ဓမ္မာ၀ါ၊ပါ၊ဟူသည် အဘိမမ္မာ တရားတော်တည်း၊ ဤခန္ဓာ၀ါ၊ပါ၊ကို ဆင်ခြင်ရာဒေသကား၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်တည်း၊ ထိုကြောင့်မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို အဘိမမ္မာ၏ ဒေသနိ၁ါန်းဟုဆိုလိုသည်။] ဣမံ တေမာသ–ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာ ဤ ၃–လပတ်လုံး၊ ဝေနာ၀ကွန္ဒ ၀သေနေ၀–ဝေနာ၀ကွန္ဒာ၏ အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ–ဆင်ခြင်၍နေတော်မူပြီ၊ (မဟာဗောဓိမဏ္ဍော–၌၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍောကို နောက်နောက်ပုန်မျှားခ၌လိုက်စေ၊) ဒွါဒသာယတနာနိ–တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အဋ္ဌာရသ–ကုန်သော၊ ဓာတုယော–တို့ကို လည်းကောင်း၊ နိပ္ပဒေသေန–ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဓမ္မာယတနေ–၌၊ ၀ါ–တွင်၊ ဝေနာ၀သေန–ဝေနာ၀တည်းဟူသော ဓမ္မာယတနၜ၏ အစွမ်းအား ဖြင့်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ၊ ဓမ္မဓာတုယဉ္စ–၌လည်း၊ ၀ါ–တွင်လည်း၊ ဝေနာ၀သေနေ၀– ဝေနာ၀တည်းဟူသော ဓမ္မဓာတ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ၊ (မဟာဗောဓိ မဏ္ဍော) စတ္တာရိ–ကုန်သော၊ သစ္စာနိ–တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသေန–ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဒုက္ခသစ္စေ–၌၊ ၀ါ–တွင်၊ ဝေနာ၀သေနေ၀–ဝေနာ၀တည်းဟူသော ဒုက္ခသစ္စာ၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ။

(မဟာဗောဓိမဏ္ဍော) ဗာဒီသတိ–၂၂–ပါ၊သော၊ ဣန္ဒြိယာနိ–တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသေန– ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဝေနာ ၀ဋ္ဋက ဣန္ဒြိယ ၀ေသန– ဝေနာ၀ါ၊ပါ၊အပေါင်းဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ၀ါ–ဝေဒိန္ဒြေ ၎ါ၊ပါ၊တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ၊ (မဟာဗောဓိမဏ္ဍော) ဒွါဒသပဒိကံ–၁၂–ပါ၊သော အဖိုအစရှိသော၊ ပစ္စယာကာရဝဋ္ဋ–အကြောင်းအကျိုးအားဖြင့် လည်တတ်သော ပဋိစ္စသမุปบัน်ကို၊ နိပ္ပဒေသေန–ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဖသ ပစ္စယာ ဝေဒနာ၀သေနေ၀–ဖဿပစ္စယာ၀ေဒနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ– ပြီ၊ (မဟာဗောဓိမဏ္ဍော) စတ္တာရော–ကုန်သော၊ သတိပဋ္ဌာနေ–တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသေန– ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဝေနာ၀သတိပဋ္ဌာန၀ေသန၀–ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ။

(မဟာဗောဓိမဏ္ဍော) ၀တ္တာရိ–ကုန်သော၊ ဈာနာနိ–တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသေန–ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဈာနင်္ဂသ–ဈာန်အင်္ဂါ ၄–ပါ၊တို့၌၊ ၀ါ–တို့တွင်၊ ဝေနာ၀သေသေန၀–ဝေနာ၀ဟူသောဈာန်အင်္ဂါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ– ပြီ၊ (မဟာဗောဓိမဏ္ဍော) နာ၀မ–နာ၀မ်တရားကို၊ နိပ္ပဒေသေန–ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ တတ္ထ–ထိုနာ၀မ်တရားတို့၌၊ ၀ါ–တွင်၊ ဝေနာ၀သေသေန၀–ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ–ပြီ၊ (မဟာဗောဓိမဏ္ဍော) ခမွေ–ကုသလအစ အရဏာ အဆုံးရှိသော တုက်ခုက်တရားတို့ကို၊ နိပ္ပဒေသေန–ဖြင့်၊ ပဋိဝိဒ္ဓိ–ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီ၊ ဣမံ တေမာသ–လုံး၊ ဝေနာ၀ဿတ္ထိကသေသေန၀–ဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဟာသိ–နေတော်မူပြီ၊

ဣတိ–ဤကား အကျယ်တည်း၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ ထေရော–သည်၊ ပဒေသဝိဟာရသုတ္တန္တံ ဝေယနေ–ပဒေသဝိဟာရသုတ္တန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာဘိဓမ္မသေ–အာဘိဓမ္မာ၏၊ နိဒါနံ–မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်ဟူသော နိဒါန်းကို၊ ကထေသိ–ပြောဆိုပြီ။

ပန–ဝါဒဒ္ဓ ရကား၊ ဂါမဝါသိ–ရွာကျောင်းဌာနေလေရှိသော၊ သုမနဒေဝဏ္ဍောရော–သုမနဒေဝထေရ်လည်း၊ [“သုမဒေဝဏ္ဍရ်”ဟု ဂဏ္ဌိတ္ထိ၌ရှိ၏။] ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ–ကြေးပြသာဒ်၏ အောက်ထပ်၌၊ ဓမ္မ–အဋ္ဌကထာနှင့်တကွဖြစ်သော အာဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို၊ ပရိဝတ္တေန္တော–အဖန်ဖန်လည်စေလသော်၊ ဝါ–စာပြန်လလော်၊ အယံ ပရဝါဒီ–ဤပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဗာဟာ–လက်မောင်းတို့ကို၊ ပဂ္ဂယှ–မြှောက်ချီ၍၊ အရညေ–တောဌ်၊ ကန္ဒန္တေန္တိဝိယ–ကိုးကွယ်ရာမဲ့ ငိုကြွေးသူကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အသက္ခိုက်–သက်သေမရှိသော၊ အဌ္ဌ–တရားကို၊ ကရောန္တောဝိစယ–ပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ–ဖြစ်နေ၏။) အာဘိဓမ္မေ–ဌ်၊ နိဒါနသ–၏၊ အတ္ထိဘာဝမ္မိ–ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလဲည်း၊ နံ ဇာနာတိ–မသိပရေး၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝတ္တာ–ပြောဆိုလို၍၊ နိဒါနံ–ကို၊ ကထေန္တော–ပြောဆိုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝံ–သို့၊ အာဟ–ပြောပြီ၊ ကိံ–အဘယ်သို့ပြောသနည်း၊ ဇကံသမယံ၊ ပေ၊ အဗျာကတာဓမ္မာတိ–ဇကံသမယံ၊ ပေ၊ အဗျာကတာ ဓမ္မာဟူ၍၊ အာဟ–ပြောပြီ၊ [ဇကံသမယံ–ဂ–ဝါမြောက်ရောက်တော်မူရာ အခါတစ်ပါး၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု–တာဝတိံသာနတ်ပြည်တို့၌၊ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ–ပင်လယ်ကသစ်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ–ပဏ္ဍုကမ္ဗလာကျောက်နေရာ၌၊ ဝိဟရတိ–သီတင်းသုံးတော်မူ၏၊ တတြ–သီတင်းသုံးတော်မူရာ ထိုခါ၌၊ ဘဂဝါ–သည်၊ တာဝတိံသာနံ–တာဝတိံသာဘုံ၌ စည်းဝေးရောက်လာကုန်သော၊ ဒေဝါနံ–နတ်ပြည်ဗွာတို့အား၊ အာဘိဓမ္မကထံ–အာဘိဓမ္မာနှင့်စပ်သော တရားစကားကို၊ ကထေသိ–ဟောတော်မူပြီ၊ ကိံ–အဘယ် သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ ကုသလဓမ္မာ အကုသလဓမ္မာ အဗျာကတာဓမ္မာတိ– ကုသလဓမ္မာ, အကုသလဓမ္မာ, အဗျာကတာဓမ္မာ အစရှိသည်ဟူ၍၊ ကထေသိ–ဟောတော်မူပြီ။]

ဓမ္မံပရိဝတ္တေန္တော။ ။[ဓမ္မံတိ သာဋ္ဌကထံ ပါဠိ'၊] အဋ္ဌကထာနှင့်တကွဖြစ်သော အာဘိဓမ္မာ ပါဠိတော်ကို စာပြန်သလိုပြန်နေစဉ် “ဓမ္မကထိက တွဲ သိဇနရဲ့ ပရိကျိုပန္နောဝိယ” စသော ပရဝါဒီ၏ စောဒနာစကားရပ်သို့ ရောက်သောအခါ “အယံ ပရဝါဒီဗာဟာ ပဂ္ဂယှ” စသော စကားရပ်ကို ပြောလေသည်။

အရညေကန္ဒန္တောပေါကထေသိ။ ။အာဘိဓမ္မာ၏နိဒါန်းကိုသိသောဝါဝိုလိုလို ကိုးကွယ်ရာရှိပါလျက် တောထဲ၌ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ ငိုကြွေးနေသူကဲ့သို့ နိဒါန်းရှိကြောင်းကို သက်သေပြနိုင်သော ဂါတိုရှိပါလျက် သက်သေမရှိဘဲ တရားတွေ့သူကဲ့သို့ အာဘိဓမ္မာ၏ နိဒါန်းကိုရှာမေ့ကာ နိဒါန်းရှိမှန်း မသိရှာပလေ၊ “ကံ သမယံ၊ ပေ၊ ကထေသိ”ကား အသင် ပရဝါဒီရှာဖွေအပ်သော နိဒါန်းပင် ဖြစ်သည်–ဟူလို။

[အဠကထာဆရာသည် နိဒါန်းမလိုဟု မိမိဝါဒကိုပြုပြီး မဏ္ဍာလာရာမဝါသီတိသဿ ဘုတိထေရ် ဂါမဝါသီ သုမနဒေဝထေရ်တို့၏ အလိုအားဖြင့် နိဒါန်းရှိနိုင်ကြောင်း ကိုပြပြီးလျှင် ဤကဲ့သို့ နိဒါန်းမျိုးကိုသာ ပြရမည်ဆိုသော် နိဒါန်း၂,၂-မျိုးတောင် ရှိနိုင်သေး၏ဟုပြလိုသောကြောင့်၊ အညေသု ပန စသည် မိန်၊!) ပန-ဆက်၊ [ရှေး နိသယဠ် "ပန-အဖွိတ်စပါးကို ဆိုအံ့"ဟုလည်းပေးသည်!] အညေသု-ဤအသိမမှာ မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ သုဗ္ဗေသု-သုတ်တို့၌၊ ဧကမေဝ-တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ နိဒါန်-ဒေသနာနိဒါန်းသည်၊ ဟောတိ-ရှိ၏၊ အဘိဓမ္မေ-၌၊ အဓိကမနိဒါန္တ-အဓိကမနိဒါန်းလည်းကောင်း၊ ဒေသနာနိဒါန္တ-ဒေသနာနိဒါန်းလည်းကောင်း၊ (ဣတိ-ဤသို့) ဒွေ-၂-ပါးကုန်သော၊နိဒါနာနိ-နိဒါန်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တတ္ထ-ထိုနိဒါန်း၂-ပါးတို့တွင်၊ အဓိကမနိဒါန်-အဓိကမနုဒ်ပါန်းကို၊ ဒီပကံရဉသဗလတောေ-ဒီပကံရာမြတ်စွာဘုရားမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကာ-မဟာဗောဓိပလ္လင်တိုင်အောင်၊ ဝေဒီတဠ-သိထိုက်၏၊ ဒေသနာနိဒါန်-ဒေသနာနိဒါန်းကို၊ (ဒီပကံရ

အဓိကမနိဒါန်။ ။အဘိဓမ္မာတရားကို ထိုးထွင်း၍သိကြောင်းဖြစ်သော သမ္ဗညိုတဘုတ်တော်ကို "အဓိက"ဟုခေါ်၏၊ "ဧတေန-ဤဘုတ်တော်ဖြင့်+အဓိကဿ-အဘိဓမ္မာကို ထိုးထွင်း၍ သိရ၏၊ ဣတိ အဓိကမော"ဟုပြု၊ ထိုဘုတ်တော်၏အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်သော ပါရမီ, စာဂ, စရိယတို့ကို "အဓိကမနိဒါန်း"ဟုခေါ်၏၊ "နိဒေတိ-သမ္ဗညိုတဘုတ်တော်ကို (ရော-ယူတော့ဟု) အပ်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ နိဒါန်၊ အဓိကမသ+နိဒါန် အဓိကမနိဒါန်"ဟုပြု၊ [အဠကထာ၌ "အဓိကမနိဒါန်းပေးတေဒ်တဒ္ဒ"ဟုသော စကားသည် အဓိကမနိဒါန်း၏အရင်ကောက် ကို ပြသောစကားမဟုတ်, အဓိကမနိဒါန်းကို ဆည်းပူးရာကာလကိုပြသော စကားတည်း။]

ဒေသနာနိဒါန်။ ။အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောကြားတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဒေသနာနိဒါန်းမည်၏၊ ထိုနိဒါန်းကား ပါရမီ စာဂ စရိယနှင့် ဒေသ ကာလ ဒေသကဖရိသတ် တို့တည်း။ မှန်၏-ပါရမီ, စာဂ, စရိယတို့ကို အရင်း၌၍ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ တာဝတိံသာဒေသော ဒေသ ကာလ ပရိသတ်ရှိမှလည်း အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်၊ အဠကထာ၌ "ယာဝမ္ဘေဏ္ဍကျပ္ပတ္တနာ"ဟူသော စကားဝယ် အဘိဓမ္မာဒေသနာကိုပင် "မမ္ဘေဏ္ဍကျပ္ပတ္တနာ" ဟု ဆိုကြောင်း၊ အနုဋီကာမိန့်သည်။ [အခြားတစ်နည်းလည်းမိန့်သေး၏၊!] မခုဋ္ဌကာ၌ကား– "ဒေသနာနိဒါန္တဘာဝေ ဣဒေ ပါရမီအာဒယောစ, ဒေသကာလဘိစ၊ ယာဝမ္ဘေဏ္ဍကျပ္ပတ္တနာတိ ဝုတ္တတ္တာ၊ အနုဋီကာကာရေန ပန ဒေသကာလဘိယေ ဒေသ်ာနိဒါန် ဝုတ္တံ"ဟု မိန့်သည်။

[ဆောင်] ၁။ သမ္ဗညုတ်, ထိပ်ဆုံးဘုတ်ကို, ဓော်ရုန်မှန်လှ, အဓိကမတည်း၊ ထိုဓိကမ, ရဂ္ဂိုရှယ်ရည်, ပါရမီနှင့်, တလိစာဂ, စရိယ, ဝိဂမ နိဒါန်းတဲ့။

၂။ အဘိဓမ္မာ, ဒေသနာ၏, ဟောရာကြောင်းမို့, အလိလိဟု, ပါရမီစာဂ, စရိယနှင့်, ဒေသကာလ, ဝေဿမှာ, ဒေသနာနိဒါန်းဖွဲ့။

ဒသဗလတော–မှ၊ ပဌာယ–၍၊ ယာဝ ခမ္ဘစက္ကမ္ပဝတ္တာ–ခမ္ဘစက္ကပ္ဥတ္တာ–ခမ္ဘစက္ကမ္ပဌာနသုတ်တိုင်အောင်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗ–၏။)

ပန–ဆက်၊ ဒဝ–ဤသို့၊ ဥဘယနိဒါနသမ္ဘန္နသေ–၂–ပါးစုံသော နိဒါန်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အသေသအဘိဓမ္မသေ–ဤအဘိဓမ္မာ၏၊ နိဒါနကောသလ္လတ္ထာ–နိဒါန်း၌ ကျွမ်းကျင်သူ၏အဖြစ်ဟူသောဥာဏ်အကျိုးငှာ၊ တာဝ–ဝိသဒ္ဓနှမ ရှေးဦးဈာ၊ ဣဒ–ပဌကမ္ဘီ–ဤပြဿနာမေးမှုကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗ–သိထိုက်၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ သိထိုက်သနည်း၊) အယ အဘိဓမ္မောနာမ–ဤအဘိဓမ္မာပါဠိတော်မည်သည်ကို၊ ကေန–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဘာဝိတော–စ၍ဖြစ်စေအပ်သနည်း၊ ကတ္တာ–အဘယ်အရပ်၌၊ ပရိပါစိတော–ရင့်ကျက်အပ်စေသနည်း၊ ဝါ–ဆည်း၊ ပူးအပ်သနည်း၊ ကတ္တာ–၌၊ အဓိဂတော–ရအပ်သနည်း၊ ကဒါ–အဘယ်အခါ၌၊ အဓိဂတော–နည်း၊ ကေန–အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဓိဂတော–နည်း၊ ကတ္တာ–၌၊ ဝိဓိတော–ဆင်ခြင် စိစစ်တော်မူအပ်သနည်း၊ ကဒါ–၌၊ ဝိဓိတော–နည်း၊ ကေန–သည်၊ ဝိဓိတော–နည်း၊ ကတ္တာ–၌၊ ဒေသိတော–ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ကသ–အဘယ်သူ၏၊ အတ္ထာယ–အကျိုးငှာ၊ ဒေသိတော–နည်း၊ ကေဟိ–အဘယ်သူတို့သည်၊ ပဋိဂ္ဂဟိတော–နှာခံအပ်သနည်း၊ ကေ–အဘယ်သူတို့သည်၊ သိက္ခိန္ဒြိ–ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ကေ–တို့သည်၊ သိက္ခိတသိက္ခာ–ကျင့်အပ်ပြီးသောသိက္ခာရှိကုန်သနည်း၊ ကေ–တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ–ဆောင်ရွက်မှတ်သားကုန်သနည်း၊ ကသ–အဘယ်သူ၏၊ ဝစန်–စကားနည်း၊ ကေ–အဘယ်သူသည်၊ အာဘာတော–ဆောင်ယူမှတ်သားအပ်ခဲ့သနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (ဣဒ ပဌာကမ္ဘီ–ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗ–၏။)

ဣဒ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ တတြ–ထိုပြဿနာမေးမှုဌ်၊ ဝိသဒ္ဓနှ–အဖြေတည်း၊ ကေန ပဘာဝိတောတိ–ကေန ပဘာဝိတောဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဒ္ဓနှ–အဖြေကား၊ ဗောဓိ အဘိနီဟာရသဒ္ဓါယ–အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ် သဗ္ဗညုတဥာဏ်သို့ ရှေးရှုဆောင် ကြောင့်ဖြစ်သော သဒ္ဓါသည်၊ ပဘာဝိတော–စ၍ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ ကတ္တာ ပရိပါစိတောတိ–ကတ္တာပရိပါစိတောဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဒ္ဓနှ–အဖြေကား၊ အဗု ဆဏ္ဍေသု–အခွဲအားဖြင့် ၆–ခုအပေါင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဇာတကသံတေသု ဇာတ်အရာ တို့၌(တစ်နည်း) အဗုဆဏ္ဍေသု ဇာတကသတေသု–ငါးရာငါးဆယ်သော ဇာတ်တို့၌၊

အဗုဆဏ္ဍေသု ဇာတကသတေသု။ ။"အဘိမမ္ဘာတရားတော်ကို ဟောနိုင်ဖို့ရာ ဘယ်မျှလောက်သော ဘဝတို့၌ ပါရမီဖြည့်ခဲ့ရသနည်း" ဟူသော အမေး၌ "ငါးရာငါးဆယ်သော ဇာတ်(ဘဝ)တို့၌ ဖြည့်ခဲ့ရသည်" ဟုဖြေဆိုခြင်းသည် ထို ငါးရာငါးဆယ်ကို အကြောင်းဝတ္ထုပေါ်လာ၍ ဘုရားဟောတော်မူထားကြောင်းတည်း၊ အမှန်အားဖြင့် ၄–အသင်္ချနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းအတွင်းဝယ် မရေတွက်နိုင်အောင်သော ဘဝတို့၌ ဖြည့်တော်မူခဲ့ရသည်။ [အခြား ဇာတ်တော်များအတွက် အကြောင်းဝတ္ထု မပေါ်ခြင်းကြောင့် ဟောတော်မမူတဲ့ ထားခဲ့ရသည်]။–အနဒ္ဓိကာ။

ပရိပါစိတောဟု-ရင်ကျက်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ ကတ္တာ အဓိကတောတိ-ကတ္တာ အဓိကတော ဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ဗောဓိမူလေ-ဗောဓိပင်၏အနီးအောက်၌၊ အဓိကတော-ရတော်မူအပ်ပြီ၊ ကဒါအဓိကတောတိ-ကဒါအဓိကတောဟူသော်ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ဝိသာခါပုဏ္ဏမာသီယံ-ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့် စန်းယှဉ်သော ကဆုန် လပြည့်နေ့၌၊ အဓိကတော-ပြီ၊ ကေန အဓိကတောတိ-ကေန အဓိကတောဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန-သဗ္ဗညုဘုရားရှင်သည်၊ အဓိကတော-ပြီ၊ ကတ္တာဝိစိတောတိ-ကတ္တာ ဝိစိတောဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ဗောဓိမဏ္ဍေ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ဝိစိတော-ဆင်ခြင်ဝိစစ်တော်မူအပ်ပြီ၊ ကဒါဝိစိတောတိ-ကဒါဝိစိတော ဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ရတ္တဃယရသတ္တာ ဟေ-ရတ္တဃယရသတ္တာဟဘ၌၊ ဝိစိတော-ပြီ၊ ကေနဝိစိတောတိ-ကေနဝိစိတောဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန-သည်၊ ဝိစိတော-ပြီ။

ကတ္တာဒေသိတောတိ-ကတ္တာဒေသိတော ဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ တာဝတိံ သေသေ ဒေဝေသု-တာဝတိံသာနတ်ပြည်တို့၌၊ ဒေသိတော-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ကဿတ္ထာဃ ဒေသိတောတိ-ကဿတ္ထာဃ ဒေသိတော ဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ဒေဝတာနံ-နတ်ဗြဟ္မာတို့၏၊ အတ္ထာယ-အကျိုးငှာ၊ ဒေသိတော-ပြီ၊ ကိမတ္ထံ ဒေသိတောတိ-ကိမတ္ထံဒေသိတောဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ စတုရောဃနိတ္ထရတ္ထံ-၄-ပါးသောသြဃမှ ထုတ်ဆောင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊[စတုရောဃ နိတ္ထရဏတ္ထ-ရှိလျှင်ကောင်း၏။] ဒေသိတော-ပြီ၊ ကေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတောတိ-ကေဟိ ပရိဂ္ဂဟိတောဟူသောပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ဒေဝေဟိ-နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ပရိဂ္ဂဟိတော-နှာခံအပ်ပြီ၊ ကေ သိက္ခန္တိ-ကေသိက္ခန္တီဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ သေက္ခာစ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏာစ-ကကျာဏပုထုဇဉ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သိက္ခန္တိ-ကျင့်ဆဲဖြစ်ကုန်၏။

ကေ သိက္ခိတသိက္ခာတိ-ကေ သိက္ခိတသိက္ခာဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ ခီဏာသဝါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော၊ အရဟန္တော-ရဟန္တာတို့သည်၊ သိက္ခိတသိက္ခာ-ကျင့်အပ်ပြီးသော် သိက္ခာရှိကုန်၏၊ ကေ ဓာရေန္တိ-ကေဓာရေန္တီဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ **ယေသေ**-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ဟဒယေ-စိတ်နှလုံး၌)၊ ဝတ္ထုန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေ-**ထိုပုဂ္ဂိုလ်**တို့သည်၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်ရွက်မှတ်သားကြကုန်၏၊ ကဿဝစနန္တိ-ကဿ**ဝစန**ဟူသော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-ကား၊ အရဟတော-ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-မဖောက်မပြန်အလုံးစုံသော ရားတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူပြီးသော၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ-စကားတော်တည်း၊ ကေနာဘာတောတိ-ကေနာဘာတော ဟု သော ပြဿနာ၌၊ ဝိသဇ္ဇနံ-အဖြေကား၊ အာစရိယပရမ္ပရာယ- ဆရာအဆက်

ဆက်သည်၊ အာဘာတော–ပြီ၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့ အယ်–ဤအာဝီမျှော ကို၊ [အာဘာတော–ဌစပ်] သာရိပုတ္တာဏော–သာရိပုတ္တရာထေရ်လည်းကောင်း၊ ဧေ၊ ရေဝတော–ရေဝတထေရ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ– **ဧဝမာဒီတဟိ–ဤသို့အစရှိကုန်သော** ထေရ်တို့သည်၊ ယာဝတတိယသံဂီတိကာလာ–**တတိယသံဂါယနာ**တင်ရာ ကာလ တိုင်အောင်၊ အာဘာတော–ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တဝေါ–ထိုတတိယသံဂါယနာတင်ရာ အခါမှ၊ ဥဒ္ဒ–အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌၊ တေသံယေဝ–ထိုထေရ်တို့၏ပင်၊ သိဿာနုသိဿေယဟိ–တပည့်, တပည့်၏ တပည့်တို့သည်၊ (အာဘာတော–ဆောင်ယူ အပ်ပြီ၊) ဣတိ ဧဝ–ဤသို့, တာဝ–သိဟိဠဒ်ကျွန်း၊မှ ရောဠီးစွာ၊ ဧမ္ဗျဒီပတလေ– ဧမ္ဗျဒီပ်အပြင်၌၊ အာစရိယပရမ္ပရာယ–ဆရာအဆက်ဆက်သည်၊ အာဘာတော– ဆောင်ယူအပ်ပြီ။

ဣမံ ပန ဒီပံ–ဤသီဟိဠ်ဒ္ဒကျွန်းသို့ကား၊ [အာဘာတော–ဌစပ်] တတော ဧမ္ဗျဒီပါ–ထိုဧမ္ဗျဒီပ်မှ၊ မဟိန္ဒေ–မဟိန္ဒထေရ်လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌိယော–ဣဋ္ဌိယ ထေရ်လည်းကောင်း၊ ဥဋ္ဌိယော–ဥဋ္ဌိယထေရ်လည်းကောင်း၊ သမ္ဗလော–သမ္ဗလ ထေရ်လဲလည်းကောင်း၊ တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဏ္ဍိတော–ပဏ္ဍာရိသော–ဘဒ္ဒနာမောစ– ဘဒ္ဒနာမ အမည်ရှိသော ထေရ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ–သို့၊) မဟာပညာ–ကြီးသော ပညာရှိကုန်သော၊ ဧတေနာဂါ–ဤရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဣဓ–ဤသီဟိဠ်ဒ္ဒကျွန်း:သို့၊ အာဂတာ–ကြွလာတော်မူကြကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ (ဝုတ္တေဟိ–မရိဝါပါဠိတော်၌ ဆိုအပ်ကုန်သော၊) ဣဓမေဟိ မဟာနာဂေဟိ–ဤရဟန္တာကြီးတို့သည်၊ အာဘာတော– ဆောင်ယူအပ်ပြီ၊ တတော–ထိုရဟန္တာကြီးတို့မှ၊ ဥဒ္ဒ–အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌၊ တေသံယေဝ–ထိုရဟန္တာကြီးတို့၏ပင်၊သိဿာနုသိဿသဓိတာယ–တပည့်, တပည့်၏ တပည့်ဟုဆိုအပ်သော၊ အာစရိယပရမ္ပရာယ–ဆရာအဆက်ဆက်သည်၊ ယာဝဒေ့တန ကာလာ–ယနေ့ကာလတိုင်အောင်၊ အာဘာတော–ဆောင်ယူမှတ်သား အပ်ပြီ။

ပန–ဆက်၊ ဧဝं–ဤသို့၊ အာဘာတသ–ဆောင်ယူအပ်ပြီးသော၊ အသ– ဤအဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏၊ (အနုပုဗ္ဗိကထာ၌ဓ၊) ဒီပက်ရဿဗလတော–ဒီပက်ရာ မြတ်စွာဘုရားမှ၊ ပဌာယ–စ၍၊ ယာဝ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကာ–မဟာဗောဓိပလ္လင် တိုင်အောင်၊ ယံ တं အဓိဂမနိဒါန်–အကြင် အဓိဂမနိဒါန်းကိုလည်းကောင်း၊ (ဒီပက်ရဿဗလတော–မှ၊ ပဌာယ–၍၊) ယာဝမေ့ဓဗ္ဗာ–ဓမ္မနာ–ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ် တိုင်အောင်၊ ယံ ဒေသနာနိဒါနဉ္စ–အကြင်ဒေသနာနိဒါန်းကိုလည်းကောင်း၊ (မယာ– ဝါသည်၊) ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ–ဆိုခဲ့ပြီ၊ တသ–ထိုအဓိဂမနိဒါန်း, ဒေသနာနိဒါန်း၏။ အာဝိဘာဝတ္ထ–ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အယ်–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သော၊ အနုပုဗ္ဗိ ကထာ–အစဉ်အတိုင်း တရားစကားကို၊ ဝေဒိတမ္ဘာ–သိထိုက်၏။

သုမေဓကထာ အဖွင့်

ကိရ-ချဲ့၊ ဣတောဘဝရားငါးဆူပွင့်တော်မူရာ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာမှု၊ ကပ္ပသတသဟသာခိကာခန်-ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိကုန်သော၊ စတုန့် အသချေ့ယျာခန်-၄-အသချေ့တို့၏၊ မတ္တကေ-အထက်၌၊ အမရဝတီနာမ-အမရဝတီမည်သော၊ နဂရ-မြို့တော်သည်၊ အဟောသိ-ရှိခဲ့ပြီ၊ တတ္တ-ထိုအမရဝတီမြို့တော်၌၊ မာတိတောစ-အမိဘက်မှလည်းကောင်း၊ ပိတိတောစ-အဘဘက်မှလည်းကောင်း၊ ဥဘတောစ-မိမျိုး ဘမျိုး ၂-ဘက်မှ၊ သုဇာတော-ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ဝါ-ကောင်းသောဇာတိ ရှိသော၊ သံသုဒ္ဓ ဂဟဏိတော-သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အမိဝမ်းတိုက်ရှိသော၊ သတ္တမာ-၇-ဆက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ ယာဝကုသလပရိဝဋ္ဋာ-အမျိုးတို့၏ အစဉ်အဆက်တိုင်အောင်၊ (တစ်နည်း) ယာဝသတ္တမာဂကုလပရိဝဋ္ဋာ-ဆွေ ၇-ဆက်မျိုး ၇-ဆက်တိုင်အောင်၊ ဇာတိဝါဒေန- ဇာတ်နှင့်စပ်သော စကားကြောင့်၊ အက္ခိတ္တော-ပယ်လည်းမပယ်အပ်သော၊ ဝါ-အပယ်လည်းမခံရသော၊ အနုပက္ကုဋ္ဌော-

---

ဥဘတောပေါဒိတိတော့စ။ ။"ဥဘတော သုဇာတော" ဟုသာဆိုလျင် မည်သည့် ၂-ဖိုမှန်း မသိနိုင်၊ သုဇာတ သဒ္ဒါကလည်း "သုဇာတော ဇာရဒ္ဓသဿစ" ဩသောပါဠိရပ်တို့၌ အရပ်အမောင်း၏ ကောင်းခြင်းကိုလည်း ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် မိဘက် ဘဘက် ၂-ဘက်ကို "ဥဘတော"ဟု သိစေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် သုဇာတဖြစ်ကြောင်းကို ထင်ရှားစေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း "မာတိတောစ ပိတိတောစ" ဟု ဆက်၍ မိန့်ရသည်။

သံသုဒ္ဓ ဂဟဏိကော။ ။ဣဒ္ဓ ဂဇ္ဈာတိ ဇာရေတိတိ ဂဟဏီ-ကိုယ်ဝန်ကို ယူတတ်သော အမိဝမ်းတိုက် (သားအိမ်)၊ သံသုဒ္ဓါ+ဂဟဏီ ယသ္သတိ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော-စင်ကြယ်သော အမိဝမ်းတိုက်ရှိသူ၊ စင်ကြယ်ဟူသည် အခြားယောကျ်ားတို့ သွားလာမှု မရှိခြင်းတည်း။ [သံသုဒ္ဓါတိ အနညုပရိသသာဓရဏာတိ အတ္ထော-သီလကွန်ဒို-သစ်။] သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော ဟူသောပါဌ်ဖြင့် မာတိတော ပိတိတောအရ မွေးစားသော မိဘမဟုတ်, အမိရင်း အဘရင်း ဖြစ်ကြောင်းကိုပြသည်။

ယာဝပေါဒပရိဝဋ္ဋာ။ ။ပရိဝဋ္ဋတိ-အဆက်ဆက်လည်တတ်၏၊ ဣတို ပရိဝဋ္ဋော၊ ဆွေ ၇-ဆက် မျိုး ၇-ဆက်တိုင်အောင် လည်တတ်သည်-ဟူလို၊ ယာဝနှင့်ယှဉ်သောကြောင့်၊ အပါဒါနိမ္ဟည်၌ ပဋ္ဌမီဝိဘတ် သက်ရသည်၊ ဤပုဒ်အို့ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကောနှင့်လည်း တွဲနိုင်၏။ ဆွေ ၇-ဆက် မျိုး ၇-ဆက်တိုင်အောင် စင်ကြယ်သော အမိဝမ်းတိုက်ရှိသည်-ဟူလို၊ နောက်၌ လာမည့် အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေနနှင့်လည်း တွဲနိုင်သည်၊ ကာကောလောကန နည်းတည်း။ [ဝေ ယာဝ သတ္တမော ပုမိသောဟု ဝါ ဝ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော၊ အထဝါ အက္ခိတ္တော အနုပကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေနာတိ-သီလကွန်ဒေသာဏာဌကသုတ္တ အဋ္ဌကထာ။]

အက္ခိတ္တောပေါဒာတိဝါဒေန။ ။အက္ခိတ္တောကို "အပဒေနတ ဝေ, ကိ' ဣမိ နာတိ ဝေ အက္ခိတ္တော" ဟုလည်းကောင်း, "နု အက္ကေသဝါ နိန္ဒဝါ လဒ္ဓပုဗ္ဗော"ဟု လည်းကောင်း, ထို အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ ဇာတိဝါဒေနကား အက္ခိတ္တ အနုပက္ကုဋ္ဌ၏ အကြောင်းတည်း၊ အမျိုးဇာတ်နှင့်

ဆဲလည်း မဆဲအပ်သော၊ ၀ါ–အဆဲလည်း မခံရသော၊ အဘိရူပေါ–သူတစ်ပါးထက် လွန်ကဲသောအဆင်းရှိသော၊ ၀ါ–အလွန်အဆင်းလှသော၊ ဒဿနီယော–ကြည်ရွှန်အပ် ကြည်ရွှထိုက်သော၊ ၀ါ–ရွှေချင်စဖွယ် တင့်တယ်သော၊ ပါသာဒိကော–စိတ်ကြည်လင် ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ (အလွန်ကြည်ညိုရာကောင်းသော၊) ပရမာယ–လွန်မြတ် သော၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ–အဆင်း၏ ကောင်းသည်၏အဖြစ်နှင့်၊ (တစ်နည်း) ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ–လှပသော အဆင်း၊ ကောင်းသော ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်နှင့်၊ သမန္နာဂတောတောပြည့်စုံသော၊ သုမေဓောနာမ–သုမေဓမည်သော၊ ဗြဟ္မာကောပုဏ္ဏားသည်၊ ပဝိဝသတိ–နေ၏။

သော–ထိုသုမေဓာသတ္တိသားသည်၊ အည်–အတတ်သင်ခြင်းမှတစ်ပါးသော၊ ကမ္မံ–အလုပ်ကို၊ အကတ္တာ–မလုပ်မူ၍၊ ဗြာဟ္မဏသိမ္ဘမေ–ဗြာဟ္မဏတို့၏ အတတ်ကိုသာ၊ ဥဂ္ဂဏှိ–သင်ယူပြီ၊ ["ဝေဒ ၃–ပုံဟူသော အတတ်ကိုသာ သင်ယူသည်" ဟူလို။] တသေ–ထိုသုမေဓာသတ္တိသား၏၊ ဒဟရကာလေယေ၀–ငယ်ရွယ်သူ၏ အခါ၌ပင်၊ ၀ါ– ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင်၊ ·မာတာပိတရော– မိဘတို့သည်၊ ကာလ–

စပ်သော စကားဖြင့် မင်္ဂလာကိစ္စတို့၌ အပယ်လည်း မခံခဲ့ရ၊ တစ်ယောကိတစ်ခွန်း စကား များကြရာ၀ယ် အမျိုးဇာတ်နှင့်စပ်၍ "ဟဲ့–စဏ္ဍာလမျိုး" စသည်ဖြင့်လည်း အဆဲလည်း မခံခဲ့ရ–ဟူလို။ [ဇာတိ၀ါဒေနာတိ ဣဒ ဟေတုဒိ ကရုဏာစနံ၊–သိလကွန်ရိုက်ကသစ်၊...အကို့ဣတ္ထီ ခ်ီပခတ် တ ပစ္ဆည်း၊ "ခ်ီပယိတ္ထာတိ ခ်ီဣတ္ထာ၊ နှ+ခ်ီဣတ္ထာ အကို့ဣတ္ထာ"ဟု ပြု၊ အနုပဏ္ဍုဣတ္ထ ဥပရှေးရှိသော ကုသဓတ်၊ ကုသ အဣတ္ထာသော၊ ဥပဣတ္ထသိယိတ္ထာတိ ဥပဣတ္ထုဣတ္ထော၊ နှ+ဥပဣတ္ထု ဣတ္ထာ အနုပဣတ္ထုဣတ္ထာ။]

အဘိရူပေါပေပါသာဒိကော။ ။အညေဟိ မနုဿေဟိ အဘိရူပေါ အဓိကရူပေါ၊ "အဓိကံ+ရူပံ+သောတိ အဘိရူပေါ"ဟုပြု၊ ဒီ၀သံပိ ပဿန္တာနံ အတိတ္ထိ ကရုဏာတော ဒဿနယောဣေါ–တစ်နေ့လုံးကြည့်ရသော်လည်း အားမရနိုင်လောက်အောင် ရူချင်ဖွယ်ကို ဆောင် သည်–ဟူလို။ "ပသယိယတောတိ ဒဿနီယော"ဟု ပြု၊ အနိယပစ္စည်း အရဟအနက်၌ သက်၊ အချို့ကား "ဒဿနံ အရဟတိတိ ဒဿနီယော၊ အရဟတိတ္ထိတိ–ဣယပစ္စည်း"ဟု ဆိုကြ၏၊ ဒဿနေနေ၀ စိတ္တပသာဒေနနေတော ပါသာဒိကော–မြင်ရုံဖြင့် စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကိုဖြစ်စေ နိုင်သည်၊ "ပြသာဒ ဧနေတိတိ ပါသာဒိကော"ဟု ပြု။

ပရမာယပေတောယ။ ။"ပေါက္ခရုံ ပဒုမေသောဟေ, ဝဇ္ဇာဘဏ္ဍာမုခေပိစ၊ သုနှ ရဏ္ဍာစ သလိလေ၊ မာတာဂံကရကောဋိယ" ဟူသော အသိစေနံလာ အနက်တို့တွင် ဒေါက္ခရသဒ္ဒါသည် သုနှ ရဏ္ဍာအနက်ကိုဟောၜ၏၊ ဝဏ္ဏသာ–အဆင်း၏၊ ပေါက္ခရတာ–ကောင်းသည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ–ဖြစ်၊ (တစ်နည်း) သရီရအနက်ဟောဟု ယူ၍ "ဝဏ္ဏ+ပေါက္ခရ=ဝဏ္ဏပေါက္ခရာ၊ တောသံ+ဘာ၀ေါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ–အဆင်း+ကိုယ်တို့၏ အဖြစ်" ဟုလည်း သိလကွန် သောဘာ၌ သုတ် အဠကထာ မှမှတ်၏၊ "လှသော အဆင်း, ကောင်းသော လက် ခြေ စသော ကိုယ်၏ ပြည့်စုံခြင်း" ဟူလို။

သေခြင်းကို၊ အက်သု–ပြုကြကုန်ပြီ၊ အထ–ထိုအခါ၌၊ အသ–ထိုသုမေဓာ သတ္တိသား၏၊ ရာသီဝမ္ဘကော–ဥစ္စာကို တိုးပွားစေတတ်သော၊ အမစ္စော–ထိုထိုကိစ္စ၌တကွ ဖြစ်သော ကိုယ်စားလှယ်သည်၊ အာယပေါတ္တက်–အတိုးအပွားတို့ကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော စာရင်းစာအုပ်ကို၊ အာဟရိတ္တာ–ဆောင်ယူ၍၊ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိ မုတ္တာဒီပူရိတော–ရွှေ, ငွေ, ပတ္တမြား, ပုလဲ အစရှိသော ရတနာတို့ဖြင့် ပြည့်ကုန်သော၊ ကဇ္ဇေ–တိုက်ခန်းတို့ကို၊ ဝိဝရိတ္တာ–ဖွင့်၍၊ ကုမာရ–အရှင်သား၊ ဇေတ္တက်–ဤမြို့ အတိုင်း အရှည်ရှိသောဥစ္စာသည်၊ တော–အရှင်သား၏၊ မာတုသန္တ–ကိုယ်ရှင်ကြီး ဥစ္စာပါတည်း၊ ဝါ–အမိဘက်က ဥစ္စာပါတည်း၊ ဇေတ္တက်၊ သည်၊ ပိသုသန္တ–ကိုယ်ရှင်ကြီး ဥစ္စာပါတည်း၊ ဝါ–အဘဘက်ကဥစ္စာပါတည်း၊ ဇေတ္တကာ–ဤမြို့ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဥစ္စာတို့သည်၊ အယျကပယျကာနံ–အဘိုးအဘေးတို့၏၊ သန္တကာ–ဥစ္စာတို့ပါတည်း၊ [အယျကပယျကာနံ၌ ပသည် ပရအနက်ဟော၊ ထိုကြောင့် "ဗေယျက"ဟုမရှိရ၊ အာစရိယ ပါစရိယောဘို့ ပကဲ့သို့တည်း။] ဣတိ–သို့၊ သတ္တမာ–၇–ဆက်တို့၏ ပြည့်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ ယာဝ ကုလပရိဝဋ္ဋာ–အမျိုးတို့၏ အစဉ်အဆက်တိုင်အောင်၊ ဓနံ–ဥစ္စာတွေကို၊ အာစိက္ခိတွာ–ပြောပြ၍၊ ဇေတ်–ဤဥစ္စာတွေကို၊ ပဋိပန္နာဟိ–သိမ်းပိုက်ပါ

အမစ္စော။ ။သဟအနက်ဟော အမာနိပါတ်ပုဒ်, ဝသတိအနက်၌ ကျက်ပစ္စည်းသက်, အနုပနိချေပြီးလျှင် "အမတျ"ဟု သဏ္ဌာဒရှိ၏၊ ပါဠိ၌ကား တျကို စပြု ဒွေတော်လာ၍ "အမစ္စ" ဟုဖြစ်ရသည်၊ [အမာ–ထိုထိုကိစ္စ၌ အတူတကွ+ဝသတိ–နေတတ်၏+ဏ္ဍတိ–ကြောင့်၊ အမစ္စော–မည်၏၊ ဤပိဏ္ဍိဟာအရ ရှင်ဘုရင်၏ အမတ်ကိုသာ အမစ္စခေါ်သည် မဟုတ်, ထိုထိုအလုပ်ကိစ္စ၌ တကွဖြစ်သောအတွင်းလူယုံတော် ကိုယ်စားလှယ်ကိုလည်း "အမစ္စ"ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

အာယပေါတ္တက်။ ။အာယ–၌၊ အာပုဒ္ဓ+ဏ္ဍတော်+အပစ္စည်းတည်း၊ အာယတိ–ဝင်လာတတ်၏၊ ဏ္ဍတိ အာယော–အတိုးအပွားအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း, လယ်စုယာစုအဖြစ်ဖြင့်လည်း ကောင်း, ဝင်လာတတ်သောဥစ္စာဟူသမျှကို "အာယ"ဟုခေါ်သည်၊ ထိုအတိုးအပွားတို့ကို မှတ်သား ကြောင်းဖြစ်သော စာရင်းစာအုပ်သည် "အာယပေါတ္တက" မည်၏။

ယာဝ ကုလပရိဝဋ္ဋာ။ ။ယာဝသည် အဘိဝိဓိအပါဒါနိ မရိယာဒအပါဒါနိ ၂–ဖျိုးကို ထွန်းပြ၏၊ မရိယာဒအပါဒါနိနှိုင့်ချင် ၇–ဆက်မြောက် ဆွေမျိုးက အပြင်သို့ရောက်နေစရာရှိ၏၊ ဥပမာ "ယာဝပဒ္ဒတာ ဝေတ္တော–တောင်တိုင်အောင် လယ်တောတည်း"ဟုရဥ်ပဒ္ဒတာသည် လယ်တောကို ပိုင်းခြားသော မရိယာဒဖြစ်၍ လယ်တောပြင်ဘက် ရောက်နေသကဲ့သို့တည်း၊ အဘိဝိဓိ အပါဒါနိကား ဗိမိအပေါ်သို့ ပြန့်စေသည်၊ ဤ၌လည်း ၇–ဆက်မြောက် ဆွေမျိုးကို လွှမ်း၍သွားသောကြောင့် ယာဝသည် အဘိဝိဓိအပါဒါနိကို ထွန်းပြ၏၊ ထိုကြောင့် ရှေးနိဿယမျှားဌ "သတ္တမာ သတ္တမံ–သော၊ ကုလပရိဝဋ္ဋာ ကုလပရိဝဋ္ဋ–ကို၊ ယာဝအန္တော ကတ္တာ–အတွင်းပြု၍" ဟု အဓိပ္ပာယ် အနက်ပေးကြသည်။

လော၊ ဣတိ–သို့ အာဟ–ပြောပြီ။ [ပဋိပဒ္ဓာဟိ၌ ပဒဘေတသည် ပတိဉပသာရ ရှေးရှိသောကြောင့် ပဋိဠဟဏအနက်ကို ဟောစ၏။]

သုမေဓပဏ္ဍိတောဟု–သုမေဓသုခမိန်သည်၊ စိန္တေသိ–စဉ်းစားပြီ၊ (ကိ–အဘယ်သို့ စဉ်းစားသနည်း၊) ဣမံခန်–ဤဥစ္စာတွေကို၊ သံဘရိတွာ–စုဆောင်း၍၊ မယ္ဟံ–ငါ၏၊ ဝိတ္ထပိတာမဟာဒယော–အဘာ အတိုး အစရှိသူတို့သည်၊ ပရလောက်–နောက်လောကသို့၊ ဝါ–တမလွန်ဘဝသို့၊ ဂစ္ဆန္တေ–သွားကုန်လသော်၊ ဧကကဟာ–ပဏ္ဍိတ–တစ် အသပြာကိုလည်း၊ ဝါ–တစ်ကျပ်မျှကိုလည်း၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ နကတာ–မသွားနိုင်ကြကုန်၊ မယာ ပန–ငါသည်ကား၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ ဂမနကာရဏာ–သွားခြင်းအကြောင်းကို၊ ကာတုံ–ပြုခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ စဉ်းစားပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့စဉ်းစားပြီး၍ (ဣတိ တစ်လုံးကျေ။) သော–ထိုသုမေဓသုခမိန်သည်၊ ရညော–မင်းအား၊ အာရောစေတွာ–သံတော်ဦးတင်၍၊ (မိမိဥစ္စာတွေကို စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းလိုကြောင်းကို သံတော်ဦးတင်၍၊) နဂရေ–နေပြည်တော်၌၊ ဘေရိ–စည်ကို၊ စရာပေတွာ–လှည့်လည်စေ၍၊ [ဣဒ္ဓိ၁ ပစရန္တိကဲ့သို့ စည်သမားစေ၍ လှည့်လည်ခြင်းကို "ဘေရိစရာပေတွာ"ဟု ဌာနဏ္ဍုပစာရအားဖြင့် ဆိုသည်။] မဟာဇနသ–များစွာသောလူအပေါင်းအား၊ ဒါနံ–အလှူကို၊ ဒတွာ–ပေးလှူပြီး၍၊ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ–ရဟန့်တို့၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာသို့၊ ပဗ္ဗဇိ–ကပ်ရောက်ပြီ၊ [တာပသ ဟူသောသဒ္ဒါဖြင့် သမဏ ပဗ္ဗဇ္ဇကို ကန့်သည်။]

ပန–ဆက်၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ–ဤအရာ၌၊ သုမေဓကထာ–သုမေဓကထာကို၊ ဝါ–ဘုရားအလောင်းသုမေဓာ၏ အကြောင်းအရာကို ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဘုရားစကားကို၊ (ဓမ္မကထိကေန–ဓမ္မကထိကသည်၊) (တစ်နည်း၊ အာစရိယေန–စာရျဆရာသည်၊) ကထေတဗ္ဗာ–ပြောဟောထိုက်၏၊ [“သုမေဓကထာ ကထေတဗ္ဗာ”ဟုအခြေခံစကားပျိုးကို ပြပြီး၍ ထိုစကားကို အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် “ဝုတ္တေ ဣတေ”စသည်မိန့်၊ အခြားနေရာများ၌ “ဝုတ္တေ ဣတေ”ဟုလာလျှင် သာဓေဝါကျဖြစ်၍ ဟိသည် ဒဠ္ဠီကရဏာဓောတကတည်း၊ ဤနေရာ၌ကား ဝိတ္ထာရ ဓောတကသာ ဖြစ်သည်။] ဟိ–ချဲ့၊ ဗုဒ္ဓဝံသေ–ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၌၊ ဧတံ–ဤစကား ရပ်တို့ကို၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ (ကိ–နည်း၊) [ကိ”အမေးကို သုမေဓကထာ နိဒ္ဒိတာ၏ရှေ့ ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် အုပ်လတ္တံ့။] (ဣဒေါ–ဘုရားငါးဆူ ပွင့်တော်မူရာ ဤဘဒ္ဒကမ္မာမှ၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်ဖြစ်သော အတိတ်ကာလသို့၊ အာရောပနဝသေန–တက်၍ ရေတွက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊) သတသဟသေ–တစ်သိန်း၊ အတိုင်းအရှည်

သတသဟသေ။ ။သတသဟသဿ ပုဒ်ရင်းသည် နပုလ္လိင် ကေဝစ်တည်း၊ ဤ၌ ပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ်ဖြစ်သောကြောင့် “သတသဟသဿ+ပမာဏ ယေသံတိ သတသဟသဿာ”ဟု အသယတ္ထိပြု၊ တစ်သိန်းအတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော ကမ္မာတို့။

ရှိကုန်သော၊ ကမ္ဘေ-ကမ္ဘာတို့ကိုလည်းကောင်း။ စတုရေထာအသခ်ီယေ-၄-အသင်္ခေ့ဟူကုန်သော၊ (ကမ္ဘေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတိက္ကမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍။) ဒသနေယျ-ကြည့်ရှုခြင်းကိုထိုက်သော၊ ဝါ-ရှုချင်စဖွယ် လွန်ကဲတင်တယ်သော၊ မနောရမ-စိတ်နှလုံး၏ မြေ့လျော်ရာဖြစ်သော၊ အမရံနာမ-အမရဝုတ်သော၊ နဂရံ-မြို့တော်သည်၊ (အဟောသိ-ရှိခဲ့ဖူးပြီ။)

(နဂရံ-အမရဝတီမြို့တော်သည်။) ဒသဟိ-၁၀-မျိုးကုန်သော၊ သဒ္ဒေဟိ-အသံတို့ဖြင့်၊ အဝိဝိတ္တံ-မကင်းဆိတ်သည်၊ အန္ဓပါနသမာယုတံ-စားဖွယ် သောက်

အသခ်ီယေ။ ။ရှေးစာအုပ်များ၌ အသင်္ချေယေဟုရှိ၏၊ ဆန်းဂိုဏ်း မကောင်းသောကြောင့် "အသခ်ီယေ"ဟုသာ ၅ ဂိုဏ်းဖြင့် ဆန်းဂိုဏ်းကောင်းအောင် ဖြင်ကြသည်၊ သခ်ီယေ၌ သံ+ခါခေတ်, ခါ-ပကထနေ, ဏျ ပစ္စည်း၊ ဣအာဂုံ, ဏအနေပန်ချေ။ သင်ချာကဗ္ဗာတို့ သံဓိယာ-ရေတွက်အစသော ကမ္ဘာတို့၊ နနသခ်ီယာ အသခ်ီယာ၊ ဤ၌ ကမ္ဘေ၊ ယေ၊ အသခ်ီယေ ဟုဒီတို့၏ စပ်ရာကြိယာ တိုက်ရိုက်မပါသောကြောင့် "အတိက္ကမိတ္တာ"ဟုလည်းကောင်း, အမရံနာမ ဂရံ စပ်ပုဒ်ကြိယာမပါသောကြောင့် "အဟောသိ"ဟုလည်းကောင်း, ထို ၄-အသင်္ချနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကို အာသယ်နည်းဖြင့် ရေတွက်ရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဥဒ္ဒံ အာရောဟနဝေသန"ဟုလည်းကောင်း, ဋီကာထည်သည်သာ၊ "ဤကမ္ဘာမှပြန်၍ အထက်သို့ ရေတွက်သောအားဖြင့် ၄-အသင်္ချနှင့်ကမ္ဘာတစ်သိန်း-တို့ကိုလွန်၍ အမရေနပြည်ရှိခဲ့ဖူးသည်" ဟူလို။ [စတုရောစ အသခ်ီယေတို ဥဒ္ဒံ အာရောဟနဝေသန အတိက္ကမိတ္တာ အမရံနာမ အဟောသိတိ ၁စနသေသယောနနာ ကာတဗ္ဗာ။

အမှာ။ ။ ၄-အသင်္ချနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ရေတွက်ပုံမှာ နောက်ဘုရားအလုံးဆုံး၏ တစ်ဆုပြီးတစ်ဆု ပွင့်တော်မူပုံကိုပြခန်း၌ ထင်ရှားလတ္တံ့၊ "ဣတော ဤအမရဝတီနေပြည်တည်ရာ အခါမှ၊ ဥဒ္ဒံ-အနာဂတ်ဖြစ်သော အထက်သို့၊ အာရောဟနဝေသန-ဖြင့်၊ ကမ္ဘေ သတသဟဿေ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ စတုရောစ အသခ်ီယေ-တို့ကိုလည်းကောင်း။ အတိက္ကမိတ္တာ-၍"ဟုလည်း ပေးကြသေး၏, မကောင်း။

ဒဿနေယျံ။ ။ဒဿနံ အရဟတီတိ ဒဿနေယျံ၊ အရဟတိအနက်၌ ဧကယျပစ္စည်းသက်၊ "ကောင်းစွာ ဝေဖန်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဆန်းကြယ်သော တန်ဆောင်း, ပြအိုး, ပြို့ရိုး, တံတား, ရင်းတား, ပစ္စင်, ကျူးခြောင်း၊, လမ်းကြီးလမ်းငယ် အသွယ်သွယ်တို့ကြောင့် ရှုချင်စဖွယ် တင်တယ်၏"ဟု ဂဏ္ဌိ၌ ဆိုသည်။

မနောရမံ။ ။ရမတိ ဣတောဂတိ ရမံ၊ မနသော+ရမံ မနောရမံ-"ကုန်းကျင်းမထင် သန့်စင်ညီညွတ်သော မြေအပြင်ရှိခြင်း အရိပ်ကောင်း ရေကောင်းတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်း, အစာအာဟာရ ရလွယ်ခြင်း, အဆောက်အအုံတို့၏ တင့်တယ်ခြင်းတို့ကြောင့် လာလာသမျှ လူအားလုံးတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုပေ့ လျော်စေနိုင်သည်" ဟူလို။

ဒဿဟိ သဒ္ဒေဟိ။ ။အသံ(၁၀)မျိုးဟူသည် ဟတ္ထိသဒ္ဒ, အဿသဒ္ဒ, ရထသဒ္ဒ, ဘေရီသဒ္ဒ, သခံသဒ္ဒ, မုဒင်္ဂသဒ္ဒ, ဝီဏာသဒ္ဒ, ဂီတသဒ္ဒ, သမ္မတာဠသဒ္ဒ, ခါဒထပိဝထဟု ကြွေးကြော်အပ်သော သဒ္ဒတို့တည်း။

ဖွယ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဟတ္ထိသဒ္ဒ–ဆင်တို့၏ အသံဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဿသဒ္ဒ–မြင်းတို့၏အသံဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘေရိသခ်ရထာန(ဘောရိသခ်ရထာန်)–စည်ကြီး, ခရသင်း, ရထားတို့၏၊ (သဒ္ဒေဟိစ–အသံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊) အဝိဝိတ္တ–မကင်းဆိတ်သည်၊ ဟောတိ–(တစ်နည်း)နဂရံ–သည်၊ ဟတ္ထိသဒ္ဒ–ဆင်တို့၏ အသံရှိသည်လည်းကောင်း၊ အဿသဒ္ဒ–မြင်းတို့၏ အသံရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဘေရိသခ်ရထာန(ဘောရိသခ်ရထာန်)–တို့၏ သဒ္ဒဇန္တ–အသံရှိသည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–၏။

ခါဒထ–ခဲစားလည်း ခဲစားလှည့်ကြပါကုန်၊ ပိဝထစေဝ–သောက်လည်း သောက်လှည့်ကြပါကုန်၊ (ဣတိ–သို့!) အန္ဓပါနေန–စားဖွယ် သောက်ဖွယ်ဖြင့်၊ ယောသိတာ–ကြွေးကြော်အပ်သည်၊ ဝါ–ကြွေးကြော်အပ်ရာသည်၊ ဟောတိ၊ နဂရံ–သည်၊ သဒ္ဒဂံသမ္ဘန္နံ–ဥယျာဉ် ရေကန် အစရှိသော အလုံးစုံသော ဗြိုလ်၏ အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံစု၏၊ သဒ္ဒကာမမ္ပပါဂတံ–အလုံးစုံအလိုရှိအပ်သော ကာမဂုဏ် အာရုံတို့နှင့် ပြည့်စုံစု၏။

ဟတ္ထိသဒ္ဒံ။ ။အသ ၁၀–ဖျိုးရှိသော်လည်း ၆–ဖျိုးဖျက်သော ,နိဿသနည်းအားဖြင့် ညွှန်ပြလိုသောကြောင့် ဟတ္ထိသဒ္ဒ စသည်မိန့်၊ ဤဟတ္ထိသဒ္ဒစသည်ဌ ဒေသတိနှင့် ပိဘတ်တူရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ရုဏ္ဍိယဖြစ်လျှင် "သဒ္ဒေါ"စသည်ဖြင့် ရှိရသည်၊ ဤနေရာ၌ကား ဂါထာဖြစ်၍ ဒုတိယပိဘတ်ဖြင့်ထားသော်လည်း ထိုဒုတိယပိဘတ်ကို ကရိဏားအနက်၌ သက်စေရသည်။ [ဟတ္ထိသဒ္ဒန္တိ ကရဏတ္ထေ ဥပယောဂေါ ဒဋ္ဌော–ဋီကာ။]

ဘေရိသခ်ရထာနံ။ ။ဘေရိသခ်ရထာနဌ် ဆန်းကြောင့်နိုဂ္ဂဟိတ်ချေထားသည်၊ "ဘောရိသခ်ရထာန်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ "သဒ္ဒေဟိ"ဟု ထည့်ပေးပြီးလျှင် အဝိဝိတ္တဌ်ခဲစပ်၊ တစ်နည်း–ယောသိတဌ်ခဲစပ်။ [ဘောရိသခ်ရထာနဌ္ဌ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တန္တိဝါ ယောသိတန္တိဝါ ယောဇေတဗ္ဗံ–ဋီကာ။]

တစ်နည်း။ ။"ဟတ္ထိသဒ္ဒါ ဧတ္တာတိ ဟတ္ထိသဒ္ဒ"ဟု အဿတ္ထိတဓိကြ၍ "ဆင်တို့၏အသံရှိ၏"ဟုလည်းဖွင့်သေး၏၊ အဿသဒ္ဒဌ်ခဲလည်း နည်းတူ၊ [ဟတ္ထိသဒ္ဒန္တိဝါ ဟတ္ထိသဒ္ဒဝန္တံ နဂရံ–ဋီကာ။]

ခါဒထ ပိဝထစေဝ။ ။"ခါဒထ ပိဝထစေဝါတိ"ဟု ဆိုလိုလျက် သိလောက်သောကြောင့် ကျမသိသဒ္ဒါ မထည့်ဘဲ "ခါဒထ ပိဝထစေ"ဟု ထားသည်၊ [ခါဒထပိဝထစေဝါတိ ကျမိသဒ္ဒေါ ဥာဏတ္ထဟွဟ္ထာ အဖုယုတ္ထော ဒဋ္ဌော–ဋီကာ။] ခါဒထနေရာ၌ "အသ္ဆာထ"ဟုလည်း ဋီကာပါဠိ၌၏၊ "အသ–ဘက္ခနေ"ဟူသော ဓာတ်+ကီယာဒိ နာ ပစ္စည်းသက်၍ "အသ္ဆာထ–စားလှည့်ကြပါကုန်" ဟု အနက်ပေး၊ အသ္ဆာထ ပိဝထဟူသော အသ်သည် ဈေးသည်တို့၏ ဈေးခေါ်သံတည်း၊ ထိုကြောင့် ယောသိတ်ဟုဆိုသည်၊ ယောသိတ်–ကြွေးကြော် ဟစ်ခေါ်ခေါ်ရာသည်၊ ဟောတိ–၏၊ "ယောသေန္တိ ဣဏ္ဍာတိ ယောသိတံ"ဟု ပြု, တ ပစ္စည်းကို အဓိကရဏသာနေအနက်၌ သက်စေ။

သတ္တရတနသမ္ဗန္ဓ-ရွေ့ ငွေ စသား ၇-ပါးသော ရတနာတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ (သုဝဏ္ဏ ရဇတ် မုတ္တာ, မဏိ ဝေဠုရိယာနိစ၊ ဝဇိရ္ဓာ ပဝါဠဉ္စနီ, သတ္တာဟု ရတနာနာမိမေ။) [ထိုမြို့၊ကို စကြာမင်း၏မြို့၊ဟုယူဆ၍ "သတ္တရတ်နဲ့သမ္ဗန္ဓ-ဆင်မြင်း စသောရတနာ ၇-ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏"ဟုလည်း ပေးကြသေး၏။] နာနာဇန သမာဂုလ်-အမျိုးမျိုးသောသူတို့ဖြင့် ရောပြွမ်း၏။ ("ယခုခေတ် တရုတ်, ကုလား စသောလူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသကဲ့သို့တည်း၊) ဒေဝနဂရဲ၀-နတ်မြို့၊ကဲ့သို့၊ သမိဒ္ဓ-ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ ပုညကမ္မိန်-ဘုန်းရှင်ကံရှင် သမ္ဘာရှင်တို့၏၊ အာဝါသ-အမြေနေရာ သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

အမရ၀တီယာ-အမရ၀တီမည်သော၊ နဂရေ-မြို့တော်၌၊ အနေကကောဋိ သန္နိစယော-သိုမီးသိမ်းဆည်းအပ်သော ကုဋေများစွာ ဥစ္စာရှိသော၊ ပဟုတဓနဓညပါ-နေ့စဉ်အမြဲသုံးစွဲဖို့ရာများစွာသော ဥစ္စာစပါးရှိသော၊ အဗ္ဘာယကောဝေဒကျမ်းကန်ကို ရွတ်အံ သရဇ္ဈာယ်တတ်သော၊ မန္တဝေရော-ဝေဒမန္တန်တို့ကို အာဂုံနှတ်တက် ဆောင်ရွက်နိုင်သော၊ တိဏ္ဏ-သာမ, ဣရု,ယဇုအားဖြင့် ၃-ပါးကုန်သော၊ ဝေဒါနံ-ဗေဒင်တို့၏၊ (တစ်နည်း) တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ-ဗေဒင် ၃-ပုံတို့၏၊ ပါရဂူ-တစ်ဘက်ကမ်းရောက်, အပြီးအဆုံးတတ်မြောက်သော၊ လက္ခဏေ-မိန်းမ ယောကျ်ားတို့၏

အနေကကောဋိ သန္နိစယော။ ။သန္နိစယဿ-သိုမီး သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ သန္နိစယော၊ အနေကကောဋိယော+သန္နိစယာ+ယသာတိ အနေကောဋိ သန္နိစယော၊ ဂါထာဖြစ်၍ အ ကို ချေထားသည်။

ပဟူတနေ ဓညပါ။ ။"ပဟုတံ+ဓနဓညံ ပဟုတဓနဓညံ"ဟု ရေးဦးစွာသမာသ်တွဲ၊ ထိုနောက်မှ "ပဟုတဓနဓညံ+ယသာတိ ပဟုတဓနဓညပါ"ဟု အသယတ္ထိပြု၊ ဣန္ဒပ္ပစ္စည်း၊ "ပဟ-သတ္ထိယ"ဟူသော ဓာတ်နောင် တ ပစ္စည်းသက်၊ ဥ-လာ၍လည်းကောင်း၊ပဟုဒ+ဟုဓာတ်နောင်+တ ပစ္စည်းသက်, ဥ,ကို ရသေပြုခြင်းလည်းကောင်း, ပဟုတဟု အတိဓာန်ဦးကာဌ် ဆိုသတတ်၊ သို့သော် သက္ကတ၌ "ပြဘူတ"ဟု ရှိ၏၊ ဘ ကို ဟုပြုလျှင် "ပဟုတ"ဟုပါဠိ၌ဖြစ်၏။ ထိုကြောင့် သက္ကတ ကိုမှီ၍ ဥဒါယနှင့် ရှိသင့်သည်။

အဗ္ဘာယကောဝေ။ ။အဓိပုဗ္ဗ+ဟျုပစ္စည်းဖြင့် ဣတိကို ဧပြု၊ ဧကို အာယပြု၍ "အဗ္ဘာယကော"ဟုပြီး၏၊ "တယော ဝေဒေ အဗ္ဘုယတိတိ အဗ္ဘာယကော" ဟု ပြု၊ "သုတော်ကောင်း ဘုန်းတော်ကြီးများသည် ပိဋကတ်တော်တို့ကို ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်၍ နေတတ်ကြသကဲ့သို့ ဒေ၀ ၃-ကျမ်းတို့ကို ရွတ်အံသရဇ္ဈာယ်၍ နေတတ်သူ"ဟုလို။

မန္တဝေရော။ ။မန္တနှင့် ဝေဒသည် ပရိယာယ်တည်း၊ "ဝေဒေါ မန္တော သုတိတ္ထိယ" အဘိဓာန်၊ မန္တေ ဓာရေတိတိမန္တဝေရော-ဝေဒ၃-ပုံတို့ကို စာအုပ်ကြည့်၍ ရွတ်အံနေရဲသာမက အာဂုံနှတ်တက်လည်း ဆောင်ရွက်မှတ်သားနိုင်သည်=ဟု လို။

တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပါရဂူ။ ။သာမ, ဣရု, ယဇုတို့ကို ဝေဒ ၃-ပုံဟုခေါ်၏၊ ပါရဂူနှင့် ပါရသဒ္ဒါသည် ဟိုမှဘက်ကမ်းကို ဟောၑ၊ ကျမ်းဂန်တို့၏အစသည် ဤဘက်ကမ်းနှင့်တူ၏၊ အဆုံးကား ဟိုဘက်ကမ်းနှင့်တူသည်၊ ထိုကြောင့် "ပါရဲ ဝိယာတိ ပါရဲ"ဟု ကျမ်းပြု၍

လက္ခဏာကိုပြသော လက္ခဏာကျမ်းခ်ီလည်းကောင်း၊ ဣတိဟာသေစ–ဣတိဟာသ အမည်ရသော ပုရာဏ်ကျမ်းခ်ီလည်းကောင်း၊ သဝမ္မေ–မိမိဟူသော ဗြာဟ္မာဏတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ၃–ဗြာဟေဒင် ယဇ်ပူဇော်ပုံ အစီအရင်စ စသည်ကိုပြသော တရားခ်ီလည်းကောင်း၊ ပါရမိ–တစ်ဘက်ကမမ်းခတ်, အပြီးအဆုံးကို သိတတ်သောဥာဏ်သို့၊ ဂတော–ရောက်သော၊ သုမေဓောဘမ–သုမေဓာမည်သော၊ ဗြာဟ္မဏော–ပုဏ္ဏားသည်၊ ("ဝဠဋ်ဝသတိ–နေ၏"ဟု ကြိယာထည့်ပါ။)

[ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်ကို ရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဟောတော်မူသောကြောင့် ရှေးနိသယများ၁ခ် ရှင်သာရိပုတ္တရာကို အာလုပ်အဖြစ်ဖြင့်ထည့်၍ ပေးထားသည်။] သာရိပုတ္တ–သာရိပုတ္တရာ၊ တဒါ–သုမေဓာဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ အဟံ–သုမေဓာဖြစ်သော ငါသည်၊ ရဟောဂတော–ဗြာသာဒ်အပေါ်ထပ် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်ပြီးသည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ ["ရဟသိ ဂတော" ဟု ဖွင့်လေရှိ၏။] နိသိဒိတ္တာ–ထိုင်နေပြီး၍၊ ဇဝံ–သို့၊

ကျမ်းဂန်၏ အဆုံးဟု ကြ၊ "ပါရံ+ဂဠတိတိပါရဂူ–ဝေဒ ၃–ကျမ်းတို့ကို အဆုံးတိုင်ရောက်တတ်မြောက်တတ်သည်"ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ဝေဒသဒ္ဒါသည် "ဝိဒတိ ဇာနာတိဘေနာတိ ဝေဒေါ"နှင့်အညီ ထိုထို အကြောင်းအရာကိုသိကြောင်းဖြစ်သော အတတ်ပညာကိုဟော၏၊ ပိဋကတ် ၃–ပုံကဲ့သို့ ဗြာဟ္မာဏတို့ မှာလည်း သာမ ,ဣရု ယဇုအားဖြင့် ဝေဒ ၃–ပုံရှိသည်၊ ၀ ကို ဝပြု၍ ဗေဒဟုခေါ်ကြ၏၊ ထိုဗေဒ၏ အစိတ်အပိုင်းကို "ဝေဒင်"ဟုခေါ်၏၊ ထိုဝေဒင်ကိုပင် မြန်မာတို့က "ဗေဒင်"ဟု ခေါ်ကြ၏။

လက္ခဏေ။ ။"လက္ခဏေတိ ဣတ္ထိလက္ခဏေ ပုရိသလက္ခဏေစ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ မိန်းမယောကျ်ားစသည်တို့၏ လက္ခဏာကိုပြသောကျမ်းကိုလည်း ဌာနျုပစာရအားဖြင့် "လက္ခဏာ"ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုကြောင့် "လက္ခဏ"အရ ကျန်းဂန်တိုင်အောင်ယူပါ။

ဣတိဟာသေစ။ ။"ဣတ္ထိဟာသော ပုရာဝုတ္တ–ပုဗ္ဗနေဒ္ဓာ ဘာရတာဒိကောဘဟူသော အာဘိဝန်နှင့်အညီ ဘာရတာဒင်းတို့၏စစ်ထိုးပုံကိုပြသောကျမ်း, ဒသဂီရိဘီလုးက သိကာမိဖုရားကို ဆောင်ယူသွားပုံကိုပြသော ကျမ်း, ဤသို့ ရှေးစကားကြီးများကိုပြသော ပုရာဏ်ကျမ်းကို "ဣတိဟာသကျမ်း"ဟုခေါ်သည်။ ["ဣတိဟာသ"ခေါ်ရခြင်း အကြောင်းကို · သီလက္ခန်–အမှုဌသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။]

သဝမ္မေ။ ။["သဝမ္မေဟိ အတ္တနော တေဗိဇ္ဇမ္မေစ, ယညဝိဓိ အာဒိကေစ"–ဋီကာ။] သသ–ဗြာဟ္မဏဟူသော မိမိ၏ ၊ဓမ္မော–ဝေဒ ၃–ပုံဟူသော တရားသဘောယဇ်ပူဇော်ပုံ အစီအရင် အစရှိသည်ကိုပြသော တရားသဘောတည်း၊သဝမ္မော–သဘော။ [သဝမ္မေ၌ သန္ဓ၏ကာရိယ(သ) မဟုတ်သောကြောင့် "သဒ္ဒမ္မေ"ဟု ဒဠ် ဣသော်မရိရှိ။]

ပါရမိဂတော။ ။ပါရံ+မာတိ ဇာနာတီတိ ပါရမိ–တစ်ဘက်ကမ်းခပ် သိတတ်သောဥာဏ်၊ ဝါ–အဆုံးတိုင်အောင် သိတတ်သောဥာဏ်၊ ပါရသဒ္ဒါပေဒ, မာဝတ်, အပစ္စည်း, ဣဒ္ဓိတ္တိဓောဘက ဤပစ္စည်း။

စိန္ရေသိ'-ကြြိစည်ပြီ၊ (ကိ'-အဘယ်သို့ကြြိစည်သနည်း၊) [ကုသလရွှေဒဘယာကျမ္ဘကိ'အမေးကို ပြန်၍အပ်လတ္တံ့.] ပုနဗ္ဗသေါနာမ-တစ်ဖန် ဘဝမည်သည်၊ ၀ါ-ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းမည်သည်၊ ဒုက္ခော-ဆင်းရဲကြြောင်းတည်း၊ သရီရညသ-ရရှိပြန်ရာ ကိုယ်ခန္ဓာ၏၊ ဘေခန်စ-ပေါက်ကွဲချို့ယွင်း သေရခြင်းသည်လည်း၊ (ဒုက္ခ-ဆင်းရဲကြောင်းတည်း၊) သမ္ဘောဟမရဏ-တွေတွေဝေဝေသေရခြင်းသည်၊ ဒုက္ခ-တည်း၊ ဇရာယ-ဇရာ၏၊ အဘိမဒ္ဒန်-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်ခံရခြင်းသည်၊ (ဒုက္ခ-တည်း၊)

တဒါ-သုမေဓာဖြစ်ရာထိုအခါ၌၊ သဟ, သော အဟ-ထိုဝါသည်၊ ဇာတိဓမ္မော-ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းသဘောရှိသည်၊ ဇရာဓမ္မော-အိုရခြင်းသဘောရှိသည်၊ ဗျာဓိဓမ္မော-နာရခြင်းသဘောရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)။) အဇရံ-အိုခြင်းမရှိသော၊ အမတं-သေခြင်းမရှိသော၊. ခေမ-ဘေးခပ်သိမ်းတို့၏ ကုန်ငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗုတိ'-တစ်ဆယ့်တစ်သီးခြားငြိမ်းရာမှန် အေးငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ကို၊ ပရိယေသိသာမိ-မရမနေ ရှာဖွေတောင်းခံ။ "ထိုကြြံပုံကို အကျယ်ပြလိုရှိ၍ ယံနုနိမ် စသည်ကိုမိန်၏.!] နာနာဟုဇာပ ပူရိတ-အမျိုးမျိုးသော အကောင်ပုပ်တို့ဖြင့်ပြည့်သော၊ ၀ါ-အမျိုးမျိုးသော အကောင်ပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမ္ဘူ ဝိသေသနေ)) ဣဒမ္ပိပူတိကာယ-ဤပုပ်သောကိုယ်ကို၊ ၀ါ-ဤခန္ဓာကိုယ်ယုတ် အကောင်ပုပ်ကို၊ အနုပေက္ခေ-ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၊ အနတ္တိကောဟ-ဤအကောင်ပုပ်ဖြင့်အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)) ဆဋ္ဌယိတ္တာန-စွန့်ပစ်၍၊ ယန္ဒုနဂ္ဂေယျံ-အကယ်၍ သွားရပါမူကား၊ ကောင်း

ဒုက္ခော ပုနဗ္ဗသေါနာမ။ ။ပုနဗ္ဗသ၌ ဘဝအရ ပဋိသန္ဓေအစ ဈတိအဆုံး တစ်ဘဝလုံးကိုရဝေါ်လည်း ဤနေရာ၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုထိုပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းဟူသော ဇာတိကြောင့် ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသတို့ဖြစ်ရကား ပဋိသန္ဓေတည်ရခြင်းသည် ထိုဒုက္ခအားလုံး၏ အကြောင်းဖြစ်သည်-ဟူလို။

သရီရညသ ဘေဒနံ။ ။ဇာတိကို စတည်မိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ရုပ်နာမ် ဓမ္မာ ၂-ဖြာ အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်သည် ထင်ရှားဖြစ်လာ၏၊ ထိုကိုယ်က သေကျေးပျက်စီးခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ ထိုသေကျေးပျက်စီးရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲကြြောင်းဖြစ်သည်။ [ကာယသာ ဘေဒါ ပရံမရဏာဟူသော ပါဠိ၌ ဘေဒါနှင့်မရဏာသည် အရာတူဖြစ်သောကြောင့် ဤ၌ ဘေခန်ကိုလည်း သေခြင်းတိုင်အောင် အနက်ပေးလိုက်သည်၊ ကာယသာနှင့် သရီရညသကား ပရိယာယိတည်း၊ ဤမှမေ့ဆက်၌ "သမ္ဘောဟမရဏံ ဒုက္ခံ, ဇရာယအဘိမဒ္ဒန"သည် ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်ရင်းခံမပါ၊ နောက်ဆရာတို့ ထည့်အပ်သော ထည့်ပါဌ်ဟု ဆိုကြသည်။

သမ္ဘောဟမရဏံ ဒုက္ခံ။ ။သေခါနီးခဏ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အချိန်နီးတော်တော်ကြာကြာ မေ့ချ် တွေဝေနေတတ်၏၊ ထိုသို့ တွေဝေနေလျှင် ကံပစ်ချသလိုဖြစ်ရတောမည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲကြြောင်း အမှန်ဖြစ်သည်။

လေစွ။ [ယဇနနသည် ပရိဝိတက္ကနုတ္ထနိပါတ်ပုဒ်တည်း၊ ယနေနွားခါစ ခန္ဓာကိုယ် ပင်ဖြစ်သော်လည်း ပုပ်ခြင်းသဘောရှိသောကြောင့် ပုတိကာယဟုခေါ်သည်၊ ဥပမာ-ကျင်ငယ်သည်ထွက်ခါစဖြစ်၍ မပုပ်သေးသော်လည်း "ပုတိမုတ္တ" အမည်ရသကဲ့သို့တည်း။]

သောမရဂ္ဂါ-ဘဝ ၃-ဖြာ သံသရာမှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ထိုအကျင့်သည်၊ အတ္တိ-စင်စစ်ဓကန်အမှန်ရှိသည်၊ ဟေဟိတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ သောမရဂ္ဂါ-ဘဝ ၃-ဖြာ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရာလွတ်မြောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ထိုအကျင့်သည်၊ နု ဟေတုယေ-မရှိဘဲနေခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ ဘဝတော-ဘဝ ၃-ဖြာ သံသရာမှ၊ ပရိမုတ္တိယာ-လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ၊ တံမဂ္ဂ-ကောင်းမြတ်သော ထိုအကျင့်ကို၊ ပရိယေသိဿာမိ-မရမနေရှာဖွေတော့အံ့။

ဟိ-ထိုကဲ့သို့ကြီစည်စဉ်းစားသင့်၏၊ ဒုက္ခေ-ဒုက္ခသည်၊ ဝိဒ္ဓမ္ဗေ-ရှိလသော်၊ သုခံနာမအပိ-သုခ မည်သည်လည်း၊ ဝိဒ္ဓတိယထာ-ရှိရသကဲ့သို့၊ ဇေ၀-ဤအတူ၊ ဘ၀ေ-၃-ပါးသော ဘ၀သည်၊ ဝိဒ္ဓမာနေ-ရှိလသော်၊ ဝိဘ၀ေါ၀-ဘ၀ကင်းလတ်နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကိုလည်း၊ ဣဒ္ဓိတမ္ဗကော-အလိုရှိထိုက်၏၊ [ဓမ္မတိဇကန် အမှန်ရှိ၏ဟု မှတ်ထိုက်၏။]

အပိ-ဥပမာတစ်နည်းကား၊ ဥဏ္ဏော-အပူသည်၊ ဝိဒ္ဓမ္ဗေ-ရှိလသော်၊ အပရိ-အပူမှတစ်ပါးသော၊ သီတလပိ-အအေးသည်လည်း၊ ဝိဒ္ဓတိယထာ-ရှိသကဲ့သို့၊ ဇေ၀-

---

အတ္တိဟေဟိတိ နဟောတုယေ။ ။ဤနေရာ၌ အတ္တိကို နာမ်ပုဒ်ဟုလည်းကောင်း, နိပါတ်ပုဒ်ဟုလည်းကောင်း ၂-မျိုးကြံကြ၏။ အာရာတ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း သိဝိဘတ်ကြေသော နာမဓာတ်ဟုလည်း ကြံကြ၏၊ ဟေဟိတိ၌ကား ဟူဓာတ် သဟိဝိဘတ် "ဟောတိသမရေ ဟောဟေ"စသော သုတ်ဖြင့်စီရင်၊ ဟေတုယေ၌ ဟိစသတိတဲ့ ပစ္စည်း, နိဂ္ဂုဟိတ်ချေ။ ယေ နိပါတ်ဟု ကြံကြ၏၊ တာ၀ယေပစ္စည်းရှိသကဲ့သို့ တုယေပစ္စည်းလည်း ရှိသည့်သည်ဟုလည်းကြံကြ၏၊ ဟိဓာတ်ကား ဂတိ အက်ဓာ "ယေဂဟျတ္တာ တေဗုဒ္ဓတ္တာ, ပဝတ္တယေ ပါ၀ဝုဒ္ဓတ္ထာ"နှင့်အညီ ဖြစ်ခြင်း ရှိခြင်းအနက်ကိုလည်းဟောသည်။ "ဓာတုနဲ့ အနေကတ္ထတာ"အရ ဟိဓာတ်သည်ပင် ဟူဓာတ်၏အနက်ဟောဟုလည်း ကြံကြ၏၊ ဟူဓာတ်၏ ဥဂုကို ဧပြေထားသည်ဟုလည်း ကြံကြ၏။

သော မဂ္ဂေါ။ ။မဂ္ဂသဒ္ဒါသည် ဥပါယအနက်ဟောဟုပင် ဖွင့်ကြ၏၊ တဲတဲ ကိန်ဖွဲ့ဟိတဲ့ဝါ နိဗ္ဗာနဒေတုကာမေဟိ မဂ္ဂိယတိ ဂဆေသိယတိတိ မဂ္ဂေါ(ဥပါယော)-ထိုထိုကိန်ဖွဲ့ကို (တစ်နည်း) ထိုထို အစီးအပွားကို ပြီးစေလိုသူတို့သည် ရှာဖီးအပ်သောကြောင့် အကြောင်း ဥပါယနည်းလမ်းကိုမဂ္ဂ ဟု ခေါ်၏၊ (သဒ္ဒနီတိ)၊ ဤသို့ ဥပါယအနက်ဆိုရသော်လည်း လမ်းခရီးအနက်ဟောသာထင်သည်၊ **မနီ၏**-မဂ္ဂင်ရစ်ပါးသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းနင့်တူ၏။ ("ဒုနိကာနှာမ သောမဂ္ဂေါ"-ဒေ၀ပုတ္တသံယုတ်၊) ဘုရားအလောင်းတော့်လည်း ဤလမ်းကိုပင် ရည်ရွယ်၍ "အတ္တိ ဟေဟိတိ သော မဂ္ဂေါ, နု သော သက္ကာ နဟောတုယေ" ကြံစည်တော်မူမည်ထင်သည်။

တူ၊ တိဝိဓဂ္ဂိ–ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏအားဖြင့် ၃–ပါးအပြားရှိသော မီးသည်၊ [လကၠဏ ဝဏ္ဏ သတ္တမိအနက်၌ ပဌမာပိဘာတ်သက်၊ (တစ်နည်း) သတ္တမိဝိဘတ် အကျေကြေ]၊ ဝိဇ္ဇေန္တေ–ရှိလသော်၊ နိဗ္ဗာန်–မီး ၃–ပါး၏ ငြိမ်းရာအမှန်, အေးနိဗ္ဗာန်ကို၊ ဣဏ္ဍိတဗ္ဗက်–အလိုရှိထိုက်၏၊ (မရ္ဗတ်ဇကန် အမှန်ရှိ၏ဟု မှတ်ထိုက်၏။) [နိဗ္ဗာတိဇ္ဇတ္ထတိ နိဗ္ဗာန်။]...အဗိ–ကား၊ ပါဝေ–မကောင်းမှုသည်၊ ဝိဇ္ဇေန္တေ–သော်၊ ကလျာဏမဗိ–ကောင်းမှုသည်လည်း၊ ဝိဇ္ဇတိယထာ–ကဲ့သို့၊ ဝေမေ–ဤအတူသာလျှင်၊ ဇာတိ–ဇာတိသည်၊ ဝိဇ္ဇေန္တေ–ရှိလသော်၊ အဇာတိဝိ–ဇာတိမဲ့လတ်, တရားမြတ်ကိုလည်း၊ ဣဏ္ဍိတဗ္ဗက်–ထိုက်၏။

ဥထကတော–မစင်သည် ကပ်ရောက်အပ်သော၊ (မစင်လွှားနေသော၊) ပုရိသော–သည်၊ ပူရိတ်–ရေဖြင့်ပြည့်သော၊ တဠာက်–တစ်ဘက်ဆည်ကက်ကို၊ ဒီသွာန–မြင်ရ၍၊ ဝါ–မြင်ရပါလျက်၊ တံ တဠာက်–ထိုတစ်ဘက်ကန်ဆည်သို့၊ နံ ဂဝေသတိ နံ ဂန္ဓဿ ဃေတိ–သွားခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ (တစ်နည်း) နံ ဂဝေသတိ–မသွား၊ သော(ဒေါသော)–ထိုမသွားလိုခြင်းဟူသောအပြစ်သည်၊ တဠာကသ–၏။ နံ ဒေါသောယထာ–အပြစ် မဟုတ်သကဲ့သို့၊ (ပုရိသသေဝ–မသွားလိုသော ယောဂျာ၏သာလျှင်၊ ဒေါသော–သည်၊ ဟောတိ ယထာ–ဖြစ်သကဲ့သို့၊) ဧဝံ–တူ၊ ကိလေသမလဓောဝေ–ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးလျှော်တတ်သော၊ အမတန္တ ဌေ–အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဘက်ဆည်ကန်သည်၊ ဝိဇ္ဇေန္တေ–ရှိပါလျက်၊ တံ တဠာက်–ထိုအမြိုက်မိုဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဘက်ကန်ဆည်သို့၊ နံ ဂဝေသတိ နံ ဂန္ဓဿ ဃေတိ–သွားခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ (တစ်နည်း) နံ ဂဝေသတိ–မသွား၊ (သောဒေါသော– ထိုမသွားလိုခြင်းဟူသော အပြစ်သည်၊) အမတန္တ ဌေအမတန္တ ဌသယ–အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော တစ်ဘက်ဆည်၏ နံ ဒေါသော–အပြစ်မဟုတ်၊ (သတ္တသေဝ–မသွားလိုသော သတ္တဝါ၏သာလျှင်၊ ဒေါသော–သည်၊ ဟောတိ–၏။

(ပုရိသော–ယောဂျာ၊ ကိုး) အရိဟိ–ရဟန်သူတို့သည်၊ ပရိရုဒ္ဓေါ–ထက်ဝန်းကျင် ပိတ်ဆို့ထားအပ်ပြီ၊ သော ပုရိသော–ထိုယောဂျာသည်၊ ဂမနေ–တွက်ပြေးကြောင်း ဖြစ်သော၊ ပထေ–လမ်းသည်၊ ဝိဇ္ဇေန္တေ–လျက်၊ နံ ပလာယတိ–မထွက်ပြေး၊ သော (ဒေါသော)–ထိုမထွက်ပြေးခြင်းဟူသောအပြစ်သည်၊ အဋ္ဌသသ–လမ်း၏၊ နံ ဒေါသော ယထာ– အပြစ်မဟုတ်သကဲ့သို့၊ (ပုရိသသေဝဒေါသောဟောတိယထာ) ဧဝံ–တူ၊

နဂဝေသတိ။ ။ဂဝေသဓာတ်သည် ရှာမှီးခြင်းအနက်ကို ဟောသော်လည်း ရှေးက ဒီသွာဟု ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရှာမှယ်မလိုရကား၊ ဂဝေသတိကို "ဂန္ဓဿေတိ"ဟု ဦးကာဖွင့်သည်၊ ထိုအလို ဂန္ဓ၊ ၅ ဒုတိယာ ဝိဘတ်ကို "ဂဝေသတိ"ဟု ဖြစ်ရသည်၊ ဩသဓာတ်သည် အလိုရှိခြင်း ဣစ္ဆာ အနက်ကိုဟော၏ ၊ တစ်နည်း–ဣသုဓာတ်ဟု ကြိ။ [ဂဝေသဓာတ်သည်ပင် "ဓာတုနံ အနေကတ္ထတ္တာ" နှင့်အညီ ဂမန အနက်ဟောဟုလည်း ကြေကြ၏။]

ကိလေသပရိရုဒ္ဓေါ–ကိလေသာတို့သည် ထက်ဝန်းကျင်ပိတ်ဆို့အပ်သော၊ (သင်္ဘော–သင်္ဘာဝါသည်၊) သိဝေ–ကိလေသာတို့၏ငြိမ်းအေးကြောင်းဖြစ်သော၊ ပထေ–လမ်းသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ–ရှိပါလျက်၊ တံမဂ္ဂ–ထိုလမ်းသို့ နဂဝေသတိ နဂ္ဂ[ဒေသတိ၊ (တစ်နည်း)] နဂဝေသတိ–မသွား၊ (သောဒေါသော–သည်၊) သိဝမဗ္ဘသော, သိဝမဗ္ဘသသ–အေးငြိမ်းသောလမ်းခရီး၏၊ နဒေါသော–အပြစ်မဟုတ်၊ (သတ္တမသော ဒေါသော ဟောတိ။) [မဗ္ဘသဒ္ဒါ(မ်)သည် အာဂုံ၊ သိဝသဒ္ဒါလည်း နိဗ္ဗာန်ကိုမဟော, ဘေးကင်းသောအရပ်ကို ဟောသည်။]

အပိ–ဥပမာတစ်နည်းကား၊ ဗျာဓိတော–လွန်စွာဖြစ်သော အနာရှိသော၊ [သဠာတ အသေအနက်၌ ဣဒုတပစ္စည်းသက်၊] ပုရိသော–သည်၊ တိကိစ္ဆကေ–ဆေးဆရာသည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေ–ရှိပါလျက်၊ တံ ဗျာဓိ–ထိုအနာကို၊ နဒေါ–တိကိစ္ဆာပေတိ–ဆေးမကုစေ၊ သော(ဒေါသော)–ထို ဆေးမကုခြင်းဟူသောအပြစ်သည်၊ တိကိစ္ဆကေ တိကိစ္ဆကသ–ဆေးဆရာ၏၊ နဒေါသော ယထာ–အပြစ်မဟုတ်သကဲ့သို့၊ (ပုရိသသေဝ ဒေါသော ဟောတိယထာ။) ဧဝ–တူ၊ ကိလေသာဗျာဓိဟိ–ကိလေသာအနာတို့သည်၊ (ပရိပိဠိတောဠ္ဍစပေ)၊ ဝါ–ကိလေသာအနာတို့ဖြင့်၊ (ဒုက္ခိတောဠ္ဍစပေ)၊ ဒုက္ခိတော–လွန်စွာဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းရှိသည်၊ ပရိပိဠိတော–ထက်ဝန်းကျင်နှိပ်စက်အပ်သည်၊ သမာနော–ဖြစ်ပါလျက်၊) အာစရိယ–ကိလေသာအနာကို ကုစားတတ်သော ဆရာကို၊ နဂဝေသတိ–မရှာမိ။ [ဤ၌ နဂေသတိကား ရှာမိုးခြင်းအနက်၌သာ ဖြစ်သင့်သည်။] သော (ဒေါသော)–သည်၊ ဝိနာယကေ ဝိနာယကသ–ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာယကတစ်ဆူဖြစ်သော ဆရာကောင်း၏၊ နဒေါသော–အပြစ်မဟုတ်၊ (သတ္တမသေဝ ဒေါသောဟောတိ။)

ပုရိသော–ယောက်ျားတစ်ယောက်သည်၊ ကဏ္ဍော–လည်ပင်း၌၊ ဗဒ္ဓ–ရန်သူတို့သည် ဖွဲ့ချည်အပ်သော၊ ဓိဂုဠိယံ–စက်ဆုပ်ခြင်းကိုထိုက်သော၊ [ဓိဂုဠံ အရဟတီတိ ဓိဂုဠိယော၊ အရဟတိအနက်၌ ဏ္ဍယပစ္စည်းသက်။] ကုဏပံ–အကောင်ပုပ်ကို၊ မောစယိတ္တာန–လွတ်စေပြီး၍၊ ဝါ–ဖြေချွတ်ပြီး၍၊ သုခီ–ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ သေရိ–မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်ခြင်းအလေ့ရှိသည်၊ သယံဝသီ–မိမိ၏အလိုရှိသည်၊ ဝါ–မိမိအလိုအတိုင်း နေနိုင်သွားနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍) ဂစ္ဆေယျယထာ–သွားရာသကဲ့သို့၊

သေရိသယံဝသီ။ ။သဏ္ဌာတ၌ "သေရိနံ"သည် ပါဠိ၌ "သေရီ"ဟုဖြစ်၏၊ သ+ဧရိဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဤရရတက်သည် ဂတိဖြစ်ခြင်း) အနက်ကိုလည်း ဟောအ၏၊ ဤရောသီလဲ ယဿာတိ ဧရိ၊ သေန–မိမိအလိုအားဖြင့်၊ ဧရိ–ဖြစ်ခြင်းအလေ့ရှိသူတည်း၊ သေရိ–သူ၊ ကိယ်အလိုအတိုင်း နေနိုင် သွားနိုင်သူ, ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပိုင်သူ–ဟူလို၊ ထိုကြောင့် ထောမနီဒီ၌ "သဗ္ဗဘာဝရိနံ သွတ္တနေ ရေ–မိမိအလိုအတိုင်း လုပ်ချေးလေ့ရှိသော မိမိပြဋ္ဌာန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၌"ဟု အနက်ဖွင့်သည်၊ ဂဏ္ဌိ၌ကား "ဤရက် အာယတ္တော ဟောတိတိ ဤရော၊ သေန+ဤရော သေရော၊ သေန–မိမိနှင့်၊

တုဏ္ဍ၀-ထိုအတူသာလျှင်၊ နာနာကုဏ္ဍပသိဋ္ဌယ်-အမျိုးမျိုးသော အကောင်ပုပ်တို့၏ စုဝေးရာဖြစ်သော၊ ဣမံပုတိကာယဿ-ဤပုပ်သောကိုယ်ကို၊ ဝါ-ဤခန္ဓာကိုယ်ရုပ်, အကောင်ပုပ်ကို၊ အနုပေက္ခော-ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိသည်၊ အနုတ္ထိတော-အလိမ္မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဆဋ္ဌယိတ္တာန-စွန့်ပစ်၍၊ ဂစ္ဆေယျ-သွားသင့်၏၊ [ဂန္ဓိသေဋ္ဌီလျှင် သာ၍ကောင်းသည်။]

နရနာရိယော-ယောကျ်ားမိန်းမဟူသမျှတို့သည်၊ ဥစ္စာရဠာနမ့ိ-ကျင်ကြီးစွန့်ရာအရပ်၌၊ ကရီသ-ကျင်ကြီးကို၊ ဆဋ္ဌရိတ္တာန-၍၊ အနုပေက္ခာ-ကုန်သည်၊ အနုတ္ထိကာ-ကုန်သည်၊(ဟုတ္တာ)၊ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ-သွားကုန်သကဲ့သို့၊ ဧ၀မေ၀-လျှင်၊ အဟံ-ငါသည်၊ နာနာကုဏ္ဍ ပူရိတံ-အမျိုးမျိုးသော အကောင်ပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သော၊ ဣမံ ကာယံ-ဤကိုယ်ကို၊ ဝဇ္ဇ-ကျင်ကြီး-ကို၊ ကတ္တာ-ပြုပြီး၍၊ ကုဋိ-ကျင်ကြီးအိမ်ကို၊ ဆဋ္ဌေန္တိ ယထာ-စွန့်ပစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ-ထိုအတူ၊ ဆဋ္ဌယိတ္တာန-၍၊ ဂစ္ဆိဿံ-သွားတော့အံ့။

အပိ-ဥပမာတစ်နည်းကား၊ ဇေဋ္ဌရံ-ဆွေးမြည့်သော၊ ပလုဋ္ဌ-အပြားအားဖြင့် ပျက်စီးသော၊ ဥဒဂါဟိမိ-ရေကို ဆောင်ယူတတ်သော၊ နာ၀-လှေကို၊ ဆဋ္ဌယိတ္တာ-၍၊ သာမိကာ-လှေရှင်တို့သည်၊ အနုပေက္ခာ, အနုတ္ထိကာ, (ဟုတ္တာ)၊ ဂစ္ဆန္တိ ယထာ-သွားကုန်သကဲ့သို့၊ ဧ၀မေ၀-လျှင်၊ အဟံ-ငါသည်၊ နာ၀ဋ္ဌိဒ္ဓံ-ကိုးခုသောအပေါက်ရှိသော၊ ဝါ-ကိုးပေါက်ဒွါရ အနာ၀ရိယော၊ ဧ၀ဿသ-အမြဲယိုချသော၊ ဣမံကာယံ-ဤကိုယ်ကို၊ သာမိကာ-လှေရှင်တို့သည်၊ ဒိဏ္ဍနာ၀ံ-လေအိုကို၊ ဆဋ္ဌေန္တိ ဣဝ-သို့၊ ဆဋ္ဌယိတ္တာန-၍၊ ဂစ္ဆိဿံ-သွားတော့အံ့။ [ဇေဋ္ဌရံပုဒ်ပြီးပုံကို ၃တိယပါရာဓိက ဘာသာဋီကာ၌ရှုပါ။]

အပိ-ဥပမာတစ်နည်းကား၊ ဘဏ္ဍ-အဖိုးထိုက် အဖိုးတန်ဘဏ္ဍာကို၊ အာဒိယ-ယူ၍၊ စောရေဟိ-တောပုန်းစားပြတို့နှင့်တကွ၊ ဂဏ္ဍေန-ခရီးသွားနေရသော၊ ပုရိသော-ယောကျ်ားသည်၊ ဘဏ္ဍဂ္ဂေ၁ဘယ-ဘဏ္ဍာကို ဖြတ်တောက်လုယူမည့်သောကို၊ ဒိသွာ-မြော်တွေး၍၊ ဆဋ္ဌယိတ္တာန-တောပုန်းစားပြတို့ကို စွန့်ခွာ၍၊ ဂဆ္ဆတိယထာ- သွားသကဲ့သို့၊ ဧ၀မေ၀-လျှင်၊ အယံကာယော-ဤကိုယ်သည်၊ မဟာစောရသမော- ကြီးစွာသော တောပုန်းစားပြနှင့်တူ၏၊ [ဥပမာန ဝါစက သမသဒ္ဒါပါပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝိယသဒ္ဒါ၊အနက်မရှိ၊] ကုသလဏ္ဍေ၁နာ၀ယာ-ကုသိုလ်ကို ဖြတ်တောက်လုယူမည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့် [နာ၀ဉ်ဆန်းကြောင့် ဒိဃ၁] ဣမံ-ဤကိုယ်ကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဂမိဿာမိ-သွားတော့အံ့။ (ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေသိ-ကြံစည်ခဲ့ပြီ။)

ဝါ-တစ်နည်း၊ မိမိ၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သေ-မိမိ၌၊ ဤရောဂ-စပ်သည်တည်း။ သေရောဂ-မိမိနှင့်, မိမိ၏, မိမိ၌စပ်သည်၊ သေရော ယသ အဗ္ဘိတိ သေရီ"ဟု ကြားလေသည်၊ သယ-မိမိ၏။ ဝေသော အလိုတည်း၊ သယံဝေသော-အလို၊ သယံဝေသော တေသ အဗ္ဘိတိ သယံ၀သီ။

. (သာရိပုတ္တရာ) အဟ-သုမေဓာဖြစ်သော ငါသည်၊ ဒေ၀-သို့၊ဝါ-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ ဓိန္ဓ,ယိတ္တေန-ကြိုစည်း စဉ်းစားပြီး၍၊ အနေကကောဋိသတ်-ကုဋေအရာမက များပြားလုစွာသော၊ ဓန-ဥစ္စာကို၊ နာထာ နာထာန်-ကိုးကွယ်ရာ ရှိသူ ကိုးကွယ်ရာမရှိသူတို့အား၊ ဒတ္တာ-ပေးလှူပြီး၍၊ ဟိမ၀န္တ-ဟိမ၀န္တာသို့၊ ဥပါဂမိ -ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ။

ဟိမ၀န္တသ-ဟိမ၀န္တာ၏၊ အဝိဒူရေ-အနီးဌာန်၊ဓမ္မိကောနာမ-ဓမ္မိက မည်သော၊ ပဗ္ဗတော-တောင်သည်၊ (အတ္ထိရှိ၏၊ တတ္တာ-ထို ဓမ္မိကတောင်၌၊) မယ္ဟ-ငါသည်၊ ဝါ-ငါဖို့၊ အသေမော-ကျောင်းသစ်မိမ်းကို၊ သုကတော-ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ၊ ပဏ္ဏသာလာ-သစ်ရွက်တိုပြင့် မိုးကာအပ်သောကျောင်းကို၊ သုမသပိတာ-ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းအပ်ပြီ။

တတ္တာ-ထိုကျောင်းသခင်မ်း၌၊ ပဋ္ဌဒေါသဝိဝဋ္ဋတ်-၅ မျိုးသောအပြစ်တို့သည် ကြဉ်အပ်သော၊ စက်မ်-စကြီ ကို၊ မာယေသိ -ဖန်ဆင်းပြီ၊ အဋ္ဌဂ္ဂုဏသမုပေတ-ရှစ်ပါးသော သမဏသုခဟူသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ (အသမ် - ကျောင်း

နာထနာထာန်။ ။(နာထ+အနာထာန်)၊ နာထသဒ္ဒါသည် အခြားနေရာ၌ ကိုးကွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဟောပါသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား "နာထော ကောသ် အတ္ထိတိနာထာ"ဟု အသယ္ယတ္ထိပြု၍ ကိုးကွယ်ရာရှိသူကို ဟောရသည်၊ ထိုကြောင့် ဦးကာ၌ "နာထာတိ နထဝန္ဒေ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုနာထ၌ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အားကိုးအားထားပြုလောက်သော ဥစ္စာရှိတို့တည်း၊ နတ္ထိ+နာထာ-တေသန္တိ အနာထာ- အားကိုးအားထား ပြုလောက်အောင် ဥစ္စာမရှိသူတို့။

ဓမ္မိကောနာမ။ ။ဓမ္မဲ စရတိတိ ဓမ္မိကော-တရားကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤနေရာ၌ တရားကျင့်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ရာတောင်ကိုလည်း ဌာနဗျူဟစာရအားဖြင့် "ဓမ္မိက" ဟုခေါ်ရသည်၊ ပဓ့် ယသ္မိ အတ္ထိတိ ပဗ္ဗတော-အဆစ်အဆစ်ရှိသော တောင်။

အသယမော။ ။အာ (သမ္ဘ,တော)ထက်ဝန်းကျင်မှ၊ ကာယစိတ္တ ပိဌာ သမ်ါတာ ပရိသယာ- ကိုယ်စိတ်တို့ကို နှိပ်စက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဘေးရန်တို့သည်၊ သမ္ဘ,ဇောတို့ အသယမော-ငြိမ်းအေးရာဖြစ်သောကြောင့် အသယမ မည်၏၊ ဤ ကျောင်းသစ်မ်းသို့ ရောက်လျှင် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံး ငြိမ်းအေးသည် - ဟူလို၊ ဤအသယမဟူသော နာမည်သည် ကျောင်းပိုင်း၊တစ်ဝိုင်းလုံး၏ နာမည်ဖြစ်သည်၊ "ပဏ္ဏသာလာ" ဟူသော အမည်ကား ကျောင်းသစ်မ်းကလေး တစ်ကျောင်း၏ နာမည်တည်း။

အဋ္ဌဂ္ဂုဏ သမုပေတ။ ။နေဟက်အကျယ်အဖွင့်၌ "ယထာ ဘသ္မိ အသယမေ ၀သန္တေ သဟ္ဘာ ဟောန္တိ ဣမာနိ အဋ္ဌသမဏသုခါနိ ဝိနိ၌တုံ၊ စေ၀ အဋ္ဌဂ္ဂုဏ သမုပေတံ တံ အသယမ မာပေသိ"ဟု ဖွင့်လတ္တံ့.ဖြစ်သောကြောင့် အရှင် ဗုဒ္ဓဃောသ၏အလိုအားဖြင့် အဋ္ဌဂ္ဂုဏ သမုပေတ်သည် အသယမ၏ဂုဏ်ပုဒ်တည်း၊ ဤအယူကို ဗုဒ္ဓ၀င်အဋ္ဌကထာက ပယ်ကြောင်းကို အကျယ် အဖွင့်၌ပြအုံ၊ ဆန်းကိုဝဲ၍ အဋ္ဌဂ္ဂုဏဟု ဒွေဘော်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမုပေတ်ကိုလည်း ယ ဂိုဏ်းဖြစ်အောင် "သမုပေတ်"ဟု လည်းကောင်း ရှိရသည်။

သခ်မ်ားကို၊ မာယေသီ -ဖန်ဆင်းပြီ) အဘိညာဇလ-အဘိညာဉ်သမာပတ်ကို ဖြစ်စေဖို့ရာ ဝိပဿနာအားခွန်းကို၊ အာဟရိ -ဆောင်ခဲ့ပြီ။

တတ္ထ-ထိုကျောင်းသခ်မ်း၌၊ နဝဒေါသမုပါဂတ-ကိုးပါးသော အပြစ်တို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သော၊ ဝါ-ကိုးပါးသော အပြစ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ သာဌက-လွဝတ်အစုကို၊ ပဇဟိ -ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီ၊ ဒွါဒသဂ္ဂေဏမုပါဂတ-၁၂ ပါးသော ဂုဏ်တို့သည်ကပ်ရောက်အပ်သော၊ ဝါ-၁၂ ပါးသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဝါကစီရ-လျှော်ဝတေအဝတ်ကို၊ နိဝါသေသိ -ဝတ်ခဲ့ပြီ။

အङ္ဂ ဒေါသသမာဂတိဏ္ဍ-ရှစ်ပါးသောအပြစ်တို့ဖြင့် ရောပြွမ်းသော၊ ပဏ္ဍ-သာလက-သစ်ရွက်ကျောင်းကို၊ ပဇဟိ -ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီ၊ ဒသဟိ-၁၀ ပါးကုန်သော၊ ဂုဏေ ဂုဏေဟိ-ဂုဏ်တို့သည်၊ [ဟိ၀ိဘတ် အကျေကြို၊] ဥပါဂတ-ကပ်ရောက်အပ်သော၊ (တနည်း) ဂုဏေ ဂုဏေဟိ-ဂုဏ်တို့နှင့်၊ ဥပါဂတ-ပြည့်စုံသော၊ ရုက္ခမူလ-သစ်ပင်၏အနီး အောက်သို့၊ ဥပါဂမိ -ချဉ်းကပ်ခဲ့ပြီ။

ဝါပိတ-ကြေချအပ်သော၊ ရောပိတ-စိုက်ပျိုးအပ်သော၊ ခေည-စပါးကို၊ ဝါ-စပါးမှဖြစ်သော အစာကို၊[ကာရဏူပစာ၊] နိရဝသေသဟော-အကြွင်းမရှိသောအား ဖြင့်၊ ပဇဟိ -ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီ၊ အနေကဂုဏသမ္ပန္နံ-တစ်ပါးမက များးစွာသော ဂုဏ်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော၊ ပဝတ္တမလ-အလိုလိုဖြစ်သော သစ်သီးကို၊ အာဒိယိ-ကောက်ယူသုံးဆောင်ခဲ့ပြီ။

အဘိညာဇလ။ ။နောက်အကျယ်အဖွင့်၌ "အဘိညာနဋ္ဌ သမာပတ္တိနဋ္ဌ ဥပ္ပါ-ဒနတ္ထာယ၊ ပေ၊ ဝိပဿနာဗလ အာဟရိ"ဟု ရှိသောကြောင့် "အဘိညာယ+ ဗလ အဘိညာဗလ" ဟု တဒ္ဓိတတ္ထပုရိသသမာသ ဝစနတ္ထပြု၍ "အဘိညာဉ်သမာပတ်တို့ အကျိုးငှာ ဝိပဿနာအား အစွမ်းကို" ဟု အနက်ပေးရသည်၊ အကျိုးအဘိညာဉ်ကိုဆိုသဖြင့် အကြောင်း သမာပတ်ကိုလည်း ပြပြီးဖြစ်ရကား ဖလူပစာဟုမှတ်ပါ။ [ဝိပဿနာသည် မဂ်ဖိုလ်၏ အကြောင်းသာဖြစ်၏၊ အဘိညာဉ်သမာပတ်၏ အကြောင်းမဟုတ်၊ ဤအङ္ဂကထာ ဖွင့်တိုင်းသာ အနက်ပေးလိုက်သည်။]

ပဝတ္တဗလ။ ။ပဝတ္တ-မိမိက မဆွတ်မခူးရာဘဲဖြစ်သော+ဗလ-သစ်သီးတည်း။ ပဝတ္တဗလ-သီး၊ မိမိက မသတ်ရာဘဲ ချေဒ်ဌာရောင်းဖို့ရန် ဖြစ်နှင့်ပြီးသော အသားကို "ပဝတ္တမံသဟု ခေါသကဲ့သို့တည်း။ ဗုဒ္ဓဝင်အङ္ဂကထာ၌ "ပဝတ္တဗလဿ-သယမေဝ ပတိတဗလ"ဟု ဖွင့်၏၊ အမြတ်ယဖွင့်တည်း။ ထိုအဖွင့်လိုက်၍ ရေးက "အလိုလို ကြွေကျသောသစ်သီး"ဟု ပေးကြ၏၊ ထိုပဝတ္တဗလ၏ အနေကဂုဏ သမ္ပန္နကို ဗုဒ္ဓဝင်အङ္ဂကထာ၌ ဤသို့ဆိုထား၏။

ပဝတ္တဗလသမ္ပန္နဠော, အပရာယတ္ထစိဝကော၊

ပဟိနာဟာရလောလုပ္ပေါ, ဟောတိ ဓာတုဒ္ဒိသော မုနိ။

ဟောတိ ရသတဏှဠ, အာစိ၀ေါ ဝသယ သုဠ္ဘတိ၊

တသ္မာ ဟိ နာတိ မညေယ္ယ, ပဝတ္တဗလ ဘောဇနံ။

တတ္တ-ထိုကျောင်းသခင်မ်ား၌နိုသဒ္ဒဠာနစကၠမေ (နိသဒ္ဒဠာနစကၠမေသု)-ထိုင်ခြင်း,ရပ်ခြင်း, စကြဲ သွားခြင်း-ဟူသော ဣရိယာပထိ ၃ ပါးတို့၌, [အိပ်ခြင်း ဣရိယာပုထိမပါ။] ပစာနံ-အားထုတ်ကြောင်း ဖြစ်သော သမ္မပ္ပဓာန် လေးဝိဝိရိယကို,ဗဒဟိ-အားထုတ်ပြီ၊ သတ္တာဟေ သတ္တာဟသာ-ဂ ရက်၏။ [ဆဋ္ဌိ အနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ်သက်၏] အဗ္ဗန္တ ရမ္မိ-အတွင်း၌၊ အဘိညာဒဲ သမာပတ်ဟူသော အားအစွမ်းသို့,ပါပုဏိ -ရောက်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဤ၌ အဘိညာဒလဲကား ဘဗွရိသ်မဟုတ်ကမ္မဓာရည်းသာ။]

တတ္တ-ထိုဂါထာတို့၌၊ အသမောသုကတောမယ္ပံ, ပဏ္ဍာသာလာ သုမာ ပိတာတိ ဣမိသာ ပါဠိယာ-အသမော၊ ပေ၊သုမာပိတာဟူသော ဤပါဠိတော် ဖြင့်၊ သုမေဓပဏ္ဍိတေန-သုမေဓာသုခမိန်သည်၊ အသမပဏ္ဍာသာလာ စကၠမာ-ကျောင်းသခင်မ်း, သစ်ရွက်မိုးကျောင်း, စကြဲ တို့ကိုသာ ဟတ္တာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ ဝါ-ကိုယ်တိုင်၊ မာပိတာ ဝိယ-ဖန်ဆင်းအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့.ကား၊ ဇတ္ထ-ဤပါဠိတော်၌၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ မဟာသတ္တံ-မြတ်သောသတ္တဝါကို၊ ဝါ-ဘုရားအလောင်းကို၊ (ဒီသွာ၌ခပ်ပါ) ဟိမဝန္တ-ဟိမဝန္တာသို့၊ အန္ဓောဂါဟေတွာ-သက်ဝင်၍၊ အန္ဓ-ယနေ့၊ ခမ္ဘိကပဒွတ-ခမ္ဘိကတောင်သို့၊ ပဝိသိသာမိ- ဝင်တောဘုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ နိက္ခန္တ -ထွက်လာပြီးသည်ကို၊ ဒီသွာ-မြင်၍၊ ဒေဝါန-နတ်တို့၏၊ ဣဒေါ-ဤနေ့-အရှင်သခင်ဖြစ်သော၊ သက္ကော-သိကြားသည်ဝိသုကမ္မဒေဝပုတ္တ-ဝိကြ့ နတ်သားကို၊ အာမန္တေသိ-ခေါ်ပြောပြီ၊(ကိ -အဘယ်သို့ ပြောသနည်း၊)[ဝိသုကမ္မ ပုဒ်ကို ပါရာဒိကဏ်ဘာသာဋီကာ ပဌမ သဲဂါယနာခန်း၌ပြခဲ့ပြီ။]

ဘာတ-အမောင်၊ ဣဒ္ဓ-သွားချေ၊ အယံ သုမေဓပဏ္ဍိတော-ဤသုမေဓာသုခ မိန်သည်၊ ပဌမိဿာမိ-ရသေ့ရဟန်းပြုအုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြ၍၊ နိက္ခန္တော-တော ထွက်လာပြီ၊ ဒေဝသေ-ဤဘုရားသခင်မိန်၏၊ ဝသနဋ္ဌာန်-နေရရာအရပ်ကို၊ မာပေဟိ-ဖန်ဆင်းချေလော၊ ဣတိ-ဤသို့ပြောပြီ၊ သော-ထိုဝိသကြ့နတ်သားသည်၊ ဘဒ္ဒ-ထိုသိကြား၏၊ ဝစနံ-ကို၊ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ-ဝန်ခံ၍၊ ရမဏီယ-မွေ့.လျော်အပ်သော၊ ဝါ-မွေ့.လျော်ဖွယ်ကောင်းသော၊ [ရူပသိဒ္ဓိ၌ "ရမဏီယော ဝိဟာရော"ဟု ကဲဟော ရုပ်ကို ပြထားအ.ပ်.ပ.ပ.ပ

တည်ရာကို,(ပသဒ္ဒါ၀ဏ္ဏ,၀ါစက၊)သန္ဓယ–တော်မူ၍၊ သာရိပုတ္တ–ပုတ္တရာ၊တသို့ မမြိုကပဗ္ဗတေ–ထိုမမြိုကတောင်၌၊ မယ္ပံ–ငါသည်၊ ၀ါ–ငါဖို့၊ အဿမော–ကျောင်းသစ်မ်ိုးကို၊ သုကတော – ကောင်းစွာပြုအပ် ပြီ၊ ပဏ္ဍာသာလာ–သစ်ရွက်တိုဖြင့် မိုးကာအပ်သောကျောင်းကို၊ သုမာပိတာ–ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းအပ်ပြီ၊ တတ္ထ–ထိုကျောင်းသစ်မ်ိုး၌၊ ပဥ–ဒေါသ၀ိတ္ထိတံ–၅ မျိုးသော အပြစ်တို့သည် ကြဉ် အပ်သော၊စက်မ–စကြို ကို၊ မာ<ယသီ –ဖန်ဆင်းပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာဟ–ဟော တော်မူပြီ။

တတ္ထ–ထိုဂါထာ၌၊ အသေမောသုကတော မယ္ပန္တိ–အသေမော သုကတော မယ့်ဟူသည်ကား၊ မယာ–ငါသည်၊ သုကတော–ကောင်းစွာပြုအပ်ပြီ၊ ပဏ္ဍာ-သာလာ သုမာပိတာတိ–ပဏ္ဍာသာလာ သုမာပိတာဟူသည်ကား၊ မေ–ငါသည်၊ပဏ္ဍစ္ဆ ဒနာ–သစ်ရွက်အမိုးရှိသော၊ (တစ်နည်း) ပဏ္ဍစ္ဆဒနာ–သစ်ရွက်တိုဖြင့် မိုးအပ်သော၊ သာလာပိ– ကျောင်းသည်းလည်း၊ ၀ါ–ကျောင်းကိုလည်း၊သုမာပိတာ–ကောင်းစွာဖန် ဆင်းအပ်သည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ။

ပဠေဒေါသ၀ဇ္ဇိတန္တိ ဧတ္ထ–ပဠေဒေါသ ဝိဝဇ္ဇတဲ ဟူသောဤပါဠိ၌၌၊ စက်မဒေါသာ နာမ–စကြို၏ အပြစ်တို့မည်သည်၊ထဒ္ဓ၀ိသမတာ–ကြမ်တမ်းသော မည်ညွတ်သော မြေရှိသည်၏ အပြစ်လည်းကောင်း၊ အန္ဓောရကွတာ–အတွင်း၌ သစ်ပင်ရှိသည်၏ အပြစ်လည်းကောင်း၊ဂဟနဒ္ဓနွတာ–ချုံရှုပ်တိုသည် ဖုံးအုပ်အပ်သည်၏ အပြစ်လည်း ကောင်း၊ အတိသမ္ဘာ<တာ–အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည်၏ အပြစ်လည်းကောင်း၊ အတိ၀ိသာလတာ–အလွန်ပြန့်ကျယ်သည်၏ အပြစ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဣဒမေ ပဠ–ဤငါးပါး၊တို့တည်း၊ဟိ ချဲ့၊ ထဒ္ဓ၀ိသမဘူမိဘာဂသို့ –ကြမ်းတမ်းသော မည်ညွတ်သော မြေအဖို့ရှိသော၊ စက်မေ–စကြို သွား၊ရသေ့ဟုဋ္ဌိလ်၏ ၊ပါဒါ–မြေတို့ သည်၊ ရဒ္ဓန္တိ–ကျင်နာကုန်၏၊ ဖောဋာ–အဖုတို့သည်၊ ဥဒ္ဓဟန္တိ–ထကုန်၏၊ မြေ ပေါက်သည်–ဟူလို။] စိတ္တံသည်၊ ဧကဂ္ဂတဲ–တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏၊ အပြစ်ကို၊ ၀ါ–တည်ကြည်မြင်းကို၊နမ လဘတိ–မရ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်–ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဝိ၀ဇ္ဇတိ–ပျက်စီး၏၊ ပန–အနန္တယကား၊ မုဒုသမတလေ–နူးညံ့ညီညွတ်သော အပြင် ရှိသော၊ (စက်မေ–စကြို ၌) ဟသုဝိဟာရံ–ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကို၊ အာဂမ္မ–ခွဲ၍၊ ကမ္မဋ္ဌာန်–သည်၊ သမ္ဘဇတိ–ပြည့်စုံ၏၊ တသ္မာ–ထိုကြောင့်၊ ထဒ္ဓ၀ိသမဘူမိဘာဂတာ– ကြမ်းတမ်းသော မည်ညွတ်သောမြေအဖို့ရှိသည်၏ အပြစ်ကို၊ ဧကောဒေါသောတိ– စကြို ၏ အပြစ်တစ်ပါးဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–သိထိုက်၏။

စက်မသေ–စကြို ၏၊ အန္ဓော–အတွင်း၌၊ [အန္ဓောဝါဟု စာအုပ်တို့၌ရှိ၏၊ ၀ါမလိုပါ] မဗ္ဗေ၀ါ–အလယ်၌ သော်လည်းကောင်း၊ကောဋိယံ၀ါ – ဟိုဘက် သည်ဘက် အစွန်၌ သော်လည်းကောင်း၊ [အန္ဓောဝါ၏သရုပ်ကို ပြသည်။] ရုက္ခေ–

သစ်ပင်သည်၊ သတိ–သော်၊ ပမာဒ–မေ့လျော့ခြင်း–ကို၊ ဝါ–အမှတ်တမဲ့–ကို၊ အာဂမ္ဘ–ရွဲ့၍၊ စက်မ–ရန္တ သ–စကြ် သွားသောပုဂ္ဂိုလ်၏ နေလာင့်ဝါ–နမ္ဗုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ သီသဝါ–ဦးခေါင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပဒိုဟည–တိ–ထိခိုက်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အန္ဓောရုဂ္ဂတာ–အတွင်း၌ သစ်ပင်ရှိသည်၏အဖြစ်–ကို၊ ဒုတိယော–ဒေါသော(တိ)– ၂ ခုမြောက် အပြစ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘော–၏၊ တဏှလတာဒီ ဂဟနဋ္ဌ နေ–မြက်နွယ် အစရှိသော တောချုံရှုပ်တို့သည်ဖုံးအုပ်အပ်သော၊ စက်မေ–စကြ် ၌၊ စက်မန္ဓော–စကြ် သွားသောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊အန္ဓကာရဝေလာယ်–ညဉ့်မှောင် မိုက်ရာအခါ၌၊ ဥရဂါဒိကေ–မြွေ အစရှိကုန်သော၊ ပါဏေ–သတ္တဝါတို့–ကို၊ အက္ကမိတ္တာဝါ–ဓိမိက နင်းမိ၍သော်လည်း၊ မာရေတိ–သေစေတတ်၏၊ တေဟိ၀ါ–ထိုမြွေ အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်သော်လည်း၊ ဒဇ္ဇော–ကိုက်အပ်သည်၊ ဝါ–အကိုက်ခံရသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒုက္ခံ–ဒုက္ခသို့၊ အာပဇ္ဇတိ–ရောက်ရ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဂဟနဋ္ဌနေတာ–တောချုံရှုပ်တို့ ဖုံးအုပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်–ကို၊ တတိယောဒေါသော (တိ)– ၃ ခု မြောက်အပြစ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘော–၏၊ အတိသမ္ဘဝေ–အလွန်ကျင်းမြောင်းသော၊ စက်မေ–၌၊ ဝိတ္ထာရတော–အပြန့်အကျယ်အားဖြင့်၊ ဝါ–အနံ့အားဖြင့်၊ ရတနိကေ၀ါ–တစ်တောင်ရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော၊ အမှရတနိကေ၀ါ–တစ်တောင်ဝက်ရှိသည်မှ လည်းဖြစ်သော၊ (စက်မေ–၌)၊ [အတိသမ္ဘဝကေဂိုထပ်ဖွင့်သည်!] စက်မ္ဓ သ–၏၊ ပရိဏ္ဍေဒေ–စကြ် ၏ အပိုင်းအခြားဖြစ်သောကုန်းကမူပေါ်၌၊ ပက္ခလိတ္တာ–ချော်လဲ၍၊ နခါ၀ိ– လက်သည်း ခြေသည်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ အဂုံလိယောဝိ–လက်ချောင်း ခြေ ချောင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘဇ္ဇန္တေ–ကွဲတတ်ကုန်၏၊ စတုတ္ထောဒေါသော (တိ)– ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘော–၏။

—

အတိ၀ိသာလေ–အလွန်ကျယ်ပြန့်သော၊ စက်မေ–၌၊ စက်မ္ဓ သ–၏၊ စိတ္တ–သည်၊ ဝိဓာ၀တိ–ထိုထိုအာရုံသို့ ပြေးသွား၏၊ ဧကဂ္ဂတ်–တစ်ခုတည်းသော အာရုံ ရှိသည်၏ အဖြစ်–ကို၊ ဝါ–တည်ကြည်ခြင်း–ကို၊နေ လဘတိ–မရ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အ၀ိ၀ိသာလတာ – အလွန်ကျယ်ပြန့်သည်၏အဖြစ်–ကို၊ ပဋ္ဌမောဒေါသော (တိ)–

ဂဟနဋ္ဌနေတာ။ ။ဂဟနဋ္ဌ ဂဟဓာတ်မဟုတ်၊ "ဂါဟ–ဝိဌေ၀နေ"ဟူသောဓာတ်, ယု ပစ္စည်းတည်း၊ ဂါဟတိ–ရှုပ်ထွေးတတ်၏၊ ဣတိ ဂဟနံ၊ ဂါ၌ အာကို ရည်ယူ ပြုဟု ထောမနီမိဆိုး၏၊ ခတ္တုဗ္ဗာသက်ဟာ၌ "ဂဟဓာတ်, ဒုဗ္ဗောဓအနက်ဟာ" ဟု ဆိုသည်၊ ကစ္စည်းကျမ်း၌ "ရဟာဒိတောဏ" သုတ်အရ ရဟာရဏ, ဟကာရ၌နောင် ယု ပစ္စည်းမှုဖြစ်သော အနန်၏ နကို ဏပြုရမည်ဆိုသော်လည်း သဗ္ဗဟာ၌ ဤဟာဓာတ်မှ လာသော ဟကာရ၌ဓာတ်ကို ဆိုသည်၊ ထိုဓာတ်၌လည်း ဟ အတွက်ကြောင့် နဿ ကို ဏ ပြန်ခြင်းမဟုတ်၊ ဤ၌ ရဏကြောင့် နဿ ကို ဏ ပြန်ခြင်းဖြစ်သည်၊ ဤ ဂါဟဓာတ်၌ကား၊ ရ အက္ခရာ လုံးဝမပါသောကြောင့် နဿ ကို ဏ မပြန်ဘဲ "ဂဟနဿ"ဟု ရှိရသည်။

၅–ခုမြောက်အပြစ်ဟူ၍၊ ဝေဒိတမဿာ–၏။ပန–အနုယကား၊ စေတိယဂိရိမှိ–စေတိယတောင်ပေါ်၌၊ဒီပပွသာဒက မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရသ–သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ကို ကြည်ညိုစေတတ်သော မဟာမဟိန္ဒထေရ်၏၊ စက်မန်ပိယ–စကြီ သည်ကဲ့သို့၊ ပုထုလတော–အပြန့်အကျယ်အားဖြင့်၊ ဝါတစ်တောင့်ထွာ ရှိသော၊ ဒွိသု–၂ ဖက်ကုန်သော၊ ပယောသု–ကားတို့၌၊ ရတနမတ္တာအနုစက်မ–တစ်တောင် အတိုင်း၊အရှည်ရှိသောစကြီ ငယ် (စကြီ မြှောင်) ပါရှိသော၊ [“ရတနမတ္တံအနုစက်မံ”ဟုရှိရာ၌ အလုဇ္ဇာသမာသ်ဟု ဆိုကြ၏ ।(တစ်နည်း)မတ္တံ၌နိဂ္ဂဟိတ်လာထားသည်ဟုလည်း ဆိုကြ၏။] ဒီယတော အလျားအားဖြင့်၊ သဠီဟတ္ထ–အတောင် ၆၀ ရှိသော၊ ဝါ–အတောင် ၆၀ ရှည်သော၊ မုဒုတလ–နူးညံ့သောမြေအပြင် ရှိသော၊ သမပိဗွဂိဏ္ဍာဝါလုက–အညီအမျှ ကြြဖြန့်အပ်သောသဲရှိသော၊ စက်မံ–စကြီ သည်၊ ဝဋ္ဋတိ–သင့်၏၊ တံ– ထိုသုမေဓာရှင်ရဟေ၏ စကြီ သည်၊ တာဒိသံ–ထိုကဲ့သို့ရှအပ်သည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ဘေန–ထို ကြောင်း၊စက်မံ တတ္တ မာပေသိ ပဋ္ဌဒေါသ ဝိတဒ္ဓိတန္တိ–ဟူ၍၊ အာဟ–ဟောတော်မူပြီး [ရှေးနိသယဠ် “စေတိယဂိရိရိမှိ၊ ပေ၊ စက်မန်ပိယ–ကဲ့သို့၊ တံ–ထိုသုမေဓာရှင်ရဟေ၏ စကြီ သည်၊ တာဒိသံ–ထိုမဟာမဟိန္ဒထေရ်၏ စကြီ နှင့်တူသော သဘောရှိသည်၊ အဟောသိ–ပြီ”ဟု ပေးပြီးလျှင် ပုထုလတောဇသည်ဖြင့် ရှေ့သို့လှည့်၍ အနှက်ပေး၏၊ “စက်မန်ပိယ”ဟု ဆိုပြီးလျှင် “တာဒိသ”ဟု တစ်ဝါကျတည်း၌ ဆိုပြန်သောကြောင့်၊ စဉ်းစားသင့်သည်။]

အဠဂ္ဂရုဏသမ္ဘုပေတန္တိ–ကား၊ အဠဟိ–ရှစ်ပါးကုန်သော၊သမဏသုဓေဟိ သမဏသုခတို့နှင့်(သမဏ၏ ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်သော အကျိုးအာနိသင်တို့တည်း၊ သမဏသုခါနိ–တို့၊ ဤသမဏသုခရှစ်ပါးကို အဋ္ဌကထာဆရာသည် သဠဋိပါတ်–သောဏဆာတ်ကိုမှီ၍ ဖွင့်ပြပြန်တူသည်၊ သို့သော် အားလုံးကား မတူတတ်ပေ။

ခနည္ဟေ ပရိဠာဟာဘာဝေါ။ ။ဥဒ္ဓစ္စပါးကို “ဝါဒုဒ္ဓစ္စ”ဟု သိမ်းပိုက်ထားမှု မရှိခြင်း၊ ထိုသို့မရှိသည်အတွက် သိမ်းဆည်းရသောဒုက္ခ၊ ကြောင်းကြဲရသောဒုက္ခတို့မှ ကင်းခြင်းသည် သမဏသုခ တစ်မျိုး၊ပင်တည်း၊ ဓာတ်တော်၌လည်း “နံ ကေသဲ ကောဌေ သြဟေန်, နကုန္တိ နကဠောပိယံ + ထိုသမဏတို့သည် ကျီ (ဂိုဒေါင်) ထဲ၌လည်း သိမ်းဆည်း၍မထားကြ, အိုးထဲ၌လည်း သိမ်းဆည်း၍မထားကြ, တောင်းထဲ၌လည်း သိမ်းဆည်း၍ မထားကြကုန်”ဟု မိန့်သည်။

ယေသနဘာဝေါ–အပြစ်မရှိသော ဆွမ်းကို ရှာမိုးရခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍာဘုဥ္ဇနဘာဝေါ–ငြိမ်းအေးသောဆွမ်းကို စားရခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရဏ္ဍ– တိုင်းပြည်ကို၊ ဝါ–တိုင်းသူ ပြည်သားကို၊ ပိဏ္ဍေတွာ– ညှစ်၍၊ ဓနသာရံဝါ–ဥစ္စာနှစ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ သိသကဟာပဏာဒိနိုဝါ– သလွဲမြည်း,ငွေအသပြာအစရှိသည်တို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ ရာဇကုလေသု– မင်းမျိုးတို့သည်၊ ဂဏ္ဍေ သု–ယုဗုကုန်လသော်၊ (သယ–မိမိတို့မှာ)ရဌပိဌမ ကိလေသာ ဘာဝေါ–တိုင်းသူပြည်သားကို ညှစ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ် သောမှုပန်ခရခြင်း၏ မရိုခြင်း

အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍာပရိယေသနဘာဝေါ။ ။ကုလဒူသနအနေသနအပြစ်, ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်ဘဲ သုံးဆောင်ခြင်းဟူသော အပြစ်မှကင်းသောဆွမ်း (အာဟာရ)ကို "အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍာ"ဟုဆိုး၏၊ ဓာတ်ပါဠိတော်ဌိလည်း "အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍောဘောတ္ဗေ"ဟု ဟောတော်မူ၍ "အနေသနံ ပဇ ပဟာယ မိဗ္ဗာနိစ ဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပါဒိတောဘိက္ခာ, ပရိသခါယောနိသော၊ ပေ၊ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ ပရိဘုဥ္ဇောဝ အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍောနာမ"ဟု ဖွင့်သည်။

နိဗ္ဗုတ ပိဏ္ဍာဘုဥ္ဇနဘာဝေါ။ ။ဆွမ်းအပေါ်၌ သာယာနှစ်သက်ခြင်းမရှိအောင် ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်လျှင် တဏှာတည်းဟူသော မီးသည် ငြိမ်းအေး၏၊ အာမကိုက တဏှာ၏ ငြိမ်းအေးခြင်းကို အာရံဆွမ်းပေါ်၌တင်စား၍ ဇလုပစာရ (ဌာနမျှပစာရ) အားဖြင့် ဆွမ်းကိုလည်း "နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍာ"ဟု ခေါ်ရသည်၊ နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍာအစစ်ဖြစ်အောင်ကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သာ တတ်နိုင်သည်၊ ထိုကြောင့် စာတကအဋ္ဌကထာ၌ "နိဗ္ဗုတောတိပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနာ ဓမ္မေန ဥပ္ပန္နပိဏ္ဍာပိ ပစ္စဝေက္ခိတ္တာ ပရိဘုဥ္ဇမာနော နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍောနာမ၊ ကေန္ဒေ တော ပန ခီဏာသဝဿ ပိဏ္ဍောဝ နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍောနာမ"ဟု ဖွင့်သည်။

ရဏ္ဍ၊ ပေ၊ ရာဇကုလေသု။ ။[ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ "ရာဇဟုမိသေသု"ဟု ရှိ၏။] မင်းခစား (မင်းမှထမ်း) တို့သည် တိုင်းသူပြည်သားတို့ကို ညှစ်၍ (နှိပ်စက်၍) အခွန်အတုတ်ကို ယူကြကုန်၏၊ ထိုသို့ ယူသောအခါ အခွန်ပေးရသူတို့သည် စိတ်ပင်ပန်းခြင်း စိတ်ညစ်ခြင်းဟူသော ကိလေသာဖြစ်ကြရ၏။ [ဤသုခနှင့် တိုက်ဖိုက် သက်ဆိုင်သော သမဏာတဒြကား ဓာတ်တော်ဌမပါ။]

ရဌပိဌနကိလေသာဘာဝေါ။ ။ရသေ့ရဟန်းဖြစ်သော သမဏာတို့မှာ အခွန်အတုတ်ပေးစရာ မရှိရကား (တိုင်းသူပြည်သား၏ အခွန်အတုတ်ကို ညစ်ယူပုဟူသော) ထို ရဌပိဌနကြောင့် စိတ်ညစ်ခြင်းမရှိကြ၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဂဏ္ဍေ သု–ဂဏ္ဍနာနံ, ရာဇကုလေသု ရာဇကုလာနံ"ဟု ပြင်၍ အနက်ပေးပြီးလျှင် ပိဌနၵ၌ စပ်ကြ၏၊ ထိုသို့ ပြင်ဖွယ်မလိုပါ၊ "ရာဇကုလတို့က အခွန်အတုတ်ကို နှိပ်စက်၍ ယူကုန်လသော် (ယူကြရာအခါ၌) သမဏာတို့မှာ ညှစ်၍ ယူခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော "ပူပန်မှု မဖြစ်ရ"ဟု လက္ခဏာအနက်အတိုင်းပင် အဓိပ္ပာယ်ရနိုင်ပါသည်။]

ဥပ၊ ပေ၊ နိဗ္ဗုနရာဂဘာဝေါ။ ။ခင်မင်တွယ်တာလောက်သော အဆောက်အအုံ မရှိသောကြောင့်, ရှိစေကာမူ တပ်မက်မှု မရှိသောကြောင့် အုဆောက်အအုံတို့၌ ဆန္ဒရာဂမရှိခြင်း။

လည်းကောင်း၊ဥပဓရဏေသု–မိမိအဆောက်အအုံ တိုဠ်၊ နိဗ္ဗုရာဂဘာဝေါ– တပ်မက်တတ်သော ဆန္ဒရာဂ၏ မရှိခြင်းလည်းကောင်း။ စောရပိ လောပေ–သူပုန်စားပြုလုယက်ရာအခါ၌၊ နိဗ္ဗယဘာဝေါ–စားမရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ ဈာန ဈာနမဟာမဇ္ဈေဟိ–မင်း မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့နှင့်၊ အသမသဌဘာဝေါ–ရောနှောရခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ စတူသုဒီသာသု–အရပ် ၄ မျက်နှာတို့၌အပွင့်ပိုဟာတဘာဝေါ–မပိတ်ပင်မသီးတားအပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။ (အပိတ်အပင်မရှိ သွားလာ နိုင်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။) ဣတိ–ဤသို့၊ ဣမာနိအဋ္ဌ–ဤရှစ်ပါးတို့တည်း၊ ဣဒံ– ဤအနက်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–သည်၊ ဝါ – ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ)၊ ယထာ – အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်

["သင်္ဂါ ယသေ နဝိဇ္ဇတိ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို ဖွင့်သောဇာတ် အဋ္ဌကထာ၌ကား "ယသေ ဂါမနိဂမဒဿိသု စဏ္ဍာသေ ရာဂသင်္ဂါဒိသု (ကပ်ငြိတွယ်တာတတ်သော ရာဂအစရှိသည်တို့တွင်) ကောဘိ သင်္ဂါ နတ္ထိ"ဟု အဆောက်အအုံ၌သာမက ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့၌ ဟတ္ထယ်တာ ခြင်းကိုလည်း ဖွင့်သည်။]

ဟောရ၊ ယေ၊ နိဗ္ဗယဘာဝေါ။ ။သပိတ် သက်နန်းမှစ၍ အပိုပစ္စည်း မရှိသောကြောင့် ရွာ, နိုဂုံးတို့ကို သူပုန်စားပြတို့ လုနေသော်လည်း ရသေ့ ရဟန်းတို့မှာ ထိုအလုအယက်ခံရခြင်းနှင့်စပ်သော စားရန်မရှိ။ ["ရဠေ ဝိလုမ္ပမာနမှိ, နာသယကိဠို အဟိရထ" ဟူသော ပါဠိတော်အဖွင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌လည်း "ယထာ ပဒ္ဒတဟာနာဒီဟိ နိဂ္ဂမိတွာ ရဏ္ဍ ဝိလုမ္ပမာနေသု စောရေသု ဗဟုပုရိက္ခာရသယ (ကိုယ်၌ စပ်နေသော ဝတ်ရုံထားအပ်သော ပရိက္ခာရမျှသာရှိသော ရသေ့ ရဟန်း၏) နကိဠိအဟိရထ–ဘာတစ်ခုကိုမျှ မဆောင်မယူအပ်"ဟု ဖွင့်သည်။]

ရာ၊ ယေ၊ အသ သဠ္ဘာဝေါ။ ။မင်းနှင့်လည်းကောင်း၊ မင်း၏ အမတ်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ရောနှောနေသူတို့သည် လာဘ်ကို လိုလားသူတွေသာမျှား၏၊ "ရောနှော"ဟူရာ၌လည်း ဆရာအကြောင်းရှိမျှမက, သဟဝေါဟာ သဟနနှိသမိတော သုခိတာ–မိမိ၏ ဒါယကာ မင်းအမတ်တို့ ရာထူးကျလျှင် ဝမ်းနည်းခြင်း, ရာထူးတက်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း, သူတို့ချမ်းသာလျှင် မိမိလည်း ချမ်းသာခြင်း, သူတို့ဆင်းရဲလျှင် မိမိလည်း ဆင်းရဲခြင်းအားဖြင့် အားအတူပူအမှုဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဂုဏ်လာဘ်ကို မမက်မောသူတို့မှာ ထိုသို့ ရောနှောရာမရှိကေဝ, သာမန်ဆရာ၁ကာအဖြစ်မျှ လောက်၌သာ တန်ရပ်နေပေလိမ့်မည်။

အပွင့်ပိုဟတဘာဝေါ။ ။(နေ့ပင်ပိုဟည်တော–မပိတ်ပင်အပ် မသီးတားအပ်၊ ဣတိ အပွင့်ပိုဟတောဝါ။) အရပ် ၄–မျက်နှာသို့ မပွတ္တဘာဝနာ ဖြန့်သောအခါ (ရန်သူဟု မရှိသောကြောင့်) အပိတ်အပင်အသီးအတားမရှိ ပျံ့နှံ့ဝေနိုင်ခြင်းကို "စာတုဒ္ဒိသော" ဟုခေါ်၍ ဖွင့်လေရှိကြ၏။ ဣတ္ထိကား–"ရသေ့ရဟန်းတို့၏ ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးမျှကို ကိုယ်၌ ဝတ်ဆင် ကိုင်ယူ၍ သွားသောကြောင့် လမ်းမှ လုယူမည်သူကိုလည်း မကြောက်ရ, အခွန်အကောက်လည်း မပေးရသဖြင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် သွားလာနိုင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ["ပတ္တစီဝရမဒါယ, သောဏ္ဍိ ဂစ္ဆတိ သုဒ္ဓ တောဝ" ကို ဖွင့်သော ပါဠိတော်၏ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၌ ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် ဖွင့်ပြသည်။]

ဖန်ဆင်း လေသော်၊ တသို့ အသာမေ–ထိုကျောင်းသခင်မ်း၌၊ ဝသန္တေ–နေသော ဝုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ဝိနိုတ်၌ အဝုတ္ထာကတ္တားစပ်)အဋ–ကုန်သော၊ ဣမာနိသမ ဏသုခါနိ–ဤသမဏသုခ တို့ကို၊ ဝိနိုတ်–ရခြင်းငှာ၊ သက္ကာ–တတ်ကောင်းသည်၊ ဟောတိ၊ စဝ–ဤသမဏသုခတို့ကို ရရှိင်ရောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်အဋ္ဌဂ္ဂဏ–သမ္မပေတ–ခုံသော၊တဲ့ အသမဲ–ထိုကျောင်းသခင်မ်းကို၊ ဓာပေသိ –ဖန်ဆင်းပြီး၊ဣဒတိ–ဤအနက်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ–သည်၊ ဟောတိ–၏။

အဘိညာဗလမဟာရိဿ–ကားပဋ္ဌာ–ရဃေ့ဖစ်ပြီးရာ နောက်အခါ၌၊ တသို့ –အသာမေ–ထိုကျောင်းသခင်မ်း၌၊ ဝသန္တေ–နေလသော်၊ ဝါ–နေသော၊ (အဟ–ဝါသည်)ကသိဏာပရိကမ္မ–ကသိုဏ်းပရိကမ်းကို၊ ကတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ အဘိညာနဋ္ဌ–အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ သမာပတ္တိနဋ္ဌ–သမာပတ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥပ္ပါဒနတ္ထာယ–ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ၊ အနိစ္စတော–အနိစ္စအားဖြင့်လည်းကောင်း၊

ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ။ ။ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာကို စီရင်သော အရှင် ဗုဒ္ဓဒတ္တထေရ်ကား "အဋ္ဌဂ္ဂဏသမ္မပေတ"ဟူသော ဤပါဠိကို "အသမဲ"နှင့် မစပ်ဘဲ အဘိညာဗလဝန်ခံတွဲ၌ "အဋ္ဌဂ္ဂဏ"အရ အဘိညာဉ်၏ အခြေခံဖြစ်သော "ဧဝ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ, ပရိယောဒါတေ, အနင်္ဂဏေ, ဝိဂတပုဗ္ဗိကိလေသေ, မုဒုဘူတေ, ကမ္မနိယေ, ဌိတေ, အာနဉ္ဇပ္ပတ္တေ" တို့ကို ယူ၍ဤအဋ္ဌသာလိနီ၌ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဖွင့်ပြအပ်သော "အဋ္ဌဂ္ဂဏ" အရကို ပယ်ရှလေသည်၊ [ကောစ်ပန "အဋ္ဌဂ် သမဏသုခေဟိ ဥပေတ၊ ပေ၊ အသမဲ မာပေသိ "တီ အသမေနဲ့ သမ္ဗန္ဓံ ကတွာ ဝဒန္တိ၊ တဲ ပါဠိယာ နသမေတိ။–ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ]

စီစစ်ခြင်း။ ။"ဧကမ် ဘဏ္ဍ မာပေသိ "ဟု စကြာ နှင့်စပ်သောစကားကို ဟောတော်မူပြီးမှ ရှေ.ဂါထာ၌ ဟောတော်မူအပ်ခဲ့သော အသမ၏ဂုဏ်ကို ဤဂါထာ၌ မဟောတန်ရာ၊ ထိုပြင် "အဋ္ဌဂ္ဂဏ"အရ ထုတ်ပြရာ၌လည်း အသမ၏ဂုဏ် အခြစ်ဖြင့် မပြနိုင်ဘဲသမဏ၏ သုခဂုဏ်အဖြစ်ကို သာပြနိုင်၏၊ ထိုကြောင့် "အဋ္ဌဂ္ဂဏ သမ္ဗပေတ"ကို အသမဲနှင့်တွဲစပ်သော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ အမှင့်ကို ပယ်၍ ပါဠိတော်များ၌ အဘိညာဉ်ရှေ.ယိ တွေ့နေကျဖြစ်သော "ပရိသုဒ္ဓ"စသော ရှစ်ပါးကိုသာ အရှင်ဖွင့်ပြပေသည်၊

အနိစ္စတော ဒုက္ခတော။ ။သာသနာ့ပဝကာလ၌ အတ္တနွဲလမ်းချက်တ ခိုင်မြဲလှ သောကြောင့် အနတ္တပိယသာ မရှိ၊ ဘုရားအလောင်းတော်များပင် ဖြစ်သော်လည်း အနိစ္စ ဒုက္ခဟုသာ ဝိပဿနာရှုနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် အနတ္တလက္ခဏာမပါဘဲ "အနိစ္စတော ဒုက္ခတော"ဟု ဆိုသည်။

အဘိညာဗလ။ ။ဤဗုဒ်ကို "အဘိညာနဋ္ဌ သမာပတ္တိနဋ္ဌ၊ ပေ၊ ဝိပဿနာဗလ"ဟု ဖွင့်၏၊ အကျိုးအဘိညာဉ်ကို ပြသဖြင့် အကြောင်း ဈာန်သမာပတ်ကိုလည်း ဖလူပစာရအားဖြင့် ပြပြီးဖြစ်၍ "အဘိညာနဋ္ဌ သမာပတ္တိနဋ္ဌ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဗလအရကိုလည်း ဝိပဿနာ အားအစွမ်းကို ယူစေလိုသောကြောင့် "ထာမပ္ပတ္တဲ ဝိပဿနာဗလ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "အဘိညာတ္ထာယ ဗလ အဘိညာဗလ"ဟုဖြေ။

ဒုက္ခတော–ဒုက္ခအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနံ–ဝိပဿနာကို၊အာရာဓိတ္တာ–အားထုတ်၍၊ ထာမမ္ပတ္တွာ–အားအစွမ်း-သို့ရောက်သော၊ ဝိပဿနာ–ဗလ–ဝိပဿနာ အားအစွမ်းကို၊ အာဟာရိ –ဆောင်ခဲ့ပြီ၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာ " အားဖြင့် ဖန်ဆင်းလသော်၊ တသ္မိ –ထိုကျောင်းသခမ်း၌၊ ဝသန္တော–နေသော ငါသည်၊ တံ. ဗလ–ထိုဝိပဿနာအား:အစွမ်းကို၊ အာဟရိတ္ဝာ–ဆောင်ခြင်းငှာ၊ သဏ္ဌာမိ–စွမ်းနိုင်၏၊ ဧဝံ–ဤသို့ ဝိပဿနာ အား:အစွမ်းကို ဆောင်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်း:အရာ အားဖြင့်၊ တံ အသမ်–ထိုကျောင်းသခမ်းကို၊အဘိညတ္ထာယ–ငှာ၊ တသ္မ ဝိပဿနာ ဗလသ–ထိုဝိပဿနာအား:အစွမ်း:အား၊ အနုဿရိတ်–လျှောက် ပတ်သည်ကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ မာဟေသီ –ဖန်ဆင်းခဲ့ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော–ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။

သာဒုက ပဗဟိ တတ္တ နဝဒေါသမုပါဂတန္တိ ဘွေ–သာဌကာ! ပေမုပါဂတံ ဟုသော ဤပါဠိ၌၎် အယ်–ဤသိုအပ်လတ္တဲ့.ကားအနုပ္ဒီဂထာ–အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သောစကားတည်း၊ ဝါ–ပြောရိုးဆိုစဉ်စကားတည်း၊ ကိရ–ချဲ့၊ တဒါ–တောထွက်လာရာ ထိုအခါ၌၎်၊ ဝိသုကမ္မဒေဝပုတ္တေ–ဝိသကြုံနတ်သားသည်၊ [ဂတေနောက်က ဝိသု

ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ။ ။ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ၌ အတ်ညာဝလဲကို အားအစွမ်းသို့ ရောက်သော အတ်ညာဉ်ဟု ဖွင့်၏၊ "အဋ္ဌဂ္ဂုဏာသမုမေတံ–ပရိသုဒ္ဓ, ပရိယောဒါတ မသော ရှစ်ပါးသောဂုဏ် အင်္ဂါ နှင့်ပြည့်စုံသော၊ အတ်ညာဝလဲ–အတ်ညာဉ် တည်းဟူသော အားအစွမ်းကို၊ အာဟရိ –ဆောင်ပြီ" ဟုဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ အလိုပေး၊ အာဟရိ ဟုဆိုသောကြောင့် "ထိုအချိန်၌မရသေး၊ အတ်ညာဉ်ရဖို့ရန် စိတ်ကို ရှေးရှေ့ဆောင်ရုံမျှသာ ရှိသေးသည်"ဟု မှတ်ပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဤဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံသည် "သော သမာဟိတေ စိတ္တေ၊ ပေ၊ ဝုဋ္ဌေ နိုဝါသာနသယတိဉ္ဉာဏာယ စိတ္တံ အဘိနိန္နာမေသိ (အတ်နိုဟရိ)"ဟူသော ပါဠိတော်စာသွားနှင့် လျော်၏၊ ဤအဋ္ဌသာလိနီ ဖွင့်ပုံမှာ ပါဠိတော်စာသွားအတိုင်း မကျရေး၊ အတ်ညာဉ်ကို ရဖို့ရန် ဝိပဿနာအား:အစွမ်းကို ဆောင်သည်ဟူသော စကားလည်း စဉ်းစားဖွယ်ကောင်းလှ၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း– အတ်ညာဉ်တက်ရာ၌ ဝိပဿနာမဖက် သမထသက်သက်ဖြင့် တက်နိုင်သော ကြောင့်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "အဋ္ဌဂ္ဂုဏာသမုမေတံ" မှစ၍ "အတ်ညာဝလမာဟရိ "တိုင်အောင် အဋ္ဌသာလိနီ ဖွင့်ပြုပုံကို ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ ဆရာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဒတ္တက မနှစ်သက်ရေး။

အနုပုဒ္ဒီကထာ။ ။ပုဗ္ဗာယ–ရှေ့စကား:အား၊ အနုရူပ–လျော်သည်တည်း၊ အနုပုဒ္ဒ–ရှေ့စကား:အား:လျော်သည်၊ အဗျယီဘောသမာသ၊ အနုပုဒ္ဒ ပုဗ္ဗာ အာနုပုဒ္ဒီ–ပဝတ္တတဒ္ဓိတ်၊ ရှေ့စကား:အား:လျော်စွာ ဖြစ်သောစကား၊ ရှေးက ပြောရိုး:အတိုင်း ဆက်၍ဆက်၍ လျော်စွာ ဖြစ်သောစကား၊ ဤကဲ့သို့ပုဒ်ကြေလျှင် ဝပဗ္ဗအနက်၌ ဏ ပစ္စည်းသက်၌ ဣတ္ထိဝေါဘက် ဤပစ္စည်းသက်ပြီးလျှင် "အနုပုဒ္ဒီ"ဟုရိသင့်၏၊ သို့သော် စာအများ၌ အနုပုဒ္ဒီဟုရှည်း ရှိသည်၊ "အနုပုဒ္ဒကထာ"ဟု ရှိရာ၌ကား "ပုဗ္ဗာယ အနုရူပါ အနုပုဒ္ဒာ"ဟု တမ္ပရိုလ်သမာသ်ပြု၍ "အနုပုဒ္ဒာ"ဟုပင် ပါဠိမှန်ရှိသင့်၏၊ ထိုနောက်မှ "အနုပုဒ္ဒာစ+သာ+ကထာစာတိ အနုပုဒ္ဒကထာ" ဟုပြု။

ကမ္မဒေဝပုတ္တေကိုလည်း လက္ခဏမ္ဘန္တ ကတ္တား အဖြစ်ဖြင့်ဤ၌ယူပါ၊ ကုဋိလေ ဏစကင်မာဒိပွင့်ရှမ္ဘော်တ-ကျောင်းငယ်, လိုဏ် စကြိ် အစရပtill်သော အဆောက်အအုံ တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ [ကုဋိဟုသည် ဝစ္ဆကုဋိမဟုတ်, ကျောင်းကုဋ် ကဇလးတည်း၊] ပုပ္ပျုပဂဖယကလူရကွသဉ္ဇန်-အပွင့်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်အသီးသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ဝါ-အပွင့်ပွင့်ကုန် အသီးသီး ကုန်သော သစ်ပင်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော၊ ရမဏီယ-မ္မေ.လျော် သင့်မ္မေ.လျော် ထိုကိသော၊ ဝါ-မ္မေ.လျော်ဖွယ်ကောင်းသော၊ မခုရသလိလာ သယ-ချိုမြိန်သော ရေ၏တည်ရာရေကန်ရှိသော၁[အသယ-ဥ်စပ်၊]အပဂတဝါဌမိဂ ဘီသနက သကုဏ်-ကင်းသော ရဲရင့်သော ခြေသ့် သစ် ကျားစသော သားကောင်အပေါင်း, ချောက်လှန့် တတ်သော ငှက်အပေါင်းတို့မှကင်းသော၊ ပဝိဝေကကွမ်း-အပေါင်းအဖော်တို့မှ ကင်း ဆိတ်ခြင်း၌ခံ့သော၊ (ကာယဝိဝေက ရလောက်သော၊) [ကမ္မနိ်သာစု ကမ္မဋ္ဌာန်းကဲ့သို့ "ပဝိဝေကေနမေ ပဝိဝေကကွမော"ဟုပြု၊] အသယ-ကျောင်းသစ်မ်ားကို၊ မာပေတွာ-ဖန်ဆင်းပြီး၍ လည်းကောင်း၊ [ဂဏ ၌စပ်၊] အလက်တစက်မသယ-တန်ဆာ ဆင်အပ်ပြီးသော စကြိ် ၏၊ ဥဘောသု-နှစ်ဖက် ကုန်သော၊ အန္တေသု-အစွန်အဖျား တို့၌၊ အာလမ္ဗနဖလက-မှီရာမျှင်ချပ်ကို၊ ဝါ-တဲကဲ့မှီမျှင်ချပ်ကို၊ [ထိုင်သောအခါမှီ၍ ထိုင်စရာဖြစ်သောမျှင်ချပ်ကို ရေးက "တံကဲ" ဟုခေါ်ကြသည်။] သံဝိဝယ-စီရင်ပြီး၍လည်းကောင်း၊ နိသီဒနဋ္ဌာယ-ထိုင်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ စက်မဝေဓေ-စကြိ် အလယ်၌၊ သမတလ-ညီညွတ်သော အပြင်ရှိ သော၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလ-ပဲနောက်အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာကို၊ မာပေတွာ-ဖန်ဆင်းပြီး၍လည်းကောင်း၊ အန္တောပဏ္ဍသာလာယ-သစ်ရွက်တို့ဖြင့်မိုးအပ်သော ကျောင်းအတွင်း၌၊ ဇေ့၊ပေ၊

မခုရ သလိလာသယ၏။ ။မခုရံ+သလိလ မခုရသလိလ-ချိုမြိန်သောရေ၊ မခုရသလိ သသ+ အာသယော-တည်ရာ ရေကန်သည်၊ အသ္မိ -ဤအသယ၌၊ အတ္ထိ, ဣတိ မခုရသလိလာ သယော။

အပဂတဝါဌမိ ဘဿနကသကုဏ်။ ။ဝါဌ-ရဲရင့်သော+မိဂ-ခြေသ့်, သစ်, ကျား+စသော သားကောင်၊ ဝါဌာစ+တော+မိဂါစာတိ ဝါလမိဂါ၊ "ဘိသိ" ဟုဣကာရ၌ နာတ်ဖြစ်သောကြောင့် နိဂ္ဂဟီတ်လာ၍ "ဘိ သ"ဟု သဒ္ဒနိတိဆိုး၏၊ သို့သော် သဒ္ဒကတ်၌ ဘိနာတ်ကို ဘီသပြုသောကြောင့် "ဘီသ"ဟုဆရာတို့ရေးတော်မူကြသည်၊ ဘီသယန္တိ-ကြောက်စေစတတ် (ချောက်တတ်)ဣုန် ၏၊ ဣတိ ဘီသနာ, သ္ဃတ္ထ၌ ဣ ပစ္စည်းသက်၍ "ဘီသနကာ" ဟု ဖြစ်၏၊ ဘီသနကာစ-ဟော+သကုဏာ (၈) စတို ဘီသနကသကုဏာ၊ ဝါဌမိဂါစ+ဘီသနကသကုဏာစ ဝါဌမိဂဘီသနကသကုဏာ၊ အပဂတာ+ ဝါဌမိဂဘီသနကသကုဏာ ယသ္မာတို အပဂတဝါဌ၊ ပေ၊ သကုဏော (အသယော)။ [သကုဏော-၌ သကစတတ် ဥနုပစ္စည်းဖြင့် သကုနဟုလည်းရှိ၏၊ နု ကို ၈ ပြု၍ သ္ဃဏ္ဍာဟုလည်းရှိ၏၊ "အာကာသေ ဣ[သဏ္ဍောဿိတိ (ကောင်းကင်၌ ပျံနိုင်သောကြောင့် သကုဏော"။]

ကုဏ္ဍိကာဒိကေ-ဆံကျစ်ဝန်း, လျှော်တေသက်နံ- ၃-ချောင်းထောက်, ကယား အစရှိကုန်သောဟာသပရိကွာရေ-ရသေ့တို့၏ ပရိကွရာတို့ လည်းကောင်း။ မ်ဏ္ဍာမေ-မဏ္ဍာဝ်ဌ်၊ ပါနီယဃဋေ့ပါနီယသခ်ပါနီယသရာဝါနိ-သောက်ရေအိုး, သောက်ရေ ခရုသင်း, သောက်ရေခွက်တို့လည်းကောင်း။ အဂ္ဂိသာ လေ-မီးတည်းကုပ်ဌ်၊ အဂ်ါရကပလ္လဒါရုအာဒီနိ-မီးအိုးကင်း, ထင်းအစရှိသည် တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ-ဤသို့၊ ယံ . ယံ-အကြင် အကြင် အသုံးအဆောင်သည်, ပဗ္ဗဇိတာနံ-ရသေ့တို့အား၊ ဥပကာရာယ-လျှော်သောကျေးဇူးကို ပြုခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တံတံ-ထိုထိုအသုံးအဆောင်ကို၊ သဒ္ဓံ-အလုံးစုံ အကုန်အစင်း၊ မာပေတွာ-ဖန်ဆင်းပြီး၍လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗာသာလာယ-သစ်ရွက်မိုးကျောင်း၏၊ ဘိတ္တိယ-နံရံ၌၊ ယေကေစိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သောပဗ္ဗဇိတုကာမာ-ရသေ့ပြုလိုသူတို့သည်၊ ဣမေပရိကွာရေ-ဤပရိကွရာတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ ပဗ္ဗဇန္တု-ရသေ့ပြုကြပါကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အကွရာနိ-အကွရာတို့ကို၊ ဆိန္ဒိတွာ-ဖြတ်ထွင်း၍၊ ဒေဝလောကမေဝ-နတ်ပြည်သို့သာ၊ ဂတေ-ပြန်သွားလေသော်။

[သုမေဓပဏ္ဍိတောဝ-သုမေဓသုခမိန်သည်၊ ဟိမဝန္တံ ပါဒေ-ဟိမဝန္တာတောင် ခြေ၌၊ ဂိရိကန္တရာနသာရေနေ-တောင်ကြို ချောက်ကြား လျှောက်သွားသဖြင့်[ဂိရိ-တောင်၊ကန္တရ-ချောက်၊ ကေန+ဒရိယတေတို့ ကန္ဒရော-ရေသည် ဖောက်ခွဲအပ်သော ချောက်၊ "ချောင်"ဟု လည်းခေါ်ကြ၏။] အတ္တနော-မိမိ၏ နိဝါသနဋ္ဌပ-နေခြင်းအား လျှောက်ပတ်သော၊ ဖာသုကဋ္ဌာန-ချမ်းသာလောက်သောဌာနပ်ကို၊ သြလောကေန္တော- ကြည့်ရှုရှာဖွေလသော်၊ နဒီနိဝတ္တနေ-မြစ်ရေ၏ ဆုတ်နစ်ရာ အရပ်၊ ဆုတ်နစ်ပြီး အခြားတစ်နေရာသို့ ဆက်၍ စီးသွားသောကြောင့် "မြစ်ကွေ့" ဟု ခေါ်သည်။] ဝိသုကမ္ဘမိမိတံ-ဝိသုကြုံနှတ်သားသုည် ဖန်ဆင်းအပ်သော၊ သဂ္ဂဒ္ဒတ္တိယယ-သိကြားမင်းသည် ပေးအပ်သော၊ ရမဏီယ-မွေ့လျော်အပ်မွေ့လျော်ထိုက်သော၊

တိဒ္ဓဏ္ဍာ။ ။တေဒဏ္ဍော်ကောတိ ကုဏ္ဍိကဏ္ဍပနဏ္ဍာယ (ရေကရားကို တင်ထားဖို့ရာ) တိဒဏ္ဍာကဲ့ ဂဟေတွာ ဧရမ္ဘေ,ာ.....ဟိက, ဘိရိဝ္ဘနာတကဋေထ၊ ဤအင်ရိရောဓံများ တင်ရိုရာ, ၃-ချောင်းထောက် နံကရလေးကို တိဒဏ္ဍာ"ဟု ယူပါ၊ ဘယောဒဏ္ဍာ ယသ္သာတိ တိဒဏ္ဍော (ဝိဝ်ဌ)။ [ဝါးတောင်ဝင်းစ၏ အများ၌ အလံကလေး ၃-ခုတပ်ထားသောကြောင့် ဝါးတောင်ဝင်းကို ဖတိအဏ္ဍာ"ဟုဆိုရသောနည်း, အခွ ၃-ခုပါသော တောင်ဝင်းကို "တိဒဏ္ဍာ" ခေါ်သောနည်း, စလွယ် ၃-သွယ်ကို "တိဒဏ္ဍာ" ခေါ်သောနည်းများကို ဤ၌ မလိုအပ်။]

သဏ္ဌဒဒ္ဓတ္တိယယ်။ ။သိကြားမင်းစေခိုင်း၍ ဝိသကြုနှတ်သား ဖန်ဆင်း၍ ပေးအပ်သည်ကိုပင် "သဏ္ဌဒဒ္ဓတ္တိယ"ဟု ဆိုသည်, ဒီယုတေတို ဒိန္နော၊ သဒ္ဒနိတ်၌ "နိန္ဒ သဏ္ဌာဒိတော ဒတ္တိယော"ဟု သုတ်တည်း၍ ဒိန္နကို ဒတ္တိယဟု ပြုသည်။

ဝါ–မွေ့လျော် ဖွယ်ကောင်းသော၊ အသာမ–ကျောင်းသခင်မ်းကို၊ ဒီသွာ–မြင်ရ၍၊ စကၠီမကောင့် –စကြိသစ္စစ်သို့၊ ဂန္ဓာ–သွားပြီး၍၊ ပဒဝလဠ–ခြေရာကို၊ အပသဿေ–မမြင်ရသည်၊ (ဟုတ္တာ၊ ခုပ–မချတ်ဇကန်၊ ပဗ္ဗဓိတာ–ရသေ့ရဟန်းတို့သည်၊ ခုရဂါမေ–ပခန္ဓဖြစ် သောရွာ၌၊ ဝါအဦးဖြစ်သောရွာ၌ [ပုဓာနေသန္တ ကေဝုရော၊ –အာဘောန်။] ဘိက္ခု–ဆွမ်းကို၊ ပရိ ယေသိတ္တာ–ရှာမှီး၍၊ ကိလေ့ဿ ရူပါ–ပင်ပန်းသုၦ၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိ ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ [ကိလေ့ဿ ရူပါ၌ဘာဝပဓာန ဘာဝဓလေဝပကြီ၊ သို့မှ ရှုပန့် အရဟာနိုင်သည်။] အာဂန္ဓာ–ပြန်လာ၍၊ ပဏ္ဍာသာလ–သစ်ရွက်မိုးကျောင်းသို့၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊နိသိန္နော–ထိုင်နေကုန်သည်၊ဘဝိသ–ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ စိန္တေ တွာ–ကြံစည်တွေး တောရ၍၊ ထောက်–အတန်ငယ်၊ ဝါ–တစ်ခဏလောက်၊ အာဂမေ–တွာ–ဆိုင်းငံ့ပြီး၍၊ အတိဝိယ–အလွန်သာလျှင်(ဝိယသဒ္ဒါ ဧဝအနက်ဟော၊ စိရာယန္တိ–ကြာမြင့်ကုန်၏၊ [စိရံရုဒဒ်နောင် ဘုရာတ်အနက်၌ အာယပစ္ဆည်း သက်ထားသော နာမဓာတ်တည်း।] "ဟန်သာမ–အ့၊ ဝါ–သိအောင်ပြုအ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍။

ပဏ္ဍာသာလကုဋိ၌ရဲ–သစ်ရွက်မိုးကျောင်းငယ်၏တံခါးကို၊ ဝိဝရိတ္တာ–ဖွင့်ပြီး၍၊ အန္တော–အတွင်းသို့ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ ဣတောစ–ဤမှလည်းကောင်း၊ ဣတောစ–ဟိမှလည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဣတောစိတောစ–ဟိပိုဒီဒီလည်း၊ သြလောကေ ရွှော–ကြည့်လသော်၊ မဟာဘိတ္တိယံ–နံရံကြီး၌၊ အကွရာနိ–အက္ခရာတို့ကို၊ ဝါစေတ္တာ–တိုးတိုးဆိုစေ၍၊ ဝါ–ဖတ်၍၊ ဧတော–ဤ၊ပရိက္ခရာတို့သည်၊ မယ္ယ–ငါဖို့၊ ကဗ္ဗိယပရိက္ခာရာ–အပ်စပ်သောပရိက္ခရာတို့တည်း၊ (ဣတိ–ဤသို့ဆုံးဖြတ်၍)၊ ဣမေ–ဤပရိက္ခရာတို့ကို၊ ဂဟေတ္တာ–ယူ၍၊ ပဗ္ဗဇိသာမိ–ရသေ့ရဟန်း၊ပြုတော့အ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍၊ အတ္တနော–မိမိသည်၊ နိဝတ္တယေ၊ရတ်–ဝတ်အပ် ခြုံအပ်သော၊ သာဋကယုဝ်–လွှဝတ်အစုံကို၊ ပဗေဟိ–ပယ်စွန့်ပြီ၊ ["သုမေခပဏ္ဍိတော"ဟု ကတ္တာ၊ရှိသောကြောင့် "ပဗေဟိ" ဟုပါ၌မှန်ရှိရသည်။] တေန–ထိုကြောင့်၊ သာဋကံ ပဗေဟိ တတ္တာတိ–သာဋကံ ပဗေဟိ တတ္တာဟူ၍၊ (ဘဂဝါ) အာဟ–ဟောတော်မူပြီ၊ သာရိပုတ္တ–ရာဇဂေ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤဆိုအပ်သောနည်းဖြင့်၊ ပဝဋ္ဋော–ဝင်ပြီးသော၊ အဟံ–ငါဘုရား၊သည်၊ တသဲ ပဏ္ဍာသာလယံ–ထိုသစ်ရွက်မိုးကျောင်း၌၊ သာဋကံ–အဝတ်အစုံကို၊ ပဗေဟိ – ပယ်စွန့်ခဲ့ပြီ။

နဝေါသေါသမုပါဂတန္တိ (ဣမိနာ) နဝဲခေါသမုပါဂတံ ဟူသော ဤပါဠ်ဖြင့်၊ (ဒီပေတိ၌စပ်၊)သာဋကံ–အဝတ်အစုံကို၊ ပဗေဟန္တော–ယယ်စွန့်လသော်၊ဝါ–ပယ်စွန့်သော၊ (အဟံ–သည်) နဝဲခေါသေ–ကိုးပါးသောအပြစ်တို့ကို၊ ဒီသွာ–မြင်၍၊ ပဗေဟိ – ပယ်စွန့်ပြီ၊ ဣတိ–ဤအနက်ကို၊ ဒီပေတိ–ပြ၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ တာပသပဗ္ဗဇိတာနံ–ရသေ့ရဟန်းတို့အား၊ (("တာပသပဗ္ဗဇ္ဇ–ရသေ့တို့၏ ပဗ္ဗဇ္ဇာသို့၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ–ကပ်ရောက်သူတို့အား"ဟု လည်း အချို့စာ၌ရှိ၏၊) ဥပဇ္ဇဟန္တိ၌စပ်၊) ဝါ–တို့၏၊

သာဌကသို့ -လုဝတ်ကြောင်တို့၏ အဝတ်၌၊ နဝဒေါသာ-ကိုးပါးသော အပြစ်တို့သည်၊ ဥပဌာဟန့် -ထင်လာကုန်၏၊ တေသု-ထိုကိုးပါးသော အပြစ်တို့တွင်၊ တသ-ထိုအဝတ်၏၊ မဟာဗ္ဗဘာဝေါ-များသော အဖိုးရှိသည်၏အပြစ်သည်၊ ဝါ-အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သည်၏အပြစ်သည်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ဒေါသော-အပြစ်တည်း၊ ပရ ပဋိဗဒ္ဓတာယ-သုတစ်ပါးကိုလို၍ စပ်သည်၏အပြစ်ဖြင့်။ ဥပဌန္ဓန ဘာဝေါ-ဖြစ်ရသည်၏အပြစ်သည်၊ ဧကော-သော၊ (ဒေါသော-တည်း)၊ [ကိုယ်တိုင် ပြု၍မဖြစ်, သူတစ်ပါးရက်မေးမှ ဖြစ်ရခြင်းကို "ပရ ပဋိဗဒ္ဓတာယ ဥပဌန္ဓနဘာဝ"ဟု ဆိုသည်၊ ပရေသု+ပဋိဗဒ္ဓေါ ပရပဋိဗဒ္ဓေါ-(သာဌကော)၊ "ပရေသု-ပဋိဗဒ္ဓါ "ဟု အဘိဏှ သုတ်၌ဖွင့်သည်။]

ပရိဘောဂေန-သုံးစွဲခြင်းကြောင့်၊ လဟုကံ-လျင်စွာ၊ ကိလိသဿနဘာဝေါ-ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဧကော ဒေါသော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၏၊ ကိလိဋ္ဌော-ညစ်နွမ်းသည်၊ (သမာနော)-ဖြစ်လေသော်၊ ဓောဝိတမ္ပေါစ-ဖွပ်လျှော်ထိုက်သည် လည်းကောင်း၊ ရဇိတမ္ပေါစ-ဆိုးထိုက်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ၊ [ဖွပ်ရဆိုးရသည့်အတွက်ပလီဟောဂေါဓိစ္စများသောကြောင့်ကိလသဿနဘာဝကို အပြစ်တစ်ပါးဟု ဆိုသည်။ "ကိလိဋ္ဌောဝ,ကိလိဋ္ဌော"ဟလည်းမူကွဲရှိ၏။] ပရိဏာဘေန-ကြောင့်၊ လဟုကံ-လျင်စွာ၊ ဇီဏဘာဘဝေါ-ဆွေးမြည့်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဧကော ဒေါသော၊ ဟိ-မှန်၏၊ ဖိဏ္ဍသ-ဆွေးမြည့်သောအဝတ်ကို၊ တဲ့ဆုံ၊ ဝါ-အပ်ဖြင့်ချုပ်ခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ [ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ တဲ့ဆုံ,ရဏ်ဟု ရှိ၏၊ "အပ်ချုပ်မှုကိုပြုရခြင်း"ဟုပေး။] အဂ္ဂဠေါ နံ့ဝါ-အပေါ်ထပ်ပေး,ဖာထေးခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ကာတဗ္ဗံ-ပြုထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ [ဆွေးမြည့်သည်ရှိသော်ချုပ်ရ ဖာရခြင်းဟူသောပလီဟောဂေါဓိစ္စများသည့်အတွက် "လဟုကံ ဇီဏဘာဘော"ကိုအပြစ်တစ်ပါးဟုဆိုသည်။] ပုနေ-တစ်ဖန်၊ ပရိဃသနာယ-ရှာမှီးခြင်းဖြင့်၊ (သာဌကသ-၏၊) ဒုရတိဝမ္ဘဝ ဘာဝေါ-ခဲယဉ်းစွာ ရအပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ (ရခဲခြင်းသည်၊) ဧကော-သော၊ ဒေါသော-တည်း။

တာပသပဗ္ဗဇ္ဇာယ-တာသေတို့၏ပဗ္ဗဇ္ဇာအား၊ အသာရုပ္ပဘာဝေါ- (လုဝတ်၏) မလျောက်ပတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဧကော-သော၊ ဒေါသော-တည်း၊ ပဗ္ဗတ္ထိ ကာန်-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော နိုးသူတို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏ ဘာဝေါ-ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဧကော-သော၊ ဒေါသော-တည်း၊ ဟိ-မှန်၊ ယထာ- အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် လုံခြုံစေအပ်သော်၊ နံ- ထိုလူဝတ်ကြောင်တို့၏ အဝတ်ကို၊ ပစ္စတ္ထိကာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ကို အလိုရှိသော နိုးသူတို့သည်၊ နဂဏ္ဍန္တိ မယှနိုင်ကုန်၊ ဧဝ-ဤသို့ မယှနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာ

အားဖြင့်၊ ဂေါ်ပတမ္ဘော-လုံခြုံစေထိုက်သည်၊ ဝါ-စောင့်ရှောက်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တ သ-သုံးစွဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝိဘူသနဋ္ဌာနဘာဝေါ-တန်ဆာ၏ အဖြစ်၌ တည်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-တန်ဆာအရာ၌ တည်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဧကော-သော၊ ဒေါသော-တည်း၊ ဂေါသော-တည်း၊ ဂေါတွာ- သွားလေ ရာရာ ဆောင်ယူ၍-စရန္တ သ-လှည့်လည်သွားလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ခန္ဓဘာရ မဟိစ္ဆာဘာဝေါ-ပခုံးဝန်ဖြင့် များစွာသော ပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဧကော-သော၊ ဒေါသော-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဝိဘူသန ဋ္ဌာနသ+ဘာဝေါဝိဘူ သနဋ္ဌာနဘာဝေါ။]

ဝါကစီရဲ နိ၀ါသေသိန္တိ-ကား၊ သာရိပုတ္တ-ပရိပုတ္တရာ၊ တဒါ-သုမေဓေဖြစ်ရာ ထိုအခါ ၌၊ အဟ-ငါသည်၊ နဝ-ကိုးပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဒေါသေ-ဤအပြစ်တို့ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ သာဒုဇာတ-လုပ်ဝတ်ကြောင်တို့၏ အဝတ်အစုံကို၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ ဝါကစီရ-ဖြူဆံမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သောလျှော်တေသက်နံ့-ကို၊ နိ၀ါသေသိ -ဝတ်ခဲ့ပြီ၊ မဒ္ဒတိဏ-ဖြူဆံမြက်ကို၊ ဟီရ-အမျှင်၊ အမျှင်၊ ဝါ-အစ်တစ်အတ်အမြွှာမြွှာ၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဂန္ဓေတွာ-သီကုံး၍၊ ကတ-ပြုအပ်သော၊ ဝါကစီရ-မြက်ဆံဖြူဖြင့် ပြုအပ်သော လျှော်တေသက်နံ့-ကို၊ နိ၀ါသနုပါရုပနတ္တာယ-ဝတ်ခြင်း ခြုံခြင်း၊အကျိုးငှာ၊ အာဒိယိ -ယူခဲ့ပြီ၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကား အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။

ဒွါဒသဂုဏမုပါဂတန္တိ-ကား၊ ဒွါဒသဟိ-၁၂-ပါး၊ကုန်သော၊ အာနိသံသေဟိ-အာနိသင်အကျိုးတို့နှင့်၊ သမန္နာဂတ-ပြည့်စုံသော၊ (ဝါကစီရဲ၊ နိ၀ါသေသိ -ဌ်စပ်၊) ဟိ-ချဲ့၊ ဝါကစီရသ္မိ -လျှော်တေသက်ဌ်၌၊ ဒွါဒသ-၁၂-ပါး၊ကုန်သော၊ အာနိသံသာ-အကျိုးတို့သည်၊ (ဟောန္တိ၊).ဝါကစီရ-လျှော်တေသက်နံ့-သည်၊) အပ္ပဌ-နည်းသော အဖိုးရှိ၏၊ ဝါ-အဖိုးမတန်၊ သုနှရ-ကောင်း၏၊ ကဗ္ပိယ-အပ်၏၊ ဣတိ အယ-ဤ အဖိုးမတန်သည်၏အဖြစ်,ကောင်းသည်၏ အဖြစ်,အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ တာဝ-

---

ဝါကစီရဲ။ ။စီယတိ-စီအပ်၏+ဣတိ စီရ-မည်၏၊ စီတာတ-ရက်ပစ္စည်း။ စိဒ္ဓဒီဃပြု၊ ဝါကသဒ္ဒါသည် သစ်ပင်၏အဝေါက်တို့မှ ရအပ်သောလျှော်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ သစ်ခေါက်တို့ကို ထုရိုက်တေထားသောကြောင့် "လျှော်တော" ဟုခေါ်ကြ၏၊ "ဝါကေန+ကတ-စီရဲ ဝါကစီရဲ"ဟုပြု၊ လျှော်တေဖြင့်ပြုအပ်သော သက်နံ့-ကိုသာ မုချအားဖြင့် ဟော၏၊ ဤနေရာ၌ကား ဖြူဆံမြက်ဖြင့် ပြုအပ်သော သက်နံ့-ဖြစ်သောကြောင့် ရဲသေတို့၏အဝတ်ချင်း တူရကား မဒ္ဒတိဏစီရကိုပင် အတွင်းရှိ၌ သဒ်သုပစာရအားဖြင့် "ဝါကစီရ" ဟုခေါ်ပါ။

ဟီရဲ ဟီရဲ။ ။ဟီရဲ ဟီရဲကို အဝယ၀ အဝယ၀ဟု ယောဇနာမှင်၏၊ ဟိဓာတ်+ရက် ပစ္စည်းဖြင့် ဒီဃပြု၍ "ဟီရဲ"ဟု ဖြစ်သတတ်၊ ဟိနောတိ ပဝတ္တတိ-အစိတ်စိတ် ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိဟီရဲ။

ဒုတိယအာနိသင် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊(နိဗ္ဗိဒ္ဓော- ညွှန်ပြအပ်သော၊) ဇေကော-တစ်ပါးသော၊ အာနိသံသော-အကျိုးတည်း၊ (၀ါကစီရဲ-ကို) သဟဇ္ဇာ-မိမိလက်ဖြင့်၊ ၀ါ-ကိုယ်တိုင်၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ သမ္ဘာ-တတ် ကောင်း၏၊ ဣတိ အယ-ဤကိုယ်တိုင် ပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဒုတိယော-နှစ်ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ (၀ါကစီရဲ-သည်၊) ပရိဘောဂေန-သုံးစွဲ ခြင်းကြောင့်၊ သဏိက-ဖြေးဖြေး ကိလိသတိ-ညစ်နွမ်း၏၊ ဓောဝိယမာနေပိ-ဖွပ်လျှော်အပ်သော်လည်း၊ ပဝဋ္ဋော-ကိစ္စလုပ်ငန်းကို ချဲ့ထွင်ခြင်းသည်၊ ၀ါ-ကြာမြင့် ခြင်းသည် နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ အယ-ဤသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဖြည်းဖြည်း ညစ်နွမ်းသည်၏ အဖြစ်သည်၊ တတိယော-၃ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ (၀ါကစီရေ-သည်) ပရိဘောဂေန-သုံးစွဲခြင်းကြောင့်၊ ဒီဃော-ဆွေးမြည့်ပါ၊သော်လည်း၊ သိဒ္ဓိတဗ္ဗာ ဘာ ဝေါ-ချုပ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းသည်၊ (အပ်ချုပ်ဖွယ်မလိုခြင်းသည်၊) စတုတ္ထော-၄ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ ပုနေ-တစ်ဖန်၊ ပရိယေသန္တ သမ-ရှာဖီးသော ရသေ ရဟန်း၏၊ သုခေန-လွယ်ကူသဖြင့်၊ ကရဏဘာ၀ေါ-ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ပဉ္စမော-၅ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း။

တာပသပဇ္ဇဇ္ဇာယ-ရသေ့အဖြစ်ဟူသော ပဇ္ဇဇ္ဇာအား၊ သာရုပ္ပဘာ၀ေါ-လျောက်ပတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ဆဋ္ဌော-၆ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ ပစ္စတ္ထိကာနံ-ဟိုး၏၊ နိရုပသောဂဘာ၀ေါ-အသုံးအဆောင် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတ္တမော-၇ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ ပရိဘုဥ္ဇန္တ သမ-သုံးစွဲသော ရသေ့ရဟန်း၏၊ ဝိဘူသနဋ္ဌာနဘာ၀ေါ- တန်ဆာ၏ အဖြစ်၌ တည်ခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ အဋ္ဌမော-ရှစ်ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ ဓာရဏော-သွားလေရာရာဆောင်ယူခြင်း၌၊ သလ္လဟုကဘာ၀ေါ-ပေါ့ပါးသည်၏ အဖြစ်သည်၊ နဝမော-၉ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊စီဝရဟစ္စယေ-သင်္ကန်းဟူသော ပစ္စည်း၌၊ အပ္ပိစ္ဆာ၀ေါ-နည်းသော အလိုရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဒသမော-၁၀ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ ၀ါကုပ္ပတ္တိယာ-လျှော်မှ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မိကအနဝဇ္ဇဘာ၀ေါ-တရားနှင့် လျော်သည်၏အဖြစ်, အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဓမ္မိကဒသမော-၁၁ ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း။ ၀ါကစီရေ-လျှော်တော သင်္ကန်းသည်၊ နဋ္ဌေပိ-ပျောက်ပျက်ပါ၊သော်လည်း၊ အနပေက္ခဘာ၀ေါ-ငဲ့ကွက်ခြင်း၏မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဒွါဒသမော- ၁၂-ခုမြောက်သော၊ အာနိသံသော-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဋ္ဌဒေါသသမာဂတိဏ္ဏ, ပဇဟိ ပဏ္ဍာသလကဏ္ဍ-ကား၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ ပဇဟိ-ပယ်စွန့်ခဲ့သနည်း၊ ကိရ-ချဲ့, သော-ထိုသုံးမော သုခမိန်သည်၊ ၀ရ-သာဌကယုဂ-လူ၀တ်ကြောင်ကို၏ ကောင်းမြတ်သော ပုဆိုးအစုံကို၊ သြမ္ဘဋ္ဌော-

ချုတ်လျှက်၊ စိပ်ရပ်သေ-သက်နုံးတုန်း-ဝါးဦး၊ လင္ပိတ်-ချိတ်အပ်သော၊ ဝါ-လွှားအပ်သော၊ အနော၎ရပုဗ္ဗဒါမသဒိသ-အနော၎ဝေပန်းကုံးနှင့်တူသော၊ ဝါ- လိပ် ဆူးရွေ ပန်းကုံးနှင့်တူသော၊ ရတ္တဝါကစီရ-ဆိုးအပ်ပြီးသော လျှော်တေသက်နံ်းကို၊ [လိပ်ဆူးရွေသည် ဝါသောကြောင့် ရတ္တာကို "နီမြန်းသော"ဟု မပေးစေလိုကြ၊] ဂေဟတွာ-ယူ၍၊ နီပေါသေတွာ-ဝတ်၍၊ တသ-ထို ကိုယ်ဝတ်သက်နံ်း၏၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ အပရ-တစ်ပါးသော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ-ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသော၊ ဝါကစီရ-လျှော်တေသက်နံ်းကို၊ ပရိဒဟိတွာ-ဝတ်ရုံ၍၊ ဝါ-ယမ်း၍၊ ပုန္နာဂပုပ္ဖသန္တ ရသဒိသ-ပုန်းညက်ပန်းအခင်းနှင့်တူသော၊ သခုရ-ဌာနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အဓိနစမ္ဘ-သားရေကို၊ ဧကံသ-တစ်ခုသော လက်ဝဲအဖျိ၌၊ ဝါ-လက်ဝဲတစ်ဖက် ပခုံးထက်၌၊ ကတွာ-ပြု၍၊ ဝါ-တင်၍၊ ဧဌာမဏ္ဍလ-ဆံကျစ်ဝန်းကို၊ ပရိမုဠ္ဓိတွာ-စွပ်၍၊ စူဠာယ-ဥညှောက်နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ နိစ္စလဘာဝဝကရဏတ္ထံ - မတုန်မလှုပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ၊ [ဆံကျစ်ဝန်းနှင့် ဥညှောင်ကို မတုန်မလှုပ်အောင်၊] သာရသွစ် -ကောင်းမြတ်သော ဆံထိုးကို၊ [အ၏ကေ "ဒန္တ သွစ်"ဟု ဆိုသေး၏၊ မကောင်း၊ သာရသဒ္ဒါ ဥတ္တမတ္ထဝါစကား၊] ပဝေသေတွာ-သွင်း၍၊ မဒ္ဒတ္ထာလသဒိသာယ-ပုလဲစောကွန်ယက်နှင့် တူသော၊ သိဂ္ဂါဃ-ဆိုင်း၌၊ ပဝါဠဝဏ္ဏ-သန္ဓာအဆင်းရှိသော၊ ကုဏ္ဍိတ-ရေကရားကို၊ ဩဒဟိတွာ-ထား၍၊ တိသု ဌာနေသု-အဖျား ၂ သွယ်အလယ်အားဖြင့် ၃-ဌာနတို့၏၊ ဝကံကာဇ-ကောက်သော ထမ်းပိုးကို၊ အာဒါယ-ယူ၍၊ ဧကိသာ-တစ်ဖက်သော၊ ကာဇကောဋိယာ-ထမ်းပိုးအစွန်၌၊ ကုဏ္ဍိက-ရေကရားကို လည်းကောင်း၊ ဧကိသာ- တစ်ဖက်သော၊ (ကာဇကောဋိယာ-၌)အကုံသက ပဒ္ဓိတိဒဏ္ဍကာဘိနီ-သစ်သီးချူစရာ ချိတ်,

---

သခုရံအဓိနစမ္ဘံ။ ။အဓေတော် ဣနုနပဗ္ဗည်းဖြင့် ပြီးသော ,အဓိနသဒ္ဒါသည် "စမ္ဘ-သားရေ"ဟူသော အနက်ကိုဟောဏ်၏၊ [အဓိတိ ရုစ် ဓိပတိတိ အဓိနံ-မြူးကို ပစ်ပယ်တတ်သော သားရေ၊ ဓောဝုလ္လာနံ၌ ,"အဓတိ ဝိကွယ ဂစ္ဆတိ-ရောင်းအပ်သည် အဖြစ်သို့ရောက်၏၊ ကွယတိ အဓိနံ"ဟု ပြု၏၊] သမင်ကို အဓိနယောနိ (သားရေ၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်အဓိပ္ပာယ်ကို သမင်စသော သားကောင်အနက်ဟောတု ကြဿင့်၏၊ ထို့ကြောင့် "အဓိနစမ္ဘ-သားရေ (သားကောင်၏အရေ)"ဟုမှတ်ပါ၊ ဤအတိုင်းဆိုလျှင် "သခုရ-ဌာနှင့်တကွဖြစ်သော (ဌာပါသော) သားရေ"ဟူသောစကားနှင့်လည်း လျော်၏။

ရှေးအနက်။ ။ရှေးက "သခုရ-ခြေသည်းမြှောနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အဓိနစမ္ဘ-သစ်နက်ရေကို" ဟုလည်း တစ်နည်းပေးကြသေး၏၊ "ခုရံကိုလည်း ဌာနှင့်တူသော ခြေသည်းမြှောကို သဒိသူပစာရအားဖြင့် ဟော်၏" ဟုယူကြ၏၊ ဂဏ္ဌိဌ်ကား "သစ်နက်"ဆိုသော်လည်း "တကယ်နက်သော သားကောင်မဟုတ်, သားကောင်တစ်ဆိုး၏ နာမည်သာ" ဟုဆို၍ "သခုရ-ဌာနှင့်တကွဖြစ်သော"ဟုသာ ပေးစေလိုသည်။

တောင်း, သုံးချောင်းထောက် (ခွေးခြေ) တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သြလဂ္ဂေတွာ-တွဲရရှိ ချိတ်၍၊ ခါရိကာဇ-ရသေ့ပရိကွရာဝန်တို့ ဖြင့် ပြည့်သောထမ်းပိုးကို, ဘုံသော--ပခုံး၌, ကတ္တာ-ပြု၍၊ (ထမ်း၍)၊ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန-လက္ခဏာလက်ဖြင့်၊ ကတ္တရဒဏ္ဍံ-တောင်ရိုးကို၊ ဂဟေတွာ-ကိုင်၍၊ ပဏ္ဍာ သာလတောင်-သစ်ရွက်မိုးကျောင်းမှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊ သဠီဟတ္ထေ-အတောင် ခြောက်ဆယ်ရှိသော၊ မဟာစက်မေ-စကြီ မ၌, [ဘေး ၂ဖက်က စကြီ မြောင်ကို တားမြစ်လိုရဲ့ "မဟာ"ဟု ဝိသေသန ထည့်သည်။] အပရာပရံ-ထိုမှတ္ထုမှ၊ ဝါ-ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန်, စက်မန္ဒေ-စကြီ သွားလျက်၊ အတ္ထနော-မိမိ၏၊ ဝေသ-ရသေ့အသွင်ကို၊ သြလောကေတွာ-ကြည့်၍၊ မယ္ယံ-ငါ၏၊ မနောရထော-စိတ်၏ အလိုသည်၊ မတ္တက်-အထွတ်အထိပ်သို့၊ ပတ္တော-ရောက်ပေပြီတကား၊ မေ-ငါ၏၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရသေ့အဖြစ်သည်၊ သောဘတိ-ဝတ-တင့်တယ်ပေစွတကား၊ အယံပဗ္ဗဇ္ဇာနာမ-ဤရသေ့အဖြစ်မည်သည်ကို၊ ဗုဒ္ဓပဋေက, ဗုဒ္ဓါဒိဟိ-ဘုရား, ပစ္စေဗုဒ္ဓါ ,အစရှိသောကုန် သော၊ သမ္ဘေဟိပိ-အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓီရပုရိသေဟိ-ပညာရှိယောကျ်ား တို့သည်, ဝဏ္ဏိတာ-ချီးမွမ်းအပ်ပြီ၊ ထောမိတာ-ထောမနာအပ်ပြီ။

မေ-ငါသည်, ဂိဟိဗန္ဓနံ-လူတို့၏ အနောင်အဖွဲ့ကို၊ ပဟိနံ-ပယ်အပ်ပေပြီ၊ နေက္ခမ္မံ-လူ့ဘောင်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ရသေ့အဖြစ်သို့,["နေက္ခမ္မံ ပဗ္ဗမျှာနေ, ပဗ္ဗဇ္ဇာယ"စသော အဘိဓာန်လာ ၅ နက်တို့တွင် ဣန္ဒိနေက္ခမ္မသဒ္ဒါသည် ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနက်ဟော။] နက္ခဏ္ဍော-ထွက်ပြီးသည်၊ အသို့-ဖြစ်၏၊ မေ-ငါသည်၊ ဥတ္တာမပဗ္ဗဇ္ဇာ-မြတ်သောရသေ့အဖြစ်ကို၊ လဒ္ဓါ-ရအပ်ပြီ၊ သမဏမဗ္ဗံ-ရဟန်းတရားကို၊ ကရိသာမိ-ပြုတော့အုံ၊ အဂ္ဂဖလသုခ-မြတ်သောဖိုလ်ချမ်းသာကို၊ လဘိသာမိ-ရတော့အုံ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဥသာဟာဇာတော-ဖြစ်သောအားတက်သဓောရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ခါရိကာဇ-ရသေ့ပရိကွရာဝန်တို့ဖြင့် ပြည့်သောထမ်းပိုးကို၊(သြတာရေတွာ-ချ၍၊ [ပခုံးပေါ်မှချ၍]၊ စက်မဝေမရေ-စကြီ အလယ်၌၊ မုဂ္ဂဝဏ္ဏသိလာပဋ္ဌေ-ပဲနောက် အဆင်းရှိသော ကျောက်ဖျာ၌၊ သုဝဏ္ဏ ပဒ္မိမာဝိယ-ရွှေအဆင်းတုတော်ကဲ့သို့၊ နိသီ နော-ထက်ဝယ်ဖွဲ့ ခွေ ထိုင်နေလျက်၊ ဒီဝသဘာဂံ-နေ့အဖို့ကို၊ ဝိတိနာမေတွာ-လွန်စေပြီး၍၊ သာယနှသမယ်-ညနေချမ်းအချိန်၌၊ ပဏ္ဍာသာလ-သစ်ရွက်မိုးကျောင်း သို့ ပဝိသိတွာ-ဝင်ပြီး၍၊ ဝိရလ မဌကပသေ-ခပ်ကျဲကျဲ ခက်အပ်သော ညောင်

ဝိရလမဌကေ။ ။ကြေမ်နွယ်တို့ဖြင့် ကျိုးတိုးကျဲတဲ ဖွဲ့ကြက်ထားအပ်သောကြောင့် ဝိရလ (ဝိရဠ) ဟုဆိုဟန်တူသည်။ "ဝိရလ-ကျိုးတိုးကျဲတဲ+ဝိတ-ရက်အပ် ဖွဲ့ကြက်အပ်သော+ မဌက် ဝိရဠမဌက်"ဟုပြု၊ "ဝိတမဌက" ဟုလည်း မှတ္တဲရှိ၏။ "ကြေမ်နွယ်တို့ဖြင့် ဖွဲ့ကြက်အပ် သော ညောင်ဆောင်း"ဟုပင် အနက်ထွက်၏။ [စာအုပ်တို့၌ "ဝိရလဟုလည်းရှိ၏၊ အဘိဓာန်၌ မရှိ။]

စောင်းငယ်၏ ဘောင်ခ်ို၊ကဌဋ္ဌရိကာယ–သ၀ိသားအခင်း၌၊နိုပန္နော–လျောင်းလျက်၊ သရီရ–ကိုယ်ကို၊ ဥတု–အ၀ေ့ကို၊ ဂါဟာပေတွာ–ယူစေ၍။လေ၀ပစ္ဆူ။သေ–အားရှိသော မိုးသောက် အချိန် ၌၊ (“ပစ္ဆိမယာမ်၌”ဟု ယောနောဖွင့်၏။) ပဗုဒ္ဓိတွာ–နိုး၍၊ အတ္တ နော–မိမိ၏၊ အာဂမနံ–တောထွက်၍ လာခဲ့ပုံကို၊အာ၀ဇ္ဇေသိ–ဆင်ခြင်ပြီ။

(ကိ –အာဟယ်သို့ဆင်ခြင်သနည်း၊) အဟ–ငါသည်၊ ယဒုဝါ၀ေ–အိမ်ဟူ သောအာ၀ါသ၌၊ ဝါ–အိမ်ရာတည်ထောင်လူဘောင်၌၊ အာဒီနဝ–အပြစ်ကို၊ ဒိသွာ– မြင်၍၊ အမိတာဘောဂ–မမ္ပိုင်းယှဉ်အပ်သော စည်းစိမ်ကို လည်းကောင်း၊ အနန္တယသ– အဆုံး အပိုင်းအခြားမရှိသော အခြွေအရံကို လည်းကောင်း၊ ပဟာယ – ပယ်စွန့်၍၊ အရည်–တောသို့၊ ပဝိသိတ္တာ–ဝင်၍၊ နေက္ခမ္မ–နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို၊ [ဤ] နေရာ၌ကား “နေက္ခမ္မသဒ္ဒါသည် နိဗ္ဗာန်အနက်ဟာ” ဟု ယောနောဆိုၑ်၏။] ဂဝေသမ္ဟေ– ရှာမှီးလိုသည်၊ဟုတ္တာ–၍၊ ပဗ္ဗဇိတောဟု–ရသေ့အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ဒါနိ– ယခုအခါ၌၊ ဣဟေ–ဤနေ့မှ၊ ပဋ္ဌာယ–စ၍၊ ပမာဒစာရံ–မေ့မေ့လျော့လျော့ လုည့်လည်ခြင်းကို၊ စရိတုံ–လုည့်လည်ခြင်းငှာ၊ နံ ဝဋ္ဋတိ–မသင့်၊ [စာရံနှင့် စရိတုံ သည်အရတူသောကြောင့် အဘေဒတူပစာကြို၊] ဟိ–မှန်၏၊ ပဝိဝေကံ–အပေါင်း အဖော် ကိလေသာတို့မှ ကင်းဆိတ်ခြင်းကို၊ ပဟာယ–ပယ်စွန့်၍၊ ဝိစရန္တ– လုည့်လည်သူကို၊ မိဗ္ဗာဝိတဂ္ဂ မကို့ကာ– မိဗ္ဗာဝိတ္တာက်တည်းဟူသော မှက် ခြင်တို့ သည်၊ ခါဒန္တိ–ခဲစားကုန်၏။ [ဝိ၀ေကရဖို့ အားဆုတ်သုမှာ ကိလေသာ တိုးနေသည် ဟူလို။] ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ ဟယာ–ငါသည်၊ ပဝိ၀ေကံ–အပေါင်းအဖော်ကိလေသာ တို့မှကင်းဆိတ်ခြင်းကို၊ အနုဗြူဟေတ္ဝာ–အဖန်ဖန် တိုးပွားစေခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ– သင့်၏၊ ဟိ–မှန်၊ အဟ–ငါသည်၊ ယဒုဝါသ–အိမ်ဟူသော အာ၀ါသကို၊ ဝါ–အိမ် ရာတည်ထောင်လူ၏ဘောင်ကို၊ ပလိဗောဓတော–နှောင့်ယှက်တတ်သော ဘေးရန်၏

ကဌဋ္ဌရိကာယ်။ ။ကဌ+အဋ္ဌရိကာ၊ အာ၀ုပ္ပ ထရစာတ်၊ ဣပ္ပစ္ဆည်း, ဣ အာဂုံဟုကြို၊ အဋ္ဌာရိယတော–ခင်းအပ်၏၊ ဣတိ အဋ္ဌာရိယာ၊ ယကို ကပြုံ၊ ဥဒ္ဒီပြုံ၌ “ဣာ”ဟု ရှိလျှင်ကောင်း ၏၊ အခြားနေရာ၌ အပစ္ဆည်းဖြင့် “အဋ္ဌာ ရ”ဟုသာ တွေ့ရ၏၊ ထိုကြောင့် “အဋ္ဌရိယတေတိ အဋ္ဌရော၊ အဋ္ဌရောယေ၀ အဋ္ဌရိကာ”ဟု သော်လည်း ကြပါ၊ ကဌေန+ကတာ+အဋ္ဌရိကာ ကဌဋ္ဌာရိကာ–သ၀ိသားဖြင့် ပြုအပ်သော အခင်း၊ (သ၀ိသားပျဉ်ချပ်)။ ညောင်စောင်းဘေးဘ၌ထား အပ်သော ထိုအခင်းပေါ်၌သာ လဲလျောင်းသည်, ညောင်စောင်းပေါ်၌ မအိပ်–ဟူလို၊ [ယော ဇနာ၌ “ကဌ၁ဓ၀ အဋ္ဌရိကာ ကဌဋ္ဌာရိကာ”ဟုပြု၍ “အဋ္ဌရိတ ပဒရကဌဋ္ဌသို့ –ခင်းအပ်သော ပျဉ်ချပ်သစ်သား၌”ဟု အနက်ဖွင့်၏။]

မိဗ္ဗာဝိတဂ္ဂမကို့ကာ။ ။ကာမ, ဗျာပါဒ, ဝိပတ် သာ၀ိတက်ကို မိဗ္ဗာ၀ိတက်ဟု ဆိုသည်၊ မကို့ကာသဒ္ဒါသည် “မကို့ကာ မှတိမိမ္ဗန္ဓ”၌ ယင်ကောင်ကိုဟောလ၏၊ “မကို့ကမရ”၌ ယင်ပျားကိုဟော၏၊ “ဝမ္မိကေဟိ မကို့ကာ နိက္ခမိ သု”၌ ပလုကိုဟော၏၊ ဤ၌ကား “ခါဒန္တိ”ဟု ဆို သောကြောင့် မှက်–ခြင် အနက်ကိုယူသင့်သည်။

အဖြစ်ဖြင့်ဒိသွာ–မြင်ဍ်ုါနိုက္ခမ္ဘော–ထွက်ခဲ့ပြီ၊ [“ဃရာဝါသ ပလိဟောဓတော အာဒီနဝ–ဒိသွာ” ဟုလည်း ရှိ၏,မကောင်း။]အယ္ဟ ပဗ္ဗဇာသာလာ–ဤသစ်ရွက်မိုးကျောင်းသည်လည်း၊ မနာပါ–စိတ်ကို တိုးပွားစေတတ်၏၊ ဝါ–မြတ်နိုးဖွယ်ကောင်း၏၊ ပ်ရိဘာဏ္ဍာကတာ–ပြုအပ်ပြီးသော ပရိဘဏ်ရှိသော၊ ဝါ–ထက်ဝန်းကျင် အပြေအပြစ် ပြုအပ်ပြီးသော၊ ဘူမိ–မြေသည်၊ ဝေလ္လ၀ပဗ္ဗတ–ဥသျှစ်သီးမှည့် အဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော အဆင်းရှိ၏၊ သေတဘိတ္တိယော–ဖြူသောနံရံတို့သည်၊ ရဇတ၀ဏ္ဏာ–ငွေအဆင်းရှိ၏၊ ဝိရလမဒ္ဒကော–ကျိုးတိုကျွဲတဲခက်အပ်သော ညောင်စောင်းလယ်သည်၊ ဝိစိတ္တဘ္ဘရဏ၀ဏ္ဏော–ဆန်းကြယ်သောအခင်း၏ အဆင်းရှိ၏၊ ၀သနဋ္ဌာန–နေရာအရပ်သည်၊ နိ၀ါသဖာသုကော–နေခြင်းခံ ချမ်းသာ၏၊ မေ–ငါ၏၊ ဂေဟသမ္ဘဒါ–အိမ်၏ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ဇော္ဍော–ဤနေရာ အရပ်ထက်၊ အတိရေကတုရာ၀ိယ–သာလွန်သကဲ့သို့၊ နု ပညာယတိ–မထင်ရှား။ [“လူ,ဘောင်တုန်းကအိမ်သည် ဤနေရာထက်မသာပါ”ဟုလို။] ဣတိ–ဤသို့၊ အာ၀ဇ္ဇေသိ–ဆင်ခြင်ပြီ၊ (ဣတိ–ဤသို့ဆင်ခြင်ပြီး၍)ပဗ္ဗာသာ့လာယ–သစ်ရွက်မိုးကျောင်း၏၊ ဒေါသေ–အပြစ်တို့ကို၊ ဝိစိနန္တော–စူးစမ်းစိစစ်လေသော်၊အဠ၀ေါသေ–ရှစ်ပါးကုန်သော အပြစ်တို့ကို၊ ပသိ–တွေ့မြင်ရပြီ။

ဟိ–ချဲ့၊ ပဗ္ဗာသာလ ပရိဘောဂသို့–သစ်ရွက်မိုးကျောင်းကို သုံးစွဲခြင်းခံ၍၊ အာဒီနဝါ–အပြစ်တို့သည်၊ အဠ–ရှစ်ပါးတို့တည်း၊ မဟာသမ္ဘာရေန–များစွာသော အဆောက်အအုံဖြင့်၊ ဒဠ္ဌသမ္ဘာရေ–သစ်သား အဆောက်အအုံတို့ကို၊ သမေဓာနေတ္ဝာ–စုပေါင်း၍၊ကရဏပရိယေသနဘာ၀ေါ–ပြုရခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်, ရာမိုးရခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဂေါ–တစ်ပါးသော၊ အာဒီနဝေါ–တည်း၊ တိဏာပဗ္ဗာ မတ္တိကာသု–မြက်, သစ်ရွက်, မြေညက်တို့သည်၊ ပတိတာသု – ကျဲကုန်လေသော်၊ တာသဲ–ထိုမြက်, သစ်ရွက်,မြေညက်တို့၏၊ (တာ–ဌ်စပ်) ဝါ–တို့ကို၊ (တမ္ဘဌ်စပ်) ပုနပ္ပုန်–အဖန်ဖန်၊ထပေတဗ္ဗတာယ–ထားထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိ၀ဒ္ဓဇဂ္ဂနဘာ၀ေါ–အမြေပြတ် သုတ်သင်ရခြင်း ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဒုတိယော–သော၊ အာဒီနဝေါ–တည်း၊ သေနာသနနိနာမ–ကျောင်းအိပ်ရာနေရာမည်သည်၊ မဟလ္လကသ၊–အသက်သိက္ခာ ဂုဏ်ဝါကြီးသူ၏ (အထံသို့)၊ ပါပုဏာတိ–ရောက်၏၊ အ၀ေလာယ–အချိန်မဲ့ အ၀ါမဲ့ခဲ့၊ ဝုဋ္ဌာပိယမာနနသ–ကြီးသူက ထစေအပ်သောသီတင်းယပ်၏၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ–စိတ်၏တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ–စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းသည်၊နဟောတိ–မဖြစ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဥဋ္ဌာပနီယဘာ၀ေါ–ထစေထိုက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ တတိယော, အာဒီနဝေါ–တည်း၊ သီတုဏှ ပဋိဃာတေန–အအေး အပူကို တားမြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ကာယသ–၏၊ [ကျောင်းတွင်းခံ၍နေသော ကိုယ်၏။] သုခမလကရဏဘာ၀ေါ–နုနယ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သည်၏

အဖြစ်သည်၊ စတုတ္ထော, အာဒီနဝေါ၊ ဂေဟ-အိမ်သို့၊ ဝါ-ကျောင်းသို့၊ ပဝိဋ္ဌေန-ဝင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ယဂ်ကိုမ္ဘိ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ပါပံ-မကောင်းမှုကို၊ ကာတုံ-ပြုခြင်းငှာ၊ သက္ကာ-တတ်ကော်င်း၏၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ဂရဟ်ပဋိဋ္ဌာနဘာဝေါ-ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို ဖုံးထားတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ပဋ္ဌမော-သော၊ အာဒီနဝေါ-တည်း၊ [ထိုသို့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကိုဖုံးထားနိုင်သောကြောင့် လူဝတ်ကြောင်တို့ မဂ်လာဆောင်ပြီးနောက် အိမ်ဆောက် ကြတော့သည်၊] မယ္ဟန္တ-ငါ၏ ဥစ္စာဟူ၍၊ ပရိဂ္ဂဟကရဏဘာဝေါ-သိမ်းပိုက်မှုကို ပြုခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဆဋ္ဌော-သော၊ အာဒီနဝေါ-တည်း၊ ဂေဟသ- အိမ်၏၊ ဝါ-ကျောင်း၏၊ သေ (ဒေသော) အတ္ထိဘာဝေါနာမ-ဤရှိသည်၏ အဖြစ်မည်သည်၊ ဒုတိယကဝါသောဝိယ-နှစ်ယောက်မြောက်ရှိသူ၏ နေခြင်းနှင့်တူ၏၊ [လင်ရှိသောမယား, မယားရှိသောလင်၏ နေခြင်းမျိုးနှင့် တူ၏-ဟူလိုး] ဣတိ (အယ)-ဤသို့ နှစ်ယောက်မြောက်ရှိသူ ၏ နေခြင်းမျိုးနှင့်တူသည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတ္တမော-သော၊ အာဒီနဝေါ-တည်း၊ ဦကာ်သမဂ်လဃရဇဂေါဠိကာဒီနံ-သန်း, ကြမ်းပိုး, အိမ်မြှောင် အစရှိသည်တို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ သာဓာရဏတာယ-ဆက်ဆံ သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုသာဓာ ရဏဘာဝေါ-များစွာသောသတ္တဝါတို့နှင့် ဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်သည်၊ အဋ္ဌမော-သော၊ အာဒီနဝေါ-တည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ လျှင်၊ အဋ္ဌ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ အာဒီနဝေ-ဤအပြစ်တို့ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ မဟာသတ္တော-ဘုရားအလောင်းသည်၊ ပဗ္ဗဇာသာလ-သစ်ရွက်မိုး ကျောင်းကို၊ ပဇဟိ- ပယ်စွန့်ပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ အဋ္ဌဒေါသသမာဂတိဏ္ဍ, ပဇ ဟိ ပဗ္ဗဇာသာလကန္တိ- ကဲဟူ၍၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အာဟ-မူပြီ၊

ဥပါဂမိ' ရုက္ခမူလ ဂုဏော ဒသဟုပါဂတ္ဘိ-ကား၊ ဆန္ဒ-အမိုးကို၊ ဝါ-မိုးအပ်သောကျောင်းကို၊ ပဒ္ဒိုကိုပိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ ဒသဟိ-၁၀ ပါးကုန်သာ၊ ဂုဏေဟိ-အာနိသင်ဂုဏ်တို့နှင့်၊ ဥပေတ-ပြည့်စုံသော၊ ရုက္ခမူလ-သစ်ပင်၏အနီးအောက်သို့၊ ဥပါဂတောနာ-ကပ်ရောက်သည်၊ အသ္မိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝဒတိ-ဟောတော်မူ၏။ --တကြာ-ထိုဂုဏော ဒသဟုပါဂတ်ဟူသောပါဠိ၌၌၊ ဣမေ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ တို့ကား၊ ဒသ-၁၀ -ပါးကုန်သော၊ ဂုဏာ-အာနိသင်ဂုဏ်တို့တည်း၊ အပ္ပသမ္ဘာရတာ-သစ် ဝါးစသော အဆောက်အဦအုံ မရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ ဒေကာ-တစ်ပါး သော၊ ဂုဏော-အာနိသင်ဂုဏ်တည်း။ [အပ္ပဟာရိတတ္ဌဂဲ့သို့ ဤအပ္ပသမ္ဘာ ရတာ၌ အပ္ပသဒ္ဒါ အဘာဝဝေါစကား။] ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုရုက္ခမူလ၌၊ ဥပဂမနမတ္တမေ-ကပ်ဝင်ခြင်းမျှ သည်သာ။ ဝါ-ဝင်ကပ်ရုံမျှသည်သာ၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ [ဒေဖြင့် "အထူးပြုလုပ်စရာ မရှိ"ဟုကန့်သည်။] ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ , အပ္ပသမ္ဘာရတာ-သည်၊ ဧကော, ဂုဏောတည်း၊ အပ္ပဒိဇရုနနတာ-သုတ်သင်ရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဒုတိယော-သော၊ ဂုဏောတည်း-ဟိ-မှန်၊ တံ-ထိုရုက္ခမူလသည်၊

သမ္ဘဋ္ဌ–တံမြက်လှည်းအပ်သည်၊ (သမာန်) ၀ိ–ဖြစ်သော် လည်း ကောင်း၊ အသမ္ဘဋ္ဌ–တံမြက်မလှည်းအပ်သည်၊ (သမာန်) ၀ိ–ဖြစ်သော် လည်းကောင်း၊ ပရိဘောဂဖာသုကံ–သုံးစွဲခြင်းဌာ် ချမ်းသာသည်၊ ဟောတိယေ၀–ဖြစ်သည်သာ၊ အနုဋ္ဌာပနီယ်ဘာ၀ေါ–သိတင်းကြီးက မထစေထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ တတိယောဟ– သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ဂရဟံ–ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို၊ နဗ္ဗဋ္ဌိဿ ဒေတိ–မဖုံးကွယ်တတ်၊ ဟိ–မှန်၊ တတ္ထ–ထိုသစ်ပင်၏ အနီးအောက်ဌာ်၊ ပါပ–မကောင်းမှုကို၊ ကရောန္တေ– ပြုသူသည်၊ ဂရုတိ–အရှက်ရတတ်၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ ဂရဟာယ–ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ကို၊ နဗ္ဗဋ္ဌိဿ ဒနဘာ၀ေါ–မဖုံးကွယ်တတ်သည်၏ အဖြစ်သည်စတုတ္ထောသော၊ ဂုဏောတည်း၊ အဗ္ဘောကာသ၀ါသောဝိယ – လွင်တီးခေါင်ဌာ်နေရခြင်းကဲ့သို့၊ (နေရသလောက်၊) ကာယ–ကိုယ်ကို၊ နု သန္တ ဣတိ–မတောင့်တင်းစေ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ကာယသ–ကိုယ်၏ အသန္ဌမ္ဘနဘာ၀ေါ–မတောင့်တင်းစေတတ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ပဗ္ဗမော–သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ပရိဠဟကရဏဘာ၀ေါ–ငါ့ဥစ္စာဟု သိမ်းပိုက်မှုကို ပြုခြင်း၏ မုဠိခြင်းသည်၊ ဆဋ္ဌော–သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ဂေဟာလယပဒိဋ္ဌေ၀ါ–ကျောင်းဌာ် တွယ်တာမှုကို ပယ်နိုင်ခြင်းသည်၊ သတ္တမော–သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ဗဟုသာ၀ရဏ ဂေဟေ၀ေ–များစွာသောလူတို့နှင့်ဆက်ဆံ သောအိမ်ဌာ်ကဲ့သို့၊ နံ–ထိုရက္ခမူလကို၊ ပဋိဇဂ္ဂိသာမိ–သုတ်သင်အုံ၊ နိက္ခမထ–ထွက်ကြပါကုန်ဦး၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောဌာ်၊ နိဗ္ဗာ၀ရဏဘာ၀ေါ–နှင်ထုတ်ရခြင်း၏ မရှိခြင်းသည်၊ အဋ္ဌမော–သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ဝဿန္တ သ–နေသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ သတ္ပိတိက ဘာ၀ေါ–နှစ်သက်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ နဝ၀ေါ–သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ရက္ခမူလ သေနာသနသ–ရက္ခမူရကျောင်း၏၊ ဂ၀ဝဂတဌာနေ–ရောက်အပ် ရောက်အပ်သောအရပ်ဌာ်၊ သုလသာတာယ–လွယ်ကူစွာရအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ရလွယ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အနမေကွဘာ၀ေါ–ငဲ့ကွက်ရခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဒဿမော–သော၊ ဂုဏောတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊ ဒသ–၁၀ ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဂုဏေ–ဤအနိသင်ဂုဏ်တို့ကို၊ ဒီသွော–ဖြင့်၏၊ ရက္ခမူလံ–သို့ဥပဂတော–ကပ်ရောက်ခဲ့သည်၊အသ္မိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဝဒတိ–ဟောတော်မူ၏။

ဤကာနိ–ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဣမာနိ ကာရဏာနိ ဤအကြောင်းတို့ကို၊ သလ္လကွေတွာ–မှတ်သား၊ပြီး၏၊ မဟာသတ္တော–ဘုရားအလောင်းသည်၊ ပုနဒိ၀သေ–နောက်တစ်နေ့ဌာ်၊ ဘိက္ခာယ–ဆွမ်းအလို့ငှာ၊ ဂါမံ–ရွာသို့၊ ပါဝိသိ–၀င်ပြီ၊ အထ–ဆွမ်းခံ၀င်ရာ ထိုအခါဌာ်၊ အသေ–ထိုသုမေဓာရှင်ရသေ့အား၊ သမ္ဘတ္တဂါမေ–ရောက်အပ်သောရွာဌာ်၊ မနုသာ–လူတို့သည်၊ မဟန္တေ နု–ကြီးစွာသောဥသဘာဟေနု–အားတက်သရောဖြင့်၊ ဘိက္ခု–ဆွမ်း၊ကို၊ အဒဿု–ပေးလှူကြကုန်ပြီ၊ သော–ထိုသုမေဓာရှင်ရသေ့သည်၊ ဘတ္တကိစ္စ– ဆွမ်းစားခြင်းကိစ္စကို၊ နိဋ္ဌာပေတွာ–ပြီးစုံးစေပြီးဌာ်၊

အဿမ-ကျောင်းသခမ်းသို့၊ အာဂမ္ဗ-လာ၍၊ နိသိဒိတ္တာ-ထိုင်၍၊ စိန္တေ သိ-စဉ်းစားပြီ၊ (ကိ -အဘယ်သို့ စဉ်းစား သနည်း၊) အဟံ-ငါသည်၊ အာဟာရ-အာဟာရကို၊ နေ ဝဘာမိ-မရ၊ ဣတိ-ဤသို့ကြောင့်၊ နု ပဇ္ဇဒိတော-ရသေ့အဖြစ်သို့ကပ်ရောက်ခဲ့သည် မဟုတ်၊ ဒေ ဒေေ သိနိန္ဒါ၊ဟာရောနာမ-ဤအသီ အစားပါသော အဟာရမည်သည်၊ မာနမဒ ပုရိသ မဒေ-ငါမြတ်၏စသည်ဖြင့် ထောင်လွှားတက်ကြွသောမာန်, ငါယောကျ်ားဟု ထောင်လွှား တက်ကြွသော မာန်တို့ကို၊ ဝမေတိ-တိုးပွားစေ၏။ [ထိုမာန် ၂ မျိုးကို ပါရာဒိကဏ် သုဒိန္နကဏ္ဍဘာသာဋီကာ၌ပြခဲ့၏။] အာဟာရ မူလကသေ-အာဟာရလျှင် အကြောင်း ရင်းရှိသော၊ ဒုက္ခသ-ဒုက္ခ၏၊ အဒ္ဓေ-အဆုံးသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [လယ်ယာ လုပ်ကိုင်ရ အစေအပါးခံရခြင်းစသော အားဖြင့် အဆုံးမရှိ။] အဟ-သည်၊ ဝါပိတရောပိတ ဧညနိဗ္ဗတ္တာက-ကြာချအပ်သောစပါး စိုက်ပျိုးအပ်သော စပါးမှဖြစ်သော၊ အာဟာရံ-အာဟာရကို၊ ပဇပိတွာ-ပယ်စွန့်၍၊ ပဝတ္တေလ ဘောဇနာ-အလိုလိုဖြစ်သော သစ်သီးလျှင် အစာရှိသည်၊ ယံနုန-ဘဝေယျ-အကယ် ၍ ဖြစ်ရပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ ဣတိ-ဤသို့စဉ်းစားပြီ၊ (ဣတိ-ဤသို့ စဉ်းစားပြီး၍) သော-ထိုသုမေဓာရှင်ရသေ့သည်၊ တတောာ-ထိုအခါမှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ တထာ-ထိုစဉ်းစားသည့် အတိုင်း၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ ဃဒ္ဒေ္ဓာ-ရှေ့လုံ့လနှင့် နောက်လုံ့လကို ဆက်စပ်စေလသော်၊ ဝါယမန္တော-လုံ့းပမ်းကြိုးကုတ် အားထုတ်လသော်၊ သတ္ထာ ဟဒ္ဒန္တ ရေယေ၀-ဂုရက် အတွင်း၌သာလျှင်၊ အဒ္ဓ-ရှစ်ပါးကုန်သောား အဘိညာယောစ-အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗတ္တေသိ-ဖြစ်စေပြီ၊ တေန-ထို့ကြောင့်၊ ဝါပိတံရောပိတ၊ပေ၊ ပါပုဏိန္တိ-ဝါပိတ၊ ပေ၊ ပါပုဏိ -ဟူ၍၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ဝုတ္တံ- ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊

ဒေ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ မေ-ငါသည်၊ သာသနေ-ရသေ့တို့၏ သာသနာ, ဗုဒ္ဓာန်အဘိညာဉ်အရာ၌၊ သိဒ္ဓိပွတ္တာသေ-လိုတိုင်းပြီးမြောက် သိဒ္ဓိပေါက် စဉ်၊ ဝသီဘူတသေ-စွမ်းရည်သမ္ဘွေရှိသည် ဖြစ်၍ ဖြစ်စဉ်၊ ဒီပကံရောနာမ-ဒီပကံရာ မည်တော်မူသော၊ လောကနာထကော-သတ္တလောကဂ၏ ရှေ့ဆောင် လမ်းပြ နာထကဖြစ်တော်မူသော၊ ဗိနော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပဟန်-ပွင့်တော်မူပြီ။

ဒေ၀ ပေ၊ ဝသီဘူတသေ။　။ဒေ၀ဖြင့် ရှေ့၌ဆိုအပ်ပြီးကို ညွှန်းသည်၊ သိဒ္ဓိပွတ္တာသေ၌စပ်၊ "တောထွက်ရှိကြစည်သည်မှစ၍ တောထွက်ပြီးလျှင် အဘိညာဉ်ရသည်တိုင်အောင် ဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့် သိဒ္ဓိပေါက်ပြီးလသော်"ဟုလို၊ [မေ သိဒ္ဓိပွတ္တာသ ဝသီဘူတသေတို့၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ကို ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ၌ "အနာဒရလက္ခဏေ သာမိ၀စနံ ၃၌ဋ္ဌ" ဟုဆို၏။] ဝသီ (ဟုတ္တာ) ဘူတော ဝသီဘူတော။

ဥပ္ပဋ္ဌေန္တေ–ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ပဋိသန္ဓေ တည်နေတော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဈာယန္တေ–ဖွားမြင်တော်မူသော် လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဖွားမြင်တော်မူရာအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌဟန္တေ–သစ္စာ၄ ပါးတရားတို့ကို သိတော် မူသော်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ဘုရားဖြစ်တော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ ဓမ္မဒေသေနေ–ဓမ္မစက္ကြာတရားကို ဟောတော်မူခြင်းသည်၊ သတိ–ဖြစ်သော်လည်း ကောင်း၊ (တစ်နည်း) ဓမ္မဒေသေန–ဓမ္မစက္ကြာကိုဟောတော်မူရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ စတု ရော စတ္တာရိ–၄ပါးကုန်သော၊ နိမိတ္တေနိမိတ္တာနိ–နိမိတ်ကြီးတို့ကို၊ ဈာနာရတိသမပ္ပိ တော––ဈာန်၌ မွေ့လျော်ခြင်းသည်သက်ရောက် အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍)၊ နာဒ္ဒသ်–မမြင်လိုက်ရ။ [ဈာနာရတိသမပ္ပိတောဌ် နှ–ဂိုဏ်းမဖြစ်သင့်သောကြောင့် "ဈာန" ဟု နာဌ် ဒီဃရှိရသည်။

ပစ္ဆန္ဒဒေဝဝိသယေ– မဇ္ဈိမဒေသတွင် ပါဝင်သော ပစ္ဆန္ဒဒေသ အရပ်၌၊ တထာဂတ–ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားကို၊ နိမန္တေတွာ–ပင့်ဖိတ်၍။ တသေ–ထိုဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဂမနံ–ကြွလာကြောင်းဖြစ်သော၊ မဂ္ဂ–လမ်းကို၊ တုဠ–မာနသာ–နှစ်သက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍) ဧနာ – လူတို့သည်၊

သာသနေ။ ။"သာသနာ"အရ ရသေ့တို့၏ အဆုံးအမသြဝါဒဖြစ်သော အကျင့်ပဋိပတ်သာသနာကို လည်းကောင်း၊ ထိုအကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့် ရအပ်သော ဈာန်အဘိညာဉ်ကို လည်းကောင်း ယူပါ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ ပဋိပတ်ဖြင့် ရအပ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သည် အထွတ်အထိပ် ပဋိဝေဓဖြစ်သကဲ့သို့, ရသေ့တို့၏ "သာသနာ"၌လည်း ဈာန်အဘိညာဉ်သည် ပဋိဝေ၀ သဘောပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဦးကဆ် "သာသနေတိ=ဗ္ဗ တာ၀သသာသနံ ဈာန အဘိညာစ" ဟုဖွင့်သည်၊စသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်သောကြောင့် "တာ၀သသာသနံ"အရ တခြား၊ "ဈာန်အဘိညာ" အရလည်း တခြားဟု ယူပါ။

ဥပ္ပဋ္ဌေန္တေ ၊ ဝေ၀ သေသနေ။ ။"ဥပ္ပဋ္ဌေန္တေ ဈာယန္တေ"ကို "ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ, မာတု ကုစ္ဆိတော နိက္ခမနေ"ဟု ယုပစူးပြင်ဖြင့် ဗုဒ္ဓ၀ံသ အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သောကြောင့် အဋ္ဌ ပစူးပြင်သည်ဘာမဟာ ဓာနပစူးပြန်သော အဋ္ဌဟု ဆိုရ၍ "ပဋိသန္ဓေနေတော်မူခြင်း၌" ဟုပေးကြ၏၊ မိမိကား ရိုးရာ လက္ခဏာအနက်ပေးလျှင်, အာဓာရသောလည်း ပါ၀င်နိုင်သည်"ဟု ယုဇ၁၍ လက္ခဏာအနက်သာ ပေးလိုက်သည်၊ ဓမ္မဒေသနေ၌ကား တရားဟောခြင်းကို အရကောက်လျှင် ဣဒ္ဓိသိဒိမ္ပ ပုလ္လင်ပြန်သော လိုဂ်ဝိပလ္လာသ ဟုကြ၏။ ကာလကို အရကောက်ရာ၌ကား "ဒေသီယတိ ဇ္ဇောတတိ ဒေသနော"ဟု ပြု။

စတုရော နိမိတ္တေ။ ။"စတ္တာရိ နိမိတ္တာနိ"ဟုဆိုသင့်လျက် လိုဂ်ဝိပလ္လာသနည်းအား ဖြင့် "စတုရော နိမိတ္တေ"ဟု ပုလ္လိင် ဆိုထားသည်၊ နိမိတ်တို့သည် ၄ပါးမက, ၃၂–ပါးရှိ၏၊ သို့သော် နိမိတ်ဖြစ်ရာဌာနက ၄ဌာနသာ ရှိသောကြောင့် ဌာနပစရာအားဖြင့် "စတုရော"ဟု ဆိုသတတ်။ အချို့ကား "စတုရော (စတုသု)–၄ ဌာနတို့၌" ဟု ဝိဘတ္တိဝိပလ္လာသ ကြံကြ၏၊ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်းစသော နိမိတ် ၃၂–ပါးကို အဋ္ဌသာလိနီ၊ကျမ်းနှင့် ဗုဒ္ဓ၀ံသအဋ္ဌကထာ တို့၌ ရှုပါ။]

သောခ္ခေ–သောင်းသောင်းဖြဖြ သုတ်သင်ရှင်းလင်းကြကုန်၏။ ["ပစ္ဆန္ဒဒေသ" ဟုဆိုသော်လည်း ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးတွင် ပါဝင်သော ပစ္ဆန္ဒမဟုတ်၊ မဗ္ဗိမဒေသတွင် အစွန်ကျသောကြောင့် ပစ္ဆန္ဒဒေသဟုဆိုသည်။ (မ‌ဗ္ဗိမ‌ဒေ‌သ‌သော‌ဝ ဧကေ‌ပ‌သော ပ‌စ္ဆ‌န္ဒ‌ဒေ‌သ‌သ‌ည်‌တော ဇနေ‌ပ‌ဒေ၊–ဗုဒ္ဓ‌ဝ‌ံသ အ‌ဌ‌ကထာ။) ဦ‌းကာ‌ဌ် "သော‌ဝေ‌တေ‌နော" ဟု တွေ့ရ‌၏၊ ထို‌ကြောင့် "သော‌ဝေ‌တေ တ‌ဗ္ဗ‌မာ‌နော‌သ‌ော"ဟု ဧကေ‌ပ‌စ်ပြင်ကြ‌၏၊ ဤ‌သို‌ပြင်မ‌ဟ‌ည်း‌နော‌က်ဌ် "ဝေ‌ဒ‌ဓ‌တ် ဇနံ ဒိသ‌ွာ"ဟု‌သော‌စ‌ကား‌နှင့်ညီ‌၏။

အ‌ဟ–သု‌မေ‌ဖြစ်‌သော‌ငါ‌သ‌ည်၊ တေ‌နေ သ‌မ‌ယ‌နှ–ထို‌အ‌ခါ‌ဌ်၊ သ‌ကသ‌မာ‌–မိ‌မိ‌ကျောင်း‌သ‌ခ‌ မ်း‌မှ‌ နို‌ကျ‌မ‌ိ‌တ‌ွာ–ထ‌ွက်‌ခ‌ဲ့‌၏၊ ဝါ‌ကစ‌ိ‌ရာ‌နှ–လ‌ျှော်‌တေ‌သ‌ကံ‌နှ‌ိ‌ုင်‌ကို၊ ဝ‌ုန‌ေ‌ဇော–ခါ‌လ‌ျက်‌၊ တ‌ဒါ–ထို‌အ‌ခါ‌ဌ်၊ အ‌မ‌ွေ‌ရ–ကော‌င်း‌ကင်‌ဌ်၊ ဂ‌ဠာ‌မိ– သ‌ွား‌ခ‌ဲ့‌၏၊ [တ‌ံကာ‌လာ‌ပေ‌ကျ‌ဝ‌ဠာ‌မာ‌နှ‌ိ‌ုင်‌ဖြ‌စ်‌၍ အ‌တ‌ိတ်‌ကို‌ပ‌င် ဂ‌ဠာ‌မိ‌ဟု ဝ‌ဠာ‌မာ‌နှ‌ိ‌ုင်‌ဖြ‌င့်‌သ‌ုံ‌း‌စ‌ွဲ‌သ‌ည်၊ တေ‌နေ သ‌မ‌ယ‌ဝ‌နှ‌ိ‌ု နှ‌ိ‌ုကျ‌မ‌ိ‌တ‌ွာ‌ဌ်‌လ‌ည်း‌ကော‌င်း၊, တ‌ဒါ‌ကို‌ဂ‌ဠာ‌မိ‌ဌ် လ‌ည်း‌ကော‌င်း စ‌ပ်‌စ‌ေ‌ရ‌သော‌ကြောင့် ကာ‌လာ‌ဓ‌ရ ၂–ခ‌ရို‌ရ‌သ‌ည်။]

ဝ‌ေ‌ဒ‌ဓ‌တ်–ဖြ‌စ်‌သော နှ‌စ်သ‌က်‌ခြင်း သော‌မ‌နေ‌သ‌ဿ‌ရှိ‌သော၊ တ‌ဗ္ဗ‌ဟ‌ဌ်–သု‌ခ‌ဖြင့် နှ‌စ်သ‌က်, ပ‌ီ‌တ‌ိ‌ဖြင့် ရှ‌င်လ‌န်း‌သော၊ ပ‌မော‌ဒ‌ိတ်–ပါ‌မော‌ဒ‌ဖြင့် ဝ‌မ်း‌မြော‌က်‌သော၊ ဇနံ–လူ‌အ‌ပေါ်‌ကို၊ ဒိသ‌ွာ–မြင်‌ရ‌၍၊ ဂဝနာ–ကော‌င်း‌ကင်‌မှ၊ ဩ‌ရော‌ဟ‌တ်‌တ‌ွာ‌နှ–သ‌က်‌ဆင်း‌ပြီး‌၍၊ တာ‌ဝ‌ဒေ–သ‌က်‌ဆင်း‌ပြီ‌းရာ ထို‌အ‌ခါ‌ဌ် ၊ မ‌နု‌သော–လူ‌တို‌့ကို၊ ပ‌ုဏ္ဍ‌ိ–မေ‌းပြီ။" (ကီ –အ‌ဘာ‌ယ်‌သို‌့‌မေ‌းသ‌နည်း၊) [ပ‌ုဏ္ဍ‌ိ ဟု‌ဆို‌လို‌လျက် ဆန်‌းကြော‌င့် နီ‌ဂ္ဂ‌ဟိ‌တ်‌ရော‌ထား‌သ‌ည်။]

တ‌ဗ္ဗ‌ဟ‌ဌ်‌သော–နှ‌စ်သ‌က်‌ရှ‌င်လ‌န်း‌သော၊ ပ‌မု‌ဒ‌ိ‌တော–လူ‌နှ‌စ်‌စွာ‌ဝ‌မ်း‌မြော‌က်‌သော၊ ဝ‌ေ‌ဒ‌ဓ‌တော–ဖြ‌စ်‌သော နှ‌စ်သ‌က်‌ခြင်း‌ရှိ‌သော၊ မ‌ဟာ‌နော–များ‌စွာ‌သော လူ‌အ‌ပေါ်‌င်း‌သ‌ည်၊ ကသ‌ယ–အ‌ဘာ‌ယ်‌သူ‌ဖို‌့၊ အ‌ဌ‌ွသ်–အ‌ဌ‌ွသ‌မ‌ည်‌သော၊ ဝ‌ဠ‌ုမ်–ဝ‌ဠ‌ုမ‌မည်‌သော၊ အ‌ယ‌နှ်–အ‌ယ‌နှ်‌မ‌ည်‌သော၊ မ‌ဂ္ဂ–လ‌မ်း‌ကို၊ သော‌ဃ‌ယ‌တိ–သု‌တ်‌သ‌င်‌ပါ‌သ‌နည်း။ (ဣ‌ဟ‌တိ–

ဝ‌ေ‌ဒ‌ဓ‌တ်‌ဟော၊ ပ‌မော‌ဒ‌ိတ်။　　။ဝ‌ေ‌ဒ‌ဓ‌တ်‌ကို "သ‌ဗ္ဗ‌တ‌သော‌မ‌နသ်"ဟု ဗုဒ္ဓ‌ဝ‌ံသ အ‌ဌ‌ကထာ‌မ‌ဖွ‌ယ်‌၏။ ဝ‌ေ‌ဒ‌သ‌ဒ္ဒါ‌၏ ဥ‌ဒ‌ာ‌တ‌အ‌နက်, နှ‌စ်သ‌က်‌ဝ‌မ်း‌မြော‌က်‌ခြင်း အ‌နက်, ဝ‌ေ‌ဒ‌ကျ‌မ်း‌ဟု‌သော အ‌နက်‌တို‌့‌တ‌ွင် နှ‌စ်သ‌က်‌ဝ‌မ်း‌မြော‌က်‌ခြင်း‌ကို ယူ‌စေ‌၍, ဓာ‌တ‌ဟု‌သော ဝ‌ိ‌သေ‌သ‌နေ‌နော‌က်‌ကျ‌သော ဗ‌ဟု‌ဗ‌ိ‌တ်‌ဟု သ‌ိ‌စေ‌သ‌ည်၊ တ‌ုဗ္ဗ, ပ‌ဗ္ဗ, ပ‌မော‌ဒ‌ိ‌တ, တ‌ို‌့‌ကို‌ကား အ‌ချင်း‌ချင်း ဝ‌ိ‌ယ‌ာ‌ဃ‌ယ်‌ပ‌ဒ‌ပ‌ဒ ဆို‌၏၊ တ‌စ်‌နည်း–သု‌ခ‌ဖြင့် နှ‌စ်သ‌က်‌သ‌ည်‌ကို တ‌ုဗ္ဗ, ပ‌ီ‌တ‌ိ‌ဖြင့် ရှ‌င်လ‌န်း‌သ‌ည်‌ကို ပ‌ဗ္ဗ, ပါ‌မော‌ဒ‌ဖြင့် ဝ‌မ်း‌မြော‌က်‌သ‌ည်‌ကို ပ‌မော‌ဒ‌ိ‌တ‌ဟု‌လ‌ည်း ဆို‌ကြ‌သ‌ည်။

အ‌ဌ‌ွသ် ဝ‌ဠ‌ုမ‌ယ‌နှ်။　　။ဤ ၃–ပ‌ဒ‌ိ‌သ‌ည် မ‌ဂ္ဂ‌သ‌ဒ္ဒါ‌၏ ပ‌ရိ‌ယ‌ာ‌ယ်‌ပ‌ဒ‌ိ‌များ‌တ‌ည်း၊ အ‌ဌ‌ွ‌ဓ‌တ်, ဝ‌ဧ‌ဓ‌တ်, အ‌ယ‌ဓ‌တ်‌တို‌့‌သ‌ည် ဂ‌တ‌ိ‌အ‌နက် ရှိ‌ကြ‌၏၊ ထို‌ကြောင့် "အ‌ဌ‌ွ‌တိ ဂ‌ဠ‌တိ ဧ‌တော နာ‌တိ အ‌ဌ‌ွသ်၊ (အ‌သ‌ပ‌စ္စ‌ည်း၊) ဝ‌ဧ‌တိ ဧ‌တော နာ‌တ‌ိ ဝ‌ဠ‌ုမ် (ဧ–ကို ဌ‌ပြု၊ ဥ‌ပ‌မ‌စ္စ‌ည်း၊) အ‌ယ‌တိ ဂ‌ဠ‌တိ ဧ‌တော နာ‌တိ အ‌ယ‌နှ်"ဟု ပြု၊ မ‌ဂ္ဂ‌သ‌ဒ္ဒါ‌၏အ‌ကြောင်း ဥ‌ပ‌ါ‌ယ‌အ‌နက်‌ကို ယူ‌မ‌ည်‌ဖို‌့‌၍

ဤသို့မေးပြီ။)-(တစ်နည်း)။ မဟာဒေဝေ-များစွာသော လုအပေါင်းသည်၊ တုဋ္ဌ ဟဏ္ဍာ-နှစ်သက်ရွှင်လန်းသည်၊ ပမုဒိတော-လွန်ကျွံစွာဝမ်း မြောက်သည်၊ ဝေဒဇာတော-ဖြစ်သော နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ မဂ္ဂ-လမ်းကို၊ သောဝေတိ-သုတ်သင်၏၊ တုမှေဟိ-သင်တို့သည်)၊ ကဿ-အဘယ်သူဖို့၊ အဋ္ဌသ-အဋ္ဌသမည် သော၊ ဝဠုမ်-ဝဠုမမည်သော၊ အယန်-အယနမည်သော၊ မဂ္ဂေါ-လမ်းကို၊ သော ဒီယတိ-သုတ်သင်အပ်ပါသနည်း၊ (ဣတိ-ဤသို့ မေးပြီ။)

မေ-ငါသည်၊ ပုဋ္ဌာ-မေးအပ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊ ဝိယာကဲသု-ဖြေဆိုကြကုန်ပြီ၊ (ကိ -အဘယ်သို့ ဖြေဆိုကြကုန်သနည်း)၊ (အဇ္ဈောတ္ထပသ-အို ရသေ့)၊ လောဓေ-လောဘ၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော၊ အနုတ္တရော-အတုမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော၊ ဒီပင်ကရောနာမ- ဒီပင်ကရာ မည်တော်မူသော၊ လောကနာထကော-သတ္တလောက၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာထက ဖြစ်တော်မူသော၊ ဇိနော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဥပဓိ-မွှင့်တော်မူပြီ၊ တသ-ထို ဒီပင်ကရာမြတ်စွာဘုရားဖို့၊ အဋ္ဌသ-သော၊ ဝဠုမ်-မည်သော အယန်-မည်သော၊ မဂ္ဂ-လမ်းကို၊ သောဝယတိ-သုတ်သင်ပါ၏၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိယာကဲသု-ဖြေဆိုကြကုန်ပြီ။)

ဗုဒ္ဓေါတိနာမ-ဗုဒ္ဓေါဟူသောအမည်တော်ကို၊ သုတ္တာန-ကြားရ၍၊ တာဝဒေ-ကြားရရာ ထိုအခါ၌၊ ပီတိ-နှစ်သက်ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နိ-ဖြစ်ပြီ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ-ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါဟူ၍။ ကထယန္တော-ရွတ်ဖြင့်တွတ်တွတ် ရွတ်ဆိုလျက်၊ သောမနဿ-

---

အဋ္ဌသ်ဟု ဝိသေသနပြု၊ ထိုအဋ္ဌသလည်း ဥစ္စကဘူ စသည်ကို ဟောရကား [ဝဠုမ်"ဟုထပ်၍ ဝိသေသနပြု၊ ထိုဝဠုမလည်း "ပရိဝဠုမော- ထက်ဝန်းကျင် လုံးပိုင်း၏" စသည်ဖြင့် ပရိမဏ္ဍလစသော အနက်ကို ဟောရကား "အယန" ဟုထပ်၍ ဝိသေသနပြုရသည်-ဟု မကိဒီပကြြသတတ်၊ ဝိသေသန ၆ မျိုးတွင် တဒ္ဓာတက (ထိုသဘောကို ထင်ရှားပြသော) ဝိသေသနတည်း။

သောဝယတိ သောဓိယတိ။ ။စာအုပ်တို့၌ "ကဿ သောဝယတိ မဂ္ဂ"ဟု ကတ္တားဟောဝါကျကို တွေ့ရ၍ ထိုအတိုင်း ပဌမအနက်ပေးသည်၊ ဒုဒ္ဓဝ်သ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ကဿ သောဓိယတိ မဂ္ဂေါ"ဟုကံဟောဝါကျရှိ၏၊ တုဋ္ဌဟဏ္ဍော၊ ဧပ၊ မဟာဒေဝေါတို့အတွက် "ဟုတ္တာ မဂ္ဂ သောဝေတိ"ဟု အရိုတည်ပေး၏၊ ထိုအတိုင်း ဒုတိယနည်းပေးသည်၊ ["ကဿ-အဘယ်သူအဖို့"ဟူသော အနက်သည် "ကဿတ္ထာယ"ဟု ဖွင့်သော တဒတ္ထသမ္ဗန္ဓါနှင့် အနက် ပင်တည်း၊ ဝဠုမာယန်၌ ဆန်းကြောင့် "အာ" ဟုဖြစ်ရသည်၊ လမ်းအနက်ဟောကား "အယန" သာတည်း။

မှတ်ချက်။ ။နပုလ္လိင် ဖြေသောကြောင့် ဒုတိယနည်း၌ မဂ္ဂေါနှင့်တွဲသော်လည်း "အဋ္ဌသ် ဝဠုမ် အဟမ်"ဟု ရှိရသတတ်၊ သို့သော် ထိုထိုနေရာ၌ "ဝါယောစတဲ့ အဋ္ဌသောဟောတိ"ဟု လည်းကောင်း "ကောယနာယ ဘိက္ခေ ·မဂ္ဂေါ"ဟု လည်းကောင်း တွေ့ရသောကြောင့် ထိုအဆိုနှင့်တကွ ကံဟောဝါကျကိုပါ စဉ်းစားသင့်သည်။

အဒ်သု တေ မဟော ကာသဲ။ ။အယ် သုမေဓတို့တော မဟာနဘာတော်

နစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို၊ ပဝေဒယီ -သိစေပြီ၊ တတ္တ-ထိုကြောင့်ရရာအရပ်၌၊ ဌတ္တာ-ရပ်၍၊ တုဗ္ဘော-နှစ်သက်သည်၊ သံဝိဂ္ဂမနသော-ဗိတိဖြင့် အုံ့ဩသော စိတ်ရှိသည်၊ (သံဝိဂ္ဂမနသောဘာ-ပိတိဝိမိုတာမနသော-ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌ။) ဝိစိန္တေသိ -အထူးထူး အထွေထွေ ကြံစည်ပြီ၊ (ကိ -အဘယ်သို့ ကြံစည်သနည်း၊) ဣဒ-ဤဒီပက်ရာမြတ်စွာဘုရားတည်း၊ ဟူသော လယ်ယာမြေ ကောင်း၌၊ ဗီဇာနိ-ကုသိုလ် တည်းဟူသော မျိုးစေတို့ကို၊ ရောပေသေ-ပေါက်စေတော့အုံ၊ ဝါ-စိုက်ပျိုးလိုက် တော့အုံ၊ ခဏော-ဗုဒ္ဓပွါဒနဝမခဏ ဟူသော အခွင့်ကောင်းသည်၊ ဝေ-စင်စစ်၊ မာ ဥပစ္စဂါ-ကပ်ရောက်ပြီးခါ လွန်၍မသွားပါစေလင့်၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိစိန္တေသိ -အထူးထူး အတေထွေထွေ ကြံစည်ပြီ။)

(တုမှေ-သည်) ဗုဒ္ဓသာ-မြတ်စွာဘုရားဖို့၊ (မဂ္ဂ-လမ်းကို၊) ယဒိသောခေထ-အုကယ်၍ သုတ်သင်ကုန်အုံ၊ (ဧတံသတိ-ဤသို့ သုတ်သင်လေသော်၊) မေ-ငါအား၊ ဧကောကာသံ-တစ်ခုသောရပ်ကွက်ကို၊ ဒဒါထ-ပေးကြကုန်၊ အဟဋ္ဌိ-ငါသည်လည်း၊ အဋ္ဌသံ-အဋ္ဌသမည်သော၊ ဝဍ္ဍမံ-ဝဍ္ဍမမည်သော၊ အယန်-အယနမည်သော၊ (မဂ္ဂ-လမ်းကို၊) သောဓယိဿာမိ-သုတ်သင်ပါအုံ။

တဒါ-အခွင့်တောင်းရာ ထိုအခါ၌၊ တေ-ထိုလူတို့သည်၊မမ-ငါ့အား၊ သောဓေတ္ဝာ-သုတ်သင်ခြင်းဟု၊ သြကာသ-ရပ်ကွက်တစ်ခုဖြစ်သော၊ အဋ္ဌသံ- လမ်းကို၊ အဒံသု-ပေးကြကုန်ပြီ၊ တဒါ-ပေးကြရာထိုအခါ၌၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါ တိ-ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓါဟူ၍၊ စိန္တေန္တော-စိတ်ဖြင့်ဖန်မန် ကြံစည်လျက်၊ မဂ္ဂ-လမ်းကို၊ သောဓေမိ-သုတ်သင်ခဲ့၏။

မမ-ငါ၏၊ သြကာသေ-ရပ်ကွက်သည်၊ အနိဋ္ဌိတေ-မပြီးစီးသေးမီ၊ ဒီပက်ရာ၊ ဒီပက်ရာမည်တော်မူသော၊ မဟာမုနိ-မြတ်သောမုနိ ဖြစ်တော်မူသော၊ ဝါ-မုနိ ၅ ပါးတို့တွင် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော၊ ဒီနော-ငါ:မာရ်အောင်မြင် ဘုရား:ရှင် သည်၊ စတူဟိ သတသယေဟိ-၄ သိန်းကုန်သော၊ ["၄-သိန်း:အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော" ဟုမပေးနှင့်၊ ဗဟုဗျိဟိသမာသ် မဟုတ်, စတ္တာရိအသင်္ခေယျာနိ,ကဲ့သို့

တိ စာနမာနော ဒုဒ္ဓိသောနံ (အသုတ်သင်ခက်သော) ဥဒကသမ္ပန္နံ (ရေနှင့်ရောစပ်သော) အတိဒိယ ဒီသမဲ (အလွန်မမည်ညွတ်သော) ဧကံ သြကာသသလ္လကွေတ္တာ၊ ပေ၊ အဒ်သု။-ဒီနာ လက်ဘရင်ကာ။

မဏ္ဍ သောခေမဟ် တဒါ။ ။ကတော (ထိုသို့ပေးရာအခါ၌) သုမေဓပဏ္ဍိတော ဗုဒ္ဓါရမဏ် ပိတိ ဥပ္ပါဒေတ္တာ စိန္တေသိ၊ အဟ် ပန ဣမံ သြကာသံ ဣဒ္ဓိယာ ပရမသယေါသ် (အလွန်ကြည်ညော် ရွှေပျော်ကောင်းအောင်) ကာတုံ ပဟောမိ၊ ဧတ်ကတေပန နံ ဗဟိ ပရိကောသေတိ၊ အဒ္ဓမယာ ကာယဝေယျာဝစ္စံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ပဲသုံ အာဟရိတ္တာ တံ ပဒေသဲ ပု ရေတိ။-ဒီနာ လက်ဘရင်ကာ။

ဝါကျသာ၊] ဆဌဘက္ခေဟိ–ဒ ပါ၊သော အဘိညာဉ် ရှိကုန်သော၊ တာဒိဟိ–ဣဋ္ဌကိုပင် ထိုအနိဋ္ဌကဲ့သို့ရှိတတ်, အနိဋ္ဌကိုလည်း ထိုဣဋ္ဌ ကဲ့သို့ ရှုတတ်ကုန်သော၊ ဝါ–လောကဓမ်မရှစ်ပါးကြောင့် ဖောက်ပြားမတုန်, တာဒိ ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံကြကုန်သော၊ [တမ်ဝေဒိသဿ္ဌိတိ ‘တာဒိနော’]ပိမလေဟိ– ကင်းသော ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေး ရှိကုန်သော၊ ခီဏာသဝေဟိ– ရဟန္တာဝုပရှိုလ်တို့နှင့်၊ (သဒ္ဓိ)၊ အဠသ်–လမ်းကို၊ ပဋိပဇ္ဇိ–ကြွတော်မူလာပြီ။

(ရမ္ဘနဂရဝါသိန်–ရမ္ဘာမြို့သူမြို့သားတို့၏၊) ပစ္ဆာဠမနာ–ရေးရွှတက်သွားခြင်းတို့သည်၊ ဝါ–ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းတို့သည်၊ ဝတ္ထဿ္ဌ–ဖြစ်ကုန်၏။ [“ရမ္ဘနဂရဝါသိနော–တို့သည်၊ ပစ္ဆာဠမနာ–ခရီးဦးကြိုဆိုကုန်သည်၊ ဝတ္ထဿ္ဌ–ကုန်၏”ဟုလည်း ပေးကြသည်။] ဗဟူ–များစွာကုန်သော၊ ဘောရိယော–ဘောရီယော–စည်းကြီးတို့သည်၊ ဝဇ္ဇန္တိ–မြည်ကုန်၏၊ (တစ်နည်း) ဘောရိယော–စည်းကြီးတို့ကို၊ ဝဇ္ဇန္တိ–မြည်စေကြကုန်၏၊ ဝါ–တီးကြကုန်၏၊ နရမရူ–လူနတ်တို့သည်၊ အမောဒိတာ–လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်၏၊ (ဟုတ္တာ) သာဓုကာရ–ကောင်းလေစွတ်ဟု, အားရနှစ်လို, မြွက်ဆိုအပ်သော အသံကို၊ ဝါ–ကောင်းချီးကို၊ ပဝတ္တယုံ– ဖြစ်စေရကကုန်ပြီ။

ဒေဝါ–နတ်တို့သည်၊ မနုဿေ–လူတို့ကို၊ ပဿဿ္ဌ–ဖြင်ကြကုန်၏၊ မနုဿာ ပိစ–လူတို့သည်လည်း၊ ဝါ–လူတို့ကလည်း၊ ဒေဝတာ–နတ်တို့ကို၊ (ပဿဿ္ဌ)၊ ဥဘောပိ– ၂ မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တေ–ထိုနတ်လူတို့သည်၊ ပဠလိကာ–ချိုးမြှောက်အပ်သော လက်အုပ်ရှိကြကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တထာဂတံ အနု–မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်တော်၌၊ ဝါ–မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်တော်က၊ ယဿ္ဌ–လိုက်သွားကြကုန် ၏။ [အနုဟူသော ကမ္မပ္ပဝစနီယ၏ ယှဉ်ဘက်ဖြစ်သောကြောင့် တထာဂတံဝယ် ဆဋ္ဌီအနက် ဒုတိယာဝိဘတ် သက်ရသည်။]

. . ဝဇ္ဇန္တိ။ ဒုဇ္ဇ ၊ အဿ ဝိဘတ်ဖြင့် ဝ,ခတ်ကို ဝဇ္ဇပြုလျှင် ,ဝဇ္ဇန္တိ ဟု ကတ္တုရုပ်ဖြစ်၏၊ လူတို့တီးသောကြောင့် မြည်ရသော်လည်း စည်တွေကိုယ်က အလိုလိုမြည်သကဲ့သို့ဖြစ်သောကြောင့် “ဝဇ္ဇန္တိ”ဟု ဆိုသည်၊ တစ်နည်း–ဝခတတ်, ကာရိတ် ဏယပစ္စည်းဖြင့် ဝါဒယဿ္ဌ ဟု ပြီးစေပြီးမှ ဣကို ဧဖြင့်, ဝါ၌အာကိုလည်း ရသယပြု၍ ဟေတုကတ္တု ရုပ်လည်း ကြိကြသည်။ [အဌကထာယံ ဝဇ္ဇန္တိတိ ဝါဒယဿ္ဌိတိ ဟေတုကတ္တု ဝေယနေ ဝိဝရဏံ”ဟူသော အခြားနေရာ၌ သဒ္ဒနီတိ ဖွင့်သည်ကို ဤနေရာ၌ယူ၍ ကြိကြခြင်း ဖြစ်သည်။

နရမရူ။ ။နရသဒ္ဒါသည် “နရနာရီယော” ဟုရှိရာ၌ လူယောကျ်ား အနက်ကိုဟော၏၊ နရဗ္ဗာမောဌ် “သဗ္ဗာဝါ”ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ ဤနေရာ၌ ယောကျ်ား ဝိနိုးမနှင့် ဆက်ဆံသော “လူ”ဟူသော အနက်ကိုဟော၏။ [“မရတိ–အသက်အပိုင်းအခြား အတိုင်း သေတတ်၏ ဣတိ မရူ”ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ နတ်ကိုဟောသည်၊ မရတာတိ, ဥပစ္စည်း၊ ဟောဂ္ဂလွှာန် ဌာကား “ရုကာယေန သယေဝ မရတိ–ရူပကာယနင့် အတူသေတတ်၏၊ ဣတိ မရူ”ဟုဝိဂြိုဟ် ပြုသည်။]

ဒေဝါ–နတ်တို့သည်၊ ဒီဌေဟိ–နတ်ဌဲဖြစ်ကုန်သော၊ တူရိယေဟိ–တူရိယာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဓာတ်ကတ္တား)၊ ဝါ–တူရိယာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ (ကာရိတ်ကဲ့)၊ မနုဿာ–လူတို့သည်၊ မာနုဿကေဟိ–လူဌဲဖြစ်ကုန်သော၊ တူရိယေဟိစ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဥဘောပိ– ၂မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တော–ထိုနတ်လူတို့သည်၊ ဝဇ္ဇယန္တာ–မြည်စေကြကုန်လျက်၊ တထာဂတံ အနု–ဌဲ၊ ဝါ–က၊ ယန္တိ–ကုန်၏။

အာကာသေန–ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်၊ [“ခရီးဌဲ” ဟုလည်းပေးကြ၏။] ဂတာ–သွားကြကုန်သော၊ မရူ–နတ်တို့သည်၊ ဒီဌ–နတ်ဌဲဖြစ်သော၊ မနုဿရဝပုတ္တ–မနုဿရဝမည်သော ပန်းကိုလည်းကောင်း၊ (“ထင်ရှားပန်း”ဟုလည်းပေးကြ၏။) ပဒုမ–ပဒုမ္မာကြာပန်းကိုလည်းကောင်း၊ ပါရိဆတ္တကံ–ပင်လယ်ကသစ်ပန်းကို လည်းကောင်း။ ဒိသောဒိသ–ထိုထိုအရပ်သို့၊ သြကိရန္တိ–ကြဲချကြကုန်၏၊ [ဒိသံဒိသံ ဟူသော ဝိဏ္ဍာပုဒ်မှ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ၍ ရှေ့သ၏အကို သြပြု၍ ဒိသောဒိသံဟု ဆိုသည်၊ အညောညံကဲ့သို့တည်း။]

အာကာသေန–ကောင်းကင်ခရီးဖြင့်၊ ဂတာ–သွားကြကုန်သော၊ မရူ–နတ်တို့သည်၊ ဒီဌ–နတ်ဌဲဖြစ်သော၊ စန္ဒနစုဏ္ဏဥ–စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်ကို လည်း ကောင်း၊ ကေလဿ–အလုံးစုံသော၊ ဝရာနုဠ–ကောင်းမြတ်သော နံ့သာကို လည်း ကောင်း၊ ဒိသောဒိသ–ထိုထိုအရပ်သို့၊ သြကိရန္တိ–ကြဲချကြကုန်၏။

ဘူမိတလဂတာ–မြေအပြင်ဌဲ သွားကြကုန်သော၊ နရာ–လူတို့သည်၊ စမ္ပကံ– စကားပန်းကို လည်းကောင်း၊ သရလ–ထင်ရှူးပန်းကိုလည်းကောင်း၊ နီပ–ထီမ်ပန်းကိုလည်းကောင်း၊ နာဂပုန္နာဂကေတာ–ကဲ့ကော်ပန်း,ပုန်းညက်ပန်း, ဆပ်သွားပန်းကို လည်းကောင်း၊ ဒိသောဒိသ–ထိုထိုအရပ်သို့၊ ဥက္ခိပန္တိ–ကြဲမြှောက်ကြကုန်၏။

အဟ–ငါသည်၊ ကေသေ–ဆံတို့ကို၊ မုဋ္ဌိတ္တာ–ဖြေ၍၊ တတ္ထ–ထိုငါ့အားပေးအပ်သော ရုပ်ကွက်ဌဲ၊ ဝါကစီရဏ–လျှော်တေသက်နံ့ကို လည်းကောင်း၊ စမ္ဘက်စ–သားရေပိုင်းကို လည်းကောင်း၊ ကလလေ–ညွန့်ဝပြောင်းဌဲ၊ ပတ္ထရိတ္တာန–ဖြန့်ခင်း၍၊ အဝကဒ္ဓော–အောက်ဌထားအပ်သော မျက်နှာရှိသည်၊ ဝါ–ဓောက်ခုံ၊ (ဟုတ္တာ–၍) နိပဇ္ဇိ –လျောင်းဗြီ။ [အဟ တစ်ပုဒ်၊ အနက်မရှိ၊ (တစ်နည်း) ရှေ့အဟသည် မုဋ္ဌိတ္တာပတ္ထရိတ္တာတို့ဌဲ စပ်၍၊ ဓောက်အဟက နိပဇ္ဇိ ဌဲစပ်။]

(ကဲ –အာဃယ်သို့ နလုံးသွင်း၍ လျောင်းသနည်း၊) ဗုဒ္ဓေါ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သိဿေဟိ–၄ သိန်းကုန်သော တပည့်တို့နှင့်၊ သဟ–တကွ,မဲ–ငါ့ကို၊ အဗ္ဘာမိတ္တာန–နည်း၍၊ ဂဒ္ဓတ–ကြွတော်မူပါစေ။ ကလလေ–ရွှံ့ညွန့်ပြောင်းဌဲ၊ မာ အဗ္ဘာမိတ္ထ–မနင်းပါစေလင့်။ [အဒ္ဓတ္ထနိ အာဝိဘတ်ကို ဌာပြုထားသည်၊ နံ–အနက်မရှိ၊

တံထည့်ပါ၊] တံ-ထိုသို့ငါ့ကိုနင်း၍ ကြွသွားတော်မူခြင်းသည်၊) မေ-ငါ၏၊ ဟိတာ ယ-စီးပွားအလို့ငှာ၊ ဘဝိသ္သတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ (ဣတိ-ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍)၊ နိပ္ပဒ္ဒိ - လျောင်းပြီ။) [ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ "တံကလလေ အနက္ကမ်-ထိုရွှဲညွှန်ကြောင်းဌ် နင်းတော်မမူခြင်းသည်" ဟု ဖွင့်၏၊ ရွှဲညွှန်ဌ် နင်းတော် မမူခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်, မိမိကိုနင်း၍ ကြွတော်မမူခြင်းသာ လိုရင်းဖြစ်သည်။]

ပထဝိယ-ရွှဲညွှန်မြေမြ၌၊ [ဝိပဿ ဆန္ဒာနုရက္ခကဒီဃရှိလျှင် ကောင်းသည်။] နိပန္နသ-လျောင်းသောမေ-ငါ၏၊ စေတသော-စိတ်၏၊ ဝေ-ဤသို့သောအကြောင်းသည်, အာသိ-ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ -အာယ်သို့ဖြစ်သနည်း) ["သန္ဓာရေသ်သဒေဝကံ" ကျမှ ကို အမေးကို ပြန်၍အုပ်လိမ့်မည်။] အဟ-ငါသည်၊ အဋ္ဌ-ယနေ့, ဣဒ္ဓမဟေနော-ကိလေသာတို့ကို သတ်ဖြတ်လိုမှကား၊ ကိလေသေ-ကိလေသာတို့ကို၊ ယာဝီယာမိ-သတ်ဖြတ်နိုင်၏။။ [ယနေ့ ကိလေသာတို့ကို သတ်ဖြတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်နိုင်သည်-ဟူလိုရ။]

မေ-ငါ့အား၊ [ကိ အတွက် အလမတ္ထသမ္ဘဒါန်၊] ဣဒ-ဤဒီပင်ကရာ မြတ်စွာ ဘုရားထံတော်ပါး၌, အညာတမေသေန-မထင်ရှားသူ၏ အသွင်ဖြင့်, ဓမ္မ-တရား ကို၊ သဒ္ဓိကတေန-ဖျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့်, ကိ -အာယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ သဗ္ဗ ညုတ-သမ္ဗညုဏ် ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဉာဏ်ပညာသို့, ဝါ-သမ္ဗညုတုဉာဏ်သို့, ပါပုဏိတွာ-ရောက်ပြီး၍, သဒေဝကေ-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လောကဌ်, ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားသည်၊ဟေသယ်-ဖြစ်အံ့။ ["ဖြစ်ရပါလိုဏ်"ဟု ဆုတောင်းတော်မမူ, "ဖြစ်အံ့, ဖြစ်အောင်ပြုအုံ့"ဟု စိတ်ကို မိဠာန်တော်မူသည်၊]

ထာမဒသိမာ-မိမိ၏ ဉာဏ်စွမ်းကို သိမြင်သော၊ ဝါ-မိမိ၏ဉာဏ်စွမ်းကို သိမြင်ပါလျက်၊ ဧကေန-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တိဏ္ဏေန-သံသရာ ရေအယင်ပမ္ဘ ကူးသွားသော၊ ပုရိသေန-ယောကျ်ားမျိုးဖြင့်, မေ-ငါ့အား၊ ကိ - အာယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ သဗ္ဗညုတံ - သို့, ပါပုဏိတွာ - ၍, သဒေဝကံ-

---

ယာတီယာ မဟ်ပ။ ။ဦးကာ၌ "ယာဒို (တီ) ယာမဟ်"ဟုရှိ၏၊ စုရာဒိဂိုဏ်း ယဋ္ဌတာတ်သည် ဟိ သာ-ညှဉ်းဆဲခြင်းအနက်ကိုလည်းဟောအ်၏၊ မောဂ္ဂလ္လာန်အလိုအားဖြင့် စုရာဒိဏီ ပစ္စည်းသက် ၍ ဣကို ခါဒိဂ်ဏ္ဍာ ၁၃၆-သုတ်ဖြင့် ဣယင်ပြု၍ ယာဒိယာမိဟု ပြီးရသည်၊ အဟ်ဌ် အပ္ပန် ဟပ္ပဏ်တို့ကား အနက်မရ နိပါတ်မျှသာ၊ [ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ကိလေသေ ဈာပယေမမ" ဟုရှိ၏၊ သာ၍ရှင်းသည်။] "ယာဒို့ယာမီ"ဟု ပစ္စုပ္ပန္နဝိဘာတ်ဖြင့် ရှိသောကြောင့် ကိလေသာ တို့ကို သတ်ဆဲ ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ဆဲဟု မယူသင့်၊ ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ခါနီး၌ဖြစ်၍ အနာဂတ်ကိုပင် သမိပဝတ္တမာန်ဖြင့်ဆိုထားသည်ဟု ကြံပါ၊[ယာဒို့ယာမိနေရာဝယ် ဟနတာတ်ကို ယာတဗြဲ၍ "ယာတယာမဟ်" ဟုလည်းပြေင်ကြ၏၊ ဟနတာတ်က ဘူဝါဒိသာ ရှိသောကြောင့် ဏယပစ္စည်း မသက်နိုင်ပါ၊ ထိုထို့နေရာ၌ "ယာတေသာမ်-သတ်အုံ၊ ယာတေဟိ-သတ်လော"စသည်ဖြင့် တွေ့ရ၏၊ ထိုပါ၌ဗျာဒ်ခ်ျလည်း မဒ္ဒဌသန်လျင်းချိတ်ဖြင့် ရှိမှသာ စုရာဒိ ဏေပစ္စည်းသက်နိုင်စရာရှိသည်။]

နတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ သန္ဓာရေသည်-သံသာရရေအယဉ်မှကယ်တင်ပေအုံ။။ [ဤဂါထာအဖွင့်ကို ဦးကာဂါထာရမ္ဘ၌ ပြတားအ၏။]

ဓမ-ဝါသည်၊ (ကတေနဒ္ဓိစပ်) ဝါ-ဝါ၏၊ (အဓိကာရေနဒ္ဓိစပ်)၊ ပုရိသုတ္တမ-ယောကျ်ားမြတ်ဖြစ်တော်မူသော ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားဌ၊ ဝါ-မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌၊ ကတေန-ပြုအပ်သော၊ ဣမိနာ အဓိကာရေန-ဤလွန်ကဲသော ကောင်းမှုကြောင့်၊ သဗ္ဗညုတုတ်-သို့၊ ပါပုဏိတွာ-၊ ဗဟု-များစွာသော၊ ဇနတ-သတ္တဝါ အပေါင်းကို၊ တာရေမိ-သံသာရရေအယဉ်မှ ကယ်တင်ပေအုံ။

သံသာရသော်တ-သံသာရာတည်းဟူသောရေအယဉ်ကို၊ ဝါ-သံသာရာကို ပြုတတ်သော တဏှာရေအယဉ်-ကို၊ ဆိန္ဒိတ္တာ-ဖြတ်၍၊ တယောဘဝေ-ကာမ ရူပ, အရူပဟု သုံးဝသောဘဝတို့ကို၊ ဝိဒ္ဒသေတ္တာ-ဖျက်ဆီးပြီး၍ [ဘဝပြတ်ကြောင်း ဂ်ကိုပြုလျှင် ဘဝကို ဖျက်ဆီးရာရောက်၏၊ ဖလုပစာတည်း။] ဓမ္မနှာဝဲ-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး, တရား တည်းဟူသော လှေသင်္ဘောကို၊ သမာရုယ-ကောင်းစွာတက်စီးပြီ၍၊ သဒေဝဂ-နတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ သန္ဓာရေသော-အုံ။ (ဣတိ-သို့၊ စေတသော-စိတ်၏၊ ဧဝ-ဤသို့သောအကြောသည်၊ အာသိ-ဖြစ်ပြီ။)

ကိ မေ ကေန တိဏ္ဍေန, ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ

သဗ္ဗညုတုတ် ပါပုဏိတ္တာ, သန္ဓာရေသဲ သဒေဝဂ။

ထာမဒဿိနာ-မိမိသတ္တိ, မျှော်မှန်းကြည့်၍, သိရှိထင်ဆင်, စွမ်းရည်ကို မြင်ပါလျက်၊ ကေန-အများထိုထို, မကယ်လိုဘဲ, တစ်ကိုယ်ထီးတည်း, ဖော်မမှီးဘဲသာလျှင်၊ တိဏ္ဍေန-သံသရာပြင်, ရေအယဉ်ဝယ်, မဂ္ဂင်လှော်ခတ်, ကူးသွားတတ်သော၊ ပုရိသေန-ယောကျ်ားစောနည်,မစ်စကောင်း, ကိုယ်ကောင်းငဲ့လျှိုး, ယောကျ်ားမျိုးဖြင့်၊ မေ-ဒီပင်္ကရာ, စောမြတ်စွာကို, သေချာဖွေ့,ငါ့ရသေ့အား၊ ကိ ပယောဇနံ-အဘယ်သို့နည်း, အထင်ကြီး၍, နိဗ္ဗိုး:အားမရ, အသုံးချတော့အံ့နည်း၊ နိဗ္ဗုယောဇနမေဝ-သူငါရိုးရိုး, သတ္တဝါမျိုးသို့, အာနုံးမရသမျှ, ကုသိုလ်ပြီး, အသုံးမကျတော့သည်သာဝတည်း၊ သဗ္ဗညုတုတ်-ကြွင်းမဲ့ဝသည်, အလုံးစုံကို, အကုန်သိသူ, ဘုရားတစ်ဆူအဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိတွာ-ဘုရားဆုဆု,ကျင့်နည်းယူလျက်, ထပ်တူဆင့်ဆင့်, ရောက်အောင်ကျင့်ပြီး၍၊ သန္ဓာရေသံ-သမုဒ်နက်ကျယ်၊, သံသာနယ်မှ, ထုတ်ဆယ်အတူ, ကယ်တင်တော်မူပေအုံ။

အဓိကာရေန။ ။အဓိ-လွန်လွန်ကဲကဲ၊ ကာရော-ပြုအပ်သောကောင်းမှုတည်း၊ အဓိကာရော-လွန်ကဲကဲ ပြုအပ်သောကောင်းမှု, ရှုံ,ညွှန်ပေါ်၌ လျောင်းတော်မူ၍ တံတားကဲ့သို့ နှင်းသွားဖို့ ရန်လလှေ၁ါနီးခြင်းသည် သာမန်ကောင်းမှုမဟုတ်၊ အကယ်၍ နှင်းသွားလျှင် ရှုံ,ညွှန်ထဲ၌နစ်ကာ အသက်သေလောက်စရာရှိ၏၊ ထိုသို့ အသက်ကိုဖွန်၍ ပြုအပ်သောကောင်းမှုဖြစ်သောကြောင့် "အဓိကာရ" ဟုခေါ်ရသည်။

သံသာရသောတ။ ။ဓနှာအာယတနနတ်တို့၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည် ရေအယဉ်နှင့်တူသောသောကြောင့် "သံသာရသံ၏တော+သောတော သံသာရသောတော"မည်၏၊ (တစ်နည်း) သံသာရာကို ပြုတတ်သော တဏှာရေအယဉ်ကို "သံသာရသ+ကာရကော+သော တော သံသာရသောတော"ဟုဆိုသည်။ [ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ။]

အာဟုတိန်–အဝေးမှယူ, ဆောင်၍မှလည်း, ကြည်ဖြူလေးမြတ်, ပူဇော်အပ်သော ပစ္စည်းတို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟော–ခံယူထိုက်တော်မူသော၊ ဒီပင်္ကရော–ဒီပင်္ကရာမည်တော်မူသော၊ လောကဟိဒု–လောကသုံးပုံ, အလုံးနှင့်ကို, အကုန်သိမြင်, ဘုရားရှင်, သည်၊ မံ–ငါ့ကို၊ ဝါ–ငါ၏။ ဥသိသိသကော–ဦးခေါင်းအနီးဌာန်, ဝါ–ဦးခေါင်းရင်းဌာန်, ဌတွာနေ–ရပ်တော်မူ၍၊ ဣဒံဝစနံ–ဤနှုတ်ကပတေးကား‌ကို, အမြိမ်–ဆိုမြွက်တော်မူပြီ။ [သိသသ+သမိပ ဥသိသံ၊ ဥသိသံယေဝ ဥသိသကံ၊ မံကို အမြိဝိ၌ စပ်ခိုက်က, ဥသိသကေဌ် စပ်ခိုက် ဆဋ္ဌအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၊]

ဧဒိလ–ဆံကျစ်ရှိသော၊ ဥဋ္ဌတာပနံ–ထက်မြက်သော အကျင့်ရှိသော၊ ဣဒမ်တာပသံ–ဤရသေ့ကို၊ ပသယ-ထ–ကြည့်ကြကုန်၊ (အယံတာပသောဒ–ဤရဟန်းသည်၊) ဣဟတော–ဤကမ္ဘာမှ၊ အပရိမေယျ–မမျှင်းယှဉ်အပ်, မမျှင်းယှဉ်နိုင်ကုန်သော၊ ကပ္ပေ–၄ အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းတို့ကို၊ အတိက္ကမိတ္တာ–ကျော်လွန်၍၊) လောကေ-သတ္တာ‌လောကခ်ဉ်၊ ဒုဒ္ဓေါ–ဘုရားသည်၊ ဘာဝိသေတိ–ဖြစ်လိမ့်မည်။

အဟု (အဟော)–ထိုမြို့၊ တထာဂတော–ဘုရားအလောင်းသည်၊ ရမ္မာ-နှလုံး ဖွေ့လျော် ပျော်ဖွယ်ရာကောင်းသော၊ ကပိလဝုယာ–ကပိလအမည်ရှိသော နေပြည်တော်မှ၊ ဝါ–ကပိလဝတ္ထု အမည်ရှိသော ပြည်မှ၊ [သညာ‌ရာဝုါသမညာစ, ဘိဓာန် နာမ မဝုယော"ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ အဝုယသဒ္ဒါ အမည်ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။]. နိက္ခမိတ္တာ – ထွက်ပြီး၍၊ ပဓာန် – အားထုတ်ကြောင်း

အာဟုတိန်။ ။[အာဟုဒ္ဓ,ဟု–ဒါနာဒါနဟုတဖုဝါ‌ရေသု"ဟူသော ဓာတ်နောင်တိပစ္စည်းသက်၊ အာ(အာဟရိတ္တာ)–အဝေးမှ ဆောင်၍+ဟုယဒ္ဓ,–ပူဇော်အပ်ကုန်၏၊ ဣဟတိ အာဟုတိယော၊ အာဟုနေယျဟုသ်မ အာဟုနနှင့် အနက်တူတည်း။

ဥဋ္ဌတာပနံ။ ။သက္ကတဌ်ဥစတော်, ရက်ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော ဥဋ္ဌသဒ္ဒါသည် ပါဠိ၌ "ဥဋ္ဌ"ဟုဖြစ်၏၊ အနက်များစွာတွင် "ဥတ်ကဋ (တိမ္ပ)-ထက်မြက်"ဟူသော အနက်ကို လည်း ဟော‌၏။ တာပ‌ဌ် တပဓာတ်ကား‌ဘူ, ရ, ဒီ ၃ ဂိုဏ်း‌ဌ် ဒါဟ– ပူလောင်ခြင်း‌အနက်ကို ဟော‌၏။ ကိလေသာ‌ကို လောင်မြိုက်တတ်သော‌အကျင့်ကို "တာပ‌နှ"ဟုဆိုပါ၊ ရုဒ္ဒ‌ဒီ‌ဏေ‌ပစ္စည်း သက်‌၍ "တာ"ဟု ဝုဒ္ဓိ‌ဖြစ်‌၏၊ (တစ်‌နည်း‌) ဆန်‌း‌ကြောင့် ဒီ‌ဃ‌ပြု‌ထား‌၏၊ ဥဋ္ဌ+တာ‌ပ‌နံ ယ‌သ‌ဘ‌ဝ‌တ‌ဝိ ဥဋ္ဌ‌တာ‌ပ‌နော‌။

အဟော (အဟု)။ ။ဂ‌ဏ္ဌိ‌ဌ် "ဣ‌ဓ‌ယ‌ သ‌ဘ‌ဝ‌ယ‌သ‌ယ–ဏ်"၊ ဣ‌ဒ‌ဝ် ကမ္ဘ‌-အ‌သ‌ဂ်‌ကို‌ဖွ‌န့်‌၍ ညွှ‌န်‌ဌ‌ဌ်‌ လျော‌င်‌း‌သော‌ဤ‌အ‌ဒ‌ယ‌သည်‌၊ အ‌ဟော–အ‌ဲ‌ဖွ‌ယ်‌သ‌ဘ‌ဝ‌တ‌ည်‌း‌" ဤ‌သို‌့‌ပ‌ညှ‌ဉ်‌ဖြ‌ဉ်‌ အ‌နက်‌ယ‌ေ‌ဝ‌ နာ‌၏‌၊ ဇ‌ဒ‌ွ‌ဝ‌င်‌အ‌ဋ္ဌ‌က‌ထာ‌ဌ‌ဌ်‌ "အ‌ဟု‌တိ‌ အ‌ဟ‌နီ‌ (ဘုရား‌အ‌ဖြစ်‌နီ‌း‌ရာ‌ရေ‌နှ‌ဌ်‌) အ‌ထ‌ာ‌တိ‌အ‌ဋ္ဌော" ဟု‌တ‌ွေ‌့‌ရ‌၏‌၊ အ‌ယ‌ေ‌ဝ ဝါ‌ပ‌ါ‌ရ‌ွေ‌ာ‌ဟု လ‌ည်‌း‌ဆို‌သ‌ေ‌း‌၏‌၊ ထို‌ကြောင့် ရှေ့‌ကပင်‌- "အ‌ဟော" ဟု‌လ‌ည်‌း‌ကော‌င်‌း‌, "အ‌ဟု" ဟု‌လ‌ည်‌း‌ကော‌င်‌း‌, "အ‌ဟ‌နီ‌" ဟု‌လ‌ည်‌း‌ကော‌င်‌း‌ပါ‌၌‌ အ‌ဓိ‌ပ‌္ပ‌ာ‌ယ်‌မျိုး‌ ရှိ‌ပ‌ါ‌တ‌ယ်‌၊ မ‌ည်‌သို‌့‌ပ‌င်‌ရှိ‌စ‌ေ‌ကာ‌မ‌ူ "အ‌ထ–ထို‌အ‌ခါ‌၌‌" ဟု‌သော‌ အ‌နက်‌ယ‌ူ‌စ‌ေ‌လို‌ ဟ‌နီ‌တ‌ူ‌သ‌ည်‌။ [ဂ‌ဏ္ဌိ‌ဌ်‌ကား‌ "အ‌ဟု‌ဟိ‌ အ‌ဟော‌သ‌ီ‌တိ‌ အ‌ဋ္ဌော‌"ဟု ဇ‌ဒ‌ွ‌ဝ‌င်‌ အ‌ဋ္ဌ‌က‌ထာ‌ရှိ‌ကြောင်‌း‌ ကို‌ဆို‌သ‌ေ‌း‌၏‌။]

ဝိရိယကို၊ ပဒဟိတွာန-အားထုတ်၍၊ ဒုက္ခရုကာရိယ်-ခဲယဉ်းစွာပြုအပ်သော အကျင့်ကို၊ ကတွာ-ပြုကျင့်ပြီး၍၊ အဇပါလရုက္ခမူလေ-အဇပါလမည်သော ညောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိသီဒိတွာ-ထိုင်နေ၍၊ တထာဂတောဘုရားအလောင်းသည်၊ တတ္တ-ထိုအဇပါလ ညောင်ပင်၏အနီးအောက်၌၊ ပါယသ-နို့ဃာနာကို၊ ပဋ္ဌယ-ခံယူပြီး၍၊ နေရ္ဇရံ-နေရ္ဇရာမြစ်သို့၊ ဥပေဟိတိ-ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။

နေရ္ဇရာယ-နေရ္ဇရာမြစ်၏၊ တီရမှိ-ကမ်း၌၊ သောဒိနော-ထိုဘုရားအလောင်းသည်၊ ပါယသံ-ကို၊ အဒ (အဒိတွာ) -ဘုဉ်းမေးပြီး၍၊ (တွေပစ္စည်းအကျေကြိ.)ပဋိယတ္တာဝရမဂ္ဂေန-နတ်တို့သည် စီစဉ်အပ်သောမြတ်သောလမ်းဖြင့်၊ ဗောဓိမူလ-ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက်သို့၊ ဥပေဟိတိ-ချဉ်းကပ်လတ္တံ့။ [နေရ္ဇရာဗုဒ်ပြီးပုံကို ဝိနည်းမဟာဝါ ဘာသာဦးကာ၌ ပြထားပြီ။]

တတော-ထိုမှနောက်၌၊ အနုတ္တရော-အတုမရှိ မြတ်သော၊ မဟာယသော-များသောအခြေအရံအကျော် အစောရှိသော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားအလောင်းသည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍော- ဗောဓိမဏ္ဍိုင်ကို၊ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သမ္ဗုညုတဉာဏ် တို့၏ ကြည်လင်ရာ ညောင် ဗုဒ္ဓဟေပင်ကို၊) ပဒက္ခိဏံကတွာ-လက်ယာရစ်ပြုပြု၊ အသယတ္တမ္ဘိလေ-ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်၏ အနီးအောက်၌၊ ဗုဒ္ဓိသတိ-သစ္စာ၄ပါးကိုသိလတ္တံ့၊ (ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့-ဟူ လို။)

ဣမသ္မာ-ဤမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဇနိကာ-ဖြစ်စေတတ်သော၊ မာတာ-မယ်တော်ရင်းသည်၊ [ဇနိကာဖြင့် မွေးစားသော မယ်တော်ကိုကန့်သည်၊] မာယာနာမ-မာယာမည်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပိတာ-ခမည်းတော်သည်၊ သုဒ္ဓါဒနောနာမ-သုဒ္ဓါဒနမည်သည်၊ ဘဝိဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ အယံ-ဤရသေ့သည်၊ ဂေါတမောနာမ-ဂေါတမမည်သည်၊ ဟေဿတိ-ဖြစ်လတ္တံ့။

တထာဂတောဟု။ ။ဤဂါထာနှင့် နောက်ဂါထာ၌ တထာဂတောဟု ၂-ထပ်တွေ့ရ၏၊ ရှေ့တထာဂတောသည် ပဒဟိတွာန, နိသီဒိတွာတို့၌စပ်၍၊ နောက်တထာဂတောက ပဋ္ဌယ, ဥပေဟိတိတို့၌စပ်၊ ဘုရားဖြစ်လတ္တံ့သော ဘုရားအလောင်းကိုပင် တထာဂတောဟု ဖလုပစာ အားဖြင့် သုံးနွဲထားသည်၊ "ဥပေဟိတိ၌ ဥပ+ဣဆာတ်, သဃတိမှ သဃကို မောဂ္ဂလ္လာန် ဣဒိ ကတ္တာ-ဟော်သွားဟူသော (DG)သုတ်ဖြင့် ဟ်ပြု၊ ဥပ+ ဟေတိကို သန္ဓိစပ်၊ ပါယသံ၌ " ပယသာ-နိ ရည် ဖြင့်+နိ ဒုဏ္ဍေတာ"ဟု ဖြည့်ကာပစ္စည်း "ပါယသော" ဟုပြီး၏။]

သုဒ္ဓါဒနောနာမ။ ။သုဒ္ဓါဒနမင်း၏ ရာဇာဖြစ်ကြောင်းကိုပါဠိတော်၌ မတွေ့၊ ထိုကြောင့် "ရာဇာ မဟုတ်"ဟု ခေတ်လူတို့က ဝေဖန်ကြ၏၊ သုတ်မဟာဝါ-မဟာပဒါနသုတ် ပါဠိတော်၌ "သုဒ္ဓါဒနေနမရာဇာပိတာ" ဟုဟောတော်မူ၏၊ ဒနေပဒကလျာဏီ ထေရီအပဒါန်၌လည်း "ရညော သုဒ္ဓါဒသာဃာ, ခိတာ အာသိ အနိန္ဒိတာ" ဟုရှိ၏၊ တို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ "ရာဇ"ဟု အသုံးရှိပုံကို သိပါ။

အနာသဝါ–အာသဝေါ မရှိကုန်သော၊ ဝိတရာဂါ–ကင်းသော ရာဂရှိကုန်သော၊ သန္တ–စိတ္တာ–ငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိကုန်သော၊ သမာဟိတာ–ဏေကာင်းစွာ အာရုံ၌ထားအပ်သောစိတ် ရှိကုန်သော၊ (တည်ကြည်ကုန်သော၊) ကောလိတော–ကောလိတသည် လည်းကောင်း၊ ဥပတိဿော–ဥပတိဿသည် လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂါ–အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကုန်သော၊ သာဝကာ–စကားကိုလိုက်နာတတ်ကုန်သော တပည့်တို့သည်၊ (တစ်နည်း) အဂ္ဂါ သာဝကာ–အဂ္ဂသာဝကတို့သည်၊ ဟေသဿန္တိ –ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ အာနေဓနာမ–အာနန္ဒာမည်သော၊ ဥပဋ္ဌာကော–အလုပ်အကျွေးသည်၊ ဣမမ်ဓိန်–ဤဂေါတမဘုရားကို၊ ဥပဋ္ဌိသတိ–ပြုစုလုပ်ကျွေးလတ္တံ့။ [ဥပ တိ ဿ, ကောလိတအမည်တို့သည် ရှာကိုအကြောင်းပြု၍ရအပ်သော အမည်ဟု မမ္မ ပဒအဋ္ဌကထာ သာရိပုတ္တထေရ ဝတ္ထုဌ်ဆိုသည်။]

အနာသဝါ၊ ပေ၊ ဝိတရာဂါ–ကုန်သော၊ သန္တ စိတ္တာ–ကုန်သော၊ သမာဟိတာ–ကုန်သော၊ ဝါ–ကုန်သော၊ ခေမာ–ခေမာဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌလ–ဝဏ္ဏာစ–ဥပဋ္ဌလဝဏ် ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂါ–အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကုန်သော၊ သာဝကာ–စကားကို လိုက်နာတတ်ကုန်သော တပည့်မတို့သည်၊ (တစ်နည်း) အဂ္ဂါသာဝိကာ–အဂ္ဂသာဝိကာမတို့သည်၊ ဟေသဿန္တိ–ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

တသ ဘဂဝတော–ထိုဂေါတမဘုရား၏၊ ဗောဓိ–သစ္စာ ၄ပါး တရားကို သိရာသစ်ပင်ကို၊ [ဗုဒ္ဓတိ ဗောဓိ၊] အသယ္ထောတိ–ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏။ စိတ္ထောစ–စိတ္ထသုကြွယ်သည် လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထာဠဝကောစ–ဟတ္ထာဠဝမင်းသားသည် လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂါ–အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌကာ–အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည်၊ (တစ်နည်း) အဂ္ဂါဥပဋ္ဌာကာ–အဂ္ဂုပဋ္ဌာကတို့သည်၊ ဟေသဿန္တိ–ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဥတ္တရာ–ဥတ္တရာရသည် လည်းကောင်း၊ နန္ဒမာတာစ–နန္ဒမာလာသည် လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂါ–အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပဋ္ဌိကာ–အလုပ်အကျွေး ဥပါသိကာမတို့သည်၊ (တစ်နည်း) အဂ္ဂါ ဥပဋ္ဌိကာ–အဂ္ဂဥပဋ္ဌိကာမတို့သည်၊ ဟေသဿန္တိ–ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ (ဣတိ ဣဒံဝစနံ–ဤဗျာဒိတ်စကား တော်ကို၊ အဗြဝိ–မိန့်မြွက်တော်မူပြီ။) [ဤသို့ မိန့်မြွက်တော်မူအပ်သော စကားကို အချို့နေရာ၌ "ဗျာကာသ"ဟု သုံးစွဲထားသောကြောင့် မြန်မာတို့က "ဗျာဒိတ်ပေး

စိတ္ထောစ၊ ပေ၊ ဥပဋ္ဌာကာ၊ ။"စိတ္ထောစ ဟတ္ထာဠဝကောစ, အဂ္ဂါ ဟေသဿန္တု ပဋ္ဌာကာ" ဟူသော ၂–ပါဒသည် အရှိန်အဋ္ဌကထာစာအုပ်များ၌မရှိ၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသည်ကို ဤ၌ ယူထားဟန်တူသည်၊ ဒီပင်္ကာစသော ဘုရားရှင်တို့၏ မယ်တော် စသည်ကိုပြရာ၌ ထိုအလုပ် အကျွေးမပါသောကြောင့် "မရှိခြင်းသာ ရှေ့နောက်စကား ညီသည်"ဟု ယူကြသည်။ [အဋ္ဌဝက မင်းသားကိုပင် လက်အဆင့်ဆင့် ကူးပြောင်းရ သောကြောင့် "ဟတ္ထာဠဝက"ဟုခေါ်၏၊ အကျယ် ကို အာဠဝက သံယုတ်၌ပြပါ။]

သည်"ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြသည်၊ ဝိ+အာပုဒ္ဓ, ကရဓာတ်, ဤဝိဘာတ်ဖြင့် "ဗျာကာသိ"ဟု ပြီးသည်။]

အသမယ-ပြိုင်ဘက်ရည်တူရှိတော်မမူသော၊ မဟေသိနော-မြတ်သော ဣသိ ဖြစ်တော်မူသော ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဣဒံ ဝစနံ-ဤဗျာဒိတ်စကား တော်ကို၊ သုတွာန-ကြားရ၍၊ နရမရူ-လူနတ်တို့သည်၊ အယ်-ဤရရသ့ သည်၊ ဗုဒ္ဓဗီဇံကိရ-ဘုရားမျိုးစေ့ဖြစ်သတတ်၊ (ဘုရားအလောင်းဖြစ်သတတ်)၊ ·ဣတိ-ဤ သို့ပြော၍၊ အာမောဒိတာ-လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်သည်၊ (ဟော့ဖ်)။

(နရမရူနံ-လူနတ်တို့၏၊) ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒါ-ကြွေးကြော်သံတို့သည်၊ ဝတ္တန္တိ-ဖြစ် ကုန်၏။ အမ္ပေါ့ဏ္ဍေ-လက်ပမ်းပေါက်လည်းခတ်ကြကုန်၏။ (လက်ခမောင်းလည်း ခတ်ကြကုန်၏။) ဟသ္တိ စ-ရွှင်ရွှင်ပျုပျု ပြိုးလည်းပြိုးရယ်ကြကုန်၏။ သဒေဝကာ-နတ်ဗြဟ္မာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒဿသဟဿိ-တစ်သောင်းသော လောဓာတ်တို့ သည်၊ ကတဗ္ဗလိ-ပြုအပ်သောလက်အုပ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နမဿန္တိ-ရှိခိုး ကြကုန်၏။

လောကနာထသ-သတ္တဝေလောက၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဣမသ-ဤဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ-အဆုံးအမ(သြဝါဒကို၊ ယဒိ ဝိရစ္ဆိုသာမ-အကယ်၍ မဂ်ဖိုလ်မရ ချွတ်ချော်ကြကုန်အံ့၊ (အကယ်၍ မမှီကုန်အံ့၊ ဇေဝသတိ-ဤသို့ဖြစ်လေသော်)၊ အနာဂတမ္မိ-အနာဂတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓါ ဓေန-ကာလဌ၌, ဣမံ ဣမသ-ဤရှင်ရသ့ ၏၊ သမ္ပဒါ-မျက်မှောက်တို့သည်၊ ဟေသာမ-ဖြစ်ကြရ ကုန်တော့အံ့။ [ရှေးနိသယဌ "ဟေသာမ-ဖြစ်ရလိုကုန်၏"ဟု ပတ္တနာအနက် ပေး၏၊ ထိုအနက်မျိုးကို ဘပိသဿ္ဓိဝိဘတ်က ဟော-မဟော စဉ်းစားပါ။]

ဒဿသဟဿီ သဒေဝကာ။ ။ဤအဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ "ဒဿသဟဿီဒေဝတာ" ဟုရှိ၏၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ "ဒဿသဟဿီ သဒေဝကာ"ဟုရှိ၏၊ "သဟ+ဒေဝေဟိ- သဒေ ဝကာ၊ ဒဿသဟဿီ နမသယ္ဓိတိ အတ္ထော"ဟုဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်း ပေးလိုက်သည်၊ ရှေးနိသယ ဌ်ကား "ဒဿသဟဿီယံ+ဝယ္ဓနာ+သဒေဝကာ ဒဿ သဟဿီ သဒေဝကာတို မရ ရွေလောပ သမာသော ဝါ "ဟုသော မကိဒိပကိုမ်ိုး၌ "ဒဿသဟဿီ သဒေဝကာ-တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ ဧနကုန်သော နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည်၊ ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒါ-ကြွေးကြော်သံ ရှိကုန်သည်၊ ဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏"ဟုပေးသည်။

ယဒိသယား ဝေ၊ ဣမံ။ ။"ဝိရစ္ဆိုသာမတို ယဒိ နု သမ္ဘာဝုကိသာမ" ဟုဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်၏၊ "ဤဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမတော်ကို မမှီနိုင်ကုန်အံ့" ဟုဆိုလို ဟန်တူသည်၊ ဝိရစ္ဆိုသာမ၏ သဒ္ဒါနက်မှာ ချွတ်ချော်ကြကုန်အံ့, လွဲကုန်အံ့" ဟုသာဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် သမ္ဘာဝုကိသာမသည် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သာ ဖြစ်ပေါ်ကုန်သည်။ [ဟောသာမာတို ဘာဝိသာမ၊ သမ္ဘူဓါတိ သမ္ဘူဓိဘူတာ၊ ဣမံတို ဣမသ၊ သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ-ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ။]

မနုဿာ–လူတို့သည်။ နဒီ –မြစ်ကို၊ တရန္တာ–ကူးကုန်လသော်၊ ပတိတိတ္ထံ–ရေးရွှမ်းပိတမ်းကို၊ ဝိရဠိယ–ရွက်ချော်၍၊ ဟေဋ္ဌာတိတ္ထေ–အောက်ဆိပ်ကမ်း၌ဝါ–အောက်ဆိပ်ကမ်းကို၊ ဂဟေတ္တာန–ယူ၍၊ မဟာနဒီ –မြစ်ကြီးကို၊ ဥတ္တရန္တီ ယထာ–ကူးမြောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ ဧဝမေव–ဤအတူသာလျှင်၊ သဗ္ဗေ–ကုန်သော၊ မယံ–ငါတို့သည်၊ ဣမံဓိနိ–ဤဒီပက်ရာ မြတ်စွာဘုရားကို၊ ယဒိမုဒ္ဓာမ–အကယ်၍ လွှတ်လိုက်ရကုန်တော့အုံ။

အာဟုတီနံ–တို့ကို၊ ပဋိဂ္ဂဟောသော၊ ဒီပက်ရောသော၊ လောကဒိဋ္ဌသည်၊ မမ–ငါ၏၊ ကမ္မံ–တံတားခင်းကြောင်း ကောင်းမှုကို၊ ဝါ–တံတားခင်းကြောင်း, ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို၊ ပဂတြေတွော–မိန့်ခြွက်တော်မူပြီး၍၊ ဒက္ခိဏဝါဒံ–လက်ယာခြေတော်ကို၊ ဥဒ္ဓရိ–ကြွမြှောက်တော်မူပြီ။

တတ္ထ–ထိုဗျာဒိတ်ပေးတော်မူရာ အရပ်၌၊ ယေ ဓိနပုတ္တာ–အကြင် ဘုရားသားတော်ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အာသုံ–ရှိကုန်ပြီ၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံကုန်သော၊ တေ–ထိုဘုရားသားတော်ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ မံ–ငါ့ကို၊ ပဒက္ခိဏ–အမြတ်တနိုး၊ အကဲသုံ–ပြုကြကုန်ပြီ၊ [ဤနေရာ၌ ၄သိန်းကုန်သော ရဟန္တာဝတ်သည်၊ လက်ယာရစ်လှည့်ပတ်၍ မြစ်ခိုင်၊ ထိုကြောင့် "ပဒက္ခိဏ သဒ္ဒါ မြတ်မြတ်နိုးနိုး လေးလေးစားစားဟူသော အနက်ကို ဟောစ၏" ဟုယူပါ။ နရာ–လူတို့သည် လည်းကောင်း၊ နာဂါစ–နာဂါးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ–ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အဘိဝါဒေတွာ–အလွန်မိုရိသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍၊ ပက္ကမုံ –ဖဲသွားကြကုန်ပြီ။

သသံဃေ–နောက်လိုက်နောက်ပါ သံဃာတော်နင့်တကွဖြစ်သော၊ လောကနာထကေ–သတ္တလောကစ၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နာထက ဖြစ်တော်မူသော ဒီပက်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မေ–ငါ၏၊ ဒဿန်–မြင်ခြင်းကို၊ ဝါ–မြင်လေသက်ရာ အရပ်ကို၊ အတိက္ကန္တေ–လွန်တော်မူလသော်၊ တဒါ–လွန်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ (အဟ–ငါသည်) ဟဋ္ဌတုဋ္ဌေန–ရွှင်လန်းနှစ်သက်သော၊ စိတ္တေန–စိတ်ဖြင့်၊ အာသနာ–ညွှန်ပြောင်းနေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌဟိ –ထခဲ့ပြီ။

တဒါ–ဗျာဒိတ်တော်စကားကြားနာရရာ ထိုအခါ၌၊ (အဟ–သည်၊) သုခေန သုခဖြင့်၊ သုခိတော–လွန်စွာဖြစ်သော ချမ်းသာခြင်းရှိသည်၊ [သဠာတ အသ အနက်၌ ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိသည်၊ ဟောမိ–ဖြစ်၏၊ ပီတိယာစ–ပီတိဖြင့်လည်းအဘိ ဿနှော–လွန်စွာ စိုစွတ်သည်၊ (ဟိတွာ–ဖြစ်၍) ပလ္လင်္ကာ–ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ကို၊ အာဘုဇိ –ဖွဲ့ခြေပြီ။

တဒါ–ဗျာဒိတ်တော်စကား ကြားနာပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ အဟ–ငါသည်၊ ပလ္လင်ကန်–ထက်ဝယ် တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသီဒိတ္တာ–ထိုင်၍၊ ဧဝ–ဤသို့၊ စိန္တေသိ – ကြံစည်ခဲ့ပြီ၊ (ကိံ –အဘယ်သို့ ကြံစည်ခဲ့သနည်း၊) အဟ–ငါသည်၊ ဗျာနေ–ဗျာန် အရာ၌၊ ဝသီဘူတော–စွမ်းရည်သတ္တိရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်၊ (အမှိ–ဖြစ်၏။) အဘိညာသု–အဘိညာဉ်တို့၌ပါ၊ ရမိ ~ တစ်ဘက်မမ်းခတ်၊ အဆုံးတိုင် သိတတ်သော ဉာဏ်သို့၊ ဂတောသ–ရောက်ပြီးသည်၊ (အမှိ–ဖြစ်၏။)

ဒသသဟဿိလောကမှိ–တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌၊ မေ–ငါနှင့်၊ သမာတန်းတူကုန်သော၊ ဣသယော–ရဟန္တာတို့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိကုန်၊ [ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ "သဟဿိယမှိ လောကမှိ"ဟုရှိ၏၊ ဒသသဟဿိယ"ဟုလည်း အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။] ဣဿိနမ္မေသု–ဣဿိနိမိတ္တ, စသည်အပြား၊ တန်ခိုးဣဿိပါဒ် တရားတို့၌၊ အသမော–အခြားရဟန္တာတို့နှင့်မတူသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍) ဤဒီသံ–ဤကဲ့သို့ ရွှေအပ်သော၊ သုခ–ဗျာဒိတ်တော်စကားကို ကြားနာရခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော သုခကို၊ အလဘိ ~–ရပြီ၊ (ဣတိ–ဤသို့၊ စိန္တေသိ – ကြံစည်ဝင်းစားခဲ့ပြီ။) [ဣဿိနမ္မေသု–အရ လောကီအတ်ညာဉ် ငါးပါးကို ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။]

မယ္ယံ–ငါ၏၊ ပလ္လင်္ကဘုဇေနေ–ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေရာအခါ၌၊ ဒသသ ဟသိဝါသိနော–တစ်သောင်းသောလောကဓာတ်၌ နေကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ခုဝ ဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿသိတိ–မချွတ်ဇကန် အမှန်စင်စစ်, ဘုရားဖြစ်ပါလိမ့်မည် ဟူ၍၊ မဟာနာဒ–ကျယ်စွာသောအသံကို၊ ပဝတ္တေသု–ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ။---(ကသ္မာ–အဘယ့်ကြောင့်၊ ခုဝ ဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿသိ–မချွတ်ဇကန်, အမှန်စင်စစ်, ဘုရားဖြစ် လတ္တံ့နည်း၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊) ပုဗ္ဗေ–ရှေးအခါ၌၊ ဟေဓိသတ္တာနံ–နိယတဗျာဒိတ် ရသော ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ ပလ္လင်္ကဝရမာဘုဇေ – မြတ်သော ထက်ဝယ်

ဒသသဟဿိဝါသိနော။ ။သသု လောဓာတုသဟဿေသု သုဒ္ဓါဝါသမဟာ ဗြဟ္မာနော အတီတဗုဒ္ဓဒဿာဝိနော (အသက်အရည်ဆုံးဖြစ်ကြသော သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာတို့သည် ရှေးဘုရားတို့ကို ဖူးမြင်လိုက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍) နိယတဟေဓိသတ္တာနံ ဗျာကရဏေ ဥပဂ္ဂမာန ပါဠိဟာရိယဒဿနေန (နိယတဗျာဒိတ်ရ ဘုရားအလောင်းတို့၏ ဗျာဒိတ်ပွဲ၌ တန်ခိုးပြာဋိဟာ တို့ကို မြင်ခဲ့ရခြင်းကြောင့်) တထာဂတစေနသ အဝိတထတ ပကာသေန္တာ (ဒီပင်္ကရ ဘုရား ရှင် စကားတော်၏ မမှားနိုင်သည် အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြလျက်) ဓ ပရိတောသေန္တာ ဣဿ ဂါထာယော အာဟံသု၊ (၎င်းကိုနှစ်သက်စေကြကုန်လျက် ဤဂါထာတို့ကို ဆိုကြကုန်ပြီ)–ဗုဒ္ဓဝံသ ဋ္ဌကထာ။

ဟေဓိသတ္တာနံ။ ။ဟေဓိယ–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သဗ္ဗညုတညာဏ်၌၊ သတ္တာ အာသတ္တော–ကြပ်ရိုက်လမ်းသော သတ္တဝါတည်း၊ ဟေဓိသတ္တာ–သတ္တဝါ၊ တစ်နည်း– ဗုဒ္ဓဿသတီတိ ဟေဓိ–မချွတ်ဇကန် သစ္စာ ၄–ပါးကို သိလတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟေဓိစ+သော+သတ္တာစာတိ ဟေဓိသတ္တာ။

တင်ပလ္လင်ကို ဖွဲ့ခွေရာအခါ၌၎င်း ယာ (ယာနိ) နိမိတ္တာနိ–အကြင် အတိတ်နိမိတ်တို့သည်၊ ပဒိသဿန္တိ–ထင်ရှားကုန်၏၊ တာနိ (နိမိတ္တာနိ)–ထို အတိတ်နိမိတ်တို့သည်၊ အဒ္ဓု–ယနေ့၊ ပဒိသဝရေ–ထင်ရှားပါကုန်၏၊ (တသ္မာ–ကြောင့်–ဗွဲ့–အရှင်သုမေဓာသုခမိန်သည်၊ ခုပံ–မမျှတိ ဧကန်, အမုန်ဝင်စစ်၊ ဗုဒ္ဓေါ–ဘုရားသည်၊ ဘဝိယသိ–ဖြစ်ပါလိမ့်မည်ဟု ဣတိ–ဤသို့၊ ဇာနာမ–သိရပါကုန်၏။)

(အမ္ဘောသုမေဓပဏ္ဍိတ–ဘိုး သုမေဓာသုခမိန်၊ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တာနံ ပလ္လင်ဝရမာဘုဇေ၊ သီတ–အချမ်းသည်၊ ဗျပဂတံ–ကည်းသည်၊ ဟောတိ–ပြစ်ပါ၏၊ ဥ ဏှဉ္စ–အပူသည်လည်း၊ ဥပသမ္ဘတိ–ငြိမ်းအေးပါ၏၊ တာနိ–ထိုအချမ်းကင်းခြင်း အပူ ငြိမ်းခြင်းတို့သည်၊ အဒ္ဓု–ယနေ့၊ ပဒိသဿန္တိ–တင်ရှားပါကုန်၊ (တသ္မာ–ကြောင့်၊ တွံ– အရှင်သုမေဓာသုခမိန်သည်၊) ခုပံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။ ["ဘဝိဿသိ"ဟု တမ္ဘယောဂဖြင့် ဆိုသောကြောင့် "အမ္ဘောသုမေဓပဏ္ဍိတ" ဟုအာလုပ်ထည့်၍ အနက်ပေးကြသည်။]

(အမ္ဘောသုမေဓပဏ္ဍိတ၊ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တာနံ ပလ္လင်ဝရမာဘုဇေ၊) ဒသသဟဿီ–တစ်သောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ လောကဓာတု–လောကဓာတ်တို့သည်၊ နိသဒ္ဒါ–အသံမဲ့ဘုန်း, တိတ်ဆိတ်ကုန်သည်၊ နိရာဂုလာ–အနောင့်အယှက်မရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်ပါကုန်၏၊ တာနိ–ထိုတစ်သောင်းသော လောကဓာတ်တို့၏ အသံတိတ်ခြင်း, အနောင့်အယှက် မရှိခြင်းတို့သည်၊ အဒ္ဓု–ယနေ့ ပဒိသဿန္တိ–တသ္မာ တွံ ခုပံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ–ဘိုး သုမေဓာသုခမိန်၊ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တာနံ ပလ္လင်ဝရမာဘုဇေ၊) မဟာဝါတာ–ပြင်းထန်သော လေတို့သည်၊ နဝါယန္တိ–မတိုက်ခတ်ပါကုန်၊ [ရှေးနိသဿယ၌ "မဟာဝါတာ–လေမုန်တိုင်းတို့သည်၊ နဝါယန္တိ–မလာကုန်" ဟု ပေး၏၊ ခပ်ပြင်းပြင်းလာသော လေပူဟူသမျှ၏ မလာခြင်းကို ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်၊ ညင်းညင်းသာသာလေကား လာသေးသည်သာ၊] သဝန္တိယော–ဖြစ်တို့သည်၊ နသန္ဒန္တိ – မစီးပါကုန်၊ တာနိ – ထို လေပြင်းမတိုက်ခြင်း, မြစ်ရေ မစီးခြင်းတို့သည်၊ အဒ္ဓု ပဒိသန္တိ၊ (တသ္မာ တွံ) ခုပံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

နိမိတ္တာနိ။ ။[ယာဟိ "ယာနိ"ဟု ဦးကာဖွင့်၏၊ နဟုလ္လင်း "နိမိတ္တာနိ"နှင့် တူအောင် နိုက်အာပြုရ "ယာ" ဟုဖြစ်ကြောင်းပြသည်။] နိမိန္တိ သဠာယနန္တိ ဟောဟိတိ နိမိတ္တာနိ၊ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော အကျိုးတရားကို သိမှတ်ကြောင်း၏ အခြေကြောင့် နိမိတ်တို့မည်၏၊ ထိုနိမိတ်တို့ကို သီဟ ဗျဝဂတံစသည်ဖြင့် အကျယ်ပြလတ္တံ့။ [ရှေးဘုရားရှင်တို့ ဗျာဒိတ်ပွဲ၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော နိမိတ်တို့နှင့် တူသောကြောင့် သဒိသုပစာရသားဖြင့် "တာနိ နိမိတ္တာနိ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုနိမိတ်တို့သည် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း မဟုတ်ကြ, "ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု သိဖို့ရန် အကြောင်းတို့မျှသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် "တသ္မာ---ဣတိ ဇာနာမ"ဟု ထည့်ရသည်။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝေ-နိယတဗျာဒိတ်ရှသော ရှေးဘုရားလောင်း တို့၏ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေရာ ထိုအခါ၌၊ ထလဇာ-ကုန်း၌ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုဗ္ဗာ-ပန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝကဇာ-ရေ၌ဖြစ်သော၊ ပုပ္ပါ-ပန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သမ္မေ-အလုံးစုံသော ပန်းတို့သည်၊ ပုပ္ဖန္တိ-ပွင့်ကြကုန်၏၊ တေပိ - ထို ကုန်းပန်းရေပန်းတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓေ-ယနေ့၊ သမ္မေ-အလုံးစုံတို့သည်၊ ပုဗ္ဗိတာ -လွန်စွာဖြစ်သောအပွင့် ရှိကြကုန်၏၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဧကာမ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝေ-၌၊ လတာဝါ-နွယ်ပင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဃဒီ-ထိုမြို့၊ ရုက္ခာဝါ-နွယ်မှ အခြားသော သစ်ပင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဖလဘာရာ-အသီးတည်း၊ ဟုသော့ ဝန်ရှိကုန်သည်၊ "အသီးသီး ကုန်သည်၊) ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်၏ ။[ဖလဓာရာ"ဟုလည်း ရှိ၏၊ "အသီးကိုဆောင် ကုန်သည်"ဟု ပေး ।] တေပိ-ထိုနွယ်ပင်, သစ်ပင်တို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓေ-ယနေ့၊ သမ္မေ အလုံးစုံတို့သည်၊ ဖလိတာ-လွန်စွာဖြစ်သော အသီးရှိကြကုန်၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဧကာမ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝေ-၌၊ အာကာသဋ္ဌာ-ကောင်းကင်၌၊ တည်ကုန်သော၊ (ရထနာစ-ရထနာတို့သည် လည်းကောင်း၊) ဘူမဋ္ဌာ-မြေ၌တည် ကုန်သော၊ ရထနာစ-တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဓောတန္တိ-ပြောင်ပြောင်ဝင်းဝင်း ထွန်းလင်းပါကုန်၏၊ တေပိရထနာ-ထို ရထနာတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓေ-ယနေ့၊ ဓောတန္တိ-ကုန်၏ ၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဧကာမ။ [တေပိ ရထနာတို့ကို လိုဂ်ဝိပလ္လာသကြောပါ။]

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝေ-၌၊ မာနုဿိကာ-ကုန်သော၊ ဘူရိယာ စ-ဘူရိယာတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဒိဗ္ဗာ-ကုန်သော၊ ဘူရိယာစ-တို့သည်လည်း ကောင်း၊ ဝဇ္ဇန္တိ-မြည်ပါကုန်၏၊ ဥဘောပိ-ဤဗျိုးကုန်သော၊ တေပိ-ထို ဘူရိယာတို့ သည်လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓေ, အဘိရဝန္တိ-လွန်စွာ မြည်ပါကုန်၏ ၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဧကာမ။ [သက္ကတ၌ "ဘူရ-ဟိ ˙ သေ"ဟူသော ဓာတ်, ယတ်ပစ္စည်းဖြင့် "ဘူရိယျ"ဟု ရှိ၏ ။]

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝေ-၌၊ ဝိဓိတ္တပုဗ္ဗာ-ဆန်းကြယ်သောပန်း တို့သည်၊ ဂဂနာ-ကောင်းကင်မှ၊ အဘိဝဿန္တိ-ရွာချပါကုန်၏ ၊ တေပိ-ထိုဆန်း ကြယ်သော ပန်းတို့သည်လည်း၊အဒ္ဓေ, ပဝဿန္တိ-ရွာချပါကုန်၏ ၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဧကာမ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ တာဝေ)၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ-မဟာသမုဒ္ဒရာသည်, အာဘုတေါ-လက်ယာရစ်လည်ပါ၏၊ ဝါ-နောက်သို့ပြန်လည်ပါ၏ ၊ ဒသသဟဿိ-တစ်သောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်သည်၊ ပကမ္ပတိ-ပြင်းစွာတုန်လှုပ်

ပါ၏၊ ဥဘော–၂ မျိုးကုန်သော၊ တေဝိ–တိုမဟာသမုဒ္ဒရာ, တစ်သောင်း သော လောကဓာတ်တို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓု, အဘိရတ္တိ–လွန်စွာမြည်ပါကုန်၏၊ (တသ္မာ တို့) ရုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။ [အာဘုဇကိတိ ဩသေဝဏ္ဏတိ–နောက်သို့ဆုတ်ပါ၏, နောက်သို့ပြန်ရှိစီးပါ၏၊ –ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌ။]

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝဒေ–ဌ၊ ဒသသဟဿေ–တစ်သောင်း အတိုင်း အရှည်ရှိသော လောကဓာတ်ဌ၊ နိရယေ နိယယေသုပိ–ငရဲတို့ဌလည်း၊ အဂ္ဂိ–မီးတို့ သည်၊ နိဗ္ဗန္တိ–ငြိမ်းပါကုန်၏၊ ဘေဝိ အဂ္ဂိ–ထိုမီးတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ, နိမ္ဗုတာ–ငြိမ်းကြပါကုန်ပြီ၊ (တသ္မာ တို့) ရုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝဒေ၊ သူရိယော–နေသည်၊ ဝိမလော–ဆီးနှင်း မြူနိုး, ရာဟုမိုးဟု ငါးဖျိုးသော အညစ်အကြေးမရှိသည်၊ ဟောတိ– ဖြစ်ပါ၏၊ သဗ္ဗာ–အလုံးစုံကုန်သော၊ တာရကာ–ကြယ်တာရာတို့သည်၊ ဒိသဿ–ထင်ရှားပါ ကုန်၏၊ တာဝိ–ထိုနေ, ကြယ်တာရာတို့သည်၊ ဒိသဿ–ထင်ရှားပါကုန်၏၊ (တသ္မာ တို့) ရုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ၊

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ) အနောဝဇ္ဇေ–မိုးမစွတ်အပ်ဘဲလျက်၊ (တစ်နည်း) အနောဝဇ္ဇေပ–မိုးမစွတ်အပ်ပါသော်လည်း၊ ဥဒကံ–ရေသည်၊ မဟိယာ–မြေမှ၊ ဥဒ္ဓိ–ဖောက်ထွက်ပါပြီ၊ ဥဒ္ဓိ–ထိုရေသည်လည်း၊ အဒ္ဓ–ဌ၊ မဟိယာ–မြေမှ၊ ဥဒ္ဓိဒ္ဓတော–ဖောက်ထွက်ပါ၏၊ (တသ္မာ တို့) ရုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။ [အနောဝဇ္ဇေနာတိ အနောဝဇ္ဇေ၊ ဘုမ္မတ္ထေ့ကရဏဝစနံ၊ အထဝါ အနောဝဇ္ဇေတိ အနဘိဝဇ္ဇေပိ၊ နာဘိ နိပါတမတ္တံ, သုတ္တာ နှ ဒုတ်ဝစနဿ္ဓိ အာဒိသုဝိယ၊ သုတ္တာနဿ ဌ နှ အက္ခရာ သည် အနက်မရှိသောနိပါတ်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။ –ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ။]

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝဒေ၊ ဂဂနမဇ္ဈာလေ–ကောင်းကင်အဝှမ်းဌ၊ တာရကဂဏာ–ကြယ်တာရာ အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝိရောစ္ဓန္တိ–တင်ဝတယ်ပါကုန်၏၊ ဝိသာခါ ဝိသာခါ နက္ခတ်သည်၊ စန္ဒိမယုတ္တာ–လနှင့်ယှဉ်ပါ၏၊ [အဋ္ဌပိ–ယနေ့ဌလည်း၊ ဂဂန မဇ္ဈာလေ တာရကဂဏာနက္ခတ္တာ ဝိရောစ္ဓန္တိ၊ ဝိသာခါ စန္ဒိမ–ယုတ္တာ–လနှင့် ယှဉ်ပါ ၏၊ တသ္မာ တို့ ရုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။ [ဤကဲ့သို့ အပြည့်အစုံ ထည့်၍ပေးမှ ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဖူးသော အတိတ်နိမိတ်နှင့် တူကြောင်း ထင်ရှားသည်၊ ထိုအတိတ်နိမိတ်ဟူသည်လည်း ရှေးအတိတ်ကဖြစ်ခဲ့သော အမှတ်အသားပင်တည်း။]

တာရကဂဏာ။ ။တာရာသဒ္ဒါသည် နက္ခတ်နှင့်တကွ ကြယ်တာရာကို ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ နက္ခတ်၏ အနက်ကိုရှုန်ချိပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ကြွင်းသော ကြယ်တာရာ တို့ကိုယူပါ၊ "ဝိသာခါ စန္ဒိမယုတ္တာ"ဟုဆိုသောကြောင့် "ဘုရားလောင်းတို့၏ ဗျာဒိတ်ရရာနေ့ သည် ကဆုန်လပြည့်နေ့တည်း"ဟုအသိအမှတ်ပြုကြသည်။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ၊ တာဝဒေ၊) ဝိလာသယာ-တွင်းဟူသောနေရာ-ရှိသော ဖြေ, မြေပါ အစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒရိသယာ-ချောက်ဟူသော နေရာရှိသော သစ်, ကျားအစရှိသော သတ္တဝါတို့သည်လည်း၊ သကာသယာ-မိမိတို့၏နေရာမှ၊ နိကွမန္တိ-ထွက်ပါကုန်၏။ တေဝိ-ထို တွင်းအောင်း, ချောက်အောင်း သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ-ဌ၊ အာသယာ-မိမိတို့နေရာမှ၊ ဆုဒ္ဓါ-ထွက်ပါကုန်၏၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝေသသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တာဝဒေ-ဌ၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့၏၊ အရတိ-မမ္မေ,မလျော်, မဟုတ်ပိုက်ခြင်းသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်ပါ၊ သန္ဓဿာ-ဝမ်းမြောက်ရှင်ပျ, နှစ်သက်ကြကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ပါကုန်၏၊ တေဝိ-ထိုသတ္တဝါတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ-ယနေ့၊ သဒ္ဓေ-အလုံးစုံကိုသည်၊ သန္ဓဿာ-ဝမ်းမြောက် ရှင်ပျ, နှစ်သက်ကြပါကုန်၏၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဘောသုမေဓပဏ္ဍိတ) တဒါ-နိယတဗျာဒိတ်ရသော ရှေးဘုရားလောင်းတို့၏ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ရေ, ထိုင်နေရာ ထိုအခါ၌၊ ရောဂါ-အနာရောဂါတို့သည်၊ ဥပသမ္ဘန္တိ-ငြိမ်းပျောက်ပါကုန်၏၊ ဒီဃဇွာစ-မွတ်သိပ် ဆာလောင်ခြင်းသည်လည်း၊ ဝိနဿတိ-ကင်းပျောက်ပါ၏၊ တာနိပိ-ထိုရောဂါငြိမ်းခြင်း, မွတ်သိပ်ဆာလောင်ကင်းခြင်းဟူသော အတိတ်နိမိတ်တို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ, ပဒိသယ္ဟိ၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တဒါ၌၊ ရာဂေါ-ရာဂသည်၊ တနု-နည်းပါ၊သည်၊ ဟောတိ၊ ဒေါသော-ဒေါသသည်လည်းကောင်း၊ မောဟော-သည်လည်းကောင်း၊ ဝိနဿတိ-ကင်းပျောက်ပါ၏၊ တေဝိ-ထိုရာဂ, ဒေါသ, မောဟတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ,သဒ္ဓေ-တို့သည်၊ ဝိဂတာ-ကင်းပါကုန်၏၊ (တသ္မာ၊ ပေါ) ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

ဝိလာသယာ။ ။ဗိလဝေတာ်သည် ဘေဒနအနက်ကိုဟောရ၏၊ ဗိလိယတော-ဖောက်ခွဲအပ်၏၊ ဣတိ ဗိလံ၊ ဂဏ္ဍိ၌ ဝိလဝေတ်ကြ၍) ဝကို ဗ, ဣကို ဤပြိုင်းလျှင် "ဗိလံ"ဟု သတိပဋ္ဌာနသုတ် ဋီကာဆိုကြောင်း မိန်၏၊ အာသယဿ ဇေတ္တာတိ အာသယာ၊ နေရာတွင်းချောက်အစရှိသော အရပ်၊ ဗိလံ+အာသယော ယေသဿ ဗိလာသယာ၊ တွင်းဟူသော နေရာရှိသော (တွင်း၌ အောင်းနေတတ်သော) ဖြေ, မြေပါ, မြေခွေးစသော သတ္တဝါများ၊ ဒရိသယာဌ ဒရိအာသယာဟု ဆိုလိုလျက် အာကိုရေ၊ သစ်, ကျားသော သတ္တဝါမျိုး၊ "သကာသယာ" နေရာ၌ "တေဝါသယာ"ဟု လည်းမူကွဲရှိ၏၊ "တဒါတသ္မိ ကာလေ၊ အာသယတော ဗိလတောတိ အတ္ထော"–ဟုလည်း ဗုဒ္ဓဝင်ဖွင့်၏။

ဆုဒ္ဓါ။ ။ဆုဘစာတ်သည် "တံတွေး ထွေးခြင်းအနက်ကို ဟောရ၏"ဟု ဓာတ်ကျမ်း၌ဆိုရ၏၊ သာမံ ဃရာ နိစ္ဆုဘတိ-ကိုယ်တိုင် အိမ်မှထွက်၏"ဟုလည်းပုံစံပါရှိ၏၊ ထို ပုံစံသည် "ဆုဒ္ဓါတိ နိက္ကန္တာ"ဟု ဋီကာမှမှန်ဝင်ညီ၏၊ ဤနေရာ၌လည်း ထွက်သွားခြင်းအနက်ပင်တည်း။ [ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ဆုဒ္ဓါတိ သုဒ္ဓါ, သုဝုဒ္ဓါရိတာ၊ နိက္ကန္တာတိ အတ္ထော"ဟုရှိသည်။]

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တဒါ–၌၊ (သဗ္ဗာနံ–သဗ္ဗာဝါတို့၏၊) ဘယ–ကြောက်ခြင်း သည်၊ နု ဘဝတိ–မဖြစ်ပါ၊ အဒ္ဓါပိ–ယနေ့၌လည်း၊ တေဝ–ဤကြောက်ခြင်း၏ မဖြစ် ခြင်းသည်၊ ပဒီသတိ–ထင်ရှားပါ၏၊ တေန လိင်္ဂေန–ထိုအခွတ်အသားကြောင့်၊ ဝါ–ထိုအကြောင်းကြောင့်၊ (တဲ့) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ တဒါ) ရဏေ–မြို့ပူနှင်သည်၊ ဥဒ္ဒ–အထက်သို့၊ နုဒ္ဓ သတိ–မတက်ပါ၊ [ဥပဗ္ဗ–ဓဝသုဓာတ် ဂတိအနက်ဟာ။] အဒ္ဓါပိ၊ တေ–ဤမြို့ပူနှင်၏ မလွင့်တက်ခြင်းဟူသော အတိတ်နိမိတ်သည်၊ ပဒီသတိ၊ တေန လိင်္ဂေန (တဲ့) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ ဇာနာမ။

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတတဒါ) အနိန္ဒဂုန္ဓော–အလိမ့်ရှိအပ်သော အနံ့သည်၊ ဝါ–မကောင်းသောအနံ့သည်၊ ဃဏ္ဍမတို့–ဖဲသွားပါ၏၊ ဒိဗ္ဗဂန္ဓော–နတ်၌ဖြစ်သော အနံ့သည်၊ ပဝါယတိ–ကြိုင်လှိုင်ပါ၏၊ တသ္မာ တဲ့ ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ၊ ဇာနာမ။

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ တဒါ) အရူပိနော–အရူပဗြဟ္မာတို့ကို၊ ထပယိတ္တာ–ချန်ထားး၍၊ [အရူပဗြဟ္မာတို့ကို မမြင်ကောင်းသောကြောင့် ချန်ထားရသည်။] သဗ္ဗေ–အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒေဝါ–နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ ပဒီသန္တိ–ထင်ရှားပါကုန်၏၊ သဗ္ဗေ–အလုံးစုံကုန်သော၊ တေပိ–ထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ၊ ဒိဿန္တိ–ထင် ရှားပါကုန်၏၊ (တသ္မာ တဲ့) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ၊ ဇာနာမ။

(အမ္ဟော သုမေဓပဏ္ဍိတ၊) ယာဝတာ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ နိရယာနာမ–ငရဲတို့မည်သည်၊ (သန္တိ) သဗ္ဗေ–အလုံးစုံကုန်သော ငရဲတို့သည်၊ တာဝဒေ–၌၊ ဒိဿန္တိ၊ သဗ္ဗေ–ကုန်သော၊ တေပိ–ထိုငရဲတို့သည်လည်း၊ အဒ္ဓ၊ ဒိဿန္တိ၊ (တသ္မာ တဲ့) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ၊ ဇာနာမ။

လိင်္ဂေန။ ။လိင်္ဂသဒ္ဒါသည် "လိင်္ဂ နိပ္ဖန္ဒတေ, ရုက္ခေါတိ၀စနံ လိင်္ဂံ"စသည်၌ သဒ္ဒါသာမည ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ "သတလိင်္ဂသ အတ္ထသ"၌ သဒ္ဒဗ္ဗဝတ္ထိ နိမိတ်ဟူသော အနက်ကိုဟောဏ်။ "ဣတ္ထိလိင် ပါတုဘဝတိ"စသည်၌ "ကာဒ္ဒကောဒ္ဓစိကာ–ယောကျား ပိန်းမတို့၏ အင်္ဂါစာတိ"ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်။ ["လိင်ဟဟ္ဘာဒိသဗ္ဗာနံ" ၌ ပုံသဏ္ဌာနာနိကိုလည်း ဟောသေးဏ်။]"တေန လိင်္ဂေန ဇာနာမ" စသည်၌ လက္ခဏ (အမှတ် အသား)ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ "တေဟိ လိင်္ဂေဟိ ဇာနာမ" စသည်၌ အာကာရ (အခြင်းအရာ)ဟူသော အနက်ကို ဟောဏ်၊ ဤ၌ကား လက္ခဏအနက်တည်း။ [ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ကား "တေန ကာရဏေန" ဟုကာရဏအနက်ဖွင့်၏။]

သဒ္ဒေ တံနိမိတ္တေစ, ကာဒ္ဒ ကောဒ္ဓစိကာယစ၊
လက္ခဏေ ဓေ၀ အာကာရေ, လိင်္ဂသဒ္ဒေါ ပ၀တ္တတိ။ –သဒ္ဒနီတိ။

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ) တဒါ၊ကုဋ္ဌာ-နံရံတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကဝါဌာ-တံခါးရွက်တို့သည် ,လည်းကောင်း၊ သေလာစ-ကျောက်တောင်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အာဝရဏာ-ဆီးတားကွယ်ကာကုန်သည်၊ နု ဟောန္တိ၊ တေပိ-ထိုနံရံ, တံခါးရွက်, ကျောက်တောင်တို့သည်လည်း၊ အဒ္ဒု, အာကာသဘူတာ-ဟင်းလင်းအပြင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ (တသ္မာ-တွဲ) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိယသိ၊ ဣတိ, ဇနာမ။ [အာဝရဏာနေရာဝယ် ဂဏ္ဌိ၌ "အာဝရဏာ"ဟု ဧကဝုစ်ရှိ၏။]

(အမ္ဘော. သုမေဓပဏ္ဍိတ) တဿိ ခဏော-နိယတဗျာဒိတ်ရသော ရှေးဘုရားလောင်း တို့၏ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ရွေ ထိုင်နေရာထိုခဏ၌၊ စုတိတိ-စုတေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဥပပတ္တိစ-ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ နု ဝိဇ္ဇတိ- မရှိပါ၊ တာနိ-ထိုစုတိ ပဋိသန္ဓေမရှိခြင်းဟူသော အတိတ်နိမိတ်တို့သည်၊ အဒ္ဓုဒိသယ္ဟန္တိ၊ (တသ္မာ တွဲ) ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိယသိ၊ ဣတိ ဇနာမ။ [တိ-ယ္တိတို့၌ ဆန်းကြောင့် ဒီဃ။]

(အမ္ဘော သုမေဓပဏ္ဍိတ၊) ဝိဒိယ-ဝိဒိယကို၊ ဒဠ္ဍ-နိုင်မြဲစွာ၊ ပဋိဏ-ချိုးမြောက်ပါလော၊ မာနိ၀ဏ္ဏ-နောက်သို့မဆုတ်ပါလင့်၊ အဘိဏ္ဍမ-ရှေ့သို့ တိုးတက်ပါလော၊ မယမ္ပိ-အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း၊ ဧတေ-ဤအမှန်စင်စစ်ဘုရား ဖြစ်မည့် အကြောင်းကို၊ ဝိဇာနာမ-သိကြပါကုန်၏၊ ခုဝ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိယသိ၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာနာဒ-ကျယ်စွာသောအသံကို၊ ပဝတ္တေသုံ-ဖြစ်စေကြကုန်ပြီ။) [မယမ္ပိ၌ ဝိဖြင့် "ဒီပင်္ကရာဘုရားရှင်သာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူသည် မဟုတ်သေးပါ၊ ကျွန်ုပ်တို့လည်း သိကြပါသည်"ဟု ပေါင်းသည်။]

ဗုဒ္ဓသ-ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစနံ-ဗျာဒိတ်စကားတော်ကို လည်းကောင်း၊ ဒဿသဟသိမံ-တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌နေကုန်သော သုဒ္ဓါ ဝါသဗြဟ္မာတို့၏၊ (ဝစနံ-စကားကို လည်းကောင်း၊) ဥဘယ-၂ ပါးစုံသော စကားကို ;သုတ္တာ-ကြားရ၍)၊ တဒါ-ကြားရရာ ထိုအခါ၌၊ အဟ-သည်၊ တုဋ္ဌ ဟဒ္ဒေ-နှစ်သက် ရွှင်လန်းသည်၊ ပဓောဒိတော-လွန်စွာဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဧဝ-ဤသို့, စိဏ္ဏေ သိ -ကြွေပြီ၊ (ကိ -အဘယ်သို့ကြွေခဲ့သနည်း၊ "ယာဝတာ ဓမ္မောတုယာ" အဆုံးကျမှ ဤကိ အမေးကို ပြန်၍လည်း)။

ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အဒ္ဒေ၂ဝစနာ-နှစ်ဖြာသောစကား ရှိတော်မမူကြကုန်၊ ဝါ-စကားနှစ်ခွဆိုတော်မမူကြကုန်၊ ဓီနာ-ငါ၊မာရ-အောင်မြင်, ဘုရားရှင်တို့သည်၊ အမောဃဝစနာ-အနက်မမှီ အချည်းနှီးသောစကား ရှိတော်မမူကြကုန်-ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဝိတထံ-ချွတ်ယွင်းသောစကားသည်၊ နတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ (တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊) အဟ-သည်၊ ခုဝ-မချွတ်ကေန်၊ ဗုဒ္ဓါ-ဘုရားသည်၊ ဘဝါမိ-ဖြစ်ရတော့အုံ။ [ဒွေ၂ရုပ်ပြီးပုံကို ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ "ဝိဘာဂေ-ခေါ" သုတ်၌ပြထားပြီ၊

မဓုဋိကာ၌ကား "ဒ္ဋိ၀ာ+ဘာ၀ေါ ´ဒ္ဒေ့ဏ္ဍ" ဟု ပြု၏၊ ဒ္ဋိ၀ာနောင်ဘာ၀ အနက်၌ ဣ၀ျပစ္စည်းသက်၍ ဒ္ဋိ၌ ဝုဒ္ဓိပြု၊ ဣ၀ကို ဣ၀ပြု၍ ဒ္ဒေဟော် လာစေလိုသည်။,ဒ္ဒ၏+ဝစနံ ´ဒ္ဒေ့ဏ္ဍ+ဒ္ဒေ့ဏ္ဍ၀စနံ ယေသ၌ အ´ဒ္ဒေ့ဏ္ဍ၀စနာ၊ "ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်" ဟူသော စကား၌ "ဖြစ်-မဖြစ် ၂ ဖြာမကွဲ,ကေန်ဖြစ်ရမည် ,ကို အ´ဒ္ဒေ့ဏ္ဍ၀စနရှိသည်" ဟု ဆိုသည်၊ ဘုရားမဖြစ်လျှင် ထိုစကားသည် (အနက် အမိပ္ပာယ်မရှိသော) မောဃ၀စနဖြစ်စုရာရှိ၏၊ နတ္ထိ+မောဃ၀စနံ ယေသ၌ အ´မောဃ၀စနာ။]

နဘော-ကောင်းကင်၌၊ ၀ါ-သို့၊ ခ်ိတ္တ-ပစ်အပ်သော၊ လေဠု-ခဲသည်၊ ခုဝ-မချုတ်စကန်၊ ဘူမိယံ-မြေ၌၊ ပတတိယထာ-ကျုရာသကဲ့သို့၊ တထေ၀-ထိုအတူ သာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ-ဘုရားမြတ်တို့၏၊ ၀စနံ-စကားတော်သည်၊ ခုဝသဿတံ-မလွဲစကန် အမြဲမှန်၏၊ --အပိ-ဥပမာတစ်မျိုးရှိသေး၏၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ -အလုံးစုံသော သတ္တ၀ါတို့၏၊ မရဏ-သေရခြင်းသည်၊ ခုဝသဿတံ-မလွဲစကန် အမြဲမှန်သည်၊ ဟောတိယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တထေ၀ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ ၀စနံ ခုဝသဿတံ။

ရတ္တိကူ၊ယေ-ညဉ့်၏ ကုန်ခြင်းသည်၊ ပတ္တေ-ရောက်လတ်သော်၊ ဘ္ဂရိယုဂ္ဂမနံ-နေထွက်ခြင်းသည်၊ ခုဝ ယထာ-မြဲသကဲ့သို့၊ တထေ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ ၀စနံ ခုဝ သဿတံ၊ -နိက္ခန္ဓ,သယသ-အိပ်ရာရွှေ့ရှု ထွက်ပြီးသော၊ သီဟသ-ကေသရာ ခြင်သော့်၏၊ နခ-မြည်ဟောက်ခြင်းသည်၊ ခုဝ်ယထာ-သို့၊ တထေ၀ ,ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ ၀စနံ ခုဝသဿတံ။

ခုဝသဿတံ။ ။ခုဝေါတ်သည် ထိရ (နိုင်ဖြဲ ခြင်း) အနက်ကို ဟောဏ်၏၊ အ၀ စ္စည်း (ဝ်) လာ၊ သဿတောကို "သဒါသတော-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏" ဟုဖွင့်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ၂-ပုဒ်လုံးပင် "အမြဲ"ဟူသော အနက်ဟောချင်း တူရကား အတိသယ အနက်ကိုယူ၍ "ကေန္ဒ သဿတ-ကေန်ဖြစ်၏"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "ခုဝမေ၀-သဿတ ခုဝသဿတံ"ဟု ကမ္မ၀ရည်းပြု။

နိက္ခန္ဓ သယနသေ။ ။[သယန-အိပ်ရာ"ဟူသည်လည်း ခြေသော့်တို့၏ အောင်းရာ၌ပင် ကည်း၊ ထိုဂုသည် ပတ္တမြားဂု, ရွှေဂု, ငွေဂု, မဇနာသီလာ-ဆေးဒန်းမြင်းသီလာဂု, ကျောက်ဂု အားဖြင့် ၅-မျိုးရှိ၏၊ ထိုကဲ့သို့ ဂုတစ်မျိုးမျိုးမှ ထွက်သောခြေသော့်ကို "နိက္ခန္ဓ သယန" ဟုဆိုသည်၊ "သယန္တီ ဣတာတိ သယံ၊ သယနနောနိက္ခန္ဓော နိက္ခန္ဓ သယနော"ဟု ပြု။

သီဟသ။ ။[သဟနာ၀ ဟနနာ၀ သီဟ၀ေတ္တာ၀ သီဟော။-သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၊] ထို ´၃-မျိုးတွင် "သဗ္ဗ၀ရိယ,ယ သဟတိတိသီဟော"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ သဟဓာတ်နောင် အ၀စ္စည်းသက်, သ၏'အကို ဤပြုလျှင် သီဟဟုပြီး၏၊ သ၀ုပရိယ,ယ-အလုံးစုံသော ´ဘေးရန်တို့,ကို၊ သဟတိ-လွမ်းမိုးတတ်၏၊ ဣတိ သီဟော၊ ဟနနာ၀ဟုသော ဒုတိယအနက်၌ "ဟိ သတိတိ သီဟော"ဟုပြု, ဟိ သမ္ပ နိ,ရတ္တိနည်း အားဖြင့် သီဟ ဖြစ်ရသည်၊ သီ ဟုဟုလည်း ရေးကြ၏၊ ဟိ´သတ်-သတ္တ၀ါတို့ကို ညှင်းဆဲတတ်၏၊ ဣတ သီဟော၊ တတိယနည်း၌ "သံဝိ ဒ္ဓတိ-ဤ၂ဟာ+ ´ဧတသာတိ သီဟော"ဟုပြု။

အာပန္နသတ္တာနံ–ရောက်သောသတ္တဝါရှိသော ကိုယ်ဝန်ဆောင် မိန်းမ တို့၏–ဘာရမောရောပနံ–ကိုယ်ဝန်ကိုချချခြင်းသည်၊ (မွေးဖွားရခြင်းသည်၊) ခုဝ် ယထာ၊ ဖြိသက္ခဲသို့၊ တထေဝ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌာနံ စစနံ ခုဝ်ဝသဿတိ။ [အာပန္နာ+ သတ္တာ+ယာသန္တီ အာပန္နသတ္တာ၊ ယာသ–အကြင် မိန်းမတို့၏ အာပန္နာ–ရောက်ကုန်သော၊ သတ္တာ–သတ္တဝါတို့သည်၊ (သန္တီ)၊ ဣတိ (တာ) အာပန္နသတ္တာ။]

ဟန္ဒ–ယခု၊ အဟံ–သည်၊ ဥဒ္ဒံ–အထက်အရပ်ဌိလည်းကောင်း၊ အဓော–အောက် အရပ်ဌိ လည်းကောင်း၊ (တိရိယ်–ဖိလာအရပ်ဌိ လည်းကောင်း၊) ယာဝတာ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒဿိသာ–အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့သည်၊ (သန္တိ–ရှိကုန်၏၊) တာသု–ထိုအရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့ဌိ၊) ဓမ္မဓာတုယာ–ဓမ္မဓာတ်ဌိ၊ ဝါ–ဓမ္မ

ဓာသေ–ဤခြေသုံ့၏၊ ဤဟာ–အားထုတ်ခြင်း (အဟုန်)သည်၊ သံဝဠတိ–၏၊ ဣတိ–သိဟော၊ ဤသိဟသဒ္ဒါသည် "သီဟော သေနာပတိ" စသည်ဌိ သီဟဟူသော အမည်ပညတ်ကို ဟောဘ၏၊ "သီဟော တိ၏ ဘိက္ခဝေ တထာဂတဿေတံ အဓိဝစနံ" စသည်ဌိ ဘုရားကိုဟောဘ၏၊ ဤနေရာ၌ ခြေသုံ့ ဟူသော အနက်ကိုဟောသည်။

ခြေသုံ့အပြား။ ခြေသုံ့သည်လည်း တိကသိဟ, ကာဠသိဟ, ပဏ္ဍုသိဟ, ကေသရသိဟဟု ၄–မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် တိကသိဟသည် နီအဆင်းရှိသော နွားမနှင့်တူ၏၊ မြက်ကိုစားဘ၏၊ ကာဠသိဟကား နွားနက်မနှင့်တူ၏၊ ပဏ္ဍုသိဟမှာ ဝင်းဝါသော ဖက်ရွက်ရော့အဆင်းရှိ၏၊ ကေသရသိဟကား ချိပ်ရည်အရွေးကဲ့သို့ နီထွေးသော မျက်နှာ, အမြီး, ခွေး, ခြေဖျားလေးဘက်ရှိ၏၊ ချိပ်ရည်ဖြင့်ရေးသားသကဲ့သို့ အရေးသုံးကြောင်းတို့သည် ဦးထိပ်မှ ကျောက်ကုန်းသို့ လျှောက်၍ ပေါင်ကြားတိုင်အောင် သွားပြီးလျှင် လက်ယာရစ်လည်ဌို တည်၏၊ လည်ပင်ဌို့ ကမ္မလာနီဖြင့် ရစ်ပတ်သကဲ့သို့ အမွေးအမျှင်ရှိ၏၊ ကြွင်းသောကိုယ်ဌို့ ဝါဂွမ်းဆိုင်ကဲ့သို့ ဖွေးဖြူ၏၊ ထိုကဲ့သို့ အမွေးအမျှင်ကောင်းသောကြောင့်ပင် "ကေသာ အသ အဿိတိ ကေသရော" အရ "ကေသရာခြေသုံ့"ဟုခေါ်သည်။

> သဟ ဟိ သ ဤဟဝေသာ, သီဟသဒ္ဒကတိ ဝေ၊
> သဟနတော ဟနနတော, သီဟောတိ ဟိ ဂရု ဝဒုံ။
> သဟနာစ ဟို သနာစ, တထာသီယဝေတ္ထေတော၊
> သီဟော ဣဒ္ဓစိ ဘာသေယ္ယ, သဗ္ဗသီဟာသ သာသနေ။
> သီဟော ပညတ္တိယဒ္ဓာသိ, ဗုဒ္ဓေ အမ္ဘဝိမုဠ္ဠလေ၊
> ဣဒမေသ့ တိသ့ အတ္ထေသု, သီဟသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ။–သဒ္ဒနီတိ။

ဥဒ္ဓံအစော ဒသဒိသာ။ "ဥဒ္ဓန္တိ ဒေဝလောကေ၊ အဓောတိ မနုဿလောကေ" ဟု ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာဖွင့်၊ တိရိယ်ကိုလည်း ထည့်ရှိဖွင့်၏၊ ဥဒ္ဓံ, အဓော, တိရိယပေါင်းလျှင် အရပ်ဆယ်မျက်နှာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ယာဝတာ ဒသဒိသာ"ဟု ထိုအရပ်ဆယ်မျက်နှာကို ပေါင်း၍ ပြသည်၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ကား ဒသဒိသာကို "ဒသဒိသာသု"ဟုဖွင့်၏၊ ဤ၌ ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ အလိုမလိုက်ဘဲ သင့်တော်သလို ရှုမှတ်သယဂျိုမ်ရှိ၍ အနက်ပေးထားသည်။

ဓာတ်ထဲက၊ ဗုဒ္ဓကရေ–ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေ–တရား တို့ကို၊ ဣတောစိတော–ထိုမှ ဤမှ၊ ဝိစိနာမိ–စူးစမ်းရှာဖွေအုံ့၊ (ဣတိ–သို့၊ စိန္တေသိ –ကြံခဲ့ပြီ။)

တဒါ–ကြိုစည်ပြီးရာ ထိုအခါ၌၊ စိစိနန္တော–စူးစမ်းရှာဖွေလ,သော်၊ အဟံ–ငါသည်၊ ပုဗ္ဗကေဟိ–ရှေးဦးဖြစ်ကုန်သော၊ မဟေသီဟိ–မြတ်သော ဣသိဖြစ်တော်မူ,သော ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ အနုစိဏ္ဏ–အစဉ်မပြတ် လေ့ကျင့်အပ်သော၊ မဟာပထ–လမ်းမကြီးသဖွယ်ဖြစ်သော၊ ဒါနပါရမီ–ဒါနံပါရမီကို၊ ပဌမ–ရှေးဦးစွာ၊ အဒက္ခိ–တွေ့မြင်ရပြီ (ဒီသွာ–တွေ့မြင်ရ၍၊ အတ္ထာနံ–မိမိကို၊ သြဝဒိ–ဆုံးမပြီ၊ ကိ–အဘာယ်သို့ ဆုံးမသနည်း၊) (ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ "ဇဝ် အတ္ထာနာ သြဝဒိ"ဟု နာမယောဂရှိ၏။] ---(အမ္ဟော သုမေဓ–အမောင်သုမေဓာ၊ တွဲသည်၊) ဟောမိ–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သစ္စညုတ္တဉာဏ်သို့၊ ပတ္တာ–ရောက်ခြင်းငှာ၊ ယဒိ ဣစ္ဆသိ–အကယ်၍၊ အလိုရှိအုံ့၊ (ဇဝ်သတိ–ဤသို့ အလိုရှိလသော်၊) တွဲ–သည်၊ ဣမံ–ဤဒါနပါရမီကို၊ ပဌမ–ရှေးဦးစွာ၊ တာဝ–အစဉ်အတိုင်း၊ ဒဠ္ဍ–မြဲ မြဲစွာ၊ ကတွာ–ပြု၍၊ သမာဒိယ–ဆောက်တည်၍၊ ဒါနပါရမိတံ–ဒါနပါရမီသို့၊ ဝါ–ကို၊ ဂဆ္ဆ–ရောက်ပါလော၊ ဝါ–ဖြည့်ပါလော့။

ဓမ္မဓာတုယာ။ ။ဋီကာ၌ "ဓမ္မဓာတုယ"ဟုဖွင့်၏၊ အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌ တရားသဘောရှိသမျှကို "ဓမ္မဓာတု"ဟုဆို၏။ "အရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌ တရားရှိသမျှကို စီစစ်၍ ဘုရားဖြစ်ကြောင်း တရားကို ရှာမည်"ဟူလို။ ဥပမာ–သန်းတည်း ဟူသော ဓမ္မဓာတ်ကို တွေ့လျှင် ဒါနတိုင်းသည် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း မဟုတ်, မည်သည့် ဒါနသည် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း ဒါန ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ သီလတည်းဟူသော ဓမ္မဓာတ်ကိုတွေ့လျှင် သီလတိုင်းသည် ဘုရားဖြစ်ကြောင်း မဟုတ်၊ မည်သည့် သီလသည် ဘုရားဖြစ်ကြောင်းသီလ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်နည်း၊ ဤသို့ စသောအားဖြင့် ဓမ္မဓာတ်ဟုသမျှ၌ ဗုဒ္ဓတ္တကရမျက် စူးစမ်း ရှာဖွေမည်–ဟုလို။

ပရမ။ ။(၁) ပရတိ ပါလေတိ ပုရေတိစာတိ ပရမော–သုတစပါးကို ဓောင့်ရှောက်တတ်, သုတစပါးအလိုကို ဖြည့်တတ်သူသည် "ပရမ"မည်၏၊ ပရတာတ်, မ ပစ္စည်း။ (၂) ပရဲ သဏ္ဌာ အတ္ထာနို မုနာဂုံ ဝန္ဒတိ ဂုဏဝိသေသ ယောဂေနဝတိ ပရမော–မိမိ၏ ဂုဏ်အထူးနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် တစ်ပါးသော သတ္တဝါကို မိမိ၌ ဖွဲ့တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် "ပရမ" မည်၏၊ ပရ သဒ္ဒါ၊ ဝတ, အပစ္စည်း။ (၃) ပရဲ အမိကာတရံ မုဒတိ သုဒ္ဓတိ ကိလေသမဟေတောတိ ပရမော–ကိလေသာအညစ်အနကြေးမှ အလွန်အကဲစင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ပရမ" မည်၏၊ ပရသဒ္ဒါ၊ ဝတ, ဝတ်တ, ကွ ပစ္စည်း။

(၄) ပရဲ (သေဋ္ဌ) နိဗ္ဗာန် မယတိ ဂစ္ဆတီတိ ပရမော–မြတ်သောနိဗ္ဗာန်သို့သွားတတ်သော ကြောင့် "ပရမ"မည်၏၊ ပရ သဒ္ဒါ၊ ပယ, ဝတ်, ကွ ပစ္စည်း။ (၅) ပရဲ လောကံ ပမဟတာတူ တေန ဉာဏဝိသေသေန ဣမဲ လောကံဝိယ မုနတိ ပရိစ္ဆိန္နတီတိ ပရမော–တမလွန်လောကကို ဤလောကကိုကဲ့သို့ နှိုင်းယှဉ်တတ်သော ဉာဏ်အထူးဖြင့်ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရ

ယသ ကသမ-အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ရည်ဖြင့်၊ သံပုဏ္ဏော-ပြည့်သော၊ ကုဏ္ဍော-အိုးသည်၊ အဓော-အောက်ခ၌၊ ကတော-ပြုပပ်သည်၊ (တစ်နည်း) အဓောကတော-မှောက်အပ်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လသော်၊) နိယသဲ-အကြွင်းမရှိအောင်၊ ဥဒက-ရေကို၊ ဝဓတေယထာပိ-အနှစ်အုတ်သကဲ့သို့၊ တတ္တ-ထိုရေ၌၊ နပရိကွတိယထာ-(ထွက်မသွားအောင်) မစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့၊ တထေ-ထို အဂ္ဂသာလျှင်၊ ဟီနမုက္ကဋ္ဌ မစ္ဆိုမေ-အယုတ်အမြတ် အလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ (မအက္ခရာ အာဂုံ၊) ယာစကေ-တောင်းရမ်းသူတို့၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ဝါ-မြင်ရသည်ရှိသော်၊ အဓော-အောက်ခ၌၊ ကတော-ပြုအပ်သော၊ မြင်ရ၍၊ ဝါ-မြင်ရသည်ရှိသော်၊ အဓော-အောက်ခ၌၊ ကတော-ပြုအပ်သော၊ (တစ်နည်း) အဓောကတော-မှောက်ထားအပ်သော၊ ကုဏ္ဍောဝိယ-အိုးကဲ့သို့၊ ဒါန်-စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းအပ်သော ပစ္စည်း ဝတ္ထွာကို၊ နိယေသဲ-အကြွင်းမရှိအောင်၊ ဒဒါဟိ-ပေးလှူပါလော၊ (ဣတိ-ဤသို့၊

သဗ္ဗူပဝဒမုနေတာ, အပစ္စည်း။ (၆) ပရဲ အတိဝိယ သီလဝါဒိဂုဏာဏ၏ အတ္တနော သန္ဓာနေ မိနောတိ ပဋိပတိတိ ပရမော-အလွန်အကဲအားဖြင့် သီလစသော ဂုဏ် အပေါင်းကို မိမိသန္ဓာန်၌ ထည့်သွင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရသဗ္ဗူပ ပဒ မိဓာတ်, အ ပစ္စည်း။

(၇) ပရဲ (အတ္တဘုတာတော ဓမ္မကာယတော အာညံ, ပဋိပက္ခါ တဒနုတ္တကရဲ့ ကိလေသစောရဂၢ၏) မိနာတိ ဟိ သတိတိ ပရမော-မိမိဟူသော ဓမ္မကာယမှ တစ်ပါးသော၊ (တစ်နည်း-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော)ထို ဓမ္မကာယ၏ အကျိုးမဲ့ကို မြဲတတ်သော ကိလေသာ ခိုးသူအပေါင်းကို ညှင်းဆဲတတ်သောကြောင့် "ပရမ"မည်၏၊ ပရသဗ္ဗူပပဒ မိဓာတ်, အ ပစ္စည်း။ (၈) ပရမသဒ္ဒါသည် ဥတ္တမတ္တဝါစီ ရူဠီ အနိပ္ဖန္နေ ပါဠိပဒိက ပုဒ်တည်း၊ ဤအလို ဝိကြိုးပ်မလုပ်ရ, ဓာတ်ပစ္စည်းလည်း ခွဲဖြိမလို့၊ ဤဝိဂုဟဗျူဟားအရ ဘုရားအလောင်းကို "ပရမ"ဟုခေါ်သည်။

ပါရမီ။ ။ပရမသ+အယ် ပါရမီ=မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒုစ္စာသည် ပါရမီ မည်၏၊ (တစ်နည်း) ပရမသ+ဘာဝေါ ပါရမီ-မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စွန့်ကြဲပေးကမ်းမြင်းစသော အကျင့်သည် ပါရမီမည်၏၊ (တစ်နည်း) ပရမသ+ကမ္မ ပါရမီ-မြင့်မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အလုပ်ဖြစ်သော စွန့်ကြဲပေးကမ်းမှု စသည်သည် ပါရမီမည်၏၊ ပရမနောင် ဣဒ, ဘာဝ, ကမ္မအနက်၌ ဏပစ္စည်းသက်၊ ထိုနောက်မှ ဣတ္ထိနောတက ဤပစ္စည်း ထပ်ရ၍သက်၊ [ဒါနဉ္စ+တံ+ပါရမိစာတိ ဒါနပါရမီ"ဟုပြု၊ ဒါနပါရမိယေဝ ဒါနပါရမိတော၊ တာပစ္စည်း အနက် မရှိ, သွဏ္ဌာ။

ပရဲဝတ္ထု ဝသာစာပိ, ပရှပ ပဒကောဝိဝါ,
မုတော တထာ မဇတောစ, မယတော မုနုတော မိတော။
ပုနံ မိတောဟိ ဧတေဟိ, ဝတ္ထုဟိ ဧလ သတ္ထုဟိ,
ဝဒေ ပရမသဒ္ဒေသ, နိပ္ပဇ္ဇတ္တိ ဒီနသာသနေ။
ဥတ္တမဝါစီ ပရမ-သဒ္ဒေန္ သယ အဋ္ဌဟိ,
ပဒေဟိ ပါရမီသဒ္ဒံ, ဝဒေ တဒ္ဓိတပစ္စယံ၊--သဒ္ဒနီတိပိ။

အတ္တာနံ-မိမိကို၊ သြဝဒိ-ဆုံး မပြီး။) [ယသ ကာယစီတိ ဥဒကသဝါ ခီသ ဝါယသ္ သ ကာယစီ သမ္ဘဏ္ဍောဟ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၊] ဣတ္ထေကာ-ဤမြို့, အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘေယေ၀-ဤဒါနပါရမီ တရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ-ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်သောတရား တို့သည်, နနိ ဘဝိသ္သရေ-ဖြစ်ကုန်လိမ့်မည် မဟုတ်သေး။ [ကြောင်ဆသောနေရာ၀ယ် အနာဂတ် ဝိဘာတ်ဖြင့် သုံးရိုးရှိသည်။] ယေဓမ္မာ-အကြင်တရားတို့သည်၊ ဟေတိပါစနာ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သမ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို ရင့်သန်စေတတ်ကုန်၏၊ အညေပိ ဒါနပါရမိမ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဟေ ဓမ္မေ-ထိုတရားတို့ကို၊) ဝိစိနိသ္သာမိ-စူးစမ်းရှာမြဲဦးအံ့၊ (ဣတိ-သို့, စိန္တေသိ - ကြံပြီ။)

တဒါ-အကြိုဖြစ်ရာထိုအခါ၌, ဝိစိနန္တော-စူးစမ်းရှာဖွေလသော်၊ ဝါ-သော၊ (အဟံ-သည်) ပုဗ္ဗကေဟိ-ကုန်သော၊ မဟာသီဟိ-ဖြတ်သော ဣသိဖြစ်တော် မူသော ဘုရားအလောင်းတို့သည်, အာသေဝိတ နိသေဝိတံ-အဖန်ဖန်မှီဝဲအပ်, အမြဲ မပြတ် မှီဝဲအပ်သော၊ ဒုတိယ်-၂ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ သီလပါရမိ -သီလပါ ရမိကို၊ အဒကွိ -မြင်တော်မူရပြီ။ (ဒီသ္မာ-မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ အတ္တာနံ-မိမိကို၊ သြဝဒိ-ဆုံးမခဲ့ပြီ၊ ကိ -အဘယ်သို့ ဆုံးမခဲ့သနည်း၊)--(အမ္ဘောသုမေ-အမောင် သုမေဓော၊ တံ-သည်၊) ဟေမိ -သို့, ပတ္ထေ-ရောက်ခြင်းငှာ၊ ယဒိဣဿသိ-အံ့၊ (ဝေ၀သတိ) တံ-သည်၊ ဒုတိယ်-၂ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣမံ-ဤသီလပါရမိကို၊ တာဝ-အစဉ်အတိုင်း။ ဒဠ္ဍ-မြဲမြဲစွာ၊ ကတွာ-၍၊ သမာဒါယ-ဆောက်တည်၍၊ သီလ ပါရမိတံ-သို့, ဝါ-ကို၊ ဂဠ္ဍ-ရောက်ပါလော့၊ ဝါ-ဖြည့်ပါလော့။ ယတာပိ-ဥပမာ မည်သည်ကား။ စမရိ-စမရီမည်သော သားကောင်သည်၊ ကိသ္မိဉ္စိ-တစ်ခုတစ်ခု သော ချုံစသည်၌, ပဋိလဂ္ဂိတံ-ငြိနေသော၊ ဝါလံ-မြီးဆံကို၊ ရက္ခတိယထာ-စောင့် ရှောက်သကဲ့သို့, တထာ-ထိုပြိုနေရာအရပ်၌, မရဏံ-သေခြင်းသို့,ဥပေတိယထာ-

---

ဒါန်။ ။ဖွယ်ကြီ ပေးကမ်း လှူဒါန်းအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို "ဒါတဗ္ဗံတိ ဒါန်" အရ "ဒါန"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဒါနသည်ဖိနည်းဒေသနာနည်းအားဖြင့် "ဆွမ်း သက်နိုး ကျောင်း ဆေး" ဟု ၄-ပါး, အာဘိဓမ္မာ ဒေသနာနည်းအားဖြင့် ရွပါရုံစသော ၆-ပါး၊ သုတ္တန်ဒေသနာနည်း အားဖြင့် [အနှံ ပါန် ဃရဲ ဝတ္ထု, ယာန် မာလာ ဝိလေပန်၊ ဂန္ဓေသေယျာ ပဒီပေယျ, ဒါနဝတ္ထု သိယုံဒသ"နှင့်အညီ ၁၀-ပါး၏၊ ဤသို့ ဒါနဝတ္ထုတွေကို များသောကြောင့် ရောက်ဂါထာ၌ "နဟောတေ ဣတ္ထေကာယေ"ဟု ဗဟုပုစ်ဆိုသည်၊ ကာရဏာ့ပစာတည်း။ [အကြောင်းအနက်၏ ဗဟုဝုစ် ကို အကျိုးသဒ္ဒါ၌ တင်စားခြင်းတည်း။]

ယတာပိ။ ။"ယထာ တထာ၊ ပေ၊ ယထာပိ"ဟူသော အာဘာန်နှင့်အညီ ယထာပိပုဒ် သည် ယထာ, သေယျထာပိ ပုဒ်တို့နှင့် အနက်တူ ဥပမာ ဓောတက တစ်ပုဒ်သာဟု ယူဆသည်၊ ဂျေးနိ‌ဿယ‌ဆ‌ရေ‌ကား ယထာတစ်ပုဒ်, အပိတစ်ပုဒ်ခွဲ‌၍ "အပိ-ဖြစ်သင့်ခြင်းရာ ဥပမာမည်သည်ကား" ဟု ပေးလေသည်။

ကပ်ရောက်သကဲ့သို့၊ (တစ်နည်း) မရဏ ဥပေတိယထာ-အသေခံ သကဲ့သို့၊ ဝါလမိ -မြီးဆံ၏ တည်ရာ မြီးတံကို၊ ဝါ-မြီးဆံကို၊ နှ ဝိကောပေတိ- ယထာ-မယျက်စေသကဲ့သို့၊ ဝါ-အယျက်မခံသကဲ့သို့၊ တထေ-လျှင်၊ စတူသု-ပါတိမောက္ခ စသော အားဖြင့် ၄-ပါးကုန်သော၊ ဘူမိသု-သံဝရ၏ တည်ရာဘုံ တို့၌၊ သီလာနိ-သီလတို့ကို၊ ပရိဝုရယ-ဖြည့်ကျင့်ပါလော၊ စမ္ဘရိ-စမ္ဘရီမည်သော သားကောင်သည်၊ ဝါလမိ -မြီးဆံ၏တည်ရာ မြီးတံကို၊ ဝါ-မြီးဆံကို၊ ရက္ခတိဝိယ-စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့၊ (တထာ-ဤ၊) သဒါ-အဓါခပ်သိမ်း၊ သီလံ-သီလကို၊ ပရိရက္ခ-စောင့်ရှောက်ပါလော၊ (ဣတိ အတ္ထာနံ သြဝဒိ။)

ဣတ္ထကာ-ကုန်သော၊ တေယေဝ-ဤဒါနနှင့် သီလ ပါရမိတရား ၂ ပါးတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓစမ္မာ နှ ဘဝိသရေ၊ ယေ စမ္မာ ဗောဓိပါစနာ၊ အညေပိ-ဒါနနှင့် သီလ ပါရမိမှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (တေစမ္မေ-တို့ကို၊) ဝိစိနိသ္သာမိ-အံ့၊ (ဣတိ)-သို့၊ စိန္တေသိ -ကြံတော်မူခဲ့ပြီ၊ ---တဒါ-အကြိုဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ဝိစိနန္တေ-သော်၊ ဝါ-သော၊(အဟံ) ပုဗ္ဗကေဟိ မဟောသီဟိ, အာသေဝိတနိသေဝိတ-သော တတိယ-၃ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ နေက္ခမ္မပါရမိ -နေက္ခမ္မပါရမီကို၊ အဒကို -တွေ.

စမရီ။ ။"စမ-ဘက္ခေ"ဟူသော ဓာတ်နောင် အရစ်ပစ္စည်းဖြင့် "စမရော"ဟု ပုလ္လိင်ဖြစ်၏၊ ဤ၌ကား ဤပစ္စည်းသက်၍ "စမရီ"ဟု ဖြစ်ရသည်၊ သဒ္ဒါကဏ္ဍတ္ထိလိင် ဖြစ်သော်လည်း အနက်မှာ ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင် ၂-မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်၏၊ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ "စမရီ မိဂေါ"ဟုဖွင့်သည်၊ ကျွဲနှင့် ပုဇဉ္ဇာနှင့်တူသော သားကောင်တစ်မျိုးဟု ထောမနီဒီပ၌ ဆိုး၏၊ အဘိဓာန်. နိဃဏ္ဍသ၏၌ တိဘက်နိုင်ငံက နွားတစ်မျိုးဟု ဆိုသည်၊ ထိုသားကောင်၏ အမြီးကို ယင်ခြောက်ဖိုးရာ ယင်နှင်ယပ် ပြုကြ၏၊ "စမရီ သားမြီးယပ်" ဟုခေါ်၏၊ ထိုစမရီမည်သော သားကောင်သည် တောထဲ၌သွားစဉ် အမြီး၏ အဆံဖြစ်သော မြီးဆံသည် ချုံစသည်၌ ငြိနေလျှင် ထိုမြီးဆံကို အယျက်မခံ၊ ထိုအရပ်၌ပင် အသေခံ၏၊ "ထိုအဓိပ္ပာယ် သီလကို စောင့်ထိန်းရာဝယ် သီလကို အယျက်မခံပါနှင့်"ဟု ဆုံးမသည်။

ဝါလမိ။ ။ဝါလသဒ္ဒါသည် "ဝါလော ကေသေ သာဘိလောမေ" ဟူသော အဘိဓာန်နှင့် အညီ ဆံပင်ကိုလည်းကောင်း၊ မြင်းစသည်တို့၏ အမြီးဆံကိုလည်းကောင်း ဟော၏၊ "ဝါလော+ဓီယန္တီ အတြာဟိ ဝါလဓီ-မြီးဆံတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော အမြီးများ-အရပ်၊ ဤနေရာ၌ကား အမြီးများ-အရပ်သာမက မြီးဆံကိုပင် ဝါလဓီဟု ယူကြသည်၊ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ [ဝါလဓိန္တိ ဝါလံ"ဟု ဖွင့်သည်။

နေက္ခမ္မပါရမီ။ ။နေက္ခမ္မသဒ္ဒါသည် "နေက္ခမ္မံ ပဗ္ဗဇျာနေ, ပဗ္ဗဇွယံ ဝိမုတ္တိယံ; ဝိပဿနာယံ နိဿေယ-ကုသလမိမ ဒိသယ"ဟူသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် ပဗ္ဗဇွာ အနက်ကို ဟော၏၊ နိက္ခမတိတို နိက္ခမော၊ နိက္ခမတိ-အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင် မှ ထွက်သွားတတ်၏၊ ဣတိနိက္ခမော၊ နိက္ခမယ-ကမ္ဘ နေက္ခမ္မ-အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်မှ သွက်မြောက်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလုပ်ဖြစ်သော ရဏသ ရဟန်းအဖြစ်။

မြင်တော်မူရပြီ၊ (ဒီသွာ အတ္ထာနံ သြဝဒိ၊ ကိ.) --(အမ္ဘောသုမေဓတို့) ဗောဓိ ပတ္တုံ ယဒိ ဣဒ္ဓိသိ၊ (ဇဝသတိ) တံ့ တတိယ-၃ ပါးမြောက်ဖြစ်သော၊ ဣမံ-ဤ နေကွမ္မပါရမီကို၊ တာ၃ ဒဠှ သမာဒိယ, နေကွမ္မပါရမိတာ-သို့၊ ဝါ-ကို၊ ဂဆ္ဆ-လော၊ ဝါ-ဖြည့်ကျင့်ပါလော။

ယထာ-ဥပမာမည်သည်ကား၊ အနျဃရေ-အချေပ်ထောင်၌၊ စိရရုဠှော-ကြာမြင့်စွာနေရသော၊ ခုခဠိတော-ကိုယ်ဆင်းရဲ စီတာ်ဆင်းရဲခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်သော၊ ပုရိသော-ယောကျ်ားသည်၊ ဟတ္ထ-ထိုအချေပ်ထောင်၌၊ ရုက်-တပ်မက်ခြင်းကို၊ နိ ဇေကတိယထာ-မဖြစ်စေသကဲ့သို့၊ မုတ္တိမေ၀-လွတ်နွင့်ကိုသာလျှင်၊ ဂ၀ေသတိ ယထာ-ရှာသကဲ့သို့။ တထေ၀-ထိုအတူသာလျှင်၊ တွံ-သင်သည်၊ သဗ္ဗဘ၀ေ-ကာမ ရူပ, အရူပဟု, ဘ၀ ၃-ဘုံ, အလုံးစုံတို့ကို၊ အနျဃရဲ၀ယ-အချေပ်ထောင်ကဲ့သို့၊ ပဃ-ဥာဏ်စကျွန်ုပ်ခြင်း ကြည့်ရှုပါလော၊ ဘ၀တောာ-ဘ၀ ၃ -ဆောင်, အချေပ်ထောင်မှ၊ ဝရိမုတ္တိယာ-လွတ်မြောက်ခြင်းဟု၊ နေကွမ္မဘာဝိမုခေါ-နေကွမ္မသို့-ရှေ့ရှုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါလော။ (ဣတိ အတ္ထာနံ သြဝဒိ။)

ဗောဓကာ-ဟုန်လော၊ ဗောဓေ၀-ဤဒါနံ, သီလ, နေကွမ္မပါရမီ တရား တို့သည်သာ၊ ပုဒ္ဓမမ္မာ နံ ဘဝိယရေ၊ယေမ္မာ၊ ပေ၊ ဝိစိနိသာမ (ဣတိစိန္တေ သိ -ပြီ)၊ တဒါ-၌၊ ဝိစိနန္တော-သော်၊ ဝါ-သော၊ (အဟံ) ပုဒ္ဓကေဟိ၊ ပေ၊ ယဒိဗောဓိ ပတ္တုမိဒ္ဓသိ။ ယထာ၀-ဥပမာမည်သည်ကား၊ ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခန္တော-တောင်းခံလသော်၊ ဝါ-ဆွမ်းခံလသော်၊ ဟိနမုက္ကဌမစ္ဆိမေ, ဟိနမုက္ကဌမစ္ဆိမာနိ-အယုတ်အမြတ် အလတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုလာနိ-အမျိုးတို့ကို၊ ဝါ-အိမ်တို့ကို၊ နဝိ၀ဋ္ဋေန္တော်ယထာ-မရောင်ကြဉ်သကဲ့သို့၊ ဧ၀-ဤသို့ မရောင်ကြဉ်လသော်၊ ဝါ-ဤသို့ မရောင်ကြဉ်ပါမှ၊ ယာပနံ-မျှတလောက်ရုံကို၊ လဘတိယထာ-ရသကဲ့သို့။ တထေ၀-ထိုအတူသာလျှင်၊ တွံ-သည်၊ သဗ္ဗကာလံ-အလုံးစုံသောကာလ ပတ်လုံး၊ ဗုဓ-ပညာရှိသော၊ ဧနံ-လူအပေါင်းကို၊ ပရိဂုဏ္ဍ, ပရိပုဏ္ဏဏ္ဍော-အဖန်ဖန် မေးလျက်၊ ပညာပါ ရမိတာ-ပညာပါ ရမီကို၊ ဂဏ္ဍာ- ဖြည့်ကျင့်၍၊ (တစ်နည်း) ပညာယ-ပညာ

အနျဃရေ။ ။"အဒါ (ဓဋ္ဌေ) ကုဝစ္ဆည်း"ဟု ထောမနီဒီသိုရ်၏၊ ဂ်အနဝန်ချေ၊ ပါဠိ စာအုပ်များ၌ "အနျ"ဟု ရသောချည်းရှိ၏၊ ဣတ္ထိလိင်၊ အနျိယတော့ ဝဋ္ဌိယတော တောယာတို့ အနျ။ ဖွဲ့နောင်ကြောင်းဖြစ်သော ထောင်၊ အနျ။+သာ+ ယဝရံစာတို့ အနျဃရံ၊ [("အ၁-ဘဂ္ဂေ" ဓာတ်ဖြင့် [အဒ္ဓ"ဟု ပါဠိဋ္ဌိရှိ၏။]

ပရိဂုဏ္ဍ။ ။ကိ ,ဘ၆ ကုသလ-ကောင်းသော တရားကား အဘယ်ပါနည်း, ကိ အကုသလ-မကောင်းသော တရားကား အဘယ်ပါနည်း, ကိ သာ၀ဇ္ဇ-အပြစ်ရှိသော တရားကား အဘယ်ပါနည်း။ ဣတိ အာဒိနာ နယေန, တတ္ထ တတ္ထ-ထိုထိုအရပ်၌, အတ်ညာတော-ထင်ရှား ကုန်သော၊ ပဇ္ဇိတော ဇေန ဥပသင်္ကမိတ္တာ ပရိပုဏ္ဏဏ္ဍော်တိ အတ္ထော-ဗုဒ္ဓ၀င် အဋ္ဌကထာ။

၏၊ ပါရမီ –အကြီးအဆုံးကို သိတတ်သောဥာဏ်သို့၊ ဂန္ဓာ–ရောက်၍၊ သမ္ဗောဓိ – သို့၊ ပါပုဏ်သသိ–ရောက် ရလတ္တံ့။ (ဣတိ, အတ္ထာန်, ဩဝဒိ။) ["ပညာယ ပါရမိ" ဟု ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ၌ ရှိ၏။]

ဇေတ္တကာ–ကုန်သော၊ ဇေတေယေ–ဤ ဒါန, သီလ, နေက္ခမ္မနှင့်, ပညာပါရမီ တရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓမျှော – နဘဝိသဿသရေ ယေမျှော၊ ပေ၊ ဝိစိနိသ်သာမိ၊ (ဣတိ–စိန္တေသိ ၊) တဒါ, ဝိစိနန္တော၊ ပေ၊ ယဒိဟောဓိ ပတ္တေ မိဒ္ဓသိ။ ယထာပိ– ကာ၊ မိဂရာဇာ–သားကောင်းတို့၏ မင်းဖြစ်သော၊ သီဟော–ခြေသုံ့သည်၊ နိသဒ္ဒ ဌာနစက်မေ–ထိုင်ခြင်း, ရပ်ခြင်း, သွားခြင်း၌ (ရှားနိသယ်ပဝယ် "နိသဒ္ဒဌာန စက်မေ နိသဒ္ဒဌာန စက်မေသ"ဟု ၀စန ဝိဗဇ္ဇလွှသဲကြေ၍ဗဟုဝုစ် အနက်ပေး သည်၊) အလိန်ဝိရိယော–မတွန်မဆုတ်သော ဝီရိယရှိသည်၊ သဒါ–အခါခပ် သိမ်း၊ ပဂ္ဂဟိတမနော–ချီးမြှောက်အပ်တော စိတ်ရှိသည်၊ (တက်ကြွသော စိတ် ရှိသည်၊) ဟော်တတိ– ယထာ–ကဲ့သို့။ တထေ၀ တွဲ, သမ္ဘာ၀ေ–ဖြစ်လေရာရာ, ဗျာဒုဘ၀သုံ, အလုံးစုံသောဘ၀၌, ဝီရိယံ–ဝီရိယကို၊ ဒဠ္ဠ–မြဲမြဲစွာ၊ ပဂ္ဂဏှ–ချီပင့် မြှောက်ထားပါလော၊ ဝီရယပါရမိတံ–ဝီရယပါရမီကို၊ ဂန္ဓာ–ဖြည့်ကျင့်၍၊ (တဲ့စိနည်း) ဝီရိယသ– ဝီရယ၏၊ ပါရမီ –အထွတ်အထိပ်ပလို၊ ဂန္ဓာ–ရောက်၍၊ သမ္ဗောဓိ , ပါပုဏိသသိ။ (ဣတိ အတ္ထာန် ဩဝဒိ။)

ဇေတ္တကာ, ဇေတေယေ–ဤဒါန, သီလ, နေက္ခမ္မနှင့်, ပညာ ဝီရိယ ပါရမီ တရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မာ နဘ ဝိသဿရေ၊ ပေ၊ အာသေဝိတနိသေဝိတာ၊ (အမ္ဘော သုမေ၀) တွဲ, ဆဌမ–၆ ပါးမြှောက်ဖြစ်သော၊ ဣမ–ဤ၀န္ဓိပါရမီကို၊ တာ၀–ဒဠ္ဠ ကတ္တာ သမာဒယ၊ တတ္တ–ထိုသည်းခံခြင်း၌၊ အဒ္ဓေ့ဇမာနသော–၂ ဖြာ ဖြစ်သော စိတ်မရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သမ္ဗောဓိ ပါပုဏိသသိ၊] "ဆဌဌမာ"ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ်ဖြင့် ဂါထာအရာ၌ ၆မမစ္ဆည်းသက်၊ တစ်နည်းဆဌနောင် သွတ္ထ အနက်၌ မပစ္ဆည်းသက်။] ယထာပိကား၊ ပထ၀ိနာမ–မြေကြီးမည်သည်၊ သုစိဗ္ဗိ စင်ကြယ်သောအရာကို လည်းကောင်း၊ သ၀ဲ–အလုံးစုံသော၊ နိက္ခေ၀်–မိမိအပေါ် ၌ ပစ်ချအပ်သော အရာ၀တ္ထုကို၊ သဟတိယထာ–သည်းခံသကဲ့သို့၊ ပဋိဃဒ္ဒယ်– မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်းကို၊ ကနရောတိယထာ–မပြုသကဲ့သို့။ တထေ၀,တွဲ့ဖြိ၊ သဗ္ဗေသ–

အဒ္ဓေ့ဇမာနသော။ ။ရဲ၁ သည်းခံခြင်း, ရဲ၁ သည်းမခံခြင်း, အချို့သူအား သည်းခံခြင်း, အချို့သူအား သည်းမခံခြင်းကို "နှစ်ဖြာဖြစ်သော စိတ်"ဟု ဆိုသည်, "ထိုသို့ မဖြစ် စေဘဲ အမြဲသည်းခံသောစိတ်ရှိပါ"ဟုလို။

သုစိဗ္ဗိ၊ ပေ၊ **နိက္ခေ၀်**။ ။မိမိအပေါ်၌ ပစ်ချအပ်သော ပန်းနုံ့စသည်ကို "သုစိဗ္ဗိ နိက္ခေ၀်"ဟုဆိုသည်၊ မိမိအပေါ်၌ စွန့်ချအပ်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ် အပုပ်ကောင် စသည်ကို "အသုစိဗ္ဗိ နိက္ခေ၀်"ဟု ဆိုသည်၊ နိက္ခိ၀ိယတေတိ နိက္ခေ၀ေါ"ဟုပြု။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏၊ သမ္မာနဝိမာနကွမော–မြတ်နိုးခြင်း, မသိမဲ့ခြင်း ပြုခြင်းဌာန ခံနိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ခန္ဓိပါရမိတ်–ခန္ဓိပါရမီသို့၊ ဂန္ဓာ–ရောက်၍၊ သမ္ဘောဓိ ပါ ပုတိသသိ။ (ဣတိအတ္တာနံ သြဝဒိ) ["ခန္ဓိယာ–၏၊ ပါရမိ –သို့၊ ဂန္ဓာ"ဟုလည်း ပါ၌ရှိ၏။။

ဇတ္တာက, ဇောယော–ဤဒါန, သီလ, နေက္ခမ္မနှင့်, ပညာ ဝီရိယ, ခန္ဓိ ပါရမိတရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓမ္မာ, နု ဘဝသရေ၊ ယေမမ္မာ ဗောဓိပါစနာ၊ အညေပိ– ဆိုအပ်ပြီးသော ပါရမိတို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ (ဟော ဓမ္မေ– တို့ကို!) ဝိစိနိသ္သာမိ၊ (ဣတိ, စိန္တေသိ!) တဒါ၊ ပေ၊ အာသေဝိတာ နိသေဝိတာ၊ (ဒိသ္ဝာအတ္တာနံ သြဝဒိ, ကိ ၊) -- (အမ္ဟော သုမေဓ) တို့, သတ္တမ်–ခုနစ်ပါးမြောက် ဖြစ်သော၊ ဣမံ–ဤသစ္စာပါရမီကို၊ တာဝ၊ ပေ၊ သမာဒိယ၊ တတ္တာ–ထိုသစ္စာပါရမီ၌။ အဒ္ဓေဒ္ဓု ဝစနေသာ–၂ ဖြာဖြစ်သော စကားမရှိလည်း၊ (ဟုတ္တာ) သမ္ဘောဓိ ·ပါပုတိ သသိ၊ ယထာဝိ–ကား၊ သြသမိနာမ–သောကြာကြယ် မည်သည်၊ [သောက်ရှုးကြယ်ဟူ၍ လည်းကောင်း, စိုင်ရှုးကြယ်ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်ကြသေး၏၊]သဒေဝကော–နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လောကဌ၌၊ တုလသာဟုတော–နှိုင်းချိန်ခံကြောင်း

ပဋိယဒ္ဓယ်။။ ။ဒယာသဒ္ဒါသည် မေတ္တာကို လည်းကောင်း, ကရုဏာကို လည်းကောင်း ဟောအ်၏၊ ဤနေရာ၌ကား ပဋိယဒ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မေတ္တာကို ဟောသည်၊ မေတ္တာ ဟူရာ၌ ချစ်ခင်ခြင်း ချစ်မေတ္တာလည်း ပါဝင်နိုင်၏၊ ပဋိယောစ–စိတ်ကို ထိပါးနှိပ်စက်တတ် သော ဧေါသလည်း၊ ဝါ–မုန်းခြင်းလည်း၊ ဒယာစ–ချစ်ခြင်းလည်း၊ ပဋိယဒ္ဓယ်–မုန်းခြင်း, ချစ်ခြင်း၊ သမာဟာရဒ္ဒန်။ [ဆန်းကြောင့် ဒ္ဒ၌ ဒွေဘော်၊ "ပဋိယဝဒယ" ဟုလည်း မူကွဲရှိ၏၊– "ပဋိယ တယာ"ဟုလည်းရှိ၏။ သုစိ ပိ အသုစိ ပိ ဟု ၂–ဘက်ပြက္ခိ ထောက်၍ "ပဋိယ"ဟု တစ်ဘက်တည်းရှိခြင်းကား မကောင်းဟု ဂဏ္ဌိုပယိသည်။။]

သမ္ဘာနဝိမာနကွမော။။ ။သမ္ဘာနနှ–မြတ်နိုးခြင်း၊ သမ္ဘာနော–မြတ်နိုးခြင်း၊ ဝိသဒ္ဒါသည် ပဋိသေဓ အနက်ဟော၊ ဝိမာနနှ ဝိမာနော–မပြတ်နိုးခြင်း၊ မမြတ်နိုး:ရုံသာမက, မြတ်နိုးခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မထီမဲ့ခြင်ပ ပြုခြင်း, မရိုမသေ ပြုခြင်းကိုယူ။ သမ္ဘာနေန အနာဒရကရဏော ဝုမာနေန အနာဒရကရဏော၊ အပဒါနိ အဋ္ဌကထာ။ [ဤသမ္ဘာဝိမာနလည်း ပဋိယဒ္ဓယကဲ့သို့ ၂–ဘက်ပင်တည်း။။]

အဒ္ဓေဒ္ဓုဝစနေသာ။ ။ရုံခါ မှန်သောစကားကိုပြောခြင်း, ရုံခါမမှန်သောစကားကို ပြောခြင်း, အရှိသူအား မှန်သောစကားကို ပြောခြင်း, အရှိသူအား မမှန်သောစကားကို ပြောခြင်းသည် "ဒွေဒ္ဓုဝစန"မည်၏၊ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်တဲ့ အမှန်ကိုချည်း ပြောသူကို "အဒ္ဓေဒ္ဓု စန"ဟု ဆိုသည်။။

သြသမိနာမ။။ ။သြသမိနာမ သြသမိတာရကာ၊ သြသဝေဟဏော သြသမိ တာရကာ ဥဒ်ဝတ် ဒိသ္ဝာ သြသဝံ ဂဏ္ဍန်၊ တသ္ဝာ သြသမိရကာတိ ဝုစ္စတိ၊ ဆေးကိုယူရာ အခါ၌ သောကြာကြယ် တက်လာသည်ကို မြင်မှ – ဆေးကိုယူကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုကြယ်ကို "သြသမိ" ဟု ခေါ်သတတ်၊ ထိုသောကြာကြယ်သည် "ဆ . မာသေ ပုရိမ ဒိသဲ ဂဆ္ဆတိ, ပုရိမ ဒိသဲ ဂဆ္ဆတိ, ပုရိမ ဒိသဲ ဂဆ္ဆတိ"

ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သမယ-ဆောင်းအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဥတုဝေယျာဝါ-မိုးအခါ, ရွေအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝိထိတောဘဝ-သွားမြဲလမ်းစရိုးမှ၊ နှ ဝေါဏ္ဏမတိ ယထာ-မဖဲသွားသကဲ့သို့, ဝါ-လွှဲ၍မသွားသကဲ့သို့,...တဇထေ, တ္ထမ္ပိ၊ သစ္စေသု-သစ္စာတို့၌၊ ဝါ-တို့၏၊ ဝိထိတောဘဝ-သွားမြဲလမ်းမှ၊ မာ ဝေါဏ္ဏမသိ၊ မဖယ်ပါလင့်၊ သစ္စပါရမိတာ-သစ္စပါရမီသို့၊ ဂန္ဓာ-ရောက်၍၊ သမ္ဘောမိ ပါပုဏိဿသိ၊ (ဤတိ အတ္ထာနံ ဩဝဒိ)။

ဤတ္ထာကာ, ဘေယျော-ဤ ဒါန, သီလ, နေက္ခမ္မင့် ပညာ ဝိရိယ ခန္တီ, သစ္စပါရမိတရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ နှ ဘဝိဿရေပေ၊သမာဒီယ၊ တတ္ထ-ထို အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၌၊ တွံ, အစလော-မတုန်လှုပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သမ္ဘောမိ ပါပုဏိဿသိ။ ယထာပိကား၊ သေလော-ကျောက်အတိပြီးသော၊ (ကျောက် အတိပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ (ဟေတုမ္ဘူတ ဝိသေသန)၊ အစလော-မတုန်လှုပ်သော၊ (မတုန်လှုပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)၊ သုပ္ပတိဋ္ဌိတော-ကောင်းစွာတည်သော၊ ပဗ္ဗတော-တောင်သည်၊ ဘုသဝါတေဟိ-ပြင်းထန်သောလေမုန်တိုင်းတို့ကြောင့်၊ နှ ကမ္ပတိ ယထာ- မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့၊ သကဋ္ဌာနေ-မိမိ၏ တည်ဖြိတ်ရင်းသော အရပ်ဌာသာလျှင်၊ . တိဋ္ဌတိ'ယထာ-တည်သကဲ့သို့, [သိလာ-ကျောက်ဟူသော၊ ပဗတိ-ပင်ကိုယ်သည်, (အထည်ကိုယ်သည်,) ယသ အတ္ထိတိ သေလော။] တထေ, တ္ထမ္ပိ, အဓိဋ္ဌာနေ-ကုသိုလ်ကောင်းမှု, အစရုစဝယ်, အပြုလွန်ကဲ, စွဲမြဲခြင်း၌၊ သဗ္ဗဒါ-အခါခပ်သိမ်း၊ အစလော-မတုန်လှုပ်သည်၊ ဘဝ-ဖြစ်ပါလော၊ အဓိဋ္ဌာနပါရမိတံ-အဓိဋ္ဌာနံပါရမီ

ဆ မာသေ ဗျန္တိမ် ဒိသဲ ဂဆ္ဆတိ"ဟုဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဆိုသောကြောင့်၊ ၆-လပတ်လုံး အရှေ, အလုပ်၌ သွား၍, ၆-လပတ်လုံး အနောက်အလုပ်၌သွား၏၊ ထိုသို့ ၆-လသွားမြဲလမ်းမှ မပြောင်းလွှဲခြင်းကို "နှ ဝေါဏ္ဏမတိ ဝိထိတောဘဝ" ဆိုသတတ်။

၊ သမယော ဥတုဝေယျော။ ။အဋ္ဌေ,ထသော နွေကာလကို ဥတု, မိုးကာလကို ဝယျဟု ဆိုပြီး ဖြစ်၍ ပါရိသေသ နည်းအားဖြင့် သမယကို "ဆောင်းကာလ"ဟု ယူသင့်၏၊ သို့သော်ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ၌ကား: "သမယောတိ ဝယသမယော-မိုးအခါ၌၊ ဥတုဝေယျောတိ ဟေမန္တဂိမှသု-ဆောင်းအခါ, ရွေအခါတို့၌"ဟု ဖွင့်သည်။

သစ္စေသု ဝိထိတောဘ။ ။"ဝစီသစ္စာတို့၌ သွားမြဲလမ်း"ဟုသည် မြင်အပ်သော အာရုံကို မြင်အပ်သည်ဟုလည်းကောင်း, ကြားအပ်သောအာရုံကို ကြားအပ်သည်ဟုလည်းကောင်း, ဃာနဓိဘာ ကဃဝိညာဏ်တို့ဖြင့် ရောက်၍မသိအပ်သော မုဒုအာရုံကို သိအပ်သည်ဟုလည်းကောင်း, ဒိဋ္ဌ,သုတ,မုတ မဟုတ်သောအာရုံကို မမြင်အပ်,မကြားအပ်,မသိအပ်ဟု လည်းကောင်း, ပြောခြင်း တည်း။ ["သစ္စဲသ ဝိထိနာမ"ဟု ဋီကာရှိသောကြောင့် "သစ္စာတို့၏"ဟု တစ်နည်း ပေးသည်။]

အဓိဋ္ဌာန။ ။အမိ-ခွဲခွဲမြဲမြဲ၊ ဌာန-တည်ကြောင်းဖြစ်သောစိတ်၊ ကောင်းသော ကုသိုလ် အလုပ်တို့၌ ခွဲခွဲမြဲမြဲ တည်တံ့ကြောင်းစိတ်ကို "အဓိဋ္ဌာနပါရမီ"ဟုခေါ်သည်၊ ထိုသို့ ခွဲခွဲ မြဲမြဲ တည်တံ့ခြင်းကိုပင် မမြေထဲ၌ တိုင်စိုက်၍ အိမ်ထောက်ထားသကဲ့သို့ နိုင်မြဲသောကြောင့် "ဆောက် တည်ခြင်း"ဟု မြန်မာပြန်ကြသည်။

သို့၊ (အမ်ိဳးဘန်၏ အထွတ်အထိပ်သို့၊) ဂန္ဓာ၊ သမ္ဘေခ်ိ ပါပုဏ္ဏိသသိ။ (ဣတိ အတ္ထာနံ သြဝဒိ။)

ဇတ္တာကာ, ဧတေယေဝ–ဤ ဒါန, သီလ, နေက္ခမ္မနှင့်, ပညာ, ဝီရိယ, ခန္တီ, သစ္စ, အဓိဋ္ဌာနပါရမိတရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ပေးအာသေဝိတနိသေဝိတ်၊(ဒိသွာ, အတ္ထာနံ သြဝဒိ၊ ကိ'၊)...(အမ္ဟော သုမေဓ) ဟေမ် ပတ္ထု၊ ယဒိ ဣဒ္ဓိသိ၊ (ဝေ၀သတိ၊) တွံ,နုဝမ်–ဇ–ပါ:မြောက်ဖြစ်သော၊ ဣမ်–ဤမေတ္တာပါရမိကို၊ တာ၀ေ၊ပေးသမာဒိယ၊ မေတ္တာယ–မေတ္တာအားဖြင့်၊ အသမော–အတူမရှိသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်ပါလော။... ယထာပိ–ကား၊ ဥဒကံနာမ–ရေမည်သည်၊ ကလျာဏေ–ကောင်းကုန်သော၊ (ဇနေ–လူတို့ကိုလည်းကောင်း၊) ပါပဧေ–ယုတ်မာကုန်သော၊ ဇနေ–လူတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သမံ–အညီအမျှ၊ သီတေန–အအေးဖြင့်၊ ဖရတိထယာ–ဖြန့်သကဲ့သို့၊ ရဇောမလံ–အာကန္တုက ဖြူ, ကိုယ်ဌဖြစ်သော ရွေးစသော အညစ်အကြေးကို၊ ပဝါဟေတိယထာ–မျှောသကဲ့သို့၊ (သုတသင်သကဲ့သို့၊) [ရဇောတိ အာကန္တုက ရဇ၊ မလံတိ သရီရေ ဥဋ္ဌိတံ ဃေဒမလာဒီ'–ဗုဒ္ဓ၀င်အဋ္ဌထာ။]...တထေ၀ တွမ္ပိ, ဟိတာဟိတော–အစီးအပွားကို ပြုတတ်သော မိတ်ဆွေ, အစီးအပွားကိုမပြုတတ်သော ရန်သူ၌၊ သမံ–အညီအမျှ၊ မေတ္တာယ–မေတ္တာကို၊ ဘာ၀ယ–တိုးပွားစေပါလော။ [မေတ္တာယ ဘာ၀ယာတိ မေတ္တံ ဘာ၀ယ, ၀ဍေဟိ–ဗုဒ္ဓ၀င်၌။] မေတ္တာပါရမိတ်–သို့၊ ဝါ–မေတ္တာ၏ အထွတ် အထိပ်သို့၊ ဂန္ဓာသမ္ဘေခ်ိ ပါပုဏ္ဏိသသိ။ (ဣတိအတ္ထာနံ သြဝဒိ။)

ဇတ္တာကာ, ဧတေယေ၀–ဤဒါန, သီလ၊ပေ၊မေတ္တာပါရမိတရားတို့သည်သာ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ပေးအာသေဝိတနိသေဝိတ်။ (ဒိသွာ အတ္ထာနံ သြဝဒိ,ကိ'၊) (အမ္ဟောသုမေ၀) တွံ, ဒသမ်–၁၀–ပါ:မြောက်ဖြစ်သော၊ ဣမ်–ဤဥပေက္ခာပါရမိကို၊ တာ၀ေ၊ပေးသမာဒိယ၊ တုလာဘူတောနိ–ချိန်ခွင်၏ လက်တံသဖွယ်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ ဒဠှော–ခိုင်မြဲသည်၊ ဟုတ္ဝာ၊ သမ္ဘေခ်ိ ပါပုဏ္ဏိသသိ။ ယထာပိ–ကား၊ ပထဝီနာမ–မြေမည်သည်၊ နိ'ကိုတ္တွ–မိမိအပေါ်၌ပစ်ချအပ်သော၊ အသုခ်ိ–မစင်မကြယ် ရွံ့ဖွယ်ကိုလည်းကောင်း၊ သုခ်ိ–သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တင့်တယ်သော အရာကိုလည်းကောင်း၊ ဥဘောပိ–၂–မျိုးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓေတေ–ဤအကောင်းအဆိုးတို့ကို၊ ဓောပါ'နုနယ၀ဓိ'တာ–မုန်းခြင်း

တုလာဘူတောနိ။ ။ယေနအခါကတ္တားဟုခေါ်သော ချိန်ခွင်၏ လက်တံကို "တုလာ"တုယူပါ၊ ထိုချိန်ခွင်၏ လက်တံသည် အောက်သို့လည်း မနိမ့်ရ, အထက်သို့လည်း မမြင့်ရ, အလယ်၌ တည်တည်မတ်မတ် တည်နေမှ, မှန်သည်၊ တုလာဘူတောတို့ မချုတ္တာဘာ၀ ဌိတောဒိ ယထာ တုလာယဒေဠော (လက်တံဖြစ်သောတုတ်သည်) သမံ တုလိတော သမံ ဗဟိဋ္ဌတိ, နနုမတိ (အောက်သို့မည္ရတ်) နု ဥန္နမတိ (အထက်သို့မတက်)၊ ဧ၀မေ၀ ကုဗ္ဗိသုခဒုက္ခေသု တုလာသဒိသော ဟုတ္ဝာ သမ္ဘေခ်ိ ပါပုဏ္ဏိသသိ၊–ဗုဒ္ဓ၀င် အဋ္ဌကထာ။ [ချိန်ခွင်ငယ်ဌကား ချိန်ခွင်လျှာကိုပင် တုလာဟု ယူသင့်သည်။]

ချစ်ခြင်းသည်ကြင်ဦးအပ်သည်၊ (မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းမှကင်းသည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ ဥပေက္ခာတိ ယထာ–အသင့်အားဖြင့်ရှုသကဲ့သို့၊ ဝါ–လျစ်လျူရှုသကဲ့သို့၊ [တထေဝ, တဗ္ဗိ, သုခဒုက္ခေ–သုခ, ဒုက္ခ၌၊ သဒါ–အခါခပ်သိမ်း၊ တုလ္ယာဘူတော–ချိန်ခွင်၏ လက်တံ သဖွယ် ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ ဘဝ–ဖြစ်ပါလော၊ ဥပေက္ခာပါရမိတာ–ဥပေက္ခာပါရမီသို့၊ ဂန္ဓာ, သမ္ဘောဓိ ပါဝုတီသေသိ။

လောကေ–လောကဌ်၊ ယေမဟာ–အကြင်ငါတရားတို့သည်၊ ဗောဓိပါစနာ–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဘူဝုတာဉာဏ်ကို ရင့်သန်စေတတ်ကုန်၏၊ တေမဟာ–တို့သည်၊ ဇေတ္တကာယေဝ–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော ပါရမီ ၁၀–ပါးတို့သာတည်း၊ တတော–ထိုပါရမီဆယ်ပါးမှ၊ ဝါ–ထက်၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်ဌ်၊ ဝါ–အလွန်၊ အညတြ(အည)–အခြားသောတရားတို့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိတော့၊ [[တြ ပဋ္ဌာန်း ပဋ္ဌနာအနက်ဌ်သက်၊] တတ္ထ–ထိုပါရမီဆယ်ပါး, မြတ်တရားဌ်၊ (တ္ထ–သည်၊) ဒဠ္ဍ–ခိုင်မြဲစွာ၊ ပတိဋ္ဌပ–တည်ပါလော၊ (ဣတိ အတ္ထာနံ သြဝဒိ)။

ဣမေမေ–ဤပါရမီ ၁၀–ပါးမြတ်တရားတို့ကို၊ သဘာဝရသလက္ခဏော–သဘောသက် အမှန်ရှိသော ကိစ္စလက္ခဏာအားဖြင့်၊ သမ္ဘသတော–သုံးသပ်ဆင်ခြင်

ကောပါနနယဝန္ဓိတာ။ ။ဒုက္ခတ္တေ.သော် စိတ်မကောင်းဖြစ်ခြင်း, သုခတ္တေ.သော် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ခြင်းကို "ကောပါနနယ"ဟုဆိုသည်၊ [အန–လျှော်စွာ+နယ–စိတ်ကိုဆွဲဆောင်တတ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း။] ထိုသို့ ကောပအနနယ မဖြစ်ခြင်းကို "ကောပါနနယဝန္ဓိတာ"ဟု ဆိုသည်၊ ဥပေက္ခာပြဟ္မဝိဟာရသည် သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြုသောကြောင့် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌သာ မုန်းခြင်း ချစ်ခြင်းမပြုတဲ့ လျစ်လျူရှုသည်၊ ဤဥပေက္ခာပါရမီ၌ကား သတ္တဝါတို့က မိမိအပေါ်ပြုသမျှ အကောင်းအဆိုးတွေကိုလည်းကောင်း, ကြိုတွေ.လာသော လောကဓံ အကောင်းအဆိုး တွေကိုလည်းကောင်း အာရုံပြု၍ စိတ်ပျက်မှု, ဝမ်းမြောက်မှုမရှိဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင်ရာသည်။

တတ္ထ နတ္ထိ။ ။"ထိုပါရမီ ဆယ်ပါးထက် အလွန်အခြား တရားမရှိ"ဟုရာဌ် "မေတ္တာ ကဲ့သို့သတ္တဝါတို့အပေါ်ဌ်ဖြစ်သော ကရုဏာ, မုဒိတာ တရားကောင်း ၂–ပါ:ကျွန်သေးသည် မဟုတ်ပါလော"ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိ၏၊ ကရုဏာဖြင့် သနားသောကြောင့်ပင် ညှဉ်းဆဲခြင်း စသည်ကိုမပြုဘဲ သီလကိုထိန်းရ၏၊ ထိုကြောင့် ဒါနသီလကိုယူလိုက်လျှင်ပင် ကရုဏာလည်း ပါဝင်ပြီးဖြစ်တော့သည်၊ သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာနေသည်ကို ဝမ်းမြောက်သော မုဒိတာကား သတ္တဝါ တို့အကျိုးကို လိုလားသော မေတ္တာ၏ အခြေအရံအဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်ပြီးဖြစ်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် ကရုဏာ မုဒိတာတို့ကို သီးခြားပါရမီအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မမူ။

သဘာဝရသ လက္ခဏေ။ ။သဘာဝ၌ "ဘာဝ"ဟူသည် ပရမတ္တသဘာဝဟူရာဌ်ကဲ့သို့ ထင်ရှားရှိသောသဘောတည်း၊ ရသသေ့ါသည် "ကိစ္စ သမ္ဘတ္တိယဿ ရသော"ဟုလာသော ကိစ္စအနက်, သမ္ဘတ္တိအနက် ၂–ဖျိုးတွင် ဤနေရာ၌ ကိစ္စအနက်ဟောတည်း၊ ထိုကိစ္စဟူသည်လည်း ဗောဓိဉာဏ်

သော ငါ၏၊ ဓမ္မတေဇေန–ဆင်ခြင်သောဉာဏ်၏ တန်ခိုးကြောင့်၊ ဒသသဟသြီ–တစ်သောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဝသုစာ–မြေသည်၊ ပကမ္မထ–အပြားအားဖြင့်၊ တုန်လှုပ်ရလေပြီ၊ [ပကမ္ဘိတ္ထမှ ကျက်ကို အပြု၊ ထွက်ကိုလည်း–ထပြုထားသည်။]။ စလတာ–စလတာယ–တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပထဝီ–မြေသည်၊ ရာဝတိ–အသံမည်၏၊ ပိဋ္ဌိတ–ကြည့်စသူကိုညစ်အပ်သော၊ ဥစ္ဆုယန္တ–ကြကြီတပ်ယန္တယားသည်၊ ဝါ–ကြိတ်စက်သည်၊ (ကမ္မတိ) ကျ၀–တုန်လှုပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တေလယန္တေ–ဆီကြိတ်ယန္တ ရှားခ်ဉ်၊ ဝါ–ဆီစက်ခ်ဉ်၊ စက္ကံ–စက်ဘီးသည်၊ ကမ္မတိယထာ–သို့လည်းကောင်း၊ ဇ၀–တူ၊ မေဒနီ–မြေသည်၊ ကမ္မတိ–တုန်လှုပ်၏။

ဗုဒ္ဓသ–ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပရိသေသနေ–ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာအရပ်၌၊ ["ပရိဝိသန္တိ ဣဿာတိ ပရိဝေသနံ"ဟုပြု။] ယာ၀တာ–အကြင်မျှအတိုင်းအရှည် ရှိသော၊ ပရိသာ–ပရိသတ်သည်၊ အာသိ–ရှိပြီ၊ တတ္ထ–ထို ဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာအရပ်၌၊ (တာ၀တာ–ထိုမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊) သာ–ထိုပရိသတ်သည်၊ ပဘေဓာနာ–တုန်လှုပ်လျက်၊ မုဒ္ဓိတာ–လွန်စွာဖြစ်သော မိန်းမောကွေ့ဝေခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘူမိယာ–မြေ၌၊ သေသိ–အိပ်ပြီ၊ ဝါ–လဲပြီ၊ [အားလုံးလူတွေ မေ့ချ်ေလဲသွားကြသည်–ဟူလို၊ သဠ္ဌာတာ+မုဒ္ဓာ အသာဘတိ မုဒ္ဓိတာ၊ သဠ္ဌတအသယ အနက်၌ ကျ္ကတပစ္စည်း။]

တတ္ထ–ထိုဆွမ်းလုပ်ကျွေးရာအရပ်၌၊ ဃဋ္ဌာ(ဃဋ္ဌာနံ)–သောက်ရေအိုးတို့၏၊ [သာမီအနက်၌ ဝဋ္ဌမာဟု ဂဏ္ဍိဆိုအံ့၊ ဝိဘာတ်ချေထားသည်ဟုကြံလျှင်လည်း သင့်စရာ ရှိ၏။]။ အနေက သဟဿာနိ–အထောင်မကများစွာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုမ္ဘီနိ–ဆွမ်းချက်အိုးတို့၏၊ ဗဟု–များစွာကုန်သော၊ သတ္တ သတ္တာနိ–စွာ–အရာတို့သည်လည်း ကောင်း၊ အညမည သံ၀ဿဝိတာ–အချင်းချင်း တိုက်ခိုက်အပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဠ္ဌေဏ္ဍာမထိတာ–မှုန်မှုန်ညက်ညက် ကြေမွကုန်ကျက်လုံးထွေးကြကုန်ပြီ။ [စုဏ္ဏာ စေ၀မထိတာစ၊ မထိတစုဏ္ဏာတိ အတ္ထော–ဗုဒ္ဓ၀ံဒ္ဒ။] "သဠ္ဌေဏ္ဍာ၀တိတာ"ဟုလည်း ရှိ၏၊ မှုန်မှုန်ညက်ညက် ကြေမွလျက် ကျကုန်ပြီ"ဟု ပေး။]

ကို ရင်သန်စေခြင်းကိစ္စတည်း၊ ဒါနသည် အပြစ်မရှိသောဝတ္ထုကို စွန့်လွှတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ သီလသည် သမာဓိ၏တည်ရာ လက္ခဏာရှိ၏၊ ဤသို့ စသော လက္ခဏာကို "လက္ခဏာ"ဟု ခေါ်သည်၊ "သဘာ သခါ၀ေနနသမရသလက္ခဏေန"ဟု ဗုဒ္ဓ၀ံဒ္ဒ ဖွင့်သည်၊ [ဋီကာနှင့် မရဋ္ဌကား "သဘာ၀ေန+သဟတတ္တတိတိ သဘာ၀ေါ"ဟု ရသ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့်သာ ဖွင့်၏။]။ သဘာ၀လည်း ထိုသရသလက္ခဏာ၏ ဝိသေသနတည်း၊ "သဘ+ဘာ၀ေန ၀တ္တတိတိ သဘာ၀ံ"ဟု ပြု၊ သဘာ၀ရသလက္ခဏေဠ် သို့ဝိဘာတ်ကိုလည်း ကြိယာဝိသေသနအနက်၌ သက်ဟု သိစေလိုရ်ု "တဘော"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ဓမ္မတေနေန့ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် အတိမာန်လာအနက်တို့တွင် ဉာဏ်ပညာ ဟူသော အနက်ကိုဟောအ်၏၊ "ပါရမီတရားတို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော ဉာဏ်ပညာ၏တန်ခိုး"ဟူလို။

မဟာဓနာ-ဆွမ်းကပ်ရာတွင် ပါဝင်ကြသူ အများလူတို့သည်၊ ဥဒ္ဒိကာ-ထိတ်ကုန်သည်၊ တသီတာ-လန်ကုန်သည်၊ ဘီတာ-ကြောက်ရွံ့ကုန်သည်၊ ဘန္တာ-တုန်လှုပ်ကုန်သည်။ ဗျထိတမာနသာ-ဆင်းရဲသော စိတ်ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ သမဂဂမှ-ပေါင်းဆုံ၍၊ ဒီပင်္ကရ-ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသို့၊ ဥပါဂမုံ-ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီ၊ (ဥပဂန္တာ-ချဉ်းကပ်ပြီး၍၊ ဇဝ-ဤသို့၊ အဝေါစုံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ။)

(ကိ'-အာယယ်သို့လျှောက်ကြကုန်သနည်း၊) စက္ခုမ-ဉာဏ်စက္ခုရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ လောကသာ-လူအပေါင်း၏၊ ကိ'-အာယယ်အကျိုးအပြစ်သည်၊ ဘဝိသတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့နည်း၊ ကလျာဏ-ကောင်းကျိုးသည်၊ ဘဝိသတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့ လော၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ပါပက-မကောင်းကျိုးသည်၊ ဘဝိသတိ-ဖြစ်ပါလတ္တံ့ လော၊ သမ္ဘော-အလုံးစုံသော၊ လောကော-လူအပေါင်းကို၊ ဥပဒ္ဒုတော-ကြောက်ရွံ့ ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်ပါပြီ၊ တံ-ထိုကြောက်ရွံ့ခြင်းကို၊ (တွံ-ရှင်တော်မြတ်ဘုရား သည်၊) ဝိနောဒေဟိ-ပယ်ဖျောက်တော်မူပါလော၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ အဝေါစုံ-လျှောက်ကြကုန်ပြီ။)

တဒါ-လျှောက်ကြရာ ထိုအခါ၌၊ ဒီပင်္ကရော-ဒီပင်္ကရာမည်တော်မူသော၊ မဟာမုနိ-မုနိထွတ်ထား၊ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တေသံ-ထိုလူမျိုးတို့ကို၊ (ဆဋ္ဌီ၊)သညာပေသိ-ကောင်းစွာသိစေတော်မူပြီ၊ ဝါ-နှားလည်စေတော်မူပြီ၊ (ကိ'-အာယယ်သို့ နှားလည်စေတော်မူသနည်း၊) ဣမသ္မိ' ပထဝိကမ္မနေ-ဤမြေတုန်လှုပ်ခြင်းကြောင့်၊ တုမှေ-သင်တို့သည်၊ ဝိသယတ္တာ-ဓွန့်လွတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိကုန်သည်၊ ဝါ-ရဲရင့်ကုန်သည်၊ ဟောထ-ဖြစ်ကြကုန်လော၊ မဘာထ-မကြောက်ကြကုန်လင့်။

ဥဒ္ဒိဂ္ဂါ၊ပေါ၊ဘန္တာ။ ။ဥဒ္ဒိဂ္ဂါ၌ "ဥပ္ပဒ္ဒ ဝိဓီ-ဘယကမ္မေ"ဟူသော ဓာတ်တည်း၊ တသီတာ၌ "တသော-ဘယေ"ဟူသော ဓာတ်တည်း၊ သဠာတအသယအနက်၌ ဣတပဒ္ဓာည်း၊ ဘီတာ၌ "ဘီ-ဘယေ"ဟူသော ဓာတ်တည်း၊ ဘန္တာ၌ "ဘမ-အနဝဋ္ဌာနေ"ဓာတ်တည်း၊ ထိုအားလုံးကို "အညမညဝေဝစနာနိ"ဟု ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။ ["တသီတာ-ပင်ပန်းကုန်သည်"ဟု ပေးကြ၏၊ ဓာတ်နက်နှင့် မလျော်။]

ဗျာထိတမာနသာ။ ။"ဗျထ-ဒုက္ခဘယစလနေသု"ဟု ဓာတ်ရှိသော်လည်း ဘီတာဖြင့် ဘယကို၊ ဘန္တာဖြင့် စလနကို ယူပြီးဖြစ်၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ဒုက္ခအနက်ကိုယူ၊ ဗျာထော သဠာတော အသယ အတ္ထိတိဗျထိတ်၊ ဗျထိတ်+မာနသဲယေသံတိ ဗျထိတမာနသာ။ ["ဗျာမိတ"ဟု ရှိသည်ကား ဓာတ်ကျမ်းနှင့် မညီ။]

စက္ခုမ။ ။"ပဘူဟိ စက္ခုဟိ စက္ခုမ"ဟု ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ စက္ခုငါးပါးကား ဗုဒ္ဓ၊ **ဓမ္မ**၊ **သမ္ဃ**၊ **ဒိဗ္ဗ**၊ ,ပညာတည်း။ ဤသို့ဖွင့်သော်လည်း ထိုအချိန်က ထိုလူတို့သည် ဤစကျေ ၅-ပါးကို သိနိုင်မည်မဟုတ်သောကြောင့် "ဉာဏ်စက္ခု ရှိတော်မူသော" ဟု သာမည၁သာ ပေးလိုက်သည်။

(အယ်-ဤရသေ့သည်၊) လောကေ-လောကဌ်၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဘုရားသည်၊ ဘဝိသေတိ-ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ယံ-အကြင်ရသေ့ကို၊ အဟံ-ငါ့သည်၊အမ္ဘေ-ယနေ့၊ ဗျာကာသိ'-ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူခဲ့ပြီ၊ ဧသော-ဤရသေ့သည်၊ ပုဗ္ဗက်- ရှေးဦး ဖြစ်သော၊ ဇိနသေတိတ-ဘုရားအလောင်းတို့သည် မှီခိုအပ်သော၊ ဓမ္မ-ပါရမီတရားကို၊ သမ္ဘသတိ-သုံးသပ်ဆင်ခြင်၏၊ တသ-ထိုရသေ့၏၊ ဝါ-သည်၊ အသေသော-အကြွင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဘူမိ-ဘုရားဖြစ်ရာဖြစ်သော၊ ဝါ-ဘုရား ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော၊ ဓမ္မ-ပါရမီတရားကို၊ သမ္ဘသတော-သုံးသပ်ဆင်ခြင်လသော်၊ တေန-ထိုသို့သုံးသပ်ခြင်းကြောင့်၊ သဒေဝကေ-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လောကဌ်၊ ဒသသ ဟသသိ-တစ်သောင်းအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ အယ်ဃထိ-ဤမြေ ကြီးသည်၊ ကမ္ပိတာ-တုန်လှုပ်ပြီ၊ (ဣတိ-ဤသို့၊ သညာပေသိ-သိစေတော်မူပြီ၊ ဝါ-နှာလည်စေတော်မူပြီ။)

ဗုဒ္ဓသေ-ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဝစန-စကားတော်ကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ တာဝဒေ-ကြားရရာ ထိုအခါ၌၊ မနော-လူအများတို့၏ ပူပန်သောစိတ်သည်၊ နိမ္မာယိ-ငြိမ်းအေးလေပြီ၊ သမ္ဘေ-အလုံးစုံကုန်သောလူတို့သည်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဝါ-သို့၊ ဥပသင်္ကမ္ဘ-ချဉ်းကပ်၍၊ ပုနာပိ-တစ်ဖန်လည်း၊ အဘိဝန္ဒိသုံ-ရှိခိုးကြကုန်ပြီ။ ["အဘိ ဝန္ဒိ'သု"မှ နိဂ္ဂဟိတ်ကိုပြောင်းရွှေ့၍ "အဘိဝန္ဒိသုံ"ဟု ဖြစ်သည်။]

တဒါ-ပါရမီတရားတို့ကို ဆင်ခြင်ပြီးရာထိုအခါ၌၊ ဗုဒ္ဓဂုဏ်-ဘုရားဂုဏ်တော် ဖြစ်သော ပါရမီကို၊ သမဘယိတွာ-ကောင်းစွာယူ၍၊ ဝါ-ဆောက်တည်၍၊ မာနသ-စိတ်ကို၊ ဒဠ္ဍ-မြဲမြဲစွာ၊ ကတွာန-ပြုပြီး၍၊ ဒီပင်္ကရ-ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားကို၊ နမဿိတွာ-ဦးညွှတ်ပြီး၍၊ အာသနာ-ထက်ဝယ်ဖွဲ့ဆွေ ထိုင်နေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တ-ထခဲ့ပြီ...အာသနာ-ထက်ဝယ်ဖွဲ့ဆွေ ထိုင်နေရာမှ၊ ဝုဋ္ဌဟန္တ-ထစဉ်၊ ["ဝုဋ္ဌဟန္တ သ (ဝုဋ္ဌဟန္တံ)-ထသောဘုရားအလောင်းကို" ဟုလည်း ပေးကြ၏။] ဒေဝါ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မာနုသကာ-လူတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဘောပိ-နတ် လူ ၂-မျိုးတို့သည်၊ ဒီဒ္ဓ-နတ်ဖြစ်သော၊ (ပုပ္ပ-ကိုလည်းကောင်း၊) မာနုသကဿ-သော၊ ပုပ္ပ-ကိုလည်းကောင်း၊ (ဂဟေတွာ-ယူ၍၊) ပုမ္ပေဟိ-လူပန်း နတ်ပန်းတို့ဖြင့်၊ သမောကိရိန္တေ-ကြဲဖြန့်ကြကုန်၏။

ဒေဝါ-နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ မာနုသကာ-လူတို့သည်လည်းကောင်း၊ တေ ဥဘောပိ-ထိုနတ် လူ ၂-မျိုးတို့သည်၊ သောဘ္ဘိ'စ-ကောင်းကျိုးချမ်းသာ, မဂ်လာ စကားကိုလည်း၊ ဝေဒယန္တိ-သိစေကြကုန်၏။ ဝါ-ဝမ်းမြောက်ခန့်လို့, မြွက်ဆိုကြ ကုန်၏။ (ကိ'-အဘယ်သို့ သိစေကြကုန်သနည်း၊ အယျသုမေ-အရှင် သုမေဓာ၊)

သောဘ္ဘိ'။ ။သုနေရာ+အဘ္ဘော သောဘ္ဘော ("သု+အဘ္ဘော"မှ သု၏ ဥကို သြပြု၊) သောဘ္ဘေန-ကောင်းသောအကျိုးစီးပွားနှင့်+သဲယုတ္တံ+ဝစန် သောဘ္ဘိ"ဟု ဂဏ္ဌင်ပြု၏၊ "ကောင်း သော စီးပွားနှင့်စပ်ယှင်သော စကားကို"ဟု ပေး၊ သဗ္ဗတ္ထဒီကာ- "သ္ဝဘ္ဘိ"ဟု အဗျယပုဒ်ရှိ၏၊

တုယဲ-သင်သည်၊ မဟာန္တ-ကြီးကျယ်သောရာထူးကို၊ ပတ္တိတံ-တောင့်တအပ်ပါပြီ၊ တံ-ထိုတောင့်တအပ်သောရာထူးကို၊ ယထိစ္ဆိတံ-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သည် အတိုင်း။ လဘသေ-ရပါစေလော။...သမ္ဘီတိယော(သမ္ဘာ ဏ္ဍိတိယော)-အလုံးစုံသော ဘေးဥပါဒ်တို့သည်၊ ဝိဝဇ္ဇန္တု-ရှောင်လွှဲကြပါစေကုန်သတည်း၊ သောကော-သောက သည်လည်းကောင်း။ ရောဂေါ-အနာရောဂါသည်လည်းကောင်း။ ဝိနသေတု-ကင်းမျောက်ပါစေသတည်း၊ တေ-အရှင်ရဲရေသော်အား၊ အဗ္ဘ ရာယာ-အဗ္ဘ ရာယ်တို့သည်၊ မဘာဝန္တု-မဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း၊ ခိပ္ပ-လျင်စွာ၊ ဥတ္တမ-မြတ်သော၊ ဗောဓိ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သမ္ဘဝြုတဉာဏ်သို့၊ ဗုသ-ထိုရောက်ပါလော။...ယထာပိ-ဥပမာ မည်သည်ကား၊ သမယေ-မွင့်ရိုန်အခါသည်၊ ပဒေ္ဓ-ရောက်လသော်၊ ပုဗ္ဗိနော-အပွင့်ရှိကုန်သော၊ ဒုမာ-ပန်းပင်တို့သည်၊ ပုပ္ဖန္တိ-ယထာ-ပွင့်ကုန်သကဲ့သို့၊ မဟာဝီရ-ကြီးမြတ်သောလုံ့လရှိသော အရှင်ရဲရေ့၊ တထေဝ-ထိုအတူသာလျှင်၊ ဗုဒ္ဓဉာဏေန-ဘုရားရှင်၏ဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ပုပ္ဖသု-ပွင့်တော်မူပါ။ ["ပုပ္ဖသု"ဟု ဆိုလိုလျက် ဆန်းကိုဏ်းတည့်အောင် သ သံယုဂ်ကိုချေထားသည်။]

ယေ ကေစိ-ကြွင်းမဲ့ဝသုံ့ အလုံးစုံကုန်သော၊ သမ္ဘဒ္ဓါ-ရှေးဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဒသ-၁၀-ပါးကုန်သော၊ ပါရမီ-ပါရမီတို့ကို၊ [ယောဝိဘတ် ချေထားသည်။] ပူရယုယထာ-ဖြည့်ကျင့်ကုန်သကဲ့သို့၊ မဟာဝီရ-ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိသော ရှင်ရဲရေ့၊ တထေဝ-ထိုရှေးဘုရားတို့နှင့် အတူသာလျှင်၊ တွံ-အရှင်ရဲရေ့သည်၊ ဒသ-ကုန်သော၊ ပါရမီ-တို့ကို၊ ပူ ရေဟိ-ဖြည့်ကျင့်ပါလော။...ယေကေစိ၊ ကုန်သော၊ သမ္ဘဒ္ဓါ-တို့သည်၊ ဗောဓိမဏ္ဍမှိ-ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌၊ ဗုဒ္ဓရေယထာ-သိတော်မူကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဝါ-ပွင့်တော်မူကြကုန်သကဲ့သို့၊ မဟာဝီရ, တထေဝ၊ တွံ-အရှင်ရဲရေ့သည်၊ ဖိန ဗောဓိယံ-ဘုရားရှင်တို့၏ သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိရာဗောဓိပင်၌၊ ဗုဒ္ဓါသု-သိတော်မူပါ လော၊ (ပွင့်တော်မူပါလော။)

ယေကေစိ,သမ္ဘဒ္ဓါ-ဓမ္မစက္ကံ-တရားတည်းဟူသော စက်ကြာကို၊ ပဝတ္တယုံယထာ-လည်စေကုန်သကဲ့သို့၊ မဟာဝီရ, တဒေ့ဝ တွံ၊ ဓမ္မစက္ကံ-တရားတည်းဟူသော စက်ကြာကို၊ ပဝတ္တသု-လည်စေတော်မူပါလော။[“ပဝတ္တသု”ဟုဆိုလိုလျက် ဆန်းတဲ့ အောင် သံယုဂ်ချေထားသည်။] ပုဏ္ဏာမယေ-လပြည့်နေ့၌၊ စန္ဒေ-လသည်၊ ပရိသုဒ္ဓေါ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်သည်၊ (ဟုတ္ထာ)၊ ဝိရောစတိယထာ-တင့်တယ် သကဲ့သို့၊ တထေဝ-ထိုအတူသာလျှင်၊ တွံ-အရှင်ရဲရေ့သည်၊ ဒသသဟသိယံ-တစ်သောင်း

သု+အဗ္ဓိ”ဟု ပုဒ်ခွဲ၏၊ ပါဠိ၌ “သောဗ္ဓိ”ဟု ဖြစ်၏၊ ဝအက္ခရာလာလျှင် “သုဝဗ္ဓိ”ဟုလည်း ဖြစ်၏၊ ခေဒေအနုဂ်, အသီသ(တောင့်တခြင်း)အနက်စသည်းကို ဟော၏၊ ဤ၌မူလည်း နိုပါတပဋ္ဌိ ရွယက နာမ်ပုဒ်ဟု ကြ၍ “သောဗ္ဓိ ဖြစ်သည်”ဟု ယူပါ၊ “ကောင်းဆိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာစကား” ဟူသည်လည်း “တောင့်တအပ်သော အာသီသ”ပင်တည်း။

သော လောကဓာတ်၌၊ ပုဏ္ဏာမနော-ပြည့်သောစိတ်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိရောစ-တင့်တယ်ပါလော။ [ပုဏ္ဏော+မာ+ဏ္ဍောတိ ပုဏ္ဏမာ-ပြည့်သောလရှိရာနေ့၊ (လပြည့်နေ့)၊ သို့ဝိသာဝင်ကို "ပုဏ္ဏမာတော့ သို့ နော အယေ ဂါထာယ"-သဒ္ဒနိတ်သုတ်ဖြင့် အာယေပြု။]

ရာဟုမုဏ္ဍော-ရာဟုအသုရိန်မှလွတ်သော၊ သူရိယော-နေသည်၊ တာပေန-မိမိအရောင်ဖြင့်၊ အတိရောစတိယထာ-အလွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့၊ တဝေ၀ ဝ၀-အရှင်ရသေ့သည်၊ လောကာ-လောကမှ၊ မုစ္စိတ္ဝာ-လွတ်၍၊ သိရိယာ-ဘုရားရှင်၏ အသရေတော်ဖြင့်၊ ဝိရောစ-တင့်တယ်ပါ၏ လော။ . . .[တာပေန-ပတာပေန, အာလောကေန-ဗုဒ္ဓ၀င်။] ယာဂ်ာဘစိ-ကြွင်းမဲ့ညသဲ့ အလုံးစုံကုန်သော၊ နဒီယော-မြစ်ကြီးမြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်ယိုတို့သည်၊ မဟောဓိ'-သမုဒ္ဒရာသို့၊ ဩသမ္ဘိယထာ-သက်ရောက်ကြကုန်သကဲ့သို့၊ ဧ၀-ဤအတူ၊ သဒေ၀ကာ-နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ လောကာ-သတ္တ၀ါအပေါင်းတို့သည်၊ တဝ္ဆိ-ကေ-အရှင်ရသေ့၏ အထံ၌၊ ဩသရန္တု-သက်ရောက်ကြပါစေကုန်သတည်း၊ (ဣတိ-သို့၊ သောတ္ထိ'-ကောင်းချီးမွမ်းသော, မင်္ဂလာစကားကို၊ ဝေဒယန္တိ-သိစေကြကုန်၏၊ ဝါ-ဝမ်းမြောက်နှစ်လို့, ခြွေက်ဆိုကြကုန်၏။)

. တေဟိ-ထိုနတ်တို့သည်၊ ထုတိပ္ပသတ္တော-ချီးမွမ်းအပ်သော မင်္ဂလာစကားရှိသော၊,(ချီးမွမ်းကြောင်း မင်္ဂလာစကားဖြင့် ချီးကျူးအပ်သော၊) သော-ထိုသုမေဓာရှင်ရသေ့သည်၊ ဒသ-၁၀-ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မေ-ပါရမီတရားတို့ကို၊ သမာဒိယ-ကောင်းစွာယူ၍ (ဆောက်တည်၍)၊ ဘဒါ-ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ, ထိုင်နေရာမှ, ထင်ပြီးရာထိုအခါ၌, တေ ဓမ္မေ-ထိုပါမီဆယ်ပါး မြတ်တရားတို့ကို၊ ပရိပူရေန္တော-ဖြည့်ကျင့်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပ၀န်-ခမ်ကတောင်တန်း, တောစခန်းသို့၊ ပါ၀ိသိ-၀င်သွားလေပြီ။

သုမေဓကထာ-သုမေဓာရှင်ရသေ့၏ အကြောင်းကို ဆိုရာဆိုကြောင်း

ဖြစ်သော စကားရပ်သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီးပြီ။

ထုတိပ္ပသတ္တော။ ။"တေဟိ ထုတိပ္ပသတ္တောတိ တေဟိ မနုဿေဟိ သမ္မူဒါ ထုတောဝ, ပရမ္မုခါ ပသတ္တော"ဟု ယောနေကဖွင့်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်သော်လည်း "ထုတော"ဟုမရှိ၊ ထုတိဟု ရှိသောကြောင့် ထိုအဖွင့်ကို စဉ်းစားသင့်သည်, "ထုတပ္ပသတ္တော"ဟု အဓိ္ဌိ,စာရှိ၏၊ "ထုတေဟိ ဒီပင်္ကရာဒီဟိ ပသတ္တော ထုတပ္ပသတ္တော"ဟုဖွင့်ကြ၏၊ မိမိကား "ထုတိ-ချီးမွမ်းကြောင်းစကား၊ ထဝိယတိ အဘိတ္ထဝီယတိ စောယာတိ ထုတိ၊ ထုတိယာ+ပသတ္တော ထုတိပ္ပသတ္တော-ချီးမွမ်းကြောင်းမင်္ဂလာစကားဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ရေးနိသယဆ၌ "ထုတိပ၊ပသတ္တော အတိဝိယ ပသံသိတော"ဟု အနက်တူသဖြင့် ၂-မျိုးရှိသောကြောင့် "အလွန်လျှင် ချီးမွမ်းအ့ဩ ထောမနာအပ်သော" ဟု ပေးသည်။

၂-ကျိပ် ၄-ခု ဗုဒ္ဓဝင်အခန်း

တဒါ-မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကိုကြားရ၍ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဦးမိုးအေး ရာထိုအခါ၌၊ ["ဝိသယတ္ထာ ,ဟောထ မာဘာထ" စသည်တို့ကို ပြန်၍ ညွှန်ပြသည်။] တေ-ထိုရမ္ဘာမြို့သူ, မြို့သားလူအများတို့သည်၊ သသဲယ-နောက်လိုက်နောက်ပါ သံယာတော်နှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ လောကနာथယက-သတ္တလောကဏ၏, ရှေ့ဆောင် ညွှန်ပြ, နာथယကဖြစ်တော်မူသော ဒီပက်ရာမြတ်စွာဘုရားကို၊ ,ဘောဇယိတ္တာန-ဆွမ်းလုပ်ကျွေးပြီး၍၊ ဒီပက်ရသ-ဒီပက်ရာမည်တော်မူသော၊ တသ သတ္ထုနော-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ [ဥပယောဂတ္တေ သာမိဝနံ।] သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဥပါဂစ္ဆိ-ဆည်းကပ်ကြကုန်ပြီ။ [ဥပါဂစ္ဆိ၌ ဥပရျောရှိသော ဂမုဓာတ်, ဥပိတာတ်၊ အကာရာဂမော ဟိယျတ္တာနိ စသောသုတ်ဖြင့် အလာ၊ ပဓါ အက်ရေ, ဒီဃပြုပ်।]

တထာဂတော-ဒီပက်ရာမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ကဠိ-အချိုသော လူအပေါင်းကို၊ သရဏာဂမနေ-သရဏာဂုံ၌၊ နိဝေသေသိ-သွင်းထားတော်မူပြီ၊ ဝါ-တည်စေတော်မူပြီ၊ ကိဠိ-ကို၊ ပဋ္ဌသုသိလေသု-ငါးပါးသီလတို့၌, (နိုဝေသေသိ)၊ အပရံ-အခြားသော လူအပေါင်းကို၊ ဒသပိဝေ-ဆယ်ပါးအုပြားရှိသော၊ သီလေ-သီလ၌, (နိဝေသေသိ-သွင်းထားတော်မူပြီ၊ ဝါ-တည်စေတော်မူပြီ)။ ,ကသမိ-အချိုသော လူအပေါင်းအား၊ (စတုဒ္ဒိဓံ ၄-ပါးအပြားရှိသော၊) သာမည်-သမဏာ၏ ဖြစ်ကြောင်း, ,ကောင်းသော အရိယမဂ်ကို လည်းကောင်း၊ စတုရော စတ္တာရိ-၄-ပါးကုန်သော၊ ဖလမုတ္တမေ (ဖလမုတ္တမာနိ) -မြတ်သော ဖိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဒေတိ-ပေးတော်မူ၏၊ [စတ္တာရော ဖလမုတ္တမေ၌ လိင်ဝိပလ္လာသ, မ အာဂဲ।] သော-ထိုဒီပက်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ,ကသမိ-အား၊ အသမေ-အတူမရှိကုန်သော၊ ပဒိသမ္ဘိဒါ-ပဋိသम्भिदा ဟူကုန်သော၊ ဓမ္မေ-တရားတို့ကို၊ ဒေတိ-ပေးတော်မူ၏၊ [ပဒိသမ္ဘိဒါနှင့် ဓမ္မေသည် လိင်မတူသော ဝိသေသန, ဝိသေသျ။]

နရာသဘော-လူတို့ဥတ္တမ, ဘုရားမြတ်သည်၊ [အာသဘသဒ္ဒါသည် သမာသ် အရာနောက်ပုဒ်နေရာ၌ သေဋ္ဌဝါစက။] ,ကသမိ-အား၊ အဒ္ဓ-ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဝရသမာပတ္တိယာ-မြတ်သော ဈာန် သမာပတ်တို့ကို၊ ဒေတိ-ပေးတော်မူ၏၊ ,ကသမိ အား၊ တိသောဝ- ၃-ပါးကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာယော-ဝိဇ္ဇာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဆဋ္ဌာဘိညာ-၆ -ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပဝေဇ္ဇတိ-ပေးတော်မူ၏။ ။မဟာ

ပဝေဇ္ဇတိ။ ။ပဗုဒ္ဓဝိသဝေတတ်သည် ဒါနုအနက်ကိုလည်း ဟောစ၏၊ ထိုကြောင့် ဦးကာ၌ "ဒေတိ" ဟုဖွင့်သည်၊ ဝိ၏ ဋ္ဌကို ဧရှိ၌ပြု၊ မောဂ္ဂလ္လာန်- ခါဒိကဏ္ဍ (၁၇၃) သုတ်ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဓာတုနိ(သ်) ကိုဆွဲင်ပြု၊ ဒါဝတတ်ကို ဝေဇ္ဇပြုသော နုည်းလည်း ရှိ၏၊ အဘယာရာမဆရာတော်၏ မောဂ္ဂလ္လာန်(၁၇၃) သုတ် နီသယယ်ဒ္ဓဝယ် အကျယ်ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

မုနိ–ထွင့်တင်, ဘုရားရှင်သည်, တေန ယောဂေန– ထိုအားထုတ်အပ်သော နည်းလမ်းဖြင့်, ဝါ–ထိုအားထုတ်အပ်သော အစဉ်ဖြင့်, [တေနယောဂေနာတိ တေနနယေန, တေနာနုတ္တမေနစ–ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌ။] ဇနံကာယံ– လူအပေါင်းကို, ဩဝဒတိ– ဆုံးမပေးတော်မူ၏၊ တေန–ထိုသို့ ဆုံးတော်မူခြင်း ကြောင့်, လောကနာထသ– သတ္တလောကာ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူသော ဒီပက် ရာမြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနံ–သာသနာတော်သည်, ဝိတ္ထာရိတံ–လွန်စွာဖြစ်သော ကျယ်ပြန့်ခြင်းရှိသည်, အာသိ–ဖြစ်ပြီ။ [သဗ္ဗာတ အသယ အနက်၌ ဣတ ပစ္စည်းသက်။]

မဟာဟန–ခြေသုံ့မင်း၏ မေးကဲ့သို့ မြတ်သောမေးရှိတော်မူသော၊ ဥသ– ကွန္ဒေ–နွားလားဥသဘာ၏ ပခုံးကဲ့သို့ ပြည့်ဖြိုးသော ပခုံးရှိတော်မူသော၊ ဒီပင်္ကရ သနာမကော–ဒီပင်္ကရာဟူသော မိမိအမည်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်, ဗဟု– များစွာကုန်သော၊ ဒေန–သတ္တဝါတို့ကို၊ တာရယတိ–ကယ်တင်တော်မူ၏၊ ဒုဂ္ဂတိ ဒုဂ္ဂတိတောဘ–ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ၊ ပရိမောစေတိ–လွတ်စေတော်မူ၏၊ [ဒုဂ္ဂတိ ဝယ် ပဋ္ဌမီ အနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်၊ သသယ+နာမ် သနာမ်၊ ဒီပင်္ကရောတိ+သနာမ် ယသ္သာတိ ဒီပင်္ကရ သနာမကော၊ သ သဒ္ဒါသည် အတ္တဝါစကပ။]--- မဟာမုနိ– မုနိထွတ်တင်, ဘုရားရှင်သည်, သတ သဟသေ–တစ်သိန်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ယောဇနေပိ–ယူဇနာ၌သော်မှလည်း၊ ဟောဇနေယျ–သစ္စာ ၄–ပါးတရားကို သိစေ ထိုက်သော၊ ဇန်–သတ္တဝါကို၊ ဒိသ္မာ–ဥာဏ်စက္ခုဖြင့် မြင်တော်မူရ၍၊ (မြင်တော်မူ ရာသည်ရှိသော်၊) ခဏေန–တစ်ခဏခြင်းဖြင့်, ဥပဂန္တ္ဝာန–ချဉ်းကပ်တော် မူ၍၊ တံ– ထိုသတ္တဝါကို၊ ဟောဓိတိ–သိစေတော်မူ၏၊ (သိစေတော်မူပြီ။ [အတိတ် ဖြစ်သော်လည်း တဲကာလာပေက္ခ ဝတ္တမာနမ်။]

ဗုဒ္ဓေါ–ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည်, ပဌမာဘိသမယေ–ပဌမအကြိမ် သစ္စာ ၄–ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကြရာအခါ၌, [အဘိသမယသဒ္ဒါသည် ပဋိဝေ အနက် ဟော။] (သတ္တာနံ–သတ္တဝါတို့၏။) ကောဋိသတံ–ကုဋေတစ်ရာကို၊ အဟောယိ– သိစေတော်မူပြီ၊ နာထော–သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်တော်မူသော ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၊ သည် ဒုတိယာဘိသမယေ–ဒုတိယအကြိမ် သစ္စာ ၄–ပါးကို ထိုးထွင်း ၍ သိကြရာအခါ၌၊ (သတ္တာနံ–တို့၏။) နဝုတိကောဋိ–ကုဋေကိုးဆယ်ကို၊ အဟောယိ–

သတသဟသေ။ ။"အနေက သဟသေပိ ယောဇနေ ဌိတံ" ဟူ၍ လည်ကောင်း, "ဣဒံ ပန သဒ္ဒသဟသိယံ ယောဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ" ဟူ၍ လည်းကော်ငင်း ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ ဖွင့်၏၊ သတသဟသေ၌ အနေကသန်္ချာဟု ဆိုလိုသည်၊ ထိုသို့ သတ သဟသေဟုဆိုသော်လည်း "တစ်သောင်းသော လောက ဓာတ်အတွင်းကိုသာ ရည်ရွယ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်, ထိုအလို "တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်အတွင်း၌ သိန်းဝေါင်းများစွာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော"ဟုပေး။ [ဟောဓိ ယတေ–သိစေခြင်း၊ ဟောနဲ–ခြင်း၊ ဟောနဲ+အရုဟတိတိ ဟောဓိနေယျာ။]

ပြီ၊ ["နဝုတိကောဋိ" နေရာ၌ "သတ္တသဟဿ"ဟု လည်းရှိ၏။။] ယခါ-အကြင်အခါ၌၊ ဗုဒ္ဓေါ-ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒေဝဘဝနမှိ-တာဝတိံ သာနတ်ပြည်၌၊ ဓမ္မံ-အဘိဓမ္မာတရားကို၊ ဒေသယိ-ဟောတော်မူပြီ၊ (တဒါ-ထိုအခါ၌၊) နဝုတိကောဋိသဟဿာနံ-ကုဋေ ၉ သောင်းသော သတ္တဝါတို့၏၊ တတိယာဘိသမယော-တတိယအကြိမ်သစ္စာ ၄ ပါးကိုထိုးထွင်း၍ သိကြခြင်းသည်၊ အဟု-ဖြစ်ပြီ၊

ဒီပင်္ကရသ-ဒီပင်္ကရာ မည်တော်မူသော၊ သတ္တုနော-၏၊ တယော-၃ ကြိမ် ကုန်သော၊ သန္နိပါတာ-သာဝက အစည်းအဝေးတို့သည်၊ အာသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ကောဋိသတ သဟဿာနံ-ကုဋေတစ်သိန်းသော သာဝကတို့၏၊ ပဌမော-ရှေးဦးစွာသော၊ သမာဂမော-ပေါင်းဆုံခြင်းသည်၊ ဝါ-အစည်းအဝေးသည်၊ အာသိ-ဖြစ်ပြီ။--ပုနေ-တစ်ဖန်၊ နာရဒကူဋမှိ-နာရဒကောက်ထိပ်၌၊ ဒိုနေ-ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပဝိဝေကဂတော-ကိုယ်တော်တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ရောက်တော်မူပြီး လသော်၊ ခီဏာသဝါ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကုန်သော၊ သတ ကောဋိယော- ကုဋေတစ်ရာသော ရဟန္တာတို့သည်၊ သမိ သု - စည်းဝေးကြ ကုန်ပြီ။

ယခါ-၌၊ မဟာဝိရော-ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုဒဿန သိလုစ္စယေ-သုဒဿနကောင်း၌၊ ဝသိ-သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ (တဒါ-၌) မဟာမုနိ-သည်၊ နဝုတိကောဋိ သဟသေဟိ-ကုဋေ၉-သောင်းသော ရဟန္တာတို့နှင့်တကွ၊ ပဝါရေသိ-ပဝါရဏာ ပြုတော်မူပြီ။ ["ပဝါရဏာပြု"ဟူသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားက "သံဃ ဘန္တေ"စသည်ဖြင့် ပဝါရဏာပြုခြင်းမျိုးမဟုတ်၊ ပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့အား သြဝါဒ ပေးခြင်းသာဖြစ်နိုင်သည်။।] ---အဟံ-ငါသည်၊ တေန သမယေန-ထိုအခါ၌၊ ဥဠာတာပနော-ထက်မြက်သော အကျင့်ရှိသော၊ အန္တ လိကွမှိ-ကောင်းကင်၌၊ စရဏော-လှည့်လည်သွားလာနိုင်သော၊ ပဗ္ဗာတိညာသု-၅ ပါးသော အဘိညာဉ်တို့၌၊ ပါရဂူ-အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်သော၊ ဧဒိလော-ရဟေသည်၊ (အသိ -ဖြစ်ခဲ့ပြီ။) [ဤဂါထာသည် ဤအဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌သာပါ၍၊ ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်၌ မပါ၊ ထိုသို့မပါခြင်းသည်သာလျှင် ကောင်း၏၊ ဘာကြောင့်နည်း-ဤအဓိပ္ပာယ်ကို သုမေဓကထာ၌ ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့်တည်းဟု ဗုဒ္ဓဝင် အဋ္ဌကထာ ဆိုး၏။।]

သမိ သု။ ။**သမိ** သုဒါသမဟော၏, တစ်နည်း-သံဃုဗ္ဗ ဣဟတိတည်း။ သမဟတိဖြစ်လျှင် ဥပသမနဋ္ဌ (ငြိမ်းအေးခြင်း-အနက်)နှင့် နိရောဓဋ္ဌ (ချုပ်ခြင်း အနက်) ဟောတည်း။ ဣဟတိဖြစ်လျှင် ဂဟဏအနက်ဟောတည်း။ ထိုအနက်များ ကိုတားဖြစ်လိုး၍ "သန္နိပတိ သု" ဟုဦးကာဖွင့်သည်။

ဒသ သဟဿာနံ၀ါ–တစ်သောင်းသော သတ္တ၀ါတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဝီသ သဟဿာနံ၀ါ–၂–သောင်းသော သတ္တ၀ါတို့၏ လည်းကောင်း။ ဓမ္မဘဿိသမ်ယော–သစ္စာ ၄–ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ အဟု–ဖြစ်ပြီ၊ ကေဒ္ဒိန္နံ–တစ်ဦးယောက်, ၂–ယောက်သော သတ္တ၀ါတို့၏၊ အဘိသမယော–သစ္စာ ၄–ပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို၊ ဂဏနာတော–ဂဏန်းသင်္ချာအားဖြင့်၊ အသမ်ယော–မရေတွက်အပ်, မရေတွက်နိုင်၊ တဒါ–ဒီပက်ရာမြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ဒီပက်ရာရသေ–ဒီပက်ရာမည်တော်မူသော၊ ဘဂ၀တောေ– ၏၊ သုဝိသောဓိတ–ကောင်းစွာသုစိသင်အပ်သော၊ (အလွန်သန့်ရှင်းသော၊) သာသနံ–သာသနာတော် သည်၊–ပိတ္တာရဝတ်–လွန်စွာဖြစ်သော ကျွယ်ပြန့်ခြင်း ရှိသည်၊ (အရပ်ရပ်၌ ဖျံ့နှံ့သည်၊) ဗာဟုဇည်–များစွာသော လူတို့သည် နိယျာနိကသာသနာ၀ဟု အသိအမှတ် ပြုအပ်သည်၊ ဣဒ္ဓံ–အဓိသီလစသော သိက္ခာတို့ဖြင့် ပြည့်စုံသည်၊ ဖီတ–သမာဓိ စသည်တို့ဖြင့် စည်ပင်သည်၊ အဟု–ဖြစ်ပြီ။ [စာနိတမ္ဘန္တိ ဧည့်၊ ဗဟုဟိ+ဧည့် ဗဟုဧည့်၊ ဗဟုဧည့် ဝေဗာဟုဧည့်၊ သွတ္ထ အနက်၌ ဏစပ္စည်း၊ အဓိသီသသိက္ခာဒီဟိ ဣဒ္ဓဗ္ဗ၊ သမာဓိ အာဒီဟိ ဖီတ၀ အဟောသိ၊ –ဗုဒ္ဓ၀င်အဋ္ဌကထာ။]

စတ္တာရိ သတ သဟဿာနိ–၄ သိန်းကုန်သော၊ ဆဋ္ဌတိညာ–၆–ပါးသော အဘိညာဉ် ရှိကုန်သော၊ မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ရဟန္တာသာ၀ကတို့သည်၊ ဒီပက်ရံ–ဒီပက်ရာ မည်တော်မူသော၊ လောကဝိဒုံ–လောက ၃–ဘုံ အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင် ဘုရားရှင်ကို၊ သမ္ဗဒါ–အခါခပ်သိမ်း၊ ပရိတါရေန္တိ–၀နိုးရံ ကြကုန်၏။ ။တေန သဗ္ဗယေန–ထိုဒီပက်ရာ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ ယေကေစိ–အမှတ်မရှိ အလုံးစုံကုန်သော၊ အပ္ပတ္တာ–မာနသော–မရောက်

[၁သဝီသမေ၀ေအသမ်ယော။ ။ပဌမ ဒုတိယ တတိယ အဘိသမယ အကြီးအကျယ်တို့အပြင် တစ်သောင်း၊ ၂–သောင်းသော သတ္တ၀ါတို့၏ အဘိသမယလည်း ရှိသေး၏၊ "တစ်ယောက်၂–ယောက်စသည်တို့၏ အဘိသမယမှာမရေမတွက်နိုင်အောင် များသည်"- ဟုလို။ [၁သဝီသသဟဿာနဒ္ဓ ၁သသဟဿာနံ ဝီသတိသဟဿာနဒ္ဓ၊ ဓမ္မဘိသမ–ယောတို စတုသစ္စ ဓမ္မပ္ပဋိ၀ေ၀ေ၊ ကေဘိန္ဒ္ဓိ ကေသေ၀ေ ဗွိန္ဒံ၀၊ တိတ္ထ် စတုန်း၊ ၀ေ၊ ၁သဒ္ဓ္ဓိ အာဒီနာနယေန အသခဏယျာဝဟိ အဋဌကထာ။]

အပတ္တမာနသာ။ ။မာနသသဒ္ဒါသည် ရာဂ, ဒိဋ္ဌိ, အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အနက်တို့ကို ဟောဆို၏"အန္ဓ လိဂ္ဂမရော ပါသော, ယဟယ စရတိ မာနသော"ဟူသော ဝိနည်းမဟာ၀ါ ပါဠိတော်၌ မာနသသဒ္ဒါသည် ရာဂဟူသော အနက်ကိုဟောဆို၏၊ [မနုသ္မိ +ဘ၀ေါ မာနသောဘ" ဟုပြု၊ ဒိတ်၌ဖြစ်သောရာဂ၊ "စိတ္တံ ဒနေ့ မာနသဲ" ဤမြတ်ဘုရားကိုပါဠိတော်၌ စိတ်ဟူသော အနက်ကို ဟောဆို၏၊ "အပတ္တမာနသော သေခေါ, ကာလကိရိယာ ဒေနေ သုဝေဘ"ဟုသော မာရသယုတ် ၌ အရဟတ္တဖိုလ် ဟူသော အနက်ဟောဆို၏၊ မာနဿ+သတိ သမဒ္ဓဿတိဟိ မဟုသံ၊ အပတ္တ + မာနဿ ယေဟိတိ အပမာနသသာ"ဟုပြု။

အပ်သောအရဟာတ္တဖိုလ်ရှိကုန်သော၊(အရဟာတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်ကြရကုန်သေးသည်ဖြစ်၍) သေကွာ-သေကွသာဖြစ်ကုန်သော၊ (ဘိက္ခု၊- ရဟန်း-တို့သည်၊) မာနသံ-လှုဋ္ဌဲဖြစ်သော၊ ဘဝ-ဘဝကို၊ ဧဟန္တိ-စွန့်ကြကုန်၏၊ တေ-ထိုသေကွအာဖြစ်ဖြင့် လွှ, ဘဝကို စွန့်ကြရသော ရဟန်း-တို့သည်၊ (တို့ကို) ဂရဟိတာ-ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သည်၊) အကဲ့ရဲ့ခံရကုန်သည်၊) ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ("ရဟန္တာဖြစ်အောင် မကျင့်နိုင်ကောင်းလား"ဟု အကဲ့ရဲ့ ခံကြရသည်-ဟုလို။)

ပါဝစန်-ချီးမွမ်းအပ်သော စကားတော်သည်၊ ဝါ-ကြီးကျယ်သော စကားတော်သည်၊ တာဒိဟိ-ဣဋ္ဌကိုပင် ထိုအနိဋ္ဌကဲ့သို့ရှုတတ်, အနိဋ္ဌကိုလည်း ထိုဣဋ္ဌကဲ့သို့ ရှုတတ်ကုန်သော၊ဝါ-လောကဓမ္မ ရှစ်ပါ-ကြောင့် ဖောက်ပြားမတုန်တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်နှံတော်မူကုန်သော၊ ခိဏာသဝေဟိ-ကုန်ပြီးသော အာသဝေါ ရှိကုန်သော၊ ဝိမလေဟိ-ကင်းပြီးသောရာဂစသော အညစ်အကြေးရှိကုန်သော၊ (ရာဂစသော အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးကုန်သော၊) အရဟန္တေဟိ-ရဟန္တာတို့ဖြင့်၊ သုပုဗ္ဗိတ-လွန်စွာဖြစ်သော ပွင့်ခြင်း-ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) သဝေဝေက-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လောကဌ၌, ဥပသောဘတိ-တင့်တယ်တော်မူ၏။

ဒီပက်ရသ-သော၊ သတ္တုနော-၏၊ နဂရံ-နေပြည်တော်သည်၊ ရမ္မဝတိနာမ-ရမ္မဝတီမည်၏၊ ခတ္တိယော-ခမည်းတော်မည်းသည်၊ သုသဝေါနာမ-သုဒေဝမည်၏၊ ဧနိကာ-မယ်တော်ရင်းသည်၊ သုမေဓနာမ-သုမေဓာမည်၏။ ဒီပက်ရသ-သော၊ သတ္တုနော-၏၊ သုဓင်လေစ-သုမင်္ဂလမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း၊ တိသောစ-တိသေမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂသာဝကာ-အမြတ်ဆုံးသောသာဝကတို့သည်၊ အဟေသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ သောဘိတောနာမ-သောဘိတမည်သော ရဟန်း-သည် ("သာဂတောနာမ"ဟုလည်း-ရှိ၏၊) ဥပဋ္ဌာကော-အလုပ်အကျွေးသည်၊ (အဟောသိ) ။　　။နန္ဒာစေဝ-နန္ဒာမည်သော ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ သုနန္ဒာစ-သုနန္ဒာမည်သော ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂသာဝိကာ-အမြတ်ဆုံး သာဝိကာမတို့သည်၊ အဟေသုံ- ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ ဘဂဝတောဝ-ထိုဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဘေဓိ-သစ္စာ ၄-ပါ-းကို သိရာ သစ်ပင်ကို၊ ဝိပုလိတိ-ညောင်ကြတ်ပင်ဟူ၍၊ ပဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ဒီပက်ရောဝ-သော၊ မဟာမုနိ-သည်၊ အသိတိဟတ္ထ-အတောင်ရှစ်ဆယ် တိုင် တိုင်၊ ဥမ္မေဓော-မြင့်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဒီပရတ္ဂေါ-ပြောင်ပြောင် ဝင်းဝင်းထွန်းလင်းနေသော သစ်ပင်ကြီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဆီမီး-တိုင်ကြီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပုဗ္ဗိတော-လွန်စွာဖြစ်သော အပွင့်ရှိသော၊(ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်နေသော၊)

ပါဝစန် သုပုဗ္ဗိတံ။　　။ပါဝစနန္တိ ပသတ္ထံ ဝစနံ, ဒုဿိမ္ဗတ္ထ ဝါ ဝစနံ ပဝစနံ၊ ပဝစနမေဝ ပါဝစနံ၊ သွတ္ထအနက်ဌ ဏပစ္စည်းသက်၊ သာသနန္တို့ အတ္ထောဟု-ဒုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၊ သဒ္ဒတ်+ပုဗ္ဗ ယသာတိ ပုဗ္ဗိတ်-သဒ္ဒာတကအသာအနက်ဌ ဣတပစ္စည်း သက်၊ သဒ္ဒါ+ပုဗ္ဗိတ်- သုပုဗ္ဗိတ်-လွန်စွာဖြစ်သော အပွင့်ရှိသည်၊ ဝါ-လွန်စွာပွင့်လင်းသည်။

သာလရာဇာဝ–အင်ကြင်းပင်မင်းသည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သောဘတိ–တင့်တယ်တော်မူ၏၊ [တံကာလာပေကွတ္တမာန်।] တသ–ထိုဒီပကံရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ သမ္ဗန္ဓ–ထက်ဝန်းကျင်ဌဿ ဒေသယောဇနေ–၁၂ ယူဇနာအတိုင်းအရှည်ရှိသော အရပ်ဌ၊ ပဘာ၊ ကိုယ်တော်ရောင်သည်၊ ပိဓာဝတိ–အထူးထူး အပြားပြား ပြေးသွား၏။ တသ မဟောသံ–ထိုဒီပကံရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာယု–အသက်တော်သည်၊ သတသဟသ ဝ သာဓိ–အနှစ်တစ်သိန်းတို့သည်၊ (ဟောတိ)၊သော–ထို ဒီပကံရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ တာဝတာ–ထိုမျှလောက်သော အနှစ်တစ်သိန်းဖြင့်၊ ဝါ–ထိုမျှလောက်သော အနှစ်တစ်သိန်း ပတ်လုံး၊ တိဋ္ဌမာနော–တည်တော်မူလျက်၊ ဗဟုဗျာဂရာဘာသေ၊ ဇနတံ–သတ္တဝါ အပေါင်းကို၊ တရေသိ–သံသရာရေအယဉ်မှ ကယ်တင်တော်မူခဲ့ပြီ။

သသာဝကောဘာသ–သာဝကတို့နှင့် တကွ ဖြစ်တော်မူသော၊ သော–ထိုဒီပကံရာ မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဒ္ဓမ္မ–သူတော်ကောင်းတရား၊ ဓောဝယိတ္တာန– ထွန်းလင်းတောက်ပစေတော်မူပြီး၍၊ မဟာဇနံ–များစွာသော လူအပေါင်းကို၊ သန္ဓာရေတ္တာ–သံသရာရေအယဉ်မှ ကယ်တင်တော်မူပြီး၍၊ အဂ္ဂိကွန္ဓော–မီးအစုံသည်၊ ဝါ–မီးပက်ကြီးသည်၊ ဇလိတ္တာ–တောက်ပပြီး၍၊ နိဗ္ဗုတောဏ္ဏဝ–ငြိမ်းသွားသကဲ့သို့၊ (တထာ–ထိုအတူ၊) ဇလိတ္တာ–တန်ခိုးတော်ဖြင့် တောက်ပတော်မူပြီး၍၊ နိဗ္ဗုတော်–ငြိမ်းအေးတော်မူလေပြီ၊ (ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူလေပြီ)။

သာစ ဏ္ဍဒ္ဒီ–ထိုပြည့်စုံသော အာနုဘော်တော်သည်း လည်းကောင်း။ သောစ ယသော–ထို အဒ္ဓေအရ်တော်သည် လည်ကောင်း၊ ပါဒေသု–ခြေတော်တို့၌၊ တာနိ စက္ကရတနာနိစ–ထိုစက္ကြာရတနာတို့သည် လည်းကောင်း၊ သမ္ဗ–အလုံးစုံသော၊ တသမ္ဗတ္တိဇာတ–ထိုသမ္ဗတ္တိဟူသမျှသည်၊ အန္တ ရရဟိတ–ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ သဗ္ဗ သခ်ါရာ–အလုံးစုံသောသင်္ခါရတို့သည်၊ နုန–စင်စစ်၊ ရိတ္တာ–နိစ္စသာရ စသည် တို့မှ ကင်းဆိတ်လေကုန်စွ တကား၊–ဏ္ဍတိ–ဤတွင် ဒီပကံရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ဗုဒ္ဓဝံသ အပြိုးတည်း။

သာစ၊ ဃ၊ သခ်ါရာ။ ။သာစ ဏ္ဍဒ္ဒီတိ သာစ သမ္ဗတ္တိ အာနုဘာဝေါ၊ သောစ ယသောတိ သောစ ပရိဝါရာ၊ ကိတ္တိယသ ပရိဝါရယသ ၂–မျိုးတွင် ကိတ္တိယသ သည် ဣဒ္ဓိတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤနေရာ၌ ပရိဝါရယသကိုသာ ယူပါ၊ သမ္ဗ ထမ္ဘ ရ ဟိတ္ဆ် တသမ္ဗ ဝုတ္တာယูကာရ သမ္ဗတ္တိဇာတ အန္တ ရရဟိတ၊ အပဂ –ဟ္ဆ် အဠ္ဆာ၊ နုနရိဏ္ဍာ သဗ္ဗသခ်ါရာတိ သမ္ဗေပမ သခ်ိတမ္ဘာ နုန ရိဏ္ဍာ တုဒ္ဓာ နိစ္စသာရာဒိရဟိတာတိအဋ္ဌာ၊–ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၊ နုနနေ့ရာ၌ နုနဟုရှိ၏၊ "နုန ဇကေ့ နေ"ဟုလည်းယောဇနာ ဖွင့်၏။

အဗ္ဘာ။ ။ဤမှနောက်၌ ဗုဒ္ဓဝင်များ၊ကို စာနေကျည်းအောင် အချို့ပုဒ်တို့ကို နိသယ နက်ပေးရှိပြန်မာပြန် ရေးသွားပါမည်။

ကောဇာညဘုရား　ဒီပက်ရာ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ (၈၈ အသခ္ခေယျ) တစ် သခ္ခေါ်ကိုလွန်၍ ကောဇာညမည်တော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် ထင်ရှား ပွင့်တော်မူပြီ၊ ထိုကောဇာညာ မြတ်စွာ ဘုရား၏လည်း ခုကြေမ် ကုန်သော သာဝက အစည်းအဝေးတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ပဌမ အစည်းအဝေး၌ ကုဋေတစ်သိန်းသည် (ဖြစ်၏)၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ကုဋေတစ်ထောင်သည် (ဖြစ်၏) တတိယ အစည်းအဝေး၌ ကုဋေကိုးဆယ်တို့သည် (ဖြစ်ကုန်၏)။

ဘုရားအလောင်း စကြာမင်း　ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဝိဒိတာဝီမည်သော စက္ကဝတ် မင်းဖြစ်၍ ကုဋေတစ်သိန်း အရေအတွက်ရှိသော ဘုရားအမှုန်ရှိသော ဘိက္ခုသံဃာအား ကြီးစွာသော အလှူကို ပေးလှူပြီး၊ မြတ်စွာဘုရားသည် (ဗောဓိသတ္တ) အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် သမ္ဘုဝတ္ထုဉာဏ်၌ ငြိကပ်သော ဘုရားအလောင်းကို ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီး၍ တရားဟောတော်မူပြီ၊ ထိုဝိဒိတာဝီမည်သော စက္ကဝတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ (ဓမ္မကထံဟောတော်မူအပ်သော တရားကို နာပြီး၍ မင်းအဖြစ်ကို (နိယျာတေတွာ) အပ်လွှဲ၍ ရဟန်းပြုပြီ၊ ထိုဘုရားဇလောင်း ရဟန်းတော်သည် ဝိဝိုဋ္ဌ ၃ ပုံတို့ကို သင်ယူ ပြီး၍ ရှစ်ပါးသော ဈာန်သမာပတ်တို့ကိုလည်းကောင်း, ၅–ပါးသော အဘိညာဉ်တို့ကို လည်းကောင်း ဖြစ်စေပြီး၍ (အပရိဟီနဇ္ဈာနော) မယုတ်လျော့သော ဈာန်ရှိသည် (ဖြစ်၍) ဗြဟ္မာပြည်၌ဖြစ်ပြီ။

---

၈၈ အသခ္ခေယျ။　　။နှ+သခ္ခရာတဠောတိ အသခ္ခေယ္ယော, ကာလော–မရေ မတ္တကိန်ငယ်သော ကာလ၊ ထိုအသခ္ခေယျသည် ကမ္ဘည်းကျမ်း၌လာသော တစ်တရုံး သုညဝ ၁၄၀–ရှိသော အရေအတွက်ဟူသော ဂဏန်းအသခ္ခေယျလည်းရှိ၏၊ ထိုသို့ ဂဏန်းရှိသော်လည်း အကြီးဆုံးဂဏန်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝုဒ္ဓိအနက်ဟော အသဒ္ဒါ ဖြင့် "အသခ္ခေယျ"ဟုခေါ်သည်၊ "ဝုဒ္ဓိပဠောဟ+အရေယျောဟ အသခ္ခေယ္ယော"ဟုပြု။

သကလ ဘိဏ်ဝသာနိ, စက္ကဝါဠာဘိမုရယံ၊
ရတ္တိန္ဒိဝံ ဒိသ္ဝု ဒိန္ဝု, အသခ္ခေယ္ယောတိ ဝုစ္စတိ။

ဟုလာသောစကြစဋ္ဌာပြည်အောင် ၃–နှစ်တိုင်တိုင် ရွာသောမိုးရေ မိုးပေါက်တိုဖြင့် နှိုင်းယှဉ် အပ်သော အသခ္ခေယျသည် "အနမာန အသခ္ခေ"မည်၏၊ "ရေတွက်၍ကား မရ, ၃–နှစ်တိုင်တိုင် ရွာသောမိုးရေ မိုးပေါက်တိုဖြင့် မှန်းဆအပ်သော အသခ္ခေ"ဟူလို၊ ဤ၌လာသော အသခ္ခေကား ထိုအသခ္ခေမျိုး မဟုတ်, ဗုဒ္ဓနေ့ရဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော "ဗုဒ္ဓနေ့ရအသခ္ခေ"တည်း၊ ဒီပက်ရာမြတ် စွာဘုရားနှင့် ကောဇာညမြတ်စွာဘုရားတို့၏အကြားခဏ် "ကမ္ဘာပေါင်း မည်မျှ"ဟု ရေတွက်၍ မရသောကြောင့် ဘုရား ၂–ဆူတို့၏အကြားဖြင့် မှတ်သားအပ်သော အသခ္ခေ–ဟူလို။

ဒီပက်ရယာ ဘဂဝတောဝ, ကောဇာညသ္မေ သတ္ထုနော၊
တောသိ အန္တ ရာ ကပ္ပါ, ဂဏနာတော အသခ်ိယာ။

ဆက်ဦးအံ့၊–ကောဏ္ဍည မြတ်စွာဘုရား၏ ရမ္ဘဝတိမည်သော နေပြည်တော် သည် (ဖြစ်၏)၊ သုနန္ဒမည်သော မင်းသည် ဓမည်းတော် (ဖြစ်၏) သုဇာတာ မည်သော မိဖုရားသည် ဓယိတော်ရင်း (ဖြစ်၏)၊ ဘဒ္ဒမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း, သုဘဒ္ဒမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း, ၂–ပါးတို့သည် အမြတ်ဆုံးသော သာဝကတို့ (ဖြစ်ကုန်ပြီ) အနုရုဒ္ဓါမည်သော ရဟန်းသည် အလုပ် အကျွေး (ဖြစ်ပြီ)၊ တိဿာမည်သော ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း, ဥပတိဿာ မည်သောဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း, ဤ ၂–ပါးတို့သည် အမြတ်ဆုံး သာဝိကာမ တို့ (ဖြစ်ကုန်ပြီ)၊ ထိုကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ ဘောဓိပင်သည် သာလကလျာ ဏီမည်သော သစ်ပင်တည်း၊ ကိုယ်တော်သည် (အဠာသိတိ ဟတ္ထုန္ဒေန) ၈၀–တောင် အမြင့်ရှိ၏၊ အနန်တစ်သိန်းသည် အသက်အတိုင်းအရှည် ဖြစ်ပြီ။ [သာလ ကလျာဏီဟူသည် သရက်ပင်, ပိန္နဲပင်တို့ကဲ့သို့ ထိုဧတေ်က ထင်ရှားသော သစ်ပင် တစ်မျိုးတည်း၊ "ဘုရားပွင့်မည့်အခါ စကြာမင်းပေါ်မည့်အခါတို့ဌသာ တစ်ရက် တည်းဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသည်"ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

မဂ်လဘုရား

ထိုကောဏ္ဍညမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့ဌ် တစ်သန်းကိုလွန်၍ တစ်ခုတည်းသော ကမ္ဘာဌ်သာလျှင် မဂ်လဘုရားရှင်, သုမနဘုရားရှင်, ရေဝတဘုရားရှင်, သောဘိတဘုရားရှင်ဟု ၄–ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ၊ ချဉ်းအံ့၊–မဂ်လမြတ်စွာဘုရား၏ ၃–ကြိမ်ကုန်သော သာဝက အစည်းအဝေးတို့တွင် ပဌမ အစည်းအဝေးဌ် ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေးဌ် ကုဋေ တစ်ထောင်သော (ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊) တတိယ အစည်းအဝေးဌ် ကုဋေ ကိုးဆယ်ကုန်သော (ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ)၊ ဆက်ဦးအံ့–ထိုမဂ်လမြတ်စွာ ဘုရား၏ (ဝေမာတိက ဘာတာ) မိကွဲ ဘတ္တည်တော်ဖြစ်သော အာနန္ဒမည်သော မင်းသားသည် ကုဋေ ကိုးဆယ် အရေအတွက်ရှိသော ပရိသတ်နှင့်တကွ တရား နာ ခြင်းအကျိုးငှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံသို့သွားပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ညီတော် ဖြစ်သော အာနန္ဒမင်းသား အား အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော တရားနေ့စဉ်ကုန်ကို ဟောတော် မူပြီ၊ ထို ညီတော်ဖြစ်သော အာနန္ဒမင်းသားသည် ပရိသတ်နှင့် အတူ ပဋိသန္ဓိဘေ၊ ၄–ပါးတို့နှင့်တကွ ရဟန္တာ ဖြစ်သို့ရောက်ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအမျိုး ကောင်းသားတို့၏ ရှေးနှုတ်ဖြစ် သော အကျင့်ကိုကြည့်ရှုတော်မူလသော် (ဣသိမယ

ကောဏ္ဍညသ အပရေန, မဂ်လေနာမ နာယိကော၊

တေသံပိ အန္တ ရာကမ္ပါ, ဂဏနာတော အသင်ဗ်ယာ။

ဝေမာတိကဘာတာ။ ။ဝိသဒိသာ+မာတာ ဝိမာတာ၊ ဝိမာကာယ+အပစ္စ် ဝေမာတိကော၊ မတူသော မယ်တော်၏သား (ညီတော်)၊ မယ်တော်ချင်းကားမတူ, ခမည်းတော်ချင်းသာ တူသောကြောင့်မိကွဲ ဘတ္တုဖြစ်သော ညီတော်။

ပတ္တစီဝရသ) ကမ္ဘမိဒ္ဓိကြောင့်ဖြစ်သော သပိတ် သင်္ကန်း၏အားကြီးသော မိုရာ အကြောင်းကို မြင်တော်မူ၍ လက်ယာ လက်တော်ကို ဆန့်တန်းတော်မူပြီးလျှင် "ထေ ဘိက္ခဝေါ"ဟု ခေါ်တော်မူပြီ၊ [ဖေဘိက္ခူ ခေါ်မြင်ပမ်းပြီးတည်း။] ထိုခဏ၌ပင် အလုံးစုံသော အမျိုးကောင်းသား တို့သည် (ကျွန်မမယပတ္တစီဝရခရာ) ကမ္ဘမိဒ္ဓိကြောင့် ဖြစ်သော သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သိက္ခာဝါ (၆၀)ရပြီးသော ထေရ်ကြီးတို့ကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ၏အသွင်အပြင်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားကိုရှိခိုး၍ ဝန်းရံကြကုန်ပြီ၊ အယ်–ဤအစည်းအဝေးသည်၊ အသေ–ထို မင်္ဂလ မြတ်စွာဘုရား၏၊ တတိယောဒ–၃–ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော၊ သာဝကသङ္ခေါတော–သာဝကတို့၏ အစည်းအဝေးသည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ။

ဆက်ဦးအုံ–(အညေသဲ) မင်္ဂဘုရားမှ အခြားကုန်သော ဘုရားရှင်တို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ကိုယ်ရောင်တော်သည် အတောင်ရှစ်ဆယ်အတိုင်း အရှည်ရှိသည် သာလျှင်၊ ဟောတိယထာ–သို့၊ ဧ၀–ဤအတူ၊ တသေ–ထိုမင်္ဂလဘုရား၏၊ သရီရပ္ပဘာ–ကိုယ်ရောင်တော်သည် ၊ နမဟုတ်၊ ဧ၀ စစ်ကား–ထိုမင်္ဂလဘုရား၏ ကိုယ်ရောင်တော်သည်၊ အမြတ်ကလပတ်လုံးတစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို ဖြန့်၍တည်ပြီ၊ သစ်ပင်, မြေကြီး, တောင်, သမုဒ္ဒရာအစရှိသော အဆောက်အုံတို့သည် အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ထမင်းအိုး အစရှိသည်တို့ကိုအမပြုရှိ ရွှေပြားတို့ဖြင့် မြှေးယှက်ရစ်ပတ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဆက်ဦးအုံ၊ –ထိုမင်္ဂလဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ် ၉–သောင်းတို့ဖြစ်ပြီ၊ ဤမျှလောက်သော အနှစ် ၉–သောင်း ကာလပတ်လုံး လ နေ အစရှိသည်တို့သည် မိမိ မိမိ၏ အရောင်ဖြင့် တင်ဝတယ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်၊ ညဉ့် နေ့တို့၏ ,အပိုင်းအခြားသည် မထင်ရှားတော့၊ နေ့အခါ၌ နေရောင်ဖြင့် (ဝိစရန္တိဝိယ)- လှည့်လည်သွားလာကြကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ–တူ) သဘ္ဘဝါတို့သည် အမြဲ ဘုရားအရောင်တော်ဖြင့် သာလျှင် လှည့်လည်သွားလာကြကုန်ပြီ၊ ညချမ်းအခါ၌ ဖြစ်သော အပွင့်ရှိကုန်သော ပန်းတို့ ၏ လည်းကောင်း, နံနက်အခါ၌ မြည်တွန်ကုန်သော ငှက်တို့၏ လည်းကောင်း အစွမ်းဖြင့် လူအပေါင်းသည် ညဉ့် နေ့ အပိုင်းအခြားကို မှတ်သားရလေပြီ။

ပန–ပရိဟာရပကွမှတစ်ပါး, စေဒကပကွကို ဆိုဦးအုံ၊ အညေသဲ–မင်္ဂလ ဘုရားရှင်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ–ဘုရားရှင်တို့၏၊ အယ် အာနုဘာဝေါ–ဤ အာနုဘော်သည်၊ နတ္ထိကိ –မရှိသလော၊ ဣတိ–ဤကားအမေးတည်း၊ (အညေသ–ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါနံ–တို့၏၊ အယ် အာနုဘာဝေါ–သည်) ဣဒေ. နတ္ထိ–မရှိသည် မဟုတ်, ရှိသည်သာ၊ ဟိ–မှန်၏၊ တေဘိ–ထိုအခြားသော ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း၊ အာကာ ံ မာနာ–အလိုရှိတော်မူကုန်လသော်၊ ဒေသသာသ–တစ်သောင်းအတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ လောကဓာတုဝေါ–လောကဓာတ်ကိုသော့်လည်းကောင်း၊ တဓေတာ–

ထိုတစ်သောင်းသောလောကထက်၊ ဘီယျောဝါ–အလွန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ အာဘာယ–ကိုယ်တော်ရောင်ဖြင့်၊ ဖရေယျု–ဖြန့်နိုင်ကုန်ရာ၏၊ ပန–အဖို့တစ်ပါးကား၊ မဂ်လသ–မဂ်လမည်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော– ၏၊ ပုဗ္ဗ ပတ္တနာဝယော–ရှေးဆုတောင်း၏ အစုမ်းဖြင့်၊ အညေသ–အခြားသော ဘုရားရှင် တို့၏၊ ဗျာမပ္ပဘာဝါယ–တစ်လမ္ဘလောက်သော ကိုယ်ရောင်တော်ကဲ့သို့၊ သရီရပ္ပဘာ–ကိုယ်ရောင်တော်သည်၊ နိစ္စမေ–အမြဲသာလျှင်၊ ဒသသဟဿိ–လောကဓာတုံ–တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို၊ ဖရိတ္တာ–ဖြန့်၍၊ အဋ္ဌာသိ–တည်ပြီ။

ကိရ–ချဉ်းအုံ၊ သော–ထိုမင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဟောဒီသတ္တာစရိယကာလေ–ဘုရားအလောင်းတို့၏ ပါရမီအကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်ရာအခါ၌၊ ဝေယ္ယာ ရ သဒိသေ–ဝေယ္ယာ ရာမင်း၏ အတ္တဘောနှင့် တူသော၊ အတ္တဘာဝေ–အတ္တဘောဌ၌၊ ဌိတောတည်လျက်၊ သပုတ္တဒါရောသားတော်, သမီးတော် မိဖုရားတို့နှင့်တကွ၊ ဝက်ပမ္ပတ သဒိသေ–ဝက်တောင်နှင့် တူသော၊ ပဗ္ဗတေ–တောင်၌၊ ဝသိ–နေပြီ၊ အထ–ထို အခါ၌၊ ဖကော–တစ်ယောက်သော၊ ခရုဒါဋ္ဌိကောနာမ–ကြမ်းတမ်းသော အစွယ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) ခရုဒါဋ္ဌိကမည်သော၊ ယက္ခော–ဘီလူးသည် မဟာပုရိ သသ–ယောက္ခါးမြတ်၏၊ ဒါနဇ္ဈာသယတံ–ဒါနနှင့်လွန်ကဲသော အဇ္ဈာသယရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ သုတ္တာ–ကြားရ၍၊ ဗြဟ္မာဏဝဏ္ဏေန–ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့်၊ ဥပသင်္ကမိ တွဲ–ချဉ်းကပ်၍၊ မဟာသတ္တွံ–ဘုရားအလောင်းကို၊ ဒွေ–၂ယောက်ကုန်သော၊ ဒါရကေ–ကလေးတို့ကို၊ ယာစိ–တောင်းပြီ၊ မဟာသတ္တော–သည်၊ ဗြဟ္မာဏသ–ပုဏ္ဏာအား၊ ပုတ္တေ–သားတော်, သမီးတော်တို့ကို၊ ဒဒါမိ–လှူအုံ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြ၍၊ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော–ရွှင်လန်းအပြားအားဖြင့် ရွှင်လန်းသည်၊ ဝါ–အလွန်ရွှင်လန်းသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥဒကပရိယန္တံ–ရေအဆုံးအဝိုင်းအခြားရှိသော၊ ပထဝီ –မြေကို၊ ကမ္ပေန္တော–တုန်လှုပ်စေလျက်၊ ဒွေပိ– ၂–ယောက်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒါရကေ–တို့ကို၊ အဒါသိ–မေးလှူပြီ။

ယက္ခော–ဘီလူးသည်၊ စက်မကောဋ္ဌိယ–စက်ြဖစ်နန်း၌၊ မဟာသတ္တသ–ဘုရားအလောင်းသည်၊အာလမ္ဗနဖလက–ဆွဲကိုင်ရာ ပျဉ်ချပ်ကို၊ ဝါ–တံကဲမှီ ပျဉ် ချပ်ကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဌတွာ–ရပ်၍၊ ပဿန္တသသ–ကြည်ရွှန်စဉ်သာလျှင်၊ မူလ ဂ ၊ လာပပ်ပါယ–ကြစွယ်စည်ကဲ့သို့၊ [ရေးနိသယ၌ “ကြာစည်းကဲ့သို့”ဟု ပေးသည်။]၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ဒါရကေ–တို့ကို၊ ခါဒိ–ခံစားပြီ၊ မဟာပုရိသသ–၏၊ ‘(ဒေါ်မသယ် ၌စပ်၊) ယက္ခ–ကို၊ ဩလောကေတွာ–ကြည့်၍၊ မုခေ–ခံတွင်းကို၊ ဝိဝဋေ–ဖွင့်အပ်ကာ မျှဖြစ်လေသော်၊ အဂ္ဂိဇာလပိယ–မီးလျှံကဲ့သို့၊ လောဟိတဝဏ်–သွေးအယဉ်ကို၊ ဥဂ္ဂိရမာန်–အန်ထုတ်နေသော၊ တသ–ထိုဘီလူး၏၊ မုခံ–ခံတွင်းကို၊ ဒီသွာ ပိ–မြင်ရ၍လည်း၊ ဝါ–မြင်ရပါသော်လည်း၊ ဂ်ကသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ–ဆံချည်ဗျားမျှလည်းဖြစ်သော၊ (အနည်း

ငယ်လည်းဖြစ်သော၊) ဒေါမနဿ-ဒေါမနဿသည်၊ နဟုဇ္ဈတိ-မဖြစ် ပန-စင်စစ်ကား၊ မေ-ငါသည်၊ ဒါနံ-သားတော် သမီးတော်ဟူသော အလ္လကို၊ သုဒိန္နဝတ-ကောင်းစွာပေးလှူအပ်ပြီတကား၊ ဣတိ-သို့၊ စိန္တယတော-ကြေစည်သော၊ အသ-ထို ဘုရား အလောင်း၏၊သရီရေ-ကိုယ်၌ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ ပီတိသောမနဿ-နှစ်သက်ဝမ်းမြေ့ကင်ခြင်းသည်၊ ဥဒပါဒိ-ပြီ၊ သော-ထိုဘုရားအလောင်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဣမဿ-ဤသားတော် သမီးတော် အလ္လ၏၊ (အချို့စာအုပ်၌ "ဣမိနာဟု"ဟု ရှိ၏) နိသဒ္ဒေန- အကျိုးဆက်ကြောင့်၊ အနာဘဝတေ-နောင်အခါ၊ ဣမိနာဝ နိဟာရေန-ဤနည်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ သရီ ရတော-ကိုယ်မှ၊ ရသ္မိယော-အရောင်တို့သည်၊ နိက္ခမ္မန္တု-ထွက်စေကုန်သတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပတ္ထန်-ဆုတောင်းခြင်းကို၊ အကာသိ-ပြုပြီ၊ တသ-ထိုမင်္ဂလာဘုရား အလောင်း၏၊ ဝါ-သည်၊ တံပတ္ထန်-ထိုဆုတောင်း ခြင်းကို၊ နိဿာယ-မှီ၍၊ ဗုဒ္ဓ ဘုတသ-ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်လသော်၊ သရီရတော-ကိုယ်တော်မှ၊ ရသ္မိယော-ရောင်ခြည်တော်တို့သည်၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်၊ ဇေတွက်-ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော၊ ဌာန-အရပ်ကို၊ ဖရိ သုဝ-ဖြန့်ကုန်ပြီ။

အပရမ္ပိ-အခြား တစ်မျိုးလည်းဖြစ်သော၊ အသ-ထိုမင်္ဂလာမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပုဗ္ဗစရိတံ-ရှေ့ဌာကျင့်အပ်သော အကျင့်သည်၊ အတ္ထိ-ရှိသေး၏၊ ကိရ-ချဲ့၊ သော-ထို မင်္ဂလာမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဗောဓိသတ္တကာလေ-ဘုရာအလောင်းဖြစ်သောအခါ၌၊ ဧကသ-တစ်ဆူသော၊ ဗုဒ္ဓသ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ဓေတိယံ- ဓေတိကော်ကို၊ ဒိသွာ- ဖူးမြော်၍၊ ဣမသ ဗုဒ္ဓသ-ဤမြတ်စွာဘုရားအား၊ မယာ-သည်၊ ဒိဋိတံ-ကို၊ ပရိစ္ဆဒိတုံ-စွန့်ခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဣတိ-သို့ကြံ၍၊ ဒဏ္ဍကဒီပကာ ဝေဌန နိယာမေန-ဆီမီးတိုင်ကို-ဂုစ်ပတ်ပုံနည်းအားဖြင့်၊ သကလသရီရ-အလုံးစုံသောကိုယ်ကို၊ ဝေဌာပေတွာ-ရစ်ပတ်စေ၍၊ ရတနမဇ္ဈမကုဋ္ဌ-တစ်ထောင်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အထွင့်ရှိသော၊ (အလယ်၌ မီးစာ ရစ်ပတ်စရာ အထွတ်အင့်ပါသော၊) သတသဟဿဂ္ဃနိက-အဖိုးတစ်သိန်း ထိုက်သော၊ သုဝဏ္ဏပါတီ-ရွှေခွက်ကို၊ သမ္ပိသ-ထောပတ်ဖြင့်၊ ပူရာပေတွာ-ပြည့်စေ၍၊ တတ္ထ-ထိုရွှေခွက်၌၊ သဟဿဝဋ္ဋိယာ-တစ်ထောင်သော မီးစာတို့ကို၊ ဇာလာပေတွာ-တောက်စေပြီး၍၊ တံ့-ထိုရွှေခွက်ကို၊ သိသေန-ဦးခေါင်းဖြင့်၊ အာဒါယ-ယူ၍။ သကလသရီရ-ကို၊ ဇာလာပေတွာ-တောက်စေပြီး၍၊ ဓေတိယံ-ဓေတိ၊ ပဒက္ခဏံ-လက်ယာရစ်၊ ကရောန္တော-ပြုလျက်၊ (လှည့်လည်လျက်၊) သကလရတ္တိ-အလုံးစုံသောညဉ့်ကို၊ ဝီတနာမေသိ-လွန်စေပြီ၊ ဓေ-သို့၊ ယာဝ အရုဏုဂ္ဂမနာ-အရုဏ်တက်သည်တိုင်အောင်၊ ဝါယမမ္ဘသာမိ-အားထုတ်ပါသော်လည်း၊ (အားထုတ်သည်လည်းဖြစ်သော၊) အသ-ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ လောမကူပမတ္တံ-ဝိ-မွေးတွင်းပေါက်မျှ ကိုလည်း၊ ဥသုမံ-အပူဒွေ့သည်၊ နု ဂဏ္ဍိ-မယူနိုင်၊ ပဒုမဂ္ဂ-ပဒုမ္မာကြာတိုက်သို့၊ ပဝိကာလောဝိယ-ဝင်အပ်ရာအခါနှင့် တူသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။

ဟိ–မှန်၊ သေ သော ဓမ္မောနာမ–ဤတရားမည်သည်၊ အတ္ထာနံ–မိမိဟူသောတရားကို၊ ရက္ခန္တံ–စောင့်ရှောက်သူကို၊ ရက္ခတိ–ပြန်၍စောင့်ရှောက်၏၊ တေန–ထိုကြောင့်၊ ခဲမ္ဘော၊ ပေ၊ ခမ္ဘစာရီတိ–ဟူ၍၊ ဘဂဝါ–သည်၊ အာဟ–ဟောတော်မူ ပြီ၊ ဣမသ္မိံ ကမ္မသ–ဤဆီမီးလှကြောင်း ကောင်းမှု၏လည်း၊ နိသမ္ဆေန–အကျိုး ဆက်ကြောင့်၊ တသ ဘဂဝတော–ထိုမင်္ဂလာဘုရား၏၊ သရီရောဘာသော–ကိုယ် ရောင်တော်သည်၊ ဒသသဟဿိ လောကဓာတုံ–တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို၊ ဖရိတွာ–ဖြန့်၍၊ အဋ္ဌာသိ–တည်ပြီ၊ [ဓမ္မော–ကုသလကမ္မပထတရား ၁၀ပါးသည် ဟဝေ–စင်စစ်၊ ခမ္ဘစာရီ–တရားကို ကျင့်လေ့ရှိသူကို၊ ရက္ခတိ– ပြန်၍စောင့်ရှောက် ၏၊ သုစိဏ္ဏော–ကောင်းစွာကျင့်အပ်သော၊ ဓမ္မော–ကုသလ ကမ္မပထတရား ၁၀–ပါးသည်၊ သုခံ–ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြစ်၊ ချမ်းသာခြင်းကို၊ ဝါ–လူ နတ်နိဗ္ဗာန်,၃–တန် သောချမ်းသာကို၊ အာဝဟတိ–ဆောင်နိုင်၏၊ ခမ္ဘစာရီ–တရားကို ကျင့်လေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဒုဂ္ဂတိ –မကောင်းသော ဂတိသို့၊ နံ ဂစ္ဆတိ–မရောက်နိုင်၊ သေ (ဓမ္မော) ဤဒုဂ္ဂတိသို့မရောက်ရခြင်းသည်၊ သုစိဏ္ဏော–ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော ဓမ္မော–တရား၏၊ (ဆဋ္ဌိအနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ်သက်၊) အာနိသံသော–အကျိုးတည်း။]

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းပြု

တဒါ–မင်္ဂလာဘုရားရှင်မဖွင့်တော်မူရာ ထိုအခါ၌၊ အမှာက–ငါတို့၏၊ ဟောဒိသတ္တောာ–ဘုရားအလောင်းသည်၊ သုရစိနာမ–သုရစိ မည်သော၊ ဗြဟ္မာဏော–ပုဏ္ဏားသည်၊ ဟုတ္ဝာ– ၍၊ သတ္တာရံ–ကို၊ နိမန္တေသာမိ– ပင့်ဖိတ်အံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံ၍၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ–ချဉ်းကပ်၍၊ မဓုရဝမ္မကထံ–ချိုမြိန် သော တရားစကားတော်ကို၊ သုတ္ဝာ–နာရ၍၊ ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ သေ–နက်ဖြန် ၌၊ မယ္ဟံ-တပည့်တော်၏၊ ဘိက္ခံ–ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ–ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာဟ–လျှောက်ပြီ၊ ဗြာဟ္မဏ–ပုဏ္ဏား၊ တေ–သင်အား၊ ကိတ္တကေဟိ– အဘယ်မျှအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူဟိ–ရဟန်းတို့ဖြင့်၊ အတ္ထော–အလိုသည် ၊(အတ္ထိ–ရှိသနည်း) ဣတိ–ဤသို့မေးတော်မူပြီ၊ ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ ဝေါ–ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ ပရိဝါရာ–အခြေအရံဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူ–ရဟန်းတို့သည်၊ ကိတ္တကာ–အဘယ်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့လျှောက်ပြီ၊ တဒါ–ထိုအခါ၌၊ သတ္ထာ–မင်္ဂလာဘုရားရှင်၏၊ ပဌမ သန္နိပါတောယေဝ–ပဌမ အစည်းအဝေးသည်သာလျှင်၊ ဟောတိ–ဖြစ်သေး၏၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ ကောဋိ သတ သဟသဿ–ကုဋေတစ်သိန်းတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ အာဟ–မိန့်တော်မူပြီ။

ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ သမ္ဗဟိပိ–အလုံးစုံကုန်သော ကုဋေတစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့နှင့်လည်း၊ သဒ္ဓိ–တကွ၊ မယ္ဟံ–တပည့်တော်၏၊ ဘိက္ခံ–ဆွမ်းကို၊ ဂဏှထ–ခံယူတော်မူပါကုန်၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာဟ–လျှောက်ပြီ၊ သတ္ထာ–မြတ်စွာဘုရား၊သည်၊ အဓိဝါသေသိ–လက်ခံတော်မူပြီ၊ ဗြဟ္မာဏော–သည်၊ သွာတနာယ–နက်ဖြန်၌ဖြစ်သော

ဆွမ်းဘုဉ်ပေးခြင်း အလိုင့်ဘာ၊ နိမ္မေန္တေတွာ-ပင့်ဖိတ်ပြီး၍၊ ဂေဟ-အိမ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တော-သွားစဉ်၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ (ကိ'-အဘယ်သို့ကြံသနည်း၊) အဟ-ငါသည်၊ ဇတ္တာကာန်-ဤမြေ့ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခူန်-ရဟန်းတို့အား၊ ယာဂု ဘတ္တဝတ္ထာဒီနိ-ယခုဂု၊ ဆွမ်း၊ အဝတ်အစရှိသော လှူဖွယ်တို့ကို၊ ဒါတုံ- ပေးလှူခြင်းငှာ၊ နောနသက္ကောမိ-မစွမ်းနိုင်မဟုတ်, စွမ်းနိုင်သည်သာ၊ ပန-ထိုသို့ ပင်စွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ နိသီဒနဋ္ဌာနံ-ထိုင်နေရာအရပ်သည်, ကထံ-အဘယ် နည်းဖြင့်, ဘဝိယတိ-ဖြစ်လတ္တံ့,နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံပြီ၊ တယ-ထိုသုရစိပုဏ္ဏား ၏၊ သာစိန္တာ-ထိုအကြံသည်, စတုရာသီတိယောဇနသဟသေ-ယူဇနာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ၏အထက်၌၊ ဌိတသေ-တည်သော၊ ဒေဝရညော-သိကြား ဗင်းနတ်၏၊ ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာသနသေ-ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်နေရာ၏၊ ဥဏှာဘာဝ-ပူရှိန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဇနေသိ- ဖြစ်စေပြီ၊

သက္ကော-သိကြားမင်းသည်၊ ကောေ-အဘယ်သူသည်၊ မံ-ငါ့ကို၊ ဣမသ္မာ ဌာနာ-ဤသိကြား‌ရာထူးမှ၊ စာ‌ဝေတုကာမော နုခေါ-ရွှေ့လျှောစေလိုပါလိမ့်မည် နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ၍၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ-နတ်မျက်စိဖြင့်, ဩလောကေန္တော-ကြည့်လသော်၊ မဟာပုရိသံ-ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ အယံ သုရစိဗြဟ္မာ‌ဏော-သည်ဇုဒ္ဓပ္ပမုခံ-ဘုရား‌အမှူးရှိသော၊ ဘိက္ခူသံ‌ဃံ-ရဟန်းအပေါင်းကို၊ နိမ္မေန္တေတွာ-၍၊ နိသီဒနဋ္ဌာ‌ယ-ထိုင်နေ‌ရာ‌အလို့ငှာ၊ စိန္တေသိ-ကြံပြီ၊ မယာပိ-ငါသည်လည်း၊ တတ္ထ-ထိုအရပ်သို့၊ ဂန္တာ-သွား‌၍၊ ပုညကောဋ္ဌာသံ-ကောင်းမှု၏ အဖို့ကို၊ ဂဟေတုံ-ယူခြင်းငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ-သင့်၏၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံ‌၍၊ ဝဓုကိဝဏ္ဏော-လက်သမား အသွင်ကို၊ နိမ္မိနိတ္တာ-ဖန်ဆင်းပြီး‌၍၊ ဝါသိဖရသုပာ‌ဏ္ဍော-လက်ဌဝဲပ‌ခွပ် ပုဆိန်ရှိသည်၊ (ဝဲခွပ် ပုဆိန်ကို လက်စွဲသည်)၊ (ဟုတ္တာ) မဟာပုရိသသ-၏၊ ပုရတောနေ-ရှေ့‌ဌ၌၊ ပါတုရဟောသိ-ထင်ရှား‌ဖြစ်ပြီ။ ["ဝါသိ-ဓား"လည်းဟူ‌၏။]

သော-ထိုသိကြားမင်းသည်၊ ကသ‌ဓိ-တစ်စုံတစ်ယောက်၏၊ ဝါ-မှာ၊ ဘဲတိ ယာ-အခ‌ဖြင့်, ကတ္တုမ္ဘကိစ္စ-ပြုဖွယ်ကိစ္စ‌သည်, အတ္ထိ‌နခေါ-ရှိ‌ပါ‌သလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အ‌အာ‌ပ-မေးပြီ၊ မဟာ‌ပုရိ‌သော-သည်၊ တံ-ထိုလက်သ‌မား‌ကို၊ ဒိသွာ-၍၊ ကိ'ကမ္မ-အ‌ဘယ်‌အမှုကို၊ ကရိ‌ဿ‌သိ-ပြုလတ္တံ့,နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာ‌ပ-မေးပြီ၊ မမ-အ‌ကျွန်ပ်‌၏၊ အ‌ဇာ‌နနုသ‌ပ်ပ‌ဿ‌ဝ-မ‌သိ‌အ‌ပ်‌သော အ‌တ‌တ‌ဝ‌ည်‌သည်၊ နတ္ထိ-မ‌ရှိ‌ပါ၊ ဂေဟ‌ဝါ-အိမ်‌ကို‌သော်‌လည်း‌ကောင်း၊ (အိမ်‌ကို‌ဖြစ်‌စေ)၊ မ‌ဏ္ဍ‌ပ‌ဝါ- မ‌ဏ္ဍ‌ပ်‌ကို‌သော်‌လည်း‌ကောင်း၊ (မ‌ဏ္ဍ‌ပ်‌ကို‌ဖြစ်‌စေ)၊ ယော-အ‌ကြင်‌သူ သည်၊ ယ-အ‌ကြင်‌အ‌မှုကို၊ ကာ‌ရေတိ-ပြု‌စေ‌၏၊ တ‌ဿ-ထို‌သူ‌၏၊ တ‌ံ-ထို‌အ‌မှုကို၊ ကာ‌တုံ-ပြု‌ခြင်း‌ငှာ၊ ဓာ‌နာ‌မိ-သိ‌ပါ‌၏၊ ဣ‌တ‌ိ-သို့‌ပြော‌ပြီ၊ တေ‌နဟ‌ိ-ထို‌သို့‌ဖြစ်‌လျှင်‌မယ့်-ကျွန်‌ပ်‌၏၊ (ကျွန်‌ပ်‌မှာ)၊ ကမ္ဓ-အ‌လုပ်‌သည်၊ အ‌တ္ထိ-ရှိ‌၏၊ ဣ‌တ‌ိ-ဤ‌သို့‌ပြော‌ပြီ၊ အ‌ယျ-အ‌ရှင်‌၊ ကိ'-

အဘယ်အလုပ်ပါနည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ မေးပြီ၊ မေ–သည်၊ သ္မာတနာယ–ဌာ၊ ကောဋ္ဌိသတသယသ–သော၊ ဘိက္ခူ–တို့ကို၊ နိမန္တိတာ–ပင့်ဖိတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ တေသ–ထိုရဟန်းတို့၏၊ နိသီဒနမဏ္ဍပ–ထိုင်နေရာမဏ္ဍပ်ကို၊ ကရိသ္သသိ–ပြုနိုင်လတ္တံ့လော၊ ဣတိ–ဤသို့မေးပြီ၊ မေ–အကျွန်ုပ်အား၊ ဘဝိ –အခကို၊ ဒါတုံ–ပေးခြင်းငှာ၊ သစေ သ္မိ–ယသ–အကယ်၍ စွမ်းနိုင်ကုန်အံ့၊ (ဒဝ်သတိ–ဤသို့ စွမ်းနိုင်ကုန်လသော်၊) အဟံနာမ–အကျွန်ုပ်ဆိုတာ၊ ကရေယ္ယ–ပြုနိုင်တာပေ့၊ ဣတိ– ဤသို့ပြောပြီ၊ တာတ–အမောင်၊ (ဘဝိ –ကို၊ ဒါတုံ–ဌာ၊) သက္ခိသာမိ–စွမ်းနိုင်ပါ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ပြောပြီ၊ သာခု–ကောင်းပါပြီ၊ ကရိယာမိ–ပြုပါအံ့၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ ဂန္ဓာ–သွား၍၊ ဧကံ ပဒေသ–တစ်ခုသော ရပ်ကွက်ကို၊ သြလောကေသိ–ကြည့်ပြီ။

ဒ္ဒါဒသတောရသ ယောဇနပ္ပမာဏော–၁၂ ယူဇနာ, ၁၃–ယူဇနော်အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ပဒေသော–အရပ်သည်၊ ကသိဏမဏ္ဍလဝိယ–ကသိုဏ်းဝန်းကဲ့သို့၊ သမတလော–ညီမျှသောအပြင်ရှိသည်၊ အဟောသိ–ပြီ၊ သော–ထိုလက်သမားသည်၊ ဧတ္တကေ– ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဌာနေ–အရပ်၌၊ သတ္တရတနမယော–ရတနာ ၇ ပါးအတိပြီးသော၊ မဏ္ဍပေါ–မဏ္ဍပ်သည်၊ ဥဋ္ဌဟတ–ပေါ်ထွက်စေသတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ စိန္တေ တွာ–ကြံ၍၊ သြလောကေသိ–ကြည့်ပြီ၊ တာဝဒေဝ–ကြည့်ရာထိုခဏ၌ပင်၊ ပထဝီ –မြေကို၊ ဘိန္ဒိတ္ဝာ–ဖောက်ခွဲ၍၊ မဏ္ဍပေါ–သည်၊ ဥဋ္ဌဟိ–ပေါ်ထွက်ပြီ၊ တသ–ထိုမဏ္ဍပ်၏၊ သုဝဏ္ဏမုယေသု– ရွှေအတိပြီးကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု–တိုင်တို့၌၊ ရဇတမယာ–ငွေအတိုပြီးကုန်သော၊ ယဒုကာ–ကြာသွတ်အိုးတို့သည်၊ (ကြာပန်းစိုက်ဖို့ရာ ရေအိုးတို့သည်)အဟောသုံ– ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ရဇတမယေသု–ငွေအတိပြီးကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု–ပတ္တမြားတိုင်တို့၌၊ ပဝါဠမယာ–သန္ဓာအတိပြီးကုန်သော၊ (ယဒုကာ အဟေသုံ)၊ ဝေဏ်ထမ္ဘေသု–ပတ္တမြားတိုင်တို့၌၊ ပဝါဠမယာ–သန္ဓာအတိပြီးကုန်သော၊ (ယဒုကာ အဟေသုံ)၊ ပဝါဠထမ္ဘေသု–တို့၌၊ ဝဏ်မယာ–ပတ္တမြားအတိပြီးကုန်သော၊ ထမ္ဘေသု–၌၊ သတ္တရတနမယာ၀–ရတနာ ၇–ပါးအတိပြီးကုန်သော၊ ယဒုကာ အဟေသုံ။

တတော–ထိုမှနောက်၌၊ မဏ္ဍပယ–၏၊ ဘ္ဂ ရ ရ–ကြား အကြား၌၊ ကိကိ်ဏိကဇာလ–ရွှေခြုံကွန်ယက်သည်၊ (အဖျားမှ ခြုံကလေးတွေတွဲရရှိပါသောကွန်ယက်သည်)၊ သြလမ္ဗတ–တွဲရရှိဆွဲပါစေသတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ကြံ၍၊ သြလောကေသိ–ကြည့်ပြီ၊ သြလောကေနေနေ၀–ကြည့်ခြင်းနှင့်သာလျှင်၊ သဟ–တကွ၊ (တစ်နည်း) သဟသြလောကေနေနေ၀–ကြည့်လိုက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက်၊ ကိကိ်ဏိကဇာလ–သည်၊ သြလမ္ဗိ–တွဲရရှိဆွဲပြီ၊ ယသ – ယင်းရွှေခြုံကွန်ယက်၏၊ [မခုရသဒ္ဒေါ–၌စပ်၊] ဝါ–သည်၊ မန္ဒ၀ါတေရိတသ–ညှင်းညှင်းသာသာ လေတိုက် ခတ်အပ်သော်၊ (တစ်နည်း) မန္ဒ၀ါတေရိတသ–သော၊ ယသ–ယင်း

ရွှေခြူကွန်ယက်၏၊ ပဠာဒိကာသ–အင်္ဂါ ၅ ပါးရှိသော၊ တူရိယသ–တူရိယာ၏၊ မခုရသ–ခွေ (ကြိုဝ–ချိုမြိန်သော အသံသည်ကဲ့သို့)၊ မရုရသ–ခွေ–ချိုမြိန်သော အရသာနှင့်တူသော သာယာဖွယ်အသံသည်၊ နိဂ္ဂဆွတိ–ထွက်၏၊ ဒီဗွသ်ဂိတ်ဝတ္ထုနာ ကာလာဝိယ–နတ်ခ္ဍဖြစ်သော သံပြိုင် သီဆိုခြင်း၏ဖြစ်ရာ အခါကဲ့သို့၊ ဟောတိ၊ [သ–ပေါင်း၍+ဂီတိ–သီဆိုခြင်း၊ ရှေးနိသယဋ္ဌ၊ "နတ်ခ္ဍဖြစ်သောတူရိယာကို တီးသော်ကာလကဲ့သို့" ဟု ပေ.သည်၊] အန္တ ရန္တ ရာ–အကြား အကြားဌ၌ ဂန္ဓဒါမမာ လာဒါမာနိ–နံ့သာကုံး ပန်းကုံးတို့သည်၊ ဩလမ္ဗီ သု–ကုန်ပြီ။

ကောဋ္ဌိသတသဟသသသန္ဓာနနှုတ်ကုသလေ ဘိက္ခူနံ–ရဟန်းတို့ဖို့ 'အသနနိစ–နေရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ အာဝေရကာနိစ–သပိတ်ခြေတို့သည် လည်းကောင်း၊ ပထဝီ –မြေကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ–ဖောက်ခွဲ၍၊ ဥဒ္ဓဟန္တူ–ပေါ်ထွက်စေကုန်သတည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ စိန္တေ သိ–ကြံပြီ၊ တာဝဒေဝ–ကြာရာထိုခဏဝဲ့ပင်၊ ဥဒ္ဓဟိ သု–ပေါ်ထွက်ကုန်ပြီ၊ ကောဏေသု ကောဏေသု–မဏ္ဍပ်၏အထောင့် အထောင့် အရပ်တို့၌၊ ဧကေကာ–တစ်လုံး တစ်လုံးကုန်သော၊ ဥဒကစာဒိယော–ရေအိုး စရည်းကြီးတို့သည်၊ ဥဒ္ဓဟန္တူ၊ ဣတိ,စိန္တေ သိ၊ တာဝ ဒေဝ, ဥဒကစာဒိယော, ဥဒ္ဓဟိ သု၊ ဇွေတက်–ဤမျှအတိုင်းအရှည်ရှိသော အဆောက်အုံကို၊ မာပေတွာ–ဖန်းဆင်းပြီး၍၊ ဒြဟွ–ဏသ–၏၊ သန္ဓိက်–အထံသို့၊ ဂန္ဓာ–၍၊ အယ္ယ–အရှင်၊ ဧဟိ–လိုက်ခဲ့ပါလော၊ တာ–အရှင်၏၊ မဏ္ဍပ်–မဏ္ဍပ်ကို၊ ဩလောကေတွာ–၍၊ မယ္ယ–အကျွန်ုပ်အား၊ ဘတိ–အခကို၊ ဒေဟိ–ပေးပါလော၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အာဟ–ပြောပြီ၊ မဟာပုရိသော–သည်၊ ဂန္ဓာ–၍၊ မဏ္ဍပ်–ကို၊ ဩလောကေသိ–ပြီ၊ အသေ–ထိုဘုရားအလောင်းသည်၊ ဩလောကေန္တ သေ–ကြည့်စဉ်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ အသေ–ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ သကလသရီရံ–အလုံးစုံသော ကိုယ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ပဘဝဏ္ဍာယ–ငါးပါးအပြားရှိသော၊ ဝိတိယာ–ဝိတိသည်၊ နိရန္တ ရံ–မပြတ်၊ ဝါ–အကြားမလပ်အောင်၊ ဖုဋ္ဌ–တွေ့ထိအပ်သည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ။ ["ဖုဋ္ဌပျံ့နှံ့အပ်သည်" ဟုလည်းပေးကြ၏ ။]

အထ–ထိုအခါ၌၊ အသေ–ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ မဏ္ဍပ်–မဏ္ဍပ်ကို၊ ဩလောကေတွာ–၍၊ ဇော–ဤအကြံသည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ (ကိ –အဘယ်သို့ ဖြစ်သနည်း၊) အယံ မဏ္ဍပေါ–ဤမဏ္ဍပ်ကို၊ မနုသ္သဘူတေန–လူဖြစ်၍ဖြစ်သူသည်၊ နကတော–ပြုအပ်သည်မဟုတ်၊ ပန–စင်စစ်ကား၊ မယ္ဟံ–ငါ၏၊ အနုဘာ–သယဝုဏ်–အစ္ဆာသယ၏ဂုဏ်ကို၊ အာဂမ္ဘ–စွဲ၍၊ အဒ္ဓါ–မချွတ်ကေန်၊ သက္ကသ–သိက္ခာ၏၊ ဘဝနံ–ဗိမာန်သည်၊ ဥဏ္ဏ–ပူရှိန်သည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ ဘတော–ထိုကြောင့်၊ သက္ကေန–သိက္ခာဖြစ်သော၊ ဒေဝရာဇာ–နတ်မင်းသည်၊ အယံ မဏ္ဍပေါ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကာရိတော–ပြုလုပ်စေအပ်သည်၊ ဘဝိသ္သတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣဘိ– ဤသို့သော

အကြောင်သည်၊ အဟောသိ–ဖြစ်ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ မေ–ငါ့အား၊ [နယုတ္တော်၌ အလမတ္တသမ္ဘဒါန်–စပ်၊] ဝါ–သည်၊ (ဒါတဲ့၌ အဝုတ္တကတ္တာ:စပ်၊) ဧဝရူပေ–ဤသို့ သရော့ရှိသော၊ မဏ္ဍာပေ–၌၊ ဧကဒိဝသ်ယေဝ–တစ်နေ့တည်း၌သာလျှင်၊ ဒါန်–အလှူကို၊ ဒါတုံ–ဌာ၊ နုယုတ္တံ–မသင့်၊ သတ္တာဟံ–၇ ရက်ပတ်လုံး၊ ဒဿာမိ–ပေးလှူ အံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ စိန္တေသိ–ကြပြီ။

ဟိ–မှန်၊ ဗာဟိရကဒါန်–ခန္ဓာကိုယ်မှ အပဖြစ်သောအလှူသည်၊ တတ္တကံ–ထို မျှအတိုင်းအရှည်ရှိသည်၊ (ထိမျှလောက်များပြားသည်၊) သမာနံပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဗောဓိသတ္တာနံ–ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ တဒ္ဓိ –နှစ်သက်ခြင်းကို၊ ဝါ–အားရကျေနပ်ခြင်းကို၊ ကာတုံ–ပြုခြင်းငှာ၊ နသက္ကောတိ–မစွမ်းနိုင်၊ ပန–အနေယကား၊ အလက်တသီသံ–တန်ဆာဆင်အပ်သော ဦးခေါင်းကို၊ ဆိန္ဒိတွာ–ဖြတ်၍ လည်းကောင်း၊ အဠိတအက္ခိနိ–မျက်ရေးကွင်းအပ်သော မျက်လုံးတို့ကို၊ ဥပ္ပါဋေတွာ–ထုတ်၍လည်းကောင်း၊ ဟဒယမံသံ–နှလုံးသားကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာဝါ–၍လည်းကောင်း၊ ဒိန္နကာလေ–လှူအပ်ရာအခါ၌သာလျှင်၊ ဗောဓိသတ္တာနံ–တို့၏၊ စာဂ်–စွန့်ကြဲခြင်းကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ တုဋ္ဌိနာမ–နှစ်သက်ခြင်းမည်သည်၊ ဝါ–အားရကျေနပ်ခြင်းမည်သည်၊ ဟောတိ၊

ဟိ–မှန်၊ အမှာကံ–ငါတို့၏၊ ဗောဓိသတ္တဿပိ–ဘုရားအလောင်း၏လည်း၊ သိပိဇာတကေ–သိပိဇာတ်၌၊ ဝါ–သိပိမင်းဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဒေဝသိဂ်–နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း၊ [ဝိစ္ဆအနက်၌ဏိကပစ္စည်း၊] ပဘူသတသဟဿသကဟာပဏာနိ–၅ သိန်းသောငွေအပြာတို့ကို၊ ဝိသဇ္ဇေတွာ–စွန့်၍၊ စတုသု–၄–ပေါက်ကုန်သော၊ နဂရဒ္ဒါရေသု–မြို့တံခါး၌ လည်းကောင်း၊ မဇ္ဈေ–အလယ်ဖြစ်သော၊ နဂရေ–မြို့၌ လည်းကောင်း၊ ဒါန်–အလှူကို၊ ဒဒန္တသ–ပေးလှူရစ်၊ တံဒါန်–ထိုအလှူသည်၊ တဒ္ဓိ –နှစ်သက်ခြင်းကို၊ (အားရကျေနပ်ခြင်းကို၊ ဥပ္ပာဒေတုံ–ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ နာသက္ကိ–မစွမ်းနိုင်၊ ပန–အနေယကား၊ ယဒါ–အကြင်အခါ၌၊ အသ–ထိုဘုရားအလောင်းအား၊ ဒြဗ္ဗာဏ ဝဏ္ဏေန–ပုဏ္ဏားအသွင်ဖြင့်၊ အာဂန္တ္ဝာ–လာ၍၊ သက္ကော–သိကြားဖြစ်သော၊ ဒေဝရာဇာ–နတ်မည်းသည်၊ အက္ခိနိ–မျက်လုံးတို့ကို၊ ယာစိ–တောင်းပြီ၊ တဒါ–ထိုအခါ၌၊ တာနိ–ထိုမျက်လုံးတို့ကို၊ ဥပ္ပာဒေတွာ–ထုတ်၍၊ ဒဒမာနသေဝ–ပေးလှူစဉ်ပင်၊ ဟာသော–ရွှင်လန်းခြင်းသည်၊ ဥပ္ပန္နိ–ဖြစ်ပြီ၊ ကေသဂ္ဂမတ္တမ္ပိ–တစ်ဆံဖျားမျှလည်း၊ စိတ္တသ–စိတ်၏၊ အညထတ္တံ–တစ်ပါးသောအပြား၏အဖြစ်၏၊ (သဒ္ဒါတရား ဗျက်ခြင်းသည်၊) နာဟောသိ–မဖြစ်၊ ဧဝံ–ဤသို့လျှင်၊ ဒါန်–အလှူကို၊ နိဿာယ–မှီ၍၊ ဗောဓိသတ္တာနံ–တို့၏၊ တိတ္တိနာမ– တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်းမည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ သောပိမဟာ ပုရိသো–ထို မဂ်လဘုရားအလောင်းသည်လည်း၊

သတ္တာဟပ်–ဂုရက်ပတ်လုံး၊မယာ–ငါသည်၊ ကောဋိသတသဟဿသန်ချာန်–ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနှင့်–တို့အား၊ ဒါနဲ့–ကို၊ ဒါတုံ–ငှာ၊ ဝဋ္ဋတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့၊ စိန္တေ–တွေး–၍၊ တသ္မိ မဏ္ဍပေ–၌၊ ဗုဒ္ဓပုမ္မခံ ဘုရားအမှုးရှိသော၊ ဘိက္ခူသံဃ–ကို၊ နိသီဒါပတွာ–ထိုင်စေပြီး၍၊ သတ္တာဟပ်–လုံး၊ ဂဝပါနံနာမ–ဂဝပါနမည်သော စားဖွယ်ကို၊ အဒါသိ–ပေးလှူပြီ၊ မဟန္တေ–ကြီးကုန် သော၊ ကောလမ္ဗေ–ထမင်းအိုးတို့ကို၊ ခီရသ–နှီ့ရည်ဖြင့်၊ ပူရေတွာ–ပြည့်စေ၍၊ ခီရေနှီ့ရည်သည်၊ ဃနပါကပဏ္ဏေ–တစ်ခဲနက် ကျက်ခြင်းဖြင့် ကျက်ပြီးလသော်၊ (ခပ်ပျစ်ပျစ် ကျက်ပြီးလသော်၊) ထောကေ–အနည်းငယ်ကုန်သော၊ တတ္ထုလေ–ဆန်တို့ကို၊ ပက္ခိပိတွာ–ထည့်၍၊ ပက္ကမဓုသဏ္ဍရ စုဏ္ဍ သမ္ပိတိ–ကျက်ပြီးသော ပျားရည်, သကြားမှုန့်, ထောပတ်တို့ဖြင့်၊ အဘိသခ်တ်–ပြုစီရင်အပ်သော၊ ဘောဇနံ–ဘောဇဉ်ကို၊ ဂဝပါနန္တိ–ဂဝါပါန–ဟူ၍ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏။။

ပန–ဆက်၊ မနုဿာယေဝ– လူတို့ချည်းသာလျှင်၊ ပရိဝိသိတုံ–ဆွမ်းလုပ်ကျွေးခြင်းငှာ၊ နှ အသက္ခိ သု–မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ဒေဝါဝိ–နတ်တို့သည်လည်း၊ ဧကန္တ ရိကာ–တစ်ယောက်ခြားတို့သည်၊ ဟုတွာ–၍၊ ပရိဝိသိ သု–ဆွမ်းလုပ်ကျွေးကုန်ပြီ၊ ဒွါဒသတေရသယောဇနပမာဏာ–၁၂ ယူဇနာ ၁၃ ယူဇနာ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊ ဌာနမ္ပိ–အရပ်သည်လည်း၊ ဘိက္ခူ–ရဟန်းတို့ကို၊ ဂဏ္ဍိတုံ–ယူခြင်းငှာ၊ နပ္ပဟော တိယေဝ–မစွမ်းနိုင်သည်သာ၊ (မလောက်သည်သာ၊) ပန–ထိုသို့ပင် မစွမ်းနိုင်ပါသော်လည်း၊ တောဘိက္ခူ–ထိုရဟန်းတို့သည်၊ အတ္တနော–မိမိ၏၊ အာနုဘာ ဝေန–အာနုဘော်ဖြင့်၊ နိသီဒိ သု–ထိုင်ကြကုန်ပြီ၊ ပရိယောသာနဒိဝသေ–နေ့ဆက်ဆုံးဖြစ်သောနေ့၌၊ သမ္ဗတိက္ခူန–အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့၏၊ ပတ္တာနိ–သပိတ်တို့ကို ဓောဝါပေတွာ–ဆေးစေ၍၊ ဘောသဒ္ဒတ္ထယ–ဆေးအလို့ငှာ၊ သပ္ပိနဝနီတတေလမဓု ဖာဏိတာနံ–ထောပတ်, ဆီဦး, ဆီ, ပျားရည်, တင်လဲတို့ဖြင့်၊ ပူရေတွာ–ပြည့်စေပြီး၍၊ တိစီဝရေဟိ–တိစီဝရိက်သင်္ကန်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ –တကွ၊ အဒါသိ–လှူပြီ၊ သံဃ နဝကဘိက္ခူနာ–သံဃနေ့ာ–ရဟန်းသည်၊ (သံဃာတွင် အငယ်ဆုံးရဟန်းသည်၊)

ဂဝပါနံ။။ ဂေါဟိ နီဒ္ဓတ္တံ ဂဝ–နွားမတို့ဖြစ်သော နွားနို့စသော အရသာ၊ သုတ်ကြီးဖြင့် နီဒ္ဓတ္တအနက်၌ အပစ္စည်းသက်, ဂေါ၏ ညြကို အဝပြု၊ ပါဟတ္ထံ ပါန့်, ဂဝ၏+တံ+ပါန့်စာတို ဂဝပါန်၊ မူလက နွားနို့ဖြစ်သောကြောင့် သောက်ဖွယ် (ပါန) ပင်တည်း၊ သို့သော် ဆန်နှင့်တကွ ဖျစ်နေသည့်အတွက် ဘောဇဉ်ငါးပါးတွင် ပါဝင် သောကြောင့် ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ဘောဇနကိုပင် "ဂဝပါန"ဟုခေါ်ကြောင်း သိစေလို၍ "ဘောဇနံ ဝုစ္စတိ"ဟု ဝုစ္စတိသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုသည်။ [ရှေးဆရာတို့ကား: "ပါန်၌ ပါစာတ်သည် ဤနေရာ၁ယ် ဘောဇနအနက်ဟော"ဟု ကြံကြလေ၏။]

လဒ္ဓတိစီဝရသာဌကာ–ရအပ်သောတိစီဝရိုက်အဝတ် တို့သည်၊ သတသဟဿဏ္ဍ နိကာ–အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်ကုန်သည်၊ အဟေသုံ–ဖြစ် ကုန်ပြီ။ [သံဃဝနကဝယ် အဝကို သြပြု၍ "သံဃနော" ဟုရှေးက မြန်မာပြန် ကြသည်။]

သတ္ထာ–မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အနုမောဒနံ–ဆွမ်းအနုမောဒနာကို၊ အဖန်ဖန် ဝမ်းမြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဆွမ်းတရားကို) ကရောန္တော–ပြုတော်မူလေသော်၊ (ဟောတော်မူလေသော်)အယ ပုရိသော–ဤယောကျ်ားသည်၊ ဧဝ–ရှုပ်–ဤသို့ သဘောရှိသော၊ မဟာဒါန–အလှကြီးကို၊ အဒါသိ–ပေးလှပြီ၊ ကော–အဘယ်သူ သည်၊ ဘဝိဿတိနုခေါ–ဖြစ်လတ္တံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဥပဓာရေန္တော–အနာဂတ် သဘာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူလသော်၊ အနာဂတေ–နောင်အခါ၌၊ ကပ္ပသတ သဟဿာဓိကာန–ကမ္ဘာတစ်သိန်း အလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒ္ဝိန္ဒ အသရေ်ယျာန–၂–သရော်တို့၏၊ မတ္ထကေ–အထက်၌၊ ဂေါတမောနာမ–ဂေါတမမည်သော၊ ဗုဒ္ဓေါ– သည်၊ ဘဝိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဒီသွာ–မြင်တော်မူ၍၊ မဟာပုရိသံ– ကို၊ အာမန္တေတွာ–ခေါ်တော်မူ၍၊ တွံ–သင်သည်၊ ဧတ္ထာဂနာမ ကာလ–ဤမျှ အတိုင်း အရည်ရှိသော၊ ၂–သ(ရော်)နှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလကို၊ အတိက္ကမိတွာ– လွန်၍၊ ဂေါတမောနာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ၊ ဣတိ–သို့၊ ဗျာကာသိ–ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ။ [ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်ပေးခဲ့တော်မူသည်။ ဘုရား အလောင်းကိုယ်တိုင်ကမူ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟုလည်း မသိ၊ ဘုရားဆုလည်း မတောင်းပါ။]

မဟာပုရိသော–သည်၊ ဗျာကရဏ–ဗျာဒိတ်စကားကို၊ သုတ္တာ–ကြားရ၍၊ အဟံ–သည်၊ ဗုဒ္ဓေါ–သည်၊ ဘဝိဿာမိဂိရ–ဖြစ်လိမ့်မည်တဲ့၊ မေ–ငါ၏၊ ဃရာ– ဝါသေန–အိမ်ဟူသော အာဝါသဖြင့်၊ (အိမ်၌နေခြင်းဖြင့်၊) ကော အတ္ထော–အဘယ် အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ပဗ္ဗဇိသာမိ–ရဟန်းပြုအံ့၊ ဣတိ–သို့၊ စိန္တေဘတ္တာ–ကြံ၍၊ တထာ ရူပ်–ထိုသို့ သဘောရှိသော၊ (ထိုမျှလောက်ကြီးကျယ်သော၊) သမ္ဘတ္တိ –စည်းစိမ်ကို၊ ခဋေပိဏ္ဍာ–ဝိယ–တဲတွေးပေါက်ကိုကဲ့သို့၊ ပဟာယ–ပယ်စွန့်၍၊ သတ္ထု–ခြေကိန်စွာဘုရား ၏၊ သန္တိကေ–၌၊ ပဗ္ဗဇိ–ရဟန်းပြုပြီ၊ စ–ဆက်၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ–ရဟန်းပြုပြီး၍၊ ဗုဒ္ဓ ဝစန–ဘုရားစကားတော်ကို၊ ဥဂ္ဂဏှိတွာ–သင်ယူပြီး၍၊ အဘိညာ–အဘိညာတို့ကို လည်းကောင်း၊ သမာပတ္တိယောစ–ဈာန်သမာပတ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ဗိုဇ္ဈတ္ထေတွာ– ဖြစ်စေပြီး၍၊ အာယုပရိယောသာနေ–အသက်၏ အဆုံး၌၊ ["အယ္ယုဟပရိယောသာနေ"ဟုလည်းရှိ၏။ "အသက်ရှည်ရာနေ့၏ အဆုံး၌"ဟုပေးပါ။] ဗြဟ္မလောကေ–ဗြဟ္မာ့ပြည်၌၊ နိမ္မတ္တိဖြစ်ပြီ။

ဆက်ဦးအံ့၊ –မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ ဥတ္တရမည်သော နေပြည်တော်သည် ဖြစ်ပြီ၊ ခမည်းတော်သည်လည်း ဥတ္တရမည်သောမင်း (ဖြစ်ပြီ)၊ မယ်တော်သည်လည်း ဥတ္တရာမည်သော မိဖုရား (ဖြစ်ပြီ)၊ သုဒေဝမည်သော ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း,

ဓမ္မသေနမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း ၂-ပါးတို့သည် အဂ္ဂသာဝကတို့ (ဖြစ်ကုန်ပြီ)၊ ပါတလိမည်သော ရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေး (ဖြစ်ပြီ)၊ သီဝလိမည်သော ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ အသောကာမည်သော ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း, ၂-ပါးတို့သည် အဂ္ဂသာဝိကာမတို့ (ဖြစ်ကုန်ပြီ)၊ ဗောဓိပင်သည် ကဲ့ကော်ပင်တည်း၊ ကိုယ်တော်သည် စရ-တောင်အမြင့်ရှိသည်ဖြစ်ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ နဝုတိဝဿသဟသာသာနိ-အနှစ် ၉-သောင်းတို့ပတ်လုံး၊ ဌတ္တာ-တည်ပြီး၍၊ တသ္မိ-ထိုမင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီးလသော်၊ ဇေတပ္ပ ရေနေ-တစ်ပြိုင်နက်တည်းဖြင့်သာလျှင်၊ ဒသ စက္ကဝါဠသဟသာသာနိ-တစ်သောင်းသော စက္ကဝဠာတို့သည်၊ ဧကန္ဓကာရာနိ-တစ်ခုတည်းသော အမိုက်မှောင်ရိုက်နှက်သည်၊ အဟောသုံ-ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ သမ္ဘစက္ကဝါဠေသု-အလုံးစုံသော စက္ကဝဠာတို့၌၊ မနုသ္သာနံ-တို့၏၊ မဟန္တံ-ကြီးစွာသော၊ အာရောဒနပရိဒေဝံ-ရှေးရှုလိုမ့်၍ ငိုခြင်း, တက်ဝန်းကျင် လှိုမ့်၍ငိုခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ။

သုမနဘုရား　　ဤသို့လျှင် တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို
ဘုရားအလောင်းနဂါးမင်း　　အမိုက်မှောင်ပြုပြီ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးသော

ထိုမင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား၏ နောက် အဖို့၌ သုမနမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားပွင့်တော်မူပြီ၊ ထိုသုမနမြတ်စွာ ဘုရား၏ လည်း ၃-ကြိမ်ကုန်သော သာဝက အစည်းအဝေးတို့သည် (ဖြစ်ကုန်ပြီ၊) ပေ၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေးဝယ် ရွှေတောင်၌ ကုရေ ၉ သန်းသော ရဟန်းတို့သည် (ဖြစ်ကုန်ပြီ၊) တတိယ အစည်းအဝေး၌ (အသီတိကောဋိသတသဟသာနိ) ကုရေရှစ်သန်းတို့ ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ထိုအခါ၌ဘုရား အလောင်းသည် (မဟိဒ္ဓိကော) ကြီးသော တန်းခိုး ရှိသော(မဟာနဘာဝေါ) ကြီးသော အာနဘော်ရှိသော အတုလမည်သော နဂါးမင်း ဖြစ်ပြီ၊ ထိုအတုလ နဂါးမင်းသည် ဘုရားပွင့်တော်မူပြီဟုကြား၍ (ဥာတိ သံဃ ပရိဝုတော) ဆွေမျိုး အပေါင်းသည် ခြံရံအပ်သည် ဖြစ်၍၊ နာဂဘဝနာ-နဂါး ဗိမာန်မှ၊ နိက္ခမိတ္တာ-ထွက်၍၊ ကုဒေတစ်သိန်းသော အခြေအရံရှိသော ထိုသုမနမြတ်စွာ ဘုရားကို နတ်၌ ဖြစ်သော တူရိယာတို့ဖြင့်၊ ဥပဟာရ-ပူဇော်ခြင်းကို (ကာရေတွာ) ပြုစေပြီး၍ ကြီးစွာသောအလှူကို ဖြစ်စေပြီးလျှင် အသီးအသီး (တစ်ပါး၏ တစ်ပါး စီအား) အဝတ်အစုံတို့ကို ပေးလှူ၍ သရဏတို့၌တည်ပြီ၊ ထိုသုမနမြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ထိုအတုလနဂါးမင်းကို နောင်အခါ၌ ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ် ပေးတော်မူပြီ။ ["ဥပဟာရံ ကာရေတွာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "ဆွေမျိုးတို့ကိုလည်း ပူဇော်စေ သည်"ဟုဆိုလိုဟန်တူသည်။]

ထိုသုမနမြတ်စွာဘုရား၏ နေပြည်တော်သည် မေခလမည်သည် (ဖြစ်ပြီ)၊ သုဒတ္တမည်သော မင်းသည် ခမည်းတော် (ဖြစ်ပြီ)၊ သိရိမာမည်သော မိဖုရားသည် မယ်တော် (ဖြစ်ပြီ)၊ သရဏမည်သော ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ဘာဝိတတ္တမည်သော ရဟန်းသည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဥဒေနမည်သော ရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေး (ဖြစ်ပြီ)၊ သောဏမည်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်းကောင်း၊ ဥပသောဏမည်သောဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ဗောဓိပင် ကဲ့ကော်ပင်တည်း၊ [ရှေ့၌ နာဂ ရုက္ခေဘပါပြီးဖြစ်၍ သိန္ဓိဋ္ဌာနာ ဝေရဏ ဇေဖြင့် "နာဂရုက္ခေဘ"ဟုဆိုသည်၊] ကိုယ်တော်သည် အတောင်ကိုးဆယ်အမြင့်ရှိ၏၊ အသက်တော် အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ် ၉-သောင်းတို့သည်ပင် ဖြစ်ပြီ၊ [ရှေး မင်္ဂလာဘုရားရှင်၏ အသက်တော်နှင့် နဝုတိဝဿ သဟဿရှင်းတူသောကြောင့် ဇေဖြင့်ဆိုသည်။] ဣတိ-ဤတွင် သုမနဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ရေဝတဘုရား

ဘုရားအလောင်းဖြာဟူဏ

ထိုသုမနမြတ်စွာဘုရား၏နောက်အဖို့၌၊ ပေ၊ ပဌမ အစည်းအဝေး၌ အရေအတွက် မည်သည် မရှိ၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ကုရေ တစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တတိယ အစည်းအဝေး၌ ထိုအတူ ပင်တည်း၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် အတိဒေဝမည်သော ပုဏ္ဏားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်ကို နာရ၍ သရဏတို့၌တည်၍ ဦးခေါင်း၌ လက်အုပ်ထား၍ ထိုရေဝတဘုရား၏ ကိလေသာပယ်ခြင်း၌ (ဝဏ္ဏ) ဂုဏ်ကျေးဇူး ကိုပြောဆို၍ အပေါ်ခြဲဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကိုပြုပြီ၊ ထိုရေဝတဘုရားရှင်သည်လည်း ထိုအတိဒေဝမည်သော ပုဏ္ဏားကို ဘုရားဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ၊ ပေ၊ နေပြည်တော်သည် သုရည၀တီမည်သည်ဖြစ်ပြီ၊ ခမည်းတော်သည် ဝိပုလ မည်သော မင်းဖြစ်ပြီ၊ မယ်တော်သည်လည်း ဝိပုလမည်သော မိဖုရားဖြစ်ပြီ၊ ဝရဏမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း၊ ဒြဟ္မာဒေဝမည်သော ရဟန္တာသည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ သမ္ဗဝမည်သော ရဟန္တာသည်အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပြီ၊ ဘဒ္ဒါမည်သော ဘိက္ခုနီ သည် လည်းကောင်း၊ သုဘဒ္ဒါမည်သော ဘိက္ခုနီသည် လည်းကောင်း၊ ပေ၊ ကိုယ်တော်သည်အတောင် ရှစ်ဆယ် အမြင့်ရှိသည်ဖြစ်ပြီ၊ အသက်တော်သည် အနှစ် ၆-သောင်းတို့တည်း၊ ဣတိ-ဤတွင် ရေဝတဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

သောဘိတဘုရား

ဘုရားအလောင်းဖြာဟူဏ

ထိုရေဝတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌၊ ပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် အဓိတမည်သော ပုဏ္ဏား ဖြစ်၍၊ ပေ၊ သရဏတို့၌ တည်၍ ဘုရားအမှီးရှိသော ရဟန်းအပေါင်းအား ကြီးစွာသော အလှူကိုပေးလှူပြီ၊ ထိုသောဘိတမြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ထိုအဓိတပုဏ္ဏားကို၊ ပေ၊ ဗျာဒိတ်ပေး

တော်မူပြီ၊ပေ၊ နေပြည်တော်သည် သုဓမ္မမည်သည့်ဖြို့ခွဲဖြစ်ပြီ၊ ခမည်းတော်သည် သုဓမ္မမည်သော မည်းဖြစ်ပြီ၊ မယ်တော်သည်လည်း သုဓမ္မာမည်သော မိဖုရားဖြစ်ပြီ၊ အသမမည်သော ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း၊ သုနေတ္တမည်သော ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း၊ပေ၊ အနောမမည်သော ရဟန်းသည်၊ အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပြီ၊ နကုလာမည်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်းကောင်း, သုဇာတာမည်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်းကောင်း၊ပေ၊ ကိုယ်တော်သည် ၅၈-တောင်အမြင့်ရှိသည်ဖြစ်ပြီ၊အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ် ၉-သောင်းတို့တည်း၊...ဣတိ-ဤတွင် သောဘိတဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။ ထိုသောဘိတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ တစ်ခုသော အသရေ၀ိုကိုလွန်၍ တစ်ခုသော-ကမ္ဘာ၌သာလျှင်၊ပေ၊ ၃-ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ။

အနောမဒဿီဘုရား

ဘုရားအလောင်း နတ်ဘီလူး

အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ၊ပေ၊ပဌမ အစည်းအဝေး၌ ရှစ်သိန်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ၇-သိန်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တတိယ အစည်းအဝေး၌ ၆-သိန်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ပေ၊ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနဘာ၀ေါ (အနေကကောဋိသတသဟဿာနံ) ကုဋေသိန်း၀ေါင်း များစွာကုန်သော ဘီလူးတို့၏အကြီးအကဲဖြစ်သော တစ်ယောက်သော နတ် စစ်သူကြီးဖြစ်ပြီ၊ သော-ထိုနတ်ဘီလူးစစ်သူကြီးသည် ဘုရားမှင့်တော်မူပြီဟု ကြား၍၊ပေ၊ ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ၊ပေ၊ဗဒ္ဓ၀ဝိမည်သော နေပြည်တော်သည်ဖြစ်ပြီ၊ ယသ၀ါ အမည် ရှိသော မင်းသည် ခမည်းတော်ဖြစ်ပြီ၊ ယသော်ဓရာမည်သော မိဖုရားသည် မယ်တော်ဖြစ်ပြီ၊ နိသဘမည်သော ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း, အနောမမည်သော ရဟန္တာသည်လည်းကောင်း၊ပေ၊ ၀ရုဏမည်သောရဟန်းသည် အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပြီ၊ သုန္ဒရီမည်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်းကောင်း, သုမနာမည်သော ဘိက္ခုနီသည်လည်း ကောင်း၊ပေ၊ ဗောဓိပင်သည် ဖောက်ကြေ့ပင်တည်း။ [ရှေးက အလားတူမရှိသောကြောင့် အဋ္ဌုန္ဒရကွေ့ဝဟု ၀ေ၀ါသည်ကားအပို၊] ကိုယ်တော်သည် ၅၈-တောင် အမြင့် ရှိသည်ဖြစ်ပြီ၊ သက်တော်သည် အနှစ်တစ်သိန်းတည်း၊ ဣတိ-ဤတွင် အနောမဒဿီ ဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ပဒုမဘုရား

ဘုရားအလောင်း ခြေသေ့မင်း

ထိုအနောမဒဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ပဒုမမည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားစွာ မွမ်း တော်မူပြီ၊ တတိယ အစည်းအဝေး၌ ရှာမရှိသော တောဝယ် ကြီးစွာသော တောအုပ်၌ နေလေ့ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏ ၂-သိန်းတို့ သည် (ဖြစ်ကုန်ပြီ၊) ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုတောအုပ်၌ပင် သီတင်းသုံ

သောဘိတသ အပရေန, အနောမဒဿီ မဟာယသော၊

တေသံ၀ိ အန္တရာ ကပ္ပါ, ဂဏနေတော အသင်္ခိယာ။

တော်မူစဉ် ဘုရားအလောင်းသည် ခြေသုံ့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို (နိရောဓသမာ ပတ္တိ သမာပန္နံ) နိရောဓသမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်တော်မူနေသည်ကို (နိရောဓ သမာပတ် ဝင်စားတော်မူသည်ကို) မြင်၍ ကြည်ညိုသောစိတ်ရှိသည်(ဖြစ်၍)ရှိခိုး၍ အမြတ်တစိုးပြု၍ဖြစ်သော ပီတိသောမနဿရှိသည်(ဖြစ်၍) ၃-ကြိမ်မြောက်သော်တို့၏ ဟောက်သံကိုဟောက်၍ ၇-ရက်ပတ်လုံး ဘုရားလျှင်အာရုံရှိသောပီတိကိုမစွန့်မူ၍ ပီတိသုခဖြင့်သာ စားချက်သို့ မဖဲသွားမူ၍ အသက်စွန့်ခြင်းကိုပြု၍ ဆည်းကပ်လျက် နေပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ၇-ရက်လွန်ရာအခါ၌ နိရောဓသမာပတ်မှ ထတော်မူပြီး၍ ခြေသုံ့ကိုကြည့်တော်မူ၍ ရဟန်းအပေါင်း၌လည်း စိတ်ကိုကြည်ညိုစေ၍ [ဤနေရာ၌ ဘိက္ခု သံဃ ပဿိတွာမြင်ရ၍၊ မြင်ရသည်ရှိသော်၊ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ သံဃ ဝန္ဒိသတိတိဟုရှိလျှင် ကောင်းသည်။] သံဃာကိုရှိခိုးလိမ့်မည်၊ (ဣတိ)ဤသို့ သိတော်မူ၍ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် လာစေသတည်းဟုကြိုတော်မူပြီ၊ ရဟန်းတို့သည် ထိုခဏ၌ပင်လာကြကုန်ပြီ၊ ခြေသုံ့၏စိတ်ကိုကြည့်တော်မူ၍ပေ၊ဗျာဒိတ်ပေး တော်မူပြီ၊ပေ၊စမ္ပကမည်သော မြို့တော်, အသမမည်သော ခမည်းတော်, အသမာ မည်သော မယ်တော်၊ သာလမည်သော ရဟန္တာ, ဥပသာလမည်သော ရဟန္တာ, ဝရုဏမည်သော ရဟန်း, ရာမမည်သော ဘိက္ခုနီ, သုရာမမည်သော ဘိက္ခုနီ, ကြောင်လျှာဖောခိပင်၊ပေ၊ဣတိ–ဤတွင် ပုနဘဝုရာဂရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

နာရဒဘုရား ဘုရား အလောင်း ရသေ့

ထိုပုနမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ နာရဒမည်သောမြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူပြီ၊ပေ၊ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်၍၊ပေ၊ခန္ဓကူးနိဗြင့် ပူဇော်မှုကိုပြုပြီ၊ပေ၊ဥပဝတိမည်သော မြို့တော် သုဒေဝမည်သော ခမည်းတော်, အနော်မာမည်သော မယ်တော်, ဘဒ္ဒသာလမည်သော ရဟန္တာ, ဇိတ မိတ္တာမည်သော ရဟန္တာ, ဝါသိဋ္ဌမည်သော ရဟန်း, ဥတ္တရာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဘဒ္ဒုနီမည်သော ဘိက္ခုနီ, ကြီးစွာသော ကြောင်လျှာဖောခိပင်၊ပေ၊ဣတိ–ဤတွင် နာရဒဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ပဒုမုတ္တိုရ်ဘုရား ဘုရား အလောင်း သုမေ္ဓကြီး

အဖို့တစ်ပါးကား၊ နာရဒမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ အသင်္ချေကိုးလွန်၍ ဤကမ္ဘာမှ ကမ္ဘာတစ်သိန်း အထက်၌တစ်ခုတည်းသော ကမ္ဘာဝယ် တစ်ဆူ တည်း သာလျှင်ဖြစ်သော ပဒုမုတ္တိုရ် မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားပွင့်တော်မူပြီ။ [ဤဘုရား ရှင် လက်ထက်တော်သို့ ရောက်သောအခါ ၄-အသင်္ချေလွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ "ဣတိတော သတသဟသာကပ္ပမတ္တကေ"ဟုဆိုသည်။]

နာရဒသ ဘဂဝတော, ပဒုမုတ္တရသ သတ္ထုနော၊
တေသံဝိ အန္တရာ ကပ္ပါ, ဂဏနာတော အသင်္ခိယာ။

ထို ပဒုမုတ္တိရ်မြတ်စွာဘုရား၏ လည်း၊ပေ၊ဒုတိယအစည်းအဝေး၌ ဝေဘာဂ တောင်၌ ကုရ္ရေ ၉–သန်းသော ရဟန်းတို့သည်ကြွေးကြီးဖြစ်ကုန်ပြီ၊ပေ၊ထိုအခါ၌ ဘုရား အလောင်းသည် ဇရိုလမည်သော သူဌေးကြီးဖြစ်၍ပေ၊ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ၊ ပန–အထူးကား၊ ပဒုမုတ္တိရ်မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်တော်အခါ၌ တိဏ္ဍိတို့မည်သည် (နာဟေသုံ)–မဖြစ်ကုန်၊ (မရှိကုန်၊) အလုံးစုံလုံးသာ နတတို့သည် ဘုရားရှင်ကိုသာ ကိုးကွယ်ရာ၍ ပြုကြကုန်ပြီ၊ ဟသဝတီမည်သော မြို့တော်, အာနန္ဒာမည်သော ခမည်းတော်, သုဇာတာမည်သော မယ်တော်, ဒေဝိလ(ဒေဝလ)မည်သော ရဟန္တာ, သုဇာတမည်သော ရဟန္တာ, သုမနမည်သော ရဟန်း, အမိတာမည်သော ဘိက္ခုနီ, အသမာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဗောဓိပင်သည် အင်ကြင်းပင်တည်း၊ပေ၊ကိုယ်ရောင်တော့် သည် ထက်ဝန်းကျင်မှ ၁၂–ယူနေ့ာတို့ကိုယူပြီ၊ပေ၊ဤတော်–ဤတွင် ပဒုမုတ္တိရ်ဘုရား ရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။ [အချို့စာအုပ်၌ "မဟာသေဋ္ဌိ"နေရာဝယ် "မဟာရဏ္ဍ ယော"ဟုရှိ၏၊ ထောမနိဿ်၌ "ရဏ္ဍိယ–တိုင်း၌ဖြစ်သူ, မင်း၏ယောက်ဖ"ဟု အနက် ဖွင့်၏။]

သုမေဓောဘုရား

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းပြု

ထို ပဒုမုတ္တိရ် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ (သတ္တတိကပ္ပသဟဿာနိ) ကမ္ဘာ ၇–သောင်းတို့ကို လွန်၍ [“တိ”သကပ္ပ.သဟဿာနိ–ကမ္ဘာ ၃–သောင်း တို့ကို”ဟု ရှေးစာအုပ်များ၌ရှိ၏။] သုမေဓမည်သော ဘုရားရှင်လည်းကောင်း, သုဇာတမည်သော ဘုရားရှင်လည်းကောင်း ဤသို့ တစ်ခုသောကမ္ဘာ၌ ၂–ဆူကုန် သော ဘုရားရှင်တို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ၊ပေ၊ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဥတ္တရမည်သော ပုဏ္ဏားလုလင်ဖြစ်၍ ဓမ္မေထ၌မြှုပ်၍ထားအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော ကုရ္ရေ၌စစ်ဆယ်သော ဥစ္စာကိုစွန့်၍ ဘုရားအမှုးရှိသော ရဟန်း အပေါင်းအား ကြီးစွာ သောအလှူကိုပေးလှူပြီး၍ [“ဓမ္မ–တရားကို၊ သုတ္တာ–နာရ၍”ဟု အချို့စာအုပ်၌ ရှိသေး၏။] သရဏာတို့၌တည်၍ အိမ်မှထွက်၍ ရဟန်းပြုပြီ၊ပေ၊သုဒဿနမည်သော မြို့တော်, သုဒဿနမည်သော ခမည်းတော်, သုဒဿာမည်သော မယ်တော်, သရဏ မည်သော ရဟန္တာ, သဗ္ဗကာမမည်သော ရဟန္တာ, သာဂရမည်သော ရဟန်း, ရာမမည်သော ဘိက္ခုနီ, သုရာမာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဗောဓိပင်သည် (မဟာနိုပ ရုက္ခော)ကြီးစွာသောကြို့ပင်တည်း။ [“မဟာနိမ္ဗရုက္ခော–ကြီးစွာသော တာမာပင်” ဟုလည်းအချို့စာအုပ်၌ရှိ၏။]ပေ၊ဤတော်–ဤတွင် သုမေဓောဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

သုဇာတာဘုရား

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းပြု

ထိုသုမေဓမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ သုဇာတ မည်တော်မူသော ဘုရားရှင်သည် ပွင့်တော်မူပြီ။ပေ၊ ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ပညာသံ(ဘိက္ခုသတ သဟဿာနိ) သိန်းပေါင်း ၅၀–သော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ [၅–သန်းဟူလို။]

တတိယအစည်းအဝေး၌ စတ္တာသီလ (ဘိက္ခူ သတ သဟသာနိ) သိန်းပေါင်း ၄၀-သော ရဟန်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ [၄-သန်း ဟူလို။] ပေ၊ စတုမဟာဒီပရဏ္ဍ-ကျွန်းကြီး ၄-ကျွန်း၌ဖြစ်သော မင်း၏စည်းစိမ်ကို၊ ဒတ္တာ-ပေးလျှောင်ပြီး၍၊ မြတ်စွာဘုရား၏အထံတော်၌ ရဟန်းပြုပြီ၊ သကလရဋ္ဌဝါသိနော-အလုံးစုံသော တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့သည်၊ ရဋ္ဌပွါဒံ-တိုင်းပြည်၌ဖြစ်သော အခွန်ဘဏ္ဍာကိုယူ၍ အာရာမ်စောင့်တို့၏ကိစ္စကို ပြီးစေကုန်လျက်၊ ပေ၊ ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူပြီ။

သုမင်္ဂလမည်သော မြို့တော်၊ ဥဂ္ဂတမည်သော ခမည်းတော်၊ ပဘာဝတီမည်သော မယ်တော်၊ သုဒဿနမည်သော ရဟန္တာ၊ သုဒေဝမည်သော ရဟန္တာ၊ နာဂရဒမည်သော ရဟန်း၊ နာဂါမည်သော ဘိက္ခုနီ၊ နာဂသမာလာမည်သော ဘိက္ခုနီ၊ ဗောဓိပင်သည် ကြီးစွာသော ဝါးပင်တည်း၊ သော-ထိုကြီးစွာသော ဝါးပင်သည်၊ မန္ဒဠိဒ္ဓေါ-သေးငယ်သောအပေါက်ရှိသည်၊ (ဝါးလုံးခေါင်းကျဉ်းသည်-ဟူလို။) ဟုတ္တာ-၍၊ ဥပမိ-အထက်သို့၊ ဥဂ္ဂတာဟိ-တက်ကုန်သော၊ မဟာသာခါဟိ-ကြီးစွာသောခက်မတို့ဖြင့်၊ မောရပိဏ္ဍာကလာပေါဒိယ-ဥခေါင်းပြီးစည်းကဲ့သို့၊ ဝိရောစိတ္တ ကိရ-တင့်တယ်သတတ်။

ဗိယဒဿီဘုရား ဘုရားအလောင်း ကဿပလုလင်

ထိုသုဇာတမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ဤကမ္ဘာမှ (အဋ္ဌာရသကပ္ပသတဝမ္ဘွကေ) တစ်ဆယ့်ရှစ်ကမ္ဘာ အလွန်ရှိသော ကမ္ဘာတစ်ရာ၏ အထက်၌တစ်ခုတည်း သောကပ်ဝယ်ပေ၊ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ၊ ပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဗေဒင် ၃-ပုံတို့၏ တစ်ဘက်ကမ်းရောက် တတ်မြောက်သော ကဿပမည်သော လုလင်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်ကိုနာ၍၍ ကုဋေတစ်သိန်းသောဘုစ္စာတို့ကိုစွန့်ကြဲခြင်းဖြင့် သံဃာ့အာရာမ်ကိုပြုစေပြီး၍ သရဏဂုတို့၌လည်းကောင်း၊ သီလတို့၌လည်းကောင်း တည်ပြီ၊ ပေ၊ အနောမမည်သော မြို့တော်၊ သုဒိန္နမည်သော ခမည်းတော်၊ စန္ဒာမည်သော မယ်တော်၊ ပါလိတမည်သော ရဟန္တာ၊ သဗ္ဗသဿီမည်သော ရဟန္တာ၊ သောဘိတမည်သော ရဟန်း၊ သုဇာတာမည်သော ဘိက္ခုနီ၊ ခမ္ပဒိန္နာမည်သော ဘိက္ခုနီ (ဗိယဂုံရုက္ခော)-ပြင်းပင်။ ["ကကုဓရုက္ခော-ရေခဲတက်ပင်" ဟုလည်းရှိ၏။] ပေ၊ ဣတိ-ဤတွင် ဗိယဒဿီဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

အဋ္ဌာရသကပ္ပသတမဋ္ဌကေ။ ။"အဋ္ဌရသာဓိက+ကပ္ပသတံ အဋ္ဌာရသ ကပ္ပသတံ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ အနက်ပေးလိုက်သည်၊ ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ကား: "ဣတော အဋ္ဌကပ္ပ သတာဓိက သဟသဿကပ္ပ မဋ္ဌကေ-ကမ္ဘာရှစ်ရာအလွန်ရှိသော ကမ္ဘာတစ်ထောင်၏အထက်၌"ဟု ရှိ၏၊ သုတ်မဟာဝါ မဟာပဒါနသုတ်၌ကား: "ဣတော အဋ္ဌာရသန္နံ ကပ္ပသဟဿာနံ ဥပရိ-တစ်သောင်းရှစ်ထောင်ကုန်သော ကမ္ဘာတို့၏အထက်၌"ဟု ရှိ၏။

အတ္ထဒသသီဘုရား
ဘုရားအလောင်း ရသေ့

ထိုပိယဒသသီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌အတ္ထဒသသီ မည်သောမြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူပြီးပေ၊ ပဌမ အစည်းအဝေး၌ ၉-သန်း၊ ၈-သိန်းကုန်သော ရဟန်း တို့သည်ဖြစ်ကုန်ပြီးပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော သုသီမမည်သော ရသေ့ဖြစ်၍ နတ်ပြည်မှ မနှာရဝမည်သော ပန်းထီးကို ဆောင်ယူခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ပြီးပေ၊ သောဘနမည်သော မြို့တော်, သာဂရမည်သော ခမည်းတော်, သုဒဿနာမည်သော မယ်တော်, သန္ဓမည်သော ရဟန္တာ, ဥပသန္ဓ မည်သော ရဟန္တာ, အဘယမည်သော ရဟန်း, ဓမ္မာမည်သော ဘိက္ခုနီ, သုမ္မာ မည်သော ဘိက္ခုနီ, ဗောဓိပင်သည် (စမ္ပကရုက္ခော) စကားပင်ပေ၊ ဤတို့ အတ္ထဒသသီ ဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ဓမ္မဒသီဘုရား
ဘုရားအလောင်း သိက္ခြားမင်း

ထို အတ္ထဒသသီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် သိက္ခြားနတ်မင်းဖြစ်၍ နတ်၌ဖြစ်သော နံ့သာပန်းတို့ဖြင့် လည်းကောင်း, နတ်၌ဖြစ်သော တူရိယာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ပူဇော်မှုကိုပြုပြီးပေ၊ သရဏမည်သော မြို့တော်, သရဏမည်သော ခမည်းတော်, သုနန္ဒာမည်သော မယ်တော်, ပဒုမမည်သော ရဟန္တာ, ဗုယသဒေဝမည်သော ရဟန္တာ, သုနေတ္တ မည်သော ရဟန်း, [သုဒတ္တ မည်သောရဟန်းဟုလည်းရှိ၏။] ခေမာမည်သော ဘိက္ခုနီ, သဗ္ဗနာမမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဗောဓိပင်သည် (ရတ္တကုံရုရုက္ခော) သံသတ်ပင်တည်း၊ (ကကုသရုရုက္ခောတိပိ) ရေခဲတက်ပင်ဟုလည်းကောင်း, (ဒိမ္ဗိဇာလောတိပိ) မျက်နှာ ပန်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်၏ ပေ၊ ဤတို့-ဤတွင် ဓမ္မဒသီဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။ "ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ "ဒိမ္ဗိဇာလောတိရတ္တာကုံရုက္ခော"ဟု တွေ့ရ၏။]

သိဒ္ဓတ္ထဘုရား
ဘုရားအလောင်း ရသေ့

ထို ဓမ္မဒသီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ဤကမ္ဘာမှ ၉၄-ကမ္ဘာထက်ပယ်တစ်ခုသောကမ္ဘာ၌ တစ်ဆူတည်း သာလျှင်ဖြစ်သော သိဒ္ဓတ္ထမည်သော ဘုရားရှင်ထွန်း ပွင့်တော်မူပေပြီးပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်း သည်(ဥဂ္ဂတေဇော) ထက်မြက်သော တန်ခိုးရှိသော(အဘိညာဗလ သမ္ပန္နော) အဘိညာဏ်အား အစွမ်းနင်ပြည့်စုံသော မင်္ဂလာမည်သော ရသေ့ဖြစ်၍ ကြီးစွာသော ဇမ္ဗူသပြေသီးကို ဆောင်ယူခဲ့၍ မြတ်စွာ ဘုရားအား ပေးလှူပြီးပေ၊ ဝေဘာရမြို့တော်, ဇယသေနမည်သော ခမည်းတော်, သုဗဒ္ဒမည်သော မယ်တော်, သမ္ဘလမည်သော ရဟန္တာ, သုမိတ္တ မည်သော, ရဟန္တာ, ရေဝတမည်သောရဟန်း, သီဝလာမည်သောဘိက္ခုနီ, ["သီလာ" ဟုလည်း ရှိ၏။] သုရာမာမည်သော ဘိက္ခုနီ, "သုရာ"ဟုလည်း ရှိ၏။] မဟာလေခါ: ဗောဓိပင်တည်းပေ၊ ဤတို့-ဤတွင် သိဒ္ဓတ္ထဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

တိဿဘုရား ဘုရားအလောင်း ရသေ့

ထိုသိဒ္ဓတ္ထမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ဤကမ္ဘာမှ ၉၂-ကမ္ဘာထက်၌ တိဿမည်သောဘုရားရှင်, ဖုဿ မည်သော ဘုရားရှင်ဟု တစ်ခုသောကမ္ဘာ၌ ၂-ဆူ သော ဘုရားရှင်တို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ၊ ။ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည်များ သော စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသော များသောအခြေအရံရှိသော သုဓာတမည်သောမင်းဖြစ်၍ ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်သို့ကပ်ရောက်ပြီးလျှင် ကြီးသော တန်ခိုးရှိသူ၏ အဖြစ်သို့ရောက်၍ ဘုရားပွင့်တော်မူပြီဟု ကြားရ၍ နတ်၌ဖြစ်သော မန္ဒာရဝပန်း, ပဒုမ္မာကြာပန်း, ပင်လယ်ကသစ်ပန်းတို့ကိုယူ၍ ပရိသတ် ၄-ပါးတို့၏ အလယ်၌ ကြွသွားတော် မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်ပြီ၊ ကောင်းကင်၌ ပန်းဖိတာန်(မျက်နှာကြက်)ဖြစ်၍ တည်ပြီ၊ ။ ခေမမည်သော မြို့တော်, ဇနသန္ဓမည်သော ခမည်းတော်, ပဒုမာမည် သော မယ်တော်, ဗြဟ္မဒေဝ မည်သော ရဟန္တာ, ဥဒယမည်သော ရဟန္တာ, သုမင်္ဂလမည်သော ရဟန်း, ဖုဿမည်သော ဘိက္ခုနီ, သုဒတ္တာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ပဒေါ့ဂ်ဟောမိပင်၊ ။ ဤတို့ တိဿဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ဖုဿဘုရား ဘုရားအလောင်း ရဟန်းမြို

ထို တိဿ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ဖုဿ မည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူပြီ၊ ။ ။ ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ပဏ္ဏာသ(ဘိက္ခုသတ သဟဿာနိ) သိန်းပေါင်း ၅၀-သော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တတိယအစည်းအဝေး၌ ဒွတ္တိ သ(ဘိက္ခုသတ သဟဿာနိ) ၃-သန်း ၂-သိန်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဝိဒိတာဝီမည်သော မင်းကြီးဖြစ်၍ ကြီးစွာသော မင်းစည်းစိမ်ကိုစွန့်၍ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌ ရဟန်းပြု၍ ဝိဋ္ဌက ၃-ပုံတို့ကို သင်ယူပြီးလျှင် များစွာသော လူပေါင်းအား ဓမ္မကထာကိုဟောပြီ၊ သီလ ပါရဒီကိုလည်း ဖြည့်ပြီ၊ ။ ကာသီမည်သောမြို့တော်, ဇယသေနမည်သော ခမည်း တော်, သိရိမာမည်သော မယ်တော်, သုရက္ခိတမည်သော ရဟန္တာ, ဓမ္မသေနမည်သော ရဟန္တာ, သဘိယမည်သော ရဟန်း, စာလမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဥပစာလာမည်သော ဘိက္ခုနီ, သျှိသျှားဟောမိပင်၊ ။ ဤတို့-ဤတွင် ဖုဿဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ဝိပဿီဘုရား ဘုရားအလောင်း နဂါးမင်း

ထို ဖုဿမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ဤကမ္ဘာမှ ၉၁-ကမ္ဘာထက်၌ ဝိပဿီမည်သော ဘုရားရှင်သည် ထင်ရှား ပွင့်တော်မူပြီ၊ ။ ။ ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်းသည်, (ဖြစ်ပြီ)၊ တတိယအစည်းအဝေး၌ ၈-သောင်းသော ရဟန်း တို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော အာနုဘော်ရှိသော အတုလမည်သော နဂါးမင်းဖြစ်၍ ရတနာ ၇-ပါးတို့ဖြင့် ဗီအပ်

သော ရွှေအတိပြီးသော ကြီးစွာသောအင်းပျဉ်ကို မြတ်စွာဘုရားအားပေးလှူပြီးပေ၊ဗန္ဓုမတိမည်သောမြို့တော်, ဗန္ဓုမမည်သော ခမည်းတော်, ဗန္ဓုမတိမည်သော မယ်တော်, ခဏ္ဍမည်သော ရဟန္တာ, တိသမည်သော ရဟန္တာ, အသောကမည်သော ရဟန်း, စန္ဒာမည်သော ဘိက္ခုနီ, စန္ဒမိတ္တာမည်သော ဘိက္ခုနီ, သခွတ်ဟောမိပင်၊ပေ၊ ကိုယ်ရောင်တော်သည် အခါခံပ်သိမ်း ၇-ယူဇနာတို့တိုင်တိုင်ဖြန့်၍ တည်ပြီး၊ပေ၊ ဣတိ-ဤတွင် ဝိပသီ ဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။ ["ပါဠလိ-သခွတ်ပင်"ဟု ရှေးကပေးရိုးရှိ၏၊ ဝကာရေနဋ္ဌလတိ ရတ္တာဇေဋ္ဌာန ဘဝတိတိဝါ ပါဠလိ၊ ပုပ္ပါန် ရတ္တာဝဏ္ဏတာယ ပါဠလိတိ ဝေါဟာရော-အပါဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ပါဠလိတမ္ဘပုပ္ပရတ္ခဲ့၊-ဘလ္လာတိယဇာတ်ဦးကာ၊ ဤအဋ္ဌကထာဦးကာတို့ကို ထောက်ဆ၍ "ကသစ်ပင်"ဟု အနက်ပေးရန် ဂဏ္ဌိ၌ ဆုံးဖြတ်ထားသည်။]

သိခီဘုရား

ထို ဝိပသီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ဤကမ္ဘာမှ ၃၁-ကမ္ဘာထက်၌ သိခီဘုရားရှင်, ဝေယ္ယာဘုရားရှင် ဟု ၂-ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်ပြီး၊ ပေ၊ ဒုတိယအစည်းအဝေး၌ ရှစ်သောင်းသော ရဟန်းတို့သည် (ဖြစ်ကုန်ပြီး) တတိယအစည်းအဝေး၌ သတ္တတိ(သဟဿာနိ) ၇-သောင်းသော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီး၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် အရိန္ဒမမည်သော မင်းဖြစ်၍ ဘုရားအမှူးရှိသော ဘိက္ခုသံဃာအား သက်နန်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကြီးစွာသော အလှူကိုဖြစ်စေ၍ ၇-ပါးသော ရဟန္တာတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဆင်ရဟန္တာ ကိုပေးလှူ၍, ဆင်ပမာဏရှိသည်ကို ပြု၍ အပ်သောအလှူကိုလှူပြီ၊ [ပဌမ ဆင်ရဟန္တာလှူပြီးနောက် ရဟန်းတို့အား မအပ်သောကြောင့် ဆင်ပမာဏရှိသော ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို အစားလှူပြီ-ဟူလိုး] ပေ၊ အရဏဝတီမည်သော မြို့တော်, အရဏဝါမည်သော ခမည်းတော်, ပဘာဝတီမည်သော မယ်တော်, အဘိဘူမည်သော ရဟန္တာ, သမ္ဘဝမည်သော ရဟန္တာ, ခေမင်္ကရမည်သော ရဟန်း, သခိလာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ပဒုမာမည်သော ဘိက္ခုနီ၊ပေ၊သရက်ဖြူဟောမိပင်၊ ဣတိ-ဤတွင် သိခီ ဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ဝေယ္ယာဘုရား

ထို သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ဝေယ္ယာ မည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူပြီ၊ပေ၊ဒုတိယ အစည်းအဝေး၌သတ္တတိ(ဘိက္ခုသဟဿာနိ)၇-သောင်း

ဘုရားအလောင်း-ရဟန်းပြု

သော ရဟန်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ တတိယအစည်းအဝေး၌ သဋ္ဌိ(ဘိက္ခုသဟဿာနိ) ၆-သောင်းသော ရဟန်းတို့သည်ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် သုဒဿနမည်သောမင်းဖြစ်၍၊ပေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရဟန်းပြုပြီး၍ အာစာရဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဘုရားရဟန္တာ၌ (စီတ္တီကာရဂွိတိဗဟုလော)များသော

အရိုအသေပြုခြင်း နှစ်သက်ခြင်းရှိသည်ဖြစ်ပြီး၊ပေ၊ အနောမမည်သော မြို့တော်, သုပ္ပတီတမည်သော ခမည်းတော်, ယသဝတီမည်သော **မယ်တော်,** သောဏမည်သော ရဟန္တာ, ဥတ္တရမည်သော ရဟန္တာ, ဥပသန္တမည်**သော ရဟန်း**, ရာမာမည်သော ဘိက္ခုနီ, သာလာမည်သော **ဘိက္ခုနီ, [“သမာလာ”** ဟုလည်းရှိ၏။ [အင်ကြင်းဗောဓိပင်ပေ၊ ဣတိ–ဤတွင် ဝေယာဘုဘုရား**ရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်**အပြီးတည်း။

ကကုသန်ဘုရား

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းပြု

ထိုဝေယာဘုမြတ်စွာဘုရား၏နောက်အဖို့၌ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာဝယ် ကကုသန်, ကောဏာဂုမ်, ကဿပ, ၎င်တို့၏ ဘုရားဟု ၄–ဆူကုန်သော ဘုရားရှင်တို့သည် ပွင့်တော်မူကုန်ပြီ၊ ကကုသန်ဘုရားရှင်၏ တစ်ကြိမ်သော သာဝကာသန္နပါတသည်ဖြစ်ပြီ၊ ထိုသာဝက သန္နိပါတ၌ ၄–သောင်းကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ခေမမည်သော မင်းဖြစ်၍ ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းအပေါင်းအား သပိတ် သင်္ကန်းနှင့်တကွဖြစ်သော ကြီးစွာသောအလှူကိုလည်းကောင်း, မျက်စဉ်းအစရှိသော ဆေးတို့ကိုလည်းကောင်း ပေးလှူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားဒေသနာတော်ကို နာ၍ ရဟန်းပြုပြီ၊ပေ၊ ခေမမည်သော မြို့တော်, အဂ္ဂိဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ခမည်းတော်ဖြစ်ပြီ၊ ဗိသာခါမည်သော ပုဏ္ဏားမသည် မယ်တော်ဖြစ်ပြီ၊ ဝိဝရမည်သော ရဟန္တာ, သဒ္ဓိဝမည်သော ရဟန္တာ, ဗုဒ္ဓိမည်သော ရဟန်း, သာမာမည်သော ဘိက္ခုနီ, စမ္ဘာမည်သော ဘိက္ခုနီ, [ရမ္ဘာဟုလည်းရှိ၏။] ကြီးစွာသော ကုက္ကုဋ်ရိုဗောဓိပင်၊ပေ၊ ဣတိ–ဤတွင် ကကုသန်ဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

ကောဏာဂုမ်ဘုရား

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းပြု

ထို ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ ကောဏာဂုမ် မည်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပွင့်တော်မူပြီ၊ပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ပဒုတမည်သော မင်းဖြစ်၍ အမတ်အပေါင်းခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့သွား၍ တရားဒေသနာတော်ကိုနာ၍၌ ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းအပေါင်းကို ပင့်ဖိတ်၍ ကြီးစွာသောအလှူကိုဖြစ်စေ၍ ပတ္တုဏ်တိုင်း စိန်တိုင်း၌ဖြစ်သော အဝတ်, ပိုးချည် အဝတ်, ကမ္ဗလာ, ဘွဲ့ဖြူအဝတ်တို့ကိုလည်းကောင်း, ရွှေခြေနင်းကိုလည်းကောင်း လှူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရဟန်းပြုပြီ၊ ပေ၊သောဘဝတီမည်သော မြို့တော်, ယညဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ခမည်းတော်ဖြစ်ပြီ၊ ဥတ္တရာမည်သော ပုဏ္ဏားမသည် မယ်တော် ဖြစ်ပြီ၊ ဘိယျုသမည်သော ရဟန္တာ၊ [ဘိယျောသဟုလည်းရှိ၏။] ဥတ္တရမည်သော ရဟန္တာ, သောတ္ထိဝမည်သော ရဟန်း, သမုဒ္ဒါမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဥတ္တရာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ရောဟဏ်းဗောဓိပင်၊ပေ၊ ဣတိ–ဤတွင် ကောဏာဂုမ် ဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင် အပြီးတည်း။

ကသပဘုရား

ဘုရားအလောင်း ရဟန်းဖြူ

ထိုကောဏာဂုမ်မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်အဖို့၌ကသပ**ပဗ**ည်သော **မြတ်စွာဘုရားသည်** ပွင့်တော်မူပေပြီ၊ပေ၊ ထိုအခါ၌ ဘုရားအလောင်းသည် ဈောတိပါလမည်သော လုလင်ဖြစ်၍ ဗေဒင် ၃-ပုံကို တစ်ဘက်မပ်ရောက် တတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍ မြေအပြင်၌လည်းကောင်း, ကောင်းကင်၌လည်းကောင်း ထင်ရှားသော ဃဋ္ဌိကာရဆိုးထိန်းသည်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်ပြီ၊ ထိုဈောတိပါလလုလင်သည် ထိုဃဋ္ဌိကာရဲ့ အိုးထိန်းသည်နှင့်အတူမြတ်စွာဘုရားကို ချဉ်းကပ်၍ တရားဒေသနာတော်ကို နာရ၍ ရဟန်းပြုပြီး၍ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍ ၃-ပုံသော ပိဋကတို့ကို သင်ယူပြီး၍ ဝတ္တာ-ပြောဟောတတ်သည်၊ ဟုတွား၊ ဝတ္တသမ္ပတ္တိယာ-ဝတ်အကျင့်၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် ဘုရားသာသနာတော်ကိုတင့်တယ်စေ၏၊ပေ၊ဈောတမည်သော မြို့တော်, ဗြဟ္မဒတ္တမည်သောပုဏ္ဏားသည် ခမည်းတော်ဖြစ်ပြီ၊ ဓနဝတီမည်သော ပုဏ္ဏေးမသည် မယ်တော်ဖြစ်ပြီ၊ တိသမည်သော ရဟန္တာ, ဘာရဒ္ဝါ၊မည်သော ရဟန္တာ, သမ္ဘမိတ္တမည်သော ရဟန်း, အနုဠာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ဥရုဝေဠာမည်သော ဘိက္ခုနီ, ပညောင်ဈောမိပင်၊ ကိုယ်တော်သည် အတော်င ၂၀-အမြင့်ရှိသည်ဖြစ်ပြီ၊ အသက်တော်သည် အနှစ် ၂-သောင်း-တို့တည်း၊ ဣတိ-ဤတွင် ကသပဘုရားရှင်၏ ဗုဒ္ဓဝင်အပြီးတည်း။

နိယတဗျာဒိတ်ရအက်၊

ပန-ဆက်၊ တသ ဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ သြရဘာဂေ-ဤမှာ ဘက်၌၊ ဣမံ သမ္မာ သမ္မဒ္ဓံ-ဤမြတ်စွာဘုရားကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ အညော-ဤမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး၊သော၊ ဗုဒ္ဓေါနာမ-ဘုရားမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ပန-ဆက်၊ ဣတိ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အစဉ်ဖြင့်, ဒီပင်္ကရာဒီနံ-ဒီပင်္ကရာ အစရှိကုန်သော၊ စတုဝီသတိယာ-၂-ကျိပ် ၄-ဆူသော၊ ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ သန္တိ-ကေ-အထတော်၌၊ လဒ္ဓဗျာကရဏော-ရဒအပ်ပြီးသော ဗျာဒိတ်ရှိသော၊ (ဗျာဒိတ်ရပြီးသော)၊ ဈောမိသတ္တော-ဘုရားအလောင်းသည်၊ ["ဝေယ္ယာ-ရဏ္ဍ ဘာဝါ အာဂမ"သို့ လွမ်းစပ်၊ ယေကိုလည်း "ဓမ္မာ ဒိဋ္ဌာ" ၌ ဓမ္မာနှင့်တွဲ]၊ အနေနှ-ဤဘုရားအလောင်း

စတုဝီသတိယာ၊ပေ၊လဒ္ဓဗျာကရဏောမ။ ။၂-ကျိပ် ၄-ဆူသောဘုရားရှင်တို့၏ အထတော်၌ ဗျာဒိတ်ခံရဘာဝတို့တွင် ရဟန်း-ဘဝဖြင့် ၉-ဘဝ, ရဟေသာဘဝဖြင့် ၅-ဘဝ, ဗြာဟ္မဏ ၂-ဘဝ, ကသပလုလင် ၁-ဘဝ, မင်း ၂-ဘဝ, လူ၀တ်ကြောင် ၅-ဘဝ, သိကြားမင်း တစ်ဘဝ, ယက္ခဒေသနာ၀တိတစ်ဘဝ၊ နဂါ၊မင်း ၂-ဘဝ, ခြင်္သေ့တစ်ဘဝတို့ဖြစ်ကြသဲသည်။ [ဒီပင်္ကရာဘုရားရှင် ပွင့်တော်မူရာကမ္ဘာ၌ ဒီပင်္ကရာဘုရားရှင် မပွင့်မီ တဏှာကရ, မေဓင်္ကရ, သရဏင်္ကရဟူသော ၃-ဆူသောဘုရားရှင်တို့ ပွင့်တော်မူကြ၏၊ ထို ၃-ဆူ၏ အထတော်၌ ဗျာဒိတ်မခံရသောကြောင့် ဤဗုဒ္ဓဝင်၌ မပြကြ၊ ထို ၃-ဆူနှင့်တကွ ဂေါတမဗုဒ္ဓရှင်တော်ပါ ပေါင်း၌ "၂-ကျိပ်ရှစ်ဆူ"ဟု အမှတ်ပြုကြသည်။]

သည်၊ မနုဿတ္တံ့ပေ၊ သမိဒ္ဓေတိတိ–မနုဿတ္တံ့ပေ၊ သမိဒ္ဓေတိဟူကုန်သော၊ အဌ–ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေ ဓမ္မေ–ဤဂုဏ်တို့ကို၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ဤတရားတို့ကို" ဟု ပေး၏။] သမောဓေနေတ္တာ–ပေါင်းစု၍၊ ဒီပကံရပါ၀မူလေ–ဒီပက်ရာမြတ်စွာ ဘုရား၏ ခြေတော်ရင်း၌၊ ကတာဘိနိဟာရေန–ပြုအပ်ပြီးသော သမ္ဘည္ဝတ္ထုတော်သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းခြင်းရှိသည်၊ (သမ္ဘည္ဝတ္ထုတော်သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ဆုတောင်းမှုကိုပြုပြီးသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဟန္ဒပေးကျတော စိတောတိ–ဟူ၍၊ ဥသာဟံ–အားတက်သရောကို၊ ကတ္တာ–ပြုပြီး၍၊ ဝိစိနန္တေန–ပေ၊ ဒါနပါရမိန္တိ–ဝိစိနန္တေန၊ ပေ၊ ဒါနပါရမိ ဟုကုန်သော၊ ဒါနပါရမိတာဒယော–ဒါနပါရမီ အစရှိကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓကရာ–ဘုရားအဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ယေ ဓမ္မာ၊ အကြင်ပါရမိတရားတို့ကို၊ ဒိဋ္ဌာ–မြင်အပ်ကုန်ပြီ၊ တေ (ဓမ္မာ)–ထိုပါရမိတရားတို့ကို၊ ပူရေန္တေန–ဖြည့်ကျင်လျက်၊ ယာ၀ သေသန္တ ရတ္တဘာ၀ေါ–ဝေသန္တ ရာမင်း၏ အတ္တဘောတိုင်အောင်၊ အာဂမိ–ရောက်လာပြီ။

မနုဿတ္တံ့–လူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၀ါ–လူဘ၀ကိုရခြင်းလည်းကောင်း၊ လိင်သမ္ဗတ္တိ–လိင်၏ပြည့်စုံခြင်းလည်းကောင်း၊ ၀ါ–ပုလ္လိင်ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဟေတု–တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေတည်နေရခြင်းလည်းကောင်း၊ သတ္တာရဒသ၊ နှ–သက်တော်

တိုက်တွန်းချက်။ ။ငါတို့ဘုရားအလောင်း၏ ဗျာဒိတ်ခံရာ ၄–အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းကာလ၀ယ် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်သည် ၂၄–ကြိမ်သာထွန်းပေါ်ခဲ့၏၊ ထို ၂၄–ကြိမ်တွင်လည်း ဘုရားအလောင်းတော်သည် ရဟန်းဘ၀ကို ၉–ဘ၀မျှသာ ရတော်မူခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ နောက်ပိုင်းသာသနာ၀ယ် ရဟန်းပြုသူတို့ကလည်း မိမိရဟန်း၏ဘ၀ကို အမြတ်တနိုး ထားရှိလည်းကောင်း၊ သာသနာ၀ါဒယကာ ဒါယိကာမဖြစ်သူတို့ကလည်း သာသနာတော်ကို အမြတ်တနိုးထားရှိလည်းကောင်း၊ ကြိုးခဲလှသော ဤသာသနာ၀ယ် အသီးအသီး ဝိဝေဋနိသိတ ကောင်းမှုပါရမီများကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာဘာ၀နာကိုလည်းကောင်း ကြိုးစားသင့်ကြပါ သတည်း။

မနုဿတ္တံ့။ ။ဗုဒ္ဓဟူသည် လူဇာတိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ထူးတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို တောင့်တရာ၌ လူသားအဖြစ်ဖြင့်သာ တောင့်တ၍ ပြည့်စုံနိုင်သည်၊ ထို့ပြင် "မနော+ဥသန္ဒံ ဧတေသံတိ မနုဿာ"နှင့်အညီ ထက်မြက်သောစိတ်ရှိသူသာ ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို တောင့်တ၍ ပြည့်သုံးနိုင်၏၊ လူ.ဘ၀ကား နတ်တို့ထက်ပင် သတိလည်းကောင်းသူရဟာ၀(ရဟရင်သော) သတ္တိလည်းရှိ၍ ထက်မြက်သောစိတ်လည်း ရှိရာ ဘ၀တည်း၊ ထို့ကြောင့် နိယတဗျာဒိတ်ရဖို့ အင်္ဂါတွင် မနုဿတ္တ(လူ.ဘ၀)ကို ထည့်ရသည်၊ ထို့လူ.ဘ၀ဟူသည်လည်း ဗုဒ္ဓ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ အရိယာသာ၀ကတို့ဖြစ်နိုင်ရာ ဓမ္မ၊ ဒိဝ်ဌိ လူ.ဘ၀တည်း။

အဝုံ့ဏ်ရ်။ ။တိဟိ ဘိက္ခေ ဌာနေဟိ ဓမ္မဒိ၀ိကာ မနုဿာ ဥတ္တရကုရုကေစ မနုဿေ အဓိဂဏ္ဍန္တိ၊ ဒေ၀ေစ ဘာ၀တိ'သေ၊ ကတမေဟိ တီဟိ၊ သူ ရာ, သတိမန္တော, ဣဓ ပြေါ့ဗေရိယ ၀ါသော။–နဝကနိပါတ်, သတ္တာ၀ါသ၀ဂ်။

ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားကို ဖုံးမြင်ရခြင်းလည်းကောင်း၊ ပဠုဒ္ဓာ-ရသေ့ရဟန်း၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂုဏသမ္ပတ္တိ-ရှာန်အဘိညာဉ်ဟူသော ဂုဏ်၏ပြည့်စုံခြင်းလည်း ကောင်း၊ အဓိကာရောစ-မြတ်စွာဘုရားအထံတော်၌ လွန်လွန်ကဲကဲပြုအပ်သော ကောင်းမှုလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒတာ-ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် ထက်သန်သော ဆန္ဒတော်လည်း

လိဂ်သမ္ဘတ္တိ။ ။"လိဂ်"ဟု သာမည၊ဆိုအပ်သော်လည်း သမ္ဘတ္တိကိုထောက်၍ ပုရိသလိဂ်ကိုသာယူရသည်၊ မှန်၏။-ထို ပုရိသလိဂ်နှင့် ပြည့်စုံသူတို့သာ ဥာဏ်ရည်ဥာဏ်သားနှင့် စိတ်နေစိတ် ထားကြီးမားကြ၏၊ ထိုကြောင့် စကြားမင်းအဖြစ်, သိကြားမင်းအဖြစ်, ဘုရားအဖြစ် စသော ကြီးကျယ်သောရာထူးတို့သည် ပုရိသလိဂ် ရှိသူတို့နှင့်သာ ထိုက်တန်ရကား ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် ဆုပန်သောအခါလည်း ယောဂျိုးဖြတ်တို့သာ ပြည့်စုံနိုင်သည်။ [ဤ]စကားဖြင့် "မိန်းမသားတို့ ဘုရားဆုမတောင်းထိုက်"ဟု မယူဆရ၊ နိယတဗျာဒိတ်ရသော ဘဝ၌သာ ယောဂျိုးဖြစ်နေဖို့ လိုသည်။

ဟေတု။ ။ဦးကာ၌ "တိဟေတုက ပဋိသန္ဓိတာ"ဟုဖွင့်၏၊ "ဟေတု"အရ တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေကိုယူစေလိုသည်၊ ဗုဒ္ဓဝံသ အဋ္ဌကထာ၌ကား "ပုရိသဿာပိ တသ္မိ" အတ္တဘာဝေ အရဟတ္တမဂ္ဂတ္တိယာ ဟေတုသမ္ပန္နသော ပဠုနာ သမိန္ဓတိ၊ ဓော ဣတရဿ"ဟုဆို၏၊ ထို နိယတဗျာဒိတ် ရမည်ဘဝ၌ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်လောက်သော အကြောင်းပါရမီများရှိနေခြင်းကို "ဟေတု"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ဥပမာ-သုမေဓာရသေ့သည်, ထိုဘဝ၌ နိဗ္ဗာန်ကိုယူလိုလျှင် ဒီပင်္ကရာ ဘုရားရှင်၏ သာ့ဝကအဖြစ်ဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်နိုင်လောက်အောင် အကြောင်းပါရမီ ရုံသည်နေခြင်း ကဲ့သို့တည်း။ ["ဂုဏသမ္ပတ္တိ"အရ၌ ပြအပ်လတ္တံ့သော အတိညာဉ်ခမာပတ်ရသူဖြစ်လျှင် တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေကြောင်းမှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိတော့ရကား အဋ္ဌကထာဖွင့်ပုံက သာရှိသဘာဝကျပေသည်။]

သဗ္ဗာဘရဿသ။ ။သက်တော်ထင်ရှား မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ဆုပန်မှသာ ပြည့်စုံနိုင်၏, ဗျာဒိတ်လည်း ရနိုင်၏၊ စေတီတော်, ဆင်းတုတော်, ဗောဓိပင်, ပဒေကဝတ္ထု၊ ရဟန္တာဘဝသာ ပုဂ္ဂိုလ်များအထံ၌ ဆုပန်လျှင် ဗျာဒိတ်မရနိုင်၊ ဘုကြောင့်နည်း-ပဒေကဝတ္ထု၊ စသည်တို့မှာ ထိုဆုပန်သူ၏ ကံကို(ပည်သည့် အဆင့်အတန်းရှိသည်ဟု)ခွဲခြားစေဖန်နိုင်သော "ကမ္မဝိဘဂဝုဘော" မရှိသောကြောင့်တည်း။ [သဗ္ဗာဘရဿနံ၌ ရုပ်ပြိုးပုံကို ကနွဉ်းဘာသာဋီကာ အညေသွေ့ရတ္တဲ့သုတ်၌ ရှုပါ။]

ပဠုဒ္ဓာ။ ။ဘုရားဖြစ်ရာဘဝ၌ ရဟန်းပြုပြီးမှ ဘုရားဖြစ်ကြရသောကြောင့် ဘုရားဆုပန်ရာ ဘဝ၌လည်း ကဲ့နှင့် ဗုဒ္ဓ၏အကျိုးကိုယုံကြည်သော ရသေ့ဘဝ, သို့မဟုတ် ရဟန်းဘဝ၌သာ ဆုပြည့်စုံနိုင်၏၊ လူဝတ်ကြေင်ဘဝ စသည်တို့၌ ဆုမပြည့်စုံနိုင်၊ ဘုကြောင့်နည်း-လာလတ္တံ့ သော ဂုဏသမ္ပတ္တိမရှိနိုင်သောကြောင့်တည်း။

ဂုဏသမ္ပတ္တိ။ ။ရသေ့ရဟန်းဖြစ်စေကာမူ ရှာန်အဘိညာဉ် ရသူမဟုတ်လျှင် မပြည့်စုံနိုင်သေး၊ ရှာန်အဘိညာဉ်ရ၍ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့မှ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ကင်းဝေးနေသူဖြစ်မှသာ နိယတဗျာဒိတ် ရနိုင်သည်။

အဓိကာရော။ ။အမိ-လွန်လွန်ကဲက၊ ကာရ-ပြုအပ်သောကောင်းမှု၊] သုမေဓာ၏ အသက်ကိုစွန့်လျက် ကိုယ်ကို တံတားခင်းခြင်းဟူသော ကောင်းမှုကဲ့သို့သော ကောင်းမှုကို ပြုသူမှလည်း နိယတဗျာဒိတ်ရနိုင်သည်။

ကောင်း၊ [ဆန္ဒောယေ၀+ဆန္ဒတာ၊] (ဣတိ-သို့) အဋ္ဌမမ္ပ သမောဓာနာ-ရှစ်ပါး သော ဝုဏ်တို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၊ အဘိနိဟာရ(စိတ်ကို သမ္ဗညုတ္တဉာဏ်သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း) ဆုတောင်းမှုသည်၊ သမိဒ္ဓါတိ-ပြည့်စုံနိုင်၏။

နိယတဗျာဒိတ်ရ အကျိုး

စု-ဆက်၊ အာဂစ္ဆန္တေ-လာလာသော်၊ ("တေ အာနိသံသေ အဓိဂန္တွာ၀ အဂ တောတ"ဠ္ဍစပ်)၊ ကတ္တာဘိနီဟာရာနံ-ပြုအပ်ပြီးသော ဆုတောင်းမှုရှိကုန်သော၊ (ဆုတောင်းမှုကိုပြုပြီးကုန်သော)၊ ဗောဓိသတ္တာနံ-ဘုရားအလောင်းတို့၏၊ ဇ၀ သဗ္ဗဂ် သမ္ဗန္ဓာ၊ ပေါ သေ ဒ္ဒပါ ရမိတိ-ဇ၀ သဗ္ဗဂ်သမ္ဗန္ဓာ၊ ပေါ သေ ဒ္ဒပါ ရမိဟ္ဟ ရ)၏၊ ယေ တေ အာနိသံသာ-အကြင်အကျိုးအာနိသင်တို့ကို၊ ဝဏ္ဏိတာ-ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ တေ အာနိသံသေ-ထိုအကျိုးအာနိသင်တို့ကို၊ အဓိဂန္တ္ဝာ၀-ရတော်မူ၍သာလျှင်၊ အာဂတော-လာတော်မူခဲ့ပြီ။

ဇ၀-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ သဗ္ဗဂ်သမ္ဗန္ဓာ-အလုံးစုံသော အင်္ဂါ ၉-ပါး နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော၊ ဗောဓိယာ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်၌၊ နိယတာ-မြဲကုန်သော၊ နရာ-ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ (တစ်နည်း)၊ နိယတနရာ-နိယတဗျာဒိတ်ရ ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ ကပ္ပကောဋိသတေဟိပိ-ကမ္ဘာကုဋေ အရာတို့ဖြင့်သော်မှလည်း၊ (အပိကား သမ္ဘာ၀နာ)၊ ဒီဃဲ-ရှည်စွာသော၊ အဒ္ဒါနံ-ကာလပတ်လုံး၊ သံသရံ သံသရန္တာ-ကျင်လည်ရကုန်လတော်၊ (၀စနဝိပလ္လာသ, တစ်နည်း ယောဝိဘတ်ချေ)၊ အဝိစိမ္မိ-အဝီစိ၀ရဲ၌၊ နဲ ဥပ္ပန္နာ-မဖြစ်ကြရကုန်၊ လောကန္တ ရေသုစ-လောကန္တ ရိတ် ၀ရဲတို့၌လည်း၊ ကထ-ထိုအတူ မဖြစ်ကြရကုန်၊

ဆန္ဒတာ။ ။ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် စိတ်ဆန္ဒ အလွန်ထက်သန်မှုလည်း နိယတဗျာဒိတ်ရနိုင်၏၊ စိတ်ဆန္ဒ ထက်သန်ပုံမှာ-စကြဝဠာတစ်ခုလုံး၊ ပြည့်နေသောရေပြင်ကြီးကို လက်မစ်ကူး၍သွားနိုင်သူမှ, တစ်နည်း-စကြဝဠာတစ်ခုလုံးပြည့်နေသော မီးကျီးတွေကိုခြေဖြင့် နင်း၍သွားနိုင်သူမှ နိယတဗျာဒိတ်ရမည်ဟုဆိုလျှင် ထိုရေပြင်းကို ကူးသွားဝံ့သူ, ထိုမီးကျီးတွေကို နင်းသွားရဲသူဖြစ်ရမည်။

ဂဏယေ စတ္တာ၀ါဠ္ဍ သော, ဓနုနာယပိ သီတလ၊

သမ္ဘောဒိသသ္ဗတ္ထာဒယော, ပဒိတ္ထာ ဂ်ါရ ပူရိတ်။--အလင်္ကာ။

ဗောဓိယာ နိယတာ။ ။"သစာယံ ဗုဒ္ဓတ္ထကာရဏ ၁မမ္ပ ပူရေတ္ပ သက္ကကောယ္ပ, အနုဂဟေ ဗုဒ္ဓေါ ဘ၀ယေ"ဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူလျှင် "ပါရမီဖြည့်နိုင်မှသာ ဗုဒ္ဓဖြစ်ရာရှိ၏"ဟု မိန့်တော်မူရာရောက်သောကြောင့် ထိုဗျာဒိတ်တော်သည် နိယတမဟုတ်၊ "အယံ အနုဂဟေ ဗုဒ္ဓေါ ဘ၀ိဿတိ"ဟု မိန့်တော်မူအပ်သော ဗျာဒိတ်တော်သာ "ဗုဒ္ဓဖြစ်လိမ့်မည်"ဟု ဇကန် မိန့်တော်မူသောကြောင့် နိယတဖြစ်သည်။ ထိုသို့ နိယတဗျာဒိတ်ရသော အလောင်းတော်များကို "ဗောဓိယာ နိယတာ နရာ"ဟု ဆိုသည်။

ဒုဂ္ဂတိ–အပါယ်ဒုက္ခတိ၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ–ဖြစ်ရပါကုန်သော်လည်း၊ နိဗ္ဗာမတဏှာ– နိဗ္ဗာမ တဏှာကို ပြိတ္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊ (တစ်ကိုယ်လုံးမီးလောင်အပ်သဖြင့်တပ်မက် ခြင်း တဏှာမရှိသော ပြိတ္တာတို့သည်လည်းကောင်း၊) **ခုပ္ပိပါသာ**–ခုပ္ပိပါသ ပြိတ္တာ တို့သည်လည်းကောင်း၊ (အမြဲဆာလောင်မွတ်သိပ်နေရ**သော ပြိတ္တာ**တို့သည်လည်း ကောင်း၊) ကာလကဠိကာ–ကာလကဠိက အသုရာတို့သည်လည်းကောင်း၊ နှုဟောန္တိ– မဖြစ်ကြရကုန်၊ ခုဒ္ဒကာ–ငုံးအောက်ငယ်ကုန်သော၊ ပါဏာ–သတ္တဝါကလေးတို့သည်၊ နှ ဟောန္တိ၊ [ဝ]ဋ္ဋက (ငုံးမင်း)ဓာတ်ရှိသေးရကား– "ငုံးကဲ့သို့ ငယ်သော သတ္တဝါကလေး များကား ဖြစ်သေးကြောင်းသိရ၏။။] မနုဿေသု–လူတို့၌၊ ဓာယမာနာ–ဖြစ်ကုန် လသော်၊ တေ–ထိုနိယတဗျာဒိတ်အရ ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ ဇဋ္ဌနှာ–ပဋ္ဌသန္ဓေ အားဖြင့် ကာဏားသူတို့သည်၊ နှ ဘဝန္တိ–မဖြစ်ကြရကုန်။

သောတဝေကလ္လကာ–သောတပသာဒ ချို့တဲ့သူ၏အဖြစ်သည်၊ နှတ္ထိ–မရှိ၊ မူဂပက္ခိကာ–(အ) သူဆွဲသူတို့သည်၊ နှ ဘဝန္တိ–မဖြစ်ကြ်ရကုန်၊ ဣတ္ထိဘာဝ–မိန်းမ အဖြစ်သို့၊ နှ ဂစ္ဆန္တိ–မရောက်ကြရကုန်။ ဗောဓိယာ–အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်, သစ္စညျတဉာဏ်၌၊ နိယတာ–မြဲကုန်သော၊ နှရာ–ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ (တစ်နည်း) နိယတနှရာ–နိယတဗျာဒိတ်ရ ဘုရားအလောင်းတို့သည်၊ ဥဘတောဗျဥ္ဇနှ ပဏ္ဍာကာ– ဥဘတောဗျင်း, ပဏ္ဍာဂ်ကတို့သည်၊ နှ ဘဝန္တိ–မဖြစ်ကြရကုန်၊ (ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိ ပဋ္ဌမကပ္ပိက ကာလေသု–ဗြဟ္မာ့ပြည်ဝယ် ဖြစ်ရာအခါ, ကမ္ဘာဦးဝယ် ဖြစ်ရာအခါ တို့၌၊ ဥဘယလိင် ရဟိတာ–ဣတ္ထိလိင် ပုလိင် နှစ်ပါးစုံတို့မှ ကင်းကုန်သည်၊

ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ ဒုဂ္ဂတိ"။ ။"ဥပ"ဟူသော ကမ္မဗ္ဗဝစနိယနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ကမ္မဗ္ဗဝစနိယ ယုတ္တောသုတ်နှင့်အညီ ဒုဂ္ဂတိ၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ထား၏။ အနက်ကား သတ္တမီအနက်သာ၊ အသည် နုပယုဇျရေ၌လည်း နည်းတူ။ "[ဥပ္ပဇ္ဇန္တာပိ ဒုဂ္ဂတိ"ဟု တချို့စာရိုး၏၊ ထိုအလို ဒုဂ္ဂတိ"ဝယ် သတ္တမီအနက်၌ ဒုတိယာသိတတ်သက်။]

သောတဝေကလ္လတာ။ ။ဝေကလသ+ဘာဝေါ - ဝေကလ္လံ၊ သောတသ+ဝေကလ္လ သောတဝေကလ္လံ၊ သောတပသာဒချို့တဲ့သူ၏အဖြစ်၊ သောတပသာဒမရှိခြင်း၊ သောတ– ကေကျလ္ယမေဝသောတကလ္လတာ၊ (သွတ္တာအနက် တာပစ္စည်း၊) ဤသို့ဂဏ္ဌာန်ဆို၏၊ သို့သော် စကျေ ဝိကလောပုဒ် ကသို့ သောတေနနိုဝိကလော သောတဝိကလော၊ သောတပသာဒဖြင့် ချို့တဲ့သူ၊ သောတဝိကလသ+ဘာဝေါ သောတဝေကလ္လ–သောတပသာဒဖြင့် ချို့သူ၏အဖြစ်၊ ဤသို့ဆိုမှ သဒ္ဒါစည်းကမ်းကျမည်ထင်သည်။

မူဂပက္ခိကာ။ ။စကားမပီသော(အ)သူသည် မူဂ မည်၏၊ ပက္ခံသဒ္ဒါသည် လမ်းမသွား နိုင်အောင် ဆွဲ,အနေသူကိုဟော၏၊ ပီဋ္ဌသပ္ပိ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ပီဋ္ဌသပ္ပိ၌ "ဝိဠေနှ-လုည်းဘီး တပ်အပ်သောခုံငယ်ဖြင့်၊ သပ္ပတိ–သွားရ၏၊ ဣတိ–ဝိဋ္ဌသပ္ပိ"ဟု ပြုရသဲ့သို့ "အဂ္ဂေနှ-လုည်း ဝဲ၌ လုည်းဘီးတပ်အပ်သော ယဉ်ငယ်ဖြင့်၊ ပရန္တိ-(လေ့လော်သကဲ့သို့ တုတ်ဖြင့်တွန်း၍) သွားရကုန်၏၊ ဣတိ ပက္ခာ၊ ပက္ခာယေ၀ ပက္ခိကာ" ဟု မဏိဒီပ ပြုသတတ်။

သမာနာပိ–ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း)၊ ပရိယာပန္နာ–မဏ္ဍာက်ဋ္ဌ အက္ကျူးဝင်ကုန်သည်၊ နာ ဘဝန္တိ–မဖြစ်ကုန်၊ အာနန္ဒာ ရိကဟိ–ပဠာနန္ဒာ ရိကကတ္တိမှ၊ မုတ္တာ–လွတ်ကုန်၏။ (ယသ္မာ–အကြင်ကြောင့်၊) သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌၊ သဒ္ဓါဂေါစရာ–စင်ကြယ်သောအာရုံ ရှိကြကုန်၏။ (တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ–မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို၊ နာ သေဝန္တိ–မမှီဝဲကြကုန်။ ကမ္မကိရိယဒဿနာ–ကံကို ပြုအပ်သည်မည်၏ဟု သိမြင်တတ်သော

ပရိယာပန္နာ။ ။ဤမှာ၁ကို ဋီကာ၌ ၄–မျိုးဖွင့်၏။ (၁) "ပဏ္ဍာတ်မဖြစ်"ဟုဆိုရာဝယ် ဘုရားအလောင်းတို့သည် ဒြဟ္ဘာပြည်၌ ဖြစ်ရာအခါ ကမ္ဘဉ်းအခါတို့၌ လိင်၂–ပါးလုံး မရှိရကား ပဏ္ဍာက်ဋ္ဌပါဝင်ကြလေသလောဟု တွေးတောဖွယ်ရာရှိသောကြောင့် "နာ ဘဝန္တိ ပရိယာပန္နာ"ဟု မိန့်သည်။ "ထိုအခါတို့၌ လိင် ၂–ပါးလုံးမရှိသော်လည်း ပဏ္ဍာက်ဋ္ဌ မပါဝင်ကြပါ" ဟူလို။

(၂) ယထာဝုတ္တေသုပါ ဒေါသေသု သဗ္ဗေသု ပရိယာပန္နာ နာ ဘဝန္တိ၊ ဤအလို "ပရိယာပန္နာ–ဆိုအပ်ပြီးသောအပြစ်တို့၌ အကျုံးဝင်နိုင်သော အခြား အပြစ်များလည်းမရှိကြပါ–ဟူလို၊ ထိုကြောင့် သဒ္ဓာနိုပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ "အရှုမဖြစ်ခြင်း, အနှမ်းမဖြစ်ခြင်း, လူရိုင်းမဖြစ်ခြင်း, ကျွန်မဟမ်း၌ မဖြစ်ခြင်း, လိင်မပြန်ခြင်း, ဘုရား၏ဆန့်ကျင်ဘက် မာရ်နတ် မဖြစ်ခြင်း တို့ကိုပါ ပြထားသည်။

(၃–၄) "ဟေဒီသတ္တေသု ပရိယာပန္နာ တာဒေ့ဘဂဓာ"ဟုလည်းကောင်း၊ "ပရိစ္ဆန္ဒ သံသာရတ္တာ ပရိယာပန္နာ ဟေဒီသတ္တာ"ဟုလည်းကောင်းဖွင့်၏။ ရှေ့နည်း၌ ပရိယာပန္နာ အကျုံးဝင် (ပါဝင်)ဟူသော အနက်ဟောတည်း၊ [ပရိ–ထက်ဝန်းကျင်+အာပန္နာ–ရောက်ကုန် ပါဝင်ကုန်သူတို့၊] နောက်နည်း၌ ပရိသည် ပရိစ္ဆိန္ဒ အနက်ဟောတည်း၊ "သံသာရ၌ ပရိစ္ဆိန်တွား+အာပန္နာ အဘဂတာတို ပရိယာပန္နာ"ဟု မခွဲဋီကာပြု၏။ "ပရိယာပန္နာ–ဘုရား၊အလောင်းတို့၌ အကျုံးဝင်သော၊ ၀၊–လေး အသခ္ခေ့ခန့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းသာ ကျင်လည်ရရတော့မည်ဟု) သံသရာကို ပိုင်းဖြတ်ပြီး၍ လာကုန်သော" ဟု ပေးပါ။

သဒ္ဓတ္ထ သဒ္ဓါဂေါစရာ။ ။"ကာယဒီသု အသုဘသညာဒီဘာဝေန သဒ္ဓါဂေါစရာ"ဟု အနုဋီကာဖွင့်၏။ "သဗ္ဗတ္ထ–အလုံးစုံသော ကာယ ဝေဒနာ စိတ္ထ ဓမ္မတို့၌၊ သဒ္ဓါဂေါစရာ–အသုဘ အနိစ္စ ဒုက္ခဟု ရှုသောအားဖြင့် စင်ကြယ်သောအာရုံရှိကုန်၏"ဟု ပေးပါ၊ သို့သော် ဤအဖွင့်သည် လေးနက်လွန်း၏"ဟုထင်၏။ ယောနနာ၌ "သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗေသု ဘဝေသု"ဟုဖွင့်၏၊ "အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌ မိစ္ဆာအယူကို မယူမိအောင် စင်ကြယ်သောအာရုံရှိကြသည်"ဟု ဆိုလို သည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ။"နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ, အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အကြိယဒိဋ္ဌိ"ဟူသော အယူမှားကြီးများကို မယူ–ဟူလို၊ တစ္ချို့ဘဝ၌ကား သုတို့၏အယူကို စုံစမ်းသောအားဖြင့် နွားတို့၏အကျင့်, ခွေးတို့၏ အကျင့်များကိုပါ ယူပါသေး၏။ ["အကြိယဒိဋ္ဌိ"ဟူသည် "ကုသိလ်က အကုသိလ်ကကို ပြုသော်လည်း ပြုအပ်သည်မမည် ပြုအပ်ရာမရောက်"ဟု ယူဆကြောင်းအယူတည်း၊ ဤအကြိယာ၏ ပြောင်းပြန် "ကုသိလ်က်ဖြစ်စေ အကုသိလ်ကဖြစ်စေ ပြုလျှင် ပြုအပ်ရာရောက်၏,နောင်အခါ အကျိုးပေးလိမ့်မည်"ဟု သိမြင်တတ်သောဥာဏ်ကို "ကမ္မကိရိယဒဿနာ"ဟု နောက်၌ဆိုသည်။]

ဥာဏ်ရှိကြကုန်၏၊ ၀ါ–ကမ္မသကတာဥာဏ်ရှိကြကုန်၏၊ သင်္ဂေသု–နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာပြည်တို့၌, ၀သမာနာပိ–နေရပါကုန်သော်လည်း၊ အညည်–အသည်သတ်ဘုံ၌၊ နှ ဥပဟ္ဒရေ–မဖြစ်ကြရကုန်။ [အသည်း၀ယ် ဥပဟူသော ကမ္မ၀စနီယနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သတ္တမီအနက်၌ ဒုတိယာ၀ိဘတ်သက်။]

သုဒ္ဓါ၀ါသေသု ဒေ၀သု–သုဒ္ဓါ၀ါသ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌၊ ဟေတုနာမ–ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းမည်သည်၊ နှ ဝိဇ္ဇတိ–မရှိ၊ [သုဒ္ဓါ၀ါသ၌ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဟူသည် အနာဂါမိမဂ်တည်း၊ ထိုမဂ်ကို မရရသေးသောကြောင့် ထိုသုဒ္ဓါ၀ါသဘုံ၌ မဖြစ်နိုင်–ဟူလို။] သဗ္ဗရိသာ–နိယတဗျာဒိတ်ရသော ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ နေကမ္မနိန္နာ–အိမ်မှထွက်ခွာ တောသို့သာလျှင် ကိုင်းညွှတ်ကြကုန်၏၊ ဘ၀ါဘ၀ေ–ဖြစ်လေရာရာ ဘ၀ငယ်, ဘ၀ကြီး၌၊ ဝိသဲယုတ္တာ–အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ယှဉ်ကြရကုန်သည်၊ (သမာနာ-ဖြစ်ကုန်လသော်၊) လောကတ္ထစရိယာယော–သတ္တလောကဏ်.. အစီးအပွားဖြစ်သော အကျင့်တို့ကို၊ စရန္တိ–ကျင့်တော်မူကြကုန်၏၊ သဗ္ဗပါရမိ–အလုံးစုံသော ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေန္တိ–ဖြည့်ကျင့်တော်မူကြကုန်၏၊ သဗ္ဗပါရမိ–အလုံးစုံသောပါရမီတို့ကို၊ ပူရေန္တိ–ဖြည့်ကျင့်တော်မူကြကုန်၏။

ပါရမီဆယ်ပါး ဖြည့်တော်မူပုံ

ပါရမီယော-ပါရမီတို့ကို၊ ပူရေန္တေ သ–ဖြည့်ကျင့်တော်မူစဉ်၊ (ဖြည့်ကျင့်တော်မူသော)၊ တသ–ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ အကိတ္တိဗြာဟ္မဏကာလေ–အကိတ္တိဗြာဟ္မဏဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ [အကတ္တိဟုလည်း ရှိ၏။]၊ သခ်ိဗြာဟ္မဏကာလေ-သခ်ိဗြာဟ္မဏဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကော်င်း၊ ဓနဉ္ဇယ ရာဇကာလေ–ဓနဉ္ဇယမင်းဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ မဟာသုဒဿန-ရာဇကာလေ–မဟာသုဒဿန စက္ကြာမင်းဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ မဟာဂေါ၀ိန္ဒကာလေ–မဟာဂေါ၀ိန္ဒ ပုရောဟိတ်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ နိမိမဟာရာဇကာလေ–နိမိမဟာရာဇာ ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ စန္ဒကုမာရကာလေ–စန္ဒကုမာရဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ သိသယ္ယသေဋ္ဌိကာလေ–ဝိသယ္ယသူဌေးဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ သိ၀ိရာဇကာလေ–သိ၀ိမင်းဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဝေယ္ယာ၀စ္စ ရ ရာဇကာလေ–ဝေယ္ယာ၀စ္စ ရာမင်းဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊ ဒါနပါရမိတာယ-ဒါနပါရမိ၏၊ [ပရိမာ.ဏ်၌စပ်၊] ၀ါ–ကို၊ ပူရိတ္တာဘာ၀ါန်–ဖြည့်အပ်ရာ အတ္တဘောတို့၏၊ ပရိမာ.ဏ်နာမ–အတိုင်းအရှည်မည်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ပန–ဆက်၊ ဇကၖေ နှ–စင်စစ်အားဖြင့်၊ အသ–ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ သသပဏ္ဍိတ ဇာတကာလေ–ယုန်ပဉ်ညာရှိဖြစ်ရာအခါ၌၊ (ကရောန္တ သသဠ စပ်။)

သာရိပုတ္တ–သာရိပုတ္တရာ၊ အဟ–ငါသည်၊ ဘိက္ခာယ–ဆွမ်းအလိုငှာ၊ ဥပဂတ–ကပ်ရောက်လာသောပုဏ္ဏားကို၊ ဒိသွာ–မြင်၍၊ သကတ္တာနံ–မိမိ၏အတ္တဘောကို၊

ပရိစ္ဆေဒ်-စွန့်လျှောခဲ့ပြီ၊ မေ-ငါ၏၊ ဝါ-ငါနှင့်၊ ဒါနေနှ-ဒါနအားဖြင့်၊ သမော-တူသူသည်၊ နတ္ထိ-မရှိတော့၊ ဩေ-ဤအတ္တဟောကို စွန့်လွှတ်၍ လှူခြင်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ဒါနပါရမီ-ဒါနပရမတ္တပါရမီတည်း၊ ဝါ-ဒါနတို့တွင် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ပါရမိတည်း၊ ဤတိ ဝေ-ဤသို့၊ အတ္တပရိစ္စာဂ-အတ္တဟောကို စွန့်လှူခြင်းကို၊ ကရောန္တ သ-ပြုနေသောဘုရားအလောင်း၏၊ ဒါနပါရမီတာ-ဒါနပါရမီသည်၊ ပရမတ္တပါရမီနာမ-ပရမတ္တပါရမီမည်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ပြီ။

ထထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ သီလဝနာဟရာဇကာလေ-သီလဆင်မင်းဖြစ်ရာအခါ၌ လည်းကောင်း၊ [သီလဝဇာတ်ကိုကြည့်ပါ।] စမ္မယျုနာဟရာဇကာလေ-စမ္မယျုနဂါးမင်းဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဘူရိဒတ္တနာဟရာဇကာလေ-ဘူရိဒတ်နဂါးမင်း ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းလည်းကောင်း၊ ဆဒ္ဒန္တနာဟရာဇကာလေ-ဆဒ္ဒန်ဆင်မင်းဖြစ်ရာအခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဖယဒိသရာဇပုတ္တ အလီနသတ္တုဂုဟာရကာလေ-ဖယဒိသမင်း၏ သားတော်ဖြစ်သော အလီနသတ္တုမင်းသားဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ["အလီနသတ္တုမင်းသား"ဟူသည် ဖယဒိသမင်း၏ သားတော်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဖယဒိသရာဇပုတ္တ"ဟု ဝိသေသနပြုသည်။] ဣတိ-သို့၊ သီလပါရမီတာယ-သီလပါရမီတော်၏၊ ဝါ-သီလပါရမီတော်ကို၊ ပူရိတတ္တာဘာဝါနံ-ဖြည့်ကျင့်အပ်ရာအတ္တဟောတို့၏၊ ပရိမာဏံနာမ-အတိုင်းအရှည်မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ပန-အထူးကား၊ ကေန္ဧေ နနှ-

---

ပါရမီ ၃-မျိုး။ ။"ပါရမီ, ဥပပါရမီ, ပရမတ္တပါရမီ"ဟု ပါရမီတစ်ပါးတစ်ပါးလျှင် ၃-မျိုးပြားတယ်။ ထိုတွင် ပရမတ္တ (ပရမ+အတ္တ)ဟူရာ၌ "ပရမ"ဟူသည် အလွန်ဆုံး အပိုင်းအခြားတည်း။ "အတ္တ"ကား အရာဝတ္ထုတည်း။ [ပရမတ္တ+ပရမဝတ္ထုနှိုး-ဝါစပွတိ အတိဝေနာ်။ [ဒါနပြုရာ၌ အသက်ကိုစွန့်လျှောခြင်း (စွန့်လျှောကြောင်း) စေတနာသည်ဒါနတို့တွင် အလွန်ဆုံး ထိပ်တန်းအကျဆုံးတည်း၊ ထို့ကြောင့် အသက်စွန့်၍လျှောခြင်းကို "ဒါနပရမတ္တပါရမီ"ဟုခေါ်သည်။

ဥပပါရမီ။ ။ဥပပါရမီ၌ ဥပသဒ္ဒါသည် "အနီး"အနက်ကိုဟောတယ်။ ပရမတ္တ ပါရမိလောက် ထိပ်တန်း၊ မရောက်သေးလည်း ကိုယ်အင်္ဂါကိုစွန့်၍ မျက်လုံးကိုလှူခြင်း စသော စေတနာကို "ဥပပါရမီ"ဟုခေါ်၏။ ထိုဥပပါရမီ ပရမတ္တပါရမီ အဖြစ်တို့သို့ မရောက်တတ်ဘဲ ကိုယ်မှ အပြင်ပဖြစ်သော ပစ္စည်း စွန့်လှူခြင်းစေတနာကို "ပါရမီ"ဟုခေါ်သည်၊ ပါရိသေသနည်းတည်း၊ ဗုဒ္ဓဘဒ္ဒါရနဟာဒိဥပကဏ္ဍပရိစ္ဆာဒေါ် ပန ဒါန ပါရမီ, အင်ပရိစ္ဆာဒေါ် ဒါန ဥပပါရမီ, အတ္တနော ဒီဃိတပရိစ္ဆာဒေါ် ဒါနပရမတ္တပါရမီ။-စရိယာပိဋက (ပကိဏ္ဏကကထာ)]။

သီလစသည်။ ။ဗုဒ္ဓဘဒ္ဒါရနစသော ဝတ္ထုတို့၌ မတွယ်တာဘဲ သီလမယျက်အောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် "ပါရမီ"မည်၏။ ကိုယ်အင်္ဂါကို မတွယ်တာဘဲ ကိုယ်အင်္ဂါအယျက်ခံ၍ သီလစောင့်ခြင်းသည် ဥပပါရမီမည်၏။ အသက်ကိုပင် မတွယ်တာဘဲ အသေခံ၍ သီလစောင့်ခြင်းသည်ပရမတ္တပါရမီမည်၏။ နေကွမ္ဘစသည်တို့၌ ၃-မျိုးပြားပုံကို စရိယာ ပိဋက အဋ္ဌကထာကြည့်၍ သိပါလေ။

အားဖြင့်၊ အ,သ-ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ သခ်ပါလဇာတကာလေ-သခ်ပါလ နဂါးမင်း ဖြစ်ရာအခါ၌၊ (ပရမတ္ထပါရမိနာမ ဇာတာ၌ စပ်။)

(သာရိပုတ္တ-သာရိပုတ္တရာ၊ အဟ-ငါသည်။) သူလေဟိ-သစ်သားနှစ် တဲကျင်တို့ဖြင့်၊ ဝိန္ဒိုယန္ဒေါပိ-ထိုးဖောက်အပ်ပါသော်လည်းကောင်း၊ သတ္တိဟိ-လုံ့တို့ဖြင့်၊ ကောဋိယန္ဒေါပိ-ထိုးဆွအပ်ပါသော်လည်းကောင်း၊ ဘောဇပုတ္တော(ဘောဇပုတ္တာနဲ့)-ရှေးမုဆိုးကြီးတို့၏ သားဖြစ်ကုန်သော မုဆိုးတို့အား၊ နကုပ္ပါမိ-အမျက်ထွက်တော်မမူ။ ဇောဘ-ဤ အသက်စွန့်လျက် အမျက် မထွက်အောင် သီလကိုစောင့်ထိန်းခြင်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ သီလပါရမိ-သီလပရမတ္ထပါရမိတည်း၊ (တစ်နည်း) သာရိပုတ္တ, အဟ၊ သူလေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝိန်ဝိဒ္ဓန္ဒေါပိ-ထိုးဖောက်သည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တိဟိ-တို့ဖြင့်၊ ကောဋိယန္ဒေါပိ-ထိုးဆွသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဘောဇပုတ္တော(ဘောဇပုတ္တာနဲ့)-တို့အား၊ နကုပ္ပါမိ-အမျက်ထွက်တော်မမူ၊ ဇော မေ သီလပါရမီ၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္တဟိတပရိစ္စဂ်-　အတ္တဟောကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းကို၊ ဝါ-အသက်ကိုစွန့်လွှတ်ခြင်းကို၊ ကရေန္တေ သ-ပြုသောဘုရားအလောင်း၏၊ သီလပါရမိတာ-သီလပါရမိသည်၊ ပရမတ္ထပါရမိနာမ-မည်သည်၊ ဇာတာ-ဖြစ်ပြီ။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ သောမနဿကုမာရကာလေ-သောမနသ　မင်းသားဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဟတ္ထိပါလကုမာရကာလေ-ဟတ္ထိပါလမင်းသား ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ အယောဃရပဏ္ဍိတကာလေ-အယောဃရသုခမိန်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မဟာရဇ္ဇဲ-မဟာရာဇာ၏ အဖြစ်ကို၊ (ကြီးစွာသော မင်းအဖြစ်ကို၊)ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍၊ နေက္ခမ္မပါရမိတာယ-၏၊ ဝါ-ကို၊ ပူရိတတ္တ

သူလေဟိ၊ ပေ၊ နကုပ္ပါမိ။ ။ထိုဇာတ်တော်၌ တောင်ပိုးအထက်ဝယ် ခွေ၍ ဥပုသ်ဆောင်နေသော သခ်ပါလနဂါးမင်းကြီးကိုတွေ့သောအခါ တစ်ကျိပ် ၆-ယောက်သောမုဆိုးတို့သည် နှယ်တို့ကို ထိုးခြင်းအကျိုးငှာ ရှုစ်ဌာနတို့၏ စိုတ်ကျင်ငယ်တို့ဖြင့် ထိုးဖောက်ကြကုန်၏၊ အားနည်းအောင် လုံ့တို့ဖြင့်လည်း ထိုးဆွကြကုန်၏၊ ထိုသို့ ထိုးဖောက်ကြ, ထိုးဆွကြသော်လည်း မုဆိုးတို့အား ဒေါသဖြစ်တော်မမူခဲ့၊ ဤသို့အသက်စွန့်၍ အမျက်မထွက်အောင် သီလထိန်းခြင်းကို "သီလပရမတ္ထပါရမိ"ဟုဆိုသည်။

ဝိန္ဒိယန္ဒေါ, ကောဋိယန္ဒေါ။ ။ဤအဋ္ဌကထာ၌ ကမ္မရုပ်တွေ့ရ၏၊ အန္တ,ပစ္စည်းလည်း မာနမှပြန်ထားသော အန္တ ဟုဆိုလိုကြသည်၊ ဤပါဠိ၌ရှိအတိုင်း "ဘောဗုတ္တေဟိ"ဟု ကတ္တာလာရလိမ့်မည်၊ ထိုးဖောက်အပ်, ထိုးဆွအပ်သူကား နကုပ္ပါမိ၏ကတ္တာဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတည်း၊ စရိယာဝိဋကမမှဲ့ ဘောဗုတ္တေနှင့် အရတ္ထ"သူလေဟိ ဝိန်ဝိဒ္ဓန္ဒေ, ကောဋိယန္ဒေ ပိ သတ္တိဟိ"ဟု ရှိ၏၊ ဘောဗုတ္တာကိုလည်း ကုတ္တာဖြစ်သော ကုပခတ်၏ အယွင်ခ်ဖြစ်သောကြောင့် "ဘောဗုတ္တာနဲ့"ဟု သမ္မဒါနိ,အနက်ဖွင့်ကြသည်၊ အရည ဝိဂ ဘုဉ္ဇန္တိ မာရကတ္တာ'ပါ,လေန္တိ,တိ ဘောဇ၊ ဘုဇပါ,လန ဗျဝဟာရဏသု"ဓာတ်နှက်တို့တွင် ပါ,လန,အနက်တည်း၊ ထိုမုဆိုးတို့သည်ပင် အထက်အထက်မုဆိုးတို့၏ သားဖြစ်သောကြောင့် "ဘောဇနဲ့+ပုတ္တာ ဘောဇပုတ္တာ"တို့မည်၏၊ တစ်နည်း-"ဘောဇာ၀+ပုတ္တာ ဘောဗုတ္တာ"ဟု ပြု။

ဘာဝါနံပရိမာဇာနာမ နတ္ထိ၊ ပန-အထူးကား၊ ဇကၾေန-အားဖြင့်၊ အသ-ထိုဘုရား အလောင်း၏၊ စူဠသုတသောမဇာတကာလေ-စူဠသုတသောမမင်း ဖြစ်ရာ အခါ၌။

(သာရိပုတ္တ, အဟံ၊) ဟတ္ထာဂတံ-လက်သို့ရောက်အပ်သော၊ မဟာရဋ္ဌ-မဟာရာဇာ၏ အဖြစ်ကို၊ (ကြီးစွာသောမင်းအဖြစ်ကို၊) ဓေဋ္ဌပိဏ္ဍဝ-တဲတွေးပေါက်ကဲ့သို့၊ ဆဋ္ဌယိ-စွန့်ခဲ့ပြီ၊ စဇတောဘ-စွန့်လွှတ်သော၊ (မေ-ငါ၏၊) လဂနံ-ကပ်ငြိခြင်းသည်၊ နဟောဟိ-မဖြစ်ခဲ့၊ ဆော-ဤကြီးစွာသော မင်းအဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်ခြင်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ နေကဒ္မမပါရမီ-နေကဒ္မမပရမတ္ထပါရမီတည်း၊ ဣတိ၈ဝ-သို့၊ နိသာဂံတာယ-ကပ်ငြိခြင်းမရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂရဒ္ဓ-မင်းအဖြစ်ကို၊ ဆဋ္ဌေတွာ-စွန့်၍၊ နိက္ခမန္တ သ-တောထွက်နိုင်သော ဘုရားအလောင်း၏၊ နေကဒ္မမပါရမီတာ-သည်၊ ပရမတ္ထပါရမီ နာမ, ဇာတာ။ [ဤဇာတ်၌ကား မင်းအဖြစ်ဝယ် ချမ်းချမ်းသာသာနှင့် အသက်မွေးနိုင်ပါသော်လည်း ထိုအသက်မွေးခြင်းကို မင့်ကွက်ဘဲ အသက်ကိုစွန့်လျက် တောထွက်တော်မူနိုင်ခြင်းသည် ပရမတ္ထပါရမီမည်၏။

တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝိဝုရေပဏ္ဍိတကာလေ-ဝိဝုရသုခမိန် ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ မဟာဂေါဝိန္ဒ ပဏ္ဍိတကာလေ-မဟာဂေါဝိန္ဒသုခမိန်ဖြစ်ရာ အခါ၌လည်းကောင်း၊ ကုဒါလပဏ္ဍိတကာလေ-ကုဒါလသုခမိန် ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဇောဓိပရိဗ္ဗာဇက ကာလေ-ဇောဓိပရဝိန်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ မဟောသဓ ပဏ္ဍိတကာလေ-မဟောသဓသုခမိန်ဖြစ်ရာအခါ၌လည်းကောင်း၊ ဣဒါ-ဤ၌သို့၊ ပညာပါရမိတာယ-ပညာပါရမိတော်၏၊ ဝါ-ကို၊ ပူရိတတ္တ ဘာဝါနံ, ပရိမာဇာနာမ နတ္ထိ၊ ပန-အထူးကား၊ ဇကၾေန-အားဖြင့်၊ အသ-ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ သတ္တုဘာသ္တမာတကေ-သတ္တုဘာသ္တဇာတ်၌ သေနက ပဏ္ဍိတကာလေ- သေနကသုခမိန် ဖြစ်ရာအခါ၌။

(သာရိပုတ္တ)အဟံ, ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ ဝိစိနန္တော-စူးစမ်းလျက်၊ ဗြာဟ္မဏဏ-ပုဏ္ဏားကို၊ ဒုခါ-သေမည့်ဆင်းရဲမှု၊ မောစယိ-လွတ်စေခဲ့ပြီ၊ မေ-ငါ၏၊ (ဝါ-နှင့်)၊ ပညာယ-ပညာအားဖြင့်၊ သမော-တူသည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ [စရိယာ ပိဋကဋ္ဌ "မမ သဒိသော နတ္ထိ"ဟုရှိ၏၊ ထိုအလို မေကို သမ္ဘန်အနက်ပေးစေလိုသည်၊ "ငါ၏အတူ ဖြစ်သူမရှိ"ဟူလို။] သော-ဤပါရမီသည်၊ မေ-ငါ၏၊ ပညာပါရမီ- ပညာပရမတ္ထ ပါရမီတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အန္တောဘာသ္တဂတ-သားရေအိပ်အတွင်း၌ ရောက်နေသော၊ သပ္ပ-မြွေကို၊ ဒဿေန္တ သ-ပြတော်မူသော ဘုရား အလောင်း၏၊ ပညာပါရမိတာ-ပညာပါရမိသည်၊ ပရမတ္ထပါရမိနာမ ဇာတာ [အကျယ်ကို သတ္တုဘာသ္တ ဇာတ်ကြည့်ပါ။]

* တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဝီရိယပါရမိတာဒီနမ္ပိ-ဝီရိယပါရမိအစရှိသော ပါရမီတို့၏လည်း၊ ဝါ-တို့ကိုလည်း၊ ပူရိတတ္တဘာဝါနံ-ဖြည့်ကျင့်အပ်ရာ အတ္တဘောတို့၏၊

ပရိမာဏာမ, နတ္ထိ၊ ပန–အထူးကား၊ ဧကဇ္ဈေန, မဟာဇနကဓာတကေ–မဟာဇနက ဇာတ်၌၊ အတိရဒသမိဇလမဇ္ဈေ၊ပေ၊ ဝိရိယပါရမိတာ–ဟူ၏; ဧဝံ–သို့၊ မဟာသမုဒ္ဒ–မဟာသမုဒ္ဒရာကို၊ တရန္တ,သ–ကူးသောအသေ–ထိုဘုရားအလောင်း၏၊ ဝိရိယပါရမိတာ–သည်၊ ပရမတ္ထပါရမိနာမ ဇာတာ။ [အတိရဒသိဇလမဇ္ဈေ–မြင်အပ်သော ကမ်းမရှိသော သမုဒ္ဒရာရေပြင်၏ အလယ်၌၊ သမ္ဘေ–အလုံးစုံသောလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ မာနုသာ–လူတို့ကို၊ ဟတာ–ငါ:, လိပ်တို့သည် သတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ (မေ–ငါ၏) စိတ္တသ–စိတ်၏၊ အညထာ–အားထုတ်ခြင်း မှတစ်ပါးသော အပြားသည်၊ ဝါ–တွန့်ဆုတ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ သော–ဤမတွန့်ဆုတ်ဘဲရဲဝံ့စွာကူးနိုင်ခြင်းသည်၊ မေ–ငါ၏၊ ဝိရိယပါရမိ–ဝိရိယပရမတ္ထပါရမိတည်း။]

ခန္တီပါဒိ ဇာတကေ–ခန္တီပါဒိဇာတ်၌၊ အစေတနံဝ၊ပေ၊ ခန္တီပါရမိတိ–အစေတနံ၊ ပေ၊ ခန္တီပါရမိဟူ၍၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ အစေတန ,ဘာဝေနဝိယ–စိတ်စေတနာမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်ကဲ့သို့၊ မဟာဒုက္ခ–ကြီးစွာသောဒုက္ခကို၊ အဓိဝါသေန္တ,သ–သည်းခံနိုင်သော ဘုရားအလောင်း၏၊ ခန္တီပါရမိတာ–သည်၊ ပရမတ္ထပါရမိနာမဇာတာ။ . . .[သာရိပုတ္တ–သာရိပုတ္တရာ၊ တိဏ္ဍေန–ထက်လုစွာသော၊ ဖရသုနာ–ပုဆိန်ဖြင့်၊ မမ–ငါ့ကို၊ အစေတနံဝ–စိတ်စေတနာမရှိသော သစ်သားရုပ်ကိုကဲ့သို့၊ ကောဇ္ဇေန–ခုတ်ဖြတ်စေသော၊ ကာသိရာဇေ–ကာသိမင်း၌၊ (ကလာဗုမင်းအား၊) နု ကုပ္ပါမိ–အမျက်မထွက်ခဲ့၊ သော–ဤအသက်ကိုစွန့်လျက် အမျက် မထွက်ခြင်းသည်၊ မေ–ငါ၏၊ ခန္တီပါရမိ–ခန္တီပရမတ္ထပါရမိတည်း။]

မဟာသုတ သောမဇာတကေ–မဟာသုတ သောမဇာတ်၌၊ သစ္စပါစ၊ပေ၊ သစ္စပါရမိတိ–သစ္စပါစ၊ပေ၊သစ္စပါမိဟူ၍၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ ဇီဝိတံ–အသက်ကို၊ စဇိတ္တာ–စွန့်၍၊ သစ္စ–သစ္စာကို၊ အနုရက္ခန္တ,သ–စောင့်ရှောက်အပ်သော သုတသောမမင်း၏၊ သစ္စပါရမိတာ–သည်၊ ပရမတ္ထပါရမိနာမဇာတာ။ [သာရိပုတ္တ–တ္တရာ၊ မမ–ငါ၏၊ ဇီဝိတံ–အသက်ကို၊ စဇိတ္တာ–စွန့်၍၊ သစ္စပါစ–မှန်သောစကားကို၊ အနုရက္ခန္တ,ာ–စောင့်ရှောက်လျက်၊ ဧကသခ္ဘိယေ–တစ်ရာတစ်ယောက်သော မင်းတို့ကို၊ မောစေသိ–

အတိရဒသိဇလမဇ္ဈေ။ ။ဝေသိယတေတိ ဒသယံ၊ တိရံ+ဒသယံ တိရဒသယံ–မြင်အပ်သော ကမ်း၊ ဝိသေသနပရပဒကမ္မဓာရည်း၊ တိရဒသယံ ယဿာတိ တိရဒသိ–မြင်အပ်သော ကမ်းရှိသော မြစ်စသည်၊ နနုတိရဒသိ အတိရဒသိ–မြင်အပ်သော ကမ်းရှိသည် မဟုတ်သော သမုဒ္ဒရာ၊ အတိရဒသိနော+ဇလ အတိရဒသိဇလ–မြင်အပ်သော ကမ်းမရှိသော သမုဒ္ဒရာ၏ရေပြင်း၊ အတိရဒသိဇလသ+မဇ္ဈ၊ ဤနည်းအလို သမာသ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်တည်း၊ အတိရဒသိတစ်ပုဒ် ဇလမဇ္ဈေတစ်ပုဒ်ဟုလည်း ကြို၍ "ဇလမဇ္ဈေ-သမုဒ္ဒရာရေပြင်အလယ်၌၊ အတိရဒသိ–ကမ်းကိုမမြင်နိုင်ကုန်သော၊ သမ္ဘေ မာနုသာ ဟတာ"ဟု ပေးကြ၏၊ သို့သော် ကမ်းမမြင်နိုင်ခြင်းသည် သေသူတို့အတွက် သေခြင်း၏အကြောင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဝိသေသနမဖြစ်နိုင်။ [အညထာတိ လိနတာ–ဋီကာ။]

လွတ်စေခဲ့ပြီ၊ ဇော-ဤအသက်ကိုစွန့်လျက် မှန်သော စကားကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်၊ မေ-ငါ၏၊ သစ္စပါရမီ-သစ္စပရမတ္တပါရမီတည်း။]

မူဂပက္ခ ဓာတကေ-မူလပက္ခဇာတ်၌၊ (တေမိဇာတ်၌)၊ "မာတာပိတာ၊ပေ၊ ဝတမဓိဋ္ဌဟိ-မာတာပိတာ၊ပေ၊ဝတ်တမဓိဋ္ဌဟိ" ဟူ၍၊ ဒေ-ဤသို့၊ ဇီဝိတ-အသက်ကို၊ စဒိတွာ-စွန့်၍၊ ဝတ်-(အ)ယောင် ဆွဲ.ယောင်ဆောင်ခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ အဓိဋ္ဌဟန္တသ-ဆောက်တည်သော၊ မေ-ငါ၏၊ အဓိဋ္ဌာနပါရမိတာ-သည်၊ ပရမတ္ထ ပါရမီနာမ်, ဇာတာ။...[မေ-ငါသည်၊ မာတာပိတာ-မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ကို၊ နဒေသာ-မမှန်းအပ်ပါကုန်၊ မေ-ငါသည်အတ္တာစ-မိမိကိုလည်း၊ နဒေသိယောမမှန်းအပ်ပါ၊ မဟာယသ်ပ-များစွာသော အခြေအရံကိုလည်း၊ နဒေသ-မမှန်းအပ်ပါ၊ မယ္ယ-ငါသ်သည်၊ သဗ္ဗညုတာ-သဗ္ဗညုဇ္ဈာ်အဖြစ်ကို၊ ပိယာ-ချစ်အပ်ပါ၏၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝတ်-(အ)ယောင် ဆွဲ.ယောင် နားပင်းယောင်ဆောင်ခြင်းဟူသော အကျင့်ကို၊ အဓိဋ္ဌဟိ-ဆောက်တည်ခဲ့ပြီ။

ဇကရာဇဓာတကေ-ဇကရာဇဓာတ်၌၊ (တစ်နည်း) သုဝဏ္ဏသာမဓာတကေ-သုဝဏ္ဏသျှမ်ဓာတ်၌၊ နာ မ ကောစိ၊ပေ၊ တဒါတိ-ဟူ၍၊ ဒေ-သို့၊ ဇီဝိတ-အသက်ကို၊ အနပလောကေတွာ-မင့်ကွက်မူ၍၊ မေတ္တာယန္တသ-မေတ္တာကျိုဖြစ်စေသော (မေတ္တာကိုပွားများသော) ဘုရားအလောင်း၏၊ မေတ္တာပါရမိတာ-သည်၊ ပရမတ္ထ ပါရမီနာမ" ဇာတာ။ [ကောစိ-ယုန်, ကြောင် စသော ကြောက်တတ်သောသတ္တဝါ တစ်ကောင်တလေကမျှ၊ မံ-ကို၊ နာ ဥတ္တာသတိ-မကြောက်လန့်၊ အဟပိ-ငါသည်လည်း၊ (ငါကလည်း၊) ကဿစိ-ခြေသ့်, သစ်, ကျား, ဘီလူးစသော ကြောက်စရာတစ်ကောင်တလေကိုမှလည်း၊ နဘာယာမိ-မကြောက်၊ မေတ္တာဘလေနာ-မေတ္တာ၏အစွမ်းသည်၊ ဥပတ္တဒ္ဒေါ-ထောက်ပံ့အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ၀ တဒါ-သုဝဏ္ဏသျှမ်ဖြစ်ရာ ထိုအခါ၌၊ ပဝနေ-တောကြီး၌၊ ရမာမိ-မွေ့လျော်ခဲ့၏။]

မာတာ၊ပေ၊အမိဋ္ဌဟိ။ ။စာအုပ်များ၌ "နုပိဒေသ' မဟာယသ" ဟူ၍၏။ မဟာယသ်အရ ငါးရာသော ဗွားဘက်သတ္တိသားတို့နှင့် ၂၀၄ ကျိပ်သော နို့ထိန်းများကိုလည်း ဂဏ္ဍိယု၏၊ ယသ်ကား ပုဏ္ဍိဝ်မှ နပုလိဝ်ပြန်ထားသော လိုဂ်ဗိပလ္လာသပုဒ်ဟုလည်းဆို၏၊ သို့သော် စရိယာ ပိဋကာ ဖူဝပကျမ်ဓာတ် ပါဠိတော်၌ "အတ္တာ မေ နုစ နဒေသိယော" ဟုရှိ၏၊ ထို့နောက် "သမ္ဗညုတ ပိယ် မယ္ယ" ဟု ရှိရာ၌လည်း တာပမ္ဘည်းသည် ဣတ္ထိလိဝ်သာ၊ "သမ္ဗညုတာ ပိယာ မယ္ယ" ဟုရှိမှ သဒ္ဒါထုံးစံကျသည်၊ သို့မဟုတ်လျှင် လိုဂ်ဗိပလ္လာသကြပါ၊ ဒေသာဘ် ဒီသဓာတ်ကား အဋ္ဌိတိကရဏ အနက်ဟောတည်း။

နမံ၊ပေ၊တာဒါ။ ။သသမိဋ္ဌရာဒိကော ဘီရုကဓာတိကောပိ ကောစိသတ္တော မံ နာ ဥတ္တာသတိ နာ ဥဒ္ဓိဒ္ဓတိ၊ အဟပိ ကဿစိ သီဟမ္ပဏ္ဍိဒိတိရစ္ဆာနတော ယက္ခာဒိ အမနုဿတော လုဒ္ဒလောဟိတ ပါဏိ မနုဿတော (ကြမ်းတမ်းသော လက်၌ သွေးရှိသော လူမုဆိုးမှလည်း) ဣတိ ကုတိ ကုတောစိပိ

လောမဟ်သဇာတကေ–လောမဟ်သဇာတ်၌၊ သုသာနေ၊ပေ၊ အနပ္ပကန္တီ–သုသာနေ၊ပေ၊ အနပ္ပကံဟူ၍၊ ဇေ၀–သို့၊ ဂါ၊ဒါ၊ရုကေသု–ရွာသားကလေးတို့သည်၊ နိဋ္ဌာတာဒီဟိ၀ေ၀–တံတွေးထွေးခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မာလာဂန္ဓပဟာရာဒီဟိ–ပန်းနံ့သာတို့ကို အနီးသို့ဆောင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း) အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုခဒုက္ခ–ချမ်းသာဆင်းရဲကို၊ ဥပါ၊ဒေန္တေ သုပိ–ဖြစ်စေပါကုန်သော်လည်း၊ ဥပေက္ခကော–ဝမ်းမြောက်ဝမ်းနည်းမပြု, လျစ်လျူရှုမှုကို၊ အနတိ၀တ္တေ္တန္တေ သေ–မလွန်စေသောဘုရားအလောင်း၏၊ ဥပဂ္ဂောပါ၊ရမိတာ–သည်၊ ပရမတ္တပါ၊ရမိ နာမဇာတာ။

[သာရိပုတ္တ, အဟံ၊ ဆ၀ဋ္ဌိက–သူ့သေကောင်၏အရိုးကို၊ ဥပနိဓာယ–ခေါင်းအုံးအလား၊, ကပ်ကာထား၍၊ သုသာနေ–သုသာနံ၌၊ သေယျ–အိပ်ခြင်းကို၊ ကပ္ပေမိ–ပြု၏၊ ဂါ၊မဏ္ဍာလာ–ရွာသားကလေးတို့သည်၊ ဥပဂန္ဓာ–အနီးသို့ကပ်၍၊ အနပ္ပကံ (နံ+အပ္ပကံ)–မနည်းသော၊(များစွာသော၊) ရူပ–ဖောက်ဖောက်ပြန့်ပြန့်, အတာနံတာန်သော ကြောင်လျှောင်မှုကို၊ ၊သေယ္ယန္တိ–ပြကြကုန်၏။]

နံ ဘယာမိ၊ ဤဂါထာသည် ကေရာဇောတ်တော်က ဂါထာမဟုတ်၊ သုဝဏ္ဏသာမ (သုဝဏ္ဏသျှမ်) ဇာတ်တော်က ဂါထာတည်း၊ ထို သုဝဏ္ဏသျှမ်ဇာတ်တော်၌ မေတ္တာသည် ပရမတ္တပါ၊ရမီ မဟုတ်သေး၊ ကေရာဇောတ်တော်၌ မေတ္တာသည်သာ ပရမတ္တပါ၊ရမိတည်း၊ စရိယာပိဋကေ ကေရာ၀ ဇာတ်တော်၀ယ် ဤသို့ရှိသည်း–

အမစ္စမဇ္ဇာလ ရဏ္ဍ, ဖီတံ အဗ္ဗေ ပုရံ မမ၊
အဠိန္ဒိတ္ထာန ဂဟိတံ, ဝိယပုတ္တံ၀ ပသယဟံ၊
မေတ္တာဂ မေ သသော နတ္ထိ, သော မေ မေတ္တာပါ၊ရမီ။

မမ–ငါ၏၊ အမစ္စမဇ္ဇာလ–အမတ်အပေါင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဖီတံ–စစ်သည်ဝိုလ်ပါ, ဖြိုရွာ ဇနပုဒ်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံသော၊ ရဏ္ဍ–တိုင်းပြည်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖီတံ–ဓောင်းမမ်သ, ခြွေရံများစွာ, တန်ဆာအဆောက်အဦးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော၊ အဗ္ဗေ ပုရံ–ဖြိုတွင်းနန်းတော်ကိုလည်းကောင်း၊ အဠိန္ဒိတ္ထာန–လုယက်၍၊ ဂဟိတံ–ယူသော__ရန်သူမင်းကို၊ ("ဂဏ္ဍန္ဒ"ရှိလျှင် ကောင်း၏၊) ဝိယပုတ္တံ၀–ချစ်အပ်သောသားကဲ့သို့၊ အဟံ–သည်၊ ပသဿံ–ရှုနိုင်ခဲ့ပြီ၊ "မေတ္တာယ မေ သသော နတ္ထိ" စသည် ပေး။

ဂါ၊မဏ္ဍာလာ။ ။အတ္ထာ+လာတိ ဂဏ္ဍာတိတိ အတ္ထာလော၊ လိန်အုက်ကိုကိုင်၍ ကစားတတ်သော ကလေးကို "အတ္ထာလ"ဟုခေါ်၏၊ ဂါ၊သ၊+အတ္ထာလ ဂါ၊မဏ္ဍာလာ–ရွာ၏၊ (ရွာသူရွာသားတို့၏)ကလေးတို့ [ဂါ၊မဏ္ဍာလာတိ–ဂါ၊ဒါ၊ရကာ ဦးကာ။] အနှိုင်းက "ဂါ၊မဏ္ဍာလာ"ဟု ဆိုလိုလျက် မတစ်လုံးကို ချေထားသည်ဟုဆိုကြသည်။ ရူပန္တိ ဝိပ္ပကာရံ; ရူပါသဒ္ဒါသည် ဤနေရာ၌ဖောက်ပြန်သော အပြုအမူဟူသော အနက်ဟောတည်း။ "ရူ၀ယတိ ဝိ၀ရိတံ ဘ၀တိတိ ရူ၀"ဟု မက်ဒီ၀ ပြုသတတ်။

အယ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဇတ္တ-ဤအဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ၌၊ သခ်ေပေ-အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရကောပန-အကျယ်အားဖြင့်ကား၊ သေ အတ္ထော-ဤဆိုအပ်ပြီးသော အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ စရိယာပိဋကတော-စရိယာပိဋက ပါဠိအဋ္ဌကထာမှ၊ ဂဟေတဗ္ဗော-ယူထိုက်၏၊ ဇေ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ပါ ရမိယော-ပါရမီတော်တို့ကို၊ ပူရေတဗ္ဗ-ဖြည့်ကျင့်အပ်ပြီး၍၊ ဝေဿန္တ ရတ္တိဘာဝေ-ဝေဿန္တ ရာမင်း၏ အတ္တဘောဋ္ဌိ ဌိတော-တည်သည်၊ (သမာနော-သော်)၊ အစေတနာယ၊ ပေ၊ ကမ္မထာတိ-အစေတနာယ၊ ပေ၊ ပကမ္မထဟူ၍၊ ဇေ-ဤသို့၊ မဟာပထဝီ ကမ္မနာဒိကာရဏာနိ-မြေကြီးတုန်လှုပ်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ မဟာပုညာနိ-ကြီးစွာသော ကောင်းမှုတို့ကို၊ ကတွာ-ပြုပြီး၍၊ အာယုဟ ပရိယောသာနေ-အသက်ရှည်ရာနေ့၏အဆုံး၌၊ ("အာယုပရိယောသာနေ-အသက်၏အဆုံး၌"ဟု လည်း ရှိ၏။) တတော-ထိုဝေဿန္တ ရာမင်းဘဝမှ၊ စုတောနုတေသည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လသော်၊) တုတိသာသာဝနေ-တုသိတာနတ်ဘုံ၌၊ နိဗ္ဗတ္တိ-ဖြစ်ပြီ။

[အစေတနာ-စိတ်စေတနာမရှိသော၊ အယ ပထဝီ-ဤမြေကြီးသည်၊ သုခ ဒုက္ခ-ချမ်းသာဆင်းရဲကို၊ (အကောင်းအဆိုးကို၊) အဝိညာယပိ-မသိပါဘဲလျက်လည်း။ သဗ-ထိုမြေကြီးသည်၊ မယ္ယံ-ငါ၏၊ ဒါနဗလာ-ဒါန၏အစွမ်းကြောင့်၊ သတ္တက္ခတ္တုံ-၇-ကြိမ် ၇-ဖန်၊ ပကမ္မထ (ပကမ္မိတ္ထ)-အပြားအားဖြင့် တုန်လှုပ်ရလေပြီ။ [ဤ၇ါထည့် "အယ, သဗ"ဟု ကတ္တား ၂-ချက်ပါ၏။ အယ်ကို အဝိညာယ်ဒ်စပ်၍ သဗကို "ပကမ္မထ(ပကမ္မိတ္ထ)"ဌ် စပ်ရမည်၊ သို့သော် ဝါကျထုံးစံကား မဟုတ်လျှ၊ ထို့ကြောင့် "အယ ပထဝီ-သည်၊ အစေတနာ-စိတ်စေတနာ မရှိ"ဟု ဝါကျဖြတ်၍၊ "သဗ-ထိုမြေကြီးသည်၊ သုခ ဒုက္ခ-ကို၊ အဝိညာယိ-မသိပါဘဲလျက်လည်း၊ မယ္ယံ-ဏ၏၊ ဒါနဗလာ-ကြောင့်၊ သတ္တက္ခတ္တုံ၊ ပကမ္မထ"ဟု တစ်မျိုးပေးကြသေး၏။]

တုသိတာဌ် ဖြစ်တော်မူပုံ

တတ္ထ-ထိုတုသိတာဘုံ၌၊ အညေ-အခြားကုန်သော၊ ဒေဝေ-နတ်တို့ကို၊ ဒသဟိ-ကုန်သော၊ ဌာနေဟိ- အကြောင်းတို့ဖြင့်၊ အဓိဂဏှိတွာ-လွှမ်းမိုးကာယူ၍၊ ယာဝတာယုကံ- အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး၊ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ-နတ်စည်းစိမ်ကို၊

ဒသဟိဌာနေဟိ။ ။"အာယု, ဝဏ္ဏ, သုခ, ယသ, အာဓိပတေယျ, ရူပ, သဒ္ဒ, ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗ"ဟူသော ၁၀-ပါးသောအကြောင်းတို့ဖြင့် အခြားသော နတ်တို့ထက် သာလွန်သည်ကို "အဓိဂဏှိတွာ"ဟုဆိုသည်၊ ထိုတွင် ဝဏ္ဏဟူသည် မိမိကိုယ် အဆင်းတည်း။ ရူပဟူသည်ကား အပြင်ဘက်က ခံစားအပ်သောရူပါရုံ ကာမဂုဏ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "ဝဏ္ဏ, ရူပ"ဟု ၂-မျိုးရှိရသည်။

အနာဘဝနွေ့-ခံစားလျက်၊ မနုသ၀ဏာနာယ-လူတို့၏ အရေအတွက်အားဖြင့်၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ သတ္တ၀ေ ဒိ၀ေသေ-၇-ရက်တို့ဖြင့်၊ အာယုကွယ်-အသက်၏ ကုန်ခြင်းသို့၊ ပါပုဏိသတိ-ရောက်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ ဆိုထိုက်ရာအခါ၌၊ ဝတ္ထာနိ-အ၀တ်တို့သည်၊ ကိလိသဿွိ-ညစ်နွမ်းကုန်၏၊ မာလာ-နတ်ပန်း၁တို့သည်၊ မိလာယဿွိ-ညှိုးနွမ်းကုန်၏၊ ကစ္ဆေ့ဟိ-လက်ကတီးအကြားတို့မှ၊ သေဒါ-ချွေးတို့သည်၊ မုစ္ဆန္တိ-ယိုထွက်ကုန်၏၊ ကာ၀ေ-ကိုယ်၌၊ ဧ၀ဝဏ္ဏိယ-ဖောက်ပြန်သောအဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ သြဠာ့ဟတိ-သက်ရောက်၏၊ ဒေ၀ေါ-နတ်သည်၊ ဒေ၀ါ၀ေနေ-နတ်တို့၏ နေရာ၌၊ နှ သဏ္ဌာဟတိ-ကောင်းစွာ မတည်နိုင်၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋ္ဌသု-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဣမေသု ပုဗ္ဗနိမိတ္တေသု-ဤစုတေခြင်း၏ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော နိမိတ်တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နေသု-ဖြစ်ကုန်လ၀ေသော၊ တာနိ-ထိုနိမိတ်တို့ကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ဘော-အို နတ်အပေါင်းတို့၊ သဂ္ဂါ-နတ်ပြည်တို့သည်၊ သုညာ-ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၊ ဘ၀ိဿန္တိ ဝတ-ဖြစ်ကုန်တော့မှာပါတကား၊ ဣတိ-ဤသို့၊ သံ၀ေ၀ဇာတာဟိ-ဖြစ်သော သံ၀ေ၀ရှိကုန်သော၊ ဒေ၀တာဟိ-နတ်တို့သည်၊ မဟာသတ္တ၀ေ-ဘုရားအလောင်း၏၊ ပူရိတပါရမိဘာ၀-ဖြင့်ကျင့်အပ်ပြီးသော ပါရမီရှိသူ၏ အဖြစ်ကို၊ ဥတ္တာ-၍၊ ဣမမသ္မိ-ဤဘုရားအလောင်းသည်၊ ဣဒါနိ-ယခုအခါ၌၊ အည-အခြားသော၊ ဒေ၀လောကံ-နတ်ပြည်သို့၊ အနုပဂန္ဓာ-မကပ်ရောက်မူ၍၊ မနုသလောကေ-လူ့ပြည်၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တာ-ဖြစ်ပြီး၍၊ ဗုဒ္ဓဘာ၀ံ-သို့၊ ပဋေ္ဌ-သော်၊ ဗုညာနိ-တို့ကို၊ ကတ္တာ-ပြု၍၊ စုတာ စုတာ-စုတေ စုတေ့ကုန်သော၊ မနုသာ-လူတို့သည်၊ ဒေ၀လောကံ-နတ်ပြည်ကို၊ ပရိပူရေ၀ဿန္တိ-ပြည့်စေကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စိန္တေ့တွာ-ကြံ၍၊ (အာယာစိတောဌ် စပ်။)

ယဒါ-အကြင်အခါ၌၊အဟ-ငါသည်၊ တုသိတေ ဣ၀ယေ-တုသိတာနတ်အပေါင်း၌၊ (အဟောသိ-ဖြို၊) တဒါ-ထိုအခါ၌၊ အဟ-သည်၊ သန္တုသိတောနာမ-သန္တုသိတမည်သော နတ်မင်းသည်၊ (အဟောသိ-ဖြစ်ဖြို၊) (တဒါ-၌၊) ဒသသဟသိ-

---

မနုသ၀ဏာနာယ။ ။မနုသ၀ဏာနာယ၏နောက်၌ "နှစ်ပေါင်း ၆-သန်းအလွန်ရှိကုန်သော ၅၇-ကုဋေတို့ကာလ၀ယတ်လုံး"ဟု ထွေ့ရ၏၊ ထို မနုသ၀ဏာနာယသည် သတ္တ၀ေ ဒိ၀ေသေ၏ ဝိသေသနဖြစ်ရကား ထိုပါဌ် ပိုနေ၀ာန်တူသည်၊ ရှေးနိသယတိုင်ဌကား အဓိဂဏှိတ္တာနောက်၌ "မနုသ၀ဏာနာယ သဋ္ဌိ၀ဿသတ္တသဟဿာဓိကာနိ သတ္တ၀ပညာသ၀ဿကောဋိယော ယာ၀တာယုကံ ဒဋ္ဌသမ္ဘတ္တိ အနုဘ၀နွေ့"ဟု ပြောင်းပြန် ပြန်၍အနက်ပေးလေသည်။

ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ၏ မ၊ နှ သဏ္ဌာဟတိ။ ။ဤ ၅-ပါးကား တန်ခိုးကြီးသော နတ်များ စုတေခါနီး ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ပုဗ္ဗနိမိတ်များတည်း၊ ထိုကြောင့် "ဆင်ခံသားပန်းညှိုး၊ ပုဆိုးနွမ်းပါ၊ ရိုင်းကြားချွေးယို၊ ကိုယ်ရောင်ဆင်းပျက်၊ နန်းထက်မမွေ့၊ နတ်ဘုံဟော စုတေနိမိတ်ငါ:" ဟု ဆရာတို့ မိန့်ကြသည်။

တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ နေကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်၊ သမာဂန္ဓာ-အညီအညွတ်လာ၍၊ မမ-ငါ့ကို၊ ပဋ္ဌလိ-ချီးမြှောက်အပ်သော လက်အုပ်ရိုကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယာစန္တိ-တောင်းပန်ကြကုန်၏၊ [“ပဠုဟိတ - အဋ္ဌလိ”ဟုဆိုလိုလျက် ဂါထာဖြစ်၍ ဂဟိတပုဒ်ချေထားသည်။] (ကိ-အဘယ်သို့ တောင်းပန်ကြကုန်သနည်း၊) မဟာဝီရ- ကြီးသော လုံ့လရှိသော၊ ဒေဝ-အရှင်နတ်မင်း၊ ကာလေ-ဘုရားဖြစ်ချိန် တန်ပါပြီ၊ မာတုကုစ္ဆိယ-မယ်တော်ဝမ်း၌၊ ဥပ္ပဇ္ဇ-ဖြစ်ပြီး၍၊ သဒေဝက-နတ်နှင့် တကွဖြစ်သော သတ္တဝါအပေါင်းကို၊ တာရယန္တော-ကယ်တင်လျက်၊ အမတပဒ-မအို မသေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဗုဇ္ဈသု-သိတော်မူပါ၊ ဣတိ-သို့၊ ယာစန္တိ-ကုန်၏။

ဘုရားဖြစ်တော်မူရာဘဝ

ဧဝံ-သို့၊ ဗုဒ္ဓဘာဝတ္ထာယ-ဘုရား၏အဖြစ်အကျိုးငှာ၊ (ဘုရားဖြစ်ခြင်း၏အကျိုးငှာ)၊ အာယာစိတော-ရိုသေစွာတောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကာလ-ဘုရားဖြစ်ရာ အခါလည်းကောင်း၊ (ဣတိ ၌စပ်)၊ ဒီပ-ဘုရားဖြစ်ရာ ကျွန်းလည်းကောင်း၊ ဒေသ-ဘုရားဖြစ်ရာအရပ်လည်းကောင်း၊ ကုလ-ဘုရားဖြစ်ရာ အမျိုးလည်းကောင်း၊ ဓေနေတ္တိယာ-မယ်တော်ဝရင်း၏၊ အာယုပ္ပမာဏ-အသက်အတိုင်း အရှည်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ပဋ္ဌ-ငါးမျိုးကုန်သော၊ ဣမာနိ မဟာဝိလောကနာနိ-ဤကြီးစွာ ကြည့်ရှု

ကာလ ။ **ဒီပ ဒေသ** ။ ။ဆုတ်ကပ်ဝယ် အနှစ် တစ်သိန်းမှ အောက် အနှစ်တစ်ရာအတွင်း၌သာ ဘုရားဖြစ်ရကာလတည်း၊ အနှစ်တစ်သိန်းအထက်၌ အသက်ရှည်ကြလွန်း၍ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တလက္ခဏာမထင်နိုင်ကြ၊ အနှစ်တစ်ရာအောက်၌ကား ရာဂ,ဒေါသ, ဓောဝေသော ကိလေသာတွေ ပြင်းထန်လှသဖြင့် တရားဟော၍မရနိုင်၊ ဧမ္ဗူဒီပ်ကျွန်း၌နေသူတို့သည် အခြားကျွန်း၌ နေသူတို့ထက် သာလွန်သော သဒ္ဓိနှင့် သုရဝ်ဟတ္တိ ရှိကြ၏၊ ဧမ္ဗူဒီပ်တွင်လည်း မစ္ဆိမဒေသ၌သာ ဗုဒ္ဓ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ နှင့် သာဝကဿိုးများဖြစ်တော်မူကြ၏၊ ထို့ကြောင့်-ကာလဒီပနှင့် ဒေသကို ကြည့်တော်မူရသည်။

ကုလ ။ ။**ပဋ္ဌိရူပဒေသ**၌ဖြစ်ရသော်လည်း အမျိုးညံ့ခေါ်လျှင် (မိမိကိုယ်တိုင်က အရည်အချင်း ပြည့်ဝစေကာမူ) အများ၏အထင်သေးမှုကို ခံရသေးသောကြောင့် ဗြာဟ္မဏမျိုး, ခတ္တိယမျိုး၂-မျိုး၌သာ ဘုရားအရံလောင်းများ ဖြစ်လေ့ရှိ၏၊ ထို့ကြင့် ဗြာဟ္မဏတို့ ဂုဏ်ရိုသောအခါ ဗြာဟ္မဏမျိုး၌ ဖြစ်၏၊ ခတ္တိယတို့ ဂုဏ်ရိုသောအခါ ခတ္တိယမျိုး၌ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မိဒိဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ကိုလည်း ကြည့်တော်မူရသည်။

မာတုဇုအာယု ။ ။မယ်တော်ဖြစ်မည့်သူသည် သီလသံဃာပြည့်ဝ၍ အသာက်အားဖြင့် ဘုရားဖွားမြင်ပြီးနောက် ၇-ရက်လောက်သာ အသက်ရှည်မည့်သူဖြစ်ရမည်၊ ဘုရား အလောင်း၏ ကိန်းအောင်းရာဝမ်းတိုက်သည် စေတီအိမ်နှင့်တူ၏၊ အခြားသူများမသုံးထိုက်၊ ဘုရားအလောင်း မယ်တော်ကို အရာချ၍ အခြားသူကိုလည်း အဂ္ဂမဟေသီမမြှောက်ထိုက်၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်း ဖွားမြင်ပြီးနောက် ၇-ရက်မြှောက်၌ နတ်ရွာစံရခြင်းသည် ထုံးဓိဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မယ်တော်၏ အာယုပ္ပမာဏကိုလည်း ကြည့်ရသည်။ မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ။]

အပ်သောအရာတို့ကို၊ ဝိလောကေတွာ-ကြည့်ရှုပြီး၍၊ ကတသန္ဓိဌာနော-(လူ့ပြည်၌ ဖြစ်ဖို့ရန်) ပြုအပ်ပြီးသော ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တဟော-ထိုဟုသိတာ နတ်ပြည်မှ၊ စုတော-စုတေသည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လေသော်၊) သက္ကရာဇကုလေ-သာကီဝင်မင်းမျိုး၌၊ ပဋိသန္ဓိ-ပဋိသန္ဓေကို၊ ဂဟေတွာ-ယူ၍၊ တတ္တ-ထိုသာကီဝင် မင်းမျိုး၌၊ မဟာသမ္မတ္တိယာ-ကြီးစွာသောစည်းစိမ်မှ၊ အပဓိဟာယမာနော-မယုတ် လျှောဘဲ၊ အနက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဘဒ္ဒေယျဇ္ဈန်-ကောင်းသော ၁၆-နှစ်အရွယ် သို့၊ အနုပါပုဏိ-အစဉ်ရောက်ပြီ၊ ဣမသ္မိံ အန္တရေ-ဤအတွင်း၌၊ ["တုသိတာ နတ်ပြည်မှစုတေ၍ ၁၆-နှစ်အရွယ်သို့ ရောက်သောကာလအတွင်း၌ "ဟူလို၏] သတော သမ္ပဇာနော၊ပေါ သြဿကြမိတိ အာဒိန်-သတော သမ္ပဇာနော၊ပေါ သြဿကြမိ အစရှိကုန်သော၊ သုတ္တပဒါနဋ္ဌေ-သုတ်ပုဒ်တို့၏လည်းကောင်း၊ [သုတ်မဟာဝါ, မဟာပဒါနသုတ်စသော သုတ်ပုဒ်တို့၏-ဟူလို။] တေသံ-ထို သုတ်ပုဒ်တို့၏၊ အဋ္ဌကထာယစ-အဋ္ဌကထာ၏လည်းကောင်း၊ ဝသေန-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိတ္ထာရော-အကျယ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏။

သော-ထိုဘုရားအလောင်းသည်၊ တိဏ္ဏံ ဥတူနံ-၃-ပါးသောဥတုတို့အား၊ အနုစ္ဆဝိကေသု-လျှောက်ပတ်အပ်ကုန်သော၊ တီသု ပါသာဒေသု-နန်းပြဿဒါ ၃-ဆောင်တို့၌၊ ဒေဝလောက သိရိဝိယ-နတ်ပြည်၌ အသရေကိုကဲ့သို့၊ ရဒ္ဓသိရိ-မင်းအဖြစ်၏ အသရေကို၊ အနုဘာဝမာနော-ခံစားစဉ်၊ ဥယျာနကီဠာယ-ဥယျာဉ် ကစားခြင်းငှာ၊ ဂမနသမယေ-သွားရာအခါ၌၊ အနက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ဇိဏ္ဏ ဗျာဓိ မတ သခါတေ-သူအို, သူနာ, သူသေဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ တယော-၃-ယောက်ကုန်သော၊ ဒေဝဒူတေ-နတ်တမန်တို့ကို၊ (သေမင်းတမန်တို့ကို)ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ သဋ္ဌာတသံဝေဂေါ-လွန်စွာဖြစ်သော ထိတ်လန့်ခြင်းရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိဝတ္တိတ္တာ-ပြန်နစ်၍စတုတ္ထဝါရေ-စတုတ္ထအကြိမ်၌၊ ပဗ္ဗဇိတ-ရသေ, ရဟန်းကို၊ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-ရသေ, ရဟန်း၏အဖြစ်သည်၊ သာရု-ကောင်း၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ-ရသေ့ရဟန်းအဖြစ်၌၊ ရုစိ-အလိုဆန္ဒကို၊ ဥပ္ပါဒေတွာ-ဖြစ်စေပြီး၍၊ ဥယျာနံ-

---

စတုတ္ထဝါရေ ပဗ္ဗမိတိ ဒိသွာ။ ။ပဌမအကြိမ် ထွက်တော်မူစဉ်က သူအိုကိုမြင်၍ ပြန်လှည့်ခဲ့သည်၊ ဒုတိယအကြိမ် ထွက်ပြန်သောအခါ သူနာကိုမြင်၍ပြန်လှည့်ခဲ့သည်၊ တတိယအကြိမ် ထွက်ပြန်သောအခါ သူသေကိုမြင်၍ ပြန်လှည့်ခဲ့သည်၊ စတုတ္ထအကြိမ် ထွက်တော်မူရာ၌ကား ရသေ့, ရဟန်းတော်ကို မြင်ရလေသည်၊ ဤသို့ ၄-ကြိမ် ၄-ခါ ထွက်သော ဝါဒကိုလိုက်၍ "နိဝတ္တိတ္တာ စတုတ္ထဝါရေ" ဟုဆိုသည်။ "ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော်ကား အသက်တိုသောကာလ၌ ဖြစ်ရသည်ဖြစ်၍ ၄-ကြိမ်မထွက်ရ၊ တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့်ပင် သူအို, သူနာ, သူသေ, ရဟန်းတို့ကို တစ်နေရာပြီးတစ်နေရာ မြင်သွားရသည်"ဟု မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။

သို့၊ ဂန္ဓာ–သွားပြီး၍၊ တတ္တ–ထိုဥယျာဉ်၌၊ ဒိဝသဘာဂ်–နေ့အဖို့ကို၊ ခေပေတွာ–ကုန်စေပြီး၍၊ မဂ်လပေါက္ခရဏီတီရေ–မဂ်လာရေကန်၏ကမ်းစ၌၊ နိသိနော–ထိုင်နေသည်။ (သမာနော–စဉ်။)

ကပ္ပကဝေယ်–ဆတ္တာသည်၏ အသွင်ကို၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ အာဂတေန–လာသော၊ ဝိသုကမ္မေန–ဝိသုကြို့မည်သော၊ ဒေဝပုတ္တေန–နတ်သားသည်၊ အလက်တပဋ္ဌိယတ္တော–စီရင်အပ်ပြီးသော တန်ဆာရှိသည်၊ (ဆင်ပေးအပ်သောတန်ဆာရှိသည်။) (ဟုတ္တာ)၊ ရာဟုလဘာဒ္ဒသ–ရာဟုလာ သတို့သား၏၊ ဇာတသာသနံ–ဖွားဖြင်ကြောင်း သတင်းစကားကို၊ သုတ္တာ–ကြားရ၍၊ ပုတ္တသိနေဟသာသ–သားဌ်ဖြစ်သောချစ်ခြင်း၏၊ ဗလဝဘာဝံ–အားရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (အားကြီးကြောင်းကို။) ဥတ္တာ–သိ၍၊ ယာဝ–အကြင်ရွှေလောက်၊ ဣမံ ဗန္ဓနံ–ဤအနှောင်အဖွဲ့သည်၊ နု ဝနှတိ–မတိုးပွားသေး၊ "[မောင်းမ များစွာမှ သားတွေဖွားမြင်လျှင် သာ၍တိုးပွားစရာရှိသည်"ဟုလို။] တာဝဒေဝ–ထို မတိုးပွားမီသာလျှင်၊ နံ–ထိုအနှောင်အဖွဲ့ကို၊ ဆိန္ဒိ သာမိ–ဖြတ်အုံ၊ ဣတိ–သို့၊ စိန္တေတွာ–ကြံ၍၊ သာယံ-ညနေချမ်းအခါ၌၊ နု ဂရ်–မြို့တွင်းသို့၊ ပဝိသန္တော–ဝင်လာလသော်၊ နိဗ္ဗုတာနုနုဃေ၊ ပတိတိ–နိဗ္ဗုတာနုနုဃေ၊ ပတိဟုဒ္ဓ၍၊ ကိသာဂေါတမိယာနာမ–ကိသာဂေါတမီ မည်သော၊ မိတ္တဿာမီတာယ–ဘဏ္ဍေတော်၏ သမီးသည်၊ ဘာသိတံ-ရွတ်ဆိုအပ်သော၊ ဣမံ ဂါထံ-ကို၊ သုတ္တာ-ကြားရ၍၊ (မုဆိုတွာ ၌စပ်။)

[(ယသ္ဿာ မာတုယာ-အကြင်မိခင်၏၊ ဤ ဒိသော-ဤရှောင်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ အယံပုတ္တော-ဤသားကောင်းရတနာသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊) သာမာတာ-ထိုသားကောင်းမိခင်သည်၊ နိဗ္ဗုတာနုနု-သောကခပ်သိမ်း, ပူမလိမ်းသဖြင့်, အေးငြိမ်းပေလိမ့်တကား။ (ယသ္ဿ ဝိတုနော-အကြင်ဖခင်၏၊ ဤဒိသော-ဤရှောင်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ အယံပုတ္တော-ဤသားကောင်းရတနာသည်၊ အတ္ထိ) သောပိတာ- ထိုသားကောင်းဖခင်သည်၊ နိဗ္ဗုတောနုနု-သောကခပ်သိမ်း, ပူမလိမ်းသဖြင့်, အေးငြိမ်းပေလိမ့်တကား။ ယသ္ဿနာရိယာ-အကြင်-အမျိုးသမီး၏၊ ဤဒိသော-ဤရှောင်တော်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ အယံပတိ-ဤကြင်ဘက်လင်သည်၊ အတ္ထိ-သာနာရီ-ထိုအမျိုးသမီးသည်၊ နိဗ္ဗုတာနုနု-သောကခပ်သိမ်း, ပူမလိမ်းသဖြင့်, အေးငြိမ်းပေလိမ့်တကား။] . . . ဤဂါထာ၌ "ယသ္ဿယံဝယ် ယသ္ဿ(မာတုယာ) ယသ္ဿ (ဝိတုနော) အယံ ပုတ္တော"ဟု ပြင်၍ ထပ်၍ပေးရသောကြောင့် "ဘိန္နသ္တမ္ဘသမဏ်တ"နည်းဟု မဏိဒီပဋ္ဌိဆိုသတတ်။]

အဟံ-နိဗ္ဗုတကို ရှာကြံနေသောငါ့ကို၊ ဣမာယ-ဤကိသာဂေါတမီသည်၊ နိဗ္ဗုတပဒံ-နိဗ္ဗုတပုဒ်ကို၊ သာဝိတောသ-ကြားစေအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ကျေးဇူးတင်၍၊ ဂဝိတောသ-လည်ပင်းမှ၊ သတသဟဿဂ္ဃနိက-အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်သော၊ မုတ္တဟာရ-

-ပုလဲသွယ်ကို၊ မုဆိုတွာ-ချုတ်၍၊ တသာ- ထိုကိသာဂေါတမိ၏ အထံသို့၊ ပေသောတွာ-ပေးပို့၍၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ ဘဝနှံ-နှန်းတော်သို့၊ ပစိသိတွာ-ဝင်၍၊ သိရိသယနေ-အသရေရှိသောအိပ်ရာ၌၊ နိသိနွော-ထိုင်နေလျက်၊ ´ နိဒ္ဒါ၀သေန-အိပ်ပျော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နာ၀ရကာန်-ကရေသည် မောင်းတတ်၏၊ ဝိပ္ပကာရ-ဖောက်ပြန်သော အခြင်းအရာကို၊ ဒိသွာ-မြင်ရ၍၊ နိဗ္ဗိန္ဒဟဒယော-ငြီးငွေ့သောစိတ်နလုံးရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ ဆန္ဒံ-ဆန္ဒအမှတ်ကို၊ ဥဋ္ဌာပေတွာ-ထစေ၍၊ ကဏ္ဍက-ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို၊ အာဟာရာပေတွာ- ဆောင်ယူစေ၍၊ ကဏ္ဍက-ကဏ္ဍကမြင်းတော်ကို၊ အရုယ-စီး၍၊ ဆန္ဒသဟာယော၀-ဆန္ဒတစ်ယောက်တည်းသာ အဖော်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ) [လူ့ဘက်က ဆန္ဒတစ်ယောက်တည်းသာ အဖော်ပါသည်-ဟူလိုရဲ့။] ၀သသဟာသိ လောကဓာတုဒေ၀တာဟိ-တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ဘီ၌နေသော နတ်ဗြဟ္မာ တို့သည်၊ ကတပရိ၀ါရော-ပြုအပ်ပြီးသောအခြေအရံရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ မဟာဘိနိက္ခမနံ-မြတ်သောတောထွက်တော်မူခြင်းကို၊ နိက္ခမိတွာ-ထွက်တော်မူ၍၊ [မဟာဘိနိက္ခမနံ နှင့် နိက္ခမိတွာကို အဘေဒေါဒုပစာကြ။]

တေနေ၀ ရတ္တာ၀ဝေသေန-ထိုညဉ့်၏ အကြွင်းဖြင့်ပင်၊ (သန်းခေါင်လောက် ထွက်တော်မူလာ၍ ကြွင်းသောညဉ့်ပင်) တီဏိ-၃-တိုင်းကုန်သော၊ မဟာရဇွာနိ-တိုင်းပြည်ကြီးတို့ကို၊ (ကပိလ၀တ်ပြည်, ဒေ၀ဒဟပြည်, ကောလိယပြည်တို့ကို) အတိက္ကမ္မ-လွန်၍၊ အနောမာနဒီတီရေ-အနောမာမြစ်ကမ်း၌၊ ပဗ္ဗဇိတွာ-ရဟန်းပြုတော်မူ၍၊ အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ ရာ၀ဂဟံ-ရာ၀ဂြိုဟ်မြို့သို့၊ ဂန္တွာ-ကြွတော်မူ၍၊ တတ္ထ-ထိုရာ၀ဂြိုဟ်မြို့၌၊ ပိဏ္ဍာယ-ဆွမ်းအလိုငှာ၊ စရိတွာ-လှည့်လည်တော်မူ၍၊ ပဏ္ဍ၀ပဗ္ဗတပဿာရေ-ပဏ္ဍ၀တောင်ဝှမ်း၌၊ နိသိနွော-ထိုင်နေတော်မူသည်၊ (သမာနော-သော်၊) မဂဓရာဇေန-မဂဓမင်းသည်၊ (ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည်၊) ရဇေန-တိုင်းနှိုင်င်ဖြင့်၊ နိမန္တိယမာနော-ဖိတ်မန်အပ်သော်၊ တံ-ထိုမင်းအဖြစ်ကို၊ ပဋိက္ခိပိတွာ-ပယ်ဖြစ်၍၊ သဗ္ဗညုတ-သမ္ဗညုဒုဏ် အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ ["ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သော အခါ"ဟူလိုရဲ့။] တသ-ထိုမဂဓမင်း၏၊ (ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်း၏၊) ဝိဓိတံ-တိုင်းနှိုင်င်သို့၊ အာဂမနဋ္ဌာယ-ကြွလာခြင်းအကျိုးငှာ၊ (ကြွလာဖို့ရာ၊) တေန-ထိုမဂဓမင်းသည်၊ ဂဟိတပဋိညော-ယူအပ်ပြီးသော ပဋိညာဏ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ အာဌာရဏ္ဍ-အာဌာရ ရသေ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥဒကဠ-ဥဒကရသေ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥပသင်္ကမိတွာ-ချဉ်းကပ်၍၊ တေသံ-ထိုရသေ့တို့၏၊ သန္တိကေ-အထံ၌၊ အဓိဂတဝိသေသေန-ရအပ်သောတရားထူးဖြင့်၊ [တတိယာရဟုဗျာနှစ် စတုတ္ထာရဟုဗျာနှစ်ဟူသော တရားထူးဖြင့်၊] အပရိတုဠှော- မတင်းတိမ်သေးသည်၊ (အားမရသေးသည်၊) (ဟုတွာ) ဆဗ္ဗသာနိ-ဖြ-နှစ်ပတ်လုံး၊ မဟာမာန်-မြတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုကို၊ ပဒဟိတွာ-အားထုတ်ပြီး၍၊ ဝိသာခါပုဏ္ဏမဒိ၀သေ-ကဆုန်လပြည့်နေ့၌၊ ပါတောဝ-

စောစောကပင်၊ သေနာနီဂမေ–သေနာနီဂုမ်း၌၊ သုဇာတာယ–သုဇာတာမည်သော သူဌေးကတော်သည်၊ ဒိန္နံ–ပေးလှူအပ်သော၊ ပါယသံ–နို့ယနှာကို၊ [ပယသာ+နိဗ္ဗတ္တော ပါယသော။] ပရိဘုဥ္ဇိတွာ–ဘုဉ်ပေးပြီး၍။

နေရဉ္ဇရာယ–နေရဉ္ဇရာမည်သော၊ နဒိယာ–မြစ်၌၊ သုဝဏ္ဏပါတိ–ရွှေခွက်ကို၊ ပဝါဟေတွာ–မျောစေ၍၊ (မျှော်၍၊) နေရဉ္ဇရာယ–နေရဉ္ဇရာမြစ်၏၊ တိရေ–ကမ်းနား၌၊ မဟာဝနသဏ္ဍော–ကြီးစွာသော တောအုပ်၌၊ နာနာသမာပတ္တိဟိ–အမျိုးမျိုးသော စျာန်သမာဓိတို့ဖြင့်၊ ဒိဝသဘာဂ်–နေ့အဖို့ကို၊ ဝိတိနာမေတွာ–လွန်စေပြီး၍၊ သာယနသမယေ–ညနေချမ်းအခါ၌၊ သောတ္တိယေန–ဝေဒမန္တန်ကို သရဏ္ဍာယ်တတ်သော ပုဏ္ဏားသည်၊ [ထိုအချိန်က ထိုပုဏ္ဏားသည် မြက်ရိတ်နေ၏။] ဒိန္နံ–ပေးလှူအပ်သော၊ အဋ္ဌတိဏမုဋ္ဌိ–မျက်ရစ်ရုပ်ကို၊ (မြက်ထုံးကလေးရှစ်ထုံးကို၊) ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ ကာဌေန–ကာဌမည်သော၊ နာဂရာဇေန–နဂါးမင်းသည်၊ အဘိတ္ထုတဂုဏော–ချီးမွမ်း အပ်သောဂုဏ်ရှိသည်၊ (ဟုတွာ၊) ဟောမိမဏ္ဍ–ဟောမိမဏ္ဍာင်သို့၊ အာရယှ–တက်တော်မူ၍၊ တိဏာနိ–မြက်တို့ကို၊ သန္ထ ရိတွာ–ဖြန့်ခင်း၍၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ မေ–ငါ၏၊ စိတ္တံ–စိတ်သည်၊ အနပါဒါယ–တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော အာရုံကို မယူမူ၍၊ အာသဝေဟိ–အာသဝေါတို့မှ၊ နဝိမုစ္စိသတိ–မလွတ်လတ္တံ့သေး၊ တာဝ–ထိုအာသဝေါတို့မှ မလွတ်သေးသမျှ၊ ဣမံပလ္လင်–ဤ ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ကို၊ နဘိန္ဒိဿามि–မဖျက်တော့အံ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ပဋ္ဌာည–ပဋ္ဌာဉ်ကို၊ (ဝိဠာနမ္မုဂ်ကို၊) ကတွာ–ပြုပြီး၍။

ပါစီနဒီသာဘိမုခေါ–အရှေ့အရပ်သို့ ရှေးရှုသောမျက်နှာရှိသည်၊ (ဟုတွာ)၊ နိသိဒိတွာ–ထိုင်၍၊ သူရိယေ–နေသည်၊ အနုဋ္ဌာဂံမိတေယဝ–မဝင်သေးမီပင်လျှင်၊ မာရဗလဲ–မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို၊ ဝိဓမိတွာ–ပယ်ဖျောက်၍၊ ပဌမယာမေ–ပဌမယာမ်၌၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္စ–ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သို့လည်းကောင်း၊ [ရှေးဌိတေခဲ့ဖူးသော ခန္ဓာ အစဉ်ကို သိတတ်သောဉာဏ်သို့လည်းကောင်း၊] မစ္ဆိမယာမေ–မစ္ဆိမယာမ်၌၊ စုတူပပါတဉာဏ–စုတူပပါတဉာဏ်သို့လည်းကောင်း၊ [သတ္တဝါတို့၏ စုတိပဋ္ဌိ သန္ဓေကို သိတတ်သောဉာဏ်သို့လည်းကောင်း၊] ပတ္တာ–ရောက်၍၊ ပစ္ဆိမယာမာဝ

သောတ္တိယေန။ ။သုတိ, သုတ္တ ဆန္ဒသဒ္ဒါတို့သည် "ဒေဝ–ဗေဒ"အနက]ကိုဟော၏၊ သုတ္တ–ဝေဒကျမ်းကို(ဗေဒင်ကျမ်းကို)+အစိတော–ရွတ်အံ သရဏ္ဍာယ်တတ်၏၊ ဣတိ၊ သောတ္တိယော၊ [တမဓိတော–စသောသုတ်ဖြင့် ဣကသက်, ဣကို ယပြု၊ သုတ္တ၌ သံယောဂန္တ,ဖြစ်သော်လည်း "နေန နိဿိဒ္ဓံ အနိစ္စ–အသဲယောဂန္တ,သည် အ ဟုသော ပဠိသေမေဖြင့် ညွှန်ပြအပ်ရာဝယ် အစ်အရင်မမြဲ"ဟု ပရိဘာသာရှိသောကြောင့် ဝုဒ္ဓိပြု၊ သောတ္တိယော ဆန္ဒသော–အတိမာန် (၄၀၈)။] "သဒ္ဒိယေန–မြက်ထမ်းသူဆင်းရဲပုဏ္ဏားသည်"ဟုလည်းကောင်း၊ "သောတ္တိယေန–ဓောင်ချမ်းသာသည်၊ သုဒ္ဓိယေန–ဓောင်စင်ကြယ်သည်"ဟုလည်းကောင်း ပါဠိနှစ်ထွေထွေကြ၍ အနက်ပေးကြသေးသတတိ။

သာနေ–ပဠိမယာမ်၏ အဆုံးအချိန်၌၊ ဒသဗလစတုဝေသာရဒ္ဓဘီ သဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏ ပဠိမဏ္ဍိတ်–ဒသဗလညာဏ်တော်, စတုဝေသာရဒ္ဓညာဏ်တော်အစရှိသော အလုံးစုံသော ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သဗ္ဗညုတညာဏ်–ကို၊ ပဋိဝိဇ္ဈနေ္တာ ယေ၀–ထိုးထွင်းကာသိတော်မူလျက်သာလျှင်၊ ဣမံ အဘိမ္မနယသမုဒ္ဒ–ဤအဘိမ္မာ တည်းဟူသော နယ သမုဒ္ဒရာကို၊ အဓိဂဠ–ရတော်မူပြီ၊ ဓေ၀–ဤသို့လျှင်၊ အသ–ထိုအဘိမ္မာ၏၊ အဓိဂမနိ၁ါနံ–အဓိဂမနိ၁ါနုံးကို၊ ဓေဒိတမ္ဘံ–သိထိုက်၏။ [အဓိဂမနိ၁ါနုံး ၏ သရုပ်ကို သုမေဓကထာ မရောက်မီ ရှေးဌာပြခဲ့ပြီ။]

ဓေ၀–ဤသို့လျှင်၊ အဓိဂတာဘိမ္မောာ–သိအပ်ပြီးသော အဘိမ္မာရှိတော်မူသည်၊ (အဘိမ္မောာကို သိတော်မူပြီးသည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ ဓကပလ္လကေန–တစ်ကြိမ်တည်းသော ထက်ဝယ်တင်ပလ္လင်ဖြင့်၊ နိသိန္နသတ္တာဟပ်–ထိုင်နေရာ သတ္တာဟကိုလည်းကောင်း၊ အနိမိသသတ္တာဟပ်–အနိမိသသတ္တာဟကိုလည်းကောင်း၊ (ဟောပလ္လင်ကို မမှိတ်သော မျက်လုံးတော်ဖြင့် ကြည့်ရှုရာ သတ္တာဟကိုလည်းကောင်း၊ စက်မနသတ္တာ ဟဠ–စက်မနသတ္တာဟကိုလည်းကောင်း၊ (ဟောပင်၏အနီး၀ယ် ခေါက်တုံ့ခေါက် ပြန် စင်္ကြံတော်မူရာ သတ္တာဟကိုလည်းကောင်း၊) အတိက္ကမိတ္တာ–လွန်၍၊ စတုတ္ထေ သတ္တာဟေ–၄–ခုမြောက် သတ္တာဟဉ်၊ သယမ္ဘုညာဏာမိဂမနေန–သယမ္ဘုညာဏ်ကို ရခြင်းဖြင့်၊ (သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ကိုရခြင်းဖြင့်၊) အဓိဂတ–ရအပ်သော၊ အဘိမ္မ–အဘိမ္မောတရားတော်ကို၊ ဝိဓိနိတ္တာ–စူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူ၍၊ အပရာနိ၀–တစ်ပါး လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အဓေါလဗုစလိန္နရာ၀ယတရေသု–အဓေါလသောင်ပင်, မုစလိန္ဒ ရေအိုင်, လင်းလွန်းပင်အရပ်တို့၌၊ တီဏိ–၃–ခုကုန်သော၊ သတ္တာဟာနိ–သတ္တာဟတို့ကို၊ ဝိတိနာမေတ္တာ–လွန်စေတော်မူပြီး၍၊ အဠမေ သတ္တာဟေ–ရှစ်ခုမြောက်သော သတ္တာဟဉ်၊ အဓေါလနိဂြောဓရုက္ခမူလေ–အဓေါလသောင်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ နိသိန္နော–ထိုင်နေ တော်မူစဉ်၊ ဓမ္မဂဠိရတာ၀စွဝေဂွဇေန–သစ္စာ ၄–ပါး တရားနက်နဲသည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူသောကြောင့်၊ အပ္ပေါသုက္ကတ–တရားဟောဖို့ရန် ကြောင့်ကြ မရှိသည်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပ၊ဒ္ဓမာနော–ရောက်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ)။

ဒသသဟဿီ ဗြဟ္မပရိ၀ါ ရေန–တစ်သောင်းသော ဗြဟ္မာ အခြံအရံရှိသော၊ သဟမ္ပတိဗြဟ္မုနော–သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည်၊ အာယာစိတာ ဓမ္မဒေသနော–ရိုသေစွာ တောင်းပန်အပ်သော တရားဒေသနာတော်ရှိသည်၊ (တရားဟောဖို့ရန် ရိုသေစွာ တောင်းပန်အပ်သည်၊) (ဟုတ္တာ)၊ ဗုဒ္ဓစက္ခုနော–ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့်, [ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တိ ဉာဏ်, အာသယာနုသယဉာဏ်တော်ဖြင့်၊] လောက–သတ္တလောကကို၊ ဩလော ကေတ္တာ– ကြည့်တော်မူ၍၊ ဗြဟ္မုနော–သဟမ္ပတိဗြဟ္မာမင်း၏၊ အဇ္ဈေသနံ– တိုက် တွန်းခြင်းကို၊ အာဒါယ–ခံယူတော်မူ၍၊ (လက်ခံတော်မူ၍) အဟ–ငါသည်၊ ကသ–

အဘယ်သူအား၊ ပဌမ-ရှေးဦးစွာ၊ ဓမ္မ-ကို၊ ဒေသေယျုံနဒေါ-ဟောရပါအုံ့နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဩလောကေန္တော-ကြည့်တော်မူလေသော်၊ အာဠာရဒကာနံ-အာဠာရရဿ ဥဒကရသေ့တို့၏၊ ကာလကိတဘာဝံ-သေလွန်ကွန်ပြီး၏အဖြစ်ကို၊ [အရှုပ်ဖြတ္မာ ပြည်သို့ ရောက်နေသည်၏အဖြစ်ကို၊] [ဥတ္တာ-သိတော်မူ၍၊ ပဌဝေါ်ယာန-၅-ယောက်အစုဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-ရဟေတို့၏၊ [ထိုအချိန်က ရဟေ့အဖြစ်သာ ရှိသေးသည်၊ [ဗဟုပကာရတာ-များသောကျေးဇူးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ [ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သည့် အချိန်တုန်း၊ ကရဟရေချမ်းကမ်းလွန်မလုပ်ကျွေးသော ကျေးဇူးရှိပုံ ကို၊] အနုဿရိတ္တာ-အမှတ်ရတော်မူ၍၊ အာသနာ-နေရာမှ၊ ဥဋ္ဌာယ-ထတော်မူ၍၊ ကာသိပုရံ-ကာသီမြို့သို့၊ (ဗာရာဏသီမြို့သို့၊) ဂစ္ဆန္တော-ကြွတော်မူစဉ်၊ အန္တရာမဂ္ဂေ-လမ်းခရီးအကြား၌၊ ဥပကေန-ဥပကရသေ့နှင့်၊ သဒ္ဓိ-တကွ၊ မဇ္ဈေ တွာ-နီးနေရာ ပြောဆိုပြီး၍၊ အာသဠ္ဠိပုဏ္ဏမဒိဝေသ-ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌၊ ဣသိပတနေ-ဣရဝသိပတန မည်သော၊ မိဂဒါယေ-မိဂဒါဝုန်တော်၌၊ [ဘုရား ပဋေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာတို့၏ သက်ရောက်ရ ဖြစ်သော, သားကောင်တို့ကို မပစ်ခတ်ဖို့ရန် ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော တော ဒါယသဒ္ဒါသည် တော ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။]

ပဌဝေါ်ယာန-၅-ယောက်အစုဖြစ်ကုန်သော၊ ဘိက္ခူနံ-ရဟေတို့၏၊ ဝသနဋ္ဌာန-နေရာအလိပ်သို့၊ ပတ္တာ-ရောက်၍၊ တေ-ထို ပဌဝေါ်ယာတို့ကို၊ အနုနုဋ္ဌပေကန-မြတ်စွာဘုရားအား မလျှောက်ပတ်သော၊ သမုဒါစာရေန-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းဖြင့်၊ [“အာဝုသောဂေါတမ” စသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းဖြင့်၊] သမုဒါစရန္တေ-ခေါ်ဝေါ်ပြောဆို သည်တို့ကို၊ သညာပေတွာ-သိစေပြီး၍၊ (ဘုရားဖြစ်ကြောင်းကို သိစေပြီး၍) ဓမ္မံစက္ကံ-ဓမ္မစက်ကြာကို၊ ပဝတ္တေန္တော-လည်စေတော်မူလေသော်၊ အညာသိကောဏ္ဍညထွေရပ္ပမုခါ-အညာသိကောဏ္ဍညထေရ်အမှူးရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသပြဿာကောဋိယော- ၁၈-ကုဋေသောဗြဟ္မာတို့ကို၊ အမတပါန-အမြိုက်ဖျော်ရည်ကို၊ ပါယေသိ- သောက်စေ တော်မူပြီ။ [နိဗ္ဗာန်ကို သိကြောင်းဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဟူသောတုရားကို ရစေတော်မူပြီ] ဒေ၀-ဤသို့လျှင်၊ ယာဝမေမစ္ဆကမ္ဘတ္တာနာ-ဓမ္မစက်ကြာတရားကို ဟောတော် မူရာကာလတိုင်အောင်၊ ဒေသနာနိဒါန်-ဒေသနာနိဒါန်းကို၊ ဝေဒိတမဒ္ဓံ- သိထိုက်၏၊ အယံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသည်ကား၊ ဧတ္တာ-ဤအဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာ၌၊ သုခ်ခ်ေပါ-အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရောပန-အဲ့ကျယ်ကိုကား၊ သာဋ္ဌကထာနံ-အဋ္ဌကထာနှင့် တကွဖြစ်ကုန်သော၊ အရိယပရိယေသန ပဗ္ဗဇ္ဇသုတ္တာဒိနံ-အရိယပရိယေသနသုတ်, ပဗ္ဗဇ္ဇသုတ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဝေသနာ-အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္ဘော-သိထိုက်၏။ [“အရိယပရိယေသနသုတ်” ဟူသည် မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌာလာသော ပါသရာသိသုတ် တည်း၊ “ပဗ္ဗဇ္ဇသုတ်” ကား သုတ္တနိပါတ် မဟာဝဂ်၌ ပါ၏။]

ပန-ဆက်၊ ဒေ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအားဖြင့်၊ အဓိကမနိဒါနဒေသနာ နိဒါနသမုဒ္ဒသ-အဓိကမှန်ဒါနိ- ဒေသနာနိဒါနိ- ၂ ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော၊ အသ အဘိ ဓမ္မသ-ဤအဘိဓမ္မာ၏၊ အပရာနိ-ပ-တစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ [တီဏိနိဒါ နာနိ-ဌိစ်ပ်၊] ဒူရေနိဒါနဲ-ဒူရေ နိဒါနိ-လည်းကောင်း၊ (ဝေးသောအကြောင်း-ခံလည်း ကောင်း၊) အဝိဒူရေနိဒါနဲ-အဝိဒူရေနိဒါနိ-လည်းကောင်း၊ (မနီးမဝေးသော အကြောင်း-ခံလည်းကောင်း၊) သန္တိကေနိဒါနဲ-သန္တိကေ နိဒါနိ-လည်းကောင်း၊ (နီးသော အကြောင်း-ခံလည်းကောင်း၊)၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တီဏိ-၃ မျိုးကုန်သော၊ နိဒါနာနိ- နိဒါနိ-တို့သည်၊ (ဟေတ္ဝါ-ကုန်၏၊) တတ္ထ-ထိုဒါနိ- ၃ မျိုးတို့တွင်၊ ဒီပင်္ကရပါဒ မူလတော-ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းမှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ယာဝ တုသိတပုရာ-တုသိတကနတ်ပြည်တိုင်အောင်၊ ဒူရေနိဒါနဲ-ဒူရေနိဒါနိ-ကို၊ ဝေဒိတမ္ဗဲ- သိထိုက်၏၊ တုသိတပုရတော-တုသိတာနတ်ပြည်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-၍၊ ယာဝဗောဓိမဏ္ဍာ- ဗောဓိမဏ္ဍိုင်တိုင်အောင်၊ အဝိဒူရေနိဒါနဲ-ကို၊ ဝေဒိတမ္ဗဲ-သိထိုက်၏၊ ကေ၊ သမယ၊ ပေ၊ အဘိဓမ္မကထံ ကထေသိတ္ထိ-ကေ သမယ၊ ပေ၊ အဘိဓမ္မာ ကထံ ကထေ သိ ဟူသော၊ ဣဒံ-ဤနိဒါနိ-သည်၊ အသ-ဤ အဘိဓမ္မာ ပါဠိတော် ၏၊ သန္တိကေနိ ဒါနဲ-သန္တိကေနိဒါနိ-တည်း။ အယ-ဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ-အဘိ ဓမ္မ အဠကထာမှ ရေးဦးစွာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်သော၊ နိဒါနကထာ-နိဒါနံ ကထာတည်း၊ (တစ်နည်း ယာယကထာယ-အကြင်စကားကြောင့်၊ အဘိဓမ္မသ-အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတတာသိဒ္ဓိ-ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်၏ ပြီးစီးခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊) အယ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောစကားသည်၊ တာဝ-စွာ၊ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-သော၊ နိဒါနကထာ- နိဒါနကထာတည်း၊ ဝါ-နိဒါနိ-ကိုဆိုရာဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကား၊တည်း။ [ဤသို့ ဋီကာအတိုင်း အနိယမဝါဒကျထည့်၍ တစ်နည်းပေ၊ပါ။]

နိဒါနကထာ-သည်၊ နိဒ္ဒိတာ-ပြီးပြီ။

ဒီပင်္ကရာ ပါဒမူလတော ပဋ္ဌာယ။ ။ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်းမှ စ၍ တုသိတနတ်ပြည်မရောက်မီ ဝေယ္ယာ၀စ္စကမင်း ဘဝတိုင်အောင် ဖြည့်ကျင့်အပ်သော ပါရမီတို့ ကိုသာ အဘိဓမ္မာ၏ ဒူရေနိဒါနိ- ဟု မှတ်ပါ၊ တုသိတနတ်ပြည်ခဲ့လည်း နတ်စည်း-စိမ်ကို ခံစား၍ နေစေကာမူ, အခြေခံပါရမီသည်တို့မှာ ရင့်၍ရင့်၍ နေလေ၏ ထိုမှ ကြောင့်၊ "တုသိတာ နတ်ပြည်တိုင်အောင်"ဟု ဆိုသည်၊ တုသိတာ နတ်ပြည်မှစ၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်အတွင်း၌ တောထွက် ခြင်းစသော ပါရမီများလည်း သာ၍သာ၍ ရင့်လာ၏၊ ၆ နှစ်ပတ်လုံး ဒုက္ခရစရိယာကျင့်သောမှ ရာဌ ဒေသ-ကို ကျင့်မိစေကာမူ အခြေခံပါရမီတော်များမှာ ရင့်၍ရင့်၍သာနေ၏၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင် သို့မရောက်မီ ရာနာသမာ၀တ်များ-ကိုလည်း ရခြင်းဖြစ်တော့၏၊ ထိုကြောင့် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စ၍ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်အတွင်း ဖြည့်ကျင့်အပ်သမျှ အကျင့်များသည် အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏ မနီးမဝေး သောအခြေခံ အဝိဒူရေနိဒါနိ-ဖြစ်သည်။ သန္တိကေ နိဒါနိ-ကား ထင်ရှားပြီ။

စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍအဖွင့်

ဣတိ မေ၊ ပေ၊ အယံကထာတိ၊ ဣတိ မေ၊ ပေ၊ အယံကထာဟူ၏၊ ၀ေ-ဤသို့၊ ပဋိညာတာယ-ဝန်ခံအပ်ပြီးသော၊ အဘိဓမ္မကထာယ-အဘိဓမ္မ အဋ္ဌကထာ၏၊ (ဩကာသောဋ္ဌ စပ်၊) ၀ါ-အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာကို၊ (ကထနုဋ္ဌစပ်၊) ကထနေကာသော-ဆိုဖြင်း၏ အခွင့်အခါသည်၊ (ဆိုဖွဲ့ရန် အခွင့်အခါသည်၊) သမ္ဘတ္တော-ရောက်လာပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာ၌၊ (တသ္မာ၏ နောက်၌ရှိသော ဝုစ္စမာနဋ္ဌစပ်၊) [ရှေးနိဿယ၌ "တတ္ထတသ္မိ အဘိဓမ္မကထဋ္ဌ ၀စနေ-ထိုအဘိဓမ္မ-ကထဟူသောစကား၌"ဟု ဖွဲ့လေသည်၊ အဘိဓမ္မောနာမ၌ စပ်လိုဟန်တူ၏၊ ယသ္မာ၏ ပြင်ဘက်ကပုဒ်သည် တသ္မာ၏ပြင်ဘက်ကပုဒ်၌ စပ်ရိုးတည်း၊] ယသ္မာ-အကြင်ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မောနာမဘိဓမ္မမည်သည်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအာဒီနိ-ဓမ္မသင်္ဂဏီ အစရှိကုန်သော၊ သတ္တပ္ပကရဏာနိ-ခုနှစ်ကျမ်းတို့တည်း၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီပိ-ဓမ္မသင်္ဂဏီ ကျမ်းသည်လည်း၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍာဒီနံ-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ အစရှိသော ကဏ္ဍတို့၏၊ ၀သေန အပြားအားဖြင့်၊ စတ္တာရိ-၄ ပါးကုန်သော၊ ကဏ္ဍာနိ-ကဏ္ဍတို့တည်း၊ (အပိုင်းအခန်းတို့တည်း။) စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍပ္ပိ-စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍသည်လည်း၊ မာတိကာပဒဘာဒနီ ယဝသေန-မာတိကာ၊ ပဒဘာဒနီယတို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒုဝိဓံ-၂-ပါးအပြားရှိ၏။

တတ္ထ-ထို ၂ ပါးတို့တွင်၊ မာတိကာ-မာတိကာသည်၊ အာဒိ-အစတည်း၊ သာပိ-ထိုမာတိကာသည်လည်း၊ တိကမာတိကာ-တိကမာတိကာ လည်းကောင်း၊ ဒုကမာတိကာ-လည်ကောင်း၊ ဤတိ-သို့၊ ဒုဝိဓာ-ရှိ၏၊ တတ္ထ-ထို ၂-ပါးတို့တွင်၊ တိကမာတိကာ-သည်၊ အာဒိ-တည်း၊ တိကမာတိကာယပိ-တိကမာတိကာ၌လည်း၊ (တိကမာတိကာတွင်လည်း၊) ကုသလတ္တိကံ-ကုသလတိက်သည်၊ (အာဒိ-တည်း၊) ကုသလတိကေပိ-ကုသလတိက်၌လည်း၊ (ကုသလတိက်တွင်လည်း၊) ကုသလာ ဓမ္မာတိ-ကုသလာဓမ္မာဟူသော၊ ဣဒံ ပဒ-ဤပုဒ်သည်၊ (အာဒိ)၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ကုသလာဓမ္မာပုဒ်၏ အစ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဣဒေတော-ဤကုသလာဓမ္မာပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ ဂဏ္ဌိရံ-နက်နဲသော၊ ဝုစ္စမာနံ-ဆိုအပ်လတ္တံ့သော၊ ဣမံ အဘိဓမ္မကထံ-ဤ အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာကို၊ သာဓေါ-သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော၊ (တုမှေ-သင်တို့သည်၊) ဧကဂ္ဂါ-တစ်ခုတည်းသော အာဝဇ္ဇရှိကုန်သည်၊ ၀ါ-တည်ကြည်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သာ၀ု-ကောင်းစွာ၊ နိသာမေထ-စူးစူးစိုက်စိုက် နာယူလိုက်ကြကုန်လော၊ ဣတိ-ဤကား ဥယျောဇဉ်တည်း။

တာ၀-ဝေဒနာတိက်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်သော) ကုသလာဓမ္မာ, အကုသလာဓမ္မာ, အဗျာကတာဓမ္မာတိ-ဟူသော၊ အယံ-ဤတိက်သည်၊ အာဒိပဒေန-အစဖြစ်သော ကုသလပုဒ်ဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော-ရအပ်သောအမည်ရှိသော၊

(ရအပ်သောအမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (ဟေတုမန္တိ ဝိသေသန)၊ ကုသလတ္တိ ကောနာမ–ကုသလတိက်မည်၏၊ [အဘိဝဍ္ဎနာမ, သဗ္ဗ လဒ္ဓနာမ အန္တ လဒ္ဓနာမဟု နာမည် ၃–မျိုးရှိသည်တွင် အာဒိလဒ္ဓနာမတိက် ဟူလို။] သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ ပေ၊ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာတိ–ဟူသော၊ အယံ–ဤတိက်သည်၊ သဗ္ဗပဒေဟိ–အလုံးစုံသော ၃–ပုဒ်တို့ဖြင့်၊ (အလုံးစုံသော ဝါကျုပုဒ်တွင် ပါဝင်သော ဝေဒနာ ၃–ပုဒ်တို့ဖြင့်၊) လဒ္ဓနာမော–ရအပ်သော အမည်ရှိသော၊ (ရအပ်သောအမည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝေဒနာတ္တိကောနာမ–ဝေဒနာတိက်မည်၏၊ [ဤသဗ္ဗပဒေဟိ လဒ္ဓနာမောပုဒ်နှင့်စပ် ၍ မှတ်ဖွယ်ကို ဋီကာနိဿယ၌ အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ပြထားပြီ။] ဧဝ–ဤသို့၊ အာဒိပဒ ဝေသေနဝါ–အစပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗပဒ ဝေသနဝါ–အလုံးစုံပုဒ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ–အလုံးစုံ လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိက–ဒုကာန်–တိက်ဒုက်တို့၏၊ နာမ–အမည်ကို၊ ဝေဒိတမ္ပံ–သိထိုက်၏။

စ–ဆက်၊သဗ္ဗေဝ–အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတေ–ဤတိက်, ဒုက်တို့ကို၊ ပဋ္ဌ ဒသဟိ ၁၅–ပါးကုန်သော၊ ပရိစ္ဆေဒေဟိ–အပိုင်းအခြားတို့ဖြင့်၊ ဝဝတ္ထိတာ–ပိုင်းခြား သတ်မှတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဟိ–မှန်၏၊ [ရှေးနိသယ၌ "ဟိ–ချဉ်းအံ့" ဟု ဆိုဏ်၊] တိကာနံ–တိက်တို့၏၊ ဧကာ–တစ်ပါးသော၊ ပရိစ္ဆေဒေါ–အပိုင်းအခြား သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဒုကာနံ–ဒုက်တို့၏၊ စတုဒ္ဒသ–၁၄–ပါးကုန်သော၊ (ပရိစ္ဆေဒါ–အပိုင်းအခြားတို့သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏။) [ဒုကာစတုဒ္ဒသအရ ချဲ့ပြလိုၗ် ဟေတု ဓမ္မာစသည်မိန့်။] ဟိ–ချဉ်းအံ့။ [ဒွါစတ္တာလီသ–ဒုကာသုတ္တန္တိကဒုကာ နာမတိုင်အောင် ချဲ့ပြမည်–ဟုလို၊ ရှေးနိသယ၌ "ဟိသစ္ဆံ–မှန်၏!"ဟု ပေးလေသည်။] ဟေတူ ဓမ္မာ, နေ ဟေတူ ဓမ္မာတိ အာဒယော–ဟေတူ ဓမ္မာ, နေ ဟေတူ ဓမ္မာ အစရှိကုန်သော၊ ဆ–ဒ–ပါးကုန်သော၊ ဒုကာ–ဒုက်တို့ကို၊ (ဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ဂန္ဓ တောစ–သိကုံးထုံးဖွဲ့အပ်သော သဒ္ဒါအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အတ္ထတောစ–အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အညမညသမ္ဗန္ဓန–အချင်းချင်းစပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ (ဌိတတ္တာ ၌ စပ်၊) ကဏ္ဌိကာဝိယ–ပန်းအချက်အချာသည်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ယဋ္ဌာဝိယ–

ဂန္ဓ တော။ ။ဂန္ဓ တောကို "သဒ္ဒတော"ဟု မခေါ်ကာဖွင့်၏၊ ဟေတုဂေါ့ဏာ၌ ပါသော သဟေတုကဟုဒ်သည် ရှေ့ကဟေတုဟုနှင့် ဆက်သွယ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဒ် ထိုသဒ္ဒါကိုပင် "ဂန္ဓိယတိတိ ဂန္ဓော"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ "ဂန္ဓ"ဟုခေါ်သည်။

ကဏ္ဌိကာဝိယ။ ။ကဏ္ဌိကာဝိယကို "ပုပ္ဖမယ ကဏ္ဌိကာဝိယ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ပန်းတို့ဖြင့် ပြုအပ်သော, အချက်အချာပန်းပိုင်း၊ ထိုကဏ္ဌိကာ၌ ပဌမတစ်ပွင့်ကို "ဓ" တည်ပြီး နောက် ဒုတိယတစ်ပွင့်ကို သီကုံးသောအခါ ပဌမပွင့်၏ ဥဃတ (သို့မဟုတ်ရိုးတံ)နှင့် ဆက်သွယ်၍ သီကုံးရ၏၊ တတိယ, စတုတ္ထပန်းပွင့်များကို သီကုံးသောအခါ ထို့နည်းအတိုင်းပင်၊ ထိုသို့ သီကုံး

ပန်းအပေါင်းသည်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟုတ္တာ-၍၊ ဌိတတ္တာ-တည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟေတု ဂေါ့ဌကောတိ-ဟေတုဂေါ့ဌကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [ဆဒုကာဂကိုမင့်ဘဲ "ဟေတု ဂေါ့ဌကောတိ"ဟူသော အာကာရကိုင့်၍၊ "ဝုစ္စတိ" ဟုဧကဝုစ်ဖြင့်ဆိုထားသည်၊ "ဧတာနိ ပုဗ္ဗကရဏန္တိ ဝုစ္စတိ]ကဲ့သို့တည်း။]-

တတော-ထိုဟေတုဂေါ့ဌကမှ၊ အပရေ-တစ်ပါးကုန်သော၊ (သတ္တဝုကာ၌ စပ်၊) သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ, အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာတို့ အာဒယော-သပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာ, အပ္ပစ္စယာ ဓမ္မာအစရှိကုန်သော၊ သတ္တ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဒုကာ-ဒုက်တို့ကို၊ အညမည်-အချင်းချင်း၊ (တစ်ခုက်နှင့်တစ်ခုက်၊) အသမ္ဘဒ-ဆစက်စပ်ကုန်သည်။(ဟုတ္တာ)၊ ကောလ-အချင်းချင်း စပ်ခြင်းမဖက်သက်သက်၊ ဒုကသာမည္ဝတော- ဒုကအဖြစ် အားဖြင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥစ္စိနိတ္တာ ဥစ္စိနိတ္တာ-ရွေးချယ်၍ ရွေးချယ်၍၊ ဝိသုံဝိသုံ- ဂေါ့ဌကတို့မှ အသီးအခြား အသီးအခြား၊ ဂေါ့ဌကန္တေ, ရေ-ဂေါ့ဌကတို့၏ အကြားဌာ၌ ထပိတတ္တာ-ထားအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း။ အညေဟိ-

---

ပြီးသောအခါ ထိုနည်းအတိုင်းပင်၊ ထိုသို့သိကုံးပြီးသောအခါ တစ်ပွင့်နှင့်ဂုဏ်စပ်ပွင့် ဆက်သွယ်နေသောပန်းအချက်အချာ ပန်းမိုင်းကြီးဖြစ်သွားသကဲ့သို့ ဒုက်ကိုလည်း ဟေတုခုက်ကိုမူတည်၍ သဟေတုကဒုက် ပေါ်လာအခါ ဟေတုခုက်နှင့် သဟေတုခုက်သည် ဟေတုသဒ္ဒါအားဖြင့် ဆက်သွယ်လျက်နေ၏၊ ဟေတုသမ္ဘယုတ္တဒုက်ပေါ်လာသောအခါလည်း ထိုအတူပင်၊ ထို့ကြောင့် ပန်းအချက်အခြာနှင့်တူသည်။

ယဒုတ္တိယ။။ "ပုဗ္ဗဟေတ္တကာဒီသု ပုဗ္ဗဟိနံ သမ္ဘဝတိယ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ ယဒုသဒ္ဒါသည် သမ္ဘဝအနက်ဟာတည်း၊ ကြာပန်းတို့ကိုစုရ၍ စည်းသောအခါ ကြာရိုး၊ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုမဆက်သွယ်ဘဲ ပေါင်းမိသကဲ့သို့ ထို့အတူ သဟေတုကဒုက်နှင့် ဟေတုသမ္ဘယုတ္တဒုက် မျိုးသည် တစ်ခုက်နှင့်တစ်ခုက်မဆက်ဘဲ ဂေါ့ဌက တစ်ခုတည်းဟူသော ကြာစည်းအတွင်း၌ ပေါင်း ရုံသာ ပေါင်းမိသည်။

ဂေါ့ဌက။။ ။ထဝကောတုစ ဂေါ့ဌကော (၅၄၇) အဘိဓာန် အမှုးအင့်နှင့် တကွ အများ၌ ပြုတ်နေသော ပန်းအစုကို "ဂေါ့ဌက"ဟုဆိုဏ် သဏ္ဌာတ၌ "ဂုဋ္ဌက" ဟုရှိ၏၊ ဆင့် အပွင့်ဝေသည်တို့၏ အပေါင်းဖြစ်သော ပန်းပြုတ်ကိုပင် ဟောအ်။ ဤ၌ကား ထို ပန်းပြုတ်နှင့်တူစွာ "ဟေတု သဟေတု"စသည်ဖြင့် တစ်ခုက်နှင့်တစ်ခုက်ဆက်သွယ် ပေါင်းစုနေသော ဒုက်အပေါင်းကို သဒ်သူပစာ အားဖြင့် "ဂေါ့ဌက"ဟု ဆိုရသည်။

[ဆောင်] အပွင့်အင့်, စုပုံပြုတ်က, ဂေါ့ဌကဟု, ခေါ်ရသည်မူ,
သဒ်သူဖြင့်, ဆင်တူဒုက်များ, စုပြုတ်ထား, မှတ်သား
ဂေါ့ဌကခေါ်။

ဒုကဃေ၊ ဒုဋ္ဌေ ရဒုကာ။။ ။သမာနာနံ+ဘာဝေါ သာမည်၊ ဒုကေန (ဒုကဘာဝေန) +သာမည်၊ ဒုကသာမည်၊ ဤ ဒုကသာမည္ဝတောဖြင့် ဒုဋ္ဌေ ရဒုက ဟူသော ပုဒ်၌ ဒုကအမည် ရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြ၏၊ ဂေါ့ဌကန္တေဖြင့် အန္တ ရဒုအမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသည်၊

သပ္ပဓွယာ ဓမ္မာစသည်တို့မှ တစ်ပါးသော သာရမဏာဓမ္မာ အစရှိကုန်သော၊ မဟန္တ ရဒုကာဟိ–မဟတ္တ ရဒုက်တို့အောက်၊ စူဠကတ္တာစ–ငယ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ (နည်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊) စူဠန္တ ရဒုကာတိ–စူဠန္တ ရဒုက်တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတမ္ဘာ–သိထိုက်ကုန်၏။

တတော–ထိုစူဠန္တ ရဒုက်မှ၊ ပရ–နောက်၌၊ အာသဝဒုကာဒီနံ–အာသဝဒုက် အစရှိကုန်သော၊ ဆန္နံ–၆ ဒုက်တို့၏ ဝေသေန အပြားအားဖြင့်၊ အာသဝဂေါ ဠာ ကော–အာသဝဂေါ ဠကလည်းကောင်း၊ (ဣတိသဒ္ဒစပ်) တထာ–ထိုအတူ၊ သံယောဇနေ ဒုကာဒီနံ–သံယောဇနဒုက် အစရှိကုန်သော၊ (ဆန္နံ ၆–ဒုက်တို့၏၊) ဝသေန–ဖြင့်၊ သံယော ဇနဂေါ ဠကော–လည်းကောင်း၊ တထာ–တူ၊ ဂန္ဓ၊ ပေ၊ ဒုကာဒီနံ–ဂန္ဓဒုက်, သြဃဒုက်, ယောဂဒုက်, နီဝရဏ အစရှိသော ဒုက်တို့၏၊ ဝသေန–အားဖြင့်၊ ဂန္ဓ၊ ပေ။ ဂေါ ဠာ ကာ–ဂန္ဓ ဂေါ ဠာက, သြဃဂေါ ဠာက, ယောဂဂေါ ဠာက, နီဝရဏ ဂေါ ဠာက တို့လည်း ကောင်း။ [ဝါကျုတို့ကို ချုံးထားသည်၊ "တထာ ဂန္ဓ ဒုကာဒီနံ ဝသေန ဂန္ဓ ဂေါ ဠာ ကော"စသည်ဖြင့် အသီးအသီးခွဲပါ၊] ပရာမာသဒုကာဒီနံ–ပရာမာသဒုက် အစရှိ ကုန်သော၊ ပဠန္ဒနံ–၅ ဒုက်တို့၏၊ ဝသေန–အားဖြင့်၊ ပရာမာသဂေါ ဠာ ကော–ပရာမာ သဂေါ ဠာကလည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ သဒ္ဒေပိ–အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တ–၇ ပါးကုန်သော၊ ဂေါ ဠာ ကာ–ဂေါ ဠာကတို့ကို၊ ဝေဒိတမ္ဘာ။

တတော–ထိုပရာမာသဂေါ ဠာကမှ၊ ပရ–၌၊ သာရမဏာဓမ္မောတိအာဒယော– သာရမဏာဓမ္မာ အစရှိကုန်သော၊ စတုဒ္ဒသ–၁၄ ပါးသော ဒုက်တို့သည်၊ မဟန္တ ရဒုကာနာမ–မဟန္တ ရဒုက်တို့မည်၏။ [ဤ၌ဋ္ဌလည်း "အန္တ ရေ+ထပိတာ ဒုကာ အန္တ ရဒုကာ၊ မဟန္တာစ+တေ+အန္တ ရဒုကာစာတိ မဟန္တ ရဒုကာ"ဟုပြု၊] တတော– ထိုမဟန္တ ရဒုက်မှ၊ (အပရေ–တစ်ပါးကုန်သော၊) ဥပါဒါနဒုကာဒယော– ဥပါဒါန ဒုက် အစရှိကုန်သော၊ ဆ–၆ ပါးကုန်သော၊ ဒုကာ–ဒုက်တို့သည်၊ ဥပါဒါနဂေါ ဠာကော နာမ–ဥပါဒါနဂေါ ဠာကမည်၏။ တတော–ထိုဥပါဒါနဂေါ ဠာကမှ၊ (အပရေ) ကိလေသ ဒုကာဒယော–ကိလေသဒုက် အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌ–ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဒုကာ–တို့ သည်၊ကိလေသဂေါ ဠာကောနာမ–ကိလေသဂေါ ဠာကမည်၏။ တတော–ထိုကိလေသ ဂေါ ဠာကမှ၊ ပရ–၌၊ ဒသမေနေ ပဟာတဗ္ဗဒုကာဒယော–ဒသမေနေ ပဟာတဗ္ဗဒုက် အစရှိကုန်သော၊ အဋ္ဌာရသ–၁၈ ပါးကုန်သော၊ ဒုကာ–တို့သည်၊ အဘိမ္မာ မာတိ ကာယ–အဘိမ္မာမာတိကာ၏၊ ပရိယောသာနေ–အဆုံး၌၊ ထပိတတ္တာ–ထားအပ် ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပိဋ္ဌိဒုကာနာမ–ပိဋ္ဌိဒုက်တို့မည်၏။ [ပိဋ္ဌိယ–ကျောကုံး

ထပိတတ္တာဖြင့် "အန္တ ရေ+ထပိတာ+ဒုကာ အန္တ ရဒုကာ"ဟု မဗျေလောပသမာသ် ကိုပြသည်။ အညေပိ၊ ပေ၊ စူဠကတ္တာဖြင့် စူဠအမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသည်။ စူဠာစ+တေ+အန္တ ရ ဒုကာစာတိ စူဠန္တ ရဒုကာ။

နှင့်တူသော အဲဆုံးဌ်၊ ထပိတာ+ခုကာ ပိဋ္ဌိခုကာ"ဟုပြု၊] ပန-အဖိုတစ်ပါးကား၊ (အဘိမဋ္ဌမာတိကာမှ တစ်ပါး, သုတ္တန္တမာတိကာကား၊) ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ ပေ၊ ဓမ္မာတိအာယဒသေား- ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော၊ ပေ၊ ဓမ္မာအစရိုက္ခိကော၊ [ဒ္ဒါစတ္တာလီသ ၄၂-ပါးသော၊ ခုကာ-တို့သည်၊ သုတ္တန္တိကခုကာနာမ-သုတ္တန္တိကခုက်တို့မည်၏။ [နိဒ်ကုံးကို ပြလိုရှိ ၎ဝ် စသည်မိန့်.] ၎ဝ-ဤသို့၊ သဇ္ဇေ-ကုန်သော၊ ဧတေ-ဤတိက်ခုက်တို့ကို၊ ပဠေဒသဟိ-၁၅-ပါးကုန်သော၊ ပရိဏ္ဍေဒေဟိ-တို့ဖြင့်၊ ဝဝတ္ထိတာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတမ္ဘာ။

[ပြတ်ပြီးစကားကိုသပ္ပဒေသ, နိပ္ပဒ္ဒေသစသည်ဖြင့် ပြလိုရှိ၍, ၎ဝ်စသည် မိန့်.] ပန-ဆက်၊ ၎ဝ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝဝတ္ထိတာ-ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ဧတေ-ဤတိက်ခုက်တို့သည်၊ သပ္ပဒေသ နိပ္ပဒေသဝသေန-သပ္ပဒေသ တိက် ခုက်, နိပ္ပဒေသ တိက် ခုက်တို့၏ အပြားအားဖြင့်၊ ဒွေ-၂-ပါးကုန်သော၊ ဣဟာဒ္ဓဘသာ-အဖိုအစုတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ တေသု-ထိုတိုက်တို့တွင်၊ နဝ-ကုန်သော၊ တိကာ-တိက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဧကသတ္တတိ ၇၁-ပါးသော၊ ခုကာစ-ခုက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ သပ္ပဒေသာနံ-မသိမ်းယူအပ်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါရူပမ္မာနံ-ရုပ်တရာ, နာမ်တရားတို့၏၊ ဝါ-တို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ-ပိုင်းခြား၍၊ ယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သပ္ပဒေသာနာမ-သပ္ပဒေသ တိက် ခုက်တို့မည်၏၊ အဝေသေသာ-ဆိုအပ်ပြီး သော တိက်အားဖြင့် ၉-ပါး၊ ခုက်အားဖြင့် ၇၁-ပါးတို့မှကြွင်းကုန်သော၊ တေရသ-၁၃-ပါးကုန်သော၊ တိကာ-တိက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဧကသတ္တတိ ၇၁-ပါး သော၊ ခုကာစ-ခုက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ နိပ္ပဒ္ဒေသာနာမ-နိပ္ပဒ္ဒေသတို့မည်၏။ ထိုတိက် ခုက်တို့ကိုချဲ့ပြလိုရှိ၍ တတ္ထစသည်မိန့်, တစ်နည်း "၎ဝ်၊ ပေ၊ ကောဠာသာ ဟောန္တိ"ကားဥဒ္ဒေသ၊ "တေသု၊ ပေ၊ နိပ္ပဒ္ဒေသာနာမ"ကား နိဒ္ဒေသ၊ ထိုနိဒ္ဒေသကို ပဋိနိဒ္ဒေသပြုလိုရှိ၍တတ္ထစသည်မိန့်.] တတ္ထ-ထို တိက်ခုက်တို့တွင်၊ တာဝ-ခုက်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒေသု-ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊) တိကေသု-တိက်တို့တွင်၊ ဝေဒနာတ္တိကော- ဝေဒနာတိက် လည်းကောင်း၊ ဝိတက္ကတ္တိကော-ဝိတက်တက် လည်းကောင်း၊ ပီတိတတ္တိကော-ပီတိတိက်လည်းကောင်း၊ ဥပ္ပန္နတ္တိကော-ဥပ္ပန္နတိက် လည်းကောင်း၊ အတီတတ္တိကော-အတီတတိက် လည်းကောင်း၊ ဓတ္တာရော -၄ ပါးကုန်သော၊ အာရမ္မဏတ္တိကော-အာရမ္မဏတိက်တို့ လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နဝ-၉-ပါးကုန်သော၊ ဣမေတိကာ-ဤတိက်တို့သည်၊ သပ္ပဒေသာနာမ-သပ္ပဒေသ တိက် တို့မည်၏။

သပ္ပဒေသနိပ္ပဒ္ဒေသ။ ။ယေဟိ-အကြင် မသိမ်းယူအပ်သော တရားတို့ဖြင့်၊ တိက ခုကာ-တို့ကို၊ သာဝေသောတိ-အကြင်း အကျန်ရှိသော တိတ်ခုက်တို့ဟု၍၊ ပဒီသန္တိ (အပ ဒီသန္တိ- (ညွှန်ပြအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ, တေ အသင်္ခါတမ္ဘာ-တို့သည်၊ ပဒေသာ-တို့မည်၏၊ -

ခုကေသု-ခုက်တို့တွင်၊ ဟေတုဂေါ့ဌာကဒီနံ-ဟေတုဂေါ့ဌာ အစရှိကုန်သော၊ ဥပါဒါန ဂေါ့ဌာ ပရိယောသာနာနံ-ဥပါဒါန ဂေါ့ဌာအဆုံးရှိကုန်သော၊ နဝဋ္ဋ-ဇ-ပါးကုန်သော၊ ဂေါ့ဌာကာနံ-ဂေါ့ဌာတို့၏။ပရိယောသာနေ-အဆုံးဌာ၌၊ တယော တယော ၃ ပါး ၃ ပါးကုန်သော၊ ခုကာ-ခုက်တို့ လည်းကောင်း၊ [ဣတိဌ်ခဲ့စပ်။] ကိလေသဂေါ့ဌာ ပရိယောသာနေ-ကိလေသ ဂေါ့ဌာတ၏ အဆုံး၌၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ ခုကာ-ခုက်တို့လည်းကောင်း၊ စိတ္တသမ္မယုတ္တာမ္မာ-စိတ္တ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာပုဒ်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ မ္မာ-စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တ ဓမ္မာပုဒ်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ-စိတ္တသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာပုဒ်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာ-စိတ္တသံသဋ္ဌာ ဓမ္မာပုဒ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒွေ-၂-ပါးကုန်သော၊ မဟန္တ ရရဒုကာ-မဟန္တ ရဒုက်တို့လည်းကောင်း၊ သုတ္တန္တိကဒုကေသု-သုတ္တန္တိကဒုက် တို့တွင်၊ အဓိဝစနဒုက်-အဓိဝစနဒုက် လည်းကောင်း၊ နိရုတ္တိဒုက်-နိရုတ္တိဒုက် လည်းကောင်း၊ ပညတ္တိဒုက်-ပညတ္တိဒုက်လည်းကောင်း၊ နာမရူပဒုက်-နာမရူပ ဒုက်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ စတ္တာရော-၄ ပါးကုန်သော၊ဣမေဒုကေ-ဤ ခုက်တို့ ကို၊ ထပေတွာ-ချန်ထား၍၊ အဝသေသာ-ကြွင်းကုန်သော၊ အဌတ္တိ သ-၃၈ ပါးသော၊ ခုကာစ-ခုက်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဧကေ-ဤ တိက် ခုက် တို့သည်၊ သပ္ပဒေသာနာမ-သပ္ပဒေသ တိက် ခုက်တို့မည်၏၊ ဝုတ္တာဝေသော-ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကုန်သော၊ သဒ္ဒေပိ-အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ တိကခုကာ-တိက် ခုက် တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသာတိ-နိပ္ပဒေသတိက်ခုက်တို့ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏။

အနုဒ္ဒိကာ။ [မူလဒဋ္ဌကဋ္ဌ "အသင်္ခတိတော ပဒေသာ"ဟု ၈ကုစ်ရှိ၏၊] ဤအနုဒ္ဒိကာ ဝိဂ္ဂဟအတိုင်း ဆိုလျှင် "ပဒေသ"အရ အသင်္ခတိဟိတမမ္ပတ္ကိုကို ရပြီးဖြစ်သောကြောင့် မူလဒဋ္ဌကဋ္ဌ "အသင်္ခ ဟိတော"ဟူသော ဝေသယနကို တပ္ပကဒဋ္ဌကရဏ (ဘုတကထမ) ဝေသသနဟု အနုဗွင့်၏။ "သဝိဇ္ဇတိ ပဒေသာ ယေသံတိ၊ သပ္ပဒေသာ-အကြြင်းရှိသော တိက်ခုက်တို့ဟု ညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်သော အသင်္ခတိက တရားရှိသော "တိက်ခုက်တို့"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ [ဤနေ့ည်း၌ ပဒေသသဒ္ဒါ သည် အစိတ်အပိုင်းဟူသော အနက်ကို မဟော။]

တစ်နည်း။ ။"ပဒိဿတိ ဧကေန သမုဒါယောတိ ပဒေသာ-အပေါင်းကို ညွှန်ပြ ကြောင်းဖြစ်သော အစိတ်"ဟု အနုဒ္ဒ တစ်နည်း ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဤနေ့ည်း၌ ပဒေသသဒ္ဒါ အစိတ် အနက်ဟောတည်း။ ထိုပဒေသသည် သင်္ခတိတ, အသင်္ခတိက (ဤတိတ်၌ ဤခုက်၌ သိမ်းယူအပ် မသိမ်းယူအပ်သော) ပဒေသ ၂-မျိုးနှင့်ဆိုင်သောကြောင့် သင်္ခတိက ပဒေသကို တားမြစ်လိုၑ် ရှိကာ၌ "အသင်္ခတိတော"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ ရှေ့အတိုင်းဝိဂ္ဂဟပြု၏ "သပ္ပဒေသ-မသိမ်းယူ အပ်သော အစိတ်အပိုင်းရှိသော တိက် (ခုက်) ၊ နိပ္ပဒေသယ-မသိမ်းယူအပ်သော အစိတ်အပိုင်း မရှိသော တိက် (ခုက်)"ဟု သဒ္ဒတ္ထပေးပါ၊ "သပ္ပဒေသ-အကြြင်းရှိသော် တိက် (ခုက်)၊ နိပ္ပ ဒေသ- အကြြင်းမရှိဆော်တိကံ (ခုက်)"ဟူသော အနက်မှာ အဓိပ္ပာယ်နက်သာတည်း။

ပါဠိတော်၏ အနက်အဖွင့်သည် ကုသလသဒ္ဒါ တာဝစသည်တည်း၊ ထိုအနက် အဖွင့်ဖြစ်သော အဋ္ဌကထာ၏ အခြေခံတိက် ဒုက်တို့ကိုပိုင်းခြား ပြီး၍ယခု အခါ ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဣဒါနိစသည်မိန့်၊ ဣဒါနိ–ယခုအခါ၌၊ (အဖွင့်အဋ္ဌကထာ၏ အခြေခံဖြစ်သော တိက် ဒုက်တို့ကို ပိုင်းခြား ပြီးရာ ယခုအခါ၌၊) ကုသလာ ဓမ္မာတိ အာဒီနံ–ကုသလာ ဓမ္မာအစရိုက္ခန်သော၊ မာတိကာပဒေါ နံ–မာတိကာပုဒ်တို့၏၊ အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အနုပုဗ္ဗပဒဏ္ဍနာ–အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော၊ ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း၊ တာဝ–ဓမ္မစသော သဒ္ဒါတို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တော–မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော၊) ကုသလသဒ္ဒေါ– ကုသလသဒ္ဒါသည်၊ အာရောဂျ၊ ပေ၊ သုခဝိပါ ဓကသု–အာရောဂျအနက်၊ အနဝဇ္ဇ အနက်၊ ဆေကအနက်၊ သုခဝိပါက အုနက်တို့၌၊ ဒီဿတိ–ထင်ရှားအံ၏၊ (တစ်နည်း) ကုသလသဒ္ဒေါ–ကို၊ ပေ၊ ဒီသတိ–ရှုအပ်၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ အယ်–ဤကုသလသဒ္ဒါ သည်၊ ကစ္စိ၊ ပေ၊ အနမယံတိ အာဒီသု–ကစ္စိ၊ ပေ၊ အနာမယ် အစရှိရသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အာရောဂျ–အနာရောဂါမရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်၌၊ (ကျန်းမာခြင်းဟူ သော အနက်၌။) ဒီဿတိ–ထင်ရှားအံ၏။

အနုပုဗ္ဗပဒဏ္ဍနာ။ ။"ဣဒါနိ၊ ပေ၊ ဝဏ္ဏနာ"သည် ဖွင့်တော့မည်ဖြစ်၍အခြေခံ ဖြစ်သော ပါဒကဝါကျတည်း၊ ဓောက်ဝါကျကို ထောက်၍ သခေါ်ပဝါကျဟုလည်း ဆိုနိုင်၏၊ ကုသလသဒ္ဒေါ တာဝမှစ၍ အဘိမျှော အဋ္ဌကထာအားလုံးကား ပါဒကဝ္ဗနဝါကျ၊ ဝိဗျာဂရ ဝါကျတည်း။ "ကုသလသဒ္ဒေါ၊ ပေ၊ ဒီဿတိ"ဟူသော ဝါကျကား ဝိဗျာဂရဝါကျတည်း။ ပုဗ္ဗ –ရှေ့ပုဒ်သို့၊ အန ဂတာနိ– အစဉ်လိုက်သော ပုဒ်တို့တည်း။ အနုပုဗ္ဗ–ရှေ့ပုဒ်သို့ အစဉ်လိုက်သာ ပုဒ်တို့၊ (အဗျယီ ဘောသမာသ်) အနုပုဗ္ဗစ+တာနိ+ပဒါနိ စာတိ အနုပုဗ္ဗပဒါနိ–ရှေ့ပုဒ်သို့ အစဉ်လိုက်သော ပုဒ်တို့၊ ဝါ–အစဉ်အတိုင်းသော ပုဒ်တို့၊ အနုပုဗ္ဗပဒါနိ+ဝဏ္ဏနာ အနုပုဗ္ဗပဒဏ္ဍနာ။

ကစ္စိန၊ ပေ၊ အာရောဂျေ။ ။ဤပါဠိတော်သည် ဒီသတိနိပါတ်, ရှင်ဟယသာတ် ပါဠိတော်နှင့်တကွ ထိုထို ပါဠိတော်များ၌လာ၏၊ "ကစ္စိန ဘောတော ကုသလံ"ဟု မေးအပ်ပြီ အနက်ကိုပင် ထင်ရှားအောင် "ကစ္စိ ဘောတော အနာမယ"ဟု ပါဠိတော်ချုင်း ထပ်၍ဖွင့်သည်၊ ထိုကြောင့် ကုသလံနှင့် အနာမယံသည် အနက်တူတည်း။ အနာမယံ၌ အာမယသဒ္ဒါကား "အာတကော အာမယော ဗျာဓိ" စသော (၃၂၄) အဘိဓာန်နှင့် အညီ အနာရောဂါ အနက်ဟာ တည်း။ ထိုကြောင့် "နုတ္ထိ အာမယော ယသ္သာတိ အနာမယော" ဟုဝိဂြိုဟ်ပြု၍ "အနာမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်"ဟူသော အနက်ကိုရသော်လည်း ဤနေရာ၌ အာရောဂျဂုဏ်ကိုရဖို့ရန် ဘာဝပ္ဘဝန ကြိယာ။

တစ်နည်း–ဘောအနက်မှာ ဤ ပစ္စည်း အကျေကြ၍ အနာရောဂါမရှိသူ၏ အဖြစ် ဟူသော အာရောဂျအနက်ကို ဟောသည်ဟု ကြပါ၊ ဤ ပစ္စည်း၏ အနက်ဖြစ်သောကြောင့် "အနာမယ"ဟု နပုလ္လိင်လည်းရှိရသည်၊ အနာမယနှင့် ကုသလသဒ္ဒါသည် အနက်တူဖြစ် သောကြောင့် ကုသလသဒ္ဒါလည်း အာရောဂျ အနက်ကိုပင် ဟောနိုင်သည်၊ "နတ္ထိ ရောဂါ

[ကိန္ဓိ–အသိုနည်း၊ ဘောဂေ–အရှင်၏၊ ကုသလ–ကျန်းမာသူ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ–ရောဂါသန့်ရှင်း,ကျန်းမာခြင်းသည်၊ ဟောတိန–ဖြစ်ပါ၏လော၊ ကစ္စိ–နည်း၊ ဘောဂေ–အရှင်၏၊ အနာမယ–အနာမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိန–ဖြစ်ပါ၏လော။]

ကတမောပန၊ ပေ၊ **အနဝဇ္ဇော**တိစ–ကတမော ပန၊ ပေ၊ အနဝဇ္ဇော ဟူသည် လည်းဖြစ်သော၊ အပရံ ပန၊ ပေ၊ ဝမ္မေသူတိစ–အပရံ ပန၊ ပေ၊ ဝမ္မေသု ဟူသည် လည်းဖြစ်သော၊ ဝေမာဒီသု–ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ အနဝဇ္ဇ–အပြစ်မရှိ ဟူသော အနက်၌၊ (ဒီဃတို)၊ [ဘန္တေ–အရှင်ဘုရား၊ (အရှင်အာနန္ဒာကို ခေါ်သည်၊) ကတမော–အဘယ်သို့သော၊ ကာယသမာစာရော–ကာယသမာစာရသည်၊ ဝါ–ကာယဒ္ဒါ ရဉ္ဇဖြစ်သော ကောင်းသောအကျင့်သည်၊ ကုသလော၊ ကုသလမည်ပါသနည်း၊ မဟာ ရာဇ–မဟာရာဇာ (ကောသလမင်းကိုခေါ်သည်၊) ယော ကာယသမာစာရော–အကြင်ကာယသမာစာရသည်၊ အနဝဇ္ဇော–အပြစ်မရှိ၊ (သော ယာကသမာစာရော–သည်) ကုသလော–ကုသလမည်၏၊ –ဘန္တေ–မြတ်စွာဘုရား၊ အပရံပန–တစ်ဖျိုး ကားယထာ–အကြင်ဒေသနာတော်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကုသလေသု–အပြစ်မရှိကုန်သော၊ ဝမ္မေသု–တရားတို့၌၊ ဓမ္မ–တရားကို၊ ဒေသေတိ–

ယသောတိ အရောဂါ၊ အရောဂသ+ဘာဝေါ အာရောဂျ"ဟု ပြု၍ ရောဂါ ကင်းခြင်းဂုဏ်ကို အရကောက်ပါ။ [အယံ၊ပေ၊ အာရောဗျေ ဒီဃတိ"ဟူသော ဤဝါကျသည် "ကတမော၊ ပေ၊ အနဝဇ္ဇော"ကို ထောက်၍ ပက္ခဝါကျ၊ ထိုနောက်ဝါကျကား ပက္ခန္တ ရဝါကျတည်း။]

အနဝဇ္ဇော။ ။အနဝဇ္ဇအနက်၏ ပုံစံ၌ "ကတမော ပန၊ ပေ၊ အနဝဇ္ဇော "သည် မဏ္ဍိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ စာဟိတိကသုတ်၌လာ၏၊ ထိုပါဠိတော်၌ အရှင်အာနန္ဒာသည် ကောသလမင်းအား ဘုရားရှင်၏ ကာယစစီမနောသမာစာရကို အကျယ်ပြောပြ၏၊ ဘုရားရှင်၏ သမာစာရများဖြစ်သောကြောင့် "ကုသလော"အရ သုခဝိပါက ဖြစ်သော ကုသိုလ်တရား မဟုတ်၊ အနဝဇ္ဇ (ကိလေသာအပြစ်မရှိသော) ကြိယာစိတ်သာ ဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ထို၌ပါသော ကုသလသဒ္ဒါလည်း အနဝဇ္ဇအနက်ကို ပြောရသည်။

အပရံ ပန ဘန္တေ။ ။ဤပါဠိတော်ကား သုတ်ပါထေယျ–သမ္မသာဒနီယသုတ်၌ လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုပါဠိတော်ရင်း၌ "ပုနစရဝရဲ"ဟုမတွေ့ရ၊ "အပရံ ပန"ဟုသာတွေ့ ရသည်၊ ထိုပါဠိတော်၌လည်း "ကုသလေသု ဓမ္မေသု" အရသတိပဋ္ဌာန်စစေသော ဘေဒပဂ္ဂိယ တရားတို့ကို ပြ၏၊ ဘေဒပဂ္ဂိယတရားဟူသည် အချုပ်အားဖြင့် ဗိပဿနာဥာဏ်, မဂ်ဖိုလ်တို့နှင့် ယှဉ်သော တရားတည်း။ ထိုကွင် ဗိပဿနာသည် ပုထုဇဉ်သေကွတို့ သန္တာန်၌ သုခဝိပါကဖြစ် သောကုသိုလ်တည်း၊ ရဟန္တာတို့သန္တာန်၌ ကြိယာတည်း၊ မဂ်တရားသည် ကုသိုလ်သာ၊ ဖိုလ်ကား ဝိပါက်တည်း၊ ဤသို့ ဘေဒပဂ္ဂိယ တရားတွင် ကုသိုလ် ဝိပါက်ကြိယာအားလုံးပါဝင် ရကား ထိုကုသလသဒ္ဒါသည် **အနဝဇ္ဇ** (**ကိလေသာ အပြစ်မရှိ**) ဟူသော အနက်ကိုပေးရသည်။

ဟောတော်မူ၏၊ ဧတံ–ဤဒေသနာတော် သည်၊ အနုတ္တရိယံ–မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာပါတည်း။]

ကုသလော၊ ပေ၊ စာတုရိတ္တိယောတိ အာဒိသု–ကုသလော၊ ပေ၊ စာတုရိတ္တိ ယောအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဆေကေ–ကျွမ်းကျင်သူဟူသော အနက်၌၊ (ဒိသယတိ) [ရထသယ–၏၊ အင်ပစ္စဂ်ါနံ–အင်ကြီးငယ်တို့၌\(တစ်နည်း)) အှင်ပစ္စဂ်ါနံ–တို့ကို၊ (ကြေယ, ပယောဇနေတို့၌ခစ်ပ်)) ဝါ–တို့၏၊ (နာမ၌ခစ်ပ်) နာမကြေယပယောဇနာဒိသု–နာမည်, ပြုလုပ်ခြင်း, ယှဉ်တပ်ခြင်းအစရှိသော ကိစ္စတို့၌၊ ကုသလော–ကျွမ်းကျင်

အနက်ဖွင့်။ ။အနုတ္တရိယံတိ အနုတ္တရဘာဝေါ၊ ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မ ဒေသေတိတိ–ယထာ ယေနာကာရေန ယာယဒေသနာယ ဘဂဝါဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တဿာဂ် ဒေသနာ အနုတ္တရာတိ၊ ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ ဘာယ ဒေသနာယ ဒေသိတေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသုပိ ဘဂဝါဝ အနုတ္တရောတိ ဒီဟေတိ၊ (အဋ္ဌကထာ)၊ ဤအလို "ယထာ–အကြင်င် ဒေသနာတော်ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဘဂဝါ ဓမ္မ ဒေသေတိ၊ ဧတံ–ဤဒေသနာတော်သည်၊ တဿာဂ်–ရှင်တော်ဘုရားတို့၏၊ အနုတ္တရိယံ–မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဒေသနာတော်ပါတည်း၊ တာယ–ထိုဒေသနာတော်ဖြင့်၊ ဒေသိတေသု–ကုန်သော၊ ကုသလေသု–အပြစ်မရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေသုပိ–တရားတို့ကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါဝ–သည်သာ၊ အနုတ္တရော–အမြတ်ဆုံးပါတည်း၊"ဟု ၂–ဝါကျနွဲ့၍အနက်ပေးရသည်။ [ကုသလေသု ဓမ္မေသုကို "ကုသလမျိုနိမ်ဏ်"ဟု သတ္တမီအဝဂွက် နိမိတ်အနက်ဟု ဋီကာဖွင့်သည်။]

တစ်နည်း။ ။ယာဝါ သာ ဒေသနာ ၊ တဿာ ဘူမိ' (ဖြစ်ရာကို) ဒဿေန္တော်ပါ ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိ အာဟ၊ ဤအဖွင့်အလို "ယထာ–အကြင် ဒေသနာတော်ဖြင့်၊ ဘဂဝါ–သည်၊ ကုသလေသု–အပြစ်မရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေသု–တို့၌၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဧတံ–ဤဒေသနာတော် သည်၊ အနုတ္တရိတ်–တည်း"ဟု တစ်ဝါကျတည်း အနက်ပေးပါ၊ နိဿယဋ္ဌ ဤအနက်ကိုသာ ပေးထားသည်၊ ["အနုတ္တရသ+ဘာဝေ အနုတ္တရိယံ"ဟု ပြု၊ မောဂ္ဂလ္လာနဋ္ဌ ဘာဝအနက်ဝယ် ဣယပစ္စည်းလည်းသက်၏၊ "ဧတံ+အနုတ္တရိယံ"ကို သမ္ဗန္ဓပ်ထားသောကြောင့် "ဧတဒ နုတ္တရိ ယံ"ဟုသာ သီဟိဠ်မူအတိုင်း ပါဠ်မှန်တည်း၊ "ဧတဒါနုတ္တရိယံ"ဟု မြန်မာမူရှိ၏၊ ဏု ပစ္စည်း လည်းသက်၏၊ "အာနုတ္တရိယံ"ဟု ရှိလျှင်ကား "ဧတဒါနုတ္တရိယံ"လည်းဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ "ဧက ဒါနုတ္တရိယံ"ဟု ဧကဒါဖြင့် ရှိသည်ကား ဧတံ၏ အဖွင့်ဖြစ်သော (သာ) ကိုထောက်၍လည်း ကောင်း, ပါဠိတော်ရင်း စာသွားကို ကြည့်၍လည်းကောင်း, ပါဠိပျက်သာဟု မှတ်ပါ။]

ဝါကျနွဲ့။ ။ကတမော ပနမ္ဘုမ၌ အနဝဇ္ဇောတိုင်အောင်သော ဤဝါကျသည် ရှေ့ဝါကျ ကို ထောက်၍ ပဗ္ဗဇ္ဇ ရဝါကျ ဖြစ်သော်လည်း "ကုသလော၊ ပေ၊ ဆေကေ" ကိုထောက်လျှင် ပဗ္ဗ ဝါကျ ဖြစ်ပြန်၏၊ ထိုပဗ္ဗဝါကျတွင်လည်း "ကတမော ပန၊ ပေ၊ အနဝဇ္ဇောတိ"ကား နောက် ဝါကျကို ဆည်းသော သမ္ဗန္ဓယဝါကျ၊ နောက်ဝါကျကား သမ္ဗန္ဓတာမူဝါကျတည်း၊ ထိုနောက် ဝါကျလည်း ရှေ့ဝါကျကိုဆည်းသော သမ္ဗန္ဓယဝါကျ၊ ရှေ့ဝါကျကား သမ္ဗန္ဓတာမူဝါကျ၊ ဤသို့ အပြန်အလှန်ဖြစ်နိုင်ရကား အနဝဇ္ဇောတိစ၌ စသည်လည်းကောင်း, ဓမ္မေသုတိစ၌ စသည် လည်းကောင်း အညမညသမ္ဗန္ဓယစောတက နိပါတ်တည်း။

သည် မဟုတ်လော၊ --နစ္စဂီတသာ-ကခြင်း, သီဆိုခြင်း၊ (တစ်နည်း) နစ္စဂီတသာ-၏၊ (ပိသေသေသူ-အထူးအဆန်း-တို့၌)၊ ကုသလာ-ကျွမ်း-ကျင်ကုန်သော၊ သိက္ခိတာ-သင်အပ်ပြီးသော မိန်း-မအတတ်ရှိကုန်သော၊(မှုရာမယာ-ပြုနည်း-ကို သင်ပြီး-ဖြစ်ကုန်သော၊) စာတုရာ-လှပတင့်တယ်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိယော-တို့သည်၊ (တံ-သင့်-ကို၊ ကောမေ-ကာမဂုဏ်၌၊ ရာမယိသဿန္တိ-မွေ့လျော်စေကုန်လတ္တံ့၊) ဤပါဠိကား၊ မဟာနိပါတ်, မူဂမက္ခဇာတ်၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ နစ္စဂီတသာ တိစ သာမိဝစန် ဘုမ္မတ္ထေ, နစ္စဂီတသာ ပိသေသေသူတိ၀ါ ယောဇေ တမ္ပဲ၊ -ဋီကာ၊]

ကုသလာနံ၊ ပေ၊ ဥပစိတတ္တာတိ အာဒီသု-ကုသလာနံ၊ ပေ၊ ဥပစိတ္တာအစ ရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခ၀ိပါနက-ကောင်းသောအကျိုးရှိသောတရားဟူသော အနက်၌၊ (ကုသိုလ်ဟူသော အနက်၌၊ ဒီသေတိ၀ါ) [ဘိက္ခေ၀ေ-တို့၊ ကသုလာနံ-ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့ကို၊ သမာဒါနဟေတု-ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်း-ကြောင့်၊ (ဒေ၀-သို့၊ ဝါ-ဤဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဣဒဲပုည-ဤကောင်းမှုသည်၊ ပ၀ဒုတိ-တိုး-ပွား-၏၊) [ဤပါဠိကား ဒီ၀ဃိကာယ်, ပါထိကဝဂ်, စက္ကဝတ္တိသုတ်၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊] ကုသလသဒ္ဒ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော၊ ကမ္မသ-ဂ်၏၊ (ဘ္ဂဒ္ဒစပ်၊) ဝါ-ကို၊ (တ၀စ္ဆည်း-၌စပ်၊) ကတတ္တာ-ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပစိတတ္တာ-ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (စကျူ၀ိညာဏ်-သည်၊ ဥပဒ္ဒန္ဒ ဟောတိ၀ါ) တစ်ကြိမ်တစ်ခါသာမက, ထပ်ထပ်ကာပြုအပ်သည်ကို။ [ဥပစိတ"ဟု ခေါ်သည်၊ [ဤပါဠိကား ဓမ္မသင်္ဂဏီအဗျာကတ ဝိပါက်စိတ်၌လာသော ပါဠိတော်တည်း။]

[အတ္ထဒ္ဒါရမှတစ်ပါး အတ္ထဒ္ဒေသကို ပြလို၍ "သွာယမိ၁"စသည်မိန့်,]
ဣ-ဤကုသလာ၀ မ္ဘာဟူသောပုဒ်၌၊ သွာယ (သော+အယ)-ထို ကုသလသဒ္ဒါသည်။

ကုသလော၊ ပေ၊ အင်ပစ္စင်္ဂါနံ။ ။ဤပါဠိကား မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ, ဂဟပတိ၀ဂ်, အဘယရာဇကုမာရ၀ုတ်၌ လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ အင်ပစ္စင်္ဂါနံ၀ယ် ကုသလသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သမ္ဘာ၀ိအနက်၌ ဆဋ္ဌိ၀ိဘတ်သက်ရသည်၊ "အင်ပစ္စင်္ဂါနံ၀ါ နာ၀ကြေယပယောဇနာ ဒီသု"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် ဆဋ္ဌိ၀ိဘတ်ကို သမ္ဗန္ဓအနက်၌သက်စေ၍ "နာ၀ကြေယပယောဇနာ ဒီသု" ဟု သမ္ဗန္ဓိ၀ုဒ်ကို ထည့်ရသည်၊ "နစ္စဂီတသာ၀ိသေသေသု" ထည့်ရာ၌လည်း နည်းတူ၀ပ်။

သုခ၀ိပါကေ။ ။ဤသုခ၀ိပါကေအနက်ကို အဘိ၀ခန်း၌ "ဣဋ္ဌ၀ိပါက"ဟုဆို၏၊ သုခသဒ္ဒါသည် ကောင်းသော ဣဋ္ဌအနက်ကိုဟော၏၊ "သုခေါ (ဣဋ္ဌော)+ဝိပါကော ယဿာ တိ သုခ၀ိပါကော"ဟု ပြု။ [ရှေးနိသယ၌ "သုခ၀ိပါကေ-ဣဋ္ဌဖြစ်သော နာ၀ကွန္ဒဝဟူသော အကျိုးရှိသော အနက်၌ လည်းကောင်း"ဟု ပေး၏၊ ထိုပြင် "ဝိပစ္စန် ဝိပါကော၊ သုခသ ဝိပါကော ယဿာတိ သုခ၀ိပါကော"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ "ဣဋ္ဌဖြစ်သော နာ၀ကွန္ဒာကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော အနက်၌လည်းကောင်း"ဟု လည်းပေးလေသည်။]

အာရောဗျေပိ၊ အာရောဗျ အနက်၌ လည်းကောင်း။ (ကိလေသာ အနာရောဂါ မရှိသူ၏အဖြစ်ဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း။) အနဝဇ္ဇေပိ–အနဝဇ္ဇအနက်၌ လည်းကောင်း။) (ကိလေသာ အပြစ်မရှိသော တရားဟူသောအနက်၌ လည်းကောင်း।) သုခဝိပါကေပိ–သုခဝိပါက အနက်၌ လည်းကောင်း။ (ကောင်းရောသာ အကျိုးရှိသော ကုသိုလ်ဟူသော အနက်၌ လည်းကောင်း।) ဝဋ္ဋတိ–သင့်၏။

[ပါဠိတော်၌ "ကုသလာဓမ္မာ"ဟု ပုဒ်အပေါင်းရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသလသဒ္ဒါကို ဖွင့်ပြီး၍ ဓမ္မသဒ္ဒါကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့်၊ "ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပန" စသည်မိန့်။] ပန– အဖို့တစ်ပါးကား။ (တစ်နည်း) ပန–ကုသလသဒ္ဒါ၏ အနက်မှ တစ်ပါးဓမ္မသဒ္ဒါ ၏အနက်ကို ဆိုဦးအုံ၊ အယ် ဓမ္မသဒ္ဒေါ–ဤဓမ္မသဒ္ဒါသည်၊ ပရိယတ္တိ၊ ပေ၊ နိဿိတတာဒီသု–သင်ယူအပ်သော ပါဠိဟူသော အနက်, အကြောင်းဟူသော အနက်, သတ္တလည်း မဟုတ် ဇီဝလည်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်, အစရှိသော အနက်တို့၌၊ ဒိသယတိ–၏။ [အာဒိဖြင့် "ဓမ္မောသဘာဝေ ပရိယတ္တိပညာ, ဉာယေသု သစ္စပွဂ္ဂလတိသုပုညေ၊ ဧသေယျ ဂုဏာစာရ သမာဓိသုပိ, နိဿတ္တတာပတ္တီသု ကာရဏာဒေါ" ဟူသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် သဘာဝစသော ကြွင်းသောအနက်တို့ကိုယူပါ။] ဟိ–ချဲ့၊ အယ်–ဤဓမ္မသဒ္ဒါသည်၊ ဓမ္မ ပရိယာပုဏာတိ သုတ္တ ဂေယျန္တိအာဒီသု–ဓမ္မ၊ ပေ၊ ဂေယျအစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ပရိယတ္တိယ်–သင်ယူအပ်သော ပါဠိဟူသောအနက်၌၊ ဒိသယတိ–၏။ [ဓမ္မ–ပါဠိကို၊ ပရိယာပုဏာတိ–

သမ္ဘယမိမ၊ ပေ၊ ဝဋ္ဋတိ။ ။ဤဝါကျသည် အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို ထုတ်ပြရာ ထုတ်ပြကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် "အတ္ထုဒ္ဒေသဝါကျ"မည်၏။ ကုသလသဒ္ဒေါ့စု၍ သုခဝိပါကေ တိုင်အောင် သဓေါဝိတ္ထာရ ဝါကျတို့ကား ရသင့်သမျှ အနက်တို့ကို ထုတ်ဆောင်ရာ ထုတ်ဆောင်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် "အတ္ထုဒ္ဒါရဝါကျ"မည်၏။ ဤအနက်များကိုဟောသော ကုသလသဒ္ဒါသည် အနက်အားလျော်စွာ ၃–လိုင်ရှိ၏။ အာရောဗျအနက်ကိုဟောရာ၌ နဗုလ္လိင်, ကုသလာ နဗ္ဗဂိတသဒ္ဒ် ဣတ္ထိလိင်, ကုသလောတ္ထဲ ရထသဒ္ဒ် ပုလ္လိင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာန်၌" ဝါစ္စလိင်ဿ ကော"ဟုဆိုသည်။

အာရောဗျေ ကုသလဲ ဣတ္ထေ–ဗိပါကေ ကုသလော တထာ၊
အနဝဇ္ဇမ္ပိ ခေါကေစ, ကထိတော ဝါစ္စလိင်ဿ ကော။

အတ္ထုဒ္ဒါရ, အတ္ထုဒ္ဒေသ။ ။ဥဒ္ဒရိယန္တိ အတ္ထာ ဣတေ တေနာတိ ဥဒ္ဒါရော၊ အတ္ထာနံ+ ဥဒ္ဒါရော အတ္ထုဒ္ဒါရော၊ အတ္ထာနံ–ရသင့်သမျှအနက်တို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ ဥဒ္ဒါရော– ထုတ်ပြရာ ထုတ်ပြကြောင်း ဝါကျတည်း၊ အတ္ထုဒ္ဒါရော–ဣတိ အတ္ထုဒ္ဒါရောစ+သော+ ဝါကျံစာတိ၊ အတ္ထုဒ္ဒါ ရဝါကျံ၊ ဥဒ္ဒိသီယတ ဣတေ တေနာတိ ဥဒ္ဒေသော၊ အတ္ထသ+ဥဒ္ဒေသော အတ္ထုဒ္ဒေသော၊ အတ္ထုဒ္ဒေသော စ+သော+ဝါကျံစာတိ အတ္ထုဒ္ဒေသဝါကျံ။ အတ္ထုဒ္ဒါရဝါကျကို အနက်များ နှင့် ဆိုင်သောကြောင့် "သာမည ဝါကျ"ဟု 'လည်းခေါ်ကင်း၊ အတ္ထု ဒ္ဒေသဝါကျကိုအလိုရှိ အပ်သော အနက်နှင့်သာဆိုင်သောကြောင့် ''''ဝိသေသဝါကျ" ဟုလည်းကောင်း နာမည်တပ်ရ သေး၏။

သင်ယူ၏၊ စသည်ဖြင့်ပေး။။] ဟေတုမှိ ဥာဏ် ဓမ္မပ္ပဒိုသမ္ဘိ၁တိအာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဟေတုမှိ- အကြောင်းဟူသော အနက်၌၊ (ဒီသတိ) [ဤ] အစ်ပ္ပာယ် များကိုရှေး ဓမ္မ ဣဒေသနာ ပဋိဝေဓအခန်း၀ယ် "ဓမ္မောတိ ဟေတု" စသည်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီ။]

နု ဟိ ဓမ္မော၊ ပေ၊ သုဂ္ဂတိ တိ အာဒီသု-အစရှိသောပါဠိရပ်တို့၌၊ ဂုဏော-ဂုဏ်ဟူသော အနက်၌၊ (ဒီသတိ၊) [ဟိ-မှန်၏၊ ဓမ္မောစ-ဂုဏ်တုရှားသည် လည်းကောင်း၊ (ကုသိုလ်တရားသည် လည်းကောင်း၊) အဓမ္မောစ-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင် ဘက်တရားသည် လည်းကောင်း၊ (အကုသိုလ်တရားသည် လည်းကောင်း၊ အသည် ဝိရဂ္ဂအနက်ဟော) ဥဘော-ဓမ္မ, အဓမ္မ ၂ မျိုးတို့သည်၊ သမ၀ပါဝကိနော-တူမျှသော အကျိုးရှိကုန်သည်၊ နု (ဟေန္တိ)-မဖြစ်ကုန်၊ အဓမ္မော-ဂုဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားသည်၊ (အကုသိုလ်တရားသည်၊) နိရယ-ငရဲသို့၊ ဓေတိ-ဆောင်တတ်၏၊ ဓမ္မော-ဂုဏ်တရားသည်၊ (ကုသိုလ်တရားသည်၊) သုဂတိ -ကောင်းသောဂတိသို့၊ ပါ၀ေတိ-ရောက်စေနိုင်၏၊ [ဆန်းကြောင့် ဂ-ဖွေဘော်လာထား သည်။]

တသ္မိ ခေါ ပန သမယေ၊ ပေ၊ ဝိ၀ရတိတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိ ရပ်တို့၌၊ နိသတ္တ နိဗ္ဗိ၀တာယ-သတ္တလည်း မဟုတ်, ဓိ၀လည်းမဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်၌၊ (ဒီသတိ) [တသ္မိ ခေါ ပန သမယေ-ထိုအခါ၌၊ ဓမ္မော-သတ္တဓိ၀မဟုတ်သော ပရမတ္တသဘာ၀ဓမ္မတို့သည်၊ ဟေန္တိ-ကုန်၏၊ ဓမ္မေသု-သတ္တဓိ၀မဟုတ်သော သညာ, သခါရတရားတို့၌၊ ဓမ္မာနုပဿီ-ဓမ္မဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝိ၀ရတိ-နေ၏၊ [အတ္တဗျဒ္ဓါရသာမညကို ပြပြီး၍ အတ္တုဒ္ဒေ သ ဝိသေသကို ပြလိုသောကြောင့် "သွာ၀ယမိ၀"စသည်မိန့်,] ဣရ၀ေပိ-ဤကုသလာ ဓမ္မာ ဟူသောပုဒ်၌လည်း၊ သွာ၀ယ် (သော+အယ်) -ထိုမမ္မသဒ္ဒါသည်၊ နိသတ္တ-နိဗ္ဗိ၀တာယမေ၀-သာလျှင်၊ ၀ဋ္ဋတိ-သင့်၏။ [တသ္မိ ခေါပန သမယေ ဓမ္မာ, ဓမ္မေ

ဂုဏော။　　။ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်များစွာတို့တွင် ၂ အာဘိဓာန်ဒ္ဒဂုဏ်အနက်တစ်မျိုး, ပုညအနက်တစ်မျိုးအားဖြင့် ၂-မျိုးနွဲ့ထားစ၏၊ ဤအနွဲ့ကိုကြည့်လျှင် "ဂုဏ်ဟူသောအနက်သည် ကုသိုလ် ကောင်းမှုတစ်မျိုးနှင့်သာမက အကောင်းဂုဏ်ဟူသမျှနှင့် သက်ဆိုး၏" ဟုသိသာ၏၊ ထို့ကြောင့် သီလကုန်ပါဠိတော် ဒြဟွဓာလသုတ် သုညတပကာသန ,အခန်း၀ယ် "အဠိ ဘိက္ခ ၀ေ အညေ ဓမ္မာ"ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဖြတ်စွာဘုဏ်း၏ သမ္ဘည္ဝတ္ထာဏ်တော် ဂုဏ်ကိုပင် "ဓမ္မ"ဟု ဆိုထား၏၊ ထိုသမ္ဘည္ဝတ္ထာဏ်တော်၌ ဓမ္မကား ကုသိုလ်ဂုဏ်မဟုတ်၊ ကြိယာဂုဏ် သာတည်း။ နဟိ ဓမ္မောစသော ဤဂါထာ၌ကား ကုသိုလ်ဂုဏ်ပင်တည်း။ ဤဂါထာ၏ ရှေ့၌ "ဓမ္မော ဟ၀ ရက္ခတိ၊ ပေ၊ နု ဒုဂ္ဂတိ' ဓမ္မော"စသော ဂါထာတက်လာသည်၊ ထို့ကြောင့် "ဟိ" ကို ဒဠ္ဠ၀ေဒတက အနေအားဖြင့် "မှန်၏"ဟုပေးသည်။

သုတိုနှင့်ဤ ကုသလာဓမ္မာအရ ဓမ္မလည်း နိသ္သဋ္ဌ နိဒ္ဒိဝ အနက်ဟောချင်း တူသောကြောင့်၊ "ဣဝေါ ဟု ပိသဒ္ဒါ(ဖြင့်)ဆိုသည်။]

ပန–ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန–အဘိဝေယျတ္ထမှတစ်ပါး ဝစနတ္ထကို ပြဦးအုံ၊ [ရှေးနိဿယ၌ "ပန–အတ္ထဒ္ဒါရမှတစ်ပါး၊ ဝဝနတ္ထကိုဆိုဦးအုံ"ဟုစွဲလေသည်။] ဒတ္ထော–ဤကုသလာဓမ္မာပဗျသော ပုဒ်၌၊ ဝစနတ္ထော–ဝစနတ္ထကို၊ (သဒ္ဒါ၏)အနက်ကို)။ ဇဝ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–သိထိုက်၏။) [ဝစနတ္ထော၏ စပ်ပုဒ်မရှိသောကြောင့်၊ [ဇဝ ဝေဒိတဗ္ဗော"ဟုထည့်၍ စပ်ရသည်။] (ယေဓမ္မာ–အကြင်တရားတို့သည်)၊ ကုစ္ဆိတေ–စက်ဆုပ်အပ်ကုန်သော၊ ပါပကေ–ယုတ်မာကုန်သော၊ (မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို အပါယ် ၄ ရွာ၌ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော၊) ဓမ္မေ–တရားတို့ကို၊ (တစ်နည်း) ပါပကေ ဓမ္မေ–အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ သလယန္တ်စလယန္တ် ကမ္မေန္တ်–လှုပ်ရှားစေတတ်ကုန်၏၊ ဝိဒ္ဓံသေန္တိ–ဖျက်ဆီးတတ် ကုန်၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့စက်ဆုပ်ဖွယ် အကုသိုလ်တရားတို့ကို လှုပ်ရှား စေတတ်, ဖျက်ဆီးစေတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ–ထိုတရားတို့သည်)) ကု+သလာ–

ဝစနတ္ထော ပန။ ။"ကုသလသဒ္ဒေါ" ပန စသည်ဖြင့် ပြအပ်ခဲ့သော အတ္ထဒ္ဒါရ အတ္ထဒ္ဒေသ ဖြစ်သော အနက်များသည် အဘိဓာန် အနေကတ္ထဝဏ်၌ လာသော အဘိဝေယျတ္ထတို့တည်း၊ ထိုအဘိဝေယျတို့ကို ဆရာပြ၍ သိရပါပြီ၊ ဝစနတ္ထကိုကား "အဘယ်သို့မှတ်ရပါ မည်နည်း"ဟု မေးမယ်ရှိသောကြောင့် "ဝစနတ္ထောပန" စသည်မိန့်၊ [ဖြတ်ပြီးစင်းစင်း, စုဒ်ထုတ် လျှင်းမှ, ဖြစ်ခြင်း၁ကျာရမ္ဘပြီ"နှင့်အညီ ဝစနတ္ထောမှစ၍ "ယထာ သဘာဝတောတိမ္ဓော"တိုင် အောင် စကားရပ်များသည် ဝါကျာရမ္ဘဝါကျတည်း၊ အ၏။ကား အဘိဝေယျတ္ထမှတစ်ပါး ဝစနတ္ထကို ပြသောကြောင့် "ပကွန္ဒရ"ဟု လည်းဆိုကြ၏၊ ထိုအဆိုသည် "ပေါင်းပြီး ဓိတ်ပြ, နောက်ပကွ, ယူကြပကွန္ဒာ" ဟူသောလကၡဏာနှင့်မညီ။]

ကုစ္ဆိတေ၊ ပေ၊ ကုသလာ။ ။"ကု+သလ"ဟုခွဲ၊ ကုသည် ကုစ္ဆိတအနက်ဟောဟု သိစေလိုသော ကြောင့် "ကုစ္ဆိတေ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို "ကုစ္ဆိတ" အရလည်း ပါပဓမ္မတို့ကို ယူပါဟု သိစေလို၍ "ပါပကေ ဓမ္မေ"ဟု ဖွင့်သည်။ ["ပါပေန္တိ–မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ဒုက္ခစသည်တို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပါပကာ"ဟုပြု၊ ပပုဗ္ဗ, အပဓာတ်, ကာရိတ်ကျေ၊ ဏ္ဍပစ္စည်း။] သလာ၌ သလဓာတ်,ကာရိတ်ကျေ, အ ပစ္စည်းတည်း၊ သလဓာတ် သည် "သလောဘူ စလသ်ဝရ–ဂတိဝေဂေစ ထောမနေ" ဟူသော ဓာတုတ္ထသင်ဟနှင့် အညီ ဤနေရာ၌ "စလအနက်ဟောတည်း" ဟုသိစေလို၍ သလယန္တ်ကို "စလယန္တ်"ဟု အနက်ဖွင့်သည်၊ ထိုစလဓာတ်လည်း "စလော ဘူ ကမ္ပဝိလာသ–ဂတိသု စုတ္ထ ဝေါသနေ"နှင့် အညီ အနက်များစွာရှိပြန်ရကား၊ ဤနေရာ၌ ကမ္ပအနက်ကို ယူစေလို၍ စလယန္တ်ကို "ကမ္ပေန္တ်"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ထို "ကမ္ပ"၌ ကပိဓာတ်တည်း၊ ထိုကပိဓာတ်လည်း "ကပိ ဘူ တဏ္ဍလဂန္ဓ–ဟိသာ သဠ္ဠလသမ္ဘိသု"နှင့် အညီ အနက်များစွာကို ဟောနေပြန်ရကား၊ ဤနေရာ၌ ဟိသာ (ဝိဒ္ဓံသန) အနက်ကို၊ ယူစေလို၍ "ဝိဒ္ဓံသေန္တိ"ဟုဖွင့်သည်၊ နောက်နောက်ပိုဒ်သည် ရှေးရှေးအနက် ဖွင့်တည်း။

ကုန်သလတို့မည်၏၊ (တစ်နည်း) ယေခမ္မာ, ကုန္ဓိတေ–ကုန်သော၊ ပါပကေ–ကုန်သော၊ ခမ္ဘေတို့ကို၊ သလယန္တိ စလယန္တိ– တဒဂ်ပဟာန်ဖြင့်လှုပ်ရှားစေတတ်ကုန်၏၊ သလယန္တိ ကမ္မေန္တိ–ဝိဂ္ဂမ္ဘနှ ပဟာန်ဖြင့် လှုပ်ရှားစေတတ်ကုန်၏၊ သလယန္တိ ဝိဒ္ဒံ သေန္တိ–သမုဒ္ဘေဒပဟာန်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့စက်ဆုပ်ဖွယ် အကုသိုလ် တရားတို့ကို၊ ပဟာန် ၃ ပါးတို့ဖြင့်၊ လှုပ်ရှားစေတတ်, ဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမဲ့ခမ္ဘာ) ကုန်သလာ–တို့မည်၏ ။

ဝါ–တစ်နည်း၊ (ယေခမ္ဘာ–တို့သည်၊) ကုန္ဓိတေန–စက်ဆုပ်အပ်သော၊ (ရွှမ်စရာကောင်းသော၊) အာကာရေန–အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (သန္ဓာနေ–သတ္တဝါတို့၏ သန္ဓာနန်၌၊) သယန္တိ–ကိန်းတတ်ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ စက်ဆုပ်ဖွယ်အခြင်းအရာအားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ သန္ဓာနန်၌ကိန်းနေတတ်, ဖြစ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ ခမ္ဘာ) ကုသာ–ကုသတို့မည်၏၊ (ယေ ခမ္ဘာ–တို့သည်၊) အကုသလသခါ်တေ–အကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ တေ ကုသေ–ထို ကုသတရားတို့ကို၊ လုနန္တိ ဆိန္ဒန္တိ–ဖြတ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကုသမည်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြတ်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ ခမ္ဘာ–ကုသ+လာ–ကုသ+လ တို့မည်၏ ။

တစ်နည်း။ ။သလယန္တိ,ကိုပင် "စလယန္တိ ကမ္မေန္တိ ဝိဒ္ဒံသန္တိ"ဟု ၃ ချီးဖွင့်သည်၊ ထိုတွင် စလယန္တိဖြင့် တဒဂ်ပဟာန်ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ်ကိုပြု၍ ကမ္မေန္တိဖြင့် ဝိဂ္ဂမ္ဘနှပဟာန်ဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်ကို ပြပြီးလျှင်, ဝိဒ္ဒံသေန္တိဖြင့်သမုဒ္ဘေဒပဟာန်ဖြစ်သော မဂ်ကုသိုလ်ကို ပြသည်ဟု တစ်နည်းဆိုး၏။ [အထဝါ သလနသ အဗ္ဘာဒီပနာနိ စလနာဒီနိ တိဏိ တဒဂ်ပဟာနာဒီဟိ ယောဧတေဘဗ္ဘာနိ– ဋီကာ။]

ကုန္ဓိတေန။ ပေ၊ ကုသလာ။ ။ဤနည်း၌ "ကုသ တစ်ပုဒ်, လာ တစ်ပုဒ်"ဟူ၍၊ ကုသ၌လည်း "ကု+သ" ဟု ၂ ပုဒ်ခွဲ၊ "ကုန္ဓိတေန+သယန္တိတို့ ကုသာ"ဟု ပြု၍ အကုသိုလ် တရားတို့ကို အရကောက်ပါ၊ အကုသိုလ်တရားတို့သည် သတ္တဝါတို့သန္ဓာနာဝယ် ရွံဖွယ်စက်ဆုပ်ဖွယ် အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်သောကြောင့် "ကု+သ"ဟု အမည်ရကြသည်။ လာ၌ လှုဓာတ် အပစ္စည်း၊ "ကုသေ+လုနန္တိ တိ ကုသ+လာ"ဟုပြု၊ "လှ–ဆေဒနေပဝ ဓာတ်နက်ရှိသောကြောင့် [ဆိန္ဒန္တိ"ဟု ဓာတ်နက်ဖွင့်သည်၊ ကိယာဒိဂိုဏ်း ဖြစ်၍ နာပစ္စည်းနောင်းသောကြောင့် လှုပ်ခြင်း ရသေးပြု၍ "လုနန္တိ"ဟုရှိရသည်။ [နာပစ္စယ, သံယောဂကြောင့်, ရသေးပြုလိုတာ။]

ဆက်ဦးအုံ။ ။"စက်ဆုပ်ဖွယ် အကုသိုလ်တရားတို့ကို+ဖြတ်"ဟုသည် တဒဂ်,ဝိဂ္ဂမ္ဘနှ, သမုဒ္ဘေဒဝိုတ်ခြင်းကိုပြု၍ ထိုကိသည်အားလျော်စွာ ပယ်သတ်ခြင်းတည်း၊ အကုသိုလ်တရားတို့၏ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်ခြင်းမှာလည်း ရာဂအစရှိသော မစင်ကြယ် ရွံ့ဖွယ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နောင်အခါ အပါယ်ဆင်းရဲစသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုး၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်းတည်း။

၀၊–တစ်နည်း၊ ကုဋ္ဌိတာန်–စက်ဆုပ်အပ်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ သာနတော တနကရဏာတော–နည်းပါးအောင် ပြုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တဒဂ်ပဟာန်, ဝိက္ခम्ဘနပဟာန်ဖြင့် နည်းပါးအောင် ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သာနတော သြသာနကရဏာတော–အဆုံးကို ပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊)သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် အဆုံးကိုပြုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဥာဏ်–ဥာဏ်သည်၊ ကုသိနာမ–ကုသမည်၏၊ (ယေဓမ္မာ–တို့ကို၊) တေန(ကုသေန) ထိုဥာဏ်သည်၊ လာတဗ္ဗာ–ယူထိုက်ကုန်သည်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဥာဏ်သည် ယူထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တံ ဓမ္မာ) ကုသ+လ–ကုသ+လတို့မည်၏၊ ဂဟေတဗ္ဗာ–ယူထိုက် ကုန်၏၊ ပဝတ္တေတဗ္ဗာ–ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ အဋ္ဌော–ဤကား လာတဗ္ဗာ၏ အနက်တည်း။

၀၊–တစ်နည်း၊ ကုသာ–သမန်းမြက်တို့သည်၊ ဥဘယဘာဂဂတာ– ၂–ဘက်သော အဖို့၌ဖြစ်သော၊ (ဆုပ်ထားသောလက်၏ အတွင်းဘေး ၂–ဘက်၌တည်သော၊) ဟတ္ထပ္ပဒေသ–လက်၏ အစိတ်အပိုင်းအရပ်ကို၊ လုနန္တိ ယထာ–ဖြတ်တတ်ကုန်သကဲ့သို့၊ (ရှုတတ်ကုန်သကဲ့သို့၊) ဧဝ–ဤအတူ၊ ဣဒမေပိ–ဤအကုသိုလ်တရားတို့

ကုဋ္ဌိတာနံ၀ါ၊ ပေ၊ ကုသလာ။ ။ဤနေ့ည်း၌လည်း "ကုသ+လ" ဟု ၂–ပုဒ်ပင်ရှိ၊ သို့သော် "ကုသ"အရကား:ရှေးနည်း၌ကဲ့သို့ အကုသိုလ်ကိုမယူဘဲ, ဥာဏ်ကိုယူရသည်၊ "ကု+သ" ဟု ၂–ပုဒ်ရှိ၊ ကုသည် ရှေးနည်း၌ကဲ့သို့ ကုဋ္ဌိတအနက်ဟောတည်း။ သ ၌ သာဓတ်, အပစ္စည်းတည်း၊ ထိုသာဓတ်သည် ဘူ, ဒိ, ဂဟဒိ ၃–ဂိုဏ်း၌ တနကရဏအနက်ကို လည်းကောင်း, အ၀သာန အနက်ကို လည်းကောင်း ဟောသောကြောင့် "စာနကရဏတော, သြသာနကရဏတော"ဟုဖွင့်သည်၊ "ကုဋ္ဌိတေ+သာတိ တနဂဏေ၀တီတိ ကုသ"ဟု ပြု၍ လောကီ ကုသိုလ်၌ယှဉ်သောဥာဏ်ကို ကောက်ပါ၊ တစ်နည်း:–"ကုဋ္ဌိတေ+သာတိ သြသာန်ကရောတီတိကုသ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍မက်၌ ယှဉ်သောဥာဏ်ကို ကောက်ပါ၊ ထို့နောက် "ကုသေန+လာတဗ္ဗာတိ ကုသ+လာ"ဟုပြု။

ဂဟေတဗ္ဗာ ပ၀တ္တေတဗ္ဗာ။ ။ထိုလာဓတ်သည် ,ဟဟဏအနက်ကိုဟောသောကြောင့် "ဂဟေတဗ္ဗာ"ဟု ဓာတ်အနက်ဖွင့်၏၊ "ယု"ဆိုသည်ကား "ဥာဏ်က၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း"ဟု အမိပ္ပာယ်နက်ကိုပြလိုရှိ "ပ၀တ္တေတဗ္ဗာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဂဟေတဗ္ဗာကား သဒ္ဒတ္ထာ, ပ၀တ္တေတဗ္ဗာကား အဓိပ္ပာယတ္ထာတည်း၊ "ဖြစ်စေ"ဟူသည်လည်း ဥာဏ်က ဥာဏသမ္မယုတ် အကုသိုလ်စိတ်တို့ကို သဟဇာတသင်္ဘေါဖြင့် ဖြစ်စေခြင်း, ဥာဏပ်ပမ္မယုတ် ကုသိုလ်စိတ်တို့ကို ဝကတူပနိဿယသင်္ဘေါဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ [ဥာဏပ်ပမ္မယုတ္တာနမ္ပိ ဥာဏ် ဥပနိဿယပစ္စယေ ဟောတိတိ သမ္ဘေါ ကုသလာ ဓမ္မာ ကုသေန–ဥာဏေန ပ၀တ္တေတဗ္ဗာတိ ကုသလာ– ဒ့ကာ။]

ယထာ၀ါ၊ ပေ၊ ကုသလာ။ ။ဤနည်း၌လည်း "ကုသ+လ" ဟူပင်ရှိ၊ လာ၌လည်း လူဓာတ်, အပစ္စည်း၊ ဝိဂြိုဟ်မှာ "ကုသလာ၀ိယ လုနန္တိတို့ ကုသလာ"ဟု အဋ္ဌကထာအတိုင်း ပြု၊ "ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အနုပ္ပါဒါယ ၀ါယာမော"ဟူသော သမ္မပ္ပဓာန် ၂–ပါးကိုသတိပြုပါ၊ ထိုသမ္မပ္ပ

သည်လည်း၊ ဥပဓိနှာနုပဓိနှဘာဝေန–ဖြစ်ပြီးသော ကိလေသာ, မဖြစ်သေးသော ကိလေသာတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥဘယဘာဂဂတံ–၂–ဘက်သောအဖို့၌ဖြစ်သော၊ ကိလေသပဟ–ကိလေသာ အသင်းအပင်းကို၊ လုနန္တိ–ဖြတ်တတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမန်းမြက်ပမာ, ၂–ဘက်သောကိလေသာတို့ကို ဖြတ်တတ်ကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (ယေမဂ္ဂာ–တို့သည်၊) ကုသာပယိ–သမန်းမြက်တို့ကဲ့သို့၊ လုနန္တိ–ဖြတ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိပိ– ဤအနက်ကြောင့်လည်း၊ (တေမဂ္ဂာ) ကုသ+ လာ–ကုသ+လတို့မည်၏။

. ပန–အဖို့တစ်ပါးကား၊ (တစ်နည်း) ပန–ကုသလသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထမှတစ်ပါး ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ဝစနတ္ထကို ဆိုဦးအုံ၊ (ယေ–အကြင်တရားတို့သည်၊) အတ္ထနော–မိမိ၏၊ သဘာဝ–သဘောကို၊ ဓေရွှေ–ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မိမိ သဘောကို ဆောင်တတ်ကုန်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တေ–ထိုတရားတို့.ကိုသည်၊ ဓမ္မာ–

ဓာန်၌ ဝိရိယသည် ဥပဓိနှအကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်း, အနုပဓိနှအကုသိုလ်ကို မဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့် ကိစ္စ၂–ပါး:ကိုရွက် ဆောင် သကဲ့သို့ ကုသိုလ်တရားလည်း ထိုကိစ္စ ၂–ပါးကို ရွက်ဆောင်ရကား ဥပဓိနှကိလေသာ အဖို့, အနုပဓိနှကိလေသာတို့အဖို့ကို ဖြတ်တောက်သည်ဟု ဆိုသည်။

အတ္ထနော သဘာဝံဓေရွှေ။ ။ဤဝစနတ္ထဖြင့် ပရမတ္ထသဘာဝ၏ ဓမ္မအမည်ရပုံကို ပြ၏၊ ချဲ့ဦးအုံ–ဗဟု၏ ဗုဒ္ဓသဘော ထင်ရှားရှိခြင်းသည်ဗဟုက မိမိသဘောကို ဆောင်ထားခြင်းမည်၏၊ ပထဝီ၏ ကက္ခဠ(ခက်မာခြင်း) သဘော ထင်ရှားရှိခြင်းသည် ပထဝီဓာတ်က မိမိသဘောကို ဆောင်ထားခြင်းမည်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မိမိသဘောအဝိုင်း ထင်ရှားရှိခြင်းကို "အတ္ထနော သဘာဝ ဓာရွှေ"ဟုဆိုသည်၊

ထင်ရှားစေအုံ–သာသနာပ ကိတ္တိဆရာကြီးတို့သည်သတ္တ (သတ္တဝါ)ရှိ၏ဟု ကြေညာပြော ဆို၏၊ ထိုသတ္တဝါကို ဥာဏ်ဖြင့် စဉ်းစားကြည့်သော် အထင်အရှားမရှိ၊ သက်သက် ကြစည် ထားအပ်သော ပညတ်မျှသာဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် သတ္တသည်မိမိ၏ သဘောကို မဆောင်နိုင်၊ ဗဟုသော ပရမတ္ထတရားတို့ကား ထို အတ္ထ သတ္တ ဗီဝတို့ကဲ့သို့ ထင်ရှားမရှိ မဟုတ်, ထင်ရှား ရှိရကား မိမိသဘောကို ဆောင်နိုင်ကြသည်။ [သတ္တာဒိဂါဟကာနံ၊ ပေ၊ ကိန္တု အတ္ထနော သဘာဝံ ဓာရွှေတိ ဓမ္မာ–ဋီကာ။]

မေးဖွယ်။ ။"အတ္ထနော သဘာဝံ"ဟုသောကို ဂ်အဖြစ်ဖြင့်ထား၍, "ဓာရွှေ" အရမ္ဘကို ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် ထားသောကြောင့် ဆောင်အပ်သော သဘာဝနှင့် ဆောင်တတ်သော ဓမ္မသည် အရကွဲပြားသော ၂–မျိုး ၂–စားလားဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ "ဥပမာ–ကက္ခဠသဘောသည် ပထဝီရုပ်တရားမှ တစ်မျိုးတခြားလား" ဤသို့စသည်ဖြင့် မေးဖွယ်ရှိသည်၊ ---အဖြေကား၊ – ထိုကဲ့သို့ ၂–မျိုး ၂–စားမကွဲပြားပါ၊ ဥပမာ–ရုပ်နှင့် ရုဒ္ဓနသဘောသည်မကွဲပြား, ပထဝီနှင့် ကက္ခဠ သဘောသည်မကွဲပြား, ဗဟုနှင့် ဗုဟုသ သဘောသည် မကွဲပြား၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော သဘောနှင့် ဆောင်တတ်သော တရားသည် ၂–မျိုး ၂–စားမကွဲပြားပါ။ [နစ ဓာရိယာမာန သဘာဝါအညော ဓမ္မော နာမ အတ္ထိ၊ နဟိ၊ ပေ၊ ဓမ္မော ဝိနန္ဓိ၂–ဋီကာ။]

ဓမ္မတို့မည်၏၊ ၀ါ–တစ်နည်း၊ (ယေ–အကြင်တရားတို့ကို၊) ပစ္စယေ ဟိ–အကြောင်း တရားတို့သည်၊ ခရီယန္တိ–ဆောင်အပ်ကုန်၏၊ (ကုတိ–ကြောင့်၊ ၀ါ–ထိုသို့ အကြောင်း တရားတို့သည် ဆောင်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊တေ–ထိုတရား တို့သည်၊ဓမ္မာ–တို့မည်၏။) ၀ါ–တစ်နည်း၊ (ယေ–အကြင်တရားတို့ကို၊) ယထာ သဘာ၀တော–အကြင် အကြင်ဟုတ်မှန်သော သဘောအားဖြင့်၊ ၀ါ၊ ဟုတ် မှန်သော သဘောအတိုင်း၊ ခရီယန္တိ–ဆောင်ရွက်မှတ်သားအပ်ကုန်၏။ ကုတိ–ကြောင့်၊ ၀ါ–ထိုသို့ ဟုတ်မှန် သော သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်မှတ်သား အပ်ကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေ–တို့သည်၊) ဓမ္မာ–တို့မည်၏။

ထပ်၍မေးဖွယ်။ ။သဘာ၀နှင့် သဘာ၀ဓမ္မဟု ၂ မျိုးမကွဲပြားလျှင် အဘယ်ကြောင့် "သဘာ၀+ဓာရေန္တေ"ဟု ခွဲခြား၍ ဆိုပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား–ထိုသို့ ခွဲခြား၍ မဆိုလျှင် စာသင်သားတို့ကို သိအောင် ပြဖို့ မလွယ်သောကြောင့် စာသင်သားတို့ကို နားလည်စေ ခြင်းငှာ ဝိညာဏ (အများသိအပ်ပြီးသော) ဖယ ၀ေယနာမည်နှင့် အဝိညာဏ (အများသိမဟုတ်သော) ဖုသနစသော သဘာ၀ကို ၂ မျိုးပြားသကဲ့သို့ (အဘေဒေနေ၀ပဓာရ အားဖြင့်) ခွဲခြား၍ ပြရသည်။ [အညထာ ပန်၊ ပေ၊ ဓာရေန္တေတိ ၀ုတ္တံ၊ ဤရိုကာပါဠိ၌ "ဖုသဝေ၀နေ၀ိညာဏာ ဝိညာဏအဝိဗွာယ် ကို မရ၍ တစ်မျိုးဖွင့်သွားလေ၏၊ ရှုလေတော့။]

ခရီယန္တိ ၀ါ ပစ္စယေဟိ။ ။ဆောင်ခြင်းအနက်ကို ဟောရာ၌ ဘူ–စု ၂ ဂိုဏ်း ရှိသော ကြောင့် "ဓာရိယန္တိ" ၂ မျိုးလုံး အသင့်ချည်း၊ သို့သော် တတိယ ဝိဘတ်နှင့် ကွဲအောင် [ခရီယန္တိ" ဟု ရှိသောပါဠိက ကောင်းမြတ်သည်။] ရှေ့နည်း၌ စိတ်၊ စေတသိက်، ရုပ်ဟူသော သခံတမမှ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အသခံတမမှ ၂ မျိုးလုံးရ၏၊ ဤနည်း၌ကား၊ သခံတမမှအတွက် ထူးခြားသော ဝိတ္ထိုပ်နက်ကို ပြလိုရှိ၍ "ခရီယန္တိ ပစ္စယေဟိ" ဟု ပစ္စယေဟိကဟူ၏ ထည့်၍ မိန့်သည်၊ 'ကဲ စသော အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားတို့သည် ဆောင်အပ်သောကြောင့် ပတာ၀ိဖယ စသည်ကို ဓမ္မဟု ခေါ်သည်၊ ဤနည်း၌ "ဆောင်"ဟူသည် ဖြစ်စေခြင်းတည်း။ [သပစ္စယဓမ္မေသု ဝိသေသဲ ဒဿေန္တော၊ ပေ၊ အာဟ။]

ခရီယန္တိ ၀ါ ယထာသဘာ၀တော။ ။ဤနည်း၌ "ခရီယန္တိ"ကို ဥပခရီယန္တိ လက္ခဏန္တိ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ မင်္ဂလသုတ်စသည်၌ သုတ်ကို "ဥပခရိတ် ဥပလက္ခိတ်"ဟု ဖွင့်သကဲ့သို့တည်း၊ "ဆောင်"ဟူသည် စိတ်၌ ဆောင်ထားခြင်း မှတ်သားခြင်းတည်း။ "ဖယကို ဖုသနသဘောအတိုင်း ပထဝီကဲ့ ကကဠဥသဘောအတိုင်း စိတ်၌ ဆောင်ရွက်မှတ်သားအပ်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို သန္တိ သဘောတိုင်း၊ ထင်ရှားမရှိသော ပညတ္တိမမှ အတ္ထ စသည်ကိုလည်း ထင်ရှား မရှိသော သဘောအတိုင်း ဆောင်ရွက်မှတ်သားအပ်သည်"ဟုလို။ [ဤနည်း၌ ၀ရမတ္ထမမှအပြင် အတ္ထစသော အစိဒ္ဓမာန ပညတ္တိမမျိုးလည်း ပါ၀င်၏၊ ဧတ္ထ ၀ ပဌမော အတ္ထော သခံတော သခံတမမှ၀သေ နဝုတ္တော။ ဒုတိယော သခံတ၀သေန၊ တတိယော သခံတ၀သခံတ ပညတ္တိမမ ၀သေနာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–အနုဋ္ဌိကာ။]

ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့သည်၊နေ-မဟုတ်ကုန်၊ အကုသလာ-ကုသိုလ်တို့မဟုတ်ကုန်၊ မိတ္တာပဋိပက္ခာ-မိတ်ဆွေ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ရန်သူတို့သည်၊ အမိတ္တာ-အမိတ္တာတို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ ဝိယ-ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [ဤစကားဖြင့် လောကီဥပမာကိုပြသည်။] လောဘာဒ်ပဋိပက္ခာ-လောဘအစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့သည်။ အလောဘာဒယော-အလောဘ အစရှိသည်တို့ မည်သည်၊ ဟောန္တိ ဝိယစ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [ဤစကားဖြင့် သာသနာ ဥပမာကို ပြသည်။] (တထာ)ကုသလ ပဋိပက္ခာ-ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့တည်း၊ ဣဒေါ အဟောတ္ထာ-ဤကားအနက်။

ယေဓမ္မာ-အကြင်တရားတို့ကို၊ နု ဗျာကတာ-မဟောအပ်ကုန်၊ ဣဒါ-ထိုသို့ မဟောအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ ဓမ္မာ-ထိုတရားတို့သည်၊ အဗျာကတာ-အဗျာကတတို့မည်၏၊ (တစ်နည်း)ယေ ဓမ္မာ-အကြင်တရားတို့သည်၊ ဗျာကတာ-ဟောအပ်ပြီးသော တရားတို့သည်၊ နု-မဟုတ်ကုန်၊ ဣဒါ-ထို့ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ-ထိုတရားတို့သည်၊ အဗျာကတာ-အဗျာကတတို့မည်၏၊ ကုသလာ ကုသလ

အကုသလာ။　　။အ သဒ္ဒါသည် "ဝုဒ္ဓိတဒ္ဓာဝ"စသော အဘိဓာန်လာအနက်တို့တွင် ဝိရုဒ္ဓအနက်တည်း၊ ထိုဝိရုဒ္ဓအနက်ကိုပင် ပဋိပက္ခဟု ဆိုထားသည်၊ "ကုသိုလ် အကုသိုလ်သည် ပဟာယဟ ပဟာတမ္မ (ကုသိုလ်က ပယ်သတ်တတ်၊ အကုသိုလ်က အပယ် အသတ်ခံရသောတရား) ဖြစ်၍အကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘဲက်ဖြစ်သည်"ဟုလို။

မှတ်ချက်။　　။အကုသလာ၌ အ သည် ကုသိုလ်အဖြစ်ကို တားဖြစ်သော နိသေဓ အဘာဝအနက်ဟောဖြစ်လျှင် ကုသိုလ်မဟုတ်ခြင်း ဟူသော အဘာဝပညတ်ကို ရလိမ့်မည်။ အညအနက်ဟော ဖြစ်လျှင်လည်း ကုသိုလ်မှတစ်ပါးသော ကုသိုလ် မဟုတ်သမျှ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတရား အားလုံးပင် ရစရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် နိသေဓ, အဘာဝ, အည အနက်တို့ကို မယူ ဘဲ ဝိရုဒ္ဓအနက်ဟူသော ပဋိပက္ခအနက်ကိုသာ ယူရသည်။ [ဝုဒ္ဓိ စသော အခြားအနက်တို့မှာ လျှင်း ပါးဖွယ်ပင်မရှိ။]

ဆက်ပြီးအုံ- နု (အ) သဒ္ဒါ၏ မူရင်းအနက်သည် တားဖြစ်ခြင်း နိသေဓအနက်သာတည်း။ ထိုသို့ တားဖြစ်ရင်းပင် အဘာဝစသော အနက်များကို ဒီပနတ္ထ အဖြစ်ဖြင့် ထွန်းပြသည်။ [အယံ ဟိ အကာရော၊ ပေ၊ တံ ယောဂနိဝတ္တိယံ ဒီသေတိ၊ အဘာဝေါဟောတ္ထ ဒီပိတောဘ, စသည်၊ -ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒအဖွင့်၊] ဤအဖွင့်အတိုင်း "နု-ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော+ကုသလာ-အကုသိုလ်တို့"ဟု မေပေးရာ။

နု ဗျာကတာ၊ ပေ၊ **အတ္ထောဘ**။　　။"နု+ဗျာကတာ အဗျာကတာ"ဟု နုနိပါတပုဗ္ဗပဒကမ္မဓာရည်း သမာသ်ပြုစေလိုရင်းတည်း၊ အဗျာကတာ၌ "ဝိ+အာ+ပုဗ္ဗ-ကရဓာတ်သည် ကတဏအနက်ဟော"ဟု သိစေလိုရ်ြ "အကထိတာ" ဟု လည်းကောင်း, ရှေ့မှ ကုသလာ အကုသလာပုဒ်တို့ လိုက်လာသောကြောင့် "ကုသလာကုသလာဘာဝေနသယမ် လည်းကောင်း အနက်ဖွင့်သည်၊ "ရှုရှုခ်ြဟောအပ်ပြီးသော ကုသိုလ်အဖြစ် အကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့် မဟောအပ်သောတရားများ"

ဘာဝေ–ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိတာ–မဟောအပ်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိအဘြော–ဤကား အနက်။

ပန–ဝစနတ္ထမှတစ်ပါး လက္ခဏတ္ထကိုဆိုဦးအုံ၊ တေသု–ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်အများကတတို့တွင်၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကလက္ခဏာ–အပြစ်မရှိကုန်, ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သော မှတ်သားကြောင်း လက္ခဏာရှိသော တရားတို့သည်, ကုသလာ–ကုသိုလ်တို့မည်၏။–(တစ်နည်း) အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ–အပြစ်မရှိကုန်, ကောင်းသောအကျိုး ရှိကုန်သောမှတ်သား အပ်သောသဘောတရား တို့သည်, ကုသလာ–ကုသိုလ်တို့မည်၏။ (တစ်နည်း) အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက လက္ခဏာ–

ဟူလို၊ အသဒ္ဒါ၏ အနက်များနွာတို့တွင် အညအနက်ဖြစ်သင့်၏၊ "ရှေ့၌ ဟောအပ်ပြီး၍ များကတမည်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့မှ တစ်ပါး တစ်ခြားဖြစ်သော သဘာဝဓမ္မများ" ဟူလို။

အနဝဇ္ဇ။ ။ဝဇ္ဇီတဇ္ဇ–ပြောဆို (ကဲ့ရဲ့ထိုက်၏၊) ဣတိ ဝဇ္ဇ၊ (ဝဒဓာတ် ဏျု ပစ္စည်း၊) ဝဇ္ဇယော အဝဇ္ဇ၊ ဝဇ္ဇသဒ္ဒါ အဝဇ္ဇသဒ္ဒါသည် ဒေါသ (အပြစ်) အနက်ဟောတည်း။ [အဝဇ္ဇသဒ္ဒေါ ဒေါသဝဏ္ဏော, ဂရယ္ယ ပရိယာယဟုတ္တာ, အသဒ္ဒသ တဒ္ဓာဝ ဝုတ္တိတောတိ–သီလကွန် မဟာသီဟနာဒသုတ် ဋီကာ။] ဝါစဗျတ္တိ အတိဓာန်ခ္ခ်ိလည်း "အဝဇ္ဇ"ဟုရှိ၏၊ ပါဠိ၌ အဝဇ္ဇပင်တည်း၊ ရတ္တိ+ အဝဇ္ဇ ဧတေသံတိ ဗိအနဝဇ္ဇာ (နိုဒ္ဒေသာ။)

မှတ်ချက်။ ။သုခဝိပါကခ္ခ် သုခသဒ္ဒါသည် ဣဋ္ဌ၏ပရိယာယ်တည်း၊ ထိုကြောင့် သုခကို "သုခဝေဒနာ"ဟု အနက်မပေးဘဲ "ကောင်းသော"ဟု ပေးသည်၊ ဝိပါက သဒ္ဒါသည် ဝိပါကာ ဝေဒနာ ပုဒ်ကဲ့သို့ "မုရ အကျိုးဖြစ်သော နာမ်ပိပါက နာမ်ဓမ္မာ ၄–ပါး"ဟူသော အနက်ဟောတည်း ဟု ယူရသောနည်း, ဖလ၏ ပရိယာယ်ဟု ယူ၍ "နာမ်ဝိပါက် ရူပ်ဝိပါက် ဓမ္မာ ၅–ပါး"ယူ ရသောနည်းဟု ဋီကာ၌ ၂–နည်းပြု၏၊ .ထို၂–မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်အောင် "ကောင်းသောအကျိုး"ဟု ပေးထားသည်။ [ဒဏ္ဍ စ သုခဝိပါကသဒ္ဒေ သုခသဒ္ဒါ ဣဋ္ဌပရိယာယဝစနန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပေ၊ ယဒိ ပနဝိပါကသဒ္ဒေါ ဖလပရိယာယဝစနံ၊ နိသ္သန္ဒဝိပါကေန ဣဋ္ဌရူပေနာပိ သုခဝိပါကတာ ယောဧ ဝတ္ဗော။]

မေးဖွယ်။ ။ဤနှင်းခ္ခ် "အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ+လက္ခဏံ"ဟု ဆိုသောကြောင့် လက္ခဏ ဖြစ်သော ကုသိုလ်နှင့် လက္ခိတမျဉ်ဖြစ်သော ကုသိုလ်တို့သည် အရမရကွဲပြားရကား အဘယ်နည်း ဖြင့် မိမိတည်း၊ဟူသော ကုသိုလ်သည်ပင် မိမိ၏ အမှတ် လက္ခဏာဖြစ်နိုင်ပါသနည်း"ဟူသော အမေးကိုပြ၍ "ဝိညာဏာ ဝိညာဏဘာဝေန လက္ခဏလက္ခိတမျဉ်ဘာဝယုတ္တိတော"ဟု အဖြေကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်၊ ထိုအဖြေ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း ဋီကာနီသယမည် ရှုပါ။

တစ်နည်း။ ။ "လက္ခိယတီတိ လက္ခဏံ, သဘာဝေါ၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာစ+တော+လက္ခဏံ စာတိ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ' အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ ဟုတ္တာ လက္ခိယမာနာ သဘာဝါ ကုသလာနာမတိ အဿော"ဟူသော ဋီကာဒုတိယနည်းကို မှီ၍ ဒုတိယနည်းပေးထားသည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာနီသယမည်ရှုပါ။

အပြစ်မမျိုကုန်သည်၏အဖြစ်, ကောင်းမြတ်သောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ဟူသော မှတ်သားကြောင်းသဘောရှိသောတရားတို့သည်၊ (မှတ်သားအပ်သောသဘော)ရှိသော တရားတို့သည်၊) ကုသလာ–ကုသိုလ်တို့မည်၏။ [ဤသို့ ဋီကာအတိုင်း ၃–နည်း ပေးပါ၊ မာတိကာအကောက်ခ်ပေးကြသော အနက်ကား ဤ ၃–နက်တွင် တတိယ အနက်နှင့်သာ ခပ်ဆင်ဆင်တူ၏၊ တိုက်ရိုက်အားဖြင့်ကား မည်သည့်အနက်နှင့်မျှ မတူ။]

တစ်နည်း။ ။"အနဝဇ္ဇဝစနေန, အနဝဇ္ဇတ္တဲ့ အာဟ၊ သုစရိပါကဝစနေန သုစရိပါကတ္တဲ့၊ တသ္မာ အနဝဇ္ဇ+သုစရိပါကောစ အနဝဇ္ဇသုစရိပါကံ၊ တံ+လက္ခဏံ ဟောသံတိ အနဝဇ္ဇသုစရိပါက လက္ခဏော"ဟူသော ဋီကာ တတိယနည်းကိုမှီ၍ တတိယ တစ်နည်းပေးထားသည်။ ဤတတိယ နည်း၌ ဘာဝသဒ္ဒါမပါသော်လည်း၊ ဘာဝပွဓာန်နည်းအားဖြင့် ဘာဝအနက်ကို ယူနိုင်သောကြောင့် "အနဝဇ္ဇတ္တဲ့ သုစရိပါကတ္တဲ့", ဟု ဋီကာ ဖွင့်လေ့သည်။

[ဆောင်] ဘောဟောနှင့်တူက, ပုဒ်မဖက်လည်း၊ အနက်ဘာဝ, ရသင့်က, ဘာဝပွဓာနကြား။

ဆက်ဦးအုံ–ဤ တတိယနည်း၌ လက္ခဏသဒ္ဒါဝယ် ကရဏသာဓန, ကမ္မသာဓန ၂–မျိုး လုံးရနိုင်၏၊ အရဏကာဂက်ကြား သဘောတရားကို အရဏကာဂက်ရသည်၊ [ကရဏတ္ထောစ ကမ္မတ္ထောစ လက္ခဏသဒ္ဒေ သဘာဝဘူတ၊–ဋီကာ။] ထိုကြောင့် နိသယတ္ထ တတိယနည်းကိုပင် လက္ခဏအတွက် ကရိတ်အနက် ကဲအနက်ခွဲ၍ ၂–ထပ်ပေးထားသည်။ ဤ ၃–နည်းကိုမှီ၍ "ဖုသနလက္ခဏော ဖဿော"၌ "ဖုသနှ လက္ခဏော" ကိုလည်း ၃–နက် ပေးနိုင်၏၊ ပေးပုံကား–

၁။ ဖုသနလက္ခဏော–တွေ့ထိခြင်းဟူသော မှတ်သားကြောင်းလက္ခဏာရှိသော တရားသည်၊ ဖဿော–ဖဿ မည်၏။

၂။ ဖုသနလက္ခဏော–တွေ့ထိခြင်းဟူသော မှတ်သားအပ်သော သဘောတရားသည်၊ ဖဿော–ဖဿ မည်၏။

၃။ ဖုသနလက္ခဏော–တွေ့ထိတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော မှတ်သားကြောင်း သဘော ရှိသောတရား(အမှတ်သားအပ်သော သဘောတရား)သည်၊ ဖဿော–ဖဿ မည်၏။ ဤနည်းကိုမှီ၍ "ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဝေဒနာ" စသည်ကိုလည်း ပေးပါ၊ သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာ၌ကား ဋီကာ၌ "ဝုတ္တ ဝိဓိ အနုသာရေန အဠောစ ယောဇနာစ ယထာသမ္ဘဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ"ဟု ဖွင့်ထား၏၊ ထိုအဖွင့်အတိုင်း အနုက်ပေး ထား၏၊ ဤဋီကာဖွင့်ပါဠိ၏ အဓိဗျာယ်ကို ဋီကာနိသယဟု ရှုပါ။

အမှာ။ ။ကုသလာ၌ အနဝဇ္ဇ လက္ခဏာတစ်ပါးကိုသာမပြဘဲ "အနဝဇ္ဇ သုစရိပါက" ဟု လက္ခဏာ ၂–ပါးပြရခြင်း၏အကျိုးကို "တတ္တ အနဝဇ္ဇ ဝစနေန ပဝတ္တိသုခတံ ကုသလာနံ ဒဿေတိ" စသော ဋီကာကြည့်၍ သိပါလေ။

သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ–အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်၊ မကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သော မှတ်သားကြောင်းလက္ခဏာရှိသော တရားတို့သည်၊ အကုသလာ–အကုသိုလ်တို့မည်၏။ (တစ်နည်း၊) သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာ–အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၊ မကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သော မှတ်သားအပ်သော သဘောတရား တို့သည်၊ အကုသလာ–အကုသိုလ်တို့မည်၏။ (တစ်နည်း) သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာ–အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ မကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်သားကြောင်းသဘောရှိသော တရား(မှတ်သားအပ်သော သဘော ရှိသော တရား)တို့သည်၊ အကုသလာ–အကုသိုလ်တို့မည်၏။

အဝိပါကလက္ခဏာ–အကျိုးမရှိကုန်သော မှတ်သားကြောင်းလက္ခဏာရှိသော တရားတို့သည်၊ အဗျာကတာ–အဗျာကတတို့မည်၏။ (တစ်နည်း) အဝိပါကလက္ခဏာ– အကျိုးမရှိကုန်သော မှတ်သားအပ်သော သဘောတရားတို့သည်၊ အဗျာကတာ– အဗျာကတတို့မည်၏။ (တစ်နည်း) အဝိပါကလက္ခဏာ–အကျိုးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော မှတ်သားကြောင်းသဘောရှိသောတရား(မှတ်သားအပ်သော သဘော ရှိသော တရား)တို့သည်၊ အဗျာကတာ–အဗျာကတတို့မည်၏။ [အဝိပါကလက္ခဏာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာနိသယခ္ခ် ရှုပါ။]

ပန–ပရိဟာရပဝတ္တမှတစ်ပါး စောဒကပဋ္ဌကို ဆိုဦးအုံ၊ ကုသလာတိဝါ– ကုသလာပုဗ္ဗိုလ်ဟူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာတိဝါ–ဓမ္မာဟူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတိ အာဒိနိ–ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ [ဣတိ–အာဒိနိဟု ဣတိပါလျှင် ကောင်း၏။ မပါလျှင်ထည့်။]၊ တောနိ–ဤဗုဒ္ဓတို့သည်၊ ဇေဂ္ဂွာနိ ကိ–ဘုရားသော အနက်ရှိကုန်သလော၊ ဥဒါဟု–သို့မဟုတ်၊ နာနုဇ္ဇာနိ ကိ–ကွဲပြားသော အနက်ရှိကုန် သလော၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ဇေဂ္ဂွာ–ဤဇေဂ္ဂွာ၏အဖြစ်၊ နာနုဇ္ဇာ၏အဖြစ်၊ (ယဝတာ– သင်–စောဒကသည်၊) ကိဠိ–တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ်တင်စကားကို၊

ကိဠေဇ္ဇာ။ ။"ကိ"ပန္နေတာနိ"ပေ၊ နာနုဇ္ဇာနိ" တိုင်အောင်သော စကား၌ အပြစ်တင်ပုံ မပါသေး၊ ပုဏ္ဏာသက်သက်သာ ပါသေး၏၊ သို့သော် "ထိုစကားကိုဆိုသော စောဒကသည် ရိုးရိုး ပုဏ္ဏာထုတ်လိုသည်မဟုတ်၊ အပြစ်တင်လိုခြင်းကြောင့် ထိုပုဏ္ဏာကိုဆိုသည်"ဟု ရိုပ်မိသော ပရိဟာရ ကျမ်းဆရာသည် "ကိဠေဇ္ဇာ"ဟူသော့စကားဖြင့် စောဒကကို ဆွေးနေးလေသည်၊ ထိုကြောင့် "ကိဠေဇ္ဇာ"ကို ပရိဟာရ်ဆရာ၏စကားဟု မှတ်၍ "ယဒိတာဝ" စသောစကားကို စောဒကဗဟုရှိလ်က ထပ်မံ၍ အပြစ်ပြသော "စောဒကာဘောဝ"စကားဟု မှတ်ပါ။

ဋီကာ။ ။ဣဒ္ဓ ဇေဂ္ဂွ နာနုဇ္ဇတာယ ကိဠိ ဝတ္ဗဗ္ဗံ၊ အသမဇ္ဇာ ဟေ စောဒနာ၊ အဝသ်ဠ် တာဝ ဗြူဟိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ [ဤဋီကာ၌ ကိဠိ၏စပ်ဖိုးရန် "ဝတ္တဗ္ဗံ"ဟု ထည့်၏၊ (ကိဠိ ဒေါသဇာတဝ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မရ၊) "အသမဇ္ဇာ၊ပေ၊ ဗြူဟိ"ကား ဆုံလိုရင်းကိုပြသော အဓိပ္ပာယ်အနက်

(ဝတ္ထုမ္ဘံ–ဆိုသင့်သေး၏၊ တေ–သင်၏၊ စောဒနာ–စောဝနာသည်၊ အသမတ္ထာ–အပြီးသိုမရောက် သေး၊ (မပြည့်စုံသေး၊) အဝသိဋ္ဌ–ကြွင်းကျန်သော အပြစ်တင်စကားကို၊ တာဝဗြူဟိ– ဆိုပါဦးလော။)

တောန်–ဤ ကုသလာဓမ္မာအစရှိသော ပုဒ်တို့သည်၊ တာဝ–နာနတ္တမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာန်–ညွှန်ပြအပ်ကုန်သော၊) ကေတ္တာနိ–တူသောအနက် ရှိကုန်သည်၊ ယဒိဟောန္တိ–အကယ်၍ဖြစ်ကုန်အံ့၊ (ဧဝံသန္တေ သု–ဤသို့ဖြစ်ကုန်လသော်၊) ကုသလာ

တည်း။ ဤကေတ္တ နာနတ္တအဖြစ်၌ သင်စောဒကသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ်ကို ထပ်မံ၍ ပြဆိုသင့်၏၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–သင်၏ စောဒနာက မပြည့်စုံသောကြောင့်တည်း၊ ထိုသို့ ထပ်၍ ဆိုသင့်သောကြောင့် ဆိုပါဦး–ဟုလို။]

[ဆောင်]　　ကိန္ဓေတ္တပုဒ်၊ ထုတ်ရှိ၍ရှိက၊ ကိဒ္ဓိစပ်နှန့်၊ ဝတ္ထုမ္ဘံကို၊ ကေန်မုရှ၊ ထည့်ပြီး မုလ္လင်၊ တာဝစောဒနာ၊ အသမတ္ထာနှင့်၊ ဆက်ကာအဝ–သိဋ္ဌ ပြု၍၊ တာဝ ဗြူဟိ၊ ဒီပွာယ်ဖြည့်သည်၊ ကျမ်းရှိမှုလင်္ကာတည်း။

စောဒနာ။ ။"စောဒေတိ ဒေါသံ အာရောပေတိ-စောယတိ စောဒနာ" ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ အပြစ်တင်ကြောင်း၊ စကားတစ်ရပ်ကို "စောဒနာဝါကျ"ဟု ခေါ်ကြ၏၊ သို့သော် စုဒခတ်၏ အာရောပန အနက်မရှိသောကြောင့် စဉ်းစားသင့်၏၊ "စုဒ–နောဒနေ–ပယ်ရှားခြင်း"ဟု ထောမနိဓိ ရှိရကား "စောဒေတိ နောဒတိ အလေတိ အလယာတိ စောဒနာ"ဟုပြု၍ "သကစါဒီ၏ စကားကို ပယ်ရှားကြောင်းဖြစ်သော စကားကို စောဒနာ"ဟု ဆိုသင့်သည်။

အသမတ္ထာ။ ။သမတ္ထာ၌ သက္ကတဝယ် "သမာ၌ ဟုရှိ၏၊ "သံ+အာပတ္ထတ(ဏ္ဍ) ပန္ဓည်း"ဟု ထောမနိဓိဆိုအံ့၊ အဝသာနပဝတ္ထ–အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်ခြင်း (ပြီးဆုံးခြင်း)အနက်, ကောင်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း အနက်ဟုဖွင့်သည်၊ ရောက်ခြင်းအနက်ဟောရာ၌ အာပတ္ထတ်ကို စုရာဒိဟု ဝါစဝှတိ အဘိဓာန်ဆိုအံ့၊ "သမာပယတိ–ပြီးဆုံးခြင်းသို့ရောက်၏၊ ဣတိ သမတ္ထာ" ဟု ပြုသင့်၏၊ ရှေးနိဿယ၌ကား အဓေတပ်ကြ၍ "သမ ဒဗ္ဗတိ ပုရတိ, နိဋ္ဌဝါ ဣတိ ပါပုဏာတိတိ သမတ္ထာ"ဟု ပြုလေသည်၊ နနှ+သမတ္ထာ–အသမတ္ထာ။

တာဝ, ကိ, ပန။ ။တာဝကို မရဒ္ဓ "တာဝါတိ ပရိဟာရတောဝ ပဌမန္တိအတ္ထော" ဟု ဖွင့်၏၊ "တာဝ ဗြူဟိ–ငါက မဖြေမီ သင်ကဆိုပါဦး"ဟူလို၊ ရှေးနိဿယ၌ "အနုညာတ အနက်ဟော"ဟု ဆိုသည်ကိုကား စဉ်းစားသင့်၏၊ အနုညာတ အနက်ဟူသည် "တာဝတောဝ–ဟု ရှိပါ ဓေတော့" စသော နေရာမျိုးဌာ်သာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ [ထိုပြင်–ရှေးနိဿယ၌ ကိ"ပဓေတာနိဝယ် "ကိ"ကို ပုဗ္ဗာဓောဘက, ပနကို ပဒါလင်္ကာရ"ဟု ဆိုသွား၏၊ "ကိ"သည် ပုဗ္ဗာဝါစက, ပနကား ပုဗ္ဗာဝါကျဓောဘက"ဟုသာ ယူသင့်ရည် ထင်ပါသည်။]

ယဒိတာဝ ကေတ္တာနိ။ ။"ကိ<ဒ္ဓေတ္ထ"ဟု ပရိဟာရ်ဆရာက ဆွေးပေးသည့်အတွက် အပြစ်တင်လိုသော စောဒကသည် "ယဒိတာဝ"စသည်ကို မိန့်၊ တာဝသည် "နာနတ္တ၏ ရှေ့"ဟူသော ပဌမတ္ထာကို ဟောဏ်၊ ထိုတာဝ၏ စပ်ဖိုရာ ပုဒ်မရှိသောကြောင့် နိဿယ၌ "နိဒ္ဒိဋ္ဌာနိ" ဟု စပ်ပုဒ်

ဓမ္မာဟိ ဣဒံ–ကုသလာဓမ္မာဟူသော ဤ ၂–ပုဒ်အပေါင်းသည်၊ ကုသလာ ကုသလာ တို–ကုသလာ. ကုသလာဟူ၍၊ ဝုတ္တသဒိသဲ–ဆိုအပ်သော ပုဒ် ၂–ပါ၊ နှင့်တူသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ အထ–သို့မဟုတ်၊ ဧကောနိ–ဤကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသောပုဒ်တို့သည်၊ နာနတ္တာနိ–ကွဲပြားသော အနက်ရှိကုန်သည်၊ ယဒိ ဟောန္တိ–အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်အုံ၊ (ဧဝံ သန္တေ သု၊) တိကဒုကာနံ–တိကိဒုကဲတို့၏၊ ဆဏ္ဍစတုက္ကဘာဝေါ–ဆဏ္ဍ၏အဖြစ် စတုက္ကနှ၏အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ [ရှေးနိဿယ၌ "ဧကတ္ထနာနတ္ထတာသု–တူသောအနက် ရှိသည်၏၊ အဖြစ်ထူးသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်တို့တွင်၊ ဧကတ္ထတာယ–တူသောအနက် ရှိသည်၏အဖြစ်၌၊ ဒေါသော–အပြစ်ကို၊တာဝ–ဧကာ၊ မယာ–သည်၊ ဝုစ္စတေ–၏" ဟု ပေး၏။]

ထည့်ပေးသည်၊ ဤ တင်အပ်လတ္တံ့သော အပြစ်တို့၌ ပုနရတ္တိဒေါသ, ဆဏ္ဍစတုက္ကဘာဝါပတ္တိ ဒေါသ, အသမ္ဘနွဒေါသ, ဝိရောဓေါသ, အဘာဝါပတ္တိဒေါသ, ဟု အပြစ် ၅–မျိုးကို မှတ်သားရလိမ့်မည်။

[ဆောင်] ပုနရတ္တိ, ဆက်စတုက္ကတည်း, အသမ္ဘန, ဝိရောဓနှင့်, အဘာဝဟု, ဤငါးခု, မှတ်ရွယ်ဒေါသတည်း။

ဧကတ္ထာနိ။ ။ကုသလာနှင့် ဓမ္မာ ၂–ပုဒ်သည် အနက်အရတူဖြစ်လျှင် "ကုသလာ–ကုသလာ"ဟု ၂–ထပ်ဆိုခြင်းမျိုးနှင့် သဘောတူပင်ဖြစ်၏၊ ဥပမာ–သိကြားအနက်ကို ဟောသော ဣန္ဒနှင့် သက္ကကို "ဣန္ဒော သက္ကော"ဟု သမ္ဘါကွဲ ၂–ခုဆိုသော်လည်း အနက်အားဖြင့် အရတူသောကြောင့် "ဣန္ဒော ဣန္ဒော"ဟုဆိုခြင်းနှင့် ထပ်တူဖြစ်နေသကဲ့သို့တည်း၊ ထို့ကြောင့် အနက်တူ သဒ္ဒါ ၂–ခုကိုထပ်၍ဆိုရာ၌ ပုနရတ္တိဒေါသရောက်စရာရှိသည် မဟုတ်ပါလော–ဟူလို၊ အကုသလာနှင့် ဓမ္မာပုဒ်, အများကတဲ့နှင့် ဓမ္မာပုဒ် စသည်တို့၏ ဧကတ္ထဖြစ်ရာ၌လည်း နည်းတူ။

အထ နာနတ္ထာနိ၊ စေ၊အာဝဗ္ဗတိ။ ။"ကုသလာနှင့် ဓမ္မာပုဒ်သည် အနက်အရမတူပါ"ဟု ဆိုအုံ၊ ဣန္ဒော–(သိကြား၊) ကုဝေရော–ကုဝေရနတ်မင်း၊) ဤသို့ သဒ္ဒါကွဲ ၂–ခု၌ အနက်ကွဲ ၂–ခုဖြစ်သကဲ့သို့, ထိုအတူ ကုသလအတွက် အနက်အရတစ်မျိုး, ဓမ္မာအတွက် အနက်အရတစ်မျိုး ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏၊ အကုသလာနှင့်ဓမ္မာ, အများကတာနှင့်ဓမ္မာစသည်တို့အတွက်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏၊ ဟောတူနှင့် ဓမ္မာ, နဟေတုနှင့် ဓမ္မာတို့အတွက်လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် တိကလည်း တိကမဟုတ်တော့ဘဲ–ဆဏ္ဍဖြစ်စရာရှိ၍ ဒုကလည်း ဒုကမဟုတ်တော့ဘဲ စတုက္ကဖြစ်စရာရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ [စောဒနာ ၂–ရပ်ထည့်ရာ၌, ယဒိ–အထ တွဲလေ့ရှိပုံနှင့် အနှာတ်ပေးပုံကို ပါရာဒိကဏ် ဝေဏ္ဏယ ဝိပ္ပာရတိအဖွင့် ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အမှာ။ ။ဤနေရာ၌ ဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခုသည် (၂–ခုသည်) အနက်မကွဲပြားသောကြောင့် ဆဏ္ဍစတုက္ကမဖြစ်သင့်, တိကသည် စတုက္ကသာဖြစ်သင့်၍ ဒုကသည် တိကသာဖြစ်သင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟု ကြားဝင်၍ စောဒနာဖွယ်ရှိပုံနှင့် ထိုစောဒနာကို ဖြေပုံကို ဦးကာ၌ ရှုပါဦး။

ပဒါနှ-ကုသလာနှင့် ဓမ္မာ အစရှိသောပုဒ်တို့၏၊ အသမ္ဘေါ့ဘစ-အနက်အဓိပ္ပာယ် အားဖြင့် မဆက်သွယ်ခြင်းဟူသော အပြစ်သည်လည်း၊ အာပဒ္ဓတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဟိ-ဥပမာဆောင်ထင်အောင်ပြအံ့၊ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့၊ ရုပ်-ရူပါရုံ၊ စက္ခုမာ-မျက်စိအမြင်ရှိသူ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်သော်၊ (ဆိုအပ်ရာ၌)၊ အတ္ထဝေသန-အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ (တစ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်ကို)၊ အနောလောကေန္တာနံ-မမှေ့ငဲ့ကုန်သော၊ ပဒါနံ-ပုဒ်တို့၏၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ သမ္ဘေါ့-ဆက်သွယ်ခြင်းသည်၊ နဟောတိယာ-မဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဒေ၀-ဤအတူ၊ဣဒေ၀-ဤတိုက်ဒုက်အရာ၌ရှည်လည်း၊ ပဒါနံ-ကုသလာမဓ္မာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ အသမ္ဘေါ့-အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် မဆက်သွယ်ခြင်း၊ ဟူသောအပြစ်သည်၊ အာပဒ္ဓတိ-ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ စ-ဆက်၊ ပုဗ္ဗာပရ သမ္ဘန္ဓရဟိတာနှင်-ရှေ့နောက်ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းမှ ကင်းကုန်သော၊ ပဒါနိ-ပုဒ်တို့သည်၊ နိပ္ပယောဇနာနိနာမ-အကျိုးမရှိသော ပုဒ်တို့ မည်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘေါ့။ ။နာနတ္တနှင့်စပ်၍ ဆက္ကစတုက္ကဘာ၀ါပတ္တိဒေါသကိုပြုပြီးလျှင် အသမ္ဘန္ဓဒေါသကိုပြုလိုသောကြောင့် "ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘေါ့"ဟုမိန့်သည်၊ "နာနတ္တဖြစ်နေလျှင် ကုသလာဟုပ်ရှိ ရူပ်ပုဒ် စက္ခုမာဟုပ်တို့သည် တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် အနက် အဓိပ္ပာယ် ဆက်သွယ်၍မရသောကြောင့် အသမ္ဘန္ဓဒေါသ ဖြစ်စရာရှိသည်" ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ပဒါနဋ္ဌ၌ စသည် ရှေ့အပြစ်ကို ဆည်းသော ၀ါကျသမ္ဘန္ဓည်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် ပဒါဋ္ဌ အသမ္ဘေါ့ကို သမ္ဘန္ဓယ၀ါကျ၊ တိကဒုကာနဲ့ ဆက္ကစတုက္ကဘာ၀ေါ အာပဒ္ဓတိကို သမ္ဘန္ဓတဇ္ဇ၀ါကျ၊ (၈)သည် သမ္ဘန္ဓယတ္တဲအောတကဟုခွဲ၀ါ။ [မှလေ့ဦးကာ နောက်တစ်နည်းဌိကား၊ စကို နိယမတ္တယဟုဆို၏။] ယထာဟိမှ စ၍ အသမ္ဘေါ့ အာပဒ္ဓတိ တိုင်အောင်သော ၂-၀ါကျသည် ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘေါ့၏ဝိတ္ထာရဖြစ်သော်လည်း ဥပမာနယါနေသောကြောင့် "တပ္ပါကဠိကရဏ၀ါကျ" ဟု အမည်မှည့်ရသည်၊ ထိုဝါကျကိုထောက်လျှင် ရှေ့က ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘေါ့သည် အပ္ပါကဠ (တပ္ပါကဠိကရဏ)၀ါကျလည်းမည်၏၊ တပ္ပါကဠိ ကရဏ ၂-၀ါကျတွင်လည်း ယထာ၊ပေ၊ သမ္ဘေါ့သည် ဥပမာနဝါကျ၊ ၀ေ၀ ပေ၊ အဝဇ္ဇိကား ဥပမေယျ၀ါကျ၊ ဟိသည် တပ္ပါကဠိကရဏ ဓောတကား တစ်နည်း-ဥပမာနဓောတကဟု ခွဲပါ။

ပုဗ္ဗာပရ၀ေ၊နာမ ဟောန္တိ။ ။"အနက်အဓိပ္ပာယ် ဆက်သွယ်၍မရလျှင် ဘာအကျိုးယုတ်စရာရှိသနည်း"ဟု မေးမှယ်ရှိသောကြောင့် "ပုဗ္ဗာပရ၀ေ၊ဟောန္တိ"ဟု မိန့်သည်၊ ဆက္ကစတုက္ကအဖြစ်ကို အလိုမရှိတဲ့ နာနတ္တအဖြစ်ကိုတော့ အလိုရှိနေသော အသင် ပရိဟာရ်ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် ကုသလာ ဓမ္မာ စသော ၂-ပုဒ်စီတို့သည် ဟောရကျိုး မနပ်ဘဲ (နိပ္ပယောဇနေ) ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို။ [ဤ၀ါကျသည် အသမ္ဘန္ဓအပြစ်မှ ဆက်သွယ်၍ ပြသောကြောင့် အပြစ်သီးခြားတစ်ခုဟု မယူရတော့၊ သို့သော် အလက်ဘကျမ်း အလိုအားဖြင့်ကား အ၀ေတတ္ထဒေါသ သင့်သေး၏။]

စ–သည်သာမကသေး၊ ပရတောာ–နောက်၌၊ ကတမေမျှော ကုသလာတိ–ဟူသော၊ ယာ ဘော ပုဒ္ဓာ–အကြင်ပုဒ္ဓာသည်၊ (အတ္တိ)၊ တာယဝိ–ထိုပုဒ္ဓာနှင့်လည်း၊ သဒ္ဒိ–တက္ပ၊ ဝိရောဓော–ဆန့်ကျင်ဘက်ဟူသောအဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ–ကြောင့်၊ (နာနတ္တတံ–နာနတ္တတို့၏အဖြစ်ကို၊ ဝဒန္တိ သေ–ဆိုလိုသော၊ တဝ–အသင်ပရိဟာရ်ဆရာ၏၊ မတိယာ–အလိုအားဖြင့်၊) မျှော–မမှတ်မိသည်၊ ကုသလာ–ကုသိုလ်တို့သည်၊ နေဝ ဟောန္တိ–မဟုတ်ကုန်တော့၊ (တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ ဝိရောဓော–သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–လော၊) အထ စ ပန–ထိုသို့ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်စရာရှိပါသော်လည်း၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) ကတမေ 'မျှော ကုသလာတိ–ဟူသော၊ ဣဒံ–ဤပုဒ္ဓာစကားကို၊ ဝုစ္စတိ–ဟောတော်မူအပ်၏၊ (ဟောတော်မူလျက်ရှိ၏။) (ဣဒံ–ကြောင့်၊ နာနတ္တတာ–နာနတ္တတို့၏အဖြစ်သည်၊ နယုဒ္ဓတိ–မသင့်။)

ယာပိ ဧသော၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။စိတ္တဗျပါဒကဏ္ဍ၏အစ (ကုသလာ မျှော ဟူသော ဤမာတိကာကို အကျယ်ပြသော) ပဒဘာဇနီ၌ "ကတမေ-မျှော ကုသလာ"ဟု ပုစ္ဆာရှိ၏၊ ထိုပုစ္ဆာ သည် ဤ"ကုသလာ မျှော"ကို ရှေ့နောက်ပြန်ထားသော ပုစ္ဆာတည်း၊ ထိုသို့ ကုသလာ မျှောကို ရှေ့နောက်ပြန်၍ "မျှော ကုသလာ"ဟု ဟောတော်မူထားသောကြောင့် ကုသလာနှင့် မျှောသည် နာနတ္တမဟုတ်, ကေဝလဖြစ်ကြောင်းသိသာ၏၊ ဘာကြောင့်နည်း...အရတု တုလျာဓိကရဏ ဝိသေသနပုဒ်တို့ကိုသာ အလိုရှိသလို ရှေ့နောက် ပြောင်းလွှဲနိုင်သောကြောင့်တည်း။ အသင်ပရိဟာရ်ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် နာနတ္တဖြစ်နေသော ဤကုသလာ မျှော ၂-ပုဒ်သည် ထိုလာလတ္တံ့ ပုစ္ဆာနှင့် ဆန့်ကျင်သော ဝိရောဓေါသ ဖြစ်ရာရှိသည်–ဟူလို။

နေ၀ ဟိ မျှော ကုသလာ။ ။ဤ၀ါကျသည်၊ ဒဠ္ဠီကရဏဖြစ်၏၊ ဝိရောဓဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြသော ဟေတုဝါကျလည်းဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ၂-နည်း ပေးသည်၊ နာနတ္တအဖြစ်ကို အလိုရှိသော အသင်ပရိဟာရ်ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့် မမှအရ တခြား, ကုသလာအရ တခြား ဖြစ်နေသောကြောင့် အရတူလုပ်၍ ထုတ်အပ်သော "ကတမေ မျှော ကုသလာ" ဟူသော ပုစ္ဆာနှင့်ဆန့်ကျင်သည်–ဟူလို။

အထ စ ပနိဒံ ဝုစ္စတိ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် "မျှော ကုသလာ"ဟု ရှေ့နောက်ပြန်၍ ဟောတော်မမူအပ်လျှင် အဘယ်မှာ ဆန့်ကျင်စရာရှိပါသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အထစ ပနိဒံ" စသည်ကိုမိန့်၊ (နာနတ္တကိုအလိုရှိသော အသင် ပရိဟာရ်ဆရာ၏ အလိုအားဖြင့်) ရှေ့နောက်ဆန့်ကျင်စရာရှိစေကာမူ ဘုရားရှင်သည် "ကတမေ မျှော ကုသလာ"ဟု မမှာနှင့် ကုသလာကို ရှေ့နောက်ပြန်သောအားဖြင့် ဟောတော်မူအပ်လျက်ရှိပါသည်–ဟူလို။ [စပနသည် ပန–တထပိနှင့် သဘောတူ၏။]

ရေးနိုဿယ။ ။ရေးနိုဿယ၌ "ဝုစ္စတိ တထာ" ဟူသော ဋီကာကို "အထစ ပန ဝုစ္စတ္တိ" ၏ တိုက်ရိုက်အဖွင့်ဟုယူဆ၍ "အထ (ထထာ)–ထိုသို့ ရှေ့နောက်ပြန်သောအားဖြင့်၊ ဣဒံ(သော ပုဒ္ဓာ)–ကို၊ ဝုစ္စတိစ–ဟောလည်း ဟောအပ်၏"ဟု ပေး၏၊ ပနကိုကား ဝစနာလင်္ကာရ, တစ်နည်း–ပဒ္ဓန္တ ရဟုလည်း ဆိုအ၏၊ စဉ်းစားပါလေ။

အပရောနယော–အခြားတစ်နည်းကား။ ဟောနိ–ဤကုသလာနှင့် မမ္မာစသော ၂–ပုဒ်စီတို့သည်၊ ဧကတ္တာနိ–တူသော အနက်ရှိကုန်သည်၊ ယဒိဟောန္တိ–ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တောသု၊) တိတ္ထံ–၃–ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–ဓမ္မတို့၏၊ ဧကတ္တာ–တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုလလာဒီနမ္ပိ–ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ ဧကတ္တं–တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အာပဒ္ဒတိ–ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ကုသလာဒိပရာနံ–ကုသလာ အစရှိသည်တို့၏ နောက်ဖြစ်ကုန်သော၊ တိတ္ထာမ္ပိ–၃–ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–ဓမ္မတို့၏၊ ဓမ္မဘာဝေန–ဓမ္မတို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကတ္တं–သည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဓမ္မတ္တယေန–ဓမ္မ ၃–ပါးအပေါင်းနှင့်၊ သဒ္ဓိं၊ အတ္ထတောနာ–အနက်အရအားဖြင့်၊ နိန္ဒာနတ္ထာနံ–နာနတ္ထ မဟုတ်ကြကုန်သော၊ ဝါ–ကွဲပြားသောအနက် မရှိကြကုန်သော၊ ကုသလာဒီနမ္ပိ–ကုသိုလ်အစရှိသော ၃–မျိုးတို့၏လည်း၊ ဧကတ္တं–သည်၊ အာပဒ္ဒတိ– မဟုတ်လော၊ (ကိံ–နည်း၊) ယံ–အကြင်တရားသည်၊ ကုသလံ–ကုသိုလ်မည်၏၊ တံ ဝေ–ထိုကုသိုလ်မည်သော တရားသည်ပင်၊ [ယဒေဝမ္ ဧဝယ္ဟ၍ပေးသည်၊] အကုသလံ–အကုသိုလ်မည်၏၊ တံ ဝေ–ထိုကုသိုလ်မည်သော တရားသည်ပင်၊ အဗ္ယာကတံ–မည်၏၊ ဣတိ–သို့၊(ဧကတ္တं–တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အာပဒ္ဒတိ–၏။)

အပရော နယော။ ။ကုသလာနှင့် ဓမ္မာစသော ၂–ပုဒ်တို့၏ နာနတ္ထဟုယူရာ၌ ရထိုက်သော အပြစ်တို့ကိုပြပြီး၍ ထို ၂–ပုဒ်စီတို့၏ပင် ဧကတ္ထယူရာ၌ ရထိုက်သော အပြစ်တို့ကို ထပ်၍ ပြလိုသောကြောင့် "အပရော နယော"ဟုဓိန့်သည်။ [ထိုအပြစ်တို့ကိုပြုရာ၌ ဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခု၏ ဧကတ္ထ နာနတ္ထအဖြစ်ကို အခြေခံ၍ပြလတ္တံ့၊ ရှေ့၌ ဧကတ္ထနှင့်စပ်၍ အပြစ်ပြရာ၀ယ် ပုနရုတ္တိဒေါသ အပြစ်တစ်မျိုးသာပြဲခဲ့ရသေး၏၊ ယခု အဘာ၀ေ- ပတ္တိဒေါသကို ပြလတ္တံ့။]

ယဒိ ဟောနိ၊လေ၊အာပဒ္ဒတိ။ ။"ကုသလာ ဓမ္မာ"စသော ၂–ပုဒ်တို့သည်၊ ဧကတ္ထအဖြစ်ကြလျှင် ဥာနသဒ္ဒါ ၃–ခုသည် သိကြားဟူသော အနက်တစ်ခုတည်းကိုသာ ဟောနိုင်သကဲ့သို့ ဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခုလည်း သဘာ၀ဓမ္မဟူသော အနက်တစ်ခုကိုသာ ဟောနိုင်ရကားး၊ ထိုဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခုနှင့် အနက်အရတူသော ကုသလ အကုသလ အမျာကတ သဒ္ဒါ ၃–ခုလည်း အနက်တစ်ခုကိုသာ ဟောနိုင်စရာ ရှိတော့၏၊ ဉပမာ–သက္ကနှ, ပုရိန္ဒဒ, သဟဿက္ခ ဟူသော သဒ္ဒါ ၃–ခုသည်၊ (သဒ္ဒါကွဲသော်လည်း) သိကြားဟူသောအနက်တစ်ခုကိုသာ ဟောနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ထိုကြောင့် အကြင်တရားသည် ကုသိုလ်မည်၏၊ ထိုတရားသည်ပင် အကုသိုလ်လည်းမည်၏ အကုသိုလ်လည်းမည်၏ အမျာကတလည်း မည်စရာရှိ၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကုသိုလ်ချည်း မည်စရာရှိပုံကို သိပါ။

မှတ်ချက်။ ။ဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခု၏ ဧကတ္ထအဖြစ်ကို အခြေခံ၍ စောနာရာ၌ အပြစ်မှာ (အနက်တစ်ခုတည်းရပါလျက် အထပ်တထပ် ဆိုဖြင်းကြောင့် သင့်မြော်ကိအပ်သော) ပုနရုတ္တိ ဒေါသပင်တည်း။ ထိုကြောင့် ဧကတ္ထဒေါဟု အထူး ဆထင်ရတော့။

အကာပိ--သို့မဟုတ်လျှင်လည်း၊ တိဏ္ဏံ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ ကေဏ္ဍံ-ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ယဒိ) နု သမ္ဘိန္နတ္ထ-အကယ်၍ ဝန်မခံကုန်အံ့၊ ကုသလပရော-ကုသလာဒါ နောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-ဓမ္မသည်၊ အညောဝ-အကုသလ၏ ပရ ဓမ္မ, အဗျာကတပရ ဓမ္မတို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ အကုသလပရော- အကုသလာဒါ နောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-သည်၊ အညောဝေ-ကုသလပရ ဓမ္မ, အဗျာကတပရ ဓမ္မတို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ [ရှေ့မှ ဝေ လိုက်စေ၊] အဗျာကတပရော-အဗျာကတာ၏ နောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-သည်၊ အညောဝေ-ကုသလပရ ဓမ္မ, အကုသလပရ ဓမ္မတို့မှ တစ်မျိုးတခြားသာတည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ယဒိဝဒထ-အကယ်၍ ဆိုလိုကုန်အံ့။

ဝေသမ္ဘေ-ဤသို့ဖြစ်လေသော်၊ (ဓမ္မ ၃-ခု၏ ကေဏ္ဍအဖြစ်ကို လက်မခံဘဲ နာနတ္တအဖြစ်ကို ဆိုလိုလေသော်၊) ဓမ္မောနာမ-ဓမ္မမည်သည်၊ ဘဝေါ-ပရမတ္ထ သဘာဝတည်း၊ ဘာဝတောဝ-ပရမတ္ထသဘာဝမှလည်း၊ အညော-တစ်ပါးတရား ဟူသည်။ အဘာဝေါ-အဘာဝပညတ်တည်း။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကုသလပရော-ကုသလာဒါ နောက်ဖြစ်သော၊ ဘာဝသခ်ါတာ-ပရမတ္ထသဘာဝဟုဆိုအပ်သော၊ ဓမ္မာ-တရားမှ၊ အညော-တစ်ပါး တခြားသော၊ အကုသလပရော-အကုသလာဒါ နောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မော-တရားသည်၊ အဘာဝေါ-အဘာဝပညတ်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏၊ အဗျာကတပရော-အဗျာကတာ၏ နောက်ဖြစ်သော(ဓမ္မော) ဝိ-တရားသည်လည်း၊ တထာ-တိုအတူ အဘာဝပညတ်သည်၊ (သိယာ-၏၊) စ-ဆက်၊ တေဟိ-

---

အထာပိ ၊ပေ၊ ဝဒထ။ ။ဓမ္မ ၃-ပုဒ် ကေဏ္ဍအဖြစ်ကို အခြေခံ၍ စောဒနာပုံကိုပြပြီးလျှင် ထို ဓမ္မ ၃-ပုဒ်၏ နာနတ္တအဖြစ်ကို အခြေခံ၍ စောဒနာပုံတစ်နည်းပြသော ဝိကပ္ပနုတ္တ, အဝိကား ရှေးနည်းကို ပေါင်းသော သဝိဏ္ဍာနတ္တတည်း။] "တိဏ္ဏ မ္ဗောနံ ကေဏ္ဍ နသမ္ဘဒ္ဓိတ္ထ"ကိုပင် "အညောဝေ၊ပေ၊ဝဒထ" ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ ထင်ရှားပြီ။

ဓမ္မောနာမ ဘာဝေါ။ ။"အတ္ထနော သဘာဝ ဓာရေန္တီတိမ္ဗော" စသည်ဖြင့် ရှေ့၌ ၃-ဝိဂြိုဟ် ပြုခဲ့သည်တွင် ရှေ့ ၂-ဝိဂြိုဟ်၏ အနက်ကိုရည်ရွယ်၍ "ဓမ္မော နာမ ဘာဝေါ-ဓမ္မဆိုတာ ပရမတ္ထသဘောတရား"ဟု ဆိုသည်။

ဘာဝတော၊ပေ၊အဗျာကတပရောပိ။ ။ဓမ္မဆိုတာ ပရမတ္ထသဘာဝ ဖြစ်သည် မှန်ပါစေ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဘယ် အပြစ်ရှိသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိရကား- "ဘာဝတော" စသည် မိန့်၊ "ဓမ္မ ၃-ပုဒ်က နာနတ္တဖြစ်နေသည့်အတွက် မမ္ဗတစ်ပုဒ်၏ အနက်ကို ဘာဝ (ပရမတ္ထသဘောတရား) ဟုယူလျှင် အခြား ဓမ္မ ၂-ပုဒ်၏ အနက်သည် အဘာဝ ဖြစ်ဓရာရှိ၏၊ ဥပမာ-"ကုသလနောက်က ဓမ္မအနက်ကို ပရမတ္ထသဘာဝဟုယူလျှင် အကုသလာ အဗျာကတာတို့နောက်က ဓမ္မတို့၏ အနက်တွေမှာ အဘာဝပညတ်တွေချည်းသာ ဖြစ်ဓရာရှိသည်" ဟူလို။

ထိုအကုသလ အဗျာကတဝရစမ္ဘတို့မှ၊ အညော–တစ်ပါးတခြားသော၊ ကုသလပရော–သော၊ (ဓမ္မော)ဝိ–တရားသည်လည်း၊ (အဘာဝေါ, သိယာ၊) ဇဝိ–သို့၊ အဘာဝတ္တိ–အဘာဝ ပညတ်တို့၏ အဖြစ်သို့၊ အာပန္နေဟိ–ရောက်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ–တရားတို့မှ၊ အနည–တစ်မျိုး;တခြားမဟုတ်ကုန်သော၊ ကုသလာဒယောပိ–ကုသိုလ် အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း၊ အဘာဝါယေဝ–အဘာဝပညတ်တို့ချည်းသာ၊ သိယုံ–ဖြစ်ကုန်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–ဤကား၊ စောဒနာတည်း။

သဗ္ဗ–အလုံးစုံသော၊ ဇော–ဤပုရုတ္တိဒေါသ, ဆဏ္ဏ စတုက္ကဒေါသ, ဒေါသမ္ပန္နဒေါသ, ဝိရောဓဒေါသ, အဘာဝါပတ္တိဒေါသတို့ကို တင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ အကာရဏ–သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်ကသော–နည်း၊ ယထာနမတိ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော–အကြင်အကြင်ပညာရှိများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း။

တော ဟိ စ အညော ကုသလပရောဝိ။ ။အကုသလနောက်က ဓမ္မ၏ အနက်ကိုဖြစ်စေ အဗျာကတာနောက်က ဓမ္မ၏အနက်ကိုဖြစ်စေ ပရမတ္ထသဘာဝပဲ ယူပြန်လျှင် ကုသလာနောက်က ဓမ္မ၏ အနက်သည် အဘာဝ(ပညတ်)ဖြစ်ပြန်ရာ၏။

ဇဝိပေါသိယုံ။ ။ဓမ္မ ၃–ပုဒ်၏ အနက်များက အဘာဝဖြစ်နေလျှင် ထိုဓမ္မ ၃–ပုဒ်နှင့် အနက်အရတူသော (ဇကတ္တ ဖြစ်နေကြသော) ကုသလာ အကုသလာ အဗျာကတာ ၃–ပုဒ်၏ အနက်လည်း အဘာဝချည်း ဖြစ်ကုန်ရာရှိသည် မဟိုတ်ပါလော၊ [ဤစောဒနာဖြင့် အဘာဝါပတ္တိ အပြစ်တင်သည်။]

ကာရဏံ။ ။အကာရဏံ၌ "ကာရဏံ"ဟူသည် အပြစ်တင်ဖို့ရန် သင့်လျော်သော အကြောင်းတည်း၊ ထိုအကြောင်းကား "ကုသလာနှင့်+ဓမ္မော"စသော ၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏ ·ဇကတ္တ အဖြစ် နှာနတ္တအဖြစ်တည်း၊ ဇကတ္တဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပုနရုတ္တိဒေါသ, အဘာဝါပတ္တိဒေါသ အပြစ်များတင်ရာ၏၊ နှာနတ္တဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဆဏ္ဏစတုက္ကဘာဝါပတ္တိဒေါသ, အသမ္ပန္နဒေါသ, ဝိရောဓဒေါသ အပြစ်များတင်ရသည်၊ ထို ဇကတ္တဖြစ်ခြင်း နှာနတ္တဖြစ်ခြင်းသည်ပင် ထိုအပြစ်များ ရောက်နိုင်ကြောင်းကို သိရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဥပဟကိတလည်းမည်၏၊ [ကာရဏ် နှာမ ယုတ္တိ–ဦးကာ၊...ဥပဟကဟေတု ဘာဝတော ဥပဟတ္တိ ·(အသင့်ယုတ္တိကို) ဣဒကာရဏဏ္ဍိ ဝုတ္တာတိ ကာရဏ်နှာမ ယုတ္တိတိ–အနု။]

အကာရဏ်။ ။ထိုဇကတ္တအဖြစ် နှာနတ္တအဖြစ်သည် စောဒကပုဂ္ဂိုလ်အလိုအားဖြင့် ယုတ္တိ (သင့်သောအကြောင်း) ဟု ဆိုသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ထို ဇကတ္တ နှာနတ္တအဖြစ် မရှိသော ကြောင့် အယုတ္တိ (မသင့်သော·အကြောင်း)သာ ဖြစ်သည်။

ယထာပေါသိဒ္ဓိတော။ ။အကာရဏ၏အကြောင်းကို "ကသ္မာ"ဟု ·ကိုယ်တိုင်ပုစ္ဆာထုတ် ပြီးလျှင် အဖြေကိုပြလိုသောကြောင့် "ယထာနမတိ·ပေါသိဒ္ဓိတော"ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမိန့်သည်။ [ယာယာ+အနုမတိ ယထာနုမတိ၊ (တစ်နည်း) အနုမတိယာ+အနုရူပ် ယထာနုမတိ၊ ဦးကာဝိဂ္ဂဟ)၊

ဟိ–ချဲ့, (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ–ကြောင့်, [နောက်၌ တသ္မာ ယဒေတံ စသည် ရှိလတ္တံ့,] ဝေါဟာရော–ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါသည်, (သိဒ္ဓေါ်၌ ပဓာနအဖြစ်ဖြင့် စပ်၊) ဝါ–ကို၊ (အနုမတော, သမ္ဘဒ္ဓိဒ္ဓေတောတို့၌ အပ်ဓာနအဖြင့်ဖြင့် စပ်၊) ယထာ ယထာ–အကြင်အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အတ္ထေသု–အနက်တို့၌၊ အနုမတော–ပညာရှိဂုဏ်လျော်စွာ အသိအမှတ်ပြုအပ်ပြီ၊ ဝါ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ သမ္ဘဒ္ဓိဒ္ဓေတော–လက်ခံအပ်ပြီ၊ တထာ တထေဝ–ထိုထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်၊ သိဒ္ဓေါ–ပြီးစီး၏၊ စ–ဆက်၊ ကုသလာ ဓမ္မာတိအာဒီသု–ကုသလာ ဓမ္မာ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ကုသလဝုဒ္ဓေါ–ရှေးဦး ကုသလာသဒ္ဒါရှိသော၊ အယံ ဓမ္မာတိလာပေါ–ဤ ဓမ္မသဒ္ဒါကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မပရော–နောက်၌ ဓမ္မ–သဒ္ဒါရှိသော၊ အယံ ကုသလာ ဘိလာပေါစ–ဤ ကုသလာ သဒ္ဒါကိုလည်းကောင်း၊ ကုသလာ ကုသလာတိ–ကုသလာ ဟူသော ၂–ပုဒ်ကို၊ (အတ္ထဘိသေသဘာဝေန–အနက်အထူး မရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပတ္ထိတေဟိ–ပညာရှိတို့သည်၊ သမ္ဘဒ္ဓိဒ္ဓေတာ) ယထာ–လက်ခံအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝ–တူ၊ အတ္ထဘိသေသဘာဝေန–ဖြင့်၊ ပတ္ထိတေဟိ–တို့သည်၊ နံ သမ္ဘဒ္ဓိဒ္ဓေတာ–လက်ခံအပ်သည်မဟုတ်၊ စ–သည်သာ မကသေး၊ ကုသလာ ရူပ စတ္မာမာသဒ္ဒါဝိယ–ကုသလာ, ရူပ, စတ္မာမာသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ အညမညံ–အချင်းချင်း။ အနောလောကိတတ္တ

ရှေးနည်းသည် ယထာ၏ ဝိဓ္ဓာအနက်ကိုပြု၏၊ နောက်နည်းကား ယထာ၏ အနုရူပအနက်ကိုပြုသည်။ ဝိဓ္ဓာအတွက် "ယာယ၊ပေ၊ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော"ဟုလည်းကောင်း, အနုရူပအတွက် "ယထာ+အနုမတိ ပဝတ္တာ တထာ"ဟုလည်းကောင်း, "တာနရူပ"ဟု အဖြောင့်အနက်ကိုပြု၍ လည်းကောင်း ဋီကာဖွင့်သည်။ အနက်ကို ဋီကာနိဿယ၌ရှုပါ။

အနုမတိ။ ။အနုရူပ–လျော်စွာ+မတိ–သိခြင်း (အသိအမှတ်ပြုခြင်း)တည်း၊ အနုမတိ–ခြင်း၊ "ဤသဒ္ဒါသည် ဤအနက်ကိုဟော၏ "ဟု ပညာရှိများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို "အနုမတိ" ဟုဆိုသည်၊ "ဘုရား,"ဟူသောအနက်ကိုဆိုလိုရာ၌ "ဗုဒ္ဓေါ"ဟုပြောလျှင် ပညာရှိတို့က အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခွင့်ပြုခြင်းမျိုးတည်း။

ဝေါဟာရော ဟိ။ ။ရှေ့အကြောင်းကိုချဲ့လို၍ "ဝေါဟာရောဟိ" စသည်ကိုမိန့်, ပါဠိလိုဖြစ်စေ အခြားဘာသာလိုဖြစ်စေ ပြောဆိုရကြောင်းသဒ္ဒါ(ကောားကို) "ဝေါဟာရ"ဟုခေါ်၏၊ ထိုဝေါဟာရသည် ပညာရှိများ လက်ခံထားသည့်အတိုင်းသာပြီးစီးနိုင်၏၊ ပညာရှိများ လက်ခံထားသည့်အတိုင်းမဟုတ်ဘဲ မိမိပြောချင်သလိုပြောခြင်း မဖြစ်နိုင်၊ "လိုရာအနက်အဓိဗွာယ်မရနိုင်"ဟူလို၊ ထိုသို့ပညာရှိများ လက်ခံထားအပ်သော ပြောရိုးဆိုစဉ်အတိုင်းသာ ပြီးစီးရသောကြောင့် အသင့်စောဒကု၏ ပြအပ်သမျှ အကြောင်းယုတ္တိတွေသည် တစ်ခုမျှယုတ္တိမရှိပါ–ဟူလို။

နစာယံ၊ပေ၊အနောလောကိ တတ္တဘာဝေန။ ။[အကျယ်စုကားမကုန်သေး၍] ဆက်ပြသော ဝါကျတည်း၊] "ကုသလာ ဓမ္မာ"စသော ၂–ပုဒ်စီတို့၌ ကုသလာသဒ္ဒါ ရှေ့ရှိသော ဓမ္မသဒ္ဒါကို လည်းကောင်း, ဓမ္မသဒ္ဒါနောက်၌ရှိသော ကုသလာသဒ္ဒါကို လည်းကောင်း (ကုသလာ ကုသလာ

ဘာဝေန-မရှုမင့်အပ်သော အနက်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နံ သမ္မဒ္ဓိတော-လက်ခံအပ်သည်လည်း မဟုတ်။ [သမ္မဒ္ဓိတ္တောဇာ၏ ကံကို "ကုသလပုဗ္ဗော ဓမ္မာဘိ-လာပေါ ဓမ္မပရောစ ကုသလာဘိလာပေါ"ဟု လိုက်စေ။]

ပန-အနွယကား၊ ဇော-ဤကုသလာမျှော်အစရှိသော သဒ္ဒါတို့တွင်၊ ကုသလ သဒ္ဒေါ-ကို၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက သင်္ခါတသ-အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဟု ဆိုအပ်သော၊ အတ္ထသ-အနက်ကို၊ ဓောတကဘာဝေန-ထွန်းပြတတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သမ္မဒ္ဓိတ္တော-လက်ခံအပ်ပြီ၊ အကုသလသဒ္ဒေါ-ကို၊ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကတ္ထ ဓောတကတ္ထေန-သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါကအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် (သမ္မဒ္ဓိတ္တော-ပြီ၊) အဗျာကတတသဒ္ဒေါ-ကို၊ အဝိပါကတ္ထဓောတကတ္ထေန-အဝိပါကအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (သမ္မဒ္ဓိတ္တော)၊ ဓမ္မသဒ္ဒေါ-ကို၊ သဘာဝဓရဏာဒိ အတ္ထဓောတကတ္ထေန-သဘာဝဓရဏအစရှိသော အနက်ကို ထွန်းပြတတ်သည်၏ အဖြစ် ဖြင့်၊ (သမ္မဒ္ဓိတ္တော)၊ သော-ထိုမမ္မသဒ္ဒါသည်၊ ဇောသံ-ဤ ကုသလာ အကုသလာ အဗျာကတာ သဒ္ဒါတို့တွင်၊ အညတရာ ရုန္ဓရေ-တစ်ပါးတစ်ပါး၏ အခြားမဲ့၌၊ ဝုစ္စမာနော-ဆိုအပ်သော်၊ အတ္ထနော-မိမိဟူသော ဓမ္မသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထသာမည်း-သဘာဝဓရဏ အစရှိသော အနက်သာမည်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ သဇ္ဇေဝ-အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဇောတေ-ဤကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတတို့သည်၊ သဘာဝဓရဏာဒိနာ-မိမိသဘောကိုဆောင်ခြင်း အစရှိသော၊ လက္ခဏေန-အားဖြင့်၊ ဓမ္မာ-ဓမ္မတို့ မည်၏။

စ-သည်သာ မဏသေ၊ ကုသလာဒိသဒ္ဒါ အပိ-ကုသလာအစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်လည်း။ ဓမ္မသဒ္ဒသာ-၏၊ ပုရတော-ရှေ့၌၊ ဝုစ္စမာနာ-ဆိုအပ်ကုန်လသော်၊ အတ္ထနော-မိမိ၏ခံ၏၊ (မိမိဟူသော ကုသလာ, အကုသလာ, အဗျာကတာသဒ္ဒါတို့၏၊) အတ္ထဝိသေသံ-အနက်အထူးတို့ကို၊ တသ-ထိုမမ္မသဒ္ဒါ၏(အတွက်)၊ ဒီပေန္တိ-ပြကြကုန်၏၊ ဟိ-မှန်၊ ဓမ္မော-ဓမ္မဟူသည်၊ ကုသလော၀ါ-ကုသိုလ်သော်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ အကုသလော၀ါ-အကုသိုလ်သော်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ အဗျာကတော၀ါ-သည်သော်လည်း၊ ဟောတိ၊ [ဆိုအပ်ပြီး စကားကို နိဂုံးချုပ်လိုရ၍၊ "ဓ၀ံ၊ ဃ၀ံ၊ သမ္မဒ္ဓိတ္တ" ဟုမိန့်။] ဓ၀ံ-သို့၊ ဇောတေ-ဤကုသလာ အကုသလာ အဗျာကတာ သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဝိသဲ-ဝိသဲ-အသီးအသီး၊ ဝုစ္စမာနာ-ဆိုအပ်ကုန်လသော်၊

၂-ပုဒ်ကဲ့သို့) အနက်အထူးမရှိသည့် အနေအားဖြင့် ပညာရှိများ လက်ခံထားအပ်ကုန်သည်မဟုတ်၊ ("ကုသလာ ရူပ ဧကျမော" ဟု ၃-ပုဒ်ရှိရာ၌ တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် အနက်အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ခဲ့ခြင်း ဆက်သွယ်ခြင်းမရှိသည့် အနေအားဖြင့်လည်း လက်ခံထားအပ်သည် မဟုတ်။

အတ္တနော အတ္တနော–၏၊ အတ္တမတ္တ ဒီပကတ္ထေန–အနက်မျှကို ပြတတ်ကုန်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ သမ္ဘဋ္ဌိတာ–လက်ခံအပ်ကုန်ပြီ၊ [ဓမ္မ၏အနက် မပါသောကြောင့် "အတ္တနော အတ္တမတ္တ"ဟု ဆိုသည်။] ဓမ္မသဒ္ဒေန–နှင့်၊ သဟ–အတူ၊ ဝုစ္စမာနာ–သော်၊ အတ္တနော အတ္တနော–၏၊ အတ္တသာမည်–အနက်သာမည်ကိုလည်းကောင်း၊ (သဘာဝဓရဏဟူသော အနက်သာမည်ကို လည်းကောင်း၊) အတ္တ ဝိသေသဝါ–အနက် ဝိသေသကိုလည်းကောင်း၊ (အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက ဟူသော အနက် ဝိသေသကိုလည်းကောင်း၊) ဒီပကတ္ထေန–ပြတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လောကော–ဌ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ–တို့သည်၊ သမ္ဘဋ္ဌိတာ–ကုန်ပြီ၊ ["ကုသလသဒ္ဒေါ ပန၊ ပေ၊ ဇောတ–ကတ္ထေန"ဟူသော ဤဝါကျကား အနုယဝါကျဖြစ်သော ဝိတ္ထာရအဆက်ပင်တည်း။ ဤဝါကျ၌ နိသယအတိုင်းပင် အဓိပ္ပာယ်သိသာပြီ၊ ဝေါဟာရော ဟိမှ စ၍ သမ္ဘဋ္ဌိတာတိုင်အောင် ကာရဏဝါကျ၏ အကျိုးဖလကိုပြလိုလေသောကြောင့် "တသ္မာ" စသည်ကိုမိန့်၊ ဤတသ္မာသည် ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော၌ တောပစ္စည်း၏ အနက်ပင်တည်း။] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ ပညာရှိအများကို ခွင့်ပြုအပ်သည်အားလျော်စွာ ဝေါဟာရ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္ဓေ–ဤ ကုသလတိုက်အရာ၌၊ ကေတ္တနာနတ္ထတ်–နာနတ္ထတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိကမ္ပေတွာ–ကြိုက်ဖန်ဖန် ပြုလုပ်၍၊ ယဒေတံ– ဒေါသာရော ပနကာရဏ–အကြင် အပြစ်တင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ သမ္ဘံ–အလုံးစုံသော၊ တေ (ဒေါသာရော ပနကာရဏ)– ဤအပြစ်တင်ခြင်း၏ အကြောင်းသည်၊ အကာရဏ–သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်။

အယ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ တာဝ–ဝေဒနာတိက် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တသမြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော၊) ကုသလတ္တိကသေ–ကုသလတိက်၏၊ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ–အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း၊ ဣမိနာဝ နယေန–ဤနည်းဖြင့်သာလျှင်၊ သေသတ္တိကဒုကာနဒ္မိ–ကုသလတိက်မှ ကြွင်းသော တိက်ဒုက်တို့၏ လည်း၊ နယော–နည်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ ["ဣမိနာဝ နယေန" စသည်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဋီကာ၌ တိုက်ရိုက်ပြထားပြီ၊ ဋီကာနိဿယ၌ ရှုပါ။] ,ပန–ဆက်၊ ဣတော–ဤကုသလတိက်မှ၊ ပရံ–နောက်၌၊ ဝိသေသမတ္တမေဝ–ထူးသောပုဒ်အနက်မျှကိုသာ၊ ဝဏ္ဏာမ–ဆိုကုန်တော့အုံ။ ["အပ္ပေဝေ ဝရဏေ မတ္တံ"နှင့်အညီ မတ္တသဒ္ဒါသည် အပ္ပအနက်ကိုဟောၜ၏၊ ဝေသဒ္ဒါကား အဝေရဏအက်ကိုဟောၜ၏။]

ကုသလတိက်ဖွင့်ပြီး၏။

သုခါယ ဝေဒနာယာတိအာဒီသု–သုခါယ ဝေဒနာယ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ တာဝ–ဝေဒနာသဒ္ဒါမှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်သော၊) သုခသဒ္ဒေါ–

သုခဝေဒနာ၊ ဝါ-ကို၊ သုခဝေဒနာ၊ပေ၊အဗျာပဇ္ဈ နိဗ္ဗာနာဒီသု-သုခဝေဒနာဟူသော အနက်၌; သုခ၏အကြောင်းရင်း အခြေခံဟူသော အနက်, ကောင်းသော ဣန္ဒြေ၌ ဟူသော အနက်, သုခ၏ ဇနကအကြောင်း ဟူသော အနက်, သုခ၏ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းဖြစ်သော ဣန္ဒြေပါရဲ့စသည်တို့၏တည်ရာ၌ဥနာဟူသောအနက်, စိတ်ကို ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ဘတ်သော နှိုဝရဏစသည်မရှိသော ပဌမစျာန် အစရှိသော သုခ ဝိဟာရဟူသောအနက်, နိဗ္ဗာန်ဟူသောအနက်, အစရှိသော အနက်တို့၌၊ ဒီသဟတိ-ထဝင်ရှားတို့၏။ (ရှေ့အပိုဒ်)။ [သုခမူလဲကို သုခ၏ ဝေးသောအကြောင်းဟူသော အနက်ဟုလည်းကောင်း၊ ရှေးနိသယ်ခ၌ပေး၏။]

ဟိ-ရဲ့၊ အယ်-ဤသုခဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ကို သုခဿစ ပဟာနာတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခ ဝေဒနာယ-သုခဝေဒနာဟူသောအနက်၌၊ ဒီသဟတိ-၏။ [သုခဿ-သုခိမ်ဖြေကို၊ ပဟာနာစ-ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။]

အယ်-ဟိမှ အယ်ဟုဒ်ကို ဝါ,ကျအတိုင်းလိုက်စေ၊ [အယ်-ဤသုခဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ကို၊) သုခေါ၊ပေ၊ လောကေတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခမူလေ-သိုခ၏အကြောင်းရင်းအခြေခံဟူသော အနက်၌၊ (ဒီသဟတိ)၊ [ဗုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊

သုခဿ စ ပဟာနာ။ ။ဤပါဠိသည် စတုတ္ထစျာန် (သို့မဟုတ် ပဋ္ဌကနည်းအားဖြင့် ပဋ္ဌမစျာန်)ပါဠိတော်တည်း၊ ဒုတိယပါဠိတော်၌ သုခိန္ဒြေစသော ဣန္ဒြေ ၄-ပါး ပယ်ပုံကို ဟောတော်မူထားး၏၊ ထိုကြောင့် "သုခဿ"အရ "ကာယိကသုခ"ဟု ခေါ်ရသော သုခိန္ဒြေကိုရ၏၊ ထိုသုခိန္ဒြေဟူသည်လည်း (သုခဝေဒနာ ၆-ပါးတွင်) ကာယိကသုခဝေဒနာတစ်ပါးပင်ဖြစ်သော ကြောင့် "သုခဝေဒနာယ ဒီသဟတိ"ဟု ဆိုသည်။

သုခမူလေ။ ။"မူလ"ဟူသည် သစ်ပင်၏-အခြေခံရေသောက်ခြမ်းကဲ့သို့ ထိုထိုအကျိုး တရားတို့၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံတည်း၊ "သုခေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါ"၌ ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူရာ နဝမဇဏကို "ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါ"ဟုဆိုဏ် ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူရာ နဝမဇဏ ဖြစ်ပေါ်ကာမှုဖြင့် သတ္တဝါတို့မှာ သုခမရနိုင်ငုပ်း၊ ထိုကာလနှင့်ကြို၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်း, ကိုယ်စိတ်တို့၏ ငြိမ်းအေး ခြင်းစသော ပဿဒ္ဓိလပဟုတာ မမှုတာ ကမ္မညတာနှင့် သမာဓိပညာဟူသော အကြောင်းများ ရှိရသေး၏။

ထိုအကြောင်းတို့တွင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဣန္ဒြေဖြစ်သော ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံးဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ကောင်းမှုသည် ဇနကအကြောင်းတည်း၊ ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ ကာယလဟုတာ စိတ္တလဟုတာ စသည်တို့ကြောင့် ကာယသုခ စိတ္တသုခ ဝေဒနာဖြစ်၏၊ ထိုပဿဒ္ဓိစသည်ကား ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းတည်း၊ ဤသို့လျှင် သုခဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ကောင်းမှုနှင့် ပဿဒ္ဓိ စသည်တို့တည်း၊ ထိုကောင်းမှုနှင့် ပဿဒ္ဓိစသည်တို့၏ အကြောင်းကားဗုဒ္ဓါ၌ ခေတာတည်း၊ ထိုကြောင့် ဗုဒ္ဓါဟုဘုဇေကို သုခဝဟုတ သုခပစ္စယတို့၏ အခြေခံအကြောင်းဖြစ်သော ကြောင့် "သုခမူလ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့လျှင် သုခမူလကို "သုခေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါ" ဟု ဟော တော်မူသောကြောင့် သုခဒဿါသည် "သုခမူလအနက်၌ ဖြစ်၏-ဟု ဆိုသည်။

ဥပ္ပါဒေါ-ဖွင့်တော်မူရာ နဝမဇဏသည်၊ သုခေါ-ချမ်းသာ၏၊ (ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်၏။) **လောဏ-ဥ်**၊ ဝိရဂဟတ္ထ-**ကာမ**ကို မတပ်မက်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အနာဂါမိမဂ်**သည်**၊ **သုခေါ**-ချမ်းသာ၏၊ (ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်၏။)

(အယ်) ယသ္မာ စ ခေါ ।ပေ। သုခါဝဏ္ဏန္တိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခါရမဏော-သုခအာရုံဟူသော အနက်၌၊ (ကောင်းသော ဣဋ္ဌအာရုံဟူသော အနက်၌၊) (ဒီသတိ၊) [မဟာလိ-မဟာလိ၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ရူပ-ရူပါရုံသည်၊ သုခ-သုခတည်း၊ (ကောင်းသော ဣဋ္ဌာရုံတည်း၊) သုခါနုပတိတ-သုခသည် အစဉ်လိုက် အပ်၏၊ သုခါဝဏ္ဏန္တိ-သုခသည် သက်ရောက်အပ်၏။)

သုခါ ဝိရဂဟတာ။ ။"ဝိရဂဟ-ကာမဂုဏ်၌ မတပ်မက်သူ၏ +တာ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ" ဟူသည် ကာမကိုလွန်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အနာဂါမိမဂ်တည်း၊ ["သုခါ**ဝိရဂဟ**တာ လောဏ၊ ကာမာန် သမတိက္ကမော"ဟူသော ပါ**ဠိတော်**ကိုရည်ရွယ်သည်။] ထိုအနာဂါ**မိမဂ်**ကိုရသောအခါ ကာမဂုဏ်စိတ်ဟူသော ကိလေသာအပူငြိမ်းအေးသောကြောင့် ကာယပဿဒ္ဓိခေသော တုရားများ ဖြစ်၏၊ ထိုပဿဒ္ဓိစသည်ကြောင့် ဣယသုခ စိတ္တသုခဖြစ်ရ၏။ ဤနည်းအားဖြင့် ဝိရဂဟတာ (အနာဂါမိမဂ်)လည်း သုခမူလ (သုခ၏ အရင်းခံ) ဖြစ်ပြန်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ပြခဲ့သော အဓိပ္ပာယ်များနှင့်အညီ **သုခမူလ**၌ သုခသဒ္ဒါသည် ဣဋ္ဌ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ ဣဋ္ဌဖြစ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ၅-ပါး၏ ဇနကအကြောင်းဖြစ်သော ပုညကိုလည်း ကောင်း၊ ၃ဝတ္ထုမှက အကြောင်းဖြစ်သော ပဿဒ္ဓိ စသည်ကိုလည်းကောင်း ဖလုပစာရအားဖြင့် သုခဟုခေါ်၏။ ထိုပုညပဿသိဒ္ဓိတို့၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံဖြစ်သော ဗုဒ္ဓပြုဒ်ခံဏ, ဝိရဂဟတာ (အနာဂါမိမဂ်)တို့ကိုကား အကြောင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ပရမ္မရ ဖလုပစာရအားဖြင့် သုခဟုခေါ်ရသည်။ [ယသ္မိ သတိ သုခဟေတုနံ ပဝတ္တိ, တံ 'သုခမူလ'-ဦးကာ၊ ဤ၌ ဟေတုနံ ကို ဝိရူပေဂေသသပ်ဖြစ် "ဟေတု-ကောင်းမှုဟူသော ဇနကအကြောင်း, ပစ္စယ-ပဿဒ္ဓိ စသော ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်း" ဤ ၂-မျိုးလုံးယူဖို့ရန်ဖွင့်ကြသည်။...သုခ ဟေတုနံ့ ဇတ္တ ဟေတုသဒ္ဒေန ကာရဏဘာဝ သာမညတော ဟေတုပစ္စယာ သင်္ခါဟိတာတိ အာဟ-ပုညပဿဒ္ဓိ အာဒီနန္တိ'- အနု၊ မရ၌ ဇကသေသ်ဟု ဖွင့်၏။)

ရူပ သုခ။ ။အကြင် ရူပါရုံကိုမြင်ရခြင်းကြောင့် စိတ်ချမ်းသာမှုဟူသော သုခဝေဒနာ ဖြစ်ခြင်း၏ ထိုရူပါရုံကိုလည်း ဖလုပစာရအားဖြင့် "သုခ"ဟု ဟောတော်မူသည်၊ သဟစရဏ နည်းလည်းဖြစ်၏။ [မရ၌ ဌာနျပစာရဟုလည်း ဆိုသေး၏။)

သုခါနုပတိတ။ ။ဤပါဠိသည် ခန္ဓသံယုတ်, မဟာလိသုတ်၌ လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုသုတ်၌ အဋ္ဌကထာမဖွင့်၊ ရှေးဓာတုသံယုတ်၌ ဖွင့်ခဲ့သည်ကို ပြန်ညွှန်းသည်၊ [ဒုက္ခာနုပတိတာတိ ဒုက္ခေန အနုပတိတာ၊ ဒုက္ခာဝဏ္ဏန္တာတိ ဒုက္ခေန သြဝဏ္ဏာ၊ ဓာတုသံယုတ္တ အဋ္ဌကထာ၊] ဤအဖွင့်အတိုင်း နီသယ၌ အနက်ပေးခဲ့သည်၊ ရှေးနိသယ၌ကား "သုခါနုပတိတ-သုခ၏

(အယ်) သုခသောတံ၊ဧပေ၊ ပုညာနိတိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခဝေဒနာ**ကိုမှီ**-သုခ၏ဇနကအကြောင်းဟူသောအနက်၌၊ (ဒဿတိ)၊ [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ **ပုညာနိ**တိ-ပုညာနိဟူသော၊ ယဒိဒံ (**ဝစနံ**)-အကြင်သဒ္ဒါသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တေ-ဤ ပုညာနိဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ **သုခ**သ-ဣဋ္ဌ အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက် နာမ်ဣန္ဒာ၊ ကမ္မရေပလိုကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။]

(အယ်-သည်၊ ဝါ-ကို၊) ယာဝဠိဒံ၊ဧပေ၊နနုနန္ဒန္တိ အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခပစ္စယဌာနေ-သုခ၏ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌရူပါရုံစသည်တို့၏ တည်ရာဌာနဟူသော 'အနက်၌၊ (ဒိဿတိ၊) [ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ယာဝ-အကြင် မ္ဃလောက်၊ 'ဣဒံ ဣဋ္ဌမေ သဝ္ဂါ-ဤနတ်ပြည်တို့သည်၊ သုခါ-ချမ်းသာကုန်၏၊ (ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌရူပါရုံစသည်တို့၏ တည်ရာဌာနဖြစ်ကုန်၏။) (တာဝ-ထိုချမ်းသာသလောက်၊) အဂ္ဂာနေန-ပြောပြခြင်းဖြင့်၊ ပါပုဏိတုံ-

---

အာရုံ၌ကျ၏၊ သုခါဝဏ္ဏန္တိ-သုခ၏အာရုံ၌သက်၏"ဟု ပေးလေသည်၊ ထိုအဌကထာနှင့်မညီ၊ ဤ၌ **သာဓကပြလိုရင်းမှာ "ရူပ သုခ"**တစ်ခုသာတည်း၊ သုခါနုပတိတဲ့ သုခါဝဏ္ဏန္တိ ကိုကား **တွဲဖက်ဖြစ်ရန် ပါဒနေ**သည်၊ ဒုက္ခာနုပတိတဲ့, ဒုက္ခာဝဏ္ဏန္တိ၌လည်း နည်းတူ။

သုခသောတံဧပေ**ပုညာနိ**။ ။ကောင်းမွတ်သည် သုခဖြစ်သော ဣဋ္ဌဓမ္မာအကျိုးကိုပေးတတ်ရကား အကျိုး၏ သုခအမည်ကို အကြောင်းကောင်းမွန်၌ တင်စားခြင်း ဖလူပစာရအားဖြင့် ကောင်းမွတ်ကို သုခဟုဟောတော်မူသည်၊ ဤသုခ၏ဝန်ကို ဣဋ္ဌပရိယာယ်ပင်တည်း၊ ဤ၏ကားကိုထောက်၍ သုခဟောတုကို "သုခ၏ ဇနကအကြောင်း"ဟု မှတ်ပါ၊ [ပုညာနိတို့ ယဒိဒံ ဝစနံ၊ တဲ့ သုခသ (ဣဋ္ဌဝိပါကသ) အဓိဝစနံ-ဦးကာ။]

သုခါ သဝ္ဂါ။ ။နှတ်ပြည်၌ (နနုနဟျာဥ်၌) ကောင်းသော ရူပါရုံ ဣဋ္ဌအာရုံတွေလွန်စွာ ပေါများ၏၊ ထိုဣဋ္ဌအာရုံတွေသည် သုခဝေဒနာဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ (ဥပတ္ထမ္ဘက ပစ္စယ)များကြောင်း၊ ထိုဣဋ္ဌာရုံများကို ဖလူပစာရအားဖြင့် သုခဟုခေါ်၍၊ ထိုပစ္စယတို့၏ 'ပေါများ ရာဌာနဖြစ်သောကြောင့် သဟစရဏနည်းအားဖြင့် "သဂ္ဂါ သုခါ, နနုနဟ် သုခ"ဟုဆိုသည်။ [သုခ ပစ္စယာနံ ရူပါဒီနံ ဣဋ္ဌာနံ ဌာနံ ဩကာသော သဂ္ဂါ သုခါ သုခံ နနုနန္ဒန္တိ ဝုတ္တာ-ဦးကာ၊ မရ၌ "ပရမ္ဘရာဒ္ဓျုပစာရ" ဟုဆို၏။]

အနက်ပေးပုံ။ ။ယာဝဠိဒံ၌လည်း "ယာဝ+စ+ဣဒ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်ရသောကြောင့် ယာဝ ၂-ထပ်ပါနေ၏၊ ထိုတွင် ရှေ့ယာဝကို အနက်ပေးရာ၌ "ယာဝဠိဒံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝိဒိတာတတိ သမ္ဗန္ဓော၊ တသ္မာ "ယဗ္ဘက် သုဒ္ဓိ ပဋိဒိတာ, တဲ ဧတ္တကတိ နု သဗ္ဗာ အမှေတိ ပဋိဝိဒ္ဓိတဲ့ အကွာတဲ့ဝါ" တိ အဏ္ဍာ" ဟူသော သီလကျွန် ဒြဟွစာလသုတ်၌ ယာဝဠိဒံပုဒ်ကို ဖွင့်သော ဋီကာကို နည်းမှီ၍ ပေးသည်၊ နောက် ယာဝ'ကိုကား အတိသယတ္ထကြို၍ အနက်ပေးသည်။

ဆက်ဦးအုံ။ ။ဤပါဠိသည် ဥပရိပ်-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ်၌ လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ အဌကထာ၌ ယာဝဠိဒံစသည်ကို မမှီ၊ နိရုယဒုက္ခကိုပြရာ၌သာ "နိရုယော နာမ ဧတ္ထ ဒုက္ခာ ဧတ္ထ ဒုက္ခာတိ ဝယသတ ဝယသသယသ်ကထေန္တာနာဝိ မဗ္ဘက် ပါပေတုံ ကထေတုံ

အပြီးသို့ ရောက်ခြင်းငှာ၊နေ သုကရံ-အလွယ်တကူမပြုအပ်၊(မလွယ်ကူ၊) ယာဝ-အလွန်အကဲသာလျှင်၊ သဂ္ဂါ-နတ်ပြည်တို့သည်၊ သခါ-ချမ်းသာကုန်၏၊ ဝါ-ကုန်၏၊...ယေ-အကြင်သူတို့သည်၊ နန္ဒနံ-နန္ဒနဥယျာဉ်ကို၊ နေ ပသယ်ဗ္ဗိ-မမြင်ကြ ရကုန်၊ တေ-ထို နန္ဒနဥယျာဉ်ကို မမြင်ရသူ အများလူတို့သည်၊ သုခံ-သုခကို၊ (သုခ၏) ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းဖြစ်သော ဣဋ္ဌရူပါရုံ စသည်တို့၏ တည်ရာဌာနကို၊) နပဇာနန္တိ-အပြားအားဖြင့်မသိနိုင်ကုန်၏]

(အယ) ဒိဋ္ဌဓမ္မေ၊ဟေ၊ ဓမ္မာတို အာဒီသု-အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌၊အဗျာပဇ္ဇေ-အဗျာပဇ္ဈ အနက်၌၊ ဝါ-စိတ်ကို၊ ညှဉ်းပန်း-နှိပ်စက်တ်သော နိဝရဏ စသည်မရှိသော ပဌမစျာန်အစရှိသော သုခဝိဟာရဟူသောအနက်၌၊ (ဒီသတို့)-[ဒေတေ ဓမ္မာ-ဤ ပဌမစျာန် အစရှိသော ,တရားတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ-မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သောသဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောဘ၌၊ သုခဝိဟာရာ-သုခဖြစ်သော နေကြောင်းတရားတို့တည်း။]

နသုကရာတိ အဏ္ဏော"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထဖွင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား၊ ငရဲ၌ဆင်းရဲပုံကို နှတ်ဖြင့်ပြော လို့တော့ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ထောင်ပြည့်သော်လည်း ထို ဆင်းရဲသလောက် အပြီးရောက် အောင် ပြောဖို့မလွယ်ပါ"ဟု ဆိုလိုသည်။ နတ်ပြည်ချမ်းသာပုံကို ပြောရာ၌လည်းနည်းတူ။ [ရေးနိသယဉ် ယာဝ ၂-ပုဒ်လုံးကို အတိသယတ္ထကြောင့် အနက်ပေးသွားသည်ကို စဉ်းစားပါ။]

သုခဝိဟာရော။ ။ဝိပာရမ္ဘီ ဧကေဟိတိ ဝိဟာရာ၊ ဈာန်ရဟုရှိုလ်တို့၏ သမာပတ်ဝင်စားခြင်း နေကြောင်းဖြစ်သော ပဌမစျာန်စသော သမာပတ်များတည်း။ ထိုသမာပတ်များသည် (ဝင်စားခြင်း နေရာအခါ၀ယ် ချမ်းသာစေတတ်သောကြောင့် သုခလည်းစည်၏၊ ထို့ကြောင့် "သုခါ+ဝိဟာရာ သုခဝိဟာရာ"ဟု ဝိဂြဟပြု၍ သုခသဒ္ဒါသည် ပဌမစျာန် စသည်ကိုဟောၜ်။

အဗျာပဇ္ဇော။ ။ဗျာဘာဓေတိ ဝိဟေဌေတိတိ ဗျာဗာဓော၊ နိဝရဏာဒီ၊ နိဝရဏာဒီ၊ [အာဒီ ဖြင့် ဒုတိယစျာန်စသည်တို့အတွက် ဝိတက်စသော ပယ်ထိုက်သော စျာန်အင်္ဂါများကို ယူ၊ ထိုနိဝရဏစုသော တရားတို့သည် စိတ်ကိုညှဉ်းဆဲရာရောက်သောကြောင့် ဗျာဗာဓတို့မည်၏၊ ဗျာပါဒေ၊ယေ၀ ဗျာဗဇ္ဈ၊ (သွတ္တဇ္ဇ ဣဗျသက်) "နတ္ထိ+ဗျာပဇ္ဈ၊ ဧတေသံတိ အဗျာပဇ္ဇာ"ဟု ပြု၍ ပဌမစျာန် စသော တရားများကို "အဗျာပဇ္ဈ"ဟု ခေါ်သည်။ ဋ္ဌိကာ၌လည်း "နိဝရဏာဒီ ဗျာဗာဓရေ ဟိတတ္တာ" ဟု ရှိသင့်၏။]

အဗျာပဇ္ဇော။ ။ဒေ့ဋ္ဌိကာ၌ "ဗျာဗာဓဿ ဝိဟေဌေ့ဿ ဝိတိ ဗျာဗာဓော၊ နိဝရဏာ ၁ယော၊ ဗျာဗာဓာဓေ ဗျာပါ၁၊ နိ၀ုတ္တိနယေန"ဟုဆိုၜ၏၊ ထိုအလို ၀ကို ပ, ၀ကို ၃ ပြု၍ "ဗျာပါ၁"ဟုဖြစ်ပြီးမှ သွတ္တဇ္ဇ ဣဗျသက်၌ "ဗျာပဇ္ဈ"ဟုလည်းကောင်း၊ "နတ္ထိ ဗျာပဇ္ဈ ဧတေသံတိ အဗျာပဇ္ဈာ (ဝိဟာရာ)"ဟုလည်းကောင်း ပြုပါ၊ ဤ၌ကား "အဗျာပဇ္ဈော"ဟု ဧကဝုစ်ရှိရသည်၊ [အခြားနေရာ၌ "ဗျာပါ၁-ဗျာပဇ္ဈ"ဟု ဆိုလျှင် ခေါ်သကိုသာရၜၜ်, နိ၀ရဏ စသည်တို့မရ၊ ထို့ကြောင့် ဤ မဂုဒ္ဓိကာအဖွင့်ကို စဉ်းစားသင့်သည်။]

(အယ်) နိဗ္ဗာန်, ပရမ် သုခန္တိအာဒီသု–အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ 'နိဗ္ဗာနေ–နိဗ္ဗာန်ဟူသောအနက်၌၊ (ဒီသယတိ)၊ [နိဗ္ဗာန်–နိဗ္ဗာန်သည်၊ ပရမ်–အလွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သော၊ သုခ–သုခတည်း။] 'ပန–အတ္ထုဒ္ဒါရ သာမညမှတစ်ပါး, အတ္ထုဒ္ဒေသ ဝိသေသကို ဆိုဦးအုံ၊ ဣဒ–ဤ သုခါယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာဟူသော ပုဒ်၌၊ အယ်–ဤသုခသဒ္ဒါကို၊ သုခဝေနာယမေဝ–သုခဝေနာယာဟူသော အနက်၌သာလျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ [ဣဒ သုခ ပန နဒ္ဓိ,ဝ်၌ မှတ်ဖွယ်ကို ကုသလာအဖွင့်၌ပြခဲ့ပြီ။] ဝေနာသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဝိဒိတာ ဝေနာ ဥပ္ပန္နန္တိ,ကိုအာဒီသု–တို့၌၊ ဝေယျိတသို့ ယေဝ–ခံစားတတ်သော, တရားဟူသော အနက်၌သာလျှင်၊ ဝတ္တတိ–ဖြစ်၏။ [ဝိဒိတာ–ထင်ရှားကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝေနာ–တို့သည်၊ ဥပ္ပန္နန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏။]

ဒုက္ခသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒုက္ခဝေနာ၊ ဟေ၊ ဒုက္ခပစ္စယဋ္ဌာနာဒီသု–ဒုက္ခဝေနာ ဟူ သောအနက်, ဒုက္ခ၏ တည်ရာအကြောင်းဟူသော အနက်, ဖဿောင်းသော အနိဋ္ဌအာရုံဟု သော အနက်, ဒုက္ခ၏ ဇနကအကြောင်းဟူသော အနက်, ဒုက္ခ၏ ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌရူပါရုံစသည်တို့၏ တည်ရာဌာနဟူသောအနက်, အစရှိသော အနက်တို့၌, ဒီသယတိ, ဟိ–ချဲ့၊ အယ်–ဤ ဒုက္ခသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒုက္ခသ–ဒုက္ခဖြေကို၊ ပဟာနာစ–ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒီသု–ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဒုက္ခဝေနာ,ယ် ဒုက္ခဝေနာဟူသော အနက်၌၊ ဒီသယတိ၊ ဤသို့ သာဓကပါဠိကို တစ်ခါတည်း အနက်ပေးနိုင်သည်။] ဓာတိပိ–ပဠိသမ္ဗန္ဓေနေ,ရခြင်းသည်လည်း၊ ဒုက္ခာ–ဒုက္ခတည်း၊ ဝါ–ဒုက္ခ၏ တည်ရာအကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အာဒီသု–တို့၌၊ ဒုက္ခ ဝတ္ထုသို့–ဒုက္ခ၏ တည်ရာအကြောင်းဟူသော

နိဗ္ဗာန် သုခ။ ။နိဗ္ဗာန်သည် အလုံးစုံသော သခါရတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သည့်အတွက် ထိုသခါရတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သောကြောင့် သုခဟုအမည်ရ၏။ [အဗျာဗဇ္ဈနှင့် နိဗ္ဗာန်တို့ကို သုခဟု ခေါ်ရာ၌ ဒုက္ခကင်းသည့်အတွက် ခေါ်ရခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အဗျာဗဇ္ဈကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းကောင်း "သုခ၏ ပရိယာယသဒ္ဒါများ"ဟု အနုဋီကာဖွင့်၏။ ဓမ္မဒိုကာ၌ကား "တေနိဗ္ဗာန် ဥပစာရတော သုခန္တိ ဒသေသတိ"ဟုဖွင့်၏၊ "ငြိမ်းချမ်းသာခြင်းတူသောကြောင့် သဒိသုပစာ"ဟု ဆိုလိုဟန်တူသည်၊ "သဒ္ဒသခါရ ဒုက္ခ သုခ္ဓေ"ဟု ဝိဂုဟပြု၍ နိဗ္ဗာန်ကိုမုချအားဖြင့် သုခခေါ်နိုင်၏–ဟုလည်း တစ်နည်းပြု၏။ (နိဗ္ဗာနာဒီသုဒ္ဒ အာဒိဖြင့်ယုဖွယ်များကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။)

အနုဋီကာ။ ။ဇဏ္ဍ သုခမူလ သုခဟေတုသု ဖလုပစာရေန...သုခါရမ္ဘ, သုခ ပစ္စယဋ္ဌာနေသု သုခသဟဇာယာယ (သဟစရဏနည်းအားဖြင့်)...အဗျာဗဇ္ဈ နိဗ္ဗာနေသု ဒုက္ခာ ပဂမဘာဝေန (ဒုက္ခမှ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်) သုခဝေါယာယော ဝုစ္စတ္တာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ဤ၌ဋီကာအတိုင်း ရှေ့၌ ဥပစာ စသည်တင်၍ အဓိပ္ပာယ်ပြခဲ့သည်။

ဒုက္ခဝတ္ထုသို့။ ။ကာယိကဒုက္ခ(ကိုယ်ဆင်းရဲမှု)သည် အကုသလစိပါက်ဖြစ်ရကား ရှေး အကုသိုလ်ကံကြောင့်ဖြစ်၏၊ စေတသိကဒုက္ခ (စိတ်ဆင်းရဲမှုဟူသော–ဒေါမနဿ)သည် ဆိုင်ရာ အနိဋ္ဌအာရုံကြောင့်ဖြစ်ရ၏၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ ပဠိသမ္ဗန္ဓ နေရခြင်းဟူသော

အနက်ဌ။(ဒိသေတိ)၊ မဟာလိ–မဟာလိ၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ရူပ–ရူပါရုံသည်၊ ဒုက္ခ–ဒုက္ခတည်း။ ဝါ–မကောင်းသော အနိဋ္ဌအာရုံတည်း။ ဒုက္ခာနုပတိတံ–ဒုက္ခသည် အစဉ်လိုက်အပ်၏၊ ဒုက္ခာဝက္ကန္တံ–ဒုက္ခသည် သက်ရောက်အပ်၏၊ ဣတိအာဒီသု–တို့၌၊ ဒုက္ခာရမဏော–မကောင်းသော အနိဋ္ဌအာရုံဟူသော အနက်ဌ၊ (ဒိသေတိ)၊ [ဤရူပ– ဒုက္ခ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ရူပ သုခံကိုနည်းမှီ၍ သိပါ။] ပါပယသ–မကောင်းမှု၏၊ ဥစ္စယော–ပွားစည်းခြင်းသည်၊ ဒုက္ခော–ဒုက္ခတည်း။ ဝါ–ဒုက္ခ၏ ဧနကအကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အာဒီသု–တို့၌၊ ဒုက္ခပစ္စယေ–ဒုက္ခ၏ ဧနကအကြောင်းဟူသော အနက်ဌ၊ (ဒိသေတိ၊) [ဤ၌ ပစ္စယသဒ္ဒါသည် ဧနက အကြောင်းဟူသော အနက်ကိုဟောရ၏၊ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ "ဒုက္ခပစ္စယေတိ ဒုက္ခဟေတုမှိ၊ ဒုက္ခသ ဧနကေတိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်သည်။]

ဘိက္ခဝေ–တို့၊ ယာဝ–အကြင်မျှလောက်၊ ဣဒံ ဣမေ နိရုယာ–ဤငရဲတို့သည်၊ ဒုက္ခာ–ဆင်းရဲကုန်၏၊ ဝါ–ဒုက္ခ၏ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌရူပါရုံ စသည်တို့၏ တည်ရာဌာနဖြစ်ကုန်၏၊ (တာဝ–ထိုဆင်းရဲသလောက်၊) အက္ခာနေန–ဖြင့်၊ ပါပုဏိတုံ–ငှာ၊ နသုကရံ၊ ယာ–အလွန်အကဲသာလျှင်၊ နိရုယာ–တို့သည်၊ ဒုက္ခာ–ဆင်းရဲကုန်၏၊ ဣတိအာဒီသု–တို့၌၊ ဒုက္ခပစ္စယဌာနေ–ဒုက္ခ၏ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းဖြစ်သော အနိဋ္ဌရူပါရုံ စသည်တို့၏ တည်ရာဌာနဟူသော အနက်ဌ၊ (ဒိသေတိ)၊ ပန–အတ္ထဒ္ဒေါ ရသာမည္ပမှတစ်ပါး အတ္ထဒ္ဒေသပိသေသကို ဆိုဝိုးအုံ၊ ဣတ္ထံ–ဤဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာဟူသော ပုဒ်၌၊ အယံ–ဤဒုက္ခသဒ္ဒါကို၊ ဒုက္ခဝေဒနာယမေဝ–ဒုက္ခဝေဒနာဟူသော အနက်ဌသာလျှင်၊ ဒဋ္ဌမ္ဘော–၏။ ___

ပန်–အဘိဓေယျတ္ထမှတစ်ပါး ဝစနတ္ထကိုဆိုဝိုးအုံ၊ ဣတ္ထं–ဤသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ ဝစနတ္ထော–ကို၊ (ဓေ–ဖြင့်၊ ဝေဒိ–တဏ္ဍော–၏။) (ယာ–အကြင်ဝေဒနာသည်၊) သုခယတိ–သမ္ဘယုတ္တ ဓမ္မ၊ ကရဏ ကာယကိရိယမ်းသာ

ဓာတိအရင်းခံ၍ဖြစ်သောကြောင့် ဓာတိကို "ထိ ဒုက္ခ ၂–မျိုး၏ တည်ရာဝတ္ထု"ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုကြောင့် ဓာတိပဒ ဒုက္ခာ"၌ အကျိုး ဒုက္ခ ၂–မျိုး၏ ဒုက္ခအမည်ကို အကြောင်းဖြစ်သော ဝတ္ထု၌ တင်စား၍ ဇလုပစာရအားဖြင့် ဓာတိကို၊ "ဒုက္ခ" ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ဒုက္ခပစ္စယဌာနေ။ ။[ဤ၀ါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သုခအဖွင့်ကို နည်းမှီ၍ သိပါ।] "ဒုက္ခ ပစ္စယဌာနေတိ ဒုက္ခနေကဝန္ဓသ သဟာယဘူတာနံ အနိဋ္ဌရေါဒီပစ္စယာနံ ဌာနေ" ဟု ဖွင့်၏၊ ပစ္စယသဒ္ဒါသည် ဧနကတ်ကိုလည်းကောင်း, ဧနကတ်၏ အဖော်သဟဲကိုလည်းကောင်း ဟောနိုင်၏၊ ဤ၌ကား ဧနကတ်၏ အဖော်သဟဲဟူသော အနက်ဟောတည်း။ [ဧနကအကြောင်းကို ရှေ့၌ယူပြီးဖြစ်၏၊ "ဧနကသဟာယ"ဟူသောစကားသည် ဥပတ္ထမ္ဘကဟူသောစကားနှင့် သဘောတူပင်တည်း၊ သဟာယဘူတာနဉ္စိ ဥပမ္ဘတ္ထကဘူတာနံ သဟကာရိကာရကာဘူတာနံ–မိခုဠ။]

စေတတ်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့သမ္မယုတ္တမေ့, ကရစ ကာယကိုချမ်းသာစေ တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ–ထိုဝေဒနာသည်။) သုခါ–သုခါမည်၏။ (ယာ–အကြင်ဝေဒနာသည်။) ဒုက္ခယတိ–သမ္မယုတ္တမေ့, ကရစကာယကို ဆင်းရဲစေတတ်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုထို သမ္မယုတ္တမေ့, ကရစကာယကို ဆင်းရဲစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သာ–ထိုဝေဒနာသည်။) ဒုက္ခာ–မည်၏။ (ယာ–အကြင်ဝေဒနာသည်။) ဒုက္ခာ–ဒုက္ခ သည်လည်း။ နေ–မဟုတ်၊ သုခါ–သုခသည်လည်း။ နေ–မဟုတ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သာ–ထိုဝေဒနာသည်။) အဒုက္ခ,မသုခါ–မည်၏။ မကာရော–မ အက္ခရာကို၊ ပဒသန္ဓိဝသေန–ပုဒ်တို့၏ စေ့စပ်ညက်ညောခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဝုတ္တော–ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ သမ္ဘပိ–အလုံးစုံသော ဝေဒနာတို့သည်လည်း။ အာရမ္မဏရသ–အာရုံ၏အရသာကို၊ ဝေဒယန္တိ အနုဘဝန္တိ–ခံစားတတ်ကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝေဒနာ–ဝေဒနာတို့မည်၏။ ။

တာသု–ထိုဝေဒနာတို့တွင်၊ ဣဋ္ဌာနုဘဝဝန လဂ္ဂဏာ–ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်၊ (ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်။) သုခါ–သုခါမည်၏။ အနိဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ– အနိဋ္ဌာရုံကို

သုခယတိ။ ။"သုခ ဒုက္ခ တကြိယာယ–သုခဓာတ်, ဒုက္ခဓာတ်သည် ထိုချမ်းသာခြင်း, ဆင်းရဲခြင်းဟူသော ကြိယာ၌ဖြစ်၏"ဟု ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ ဆိုသောကြောင့် သုခယတိ၌ ကာရိတ် ဏယစ္စသည်းဟုယူပါ၊ သုခါ၌သည်လည်း သုခဓာတ် ဏယကျေ, အပစ္စည်း၊ [သမ္မယုတ္တေ ဝတ္ထုံစ ကရစကာယ သုခယတိ လဒ္ဓသာခေ အနုဂ္ဂဟိတေ ကရောတီတိ–ဋီကာ။] ဤ၌ဋီကာ၌ သမ္မယုတ္တေ ဝတ္ထုံစ ကရစကာယံတို့ကား ကာရိတ်ဏယစ္စသည်၏ ကံများတည်း၊ သုခဓာတ်ရင်း အတွက်မှာ အကမ္မဓာတောတ်ဖြစ်သောကြောင့် ကံမလို၊ ထိုတွင် "သမ္မတ္တ"ဟုသည် သုခဝေဒနာနှင့် တကွဖြစ်သော စိတ်စေတသိက်တို့တည်း၊ "ကရစကာယတ္တ"ဟူသည် ဤခန္ဓာကိုယ်တည်း၊ [ကရောတိ သတ္တေ နိဗ္ဗတ္တေတိ ကရံ၊ သုတ္တသောဂတိတ–မိတာတို့သက်သေးတည်း၊ ကရတော ဇာတော ဣုရရော–ထိုသုက်သွေးကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်၊–မရ။]

ဒုက္ခာ။ ။ဒုက္ခယတိ၏အဓိဗျာယ်ကို သုခယတိအတိုင်းသိပါ၊ အဒုက္ခမသုခါ၌ကား "နေ+ဒုက္ခာ, အဒုက္ခာ၊ နေ+သုခါ အသုခါ"ဟု ရှေးဦးစွာ နဓိပါတ ပုဗ္ဗပေ ကမ္မဓာရည်းပြု, ထို့နောက် "အဒုက္ခာ+သာ+အသုခါ၊ ဓာတ်အဒုက္ခ,အသုခါ"ဟု ဝိဓေယနောဘယပဒ ကမ္မဓာရည်း သမာသ်ပြု၊ မ ကား၊ အဒုက္ခနှင့် အသုခတို့ ပြေပြစ်ညက်ညောအောင် အပ်ပို့လာထားသော အဂၢမသန္ဓိတည်း။

ဣဋ္ဌာ(ပေ)မသုခါ။ ။အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ အဖွင့်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနက်ကျယ် ကား–ဣဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ–ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းဟူသော မှတ်သားကြောင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်, ဝါ–ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားခြင်းဟူသော မှတ်သားအပ်သော သဘောဟူသော ဝေဒနာသည်။ ဝါ–ဣဋ္ဌာရုံကို ခံစားတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော မှတ်သားကြောင်းသဘောရှိသော ဝေဒနာသည်, ဝါ–မှတ်သားအပ်သော သဘောရှိသော ဝေဒနာသည်၊ သုခါ–သုခါမည်၏။

ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်၊ (အနိဋ္ဌအခြင်းအရာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်။) ဒုက္ခ-မည်၏၊ ဥဘယ ဝိပရိတာနေ ဘဝနိမ်လက္ခဏာ-၂-ပါးစုံတို့၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်၊ (၂-ပါးစုံတို့၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဝေဒနာသည်။) အဒုက္ခမသုခ-အဒုက္ခမသုခမည်၏။ [ဤကား အကျဉ်းတည်း, အကျယ်ကို ‘‘အောက်ခ်ဋ္ဌပါ။’’]

ပန-ဆက်၊ (“သုခါယ ဝေဒနာ”ယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထမှတစ်ပါး သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကား “ ဟု ပ်ကျ,ရလည်းပေးကြ၏။) တိသုပိ-၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ တိကိပုဒ် ၃-ပုဒ်လုံးတို့၌-ဟုလို။] ယော အယံ သမ္မယုတ္တသဒ္ဒေါ-အကြင် သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါသည်၊ (အဋ္ဌို)၊ ‘‘ကသ-ထိသမ္မယုတ္တသဒ္ဒါ’’၏၊ အတ္ထော-

---

ဣဋ္ဌမနုဘဝန်။ ။ဣဋ္ဌိတမ္ပိ ဣဋ္ဌ-နှစ်သက်ထိုက်သော အာရုံသည် “ဣဋ္ဌ”မည်၏၊ ထိုဣဋ္ဌသည် အစစ်အမှန်ဖြစ်သော သဘာဝဣဋ္ဌ, အာရုံပြုသူက ကြိုဆအပ်သော ပရိကပ္ပဣဋ္ဌဟု ၂-မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် အလယ်အလတ် လုတ္ထိနှစ်သက်ထိုက်သော ရူပါရုံစသည်ကို “သဘာဝဣဋ္ဌ”ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသဘာဝဣဋ္ဌာရုံကို ဝိပါက်စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သုခဝေဒနာဘိသည် ခံစား၏၊ ဝိပါက်မဟုတ်သော ဓောနှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာများလည်း ခံစား၏၊ “ပရိကပ္ပဣဋ္ဌ”ဟူသည် အနိဋ္ဌပင်ဖြစ်ဧကောမူ အာရုံပြုသူက ဣဋ္ဌအခြင်းအရာဟုကြိုဆအပ်သော အနိဋ္ဌတည်း၊ ဥပမာ-ဓမင်သည် အနိဋ္ဌဖြစ်သော်လည်း ခွေး၏စိတ်၌ ဣဋ္ဌဟူ၍ ယူဆအပ်၏၊ ထိုကြောင့် ခွေးသည် ‘ဓမင်ကိုတွေ့သောအခါ အလွန်ရွင်းဂျုတ်ရှိ၏ ‘ ကြည်ဂုဏ်ရှိမလားဖြင့် အနိဋ္ဌကောင်ကလေး ဖြစ်နေသော သားကိုပင် မိခင်၏ ‘ မေတ္တာစိတ် ကုရဏာစိတ်ဖြင့်ကြည့်သောအခါ ချစ်စရာ ဣဋ္ဌကလေးဖြစ်နေ၏၊ ထိုပရိကပ္ပဣဋ္ဌကို ဝိပါက်ဝေဒနာက အရှဲမပြ၊ ဓောနှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာတို့ကသာ အာရုံပြုသည်။ [သဲ့ဘာဝတော သက်ပ္ပတော၎ ယဿ ဣဋ္ဌ၊ တဒနုဘဝန်-ဌီကာ။]

ဣဋ္ဌအခြင်းအရာ။ ။ပြဲခဲ့သောနည်း၌ “သဘာဝ ပရိကပ္ပ”ဟု ခွဲခြားနေရသောကြောင့် ထိုသို့မခွဲခြားဖို့ရာ ဋီကာ၌ တစ်နည်းပြထားသေး၏၊ အာရုံတိုင်းမှာပင် ဣဋ္ဌအခြင်းအရာ, အနိဋ္ဌအခြင်းအရာ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာဟု, အခြင်းအရာ ၃-မျိုးရနိုင်၏၊ ပြဲခဲ့သောမစင်၌-မူရင်းက အနိဋ္ဌပင်တည်း၊ သို့သော် ခွေးများနှစ်သက်အပ်လောက်အောင် ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာလည်း ရှိပြန်၏၊ ထိုကြောင့်ခွေးများသည် မစင်၏ ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာကို အာရုံပြု၍ သုခဝေဒနာကို ဖြစ်စေနိုင်ကြ၏၊ အလွန်အရပ်ဆိုးသော သားကစေးသည် အနိဋ္ဌပင်တည်း၊ သို့သော် ဣဋ္ဌအခြင်းအရာလည်း ရှိသောကြောင့် မိခင်၏ မေတ္တာစိတ်၌ ဣဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ထင်လာရကား သုခဝေဒနာဖြစ်နိုင်ပြန်၏၊ အတိဣဋ္ဌဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားပင် အနိဋ္ဌအခြင်းအရာ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာလည်း ရရိုင်ပြန်သောကြောင့် တိတ္ထိတ္ထိမှာ အနိဋ္ဌအခြင်းအရာကို အာရုံပြု၍ ဒေါသစောစောကြ၏၊ သဒ္ဓါတရား မထက်သန်သူတို့မှာ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တအခြင်းအရာကို အာရုံပြု၍ ဥပေက္ခာစော စောကြ၏၊ သဒ္ဓါတရားကောင်းသူတို့မှာ အတိဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို အာရုံပြု၍ သောမနဿစော စောကြ၏၊ ထိုသို့အခြင်းအရာအမျိုးမျိုးရှိသော အာရုံတို့တွင် သုခဝေဒနာက ဣဋ္ဌအခြင်းအရာကို အာရုံပြုသည်။ [ဣဋ္ဌကာရာနုဘဝဝါ ဣဋ္ဌာနုဘဝန်-ဌီကာ။]

ကို၊ (ဓမ္မ ဝေဒိတမဟာ၊) သမ-အညီအမျှ၊ ပကာရေဟိ အပြားတို့ဖြင့်၊ ယုတ္တာ-ယှဉ်သောတရားတို့သည်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မယုတ္တာ-သမ္မယုတ္တတို့မည်၏၊ ကတရေဟိ-အဘယ်အပြားတို့ဖြင့်၊ (ယုတ္တာ-ယှဉ်ကုန်သနည်း၊) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဧကုပ္ပဒတာဒီဟိ-ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိကုန်သော၊ (ပကာရေဟိ-တို့ဖြင့်၊ **ယုတ္တာ-ကုန်၏**၊ ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊) [ယုတ္တာဟူသော သဟဘဒိ**ယောဂ၏ သဟာဒိ**ယောဂဝန္ဓသည် ဓေဒနာယဝုဒ်တည်း၊ ပကာရေဟိကား ထိုယုတ္တာ၏ ဝိသေသနတည်း။]

ဟိ-ဓုနှ်၊ [ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ဟူသည် "မှန်၏"ဟူလို၊] ကေဟိစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တို့နှင့်၊ သမ္မယုတ္တာ-အညီအမျှအပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ ကေစိ-အချို့ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်သလော၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အာမန္တာ-အိမ်း, 'မရှိကုန်၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ ဣမဿ ပဒ္ဒသ-ဤပြဿနာကို၊ ပဋိကွေ့ပေ-ပယ်ကြောင်းဖြစ်သောစကားရပ်၌၊ [နတ္ထိကို "အာမန္တာ"ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် "အတ္ထိနနု"စသည်ဖြင့် ပယ်ကြောင်းစကား ရပ်၌၊] ကေဟိစိ-ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-တို့နှင့်၊ သဟဂတာ-တကွ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သည်၊ သဟဇာတာ-တကွဖြစ်ကုန်သည်၊ သံသဋ္ဌာ-ရောနှောကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဧကုပ္ပါဒါ-တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော၊ ဧကနိရောဓာ-တူသော ချုပ်ခြင်း ရှိကုန်သော၊ ဧကဝတ္ထုကာ-တူသော မှီရာရှိကုန်သော၊ ဧကာရမ္မဏာ-တူသော အာရုံ ရှိကုန်သော၊ ကေစိ-ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အတ္ထိ နနု-ရှိကုန်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိစဝ-သို့၊ ဧကုပ္ပါဒတာဒီနံ-ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့၏၊ ဝသေန- အစွမ်းဖြင့်၊ သမ္မယောဂဏ္ဍော-သမ္မယောဂသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ (အယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရေန-သည်၊) ဝုတ္တော-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ [ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏ ဝဂ်ပါဠိ၌] ဣတိ-သို့၊ ဧကုပ္ပါဒတာဒီဟိ-ကုန်သော၊ ဣမေဟိ ပကာရေဟိ-ဤအပြားတို့ဖြင့်၊ သမ-အညီအမျှ၊ ယုတ္တာ-ယှဉ်သောတရားတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မယုတ္တာ-တို့မည်၏။

ဝိပါကတ္တိကော-ဝိပါကတိုက်၌၊ (အတ္ထော ဓမ္မော, ဓေဒိတမဟာ၊) အညမညဝိသိဋ္ဌာန်-အချင်းချင်းမတူထူးခြားကွဲပြားကုန်သော၊ ကုသလာ ကုသလာနံ-ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့၏၊ ပါကာ-အကျိုးတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိပါကာ-ဝိပါကတို့ မည်၏၊

အညမညဝေါဟေ**ဝိပါ**ကာ။ ။ဝိသဒ္ဒါသည် ဝိသိဋ္ဌအနက်ဟော၊ "ဝိသိဋ္ဌ"ဟူသည် မတူခြင်း ထူးခြားခြင်း ကွဲပြားခြင်းတည်း။ ကုသိုလ်သည် အနဝဇ္ဇသုခ ဗျာဝေါရှိ၍ အကုသိုလ်က သာဝဇ္ဇ ကဏ္ဍသာဝေါရှိ၏၊ ဤသို့မတူထူးခြားကွဲပြားကြသည်၊ ထိုသို့ ဝိသိဋ္ဌဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့၏အကျိုးကို "ဝိပါက"ဟု ခေါ်ရသည်။

ဇတ်–ဤပ်ပါကဟူသော အမည်သည်၊ ဝိပဿနာဘဝ–မှည့်ရင်ခြင်းသဘောသို့၊ (မှည့်ရင်းသည့်အနေသို့၊) အာပနာခန်–ရောက်ကုန်သော၊ အရူပဓမ္မာခန်–နာမ်တရားတို့၏၊ အဓိဝစန်–အမည်တည်း။

ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မာတိ–ကား၊ ဝိပါက သဘာဝဓမ္မာ–မှည့်ရင်ခြင်းသဘောရှိသော သတ္တလည်းမဟုတ်, ဇီဝလည်းမဟုတ်သော သဘောတရားတို့သည်၊ (သံဝိဇ္ဇနီ–ရှိကုန်၏၊) ဇာတိဇရာ သဘာဝါ–ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ ဇာတိဇရာ ပကတိကာ–ဖြစ်ခြင်း ရင့်ခြင်းဟူသော ပင်ကိုရှိကုန်သော၊ သတ္တာ–တို့ကို၊ ဇာတိ

ဝိပက္ကဘာဝေ၊ပေ၊အဓိဝစန်။ ။ဝိပစ္စနံ ဝိပက္ကံ(မှည့်ရင်ခြင်း)၊ ဝိဝုဗ္ဗ ပစေတိ, တပစ္စည်း၊ "ဘာဝသ္မာ၊ သဘာဝအနက်ဟာ"ဟု ဋီကာ၌ဖွင့်လတ္တံ၊ ဝိပက္ကံ=ရန်+ဘာဝေါ=ဝိပက္ကဘာဝေါ၊ (မှည့်ရင်ခြင်းသဘော)၊ [ရေးနိသယဃ၌ "ဝိပက္ကဘာဝ–ဝိပါက်၏အဖြစ်တည်းဟူသော သဘောသို့" ဟုပေးသည်ကိုစဉ်းစားပါ။] ထင်ရှားစေအံ့၊–ကပြုတုန်းက ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာသည် ရှိ,ညွှန်ပြ ဈာဂ်ပျိုးအပ်သော သလေးမျိုးစေနှင့်တူ၏၊ ထိုသလေးမျိုးစေသည် အညောက်, အပင်, အညွှန့် ထွက်သော်လည်း မှည့်ရင်ခြင်းသဘောမဟုတ်သေးဘဲ ဆိုးစေနှင့်အလားတူသော အသီးသီး၍ ရင့်လာမှ မှည့်ရင်ခြင်းသဘောဖြစ်သကဲ့သို့, ထို့အတူ ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ် စေတနာသည် ကမ္မဇရပ် အကျိုးပေးသော်လည်း အကြောင်းကံနှင့်မတူသောကြောင့် မှည့်ရင်ခြင်းသဘောမဟုတ်သေး, နာမ်ဝိပါတည်းဟူသော အကျိုးဖြစ်သောအခါကျမှ ထိုစေတနာနှင့် နာမ်သဘောချင်း သာရမဏ စသည်ချင်းတူသောကြောင့် အကြောင်းကံမျိုးစေနှင့်တူစွာ "မှည့်လာပြီ"ဟု ဆိုရသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဝိပါကသဒ္ဒါသည် ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးဖြစ်သော နာမ် ဝိပါက်, ကမ္မဇရူပ်ဟူသော ရူပ်ဝိပါက်များကို အချိန်နေရာ၌ ဟောသော်လည်း ဤနေရာ၌ကား "အထင်ရှိ, ဂေဒေသျှပေစာရအားဖြင့် နာမ်ဝိပါက်ကိုသာ ဟောရသည်"ဟုပြလို၍ "အဓိဝစန်"ဟုမိန့်သည်၊ ဤအဓိဝစန်သည် နာမ်၏ ပရိယာယ်တည်း။

[ဆောင်] ၁။ အဓိဝစန်, နာမ်ရှိက, မျှားလုနက်တွင်, လိုအင်နက်ခိုံ, ထင်ရှဉ်၊

၂။ ဝုဒ္ဓတိ ဝုတ္တံ, နာမ်ရှိရာ, ဥပစာ, ဖြီဒွာ ဥာဏ်ဖြင့်ရှု။

ဝိပါကဓမ္မ ဓမ္မာ။ ။ရှေ့ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သဘာဝအနက်ဟော၊ နောက်ဓမ္မကား ကုသလာဓမ္မာကဲ့သို့ နိသယ္ဟနိုဋ္ဌိသနက်ဟောတည်း။ ထိုကြောင့် "ဝိပါက သဘာဝဓမ္မာ"ဟုဖွင့်သည်၊ ဝိပါကသဒ္ဒါကား ဝိပက္ကဘာဝ၌ ဝိပစ္စတိကဲ့သို့ မှည့်ရင်ခြင်းအနက်ဟောတည်း။ မှန်၏–ဝိပက္ကနှင့် ဝိပါကသည် ဓာတ်ချင်းတူ၍ ပစ္စည်းချင်းသာ တပစ္စည်း ကပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ကွဲသည်၊ "ဝိပက္ကဘာဝ–မှည့်ရင်ခြင်းသဘော"ဟူသည် ထိုအကျိုးရှိသော အကြောင်းကုသိုလ် အကုသိုလ်ကဲတည်း။ ["ဝိပါကဓမ္မာ–အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိ"ဟု ကာရိတ်သွင်း၍ ပေးကြခြင်းကား ဝိပါကပုဒ်၌ ကာရိတ်ပစ္စည်းမပါသောကြောင့် သဒ္ဒါနေပုံနှင့် မလျော်ပါ။]

ဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာတိ–ဇာတိဓမ္မ ဇရာဓမ္မတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ ယာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန် သကဲ့သို့၊ ဒေ၀–ဟူ၊ ဝိပါက ဇနကဒ္ဌေန–အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သဘောကြောင့်၊ ဝိပါကသဘာ၀ါ–မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ ဝိပါကပဋိကာ–မှည့်ရင်ခြင်းပင်ကိုရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ–သတ္တလည်းမဟုတ်၊ ဒီ၀လည်း မဟုတ်သော သဘောတရားတို့သည်၊ (သံဝိဇ္ဇန္တိ၊) ဣတိအဘ္ဘော–နက်၊ တတိယပဒ–နေ၀ဝိပါက နဝိပါကဲ့ ဓမ္မ ဓမ္မာဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယသဘာ၀ ပဠိကွေ့ပ၀သေန– ၂–ပါးစုံသော ဝိပဏ္ဍသဘော, ဝိပစ္စနသဘောကို ပယ်ရှားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တော–ဟောတော် မူအပ်ပြီ။

ယထာပေ၊အဠော။ ။ဤ၀ါကျကား တပွါ၀ါကျနှင့် ဝေ၀ါကျတည်း၊ ထိုတွင် ယထာပေ၊ ဝုစ္စန္တိသည် ဥပမာ၀ါကျ၊ ဒေ၀ေ၊အဠောသည် ဥပမေယျ၀ါကျ၊ ထိုတွင် ဥပမာ၀ါကျဖြင့် ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ သဘာ၀အနက် ဟောကြောင်းကို ထင်ရှားပြသည်၊ သဘာ၀နှင့် ပဂတိကာသည် အဓိပ္ပာယ်တူ၀တ္ထုပင်တည်း၊ မြန်မာ၁ဋ္ဌီလည်း "ပင်ကို သဘော"ဟု တွဲဖက်၍ ပြောလေ့ရှိသည်။ [ဤ၌ "ဓာတိမေ့–ပဋ္ဌိသန္ဓေကို ဖြစ်စေခြင်းသဘောရှိ၊ ဇရာဓမ္မ–အိုစေခြင်းသဘောရှိ"ဟု ကာရိတ်သွင်း၍ အနက်ပေးနိုင်ပုံကို သတိပြု၍ "ဝိပါကဓမ္မ"ဌ်လည်း ကာရိတ်အနက် မပါနိုင်ပုံကို သိပါ။]

ဒေ၀ေ၊ပေ၊ဓမ္မာ။ ။ဝိပါကသဘာ၀ါနှင့်–ဝိပါက ပဂတိကာလည်း အဓိပ္ပာယ်တူ၀င်တည်း၊ ဝိပါကဇနကဒ္ဌေနကား ဝိပါကသဘာ၀ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းပြတည်း၊ ဦးကာ၌ပြအပ်သော သလေးစပါးဥပမာကိုပြန်၍စဉ်းစားပါ၊ သလေးမျိုးစေ့သည် သူ၏အတွင်းဓာတ်၌ အပင်ပေါက်၍ အသီးသီးပြီးနောက် မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိသကဲ့သို့, ထိုအတူ ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံတို့မှာလည်း အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် မှည့်ရင့်ဝိုရန် ပင်ကိုဓာတ်သဘောရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဝိပါကဓမ္မကို "မှည့်ရင့်ခြင်း သဘောရှိသော"ဟုဆိုရသည်၊ "ဝိပါကော+ဓမ္မော ယေသန္တိ ဝိပါကဓမ္မာ၊ ဝိပါကဓမ္မာ၀+တော+ ဓမ္မာစာတိ ဝိပါက်ဓမ္မ ဓမ္မာ"ဟု ပြုပါ။

ဝိပါကသဘာ၀ါ။ ။ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့၏ "မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်"ဟူသည် ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့သန္တာန်၌ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မာန မကင်းပြတ်သေးရကား ထိုသန္တာန်၀ယ် ကျေးရောက်သော ကံမျိုးစေ့သည် နောက်နောင်အခါ အကျိုးပေးဖို့ရန် ဗျာ၀ါရရှိနေခြင်းတည်း၊ ဥပမာ–သူတစ်ပါး ငွေတိုးယူရာ၀ယ် အာမခံလုပ်သူသည် ထိုငွေကိုပြန်ဆပ်ဖို့အရေးဌ် စိတ်မေးခေါ်ဘဲ ဗျာ၀ါရရှိသကဲ့သို့တည်း။ [ဝိပဋ္ဌန သဿာ၀တာ၀ အနုပစ္ဆိန္နာ၀ိဇ္ဇာ တဏှာ မာန သန္တာနေ သဗ္ဗာ၀ါရတာ–ဦးကာ။]

တတိယပဒ၊ပေ၊ဝုတ္တော။ ။နေ၀ဝိပါကဖြင့် ပဋ္ဌမပုဒ်၌ ဟောအပ်ပြီးသော ဝိပဏ္ဍသဘောကို ပယ်သည်၊ နဝိပါကဓမ္မဖြင့် ဒုတိယပုဒ်၌ ဟောအပ်ပြီးသော ဝိပဋ္ဌနသဘောကို ပယ်သည်။ [ဝိပဏ္ဍ ဘာ၀ဿိ ဧတ္ထ ဘာ၀သဒ္ဒေန သဘာ၀ေါ၀ ဝုတ္တော၊ တံ ယထာ၀ုတ္တံ ဝိပဏ္ဍသဘာ၀ံ, ဒုတိယသ၊ ဝုတ္တ ဝိပဋ္ဌနသဘာ၀ဉ္စ (မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိပုံကိုလည်းကောင်း) ဂဟေတွာ ဥဘယသဘာ၀ ပဠိကွေ့ပ၀သေနာ၀ိ အာဟာ–ဦးကာ။]

ဥပါဒိန္နဲ့ ဒါပါနိယတ္ထိကေ–၌၊ (အတ္ထော ဇေ ဝေဒိတမ္ဘော၊) အာရမ္မဏာ ကရဏာဝေနနဲ့–အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ (အာရုံပြုသည့်အနေအားဖြင့်၊) တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟိ–တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်၊ ဥပေတေနနဲ့–ကပ်ရောက်အပ်သော၊ ကမ္မုနှာ–ကံသည်၊ အာဒိနှာ–ယူအပ်ကုန်သောတရားတို့တည်း၊ ဖလဘာဝေနနဲ့–အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟိတာ–ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အာရုံပြုသော အားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သောကံ၏ အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဥပါဒိန္နာတို့မည်၏။

အာရမ္မဏာဘာဝ–အာရုံ၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂန္ဓာ–ကပ်ရောက်၍၊ (ကပ်ရောက်သည့်အတွက်၊) ဥပါဒါန နသမ္ဘေဒေန–ဥပါဒါနိတို့နှင့် စပ်ခြင်းကြောင့်၊ ဥပါဒါနာနံ–ဥပါဒါနိတို့၏၊ ဟိတာ–စီးပွားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဥပါဒါနိယာ–တို့မည်၏၊ ဝေါ–ဤဥပါဒါနိယဟူသော အမည်သည်၊ ဥပါဒါနသ–ဥပါဒါန်၏၊ (ဥပါဒါနိ အမည်ရသော တဏှာဒိဋ္ဌိ၏၊) အာရမ္မဏ ပစ္စယဘူတာနံ–အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြစ်၍

ဥပါဒိန္နဲ့။ ။"ဥပ+အာဒိန္နဲ့"ဟု ခွဲ၊ ဥပကို "ဥပေတေနနဲ့"ဟု "ဖွင့်၏။ အာဒါဝေန်လာသော ဥပသဒ္ဒါ၏ အနက်တို့တွင် ဥပေတအနက်တည်း။ ဥပေတဌေလည်း "ဥပ+ဣတေတ်, တ ပစ္စည်း၊ ဥပယိယတေ–ကပ်ရောက်အပ်၏၊ ဣတိ ဥပေတ၊ ထိုဥပေတအရ ကမ္မုနှာ"ဟု အာဒေယျထည့်သည်။ ဥပေတဌ် တ ပစ္စည်း၏ ကတ္တာကို "တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ"ဟု အပိုထည့်သည်။ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် အဘယ်သို့သောနည်းအားဖြင့် ကပ်အမိပါသနည်း"ဟု ဓေးမှယိရှိသောကြောင့် "အာရမ္မဏ ကရဏာဝေနနဲ့"ဟု ထည့်ရပြန်သည်။ "အာရုံပြုသောအားဖြင့် (အာရုံပြုသည့်အနေအားဖြင့်) ကပ်ရောက်အပ်သည်" ဟူလို။

အာဒိန္နာ။ ။အာဒိယန္တေ တိ အာဒိန္နာ၊ အာဒိန္နာကို "ဖလဘာဝေန ဂဟိတာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သော ကံက "ဤတရားတွေသည် ငါ၏အကျိုးများဖြစ်သည်"ဟု စွဲယူအပ်သော တရားများ–ဟူလို၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် (အာရမ္မဏ သင်္ခါဟ၌ လာသည့်အတိုင်း) လောကီတရားများကိုသာ အာရုံပြုနိုင်ရကား သူတို့အာရုံပြုအပ်သော ကံဟူသည် လောကီကံသာတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤဥပါဒိန္နအရ လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုးဖြစ်သော လောကီဝိပါဂ်နှင့် စေတသိက်, ကမ္မဇရုပ် ရှိ၏။

ဥပါဒါနိယာ။ ။ဟိတအနက်၌ "ဣယပစ္စည်းသက်သော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်"ဟု သိစေလိုလျှင် "ဥပါဒါနာနံ ဟိတာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "အာရမ္မဏဘာဝ ဥပဂန္ဓာ"၌ အာရုံ၏ အဖြစ်သို့ "ကပ်ရောက်"ဟူသည် အာရုံပြုခြင်းပင်တည်း၊ ထိုသို့အာရုံပြုခြင်းဖြင့်ရသောကြောင့် ထိုတရားတို့သည် ဥပါဒါနိန္နနှင့်စပ်သော တရားများဖြစ်ရသည်၊ လောကခ္ဍ လူတစ်ယောက်၏ အသုံးအဆောင်သည် ထိုလူနှင့်စပ်နေသကဲ့သို့တည်း။

ဥပါဒါနသ၊ပေ၊အဓိပတေနဲ့။ ။ဥပါဒိန္နဲ့ ပါဒါနိယာနှင့် တွဲနေသောကြောင့် "ဥပါဒါနိယ" အရ "ဥပါဒိန္နဖြစ်သော တေဘူမကဝိပါက်, ကဒ္ဌတ္ထာရုပ်တို့ကိုသာ ရလေသလော"ဟု ယုံမှားဖွယ်ရာရှိသောကြောင့် ဥပါဒါနသ၊ပေ၊အဓိပတေနဲ့ဟု မိန့်သည်။ တေ ဘူမကဝိပါက်

ဖြစ်သော တေဘူမကတရားတို့၏၊ အဓိဝစန်–အမည်တည်း၊ ဥပါဒိန္နာစ–အာရုံပြုသောအားဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်ရောက်**အပ်သောက**ံသည်အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်သောတရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဧတေ–**ထိုဥပါဒိန္နဲ**တရားတို့ဟူသည်၊ ဥပါဒါနိယာစ–ဥပါဒါနိတို့၏ အစီးအပွားဖြစ်သော တရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ–ထို ၂–ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယာ–တို့မည်၏၊ ဧတံ–ဤ ဥပါဒိန္နုပါဒါနိယဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သာသဝကမ္မ နိဗ္ဗတ္တာန်–အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သောကံကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါရူပဓမ္မာန်–ရုပ်, နာမ်တရားတို့ကို၊ (ကမ္မဓရုပ်နှင့် လောကီဝိပါက် နာမ်တရားတို့ကို၊) အဓိဝစန်–ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ [ဤ**ဥပါဒိန္နုပါဒါနိ**ယာ၌ ဥပါဒါနိယာကားဥပါဒိန္နဟူသော ဝိသေသနကြောင့် မိမိဟောနိုင်သမျှ တရားအားလုံးကိုမရဘဲ ဥပါဒိန္နသဒ္ဒါ၏ အရဖြစ်သော လောကီဝိပါက်ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့ကိုသာ ရသည်။]

ဣတိ ဣမိနာ နယေန–ဤနည်းဖြင့်၊ သေသပဒ ဒွယေဝိ–ကြင်းသော ပုဒ် ၂–ပါး အပေါင်း၌လည်း၊ ပဋိသေ သဟိတော–ပဋိသေဓနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အတ္ထော–ကို၊ ဝေဒိတမ္ဘော။ [အနုပါဒိန္နု ပါဒါနိယာဟူသော ဒုတိယပုဒ်၌ နဟူသော ပဋိသေဓနှင့် တကွဖြစ်သော အနုပါဒိန္နဒါ အနက်, အနုပါဒိန္နဲ အနုပါဒါနိယာ ဟူသော တတိယပုဒ်၌ နဲ ပဋိသေ ၂–ခုနှင့်တကွဖြစ်သော အနက်ကို သိပါလေဟူလို၊ ထိုအနက်များမှာ မာတိကာ အရကောက်၌ ကောက်ပြအပ်သော အနက်များပင်တည်း။]

သံကိလိဋ္ဌသံကိလေသိကတ္တိကေ–ဌိ၊ (အတ္ထော, ဇဝ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယော သဘာဝေါ–အကြင်သဘောတရားသည်။) သံကိလိသတိ–လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်၏၊ (တစ်နည်း) လွန်စွာလောင်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (သော သဘာဝေါ–ထိုသဘော တရားသည်၊) သံကိလေသော–မည်၏၊ ဝိဘဝတိစ–နှိပ်စက်လည်း နှိပ်စက်တတ်၏၊

ကဋ္ဌတ္တာရုပ်သာမက, ဥပါဒါနိတို့၏ အာရုံပြုခံရသော လောကီတရားအားလုံးကိုရသည်–ဟူလို၊ ထိုကြောင့် "ဥပါဒါနိယာ"၌ ဥပါဒိန္နဟူသော ဝိသေသနမဖက် ဥပါဒါနိယပုဒ် သက်သက် ရအပ်သော အနက်များကို ကောက်ယူလျှင် လောကီ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တရားအားလုံးကို ဏာကက်ရသည်။

သံကိလိသတိဟေ**ဒ**ဏ္ဍောဟေ။ ။သံပုဗ္ဗ, ကိလိသဓာတ်သည် ဘူဝါဒိ, ကိယာဒိဖြစ်မှ ဝိဘာဝနအနက်ကိုဟောအ၏၊ (၀၊) ဖြစ်မှ ဥပတာပနအနက်ကိုဟောအ၏၊ ထိုကြောင့် "သံကိလေသေတိ" ဟု ရှေးစာအုပ်တို့ရှိသော်လည်း "သံကိလိသတိ–ဘူဝါဒိ, သံ ကိလိသ္ဟတိ–ကိယာဒိ, သံ ကိလိဿတိ–(ဝ၊)"ဟု တရိုးမျိုးသာရှိနိုင်၏၊ သို့သော် အဋ္ဌကထာစာအုပ်များ၌ သံကိလိဿတိ နှင့် သံကိလိသတိမှာ မှားစရာကောင်းသောကြောင့် "သံကိလိသတိ"ဟု မူလက ပါဠိရှိဟန် တူသည်၊ ["သံကိလိသတိ"ဟု ဘူဝါဒိရုပ် ရှိသော်လည်း "ဧကဒေသ ဝိသဒိသ အနုညေ=တစ်တိ

ဥပတာပေတိစ–လောင်လည်း လောင်တတ်၏၊ ဣတိအတ္ထော–နက်၊ သံကိလေသေန–သံကိလေသတရားနှင့်၊ သမန္နာဂတာ–ပြည့်စုံသောတရားတို့တည်း၊ ဣဟ–ကြောင့်၊ သံကိလိဋ္ဌာ–တို့မည်၏။

(ယေဓမ္မာ–တို့သည်) အတ္တာနံ–မိမိကို၊ (မိမိတည်း)ဟူသော တေဘူမကတရားကို၊) အာရမ္မဏံ–အာရုံကို၊ ကတွာ–၍၊ ပဝတ္တေနေ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ (သံကိလေသတရားတို့က အာရုံပြု၍ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊) သံကိလေသံ–သံကိလေသတရားကို (လဒ္ဓါ–ရခြင်းငှာ၊) အရဟန္တိ–ထိုကိုကုန်၏၊ ဣဟ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သံကိလေသတရားကို ရခြင်းငှာ ထိုကိုကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ–တို့သည်၊) သံကိလေသိကာ–တို့မည်၏၊ [ဤအလို အရဟတိအနက်၌ ဏိပစ္စည်း သက်ဝဟ ပြသည်၊] ဝါ–တစ်နည်း၊ (ယေဓမ္မာ) တာသ–ထိုကိလေသတရား၏၊ အာရမ္မဏဘာဝ–အာရုံအဖြစ်ကို၊ အနတိက္ကမနတော–မလွန်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ သံကိလေသေ–သံကိလေသတရားဌ၊ နိယုတ္တာ–ယှဉ်ကုန်၏၊ ဣဟ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သံကိလေသတရားဌ ယှဉ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) သံကိလေသိကာ–တို့မည်၏၊ [ဤ အလိုနိယုတ္တအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းဟု ပြသည်၊ "တော–

တစ်ဒေသမျှ မတူသော ပုဒ်သည် အခြားပုဒ်မဟုတ်တော့" ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ "သံကိလိသတိ" ဟူသော ဒီဝါဒီရုပ်၏အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် ဥပတာပနအနက်ကိုလည်း ဖွင့်နိုင်ရကား "ဥပတာပေတိ စာတိ အတ္ထော"ဟု မိန့်သည်။]

ဥပတာပေတိ။ ။ဥပတာပေတိသည် ဟေတုကတ္တားဟောမဟုတ်, သဒ္ဒကတ္တာရုပ်သာ၊ တပစာတ်က စုရာဒိဗိုဂၢီးလည်းရှိသောကြောင့် "ဥပတာပေတိ" ဟု ရှိရသည်၊ ထို့ကြောင့် ရှေးနိုဿယတို့၌ "ပူလောင်စေတတ်"ဟူသော ဟေတုကတ္တားအနက်ကို စဉ်းစားပါ၊ "မီးသည် အိမ်ကိုလောင်၏" ဟူရာ၌ မီးသည် လောင်စေတတ်သော ဟေတုကတ္တာသည်မရှိ, လောင်တတ်သော သဒ္ဒကတ္တာသည်သာ ရှိသကဲ့သို့ ကိလေသာတို့လည်း လောင်တတ်သော သဒ္ဒကတ္တာသည်သာ ရှိကြသည်။

သံကိလိဋ္ဌာ။ ။သံကိလိဋ္ဌတို့ တေဟိ ဝိဘာဝိတာ ဥပတာပိတာစ"ဟု ဋီကာဖွင့်သောကြောင့် "သံကိလိသဏ္ဌေ–နှိပ်စက်အပ်ကုန်၏၊ ဝါ–ပူလောင်အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ သံကိလိဋ္ဌာ" ဟုပြု၊ "ဥပတာပိတာ"ဟု ဖွင့်သော်လည်း ဟေတုကမ္မသာဓနမဟုတ်, သဒ္ဒကမ္မသာဓနသာ။ "ဝိဘာဝိတာ ဥပတာပိတာတိ ဧတေန သံကိလိဋ္ဌ သဒ္ဒသာ ကမ္မသာဓနတ္တံ ဒဿေတိ၊ ဧကစိ ဝိဘာဝိတသဒ္ဒေါ ကမ္မသာဓနော, ဥပတာပိတသဒ္ဒေါ ဟေတုကမ္မသာဓနောတိ ဝဒန္တိ, ဒ္ဝယံပိ ပန သဒ္ဒကမ္မသာဓနမေဝေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ–မရ။]

မှတ်ချက်။ ။"သမန္နာဂတာ"ဟုဖွင့်ရာ၌ "အသယ္ဟတ္ထိတာ, ဗဟုဠိဟိသမာသ, ကတ္တုသာဓန တမ္ပိုးမျိုးကိုပြသည်"ဟု ပြောရိုးရှိသော်လည်း ဤနေရာ၌ သံကိလိဋ္ဌပုဒ်ကား ထို ၃–မျိုးလုံး မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် "ကမ္မသာဓနကိုသာပြသည်"ဟု မှတ်ပါ၊ မရဋ္ဌီကာ၌ သမန္နာဂတ တဿိတ်ဟု တစ်နည်းပြုလေသေး၏၊ သို့ရာတွင် သံကိလိဋ္ဌပုဒ်၌ တဿိတ်ရတ်ပြီးဖိုရုန်ရန် ခဲယဉ်းသည်။

ဤသံကိလေသသိကဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ သံကိလေသသ–သံကိလေသတရားဏ၏၊ အာရမဏပစ္စယဘူတာနံ–အာရမဏပစ္စည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော တေဘူမက တရားတို့ကို၊ အဝ၀စန–ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ [သံကိလေသသည် လောကိတရားအားလုံးကို အာရုံပြု၏။]

သံကိလိဋ္ဌာ၀–နှိပ်စက်တတ် ပူလောင်တတ်သော တရားတို့သည် နှိပ်စက်အပ် ပူလောင်အပ်သော တရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ တေ–ထိုသံကိလိဋ္ဌတရားတို့ဟူသည်၊ သံကိလေသိကာစ–သံကိလေသကိုရခြင်းငှာထိုက်သော တရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဝါ–သံကိလေသဌာယိုဝ်သော တရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ–ဤ ၂–ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ သံကိလိဋ္ဌ သံကိလေသိကာ–တို့မည်၏၊ [ဤပုဒ်အရ သံကိလေသိကပုဒ်၏ ဟောနိုင်သမျှ အနက်ကိုမယူရဘဲ၊ သံကိလိဋ္ဌဟူသော ဝိသေသနကြောင့်၊ အကုသိုလ်စိတ္တဗျပါဒ်ကိုသာ ယူရတော့သည်။] သေသပဒဒွယမျိုး–ကြွင်းသော ပုဒ် ၂–ပါး အပေါင်းကိုလည်း၊ ပုရိမတ္တိကေ–ရှေးဌာနဖြစ်သော ဥပါဒိန္နပါဒါနိယတိက်ဌ၊ ဝုတ္တနယေန၀–ဆိုအပ်ပြီးသော နှည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတ၀ဋ္ဌ။ [ပဋိသေသေဟိတော အဏ္ဍောကို "ဝုတ္တနယေနေ၀"ဟု ညွှန်းသည်။]

ဝိတက္ကတ္တိကေ–ဌ၊ (အဏ္ဍော, ဇ၀ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေ ဓမ္မာ–တို့သည်၊) သမ္မယောဂ၀သေန–အညီအမျှ ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝတ္တမာနေန–ဖြစ်သော၊ ဝိတက္ကေန–ဝိတက်နှင့်၊ သဟ–ကွ၊ (ဟောန္တိ–၏၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ ဓမ္မာ–တို့သည်၊) သ၀ိတက္ကာ–သ၀ိတက္ကတို့မည်၏၊ (ယေ ဓမ္မာ, သမ္မယောဂ ၀သေန ၀ဋ္ဌမာနေနနေ၊) ဝိစာရေန–ဝိစာရနှင့်၊ သဟ, (ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေမ္မာ) သ၀ိစာရာ–သ၀ိစာရတို့မည်၏၊ သ၀ိတက္ကာစ–ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သောတရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ တေ–တို့ဟူသည်၊ သ၀ိစာရာစ–ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သောတရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သ၀ိတက္ကသ၀ိစာရာ–တို့မည်၏၊ ဥဘယရဟိတာ–ဝိတက်ဝိစာရ ၂–ပါးစုံမှကင်းသော တရားတို့သည်၊ အ၀ိတက္ကအ၀ိစာရာ–တို့မည်၏။

သ၀ိတက္ကာ။ ။"သဟ ဝိတက္ကေန"ဟု ဝိဗြိုဟ်ပြုသော်လည်း အဗျယီဘောမဟုတ်, ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်သာ၊ သဟဟူသော ကြိယာဝိသေသနနှစ်၏ စပါးခ်ိုက်ကို "ဟောန္တိ"ဟု ထည့်၍စပ်နိုင်သည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–ဘူဝေါ, ဟူ၀ေါ်တို့သည် ကြိယာသာမညဖြစ်သည့်အတွက် ကြိယာကို လိုသောအရာတိုင်း၌ထည့်၍ စပ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။ သ၀ိစာရာ၌လည်း နည်းတူ၊ "သဟ ဒေ၀ေန သဒေ၀ကံ" စသည်တို့၌လည်း ဤနှည်းပင်တည်း။ အချို့နေရာ၌ "ဟောတိ, ဟောန္တိ" အစား "ဝတ္တတိ, ဝတ္တန္တိ" ထည့်နိုင်၏။ [သ၀ ဝိတက္ကေန ဟောန္တိတို့ ဝစနသေသော ယောဇေတမ္ဘော၊ အ၀ုစ္စမာနသာမိ ဘ၀ေတိအတ္ထသ ဝိညာယမာနတ္တာ။–ဋီကာ။]

ဧတေသံ-ဤတရားတို့၏၊ ဝိတက္ကဝိစာရေသု-ဝိတက်ဝိစာရတို့တွင်၊ ဝိစာ ရော၀-ဝိစာရသာလျှင်၊ မဇ္ဈာ ပမာဏ-အတိုင်းအရှည်သည်၊ (အတ္တိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိစာရသာအတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ ဓမ္မာ) ဝိစာရမတ္တာ-တို့မည်၏၊ **ဝိစာရတော**-ဝိစာရထက်၊ ဥတ္တာရိ-အလွန်၊ ဝိတက္ကေ နှင့်၊ သဒ္ဒီ၊ သမ္မယောဂ-**ယှဉ်ဖြင်းသို့**၊ နဂ္ဃန္တိ-မရောက်ကုန်၊ ဣတိ အတ္ထော-အနက်၊ အဝိတက္ကာစ-ဝိတက်မရှိသော တရားတို့သည်လည်း ဟုတ်၏၊ တေ-ထိုအဝိတက္က တရားတို့ဟူသည်၊ ဝိစာရမတ္တာစ-ဝိစာရသာလျှင် အတိုင်းအရှည်ရှိသော တရားတို့ လုပ်သားဟုတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ-တို့မည်၏။ [အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ-ဝိတက်ကားမရှိ၊ ဝိစာရသာ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့၊ ဤသို့ပေးပါ၊ မာတိကာအကောက်၌ ပေးကြသော "ဝိတက်ကား မရှိ၊ ဝိစာရမျှသာ ရှိကုန်သော"ဟူသော အနက်ကား အဋ္ဌကထာ အဖွင့်အတိုင်း မဟုတ်၊ ဋီကာပဋ္ဌမ နည်းနှင့်သာ လျော်သည်။]

ဝိတိတ္ထိကေ-၌၊ (အတ္ထော, ဇ၀ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊) ဝိတိယာ-ဝိတိနှင့်၊ သဟ, ဧကုပ္ပါဒါဒိဘာ၀-ဧကုပ္ပါဒအစရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ ဓမ္မာ) ဝိတိသဟဂတာ-တို့မည်၏၊ ဝိတိသမ္မယုတ္တာ-ဝိတိနှင့်အညီအမျှ ဧကုပ္ပါဒတာအစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်ယှဉ်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော၊ သေသပဒဒွယေပိ-ဝိတိသဟဂတာမှကြွင်းသော သုခသဟဂတာ, ဥပေက္ခာသဟဂတာ ပုန် ၂-ပါးအပေါင်းခဲ့လည်း၊ ဧသေ၀နယော-ဤနည်းပင်တည်း၊ ၀-ဆက်၊ ဧတ္ထ-ဤသေသပဒဒွယခဲ့၀ါ-ဤဥပေက္ခာသဟဂတာ ဟူသောပုဒ်ခဲ့၊ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ-အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာကို၊ ဥပေက္ခာတိ-ဥပေက္ခာဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဟိ-မုန်၊ သာ-ထိုအဒုက္ခမသုခါဝေဒနာ သည်၊ သုခဒုက္ခာကာရ၀ဝတ္ထိ-ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာ, အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်

ဝိစာရမတ္တာ။ ။အတ္ထာသဒ္ဒါသည် "ပမာဏိသမရိယေ မတ္တာ" စသော အဘိဓာန်လာ အနက်တို့တွင် "ပမာဏအနက်ကိုဟောသောပုဒ်" ဟု သိစေလိုၗ် မတ္တာကို "ပမာဏ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝိစာရောဝ၌ ဧ၀သဒ္ဒါကိုလည်း "သမ္ဘ၀ံ သာ၀ဓာရဏ"နှင့် အညီ ရာသင့်၍ အပိုထည့်အပ်သောသဒ္ဒါတည်း၊ ထိုဧ၀ဖြင့် ဝိတက်မပါဟုကန့်သည်၊ ထိုပိုစာရောဝမတ္တာဟူသော စကားဖြင့် "ဝိစာရထက် အပိုဖြစ်သော ဝိတက်နှင့်မယှဉ်ပါ"ဟု ဆိုလိုသည်။ [ဧကတော ဥဒ္ဓံ ဝိတက္ကေန သမ္မယောဂံ နဂ္ဃန္တိတိ အတ္ထော။]

မှတ်ချက်။ ။"တတော ဥဒ္ဓံ, ဝိတက္ကေန သမ္မယောဂံ နဂ္ဃန္တိတိ အတ္ထော"ဟု ဋီကာ ဖွင့်ထားသည်ကို အဓိပ္ပာယ်ပြောသောဆရာတို့က ယူ၍ပြောသောကြောင့် ယခုအခါ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်များ၌ "ဝိစာရတော ဥတ္တာရိ ဝိတက္ကေန သဒ္ဓိ သမ္မယောဂံ နဂ္ဃန္တိတိ အတ္ထော" ဟု ပါ၌ပို့ တွေ့ရသည်၊ ထိုပါ၌သည် ရေးပါ၌မဟုတ်ပါ၊ ဝိတက္ကေနစ်စပ်ရာ "သမ္မယောဂံ" ဟု သဟဒီယောဂ ရှိပါလျက် (သဒ္ဓိ') ဟု အပိုပါသောကြောင့် စာသွားလည်းမကောင်းပါ။

ခြင်းကို၊ ဥပေက္ခတိ–အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်၏။ ဝါ–လျစ်လျူရှုတတ်၏။ မဇ္ဈတ္တာ ကာရသက္ကိတတ္တာ–မဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာ၌ ကောင်းစွာတည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေနာကာရေန–ထိုမဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာဖြင့်၊ ပဝတ္တိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ **ဥပေက္ခာ**–မည်၏။ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊ **ဝေဒနာတ္တိကတော**–ဝေဒနာတရားတို့မှ၊ **ပဒဋ္ဌယမေ**–ပုဒ် ၂–ပါး**အပေါင်းကိုသာ**၊ **ဂဟေတွာ–ယူ၍**၊ **နိဗ္ဗိတိကသေ–ပိတိမရှိသော**၊ သုခေသေ–**သုခ၏**၊ **[သုစေသဟဂုတ် ကာယပိညာဏ်, စတုတ္ထစျာန် ကောဒသ၌ရှိသော သုခကို ဆိုသည်။]** သဗ္ဗိတိကသုခတော–သဗ္ဗိတိကသုခမှ၊ [ဝိတိသဟဂုတ် ၅၁–ပါးသော သုခမှ၊] ဝိသေသဒဿနဝေသေန–အထူးကိုပြဆိုတော်မူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အယံတိကော–ဤ ပိတိတိက်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တောဟု။

ဒဿနတ္ထိကေ–၌၊ (အတ္ထော, ၆ဝ ဝေဒိတမ္ဘော) ဒဿနေနာတိ–ကား၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန–သောတာပတ္တိမက်သည်၊ (ပဟာတမ္ဘာ၌ ၅ပ်၊) ဟိ–မှန်၊ သော–ထိုသောတာပတ္တိမက်ကို၊ ''ပဌမ–သကဒါဂါမိမက် စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ နိဗ္ဗာန ဒဿနတော–နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒဿနန္တိ–ဒဿနဟူ၍ (ဘဂဝတာ–သည်) ဝုတ္တောဟု–ဗြိ၊ [စာအုပ်တို့၌ "နိဗ္ဗာန်+ဒဿနတော"ဟု ဝါကျတွေ့ရ၏၊ ဒဿန၏ကဲမှာ နိဗ္ဗာနသဿဟု ဆဋ္ဌိကသာ ရှိသင့်သောကြောင့် လည်းကောင်း, ဋီကာ၌ "နိဗ္ဗာနဒဿနတော" ဟု တွေ့ရသောကြောင့်လည်းကောင်း "နိဗ္ဗာန ဒဿနတော"ဟု သမာသ် ရှိခြင်းက ကောင်းသည်။]

မဇ္ဈေပေါတတ္တာ။ ။ဥပေက္ခတိကို "မဇ္ဈတ္တ၊ပေါ၊ပဝတ္တတိ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ မဇ္ဈေ+ ဌိတော+အတ္တာ (သဘာဝေါ) ယသာတပိ မဇ္ဈတ္တော၊ အာကာရနုဋ် အရဲတူအောင် မဇ္ဈတ္တနောင် ဘာဝအကျေကြေပါ၊ "အလယ်အလတ်၌တည်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာ" ဟုသည် ဣဋ္ဌဘက်၌လည်း မပါ, အနိဋ္ဌဘက်၌လည်း မပါသော အလယ်အခြင်းအရာတည်း၊ **မဇ္ဈတ္တာ**ကာရေ+**သက္ကိ**တာ **မဇ္ဈတ္တာ**ကာရသက္ကိတာ (ဥပေက္ခာ)၊ "**မဇ္ဈတ္တာ**ကာရ၌ ကောင်းစွာတည်" ဟုသည် ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ ၂–ပါး၏ အလယ်၌တည်သော အခြင်းအရာကို အာရုံပြုခြင်းတည်း၊ **မဇ္ဈတ္တာ**ကာရ သက္ကိတာယ+ဘာဝေါ **မဇ္ဈတ္တာ**ကာရသက္ကိတတ္တံ။

မှတ်ချက်။ ။သုခါကာရစသည်၌ အာကာရကို "ကောဌာသ အနက်ဟော" ဟု ကြံကြ၏၊ ထိုအကြံမှာ အာကာရ ၃–ချိုးရှိသောကြောင့် တစ်ချိုးကိုတစ်ဖို့ဟုယူ၍ အဓိပ္ပာယ်ကြံခြင်းသာတည်း၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ အခြင်းအရာဟူသော အနက်ပင်ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာနဒဿနတော။ ။ဒဿနအမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသော (နာမ–လာဘ) ဟိတ်တည်း၊ "နိဗ္ဗာန်+ပဿတိတိ ဒဿန"ဟု ပြု၊ "နိဗ္ဗာန်ကို+မြင်"ဟူရာ၌ ထိုးထွင်း၍ယိသ်လော အမြင်မဟုတ်, အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြင်သောအမြင်တည်း၊ [နိဗ္ဗာန နဒဿနတောတိ·နိဗ္ဗာနာရ မဂဒတံ သန္ဓာယာဟ၊ ဋီကာ...က နနိ–ပဋိပိဒ္ဓနိ– အနေ။]

ပန-ဆက်၊ ဂေါ်တြဘု-ဂေါ်တြဘုကို၊ (နု ဝုစ္စတိ၌ ပဓာနစပ်၊) ဝါ-သည်၊ (ပဿတိ၌ အပဓာနစပ်၊) ပဌမတရံ-သောတာပတ္တိမဂ်ထက် သာ၍ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဗ္ဗာန်-ကို၊) ကိဠာပိ ပဿတိ-အကယ်၍ကား မြင်ပါပေ၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်.မြင်ပါသော်လည်း၊ (နဝုစ္စတိ၌ စပ်၊) ရဝေား-၏၊ သန္တိက-သို့၊ ကေနစိဒေဝ-တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ကရဏီယေန-ပြုဖွယ်ရာကိစ္စကြောင့်၊ [လာခြင်း၏အကြောင်းရင်းသာဖြစ်၍ လာခြင်းကြောင့်သာကို ပြီးစေတတ်သော သာဓကတမ သတ္တိမရှိသောကြောင့် ဟိတ်အနက်သာပေး၊ ကရိဏ်းအနက်မပေးရ။] ဒုရာ-အဝေးမှ၊ (တောရွာစသည်မှ၊) အာဂတောဝ-လာသော၊ ပုရိသော-သည်၊ (အာဟ၌ ပဓာနစပ်၊) ဝါ-ကို၊ ပုဠ္ဓောဒ္ဒ အပဓာနစပ်။] ဒူရတောဝ-အဝေး၌ပင်၊ [အပဂနသတ္တိ မရှိသောကြောင့်၊ "မှ"ဟု မပေးရ။] ‘ရထိကာယ-ရထားလမ်း၌၊ စရန္တံ-လှည့်လည်နေသော၊ ဟတ္ထိ ကွန္ဒကံ-ဆင့်ကျောက်ကုန်း၌ရောက်နေသော၊ ရာဇာန-ကို၊ ဒိသွာပိ၊ မြင်ပြီး၍လည်း၊ ဝါ-မြင်ပြီးပါသော်လည်း၊ (နပဿာမီတိ အာဟ၌စပ်၊) တေ-သင်သည်၊ ရာဇာ-မင်းကို၊ ဒိဠ္ဌော-မြင်အပ်ပြီးလော၊ ဣတိ-သို့၊ ပုဠ္ဓော-မေးအပ်သည်၊ (သမာနော-ဖြစ်လသော်၊) [တည်းအိမ်ရှင်က မေးအပ်သော်၊] ဒိသွာပိ-မြင်ပြီး၍လည်း၊ ကတ္တာဗ္ဗကိစ္စသပြုထိုက်သောကိစ္စ၏၊ ဝါ-ကို၊ အကတတ္တာ-မပြုအပ်သေးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-မပြုရသေးသည့်အတွက်၊ နပဿာမိ-မမြင်ပါ၊ ဣတိ-သို့၊ အာဟယထာ-ပြောသကဲ့သို့၊ ဇဝမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ နိဗ္ဗာန်-ကို၊ ဒိသွာပိ-၍လည်း၊ ဝါ-

---

ဂေါ်တြဘု ပန။ ။နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့် မြင်သောကြောင့် "ဒဿနု"ဟု ခေါ်ရလျှင် "ဂေါ်တြဘုလည်း သောတာပတ္တိမဂ်၏ အလျင်၌ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရကား ဒဿနအမည် ရသင့်သည် မဟုတ်လော"ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဂေါ်တြဘုပန" စသည်မိန့်၊ ပါ၌လျှောက်အတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သိသာပြီ။ [ဂေါ်တြဘုစိတ်က နိဗ္ဗာန်ကို အလျင် အာရုံပြုကြောင်း ကိုကား မဂ္ဂဝိထိကို လေ့လာ၍သိပါ။]

မှတ်ချက်။ ။သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် ဂေါ်တြဘုသည် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ချင်းတူသော်လည်း သောတာပတ္တိမဂ်က ကိလေသာပယ်ခြင်းကိစ္စကို ပြု၍မြင်သောကြောင့် ဂေါ်တြဘုထက် သာလွန်ရကား ဒဿနကိစ္စ၌ သာ၍ထင်ရှားသောကြောင့် အထင်ရှုဦး, အတိသယနည်းဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်ကိုသာ "ဒဿန" ခေါ်ရသည် မှတ်ပါ။

ဒိသွာပိ။ ။အဌကထာ၌ ဥပမာန ဝါကျဝယ် ဒိသွာပိ ၂-ထပ် ပါနေ၏၊ ပဌမဒိသွာပိသည် အကာတတ္တာ နု ပဿာမိတိ အာဟ၌ စပ်နိုင်၏၊ ဘာကြောင့် "နု ပဿာမိ ဆိုနိုင်သ်နည်း" ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ကတ္တာဗ္ဗကိစ္စသ အကတတ္တာ"ဟု ဟိတ်ထည့်ရသည်၊ မြင်ပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ပြုထိုက်သောကိစ္စကို မပြုရသေးသောကြောင့် "နု ပဿာမိ" ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။ ဤသို့ အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံနေသောကြောင့် ပုဠ္ဓောနောက်၌ ဒိသွာပိတစ်ခု ပိုနေဟန်တူ၏၊ ဥပမေယျ၌ ဒိသွာပိ တစ်ပုဒ်သာပါသည်။

မြင်ပြီး ပါသော်လည်း၊ ကတ္တာဒ္ဒသ–ပြုထိုက်သော၊ ကိလေသပ္ပဟာနသ–ကိလေသာကိုပယ်ခြင်းကိစ္စ၏၊ အဘာဝါ–မှုရှိခြင်းကြောင့်၊ ဒဿနန္တိ–ဟူ၍၊နေဝုဒ္ဓတိ–မဆိုအပ်၊ ဟိ–မှန်၊ တံ ဥာဏံ–ထိုဂေါတြဘုဉာဏ်သည်၊ မဂ္ဂသ–သောတာပတ္တိမဂ်၏၊ အာဝဇ္ဇနဒ္ဒါနေ–အာဝဇ္ဇန်း၏အရာ၌၊ တိဋ္ဌတိ–တည်၏။

ဘာဝနာယာတိ–ကား၊ သေသမဂ္ဂတ္တယေန–သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ် ၃–ပါးအပေါင်းသည်၊(ပဟာတဗ္ဗာ၌ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း)ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ သေသမဂ္ဂတ္တယ်–သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ် ၃–ပါးအပေါင်းကို၊(ဝုဒ္ဓတိ၌ ပဓာနစပ်၊) ဝါ–သည်၊(နပဿတိ, ဥပဒ္ဒတိတိုင်၌ အပဓာနစပ်၊) ပဌမမဂ္ဂေန–သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊ ဒိဋ္ဌသို့ယေဝ–မြင်အပ်ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မေ–သစ္စာ ၄–ပါးတရားတို့၌၊ ဘာဝနာဝသေန–တိုးပွားစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပဒ္ဒတိ–ဖြစ်၏၊ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ–ရှေးဦး မမြင်အပ်သေးသော၊ ကိဉ္စိ–တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကို၊ နပဿတိ–မမြင်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (မြင်အာပ်ပြီးသော သစ္စာ ၄–ပါး တရားဌာသာတိုးပွားစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်သည်အဖြစ်ကြောင့်၊) ဘာဝနာတိ–ဘာဝနာဟူ၍၊ ဝိစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ တတိယပဒ–နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာဓမ္မောဟုသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယပဋိက္ခေပဝသေန–ရှေး ၂–ပုဒ်သည် ဟောအပ်သောတရား၂–ပါးစုံကို ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ–ပြီ။

ဘာဝနာယ။ ။ဘာဝနာ၌ ဘူဝတ်, ကာရိတ်ကျေ, ယုပစ္စည်း၊ ဘူဝတ်၏ သတ္တာ,အနက်, ဝုဒ္ဓိအနက် ၂–ပါးတွင် ဝုဒ္ဓိအနက်ကို ယူစေလိုသောကြောင့် "ဝဍ္ဎမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌသို့ယေဝ ဓမ္မေ ဘာဝနာဝသေန ဥပဒ္ဒတိ"ဟု မိန့်သည်၊ သောတာပတ္တိမဂ် ဖြင်ပုံထက် တိုး၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်ခြင်းကို "ဘာဝနာ–တိုးပွားစေခြင်း"ဟု ဆိုသည်၊ "ဘာဝေတိ–တိုးပွားစေတတ်၏၊ ဣတိ ဘာဝနာ"ဟု ပြု။

ဥဘယ ပဋိက္ခေပဝသေန။ ။"နေဝ ဒဿနေန"ဟု ဆိုသောကြောင့် ဒဿနလည်း မဟုတ်သော၊ "နေ ဘာဝနာယ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ဘာဝနာလည်းမဟုတ်သော၊ ဤသို့ အနက်ယူ၍ ဤပဟာယကဝရား ၂–မျိုးကို ပယ်သည်ဟု ထင်မှတ်ဖွယ်ရှိ၏၊ ထိုသို့မဟုတ်ပါ၊ ရှေး ၂–ပုဒ်တို့ဖြင့် ဟောအပ်သောတရားတို့ကိုသာ ပယ်ဖြစ်ပါသည်၊ ထို ၂–ပုဒ်ဖြင့် ဟောအပ်သော တရားတို့မှတစ်ပါး၊ ကြွင်းသောတရားတို့ကို အရုဏကာဂ်ရသည်–ဟူလို၊ [ဥဘယပဋိက္ခေပဝသေနာတိ–ဒွိဟိ ဝေဟိ ဝုတ္တာဓမ္မ ပဋိက္ခေပဝသေန၊ နှ ပဟာယက ပဋိက္ခေပဝသေန၊–ဣကာ။]

မှတ်ချက်။ ။"နေဝ ဒဿနေန နှ ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာ"ဝယ် ပဟာတဗ္ဗပုဒ်ကို "နေဝ ဒဿနေန" ဟူသော ရှေးပုဒ်နှင့်လည်း တွဲပါ၊ မှန်၏–ဒဿနေန+ပဟာတဗ္ဗာ စသော ပုဒ်တို့သည် မာတိကာအကောက်၌ တစ်ပုဒ်အနေအားဖြင့် အနက်ပေးထားသော်လည်း အမှန့်အားဖြင့် သမာသ်မဟုတ်, ဝါကျတို့သာတည်း။ [ရူပသိဒ္ဓိ–တတိယာ တဗ္ဗျရိသ် သမာသ်အခန်းကိုကြည့်ပါ။]

တဒန္တန္တရတ္ထေက–ထိုဒဿနတိက်၏ အခြေခံမဲ့ဖြစ်**သော ဒဿန**ဟောတုတိက်ဌ်၊ (အဏ္ဍော ဇဝ် ဝေဒိတမ္ဘော)၊ **ဇောသ**–ဤတရားတို့**၏**၊ **ဟော**တု–ဟိတ်ကို၊ ဒဿနေန–သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊ မဟာတမ္ဘော–ပယ်ထိုက်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သောဘတ္တိမဂ်သည်၊ ပယ်ထိုက်သောဟိတ် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)(တေဓမ္မာ) ဒဿနေန မဟာတမ္ဘဟေတုကာ–တို့မည်၏၊ ဒုတိယ ပဒေ–ပုဒ်ဌ်၊ **ဇော**တော–ဤရားတို့၏၊ ဟေတု–ကို၊ ဒဿနေန–သည်၊ **ခေ**ဝ ပဟာတမ္ဘော–မပယ်ထိုက်၊ ဘာဝနာယ–အထက်မဂ် ၃–ပါး အပေါင်းသည်၊ န ပဟာတမ္ဘော–မပယ်ထိုက်၊ ဣတိ ဇဝ်–သို့၊ **အတ္ထ**–အနက်ကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ–မယူမူ၍၊ **ဇော**သော်–ဤတရားတို့၏၊

ဒဿနေန ပဟာတမ္ဘ ဟေတုကာ။ ။ဤ တိက် ၃–ပုဒ်တို့ကား ဝိတတ်မကျေသော အလုတ္တသမာသ်ပုဒ်တို့ချည်းတည်း၊ ရှေ့ ၂–ပုဒ်ဌ် တိပဒ ဗဟုဗွီဟိသာတည်း၊ (တစ်နည်း) "ပဟာတမ္ဘော+**ဟေတု ဇော**သော အဌတိတိ ပဟာတမ္ဘဟေတုကာ"ဟု ပဋ္ဌမပြိုင်းမှ "ဒဿနေန+ မဟာတမ္ဘဟေတုကာ ဒဿနေနပဟာတမ္ဘဟေတုကာ"ဟု ဒိပဒ ဗဟုဗွီဟိပြုပါ၊ ဤဝိဂြိုဟ်များ၀ယ် ဇောသော်၏အနက်ဌ် စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ၂–ဝါ၁ရှိ၏၊ စတုတ္ထီပေးရာ၌ အတ္ထိထည့်၍ပေးကြသည်၊ ထိုစတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီစိစစ်ချက်ကို နောက်ဌ် ပြပါမည်။

တတိယပုဒ်ကား "ခေ၀+ဒဿနေန ပဟာတမ္ဘဟေတု ဇောသ အဌတိတိ ခေ၀ ဒဿနေန ပဟာတမ္ဘဟေတုကာ၊ န+ဘာ၀နာယ ပဟာတမ္ဘဟေတု ဇောသ အဌတိတိ နဘာ၀နာယ ပဟာတမ္ဘဟေတုကာ"ဟု ရေးငုံးစွာ ဗဟုဗွီဟိ ၂–ပုဒ်တွဲ၍ "ခေသ ဒဿနေန–ပဟာတမ္ဘဟေတုကာ**ခ+** ဘော+နဘာ၀နာယပဟာတမ္ဘ ဟေတုကာ**ဘ**တိ ခေ၀ဒဿနေန နဘာ၀နာယပဟာတမ္ဘဟေ**တုကာ"** ဟု ကမ္မဓာရည်းတွဲပါ၊ ရှေ့ပုဒ်ဌ် ပဟာတမ္ဘဟေတုကပုဒ်ကိုလည်းရေ၊။ [တေ**ခ**ါ**ဟ**ေ၀ **ဝေ**ခ**ဏ္ဍ**ဒဿေတိ၊ ဧကော ဟေတု မ**ရ**ေ၊ ပဟာတမ္ဘဟေတုကာ**ဝ**ဒ္ဒါ လုရတ္တောတိ ၃ဌမ္ဘော–**ပ**ရ**ဝ**ါ]

ဇေ**ပ**ဏ္ဍ် **အဂ္ဂ**ေ**ဟ**ေတွာ။ ။အတ္ထိသဒ္ဒါမထည့်ဘဲ ဝိဂ္ဂဟပြုလျှင် "**ဇ**ောသ် ဘမ္ဘန်ကို ဟောဘ္ဍသာစပ်၍ "ထို တတိယရာသ်တရားတို့၏ ဟိတ်ကို သောတာပတ္တိမဂ်လည်း မပယ်ထိုက်" ဟု အနက်ထွက်သဖြင့် နုကိုက ဟိတ်ပါသောတရားတို့သာ့ရ၍ ဟိတ်မယှဉ်သော အဟိတ်တရားတို့ လုံးလုံးမရနိုင်သောကြောင့် အဌာယုတ္တိ (အနက်အရကောက်၏ မသင့်ခြင်း မပြည့်စုံခြင်းဟူသော) အပြစ်ရောက်၏။

ထိုပြင်– "ခေ၀ဒဿနေန ပဟာတမ္ဘော ဟေတု **ဇ**ောသ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုရာ၌ ပဟာတမ္ဘ သဒ္ဒါသည် ရှေ့ကိုဖြစ်**ဇ**ေ နောက်ကိုဖြစ်**ဇ**ေ တစ်ခုခုကို (အဖြဲ့ခြင်းရှိသော) သဒ္ဒါဖြစ်၏ ဤ၌ကား "ခေ၀ ပဟာတမ္ဘော, န ပဟာတမ္ဘော"ဟု "ခေ၀–န" ဟူသော ရှေ့က ပဋိသေ**ဓ**ကိုင့်ရ၍ နောက်ယောတုသဒ္ဒါကို မင့်သောကြောင့် "ပဟာတမ္ဘဟေတု"ဟု သမာသ်မစပ်ထိုက်၊ [အချင်းချင်ငဲ့မှ သမာသ်စပ်နိုင်ကြောင်းကို နာမနန် သမာသော ယုတ္တဟြောအဖွင့်ကြည့်ပါ။)] ထိုကြောင့် သဒ္ဒယုတ္တိလည်း မရှိချေ။ ထိုသို့ အတ္ထယုတ္တိသဒ္ဒယုတ္တိမရှိသည့်အတွက် "**ဇ**ေ**ပ**ဏ္ဍ် အဂ္ဂေ**ဟ**ေတွာ–အတ္ထိသဒ္ဒါ မပါသော ဤဗဟုဗွီဟိသမာသ်အနက်ကို မယူမှ၍"ဟု ဆိုသည်။

ဒဿနေနှ–သည်၊ ပဟာတဗ္ဗော–ပယ်ထိုက်သော၊ ဟေတု–ဟိတ်သည်၊ နေဝအတ္ထိ–မရှိ၊ ဘာဝနာယ–အထက်မဂ် ၃–ပါးအပေါင်းသည်၊ ပဟာတဗ္ဗော–သော၊ ဟေတု–သည်၊ နု အတ္ထိ–မရှိ၊ ဣတိဇေ–သို့၊ အတ္ထော–ကို၊ ဂဟေတ္တဗ္ဗော–ယူထိုက်၏။

ဟိ–လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ **ဣတရဃာ**–အတ္တိသဒ္ဒါ ပါရှိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာမှ တစ်ပါး၊ အတ္တိသဒ္ဒါ မပါရှိခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (အတ္ထော–အနက်ကို၊ ဂယှမာနေ ယူအပ်သော်၊) **အဟေတုကာနံ**–အဟိတ်တရားတို့ကို၊ (အဟိတ်စိတ်နှင့် ရုပ်တရားတို့ကို၊) အဂ္ဂဟဏ–**မယူနိုင်**ခြင်းသည်၊ ဘဝေယျ–ဖြစ်ရာ၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ကြောင့်၊ ယော–အကြင်ဟိတ်သည်၊ ဝါ–ကို ဒဿနဘာဝနာဟိ–သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ် ၃–ပါးတို့သည်၊ မဟာ

ဧဝမဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗော။ ။"အတ္ထိ"ဟူသော ကြိယာကိုထည့်၍ ဝိဂုဟပြုထိုက်လျှင် နေဝနင့်နာတို့သည် ပဟာတဗ္ဗောနှင့်မတွဲရာဘတ္တိနှင့်တွဲရသောကြောင့် "ထိုတတိယရာသီတရား တို့မှာ သောတာပတ္တိမဂ် ပယ်ထိုက်သောဟိတ်လည်း မရှိ၊ အထက်မဂ် ပယ်ထိုက်သောဟိတ်လည်း မရှိ"ဟု အနက်ထွက်ရကား နကိုက ဟိတ်မရှိသော အဟိတ်တရားများနှင့်တကွ ကုသိုလ်ကြိယာ အများကတအားလုံးရသဖြင့် အနက်ပြည့်စုံ၍ အတ္ထယုတ္တိလည်းရှိ၊ ပဟာတဗ္ဗောနှင့် ဟေတုတို့အချင်း ချင်း ငဲ့ကြ စပ်ကြသောကြောင့် သဒ္ဒယုတ္တိလည်း ရှိသည်အတွက် "ဧဝမဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗော–အတ္ထိဟု ထည့်ထားအော၊ ဤအနက်ကိုသာ ယူပါ" ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။အချို့သော ပါဠိဋီကာနှင့်တကွ များစွာသောဆရာတို့သည် "အတ္ထိသဒ္ဒါသည် သမ္ဗဒါနိုင်ခဲ့၏"ဟု ဖွင့်လေ့ရှိသောကြောင့် (ထိုအယူအတိုင်း) အဒ္ဓကထာ၏ ဝိဂုဟ ၂–မျိုးတွင် အတ္ထိမပါသော ရှေ့ဝိဂုဟကို ဆဋ္ဌ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ အတ္ထိပါသော နောက် ဝိဂုဟကို စတုတ္ထီ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဟု ခွဲ လေ့ရှိကြ၏၊ သို့သော် အတ္ထိသည် သမ္ဗဒါနိုင်ခဲ့သော ပုဒ်ဟု သဒ္ဒါကျမ်းလာ သိလာဃ စသောသုတ်တို့၌ မဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ "ဣမဿို အတ္ထာဝေ ဧတေသံ သဒ္ဒသာ (သမ္ဗန္ဓတ္ထေနဖယ် ဗ္ဗ ခ္ခ စပ်)၊ အတ္ထိသဒ္ဒသာ (သမ္ဗန္ဓခ္ခ်စပ်) သမ္ဗန္ဓတ္ထေန တဒ္ဓိသေသနန္တိ ဝုတ္တ–ဧတေသံသဒ္ဒါက အတ္ထိသဒ္ဒါ၏ သမ္ဗန္ဓ၏ အဖြစ်ကြောင့်" ဟု မရဒ္ဓိကာဌ် ဆိုသောကြောင့်လည်း ကောင်း အတ္ထိပါသော ဒုတိယဝိဂုဟိပဝိဟိကိုလည်း သမ္ဗန္ဓဆဋ္ဌမဗဟုဗ္ဗီဟိပုသာမှတ်ပါ။

ဣတရဃာ။ ။"ဣတရဃာ, အညထာနောက်, ဟိပဝနှင့်, စတလုံးရောက်သော်, လဒ္ဓဒေါသ, ဗျတိရိုက်ဟု, အပည်ထေးမြဲ"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ "ဧဝမဗ္ဗော ဂဟေတဗ္ဗော" ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏အနက်ကို အနှယ, ဣတရဃာမှစ၍ အနှစ်ပွေတ် တိုင်အောင် ဗျတိရေကဟု မှတ်ပါ၊...ထိုပြင်–"ဣတရဃာ, အညတာပုဒ်, ထုတ်ချ၍ရှိက, လက္ခဏနှင့်, လက္ခဏဝန်, ဤနှစ်တန်ကို, အမှန်ဘွင်းလျက်, အနက်သမ္ဗန်၊ အပါဒါနိ,မှာ, အနှယာကို, ခံကာမလွဲ, ထားလေမြို"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ ဣတရဃာ၏ အပါဒါနိ,ကို အတ္ထိသဒ္ဒါပါသော ရှေ့ဝါကျက အနှယအနက်ကိုခံ၍ ထားပစ္စည်း၏ အကာရအနက်နှင့်တကွ "အတ္ထော ဂယှမာနေ"ဟု လက္ခဏ, လက္ခဏဝန္တ ထည့်၍ အနက်ပေးရသည်၊ အဟိတ်တရားတို့ကို မယူနိုင်ခြင်းသည် ပဋ္ဌမလွဲ ဒေါသတည်း။

တမ္ဘော-ပယ်ထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာ၏။ တေသံ-ထိုအဟိတ်တရားတို့၏၊ (သော) ဟေတုယေဝ-ထိုဟိုက်သည်ပင်၊ နတ္ထိ၊ (တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတရထာ-ဖြင့်၊ အတ္ထေ-ကို၊ ဂယှမာနေ-သော်၊ အဟေတုကာနံ-တို့ကို၊ အဂ္ဂဟဏံ-သည်၊ ဘဝယျ။) သဟေတုကေသုပိ-သဟိက် စိတ္တုပ္ပာဒ်တို့တွင်လည်း၊ ဟေတုဝဇ္ဇာနံ-ဟိတ်သည်၊ ကြဉ်အပ်သောတရားတို့ကို၊ ပဟာနံ-ပယ်ခြင်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဟေတူနံ-ဟိတ်တို့ကို၊ (ပဟာနံ-သည်၊) နှ အာပဇ္ဇတိ-မဖြစ်၊ဟိ-မှန်၊(တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တေသံ-ဤ တတိယရာသိတရားတို့၏၊ ဟေတုယေဝ-ဟိတ်ကိုသာ၊ နေဝဒဿနေနပေ၊ပဟာတမ္ဘောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တောဘဝေ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဟောတော်မူအုပ်ရာရောက်၏။)တေ ဓမ္မာ-ထိုတတိယရာသိတရားတို့ကို၊ နှ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၊ (ဟောတော်မူအပ်ရာမရောက်ကုန်၊) (တသ္မာ- ကြောင့်။ သဟေတုကေသုပိ-တို့တွင်လည်း၊ ဟေတုဝဇ္ဇာနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ၊ ဟေတူနံ-တို့ကို၊ ပဟာနံ-သည်၊ နှ အာပဇ္ဇတိ-မဖြစ်။)

၈-ဇင်စစ်ကား၊ ဧတံ ဥဘယမ္ပိ-ဤ ၂-ပါး-စုံကိုလည်း၊ အနမိမ္ပေတံ-အလိမ်မရှိအပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဧတေသံ-ဤတတိယရာသိ တရားတို့၏၊ ဒဿနေနှ-သောတာပတ္တိမဂ်သည်၊ ပဟာတမ္ဘော-ပယ်ထိုက်သော၊ ဟေတု-ဟိတ်သည်၊ နေဝ အတ္ထိ၊ ဘာဝနာယ-အထက်မဂ် ၃-ပါး:အပေါင်းသည်၊ ပဟာတမ္ဘော-သော၊ ဟေတု-သည်၊ နှ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်ထိုက် သော ဟိတ်လည်းမရှိ၊ အထက် မဂ် ၃-ပါး:အပေါင်းသည် ပယ်ထိုက်သော ဟိတ်လည်း မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) နေဝပေ၊ဟေတုကာ- တို့မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ အယ် အတ္ထော-ကို၊ ဂဟေတမ္ဘော-ယူထိုက်၏။

သဟေတုကေသုပိ၊ပေ၊နမေတဗ္ဗံ။ ။အတ္ထိသဒ္ဒါမပါသော ပဋ္ဌမဝိဂ္ဂဟအတိုင်း အနက်ယူလျှင် (“ဤတတိယရာသိတရားတို့၏ ဟိတ်ကို ဒဿနဘာဝနာတို့ မပယ်ထိုက်”ဟု အနက်ထွက်ရကား) “ဟိတ်ကိုသာမပယ်သည်၊ ဟိတ်မှတစ်ပါးသော တတိယရာသိတရားတို့ကိုကား ပယ်ရာရောက်၏၊ မှန်၏-“နေဝ ဒဿနေန ပဟာတမ္ဘော ဟေတု ဧတေသံ”ဟူသော ဝိဂ္ဂြိဟ်စကားအတိုင်း အတ္ထိမပါလျှင် “ဧတေသံ-တို့၏၊ ဟေတု-ကို၊ ဒဿနေန-သည်၊ နေဝ်ပဟာတမ္ဘော-မပယ်ထိုက်၊ ဘာဝနာယ နပဟာတမ္ဘော-ထိုက်”ဟု အနက်ပေးရသောကြောင့် “ဟိတ်ကိုသာမပယ်, ဟိတ်မှ တစ်ပါးသော တရားတို့ကို ပယ်သည်”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရောက်သည်၊ ဤကား ဒုတိယလေဒဒါသတည်း။

တသ္မာ၊ပေ၊ဂဟေတမ္ဘော။ ။ဤ၀ါကျကား လဒ္ဓဂုဏ်၀ါကျတည်း၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အဟိတ်တရားတို့ကို မယူခြင်းဟူသောအနက်, ဟေတုဝဇ္ဇတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းဟူသောအနက်, ဤအနက် ၂-မျိုးလုံးကိုပင် အလိမ်မရှိအပ်သောကြောင့် အတ္ထိသဒ္ဒါပါသော သမာသ်အနက်ကို ယူပါ။ [စပ်ဖို့ ကြိယာအများတွင် အခြားကြိယာတို့မှ အထူးပြုတတ်သောကြောင့် အတ္ထိကြိယာကိုပင် “ပိသေသနနှ”ဟု ဋီကာ၌ ဆိုသည်။]

အာစယဂါမိဠွိကေ–ဌ၊ (အဠွော ဇဝ ဝေဒိတမဠေ၊ ယောသဘာဝေါ–ကိုး) ကမ္ဘကိလေသေဟိ–ကံ ကိလေသာတို့သည်၊ အာစီယတိ–စိထား အပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ကိလေသာတို့ စိထား အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (သောသဘာဝေါ–သည်၊) အစယော–မည်၏၊ ဇော–ဤအစယဟူသော အမည်သည်၊ ပဋိသန္ဓိစုတိ ဂတိပဝတ္တာနန်–အဆက်မပြတ်ဖြစ်တတ်သော ပဋိသန္ဓိစုတိ ဂတိ ဟူသော ဝိပါက် တရားတို့၏၊ နာမ–အမည်တည်း၊ (ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) တသ–ထိုပဋိသန္ဓိ စုတိ ဂတိဟူသော အာစယ၏၊ ကာရဏ–အကြောင်းသည်၊ ဟုတွာ, နိဗ္ဗာဒနဘာဝေန–အကျိုးကိုပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ တံအာစယ–ထိုကိလေသာတို့ စိထား အပ်သော ပဋိသန္ဓိ စုတိ ဂတိဟူသော ပဝတ္တသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ–ရောက်တတ်ကုန်၏၊ (ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ ကံကိလေသာတို့ စိထား အပ်သော ပဋိသန္ဓိ စုတိဂတိ

အာစယဂါမိနော။ ။"အာပဇ္ဇ+စိ စယေ စိခြင်း"ဟူသော ဓာတ်, ဣဟောအပစ္စည်းဖြင့် "အာစယ"ဟု ပြီး၏၊ [စိဓာတ်သည် ယပစ္စည်းနောင်းရာ၌ ဒီဃဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "အာစီယတိ" ဟု ရှိရသည်။] အာစီယတေတိ အစယော၊ ကံသည် ပဋိသန္ဓေ စိတ်စေတသိက် ကမ္မဇရုပ်ကို စီအပ် (ဖြစ်စေအပ်)၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်စေရာ၌ ကံစေတနာချည်းသက်သက် မစီနိုင်၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာဟူသော ကိလေသာတို့လည်း သဟဇာတသဟဇ္ဇာတိဖြင့်ဖြစ်စေ, ပကတူပနိဿယသဟဇ္ဇာတိဖြင့်ဖြစ်စေ ကျေးဇူးပြုလျက် ပါရှိရသေး၏၊ ["အဝိဇ္ဇာနုသယပရိဂိုဠေနေ တဏှာနုသယမူလကေန သံနိါရေန ဇနိယမာနံ"ကို ထောက်ပါ၊] "စီ" ဟူသည်ကား ပဋိသန္ဓေနောင် ဘဝင်မှစ၍ ဝိပါက်စိတ်များ ဆက်ကွာဆက်ကာ (ဝိထိစိတ် မဖြစ်သမျှ) စီလျက် စဉ်လျက်ဖြစ်နေခြင်း, အဆုံးဌာ် စုတိစိတ်ဖြစ်ခြင်းတည်း၊ "ဂတိ"ဟူသည် စုတိနောက်၌ ရောက်ထိုက်သောဘဝတည်း၊ ထိုဘဝ၌သည်း ပဋိသန္ဓေဘဝင်မှ စ၍ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်သော ဝိပါက်တရားများကို "ပဝတ္တ"ဟု ခေါ်သည်။ ထိုအားလုံးသည် ကံကိလေသာတို့ စီအပ်သော အကျိုးတရားများဖြစ်သောကြောင့် "အာစယ"ဟု အမည်ရသည်။ [ပဋိသန္ဓေ စုတိစိတ်ကိုယူသဖြင့် အလယ်၌ဖြစ်သော ဘဝင်ကိုလည်း အာဒိအန္တနီပကနည်း, ဓိဂဟဒဝဠ္ဆန္ဒ နည်းအားဖြင့်ယူပါ။]

ပဋိသန္ဓိပေါနာမဲ။ ။ကုသိုလ်စသောဇောများလည်း ယောနိသော မနသိကာရစသော အကြောင်းတရားတို့က စီအပ်ရာရောက်သောကြောင့် "အာစယ" အမည်ရသင့်သော်လည်း အထင်ရှင်, ဓကဒေသျှုပစာရအားဖြင့် ကံကလေသာတို့ စီအပ်သော ပဋိသန္ဓေ စသော ဝိပါက် အစဉ်ကိုသာ "အာစယ"ဟု ခေါ်ရကြောင်းပြလိုရှိ၍ "ပဋိသန္ဓိပေါနာမဲ"ဟု မိန့်သည်၊ "ပဝတ္တ"၌ သ–သည် "အပဒန္တ–အဆက်မပြတ်"ဟူသောအနက်ကိုဟောအ၏၊ ဝတ္တ၌ ဝတ္တတ်တကား ဖြစ်ခြင်း အနက်ကိုဟောအ၏၊ "ပဝတ္တန္တိ–အဆက်မပြတ်ဖြစ်လာတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ပဝတ္တာ"ဟု ပြု၍ ပဋိသန္ဓိစုတိတို့ကို အရကောက်ပါ။

တသေ၊ပေါဂါမိနော။ ။"ဂစ္ဆန္တိတိ ဂါမိနော၊ အာစယ+ဂါမိနော အာစယ ဂါမိနော"ဟု ပြုစေလိုရင်းတည်း၊ "အာစယသို့ရောက်" ဟူရာ၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်ပါသလော"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ကာရဏ ဟုတွာ နိဗ္ဗာဒနဘာဝေန" ဟု ဝိသေသန ကူမရသည်၊

ဟူသော ပဝတ္တသို့ရောက်တတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တော ဓမ္မာ, အာစယ ဂါမိနော–အာစယဂါမိတို့မည်၏။) ဝါ–တစ်နည်း။ (ယေဓမ္မာ–အကြင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရားတို့သည်။) ယသ–အကြင်ပဂ္ဂိုလ်၏ (သန္ဓာနန်၌)၊ ပဝတ္တန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏။ တံပဂ္ဂလံ–မိမိဖြစ်ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ယထာဝုတ္တမေဝ–အကြင်အကြင် ဆိုပြီးသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ **အာစယ–ဂဲကိလေသာတို့စီအပ်သော ပဋိသန္ဓိ စုတိ** ဂတိဟူသော ပဝတ္တသို့, **ဂမေန္တိ–ရောက်စေတတ်ကုန်၏။ ဣတိပိ–ထိုကြောင့်လည်း**။ (တောဓမ္မာ) အာစယဂါမိနော–တို့မည်၏။ **တေ–ဤအာစယဂါမိ** ဟူသော အမည် သည်၊ သာသဝကုသလာကုသလာသ–အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။ (အာသဝေါတရားတို့၏) အာရုံဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏။) အဓိဝစန–အမည်တည်း။

အာစယသခၠိတာ–အာစယဟုဆိုအပ်သော၊ တတောဧဝ စယာ–ထို ဂဲ ကိလေသာတို့စီအပ်သော ပဋိသန္ဓိ စု တိ ဂတိဟူသော ပဝတ္တမှ၊ အပေဂတတ္တာ–ကင်း သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အပစယဝန္ဓိစပ်)၊ နိဗ္ဗာနန်–သည်၊ စယာ–စယမှ၊ အပေတ–ကင်းသည်တည်း၊ ဣတိ–ဤဝစနတ္တကြောင့်၊ အပစယ–အပစယမည်၏။ တံ–ထို အပစယမည်သော နိဗ္ဗာနန်ကို၊ အာရမဏ–အာရုံကို၊ ကတ္တာ, ပဝတ္တနတော–ဖြစ်ခြင်း

ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့က အာစယမည်သော ပဋိသန္ဓေစသည်တို့၏ အကြောင်းရင်းများဖြစ်ရကား ထိုအကျိုးတရားကိုဖြစ်စေသောအားဖြင့် အစယသို့ ရောက်ကြသည်–ဟူလို။ ဥပမာ–မျိုးစေ့သည် အပင်ပေါက်၍ ' အသီးကိုဖြစ်စေသောအခါ "မျိုးစေ့က အသီးအဖြစ်သို့ ရောက်သည်"ဟု ဆိုရသကဲ့သို့တည်း။

ယသယဝါ၊ ပေ၊ ဂမေန္တိ။ ။ဤနှုတ်ခွဲကား "ဂမေန္တိတိဂါမိနော"ဟု ပေတတ္ထကျသောနေပြု၍ ရှေ့နည်းအတိုင်း အာစယဟုခန့်ဝင်တဲ့၊ ကသိုလ်ကဲ အကုသိုလ်ကဟူသော မိမိ၏ဖြစ်ရာ သဘ္ဘာဝါ ကို ပဋိသန္ဓိ စုတိဂတိဟူသော အာစယသို့ ရောက်စေတတ်သောကြောင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကို "အာစယဂါမိ"ဟု ခေါ်သည်။

သာသဝ၊ ပေ၊ အဓိဝစနံ။ ။သေခါနိုးဌ် အာရုံနှိမ်တထင်လာသောအခါ ထိုအာရုံကြောင့်လည်း အာစယသို့ ရောက်ကြရသောကြောင့် လည်း၊ ကောင်း, ထိုနှိမ်တိက အာစယသို့ ရောက်စေတတ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း နှိမ်တိမျိုးလည်း အာစယ ဂါမိမည်လေသလားဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိရကား "သာသဝ၊ ပေ၊ အဓိဝစနံ"ဟု မိန့်သည်။ ဤ၌ လိုသည်– အထင်ရှိ ဂေဒေသျှပေစာင်တည်း။ သဟ+အာသဝေဟိ ယေ ဝတ္တန္တိ တိသာသဝါ၊ "အာသဝတို့နှင့် တကွဖြစ်"ဟူသည် လောကီ ကုသိုလ်တရားတို့က အာရုံ, အာသဝေါတရားတို့က အာရမဏ်က အဖြစ်ဖြင့် တကွဖြစ်ခြင်းတည်း။ အနှသသဝဖြစ်သော မဂ်ကုသိုလ်များကို တားမြစ်လို၍ "သာသဝကုသလ"ဟု ဝိသေသနမပြုသည်။ အကုသိုလ်အတွက်မှာ သာသဝ အနှာသဝဟု ၂–မျိုးပြားသောကြောင့် "သာသဝ"ဟု ဝိသေသန ပြုဖွယ်မလို၊ (တစ်နည်း) အကုသလဝယ် စပ်ရာ၌ သာသဝသဒ္ဒါကို ဘူတ ကတဏ ဝိသေသနဟု သော်လည်းကြေပါ။

ကြောင့်၊ (ယေဓမ္မာ-တို့သည်၊) အပစယ်-ကိလေသာတို့စိအပ်သော ပဋိသန္ဓိ စုတိ ဂတိဟူသော ပဝတ္တမှကင်းသောနိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-ရောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေမ္မော) အပစယဂါမိနော-တို့မည်၏၊ ဧတေ-ဤအပစယဂါမီဟူသော အမည်သည်၊ အရိယမဂ္ဂါနံ-အရိယမဂ်တို့၏၊ (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး-တို့၏၊) အဓိဝစန်-တည်း။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ [ရှေးနိဿယ၌ "အဝိစ အပရော နယော မယာ ဝုစ္စတိ"ဟုဆို၏၊] ဣဋ္ဌကဝဟုကိ-အုတ်လက်သမားသည်၊ (ပန်းရန်သမားသည်၊) ပါကာရ-တံတိုင်းကို၊ (အာစိနန္တော-စီလျက်၊ ဂစ္ဆတိဝိယ-သွားသကဲ့သို့၊ တထာ-တူ၊ ယေဓမ္မာ-တို့သည်၊ ပဝတ္တံ-အဆက်မပြတ်ဖြစ်တတ်သော ပဋိသန္ဓိ စုတိဂတိကို၊

အပစယ။ ။အပစယ၌ အပ ဥပသာရသည် အပေတအနက်ဟောတည်း၊ စီယ ဟော်တို စယော-ရာ-ကဲ့လေသာတို့ စီအပ်သော ပဋိသန္ဓိ စုတိဂတိဟူသော ပဝတ္တတည်း၊ "စယာ+အပေတံ အပစယ"ဟုပြုး၍ နိဗ္ဗာန်ကို အရဧကောက်စေလိုသောကြောင့် "နိဗ္ဗာန်ပေ၊အပစယ"ဟုမိန့်။ [စအုပ်များ၌ "အပစယော"ဟု တွေ့ရ၏၊ သို့သော် စယောသက်သက်သာ အ ဝစ္စည်းဖြစ်၍ ပုလ္လိင်ရှိနိုင်၏။] ထို အပစယပုဒ်ကား "ဝါနတောနိက္ခန္တတိ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ တပ္ပုရိသ်သမာသ် ဆိုလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အရဧကောက်ရသောကြောင့် "အပစယ"ဟု နုပဲလိင်ရှိသင့်၏၊ အပ ဥပသာရပုဒ်၏အနက်ကို ပဓာနအားဖြင့် ကောက်ရသောကြောင့် အဗျယီဘောသမာသ် ဆိုလျှင်လည်း သာ၍ပင် နုပဲလိင်ဖြစ်သေး၏။ ။

တံ၊ဧေ၊ဂါမိနော။ ။"အပစယ+ဂစ္ဆန္တိ-အပစယသို့ ရောက်တတ်"ဟုရာ၌ အာဝယဂါမိတုန်း-ကကဲ့သို့ "နိဗ္ဗာဒနၜ၏အစွမ်းဖြင့် ရောက်ကုန်သလော"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အာရမဏံ ကတ္တာ"ဟု ဝိသေသန ကုမရသ်သည်၊ "နိဗ္ဗာန်ကိုဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့် ရောက်သည်မဟုတ်, အာရုံပြုသောအားဖြင့် ရောက်သည်" ဟုလို။ [အာရမဏ ကရဏာ၌ သာမညအာရုံပြုခြင်း, ပရိညာစသော မဂ်ကိစ္စ ၄-ပါး၊ကို ပြီးစေသောအားဖြင့် ဝိသေသအာရုံ ပြုခြင်း၊ဟု ၂-မျိုး၊ရှိသည်တွင် ဝိသေသအာရုံပြုခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ "တံ အာရမဏံ ကတ္တာ" ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။]

မေးဖွယ်။ ။ဘာကြောင့် ဝိသေသအာရမဏ ကရဏာကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်ကြောင်းကို သိနိုင်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ **အဖြေကား**-သာမည အာရမဏကရဏာကို ရည်ရွယ်၍ဆိုလျှင် ဂေါတြဘုဝေါဒါနိ အတိညာဉ် ပစ္စဝေက္ခဏာစောနှင့် ဖိုလ်တရားကိုလည်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကြသောကြောင့် အပစယဂါမိအရတွင် ပါဝင်ဖွယ်ရှိရကား၊ ထိုတရားများ မပါစေလိုသည့်အတွက် "သာမည အာရမဏကရဏာကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုအပ်သည်မဟုတ်ကြောင်း, စတုကိစ္စ သာဓနအားဖြင့် ဝိသေသ အာရမဏကရဏာကို ရည်ရွယ်၍ဆိုအပ်ကြောင်း" သိနိုင်ပါသည်။ [ဋီကာကြည့်ပါ။]

အရိယ၊ပေ၊အဓိဝစန်။ ။ဤ၌ဒေသလည်း နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သော ဂေါတြဘု စသောဝရားတို့လည်း အပစယဂါမိအရတွင် ပါဝင်လေသလောဟု တွေးကောဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အရိယ၊ပေ၊အဓိဝစန်" ဟု မိန့်၏၊ အပစယဂါမိသဒ္ဒါသည် အထင်ရှင်ဧကဲဒေသ္ဟုပစာရအားဖြင့် အရိယမဂ်တို့ကိုသာ ဟောသော သဒ္ဒါဖြစ်သည်-ဟုလို။

အာစိန္နန္တာ-စီကုန်လျက်၊ ဣဒ္ဓန္တိ-သွားတတ်ကုန်၏၊ ဣဟတိ-**ကြောင့်**၊ (တေဓမ္မာ) အာစယဂါမိနောဝ-တို့မည်၏၊ **တေန-ထိုပန်းရန်သမားသည်၊ ဒီတံ**၊ စိတ်-စီအပ် စီအပ်တိုင်းသော၊ ဣဒ္ဓဠက်-အုတ်ကို၊ ပိဒ္ဓသယမာနောဝ-ဖျက်**သီးသော**၊ ပုရိသောဝိယ-ယောကျ်ားကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊ ယေဓမ္မာ) **တဒေဝပဝတ္တံ**-ထိုအဆက်မပြတ် ဖြစ်တတ်**သော ပဋိသန္ဓိ** စုတိ ဂတိကိုပင်၊ အပစိန္တန္တာ-**ဖျက်သီး**ကုန်လျက်၊ ဣဒ္ဓန္တိ-သွားတတ်**ကုန်၏**၊ ဣဟတိ-ထို့ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ)အပစယဂါမိနောဝ-တို့မည်၏၊ တတိယပဒ်-**နေ**ဝါစယဂါမိ နာ**ပ**စယဂါမိနော ဓမ္မာဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယပဋိဂ္ဂေဝေန-ရှေး ၂-ပုဒ်သည်၊ ဟောအပ်သောတရား ၂-ပါးစုကို ပယ်ခြင်း အားဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။

အပိစ။ ။ပန်းရန်သမားသည် တံတိုင်း(ဖြို့ရိုး)**ကို** ဓီလျက် စဉ်လျက် သွားသကဲ့သို့ လောကီ အကုသိုလ်တို့သည် ပဋိသန္ဓိ စုတိ ဂတိ ဟူသော ပဝတ္တကို ဓီလျက် (ဖြစ်ဓေလျက်) **သွား**တတ်ကုန်သောကြောင့် အာစယဂါမိ အမည်ရကြသည်။

ပုဒ်ပြီးပုံ။ ။ဤနည်း၌ "**အာစိန္နန္တာ ဣဒ္ဓန္တိ**"ကိုကြည့်၍ အာစယ၌ နကိုက **အန္တ**ပစ္စည်းဖြင့် "အာစိန္နန္တ"ဟုရှိ၏၊ ထို့နောက် န္တကို "ဣဒ္ဓန္တဒိန် န္တသဒ္ဒါ, အံ"ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အံပြု, ယောဂျရေ၍ "အာစိန်"ဟုဖြစ်၏၊ ထိုအာစိန်ကို သုတ်ကြီးဖြင့် **အာစယ်ပြု**, န္တပစ္စယန္တ ပုဒ်ဟိုသည် မှားသောအားဖြင့် နောက်ပုဒ်နှင့် သမာသ်မဖြစ်ကြ၊ ထို့ကြောင့် "ဣဒ္ဓန္တိတိ ဂါမိနော"ဟု ပြု၍ "အာစယ+ဂါမိနော"ဟု ဝါကျဖြစ်၏၊ သို့သော် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝါစာသိလ်မှ အကျိုးဥာ ချေ၍ **"အာစယဂါမိနော"ဟု ဖြစ်သတတ်**။ [ဦးကာနှင့် အနဋ္ဌိကာကြည့်ပါ။]

တစ်နည်း။ ။**"အာစိန္နန္တိ**တိ အာစယာ"ဟုပြု၊ အာပုဒ္ဓ စိဓာတ်, ကတ္တားဟောအပစ္စည်း၊ ဣဒ္ဓန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ဂါမိနော၊ အာစယာ(ဟုတ္တာ) ဂါမိနော အာစယဂါမိနော၊ ဤသို့ပြုလျှင် သမာသ် ပင်ဖြစ်သည်။ [ဦးကာ၌ "အာစိန္နန္တိ၀ါ" စသော နောက်နည်းတည်း။]

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ဤ အပိစတတ်သောနည်းကိုထောက်လျှင် စိဓာတ်၏ စိခြင်း**အနက်**သည် ထင်ရှား၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမနည်း၌ရလည်း "အာစိယတိ-စိအပ်၏"ဟုသာ အနက်ဝေးသင့်သည်၊ ရှေးနိုသယယဉ် "အာစိယတိ-တိုးပွားစေအပ်၏"ဟု ကာရိတ်အနက်နှင့်တကွ ဝဗုနအနက်ဝေးထားသည်ကိုစဉ်းစားပါ၊ ဝဗုနအနက်ကား "သုဒေါ ပုဉ္ဇသ ဥစ္ဆယော" စသည်ဖြင့် ဥပသာရရှေးရှိရာ၌သာ သင့်သည်၊ ထိုဝဗုနအနက်လည်း ကာရိတ်မပါ။

တေန၊ ပေ၊ အပစယဂါမိနော။ ။ဤပုဒ်၌လည်း "အပစိန်+ဂါမိနော"ဟု ဖြစ်ပြီးမှ အပစိန်ကို အပစယ်ပြု၍ နိဂ္ဂဟိတ်ချေထားသော ဝါကျဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း, "အပစိန္တန္တိ အပစယာ"ဟု အပစ္စည်းဖြင့်ပြီးပြီးမှ "အပစယာ ဟုတ္တာ ဂါမိနော အပစယဂါမိနော"ဟု သမာသ်ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်းသိပါ။

သေကွေ့ကွိုဏ-၌၊ (အတ္တော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော, ယေမမ္မာ-တို့သည်၊)တိသု-၃ပါးကုန်သော၊ **သိက္ခာ**သု-သိက္ခာတို့၌၊ ဧတာ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ၃-ပါးသော သိက္ခာတို့၌ဖြစ်ကုန်**သည်၏**အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမမ္မာ) သေက္ခာ-သေက္ခတို့မည်၏၊ ဘေ-ဤတရားတို့**သည်**၊ သတ္တန္နံ-၇-ယောက်ကုန်သော၊ သေက္ခာန်-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (သန္တကာ-**ဥစ္စာ**တို့တည်း၊) ဣတိပိ-ထိုကြောင့်လည်း၊ (ထိုသို့ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ **ဥစ္စာတို့၏** အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊) (တေမမ္မာ) **သေက္ခာ-တို့ မည်၏**၊ အပမိယောသိတာ**သိက္ခတ္တာ**-မပြီးဆုံးသေးသော သိက္ခာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (**ယေမမ္မာ**) သယမေဝ-မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ သိက္ခန္တိ - ကျင့်တတ်ကုန်၏၊ (ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏၊) ဣတိပိ-ထိုကြောင့်လည်း၊ (ထိုသို့ ကျင့်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊) (တေမမ္မာ) **သေက္ခာ**-တို့မည်၏။

တိသု သိက္ခာသု ဧတာ။ ။ဤနည်းဖြင့် သေက္ခာ၌ ဧတာအနက်ဝယ် ဣ ပစ္စည်း သက်ထားသော ဧတာတဒ္ဓိတ်ဟု ပြု၏၊ ရှေးဦးစွာ "သိက္ခိတမ္မာတိ သိက္ခာယော-ကျင့်ထိုက်သော သိလ သမာဓိ ပညာတို့"ဟု ပြုပါ၊ "သိက္ခာသု+ဧတာ သေက္ခာ+သိက္ခာ ၃-ပါးတို့၌ဖြစ်"ဟုသည် သိက္ခာ ၃-ပါးတွင် ပါဝင်ခြင်းတည်း၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည် အဓိပညာ သိက္ခာတည်း၊ သမ္မာဝါစာ ကမ္မန္တ အာဇီဝသ်သည် အဓိသီလ သိက္ခာတည်း၊ သမ္မာဝါယာမ သတိ သမာဓိသည် အဓိစိတ္တ သိက္ခာတည်း၊ ဤသို့ အသီးအသီး ပါဝင်ရကား ထိုမဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်များလည်း ထိုသိက္ခာတို့၌ ပါဝင်ကြရသည်။

သဟ္ဘနုံ သေက္ခာန် ဧတေ။ ။"ကြတိပိ"ဟု ဆိုသောကြောင့် တစ်နည်းပြခြင်းဟု သိသာ၏၊ **ဤနည်း**ဖြင့် "သေက္ခာန်+ဧတေ သေက္ခာ"ဟု ဣဒဒုအနက်၌ ဣပစ္စည်း သက်ထားသော ဣဒ **တဒ္ဓိတ်**ကို ပြု၏၊ ဆက်ဦးအုံ-"သိက္ခန်-ကျင့်ခြင်း၊ သိက္ခာ-ကျင့်ခြင်း"ဟု ရှေးဦးစွာ သိက္ခာကို **နာမ်ပုဒ်**ဖြစ်အောင် ပြုပြီးလျှင် "သိက္ခာ+သီလ+တေသံတို သေက္ခာ"ဟု (သိက္ခာဟူသော နာမ်ပုဒ်**နောင်** ဣပစ္စည်းသက်သော) တသီလတဒ္ဓိတ် ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ဖြစ်စေ, သိက္ခာတတ်နောင် **ဣ**ပစ္စည်းဖြင့် "သိက္ခန် သီလ တေသံတို သေက္ခာ"ဟု တသီလကိတဝိဂြိုဟ်ပြု၍ဖြစ်စေ "သေက္ခ"အရ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်ကို ကောက်ရသည်၊ [တသီလကိတ်ရှိသကဲ့သို့ တသီလတဒ္ဓိတ်လည်းရှိသည်၊ "သိက္ခနသီလတာ ဧတေ ၊ တသီလတဒ္ဓိတ်ဝါ တသီလကိတ်ဝါ ဒ္ဒယေတိ"–မခုံ။] ထို့နောက်မှ "သေက္ခာန်+ဧတေတိ သေက္ခာ"ဟု ဣဒဒုတဒ္ဓိတ်ဆင့်ရသည်။

သယမေဝ သိက္ခန္တိ။ ။သယမေဝ၌ ဧဝဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကန့်သည်၊ အရှေးတွေးမိလမရောက် သေးသမျှ မပြီးဆုံးသေးသော သိက္ခာဖြစ်ရကား သေက္ခတရားတည်း ဟူသော မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ပင် ကျင့်တတ်သော (ကျင့်လေ့ရှိသော) တရားများ ဖြစ်သောကြောင့် သေက္ခ အမည်ကြသည်–ဟူလို၊ "သိက္ခန္တိ"ဟု ဆိုသော်လည်း "သိက္ခန္တိတိ သေက္ခာ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုရမည် မဟုတ်၊ ထိုသို့ ပြုလျှင် သိက္ခတော်, အပစ္စည်းဖြစ်၍ "သေက္ခာ" ဟု မပြီးနိုင်၊ "သိက္ခန္တိ–ကျင့်တတ်"ဆိုသဖြင့် သေက္ခတရားများ၏ ကျင့်တတ်ကြောင်း ကျင့်လေ့ရှိကြောင်းကိုသာ ပြသော စကားဖြစ်သည်၊ ဝိဂြိုဟ်ကိုကား"သိက္ခာ ဧတေသံ သီလန္တိ သေက္ခာ"ဟု တသီလတဒ္ဓိတ် ပြုရမည်–ဟု ၎င်းက ဆိုသည်၊ သိက္ခာဟူသော နာမ်ပုဒ်နောင် ဣပစ္စည်းသက်၍ "သေက္ခာ"ဟု ပြီးစေ။

ဥပမိ–အထက်၌၊ သိက္ခိတဒ္ဓာဘာဝတောဘဝတော–ကျင့်ဖွယ်၏ မရှိခြင်း၊ကြောင့်၊ သေက္ခာ–သေက္ခတိုင်းသည်၊ နနိ–မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အသေက္ခာ–တိုမည်၏။ ဝါ–တစ်နည်း၊ ဝုစ္စတိ–ထိုးပွားခြင်းသို့ ရောက်ပြီး၊ကုန်သော၊ သေက္ခာ–သေက္ခတိုင်း၊ ဣတိ–ကြောင့်လည်း၊ အသေက္ခာ–တို့မည်၏။ ဇတာ–ဤအသေက္ခဟူသော

ဋီကာ။ ။ယေ ဟိ ဓမ္မာ သိက္ခိန္တိ၊ တေ သိက္ခနသီလာ ဟောန္တိ၊ အက္ခရဏ္ဌာ ပန၊ပေ၊ သေက္ခာတိ။ [မြန်မာစကား၌လည်း "တတိ"ဟူသော အသုံးအနှုန်းသည် တရှိုန့်နေရာ၌ "ပြုတတ်, လုပ်တတ်"ဟူသော ကတ္တုဿတ္ထိကို ပြု၏၊ တရှိုန့်နေရာ၌ကား အလေးအကျင့်ကို ပြု၏၊ "ဒီသူကတော့ မရှိဆင်းရဲသူကိုမှ ပေးတတ်တယ်"ဟု ဆိုရာ၌ "မရှိဆင်းရဲသူများအား ပေးလေ့ရှိတယ်" ဟူသော တသီလသဒ္ဒက်ကို ပြသကဲ့သို့တည်း။]

ဥပမိ၊ ဟေ၊အသေက္ခာ။ ။"ယတ္ထ အာသဝက်ခ, တတ္ထ ပဋိသေခေ ကာတဗ္ဗောမယ်ဖွားဖွယ် ရှိရာ၌သာ (နနိ–အ)ဟူသော ပဋိသေခဖြင့် တားမြစ်ထိုက်၏"ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်သော သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ ၃–ပါးတို့သည် "တိသု သိက္ခာသု ဇာတာ" ဟူသော ဝစနတ္ထ, "သေက္ခသ–ကျင့်လေ့ရှိသော ရဟန္တာ၏+ဘော"ဟူသော ဝစနတ္ထ, "သိက္ခာ+ သီလ ဘောသ"ဟူသော ဝစနတ္ထတို့နှင့် ညီနေသောကြောင့် "သေက္ခ အမည်ရကြလေသလော"ဟု တွေးတောယုံမှားဖွယ် ရှိရကား "နနိ+သေက္ခာ"ဟု ပဋိသေခပြုရသည်။

ဝုစ္စတိ–ရှေ့နည်းပြင့် နသဒ္ဒါ၏ ပဋိသေခ အနက်ဟောပုံကို ပြပြီး၍ နသဒ္ဒါ၏ ဝုစ္စအနက်ဟောပုံကို ပြလိုသောကြောင့် "ဝုစ္စတိ–ဘဝ"ဟု မိန်းသည်၊ လူတို့၌ တစ်ဘဝအတွက် ကြီးသင့်သမျှ အကြီးဆုံးအရွယ်ကို "ဝယဝုဒ္ဓိ"ဟု ခေါ်၏။ ["ဒီလျှောဝုဒ္ဓေ"အဖွင့်များကို ကြည့်ပါ။] ထိုအတူ သေက္ခတရား ၇–ပါးတွင်လည်း အကြီးဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကို "အသေက္ခ"ဟု ခေါ်၏။ သို့သော် ထိုအရဟတ္တမဂ်နှင့် ဈာန်အင်္ဂါယှဉ်ပုံချင်း စသည်အားဖြင့် တူသောကြောင့် သဒ်သုပစာရအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ "အသေက္ခ"ဟု ခေါ်ရသည်။

မုနိ၏–အရဟတ္တမဂ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်တွင် အရဟတ္တမဂ်က ပရိညာ စသော ကိစ္စကို ပြုနိုင်ခြင်း, အကျိုးပေးတတ်သော ဝိပါကမမြဖစ်ခြင်းသာ ထူး၏၊ ဈာန်အင်္ဂါ ယှဉ်ပုံစသည်ချင်းကား ပဌမဈာန် အရဟတ္တမဂ်, ပဌမဈာန် အရဟတ္တဖိုလ်စသည်ဖြင့် မထူးကြချေ။ ဤကကားအရ အရဟတ္တမဂ်နှင့် အသေက္ခချင်း တူသောကြောင့် သဒ်သုပစာရအားဖြင့် 'အရဟတ္တဖိုလ်ကို အသေက္ခခေါ်ရကြောင်း သိပါ၊

ထိုပြင်–ကုသိုလ်နှင့် ယှဉ်သော သုခထက် ဝိပါက်နှင့် ယှဉ်သော သုခသည် သာ၍ ဒြိမ်သက်သော သဒ္ဓတရားဖြစ်သည်အတွက် သာ၍ မွန်မြတ်၏၊ ထိုကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ် တရားတို့သည် အရဟတ္တမဂ်ထက်ပင် ကြီးထွားခြင်းသို့ ရောက်ကြ၏၊ [ဤကကားဖြင့် အတိသယနည်းကို ပြသည်။] ဤသို့ သဒ်သုပစာရအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတိသယနည်းအားဖြင့် လည်းကောင်း အရဟတ္တဖိုလ်တရားတို့ကိုသာ "အသေက္ခ"ဟု ခေါ်ရသည်။

သဒ္ဒါသည်၊ အရဟတ္တဖလမမျှော်နှံ-အရဟတ္တဖိုလ် တရားတို့ကို၊ အခ်ိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ တတိယဝဒ-နေဝသေက္ခာ နာသေက္ခာ ဓမ္မာဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယပဒိကေ္ခပေန-ရှေး ၂-ပုဒ်သည် ဟောအပ်သော တရား ၂ ပါးစုကို ပယ်ခြင်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပရိတ္တတ္တိကေ-၌၊ (အတ္ထော ဧဝ ဝေဒိတမ္ဟေ၊) သမန္နတော-ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ (ပတ်ဝန်းကျင်က၊) ခဏ္ဍတတ္တာ-ပိုင်းဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊(ပရိတ္တန္တိ ဝုစ္စတိ၌စပ်၊) ပရိတ္တံ ဂေါမယပိလ္လာန္တိ အာဒီသုဝိယ-ပရိတ္တံ ဂေါမယပိဏ္ဍ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ အပ္ပမတ္တံက-နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသော အရာဝတ္ထုကို၊ ပရိတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။ [ပရိတ္တံ-သေးငယ်သော ဂေါမယပိဏ္ဍ-နွားချေးခဲကို၊ "ပါ ဇကိနာ ဂေဟတ္တာ"၌စပ်၊ ခန္ဓသံယုတ်, ဂေါမယပိဏ္ဍသုတ်။] ဣမေပိ-ဤ ကာမာဝစရတရားတို့သည်လည်း၊ (ပရိတ္တာဒိုစပ်၊) အပ္ပါနုဘာဝတာယ-နည်းသော အာနုဘော် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိတ္တံဝိယ- သေးငယ်သော အရာဝတ္ထုနှင့် တူ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရိတ္တာ-တို့မည်၏၊ ဧတံ-ဤ ပရိတ္တဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ကာမာဝစရခမျှော်နှံ-ကာမာဝစရ တရားတို့ကို၊ အခ်ိဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။

အရဟတ္တဖလေအခ်ိဝစနံ။ ။ပြခဲ့သော ဝိဂှဟ ၂-ချိုးတွင် ပဋိသေဓ အနက်ကို ယူရာ၌ သေက္ခမဟုတ်ကြသော လောကိကသိုလ် အဗျာကတနှင့် နိဗ္ဗာန်တရားတို့လည်း "အသေက္ခ" မည်လေမလားဟု ယုံမှားဖွယ် ရှိရကား "အရဟတ္တဖလေအခ်ိဝစနံ"ဟု မိန့်သည်၊ အထင်ရှင်ဖြစ်ကေဒေသျှပစရဒအားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ အသေက္ခသဒ္ဒါက ဟောသည်-ဟူလို၊ ဒုတိယ နည်း၌ကား အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် တူသောကြောင့် သဒ်သုပစရဒအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အတ်သယ နည်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ အသေက္ခသဒ္ဒါက ဟောသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သမန္နတောခဏ္ဍိတတ္တာ။ ။ဤဟိတ်ကား ပရိတ္တအမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသော (နှာမလိသာဘ) ဟိတ်တည်း၊ ပရိတ္တဒ္ဌ "ပရိ+အတ္တ"ဟုခဲ့၊ ပရိကို သမန္တအနက်ဟောဟု သိစေလိုမှ "သမန္တတော"ဟု ဖွင့်သည်။ ["သမန္တတော-မှ"ဟု မပေးနှင့်, အပါဒါနိ်အနက်ကို မရနိုင်။] အတ္တဒ္ဌ အာပုဗ္ဗဒါဓာတ်, တပစ္စည်း၊ ဒါ၏ အာကို ဧရေ၊ ဒကို တဖြုတ် "အာတ္တာ"ဟု ဖြစ်၏၊ ထို့နောက် "သံယောဂ ပရေ ရသယတ္တံ"အရ ရသယ်ဖြုတ်၍ "အတ္တာ"ဟု ဖြစ်သည်၊ ထိုဒါဓာတ်သည် "ဒါ-အဝခဏ္ဍနေ"ဟူသော ဓာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ အဝခဏ္ဍန(ခဏ္ဍာန)အနက်ဟောဟု သိစေလိုမှ အတ္တာကို "ခဏ္ဍိတ"ဟု ဖွင့်သည် အာဒီယတေ (ခဏ္ဍိယတေ)တိ အတ္တံ၊ သမန္တတော+အတ္တံ ပရိတ္တံ။

ဆကိဉ်းအုံ။ ။နွားချေးခဲကလေးသည် အပိုင်းအခြားမရှိအောင် ကြီးကျယ်သည် မဟုတ်ဘဲ ပတ်ဝန်းကျင်၌ အပိုင်းအခြား ရှိသောကြောင့် သေးငယ်ရကား ပရိတ္တမည်၏၊ ဤကာမာဝစရ နာမ်ရုပ်တရားများလည်း မဟာရူတ်တရားများကဲ့သို့ ကိလေသာတို့ကို မဓာနိုင်ခြင်း, ကြီးကျယ် သော အကျိုးတို့ကို မပေးနိုင်ခြင်း, ရှာနိ်ဇောအစဉ်ကဲ့သို့ ကြာရှည်စွာ မတည်နိုင်ခြင်းကြောင့်

ကိလေသဝိဂ္ဂမ္ဘန္တ သမတ္ထတာယ–ကိလေသာကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းခဏ် စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိပုလဖလတာယ–ကြီးကျယ် ပြန့်ပြောသော အကျိုး ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဒီဃသန္တာန တာယစ–ရှည်သော အစဉ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မဟန္တဘာဝ–ကြီးကျယ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ဂတာ–ရောက်သောဝရားတို့တည်း၊ (ဣတိ–ကြောင့်၊ မဟဂ္ဂတာ–မဟဂ္ဂတတို့မည်၏၊) ဝါ–တစ်နည်း၊ မဟန္တေ ဟိ–မြင့်မြတ်ကုန်သော၊ ဥဇ္ဇာရဠန္ဒဝိရိယ စိတ္တပညေဟိ–မွန်မြတ်သော ဆန္ဒ ဝီရိယ စိတ္တ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ [မဟန္တေ ဟိကို ထပ်ဖွင့်သည်။]ဂတာ ပဋိပန္နာ–ရောက်အပ်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိပိ–ကြောင့် လည်း၊ မဟဂ္ဂတာ–တို့မည်၏၊ ["မဟန္တ ဣတ္တံ+ဂတာ မဟဂ္ဂတာ၊ မဟန္တေ ဟိ+ဂတာ မဟဂ္ဂတာ"ဟု ပြု၊ မဟန္တ ခဏ် ကို ချေထားသည်။

ပမာဏကရာ–နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ ရာဂါဒယော–ရာဂ အစရှိကုန်သော၊ မွှော–တို့သည်၊ ပမာဏံ နာမ–ပမာဏမည်၏၊ ဇေတော သ–ဤလောကုတ္တရာ တရားတို့၏၊ အာရမ္မဏတောဝါ–အာရုံအားဖြင့် လည်းကောင်း၊

တန်ခိုးအာနုဘော် သေးငယ်ရကား ပရိတ္တ နှားချေးနှင့် တူသောကြောင့် ပရိတ္တအမည် ရကြသည်၊ "ပရိတ္တံ ဝိယာတိ ပရိတ္တာ" ပြု၊ [စာအုပ်တို့၌ "ပရိတ္တာ ဝိယာတိ ပရိတ္တာ"ဟု တွေ့ရ၏၊ ရှေ့ခဏ် "ပရိတ္တံ"ဟု ပြခဲ့သောကြောင့် "ပရိတ္တံ ဝိယာတိ ပရိတ္တာ"ဟု ရှိသင့်သည်၊ ဥပမာန ဥပမေယျျတို့ လိင်ငယ်ပြားကောင်း၏။]

ကာမာဝစရေ ပေးအစီဝစနံ။ ။ မဟဂ္ဂုတ်တရားတို့လည်း၊ လောကုတ္တရာတရားတို့ကို ထောက်လျှင် ကိလေသာတို့ကို သမုဒ္ဓေဿပဟာန်ဖြင့် မပယ်နိုင်သောကြောင့် သေးငယ်ရကား "ပရိတ္တ မည်လေသလား"ဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ကာမာ ပေ၊ ဝစနံ"ဟု စိန်နှိုးသည်၊ အထင်ရှင်ဧ, ကောဒေဗျျပစာယင်တည်း။

ကိလေသ ပေ၊ သန္ဓာနတာယ။ ။ကုသိုလ်အတွက် ဤ ဟိတ် ၃–ပါးလုံး သင့်၏၊ ဝိပါက် ကြိယာအတွက်ကား "ဒီဃသန္တာနတာယ"ဟူသော ဟိတ်သာ သင့်၏–ဟု ဋီကာ ဆိုသည်၊ ထိုကြောင့် ဤ ဟိတ် ၃–ပါး၌ ယထာလာဘယောနမှာနည်းဟု မှတ်ပါ၊ မဟဂ္ဂုတ် ကုသိုလ် တို့သည် ကိလေသာတို့ကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ခွာနိုင်ကြ၏၊ အသင်္ခေါယုကမ်ပစ္စတ္ထ ကမ္မဘေါင်း များ၏ဘာကြောင့် အကျိုးပေးနိုင်သောကြောင့်, ကြီးကျယ်ပြန့်ပြောသော အကျိုးလည်းရှိကြ၏၊ ဈာန် ဝင်စားသော အားဖြင့် ကြာရှည်စွာ အစဉ်သန္တာန်လည်း ရှိကြသည်၊ ဝိပါကိတို့ကား အကျိုးအစဉ် (ကမ္မဘေါင်းများ၏ဘာကြောင့်) ရှည်သောကြောင့် ဒီဃသန္တာန ဖြစ်၏၊ ကြိယာတို့မှာ ရဟန္တာများ၏ ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားသောအခါတို့၌ ကြာရှည်သော အစဉ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒီဃသန္တာန ဖြစ်ကြသည်။

ပမာဏကရာ။ ။ပဗုဒ္ဓ+မာဒတိသည် နှိုင်းယှဉ် (တိုင်းတာ)ခြင်း အနက်, ပိုင်းဖြတ်ခြင်း အနက်ကို ဟောဘ၏၊ ပမာဏကရာဖြင့် "ပမိနန္တိ တိ ပမာဏာ–နှိုင်းယှဉ် တိုင်းတာတတ်သော ရာဂ အစရှိသော တရားတို့" ဟု ပြု၏၊ လောကဋ္ဌ "လူကြီးလူကောင်း"ဟု အထင်ခံရသူသည်

(အာရုံပြုသော အားဖြင့် လည်းကောင်း၊) သမ္ဗယောဂတောဝါ–ယှဉ်ဖက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပမာဏ – နှိုင်းယှဉ် တိုင်းတာတတ်သော ရာဂ အစရှိသော တရားသည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတတ်သော ရာဂ အစရှိသော တရားမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ မဟာ–ထိုလောကုတ္တရာ တရား တို့သည်၊) အပ္ပမာဏာ–တို့မည်၏၊ ပမာဏသ–နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတတ်သော ရာဂ အစရှိသော တရား၏၊ ပဒိုပကွာ–ဆန့်ကျင်ဘက်တို့တည်း၊ ဣတိစ–ထို့ကြောင့်လည်း၊ အပ္ပမာဏာ–တို့မည်၏။

ပရိတ္တာရမဏတ္တိကေ–ဌ၊ (အတ္ထော ဇဝ ဝေဒိတမ္ဘော၊) ဧတေသံ–ဤတရား တို့၏၊ ပရိတ္တာ–ပရိတ္တတရားတို့ ဟူသော၊ အာရမဏံ–အာရုံသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပရိတ္တတရားဟူသော အာရုံရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တေ–ထိုတရားတို့သည်၊) ပရိတ္တာရမဏာ–တို့မည်၏၊ ["ပရိတ္တံ+အာရမဏံ"ဟု စာအုပ်များ၌ ရှိသော်လည်း "ပရိတ္တာ"အရ ရှေ့တိတိက ပရိတ္တတရားတို့ကို ယူရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် "ပရိတ္တာ+အာရမဏံ"ဟု ရှိသင့်၏၊ ဝိသေသန ဝိသေသျ လိင်စုစပ်ပြားနိုင်၏။] သေသပဒဒွယေပိ–ပရိတ္တာရမဏာမှ ကြွင်းသော် မဟဂ္ဂတာရမဏာ အပ္ပမာဏာ ရမဏာဟူသော ပုဒ်၂–ပါး အပေါင်းလည်း ဧသေဝနယော–ဤနည်းပင်တည်း။

ဟိနတ္တိကေ–ဌ၊ (အတ္ထော ဇဝ ဝေဒိတမ္ဘော၊) ဟီနာတိ–ကား၊ လာမကာ–ယုတ်ညံ့ကုန်သော၊ အကုသလာ – အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော၊ မ္ဟာ – တိုတည်း၊ ဟီနပဏီတာနံ–ယုတ်ညံ့သောတရား မြတ်သောတရားတို့၏၊ မဇ္ဈေ–ဌ၊ ဘဝါ–ဖြစ်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟီနပဏီတ တရားတို့၏ အလယ်၌ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) မဇ္ဈိမာ–မဇ္ဈိမတို့မည်၏၊ ["မဇ္ဈေ+ဘဝါ" ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ဘဝအနက်၌ ဣမမစ္စည်းသက်၊] အဝေသာ ဟိန ပဏီတ

ရာဂအတွက် တစ်စုံတစ်ခုကို ပြုမိသောအခါ "ငါတို့ ထင်သလောက် မမြင်ခြင်းသေးပါ၊ ဤအခြေအနေလောက်သာ ရှိသေးဏီ"ဟု လည်းကောင်း၊ "အရိယာသူတော်စင်"ဟု အထင်ခံရသူ သည် လောဘ ဒေါသအတွက် ဣသသာမညရိယအတွက် အတြေမှာ အပြုမှားသောအခါ "အရိယာ မဟုတ်သေးပါ၊ ပုထုဇဉ်သာ ဖြစ်ပါသေးသည်"ဟု လည်းကောင်း သိကြရသည်၊ ထို့ကြောင့် ရာဂစသော တရားတို့ကို "နှိုင်းယှဉ် တိုင်းတာတတ်သော တရား"ဟု ဆိုရသည်။

အပ္ပမာဏာ။ ။လောကုတ္တရာတရားကို ထိုရာဂ စသော တရားတို့က မယှဉ်နိုင်၊ အာရုံလည်း မပြုနိုင်၊ ထို့ကြောင့် "နတ္ထိ+ပမာဏံ+ဧတေသံ"အရ လောကုတ္တရာ တရားတို့သည် အပ္ပမာဏ အမည်ရကြ၏၊ (တစ်နည်း) ထိုရာဂ စသော ပမာဏတရားတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောင်းပြန်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း အပ္ပမာဏ မည်၏။ [ပဌမနည်း၌ (အ)သည် အဘာဝ အနက်ဟော၊ ဒုတိယနည်း၌ ဝိရုဒ္ဓ(ပဒိုပကွ) အနက်ဟောတည်း။]

တရားတို့မှ ကြွင်းကုန်သော၊ တေဘူမကာ–ဘုံ ၃–ပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တို့တည်း။ [ဟိန အကုသိုလ်မှ ကြွင်းကုန်သော တေဘူမက ကုသိုလ်ဝိပါက် ကြိယာ ရုပ်တရားတို့ကို မဏ္ဍိမာအရ ကောက်ပါ–ဟူလို။] ဥတ္တမဋ္ဌေနစ–တင်းမတိမ်အားမရစေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပဏီတာ–မွန်မြတ်ကုန်သော၊ လောကုတ္တရာ–လောကုတ္တရာ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တို့တည်း။

မိဿတ္တတ္တိကေ–၌၊ (အတ္ထော ဒေ၀ ဝေဒိတမ္ဘော၊ မာတုယာတာဒယော–အမိကို သတိမှုအစရှိသော တရားတို့သည်၊ မိဿတ္တာ၌ စပ်၊) မေ–ငါ၏၊ ဟိတသုခါ၀ဟာ–စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်နိုင်ကုန်သည်၊ ဘ၀ိဿန္တိ–ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ ဒေ၀–သို့၊ အာသီသိတာ–တောင့်တအပ်ကုန်သည်၊ (သမနုဘာ–ဖြစ်ပါ၊ကုန်သော်လည်း၊) တထာ–ထိုကောင့်တအပ်သည့် အဝတ်ငါး။ အဘာ၀တော–မဖြစ်ခြင်း၊ကြောင့် လည်းကောင်း၊ အသုဘာဒီသုယေ – အသုဘ အစရှိသော ခန္ဓာ ၅–ပါးတို့ဌပင်၊ သုဘန္တိအာဒိ ဝိပရိတပ္ပ၀ဏ္ဍိတောစ–သုဘ အစရှိသော ပြောင်းပြန်အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၊ကြောင့် လည်းကောင်း။ မိဿသဘာ၀ေါ – မှားယွင်းသော သဘောရှိကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ မိဿတ္တာ–တို့မည်၏။

ပဏီတာ။ ။ပကဋ္ဌ–မြတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ နိတာ–ဆောင်အပ်သော တရားတို့တည်း။ ပဏီတာ–တို့၊ "ဘာကြောင့် ပဏီတာ အမည်ရကြသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဥတ္တမဋ္ဌေန အကပ္ပကဋ္ဌေနစ"ဟု မိန့်သည်။ လောကီတရားတို့တွင် မြင့်မြတ်သည်ဟု ဆိုအပ်သော မဟဂ္ဂတ် တရားတို့ထက်ပင် လောကုတ္တရာ တရားတို့က မြင့်မြတ်၍ ဥတ္တမဌ (အမြတ်ဆုံး) ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ စားရှိ၍ဝတစေနိုင် အားမရစေနိုင်သော ပဏီတအာဟာရတို့ကဲ့သို့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ဟူသော လောကုတ္တရာတရား အားလုံးတို့သည်ပင် ပစ္စ၀ေက္ခဏာ ဝိထိဖြင့် တစ်နေကုန်ဆင်ခြင်၍ ကြည့်သော်လည်း အားမရစေနိုင်လောက်အောင် မွန်မြတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်တရား တို့ကား တစ်နေကုန်သမာပတ်ဝင်စားသော်လည်း အားမရစေနိုင်လောက်အောင် မွန်မြတ်သော ကြောင့် လည်းကောင်း။ ပဏီတအမည်ရကြသည်၊ တမ္ပေါတိတိ တမ္ပကာ–တင်ကိမ်အားရစေတတ်သော တရားတို့၊ နှ+တမ္ပကာ အတမ္ပကာ။

c

မိဿတ္တာ။ ။"မိဿာ+အတ္တာ"ဟု ခွဲ၊ အတ္တသဒ္ဒါသည် သဘာ၀အနက်ဟောတည်း။ မိဿာကို "မုသာ"ဟု ဋီကာဖွင့်၏။ "မိဿာ+အတ္တာ ယေသံတေ မိဿတ္တာ"ဟုပြု၊ မာတုယာတ(အမိသတ်မှု) စသော ကံကိုပြုသူ, မိဿာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသူတို့သည် "ဒိအမေသေမ ငါအမျေရ၍ ချမ်းသာမည်, ဒီလို ယုမှ ငါ့မှာ ဟိတသုခဖြစ်မည်" ဤသို့ စသည်ဖြင့် မိမိ၏ ဟိတသုခအတွက် မျှော်လင့်ချက် ရှိသောကြောင့် ထိုကံကို ပြု၍, ထိုအယူကို ယူကြသည်၊ သို့သော် ကံပြုမိသောအခါ တိုအယူကို ယူပြီးသောအခါတို့ဌကား အဖမ်းအသိမ်းခံရခြင်း, နောင်တာ တစ်ဖန် ပူပန်ရခြင်း, ထိုကံနှင့် မိဿာ အယူကြောင့် အဝီစိ၌ · ကျရခြင်းတို့ကြောင့် မျှော်လင့်ချက်မကိုက်ဘဲ ရှိရကား မှားယွင်းသော သဘော ရှိကြလေသည်၊ အသုဘစသော ခန္ဓာ ၅–ပါးအပေါ်၌ သုဘစသော စွဲလမ်းမှုက

ဝိပါကဒါနေ-အကျိုးပေးခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ ခန္ဓာဝေါဒါနန္တ ရမေဝ-ခန္ဓာ၏ ပျက်စီးခြင်းဟူသော စုတိ၏ အခြားမဲ့ခ်ဉ်သာလျှင်၊ ဝိပါကဒါနတော-အကျိုးကို ပေးခြင်းကြောင့်၊ နိယတာ-နိယတတို့မည်၏၊ မိစ္ဆတ္တာစ-မှားယွင်းသော သဘောရှိသော တရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ တေ-ထိုမှားယွင်းသော သဘောရှိသော တရားတို့ ဟူသည်၊ နိယတာစ-နိယတမည်သော တရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ထို ၂-ပါးသော သဘော်ကြောင့်၊ မိစ္ဆတ္တနိယတာ-တို့မည်၏။

အားကြီးသောကြောင့်လည်း ထိုကံ အယူကို ပြုကြယုကြ၏၊ သို့သော် ထိုထင်မှတ်ခွဲလမ်းသည် အတိုင်း သုဘစသည် မဟုတ်ဘဲ အသုဘစသော အားဖြင့် ပြောင်းပြန် ဖြစ်နေရကား မှားယွင်းသော သဘောရှိကြသည်ပင်၊ ထို့ကြောင့် မာတုယာတစသော အာနန္တ ရိယကံ ၅-ပါး, နိယတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစသော ဝဲကရားတို့ကို "မိစ္ဆတ္တာ"ဟု ခေါ်ရသည်။

နိယတာ။ ။ထိုကံတို့သည် အကျိုးပေးရလျှင် စုတိ၏ အခြားမဲ့ ကာလ၌ ဒုကန်ပေးသောကြောင့် နိယတအမည် ရကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် "နိယမန္တိ-မြဲကြကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နိယတာ - နိယတ မည်၏၊ မိစ္ဆတ္တာစ + ဧတ + နိယတာစာတိ မိစ္ဆတ္တနိယတာ"ဟု ပြု။ ["ဝိပါကဒါနတော"သည် နိယတ အမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုပြသော နာမလာဘဟိတ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် "အကျိုးပေးခြင်းအားဖြင့်"ဟု ဝိသေသန မပေးရာ]

ဝိပါကဒါနေသတိ။ ။ဤစကားသည် "အကယ်၍ အကျိုးပေးရလျှင်" ဟူသော ပရိကပ္ပစကားတည်း၊ မာတုယာတ ပိတုယာတစသော အာနန္တ ရိယက် အများပြားမိလျှင် အားကြီးသော ကံတစ်ခုသည် အဝိစီ၌ အကျိုးပေး၏၊ အခြားကံများကား ထိုအကျိုးပေးသော ကံ၏ အထောက်အပံ့ မျှသာ ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေးတော့၊ ဤသို့ အားကြီးသော ကံတစ်ခုက အကျိုးပေးသော အခါ အခြားကံများအတွက် အကျိုးပေးခွင့် မရိုကော့ရကား "ဝိပါကဒါနေ သတိ-အကျိုးပေးရသည် ရှိသော်"ဟု ပရိကပ္ပစကား ဆိုသည်။ [အာနန္တ ရိယကံတို့တွင် "မည်သည့်ကံက အားကြီး၏" ဟူသော ခွဲခြားချက်ကိုကား ဂရုက ကံအဖွင့်များ၌ ရှုပါလေ၊ သင်ပြီဟ်ဘာသာဋီကာ၌လည်း ပြထားသည်။]

ခန္ဓဝေါဒါနန္တ ရမေဝ။ ။"ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်း"ဟူသည် မရဏဟူသော စုတိခြင်းတည်း၊ ထိုစုတိ၏ အခြားမဲ့ကာလ ဟူသော နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေဇာဋ်ပင် - အကျိုးပေးသည်၊ သန္ဓိဌာနာဝေရဏဇဝဖြင့် ခန္ဓဝေါဒါနန္တ ရကာလ၏ နိယတဖြစ်ကြောင်းကို ပြသည်၊ ကာလ၏ နိယတအမည်ကို အာနန္တ ရိယက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့၌ တင်စားခဲ့၍ ထိုတရားတို့ကိုလည်း ဌာနုပစာအားဖြင့် နိယတဟု ခေါ်သည်။ ["ခန္ဓဝေါဒါနန္တ ရမေဝ ဝိပါကဒါနနတော"ကို ထောက်၍ အဋ္ဌကထာဆရာသည် "အကျိုးပေးရာကာလ၏ မြိမှုကို အကြောင်းပြု၍ နိယတခေါ်သည်"ဟု ပြု၏၊ ဋီကာဆရာကား ဤစကားကို ပယ်၍ မြဲသော အကျိုးပေးခြင်း သဘောရှိသောကြောင့် နိယတ ခေါ်ကြောင်းကို ပြသည်။]

ဝုတ္တာဝိပရိတေန–ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်၏ ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော၊ အတ္ထေန–အနက်ကြောင့်၊ သမ္မာသဘာဝေ–မှန်ကန်သော သဘောရှိသော တာရားတို့လည်း၊ ဣတိ–ဤမည်၏၊ သမ္မတ္တာ–တို့မည်၏၊ သမ္မတ္တာစ–မှန်ကန်သော သဘောရှိသော တရားတို့လည်း၊ ဟုတ်၏၊ တေ–ထို မှန်ကန်သော သဘောရှိသော တရားတို့ ဟူသည်၊ အနန္တရမေဝ–မိမိ၏ အခြားမဲ့ခ်ဉ်ပင်၊ ဖလဘါနနိယမေန–အကျိုးလေးခြင်း၏မြန်ခြင်းကြောင့်၊ နိယတာစ–နိယတတို့လည်း၊ ဟောန္တိ–ဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ထို ၂–ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ သမ္မတ္တနိယတာ–တို့မည်၏။ ဥဘယထာပိ– ၂–ပါးစုံသော အခြင်းအရာကြောင့်လည်း၊ နိယတာ–မြဲသောတရားတို့သည်၊ နေ–မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အနိယတာ–တို့မည်၏၊ [ဤ တိက်ပုဒ်တို့၏ အရုဏောက်ကို မာတိကာအကောက်ခ်ဋ္ဌ ကြည့်ပါ။။]

မဂ္ဂါရမဏာတ္တိကေ–ခ်ဋ္ဌ၊ (အတ္ထော ဇဝ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယောသဘာဝေါ–သည်၊) နိဗ္ဗာန်–ကို၊ မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိ–ရှာမှီးတတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်ကို ရှာမှီးတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သော သဘာဝေါ–သည်၊ မဂ္ဂေါ–မဂ္ဂမည်၏။) ဝါ–တစ်နည်း၊ (ယောသဘာဝေါ) ကိလေသေ–တို့ကို၊ မာရေန္တော–သတ်လျက်၊ (နိဗ္ဗာန်–သို့၊) ဂစ္ဆတိ–သွားတတ်၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ကိလေသာတို့ကို သတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ သွားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (သော သဘာဝေါ) မဂ္ဂေါ–မည်၏၊ ဇေတေ့သ–ဤတရားတို့၏၊ မဂ္ဂေါ–မဂ်ဟူသော၊ အာရမဏ–သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဂ္ဂေါ)မဂ္ဂါရမဏာ–တို့မည်၏။

မဂ္ဂါရမဏာ။ ။"မဂ္ဂ–ဂဝေသနေ"ဟူသော ဓာတ်နက်နှင့်အညီ မဂ္ဂဓာတ်၏ ဂဝေသနအနက်ကို ဖြလျှင် "နိဗ္ဗာန် မဂ္ဂတိ ဂဝေသတိတိ မဂ္ဂေါ"ဟု ပဌမဖွဲ့၏၊ မဂ္ဂဓာတ်' အပစ္စည်း (တစ်နည်း) မာရေန္တ သဒ္ဒါပေဒ ဂမ္ဓာတ် ကို ပစ္စည်းဖြင့် "မာရေန္တေ ဂ"ဟု ဖြစ်ပြီးနောက် ရေ+န္တ ကို ရေ၊ ဂ ဒွေဘော်လာ၊ သံယုဂ်ကြောင့် မာ၌ ရဿပြု၍ မဏ္ဍိပီးသည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "ကိလေသေ မေ၊ ဟေ ဂ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤမဂ္ဂအရ သောတာပတ္တိမဂ်စသော ၈ဂ် ၄–ပါးယူ၊ ထိုနောက် အာရမဏ်ပုဒ်နှင့် တွဲ၊ အရုဏောက်ကို မာတိကာ အကောက်ခ်ဋ္ဌ ကြည့်ပါ။

မုတ်ချက်။ ။"မာရေန္တော ဂ္ဂဆတိတိ မဂ္ဂေါ"သည် ဝိဂြိုဟ်အစစ် ဖြစ်ပါလျက် အရျိုက ဝိဂြိုဟ်ပြဟု ယူလျှင် "ကိလေသေ မာရေတိတိ မော၊ နိဗ္ဗာန် ဂ္ဂဆတိတိ ဂေါ၊ မော+သော+ဂေါစာတိ မဂ္ဂေါ"ဟု ပြုမှ ဝိဂြိုဟ်စစ်ဟု ဆိုလိုကြသတတ်၊ သို့သော် "ကိလေသာတို့ကို သတ်ဖြတ်တတ်" အနက်ကိုဟော မောသဒ္ဒါသည် ဝိဋဌကတော်၌ တစ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် မရှိနိုင်သောကြောင့် ထိုစကားကို အနုစ်သာရဟု ဆရာတို့ မမှတ်ယူကြပါ၊ မှန်၏၊–ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ၌ အနက်တစ်ခုကို ဟောလျက်ရှိမှသာ တစ်ပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် တည်ရှိရသည်၊ ဥပမာ–ကုဒ္ဓကကရောဋ္ဌ ပြုလုပ်တတ်သူကို ဟောသော ကာရသဒ္ဒါ မရှိသောကြောင့် "ကရောတိတိ ကာရော"ဟု ဝိဂ္ဂဟ မပြုနိုင်သကဲ့သို့ တည်း။

ဟောသ-ဤတရားတို့၏၊ အङ္ဂါဂ်ကောပိ-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်ဟူသော၊ ပစ္စယဌေန-ပစ္စည်း၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဟေတု-အကြောင်းပစ္စည်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မင် ဟူသော အကြောင်းပစ္စည်း ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)(ဟောမျှော) မဂ္ဂဟေတုကာ-တို့မည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ-မဂ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ ဟေတု-အလောဘ အဒေါသ ဟိတ်တို့တည်း၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂေ-မဂ်၌၊ (မဂ်ထဲက၊) ဟေတု-အမောဟဟိတ်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ မဂ္ဂဟေတု-မဂ္ဂဟေတုတို့မည်၏၊ [မဂ္ဂေ+ ဟေတုကို ရုဏ္ဍသာခါကဲ့သို့ အပေါင်းအာဝေရ အစိတ် အာဝေယ် အဖြစ်ဖြင့်စပ်၊ ရှေးနိသယယ၌ ဘဝါထည့်၍ ပေး၏။] ဟောသ-ဤတရားတို့၏၊ ဓေတ-ထိုမဂ္ဂဟေတု အမည်ရသော အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟဟိတ် ဟူကုန်သော၊ ဟေတု-ဟိတ်

အङ္ဂါဂ်ကာ၊ပေ၊ဟောတုကာ။ ။"မဂ္ဂ+ဟေတု"ဟု ခွဲ၊ ပဋ္ဌမနည်း၌ "မဂ္ဂ"အရ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊လုံး ယူရမည်ဟု သိစေလိုချိ "အङ္ဂါဂ်ကောပိ မဂ္ဂေါ"ဟု မိန့်သည်၊ ဝိသည် အယ၊ဝသုစ္စည်း၊ ရှစ်ပါး၏ အစိတ်အစိတ်ကိုလည်း "မဂ္ဂ"အရ ယူပါ-ဟူလို၊ "အङ္ဂါဂ်ကမဂ္ဂ"ဟူသည် သောတာပတ္တိ မဂ်စသော မဂ် ၄-ပါး၌ပါသော (မဂ္ဂင်တရား)များတည်း။ "ဟေတု"အရလည်း ဟိတ်ကိုမယူရ, မဂ္ဂင်ပစ္စည်းတည်း၊ဟူသော အကြောင်းကို ယူပါဟု သိစေလိုချိ "ပစ္စယဌေန ဟေတု"ဟု ဖွင့်သည်။ ဟောသ ကြည့်၍ "မဂ္ဂေါ+ဟေတု ဓေတသံတို မဂ္ဂဟေတုကာ"ဟု ပြု၍ "မဂ္ဂ+ပစ္စည်း၊ဟူသော အကြောင်းရှိသော တရားတို့"ဟု အနက်မှတ်ပါ။

ပါဠိတော်။ ။ဤ ပဋ္ဌမနည်းသည် "အရိယမဂ္ဂသမ်ဂီသ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ထပေတွာ တံသမ္မယုတ္တာ (ထို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် ယှဉ်သော) ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ပေ၊ပညာဏက္ခန္ဓော၊ ဣမေ ဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ" ဟူသော နိဒ္ဒေပကဏ္ဍာပိ ဟိ ယေ မဂ္ဂပစ္ဆယံလဘန္တိ၊ နေ ပန သဗ္ဗေ မဂ္ဂဝစ္ဆယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဓေတ မဂ္ဂဟေတုကာတိ ဒဿေတုံ အရိယာမဂ္ဂသမ်ဂီသ မဂ္ဂင်္ဂါနိ ထပေတ္တာတိ အာဒိ ဝုတ္တံ"ဟု မိန့်သည်၊ ထိုကြောင့် မဂ္ဂင်္ဂါနိ ထပေတ္တာကို ကြည့်၍ ဤနည်း၌ မင်စိတ် ၄-ပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကြဉ်သော စေတသိက် ၂၈ ပါးကို "မဂ္ဂဆာဝုကာ" အရကောက်ရသည်။

မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာဝါ၊ပေ၊ဝေါ။ ။"မဂ္ဂဟေတုကာ"ဟူသော တစ်ပုဒ်လုံး၏ ဝိဂ္ဂဟကို မပြသေးဘဲ "မဂ္ဂဟေတု"ဟူသော အစိတ်ပုဒ်၏အနက်ကို ရှေးဦးစွာ ပြလိုချိ "မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာဝါ၊ပေ၊ဝေါ"ဟု ပြု၍ "ထိုတွင် "မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ ဟေတု"ဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် မပါဝင်ဘဲ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊နှင့် ယှဉ်သော အလောဘ အဒေါသ ဟိတ် ၂-ပါးကို "မဂ္ဂဟေတု" ခေါ်ကြောင်းပြု၏၊ မဂ္ဂေ+ဟေတု" ဖြင့်ကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဤသည်းဟူသော မင်၌ပါဝင်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော အမောဟဟိတ်ကို "မဂ္ဂဟေတု"ခေါ်ကြောင်းပြသည်၊ ထိုပြင်-မဂ္ဂဟေတုကိုလည်း "မဂ္ဂဟေတုစ-မင်္ဂနှင့် ယှဉ်သော အလောဘ အဒေါသဟိတ်တို့လည်း၊ မဂ္ဂဟေတုစ-မင်္ဂ၌ပါဝင်သော အမောဟဟိတ်လည်း၊ မဂ္ဂဟေတု-တို့"ဟု ကေသေသ် ပြုရသည်။

တို့သည်၊ (သန္တီ)၊ ဣတိပိ - ကြောင့်လည်း၊ (ထိုသို့ မဂ္ဂဟေတုအမည်ရသော အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဟိတ် ဟူသော ဟိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း၊) (တေမ္မာ) မဂ္ဂဟေတုကာ-တို့မည်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-သမ္မာဒိဋ္ဌသည်၊ သယ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ မဂ္ဂေါ ဧစေ၀-မဂ်လည်းမည်၏။ ဟေတုစ-ဟိတ်လည်းမည်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧတေသံ-ဤတရားတို့၏။ မဂ္ဂေါ-သမ္မာဒိဋ္ဌဟူသော၊ ဟေတု-ဟိတ်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ (ထိုသို့ မဂ်ဟူသော ဟိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊) (တေမ္မာ) မဂ္ဂဟေတုကာ-တို့မည်၏။

---

* **တေ ဧတေသဲ ဟေတူတိပိ။** ။တေဖြင့် "မဂ္ဂဟေတု"ကို ပြန်ညွှန်းသည်၊ ထိုသို့ "မဂ္ဂဟေတူ"အရ အလောဘ အဒေါသ အမောဟကို ရအောင် ဝိဂ္ဂဟပြုပြီးနောက်မှ "မဂ္ဂဟေတူ+ဟေတု ဧတေသံတိ မဂ္ဂဟေတုဃဟေတုကာ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဟေတုတစ်ပုစ်ကို ချေ၍ "မဂ္ဂဟေတုကာ"ဟု ဗဟုဗိုဟိ သမာသ်ပြုရသည်။ [ဤနေ့ည်း၌ "မဂ္ဂသမ္ဗယုတ္တာ ၀ါ ဟေတု, မဇ္ဈေ၀ ဟေတု" ၂-မျိုးလုံးမှ မဂ္ဂဟေတုကာ ဟူသော ဒုတိယနည်း၏ အတွင်းနက်ဖြစ်ပုံ, "မဂ္ဂဟေတု"အရ အလောဘ အဒေါသ အမောဟဟိတ် ၃-ပါးလုံး ရပုံ, ထိုဟိတ် ၃-ပါးရှိသော ထရားတို့မှ မဂ္ဂဟေတုက ခေါ်ပုံကို သတိပြုပါ။]

ပါဠိတော်။ ။ဤဒုတိယဖွင့်နည်းသည် "အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂီသ အလောဘော အဒေါသော (မဂ္ဂသမ္ဗယုတ္တာ ဟေတူအတွက်) အမောဟော(မဇ္ဈေ၀တု အတွက်) ဣမေ မ္မာ မဂ္ဂဟေတူ၊ တံ သမ္ဗယုတ္တေ ၀ေဒနာဇာနေ၊ ပေါဠိညာဏဂဟဏေ၊ ဣမေ မ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ" ဟူသော နိဂ္ဂေ၀ကဏ္ဍာပါဠိတော်၏ တတိယနည်းကို မှီးသော အဖွင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် မူလဋီကာ၌ "ယော ပန တတ္ထေ၀ အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂီသ အလောဘော အဒေါသော အမောဟော၊ ဣမေ မ္မာ မဂ္ဂဟေတုတိ အာဒိ နယော ၀ုတ္တော၊ တံ ဒသေတုံ မဂ္ဂသမ္ဗယုတ္တာ၀ါတိ အာဒိ ၀ုတ္တံ"ဟု မိန့်သည်။ ဤနည်း၌ကား မည်သည့်တရားကို ချန်ထားရမည်ဟု မပါသောကြောင့် "မဂ်စိတ် ၄-ပါး, ဟိတ် ၃-ပါးနှင့်တကွ စေတသိက် ၃၆-ပါးကို အရကောက်ပါ။ [ဟိတ် ၃-ပါးသည် အရှင်းချင်း ထောက်၍ မဂ္ဂဟေတုစသော တရားများ ဖြစ်ကြသည်။]

အမှာ။ ။မာတိကာအကောက်၌ကား ဤဒုတိယနည်းကိုပင် ၂-နည်းခွဲ၍ "မဂ်စိတ် ၄-ခု, အလောဘ အဒေါသ ကြင့်သော စေတသိက် စတုတ္တိ'သ ရဏ်"ဟု လည်းကောင်း, "မဂ်စိတ် ၄-ခု အမောဟကြင့်သော စေတသိက် ပဠတ္တိ'သ ရဏ်"ဟု လည်းကောင်း ကောက်လေ၏။ အလောဘ အဒေါသ အမောဟသည် အရှင်းချင်း ဟိတ်ရှိကြသောကြောင့်လည်းကောင်း, ပါဠိတော်၌ "ဟိတ်တို့ကို ကြင့်ထား၍"ဟု ဟောတော် မမူသောကြောင့် လည်းကောင်း ထိုအကောက်ကို ဆရာတို့ မနှစ်သက်ကြပါ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၀ေါ မဂ္ဂဟေတုကာ။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတွင် ပါ၀င်သောကြောင့် မိမိကိုယ်တိုင် မဂ်လည်းမည်၏၊ ဟိတ် ၆-ပါးတွင် အမောဟ နာမည်ဖြင့် ပါ၀င်သောကြောင့် ဟိတ်လည်းမည်၏။ ထို့ကြောင့် "မဂ္ဂေါ+ဟေတု ဧတေသံတိ မဂ္ဂဟေတုကာ"ဟု တစ်နည်းပြပြန်သည်၊ ဤနည်းကား ပါဠိတော်၌ "အရိယမဂ္ဂသမင်္ဂီသ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂေါ၀ေ၀ ဟေတုစ၊

အဘိဘဝိတွာ-လွမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တနဋ္ဌေန-ဖြစ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ဧတေသံ-ဤတရားတို့၏၊ မဂ္ဂေါ-မဂ်ဟူသော၊ အဓိပတိ-အဓိပတိသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့မဂ်ဟူသော အဓိပတိရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) မဂ္ဂါဓိပတိနော-မဂ္ဂါဓိပတိတို့မည်၏။

ဥပ္ပန္နဲတ္ထိကေ-၌၌၊ (အတ္ထာ ဧဝ ဝေဒိတဗ္ဗောဟ)၊ ယေဓမ္မာ-တို့သည်၊ ဥပ္ပါဒေတော-ဥပါဒ်မှ၊ ပဌာယ-စ၍၊ ယာဝဘဝါ-ဘင်တိုင်အောင်၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ ပန္နာ ဂတာ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဥပါဒ်မှစ၍ ဘင်တိုင်အောင် အထက်၌

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ထမေတွာ တံ သမ္မယုတ္တောဝေနာဟကွနှောပေါဝိညာဏကွနှော၊ ဣမေ ဓမ္မာ မဂ္ဂဟေတုကာ"ဟူသော ဒုတိယနည်းကို မှီး၍ (တတိယနည်းအဖြစ်ဖြင့်) ဖွင့်သောနည်းတည်း၊ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ "အရိယမဂ္ဂသမဂ်သ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂါစစေ ဟေတုစာတိအာဒိနာ ပန ဝုတ္တနယံ ဒဿေတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သယန္တိ အာဒိမာဟ"ဟု မိန့်သည်၊ [ဣတိဝိ၌ ဝိဖြင့် ရှေ့ ၂နှည်းကို ပေါင်းသည်။]

အနက်ပေး အရှေကောက်။ ။"မဂ္ဂဟေတုကာ- သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ် တည်းဟူသော ဟိတ်ရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ-ရှိကုန်၏"ဟု ပေး၊ အရကား-မဂ်စိတ် ၄-ပါး, သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော အမောဟဟိတ် ကြဉ်သော စေတသိက် ၃၅-ပါးတည်း။ [("သမ္မာဒိဋ္ဌိ ထမေတွာ"ဟု ပါဠိတော်၌ မိန့်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း, ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ်တည်းဟူသော ယှဉ်ဖက်ဟိတ် မရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (အမောဟ)ကို ကြဉ်၍ ကောက်ရသည်၊ မာတိကာ အကောက်၌ ဤအနက်ပေးပုံနှင့် တူ၏။]

အဘိဘဝိတွာပေါ့ဓိပတိနော။ ။အဓိပတိ၏ သဘာဝအနက်ကို "အဘာဘဝိတွာ ပဝတ္တနဋ္ဌေန"ဟု ဖွင့်၏၊ မိမိနှင့် စပ်သော တရားများအပေါ်၌ လွှမ်းမိုးနိုင်သော တရားကို အဓိပတိ"ဟု ဆေါ်သည်-ဟုလို၊ သဒ္ဒတ္ထမှာ "အဓိနာနံ-မိမိနှင့်စပ်သော (မိမိနှင့် ယှဉ်ဖက်ဖြစ်သော) တရားတို့၏+ ပတိ-အရှင်တည်း၊ အဓိပတိ-ရှင်" ဟု ဖြစ်၏၊ အဓိဥပသာရဟုခေါ်သည် အဓိန အနက်ပေး၊ ဤ အဋ္ဌကထာ နည်းအရ အာရမ္မဏာဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိဟု ခွဲခြားချက် မထင်ရှား၊ ဋီကာ၌ ထင်ရှားပြထားသည်။

ဥပ္ပန္နာ။ ။ဥ+ပန္နာ၊ ဥဟုသော ဥပသာရသည် "ဥဒ္ဓံ" အနက်ဟောဟု လည်းကောင်း, ပန္နဲ၌ ပဒေတို့ ကပေနူည်း, ပဒသည် ဂတိအနက်ဟော, ဂတိဟူသည်လည်း "ဃေ ဂတျုဗ္ဗာ ဧတေ ဒုချုဗ္ဗာ, ပဝတ္တိပါပုတဗ္ဗကာ"နှင့်အညီ ဂမနဂတိမဟုတ်, ပဝတ္တနဋ္ဌ ဂတိတည်းဟု လည်းကောင်း၊ သိစေလိုး၍ "ဥဒ္ဓံ-ပန္နာ ဂတာ ,ပဝတ္တာတိ ဥပ္ပန္နာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ဥဒ္ဓံ-အထက်"ဟူသည် "အာယယိစ္စ၍ အထက်နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဥပ္ပါဒေတော ပဋ္ဌာယ"ဟု မိန့်သည်၊ "ဥပါဒ်မှစ၍ အထက်ဖြစ်သော နောက်၌"ဟူလို၊ "အာယယိတိုင်အောင်နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသော ကြောင့် "ဥပ္ပါဒေတော ပဋ္ဌာယ"ဟု မိန့်သည်၊ "ဥပါဒ်မှစ၍ အထက်ဖြစ်သော နောက်၌"ဟုလို၊ "အာယယိတိုင်အောင်နည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယာဝဘဝါ"ဟု မိန့်သည်၊ ဘင်တိုင်အောင်"

ဖြစ်ကုန်သည်၏ (အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမျှော) ဥပ္ပန္နာ–တို့မည်၏၊ ဥပ္ပန္နာ–ဥပ္ပန္နဲ့ တရားတို့သည်၊ နု – မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ – ကြောင့်၊ အနုပ္ပန္နာ ။ တို့မည်၏၊ ပရိနိဋ္ဌိတကာရဏောဟဒေသတ္တာ–ပြီးပြီးသော အကြောင်း တစ်စိတ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ယေဓမ္မာ) အဝသေါ–မချုတ်ဧကန်၊ ဥပ္ပန္နိဿန္တိ–ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပြီးပြီးသော အကြောင်း တစ်စိတ်ရှိသည့်အတွက် မချုတ် ဖြစ်လတ္တံ့တို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမျှော) ဥပ္ပါဒိနော–ဥပ္ပါဒိတို့မည်၏။

ဟူလို၊ "ဥပ္ပါဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဘင်္ဂါ"ဟူသော စကားဖြင့် ဥဒ္ဒန်၏ သရုပ်ပြသည်၊ ဆိုလိုရင်း ဖာ– ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်"ဟူသော ဧကတ္တယအနိက်ဌ် ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော စိတ်စေတသိက် ရုပ်တရား တို့ကို "ဥပ္ပန္နာ"ခေါ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဆက်ဦးအုံး။ ။ဥဒ္ဒသဒ္ဒါသည် ဥဒ္ဒပါဒတလကဲ့သို့ အပါဒါန်ကို ငဲ့သော ပုဒ်တည်း၊ ထိုဥပါဒါန်ကို ဤ၌ တိုက်ရိုက်မပါ၊ နောက့် "စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ"အဖွင့်၌ "ပုဗ္ဗဒ္ဓတော ဥဒ္ဒန်"ဟု အပါဒါန် တိုက်ရိုက်ပါသည်၊ "ရှေးအတိတ်စိတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော ဘင်ဧကမှ အထက်"ဟူလို၊ ရှေးနိသယဘဝ်ကား ဘင်္ဂတော–အခြားမဲ့ပြုဿ ရှုပ်လေပြီးသော ဖရားတို့၏ ဘင်မှ"ဟု အပါဒါန် ခံသည်၊ အဓိဗ္ဗာယ် အတူပင်တည်။

အနုပ္ပန္နာ။ ။ဧကတ္တယသမ်ဂီ ဖြစ်သော ပဋ္ဌာန်တရားစုကို "ဥပ္ပန္နာ"ဟု ဟောတော်မူပြီးနောက် "အနုပ္ပန္နာ"ဟု ဟောတော်မူရကား ဥပ္ပန္နမဟုတ်သမျှ အတိတ်အနာဂတ်တရား အားလုံးကိုပင် "အနုပ္ပန္နာ"ဟု ယူစရာရှိ၏။ သို့သော် နောက်နိဂျောဟကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ၌ "အယံ ပန တိကောဒ္ဒိန် အဘ္ဘန် ဝသေန(ပဋ္ဌာန် အနာဂတ်ဟူသော အဘ္ဘ J–စုတို့၏ အစွမ်းဖြင့်) ဒသသောတ"ဟု မိန့်လတ္တံ့ ဖြစ်သော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဦးကဿ"အနုပ္ပန္နာတိ စေတနာ သမ္ဘာ ဥပ္ပန္နဘာဝေါ ပဋိသိဒ္ဓါ"ဟု မိန့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတိတ်တရားစုကို မယူရ, အနာဂတ်တရားစုကိုသာ ယူရသည်။

ဆက်ဦးအုံး။ ။"ဥပဒ္ဒိသု–ဥပါဒ်မှစ၍ ဘင်တိုင်အောင် အထက်၌ ဖြစ်ပြီးကုန်ပြီ၊ ဣတိ ဥပ္ပန္နာ"ဟု ပြုလျှင် အတိတ်တရားစုကို "ဥပ္ပန္နာ"ဟု ခေါ်ရမ်၊ ဥဒ္ဒန်+ပန္နာ ဂတာ ပုဂ္ဂေါ"ဟု ပြုလျှင် ပဋ္ဌာန်တရားစုကို "ဥပ္ပန္နံ"ဟု ခေါ်၏၊ အနုပ္ပန္နာဖြင့် ထိုဥပ္ပန္နံ မည်သော J ရိုးလုံးကို တားဖြစ်သောကြောင့် အနာဂတ် တရားစုကိုသာလျှင် ယူရတော့သည်။

ပရိယေသဒ္ဓေါ။ ။(ကာရဏ+ကေဒေသ။) ကဲတရား တည်းဟူသော အကြောင်းကို (ဂ+ အကျိုး J ရိုးတွင် တစ်စိတ်တစ်ဝိုင်းဖြစ်သောကြောင့်) "ကာရဏောကဒေသ"ဟု ဆိုသည်၊ ထို အကြောင်းဂဲတဟူသော ကာရဏောကဒေသက ပြီးပြီး(ပြုပြီး) ဖြစ်လျှင် ဧကန်မုချ ဖြစ်ရမည့် အကျိုးကို "အဝသေ ဥပ္ပန္နိဿန္တိ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤစကားအရ အကြောင်းတည်းဟူသော တစ်စိတ် တစ်ဝိုင်းက ပြီးပြီးဖြစ်ခေကာမှ ဧကန်မုချဖြစ်မည် မဟုတ်သော အကျိုးကို "ဥပ္ပါဒိ"မခေါ်ရဟု မှတ်ပါ။

ဥပ္ပါဒိနော။ ။"အဝသေ ဥပ္ပန္နိဿန္တိ"ဟူသော အဖွင့်ကို ကြည့်၍ "ဥပ္ပန္နိဿန္တိတိ ဥပ္ပါဒိနော"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပြီးလျှင် ဥပုဗ္ဗ ပဒေတော်နောင် "အသယကာခမိဂေသုကဏိစ" သုတ်ဖြင့် ဏိပစ္စည်းသက်၍ "ဥပ္ပါဒိ"ပုဒ်ကို ပြီးစေကြ၏၊ ထိုသို့ ဝိဂ္ဂဟမပြုရ, ထိုသို့ မပြီးစေရုံကို နိဂ္ဂေ ဟကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာအဖွင့်၌ ပြပါမည်။

' အတိတတ္တိကေ–၌၊ (အတ္ထော ၀ေ ဝေဒိတမ္ဟော) အတ္တနော–၏၊ သဘာ၀–ကကွဋ္ဌ ' အစရှိသော သဘော, ဖုသန အစရှိသော သဘောကို၊ ၀ါ–တစ်နည်း၊ ဥပ္ပါဒါဒိဓေဏ–ဥပါဒ်အစရှိသော ဧဏတ္တယကို၊ ပတ္တာ–ရောက်၍၊ အတိက္ကန္တာ–လွန်ပြီးသော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အတိတာ–တို့မည်၏၊ တဒုဘယမ္ပိ–ထိ ၂ – ပါးစုံသော မိမိ၏ သဘော, ဥပါဒ် အစရှိသော ဧဏတ္တယသို့လည်း၊ နု အာဂတာ–မရောက်ကုန်သေးသော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အနာဂတာ–တို့မည်၏၊ တံ တံ ကာရဏံ–ထိုထိုအကြောင်းကို၊ ပဋိစ္စ–စွဲ၍၊ ဥပ္ပန္နာ–ဥပါဒ်မှစ၍ ဘင်တိုင်အောင် အထက်၌ ဖြစ်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ, ပစ္စုပ္ပန္နာ–တို့မည်၏။

အနန္တ ရတ္တိကေ–အခြားမဲ့ဖြစ်သော အတိတရမဏ တိတ်၏၊ (အတ္ထော ၀ေ ဝေဒိတမ္ဟော) ဧကေသ–ဤတရားတို့၏၊ အတိတာ–အတိတ်တရားတို့ ဟူကုန်သော၊ အာရမဏံ–သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဝမ္ဟာ) အတိတာရမဏာ–တို့မည်၏၊ [ရှေ့တိတ်က အတိတမမ္ဟကို အတိတအရ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် "အတိတာ"ဟု ပုလ္လိင်ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ရှိ၏၊ ယခုစာအုပ်များ၌ "အတိတံ"ဟု ရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ။] သေသပဒဒွယေပိ–အတိတာရမဏာမှ ကြွင်းသော အနာဂတာရမဏာ ပစ္စုပ္ပန္နာရမဏာ ဟူသော ပုဒ် ၂ ပါး အပေါင်းဌ၌လည်း၊ ဧသေ၀နနယော–ပင်တည်း။

အတိတာ၀သည်။ ။အတိတာ၌ "အတိ+ဣတ"ဟု ခွဲ၊ အတိသည် လွန်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ဣဓောတ်သည် ဖြစ်ခြင်းအနက်ကို ဟော၏၊ သဒ္ဒတ္ထအားဖြင့် "လွန်၍ ဖြစ်သော တရားများ"ဟု မှတ်ပါ၊ "လွန်၍ဖြစ်" ဟူသည် လွန်သွားခြင်းပင်တည်း၊ ထိုကြောင့် အတိတာကိုပင် "အတိက္ကန္တာ"ဟု အဓိဗာယတ္ထဖွင့်သည်၊ "အတယ်ကို လွန်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "အတ္ထနေ၀ သဘာ၀ ဥပ္ပါဒါဒိဓေဏ ပတ္တာ"ဟု မိန့်သည်၊ မိမိ၏ ကကွဋ္ဌသော ရုပ်တရား တို့၏သဘော, ဖုသနစသော နာမ်တရားတို့၏ သဘောကို ရောက်ပြီး၍ လည်းကောင်း, ဥပါဒ် ဌိ ဘင် ဟူသော ဧဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီး၍လည်းကောင်း လွန်သည်–ဟူလို၊ "နု+အာဂတာ အနာဂတာ"ဟု ပြု၍ ဖုသနစသော သံဘောသို့ မရောက်သေး ဥပါဒ်စသော ဧဏတ္တယသို့ မရောက်သေးသော တရားများကို ယူပါ။

ပစ္စုပ္ပန္နာ။ ။"ပတိ+ဥပ္ပန္နာ"ဟု ခွဲ၊ ပတိကို "ပဋိစ္စ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဥပ္ပန္နနှင့် အနက်မှာ "ဥဒ္ဓံ ပန္နာ ဂတာ ပ၀တ္တာ"ဟု ဖွင့်အပ်ပြီးသော တရားပင်တည်း၊ ပဋိစ္စ–ခွဲ၍ ဟူရာ၌ "အဘယ်ကို စွဲသနည်း" မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တံ တံ ကာရဏာ"ဟု မိန့်သည်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်တရားတို့၏ ခွဲဖို့ရန် အကြောင်းကား ယောနိသော မနသိကာရ, အတ္တသမ္ဘ ပဏိဓိစသော အကြောင်းများတည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်တရားတို့၏ ခွဲဖို့ရန် အကြောင်းကား အယောနိသော မနသိကာရ စသည်တည်း၊ ပစ္စုပ္ပန် စကျွေဝိညာဉ်၏ ခွဲဖို့ရန် အကြောင်းကား စက္ခုပသာဒ, ရူပါရုံ, အာလောက မနသိကာရ တည်း၊ ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်တရားများ ခွဲဖို့ဖို့ရန် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ရှိသောကြောင့် ထိုအကြောင်း အားလုံးပါအောင် "တံ တံ ကာရဏာ"ဟု ဝိဓ္ဓာတယဒွါဒြဖင့် ဆိုသည်။

အချုတ္တတ္ထိကေ–ဌ၊ (အတ္ထော ဇဝ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေ ဓမ္မာ–အကြင်တရားတို့သည်၊) ဇဝ–ဤသို့၊ (စကျူ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်, ဖုသမ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်, တစ်ခုသော သန္တာန်၌ အကျူးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်)ပဝတ္တမာနာ–ဖြစ်ရကုန်လသော်၊ (ဖြစ်ရလို့ရှိလျှင်)၊ [အချို့စာအုပ်၌ "ဝတ္တမာနာ"ဟု (ပ)မပါဘဲရှိ၏။]။ မယ်–ငါတို့သည်၊ အတ္ထာတိ–အတ္ထဟူ၍၊ ဂဟဏဏ–ယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊ (စွဲလမ်းအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့)၊ ဂမိသာမ–ရောက်ကုန်လိမ့်အုံ၊ ဣတိ ဣမိနာဝိယ အဓိဗ္ဗာယေန–ဤသို့သော အလိုဆန္ဒဖြင့်ကဲ့သို့၊ အတ္ထာန်–အတ္ထကို၊ အဓိကာရ–စွဲမှီ ရည်စူးမှုကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပဝတ္တာ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့အတ္ထကို စွဲမှီ၍ ရည်စူး၍ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေခ်မ္ဘာ) အချုတ္တာ–တို့မည်၏။

ပန–ဝစနတ္ထမ္ဘတစ်ပါး အတ္ထဒ္ဒါရကို ဆိုဦးအုံ၊ အယ် အချုတ္တသဒ္ဒေါ–ဤအချုတ္တသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဂေါစရချုတ္တေ–ဂေါစရချုတ္တ လည်းကောင်းနိယကချုတ္တေ–

အချုတ္တာ။ ။"အဓိ+အတ္တ"ဟု ခွဲ၊ "အတ္တာနံ+အဓိကာရဲ ကတ္တာ ပဝတ္တာတိ အချုတ္တာ"သာ လိုရင်းတည်း။ "ဇဝ၊ ဗေ၊ ဣမိသာမ"သည် အတ္တကို အဓိကာရ်ပြုပုံကို ပြသော အာကာရဝါကျတည်း၊"ဣမိနာဝိယ အဓိဗ္ဗာယေန"ဖြင့် "ပြခဲ့သော အာကာရသည် တကယ်ဖြစ်သော အခြင်းအရာ (အလိုဆန္ဒ) မဟုတ်၊ အချုတ္တ အမည်ရသော တရားတို့မှာ ထိုကဲ့သို့ဆန္ဒမရှိကြသော်လည်း ရှိလေ ဟန်ဖြင့် ကြဖန်၍ ပြအပ်သော တဘွမ္ဘုပစာစကား ဖြစ်သည်ဟု ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဝိယသည် ဥပမာနဓောတက မဟုတ်, ဥပမိကွာဓောတကတည်း၊ ပါဌာဒိကဏ် အင္ဂုတ္တရဝဏ် မဇ္ဈာပဲဓောက်ခန်း၌ ပြအပ်သော အဝဟသ,ဒီ ဝ၌ ကျလမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

ဇဝ ပဝတ္တမာနာ။ ။ဒေဝကို "စက္ခာဒိဘာဝေန ဖုသနာဒိဘာဝေနစ ကေသ,ဒ္ဓကိ ပရိယာပန္နဘာဝေသန" ဟု ဋီကာဖွင့်၏၊ "စက္ခာယတနာ၊ ပေ၊ မနာယတနာ ဟူသော အချုတ္တိကာယတနာ ၆–ပါး, ဖုသနာသော ဓမ္မာယတနာ,အနေဒအားဖြင့် တစ်ခုသော သန္တာန်တွင်ပါဝင်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်"ဟူလို၊ ငဖြူ၏ စီတ်အစဉ်မှာ ဖြစ်စေ, ငမဲ၏ ခန္ဓာအစဉ်မှာ ဖြစ်စေ တစ်ခုသော ခန္ဓာအစဉ်တွင် ပါဝင်လျက် စကျူစသော ဖုသန စသော အဖြစ်ဖြင့် ငါတို့ တစ်တွေ ဖြစ်ကြရလိုရှိလျှင်, . . .

အတ္တတိ ဂဟဏ ဝမိသာမ။ ။ငါတို့သည် အတ္တအတ္တဟု အစွဲအလမ်းခံကြရလိမ့်မည်။ ဣမိနာ အဓိဗ္ဗာယေနဝိယ ပဝတ္တာ–ဤသို့အလိုဆန္ဒ မရှိကြသော်လည်း စကျူစသော တရားတို့မှာ ထိုအလိုဆန္ဒရှိကြသကဲ့သို့ (အတ္တဟု အစွဲအလမ်းခံလိုသောကြောင့်) ဖြစ်ကြသည်–ဟူလို၊ [ဥဒ္ဒေသ် အာဂစ္ဆတိဝယ် ဥဒ္ဒေသ်၌ ဘာဝပ္ဘဝနနှ ကြေသကဲ့သို့ ဂဟဏ်၌လည်း "ဂဟဏေတိ ဂဟဏ"ဟု ကမ္မသာဓ်ပြု၍ ဘာဝအနက် ရအောင် ဘာဝပ္ဘဝနနှ ကြေပါ။]

အတ္တာနံ အဓိကာရဲ ကတ္တာ။ ။ အဓိကာရဲ ကတ္တာကို ဋီကာ၌ "အဓိကိစ္စ"ဟု ဖွင့်ပြီးလျှင် ထိုအဓိကိစ္စကို "ဥဒ္ဒိဿ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထို့ကြောင့် "အဓိကာရ–ခွဲမှီရည်စူးမှုကို"ဟု ပေးသည်၊ "အတ္တဟု အစွဲခံရမှုကို ရည်စူးသကဲ့သို့ ခန္ဓာကိုယ်တွင် ပါဝင်ဖြစ်နေကြသော တရားများကို အချုတ္တ ခေါ်သည်" ဟူလို။

နိယကဈေတွေ လည်းကောင်း၊ အဈေတွေ့ဈေတွေ – အဈေတွေ့ဈေတွေ လည်းကောင်း၊ ဝိသယဈေတွေ– ဝိဿယဈေတွေ လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ စတုသု– ၄–ပါးကုန်သော၊ အတ္ထေသု–အနက်တို့၌၊ ဒိသယတိ–ထင်ရှားအံ့၊ (တွေ့ဖြင်အပ်၏၊)[ထိုထို ပါဠိရပ်၌ တွေ့ဖြင်ရသည်–ဟူလို၊] ဟိ–ချဲ့၊ တေနာနန္ဒ၊ပေ၊သဏ္ဌာပေတမ္ဘံ–တေနာနန္ဒ၊ပေ၊ သဏ္ဌာပေ တမ္ဘံ–ဟူသော ပါဠိရပ် လည်းကောင်း၊ အဈေတွေ့ရတော သမာဟိတော– အဈေတွေ့ရတော သမာဟိတော ဟူသော ပါဠိရပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိသု – ဤသို့အစရှိသော

မှတ်ချက်။ ။အတ္ထာန+အစ်ခ္ဍ အမိသဒ္ဒါသည် သမာသ်အရာ၀ယ် အမိကာရအနက်နှင့် ပ၀တ္ထိအနက် ၂–ချက်ကို ဟောနိုင်၏၊ ထိုကြောင့် အမိကို "အမိကာရဲ့ ကတ္တာ ပ၀တ္ထာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ အဈေတွေ့ကို အဗျယီဘော သမာသ် ရပ်တွက်သောအခါ "အတ္ထာန+အစ်"ဟု သမာသ်ဝါကျ ပြု၍ ရပ်တွက်ရ၏၊ အနက်ထင်အောင်ပိုကြီးပ် လုပ်သောအခါ၌ကား ၊ "အတ္ထာန+အမိကိစ္စ, ပ၀တ္ထာ အဈေတ္ထာ"ဟု ပြုရသည်၊ ထိုကြောင့် ဦးကာ၌ "အတ္ထာန+အမိ အဈေတ္ထာ"ဟု ပဌမ ဝိဂြိုဟ် အကျဉ်းကို ပြု၍ အမိ–သဒ္ဒါ၀ယည်ဖြင့် ဖွင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား–အတ္ထာန် အမိ အဈေတ္ထာ"ဟု ဝိဂြိုဟ် အကျယ်ကိုလည်း ပြုနိုင်၏–ဟူလို။

ရှေးနိုဿယ။ ။ရှေးနိုဿယ၌ အတ္ထာကို ကိုယ်ဟု အနက်ပေးပြီးလျှင် "အမိကာရ–တည်ရာဂို"ဟု လည်းကောင်း "အမိကာရ–အကြီးအကဲကို"ဟု လည်းကောင်း ပေး၏၊ ထိုတွင် အတ္ထာကို ကိုယ်ဟု အနက်ပေးဖို့ရန် ဦးဏာတို့ မဖွင့်ကြ၊ "တည်ရာ"ဟု အနက်ပေးသော ဆရာတို့သည် အခြားနေရာ၌ အမိကရဏနှင့် အနက်တူဟု ယူဆကြဟန်တူ၏၊ ထိုအနက်အရ "အတ္ထာကို တည်ရာပြု၍ စဏ္ဍစသော တရားတို့ဖြစ်ကြ၏"ဟု ယူလျှင် စဏ္ဍစသော တရားတို့က တည်တက်သော အမိကာရီ ဌာနီဖြစ်နေ၏၊ "မယ် အတ္ထာတိ ဂဟဏံ ဂမိသ်ယာမ"ဟု ဤ၌ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်နေသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အမိကာရဲ့ ကတ္တာကို "အမိကိစ္စ ဥဿိုဃ"ဟု ဖွင့်သော ဦးကာနှင့် လည်းကောင်း၊ စဉ်းစားကြပါလေ။

တေနာနန္ဒ ဘိက္ခုနာ။ ။တေနဖြင့် ညွှန်းပြအပ်သော ရဟန်း၊ဟူသည် (၁) ပဌမ ဈာန်ကို သမာဓိရအောင် အခြေခံ၀င်စား၍ ထိုဈာန်မှ ထကြီးလျှင် လည်းကောင်း၊ ဒုတိယဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ တတိယဈာန်ကိုလည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန်ကိုလည်းကောင်း အခြေခံ၀င်စား၍ ထကြီးလျှင် လည်းကောင်း အဒ္ဓါ(မိမိသန္တာန် ခန္ဓာ ၅–ပါးကို မှီ၍ ဖြစ်သော (သုညတ) (အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော) ဝေလသမာပတ်ကို နှလုံးသွင်း၏၊ ထိုသို့နှလုံးသွင်းသောအခါ ထိုအဈေတ္တသုညတ တရားသည် စိတ်သည် မယှက်ရောက်မိုင်း, စိတ်သည် မကြွင်းလင် (ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကြည်ကြည်လင်လင် မရှိ)၊ စိတ်သည် ကောင်းစွာ မတည်တံ့, (အဲ, ဟုတ်တယ်–ဟု) ဆုံးဖြတ်နိုင်၊ ထိုသုညတဌာ်ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ မပြည့်စုံကြောင်းကိုလည်း ကောင်းကောင်းသိ၏။ [ဤ အဈေတ္တသည် နိယကဈေတ္တတည်း။ ဤနေရာ၌ သာ၀ကပြလိုသော အဈေတ္တမဟုတ်။]

ပါဠိရပ်တို့၌၊ အယ်-ဤ အဒ္ဓေတ္တသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ကို၊ ဂေါစ်ရဒ္ဓေတ္တေ-၌၊ ဝါ-အာရုံ ဟူသော အဒ္ဓေတ္တဋ္ဌိ၊ ဒီသတိ-၏။ [အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ တေနဘိက္ခုနော"ထိုရဟန်းသည်၊ ပုရိသို့-ရှေးဖြစ်သော၊ တသ္မိံ ယေဝ သမာဓိနိမိတ္တေ-ထို ပဋမစျာန် အစရှိသော သမာဓိ၏ အာရုံနိမိတ်ဖြစ်သော၊ အဒ္ဓေတ္တမေဝ-ကာသိုဏ်းအစရှိသော အဒ္ဓေတ္တအာရုံ၌ သာ၊ စိတ္တံ-စိတ်ကို၊ သဏ္ဌာပေတမ္ဗံ-ကောင်းစွာထားထိုက်၏။-အဒ္ဓေတ္တရတောဟု-အဒ္ဓေတ္တ အာရုံ၌ မွေ့လျော်သည်၊ သမာဟိတောဟု-ကောင်းစွာအာရုံ၌ ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဧကောဟု-အဖော်မလိုသာက်, တစ်ယောက်တည်းသည်၊ ' ဟုတ္တာ၊ သ္သ,ညသိတောဟု-ကောင်းစွာနှစ်သက်၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဘိက္ခုံ-ဘိက္ခုဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကြကုန်ပြီ၊ ဤသို့ ဋီကာ၌ ထည့်စပ်သည်။]

---

(၂) ထိုနောက် ဤနည်းအတိုင်း ဈာနင်ဝင်စား၍ ထပြီးနောက် ဗဟိဒ္ဓတရားကို အာရုံပြုရလျှင် အဘယ်သို့ ပြုမည်နည်းဟု စဉ်းစား၍ ဗဟိဒ္ဓ (သုတစပါး- သ,ဿနန်ရှိ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို မှီတွယ်ဖြစ်သော) သုညတဖလသမာပတ်ကို နှလုံးသွင်းလသော် ထို ဗဟိဒ္ဓသုညတတရားသို့ စိတ်သည် မသက်ရောက်နိုင် ।ပေ। မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း ကောင်းကောင်းသိ၏။

(၃) ထိုနောက် ဤနည်းအတိုင်း ဈာနင်ဝင်စား၍ ထပြီးနောက် (တစ်ခါတစ်ရံ အဒ္ဓေတ္တကို တစ်ခါတစ်ရံ ဗဟိဒ္ဓကို အာရုံပြုရလျှင် အဘယ်သို့ ဖြစ်မည်နည်း-ဟု စဉ်းစား၍) အဒ္ဓေတ္တခန္ဓာ ဗဟိဒ္ဓခန္ဓာကို တစ်လှည့်စီဒိုင်းသော သုညတဖလ သမာပတ်ကို နှလုံးသွင်းပြန်လသော် ထိုအဒ္ဓေတ္တ ဗဟိဒ္ဓတရားသို့ စိတ်သည် မသက်ရောက်၊ ।ပေ।မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း ကောင်းကောင်း သိ၏။

(၄) ထိုနောက် သမာဓိပညာ ၂-ပါးစုံအားဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သူ ဖြစ်လိုပြန်ရကား စတုတ္ထဈာန်မှ ထပြီးလျှင် အာနေ့ဉမည်သော အရူပသမာပတ်ကို နှလုံးသွင်းပြန်၏၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းပြန်သော် စိတ်သည် အာနေ့ဉ် မသက်ဝင်၊ ।ပေ।မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ ထို အာနေ့ဉ်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း မပြည့်စုံကြောင်းကိုလည်း ကောင်းကောင်းသိ၏၊ ထို ၄-မျိုးသော သိခြင်းဖြင့်, သိသော ရဟန်းကို "တေန ဘိက္ခုနာ"ဟု ဆိုသည်။

တသ္မိံ ယေဝ သမာဓိနိမိတ္တေ။ ။ထိုသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း မပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဝိရိယကို မလျော့လိုက်ရာ၊ မူလ ပါဒကဈာန်ဖြစ်သော ပဋမစျာန်စသည်တို့၏ ကာသိုဏ်းစသော အာရုံ နိမိတ်ဟူသော အဒ္ဓေတ္တဋ္ဌသာ စိတ်ကို တည်ငြိမ်အောင် ' ထားရသည်။ [ဤ ပါဠိသည် ဥပရိပ-မဟာသုညတသုတ်တော်၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ ဤပါဠိ၌ "**အဒ္ဓေတ္တ ဧေဝ**" ဟူသော စကားသည် ကသိုဏ်း စသော အာရုံကို ဟောသောကြောင့်အဒ္ဓေတ္တအရ"ဂေါစရဒ္ဓေတ္တ"ဟူသော အနက်ကို ယူရသည်၊ အဒ္ဓေတ္တမေဝါတိ- ဈာနဂေါစရေ ကသိဏာဒိမှိ-ဋီကာ။]

အဒ္ဓေတ္တရတောဟု။ ။ဟတ္ထသံယတောဟု ပါဒသံယတောဟု, ဝါစာသံယတောဟု သံယတုတ္တမော အဒ္ဓေတ္တရတော "သမာဟိတော, ဧကော ' သ,ဿသိတော တမာဟု ဘိက္ခုံ"ဟု ဓမ္မပဒပါဠိတော် ဘိက္ခုဝဂ်၌ ရှိ၏၊ ထိုပါဠိတော်မှ တတိယပါဒကိုသာ ယူထားပြီ၊ ထိုကြောင့် ဋီကာ၌ စတုတ္ထပါဒ

အမျိုးတွေ သမ္မသာဒနံ–အမျိုးတွေ သမ္မသာဒနံဟူသော ပါဠိရုပ်လည်းကောင်း၊ အမျိုးတွေ၀ါ၊ပေါဝိဟရတိ–အမျိုးတွေ၀ါ၊ပေါဝိဟရတိဟူသော ပါဠိရုပ် လည်းကောင်း၊ ဣတိ အာဒီသု–ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရုပ်တို့၌၊ နိယကမျိုးတွေ–၌၊ ၀ါ–မိမိသန္တာန်ကို မှီ၍ဖြစ်သော အမျိုးတွေ၌၊ (ဒီဃတိ၊) [အမျိုးတွေ–မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော၊ သမ္မသာဒနံ–ကြည်လင်စေတတ်သော၊ (ဒုတိယဃ်ဗျာန်၌ စပ်၊) အမျိုးတွေ–မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေသုဝါ–သညာသစ်ါရ ဓမ္မတို့၌လည်း၊ ဓမ္မာနုပဿီ–ဓမ္မဟု အဖန်ဖန် ရှုလေ့ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိဟရတိ–နေ၏။]

ထည့်၍ "ဂါထာသေသော"ဟု ဆိုထားသည်၊ အမျိုးတွေ့ရတောကို ထိုအင္ဂကထာ၌ "ဂေါစရမျိုးတွေသစ်ါတာယ ကမ္မဋ္ဌာနဘာ၀နာယ ရတော"ဟု ဖွင့်၏၊ "ဂေါစရမျိုးတွေဟု ဆိုအပ်သော ပွားများစေအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ မွေ့လျော်၏" ဟု ပေးရလိမ့်မည်၊ ဋီကာ၌ကား ဂေါစရမျိုးတွေ နိဗ္ဗာနေ, သမာဓိ ဂေါစရေ ကမ္မဋ္ဌာနေ၀ ရတော"ဟု ၂–နည်းဖွင့်၏၊ ထို ၂–နည်းလုံးပင် နိဗ္ဗာန်အာရုံနှင့် ကသိဏ်းစသော အာရုံကို "အမျိုးတွေ"ဟု ဆိုလိုသည်။

အာရုံကို အမျိုးတွေ၀ေါ်ပုံ။ ။အမျိုးတွေသဒ္ဒါသည် "အတ္တာန+အခိကိစ္စ ပ၀တ္တာ" ဟူသော ၀စနတ္တန့်အည် မိမိသန္တာန် (၀န္ဓာကိုယ်)တွင် ပါ၀င်သော တရားတို့ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ် ပါ၀ေလာ၊ အဘယ်နည်းဖြင့် အပြင်ဘက်က အာရုံများကို အမျိုးတွေ ခေါ်နိုင်ပါသနည်း–ဟု ဝေးဖွယ် ရှိ၏၊ အ၎ေဖြကား– အမျိုးတွေပါ၀င်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် အာရမ္မဏိက စိတ္တုပ္ပာဒ်ကို ရုရှအားဖြင့် အမျိုးတွေဟု ယူပြီးလျှင် ထိုစိတ္တုပ္ပာဒ်၏ အာရုံကို အဝိနာဘာ၀ နည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း(အကျိုး အာရမဏိကဏ် အမည်ကို အကြောင်းအာရုံ၌ တင်စားသော) ဧလုပစာရအားဖြင့် လည်းကောင်း အမျိုးတွေဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။ [တေန အမျိုးတွေသစ်ါတယ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တုပ္ပါ၌သာ အာရမဏာ အမျိုးတွေ ဒဿေတိ, ဥပစာရတ္ထ၀ေါ–မရ။]

အမျိုးတွေ သမ္မသာဒနံ။ ။ဤပါဠိ၌ကား ဒုတိယဃ်ဗျာန်စန်း၌လာသော ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုဌ် အမျိုးတွေ့ရာနှန့်င် အရတူ ဝိသေသနတည်း၊ ထိုရာဂ်ပွားသည်ကား မိမိသန္တာန်၌ ပါ၀င်သော တရားတည်း [အမျိုးတွေ့ရှိ အတ္တနိ ဇာတ–ပါရာဇိကဋ္ဌ။] မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော (ပါ၀င်သော) တရားဟူသမျှကိုလည်း "နိယက"ဟု ခေါ်၏။ [နိယကဌ် နိသည် နိသာယအနက်ကို ဟောတ်၊ ယ သဒ္ဒါကား (“နိယ်+ပုတ္တ–ခိ+ပုတ္တ”ဌ် ကဲ့သို့)ဒေမ္ဘ ဖြစ်သော ယ တည်း၊ “သကာသန္တတိ”–မိမိခံနွားအစဉ်ကို+နိသာယ–မှီ၍+ဇာတ–ဖြစ်သော အမျိုးတွေတည်း၊ နိယ–မိမိသန္တာန်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော အမျိုးတွေ"ဟု ပြု၊ ထိုနောက် "နိယ်ယော နိယက"ဟု သွတ္တ၌ ဣ ပစ္စည်းသက်။]

အမျိုးတွေ၀ါ ဓမ္မေသု။ ။ဤပါဠိကား ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုဌ် ဓမ္မ"ဟူသည် သညာ သစ်ါရ၀ေမှတည်း၊ [ကာယဖြင့် ရူပကျန္ဒာကိုလည်းကောင်း၊ ၀ေဒနာစိတ္တာတို့ဖြင့် ၀ေဒနာကျန္ဒာ ဝိညာဏကျန္ဒာ ဝိညာဏကျန္ဒာတို့ကိုလည်းကောင်း ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မအရ ပါရိသေသနည်း အားဖြင့် သညာ သခ်ါရ၀ေမှကိုသာ ယူရ၏။] ထိုဓမ္မသည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ပါ၀င်သော ကြောင့် နိယကမျိုးတွေ၀ယ် ဖြစ်သည်။

ဆ၀ အဒ္ဓါတ္တိကာနိ အာယတနာနိတိ အာဒီသု - အစရိ(သော ပါဠိရပ်တိုင်၌၊ အဒ္ဓါတ္တဗ္ဗဒ္ဓတ္ထော-အဒ္ဓါတ္တဗ္ဗဒ္ဓတ္ထာ၌၊ (အဒ္ဓါတ္တဟူသော အဒ္ဓါတ္တာ၌)၊ ဒိသတိ-ထင်ရှားစေ၏၊ (တွေ့ဖြင်အပ်စေ၏)) [ဆ-ကုန်သော၊ အဒ္ဓါတ္တိကာနိ-အဒ္ဓါတ္တသန္ဓာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ အာယတနာနိ-အာယတနတို့။]

အယံ ခေါ ပနာနန္ဒ၊ဝေါဝိဟာရိတုံတိ အာဒီသု-အစရိ(သော ပါဠိတိုင်၌၊ ဝိသယဒ္ဓဒ္ဓတ္ထော-ဝိသယဒ္ဓဒ္ဓတ္ထာ၌၊ (စိတ်ကိုအထူးအားဖြင့် ဖွဲ့ထားတတ်သော ဣသရိယာဒ္ဓာန

ဆ အဒ္ဓါတ္တိကာနိ။ ။အဒ္ဓါတ္တော-အဒ္ဓါတ္တတရားအပေါင်း၌+ဘဝါနိ-ဖြစ်သော တရားတို့တည်း၊ အဒ္ဓါတ္တာနိ-တို့၊ ဤသို့ ၀စနတ္ထပြု၍ အဒ္ဓါတ္တတရားအပေါင်းတွင် သာ၍ အဒ္ဓါတ္တဖြစ်သော "စက္ခု၊ သောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ မန"ဟူသော အာယတန ၆-ပါးကို "အဒ္ဓါတ္တိက"ဟု ဆိုရသည်။ ["အဒ္ဓါတ္တိကတို-နိယကဒ္ဓါတ္တောသုပိ အဒ္ဓန္ဓ ရာ စက္ခာဒယော ၀ုစ္စန္တိ"ဟုဋီကာ၌ ၀ုစ္စန္တိ ကြိယာဖြင့် ဆိုထားသောကြောင့် စက္ခုစသော ၆-ပါး၏ အဒ္ဓါတ္တိအကမည်သည် အထင်ရှင်အမည် [ဂကဒေသ္ယုပစာရ ဟု မှတ်ပါ။]

အဒ္ဓါတ္တဗ္ဗဒ္ဓတ္ထော။ ။"ရူ၀ ရူ၀"ဟုလည်းကောင်း၊ "ဒုက္ခ ဒုက္ခ"ဟုလည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါတ္ထ-ချက်ဖြင့် ဆိုရာ၌ အစစ်အမှန်အနက် (ရုပ်အစစ်၊ ဒုက္ခအစစ်အနက်)ကို ယူရသကဲ့သို့ အဒ္ဓါတ္တ အဒ္ဓါတ္တ (အဒ္ဓါတ္တ အဒ္ဓါတ္တ)ဟု သဒ္ဒါတ္ထ-ချက် ဆိုသောကြောင့် အဒ္ဓါတ္တ တရားအပေါင်းတွင် ဓန္ဓာဂကိုယ် အားသာ၍ ကျေးဇူးများသဖြင့် အဒ္ဓါတ္တအစစ်ဟု ဆိုရသော စက္ခုစသော ၆-ပါးကိုသာ ယူရသည်၊ ဓန္ဓာဂကိုယ်အား ကျေးဇူးများပုံကို အဒ္ဓါတ္တိက ရုပ်အဖွင့်များ၌ ရှုပါ။ [အဒ္ဓါတ္တဗ+တ်+ အဒ္ဓါတ္တဗ္ဗာတိ အဒ္ဓါတ္တဗ္ဗဒ္ဓတ္ထော၊ ရူ၀ ရူ၀ ဝိယ၊ မခု၊]

အမှာ။ ။"အဒ္ဓါတ္တာ မှော"နှင့် စပ်၍ အဒ္ဓါတ္တာသဒ္ဒါ၏ အဘွားဒ္ဓါရကို ပြရာ၀ယ် အဒ္ဓါတ္တိကသဒ္ဒါကို ဥဒါဟရဏ်ထုတ်ရာ၌ အပြစ်တင်ဖွယ်နှင့်တကွ ဖြေပုံကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။

အယံ ခေါ၊ဝေါဝိဟာရိတုံ။ ။ဤပါဠိလည်း ဥပစိ(ပ-မဟာသုညတသုတ် ပါဠိတော်၂ပင်တည်း၊ [ဋီကာ၌ "ဝိဟာရသုညတသုတ်"ဟု နာမည် တပ်၏၊ ထိုပါဠိတော်၌ အရှင် အာနန္ဒာအား ရှေးဦးစွာ "နု ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု သောဘတိ သဂါ၀ိကာရာမော" စသည်ဖြင့် သဂါ၀ိကာရာမ၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း "နှာပ၊ အာနန္ဒ ကေရူပ်ပ် သမနုပဿာမိ၊ ယဣ္ဌ ရတ္တသ၊ဝေ၊နု ဥဠ္ဠေယျုံ သောဂ၊ဝေ၊ဝါယာသာ"ဟု ရူ၀ရတ်၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း မိန့်တော်မူ၏၊ ထိုနောက်မှ ထို ၂-မျိုး၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော သုညတမိဟာရ (အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော နေ့ကြောင်း ဇလသမာ၀တ်)ကို ပြတော်မူခြင်းငှာ "အယံ ခေါ၊ဝေ၊ဝိဟာရိတုံ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။ [ဝိဟာရိတုံ ဧနရာ၀ယ် "ဝိဟာရတိ"ဟု မူကွဲရှိသော်လည်း "ယဒိဒံ ဝိဟာရိတုံ-အကြင်နေ့ခြင်းသည်၊ အတ္တိ"ဟု ပေးသောကြောင့် ဝိဟာရိတုံသာ ပါဠိနှင့်တည်း၊ ရှေး နိသယ၌ "ယဒိဒံ သုညတံ"ဟု တွဲ၏၊ ထိုသို့ တွဲခြင်းသည် နိယမ၀ါကျ၀ယ် အယံ ဝိဟာရောနေ့ မတ္တသောကြောင့် နိယမ အနိယမ ခွဲရိုးထုံးစံမကျပါ။]

ဒီသယဒ္ဓဒ္ဓတ္ထော။ ။သန္ဓ တရပေကိတတမဘာ၀ေန-(သုညတသမာ၀တ်က) အထူးပြိမ်းအေး၊ အလွန်အကျူးမွန်မြတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [ဝိသယ၌ ဝိ+သိတတ်, အ၀စ္ဆည်း၊] ဝိသေသတောသိနော့တိ ၀ဒန္တတိတိ-(စိတ်ကို မခွာနိုင်အောင် မကြာခဏ ရောက်၍ ရောက်၍ လာအောင်) အထူး

ဟူသော အချုတ္တဋ္ဌ၊ (ဒီသယတိ)၊ ဣသရိယဋ္ဌာနေ-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဝသိဘော် ၅-ဖြာ၏ တည်ရာဟူသော ဖလသမာပတ်၌၊ ၀၊-အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဝသိဘော် ၅-ဖြာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဖလသမာပတ်၌၊ (ဒီသယတိ) ဣတိအဏ္ဍော-နကျိ၊ [အာနုန္ဒ-အာနုန္ဒာ၊ သမ္ဘမိမိတ္တာနံ-အလုံးစုံသော ရူပါရုံအစရှိသော နိမိတ်တို့ကို၊ အမနသိကာရာ-နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်၊ အချုတ္တဿ-ဝိသယအချုတ္တ ဖြစ်သော၊ သုညတံ-အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော ဖလသမာပတ်ကို၊ ၀၊-သို့၊ ဥပသမ္ဘဒ္ဓ-ပြီးစေချု၀၊-ရောက်၍၊ ယဒိဒဲ ဝိဟာရိတုံ-အကြင်နေရခြင်းသည်၊ (အတ္ထို)၊ အယံ ဝိဟာရော – ဤသုညတဖလ သမာပတ်ဟူသော ဝိဟာရကို၊ တထာဂတေန-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အဘိသမ္ဘဒ္ဓေ၊-ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်ပြီ၊] ဟိ-မှန်၊ဖလ သမာပတ်သည်၊ ဇုဒ္ဓါနံ-ဘုရားရှင်တို့၏၊ ဣသရိယဋ္ဌာနံ နာမ-ဣသုဝိယဋ္ဌာန မည်၏။

ပန-အတ္ထဒ္ဒါရ သာမညမှ တစ်ပါး အတ္ထဒ္ဒေသဝိသေသကို ဆိုဦးအုံ၊ ဣဓ-ဤ အချုတ္တတိတ်၌၊ နိယကအချုတ္တ-၌၊ ၀၊-မိသန္ဓာန်ကို မှီ၍ ဖြစ်သော အချုတ္တ၌၊ အဓိပ္ပေတော- အလိုရှိအပ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အတ္ထနော-၏၊ သန္ဓာနေ-သန္ဓာန်၌၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဠိပုဂ္ဂလိကာ-အသီးအသီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ အချုတ္တာ-အချုတ္တတို့မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ ပန-ကား၊ တတော-ထိုအချုတ္တတရားမှ၊ ဗာဟိရဃာ့ဝတာ-အပယ်စ၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓါ၀၊-ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် စပ်သည် မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓါ၀၊-ဇီဝိတိန္ဒြေဖြင့် မစပ်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ-တို့သည်၊)

ဖွဲ့ထားတတ်သောကြောင့် ဝိသယမည်၏၊ သောယေ၀ သသန္ဓတိ၀ရိယာ၀န္ဒတာယ အချုတ္တ-ထိုဝိသယသည်ပင် (သုညတ ဖလသမာပတ်ဖြစ်ရကား) ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်ဖြတ်၏ ခန္ဓာအစဉ်တွင် ပါ၀င်သောကြောင့် အချုတ္တလည်း မည်၏။-ဥပရိပုံ ဋီကာ။

ဣသရိယဋ္ဌာနေ။ ။ဝိသယဒ္ဓေဟြော် အဓိပ္ပာယတ္ထတည်း၊ ဣသယရသ+ဘာ၀ေါ ဣသယရိယ်၊အာ၀ဇ္ဇန အမာ၀ဇ္ဇနာဒယော ပဘ္ဌ၀ယိသေယာ၊ တသ+ဌာန် (သြကာသော) ကာရဏ် ၀ါ တထာ၊ (မရ)၊ ဣသယရသ+ဘာ၀ေါ-ဖလသမာပတ်၌ အစိုးရသော(ပိုင်နိုင်သော) ဘုရား၊ရှင်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကို "ဣသရိယ"ဟု ခေါ်၏၊ ထို ဣသရိယ ဟူသည် ဝသိဘော် ၅-ပါးတည်း၊ ထို ဝသိဘော် ၅-ပါး၏ တည်ရာ သြကာသကို, ဘစ်နည်း-အကြောင်းကို "ဣသရိယဋ္ဌာန"ဟု ခေါ်သည်၊ ဆိုလိုရင်း-ဘုရား၊ရှင်သည် အရဟတ္တမြိုလ် သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူရာ၌ ဝသိဘော် ၅-ပါးဖြင့် ပိုင်နိုင်တော်မူရကား; ဖလသမာပတ်သည် ဝသိဘော် ၅-ပါး ဟူသော ဣသရိယ၏ တည်ရာသြကာသ်လည်း ဖြစ်, တည်ရာအကြောင်းလည်း ဖြစ်သည်-ဟု ဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဖလသမာပတ်သည် ဘုရား၊ရှင်၏ စိတ်တော်ကို ဖွဲ့ထားသကဲ့သို့ မကြာမကြာ ဝင်စားရာ၌ ဖြစ်ရကား; ဝိသယ အချုတ္တတရားဖြစ်သည်ဟု မှတ်ပါ။

ဗဟိဒ္ဓါနာမ–တို့မည်၏၊ တတိယပဒ်–အဒ္ဓေတ္တွေဗဟိဒ္ဓါဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ တဒုဘယဝေသန–ထိ ၂–ပါးစုံသော အဒ္ဓေတ္တွတရားတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဝဝတာ) ဝုတ္တं–ပြီ။

အနုဒ္ဓ ရတ္တိကော–အခြားမဲ့ဖြစ်သော အဒ္ဓေတ္တွာရမဏတိက်ကို၊ တိပွကာရေပိ–၃–ပါးအပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်၏သာ၊ တေယေဝ ဝမ္မေ–ထိုတရားတို့ကိုပင်၊ (ထိုအဒ္ဓေတ္တွတရား, ဗဟိဒ္ဓတရား, အဒ္ဓေတ္တွဗဟိဒ္ဓတရားတို့ကိုပင်၊) အာရမဏ–ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပဝတ္တဝေသန၊ ဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဘဝတာ) ဝုတ္တော–ပြီ။

သနိဒဿနတ္တိကေ–၌၊ (အတ္ထော ဇဝ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေဓမ္မာ–အကြင်တရားတို့သည်၊) ဒဿဒ္ဓဘာဝယခ်ါတေန–မြင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဒဿနေန–နိဒဿနနှင့်၊ သဟ–တကွ၊ (ဝတ္တန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိဒဿနနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) သနိဒဿနာ–တို့မည်၏၊ (ယေဓမ္မာ) ပဋိဃနုဒ္ဒ ဘာဝယခ်ါတေန– ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ပဋိဃေန–ပဋိဃနှင့်၊ သဟ, (ဝတ္တန္တိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပဋိဃနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) သပ္ပဋိဃာ–တို့မည်၏၊ သနိဒဿနာစ – မြင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော နိဒဿနနှင့်တကွ

သနိဒဿနာ။ ။"နိဒဿယီယတေ–မြင်အပ်၏၊ ဣတိ နိဒဿနံ"ဟု ဝိဂုဟပြု၍ "နိဒဿန"အရ မြင်အပ်သော ရူပါရုံရုစ၏၊ "သနိဒဿန"အရလည်း ရူပါရုံပင် ရ၏၊ ဤသို့ သမသပ်ပုဒ်တစ်စိတ်နှင့် သမသပ်ပုဒ်လုံးအတွက် အရကောက် မကွဲပြားသောကြောင့် (ကွဲပြားအောင်) "နိဒဿန"၌ ဘာဝပွဓာန ကြ၍ မြင်အပ်သော ရူပါရုံ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အာရမဏသတ္တိကို ကောက်စေ လိုသောကြောင့် နိဒဿနကို "ဒဿဒ္ဓဘာဝ"ဟု ဖွင့်သည်။ ["သဟ+နိဒဿနေန"ဟူသော ဤဝိဂြိဟ်၌ စပ်ပုဒ်ကြိယာပါသော်လည်း "သဟ+ဝိတဏ္ဍေန"တုန်းကကဲ့သို့ "ဟေတ္ထန်"ဟု ဖြစ်စေ, "ဝတ္တန်"ဟုဖြစ်စေ ကြိယာထည့်၍ စပ်ရသည်။]

ဥပစာ။ ။"နိဒဿန"အရ "မြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်"ဟူသော အာရမဏသတ္တိနှင့် သတ္တိမန္တ ဖြစ်သော ရူပါရုံသည် ၂–မျိုး မကွဲပြားသော်လည်း အဘော ဘေဒုပစာရအားဖြင့် ၂–မျိုးပြားသကဲ့သို့ ဆိုထားသည်၊ မှန်၏–ရူပါရုံ သဒ္ဒါရုံစသော တရားတို့သည် သဘာဝမမြင်အဖြစ်ဖြင့် ဝဏ္ဏမျိုးတစ်စား တည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မအဖြစ်ဖြင့် သဘောတူကြ၏၊ ထိုမမြတ်တွင် နိဒဿန ဘာဝသတ္တိဖြင့် ရူပါရုံကို အထူးပြုလိုလျှင် ထိုနိဒဿန ဘာဝသတ္တိမရှိသော သဒ္ဒါရုံစသော အခြားတရားတို့မှ ထူးခြားသော ရူပါရုံ၏ သဘောကို သိရ၏၊ ထိုကြောင့် သတ္တိနှင့် သတ္တိမန္တ တရားတို့ မကွဲပြားသော်လည်း ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဆိုရသည်။ ["ဓမ္မသဘာဝ သာမညေန ဟိ"စသော ဋီကာကို ကြည့်ပါ၊ ထိုသို့ ဥပစာရိတ်ဖြင့် ဥပစာဖြစ်ကြောင်းကို ပြ၏၊ "အည်ဝယ ကတ္တာ–ယထာ သိလာပုတ္တကသ သိသိရိရုတိ–အနု။]

ဖြစ်သော တရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ တေ–ထိုသနိဒ္ဓသန တရားတို့ ဟူသည်၊ သပ္ပဋိဃာစ–ထိပါးတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော ပဋိဃနှင့်တကွ ဖြစ်သော တရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ–ထို ၂–ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ သနိဒ္ဓသန သပ္ပဋိဃာ–တို့မည်၏။

ဇေတေသံ–ဤတရားတို့၏၊ ဒဠ္ဍဗ္ဗဘာဝသစ်တံ–မြင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ နိဒ္ဒသန–နိဒ္ဒသနသည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ နိဒ္ဒသန မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (ဟေမ္မာ) အနိဒ္ဒသနာ–တို့မည်၏၊ အနိဒ္ဒသနာစ–မြင်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော နိဒ္ဒသနမရှိသော တရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ တေ–ထို အနိဒ္ဒသနတရားတို့ ဟူသည်၊ ဝုတ္တနယေနေဝ–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်ပင်၊ သပ္ပဋိဃာစ–ထိပါးတတ်သည် အဖြစ်ဟူသော ပဋိဃနှင့်တကွ ဖြစ်သော တရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အနိဒ္ဒသန သပ္ပဋိဃာ–တို့မည်၏၊ တတိယပဒံ–အနိဒ္ဒသန အပ္ပဋိဃာဟူသော တတိယပုဒ်ကို၊ ဥဘယပဋိက္ခေပေန– ရှေး ၂–ပုဒ်သည် ရှေးကဟောအပ်ပြီးသောတရား ၂–ပါးစုကို ပယ်ခြင်းအားဖြင့်၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ တာဝ–ဒုကမာတိကာ၏ အဖွင့်မှ ရေးဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ–ညွှန်ပြအပ်သော၊) အယ–ဤအဖွင့်သည်၊ (ကုသလသङ္ခေါ် တာဝမှစ၍) ဥဘယပဋိက္ခေပေန ဝုတ္တံ တိုင်အောင် သော အဖွင့်သည်၊) တိကမာတိကာယ–ကာ၏၊ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ–အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏အဖွင့်တည်း။

သပ္ပဋိဃာ။ ။ပဋိဃသဒ္ဒ ပတိပဗ္ဗ–ထိနိုက်ခြင်းအနက်ဟာ ဒေါဒီဟနဓာတ်တည်း၊ "ပတိဟညတိတိ ပဋိဃော"ဟု ကတ္တုသာဓံပြု၍ ထိနိုက်တတ်သော ပဗ္ဗသဘာ ပဗ္ဗာရုံရရသော်လည်း ဘာဝပွဓာနကြ၍ "ထိနိုက်တထ်သည်၏ အဖြစ်" ဟူသော ထိနိုက်ခြင်း ကြိယာကို ကောက်ယူ ဧလိုသာကြောင့် "ပဋိဃနနဘာဝသင်္ခါတေန"ဟု ဖွင့်သည်၊ "သဟ+ပဋိဃေန ယေဝတ္ထေန"ဟု ကြိယာ ထည့်၍ အနက်ပေးရုံ၊ ပဋိဃနနဘာဝနှင့် ပဋိဃတို့ အရ မကွဲပြားသော်လည်း အဘေဘေရှုပစာ ကြ၍ရုံကို ရှေ့အတိုင်းသိပါ။ ["ထိနိုက်"ဟူရာ၌ အရာဝတ္ထုချင်း ထိနိုက်ခြင်းမျိုး မဟုတ်, အချင်းချင်း ရှေးရှမ်ခြင်းကို "ထိနိုက်ခြင်း"ဟု ခေါ်ကြောင်းကို ဋီကာကြည့်ပါ။]

မှတ်ချက်။ ။ပဋိဃနနဘာဝ"၌ ပဋိဃနန–ထိပါးတတ်, ထိပါးအပ်"ဟု ကတ္တုရူပ် ၂–မျိုးကြ၍ ရှေးနိဿယ၌ အနက်ပေးထားအ၏၊ အာရုံများအတွက် "ထိပါးတတ်"ဟု လည်းကောင်း, ပသာဒများအတွက် "ထိပါးအပ်"ဟုလည်းကောင်း ပါဠိတော်၌ကား "ယမိဒံ ရူပမိုးပေ၊စက္ခု ပဋိဃာ"ပါ"စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း အာရုံ ၅–ပါး ပသာဒ ၅–ပါးတို့ အပြန်အလှန် ထိခိုက်တတ်ပုံကိုသာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ပဋိဃနန–ထိနိုက်တတ်"ဟု ကတ္တုအနက်ကိုသာ မှတ်ပါ။

တိကမာတိကာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုကမာတိကာ အဖွင့်

[တိကမာတိကာကို ဖွင့်ပြပြီး၍ ဒုကမာတိကာကို ဖွင့်ပြလိုသော အဋ္ဌကထာ ဆရာသည် ရှေးဦးစွာ အမှာစကားချပ်ကို ညွှတ်လိုသောကြောင့် "ဒုကမာတိကာယံ ပန"စသည်မိန့်၊ (တစ်နည်း) ဒုကမာတိကာဌ်လည်း "တိကမာတိကာကဲသို့ပင် ပုဒ်စဉ်အတိုင်းဖွင့်မည်လော"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဒုကမာတိကာယံ ပန" စသည်မိန့်၊ ပနသည် ဝါကျာရम္ဘဧာတက၊ ရှေးနိဿယဌ် "ထိုမှတစ်ပါး"ဟု ပက္ခန္ဓရ အနေအားဖြင့် ပေးလေသည်။။ [ပန–အမှာစကားချပ် ညွှတ်လိုက်ဦးအံ့၊ (တစ်နည်း) ပန–ဆက်ဦးအံ့၊ ဒုကမာတိကာယံ–ဒုကမာတိကာဌ်၊ တိကေသု–တိက်တိုင်ဌ်၊ အနာဂတပဒဝဏ္ဏနံယေဝ–မလာသောပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကိုသာ၊ ကရိသ္သာမ–ပြုကုန်အံ့၊ တာဝ–စူဋ္ဌနရုက်စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ၊ (ဝုတ္တော –ဟောတော်မူအပ်သော၊) ဟေတုဂေါ့ဌကေ–ဌ်၊ ဟေတုဓမ္မာတိ–ကား၊ မူလဌေန– အခြေအမြစ်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ [မူလဘာဝဌေန"ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပ။] ဟေတုသခ်ါတာ–ဟိတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တို့သည်၊ (သံဝိဇ္ဇန္တိ၊) ဟေတု+ဓမ္မာတိပိ–ဟေတု+ဓမ္မာ ဟူ၍လည်း၊ ပါဠော–ပါဠိတော် ပါဌ်သည် (အတ္ထိ–ရှိသေး၏၊) [သမာသ်မတ္တဝဘ ဝါကျလည်း၊ ရှိ၏–ဟူလို။] နု ဟေတုတိ–နဟေတုဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ တောသ်ယေ–ထိုဟိတ်တို့ကိုပင်၊ ပဋိကွေ့ပ ဝစနံ–ပယ်ခြင်းကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊] ဟိတ် မဟုတ်ဟု ပယ်သောသဒ္ဒါ ဖြစ်သည်–ဟူလို။] ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) သမ္ပယောဂတော–သမ္ပယုတ်အားဖြင့်၊ ပဝတ္တေန–ဖြစ်သော၊ ဟေတုနာ–ဟိတ်နှင့်၊ သဟ, (ဝတ္တန္တိ–နိ၏၊) ဣဒါ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) သဟေတုကာ–တို့မည်၏၊ ဧတောသ်–ဤတရားတို့၏၊ တဆေ–ထို သမ္ပယုတ်အားဖြင့်ပင်၊ ပဝတ္တောသော၊ ဟေတု–ဟိတ်သည်၊ နတ္ထိ– ဣဒါ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သမ္ပယုတ်ဟိတ် မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) အဟေတုကာ–တို့မည်၏။။

မူလဌေန ဟေတုသခ်ါတာ။ ။ပါဠိတော်ဌ် "ဟေတုဓမ္မာ"ဟု ရှိ၏၊ ဟေတုကို သာမည အားဖြင့် အနက်ဆိုလျှင် "အကြောင်း"ဟု ဆိုရ၏၊ ထို "အကြောင်း"ဟူသည် "သာမည အကြောင်းလော"ဟု တွေးတောဖွယ် ရှိသောကြောင့် "မူလဌေန"ဟု မိန့်သည်၊ သာမညအကြောင်း မဟုတ်, မူလအကြောင်း–ဟူလို၊ ထို"မူလ"ဟူသည်လည်း (သစ်ပင်များ၌ရှေရောက်ဖြစ်သည် သစ်တစ်ပင်လုံးကို ခိုင်မြဲကြီးမွား စည်ကားစေသကဲ့သို့) သဟဇာတ စိတ် စေတသိက်နှင့် ရုပ်တရားတို့အပေါ်ဌ် နိုင်မြဲစေတတ်သော အခြေအမြစ်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဦးကာဌ် "သမ္ပယုတ်ဌိတ ဘာဝသာဓနေ"ဟု မူလ၏ သဘောကို ထုတ်ပြသည်၊ အာရုံတစ်ခုပေါ်ဌ် လောဘ အမြစ်ရိုက်မိလျှင် စိတ်စေတသိက်နှင့် ရုပ်ခန္ဓာကြီးလည်း ထိုအာရုံပေါ်ဌ် တည်တံ့၍ နေပုံစသည်ကို သတိထား၍ စဉ်းစားကြပါလေ။

(ယေဓမ္မာ) ဧကုပ္ပါဒါဒိတာယ–ဧကုပ္ပါဒ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဟေတုနှာ–ဟိတ်နှင့်၊ သမ္မယုတ္တာ–သမ္မယုတ်ဖြစ်ကုန်၏။ [ဧကုပ္ပါဒါဒိတာယ ဟု ဝိသေသသနပါပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သမ္မယုတ္တကို သဒ္ဒါနက်မပေးရ။] [ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဟိတ်နှင့်အညီအမျှ ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) ဟေတုသမ္မယုတ္တာ၊ (ယေဓမ္မာ၊) ဟေတုနှာ–နှင့်၊ ဝိပ္ပယုတ္တာ–ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် မယှဉ်ကုန်၊ [သံသဒ္ဒါမပါသောကြောင့် အညီအမျှဟု မထည့်နှင့်။] ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် မယှဉ်ကုန်သည် အဖြစ်ကြောင့်။) (တေဓမ္မာ) ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာ–တို့မည်၏၊ ဒ္ဒိန္ဒမ်ိဳ– ၂–ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဣတေ မေသံ ဒုကာနံ–ဤ သဟေတုကဒုက်, ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်တို့၏၊ အတ္ထတော–အနက်အရကောက် အားဖြင့်၊ နာနတ္ထံ–ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ကိန္တာပိ နတ္ထိ–အကယ်၍ကား မရှိပါပေ၊ ပန–ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း၊ ဓေသနာဝိလာသေန–ဒေသနာတော်ကို တင်တယ်စဲပယ်စေတတ်သော သဒ္ဒညုတဉာဏ်တော်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ တထာ–ထိုအပြားအားဖြင့်၊ (သဟေတုကာ ဓမ္မာ, ဟေတုသမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာစသော အပြား အားဖြင့်၊) ဗုဒ္ဓုန္ဒ္ဒဘန်–သိမ်ိန်ုင်ကုန်သော၊ (သဟေတုက ဟေတုသမ္မယုတ္တတရားတို့ကို နားလည်နိုင်ကုန်သော–ဟူလို၏) [သ.ဒ္ဒ ၄–ပါး သိမ္ဗနှင့် မဆိုင်၊ ထိုတရားကို နားလည်မှုနှင့်သာ ဆိုသည်။] ပဂ္ဂလာနံ–တို့၏၊ အဏ္ဏာသယဝေနခဝါ–အဏ္ဏာသယ၏ အစွမ်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဒွေ ၂–ပါးကုန်သော၊ ဣမေသုကာ–ဤသဟေတုက ဒုက်, ဟေဟုသမ္မယုတ္တဒုတ်တို့ကို၊ ဘဂဝါတာ) ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ။

တတော–ထို ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်မှ၊ ပရံ–နောက်၌၊ ပဋ္ဌမဒုကံ–ပဋ္ဌမဟေတု ဒုက်ကို၊ ဒုတိယ တတိယေဟိ–ဒုတိယ သဟေတုကဒုက်, တတိယ ဟေတုသမ္မယုတ္တ ဒုက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဓိံ, ယောဧေတ္ထ–ယှဉ်စေ၍၊ ဟေတူ, နု ဟေတူတိ အာဒိနံ–ဟေတု နုဟေတူ အစရှိကုန်သော၊ တေသဲ ပဒါနံ–ထို ပုဒ်တို့၏၊ ဝေသဲနနှ–အစွမ်းဖြင့်၊ ယထာ သမ္ဘဝတော–ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ အပရေပိ–တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊

ဒေသနာ ဝိလာသေန။ ။ဝိပုဒ္ဓ ဘုဝါဒိ လသဓောတ်သည် တင်တယ် စဲပယ်ခြင်း အနက်ကို လည်း ဟောဏ်၏၊ ဝိလာသေတိတိ ဝိလာသော၊ ဒေသနာ+ဝိလာသော ဒေသနာ ဝိလာသော၊ [ဝင်လုံးကျွတ်ပွင့်သော သစ်ပင်သည် တင်တယ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဒေသနာတော်ကိုလည်း သဟေ တုက–ဟေတုသမ္မယုတ္တ ဟု ဝေဟောဆာဖြစ်ချက် တင်တယ်စေတတ်သည်။] ထို "ဒေသနာ ဝိလာသ"ဟူသည် သဟိတစ်ဓိတ္တုဟုဘ၁ိတ်တို့၏ သဟေဟုက ဟူသော အပြားအားဖြင့် လည်း ဟော နိုင်, ဟေတုသမ္မယုတ္တဟူသော အပြားအားဖြင့်လည်းဟောနိုင်ပုံကို မဟောမီ ရှေ့အဖို့၌ သိတော်မူ တတ်သော သဒ္ဒညုတဉာဏ်, ဟောဆဲအနိုက်အတန့်၌ သိတော်မူတတ်သော သဒ္ဒညုတဉာဏ် တော်တည်း။ [ဒေသေတဗ္ဗပုဂ္ဂလရာနနှင့် ဒေသနာဝိလာသေ၊ တထာ ဒေသနာ ဉာဏဿ–ဦးကာ၊ "တံ ပန ဒေသနာကာလတော ပုဗ္ဗေ မနသိ ဓိန္ဒနဉာဏံ၊ တဿ သဒ္ဒညုတဉာဏေ"–မရ။]

တယော– ၃–ပါးကုန်သော၊ ဒုကာ–ဒုက်တို့ကို၊ (ဟေတုသဟေတုကဒုက်, ဟေတုဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်, နဟေတု သဟေတုက ဒုက်တို့ကို၊) ဝုတ္တာ–ဟော်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။

တတ္ထ–ထိုနောက် ၃ ဒုက်တို့တွင်၊ ["တတ္ထာတိပါဠိယဲ"ဟု ယောဇနာစွဲ၏။] ဟေတူစေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာစာတိ–ဟူသော၊ ဇော–ဤပုဒ်သည်၊ သမ္ဘဝတိ ယထေဝ–ဖြစ်သည့်သကဲ့သို့၊ (ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ယူအပ်ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့၊) တထာ–တူ၊ ဟေတူစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာစာတိ–စ ဟူသော၊ ဣဒဓိ–ဤပုဒ်သည်လည်း၊ (သမ္ဘဝတိ–ဖြစ်သင့်၏၊) [ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ယူထိုက်၏–ဟူလို။] စ–သည်သာမကသေး၊ သဟေတုကာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတူတိ–ဟူသော၊ ဇော–ဤပုဒ်သည်၊ သမ္ဘဝတိယထာ–ကဲ့သို့၊ (ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ပါဠိတော်၌ ယူအပ်ပြီးဖြစ် သကဲ့သို့၊) တထာ–တူ၊ အဟေတုကာစေဝ ဓမ္မာ နစဟေတူတိ–ဟူသော၊ ဣဒဓိ–ဤပုဒ်သည်လည်း၊ (သမ္ဘဝတိ–၏၊) [ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ယူထိုက်၏–ဟူလို။] ဟေတု သမ္မယုတ္တ ဒုကေန–ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက်နှင့်၊ သဒ္ဒိ, ယောဇနာယပိ–ယှဉ်စေရာ၌လည်း၊ ဧသေဝနယော–ပင်တည်း။

တတ္ထာ၊ပေ၊ဣဒ္ဓိ။ ။ပဋ္ဌမဒုက်၏ ပဋ္ဌမပုဒ်ကို ဒုတိယဒုက်၏ ပဋ္ဌမပုဒ်နှင့် တွဲ၍ "ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ သဟေတုကာစ" ဟူသော ဤပုဒ်သည် ဖြစ်သင့်၍ ပါဠိတော်၌ စတုတ္ထ ဒုက်ဝယ် ပဋ္ဌမပုဒ်အဖြစ်ဖြင့် ယူထားအပ်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့, ထိုအတူ ပဋ္ဌမဒုက်၏ ပဋ္ဌမပုဒ်ကို ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်နှင့် တွဲပြီးလျှင် "ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာစ"ဟူသော ဤပုဒ်လည်း ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်မပါစေကာမူ ယူထိုက်ပါသည်။

သမ္ဘဝတိ။ ။သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ အများနှင့် ဆက်ဆံ၍ သာမည၊ဖြစ်နေသော အနက်ကို "သမ္ဘဝ"ဟု ဆို၏၊ ထိုသို့ သမ္ဘဝ၊ဖြစ်နေလျှင် ဟိုအနက်, သည်အနက် စသည်အားဖြင့် အနက်အများ ဝင်လာခြင်းကို "ဗျတိစာရ"ဟု ဆို၏၊ ဤ၌မလည်း အခြားသော ဒုက်ပုဒ်တို့ကို ယှနိုင်ခြင်း (အခြားသော ဒုက်ပုဒ်တို့ ဝင်လာခြင်း၏ အကြောင်းကို) "သမ္ဘဝ"ဟု ဆိုသည်၊ [သမ္ဘဝေါ ဟိ ဂဟဏသ္မာ ကာရဏာ–ဒ္ဓိကာ။] ဤသမ္ဘဝတိကို ထောက်၍ ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် မပါဘဲ အဋ္ဌကထာဒိုကာတို့ ယူဆောင်၍ ပြအပ်သော ဒုက်များကို "သမ္ဘဝဒုက်"ဟု ခေါ်ကြသည်။

ဧသေဝ နယော။ ။"ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္မယုတ္တာစ"ဟူသော ပုဒ်သည် ဖြစ်သင့်၍ ယူအပ်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ "ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ ဟေတု သဗ္ဗယုတ္တာစ" ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၍ ယူထိုက်၏၊ ဟေတုသမ္မယုတ္တာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု"ဟူသော ပုဒ်သည် ဖြစ်သင့်၍ ယူအပ်ပြီးသကဲ့သို့ "ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု"ဟူသော ပုဒ်သည်လည်း ဖြစ်သင့်၍ ယူထိုက်၏–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ဤစကားရပ်ဖြင့် "ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာစ, အဟေတုကာ စေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု"ဒုက်, "ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တာစ, ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု"ဒုက်, ဤသို့ သမ္ဘဝဒုက် ၂ ဒုက်ရပြီဟု မှတ်ပါ။

တတြ-ထိုဟေတုဂေါ့ဠက ပါဠိတော်၌၊ နဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ, အဟေတုကာပိတိ-ဟူ၍၊ သိန္ဓေ-ပြီးပါလျှက်၊ (ခေါပန သဒ္ဒါမပါဘဲ ပြီးပါလျှက်၊) နဟေတု ခေါ ပန ဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ အတိရိတ္တ-အပိုအလွန်ဖြစ်သော၊ ယဒေတ် ခေါပနာတိပဒ်-အကြင် ခေါပန ဟူသောပုဒ်ကို ၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တ-ပြီ၊ တသ-ထိုခေါပန ဟူသောပုဒ်၏၊ ဝေသန-ဖြင့်၊ အယံ အတိရေကဏ္ဍော-ဤ အပိုအလွန် ဖြစ်သော အနက်ကို၊သင်္ဂဟိတောဟိ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ [သဒ္ဒါကျမ်း၌ "သဒ္ဒါဒိကာ အတ္ထာဝိဝေကာ"ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ ခေါပန သဒ္ဒါဝိုကြောင့် အနက်ပိုကို သိရမည်-ဟူလို။]

ကထံ-အဘာယ်သို့၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော-နည်း၊) ဧကဝလ-သက်သက်၊ ("အညေပိ အညထာပိ"အရ ပြအပ်လတ္တံသော ဒုက်တို့မဖက် သက်သက်၊) နဟေတူဓမ္မာ ၊ပေ၊ အဟေတုကာပိ ဣဒ္ဓေ-နဟေတုဓမ္မာ၊ပေ၊အဟေတုကာပိ ဟူ၍သာလျှင်၊ (သမ္ဘဝတိ-ဖြစ်သင့်သည်ကား၊) နေ-မဟုတ်သေး၊ အထခေါ-အဟုတ်ကား၊ အညေပိ-အခြားသော ဒုက်တို့သည်လည်း၊ အညထာပိ-အခြားသော ယုဋ္ဌစေပုံအခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (သမ္ဘဝန္တိ-ဖြစ်သင့်ကုန်သေး၏၊) ဣတိ (ဝေဒိတဗ္ဗော၊) ဣဒံ-ဤအနက်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိုဝုတ္တံဟောတိ၊) ဟိ-ချဲ့၊ နဟေတူဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ-နဟေတူဓမ္မာ၊ပေ၊အဟေတုကာပိ ဟူသော ဒုက်သည်၊ (သမ္ဘဝတိ၊) ယထေဝ-ဖြစ်သင့်သကဲ့သို့၊ ဓေ-ဣ၊ ဟောတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ, အဟေတုကာပိ-ဟောတူဓမ္မာ၊ပေ၊အဟေတုကာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း၊(သမ္ဘဝတိ၊)စ-သည်သာမကသေး၊ နဟေတူ ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ-နဟေတူ

အညေပိ အညထာပိ။ ။အညေပိ၌ အညစ၏ အပေါဒါနိ်ကို ဆိုအပ်ပြီး၊သော သမ္ဘဝ ၂ ဒုက်ကို ခံ၍, အညထာပိ၏ အပေါဒါနိ်ကို ထိုသမ္ဘဝ ၂ဒုက် ယုဋ္ဌဝုံစံပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား အခြားသော တွဲယှဉ်နည်းအားဖြင့် အခြားဒုက်များကိုလည်း သိထိုက်သေးသည်-ဟူလို။

ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ထို အညေပိ အညထာပိ အရ အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် "ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု စကားပလွင်ခံပြီးလျှင် "ယထေဝ ဟိ"စသည်ဖြင့် အကျယ်ပြသည်၊ ထိုအကျယ်စကားဌ "နဟေတု ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ"သည် ခေါပန ဖြတ်ထားသော ပါဠိတော်ရှိပြီး ဆဋ္ဌဒုက်ပင်တည်း၊ ထိုဒုက်ဖြစ်သင့်၍ ယူအပ်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့ "ဟေတုဓမ္မာ သဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ"ဒုက်သည်လည်းကောင်း၊ "နဟေတုဓမ္မာ ဟေတုသမ္မယုတ္တာပိ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ"ဒုက်သည် လည်းကောင်း ဖြစ်သင့်သည်-ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။သမ္ဘဝတိဟု ၂ ပြအပ်ခဲ့သော ၂ ဒုက်နှင့် ဤခေါပနအတွက် အကိုရေက ၂ ဒုက်ကို ပေါင်း၍ အဌဝကထာအလို ဒုက်အပို ၄ ဒုက် ထွက်လာ၏၊ ဋီကာ၌ကား-"အညေပိ အညထာပိ"ဟု အဌဝကထာ ဆိုသောကြောင့် ဟေတုနှင့် ဟေတုသမ္မယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တတို့ကို ယှဉ်၍၌ "ဟေတူစေ၀ ဓမ္မာ ဟေတုသမ္မယုတ္တာပိ" ဒုက်လည်း သိထိုက်သေး၏၊-ဟု ဆိုသည်၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

ဓမ္မာ၊ပေ၊အဟေတုကာပိဟူသော ဒုက်သည်၊ (သမ္ဘဝတိ၊) ယထာ–ကဲ့သို့၊ ဒေ၀–တူ၊ နှ ဟေတူ၀ဓမ္မာ ဟေတုသမ္မယုတ္တာပိ; ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ–နှဟေတူ၀ဓမ္မာ၊ပေ၊ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ ဟူသော ဒုက်သည်လည်း၊ (သမ္ဘဝတိ) (ဣတိ–ဤအနက်သည် ၀ုတ္တံ ဟောတိ၊) (ဣတိ–ဤသို့၊) အတိဧ၀ဣဏ–အပိုအလွန် ဖြစ်သော အနက်ကို၊ သင်္ဂဟိတော–ပြီ၊ ဣတိ, ဧ၀ဒိတဗ္ဗော–၏၊ (ဤသို့ ပြန်လှည့်၊ ဣတိ တစ်လုံး လည်းကျေ။)

စူဠ ဣ ရဒုကေသု–တို့၌၊ (အတ္ထော ဒေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယေ၀ မ္ဟာ–တို့သည်၊) အတ္ထနော–မိမိဟူသော ပစ္စုပ္ပန်တရားကို၊ နိဗ္ဗာဒကေန–ပြီးစေတတ်သော၊ ပစ္စယေန–အကြောင်းပစ္စည်းနှင့်၊ သဟ, (ဝတ္တန္တီ) ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့အကြောင်း ပစ္စည်းနှင့် တကွ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ၀မ္ဘာ) သပ္ပစ္စယာ–တို့မည်၏၊ တေသံ–ဣတိတရားတို့၏၊ ဥပ္ပါဒေ၀–ဥပါဒ်အခိုက်၌ လည်းကောင်း၊ ဌိတိယံ ဝါ–ဌီးအခိုက်၌ လည်းကောင်း၊ ပစ္စယော–အကြောင်းပစ္စည်းသည်၊ ရတ္တိ၊ ဣတိ – ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဥပါဒ်အခိုက်၌ အကြောင်းပစ္စည်း မရှိကုန်သည် ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ၀မ္ဘာ) အပ္ပစ္စယာ –တို့မည်၏၊ (ယေ၀မ္ဘာ–တို့ကို၊)

သပ္ပစ္စယာ။ ။"သဟ ပစ္စယေန ယော ဝတ္တန္တီတိ သပ္ပစ္စယာ"ဟု ပြု၊ ပစ္စယအရ–ဧနကအကြောင်း, ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်း ၂–မျိုးလုံးကို ယူစေလိုသောကြောင့် "အတ္ထနောနိဗ္ဗာဒကေန"ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ နိဗ္ဗာဒကအရ–ဧနကအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေတတ်, ဥပထမ္ဘကအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစေတတ်သော အကြောင်း ၂–မျိုးလုံးကို ရသည်၊ ထိုအကြောင်းများကို ဦးကဉ် "သမာနကာလေန အသမာနကာလေန, ကာလဝိမုတ္တကစ ပစ္စယေန"ဟု မိန်ရှိသည်၊ သမာနကာလပစ္စယဟူသည်–ပဌာန်း ၂၄–ပစ္စည်းတို့တွင် ဟေတုသဟဇာတစသော သဟဇာတပစ္စည်း မျိုးတည်း၊ အသမာနကာလ ပစ္စယဟူသည်–အနန္တ ရစသော အတိတ်ပစ္စည်း, အရှိ၊ အာရမ္မဏ အနာဂတ်ပစ္စည်းများတည်း၊ ကာလဝိမုတ္တပစ္စယဟူသည်–အာရမ္မဏာမျိုးတွင် ပါ၀င်သော နိဗ္ဗာန် ပညတ်တို့တည်း။

အပ္ပစ္စယာ။ ။တေသံ့ကို ဥပ္ပါဒေ၀ ဌိတိယံ၀ါ၌ မစပ်စေရ၊ ပစ္စယာ၌သာ စပ်စေရသည်၊ "နတ္ထိ ပစ္စယော တေသံတိ အပ္ပစ္စယာ"ဟု ဥပ္ပါဒေ၀ ဌိတိယံ၀ါ မပါဘဲ ဝိဂြိုဟ်ပြုနိုင်၏ ထို့ကြောင့် "ဥပ္ပါဒေ၀ ဌိတိယံ၀ါ"သည် တေသံ၏ စပ်ဖို့ရာ ပစာနုပဒ် မဟုတ်ကြောင်း သိပါ၊ ရှေးနိသယ၌ကား ဥပ္ပါဒေ၀ ဌိတိယံ၀ါ၌ စပ်ရည်ဆိုးသောကြောင့် တေသံကို "၏"ဟု မပေးရ၊ "အား"ဟု ပေးရမည်ဟု မှာထားလေသည်။

ဆက်ဦးအုံ။ ။"ပစ္စယော"အရ ကျေးဇူးပြုရာ၌ ဥပါဒ် အခိုက်ဝယ် ဖြစ်အောင် ကျေးဇူး ပြုခြင်း, ဌီ အခိုက်ဝယ် တည်တံ့အောင် ကျေးဇူးပြုခြင်းဟု ၂–မျိုး၊ ရှိ၏၊ "ထို ၂–မျိုး လုံး ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ပစ္စည်း မရှိ" ဟု သိစေလို၍ "ဥပ္ပါဒေ၀ ဌိတိယံ၀ါ ပစ္စယော" ဟု ဆိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပါဒေ ဌိတိယံ၀ါ ပစ္စယော်နှင့် တွဲ၍ "တေသံ – ဤ

ပစ္စယေဟိ–အကြောင်း ပစ္စည်းတို့သည်၊ သမာဂန္ဓာ–ကောင်းစွာရောက်၍။ ကတာ–ပြုအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အကြောင်းပစ္စည်းတို့ကောင်းစွာ ရောက်၍ ပြုအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမဿ) သခ်တာ–တို့မည်၏၊ (ယေမ္မာ–တို့သည်၊) သခ်တာ–အကြောင်းပစ္စည်းတို့ ကောင်းစွာရောက်၍ ပြုအပ်သော တရားတို့သည်၊ နု–မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဿ) အသခ်တာ–တို့မည်၏။။

ဧကေသံ–ဤတရားတို့၏၊ အဝိနိဗ္ဘောဂဝသေန–အသီးသီးခွဲခြားဝေဖန်၍ မရခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ရူပ–ရူပါယတနသည်၊ ဝါ–ပထဝီ အစရှိသောရုပ်သည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ရူပါယတန ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ ပထဝီအစရှိသော ရုပ်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမဿ) ရူပိနော–ရူပိတို့မည်၏၊ ဧကေသံ–ဤတရားတို့၏၊ တထာဝိဓ–ထိုသို့ အပြားရှိသော၊ ရူပ–ရူပါယတနသည်၊ ဝါ–ပထဝီအစရှိသောရုပ်သည်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ဣတိ–ကြောင်း၊ (ထိုသို့ ရူပါယတနမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–ထိုသို့ ပထဝီအစရှိသော ရုပ် မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမဿ) အရူပိနော–တို့မည်၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ရူပွနလက္ခဏံ–ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာသည်၊ ရူပ–ရူပမည်၏၊ ဧကေသံ–ဤတရား

နိဗ္ဗာန်တို့၏၊ ဝါ–ဤနိဗ္ဗာန်တရားတို့မှာ ဥပါဒေ ပစ္စယောဝါ–ဥပါဒ်အနိုက် ကျေးဇူးပြုတတ်သော ပစ္စည်းမျိုးသည် လည်းကောင်း၊ တိဋ္ဌိယပစ္စယောဝါ–သည် လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ–မရှိ"ဟု ဆိုလိုသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။

သမာဂန္ဓာ။ ။ဓမ္ဓဋ္ဌ သမေတေဟိကို "ဧကတော ပဝတ္တေဟိ ပစ္စယေဟိ"ဟု ဖွင့်၏၊ "သမ+ဣတေဟိ" ပုဒ်ဖြတ်၍ သမ်အတွက် "ဧကတော"ဟု လည်းကောင်း၊ ဣတအတွက် "ပဝတ္တေဟိ"ဟု လည်းကောင်း ဖွင့်သည်၊ သို့ရာဝယ်–သခ်တုတရားတို့ကို ကဲ့သော အကြောင်းတို့က ပြုစီမံရာ၌ အညီအမျှ တကွပေါင်းမိမှ ပြုစီမံကြသည် မဟုတ်ပါ၊ ကိုယ်အကြောင်းနှင့် ကိုယ် ထိထိရောက်ရောက် ကပ်ရောက်၍ ဆိုင်ရာအကျိုးကို ပြုစီမံကြသည်၊ ထို့ကြောင့် သမေတေဟိအတွက် "အညီအမျှ ရောက်"ဟု မပေးဘဲ "သံ+ဣတေဟိ–ကောင်းစွာရောက်"ဟု ပေးသင့်၏၊ ဤသမာဂန္ဓာ၌လည်း "သံ+အာဂန္ဓာ–ကောင်းစွာရောက်၍"ဟုသာ ပေးသင့်သည်၊ "ကောင်းစွာရောက်" ဟူသည် ဆိုင်ရာအကျိုးကို ကပ်ရောက်ခြင်းတည်း။ [တရားတစ်ပါးတည်း ဖြစ်ပါလျက် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဋီကာ၌ ပြထားပြီး။]

ရူပိနော။ ။အဌကထာ၌ ၂–နည်းဖွင့်ထား၏၊ ၂–နည်းလုံးတွင် "ရူပ ဧကေသံ အတ္ထိတိ ရူပိနော"ဟု အသယတ္ထိတဒ္ဓိတ် ပြုရသည်၊ ထိုတွင် ပဌမနည်း၌ "ရူပ"အရ ရူပါယတန (ရူပါရုံ) ရ၏၊ တစ်နည်း–ပထဝီ အစရှိသော ရူပ်ရ၏၊ "ထိုကဲ့သို့ ရူပရှိ" ဟူရာ၌ အဘယ်အစွမ်း အားဖြင့် ရှိပါသနည်းဟု ဓမ္မဃောရှိသောကြောင့် "အဝိနိဗ္ဘောဝေန"ဟု ဝိသေသန ကုမရသည်၊ ရပ်ကလာပ်တိုင်းမှာ "ရူပ" ဟုခေါ်ဆိုရသော ရူပါယတန, သို့မဟုတ် ပထဝီ အစရှိသောရုပ် သုသည် ခွဲစိတ်၍ မရလော်ကိအောင် ပါဝင်လျက် ရှိသည်ကို "ရူပိနော"ဟုဆိုသည်။

တို့၏၊ တံ–ထိုဖောက်ပြန်ခြင်းသည်၊ အတ္တိ–ရှိ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) ရူပိနော–တို့မည်၏၊ ရူပိနော–ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိသော တရားတို့သည်၊ နေ–မဟုတ်ကုန်၊ အရူပိနော–ဖောက်စြန်ခြင်းရှိသော တရားတို့ မဟုတ်ကုန်။

လောကိယာခမ္ဘာတိ ဇတ္တာ–၌၊ ပလုဒ္ဓနဋ္ဌေန–ပျက်တတ်အပြားအားဖြင့်ပျက်တတ်သည်၏အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်ဝဋ္ဋ–တောဘူမကဝင့်တရားကို ၊ လောကော–လောကဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်၏၊ တသ္မိ–ထိုလောကခ၌၊ နိယုတ္တာ–ယှဉ်သောတရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ လောကိယာ-လောကီယတို့မည်၏၊ တတော–ထိုတောဘူမကဝင့်ဟူသော လောကမှ၊ ဥတ္တိဏ္ဏာ-လွန်မြောက်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဥတ္တရာ-ဥတ္တရတို့မည်၏၊ [ဥတ္တရန္တီတိ ဥတ္တရာ–လွန်မြောက်ဆဲ မဂ်တရားတို့၊ ဥတ္တရိ သူတိ ဥတ္တရာ–လွန်မြောက်ပြီး ဖိုလ်တရားတို့၊] လောကေ-လောကခ၌၊ အပရိယာပန္နဘာဝေန–အကျုံးမဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ လောကတော–တောဘူမကဝင့်ဟူသော လောကမှ၊ ဥတ္တရာ–လွန်မြောက်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ လောကုတ္တရာ–တို့မည်၏။

ရူပွနလက္ခဏဝါ။ ။ပြဒဲ့သော ပဋ္ဌမနည်း၌ **"ရူပါယတနရှိသော ဝံရားတို့"**ဟု ဆိုရာဝယ် ရူပါယတနကား မပါဝင်နိုင်၊ ရူပါယတနမှတစ်ပါး အခြားတရားများသာ ပါဝင်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့်၊ **ရူပါယတန** ကြွင်းကျန်ခြင်းဟူသော အပြစ်မကင်းရကား **"ရူပွနလက္ခဏ ဝါ"** ဟု ဒုတိယနည်းကို ပြရသည်၊ ဤနည်း၌ကား ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့ကို **"ရူပိနော"**ဟုဆိုသောကြောင့် ရူပါယတနလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ပဋ္ဌမနည်း၌ ရူပ အရ ပထဝီအစရှိသော ရုပ်တို့ကိုလည်း ဦးကာဖွင့်သောကြောင့် ထိုပထဝီအစရှိသော ရုပ်များတို့တွင် တစ်ပါးပါးလည်း ရူပိနောအရတွင် မပါဝင်ဘဲ ကျန်ရစ်သည်မဟုတ်လောဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ ပထဝီစသည်ကို **ရူပဟု** ဆိုရာ၌ **"ရူပိနော"**အရတွင် ပထဝီသည် အာပေါစသော ရုပ်ရှိ, အာပေါစသည်လည်း ပထဝီ စသော ရုပ်ရှိသောကြောင့် တစ်ပါးပါးမျှမကျန်ဘဲ ရူပိနောအရတွင် ရုပ်အားလုံးပါဝင် နိုင်၏၊ ဥပမာ–"သဟေတုကာ" ဟုဆိုရာ၌ လောဘသည် ဖေဟေတပတ်ရှိ, မေဟေသည် လောဘ ဒေါသဟိတ်ရှိသောကြောင့် ဟိတ်အားလုံးပင် သဟေတုကအရ၌ ပါဝင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ –အနုဋီကာ။

လောကိယာ။ ။"လောကေ နိယုတ္တာ လောကိယာ"ဟု နိယုတ္တအနက်၌ "ဣကပဒနည်းသက်၍ပြီးသော တဒ္ဓိတ်"ဟု သိဓေလိုရင်းတည်း၊ အဘယ်ကြောင့် "လောကခ၌ ယှဉ်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တသ္မိ ပရိယာပန္နဘာဝေန" ဟုပိသေသန ပြုသည်၊ ထိုလောကတွင် ပါဝင်သောကြောင့် "လောကခ၌ယှဉ်သည်"ဟု ဆိုရသည်–ဟူလို၊ လောကပုဒ်ကိုကား–လုဒ္ဓနဋ္ဌေန ကိုကြည့်၍ "လုဒ္ဓတိ ပလုဒ္ဓတိတိ လောကော"ဟု ဝစနတ္ထပြုပြီးလျှင် တောဘူမကဝင့်တရား

ကေနစိဝိညေယျာတိ–ကား၊ ၏ စက္ခုဝိညာဏာဒီသုဝ၊ စက္ခုဝိညာဏ်အရှိသော ဝိညာဏ်တို့တွင် ၊ကေစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကေနေ–တစ်ပါးသော၊ စက္ခုဝိညာဏေ နဝါ–စက္ခုဝိညာဏ်သည်သော်လည်း၊ ကောင်း၊ သောတဝိညာဏေနဝါ–သောတ ဝိညာဏ် သည်သော်လည်း၊ ကောင်း၊ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ–သိတိုက်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ–တရား တို့သည်၊ သံဝဇ္ဇိန္ဒ်–ရှိကုန်၏ ၊) နကေနစိဝိညေယျာတိ–ကား၊ ကေနေ၀–ထို တစ်စုံ

(လောကီ စိတ် စေတသိက် ရုပ်များ)ကို အရဏကာဟ်ပါ၊ လုဒေတ်, ဏပစ္ဆည်း၊ ဇကို ရှေးဦးစွာ စပြုပြီးမှ ကဂါစဇာနံသုတ်ဖြင့် စကို ကပြု၊ "လုစ–နသေနေ"ဟူသောဇာတ်ကျမ်းနှင့်အညီ လုဒ္ဓတိ ကိုပင် ပလုဒ္ဓတိ–အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ပျက်စီးတတ်၏၊"ဟု ဖွင့်သည်၊ ရေးနိသယဠဒ်ကား လုဒ္ဓနှ–ခဏဘင်အားဖြင့် ပျက်တတ်၊ ပလုဒ္ဓန–အဆုံးစုတိအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပျက်တတ်" ဟုအနက်ခွဲ ပေးလေသည်။

ဓမ္ဓဒိုကာ။ ။လုစသဒ္ဒါ ဟိ ကောဘ သာမည္ဘိဒ္ဓေသေန ဘိဒ္ဓနှ နိဗ္ဗတ္တနဋ္ဌော ဟောတိ၊ လောကောဌ် လုစသဒ္ဒါသည် တစ်ကုတ္တည်းဖြစ်သော်လည်း သာမည ဘိဒ္ဓေသ နည်းအားဖြင့် "ပျက်ခြင်း ဖြစ်ခြင်းအနက် ၂–ဖျိုးကိုဟောစ၏"ဟု မဓုဒ်ကာ ဖွင့်၏၊ ထိုအလို "လုဒ္ဓနှ–ပျက် တတ်, ပလုဒ္ဓ–ဖြစ်တတ်"ဟု အနက်ပေးကြောင်းသည်၊ ထိုအဖွင့်နှင့် ထိုအနက်ကို "ပလုဒ္ဓနှတာယာတိ ဗျာဓိအာဒိကာရေဟိ ဘိဒ္ဓနှတောဝ ဝိနသနတော" ဟူသောမဂ္ဂါမဂ္ဂညာဏဒ္ဒသန ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာဖြင့် ဆင်ခြင်ပါ၊ ထိုမဟာဋီကာ အလိုအားဖြင့် ပလုဒ္ဓနသည် လုဒ္ဓနှ၏ အနက်ဖွင့်သာ ဖြစ်၏၊ "ပျက်" ဟူရာ၌ ဗျာဓိကြောင့်လည်း ဗ္ဗက်, မရဏကြောင့်လည်း ပျက်, ဤသို့ အစရှိ သည်ဖြင့် အပျက်အမျိုးမျိုး ရှိကြောင်းကို ပြလိုး၍ (၀) ဟူသော ဥပသာရည်ဒုစကိလျက် လုဒ္ဓနှ ကိုပင် "ပလုဒ္ဓနှ"ဟု ဖွင့်ပြသည်၊ ထို့ကြောင့် မဓုဒ်ကာ၏ အဖွင့်ကို ဆရာတို့မနှစ်သက်ကြပါ။

မေးဖွယ်။ ။ပျက်တတ်သောကြောင့် "လောက"ဟုခေါ်လျှင် လောကုတ္တရာ စိတ်များ လည်း ဘင်ဓေဏ္ဍ ပျက်တတ်ရကား "လောကအမည် မရသင့်ပါလော"ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေကား– အကြင် တေဘူမက ဝဋ်တရားကို ပုထုဇဉ်အများက "နိစ္စ– မပျက်မစဲ မြဲ၏"ဟု ယူထားကြ၏။ ထိုယူကို တားမြစ်ရန် ထိုတေဘူမက ဝဋ်တရားကိုသာ "လောက–ပျက်သော တရား"ဟု တမင်လာ နာမည်တပ်ရသည်၊ လောကုတ္တရာ တရားတို့ကား ပုထုဇဉ်တို့၏ အရာ မဟုတ်, အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာရုံသာတည်း၊ ထို့လောကုတ္တရာ တရားကို "ဓပျက်"ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့က မယူကြ၊ ထို့သို့ အယူမရှိသောကြောင့် "လောက" ဟုပြောဆိုနေဖွယ် မလို ရကား၊ လောကပသော အမည်မရရှိင်း။ [နလုဒ္ဓတိ နပလုဒ္ဓတိတိ နေ လောကုတ္တရာနံ နတ္ထိ လောကတာ–ဋီကာ။]

ကေနစိ စက္ခုဝိညာဏေနဝါ။ ။ကေနစိ ဝိညေယျာဟူသော ဒုဂိုဝုပ်ခ်ဍ် ကေနစိဟူသော သဒ္ဒါသည် မည်သည့်တရားဟူ၍ တိုက်ရိုက်မပြသော သဒ္ဒါတည်း၊ သို့သော် ဝိညေယျကြိယာကို ထောက်၍သိတတ်သောဝိညာဏ်တစ်ပါးပါးကိုဟောရမည်၊ ထို့ကြောင့် ကေနစိ၏ သရုပ်ကို စက္ခုဗိုညာဏေနဝါ စသည်ဖြင့် ထုတ်ပြသည်၊ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ္ပနတ္ထာတည်း၊ ကေနစိအရ စက္ခုဝိညာဏ်ကိုယူလျှင် သောတဝိညာဏ်စသော အခြားဝိညာဏ် ၅ ပါးကို မရ၊ သောတ

တစ်ခုပင်လျှင် ဖြစ်သော၊ စက္ခုဝိညာဏဟေနကဝါ–သည်လည်းကောင်း၊ သောတဝိညာဏဟေနကဝါ–သည်သော်လည်းကောင်း၊ နံ ဝိဇာနိတဗ္ဗာ–မသိထိုက်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ–တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန်–ကုန်၏။) ဧဝ–သို့ (ဣမသို့ အတ္ထော–ဤ) အနက်သည်။) သန္ဓေ–ဖြစ်လသော်၊ ဒ္ဒိန္ဓမ္ပိ–နှစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒါနံ–ကေနစိဝိညေယျာပုဒ်, နှ ကေနစိ ဝိညေယျပုဒ်တို့၏ အတ္ထ နာနတ္တတော– အနက်အရကောက်အားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုကော–ဒုက်သည်၊ ဟောတိ–၏။။

· အာသဝဂေါ ဠှကေ–ဠ (အတ္ထော ဧဝ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယေ ဓမ္မာ) အာသဝဠှိ–စီးကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေ ဓမ္မာ) အာသဝါ–တို့မည်၏၊ စက္ခုတောပိ– စက္ခု ဒွါရမှ လည်းကောင်း၊ ဃ၊ မနတောပိ–မနောဒွါရမှ လည်းကောင်း၊ သန္ဓန္ဓိ–စီးတတ် ကုန်၏၊ ပဝတ္တန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ဤအနက်သည်၊ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဝိညာဏ်ကို ယူပြန်လျှင်လည်း စက္ခုဝိညာဏ်စသော အခြားဝိညာဏ် ၅ ပါးကိုမရ၊ ဝါ သဒ္ဒါသည် အဝတ္ထု ဝိကပ္ပနံတဗ္ဗအနက်ကိုလည်း ဟော့နိုင်ရကား ဃာနဝိညာဏ်, ဇိဂ္ဂါဝိညာဉ်, ကာယဝိညာဉ်, မနောဝိညာဉ် တို့တွင်လည်း ကေနစိအ်ရ တစ်ပါးပါးသော ဝိညာဏ်ကိုယူပါ။

နကေစိ ဝိညေယျာ။ ။ကေနစိအရ စက္ခုဝိညာဉ် ကိုယူနိုက် နှ ကေစိအရ၌လည်း စက္ခုဝိညာဏ်ကိုပင်ယူရသည်၊ ဤအလို ကေနစိ ဝိညေယျာဓမ္မာအရ စက္ခုဝိညာဏ်သည် သိထိုက် သောရူပါရုံရ၏၊ နှ ကေနစိ ဝိညေယျာဓမ္မာအရ စက္ခုဝိညာဏ်သည် မသိထိုက်သော သဒ္ဒ–ဂန္ဓ–ရသ–ဖောဋ္ဌဗ္ဗ–မြှောရုံတို့ရ၏၊ တစ်နည်း–ကေနစိအရ သောတဝိညာဏ်ကို ယူပြန်လျှင် ကေနစိ ဝိညေယျာဓမ္မာအရ သောတဝိညာဉ်သည်မသိထိုက်သော ရူပ–ဂန္ဓ–ရသ–ဖောဋ္ဌဗ္ဗ–မြှောရုံတို့ရ၏၊ ဤသို့အားဖြင့် ကေနစိအနက်ကိုထောက်၍ အရကောက်ထူးပါ၏။ မည်သို့ပင် ကောက်သည် ဖြစ်စေ ပဌမပုဒ်နှင့် ဒုတိယပုဒ်တို့၏ အရကောက်ကွဲပြားသောကြောင့် အတ္ထနာနတ္တတော ဒုကော ဟောတိ"ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဋ္ဌကထာနည်းကို ဋီကာဆရာမကြီးက၊ အဋ္ဌကထာ ဋီကာဆရာတို့ ဝါဒကွဲပြားခြင်း၏ လိုရင်းအချုပ်မှာ–နှိုဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ ၂ ဝါကျကို ဋီကာဆရာက "တစ်ဒုက" ဟုယူ၍ အဋ္ဌကထာဆရာက တစ်ပုဒ်ဟုသာ ယူခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဋီကာဆရာက ဝိညာဏကထာများ၏ ကွဲပြားမှုကို ပြ၍၊ အဋ္ဌကထာဆရာက ဝိညာတဗ္ဗက်၏ ကွဲပြားမှုကို ပြခြင်း ကြောင့် လည်းကောင်း အယူအဆ မတူကြခြင်း ဖြစ်ရသည်။

သန္ဓ ဣပဝတ္တန္တိ။ ။ဘုဝါဒိ သုဓာတ်၏ သန္ဓန အနက်ကို ပြလိုသောကြောင့် သဝဏ္ဏကို "စက္ခုတောပိ၊ဃ၊သန္ဓန္တိ"ဟု ဓာတုတ္ထဖွင့်သည်။ "သန္ဓန–ဝိ:"ဟုသည် ရေများစီးသွားသကဲ့သို့ တကယ်စီးခြင်း မဟုတ်၊ တရားသဘောအားဖြင့် "ဖြစ်ခြင်းတည်း"ဟု သိစေလို၍ "ပဝတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက် ဖွင့်သည်။

ဝါ–တစ်နည်း၊ (ယောမမ္မာ) ဓမ္မတော–အာရုံပြုအပ်သောတရား အားဖြင့်၊ ယာဝ ဂေါတြဘုံ–ဂေါတြဘုတိုင်အောင် လိုင်းကောင်း၊သြကာသတော–တည်ရာဘုံ အားဖြင့်၊ ယာဝဘဝဂ္ဂ–ဘဝဂ်တိုင်အောင် လည်းကောင်း၊ သဝန္တိ–သွားတတ်ကုန်၏၊ ဝါ–ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမမ္မာ) အာသဝါ–တို့မည်၏၊ ဧတေ ဓမ္မေ–ဤ–ဤဂေါတြဘုံ တရားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဧတံ သြကာသံစ၊ ဤ ဘဝဂ်ဟူသော အရပ်ကို လည်းကောင်း၊ အန္တေဘကရိတ္ထာ–အတွင်းပြု၍၊ ပဝတ္တန္တိ – ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဣတိ–ဤ–ဤ–ဤ

စိရပါရိုဝါသိယဇ္ဇေန-ကြာမြင့်စွာ တည်နေစေအပ် ထုံအပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ မုဒိရာဒါယော-မုခရက်သီးရည် အစရှိသည်တို့သည်၊ အာသဝါ-အာသဝတို့မည်၏၊ (ယေဝမ္မာ-တို့သည်၊) အာသဝါဝိယ-ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်သော စိမ်ရည် အရက်တို့နှင့် တူကုန်၏၊ ဣတိပိ-ထို့ကြောင့်လည်း၊ (တေ ဝမ္မာ-တို့သည်၊) အာသဝါ-တို့မည်၏၊ ဟိ-မုန်း၏၊ [စိရပါရိုဝါသိယကို "အာသဝ"ဟု ခေါ်ခြင်းသည် မှန်၏-ဟူလိုသ၊] လောကသ္မိံ-လောကဌ၌၊ စိရပါရိုဝါသိယာ-ကြာမြင့်စွာ တည်နေစေအပ်ကုန်သော၊ ဝါ-ကြာမြင့်စွာ ထုံအပ်ကုန်သော၊ မုဒိရာဒယော-တို့ကို၊ အာသဝါတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဆိုအပ်ကုန်၏။

စ-ဆက်၊ စိရပါရိုဝါသိယဇ္ဇေ-ကြောင့်အာသဝါ-တို့မည်သည်၊ ယဒိဟောန္တိ၊ ကုန်အံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တိသု-ကုန်လေသော်၊) ဧကေယေဝ-ဤလောဘဒိဋ္ဌိ ဆယ်ဟာတရားတို့သည်သာ၊(အာသဝါ-အာသဝတို့မည်သည်၊) ဘဝိတုံ-ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ အရဟန္တိ-ထိုက်ကုန်၏၊ ဟိ-သာဓကကား၊ ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသိတိ အာဒိ-ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ၊ ပေ၊ အဝိဇ္ဇာ နာ ဟောသိ အစရှိသော၊ ဇော်သုတ္တဲ-ဤပါဠိတော်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ [အာဒါဖြင့် "ပုရိမာဘိက္ခဝေ၊ ကောဋိ နု ပညာယတိ ဘဝတဏ္ဍာယ"စသော ပါဠိတော်ကိုယူ၊ ဘိက္ခဝေ-တို့၊ ဣဟတော-ဤမည်သောမင်း၊ ဤမည်သော ဘုရား၊ လက်ထက်မှ၊

တစ်နည်း။ ။ပဌမမဂ္ဂဝိထိ၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ဂေါတြဘုကိုသာ နိဒ္ဒေသနနည်းအားဖြင့် "ယာဝဂေါတြဘု"ဟု ဆိုထားသည်၊ အထက်မဂ္ဂဝိထိ, ဖလသမာပတ္တိဝိထိတို့၌ ပါသော ဝေါဒါနိ၊ ပရိကမ်တို့ကိုလည်း ထိုဂေါတြဘု အရတွင်ယူပါ၊ ထို့ကြောင့် အခြားဒိထိတို့၌ ဝေါဒါနိ ပရိကမ်တို့၏ နောက်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တရားတို့၌လည်းကောင်း, နိဗ္ဗာန်တရား၌လည်းကောင်း အာသဝေါတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို တားဖြစ်ပြီးဖြစ်သည်။

စိရပါရိုဝါသိယဇ္ဇေန။ ။ပရိဝါသိယဿ တိ- ပရိဝါသီယာ၊ အဖန်ဖန်တည်နေစေအပ် စိမ်ထားအပ်ကုန်သော မုခရက်ရည်သည်တို့၊ ပရိပုဗ္ဗဝသောတေတိ ကာရိတ်ကျေ, ကျေပစ္စည်း၊ "ပရိဝါသီယာယေဝ+ပါရိဝါသိယာ"ဟု သွယ်ထွေ့ဆင့်၊ ကြာမြင့်စွာ အဖန်ဖန် တည်နေစေအပ်ဟုသည်ယခုအခါ အရက်စိမ်ခြင်း၊ ချိုးကွဲသို့ ကြာမြင့်စွာစိမ်အပ် အနီးပြင်းအောင် ထုံထားအပ်သော အရာဝတ္ထုတည်း၊ ထိုကဲ့သို့ ကြာမြင့်စွာ ပေါ်သည်နေစေအပ်လျှင် ရေးကျ၍ဟောင်းလုပ်ပြီးဖြစ်သော ကြောင့် ဋီကာ၌ "ပုရကဏဘာဝေါ"ဟု အမိုဃယာထွေဖွင့်သည်၊ ဤအလို အာသဝေသဒ္ဒါသည် စိရပါရိုဝါသိယအနက်ကို ဟောသော ရုဠီသဒ္ဒါတည်း၊ လောကသ္မိံဟိ၊ ဝေ၊ ဝုစ္စန္တိကား ထိုကဲ့သို့ အထင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်းကို နိုင်ဖြစ်စေသော ယုတ္တိအင်္ဂါဝါကျတည်း။

ယဒိစ၊ ပေ၊ အရဟန္တိ။ ။ဤကား စိရပါရိုဝါသိယဖြစ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကို အာသဝဟုခေါ်တမ်းဆိုလျှင် ဤလောဘ, ဒိဋ္ဌိ, မောဟတို့က ရိုးရာအရက်တို့ထက်ပင် ကြာမြင့်လှပြီးဖြစ်သောကြောင့် အာသဝခေါ်ထိုက်ကြောင်းကို ပြသော သမ္ဗန္ဓဝါဝါကျတည်း။

ပုဗ္ဗေ–ရှေးဦး၊ အဝိဇ္ဇာ–အဝိဇ္ဇာသည်၊ နေ အဟောသိ–မဖြစ်ခဲ့ဖူးသေး၊(အထပစ္ဆာ–ထိုမှ နောက်၌၊ သမဘဝိ–စစ္ဆဖြစ်ပြီ–ဟုပါဠိတော်၌ဆက်ပါ၊) ဣတိ–သို့၊ အဝိဇ္ဇာယ–အဝိဇ္ဇာ၏၊ ပုရိမာ–ရှေးဦးဖြစ်သော၊ ကောဋိ–အစွန်းအစ အဝိုင်းအခြားကို၊ နေ ,ပညာယတိ–မသိအပ် မသိနိုင်၏၊]

ဝါ–တစ်နည်း၊ (ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) အာယတ်–ရှည်လျားသော၊ သံသာရဒုက္ခ–သံသရာဆင်းရဲကို၊ သဝဏ္ဏိ–သီးတတ်ကုန်၏၊ ပသဝဏ္ဏိ–သီးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိပိ–ထို့ကြောင့်လည်း၊ တေဓမ္မာ–တို့သည်၊ အာသဝါ–တို့မည်၏၊ [ဝါ သဒ္ဒါသည် အာသဝါဝိယာတိ၏ ဝိကပ်တည်း။ ဝိကား ရှေးအနက်တို့ကို ပေါင်းသော သဒ္ဒိဏ္ဍနတည်း။] တတော–ထိုအာသဝေါတရားတို့မှ၊ အညေ–အခြားသော တရားတို့သည်၊ နော အာသဝါနာမ–နော အာသဝါတို့မည်၏။

ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊ အတ္ထာနံ–မိမိကို၊ အာရမဏ–အာရုံကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ ပဝတ္တေဟိ–ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝေဟိ–အာသဝေါတရားတို့နှင့်၊ သဟ–တကွ၊ ဝတ္တန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ–တို့သည်၊ သာသဝါ–တို့မည်၏၊ ဧတေသံ–တို့၏၊ ဧဝံ–ဤသို့၊ (မိမိကို အာရုံပြု၍၊) ပဝတ္တမာနာ–ဖြစ်ကုန်သော၊ အာသဝါ–တို့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိကုန်၊ ဣတိ–သို့၊ အနာသဝါ–တို့မည်၏၊

အာယတဝါ။ ဃ၊ အာသဝါ။ ။အာသဝါ–၌ "အာယတသဝ"ဟု ဆိုလိုလျက် ယတကို ချေ၍ "အာသဝါ"ဟု ဖြစ်သည်။ ထိုအာယတဟုသည် သံသာရဒုက္ခတည်းဟု သိစေလိုရ၏ အာယတ်၏ အရက်မှ "သံသာရဒုက္ခ"ဟု သရုပ်ဖော်သည်၊ သဝဏ္ဏိကို ဦးကာ၌ "ဖလဏ္ဍိ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဖလဓာတ်သည် နိပ္ဖတ္တိ–ပြီးစီးခြင်းအနက်ဟောတည်း။ သုဝတ်လည်း "ဒနန–ဖြစ်စေခြင်း"အနက်ဟောတည်း။ ဖြစ်စေခြင်းနှင့် ပြီးစီးခြင်းမှာ သဘောတူပင်တည်း။ ကောက်ပင်သည် အသီးကို သီးတတ်, ဖြစ်စေတတ်သကဲ့သို့ ဤလောဘဒိဋ္ဌ မောဟတို့သည်လည်း သံသာရဒုက္ခတည်းဟူသော အသီးကို သီးတတ်, ဖြစ်စေတတ်ကြသည်ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။သဝဏ္ဏိကို အဋ္ဌကထာ၌ "ပသဝဏ္ဏိ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုပဝုဒ္ဓ, သုဝတ်လည်း ဖလတိ အနက်ဟောပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် သုတ္တပုဒ်၏ ဝိဂြိုဟ်ကို ပြုရာ၌ ပသဝတိကို "ဖလတိ" ဟုဦးကာဖွင့်ခဲ့သည်၊ ရှေးနိဿဠ ပဝုဒ္ဓ, သုဝတ်သည် သားဖွားခြင်း အနက်ဟောဟုကြ၍ "ပသဝဏ္ဏိ–သံသရာဒုက္ခတည်းဟူသော သားကို မွေးဖွားတတ်ကုန်၏"ဟု အနက်ပေးသည်၊ အဋ္ဌကထာ၏အဘော် ဟုတ်–မဟုတ်, ဤဠီကာအဖွင့်နှင့်လည်း ညီ–မညီ စဉ်းစားပါ။

အတ္တာနံ၊ ဃ၊ သာသဝါ။ ။ သမေဟတုကာဟု ဟောတော် မှရာ၌ သမေဟတုက တရား တို့သည် ဟိတ်နှင့် သမ္မယုတ် ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ ဤ၌ သမ္မယုတ်အားဖြင့် သာသဝ ခေါ်သည် မဟုတ်, မိမိကိုသာ, အာရုံပြု၍ဖြစ်သော အာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်သောကြောင့် "သာသဝခေါ်သည်"ဟု သိစေလို၍ "အတ္တာနံအာရမဏကတွာ ပဝတ္တေဟိ" ဟု ဝိသေသနပြုသည်၊ "သဟ အာသဝေဟိ ယေ ဝတ္တန္တိ သာသဝါ"သာလိုရင်း။

သေသ-ကြွင်းသော အစီအရင်းကို၊ ဟေတုဂေါ၌ကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန -ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္ဗဲ-သိထိုက်၏။ [တတောပရံ ပဋ္ဌမသုတ် ဒုတိယ တတိယ ဟိ သဒ္ဒါ်ယောဧတ္ထောစသည်ကို "သေသံ၊ ၀ေ၊ ဝေဒိတမ္ဗဲ"ဟုဆိုသည်။]

ပန-အထူးကား၊ အယ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့.ကား၊ ဝိသေသော-အထူးတည်း၊ တတ္ထ-ထိုဟေတုဂေါ၌ကဋ္ဌ၌၊ နု ဟေတုခေါပန၊ ၀ေ၊ အဟေတုကာပိတိ-ဟူသော အယဿြသာနဒုကော-ဤအဆုံးဒုက်ကို၊ ပဋ္ဌမဒုကသ-ပဋ္ဌမဒုက်၏၊ ဒုတိယ ပဒ-ဒုတိယပုဒ်ကို၊ အာဒိမှိ-အစ၌၊ ထပေတ္တာ-ထား၍၊ ဝုတ္တောယထာ- ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧ၀-တူ၊ ဣဒ-ဤအာသ၀ဂေါ၌ကဋ္ဌ၌၊ နော အာသ၀ါခေါပန၊ ၀ေ၊ အနာသ၀ါ၀ိတိ-ဟူ၍၊ နု ဝုတ္တောာ-ဟောတော်မူအပ်၊ ကိဠာ၀ိ နု ဝုတ္တောာ-အကယ်၍ကား ဟောတော်မူအပ်ပါ၏၀၊ အထခေါ-ထိုသို့ပင် ဟောတော်မမူအပ်ပါသော်လည်း၊ အယဠ (ဘေဒေါ)-ဤအထူးအပြားကို လည်းကောင်း၊ အညော-အခြားသော၊ ဘေဒေါ-အထူးအပြားကို လည်းကောင်း၊ တတ္ထ-ထိုဟေတုဂေါ၌ကဋ္ဌ၌၊ ဝုတ္တနယေန၀-ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတမ္ဗော-၏။ [ဤအထူးအပြားကို ဋီကာ၌ ပြလိမ့်မည်။]

သံယောဇနဂေါ၌ကေ-၌၊ (အတ္ထော ဧ၀ ဝေဒိတ၀ေ္ဗာ၊ ယေမမ္ပြာ-တို့သည်၊) ယသ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌၊. သံဝိဇ္ဇန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တံ ပုဂ္ဂလ-ထိုသံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝဋ္ဋသ္မိ-ဝဋ်-၃-ပါး၌၊ (ကိလေသာဝဋ်, ကမ္မဝဋ်, ဝိပါကဝဋ်၌၊) သံယောဇ္ဇေန္တိ-ယှဉ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဗဒ္ဓန္တိ-ဖွဲ့.တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေ၀မ္ဘာ-တို့သည်၊ သံယောဇနာ-သံယောဇဉ်တို့ မည်၏။ တတောာ-ထိုသံယောဇဉ်တို့မှ၊ အညော-အခြားသောတရားတို့သည်၊ ဧနာ သံ၊ယောဇနာနာမ-သံယောဇနတို့ မည်၏။ အာရမ၊ဏာဘာ၀-အာရုံ၏အဖြစ်သို့၊ ဥပဂန္တာ-ကပ်ရောက်၍၊ သံယောဇနေသမ္ဗန္ဓ ဧနနု-သံယောဇဉ်တို့နှင့်စပ်ခြင်းကြောင့်၊ သံယောဇနာနံ-သံယောဇဉ်တို့၏၊ ဟိတာ-

---

သံယောဇ္ဇေန္တိ။ ။စုရာဒိ ယุเตတော်သည် ဝန္ဓနအနက်ကို ဟောသောကြောင့် "ဗဒ္ဓန္တိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝဋ်တရား၌ ဖွဲ့.တတ်ဟူသည် နှားကို လှည်း၌ဖွဲ့.တပ်ထားသကဲ့သို့ သံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဝဋ် ၃-ပါး၌ ဖွဲ့.တပ်၍ထားတတ်သော တရားများ-ဟူလို၊ ချဉ်ဦးအုံ-ကာမရာဂ၀ေသော သံယောဇဉ်မကုန်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကံကိုပြုသောအခါ ရဟန္တာများကဲ့သို့ ပြုကာမတ္တ မဟုတ်ကြ၊ နောင် အကျိုးပေးဖို့ရန် ကံ၏သတ္တိ ကျန်ရှိရစ်စေကြသည်၊ ဤသို့ ကျန်ရှိခြင်းသည်ပင် သံယောဇဉ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကမ္မဝဋ်၌ ဖွဲ့.ထားရာရောက်၏၊ ထိုအကျိုးကို ရရှိစေခြင်းသည် ဝိပါကဝဋ်၌ ဖွဲ့.ထားရာရောက်၏၊ ရှေးရှေးသံယောဇဉ်ကိလေသာ ရှိသောကြောင့် နောက်နောက် ကိလေသာတွေ ဖြစ်ရကား ကိလေသာ၀ဋ်၌လည်း ဖွဲ့ထားရာရောက်သည်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ- "သံယောဇဉ်တရားတို့သည် ဝဋ် ၃-ပါး၏အကြောင်းများဖြစ်သည်"ဟု ဆိုလိုသည်၊ [ကိလေသ ကမ္မ၀ိပါကဝ၀ဋ္ဋံ ပ၀္ဋယဘာ၀ေန တတ္တ သံယောဇ္ဇေန္တိ-ဋီကာ။]

အစီးအပွားတို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သံယောဇနိယာ-သံယောဇ နိယတို့မည်၏၊ [သံယောဇနာန်+ဟိတာ-သံယောဇနိယာဟု ဟိတတဒ္ဓိတ်ပြု၊ ဣကပစ္စည်း, ကကို ယပြု၊ တစ်နည်း-ဣကပစ္စည်းလည်း ရှိနိုင်သည်၊ မဒုဋ္ဌိကာ ၌ကား ဏိကပစ္စည်းဟု ဆိုလေသည်။] ဒေါ-သံယောနိယ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ သံယောနေသ-သံယောဇော်၏၊ အာရမ္မဏ ပစ္စယ ဘူတာနံ-အာရမ္မဏပစ္စည်း ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို၊ အဓိဝစန်-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ သံယောနိ ယာ-သံယောဇော်တို့၏ အစီးအပွားတို့သည်၊ နံ-မဟုတ်ကုန်၊ အသံယောနိယာ- သံယောဇော်တို့၏ အစီးအပွား မဟုတ်ကုန်၊ သေသံ-ကြွင်းသောအစီအရင်းကို၊ ဟေတုဂေါ်ဆွကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေန၀-ဖြင့်သာ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ယှဉ်စေထိုက်၏။ [တတော ပရံ ပဋ္ဌမဒုကံ, စသည်ကို ဆိုသည်။]

ဂန္ဓ ဂေါ်ဆွကေ-၌၊ (အဣ္ဌော ဒေ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေဓမ္မာ-တို့သည်) ယသ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ စုတိပဋိသန္ဓိ ဝသေ-စုတိပဋိသန္ဓေတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝဋ္ဋသို့-ဝဋ်၌ ၃-ပါး၌၊ ဂဏ္ဍန္တိ-ဖွဲ့တတ်ကုန်၏။ ဃဏ္ဍေ-ဆက်စပ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တောဓမ္မာ) ဂန္ဓာ-ဂန္ဓတို့ မည်၏၊ အာရမ္မဏ ကရဏာဝသေန-အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဂန္ဓေ ဟိ-ဂန္ဓ တရားတို့သည်၊ ဂန္ဓိတဗ္ဗာ-ဖွဲ့အပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဂန္ဓနိယာ-တို့မည်၏၊ [ဂန္ဓဓာတ် ,အနိယပစ္စည်းဖြစ်၍ "ဂန္ဓ နိယာ" ဟုရှိစေ၊] သေသံ-ကို၊ ဟေတုဂေါ်ဆွ ကေ-၌၊ ဝုတ္တနယေနေ၀-ဖြင့်သာ၊ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ စ-ဆက်၊ ဣ၀-ဤဂန္ဓ ဂေါ်ဆွကဋ္ဌ၊ (သေသံ-ကို၊ ဝုတ္တနယေနေ၀-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ) ယထာ-သိထိုက်သကဲ့သို့၊ ဒေ-တူ၊ ဣတော-ဤဂန္ဓ ဂေါ်ဆွကမ္မ၊ ပရေသုပိ-နောက် ဂေါ်ဆွကတို့၌လည်း၊ ဝုတ္တာ၀ သေသံ-တိုက်ရိုက်ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းသော အစီအရင်းကို၊ တတ္တ တတ္တ-ထိုထို ဂေါ်ဆွက တို့၌၊ ဝုတ္တနယေနေ၀-ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-သိထိုက်၏။

အဓိ၀ေန။ ။ရှေးရှေး ကိလေသာသည် နောက်နောက် သံယောဇော်၏ အစီးအပွား ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "သံယောနိယအရတွင် ပါ၀င်လေသလော"ဟု ယုံမှားရှိရကား "သံယောနေ သေ၀ ၊ အဓိ၀စန်"ဟု မိန့်သည်၊ သံယောနိယသဒ္ဒါသည် သံယောဇော်၏ အာရုံတရားတို့၌ ထင်ရှားသော အဘင်ရင့်မည်သဒ္ဒါဖြစ်သည်-ဟူလို။

ဂန္ဓေ။ ။ဂန္ဓဓာတ်သည် ထုံးဖွဲ့ခြင်းအနက်ကို ဟောရာ၌ စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေကို တစ်ခုတည်း ဖြစ်သွားအောင် ထုံးဖွဲ့၍မရ၊ စုတိ အခြားမဲ့၌ ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်ဖို့ရန် ဆက်စပ်ဖို့သာ ရနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဃဏ္ဍေ"ဟု အဓိပ္ပာယတ္ထဖွင့်သည်၊ ဘုဝါဒိ စုရာဒိ ဃဋ္ဌဓာတ်သည် သမ္ဗန္ဓ- (ပေါင်းစပ်ခြင်း)အနက်ကို ဟောဏ၊ ရှေးနိဿယ၌ကား ဤဃဏ္ဍေကို နောက်မှ ထည့်ပါ၌ ဟုဆိုသည်။

သြယဂေါ့ဌကေ–၌၊ (အတ္ထော, ဧဝံ,ဝေဒိတဗ္ဗော,ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) ယသ–အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္ဓာန်၌၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ–ရှိကုန်၏၊ တं–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝဋ္ဋမ္မိ ယေဝ –ဝဋ်, ၃ ပါး၌ပင်၊ သြဟန္ဒန္တိ–အောက်သို့ချ၍ ညှဉ်းဆဲတတ်ကုန်၏၊ သြသီဒါမ္ပေန္တိ–နစ်မြုပ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ–တို့သည်၊) သြဃာ–သြဃတို့မည်၏၊ အရမဏ– ကတ္တာ–အာရုံပြု၍၊ ဝါ–အာရုံပြုသော အားဖြင့်၊ အတိက္ကမနီယာ–ကျော်လွန်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သြဃော ဟိ–သြဃတရား တို့သည်၊ အတိက္ကမိတဗ္ဗာ–ကျော်လွန်အပ်သောတရားတို့တည်း၊ဣတိ–ကြောင့်း၊ သြဃနီယာ–သြဃနီယတို့မည်၏၊ သြဃာနံ–သြဃတရားတို့၏၊ အာရမဏဗျာ ဝေ–အာရုံဖြစ်သောတရားတို့ကိုပင်၊ ဝေဒိဗ္ဗာ–သြဃနီယ ဟုသိထိုက်ကုန်၏၊ ["သြဃော ဟိ+အတိက္ကမိတဗ္ဗာတိ သြဃနီယာ"ဟု ပြုလိုသည်၊ အကျယ်ကို ဋီကာအဓိပ္ပာယ်၌ ပြထားပြီ။]

ယောဂဂေါ့ဌကေ–၌၊ (အတ္ထော, ဧဝံ, ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) ဝဋ္ဋမ္မိ–၌၊ ယောဇေန္တိ–ယှဉ်စေတတ်, ကပ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ–တို့သည်၊) ယောဂါ–ယောဂတို့မည်၏၊ ယောဂနီယာ–ယောဂနီယတရား တို့ကို၊ သြဃနီယာ့ဝိယ–သြဃနီယ တရားတို့ကိုကဲ့သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–သိထိုက်ကုန်၏။ [[အာရမဏဘဝတ္တ ယောဂေတိ အတိက္ကမိတဗ္ဗာတိ ယောဂနီယာ"ဟုပြု၊ ဋီကာ အလိုကား– "ယောဂေန+နိယ္ယုတ္တာ ယောဂနီယာ"ယောဂါနံ+အရဟန္တီတိ ယောဂနီယာ" ဟုပြု။]

နီဝရဏဂေါ့ဌကေ–၌၊ (အတ္ထော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) စိတ္တံ–စိတ်ကို၊ နီဝဇ္ဈေ ပရိယောနဒ္ဓန္တိ– မြှေးယှက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊

သြယ။ ။ အဝပုဗ္ဗ+ဟနဓာတ်၊ အဝကို သြဟို၊ ပဋိယောဂဲကဲ့သို့ သံဟနည္ဘယဝေဒေရော ယောသုတ်ဖြင့် စီရင်ပါ၊ ဟနဓာတ်၏ ဟိသာ, ဂတိအနက်တို့တွင် ဤ၌ ဟိသာအနက်ကိုယူ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အောက်ချ၍ ညှဉ်းဆဲတတ်သည်–ဟူလို၊ ထိုကဲ့သို့ အောက်ချ ချဉ်ညှင်းဆဲခြင်းကိုပင် ရေ၌နစ်ခြင်းနှင့် တုရကား "သြသီဒါမ္ပေန္တိ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား သြယ သဒ္ဒါသည် ရေအယဉ်ဟူသော အနက်ကိုဟောစ၏၊ ဝဏတို ရေအယဉ်သည် မျောလာသောသူတို့ကို နစ်တတ်သကဲ့သို့ ဤလောဘစသော တရားတို့လည်း မိမိကိန်းရာ သဏ္ဌာဝါကို ၀ဋ် ၃–ပါး၌ နစ်ထားတတ်သည်–ဟူလို။

ပရိယောနဒ္ဓန္တိ။ ။နိုပုဗ္ဗ ဝရဓာတ်သည် "ဘုရုအာဝရဏော"ဟူသော ဓာတုဗျာသဂၢိဟာနင့် အညီ အာဝရဏအနက်ကို ဟောစ၏၊ စိတ်ကို မြှေးယှက် (ဖုံးကာ) ၍ထားခြင်းဟူသည်လည်း ကုသိုလ်တရားများ မယှဉ်နိုင်အောင် ကာကွယ်၍ ထားခြင်းပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ပရိယောနဒ္ဓန္တိကို အဓိပ္ပာယဗျာဟုမှတ်ပါ၊ "ဗာဟာဒါဂ နိ၀ါ ရေဇ္ဇေတိ နီ၀ရဏာနိ" ဟုလည်း အခြားနေ့ရာ၌ပြုသည်။ ["နိ"၌ ဒီဃပြု"ဟု ထောမနိဓိဆိုသည်။]

(တေဓမ္မာ-တို့သည်၊) နိဝရဏာ-နိဝရဏတို့မည်၏၊နိဝရဏိယာ နိဝရဏိယ တရားတို့ကို၊ သံယောဇနိယာပိယ-တို့ကိုကဲ့သို့၊ ဓေဒိတမ္ဘာ-ကုန်၏။ ["နိဝရဏာ နံ+ဟိတာ နိဝရဏိယာ"ဟုပြု၊ နိဝရဏာ သံယောဇနပုဒ်တို့သည် ယုပစ္စည်းဖြင့် ကိတ်ပုံ၌ပြီး နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် နိဝရဏိယာ သံယောဇနိယာဟု ရိုးရာအတိုင်း "ဟိတတဒ္ဓိတ်" ဖြင့် ပြီးနိုင်ကြသည်၊ သြဃနိယာ ယောဂနိယာ၌ကား၊ သြဃန၊ ယောဂနဟု ယု ပစ္စည်းဖြင့် ဋီကာအလို ရုပ်ပြီးနိုင်သော်လည်း ထိုရုပ်မျိုး ရှားပါးသောကြောင့် အတိုက္ကမိတဘမ္ဘအနက်၌ အနိယပစ္စည်းသက်၍ ပြီးစေရသည်။]

ပရာမာသဂေါစ္ဆကေ-၌၊ (အတ္ထော ၎ဝ ဝေဒိတဘမ္ဘာ၊ ယေဓမ္မာ-တို့သည်၊) ဓမ္မာန်-ရုပ်, နာမ်တရားတို့၏၊ ယထာဘူတံ-အကြင်အကြင် ထင်ရှားရှိသော၊ ဝါ-ဟုတ်မှန်တိုင်းသော၊ အနိစ္စာဒိအာကာရ-အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာကို၊ [အာဒိဖြင့် ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘတို့ကိုယူ၊] အတိက္ကမိတ္တာ-ကျော်လွန်၍၊ နိစ္စန္တိ အာဒိဝေနနာ-နိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် သုခ, အတ္တ,သုဘ တို့ကိုယူ၊] ပဝတ္တမာနာ-ဖြစ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ပရတောနာ-အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာမှတစ်ပါး, နိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာမသန္တိ-သုံးသပ် ပွတ်တိုက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) ပရာမသာ-ပရာမသာတို့ မည်၏၊ ပရာမသေဟိ-ပရာမသ တရားတို့သည်၊ အာရမ္မဏာကရဏဝေနနေ-အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရာမဋ္ဌာ-မှန်သည်မှတစ်ပါး မှားသောအခြင်းအရာ အားဖြင့် သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရာမဋ္ဌာ-ပရာမဋ္ဌတို့မည်၏၊ [အာမသီယန္တေ့တိ အာမဋ္ဌာ၊ ပရတောနာ+အာမဋ္ဌာ ပရာမဋ္ဌာ"ဟုပြု။]

ပရာမသာ။ ။"ပရ+အာမသ"ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ "အာမသန္တိတိ အာမသာ၊ [အာမသန္တိတိ သဘာဝပဋိသေဓနေ (မှန်သောသဘောကို တားဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်) ပရိမဇ္ဈန်-မွတ်တိုက်တတ်ကုန်၏၊ "သုံးသပ်"ဟုရာ၌ ထိရုမ္ဘုမဟုတ်, တင်းတင်းကြပ်ကြပ် ပွတ်တိုက်သကဲ့သို့ စွဲခဲမြဲမြဲယူခြင်းတည်း၊ ဋီကာ။] "ပရတော+အာမသာ ပရာမသာ" ဟုပြု၊ ပရအာတွက် "တစ်ပါးတခြား"ဟု အနက် ထွက်၏၊ ထိုတစ်ပါးတခြားဟူသည် အမှန်မှ တစ်ပါးသော အမှားတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ယထာဘူတံ အနိစ္စာဒိအာကာရံ"ဟု မှန်သော အခြင်းအရာကို ရှုးဦးစွာပြု၍ "နိစ္စန္တိ အာဒိ ဝေန"ဟု "ပရ"အရ မှားသောအခြေအရာကိုပြသည်၊ ဝိပရိယာသဠဂါဟော ပုရာဝေသနန္တိ-ဖောက် ဖောက်ပြန်ပြန်အားဖြင့် (အမှန်မှ ပြောင်းပြန်အားဖြင့်) ယူခြင်းသည် ပရာမသနမည်၏။

အနုဋီကာ။ ။ပရတောတိ ဏ္ဍ နှ ဓမ္မသဘာဝတော အညထာမဏ္ဍ ပရန္တိ 'အဓိပ္ပ'တ်-ဓမ္မသဘာဝမှ တစ်မျိုးတခြား တစ်ပါးမျှကို "ပရ" ဟု မဆိုလို၊ အထဝေါ တဓွိပ်ဝိရိယယောတိ-စင်စစ်ကား ထိုအမှန်ဖြစ်သော အနိစ္စအစရှိသော အခြင်းအရာ၏ ပြောင်းပြန်ကို "ပရ" ဟုအလို ရှိအပ်၏၊ ထို့ကြောင့် "အာဟ ပရတောတိ နိစ္စာဒိတော"တိ။

မဟာန္တဒုဏသု-တို့၌(အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေမဟာတို့သည်!) အာရမဏ်-ကို၊ အဂ္ဂဟေတွဝ-မယူမူ၍၊ အပ္ပဝတ္တိတောမ-မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အာရမဏေန-အာရံုနှင့်၊ သဟ, (ဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။) ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေဝမ္ဘော) သာရမ္ဘကောသာရမ္ဘဏာတို့မည်၏။ [အာရုံကိုမယူလျှင် (အာရုံမရှိလျှင်) မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "သာရမဏ" ခေါ်သည်-ဟူလို။] တေသံ-ဤတရားတို့၏၊ အာရမဏ်-သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေဝမ္ဘော) အနာရမဏာ-တို့မည်၏။ စိန္တနဋ္ဌေန-သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ စိတ္တं-စိတ္တမည်၏။ [“အာရမဏ် စိန္တေတီတိ စိတ္တံ” ဟုပြု၊ စိန္တနဟူသော်လည်း ဝိတက်၏ကြိုဆည်ခြင်းမျိုးမဟုတ်, အာရုံတစ်ခုခုကို ရအောင် ယူခြင်းတည်း။] ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိစိတ္တဋ္ဌေန-ဆန်းကြယ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ စိတ္တံ-မည်၏။ [စိတ္တသဒ္ဒါ စိတ္တအနက်ကိုဟောသော အုန္ဒုန္ဒုပါဠိပဒိက ပုဒ်တည်း၊ ဝိစိတ္တ ဖြစ်ပုံကို စိတ္တံ ဥပဓိနှင့် အဖွင့်၌ အကျယ်ပြလတ္တံ့။]

(ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊) အဝိပ္ပယောဂဝေါဟေန-ဝိပ္ပယောဂ မဟုတ်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်(မယှဉ်ဘဲ မခေနခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊) စေတသိ-စိတ်၌၊ နိယုတ္တာ-ယှဉ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေဝမ္ဘော) စေတသိကာ-စေတသိကာတို့မည်၏။ (ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်) နိရန္တဘာဝူပဂမနတာယ-အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ [သံသဋ္ဌာ-ဌိစပ်၊] ဥပ္ပါဒေတောဘင်ပါဒိမ္ပိ, ယာဝဘဝါ-ဘင်တိုင် အောင် စိတ္တေန-စိတ်နှင့်၊ သံသဋ္ဌာ-ရောနှောကုန်၏။ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေဝမ္ဘော) စိတ္တသံသဋ္ဌာ-စိတ္တသံသဋ္ဌတို့မည်၏။ (ယေမ္ဘော) ကေတောစ-စိတ်နှင့် အတူတကွ၊ ဝတ္တမာနာပိ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ [အပိဖြင့် အတူတကွ မဖြစ်သော တရားတို့၏ နိရန္တဘာဝေါနုပဂမန ဖြစ်ပုံမှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိဟု သမ္ဘာဝနာပြု။] နိရန္တဘာဝံ အထူးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၊ အနုပဂမနတာယ-မကပ်ရောက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တေန-နှင့်၊ ဝိသံသဋ္ဌာ-မရောနှောကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေဝမ္ဘော၊ စိတ္တဝိသံသဋ္ဌာ-စိတ္တဝိသံသဋ္ဌ တို့မည်၏။

နိရန္တဘာဝူပဂမနတာယ။ ။စိတ်နှင့် စေတသိက်တို့ ရောနှော ကြရာဝယ် “ဤသဘောကား ဗဟု, ဤသဘောကား ဝေနာ, ဤသဘောကား စိတ်”ဟု သဘောအထူးကို မသိနိုင်လောက်အောင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်သွားကြသည်၊ ဥပမာ-စတုမဟုရျက်ရာ၌ ထောပတ်ပျားရည် စသည်တို့ တစ်ခုတည်း ဖြစ်လောက်အောင် ရောသွားသကဲ့သို့တည်း၊ နိရုသ္ဟာသည် ဘာဒ-အထူးအပြား အနက်ဟောတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဒုဗ္ဗိညေယျ ဒုဂနတ္တာ”ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ သဟဇာတသမ္ပယုတ္တိဖြင့် စိတ်က ရပ်အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ကား ဤကဲ့သို့ နိရန္တ ရ အဖြစ်သို့မရောက်ကြ၊ ဝိဒိဆိုင်ရာ သဘောအားဖြင့် ကွဲပြားပုံ သိသာထင်ရှားလျက်ရှိသည်။

ဧတေန-ဤစိတ်ကြောင့်။ သမ္ဗဟန္တိ-ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်။ (ထိုသို့ဖြစ်ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တံ-ထိုစိတ်သည်) သမ္ဗဒ္ဓာနံ-သမ္ဗဒ္ဓာနမည်၏၊ ဧတေသံ-ဤတရားတို့၏၊ စိတ္တံ-စိတ်ဟူသော၊ သမုဋ္ဌာနံ-ဖြစ်ကြောင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေမမ္မာ) စိတ္တသမုဋ္ဌာ-တို့မည်၏၊ (ယေမမ္မာ) သဟ-တက္ပ၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေမမ္မာ) သဟဘုနော-သဟဘုတို့မည်၏၊ စိတ္တေန-နှင့်၊ သဟဘုနော-တက္ကဖြစ်သော တရားတို့တည်း၊ စိတ္တသဟဘုနော-တို့၊ (တေမမ္မာ) အနုပရိဝတ္တိန္တိ-အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေမမ္မာ) အနုပရိတ္ထိနော-အနုပရိဝတ္တိတို့မည်၏၊ ကိ'-အဘယ်သို့၊ အနုပရိဝတ္တန္တိ-အစဉ်လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်သနည်း၊ (ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊)စိတ္တံ-စိတ်သို့၊ (အနုပရိဝတ္တန္တိ-အစဉ်လိုက်၍ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ဤကားအဖြေတည်း၊) စိတ္တသ-၏၊ ဝါသို့၊ အနုပရိဝတ္တိနော-အစဉ်လိုက်သော တရားတို့တည်း၊ စိတ္တာနုပရိဝတ္တိနောတို့။

စိတ္တသံသဋ္ဌာစ-စိတ်နှင့်ရောနှောသော တရားတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ တေ-ထိုစိတ်နှင့် ရောနှောသော တရားတို့ဟူသည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာစ-စိတ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော တရားတို့လည်းဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ထို ၂ ပါးသော သဘ္တိကြောင့်၊ စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ-တို့မည်၏၊ [စိတ္တသံဋ္ဌ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟုဆိုလိုလျက် နောက် စိတ္တပုဒ်ကို ချေထားသည်၊ နောက်ဝါကျ၌လည်း နည်းတူ။] စိတ္တသံသဋ္ဌာစ- စိတ္တသံသဋ္ဌတရားတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ တေ-ထို စိတ္တသံသဋ္ဌတရားတို့ ဟူသည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာစ-စိတ္တသမုဋ္ဌာနတရားတို့လည်းဟုတ်ကုန်၏၊ စိတ္တသဟဘုနော ဧဝ-စိတ္တသဟဘု တရားတို့လဲပဲ ဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ထို ၃ ပါးသော သဘ္တိကြောင့်၊ စိတ္တ၊ ဧဝ၊ သဟဘုနော-သဟဘုတို့မည်၏၊ [ဧဝသဒ္ဒါသည် စိတ္တသဟဘု အဖြစ်ကို မြဲစေသော သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ပင်"၏ ပရိယာယ် "ဝ" ဟုပေးလိုက်သည်။

စိတ္တသံသဋ္ဌာစ-စိတ္တသံသဋ္ဌတရားတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ တေ-ထို စိတ္တသံသဋ္ဌ တရားတို့ဟူသည်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာစ-စိတ္တသမုဋ္ဌာန တရားတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ စိတ္တနုပရိဝတ္တိနော ဧဝ-စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ တရားတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ စိတ္တ၊ ဧဝ၊ ပရိဝတ္တိနော-စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာနုပရိဝတ္တိ တို့မည်၏၊ **ဃသာ**နှင်-ကြွင်းကုန်သော ၊ သမ္ဘဝါနိ-အလုံးစုံသော ပုဒ်တို့ကို၊ (နော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာအစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊) ဝုတ္တပဒါနိ-ဆိုအပ်ပြီးသော ပုဒ်တို့၏(သဘောကို၊) ပဋိကွေ ပဝ သေနေ-ပယ်မြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝေဒိတမ္ဘာနိ-သိထိုက်ကုန်၏၊ [“ပဋိဂ္ဂဝေသနေ” ဟုရှေးနိသယဋ္ဌ ရှိ၏၊ “ဥဘယသဘာဝ ပဋိကွေပဝေသနေ” စသည်ဖြင့် ဝိပါကတိက်မဟစ္စ၍ လာခဲ့သောကြောင့် “ပဋိကွေပ” ဟုသာရှိသင့်သည်။]

အဒ္ဓါတ္တဒ္ဓါတ္တံ–အဒ္ဓါတ္တဒ္ဓေဗျတ္တကိုး၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်၍၊ အဒ္ဓါတ္တတ္တိကေ–၌၊ ဝုတ္တဝေသန–ဆိုအပ်ပြီးသောစကား၏၊ အစွမ်းဖြင့်၊ အဒ္ဓါတ္တာဝ–အဒ္ဓါတ္တတ်ရားတို့ သည်ပင်၊ အဒ္ဓါတ္တိကာ–တို့မည်၏၊ [အဒ္ဓါတ္တတိက်၌ အဒ္ဓါတ္တိက တရားတို့ကို "အဒ္ဓါတ္တဒ္ဓါ"ဟု ဆိုခဲ့သည်၊ ပြန်ကြည့်ပါ။။] တကော–ထို အဒ္ဓါတ္တိကာယတန ၆–ပါးတို့မှဖဟိသာ့ကာ–အပဖြစ်၍ဖြစ်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဗာဟိရာ–ဗာဟိရတို့မည်၏၊ (ယေမဿာ–တို့သည်၊) ဘူတာနိ–မဟာဘုတ်တို့ကို၊ ဥပါဒိယန္တေ ဝ–ယူတတ်ကုန်သည်သာ၊ ဝါ–မီတတ်ကုန်သည်သာ၊ [ဤ၌ ဒိဝါဒိ ကတ္တားဟော ယ ပစ္စည်းတည်း။।]ဘူတာနံဝိယ–မဟာဘုတ်တို့ကိုကဲ့သို့၊နေ ဥပါဒိ ယန္တေ ဝ–မယူအပ်ကုန်၊ [ဤ၌ ကံဟောယ ပစ္စည်းတည်း။।] ဣတိ–ကြောင့်၊ တေမေဝ) ဥပါဒါ–ဥပါဒါတို့မည်၏၊ (ဘူတာနိ–မဟာဘုတ် ၄ ပါးတို့ကို၊) နဲ ဥပါဒိယန္တေ ဝ–မယူအပ်ကုန်သည်သာ၊ ဝါ–မမှီတတ်ကုန်သည်သာ။। [ဓေဝဖြင့် မှီခြင်းကိုကန့်။।] ဣတိ–ကြောင့်၊ နေဟ ဥပါဒါ–နေဟ ဥပါဒါတို့မည်၏။।

ဥပါဒါနဂေါ့ဆကေ–၌၊ (အတ္ထော ဒေ၀ ဝေဒိတာဇော၊ ယေမဿာ–တို့သည်၊) ဘုသံ–ပြင်းစွာ၊ အာဒိယန္တိ–အာရုံကိုယူတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဿ) ဥပါဒါနာ – တို့မည်၏၊ ဒဠ္ဍဂ္ဂဟဟ – မြဲမြဲနှစ်စွာယူအပ်သည် မည်လေဘက်အောင်၊

ဥပါဒါ။ ။ဥပ–အာပုဗ္ဗ ဒါဓာတ် ကတ္တားဟော ကွဲ ပစ္စည်း။ "ဥပါဒိယန္တိတိ ဥပါဒါ" ဟု ကတ္တုရူပ်သာ လိုရင်းတည်း၊ ထိုကတ္တုရူပ်၌ "သမ္ဘဝံ သာဝတရဏာ"နှင့်အညီ ဧ၀ေသ္ဒါ၏ အနက် ရဉ်ဝ်သောကြောင့် ဧ၀ေသ္ဒါကို ထည့်စွက်သောအခါ ထိုဧ၀၏ နိ၀ေဌေတာမဒ္ဒတ္ထဖြစ်သော "နေ ဘူတာနိ၀ိယ ဥပါဒိယန္တိ"ဟူသော ဝါကျတစ်ရပ် အပို ထွက်လာ၏၊ ဆိုလိုရင်းကား ဥပါဒါအမည်ရသော ရုပ် ၂၄ ပါးသည် မဟာဘုတ်တို့ကို မှီရ်သာ မီတတ်ကြ၏၊ မဟာဘုတ် တို့ကား၊ မဟာဘုတ် ၁ ပါး၊က မဟာဘုတ် ၃ ပါးကို မှီခြင်းဈသည်ဖြင့် မှီလည်း မီတတ်, မှီလည်း မှီအပ်ကြသည်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့ကား၊ ထိုကဲ့သို့ မမှီအပ်ကြ–ဟူလို၊ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာ ဋီကာ ဥပါဒါရုပ်အဖွင့်၌ ဆောင်ပုံနှင့်တကွ ပြထားသေး၏။।]

နေဟ ဥပါဒါ။ ။ဤနေဟ ဥပါဒါအရ–စိတ် စေတသိက်, မဟာဘုတ်, နိဗ္ဗာန်တို့ကိုရ၏၊ ထိုတွင် စိတ်, စေတသိက်, နိဗ္ဗာန်တို့သည် မဟာဘုတ် ၄ ပါးကို လုံးဝမမှီတတ်ကြ၊ မဟာဘုတ် ၄ ပါးလည်း အချင်းချင်းမှီ၀ေကာမှ ၄ ပါးလုံးကို မမှီနိုင်၊ ထို့ကြောင့် "ဘူတာနိ–မဟာဘုတ် ၄ ပါးတို့ကို၊ နဲ ဥပါဒိယန္တေ ဝ–မယူတတ်ကုန်သည်သာ၊ ဝါ–မမှီတတ်ကုန်သည်သာ"ဟု အနက်ဆိုသည်။ ।ရှုးနိသယယ်ဗျကား: "ဥပါဒိယန္တေ ဝ ဂဏ္ဍန္တိ၀–ခွဲလမ်းတက်ကုန်သည်သာလျှင်၊ နိသယယ်ဗျ ၀–မှီတတ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ နနေ–မဟုတ်ကုန်၊ ဥပါဒိယန္တိ ဂယ်ဗျ်ဝ–ခွဲလည်း ခွဲလမ်းအပ်ကုန်၏၊ နိသယ်ယန္တိ၀–မှီလည်းမှီအပ်ကုန်၏"ဟု ပေးလေ၏၊ စိတ်, စေတသိက်, နိဗ္ဗာန်တို့ပည် မယူအပ် မမှီအပ်ကုန်သောကြောင့် ထိုအနက်ကို ခဲ့ပြီးစားပါ၊ နေဟ ဥပါဒါ၌ နေဟတစ်ပုဒ်, ဥပါဒါတစ်ပုဒ်ဖြစ်၍ "နဲ ဥပါဒါ၏ ဝိဂြိုဟ်မဟုတ်၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ပြသာ။

ဂဏ္ဍီ–ယွတတ်ကုန်၏၊ ဣတိအဒ္ဓေါ–ဤကားအနက်၊ [ဥပါသဒ္ဒါသည် ဘုသဝတ္ထု ဝါစကဟု သိစေလိုၗ် ဥပကို ဘုသ်ဟု ဖွင့်သည်၊ ထို ဘုသအရ ပြင်းစွာဟူသည်လည်း မလွတ်နိုင်ဘဲ စွဲမြဲစွာယူခြင်းဟု သိစေလိုၗ် ဒဠှဂ္ဂါဟ်ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ထို ဒဠှဂ္ဂါဟ် ပုဒ်ကား ကြိယာဝိသေသနတည်း။] တကော–ထိုဥပါဒါန တရားတို့မှ၊ ဣသေ–အခြားသော တရားတို့သည်၊ နော ဥပါဒါနာ–နော ဥပါဒါနတို့ မည်၏။

ကိုယေသဝေါ့ဌကေ–၌၊ သံကိလိဋ္ဌတ္တိကေ–၌၊ ဝုတ္တနယေနေ၀–ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်သာ၊ အဒ္ဓေါ–ကို ၀ေဒိတမ္ဗော–၏၊ [ဝုတ္တနယေနေ၀ဟု ဆိုသော်လည်း ထိုၗ် "သံ"သဒ္ဒါမပါခြင်းကား ကွဲပြားသေး၏။]

ဝိဠိဒ္ဓဒုကေသု–တို့၌၊ (အဒ္ဓေါ ၀ေ ၀ေဒိတမ္ဗော၊ ယေ ဓမ္မာ၊) ကာမေ–ကာမဘုံ၌၊ အ၀စရန္တိ–သက်ဝင်၍ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) ကာမာ ၀စရာ–တို့မည်၏။ (ယေဓမ္မာ–တို့သည်၊) ရူပေ–ရူပဘုံ၌၊ အ၀စရန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) ရူပါ၀စရာ–တို့မည်၏၊ (ယေဓမ္မာ) အရူပေ–အရူပဘုံ၌၊ အ၀စရန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) အရူပါ၀စရာ–တို့မည်၏၊ အယံ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဧတ္ထ–ဤမာတိကာအဖွင့်၌၊ သခ်ေပေါ–အကျဉ်းဖြစ် သော အနက်တည်း။ ဝိတ္ထာရေ၀ပန–အကျယ်ဖြစ်သော အနက်သည်ကား၊ ပရေတော–နောက်၌၊ အာဝိ–ထင်ရှားစွာ၊ ဘ၀ိဿတိ–ဖြစ်လတ္တံ့။ [ကာမာ၀စရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ၏ အဖွင့်၌ အကျယ်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ရှေးနိဿယ၌ကား "ယေဘုယ္ယေန–များသောအားဖြင့်၊ အ၀စရန္တိ–ကျင်လည်တတ်၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏"ဟုပေး၏၊ ထိုအဓိပ္ပာယ်လည်း နောက်၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။] (ယေဓမ္မာ) တေဘူမကဝေ္ဍေ–တေဘူမကဝင်္ဂ၌၊ ပရိယာ၀နွာ–အကျူးဝင်ကုန်၏၊ အန္တေ၁ဂ၊–အတွင်း၀င်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) ပရိယာ၀နွာ–တို့မည်၏၊ တသ္မိ–ထိုတောဘူမကဝင်္ဂ၌၊ နပရိယာ၀နွာ–အကျူးမ၀င်သော တရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အ၀ပရိယာ၀နွာ–တို့မည်၏။ [ပရိယာ၀နွ သဒ္ဒါသည် အန္တေ၁ဂ၊အနေကက်ကို ဟောဘ၏၊ လောကီတရားတို့သာ ပရိယာ၀နွ အမည်ရ၍ လောကုတ္တရာ တရားတို့၏ ပရိယာ၀နွ အမည် မရပုံ–ကို ဋီကာ၌ ရှုပါ။]

(ယေဓမ္မာ) ၀ဋ္ဋမူလ–အ၀ဇ္ဇာတဏှာ တည်းဟူသော ၀ဋ်မြစ်ကို၊ ဆိန္နန္တာ–ဖြတ်ကုန်လျက်၊ နိဗ္ဗာန–ကို၊ အာရမဏ–အာရုံကို၊ ကတွာ၊ ၀ဋ္ဋတော–၀ဋ် တည်းဟူသော နှောင်အိမ်မှ၊ နိယျန္တိ–ထွက်မြောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ၀ဋ်တည်းဟူသော နှောင်အိမ်မှ ထွက်မြောက်တတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေ၀ဓမ္မာ) နိယျာနိုကာ–နိယျာနိကတို့ မည်၏၊ [နိ^{0}ပဋ္ဌ ယာ၀တ်အနိယ ပစ္ဆည်း၊ ရိ^{0}ဠ ဤကို ရသေပြု၊ ယကို ကပြု။] (ယေဓမ္မာ) ဣမိနာ လက္ခဏေ နေ–ဤလက္ခဏာအားဖြင့်၊ [၀ဋ်ဖြစ်ကို ဖြတ်လျက် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုခြင်းဟူသော အမှတ်အသား

အားဖြင့်၊] (ဝဋ္ဋဝေတာ) နု နိယျန္တီ–မထွက်မြောက်တတ်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊(ထိုသို့ ဝဋ်တည်းဟူသော နောင်အိမ်မှ မထွက်မြောက်တတ်ကုန်သည်၏ အ်ဖြစ်ကြောင့်၊) (တေမဿ) အနိယျာနိကာ–တို့မည်၏။

စုတိယာ–စုတိလည်းကောင်း၊ (အနန္တ ရုံ၌စပ်၏) အတ္တနော–မိမိဟူသော မဂ်၏၊ ပဝတ္တိယာဝါ–ဖြစ်ခြင်း၏ , လည်းကောင်း၊ အနန္တ ရုံ–အခြားမဲ့၌၊ ဖလဒါနေ–အကျိုးကိုပေးခြင်း၌၊ နိယတတ္တာ–မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိယတာ–နိယတတို့မည်၏၊ [စုတိယာ အနန္တရံဖြင့် နိယတမိစ္ဆာဒိट्ठိကံ, ပဋ္ဌာနန္တ ရိယက်တို့ကို ရည်ရွယ်သည်၊ အတ္တနောဝါ ပဝတ္တိယာဖြင့် မဂ်ကို ရည်ရွယ်သည်။]တထာ–ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ [စုတိ၏ အခြားမဲ့, မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊] အနိယတတ္တာ–မမြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနိယတာ–အနိယတတို့မည်၏။

(ယေမဿ) အညေ–မိမိတို့မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မေ–လောကီတရားတို့ကို၊ ဥတ္တရန္တိ–လွန်မြောက်ကုန်၏၊ ပိဟေဿန္တိ–ပယ်စွန့်နိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဿ) ဥတ္တရာ–ဥတ္တရတို့မည်၏၊ (ယေမဿ) အတ္တာန–မိမိဟူသော သဉ္ဇာရတရားကို၊ ဥတ္တရိတုံ–လွန်မြောက်ခြင်းငှာ၊ သမမ္ဘေဟိ–စွမ်းနိုင်ကုန်သော၊ ဥတ္တရေဟိ–ဥတ္တရမည်သော တရားတို့နှင့်၊ သဟ (ဝတ္ထန္တိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဿ) သဉ္ဇာရာ–တို့မည်၏၊ ဇောသ–ဤလောကုတ္တရာတရားတို့၏၊ ဥတ္တရာ–မိမိကို လွန်မြောက်သော တရားတို့သည်၊ ဝါ–မိမိကို ပယ်နိုင်သော တရားတို့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဿ) အနုတ္တရာ–အနုတ္တရတို့မည်၏။

ဇေဟိ–ဤတရားတို့ကြောင့်၊ (သတ္တာ–သတ္တဝါတို့သည်၊) ရဏန္တိ–ငိုမြည်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေမဿ) ရဏာ–ရဏတို့မည်၏၊ ဇော–ဤရဏသဒ္ဒါသည်၊ ယေဟိ–အကြင် ရဂအစရှိသော တရားတို့သည်၊ အဘိဘူတာ–လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ သတ္တာ–တို့သည်၊ နာနပ္ပကာရေန–အထူးထူးသော အပြား

သဉ္ဇာရာ။ ။ဥပုဒ္ဓ, တရုဝတတ်သည် "လွန်မြောက်ခြင်းအနက်ကို" ဟောတ်၏၊ "လွန်မြောက်" ဟူသည်လည်း လွန်၍ အခြားသို့သွားသည် မဟုတ်၊ "လောကီတရားတို့ကို ပယ်စွန့်သော အားဖြင့် လွန်ခြင်းတည်း"ဟု သိစေလိုၑ် "ပဟေဿ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ ထိုဥတ္တရအရ လောကုတ္တရာ တရားတို့ကိုရၑ်၏။ သဉ္ဇာရာအရ၌ကား ထိုကဲ့သို့ လွန်မြောက်တတ်သော တရားနှင့်တကွ ဖြစ်သော (မိမိကို လွန်မြောက်တတ်သော တရားရှိရနေသော) အလွန် အမြောက်ခံရသော လောကီတရားစုကို ရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဥတ္တရိတုံ၏ ကဲကို "အတ္တာန"ဟု ထည့်သည်။

ရဏာ။ ။ရဏာဝတတ်သည် သဒ္ဒ, ဂတိ (အသံပြုခြင်းအနက်, ဂတိအနက်)ကို ဟောတ်၏၊ ဤနေရာ၌ အသံပြုခြင်းအနက်ကို သိစေလိုၑ် ရဏန္တိကို "ကန္ဒန္တိ"ဟုဖွင့်သည်၊ ကန္ဒဝတတ်လည်း ရောဒန, အဝါန, ဗျာကုလ အနက်တို့ကိုဟောရကား ဤနေရာ၌ရောဒနအနက်ကို ယူစေလိုၑ်

အားဖြင့်၊ ကန္ဓန္တိ ပရိဒေဝန္တိ–ငိုမြည်တတ်ကုန်၏၊ တေသဲ ရာဂါဒီနံ–ထို ရာဂအစ ရှိသော တရားတို့ကို၊ အဓိဝစနံ–ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ (ယေဓမ္မာ) သမ္မယောဂဝ သေန–ဝသမ္မယုတ်၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဟာနေ ကဠဂဝ ဝေနနစ– ပဟာနေကဠတာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ရဂဏဟိ–ငိုမြည်ကြောင်းဖြစ်သော ရာဂ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ နတ္ထိ–မရှိကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) အရဏာ–တို့မည်၏။

သုတ္တန္တိ ကဒုကေသု–တို့၌၊ (အတ္ထော ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ယေဓမ္မာ) သမ္မယောဂ ဝသေန–သမ္မယုတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဒ္ဓ– ဝိဒ္ဓသို့၊ ဘဒ္ဒန္တိ–ကပ်ဝင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဓမ္မာ) ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော–ဝိဒ္ဓာဘာဂီတို့မည်၏၊ (ယေဓမ္မာ) ဝိဒ္ဓာ ဘာဂေ–ဝိဒ္ဓာ၏အဖို့၌၊ ဝိဒ္ဓာကောဌာသော–ဝိဒ္ဓာ၏အစုခဲ့၊ [ဝိဒ္ဓာရှစ်ပါးတည်းဟူသော အစုရှစ်စုတွင် တစ်စုတစ်စုခဲ့၏।] ဝတ္ထုန္တိ–ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ ဝါ–သဘောတူသောအားဖြင့် ပါဝင်တတ်ကုန်၏; ဣတိ–ကြောင်းလည်း။ (တေဓမ္မာ) ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော–တို့ မည်၏၊ တတ္ထ–ထိုဝိဒ္ဓာဘာဂိနောဟူသောပုဒ်၌၊ (လဒ္ဓမာနာ–ရထိုက်ကုန်သော၊)

"ပရိဒေဝဿ" ဟုဖွင့်သည်၊ ငိုမြည်သောအားဖြင့် အသံပြုခြင်း–ဟူလို၊ ငိုမြည်ခြင်းသည် ငိုမြည်ကြောင်း ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်အားလုံးနှင့် ဆိုင်သော်လည်း ရာဂ, မောဟတို့ကိုသာ "ရဂ" အရ ယူစေလိုသောကြောင့် "ရာဂါဒီနံ ဝေ၊ အဓိဝစနံ"ဟု မိန့်သည်၊ ရာဂါဒီနှင့် အာဒိဖြင့် အဠကထာအလို ဒေါသ မောဟတို့ကိုသာယူ ၊ ဦးကာဌ်ကား ကိလေသာအားလုံးကို ယူသည်။

သရဏာ။ ။ရဏာမည်သော ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော တရားပုရာဏ် သမ္မယုတ်အားဖြင့် ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်, ဒေါသနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်, မောဟနှင့်တကွဖြစ်သော အကုသိုလ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုရှေ့၏၊ [ပထာနေကဠအစီဘာသိကို ဦးကာဌ် ပြထားပြီ။]

ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော။ ။ပဌမနည်း၌ ဘဒ္ဒန္တိတိ ဘာဂိနော၊ ဘဂေတော+ဏိပစ္စည်း၊ "ဝိဒ္ဓ+ ဘာဂိနောဝိဒ္ဓာဘာဂိနော ဝိဒ္ဓာဘာဂီနော–သမ္မယုတ်၏အစွမ်းဖြင့် ဝိဒ္ဓာသို့ ကပ်ရောက်တတ်ကုန်သော တရားတို့၊" ကပ်ရောက်ဟူသည်လည်း ဝိဒ္ဓာနှင့်ယှဉ်ခြင်းတည်း၊ ဒုတိယနည်း၌ "ဝိဒ္ဓာယ+ဘာဂေါ– ဝိဒ္ဓာဘာဂေါ"ဟု ပဌမပြု၊ ဝိဒ္ဓာ၏ အဖို့ဟူရာ၌ ဝိဒ္ဓာရှစ်ပါးကို တစ်ဖို့ရိုးရှိသောအခါ ရှစ်ဖို့ရ၏၊ ထိုရှစ်ဖို့သည်ရှစ်စုကွဲနေ၏ ထို့ကြောင့် ၃၂–ကောဌာသ ဆိုသကဲ့သို့ [ဘာဂသဒ္ဒါသည် ကောဌာသအနက် ဟောတည်း"ဟု သိစေလို၍ "ဝိဒ္ဓကောဌာသေ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ထို့နောက် "ဝိဒ္ဓာဘာဂေါ– ဇေတော အတ္ထိတိ ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော"ဟု ပြု၍ အသယတ္ထိအနက်၌ ဏိပစ္စည်းသက်၊

ဝိဒ္ဓာ–ဝိဒ္ဓာတို့သည်၊ ဝိပဿနာညာဏ်–ဝိပဿနာဥာဏ်လည်းကောင်း၊ မနောမယိဒ္ဓိ–မနောမယိဒ္ဓိလည်းကောင်း၊ ဆ– ၆ ပါးကုန်သော၊ အဘိညာ–အဘိညာဥ်တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–ဤသို့၊ အဋ္ဌ–ရှစ်ပါးတို့တည်း။ ပုရိမေန–ရှေးဖြစ်သော၊ အဘ္ဘေန–အနက်အားဖြင့်၊ [ဝိဒ္ဓံဘာဒ္ဓိဟူသော အနက်အားဖြင့်၊] တာဟိ–ထိုဝိဒ္ဓာရှစ်ပါးတို့နှင့်၊ သမ္ဘယုတ္တမ္ဘာ–ယှဉ်ကုန်သော တရားတို့သည်၊ ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော–တို့မည်၏၊ [သမ္ဘယုတ္တာ–သည်၊ ဝိဒ္ဓာအချင်းချင်း သမ္ဘယုတ်မဖြစ်နိုင်။]

ပဒ္ဓိမေန–နောက်၌ဖြစ်သော၊ အဘ္ဘေန–အနက်အားဖြင့်၊ [ဝိဒ္ဓာဘာဂေ ဝတ္တန္တိ–ဟူသော အနက်အားဖြင့်၊] တာသု–ထိုဝိဒ္ဓာရှစ်ပါးတို့တွင်၊ ယာဂဿစိ–အမှတ်ဆထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကာ–တစ်ပါးသော ဝိဒ္ဓာသည်၊ ဝိဒ္ဓာ–ဝိဒ္ဓာမည်၏၊ သေသာ–တစ်ပါးသောဝိဒ္ဓာမှ ကြွင်းသော ဝိဒ္ဓာ ၇–ပါးတို့သည်၊ ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော–တို့မည်၏၊ ဣတိဧဝံ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤ ၂–မျိုးသောဝစနတ္ထအားဖြင့်၊ ဝိဒ္ဓာပိ–ဝိဒ္ဓာတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဝိဒ္ဓာယ–ဝိဒ္ဓာနှင့်၊ သမ္ဘယုတ္တမ္ဘာပိ–ယှဉ်ကုန်သော တရားတို့ကို လည်းကောင်း၊ ဝိဒ္ဓာဘာဂိနောတွေ၀–ဝိဒ္ဓာဘာဂိတို့ ဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–သိထိုက်ပါကုန်၏၊ ပန–ထိုသို့ပင် ဝိဒ္ဓာ, ဝိဒ္ဓသမ္ဘယုတ္တမ္ဘတို့ကို ဝိဒ္ဓာဘာဂီဟု သိထိုက်ပါကုန်သေသော်လည်း၊ ဣဓ–ဤသုတ္တန္တိကဒုကဒုကတို့ အရာ၌၊ သမ္ဘယုတ္တမ္ဘာ၀–သမ္ဘယုတ်တရားတို့ကိုသာ၊ [ဧ၀ဖြင့် ဝိဒ္ဓာကိုကန့်၊] (ဝိဒ္ဓာဘာဂိနောတိ–ဝိဒ္ဓာဘာဂိတို့ဟူ၍၄) အဓိပ္ပေတာ–အလိုရှိအပ်ကုန်၏။။

ဤအယတ္တိတဒ္ဒိတ်ကိုပင် [ဝတ္တန္တိ"ဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ တစ်နည်း–"ဝိဒိတြော ဟိ တဒ္ဒိတရတ္တိ" နှင်အည် "ဝိဒ္ဓာဘာဂေ ဝတ္တန္တိ"ဟူသော အနက်ပင် ဤပမ္ဘုည်းသက်၍ "ဝတ္တန္တိတဒ္ဒိတ်"ဟု မှတ်ပါ၊ ဤအလို ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော–ဝိဒ္ဓာအဖို့ရှိသော တရားတို့၊ ဝါ–ဝိဒ္ဓာအဖို့ဖြစ်ရမည်ဟု ပါဝင်သော တရားတို့"ဟု အနက်ပေးပါ။ [ကြွင်းသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဋီကာနီသယဟ၌ ရှုပါ။]

ဗုရိမေန၊ ဧ၀၊ အဓိပ္ပေတာ။ ။ဝိဒ္ဓံ+ဘဒ္ဓန် ဟူသော ပဋ္ဌမအနက်အရ ဝိဒ္ဓာသို့ ကပ်ရောက်တတ်သော ယှဉ်ဖက်တရားတို့သာ ရ၏၊ ဝိဒ္ဓာကားမရ၊ နောက်အနက်အားဖြင့်ကား ဝိဒ္ဓာရှစ်ပါးတွင် တစ်ပါး၊ပါးသည် ဝိဒ္ဓာမည်၏၊ ကျန် ၇–ပါးတို့သည် ဝိဒ္ဓာဘာဂီတို့မည်၏၊ ထိုကြောင့် ၂–နည်းပေါင်းလျှင် ဝိဒ္ဓာဘာဂိနောအရ–"ဝိဒ္ဓာလည်းရ, ဝိဒ္ဓာသမ္ဘယုတ္တမ္ဘေလည်းရ၏"ဟု သိထိုက်ကြောင်းကို အတ္ထုဒ္ဓါရအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်၊ ဤခုက်ပုဒ်၌ကား၊ ဝိဒ္ဓာဥာဏ်ကိုမရ, သမ္ဘယုတ္တမ္ဘေတို့သာ ရသောကြောင့် "ဣဓ၊ ဧ၀၊ အဓိပ္ပေတာ"ဆိုသည်၊ ဝိဒ္ဓာကိုကြဉ်၍ သမ္ဘယုတ်စိတ်, စေတသိက်တို့ကို ကောက်မှပါဠိတော်နှင့်လည်း ညီ၏၊ ရှေးအကောက်များလည်း ဤအတိုင်းပင် ကောက်ကြသည်။ [ကတမေ ဓမ္မာ ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော၊ ဝိဒ္ဓာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ ဣဓ ဓမ္မာ ဝိဒ္ဓာ ဘာဂိနော၊ –နိက္ခေ၀ကဏ္ဍ ပါဠိတော်။]

(ယေဓမ္မာ) သမ္ဘယောဂဝသေန၀–ဖြင့်ပင်၊ အဝိနိ–သို့၊ ဘဒ္ဓိ–ကုန်၏၊ ဣတိ (တေဓမ္မာ) အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော–တို့မည်၏၊ (ယေဓမ္မာ) အဝိဇ္ဇာဘာဂေ–၌၊ အဝိဇ္ဇာ ကောဋ္ဌာသေ–၌၊ [နောက်လာမည့် အဝိဇ္ဇာအစုတို့တွင် တစ်ခုသော အစုဝ်၌]) ဝတ္ထုဒ္ဓိ–ကုန်၏၊ ဣတိ ပိ–ကြောင့်လည်း၊ (တေဓမ္မာ)၊ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော–တို့မည်၏၊ တတ္ထ– ထိုအဝိဇ္ဇာဘာဂိနော ဟူသောပုဒ်၌၊ (လဒ္ဓမာနာ–ကုန်သော၊) အ္ဘဝိဇ္ဇာ– အဝိဇ္ဇာတို့ သည်၊ ဒုက္ခပ္ပဝိဒ္ဓိဗ္ဗဒက်–ဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော၊ တမောအမိုက်မှောင် ဟူသော မောဟလည်းကောင်း၊ သမုဒယာဒိပ္ပဝိဒ္ဓိဗ္ဗဒက်– သမုဒယသစ္စာအစရှိသော သစ္စာ ၃–ပါးကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော၊ (တမောလည်းကောင်း၊) ဣတိ–သို့၊ စတယော–တို့တည်း၊ ပုရိမနယေနေ–ဖြင့်ပင်၊ တာဟိ–ထိုအဝိဇ္ဇာ ၄–ပါးတို့နှင့်၊ သမ္ဘယုတ္တဓမ္မာ–တို့သည်၊ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော– တို့မည်၏။ [ဤ၌ဦးလည်း ရှေးနည်းအတူ သမ္ဘယုတ္တဓမ္မာပိ၌ ပိသဒ္ဒါဝိုသည်။] ပဋ္ဌိ– မေနေ–သော၊ နယေန–ဖြင့်၊ တာသု–ထို ၄–ပါးသော အဝိဇ္ဇာတို့တွင်၊ ယာကာစိ– သော၊ ဧကာ–တစ်ပါးသည်၊ အဝိဇ္ဇာ–မည်၏၊ သေသာ–အဝိဇ္ဇာတစ်ပါးမှ ကြွင်းသော အဝိဇ္ဇာ ၃–ပါးတို့သည်၊ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနော–တို့မည်၏၊ ` ဣတိ၀ေ–သို့၊ အဝိဇ္ဇာပိ– တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာယ–နှင့်၊ သမ္ဘယုတ္တဓမ္မာပိ–တို့ကို လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတွေ၀–တို့ဟူ၍သာ၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ပန–ထိုသို့ပင် အဝိဇ္ဇာ, အဝိဇ္ဇာ သမ္ဘယုတ္တဓမ္မတို့ကို အဝိဇ္ဇာဘာဂီဟု သိထိုက်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဣဒေ၊ဤဒုက်ပုဒ်၌၊ သမ္ဘယုတ္တဓမ္မာ၀–တို့ကိုသာ၊ အဓိပ္ပေတာ–အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ [အလိုရှိထိုက်ပုံကို ရှေးနည်းမှီပါ။]

ပုန–တစ်ဖန်အနဗ္ဗေဇ္ဇရဏဘာဝေန–လွမ်းမိုးခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (ထပ်၍) မလွမ်းမိုးနိုင်လောက်အောင်–ဟူလို) ကိလေသနွကာရ–ကိလေသာတည်း ဟူသော အမိုက်မှောင်ကို၊ ဝိဒ္ဓံသေတုံ–ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ၊အသမတ္ထတာယ–မစွမ်းကုန်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတေသံ–ဤတရားတို့၏၊ ဝိဇ္ဇူ–လျှပ်စစ်ဟူသော၊ ဥပမာ– ဥပမာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ လျှပ်စစ်ဟူသော ဥပမာရှိကုန်သည် ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ) ဝိဇ္ဇူပမာ–ဝိဇ္ဇူပမတို့မည်၏၊ [လျှပ်စစ်နှင့်တူ ပုံကို နိဂ္ဂေါ်ကဏ္ဍာ၌ တိုက်ရိုက်ပြလတ္တံ့၊ နတ္ထိ အဗ္ဗောဇ္ဇရဏ်ယသာတိ အနဗ္ဗောဇ္ဇ ရဏဏော၊ ကိလေသနွကာရော၊ အနဗ္ဗောဇ္ဇရဏသ+ဘာဝေါ အနဗ္ဗောဇ္ဇရဏ ဘာဝေါ၊ နနသမတ္ထာ အသမတ္ထာ၊ အသမတ္ထနံ+ဘာဝေါ အသမတ္ထတာ၊] နိ‌ယေသံ– အကြြင်းမရှိအောင်၊(ကိလေသနွကာရဃ–ကိလေသာတည်းဟူသော အမိုက်မှောင် ကို၊) ဝိဒ္ဓံသန သမတ္ထတာယ–ဖျက်ဆီးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတေသံ–ဤတရားတို့၏၊ ဝဇိရံ–ဝဇိရစိန်ဟူသော ဥပမာရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊) (တေဓမ္မာ)ဝဇိရူပမာ–ဝဇိရူပမတို့မည်၏၊ [ဝဇိရစိန်နှင့်တူပုံကိုလည်း နိဂ္ဂေ ပကဏ္ဍာ၌ ပြလတ္တံ့။]

ဗာလေသု–လူမိုက်, လူအ, လူန, လူသိုင်း, လူရိုင်းတို့၌, ဌိတဗ္ဗာ–တည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယတ္တ–ယင်းဗာလတို့၌, ဌိတာ–တည်သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ တဒုပစာရေန–ထို. ဗာလတို့၏ အမည်ဖြင့်၊ (ထို ဗာလတို့၏ အမည်ကို အကုသိုလ်တရားတို့၌ တင်စားသော ဌာနူပစာရအားဖြင့်၊) ဗာလာ–တို့မည်၏၊ ပဏ္ဍိတေသု–အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာရှိသူတို့၌၊) ဌိတဗ္ဗာ–တည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ယတ္တ–ယင်းပဏ္ဍိတတို့၌, ဌိတာ–တည်သော ကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ တဒုပစာရေန–ထိုပဏ္ဍိတတို့ အမည်ဖြင့်၊ (ထိုပဏ္ဍိတတို့၏ အမည်ကို ကုသိုလ်တရားတို့၌ တင်စားသော ဌာနူပစာရအားဖြင့်၊) ပဏ္ဍိတာ–တို့မည်၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ဗာလကရတ္တာ–ဗာလ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗာလာ–တို့မည်၏၊ ပဏ္ဍိတကရတ္တာ–ပဏ္ဍိတ၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပဏ္ဍိတာ–တို့မည်၏။ ဤနောက်နည်း၌ "ဗာလ+ကရောန္တီတိ ဗာလကရော"ဟု ဆိုလိုလျက် ကရဝုဒ်ကိုချေထားသည်၊ ဗာလကရ ဌေလည်း ဗာလဘာဝကရ"ဟု ဆိုလိုလျက် ဘာဝပွဓာန ဘာဝလောပကြေ။]

ကဏှာတိ–ကား ကာဠကာ–မည်းနက်မဲမှောင်ကုန်သော၊ စိတ္တသ–စိတ်၏၊ အပဘဿရဘာဝကရဏာ–ပြိုးပြိုးပျက် အရောင်မထွက်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာသံဝိဇ္ဇန္တိ၊) သုက္ကာတိ–ကား၊ သြဒါတာ–ဖြူစင်ကုန်သော၊ စိတ္တသ–၏၊ ပဘဿရဘာဝကရဏာ–ပြိုးပြိုးပျက် အရောင်ထွက်သည်၏ အဖြစ် ကို ပြုတတ်ကုန်သော (ဓမ္မာသံဝဇ္ဇန္တိ၊) ဝါ–တစ်နည်း၊ ကဏှာဘိဇာတိဟေတုတော–မည်းညစ်သော အမျိုးဇာတ်၏ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကဏှာ–ကဏှတို့ မည်သော၊ (ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊) သုက္ကာဘိဇာတိဟေတုတော–ဖြူစင်သောအမျိုးဇာတ်၏ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုက္ကာ–သုက္ကတို့မည်သော၊ (ဓမ္မာသံဝဇ္ဇန္တိ။)

ကဏှာ။ ။ကဏှာသဒ္ဒါသည် အမည်းအညစ်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ကာဠကာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ အ့ကုသိုလ်တရားတို့သည် မည်းညစ်မိုက်မဲသော တရားများဖြစ်သည်–ဟူလို၊ မည်းညစ်မိုက်မဲလျှင် ဖြူစင်အောင် အရောင်ထွက်အောင် မပြုတတ်ရကား "စိတ္တသ အပဘဿရဘာဝကရဏာ"ဟု ကဏှာ၏ သရုပ်ဖော်သည်။

ကဏှာဘိဇာတိ။ ။အဘိဇာယတိ ဇာတေတိ အဘိဇာတိ–သတ္တဝါတို့၏ ရှေးရှုဖြစ်ရာ အမျိုးဇာတ်ကို "အဘိဇာတိ"ဟုခေါ်၏၊ ကဏှာ+သာ+အဘိဇာတိဇာတိကဏှာဘိဇာတိ–အပါယ် ၄ ဘုံသားတို့၏ အမျိုးဇာတ်သည် မည်းညစ်,အောက်တန်းကျသော အမျိုးဇာတိတည်း၊ လူတို့၌ ဘုန်းကံ မရှိသော အနုအမဲ့ အဆင်းအရဲမျိုးလည်း ကဏှာဘိဇာတိပင်တည်း၊ အကုသိုလ်တရား တို့သည် ထို ကဏှာမည်သော အဘိဇာတိ၏ အကြောင်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးအဘိဇာတိ ၏ ကဏှာအမည်ကို အကြောင်း အကုသိုလ်တို့၌ တင်စားသော ဖလူပစာရအားဖြင့် အကုသိုလ် တရားတို့ကိုလည်း "ကဏှာ"ဟု ခေါ်ရသည်။

လူတို့၌ ဘုန်းကံကြီးမား၊ ရပ်အဆင်းစသည်အားဖြင့် အထက်တန်းစားသည် လည်းကောင်း၊ နတ် ဗြဟ္မာမျိုးသည် လည်းကောင်း သုက္ကဘိဓာတိ မည်၏၊ ကြွင်းသော ဥပစာကို ရှေးနည်းအတိုင်းသိပါ။။]

(ယေဓမ္မာ၊) ဣဒေဝ–ဤဘဝ၌လည်းကောင်း၊ သမ္မရာယေ–တမလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း၊ တပဿ–မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို ပူလောင်တိကုန်၏ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဘောစမ္မာ) တပနီယာ–တပနီယတို့မည်၏၊ တပနီယာ–မစ္ဆုဖွယ် သဲသရာနုစ်ဖြာသောဘဝ၌ မိမိကိန်းရာသတ္တဝါကို ပူလောင်တတ်သော တရားတို့သည်၊ နမဟုတ်ကုန်၊ အတပနီယာ–မဟုတ်ကုန်။

အဓိဝစနဒုကာဒသေါ–အဓိဝစနဒုက် အစရှိကုန်သော၊ တသေါ–ဒုဒုက်တို့သည်၊ အတ္ထတော–အနက်အရကောက်အားဖြင့်၊ နိန္နာနာကရဏာ–အသီးအခြားပြကြောင်းအထူးမရှိကုန်။] အရကောက်အားဖြင့်တူသည်–ဟုလိုလို] ဇတ္ထ–ဤ ၃ ဒုက်တို့၌၊ ဗျဥ္ဇနမေဝ–သဒ္ဒါသည်သာ၊ နာနာ–ထူးဏ်။ [သဒ္ဒါထူးလျှင် သဒ္ဒါ၏ ဟောနက် မြန်မာပြန်ထူးကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်မရှိ] ဟိ–ချဲ့၊ [ပညတ္တိပထာတိုင် အောင် ဖြေ်သည်၊ ရှေးနိဿယ၌ကား "ဟိ သစ္စံ"ဟုစွဲလေသည်၊] သိရိဝမ္ဘကော–သိရိဝမ္ဘကမည်သောကျွန်၊ ဓနဝမ္ဘကော–ဓနဝမ္ဘက မည်သော သူဆင်းရဲ၊ ဣတိ အာဒယော–ဤသို့အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ ဝစနမတ္တမေဝ–သဒ္ဒါမျှကိုသာ၊ [ဧဝဖြင့်၊ အံနက်မှန်ကိုကန့်၊] အဓိကာရံ–စွဲမှီရည်စူးမှုကို၊ ကတ္တာ–ပြု၍၊ ပဝတ္တာ–ဖြစ်ကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍၊ အဓိဝစနာနာမ–တို့မည်၏၊ အဓိဝစနာနံ–သဒ္ဒါကိုသာ စွဲမှီရည်စူးမှုကို ပြု၍ဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့၏၊ ပထာ–အကြောင်းဖြစ်သော အနက်တို့တည်း၊ အဓိဝစနပထာ–တို့။

တပဿီ။ ။တပဓောတ်+အနီယပစ္စည်း၊ ကတ္တားဟော၊ တပဓောတ်သည် ဘုဝါဒိဖြစ်လျှင် တပဿီ, စုရာဒိဖြစ်လျှင် တာပေဿီ, ဒိဝါဒိဖြစ်လျှင် တပ္ပဿီ, ဤသို့သာ ရုပ်ရှိနိုင်သည်၊ ဝုဒ္ဓိမပါသော တပေဿီကား မကောင်းပါ။

အဓိဝစန။ ။အဓိသဒ္ဒါသည် အစ္စုတ္တာ မမ္ဘာအဖွင့်တုန်းက အဓိသဒ္ဒါကဲ့သို့ အဓိကိစ္စ ပဝတ္တအနက်ကို ဟောစ၏၊ အဓိကာရဲ့ ကတ္တာနင့် အဓိကိစ္စလည်း သဘောတူပင်တည်း၊ ထိုကြောင့် "ဝစနံ-အဓိကိစ္စ ပဝတ္တာ အဓိဝစနာ"ဟု ပြု၊ အဓိကာရသဒ္ဒါ၏ စွဲမှီရည်စူးခြင်းဟူသည် အမည်ပေးသော မိဘစသည်တို့၏ ရည်ရွယ်ချက်တည်း၊ အနက်နာမည်ပေးသူတို့သည် အဓိပ္ပာယ် မှန်မမှန်ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ သဒ္ဒါနာမည်ကောင်းကောင်းဖြစ်ဖို့ရန်ကိုသာ ရည်စူး၍ "သိရိဝမ္ဘက, ဓနဝမ္ဘက"စသည်ဖြင့် မှည့်ခေါ်ကြ၏၊ ထိုသဒ္ဒါမျိုးကဲ့သို့ အခြားသဒ္ဒါများလည်း အနက်မှန်ကို ဟောသည်ဖြစ်စေ မဟောသည်ဖြစ်စေ အနက်ကို ထင်ရှားပြုတတ်သော သဒ္ဒါချင်းတူသောကြောင့် သဒိသူပစာရအားဖြင့် "အဓိဝစန"ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

အဘိသခ်ၤရာဇ္ဇာ်တိ၊ ၎ပ၊ သခ်ါရာတိ– အဘိသခ်ၤရာဇ္ဇာ်တို့၊ ၎ပ၊ သခ်ါရာဟူ၍၊ ၎ဝ–ဤသို့၊ နိဒ္ဒါရေတ္ဝာ–ထုတ်ဖော်၍၊ သဟေတုကံ–အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်ကို၊ ကတ္ဝာ–ပြု၍၊ ဝုစ္စမာနာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ အဘိလာပါ–အနက်သို့ ရှေးရှုရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါတို့သည်၊ နိရုတ္တိနာမ–နိရုတ္တိကိုမည်၏၊ [ဘိက္ခေ၀–တို့၊ (ယသ္မာ–ကြောင့်၊) အဘိသခ်ၤရာဇ္ဇာ်–ပြုပြင်စီမံတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ ခေါတသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ သခ်ါရာ–သခ်ါရတို့မည်၏၊] နိရုတ္တိနံ–ထုတ်ဆောင်၍ ဟောတော်မူအပ်သော သဒ္ဒါတို့၏၊ ပထာ–တို့တည်း၊ နိရုတ္တိပထာ–တို့။

တက္ကော ဝိတက္ကော သက်ပွေါ–တက္ကော ဝိတက္ကော သက်ပွေါဟူ၍၊ ၎ဝ–ဤသို့၊ တေနတေန ပကာရေန–ထိုထိုအပြားအားဖြင့်၊ ဥပမနတော–သိစေတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပညတ္တိနာမ–မည်၏၊ ပညတ္တိနံ–အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သော သဒ္ဒါတို့၏၊ ပထာ–တို့တည်း၊ ပညတ္တိပထာ–တို့၊ စ–ဆက်၊ ဇတ္ထ–ဤ ၃ ဒုက်တို့တွင်၊ ဇေဋ္ဌသုက်–တစ်ပါးသောဒုက်ကို၊ ၀တ္ဝာပိ–ဟောတော်မူပြီး၍လည်း၊ ဣတရေသု–အခြားသောဒုက်တို့ကို၊ ၀စနေ–ဟောတော်မူခြင်း၌၊ ပယောဇနံ–အကျိုးကို၊ ဟေတုဂေါ့ဌကေ–၌၊ ဝုတ္တာနယေနေ၀–ဖြင့်သာ၊ ဝေဒိတမ္ဗံ–၏၊ [ဒေသနာ၀ိလာသအားဖြင့်ဟောတော်မူသည်–ဟုလို။]

နာမရူပ ဒုကေ–၌၊ (အတ္ထော ၀ေ ဝေဒိတမ္ဘော၊)နာမကရဏဗျန–နာမည်ကို ပြတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နမနဋ္ဌေနစ–အာရုံသို့ ညွှတ်တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမနဋ္ဌေနစ–

နိရုတ္တိ။ ။"နိ+ဥတ္တိ"ဟုခဲ့၊ နိကို "နိဒ္ဒါရေတ္ဝာ"ဟုလည်းကောင်း ဥတ္တိကို ၀စဝေါတ်, တိ၀စုသိုးဖြစ်၍ "ဝုစ္စမာနာ"ဟုလည်းကောင်း အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ "နိ"ဟာ၊ ရိတ္ဝာ ဥစ္စုဒ္ဒေ့တိ နိရုတ္တိ ဟုဝစနတ္ထပြု၊ သခ်ါရာ၏အနက်ကို "အဘိသခ်ၤရာ"ဟု ထုတ်ပြ၍ "ဣတိ တသ္မာ"ဟု အကြောင်း၊နှင့်ဝဲကွယောတော်မူအပ်သည်ကို "နိဒ္ဒါရေတ္ဝာ သဟေတုကံ ကတ္ဝာ ဝုစ္စမာနာ"ဟုဆိုသည်၊ ထိုကဲ့သို့ အကြောင်း၊နှင့်တကွ အနက်ကို ထုတ်ပြခြင်း၊မရှိသော သဒ္ဒါတို့ကိုကား အတ္ထပကာသန–အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်းအားဖြင့် တူသောကြောင့် သဒ်သုပစရဏအားဖြင့် "နိရုတ္တိ"ဟုခေါ်ရသည်။

ပညတ္တိ။ ။ဝိတက်ဟူသော တရားမျိုးကိုပင် တက္ကောဟုလည်းကောင်း, ဝိတက္ကောဟုလည်းကောင်း, သက်ပွေါဟုလည်းကောင်း, ဤသို့အမျိုးမျိုးသော အပြားအားဖြင့် သိစေတတ်သောကြောင့် တက္ကော ဝိတက္ကော သက်ပွေါတို့ကို "ပညတ္တိ"ဟု ခေါ်သည်၊ ထိုသို့ အမျိုးမျိုးသော အပြားအားဖြင့် မသိစေတတ်ဘဲ တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် အနက်ကိုပြီးစေသော အခြားသဒ္ဒါတို့ကိုကား အနက်ကို တင်ရှားပြရုံးတူသောကြောင့် သဒ်သုပစရဏအားဖြင့် "ပညတ္တိ"ဟုခေါ်ရသည်၊ ပကာရေန ဉာပေတီတိ ပညတ္တိ"ဟု ဖြ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်များကို ဋီကာ၌ "ယသ္မာ ပန၊ ၎ပ၊ ယောနနာကတာတိ ဝေဒိတမ္ဘာ" ဟုပြထားသည်။]

အာရမဏိကတရားတို့ကို မိမိသို့ ညွှတ်စေတတ်သည်၏အဖြစ် ဟူသော အနက်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာမ်–နာမမည်၏၊ ရုပ္ပနဋ္ဌေန–ဖောက်ပြန်တတ်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော အဲနက်ကြောင့်၊ ရူပ–ရူပမည်၏၊ အယ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဇ္ဈာ–ဤမာတိကာအဖွင့်၌၊ သခ်ေပေါ–အကျဉ်းတည်း၊ ဝိတ္ထာရေပစနေ–အကျယ်သည်ကား၊ **နိဂ္ဂေါကဏ္ဏော–၌**၊ **အာဝိ–ထင်ရှားစွာ**၊ ဘဝိသတိ–ဖြစ်လတ္တံ့။

အဝိဇ္ဇာတိ–ကား၊ ဒုက္ခာဒီသု–ဒုက္ခ· အစရှိသော တရားတို့၌၊ အညာဏ–ဉာဏ်၏ **ဆန့်ကျင်ဘက်** မောဟတည်း၊ ဘဝတဏှာတိ–ကား၊ ဘဝပတ္ထနာ–ဘဝကို တောင့်တတတ်သော တဏှာတည်း၊ ဘဝဒိဋ္ဌိတိ (ဇတ္တု) – ဘဝဒိဋ္ဌိ

နာမကရဏဋ္ဌေန။ ။ဖယယ ဝေဒနာစသော တရားတို့သည် တွေ့ထိခြင်းသဘော ခံစားရခြင်းသဘော စသည်ရှိရကား ထိုသဘောအတိုင်းပင် ဖယယ ဝေဒနာစသော ပါဠိနာမည်ကို (တွေ့ထိခံစားရသော မြန်မာနာမည်ကို) ပြုတတ်သောကြောင့် "နာမ" ဟုခေါ်၏၊ ဤအလို "နာမ်+ကရောတိတိ နာမကရဏ်" ဟု ဖြစ်သင့်ဝျက် ကရဏဟူသော နောက်ပုဒ်ကို ချေထားသည် ဟုကြံပါ။

မေးဖွယ်။ ။အမည်ကို ပြုတ်သောကြောင့် "နာမ"ဟုဆိုလျှင် ပုထဝီစသောရုပ်တရားများလည်း ဝဏယ်မြေကြီးကဲ့သို့ နိုင်မာခြင်းသဘော စသည်ရှိသောကြောင့် ပထဝီစသော အမည်ရကြကား "နာမ"ဟုခေါ်သင့်ရာ မရောက်ပါလော–မေးဖွယ်ဟုရှိ၏၊ အဖြေကား–ရုပ်တို့သည် မိမိသဘော အတိုင်း "ပထဝီ"စသော ဝရမတ်နာမည်ရပြီးဖြစ်ပါသော်လည်း ဆံပင်တွင် ပါဝင်သော ပထဝီသည် ကေသဟူသော နာမည်တစ်မျိုးသို့ ကြေပင်းတတ်သေးသောကြောင့် မိမိရပြီးနာမည် မနိုင်မြဲရကား "နာမ"ဟု မခေါ်ဆိုနိုင်ချေ၊ ဖယယစသည်တို့ကား ထိုကဲ့သို့ နာမည်တစ်မျိုး ကြေပင်းဘဲ မြဲနိုင်သောနာမည်ရှိသောကြောင့် "နာမ" ဟုခေါ်ဆိုရလေသည်။ [ဖယော ဝေဒနာတိ သမ္မဒါဒိ, ပေ၊ နာမကရဏတ္ထေန · နာမ်–ဒိကာ။]

နမနဋ္ဌေန။ ။"နမတိ–အာရုံသို့ ညွှတ်တတ်၏၊ ဣတိ နာမ်"ဟု သုဒ္ဓကတ္တုသာဓိပြု၊ "အဘယ်ကြောင့် အာရုံသို့ ညွှတ်တတ်"ဟု ဆိုရသနည်း–ဟုမေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–အာရုံနှင့် ကင်း၍ မည်သည့်အခါမျှ မဖြစ်, အာရုံရှိမှ ဖြစ်သောကြောင့် · အာရုံသို့ အမြဲညွတ်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ [နမနံ နမိ နာဘာဝတော အာရမဏာဘိမုခတာ–ဒိကာ။]

နာမနဋ္ဌေန။ ။ဤနှုတ်ကား "အတ္တနိ အာရမဏိကမမြေ နာ မေတိတိ နာမ်"ဟု ဟေတုကတ္တုသာဓိပြုပါ၊ သုဒ္ဓကတ္တုသာဓိပြုသော ရဂ္ဂနှုတ်:ခ် နိဗ္ဗာန်မရ, ဤနှုတ်:ခ် နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ စိတ်စေတသိက် နာမ်အားလုံးရသည်။

ဒုက္ခာဒီသု အညာဏ်။ ။အာဒိဖြင့် "သမုဒယ, နိရောဓ, မဂ္ဂ, ပုဗ္ဗေ, အပရန္တ,ပုဗ္ဗန္တာ ပရန္တ, ဝေပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ"ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်း၏ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သခါရာ အဖွင့်၌ လာလေသောတရားများကိုယူပါ၊ အညာဏ်–"မသိခြင်း မောဟ"ဟုမေးနှင့်၊ သမ္ဘူညတ္တာဝတ်

ဟူသောဤပါဠိ၊ သဿတ-အခါခပ်သိမ်းထင်ရှားရှိသော အရာကို၊ ဝါ-မြဲသော အရာကို၊ ဘဝေါ-ဘဝဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏၊ သဿတဘဝေန- "အတ္တလောကသည် မြဲ၏" ဟုယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ [ဂါဟဟုခံ အကျေကြို]၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဒိဋ္ဌိ-ဖြစ်သောဒိဋ္ဌိတည်း။ "ဥပ္ပဇ္ဇမာနရှိလျှင်ကောင်း၏။"။ (ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို (ဇတ္တု)-၌၊ ဥစ္ဆေဒ-ပြတ်စဲခြင်းကို ဝိဘဝေါ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ။ ဥစ္ဆေဒဝေန "အတ္တလောကသည် ပြတ်၏" ဟုယူခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဒိဋ္ဌိ-တည်း။ အတ္တာစ-ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ဟူသော အတ္တသည်လည်းကောင်း၊ လောကောစ-ခန္ဓာ ၅ ပါး၊ ဟူသော လောကလည်းကောင်း၊ သဿတော-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏၊ ဝါ-မြဲ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္တာ-သော၊ ဒိဋ္ဌိ-သည်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ-သဿတဒိဋ္ဌိမည်၏၊ (အတ္တာစ-သည် လည်းကောင်း၊ လောကောစ-သည်လည်းကောင်း၊) ဥစ္ဆိန္နိဿတိ-သေလျှင် ပြတ်စဲ လတ္တံ့၊ ဣတိ,ပဝတ္တာ-သော၊ ဒိဋ္ဌိ-သည်၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-မည်၏။

(အတ္တာစ-သည်လည်းကောင်း၊ လောကောစ-သည်လည်းကောင်း၊) အန္တ ဝါ-အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိ၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္တာ-သော၊ (ဒိဋ္ဌိ-သည်၊) အန္တ ဝါဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ (အတ္တာစ, လောကောစ၊) အနန္တ ဝါ-အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိ၊ ဣတိ-သို့၊ ပဝတ္တာ-သော၊ (ဒိဋ္ဌိ-သည်) အနန္တ ဝါဒိဋ္ဌိ-မည်၏၊ ပုဗ္ဗန္တ-ရှေးအတိတ် ဖြစ်သော ခန္ဓာ, အာယတနာ, ဓာတ်အဖို့သို့၊ အနုဂတာ-အစဉ်အလိုက်သော၊ ဒိဋ္ဌိ-ဒိဋ္ဌိတည်း၊ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ-ရှေးအတိတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ, အာယတနာ, ဓာတ်အဖို့သို့ အစဉ်အလိုက်သော ဒိဋ္ဌိ၊ အပရန္တ-နောက်အနာဂတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာ, အာယတနာ, ဓာတ်အဖို့သို့၊ အနုဂတာ-သော၊ ဒိဋ္ဌိ-တည်း။ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ-နောက်အနာဂတ်ဖြစ် သော ခန္ဓာ, အာယတနာ, ဓာတ်အဖို့သို့ အစဉ်လိုက်သော ဒိဋ္ဌိ၊ [ဤသဿတဒိဋ္ဌိ စသည်တို့ယူပုံကို သီလက္ခန်ဒြဟွဇလသုတ် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ၌ ကြည့်ပါ။]

၏ အရာဖြစ်သော အရှိုးအာရုံများကို ရဟန္တာများပင်မသီ၊ ထို့ကြောင့် အ အတွက် ဝိရဒ္ဓအနက်ကို ယူ၍ "ဘုက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မဟာ" ဟုအနက်ပေးရသည်။ အကုသလာ စသည်တို့ ၌လည်း ဤနည်းတည်း။

သဿတဒိဋ္ဌိ။ ။"သဒါ+သတ် သဿတံ"အရ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသောအရာကို "သဿတ"ဟု ခေါ်၏၊ [သာမညဖြစ်၍ "သ,သတ်"ဟု နှုတ်လိုင်ထားပနံတူသည်၊ ဘဝသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်း။] ဘဝတိ-အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏၊ ဣတိ, ဘဝေါ၊ ဘဝေါ+ဣတိ+ပဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝဒိဋ္ဌိ"ဟုလည်းကောင်း ဖြေပါ။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ။ ။ဥစ္ဆိန္နိဿတိ-ပြတ်စဲ၏၊ ဣတိ ဥစ္ဆေဒေါ၊ ဝိဘဝသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်း၊ နှ ဘဝတိ-အမြဲမဖြစ်၊ ဝါ-ပြတ်၏၊ ဣတိ ဝိဘဝေါ၊ အတ္တလောကသည် အဖြေဆက်၍မဖြစ်၊ "သေလျှင် ပြတ်၏"ဟု ယူကြောင်းအယူကို "ဝိဘာဝဒိဋ္ဌိ" ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ"ဟုခေါ်သည်၊ ရှေးနည်း အတိုင်း သမာသ်တွဲပါ။

အဟိရိကန္တိ–ကား၊ ယံ နဟိရိယတိ ဟိရိတမ္ဘေနာတိ–ဟူ၍၊ ဧဝ–သို့၊ ဝိဏ္ဍာရိတာ– ပဒဘာဇနီ၌ အကျယ်ချဲ့အပ်သော၊ နိလ္လဇ္ဇတာ–အရှက် မရှိသျှု၏အဖြစ်တည်း။ [ယံ (ယော ဧဠော)–အကြင်တရားသည်၊ (တစ်နည်း၊ ယံ–အကြင်တရားကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလော–သည်၊) ဟိရိတမ္ဘေန–ရှက်ထိုက်သော ကာယဒုစရိုက်စသည်ကို၊ နဟိရိယတိ–မရှက်တတ်။] အနောတ္တပ္ပန္တိ–ကား၊ ယံ နဟ သြတပယတိ သြတပ္ပိတမ္ဘေနာတိ–ဟူ၍၊ ဧဝ–သို့၊ ဝိဏ္ဍာရိတော–သော အဘယာနကအာကာရော–မကြောက်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာတည်း။ [ယံ–အကြင်တရားသည်၊ (တစ်နည်း၊ ယေန–ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလော–သည်၊)သြတပ္ပိတမ္ဘေန–ကြောက်လန့်ထိုက်သော ကာယ ဒုစရိုက် စသည်ကြောင့်၊နဟ သြတပ္ပတိ–မကြောက်လန့်တတ်။]ဟိရိယနာ–ရှက်ခြင်း သဘောတရားသည်၊ ဟိရီ–ဟိရီမည်၏၊ သြတ္တပ္ပနာ–ကြောက်လန့်ခြင်း သဘောတရားသည်၊ သြတပ္ပံ–မည်၏။]

ဒေါ၀စ္ဆသတာတိအာဒီသု–ဒေါ၀စ္ဆသတာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ (အဠော, ဧ၀ ဝေဒိတမ္ဘော၊) ဝိပ္ပတိကူလဂါဟိမှိ–အထူးသဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ယူလေ့ရှိသော၊ ဝိပရီတနိကဿာတော–ဆန့်ကျင်ဘက်ကို သာယာခြင်းရှိသော၊ အနာဒရော–ပုဂ္ဂလ၀မ္ဘကို ရိသေလေးစားခြင်း မရှိသော၊ ဧတသ္မိ'ပုဂ္ဂလေ–ဤအင်္ဂါ ၃ ပါ၊ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ဒုက္ခံ–ခက်ခဲသော၊ ဝစော–ပြောဆိုအပ်သော် စကားသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိသို့ခက်ခဲသော ပြောဆိုအပ်သောစကားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (ထိုအပြောအခက်အဆိုအခက်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဒုဗ္ဗစောမည်၏။ ["ဒုက္ခံ၀စော ဧတသ္မိ'တိ ဒုဗ္ဗစော"ဟုပြု၊ ၀စသဒ္ဒါကား ဤနေရာ၌ စကားဖြစ်ကို ဟောသော နာမ်ပုဒ်ပြီးပြီး ဖြစ်သောကြောင့် "ဒုက္ခေန+၀ဿော ဒုဗ္ဗစော"ဟု ကစ္စည်းအလို [ကိတ်ပုဒ်အဖြင့် ပြုလို၏"ဟု ရှေးနိသယ၌ မှာ ထားသည်ကိုစဉ်းစားပါ။] တသ–ထိုဒုဗ္ဗစ ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကမ္ဓံ–အလုပ်တည်း။ ဒေါ၀စ္ဆ–ဒုဗ္ဗစပုဂ္ဂိုလ်၏အလုပ်၊ [သူများကိုကန့်လန့်ပြောခြင်း ၇တိုက်ခြင်းအလုပ်၊ ကမ္မအနက်၌ ဣ ပစ္စည်းသက်, သျှကိုသပြု, သဒ္ဒေဘော်လာ।] တသ–ထို ဒုဗ္ဗစ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလုပ်၏၊ ဘာ၀ေါ–ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ် စိတ္တဗျွါ၁်တည်း၊ ဒေါ၀စ္ဆသတာ –ဒုဗ္ဗစပုဂ္ဂိုလ်၏ အလုပ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ်စိတ္တဗျွါ၁်။

ဧတသ–ဤပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပါ၊ပါ–ယုတ်မာကုန်သော၊ အသဒ္ဓါ၁ယော–သဒ္ဓါမရှိသူအစရှိကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ–ပုဂ္ဂိုလ်ဟူကုန်သော၊ မိတ္တာ–မိတ်ဆွေတို့သည်၊ (သန္တိ၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ (သော–ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်) ပါ၊ပမိတ္တော–မည်၏၊ တသ–ထိုယုတ်မာသော မိတ်ဆွေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဘာ၀ေါ–ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာအကုသိုလ်စိတ္တဗျွါ၁်တည်း၊ ပါ၊ပမိတ္တတာ–ယုတ်မာသောမိတ်ဆွေရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာအကုသိုလ်စိတ္တဗျွါ၁်တည်း၊ [ယုတ်မာသော မိတ်ဆွေတို့နှင့်ပေါင်းလိုသော

အကုသိလ်စိတ္တဗျပ္ပါဒ်။] သောဝစ္ဆသတာစ-သောဝစ္ဆသတာကို လည်းကောင်း၊ ဝါ-လွယ်ကူစွာ ပြောဆိုအပ်သော စကားရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ကြိယာစိတ္တဗျပ္ပါဒ်ကို လည်းကောင်း၊ ကလျာဏမိတ္တတာစ-ကိုလည်းကော်င်း၊ ဝါ-ကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကုသိုလ်ကြိယာ စိတ္တဗျပ္ပါဒ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝုတ္တပဋိပတ္တိနယေန-ဆိုအပ်ပြီးသော ဒေါဝစ္ဆသတာ အစရှိသည်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်၊ ဓေဒီတမ္ဘာ-၏။

ပဋ္ဌပိ-ဝါးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိကွန္ဓာ-အာပတ်အစုတို့သည်၊ အာပတ္တိယော-အာပတ်တို့မည်၏၊သတ္တပိ-ဂု-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာပတ္တိကွန္ဓာ-တို့သည်၊ အာပတ္တိယော-တို့မည်၏၊ ဣတိ၏ဝ-သို့၊ ဝုတ္တာသု-ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ (နိက္ခေပကဏ္ဍဋ္ဌ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊) အာပတ္တိသု-တို့၌၊ကုသလဘာဝေါ-ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ကြိယာ၌ ယှဉ်သောပညာသည်၊ အာပတ္တိ ကုသလဘာတာ-အာပတ္တိ ကုသလတာမည်၏၊ တာဟိ အာပတ္တိတိ-ထိုအာပတ်တို့မှ ဝုဋ္ဌာနေ-ထခြင်း၌၊ကုသလဘာဝေါ-သည်၊ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလာတာ-မည်၏၊ သမာပတ္တိသု-သမာပတ်တို့၌၊ ကုသလဘာဝေါ-ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ကြိယာ၌ယှဉ်သော ပညာသည်၊ သမာပတ္တိကုသလတာ-မည်၏၊ ဧတံ-ဤသမာပတ္တိကုသလတာဟူသော အမည်သည်၊ သမာပတ္တိနိ-တို့၏၊ အပ္ပနာပရိစ္ဆေဒပညာယ-အပ္ပနာကို ပိုင်းခြားတတ်သော ပညာ၏၊ အဓိဝစန်-အမည်တည်း၊ သမာပတ္တိဟိ-တို့မှ၊ ဝုဋ္ဌာနေ-၌၊ ကုသလဘာဝေါ-သည်၊ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ-မည်၏။

အဋ္ဌာရသသု-၁၈-ပါးကုန်သော၊ ဓာတူသု-တို့၌၊ ကုသလဘာဝေါ-ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာကုသိုလ်ကြိယာ၌ ယှဉ်သောပညာသည်၊ ဓာတုကုသလတာ-မည်၏၊ တာသဲယေဝဓာတူနံ-ထိုဓာတ်တို့ကိုပင်း မနသိကာရေ-နှလုံးသွင်းခြင်း၌၊ [စက္ခုစသော ဓာတ်တို့၏ လက္ခဏာစသည်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တသဘောကို နှလုံးသွင်းခြင်း၌၊] ကုသလဘာဝေါ-သည်၊ မနသိကာရကုသလတာ-မည်၏၊ စက္ခာယတနာဒီသု-စက္ခာယတန အစရှိသော အာယတနတို့၌၊ ကုသလဘာဝေါ-သည်၊ အာယတနကုသလတာ-မည်၏၊ ဒ္ဝါဒသဟေ-၁၂-ပါးသော အစိတ်အပိုင်းရှိသော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ-၌၊ ကုသလဘာ ဝေါ-သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ-မည်၏။

အပ္ပနာပရိစ္ဆေဒပညာ။ ။"အပ္ပနာ"ဟူသည် ဈာန်ဓော, မဂ်ဓော, ဖိုလ်ဓောတည်း။ ဤအပ္ပနာ၏ ရှေ့အပိုင်း "ပရိကမ်, ဥပစာ, အနုလုံ, ဂေါတြဘု, သို့မဟုတ် ဝေါဒါန်"ဟု ပရိကမ်ဓောများရှိ၏၊ အပ္ပနာဈာန်မှ ထပြီးသောခါ ရှေးဦးစွာ ဘဝင်ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုအလယ်၌ "အပ္ပနာဓောဖြစ်သည်"ဟု အပ္ပနာဓော၏ ရှေ့အပိုင်းအခြား နောက်အပိုင်းအခြားကို သိသောပညာတည်း။

တသို့ တသို့ဌာနေ–ထိုထိုအကြောင်းခ်ဋ်၊ ကုသလဘာဝေါ–ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ကြိယာခ်ဋ်ယှဉ်သော ပညာသည်၊ ဌာနကုသလတာ–မည်၏၊ ကာရဏဏ –အကြောင်းကို၊ ဌာနန္တိ–ဌာနဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ–ကြောင့်၊ တသို့ –ထိုအကြောင်းခ်ဋ်၊ (တိဋ္ဌတိခ်ဋ်စပ်၊) တဒါယတ္တ ဝုတ္တိတာယ–ထိုအကြောင်းခ်ဋ်စပ်သော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [တသို့+အာယတ္တာ တဒါယတ္တာ၊ တဒါယတ္တာ+ဝုတ္တိ ယသာတိ တဒါယတ္တဝုတ္တိ။] ဇလ–အကျိုးသည်၊ တိဋ္ဌတိနာမ–တည်သည်မည်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့အကျိုးဏ၏ တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဌာနန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ["တသို့ဟိ တိဋ္ဌတိ"ဟု စာအုပ်များ၌ရှိ၏၊ စာသွားရိုးရာကား ဌာနန္တိဝုတ္တံကိုငဲ့၍ "တံဟိ" ဟုရှိတတ်သည်။] အဌာနေ–အကြောင်းမဟုတ်သည်ခ်ဋ်၊ ကုသလဘာဝေါ –ကျွမ်းကျင်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ကြိယာခ်ဋ် ယှဉ်သော ပညာသည်၊ အဌာန ကုသလတာ–မည်၏၊ ဤဟုခ်ဋ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို နိဂ္ဂေ္ဟပကဏ္ဍပါဠိတော် အဋ္ဌကထာခ်ဋ် ထင်ရှားပြလတ္တံ့။]

ဥဒုဘာဝေါ–ဖြောင့်မတ်သော ကာယစိတ္တတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကာယဇုကတာ, စိတ္တုဇုကတာသည်၊ အဇ္ဇဝေါ–အဇ္ဇဝမည်၏၊ မုဒုဘာဝေါ–နူးညံ့သော ကာယစိတ္တတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကာယမုဒုတာ, စိတ္တမုဒုတာသည်၊ မဒ္ဒဝေါ–မည်၏၊ အဓိဝါသနသခါဝေါ–မိမိအထက်ခ်ဋ် သက်ဝင်တည်နေစေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ၊ (မိမိကသာ အနာခံခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊) ခမနဘာဝေါ–သည်းခံတတ်သူ ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အခေါသပြတာန်းသော ကုသိုလ်ကြိယာစိတ္တပ္ပဒါဒ်သည်၊ ခန္တီ–ခန္တီမည်၏၊ သုရတာသ–တင်ဒယ်သော ကာယသုစရိုက် ဝစီသုစရိုက် အမှု ခ်ဋ် မြေ.လျော်သူ၏၊ ဘာဝေါ–ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဟာကုသိုလ်ကြိယာ, လောဂုတ္တရာ စိတ္တပ္ပဒါဒ်သည်၊ သောရစ္စ–မည်၏။

သမ္ဘောဒဂ မုဒုဘာဝသခ်ါတော–လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တတ်သူ၏ နူးညံ့သည် ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝါ–လွန်စွာဝမ်းမြောက်သော နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ သခီလဘာဝေါ–ပြေပြစ်သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ မဟာကုသိုလ်ကြိယာ

အဓိဝါသနခ်ဋ်။ ။ခမတတ်, တိ ပဠုည်း၊ အဓိ–မိမိအထက်ခ်ဋ်၊ ဝါသန–သုတစ်ပါးတို့က ပြောဆိုပုတ်ခတ်သမျှကို တည်နေစေခြင်း, မိမိကသာအနာခံ၍ ပြန်လှန်ပြောဆိုပုတ်ခတ်မှု မပြုခြင်းကို "အဓိဝါသနခ်ဋ်"ဟုခေါ်သည်။

သမ္ဘောဒကမုဒုဘာဝေါ။ ။သမ္ဘောဒကကို မုဒုခ်ဋ် စပ်လျှင် "သမ္ဘောဒကသ+မုဒုဘာဝေါ သမ္ဘောဒကမုဒုဘာဝေါ"ဟုပြု၊ သမ္ဘောဒကကိုမုဒုဘာဝခ်ဋ်စပ်လျှင် "သမ္ဘောဒကောစ+သော+မုဒုဘာ ဝေါစာတိ သမ္ဘောဒကမုဒုဘာဝေါ"ဟုပြု။ [သမ္ဘောဒကသ, သမ္ဘောဒကောဝါ မုဒုဘာဝေါ သမ္ဘောဒကမုဒုဘာဝေါ–ဋီကာ။]

စိတ္တပ္ပါဒ်သည်၊ သာခလျှမည်၏၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ပိတ်ဆိုလသော်၊ ပရေဟိ–သူတစ်ပါးတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ –တကွ၊ အတ္တာနော–မိမိ၏၊ ဆိဒ္ဒ–အပေါက်အကြားသည်၊ နာ ဟောတိ–မဖြစ်၊ ဧဝံ– ဤသို့ အပေါက်အကြား မဖြစ်နိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဓမ္မာ မိသေဟိ–ဓမ္မ, အာမိသတို့ဖြင့်၊ ပဋိသန္ဓ ရဏ–ပိတ်ဆိုခြင်းသည်၊ ပဋိသန္ဓာရော–ပဋိသန္ဓာရဝည်၏။

ဣန္ဒြိယသံဝရဘောဒသခ်ါတော–ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ၏ ပျက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ မနုဿဠွေသု–မနိန္ဒြေလျှင် ၆–ခုမြောက်ရှိကုန်သော၊ ဣန္ဒြိယေသု–ဓက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့၌၊ အဂုတ္တဒ္ဒါရဘာဝေါ–မစောင့်ရှောက်အပ်သော ဒွါရရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ လောဘမူ ဒေါသမူ အကုသိုလ်စိတ္တပ္ပါဒ်သည်၊ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ–ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဒါရတာ–မည်၏၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာ ပရိဘောဂဝသေန–ခံယူခြင်း, သုံးဆောင်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဘောဇနေ–ဘောဇဉ်၌၊ ဝါ–ဘောဇဉ်ကိုမှတ်, အရပ်ရပ်သော ပစ္စည်း၌၊ မတ္တဉ်–အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို၊ အဇာနနှဘာဝေါ–သိခြင်း မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ လောဘမူ မောဟမူ အကုသိုလ်စိတ္တပ္ပါဒ်သည်၊ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ–ဘောဇနေ အမတ္တညုတာမည်၏၊ အနန္တ ရဒုကော–အခြားမဲ့ဒုက်ကို၊ (ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဒါရတာ ဒုက်ကို၎) ဝုတ္တပယိုဝကွနယေန–ဆိုအပ်ပြီးသောဒုက်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်နည်းအားဖြင့်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–သိထိုက်၏။

ပဋိသန္ဓ ရဏ။ ။သံပုဒ္ဓ+ထရစာတ်သည် အစ္ဆာခန–ဖုံးလွှမ်းပိတ်ဆိုခြင်း အနက်ကို ဟော၏၊ ဓမ္မာမိသ၌ ဓမ္မဟူသည် စာပေပိဋကတ် အရပ်ရပ်တည်း၊ အာမိသဟူသည်ကား ဆွမ်း သက်နီ:စသော ပစ္စည်းတည်း၊ မိမိအထံ၌ စာတက်ဖော်မရ၍ စိတ်ဆိုးနေလျှင် ထိုသူနှင့် မိမိ အကြား၌ အပေါက်အကြား ဖြစ်သွားရ၏၊ ရန်တိုက်လိုသူတို့သည် ထိုအပေါက်အကြားက ဝင်၍ ရန်တိုက်နိုင်ကြ၏၊ စာချမပေးလျှင်လည်းကောင်း, ဆွမ်း သက်နီ:စသည် မပေးလျှင် လည်းကောင်း ထိုကဲ့သို့ အပေါက်အကြား ဖြစ်တတ်၏၊ ထိုအပေါက်အကြားမျိုး; မဖြစ်ရအောင် စာတက်ပေးခြင်း, စာချပေးခြင်း, ဆွမ်း သက်နီ: စသည်ပေးခြင်းကို "ဓမ္မအာမိသတို့ဖြင့် ပိတ်ဆိုခြင်း"ဟုဆိုသည်။

ဘောဇနေအမတ္တညုတာ။ ။"ဘောဇနေ"ဟု ဆိုသော်လည်း "သဒ္ဒါဒေယျာန် ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ" ကဲ့သို့ ဘောဇဉ်ကို မှတ်၍ နိဿသနနည်းအားဖြင့် ဆိုထားသည်၊ အမတ္တညုအရ ပစ္စည်း ၄–ပါးလုံးနှင့် ဆိုင်သည်၊ ထိုအမတ္တညုသည်လည်း အလွန်စဉ်တုန်းက အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို မသိခြင်း, ရုပ်ပြနောက် သုံးစွဲသောအခါ အတိုင်းအရှည် ပမာဏကို မသိခြင်းအားဖြင့် ၂–မျိုးရှိသောကြောင့် "ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂဝသေန"ဟုဆိုသည်။ တချို့နေရာ၌ကား "ပရိယေ–ရှာမှီးခြင်း"ပါထည့်၍ ရှာမှီးစဉ်ကလည်း ဝေသိယာဝေါစရ ဝိဝေါဝေါစရ စသည်ဃ်ရှာမှီး ခြင်း အားဖြင့် အမတ္တညု ဖြစ်နိုင်သေး၏။

သတိပဋ္ဌာဝါသသခါ်တော-သတိနင့်ကင်းနေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ မုဠသတိ ဘာဝေါ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ် စိတ္တပ္ပါဒ်သည်၊ မုဠသစ္စံ-မုဠသစ္စမည်၏။ [ဣဒ္ဓိ-ပစ္စည်း၊ ဣဒ္ဓိကို ရေး၊ ဣဒ္ဓိကို စပြု၊ ဣဒ္ဓေဘော လာ၊] အသမ္ဘဝနမ ဘာဝေါ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိခြင်းမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အကုသိုလ်စိတ္တပ္ပါဒ်သည်၊ အသမ္ဘဝည-အသမ္ဘဝပေမည်၏၊ (ယာဝမ္ဘဝတတိ-အကြင် တရားသကောသည်၊) သရတိ-အမှတ်ရတတ်၏၊ ဝါ-အောက်မေ့တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သာဝမ္ဘဝတိ၊) သတိ-မည်၏၊ (ယံမမ္ဘဝတ သည်၊) သမ္ဘဝနာတိ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့်သိတတ်၏၊ ဣတိ-ထိုသို့ကောင်း စွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တံ ဝမ္ဘဝတ-သည်၊) သမ္ဘ ဝည-မည်၏။

အပ္ပဋိသခါ်နေ-အသင့်အားဖြင့် မရှုတတ်သော မောဟကြောင့်၊ ဝါ-ခ္ခ်ီ၊ အကမ္ဘနဋ္ဌေန-မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ ပဋိသခါ်နေ သခါ် တံ-အသင့်အားဖြင့် ရှုတတ်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဗလ-အားသည်၊ ပဋိ သခါ်နုဗလ-ပဋိသခါ်နုဗလ မည်၏၊ ဝိရိယသီသေန-ဝိရိယကို အဦးပြုသဖြင့်၊ သတ္တ -ခုနှစ်ပါး-ကုန်သော၊ ဗောဇ္ဈင်-ဗောဇ္ဈင်တို့ကို၊ ဘာဝေန္တ သ-ဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္ဓာန်ခ္ခ်ီ) ဥပ္ပန္နန်-ဖြစ်သော၊ ဗလ-အားသည်၊ ဘာဝနာဗလ-ဘာဝနာဗလ မည်၏။

ပစ္ဆနိုကမမ္ပေ-ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို၊ သမ္ဘတိ-ငြိမ်းစေတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ ထော-မည်၏၊ အနိစ္စာဒိဝသေန-အနိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊

မုဠသစ္စံ။ ။မုဠ၌ မှုသ (နှသေနေ ဟူသော) ဓာတ်, တ ပစ္စည်း၊ မုဠ+သတ္တိ ယသောတို မုဠသတိ-ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူ၊ မုဠသတိဧာ+ဘာဝေါ မုဠသစ္စံ၊ "သတိ၏ ပျောက်ကင်းခြင်း"ဟူရာ၌ "ရှိပြီးသော သတိ၏ ပျောက်သွားခြင်း, ပျက်သွားခြင်း"ဟု ထင်မည် စိုးသဖြင့် "သတိပဋ္ဌာဝါသသခါ်တော"ဟု ဝိသေသန ကုမရသည်၊ သတိနှင့်ကင်းခြင်းကို "မုဠသ တိဘာဝ"ဟု ဆိုလိုသည်၊ ရှေးကသော် မုဠသတိကို "မေလျှောသောသတိ"ဟု ပေးကြ၏၊ မုသာဝါဒနှင့် မသင့်, မေလျှောသောသတိဟု မရှိသောကြောင့် သဘာဝနှင့်လည်းမလျှော်, ရှေးနိုသယ၌ "လွတ်ကင်းသော သတိ"ဟုလည်းပေး၏၊ မုစ်ဓာတ် မဟုတ်သောကြောင့် ထိုအနက်ကိုလည်း စဉ်းစားပါ။

သမ္ဘဝည။ ။သမ္ဘဝနာသတိတိ သမ္ဘဝနေ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သူ, သံရေး ပ ရှေးရှိသော ဉာဓာတ်, ယုပစ္စည်း အနေပြု၊ သမ္ဘဝနသ+ဘာဝေါသမ္ဘဝည်၊ ဣဒ္ဓိ ပစ္စည်း၊ ဣဒ္ဓိကို ဥပေါ, ဓာဒ်အာကို ရှသပြု, ဤသို့ သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် ဖြစ်သင့်သော်လည်း သမ္ဘဝည အမည်ရသောဉာဏ်သည် ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောကြောင့် "သမ္ဘဝနာသတိတိ သမ္ဘဝည"ဟု လဟုကနည်းအားဖြင့် ဝိဂြိုဟ်ပြုထားသည်။

ဝိဝိဓေန–အထူးထူး အပြားပြားသော၊ အာကာရေန–အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဿတိ–ရှုတတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝိပဿနာ–မည်၏။

သမထောဝ–ရှေးရှေး သမထသည်ပင်၊ (သမထနိမိတ္တာဒိစပ်၊) တံ အာကာရံ–ထိုမှတ်သားထိုက်သော အခြင်းအရာကို၊ ဂဟေတွာ–ယူ၍၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ပဘင်္ဂေ တမ္မသ္မိ–ဖြစ်စေထိုက်သော သမထသည်–နောက်နောက် သမထ၏၊ နိမိတ္တာဒေသေန–အမှတ်အသား၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိ–အထည်ကိုယ်ပုံသဏ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သမထ နိမိတ္တံ–သမထနိမိတ္တ မည်၏၊ [သမထောဝေ၌ ဧကိုကြည့်၍ နိမိတ္တနှင့် "အဝဘာရတာ ကမ္မဓာရဲတွဲရမည်"ဟု သိပါ။] ပဠိဟနိမိတ္တောပိ–ပဠိဟနိမိတ်၌လည်း၊ ဧသေဝ နယော။ [သမထောဝ၊ ပေ၊ နိမိတ္တာဒေသနကို ညွှန်းသည်။]

(ယော ဓမ္မော–အကြင်တရားသည်၊) သမ္မယုတ္တဓမ္မေ–သမ္မယုတ်တရားတို့ကို၊ ပဠုဏာတိ–ချီးမြှောက်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့် (သော ဓမ္မော–သည်၊) ပဠုဟောမည်၏။ (ယော ဓမ္မော, ဥဒ္ဒစ္စမိ–ဥဒ္ဒစ္စသည်ကဲ့သို့၊ စိတ္တံ–ကို၊) နတိက္ခိပတိ–အထူးထူးအပြားပြား မပစ်လွှင့်တတ်၊ ဣတိ, (သော ဓမ္မော) အဝိက္ခေပေါ–မည်၏။–သီလဝိနာသိကာ–သီလကို ဖျက်ဆီးတတ်သော၊ အသံဝရသင်္ခါတာ–မစောင့်စည်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော (ဝိပတ္တိဒ္ဒိစပ်၊) သီလသ–သီလ၏၊ ဝိပတ္တိ–ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ သီလဝိပတ္တိ–သီလ၏ ပျက်စီးခြင်း၊–သမ္ဘာဒိဒ္ဓိဝိနာသိကာ–မှန်သောအယူကို ဖျက်ဆီးတတ်သော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသင်္ခါတာ–မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒိဋ္ဌိယာ–သမ္ဘာဒိဋ္ဌိ၏၊ ဝိပတ္တိ–ပျက်စီးခြင်းတည်း၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ–ခြင်း။

သောရစ္စမေဝ–ကောင်းသောအမှုဌ် ဆွေ.လျော်သုဓ၏ အဖြစ်သည်ပင်၊ သီလသ–သီလကို၊ သမ္ဘာဒနတော–ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သီလ ပရိပူရဏ

ဝိပဿနာ။ ။ဝိကို "ဝိဝိဓေန အာကာရေန"ဟု ဖွင့်သည် ထိုဝိဝိဓဟူသည် "အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘဟူသော အပြားတည်း"ဟု သိစေလိုသောကြောင့် "အနိစ္စဒိဝေသေန"ဟု ဖွင့်သည်၊ ဤအနိစ္စာဒိဝေသနသည် ဝိဝိဓေန အာကာရေန၏ သရုပ်ပြတည်း။ အမျိုးမျိုးသော အခြင်းအရာဟူသည် အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်းအရာဖြစ်သည်–ဟူလို။

သောရစ္စမေဝ၊ ပေ၊ သီလသမ္ဘဒါ။ ။နိကျေပကဏ္ဍပါဠိတော်၌ "သမ္ဘောဝိ သီလသံဝရော" ဟုသောရစ္စ၏ နိဒ္ဒေသဒ္ဒါလည်းကောင်း သီလသမ္ဘဒါ၏ နိဒ္ဒေသဒ္ဒါလည်းကောင်း အရာဌ ဖွင့် ပြတော်မူ၏၊ ထိုကြောင့် "သောရစ္စ, သီလသမ္ဘဒါ"တို့အရ မယျက်မစီး ပြည့်စုံသောအကြောင်း သီလ, အကျိုးသီလ, (လောကီသီလ, လောကုတ္တရာ သီလ) အားလုံးကို ကောက်ယူရမည်ဟု သိစေလို၍ "သောရစ္စမေဝ၊ ပေ၊ သီလသမ္ဘဒါ"ဟု မိန့်သည်။

သီလသ၊ ပေ၊ ပရိပူရဏတော။ ။"သီလသ သမ္ဘာဒနတော"ဟိတိသည် သီလသ+သမ္ဘဒါ၏ နာမလာဘဟိတ်တည်း။ လောကီ လောကုတ္တရာသီလ-အားလုံးကို ပြီးစေ တတ်သောကြောင့် "သီလသ+သမ္ဘဒါ"ဟုဆိုရသည်–ဟူလို "သီလ ပရိပူရဏ

တောမ-သိလ၏ ပြည့်ကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိလသ-၏၊ သမ္ဘဒါ-ပြည့်စုံကြောင်းတည်း၊ ဣတိ-ဤ ဝစနတ္တာကြောင့်၊ သီလသမ္ဘဒါ-သီလသမ္ဘဒါမည်၏၊

ဒိဋ္ဌိ ပါရိပူရိဘာ၊တံ-သမ္ဘာဒိဋ္ဌိ၏ ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ-ပြည့်စုံသော သမ္ဘာဒိဋ္ဌိဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဥာဏ-သည်၊ (ဒိဋ္ဌိသမ္ဘဒါစပ်) ဒိဋ္ဌိယာ-သမ္ဘာ ဒိဋ္ဌိ၏၊ သမ္ဘဒါ-ပြည့်စုံခြင်းတည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ဘဒါ-မည်၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ-ဘာဝ-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ သမ္ဘတ္တာ-ရောက်သော၊ သီလသခ်ါတာ-သီလဟုဆိုအပ်သော၊ (ဝိသုဒ္ဓိ၌စပ်၊) သီလသ-၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်းတည်း၊သီလဝိသုဒ္ဓိ-ခြင်း၊ နိဗ္ဗာနသခ်ါတံ-နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော၊ ဝိသုဒ္ဓိ-အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောတရားသို့၊ ပါ၊ပေတုံ-ရောက်စေခြင်းငှာ။

"တောမ ကः "သီလသ+သမ္ဘဒနံတောမ"၏ အဓိဗျာယ်ဖွင့်တည်း၊ "သမ္ဘာဒနတောမ"၌ "သမ္ဘာဒေတိတိ သမ္ဘာဒနံ"ဟု ပေတုကတ္တာသာခ်ပြု၊ "ဟေတုကတ္တာသာခ်၊ ရလဒိုက၊ ကရဏသာခ်ရဒြိမ္ဖတ်"နှင့်အညီ၊ သမ္ဘဒါကို "သမ္ဘဒ္ဓတိ ဟေယာတိ သမ္ဘဒါ"ဟု ကရဏသာခ်ပြုပါ။

သီလသမ္ဘဒါ။ ။သီလသ-၏+သမ္ဘဒါ-ပြည့်ကြောင်း ပြီးစီးကြောင်းတည်း၊ သီလသသမ္ဘဒါ-ကြောင်း၊ ၂ ခုရှိမှ ပြည့်စုံမည့်အရာ၌ (၁) သည်၊ (၂) ၏ပြည့်ကြောင်း ပြည့်စုံကြောင်းဖြစ်၍၊ (၂) လည်း (၁) ၏ ပြည့်ကြောင်း ပြည့်စုံကြောင်း ဖြစ်သကဲ့သို့, ထိုအတူ ရေးရေးအကြောင်း သီလသည် ဆောက်ဆောက် အကျိုးသီလ၏ ပြည့်ကြောင်း ပြည့်စုံကြောင်း ဖြစ်၍ ဆောက်ဆောက် အကျိုးသီလလည်း ရေးရေးအကြောင်းသီလ၏ ပြည့်ကြောင်း ပြည့်စုံကြောင်း ဖြစ်သည်။

ကေဒေသုပစာ။ ။ဤစကားအရ "သီလသမ္ဘဒါ"၌, အကြောင်းသီလ ဖြစ်စေ အကျိုး သီလ ဖြစ်စေ တစ်ချိုးချိုးသော တိုက်ရိုက်ရသော်လည်း အစိတ် ၁ ပါးပါး၏ သီလသမ္ဘဒါဟူ သောအမည်ကို အပေါင်းသီလ၌ တင်စားချေ၊ ကေသုပစာရအားဖြင့် သီလအားလုံးကိုပင် သီလသမ္ဘဒါ ဟု ယူရသည်၊ ဤသို့ယူမှ "သီလသမ္ဘဒါတိ ကာရဏသီလဿ ဖလသိဒ္ဓိ သမ္ဘဒ္ဓ သမုဒ ယသ ကေဒေသေန ဝုတ္တာ"ဟူသော ဋီကာ, သမ္ဘာပိ သီလသံဝရော သီလသမ္ဘဒါ"ဟူသော ပါဠိတော်ကို နှင့် ညီညွတ်သည်။

ရွေးနိုသယ။ ။ရွေးနိုသယ၌ကား "သီလသ-လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးသီလကို၊ သမ္ဘဒါ-ပြည့်စုံစေတတ်သော အကြောင်းသီလတည်း"ဟု အကြောင်းသီလကိုသာ ကောက်သည်ကို ဤနိုကာဘဖွင့်ဖြင့် စဉ်းစားပါ၊ ထိုနိုသယအတိုင်းဆိုလျှင် လုံးဝအကြောင်းမဖြစ်နိုင်သော အရဟတ္တဖိုလ်ပ်ဌိုရှိသော သမ္ဘဝါစာ သမ္ဘကမ္မ သမ္ဘအာနိ၀တို့ သီလသမ္ဘဒါအမည် ရနိုင်တော့မည်မဟုတ်။

ရွေးအကောက်။ ။ရွေးမာတိကာ အကောက်များ၀ယ် သောရဠုအရ၌ လှောကုတ္တရာ ကိုပါ ကောက်ခဲ့သော်လည်း "သောရဠုမေ၀ သီလသမ္ဘဒါ"ဟု အပ္ပကထာဆိုထားပါလျက် သီလ သမ္ဘဒါအရမှ လောကုတ္တရာသီလကို မကောက်၊ ထို ကောက်ခြင်းသည်လည်း "ဣမေဟိ ပန ဆဟိ ဒုဂေဟိ စတုဘူမကာပိ လောကိယလောကုတ္တရဝုဠမ္ဘာ ကထိတာ"ဟူသော နိဂ္ဂေ၀ အဋ္ဌကထာနှင့် မညီပါ။

သမတ္ထာ–ဒွမ်းနိုင်သော၊ ဒဿနသခါတာ–သိမြင်တတ်သောဉာဏ်ဟု ဆိုအပ် သော (ဝိသုဒ္ဓိ၌ခေါ်စပ်)၊ ဒိဋ္ဌိယာ+ဖြင်တတ်သောဉာဏ်၏၊ ဝိသုဒ္ဓိ–တည်း၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ–ခြင်း။ [ဤပုဒ်တို့၏ အရကောက်ကို မာတိကာအရကောက်၌ ရှုပါ]

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပန၊ ပဓာနဋ္ဌိ–ကား၊ ကမ္မသမ္ဘူတဉာဏာဒိသခါတာ–ကမ္မသကတာဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော၊ (အာဒိဖြင့် ဝိဘယသနဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ကိုယူ၊) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစေ၀–ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိသည်လည်းကောင်း၊ ယထာဒိဋ္ဌိသ–ဝိရိယအား၊ လျောက်ပတ်သော ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အနုရူပ ဒိဋ္ဌိသ–ဝိရိယ အား လျောက်ပတ်သော ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ကသ္ယာစ ဒိဋ္ဌိသ–ကောင်းသော ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ တဿမ္မယုတ္တာ မေ၀–ထိုဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ပဓာနံစ–အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထိ။)

သံ၀ေဂေါ်တိ–ကား၊ ဇာတိအာဒိနံ–ဇာတိ အစရှိသည်တို့ကို၊ ပဋိစ္စ–စွဲ၍၊ ဥပ္ပန္နဘာယသခါတ–ဖြစ်သော ကြောက်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ သံ၀ိဇ္ဇန်–ထိတ်လန့်ကြောင်း သဟောတ္တမ္ပ ဉာဏ်တည်း၊ ပါ–ထိတ်လန့်ကြောင်း သြဇာမ္ပဟတည်း၊ [သံ ဝိဇ္ဇနံ၏ နောက်၌ "သံ၀ေဂေါ"ဟု ရှိသည်ကား မကောင်းပါ။]

ယထာဒိဋ္ဌိသ ပဓာနံ။ ။ယထာသဒ္ဒါသည် အနုရူပအနက် ဟောဟု သိစေလိုရ၍ "အနုရူပဒိဋ္ဌိသ"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုလျှော်သော ဒိဋ္ဌိဟူသည်လည်း၊ ကမ္မသကတာဉာဏ် အစရှိ သော သမ္မာဒိဋ္ဌိဘည်းဟု သိစေလိသောကြောင့် "ကသ္ယာစ ဒိဋ္ဌိသ" ဟုအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်၊ "ဒိဋ္ဌိသ" ဟု ပုလ္လိင်ရှိသောကြောင့် "အနုရူပါ+ဒိဋ္ဌိယသ္သာတိ ယထာဒိဋ္ဌိ"ဟု ဗဟုဗ္ဗီဟိသ မာသ်ပြု။

ဇာတိအာဒိနံ။ ။အာဒိဖြင့် နိဗ္ဗေ၀ကဏ္ဍ ပါဠိတော်၀ယ် တိုက်ရိုက်လာသော ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏတို့ကို ယူပါ၊ အခြားအနေရာ၌ကား သံ၀ေဂဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း၀တ္ထုသည် ဇာတိ, ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏ, အ၀ါယဘယ, အတီတေ ၀ဋ္ဋမူလဒုက္ခ, အနာဂတေ ၀ဋ္ဋမူလဒုက္ခ, ယခုပစ္စုပ္ပန် ဘ၀၌ အာဟာရ၀ရိယေသန ဒုက္ခ, ဤ၅ရစ်ပါးကို "သံ၀ေဂ၀တ္ထု"ဟု ဟောတော်မူသည်။

သံ၀ေဂေါ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ သံ၀ိဇ္ဇနံဟု ဖွင့်သော်လည်း ဘာ၀သာ၀နမကြေရ၊ ထိတ်လန့်ကြောင်းဖြစ်သော သြဇာမ္ပဟုနှင့်တကွ ဉာဏ်ကို အရကောက်သောကြောင့် "သံ၀ိဇ္ဇတိ ဇောနာ၀တိ သံ၀ေဂေါ (သံ၀ိဇ္ဇန်)"ဟု ကရဏသာဓိပြုရသည်၊ ဘ၀မှ, ဝိနိဓေတတ်ကမဟုသည်။ "ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း"ဟုသည် ဤနေရာ၌ ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် သြဇာမ္ပဟုနှင့်တကွ ဉာဏ်ကို အရကောက်ရသည်၊ ဉာဏ်မပါဘဲ ဉာဏ၀ိပ္ပယုတ် သြဇာမ္ပဟုလည်းရှိသောကြောင့် "သြဇာမ္ပမေ၀ေါ" ဟုဋီကာ၌ တစ်နည်းကောက်ပြသည်၊ [ဤသံ၀ေဂဟူသည်ကား ကုသိုလ်အရာ၌ ဖြစ်သော သံ၀ေဂတည်း၊ အကုသိုလ်အရာ၌ ကြောက်ရွံ့တိတ်လန့်ခြင်းကား သဟောတ္တမ္ပဉာဏ် မဟုတ်, သြဇာမ္ပဟုနှင့်လည်း မဆိုင်၊ ဒေါသ–ဒေါမနဿသာတည်း။]

သံဝေနိယဌာနန္တိ–ကား၊ သံဝေနကံ–ထိတ်လန့်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ဇာတိအာဒိကာရဏ–ဇာတိအစရှိသော အကြောင်းတည်း၊ သဝိဂ္ဂသစ။ ပေ၊ ပဓာနန္တိ–ကား၊ ဝေ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤဇာတိအစရှိသည်ကို ဇွဲ၍၊ သံဝေဂဇာတသ–ဖြစ်သော သံဝေဂရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဉပါယပဓာန–သင့်သောအကြောင်းအားဖြင့်အားထုတ်ကြောင်း ဝိရိယတည်း။ [အချို့ကား ကြောက်သောအခါ မတရား အားထုတ်၍ သေကြောင်းကြံစည်မှု စသည်ကို ပြုတတ်သောကြောင့် "ယောနိသော"ဟု မိန့်တော်မူသည်၊ ထို "ယောနိသော"ဟူသည် "သင့်လျော်သော အကြောင်းတည်း"ဟု သိစေလိုချိ "ဉပါယ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်သည်။]

အသန္ဓဒ္ဓြိတာစ။ ပေ၊ ဓမ္မေသူဝတိ–ကား၊ ကုသလဓမ္မပုရဏော–ကုသိုလ်တရားကို ဖြည့်ကျင်ခြင်း၌၊ အသန္ဓဒ္ဓြိဘာဝေါ–တင်းတိမ်အားရခြင်း မရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ အပ္ပဋိဝါနိတာစ ပဓာနသို့ဆိုက်–ကား၊ အရဟတ္တ–အရဟရဂ္ဂဖိုလ်သို့၊ အပတ္တာ–မရောက်မမှီ၍၊ ဝါ–မရောက်ဝန်ချင်း၊ ပဓာနသို့–ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်မှုဌ၊ အနိဝတ္တနတာ–ဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ အနောသဂ္ဂနတာ–နှောက်ဆုတ်ခြင်း မရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဝိဇာနနတော–အထူးအားဖြင့် သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇာ–မည်၏၊ [ဝိဒတိဇာနာတီတိ ဝိဇ္ဇာ၊ ဝိဇာနနတောကား ဝိဒဇာတ်၏ အနက်ကိုဖွင့်သော ဇာတုတ္ထသံဝဏ္ဏနာတည်း၊] ဝိမုစ္စနတော–အာရုံ၌ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (တစ်နည်း) ဝိမုစ္စနတော–ကိလေသာသခ်ါရတို့မှ လွတ်မြောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိမုတ္တိ–ဝိမုတ္တိမည်၏။ [အရကောက်ကို မာတိကာ အကောက်အတိုင်းကြည့်ပါ။

---

[1] **သံဝေနိယဌာန**။ ။သံဝေဂေတိ–ထိတ်လန့်စေတတ်၏၊ ဣဟတိ–ထိုကြောင့်၊ သံဝေနေ–မည်၏၊ သံ+ဝိဒိဓာတ် ကာရိတ်ကျေ၊ ယုပစ္စည်း။ သံဝေနဲယော သံဝေနိယ၊ သဗ္ဗဌာန် ဣယ်ပစ္စည်းသက်၊ သံဝေနိယ+တံ+ ဌာန်ဓာတိ သံဝေနိယဌာန်–ထိတ်လန့်စေတတ်သော ဇာတိအစရှိသော အကြောင်း။ အချို့စာအုပ်များ၌ "သံဝေနိယ"ဟုရှိ၏၊ ထိုအလင်း– "သံဝေဂေတိတိ သံဝေနိယံ"ဟု ပြုချိ ကတ္တားအနက်၌ အနိယပစ္စည်းသက်၊ ကာရိတ်ကျေဖြင့်ကျေ၊ ထိုသံဝေနိယဌာန ဟူသည် ဇာတိအစရှိသော ၄–ပါး၊ တစ်နည်း–ရှစ်ပါးတည်း။ ထိုကြောင့် "ဇာတိအာဒိကာ ရဏ"ဟုမိန့်သည်။

[2] **အပ္ပဋိဝါနိတာစ ပဓာနသို့**။ ။ဝနတော်သည် ဗျာပါရဲအနံ့ကို ဟောဏ်၏၊ ပဋိဝနိယတော–ပြောင်းပြန်အားထုတ်ခြင်း၊ ဝါ–နောက်ဆုတ်ခြင်း၊ ပဋိဝါနော–ခြင်း၊ ဝိရိယအယဉ် တသ္မင် သ္မင် တတည်းတည်း ဓီးသွားလျက်ရှိစဉ် အကြား၌ ဝိရိယပြတ်၍ နောက်ဆုတ်တတ်ခြင်းကို "ပဋိဝါန"ဟုခေါ်သည်၊ ပါဋိဝါနော အသေ အဏ္ဍိတိ ပဋိဝါနိ၊ နနပဋိဝါနိ အပ္ပဋိဝါနိ၊ အပ္ပဋိဝါနိနော+ ဘာဝေါ အပ္ပဋိဝါနိတာ၊ ပဌာန၊ ပဓာန၊ ဟုပါ၌ ၂–ထွေရှိရာ ပြုပုဒ္ဓ+ဓာတာတ် ယုပစ္စည်းဖြစ်၍ သဗ္ဗတ္ထ၌ "ပြဓာန"ဟုရှိ၏၊ ပါ၌တော်၌ ပဒဟတိ စသည်ဖြင့် ဓာတာတ်ရှိသောကြောင့် ပဓာနသည် ပါ၌ မှန်ဖြစ်သင့်၏၊ ရှေးစာတို့၌ကား "ပဌာန"ဟု အရှိများသည်။

သမာပတ်ရှစ်ပါး နိဗ္ဗာန်တို့၏ ဝိမုတ္တိခေါ်ကြောင်းကို နိဂ္ဂေပကဏ္ဍာ အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြလတ္တံ့။]

ခယေဉာဏန္တိ–ကား၊ ကိလေသာကွယ်ကရေ–ကိလေသာတို့၏ ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်သော၊ အရိယမဂ္ဂေ–အရိယာမဂ်၌၊ ဝါ–အရိယာမဂ်ထဲက၊ ဉာဏ–သမ္မာဒိट्ठိဟူသော ဉာဏ်တည်း။ အနုပ္ပါဒေ ဉာဏန္တိ–ကား။ ပဋိသန္ဓေသေန–တစ်ဖန်ဓက်စပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အနုပ္ပါဒဘူတေ–မဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ (အရိယဖလ ၌စပ်၊) တတ် မဂ္ဂဝစ္ဆ ကိလေသာနှင့်–ထိုထိုမဂ်သည် သတ်အပ်ကုန်ပြီးသော ကိလေသာတို့၏၊ အနုပ္ပါဒ ပရိယောသာနေ–မဖြစ်ကြောင်းမဂ်၏ အဆုံး၌၊ ဝါ–မဖြစ်ခြင်းကို ပြုတတ်သောမဂ်၏ အဆုံး၌၊ [ကရဝဒ်အကျေကြို၊) ဥပ္ပန္နေ–ဖြစ်သော၊ အရိယဖလေ–အရိယာဖိုလ်၌၊ ဝါ–အရိယာဖိုလ်ထဲက၊ ဉာဏ–သမ္မာဒိट्ठိဟူသော ဉာဏ်တည်း။

အယ်–ဤဆိုအပ်ပြီသည်ကား၊ မာတိကာယ–မာတိကာ၏၊ အနုပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ–အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော ပုဒ်တို့၏ အဖွင့်တည်း။

ဝိမုဒ္ဓနတော ဝိမုတ္တိ။ ။"ဝိမုစ္စန် နာမ အာရမဏေ အဓိမုတ္တတာ"ဟူသော ဋီကာကို ထောက်၍ ဝိရဂ္ဂေါရှိသော မုစစာတ်သည် ဤနေရာဝယ် အာရုံ၌ သက်ဝင်ခြင်း အနက်ကို ဟောစ၏၊ "ကိလေသေဟိ သဒ္ဓသခ်ါရေဟိစ နိသယဟာစ"ကို ထောက်၍ လွတ်မြောက်ခြင်းအနက်ကိုလည်း ဟောစ၏၊ "ဝိမုစ္စန+ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုစ္စတိတိ"ဟု ဘာဝသာဓ နကျွေးသာခ်ပြုပါ။

ခယေဉာဏဝိ။ ။ခယေကို "ကိလေသကွယ်ကရေ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဤအလို "ခယကရ" ဟုဆိုလိုလျက် ကရဝဒ်အကျေကြို၊ (တစ်နည်း) "ကိလေသာ ဒီယန္တိ ဇေတ နာတိ ခယော" ဟုပြု၍ "ကိလေသာတို့၏ ကုန်ကြောင်းမဂ်ကို"အရကောက်ပါ၊ "ကုန်ကြောင်း" ဟုဆိုလျှင် "ကုန်ခြင်းကို ပြုတတ်=ကုန်စေတတ်"ဟု ဆိုခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူပင်တည်း။ [ဤပါဠိကို ထောက်၍ "အာသဝကွယ–အာသဝေါတို့၏ ကုန်ကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်" ဟု အာသဝကွယာဝဟဟုပဒ်၌ အနက်ပေးပါ။]

အရိယမဂ္ဂေဉာဏဝိ။ ။"အရိယမဂ္ဂေ"အရ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိ၏၊ "ဉာဏ"အရိုးကား ထိုရှစ်ပါး၌ပါဝင်သော သမ္မာဒိट्ठိသာရုစ၏၊ ထိုကြောင့် အပေါင်းအာဓာရ+အစိတ်အာဓေယ်အဖြစ်ဖြင့် စပ်နိုင်သည်၊ ရှေးနိသယဒ္ဒိကား "အရိယမဂ္ဂေ–ဥပ္ပန္နံ–သော+ ဉာဏ–တည်း"ဟု ဥပ္ပန္နံဟူသော အာဓေယ်ကြယာကို ထည့်၍စပ်လေသည်။

ပဋိသန္ဓေသေန။ ။ဤပဋိသန္ဓိသည် ပဋိသန္ဓေနှစ်တပ်ဟူသော ပဋိသန္ဓေမျိုးမဟုတ်၊ ထိုထို မဂ်ဖြင့်ဝယ် ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့၏ တစ်ဖန်စက်စပ်ခြင်းကို "ပဋိသန္ဓိ"ဟု ဆိုသည်။ [ပဋိသန္ဓိ ဝေယ်နာတိ–ကိလေသာနှင့် တဝတ် မဂ္ဂဝစ္ဆာနှင့် ဥပ္ပန္နမဂ္ဂ ခန္ဓသန္တာနနှင့် ပုန် သံဒဟနဝေယနာ–ဋီကာ။]

သုတ္တန္တ မာတိကာ အဖွင့်ပြီး၏။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

အမှတ် (၂၈) ကျမ်းစာ

အဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာ

၏

မူလဋ္ဌိကာနိဿယ

ပဌမပိုင်း

အဌကထာဘာသာဋီကာနှင့်
ဋီကာနိဿယကို တွဲ၍
ပုံနှိပ်စေရခြင်း အကြောင်း

အဌသာလိနီ အဌကထာ၏ များစွာသော မူလဋီကာအမိပ္ပာယ်သည် ဤအဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်သော်လည်း များစွာကျန်ရှိပါသေး၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအမိပ္ပာယ်များကို သိလိုသောအရှင်တို့ လွယ်ကူစွာ ကြည့်ရှုစေရန် အဌကထာနိဿယ ရောက်သောနေရာနှင့် ညီမျှသော နေရာအထိ မူလဋီကာ နိဿယကို တွဲဖက် ပုံနှိပ်စေရပါသည်။

ထိုပြင်–အချို့ စာချအရှင်များသည် အဌသာလိနီ့ကို ပို့ချသောအခါ မူလဋီကာနှင့် တွဲ၍ ပို့ချလေ့ရှိကြ၏၊ မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ရင် ပခုက္ကူ မဟာဝိသုဒ္ဓာရာမ တိုက်ဆရာတော်ကြီးများကား အမြင်ပင် တွဲဖက်၍ ပို့ချတော်မူကြပါသည်၊ မိမိသည် ဝါမရသေးခင် ထို တိုက်ကြီး၌ ယခုအခါ ၈၈–နှစ် အသက်တော် ဖြင့် ကျန်းမာတော်မူလျက်ရှိပေသော ဆရာတော်၏ အထံဝယ် ဝိဘင်းမူလ ဋီကာကို စ၍ ဆိုခဲ့ရပါသည်၊ ထိုသို့တွဲဖက် ပို့ချလေ့ရှိသော အရှင်တို့လည်း လွယ်ကူစွာ ကြည့်ရှုခွင့် ရပါစေရန် တွဲ၍ ပုံနှိပ်စေရပါသည်။

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

ပရိယာယ်နိဒါန်း

ဦးကာ။ ။ဦးကဓာတ်, ကပစ္စည်း (ဂ် အနုဗန္ဓရှိသော အပစ္စည်း) ဖြင့်ပြီးသော ဣတ္ထိလိင် "ဦးကာ" သဒ္ဒါသည် "ဝိသမပဒ ဗျာရာနု ရူပါယ-ဝိသမဖြစ်နေသော (အခြားအနက်များဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်နေသော) ပုဒ်ကိုအကျယ်ဖွင့်ကြောင်း ဝုတ္တာဒ်ဒ ဖြစ်၏"ဟု ထောမနီမိ ဖွင့်၏၊ သာသနာတော်ဌကား အဋ္ဌကထာပုဒ်များ၏ မပေါ်လွင်မှု မထင်ရှားသော အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို သိဖို့ရန် ဖွင့်ပြသော ကျမ်းကို "ဦးကာ"ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ဦးကဓာတ်သည် ဂကိအနက်ကို ဟောတ်၏၊ ဂ တျဣတ္ထမနိ်လျှင် ဗုရုဣတ္ထလည်းဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် "ဦးကိယတိ ဥယတိ အဋ္ဌကထာယ အတ္ထော ဇတာယာတိ ဦးကာ"ဟု ဝစနတ္ထပြုကြသည်။

မူလဦးကာ။ ။အဘိမ္မာပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြရသော အဋ္ဌကထာသည် ထိုခေတ်၌ ပေါက်ဖွားသော စာသင်သားတို့အတွက် ပြည့်စုံခဲ့ဟန် ရှိသော်လည်း ခေတ်တွေပြောင်း၍ နောင်းလာသောအခါ မသိနိုင်စရာ အချက်အလက်တွေ ပေါ်ထွက်လာရုံသာမက, ဤကျမ်းဆရာ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်ကမူ အချို့သော အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပြချက်၌ သဘောချင်းမတိုက်ဆိုင်နိုင် သော အကွက်တို့ကို မြင်ရကား ထိုအဋ္ဌကထာကို ဖွင့်ပြရင်းပင် အတ္ထနောမတိ အဖွင့်များကိုလည်း ထည့်စွက် ဖွင့်ပြကာ ဦးကာကျမ်းတစ်မျိုးကို ပွားတိုးစေခဲ့ပါသည်၊ ထိုဦးကာသည် နောက်နောက် ဦးကာတို့၏ အရင်းမူလအစဖြစ်သောကြောင့် မူလဦးကာဟု ထင်ရှားခဲ့ပါသည်။

အခက်မှအလွယ်သို့။ ။ဤမူလဦးကာသည် စာရေးသားပုံ၏ ကျစ်လျစ်ခြင်း, အဋ္ဌကထာပုဒ်တချို့ကို တိုစိတ်စိ ဖွင့်ရခြင်း, အတ္ထနောမတိ ဖြည့်စွက်ချက်တို့ ဖြင့်သာ၍လေးနက်နေခြင်း, သဒ္ဒပ္ပဝတ္ထိနိမိတ်ကို အရုကောက်ရသော ဘာဝ-ဘာဝ ပစ္စယပုဒ်တွေ တစ်ပုဒ်တည်းမှာပင် ထပ်၍ပြလေ့ရှိခြင်း, ဟနိပါတ်ကို ရှေ့ထား၍ ဣတိသဒ္ဒါဖြင့် အဆုံးသတ်ထားသော ဥပမာဟေတုဝါကျတွေ ပေါများ၍ စားသွားမရိပ်မိလျှင် အနက်ပေးဖို့ပင် ခက်ခဲခြင်းတို့ကြောင့် "ဒုဇ္ဇောဓ ဝိနိစ္ဆယတ္ထ-အနက်ခက် အဓိပ္ပာယ် အဆုံးအဖြတ်ခက်သော ကျမ်းစာ"ဟု အများက အသိ

အမှတ်ပြုထား ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြေကြီးရင့်သော ဆရာသမား၏ အထံသို့ တပည့်များ မကပ်ဝဲ့ကြသကဲ့သို့ မူလဌီကာ၏ အနီးအပါးသို့သော်မှ တချို့ စာသင်သားတို့ မသွားဝံ့ကြတော့ပေ၊ သို့ရာတွင် ယခုအခါ၀ယ် အနုဌီကာ မဲရုဌီကာ တို့ကို အမှီပြု၍ နေ့စဉ် ပို့ချအပ်သော ဌီကာနိသယအခိဗွာယ် အသုံးအနှုန်းတို့က ရှင်ပြုံးသော ဆရာသမားကြီးကဲ့သို့ ဖြစ်စေတော့မည် ဖြစ်ရကား စာသင်သား အများပင် သင်ယူသွားလာဝံ့သော မူလဌီကာ ဖြစ်လာပါလိမ့်သတည်း။

ဒုဗ္ဗောဓနိစ္ဆယတ္ထာတိ, ယာဌီကာ ဝိသုတာ ပုရေ၊
ဒါနိ သာ မေ ပသာဒေန, ဟောတိ သုဗောဓနိစ္ဆယာ၊

အဋ္ဌသာလိနီ မူလဋီကာ

နိဿယ

— — — —

ဂန္ထာရम္ဘအဖွင့်

ဓမ္မသံဝဏ္ဏနာယ-ပါဠိတော်ဓမ္မကို ဖွင့်ပြရာ အဋ္ဌကထာ၌၊ (ပရိယတ်ပါဠိတော် ဓမ္မကို ဖွင့်ပြရာအစ၌)၊ သတ္တရိ-မြတ်စွာဘုရားခ၌၊ ပဏာမဂရုဏ်-ရှိခိုးမှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ဓမ္မသ-ပါဠိတော်ဓမ္မ၏၊ သွာကွာတဘာဝေန-ကောင်းစွာဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်သော ဓမ္မ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အာဒိကလျာဏ အစရှိသောဂုဏ်တော်ကြောင့်၊) သတ္တရိ-၌၊ ပသာဒေနနတ္ထံ-ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေရခြင်းအကျိုး ရှိသည်လည်းကောင်း၊ သတ္တ-မြတ်စွာဘုရား၏၊ အဝိတထဒေသန ဘာဝပွကာသနေန-မချွတ်မယွင်းသော ဒေသနာရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို ထင်ရှားပြခြင်းကြောင့်၊ ဓမ္မေ-တရားတော်၌၊ ပသာဒေနနတ္ထံ-သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ-၏) ဟိ-ဆက်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-မုချ အကျိုးတစ်ပါး-မှ တစ်ပါး အနုသဂီကအကျိုးကား၊ တဒုဘယပွသာဒါ-ထိုရုတနာ ၂-ပါး-စုံ၌ ကြည်ညိုခြင်းရှိသော၊ ဓမ္မသမ္ဘတိပတ္တိ-တရားတော်၌ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းသည်၊ မဟာဘောဂများစွာသော၊ အတ္ထသ-သိလအစ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်အဆုံးရှိသော အကျိုး၏၊ သိဒ္ဓိ-ပြီးစီးကြောင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဆက်သွယ်၍ရအပ်သော အကျိုးဆက်ကို "အနုသင်္ဂ"ဟုခေါ်၏၊ ဓမ္မသမ္ဘတိပတ္တိ၌ ဓမ္မဟူသည် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာဓမ္မတည်း၊ ကောင်းစွာကျင့်ခြင်းဟူသည် နိဿရဏတ္ထအကျိုးကို ဓမ္မော်၍ သင်ယူ-ပို့ချခြင်းတည်း။]

အထဝါ-ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ ရတနတ္တယ ပဏာမဝစနနှ-ရတနတ္တယ ပဏာမကို ဆိုကြောင်း ဂါထာစကားသည်၊ ["ကရဏာဝိယ သတ္ထေသု"မှစ၍ "ကတ္တာ သံဃစ္ဆလိ"တိုင်အောင်သောဂါထာစကားသည်။]အတ္ထနော-မိမိ၏၊ (မိမိဟူသောအရှင်မဟာပုဒ္ဓဃောသ၏၊)ရတနတ္တယ ပသာဒသ-ရတနာသုံးပါး-အပေါင်း

မဟာဘော။ ။"မဟန္တသဒ္ဒါသည် ပုစ္ဆာအနက်, ဥဒ္ဓမအနက်, အမျိုးဟူသော ပစုရအနက်, သမ္ဘတ္တိအနက်, ဣသိရိယအနက်, အကြီးဟူသော ဝုဗုအနက်တို့၌ ဖြစ်၏" ဟုဆိုအပ်သော အနက်တို့တွင် ဤနေရာ၌ ပစုရ အနက်ဟောတည်း။

ပုစ္ဆတ္ထမ ပစုရေသု, သမ္ဘတ္တိသိရိယေသုစ၊

ဝုဗုနေစေါတိ အတ္ထေသု, မဟာသဒ္ဒေါ ပဝတ္တတိ။-မရု။

အထဝါ။ ။အထဝါတိ ပဂ္ဂန္ရတ္ထော နိပါတော၊ ဤအလို ရှေ့နည်းမှတစ်ပါးသော

ဌ် ကြည်ညိုခြင်းကို၊ ဝိညာဝနတ္တ- သူတစ်ပါးတို့ကို သိစေရခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ပန-ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန-မုချ အကျိုးမှတစ်ပါး အနုသင်္ဂီက အကျိုးကား၊ တံ-ထိုသိစေရခြင်းသည်၊ [ဖိမိ၏ ရတနာ ၃-ပါး၌ ကြည်ညိုသူဖြစ်ကြောင်းကို သိစေရခြင်းသည်။] ဝိညူနံ-ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏၊ စိတ္တာရာဓနတ္ထं-စိတ်ကို နှစ်သက်စေရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဝိညူမဟုတ်သော လူယုတ်တို့၏ စိတ်ကိုကား မနှစ်သက်စေနိုင်၊ ရတနာ ၃-ပါး၌ ကြည်ညိုခြင်းကိုပင် အထင်ပေးကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိညူနံ" ဟု ဝိသေသနပြုလေသည်။] တံ-ထိုပညာရှိစိတ်ကို နှစ်သက်စေရခြင်းသည်၊ အဒ္ဌကထာယ-ကို၊ ဂါဟကတ္ထं-သင်ယူစေရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ တံ-ထိုသင်ယူစေခြင်းသည်၊ သဒ္ဓေသမ္ပဒတ္ထိ ဒိုဗ္ဘါဒနတ္ထং-အလုံးစုံသော လောကီ လောကုတ္တရာသမ္ပတ္တိကို ပြီးစေရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ ဣဝ-ဤကျမ်း၏အစ၊ ပဏာမကို ပြုရာ၌၊ [စာအုပ်များ၌ "ဣဒံ" ဟုရှိသော်လည်း ဤနေရာမျိုး၌ ဋီကာများဝယ် "ဣဝ" ဟုသာရှိသည်၊ ဣဒံကို အမှန်ယူလျှင် "ဣဒံ အဓိပ္ပေတပဠယောဇနံ"ဟုပေး။] အာစရိယေန-အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ အဓိပ္ပေတပဠယောဇနံ-အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကား၊ အန္တ ရာယဝိသေသန-အန္တ ရာယ်တို့ကို ခြောက်သွေ့စေခြင်းတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ [အဓိပ္ပေတပဠယောဇနံ၏ အန္တ ရာယဝိသေသန အဖြစ်သည် မှန်၏။] "နိုပစ္စကာရရသေတသ၊ ပေ၊ အသေသတောတိ-ဟူ၍။ ဝဏ္ဏတိ-ကိုယ်တိုင်မိန့်ဆိုလတ္တံ့၊ ["အာနုဘာဝေန သောသေတွာ, အန္တ ရာယေ အသေသတောတ"ဟု ကိုယ်တိုင်မိန့်ဆိုလိမ့်မည်။] ဟိ-မှန်၊ ရတနတ္တယ ပဏာမ ကရဏ-ရတနတ္တယ ပဏာမကို ပြုကြောင်းစေတနာသည်၊ အန္တ ရာယကရာပုညဝိဂါတကရပုညဝိသေသဘာဝတော (အန္တ ရာယကရ+ အပုည+ ဝိယာတကရ +ပုည ဝိသေသဘာဝတော)- အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော မောင်းမှုကို ဖျက်ဆီးမှုကိုပြုတတ်သော ကောင်းမှုအထူး၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ မင်္ဂလ ဘာဝတော-မင်္ဂလ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘယဘီ ဥပဒ္ဒဝနိ၀ါရကာတော-ဘယအစရှိ သော ဥပဒ္ဒဝေါတို့ကို တားဖြစ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အန္တ ရာယ ဝိသေသနေ-အန္တ ရာယ်တို့ကို ခြောက်သွေ့စေခြင်း၌၊ သမတ္ထံ-စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟော တိ-၏။

နောက်တစ်နည်းကို ထွန်းပြသော ပဗ္ဗန္တ ရတ္ထ နိပါတ်ပုဒ် တစ်ပုဒ်တည်းသာ၊ ထို့ကြောင့် "ထိုပြင် တစ်နည်းကား"ဟု ပေးသည်၊ နိပါတ သမုဒါယောဝါ၊ ဤအလို အထ+ဝါ နိပါတ် ၂-ပုဒ် အပေါင်းတည်း၊ အထ (ဧသော ပုဗ္ဗနယော)-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ရှေ့နည်းသည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါဦး၊ ဝါ- (အပရော နယော)-အခြားနည်း တစ်မျိုးကို၊ ဃဝါဘုစ္ဘတေ-၏၊ ဤသို့ အနုက်ပေးပါ။ [လာမည့် ဂါထာ၌ နောက်နည်းကို ပဌမ, ရှေ့နည်းကို ဒုတိယထားသည်။]

အထဝါတိ ပဒေ ဘိန္နေ, အပရော နယောဝ ဂယ္ဟတေ၊
အဘိန္နေ တု ဥဘယော, ပုဗ္ဗာပရေ နယာ မတာ။-မရ။

ပန–ပရိဟာရဝုဠမှ တစ်ပါး, စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအုံ၊ ကထံ–အဘယ့် ကြောင့်၊ [နောက် "ဝစနတော"ဟူသော အဖြေကိုထောက်၍] ဟိတ်အနက်ပေးရ သည်။] ဧတသေ (ရတနတ္တယ ပဏာမကရဏသာ) –ဤရတနတ္တယ ပဏာမကို ပြုကြောင်း ဧတတနာ၏၊ အပုညဝိယာတကရာဒိဘာဝေါ–အပုညဝိယာတကရ အစ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (တုမှေဟိ–အရှင်တို့သည်)၊ ဝိဇာနိတမ္ဘော–သိအပ်သိန်င်ပါသနည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ယသ္မိ မဟာနာမ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ အာဒိဝစနတော– ယသ္မိ မဟာနာမ၊ ပေ၊ ဟောတိ ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်ကို ဟောတော်မူခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပူဇာစ၊ ပေ၊ မဂ်လမုတ္တမန္တိ စ–ပူဇာစ၊ ပေ၊ မဂ်လ မုတ္တမဲဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝေ ဗုဒ္ဓံ၊ ပေ၊ နဟောယတိတိစ–ဗေ၀ုဒ္ဓံ၊ ပေ၊ နဟောယတိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝစနတောစ–ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဧတသေ ရတနတ္တယ ပဏာမသေ–၏၊ အပုညဝိယာတကရာဒိဘာဝေါ–ကို၊ အမေဟိ–ငါတို့ သည်၊ ဝိဇာနိတမ္ဘော–သိအပ်သိန်င်၏၊) ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း၊ [မဟာနာမ– မဟာနာမ၊ ယသ္မိ သမယေ–၌၊ အရိယသာဝကော–အရိယသာဝကသည်၊ တုဋ္ဌာဂတံ– မြတ်စွာဘုရားကို၊ အနုသရတိ–အမှတ်ရ၏၊ အသေ–ထိုအရိယသာဝက၏၊ တသ္မိ သမယေ–၌၊ ရာဂ ပရိယုဋ္ဌိတံ–ရာဂသည် ထက်ဝန်းကျင် လုပ္ပုအပ်သော၊ ဝါ– ရာဂထကြွေသော၊ စိတ္တံ–စိတ်သည်၊ နေဝဟောတိ–မဖြစ်တော့၊ ---အဂ္ဂိတ္ထိ,ရ်, ဆက္ကဂေါဒသက နိပါတ်, မဟာနာမသုတ်။]

တတ္ထ–ထိုမမ္မသံဝဏ္ဏနာ၏ အစ၌၊ ယသေ သတ္ထုနော–အကြင် မြတ်စွာဘုရား ကို၊ ပဏာမ–ရှိခိုးမှုကို၊ ကတ္တုကာမော–ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟောတိ–၏၊) တသေ–ထိုမြတ်စွာဘုရား၏၊ ဂုဏာဝေသေ ဒဿနတ္ထံ–ဂုဏ်တော်အထူးကို ပြခြင်း အကျိုးငှာ၊ ကရုဏာဝိယာတတိ အာဒိ'–ကရုဏာဝိယ အစရှိသော ဂါထာစကားရပ်ကို၊ အာဟ–မိန့်ပြီ၊ ဟိ–မှန်၏၊ ဂုဏဝိသေသဝါ–ဂုဏ်အထူးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဏာ မာရဟော–ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ပဏာမာရဟေ–ရှိခိုးခြင်းကိုထိုက်

ယသ္မိ၊ ပေ၊ အာဒိဝစနတောစ။ ။အာဒိအားဖြင့် "နဇေါသပရိယုဋ္ဌိတं စိတ္တံ ဟောတိ၊ နုမောဟပရိယုဋ္ဌိတं စိတ္တံ ဟောတိ" စသောပါဠိတော်တို့ကိုယူ၊ နောက်ပါဠိတော် ၂ ရပ်ကား မင်္ဂလသုတ် ဓေဂ္ဂသုတ် ပါဠိတော်တည်း၊ အနက်ထင်ရှားပြီ "ဝစနတော"ဟူသော ဟိတိတို့က အပုညဝိယာတကရ အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိစေတတ်သော ဥပကဟိတ် ဖြစ်သောကြောင့် "ဝိဇာနိတမ္ဘော"ဟု ဦးကာဆရာ သုံးစွဲတားသည်။

တတ္ထ၊ ပေ၊ အာဒီမာဟ။ ။အကျိုးကိုလိုလားး၍ ပဏာမပြုလျှင် "တသေ ပါဒေ နမသိတ္ဝာ"အစရှိသော စကားကိုသာ ဆိုထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်အကျိုးငှာ "ကရုဏာဝိယ သတ္ထေသု" အစရှိသော စကားကို ဆိုရပါသနည်းဟု– မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တတ္ထ" စသည်မိန့်၏ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏဝိသေသကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ "ကရုဏာဝိယ သတ္ထေသု" စသော ထောမနာ ပဏာမကို ပြုရပါသည်–ဟုလို။

သော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ ကတော-ပြုအပ်သော၊ ပဏာမောစ-သည်လည်း၊ ဝုဗုဟယောဇနေ သိဒ္ဓိကရောဝ-ဆိုအပ်ပြီးသော အကျိုးရင်းအကျိုးဆက်၏ ပြီးစီးမှုကို ပြုနိုင်သည် သာလျှင်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။

စ-ဆက်၊ ဘဂဝတော-၏၊ ဒေသနာ-ဒေသနာတော်သည်၊ ဝိနယပိဋကေ-ဝိနည်းပိဋကဋ္ဌ၊ ကရုဏာပဗွဓနာ-ကရုဏာပွားခန့်ရှိ၏၊ (ပြဋ္ဌာန်းသော ကရုဏာရှိ၏၊) သုတ္တန္တ ပိဋကေ-ဌ၌ ပညာကရုဏာပွားခန့်-ပညာကရုဏာပဝခန ရှိ၏၊ (ပြဋ္ဌာန်းသော ပညာကရုဏာရှိ၏၊) စ-ဆက်၊ တေနေဝ ကာရဏေန-ထို အကြောင်းကြောင့်ပင်၊ (ဝိနည်းပိဋကဋ္ဌ ကရုဏာပဝခန၊ သုတ္တန်ပိဋကဋ္ဌ ပညာကရုဏာပဝခန ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်၊) ဝိနယပိဋကသ-၏၊ သဝဏ္ဏန်-ဖွင့်ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊ ကရောန္တေ နု-ပြုသော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသဆရာသည်၊ ကရုဏာပွားခန့-ကရုဏာ ပဝခနရှိသော၊ ဘဂဝတော-ကို၊ ထောမနာ-ကို၊ ကတာ-အပ်ပြီ။ ["နမော မဟာ ကာရုဏိကသ တသ"ဟု ကရုဏာကို ခေါင်းတပ်၍ ထောမနာပဏာမကို ပြုထားသည်-ဟူလို။]

အာဂမ သဝဏ္ဏန် -သုတ္တန် အဋ္ဌကထာကို၊ ကရောန္တေ နစ-ပြုပြန်သော်လည်း၊ ဥဘယပွဓနာ-ပညာကရုဏာ ၂ -ပါးစုံ ပဝခန့်ရှိသော၊ ဘဂဝတော-ကို၊ (ထောမနာ-ကို၊ကတာ-အပ်ပြီ၊) ["ကရုဏာသသိတလဟဒယ၊ ပညာပဒ္ဓောတ ဝိဟာတဓောဟတမဲ"ဟု

ဘဂဝတောစ၊ ပေ၊ ထောမေတိ။ ။"ထောမနာပဏာမကိုပြုလိုလျှင် အဘယ်ကြောင့် ကရုဏာကို အပွဓာန ဥပမာနအဖြစ်ဖြင့်ယူ၍ ပညာကိုကား ပဓာန ဥပမေယျ အဖြစ်ဖြင့်ယူ၍ ချီးမွမ်းရပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဘဂဝတောစ" စသည်မိန့်၊ ဘုရားရှင်၏ အဘိ ဓမ္မာဒေသနာတော်သည် ပညာပဓာန ဖြစ်သောကြောင့် ပညာကို ပဓာန ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့် ယူ၍ ချီးမွမ်းရပါသည်-ဟူလို။

ကရုဏာပွဓာနာ။ ။ဝိနည်းပိဋကကို ပညတ်တော်မမူလျှင် ရဟန်း သံဃာတို့သည် မေထုန်မှိုင်းမှုမှစ၍ အကုသလိလဒုစရိုက် အကြီးအငယ်တွေကိုပြုကာ အပါယ် ၄-ပါးသို့သာ ရောက် ဖို့ရာရှိတော့၏။ သွားမှု လာမှု ကိစ္စစဉ့် ကျွန်ုပ်သိကွာ မရှိရကား လူ ဒါယကာတို့၏ အထင်သေး အပြင်သေး ကိုခံရ၍ ပစ္စုပ္ပန်သာဝဇ္ဇပင် အနေအထိုင် ဆင်းရဲကျပ်တည်းသဖြင့် ကုလသူသန အနေ သန မိန္တာဒီတို့ကိုပြုကာ အပါယ် ၄-ပါးသို့သာ ရောက်ဖို့ရာရှိ၏၊ ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ ၂-ဖြာ သောဘဝတို့၌ တွေ့ရမည် ဒုက္ခတို့ကို မျှော်တွေးတော်မူကာ ပြင်းပြလေ့ရှိသော ကရုဏာ တော်ကြောင့်သာ ဝိနည်းပိဋကကို ပညတ်တော်မူရပါသည်၊ ထိုသို့ ကရုဏာပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ပင် ဝေရဉ္ဇာမြို့အစရှိသည်တို့၌ ကာယိကဒုက္ခကို ခံတော်မူ၍လည်းကောင်း, "သိခရကီ-သီ" စသည်ဖြင့် လူကြီးလူကောင်းတို့သော်မှ မပြောကောင်းသော စကားကိုမိန့်တော်မူလျက် လည်း ကောင်း ပညတ်တော်မူရပေသည်။

ဥဘယပွဓာနာ။ ။သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မမူမီ ရှေ့အဖို့၌ မြတ်စွာဘုရား သည် မဟာကရုဏာတော် သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူကာ ချွတ်ထိုက် (တရားဟောထိုက်) သော

ကရုဏာနှင့်ပညာ ၂ ပါးစုံခေါင်းတပ်၍ ထောမနာ-ပဏာမပြုသည်-ဟူလို။] ပန်-ကား၊ အဘိမဟာဒေသနာ-အဘိဓမ္မာဒေသနာသည်၊ ပညာပွဓာန-ပညာပဓာနရှိ၏၊ (ပြဋ္ဌာန်းသော ပညာရှိ၏၊) ဣတိကတွာ-ဤသို့ စိတ်ဌိပြု၍၊ (တစ်နည်း) ဣတိ ကတွာ-ဤအကြောင်းကြောင့်၊ ပညာပွဓာနမေ-ပညာပဓာန ရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ထောမနံ-ကို၊ ကရောန္တေ-ပြုလိုသည်၊ (ဟုတွာ-၍)၊ ကရုဏာဝိယသဟဂ္ဂေ သုတိ-ဟူ၍၊ ကရုဏံ-ကို၊ ဥပမာဘာဝေန-အပွဓာန ဥပမာနမှ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟေတွာ- ယူ၍၊ ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ ထောမေတိ-ချီးမွမ်း၏။ [ဥပမာန ဥပမေယျ ၂ ပါးတို့တွင် ဥပမာန်သည် ပဓာနမဟုတ် ဥပမေယျကသာ ပဓာနဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် ဤဂါထာ၌ ကရုဏာကို အပွဓာန ဥပမာနအဖြစ်ဖြင့် ယူ၍ ပညာကိုသာ ပဓာန ဥပမေယျအဖြစ်ဖြင့် ပြသည်။]

[ယခုအခါ၌ ဓာတ်ပစ္စည်း စသည်တို့ဖြင့် ခွဲခြားမှုကို မပြုဘဲ တစ်ပုဒ်စီ ပြုအပ်သော အနက်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထ ကရုဏာဝိယာတိ"အစရှိသော စကားရပ်ကိုမိန့်။] တတ္ထ-ထိုထောမနာဂါထာ၌၊ ကရုဏာဝိယာတိ ဇတ-ကရုဏာဝိယ ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ နိဒ္ဒဿနဝစန-ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနကို ဟောသော် သဒ္ဒါတည်း၊ ယသ-အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏၊ ကရုဏာ-(ပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကစသော

သတ္တဝါတို့ကို ကြည့်တော်မူရ၏၊ ထိုသို့ ကြည့်တော်မူ၍ မြင်တော်မူသောအခါ ထိုသတ္တဝါ၏ အလို အဇ္ဈာသယကိုလည်းကောင်း၊ ရဂဝရသော အနုသယကို လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် ထိုအဇ္ဈာသယစသည်အားလျော်သော၊ ဒေသနာတော်ကို စီစဉ်တော်မူရသည်၊ ထို့ကြောင့် ဒေသနာတော် ဟောတော့ မူခါနီး၌ ကရုဏာပညာ ၂-ပါးစုံပင် ဗျာပါရစိုက်ရသောကြောင့် သဗ္ဗဗုဒ္ဓ ဒေသနာတော်ကို "ဥဘယပုဗ္ဗဂမာ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ပညာပွဓာနာ။ ။အဘိမဟာ ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသောအခါ၌ ရုပ်တရား နာမ်တရားကို လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထ သဘောတရားတို့ကို လည်းကောင်း ပိုင်းခြားသိတော်မူသော]ဉာဏ်ပညာသည် တရားတိုင်းမှာ ဗျာပါရှိကြီးစွာဖြင့် ပါရှိနေရ၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိမဟာ ဒေသနာ၏ "ပညာပွဓာနာ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပညာပဓာန ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ကရုဏာဝိယ သဗ္ဗေဘုစသော ဂါထာ၌ ကရုဏာကို ဥပမာန အပွ ဓာနအနေအားဖြင့် "ကရုဏာဝိယ" ဟု ပြ၍ ပညာကိုသာ ဥပမေယျ ပဓာန အနေအားဖြင့် ပြလျက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ထောမနာပြုသည်။ [ပကတိဟောသာ အာစရိယာနံ, ယဒိဒံ အာရမ္ဘာနုရူပ ထောမနာ=ဒေသနာအားလျော်စွာ ဒေသကဘုရားရင်းကို ထောမနာခြင်းသည် ကျွမ်းဆရာတို့၏ ရိုးရာထုံးစံဖြစ်သည်။]

သမ္မသိတ္ထဝုံ။ ။"ကရုဏာပုဗ္ဗဂမာ"စသည်၌ "ကရုဏာ+ပဓာနာ ယသာဟိ ကရုဏာ ပဓာနာ"စသည်ဖြင့် ,ဘုလာဓိကာရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိတွဲ၌ နိဿယအတိုင်းအနက်ပေးပါ၊ "ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိ၏"ဟု မပေးပါနှင့်၊ ပဓာနုပဒါသည် ဟောအနက်ကို မပေး၊ ပြဋ္ဌာန်းသော တရား-ဒြပ်ကိုသာ ဟောပါသည်၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်တွဲမှ ဒေသနာကိုရည်သောကြောင့် "ကရုဏာပြဋ္ဌာန်း၏" ဟု ကမ္မဓာရည်း အနက်လည်း မပေးပါနှင့်။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ဆက်ဆံခြင်းမရှိလျှော) မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သဗ္ဗေသု-ကြွင်းမဲ့ဝသုံ့ အလုံးစုံကုန်သော၊ သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ ပဝတ္တိယထာ-ဖြစ်တော်မူပြီးကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ သ္သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ ဥယျာနမေဃသု-သီသင့်သီဖွယ်သော တရား တို့၌၊ ပညာပိ-မဟာကရုဏာ သမာဗတ္တိဉာဏ်မှ ကြွင်းလျှော ပညာတော် သည်လည်း၊ ပဝတ္တိတ္တာ-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဣတိ အတ္ထော-ဤကား အနက်။ [ကရုဏာ၏ နိဒါသန အဖြစ်ကို ပြရာ၌ "ယဿ ယထာ ကရုဏာ သဗ္ဗေသု သတ္တေသု ပဝတ္တိတ္တာ" တိုင်ရဲ့သာ ပြထိုက်သော်လည်း ဥပမေယျမှ၌လျှင် ဥပမာနအဖြစ်လည်း မှတ်ထင်ရှား သောကြောင့် "ဧဝံ, ဍေ၊ ပဝတ္တိတ္တာတိ" ဟု ဥပမေယျဝါကျကိုပါယှဉ်၍ အနက်ပြသည်။]

သဗ္ဗေသူတိ ဧတံ-သတ္တေသု ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဝိသယနိဒဿန-ကရုဏာ၏ ဖြစ်ရာ အာရုံကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ [ကရုဏာ၏ဖြစ်ရာ ဝိသယာဓာရကို ညွှန်ပြသည်-ဟူလို။] ပညာတို (ဧတံ) ပညာဟူသော ဤသဒ္ဒါ သည်၊ နိဒဿေတဗ္ဗမှ နိဒဿန-ညွှန်ပြထိုက်သော ဥပမေယျတရားကို ညွှန်ပြ ကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ ယဿာတိ(ဧတံ)-သည်၊ တဒဓိဋ္ဌာနပုဂ္ဂလနိဒဿန-ထို ကရုဏာ ပညာတို၏ တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ မဂေါသိနောတိ (ဧတံ)-သည်၊ တဒ္ဓိသေသန-ထိုယသဟူသော သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနတည်း၊ ဥယျာနမေဃသူတိ (ဧတံ)သည်၊ ပညာဝိသယနိဒဿန-ပညာ၏ ဖြစ်ရာ အာရုံကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါ တည်း၊ သဗ္ဗေသူတိ (ဧတံ) -သည်၊ တဒ္ဓိသေသန-ထိုဥယျ မေဃသဟူသော သဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနတည်း၊ ပဝတ္တိတ္တာတိ (ဧတံ)-သည်၊ ကြိယာနိဒဿန-ကြိယာ ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ယထာရုစိတိ (ဧတံ)-သည်၊ ဝသီဘာဝနိဒဿန-ဝသီ ဘော်ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ (အစွမ်းသတ္တိရှိသည်အဖြစ်ကို ညွှန်ပြ ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း) [ဈာနဝင်စားရာဝယ် ဝသီဘော်မြောက်သကဲ့သို့ "ကရုဏာ ပညာတို လည်း ဆိုင်ရာအာရုံကို အာရုံပြုရာ၌ အလိုအတိုင်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဝသီဘော် မြောက်, အစွမ်းသတ္တိရောက်နေသည်"ဟူလို။]

[တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်၏ အဝေါင်းအနက်ကို ပြပြီး၍ ယခုအခါ၌ ဓာတ်ပစ္စည်း စသည်တို့ကို ခွဲခြား၍ပြအပ်သော အစိတ်အစိတ်အနက်ကိုပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထ ကိရတိတိ"စသည်မိန့်, "ပဝတ္တိတ္ထာတိ ဝုစ္စတိ"တိုင်အောင် မျှော်သည်။] တတ္ထ-ထိုကရုဏာဝိယသတ္တေသု အစရှိသော၊ဂါထာ၌, (အဝယဝတ္ထော-အစိတ်အနက်ကို၊ ဧဝ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ. သောနည်းဖြင့်၊ ဓဝဒိတဗ္ဗော-သိထိုက်၏၊ ယာ ဓမ္မဓာတိ-အကြင်တရားသဘောသည်)) ကိရတ္တိ-ပယ်ရှားတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သာဓမ္မဓာတိ-ထိုတရားသဘောသည်)) ကရုဏာ-ကရုဏာမည်၏၊ ပရဒုက္ခံ-သူတစ်ပါး၏ ဆင်း ရဲကို၊ ဝိကိုဝတိ-ပစ်ပယ်တတ်၏၊ ဣတိအတ္ထော-ဤကားအနက်။

ရူပါဒီသု-ရုပ်ဝေဒနာ အစရှိသော ခန္ဓာ ၅ ပါး-တို့၌၊ (တစ်နည်း) ရူပါဒီသု-ရူပ သဒ္ဒစသည့်အာရုံကာမဂုဏ်တို့၌၊ သတ္တာ, ဝိသတ္တာ-ဇြကပ်တက်ကုန်၏- ဣတိ-ကြောင့်၊ သတ္တာ-သတ္တတို့မည်၏၊ ပန-ဆက်ဦးအံ့၊ တသာ ပညတ္တိယာ-ထို သတ္တဟူသော နာမည်ပညတ်၏၊ ခန္ဓသန္ဓာနေ-ရုပ်နာမ် ခန္ဓာအစဉ်၌၊ နိရုဇ္ဈ ဘာဝကောဒ-တက်ရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်- နိစ္စန္ဒရာဂါပေ-ဆန္ဒရာဂ မရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း၊ သတ္တာတို-သတ္တတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏။ [အနာဂါမ်၌ ရေလာ မကုန်သေး၊ ထို့ကြောင့် နိစ္စန္ဒအရ-အနာ ဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမယူဘဲ ရဟန္တာကိုသာ ယူရသည်၊ ဤစကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဌသာလိနီဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဖဿနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိတတ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပညာ-ပညာ မည်၏၊ ယထာသဘာဝ-အကြင်အကြင်ဟုတ်မှန်သော သဘောအတိုင်း၊ ပဂၢရေ ဟိ-အနိစ္စစာတာ အစရှိသောအပြားတို့ဖြင့်၊ ပင့်ဝိစ္ဆတိ-ထိုးထွင်း၍ သိတတ်၏၊ ဣတိ အဏ္ဏော-ဤကား အနက်။ [အနိစ္စအစရှိသော တရားကို အနိစ္စသဘောအတိုင်း ဝ သိခြင်း စသည်ကို "ယထာသဘာဝ ဖဿနာတိ"ဟုဆိုသည်။]

ယသာတိ-ယသဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အနိယမနှ-အနိယမသဒ္ဒါတည်း၊ ဝါ-မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သေချာတပ်အပ် မသတ်မှတ်ကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ တသ ပါဒေ နမသိတ္တာဝုတိ ဇေတေန-တသ္မပါဒေ နမသိတ္တာဟူသော ဤသဒ္ဒါဖြင့်- နိယမနှ-နိယမသဒ္ဒါကို၊ (သေချာတပ်အပ် သတ်မှတ်ကြောင်း သဒ္ဒါကို၊) ဝေဒိတမ္ဘ- ၏။ မဟေသိတိ-မဟော သိဟူသည်ကား၊ မဟန္တေ-မြတ်ကုန်သော၊ သီလကဒ္ဓဒေ ယော-သီလဂုဏ်ကျေးဇူး အစရှိသော တရားတို့ကို၊ ဇေသိ ဂဝေသိ-ရှာတော်မူပြီ၊ ဝါ-ရှာ၍ ပြီးတော်မူပြီ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ မဟေသိ-မဟာသီမည်တော်တော်မူ၏။

ဉာတဗ္ဗာ-သိထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ယျော-ဧည့ျတို့မည်၏၊ သဘာဝဓရဏာဒိနာ-မိမိသဘောကို ဆောင်ခြင်းအစရှိသော၊ အတ္ထေန-အနက်အား ဖြင့်၊ ဓမ္မာ-ဓမ္မတို့မည်၏၊ [("အတ္ထနော သဘာဝ ဓာရေတီတိ ဓမ္မော" စသည်ကို ပြသည်။] တတ္ထ-ထိုဧည့ျသဒ္ဒါ ဓမ္မသဒ္ဒါတို့တွင်၊ ဧည့ျတို ဝစနေန-ဧည့ျဟူသော သဒ္ဒါ ဖြင့်၊ ဓမ္မာနံ-ဓမ္မတို့၏၊ အညေယျတ္တံ-မသိအပ် မသိထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပတိဂ္ဂိုပတိ-ပယ်၏။ [("ဧည့ျသိထိုက်"ဟု ဆိုသဖြင့် မသိထိုက်သည်၏ အဖြစ် ကို ပယ်ရာရောက်သည်-ဟူလို၊ အညတ္ထာပေါဟနနည်းတည်း၊ အညတ္ထ- တစ်ပါး သောအနက်တို့ကို၊ အပဋိဟန-ပယ်ရှားကြောင်းနည်း။] ဓမ္မာတိ ဝစနေန- ဓမ္မဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဧည့ျာနံ-သိထိုက်သောအနက်တို့၏၊ သတ္တာဒိဝါဒိဘာဝ- သတ္တ, ဒိ ဝအစ ရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ပတိဂ္ဂိ-ပယ်၏၊ [("မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သော ဓမ္မ"ဟု ဆိုသဖြင့် မိမိသဘောကို မဆောင်နိုင်သော, ထင်ရှား

မရှိသော သတ္တ (သတ္တဝါ) ဓိ၀ (အသက်ကောင်) အာဒီဖြင့် ဗုဒ္ဓလ (ပုဂ္ဂိုလ်) အတ္တ တို့ကို ပယ်သည် –ဟူလို၊ အညတ္တာ ပေါ်ဟန် နည်းပင်တည်း။] ဧ ပေ ဣ စ– သိထိုက်သော အနက်တို့လည်းဟုတ်၏၊ ဝေ– ထိုသိထိုက်သော အနက်တို့ဟူသည်၊ ဓမ္မာ စ– မိမိသဘောကို ဆောင်တတ်သော ဓမ္မတို့လည်းဟုတ်၏၊ ဣတိ– ကြောင့်၊ ဧ ပေ ယ– ဝမ္မာ– တို့မည်၏ ။

သဒ္ဒေသူဧတိ–သဒ္ဒေသုဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ အနေသေသ ပုရိယာဒါနံ– အကြင်း မရှိသော အနက်တို့ကို သိမ်းယူကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ဝေန– ထို သဒ္ဒေသု ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ အညာတဘာ၀ေ– မသိအပ်သောတရားတို့၏ မရှိခြင်းကို၊ ဒုယေတိ– ပြု၏၊ ["အားလုံးသော ဧ ယျဓမ္မတို့၌ပညာဖြင့် သိတော်မူပြီးဖြစ်သည်" ဟု ဆိုသဖြင့် ထိုပညာသည် "မသိအပ်တရားမရှိတော့" ဟု ပြသည်–ဟူလို။] ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ တိ– ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ ဟူသည်ကား၊ ဥပ္ပန္နိတ္ထ– ဖြစ်တော်မူပြီ။

ယထာ ရုစီ တိ– ယထာ ရုစိ ဟူသည်ကား၊ ယာ ယာ– အကြင် အကြင်သို့သော၊ ရုစိ– အလိုတော်တည်း၊ ယထာ ရုစိ– အကြင် အကြင်သို့သော အလိုတော်၊ စ– ဆက် ဦး– အဲ့၊ ရုစိ တိ– ရုစိ ဟူသည်ကား၊ ဣဏ္ဍာ– အလိုတည်း၊ သာ– ထိုအလိုဟူသည်၊ ဂ ဟ ဏ ဟာ– ပြုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်ဟူသော ဆန္ဒတော်တည်း၊ ယာ ယာ– အကြင် အကြင် အလိုတော်သည်၊ ပ၀ဏ္ဍာ– ပြီ၊ တပ္ပဟေ၀ါ– ထိုထိုအလိုတော် ဖြစ် သလောက် အပြားရှိသော၊ ပညာ– သည်၊ ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ– ပြီ။

ဝါ– တစ်နည်း၊ ယထာ– အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ရုစိ– အလိုတော်သည်၊ ပ၀ဏ္ဍာ– ဖြစ်ပြီ၊ တထာ– ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ရုစိ အနုရူပ– အလိုတော်အား လျော်စွာ၊ ပ၀ဏ္ဍာ– ဖြစ်သောပညာကို၊ ယထာ ရုစိ ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ တိ– ယထာ ရုစိ ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ ဟူ၍၊ ၀ုစ္စတိ– ဆိုအပ်၏၊ ဝါ– တစ်နည်း၊ ယထာ ယထာ– အကြင် အကြင်အခြင်း အရာအားဖြင့်၊ ရုစိ– အလိုတော်သည်၊ ပ၀ဏ္ဍာ– ဖြစ်ပြီ၊ တထာ တထာ– ထိုထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပ၀ဏ္ဍာ– ဖြစ်သော၊ ပညာ– ပညာကို၊ ယထာ ရုစိ ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ တိ– ယထာ ရုစိ ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ ဟူ၍၊ ၀ုစ္စတိ– ဆိုအပ်၏ ။

ယထာ ဝါ ရုစိ တထာ။ ။ဤနည်း၌ ယထာနှင့် ရုစိသည် သမာသ်မဟုတ်၊ နိသယအတိုင်း အနက်ယူပေးပါ။ ဆိုလိုရင်းကား– "အလိုဆန္ဒတော်က အကြင်အရာကိုသိလိုလျှင် ပညာတော်က ထို အရာကို သိနိုင်သည်" ဟူလို၊ ထိုကြောင့် "ရုစိအနုရူပ" ဟု ယထာရုစိကို အဖြော်ဖွင့်၍ "ပ၀ဏ္ဍာ၊ ပေ၊ ၀ုစ္စတိ" ဟု စပ်ပုဒ်နှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်သည်။

ယ္ယထာ ယထာ ဝါ ရုစိ။ ။ဤနည်း၌လည်း သမာသ်မဟုတ်၊ "ယထာ ယထာ" ဟု ဆို သောကြောင့် ယထာ၏ စီစွာအနက်ပြသည်၊ [တ္တထာ တတာ ပ၀ဏ္ဍာ ပညာ ယထာ ရုစိ ပ၀ဏ္ဍိတ္ထာ တိ စ ၀ုစ္စတိ" ကား၊ စပ်ပုဒ်နှင့်တကွ အဓိပ္ပာယ်ပြ စကားပင်တည်း။

တတ္တ-ထိုကရဏာဝိယသဲ့ထွေသာ အစ္စရိုရ္ကသောဂါထာ၌၎ ဘဂဝတိ-မြတ်စွာဘုရား၌၎ (မြတ်စွာဘုရား သန္ဓာန်တော်၌၎) ပဝတ္တာဝ၀ ကရုဏာ-ဖြစ်သော ကရုဏာကိုသာ၊ ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ ပညာယ-ပညာ၏၊ နိဒသေနန္တိ-ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနဟုရှု၍ ဘဂဝတမ္ဘာ-ယွဲ့ထိုက်၏၊ ဟိ-မိန်၏၊ ‘ဣသေ-ထိုကဲ့သို့ ကရုဏာသည်၊ အာသာခေရရဏာ-အခြားပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဆက်ဆံသော၊ မဟာ-ကရုဏာ-ကြီး ကျယ်ဖြင့်မြတ်သော် ကရုဏာတော်တည်း၊ အညာ-အခြားသော ကရုဏာ၁သာမည သည်၊ နေ-မဟုတ်။

“ဒုစ-ဆုက်၊ ‘ယသာတိ-ယသဲ့ဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ‘ဥတ္ကိုဋ္ဌမ္ပိ-နှစ်ပါး၊ လည်း ဖြစ်ကုန်သော် ကရုဏာပညာနဲ့-ကရုဏာ၁ပညာတို့၏၊ အာဓာရပုဂ္ဂိုလ်နှဲ့သသဲ့-တည်’ရာပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါတည်း၊ ‘ဟိ-မှန်၏(တစ်နည်း) ဟိ-ယသ္မာ-အကြင့်ကြောင့်၊ [ကုတ္တိ-ကိုင့်၍-ဟိတ်ပေးသည်၊] နိရာဓရာ-တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်ဟု-မရှိ သော၊ ကရုဏာ-ကရုဏာ-မည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ကုတ-ထိုကြောင့်၊ ကရုဏာတို့ရှု ကရုဏာ၁ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ ဆိုအပ်သော်၊ တဒါ-ဓရာဂုတော-ထိုကရုဏာ၏ တည်ရာဖြစ် ၍ဖြစ်သော၊ ပုဂ္ဂလော-ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကို ‘ဗျ-ကို၊ နိဒဿေသာ-ပြော-ညွှန်ပြထိုကိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ‘သောစ-ထိုဖုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ ‘ကုန-ကျေ(ကါထာ)ဂါ-ထာ၌၊ အသော-ယသပ္ပ ညွှန်ပြအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ၊ တစ်ပါး-သော၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီး-သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နတ္ထိ- မရှိ၊ ‘အာသန္ဓ-အနီး-ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဝဇ္ဇေတွာ-ကြည်ရှု၍ ‘ဒူရသာ-အဝေးပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဂဟကေစ-ယူခြင်း-ခံလည်း၊ ‘ပဝေါ-ဝေနေ-အကျိုးသည်၊ နေ အတ္ထို-မရှိ၊ ကုတိ-ထို ကြောင့်၊ ယသာတိ-နိဒသိတ ပုဂ္ဂလော-ယသပ္ပ ညွှန်ပြအပ်သော-ပုဂ္ဂိုလ်သည် သော ကရုဏာယ-၏၊ အာဓာရော-တည်ရာတည်း၊ ‘ဟာန-ထို့ကြောင့်၊ (ယသသ္ဒါ ၏ ကရုဏာပညာနှစ်ပါးစုတို့၏ တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှန်ပြသော၊ ‘ယ ‘ ‘ ‘

ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်၊ ဝါ-ဆိုလိုသည်၊ ဟောတိ၊ (ကိ-အဘာယ်အဓိကာ်သည်၊ ဝါ-ကိုးဝုတ္တံ-သည်ဟောတိ-နည်း၊)ယသ-အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏၊ အတ္တမဓိနာ-ကိုယ်တော်၏၊ ကရုဏာဝိယ-မဟာကရုဏာတော်သည်ကဲ့သို့၊ ပဿာဝိ-ပညာတော်သည်လည်း၊ ပဝတ္တိတ္တ-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ဝုတ္တံ-သည်၊ ဟောတိ-၏။

ပန-ပရိဟာရဝဂ္ဂမှတစ်ပါး၊ စောဒကပဏ္ဍိကိုဆိုဦးအုံ၊ ကထံ-အဘယ်နည်းဖြင့်၊ ကရုဏာ-မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ ပဝတ္တိတ္တယ ထာ-ဖြစ်တော်မူပြီးကဲ့သို့၊ (တာထာ-တူ၊) ပညာပိ-သုညည်လည်း၊ ဓမ္မေသု-ဧ ယျ တရားတို့၌၊ ပဝတ္တိတ္တ-ဖြစ်တော်မူသနည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ နိ ရုဝသေ သတော-အကြင်းမရှိသောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ယထာရုစိစ-အကြင် အုကြင် အလိုတော်အတိုင်း လည်းကောင်း၊ (ကရုဏာ-သည်၊ သတ္တေသု-သတ္တဝါတို့၌၊ ပဝတ္တိတ္တယထာ, ဘထာပညာပိ ဓမ္မေသု-ဧ ယျ တရားတို့၌၊ ပဝတ္တိတ္တ-ဖြစ်တော်မူပြီ၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ ဤသို့ ရှေ့ဝါကျပုဒ်များကို ထည့်၍စပ်ပါ။)

ဟိ-ချဲ့ဦးအုံ၊ ဘဂဝတောဝ-၏၊ ကရုဏာ-သည်၊ ကဠေသတ္တ-တစ်ခုတစ်ယောက်သော သတ္တဝါကို၊ အဝေဒေတွာ-မကြဉ်မှု၍၊ သတ္တေသု-ကုန်သော၊ နိ ရုဝသေ သေသု-အကြင်းမရှိကုန်သော၊ သတ္တေသု-တို့၌၊ ပဝတ္တတိ-၏၊ ပဝတ္တမာနာစ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ ရုစိဝသေန-အလိုဆန္ဒတော်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၌လည်းကောင်း၊ အနေကေသုစ-များစွာသော သတ္တဝါတို့၌လည်းကောင်း၊ အညေဟိ-ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ စသောအခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နင့်၊ အသာဓာရဏာ-မဆက်ဆံသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဟိ-မုန်း၊ အညေသုံ-မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ (ကရုဏာဣဒ္ဓိမန်ခ်ိန်စပ်) ဝါ-တို့သည်၊ (ပဿန္ဒာန်ခ်ိန်စပ်၊) မဟာယဝဂ္ဂနှာခန်-ကာမေယ, ဘာဝေါယစသော ကြီးစွာသော သြဃဒ္ဒ သက်ဝင်နေရှုကုန်သော၊ သတ္တာန-သတ္တဝါတို့ကို၊ (ဥဒ္ဓတာဝယ် တုပစ္စည်း၌ ဆဋ္ဌီကံ၊) မယာ-ငါ့ကို၊ အညတြ-ကြဉ်၍၊ အဝေဟ-ငါမှတစ်ပါးသော၊ သြဃာ-သြဃမှ၊ ဥဒ္ဓတာ-ထုတ်ဆယ်နိုင်သော၊ ကော်စိ-တစ်စုံတစ်ယောက်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိပါတကား၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဿန္ဒာန-မြင်ကုန်လေသော်၊ (မြင်ရကုန်သော်၊) အညေသံ-ဘုရားမှတစ်ပါး အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဘဂဝတော ယံထာ-မြတ်စွာဘုရား၏ကဲ့သို့၊ ကရုဏောဣဒ္ဓိမန်-ကရုဏာ၏ သက်ရောက်ခြင်းသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်နိုင်၊ ဣတိ-ဤကား ကရုဏာတော်၏ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ ၌ ဖြစ်ပုံအကျယ်တည်း။

[ယခုအခါ ပညာ၏ အလုံးစုံသော ပုဗ္ဗတရားတို့၌ ဖြစ်ပုံကို အုကျယ်ပြလိုသောကြောင့် ပညာပိ စသည်ကိုမိန့်၊] ဘဂဝတောဝ-၏၊ ပညာပိ-ပညာတော်သည်လည်း၊ သတ္တေသု-ကုန်သော၊ နိ ရုဝသေ သေသု-ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တို့၌၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ် တော်မူ၏၊ ပဝတ္တမာနာစ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ ဧကသ္မိံ-တစ်ပါးသော၊

(ဓမ္မေ-တရားဦးလည်းဒုကောင်း၊) အနေကေသု-များစွာကုန်သော၊ ဓမ္မေသု,စ-တရား တို့၌ လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗာဝတိဿာဒီဒေနနေန-ထင်ရှားရှိသော ကြီစွမ်အစရှိသည်ကို သိတော်မူခြင်း-အား-ဖြင့်၊ (အာဒီဖြင့် လက္ခဏ၊ ပစ္စုပ္ပန္နာနိ၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကိုယူ၊)-အနာ ဝရဏာ-အပိတ်အပင်အဆီးအတား-မရှိသည်၊ အသာဓာရဏာ-တစ်ပါး-သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့နှင့် မဆက်ဆံသည်။(ဟုတ္တာ-၍) ယထာရုစိ-အကြင် အကြင် အလိုတော်အတိုင်း၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တော်မူ၏၊ စ-ဥပမာကား၊ ပဿန္တ သ-မဟာဃဟက္ခန္ဓ သတ္တဝါတို့ကို မြင်တော်မူရသော၊ ဘဂဝတောဒေ-၏၊ ကရုဏာ-ကရုဏာတော်သည်၊ ယထာရုစိ-တိုင်း၊ ပဝတ္တတိယထာ-ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ (ဤကားပညာ၏ အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ဖြစ်ပုံအကျယ်တည်း။)

တံ သမ္ဘ-ထိုအလုံးစုံသော ကရုဏာ၏ ယထာရုစိဖြစ်ပုံကို၊ ပဋိ သမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော်၌၊ ,မဟာကရုဏာ, ဉာဏတိဘဂ်ဝသေန-မဟာတရုဏာ ဉာဏ်တော်ကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ,ပါဠိရပ်၏, ,အစွမ်းဖြင့်, ဇာနိတဗ္ဗ-သိထိုက်၏၊ ပညာယ-ပညာတော်၏၊ ,ယထာရုစိ-တိုင်း, ပဝတ္တိစ-ဖြစ်ပုံကိုလည်း၊ သေသာ-သာဓာရဏဉာဏတိဘဂ်ါဒိဝိသေန-မဟာကရုဏာ ဝိဘင်းမှ ကြွင်းသော အသာဓာ ရဏဉာဏဝိဘင်း အစရှိသည်တို့၏, အစွမ်းဖြင့်, (ဇာနိတဗ္ဗ-သိထိုက်၏။) [ကရု ဏာပညာတို့၏ ဖြစ်ပုံကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ အကျယ်ဟောတော်မူထားသဖြင့် ထိုဌ ရှုကြပါလေ-ဟူလို]

[ပညာသဒ္ဒါဖြင့် အဘယ်ပညာတို့ကို ယူရမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ပညာဂုဟာဏေန"စသည်ကိုမိန့်,] စ-ဆက်၊ ပညာဂ္ဂုဟာဏေန-ပညာသဒ္ဒါဖြင့်၊ တိသု -အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန္နအားဖြင့် သုံးပါး-ကုန်သော၊ ကာလေသု-ကာလတို့၌၊ အပ္ပဋိပဟာဉာဏ-အပိတ်အပင် အဆီးအတား-မရှိသော ဉာဏ်လည်း ကောင်း၊ [ဤဉာဏ်ကို အနုဒိုကာ ခန္ဓဝိဘင်းအစဉ် သမ္ဘည်ုတဉာဏ်ဟု ဖွင့်လတ္တံ့။] စတုသေစ္စဉာဏ်-သစ္စာ ၄-ပါးကိုသိတတ်သော ,ဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ,စတုပ္ပဒိ သမ္ဘိဒါဉာဏ်-စတုပ္ပဒိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လည်းကောင်း၊ ,ကရုဏာဂ္ဂုဟာဏေန-ကရုဏာ သဒ္ဒါဖြင့်၊ မဟာကရုဏာသမာဟတ္တိဉာဏသ-မာဟာကရုဏာ သမာပတ်နှင့်ယှဉ် သောဉာဏ်တော်၏၊ ဝါ-ကို၊ ဂဟိတတ္တာ-ယူအုပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ-ထို ဉာဏ်ကို၊ ဝေဒေတ္ဝာ-ကြဉ်၍၊ အညာနိ-အခြားကုန်သော၊ အသာဓာရဏဉာဏာနိ- အသာဓာရဏဉာဏ် ၅-ပါးတို့ကို လည်းကောင်း၊ စတုဓေသာရဒ္ဓဉာဏ် ၄-ပါး သော ဝေသာရဒ္ဓဉာဏ် လည်းကောင်း၊ ဒသဗလာနိ-၁၀-ပါးသော ,ဉာဏ်တော်အား တို့ လည်းကောင်း၊ ဆ-ကုန်သော၊ အဘိညာ-အဘိညာဉ် ,ဉာဏ်တို့လည်းကောင်း၊ စတုစတ္တာလီသ- ၄၄-ပါးသော၊ ,ဉာဏဝတ္ထုနိ-ဉာဏဝတ္ထုတို့ လည်းကောင်း၊ သတ္တသတ္တတိ- ၇၇-ပါးသော၊ ,ဉာဏဝတ္ထုနိ-တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ ၈၀မာဒ

ဇေယာ–ဤသို့ အစရှိကုန်သော၊ အနေကေ–တစ်ပါး၊မက–များစွာကုန်သော၊ ပညာပ္ပ–ဘေဒါ–ပညာအပြားတို့ကို၊ သင်္ဂယှန္တိ–သိမ်းယူအပ်ကုန်၏၊ တသ္မာ–ထိုကြောင့်၊ တသ်သ–တဲ့ဿ ပညာယ–ထိုထိုပညာတော်၏၊ ပဝတ္တိဝေသေန–ဖြစ်ခြင်း၏ အထူးမ–ဖြင့်၊ ‘‘ယတာရဒ–တိုင်း၊ ဥ–ပတ္တိ–ဖြစ်ပုံကို၊ - ဝေဒီတဗ္ဗာ–သိထိုက်၏။ တေန–ထို့ကြောင့်၊ ‘‘ကရုဏာဝိယ’’ ပေါ ‘‘ယတာရ၊စိတ်–ကရုဏာဝိယ၊ ‘‘ယတ္ထ–ရ၊စိဟူ၍၊ (သင်ဂ်ဟ ကာရော–အဌကထာကျင်းကို ပြုစီရင်သော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသသည်၊) အဟာ–မိန့်–ပြီ။ [အဌကထာဆရာသည်ကား ‘‘ရုလ္ဒ–ဌကာဆရာ’’၏ အာစရိယမဟုတ်၊ ထိုကြောင့် ‘‘သင်ဂ်ဟကာရ’’ ဟု–အသုံးပြုခြင်းက ‘‘များသည်။]

တတ္ထ–ထိုကရုဏာဝိယ သတ္တေသု အစရှိသော ဂါထာ၌၊ ကရုဏာဂုဟာဏေန–ကရုဏာ၏သဒ္ဒါဖြင့်၊ မဟာ–ဟောဓိယာ–ဖြတ်သော ‘‘ဟောဓိဖြစ်တော်မူသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏၊ မူလ–အကြောင်းရင်းကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ ‘‘ဟိ–ချဲ့၊ မဟာဒုက္ခသဗ္ဗာဓပ္ပဋိပဒန္ဒ–ကြီးစွာသော၊ သဗ္ဗာဒုက္ခဖြင့်– ကျင်း၊ကျင်း ကျပ်ကျပ်သွားနေရသော၊ သတ္တနိကာယ–သတ္တဝါ၊အပေါင်းကို၊ ‘‘ဒီသွာ–မြင်တော်မူ၍၊ တသ–ထိုသတ္တဝါအပေါင်း၏၊ ‘‘အညော–ဝါမှတစ်ပါး၊ဆိသော၊ ‘‘ကောစိ–တစ်စုံတစ် ယောက်သော၊ သဝရဏ–ကိုးကွယ်ရာသည်၊ နတ္ထိ မရှိပါတုကား၊ ‘‘–[သရဏ–သည် နိစ္စနပုလ္လိင်ဖြစ်၍ ‘‘ကောစိကို ‘‘ဝင့်ဘဝ် နပုလ္လိင်ထားသည်။] အဟ–ဝါသည်၊ ‘‘ဧတ္ထော–ကြီးစွာသော ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပြီးသည်၊ (သမာနော–ဖြစ်လသော်)ဧတေ–ဤသတ္တ ဝါအပေါင်းကို၊ မောစေယာမိ–လွတ်စေအုံ၊ ဣတိ–ဤသို့ကြံတော်မူ၍၊ ကရုဏာယ–မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သဗ္ဗောဒိတမာနနော–လုနှစ်စွာတိုက်တွန်းအပ်သော စိတ် ရှိတော်မူသည်၊ ဟုတ္တာ–ဖြစ်၍၊ အဘိနိဟာရ–သမ္ဗညုတဉာဏ်တော့ဟူသို့ ရှေးရှေ့ဆောင် ကြောင်း ဆုတောင်းမှုကို၊ ဒီပကံရသ ဘဂဝတော–ဒီပကံရာမြတ်စွာဘုရား၏၊ ပါဒမူလေ–ခြေတော်ရင်းခံ၌၊ ဂဟတ္တာ–ပြုတော်မူပြီး၍၊ ‘‘ဟောဓိသမ္ဗောရေ–အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ် သမ္ဗညုတဉာဏ်၏ ‘‘အ‌ဆောဂ်ကိုအဘို့ ‘‘ဖြစ်ကုန်သော ပါရမီတော်တို့ကို၊ သမ‌ေဘာ‌ခေတ္တာ–စုပေါင်းတတ်မှု၍၊ ‘‘အ‌ရှုပ‌ဗ‌ဒ္ဓန–အားဖြင့်၊ သ‌ဗ္ဗာ‌မိ–အ‌ရ‌ဟ‌တ္တ‌မ‌ဂ် ဉာ‌ဏ် သ‌ဗ္ဗ‌ညု‌တ‌ဉာ‌ဏ်‌တော်‌သို့၊ ပ‌ဗ‌ဏ္ဏာ–ရော‌ဂ်‌တော်‌မ‌ူ‌ပြီ၊ ‘‘ကုတိ–ထို‌ကြော‌င့်၊ ‘‘ကရ

 တတ္ထ– ကရုဏာဂုဟာဏေန။ ။ကရုဏာဝိယအစရှိသော သဒ္ဒါ၏ တိုက်ရိုက်ဟောအပ် သော အပေါင်းအနက် အစိတ်အစိတ် အနက်အစရှိသည်တို့ကို ပြုပြီး၍၊ ‘‘ယနဒုအခါ၌ သာမတ္ထိ ယအားဖြင့် ရထိုက်သောနှင်းကိုကို ပြခြင်းငှာ “‘‘တတ္ထကရုဏာဂုဟာဏေန၊ ‘‘ပေ၊ ‘‘ဒုဒ္ဒုဂ္ဂတ ဒဿိတာ ‘‘ဟောန္တိ”ထိုင်အောင်သော ပါဠိတို့ကို မိန့်သည်။ ‘‘[သဒ္ဒါတစ်ခု၏ ‘‘ဟောစွမ်းနိုင်သော အနက်အပြင် ထိုသဒ္ဒါ၏ အစွမ်းသတ္တိဖြင့်ပြုအပ်သော အနက်ကို သာမတ္ထိယတ္ထဟု ‘‘ခေါ်သည်၊ သမတ္ထသ ဘာ‌ဝေါ သာ‌မ‌တ္ထိ‌ယ်–ဟော‌စွမ်း‌နိုင်‌သော သ‌ဒ္ဒါ‌၏ ဖြစ်‌ကြော‌င်း‌ဖြစ်‌ရာ ‘‘ဟော‌စွမ်း‌နိုင် သော‌သ‌တ္တိ၊ သာ‌မ‌တ္ထိ‌ယ‌တော+လ‌ဒ္ဓေါ+အ‌တ္ထော ‘‘ယ‌သာ‌တိ ‘‘သာ‌မ‌တ္ထိ‌ယ‌တ္ထော၊ ‘‘နိ‌သ‌ပေ‌းသ‌လို ‘‘အ‌နက်‌ပေ‌း‌ရ ‘‘မ‌ရ‌ဘ‌ဲ ‘‘အ‌ဓိ‌ပ‌ာ‌ယ်‌အား‌ဖြင့်‌သာ ‘‘ယ‌ူ‌ရ‌သော ‘‘အ‌နက်‌မျိ‌ုး‌တည်း။]

ကာတော်သည်၊ မဟာဘေဒိယာ-မြတ်သော ဘေဒိဖြစ်တော်မူသော အရှာတွေ့ မဂ်ဉာဏ်သမ္ဗညုတညာဏ်တော်၏၊ မူလ-အကြောင်းရင်း အခြေခံတည်း၊ ဣတိ-ဤ သို့ မှတ်အပ်၏။

သတ္တေသုဝတိ ဧကေန-သတ္တေသု ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ မဟာဘေဒိယာ-မဟာဘေဒိကို၊ ပယောဇနံ-ယှဉ်စေတတ်သော အာရုံကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ သတ္တာ-တို့သည်၊ မဟာဘေဒိ-မဟာဘေဒိကို၊ ပယောဇေန္တိ-ယှဉ်စေကြကုန်၏၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ-နည်း)၊ ဟိ (ယသ္မာ-ကြောင့်) သတ္တာသန္တာရဏာတ္ထं-သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တင်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ သမ္ဗညုတာ-သမ္ဗညုတတ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝါ-ဘုရား၏အဖြစ်ကို၊ အဘိပတ္ထိတာ - ရှေးရှု တောင့်တတော်မူအပ်ပြီ၊ (တသ္မာ ဝိညာယတိ)၊ ယထာဟ-အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်း၊ ကိ'မေ၊ ပေ၊ သဒေဝ ကန္တိ-ကိ' မေ၊ ပေ၊ သဒေဝကဲဟုရှု၏၊ (အာဟ-ဟောတော်မူပြီ။) (ဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပြီ။) --- [ထာမဒဿိနာ-အစွမ်းကို သိမြင်သော၊ ဝါ-သိမြင်ပါလျက်၊ ဧကေန-တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တိဏ္ဏေန-သံသရာရေအယဉ်မှ ကူးသွားသော၊ ပုရိသေန-ယောကျ်ားဖြင့်၊ မေ၊-ငါ့အား၊ ကိ'-အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ သမ္ဗညုတံ-သမ္ဗညုတ၏အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏိတ္တာ-ရောက်ပြီး၍၊ ဝါ-ရောက်ပြီးမှ၊ သဒေဝ ကံ-နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော လောကကို၊ သန္တောရေသံ-သံသရာရေအယဉ်မှ ကယ်တင်တော်မူပေအုံ။]

ကိ'မေ၊ ပေ၊ ဒဿိနာ။ ။မေသဒ္ဒါသည် ကိ'၌ စပ်ရသော အလမ္ဗာသမ္ဗန္ဓါနိပုဒ်တည်း၊ "ကိ' မေ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန"ဝါကျမျိုး ဖြစ်သည်၊ ဧကေနမ္ဟစ္ဆ၌ ဒဿိနာတိုင်အောင် ဝိဘာတ်တူ၏၊ ဝိဘာတ်တူလျှင် အနက်အရတူရ၏၊ ထိုကြောင့် ထိုအားလုံး၏ အနက်ကို ပုရိသရှည်း ရစရမည်၊ အားအစွမ်းကို သိမြင်သော ယောက်ကျား၊, သံသရာရေအယဉ်ကို ကူးသော ယောက်ကျား, တစ်ယောက်တည်းသော ယောက်ကျား,ဟူလို၊ ထိုယောက်ကျား ဟူသည် သူများမဟုတ်, သုမေဓာ ဘုရားအလောင်း၊ကဲ့သို့ ဖိမိကိုပင် သူတစ်ပါးအနေအားဖြင့် ရွတ်ဆိုအပ်သော ဂါထာစကားဖြစ်သည်၊ သတ္တဝါအများကို ကယ်တင်နိုင်လောက်သော ဉာဏ်အားရှိမှန်းကိုလည်း သိမြင်သူဖြစ်ပါလျက် တစ်ယောက်တည်း သံသရာရေအယဉ်မှ ကူးသွားသော ယောက်ကျားမျိုးဖြင့် ငါသုမေဓာမှာ အကျိုးမရှိ၊ "ငါသည် ထိုယောက်ကျားမျိုးမဖြစ်လို"ဟူလို၊ "တိဏ္ဏေန-သံသရာရေအယဉ်ကူး သဖြင့်"ဟု အနက်ပေးကြသည်ကို စဉ်းစားပါ။

မဇ္ဈဋီကာ။ ။ဂါထာဠော ပန ဝေ ဝေဒိတမ္ဘော၊ ထာမဒဿနေ သိလေန ဧကေနေ သံသာရတော တိဏ္ဏေန ပုရိသေန မေ မမကိ' ပယောဇနံ အတ္ထိ၊ ပုရိသေနတိ ဧတ္ထ အတ္ထဇုနံ သန္ဓာယ ပရိဏိယ ဝဒတိ။ [ဤဋီကာ၌ [ထာမဒဿနေ သိလေန"ဟု ကိပဇ္ဇည်းအတွက် တသိလေ အနက်ဖွင့်ခြင်းကိုကား စဉ်းစားသင့်သည်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ အကြင်မဲကြိမ်ခြင်ဒို့ရာ အလေ့အလာ (တသိလေ)မလိုသောကြောင့်တည်း။]

ပညာဂုဟာဏေန-ပညာသဒ္ဒါဖြင့်၊ မဟာဗောဓိ-မဟာဗောဓိကို၊ (သင်္ဂီဟကာရ) ဒသေတိ-ပြု၏။ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗညုတာယ-သမ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်၏၊ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ-နီးစွာသောအကြောင်း ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂဉာဏ်-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂညာဏဗဟုဒ္ဓာန်-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိသော၊ သမ္ဗညုတဉာဏ်စ-သမ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဗောဓိတိ-မဟာဗောဓိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊)ပညာဂုဟာဏေန-ဖြင့်၊ မဟာဗောဓိ-ကို၊ ဒဿတိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ မယာ-သည်၊ ဝုစ္စတိ ဆိုအပ်၏။)
[ဤသို့ တစ်ဝါကျတည်း၌ ဟိနှင့်ဣတိပါလျှင် ဟိကို ဟေတုတ္ထဝေးနိုင်သည်။]

ဥ ယျဧမ္မေသုတိ ဧကေန-ဥ ယျဧမ္မေသု သမ္မေသု ဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ သန္ဓာရေဝတ္ထုနှစ်-ကယ်တင်ထိုက်ကုန်သော၊ သတ္တာနှစ်-တို့၏၊ ဝါ-တို့သည်၊ အတိ ဥ ယျ၊ ပေ၊ သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ-ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထိုက်ကုန်၊ ပိုင်းခြားခြင်း၍ သိထိုက်ကုန် ပယ်စွန့်ထိုက်ကုန် မိမိသန္ဓာန်၌ ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၊ ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက် ပြုထိုက်ကုန်သော၊ ခန္ဓာယတန၊ ပေ၊ သတိပဋ္ဌာနဒီဘေဒေ-ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာ, ဣန္ဒြေ, ပဋိသဓူသမုပ္ပါဒ်, သတိပဋ္ဌာန်အစရှိသော အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာဒိ- ဘေဒေ-ကုသိုလ်အစရှိသော အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗဓမ္မေ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊ ဒဿတိ-၏။
[ခန္ဓာ အာယတန စသောတရားသည် ခန္ဓဝိဘင်း စသော ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ လာသော သဗ္ဗဓမ္မတည်း၊ ကုသလာဒိဘေဒေကား-ကုသလာဓမ္မာ အကုသလာဓမ္မာ စသည်ဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌လာသော ဓမ္မတည်း။]

သဗ္ဗညုတာယ၊ ပေ၊ မဟာဗောဓိတိ ဝုစ္စတိ။ ။အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရသည်နှင့် တစ်ဖြိုင်နက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုလည်း ပိုင်ပြီးဖြစ်တော့၏၊ ထို့ကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်၏၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟူသော နီးစွာသောအကြောင်းလည်းရှိသည်၊ "မဂ္ဂဉာဏ်+ပဒဋ္ဌာန် ယသ္မာတိ မဂ္ဂဉာဏဗဟုဒ္ဓာန်"ဟုတွဲပါ၊ ဆိုလိုရင်းကား-အခြားသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရကြပါ၏၊ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ နီးစွာသော အကြောင်းမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် အခြားသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မဂ်ဉာဏ်ကို "မဟာဗောဓိ"ဟုမဆိုရ၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်သည်ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ နီးစွာသော-အကြောင်း ရင်းလည်းဖြစ်၏၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်မှာလည်း အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟူသော အကြောင်း အထောက်အခံလည်း ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုသာ "မဟာဗောဓိ"ဟု ဆိုအပ်သည်-ဟူလို။ [မဟတိ-ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော+ဗောဓိ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တည်း၊ မဟာဗောဓိ-ဉာဏ်တော်။]

ပဝတ္တိတ္ထယထာရုစိတိ ဇောန်-ပ ဝတ္တိတ္ထ ယထာရုစိဟူသော ဤပါဠိဖြင့်၊ ပဋိဝေ၊ ပေ၊ ဒီပနေန-ပဋိဝေဓဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် ရှေ့သွားရှိသော ဒေသနာဉာဏ်တော်၏. ဖြစ်ပုံကိုပြသဖြင့်၊ ပယောဇနသမ္ပတ္တိ-အကျိုး၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၊ [ဓမ္ဓဒိုကာ၌ "ယှဉ်စေတတ်သော သတ္တာ၀ါအပေါင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း"ဟု ဖွင့်သည်။] ဒဿေတိ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ သဗ္ဗဓမ္မာနံ-အလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊ ပဋိဝေဓေဏ-ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ်သည်၊ ဟောဒိပလ္လကော်-မဟာဟောဒိပလ္လင်၌၊ အဟောသိ-ဖြစ်တော်မူခဲ့ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ (တုစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တံ-ထို ပဋိဝေဓဉာဏ်ဟူသည်၊ မဂ္ဂဉာဏမေ၀-မဂ်ဉာဏ်ပင်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သဗ္ဗဓမ္မာနံ - တို့ကို၊ ပဋိဝေဓဉာဏ်-သည်၊ ဟောဒိပလ္လကော်-၌၊ အဟောသိ-ပြီ၊ ဣတိ မယာ ၀ုစ္စတိ၊) ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ-ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်လည်း၊ (ဟောဒိပလ္လကော်-၌၊ အဟောသိ-ပြီ၊) [စ သဒ္ဒါ'ဣ ဟော်ဒိပလ္လင်၌ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပဋိဝေဓဉာဏ်ကို ဆည်းသည်။] ဝိသေသေန-အထူးအားဖြင့်၊ (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်-အဘိဓမ္မာကို ဆင်ခြင်တတ်သောဉာဏ်သည်။) ရတနာ၀ယရသတ္တာဟေ-ရတနာ၀ယရသတ္တာဟဘ၌၊ အဟောသိ-ဖြစ်ပြီ၊ [မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်၌ ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်ကိုရရာ ဟောဒိပလ္လင်၌ ဖြစ်ခဲ့၏၊ အဘိဓမ္မာတရား ရတနာတို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တော်ကား ရတနာ၀ယရသတ္တာဟရောက်မှ ဖြစ်သည်။]

ဒေ၀-ဤသို့၊ ပဋိဝိဒ္ဓပစ္စဝေက္ခိတာန်-ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီးကုန် ဆင်ခြင်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့ကို၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနာဒီသု-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်ကို ဟောတော်မူရာ အစရှိသောအခါတို့၌၊ ဒေသနာဉာဏ်-ဟောကြောင်းဖြစ်သော ဉာဏ်တော်သည်၊ အဟောသိ-သိတော်မူပြီ၊ စ-ဆက်ဦးအုံ၊ ဝိသေသေန-အထူးအားဖြင့်၊ ပဏ္ဏာ၊ကမ္မလသိလာယ်-ပဏ္ဏာ၊ကမ္မလာကျောက်နေရာ၌၊ သတ္တပ္ပ ကရဏာဒေသနာယ်-အဘိဓမ္မာ ၇ ကျမ်းကို ဟောတော်မူရာအခါ၌၊ ဒေသနာဉာဏ်-သည်၊ အဟောသိ၊ ဣတိ-ဤကားအကျယ်တည်း။ [အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဖွင့်သောအရာဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာဒေသနာဉာဏ်ကို "ဝိသေသေန"ဟုဆိုသည်။]

[သာမတ္ထိယအားဖြင့် ရအပ်သောအနက်တို့ကို ပြပြန်လိုရှိ၍ ဒေသနာဉာဏေန-စသည်ကိုမိန့်၊] စ-ဆက်ဦးအုံ၊ ဒေသနာဉာဏေန=ဒေသနာဉာဏ်တော်ဖြင့်၊ ဒေ သေန္တော-ဟောတော်မူသော၊ ဘဂ၀ါ-သည်၊ သတ္တာသု-သတ္တ၀ါတို့၌၊ ဟိတပဋိပတ္တိ-စီးပွားကိုကျင့်ကြောင်း အကျင့်ကို၊ ပဋိပဇ္ဇတိ-ကျင့်တော်မူ၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ သဗ္ဗေနု အလုံးစုံသော၊ ဇောန-ဤမဟာဟောဒိမူလစသည်ကို ပြခြင်းဖြင့်၊ အတ္ထာဟိတပဋိပတ္တိ-ကိုယ်တော်၏စီးပွားအလိုငှာ.ကျင့်တော်မူခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ပရဟိတပဋိပတ္တိဉ-သူတစ်ပါး၏ စီးပွားအလိုငှာ ကျင့်တော်မူခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဒဿေတိ-ပြ၏၊ ဟိ-မှန်၏၊ မဟာဟောဒိဿနေနု-မဟာဟောဒိကို ပြခြင်းဖြင့်၊

၀၊–မဟာဗောဓိကိုပြကြောင်းဖြစ်သော ပညာသဒ္ဒါဖြင့်ပဋိပတ္တိ–ကိုယ်တော်၏ စီးပွားအလို ၄ာကျင့်တော်မူခြင်းကို၊ ဒသသိတာ–ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတရေဟိ=,အခြားသောပြခြင်းတို့ဖြင့်လည်း၊ ပရဟိတာ ပဋိပတ္တိ–သူတစ်ပါးတို့၏ စီးပွားအလို၄ာ ကျင့်တော်မူခြင်းကို၊ ဒသသိတာ–ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ တေန–ထိုသို့ပြခြင်းဖြင့်၊ အတ္တာဟိတ ပဋိပန္နာဒီသု–အတ္တ ဟိတပဋိပန္နနှစ်ရပ်ကုန်သော၊ စတူသု–၄ ယောက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလေသု–ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဘဂဝတောဝ–၏၊ စတုတ္ထ ပုဂ္ဂလဘာဝံ–၄ ယောက်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ–ပြ၏၊ [ပုဂ္ဂိုလ် ၄ ယောက်ကား–အတ္တာဟိတ ပဋိပန္နနှင့် ပရဟိတ ပဋိပန္နပုဂ္ဂိုလ်၊ ပရဟိတ ပဋိပန္နနှင့် အတ္တာဟိတ ပဋိပန္နပုဂ္ဂိုလ်၊ နေဝ အတ္တာဟိတ ပဋိပန္နနှ၊ ပရဟိတ ပဋိပန္နပုဂ္ဂိုလ်၊ အတ္တာဟိတ=ပဋိပန္နပရဟိတပဋိပန္နပုဂ္ဂိုလ်တို့တည်း၊ ထိုတွင် ဘုရားရှင်ကား အတ္တာဟိတ ပရဟိတ ပဋိပန္နပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ် သည်–ဟူလို။] ---စ ဆက်ဦးအုံ၊ တေန–ထိုသို့ ပြသဖြင့်၊ အနုတ္တရ ဒဂ္ဂိဏေယျ ဘာဝံ–အတ္ထ မရှိမြတ်သော ဒဂ္ဂိဏေယျပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ နိရတိ သယ ပဏာမာရဟဘာဝဥ–အသာအလွန်မရှိသော ရှိခိုးထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ် ကို လည်းကောင်း၊ ၀၊–ရှိခိုးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အမြတ်ဆုံး၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ အတ္ထနော–မိမိဟူသော အရှင်ဗုဒ္ဓယောသ၏၊ ကိရိယာယ–ရှိခိုးမှုကို ပြခြင်း၏၊ ခေတ္တဂ်တဘာဝံစ–ခေတ်သို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ဒဿေတိ–ပြ၏။

[ကရဏာ ပညာ သဒ္ဒါတို့ဖြင့် အခြားရထိုက်သော အနက်တို့ကို တိုးတက်၍ ပြခြင်းငှာ ဤအစရှိသော ပါဠိကိုမိန့်။] စ–ဆက်၊ ဤ–ဤ၀ါထာ၌၊ ကရုဏာဂုဟဏေန–ကရုဏာသဒ္ဒါဖြင့်၊ လောကိယေသု လောကိတရများတို့တွင်၊ မဟာဂုတ ဘာဝပ္ပတ္တာ သာဓာရဏာဂုဏ ဒီပနတော–မဟာရှုတ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သော အသာဓာရဏ ကရုဏာဂုဏ်ကို ပြခြင်းကြောင့်၊ ဘဂဝတောဝ–၏၊ သဗ္ဗလောကိယ ဂုဏသမ္ပတ္တိ–အလုံးစုံသော လောကိဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ၀၊–ကို၊ ဒဿိတာ ပြတော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ["ကရုဏာကိုပဓာနပြု၍ အလုံးစုံသော လောကီဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကိုပြသည်"ဟူလို၊ ပဓာနနည်းတည်း၊ ဓမ္မဒိုကာ၌ ဥပလက္ခဏနည်းဟု ဆိုအ၏။] ပညာဂုဟဏေန၀ိ–ပညာသဒ္ဒါဖြင့်လည်း၊ သဗ္ဗညုတ ဉာဏပဒဋ္ဌာန မဂ္ဂဉာဏ ဒီပနတော–သမ္မညုတဉာဏ်တော်၏ နီးစွာသောအကြောင်းဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကိုပြခြင်းကြောင့်၊ (ဘဂဝတောဝ–၏၊ သဗ္ဗလောကုတ္တရ ဂုဏသမ္ပတ္တိ–အလုံးစုံသော လောကုတ္တရာ ဂုဏ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ ၀၊–ကို၊ (ဒဿိတာ–သည်၊ ဟောတိ–၏။)

စ–သည်သာမကသေး၊ ကရုဏာ၀ဝနေန–ကရုဏာသဒ္ဒါဖြင့်၊ နိရုပက္ကိလေသ–လာဘ, သက္ကာရ စသည်အတွက် မျှော်လင့်ချက် ဥပက္ကိလေသ မရှိသော၊ ဥပဂမုနံ–

တရားဟောဖို့ရန် ဝေနေယျတို့၏ အထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်းကို၊ (ဒဿေတိ၊) ပညာဝစနေန-ပညာသဒ္ဒါဖြင့်၊ နိရုပက္ကိလေသ-ဒေါသ တည်းဟူသော ဥပက္ကိ လေသ မရှိသော၊ အပဂမနံ-ဝေနေယျတို့အထံမှ ဖဲခွာတော်မူခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ ["အပဂမနံ နိရုပက္ကိလေသန္တိ, ယောဧတော ဗ္ဗံ"-အနုဋ္ဌိကာ၊ "နိရုပက္ကိလေသံ"ကို ထည့်စပ်ပါ-ဟူလို။] စ-သည်သာမဟသော-ဥပဂမနံ-တရားဟောဖို့ရန် ဝေနေယျတို့၏အထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော-ပြတော်မူသော၊)သင်ဟကာရော) ဘဂဝတော-၏၊ လောကေ-လူ့လောကဌ၊ သဗ္ဗာ့တ္တ သံဝဿာဘဝံ-ကောင်းစွာ မွေးဖွားတော်မူသည်၏ အဖြစ်, ကောင်းစွာကြီးပွားတော်မူသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ [လူထဲ၌- မွေးဖွားမှု လူထဲ၌ ကြီးပွားသောကြောင့် လူအနာဂေါသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူသည်ကို-ဟူလို။] အပဂမနံ-ဝေနေယျတို့အထံမှ ဖဲခွာခြင်းကို၊ ဒဿေန္တော-သော၊ (သင်ဟကာရော) ဘဂဝတော-၏၊) လောကေန-သတ္တဝါ အပေါင်းသည်၊ အနုပလိတ္တတ-မလိမ်းကျံ မကပ်ငြိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဒဿေတိ)။ ["လူတွေနှင့် လိမ်းကျံ ကပ်ငြိတဏှာမိနေလျှင် မခွဲခွာဘဲနေမှာပေါ့" ယခု တော့ကား "ရေ၌ပေါက်သော ကြာသည် ရေနှင့်မကပ်ငြိသကဲ့သို့, လူ၌ဖွားသော်လည်း လူစသော သတ္တဝါများနှင့် မကပ်ငြိပါ"ဟူလို။]

ဝ-သည်သာမဟသော၊ ကရုဏာဝိယ သတ္တေသုတိ-ကရုဏာဝိယ သတ္တေသု ဟူသောပါဠိ၌ဖြင့်၊ လောကသမညာနုရုပ-လောက အမည်အား လျော်စွာ၊(လောကအသုံးအနှုန်းအတိုင်း၊) ဘဂဝတော-၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်တော်မူခြင်းကို၊ ဒဿေတိ-၏။ [သတ္တေသုဟူသော အသုံးအနှုန်းသည် လောကဌ သုံးစွဲရိုးဖြစ်သော အသုံး အနှုန်းတည်း၊ ထိုအတိုင်းပင် ဘုရားရှင်လည်း "ဣတ္ထိပုရိသေသာ"စသည်ဖြင့် သုံးစွဲ ပါသည်-ဟူလို။] ဥ-ယျာဧမွေသေ သဗ္ဗေသု ယထာရစိ ပညာ ပဝတ္တိတ္ထာတိ ဘေဒေန-ဥ-ယျာဧမွေသေ၊ ပေ၊ ပဝတ္တိတ္ထဟူသော ဤပါဠိ၌ဖြင့်၊ သမညာဝယ-လောကအမည်ကို၊ (လောကအသုံးအနှုန်းကို) အနုတိဓာဝန-လွန်၍ မပြေးသွားခြင်းကို၊ (ဒဿေတိ-၏) ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗမမ္ပ သဘာဝါ နဝဟောဧ-အလုံးစုံသော တရားသဘောတို့ကို ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်ခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ သမည်-လောကအမည်ကို၊ (လောကအသုံးအနှုန်းကို) အတိဓာဝိတ္တာ-ကျော်လွန် ပြေးသွား၍၊ သတ္တောဘ-သတ္တဝါသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဧဝေါ-အသက်ကောင်သည်၊ အတ္ထိ-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ပရာမသန-ဒိဋ္ဌိဖြင့် မှားမှားယွင်းယွင်း သုံးသပ်ခြင်းသည်၊

သမညာယ၊ အနုတိဓာဝန်။　"ငါသွား၏၊ သူသွား၏၊ ယောကျ်ားသွား၏၊ မိန်းမ သွား၏" စသည်ဖြင့် ပြောဆိုရာ၌ ငါ, သူ, ယောကျ်ား, မိန်းမဟူသော အသုံးအနှုန်းသည် လောက ပြောရိုးဆိုစဉ် အမည်တည်း။ "ငါဟု ဆိုသည်နှင့်တစ်ဖြိုင်နက် 'ငါဟူသော သတ္တဝါကလေး, ငါဟူသော အသက်ကောင်ကလေးသည် ဝမ်းထဲ၌ ရှိသေးသည်' ဟု ယူခြင်းသည် လောကအသုံး

ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဧ ယျ ဓမ္မေသု၊ ဝေ၊ ပဝတ္တိဋ္ဌာတိ ဧတေန–ဖြင့်၊ သုမညာယ–ကို၊ အနုတိဓာဝနံ–ကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ မယာ–သည် ဝုစ္စ တိ–အပ်၏။)

စ။–သည်သာမဂသေး၊ သဗ္ဗေသံ–ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ–ဘုရားဂုဏ်တော်တို့၏၊ အာဒိ–အစသည်၊ ကရုဏာ–ကရုဏာတည်း၊ (ကသ္မာ–နည်း၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ–တို့၏၊) တန္နိဒါနဘာဝတော–ထို ကရုဏာဟူသော အခြေခံနိဒါန်း ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓ ဂုဏာနံ–တို့၏၊ ပရိယောသာနံ–အဆုံးကား၊ ပညာ–ပညာတံတည်း၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်နည်း၊) တတော–ထို သမ္ဗညုတဉာဏ်ပညာထက်၊ ဥတ္တရိ–အလွန်၊ ကရုဏီယာဘာဝတော–ပြုဖွယ်ကိစ္စ၏ မရှိတော်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ စ–ဆက်၊ အာဒိပရိယောသာနဒသကေန–အစဖြစ်သော ကရုဏာ၊ အဆုံးဖြစ်သော ပညာကို ပြသဖြင့်၊ ဝါ–အစဖြစ်သော ကရုဏာ၊ အဆုံးဖြစ်သောပညာကို ပြ ကြောင်းဖြစ်သော ကရုဏာ ဝိယ သဗ္ဗညုသု အစရှိသောဂါထာစကားရပ်တို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗေ–ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာ–ဘုရား ဂုဏ်တော်တို့သည်၊ ဝ–တို့ကို။ ဒဿိတာဝ–ပြအပ်ကုန်ပြီးသည်သာလျှင်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏။ ["အာဒိအန္တ ဒီပကနည်း မိဂပဒဝလ္ဘနနည်း အားဖြင့် အလုံးစုံသော ဂုဏ်တော်တို့ကို ပြပြီးဖြစ်တော့သည်"ဟူလို။]

ဓ–သည်သာမဂသေး၊ ကရုဏာဂ္ဂဟဏေန–သဒ္ဒါဖြင့်၊ သီလက္ခန္ဓာ ပုဗ္ဗင်္ဂမော–သီလက္ခန်လျှင် ရှေ့သွားရှိသော၊ သမာธิက္ခန္ဓော–သမာธิက္ခန်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒဿိ တော–ပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ, ဧဝံ–သို့၊ ဝုစ္စတိ–ဆိုအပ်သနည်း၊ ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ သီလ–သီလသည်၊ ကရုဏာနိဒါနံ –ကရုဏာဟူသော အကြောင်းရင်းရှိ၏၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–သိအပ်သ နည်း၊) တတော–ထိုကရုဏာကြောင့်၊ ပါဏာတိပါတာဒီဝိရတိပဋ္ဌ ဝတ္ထိတောဝ–ပါဏာ တိပါတ အစရှိသည်တို့မှ ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း သီလ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–၏၊ တတော–ထိုသို့ သီလ၏ ကရုဏာဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသည်

အနုနီးကို ကျော်၍ ဒီဠိဖြင့် ပြေးသွားခြင်းတည်း။ မြတ်စွာဘုရားကား အလုံးစုံသော သဘာဝမျှ ကို သိတော်မူဗြိုးဖြစ်သောကြောင့် ထို လောက အသုံးအနှုန်းကို ကျော်လွန်၍ ဒီဠိပြင့် မပြေးသွား တော့၊ ထိုသို့ မပြေးသွားခြင်းကို "ဧ ယျ ဓမ္မေသု၊ ဝေ၊ ပဝတ္တိဋ္ဌာ" ဟုသောပါဠိဖြင့် ပြသည် –ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။"သဗ္ဗမ္မေ သဘာဝါနဝေါဟေါ"စသော ဝါကျကို ၁ဠ္ဌဝါကျဟု ဆိုလျှင် "အလုံးစုံသော ဧ ယျ ဓာတုများ၏ ဖြစ်တော်မှု–သိတော်မှု၏"ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏ ပြောင်းပြန် အဖြစ်ဖြင့် ထောက်ခံသောကြောင့် ဗျတိရေကဒ္ဌိဝါကျဟု ခေါ်ရမ်၊ "ဟိ ယသ္မာ"ဟု ပေးလျှင် ကား ဥပဝတ္တဟေတု ဝါကျတည်း၊ ဣဠ္ဌာပဝတ္တဟေတု ဝါကျကို ထောက်၍ ဧ ယျ ဓမ္မေသု စကား ဖြင့် သုမညာနတိဓာဝနကို ပြသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်–ဟူလို။

၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊) တသာ-ထိုကရဏာ၏၊ ရာနက္ခယသမ္ဘယောဂ တောစ-အောက်ဗျာန် ၃-ပါး၊ အပေါင်းနှင့် ယှဉ်ခြင်း-ကြောင့် လည်းကောင်း၊ (ကရုဏာဂုဟကောနေ-ဖြင့်၊ သီလကွန္ဓပုဒ္ဓဂ်မော-ရှိသော၊ သမာဓိကွန္ဒော ဒသိတာ, ဟောတိ-၏၊ ၀ေ-သို့မယာ-သည်၊ ဝုစ္စတိ-၏၊) ပညာ၀စနေန-ပညာသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပညာကွန္ဒော-သည်၊ ၀ါ-ကို၊ (ဒသိတောဟောတိ)၊ စ-ဆက်၊ သီလုံ-သည်၊ သမ္ဘ ဗုဒ္ဓဂုဏာနံ-အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်တော်တို့၏၊ အာဒိ-အစတည်း၊ သမာ၀ိ-သည်၊ (သမ္ဘဗုဒ္ဓဂုဏာနံ) မ-ဏ္ဍ-အလယ်တည်း၊ ပညာ-သည်၊ (သမ္ဘဗုဒ္ဓဂုဏာနံ) ပရိယောသာနံ-အဆုံးတည်း၊ ဣတိ ၀ေမ္မိ-ဤသို့လည်း ၀ါ-ဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနကုဂုဏာဏာ-အစ, အလယ်, အဆုံး, သုံးပွါးလုံးကောင်းကုန်သော၊ သဗ္ဗေ-ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာ-တို့သည်၊ ၀ါ-တို့ကို၊ ဒသိတာ-ပြအပ်ကုန်ပြီးသည်၊ ဟောန္တိ။

၀ေ-ဤသို့လျှင်၊ ၀ါ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော၁နံည်းဖြင့်၊ (ကရုဏာ၀ညာ၎ ပါး ဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်အားလုံးကို သိမ်းကျုံး၍ ဖွင့်ပြခဲ့သော နည်းအားဖြင့်၊) သဒ္ဓေ ပေန-အကျည်းချုပ်အားဖြင့်၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ-အလုံးစုံသော ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ ဖြင့်၊ ဘဂဝန္တံ-ကို၊ ထောမေတွာ-ချီးမွမ်းပြီး၍၊ [ကရုဏာ ပညာဂုဏ်တော် ၂ ပါး ဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်အားလုံးကို သိမ်းကျုံးသောကြောင့် "သခေါ်ပေန ထော မေတွာ"ဟုဆိုသည်။] ယသာ-အကြင် အဘိမမ္ဘဒေသနာတော်၏၊ သံ၀ဏ္ဏန်-ဖွင့် ကြောင်းဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို၊ ကတ္တုကာမော-ပြုခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ (ဟောတိ-၏)၊ အညေဟိ-ဘုရားမှတစ်ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာ၀ကတို့နှင့်၊ အသာ၀ေရဏ္ဍာ ယ-ဆဆက်ဆံသောတာယ အဘိမမ္ဘဒေသနာယ-ထိုအဘိမမ္ဘဒေသနာဖြင့်၊ ထေ၀ေ ဟေ-ဌ၊ ဒယာယ , တာယာတိအာဒိ-ဒယာယတာ့ယ အစရှိသော စကားကို၊ (သာဂိ၀ာကာရော) အာဟ-ပြီ၊ ပန-ဆက်၊ တသာ ဒေသနာယ-ထို အဘိမမ္ဘဒေသနာ တော်၏၊ နိဒါနဋ္ဌ-နိဒါန်းကို လည်းကောင်း၊ သမုဋ္ဌာနဋ္ဌ-ဖြစ်ကြောင်းကို လည်း ကောင်း၊ ဒ သေယတ်-ဌ၊ ဒ္ဌယာယတိအာဒိ-ဒယာယ တာ့ယ္ယ အုစရှိသော စကားကို၊

ကရုဏာနိဒါန်၊ ပေ၊ သမ္ဘယောဂတော။　　။ကရုဏာ၀ိသည် သီလ၏အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏၊ ထိုကရုဏာကြောင့်၊ ပါဒကတိပါတ ဝိရတိစသော သီလမျိုးဖြစ်ကြရသည်၊ ထိုကြောင့် အကြောင်းကရုဏာကိုယူသည်ဖြင့် အကျိုးသီလကွန္ဓာကိုလည်း၊ ကာရဏရုပစရ အားဖြင့်, ဖြူပြီးဖြစ် ၏၊ ကရုဏာသည်လည်း စတုတ္ထနည်းအားဖြင့် အောက်ဗျာန် ၃-ပါး၌ ယှဉ်၏၊ ထိုဗျာန်ကား သမာ၀ိတည်း၊ ထိုကြောင့် ကရုဏာကိုပြသဖြင့် ယှဉ်ပက်သမာ၀ိကွန္ဓကိုလည်း အဓိနာဘာ၀နည်း အားဖြင့် ပြပြီးဖြစ်တော့သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။　　။"ကရုဏာ နိဒါနဗ္ဗိသီလ"သည် သီလကွန္ဓကို ပြခြင်း၏အကြောင်းပြတိတ် တည်း၊ ဣတော၊ ပေ၊ ဝိရတိပ္ပဘဏ္ဍိတောဟု"ကား သီလ၏ ကရုဏာနိဒါနဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း ပြတည်း၊ "တသာ၊ ပေ၊ သမ္ဘယောဂတော"ကား၊ သမာ၀ိကွန္ဓကို ပြခြင်း၏ အကြောင်းဟိတ် တည်း၊ ဤ၀ါကျ၏ နေ့ပုံသည် စာသွားမရောလုပါ။

(သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တ-ဆိုအပ်ပြီ။ [ရှေ့အာဒီမာဟဘဋ္ဌ အာဒိဖြင့် "ဒေဝါနံ သမ္ဘ ဝတ္တုယိ" တိုင်အောင် မျှော်၏။ ဤအာဒိဝုတ္တံဌ် အာဒိဖြင့်ကား "ပါဒိုဟီရာဝသာ နမိ ပါရိစ္ဆတ္တကမ္ဘုလမ္ပိ-သိလာသနေ" တိုင်ရ်သာ မျှော်သည်။]

စ-ဆက်၊ နိဒါန်-နိဒါန်းသည်၊ အဗ္ဗန္ဓ ရရ်-အဗ္ဗန္ဓ နိဒါန်း လည်းကောင်း၊ ဟာဟိရ်-ဗာဟိရနိဒါန်း လည်းကောင်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒုဝိဓ-၏ အဗ္ဗန္ဓ ရ-အတွင်း၌၊ ဖြစ်သော နိဒါန်းဟူသည်၊ ကရဏာ-မဟာကရုဏာတော်တည်း။// [ကရုဏာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်အတွင်း၌ ဖြစ်သောကြောင့် အဗ္ဗန္ဓ ရနိဒါန်းမည်၏။] ဗာဟိရ်-အပြင်၌ ဖြစ်သော နိဒါန်းဟူသည်၊ ဒေသကာလာဒိ-တရားဟောတော်မူရာ အရပ်၊ တရားဟောတော်မူရာ ကာလ အစရှိသည်တည်း။ [ထိုအရပ် ထိုကာလတို့က မြတ်စွာဘုရား၏ အပြင်ပသန္ဓာန်း၌ ဖြစ်သောကြောင့် ဗာဟိရနိဒါန်းမည်၏၊ ထို ကရုဏာ ထိုဒေသကာလစသည် သည်ပင် အဘိမွှာကို ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် နိဒါန်းလည်းမည်၏။] သမုဋ္ဌာန်-အဘိမွှေဒေသနာတော်၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူသည်၊ ဒေသနာပညာ-ဟောတော်မူကြောင်းပညာတည်း။ [“သမုဋ္ဌာ တိ ဧတောနဘတိ သမုဋ္ဌာနံ”အရ၊ အဘိမွှာတရားတော်၏ ဖြစ်ကြောင်းပညာကို “သမုဋ္ဌာနံ” ဟုခေါ်သည်၊ မှန်၏၊ ထိုပညာမရှိလျှင် အဘိမွှာတရားတော် မဖြစ်ပေါ်နိုင်။]

တတ္ထ-ထိုနိဒါန်း ၂-ပါးတို့တွင်၊ အဗ္ဗန္ဓ ရနိဒါန်-အဗ္ဗန္ဓ ရ နိဒါန်းကို၊ ဒယေန္တော-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ-၍) ဒယာယတာယ၊ ဝေ၊ မာနသောတိ-ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရော) အာဟ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထို ဒယာယ တာယအစရှိသော ပါဠိ၌၊ ကရုဏာ-ကရုဏာကို၊ ဒယာတိ-ဒယာဟူ၍၊ အမိမ္ပေတာ-အလိုရှိအပ်၏၊ [ဒယာ သဒ္ဒါက ‘ဓမ္ဘာ ကရုဏာ ၂-ပါးကိုဟောသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ နောက်၌ လာလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း“ဒယာတိ ကရုဏာ. အမိမ္ပေတာ”ဟုဆိုသည်။] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ တာယ- ထိုကရုဏာသည်၊ သမုသာဟိတောဝ-ကောင်းစွာ အားထုတ်စေအပ်သည်၊ (ကောင်းစွာ ထိုက်တွန်းအပ်သည်)၊ (ဟုတ္တာ-၍) အာဘိဓမ္မိကထာမဂ္ဂ-အဘိမွှကထာအစဉ်ကို၊ သမ္ဘဝတ္ထယိ-ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတော်မူပြီ၊ ဝါ-ဟောတော်မူပြီ၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ (ကရုဏာ-ကို၊ ဒယာတိ-၍၊ အမိမ္ပေတာ-၏။)

တာယာတိ (ဧတ္ထ) တာယဟူသောဤပါဠိ၌၊ အယ် တသဒ္ဒေါ-ဤတသဒ္ဒါ သည်၊ ပုဗ္ဗေ-ရှေ့ဂါထာစကားရပ်၌၊ ဝုတ္တသေ-ဆိုအပ်ပြီးသော အနက်ကို၊ ပဋိ နိဒ္ဒေသော-တစ်ဖန်ညွှန်ပြကြောင်းသဒ္ဒါသည်၊ ဟောတိ-၏။ [တသဒ္ဒါသည် ညွှန်ပြ ခြင်းအနက်ရှိ၏။ ထိုသို့ ညွှန်ပြရာ၌ ဝုတ္တာပေက္ခ၊ ဝုစ္စမာနာပေက္ခဟု ၂-မျိုးရှိ၏၊ ဤ၌ ဝုတ္တာပေက္ခဟု သိစေလိုၔို့ “ဝုတ္တသ ပဋိနိဒ္ဒေသော”ဟုဆိုသည်။] စ-ဆက်၊

ပုရိမဂါထာယ–ရှေ့ဂါထာ၌၊ ပစ္စာဘာဝေန–ပစ္စာစ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ပညာ–ကို၊ နိဿိဋ္ဌာ–ညွှန်ပြအပ်ပြီ၊ တဒ္ဓိသေသနဘာဝေန–ထိုပညာ၏ ဥပမာန ဝိသေသန၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ကရဏာ–ကရုဏာကို၊ (နိဿိဋ္ဌာ–အပ်ပြီ၊) [ဥပမာနကို "ကရုဏာနှင့်တူသော ပညာ"ဟု ဝိသေသနသဘောရှိသောကြောင့် ဝိသေသန ဟု ဆိုသည်။] ဟိ–မှန်၊ သာ–ထို ဝိသေသနဖြစ်သော ကရုဏာသည်၊ တသ္မာ–ထိုပညာ၏၊ နိဿသဘူတာ–ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၊ ဝါ–ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမ္ဟိ ဝိသေသန)၊ အပ္ပဓာနာ–မပြဋ္ဌာန်းသည်၊ (ဟုတွာ–၍) တံ–ထိုပညာကို၊ ဝိသေသေတွာ–အထူးပြု၍၊ ဝိနိုဝတ္ထာ–ဆုတ်နစ်ပြီ၊ တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိသေသနအပ္ပဓာနၜ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တာယာတိ–တာယဟူ၍၊ ပဋိနိဒ္ဒေသ–တစ်ဖန်ညွှန်ပြခြင်းကို၊ နာရယတိ–မထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ စ–သည်သာမကသေး၊ ယာပညာ–အကြင် ပညာသည်၊ ပဓာနဘူတာ–ပဓာနဖြစ်၍ ဖြစ်၏၊ သာ–ထိုပညာသည်၊ ဒေသနာယ–ဒေသနာတော်၏၊ သမ္ဘဒ္ဓာနံ–ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ သမုသာဟိနီ–တိုက်တွန်းတတ်သော တရားသည်၊ နှ–မဟုတ်၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ တသ္သာစ–ထိုပညာကိုလည်း၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော–တစ်ဖန် ညွှန်ပြခြင်းသည်၊ နှ ယုတ္တော–မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–ဤကား စောဒနာတည်း။

တာဝ–ကရုဏာမှ ရှေးဦးစွာ၊ (နိဿိဋ္ဌာယ–ညွှန်ပြအပ်သော၊) ပညာယ–ကို၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော–တစ်ဖန် ညွှန်ပြခြင်းသည်၊ နယုတ္တော–မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ ဇေတ့–ဤစကားကို၊ (တယာ–သင်စောဒကသည်၊) သုဝုတ္တံ–ကောင်းစွာဆိုအပ်

တာယာတိ၊ ပေ၊ နယုတ္တော။ ။ဤဝါကျတို့ကား စောဒနာ စကားတို့တည်း၊ စောဒနာ လိုရင်းကား–တသ္ဒါတို့မည်သည် ရှေ့ဝါကျက ပဓာနအနက်ကို ညွှန်ပြရိုး ဖြစ်၏၊ ဤနှိုက်ကား ရှေ့ဝါကျက အပ္ပဓာနဖြစ်သော်ကရုဏာကို ညွှန်ပြခြင်းကြောင့် သဒ္ဒ ထုံးစံမကျ။ (သဒ္ဒယုတ္တိ မရ)၊ ရှေ့ဝါကျက ပဓာနဖြစ်သော ပညာကို ညွှန်ပြပြန်လျှင်လည်း တာယ သမုသာဟိတဓာနသော ဝယ် သမုသာဟိတ၏ ကတ္တားမဖြစ်နိုင်၊ တိုက်တွန်းတတ်သော တရားမဟုတ်၍ အတ္ထယုတ္တိ မရှိ၊ ဤသို့ မရှိနိုင် မရှိနိုင်ဖွယ် ရှိသောကြောင့် "တာယာတိ" စသည်ဖြင့် စကားချီ၍ စောဒနာ ဝါကျကို ထုတ်ပြရလေသည်။ ထိုဝါကျတို့တွင် "တာယာတိ ပေ၊ ဟောတိ"ကား စကားစပ်ရီ သော အခြေခံဝါကျတည်း။ "ပုရိမဂါထာယစ ပေ၊ ဝိနိဝတ္ထာ"ကား "တသ္ဒာ ပေ၊ နာရယတိ"၏ အကြောင်းပြ ကာရဏဝါကျတည်း။ "ယာ စ ပေ၊ သမ္ဘဒ္ဓာဟိနီ"ကား ပညာကို ပဋိနိဒ္ဒေသ မပြုထိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းပြဝါကျတည်း။ "တသ္ဒာ နာရယတိ, ဣတိ တသ္သာစ ပဋိနိဒ္ဒေသော နှ ယုတ္တော"တို့ကား ဖလဝါကျလည်းဖြစ်သော စောဒနာ ဝါကျတို့တည်း။

ပညာယ တာဝ၊ ပေ၊ အရယတိ။ ။"ပညာယ တာဝ"မှစ၍ ဤအရယတိတိုင်အောင် စောဒနာ၏ အဖြေကို ပြောဝါကျတည်း၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်က ဒယာယ တာယ၌ တာယဖြင့် ပညာကို ပြန် မညွှန်းထိုက်ဟူသော စကားကို "သုဝုတ္တမေတံ"ဟု လက်ခံပြီးလျှင် ကရုဏာကို

ပါ၊ပေပြီ၊ ကရုဏာယဝန-ကိုးကား၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော-သည်၊ နောနယုဏ္ဍော-မသင့်မဟုတ်, သင့်သည်သာ၊ (ကသ္မာ-နည်း)၊ ဒဃာယ တာယာတိ-ဟူကုန်သော၊ ဒွိန္နံ ပဒါနံ-တို့၏၊ သမနာနိကရဏဘာဝတောဒေ-ဟူသော့ တည်ရာအနက် ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ 'ဟိ-ချဲ့, သမနာနိကရဏာနံ-ကုန်သော၊ ဒွိန္နံပဒါနံ-တို့၏၊ ရူပကွန္ဓာဒီနံဝိယ-ရူပကွန္ဓ အစရှိသော ပုဒ်တို့၏ကဲ့သို့, ဝိသေသန ဝိသေသိတမ္ဘ ဘာဝေါ-ဝိသေသန, ဝိသေသိတမ္ဘု၏ အဖြစ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဟိ-မှန်၊ ရူပသဒ္ဒေါ သည်၊ အညကွန္ဓနိဝတ္တနတ္ထं-ရူပကွန္ဓာမှ တစ်ပါးသော ဝေဒနကွန္ဓာ စသည်တို့ကို နစ်စေအံ့ကျိုးငှာ ဝုစ္စမာနော-ဆိုအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍) ဝိသေသန-ဝိသေသနသည်၊ ဟောတိယထာ)ကဲ့သို့လည်းကောင်း ခန္ဓသဒ္ဒေါစ-ခန္ဓသဒ္ဒါသည်လည်း၊ နိဝတ္တေ တမ္ဘု ပေ၊ ဝိစနဘာဝတောဒေ-နစ်စေထိုက်သော ခန္ဓာလေးပါး, ယူထိုက်သော ရူပကွန္ဓာတို့နှင့် ဆက်ဆံသောသဒ္ဒါ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ဝိသေသိတမ္ဘော-ဝိသေသိတမ္ဘ သည်၊ (ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊) ဧဝ-ဤအတူ၊ ဣဟာပိ-ဤဂါထာ ၌လည်း ဧကဝိဘာတ္တိယုတ္တာနံ-တစ်ခုတည်းသော တတိယာဇကဝုစ် နာဝိဘာတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ ဒဃာယတ္ထာယာတိ-ဒဃာယ တာယဟူကုန်သော၊ ဒွိန္နံပဒါနံ-တို့၏၊ သမနာနိကရဏ ဘာဝတောဒေ-ကြောင့်၊ ဝိသေသန ဝိသေသိတမ္ဘဘာဝေါ-သည်၊ ဟောတိ-၏။

တတ္ထ-ထိုဒဃာယတာဟူသော သဒ္ဒါတို့တွင်၊ ဒဃာ-ဒဃာသဒ္ဒါသည်၊ ဝါ-ဒဃာ၏အနက်ဖြစ်သော မဟာဂုဏရုဏာတော်သည်၊ သံမုသာဟိနီ-တိုက်တွန်း၊ခြင်း ရှိ၏၊ (တိုက်တွန်း၊တတ်၏၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ ပဓာနာ-ပဓာနဖြစ်၏၊ စ-သည်သာ မကသေး၊,ဣဒံ-ဤဒယာသဒ္ဒါသည်၊ နိဝတ္တေတမ္ဘကပေတမ္ဘ သာဝရုဏာစနစ်-နစ် စေထိုက်သော သာမညကရုဏာ, ယူထိုက်သော မဟာကရုဏာတော်နှင့် ဆက်ဆံ သောအနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ (ဒဃာ၏ ပဓာန အဖြစ်, ဆက်ဆံသော သာမညာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒယာယာတိ ဇော-ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဝိသေသိတမ္ဘဝစနစ်-အထူးပြုထိုက်သော ဝိသေသျသဒ္ဒါတည်း။

ပြန်၍ဖျယ်ရန်းထိုက်ဟူသော'စကားကိုကား [နောနယုဏ္ဍော'' ဟုပယ်လုန်သည်၊ ထိုသို့ ပယ်လုန်ပြီး လျှင် ကရုဏာကို ပြန်၍ညွှန်းထိုက်ကြောင်းကို'ပြရာ၌ ဒယာယနှင့် တာယပုဒ်တို့၏ သမနာ နိကရုဏာဖြစ်ခြင်းကို လည်းကောင်း, သမနာနိကရုဏာပုဒ်မှန့်လျှင် ရူပကွန္ဓာ၌ ရူပနှင့်ခန္ဓတို့ ကဲ့သို့ ဝိသေသနဝိသေသျ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း, ထိုဝိသေသနဝိသေသျ ၂ မျိုးတွင် ပဓာနပုဒ် ကသာ ဝိသေသျဖြစ်ထိုက်၍ အပဓာနပုဒ်က ဝိသေသန ,ဖြစ်ထိုက်ကြောင်းကို လည်းကောင်း အကြောင်း၊ပြပြီး၍ တာယသည် ဝိသေသန, ဒယာယသည် ဝိသေသျဖြစ်ရကား တာယ၌ တသ္ဒါ ဖြင့် ,ရှေ,ဂါထာ၌ အပ္ပဓာနဖြစ်သော ကရုဏာကိုပင် ပြန်၍ ညွှန်းထိုက်သည်ဟု ဖြေဆိုသည်။

စ–ဆက်ဦးအံ့၊ တသ–ထို ဒယာသဒ္ဒါ၏၊ တာယာတိ ဣဒ်ဝစန်–တာယ ဟုသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ယထာ–အကြင် တုလျာဒိကရဏ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသန်–ဝိသေသနသည်၊ ဟောတိ–၏၊ တထာ–ထို တုလျာဒိကရဏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တသ– ထို တာယသဒ္ဒါ၏၊ ပဋိနိဒ္ဒေသ ဘာဝေါ–ပဋိနိဒ္ဒေသ အဖြစ်ကို၊ ယောဧေတမ္ဘော–ယုဇ်ဧေထိုက်၏။ ဝါ – သုံးစွဲထိုက်၏။ ဟိ – မှန်၏။ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ–အကြင်ကြောင့်၊ ပညာပဋိနိဒ္ဒေသဘာဝေ–ပညာ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသ၏ အဖြစ်၌၊ တသဒ္ဒေါ– တ သဒ္ဒါသည်၊ ဒယာဝိသေသနံ–ဒယာသဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနသည်၊ နု ဟောတိ–မဖြစ်နိုင်၊ ကရဏာ ပဋိနိဒ္ဒေသဘာဝေ–ကရဏာ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသ၏ အဖြစ်၌သာလျှင်၊ (တ သဒ္ဒေါ–သည်၊ ဒယာဝိသေသနံ–သည်၊ ဟောတိ–၏။) [ဘာဝေဝဟု ဧဝနှင့်ရှိရမည်။] ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (တသယ–ထို တာယသဒ္ဒါ၏၊ ပဋိနိဒ္ဒေသဘာဝေါ, ယာဧေတမ္ဘော)၊ စ–သည်သာမကသေး၊ ပဓာနံ–ပဓာနဖြစ်သာ၊ ပညာ–ကို၊ ဝဒ္ဓေတွာ–ကြဉ်၍၊ ဒယာယာတိ ဧတေန– ဒယာယဟုသော ဤသဒ္ဒါနှင့်၊ သမ္ဘဋ္ဌမာနော–စပ်အပ်သော၊ တာယာတိ ဣဒ္ဓ– ဤပါဠိ၌၊ အယ် တသဒ္ဒေါ–ဤ တ သဒ္ဒါသည်၊ အပ္ပဓာနာယ – အပ္ပဓာနဖြစ်သော၊ ကရုဏာယ – ကရုဏာ၏၊ ပဋိနိဒ္ဒေသော–တစ်ဖန် ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါသည်၊ ဘဝိတုံ–ဖြစ်ခြင်းငှာ၊ အရဟတိ–ထိုက်၏။

အယ်–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ ဣဒ္ဓ–ဤ ဒယာယ တာယဟုသော ပါဠိ၌၊ အဣဒ္ဓာ–အနက်တည်း၊ ယာယ ဒယာယ–အကြင် ကရုဏာသည်၊ သမ္ပသာဒိတောတိ–တိုက်တွန်းတော်မူအပ်ပြီ၊ သာ–ထို ' ကရုဏာသည်၊ ယာကာစိ–အမှတ်မထား တစ်ပါးပါးသော ကရုဏာသည်၊ နု – မဟုတ်၊ ပန – အဟုတ်ကား၊ သဗ္ဗညုတ

တသ၏ ပေ၊ ယောဧေတမ္ဘော ။　　။ "တာယ ဒယာယ"၌ တာယသည် ရှေ့ဂါထာ၌လာသော ကရုဏာကို ပြန်၍ညွှန်ပြသော ပဋိနိဒ္ဒေသသဒ္ဒါဖြစ်လျှင် ဒယာယသဒ္ဒါသည် (အနက်မရှိဘဲ) အပိုဖြစ်နေသည်မဟုတ်လော၊ ထို ဒယသဒ္ဒါကို အဘယ်အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲရမည်နည်း–ဟု ' မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တသ ၏" စသည်မိန့်၊ ဒယာယသဒ္ဒါကိုလည်း ပဋိနိဒ္ဒေသ အဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲပါ–ဟုလို၊ "အဘယ်ကြောင့် ပဋိ နိဒ္ဒေသအဖြစ်ကို သုံးစွဲနိုင်သနည်း"ဟု ထပ်၍မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ယထာပေါတထာ"ဟု ဗိန့်သည်၊ တာယသဒ္ဒါနှင့် တုလျာဒိကရဏ သဒ္ဒါ ' ဖြစ်သောကြောင့် တာယသည် ပဋိနိဒ္ဒေသဖြစ်သကဲ့သို့ပင် ဒယာယကိုလည်း ထိုတာယ၏ ပဋိနိဒ္ဒေသအဖြစ်ဖြင့် သုံးစွဲရသည်–ဟူလို။ ["ယထာတိ–ယေန တုလျာဒိကရဏဘာဝေန၊ တသာတိ တာယသဒ္ဒဿ"–မရ၊ စာအုပ်တို့၌ "တသာတိ တာယ သဒ္ဒဿ"ဟု တွေ့ရ၏။]

မှတ်ချက်။　　။"ဒယာ သမ္ပသာဟိနီတိ ပဓာနာ"တုန်းက တာယကိုထောက်၍ ဒယာကို ပဓာနဟု ဆိုခဲ့၏။ ဤ"အပ္ပဓာနာယ ကရုဏာယ"၌ကား၊ ရှေ့ဂါထာ၌ လာသော ပညာကိုထောက်၍ ကရုဏာကို အပ္ပဓာနဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ သူ့နေရာနှင့်သူ့လျော်အောင် ပဓာနဟုလည်းကောင်း အပ္ပဓာနဟုလည်းကောင်း ကရုဏာကိုသုံးစွဲထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဥာဏသ-သမ္ဘဝုတဥာဏ်တော်၏၊ [ဂါထာဝယ် "ပညာယသ"၌ ပညာအရကို "သမ္ဘဝုတဥာဏသ"ဟု ဖွင့်သည်။] နိဿနဘူတာ-ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာန ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ မဟာကရုဏာ-မဟာကရုဏာတော်တည်း၊ တာယ-ထို မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သမ္ပသာဟိတာ-တိုက်တွန်းတော်မူအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ (ဣတိ အယ်-ဤဆိုသပ်ပြီးကား၊ ဇေတ္တ-ဒယာယ တာယဟူသော ဤပါဠိ၌၌)၊ အတ္ထော-တည်း။)

ပန-ပရိဟာရပဏ္ဍမှတစ်ပါး၊ စောဒကပဏ္ဍကို ဆိုဦးအုံ၊ ကထံ-ကြောင့်၊ ကရုဏာ-ကရုဏာကို၊ ဒယာတိ-ဒယာဟူ၍၊ ဥတဘဗ္ဘာ-သိထိုက်သနည်း၊ ဒယာ ပန္နောတိတောသ-ဒယာပန္နောဟူသော ဤပါဠိတော်ပါ၌၏၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ [သီလဏ္ဍိ ဗြဟ္မာလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌၊] မေတ္တာစိတ္တတံ အာပန္နောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံနန-ဖွင့်ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ပါလော၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မေတ္တာစိတ္တတံ အာပန္နောဟု ဖွင့်ဆိုအပ်သည်၏၊ အဖြစ်ကြောင့်၊) ဒယာ-ဒယာဟုသည်၊ မေတ္တာ-မေတ္တာတည်း၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ ယုဇ္ဇေယျ-သင့်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ (ဒယာ-သည်၊) ကရုဏာ-ကရုဏာတည်း၊ (ဣတိ-ဤကား၊ စောဒနာတည်း၊) ယဒိဧဝံ-ယင်းသို့ ဖြစ်လျှင်၊ အဒယာပန္နောတိ ဧတသ-ဟူသော ဤပါဠိတော်ပါ၌၏၊ အဋ္ဌကထာယံ-၌၊ နိဣ္ဓရဏတော် အာပန္နောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ဒယာ-သည်၊ မေတ္တာ-တည်း၊ ဣတိ၏-ဤအနက်သည်လည်း၊ နယုဇ္ဇေယျ-မသင့်ရာ၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒယာသဒ္ဒေါ-ဒယာသဒ္ဒါသည်၊ ယဏ္ဍ- ယဏ္ဍ-အကြင်အကြင် ပါဠိရပ်၌၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တတ္တ တတ္တ-ထိုထို ပါဠိရပ်၌၊ အဓိပ္ပာယဝသေန-ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ်အလို၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယောဧဝေတ္ထော-ယှဉ်ဝေထိုက်၏။ [မဇ္ဈိကာ၌ကား "ယဏ္ဍ ယဏ္ဍတတိ ယသ္မိ' ယသ္မိ' အတ္ထေတိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်၍ ယခုလေးအပ်သော အနက်ကို ကေစိပဿ ဆိုထားး၏။] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ ဒယာသဒ္ဒေါ-သည်၊ အနုရဏ္ဍဏတ္ထံ-စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော

ယဒိ ဧဝံ၊ ပေ၊ အဝိရောဓော ဟောတိ။ ။မေတ္တာစိတ္တတံ အာပန္နော" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် ဒယာသဒ္ဒါ၏ ကရုဏာဟူသော အနက်မဖြစ်သင့်ကြောင်းကို စောဒနာသော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏စကားကို အခြားအဋ္ဌကထာ စကားတစ်ရပ်ဖြင့် ပယ်ချလိုသောကြောင့် "ယဒိဧဝံ" အစရှိသောစကားကို မရိဟာရိဆရာမိန့်သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား-, "ဤကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာစကားတစ်ကိုကြည့်၍ ကရုဏာအနက် မဟောနိုင်"ဟု ဆိုလျှင် အခြားအဋ္ဌကထာ စကားတစ်ရပ်ကိုကြည့်ပြန်လျှင် ဒယာသဒ္ဒါကမေတ္တာအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်ရာရောက် လိမ့်မည်၊ ထိုကြောင့် "အတ္ထပုဗ္ဗကရာ လိဝါ, ဩဒိတ္တာ ကာလဒေသတောဝ"စသော မရိဟာသာနှင့်အညီ သဒ္ဒါ၏ဟောနိုင်သမျှ အနက်ကို မယူဘဲဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအတိုင်း ဤနေရာနှင့် သင့်လျော်သောအနက်ကိုယူရသည်။ ဤသို့ယူမှသာ အဋ္ဌကထာ နှစ်ရပ် မဆန့်ကျင်ခြင်းဟူသော

ဓာတ်နက်ကို၊ အန္တေဝါသိတံ–အတွင်းခံ့ ဆောင်အပ်သည်ကို၊ (အတွင်း ဝင်သည်ကို၊) ကတ္တာ–၍၊ ပဝတ္တမာနော–ဖြစ်လေသော်၊ မေတ္တာယစ–မေတ္တာ ဟူသော 'အနက်ခံ့ လည်းကောင်း၊ ကရုဏာယစ–ကရုဏာဟူသော အနက်ခံ့'လည်းကောင်း၊ ပဝတ္တတိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နော နယုန္ဓေတိ–မသင့်သည်မဟုတ်, သင့်သည်သာ၊ ဟိ–လဒ္ဓဂုဏ်ကိုဆိုဦးအုံ၊ ဒေ–ဤသို့ယူလေသော်၊ အဒ္ဓကထာနံ–အဒ္ဓကထာ ၂–ရပ်တို့၏၊ အဝိရောဓော–မဆန့်ကျင်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့မှတ်အပ်၏။

[3] စ–ဆက်၊ အစ္ဆန္ဒမေဝ ဟိ၊ ဝေါဝိဟာသီတိ ဒေမာဒီသု–အစ္ဆန္ဒမေဝ ဟိ၊ ပေ၊ ဝိဟာသိ ဤသို့ အစရှိသော အဒ္ဓကထာပါဠိတို့၌၊ ကရုဏာ–ကို၊ ဒေသနာယ–ဒေသနာ၏၊ နိဒါနဘာဝေန–အစ္ဆန္ဒ ရမိုဒါန်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–ဆိုအပ်ပြီ၊ မေတ္တာ–ကို၊ (ဒေသနာယ,နိဒါနဘာဝေန–ဖြင့်၊) နု ဝုတ္တာ–မဆိုအပ်၊ [ဟိ–မှန်၊ အစ္ဆန္ဒမေဝ–အဆက်မပြတ်သာလျှင်၊ တံသမ္ပယော–ထိုတရားဟော်တော်မူရာ အခါ၌၊ ဘဂဝေါ–သည်၊ ကရုဏာ ဝိဟာရေန–ကရုဏာဖြင့် နေကြောင်းဖြစ်သော ပရဟိတ ပဋိပတ်ဖြင့်၊ ဝိဟာသိ–နေတော်မူပြီ။] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဣမ–ဤဒယာယ တာယ ဟူသော ပါဠိ၌၊ ကရုဏာ–ကိုသာ၊ ဒယာဝစနေန–ဒယာသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဂဟိတာ–ယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏၊ ဟိ–မှန်၊ သာ–ထို ကရုဏာသည်၊ သမ္ဗယသာဟိနီ–တိုက်တွန်းခြင်းရှိ၏၊ မေတ္တာ–သည်၊ နု(သမ္ဗယသာဟိနီ)–တိုက်တွန်းခြင်းမရှိ၊ မေတ္တာပန–သည်ကား၊ ပညာဂတိကာ–ပညာ၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိသည်၊ (ပညာနှင့် အလားတူသည်၊ ဟုတ္တာ၊) ပဝတ္တိနီ–အဘိမမ္မ ဒေသနာကို ဖြစ်စေတတ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့မှတ်အပ်၏။

သတ္တေသူတိ–ဟူ၍၊ ဒေ–ဤသို့၊ ဝါ–ဤ၏ကားကို၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်သနည်း၊ တာယာတိ ဒေတေန ဝစနေန–တာယဟူသော ဤသဒ္ဒါဖြင့်၊ သတ္တဝိသယာ–သတ္တဝါဟူသော ဝိသယာဓာရရှိသော၊ ဝါ–ညတ္တဝါ ဟူသော အာရံ ရှိသော၊ ကရုဏာ–ကရုဏာကို၊ ဂဟိတာနနု–ယူအပ်ပြီး မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–

အကျိုးရှိသည်–ဟူလို၊ မှန်၏။–ဒယာသဒ္ဒါသည် "ဒယတိ အနုကမ္ပတိတိ ဒယာ"ဟု အနုကမ္ပာ အနက်ကို အတွင်းပြု၍ ဝိဗြိုဟ်ပြုလျှင် သတ္တဝါတို့ကို စောင့်ရှောက်တတ်ခြင်း ဟူသော မေတ္တာအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ကရုဏာအနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ဤနေရာ၌ကား ကရုဏာဟူသောအနက်နှင့် သင့်လျော်သည်။

ပညာဂတိကာ ပဝတ္တိနီ။ "တသာ ပညာယ တေဒေသာ၊ အဘိမ္မောကထာမဂ္ဂ ဒေဝါနံ သမ္ဗဝတ္တယီ"၌ ပညာသည် အဘိမ္မောကထာအစဉ်ကို ဖြစ်စေသကဲ့သို့ မေတ္တာကလည်း အဘိမ္မကထာအစဉ်ကို ဖြစ်စေသည်–ဟူလို၊ ထိုကြောင့် "ပညာဂတိကာပဝတ္တိနီ"ဟု ရှိစေရမ္မည်၊ ပညာယ+ဂတိဒိယ+ဂတိ ယသ္မာတိ ပညာဂတိကာ–ပညာ၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော မေတ္တာ၊ ဒေသနံ ပဝတ္တိနီ–မဟု။

ဤကား စောဒနာတည်း၊ (တာယာတိ ဘေတံ ဝစနေန–ဖြင့်၊ သတ္တ ဝိသယာ–သော၊ ဝါ – သော၎ ဂုရုဏာ – ကို၊) နော နု ဂပိတာ – မယူအပ်လျှင်သည် မဟုတ်, ယူအပ်ပြီးသည်သာ၊ ပန ကထိသို့ပင် ယူအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ ပုရိမ ဂါထာယ– ရှေ့ဂါထာ၌၊ သတ္တေသု ကရုဏာ ယထာရုစိ ပဝတ္တိတ္ထာတိ–သတ္တေသု၊ ဧပေတ္တိတ္ထ ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ သမ္ဘဒေသသတ္တဝိသယာ–ညွှန်ပြအပ်သော အစိတ်အပိုင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သော သတ္တဝါဟူသော ဝိသယဟောရေ.ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဝါ–အကြင်းရှိသော သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယာစ–ညွှန်ပြ အပ်သော အစိတ်အပိုင်းမရှိသော သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဒာ–အလုံးစုံသော ကရုဏာကို၊ ဝုတ္တာ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣဒ ပန–ဤဂါထာ၌ကား၊ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယ–သော၊ တံ–ထိုကရုဏာကို၊ ဂဟေတ္ဝာ–ယူခြင်းငှာ၊ သတ္တေသုတိ–သတ္တေသုဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယဘူတာ–နိပ္ပဒေသ သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ (ကရုဏာ–ကို၊) ဒသသိတာ–ပြအပ်ပြီ၊ ကေန–ထိုသို့ ပြခြင်း၏ကြောင့်၊ (ဒသသိတောဝ ဟောတိ၌ လုန်းစပ်)၊ သမ္ဘဒတ္တ ဝိသယာယ–အလုံးစုံသော သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသော၊ ကရုဏာယ–မဟာကရုဏာတော်သည်၊ သမုဿာဟိတောဝ–တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ၏) အဘိမမုကထာ မဂ္ဂ–အဘိမမ္မာ ကထာစဉ်ကို၊ ဒေဝါနံ–နတ်, ဗြဟ္မာတို့အား၊ သမ္ဘဝတ္တယိ–ကောင်းစွာဖြစ်စေတော်မူပြီ၊ ဒေဝဝိသယာယ ဧဝ–နတ်ဗြဟ္မာဟူသော အာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော၊ (ကရုဏာယ–သည်၊ သမုဿာဟိတောဝ–အပ်သည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ အဘိမမ္မကထာမဂ္ဂ–ကို၊ ဒေဝါနံ–တို့အား၊) နု– သမ္ဘဝတ္တယိ– ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတော်မူသည်မဟုတ်၊ ဝါ– ဟောတော်မူသည်မဟုတ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သမ္ဘသုတ္တဟိတတ္ထ–အလုံးစုံသော ဝေနေယျတို့၏ စီးပွားအလို့ငှာ၊ အဘိမမ္မကထာမဂ္ဂ–ကို၊ ဒေဝါနံ–နတ်ဗြဟ္မာတို့အား၊ သမ္ဘဝတ္တယိ–ပြီ၊ ဝါ–ပြီ၊ ဒေဝါနံယေ–ဗြဟ္မာတို့၏သာလျှင်၊ အတ္ထာယ–အကျိုးငှာ၊

သတ္တေသု ။ "ရှေ့ဂါထာ၌'သတ္တေသု'ပုဒ်ပါပြီးဖြစ်၍ ဤဂါထာ၌ "ဒယာယတ်ယ သတ္တေသု" ဟုဒယာယ၏(အာရုံ ဖြစ်သော သတ္တေသုကို ထပ်၍ ဧသိုထိုက်ဟု စောဒနာသည်၊ ဖြေလိုရင်းကား–ရှေ့ဂါထာ၌ "ကရုဏာ ယထာရုစိ ပဝတ္တိတ္ထာ–ကရုဏာတော်သည် အလိုရှိတိုင်းဖြစ်နိုင်၏"ဟု ဆိုသောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ၌ ကရုဏာတော်သည် အချို့သော သတ္တဝါ အပေါ်၌သာ ဖြစ်၍ သတ္တဒ္ဒေသ သတ္တဝိသယ ကရုဏာဖြစ်၏၊ တစ်ခါတစ်ရံ၌ကား သတ္တဝါ အားလုံးအပေါ်၌ ဖြစ်သောကြောင့် နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယကရုဏာ ဖြပ်သည်–ဟုဖြစ်၏၊ ဤဒယာယ တာယသတ္တေသုဒ္ဒ တရားဟောဖို့ရန် ဒယာဖြစ်ပုံကား– အကြင်းမရှိသော သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ဖြစ်သည်ဟု ဖြစ်၏၊ ဤသို့လျှင် ရှေ့ဂါထာ၌ သတ္တေသုအရ သတ္တေသ သတ္တဝိသယ၊ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယ ဖြစ်သော ကရုဏာ ၂–မျိုးကိုဆိုအပ်ခဲ့သောကြောင့် ဤဂါထာ၌ နိပ္ပဒေသ သတ္တဝိသယ ဖြစ်သော ကရုဏာ တစ်မျိုးကိုသာယူခြင်းငှာ "သတ္တေသု"ဟု **တစ်ဖန်ထပ်၍ ဆိုရပြန်သည်။**

အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂ–ကို၊ ဒေဝါနံ–တို့အား၊ နံ သမ္ဘဝတ္တာယိ–ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတော်မူသည်မဟုတ်၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒဿိတောဝ–ပြအပ်ပြီးသည်သာ၊ ဟောတိ–၏။

အထ ဝါ–ထို့ပြင် တစ်နည်းကား၊ သတ္တေသုဝါ ဣဒံ–သတ္တေသုဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ဒယာယ–ကရုဏာ၏၊ အာလမ္ဗနနိဿသဿနံ–အာရုံကို ညွှန်ပြသော သဒ္ဒါသည်၊ နံ–မဟုတ်၊ ပန–အဟုတ်ကား၊ (အနွယကား၊) သမ္ပသာဟနဝိသယော–သမုသာဟနကြီယာ၏ ဝိသယာဓာရကို၊ ဧတေန–ဤ သတ္တေသု ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဒဿိတောဝ–ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ [ကရုဏာသည် သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌ တိုက်တွန်း အပ်သည် –ဟူလို။] ဟိ–မုန်း၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ–အကြင်ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂ ပ္ပဝတ္တနဋ္ဌ–အဘိဓမ္မကထာအစဉ်ကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ ဘဂဝါ–ကို၊ ကရုဏာယ–မဟာကရုဏာတော်သည်၊ ဒေဝေသုယေဝ–တရားနာမည့် နတ်ပြဟ္မာတို့ အပေါ်၌သာ၊ သမုသာဟိတောဝ-တိုက်တွန်းအပ်သည်၊ နံ–မဟုတ်သေး၊ ပန–အဟုတ်ကား၊(အနွယကား၊) သဗ္ဗဇောနေနယျာသုသ–သစ္စာ ၄–ပါး၊ကို သိစေခြင်း၊ ကို ထိုက်သုအားလုံး ဖြစ်စေကုန်သော်၊ သတ္တေသု–တို့၌၊ သမ္ပသာဟိတောဝ–တိုက်တွန်း တော်မူအပ်ပြီ။ [ဗောဓိ အရဟန္တိ တိ ဗောနေယျာ၊ သဗ္ဗေ+ဗောနေယျာ သဗ္ဗ ဗောနေယျာ။]

ကသ္မာ–အဘယ်ကြောင့် သိနိုင်သနည်း၊ သဗ္ဗေသံ–အလုံးစုံသော ဗောဓနေယျ သတ္တာဝါတို့၏၊ အတ္ထာယ – အကျိုးငှာ၊ ပဝတ္တတ္တာ – အဘိဓမ္မာကထာ အစဉ်၏ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–သိနိုင်၏၊ ကသ္မာ–တို့ကြောင်း၊ (ထိုသို့ သဗ္ဗဗောဓနေယျသတ္တာဝါတို့၏ အပေါ်၌ တိုက်တွန်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) သတ္တေသု သမ္ပသာဟိတမနသော်တိ (ဇတ္ထ)–သတ္တေသု သမုသာဟိတမနသ်သော ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ဝိသယဟူတေသု–သမုသာဟနကြီယာ၏ ဝိသယာဓာရ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တေသု–တို့၌၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ နိမိတ္တဘူတေသု–နိမိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ (သတ္တေသု–သတ္တဝါတို့ကြောင့်၊) သမုသာဟိတမနသ–ကောင်းစွာ အားထုတ်စေအပ်သော စိတ်တော်ရှိသည်၊ ဥယျောဓိတဓိတ္တောဒ–တိုက်တွန်း အပ်သော စိတ်တော်ရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ၊) ဣတိ အတ္ထော–ကို၊ ဒဋ္ဌော–၏။

အရျပ်မှာ ။ "ရှေ.ဂါထာ၏ သတ္တေသုဌ် သဗ္ဗဒေသသတ္တမီသယ–နိပ္ပဒေသသတ္တ ဝိသယ ကရုဏာ ၂–ဖျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်၍ ဤဂါထာ၏ သတ္တေသုဌ် နိပ္ပဒေသ သတ္တမီသ်ယ တစ်ဖျိုးနှင့်သာ ဆိုင်သည်"ဟုလို၊ ထိုသို့ နိပ္ပဒေသသတ္တမီယသ တစ်ဖျိုးနှင့်သာဆိုင်ကြောင်းကို သိစေလိုရ်ု "သတ္တေသု"ဟု ထပ်၍ ဆိုရပေသည်၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့ဌ် "သိဒ္ဓေ သတိပိအရန္ဘော နိယမယထါ ဟောတိ, အတ္ထန္ဒ ရဝိညာပနာယဝါ"ဟု လာသော ပရိဘာသာဝယ် အတ္ထန္ဒ ရဝိညာပနအကျိုးငှာ ထပ်၍ဆိုရသည်–ဟု မှတ်ပါ။

ဝေ-ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော ရည်းဖြင့်၊ အမ္ပဏ္ဍ ရနိဒါန် - အမ္ပဏ္ဍ ရနိဒါန်းကို၊ (ကရုဏာ ဟူသော အမ္ပဏ္ဍ ရနိဒါန်းကို၊) ဒသေတွာ-ပြတော်မူပြီး၍။ ဗောဓိရနိဒါန်-ဗောဓိရနိဒါန်းကို၊ (ကာလ, ဒေသ, ပရိသတ်ဟူသော ဗောဓိရနိဒါန်းကို၊) ဒသေတ္တွာ-ပြတော်မူလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပါဋိဟိရာ ဝသာနမှိတိ အာဒိ-ပါဋိဟိရာဝသာနမှိ အစရှိသော စကားကို၊ (သင်ဟကာရော) အာဟ-ပြီ၊ တတ္တ-ထို ပါဋိဟိရာဝသာနမှိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ယသ္မိ ကာလေ-အကြင်အခါ၌၊ ဘဂဝါတာ-သည်၊ အဘိဓမ္မ ကထာမဂ္ဂေါ- အဘိဓမ္မကထာ အစဉ်ကို၊ ပဝတ္တိတော-ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုအခါကို၊ ဒသေတုံ-ဌာ၊ ပါဋိဟိရာဝသာနမှိ သမ္ဗန္ဓောတိ-ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

ပါဋိဟိရာဝသာနမှိ၊ ဟေ၊ တိဒသာလယေတိ-ဟူ၍၊ ဝစနတော-ဆိုခြင်းကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ-၌ လှမ်းစပ်၊) ယသာ-အကြင်ငါတန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူခြင်းဌာန၊ အဝသာနမှိ-အဆုံး၌၊ တိဒသာလယေ-တာဝတိသာ နတပြည်၌၊ ဝသိ-သီတင်းသုံးတော်မူပြီ၊ ကဏ္ဍမ္ဗမူလေ-ကဏ္ဍမ္ဗမည်သော သရက်ပင်၏ အနီးအောက်၌၊ [ကဏ္ဍမည်သော ဥယျာဉ်စောင့်သည် စိုက်ထိုးအပ်သောကြောင့် ထိုသရက်ပင်ကို ကဏ္ဍမ္ဗ ဟု ခေါ်၏။] ကတံ-သော၊ တံယမကပါဋိဟာရိယံ-ထိုရေမီး အစုံအစုံကို ဖြစ်စေနိုင်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို၊ ဣဒေ-ဤဂါထာ၌၊ ပါဋိဟိရ္ယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဗောဓိမူလာဒိသု-ဗောဓိပင်၏ အနီးအောက် အစရှိသော အရပ်တို့၌၊ ကတံ-ပြုအပ်သော၊ ပါဋိဟာရိယံ-ကို၊ (ပါဋိဟိရ္ယန္တိ-ဟူ၍၊) နဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ [ဗောဓိမူလာဒိ၌-အာဒိဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည် ပဋ္ဌမရောက်ရာ အကြိမ်၌ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ အလယ်ဝယ် ပြုအပ်သော ယမကပါဋိဟာရိယနှင့် အခြား ပါဋိဟာရိယ သာမည တို့ကိုယူ၊] အာဒေသနာ နသာသနိယောဝိ-အာဒေသနာ ပါဋိဟာရိယ, အနုသာသနိ ပါဋိဟာရိယတို့ကိုလည်း၊ (ပါဋိဟာရိယ္ယန္တိ-ဟူ၍၊) နဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏၊ စ-ဆက်၊ ပါဋေဒ္ဓတ္ထာ-ကဏ္ဍမ္ဗ သရက်ပင်၏ အနီးအောက်၌ ပြုအပ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာဒေါ ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒေဝ-ထိုကဏ္ဍမ္ဗမူလ၌ ပြုအပ်သော ယမကပါဋိဟာရိယကိုသာ၊ ဂဟိတံ-အပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏။

ပါဋေဒ္ဓတ္ထာ၊ ဟေ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ။ မဒုဠိကာ၌ "ပါဋေဒ္ဓတ္ထာ" ဝယ် "စသော့ဟေ အာ ရမ္ဘတ္ထာ"ဟု ဖွင့်၏၊ ဤမဒုဠိကာဖွင့်သည် အလိုအားဖြင့် စကို "စ-ဆက်ဦးအံ့"ဟု ဝါကျာရမ္ဘ ဟောဘကအဖြစ်ဖြင့်ဟေးရသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် "အာသန္နတ္ထာ စ"ဟု ယခုစာအုပ်တို့၌ တွေ့ရသော ဟိတ်သည် မဒုဠိကာလက်ထက်က ပါဟန်မတူ၊ အကယ်၍ ပါရိုးမှန်လျှင် "ပါဋေဒ္ဓတ္ထာ စ-ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အာသန္နတ္ထာ စ-နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း ကောင်း"ဟု အညမညသမုစ္စယ အနက်ဟေးရမည်သာဖြစ်၍ အာရမ္ဘတ္ထ မဖြစ်နိုင်။

ပါဠိဟာရိယဝဒသ–ပါဠိဟာရိယ ပုဒ်၏၊ ဝစနတ္ထ–ကို၊ ပဋိပက္ခဟရဏာတော–ဆန်ကျင်ဘက်တို့ကို ပယ်ရှားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ရာဂါဒိကိလေသာပမုဃယနတော–ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဠိဟာရိယ်တို့–ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ–ကုန်၏။ ပန–ထိုသို့ပင်ဆိုကြပါသော်လည်း၊ ယေ–အကြင် ရာဂအစရှိသော ကိလေသာတို့ကို၊ ဟရိတဗ္ဗာ–ပယ်ရှားထိုက်ကုန်၏၊ ဘဂ္ဂဝတောဒ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ ပဋိပက္ခာ–ဆန်ကျင်ဘက်ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဟာ) ရာဂါဒယော–ထိုရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်၊ နိ သန္တိ–မရှိကုန်။

ဆက်ဦးအုံ။ ။"အာသန္နတ္ထာ"ဟူသောဟိတ်သည် နေဝုက်ထည့်ပါ၌ဖြစ်ရဲသာမက သဘာဝလည်းမကျရေ။ ဘာ့ကြောင့်နည်း။–"ပါတိဟိရုဝသာနမ့ိ, ဝသန္တော တိဿသလယေတိ ဝစနတော"ဟူသော ဟိတ်ပါ၌ဒုန်ငုံသဘောတူနေသောကြောင့်တည်း၊ မုနိ၏၊–ကဏ္ဍာမမူလ၌ ပြုအပ်သောကြောင့်ဟူသည် တာဝတိသာဝယ် သီတင်းသုံးတော်မူရာကာလနှင့် နီးကပ်၏။ ထိုသို့ နီးကပ်ကြောင်းကို "ပါတိဟိရုဝသာနမ့ိ, ဝသန္တော တိဿသလယေ"ဖြင့် ပြုပြီးဖြစ်သည်၊ ထို့ကြောင့် "အာသန္နတ္ထာ"ဟူသောဟိတ်သည် အပ်သင့်တည်း။ ထိုပြင်–မနုဋ္ဌကာ၌ "ပါကဋဗ္ဗာစယ်စကို ဝစနတ္ထောကို ပေါင်းသော သမ္ဗန္ဓာန"ဟု ကေစိဝါဒရှိသေး၏။ ထိုကေစိဝါဒအလိုအားဖြင့် လည်း "ပါဠိဟိရုဝသ္သာနမ့ိ, ဝသန္တော တိဿသလယေ"ဟူသော စကားကြောင့်သာ ကဏ္ဍာမမူလ၌ပြုအပ်သော ပါဠိဟာရိယကို ယူအပ်သည်မဟုတ်သေး, ထင်ရှားသောကြောင့်လည်း ကဏ္ဍာမမူလ၌ပြုအပ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ယူရမည်–ဟူလို့၊ ဤကေစိဝါဒ အလိုအားဖြင့် "အာသန္နတ္ထာ"ဟူသောဟိုတို့၏ မရှိနိုင်းသာ၍ သီသာမယသည်။ ["ထင်ရှား"ဟူသည် ဣဒ္ဓိပါတိဟာရိယဖြစ်သော ယမ်းကပါဠိဟာရိယက အာသေသနှာ အနုသာသနီ ပါဠိဟာရိယတို့ထက် သာသနာတော်ဝယ် ထင်ရှားခြင်းတည်း။]

ပါဠိဟာရိယ၊ ဝေ၊ ဝဒ္ဓိ။ ။ ပါဠိဟာရိယသဒ္ဒါ၏ ဝစနတ္ထကို အနှီ,ဆရာတို့က "ပဋိပက္ခ ဟရဏတော ပါတိဟာရိယ"ဟု ဆိုကြ၏။ ပဋိပက္ခဟရဏတော၌ ပဋိဟတ္ထဂေါ်ကို "ရာဂါဒိ ကိလေသ"ဟု လည်းကောင်း, ဟရဏတောကို "အပနယနတော"ဟု လည်းကောင်း၊ ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဤဝဒ္ဓိ၏ဒေသလိုအားဖြင့် "ဟရတိ–ပယ်ရှားတတ်၏။ ဣတိ – ဟာရိယ"ဟု လည်းကောင်း, "ပဋိပက္ခေ–ရာဂစသော ဆန့်ကျင်ဘက်ကိလေသာတို့ကို+ဟာရိယ"ပယ်ရှား တတ်သော တရားတည်း၊ ပဋိဟာရိယ–တရားဟု လည်းကောင်းပြပါ။ [ဟာရိယ–၌ ပဘရတော်, ကျဗေ,ဗွည်း, ကုတ္တားပော်ဘာ။]

ဘဂဝတော ပန၊ ဝေ၊ ဟရိတ္တာ။ ။ဤ၀ါ၀ါကျကား ထိုဝဒ္ဓိ၀ါဒကို ပယ်ချသော ၀ါကျတည်း၊ ထို့ကြောင့်ပနကိုလည်း အရှုရှုဣစောတုကဟုကြပါ။ ထိုသို့ အနှီ,ဆရာတို့က ဆိုကြသော်လည်း အရယ်ဣမ်ပါ၌ဖြင့် ကိလေသာအားလုံးကို ပယ်တော်မူပြီးသော ဖြတ်ခွဲခဲ့ရာမှာ တန်ခိုးပြာဋိဟာဖြင့် ပယ်သင့်ပယ်ထိုက်သော (ပယ်စရာဖြစ်သော,)ကိုလေသာများမရှိကြတော့၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ပါဠိဟာရိယကို ပြသော အရာ၀ယ် "ပဋိပက္ခ ဟရဏတော"ဟူသော ပ၀ိဗျိဟ်ပြုစကားသည် မသင့်ပါ။

ဟိ- ဆက်၊ (တစ်နည်း)ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ပုထုဇနာနမ္ပိ-ပုထုဇဉ်တို့၏လည်း၊ ဝိဂတုပတ္တိလေသေ-ကင်းသော ဥပတ္တိလေသရှိသော၊ အဠဂ်ဂ်ဂဏသမနှဘဂေ-ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော၊ စိတ္တေ-စတုတ္ထဈာန်စိတ်သည်၊ ဟတပဋိပက္ခေ-ပယ်ရားအပ်ပြီးသော ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာရှိလသော်၊ [ဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရားပြီး-မှ-ဟူလို့] ဣဒ္ဓိဝိဓံ-ဣဒ္ဓိဝိဓ အတ်ညာဉ်သည်၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တတ္ထ-ထိုပုထုဇဉ်တို့၏ ဣဒ္ဓိဝိဓ၌-ပဝတ္တ ဝေါဟာရေနစ-ဖြစ်သော ပါဋိဟာရိယဟူသော အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့်လည်း၊ ဣဒ္ဓ-ဤပါဋိဟိရာ ဝသာနဖိုဟူသော ပုဒ်၌၊ ပါဋိဟာရိယန္တိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထုံ-ဆိုခြင်းငှာ၊ နု သဏ္ဌာ-မတတ်ကောင်း။

ပုထုဇနာနမ္ပိဟိ၊ ပေ၊ ဝတ္ထုံ။ ။"ပုထုဇဉ်တို့ သန္ဓာန်ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓ၏ပတ်ဝန်ဟာရကြောင့်ရှာပ်သော ပါဋိဟာရိယအခေါ်အဝေါ်ကို ဘုရားရှင်၏ သန္ဓာန်ဖြစ်သော ဣဒ္ဓိဝိဓ၌ တင်စားချေ၍ပါဋိဟာရိယဟု ခေါ်ဝေါ်လျှင် ဤပါဋိဟိရာဝသာနမ္ပိပုဒ်၌လာသော ပါဋိဟာရိယကို "ပရိယာဟာရဏတော ပါဋိဟာရိယ"ဟု ဆိုထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊- ဤသို့စောဒနာမှယ် ရှိသောကြောင့် "ပုထုဇနာနမ္ပိ ဟိ၊ပေ၊ဝတ္ထုံ"ဟုမိန့်၊ "ထိုသို့ တင်စားချေ ဆိုခြင်းငှာလည်း မသင့်"ဟူလို့။[ဩဟိ၌ ဟိ သဒ္ဒါသည် စောဒနာမှယ်ရှိ၍တက်သော ဝါကျာရမ္ဘနောတကဝုတည်း၊ "ဝိဖြင့် သေကွာနုံကိုဆည်းသည်"ဟု မခုဒ္ဓိကာဖွင့်၏။ မိမိကား ရှေ့ဝါကျက ဘဂဝတောကို ပေါင်းသော "သမ္ပိဏ္ဍာန"ဟု ထင်သည်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဣဒ္ဓိဝိဓသော ပယ်စရာ ကိလေသာ မရှိသည်မဟုတ်သေး၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဣဒ္ဓိဝိဓ အတ်ညာဉ်မှာလည်း ပယ်စရာကိလေသာမရှိ"ဟု ပယ်စရာကိလေသာမရှိချင်းတူသောကြောင့် ဝိဖြင့် ပေါင်းနိုင်သည်။]

ဆကိဉ်းအုံ-ပုထုဇဉ်တို့သည် ဣဒ္ဓိဝိဓစသော အတ်ညာဉ်တစ်မျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေလိုလျှင် ပဌမဈာန် (သို့မဟုတ် စတုတ္ထနည်းအားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်)ကို ရပြီးဖြစ်စေရသည်၊ ထိုစတုတ္ထ ဈာန်စိတ်လည်း "သောဒေ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ(၁) ပရိယောဒါတေ(၂)အနဂ်ဏေ (၃)ဝိဂတု ပက္ကိလေသေ(၄)မုဒုဘူတေ (၅)ကမ္မနီယေ(၆)ဋ္ဌိတေ(၇)အာနေ ဉမ္ဘေ(၈)"ဟု အတ်ညာဉ်ခန်း၌ လာသည့်အတိုင်း ဂုဏ်အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိရုံကား အတ်ညာဉ်ကို ကန့်ကွက်မည့် ကိလေသာတို့ကို စောစောကပင် ပယ်ပြီးဖြစ်စေရသည်။

ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိဝိဓ အတ်ညာဉ်မဖြစ်မီကပင် ကိလေသာကိုပယ်ပြီးဖြစ်၍ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဣဒ္ဓိဝိဓမှာ ကိလေသာပယ်စရာမရှိသောကြောင့် ပါဋိဟာရိယဟူသော အခေါ်ဝေါ်မရှိ၊ အကယ်၍ရှိခဲ့လျှင် (ပုထုဇဉ်ဘဝတုန်းက သတ္တဟူသော အခေါ်ဝေါ်ကို နှိမ့်နှေးရာဂဖြစ်သော ရဟန္တာအပေါ်၌တင်စားနိုင်သကဲ့သို့) ပုထုဇဉ်တို့ ဣဒ္ဓိဝိဓ၏ ပါဋိဟာရိယ အမည်ကို ဘုရားရှင်၌ တင်စားချေခေါ်ဝေါ်ရာ၏။ ယခုသော်ကား ပုထုဇဉ်တို့၏ ဣဒ္ဓိဝိဓမှာပင် ထိုပါဋိဟာရိယအခေါ်ဝေါ် မဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ဘုရားရှင်၌ တင်စားချေခြင်းငှာမဖြစ်နိုင်။ [ပဝတ္တ ဝေါဟာရေနစ၌ စ သဒ္ဒါဖြင့် အနုတ္တအမည်ကိုဆည်းသည်။] ဤ"ပုထုဇနာနမ္ပိ ဟိ"စသော စကားဖြင့်လည်း "ပရိပက္ခ ဟရဏတော ပါဋိဟာရိယ" ဟူသော ဝဒန္တိဝါဒကို ပယ်ချပြန်သည်။

ပန္-ဆက်၊ မဟာကာရုဏိကသ-ကြီးမြတ်သော ကရုဏာရှင် ဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝတော်-၏၊ (ပဋိပက္ခဋ္ဌစပ်)၊ ဝေနေယျဂတာ-ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကိုလေသာစ-ကိလေသာတို့သည်လည်း၊ ပဋိပက္ခာ-ဆန့်ကျင်ဘက်တို့တည်း၊ တေသံ-ထိုဝေနေယျဂ တကိလေသာတို့ကို၊ ဟရဏတော်-ပယ်ရှားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဋိဟာရိယန္တိ- ဟူ၍၊ သစေဝုတ္တံ-အကယ်၍ဆိုအပ်သည် ဖြစ်အုံ၊ [ဝဒန္တီပါဒီ ဆရာတို့ ဆိုအပ်သည် ဖြစ်အုံ၊] ဇဝသတိ-ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ ဇတံ-ဤပဋိပက္ခဟရဏတော ဟူသောစကားသည်၊ ယုတ္တံ-သင့်၏၊ ဝါ-သဒ္ဒယုတ္တိ အတ္ထယုတ္တိရှိ၏။

အထဝါ-ထိုပြင် တစ်နည်းကား၊ တိတ္ထိယာ-တိတ္ထိတို့သည်၊ ဘဂဝတောစ-၏လည်းကောင်း၊ သာသနဿစ-သာသနာ့နာတော်၏ လည်းကောင်း၊ ပဋိပက္ခာ-ဆန့်ကျင်ဘက်ဟိုတည်း၊ တေသံ-ထိုတိတ္ထိတို့ကို၊ ဟရဏတော-ပယ်ရှားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပါဋိဟာရိယ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ တေ – ထိုတိတ္ထိတို့သည်၊

သစေဝန္ဒ၊ ဝေ၊ ယုတ္တမေတံ။ ။"ပဋိပက္ခ ဟရဏတော"ဟူသော အကြောင်းပြုနှင့် **အညီ ပါဋိဟာရိယအမည်**၏ ဖြစ်နိုင်ရာနည်းလမ်းကိုပြလိုၗ် "သစေ ပန"စသည်မိန့်၊ ဘုရားရှင်သည် မဟာကာရုဏိက (အလွန်ပြင်းပြသော ကရုဏာရှင်) ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် ဝေနေယျတို့ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကိလေသာတို့လည်း ဘုရားရှင်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ပဋိပက္ခ များပင်ဖြစ်ကြ၏။ ထိုဝေနေယျတို့၏ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားတတ်သောကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ဤဒို အာဒေသနာ အနုသာသနီတို့ကို ပါဋိဟာရိယဟုခေါ်လျှင် ပဋိပက္ခ ဟရဏတော ပါဋိ ဟာရိယ"ဟူသော ဤစကားသည် သဒ္ဒယုတ္တိ အတ္ထယုတ္တိရှိသော စကားပင် ဖြစ်ပါပေသည်- ဟုလို။ [ဘုရားရှင်သည် ဝေနေယျတို့၏ ကိလေသာတို့ကို တန်နိုးပြခြင်းဟူသော ဤဒို၀ိ၀, သို့၏စိတ်ကိုညွှန်ပြခြင်းဟူသော အာဒေသနာ၊ တရားဟောခြင်းတည်း'ဟူသော အနုသာသနီ ပါဋိဟာရိယတို့ဖြင့် ထိုကဲသည့် အားလျော်စွာ ပယ်ရှားတော်မူသည်။]

အထဝါ ဘဂဝတောစ။ ။ဤနည်းဌ /"ပဋိပက္ခ"အရ ကိလေသာကို မယူဘဲတိတ္ထိတို့ကို ယူဖြင်း၊ ပယ်ရှားပုံတစ်ချိုးကိုပြခြင်းသည် ရှေ့နည်းနှင့်တူပြား၏။ "ပဋိပက္ခေ+ဟရတိတိ ပဋိ ဟာရိယ"ဟူသော သဒ္ဒါနည်းကား၊ မကွဲပြား၊ ဤသို့အကြောင်းအနက်သာ လဲလှယ်ချိုးကျိုးသဒ္ဒါကို **ဇလဲလှယ်**သောကြောင့် "အထဝါ"ဟု တက်သည်။ ["ကြောင်း-ကျိုး နှစ်ခု, တစ်ခုခု,လဲမှု ၀ါထေါ"နိ၁ဟာမ်။] တိတ္ထိတို့သည် ဘုရားရှင်၏လည်းကောင်း, သာသနာတော်၏လည်းကောင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ကြ၏။ ထိုတိတ္ထိတို့ကို ပယ်ရှားနိုင်ခြင်းကြောင့် ဤနှိ၀ိ၀,အာဒေသနာ အနုသာသနီတို့ကို "ပါဋိဟာရိယ"ဟု ခေါ်ရသည်။ [ပဋိပက္ခေ-ဆန့်ကျင်ဘက် တိတ္ထိတို့ကို+ဟရတိတိ ပဋိဟာရိယ၊ ပဋိဟာရိယမေ၀ ပါဋိဟာရိယ။]

ကေဟိ၊ ဝေ၊ ဟောန္တိ။ ။ဘုရားရှင်သည် အနုသာသနီ ပါဋိဟာရိယဟု ခေါ်အပ်သော **စာရေးပေးကောက်မှုခြင်းဖြင့် အစေလကသည**၏ မိန္ဒာအယူကိုပယ်ရှား၍ သမ္ဘာ၀ဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်စေတော်မူ၏။ **သန္ဓကပရိဒိုဓိကိုလည်း ထပ်၍ စကားမပြောနိုင်အောင်သူ**၏ မိန္ဒာအယူကို ပယ်ရှားတော်မူ၏။

ဒိဋ္ဌိဟာရဏာဝသေန - "မိစ္ဆာအယူကို ဖယ်ရှားခြင်း၏၊ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိပုံဂတသေန-မိစ္ဆာအယူကို ထင်ရှားပြခြင်း၌၊ အသစ်ဖြတ်ဘာဝနေ့စ-ဖိစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဣန္ဒိ အာဒေသဟုနသာသနိဟိ-ဣန္ဒိ-ပါဠိဟာရိယ်၊ အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယ်၊ အနုသာသနိ ပါဠိဟာရိယ်တို့ဖြင့်၊ ဟာရိတာ, အပစိနာ-ပယ်ရှားအပ်ကုန်ပြီးသည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အထ၀ါ-ထိုပြင် တစ်နည်းကား၊ "တသ္မိ" ပဋိပဒ္ဒမှိ, အညော အာဂဠ္ဠိ ဗြာဟ္မဏော"တို့အာဒီသုဝိယ-တဿ်မှ၊ ဟေဗြာဟ္မဏော အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ကဲ့သို့၊ ပတိတိတိ အယံ သဒ္ဒေါ-ပတိပဗျော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ပစ္ဆာတိဇာဘူသ-ပစ္ဆာဟုသော ဤသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထံ-အနုက်ကို၊ ဇောဝေတို-သိစေ၏၊ [ဣုဗ္ဗိ-ထိုဝိဇာရိယ ဆရာကြီးသည်၊ ပတိ ပဋိဌမှိ-ဝင်ပြီးလသော် နောက်အခါ၌၊ အညော-အခြားသော၊ ဗြာဟ္မဏော-ပုဏ္ဏားသည်၊ အာဂ၊ဠ္ဠိ-လာပြီ။] တသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပတိသဒ္ဒါ၏ ပစ္ဆာအနက်ကို သိစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) စိတ္တေ-စိတ်သည်၊, ဝါ-ကို၊ သမာဟိတေ-ကောင်းစွာ အာရုံ၌-ထားအပ်ပြီးသော်လည်းကောင်း၊ ဝိဂတဝုဏ္ဏိလေ သေစ-ကင်းသော ဥပက္ကိလေသဝိရှိသော်လည်းကောင်း၊ ကတဂုဏိစ္စေန-ပြုအပ်ပြီးသော မဂ်ကိစ္စရှိသော ရဟန္တာ,ဝုပ္ပရှိလ်သည်၊ ပစ္ဆာ-နောက်၌၊ ဝါ-နောက်မှ၊ ဟရိတဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံ-ဖြစ်စေထိုက်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ပါဠိဟာရိယ်-မည်၏။

ကဏ္ဍာမ္ဘသရက်ပင်အနီး၌ ပြုတော်မူအပ်သော ဣန္ဒိဝိဇယမက ပါဠိဟာရိယဖြင့် တိတ္ထိတွေ တုန်နိုး်ပြခြင်းဤ မစွမ်းနိုင်အောင်ပယ်ရှားတော်မူ၏။ အာဒေသနာ ပါဠိဟာရိယဖြင့်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပယ်ရှားပုံကိုသိပါ။ [ဤအစီမှာယမ်များအရ ဟာရိယကို "ဘုရားရင်"ဟု ယူလိုကြသည်။]

အထ၀ါပဿိတီ။ ။ ဤနည်း၌ကား ပတ္တိသဒ္ဒါ၏ ပစ္ဆာအနက် ဟရတာတ်၏ ပဝတ္တအနက်ကိုလည်းကောင်း, ဧကျပစ္ဆည်း၏ကံအနက်ကိုလည်းကောင်းပြသည်။ ဤသို့ အကျိုး အနက် လဲလှယ်၍ အကြောင်းသဒ္ဒါကို မလဲလှယ်သောကြောင့် "အ်ထ၀ါ"ဟူ၍ပင်တက်သည်။ "တသ္မိ ပဋိပဒ္ဒမှိ, အညောအာဂ၊ဠ္ဠိဗြာဟ္မဏော"ဟုသော်ဂါထာနှစ်ပါဒကား ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဥဒါန်း၊ပျဉ်ဦး၌လာသော ဗာဝရိယပုဏ္ဏား၏ အကြောင်းအရာကိုဖြေသော ဂါထာတည်း။ ထိုဂါထာ၌ "ပဋိ ပဋိဌမှိ"ဝယ် ပဋိသဒ္ဒါ၏ ပစ္ဆာအနက်ကို ဟော်သကဲ့သို့ ဤ"ပဋိဟာရိယ"၌ ပဋိသဒ္ဒါလည်း ပစ္ဆာအနက်ကိုဟောသည်-ဟုလို၊ "သမာဟိတေ စိတ္တေ, ဝိဂတဝုဏ္ဏိလေသေ" စသည်ဖြင့် စတုတ္ထဈာန်စိတ်၏ အဂ်ါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီးနောက်မှ ရဟန္တာ,ဝုပ္ပရှိလ်သည် ဖြစ်စေအပ်သော ကြောင့် ဣန္ဒိဝိစစသော တန်နိုး်ကို "ပဋိဟာရိယ"ဟု ခေါ်သည်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပါဠိဟာရိယကို ရည်ရွယ်၍ "ကတဂုဏ်စွေန"ဟု ဆိုသည်။ ကတ်ဂုဏ်စွမဟုတ်သော ပုထုဇဉ်သဘ္ဘတို့လည်း သမာဟိတ ဝိဂတဝုဏ္ဏိလေသ ဖြစ်ပြီးနောက်၌ ဣန္ဒိဝိစတန်နိုး်ကို ဖြစ်စေနိုင်ပါ၏။ ဤနည်း၌ "ဟရိ တဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗံတိ ဟာရိယ်၊ ပစ္ဆာ+ဟာရိယ်" ပတိဟာရိယ်"ဟု ပြု။

ဝါ–တစ်နည်း၊ အတ္တနော–မိမိ၏၊ ဥပတ္တိလေသေသု–ဥပတ္တိလေသတို့ကို၊ စတုတ္ထဇ္ဈာနမဂ္ဂေဟိ–စတုတ္ထဈာန်၊ အရဟတ္တမဂ်တို့ဖြင့်၊ ဟရိတေသု–ပယ်အပ်ကုန်ပြီးလသော်၊ ပဠာ–၌ အာရကာ–ပယ်တတ်သော တန်ခိုးသည်၊ ပါဠိဟာရိယံ–၏၊ စ–ဆက်ဦးအံ့၊ ဣဒ္ဓိ အာသေသနာနသာသနိယော၊ ဣဒ္ဓိဒိပါဠိဟာရိယံ၊ အာဒေသနာ ပါဋိဟာရိယ, အနุသာသနီ ပါဋိဟာရိယ–တိတို့သည်၊ [ဘဝန္တိ, ဟောန္တိ၌ လုမ်းစပ်၊] ဝါ–တို့ကို၊ (ပဝတ္တေတမ္ဘာ၌စပ်၊) ဝိဂတဝတ္ထုလေသေန–ကင်းသော ဥပတ္တိလေသ ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ (ဘဂဝတာ–သည်၊) သတ္တုဟိတတ္ထု–သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားအလို၌၊ ပုနနိ–တစ်ဖန်၊ ဝါ – နေဂတ်၊ ပဝတ္တေတမ္ဘာ – ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏၊ စ–သည်သာမက်သေး။ အတ္တနော–ကိုယ်တော်၏၊ ဥပတ္တိလေသေသု–ဥပတ္တိလေသတို့ကို၊ ဟရိတေသု–ပယ်အပ်ပြီးကုန်သော်၊ ပရသတ္တာနံ–တစ်ပါးသော သတ္တဝါတို့၏၊ ဥပတ္တိလေသဟရဏာနံ–ဥပတ္တိလေသတို့ကို ပယ်တတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ပါဋိဟာရိယာနိ – ပါဋိဟာရိယ်တို့, မည်သည်၊ ဘဝန္တိ–ကုန်၏၊ ပါဋိဟာရိယမေဝ–ပါဋိဟာရိယသည်ပင်၊ ပါဋိဟာရိယံ–ပါဋိဟာရိယ် မည်၏။ ။

အတ္တနော ဝါ။ ။ပတိသဒ္ဒါ၏ ပစ္ဆာအနက်, ဟရဏတို၏ ပဝတ္တနအနက်, ဣဟစ္ဆည်း၏ (ကံအနုကံမဟုတ်) ကတ္တားအနက်ကို ၊ တစ်နည်းပြလိုရှိ၍ ၊ "အတ္တနော"စသည်မိန့်, ဤသို့ ရှေ့ဂါထာပ်မှ ကံအနက်နှင့် ကတ္တားအနက်မျှသာ လဲသောကြောင့် "အတဝါ"ဟု မဆိုဘဲ"ဝါ"ဟု ခေါ်ပေါ့ပေါ့ဆိုသည်၊ "ပရေသံ ဥပတ္တိလေသေသ ဟရတိ အပနေ တိတိ ဟရဏံ"ဟု မဒုဋ္ဌိကာ ဝိဂ္ဂဟပြု၏။ ဤအလို "ဟရတိတိ ဟာရိယံ၊ ပစ္ဆာ–ကိုယ်တော်၏ ဥပတ္တိလေသတို့ကို စတုတ္ထဈာန် အရဟတ္တမဂ်တို့ဖြင့် ပယ်အပ်ပြီးသည်မှနောက်၌၊ ဟာရိယံ–ဝေနေယျတို့၏ ဥပတ္တိလေသတို့ကို ပယ်တတ်သောတရားတည်း။ ပတိုဟာရိယံ–တရား"ဟုပြု၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ, အာဒေသနာ, အနุသာသနီ ၃–ပါး၊ လုံးရ၏။

ဣဒ္ဓိ၊ ပေ၊ ဘဝန္တိ။ ။ပတိသဒ္ဒါ၏ ပစ္ဆာအနက်ကိုပြသော အထဝါတက်သော ဝါကျ, အတ္တနောဝါစသော ဝါကျနှစ်ရပ်ကိုပင် ဆက်၍ရှင်းပြလိုသောကြောင့် "ဣဒ္ဓိ၊ ပေ၊ ဘဝန္တိ" ဟူသော ၂–ဝါကျကိုမိန့်သည်၊ [မဒုဋ္ဌိကာဌ်ကား "တမေ အတ္တ ဝိဝိဓိတုံ"ဟု ဝိဂ္ဂဟရသောမှင့်၏ ဝိဂ္ဂဟရ ဆိုရာလော်ကဆောင် မကျယ်ပါ।] "ထိုတွင် "ဣဒ္ဓိ၊ ပေ၊ ပဝတ္တေတမ္ဘာ"သည် "တသ္မာ၊ ပေ၊ ပဝတ္တေတမ္ဘ"ကို ရှင်းပြသော ဝါကျတည်း၊ ပါတိဟာရိယ ၃–မျိုးရှိသောကြောင့် "ပဝတ္တေတမ္ဘာ"ဗဟုဝုစ်ထားခြင်း, ရှေ့၌ပါတိဟာရိယသာမည်ဖြစ်၍ "ပဝတ္တေတမ္ဘ"ဟု ဧကဝုစ်ထားခြင်းသာထူးသည်၊ "ဟရိတော သုစ၊ ပေ၊ ဟောန္တိ"သည် "အတ္တနောဝါ၊ ပေ၊ ဟရဏံ ပတိဟာရိယ"ကို ရှင်းပြသော ဝါကျတည်း။ [ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ် ကွဲလွဲပုံမှာ ရှေ့အတိုင်းသာ။]

ပတိဟာရိယမေဝ။ ။ "ပတိပက္ခ ဟရဏတော" မှစ၍ ပြခဲ့သော အနက်များ ကြောင့် "ပဋိဟာရိယ"ဟုသာ ပုဒ်ပြီးသေးရကား "ပါတိဟာရိယ"ဟု ပဋ္ဌ ဝုဒ္ဓိရောက်ဖွဲ့ရာ "သွေတ္တအနက်၌ ဣတပစ္စည်းသက်၍ သွေတ္တတ်ဖွဲ့တ် ထပ်ဆင့်ပါ"ဟု ပြလိုသောကြောင့် "ပတိဟာရိယမေဝ ပါတိဟာရိယံ"ဟု ပဋ္ဌမနည်းဖွင့်သည်။

ဝါ–တစ်နည်း၊ ပါဠိဟာရိယေ(ဣဒ္ဓိ၊ အာဒေသနာနုသာသနီယသမုဒါယေ)–ဣဒ္ဓိ ပါဠိဟာရိယ၊ အာဒေသနာ့ပါဠိဟာရိယ၊ အနုသာသနီ ပါဠိဟာရိယအပေါင်းဌာ်၊ ဘဝ–ဖြစ်သော၊ ဝါ–ပါဝင်သော၊ ဧကေက–တစ်ပါး၊တစ်ပါး၊သော ပါဠိဟာရိယကို၊ ပါဠိဟာရိယဒ္ဓိ–ဟုဆို၏။ ဝုစ္စတိ–၏။ ဝါ–တုန်နည်း၊ ပုဗ္ဗါတိဟာရိယံ–ပါတိဟာရိယ ဟူသည်၊ စတုဗိဓတ္ထရှာနံ-စတုဗိဓတ္ထရှာနန်လည်းကောင်း၊ ဓမ္ဂေါစ–မဂ်လည်းကောင်းတည်း၊ (ဣသ္သာ–နည်း၊) ပဒိပကွာဟရဏာတော–ဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့ကို ပရဿ်တုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တတ္ထ–ထိုဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့ကို ပယ်တတ်သော စတုတ္ထဈာန်, အရဟတ္တမဂ်၌၊ ဧတတ်–ဖြစ်သော တုန်နိုးတည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ နိမိတ္တဘူတော–နိမိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ တသ္မိ–ထို ဆန့်ကျင်ဘက် ကိုလေသာတို့ကို ပယ်တတ်သော စတုတ္ထဈာန်, အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်၊ (ဧတတ်–တည်း၊) ဝါ–တစ်နည်း၊ တယော–ထိုဆန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့ကို ပယ်တတ်သော့ စတုတ္ထဈာန်, အရဟတ္တမဂ်မှ၊ အာဂတတ်–လာ့သော တုန်နိုးတည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ပါဠိဟာရိယ်–မည်၏။ ပါတိဟာရိယမေဝ–ပါတိဟာရိယကိုပင်၊ ဣဓ–ဤပါတိဟာရဝသာနဒ္ဒိ ဟူသောပါဌ်၌၊ ပါဠိဟန္ဓိ–ဟူ၍၊ (သဂ်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ–ဦး။

ပတိဟာရိယေဝါ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတိ။ ။ဤနည်း၌ကား ဘဝအုန်း၌ ကာဗစ္ဆည်းသက်၍ "ပတိဟာရိယေ–ဣဒ္ဓိ အာဒေသနာ အနုသာသနီ ဟူသော ပဋိဟာရိယ ၃–ပါး အပေါင်း၌+ ဘဝ–ဖြစ်သော (ပါဝင်သော)တစ်ပါး၊ပါး၊သော တုန်နိုးတည်း၊ ပါတိဟာရိယ်–နိုး"ဟု ဘဝတ္ထိတ် ပြုစေလိုသည်။

ပဒိဟာရိယ် ဝါ၊ပေ၊ အာဂတ်။ ။ဤနည်း၌ကား "ပတိပကွေ+ဟရတိ ဝိ ပတိ ဟာရိယ်"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ ဆန့်ကျင်ဘက်ကိလေသာတို့ကိုပယ်တတ်သော စတုတ္ထဈာန်နှင့် အရဟတ္တမဂ်ကို အရဟကောက်ပြီးလျှင် ဧတတအနက် အာဂတအနက်၌ ကာဗစ္ဆည်းဖြင့် ပါဠိဟာရိယပြီးသည်၊ ထိုတွင် တတ္ထဧတတ်ဖြင့် "ပတိဟာရိယေ+ဧတတ်"ဟု ပြု၏။ မြေပေါ်၌ သစ္စာ ပင် ပေါ်ကံ ရသကဲ့သို့ စတုတ္ထဈာန် နှင့် အရဟတ္တမဂ် အပေါ်၌ (ထို ဘရားကို အခြေခံ၍)တန်နိုးပြာဋိဟာ ပေါ်ပေါက်ရသည်–ဟူလို၊ "တသ္မိ ဝါ"ဖြင့် ထိုဧတ တ္ထိတ်၌ပင် သ္ဝိဒိတတ်၏ နိမိတ်အနက်ကိုဖွင့်သည်၊ "တဧတော ဝါ အာဂတ"ဖြင့် "ပတိဟာရိယတောမ+အာဂတ် ပါဠိဟာရိယ်"ဟု အာဂတတ္ထိတ်ကိုပြု၏။ တန်နိုးပြာဋိဟာသည် စတုတ္ထဈာန်နှင့် အရဟတ္တမဂ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်–ဟူလို။ [ပတိကို ပဒိပြု၍ "ပါဠိဟာရိယ်"ဟု စာအမျာရှိသည်။]

ပါဠိဟာရိယ်မေဝ ပါဠိဟီရဲ။ ။"အဌကထာ၌ ပါဠိဟီရုပဒါသာ ရှိပါဝေ့ကာ်အာဝယ် ကြောင့် ပါဠိဟာရိယ်ပုဒ်၏ အနက်ကို အကျယ်တဝင့် ဖွင့်ပြခဲ့ရသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ပါဠိဟာရိမေဝ ပါဠိဟီရဲ"ဟု မိန့်သည်၊ ပါဠိဟာရိယ်နှင့် ပါဠိဟီရဲမှာ အနက်တူဖြစ်သောကြောင့် အနက်အမိုဏာယ် အမျိုးမျိုးထွက်နိုင်သော ပါဠိဟာရိယ်ပုဒ်ကိုဖွင့်ပြပါသည်–ဟူလို၊ [မခုဒ္ဓိကာ၌ "ပါဠိဟာရိယ်"မှ နိရုတ္တိနည်းအားဖြင့် ဟာ၏ အာဂို ဤပြု, ရိဠ်ကုတ(အ)ပြု, ယကိုလည်းချေ၍ "ပါဠိဟီရ"ပြီးသည်–ဟု ရုပ်တွက်ပြလေသည်။ မိမိကား ဂေါသဒ္ဒါနှင့် ဂေါတာသ္ဒါသည် "နွား"

အဝသာန်မှ ဝသန္တေား ဇေတေား–ဟူသော ဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ ကာလ–အာဘိဓမ္မ ကထာအစစ်ကို ဟောတော်မူရာအခါကို၊ နိုးသေတတိ–ညွှန်ပြ၏၊ ဟိ–မုန်း၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဗါဒိုဟိရကရဏာဝသာနေန–တန်ခိုးဗြာဒိဟာ်ကို ပြုတော်မူခြင်း၏ အဆုံးဖြင့်လည်းကောင်း၊ တိဒသာလယဝါသေနစ–တာဝတိ သာဝယ်- သီတင်းသုံး တော်မူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂ ပဝတ္တနသေား–အာဘိဓမ္မကထာအစဉ် ကို-ဖြစ်စေခြင်း၏၊ ကာလော–အခါကို၊ ပရိန္ဓိန္နော–ပိုင်းခြားအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (အဝသာနမှီ ဝသန္တေား ဇေတေား–တို့ဖြင့်၊ ကာလ–ကို၊ နိုးသေတတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–သိအပ်၏၊ ဥပဟတဝါကျဖြစ်၍ "ဣတိ ဝိညာယတိ"ဟု ထည့်ပေ-ရသည်။)

တိဒသာလယေတိ–ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဒေသ–တရားဟောတော်မူရာအရပ်ကို၊ နိုးသေတတိ–၏၊ ဟိ–မုန်း၊ (တစ်နည်း) (ကသ္မာ–ကြောင့်၊ တိဒသာလယေတိ– ဟူသောပါဠိဖြင့်၊ ဒေသ–ကို၊ နိုးသေတတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–သိအပ်သနည်း၊ ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ သော–ထိုတာဝတိသာအရပ်ဝယ်၊ အာဘိဓမ္မကထာ မဂ္ဂပ္ပ ဝတ္တနသေား–၏၊ ဒေသော–အရပ်တည်း။ (ကသ္မာ–အဘယ့်ကြောင့် ဒေသဖြစ်သနည်း၊) တတ္ထ–ထိုတာဝတိ သာနတ်ပြည်၌၊ ဝသန္တေန–သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်၊ ပဝတ္တိတတ္ထာ– ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (တိဒသာလယေတိ– ဟူသောပုဒ်ဖြင့်၊ ဒေသ–ကို၊ နိုးသေတတိ–၏၊ ဣတိဝိညာယတိ။)

ဟူသောအနက်ကိုဟောရာဝယ် အလဿအလှယ် ပရိယာယ်ဖြစ်သကဲ့သို့ "ပါဒိုဟာရိယ"နှင့် "ပါဒိုဟိရ" ၂-ပုဒ်လည်း အလဿအလှယ် ပရိယာယ်ဟုပင် ထင်သည်။]

ပါဒိ၊ ပေ၊ ပရိန္ဓိန္နော။ ။ဤ၌ "ပါဒိုဟိရကရဏ"ဟု ဆိုသောကြောင့် ပါဒိဟိရာ ဝသာနမှီဝယ် "ပါဒိဟိရ"၌ လည်း ကရဏဟူသော နောက်ပုဒ်ကျေသည်ဟု ကြေပါ၊ "ပရိန္ဓိန္န"ဟုသည် အာဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂ ပဝတ္တနကာလကို အခြားကာလတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်း မရှိအောင် ပိုင်းခြား ထားခြင်း(အထူးပြုထားခြင်း)တည်း၊ "အာဘိဓမ္မကထာ မဂ္ဂပဝတ္တနကာလကို တန်နိုးပြတော် မူခြင်း၏အဆုံးဖြင့်လည်းကောင်း၊ တာဝတိ သာ၌ သီတင်းသုံးတော်မူခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ဤနှစ်မျိုးဖြင့် အခြားကာလတို့နှင့် ရောယှက်ခြင်းမရှိရအောင် ပိုင်းခြားထားသည်"ဟူလို။

ဣတိ ဝိညာယတိ။ ။ဥပဟတဝေါတဲ့ ဝါကျတို့င်း၌ ဤကဲ့သို့ ပုဒ္ဓာဝါကျအလိုထည့်၍ ဤသို့ ဝိသေဒနဝါကျထည့်ရသည်၊ နောက်ဘို့ကား ပုဒ္ဓာဝါကျမထည့်တော့ဘဲ တစ်ဖို့နေရာ၌ အလွယ်ပေးထားပါသည်။ ["တတ္ထ ဝသန္တေန ပဝတ္တိတတ္ထာ" ဖြင့် ပရမ္ပရပစ္စယကိုပြ၏။ အာဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂပဝတ္တနနှင့် ကြေယာသည် မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ တည်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တာဝတိ သာနတ်ပြည်၌ တည်၏။ ဤသို့ တာဝတိ သာသည် အဆက်ဆက်အားဖြင့် အာဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂဝတ္တနနှင့် တည်ရာဒေသဖြစ်သည်။]

တတ္ထာပိ–ထိုတ္ဘာဝတိ သာနတ်ပြည်ခ,ည်လည်း၊ ဒေသဝိသေသဒဿနတ္ထ–ဒေသ အထူးကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပါရိစ္ဆတ္တကမဆုလ်မှိတိ အာဒိ–မှ အစရှိသော စကား ရပ်ကို၊ [အာဒိဖြင့် "ပတ္ထာ(ကဲမ္ဘလာနာမဂေ, သိလာသမ္ဘေ"တို့ကို ယူ။] ဝုတ္တ–ပြီ၊ ယုဂန္ဓရေတိ–ဂ်ာ၊ သီဒါ၊ ပမ္ဘတေသု–သီဒါ(ကောင်တို့တွင်၊ ဧကော–တစ်လုံးသော၊ ခေ,ရတ္ထာ(ဝလီသ(ယောဇနာသဟဿမ္ဘေ(ခေ–ယူ(ခနာ(ပေါင်း ၄–သောင်း(ခြောက်ဆယ် အစောက်ရှိသော ကောင်တည်း၊ စ–ဆက်၊ အာဒိစ္စော–သည်၊ တသ္မေ(ခေ(ခ(ခ(ခ–ထိုယုဂန္ဓရိရ်ကောင်၏ အစောက်နှင့်တူသော အစောက်ရှိသော ကောင်းကင်လယ်မှ,ခ်ခ် လှည့်လည်လေ ရှိ၏။ သော–ထိုနေမင်းသည်၊ သမ္ဘေ–ဖြင့်သင့်ခြင်းသည်၊ သတိ–ရှိလသော်၊ [သတိသမ္ဘေ–အကယ်၍ ဖြစ်သင့်လသော်–ဟူလိုရ၊] ယုဂန္ဓရေ–ယုဂန္ဓရိရ် ကောင်ပေါ်၌၊ သောဘေယျ ယထာ–တင့်တယ်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝ–ဤအတူ၊ သောဘမာနော–တင့်တယ်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ နိသိန္နော–ထိုင်နေတော်မူလျက်၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်။

ဣဒါနိ–ကုလဒေသေ,ကို ပြပြီးရာ ယ,ခုအခါ၌၊ ဓမ္မပဒ(ဋ္ဌ)ဟုဆိုရာ–အဘိဓမ္မာ ဘုရားကို နာခံတတ်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလ –တို့ကို၊ (ပုဒ္ဂိုလ်ဟူသော ပရိသတ်ကို,) အုပ္ပဇ္ဇိသ(ခ(ခ–ညွှန်ပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) စက္ကတေ(ခ(ယာ(ခ(ယေ(ဟိတိ အာဒိ–အစရှိသော ဂါထာစကားကို၊ အာဟ–ပြီ၊ [အာဒိဖြင့် "ဂ(ဏေ(ခ(ပရိဝါရိတော, မာတရံ ပမ(ခ်ကတွာ" တိုင်အောင် ယူ။] သ(ခ(ခ(ခ

အစွမ်းဖြင့်၊ (သမ္ဘေသာ – အလုံးစုံကုန်သော၊) **သမန္တ**တော – ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ **သန္ဓိ**ဝင်ရှေ့ဟိ–**တစ်စုတစ်ဝေး**တည်း တည်နေ**ကြ**ကုန်**သော**၊ **ဒ**သဟိ **စက္ကဝါ**ဠ**ဒ**သ**ဿ**ယောဟိ– **တစ်**သောင်းသော **စ**ကြဝဠာတို့မှ၊ ဣတိ(အယ်) – ဤသည်ကား၊ **အ**ဓိပ္ပာယော –**အ**ဒ္ဓ**ကထာ**ဆရာ၏ အလိုတည်း၊ **သ**ဗ္ဗေသာ–ကုန်သော၊ **ဒ**သဟိ**ဒ**သဟိ **စ**က္ကဝါ**ဠ**ဒသ ဟ**ယောဟိ**–**တ**စ်သောင်း**စီ** **တ**စ်သောင်း**စီ**သော **စ**ကြဝဠာတို့မှ၊ (**အ**ာဂမ္ဗ–**ရ**)၊) ဣတိ (**အ**ယ်)–ဤသည်ကား၊ **နံ** (**အ**ဓိပ္ပာယာ)–**အ**လိုမဟုတ်၊ (**ကသ္မာ–ကြောင့်**၊ **နံ** **အ**ဓိပ္ပယောဟ)–**အ**လိုမဟုတ်သနည်း!) **ဧ**ဝံသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဤသို့ ဒုတိယ နည်းကို ယူလသော်!) **စ**ဠာလီသ **စ**က္ကဝါ**ဠ**ဒသ**ဟ**ယော**ဟ**ိ ၄–**သော**င်းခေါ်**သော** **စ**ကြဝဠာတို့မှ၊ ဝါ–**တ**စ်နည်း၊ **အ**ဓိ**ကေ**ဟိ ၄–**သော**င်း**ထ**က် ပိုလွန်သော **စ**ကြဝဠာ တို့မှ၊ **အ**ာဂမနံ–**လ**ာခြင်း**သ**ည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တံ–**ဆ**ိုအပ်သည်၊

ပဌ**မ**နည်း။ ။**သ**ဗ္ဗ**သ**ော**တ**ိ–**သ**မ္ဗ**တ**ော **အ**ာဂ**မ**္ဗ, **သ**ဗ္ဗေ**ဟ**ိ **ဒ**ီ**သ**ာ**ဘ**ာ**ဂ**ေ**ဟ**ိ၊ ဤနည်း၌ သမ္ဘေသာကို "**သ**မ**န**္တ**တ**ော"ဟု ဖွင့်၍ ထိုသမ**န**္တ**တ**ောကိုပင် "**သ**ဗ္ဗေ**ဟ**ိ **ဒ**ီ**သ**ာ **ဘ**ာ**ဂ**ေ**ဟ**ိ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ "**သ**ဗ္ဗ**သ**ော – **အ**လုံး**စ**ုံ**သ**ော **အ**ရဝ် ၄ မျက်နှာတို့.မှ၊ (**တ**စ်နည်း) **အ**ရဝ်ရှစ်မျက်နှာ တို့.မှ"ဟု ဟေး၍ **အ**ာ**ဂ**ဗ္ဗ**သ**ာ**သ**ာ**ပ**ါ**ဒ**ါ**နှ**စ်ပ**၊ "**ဒ**သ**ဟ**ိ **စ**က္ကဝါ**ဠ**ဒ**သ**ာ**ဟ**ယော**ဟ**ိ"ကား ဝိ**သ**ေ**သ** **အ**ပါ**ဒ**ါ**နှ**စ်တည်း။ [**အ**နုဋီ**က**ာ၌ ဤနည်း**ကို** ဒုတိ**ယ**ပြ**သ**ည်။]

ဒုတိ**ယ**နည်း။ ။**သ**န္ဓိ**ဝ**ေ**သ**ဝ**သ**ေ**နဝ**ါ **သ**မ**န**္တ**တ**ော **သ**န္ဓိ**ဝ**ေ**ဟ**ိ **ဒ**သ**ဟ**ိ **စ**က္ကဝါ**ဠ** **သ**ဟ**ယော**ဟ**ိ**တ**ိ **အ**မိ**ပ**ွာ**ယော**၊ ဤနည်း၌ **အ**လုံး**စ**ုံ**သ**ော **အ**ရဝ်ရှစ်မျက်နှာတို့.၌ **တ**စ်စုတ**ေ**ဝ **တ**ည်နေ**သ**ော **အ**ား**လ**ုံး**ကို** "**သ**ဗ္ဗ**သ**ော"ဟု **ဆ**ိုသည်၊ ထို**ကြ**ောင့် **သ**န္ဓိ**ဝ**ေ**သ** **ဝ**ေ**သ**နှင့် **မ**ူ**လ**တည်ပါ၌ဖြစ်**သ**ော **သ**ဗ္ဗ**သ**ော၌ လှည့်၍ **စ**ပ်ပါ၊ ထို **သ**ဗ္ဗ**သ**ောကိုကား "**ဒ**သ**ဟ**ိ **စ**က္ကဝါ**ဠ**ဒ**သ**ာ**ဟ**ယော"၌**စ**ပ်၊ "**သ**ဗ္ဗ**သ**ော–**အ**လုံး**စ**ုံ**က**ုန်**သ**ော၊ **ဒ**သ**ဟ**ိ **စ**က္ကဝါ**ဠ**ဒ**သ**ာ**ဟ**ယော**ဟ**ိ – **တ**စ်**စ**ုတ**ေ**ဝ **တ**ည်နေ**သ**ော **စ**ကြဝဠာ **တ**စ်သောင်းတို့.မှ"ဟု **ဟ**ေး၊ [**အ**နုဋီ**က**ာ၌ **ပ**ဌ**မ**ပြ**အ**ပ်**သ**ော **နည်**း**တ**ည်း။]

မှတ်**ရ**ာ**ဂ**်။ ။ဤ**နည်**း၌ **အ**မိ**ပ**ွာ**ယ** ၂ **ဖျိ**ုး **ထ**ွက်**ခ**ဲ့**က**ား "**အ**လုံး**စ**ုံ **က**ုန်**သ**ော **စ**ကြဝဠာ**တ**စ်သောင်း**တ**ို.မှ"ဟု**သ**ော **စ**ကား**အ**ရ **ပ**တ်**ဝ**န်း**က**ျင်**အ**ား**လ**ုံး**မ**ှ **စ**ကြဝဠာ **တ**စ်သောင်း**ဟ**ူ**သ**ော **အ**ဓိ**ပ**္ပာ**ယ**်**လ**ည်း**ဖ**ြစ်နိုင်**စ**ေ၏၊ **စ**ကြဝဠာ**တ**စ်သောင်း**စ**ီ**တ**ွေ **အ**များ**အ**ပြား**ရ**ှိ **သ**ောကြောင့် **ထ**ိုအား**လ**ုံး**က**ို **ရ**ဝေလို**သ**ည် "**သ**ဗ္ဗ**သ**ော"ဟု **ဝ**ိ**သ**ေ**သ**နာ **က**ုရ**လ**ည်–ဟု **က**ြင်လျှင် "**အ**ရဝ် ၄ **မ**ျက်**နှ**ာ**တ**ွင် (သို့.မဟုတ် **ရ**ှစ်**မ**ျက်**နှ**ာ**တ**ွင်) **တ**စ်**စ**ုတ**စ**်**ခ**ေသာ **မ**ျက်**နှ**ာ၌ **စ**ကြဝဠာ **တ**စ်သောင်း**စ**ီ **တ**စ်သောင်း**စ**ီ"**ဟ**ူ**သ**ော **အ**ဓိ**ပ**္ပာ**ယ**်**လ**ည်း **ဖ**ြစ်နိုင်**စ**ေ၏၊ **ထ**ိုတွင် "**ပ**ဌ**မ**အ**ဓ**ိ**ပ**္ပာ**ယ**် **က**ို**သ**ာ**ယ**ူ**ပ**ါ"**ဟ**ု **ပ**ြ**လ**ျှင် "**နံ** **သ**မ**န**္တ**တ**ော **စ**က္ကဝါ**ဠ**ဒ**သ**ာ**ဟ**ယော**ဟ**ိ **ဒ**သ**ဟ**ိ **ဒ**သ**ဟ**ိ**တ**ိ"**ဟ**ု **ဗ**ျတိ**ရ**ေက **အ**ဓိ**ပ**္ပာ**ယ**်**က**ို**လ**ည်း **ဖ**ွင့်**သ**ည်။

ဧဝံ **သ**တိ**အ**ံ**ပ**ါ**အ**ဓိ**ပ**္ပေ**တ**ာ။ ။"**နေ**ာ**တ**်**အ**ဓိ**ပ**္ပာ**ယ**်**က**ို**ယ**ူ**လ**ျှင် **အ**ာ**ယ**် **အ**ပြစ်**ရ**ှိ**သ**နည်း"**ဟ**ု **မ**ေး**ဖ**ွယ်**ရ**ှိ**သ**ော**ကြ**ောင့် "**ဧ**ဝံ**သ**တိ" **စ**သည်မိန့်၊ "**အ**လုံး**စ**ုံ**က**ုန်**သ**ော **တ**စ်သောင်း**စ**ီ **တ**စ်သောင်း**စ**ီ**သ**ော **စ**ကြဝဠာ**တ**ို.မှ" **ဟ**ု **အ**ဓိ**ပ**္ပာ**ယ**်**ယ**ူ**လ**ျှင် **အ**ရဝ် ၄ **မ**ျက်**နှ**ာ

ဝါ–ဆိုအပ်ရာရောက်သည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ စ–စင်စစ်ကား၊ ဧတံ–ဤ ၄–သောင်း, ၄–သောင်းထက် ပိုလွန်သော စကြဝဠာတို့မှလာခြင်းကို၊ နု အဓိပ္ပာယော–မဟုတ်။)

ဝါ–ဒုတိယနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ သမန္တ တောဝ–မြတ်စွာဘုရား၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌၊ သန္ဓိသိန္ဓေန–အညီအညွတ် ထိုင်နေသော၊ ဝါ – ကောင်းစွာထိုင်နေသော၊ ဣတိ–သို့၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေထိုက်၏၊ သမ-အညီအညွတ်၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ သမ္မာ–ကောင်းစွာ၊ နိသိန္ဓေန–ထိုင်နေသော၊ သန္ဓိသိန္ဓေန–အညီအညွတ် ထိုင်နေသော၊ ဝါ–ကောင်းစွာထိုင်နေသော၊ (“ဒေဝါနံဂဏေန”၌ စပ်၊) အညမည်–အချင်းချင်း၊ အဗျာဗာဓေတွာ–မနေင့်ယှက်မှု၌၊ ဘဂဝတိ–၌၊ ဂါရဝ–ရိုသေလေးစားခြင်းကို၊ ဂတွာ–၍လည်းကောင်း၊ သောတံ-နှားကို၊ သြဒဟိတွာ–ရှေးရှထားခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ (တစ်နည်း) သောတ သြဒဟိတွာ–နှားစိုက်၍ လည်းကောင်း၊ ဝဇ္ဇိတမ္ဘေ–ရှောင်သင့် ရှောင်နိုင်ကုန်သော၊ နိသဒ္ဒေါသေ–ထိုင်နေခြင်း၏ အပြစ်

အတွက် စကြဝဠာ ၄ သောင်းတို့မှ လာခြင်း, သို့မဟုတ် အရပ် ၈ မျက်နှာဆိုလျှင် ထို့ထက်များသာ စကြဝဠာ ၈ သောင်းတို့မှ လာခြင်းကို ဆိုရာရောက်၏၊ ထိုသို့ ၄ သောင်း သို့မဟုတ် ၈ သောင်းတို့မှ လာခြင်းကိုလည်း အလိုမရှိအပ်၊ ဘာကြောင့်နည်း၊ တရားနာဖို့ရာ ဓာတိတော်ကိုသာ ယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

တတိယနည်း။ ။ဤနည်း၌ “သဗ္ဗသော”ကို “သမန္တ တော”ဟု ဖွင့်၍ သန္ဓိသိန္ဓေနဿ်ကား “သံ”ကို “သမ”ဟု လည်းကောင်း “သမ္မာ”ဟု လည်းကောင်း ၂ နည်းဖွင့်၏၊ ထိုတွင် “အညမည် အဗျာဗာဓေတွာ”သည် သမ-၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ “အချင်းချင်း တိုးဝှေ့ထိနှက်မှု မဖြစ်စေဘဲ ညီညီမျှမျှ ထိုင်နေကြသော”ဟုလို၊ ဘဂဝတိ ဂါရဝ၊ ပေ၊ ဝဇ္ဇေတွာ”ကား သမ္မာ-၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ ဘုရားရှိ ရိုသေသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရားတော်ကို နှားစိုက်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ထိုင်ခြင်း၏ အပြစ်တို့ကို ရှောင်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း ထိုင်နေခြင်းကို “သမ္မာနိသိန္ဓေန”ဟု ဆိုလိုသည်။

ဝဇ္ဇိတမ္ဘေ။ ။နိသဒ္ဒေါသ (ထိုင်ခြင်း၏ အပြစ်)၌ ၆ ပါးကို ပါရာဓိကဌကထာ ဝေရဏကဏ္ဍ၌ ဖွင့်ပြထား၏၊ [ရှေးရှလုန်းရာ၊ မြင့်လွန်းရာနှင့်၊ လေညာ – ဝေးလုန်း, နေမာက်–နီးလုန်း, ပြည့်ဆန်း ထိုင် ပြစ် ၆ ပါးတည်း။] ထိုတွင် ဤပမိသတ်ကြီး-ဝယ် ဝဇ္ဇေတမ္ဘ (ရှောင်ကြဉ်၍ ဖြစ်နိုင်သော အပြစ်)ကား ဘုရားဖျက်နှာတော်နှင့် အလျှန် ရှေးရှသောနေရာ, အလျှန် နီးကပ်သော နေရာ, ဘုရားထက် မြင့်သောနေရာ ၃ မျိုးသာတည်း၊ လေညာ– ဝေးလွန်းနှင့် နေမာက် ဘက်ကျသော သုံးမျိုးကား ရှောင်၍ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်သမျှ ရှောင်ဖို့ရာ “ဝဇ္ဇိတမ္ဘေ” ဟု သက္ကအနက်ပြ တမ္ဘပစ္စည်းဖြင့် ဆိုသည်။

တို့ကို၊ ဝန္ဒေတွာ-ရှောင်ကြဉ်၍လည်းကောင်း၊ နိသိန္နေန-သော၊ (ဒေဝါနံ, ဂဏေန-သည်၊) ဣတိ အဣော-ဤကား အနက်။

မာတရံ-မယ်တော်ကို၊ ပမုခံ-အကြီးအမှူးကို၊ ဣတွာ-၍၊ အဘိဝမ္ဘကထာ မဂ္ဂ-ကို၊ သမ္ဘဝတ္တယိ-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ဖြစ်စေတော်မူပြီ၊ ဣတိဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ ယောဇနာ-ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်း၌၊ (စာစပ်ခြင်း၌တို့)၊ ဝတ္တမ္ဘာ ပြုထိုက်၏။

ဣဒါနိ - ပရိသတ်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ဒေသနာယ-ဒေသနာတော်၏၊ သမ္ဗဒ္ဓာန-ဖြစ်ကြောင်းကို၊ ဒဿေန္တော-လိုသည်၊ (ဟုတွာ)၊ တသာ ပညာယ တေ၀ သာတိ-ဟူ၍၊ (သင်ဟုကာရော) အာဟ၊ အာဒိမှိ-အစဂါထာ၌၊ ဂရုဏာယ-ဖြင့်၊ ဥပမိတာ-နှိုင်းယှဉ်အပ်ပြီးသော (ပညာ-၌ခပ်၊) သမ္ဗဎေယျဓမ္မာန-အလုံးစုံသော ဧည့်ယျတရားတို့၏၊ ယထာသဘာ၀ ဇာနနသမတ္ထာ-အကြင် အကြင် ဟုတ်မှန် သော သဘောကို သိခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ တေသံ-ထိုဧည့်ယျတရားတို့၏၊ ဒေသေတဗ္ဗပုဂ္ဂေ၊ ဇာနနသမတ္ထာ-ဟောထိုက်သော အပြားကို သိခြင်း၌ စွမ်းဆောင်နိုင်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ဟောဒေတဗ္ဗ ပုဂ္ဂလာန-သိစေထိုက် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အာသယာဓိမုတ္တိယာ ဒိဝိဘာ၀နနသမတ္ထာစ-အာသယ,အဓိမုတ္တိ-အစရှိသည်တို့ကို ထင်ရှားစွာ ပြခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်လည်း ဖြစ်သော၊ ယာသာ ပညာ-အကြင် ပညာသည်၊ (အတ္ထိ-၏၊ ကသာ ပညာယ-ထို သမ္ဘဎုတ ဉာဏ်ပညာတော်၏၊ တေဒေသာ-အစွမ်းသုံးဘော်,တန်ခိုးတော်ဖြင့်၊ သမ္ဘ၀တ္ထာယိ-ကောင်းစွာ ဖြစ်စေတော်မူပြီ။--ဤသို့ မူလသံ၀ဏ္ဏေတဗ္ဗဗုဒ်တို့ကို ပြန်၍ လှည့်စပ်။) ကသ္မာ-ကြောင့်နည်း၊ တသာ-ထိုသဘ္ဘဎုတဉာဏ်တော်၏၊ ယထာ ဝုတ္တဗလယော ဂတော-အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အစွမ်း ၃-ပါးနှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ အဣော-ဤကားအနက်။ ["တသာစ"ဟု စသဒ္ဒါ ရှိသည်ကား ဝိဟန် တူသည်။]

တေန-ထို တသာ ပညာယ တေ၀သော ဟူသောပါဠ်ဖြင့်၊ သမ္ဘဎုတဉာဏ မေ၀-သှုည်သာ၊ အဘိဝမ္ဘကထာယ-အဘိဝမ္ဘကထာ၏၊ သမ္ဗဒ္ဓာနဘာ၀ေ-ဖြစ် ကြောင်း၏ အဖြစ်၌၊ သမတ္ထ-စွမ်းနိုင်၏၊ အည်-သမ္ဘဎုတဉာဏ်တော်မှ တစ်ပါး, အခြားသော ဉာဏ်သည်၊ (အဘိဝမ္ဘကထာယ - ၏၊ သမ္ဗဒ္ဓာနဘာ၀ေ - ၌၊) နံ(သမတ္ထ)နိုင်၊ ,ဣတိ ဣမမတ္ထ-ဤအနက်အမိမှာယဉ်ကို၊ ဒီပေန္တော-ပြလျက်၊ အဘိဝမ္ဘကထာယ-၏၊ အသာ၀ေဏဘာ၀ံ-အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံ သည်၏အဖြစ်ကို၊ [သမ္ဘဎုတဉာဏ်မရှိသော ပရေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာ၀ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကို၊] ဒဿေတိ-၏။

မရ္ဂေါတိ – ကား၊ ဥပါယော – အကြောင်းတည်း၊ ခန္ဓာယတနာဒီနံ–ခန္ဓာ, အာယတန အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာဒီနံစ–ကုသိုလ် အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–တို့ကို၊ အဝေါဓဝေယ–ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏၊ (ဥပါယဘာဝတာ–အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂေါတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စော–ပြီ၊) ဝါ–တစ်နည်း၊ သစ္စဗွဒ္ဓိဝေဓသေဝ–သစ္စာ ၄–ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိတတ်သော မဂ်ဉာဏ်၏ သာလျှင်၊ ဥပါယဘာဝတောာ–ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စော၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ပဗန္ဓော–အစဉ်အတန်းကို၊ မဂ္ဂေါတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ သော–ထိုအဘိဓမ္မတရားတော်သည်၊ ဒီဃတ္တာ–ရှည်လျားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂေါ ဝိယ–လမ်းနှင့်တူ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂေါ–မည်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မကထာ ပဗန္ဓော–အဘိဓမ္မကထာစဉ်ကို၊ မဂ္ဂေါတိ–ဟူ၍၊ ,ဝုစ္စော–ပြီ။

ဒေဝါနံ ဂဏေန ပရိဝါရိတောတိ–ဟူ၍၊ ဝတ္ထာ–ဆိုပြီး၍၊ ပုန–တစ်ဖန်၊ ဒေဝါနန္တိ ဝစနံ–ဒေဝါနံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ တေသံ–ထိုဥပပတ္တိနတ်ပြဟ္မာတို့၏၊ ဂဟဏသမတ္ထတံ–နာယူခြင်း၌ စွမ်းကုန်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ အသမတ္ထာန–နာယူခြင်း၌ စစွမ်းနိုင်ကုန်သုတို့အား၊ ဘဂဝါ–သည်၊ နဒေသေတိ–ဟောတော်မမူ၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ။

ဝေ–ဤဆိုအပ်ပြီးသော နည်းဖြင့်၊ (ဘဂဝတောာ–၏။) ကရုဏာပညာမုခေ ဟိ–ကရုဏာပညာဟူသော အဦးပမာနရှိကုန်သော၊ ဂုဏေဟိ–ဂုဏ်တော်တို့ကြောင့်

မရ္ဂေါတိ ဥပါယော။ ။အာဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂဲ့ မရ္ဂေါကို "ဥပါယော"ဟု ပဌမ ဖွင့်၏၊ ထိုဥပါယသည် အကြောင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် "ခန္ဓာယတနာဒီနံ၊ ဝေ၊ ဥပါယဘာဝတောာ"ဟု ဖွင့်သည်။ [ခန္ဓာယတနာဒီနံဖြင့် ခန္ဓဝိဘင်းတရားတို့.ကို ပြု၏၊ ကုသလာဒီနံဖြင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီ တရားစုံကိုပြု၏ ।] အာဘိဓမ္မာတရားဟူသည် ရုပ်နာမ် ၂ ပါးကို အမျိုးမျိုး ခွဲခြားပြသော တရားတော်တည်း။ ထိုရုပ်နာမ်ကိုသိမှ သစ္စာပဋိဝေ (မဂ်ဉာဏ်)ဖြစ်နိုင်၏၊ ဤတရားတော်၏ လိုရင်းအကျိုးမှာလည်း သဲစွပ်ပဋိဝေဓသော ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "သစ္စဗွဒ္ဓိဝေဓသေဝ"ဟု ဝေဖြင့် ဆိုသည်။

ပဗန္ဓောဓိမရ္ဂေါတိဝုစ္စတိ။ ။[ဤ]သို့ တစ်နည်းဖွင့်ပြန်၏၊ မဂ္ဂသဒ္ဒါသည် ပကတိ လမ်းစဉ်ကို ဟော၏၊ ဤအာဘိဓမ္မကထာလည်း ရှည်လျားသောကြောင့် လမ်းနှင့်တူရကား "မရ္ဂေါဝိယာတိ မရ္ဂေါ"ဟု ဝိဂ္ဂဟပြု၍ လမ်းနှင့်တူသော အစဉ်အတန်းကို မဂ္ဂ သဒ္ဒါက ဟောနိုင်သည်။ [ကထီ ယတိ ဇ္ဇော, တောယဝါတိ ကထာ၊အာဘိဓမ္မသ=ကထာ အာဘိဓမ္မကထာ၊ အာဘိဓမ္မ ကထာ၏ သာ+မရ္ဂေါစာတိ အာဘိဓမ္မကထာမရ္ဂေါ=ခန္ဓာ စသော တရားတို့.ကို သိခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ် သော အာဘိဓမ္မကထာ၊ ဝါ–သစ္စ ပဋိဝေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အာဘိဓမ္မကထာ၊ တစ်နည်း–အာဘိဓမ္မတရားတို့.ကို ဟောရာ ဟောကြောင်းဖြစ်သော ဒေသနာအစဉ်။]

လည်းကောင်း၊ ဘာဝတောာ–၏၊ အဘိဓမ္မကထာမဲဂ္ဂပဝတ္တေနေနေ–အဘိဓမ္မကထာ အစဉ်ကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်၊ ဟိတပဋိပတ္တိယာစ–ဝေနေယျတို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့်တော်မူခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပရမ ပဏာမာရဟတံ–အလွန် ရှိခိုး ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒသေတွာ–ပြီး၍၊ ဣဒါနိ–၌၊ အဓိပ္ပေတံ–အလိုရှိအပ်သော၊ ပဏာမံ–ကို၊ ကရောန္တော–လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)´တသေ ပါဒေ နမသိတ္တာတိ–ဟူ၍၊ အာဟ–ပြီ၊ စ–ဆက်၊ ဘာဝတောာ–ကို၊ ထောမနနေဝ–ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့်ပင်၊ ဝါ–ချီးမွမ်းကြောင်း ဓကားဖြင့်ပင်၊ ဓမ္မသေ–တရားတော်၏၊ သွာက္ခာတတာ–သွာက္ခာတတာ ဂုဏ်တော်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါကိုလည်းကောင်း၊ ဒသိတာ–ပြတော်မူအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏၊ (ကသ္မာ–နည်း) တဗ္ဗဘာဝသေ–ထိုဘုရားလျှင် အစအမှန်ရှိသော တရားသံယာ၏၊ အနညထာဘာဝတောာ–ထိုဂုဏ်ရှိသည်၏အဖြစ်မှ တစ်ပါးသော အပြားအား၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ပဏာမာရဟာ–ပဏာမမပြုခြင်းကို ထိုက်သော၊ တဗ္ဗ ရတနဒ္ဒယ–ထို တရား သံဃာ, ရတနာ ၂–ပါ၊ အပေါင်းကို လည်း၊ ပဏာမန္တော–ရှိခိုးလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဗ္ဗဒ္ဓမ္မဥ္ဇသေ၊ပေ၊စဗ္ဗလိတိ–ဟူ၍၊ အာဟ–ပြီ။

တတ္ထ–ထိုပဏာမကို ပြုရာ၌၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓါ'ကို၊ သဒေဝကေ၊ပေ၊ ဝန္ဒနီယော–ဟူ၍၊ (ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊) သံယောစ–ကိုလည်း၊ သုပ္ပဋိန္ဓော ၊ပေ၊အဥ္ဇလိကရဏီယောတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တော–ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တသေ ပါဒေ နမသိတ္တာတိ–ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကတ္တာ သံယသေ စဗ္ဗလိङ်–ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တော [ထိုပါဠိတော်တို့အားလျော်စွာ ဆိုအပ်ပြီ–ဟုလို၊] ဓမ္မောပန–သည်ကား၊ ဝါ–ကို်ကား၊ သွာက္ခာတတာဒီဂုဏ ယုတ္တော–သွာက္ခာတတာ အစရှိသော ဂုဏ်တော်နှင့်ယှဉ်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ကတာနုသေရဏောန–ထို သွာက္ခာတတာ အစရှိသော ဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်းဖြင့်၊ ပူဇောဒ္ဓော–ပူဇော်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ–

ဇဝံ၊ပေ၊အာဟ။　။"ကရုဏာပညာဒုဗေဟိ ဂုဏောဟ"ဖြင့် "ကရုဏာဝိယ သတ္တေသု, ပညာ ယသေ မဟေသိနော"သော ပဌမဂါထာကို ရည်ရွယ်သည်၊ ထိုဂုဏ်တို့ကြောင့်, မြတ်စွာဘုရားသည် ပဏာမာရဟ ဖြစ်တော်မူပြီ၊ "အဘိဓမ္မကထာ မဂ္ဂပဝတ္တနေနစ ဟိတပဋိပတ္တိယာ"ဖြင့် "ဒကာယ တာယ သတ္တေသု၊ပေ၊ဒေဝါနံ သမ္ဗဝတ္တယိ" တိုင်အောင်သောဓကားကို ရည်ရွယ်သည်၊ အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂကို ဖြစ်စေခြင်းသည် ဝေနေယျတို့၏ အစီးအပွားကို ကျင့်ခြင်းကြောင့် "ပရမပဏာမာရဟာ"ဖြစ်တော်မူပြန်သည်၊ ဤသို့, ပရမပဏာမာရဟ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြပြီး၍ ယနေ့အခါ၌ ခိမိအလိုရှိအပ်သော အန္တရာယဝိသောသန အကျိုးရှိသော ဖဏာမကို "တသေ ပါဒေ နမသိတ္တာ" စသည်ဖြင့် ပြသည်။ ["ဘာဝတောာ"ကို ပရမပဏာမာရဟတံ၌လည်း သမ္ဗန်အဖြစ်ဖြင့်စပ်။]

၏၊ တမေဝမ္ဆံ သက္ကတွာ၊ ပေဝိဟရေယျန္တိ ဝစနတော၊ တမေဝ ပေဝိဟရေယျုံဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ–ကိုယ်နှုတ်စိတ်တို့ဖြင့်၊ သဗ္ဗထာ–ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပူဇေတေဒ္ဓော–ပူဇော်ထိုက်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်။ သဒ္ဓမ္မဗျူသ ပူဇေတွောတိ–ဟူ၍၊ (သဂ်ဟကာရရေန) ဝုတ္တံ–ပြီ။

သိရီမဟောတိ ဧတ္ထ–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ သိရီတိ–သိရီဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပညာဟုညာနံ–ပညာ, ရှေးဘုန်းရှေးကံတို့ကို၊ အဓိပစ္စနံ–ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဝဒန္တိ–ဆိုကြကုန်၏၊ အထဝါ–ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ ပုညနိဿဒ္ဓတ္တာ–ရှေးကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်သော၊ သရီရသောဘဂ္ဂါဒိသမ္ပတ္တိ–ကိုယ်၏ တင့်တယ်သည်၏ အဖြစ် အစရှိသော သမ္ပတ္တိကို၊ (နိသီယတိ, ဝုစ္စတိ–ခြိမစပ်)၊ ဝါ–သည်၊ (နိသီယတိ ခြိမစပ်)၊ ကတပုညေ–ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌၊ နိသီယတိ–မှီတတ်၏၊ (တစ်နည်း) ကတပုညေဟိ–ပြုအပ်ပြီးသော ကောင်းမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နိသီယတိ–မှီအပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သိရီတိ–သိရီဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ ၏၊ စ–ဆက်၊ ဘဂဝတော–၏၊ အတိသယဝတီ–အလွန်အကဲရှိသော၊ သာ(သိရီ)–ထိုသိရိသည်၊ အတ္ထိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သိရီမာ–သိရီမာမည်တော်မူ၏၊ ဘဂဝါ–မြတ်စွာဘုရားတည်း၊ သိရီမတော–ရှေးဘုန်းရှေးကံ, ပညာဥဏ်တို့, ပိုလျှံယုက်ဝေ, ကျက်သရေ ရှိတော်မူသော၊ ဝါ – ကိုယ်တော်မြတ်၏, လျောက်ပတ်သဖွယ်, လွန်တင့်တယ်၍, များကြွယ်သတ္တဝါ, အုပ်စိုးကာဖြင့်, သံသာဋိမ့်ညောင်း, ခြေရံ ကောင်းဟု, စုပေါင်းယုက်ဝေ, ကျက်သရေရှိတော်မူသော၊ တသ္မာ (သမ္ဘဒ္ဒသ)–၏၊ (ပါဒေ နမသိတွာ–ခြိမစပ်။)

အထဝါ။ ။[ဝဒန္တိ ဝါ ဒုနနည်းကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြတားပြီ।] ဤနှုတ်ခွန်းကား ရှေးဘုန်းရှေးကံကြောင့်ဖြစ်သော သရီရသောဘဂ (ခန္ဓာကိုယ်၏ လုပခြင်း) အာဒိဖြင့်ယှဉ်ရသော ကလျာဏဝါဇွေရဏတာ (အသံကောင်းခြင်း၊ ဧကားလုံးကောင်းခြင်း) အာဒိပစ္စ (အကြီးအကဲ အစိုးရခြင်း) ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ (အခြေအရံ ပြည့်စုံခြင်း)တို့.ကို ဟောကမ္ဘ သိရီ (ကျက်သရေ)ဟု ခေါ်၏၊ ["သိယတိ(ကတပုညေ နိသယတိ) ဘုန်းကံရှိသည့် မှီတတ်၏၊ ကတပုညေဟိ သိယတိ နိသီယတိ–ဘုန်းကံရှိသူတို့ မှီအပ်၏၊ ဣတိ သိရီ"ဟု ဝိဂုဟပြု။ သိဒေတိ, ရပစ္စည်း, ဤ ပစ္စည်းတည်း၊ ထိုကျက်သရေသည်–ဘုရားရှင်၌ လွန်လွန်ကဲကဲ ထူးထူးခြားခြား ရှိသောကြောင့် အတိသယတ္ထအနက်ဟော မန္တရပစ္စည်းဖြင့် "သိရီမာ"ဟု ဆိုရသည်။

သရီရသောဘဂ။ ။"သဗ္ဗဟ+ဘဂေါ ယသယတိ သုဘဂေါ– ကောင်းသော ဘုန်းကံ ရှိသူ" ဟု ထောမနိမိ ဝစနတ္ထ ပြု၏၊ ပိယ–ချစ်ဖွယ်ကောင်းသူ, စသော အနက်များကို ဟောခဲ့၏၊ "သုဘဂသ+ဘာဝေါ သောဘဂ္ဂ"ဟု ပြု၍ လုပတင့်တယ် ချစ်ခင်ဖွယ်ဂုဏ်ကို ယူပါ။ [သုဘာဂ၏ ပြောင်းပြန် "ဒုဗ္ဘဂ–ပျက်သော ဘုန်းကံရှိသူ" ဟူသော ပုဒ်လည်း ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် "သုဘံ= ဂန္ဓတိတိ သုဘာဝ–တင့်တယ်ခြင်းသို့ရောက်သောကိုယ်"ဟုလည်းကောင်း၊ သောဘဂ္ဂဿလည်း သောဘာ+ အဂ္ဂ– တင့်တယ်သောအစု"ဟု လည်းကောင်း အခြားကျမ်းတို့၌ ကြံကြခြင်းကို စဉ်းစားပါ။]

နိပစ္စကာရသာတိ – ကား၊ ပဏာမဂါထိယာယ – ရှိခိုးမှုကိုပြုခြင်း၊ အနုဘာဝေနာတိ–ကား၊ ဗလေန–အစွမ်းသတ္တိဖြင့်၊ ဝါ–ကြောင့်၊ သောသေတ္တာတိ–ကား၊ သုကျွာပေတ္တာ–ခြောက်စေပြီး၍၊ အန္တ ရဓာပေတ္တာ–ကွယ်ပျောက်စေပြီး၍၊ အတ္ထော–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပကာသယိသာမိ–ထင်ရှားပြပေအုံ၊ ဣတိ–သို့၊ သမ္ဗန္ဓော–ပုဒ်တိုဋ္ဌ ဆက်စပ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ–၏၊) အန္တ ရာယေတိ–ကား၊ အတ္ထယ္ပ ကာသနသ–အနက်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း အဋ္ဌကထာ၏၊ ဥပဃာတကေ–ကပ်၍ နိပ်စက်တတ်သော အတ္တင်းအပ ဘေးရန်တို့ကို၊–အသေသတောတိ–ကား၊ နိဿေသေ–အကြွင်းမရှိကုန်သော၊ သကလေ–အလုံးစုံကုန်သော၊ (အန္တ ရာယေ–တို့ကို)။

ဣဒါနိ–ရတနတ္တယ ပဏာမ၏ အကျိုးပယောဇဉ်ကို ပြပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ အဘိမတ္ထသ–အဘိဓမ္မာပါဠိတော်တရားအား၏၊ ဂမ္ဘီဿတ္ထတ္ထာ–နက်နဲသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထယ္ပကာသနသ–အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း အဋ္ဌကထာ၏၊ ဒုက္ကရတ္တာဝံ–ခဲယဉ်းစွာ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ပြုနိုင်ခဲသည်၏ အဖြစ်ကို၊) ဒီပေတုံ–သွယ်ပိုက်သောအားဖြင့် ပြခြင်းငှာ၊ ဝိသုဒ္ဓါစာရ သီလေနာတိ အာဒိနာ–အစရှိသော ဂါထာဖြင့်၊ အဘိယာစနံ–ရှေးရှေတောင်းပန်ပုံကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ ထုလ္လစ္စယာဒိ ဝိသုဒ္ဓိယာ–ထုလ္လစ္စဉ်း အစရှိသော အောက်အာပတ် ၅–ပုံ၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိသုဒ္ဓါစာရော–အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောအကျင့် ရှိ၏၊ ပါရာဇိက, သံဃာဒိသေသဝိသုဒ္ဓိယာ–ပါရာဇိက, သံဃာဒိသေသတို့၏ စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိသုဒ္ဓသီလော–အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော သီလရှိ၏။

ဝါ–တစ်နည်း၊ စာရိတ္တ ဝါရိတ္တ ဝိသုဒ္ဓိယာ–စာရိတ္တသီလ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်း၊ ဝါရိတ္တသီလ၏ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလော–ဝိသုဒ္ဓါစာရသီလ မည်၏၊ တေန ဝိသုဒ္ဓါစာရ သီလေန)–ထိုအထူးသဖြင့် စင်ကြယ် သော အကျင့်, အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သောသီလ ရှိထသော၊ (ဗုဒ္ဓဃောသေန ဘိက္ခုနာ–ဌ်စပ်။)

သက္ကစ္စံတိကား၊ စိတ္တိကတ္တာ–စိတ်မဟုတ်သော်လည်း စိတ်ကဲ့သို့ ပြု၍၊ အဘိယာစစိတောတိ–ကား၊ အဘိမုခံ–ရှေးရှု၊ ယာစိတော–တောင်းပန်အပ်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍၊) [တစ်ဆင့် တောင်းပန်းခိုင်းအပ်သည် မဟုတ်၊ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ မျက်မှောက်သို့လာ၍ တိုက်တွန်းတောင်းပန်အပ်သည်ဖြစ်၍–ဟူလို။] တေန–ထို သက္ကစ္စံ အဘိယာစိတော ဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ အနာဒရိယ–ရှိသေလေးစားခြင်း မရှိ သူ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ–မရှိမသေ၊ [ကြိယာဝိသေသန၊ အနာဒရသ ဘာဝေါ အနာဒရိယံ။] အတ္ထယ္ပကာသေန–အနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်း၌၊ ကာတုံ–ငှာ၊ အသက္ကစ္စကောယ– မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဘာဝပ္ပဓာန၊) ဒဿေတိ–၏၊ [သူက ရှိရှိသေသေ

တောင်းပန်သောကြောင့် မိမိက အဋ္ဌကထာကို စိရင်ခြင်း၌ မလေးမစား မလုပ်ကောင်းတော့-ဟူလို။]

ဣဒါနိ-အဘိယာစန ပြပြီးရာ ယနုအခါ၌၊ ယသ-အကြင် အဘိမျှောတရား တော်၏၊ အတ္ထ-အနက်အမိပ္ပာယ်ကို၊ ပကာသေတုကာမော-ထင်ရှားပြခြင်းငှာ လိုလား၏၊ တံ-ထိုအဘိမျှော တရားတော်ကို၊ ဩသေတုံ-ငှါ၊ ယံဒေဝေါတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ-ပြီ၊ စာတ္ထ-ထိုယုံဒေဝေါ အစရှိသော ဂါထာစကား၌၊ ယန္တိ-ယံ ဟူသည်ကား၊ ဝိသုဒ္ဓိသမ္ပတ္တိ ဥပပတ္တိဒေါနံ-ဝိသုဒ္ဓိ နတ်ဟူသော ရဟန္တာ, သမ္ပတ္တိနတ်ဟူသော မင်း, ဥပပတ္တိ နတ်ဟူသော နတ်ဗြ (တို့၏၊ ဒေဝေါ-နတ်ဖြစ်တော်မူသော၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိယသ္မာ-ကြောင့်၊ လောကေ-၌၊ ယေ - အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝါ - တို့ကို၊ သရဏန္တိ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ပရာယဏန္တိ-အလွန်ရောက်အပ်ရာ ဟူ၍၊ ဝါ-လဲလျောင်းရာဟူ၍၊ ဂန္ဓ ဗ္ဗာ-ဆည်းကပ်ထိုက်ကုန်၏၊ ဂတိဘူတာ- ဆည်းကပ်အပ်သော အရာဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဝါ-လဲလျောင်းရာ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို၊ ဒေဝါတိ-ဒေဝတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ကုန်၏၊ ဘဂဝါစ-သည်လည်း၊ သမ္ဘဝေါနံ-တို့၏၊ ဂတိဘူတောဆည်းကပ်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဝါ-လဲလျောင်းရာဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဒေဝေါ-ဒေဝေါ မည်တော်မူ၏၊) [ပရဲ-အလွန်+အယန်-ရောက်အပ်သော ရတနာသာတည်း၊ ပရာယဏံ-နာ၊ မဓုဋီကာ၌ "ပရေသံ+အာယနန္တိ ပရာယဏံ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုလေသည်မှာ ထုံးစံမဟု။]

နယတောတိ-ကား၊ သခ်ေပတော-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ သမာစိက္ခိတိ-ကား၊ သမ္ဘာ-စွာ၊ အာစိက္ခိ-ဟောပြတော်မူပြီ၊ ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ဟောပြလသော်၊ ထေရော-အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်သည်၊ ဗုဒ္ဓတိ-သိနိုင်လောက်၏၊ (တထာ-ထိုသိနိုင်လောက်အောင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အာစိက္ခိ-ဟောပြတော်မူပြီ၊) [သမာစိက္ခိ၌ သံကို သမ္ဘာဟု ဖွင့်၍, ထိုသမ္ဘာကိုပင် "ယထာထေရော" စသည်ဖြင့် ထပ်ဖွင့်သည်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ သိလောက်အောင် ဟောပြတော်မူခြင်းကို "အာစိက္ခန"ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။]

ဝေနေယျသတ္တေ-ဝေနေယျ သတ္တဝါတို့ကို၊ ဝိနေတိ-ဆုံးမတော်ကုန်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝိနာ့ယကောဝ-မည်တော်မူ၏၊ ["ဝိနေတီတိ ဝိနာ့ယကောဝ"ဟုပြု၊] ဝါ-တစ်နည်း၊ နာ့ယကတိရဟိတောဝ-ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ, နာ့ယကမှ ကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ [နာ့ယကတောဝ+ဝိဂတောဝ ဝိနာ့ယကဝ"ဟု မဓုပြုသည်၊] သယမ္ဘူ -ကိုယ်တော်တိုင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဣတိ အဏ္ဍော-နက်။

ယဉ္စာတိ-ကား၊ ယဉ္စ အဘိဓမ္မံ-ကိုလည်း၊ ဘိက္ခူနုံ-တို့အား ပယိရာဒါဟာသိ-ဟောပြော ပို့ချတော်မူပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ သမ္ဘမ္ဘော-ပုဒ်တို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ (ကာတမ္ဘော-၏၊ ပယိရဒါဟာသိတိ-ကား၊ ကထေသိ-ဟောပြောပို့ချပြီ။

ဣတိတိ-ကား၊ ဣတိနာ အနုဣမေန-ဤ အစဉ်အားဖြင့်၊--ယန္တိ-ယံဟူ၍၊ ဥပယောဂဝသေန-ဒုတိယာဝိဘတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တောနေ-ဆိုအပ်သော၊ ယံ သဒ္ဒေါ-သည်၊ ဝေရိတောတိ-ဝေရိတောဟူသော၊ ပစ္စတ္တေန-ပဋမာဝိဘတ်နှင့်၊ ဝါ-ပဋမာဝိဘတျန္တ ပုဒ်နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓျာနေှာ-စပ်အပ်သော်၊ ယောဝေရိတောတိ-ယောဝေရိတော ဟူ၍၊ ပစ္စတ္တဝသေန-ပဋမာဝိဘတ်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပရိဏာမတိ-ညွှတ်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ယော-အကြင်အဘိမျှောကို၊ ဝေရိတော-ရဟန်းတို့ ဆောင်ရွက်မှတ်သားအပ်ပြီ၊ ယော-ကို၊ သံဂီတောစ-အရှင်မဟာကဿပစသော ထေရ်တို့ သံဂါယနာလည်းတင်အပ်ပြီ၊ တသ-ထိုဆောင်ရွက်အပ် သံဂါယနာတင်အပ်ပြီးသော အဘိဓမ္မာ၏၊ အတ္ထံ-ကို၊ ပကာယိဿာမိ-အံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ယောဇနာ-နိယမ အနိယမဝါဂျတို့ကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတမ္ဘော-၏။

ဝေဒေန,ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ ဣဟတိ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝေဒေဟော-မည်၏၊ တေန မုနိနာ-ထိုပညာဖြင့် ဖြစ်တတ်သော ဘုရင်အာနန္ဒာ ဟူသော မုနိသည်၊ (သံဂီတောဠ္ဍစပ်)--အဘိဏှသောတိ-ကား၊ ဗဟုသော-ကြိမ်ဖန် မျှားစွာ၊ အဘိဓမ္မာသောတိ ဧတံ-ဟူသော ဤပုဒ်ကို၊ အတ္ထုပကာသယိဿာမိတိ ဧတေန-ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်၊ ယောဧတတ္ထံ-ယှဉ်စေထိုက်၏။

ဣဒါနိ-ဒ္ဒ(ဒယေတုံ အာဟ ဠ္ဍစပ်) အတ္ထပ္ပကာသနသာ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း အဋ္ဌကထာသစ်၏၊ ယောနိယေယော-အကြင်မှီရာ ရှေး အဋ္ဌကထာဟောင်းသည်(အတ္ထိ-၏)တဲ-ထိုမှီရာ အဋ္ဌကထာဟောင်းကို၊ [ရှေးအဋ္ဌကထာဟောင်း၏ အကြောင်းအရာကို၊] ဒယေတုံ-ငှာ၊ အာဒိတောတိ အာဒိ-အစရှိသော ဂါထာစကားရပ်ကို၊ အာဟာ-ပြီ၊ တတ္ထ-ထိုအာဒိတော အစရှိသော ဂါထာစကားရပ်၌၊ အာဒိတောတိ-ကား၊ အာဒိမှိ-အစ၌၊ ပဋမ သံဂီတိယံ-ပဋမ သံဂါယနာတင်ရာအခါ၌။

ယာ အဋ္ဌကထာ-ကို၊ သံဂီတာ-သံဂါယနာတင်အပ်ပြီ၊ ပန-စောဒနာပါဠိုးအံ့၊ သာ အဋ္ဌကထာ-ထိုအဋ္ဌကထာသည်၊ ကသ-အာဃယ်ပါဠိရှပ်၏၊ (အဋ္ဌကထာ-နည်း၊) ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ အညသ-အဘိဓမ္မာမှ တစ်ပါး အခြားသော၊ ဝုတ္တသ-ဆိုအပ်ပြီးသော စကား၏၊ အဘာဝါ-ဤနေရာ၌ မရှိခြင်းကြောင့်၊ ယသ-အကြင်အဘိဓမ္မာ၏၊ အတ္ထံ-ကို၊ ပကာသယိဿာမိ-ထင်ရှားပြပေအံ့၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တံ-ပြီ အဓိကာရဝသေန အဓိကာရနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တသ္မာ အဘိဓမ္မာသ-ထိုအဘိဓမ္မာ၏၊ (အဋ္ဌကထာ-တည်း၊) ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိညာယတိ-သိအပ်၏။

သင်္ဂီတာတိ–ကား၊ အတ္ထ–အနက်အမိပ္ပာယ်ကို၊ ပကာသေတုံ–ဝှာ၊ ယုတ္တဋ္ဌာနေ–သင့်လျော်သော အရာ၌၊ "ရှေး၌လည်း မဖွင့်ဆိုရသေး၍၊ မပေါ်လွင်သော အရာ၌၊] အယ–ဤအနက်သည်၊ ဧတသ–ဤပုဒ်၏၊ အတ္ထော–အနက်တည်း၊ အယ–ဤအနက်ကား၊ ဧတသ–၏၊ အတ္ထော–တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ သင်္ဂဟေတွာ–သိမ်းယူ၍၊ ဝုတ္တာ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ပစ္ဆာပိစ–နောက်အခါ၌လည်း၊ ဒုတိယ တတိယ သံဂါတီသု–ဒုတိယ သဂါယနာ၊ တတိယ သံဂါယနာတင်ရာ အခါတို့၌လည်း၊ အနုသင်္ဂီတာ–တစ်ဖန်နောက်ထပ်သိမ်း၍ ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ–တစ်ဖန်နောက်ထပ်၊ သံဂါယနာ တင်အပ်ပြီ၊–အာဂိသခံတာတိ–ကား၊ ရစိတာ–ပြုစီရင်အပ်ပြီ။

တတောတိ–ကား–အဋ္ဌကထာတော–အဋ္ဌကထာဟောင်းမှ၊ တန္တိနယာနုဂန္ဓိ–ကား၊ တန္တိဂတိ–ပါဠိတော်၏ အသွားအလာသို့၊ အနုဂတ–အစဉ်လိုက်သော၊ ဗာသန္ဓိ–ကား၊ မာဂတဘာသ–မာဂဓဘာသာကို။

နိကာယန္တ ရလဒ္ဓိဟိတိ–ကား၊ အန္တ ရန္တ ရာ–အကြားအကြား၌၊ အနုပ္ပဝေသိ တာဟိ–လျော်စွာ ထည့်သွင်းအပ်ကုန်သော၊ (နိကာယန္တ ရလဒ္ဓိဟိ–ဂိုဏ်းတစ်ပါးတို့၏ အယူတို့နှင့်၊)––အသမ္မိဿန္တိ–ကား၊ အဝေါကိဏ္ဏ–ရောပြွမ်းခြင်း မရှိသော၊ အနာကုလန္တိ–ကား၊ သနိကာယေပိ–မိမိဂိုဏ်း၌လည်း၊ ဝါ–မိမိဂိုဏ်း၏ အဖွင့်၌လည်း၊ အနာဝိလ – ရှုပ်ထွေးခြင်းမရှိသော၊ ပရိစ္ဆိန္နံ – ပိုင်းခြား၊ ကန့်သတ်အပ်သော၊ ...အသမ္မိဿော– ဂိုဏ်း၊တစ်ပါး၊တို့၏ အယူနှင့် ရောနှောခြင်းလည်း မရှိသော၊ အနာ ကုလော–မိမိဂိုဏ်း၏ အယူ၌လည်း ရှုပ်ထွေးခြင်းမရှိသော၊ မဟာ ဝိဟာရဝါသိနံ–မဟာဝိဟာရ၌ နေလေ့ရှိကုန်သော ထေရတို့၏၊ ယော အတ္ထာပိနိစ္ဆယော–အကြင်အနက် အဆုံးအဖြတ်သည်၊ (အတ္ထိ–၏၊) တं–ထိုအသမ္မိဿ၊ အနာ ကုလဖြစ်သော အဆုံးအဖြတ်ကို၊ ဒီပယန္တော–ထင်ရှားပြလျက်၊ ဣတ္ထ–အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပကာသယိသာမိ–ထင် ရှားဖွင့်ပြပေအုံ၊ ဣတိ–သို့၊ (သမ္မန္တော–ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၏။) ဧတေန–ဤမဟာ ဝိဟာရဝါသီနံ, ဒီပယန္တော ဝိနိစ္ဆယဟူသောပါဌ်ဖြင့်၊ တိပိဋက ဈုဋ္ဌနှာဂ ထွေရာဒီဟိ–တိပိဋက ဈုဋ္ဌနှာဂထေရ် အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်သော၊ ထေရဝါဒေါ–ထေရဝါဒသည် လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ သင်ဟိတော–သိမ်းယူအပ်သည်၊ ဟောတိ။ [လောကုတ္တရာ၌ ရှိသော ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, ဈာနင်တို့၏ အထူးကို သမ္မသိတဈာန်ဖြင့်မှတ်သည်, ပါဒကဈာန်ဖြင့် မှတ်သည်စသော ဝါဒကို ထေရဝါဒဟုခေါ်၏၊ ထိုထေရဝါဒသည် လောကုတ္တရာဈာန်ခန်း၌ ထင်ရှား၊လတ္တံ့။]

အသမ္မိဿော–ပေါ်ဒီပယန္တော။ ။ဤအဖွင့်၌ အသမ္မိဿံ အနာကုလံတို့သည် "မဟာ ဝိဟာရဝါသီနံ ဝိနိစ္ဆယံ"၏ ဝိသေသနတို့တည်း၊ ထိုဝိနိစ္ဆယ်ကိုလည်း ဒီပယန္တော၏ ဂ်အဖြစ်ဖြင့် စပ်စေလိုသည်။

အထဝါ-ကား၊ တမ္မပဏ္ဍိဘာသ-သီဟိဠ်ဘာသာကို၊အပေနတ္ထာ-ဖယ်ရှားပြီး၍လည်းကောင်း၊ မာဂဓဘာသ-ကို၊ အာရောပေတ္ကာစ-ပေထက်သို့ တင်၍ လည်းကောင်း၊ ပကာသိယမာနော-ထင်ရှားပြအပ်လတ္တံ့သော၊ အဘိဓမ္မသ- အဘိ ဓမ္မပါဠိတော်၏၊ ယော အတ္ထော - အကြင် အနက် အဓိပ္ပာယ်သည်၊ အသမ္မိသော-ဂိုဏ်းတပါး၏ အယူနှင့် ရောနှောခြင်းမရှိသည် လည်းကောင်း၊ အနာကုလော ယေဝဓ- မိမိဂိုဏ်း၏ အယူဌဉ်လည်း ရှုပ်ထွေးခြင်း မရှိသည်သာလျှင် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ-၏၊ မဟာဝိဟာရဝါသိန်-တို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယဘူတောစ- အဆုံးအဖြတ် ဖြစ်၍လည်း ဖြစ်၏၊ တံအတ္ထံ -ထို အသမ္မိသ အနာကုလ မဟာ- ဝိဟာရဝါသီ ဝိနိစ္ဆယဖြစ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဧသော - ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်သည်၊ မဟာဝိဟာရဝါသီနံတို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဒီပယန္တော-ပြလျက်၊ ပကာသယိသာမိ-အုံ၊ ဟိ-မုန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ(ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ တမ္ပကာ သနေ နေ၀ - ထို အသမ္မိသ, အနာကုလဖြစ်သော အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှား ပြခြင်း ဖြင့်ပင်၊ သော- ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်၊ တထာ- ထို မဟာဝိဟာရဝါသီ ဝိနိစ္ဆယ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒီပိတော-ပြအပ်သည်၊ ဝါ-ပြရာရောက်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဧသော မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဒီပယန္တော၀တိ-ဟူ၍)၊ မယာ-သည်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။)

အထဝါ။ ။"ယော၊ ပေ၊ ဝိနိစ္ဆယဘူတောစ, တံအတ္ထံ"ကို ကြည့်၍ အသမ္မိသ အနာကုလ ဝိနိစ္ဆယ်တို့သည် အတ္ထဌိစပ်ရသော ဝိသေသနတို့တည်ဟု သိရ၏၊ ဒီပယန္တော၏ အာကာရကိုကား "ဧသော မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝိနိစ္ဆယောတိ - ဤ ဖွင့်ပြအပ်လတ္တံ့သော အနက် (အဋ္ဌကထာ)သည် မဟာဝိရဝါသီတို့၏ ဝိနိစ္ဆယဖြစ်သည်"ဟူ၍ အပိုထည့်စေလိုသည်။

တမ္မကာသ၊ ပေ၊ ဟောတိတိ။ ။ဤ၀ါကျသည် အထ၀ါတက်သော ၀ါကျ၏ ဒဋ္ဌ, တစ်နည်း - ဟောတုဝါကျတည်း၊ မဟာဝိဟာရဝါသီ ဂိုဏ်းသားဖြစ်သော ပုဗ္ဗိုလ်တစ်ပါးက ထိုသို့အနက် (အဋ္ဌကထာ)ကို ဖွင့်ပြလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ထိုအနက် (အဋ္ဌကထာ)သည် မဟာ ဝိဟာရဝါသီဂိုဏ်းသားတို့၏ အဆုံးအဖြတ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပြပြီးဖြစ်နေ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဧသော မဟာဝိဟာရဝါသီနံ ဝိနိစ္ဆယောတိ ဒီပယန္တော"ဟူသော စကားသည်မှန်၏၊-ဟူလို။ [တမ္မကာသနေနေ၀ါတိ အဘိဓမ္မသ အတ္ထပ္ပ-ကာသနေနေ၀၊ ပကာသိယမာနော သော အဘိ ဓမ္မတ္ထော၊ တထာတိ မဟာ၀ိဟာရ၀ါသီနံ ဝိနိစ္ဆယဘာ၀ေန။-မဓု။]

ဤ အထ၀ါတက်သောနည်းအတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ နိသယတစ်နည်းပေးပုံကား - နိကာယန္တရလန္ဒီပိ - ဂိုဏ်းတစ်ပါး၏ အယူတို့နှင့်၊ အသမ္မိသ - အကြားကြား၌ ရောနှောခြင်း မရှိသော၊ အနာကုလ - မိမိဂိုဏ်း၏ အယူ၌လည်း နှောက်ကျရှုပ်ထွေးခြင်း မရှိသော၊ မဟာ၀ိဟာရ၀ါသီနံ - တို့၏၊ ဝိနိစ္ဆယ် - အဆုံးအဖြတ်လည်းဖြစ်သော၊ အတ္ထံ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒီပယန္တော - ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်သည် မဟာ၀ိဟာရ ၀ါသီထေရ်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ပဲဟု သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် ပြလျက်၊ ပေ၊ ပကာသယိသာမိ ထင်ရှားဖွင့်ပြ ၎ပေအုံ။

တောသယန္တော ဝိစက္ခဏောဘိ – ကား၊ ဝိဇ္ဇကွဏော – ရူးစမ်းမြေပ်ဖြင့်, ပညာရှင်တို့ကို၊ တောသယန္တော – နှစ်သက်စေလျက်၊ ဂဟေတဗ္ဗံ – ယူသင့်ယူထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဂဟေတွာန – ယူပြီး၍၊ ဣတိ ဧဝံ – သို့၊ ဒီယာဧကေတွာ–ပုဒ်တို့ကို ယှဉ်စေ၍၊ ဂဟေတဗ္ဗဌာနေယေဝ – ယူသင့် ယူထိုက်သော–အရာ၌သာလျှင်၊ ဂယိတံ – ယုအမ်းမပပြီ၊ သုဠု – ကောင်းစွာ၊ ကတံ – ပြုအပ်ပါပေပြီ၊ (တစ်နည်း) သုဠုကတံ – တယ်ကောင်းပါတကား၊ ဣတိ ဧဝံ သို့၊ တောသယန္တော–လျက်၊ ဣတိ–သို့၊ အတ္ထံ–ကို၊ ဝဒန္တိ –ဣန္ဒိ –ဣန်၏၊ ဧဝံသတိ –ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ (ဤသို့ဆိုတိုင်း မှန်လျှင်၊) ဂဟေတဗ္ဗဌာနေနေ၀ – ယူသင့် ယူထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ယူခြင်းဖြင့်သာလျှင်၊ တောသန်–နှစ်သက်စေခြင်းကို၊ ကတံ–ပြီ၊ အညေန– ဂဟေတဗ္ဗဌာနမှ အခြားသော၊ အတ္ထပွကာသနေန–အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ထင်ရှားဖွင့်ပြခြင်းဖြင့်၊ (တောသနံ – ကို၊) နဲ(ကတံ) – အပ်၊ ဣတိ–သို့၊ ဧတေ(ဒေါသဧကတ – ဤအပြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇေယျ – ဖြစ်ရာ၏၊ ပန – စင်စစ်ကား၊ တောသယန္တော – လျက်၊ အတ္ထ – ကို၊ ပကာပယိသာမိ – ထင်ရှားဖွင့်ပြပေအုံ၊ ဣတိ ဧဝံ–သို့၊ ယောဧနာယ–သည်၊ သတိ–ရှိလသော်၊ ဂဟေတဗ္ဗဌာန–ယူသင့် ယူထိုက်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အည–ဂဟေတဗ္ဗဌာနမှ အခြားသော၊ သဒ္ဒ–အလုံးစုံသော၊ အတ္ထပွကာသနဋ္ဌ–အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ကို ထင်ရှားဖွင့်ပြခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ဟောတိ – ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သဒ္ဒန–သော၊ တေန–ထိုဂဟေတဗ္ဗဌာန၊ အညသဒ္ဒတ္ထပွကာသနံဖြင့်၊ တောသန် – နှစ်သက်စေခြင်းသည်၊ ဝါ – ကို၊ ကတံဟောတိ၊ တသ္မာ – ကြောင့်၊

ဝိစက္ခဏော၊ ပေ၊ ဂဟေတွာန။ ။ဤ၀ဒန္တိ၀ါဒ၌ တောသယန္တောကို ဂဟေတဗ္ဗံ ဂဟေတွာနနှင့် စပ်စေလို၏၊ ပညာရှိတို့ကို နှစ်သက်ခေနိုင်လောက်အောင် "သုတ္တန် အဋ္ဌကထာတို့၌ ယူသင့် ယူထိုက်သော အနက်အဓွယ်ကိုယူ၍ ဖွင့်ပြမည်"ဟု ဆိုလိုသတည်း။

ဧဝံသတိ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇေယျ။ ။ထိုဝစ္ဆိ၀ါဒ၌ လွန်ခေါသ (ရှေ့အပ်သော အပြစ်) ကို ပြလို၍ "ဧဝ သတိ၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇေယျ"ဟုမိန့်။ ၀ဒန္တိ၀ါဒအတိုင်းဆိုလျှင် ယူသင့်သည်ကို ယူခြင်းဖြင့်သာ ဝိစက္ခဏတို့နှစ်သက်စေမှုကိုပြုသည်၊ ယုသင့်သည်ကို ယူခြင်းမှ တစ်ပါးသော အခြား အနက် အမွှမ်းများဖြင့်ကား "ဝိစက္ခဏတို့ နှစ်သက်မှုကို မပြုနိုင်"ဟုသော အပြစ်ခေါသရောက်သည်။

တောသယန္တော၊ ပေ၊ ယုတ္တရူပါ။ ။တောသယန္တောကို ဂဟေတွာပုဒ်နှင့် အဓိပ္ပာယ် မစပဲပဲ "အတ္ထံ ပကာသယိသာမိ"နှင့် စပ်ပါ၊ "ဝိစက္ခဏတို့ကို နှစ်သက်စေလျက် အနက်ကို ဖွင့်ပြမည်"ဟုလို၊ ဤသို့စပ်လျှင် "ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏသည် လည်းကောင်း၊ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏ မှအခြားသော အနကာဒ်ဖွင့်သည်လည်းကောင်း အတ္ထံပကာသယိသာမိ၀ယ် အတ္ထပွကာသန အဖွဲ့ခြင်းပါ၀င်ကြ၏၊ ထို့သို့ ပါ၀င်သောကြောင့် ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခြား သော အနက်အဖွင့်ဖြင့် လည်းကောင်း ဝိစက္ခဏတို့ကို နှစ်သက်စေရာရောက်သည်၊ ထို့ကြောင့် တောသယန္တော အတ္ထံ ပကာသယိသာမိ၌ စပ်သောနည်းသာ (အဋ္ဌကထာဆရာ၏ နှစ်သက် စေလိုသောဆန္ဒ ကျယ်ပြန့်ရကား) သင့်လျော်စရာရှိပေသည်။

တောသယဇန္တော၊ ပေ၊ ပကာသယိသာမီတိ–ဟူ၍၊ (ယောဇနာ–သည်) ယုတ္တ–ရူပါ–သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၊ (ဟောတိ–၏။)

ဣဒါနိ–၌၊ ယံ အတ္ထပ္ပကာသနံ–အကြင်အနက်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း အဋ္ဌကထာကို၊ ကတ္ထုကာမော–ပြုခြင်းငှာ လိုလားသည်၊ (ဟောတိ)၊ တသ–ထို အနက်ကို ထင်ရှားပြကြောင်း အဋ္ဌကထာ၏၊ မဟတ္တံ–ကျယ်ဝန်းသည်၏ အဖြစ်ကို၊ ["မဟန္တ သ ဘာဝေါ မဟန္တ တ္တံ"ဟု ဆိုလိုလျက် "န္တ" ချေ၍ "မဟတ္တံ"ဟု ဖြစ်သည်၊ "အရဟန္တ သ ဘာဝေါ အရဟတ္တ" ကဲ့သို့တည်း။] ပရိဟာရိတုံ–ရှောင်လွှဲခြင်းငှာ၊ ကမ္မဌာနာနိတိ အာဒီ–ကို၊ အာဟ၊ အတ္ထာဝဏ္ဏနန္တိ ဇေ့ဌ–၌၊ ဝဏ္ဏနာနာမ–ဝဏ္ဏနာမည်သည်၊ ဝိဝရိတွာ–ဖွင့်၍၊ ဝိတ္ထာရေတွာ–ချဲ့၍၊ ဝစန်–ဆိုကြောင်း စကားတည်း။

ဣတိတိ–ကား၊ အပနေတွာ တတော ဘာသန္တိ ဧဝမာဒိနာ–သော၊ ယထာ ဒသသိတပွကာရေန–အကြင် အကြင်ပြအပ်ပြီးသော ကျမ်းပြုပုံ အပြားအားဖြင့်၊ (ကရဏပွကာရအားဖြင့်–ဟူလို၊)ဣတိ–ဤ အပနေတွာ တတောဘာသဝံဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ သောတုန်–စာသင်သားတို့၏၊ ဥဿာဟုပ္ပါဒနသ–အားတက်သရောကို ဖြစ်စေခြင်း၏၊ ဟေတုံ–အကြောင်းကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ [သီဟိဠ်ဘာသာကိုပယ်ခြင်း, အသမ္ဘိသ အနာကုလဂဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် စီရင်ခြင်းစသည်ဖြင့် ပြလိုက်လျှင် စာသင်သားတို့၏ အားတက်သရောကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ကရဏပွကာရသည် ဥဿာဟုပ္ပါဒနနှ၏ အကြောင်းဖြစ်သည်။]

အဘိမ္မကထန္တိ – ကား၊ အဘိမ္မဋ္ဌကထ – အဘိမ္မာ အဋ္ဌကထာကို၊ နိသာမေထာတိကား၊ သုဏာထ – နာယူလိုက်ကြကုန်လော၊ ဣဒါနိ–၌၊ အဝသ–မ ရ္ယတ်ဇကန်၊ အယ် – ဤ အဋ္ဌကထာကို၊ သောတဗ္ဗာယေ – နာယူထိုက်သည်သာ၊ ဣတိ – သို့၊ ဒဠ – မြဲမြဲစွာ၊ ဥဿာဟေန္တော – အားတက်စေလိုသည်၊ (ဟုတွာ–၍)၊ ဒုလ္လဘာ ဟိ အယ် ကထာတိ–ဟူ၍၊ အာဟ–ဗြီ။ [အပနေတွာ တတောဘာသဝံ စသည်ဖြင့် ပြအပ်သော ဥဿာဟန်ဟေတု, ဒုလ္လဘာ ဟိ အယ် ကထာဖြင့်ပြအပ်သော ဥဿာဟနဟေတုဟု ဥဿာဟနကြောင်းတို၏ အကြောင်းပြ ၂–မျိုး ဖြစ်နေသောကြောင့် နောက်အကြောင်းပြစကား၌ "ဒဠ ဥဿာ ဟေ–န္တော" ဟု ဒဠ်သဒ္ဒါ ထည့်၍ဆိုသည်။]

ဝိသတိဂါထာဝဏ္ဏနာ–နှစ်ဆယ်သော ဂါထာတို့၏ အဖွင့်သည်၊

နိဋ္ဌိတာ–ပြီ။

ဂန္ဌာရम्ภအဖွင့် ပြီး၏။

နိဒါနကထာ အမွှင့်

[စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍ မာတိကာအမွှင့်မှ စ၍ ကျမ်းရင်းစာသွားဖြစ်၏၊ ထို၏ရှေ့ ဝစနတ္ထမှစ၍ သန္နိဝေသအားလုံးသည် အခြေခံနိဒါနကထာချည်း ဖြစ်သည်။]

အဋ္ဌသာလိနီ - အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာကို၊ **ဝဏ္ဏ၎ေ့ဟိ** - ဖွင့်ပြလိုကုန်သော၊ အာစရိယေဟိ-ဋီကာဆရာတို့သည်၊ **တာဝ-မဖွင့်ပြမီရှေးဦးစွာ၊ တဲသာ-**ထိုအဋ္ဌသာလိနီ၏၊ **သန္နိဝေသေ** - **စုဝေးတည်နေသော** အပိုင်းအခန်းကို၊ **ဝိဘာဝေတမ္ဘော** - ထင်စွာပြထိုက်၏၊ **တသ္မာ** - ကြောင့်၊ **ဝစနတ္ထောပရိဏ္ဍေဒေါ**၊ **ပေ၊ သန္နိဝေသံ ဝိဘာဝယေတိ** - ဟူ၍၊ **ဣဒံ** - ဤအကျဉ်းချုပ် ဂါထာစကားရပ်ကို၊ (**မယာ** - **သည်**) **ဝုစ္စတိ**-၏။ [**ဝစနတ္ထော-အဘိမမ္မသဒ္ဒါ**၏ **အနက်လည်း**

အဋ္ဌသာလိနီ **တာ**။။ ။**သာရော ဝိယာတိ** **သာရော-အနှစ်ကဲ့သို့** **အဆီအနှစ်** **ကျစ်လျစ်သည်**၊ **အတ္ထော+သာရော** **အတ္ထသာရော** - **အဆီအနှစ်** **ကျစ်လျစ်သော** **အနှက်**
အမိပ္ပာယ်၊ **အတ္ထသာရော** **ဧတိ**-**သောတို့** (“**အတ္ထသာရီ**”**ဟု** **ဆိုသင့်လျက်** **ဣတ္ထိ** **ဒုပြု**၊ **ရကို** **လပြု**၍
ဣတ္ထိဧတေ-**ဟုတ**-**ဣတ္ထိပမူညီးဖြင့်**) **အဋ္ဌသာလိနီ** - **အဆီအနှစ်** **ကျစ်လျစ်သော** **အနက်အမိပ္ပာယ်**
ရှိသော **အဋ္ဌကထာ** **ဟု** - **ဖြစ်၏**။။ [**သာရသဒ္ဒါကို** **ဥဇ္ဇာမဇ္ဈာဟု** **ကြ**၍ “**ကောင်းမြတ်သော**
အနှက်အမိပ္ပာယ်ရှိသော **အဋ္ဌကထာ**”**ဟုလည်း** **ကြ**ပါ၊] “**တာဝ**”**ကား** **ပဌမဇ္ဈာနိပါတ်**၊ “**ဖွင့်ခြင်း**၏
ရှေးဦးစွာ=**မဖွင့်မီ** **ရှေးဦးစွာ**”**ဟု** **ပေး**။

ဝဏ္ဏ၎ေ့ဟိ **အာစရိယေဟိ**။။ ။**စုရာဒိဝဏ္ဏာဝတ်သည်ပိတ္တာရ** (**ရဲ့**,**ဖွင့်ခြင်း**) **အနှက်**
ဟောတည်း၊ **အဋ္ဌသာလိနီ** **အဋ္ဌကထာကို** **ဖွင့်သော** **ပဗ္ဗိုလ်တို့ဟူသည်** **ဋီကာ** **ဆရာတို့သာတည်း**၊
ထို့ကြောင့် “**အာစရိယေဟိ**” **အရ** **ဋီကာဆရာတို့ကို** **ယူရသည်**၊ **အဋ္ဌသာလိနီကို** **ဖွင့်သူမှန်သမျှ**
မည်သူမဆို **အားလုံးနှင့်ဆိုင်သောကြောင့်** “**အာစရိယေဟိ**”**ဟု** **ဗဟုဝစ်ဆိုထားသည်**၊ **ဤမူလ**
ဋီကာဆရာလည်း **အာစရိယေဟိ**၌ **ပါ**၀ှင်၏၊ [**အာစရိယေဟိကို** “**အဋ္ဌကထာဆရာတို့သည်**”**ဟု**
ကေစိတို့ပေးကြ၏ - **ဟု** **မခုဖွင့်သော်**-**၏**။]

သန္နိဝေသေ။ ။**သန္နိဝိသ္ဟတိ** - **စုပေါင်း** **တည်နေတတ်**၏၊ **ဣတိ** **သန္နိဝေသော**၊
[**သံ+နိ**ပုဒ္ဒ, **ဝိသဓာတ်**, **ဏပစ္စည်း**၊ **မဲ့ခုဠ်**, “**သန္နိဝိသယတိ** - **စုပေါင်း** **တည်နေစေတတ်**၏”**ဟု**
ဟေတုဝါဂျဖြင့် **ဝိဂ္ဂဟပြု**၏၊] **ဝစနတ္ထတည်းကို** **သူ့အခန်းနှင့်သူ** **ဝိုင်းခြားထားကြောင်း**
ဖြစ်သော **စကားရပ်ကို** “**သန္နိဝေသ**”**ဟု** **ခေါ်သည်**။

ဝစနတ္ထော။။ ။“**တတ္တ** **ကေနဋ္ဌေန** **အဘိမမ္မာ**၊ **မမ္မာတိရေက** **မမ္မပိသေသဋ္ဌေန**”**မှစ**၍
“**အဘိမမ္မာ** **ဝေဒိတမ္ဘော**” **တိုင်အောင်** **ပြအပ်သော** **အဘိမမ္မသဒ္ဒါ**၏ **အနက်ကို** **ဝစနတ္ထဟု**
ခေါ်၏၊ **အဘိမမ္မသဒ္ဒါ**၏ **အနက္ကိုကို** **ဖွင့်ပြသော** **စကားတစ်ရပ်လည်း** (**အကြောင်းအနက်**၏
အမည်)**ကို** **အကျိုးစကားတစ်ရပ်၌** **တင်စား**၍ **ကာရကူပစာရအား**(**ဖြင့်**) **ဝစနတ္ထမည်**၏၊ **ဤ**-**ဝစနတ္ထကို**
ပြသော **စကားတစ်ရပ်ကို** **သန္နိဝေသတစ်စု** **ဟု** **မှတ်ပါ**။။ [**ဝစနတ္ထဟု** **ဆိုသောကြောင့်** **ဒီဂြိုဟ်**
ဝါကျဟု **မမှတ်ပါနှင့်**၊ **အဘိမမ္မာသဒ္ဒါ**၏ **အနက်ပြကားဟု** **မှတ်ပါ**။။]

ကောင်း၊ ပရိဏ္ဍေဒေါ – အဘိဓမ္မာ ၇–ကျမ်းဟူသော အပိုင်းအခြား လည်ကောင်း၊ ပါဠိယာ–တစ်ကျမ်း၊ တစ်ကျမ်းဟော ပါဠိတော်၏၊ **သန္ဓိဝေသောစ**–စုဝေးတည်နေသော အပိုင်းအခန်း လည်ကောင်း၊ သာဂရေဟိ – ဧလသာဂရ အစရှိသည်တို့နှင့်တကွ၊ တထာစိန္တာ–ထို နယသာဂရ သိကြောင်းစကားလည်းကောင်း၊ ဒေသနာဟိ–မာနုသ ဒေသနာစသော ဒေသနာကိုဖြင့်၊ ဂဘိရတာ–အဘိဓမ္မာ၏ နက်နဲသည်၏ အဖြစ် လည်းကောင်း။

ဒေသနာယ–ဘိဓမ္မာကို ဟောတော်မူရာအခါ၌၊ သရိရသ–မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်၏၊ ပဝတ္တိဂ္ဂဟဏ–ဖြစ်ပုံကို ပြကြောင်း စကားလည်းကောင်း၊ တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ ထေရသ–အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ်၏၊ ဝါစနာမဂ္ဂတပ္ပ–ဘာဝတဏှာပိစ–

ပရိဏ္ဍေဒေါ။ ။"အဘိဓမ္မာသည် ၇–ကျမ်းရှိ၏"ဟု ကျမ်းအပိုင်းအခြားကို ပြသော "ပဂရဏာ ပရိဏ္ဍေဒတော"မှ စ၍ "ဓေ၀ ကထာ၀တ္ထုနှာ၀ သဒ္ဒါသဒ္ဓေယ္ယကရဏာနိ အဘိဓမ္မာနှာမ" တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် ပရိဏ္ဍေဒသန္ဓိဝေသ တစ်စုတည်း။

သန္ဓိဝေသောစ ပါဠိယာ။ ။"ဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း၌ ၄–ခန်း ၄–စု ၄–ကဏ္ဍရှိ၏" ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပါဠိတော် ၇–ကျမ်းတွင် တစ်ကျမ်းတစ်ကျမ်း၌ တစ်စုစီ တစ်စုစီ စုပေါင်း တည်နေပုံကို ပြသော "တဗ္ဗ ဓမ္မသင်္ဂဏီပဋိကရဏေ စတသော ဝိဘာဇ္ဇိယော"မှ စ၍ "ဣဒံ စတုဝိသတိသမ္ဗန္ဓပဌာနသမောဓာန် ပဌာနံ မဟာပကရဏံနှာ၀" တိုင်အောင်သော စကားတစ်ရပ်သည် "ပါဠိသန္ဓိဝေသ"ဟု ခေါ်အပ်သော သန္ဓိဝေသ တစ်ရပ်တည်း။ [“သန္ဓိဝေသီယဝေ–စုဝေး တည်နေစေအပ်၏၊ ဣတိ သန္ဓိဝေသော။]

သာဂရေဟိတထာစိန္တာ။ ။ဧလသာဂရ စသည်တို့နှင့်တကွ နယသာဂရကို စဉ်းစားရာဖြစ်သော "ဣဒါနိ ဣမသ္မာ အဘိဓမ္မသာ ဂမ္ဘီရဘာ၀ ဝိဘာ၀နနယတ္ထာ'"မှ စ၍ "ဣမသ္မိံ ဌာနေ နယသာဂရော အမ်ယေတော" တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် "သာဂရေဟိ စိန္တာ"မည်သော သန္ဓိဝေသ တစ်စုတည်း။

ဒေသနာဟိ ဂဘိရတာ။ ။မာနုသ ဒေသနာ, ဝစီဘေဒ ဒေသနာ စသော ဒေသနာအပြား တို့ဖြင့် အဘိဓမ္မာ၏ နက်နဲပုံကိုပြသော "အယမ္ပိ ဘာဂါ"မှ စ၍ "မတ္တာဂ ပါ၀ေတုံ နသက္ကောတိ" တိုင်အောင်သော စကားရပ်သည် "ဒေသနာဟိ ဂမ္ဘီရတာ"မည်သော သန္ဓိဝေသ တစ်စုတည်း။ [ဂမ္ဘေတိ, ကီရ (ဂ်အနုဇန်ရှိသော ဤရဟစ္ဆည်း) ဓေတိနောင် ဘလာ၍ ဂမ္ဘီရဟု ဖြစ်, မ်ကိုချေလျှင် "ဂဘီရ"ဖြစ်၏–ဟု အဘယာရာမ ဆရာတော်၏ ဏွာဒိုမောဂ္ဂလ္လာန်နိသယ ၁၇–သုတ်၌ ရှုပ်တွက်ပြသည်၊ သာဂရစိန္တာ အခန်း၀ယ် အဌကထာဘာသာဋီကာ၌လည်း ထောမနီခ်ကို မီးမြို့ တစ်နည်း ရှုပ်တွက်ပြခဲ့သည်။]

ဒေသနာ၀ေ၊ဂဟဏ။ ။အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို ဝါတွင်းသုံးလကြာအောင် ဟောတော် မူသောအခါ၌ ခန္ဓာ၊ကိုယ်တော်၏ ဖြစ်ပုံကိုပြသော "ဓေ၀ တေမာသ် နိမ္မန္တရံ ဒေသ္ဒန္တ သ"မှ စ၍ "သရေသုဝါ ဝစနေသုဝါ နှာ၀တ္ဗံ နတ္ထိ" တိုင်အောင်သော စကားတစ်ရပ်သည် သရိရုပဝတ္ထိဂ္ဂဟဏ"မည်သော သန္ဓိဝေသ တစ်စုတည်း။

ဝိုရ္ယအပ်သော အစဉ်၏ အဖြစ်, ထို ရှင်သာရိပုတ္တရာလျှင် အစအမှန်ရှိသည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။

ပဋိဝေဓာ-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ တထာ-ထိုမှ တစ်ပါး၊ ဗုဒ္ဓဝစနာဒိဟိ-ပဋမဗုဒ္ဓဝစန အရှိသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အာဒိတော-အစ၌၊ ဝါ-အလျင်၊ သမ္ဘဒသိနော-အလုံးစုံကို သိဖြင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏၊ အာဘိဓမ္မိကဘာဝသ-အဘိဓမ္မာကို တတ်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို၊ သာဓနံ-ပြီးစေကြောင်း စကားလည်းကောင်း။

ဝိနယေန-ဝိနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အထ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဂေါသိဂိသုတ္တေန-ဂေါသိဂိသုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နိဒါနေနစ-နိဒါန်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဒီဝိတာ-ပြအပ်သော၊ [သံသိဒ္ဓိ ၅ပ်၊] မဟောသိနာ-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘာသိတတ္တသ-ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်၏၊ သံသိဒ္ဓိ - ပြီးစီးကြောင်း စကား လည်းကောင်း။

ဣမံ သဒ္ဒံ- ဤအလုံးစုံကို၊ ပကာသေတွာ-ထင်ရှားပြပြီး၍၊ ပဋိညာတကထာ-ဝန်ခံအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာကို၊ ကတာ - ပြီ၊ (ဣတိ - သို့) အဋ္ဌသာလိနီယာ-၏၊ ဇတံ သန္ဓိဝေယ - ဤစုဝေးတည်နေပုံ အပိုင်းအခန်း၊ ဝိဘာဝယေ-ထင်စွာ ပြရာ၏။

ထေရသ္ယ။ပေ၊တာဝိစ။ ။"အဘိမျှော၌ ဝိုရ္ယအပ်သော လမ်းစဉ်၏ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဝါစနာမဂ္ဂ၏အဖြစ်, အရှင်သာရိပုတ္တရာလျှင် အစအမှန်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပြသော "သာရိပုတ္တာဗျော ရောဝ"မှ စ၍ "ဂဏနာစာရဲ့ ထပေသိ" တိုင်အောင်သည် "ထေရဝါစနာမဂ္ဂ-ထေရမ္ဘ ဘာဝိတတာ" မည်သော သန္ဓိဝေသတစ်စုတည်း။

ပဋိ၀ေ၀ေ၊ပေ၊သမ္ဘဒသိနော။ ။ဘုရား၌ရှင်သာ ရှေးဦးစွာ အဘိမျှောဆောင် ဖြစ်တော်မူပုံကို ပြသော "ဓ၀ သ၎ဒ္ဓေ ထေရောဝ ပဋမတရံ အာဘိမျှောကော"မှ စ၍ "ဝိယာသာ၀ေါ ဟုတ္တာ ဒီဗိသသိ"တိုင်အောင်သော စကားတစ်ရပ်သည် ဘုရား၌ရှင်၏ ရှေးဦးစွာ အာဘိမျှောက၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော သန္ဓိဝေသ တစ်စုတည်း။

ဝိနယေနာထ၊ပေ၊ဒီဝိတာ။ ။ဝိနည်း သေည်ကို ထောက်၍ အာဘိမျှော၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြီးစေတတ်သော "အတာပိ ဓ၀ ဝ၎ယျ"မှ စ၍ "အယံတာ၀ နိ၀ါနကထာ"တိုင်အောင်သော စကားတစ်ရပ်သည် သန္ဓိဝေသ တစ်စုတည်း။

ပကာသေတွာ၊ပေ၊ဒီဝိတာ၀ယေ။ ။ဤသို့ သန္ဓိဝေသပေါင်း ၉-ခန်းကို ပိုင်းခြားပြပြီးမှ ဝန်ခံအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာကို ပြုဋီရင်ငံတော်မှသည်၊ ဤသို့ အဋ္ဌသာလိနီ၏ စကားတစ်ရပ် တစ်ရပ်ကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်၍ ပြခြင်းသည် ကစ္စည်း-အာဘိမျှတ္တသင်္ဂဟတို့၌ ပဋမပိုင်း, ဒုတိယပိုင်း, စသည်ဖြင့် သဘောတူရာကို ပိုင်းခြားထားပုံမျိုးတည်း။ ဤသို့ ပိုင်းခြား၍ ပြခြင်းသည် စာရှည်သူတို့၏ ဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းစေ၏၊ ထိုကြောင့် ကျမ်းပြုဆရာတိုင်းပင် ဤနည်းကို မှီး၍ မိမိကျမ်းဦးလည်း သူ့အခန်းနှင့်သူ ပိုင်းခြားလျက် စီစဉ်လေ့ရှိကြ။ သတိပြုသင့်ကြပေသည်။

ဝစနတ္ထ ဝိဇာနနေနနေ–အဘိမ္မောသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို သိခြင်းအားဖြင့်၊ ဝိဒိတ္တာ–ဘိမ္မေသာမည္ထသ–သိအပ်ပြီးသော အဘိမ္မေသဒ္ဒါ၏ သာမည အနက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ (အဘိမ္မေသဒ္ဒါ၏ သာမညအနက်ကို သိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊)အဘိမ္မေ ကထာ–အဘိမ္မေ အဠကထာသည်၊ ဝုစ္စမာနာ–ပြောဆိုအပ်သော်၊ သောဘေယျ–တင့်တယ်ရာ၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ အဘိမ္မေ ပရိဇာနနဓေ–အဘိမ္မေကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ သိခြင်းသည်သာလျှင်၊ အာဒိမှိ–အဠကထာကို မဖွင့်မီ အစ၌၊ ယုတ္တရူပ–သင့်လျော်သော သဘောရှိ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍၊ တဒတ္ထ–ထိုအဘိမ္မောသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ တတ္ထ ဂေနနွေနေ အဘိမ္မောတိ–ဟူ၍၊(သဂီဟကာရော–သည်၊)ဝုစ္စတိ–၏၊ တတ္ထ–ထိုတတ္ထ ဂေနနွေနေ အဘိမ္မော ဟူသော စကားရပ်၌၊ တတ္ထာတိ–ကား၊ အဘိမ္မသ အတ္ထံ ပကာသယိသာမီတိ–ဟူသော၊ ယဒိဒံ–အကြင်စကားကို၊ (မယာ–သည်၊) ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ (ဂန္ထာ ရမ္ဘတုန်းက ဆိုခဲ့ပြီ–ဟူလို၊) တသ္မိံ – ထို အဘိမ္မသ အတ္ထံ ပကာသယိသာမိ ဟူသော စကားရပ်၌၊ ယသ–အကြင် အဘိမ္မောဓိ၊ အတ္ထံ–အနက်ကို၊ ပကာသယိသာမိ–ထင်ရှားဖွင့်ပြအပ်၊ ဣတိ–သို့၊ ပဋိညာတော–ဝန်ခံအပ်ပြီ၊ သောအဘိမ္မော–ထိုအဘိမ္မော ဟူသည်၊ ဂေနနွေနေ–အဘယ်အနက်ကြောင့်၊ အဘိမ္မော–အဘိမ္မမည်သနည်း၊ ဣတိအတ္ထော–နက်၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ တတ္ထာတိ–ကား၊ အဘိမ္မကထန္တိ–ဟူသော၊ ဧတသ္မိံ ဝစနေ–ဤ စကား၌၊ ယော အဘိမ္မော–အကြင်အဘိမ္မောကို၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်ပြီ၊ သော (အဘိမ္မော)–ထိုအဘိမ္မောဟူသည်၊ ဂေနနွေနေ–ကြောင့်၊ အဘိမ္မော–မည်သနည်း၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်။

ဓမ္မာတိ ရေက ဓမ္မ ဝိသေသဋ္ဌေနာတိ ဣတ္ထ–၌၊ အတိရေကော–သာလွန်သော၊ ဓမ္မော–ဓမ္မတည်း၊ ဓမ္မာတိရေကော– သာလွန်သော ဓမ္မ၊ သုတ္တန္တ ဓိကာ–သုတ္တန်ထက် သာလွန်သော၊ ပါဠိ–ပါဠိတော်တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော–နက်၊ ဝိသေသော–ထူးကဲသော၊ ဓမ္မော–ဓမ္မတည်း၊ ဓမ္မဝိသေသော ထူးကဲသော ဓမ္မ၊ ဓမ္မာတိသယော–လွန်ကဲသော ဓမ္မ၊ ဝိစိတ္တာ – ဆန်းကြယ်သော ပါဠိ – တည်း၊ ဣတိ အတ္ထော – နက်၊

သုတ္တန္တဓိကာ ပါဠိ။ ။အတိရေက (အဓိက)၏ အပါဒါနိ၌ အဘယ့်ကြောင့် ဝိနည်းထည့်တဲ့ သုတ္တန်ကိုသာ ယူ၍ "သုတ္တန္တ ဓိကာ"ဟု ဆိုရပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-"ဓမ္မောစ ဝိနယောစ ဒေသိတောဟု ပညတ္တောဝ"စသော ပါဠိတော်ယပ် သုတ္တန်နှင့် အဘိမ္မာကိုသာ "ဓမ္မ"ဟု တစ်ပေါင်းတည်း နာမည်တပ်၍ ဝိနည်းကိုကား "ဝိနယော"ဟု သီးခြား နာမည်တပ်ထားသည်၊ ထို့ကြောင့် သုတ္တန်နှင့် အဘိဓမ္မာသာ ဓမ္မရောင်း တူနေရကား အဘိ၏ အနက်ဖြစ်သော အတိရေက (အဓိက)၏ အပါဒါနိ၌ နကိုက ဓမ္မရောင်းတူနေသော သုတ္တန်ကိုသာ ယူရပါသည်။ [အပါဒါနိ အမျိုးမျိုးတွင် နကိုတူနေရာမှ ဂုဏ်အားဖြင့် ခွဲထုတ်သော ဝိဘတ္တ ဝိဘာဒေ အပါဒါနိတည်း] ထို့ကြောင့်ပင် အဋ္ဌကထာ၌ "သုတ္တန္တ ဟိ ပတ္တာ"စသည်ဖြင့် သုတ္တန်နှင့် အဘိမ္မာကိုသာ နှိုင်းယှဉ်၍ သုတ္တန်ထက် အဘိမ္မာက သာလွန်ပုံကို အကျယ်ပြထားသည်။

ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသာဓေ–သုတ္တန်ပါဠိထက် သာလွန်သော ပါဠိတော်, ထူးဆန်းသော ပါဠိတော်တို့သည်ပင်၊ အဌော–အနက်တည်း၊ ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသဌော–သုတ္တန်ပါဠိထက် သာလွန်သော ပါဠိတော်, ထူးဆန်းသော ပါဠိတော်တို့သည်ပင် အနက်၊ ဒ္ဒိန္ဒမ္ပိ– ၂ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အတ္ထာန်–ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသ အနက်တို့၏၊ အဘိဓမ္မသဒ္ဒသ–အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထဘာဝေန–အနက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သာမညတောတ–တူကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော–ဧကဝုစ်ဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်း၊ ကို၊ ကတော–ပြီ။ ["သမာနာန်+ဘာဝေါ သာမညံ"ဟုပြု။]

တသ္မာတိ–ကား၊ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ အဘိဏ္ဍမန္တိ, အဘိဏ္ဍန္တိ ဝဏ္ဏတတိ အာဒီသု–အစရှိသော ပါဠိအရပ်တို့၌၊ (အဘိသဒ္ဒေါ–သည်၊အတိရေကဝိသေသဋ္ဌ ဒီပကော–အလွန်ဟူသောအနက်, ထူးကဲဟူသောအနက်ကို ပြတတ်သည်၊ ဟောတိဝိယ–ကဲ့သို့၊ တထာ–တူ။) အဘိသဒ္ဒေါ–သည်၊ အတိရေက ဝိသေသဋ္ဌ–ဒီပကော–သည်၊ (ဟောတိ–၏။) တသ္မာ–ကြောင့်၊ အယမ္ပိဓမ္မော–ဤကုသလာဓမ္မာ အစရှိသော တရားကိုလည်း၊ ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသဋ္ဌေန – သုတ္တန်ပါဠိထက် သာလွန်သော ပါဠိ, ထူးဆန်း သော ပါဠိ ဟူသောအနက်ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မော–အဘိဓမ္မဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏။ ဣတိ–သို့၊ သမ္မန္ဓော – ကာရဏဝါကျ, ဖလဝါကျတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော–၏။)

တတ္ထ–ထိုဝိ အဘိဓမ္မော ဟူသာပါ၌ဌ၊ (ကသစိ–သော၊ စောဒကသ–၏၊ စောဒနာ–သည်၊) သိယာ–၏၊ (ကိဒိသိ–သော၊ စောဒနာ–သည်၊ သိယာ–နည်း၊)အဘိဏ္ဍမန္တိ အဘိဏ္ဍန္တိ ဝဏ္ဏတတိဇ္ဇ–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဓာတုသဒ္ဒသ–ကမ္မဓာတ် ဟူသော သဒ္ဒါ၏၊ ပုရတောဌ–၌၊ ပယုဇ္ဇမာနာ၊ ယုဇ်စပ် သုံးစွဲအပ်သော၊ အဘိသဒ္ဒေါ–အဘိသဒ္ဒါသည်၊ ကိရိယာယ–ကမနကြောင့်၊ ကမ္မနိကြောင့်၏၊ အတိရေက

ဓမ္မာတိသယော, ဝိစိတ္တာ ပါဠိ။ ။ဓမ္မဝိသေသ၌ "ဝိသေသ"ကို အတိသယဟု မှည်၏၊ "အတိ–အလွန်+သယ ဖြစ်"ဟုရှည် ရှည်လျားသော အလွန်ကို ယူမည်နိုးနှ၍ "ဝိစိတ္တာ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ သုတ္တန္တဘာဝနိယနည်း စသည်ဖြင့် ထူးကဲသည်ကို "ဝိသေသ"ဟု ယူဝေလိုသည်၊ သုတ္တန်ပါဠိထက် "ထူးပေသည် – ဆန်းပေသည်"ဟု ချီးမွမ်းရလောက်သော ပါဠိတော်–ဟူလို။

ဒ္ဒိန္ဒမ္ပိ ပေ၊ ဧကဝစနနိဒ္ဒေသော။ ။အတိရေကဋ္ဌ ဝိသေသဋ္ဌဟု ၂–ချီး ရှိသောကြောင့် "ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသဌေဟိ"ဟု ဗဟုဝုစ်ဆိုသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ်ကြောင့် "ဓမ္မာ၊ ပေ၊ သေ၊ ဌေန"ဟု ဧကဝုစ်ချရာသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဒ္ဒိန္ဒမ္ပိ" စသည်မိန့်၊ အဲနက် ၂ချီးလုံးပင် အဘိဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် သာမညနိဒ္ဒေသနည်း (ဓာတျာပကွနည်း)အားဖြင့် ဧကဝုစ်ချရပါသည်–ဟူလို။

ဝိသေသ ဘာဝဒီပကော–လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်, ထူးဆန်းသည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကို ပြတတ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ပြခြင်းသည်၊ ဥပသဂ္ဂဘာဝတော–ဥပသာရဝုဒ်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယုတ္တံ–သင့်ပါပေ၏၊ [“ဓာတုတ္တံ ဥပေစ္စ သဒ္ဒေန္တီတိ ဥပသဂ္ဂါ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ကမ္မဓာရ်၏ အနက်ကို ဆင်ပြင်တတ်သော ကြောင့် သင့်လျော်ပါပေသည်–ဟူလို။] ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပန– ဓမ္မသဒ္ဒါသည်ကား၊ နဓာတုသဒ္ဒေါ–ဓာတုသဒ္ဒါ မဟုတ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဘေသ္မာ–ဤဓမ္မသဒ္ဒါမှ၊ ပုရုတောဒ္ဒီ၊ အတိသဒ္ဒေါ–သည်၊ ပယောဂမေဝ–ယှဉ်စပ်သုံးစွဲခြင်းကိုပင်မှာရဟတိ–မထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော၊ အထာပိ ပယုန္ဇေယျ–အကယ်၍ပင် ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်စေဦးတော့၊ ဥပသဂ္ဂါ–ဥပသာရဝုဒ်တို့သည်၊ ကြိယာဝိသေသကာ–ကြိယာကို အထူးပြုတတ်ကုန်၏၊ ဓမ္မောစ –ပါဠိတော်ဓမ္မသည်ကား၊ နဲ ကိရိယာ – ကြိယာမဟုတ်၊ (ပါဠိတော်ဒြပ် ဖြစ်သည်–ဟူလို၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ ဓမ္မသ–ပါဠိတော်ဓမ္မ၏၊ အတိရေကဝိသေသ ဘာဝဒီပန်–လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်, ထူးဆန်းသည်၏အဖြစ်ကိုပြခြင်းသည်၊ နယုတ္တံ–မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ (ဤဒိသို – ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော၊ စောဒနာ–သည်၊ သိယာ–၏။)

နော နယုတ္တံ–မသင့်မဟုတ်, သင့်သည်သာ၊ ဟိ (ကသ္မာ)–နည်း၊ အဓေတု–သဒ္ဒါ–ဓာတ်မဟုတ်သော သဒ္ဒါမှ၊ [ဓာတ်မဟုတ်သော ဆတ္တာ, ဓဇ, ရာဇကုမာရ,ဒေဝ, ဗြဟ္မသဒ္ဒါမှ၊] ပုရတော–ဦး၊ ပယုန္ဇမာနသ–ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်သော၊အကိရိယာယစိ–ကြိယာ မဟုတ်သော ဒြပ်နက်၏လည်း၊ [ထီးဒြပ်, အလဲဒြပ် စသော အနက်၏လည်း၊] အတိရေက ဝိသေသဘာဝ ဒီပကသ–လွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်, ထူးဆန်းသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတတ်သော၊ အညဿပိ–အဘိဥပသာရမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်သော၊ ဥပသဂ္ဂဿ–အတိ ဥပသာရကို၊ ဒဿနတော–တွေ့မြင်ရခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ ဘေမတ္တံ–ကို၊ ဝိဘာဝေတုံ–ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်းငှါ၊ အတိဆတ္တာဒိ ဥဒါဟရဏ်–အတိဆတ္တာ, အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်ကို၊ ဒဿေန္တော–ပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယထာတိအာဒိ–ယထာအစရှိသော (ယံ ဝစန်, အတ္ထိ၊ တံ ဝစန်–ကို၊) အာဟ–ပြီ။

ဧဝမေဝံတိ–ဧဝမေဝ ဟူသည်ကား၊ အဓေတုသဒ္ဒသ–ဓာတ်မဟုတ်သော သဒ္ဒါ၏လည်း၊ ပုရတော–ဦး၊ ပယုဇ္ဇမာနသ–သော၊ အတိသဒ္ဒသ–အတိသဒ္ဒါ ဟူသော၊ ဥပသဂ္ဂဿ–ဥပသာရဝုဒ်၏၊ အကိရိယာယစ–ကြိယာမဟုတ်သော ဒြပ်၏ လည်း၊ တဒ္ဓာဝ ဒီပကတ္တာ–ထိုလွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်, ထူးဆန်းသည်၏ အဖြစ် ဟူသော အနက်ကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဆတ္တာတိရေက ဆတ္တာဝိသေသာဒိ အတ္ထေန–လွန်ကဲသော ထီး, ထူးဆန်းသော ထီးအစရှိသော အနက်ကြောင့်၊ အတိဆတ္တာဒဟော–အတိဆတ္တ အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ ယထာ–

ကဲ့သို့၊ ဇေ၀-တူ၊ [ဇေ၀ မေ၀ံကို ဇေ၀ဟု ဖွင့်သည်။] အဓေတုသပိ-ဓာတ်မဟုတ်သော ဓမ္မသဒ္ဒါ၏လည်း၊ ပုရေတော၊ ပယုဇ္ဇမာနသ-သော၊ အဘိသဒ္ဒသ္ဟ-အဘိသဒ္ဒါ ဟူသော၊ ဥပသဂ္ဂသ-၏၊ အဂိရိယာယစ-ကြိယာ မဟုတ်သော ပါဠိဋ္ဌေပ၏လည်း၊ တဿာ ဒီပကတ္တာ-ထိုလွန်ကဲသည်၏ အဖြစ်, ထူးဆန်းသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အယမ္ပိ ဓမ္မော-ဤကုသလာ ဓမ္မာအစရှိသော ပါဠိတော်ဓမ္မကိုလည်း၊ ဓမ္မာတိရေက ဓမ္မဝိသေသဗ္ဗေန-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မာ - ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဣတိ-ကား၊ အဓိဗွာယော-အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဧကေသေသေနေ ဝိဘတ္တာတိ-ကား၊ ကတမေစ ဘိက္ခဝေ၊ ရူပကွန္ဓောတိ ဧ၀မာဒိနာ - ကတမေစ၊ ရူပကွန္ဓော ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေသ-နိဒ္ဒေသမတ္တေနေ၀-ဥဒ္ဒေသ နိဒ္ဒေသ မျှဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘတ္တာ-ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တတ္ထ ကတမဲ ရူပံ အတိတံ၀ ဧ၀မာဒိနာ-တတ္ထ ကတမဲ ရူပံ အတိတံ အစရှိသော နည်းဖြင့်၊ ပဋိနိဒ္ဒေသသ-ထပ်၍ အကျယ် ညွှန်ပြကြောင်း ဖြစ်သော၊ အဘိဓမ္မ ဘာဓနီယသ-အဘိဓမ္မဘာဓနီယနည်း၏ လည်းကောင်း၊ ပဘုပ္ပဋ္ဌကသစ-ပဘုပ္ပဋ္ဌက နည်း၏လည်းကောင်း၊ အဘာ၀ါ-မရှိခြင်းကြောင့်, နိပ္ပဒေသေန-အကြွင်းအကျန် မရှိသောအားဖြင့်, နှ(ဝိဘတ္တာ)-ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်၏, ပန-ကား၊ အဘိဓမ္မ-အဘိဓမ္မာသို့, ပတ္တာ-ဒေသနာတော် **အစဉ်**အားဖြင့် ရောက်၍၏, ၀ါ-လသော်၊ သုတ္တန္တ ဘာဓနီယ၊ ဝေ၊ နယာန်-သုတ္တန္တ ဘာဓနီယနည်း, အဘိဓမ္မ ဘာဓနီယနည်း, ပဘုပ္ပဋ္ဌကနည်းတို့၏၊ ဝသေန-အပြားအားဖြင့်, နိပ္ပဒေသတောဝ-အကြွင်းအကျန် မရှိသော အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဝိဘတ္တာ-ကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ အယံ ဓမ္မော-ဤခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဟောကြောင်း ပါဠိတော်ဓမ္မကို၊ ဓမ္မာတိရေကဓမ္မဝိသေသဗ္ဗေန-ကြောင့်၊ အဘိဓမ္မာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ (ကသ္မာ-နည်း)နိပ္ပဒေသာနံ-ကုန်သော၊ တိဏ္ဏမ္ပိ- ၃-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ နယာနံ-နည်းတို့၏၊ အတိရေက ပါဠိ ဘာ၀တော-လွန်ကဲသော ပါဠိ၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝိသေသ ပါဠိ ဘာ၀တောစ-ထူးဆန်းသော ပါဠိ၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်းတည်း၊ ဣတိ(ယံ)-ကား၊ အဓိဗွာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သုတ္တန္တေ-၌၊ ဘဝိသတိယာ-သော၊ ဣန္ဒြိယာနံ-တို့၏၊ ဧကေ၀ော-တစ်ပေါင်း တည်း၊ အနာဂတ္တာ-မလာကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣန္ဒြိယဝိဘင်္ဂေ-ဣန္ဒြိယ ဝိဘင်း၌၊ သုတ္တန္တ ဘာဓနီယ-သုတ္တန္တ ဘာဓနီယ နည်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝေ၊ အာဒိနာ-အစရှိသည်ဖြင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါ၊ ဒေ - ၌၊ တသ္ဝေ၀ သ ပစ္စယသ-ထိုထို ပစ္စည်းတရား၏၊ ပစ္စယုပ္ပန္န ဓမ္မာနံ-တို့အား၊ ပစ္စယဘာ၀ေါ-ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဥဒ္ဒိဒ္ဓော-အကျဉ်းပြအပ်ပြီ၊ ဥဒ္ဒိဒ္ဓဓမ္မာနဉ္စ-အကျယ်ပြအပ်သော တရားတို့၏ လည်းကောင်း၊ ကုသလာဒိဘာ၀ေါ - အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋ္ဌိတ္ဝာ - ၍၊

ဝိသဒေါတမ္ဘော–ဖြေဆိုထိုက်၏၊ စ–ထိုသို့ပင် မေး၍ ဖြေဆိုလိုက်ပါသော့်လည်း၊ ဇေ့ဟ–ဤပဝိဒ္ဓိဌသမ္ဘာဒ်၌၊ အဝိဇ္ဇာသခ်ါရာတိ–ဟူ၍၊ ဇေ–သို့၊ ဝုဗ္ဗော–ဟောတော်မူအပ်သော၊ ဥဒ္ဒေသော–သည်၊ နု အမ္ဘို–မရှိ၊ ဣဟ–ကြောင့်၊ ပဋ္ဌပုဋ္ဌက–သည်၊ နတ္ထိ။ [ဥဒ္ဒေသ၌ ဟောပုံကား–"အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သခ်ါရသမ္ဘဝေါ"စသည်ဖြင့် တစ်ဝါကျစီ ဟောတော်မူ၏၊ "အဝိဇ္ဇာ, သခ်ါရာ, ဝိညာဏံ"စသည်ဖြင့် တစ်ပုဒ်စီ ဟောတော်မမူ၊ ထို့ကြောင့် "ကတမာ အဝိဇ္ဇာ"စသည်ဖြင့် မေး၍ ဖြေဖို့ရန် ပဋ္ဌပုဋ္ဌကနည်း မရှိတော့–ဟူလို။]

သုတ္တန္တေ–၌၊ ပါဠေဘတိပါတာ ဝေရမဏိတို့ အာဒိနာ–ဖြင့်၊ ပဋ္ဌ–ကုန်သော၊ သိက္ခာပဒါနိ–တို့ကို၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနိ–အကျဉ်းပြအပ်ကုန်ပြီ၊ ပန–ဆက်၊ သာ ဝေရမဏိ–ထိုဝေရမဏိကို၊ အာရတိ, ဝိရတိတိအာဒိနာ–ဖြင့်၊ သဘာဝကိစ္စာဒိဝသေန–သဘော, ကိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ယဒိ ဝိဘဇိယေယျ–အကယ်၍ ခွဲဝေနိုင်အပ်သည်ဖြစ်အုံ၊ (ဇဝံသတိ–သော်၊) အဘိမမ္ဘာဘနိယမေဝ–အဘိဓမ္မာဘနိယနည်းသည် သာလျှင်၊ ဟောတိ–၏၊ စိတ္တပ္ပါဒဝသေန–စိတ္တပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အထာပိ ဝိဘဇိယေယျ–အကယ်၍မူလည်း ဝေဒနာအပ်သည်ဖြစ်အုံ၊ (ကထာပိ–ထိုသို့ပင် ဝေဒနာအပ်ပြန်သော်လည်း၊) အဘိမမ္ဘာဘနိယမေဝ–သည်ပင်၊ ဟောတိ–၏၊ ပန–ဆက်၊ ယေန ပကာရေန–အကြင်အပြားအားဖြင့်၊ သုတ္တန္တ ဘာဒနိယ်–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝတ္တတမ္ဘံ–ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ၏၊ အညော–အာရတိ ဝိရတိမှ တစ်ပါး သော၊ ဝေရမဏီနံ–ဝေရမဏိတို့၏၊ သော ဝိဘာဇိတမ္ဘပကာရော–ထိုဝေဒနာထိုက်သော အပြားသည်၊ နတ္ထိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သိက္ခာပဒဝိဘာဂေ–၌၊ သုတ္တန္တ ဘာဒနိယ်–သည်၊ နတ္ထိ။

ဝစနတ္ထတော–ဝစနတ္ထအားဖြင့်၊ အဘိဓမ္မေ–အဘိဓမ္မာပါဠိတော်ကို၊ ဥာတေ–သိအပ်ပြီးသော်၊ ပရိစ္ဆေဒတော–ပိုင်းခြားကြောင်းသင်္ချာအားဖြင့်၊ ဥာဒေတုံ–သိစေခြင်းကုံ၊ ပကရဏပရိစ္ဆေဒတောတိအာဒိ–သော၊ (ယံဝစနံ အတ္ထိ, တံ ဝစနံ) အာဟ၊ ကတိပယာဝ ပဋ္ဌဝါရာ အဝသေသာတိ–ကား၊ ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း–ခမ္ဘာဒယဝိဘင်း၌၊ အနာဂတာ–မလာကုန်သည်၊ ဝါ–မပါကုန်သည်၊ ဟုတ္တာ–၍၊ မဟာခမ္ဘာဒယော–မဟာခမ္ဘာဒယကျမ်း၌၊ အာဂတာ – ကုန်သော၊ ခမ္ဘာဒယ ဝိဘင်းဝိဘင်းဝစနေ–ခမ္ဘာဒယ ဝိဘင်း၏ စကား၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ– အဖြစ်မှ၊ [ဝသသဒ္ဒါ ဘာဝအနက်ဟော၊ နာဝိဘတ်လည်း ပဋ္ဌမိအနက်ဟော။] အဝသေသာ–ကြွင်းကုန်သော၊ ပဋ္ဌဝါရာ–မေးကြောင်း, ဖြေကြောင်း စကား၏ အလုည့် အကြိမ်တို့ သည်၊ ကတိပယာဝ–အနည်းငယ်တို့သာတည်း။ [ထိုသို့ အနည်းငယ်သာ ကြွင်းကျန်လျှင် အဘယ်ကြောင့် "အပဗ္ဗ နတ္ထိ"ဟု ဆိုအပ်သနည်း၊ မေးဖွယ်ရှိလောကြောင့် "ဣဒ္ဓေဝ"စသည်မိန့်၊] ဇေ့ဟေ–ဤခမ္ဘာဒယဝိဘင်း၌ပင်၊ သင်ဟိတာ–သိမ်းယူ

အပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အပုဗ္ဗ နတ္ထိတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–အဋ္ဌကထာ၌ ဆိုအပ်ပြီ၊ [ဤအနည်းငယ်သော ပဋ္ဌဝါဂရများ ကျွန်သေးစေကာမူ ထိုပဋ္ဌဝါရတို့ကိုလည်း ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌ အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် ဘွင်းယူနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "အပုဗ္ဗ နတ္ထိ"ဟု အဋ္ဌကထာဆရာဆိုသည်–ဟူလို။]

" အပ္ပမတ္တိကာဝ တဿိ အဝေသသာတိ–ကား၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂေ–၌၊ အနာဂန္ဓာ–မလာမူ၍၊ ဝါ–မပါမူ၍၊ မဟာဓမ္မဟဒယ–မဟာဓမ္မဟဒယကျမ်း၌၊ အာဂတ တဿိတော–လာသောပါဠိအောက်၊ (အပ္ပမတ္တိကာဝ–၌စပ်)၊ ပထဝီအာဒိနံ–ပထဝီဓာတ် အစရှိသည်တို့၏၊ ဝိတ္ထာရကထာ–အကျယ်ဆိုရာဆိုကြောင်း ကျမ်းသည်၊ မဟာဓာတု ကထာ–မဟာဓာတုကထာကျမ်းသည်၊ ယဒိ– (ဟောတိ, ဇဝသတိ) ရူပကဏ္ဍာဓာတု ဝိဘင်္ဂါဒီသု–ရူပကဏ္ဍ·ပါဠိတော်, ဓာတုဝိဘင်းပါဠိတော် အစရှိသော ပါဠိတော်တို့၌၊ (အနာဂန္ဓာ–၍)၊ မဟာဓာတုကထာယ–မဟာဓာတုကထာကျမ်း၌၊ အာဂတတဿိ– လာသောပါဠိတော်သည်၊ အပ္ပမတ္တိကာဝ–နည်းသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာ၊) အထ–သို့မဟုတ်၊ ဓာတုကထာယ–ဓာတုကထာကျမ်း၏၊ ဝိတ္ထာရကထာ–သည်၊ (မဟာဓာတုကထာ–သည်၊ ယဒိဟောတိ, ဇဝသတိ) ဓာတုကထာယ–ဓာတုကထာ ကျမ်း၌၊ အနာဂန္ဓာ–၍)၊ မဟာဓာတုကထာယ–၌၊ အာဂတတဿိ–သည်၊ အပ္ပမတ္တိကာဝ– သည်သာ၊ ဣတိ–(အယ)–သည်ကား၊ အမိပ္ပာယော–အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အပ္ပမတ္တိကာဝ တဿိ အဝေသသာ။ ။ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း, မဟာဓမ္မဟဒယကျမ်းတို့သည် ဓာတ်အကြောင်းကိုပင် ဟောပြကုန်၏၊ "မဟာဓာတုကထာ"ဆိုသော ရှုးကျမ်း တစ်မျိုးလည်း (ယခုဓာတုကထာမျိုး မဟုတ်ဘဲ) ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌လာသော ဓာတ်တို့ကိုပင် ဆိုထား၏၊ ထို့ကြောင့် မဟာဓမ္မဟဒယကျမ်း,နှင့် မဟာဓာတုကထာကျမ်းကို နှိုင်းယှဉ်၍ ပြုရသည်၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်း၌ မပါဘဲ, မဟာဓမ္မဟဒယကျမ်း၌ ပါသော ပါဠိထက် မဟာဓာတုကထာ၌ ပါသော ပါဠိသည် အနည်းငယ်သာရှိ၏၊ "တစ်ကျမ်းမဖွဲ့လောက်ပါ"ဟူလို။

ယဒိ ပေ၊ အောဂတံ ဘိတ္တိ။ ။ဤစကားရပ်ကား "မဟာဓာတုကထာ"ဟု ခေါ်အပ်သော ကျမ်းသည်ပင် မူလဌိကာဆရာတို့ လက်ထက်၌ ဓရိရတောဗြဟ်ဖြစ်၍ မည်သည့်ကျမ်းဟု မသေချာ သောကြောင့် မှန်း,ဆ၍ ယူအပ်သော ,မဟာဓာတုကထာကျမ်းကို (အမှန်:အကား:ဖြင့်) ဖော်ပြသော စကား:တည်း။ ပထဝီဓာတ် စသည်တို့ အကျယ်ပြသော ကျမ်းကို "မဟာဓာတုကထာ"ဟု ဆိုလိုလျင် ထိုအကျယ်စကား:သည် ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်ဝယ် ရူပကဏ္ဍာ၌လည်းကောင်း၊ ဓာတုဝိဘင်း၌လည်းကောင်း များ:စွာပါပြီး ဖြစ်၏၊ သို့မဟုတ် ဓာတုကထာကို အကျယ်ပြသော ပါဠိတို့ "မဟာဓာတုကထာ"ဟု ဆိုလိုပြန်လျှင် မဟာဓာတုကထာ၌ ပါသော စကား:သည် ဓာတုကထာ၌ များ:စွာပါပြီး:ဖြစ်၏၊ ထိုကျမ်းတို့၌ မပါသော စကား:လည်း မဟာ,ဓမ္မဟဒယကျမ်း စကား:ထက် အနည်း:ငယ်သာ ပိုပါသည်၊ ထိုပိုသမျှသည်လည်း အဓိပ္ပာယ်အား:ဖြင့် ဓမ္မဟဒယ ဝိဘင်း၌ သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့် "အပုဗ္ဗ နတ္ထိ"ဟု ဆိုပြန်သည်။

ပန-ဆက်၊ သာဝကဘာသိတ္တာ ဆဌေ့ထ နန္တိ-ဟူသော၊ ယ-အကြင်စကားကို၊ ‘ဝုတ္တं-ဝိတဏ္ဍာဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ၊ တံ-ထိုစကားကို၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတဘာဝ ဒဿနေန-ဗုဒ္ဓဘာသိတ အဖြစ်ကို တိုက်ရိုက်ပြခြင်း-အားဖြင့်၊ ပဋိသေဓေတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ သမ္မာသမ္ဘဒ္ဓေါဟိတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ။ [ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏ အဖြစ်ကို တိုက်ရိုက်ပြ၍၊ “သာဝကဘာသိတတ္တာ ဆဌေ့ထ နံ”ဟူသော စကားကို သွယ်ဝိုက်သော အားဖြင့် တားမြစ်သည်-ဟူလို။]

စတုသုပဇ္ဇေသုတိ-ကား၊ ဥပလဒ္ဓတိ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ ရအပ်သလော၊ နုပလဒ္ဓတိ-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ မရအပ်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ မေးရာအခါ၌၊ ပဋိညာယ-အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်း-ကို၊ ဂဟိတာယ-ယူအပ်ပြီးသော်၊ ပဋိဇ္ဇေဟဂ္ဂဟဏတ္ထं-ပယ်မြစ်ခြင်း-ကို ယူခြင်း-ကျိုး-ငှါ၊ ယောသစ္စိကဋ္ဌေတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တं-ဆိုအပ်သော၊ သစ္စိကဋ္ဌ-သစ္စိကဋ္ဌကို၊ နိဿယ-မှီရာကို၊ ကတ္တာ-၍၊ ဥပါဒါယ-စွဲယူ၍၊ [နိဿယ ကတ္တာနှင့် ဥပါဒါယသည် အမိုင်ယတ္ထကတည်း။] ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒွေပိ-ကုန်သော၊ ပဗ္ဗကာ-ပဗ္ဗကတို့သည်၊ ဧကော-တစ်ရပ်သော၊ ပဗ္ဗော-ပြဿနာတည်း။ (“ဥပလဒ္ဓတိ, နုပလဒ္ဓတိတို ပဋိညာယ ဂဟိတာယ ပဋိဇ္ဇေဟဂ္ဂဟဏတ္ထं”ဟုဒ်တို့ကို လိုက်၍ပေး၊) သမ္ဘတ္ထာတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တं-သော၊) သရီရံ-ကိုယ်ကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒေသ-အရပ်ကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ ပဝတ္တာ-ကုန်သော၊ (ဒွေပိ ပဗ္ဗကာ) ဧကော-သော၊ (ပဗ္ဗော-တည်း၊) (ဥပလဒ္ဓတိ, နုပလဒ္ဓတိတို ပဋိညာယ ဂဟိတာယ, ပဋိဇ္ဇေဟဂ္ဂဟဏတ္ထံ-ငှါ၊) သမ္ဘဒါတိ-ဟူ၍၊ (ဝုတ္တं-သော၊) ကာလ-ကာလကို၊ ဥပါဒါယ-၍၊ (ပဝတ္တာ ဒွေပိပဗ္ဗကာ) ဧကော-(ပဗ္ဗော-တည်း။)

သမ္ဘေသုတိ-သမ္ဘေသုဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ ခန္ဓာယတနာဒယော-ခန္ဓအာယတန အစရှိသည်တို့ကို၊ ယဒိဂဟိတာ-အဂ္ဂယ်၍ ယူအပ်ကုန်သည်ဖြစ်အုံ၊ (ဒဝ်သတိ၊) တေ-ထို ခန္ဓာအာယတန အစရှိသည်တို့ကို၊ ဥပါဒါယ ပဝတ္တာ (ဒွေပိ ပဗ္ဗကာ ဧကော, ပဗ္ဗော-တည်း။) အထပန-သို့မဟုတ်၊ ယော သစ္စိကဋ္ဌော သမ္ဘတ္ထ သမ္ဘဒါတိ-ဟူကုန်သော၊ ဧတေဟိ-ဤပုဒ်တို့ဖြင့်၊ အဂ္ဂဟိတော-မယူအပ်သော၊ ကော့စိ-သော၊ သစ္စိကဋ္ဌော-သစ္စိကဋ္ဌသည်လည်းကောင်း၊ ဒေသော ဝါ-အရပ်သည်လည်းကောင်း၊ ကာလောဝါ-ကာလသည်လည်းကောင်း၊ နေအတ္ထိ-မရှိတော့၊ ပန-ထိုသို့ပင် မယူအပ်သောအရာ မရှိပါသော်လည်း၊ တေ-ထို သစ္စိကဋ္ဌ, ဒေသ, ကာလတို့ကို၊ သာမည္ဝသေန-သာမညၜ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ အနုယောဂေါ-မေးစီစစ်ခြင်း-ကို၊ ကတော-ပြုအပ်ခဲ့ပြီ၊ ဘေဒဝသေန-အပြား၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အနုယောဂေါ-ကို၊) နု(ကတော)-မပြုအပ်သေး၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဘေဒဝသေန-ဖြင့်၊ ဂဟေတ္တာ-၍၊ အနုယုဇ္ဇိတုံ-မေးစီစစ်ခြင်း-ငှါ၊ သမ္ဘေသုတိ-ဟူ၍၊ (ယဒိ) ဝုတ္တံ, (ဒဝ်သတိ)၊ သစ္စိကဋ္ဌဒေသ ကာလပုဗ္ဗဒေသ - သစ္စိကဋ္ဌဒေသ ကာလတို့၏

အစိတ်အပိုင်းတို့ကို၊ ဥပါဒါယ၊ ပဝတ္တာစ – ဖြစ်ကုန်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ (ဒွေပိယဋ္ဌကာ) ကောဝ (ပဌော–တည်း၊) ဣတိ–သို့၊–စတုသ–ကုန်သော်၊ ဘေသု ဤပြဿနာတို့၌၊ ["သစ္စိကဋ္ဌ–ပရမတ္ထတရားတိုင်းမှာ ပုဂ္ဂလအတွက် ရှိသလော, ဒေသတိုင်းမှာ ကာလတိုင်းမှာ ပုဂ္ဂလအတွက် ရှိသလော"ဟု မေးခြင်းကို "သစ္စိကဋ္ဌပဒေသ, ဒေသပဒေသ, ကာလပဒေသတို့ကို မေးခြင်း"ဟု ဆိုလိုသည်။]

ဒွိန္နံ ပဋ္ဌကာနန္တိ ဣဒေ–၌၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ၊ပေ၊ မိဿာတိ–မိစ္ဆာဟူသော စကားရပ်သည်၊ ဧကံ–တစ်ခုသော အစိတ်အပိုင်းတည်း၊ [ဤစကားကို နောက်၌ "နိဋ္ဌဟကရဏံ"ဟု ဆိုလိမ့်မည်။] ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိ၊ပေ၊ မိစ္ဆာတိ–ဟူသော စကားရပ်သည်၊ ဧကံ–တည်း၊ [ဤစကားကို နောက်၌ "ပဋိကမ္မကရဏံ"ဟု ဆိုလိမ့်မည်။] တွဲ စေ ပန မည္ဝသိ၊ပေ၊ဣဒံ တေ မိစ္ဆာတိ–ဟူသော စကားရပ်သည်၊ ဧကံ–တည်း၊ [ဤစကားကို နောက်၌ "နိဋ္ဌဟသ၊ပေ၊ပဋိကမ္မဝေဌနံ"ဟု ဆိုလိမ့်မည်။] ဒေသ စေ ဒုနိဋ္ဌဟိတော၊ပေ၊ဣဒံ တေ မိစ္ဆာတိ–ဟူသော စကားရပ်သည်၊ ဧကံ–တည်း၊ [ဤစကားကို နောက်၌ "ပဋိကမ္မသ၊ပေ၊နိဋ္ဌဟနိဗ္ဗေဌနံ"ဟု ဆိုလိမ့်မည်။] နု ဟေတ နိဋ္ဌဟောတမ္ပေ၊ပေ၊ပဋိပါ၊နာ့တိ–ဟူသော စကားရပ်သည်၊ ဧကံ–တည်း၊ [ဤစကားကို နောက်၌ အနိဋ္ဌဟ ဘာဝါ၊ရော–ပနာဒီနာ ဆေဒေါ"ဟု ဆိုလိမ့်မည်၊ ဤပါ၊ပါ၏ အကျယ်ကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ရှုပါ။]

ဣတိ၏–သို့၊ နိဋ္ဌဟကရဏံ–နှိပ်ခြင်းကို ဆိုကြောင်း စကားရပ် လည်းကောင်း၊ ပဋိကမ္မကရဏံ–ကုစားမှုကိုပြုခြင်း စကားရပ် လည်းကောင်း၊ ဝါ–ပြန်၍ ချေပမှုကို ဆိုကြောင်း စကားရပ်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌဟသ–မိမိနှိပ်ခြင်း၏၊ သုနိဋ္ဌဟဘာဝ–ကောင်းစွာ နှိပ်အပ်သည် အဖြစ်ကို၊ ဣဒ္ဓတောတ–အလိုရှိသော သက်ဝါဒီ၏(ပရဝါဒီ၏၊) ပဋိညာဏပရနေနေ–ပဋိညာဉ်ကို ထားခြင်းဖြင့်၊ ပဋိကမ္မဝေဌန–ကုစားမှုကို ခိုင်မြဲအောင် ရစ်ပတ်ကြောင်း စကားရပ်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ချေပမှုကို ခိုင်မြဲအောင် ရစ်ပတ်ကြောင်း စကားရပ်လည်းကောင်း၊ ပဋိကမ္မသ–ကုစားမှု၏၊ ဝါ–ချေပမှု၏၊ ဒုပ္ပဋိကမ္မဘာဝ–မကောင်းသဖြင့် ကုစားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဣဒ္ဓတောတ–အလိုရှိသော သကဝါဒီအား၊(ပရဝါဒီအား၊) တံ နိဒဿနေန–ထို ပဋိကမ္မကို ပြခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌဟသ–နှိပ်ခြင်း၏၊ ဒုနိဋ္ဌဟဘာဝ ဒဿနေန–မကောင်းသဖြင့် နှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌဟနိဗ္ဗေဌန–နှိပ်ခြင်းကို ဖြေရှင်းကြောင်း စကားရပ်လည်းကောင်း၊ အနိဋ္ဌဟဘာဝါ ရောပနာဒီနာ–မနှိပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ တင်ခြင်း အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဆေဒေါ–ဖြတ်တောက်ဖျက်ဆီးကြောင်း စကားရပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိအယံ–ကား၊ ကောဝ–သော၊ ပဋ္ဌကောတည်း။

ယော-ယင်း ပဠုကကို၊ အဠကထာယံ-ကထာဝတ္ထု အဠကထာ၌၊ အနုလောမ ပဠုကေ၊ ပေါ်လာမေဟိ-အနုလောမ ပဠုက ဟူသော နာမည်၊ ပဋိကမ္မ စတုက္ကဟူသော နာမည်၊ နိဂ္ဂဟ စတုက္ကဟူသော နာမည်၊ ဥပနယန စတုက္ကဟူသော နာမည်၊ နိဂဟနနစတုက္ကဟူသော နာမည်တို့ဖြင့်၊ သက္ကဒါဒိပုဗ္ဗပဒေဠ-သကဝါဒီ ရှေ့ရှိသော အဖို့၌၊ အနုလောမပစ္စနိက-ပဠုကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပရဝါဒိပုဗ္ဗပဒေ္ခစ-ပရဝါဒီရှေ့ရှိသော အဖို့၌လည်း၊ ဧဝမေဝ-ဤအတူသာကျယ်၊ ပစ္စနိယာနုလောမ ပဠုကောတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ပြီ၊ ဧဝံ-ဤသို့လျှင်၊ ဒွေ-ကုန်သော၊ ပဠုကာ-တို့ကို၊ ဝေဒီတဗ္ဗာ-ကုန်၏၊ သေသပဒေ့သုပိ-ပုဂ္ဂလဝါဒမှ ကြွင်းသော သမ္ဗန္ဓတဝါရ အရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း၊ ဧवं-ဤအတူတည်း၊ ဣတိ-လျှင်၊ အဠ-ကုန်သော ပဠုကာ-တို့ကို၊ အဠမုခါ ဝါဒယုတ္တိတိ- အဠမုခါဝါဒယုတ္တိဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ယုတ္တိတိ-ကား၊ ဥပါယော-အကြောင်းနည်းလမ်းတည်း၊ ဝါဒသယ-အကျယ်ဝါဒ၏၊ ယုတ္တိ-အကြောင်းနည်းလမ်းတည်း၊ ဝါဒယုတ္တိ-အကျယ်ဝါဒ၏ အကြောင်းနည်းလမ်း၊ ဝါဒပဝတ္တနသယ-အကျယ်ဝါဒဖြစ်ခြင်း၏၊ ဥပါယော-တည်း၊ ဣတိသဒ္ဒော-နက်။

အနုလောမ ပစ္စနိယပဠုကေ- အနုလောမ ပစ္စနိယပဠုကဌ်၌၊ အာဒိနိဂ္ဂဟ-အစနိပ်ခြင်းကို၊ ဒသေါတ္တာ-ပြ၍လည်းကောင်း၊ ပစ္စနိယာနုလောမပဠုကေစ-၌လည်း၊ အာဒိနိဂ္ဂဟမေဝ - အစနိပ်ခြင်းကိုပင်၊ ဒဿေတွာ - ၍လည်းကောင်း၊ မာတိက-မာတိကာကို၊ ဒီပေတုံ-ပြခြင်းငှါ၊ [အာဒိနိဂ္ဂဟကိုသာ ပြ၍ မာတိကာကို မပြဘဲ, မာတိကာအသွား ထင်ရှားစေသောကြောင့် "အာဒိနိဂ္ဂဟမေဝ ဒဿေတွာ မာတိက ဒီပေတုံ"ဟု ဆိုသည်။] သာပနေသာတိ အာဒိ-အာဟ။ [မှတ်ချက်၊-ဤ ဋီကာကျမ်းတက်ပုံကို ထောက်၍ အဠကထာဝယ် "အာဒေနာဟိ နိဂ္ဂဟံ" ၂-ဌာန နောက်၌ ပေယျာလ မရှိသင့်ဟု ထင်သည်။]

- **အနုလောမပစ္စနိယ။** ။ဧမ္ဗေတာယ အနုလောမတိတိ အနုလောမော၊ ထုံးစံအားလျော်စွာ ဖြစ်သောကြောင့် အနုလောမမည်၏၊ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတိ သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထေနကို အနုလောမဟု ခေါ်၏၊ ပဋိပိရဒ္ဓေါ+အနိကောဝ ပစ္စနိကော၊ ပဋိပိရဒ္ဓေါ-မူလစကားနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော၊ အနိကော-စကားအမ်ပေါင်းတည်း၊ ပစ္စနိကော-မူလစကားနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော စကား အမ်ပေါင်း၊ အနုလောမောစ+သော+ပစ္စနိကောစတိ အနုလောမပစ္စနိကော၊ ရှေးဦးစွာ သကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်၏ စကား၊ ကို အနုလောမ, ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်စကား၊ ကို ပစ္စနိက ဟု ဆိုသည်၊ အနုလောမပစ္စနိယပဠုကဌ် သကဝါဒီစကား၊ က ရှေ့သွားဖြစ်၍, ပရဝါဒီစကား၊ က နောက်လိုက်ဖြစ်၏၊ ပစ္စနိယာနုလောမပဠုကဌ်၊ ကား ပရဝါဒီစကား၊ က ရှေ့သွားဖြစ်၍ သကဝါဒီ စကား၊ က နောက်လိုက် ဖြစ်သည်၊ ပစ္စနိကဌ် ကကို ယပြု၍ ပစ္စနိယဟု ဖြစ်၏။ [မခုဒ္ဓိကာ၌ "ပစ္စတိ ဝိရုဇ္ဈတီတိ ပစ္စနိကော"ဟု ပစ္စဓာတ် အနိယပစ္စည်း ကြ၍သည်ကို ဓာတ်ကျမ်း၌ ထိုဓာတ် ရှိ-မရှိ သတိထား၍ စဉ်းစားပါလေး။]

ပုဂ္ဂလောတိ–ကား၊ သတ္တာ–သတ္တဝါကို၊ ဒီဝေါ–အသက်ကောင်ကို၊ (ဥပလဒ္ဓတိ၌ စပ်၊) ဥပလဒ္ဓတိတိ–ကား၊ ပညာဗုဒ္ဓ–ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ဥပဂန္ဓာ–ကပ်ရောက်၍၊ လဒ္ဓတိ–ရအပ်သလော၊ **သမ္ဘိကဒ္ဒပရမဌေနာတိ**–ကား၊ မဟာခရီစိအာဒယော–မျက်လှည့်ရုပ်, တဲလျှပ် **အစရှိသော ဝတ္ထုတို့ကို**၊ (**အဘုတာကာရေန–မဟုတ်မှန်သော** အခြင်း**အရာ**အားဖြင့်၊ ဥပလဒ္ဓန္တိ**ဝိယ–ဉာဏ်ဖြင့်**ကပ်၍ ရအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ **တထာ–**တိုအတူ, အဘုတာကာရေန–ဖြင့်၊ **နဲ**(ဥပလဒ္ဓတိ)–ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်သည်မဟုတ်၊ **အနုသဝါဒီဟိ–**တစ်ဆင့်ကြားခြင်း၊**အစရှိသည်တို့ဖြင့်**၊ **ဂဟေတဗ္ဗာ–**မှတ်ယူ**အပ်သော** အနက်တို့ကို၊ (**အ**ကြောင်း**အရာ**တို့ကို၊) **အနုတ္တမတ္ထဘာဝေန–**မမြတ်သော **အနက်**တို့၏ **အဖြစ်**ဖြင့်၊) ဥပလဒ္ဓန္တိ**ဝိယ–**ကဲ့သို့၊ (**တထာ–**တူ၊) **အနုတ္တမတ္ထဘာဝေန–**ဖြင့်၊**နဲ** (ဥပလဒ္ဓတိ)–မဟုတ်၊ **အထ**ခေါ–စင်စစ်ကား၊ ဘူတေန–ဟုတ်မှန်**သော**အာဘဖြင့်၊ ဥတ္တမတ္ထဘာဝေန–မြတ်**သော**အနက်၏ **အဖြစ်**ဖြင့်၊ ဥပလဒ္ဓတိ–ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်ပါသလော၊ (**အစစ်**အမှန် ရှိနိုင်ပါသလော၊–ဟုလို၊) ဣတိ–သို့၊ ပုစ္ဆတိ–သကဝါဒီမေး**၏**။

မာယာ မရိစိ အာဒယောဝိယ။ ။**မာ**ဝတ်, **ယ**ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော **မာ**ယာသဒ္ဒါသည် **မျက်**လှည့်**အ**တတ် (**မ**ဏ္ဍ**နိ–ဆေး**)**တို့**ကို **ဟော**၏၊ **"မာ**တိ **မိ**နာတိ–ရှိုင်းယှဉ်တတ်, ဘူ**အောင်**ပြုတတ်၏၊ ဣတိ **မာ**ယာ"ဟု ပြု၊ **တို**အတတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ဖန်ဆင်းပြအပ်သော **မျက်**လှည့်**အ**ရပ်ကိုလည်း ကာရဏူပစာရအာဖြင့် "**မာ**ယာ"ဟု **ခေ**ါ၍၊ "**မ**ရိ**စိ**"ဟုသည်ကား တဲလျှပ် (**ရေ**ရောင်)တည်း၊ "**ရ**ေကို "**တ**"ဟုလည်းကောင်း၊ **အ**ရောင်ကို "**လျှ**ပ်"ဟု လည်းကောင်း ရှေးက **ခေ**ါသည်၊] **မျ**က်လှည့် **အ**ရပ်သည် ကျောက်ခဲ**အ**စစ်**ဖြစ်**ပါလျက် "**ရွေ**ခဲ"ကဲ့သို့ ထင်ရ**၏**၊ **တဲ**လျှပ်သည် **ရေ**၏ **အ**ရောင်သာ**ဖြ**စ်ပါလျက် **ရေ**အစစ်ကဲ့သို့ ထင်ရ**၏**။ "**အ**ဒေါ**ဖြ**င့် **ဘီ**လုံးမက ဖန်ဆင်း**၍** ပြအပ်သော **မိ**နိ**ပ**ဗျိုရုပ်, ညဉ့်**အ**ခါ**ဃ**ပ် **တ**ဏ္ဍေကဲ့သို့ ထင်ရ**သော** သစ်ငုတ်**တို**စသည်**ကို** ယူပါ။}

နာဘူတာကာရေန။ ။["**အ**ဘူ**တ**ာကာ**ရေ**နဲ ဥ**ပ**လ**ဒ္ဓ**န္တိ**ဝိ**ယ"ဟု ဥ**ပ**မာန **အ**တွက်ပြင်ပေး၊] **မျ**က်လှည့်ရုပ် တဲလျှပ်**အ**စရှိ**သော** **အ**ရာ**ဝ**တ္ထု**တို**့**ကို** ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရ**သော**အ**ခါ** (ဉာဏ်ဖြင့် **စ**ဉ်း**စား**ကြည့်**သော**အ**ခါ**) **မ**ဟုတ်**မ**မှန်**သော** **အ**ခြင်း**အ**ရာ**အ**ားဖြင့် **သ**ိအပ်ကုန်သကဲ့သို့, **တို**့**အ**တူ "**ပ**ုဂ္ဂ**လ**"ဟု **ခေ**ါ**ဝေ**ါ**အ**ပ်**သော** **အ**တ္တ **သ**တ္တ **ဒီ**ဝကိုလည်း **မ**ဟုတ်**မ**မှန်**သော** **အ**ခြင်း**အ**ရာ**အ**ားဖြင့် **သ**ိအပ်သည် **မ**ဟုတ်၊ **အ**ထ **ခေ**ါ **ဘူ**တေန **ဥ**ပ**လ**ဒ္ဓ**န္တိ**–**စ**င်စ**စ်** ကား ဟုတ်မှန်**သော**အာ**အ**ားဖြင့် **သ**ိအပ်ပါ**ရဲ**့**လော**–**ဟု**လို။ [("**အ**ဝယာ**မ**ရိ**စ**ိ**အာ**ဒယော **အ**ဘူ**တ**ာကာ**ရေ**နဲ"**သ**ည် **သ**ဒ္ဒိ**ကဠ**ဒ**အ**တွက် **ဝ**ိ**သ**ဒီ**သ**ုပမာ **စ**ကား**တ**ည်း။]

အနုသဝါ**ဒီ**ဟိ **ဂ**ဟေ**တ**ဗ္ဗာ။ ။**သ**ုတစ်ပါ**ထ**ံမှ **ဂ**စ်ဆင့်ကြား**အ**ပ်**သော** **အ**ကြောင်း**အ**ရာ (**အ**ဘိ**အ**ရ–**မ**ိမိ**စ**ိတ်ကူ**ဉ**ာဏ်ဖြင့် **ကြ**ိစည်**အ**ပ်**သော** **အ**ကြောင်း**အ**ရာ, **ဓ**ာတ်**ရော**က်ရာ**အ**ပ်**အ**ိပ်မက်**ဌ**ိ **မ**ြင်ရ**သော** **အ**ကြောင်း**အ**ရာ**စ**သည်) **တို**့**သ**ည် **ကြ**ားတိုင်း ထင်တိုင်း **မ**ဟုတ်ဟတ်**သော**ကြောင့် "**မ**ြင်**သော** **အ**ရာ**ဝ**တ္ထု**အ**ဖြစ်ဖြင့် **သ**ိအပ်ကုန်သကဲ့သို့, **သ**တ္တ **အ**တ္တ

ဤတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ တာဒိသံ-ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော အတ္တ, သတ္တ, ဇီဝဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဤစ္ဆေဒ-အင္ဂုတ္တိ-ဒ္ဝိစပ်ိ (ဟုတ္တာ)၊ ပဋိဝေနာတိ-အာမန္ဒာဟု ဝန်ခံ၏၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ (အ)နုယဟ္ဟတ္တိ-ဒ္ဝိစပ်ိ) ယော-အကြင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန-ဝိနိစ္ဆယနည်းဖြင့် ပရမတ္ထ-ဖြစ်ကုန်သော အနက်, မဟောက်မပြန်မြတ်သော အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘတိ-၏၊ သော-ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (အာပဇ္ဇတိ-ဒ္ဝိစပ်ိ) ဝါ-ကို၏ (ဥပလဗ္ဘမာနော-ဒ္ဝိစပ်ိ) သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္တေ-မှ၊ တဒါဓာရေ-ထိုရပ်ဝေဒနာ စသည်လျှင်၊ တည်ရာရှိသော၊ အညော-တစ်မျိုး တခြားသည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တေဟိ-ထိုရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့ကို၊ အညတြ-ကြွဉ်၍၊ အညော-ဆည်၊ (ဟုတ္တာ)ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ တေသံ-ထိုရုပ်ဝေဒနသ စသည်တို့၏၊ အာဓာရဘူတော-တည်ရာဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ အညော-တစ်မျိုးတခြားသည်၊ (ဟုတ္တာဝါ)-လည်းကောင်း၊ အနညော - တစ်ပျိုးတခြား

ဇီဝဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဓမ္မတာသော အရာဝတ္ထုအဖြစ်ဖြင့် မရှုအပ်သည် မဟုတ်၊ "အတ ဓေါ ဥတ္တမတ္ထဘာဝေန ဥပလဗ္ဘတိ"ဟု မေးသည်၊ ["အနုသယ-ဝါဒီဟိ"စသည်ကား ပရမတ္ထအတွက် ပိသဒိသုပမာ စကားတည်း။

သောသစ္စိကဋ္ဌပေါအာပဇ္ဇတိ။ ။ဤဝါကျ၌ - "အညော, အနညောဝါ ဥပလဗ္ဘမာနော အာပဇ္ဇတိ"သည် လိုရင်းတည်း။ "ဟာဒါဓာရေ, အညတြဝါ တေဟိ, တေသံ၊ အာဓာရဘူတော" တို့ကား၊ အည၏ သုံးမျိုးအပြားကိုပြသော စကားတည်း။

တဒါဓာရော။ ။ထိုပုဂ္ဂလသည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော ရုပ်ဝေဒနာစသည်တို့မှ အည (တစ်မျိုးတစ်ခြား)ဖြစ်လျှင် "တဒါဓာရော-ထိုရုပ်ဝေဒနာစသည်လျှင် တည်ရာရှိပါသလော"ဟု မေး၏။ [ဤအမေးသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂-တွင် "ရူပါသို့ အတ္တာ-ရူပ်၌ အတ္တရှိ၏" စသည်ဖြင့် ရုပ်စသည်ကို အာဓာရ, အတ္တကို အာဓေယ်တာ၏ ပြအပ်သော အမေးတည်း။]

တေသ ဓေါ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော ရုပ်ဝေဒနာ စသည်မှ အညဖြစ်လျှင် ထိုရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်ပါသလော။ [ဤအမေးသည် "အတ္တနိဝါ ရူပ-အတ္တ၌ ရုပ်ရှိ၏" စသည်ကို အာဓာရထားနှင့် ပြအပ်သော အမေးတည်း။]

အညတြ ဝါ တေဟိ။ ။ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော ရုပ်ဝေဒနာ စသည်တို့မှ အညဖြစ်လျှင် "ရုပ်စသည်၌လည်း မတည်တဲ့, ရုပ်စသည်၏ တည်ရာလည်း မပျက်တဲ့ ထိုရုပ် စသည်မှ သီးခြားတဲ့စိမ္မိုးပါလော"ဟု မေး၏။ [ဤအမေးသည် "ရူပဝါ အတ္တာ-ရုပ်ရှိသော အတ္တ ရုပ်ကို ပိုင်သော အတ္တာ" စသည်ဖြင့် ကြိုဆည်အပ်သော အတ္တကို မေးသော အမေးတည်း။]

အနညော။ ။ပဋိဂ္ဂလသည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဖြစ်သော ရုပ်ဝေဒနာ စသည်မှ တစ်မျိုးတခြား မဟုတ်, ရုပ်ဝေဒနာ စသည်ကိုပင် ပုဂ္ဂလ-ဟု ဆိုလိုပါသလော"ဟု မေး၏။ [ဤအမေးကား "ရူပ်အတ္တာ-ရုပ်သည် အတ္တတည်း" ဤသို့စသည်ဖြင့် ကြိုဆည်အပ်သော အတ္တကို မေးသော အမေးတည်း။]

မှတိမျှတိ။ ။သက္ကာယဒိဋ္ဌ ၂၀-ကို ဤအည-အနည ၂-မျိုးလုံးဖြင့် သိမ်းယူ၏, အနညဖြင့် "ရူပ် အတ္တာ, ဝေဒနာ အတ္တာ, သညာ အတ္တာ, သင်္ခါရာ အတ္တာ, ဝိညာဏ် ...

မဟုတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ-လည်းကောင်း၊ တဟော-ရူပွနာဒိသဘာဝတော-ထိုရူပွနအစရှိသော သဘောအားဖြင့်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ (တဟော)၊ သပ္ပစ္စယာဒိ သဘာဝတော-ထိုသပစ္စအစရှိသော သဘောအားဖြင့်၊ ဥပလဗ္ဘမာနော-ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်၍ရအပ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ နှုတ်လုံးသွင်း၍၊ ယော သစ္စိကဏ္ဍေ၊ ဟေါပရမဇ္ဈေနာတိ-ဟူ၍၊ အနယဗ္ဗတိ-စစ်ဆေး မေးမြန်း၏။

ဣတ္ထာ-ရောဂ-သကဝါဒိမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ ပုဂ္ဂလသ-ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ရူပါဒိဟိ-ရူပ်အစရှိသည်တို့မှ၊ အညတ္တံ-တစ်ပါးတခြား၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိစ္စန္တော-အလိုမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ နု ဟောတ္တိ-ဟူ၍၊ ပဋိကွိပတိ-ပယ်၏၊ ပုနဖန်၊ (အာဟ-ဌိစပ်၊) သကဝါဒီ-သည်၊ ပဋိညာယ-အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်းနှင့်၊ ဧကတ္တာဘပန္နံ-တစ်ခုတည်း၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော၊ ဝါ-တစ်ခုတည်း၏ အဖြစ်သို့

အတ္တာ"ဟူသော ၄-မျိုးကို ယူ၏၊ အည ၃-မျိုးတွင် တဘါဝေရောဖြင့် "ရူပသို့အတ္တာ, ဝေနာ၊ပယ အတ္တာ၊ပေါဝိညာဏသို့အတ္တာ"ဟူသော ၄-မျိုးကို ယူ၏၊ "အညတြ ဝါ တေဟိ"ဖြင့် "ရူပဝါအတ္တာ ၊ပေါဝိညာဏဝါ အတ္တာ"ဟူသော ၄-မျိုးကို ယူ၏၊ တေသံအာဝေရော"ဖြင့်, "အတ္တာနိ-ရူပ်, အတ္တနိဝေနာ၊ပေါဝိညာဏံ"ဟူသော ၄-မျိုးကို ယူ၏၊ ဤသို့ အည အနည-၂-မျိုးဖြင့် သဏ္ဌာယဒိဋ္ဌိ ၂၀-ကို သိမ်းကျုံး၍ ဒြဿဝ-ဟု ,ဖွင့်ပါ။

ရူပွနာဒီ သပ္ပစ္စယာဒီ။ ။ရူပွနာဒီဖြင့် ရူပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရဝိညာဉ်တို့၏ ရူပွနစသော ဝိသေသလက္ခဏာကို ဖြစ်၏၊ သပ္ပစ္စယာဒီဖြင့် ထိုရူပ်စသည်တို့၏သ-ဘောမည် လက္ခဏာကို ဖြစ်၏။[အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ,, ကံ စသောအကြောင်းရှိခြင်းသည် ၁နေ့ ၅-ပါးလုံးနှင့် ဆိုင်သော သာမညလက္ခဏာဖြစ်၏၊ အာဒီဖြင့် သုခ်တ ,စသည်ကိုယူ။]

အညတ္တံ အနိစ္စန္တော။ ။ဣဒ္ဓိလိဟု ခေါ်အပ်သော အတ္တသည် ရူပ် ဝေဒနာ စသည်တို့မှ

(တစ်မျိုးတခြား) ဆိုလျှင် ထင်ရှားမရှိသော, အရာဝတ္ထု ဖြစ်နေသောကြောင့် သစ္စိကဋဌဝရမဇ္ဈ မဖြစ်နိုင်၊ ထိုကြောင့် ပရဝါဒီသည် ပုဂ္ဂလအတ္တကို ရူပ် ဝေဒနာစသည်မှ တစ်မျိုးတခြားဟုလည်း မယူလို။

အနည္ဇတ္တ အနိစ္စန္တော။ ။ပုဂ္ဂလအတ္တသည် ရူပ်စသည်မှ တစ်မျိုးတခြားမဟုတ်, ,ရူပ်စသည်ပင် ဖြစ်သည်-ဟု ယူပြန်လျှင် ရူပ်ဝေဒနာ စသည်တို့ကဲ့သို့ ,ရူပ်ရှိ (ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော) သပ္ပစ္စယ (အကြောင်းရှိခြင်း သဘော) ရှိရလိမ့်မည်, ,ပုဂ္ဂလအတ္တကား, ,ထိုသို့ ,ရူပ်ရှိ,,သပ္ပစ္စယ သဘော, မရှိ၏ ထိုကြောင့် ,ပုဂ္ဂလအတ္တကို ,ရူပ်ဝေဒနာ စသည်မှ တစ်မျိုးတခြားဟုလည်း ,ပရဝါဒီ အလိုမရှိ၏ ထို,ကြောင့် သကဝါဒီ၏ ,ဒုတိယအမေးကို "နဟေဝ"ဟု ,ပယ်သည်။

ဧကတ္တာပန္နံ, အပ္ပဋိကွိပိတမ္ဘဲ။ ။ထိုသို့ ,ပယ်သော,အခါ ,ပ်ထဝမေးခွန်းနှင့် ,ဒုတိယမေးခွန်း,သည် တစ်သဘောတည်းဖြစ်ရကား; ,ပထမမေးခွန်း,တုန်းက "အာမန္တာ"ဟု ,ဝန်ခံသကဲ့သို့, ,ဒုတိယ မေးခွန်း,၌လည်း "အာမန္တာ"ဟုပင် ,ဝန်ခံ,သင့်၏, ,မ,ပယ်သင့်; ,ထိုသို့ ,မ,ပယ်သင့်,ကဲ့ဘုံကျက် ,ပယ် သော,ကြောင့် သကဝါဒီက ,ပရဝါဒီကို "အာဝုသာ,ပါ နိဂ္ဂုဟ,"ဟု ,ဆိုး၍ ,နှိပ်သည်။

ရောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမန္တ ဝိသေသန)၊ အပ္ပဋိက္ခိပိတဓို-မယယ် ထိုက်သော ပြဿနာကို၊ ၎င်းကို့ပတိ-၏၊ ဣတိကတ္တာ-ဤသို့ နုလုံးသွင်း၍မှု ကို ပြု၍၊ နိဂ္ဂဟ-နှိပ်ကြောင်း အပြစ်သို့၊ အာရောပေန္တော-တင်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟန္တိ-ဟူ၍၊ အာဟ။

ပုဂ္ဂလော နုပလဗ္ဘတိတိ-ဟူ၍၊ ပုဒ္ဓော-မေးအပ်သော၊ ဝါ-အမေးခံရသော၊ သကဝါဒီ-သည်၊ ပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိ-ပုဂ္ဂိုလ်ခ္ခဲဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူကို၊ ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော မိစ္ဆာအယူကို၊ ပဋိသေဓေန္တော-တားမြစ်လိုသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အာမန္တာတိ-ဟူ၍၊ ပဋိဇာနာတိ-ဝန်ခံ၏၊ ပုန-တုန်ဖန်၊ ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးဖော သရဝါဒီသည်၊ (အနုယုဉ္ဇတိ၌စပ်၊) ယောပုဂ္ဂလော-ကို၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေန-သစ္စိကဋ္ဌ ပရမတ္ထ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ နုပလဗ္ဘတိ-မရှာအပ်၊ အညသ-အည၊ အနုညမှ တစ်ပါးသော၊ ပကာရဿ-သုံးခုမြောက်ခြင်း အမျိုးအစား၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်း-ကြောင့်၊ သော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထေ-မှ၊ အညော-တစ်မျိုးတခြားသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ [ရှေ့၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အည ၃-မျိုးပင်တည်း၊] အနညော-တစ်မျိုးတခြားမဟုတ်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝါ-သော်လည်းကောင်း၊ နုပလဗ္ဘတိ-အပ်၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ရောက်သလော၊ ဣတိ-ဤသို့ နုလုံးသွင်း၍၊ ယော သစ္စိကဋ္ဌောပေ၊ ပရမတ္ထေနာဟိ-ဟူ၍၊ အနုယုဉ္ဇတိ-၏။

ပန-ဆက်၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ ပုဂ္ဂလော-ကို၊ သမ္ဘေန-အလုံးစုံသော-အခြင်းအရာ အားဖြင့်၊ သမ္ဘ-အလုံးစုံ' အကုန်အစုင်၊ နုပလဗ္ဘတိ-အပ်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ တသ-ထိုအတ္တဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အညတ္တာနညတ္တာနယောဂေါ-အည၏ အဖြစ် အနည၏ အဖြစ်ကို မေးစီစစ်ခြင်းသည်၊ ပုဂ္ဂလလဒ္ဓိ-ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အယူကို၊ ပဋိသေဓေန္တေ သ-တားမြစ်သော သကဝါဒီအတွက်၊ အနာပဇ္ဇနတော-အည အနည အဖြစ်၏ မဖြစ်နိုင်ခြင်း-ကြောင့်၊ အနနယောဂေါ-သင့်လျော်သော မေးစီစစ်ခြင်း မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နဟေတ္ထိ-ဟူ၍၊ ပဋိက္ခိပတိ-သကဝါဒီ ပယ်၏။

ဣတရော-သကဝါဒီမှ တစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်၊ ပဋိညာယ-အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်၊ အာပဇ္ဇနလေသမေဝ-ပုဂ္ဂလ၏ အည အနည၏ အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အမြွက်ကိုသာလျှင်၊ ပဿန္တော - မြင်သည်၊ အဝိပရီတ-

---

*အနုနယောဂေါ။ ။သကဝါဒီသည် မူလဝဟိ "ပုဂ္ဂလ(အတ္တ)မရှိ"ဟု ဝန်ခံပြီး ဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် "ထိုမရှိသော ပုဂ္ဂလသည် သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထမှတစ်ပါး တခြားလား၊ တစ်ပါးတခြား မဟုတ်ဖူးလား"ဟု မမေးဖို့ရန်ပင် မသင့်တော့၊ ထိုအမေးသည် "မိန်းမမြို့မ၏ သားသည် အရပ်ရှည်သလား၊ အရပ်ပုသလား"ဟု မေးခြင်းမျိုးကဲ့သို့ မဖြစ်နိုင်သော အမေးသာ ဖြစ်၏၊ သို့အတွက် "နဟေဝ"ဟု သကဝါဒီ ပယ်သည်။

မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော၊ အတ္တ-အနက်ကို၊ အသမ္ဘူဏ္ဍေ - ထိုးထွင်း၍ မသိသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဧ၀-သာလျှင်၊ အာဇာနာဟိ နိဋ္ဌဟန္တိ-ဟူ၍၊ နိဋ္ဌဟ-နိပ်ကြောင်းအပြစ်သို့၊ အာရောပေတိ-တင်၏။

ဣတိတိ-ကား၊ ယ-အကြင်အကြောင်းအရာကို၊ ဒီသွာ-မြော်မြင်တော်မူ၍၊ မာတိကာ-မာတိကာကို၊ ထပိတာ-ထားတော်မူအပ်ပြီ၊ ဧ၀-ဤမြော်မြင်တော်မူအပ် တိုင်းသော အကြောင်းအရာအားဖြင့်၊ ဣတိ(အယ)-ကား၊ အဓိပ္ပါယော-အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ယထာကိန္တိ-ကား၊ ယေနမ္ပကာရေန-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ (ဖောဋ္ဌလိ ပုတ္တတိသ-အကျယ်ဝေဖန်လိမ့်မည်ဟု မြော်မြင်တော်မူခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်၊) ဗုဒ္ဓဘာသိတံနာမ-မည်သည်၊ ဇာတံ-ပြီ၊ တံနိဒါသဿနံ-ထိုအကြောင်းကို ညွှန်ပြကြောင်းဖြစ်သော သုတ္တန်သည်၊ ကိ-အဘယ်နည်း၊ ဣတိအတ္ထော။

ယတောနိဒါနန္တိ-ကား၊ ယံ ကာရဏာ-အကြင် အကြောင်းကြောင့်၊ ဆ အဒ္ဓါတ္တိကဗဟိရာယတနာဘိနိဒါနံ- ၆ပါးသော အဒ္ဓါတ္တိကာယတန, ၆-ပါးသော ဗာဟိရာယတန အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဣတိ အတ္ထော-နက်၊---ပဟဋ္ဌသညာသခါတိ-ကား၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ပဟဋ္ဌသမ္မယုတ္တာ-သံသရာကို ချဲ့ထွင်

ဣတရော၊ပေါ့ဧ်ဣဋ္ဌပ်။။ "ပုဂ္ဂလော-နုပလဗ္ဘတိ"တုန်းက "အာမန္တာ"ဟု ဝန်ခံပြီးသော သဗ္ဗဝါဒီသည် "ယော သမ္ဘိကဠော၊ပေ၊နုပလဗ္ဘတိ=ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို သမ္ဘိဂ်ဠမပြုရမဋ္ဌမ အည္ဆအဖြစ်ဖြင့် မရှုအပ်သလော, အနုညအဖြစ်ဖြင့် မရှုအပ်သလော"ဟု ဒုတိယတစ်ဆင့် မေးရာ၌ တစ်နည်းနည်းကို ဝန်ခံသင့်၏ဟု ပရဝါဒီက ယူဆ၏၊ ထို့ကြောင့် "နု ဟေ၀"ဟု ပယ်သည်ကို ရှေ့နောက် မည်ဟု ထင်သောကြောင့် "အာဇာနာဟိ နိဋ္ဌဟ"ဟု ဆိုရ၏ အပြစ်တင်သည်။

အဝိပရီတံ အတ္ထံ အသမ္ဘူဏ္ဍေ။ ။ထိုအပြစ်သည် တင့်တယ်သော အပြစ်မဟုတ်၊ မမေးသင့်သည်ကို မေးသောကြောင့် သဗ္ဗဝါဒီက "နု ဟေ၀"ဟု ပယ်သည်ကို "အည-အနုညအပြစ်ကို ပယ်သည်"ဟု ပရဝါဒီက အထင်မှားသဖြင့် တင်သော အပြစ်သာ ဖြစ်သည်။

ဣတိတိ ယံ အတ္ထံ ဒီသွာ မာတိကာ ထပိတာ, ဧ၀်။ ။"ဣတိ သတ္ထာရာ"ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ ဣတိကို "ယံဒီသွာ၊ပေ၊ဧ၀"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုသို့ ဖွင့်သဖြင့် "ဣတိ(တသ္မာ) ဒေသိတ္တာ"ဟု မပေးစေလိုရကြောင်း သိစေသည်၊ ထိုသို့ ဖွင့်ပုံကို ထောက်လျှင် ဦးကာ ဆရာ့လက်ထက်၌ "သတ္ထာရာ ဒီနှနေယနေ ထပိတမာတိကာယ"ဟူသော ပါဠိသည် မရှိဟု သိသာ၏၊ အကယ်၍ရှိရှိလျှင် ထိုသို့ ဖွင့်ဖွယ်မလို။---ဆက်ဦးအုံ၊---ဦးကာဖွင့်ပုံနှင့် သတ္ထာရာ ၊ပေ၊မာတိကာယ"သည် နောက်ဆရာတို့ ထည့်ပါ၌ဟု ဖွတ်ပါ၏၊ ဤသို့ ထည့်ပါ၌ ရှိပြီး ဖြစ်ရကား "ဣတိ-ဤသို့ ဖြတ်စွာဘုရား မြော်မြင်တော်မူအပ်သည့်အတိုင်း"ဟုသာ အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးရတော့သည်။

တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့နှင့် ယှင်ကုန်သော၊ သညာကောဌာသာ–သညာအစု တို့သည်၊ သမုဒါစရန္တိ–ကား၊ အဠာစရန္တိ–လွမ်းမိုးကုန်၏။ [အဠာစရန္တိ–အဘိ ဘာဝန္တိ၊–အနု။] ထွေစေတိ–ကား၊ ဧတေသု အာယတနာဒီသု–ဤအာယတန အစရှိသည်တို့တွင်၊ တဏှာမာနဒိဋ္ဌိဟိ–တို့ဖြင့်၊ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ–အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော အာယတနစသည်လည်းကောင်း၊ အဘိဝဒိတဗ္ဗံ–ငါ့ဥစ္စာဟု လွန်စွာ ပြောဆိုဖွယ်ဖြစ်သော အာယတနစသည်လည်းတင်း၊ အဠောသိတဗ္ဗဿ–မျိုး၍ ပြီးဆုံးစေဖွယ် အာယတနစသည်သည်·လည်းကောင်း၊ ဧစ နတ္ထိ–အကယ်၍ မရှိအံ့။

နတ္ထိယေဝ နနု–မရှိသည်သာလျှင် မဟုတ်ပါလော၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ နတ္ထိစေတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်သနည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ [အဘယ်ကြောင့် "နတ္ထိ စေ"ဟု ပရိကပ္ပ စသဒ္ဒါထည့်၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်း–ဟူလို့।] နတ္ထိ–မရှိသည်ကား သဗ္ဗံ–မှန်ပါ၏၏၊ ပန–ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော်လည်း၊ အပ္ပဟိနာဘိနန္ဒနာဘိ ဝဒနဏျောသသနံ–မပယ်အပ်သေးသော အဘိနန္ဒနဿ၊ အဘိဝဒနဿ၊ အဠောသာန ရှိကုန်သော၊ ပုထုဇ္ဇနာနံ–ပုထုဇဉ်တို့၏ အတွက်၊ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗာဒီပွကာနာနံ– အဘိနန္ဒိတဗ္ဗ အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ အာယတနာဒီနံ–အာယတန အစရှိသည်တို့သည်၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေသံ–ထိုပုထုဇဉ်တို့ အတွက်၊ နတ္ထိတိ–မရှိဟူ၍၊ ဝတ္တုံ–ဌ၊ နနု သက္ကာ–မတတ်ကောင်း။ ပန– အနွယကား၊ ပဗဟိနာဘိနန္ဒနာဒီနံ–ပယ်အပ်ပြီးသော အဘိနန္ဒနဿ အစရှိသည် ရှိကုန် သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက်၊ သမ္ဘဝေ–အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်၊ နတ္ထိ– မရှိ၊ ဣတိ – ကြောင့်၊ နတ္ထိ စေတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။ [ဤသို့ အဘိနန္ဒနစသည်ရှိသော အဖို့, မရှိသော အဖို့ ဟု. ၂–မျိုးရှိသောကြောင့် "နတ္ထိ စေ"ဟု ပရိကပ္ပဝေါစက စေသဒ္ဒါထည့်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်–ဟူလို့။]

ဇသေဝန္ဓောတိ–ကား၊ အဘိနန္ဒနာဒီနံ–တို့၏၊ နတ္ထိဘာဝကတေ–မရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုပြုတတ်သော၊ မဂ္ဂေါ–မဂ်သည်လည်းကောင်း၊ ကပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဘူတံ–ထို အဘိနန္ဒနစည်းတို့၏ တစ်ဖန်ပြန်မ်ားအေးကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဇလဝါ–သည် လည်းကောင်း။ ရာဂါနုသယာဒီနံ–ရာဂါနုသယ အစရှိသည်တို့၏၊ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော ပဋိဃာနုသယ စသည်ကို ယူ।] အန္တော, အဝသာန–အဆုံး တည်း၊ အမ္ပဝတ္ထိ–မဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဣတိအဏ္ဍော–နက်။

ဇာနံ ဇာနာတီတိ–ကား၊ သမ္ဘဝုတဘဉ္ဇေနေ–ဖြင့်၊ ဇာနိတဗ္ဗံ–သိသင့် သိဖွယ် အသွယ်သွယ်သော တရားကို၊ ဇာနာတိ–သိတော်မူ၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း;) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ပဒေသဉ္ဇာဏဝါ–အစိတ်အပိုင်း ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ (သမ္ဘဝုတဘဉ္ဇာဏ် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊) ဇာနိတဗ္ဗံ–သိသင့်သိထိုက်သော၊ သဗ္ဗံ–

အလုံးစုံသော ဇာရားကို၊ နဲ့-ဇာနာတိ- မသိနိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သဗ္ဗညုတဉာဏေန ဇာနိတဗ္ဗံ ဇာနာတိ, ဣတိ ဝိညာယတိ။)

ပဿံ ပဿတိတိ-ကား၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ၎ပ ၊ သခါတေဟိ-ဒိဗ္ဗစက္ခု, အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟူသော ပညာစက္ခု, အောဂါမဂ်ဉာဏ် ၃-ပါး-ဟူသော ဓမ္မစက္ခု, ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ် အာသယာနုသယဉာဏ်ဟူသော ဗုद्ध စက္ခု, သမ္မညုတဉာဏ်ဟူသော သမန္တ စက္ခုဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ ပညာဖာ-ကုန်သော၊ စက္ခုဟု-စက္ခုတို့ဖြင့်၊ ပဿိတဗ္ဗံ-မြင်သင့်မြင်ဖွယ် အသွယ်သွယ်သော တရားတို့ကို၊ ပဿတိ-မြင်တော်မူ၏။

အထဝါ-ကား၊ ဇာနံ ဇာနာတိတိ-ကား၊ အညေ-မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားကုန်သော၊ သဝိပလ္လာသာ-စိတ္တ, သညာ, ဒိဋ္ဌိ, ဝိပလ္လာသ ရှိကုန်သော၊ ကာမရူပ ပရိညာဝါဒနော-ကာမရူပကို ပိုင်းခြားခြင်း သိခြင်းကို ပြောဆိုလေရှိကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်၊ ဇာနန္တာပိ-သိကုန်ပါသော်လည်း၊ ဝိပလ္လာသ, ဝေသန-ဝိပလ္လာသ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် သိခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊) ဇာနန္တိ-သိကုန်၏၊ ဧတံ-သို့၊ ဘဂဝါ - သည်၊ နဲ (ဇာနာတိ) - သိတော်မူသည် မဟုတ်၊ ပန - အဟုတ်ကား၊ ဘဂဝါ-သည်၊ ပဟီန ဝိပလ္လာသတ္တာ-ပယ်အပ်ပြီးသော ဝိပလ္လာသရှိတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇာနန္တော-သိတော်မူလသော်၊ ဇာနာတိယေဝ-အမှန်ကိုသာ သိတော်မူ၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ဒိဋ္ဌ ဒဿနသ-မိန္ဆာ အမြင်၏၊ အဘာဝါ-မရှိမြင်းကြောင့်၊ ပဿန္တော-မြင်တော်မူလသော်, ပဿတိယေဝ-အမှန်ကိုသာ မြင်တော်မူ၏၊ ဣတိအတ္ထော။

စက္ခုဘူတောတိ-ကား၊ ပညာစက္ခု မယတ္တာ-ပညာစက္ခု အတိပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ-တစ်ကိုယ်လုံး, ပညာစက္ခုတုံး၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သတ္ထေသု-တိုင်၌, တာဒုပ္ပါဒနတောစ- ထိုပညာစက္ခုကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ လောကသ-သတ္တလောကဏ်၊ စက္ခုဘူတေ-ပညာစက္ခု ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ဥဏ္ဏာဘူတောတိ ဇောသမ-

---

ပညာစက္ခုမယတ္တာ။ ။"သုဝဏ္ဏမယော ရထော"စသော ပုဒ်ကိုနှိုင်းရေးဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သော (ရွှေအဝတ်ပြီးသော+ရွှေအထည်ကိုယ်ဖြစ်သော) ရထားကို "သုဝဏ္ဏမယ"ဟု ခေါ်၏၊ ဤဥပုံလည်း ဘုရားရှင်၏ တစ်ကိုယ်တော်လုံး ပညာစက္ခုတုံးကြီး ဖြစ်နေသည်ကို, (ရည်ဩည်ကိစ္စကို ပြုပြု ပညာစက္ခု ရှေ့သွားရှိနေသည်ကို) "ပညာစက္ခုမယ"ဆိုသည်ဟု ကြံသည်၏။ [ပညာစက္ခု+ပကတိ ယသာတိ ပညာစက္ခုမယော၊ တပ္ပကတိအနက်၌ မယပစ္စည်းသက်၏။] ဤအဖွင့်အရ "စက္ခု-ပညာစက္ခုသည်+ဟုတ္တော+ဘူတော စက္ခုဘူတော"ဟု ပြုပါ၊ နောက်ဟိတ်အတွက်လည်း ဤဝိဂ္ဂဟပင်တည်း။

သတ္ထေသုစ တာဒုပ္ပါဒနတောစ။ ။"စက္ခုဘူတော" စသော စကားသည် အရှင်မဟာကစ္စည်း ထေရ်က ရဟန်းတို့အား ပြောပြသော စကားတည်း။ ထိုသို့ ပြောပြခြင်းမှာလည်း ဘုရားရှင်အား

ဤပုဒ်၏လည်း၊ ဧဝမေဝ–ဤအတူသာလျှင်၊ အဗ္ဗောဘ–ကို၊ ဒဠ္ဍဗ္ဗော–၏၊ ဓမ္မော–ဓမ္မတိုဟူသည်၊ ဗောဓိပက္ခိယာ–ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့တည်း၊ ဗြဟ္မာ–ဗြဟ္မာဟူသည်၊ မဂ္ဂေါ–မဂ်တည်း၊ တေဟိ–ထိုဗောဓိပက္ခိတရား၊ မဂ်တရားတို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နတ္တာ–ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ လောကသ၊–သတ္တလောက၏ (သန္ဓာနန်၌)၊ တဒုပ္ပာဒနတောစ–ထိုဗောဓိပက္ခိယတရား၊ မဂ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေ တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ တဿုဗ္ဗေတောစ–ထို ဗောဓိပက္ခိယတရားဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏၊ ဝါ–ထိုမြတ်သော မဂ်တရားဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။

ပြဿနာမေးထိုက်ကြောင်း၊ ဘုရားရှင်သည် ဉာဏ်ပညာတော် ကြီးမားရကား သတ္တလောက တစ်ခုလုံး၏ ဉာဏ်ပညာကြီး ဖြစ်နေကြောင်းကို သိစေလိုရင်းဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ပညာစကျွတ်ကြီး ဖြစ်နေရုံမျှမဖြင့် သတ္တလောက၏ စကျမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "သဗ္ဗေသုစ တဒုပ္ပါဒနတော"ဟူသော ဟိတိအကုက္ကိ ပြရပြန်သည်၊ သတ္တဝါတို့သန္ဓာန်၌လည်း တရား၏အမြတ်ယ်ကို သိသော ပညာစကျွ၊ ဝိပဿနာပညာ မဂ်ပညာစသော ပညာစကျွ ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် သတ္တလောကတစ်ခုလုံး၏ စကျဘုတ ဖြစ်နိုင်ပါသည်–ဟူလို။

မခုဋ္ဌိကာ။ ။မခုဋ်ကာ၌ "ပညာစကျမယတ္တာ"ဖြင့် "စကျတော+ဘူတောဇာတောတိ စကျဘုတာ" ဟူသော ဝစနတ္ထကိုပြု၏–ဟူသော ဝေဒ္ဓိဝါဒကို လည်းကောင်း၊ ဌာနိ ပညာစကျ၏ အမည်ကို ဌာနဘုရားရှင်၌ တင်စားသောဌာနျုပစာရကို ပြသည်ဟု လည်းကောင်း ဆို၏၊ တဒုပ္ပာဒနတောဖြင့် "စကျ၊ ဘာဝေတိ ဥပ္ပာဒေတိတိ စကျဘုတော"ဟူသော ဝစနတ္ထကို ပြသည်ဟု ဝေဒ္ဓိဝါဒကိုလည်းကောင်း၊ ဝေနေယျတို့၌ ဖြစ်သော အကျိုးစကျ၏အမည်ကို အကြောင်း ဘုရားရှင်၌ တင်စားသော ဖလူပစာရကို ပြသည်ဟုလည်းကောင်း ဆို၏၊ စဉ်းစားပါ။

အနုဋ္ဌိကာ။ ။အနုဋ်ကာ၌ကား "ပညာစကျနှာ+ဥပ္ပန္နတ္တာ ဝါ စကျဘုတောတေ–သမ္ဘဝုတဘဥတ်စကျကြောင့် ဘုရားဖြစ်ရသည်အတွက်စကျဘုတမည်၏"ဟု ဝါသခ္ခါဖြင့် လည်းကောင်း၊ "အထဝါဖြင့်လည်းကောင်း (မူလဋ္ဌိကာနည်းမဟုတ်ဘဲ) သူ့အလိုကျ ၂–နည်း ဖွင့်ပြ၏။

တေဟိ ဥပ္ပန္နတ္တာ တဿုဗ္ဗေတော။ ။ဗောဓိပက္ခိယတရား မဂ်တရားတို့၏ ဓမ္မအမည်, ဗြဟ္မအမည်ကို (ထိုဗောဓိပက္ခိယတရား မဂ်တရားတို့ကြောင့် ဘုရားဖြစ်ရသော) ဘုရားရှင်၌ တင်စား၍ ကာရကူပစာရအားဖြင့် ဘုရားရှင်ကိုလည်း ဓမ္မ–ဗြဟ္မ ဓေါရကြောင်းကို ပြလို၍ "တေဟိ+ဥပ္ပန္နတ္တာ"ဟု မိန့်သည်၊ ဤအလို "ဓမ္မောစ+ဟုတ္တာ+ဘူတောစ ဓမ္မဘူတော"ဟု ပြု၊ ဗြဟ္မ ဘူတောဘဝေါလည်း နည်းတူ၊ တဒုပ္ပါဒနတော"၏ အဓိပ္ပာယ်ကို စကျဘူတော အဖွင့်တုန်းကကဲ့သို့ သိပါ။

မှတ်ချက်။ ။စကျဘူတောတုန်းက "ပညာစကျမယတ္တာ"ဟု ဆိုခဲ့၍ ဤ၌ "တေဟိ+ဥပ္ပန္နတ္တာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် စကျဘူတောဌ၌ ဥပစာလည်း မကြေစလို၊ "စကျတော+ဘူတော"ဟု လည်း ဝစနတ္ထမပြေစလို၊ "စကျ+ဟုတ္တာ+ဘူတော"ဟသာ ဝစနတ္ထ ပြုစေလိုကြောင်း၊ "ပညာစကျ မယတ္တာ"ဌ၌လည်း ပကတိတဒ္ဓိတ်ဖြစ်ကြောင်း သာ၍ သိသာပြန်သည်။

ဝတ္ထာတိ–ကား၊ စတုသသစ္စမေ့–တို့ကို၊ ဝဒတိ–ဟောတော်မူတတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝတ္ထာ–တော်မူ၏၊ ပဝတ္ထာတိ–ကား၊ စိရံ–ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး၊ သစ္စပွင့်ဝေ၏–သစ္စာ ၄–ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို၊ ပဝတ္တေန္တော–ဖြစ်စေတော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဝဒတိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ပဝတ္ထာ–၏။ ["စိရံသစ္စပွင့်ဝေ၏ ပဝတ္တေန္တော" ဖြင့် ပဝတ္ထာ၌ ပဋပသာရ၏ ပဓာန (အမြတ်) အနက်ကို သိစေ၏ဟု အနုဋီကာ ဆိုအ၏။ "အမြတ်" ဟုသည်လည်း ကြာမြင့်စွာ သစ္စပွင့်ဝေ၏ ဖြစ်စေနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိတည်း။]

အတ္ထသ နိန္နေတာတိ–ကား၊ အတ္ထံ–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဥဒ္ဓရိတ္တာ–ထုတ်ဖော်၍၊ ဒဿေတာ–ပြတော်မူတတ်ပါ၏၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ပရမတ္ထံ–မြတ်သော အနက်ဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာန်–သို့၊ ပါပယိတာ–ရောက်စေတတ်ပါ၏၏၊ အမတသသ–ဒါတာတိ – ကား၊ အမတသစ္ဆိကိရိယ – အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကို၊ သ,တ္ထေသု–တို့၌၊ ဥပ္ပါဒေန္တော–ဖြစ်စေတော်မူလျက်၊ အမတ–အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဒဒါတိ–ပေးတော်မူတတ်၏၊ ဣတိ – ကြောင့် အမတသသဒါတာ–အမတသသဒါတာ မည်တော်မူ၏၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာန်–တို့၏၊ တဒါယတ္တ ဘာဝတော–ထိုမြတ်စွာ ဘုရား၏ . စပ်သောဥစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မသာမိ–ဓမ္မသာမိမည်တော်မူ၏။ ["တဒါယတ္တ"၌ "တသ+အာယတ္တ"ဟုချည်း ဖွင့်လေ့ရှိ၏၊ မနုဋီကာ၌ "တေန အာယတ္တ–ထိုနှင့်စပ်"ဟု ဖွင့်၏။]

သုဝဏ္ဏာလိင်္ဂီ–ကား၊ သုဝဏ္ဏမယ်–ရွှေဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော၊ (ရွှေအတိ ပြီးသော)၊ အာလိင်ဂ်–မရိုးစည်ကို၊ ခုဒ္ဒကမုဒိင်ဂ်–မုရိုးစည်ငယ်ကို၊– သုပ္ပတိသတပတ္တ ပဒုမမိ–ကောင်းစွာပွင့်သော ပွင့်ချပ်တစ်ရာရှိသော ပဒုမ္မာကြာကဲ့သို့၊ သသိရိဂ်–အသရေရှိတော်မူသော၊ သသောဘဲ–တင်ဂယ်ခြင်းရှိတော်မူသော၊ သုပုပ္ပိတ သတပတ္တ သသိရိဂ် – ကောင်းစွာပွင့်သော ပွင့်ချပ်တစ်ရာရှိသော ပဒုမ္မာကြာနှင့်တူသော အသရေရှိတော်မူသော၊ (မဟာမုခ်–ဌစပ်။)

အနုမောဒိတ ၊ ဃ ၊ ဧတဿ ဧတေန – ဤပါဠိဖြင့်၊ အနုမောဒနာ – အနုမောဒနာ ပြုခြင်းသည်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတဘာဝယ–ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်၏၊ ကာရဏံ–အကြောင်းတည်း၊ ဣတိ အယ် အတ္ထော–ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တောဝိယ–ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဝါ–ဆိုလိုသကဲ့သို့၊ ဒိသတိ–ထင်ရ၏၊ ဧဝဠ္ဆသတိ–ဤသို့ထင်တိုင်းဖြစ်လေသော်၊ ကထာဝတ္ထုသ–ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတ ဘာဝေါ–သည်၊ နသိယာ–မဖြစ်တော့ရာ၊ (ကသ္မာ)၊ အနုနမောဒိတတ္တာ–အနုမောဒနာ မပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဧတ္တေ–ဤ အနုမောဒိတကာလတော အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ဧဝ–သို့၊ အတ္ထော–ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၏၊ (ကိ'–အဘယ်သို့. မှတ်ထိုက်သနည်း၊) မဟာကစ္စာယနော–သည်၊ ဧဝ–သို့၊ ဝိဘဇိသတိ – အကျယ် ဝေဖန်လတ္တံ့၊ ဣတိ–ဤအကြောင်းအရာကို၊ ဒိသ္မာ –

မြင်တော်မူ၍၊ ဘဂဝေါ-သည်၊ မာတိကံ-ကို၊ နိဗ္ဗိုဗိတ္တာ-ထားတော်မူပြီး၍၊ ဝိဟာရ-သို့၊ ပထိဠော-ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တထေဝ-ထိုမြော်မြင်တော်မူသည့်အတိုင်းသာလျှင်၊ ထေရော-သည်၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒိန္နနယေန-ပေးတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်၊ ထပိတ မာတိကာယ-ထားတော်မူအပ်ပြီးသော မာတိကာဖြင့်၊ ဝိဘာဒိ-အကျယ်ဝေဖန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတံနာမ-မည်သည်၊ ဇာတံ-ပြီ၊ ပနနိ-ဆက်၊ တံ-ထိုဗုဒ္ဓ ဘာသိတ၏ အဖြစ်သည်၊ အနုမောဒနာယ-အနုမောဒနာပြုခြင်းဖြင့်၊ ပါကဋံ-ထင်ရှားသည်၊ ဇာတံ-ပြီ၊ ဣတိ တေမတ္တံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဧဝံ-ပေ-ဇာတန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့။ (အဗ္ဘော ဒဠှော၊) ဣတိ-ပကရဏပွရိဒ္ဓေဒ အပြီးတည်း။ (ဣတိတစ်လုံး အကျေကြ)။

ဣဒါနိ-ဌ၊ ပါဠိယာ-အဘိဓမ္မာပါဠိတော်၏၊ သမ္ဘိဝေသံ-စုဝေးတည်နေပုံကို၊ ဒဿေတုံ-ဌာ၊ တတ္ထ ဓမ္မသင်္ဂဏိပကရဏေတိ အာဒိ-ကို၊ အာဟ၊ ကာမာဝစရ ကုသလတောဒေ အဋ္ဌတိ-ကား၊ ကာမာဝစရကုသလေ-ကာမာဝစရကုသိုလ်ဟူကုန်သော၊ စတ္တာရော-ကုန်သော၊ ခန္ဓေ-ခန္ဓာတို့ကို၊ ဂဟဏတ္တာ-၍၊ (ကာမာဝစရကုသလတောအရ နာမကွန္ဓာ ၄-ပါး-တို့ကိုဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍)၊ တတော-ထိုခန္ဓာ ၄-ပါး-မှ၊ အဋ္ဌ-ကုန်သော၊ စိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဥဒ္ဒရတိ-ထုတ်၏၊ ပဋမဝိဘတ္တိတိပိ-ပထမ ဝေဖန်ကြောင်း၊ အပါဒါနိအနက်ဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ဆိုကြကုန်၏၊ ["ပဋမဝိဘတ္တိတိပိ-တောပစ္စည်း သည် ပဋမဝိဘတ်၏ အနက်ဟောဟူ၍လည်း၊ ဝဒန္တိ-ကုန်၏"ဟု ဤသိုလည်း ကြဲကြသေး၏။]

ဇကေန နဝုတိ စိတ္တာနိတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင်ပါဠိရပ်တို့၌၊ ဇတာနိ စိတ္တာနိ-တို့ကို၊ ဝိဘတ္တာနိ-ဝေဖန်အပ်ကုန်ပြီ၊ ဧတ ပါဠိပဗေဒသာ-ထိုပါဠိရပ်တို့ကို၊ ဇကုန နဝုတိစိတ္တာနိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ တေသံ-ထိုပါဠိရပ်တို့၏၊ သမုဒါယော-အပေါင်းသည်၊ စိတ္တဝိဘတ္တိ-စိတ္တဝိဘတ္တိမည်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဇကေန၊ပေ၊ဝိဘတ္တိတိဇတံ-ဟူ သော ဤ အဋ္ဌကထာစကားသည်၊ ဥပမန္နံ-သင့်လျော်သော စကားဖြစ်၏။

ပဋ္ဌမဝိဘတ္တိတိပိ။ ။ဤပါဠိဋ္ဌ အယူအမျိုးမျိုးရှိပုံကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာဌ်ပြထားပြီး၊ မရှင်းကဌ်ကား-"တေ အဋ္ဌာနဋ္ဌ ကေစိ"ဟု ကေစိဝါဒပြု၏၊ ထိုဝါဒအလိုမှာ "ပဋ္ဌမဝိဘတ္တိ"ဟူသော စကားသည် ဤနေရာ၌မရှိသင့်၊ စိတ္တဝိဘတ္တိ၏ နောက်ဌ်သာ ရှိသင့်သည်၊ စိတ္တဝိဘတ္တိကို (ပဋ္ဌမဆုံးဖြစ်သောကြောင့်) "ပဋ္ဌမဝိဘတ္တိ"ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်-ဟုလိုသတတ်၊ ဋီကာသရာ၏ အာဘော်ကျမည်ပမထေ။

တောသ္ဓာပေဠပ်ပန္ဓမေတ်။ ။စိတ်တို့ကိုပြရာ ပါဠိရပ်တို့ကိုသာ "ဇကုနနဝုတိစိတ္တာနိ"ဟု ဌာနုပဓာရအားဖြင့်ဆိုလျှင် ထိုပါဠိရပ်တို့သည် အဘယ်နည်း-ဖြင့် စိတ္တဝိဘတ္တိအမည် ရသင့်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တေသ္ဓ" စသည်မိန့်၊ အစိတ်အစိတ်ပါဠိ၏ စိတ္တဝိဘတ္တိ

စ–ဆက်၊ မာတိက်–ကုသလာဝမ္မာ အစရှိသောမာတိကာကို၊ ဥဒ္ဒိသိတွာ–ညွှန်ပြပြီး၍၊ တတ္ထ–ထိုမာတိကာဌာ၌၊ ဇကေကံပဒ–တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ကို၊ ဥद्ध ရိတွာ–၍၊ ယသ္မာ, စိတ္တာနိ–တို့ကို၊ ဝိဘဇ္ဇာနိ–ကုန်ပြီ၊ တသ္မာ, မာတိကာပိ–သည်လည်း၊ စိတ္တပိဘတ္တိ အန္တေဂဓာယေဝ–စိတ္တပိဘတ္တိ၌ အတွင်းဝင်သည်သာ၊ ဝါ–စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍာ၌ အတွင်းဝင်သည်သာ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍမှိ၊ ပေးဒုပ်ရန် ဣဝမ်ပ ဝစနံ–ဟူသော ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သေစကားသည်လည်း၊ ယုဇ္ဇတိ။

မူလတောတိ–ကား၊ တီဏိ ကုသလမူ လ်ာနီတိအာဒိနာ–နည်းဖြင့်၊ ကုသလာဒိနံ–တို့ကို၊ (ဝ်စနံ–၌စပ်)မူလပဒိသေသေန–မူလ၏အစွမ်းဖြင့်၊ သခ်ိ ပိတွာ–ချိုး၍၊ ဝစနံ–ဟောတော်မူခြင်းတည်း၊ ဝေဒနက္ခန္ဓောတိ အာဒိနာ–နည်းဖြင့်၊ (ကုသလာဒိနံ–တို့ကို၊) ခန္ဓတောခန္ဓာအားဖြင့်၊ (သခ်ိ ပိတွာ, ဝစနံ–တည်း၊) ကာယဂမ္မန္တိ အာဒိနာ–ဖြင့်၊ (ကုသလာဒိနံ) ဒွါရတောဒွါရအားဖြင့်၊ (သခ်ိ ပိတွာ ဝစနံ–)၊ သုခဘူမိယံ ကာမာဝစရေတိ အာဒိနာ–ဖြင့်၊ (ကုသလာဒိနံ) ဘူမိတောဘဝ်အားဖြင့်၊ (သခ်ိ ပိတွာ ဝစနံ–)၊ [သုခဘူမိယံ–သုခဝေဒနာ၏ ဖြစ်တည်ရာဘဝ်ဟူသော၊ ကာမာဝစရေ–ကာမာဝစရဘဝ်ဘဲ၌လည်းကောင်း။]

အတ္ထောတိ–ကား၊ ဟေတုဖလ–အကြောင်း၏အကျိုးတည်း၊ ဓမ္မော–တိကား၊ ဟေတု–အကြောင်းတည်း၊ တီဏိ၊ ပေ၊ အာဒိနာ–နည်းဖြင့်၊ ဟေတုဝေသေန–အကြောင်း၏

အမည်ကို အပေါင်း၌ တင်စားသော ဧကဒေသုပစာရအားဖြင့် စိတ္တပိဘတ္တိဟု ခေါ်ရသောကြောင့် "ဧကုနနဝုတိစိတ္တာနိ စိတ္တပိဘတ္တိနာမ" ဟူသော စကားသည် သင့်ပါ၏–ဟူလို။

မာတိကာ၊ ပေးယုဇ္ဇတိ။ ။မမ္မသင်္ဂဠိတော်ဝယ် "ကုသလာဝမ္မာ, အကုသလာဝမ္မာ" စသော–မာတိကာပုဒ်များပါရှိ၏၊ ထိုမာတိကာကို ဝိဘတ္တိ(ကဏ္ဍာ) ၄–ရပ်တွင် အဘယ်၌သွင်းယူရမည်နည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "မာတိကာ" စသည်မိန့်၊ ကုသလာဝမ္မာ စသော မာတိကာပုဒ်တို့ကို တစ်ပုဒ်စီထုတ်၍ စိတ်တို့ကိုအကယ်ဝေဖန်သောကြောင့် မာတိကာသည်လည်း စိတ္တပိဘတ္တိ (ဝိတ္ထပ္ပါဒကဏ္ဍာ)၌ပင် အတွင်းဝင်သည်ဟုမှတ်ပါ၊ ထိုသို့ စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍ၌ ဝင်သောကြောင့်ပင် "စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍမှိမာတိကာ ပဒဘာဧနိ"ယသေန ဒုပ်ဓံ"ဟု မာတိကာပဒအဖွင့်အစ၌ ဆိုလတ္တံ့သော စကားလည်း အသင့်ယုတ္တိရှိသော စကားဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အနုဒ္ဓိကာ။ ။မူလဋ္ဌကာဌကား "ကေကဝ် ပဒ ဒ္ဒုရိတွာ" ဟု ဆိုသောကြောင့် စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍာဝယ် တိက် ဒုက်အားလုံး၏ တစ်ပုဒ်စီကိုထုတ်၍ အကျယ်ဝေဖန်သည်ဟုထင်စရာရှိ၏၊ အဓွန်အားဖြင့်ကား စိတ္တပ္ပါဒကဏ္ဍာဝယ် ကုသလတိက်၏ ၃–ပုဒ်ကိုသာထုတ်၍ အကျယ်ဝေဖန်တော်မူ၏၊ သို့သော် နောက်နောက် တိက် ဒုက်ပုဒ်များ၏ အရေကောက်မှာလည်း ကုသလတိက်တွင် ပါ၀င်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ကုသလတိက်ပုဒ်များကို အကျယ်ဝေဖန်လိုက်လျှင် အားလုံး တိက် ဒုက်၏ ပုဒ်များကိုလည်း အကျယ်ဝေဖန်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် "ကေကဝ် ပဒ ဒ္ဒုရိတွာ" ဟု ဦးကဿဆိုကြောင်းကို အနုဒ္ဓိကာဖွင့်သည်။

အစွမ်းဖြင့်၊ သင်ဟော-သိမ်းယူခြင်းသည်၊ ဓမ္မတော-အကြောင်းအားဖြင့်၊ နိဗ္ဗေပေါ-ချုံးခြင်းတည်း။ တံသမ္ဘယုဏ္ဍော-ထိုအလောဘစသည်တို့နှင့် သမ္ဘယုတ်ဖြစ်သော ခန္ဓာလည်းကောင်း၊ တံသမ္ဘဒ္ဓာန်-ထိုအလောဘစသည်လျှင် ဖြစ်ကြောင်းရှိသောကံလည်းကောင်း၊ [နိဗ္ဗေပကဏ္ဍာပါဠိတော်၌ "တံသမ္ဘဒ္ဓာန် ကာယကမ္မဲ" စသည်ဖြင့် ရှိ၏၊ "တံသမ္ဘဒ္ဓာနာ"ဟု မရှိ။] တဒေဂုဠ္ဘာ-ထိုလောဘစသည်နှင့်တကွ တစ်ဦးတည်း ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်, တစ်ခုတည်းသောစိတ်၌ တည်ကုန်သော၊ ကိလေသာစ-ကိလေသာတို့လည်းကောင်း၊ ဣတိအာဒိနာ-ဤသို့အစရှိသောနည်းဖြင့်၊ ဟေတုဇလ ဝသေန-အကြောင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ သင်ဟော-သည်၊ အတ္ထတော-အကျိုးအားဖြင့်၊ နိဗ္ဗေပေါ-တည်း။

အထပါ-ကား၊ ဓမ္မောတိ-ကား၊ ဘာသိတောဒေ-ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်တည်း၊ အတ္ထောတိ ကား၊ ဘာသိတတ္ထော-ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်၏ အနက်တည်း၊ ဓာယော ကုသလာ ဟေတူတိ-ကား၊ ဓမ္မော-ပါဠိတော်တည်း၊ တတ္ထ၊ပေ၊ အလောဘောတိ အာဒိ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ သောစ-ထိုတတ္ထ ကတမေ စသော ပါဠိရပ်သည်လည်း၊ ဓမ္မော-ဓမ္မမည်ပြန်၏။ "တတ္ထ၊ပေ၊အာဒိ-ကား၊ အတ္ထော-အနက်တည်း၊ ဣတိ ဇဝံ-သို့၊ အတ္ထမမ ဝသေန-အနက်, ပါဠိတို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိဗ္ဗေပေါ-ချုံးခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏။

နာမတောတိ-ကား၊ တီဏိ ကုသလမူလာနီတိ-တီဏိ ကုသလမူလာနိ အစရှိသည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တမမ္မာန်-ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့ကို၊ အလောဘောတိ အာဒိနာမ ဝသေန-အလောဘော အစရှိသောအမည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ (သခ်ာ ပိ တွာ-၍၊ ဝစနံ-တည်း၊) လိဂ်တောတိ-ကား၊ ဥဒ္ဒိဿ-အကျင်းပြအပ်ပြီးသော၊ ဇကသေဝ-

---

အထပါ။ ။ဤနည်း၌ ဓမ္မောအရ ပါဠိကိုလည်းကောင်း, အတ္ထောအရ ပါဠိတော်၏ အနက်ကိုလည်းကောင်းယူပါ၊ "တယော ကုသလဟေတူ" ဟူသောစကားသည် အနက်ဆထင်ရှားသေးသောကြောင့် ပါဠိဟု ခေါ်အပ်သောဓမ္မမည်၏။ "တတ္ထ ကတမေ တယော ကုသလဟေတူ, အလောဘော အဒေါသော အမောဟော"စသည်ကား ကုသလဟိတ် ၃-ပါးကို အဋ္ဌကထာဖွင့်သကဲ့သို့ ပါဠိတော်ချင်း ဖွင့်ပြသောကြောင့် အတ္ထမည်၏။

-သော စ ဓမ္မောဟေ၊အတ္ထော။ ။"အလောဘော အဒေါသော အမောဟော" ဟူသော ရှေးစကားသည်ပင် အလောဘ၏အကြောင်းအရာစသည်တို့ မဆင်ရှားသေးသောကြောင့် ပါဠိဟူသော ဓမ္မပင်မည်ပြန်၏။ "တတ္ထ ကတမော အလောဘော၊ ယော အလောဘော အလုဗ္ဘနှာ အလုန္ဓိတတ္တော" စသော အဖွင့်သည်သာ ထိုအလောဘ စသည်တို့ကို ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ပြသော ကြောင့် အတ္ထမည်၏၊ အချုပ်မှာ- "ပဋ္ဌိမ ပဋ္ဌိမ ပုရိမသယ ပုရိမသယ အတ္ထဝစနံ-နောက်နောက်စကားသည် ရှေးရှေးစကား၏ အနက်ပြတည်း" ဟူသော ပရိဘာသာနှင့်အညီ နောက်နောက်အနက်ဖြစ်သော စကားကို အတ္ထဟု ခေါ်ရသည်။...[သောစ ဓမ္မောတိ-တယော ကုသလဟေတူဟိ အာဒိ ပုရိမာယ ပုရိမာယ ပါဠိယာ ပဋ္ဌိမာ ပဋ္ဌိမာ အတ္ထနိဒ္ဒေသောတိ ဝုတ္တံ။-အနုဋ္ဌိကာ။]

တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသ–ကို၊ (နိက္ခေပေါ–ဌ္ဌစပ်)၊ အလောဘော အလုဗ္ဘနာ အလုဗ္ဘိတတ္တာ–ဟူ၍၊ ဝုရိသာဒိသလိင်ဝေသန–ပုလ္လိင်အစရှိသည်တို့၏ အမှတ်မီးဖြင့်၊ ဝါ–ပုလ္လိင်, ဣတ္ထိလိင်, နပုလ္လိင်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နိက္ခေပေါ–ချုံးခြင်းတည်း။

ဂဏနစာရန္တိ–ကား၊ ဂဏနပ္ပဝတ္တိ–ရေတွက်ကြောင်း သချီး၏ဖြစ်ပုံကို၊ သမာနေန္တိ တိ–ကား၊ သမာန–တူမျှသည်ကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏၊ ပူရေန္တိ–ပြည့်စေကြကုန်၏၊ ဝါ–ဖြည့်ကြကုန်၏၊ သမာနေတမ္ဘန္တိ ဇတ္တာပိ–ပုဟာသော ဤပါဠိ၌ပင်လည်း၊ တထာ–ထိုအတူတည်း။ [နောင်လာမည့် "ပဠာဝဲ သမာနေတမ္ဘ"ပုဒ်၌လည်း "သမာနံ ကာရေတမ္ဘ, ပူရေတမ္ဘ"ဟု အနက်တူသိပါ–ဟူလို။]

ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော အဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတိ ဧဝေါဒီသု–ဤသို့ အစရှိသောပုဒ်တို့ကို၊ ဣတ္ထ–ဤအဘိမ္ဘာ၌၊ ဝိညာတေသု–သိအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ [အဘိမ္ဘာသင်ယူစဉ်က သိနှင့်ပြီးဖြစ်ကုန်လသော်။] အဘိမ္ဘိဂတ္တေရာ–အဘိမ္ဘာဆောင်ထေရ်တို့သည်၊ သုတ္တန္တ–သုတ္တန်းကို၊ သုဏန္တေ၁စ–ကြားနာကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ [သုတစ်ပါးတို့ဟောသည်ကို ကြားနာကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း။] စိဇ္ဇေန္တေ၁စ–ကြစဉ်ကုန်စဉ်သော်လည်းကောင်း၊ [ထိုသို့ ကြားနာရ၍ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနော စသောပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကြစဉ်စဉ်းစားကုန်စဉ် သော်လည်းကောင်း။] သုတ္တန္တေသု–သုတ္တန်းတို့၌၊ ဝိဇ္ဇာဘာဂိနောတိ အာဒီသု–အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်၊ အာဂတေသု–လာကုန်လသော်၊ အတ္ထသ–အနက်အဓိပ္ပာယ်၏၊ ဝါ–ကို၊ ဝိညာတတ္တာ–သိအပ်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အဘိမ္ဘာ သင်ယူစဉ်က သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်।) နကိလမန္တိ–မပင်ပန်းတော့ကုန်၊ ဣတိ ဧတေမတ္ထံ–ကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ အာဘိမ္ဘိဂ၊ပေ၊ထေဝိတာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ။

အနမတဂ္ဂေါတိ–ကား၊ အညာတဂ္ဂေါ–မသိအပ်သော အစအပိုင်းအခြားရှိသည်၊ ဝါ–သိအပ်သော အစအပိုင်းအခြား မရှိသည်၊...ခန္ဓန္တ ရန္တိ–ကား၊ ခန္ဓနာနတ္တံ–ခန္ဓာတို့၏ ထူးခြားကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ခန္ဓမေ၀–ခန္ဓာကိုယ်ပင်တည်း၊...ဂဟေတုံ–ဉာဏ်ဖြင့်ယူခြင်းကား၊ အသက္ကုဏေယျတ္တာ–မစွမ်းနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သံဏ္ဌ–သိမ်မွေ့သည်လည်းဖြစ်သော၊ [ဤစကားဖြင့် သိမ်မွေ့သောဉာဏ်ဖြင့်သာ ယူနိုင်သည်ဟုပြသည်၊ အိမ်မွေ့သော အာရမဏ်ကဉာဏ်၏ သုဏှအမည်ကို အာရုံတရားပေါ်၌ တင်စားသော ဖလူပစာတည်း।] သုခုမာယ–နူးညံ့သော၊ ပညာယ–ဖြင့်၊ ဂဟေတဗ္ဗတော–ယူထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခုမ၌–နူးညံ့သည်လည်းဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ–အဘိမ္ဘာတရားကို၊ ဤစကားဖြင့်လည်း အာရမဏိကဉာဏ်၏ သုခုမအမည်ကို အာရုံတရားအပေါ်၌ တင်စားသော ဖလူပစာကိုပြသည်။] သဏှသုခုမမဓ္ဓံ–သိမ်မွေ့နူးညံ့သော အဘိမ္ဘာတရားတော်ကို။ [ပစ္စတ္တေ ဣဿ ဌ ဌ စပ်။]

ဗလဝတာ-အားရှိသော၊ ဥာဏဝေဂေန-ဥာဏ်အဟုန်ကြောင့်၊ ပဝတ္တတ္တာ-ဖြစ်ရသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗလဝတော-အားရှိသော၊ ဥာဏဝေဂသ-ဥာဏ်အဟုန်၏၊ နိမိတ္တဘာဝတောစ-အကြောင်း၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗလဝံ-ဗလဝမည်သော၊ (ဝိတိဋ္ဌစပ်)။

ကဿရမေဝ-နက်နဲ, ခက်ခဲသော ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်သည်ပင်၊ ကဿရဂတं-ကဿရဂတမည်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဧတသ-ဤဟေတုသမ္ဘဝ၏၊ ကဿရာနိ-နုက်နဲ ခက်ခဲကုန်သော၊ ဂတာနိ, ဂမနာနိ-ဖြစ်ခြင်းတို့သည်, သန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်, ကဿရဂတं-မည်၏။...ယထာနုပုဗ္ဗန္တိ-ကား၊ ယထာနုပုဗ္ဗေန-အနုလောမစသော တိကစသော အကြင်အကြင် အစဉ်အားဖြင့်။...နိဒါလေနာသတိ-ကား၊ နိရဝသေသေန-အကြင်းအကျန်မရှိသော အားဖြင့်၊ ဒေသိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော သမ္ဘန္ဓ ပဋ္ဌာန်းကို၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ပဗ္ဗခိလရဟိတေန-နှလုံးတံသင်း, ငြောင့်ငါးစင်းမှ ကင်းတော်မူသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ ဒေသိတံ-ကို။...ရူပဂတံဝါတိ-ကား၊ ဟတ္ထဂတံ-လက်ဌိရောက်အပ်သော၊ ရူပံ-ပဋ္ဌမြားကျောက်ကို၊ စက္ခုနာ-ပကတိစက္ခုဖြင့်၊ (ပသယတိ) ဝိယ-မြင်ရသကဲ့သို့, ပဋိဝေဓဥာဏေန-ပဋိဝေဓဥာဏ်ဖြင့်၊ သမ္ဘန္ဓ ပဋ္ဌာန်-သမ္ဘန္ဓ ပဋ္ဌာန်းကို၊ ယော-အကြင်ဗုဒ္ဓသာဝကသည်၊ ပသယတိ-မြင်နိုင်၏၊ သော-ထိုဗုဒ္ဓသာဝကသည်၊ အဠွေဝ-ရှိပေသေးသည်သာ၊ နောနတ္ထိ-မရှိမဟုတ်၊ ဣတိ-သို့, အတ္ထာနံ-ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ထေရော-သည်, ဝဒတိ-ဆိုအ၏၊ (မိမိကိုပင် သူတစ်ပါးအနေအားဖြင့်ဆိုသည်၊) ဣတိ-ဤတွင် သာဂရေဟိ တထာ စိန္တာ အပြီးတည်း။

--ခုဒ္ဒကဝတ္ထု ဝိဘင်း--ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်းပါဠိတော်၌၊ အာဂတေသု-လာကုန်သော၊ ဧကာမဝိကေသု-တစ်ခုအပိုအလွန်ရှိကုန်သော၊ အဠသု ကိလေသသတေသု-ရှစ်ရာသောကိလေသာတို့တွင်၊ အဠသတတဏှာ ဝိစရိတာနိ-တစ်ရာရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို၊ အပနေတွာ-ဖယ်ရှား၍၊ သေသာ-ကြွင်းသော ခြောက်ရာ

ဗလဝတာ၊ ပေ၊ ဘာဝတော။ ။သမ္ဘန္ဓ ပဋ္ဌာန်း ကျမ်းကြီးကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ် အပ္ပန်၏ အားကြီးသော ဗလဝအမည်ကို ပိတိဋ္ဌတင်စားမှု ကာရဏူပစာရအားဖြင့် ပိတိကိုလည်း "ဗလဝ" ခေါ်ကြောင်းကိုပြလိုမျှ "ဗလဝတာ၊ ပေ၊ ပဝတ္တတ္တာ"ဟု မိန့်သည်, (တစ်နည်း) ကိလေသာအားလုံးကို ကုန်ဆုံးစေနိုင်သောကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်သည် "ဗလဝ-အားကြီးသောတရား"ဖြစ်၏၊ ဤပိတိကိုအရင်းခံ၍ အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်ကိုရသောကြောင့် အကျိုးအရဟတ္တမဂ်၏ ဗလဝအမည်ကို အကြောင်းပိတိဋ္ဌ တင်စား၍ ပိတိကိုလည်း ဗလဝခေါ်ကြောင်းပြလိုရကား "ဗလဝတော၊ ပေ၊ နိမိတ္တဘာဝတော"ဟု မိန့်သည်။

ခုဒ္ဒကပေ၊ ခုဒ္ဒတ္ထု။ ။ဝိဘင်းပါဠိတော်၀ယ် ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်း၌ တစ်ပါး အလွန်ရှိသော ရှစ်ရာ(ရှစ်ရာတန်ပါး) ကိလေသာတို့ကို ဟောထားတော်မူ၏၊ [ထိုပါဠိတော်၏ မဟိကာကိုကြည့်ပါ၊] ထိုတွင် တစ်ရာရှစ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို ဖယ်လိုက်လျှင် ခြောက်ရာကိုးဆယ်သုံးပါးသာ

ကိုးဆယ့်သုံးပါးသော ကိလေသာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒွါသဠိ–ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော၊ ဒိဋ္ဌိယောစ–ဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပပ္ပန္နာနုပပ္ပန္န ဘာဝေန–ဥပပ္ပန္န အနုဥပပ္ပန္နဏ၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ–ဖြစ်ခဲကိလေသာ, ဖြစ်ခဲမဟုတ်သော ကိလေသာတို့၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ဒိဂုဏိတာနဿ–၂–ခုဖြင့် မြှောက်အပ်ကုန်သည်၊ သမာနာနိ–ကုန်လေသော်၊) ဒသာဒိကာနိ–ဆယ်ခုအပိုအလွန်ရှိကုန်သော၊ ဒိယဗုကိလေသ သဟသာနိ–အခွဲအားဖြင့် ၂–ထောင်သော ကိလေသာတို့သည်၊ ဝါ–တစ်ထောင့်ငါးရာသော ကိလေသာတို့သည်၊ ဟော်ဘွန်–ကုန်၏၊ ပန–ထိုသို့ပင် တစ်ဆယ်ပိုလွန်ပါသော်လည်း၊ အပ္ပကံ–အနည်းငယ်သော၊ ဥဿံဝါ–ယုတ်လျော့သော အရာဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ အဓိကံဝါ–ပိုလွန်သော အရာဝတ္ထုသည်လည်းကောင်း၊ ဂဏနူပဂံ–ရေတွက်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သည်၊ ဝါ–ဂဏနုံ:ဖွဲ့.လောက်သည်၊ နု ဟောတိ–မဖြစ်၊ ဣတိ–ဤပရိဘာသာကြောင့်၊ ဒိယဗုကိလေသသဟသာနိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–အဌကထာဌာနဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတရေသံ–တစ်ထောင့်ငါးရာတစ်ဆယ်သော ကိလေသာမှ တစ်ပါးကုန်သော, တစ်ရာ၌စ်ပါးသော တဏှာဝိစရိတ်တို့ကို၊ ဝါ–တို့၏၊ အာတာဒိဘာဝါနာမသနာ–အတိတ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို မသုံးသပ်ခြင်းကြောင့်၊ ခေပနေ–ကိလေသာတို့ကိုကုန်စေခြင်း၌၊ ဝါ–ကိလေသာတို့ကို ကုန်လွန်စေရာအခန်း၌၊ အဂ္ဂဟဏံ–မယူခြင်းကို၊ ဒဠ္ဍမ္ဘ–၏။ ။

ကျန်၏၊ ထို '၆၂–ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကို ထပ်၍ဖြည့်လျှင် "ခုနစ်ရာခုနစ်ဆယ့်ငါးပါး"ဖြစ်၏၊ ထိုကို ဥပပ္ပန္နကိလေသာ, အနုပ္ပန္နကိလေသာ ၂–မျိုးဖြင့်မြှောက်လျှင် "တစ်ထောင့်ငါးရာတစ်ဆယ်" ဖြစ်၏၊ ဤသို့ တစ်ဆယ်ပိုလွန်သော်လည်း "အနည်းငယ်အပိုအလိုမှာ ဂဏနုံ:မဖွဲ့.လောက်" ဟူသော ပရိဘာသာ(ပြောရိုး)နှင့်အညီ, အပိုတစ်ဆယ်ကိုဂဏနုံ:မဖွဲ့ဘဲ "ဒိယဗုကိလေသသဟသေ–တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ"ဟု အဌကထာဆိုသည်။

ဣတရေသံပေးဒဠ္ဍမ္ဘ။ ။ထို ခုဒ္ဒကဝတ္ထုပိဘင်းဝယ်ပါရှိသော တဏှာတို့ကို အဘယ့်ကြောင့် ဤနေရာ၌မယူပါသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဣတရေသံ"စသည်ဗိန်.။ "တဏှာ တစ်ရာရှစ်ပါး"ဟူသည်မှာ တဏှာ ၃–တန်အရင်း၌၍ ကာလ ၃–ပါး, အာရုံ ၆–ပါး, သန္တာန် ၂–ပါးဖြင့် မြှောက်ထားအပ်သော တဏှာများတည်း၊ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာကို ကုန်စေရာ၌ကား အနုသယတဏှာ (လော့ဘကိလေသာ)ကိုသာကုန်စေစ၏၊ တဏှာ ၃–တန်အရင်း၌၍ အာ–ကာ–သန်ဖြင့် မြှောက်ထားသော ကိလေသာတို့ကို လိုက်နေဖွယ်မလို၊ ထို့ကြောင့် ထိုအတိတ်စသည်ကို သုံးသပ်၍ ယူရသော တစ်ရာရှစ်ပါး တဏှာအပြားတို့ကို ကိလေသာကုန်စေခန်းဝယ် မယူရတော့–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။သဠိုဟ်ကျမ်း "ဒသကိလေသာ"အခန်း၌ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ မြှောက်ပုံ တစ်မျိုးရှိသေး၏၊ ထိုနည်းကား အနုဒ္ဓိကာ၌ (နည်းအမျိုးမျိုးတွင်) တစ်မျိုးသော မြှောက်နည်းဟု မှတ်ပါ။

မေစကပဠဒ္ဓိ–ကား၊ နိုလနိဘံ–ညိုသောအရောင်ရှိသော၊ ပဠင်–အဝတ်(ပုဆိုး)သည်၊ [ယခုစာတို့၌ "မေစကပဠာတိ နိုလနိဘာ ပဠာ"ဟု ရှိ၏၊ အဘိဓာန်၌ "အမှုဏ္ဍ ပဠော ရိတ္တိ"ဟု ပုံလိင်–နပုံလိင်ရှိ၏၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း "ပသာရိတမေစကပဠံယဿ အဟောသိ"ဟု ပဠမန္တ ရှိ၏၊ ထိုကြောင့် "ပဠာ"ဟူသော ဦးကာပါဠိကို စဉ်းစားသင့်၏၊ ရေးဆရာတို့ကား ဦးဂုဏာဆရာတော်၏ လက်ထက်၌ "ဂဂနတလ"ဟု မရှိဘဲ "ဒိသာဘာဂါ"ဟု ရှိသောကြောင့် "သမ္မသာရိတမေစကပဠာ" ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုသည်ဟု မိန့်ကြသည်။]

စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏာဝတူတိ (ဇော)–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ စိတ္တပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ–စိတ်လျှင်အကြောင်းရင်းရှိသော ဥတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ဝဏ္ဏာဝတု–အဆင်းတော်ဓာတ်သည်၊ (နိစ္စလာဝ အဌသမိ–၌စပ်၊) ဣတိအဏ္ဍော–ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော–ယူထိုက်၏၊ ကသ္မာ–နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်–စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော၊ ရူပ–ရုပ်သည်၊ ဗဟိ–ခန္ဓာကိုယ်၏ ပြင်ဘက်သို့၊ နိ နိဝဋ္ဌတိ–တစ်ဆင်ခြေမျှမထွက်၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်တည်း၊ ပန–ထိုသို့ပင် စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၏ ခန္ဓာကိုယ်၏ပြင်ဘက်သို့ မထွက်ပါသော်လည်း၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပပရမ္ပရာယ–စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်အဆက်ဆက်အားဖြင့်၊ အာဂတတ္တာ–ဖြစ်လာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧဝ–ဤသို့ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏာဝတု ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန–သည်) ဝုတ္တော–ပြီ။

အထဝါ–ကား၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏာဝတူတိ ဇော–၌၊ ပစ္စယဥတုသဒ္ဒါနံ–ပစ္စယသဒ္ဒါ ဥတုသဒ္ဒါတို့၏၊ လောပ–ကျေခြင်းကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပုဗ္ဗေ–ရှေး၌၊ သောယေဝအဏ္ဍော–ထိုစိတ္တပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ ဟူသော အနက်ကိုပင်၊ ဝုတ္တောပြီ၊ (ကိမိဝ–အဘယ်ကဲ့သို့နည်း၊) သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာဝိယ–သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ

စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ။ ။ဘုရားရှင်၏ ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ကိယ်တော်မှ အပြင်သို့ ထွက်လာကုန်၏၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကား၊ ကိုယ်မှ အပြင်သို့ မထွက်နိုင်၊ ထိုကြောင့် "စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏာဝတု"ပါဠိ၌ အဘုယ်သို့မှတ်ရပါမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသော ကြောင့် "စိတ္တပစ္စယ ဥတုသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏာဝတု"ဟု ဖွဲ့သည်၊ ဆိုလိုရင်းကား စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်တွင် ဥတုပါဝင်၏၊ ထိုဥတုသည် ရုပ်ကိုဖြစ်စေနိုင်၏၊ ထိုဥတုဇရုပ်တွင် ဥတုပါဝင်ပြင်နှစ်၏၊ ထိုဥတုကလည်း ရုပ်ကိုဖြစ်စေပြန်၏၊ ဤသို့အားဖြင့် ဥတုဇရုပ် အဆက်ဆက်ဖြစ်သောအခါ ကိုယ်တော်မှ အပြင်သို့ ရောင်ခြည်တော် ဥတုဇရုပ် ဝဏ္ဏာဓာတ်တွေ ထွက်ပေါ်နိုင်သည်–ဟုလို၊ ဤစကားအရ အကြောင်း၊စိတ္တသမုဋ္ဌာန်၏အမည်ကို အကျိုးဥတုသမုဋ္ဌာန်၌တင်စားချဲ့ ကာရဏူပစာရ အားဖြင့် "စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ" ဆိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

အထဝါ။ ။ဤနည်း၌ကား ဥပစာမဟုတ်၊ ပစ္စယနှင့် ဥတုပုဒ်တို့ကို ချေထားသော မှချဲ့စကားပင်တည်း၊ "သုဝဏ္ဏတာ သုသရတာ"သည် ခုနှကပါဌ် နှိမ်ကဏ္ဍလာစကားတည်း၊ "ကုသိလိ ရွေးကိုးကြောင့် အသ်ကောင်း၏" ဟူရာ၌ အသ်သည် ကမ္ဘဇပေဟုတ်၊ စိတ္တဇရုပ်တည်း၊

တူသော ပါဠိ၌ သုသရတာဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့တည်း။ [သုဝဏ္ဏတာ–ကောင်းသော အဆင်းရှိသူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ၀ါ–အဆင်းလှခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သုသရတာ–ကောင်းသော အသံရှိသူ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ၀ါ–အသံကောင်းခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဧတေန–ဤကုသိုလ်ရွေးအိုးကြောင့်၊ လဒ္ဓတိ–ရအပ်နိုင်၏။] ဟိ–မုန်း၊ ဇတ္တာ–ဤဂါထာပိုဒ်၌၊ သုသရတာတိ–ဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဥပါဒိန္နကာဓိကာရေ–ဥပါဒိန်္နကကမ္မဇရုပ်အရာ၌။ အာဂတတ်–လာ၏၊ သဒ္ဒေါစ–အသံသည်လည်း၊ ဥပါဒိန္နကော– ဥပါဒိန္နက ကမ္မဇသဒ္ဒသည်၊ နအတ္ထိ–မရှိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဥပါဒိန္နကရုပသြဠေ–တာလ အာဒိနိသယတ္ထာ–ဥပါဒိန္နကရုပ် ဟူသော နှတ်ခမ်း အာစောက် အစရှိသော မှီရာရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧ၀–ဤသို့ သုသရတာဟူ၍၊ ဝုတ္တံ(ယထာ)–ဂါထာ၌ ဟောတော်မူအပ်သကဲ့သို့၊ ဧ၀–ဤအတူ၊ ဇတ္ထာပိ–ဤနိဗ္ဗာ သမုဒ္ဌာနာနဉ ဝဏ္ဏဓာတုဟူသော ပါဠိ၌လည်း။ စိတ္တပဗ္ဗယ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ–စိတ်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဥတုဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသော ဝဏ္ဏဓာတ်ကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဝဏ္ဏဓာတူတိ–ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရော) ၀ဒတိ–ဆို၏။

ကာယသက္ခိန္ဒ–ကား၊ ပစ္စက္ခံ–မျက်မှောက်ကို၊ [“ဂ်” ကိုယ်တော်၏ သက်သေကို” ဟုပေးမည်စိုးသောကြောင့် “ပစ္စက္ခံ”ဟု ဖွင့်သည်။]...ဒန္ဓာ၀ရုဏန္ဒိ–ကား၊ သြဠဒ္ဒယ်–နှတ်ခမ်းတော် အစုံသည်၊...မုခါဒါနန္ဒိ–ကား၊ မုခ၀ိ၀ရံ–ခံတွင်းပေါက်တော်သည်၊ [အကျိုးကား “မုခ၀ိ၀ရဏ” ဟု ပြင်ကြေ၏။] သိလိဋ္ဌန် ဘား၊ သဲကတ်–ကောင်းစွာထိစပ်သည်၊ သုသဏ္ဌိတ–ကောင်းစွာတည်သည်။

သရေ နိမိတ္တं ဂဟေတွာတိ–ကား၊ ဧသော–ဤအသံကို၊ ဓမ္မော–တရားဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဓမ္မသေသရ၀ေနနေ–တရားသံ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နိမိတ္တံ–အမှတ်အသားကို၊ ဂဟေတွာ–၍၊ (“ဒေ၀လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ“သု” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ လှမ်းစပ်၊)

သို့သော် နှတ်ခမ်းအာစောက် လည်ချောင်း စသည်၌ရှိသော ကမ္မဇရုပ်တို့ကို ထိခိုက်ရမှ အသံဖြစ်သောကြောင့် ထိုကမ္မဇရုပ် ကောင်းသလောက် အသံလည်းကောင်း၏။ ထို့ကြောင့် အရင်းခံ ကမ္မဇကောင်းခြင်းကို “သုသရတာ–အသံကောင်းခြင်း”ဟု (ကာရဏူ၀စာရအားဖြင့်) ဟောတော်မူသည်။

ဓမ္မသ၀ရ၀ေနနေ။ ။ဣဒ္ဓိယသ၀ရသိလကိုပြရာ ပါဠိတော်များ၌ “သောတေန သဒ္ဒံ–သုတ္တာ နှ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ” ဤသို့ စသည်ဖြင့်ရှိ၏၊ ထို၌ “နိမိတ္တံ”ဟူသည် သိရှင်းသဲ့ စသည်၏ သာယာဖွယ် (တယ်ကောင်းပါလား)စသည်ဖြင့် မှတ်သားမှုတည်း၊ “သရေ နိမိတ္တံ ဂဟေတွာ”ဟူသော ဤပါဠိ၌ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ နိမိတ္တဂ္ဂါဟမျိုးဟု ထင်မှားမည်စိုးသောကြောင့် “ဓမ္မသ၀ရ၀ေနန”ဟု ဝိဿသန ကျမရသည်။ “တရားသံ၏ အဖြစ်ဖြင့် အမှတ်အသားကို ယူသည်၊ ၀ါ–အမှတ်အသားသည်၊ သာယာဖွယ်ကောင်းသောအသံဟု မမှတ်ပါ၊” ဟုလို။

ကိလေသာနဖျောနဝေန-ကိလေသာတို့ကို အဖန်ဖန် ထင်ရှားပြတတ်သော ဂိတသံစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ နှ (ဂဟေတွာ)- မယူမူ၍။

ဧကပ္ပဟာရေနာဂိဒေတ္တ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဒီဝသသ-တစ်နေ့၏၊ ဝါ-တစ်နေ့လျှင်၊ ဟ ဘတိယော ဘာဝေါ-ခုနှစ်ခြောက်အဖို့ကို၊ ဝါ-သုံးဖို့တစ်ဖို့ကို၊ ပဟာရောတိ-ပဟာဂုဟူ၍၊ ဝါ-ပဟိရ်ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏။

ဒေဝဿ ဣတိ-ဒေဝသ္ဒေ စသော ပါဠိဖြင့်၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီးသော ယဝ ဒေဝဒေါ ဒေဝါနံ စသောစကားကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ-မယူမူ၍၊ ဝါစနာမဂ္ဂသ-ပို့ချအပ်သော ပါဠိတော်အစဉ်၏၊ ထေရပ္ပဘဝတ္တွာ၀စနမေव-အရှင်သာရိပုတ္တရာ ထေရ်လျှင် အစမှန်ရှိသည်၏အဖြစ်ဟူသော စကားကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ တေန-ထိုစကားဖြင့်၊ ပုရိမ၀ဓိနှ-ရှေးဖြစ်စေသော ယဝ ဒေ၀ဒေ၀ေါ ဒေ၀ါနံ စသောစကား ကိုလည်း၊ ပဋိကွိပ္ပေန-ပယ်မြစ်လိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စောဒေတိ-စောဒနာ၏။

ဟေနေတာမေတသာတိ-ကား၊ ဝိနိယသ-ဝိနယသဒ္ဒါ၏။ ["ဟေသ-ဤ ဝိနည်းပါဠိ၏"ဟု ပေး၍၊ ၀စနတ္ထ ကောသလ္လတ္ထံ၀ယ် ၀စနဌ် စပ်ဖို့ရန် မဒုဠိကာဌ် အစပ်ပြုသည်၊ ဤ မဒုဠိကာနံသုံးကို ရှေးဆရာတို့မန္ဒစ်သက်ကြ၊ "ဟေသ-ဤ ဝိနယသဒ္ဒါ၏" ဟုသာ ပေးစေလိုကြသည်။]

အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထာဒိဘေဒေတိ-ကား၊ ယော-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ တံ သုတ္တ-ထိုသုတ္တန်ကို၊ သဒ္ဒေယ္ယတိ-သဒ္ဒေဠာယ်၏၊ ဝါ-အံ့၏၊ သုဏာတိ-နာ့ယူ၏၊ ဝါ ဓေတိ-ဆိုစေ၏။ ဝါ-ပို့ချ၏၊ စိန္တေတိ-အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကြံစည်စဉ်းစား၏၊ ဒေ၀ေတိ-ဟောပြော၏၊ သုတ္တေန-သုတ်ဖြင့်၊ သဂ်ဟိတော-သိမ်းယူအပ်သော၊ သီလာဒိအတ္ထော-သီလ အစရှိသော အစီးအပွားသည်၊ တ္ဘသ၀ိ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အတ္ထက်လည်း၊ [သဒ္ဒေဠာယ်မှ စသည်ကိုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတ္ထက်လည်း၊] ဟောတိ-၏၊ တေန-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပရသ-သူတစ်ပါး၏(အတ္ထက်)၊ သာ၀ေတ္ဗတော-ပြီးစေထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရသ္မိ-သူတစ်ပါး၏အတ္ထက်လည်း၊ ဟောတိ-၏၊ [သူတစ်ပါးကို တစ်ဆင့်ဟောပြော ပို့ချလျှင် ထိုသုတ္တန်က သူတစ်ပါးအတွက်လည်း သီလအစရှိသော အစီးအပွားဖြစ်စေနိုင်သည်-ဟူလို။]၊ ဣဒါ-သို့၊ တဒုဘယ-ထို ၂-ပါးစုံသော အတ္ထတ္ထ, ပရတ္ထကို၊ တံ သုတ္တ-ထိုသုတ်သည်၊ သူစေတိ, ဒီပေတိ-ပြတတ်၏၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ဒိဋ္ဌမ္ဘိက သမ္ဘရိယိကတ္ထေ-ဖျက်မှောက်ဘဝ၌

နှ ကိလေသာနဖျောနနှန။ ။"ဓမ္မသာရ၀ေန"အတွက် အညတ္ထာ၀ေါဟန (အခြားအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ပယ်ရှားကြောင်း) နှ,ညီးအားဖြင့် ရအပ်သော ဝိ၀ေသနတည်း။ [၀ေသဒ္ဒါ၏ နိ၀ဏ္ဍောတဒ္ဓဗျမျိုးပင်။] ကိလေသာတို့ကို အဖန်ဖန် ထင်ရှားပြတတ် ဖြစ်စေတတ်သော ဂိတသံ၏ ကောင်းမြင်း သာယာခြင်း စသည်ကို "အနဖျေန" ဟု ခေါ်၏၊ ထို အနဖျေနနှ၏အဖြစ်ဖြင့် နိဓိတံကိုယူသည် မဟုတ်ပါ-ဟူလို။

ဖြစ်သော စီးပွားပ, တမလွန်ခ္ခန္ဓာဖြစ်သောစီးပွားတို့လည်းကောင်း၊ လောကီယလောကုတ္တရဏ္ဌေ–လောကိစီးပွား၊ လောကုတ္တရာစီးပွားတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝ-မာဒိသောဒေ–ဤသို့ အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ အတ္ထေ–စီးပွားတို့ကို၊ အာဒိသဒ္ဒေန–ဖြင့်၊ [အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထာဒိဒ္ဒ် အာ့ဒိသဒ္ဒါဖြင့်।] သင်္ဂဏှာတိ–သိမ်းယူ၏၊ စ–ဆက်၊ အယံ အတ္ထသဒ္ဒေါ–ဤအတ္ထသဒ္ဒါသည်၊ ဟိတံ ပရိယာယဝစနံ–ဟိတသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း၊ ဘာသိတတ္ထဝစနံ–ဟောအပ်သော သဒ္ဒါ၏ အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါသည်၊ နေ–မဟုတ်။

(အယံ အတ္ထသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဘာသိတတ္ထဝစနံ–သည်၊) ယဒိသိယာ–အံ့၊ (ဧဝဲသတိ)။ သုတ္တံ–သုတ်သည်၊ အတ္ထနေ့ာပိ–မိမိသုတ်၏လည်း၊ ဘာသိတတ္ထံ–ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်၏အနက်ကို၊ သူစောတိ–ပြနိုင်၏။ ပရ သုတ္တာသမိ–အခြားသုတ်၏လည်း၊ (ဘာသိတတ္ထံ သူစောတိ၊) ဣတိ အယံ အတ္ထော–သည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏။ စ–ဝင်စစ်ကား၊ သုစတ္ထန–သုတ်သည်၊ ယောအတ္ထော–ကို၊ ပကာသိတော–ထင်ရှားပြအပ်ပြီ၊ သော–ထိုအနက်သည်၊ တသော–ထိုသုတ်၏သဘဝလျင်း၊ (အတ္ထော–သည်) ဟောတိ–ဣတိ–ကြောင့်၊ တေန–ထိုသုတ်သည်၊ ပရတ္ထာ အခြားသုတ်၏ အနက်သည်၊ ဝါ–ကို၊ သူ ဗိတော–ပြအပ်သည်၊ နေ ဟောတိ–မဖြစ်နိုင်။

နေ ဘာသိတတ္ထဝစနံ။ ။ဤနေရာ၌ ယုံမှားဖွယ်ရှိသော၊ ဘာသိတတ္ထကိုသာမှတ်၍ ဆိုသော်လည်း အသိဓာန်လာ အတ္ထသဒ္ဒါ၏အနက်တို့တွင် ဟိတအနက်မှတစ်ပါး အခြား အနက်အားလုံးကိုပင် ကန့်သည်၊ ဘာသိတတ္ထ ဟူသည် ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်၏ အနက်တည်း၊ အတ္ထသဒ္ဒါသည် ထိုပါဠိတော်၏ အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါမဟုတ်–ဟူလို၊ ဤကောက်အရ "အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထာဒိဘောဒေ–မိမိစီးပွား၊ သုတစ်ပါးစီးပွား အစရှိသော အပြားရှိကုန်သော၊ အတ္ထေ–စီးပွားတို့ကို"ဟု အနက်ပေးစေလို၏။

ယဒိသိယာ။ ။"အတ္ထေ သုစောတိ"၌ အတ္ထအတွက် ဘာသိတတ္ထ(ဘုရားဟောပါဠိတော်၏ အနက်)ကိုယူလျှင် အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယဒိ သိယာ" စသည် မိန့်၊ အတ္ထအရ ဘာသိတတ္ထကိုယူလျှင်။...

သုတ္တံ၊ ပေ၊သုစိတော ဟောတိ။ ။"အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထ"ဟု ဆိုသောကြောင့် သတ္တမ္ဘီ တစ်ပါး ပါးသည် မိမိသုတ္တန်၏အနက်အမှီပြုသင့်ရှိလည်းကောင်း၊ အခြားသုတ္တန်၏ အနက်အမှီပြုသင့်ကိုလည်း ကောင်း ပြနိုင်ရာရောက်၏၊ ဥပမာ–ဖြေဟုဓာလသုတ် တစ်သုတ်တည်း၊ ကပင် မိမိ၏အနက်ဖြစ်သော သီလနှင့်, ၆၂–ပါးသော မိန္ဒာအယူ, သမ္ဗညုတ္တဝေဒနာတော်ကိုလည်းကောင်း, သာမညဖလသုတ်၏ အနက်ဖြစ်သော ရဟန်းပြုရကျိုးစသည်ကိုလည်းကောင်း ပြနိုင်ရာရောက်၏။ စင်စစ်ကား ထိုသို့ မိမိအနက်, တစ်ပါးသုတ်၏အနက် ဤ ၂–ချက်ကိုမပြနိုင်ပါ၊ မိမိသုတ်၏အနက်ကိုသာပြနိုင်ပါသည်၊ ထိုသို့ အနက် ၂–မျိုးကို မပြနိုင်ဘဲလျက် "အတ္ထတ္ထ ပရတ္ထ သူစစ"ဟု ပရတ္ထထည့်၍ ဆိုချေသော် ထိုပရတ္ထအတွက် အနတ္ထက (အနက်အဓိပ္ပာယ် မရှိခြင်း:ဟူသော) အပြစ်ရောက်စရာရှိသည်–ဟူလို။

စ–သည်သာမကသေး၊ တေန–ထိုသုတ်သည်၊ သူ့စေတမ္ဘသ–ပြိုထိုက်သော၊ နိ၀ဏ္ဍောတမ္ဘသ–တဲအုံးမြစ်ထိုက်သော၊ ပရဏ္ဍသ–**အခြားသုတ်၏**အနက်၏၊ အဘာ၀ါ–မရှိတော့ခြင်းကြောင့်၊ အတ္တဂ္ဂဟဏံ–အတ္တသဒ္ဒါ**ကိုယူခြင်း**ကို၊ နှ ကတ္တဗ္ဗံ–မပြုထိုက်၊ အတ္တတ္ထ ပရတ္ထ ဝိနိမုတ္တသ–အတ္တတ္ထ ပရတ္ထမှလွတ်သော၊ ဘာသိတတ္ထသ–၏၊ အဘာ၀ါ–မရှိခြင်းကြောင့်၊ အာဒိဂ္ဂဟဏမ္ဘ–အာဒိသဒ္ဒါကိုလည်း၊ နှ ကတ္တဗ္ဗံ–ထိုက်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယထာဝုတ္တသ–အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ အတ္တသ–ဟိတအနက်၏၊ သိုဋ္ဌေ–ဌ်၊ အသမ္ဘ၀တော–မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ ၀ါ–မရနိုင်ခြင်းကြောင့်၊ သုတ္တာဓာရသ–သုတ်၏တည်ရာဖြစ်သော၊ ပဂ္ဂလသ–၏၊ ၀သေန–ဖြင့်၊ အတ္တတ္ထ ပရတ္ထာ–အ**တ္တ**တ္ထ ပရတ္ထာတို့ကို၊ ၃တ္ထာ–ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

အထ၀ါ–ကား၊ သုတ္တံ–ပါဠိတော်ရင်းကို၊ အနေ၀ေဗျိတ္တာ–မရှုမဲ့မှု၍၊ အတ္တာတ္ထာ– မိမိ၏စီးပွားလည်းကောင်း၊ ပရတ္ထာ–သူတစ်ပါး၏စီးပွားလည်းကောင်း၊ ဥဘယတ္ထောဝ–မိမိ သူတစ်ပါး ၂–ဦးသားတို့၏ စီးပွားလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌမမ်ိုကောဝ–မျက်မှောက်ဘ၀ဝဋ်ဖြစ်သော၊ အတ္ထော–စီးပွားလည်းကောင်း၊ သမ္ဘရာယိကောဝ– တမလွန်

တေနစပေးနေ **ကတ္တဗ္ဗံ**။ ။ပရတ္ထာကို မပြန့်ပ်ိုလျှင် တားမြစ်ဖို့ရာ ပရတ္ထမရှိသောကြောင့် "အတ္တတ္ထ"ဟု အတ္တဟူသော ဝိသေသနကိုလည်း(မ)ဖြယ်မလို၊ ထိုသို့မလိုဘဲလျက် ထည့်အပ်သော အတ္တသဒ္ဒါအတွက်လည်း အနုတ္တက ဒေါသပင် ရောက်စရာရှိပြန်သည်–ဟုလို။ [၀ဋ္ဌမအပြစ်ပြုရာ၌ "ပရတ္ထ" ထည့်ခြင်းအပြစ်ကိုပြ၍, ဤ၃တိယအပြစ်ပြုရာ၌ အတ္တသဒ္ဒါ ထည့်ခြင်း၏ အပြစ်ကိုပြသည်။]

အာဒိဂ္ဂဟဏဗ္ဗ နှ ကတ္တဗ္ဗံ။ ။အတ္တအတွက် ဘာသိတတ္ထကို ယူလျှင် အတ္တတ္ထပရတ္ထမှ အလွတ်ဖြစ်သော အနက်ဟူ၍မရှိတော့ရကား "ပရတ္ထာဒိ ဘေဒေ"ဟု အာဒိသဒ္ဒါကိုလည်း ထည့်ဖွယ်မလို၊ ထိုအာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ယူဖို့ရာအနက်မရှိ–ဟုလို၊ ဤတိုင်အောင် "အတ္တ–ပရတ္ထ–အာဒိ" ၃–မျိုးလုံး ထည့်ထားရခြင်း၏အပြစ်ကိုပြသည်။ [အတ္တအတွက် ဟိတအနက်ကို ယူရာ၌ကား အာဒိဖြင့် ဒိဋ္ဌမ္ဘိကတ္တ သမ္ဘရာယိကတ္တ လောကိယတ္တ လောကုတ္တရတ္ထစသော အတ္တတို့ကိုယူ–ဟု ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။]

တသ္မာပေးဟုတ္ထာ။ ။အတ္တအတွက် ဘာသိတတ္ထကိုယူလျှင် ပြခဲ့ပြီးသော အပြစ်များ ရောက်နိုင်သောကြောင့် ဘာသိတတ္ထကို**မ**ယူတဲ့အတ္တအတွက် ဟိတ(စီးပွား)အနက်ကိုသာ အဋ္ဌကထာ ဆိုလိုသည်၊ ထိုစီးပွားဟူသည်လည်း သုတ္တန်ပါဠိတော်၏ စီးပွားမဟုတ်၊ ထိုသုတ်ကိုလေ့ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်(သုတ်၏တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်)အတွက် ရနိုင်သော စီးပွားတည်း–ဟု မှတ်ပါ။

အထ၀ါပေးသုစေတိတိ **အတ္ထော**။ ။မဟာနိဒ္ဒေသ–အဋ္ဌကဝဂ္ဂ, ပသုရသုတ္တ နိဒ္ဒေသ၌ "ဧကော ဝိ၀ါဒါ သမ္ဘေကေသုစတာဟေ၊နေ ဟည္ဒဗ္ဗတ္ထိ ပသ်ယလာဘာ"ဟု ဂါထာသုတ်ရှိ၏၊ ထိုဂါထာသုတ်၌"ပသ်ယလာဘာ အညော အတ္ထော နတ္ထိ–ချီးမွမ်းခံမရခြင်းမှတစ်ပါးသော အခြား အတ္ထမရှိ" ဟု ရှေးဦးစွာ ဖွင့်ပြီးလျှင် အတ္ထောအရ အတ္ထတို့ကိုပြရာ၌ကား "အတ္ထတ္ထောဝါ ပရမတ္ထောဝါ၊ ပရမတ္ထောဝါ အတ္ထောဝါ အတ္ထော နတ္ထိ" ဟု ၁၅–ပါးသော အတ္ထအပြားကို

ဘဝ၌ဖြစ်သော၊ အတ္တော-စီးပွားလည်းကောင်း၊ ဥတ္တာနော-ပေါလွင်သော၊ အတ္တော-အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်းကောင်း၊ ဂဓ္ဓိရော-နက်နဲသော၊ အတ္တော-လည်းကောင်း၊ ဂူဠော-လျှို့ဝှက်အပ်သော၊ အတ္တော-လည်းကောင်း၊ ပဋိစ္ဆန္နော-ဖုံးကွယ်အပ်သော၊ အတ္တော-လည်းကောင်း၊ နေယျော-ဆောင်ထိုက်သိထိုက်သော၊ အတ္တော-လည်းကောင်း၊ နီတော-တိုက်ရိုက်သိအပ်သော၊ အတ္တော-အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်းကောင်း၊ အနဝဇ္ဇော-အပြစ်မရှိသော၊ အတ္တော-စီးပွား၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်းကောင်း၊ နိက္ကိလေသော-ကိလေသာမှ ထွက်မြောက်တတ်သော၊ အတ္တော-လည်းကောင်း၊ ဝေါဒါနော-ဖြူစင်သော၊ အတ္တော-လည်းကောင်း၊ ပရမတ္ထော-မြတ်သော အတ္တဖြစ်သော၊ အတ္တော-စီးပွားအနက်, အဓိပ္ပာယ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အတ္တတ္ထဘဝေါ-အတ္တတ္ထအစရိုက္ခိ သော၊ ယေပိ အတ္တတ္ထဘောဒါ-အကြင်အတ္တ အထူးအပြားတို့ကိုလည်း၊ နိဒ္ဒေသေ-မဟာနိဒ္ဒေသ၌၊ (ဓမ္မသေနာပတိနာ-တရားစစ်သူကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်၊) ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ တေ-

---

ပြထား၏၊ ထိုအားလုံးပင် မူရင်းသုတ်နှင့် ဆိုင်သည်မဟုတ်၊ အတ္တအတွက် ရသင့်သမျှကို ပြခြင်းသာတည်း။ ထိုကြောင့် "သုတ္တ အနေကဋ္ဌိတတ္တာ"ဟု ဆိုသည်။ ထိုအတ္တအားလုံးကိုပင် တစ်သုတ်တည်းက မပြနိုင်သော်လည်း သတ္တန်ပါဠိတော်အများကား ထိုအတ္တတို့ကို ထိုကဲ့သို့လို ပြနိုင်ကြပေ၏၊ ထိုကြောင့် "အတ္တတ္ထ ပရတ္ထာဒီဆေဒေ"ဟု အာဒီသဒ္ဒါဖြင့် အဌကထာဆရာ မိန့်သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ဤ အတ္တ ၁၅–ပါးတွင် ၅၅, ၅–ပါးသည် ဟိတ(စီးပွား)အနက် ဟော၊ "ဥတ္တာနော၊ပေါနီတော" ဟူသော ၆–ပါးကား ဘာသိတတ္တ (ဟောနက်)ဟူသော အနက်ကိုဟော၏၊ အနဝဇ္ဇဝေသော နောက်ဆုံး ၄–ပါးကား ဟိတအနက်ဘာသိတတ္တအနက် ၂–ဖျိုးတို့ကို ဟော၏၊ ထိုကြောင့် ဤအဖွင့်အတိုင်းဆိုလျှင် "အတ္တော-စီးပွား, အနက်တို့ကို"ဟု ပေးရပေလိမ့်မည်။

ဂဓ္ဓိရတ္ထ ဝေသည်။ ။ဒုရဝဂါဟတာယ ဝိဘာဝနေ အလဘဂါဓော ဂဓ္ဓိရော-ဝေးသော သိရခြင်းရှိသည်၏ အခြစ်ကြောင့် ထင်ရှားပြဖို့ရန် ထောက်တည်ရာမရနိုင်သောအနက်သည် ဂဓ္ဓိ ရတ္ထမည်၏၊ နိဒ္ဒာန်ကို "ဂဓ္ဓိရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏု"ဟု ဟောတော်မူပုံကိုထောက်ပါ၊ နှ ဝိဝရော ဂူဠော-အကျွယ်မဖွင့်အပ်သဖြင့် လျှို့ဝှက်တိမ်မြေပြို ငုပ်နေသောအနက်သည် ဂူဠတ္ထမည်၏၊ မူလုဒကာ ဒယောဝိယ ပဲသုနာ (အမြစ်, မြေတွင်းက ရေစသည်တို့ကို မြေက ဖုံးအပ်သကဲ့သို့) အကူရ သန္ဓိလေသာဒိနာ တိရောဟိတော ပဋိစ္ဆန္နော-အကူရာ အစုအဝေးစသည်ဖြင့် ကွယ်ထားအပ်သော အနက်သည် ပဋိစ္ဆန္နတ္ထမည်၏၊ နိဒ္ဒါရေတ္တာ ဥာဟတ္ထော နေယျော၊ ယထာရုတဝေသေန ဝေဒိတဗ္ဗော နိတော အနဝဇ္ဇနိက္ကိလေသဝေါဒါနာ ပရိယာယေန ဝုတ္တာ၊ ကုသလဝိပါကကြိယာ ဓမ္မဝေသေန ဝါ (ကုသိုလ်သည် အနဝဇ္ဇ, ဝိပါက်သည် နိက္ကိလေသ, ကြိယာသည် ဝေါဒါနတ္ထ တည်း)၊ ပရမတ္ထော နိဗ္ဗာနံ၊ အဝိပရိတသဘာဝေါ၏ ဝါ၊–အနုဋ္ဌိကာ။ [နိဒ္ဒေသအဌကထာ ဖွင့်ပုံနှင့် မတူတတ်သော်လည်း သာ၍ ကျယ်သောကြောင့် **အနုဋ္ဌိကာ**ကို ပြလိုက်ပါသည်။]

အတ္တတ္တ အစရှိသော စီးပွားအနက်ဟူသော အထူးအပြားတို့ကို၊ သုတ္တ-သုတ်သည်၊ သူစောတိ-၏၊ အတ္ထော-နက်။

အထဝါ-ကား၊ အတ္ထနှာစ-မိမိသည်လည်း၊ အပ္ပိစ္ဆော-ယုတ်မာသော အလိုဆိုးမရှိသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင်း၊ အတ္ထတ္ထ-မိမိစီးပွားကိုလည်းကောင်း၊ ပရေသ-သူတစ်ပါးတို့၏ အတွက်၊ အပ္ပိစ္ဆကထဉ္စ-အပ္ပိစ္ဆထကိုလည်း၊ ကတ္တာ-ပြုတတ်သည်၊ ဝါ-ပြောဟောတတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပရတ္ထ-သူတစ်ပါး၏ စီးပွားကိုလည်းကောင်း၊ သူစောတိ-ပြတတ်၏၊ ဣတိ ဇဝ-ဤသို့လျှင်၊ အတ္ထနှာစ၊ပေ၊အာဒိသုတ္တာနိ-အစရှိသော သုတ်တို့ကို၊ ယောဇေတမ္မာနိ-ဤနေရာဝယ် ယှဉ်ဝေထိုက်ကုန်၏၊ ဝါ-သုံးခွဲထိုက်ကုန်၏၊ စ-ဆက်၊ ဝိနယာဘိ ဓမ္မေဟိ-ဝိနည်း, အဘိမျောတို့မှ၊ ဝိသေသေတွာ-အထူးပြု၍၊ သုတ္တသဒ္ဒသ-၏၊ အတ္ထော-အနက်ကို၊ ဝတ္တမ္ဘော-ဆိုထိုက်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝေနေယျစ္ဆာသယဝသမ္ဘဝတ္တာယ-ဝေနေယျတို့၏ အစ္ဆာသယ၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ ဒေသနာယ-သုတ္တန်ဒေသနာတော်သည်၊ အတ္ထဟိတ ပရဟိတာဒီနိ-အတ္ထဟိတ, ပရဟိတ အစရှိသည်တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သာတိသယ-အလွန်အကဲနှင့်တကွ၊ ပကာသိတာနိ-ထင်ရှားပြအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ အာဏာဓမ္မသဘာဝသမ္ဘဝတ္တာယ-အာဏာ၏အစွမ်း ဓမ္မသဘော၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော၊ (ဒေသနာယ-ဝိနည်း, အဘိမျောဒေသနာသည်၊ အတ္ထဟိတ ပရဟိတာဒီနိ-တို့သည်၊ ဝါ-တို့ကို၊ သာတိသယ-တကွ၊ ပကာသိတာနိ-ကုန်သည်၊ နှ (ဟောန္တိ)-ကုန်၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ ဣဒဓေဝ-ဤသုတ္တန်ကိုသာ၊ အတ္ထာနံ သူစနတော သုတ္တန္တိ-ဟူ၍၊ ဝါ-စီးပွားကို ပြတတ်သောကြောင့် သုတ်မည်၏ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ။

စ-ဆက်၊ သုတ္တေ-၌၊ အာဏာဓမ္မသဘာဝါ-အာဏာ, ပရမတ္ထ ဓမ္မသဘောတို့သည်၊ ဝေနေယျစ္ဆာသယ-ဝေနေယျတို့၏အလိုသို့၊ အနုဝတ္တန္တိ-လိုက်ကြရတုန်း၏၊ ဝိနယာဘိဓမ္မေသု-တို့၌၊ ဝေနေယျစ္ဆာသယော-သည်၊ အာဏာဓမ္မသဘာဝေ-အာဏာ, ပရမတ္ထဓမ္မသဘောတို့သို့၊ အနုဝတ္တတိဝိယ-လိုက်ရသကဲ့သို့၊ (သုတ္တေ-၌၊ ဝေနေယျစ္ဆာသယော-သည်၊ အာဏာဓမ္မသဘာဝေ-တို့သို့၊) နှ (အနုဝတ္တတိ)-မလိုက်၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ ဝေနေယျာနံ-တို့၏၊ သုတ္တန္တ ဒေသနာ-သည်၊ ဧကန္တဟိတ ပဋိလာဘ သံဝတ္တနိကာ-ဧကေနိ စီးပွားကိုရခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သုဝုတ္တာစေတ္တ အတ္ထာတိအာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [“သုတ္တေစ” မှစ၍ “အာဒိဝုတ္တံ”တိုင်အောင် အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဒိကဏ်ဘာသာ ဋီကာ၌ သာရတ္ထကို သာဓကပြု၍ပြခဲ့ပြီ၊ သာရတ္ထနှင့် အနည်းငယ်သာ စာသွားကွဲ၏။]

ပသာဒိတိကား၊ ဗလတိ-သီးတတ်၏၊ သုတ္တာဏာတိ ဇာသ-သုတ္တာဏာဟူသော ဤပါဠိ၏၊ အတ္ထ-အနက်ကို ပကာသေတုံ-ဌာ၊သုဋ္ဌု၊ပေ၊တာယတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။

စ–ဆက်၊ အတ္တတ္ထ ပရတ္ထာဒိ ဝိဓာနေသု–အတ္တတ္ထ, ပရတ္ထ အစရှိသည်တို့ကို ပြုစီရင်ခြင်းတို့၌၊ သုတ္တသာ–၏၊ ပမာဏဘာဝေါ–ပမာဏ၏အဖြစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ တေသံ–ထို အတ္တတ္ထ, ပရတ္ထ အစရှိသည်တို့ကို၊ သင်္ဂါဟကတ္တဗ္ဗ–သိမ်းယူတတ်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဧတ္ထ–ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ကသ္မာ–နည်း၊ တဒတ္ထပကာသနေ–ထို အတ္တတ္ထ, ပရတ္ထ အစရှိသည်တို့ကို ထင်ရှားပြခြင်း၌၊ ဝဓာနတ္ထာ–ပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ သုတ္တသာ–၏၊ ဣတရေဟိ–အခြားသောဝိနည်းအဘိမှာတို့မှ၊ ဝိသေသနဋ္ဌ–ထူးခြားပုံကိုလည်း၊ (ယောဧတ္ထ–၏။)

ဧတ္ထ–ကား၊ အတ္တာနံ သူစနတောတိ အာဒိကံ–အတ္တာနံ သူစနတော အစရှိသော၊ အတ္တဝစနံ–အနုက်ကို ဆိုကြောင်းဖြစ်သော ဂါထာစကားကို၊ (ဝုတ္တံ–ပြီ)[တေနေတံ၌ စေတံကို "စေတ အတ္တဝစနံ"ဟု ဖွဲ့ပါ–ဟူလို၊ ဝိနည်းဋီကာ၌ "ဂါထာစနံ" ဟုလည်းစွဲသေး၏။] စေသာတိ–ကား၊ သုတ္တသာ–သုတ္တသဒ္ဒါ၏။ ["စေသ ဝိနယသာ" တုန်းကနဲ့ အတူပင်တည်း၊ မဓုဋ္ဌိကာ၌ ဝိနယသာတုန်းက "ဝိနယပါဠိ ယာ"ဟု ဖွင့်ခဲ့၏၊ ဤနေရာ၌ "သုတ္တသဒ္ဒသာ" ဟု ဖွင့်ပြန်၏။]

အတ္တတ္ထပေါယောဧတ္ထ။ ။ဤစကားသည် "ယထာ ဟိ တဋ္ဌကာနံ" စသည်ကိုရည်ရွယ်၍ဖြင့်သော စကားတည်း၊ ရှေးခေတ်လက်သမားတို့မှာ ပျဉ်းကြိုးသည် ပမာဏဖြစ်သကဲ့သို့ အတ္တတ္ထ ပရတ္ထ စသည်ကိုဖြစ်ခြင်းတို့၌ သုတ္တန်၏ ပမာဏဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း, ပန်းသီချည်သည် ပန်းတို့ကို ဖရိဖရဲမကြေအောင် သိမ်းယူတတ်သကဲ့သို့ သုတ္တန်၏ အတ္တတ္ထ ပရတ္ထ စသည် သိမ်းယူတတ်ပုံကိုလည်းကောင်း ဥပမာနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါလေ–ဟူလို။

တဒတ္ထပကာသနေ ပဓာနတ္ထာ။ ။ဘာကြောင့် ပမာဏဖြစ်ရ, ဘာကြောင့် သင်္ဂါဟကတ္တ ဖြစ်ရသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တဒတ္ထပေါယဓာနတ္ထာ"ဟု မိန့်သည်၊ သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို ထိုအတ္တများအတွက် သက်သက် ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ရကား ထိုအတ္တတို့ကိုဖြစ်ရန် ပဓာနတရားတော် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုအတ္တတို့ကို ပြုစီမံခြင်း၌ ပမာဏလည်းဖြစ်ရ, ထိုအတ္တတို့ကို သိမ်းယူနိုင်သော တရားလည်းဖြစ်ရသည်–ဟူလို။

သုတ္တသ္မာ၊ ဣတိ ဝေသေသနဋ္ဌ။ ။"တဒတ္ထပကာသနေ ပဓာနတ္ထာ" ဟူသော ဟိတ်သည် ကာကောလေဟနက (ဥဘယာပေါဂေ)နည်းအားဖြင့် ရှေ့နောက်ကိုင်ဆိုသော ဟိတ်တည်း၊ ထိုပြန့်ခဲသော အကြောင်းကြောင့်ပင် ဝိနည်းအဘိမှောတရားတို့မှ သုတ္တန်၏ အတ္တတ္ထ ပရတ္ထ စသည်တို့ကို ပြန့်နိုင်လေကော်အောင် ထူးခြားပုံကိုလည်း "ယောဧတ္ထ–ယှဉ်စပ်ပါလေ" ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ဤဝိသေသနံကိုထောက်၍ ဝိနည်းအဘိမှောတို့လည်း အတ္တတို့ကိုပြန့်နိုင်ပါ၏၊ သို့သော် ဝိနည်းအဘိမှောတို့ထက် သာလွန်၍ သုတ္တန်က အတ္တတို့ကို ပြန့်နိုင်သောကြောင့် အတိသယ နည်းအားဖြင့် သုတ္တန်အတွက်သာ "အတ္တာနံ သူစနတော" စသော ဟိတ်များကို ဆိုရသည်–ဟုမှတ်ပါ။ [ဝိသေသနဋ္ဌိစ ဝိနယာဘိမှောနံ အတ္တ သူစနတော အတိသယသုခဋ္ဌိ အတ္ထောဘ၊–မခု။]

အဘိဣမ္ဘမ္ဆန္ဒိတိ ဇော္ဍ–၌၊ အဘိသဒ္ဒါ–သည်၊ ကမနသ–ကမနကြြိယာ၏၊ ဝုဒ္ဓိဘာဝ–တိုးပွားသည်၏ အဖြစ်ဟူသော၊ အတိရေကတ္တံ–အပိုအလွန်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ–၏၊ အဘိဣမ္ဘန္ဆေ နာတိ ဇော္ဍစ–အဘိဣမ္ဘန္ဆေ နဟုသော ဤပါဠိ၌ပင်လည်း၊ ကန္ဓိယာ–နှစ်သက်ခြင်းကြိယာ၏၊ အဓိကတ္တံ–အလွန်အကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော၊ ဝိသေသဘာဝ–ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဒီပေတိ–၏) ဣတိ–ဤသို့၊ ဥပသဂ္ဂသ–အဘိဥပသာရပုဒ်၏၊ ကိရိယာဝိသေသသကတ္တာ–ကြြိယာကို အထူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ယုတ္တံ–သင့်ပါပေ၏၊ အဘိညာတာ၊ပေ၊အဘိဝိနယေတိ ဇော္ဍ–၌၊ သလက္ခဏဟုဖိတပရိစ္ဆိန္နေသု–အမှတ်အသားနှင့်တကွဖြစ်ကုန်၊ ပူဇော်ထိုက်ကုန်၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော၊ ရတ္တိအာဒီသု–ညဉ့် အစရှိသော ဒြပ်နက်တို့၌၊ (ညဉ့်, မင်း, ဝိနည်းဟူသော ဒြပ်အနက်တို့၌)အဘိသဒ္ဒါ–သည်၊ ဝတ္ထုတိ–ဖြစ်၏၊ · ဣတိ–ကြောင့်၊ ကထံ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ဧတံ–ဤအဘိညာတာ အစရှိသောသဒ္ဒါသည်၊ ယုဇ္ဇေယ္ယ–သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤကား၊ စောဒနာတည်း။

လက္ခဏဂရဏ၊ပေ၊ဒီပနတော–အမှတ်အသားကိုပြုခြင်း အမှတ်အသားဖြင့် သိခြင်း၊ကြြိယာ, ပူဇော်ခြင်းကြြိယာ, ပိုင်းခြားခြင်းကြြိယာတို့ကို ထင်ရှားပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၏ကောင်း၊ တာဟိ ကြြိယာဟိ–ထိုကြြိယာတို့နှင့်၊ ရတ္တိ

အဘိဣမ္ဘန္ဆိ၊ပေ၊ဥပသဂ္ဂ။ ။"ဓာတုတ္ထ ဥပေစ္စ သန္ဒေန္ဓိတိ · ဥပသဂ္ဂါ"နှင့်အညီ ဥပသာရဟုခေါ်တို့သည် ဓာတ်၏အနက်သို့ ကပ်ရောက်၍ ထိုဓာတ်၏အနက်ကို (နကိုအနက်ထက် အပိုအမို ဝေဝေဆာဆာရှိအောင်) ပြင်ဆင်တတ်ကြကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် အဘိဣမ္ဘန္ဆိ၌ အဘိဥပသာရသည် ကမနကြြိယာ၏ တိုးပွားခြင်းအနက်ကိုပြု၏၊ အဘိဣမ္ဘန္ဆေ နန္ဒ အဘိလည်း ကန္ဓိကြြိယာ၏ လွန်ကဲခြင်းအနက်ကိုပြု၏၊ ထိုသို့ပြုခြင်းသည် ဓာတ်နက်ဖြစ်သော ကြြိယာကို ပြင်ဆင်ရာ ရောက်သောကြောင့် သဒ္ဒသဟောအားဖြင့် သင့်လျော်ပါပေသည်၊ သဒ္ဒယတ္တိ ရှိပါပေသည်–ဟူလို။

–

အဘိညာတာ၊ပေ၊ကထမေတံ ယုဇ္ဇေယ္ယ။ ။အဘိညာတာဌ် "ဥတာ"အရ ညဉ်ဟူသော ဒြပ်အနက်ကိုရ၏၊ အဘိသဒ္ဒါလည်း ထိုအနက်ကိုပင် ဟောရ၏၊ အဘိရာဇာ၌ မင်းဒြပ်, အဘိဝိနယ၌ ဝိနည်းတရားဒြပ်ရ၍၊ အဘိသဒ္ဒါတို့သည်လည်း ထိုဒြပ်အနက်ကိုပင် ဟောရ၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဓာတ်၏အနက်ဖြစ်သော ကြြိယာကို အထူးမပြုနိုင် မပြင်ဆင်နိုင်သောကြောင့် "ဓာတုတ္ထ ဥပေစ္စ သန္ဒေန္ဓိတိ ဥပသဂ္ဂါ"နှင့် မညီရကား အဘိညာတာစသော သဒ္ဒါစုသည် အဘယ်ကြောင့် သင့်နိုင်ပါအံ့နည်းဟု စောဒနာသည်။

လက္ခဏ၊ပေ၊ဒီပနတော။ ။အဘိညာတာဌ် အဘိသည် လက္ခဏဂရဏညာဏ(အမှတ်အသားပြုခြင်း အမှတ်အသားဖြင့်သိခြင်း)ဟူသော လက္ခဏညာဏကြြိယာကို အဘိရာဇာ၌ အဘိသည် ပူဇနကြြိယာကို၊ အဘိဝိနယ၌ အဘိသည် ပရိစ္ဆေဒ (ပိုင်းခြားခြင်း)ကြြိယာကိုပြု၏၊ ထိုသို့ ကြြိယာအနက်ကို ပြနိုင်သောကြောင့် "ဓာတုတ္ထ ဥပေစ္စသန္ဒေန္ဓိတိ ဥပသဂ္ဂါ" နှင့် သင့်လျော်ပါ၏၊–ဟူလို။

ရာဇဝိနယာနနှင့်-ရတ္တိ ရာဇ ဝိနယသဒ္ဒါတို့၏၊ ယုတ္တတ္တာစ-ယှဉ်ကုန်သ,ည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်း-ကောင်း (ဇတ-ဤအတ်ညာတာ အစရှိသော သဒ္ဒါသည်၊ ယုဒ္ဓတိ-သင့်၏၊ (ဣတိ-ဤ)ကား အဖြေတည်း၊) ဘာဝနာ ဖရဏာဝုဒိဟိ-စိတ်ကိုတိုးပွားစေခြင်းဟူသော ဘာဝနာဝုဒ္ဓိ, အရပ် ၄-မျက်နှာတို့,ကို ဖြန့်ခြင်းဟူသော ဖရဏာဝုဒ္ဓိတိုဖြင့်၊ ဝုဒ္ဓိမဇ္ဇေ-တိုးပွားခြင်းရှိကုန်သော၊ [ဘာဝနာဝုဒ္ဓိဖြင့် ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂ ဘာဝေတိတို့,ကို ရည်ရွယ်သည်၊ ဖရဏာဝုဒ္ဓိဖြင့် မေတ္တာသပဘဂတေန စေတသာ စသည်,ကို ရည်ရွယ်သည်၊]...အာရမဏာဒီဟိတိ-ကား၊ အာရမဏေ၊ ဝေ၊ ပဋိပဒါဒီဟိ-အာရုံသမ္ပယုတ်, ကဲ, ဒွါရ, ပဋိပဒါ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ["လက္ခဏီယတ္တာသလက္ခဏာ ပိ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ"ဟု အဋ္ဌကထာ၌စပ်၊ ဤပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပါဠာဒိကဏ်ဘာသာ၌ကား၌ ရေးခဲ့ပြီ။]

အဝိသိဋ္ဌန္တိ-ကား၊ အညမညံ ဝိသေဋ္ဌေသု-အနက်အားဖြင့် အချင်းချင်းထူးကုန်သော၊ ဝိနယသုတ္တန္တာဘိဓေယ္ယေသု-ဝိနည်း, သုတ္တန်, အဘိဓမ္မာတို့၌၊ အဝိသိဋ္ဌ-မပေါ်ထူးသော၊ သမာန-တူသော၊ ပဋိကသဒ္ဒံ-ပိဋကသဒ္ဒါကို၊ ("အာဟု-ဆိုကုန်ပြီ" ဟု

တာဟိစေ၊ယုတ္တတ္တာ။ ။အဘိသဒ္ဒါက အမှတ်အသား(ဖြင့်)၍ သိခြင်း၏ကြိယာကိုပြသော်လည်း ရတ္တိ, ရာဇ, ဝိနယတို့က ထိုကြိယာတို့နှင့်မယှဉ်လျှင် အဘိညာတာစသော ပုဒ်သည် မသင့်ပင်ဖြစ်ရာ၏ဟု ထင်၍ စောဒနာမှယ်ရှိသောကြောင့် "တာဟိ"စသည်မိန့်၊ ရတ္တိစသည်တို့က လည်း ထိုကြိယာနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် အဘိညာတာ" စသော သဒ္ဒါသည် သင့်ပါ၏-ဟုလို။

ကြိယာနှင့်ယှဉ်ပုံ။ ။အဘိညာတာ၌ အဘိသဒ္ဒါသည် လက္ခဏာညာဏကြိယာကို ဟော၏၊ သို့သော် ထိုကြိယာကိုချည်း ဟောသည်မဟုတ်၊ "မှတ်သားကြောင်း" ဟူသော ကရဏာသာဓနကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုကြောင့် "သညာဏေန-လဏက်ဝက် စသော မှတ်သားကြောင်း အမှတ်အသားဖြင့်+ဥတာ-သိအပ်ကုန်သော ညဉ့်ကို,တည်း၊ အဘိညာတာ-တို့" ဟု ဖြေ၊ ဤ၌ "အမှတ်အသားဖြင့် သိခြင်း" ဟူသော ကြိယာအနက်, "ကြောင်း" ဟူသော သာဓနအနက်ကို အဘိသဒ္ဒါက ဟောစ၏၊ အဘိညာတာအရ ညဉ့်တို့လည်း ထိုကြိယာနှင့်ယှဉ်ကြသည်၊ ထိုသို့ယှဉ်ကြောင်းမှာလည်း "အဘိညာတာ-အမှတ်အသားဖြင့် 'သိအပ်ကုန်သော ညဉ့်တို့" ဟု အနက်ပေးပဲ့ကြည့်၍ သိနိုင်သည်၊ "ပုဒိတောမ+ရာဇာ အဘိရာဇာ" ဟုလည်းကောင်း, "ဝနိမ္ဘိန္ဒေ+ဝိနယော အဘိဝိနေယော"ဟုလည်းကောင်း ပြု၍ အဘိသဒ္ဒါက ကမ္မသာဓနနှင့်တကွ ဗျုဒနကြိယာ, ပရိဏ္ဍေ၁ကြိယာ ဟောပုံကိုလည်းကောင်း, ရာဇ-ဝိနယ တို့က ထိုကြိယာနှင့် တွဲယှဉ်နေရုံကို လည်းကောင်း သိပါ။...[ဇေတ္ထ အတိမာလဘဒီသု အတိသဒ္ဒေါ၀ိယ အဘိသဒ္ဒေါသဟသာခေနနှ ကြိယ် ဝေတိ၊-သာရတ္ထဒီကာ။

အဝိသိဋ္ဌ၊ပေ၊အဠော။ ။"အဝိသိဋ္ဌ-မထူး" ဟုဆိုသဖြင့် "တူသည်"ဟု အနက်အဓိပ္ပာယ် ရောက်ရကား အတ္ထာပန္နနည်း၊အားဖြင့် "သမာန်"ဟုဖွင့်သည်၊ ထို အဝိသိဋ္ဌသည် ဂါထာတွင်း၌ ပါသော ပိဋကဲနှင့် စပ်ရမည်ဟုလည်းကောင်း, ထိုပိဋကဲကိုလည်း သင်ယူအပ်သော ပါဠိ စသည်

အဌကထာ၌ စပ်၊) ဣတိ အတ္ထော။...ယထာဝုတ္တေနေဝါတိ–ကား၊ ဇဝ ဒုဝိဓတ္ထေနာတိ အာဒိနာ–သော၊ နယေန–ဖြင့်။

ကထေတဗ္ဗာနံ–ဟောထိုက်ကုန်သော၊ အတ္ထာနံ–အနက် အဓိပ္ပာယ်တို့ကို၊ ဒေသကာယတ္ထေန (ဒေသက+အာယတ္ထေန)–ဒေသ်ကပုဂ္ဂိုလ်၏ စပ်သောဥစ္စာ ဖြစ်သော၊ (ဒေသကပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သော၊) အာဏာဒိဝိဓိနာ–အာဏာ အစရှိသော အစီအရင်ဖြင့်၊ [အာဒိဖြင့် ဝေါဟာရ–ပရမတ္ထတို့ကိုယူ၊] အတိသဒ္ဒနံ–ဝေနေယျတို့အားပေးခြင်းသည်၊ ပ္ပဗောဓနံ–သိစေခြင်းသည်၊ ဒေသနာ–ဒေသနာမည်၏၊ သာသိတဗ္ဗပုဂ္ဂလဂတေန–ဆုံးမထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၌တည်သော၊ ယထာပရာဓဒီနာ–ယထာပရာဓ အစရှိသော၊ သာသိတဗ္ဗဘာဝေန–ဆုံးမထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အပရာဓ စသည်ကြောင့်) အနုသာသနံ ဝိနယံ–ဆုံးမခြင်းသည်၊ သာသနံ–သာသန မည်၏၊ ကထေတဗ္ဗဿ–ဟောတိုက်သော၊ သံဝရာသံဝရာဒီနေဟ+သံဝရ–အသံဝရ အစရှိသော၊ အတ္ထဿ–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ကထနံ–ဟောခြင်းသည်၊ ဝစနပဋိဗဒ္ဓကရဏံ–စကားနှင့်စပ်အောင် ပြုခြင်းသည်၊ ကထာ–ကထာမည်၏။ [ကထနံကိုပင် "ဝစနပဋိဗဒ္ဓကရဏံ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။ "ပြောဟော"ဟူသည် တစ်စုံတစ်ခုသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို စကားလုံးနှင့် စပ်သွယ်အောင် ပြုခြင်းပင်တည်း။]

ဒေသနာဘေဒ–ဒေသနာ အထူးအပြားကိုလည်းကောင်း၊ သာသနနာဘေဒ–သာသနာအထူးအဖြာကိုလည်းကောင်း၊ ကထာဘေဒ–ကထာအထူးအပြားကိုလည်းကော်င်း၊ ယထာရဟ–စွာ၊ ပရိဒီပယေ–ထက်ဝန်းကျင် ပြရာ၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဘေဒသဒ္ဒေါ–ဘေဒသဒ္ဒါကို၊ ဝိသုံဝိသုံ–အသီး,အသီး၊ ယောဧေတမ္ဘော–ယှင်ဧေ တိုက်၏၊ ဘာဒ္ဓိ–ကား၊ နာနတ္ထာ–ထူးသည်၏အဖြစ်ကို၊ နာနာကရဏံ–အသီးအခြား ပြုကြောင်း အထူးကို၊ (ပရိဒီပယေ–၏၊) ဣတိ အတ္ထော။

သိက္ခာစ–ဥ–ပါးသောသိက္ခာတို့လည်း၊ ပဟာနာနိစ–ဥ–ပါးသော ပဟာန်တို့လည်း၊ ဂဗ္ဘိရဘာဝေါစ–နက်နဲသည်၏အဖြစ်လည်း၊ သိက္ခာပဟာနဂမ္ဘီရဘာဝ–သိက္ခာ, ပဟာန်, နက်နဲသည်၏အဖြစ်၊ (သမာဟာရဒ္ဒန်၊) တဒ္ဓေ–ထိ သိက္ခာပဟာနဂမ္ဘီရဘာဝကိုလည်း၊ ပရိဒီပယေ–၏။

ဖြင့် အနက်ပေးရသော အတ္ထပဒတ္ထကပုဒ်မဟုတ်၊ "ဝိဌကသဒ္ဒါဟု" အနက်ပေးရသော သဒ္ဒပဒတ္ထက ပုဒ်ဟုလည်းကောင်း သိစေလို၍ "ဝိဌကသဒ္ဒံ" ဟု သဒ္ဒ, သဒ္ဒါ ထည့်၍ဖွင့်သည်။

မှတ်ချက်။ ၊အဌကထာစာအုပ်တို့၌ "ယံ ပနေတ္ထ အဝိသိဋ္ဌံ, တံ" ဟု ရှိ၏၊ ဤဋီကာ၌ ထို "ဣတ္ထနှင့် ယ–တ ကိုကို လုံးလုံးမဖွင့်ဘဲ ချိုးချ၍ ဖွင့်သွားသည်ဟု မှတ်ပါ၊ တစ်နည်း–ထိုသို့ မဖွင့်သောကြောင့် ဋီကာဆရာလက်ထက်က စာအုပ်များ၌ ဣတ္ထနှင့် ယ–တ သဒ္ဒါတို့ မပါဘဲသော်လည်း ရှိတန်ရာ၏။

ယန္တီ–ယံဟူသည်ကား၊ ပရိယတ္တိအာဒိ–သင်ယူခြင်း အစရှိသည်သို့၊ (ပါပုဏာတိ–၏။) [ယံကို ပရိယတ္တိဘောဒီစသည်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးပါ–ဟူလို။] ယထာတိ–ကား၊ ဥပါရမ္ဘာဒိမောတု ပရိယာပုဏာနာဒိပွကာရေဟိ–ဥပါရမ္ဘ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သင်ယူခြင်းအစရှိသော အပြားတို့ဖြင့်၊ (ပါပုဏာတိ၊) [ဥပါရမ္ဘာဒီဌ် အာဒိဖြင့် ဤတိ၀ါဒပမောက္ခ၊ နိဿရဏ၊ ဓမ္မကောသရက္ခဏတို့ကိုယူ။ ပရိယာပုဏာနာဒီဌ် အာဒိဖြင့် ကောင်းစွာကျင့်ခြင်း၊ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ယူ။]

တီသုပိပေ၊ ပဋ္ဌေ၀ေတာ်ဏ ဇ္ဇတ–ဌ်၌ တန္တိအဏ္ဍော–ပါဠိတော်၏အနက်သည်လည်းကောင်း၊ တန္တိဒေသနာ–ပါဠိတော်ကို ဟောရွတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ၀ါ–ပါဠိတော်ကို ဟောရွတ်ခြင်းဟူသော သပိညတ္တိက ၀စီဘေဒသဒ္ဒသည်လည်းကောင်း၊ တန္တိ တန္တိ အဏ္ဍ ပဋ္ဌေ၀ေ၀ေ–ပါဠိတော်, ပါဠိတော်၏အနက်ကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်း (သိတဟိသောဥာဏ်)သည်လည်းကောင်း၊ တန္တိ၀ိသယာ–ပါဠိတော်ဟူသောအရာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝိနယပိဋကာဒီနံ–ဝိနယပိဋကအစရှိသော ပိဋကသုံးပုံတို့၏။ အဏ္ဍဒေသနာ၀ ပဋိ၀ေ၀ေ၀ရဘာ၀ေါ–အဏ္ဍ၏တည်ရာ၏အဖြစ်, ဒေသနာ၏တည်ရာ၏အဖြစ်, ပဋိ၀ေ၀ေ၏တည်ရာ၏အဖြစ်သည်၊ ယုဇ္ဇော–သင့်ပါ၏။ ပိဋကာနိ၀နေ–ပိဋကတို့သည်ကား၊ တန္တိ ယေယေ–ပါဠိတော်တို့သာတည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဓမ္မ၀ရဘာ၀ေါ–ပါဠိတော်ဟူသော ဓမ္မ၏တည်ရာ၏အဖြစ်သည်၊ ကထံ ယုဇ္ဇေယျ–အဘယ်ကြောင့်သင့်နိုင်ပါအုံနည်း၊ (မသင့်နိုင်ပါ–ဟူလို။) ဣတိ–ဤကား စောဒနာတည်း၊ တန္တိသမုဒါယ၀သ–ပါဠိဟောင်အပေါင်း၏၊ အ၀ယ၀ဏ္ဍိယာ–အစိတ်ဖြစ်သော ပါဠိတော်၏၊ အာ၀ရဘာ၀တော–တည်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ယုဇ္ဇေယျ–သင့်နိုင်ပါ၏။ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း၊) [ဤအစီမှာယဉ်ကို သာရတ္ထဒီကာကိုး၍ ပါရာဇိကဏ္ဍာ၀ဏ္ဏနာ ပြထားပြီ။]

စ–ဆက်၊ ဓမ္မ၀ဒိနံ–ဓမ္မ အစရှိသည်တို့၏၊ (ဓမ္မ, အတ္ထ, ဒေသနာ, ပဋိ၀ေ၀ တို့၏။) ဒုက္ခော၀ါပေါ ဘာ၀ေတော–ခဲယဉ်းသဖြင့် သက်၀င်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေဟိ–ထိုဓမ္မ, အတ္ထ, ဒေသနာ, ပဋိ၀ေ၀တို့ကြောင့်၊ ဝိနယာ၀ယော–ဝိနယ အစရှိသော ပိဋကာ ၃–ပုံတို့သည်၊ ဂဠ္ဠိရံ–နက်နဲကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝိနယာ၀ီနဋ္ဌ–ဝိနည်း အစရှိသော ပိဋကာ ၃–ပုံတို့၏လည်း၊ စတုဒ္ဒိ၀ော–သော၊ ဂဠ္ဠိရာ၀ေါ–နက်နဲကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တော–ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဓမ္မ၀ဒယော ဧ၀–ဓမ္မ အစရှိသည်တို့သည်သာ၊ (ဓမ္မ, အတ္ထ, ဒေသနာ, ပဋိ၀ေ၀တို့သည်သာ၊) ဒုက္ခော၀ါပတ္တာ–ခဲယဉ်းသဖြင့် သက်၀င်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂဠ္ဠိရာ–ကုန်၏၊ ဝိနယာ၀ယော–ဝိနယအစရှိသော ပိဋက ၃–ပုံတို့သည်၊ နု (ဂဠ္ဠိရာ)–မနက်နဲကုန်သည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ–သို့, ဧတံ–ဤ ဝိနယစသည်တို့၏ အဂဠ္ဠိရတို့၏ အဖြစ်ကို၊ နု စောဒေတဗ္ဗံ–မစောဒနာထိုက်။

-တတ္ထ–ထိုဝမ္မ အတ္ထ ဒေသနာ ပဋ္ဌိဝေဓေတိ,တွင်၊ ပဋ္ဌိဝေဓေသ–ပဋ္ဌိဝေဓဉာဏ်၏၊ ဒုက္ခရဘာဝတော–ခဲယဉ်းစွာ ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဓမ္မတ္ထာနံ–ဝမ္မ, အတ္ထတို့၏ လည်းကောင်း၊ ဒေသနာဘဉ္ဇဏသ–ဒေသနာဘဉ္ဇဏ်၏၊ ဒုက္ခရဘာဝတော–ကြောင့်၊ ဒေသနာယစ–ဒေသနာ၏လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခောဂါဟဘာဝေါ–ဒုက္ခောဂါဟ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတမ္ဘော–၏၊ ပန–ကား၊ ပဋ္ဌိဝေဓသ–၏၊ ဥပ္ပါ:ဒေတုံ–ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ အသက္ကုဏေယျတ္တာ–မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တဒ္ဓိသယ ဉာဏုပ္ပတ္တိယာ–ထိုပဋ္ဌိဝေဓလျှင် အာရုံရှိသောဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏၊ (ထိုပဋ္ဌိဝေဓကို အာရုံပြုသောဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း၏၊) ဒုက္ခရဘာဝတော–လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခောဂါဟတာ–ဒုက္ခောဂါဟ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတမ္ဘာ–သိထိုက်၏။

ဟေတုမှိ।ပေ।ဒေတေန ဝစနတ္ထေန–ဟေတုမှိ ဉာဏ် ဝမ္မပဋ္ဌသမ္ဘိဒါဟူသော ဤဝစနတ္ထဖြင့်၊ (ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၌ လာသော ဝစနတ္ထဖြင့်၊) ဝမ္မသ–ဝမ္မ၏၊ ဟေတုဘာဝေါ–အကြောင်း၏အဖြစ်ကို၊ ကထ–ကြောင့်၊ ဉာတဗ္ဗော–သိထိုက်ပါသနည်း၊ (သိနိုင်ပါသနည်း၊) ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ဝမ္မ ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါတိ ဇာသ သမာသပဒဿ–ဝမ္မ ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါဟူသော ဤသမာသ်ပုဒ်၏၊ အဝယဝ ပဒတ္ထော–အစိတ်ဖြစ်သော ပုဒ်၏အနက်ကို၊ (ဝမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်, ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊) ဒဿယန္တေန–ပြတော်မူသောဘုရားရှင်သည်၊ ဟေတုမှိ ဉာဏန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမှိ–ပေ၊ ဝစနတ္ထေန–ဖြင့်၊ ဝမ္မသ, ဟေတုဘာဝေါ, ဉာတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း၊) ဟိ–ရဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဝမ္မ ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါတိ တတ္ထ–ဟူသောဤပါဠိ၌၌၊ ဝမ္မေဟိ တေသ–ဝမ္မေဟူသော ဤပုဒ်၏၊ ["ဝမ္မ+ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါ"ဟူ ဝိဂြိုဟ်ပြုရာဝယ် ဝမ္မေဟု သောပုဒ်၏၊] အတ္ထံ–ကို၊ ဒဿေန္တေန–ပြတော်မူသောဘုရားရှင်သည်၊ ဟေတုမှိတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါတိတေသ–ပဋ္ဌသမ္ဘိဒါ ဟူသော ဤပုဒ်၌လည်း၊ အတ္ထံ ဒဿေန္တေန, ဉာဏန္တိ–ဟူ၍၊ (ဝုတ္တံ)၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ဟေတုဝမ္မသဒ္ဒါ–ဟေတုသဒ္ဒါ, ဝမ္မသဒ္ဒါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကေတ္တာ–တူသော အနက်ရှိကုန်၏၊ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ–ကို၊ ဒဿေန္တေန–ပြတော်မူသောဘုရားရှင်သည်၊ ဝမ္မသ–ဝမ္မသဒ္ဒါ၏၊ ဟေတုဘာဝေါ–အကြောင်း၏အဖြစ်ကို၊ သာဓိတောပြီးစေတော်မူအပ်ပြီ၊ အတ္ထသ–အတ္ထသဒ္ဒါ၏၊ ဟေတုဖလဘာဝေါစ–ဟေတုဖလ၏ အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဧဝမေဝ–လျှင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယထာဝမ္ဘန္ဓိတ္ထေ–ဟူ သော ဤပါဠိ၌၊ ဝမ္မသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဟေတုံ–အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟေတုဖလဋ္ဌ–အကြောင်းအကျိုးကိုလည်းကောင်းသဒ္ဒံ–အလုံးနံကို၊ ဂဏှာတိ–ယူနိုင်၏၊ ဟိ–မှန်၊ ဒေ–ဤဝမ္မသဒ္ဒါသည်၊ သဘာဝ ဝါစကော–သဘော ဟူသောအနက်ကို ဟောဏ်၊ ပရိယတ္တိ ဟေတုဘာဝဝါစကော–ပရိယတ္တိ

အနက်, အကြောင်းဟူသောအနုက်ကို၊ ဟောသည်၊ နု (ဟောတိ)–မဟုတ်၏, [ဤ၌ ဘာဝသဒ္ဒါသည် ဝဒတ္ထကိုဟော၏။] တသ္မာ–ကြောင့်၊ ယထာမမ္ဆ်ာ (ပဒသ)–ဟူသော ပုဒ်၏၊ ယော ယော အဝိဇ္ဇာ သခ်ါရာဒိဧမြောင်– အကြင်အကြင် အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းသဟော သခ်ါရ အစရှိသော အကျိုးသဟော်သည်၊ (အတ္ထိ)တသ္မိ–ထိုထို အဝိဇ္ဇာအစရှိသော အကြောင်းသဟော, သခ်ါရအစရှိသော အကျိုးသဟော်၌၊ အတ္ထော–ကို၊ (ဒဋ္ဌမ္ဘော–ထိုက်၏။)

ဓမ္မဘီလာပေါတိ–ကား၊ အတ္ထဗျ ဥနကော–အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော၊ အဝိပရီတာဘိလာပေါ–မဖောက်မပြန်ခဲ့, ဟုတ်မှန်သော အဘိလာပတည်း၊ ဧတေန–ဤ၌ဓမ္မာဘိလာပေါဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ တတြ၊ပေ၊ပဋိသန္ဓိဒါတိ ဇ်တ္ထ–ဟူသောဤ၌ပါဠိ၌၊ ဝုတ္တဓမ္မနိရုတ္တိ–ဟောတော်မူအပ်သော ဓမ္မနိရုတ္တိကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ [တတြ–ထိုပဋိသန္ဓိဒါတို့တွင်၊ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ–ဓမ္မကို ·ထုတ်ဖော်ရွတ်ဆိုအပ်သောသဒ္ဒါ၌၊ ဉာဏ်–ဖြစ်သောဉာဏ်သည်[1] နိရုတ္တိပဋိသန္ဓိဒါ–မည်၏။]

အနုလောမဒီ၊ပေ၊ဧတေန–ဟူသော ဤပါဠိ၌ဖြင့်၊ တသာ ဓမ္မနိရုတ္တိယာ–ထိုဓမ္မနိရုတ္တိကို၊ အဘိလာပ ကထန်–ဟောကြောင်း၊စီတ္တဗျွိဒါ်ကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ အဓိပ္ပာယောတိ ဧတေန–အဓိပ္ပာယောဟူသော ဤပါဠိ၌ဖြင့်၊ ဒေသနာတိ၊ပေ၊ ဝစနံ–ဒေသနာတို ပညတ္တိဟူသော ဤစကားကို၊ ဓမ္မနိရုတ္တာ ဘိလာပ်–ဓမ္မနိရုတ္တိ ဟူသော ပရမတ္ထသဒ္ဒကို၊ သန္ဓာယ–၍ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တိမ္ပိနိမ်ုတ်–ထိုပရမတ္ထ သဒ္ဒမှလွတ်သော၊ ပညတ္တိ–ပညတ္တိသဒ္ဒကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ နု (ဝုတ္တံ။)

သောစ လောကိယလောကုတ္တရောတိ–ဟူ၍၊ ဧဝ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်သော၊ အဘိသမယ–အဘိသမ္ဗုယကို၊ ဝါ–ထိုးထွင်း၍သိတတ်သောဉာဏ်ကို၊ (ပါကဋဋီကာတဲ့ ၌စပ်၊) ယေန ပကာရေန–အကြင် အပြားအားဖြင့်၊ အဘိသမေတိ–ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ (ဝိသယဟော အသမ္ဘောဟကော ရာဇာရွယ်သည်၊) ယဘူ–အကြင်အကြောင်း အရာကိုလည်း၊ အဘိသမေတိ–၏၊ ("အတ္ထာနနုရူပ ဓမ္မေသု, ဓမ္မာနနုရူပ အတ္ထေသု, ပညတ္တိပထာနနုရူပ ပညတ္တိသု" ကို ရာဇာရွယ်သည်၊) တသ–ထိုအဘိသမယ၏၊ ယောစ သဘာဝေါ–အကြင်သဘောသည်လည်း၊ အတ္ထိ, (အဝဗောဓကို ရာဇာရွယ်

---

[1] **အနုလောမဒီ**ဝေသနေ၊ပေ၊ဿေတိ။ ။ဤ၀ါကျဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌လာသော "အနုလောမ ပဋိလောမ သခ်ေပ ဝိတ္ထာရ၀ေသန ကထန်" ဟူသော စကားကို ကောက်ချက်ချပြသည်၊ အနုလောမဒီ၌ အာဒိဖြင့် ပဋိလောမ, သခ်ေပ, ဝိတ္ထာရတို့ကို ချီးချီးပြသည်၊ ဓမ္မာဘိလာပေါ ဖြင့် ဒေသနာအရ ပရမတ္ထသဒ္ဒါကို ပြ၍, အနုလောမဒီ ဝေသနစသော ၀ါကျဖြင့် ဒေသနာအရ ဟောကြောင်း စီတ္တဗျွိဒါ်ကိုပြသည်ဟုမှတ်ပါ။ [၀စနသေ ပ၀တ္တနန္တိစ ယထာ၀ုတ္တစီတ္တဗျာ၀ါ အာ၊ဟ၊ သော ဟိ ၀စနံ ပ၀တ္တေတိ၊ တံ ၀ါ ဧတေန ပ၀တ္တီယတီတိ ပ၀တ္တနံ။–အနုဋ္ဌိကာ။]

သည်၊ အဋ္ဌကထာကိုကြည့်ပါ။) တေဟိ–ထိုအပြား၊ သိအပ်သောအနက်, သိအပ်သော သဘောတိုဖြင့်၊ (ယေန, ယဋ္ဌ, ယောစတို့ကိုပြန်စွဲသည်၊) ပါကဋ္ဌ–ထင်ရှားအောင်၊ ကာတုံ–ဌာ၊ ဝိသယတောပေးအဝေဟောတိ–ဟူ၍(သင်ဟကာရော–သည်၊) အာပ၊ [အဌာနရူပ် ဓမ္မေသု, ဓမ္မာနရူပ် အဌေသု ပညတ္တိ ယထာနရူပ် ပညတ္တိသုဟု အဋ္ဌကထာ၌ လာသော စကားကိုပင် "အတ္တဒီ အနရူပ် ဓမ္မာဒီသု"ဟု အာဒိသဒ္ဒါ ဖြင့် ချုံး၍ပြသည်။] ဟိ–ချဲ့, တတ္ထ–ထိုကရ အစရှိသည်တို့တွင်, ဝိသယတော–အာရုံအားဖြင့်, အတ္တဒီ အနု ရူပ–အကျိုးအစရှိသည်အားလျော်စွာ, ဓမ္မာဒီသု–အကြောင်းအစရှိသည်တို့၌, အဝဟောဟော–ထိုးထွင်း၍သိခြင်းဟူသည်, ဝါ–ထိုးထွင်း၍ သိတတ်သောဉာဏ် ဟူသည်, အဝိဇ္ဇာဒီဓမ္မ သခါရာဒီအတ္တ တဒုဘယပညာဝမ္ဘာရ မဏောနေ–အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောအကြောင်း, သခါရအစရှိသော အကျိုး, ထို ၂–ပါးစုံ ကို နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းလျှင် အာရုံရှိသော၊ လောကိယော–လောကီဖြစ်သော၊ အဘိသမယော–အဘိသမယတည်း၊ အသမ္ဘေါဟတော–မတွေဝေသောအားဖြင့်, အတ္တာဒီ အနုရူပ်–စွာ, ဓမ္မာဒီသု–တို့၌, အဝဟောဟော–ဟူသည်၊ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော–နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော၊ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တော–မဂ်နှင့်ယှဉ်သော၊ ယထာဝုတ္တာဓမ္မတ္တ ပညတ္တိသု–အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ဓမ္မ, အတ္တ, ပညတ္တိတို့၌, သမ္မောဟဝိဒ္ဓံ သနော–ပြင်းစွာတွေဝေခြင်းကို ဖျက်ဆီးတတ်သော၊ လောကုတ္တရော–သော၊ အဘိသမယော–တည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အဘိသမယတော–အဘိသမယအနက်မှ၊ အပ္ပမ္မိ–အခြားလည်းဖြစ်သော၊ ပဋိဝေဓတ္ထော–ပဋိဝေဓအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ–ဌာ၊ တောသ် တောသ်ဝါတိ ' အာဒိ'–ကို၊ (သင်ဟကာရော)အာပ၊ ဟိ–မှန်, ပဋိဝေဓံ–ထိုးထွင်း၍သိခြင်း၊ ပဋိဝေဓော–ခြင်း၊ ဣတိ ဣမိနာ ဝစနတ္ထေန–ဤဝစနတ္ထဖြင့်၊ အဘိသမယော–အဘိသမယသည်၊ (ပဋိဝေဓော–မည်၏၊ ဣတိ–ဤအနက်သည်၊ ယုဇ္ဇတိ–သင့်၏၊) ပဋိဝိဇ္ဈိယတိ–ထိုးထွင်း၍သိအပ်၏၊ ဣတိ ပဋိဝေဓော၊ ဣတိ ဣမိနာ (ဝစနတ္ထေန)–ဖြင့်၊ တံတံ ရူပါဒီဓမ္မာန်–ထိုထို ရူပ်အစရှိသောတရားတို့၏၊ အပိပရိတာ သဘာဝေါစ–ဖေဖောက်မပြန် – ဟုတ်မှန်သောသဘောသည်လည်း၊ ပဋိဝေဓော–မည်၏၊ ဣတိ–ဤအနက်သည်၊ ယုဇ္ဇတိ။

တတ္ထဟိ၊ပေ၊အဘိသမယောတိ။　　။ဤစကား၊အရ　လောကီအဘိသမယဟူသောဉာဏ်သည် အတ္တ–ဓမ္မ–နိဗ္ဗုတ္တိတို့၌ အာရုံပြုသောအားဖြင့်သိ၏၊ လောကုတ္တရာ အဘိသမယသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုရသောကြောင့် အတ္တ–ဓမ္မ–နိဗ္ဗုတ္တိတို့၌ မတွေဝေသော (အသမ္မောဟပဋိဝေ) အားဖြင့် သိ၏၊ မဂ်ဉာဏ် ဗိုလ်ဉာဏ်ရစိုက်၌ ပဋိဋ္ဌသမ္ပယုတ်ဒိဋ္ဌိကိုလည်းကောင်း, ထိုအကြောင်းအကျိုး၏ နာမည်ညွှတ်ကိုလည်းကောင်း အာရုံမပြုနိုင်သော်လည်း ရှင်းပြီး လင်းပြီးအားဖြင့် သိသည်–ဟူလို။

ယဆာဝုတ္တေဟိ–အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ ဓမ္မာဒီဟိ,ဓမ္မ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ (အာဒိဖြင့် အတ္ထ, ဒေသနာ, ပဋိဝေဓတို့ကိုယူ၊) ပိဋကာန်–ပိဋကတို့၏၊ ဂန္ဓိရဘာဝ–နက်နဲကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေသတုံ–ဌ၊ ဣဒါနိ,ပေးအာဒိ–အစရှိသောစကားကို၊ (သင်ဟကာရော)အာဟ၊ ယောစေတ္ထာတိ–ကား၊ တံတံ ပိဋကဂတေသု–ထိုထို ပိဋကဌ္ဌဖြစ်ကုန်သော၊ (ထိုထိုပိဋကတွင် ပါဝင်ကုန်သော၊) ဧတေသု ဓမ္မာဒီသု–ဤဓမ္မ အစရှိသည်တို့၌၊ (ဤဓမ္မ, အတ္ထ, ဒေသနာတို့၌၊) ယော ပဋိဝေဓော–အကြင် ထိုးတွင်း၍ သိခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧတေသု ပိဋကေသု–တို့၌၊ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ–ထိုထို ဓမ္မတို့၏၊ ယော အဝိပရိတသဘာဝေါစ–အကြင် ,မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောသည်လည်းကောင်း၊ (အတ္ထို)၊ ဣတိ ယောဧေတမ္ဘော။ [ယောစေတ္ထဌ္ဌ ဧတ္ထကို "တေသံ တေသံဝါ ဓမ္မာနံ" စသော နောက်ဝါကျ၌လည်း လိုက်၍ပေးပါ–ဟူလို၊ ထိုသို့ပေးရာ၌ "တံတံပိဋကဂတေသု" ကိုကား မမှဲရ၊ "ဧတ္ထ ဧတေသုတီသု ပိဋကေသု"ဟုသာစွဲပါ၊ အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ဤအတိုင်း အနက်ပေးထား၏။]

ဒုက္ခောဒါဟတာစ–ဒုက္ခောဂါဟာ၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဘာ၊ ["တတ္ထ ပဋိဝေယေ ဒုက္ခရဘာဝတောပေါ,ဒုက္ခော ဂါဟတာ ဝေဒိတမ္ဘာ"ဟု ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းအတိုင်း သိပါ–ဟူလို] ပန–အထူး၊ ဧတ္ထ–ဤနေရာ၌ အယ်–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့,ကား၊ ဝိဝေသော–တည်း၊ အဝိပရိတသဘာဝသစ်ခါတော–မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောသဘောဟု ဆိုအပ်သော၊ ပဋိဝေဓော–ပဋိဝေဓသည်၊ ဒုဒ္ဓီညေယျ တာယ ဧဝ–ခဲယဉ်းစွာ သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်သာ၊ ဒုက္ခောဂါဟော–ဒုက္ခော ဂါဟသည်၊ (ဟောတိ–၏၊) ဣတိ–ဤကား အထူးတည်း။

ယန္တိ–ယဲ ဟူသောစကားကို၊ ပရိယတ္တိဒုဂ္ဂဟဏ–ပရိယတ်ကို မကောင်းသဖြင့် သင်ယူခြင်းကို၊ သန္ဓာယ–၍၊ (သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ အတ္ထန္တိ–ကား၊ ဘာသိတတ္ထ–ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်၏ အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပယောနေတ္ထ–အကျိုးဖြစ်သော အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ("နံ ဥပပရိက္ခန္တိ"–ဌ၌စပ်၊) ["ဘာသိတ္ထံ ပယောနေတ္ထံ"ဟု ဖွင့်သဖြင့် အတ္ထဌ္ဌ ဧကသေသနည်း, သာမညနိဒ္ဒေသနည်းဟု ပြုသည်။] နံ ဥပပရိက္ခန္တိတိ–ကား၊ နံ ဝိစာရေန္တိ–မစစ်ခြကုန်၊ နစိန္တေန္တိ ခမန္တိတိ–ကား၊ နိစ္စာနုပည်–အကြင်းမဲ့ရှုဆင်ခြင်တတ်သောပညာကို၊ နံ ခမန္တိ–မခံ့ကုန်၊ နိစ္စာယတိတွာ–အကြင်းမဲ့ရှုဆင်ခြင်၍၊ ပညာယ–ပညာဖြင့်၊ ဒိသွာ–မြင်၍၊ ရောစေတွာ–နစ်သက်၍၊ နဂဟေတဗ္ဗာ–မယူနိုင်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ–ကား၊ အဓိပ္ပာယော–ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။ [နိစ္စာနုပည်ကို "နိစ္စာယတိတွာ ပညာယ ဒိသွာ"ဟု လည်းကောင်း၊ နံ ခမန္တိကို "ရောစေတွာ နံ ဂဟေတဗ္ဗာ ဟောန္တိ"ဟု လည်းကောင်း ထပ်ဖွင့်သည်။]

ဣတိတိ–ကား၊ ၈၀ ဇောယ ပရိယတ္တိယာ–ဤသင်ယူအပ်သော ပါဠိဖြင့်၊ ဝါဒပွမောက္ခာနိသံသာ–သူတစ်ပါးကို တင်အပ်သောအပြစ်၏ လွတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်၊ အတ္ထာနော–၏၊ ဥပရိ–အပေါ်သို့၊ ပရေဟိ–တို့သည်၊ အာရောပိတ ဝါဒသ–တင်အပ်သောဝါဒ၏၊ နိဂ္ဂဟသ–နှိပ်စက်ကြောင်းအပြစ်၏၊ ပမောက္ခပ္ပ ယောဇနော–လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်၊ ဟုတ္ဘာ, ဓမ္မ ပရိယာပုဏ္ဏာနီ၊ [ဝါဒကို "အတ္ထာနော၊ပေါ့ဋ္ဌဟသ" ဟုဖွင့်သည်၊ ပမောက္ခ–လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသည် ထိုအပြစ်တို့၏ မိမိအပေါ်၌တင်မနေဘဲ လွတ်သွားခြင်းတည်း၊ အာနိသံသကိုကား ပယောဇနေဟုဖွင့်သည်။] ဝါ–တစ်နည်း၊ ဝါဒပွမောက္ခောတိ–ကား၊ နိန္ဒာပမောက္ခော–ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏ လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း။ [ဤနည်း၌ "ဝါဒပွမောက္ခာနိသံသာ–သူတစ်ပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၏ လွတ်ခြင်းအကျိုးရှိကုန်သည်" ဟု ပေး။]

ယသ စတ္ထာယာတိ–ကား၊ စ–ဆက်၊ ယသ သိလာဒိပရိပူရဏသ–အကြင်သီလအစရှိသည်ကို ဖြည့်ခြင်း၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊(ယသ)အနုပါဒါဝိ မောက္ခသ–အကြင် အနုပါဒါ ဝိမောက္ခ၏၊ အတ္ထာယ–ငှာ ဓမ္မ ပရိယာပုဏ္ဏာနီတိ–ကား၊ ဥယေန–အသင့်အားဖြင့်၊ ပရိယာပုဏ္ဏာနီ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ဤကား၊ အမိဗွာယော– ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။

အသာတိကား၊ အသ ဓမ္မသ–ထိုပါဠိ၏၊ နာနုဘဝန္တီတိ–ကား၊ နု ဝိန္ဒန္တိ–မရကုန်၊ တေသ–ထို မောဃပုရိသတို့၏၊ တေ ဓမ္မာ–ထိုပါဠိတို့သည်၊ ဒုဂ္ဂဟိတ္တာ–မကောင်းသဖြင့် သင်ယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပါဝဏ္ဏ၊ပေ၊ဘာဝေန–သူတစ်ပါးတို့အပေါ်၌ ကပ်ရှိနှိပ်စက်ခြင်း, မာန်တက်ကြွခြင်း, ထောင်လွှားခြင်း, သူ့ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း, အုဖျင်းမူအင်ဣပြုခြင်း အစရှိသော အကြောင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒီဃရတ္တာ–ရှည်စွာသော ညဉ့်ပတ်လုံး၊ အဟိတာယ–စီးပွားမဲ့အလို့ငှာ၊ ဒုက္ခာယ–ဆင်းရဲခြင်းငှာ၊ သံဝတ္တန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏။ [ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ၌ "ဒုဂ္ဂဟိတာနံ+ဘာဝေါ ဒုဂ္ဂဟိတ္တံ"ဟု ဝိဂြိဟ်ပြု၍ အရကောက်သောအခါ ဒုသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ကောက်ရသည်၊ ထိုဒုသဒ္ဒါ၏အနက်ဟူသည် ဥပါဝဏ္ဍ, မာန ၃ဗွ မဂ္ဂ ပ္ပလာသအစရှိသော အကုသိုလ်စိတ္တဗျာပါဒတည်း။

ဘဏ္ဍာဂါရေ–ဘဏ္ဍာတိုက်၌၊ (ဘဏ္ဍာတိုက်ကို စောင့်ရှောက်မှု၌)၊ နိမုယ္ဘော–ယှဉ်သူတည်း၊ ဝါ–ကြောင့်ကြစိုက်သူတည်း၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော–သူ၊ (ဝါ–ဘဏ္ဍာစိုး)၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကောဝိယ–ဘဏ္ဍာစိုးနှင့် တူ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော–မည်၏၊ ဓမ္မရတနာနံပါလကော–တရားရတနာကို စောင့်ရှောက်တတ်သူတည်း၊ အည–ဘဏ္ဍာဂါရိကတ္တာအကျိုးမှ တစ်ပါးသော၊ အတ္ထ–နိဿရဏ စသော အကျိုးကို၊ အနုပကြိတ္တာ–မင့်မူ၍၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကသေဝ–ဘဏ္ဍာဂါရိက ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သတော–ဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ပရိယတ္တိ–သင်ယူအပ်သောပါဠိသည်၊ ဘဏ္ဍာဂါရိက ပရိယတ္တိ–မည်၏။

တာသံ ယေဝါတိဇ္ဇေ–ဟုသော ဤပါဠိ၌၎၊ အဝေရရဏ်–ဧဝေဒ္ဓါကို၎၊ ပါပုဏိတဗ္ဗာနိ– ရောက်ထိုက်ကုန်သော၊ ဆဠဘိညာ စတုပ္ပဋိသမ္ဘိဒါနံ–ခြောက်ပါးသော အဘိညာ၌ ၄–ပါးသော ပဋိသम्भिदါတို့ကို၎၊ (၀စနဠ်စပ်၊) ဝါ–တို့၏၊ (ပဘေဒ၌ စပ်၊) ဝိနယေ–ဝိနည်းပိဋကတ်၌၎၊ ပဘေဒ ၀စနာဘာ၀ံ–အပြားကို ဟောတော်မူခြင်း၏ မရှိခြင်းကို၎၊ ဝါ–အပြားအားဖြင့် ဟောတော်မူခြင်း၏ မရှိခြင်းကို၎၊ သန္ဓာယ–၍၊ ဝုတ္တံ၊ (ကသ္မာ, ဝိညာယတိ–နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဝေရဠကဏ္ဍေ–ဝေရဠ ကဏ္ဍ၌၎၊ တိသော–ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ–ဝိဇ္ဇာတို့ကိုသာ၊ ဝိဘဇ္ဇာ–အကျယ်ဝေဖန် တော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ– ထိုကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)၊ ဒုတိယေ–သော၊ တာသံယေဝါတိ (ဇ္ဇေ)–၌ အဝေရရဏ်–ကို၊ စတသော–ကုန်သော၊ ပဋိသम्भिदါ–ပဋိသम्भिदါတို့ကို၎၊ အပေက္ခိတ္တာ–ရွာ့ငင်၍၎၊ ကတ်–ပြီ၊ တိသော–ကုန်သော၊ ဝိဇ္ဇာ–တို့ကို၎၊ (အပေက္ခိတ္တာ–၍)၎၊ နု (ကတ်)–ပြုအပ်သည်မဟုတ်၊ (ကသ္မာ, ဝိညာယတိ–နည်း၊) ဟိ(ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တာ–ထို ၃–ပါးသောဝိဇ္ဇာတို့ကို၎၊ (ဝိဘဇ္ဇာ၌စပ်၊) ဝါ–တို့သည်၊ (အန္တေဂဓာ၌၌စပ်၊) ဆသု–သော၊ အဘိညာသု–တို့၌၎၊ အန္တေ ဂဓာ–အတွင်းဝင်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သုတ္တေ–သုတ္တန်ပိဋကတ်၌၎၊ ဝိဘဇ္ဇာယေ၀–ဝေဖန်အပ်ကုန်သည်သာ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ။)

၃တ္တာ–၍၊ သင်ယှမာနံ–သိမ်းယူအပ်သော်၊ ဣတိ–ကား၊ ယောနော–တည်း၊ [ဥတ္တာ–ကို သင်ယှမာနံ၌စပ်ပါ–ဟုလို့] တေသန္တိ–ကား၊ တေသံ ပိဋကာန်–ထိုပိဋကတို့၏၊ (၀ယေန–အပြားအားဖြင့်၊) သဗ္ဗမ္ပိတိ–ကား၊ သဗ္ဗမ္ပိ–အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော၊ ဗုဒ္ဓ၀စနံ–ဘုရား၏စကားတော်သည်။

အတ္ထာနုလောမနာမဟော–အနက်အားလျော်သော အမည်ရှိသည်၏အဖြစ် ကြောင့်၊ အနုလောမိကော–မည်၏၊ အနုလောမိကတ္တာယေ၀–အနက်အားလျော်သော အမည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုပင်၊ ဝိဘာဝေတုံ–ထင်စွာဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ကသ္မာ၀ယနာတိအာဒိ– အစရှိသော စကားကို၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ဧကနိကာယမ္ပိတိ–ကား၊ ဧကသမ္မဟမ္ပိ–တစ်ခု သော အပေါင်းကိုလည်း (နု သမနုပသာမိ–မြင်တော်မမူနိုင်စပ်၊) ပေါဏိကာ၀– ပေါဏိကတို့သည်လည်းကောင်း၊ စိက္ခလ္လိကာ၀–စိက္ခလ္လိကတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခတ္တိယာ–မင်းတို့တည်း၊ တေသ–ထိုမင်းတို့၏၊ နိ၀ါသော–နေရာသည်၊ ပေါဏိက နိကာယော–ပေါဏိကနိကာယ မည်၏၊ စိက္ခလ္လိကနိကာယော–စိက္ခလ္လိကနိကာယ လည်းမည်၏။

ဇဝ ဓမ္မကွန္ဒတောဃေသဝသာသာနိတိ–ဟူ၍၎၊ ဗုဒ္ဓ၀စနပိဋကာဒီနိ–ဗုဒ္ဓ၀စန, ပိဋကအစရှိသည်တို့ကို၎၊ နိဋ္ဌာပေတွာ–ပြီးဆုံးစေပြီး၍၎၊ အနေကဠဒရိယပါတုဘာ၀ ပဋိမဏ္ဍိတာယ–တစ်ပါးမက များးစွာသော အုံ့ဩဖွယ်တို့၏ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော၊ သင်ဂီတိယာ–သံဂါယနာကို၎၊ (ကတာယ–ပြုအပ်ပြီးသော်၎)

ပဌမဗုဒ္ဓဝစနာဒိကော–ပဌမ ဗုဒ္ဓဝစန အစရှိသော၊ သမ္ဘော–အလုံးစုံသော၊ ဝုတ္တမ္ပ ဘောဒေါ–အဒ္ဓကထာဌာ‌ဆိုအပ်ပြီးသော အထူးအပြားကိုလည်းကောင်း၊ အညော–အခြားသော၊ ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟာဒိဘေဒေါပိ–ဥဒ္ဒါနသင်္ဂဟ အစရှိသော အပြားကိုလည်း ကောင်း၊ သင်္ဂီတိယာ–သင်္ဂါယနာတင်ခြင်းဖြင့်၊ ဥဿိတာ–သိအပ်၏၊ ဣတိ–ဤ၊ ဧတသ–ဤအမိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿနတ္ထာ–ဌာ၊ ဧ ဧတေ သမ္ဘိတိအာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ အာရဒ္ဓံ–အားထုတ်အပ်ပြီ။ ["သင်္ဂီတိယာ–သင်္ဂါယနာတင်သောအခါ၌" ဟု မရမ္ဘင့်၏၊ ထိုအာစာရကို အနေကစ္ဆရိယ ပါတုဘာဝပဋိမဏ္ဍိတာ‌ယသင်္ဂီတိယာ (ကတာယ)ဖြင့် ပြီးစေနိုင်သည်။]

အယံ၊ပေါပိဋ္ဌကန္တိ အာဒိနာ–အစရှိသောစကားဖြင့်၊ ပိဋ္ဌကာဒီဘာဝဒဿနေ နေဝ–ပိဋ္ဌက အစရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းဖြင့်ပင်၊ (ဣမမဿ အာဘိမ္ဘယ–၏၊) မဗ္ဗိမ ဗုဒ္ဓဝစနဘာဝေါ–မစ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနနာ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တထာဂတဿ–၏၊ အာဘိတော–အစ‌ဦး၊ အာဘိမ္ဘိကဘာဝေါစ–အာဘိမ္ဘာတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဒဿိတောဘဝေါ–ပြအပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတမ္ဘောဒ္ဓာ။["အယံ အာဘိမ္ဘော ပိဋ္ဌကတော အာဘိမ္ဘပိဋ္ဌကံ"ဟု အာဘိမ္ဘာ၏ အာဘိမ္ဘာပိဋ္ဌက အမည်ရရုံတို့ကို တိုက်ရိုက်ပြသဖြင့် ဤအာဘိမ္ဘာ၏ မစ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနနာ၏အဖြစ်, အရှင်သာရိပုတ္တရာမ ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား‌၏ အာဘိမ္ဘိကပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကို နေယျတ္ထနည်းအားဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍ပြပြီးဖြစ်သည်–ဟူလို။]

ဣဒ္ဓ–ဤမစ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနဘာဝေါ အစရှိသောစကားရပ်၌၊ (ဌတ္ဝာ–၍၊ ကဿစိ–သော၊ စောဒကဿ–၏၊ ဤဒိသီ–သော၊ စောဒနာ–သည်၊) သိယာ–၏၊ (ကိဒိသီ, စောဒနာ–သည်၊ သိယာ–နည်း၊) အာဘိမ္ဘယ–၏၊ တထာဂတဘာသိတဘာဝေါ–တထာဂတ ဘာသိတ‌၏ အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓေါ–ပြီးစီးသည်၊ ယဒိသိယာ–အံ့၊ (စဝ်သတ်)၊ မစ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနဘာဝေါစ–မစ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနနာ၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ သိဒ္ဓေါ–သည်၊ ဘဝေယျ–ဖြစ်ရာ‌၏၊ စ–စင်စစ်ကား၊ သောဝေ–ထိုတထာဂတဘာသိတ‌၏ အဖြစ်သည်ပင်၊ နု သိဒ္ဓေါ– မပြီးစီးသည်မဟုတ်ပါလော၊ (ဣတိ–ဤသို့သော စော‌ဒနာ–သည်၊ သိယာဖြစ်ရာ‌၏။) [ဆိုလိုရင်းကား–အာဘိမ္ဘာ‌၏ တထာဂတ ဘာသိတ‌၏ အဖြစ်က ပြီးပြီးသေချာလျှင် မစ္ဈိမဗုဒ္ဓဝစနနာ‌၏ အဖြစ်မှာ ပြီးပြီးပင်ဖြစ်ရာ‌၏၊ စင်စစ်အားဖြင့်ကား တထာဂတ ဘာသိတ‌၏ အဖြစ်သည်ပင် မသေချာသေးသည် မဟုတ်ပါလော–ဟူလို။] ဣတိ–ဤသို့ စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့်၊ တဿ–ထိုအာဘိမ္ဘာ‌၏၊ ဝိနယာဒိဟိ–ဝိနည်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတဘာဝဝ–ကို၊ သာဝေတ္ဝ–ပြီးစေခြင်းငှာ၊ ဝတ္ထု–ကို၊ ဒဿေတုံ–ငှာ၊ တံ ဓာရယန္တေ သု ဘိက္ခူသုတိ အာဒိ–အစရှိသောစကား‌ကို၊ အာဟ–ပြီ၊ သမ္ဘသာမယိက ပရိသာယာတိ–ကား၊ သမ္ဘနိကာယိကပရိယာယ–အလုံးစုံသော နိကာယ်တို့ကို သင်ယူသော ပရိသတ်၌၊ ဣဒ္ဓပိ–ကုန်ရော၊ နိကာယေ– တို့ကို၊ ပရိယာပုဏန္တိ‌ယာ–သင်ယူသောပရိသတ်၌။

နဥဂ္ဂဟိတङ္ဂါ–နဥဂ္ဂဟိတံ ဟူသော စကားကို၊ သကလသဿ–အလုံးစုံသော၊ ဝိနယပိဋကသဿ–ဝိနည်းပိဋကာ၏၊ ဝါ–ကို၊အနုဂ္ဂဟိတ္တာ–မသင်ယူအပ်ဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အာဟ–ပြောပြီ၊ ဝိနယမဗ္ဘဿ–ဟူ သော စကား၊ကို၊ ဝိဘင်္ဂဃသ–ဝိဘင်း ၂–ပါ၊အပေါင်း၏၊ (ဒွေမာတိကာ၏ အကျယ်ဖြစ်သော ဥဘာတော ဝိဘင်း၏ ၊)ဝါ–ကို၊ ဥဂ္ဂဟိတတ္တာ–သင်ယူအပ်ဖူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊အာဟ–ပြီ။

ဝိနယ–ဝိနည်းကို၊ အဝိဝဏ္ဏေတုကာမတာယ–ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ အလိုမရှိသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဘိမမ္ဗ–ကို၊ ပရိယာပုဏာသု–သင်ယူပါဦးလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဘဂဝန္တံ သ–ပြောသော ရဟန်း၏၊ အနာပတ္တိ–အနာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဘိမမ္ဗေ–ဌ၊ အနောကာသကတံ–မပြုအပ်သော အခွင့်ရှိသော၊ ဘိက္ခု–ကို၊ ပဋ္ဌ–ပြဿနာကို၊ ပုစ္ဆန္တိယာ–မေးသော ရဟန်း၏၊ ပါစိတ္တိယဋ္ဌ–ကိုလည်းကောင်း၊ ဝဒန္တေ နု–ဟောဖော်ပညတ်တော်မူသော၊ ဘဂဝတာ–သည်၊ အဘိမမ္ဗသ–၏၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတဘာဝေါ–ကို၊ ဒီပိတောဒ–ပြတော်မူအပ်ပြီ၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–နည်း၊) ဗုဒ္ဓဘာသိတေဟိ–ဘုရားဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ (ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်၌ ယုံမှားဖွယ်မရှိကုန်သော၊) သုတ္တာဒီဟိ–သုတ်အစရှိသည်တို့နှင့်၊ သဟ–တကွ၊ (ဝါ–တွဲဖက်၍)၊ ဝစနတောဟောတော်မူခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟိရိကဘာသိတေသုစ–သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော ရသေတို့ ဟောအပ်သောတရားတို့၌၊ ဤဒီသသ–သော၊ ဝါ–ဤကဲ့သို့ တွဲဖက်၍ဟောအင်း သာ၊ ဝစနသ–စကား၏၊ အဘာဝါစ–မရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ (ဝိညာယတိ–၏။)

အာဘိမမ္ဘိကသ–အဘိမမ္ဘာဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သာဓုကာရဒါနေနမ–ကောင်းချီးကို ပေးတော်မူခြင်းဖြင့်၊ ဝိဒိကိစ္စာဝိစ္ဆေဒသ–(အဘိမမ္ဘာ၏ ဗုဒ္ဓဘာသိတ၏အဖြစ်၌) ယုံမှားခြင်းကို ဖြတ်တောက်ခြင်း၏၊ ဝါ–ကို၊ ကတတ္တာ–ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတောပိ–ဤဝိနည်းထက်လည်း၊ ဗလဝတရံ–သာ၍အားရှိ၏။

ကမ္မတော–ကာမာဝစရစသော ကံမှ၊ အည်–တစ်ပါးသော၊ ကမ္မံ–ရူပါဝစရ စသော ကံတည်း၊ ကမ္မန္တ ရံ–ကာမာဝစရ စသောကံမှ တစ်ပါးသော ရူပါဝစရ စသောကံ၊ တံ–ထိုကမ္မန္တ ရကို၊ (အာလောဌေတိ–၌စပ်၊) ကာမာဝစရာဒီ–ကာမာဝစရ အစရှိသောကံကို၊ ရူပါဝစရာဒီဘာဝေန–ရူပါဝစရ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကဏ္ဍပိယါကာဒီ–မည်းနက်သောအကျိုးရှိသော အကုသိုလ်ကံအစရှိသည်ကို၊ သုက္ကပိယါကာဒီဘာဝေန–ဖြူစင်သော အကျိုးရှိသော ကုသိုလ်ကံ အစရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကဝေဿ–ဟောလျက်၊ အာလောဌေတိ–မွေနှောက်၏။ [ဟုတ်မှန်သောကံကို ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်းမပြောတတ်ဘဲ ကံတစ်မျိုးနှင့် အခြားကံတစ်မျိုး ရောမွှေသည်–ဟူလို။]

ဒီနစ္စကြွေတိ–ကား၊ ဒီနသာသနေ–မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိယတ်ဟူသော သာသနာတော်၌။ ...ဝိသ်ဝါဒေတိတိ–ကား၊ ဝိပွဲလမ္ဘေတိ–ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြောစေ၏၊ ဝါ–မှားယွင်းစေ၏၊ ဘေဒကရဝတ္ထုဟု ကေသ္မိန္တိ–ကား၊ ဘာသိတ်၊ ပေးဒီပေတိတိ–ဟူသော ကေသ္မိ–တစ်ခုသော ဘေဒကရဝတ္ထု၌၊ သန္ဓိသတိ–ထင်ရှား၏။

ဥတ္တာရိပိ၊ပေးနတ္ထိတိ–ကား၊ အပါကဋ္ဌာန်–မထင်ရှားကုန်သော၊ ကာလဒေဝ ဒေသကပရိသာန်–ဟောရာကာလ, ဟောရာဒေသ, ဟော့တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်, ကြားနာတတ်သော ပရိသတ်တို့၏၊ ပါကဋ္ဌဘာဝကရဏတ္ထာ-ထင်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြုခြင်းငှာ၊ နိဒါနေန–နိဒါန်းမည်သည်၊ တဒုပဒေသသဟိတေန–ထိုကာလ, ဒေသ, ဒေသက, ပရိသတ်တို့ကို ညွှန်ပြခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သည်၊ ဘဝိတမ္ဘီ–ဖြစ်ရာ၏၊ အညေသ–မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး;, အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ အဝိသယတ္တာ–အရာ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေသကောဒေသကကုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပါကဋ္ဌော-ထင်ရှားပြီးဖြစ်၏၊ ဩကာ့ကန်ကာလဒီနံ–မယ်တော့ဝမ်းသို့ သက်ရောက်သော့အခါ အစရှိသည်တို့၏၊ ပါကဋ္ဌတ္တာ–ကြောင့်– ကာလောစ–သည်လည်း၊ (ပါကဋ္ဌော-၏၊) ဒေဝလောကေ–တာဝတိသာနတ်ပြည်၌၊ ဒေသိတဝါဘဝသ–ဟောတော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်၏၊ ပါကဋ္ဌတ္တာ–ထင်ရှားပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒေသပရိသာစ–ဟော့ရာဒေသ, ကြားနာတတ်သော နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်တို့သည်လည်း၊ ပါကဋ္ဌာ-ကုန်၏၊ ဣတိ–ထိုသို့ထင်ရှားပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဒါနကိစ္စ–နိဒါန်းကို ဆိုဖွယ်ကိစ္စသည်၊ ကိ–သိယာ–အဘယ်မှာ ရှိရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယတ္ထ–အကြင်တရာ၌၊ ခန္ဓာဒယော–ခန္ဓာအစရှိသည်တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသေန–အကြင်းအကျန်မရှိသော်အားဖြင့်၊ ဝိဘဇ္ဇာ–ဝေဖန်အပ်ကုန်ပြီ၊ သော–ထိုတရားသည်၊ အဘိမ္မောနာမ–အဘိမ္မောမည်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တသ–ထိုအဘိမ္မော၏၊ နိဒါနေန–နိဒါန်းမည်သည်၊ ခန္ဓာဒီနံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ နိပ္ပဒေသတော–အကြင်းမရှိသော်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌိဒ္ဓဒ္ဓာနေနဝိ–ထိုးထွင်းရှိသိအပ်ရာအရပ်သည်လည်း၊ ဘဝိတမ္ဘီ-ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ အဓိပ္ပါယေန–ဤသို့သောအလိုအားဖြင့်၊ ထေရော–တိသဿဘူတိ ထေရ်သည်၊ မဟာဟေးအဘိမ္မောတိ–ဟူ၍၊ ဒ၊ယေတိ–ပြ၏၊ သော်ဓ်ဝ်ပေးအာဒီနာ-အစရှိသော၊ နယေန–ဖြင့်၊ ပစ္ဆိယာဒီဟိ–အကြောင်းအစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝေဒနံ-ဝေဒနာကို၊ ဥပပရိဂ္ဂဏ္ဍာ–ရူးစမ်းဆင်ခြင်တော်မူလျက်၊ ခန္ဓာဒီပဝေသာန–ခန္ဓာအစရှိသည်တို့၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဝေဒနာဂဟနာဒီနံ–ဝေဒနာဟန္ဒနာအစရှိသည်တို့၏၊ ဝသေန–အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိဟာသိ–နေတော်မူပြီ၊ ဝမ္မေတိ–ကား၊ ဂုသလာဒိ အရဏာန္တေ–ဂုသလတိက်အစ အရဏာဒုက် အဆုံးရှိကုန်သော တရားတို့ကို၊ (ပဋ္ဌိဝိ၌။)

ခမ္မံ ပရိဝတ္တေန္တော–ကား၊ သာဌကထ–အဋ္ဌကထာနုင်တကွဖြစ်သော၊ ပါဠိ–ပါဠိတော်ကို၊ ပရိဝတ္တေန္တော–အဖန်ဖန်ဖြစ်စေလသော်၊ ဝါ–စာပြန်လည်သော်၊ ဧတံ ပရဝါဒိစောဒနံ–ဤပရဝါဒီ၏ စောဒနာရာဌာနသို့၊ ပတ္တာ–ရောက်၍၊ အယံ ပရဝါဒီတိအာဒိ–အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ–ပြောပြီ၊ အမှာဒိသေသု–ဂါထာသို့ ရှုအပ်ကုန်သော၊ နိဒါန်–နိဒါန်းကို၊ ဧာနန္တေသု–သိကုန်သော၊ (သိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်)–ဟေတုမ္ဘူတ ဝိသေသနမ်)၊ ပဋိသမရဏေသု–ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သုတ္တိသည်၊ ဝိဒ္ဓမာနေသု–ထင်ရှားရှိပါကုန်လျက်၊ အပဋိသမရဏေ–ကိုးကွယ်ရာမရှိသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ အရညေ၊ တောထဲ၌၊ ကန္ဒန္တေဝဝိယ–ဖြည်းတမ်းသူကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နိဒါနသမ္ဗန္ဓေ–နိဒါန်း၏ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း၌၊ [“သဒ္ဓာဓေ”ရှိလျှင် “နိဒါန်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်၌”ဟုပေး။] သက္ခိဘူတေသု–သက်သေဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ အမှေသု–တို့သည်၊ ဝိဒ္ဓမာနေသုပိ–ထင်ရှားရှိပါကုန်လျက်လည်း၊ အသက္ခိက–သက်သေမရှိသော၊ အဠ–တရားကို၊ ကရေန္တေဝဝိယ–ပြုသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–ဖြစ်၏၊ နိဒါနသယ–၏၊ အတ္ထိဘာဝမ္မိ–ရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ နဇာနာတိ–မသိရှာချေ၊ ဧတံ–ဤ ကော်သမယ် အစရှိသောစကားသည်၊ နိဒါန်နနုနနိဒါန်းမဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–သို့၊ ကထေန္တော–ပြောလျက်၊ ဝေ–သို့ ဝါ–ဤ ကော်သမယ် အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ–ပြောပြီ။

ကေမေဝါတိ–ကား၊ ဒေသနာနိဒါနမေ–ဒေသနာနိဒါန်းတစ်ချို့းသည်သာ၊ (ဟောတိ–ရှိ၏၊ ကသ္မာ–နည်း၊ အညေသဲ, သုတ္တာန်–တို့၏၊) အဠာသယာနရူပေန–ဝေနေယျတို့၏ အဠာသယအားလျော်စွာ၊ ဒေသိတတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ [အဘိဓမ္မာမှတစ်ပါးသော သုတ္တန်တို့၌ ဝေနေယျတို့၏ အဠာသယအားလျော်စွာ ဟောတော်မူရခြင်းကြောင့် အခြေခံကိုသာ နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ယူရသည်၊ ထိုအခြေခံကား–ကာလ, ဒေသ, ဒေသက, ပရိသတ် ဟူသော နိဒါန်း တည်း။] ဒွေ နိဒါနာနီတိ–ကား၊ (အဘိဓမ္မသာ–၏၊) အဓိဂန္ဓဗ္ဗဒေသေတမ္ဘဓမ္မာနရူပေန–သိလည်း သိထိုက်, ဟောလည်းဟောထိုက်သော တရားအားလျော်သဖြင့်, ဒေသိတတ္တာ–ကြောင့်၊ (ဒွေ–ကုန်သော၊ နိဒါနာနိ–နိဒါန်းတို့သည်၊ ဟောန္တိ)၊ [အဘိဓမ္မာတရားကိုဟောရာဝယ် ဝေနေယျတို့၏ အဠာသယကို လိုက်ဖွယ်မလို၊ ကိုယ်တော်မြတ် သိထား အပ်ပြီးသော အဓိဂန္ဓဗ္ဗတရား, ဟောသင့်ဟောထိုက်သော ဒေသေတမ္ဘတရားအားလျော်စွာ ဟောတော်မူသည်၊ ထို့ကြောင့် အဓိဂမနိဒါန်း, ဒေသနာနိဒါန်းဟု ၂–ပါးရှိသည်။]

အဘိဓမ္မာဓိဂမသ–အဘိဓမ္မာကို ထိုးထွင်း၍သိကြောင်း သမ္ဗညုတ္တဉာဏ်တော်၏၊ မူလ–အကြောင်းရင်းအခြေခံသည်၊ (အဓိဂမနိဒါန်၌စပ်)၊ အဓိဂမ–ထိုးထွင်း၍သိကြောင်း သမ္ဗညုတ္တဉာဏ်ကို၊ နိဒေတိ–အပ်နှင်းသကဲ့သို့ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ–ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်၊ အဓိဂမနိဒါန်–မည်၏။

ဟောဒိအဘိနိဟာရ သဒ္ဒါယာတိ-ကား၊ ယာယ သဒ္ဒါယ-အကြင် သဒ္ဒါကြောင့်၊ ဒီပင်္ကရသမ္ဗုဒ္ဓသ-ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရား၏၊ သန္တိကေ-အထံတော်၌၊ ဟောဒိယာ-အရဟတ္တမဂ်ဥာဏ်၊ သမ္ဘည္ဘတဥာဏ်တော်အကျိုးငှာ၊ စိတ္တံ-ကို၊ အဘိနိဟာရိ-ရှေးရှေ့ဆောင်တော်မူပြီ၊ ပဏိဓာနံ-ရှေးရှေ့ထားခြင်းကို၊ အကာသိ-တော်မူပြီ၊ (တာယသဒ္ဒါယ-ထိုသဒ္ဒါသည်၊ ပဘာဝိတောဟ-စ၍ဖြစ်စေအပ်၏,ဟုထည့်။) [စိတ်ကို ရှေ့ရှေထားမှ ပဏိဓာနကိုပင် "ဆုတောင်းမှု" ဟု ဆိုကြ၏။]

စတုရောစအသခီ ယေတိ-ကား၊ ဥန္ဓ-အထက်ဖြစ်သော အတိတ်ကာလသို့၊ အာရောဟနဝသေန-တက်၍ ရေတွက်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အတိက္ကမိတွာ-ကျော်လွန်၍၊ အမရံနာမ-အမရမည်သော၊ နဂရံ-နေပြည်တော်သည်၊ အဟောသိ-ရှိခဲ့ပေပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဝစနသေသယောဇနာ-သဒ္ဒါအကြင်းကို ယှဉ်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏။

ဒသဟိတိ-ကား၊ ဟတ္ထိပေ၊သမ္ဘတဂ္ဂေဟိ-ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ၊ စည်ကြီးသံ၊ ခရသင်းသံ၊ မရိုးစည်သံ၊ စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ၊ ခေါင်းကြေးနင်း ဂွက်ခွင်းသံတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ အသ္သာထ-စားလှည့်ပါကုန်၊ ပိဝထ-သောက်လှည့်ပါကုန်၊ ခါဒထ-ခဲလှည့်ပါကုန်၊ ဣတိ-သို့၊ ဒသမေန-ဆယ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော၊ သဒ္ဒေန-အသံဖြင့်လည်းကောင်း (အဝိဝိတ္တ-မကင်းဆိတ်သည်၊ ဟောတိ၊) ပန-ဆက်၊ တေ-ထိုဆယ်မျိုးသော အသံတို့ကို၊ ဧကဒေသေန-တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့်၊ (၆-မျိုးလောက်ဖြင့်၊) ဒဿေတုံ-ငှာ၊ ဟတ္ထိ သဒ္ဒန္တိ အစိ-အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ [ဤ၌ အသံ ၁၀-မျိုးနှစ်ဆောင်မပြ၊ ၆-မျိုးလောက်ကိုသာ ပြသည်ဟု ဦးကာဖွင့်ထား၏၊ ဗုဒ္ဓဝင်အဋ္ဌကထာ၌ကား ဘေရိသဒ္ဒဖြင့် မုဒိင်သဒ္ဒကိုလည်းကောင်း, သင်ခံသဒ္ဒဖြင့် ဝိဏာ, ဂီတ, သမ္ဘတဂ္ဂေသဒ္ဒ တို့ကိုလည်းကောင်း ဖော်ပြ၍ ၁၀-မျိုးလုံးကိုပင် တို့ကရိုက်ပြသည်ဟု ဖွင့်ထား၏။]

ဟတ္ထိသဒ္ဒန္တိ(ဇတ္တု)-ဟူသော ဤပါဠိ၌ ကရဏတ္ထေ-ကရိုက်ခံအနက်၌၊ ဥပယောဂေါ-ခုတိယာဝိဘတ်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ဘောရိသဒ်ရထာန-စည်ကြီး, ခရသင်း, ရထားတို့၏၊ သဒ္ဒေဟိ-အသံတို့ဖြင့်လည်း ဝိဝိတ္တ-သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ယောသော်-ကြွေးကြော်အပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ယောဇေတဗ္ဗ-ယှဉ်စေရာ၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဟတ္ထိသဒ္ဒန္တိ-ကား၊ နဂရံ-နေပြည်တော်သည်၊ ဟတ္ထိသဒ္ဒဝန္တံ-ဆင်သံရှိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောတိ)၊ ["ဟတ္ထိသဒ္ဒေါ ဇတ္တေတိ ဟတ္ထိသဒ္ဒံ" ဟု အဿတ္ထိဝစနတ်ပြုပါ-ဟူလိုး] ခါဒထ ပိဝထစေဝါတိ (ဇတ္တု)-ဟူသောပါဠိ၌၊ ဣတိသဒ္ဒေါ-ဣတိသဒ္ဒါကို ဥာတတ္တဗ္ဗာ-သိအပ်သော အနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အပ္ပယုဇ္ဇော-တိုက်ရိုက်မယှဉ်အပ်ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ [အခြားနေရာတို့၌ ဂမျမာနတ္ထဟူသော အသုံးကိုပင် ဤ၌ "ဥာတတ္တ"ဟု သုံးခဲ့ထား၏။]

ဥယျာန ပေါက္ခရဏီ အာဒိသမ္ဘန္ဓတ္တာ–ဥယျာဥ် ရေကန် အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [အာဒိဖြင့်–ကျူး, မြို့ရိုး, ပန်းခင်, ယင်းတားစသည်ကို ယူ။] သမ္ဘဂ်သမ္ဗန္ဓ–အလုံးစုံသော ‹မြို့အဂ်ါနှင့်ပြည့်စုံ၏။ . . . လက္ခဏောတိ–ကား၊ ဣတ္ထိလက္ခဏော–ဣတ္ထိလက္ခဏာ ကျမ်းဌာန်းလည်းကောင်း၊ ပုရိသလက္ခဏော–ပုရိသလက္ခဏာ ကျမ်းဌာန်းလည်းကောင်း၊ ဣတိဟာသေတိ–ကား၊ ပုရာဏော–ပုရာဏ် ကျမ်းဌာန်းလည်းကောင်း၊ သဝမေဃတိ–ကား၊ အဇ္ဈာနော–မိမိ၏၊ တေဝိဇ္ဇေ–ဝိဇ္ဇာ ၃–ပါးဟူသော တုရားဌာန်းလည်းကောင်း၊ ယညဝိဓိအာဒိကေစ–ယဇ်ပူဇော်ပုံ အစီအရင် အစရှိသည်ဌာန်းလည်းကောင်း၊ ‹ ‹ ‹

မဟာစောရသမောဝိယာတိ–ကား၊ ကာယသာရာဂဝသေန–ကိုယ်ကို လွန်စွာ သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒုစ္စရိတာနေသနေဟိ–ဒုစရိုက်, မသင့်သော ရှာဖွေခြင်းတို့ဖြင့်၊ ကုသလဘာဏ္ဍဏ္ဍောနာ–ကုသိုလ်ဘဏ္ဍာကိုဖြတ်တောက်လုယူခြင်းကြောင့်၊ (မဟာစောရသမောဝိယ–ကြီးစွာသော တောပုန်းခားပြန့်ခင့် တူ၏။)

နာထာတိ–ကား၊ နာထဝန္ဒော–ကိုးကွယ်ရာရှိသူတို့တည်း။...ပဋ္ဌဒေါသ ဝိဝဒွိ တန္တိ ဒေမာဒိကသ–ပဋ္ဌဒေါသဝိဝေါဒွိတံ ဤသိုအစရှိသော ပုဒ်အပေါင်း၏၊ အဌော–အနက်ကို၊ ကေသုစိ, အဌကထာပေါဌကေသု–အချို့သော အဌကထာပေစာ (ဘုတ်အုပ်) တို့၌၊ လိခိတောဝ–ရေးအပ်ပြီ၊ ဣတိ ကတွာ–ဤအကြောင်းကြောင့်၊ နဝဂ္ဂမ–ငါတို့ မဆိုကုန်တော့အံ့။

သာသနေတိ ဇေဋ္ဌ–၌၊ တာပသသာသန–ရသေ့တို့၏ သာသနာဟူသည်၊ ဈာနဓံ–ဈာန်သည်လည်းကောင်း၊ အဘိညာစ–အဘိညာဉ်တို့သည်လည်းကောင်းတည်း၊ ဝသီဘူတသ–စွမ်းရည်သတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သည်၊ သတော–ဖြစ်စဉ်၊ မယိ–ငါသည်၊ ဇဝံဘူတော– ဤသိုဖြစ်၍ဖြစ်စဉ်၊ ဒီဃကၖရော–သော၊ ဇိနော–သည်၊ ဥပ္ပန္နိ–ပြီ။

ဇနော–များစွာသောလူအပေါင်းသည်၊ သောဝေတိ–သုတ်သင်ရှင်းလင်းနေ၏။ [သောဝေတိ ကြိယာ၏ ကတ္တာအဲ့–ကို ဇနောဟု ထည့်ပါ–ဟူလို၊ ယခုစာအုပ်များ၌ "သောဝ္ဟေ့ တုဠမာနသာ"ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ရှိ၏၊ နောက်၌ ဇကဗုစ်ဖြင့်ချည်းရှိသော ကြောင့် ဋီကာဖွင့်သည့်အတိုင်း "သောဝေတိ တုဠမာနသော"သာ ရှေးပါ၌ ဖြစ်ဟန် တူသည်။] အဠသံ၊ပေ၊ ဝစနေဟိ–အဠသံ, ဝဠ္ဠမံ အယနံဟူသော ပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့ဖြင့်၊ မဂ္ဂမေဝ–လမ်းကိုသာ၊ ဝဒတိ–ဟောဏ်။

မာနံ အက္ကမိတ္ဌာထိတ္ထေ–ဟူသော ဤပါဒ်၌၊ နန္ဒိ–နံဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပဒဗုရုဏမဇ္ဇော–ပုဒ်၏ပြည့်ကြောင်းမျှ၌၊ (ပဝတ္ထော–သော၊) နိပါတော–တည်း၊ စ–ဆက်၊ ဃာဠိယာမဟန္ဒိဇ္ဇော–ဟူသော ဤပါဒ်၌၊ အ ဣတိစ–အဟူသော သဒ္ဒါသည် လည်းကောင်း၊ ဟ ဣတိစ–ဟဟူသော သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ နိပါတာ–အနက်မရ, နိပါတ်မျှတို့သာတည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ အဟာဣတိ–အဟာဟူသော၊ ဇကော–တစ်ခုတည်းသော၊ နိပါတော–ကို၊ သာနနှာသိကော–အနနှာသိကနှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို၊ ဝါ–နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်ကို၊ ကတော–ပြုအပ်ပြီ။

အာဟုတိနန္ဒိ–ကား၊ ဒဂ္ဂိဏာဟုတိနံ–ဒဂ္ဂိဏာဟု ဆိုအပ်သော ပေးလှူဖွယ် တို့ကို၊ (ပဒ္ဓိဂ္ဂဟောဘ–၌စပ်)၊ မန္ဒနိ–ကား၊ မမ–၏၊ (ဥသိသဝေက–၌စပ်)၊ ဝါ– တစ်နည်း၊ မံ–ငါ့ကို၊ အဘြဝ–မိန့်မြွက်တော်မူပြီ။ [ဤအလို မံကို အဘြဝိ၌ စပ်ပါ။]

ကမ္ပေ–ကမ္ဘာတို့ကို၊ အတိဣမိတ္ဌာ–ကျော်လွန်၍၊ (ကမ္ပေ၏ စပ်ပုဒ်မရှိသော ကြောင့် "အတိဣမိတ္ဌာ" ဟု ထည့်သည်။)

ဟောဓိမို–ဟောဓိကို၊ ဝုတ္တေပိ–ဆိုအပ်ပြီးပါသော်လည်း၊ မာတာဒီသံကိတ္တေန–မယ်တော်အစရှိသည်တို့ကို မိန့်ဆိုရာအခန်း၌၊ သင်္ဂဠိတုံ–ဟောဓိကို သိမ်းကျုံခြင်းငှာ၊ ဟောဓိ၊ပေးဘောဓိ–အစရှိသော ဂါထာစကားကို၊ အာဟ–ပြီး။ ဆိုလိုရင်းကား "အယဉ္စ ရုက္ခမူလမ္ပိ, ဗုဒ္ဓိသတိ မဟာသယော"ဟု ရှေ့နောင်၌ ဟောဓိကို ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း မယ်တော်စသည်တို့ကိုဆိုရာဝယ် ဟောဓိကို သိမ်းယူလိုသောကြောင့် "ဟောဓိ တသေ ဘဂဝတောဝ, အသေဌောတိ ပဝုစ္စတိ" ဟု ထပ်၍မိန့်ရသည်–ဟူလို။

သုနေနာတိကားး၊ ဥတ္တမေန–မွန်မြတ်သော၊ သုနေန–သုခဖြင့်၊ (သုခိတောဏ၏ ဝိသေသနတည်း၊) အသမောတိ–ကား၊ တာပသေဟိ–အခြားရသေ့တို့နှင့်၊ အသမော–မတူသည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ [အသမောဟု သာမည်ဆိုရကား၊ "ဘုရားရှင်နှင့်တောင်မတူ" ဟု ယူမှားမည်စိုးသောကြောင့် "တာပသေဟိ"ဟု သာဟိသောဂဂကို ထည့်၍မိန့်သည်၊] အဘိညာသုခတောပိ–လောကိအဘိညာဉ်ကို ရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာထက်လည်း၊ ဝိသိဋ္ဌ–ထူးကဲသော၊ ဤဒိသဲ–ဤကဲ့သို့ရှုအပ်သော၊ ဗုဒ္ဓတ္တရျာကရဏ–ဘုရားအဖြစ်ကို မိန့်ပြုက်တော်မှုခြင်း၊ကြောင့်ဖြစ်သော၊ (ဘုရား၊အဖြစ်ကို ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူခြင်း၊ကြောင့် ဖြစ်သော၊) သုခ–စိတ်၏ချမ်းသာခြင်းကို၊ အလဘိ–ရခဲ့ပြီ။

ယာတိ–ကား၊ ယာနိ နိမိတ္တာနိ–အကြင်နိမိတ်တို့သည်၊ (ပဒိသယ္ဌိ၌စပ်၊) [ယာနိမ္ဟ နိုကို အာပြုမ္ပြ ''ယာ''ဟု ဖြစ်သည်ဟုသိစေလို့၍ ''ယာနိ''ဟု ဖွင့်သည်။ အာဘုဇေတိတိ–ကား၊ အာဝတ္တတိ–လက်ယာရစ်လည်း၏၊ အဘိရဝဏ္ဍီတိ–ကား၊ သဒ္ဒ–အသံကို၊ ကရောန္တိ–ကုန်၏၊ ဆဒ္ဒါတိ–ကား၊ နိက္ကန္တာ–ထွက်ပါကုန်၏၊ နဒ္ဒဿတိတိ–ကား၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်သို့၊ နု ဂစ္ဆတိ–မသွား၊ ဝါ–မတက်။

ဥဘယန္တိ–ကား၊ ဥဘယဝစနံ–နှစ်ပါးစုံသောစကားကို၊ (သုတ္တာ၌စပ်) ခုဝသယတဿ–ကား၊ ဧကန္တ သယတ–ကောန်မြစ်၏၊ အဝိပရိတမေဝ–မဖောက်ပြန်သည်သာ၊ ဝါ–မလွဲသည်သာ၊ ဣတိအတ္ထော–နက်၊. အာပန္နသတ္တာနန္တိ–ကား၊ ဂဠိနိနံ–ကိုယ်ပန်ဆောင်မိန်းမတို့၏။

ယာဝတာ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒဿိသာ–အရှင်ဆယ်မျက်နှာတို့သည်၊ (သန္တိ–ကုန်၏၊) တတ္ထ–ထိုအရပ်ဆယ်မျက်နှာတို့၌၊ ဓမ္မဓာတုယ–ဓမ္မဓာတ်၌၊ သမ္ဘေသု–အလုံးစုံကုန်သော၊ ဓမ္မေသု–တရားတို့၌၊ ဝိစိနာမိ–ဓရမနေ, ရှာမြေအုံ၊ ဣတိအတ္ထော–နက်။

ယဿ–အကြင်အရေဖြင့်၊ သမ္ဘဏ္ဍော–ပြည့်၏၊ တံ ဥဒကံ–ထိုအရေကို၊ နိဿဝံ–အကြင်းမရှိအောင်၊ ဝမတေဝ–အန်ထုတ်သည်သာ၊ ဧတေတိ–ကား၊ ဧကိသောဝိ–တစ်ခုလည်းဖြစ်သော၊ ဒါနေ ပါ၊ရမိတာယ–ဒါနပါရမီ၏၊ အနေကပဋိကာရတာယ–တစ်ပါးမက များသောအပြားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသော–ဧတေ ဟု ဗဟုဝစုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းကို၊ ကတောဝ–ပြုတော်မူအပ်ပြီ။

ပဋ္ဌိလဂ္ဂိတ်–ချိတ်မိ ငြိနေသော၊ (ဝါလ်–မြီးဆံကို၊) ရက္ခတိ–စောင့်ရှောက်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝစနသေသော–သခ္ခါကြွင်းကို၊ (ဝေဒီတဏ္ဍော–၏၊) [ဤအလို "ရက္ခတိ" ကြိယာထည့်၍ အနက်ပေးပါ–ဟုလို၊] ဝါ–တစ်နည်း၊ ဘုမ္မဏ္ဍေ–သတ္တမီဝိဘတ်၏ အနက်၌၊ ဥပယောဂေါ–ဒုတိယာဝိဘတ်ကို၊ (ကတော–ပြုအပ်ပြီ၊) [ဤအလို "ဝါလ်––သည်၊ ပဋ္ဌိလဂ္ဂိတ်–ချိတ်မိငြိနေလေသော်" ဟု လက္ခဏာအနက်ပေးပါ၊ စတ္ထသု ဘူမိသုတိ–ကား၊ ပါတိမောက္ခာဒီသု–ပါတိမောက္ခ အစရှိကုန်သော၊ သံဝရဘူမိသု–သံဝရ၏ ဖြစ်ရာဘုံတို့၌။ [သီလာနိ–ပရိဠုရယ ၌စပ်။]

အဒ္ဓေ့ဒ္ဓမာနသောတိ–ကား၊ ကဒါစိ–တစ်ရံတစ်ခါ၌၊ ခမနဲ–သည်းခံခြင်းလည်းကောင်း၊ ကဒါစိ–၌၊ အက္ခမနဲ–သည်းမခံခြင်းလည်းကောင်း၊ ကဿစိ–အချိုပ္ပဂ္ဂိုလ်၏ (အမှုကို)၊ ခမနဲ–လည်းကောင်း၊ ကဿစိ–ကို၊ အက္ခမနဲ–လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဇဝ–သို့၊ ဒွေဘာဘုဝံ–၂–ပါး အပြားဏ၏ အဖြစ်သို့၊ အနာပန္နမာနသော–မရောက်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဟုတ္ဝာ–၍၊ (သမ္ဘောမိ' ပါပုဏိသတိ ၌စပ်။)

သစ္စသ–သစ္စာ၏၊ ဝိထိနာမ–လမ်းကြောင်းမည်သည်၊ ဒိဋ္ဌာဒိစ–ဒိဋ္ဌ အစရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ (ဒိဋ္ဌ သုတ မုတလည်းဖြစ်သော၊) အဒိဋ္ဌာဒိစ–အဒိဋ္ဌ အစရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ (အဒိဋ္ဌ အသုတ အမုတလည်းဖြစ်သော၊) ယထာဘူတံဝ–အကြောင်းအကြင် ဟုတ်မှန်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝတ္ထု–ဝတ္ထုတည်း၊ [မြင်အပ်သော အာရုံကို မြင်၏ဟုပြောခြင်းသည် သစ္စဝိထိ မည်၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သုတ မုတ တို့၌လည်း သိပါ။]

အဓိဋ္ဌာနန္တိ–ကား၊ ကုသလ သမာဒါနာဓိဋ္ဌာန–ကုသိုလ်ဆောက်တည်မှုဝယ် စွဲစွဲမြဲမြဲ တည်ခြင်းလည်းကောင်း၊ သမာဒိန္နေသု–ဆောက်တည်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ကုသလေသု–ကုသိုလ်တရားတို့၌၊ အစလတာ–မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း တည်း၊ (တစ်နည်း) ကုသလသမာဒါနာဓိဋ္ဌာန–ကုသိုလ်ကိုဆောက်တည်ခြင်း၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ တည်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သမာဒိန္နေသု–ကုန်သော၊ ကုသလေသု–တို့၌၊ အစလတာ–မတုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဓိဋ္ဌာနန္တိ–အဓိဋ္ဌာနမည်၏။ [ဤသို့လည်းပေးနိုင်၏၊ ယခုစာအုပ်တို့၌ အစလတာ၏ နောက်ဝယ် အဓိဋ္ဌာနနှာမဟု ပါနေသည်ကား စာသွားထုံးစံ မကျပါ။] ပထဝီယာ–မြေ၏၊ ဥပေက္ခနနှာမ–လျစ်လျူရှုခြင်းမည်သည်၊ ဝိကာရနာပဇ္ဇတိ–ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းတည်း။...အညတြာတိ–ကား၊ အညံ-အခြားသောတရားသည်၊ (နတ္ထိ–မရှိတော့။)

သဘာဝရသလက္ခဏောတိ ဇဏ္ဍ–ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဘာဝေါတိ–ဘာဝေါ ဟူ သည်ကား၊ အဝိပရိတတာ–မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော၊ ဝိဇ္ဇမာနတာ–ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်တည်း၊ ယော–အကြောင်းရသသည်၊ ဘာဝေန–ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်နှင့်၊ သဟ–တကွ၊ ဝတ္ထတိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်(သော–

သည်၊) သဘာဝေါ–မည်၏၊ [ဤသို့ အပြည့်အစုံထည့်ပေး၊ "သဟဒေဝေဟိ သဒေဝကံ"၌ ကဲ့သို့ "သဟဘာဝေန"ကား ဝိဗြိုဟ်ပြသာတည်း။] အဝိပရိတော–မဖောက်မပြန်သော၊ အတ္တနော–၏၊ ဟေတိပရိပါစနက ကိစ္စသခါ်တော–ဟေတိဥာဏ်ကို ရင့်သန်စေခြင်းကိစ္စဟု ဆိုအပ်သော၊ ရသော–ကိစ္စလည်း၊ အနဝဇ္ဇဝတ္ထုပရိစ္ဆာဂါဒိသုခါ်တံ–အပြစ်မရှိသော ဝတ္ထုကို စွန့်ကြဲခြင်း အစရှိသည်ဟု ဆိုအပ်သော၊ လက္ခဏဋ္ဌ–လက္ခဏာလည်း၊ သဘာဝရသလက္ခဏ–ထင်ရှားရှိသော ဟေတိဥာဏ်ကို ရင့်သန်စေခြင်းကိစ္စ၊ အနဝဇ္ဇဝတ္ထုကို စွန့်ကြဲခြင်းစသော လက္ခဏာ၊ တတော–ထိုထင်ရှားရှိသောကိစ္စ၊ အနဝဇ္ဇဝတ္ထုကို စွန့်ကြဲခြင်းစသော လက္ခဏာ၊ တတော–ထိုထင်ရှားရှိသောကိစ္စ လက္ခဏာအားဖြင့်၊ သမ္မသတော–သုံးသပ်သောငါ၏၊ (ဓမ္မတေ ဓေန–ဌ်စပ်၊) [ဤတတောကိုကြည့်၍ သဘာဝရသလက္ခဏော်ဌ ကြိယာဝိသေသန အနက်ဝယ် သတ္တမီသက်ထားသည်ဟု သိ။]

ဓမ္မတေဓေနာတိ–ကား၊ ဥာဏတေဓေန–ဆင်ခြင်သုံးသပ်သော ဥာဏ်၏ တန်ခိုးကြောင့်၊ (ဝသုစာ ပကမ္မထ–ဌ်စပ်။)

စလတာတိ–ကား၊ စလတာယ–တုန်လှုပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ [စလတာယဟု ဆိုလိုလျက် "အလဒ္ဓိတာ အညာဏတာ"တို့ကဲ့သို့ 'ယ ချေထားသည်–ဟူလိုပါ] သေသိတိ–ကား၊ ဃယိ–အိပ်ပြီ၊ ဝါ–လဲပြီ၊ မာဘာဏတိ–ကား၊ မာဘာယိတ္ထ–မကြောက်ကြကုန်လင့်၊ [မာဘာယိတ္ထဟုဆိုလိုလျက် ဣတ္ထာ ကို ထပြု၊ ယကိုလည်းချေ၍ "မာဘာထ"ဟု ဖြစ်သည်။]

သမ္ဘီတိယောတိ–ကား၊ သဗ္ဗာ–အလုံးစုံကုန်သော၊ ဤတိယော, ဥပဒ္ဒဝါ–ဘေးရန်တို့သည်၊ တံ–သင့်ကို၊ ဝိဝဇ္ဇန္တု–ရှောင်လွှဲပါစေကုန်သတည်း။ [ဤတိနှင့် ဥပဒ္ဒဝေါကား "ဤတိတွိတ္ထိအညော၏, ဥပသဂ္ဂေါ ဥပဒ္ဒဝေါ" ဟူသော အဘိဓာန် (၄၀၁)နှင့်အညီ ပရိယာယ်တည်း။ ဇန္တို သဗ္ဗေ အဘိဘာဝန္တီတိ ဤတိယော–သတ္တဝါတို့ကို နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်တို့ကို "ဤတိ" ဟုခေါ်၏၊ ဥပဂန္ဓာ ဒဝန္တီတိ ဥပဒ္ဒဝါ–ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ်သော ဘေးရန်တို့။]

သုမေဓကထာဝတ္ထုနှာ နိဋ္ဌိတာ။

အနဝဇ္ဇ ဝတ္ထု ပရိစ္ဆာဂါဒိ သခါ်တံ။ ။သာဝဇ္ဇဝတ္ထုပရိစ္ဆာဂ–အပြစ်ရှိသော ပဋ္ဌည်းဝတ္ထုတို့ကို စွန့်ကြဲခြင်းလည်းရှိသောကြောင့် "အနဝဇ္ဇ" ဟု ဝိသေသန ကုမရဃသည်၊ ထိုသာဝဇ္ဇဝတ္ထု ပရိစ္ဆာဂတို့ဟူသည် သေရည်အရက်အလျှူ, ဇာတိပွဲသဘင်အလျှူ, ဓိန်းမအလျှူ, ဖွားမတို့အလယ်၌ မွေးလားဥသဘလွတ်သောအလျှူ, ဆန်းကြယ်ဖွာ (မေထုန်ဖိုပဲပုံစသည်) ပြုလုပ်အပ်သော ပန်းဆိုး ဆေးရေး အလျှူတို့တည်း၊ လူအများတို့က ကောင်းမှုဟု ထင်မှတ်ရေးကြသော်လည်း ဤသာဝဇ္ဇ ဝတ္ထုတို့ကို စွန့်လှဲခြင်းကား ကောင်းမှုမဟုတ်။ [ပဠဒါနာနိ အပုညာနိ ပုညသမ္မတာနိ–မဒ္ဒဒါန်, သမ္ဘဒ္ဒါန်, ဣတ္ထိဒါန်, ဥသဘဒါန်, စိတ္တကမ္မဒါန်။–ဧကုတ္တရိကနယ ပဋ္ဌာန, ပရိဝါ၁။]

ပဝေဌတိတိ–ကား၊ ဒေတိ–ပေးတော်မူ၏၊ ယောဂေနာတိ–ကား၊ ဥပါယေန–အကြောင်းနည်းလမ်းဖြင့်၊ (ဇနကာယ်–လူအပေါင်းကို၊ ဩဝေတိ–ဆုံးမတော်မူ၏၊) သမိ"သူတိ–ကား၊ သန္ဓိပတိ"သု–ခုဝေးကြကုန်ပြီ။ [သံပဋ္ဌ, ကျခတ်, ဥံကို ကျဲသုပြု၍ "သမိ"သု"ပြီးသည်, သမယော, သမာဂမောပုဒ်တို့နှင့် အနက်တူသော်ကြောင့် "သန္ဓိပတိ"သု" ဟု ဖွင့်သည်။]

အပ္ပတ္တ မာနသာတိ–ကား၊ အပ္ပတ္တ အရဟာတ္တာ–မရောက်အပ်သော အရဟတ္တ ဖိုလ် ရှိကုန်သော၊ ဘိက္ခု–ရဟန်းတို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ ဂရဟိတာ–ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သည်၊ ဘဝန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏။

ရိတ္တာတိ–ကား၊ သုညာ–နိစ္စသာရစသည်တို့မှ ဂုဏ်ဆိတ်ကုန်၏၊ အန္တ ရဟိတာ–ကင်းပျောက်ကုန်၏၊ . . . သာလကဝျာကာနံဟာမ–သာလကဝျာကာမည်သည်၊ ဧကော-တစ်မျိုးသော၊ ရဂေါ–သစ်ပင်တည်း၊ ဗုဒ္ဓဝဏ္ဏစတ္တိ ကာလေယေဝ–ဘုရားပွင့်တော်မူရာအခါ, စကြဝဠေးမင်း ဖြစ်ရာအခါ၌သာလျှင်, ဧကာဟေနေ–တစ်ရက်တည်းဖြင့်, ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကိရ–ဖြစ်ပေါ်သတတ်။

လိင်သမ္ဗတ္တိတိ–ကား၊ ပုရိသလိင်တာ–ပုရိသလိင်ရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဟေတုတိ–ကား၊ တိဟေတုက ပဋိသန္ဓိတာ–တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဂုဏသမ္ဗတ္တိတိကား–အဘိညာသမာပတ္တိလာဘိတာ–အဘိညာဉ်သမာပတ်တို့ကို ရခြင်းရှိသူ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ အဓိကာရောတိ–ကား၊ ဗုဒ္ဓါန်–ဘုရားရှင်တို့အား၊ သက္ကာရကရဏ–ပူဇော်သက္ကာရကို ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ "သက္ကာရကရဏ" ဟု ဆိုအပ်သော်လည်း သာမန်မဟုတ်၊ အသက်ကိုစွန့်လျှ၍ သုမေဓာရှင်ရသေ့၏ တံတားခင်းခြင်းမျိုးကဲ့သို့ "အမိ–လွန်လွန်ကဲကဲ၊ ကာရ–ပြုအပ်သော ကောင်းမှုအထူး" လည်းဖြစ်ရသည်။ [ဆန္ဒတာတိ–ကား၊ ဗုဒ္ဓတ္တဘွဲ့တို့ယ်–ဘုရားဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်း၌, ဆန္ဒသမာယောဂေါ–ဆန္ဒနှင့် ယှဉ်ခြင်းလည်းကောင်း။ [ဘုရားဖြစ်ခင်ကိုလို့သော ဆန္ဒ၏ ထက်သန်ခြင်းလည်းကောင်း၊ ဟူလို။]

သမ္ဘဂ်သမ္ဗန္ဓာတိ–ကား၊ အဋ္ဌင်္ဂါနိ–ရှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့ကို၊ သမောဂေနေတ္တာ–ပေါင်းစုရှု၊ ကတဝေဒိတာနာ–ပြုအပ်ပြီးသော သမ္ဘည္ယတာတို့သို့ ရှေးရှုဆောင်ကြောင်း ကောင်းမှုအထူးရှိကြကုန်သော၊ (နိမ်ယတာနရဒ္ဓစပ်၊) ပဂ္ဂိုကာတိ–ကား၊ ပီဋ္ဌသပ္ပိကာ–ဘီးတပ်အပ်သော အင်းဟုတ်ရှိသူတို့သည်၊ ဝါ–ဆံ့သူတို့သည်၊ (နု ဘဝန္တိ၌ စပ်၊) ပဏ္ဍာကာတိ–ကား၊ ဥဘယလိင်ရဟိတာ– ၂–ပါးစုံသော ပုလ္လိင် ဣတ္ထိလိင်မှ ကင်းသူတို့သည်၊ (နု ဘဝန္တိ။)

စ–ဆက်၊ ဗောဓိသတ္တာ–တို့သည်, ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိပဋ္ဌမကပ္ပိကေသု–ဗြဟ္မပြည်ဝယ် ဖြစ်ရာအခါ, ကဒ္ဒမ္ဘဦးဝယ် ဖြစ်ရာအခါ ဟူကုန်သော၊ ကာလေသု–အခါတို့၌, ဥဘယလိင်ရဟိတာ–၂–ပါးစုံသော လိင်မှ ကင်းကုန်သည်, ဟောန္တိ–ကုန်၏၊

ပန္-ထိုသို့ပင် ၂-ပါးစုံသောလိင်မှ ကင်းပါကုန်သော်လည်း၊ နှ ပဏ္ဍာကပရိယာပန္နာ-ပဏ္ဍာဂ္ဂတိတို့၌ အကျိုးမဝင်ကုန်၊ ဣတိ ဧတမတ္ထံ-ဤအနက်အမိမ္ဘာယ်ကို၊ ဒ္ဒုသေတုံ-ဌာ၊ ပရိယာပန္နာ နှ ဘဝန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယထာဝုတ္တေသု-အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ သဗ္ဗေသု-ကုန်သော၊ ဒေါသေသု-အဝိစဝရဲ့၌ ဖြစ်ရခြင်း အစရှိသောအပြစ်တို့၌၊ ပရိယာပန္နာ-အကျိုးဝင်ကုန်သည်၊ နှ ဘဝန္တိ-ကုန်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဟေတိသတ္တေသု-တို့၌၊ ပရိယာပန္နာ-ကုန်သော၊ တဒန္တေဘာဝေ-ထိုဘုရားအလောင်းတို့၌ အတွင်းဝင်ကုန်သော၊ (နရာ-၌စပ်၊) ဝါ-တစ်နည်း၊ ပရိဏ္ဍိန္နသံသာရဏ္ဍာ-ပိုင်းဖြတ်အပ်ပြီးသော သံသရာရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာပန္နာ-သံသရာကိုပိုင်းဖြတ်၍ ရောက်လာကုန်သော၊ ဟေတိသတ္တာ-တို့သည်၊ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကပဏ္ဍကာ-ဥဘတောဗျင်း, ပဏ္ဍာဂ္ဂတိတို့သည်၊ နှ ဘဝန္တိ-ကုန်၊ ဣတိဟေတ္တေ-နက်။

ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္တ-အလုံးစုံသော ကာယစိတ္တဝေဒနာ ဓမ္မတို့၌၊ ဝါ-အလုံးစုံသော ဘဝတို့၌၊ သုဒ္ဓဂေါစရာ-အသုဘ စသည်ကို ယူသောအားဖြင့် စင်ကြယ်သော အာရုံရှိကြကုန်၏၊ တသ္မာ-ကြောင့်၊ မိဒ္ဓာဒိဋ္ဌိ-ကို၊ နှ သေတ္တိ-မမှိမဲကြတော့ကုန်၊ မိဒ္ဓာဒိဋ္ဌိနိ-ကား၊ နတ္ထိကာဟေတုကာကိရိယဒိဋ္ဌိ-နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ, အဟေတုကဒိဋ္ဌိ, အကိရိယဒိဋ္ဌိကို၊ (နသေတ္တိ။)

ဘဝါဘဝေတိ-ကား၊ ခုဒ္ဒကေ-ငယ်သော၊ ဘဝေစေ-ဘဝ၌လည်းကောင်း၊ မဟန္တေ-ကြီးသော၊ ဘဝေ-၌လည်းကောင်း၊ (ဝိသယ်ယတ္တာ စရန္တိ-၌စပ်၊ ဤ၌ အသဒ္ဒါသည် ဝုမိ အနက်ဟော။)

ဘောဇနပုတ္တေတိ-ကား၊ လုဒ္ဒကေ-မုဆိုးတို့ကို၊ (နကုဗ္ဗတိမ-အမျက်မထွက်ခဲ့)။ လဂန္ဓန္တိ-ကား၊ သဂေါ-ကပ်ငြိခြင်းသည်၊ (နှ ဟောတိ-မဖြစ်ခဲ့။)...အညထာတိ-ကား၊ လိနတာ-တွန့်ဆုတ်ခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၊ (နတ္ထိ၌စပ်။)...ဂါမဏ္ဍလာတိ-ကား၊ ဂါမဒါရကာ-ရွာသားကလေးတို့သည်၊...ရူပဒ္ဓံ-ကား၊ ဝိပ္ပကာရံ-အထူးထူး အတာန်တန် ဖောက်ပြန်သော ပြောင်လျောင်မှုစသည်ကို၊ (ဒဿေန္တိ)။

ယာယ(ကထာယ)-အကြင်ကထာကြောင့်၊ အဘိမမ္ဘသ-အဘိမမ္ဘာ ပါဠိတော်၏၊ ဗုဒ္ဓဘာသိတတာသိဒ္ဓိ-ဗုဒ္ဓဘာသိတအဖြစ်၏ ပြီးစီးခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တာဝ-အဘိမမ္ဘဋ္ဌကထာမှ ရှေ့ဦးစွာ၊ (နိဒ္ဒိဋ္ဌာ-ညွှန်ပြအပ်သော၊) အယ (ကထာ)-ဤကထာသည်၊ နိဒါနကထာ-နိဒါန်းကို ပြဆိုရာစကားရပ်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ အတ္ထယောဇနာ-အနက်ကို ယှင်စေခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏။

နိဒါနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တိကမာတိကာ အဖွင့်

ဣဒါနိ-နိဒါနကထာကို ပြဆိုပြီးရာ ယခုအခါ၌၊ ပဋိညာတကထ-ဝန်ခံအပ်ပြီးသော အဋ္ဌကထာကို၊ ["အဘိဓမ္မသ အတ္ထ ပကာသယိသာမိ"ဟု ဝန်ခံခဲ့သော အဘိဓမ္မအဋ္ဌကထာကို၊] ကာတုံ-ပြုစီရင်ခြင်းငှာ၊ ဣဒါနိ-ယေသမ္မတ္တောတိ အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သင်ဟာကာရော-အဋ္ဌကထာကျမ်းကို ပြုစီရင်သော ရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသသည်။) အာဟ-ဆိုရ၏၊ ဣတောတ ပဋ္ဌာယာတိ-ကား၊ ကုသလမ္မ ပဒတော-ကုသလမ္မပုဒ်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍။...သမ္ဘဝေဟိ လဒ္ဓနာမောတိ-ကား၊ တိသုဝိ-၃-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒေသု-ပုဒ်တို့၌၊ [(၁) သုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ (၂) ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ (၃) အဒုက္ခာ မသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟူသော ၃-ပါးသော ဝါကျပုဒ်တို့၌၊] ဝေဒနာသဒ္ဒသ-ဝေဒနာသဒ္ဒါ၏၊ ဝိဓူမောနတ္တာ-ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တေန-ထိုဝေဒနာ သဒ္ဒါဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော-ရအပ်သော အမည်ရှိသော တိကိသည်၊ သမ္ဘဝေဟိ လဒ္ဓနာမော-သမ္ဘဝေဟိ လဒ္ဓနာမ တိကိသည်၊ (သမ္ဘလဒ္ဓနာမတိကိသည်။) ဟောတိ-၏။ ။

နနု-စောနာပါဠီးအုံ့၊ (ကိ-အဘယ်သို့စေနာအုံ့နည်း။) သုခါယ-သုခါယ တစ်ပုဒ်၊ ဝေဒနာယ-ဝေဒနာယတစ်ပုဒ်၊ သမ္ဘယုတ္တာ-သမ္ဘယုတ္တာတစ်ပုဒ်၊ ဓမ္မာ-ဓမ္မာတစ်ပုဒ်၊ ဣတိ-သို့၊ စတ္တာရိ ပဒါနိ-၄-ပုဒ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ-ကုန်၏။) သေသေသုပိ-ကြွင်းသော (ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ၊ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟူသော) ပုဒ်တို့၌လည်း။ ဧဝံ-ဤအတူ ၄-ပုဒ်၊ ၄-ပုဒ်တို့ချည်းတည်း။ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧတောနိ ပဒါနိ-ဤပုဒ်တို့သည်၊ ဒွါဒသ-တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ တိကီ-၃-ပုဒ်တို့သည်၊ နု (ဟောန္တိ)-မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝေဒနာသဒ္ဒသ-၏၊ ပဒတ္တယာဝယဝတ္ထံ-ပုဒ် ၃-ပါး အပေါင်း၏ အစိတ်အပိုင်း၏အဖြစ်ကို၊ သဒ္ဓယ-၍၊ သမ္ဘဝေဟိတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စတေ-ဆိုအပ်ကြား၏။ (ဧဝံသတိ-ဤသို့ ဆိုအပ်သော်၊ ကံ-ထိုစကားသည်။) နု ယုတ္တံ-မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော။

[ဝေဒနာ၏ ပဒတ္တယာဝယဝ မဟုတ်ကြောင်းကို ခိုင်မြဲစေလိုရ၍ "ဝေဒနာ ယာတိ ဟိ" စသည်ကိုမိန့်၊] ဟိ-မုန်၊ ဝေဒနာယာတိ-ဟူသော ပုဒ်သည်၊ ဝိသုံ-သီးခြား။ [သုခါယ, ဒုက္ခာယ,စသည်တို့မှ သီးခြား။] ပဒ-တစ်ပုဒ်တည်း။ ကသ္မာစိ-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ပဒသ-သုခါယစသောပုဒ်၏၊ အဝယဝေါ-အစိတ်အပိုင်းသည်၊

နနု,ဟေသိယာတိ။ ။ဝေနာတစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် ရအပ်သောအမည်ဖြစ်ပါလျက် "သမ္ဘဝေဟိ လဒ္ဓနာမော"ဟုဆိုရာဝယ် ဧဝံဝေနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် ထိုစောဒနာကို ကိုယ်တိုင်ထုတ်ပြလိုသော ဦးကာဆရာသည် "နနု"အစရှိသော ပါဠိကိုမိန့်၊ ထိုစောဒနာ၏ ဆိုလိုရင်းကား သုခါယတစ်ပုဒ်,

နု ဟောတိ–မဟုတ်၊ (ဝေဒနာယာတိ– ပဒ်–သည်)သုခါဒိပဒဘာဝပိ–သုခ အစ ရှိသည်တို့၏ ပုဒ်အဖြစ်သို့လည်း၊ နု ဘာဝေတိ–မကပ်ဝင်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေန–ထိုဝေဒနာသဒ္ဒါဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော–ရအပ်သောအမည်ရှိသောတိက်သည်။ ကထံ–အဘယ်သို့လျှင်၊ ဝါ–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ (အဖြေ၌ "ပဒသမုဒါယသ ပဒတ္တာ" ဟူသော ဟိကိက်ကြည့်၍ ကထံကို ဟိကိအနက်ပေးသည်။) သမ္ဘဝဒေဟိ–အလုံးစုံသောပုဒ်တို့ဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော–ရအပ်သော အမည်ရှိသောတိက်သည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာသနည်း၊ ဣတိ–သို့၊ နနု–စောဒနာပါ၏၊ ဣတိ–ဤကား စောဒနာတည်း။ (ဣတိ တစ်လုံးအကျေကြေ။)

အမ်ပေတပ္ပကာရဏ္ဍဂမကသ–အလိုရှိအပ်သော အပြားရှိသော အနက်ကို သိစေတတ်သော၊ ပဒသမုဒါယသ–ပုဒ်အပေါင်း၏၊ ဝါ–ပုဒ်အပေါင်းဖြစ်သော ဝါကျ၏၊ ပဒတ္တာ–ပုဒ်မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သမ္ဘဝဒေဟိ–တို့ဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော–သည်၊ သိယာ–ဖြစ်နိုင်၏၊) ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဧတေန–ဤပုဒ်အပေါင်းဖြင့်၊ (အဓိမ္ပေတပ္ပကာရဏ္ဍောဂ–အလိုရှိအပ်သော အပြားရှိသော အနက်ကို၊) ပဒ္ဒတိ, အဝဗုဒ္ဓိယတိ–သိအပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အလိုရှိအပ်သော အပြားရှိသောအနက်ကို သိကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တံ–ထိုပဒသမုဒါယဖြစ်သော ဝါကျသည်၊ ပဒံ–ပဒမည်၏၊ စ–ဆက်၊ သုခါယ၊ ပေ၊ ခမ္ဘာတိ–ဟူ သော၊ ဧတေန ပဒသမုဒါယေန–ဤပုဒ်အပေါင်းဖြစ်သော ဝါကျဖြင့်၊ ယတ္ထဓိမ္ပေတောနာ–အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော၊ အတ္ထောနာ–အနက်ကို၊ သမတ္ထောနာ–ပြည့်စုံသည်၊ (ဟုတ္ထာ)၊ ဝိညာယတိ–

ဝေဒနာယတစ်ပုဒ်, ခမ္ဘာတစ်ပုဒ်၊ ဤသို့အားဖြင့် ပဌမဝေယ် ၄–ပုဒ်ရှိ၏၊ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ စသော ဒုတိယပဒတို့၌လည်း ဤအတူ ၄–ပုဒ်စီရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤတိက်၌ ၃–ပုဒ်မဟုတ်, တစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်ရှိ၏၊ ထိုတစ်ဆယ့်နှစ်ပုဒ်တွင် ဝေဒနာသဒ္ဒါသည် အခြားပုဒ်များ၏ အစ်တ်အဗိုင်း မဟုတ်သောကြောင့် ထိုအစ်တ်အဗိုင်းကိုရည်ရွယ်၍ "သမ္ဘဝ" ဟုဆိုလျှင် မသင့်၊ မှန်၏–ဝေဒနာယ်ပုဒ်သည် သီးခြားတစ်ပုဒ်သာဖြစ်၏၊ သုခါယ စသော အခြားပုဒ်၏ အစ်တ်အဗိုင်းမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် "ဝေဒနာတစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် ရအပ်သောအမည်သည် သမ္ဘလဒ္ဓနာမ မဖြစ်နိုင်" ဟု စောဒနာလိုရင်းတည်း။

အမ်ပေတပ္ပကာ၊ ပေ၊ ပဒတ္တာ။ ။ထိုစောဒနာကို သောခနာလိုသော ဦးကာဆရာသည် "အမ်ပေတ ၊ ပေ၊ ပဒတ္တာ"ဟု မိန့်၊ ဤနေရာ၌ ဝိဘာတျန္တ ပုဒ်၊ ဝါကျပုဒ်ဟု ပုဒ် ၂–မျိုးကို ရေးဦးစွာ မှတ်သားရာ၏၊ စောဒကပဂ္ဂိုလ်သည် ဝိဘာတျန္တ ပုဒ်ကိုရည်ရွယ်၍ စောဒနာ၏၊ ပရဟာရ်ဆရာကား ဝါကျပုဒ်ကို ရည်ရွယ်၍ဖြေသည်၊ ထို့ကြောင့် "အမ်ပေတပ္ပကာရဏ္ဍောဂမက"ဟူသည် ဝါကျပင်တည်း၊ "ပဒ္ဒတိ၊ ပေ၊ ပဒန္တိ ဝုစ္စတိ"ဟူသော ဝါကျကား ရှေ့ဟောဝုဝါကျကို အကျယ်ချဲ့ပြသော ဝိတ္ထာရ ဝါကျတည်း၊ ဝါကျပဒကို ဝိဂြိုဟ်ပြုပါသောအခါ "အမ်ပေတပ္ပကာရဏ္ဍောပဒ္ဒတိ အဝဗုဒ္ဓိယတိ ဧတေနာတိပဒံ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုပါ–ဟူလို။

သိအပ်၏၊ တသွာ-ကြောင့်၊ သောပဒသမုဒါယော-ထိုပုဒ်အပေါင်းဖြစ်သော ဝါကျကို၊ ပဒန္တိ-ပဒဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-၏၊ ဧဝံ-ဤအတူ၊ ဣဟတေဝိ-သုခါယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာမုတစ်ပါးသော ဒုက္ခာယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ စသော ပုဒ်အပေါင်းတို့ကိုလည်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-ကုန်၏။

[ထိုဝါကျအားလုံး၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြလို၍ "တသွာ" စသည်မိန့်။] တသွာ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပဒသမုဒါယကို ပဒ ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တိဏ္ဏံ- ၃-ပါးကုန်သော၊ တေသံ ပဒသမုဒါယာနံ-ထိုပုဒ်အပေါင်းတို့၏၊ [(၁) သုခါယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ, (၂) ဒုက္ခာယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ, (၃) အဒုက္ခမသုခါယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ ဟူသော ၃-ပါးသော ပုဒ်အပေါင်းတို့၏၊] အဝယဝေန-အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော ဝေနာသဒ္ဒါဖြင့်၊ လဒ္ဓနာမော-ရအပ်သောအမည်ရှိကြောတိုက်သည်၊ သမ္ဘပဒေဟိ လဒ္ဓနာမောတိ-သမ္ဘပဒေဟိလဒ္ဓနာမတိုက်ဟူ၍၊ (သမ္ဘလဒ္ဓနာမတိုက်ဟူ၍)၊ ဝတ္တွံ-ဆိုခြင်းငှာ၊) ယုတ္တောဝ-သင့်မြတ်၏။

၃ပမာ-ပုစ္ဆိသောဟူသော ဝိဘတ္တိနှုတ်သည် "ယောကျ်ား"ဟူသော အနက်ကိုသာ သိစေတတ်၏၊ ဆိုလိုရင်းအမိပ္ပာယ် ပြည့်စုံအောင်ကား မသိစေတတ်သေး၊ "ပုရိသော မဂ္ဂ ဂစ္ဆတိ" ဟု ဝါကျပြုလိုက်သောအခါကျမှ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်စုံစွာသိစေနိုင်သည်၊ ထိုကြောင့် ဝါကျပဒကို "အဓိမ္မေတပဒုကာရတ္ထော ပဒ္ဒတိအဝဗုဒ္ဓိယတိ ဧတေနာတိ ပဒံ"ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြုရသည်၊ "သုခဝေနာနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့"ဟု ဆိုလိုရင်း အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း "သုခါယ ဝေနာယ သမ္ဘယုတ္တာ ဓမ္မာ" ဟူသော ပဒသမုဒါယ ဝါကျဖြင့်သာ ပြည့်စုံစွာ သိရသည်။

တသွာ ဘောသ!ပေးယုတ္တောဝ။ ။ဤဝါကျကား လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျတည်း၊ ထိုသို့ ပဒသမုဒါယ ဝါကျကို ပဒဟုဆိုနိုင်သောကြောင့် ထိုပဒသမုဒါယဖြစ်သော ၃-ပုဒ်လုံးဟူ တည်သော (ပါဝင်သော) ဝေနာမုပ်ဖြင့် ရအပ်သော နာမည်ရှိသော တိုက်ကိုလည်း "သမ်စိဇ္ဇာ"ကဲ့သို့ အဝယ၃ပစာရ (ကေဒေသူပစာရ)အားဖြင့် "သဗ္ဗလဒ္ဓနာမတိုက်"ဟု ခေါ်ခြင်းသည် သင့်မြတ်သော ဩစိတျဂုဏ်ရှိသည်–ဟူလို။

[ဆောင်]　　အကျိုးဘစ်ပါး, ပြီးလတ်ငြားသော်, တစ်ပါးအကျိုး ရရိုးသည်လျှင်, လဒ်ဂုဏ်ပင်ဟု စာနာရှု, ကျမ်းပြု ဉာဏ်အဟုတ်ပ–(ရှေးနိယာမ်။)

မှတ်ချက်။ ။"သမ်စိဇ္ဇာ-ညီမျှသောဆေးမှုန့်, (အဆတူစပ်ထားသော ဆေးမှုန့်)" ဟူရာ၌ စုဇ္ဇာတစ်ခုသည် ၃သမ မဖြစ်နိုင်၊ ဆေးအမှုန့်အားလုံး အဆတူပေါင်းမှ သမဖြစ်နိုင်သည်၊ သို့ပါလျက် အစိတ်ဖြစ်သော စုဇ္ဇာ၏ (အမှုန့်)နာမည်ဖြင့် ဆေးတစ်ဖုလုံးကို "သမ် စုဇ္ဇာ"ဟု ခေါ်ထားရာဝယ် ကေဒေသူပစာ (အဝယ၃ပစာ) ဖြစ်သည်။ [ရှေးနိဿယ၌ကား "မဌေဖလေသု ဌိတော အဓိယသ်ယော"ကိုလည်း ၃မ် စုဇ္ဇာနှင့် အလားတူပဲ ဆိုထားး၏၊ စဉ်းစားပါ။]

ဂန္ဓတောစ အတ္ထတောစတိ ဇတ္ထ–ဟူသော ဤပါဠိဌာန်၌၊ ဟေတုပဒ သဟေတုက ပဒါဒီဟိ–ဟေတုပုဒ်, သဟေတုကပုဒ်အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် နှ ဟေတုပုဒ်, အဟေတုကပုဒ်, စသည်ကိုလည်းကောင်း, ဟေတုသမ္မယုတ္တပုဒ်, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တပုဒ်စသည်ကိုလည်းကောင်း ယူပါ။] သမ္ဗန္ဓတ္ထာ–တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် ဆက်စပ်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဂန္ဓတောစ–သီကုံးထုံးဖွဲ့အပ်သော သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဟေတုအတ္ထ သဟေတုကတ္ထာဒီဟိ–ဟိတ် ၆–ပါးဟူသော အနက်, ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော တရားဟူသောအနက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ဟိတ်မဟုတ်သော တရားဟူသောအနက်, ဟိတ်မရှိသော တရားဟူသောအနက်စသည်တို့ကိုယူ။] သမ္ဗန္ဓတ္ထာ–တစ်နက်နှင့်တစ်နက် ဆက်စပ်နေသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အတ္ထတောစ–အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အညမညသမ္ဗန္ဓော–အချင်းချင်း ဆက်စပ်နေပုံကို၊ ဝေဒိတမ္ဗော–၏။

ဟိ–ချဲ့၊ သဟေတုကဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုကာ–သဟေတုကဒုက်, ဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုက်တို့သည်၊ ဟေတုဒုကော–၌၊ (ဟေတုဒုက်ထဲက၊) ဟေတုဟိ–ဟိတ်တို့နှင့်၊ သမ္ဗန္ဓတ္ထာ–ဆက်စပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟေတုဒုကသမ္ဗန္ဓာ–ဟေတုဒုက်နှင့် ဆက်စပ်ကုန်၏။ ဟေတုသဟေတုကဒုကောဒုကော–ဟေတုသဟေတုကဒုက်သည်, ဥဘယေကပဒဝသေန–နှစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ (ဟေတုဒုက်က ဟေတု, နဟေတု ၂–ပုဒ်, သဟေတုကဒုက်က သဟေတုက ၁–ပုဒ်၏အစွမ်းအားဖြင့်။) ဟေတုဒုက သဟေတုကဒုကသမ္ဗန္ဓော–ဟေတုဒုက်, သဟေတုကဒုက်နှင့် ဆက်စပ်၏။ တထာ–ထိုအတူ ၂–ပုဒ်, ၁–ပုဒ်၏အစွမ်းဖြင့်။ [ဟေတုဒုက်က ၂–ပုဒ်, ဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုက်က ဟေတုသမ္ဗယုတ္တာဟူသော ၁–ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။] ဟေတုဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုကော–ဟေတုဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုက်သည်။ ဟေတုဒုကဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုကသမ္ဗန္ဓော–ဟေတုဒုက်၊ ဟေတုသမ္ဗယုတ္တဒုက်နှင့် ဆက်စပ်၏။ နဟေတုသဟေတုကဒုကော–နဟေသုသဟေတုကဒုက် သည်၊ ကေဠိပဒဝသေန–၁–ပုဒ်, ၂–ပုဒ်အစွမ်းဖြင့်။] ဟေတုကဒုက်က နဟေတု ၁–ပုဒ်, သဟေတုက ဒုက်က သဟေတုကအဖေတုက ၂–ပုဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။] ဟေတုဒုက သဟေတုကဒုကသမ္ဗန္ဓော–ဟေတုဒုက် သဟေတုကဒုက်နှင့် ဆက်စပ်၏။ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ကဏ္ဌိကာဝိယာတိ–ကား၊ ပုဗ္ဗမယကဏ္ဌိကာဝိယ–ပန်းဖြင့်ပြုအပ်သော အချက်အချာသည်ကဲ့သို့၊ ဃဋ္ဌာဝိယာတိ–ကား၊ ပုဗ္ဗဟုတ္ထကာဒီသု–ပန်းအပေါင်း အစရှိသည်တို့၌၊ ဝါ–ပန်းစည်းအစရှိသည်တို့၌ [အာဒိဖြင့် ကြြစည်း စသည်ကိုယူ।] ပုဗ္ဗာဒီနံ–ပန်းအစရှိသည်တို့၏၊ သမ္ဗမောဝိယ–အပေါင်းသည်ကဲ့သို့၊ (ဟုတ္ထာ ၌တတ္ထာ၌ဓစ်၊) ဟိ–မှန်၊ ကဏ္ဌိကာဃဋ္ဌာဒီသု–ပန်းအချက်အချာ, ပန်းအစည်း အစရှိသည်တို့၌ ပုဗ္ဗာဒီနံ–ပန်းအစရှိသည်တို့သည်၊ ဝဏ္ဏာဒီဟိ–အညာ အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ အညမည

သမ္ဘန္ဓာနိ–အချင်းချင်း ဆက်စပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေသေ ဒုကာနံ–တို့၏၊ တထာသမ္ဘန္ဓတာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ဆက်စပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သဂ်ဟကာရေန) ဝုတ္တာ–ပြီ။

ဒုကသာမညသောတာတိ–ကား၊ အညေဟိ–အခြားကုန်သော၊ ဟေတုဒုကာဒီဟိ–ဟေတုဒုက် အစရှိသောဒုက်တို့နှင့်၊ ဒုကဘာဝေန–ဒုက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သမာနဘာဝါ–တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (စူဠန္တ ရဒုကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ–ဌ်စပ်)။

အညေဟိတိ–ကား၊ သာရမဏဒုကာဒီဟိ–သာရမဏဒုက် အစရှိကုန်သော၊ (မဟန္တ ရဒုကေဟိဌ်စပ်)၊ [သာရမဏဒုကာဒီဟိဖြင့် အညသရုပ်ကိုပြသည်၊ အညဏ်အပါဒါနိ&ိုကား သပ္ပစ္ဆယာ မမ္ဘစသော စူဠန္တ ရဒုက်တို့ကို ခံပါ။]

ယေသံ–အကြင် တိက်ဒုက်တို့၏၊ အသင်ဟိတောတမိမိတို့သည် မသိမ်းယူအပ်မသိမ်းယူနိုင်သော (မသိမ်းယူနိုင်သည့်အတွက် ကြွင်းကျန်နေသော၊) ပဒေသာ–သာဝသေသတိက်ဒုက်ဟု ဍ္ဍနှိပ်ကြောင်းတရားသည်၊ ဝါ–အစီတ်အပိုင်းသည်၊ အတ္ထိ–၏၊ တေ–ထိုတိက်ဒုက်တို့သည်၊ သပ္ပဒေသာ–တို့မည်၏၊ ပန–ကား၊ ယေသံ–တို့၏၊ (အသင်ဟိတောသော၊ ပဒေသော–သည်၊) ရတ္ထိ၊ တေ, နိပ္ပဒေသာ–တို့မည်၏။ [အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီး။]

ကစ္စိ၊ပေ၊ကုသလန္တိ–ဟူ၍၊ ဇေ–သို့၊ ပုစ္ဆိတမေဝ–မေးအပ်ပြီးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ အတ္ထံ–အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပါကဋံ–ထင်ရှားသည်ကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပုစ္ဆိတုံ–ဌာ၊ ကစ္စိ၊ပေ၊အနာမယန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ကုသလသဒ္ဒေါ–သည်၊ အနာမယတ္ထော–အနာရောဂါ မရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ–၏။

ဘဝိတိက သုတ္တေ–ဌ်၊ ဘဂဝတောတာ–၏၊ ကာယသမာစာရာဒယော–ကာယသမာစာရ အစရှိသည်တို့ကို၊ ဝေဏ္ဍေန–ဖွင့်ပြတော်မူသော၊ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန–တရားဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်တော်မူသော အရှင်အာနန္ဒာသည်၊ (ဝုတ္တာ, ဝုတ္တာတို့ဌ်စပ်)၊ ယော ခေါ၊ပေ၊ အနဝဇ္ဇောတိ–ဟူ၍၊ ကုသလော–ကုသလမည်သော၊ ကာယသမာစာရော–ကာယသမာစာရကို၊ ဝါ–ကာယ်ဒွါရ၌ဖြစ်သော ကောင်းသောအကျင့်ကို၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်ပြီ၊ ဟိ–မှန်၊ ဘဂဝတောတာ–၏၊ ဝါ–မှာ၊ သုခဝိပါကံ–ကောင်းသောလက္ခဏအကျိုးရှိသော၊ ကမ္မံ–ကုသိုလ်ကံသည်၊ နု အတ္ထိ–မရှိတော့၊ ["ကုသလံ ကုသလံ ဟေ"ဟုသည်နှင့်အညီ ကုသိုလ် အကုသိုလ်အားလုံးပင် ပယ်ပြီးဖြစ်၍ မရှိတော့–ဟူလိုး]။ လ္ဟတိ–ကြောင့်၊ သမ္ဘသာဝဓ္ဓရဟိတာ–အလုံ့စုံ တာဝဇ္ဇ အပြစ်မှ ကင်းကုန်သော၊ [သမ္ဘသာဝဓ္ဓတာဝရဟိတာဟု ဆိုလိုလျက် သာဝဗုဒ်ချေထားသည်၊] ကာယသမာစာရာဒယော–ကာယသမာစာရ အစရှိသည်တို့ကို၊ ကုသလာတိ–တို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ။

ကုသလေသု ဓမ္မေသုတိစ–ဟူသော ပါဠိဌ်ဌ်လည်း၊ ကောမိပက္ခိယဓမ္မာ–ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို၊ (ကုသလာတိ ဝုတ္တာ၊ တေစ–ထိုဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်လည်း၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာ–ဝိပဿနာဥာဏ်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့နှင့်ယှဉ်ကုန်၏၊ ဇာတ္ကေ နှ–တစ်ခုသောအဖို့အားဖြင့်၊ ဝါ–စင်စစ်အားဖြင့်၊ သုခဝိပါကာယေ–ကောင်းသော ကျေးဇူးအကျိုးရှိသော ကုသိုလ်တရားတို့သည်သာ၊ နှ–မဟုတ်ကုန်၊ ကြေတိ–ကြောင့်၊ ကုသလသဒ္ဒေါ–သည်၊ အနဝဇ္ဇတ္တာ–အနဝဇ္ဇအနက်ရှိ၏။

အင်ဝစ္ဆဂါနန္တိ(ဧတံ)–ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ကုသလသဒ္ဒယောဂေန–ကုသလသဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်း၊ ကြောင့်၊ ဘုမ္မတ္တေ–သတ္တမီဝိဘတ်၏ အနက်ဌ၊ သာမိဝစန–သာမီဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါတည်း၊ [ဤအလို "အင်ဝစ္ဆဂါနံ–အင်ဂါကြီးငယ်တို့ဌ၊ ကုသလော–ကျွမ်းကျင်သည်မဟုတ်လော"ဟု ပေး၊] ဝါ–တစ်နည်း၊ အင်ဝစ္ဆဂါနံ–တို့ကို၊ ဝါ–တို့၏၊ နာမကိရိယာပယောဇနောဒီသု–နာမည်၊ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ယှဉ်တပ်ခြင်း အစရှိသောကိစ္စတို့ဌ၊ (ကုသလော–ကျွမ်းကျင်သည်မဟုတ်လော၊) ကျတိ–အတ္ထောနက်၊ [ဤအလို အင်ဝစ္ဆဂါနံ ဟူသော သမ္မန္ဓီကို "နာမကိရိယာပယောဇနောဒီသု" ထည့်၍ အနက်ပေးပါ–ဟူလို၊ နာမ–သည်ဟု ကိရိယာ–ကရဏ၊ ပယောဇနေ–ရဏရဏဂ်ဝိဘာဝနေန တေသဲ ပကာရတောယောဇနံ။– အနုဋ္ဌိကာ။]

နစ္စဂီတသာတိစ–ဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်လည်း၊ (စ–ဖြင့် အင်ဝစ္ဆဂါနံကို ပေါင်းသည်၊) ဘုမ္မတ္တေ–ဌ၊ သာမိဝစန–တည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ နစ္စဂီတသ–ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၏၊ ဝိသေသေသု–အထူးအဆန်းတို့ဌ၊ ကုသလာ–ကျွမ်းကျင်ကုန်သော၊) ကျတိ–ဤသို့"ယောဇေတဗ္ဗံ–အနက်ကိုယှဉ်စေရာ၏၊ [နစ္စဂီတသယဟူသော သမ္မန္ဓီကို "ဝိသေသေသု"ဟုထည့်၍ အနက်ပေးပါ–ဟူလို။]

ကုသလာနံ–ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–တရားတို့ကို၊ သမာဒါနဟေတု–ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ဧဝ–သို့၊ ဝါ–ဤ ဆိုအပ်သည့်အတိုင်း၊ ကုဒဲပုညံ–ဤကောင်းမှုသည်၊ ပဝဿတိ–တိုးပွားအံ့၏၊ ကျတိ–ဤပါဠိရပ်ဌ၊ ပုညဝိပါက နိဗ္ဗတ္တကကမ္မံ–ကောင်းမှု၏အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို၊ ကုသလန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ။ [ပုညန္တိ ပုညဖလ, ကာရဏူပစာရေန၊–မခုဒ္ဓိကာ၊ ဤအလို "ပုညနိဗ္ဗတ္တက" ဟု ရှေးပါဠိရှိဟန် တူသည်။]

ဓမ္မာ ဟောန္တိ တိ (ပဒသ)–ဟူသောပုဒ်၏၊ (အတ္ထော ဌ်စပ်၊) သုညတတ္ထာ–သတ္တဓိဝမ္ပ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သဘာဝဟေတု–ပရမတ္တသဘောမျှ ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ကျတိအတ္ထော–နက်၊ ဧဝ–ဤအတူ၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနပသယိတိ ဣတ္ထေါ–ဟူသော ဤပါဌ်ဌ်လည်း၊ သုညတတ္ထော–သုညတ အနက်ရှိသော၊ ဓမ္မသဒ္ဒေါ–ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–၏။

သလကန္တိ၊ပေါ်ဒ်ခွဲသေ့ဆိတ် ဇတ္ထ–ဌ်ပစ္ဆိမ် ပစ္ဆိမ်–စလယန္တိစသော နောက်နောက်သဒ္ဒါသည်၊ ပုရိမသ– ပုရိမသ– သလယန္တိစသော ရှေးရှေးသဒ္ဒါ၏၊ အတ္ထဝစနံ–အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါတည်း။ အထ၀ါ–ကား၊ သလနသ–သလနကြိုယာ၏၊ အတ္ထဒီပနာနိ–အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်ကုန်သော၊ စလနာ ဒီနိ–စလန အစရှိကုန်သော၊ (အာဒိဖြင့် ကမ္ပန, ဝိဒ္ဓသနတို့ကိုယူ၊) တိကာ– ၃–ပုဒ်တို့ကို၊ တဒဂ်ပဟာနာဒီဟိ–တဒဂ်ပဟာန် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ယောဇေတဗ္ဗာနိ–ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏၊ အပ္ပဟိနဘာ၀ေန–မဂ်သည် မပယ်အပ်ကုန်ယေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သန္ဓာနေ–သတ္တ၀ါတို့၏ ခန္ဓာအစဉ်၌၊ သယမာနာ–(အနုသယအဖြစ်ဖြင့်)ကိန်းကုန်သော၊ ၀ါ–ဖြစ်ကုန်သော၊ အကုသလာဓမ္မာ–အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ ရာဂါဒိအသုစိသဒ္ဓယောဂတော–ရာဂအစရှိသော မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်တို့နှင့် ယှဉ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နာနာ၀ိဒေဟ္ဓ ဟေတုတောစ–အထူးထူးသော အပြားရှိသော ဒုက္ခတို့၏ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကုဋ္ဌိတေန–စက်ဆုပ်အပ်သော၊ အာကာရေန–အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ သယန္တိ–ကိန်းတတ်ဖြစ်တတ်ကုန်၏။

ဥာဏာ၀ိပ္ပယုတ္တာနဗ္ဗိ–ဥာဏာ၀ိပ္ပယုတ် ကုသိုလ်တို့အားလည်း၊ ဥာဏ်–ဥာဏ်သည်၊ ဥပနိဿယ၀စ္စယော–ပကတူ၀နိဿယ ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ–၏ ။ဣတိ–ကြောင့်၊သဒ္ဓေါ–ဥာဏာသမ္ပယုတ်ဥာဏ၀ိပ္ပယုတ်အားဖြင့် အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ကုသလာ ဓမ္မာ–တို့ကို၊ကုသေန–ကုသမည်သော၊ဥာဏေန–ဥာဏ်သည်၊ ပ၀တ္တေတဗ္ဗာ–ဖြစ်စေထိုက်ကုန်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ကုသ+လာ–တို့မည်၏။

ဥပ္ပန္နသာနုပ္ပန္နသဘာ၀ကေတု (ဥပ္ပန္န+ အံသ+ အနုပ္ပန္န+ အံသဘာ၀ကေသု)–ဖြစ်ပြီးအဖို့,မဖြစ်သေးသော အဖို့ဟူသော ဘာ၀ကတို့၌၊ သင်္ခါတတ္တာ–သိမ်းယူ အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အကုသိုလ် အားလုံးကို သိမ်းယူနိုင်သော ကြောင့်)၊ ဥဘယဘာ၀ဂတ၊ နစ်ဖက်သောအဖို့၌ဖြစ်သော၊ သဲကိလေသ၀ကွဲ–သဲကိလေသ အသင်းအပင်းကို၊ ပဟာနာနုပ္ပါဒနေဟိ–ပယ်ခြင်း, မဖြစ်စေခြင်းတို့ဖြင့်၊ (ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်တို့ကို ပယ်ခြင်း, မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တို့ကိုမဖြစ်စေခြင်းတို့ဖြင့်)၊ လုနန္တိ–ဖြတ်တောက်တတ်ကုန်၏။ (ကိမိ၀–အာဘယ်ကဲ့သို့နည်း)။ သမ္ဘပ္ပဓာနဒ္ဓယ်ဝိယ–သမ္ဘပ္ပဓာန် နှစ်ပါး အပေါင်းကဲ့သို့တည်း။ [သမ္ဘပ္ပဓာနအရ ဝီရိယသာရ၍, ကုသလအရ ကုသိုလ်စိတ္တဇုပ္ပါဒ် အားလုံးကို ရသောကြောင့် သမ္ဘပ္ပဓာန်နှစ်ပါးကို ဥပမာအဖြစ်ဖြင့်ပြ၏၊ ဥပမာဆိုသော်လည်း ထိုသမ္ဘပ္ပဓာန်နှစ်ပါးသည် ကုသိုလ်တရားတွင် ပါ၀င်သောကြောင့် သဒ္ဒါကျမ်း တို့၌လာသော ဥဒါဟရဏ်မျိုးလည်းဟုတ်၏။ ဤဋီကာ၏ အဓိပ္ပာယ်တို့ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

သတ္တာဒိဂ္ဂါဟကာနံ-သတ္တအစရိုသည်ကို ယုတတက်ကုန်သော၊ [အာရုံပြုသည်ကိုပင် "ယုသည်"ဟုဆိုသည်။] စိတ္တာနံ-တို့၏၊ ဂေါစရာ-အာရုံဖြစ်ကုန်သော၊ သတ္တာဒယော-သတ္တအစရိုသော အနက်တို့သည်၊ (အဘိဖြင့် အတ္တ, ဇီဝတို့ကို ယူပါ၊) ပညာယ-ပညာဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခိယမာနာ- စူးစမ်းဆင်ခြင်အပ်ကုန်လသော်၊ နိဿဘာဝါ-သဘာဝမဟုတ်ကုန်သည်။ (ထင်ရှားရှိသော အရာဝတ္ထုမဟုတ်ကုန်သည်။) (ဟောန္တိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (တတာ-တို့အဘူး) ပညာယ-ဖြင့်၊ ဥပပရိက္ခိယမာနာ-ကုန်လသော်၊ နိဿဘာဝါ-သဘာဝမဟုတ်ကုန်သည်။ (ထင်ရှားရှိသော အရာဝတ္ထုမဟုတ်ကုန်သည်။) နနိ-မဟုတ်ကုန်၊ ကိန္တု-စင်စစ်ကား၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊ သဘာဝံ-သဘောကို၊ ဓာရေန္တိ-ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဓမ္မာ-တို့ မည်၏။

စ-ဆက်ဓာရိယမာနသဘာဝါ-ဆောင်အပ်သော သဘောမှ၊ အညော-သော၊ ဓမ္မောနာမ-ဆောင်တတ်သော တရားမည်သည်၊ နနု အတ္ထိ-မရှိ၊ ဟိ-မှန်၊ ရုပ္ပနာဒိဟိ-ရူပနှစ် အစရိုသော သဘောတို့မှ၊ အညေ-ကုန်သော၊ ရူပါဒယော- ရူပိအစရိုကုန်သော[အာဒိဖြင့်-ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တို့ကိုယူ။] (ဓမ္မာစ- တရားတို့သည် လည်းကောင်း।) ကက္ခဋာဒီဟိ-ကက္ခဋအစရိုသော သဘောတို့မှ၊ အညေ-ကုန်သော၊ ပထဝီအာဒယော-ပထဝီအစရိုကုန်သော၊ ဓမ္မာစ-တို့သည်လည်းကောင်း၊ နနု ဝိဇ္ဇန္တိ-မရှိကုန်၊ [စာအုပ်တို့၌ "နနု ဝိဇ္ဇန္တိတိ" ဟု ကူတိပါ၏။ "ကူတိ-ထိုကြောင့်"ဟု ပြန်ဖိုရန် ဟိတ်အနက် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် "ကူတ"မလိုပဲ ထင်သည်။]

ပန-ထိုသို့ပင် ဓာရိယမာနသဘာဝမှ တစ်ပါးသောဓမ္မမည်သည် မရှိပါသော်လည်း၊ အညထာ-တစ်ပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ (ဓာရိယမာနသဘာဝနှင့် ဓမ္မကိုခွဲခြားခြင်းမှ တစ်ပါး မခွဲခြားခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊) အဝေဟေတော-သုဇာန္ဒ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို သိစေခြင်းငှာ၊ နနု သဗ္ဗာ-မတတိနိုင်၊ ကူတိ-ကြောင့်၊ နာမဝေသနနာမည်၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝိညာတာ ဝိညာတော-ထင်ရှားကုန်မထင်ရှားကုန်သော၊ သဘာဝဓမ္မေ-သဘာဝနှင့်ဓမ္မတို့ကို၊ အညေဝိယ-တစ်မျိုးတခြားတို့ကဲ့သို့၊ ကတွာ-၍၊ အတ္တနော၊ ပေ၊ ဓာရေန္တိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

သပ္ပစ္စယဓမ္မေသု-သပ္ပစ္စယဓမ္မတို့၌၊ ဝိသေသံ-အနက်အထူးကို၊ ဒဿေန္တော-ပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဓာရိယန္တိဝါပစ္စယေတိတိ-ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရော) အပဟပြီ။---ဓာရိယန္တိတိ-ကား၊ ဥပဓာရီယန္တိ-စိတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်အပ်ကုန်၏၊ လက္ခီယန္တိ-စိတ်ဖြင့် မှတ်သားအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထော။

အကုသလာတိ ဧတေ-အကုသလာဟူသော ဤသဒ္ဒါသည်၊ ကုသလပဋိသေနမ္ပတ္တ-ကုသိုလ်ကို တားမြစ်ခြင်းမျှဖြစ်သော၊ ကုသလာဘာဝမတ္တဝစနံ-ကုသိုလ်၏ မဟုတ်ခြင်းမျှကို ဟောကြား သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ တဒဘာဝမတ္တ- ဝစနံဝါ-

ထိုကုသိုလ်မှ တစ်ဖျိုးတခြားမျှကို ဟောသော သဒ္ဒါသည်လည်းကောင်း၊ နဟောတိ–မဟုတ်၊ ကိန္တု–စင်စစ်ကား၊ တဗွဒိုပဂ္ဂဝစနံ–ထိုကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ–ဤအနက်ကို၊ ဒဿေတုံ–ငှာ၊ မိဗ္ဗာ–ပေ၊အမိဗ္ဗာဝိယာတိ အာဒိ–အစရှိသော စကားကို (သင်ဟကာရေနေ) ဝုတ္တံ–ပြီ၊ စ–ဆက်၊ တဗွဒိုပဂ္ဂဝစနတာ–ထိုကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါ၏အဖြစ်ကို၊ အဗျာကတ တတိယ ရာသိဝစနေန–အဗျာကတ ဖြစ်သော တတိယတရားအစုကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ဝိညာယတိ–သိအပ် သိနိုင်၏။

ဟိ–လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအုံ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့.အကုသလလသဒ္ဒါ–သည်၊ ကုသလာဘာဝမတ္တဝစနံ–ကုသိုလ်၏ မဟုတ်ခြင်းမျှကို ဟောသောသဒ္ဒါသည်၊ ယဒိ (ဟောတိ)–အုံ့၊ (ဒေဝသတိ–သော်၊) တေန–ထိုအကုသလ သဒ္ဒါသည်၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဓမ္မော–ကို၊ နဝုဗ္ဗော–မဟောအပ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (အကုသလသဒ္ဒါ၏ တစ်စုံတစ်ခုသောတရားကို မဟောနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အဗျာကဝ်ဝ်ဝစနေနဒေဝ–အဗျာကတသဒ္ဒါဖြင့်သာလည်း၊ တတိယော–သုံးခုမြောက်ဖြစ်သော၊ ရာသိ–တရားအစုသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုဗ္ဗော–ဟောတော်မူအပ်သည်၊ နသိယာ–မဖြစ်တော့ရာ၊ (ဒေဝသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊) ကုသလာဧ၀–

ယဒိဟိ၊ ပေ၊ ကုသလာဘာဝမတ္တဝစနံ ။　　။ "အကုသလာဒ္ဒါ အသဒ္ဒါသည် အဘာဝ အညအနက်ကို ဟောလျှင် အဘယ်အဖြစ်ရှိပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယဒိဟိ"စသည်မိန့်၊ ["ယဒိနေဘက်မှ, နိပါတ်ပြ, လဒ္ဓဒေါသဒ္ဓိ"နှင့်အညီ တက်သည်၊ မရ၍ကား "ကုသလာဘာဝမတ္တန် အာဒိနာ ဝုတ္တမတ္တံ ဝိတ္ထာရေန္တာ" ဟု ဆိုအ်။] ရှေ့၌ ကုသလပဒီသေခနမတ္တသည် ကုသလာဘာဝမတ္တဝစနံ၏ ဝိသေသန အပ္ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ပဓာနဖြစ်သော ကုသလာဘာဝမတ္တာဝစနံကိုသာ ဓဝတည်၍ ဦးကာပြသည်၊ အကုသလာဒ္ဒါ အသဒ္ဒါသည် ကုသိုလ်မဟုတ်ခြင်း အနက်မျှကိုပြသော သဒ္ဒါဖြစ်လျှင်–ဟုလို။

ဓေန နကောစိ ဓမ္မော ဝုဗ္ဗော။　　။ "ကုသိုလ်မဟုတ်ခြင်း" ဟူသော စကား အရ "မဟုတ်ခြင်း အဘာဝပညတ်မျှသာ ရသောကြောင့် ထိုအကုသလသဒ္ဒါသည် တစ်စုံတစ်ခုသော တရားခြေပ်ကိုမျှ မဟောနိုင်၊ "အကုသလ"အရကို ဟောလျှင် "မည်သည့် တရားမျှ မရနိုင်"ဟုလို။

ဣတိ၊ ပေ၊ ဝုဗ္ဗော နသိယာ။　　။အကုသလအရ ဒုတိယတရားအစုကို မရသောကြောင့် အဗျာကတသဒ္ဒါ တစ်ခုတည်းကလည်း တတိယတရားအစုကို ဟောရာမရောက် တော့၊ ဒုတိယတရား အစုကိုသာ ဟောရာရောက်သည်–ဟုလို၊ [အဗျာကတဝစနေနဒေ၀ခ့ဉ် ဧ၀ဖြင့် အကုသလ၀စနကိုကန့်၊ စဖြင့် ရှေးဝါကျကဲ့သို့ မဟောနိုင်ရျင်းတူသည် ကိုပေါင်း၊ မရ၍ကာဠ်ကား "အဗျာကတ၀ဝနေ နဝစာတိ ဗ္ဗော ဧ၀ သဒ္ဒါ ဝုဗ္ဗောတိ ဗ္ဗော နေ၀ဗ္ဗော၊ ၀သဒ္ဒါ တတိယယော ရာသိတိ ဗ္ဗော အာနေတဗ္ဗော၊ ထိုစသဒ္ဒါဖြင့် ဒုတိယရာသိ ဝုဗ္ဗော ဧ၀ နှ သိယာကို ဆည်းပါ"ဟု ဖွင့်လေသည်၊ ထိုအလို"အဗျာ ကတ၀ဝနေနှ တတိယော"ရာသိ၀ ဝုဗ္ဗော ဧ၀ နသိယာ," ဟု ယောဇနာပါ။]

ကုသိုလ်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ–တရားတို့လည်းကောင်း၊ အဗျာကတာ–အဗျာကတဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာစ–တို့လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌတိ–သို့၊ အယ် ဒုကောဝ–ဤ ဒုက်သည်သာ၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်၏။ တိကောဝ–တိက်သည်၊ နု အာပဇ္ဇတိ–မဖြစ်တော့၊ စ–ဆက်၊ ဧဝသတိ–ဤသို့ဒုက်သာဖြစ်၍ တိက်မဖြစ်လေသော်၊ အကုသလ ဝစနေန–အကုသလသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကောစိ–တစ်စုံတစ်ခုသော၊ အဠော–အနက်သည်၊ ဝါ–အကျိုးသည်၊ နု–မရှိတော့။

(အကုသလဝစနေန–ဖြင့်၊ ကောစိ–သော၊အဠော–သည်၊ အထ သိယာ–အကယ်၍ ရှိအုံ၊ (ဧဝသတိ) ကုသလာနံ–တို့၏၊ (အဘာဝမတ္တသမ္ဘဝေါ) ဝိယ–အဘာဝမျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း၊ကဲ့သို့ ၊ အဗျာကတာနဉ္စ–တို့၏လည်း၊ အဘာဝ မတ္တသမ္ဘဝါ–အဘာဝမျှ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်း၊ကြောင့်၊ အနုဗျာကတာတိစ–အနုဗျာကတာ ဟူ၍လည်း၊ ဝတ္တမ္ဗံ–ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊အဘာဝမတ္တဝစနေ–အဘာဝမျှကို ဟောသောသဒ္ဒါသည်၊ (သတိ– သော်၊) အဗျာကတာဘာဝ မတ္တံဝိယ – အဗျာကတ၏ မဟုတ်ခြင်းမျှကဲ့သို့၊ ကုသလာ ဘာဝ မတ္တံ – ကုသိုလ်၏ မဟုတ်ခြင်းမျှဖြစ်သော၊ အကုသလ – အကုသိုလ်သည်၊ ကောစိ–သော၊ ရာသိ–တရားအစုသည်၊ နု–မဟုတ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အဗျာ

ကုသလာဝေ၊ ပေ၊ နု တိကောဝ။ ။ ဤသို့ အဗျာကတသဒ္ဒါက တတိယရာသိကို မဟောနိုင်ဘဲ ဒုတိယရာသိကိုသာဟောလျှင် အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ကုသလာဝေ" စသည်မိန့်၊ အဗျာကတသဒ္ဒါက ဒုတိယ တရားအစုကိုသာ ဟောလျှင် "ကုသလာ ဓမ္မာ, အဗျာကတာ ဓမ္မာ"ဟု ဒုက်သာဖြစ်စရာရှိ၍ တိက်မဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိသည်–ဟူလို။ [ဧဝသတိတိ စစနသေသော၊ ကုသလာဝေါတိ ဇော ဝေသဒ္ဒေါ အကုသလနိဝတ္တကော၊ စ သဒ္ဒေါ အညမညသမုစ္စယော၊–ခဒ။]

ဧဝဠ သတိ၊ ပေ၊ အဠော။ ။ တိက်မဖြစ်ဘဲဒုက်သာဖြစ်လျှင် အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်းဟု ထပ်၍ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဧဝဠ သတိ" စသည်မိန့်၊ ဒုက်သာဖြစ်နေ လျှင် အကုသလာ ဓမ္မာအတွက် အနက်မရှိခြင်းဟူသော "အနတ္ထဒေါသ, ဒုကဘာဝါပတ္တိဒေါသ, အနတ္ထကဒေါသတို့ပြ၍ အပြစ်တင်ထားသည်။]

အထ သိယာ။ ။ အကုသလာ၌ "ကုသိုလ်မဟုတ်ရခင်း အဘာဝပညတ်" ဟူသော အနက်ကို ရသောကြောင့် အနတ္ထကဒေါသ မဖြစ်ပါ–ဟု ယူကြားအုံ၊ ---ဤသို့ အကုသလာ ဓမ္မာအတွက် အဘာဝအနက်ရှိသေးလျှင်။---

အနုဗျာကတာတိစ၊ ပေသမ္ဘဝါ။ ။ ကုသလ၏ အဘာဝအနက်ကဲ့သို့ အဗျာကတ၏ အဘာဝအနက်လည်း ရှိသင့်ရကား အဗျာကတာ ဓမ္မာ၏နောက်၌ "အန ဗျာကတာ ဓမ္မာ" ဟုလည်း ပုဒ်တစ်ခုဟောသင့်ရာ ရောက်သည်၊ ဤသို့ ဟောလျှင်ကား တိကမဖြစ်ဘဲ စတုက္ကဖြစ်စရာရှိသည်၊ ဤသို့လည်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဘုရားရှင် ဟောတော်မမူ–ဟူလို။

ကတာတိ–ဟူ၍၊ တတိယော–သော၊ ရာသိ–သည်၊ နသိယသ–တော့ရာ၊ စ–ဆက်၊ (တစ်နည်း)စ–စင်စစ်ကား၊ တတိယရာသိ ဘာဝေန–ဗာတိယတရားအစု၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဗျာကတာ–အဗျာကတ တရားတို့ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တတိယတရားအစု၏ အဖြစ်ဖြင့် အဗျာကတတရားတို့၏ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ အကုသလောစ–အကုသိုလ်သည်လည်း၊ ဧကော–တစ်ခုသော၊ ရာသိ–တရားအစုတည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–သိအပ်သိ နိုင်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ အဘာဝဝစနတာ– အကုသလသဒ္ဒါ၏ အဘာဝအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါ၏ အဖြစ်သည်၊ နု–မဖြစ်နိုင်၊ စ–သည်သာ မကသေး၊ သဘာဝဓာရဏာဒိ အတ္ထေန–သဘာဝဓာရဏ အစရှိသောအနက်ရှိသော၊ ဓမ္မသဒ္ဒေန–ဓမ္မသဒ္ဒါနှင့်၊ သမာနာဓိကရဏဘာဝတော–တူသောတည်ရာအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အကုသလသဒ္ဒသ–၏။ ကုသလဘာဘဝမတ္တ ဝစနတာ–ကုသိုလ်၏ မဟုတ်ခြင်းမျှကို ဟောသောသဒ္ဒါ၏ အဖြစ်သည်၊ နု ဟောတိ–မဖြစ်။

တသ္မာ ပေ၊ ဝိညာယတိ။ ။ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းများကြောင့် ရဒသိသော အကျိုးကို ပြလို၍ "တသ္မာ၊ ပေ၊ ဝိညာယတိ" ဟု မိန့်သည်၊ ["ယသ္မာ တတိယော ရာသိ ဝုတ္တော နု သိယာ၊ ဒုကောစ အာဟ္ဒတိ၊ စတ္ဌော့ဏ္ဍစ သိယာ၊ တသ္မာ"ဟု ,ရှေ့စကားစုကို ပြန်၍သွန်းသည်။ ဤတသ္မာကို ,"အကုသလ နု ကောဓိ ရာသိ" နှင့် စပ်ပါ–ဟု မမှေ့ဆိုသည်၊ မိမိကား ပဓာနဖြစ်သော "ဝိညာယတိ"၌ စပ်စေလိုသည်၊] ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းများကြောင့်အကုသိုလ်မည်သော တစ်စုတစ်ခုသောရာသိ မရှိလျှင် အများကတလည်း တတိယရာသိ မဖြစ်နိုင်ရာ၊ ဘုရားရှင်ကလည်း အဗျာကတ တရားတို့ကို တတိယရာသီအဖြစ်ဖြင့် ဟောထားတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်လည်း (အဘာဝမတ္တ မဟုတ်ဘဲ ဒုတိယရာသိ တရားတစ်စုသာ ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်။

တသ္မာ နာမဘာဝ ဝစနတာ။ ။ဖလဝါကျ၏နောက်၌ အကျိုးကိုပြသောတသ္မာ၀ါကျ တက်လာသောကြောင့် ဝသ္ဒဂုဏ်ဝါကျဟုမှတ်ပါ၊ ဤဆိုခဲ့ပြီးသောအကြောင်း–အကျိုးကိုထောက်၍ အကုသလာဒ် အသည် အဘာဝအနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါမဟူတ်ဟု မုချဆတ်ဆတ် မှတ်ယူရခြင်းအကျိုးကို ရသည်–ဟူလို။

သဘာဝ၊ ပေ၊ နမေဟောတိ။ ။အဘာ၀ဝစန မဟုတ်သည်၏အဖြစ်၌ အခြား အကြောင်းတစ်မျိုးကိုပြလိုသောကြောင့် "သဘာ"စသည်မိန့်၊ အကုသလာနှင့် ဓမ္မသည် သမာနာဓိကရဏ (တူလျှာခိုကရဏ)ဖြစ်၏။ ဓမ္မ သဒ္ဒါကား၊ မိမိသဘောကို ဆောင်ခြင်းစသော ပရမတ္ထတရား အနက်ကိုဟောအ၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မနှင့်အရတူသော အကုသလသဒ္ဒါလည်း မိမိ သဘောကိုဆောင်သော ပရမတ္ထတရားကိုသာ ဟောရမည်၊ မိမိသဘောကို မဆောင်နိုင်သော အဘာ၀ပညတ်ကို ဟောသောသဒ္ဒါမပြင်နိုင်။ [ဤကိုင်အောင်သော စကားအစဉ်ဖြင့် (အ) သဒ္ဒါ၏ အဘာ၀မတ္တ အနက်ဟော မဟုတ်ကြောင်းကို အကျယ်ပြ၍ ပြီးပြီ။]

နာပိတသ၁ပေ၊ ပေ၊ ဝစနတောနေ၀။ ။"ကုသလာဘာ ဝ မတ္တ၀စနံ နု ဟောတိ"ကို

တတိယရာသီ၀စနတော့ ၆၀–တတိယတရားအစုကိုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်ပင်၊ (အကုသလသဒ္ဓါသ–၏။) တဒညမဗ္ဗ၀စနတာပ–ထိုကုသိုလ်မှ တစ်မျိုး တခြားမျှကို ဟောသော်မူသဒ္ဒါ၏အဖြစ်သည်လည်း၊ နု (ဟောတိ)–မဖြစ်နိုင်၊ ဟိ–လဒ္ဓဒေါသ, ထင်ရှားပြီအံ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ [နောက်၌ တသ္မာပါသည်၊] ကုသလေဟိ–တို့မှ၊ အညေ–တစ်ပါးတခြားကုန်သော တရားတို့သည်၊ အကုသိုလ်, ဝိပါတ်, ကြိယာ, ရူပ်, နိဗ္ဗာန်တို့သည်၊] အကုသလာ–အကုသိုလ်တို့မည်သည်၊ ယဒိ (ဟာန္တိ) – ကုန်အံ့၊ (ဇ၀ဲသတိ–သော်၊) စေတသိကေဟိ–စေတသိက တရားတို့မှ၊ အညေ–တစ်ပါးတခြားကုန်သော တရားတို့သည်၊ [စိတ်–ရူပ်–နိဗ္ဗာန်ဟူသော ပရမတ္တတရားအားလုံးတို့သည်၊] အစေတသိကာ၀ိယ–အစေတသိက မည်ကုန်သကဲ့သို့၊ (ဇ၀ဲ–ဤအတူ၊) ကုသလာကုသလ၀စနေပိ–ကုသလ, အကုသလသဒ္ဓါတို့ဖြင့်၊ သမ္ဘေသ–ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–ပရမတ္တတရားတို့၏၊ ဝါ–တို့ကို၊ သင်ဟိတတ္တာ–သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အသင်ဟိတသ–မသိမ်းယူအပ်သော၊ တတိယရာ–သိသ–တတိယတရားစု၏၊ အဘာ၀ါ–မရှိတော့ခြင်းကြောင့်၊ စေတသိက–ဒုကောဝိယ–စေတသိက ဒုက်ကိုကဲ့သို့၊ ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ–ဟူ၍အယူ ဒုကော–သည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ ဝတ္ထာဒေ–ဟောတော်မူထိုက်သည်၊ သိယာ–၏၊ အဗျာကတာတိ–ဟူ၍၊ တတိယော–သော၊ ရာသီ–ကို၊ နဝ ဝတ္ထာဒေ–ဟောတော် မမူထိုက်၊ ဝါ– ဟောတော်မူဖွယ်မလို၊ စ–စင်စစ်ကား၊ သော–ထို

အကျယ်ပြပြီး၍၊ " တဒညမဗ္ဗ၀စနံ နု ဟောတိ" အကျယ်ပြလိုသောကြောင့် နဟိ– စသည်မိန့်၊ [အပိဖြင့် ကုသလာဘာ၀ မဗ္ဗ၀စနံ နု ဟောတိကို ပေါင်း၊] အကုသလသဒ္ဓါသည် ထိုကဲ့သို့လ်မှ တစ်ပါး အခြားအနက်မျှကိုဟောသော သဒ္ဒါလည်းမဟုတ်၊ ဘာဝကြောင့်နည်း၊ "အဗျာကတာ ဓမ္မာ"ဟူသော တတိယရာသီကို ဟောတော်မူသောကြောင့်ပင်တည်း။---["တတိယရာသီ ဘာ၀ေနစ အဗျာကတာ ဓ္မ ဝတ္ထာတိ"ဟူသော အကြောင်းနှင့်တူသောကြောင့် သန္ဓိဌာနာ၀ေရကဖြင့် "၀စနတောဒေ"ဟု ဆိုသည်။]

ယဒိဟိ၊ ပေ၊ ဝုစ္စတေ ဟေ။ ။ အသဒ္ဓါ၏ တဒညအနက်ကို ဟောရာ၌ လဒ္ဓဒေါသကိုပြလိုရ၍၊ တစ်နည်း– ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားရပ်အားလုံးကိုချဲ့လို၍ "နဟိ" စသည်မိန့်၊ အကုသလာ၌ အ–အတွက် အညအနက်ကိုယူ၍ ကုသိုလ်မှတစ်ပါး တခြားသော တရားတို့ကို "အကုသိုလ်"ဟု ဆိုလျှင် ဝိပါက်ကြိယာ ရူပ်နာမ် နိဗ္ဗာန်တို့လည်း ကုသိုလ်မှ တစ်ပါးတခြားပင် ဖြစ်သောကြောင့် "ကုသလာ ဓမ္မာ, အကုသလာ ဓမ္မာ" နှစ်ပုဒ်ဖြင့်ပင် တရားအားလုံး သိမ်းကျုံးနိုင်၏။

ဥပမာ---"စေတသိကာ ဓမ္မာ, အစေတသိကာ ဓမ္မာ"နှစ်ပုဒ်ဖြင့် စေတသိက် တရားနှင့်, စေတသိက်တရားမှ တစ်ပါးသော တရားအားလုံးကို သိမ်းကျုံးနိုင်သကဲ့သို့ တည်း၊ ထိုသို့ နှစ်ပုဒ်တည်းဖြင့် တရားအားလုံးကို သိမ်းကျုံးနိုင်သောကြောင့် စေတသိက ဒုက်ကဲ့သို့ "ကုသလာ

အများကတဖြစ်သော တတိယ တရားအစုကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္ထော၊ တသွာ-ကြောင့်၊ အကုသလသဒ္ဒါ-သည်၊ တဒဗျတ္ထဝစန်-သည်၊ နေ-မဟုတ်။

ပါရိသေသေန-ဗါရိသေသနည်းအားဖြင့်၊ လောကေ-လောကဠ၌၊ အမိတ္ထာတို-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ သာသနေ-၌၊ အလောဘောတိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တပ္ပဋိပက္ခေသု-ထိုဏ် ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်တို့၌၊ အကာရသ-အ အကွာရာ၏၊ ပယောဂဒဿနတော-ပြယုဂ်ကို မြင်ရခြင်းကြောင့်၊ ဣဟပိ-ဤအကုသလာ ဓမ္မာပဒ၌လည်း၊ အကုသလသဒ္ဒသ-၏၊ တပ္ပဋိပက္ခဝစနတာ-ထိုကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါ၏ အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓါ-ပြီးစီး၏။ စ-သည်သာမကသေး၊ တတ္ထ-ထိုကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့၌၊ နိရုဠ္ဍတ္ထာ-အကုသလသဒ္ဒါက ထင်ရှားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဣတရဝစနတာ-တပ္ပဋိပက္ခမှ တစ်ပါးသော တဒဘာဝမတ္တ တဒဗျတ္ထတို့ကို ဟောသော သဒ္ဒါ၏ အဖြစ်သည်၊ နေ (ဟောတိ)-မဖြစ်။

ဓမ္မာ, အကုသလာ ဓမ္မာ"ဟု ဒုက်ပင်ဖြစ်စရာရှိ၏။ "အများ ကတာ ဓမ္မာ"ဟု တတိယရာသိကို ဟောတော်မူဖွယ်မလိုတော့၊ သို့သော် ဘုရားရှင်ကား "အများကတာ ဓမ္မာ"ဟု ဟောတော်မူပြီး ဖြစ်သည်။

တသ္မာပေသဒ္ဒါ။ ။"ဝုတ္ထောစ သော "တိုင်အောင် "တတိယရာသိ ဝစနတော ဝေ"ဟူသော ဟိတိုကိုအကျယ်ပြပြီး၍၊ ထိုဟိတိ၏အကျိုးဖလကို ပြလိုသောကြောင့် "တသ္မာ" သေည်မိန့်၊ ထိုသို့ တတိယရာသိကို ဟောတော်မူသောကြောင့် အကုသလသဒ္ဒါသည် တဒဗျဘာဝ မတ္တကို ဟောသော သဒ္ဒါမဟုတ်-ဟူလို။ [ဤတိုင်အောင် "တဒဗျတ္ထဝစန် နေ ဟောတိ"၏ အကျယ်ပြီးပြီ။]

ပါရိသေနသန၊ ပေသဒ္ဒါ ။ ။ယနေ့အခါ "ကိန္တု တပ္ပဋိပက္ခ ဝစန်"၏ အကျယ်ကို ပြလိုရှိ၍ "ပါရိသေသေန"စသည်မိန့်၊ "ပရိသိသတိ-ထက်ဝန်းကျင် ကြွင်းကျန်၏၊ ဣတိ ပရိသေသော၊ ပရိသေသောယေဝ ပါရိသေသော၊ [မရဉ္ဇ "တသ္မ+ဘာဝေါ" ဟု ပြု၏။] ရှေ့၌ ပြခဲ့သောအနက် သုံးဖျိုးတွင် အတာဝ, အညအနက်တို့မှ ကြွင်းကျန်သော ပဋိပက္ခ အနက်ကို ပါရိသေသဟု ဆိုသည်။ အသဒ္ဒါ၏ ဝုဒ္ဓိတဗ္ဗာဝစောသ အခြားအနက်တို့မှာ လျှင်းပါးဖွယ်မရှိအောင် အလွန်ဝေးကွာနေသောကြောင့် ပါရိသေသအရတွင် မသွင်းယူရ၊ [ဣတရော ဝေ ဒ္ဓတ္ထ သုပိဒ္ဓရ)ဘာဝတောဝ- အနုဒ်ကာ။] ထိုသို့ အကြွင်းကိုယူရသော ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် အ အတွက် ပဋိပက္ခအနက် ဟောဏ၏အဖြစ်သည် ပြီးစီးတော့သည်-ဟူလို၊ ."ပဋိပက္ခအနက်ဟော ရှိပါရဲ့လော"ဟု မေးဖွယ်ရှိပြန်သောကြောင့် "တပ္ပဋိပက္ခေသု၊ ပေ၊ အလောဘော"ဟု မိန့်သည်၊ အ သဒ္ဒါ၏ ပဋိပက္ခအနက်ကိုဟောရာ၌ "အဓိတ္ထာ"ဟူသော လောဘပြယုဂ်ကိုလည်းကောင်း, "အလောဘော"ဟူသော သာသနာတော် ပြယုဂ်ကိုလည်းကောင်း တွေ့ဖြင့်နှိုင်ပါသည်-ဟူလို။

တတ္ထနိ ရုဠ္ဍတ္ထာစ၊ ပေ၊ ဝစနတာ။ ။ပြခဲ့သောအကြောင်းတို့မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် "တတ္ထနိရုဠ္ဍတ္ထာစ"ဟု မိန့်သည်၊ "နိရုဠ္ဍ"ဟူသည် အထင်ရှင်ဖြစ်ခြင်း အကုသလသဒ္ဒါက ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားဌ၌ ထင်ရှားသောကြောင့် (အကုသလာဟု

စ–ဆက်၊ တပ္ပဋိပက္ခဘဝေါ–ထိုကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိရုဒ္ဓသဘာဝတ္တာ–ဆန့်ကျင်ဘက်သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်း၁ကောင်း၊ တပ္ပဟေယျဘာဝတောစ–ထိုကုသိုလ်သည် ပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝေဒိတမ္ဘော–၏၊ ကုသလ ဝိနာသနတော– အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကိုဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နု (ဝေဒိတမ္ဘော)– မသိထိုက်၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ–ချဲ့၊ ကုသလာ–တို့ကို၊ အကုသလေဟိ–တို့သည်၊ ဝါ–တို့က၊ နု ပဟာတမ္ဘာ–မပယ်အပ် မပယ်နိုင်ကုန်၊ ပန–အနွယကား၊ မဟာဗလ ဝတာယ–ကြီးသောအားရှိကုန်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသလာယေဝ–တို့သည်သာ၊ ပယောဂနိမ္မိါဒိတာ–ပယောဂဖြင့် ပြီးစေအပ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဒါ–အခါခပ်သိမ်း၊ အနုသယိတေ–အစဉ်မပြတ်, ကိန်းဝပ်ကုန်သော၊ အကုသလေ–တို့ကို၊ တဒဂ်ဝိဂ္ဂမ္ဘနသမုဗ္ဗေဒဝသေန–တဒဂ်ဝပ်ကုန်, ဝိဂ္ဂမ္ဘနပဟာန်, သမုဗ္ဗေဒပဟာန်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဇဟန္တိ–ပယ်စွန့်နိုင်ကုန်၏။ ဣတိ–အကုသလာမမ္ဘာပဒ၏ အမှင့်အပြီးတည်း။

ဟောတော်မူလိုက်လျှင် တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တို့က ကုသိုလ်၏ဆန့်ကျင်ဘက်တရားဟု နားလည်နေ သောကြောင့်) အကုသလသဒ္ဒါသည် အခြားသော အဘာဝမဟု, တဒဗျတ္တိတို့ကို ဟောသောသဒ္ဒါ မဖြစ်နိုင်တော့။

တပ္ပဋိပက္ခ၊ ပေ၊ ဝိနာသနတော။ ။ ["တပ္ပဋိပက္ခဝစနတော"နှင့်စပ်၍ ဆက်ပြ သော ဝါကျာရမ္ဘာဝါကျတည်း။] "ပဋိပက္ခ"ဟုရာဒ္ဓ အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို ပယ်သတ် သောကြောင့်, သို့မဟုတ် အချင်းချင်း ပယ်သတ်သောကြောင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ရပါသလော– ဟု မေးမှယ်ရှိရကား "တပ္ပဋိပက္ခ"စသည်မိန့်, အချင်းချင်း လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ကြောင့် လည်းကောင်း ကုသိုလ်၏ အပယ်အသတ်ကို ခံရသဖြင့် အကုသိုလ်က ကုသိုလ်နှင့် ဆန့်ကျင်သော သဘောရှိသောကြောင့် လည်းကောင်း ပဋိပက္ခအဖြစ်ကို သိရသည်။ ကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်က ပယ်သောကြောင့် ပဋိပက္ခဖြစ်သည် မဟုတ်ပါ။

နု ဟိ၊ ပေ၊ ပဟာန္တိတိ။ ။တပ္ပဟေယျဘာဝတော, နု ကုသလဝိနာသနတော ဟူသော အကြောင်းနှစ်ရပ်ကို နိုင်မြစေလိုလျှင် "နု ဟိ" စသည်မိန့်, အကုသိုလ်က ကုသိုလ်ကို မပယ်နိုင်၊ အားရှိသောကုသိုလ်တို့ကသာ အနုသယအဖြစ်ဖြင့် အမြဲကိန်းနေသော အကုသိုလ်တို့ကို သီလ, သမာธิ, မဂ်ပညာဟူသော ပယောဂတို့က ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော တဒဂ်စသော ပဟာန် သုံးပါးဖြင့် ပယ်ရှားနိုင်ကြသည်။

ပယောဂနိမ္မိါဒိတာ။ ။ အကုသိုလ်သည် အနုသယအဖြစ်ဖြင့် သတ္တဝါတို့သန္တာန်၌ အမြဲကိန်းနေ၏။ ပရိယုဋ္ဌာနုတ်တိဏ္ဍမ အကုသိုလ်ဥပါဒ်ခိုက်လည်း အနုသယအကုသိုလ်ကား အမြဲကိန်းလျက်ပင်၊ ထိုကြောင့် အဂ်ုသိုလ်ဖြစ်အောင် ပယောဂဖြဖယ်မလို၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်ကား ဒါနမမူ သီလမမူ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာမမူဟူသော ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂ မနောပယောဂ ကို ပြုရ၏။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်တို့ကို "ပယောဂ နိမ္မိါဒိတာ"ဟု ဆိုသည်။

နံ ဗျာကတာတတိ–ကား၊ အကထိတာ–မဟောအပ်ကုန်၊ ပန်–ပရိဟာရပက္ခမှ တစ်ပါး၊, စောဒကပက္ခကိုဆိုဦးအုံ၊ ကထ–ကြောင့်၊ ဧတေ–ဤတရားတို့သည်၊ (ဒိပါက်, ကြိယာ,ရုပ်,နိဗ္ဗာန်တို့သည်၊) အကထိတာ–မဟောအပ်သောတရား တို့သည်၊ ဟောန္တိ –ကုန်သတည်း၊ သုခါယ၊ပေ၊သမ္မယုတ္တာတိ အာဒီဟိ–အစရှိကုန်သော၊ တိကဒုက ပဒေဟိ–တိကပ္ပဒိ, ဒုက်ပုဒ်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ စက္ခု ဝိညာဏာ ဒိ၀စနေဟိ–စက္ခုဝိညာဏ် အစရှိသော သဒ္ဒါတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကထိတာ–နုန–ဟောအပ်ကုန်သည်မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–ဤကား စောဒနာတည်း၊ သုဂါယ၊ ပေ၊အာဒီဟိ–ကုန်သော၊ တိကဒုက ပဒေဟိ–တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စက္ခုဝိညာဏာ ဒိ၀နေဟိ–တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖဿာဒိ၀စနေဟိစ–တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နော နကထိတာ–မဟောအပ်ကုန်မဟုတ်, ဟောအပ်ကုန်သည်သာ၊ ပန–ထိုသို့ပင် ဟောအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ တာနိ ဝစနာနိ–ထိုသုခါယ ဝေနာယ သမ္မယုတ္တာ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့.ကို၊ ဣ၀–ဤအဗျာကတတို၏အနက်ကို ဖွင့်ပြရာ၌, အန ဓိပ္ပေတာနိ–အလိုမရှိအပ်ကုန်၊ (ကသ္မာ–နုည်း) အဝုတ္တတ္တာ– ဟောအပ်ကုန်ပြီး မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟောအပ်ကုန်ပြီး မဟုတ်သည့်အတွက်)၊ (ဟိတ်ကား)၊ အနနုဝတ္တနတော–မလိုက်နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

နံ ဗျာကတာတတိ အကထိတာ။ ။ဝိ+အာပုဒ္ဓ, ကရဓာတ်သည် ကထနအနက်ကို ဟော၏။ ထိုကြောင့် နဗျာကတာကို "အကထိတာ" ဟု ဖွင့်သည်။ ["ဗျာကာသိ–ဗျာဒီတ်စကားကို မိန့်တော်မူပြီ"စသည်၌ ကထအနက် ဟောသကဲ့သုံ့တည်း။]

ကထ၊ပေ၊ကထိတာတတိ။ ။အဗျာကတပုဒ်၏ အကထိတအနက်ကို အဋ္ဌကထာဖွင့်ခြင်း၌ စောဒနာကိုလည်းကောင်း, နုနနစသည်ဖြင့် စောဒနာရှင်း၏ အကြောင်းအာဘောဂကိုလည်းကောင်း ပြလိုသောကြောင့် "ကထ"စသည်မိန့်, ["ကထ၊ပေ၊ဟောန္တိ"သည် စောဒနာ၀ါဒကျ, နုနနေ၊ကထိတာ"သည် စောဒကာဘောဂါကျ။] အာယဉ်ကြောင့် ဝိပါက်ကြိယာ ရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့သည် အကထိတ (မဟောအပ်သော) တရားများဖြစ်ကြရသနည်း၊ "စက္ခုဝိညာဏ်, ဖဿော ဝေဒနာ" စသော သဒ္ဒါတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ထိုတရားတို့ကို ရေအောင် ဟောအပ်ကုန်သည် မဟုတ်ပါလော–ဟု စောဒနာသည်။ [စက္ခုဝိညာဏ်၏ နိဒ္ဒေသဒ္ဒါသော "ဖဿော ဟောတိ"စသည်ကို "ဖဿာဒိ၀စနေဟိ"ဟု ဆိုသည်။]

နော နကထိတာ၊ပေ၊ဝတ္တနတော။ ။စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏ အာဘောဂကိုဝန်ခံသော အားဖြင့် "နော နကထိတာ"ဟု ဖြေပြီးလျှင် ထိုအာဘောဂ (အကြောင်းပြ) ကိုပင် "ဤနေရာနှင့်မဆိုင်"ဟု ပယ်လှန်လိုသောကြောင့် "တာနိ၊ပေ၊အနနုဝတ္တနတော" ဟု မိန့်သည်၊ "သုခါယ၀ေဒနာယ သမ္မယုတ္တာ"စသော ပုဒ်တို့က အရှုံးကတတုပုဒ်ကို ဟောနိုက်ခ်ခ့ရ.အဖို့က ဟောပြီး မဟုတ်သည့်အတွက် အဓိကာရနုည်းအားဖြင့် မလိုက်နိုင်သောကြောင့် ထိုသုခါယ ဝေနာယ သမ္မယုတ္တာ ပုဒ်တို့ဖြင့် ဟောခြင်း–မဟောခြင်းမှာ ဤအဗျာကတအတွက် လိုရင်းအနက် မဟုတ်ပါ–ဟုလို။

ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ သုခါယ၊ပေ၊ဓမ္မာတိ အာဒီ–ဓမ္မာအစရှိသောပုဒ်ကို၊ ဝတ္ထာ–ရှေးဦးစွာဟောပြီး၍ ဝါ–မှ၊ အဗျာကတာတိ– ဟူ၍၊ နဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တာနိ–ထို သုခါယ ဝေနာယသမ္မယုတ္တာစသော ပုဒ်တို့သည်၊ ဣဒ–ဤအဗျာကတပုဒ်သို့၊ နနုဝတ္တန္တိ–မလိုက်ပါနိုင်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သုခါယ ဝေနာယ သမ္မယုတ္တာစသောပုဒ်တို့၏ ဤအဗျာကတပုဒ်သို့ မလိုက်နိုင်ကြခြင်းကြောင့်၊) တဗ္ဗစနီယ ဘာဝေန–ထိုသုခါယ ဝေနာယ သမ္မယုတ္တာအစရှိသောပုဒ်တို့သည် ဟောအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိတတာ–အကထိတ၏အဖြစ်သည်၊နေ ဟောတိ–မဖြစ်နိုင်၊ ပန–အနွယကားပေ၊ ကုသလာကုသလလစနာနီ–ကုသလ, အကုသလ သဒ္ဒါတို့ကို၊ ဣဒ–ဤတိက်ဌ်၊ ဝုတ္တတ္တာ–ဟောအပ်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အနုဝတ္တတ္တန်–လိုက်ပါနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တဗ္ဗစနီယဘာဝေ နဝုတ္တတ္တန်–ထို ကုသလတို့သည် ဟောအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိတတာ–အကထိတ၏ အဖြစ်ကို၊ ဝိညာယတိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ သိနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) ကုသလာ၊ပေ၊အဗ္ဗောာ–ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရော) အာဟ။

[အဋ္ဌကထာဆရာအလို အာဘောဂကိုပင် တစ်နည်းဖွင့်ပြလို၍ "အဗျာကတာ၀ါ" စသည်မိန့်၊ ဤနည်း၌ အကြောင်းကိုမဆင့်ဘဲအထင်ရှင်အားဖြင့် အဗျာကတသဒ္ဒါက အဝိပါကအနက်ကို ဟောနိုင်ကြောင်းကိုပြသည်၊ အကျိုးပေးခြင်းသဘော မရှိသော ဝိပါက်ကြီးယာ ရှုပ်နိဗ္ဗာန်တို့ကို "အဝိပါက"ဟု ခေါ်ထားသည်။] ဝါ–တစ်နည်းကား၊ အဗျာကတာတိ–ကား၊ အဝိပါကာ–အကျိုးမရှိသော တရားတို့တည်း၊ စ–ဆက်၊ အဗျာကတ၀စနေနေ၀– အဗျာကတ သဒ္ဒါဖြင့်ပင်၊ အဝိ

နဟိ၊ပေ၊နဗ္ဗောတိ။ ။တာနိ၊ပေ၊တ္တနကောကို ချဲ့လို၍ "နဟိ၊ပေ၊နဗ္ဗောတိ"ဟု မိန့်သည်၊ "အနုဝတ္တန–အစဉ်လိုက်ခြင်း"ဟူသည်ရှေ့၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောစကား၊က နောက်သို့လိုက်ရခြင်းတည်း၊ ဤ၌ကား၊ "သုခါယ ဝေနာယ သမ္မယုတ္တာ"စသည်ဖြင့် "အဗျာကတာ"၏ ရှေ့၌ ဟောအပ်ပြီးမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုပုဒ်များသည် အဗျာကတပုဒ်သို့ မလိုက်နိုင်၊ ထိုသို့မလိုက်နိုင်သောကြောင့် " သုခါယ ဝေနာယ သမ္မယုတ္တာ" စသော ပုဒ်တို့က ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့် အကထိတအဖြစ်ကို စီစစ်ဖွယ်မလို။

ကုသလာ၊ပေ၊အာဟ။ ။ဆိုအပ်ပြီးသော အကျယ်စကား၊ကိုပင် အနွယအားဖြင့် ကောက်ချက်ချလိုသောကြောင့် "ကုသလာ၊ ပေ၊ဝိညာယတိ"ဟု မိန့်သည်၊ အဗျာကတာ၏ ရှေ့၌ "ကုသလာ၀မ္မာ, အကုသလာ ' ၀မ္မာ"ဟု ဟောတော်မူပြီးဖြစ်ရကား၊ ထိုကုသလ အကုသလတို့သံ အစဉ်အတိုင်း လိုက်ပါနိုင်သော အနုဝတ္တကပုဒ်များ ဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ကုသလ အကုသလပုဒ်တို့ကို လိုက်စေ၍ "ကုသလာ ကုသလဘာ၀ေန အကထိတာတိ အဗ္ဗောာ"ဟု အဗျာကတပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာဆရာ ဖွင့်ပြသည်။ ["ဣတိ၊ပေ၊အာဟ" ကား "၀ေ၌ ကတ္တာ ပေ၊ အာဟ" ဝါကျမျိုးဖြစ်သောကြောင့် လဒ္ဓဝုဏ်–နိဂ္ဂုံးဟု ဆိုထိုက်သည်။]

ပါ၀ကတ္တာ–အဝိပါက အနက်တို့ကို၊ ဥာဏ်ဟု–သိအပ်ကုန်၏။ ဟိ–မှန်၊ ဘဂ၀တော–၏၊ ၀စန်–စကားတော်သည်၊ ဥာ၀ကသာ၀နိယ်–သိစေတတ်သော အကြောင်းဖြင့် ပြီးစေအပ်သော စကားတော်သည်၊ နေ–မဟုတ်၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) အာသယာ နုသယ စရိယာဒိ ကုသလေန–အာသယ၊ အနုသယစရိုက် အစရှိသည်တို့၌ ကျွမ်းကျင်တော်မူသော၊ ဘဂ၀တာ–သည်၊ ယေသံ–အကြင်စေနေယျတို့ကို၊ အဝေ၀နေတ္တ–ထိုးထွင်း၍ သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မာ–တို့ကို၊ ၀ုတ္တာ–ကုန်ပြီ၊ တေသံ–ထိုစေနေယျတို့၏၊ ၀စနာနုန္ဒ ရဲ–စကား၏ အခြားမဲ့၌၊ တဒတ္ထ ပဋိ ဝေ၀ေတာ–ထိုအနက်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့်တည်း။

ပန–ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန–ထိုသို့ပင် ဝေနေယျတို့သည် ဟောတော်မူအပ်သော စကားတော်၏အခြားမဲ့၌ ထိုအနက်ကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ပါသေသ်လည်း၊ ပဋ္ဌိမေဟိ–ခေါင်လာ နောက်သားတို့သည်၊ (ဒေဒိတမ္ဘဏ်စပ်၊) ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ဝါ–အကြင်နည်းဖြင့်၊ တေသံ–ထို မျက်မှောက်တော် ဝေနေယျတို့၏၊ အ၀ေ၀နေတ္တ–ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဘဂ၀တာ–သည်၊ တံတံ ၀စန်–ထိုထို စကားတော်ကို၊ ၀ုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ယထာစ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ တေဟိ–ထို မျက်မှောက်တော် ဝေနေယျတို့သည်၊ တဒတ္ထောဒ–ထိုသဒ္ဒါ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ပဋိ၀ိဇ္ဈေ–ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ၊ တံ သဒ္ဒံ–ထိုအလုံးစုံသော အခြင်းအရာကို၊ အ၀ရိ၊ ယ–ကို သို့၊ ပယိရ ပါသိတ္တာ–ချည်းကပ်ပြီး၍၊ သုတ္တာ–နာယူ၍၊ (တရားနာ၍၊ စာတက်၍၊) ဝေဒိတဗ္ဗ–သည်၊

အဗျာကတတ၀ေနေ၀စ၊ ပေ၀ပဋိ၀ေ၀ေတာ။ ။ဘုရားရှင်က "အဗျာကတတာ" ဟု ဟောတော်မူလိုက်လျှင်ပင် တရားနာသူတို့က "အဝိပါက တရားများ"ဟု နားလည်ကြ၏။ ဝေနေယျတို့၏ အာသယ၊ အနုသယ၊စရိုက်၊အဓိမုတ္တိစသည်ကို သိတော်မူသော ဘုရားရှင်သည် အကြင်ဝေနေယျတို့အတွက် အကြင်တရားကို ဟောတော်မူ၏။ ။ထိုဝေနေယျတို့သည် ထိုတရားကို ဟောပြီးလျှင်ပြီးချင်း သိနိုင်ကြသောကြောင့် ဘုရားစကားတော်တိုင်းမှာ (ဘာကြောင့် ဥာဏ်ကြောင့်ဟု) အကြောင်းပြဖွယ်မလိုပါ။

ပဋ္ဌိမေဟိ၀ေ၀ေဟောတိ။ ။ဘုရားရှင်၏ မျက်မှောက်တော် ဝေနေယျတို့မှာ ဟောတော်မူပြီး၏ အခြားမဲ့၌ပင် သိတဲ့စေတော့၊ နောင်လာ နောက်သားတို့ကား အဘယ်နည်းဖြင့်သိရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ပဋ္ဌိမေဟိ၀ေ၀ေ၀ေဒိတမ္ဘဏ် ဟောတိ"ဟု မိန့်သည်။ နောင်လာနောက်သားတို့ကား ဘုရားရှင်၏ ဟောတော်မူသ့ဲအခြင်းအရာ (ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း, ဝေနေယျတို့၏သိပုံအခြင်းအရာ (သိအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်) ကို လည်းကောင်း၊ ဆရာတို့အထံ ချည်းကပ်၍ နာခံမှတ်သားပြီးမှ သိရသည်။

တသ္မာ၊ ပေ၀ အာဟ။ ။ တသ္မာဖြင့် ရှေ့ပါဂျန္ဒ် ပစာနအဖြစ်ဖြင့် ပြုခဲ့သော "နံ ဘဂ၀တော ၀စနံ ဥ၀ကသာ၀နိယ"ကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်၊ ဘုရားရှင်စကားတော်မှန်လျှင် အကြောင်းပြပုံသော ဥ၀ကဖြင့် သိစေဖွယ်မလိုသောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာလည်း ဝိပါက်

ဟောတိ–၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဘုရားစကားတော်၏ ဥပဟသာခနီယ မဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ကာရဏံ–အကြောင်းကို၊ အဝတ္ဝာ–မဆိုမူ၍၊ ကုသလာပေးအဏ္ဍောတိ–ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရော)အာဟ။

စ–ဆက်၊ ယော–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝဒေယျ–ပြောဆိုရာ၏၊ (ကိ–နည်း၊) အကုသလာဝိပါကဘာဝေန–အကုသိုလ်၏အဖြစ် အဝိပါက၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိတဋ္ဌာ–မဟောအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကုသလာ–တို့သည်၊ အဗျာ ကတာတိ–အဗျာကတတို့ဟူ၍၊ (ဓေါဟာရ–ခေါ်ဝေါ်အပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သို့၊) အာပဇ္ဇန္တိ–ရောက်ကုန်၏၊ ကုသလာဝိပါက ဘာဝေန–ကုသိုလ်၏အဖြစ်၊ အဝိပါက၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိတဋ္ဌာ–ကြောင့်၊ အကုသလာပိ–တို့သည်လည်း၊ အဗျာကတာတိ–ဟူ၍၊ (ဓေါဟာရ) အာပဇ္ဇန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝဒေယျ–ရာ၏၊ ဝါ–ပြောဆိုအံ့၊) သောပိ–ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း၊ [ပိ]ဖြင့် ရှေ့၌ပြခဲ့သော စောဒကပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေါင်း၊] ဘုဂဝါ–သျှင်၊ အညာပက သာခနီယဝစနေန–အကြောင်းပြဥပဟကဖြင့် ပြီးစေအပ်သော စကားတော့ရှိသည်မဟုတ်၊ ဣတိ–ဤသို့ပြော၍၊ နိဝါရေတာမ္ဘော–တားမြစ်ထိုက်၏၊ အနုဝဇ္ဇမာန ဝစန ဝစနီယ ဘာဝေန–အစဉ်လိုက်လာသော သဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သည်အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိ တသ–မဟောအပ်သော ဝိပါက်, ကြိယာ,ရုပ်, နိဗ္ဗာန်၏၊ အဗျာကတဘာဝတော စ–အဗျာကတ မည်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း၊ (နိ'ဝါရေတမ္ဘော–ထိုက်၏။)

ကြိယာရုပ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အဝိပါကတရားတို့ကို [အဗျာကတ" ဟု ဟောတော်မူရာ၌ (ရှေ့မှ "ကုသလ အကုသလသဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့်" ဟု) အကြောင်းမပြတော့ဘဲ "ကုသလာ ကုသလဝိဘာဝေန အကထိတာတိ အဏ္ဍော"ဟု လိုရင်းအနက်ကိုသာ ဖွင့်ပြလေသည်။

ယောစ ဝဒေယျ။ ။"ကုသလာ ကုသလဘာဝေန အကထိတာ"နှင့် စပ်၍ စောဒနာဖွယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ယော စ ဝဒေယျ"စသည်မိန့်၊ [အကုသလာ ဝိပါကဘာဝေနဿ "အကုသလဘာဝ, အဝိပါကဘာဝ"ဟု ခွဲပါ၊ ကုသလာဝိပါက ဘာဝနေန္ဒ္ဓလည်း နည်းတူ။] အဗျာကဒ္ဓာသဒ္ဒါသည် အကထိတအနက်ကို ဟောလျှင် "ကုသိုလ်တရားတို့သည် အကုသိုလ်အဖြစ်, အဝိပါကအဖြစ်ဖြင့် မဟောအပ်သောကြောင့် အဗျာကတအမည် ရစရာရှိ၍, အကုသိုလ်တရား တို့လည်း၊ ကုသိုလ်အဖြစ်, အဝိပါကအဖြစ်ဖြင့် မဟောအပ်သောကြောင့် အဗျာကတအမည် ရစရာရှိသည်မဟုတ်ပါလော"ဟု စောဒက တစ်ယောက်ယောက်က မြှောအံ့–ဟူ၍။

သောပိ ပေ၊ ဘာဝတော။ ။ "ဘုရားရှင် အကြောင်းပြ ဥပဟကဖြင့် ပြီးစေအပ်သော စကားရှိတော်မမူ (ဘုရားစကားမှန်လျှင် အကြောင်းပြနေစရာမလို)" ဤသို့ ပြော၍ ထိုစောဒကကို တားမြစ်ရမည်၊ ထိုပြင်–ရှေ့မလိုက်လာသော ကုသလ အကုသလသဒ္ဒါတို့သည် မဟောအပ်သော တရားများသာ အဗျာကတ မည်သောကြောင့်လည်း ထိုစောဒနကကို တားမြစ်ရမည်။ [အကထိတသ စဒ္ဒ စပြင့် "အညာပက၊ ပေ၊ ဘာဝါ" ဟူသော အကြောင်းပြကို ဆည်းပါ။

ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ယတော–အကြင်ဟောအပ်ပြီးသော အဝိပါကသဒ္ဒါကြောင့်၊ အဝိပါက ဝစနသ–အဝိပါကဝစနသ–အဝိပါကသဒ္ဒါ၏၊ အဓိကတဘာဝေါ–လိုက်လာသည်၏အဖြစ်သည်၊ သိယာ–၏၊ (တံ) အဝိပါက စဝန်–ထိုအဝိပါကသဒ္ဒါသည်၊ ဝုတ္တံ–ဟောအပ်ပြီးသည်၊ နု–မဟုတ်၊ (ယတော–အကြင်ဟောအပ်ပြီးမဟုတ်သော ကုသလသဒ္ဒါကြောင့်၊) ကုသလစ–ကုသိလ်၏လည်း၊ တဒ္ဓဝစနီယဘာဝေန–ထိုကုသလသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အဂ္ဂသိတ ဘာဝေါ–အကထိတ၏ အဖြစ်သည်၊ သိယာ–၏၊ (တံ) ကုသလဝစနဋ္ဌ–ထိုကုသလ သဒ္ဒါသည်လည်း၊ ဝါ–ကိုလည်း၊ အဝုတ္တံ–ဟောအပ်ပြီးသည် မဟုတ်သည်၊ နု–မဟုတ်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ ကုသလာနံ–တို့၏၊ အဗျာကတာ–အဗျာကတ၏ အဖြစ် သည်၊ နု–မဖြစ်နိုင်၊ ဧဝံ–ဤအတူ၊ အကုသလာနဋ္ဌ–တို့၏လည်း၊ အနုဗျာကတ ဘာဝေ–အဗျာကတ မမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်၌၊ ယောနော–ပုဒ်အနက်တို့ကို ယှင်စေ ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗာ–ပြုထိုက်၏။

အထဝါ–ကား၊ (အဋ္ဌကထာနည်းမှ ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊) ဝိသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဝိရောဝေစနော–ဆန့်ကျင်ဘက် အနက်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ အာသဒ္ဒေါ– သည်၊ အဘိမုခ ဘာဝဖွဲ့ကာသနော–ရှေးရှုသည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကို ပြတတ်သောသဒ္ဒါတည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ဝိသဒ္ဒါ၏ ဝိရောဝေစန, အာသဒ္ဒါ၏ အဘိမုခ ဘာဝဖွဲ့ကာသန၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) လက္ခဏာ ဝိရောဝေါ– လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝိနာသက

နု ဟိ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗာ။ ။ဤကား "အနုဝဇ္ဇမာန၊ပေ၊ဘာဝတော"၏ ဝိတ္ထာရ ဝါကျတည်း၊ ထိုတွင် နောက်ခ်ဋ္ဌိလော "ယတော၊ပေ၊သိယာ"သည် အနိယမဝါကျ၊ "နု အဝိပါကဝစန၊ပေ၊ အဝုတ္တံ"သည် နိယမဝါကျတည်း၊ ဆိုလိုရင်းကား–ရှေ့ခ်ဋ္ဌ အဝိပါကသဒ္ဒါ ဟောတော်မူပြီးဖြစ်လျှင် ထိုဟောအပ်ပြီးသော အဝိပါကသဒ္ဒါသည် လိုက်လာနိုင်ရာ၏၊ ယနေသော်ကား၊ ရှေ့ခ်ဋ္ဌဟောအပ် ပြီးသော အဝိပါကသဒ္ဒါဝင်မရှိ၊ ရှေ့ခ်ဋ္ဌ ကုသလသဒ္ဒါကို ဟောတော်မမူခဲ့လျှင် ကုသိလ်တရား တို့သည် ထိုကုသလသဒ္ဒါ၏ဟောအပ်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် အကထိတဖြစ်ရာရှိ၏၊ ထိုကုသလ သဒ္ဒါကိုလည်း ရှေ့ခ်ဋ္ဌမဟောခဲ့မဟုတ်, ဟောခဲ့သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ကုသိလ်တရားတို့မှာ အဗျာကတ အဖြစ်မရှိ၊ အဗျာကတနာမည်မရနိုင်–ဟုလို။

ဧဝံ အကုသလာနဋ္ဌ၊ပေ၊ကာတဗ္ဗာ။ ။အကုသိုလ်တရားတို့၏ အဗျာကတအမည်မရနိုင် သည်၏အဖြစ်၌လည်း၊ ဤနည်းဖြင့်၌ ပါဠိကိုလည်းကောင်း, အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း ယှင်စေထိုက်သည်၊ ထို့ကြောင့် အဝိပါကဝစန်အတွက် ရှေ့အတိုင်းထားရ၍, ကုသလဝစနနေရာဝယ် အကုသလဝစနကိုသွင်း၍ ပုဒ်အနက်ကို ယှင်စေကာ အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါလေ။

အထဝါ။ ။အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကိုပြလိုရ၍ အထဝါဟု တက်သည်၊ ဗျာဂ,တာ၌ "ဝိ+အာ+ကတာ" ဟု ပုဒ်ခွဲ၊ ဝိသဒ္ဒ ဝိရောဝေအနက်ဟော၊ အာသည် အဘိမုခဘာဝ အနက်ကို

ဝိနာသိတဗ္ဗတောစ–ဖျက်ဆီးတတ်သောတရား, ဖျက်ဆီးခံထိုက်သောတရားတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထနော–မိမိ၏၊ ပစ္စယေဟိ–အကြောင်းတရားတို့သည်၊ အညမည ဝိရောဓဘိမုခါ–အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက်သို့ ရောက်ရှိသည်တို့ကို၊ ကတာ–ပြုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ထိုကြောင့်၊ ဗျာကတာ–တို့မည်၏၊ ကုသလာကုသလာ–ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့တည်း၊ နု–မဟုတ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အဗျာကတာ–တို့မည်၏။

ဟိ–ချဲ့၊ [ကေနစိ ပဘာဝတဗ္ဗာတိုင်အောင်ချဲ့သည်၊] တေ–ထို အဗျာကတတရားတို့သည်၊ လက္ခဏတော–လက္ခဏာအားဖြင့်၊ ကုသလာကုသလာ ဝိယ–တို့ကဲ့သို့၊ ဝိရဒ္ဓါ–ဆန့်ကျင်ကုန်သည်၊ နု ဟောန္တိ–ကုန်၊ ဟိ–မှန်၊ ဒုက္ခဝိပါကတာ–မကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သုခဝိပါကတာယ–ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်နှင့်၊ (ဝိရဒ္ဓတိ) ဝိယ–ဆန့်ကျင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သုခ ဝိပါကတာစ–ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်လည်း၊ ဒုက္ခဝိပါကတာယ–မကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်နှင့်၊ (ဝိရဒ္ဓတိ) ဝိယ–ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဝိပါကတာ–အကျိုးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ သုခဒုက္ခဝိပါကတာဟိ–သုခဝိပါကတာ, ဒုက္ခဝိပါကတာတို့နှင့်၊ နု ဝိရဒ္ဓတိ–မဆန့်ကျင်၊ ဣတိ–ဤကား, လက္ခဏာအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ပုံတည်း။

[လက္ခဏာဝိရောဓတောဘေ၏ ပြောင်းပြန်အကျယ်ကိုပြပြီး၍၊ ဝိနာသက, ဝိနာသိတဗ္ဗတောဘေ၏ ပြောင်းပြန်အကျယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "နာဝ" စသည်မိန့်၊] တေ–ထိုအဗျာကတတရားတို့သည်၊ ကိဿိပိ–တစ်စုတစ်ခုသောတရားကိုလည်း၊ နု ပဇဟန္တိ–မပယ်စွန့်ကတတ်ကုန်၊ တေစ–ထိုအဗျာကတတရားတို့ကိုလည်း၊ ကေနစိ–တစ်စုတစ်ခုသောတရားသည်၊ နု ပဟာတဗ္ဗာ–မပယ်စွန့်အပ် မပယ်စွန့်ထိုက်ကုန်၊ ဣတိ–ဤကား ဝိနာသက, ဝိနာသိတဗ္ဗအားဖြင့် မဆန့်ကျင်ပုံတည်း၊ အယံ–ဤ ဆိုအပ်ပြီးကား၊ ဇဋ္ဌာ– ဤအဗျာကတဝုဝုပဒ်၌၊ အတ္ထနော–မိမိ၏၊ [မိမိဟူသော မူလဋ္ဌိကာဆရာ အရှင်အာနန္ဒာ၏၊] မတိ–အလိုတည်း။

ထင်စွာပြသော ဥပသာရတည်း၊ ထိုကြောင့် "အတ္ထနော ပစ္စယေဟိ အညမည ဝိရောဓဘိမုခါ+ ကတာတိ ဗျာကတာ"ဟု ပြု၊ သုခဝိပါက လက္ခဏာရှိသောကုသိုလ်သည် ဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာရှိသော အကုသိုလ်နှင့် လက္ခဏာအားဖြင့် ဆန့်ကျင်၏၊ ကုသိုလ်က ဖျက်ဆီးတတ်သော ဝိနာသက, အကုသိုလ်က ဖျက်ဆီးခံရသော ဝိနာသေတဗ္ဗ ဖြစ်သောကြောင့်လည်း အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်၏၊ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်မှုသို့ ရောက်ရှေအောင် ကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ရန် ယောနိသော မနသိကာရ–အကုသိုလ်ဖြစ်ဖို့ရန် အယောနိသောမနသိကာရ စသော အကြောင်းတို့က ပြုအပ်သောကြောင့် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကို "ဗျာကတာ"ဟု ခေါ်ရမ်၊ အဗျာကတတို့ကား၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ် ၂–ဖျိုးလုံးနှင့် ဆန့်ကျင်အောင် အကြောင်းအရာတို့က မပြုအပ်ကြ၊ အကျယ်ကို ဋီကာအတိုင်းသိပါ။

အနဝဇ္ဇ၎ေပါ၊ ေတ္ထ–ဌ၊ (အဝယဝတ္ထြာ–အစိတ်ဖြစ်သော, အနှက်ကို၊ ဒေ၀ ေဝဒိတမ္ဘော၊)ဒေ၀ေတသ–ဤအကုသိုလ်တရားတို့၏၊ အ၀ဇ္ဇ–ပြောနှိုက်ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော အပြစ်သဲ့သည်၊ နတ္ထိ၊ ဣတိ, အနဝဇ္ဇာ–တို့မည်၏၊ ဂရုဟိတ၀ဇ္ဇ ဘာ၀ရဟိတာ–ကဲ့ရဲ့ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အပြစ်မှ ကင်းကုန်သောတရားတို့တည်း၊ နိဒ္ဒေါသာ–အပြစ်မရှိကုန်သောတရားတို့တည်း၊ ဣတိအတ္ထော–ဤကား အနဝဇ္ဇာ၏ အနက်တည်း၊ ေတန–ထို အနဝဇ္ဇဟူသော ပုဒ်ဖြင့်၊ ေနသ–ထိုကုသိုလ်တရားတို့၏၊ အဂရဟိတ၀ဇ္ဇဘာ၀–မကဲ့ရဲ့ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒသေတိ–၏၊ ဂါရဟ၀ဇ္ဇာ–ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အပြစ်၏ ; ကင်းခြင်းမျှကို၊ နနု ဒသေတိ–ပြသည်မဟုတ်၊ အေသပိ–ကုသိုလ်မှအခြားလည်းဖြစ်သော၊ နိဒ္ဒေါသာ–အပြစ်မရှိကုန်သော၊ အဗျာကတာ–တို့သည်၊ အတ္ထိ–ရှိကုန်သေး၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အနဝဇ္ဇ၀စနမေတ္တေန–အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါမျှဖြင့်၊ ေတသံမိ–ထိုအဗျာကတတရားတို့၏လည်း၊ ကုသလတာ၀တ္ထိဒေါသ–ကုသိုလ်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို၊ ဒီသွာ–မြင်၍၊ တံ–ထိုအပြစ်ကို၊ ပရိဟရိတုံ–ပယ်ရှားခြင်းငှာ၊ (အဗျာကတကို တားမြစ်ခြင်းငှာ) သုခ၀ိပါက ၀စန်–သုခ၀ိပါကသဒ္ဒါကို၊ (သဂ်ဟကာရော)အာဟ။

၀ါ–တစ်နည်း၊ အ၀ဇ္ဇပဋိပက္ခာ–အပြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ကို၊ ဣဒ–ဤအကုသိုလ်တရားတို့ကိုပြုရာ၌၊ အနဝဇ္ဇာတိ–အနဝဇ္ဇတို့ဟူ၍၊ ၀ုတ္တာ–ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဗာဟိတိကသုတ္တေ၀ိယ–ဗာဟိတိက သုတ်၌ကဲ့သို့၊ ပဋိ၀ယဿဒ္ဓါ၀ဇ္ဇာ–ဒြေမ်ားအေးပြီးသော အပြစ်ရှိသော ဖိုလ်တရားတို့ကို၊ ၀ါ–တစ်နည်း၊ ၀ိရဟိတာ၀ဇ္ဇမတ္တာ–ကင်းသော, အပြစ်ရှိသော တရားသာမည၀ုတ်ကို၊ (အနဝဇ္ဇာတိ–တို့ဟူ၍)၊ နု (၀ုတ္တာ–မဆိုအပ်ကုန်၊ ဣသ္မာ–ကြောင့်၊ အနဝဇ္ဇ၀စနေန–အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့်၊ အ၀ဇ္ဇ၀ိနာသန

အညေပိ ။ေပ၊ ၀စနံ ;အာဟ။ ။"**အနဝဇ္ဇလက္ခဏာ**"ဟု ဆိုလျှင် အဗျာကတတရားတို့လည်း ;ကိုလေသာ အပြစ်မရှိသောကြောင့် အနဝဇ္ဇဖြစ်ရကား ;ထိုအဗျာကတတို့လည်း ;ကုသလ အဖြစ်၌ လျှင်းပါ;ဖွယ်(ယုံမှားဖွယ်) ရှိသောကြောင့် "သုခ၀ိပါကာ"ဟု လက္ခဏာတစ်ရပ်ကို ထပ်၍ပြုရသည်; အပြစ်မရှိရဲသာမက, ကောင်းသော ကျင့်ဋ္ဌအကျိုးကို ပေးခြင်းလက္ခဏာလည်းရှိ;မှ ကုသလအမည် ရနိုင်သည်–ဟူလို။

အ၀ဇ္ဇပဋိပက္ခာ ၀ါ ।ေပ၊မတ္တာ၀၀ါ။ ။ဤနည်း;ဌကား နု (အနှ်) သဒ္ဒါသည် အကုသလာဌ် ကဲ့သို့ ပဋိ၀ယဿနကိုဟောတည်း၊ မ;ချိမ၀ပ–ဗာဟိတိကသုတ်ဌ် ဘုရား;ရှင်၏ ကာယ၀စီမနောသမာစာရကို "အနဝဇ္ဇ"ဟု;အရှင်အနုနှမ်ရှိန်;၏၊ ထိုဌ် အ၀ဇ္ဇ၏ ;ဆန့်ကျင်ဘက်အဲနှ်ကို အနဝဇ္ဇဟု မဆိုရ၊ မနောသမာစာရတို့တွင် ပဋိ၀ယဿဒ္ဓိ၀ဟာနသတ္တိဖြင့် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အပြစ်တို့မှ ဒြေမ်းပြီးသော ဖိုလ်တရား;ဟူသော မနောသမာစာရအထူး;ကိုလည်း;ကောင်း, ကဲ့ရဲ့ဖွယ် ; အပြစ်တို့မှကင်းသော သမာစာရသာမည;သုံးပါ;းကိုလည်း;ကောင်း "**အနဝဇ္ဇ**" ဟု ဆိုသည်, ဤ;ဌ် အနဝဇ္ဇကား ;ထိုသုတ်လာ အနဝဇ္ဇမျိုး;မဟုတ်၊ အ၀ဇ္ဇ၀ိပဋိပက္ခဖြစ်သော အနဝဇ္ဇဖြစ်သည်–ဟူလို။

ဘာဝေါ–အပြစ်ကိုဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သည်၏ အပြစ်ကို၊ ဒသမိတောပြီ၊ ပန–ဆက်၊ သဝိပါကတာလက္ခဏ–သဝိပါကတာလက္ခဏာသည်၊ အဗျာကတေဟိ–အဗျာကတတရားတို့မှ၊ ဝိသိဋ္ဌ–ထူးသော၊ ကုသလာ ကုသလာနံ–တို့၏၊ ဝါ–တို့နှင့်၊ သာဓာရဏံ–ဆက်ဆံသော လက္ခဏာတည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တသ္မိ လက္ခဏေ–ထိ သဝိပါကတာလက္ခဏာ၌၊ ဝိသေသဒဿနတ္ထ–အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ သုခဝိပါက ဝစနံ–သုခဝိပါကသဒ္ဒါကို၊ အဝေါစ–ဆိုပြီ၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း; ကသ္မာ–ကြောင့်၊ တသ္မိ လက္ခဏေ–၌၊ ဝိသေသဒဿနတ္ထ–ငှာ၊ သုခဝိပါကဝစနံ–ကို၊ အဝေါစ–ပြီ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ–နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ပုရိမေနေဝ–ရှေးဖြစ်သော အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့်ပင်၊ အကုသလဗျာကတေဟိ–တို့မှ၊ ကုသလာနံ–တို့၏၊ ဝိသေသော–အထူးသည်၊ သိဒ္ဓေါ–ပြီးစီး၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တသ္မိ လက္ခဏေ ဝိသေသဒဿနတ္ထ သုခဝိပါကဝစနံ အဝေါစ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ–၏။)

တသ္မာ၊ပေ၊ဒဿိတောတေ။ ။ထိုသို့ အဝဇ္ဇပဠိယကွဲတရားတို့ကို အနဝဇ္ဇဟု ဆိုသောကြောင့် ပဠိပဝေ (ရန်သူ) မှန်လျှင် သတ်အပ်သောသဘော၊ သတ်တတ်သောသဘောထုံးစံရှိရကား ထိုအနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့် ကုသိုလ်တို့က (အဝဇ္ဇ) အပြစ်တို့ကို ဖျက်ဆီးသတ်ဖြတ်နိုင်သည်၏ အပြစ်ကို ပြအပ်ပြီးဖြစ်တော့သည်–ဟုလို။ [ဤဝါကျသည် ဝဇ္ဇပဠိပကွဲအနက်ကို ယူခြင်း၏ အကျိုးဖြစ်သော ဗလဝါကျတည်း။ အဝဇ္ဇ၊ပေ၊ဝုတ္တာသည် အနုယောတ္တဝါကျ, နေ ဟတိတိ၊ပေ၊ဝါကား ဗျတိရေကဗေဟတ္ထဝါကျတည်း။ ထို ၂–ဝါကျတွင်လည်း ဗျတိရေကဗေါတ္ထဝါကျသည် ဝိသဒိသုပမာနဝါကျ၊ အနုယောတ္တဝါကျသည် ဥပမေယျဝါကျဟု ခွဲပါ။)

အဗျာကတေဟိ ပန ၊ပေ၊ အဝေါစ။ ။**အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့် အကုသိုလ်တို့ကို သတ်တတ်သောတရားဟု အဓိဗ္ဗာယ်ပြပြီးဖြစ်လျှင် ကုသိုလ်အတွက် အကုသိုလ်အဗျာကတတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သီးခြားလက္ခဏာကို ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် လိုအပ်သော အနက် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ သုခဝိပါကလက္ခဏာကို ဆိုပါသေးသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိရကား "အဗျာကတေဟိ၊ပေ၊သေသကတ္ထ" ဟု မိန့်သည်။ "အကျိုးကိုပေးခြင်း" ဟူသော သဝိပါကတာ လက္ခဏာသည် အဗျာကတတို့မှ ထူးခြားဧကာမှ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂–ပါးနှင့် ဆက်ဆံသော လက္ခဏာဖြစ်၏၊ ထိုလက္ခဏာ၌ ကုသိုလ်၏ သုခဝိပါကတာလက္ခဏာသည် အကုသိုလ်၏ ဒုက္ခဝိပါကတာလက္ခဏာမှ ထူး၏၊ ထိုအထူးကိုပြခြင်းငှာ သုခဝိပါကသဒ္ဒါကို ထည့်ရပြန်သည်–ဟူလို။**

သိဒ္ဓေါ ဟိ ၊ပေ၊ ဝိသေသောတိ။ ။"အကုသိုလ်မှ ထူးခြားသော လက္ခဏာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဆိုအပ်ကြောင်းကို အဘယ်ကြောင့် သိနိုင်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သိဒ္ဓေါ ဟိ" စသည်မိန့်၊ အကုသိုလ် အဗျာကတတို့နှင့် ကုသိုလ်၏ ထူးခြားချက်မှာ "အနဝဇ္ဇ" ဟူသော ရှေ့သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ပြီးနေသောကြောင့် သ ဝိပါက သဘောရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် တွင် ကုသိုလ်၏ အကုသိုလ်မှ ထူးခြားပုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ သုခဝိပါကသဒ္ဒါ ဆိုရကြောင်းကို သိနိုင်ပါသည်–ဟူလို။

တောသ-ဤအကုသိုလ်တရားတို့၏၊ သုခေါ-ကောင်းမြတ်သော၊ ဝါ-ဣဋ္ဌ ဖြစ်သော၊ ဝိပါကော-သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ, (တေ-တို့သည်) သုခဝိပါကာ-တို့ မည်၏၊ တေန-ထို သုခဝိပါကဟူသော လက္ခဏာဖြင့်၊ ကုသလာကုသလာန-တို့၏၊ သာမညော-တူမျှသည်၏အဖြစ်ဟူသော၊ ဝိပါကမမ္မဘာဝေ-ဝိပါကမမ္မတို့၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ-ရှေး)၊ သုခဝိပါက ဝိပစ္စနသဘာဝ-ကောင်းသောအကျိုးကို မှည့်ရင့်ဖို့ရန် ဏာပါရှိခြင်းသဘောကို၊ ဒဿေတိ-၏၊ တေသံ-ထိုကုသိုလ်တို့၏၊ သုခဝိပါကသဒ္ဒေ-ကောင်းသောအကျိုး၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ၊ န (ဒဿေတိ)-ပြသည်မဟုတ်။

အနဝဇ္ဇာစ-အပြစ်မရှိသောတရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ တေ-ထိုအပြစ်မရှိသော တရားတို့ဟူသည်၊ သုခဝိပါကာစ-ကောင်းသော အကျိုးရှိသောတရားတို့လည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ-ဤ ၂-ပါးသောသတ္တိကြောင့်၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ-တို့မည်၏၊ တောန-ဤအမှတ်အသားဖြင့်၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့ကို၊ လက္ခီယန္တိ-မှတ်သားအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ မှတ်သားကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်)၊ (တံ-ထိုအမှတ် အသားသည်)၊ လက္ခဏံ-မည်၏၊ တောသံ-ဤတရားတို့၏၊ အနဝဇ္ဇသုခ ဝိပါကာ-အပြစ်မရှိကုန်, ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သော၊ လက္ခဏံ-အမှတ်အသား သည်၊ (အတ္ထိ-၏၊) ဣတိ, အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ-တို့မည်၏။ [အနဝဇ္ဇနှင့် သုခဝိပါကဏ် ကမ္မဘဝဲဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း, လက္ခဏာသဒ္ဒါ၏ ကရဏ သာဓန ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း, အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကနှင့် လက္ခဏသဒ္ဒါ၏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ တွဲရရကြောင်းကိုလည်းကောင်း ဘာရှိသည်အတိုင်း သိပါ။]

နနု-စောဒနာပဥ္ဇိုးအုံ့(ကိ-အဘာယ်သို့ စောဒနာအုံ့နည်း၊) တေဝေ ကုသလာ-ထိုကုသိုလ်တို့သည်ပင်၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ-အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကတို့သည်၊ (ဟောန္တိ နနု-ဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်လော၊) ကထံ-ကြောင့်၊ တေ-ထိုကုသိုလ်တို့သည်၊

သုခေါ ၊ ဝေ၊ သဒ္ဒေ-[သုခဝိပါကဌ် သုခသဒ္ဒါကို ဣဋ္ဌပရိယာယ်ဟု ဆိုလိုတတ်၊။] အကျိုးပေးနိုင်ခြင်းဟူသော ဝိပါကသဘောသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-မျိုးနှင့် ဆက်ဆံသော သာမညသဘောဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် "သုခေါ+ဝိပါကောယေသံ"ဟူသော ဝေနတ္ထာအရ သုခဝိပါက အတွက် "ကောင်းသော ဣဋ္ဌအကျိုးရှိ၏" ဟူသောအနက်ကိုသာ တိုက်ရိုက်ရသော်လည်း ထိုသုခဝိပါကသဒ္ဒါက ကောင်းသောဣဋ္ဌအကျိုးရှိခြင်းမျှကိုသာ ပြသည်မဟုတ်၊ ထိုအကျိုးကို ဖြစ်စေစွမ်းနိုင်သော သတ္တိရှိ၏ ဟူသော အနက်တိုင်အောင် ပြသည်၊ ဆိုလိုရင်းကား သုခဝိပါက သဒ္ဒါဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့မှာ (ဖြစ်ဆဲကာလ) နောင်၏ အကျိုးဖြစ်စေနိုင်သောသတ္တိရှိနေသည် ဟူသော အနက်ကို ပြသည်-ဟူလို။

နနု ၊ ဟောန္တိတိ။ ။"အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာ+လက္ခဏာ"ဟု အရတူဆိုထားသောကြောင့် ဤစောဒနာကိုပြရသည်၊ ပြန်ဖွဲ့သော ဝေနတ္ထတို့နှင့်အညီ "အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက"အရ ကုသိုလ် ဘရားတို့ကို ရ၏၊ လက္ခဏအရလည်း အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားတို့ကိုပင်

သယမေဝ–မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင်၊ အတ္တနော–မိမိဟူသော ကုသိုလ်၏၊ လက္ခဏံ–အမှတ်အသားသည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်သတည်း၊ ဣတိ–ဤကား ဈာနနှာတည်း၊ ဝိညာတဝိညာတသဒ္ဓတ္ထာဘာဝေန–သိအပ်သော သဒ္ဒါနက်၏အဖြစ်, မသိအပ်သော သဒ္ဒါနက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝါ–ထင်ရှားသော သဒ္ဒါနက်၏အဖြစ်, မထင်ရှားသော သဒ္ဒါနက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ လက္ခဏလက္ခိတဗ္ဗဘာဝယုတ္တိတော–မှတ်သားကြောင်း၏အဖြစ်, မှတ်သားထိုက်၏အဖြစ်၌ သင့်လျော်ခြင်းကြောင့်၊ (တော–ထိုကုသိုလ်တို့သည်၊ သယမေဝ–ပင်၊ အတ္တနော–၏၊ လက္ခဏံ–အမှတ်အသားသည်၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။) ဟိ–ချဲ့၊ အဝိညာတာ–မသိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ–မထင်ရှားကုန်သော၊ ကုသလာ–တို့သည်၊ လက္ခိတဗ္ဗာ–မှတ်သားထိုက်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ (အမှတ်အသားဖြင့် မှတ်သားထိုက်သော တရားများဖြစ်ကြ၏။) အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဒ္ဒတ္ထာဘာဝေန–အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဒ္ဒါ၏ အနက်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝိညာတာ–သိအပ်ကုန်သော၊ ဝါ–ထင်ရှားကုန်သောတရားတို့သည်၊ လက္ခဏံ–မှတ်သားကြောင်းသည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဧတေ–ဤမိမိသည်ပင် မိမိ၏လက္ခဏာ၏ အဖြစ်သည်၊ ယုတ္တံ–သင့်၏။

ရစ်၊ ထိုကြေးအင့် အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကကုသိုလ် ဟူသော မိမိသည်ပင် မိမိ၏ လက္ခဏာဖြစ်နေသည် မဟုတ်ပါလော–ဟု ဈာနနှာသည်။ [လောကဘ္ဍ မှတ်သားအပ်သော လက္ခိတဗ္ဗအရေနှင့် မှတ်သားကြောင်း လက္ခဏတို့သည် အရက္ခဲပြားမိုးဖြစ်၏။ ဤဌာနား မကွဲပြားဘဲ ဖြစ်နေပါတကား–ဟူလို။]

ဝိညာတ ၊ပေ၊ယုတ္တမေတံ။ ။ဝိညာတသဒ္ဒါနက် အဝိညာတသဒ္ဒါနက်၏ အဖြစ်ဖြင့် လက္ခဏာ လက္ခိတဗ္ဗ ဖြစ်သင့်သောကြောင့် မိမိသည်ပင် မိမိ၏လက္ခဏာဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ ထိုအကျဉ်း အဖြေကိုချဲ့၍ "ကုသလသဒ္ဒတ္ထဝေန ဟိ" စသည်မိန့်၊ ကုသလသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော "ကုသိုလ်" ဟူသော အနက်သည် အဝိညာတသဒ္ဒတ္ထဖြစ်၏၊ ဝိဌကစာဗေဒ၌ အလေ့အလာမများသူတို့ အတွက် "ကုသိုလ်ဆိုတာ ဘယ်လိုဟာမှန်းမသိကြ" ဟူလို၊ အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကသဒ္ဒါ၏ အနက် ဖြစ်သော "အပြစ်မရှိ, ကောင်းသော အကျိုးရှိသောတရား"ဟု ပြောလိုက်မှ "ကုသိုလ်ဆိုတာ ဒီလိုတရားမျိုးပါတကား"ဟု အများနှားလည်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် အပြစ်မရှိသောတရား, ကောင်းသော အကျိုးရှိသောတရားဟု အများနှားလည်ရ ထင်ရှားသောအနက်ကို အမှတ်အသား လက္ခဏာအနေအားဖြင့်လည်းကောင်း, "ကုသိုလ်" ဟူသော မထင်ရှားသောအနက်ကို မှတ်သားအပ်သော လက္ခိတဗ္ဗအနေအားဖြင့်လည်းကောင်း ခွဲခြားချက်ဆိုခြင်းသည် လောကယုတ္တိရှိ၍ သင့်မြတ်သော စကားဖြစ်သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။ဤနည်းခွဲ လက္ခဏာဖြစ်သော အနုဝဇ္ဇသုခဝိပါကအရေနှင့် လက္ခိတဗ္ဗဖြစ်သော ကုသလအရသည် မပြားသောကြောင့် အဘေဘေဒုပစာရဟု ဖွင့်ကြသည်။ [ဘဝတိ ဟိ သဒ္ဒတ္ထ ဝိသေသမတ္တေနာပိ အဘိန္နေ ဝတ္ထုသ္မိ" ဘာဝဝစန်း ယထာ–သိလာပုတ္တကသ သရိရဏ္ဍိ–အနု။]

အထဝါ–ကား၊ လက္ခီယတိ–မှတ်သားအပ်၏၊ ဣဋတိ–ထိုသို့ မှတ်သားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ လက္ခဏ–မည်၏၊ သဘာဝေါ–ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသောသဘောတည်း၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကာစ–အပြစ်မရှိကုန်,ကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သော တရားတို့လည်းဟုတ်၏၊ တေ–ထို အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကတရားတို့ဟူသည်၊ လက္ခဏဿ–မှတ်သားအပ်သောသဘောလည်း ဟုတ်၏၊ ဣတိ–ဤ ၂–ပါးသော သတ္တိကြောင့်၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ–တို့မည်၏၊ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက–အပြစ်မရှိ, ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ–ဖြစ်၍၊ (တစ်နည်း) အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက–အပြစ်မရှိ ကောင်းသောအကျိုးရှိသော တရားတို့၏၊ ဟုတွာ–အဖြစ်ဖြင့်၊ လက္ခီယမာနာ–မှတ်သားအပ်ကုန်သော၊ သဘာဝါ–သဘောတို့သည်၊ ကုသလာနာမ–တို့မည်၏၊ ဣတိအဏ္ဍော–နက်။

အထဝါ–ကား၊ အနဝဇ္ဇဝစနေန–အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့်၊ အနဝဇ္ဇတ္တာ–အပြစ်မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ အာဟ–ဆိုပြီ၊ သုခဝိပါက ဝစနေန–သုခဝိပါကသဒ္ဒါဖြင့်၊ သုခဝိပါကတ္တာ–ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ (အာဟ–ပြီ) တသ္မာ–ကြောင့်၊ အနဝဇ္ဇဿ–အပြစ်မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကိုလည်း၊ သုခဝိပါကဿ–ကောင်း

အထဝါ လက္ခီယတိ။ ။ဤနည်း၌ လက္ခဏသဒ္ဒါကို ကမ္မသာဓိပြီဟိတ်ပြု၍မှတ်အပ်သော သဘောကို အရကောက်ရ၏၊ ထို့နောက် "အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကာစ+တေ+လက္ခဏဿ" ဟု ကမ္မဓာရဲ့ ဝိဂ္ဂဟပြုဂုဏ်၌ "အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက"အရ ကုသလဟူသော အဘိဓေယ္ယနှင့် အနက်ရ တူသောကြောင့် ဗဟုဝစနန္တထားရ၏ ထိုတရားတို့သည် မှတ်အပ်သော သဘောတရားအဖြစ်ဖြင့် တစ်ခုတည်းဖြစ်သောကြောင့် ဧတဗျာပေက္ခနည်းအားဖြင့် "လက္ခဏဿ"ဟု နဗုလ္လိင် ကေဝန္တထားသည်၊ နိမ္မနုဠိုးသောအခါ၌ကား "ကုသလာ" ဟူသော အဘိဓေယ္ယ၏ လိင်ဝုစ်လိုက်၍ "အနဝဇ္ဇသုခါဝိပါကလက္ခဏာ" ဟု ဗဟုဝုစ်ထားရသည်။

သဘာဝေါ။ ။ဘာဝသဒ္ဒါသည် "ဘာဝေါပဘဏ္ဍေ၊ ပေ၊ သဘာဝသ္မိ'စ လိင်္ဂေ"ဟူသော အဘိဓာန်နှင့်အညီ ထင်ရှားရှိသော ဖုသနစသော ပရမတ္ထသဘောကိုပေါ၏၊ သဟ+ဘာဝေန ယော ဝတ္ထုတိတိ သဘာဝေါ၊ ယော–အကြင်ဖယစသောတရားသည်၊ ဘာဝေန–ထင်ရှားရှိသော ဖုသနစသော သဘောနှင့်၊ သဟ–တကွ၊ ဝတ္ထတိ–ဖြစ်တတ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သော–ထို ဖယစသောတရားသည်၊ သဘာဝေါ–မည်၏၊ ထိုသို့ ထင်ရှားမရှိသောတရားကိုကား "အဘာဝ, ပညတ်" ဟု ခေါ်သည်။

အနဝဇ္ဇ၊ ပေ၊ အဏ္ဍော။ ။ဤကား အဖြောင့်အနက်ကို ဖွင့်ပြသော ဥနုကဟူပြီ, တပ္ပါက ဆိုကရဏတည်း၊ ဟုတွာကို (အဖြစ်ဖြင့်–ဟု ပေ၊ရသော) ဝိသေသန အနက်, ဝိပါကာ၌ ပဋ္ဌမာကို ဆဋ္ဌိအနက်ဟောဟု မရမှင့်၏၊ ဆိုလိုရင်းကား–"အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကအဖြစ်ဖြင့် မှတ်သားအပ်/ကုန်သော သဘောတရားတို့သည် ကုသိုလ်တို့မည်၏" ဟူလို။ [ဤဝိကပ်၌ "အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက လက္ခဏာသည် သည်, ကုသလကားသ သညာ" ဟု ကွဲပြားသောကြောင့် ရှေ့ဝိကပ်ကဲ့သို့ အသေခေါသုပစာ ကြိမ်ဖွယ်မလိုဟု]

သောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်လည်း၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက-အပြစ်မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်, ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ဗောသံ-ဤကုသိုလ်တို့၏၊ တံ-ထိုအပြစ်မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်, ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ဟူသော၊ လက္ခဏံ-လက္ခဏာသည်၊ ကရဏဏ္ဌေစ-ကရိဏီးအနက်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော၊ လက္ခဏသဒ္ဒေ-လက္ခဏသဒ္ဒါသည်၊ (သတိ-သော်၊) သဘာဝဘူတံ-ထင်ရှားရှိသော သဘောဖြစ်၍ဖြစ်သော လက္ခဏာသည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ-ထိုကုသိုလ်တို့သည်၊) အနဝဇ္ဇ၊ပေ၊လက္ခဏာ-တို့မည်၏၊ အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက သဘာဝေန-အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကဟူသော သဘောဖြင့်၊ လက္ခီယမာနာ-မှတ်သားအပ်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ တံ သဘာဝဝေန္တေ၁စ-ထို အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက သဘောရှိသော တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသလာ-ကုသိုလ်တို့ မည်၏၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-၏။

အထဝါ အနဝဇ္ဇ ၊ပေ၊ ဝိပါကတ္တာ။ ။အနဝဇ္ဇ, သုခဝိပါကဟုပ်တို့၌ ဘာဝသဒ္ဒါမပါသော်လည်း ဘာဝပွဓာနနည်းအားဖြင့် ဘာဝအနက်ကို ယူနိုင်သောကြောင့် "အနဝဇ္ဇတ္တံဟုလည်းကောင်း၊ "သုခဝိပါကတ္တာ"ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။ [ဝိနာဝိ ဘာဝါဘိ ဝေယိနာ သဒ္ဒေန ဘာဝပွဓာနော နိဒ္ဒေသော ဟောတိတိ. ဝုတ္တံ အနဝဇ္ဇဝစနေန အနဝဇ္ဇတ္တं အာဟာတိ၊-အနု၊] ထိတွင် အနဝဇ္ဇတ္တဟူသည်- အပြစ်မရှိသည်၏အဖြစ် (မကဲ့ရဲ့ထိုက်သည်၏ အဖြစ်)ဟူသော အပြစ်ကင်းခြင်းသဘောတည်း၊ သုခဝိပါကတ္တာဟူသည် ဣဋ္ဌ အကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သော သဘျိတည်း။

တံ လက္ခဏံ ၊ပေ၊သဘာဝဘူတံ။ ။တ်ဖြင့် အနဝဇ္ဇတ္တ သုခဝိပါကတ္တာကိုညွှန်းသည်၊ လက္ခဏံအရ ကရဏသာခ်, ကမ္မသာခ် ၂-မျိုးပြု၍ ကရဏသာခ်အတွက် မှတ်သားကြောင်းသဘော, ကမ္မသာခ်အတွက် မှတ်သားအပ်သောသဘောရ၏၊ "အနဝဇ္ဇ+သုခဝိပါကောစ+အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက"ဟု သမာဟာရဒွန্ဒပြု၊ ထိုနောက် လက္ခဏံနှင့် ဗဟုဗ္ဗီဟိတွဲစေလို၍ "တံ+လက္ခဏံ ဗောသံ"ဟု ဗိန်ညွှတ်၊ လက္ခဏံကိုပင် "ကရဏတ္ထေစ ကမ္မတ္ထေစ လက္ခဏသဒ္ဒေ သဘာဝဘူတ"ဟု ထပ်ဖွင့်သည်၊ ဤအဖွင့်ဖြင့် "လက္ခဏပ္ပဒ်ကို ကရဏသာခ် ကမ္မသာခ် ၂-မျိုးပြု၍ သဘာဝကို အရကောက်ပါ"ဟု ပြသည်။

အနဝဇ္ဇ ၊ပေ၊ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ။ဤဝါကျကား တတိယနည်းအတွက် အဖြောင့်အနက်ကိုဖွင့်ပြသော ဥဒုကတ္တာပြ (တပ္ပာကဠီကရဏ)ဝါကျတည်း၊ "အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကေန လက္ခီယမာနာ"ဖြင့် ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ လက္ခဏသဒ္ဒါ၏ ကမ္မသာခနေအတွက် ဥဒုကတ္တာကိုပြု၍, ဤသို့ ဥဒုကတ္တာကို ပြသော်လည်း ဝိဂုဟမှာ ဗဟုဗ္ဗီတိသာပြုရသည်၊ "တံ သဘာဝဝေန္တေ၁စ"ဖြင့် ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ လက္ခဏ သဒ္ဒါ၏ ကရဏသာခနေအတွက် ဥဒုကတ္တာကိုပြသည်။ [မရဒ္ဓိကာဌ်ကား ပထမစကားရပ်ကို ကရိဏီးအနက်ဟော လက္ခဏသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပာယ်ပြဟုလည်းကောင်း, တံ သဘာဝဝေန္တေ၁ဘုဂိ ဂ်အနက်ဟော လက္ခဏသဒ္ဒါ၏ အနက်ပြဟုလည်းကောင်း ဖွင့်လေသည်၊ စဉ်းစားကြပါလေ။

တတ္တ–ထို အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါ, သုခဝိပါကသဒ္ဒါတို့တွင်၊ အနဝဇ္ဇဝစနေန–အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကုသလာနံ–တို့၏၊ ပဝတ္တိသုခတံ–ကောင်းသောဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ သုခဝိပါကဝစနေန–သုခဝိပါကသဒ္ဒါဖြင့်၊ (ကုသလာနံ–တို့၏၊) ဝိပါကသုခတံ–ကောင်းသောအကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဒဿေတိ–၏।)– ဟိ–မုန်၊ ပုရိမံ–ရှေ့ဖြစ်သော အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါသည်၊ အတ္တနော–မိမိဟူသော အကုသလိ၏၊ ပဝတ္တိသဘာဝဝေသန–ဖြစ်ခြင်းသဘော၏ အစွမ်းဖြင့်၊ လက္ခဏတာ ဝစနံ–လက္ခဏာ၏ အဖြစ်ကို ဟောသောသဒ္ဒါတည်း၊ ပစ္ဆိမံ–နောက်ဖြစ်သော သုခဝိပါကသဒ္ဒါသည်၊ ကာလန္တေ ရေ–ဖြစ်ရာကာလမှ တစ်ပါးသောနောက်ကာလ၌၊ ဝိပါကုပ္ပာဒန သမတ္ထတာယ–အကျိုးကိုဖြစ်စေခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်၊ (လက္ခဏတာ ဝစနံ–တည်း) ဣတိ–ဤသို့ ဖွတ်အပ်၏။

တတ္ထ–ထိုမှတစ်ပါး၊ ပုရိမေန–ရှေ့ဖြစ်သော အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့်၊ ကုသလာနံ–တို့၏၊ အတ္တသုခိ–မိမိဟူသော ကုသိလ်၏စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ ပစ္ဆိမေန–နောက်ဖြစ်သော သုခဝိပါကသဒ္ဒါဖြင့်၊ (ကုသလာနံ) ဝိသဒ္ဒဝိပါကတံ–စင်ကြယ်သောအကျိုး ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ (ဒဿေတိ)၊ စ–သည်သာမကသေး၊ ပုရိမေန–ဖြင့်၊ ကုသလံ–ကို၊ အကုသလသဘာဝတော–အကုသိလ်၏ သဘောမှ၊ နိဝတ္တေတိ–နစ်စေ၏၊ ပစ္ဆိမေန–ဖြင့်၊ (ကုသလံ) အဗျာကတသဘာဝတော–အဗျာကတ၏ သဘောမှ၊ နိဝတ္တေတိ–၏၊ ကသ္မာ–နည်း၊ ပစ္ဆိမသ–နောက်ဖြစ်သော သုခဝိပါကသဒ္ဒါ၏၊ သဝိပါကတ္တာ ဒီပကတ္တာ–အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ["အဝဇ္ဇပဋိပက္ခ ဝါ ဣဓ အနဝဇ္ဇာတိ ဝုတ္တာ" ဟု ဖွင့်ခဲ့သောနည်းအရ ဒီပနတ္ထတို့ကိုပြလိုရှိ၍ "ပုရိမေနဝါ" စသည်မိန့်။] ဝါ–တစ်နည်း၊ ပုရိမေန–ဖြင့်၊ ဝဇ္ဇပဋိပက္ခဘာဝဿနတော–အပြစ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အဖြစ်ကို ပြခြင်းကြောင့်၊ ကိစ္စဌေန–ကိစ္စအနက်ရှိသော၊ ရသေန–ရသအားဖြင့်၊ အကုသလ ဝိဒ္ဓံသနရသတံ–အကုသိလ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ၊ ပစ္ဆိမေန–ဖြင့်၊ သမ္ဘတ္တိအဏ္ဌေန–သမ္ဘတ္တိအနက်ရှိသော၊ (ရသေန–အားဖြင့်।) ဣဋ္ဌဝိပါကရသတံ–ဣဋ္ဌဝိပါက်ဟူသော သမ္ဘတ္တိရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဒီပေတိ)။

တတ္ထ အနဝဇ္ဇဝစနေန။ ။"အနဝဇ္ဇ+သုခဝိပါက"ဟု ပုဒ် ၂–မျိုးကို ပြခြင်း၌ အကြောင်းအဘယ်သို့ရှိပါသနည်း၊ ပုဒ်တစ်မျိုးကိုပြလျှင် လိုအပ်သောအကျိုးပြီးနိုင်သည် ဖဟုတ်ပါလောဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တတ္ထ အနဝဇ္ဇဝစနေန" စသည်မိန့်၊ အနဝဇ္ဇသဒ္ဒါဖြင့် ပဝတ္တိသုခ (ကုသိလ်ဖြစ်ခန့်တုန်းမှာ ချမ်းသာခြင်း) ဟူသော အနက်ကိုပြု၍၊ သုခဝိပါကသဒ္ဒါဖြင့် ဝိပါကသုခ (ထိုကုသိလ်ကအကျိုးပေးသောအခါ ဣဋ္ဌအကျိုးကိုပေး၏) ဟူသော အနက်ကိုပြု၏၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပြဖိုရ်ရာအနက်အမိမှာယ်က ၂–မျိုးစီ ရှိသောကြောင့် ပုဒ် ၂–ပါးလုံးကို ယူရသည်–ဟူလို။

စ–သည်သာမကသေး၊ ပုရိမေနှ–ဖြင့်၊ ဥပဌာနာ ကာရဌေနှ–ယောဂိတို့ဥာဏ်အား ထင်လာသော အခြင်းအရာပဟူသော အနုကိရိယာ၊ ပစ္ဆာပဌာနေနှ–ပစ္ဆာပဌာန်အားဖြင့်၊ ဝေါဒါနပစ္ဆာပဌာနတ်–ဖြုန္ဒစင်သောတရားဟု ယောဂိတို့ဥာဏ်အား ရှေးရှု ထင်လာသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿတိ၊ ပစ္ဆိမေနှ–ဖြင့်၊ ဖလဌေနှ–ဖလအနုကိရိယာ၊ (ပစ္ဆာပဌာနေနှ) သုခဝိပါကပစ္ဆာပဌာနတ်–သုခဝိပါက်ဟူသောအကျိုးရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ (ဒဿေတိ)၊ စ–သည်သာမကသေး၊ ပုရိမေနှ–ဖြင့်၊ ယောနိသောမနသိကာရ–ယောနိသောမနသိကာရဟူသော၊ ကုသလာနံ–တို့၏၊ ပဒဋ္ဌာန်–နီးစွာသောအကြောင်းကို၊ ဝိဘာဝေတိ–ထင်စွာပြု၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း၊ ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ–နှည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တတော–ထိုယောနိသောမနသိကာရကြောင့်၊ ဓော–ထိုကုသိုလ်တို့သည်၊ အနဝဇ္ဇာ–အပြစ်မရှိသော တရားတို့သည်၊ ဓာတော–ဖြစ်ရကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)၊ ပစ္ဆိမေနှ–ဖြင့်၊ ကုသလာနံ–ကုသိုလ်တို့၏၊ ဝါ–တို့က၊ အညော သ–အခြားသော ဝိပါက်တို့၏၊ ပဒဋ္ဌာနဘာဝံ–နီးစွာသော အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း၊ ကသ္မာ၊ ဝိညာယတိ၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တော–ထိုကုသိုလ်တို့သည်၊ သုခဝိပါကယ–ကောင်းသောအကျိုး၏၊ ကာရဏ–အကြောင်းသည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဝိညာယတိ)။ [ကိစ္စဌေနရသေန စသည်၌ ရသည်၏ ကိစ္စရသ၊ သမ္ပတ္တိရသ ၂–မျိုးရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္ဆာပဌာန်၏ ဥပဌာနာကာရ၊ ဖလအားဖြင့် ၂–မျိုးရှိကြောင်းကိုလည်းကောင်း လက္ခဏ၊ ရသ၊ ပစ္ဆာပဌာန် အခွဲကို လေ့လာ၍ သိကြပါလေ။]

စ–ဆက်၊ ဇေတ္ထ–ဤအနဝဇ္ဇသုခဝိပါကဟူသော ပုဒ်၌၊ သုခဝိပါကသဒ္ဒေ–သုခဝိပါကသဒ္ဒါ၌၊ သုခသဒ္ဒေါ–သုခသဒ္ဒါကို၊ ဣဒ္ဓမ္ဘော–၏၊ ဟိ–မှန်၊ ဣဌသ္ဌစတုက္ခန္ဓဝိပါကာ–အလိုရှိအပ်သော နာမ်ခန္ဓာ ၄–ပါးဟူသော အကျိုးတရားတို့သည်၊ ကုသလာ–တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ သုခဝေဒနာဝိပါကာ၀–သုခဝေဒနာဟူသော အကျိုးရှိသောတရား တို့သည်သာ၊ (ကုသလာ–တို့သည်)၊ နနု–မဟုတ်ကုန်၊ စ–ဆက်၊ သခါ ရုပေ၊သုခဝိပါက တာယ–သခါ ရဒုက္ခတို့၏ ဇြမ်းအေးခြင်းနိဗ္ဗာန်ဟူသော သုခဝိပါကတာ၏၊ သမ္ဘဝေါ ဧ၀–ဖြစ်သင့်ခြင်းသည်ပင်၊ (လျှင်းပါးဖွယ်သည်ပင်)၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ ဟိ–မှန်၊ တံ–ထိုသခါ ရတို့၏ ဇြမ်းအေးခြင်းဟူ သော နိဗ္ဗာန်သည်၊ နနု ဝိပါကော–ဝိပါက်

ဇေ့ တ္ထ ၊ ရေ၊ ဝိပါကောတိ။ ။"သုခဝိပါက"အရာ၌ "သခါ ရဒုက္ခတို့၏ ဇြမ်းအေးခြင်း နိဗ္ဗာန်အကျိုး"ဟူသော အနက်မှာ ကုသိုလ်၏ ဝိပါကကိုပြနေသော ဤနေရာ၌ မဖြစ်သင့်၊ သမ္ဘဝဗျဘိစာရ ၂–မျိုးတွင် ထိုအနက်များ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းဟူသော သမ္ဘဝပင် မရှိ၊ သမ္ဘဝရှိမှ ဖြစ်နိုင်သော ဗျာဘိစာရကား ပြောဖွယ်ပင်မလိုပါ–ဟုလို၊ ထို့ကြောင့် "သမ္ဘဝေါ ဧ ၀ နတ္ထိ" ဟု ဧ၀ဖြင့် ဆိုသည်။

မဟုတ်၊ ဣတိ–ဤသို့မှတ်အပ်၏၊ ပန–ဆက်၊ ဝိပါကသဒ္ဒါ–သည်၊ ဖလ ပရိယာယဝစန–ဖလ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောသဒ္ဒါသည်၊ ယဒိ (ဟောတိ, ဝေသတိ၊) နိသန္ဓဝိပါဝေကန–အဆက်ဆက်အကျိုးဖြစ်သော၊ ဣဋ္ဌရူပေနဝါ–ဣဋ္ဌရုပ်အားဖြင့် လည်း၊ သုခဝိပါကတာ–ကောင်းသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ယောဂေတမ္ဘာ–ယှဉ်စေထိုက်၏၊ စ–ဆက်၊ သာဝဇ္ဇဒုက္ခဝိပါက လက္ခဏာတိ ဣဒ္ဓာ–၌၊ ဝုတ္တမိမိ အနုသာရေန–ကုသိုလ်၏ လက္ခဏာဝယ် ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအရင်းကို အစဉ်လိုက်သဖြင့်၊ အဣ္ဌာစ–အနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇနာစ–ဒဿနတ္ထစသည်ကို ယှဉ်စေပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–၏။

ဝိပါကာရဟတာ–အကျိုးပေးခြင်းကို ထိုက်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ကုသလာ ကုသလာနံ–တို့၏၊ လက္ခဏာဘာဝေန–လက္ခဏာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တဿာဝေန–ထို ဝိပါကာရဟာ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ အကထိတာ–မဟောအပ်ကုန်သော၊ အဗျာကတာ–တို့သည်၊ အဝိပါကရဟ သဘာဝါ–အကျိုးပေးခြင်းကို မဲ့ထိုက်သော သဘောရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အဝိပါဂ:ပေးအဗျာကတာတိ–ဟု၍၊

ယဒိပနေ၊ ယောဇေတဗ္ဗာ။ ။အရှေ့အရာ၌ ဝိပါကသဒ္ဒါသည် နာမ်ဝိပါက်သာမက ရုပ်ဝိပါက်များလည်းဟော၏။ ထိုဝိပါကသဒ္ဒါကို ဖလသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဟုဆိုရသည်။ ထိုဖလ သဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်အားဖြင့် သုံးစွဲခြင်းမှာ ဝိပါကာဓမ္မာဟူသော တိက်ဗုဒ်နှင့်မည်သောကြောင့် "ယဒိပန"ဟု ပရိကပ္ပ ဧာဝတကမ်ပါတ်နှင့်တကွ မိန့်၏၊ ရုပ်ဝိပါက်ဟူရာ၌ ကုသိုလ်အတွက် အကျိုးဆက်ဖြစ်သော (မူလအကျိုးမှဆက်၍ဆက်၍သွားသော) ကောင်းသော ဣဋ္ဌကမ္မဇရုပ်, ကောင်းသော ဘုံဗိမာန် ,အဝတ်အစားစသော ကမ္မပစ္စယ ဥတုဇရုပ်, စိတ္တဇရုပ် အာဟာရဇရုပ် တို့လည်း ပါဝင်၏။ [အကုသိုလ်အတွက်လည်း ဓကောင်းသော အနိဋ္ဌရုပ် အဆက်ဆက်တို့ ပါဝင်သည်။]

ဝုတ္တာဝိမိ အနုသာရေန။ ။အကုသိုလ်၏ လက္ခဏာကိုပြရာ၌ အကုသိုလ်ဝယ် ဆိုအပ်ပြီးသော အစီအစဉ်ကို အစဉ်လိုက်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းကောင်း, ယောဇနာပုံကိုလည်း ကောင်း သိပါဟု ဦးကာဖုင်၏၊ ထိုသို့ဖွင့်ရာ၌ ယထာသမ္ဘဝပုဒ် ဆိုသောကြောင့် –သဟ+အဝေ+ယေ ဝတ္ထုန္တိ တိ သာဝဇ္ဇာ၊ ဂရုတိတမ္ဘာဝယုတ္တာ, သဒေါသတိ အဗ္ဘော၊ တေန နေသဲ ဂရုတိတမ္ဘ သဘာဝံ ဒဿေတိ" စသည်ဖြင့် အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်တွဲရ၏၊ ထိုသို့ယှဉ်တွဲပုံကို အနဉ်ကာဌ်ပြထားသည်၊ "ယောနော" ဟူသည် "သာဝဇ္ဇစနေန အကုသလလာ ပဝတ္တိဒုက္ခတံ ဒဿေတိ" စသည်ဖြင့် ဒဿနတ္ထစသည်တို့ကို ယှဉ်စေခြင်းတည်း။ [ဓမ္ဓဠိကား "ယောဇနာစ– အကျိုးကိုလည်းကောင်း"ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။]

ဝိပါကာရဟတာ၊ ပေးအဗျာကတာတိ။ ။"သုခဝိပါက–သုခအကျိုးရှိ, ဒုက္ခ ဝိပါက–ဒုက္ခအကျိုးရှိ" ဟု ကုသိုလ်အကုသိုလ်၏ လက္ခဏာ၌ ဆိုခဲ့၏၊ ထို "အကျိုးရှိ"ဟူသောစကား၌ "အကျိုးပေးခြင်းဌာနထိုက်၏၊ ဝါ–အကျိုးပေးနိုင်၏"ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ ထိုကြောင့် "ဝိပါကာရ ဟကာ ဝုတ္တာ"ဟု ဆိုသည်၊ အဗျာကတတရားတို့ကဲ့သို့ အကျိုးပေးနိုင်သောကြောင့် "အဝိပါက လက္ခဏာ"ဟု ဆိုသည်။

အာဟ–ပြီ၊ ဟိ–ချဲ့၊ သုခ-ဒုက္ခဝိပါကာရဟာ–ကောင်းသောအကျိုးကို ပေးခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်, မကောင်းသောအကျိုးကို ပေးခြင်းငှာထိုက်ကုန်သော တရားတို့သည်, သုခ ဒုက္ခဝိပါကာ–သုခဝိပါက, ဒုက္ခဝိပါကတို့တည်း၊ ဣတိ–တရား၏တို့သည်, ကုသလာကုသလနန်–တို့၏၊ ဧဝ လက္ခဏာတာ–ဤသို့ သုခဝိပါကလက္ခဏာ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်, ဒုက္ခဝိပါကလက္ခဏာရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာယထေဝ–ဆိုအပ်သကဲ့သို့၊ ဧဝ–ဤအတူ, ဣတိ–ဤအဗျာကတ၏ လက္ခဏာကိုပြရာ၌ လည်း၊ အဝိပါကာရဟာ–အကျိုးပေးခြင်းငှာမထိုက်ကုန်သော တရားတို့သည်, အဝိပါကာ–အဝိပါကတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အဗျာကတာနန်–တို့၏၊ ဧဝ လက္ခဏာ တာ–ဤသို့ အဝိပါကလက္ခဏာ ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ–ပြီ။

တသ္မာ–ကြောင့်၊ ကမ္မံ–ကံသည်, အဟောသိ–ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ကမ္မဝိပါကော–ကံ၏အကျိုးသည်, နာဟောသိ–ဖြစ်ပြီးလည်းမဟုတ်၊ ကမ္မဝိပါကော–သည်, နဘဝိသတိ–ဖြစ်လတ္တံ့လည်းမဟုတ်၊ ကမ္မဝိပါကော–သည်, နတ္ထိ–မရှိ၊ ဝါ–ဖြစ်ဆဲ လည်းမဟုတ်၊ ကမ္မံ–သည်, အတ္ထိ–ရှိ၏၊ ဝါ–ဖြစ်ဆဲ၊ ကမ္မဝိပါကော, နတ္ထိ–မရှိ၊ ဝါ–ဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ ကမ္မဝိပါကော, နဘဝိသတိ–ဖြစ်လတ္တံ့မဟုတ်၊ ကမ္မံ, ဘဝိသတိ–လတ္တံ့၊ ကမ္မဝိပါကော, နဘဝိသတိ–မဟုတ်၊ ဣတိ–သို့၊ ဧဝံ ပကာရာနန်–ဤသို့ အလားတူဖြစ်ကုန်သော၊ ကုသလာ ကုသလာနန်–တို့၏၊ ကုသလာ ကုသလ ဘာဝါနာပဘဿ–ကုသိုလ်၏အဖြစ်, အကုသိုလ်၏အဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အဗျာကတဘာဝဝါပဿ ဝါ–အဗျာကတအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နဟောတိ–မဖြစ်၊ ဟိ–မှန် (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ တေ–ထိုအဟောသိက်ဖြစ်သာ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့သည်, သုခ ဒုက္ခဝိပါကာရဟာ

တသ္မာ ၊ပေ၊ ပတ္တိတါ နဟောတိ။ ။တကယ်အကျိုးပေးနိုင်မှ "သုခဝိပါက, ဒုက္ခဝိပါက"ဟု ခေါ်ရသည်မဟုတ်၊ အကျိုးပေးခြင်းငှာ ထိုက်တန်သောတရားဖြစ်လျှင် "သုခဝိပါက, ဒုက္ခဝိပါက" ဟု ခေါ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးပေးခွင့်မရသည့်အတွက် အဟောသိက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်အကုသိုလ် တို့လည်း အကျိုးပေးခြင်းသဘောရှိရကား ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမည်ပျောက်၍ အဗျာကတ နာမည်မရောက်နိုင်။

မှတ်ချက်။ ။"အဟောသိ ကမ္မံ" စသောစကားသည် ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ဒ္ဒကာသော ပါဠိတော်တည်း။ "အဟောသိ ကမ္မံ"ဖြင့် အတိတ်ကံကိုပြု၏။ "အတ္ထိကမ္မံ"ဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုပြု၏၊ "ဘဝိသတိ ကမ္မံ" ဖြင့် အနာဂတ်ကိုပြု၏၊ "နာ ဟောသိ, နဘဝိသတိ, နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော" ဖြင့် လုံးလုံးအကျိုးမပေးနိုင်ပုံကိုပြု၏၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံအတွက် အတိတ်အကျိုးကိုလည်းကောင်း, အနာဂတ်ကံအတွက် အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးများကိုလည်းကောင်း ပြဖွယ်မလိုသောကြောင့် မပြဘဲ ထားသည်၊ ဧဝံပကာရာနန်ဒ္ဒ ပကာရ သဒ္ဒါသည် "အလားတူ" အနက်ဟောတည်း၊ ထို ပကာရ သဒ္ဒါဖြင့် အကျိုးမပေးနိုင်သော အဘိညာဉ်ကုသိုလ်များကိုလည်းကောင်း, ပဋိသန္ဓေကျိုးကို မပေး နိုင်သော ဘာဝနာယပဟာဘဗ္ဗ အကုသိုလ်စသည်များကိုလည်းကောင်း ယူပါ=ဟု အနု, မခုတို့ ဖွင့်ကြသည်။

ကောင်းသောအကျိုးကိုပေးခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်, မကောင်းသောအကျိုးကို ပေးခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်သည်၊ နှ ဟောန္တိ–မဖြစ်ကုန်သည်ကား၊ နှ–မဟုတ်ကုန်၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) ဝိပါကမမ္မတ္တာ–မှည့်ရင့်ခြင်းသဘော ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ အဝိပါကာရဟာ၀–အကျိုးပေးခြင်းငှာ မထိုက်ကုန်သည်လည်း၊ နှ ဟောန္တိ–မဟုတ်ကုန်၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) အဝိပါကမမ္မတ္တာဘာ၀ါ–မှည့်ရင့်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ကုသလာကုသလာနှ ကုသလာ ကုသလဘာ၀ါနာ၀ဟွိ အဗျာကတဘာ၀ါ၀ဟွိ၀ါ နှ ဟောတိ)။

ကုသလာတိ၀ါ ဓမ္မာတိ၀ါတိ အာဒီနိတိ–ကား၊ ကုသလဓမ္မပဒါနိ–ကုသလပုဒ်, ဓမ္မပုဒ်ဟူကုန်သော၊ ဒွေ–၂–ပုဒ်တို့လည်းကောင်း၊ အကုသလဓမ္မပဒါနိ–အကုသလပုဒ်, ဓမ္မပုဒ်ဟူကုန်သော၊ ဒွေ–တို့လည်းကောင်း၊ အဗျာကတဓမ္မပဒါနိ–အဗျာကတပုဒ်, ဓမ္မပုဒ်ဟူကုန်သော၊ ဒွေ–တို့လည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ (တောနိ–ဤပုဒ်တို့သည်၊) [ဤ] ၂–ပုဒ်စီ ၂–ပုဒ်စီတို့သည်၊] ဧကတ္ထနာနတ္ထာနိ–တူသောအနက် ရှိကုန်, ထူးသောအနက်ရှိကုန်သလော၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိသုံ ဝိသုံ–အသီးသီး၊ ဒ္ဝိန္နံဒ္ဝိန္နံ–၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏၊ အညမညာပေက္ခံ–အချင်းချင်းငဲ့ခြင်းရှိသော၊ ဧကတ္ထနာနတ္ထတာ–ဧကတ္ထ၏အဖြစ်, နာနတ္ထ၏ အဖြစ်ကို၊ စောဒေတိ–စောဒနာ၏၊ ဆန္ဒ–ဓ–ပုဒ်လုံးတို့၏ (ဧကတ္ထနာနတ္ထတာ–ကို၊) နှ (စောဒေတိ)–စောဒနာသည် မဟုတ်။

ဣတ္ထ–ဤ ဧကတ္ထနာနတ္ထ၏ အဖြစ်၌၊ ဒေါသ–အပြစ်ကို၊ ဝတ္ထုကာမော–ဆိုခြင်းငှာ အလိုရှိသည်၊ (ဟုတ္ဝာ)၊ စောဒကော–သည်၊ ပုဗ္ဗတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဥတ္ဝာ–သိ၍၊ အာစရိယော–အဋ္ဌကထာဆရာသည်၊ ကိမ္ဘေတ္တာတိ–ဟူ၍၊ အာဟ၊ ဣတ္ထ ဧကတ္ထနာနတ္ထတာယ–ဤဧကတ္ထ၏အဖြစ်, နာနတ္ထ၏အဖြစ်၌၊ ကိဿ–တစ်စုံတစ်ခုသော.အပြစ်စကားကို၊ ဝတ္ထုဗ္ဗံ–ဆိုထိုက်သေး၏၊ တေ–၏၊ စောဒနာ–သည်၊ အသမတ္တာ–မပြည့်စုံသေး၊ အသမိဒ္ဓ–ကြွင်းကျန်သောစကားကို၊ တာ၀ ပြုဗ္ဗဟိ–ဆိုစမ်း ပါဦးလော၊ ဣတိ ဝုတ္တ ဟောတိ။

ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နံ ၊ပေ၊ နှ ဆန္ဒ။ ။"ကုသလာတိ ၀ါ ဓမ္မာတိ၀ါတိ အာဒီနိ" ၌ အာဒိအရ အကုသလာနှင့် ဓမ္မာကိုလည်းကောင်း, အဗျာကတာနှင့် ဓမ္မာကိုလည်းကောင်း ယူရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် အားလုံး ပုဒ် ၆–ပါ၊ရှိနေရကား ၆–ပုဒ်လုံးအတွက် ဧကတ္ထနာနတ္ထ အဖြစ်ကို စောဒနာ–သည်ဟု ယူမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နံ ၊ပေ၊နှ ဆန္ဒ"ဟု မိန့်သည်၊ ၆–ပုဒ်လုံးအတွက်ပေါင်း၍ ဧကတ္ထ နာနတ္ထအဖြစ်ကို စောဒနာသည် မဟုတ်၊ ကုသလာနှင့် မမ္မာ စသည်ဖြင့် ၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ် အလွတ်သာ ဧကတ္ထ နာနတ္ထအဖြစ်ကို စောဒနာသည်–ဟုလို။

အာစရိယော အာဟ။ ။ဤနေရာ၌ မူလဋ္ဌိကာဆရာသည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသကို "အာစရိယော" ဟု သုံးနွဲတား၏၊ ဤအသုံးသည် မူလဋ္ဌိကာဆရာ၏ သုံးလေ့ရှိသော အသုံး မဟုတ်သောကြောင့် ဋီကာဆရာ၏ စကား ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါလေရဲ့လားဟု သံသယဖြစ်မိပါသည်၊ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသကို "သင်္ဃဟကာရ" ဟု သုံးလေ့ရှိပါသည်။

(တောနိ-ဤကုသလာဓမ္မာစသော ပုဒ်တို့သည်၊) ကေတ္တာနိ-တူသောအနက် ရှိကုန်သည်၊ ယဒိ (ဟောန္တိ)-ကုန်အုံ့၊ (ဝေါဟာရ-ကုန်လေသော်) ဣန္ဒသက္ကသဒ္ဒါနံ-ဣန္ဒသဒ္ဒါ, သက္ကသဒ္ဒါတို့၏၊ သဒ္ဒမဟော-ဝေ-သဒ္ဒါမျှသည်သာ၊ ဟောဒေါ-"အထူးသည်၊ (ဟောတိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ ဝေ-ဤအတူ၊ ကုသလမမ္မသဒ္ဒါနံ- ကုသလာသဒ္ဒါ, ဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏၊ (သဒ္ဒမဟော-ဝ်-ဌသာ၊ ဟောဒေါ-သည်၊ ဟောတိ)၊ အတ္ထော-အနက်ဌ၊ (ဟောဒေါ-သည်၊) နု (ဟောတိ)-မဖြစ်၊ ဣတိ-ဤသို့ စောဒနာ၏၊ [ထိုစောဒနာ၏ ဥစုကဘဏ္ဍကိုပြလို၍ "ယထာ၊ပေ၊ယောဇေတမ္ဘာ"ဟု မိန့်သည်။] ဣဒ္ဓေ သက္ကောတိ-ဣဒ္ဓေ သက္ကောဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-ဆိုအပ်သော်၊ ဝါ-ဆိုအပ်သော စကားသည်၊ [ဓမ္မဋ္ဌ ဝုတ္တေကို "ဝုတ္တဝစနံ"ဟု ဖွင့်၏။ ဝုတ္တသဒ်သံနှင့် အရတူဖြစ်အောင် ဖွင့်ခြင်းတည်း။] ဣဒ္ဓေ ဣဒ္ဓေတတိ-ဣဒ္ဓေဣဒ္ဓေဟူ၍၊ ဝုတ္တသဒ်သံ-ဆိုအပ်သောစကားနှင့်တူသည်၊ ဟောတိယထာ-ကဲ့သို့၊ ဝေ-ဤအတူ၊ ကုသလာ ဓမ္မာတိ ဣဒ်ဝစနံ-ကုသလာဓမ္မာဟူသော ဤစကားသည်၊ ကုသလာကုသလာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသဒ်သံ-ဆိုအပ်သောစကားနှင့်တူသည်၊ ဟောတိ၊ ဝေ-ဤအတူ၊ ဣတရေ သုပိ-ကုသလာဓမ္မာမှ တစ်ပါးသော အကုသလာဓမ္မာ, အဗျာကတာဓမ္မာ ဟူသော စကားတို့၌လည်း၊ အကုသလာအကုသလာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသဒ်သတာ- ဆိုအပ်သော စကားနှင့် တူသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဗျာကတာ အဗျာကတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တသဒ်တာစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ယောဇေတမ္ဘာ-ယှဉ်စေထိုက်၏။

အထ-သို့မဟုတ်၊ (တောနိ-ဤအကုသလာ ဓမ္မာစသော ပုဒ်တို့သည်၊) နာနတ္တာနိ-ကွဲပြားသောအနက်ရှိကုန်သည်၊ (ယဒိဟောန္တိ, ဝ၀ဝတိ)၊ ဣန္ဒကုဝေရ သဒ္ဒါနံ ဝိယ-ဣန္ဒသဒ္ဒါ, ကုဝေရသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ သဒ္ဒတောသဒ္ဒါအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အတ္ထတောစ-အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကုသလမမ္မသဒ္ဒါနံ-တို့၏၊ ဘေဒေါ-သည်၊ (ဟောတိ)၊ အကုသလဓမ္မသဒ္ဒါဒီနံ-အကုသလသဒ္ဒါ, ဓမ္မသဒ္ဒါ အစရှိသည်တို့၏၊ တထာ-ထိုအတူ (အထူးအပြား)ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဆဟိ ပဒေဟိ-ဒ-ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ စတူဟိ ပဒေဟိစ-၄-ပုဒ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆ-ဒ-ပါးကုန်သော၊ အတ္ထာ-အနက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [တိက်ကိုရည်ရွယ်သည်။] စတ္တာရော-၄-ပါးကုန်သော၊ (အတ္ထာ) စ-တို့ကိုလည်းကောင်း၊ [ဒုက်ကိုရည်ရွယ်သည်။] ဘိန္နာ-ကွဲပြားသောအနက်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ။ ။ဣတိ-ကြောင့်၊ ကုသလတ္ထိကာဒီနံ-ကုသလတိက်အစရှိသည်တို့၏၊ ကုသလဆဏ္ဍာဒီဘာဝေါ-ကုသလဆဏ္ဍအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဟေတုဒုကာဒီနံ-ဟေတုဒုက အစရှိသည်တို့၏ ဟေတုစတုက္ကဒီဘာဝေါစ-ဟေတုစတုက္ကအစရှိသည်တို့၏အဖြစ် သည်လည်းကောင်း၊ အာပဒ္ဓတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ-ဤသို့ စောဒနာ၏၊ [ကိုယ်တိုင်စောဒနာခြင်းမဟုတ်၊ အဋ္ဌကထာဌာလသော စောဒနာ၏ စောဒနာပုံကို ပြခြင်းဖြစ်၍] "ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း"ဟု မပေးရ။]

နနု-စောဒနာပါဠိးအံ၊ (ကိ-အဘယ်သို့စောဒနာအံ့နည်း၊) တိဏ္ဍ-၃-ပါး ကုန်သော၊ ဣန္ဒသဒ္ဒါနိ၏ဝိယ-ဣန္ဒသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ တိဏ္ဍ, ဧမ္မသဒ္ဒါနိ-တို့၏၊ ရူပါ ဘောဒါ-ရူပ်အသွင်၏ မကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ (သုတ်၏ မကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊) အတ္ထာဘောဒေါ-အနက်၏ မကွဲပြားခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဆဏ္ဍာဘာဝေါ- ဆဏ္ဍ၏အဖြစ်သည်၊ နု ဘဝိသတိနနု-မဖြစ်လတ္တံ့မဟုတ်ပါလော-ဟု [ဝရိကပုအရာဖြစ်၍ အနာဂတ်ဝိဘာတ်ဖြင့် သုံးနိုင်သည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ တိကာ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊ ဣဒံ ဧဝ-ဤစကားကိုသာ၊ ဝတ္ထုဒ္ဒ-ဆိုထိုက်သည်၊ သိယာ-ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ-ဤကား စောဒနာတည်း၊ ဧဝမိဒံ၌(မ) အာဂုံ,, "ဣဒံ ဧဝ"ဟု မရဖွင့်၏၊ ထိုအတိုင်းပေးလိုက်သည်၊ ဤသို့ မပေးဘဲ "ဧဝ-သို့၊ ဣဒံ- ဤစကားကို၊ ဝတ္ထုဒ္ဒ သိယာ"ဟုလည်း ပေးနိုင်ပါ၏။]

(တိကာ၊ပေ၊အာပဇ္ဇတိတိ-ဟူ၍၊) နု ဝတ္ထုဒ္ဒ-ဆေါ့ထိုက်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) (ဧကတ္ထာနံ-တူသောအနက် ရှိကုန်သော၊) တိဏ္ဍာ-ကုန်သော၊ ဣန္ဒသဒ္ဒါနံ-တို့ကို၊ ဝစနေ-ဆိုခြင်း၌၊ (ပယောဇနာဘာဝေါ) ဝိယ-အကျိုးၚ၏မရှိခြင်းကဲ့သို့၊ ဧကတ္ထာနံ-ကုန်သော၊ တိဏ္ဍာ-ကုန်သော၊ ဧမ္မသဒ္ဒါနံ-တို့ကို၊ (ဝစနေ-၌)၊ ပယောဇနာဘာဝေါ-ကြောင့်တည်း၊ ဝုတ္တာနံ-မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော၊ တေသံ-ထိုဝမ္မသဒ္ဒါ ၃-ခုတို့၏၊ မာသသဒ္ဒါနံ ဝိယ-မာသသဒ္ဒါ ၃-ခုတို့ကဲ့သို့၊ အဘိန္နရူပါနံ-မကွဲပြားသောရုပ်သွင်ရှိကုန်သည်၊ (သမာနာနံ) စ-ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း၊ အတ္ထာ ဘောဒေါ-အနက်၏ ကွဲပြားခြင်းသည်၊ ဥပပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သင့်၏၊ ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း။ [စ သဒ္ဒါကို ပိ၏ အနက်ဟု မရဖွင့်၏၊ "တိဏ္ဍာ-ကုန်သော၊

နနု တိဏ္ဍ ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိတိ။ ။ဤစကားသည် "တိကစတုဏ္ဍာနံ ဆဏ္ဍစတုဏ္ဍာဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ" ဟူသော မူလစောဒနာကို အခြားစောဒကတစ်ဦးက ကြားဝင်၍ စောဒနာပုံကိုပြသော စကားတည်း၊ ဣန္ဒသဒ္ဒါ ၃-ခုဆိုလျှင် အနက် ၃-မျိုးမပြားဘဲ "သိကြား.."ဟု သော အနက်တစ်မျိုး သာရသာကဲ့သို့ ဧမ္မသဒ္ဒါ ၃-ခုအတွက်လည်း အနက် တစ်မျိုးသာ ရသင့်သောကြောင့် ဆဏ္ဍစတုဏ္ဍ မဖြစ်ဘဲ တိကိအတွက် စတုဏ္ဍ, ခုက်အတွက် တိကသာ ဖြစ်စရာရှိသည် မဟုတ်ပါလော-ဟု ဆိုသင့် (စောဒနာသင့်)သည်-ဟုလို့။

နု ဝတ္ထုဒ္ဒေါ၊ ဥပပဇ္ဇတိတိ။ ။"စတုဏ္ဍတိက ဖြစ်စရာရှိသည် မဟုတ်လော"ဟု မဆိုသင့်၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊...ဧမ္မသဒ္ဒါ ၃-ခုသည် ဣန္ဒသဒ္ဒါ ၃-ခုကဲ့သို့ အနက်တူဖြစ်လျှင် ထိုဧမ္မသဒ္ဒါ ၃-ခုကို ဟောတော်မူခြင်း၌ အကျိုးၚမရှိသောကြောင့်တည်း[အုကျိုးမရှိသော၏ကားကိုလည်း ဘုရား၊ ဟောပါ-ဟုလို့။] ထို့ကြောင့် ဘုရား၊ရှင်ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ဧမ္မသဒ္ဒါ ၃-ခုသည် သဒ္ဒါ ဧနမ္ပပြားသော်လည်း အနက်အရကွဲပြားသည်သာဖြစ်သင့်သည်၊ ဥပမာ မာသသဒ္ဒါ ၃-ခုသည် သဒ္ဒါ ဧနမ္ပပြားသော်လည်း "မာသ-တလ၊ မာသ-မာသပဲ၊ မာသ-(၂-ရွေးရှိသော) ရွှေတစ်ပဲသား" ဤသို့ အနက်ကွဲပြားသကဲ့သို့တည်း။ ["မာသ-မာသပဲ" ဟု အတိဓာန်နိဿယသစ်ပေး၏၊ အဓိပ္ပါယ်ကား-"မဟာမာသ-ပဲကြီး" ဟု ဖွင့်သည်။]

မာသသဒ္ဒါနံ ဝိယ–တိုကဲ့သို့၊ အဘိနန္ဒရူပါနဉ္စ–မကွဲပြားသော ရူပ်သွင်ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ–ထို မမ္မသဒ္ဒါတို့၏ "ဟု သမုစ္စယတ္ထ ကြိ၍လည်းပေးနိုင်ပါသည်။]

၉၀မပိ–ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧကော–တစ်ခုသော၊ အဘိနန္ဒရူပေါ–မကွဲပြားသော ရူပ်အသွင်ရှိသော၊ မာသသဒ္ဒေါ–သည်၊ ကာလံ–တလဟူသော အခါကိုလည်း ကောင်း၊ အပရဏ္ဏဝိသေသံ–ပဲအထူးကိုလည်းကောင်း၊ သုဝဏ္ဏမာသဉ္စ–ရွှေပဲကိုလည်း ကောင်း၊ ဝဒတိ ယထာ–ဟောသကဲ့သို့၊ ဧဝံ–တူ၊ မမ္မသဒ္ဒေါဝိ–သည်လည်း၊ ဧကော–တစ်ခုတည်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဘိန္နေ–ကွဲပြားကုန်သော၊ အတ္ထေ–အနက်တို့ကို၊ ဝတ္ထုံ–ဟောခြင်းငှာ၊ အရဟတိ–ထိုက်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ကာလဒီနံ–ကာလ အစရှိသည်တို့၏၊ မာသပဒတ္ထတာယ–မာသပုဒ်၏ အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ (အဟောဒေါ) ဝိယ–မကွဲပြားခြင်းကဲ့သို့၊ တမ္ပဝစနီယဘိန္နတ္ထာနံ–ထိုကုသလသဒ္ဒါ အကုသလသဒ္ဒါ အဗျာကတသဒ္ဒါတို့သည် ဟောအပ်ကုန်သော ကွဲပြားသောအနက်တို့၏၊ မမ္မပဒတ္ထ တာယ–မမ္မပုဒ်၏ အနက်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ အဟေ့ဒေါ–မကွဲပြားခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ စတုက္ကတိကဘာဝေါ ၉၀–စတုက္ကတိကဝ၏ အဖြစ်သည်သာ၊ အာဝဇ္ဇတိ–ဖြစ်ရာသည် မဟုတ်လော၊ ဣတိ–ဤကား စောဒနာတည်း။

စတုက္ကတိကဘာဝေါ–သည်၊ နာပဇ္ဇတိ–မဖြစ်သင့်၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) ဧကသ–တစ်ခုသော၊ သဒ္ဒသ်–သဒ္ဒါ၏၊ ဇာတိဂုဏကိရိယာဘိန္နာနံ–ဇာတ်၊ ဂုဏ်၊ ကြိယာ အားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော အနက်တို့ကို၊ အနုဘိဝေနတော–မဟောနိုင်ခြင်းကြောင့်

၉၀မပိ ၊ပေ၊ တိကဘာဝေါ အာပဇ္ဇတိ။ ။[ဤစကားသည် ဒုတိယစောဒက မှတ္တိုလ် မူလ စောဒကို ပြန်၍ချေပသောစကားတည်း।] ၉၀မပိ၌ "အပိ"ကို ဂရဟာဇောတကဟု မမှတ်ဆို၏၊ ကိဠာပိ၀ါကျနှောက်က ပန တာဒေါ မျိုးပင်တည်း။ ဤပုဒ်ကို "စတုက္ကတိကဘာဝေါ၉၀ အာပဇ္ဇတိ"၌စပ်၊ "အဘိန္နရူပဖြစ်သော မမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခုအတွက် အတ္ထဘေဒ ဖြစ်သင့်ပါသော်လည်း စတုက္ကတိကသာ ဖြစ်သင့်သည်"ဟူလို။

ယထာပေ၊အဘောဒေါ။ ။"အနက်ကွဲပြားသင့်ပါလျက် ဘာ့ကြောင့် စတုက္ကတိကသာဖြစ်သင့်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိရကား "ယထာ၊ပေ၊အဘေဒေါ"ဟု မိန့်၊ မာသသဒ္ဒါတစ်ခုတည်း၊က "တလအနက်, မာသပဲအနက်, ရွှေပဲအနက်" ဟူသော အနက် ၃–မျိုးကို ဟောသည့်အတွက် မာသသဒ္ဒါ တစ်ခုတည်း၏ အနက်အဖြစ်ဖြင့် မကွဲပြားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်, အဗျာကတ အနက် ၃–မျိုးလည်း၊ မမ္မ၏ အနက်အဖြစ်ဖြင့် မကွဲပြား၊ ထို့ကြောင့် စတုက္ကတိကသာ ဖြစ်သင့်သည်–ဟူလို။

နာပဇ္ဇတိ၊ပေ၊အနုဘိဝေနတော။ ။ဤစကားသည် မူလ်စောဒကပုဗ္ဗိုလ်က ကြားဝင်လာသော စောဒကကို ပြန်၍ချေပသော စကားပင်တည်း। ကုသိုလ် အကုသိုလ် အဗျာကတဟူသော ၃–နက်က မမ္မပုဒ်၏ အနက်အဖြစ်ဖြင့် မပြားသော်လည်း စတုက္ကတိက မဖြစ်ပါ। ဘာ့ကြောင့်နည်း။... သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက ဇာတ်–ဂုဏ်–ကြိယာအားဖြင့် ပြားသော အနက်တို့ကို မဟောနိုင်သော ကြောင့်တည်း။

တည်း၊ ဟိ–မှန်၊ မာသသဒ္ဒါ–ဒေသည်၊ ဧကော–သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဓာတိဘိန္နာနံ–ဓာတ်အားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သော၊ ကာလာဒီနံ–ကာလအစရှိသည်တို့ကို၊ သရူပေက သေသံ–သရူပေကသေသံကို၊ အန္တ ရေန–ကြဉ်၍၏၊ ဝါ ဧကော–ဟောနိုင်သည်၊ နဟောတိ၊ ဣဒစ–ဤတိုက်ခုက် အရာ၌လည်း၊ သရူပေကသေသော–သည်၊ ဝါ–ကို၊ ကတော–ပြုအပ်သည်၊ ယဒိသိယာ–အုံ၊ (ဧတံသတိ)၊ ဒုတိယော–၂–ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ (ဓမ္မသဒ္ဒါ–သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊၊) တတိယော–သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒါ–သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ နဝတ္တမ္ဘော–ဟောတော်မမူထိုက်သည်၊ သိယာ–၏၊ စ–စင်စစ်ကား၊ သော–ထိုဒုတိယ တတိယဖြစ်သော ဓမ္မသဒ္ဒါကို၊ ဝုတ္တော–ဟောတော်မူအပ်ပြီးတသွာ–ကြောင့်၊ ကုသလာဒိသဒ္ဒါ–ကုသလာအစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ အဘိန္နကုသလာဒိဓာတိသု–မကွဲပြားသော ကုသိုလ်အစရှိသော ဓာတ်ရှိသော တရားတို့၌၊ (ဝတ္တမာနာ) ဝိယ–ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရူပသာမညေ–ရုပ် အသွင်အားဖြင့် တူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သုတိတူကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊)

နု ဟိ၊ပေ၊ဘာဝေ၊ စ အာပန္နတိ။ ။ထိုစကား၏ ဒဋ္ဌတည်း။ မာသသဒ္ဒါသည် တစ်ခုတည်းက ဓာတ်အားဖြင့်ကွဲပြားသော ကာလစသော အနက် ၃–မျိုးကို မဟောနိုင်၊ ဟောနိုင်သောနည်းကား "မာသော စ+မာသော စ+မာသော စ+မာသော" ဟု ဧကသေသ်ပြုထားသောနည်း သာတည်း။ ထိုနည်းမဟုတ်ဘဲ သဒ္ဒါတစ်ခုတတည်းက ဓာတ်စသည် ကွဲပြားသောအနက်များစွာကို မဟောနိုင်။

ဣဒ၊ စ ၊ပေ၊ဝုတ္တော စ သော။ ။ဤ၌ တိုက်ခုက်အရာ၌သည်း ဧကသေသ်ပြုထားလျှင် ဓမ္မတစ်ပုဒ်တည်းသာရှိသင့်၍ ဒုတိယ တတိယ ဓမ္မသဒ္ဒါကို ဟောတော်မမူရာ, စင်စစ်အားဖြင့် ဒုတိယ တတိယ ဓမ္မသဒ္ဒါကိုလည်း ဘုရားရှင် ဟောထားတော်မူပေသည်။

တသ္မာ၊ပေ၊ဘာဝေ၊ စ အာပန္နတိ။ ။[တသ္မာဖြင့် "ဧကသဒ္ဒသ ဓာတိ၊ပေ၊ အနုဘေနတောဟူသော မူလဝါကျနှုတ်ကို ပြန်ညွှန်းသည်၊ ထို တသ္မာကို "တယောနေ့စ သဒ္ဒါ အာဝန္နာ"ဟု ဆိုစပ်၊ ထို့နောက် ဣတိကို အာဝန္ဓတ် ဟု ဆိုစပ်။] သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက ဓာတ်စသည် ကွဲပြားသောအနက်တို့ကို မဟောနိုင်သောကြောင့်၊ တိက်အတွက် ဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ခု, ဒုက်အတွက် ဓမ္မသဒ္ဒါ ၂–ခုပင်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် တိက်ခုက်တို့မှာ ဆဏ္ဍစတုက္ကသာ ဖြစ်သင့်သည်–ဟုလို။

ကုသလာဒီ၊ပေ၊ဝုတ္တမာနာ။ ။ဥပမာန ၂–ထပ်ပါနေ၏၊ ထို့တွင် "ကုသလာဒီ ၊ပေ၊အဘိန္နကုသလာဒီဓာတိသု"ဖြင့် ကုသလာသဒ္ဒါသည် ဓာတိအားဖြင့် မပြားသော ကုသိုလ်ကို ဟောသကဲ့သို့ ကုသလနှောက်က မမွေသဒ္ဒါလည်း ထိုသို့ ဓာတ်မပြားသော ကုသိုလ်ဟူသော သဘာဝမမျိုးပင် ဟောရ၏။ အာဒိဖြင့် အကုသလာ အဗ္ယာကတာသဒ္ဒါတို့က ဟောပုံကိုလည်းကောင်း, ထို့နောက် ဓမ္မသဒ္ဒါတို့က ဟောပုံကိုလည်းကောင်း ပြ၏၊ ကုသလာစသော သဒ္ဒါသုံးခုသည် သုတိ မတူသောကြောင့် မိမိဆိုင်ရာ အနက် ၃–မျိုးကို ဟောပါ၏။ ဓမ္မသုံးစုကား သုတိ တူသော

(သတိ) ဝိ–လည်း၊ တယော–၃–ခုကုန်သော၊ မာသသဒ္ဒါ–တို့သည်၊ ဝိနိ၀ တ္တအည္ဓာ ဇာတိသု–ဆုတ်နစ်စေအပ်သော တစ်ပါး၊ သောဇာတ်ရှိသော အနက်တို့၌၊ ၀တ္တမာနဘ၀ယ– ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့လည်း၊ ဧကာ၀င်း၊ (ဘထာ–တူ၊) ဝိနိ၀တ္တအည္ဓာဇာတိသု–ဆုတ်နဖိ စေအပ်သော တစ်ပါး၊ သောဇာတ်ရှိသော သဘာ၀ဝမ္မတို့၌၊ ၀တ္တမာနာ–ကုန်သော၊ တယော–သုံးခုကုန်သော၊ ဝမ္မသဒ္ဒါ–တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ဝမ္မ သဒ္ဒါ၀–တို့သည်လည်းကောင်း၊ အာ၀ဇ္ဇာ–ဖြစ်သင့်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တိကဒုကာန်–တို့၏ ဆက္ကစတုဏ္ဍာ၀ေါ ၀ေ–ဆက္ကစတုဏ္ဍတို့၏ အဖြစ်သည် သာ၊ အာ၀ဇ္ဇတိ–ဖြစ်သင့်၏။ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း။

[အဋ္ဌကထာ၌လာသော "ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘဒ္ဓေါ"ကို ဖွင့်ပြလို၍ "ပဒါနဋ္ဌ" စသည်မိန့်၏။] ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘဒ္ဓေါတိ–ကား၊ ကုသလဓမ္မပဒါန်–ကုသလာပုဒ်၊ ဓမ္မ ပုဒ်တို့၏၊ အည္ဓမည်–ချင်း (အသမ္ဘဒ္ဓေါ–မဆက်သွယ်ခြင်း၊ ဟူသော အပြစ်သည်၊ အာ၀ဇ္ဇတိ–ဖြစ်သည် မဟုတ်လော၊) တထာ–ထိုအတူ အချင်းချင်း၊ အကုသလ ဓမ္မ ပဒါန်–တို့၏ လည်းကောင်း၊ အဗျာကတ ဓမ္မပဒါနဋ္ဌ–တို့၏ လည်းကောင်း၊ အသမ္ဘဒ္ဓေါ–

ကြောင့် အဘယ်ကဲ့သို့အနက် ၃–မျိုးကို ဟောသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိ သောကြောင့် သုတိဟူသော မာသသဒ္ဒါသုံးစုက ,အနက် ၃–မျိုး ဟောပုံကို ဥပမာပြပြန်သည်။

ဝိနိ၀တ္တ အည္ဓာဇာတိသု။ ။တယ အနက်ဟော မာသသဒ္ဒါသည် ပဝေဘက် ရှေ့ ဇာတ်မှ ဆုတ်နစ်စေအပ်သော တယဟူသော အရေအတွက်ဇာတ် ရှိသောအနက်၌ ဖြစ်၏၊ မာသပ်အနက်ဟော မာသသဒ္ဒါသည် ရှေ့ဇာတ် တယဟူသော အရေအတွက်ဇာတ်မှ ဆုတ်နစ်စေအပ်သော ပဝေတ် ရှိသော အနက်၌ဖြစ်၏၊ ရှေ့ ၁–ပဲသား အနက် ဟော မာသသဒ္ဒါသည် အခြား ၂–ဇာတ်တို့မှ ဆုတ်နစ်စေအပ်သော ရှေ့ဇာတ်ရှိသော အနက်ဖြစ်၏၊ ဤလို သုတိတူ မမာသသဒ္ဒါသည် အခြားအနက်မှ ဆုတ်နစ်စေအာ်သော လိုရာအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့၊ သုတိတူ ဓမ္မသဒ္ဒါ ၃–ဧ (၂–ခု)လည်း ကုသလ နောင်ဖြစ်လျှင် အကုသိုလ်ဇာတ် အဗျာကတဇာတ်တို့မှ ဆုတ်နစ်စေအပ်သော ကုသိုလ် ဇာတ်ရှိသောသဘောတရား ဟူသောအနက်၌ဖြစ်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့်၊ ကုသလ အကုသလ အမျှကတဟူသော အနက် ၃–မျိုး၊ ဓမ္မအတွက် (ထိုကုသိုလ်ဟော) သဘာ၀ဓမ္မ ၃–မျိုး ရသောကြောင့် [ဒုက်ခ၌လည်း နည်းတူဖြစ်သောကြောင့်) အဋ္ဌကထာ၌ ငါဇောဒကဥသည်အတိုင်း ဆက္ကစတုဏ္ဍအဖြစ်သာ ဖြစ်နိုင်သည်–ဟူလို။ [ဤတိုင်အောင် ဦးကာဌလာသော ကြားဝင် စောဒကကို ပြန်၍ချေပချက် ပြီးရုံသာရှိသေး၏။]

ကုသလဓမ္မပဒါန်ပေါ်အဏ္ဍာ။ ။"ပဒါနဋ္ဌ အသမ္ဘဒ္ဓေါ" ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ "ပဒါန"ဟု ပေါင်း၍ဆိုထားသောကြောင့် ၆–ပုဒ်လုံး (၄–ပုဒ်လုံး)အတွက် မဆက်စပ်ခြင်းကို စောနောသည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိရကား "ကုသလဓမ္မပဒါန်" စသည်ကို မိန့်သည်။ (အရှင်ဂ ဏဟူအဖြစ်ကို အလိုမရှိဘဲနာနဏဟူအဖြစ်ကို အလိုရှိလျှင်) ကုသလနှင့် ဓမ္မပုဒ်, အကုသလနှင့် ဓမ္မပုဒ်, အဗျာကတနှင့် ဓမ္မပုဒ်, ဤသို့ ၂–ပုဒ်စီ အဓိပ္ပာယ် မဆက်သွယ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော အသမ္ဘ ဒေါသ ဖြစ်စရာရှိသည်–ဟူလို။

သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–လော၊ ဣတိ–အဣော–ဤကားအနက်၊ (ကသ္မာ, ဣတိအဣော–ဤသို့သောအနက်ကို၊ ဝိညာယတိ၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ ဒ္ဝိန္နံဒ္ဝိန္နံ–၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏၊ သမ္ဘေဒေါ–ဆက်သွယ်ခြင်းကို၊ ဣဒ္ဓိတော–အလိုရှိအပ်၏၊ သဒ္ဒေသံ–ကုန်သော၊ ဆန္နံ(ဝါ)–၆–ပုဒ်တို့၏သော်လည်းကောင်း။ စတုန္နံဝါ–၄–ပုဒ်တို့၏သော်လည်းကောင်း။ အညမည်–ချင်း၊ (သမ္ဘေဒေါ–ကို၊) နု ဣဒ္ဓိတော–အလိုရှိအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဣတိအဣော ဝိညာယတိ။)

ပန–ပဌမစောဒကပဏ္ဍမုတစ်ပါး,"ဒုတိယစောဒကပဏ္ဍကို ဆိုဦးအုံ၊ ဣဒံ–ဤပဒါနဌာသသမ္ဘေဒေါ ဟူသောစကားကို၊ ကသ္မာ–ကြောင့်၊ စောဒေတိ–စောဒနာရသနည်း၊. ဝါ–ဆိုရသနည်း၊ နာနတ္တတ္ထေ–နာနတ္တတို့၏အဖြစ်သည်၊ သတိ–သော်၊ အတ္ထဿ ရဒသနတ္ထ–အနက်တစ်မျိုးကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဓမ္မသဒ္ဒေသု–ဓမ္မသဒ္ဒါတို့ကို၊ ဝုစ္စမာနေသု–ဟောတော်မူအပ်ကုန်လ‌သော်၊ ကုသလာကုသလအဗျာကတာ သဒ္ဒါနံဝိယ–ကုသလသဒ္ဒါ, အကုသလသဒ္ဒါ, အဗျာကတာ သဒ္ဒါတို့၏ကဲ့သို့၊ အသမ္ဘေဒေါ–ဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏ မဆက်သွယ်ခြင်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ ဝုတ္တော–ဆိုအပ်သည်၊ (သမာနော–သော်၊) ယုတ္တောဝေ ခနန–သင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–ဤကား စောဒနာတည်း။

ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နံ ဟိ။ ။ပဒါနဌာ အသမ္ဘေဒေါ ပဒါနံအရတွင် ၆–ပုဒ်လုံး (၄–ပုဒ်လုံး) ပါဝင်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ကုသလနှင့် ဓမ္မသော ၂–ပုဒ်စီ၏ အသမ္ဘေဒအဖြစ်ကိုသာ စောဒနာကြောင်း သိရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝိန္နံ ဟိ"စသည်မိန့်၊ ၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ဆက်သွယ်မှုသာ လိုလားအပ်၏၊ ၆–ပုဒ်လုံး (၄–ပုဒ်လုံး)၏ ဆက်သွယ်မှုကို မလိုလားအပ်၊ ထို့ကြောင့် အသမ္ဘေဒအဖြစ်ကို စောဒနာရာဌဋ္ဌလည်း ၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်၏ အသမ္ဘေဒအပြစ်ရောက်မှုကိုသာ စောဒနာကြောင်း သိနိုင်ပါသည်။ [ဤပါဂျည်း မရဝယ် ဝိညာယတိ ထည့်ထားသောကြောင့် ဥပကဟေတုဝါကျဟု ဆိုလိုက်သည်။]

ဣဒ္ဓိ ပန၊ လေနနု။ ။[အဌကထာဌဋ္ဌလာသော ပဒါနဌာအသမ္ဘေဒကို စောဒနာသော စောဒကကို ပြန်၍ စောဒနာသောစကားတည်း।] "ပဒါနဌာ အသမ္ဘေဒေါ အာပဇ္ဇတိ" ဟူသောအဖြစ်ကို ဘာ့ကြောင့် ဆိုရသနည်း၊ တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် နာနတ္တဖြစ်နေလျှင် အနက်တစ်မျိုးမျိုးပြဖို့ရန် (ကိုယ့်အနက်နှင့်ကိုယ်) အဆက်အသွယ်မလိုဘဲ ဆိုနိုင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ "ဆဏ္ဍ စတုဏ္ဍ အပြစ်ကိုတင်ပြပြီးဖြစ်ရကား အသမ္ဘေဒအဖြစ်ကို ထပ်ဆင့်၍ တင်ဖို့မလိုပါ" ဟူလို။

သစ္စမေတံ၊ လေ၊ ဧဝဒီတဗ္ဗံ။ ။အသင်စောဒကအလိုအားဖြင့် "အသမ္ဘေဒေါသကို ထပ်ဆင့်ဖို့မလို" ဟူသောစကားသည်မှန်ပါ၏၊ သို့သော် ဆဏ္ဍ စတုဏ္ဍဒေါသကို ပဌမတင်ရာ၌ ၆–ပုဒ် (၄–ပုဒ်)ဖြစ်၍ အသမ္ဘေဒအဖြစ်က ထင်ရှားပြီးဟု ယူဆလျက် တင်ခဲ့သည်၊ ဤရှုတိယ

ဣဒ ပန–ဤနောက်စောနာဘဋ္ဌကား၊ တံ အသမ္မုန္ဓ–ထိုအသမ္မုန္ဓကို၊ သာဓေတုံ–ပြီးစေခြင်းငှာ၊ (ထင်ရှားစေခြင်းငှာ၊) ဣဒံ–ဤစကားကို၊ စောဒိတံ–စောဒနာအပ်ပြီ၊ ဝါ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဓေဒိတမ္ပိ–၏။

အထဝါ–ကား၊ ဣဒေ–ဤ ပဒါနဋ္ဌ အသမ္မုန္ဓောဟူသော ပါဠိ၌၊ ဓေဝ–ဤသို့၊ ယောဇနာ–ပုဒ်အနက်တို့ကို၊ ယုဇ္ဇိစေခြင်းကို၊ ကာတမ္ဘာ–၏၊ (ကိ–အဘယ်သို့ ပြုထိုက်သနည်း၊) (တံ–အသင် ပရိဟာရဓရာရာသည်၊ ဆဏ္ဍစတုက္ကဘာဝ–ကို၊ ယဒါ နု ဣဒ္ဓိသိ–အကယ်၍ အလိုမရှိအုံ၊ (ဓဝ်သတိ)၊ ပဒါနံ–ပုဒ်တို့၏၊ ယထာဝုတ္တနယေန–အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော ၂–ပုဒ်စီ ၂–ပုဒ်စီနည်းအားဖြင့်၊ သမ္ဘန္ဓေန–ဆက်သွယ်ခြင်းသည်၊ ဘဝိတမ္ဘံ–ဖြစ်ရာ၏၊ သမာနဝိဘတ္တိနှင့်–တူသောဝိဘတ်ရှိကုန်သော၊ ဒ္ဝိနှဒ္ဒိနှင့်–၂–ပုဒ်၊ ၂–ပုဒ်တို့၏၊ သော စ သမ္ဘန္ဓော–ထိုဆက်သွယ်ခြင်းသည်လည်း၊ ကတ္တာတ္တော–တူသောအနက်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိ–ဖြစ်လသော်၊ ဝါ–ဖြစ်မှု၊ ယုဇ္ဇေယျ–သင့်ရာ၏၊ တံ ပန–အသင်သည်ကား၊ နာနာတ္ထတံ–နာနတ္ထတ္တ၏အဖြစ်ကို၊ ဝစတိ–ဆို၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေ–သင်၏၊ (မတိယာ–အလိုအားဖြင့်၊) ပဒါနံ–တို့၏၊ အသမ္ဘန္ဓော–သည်၊ အာပဇ္ဇတိစ–ဖြစ်သည်သာတည်း၊ နေဝ နာပဇ္ဇတိ–မဖြစ်သည်မဟုတ်, ဖြစ်သည်သာ၊ ဣတိ–သို့၊ (ယောဇနာကာတမ္ဘာ၊) စသဒ္ဒေါ–စသဒ္ဒါသည်၊ နိယမနတ္ထော–အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

အပြစ်တင်ရာဌာနား, ထို အသမ္မုန္ဓအပြစ်ကို ပြီးစေဖို့ရန် (အများနားလည်ဖို့ရန်) ထပ်မံ၍ တင်ခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုကြောင့် ဆဏ္ဍ စတုက္ကဘ အပြစ်တင်ရဲဖြင့် မပြီးသေးဘဲ အသမ္မုန္ဓအပြစ်ကို ထပ်ဆင့်၍ တင်ရသည်–ဟူလို။

အထဝါ။ ။"ပဒါနဋ္ဌ အသမ္မုန္ဓော"၌ မူလစောဒကဗုဒ္ဓိလ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ယူဆပုံကို တစ်နည်းပြလုံ၍ အထဝါ ဝေယျမ်နှိ,(ပဌမ စောဒနာသည်အတိုင်း) ဆဏ္ဍ စတုက္ကအဖြစ် အလိုမရှိလျှင်(ဆိုအပ်ပြီးသော ၂–ပုဒ်၏ ၂–ပုဒ်စီအားဖြင့်) အနက်အဓိပ္ပာယ် ဆက်သွယ်နေရလိမ့်မည်၊ "ထိုသို့ ဆက်သွယ်နေမှ သင့်မည်–ဟူလို။] ထိုသို့ ဝိဘာတ်တူ ၂–ပုဒ် ဆက်သွယ်မှုဆိုတာလည်း အနက်အရဝှမ္ဘ ဖြစ်နိုင် မည်, အသင်က နာနတ္ထအဖြစ်ကို လိုလားနေလျှင် ၂–ပုဒ်စီ (အနက် အဓိပ္ပာယ်) မဆက်သွယ်ခြင်းဟူသော အသမ္မုန္ဓအပြစ်ဖြစ်ရမည်သာ။ [မူလစောဒနာကိုပင် ဒုတိယ စောဒနာကပြန်၍ အပြစ်တင်သည်။]

မှတ်ချက်။ ။ဤအဋ္ဌကထာဝါတက်သောနည်းကား "ပဒါနဋ္ဌ အသမ္မုန္ဓော" ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ယောဇနာပုံကို ပြတတ်သောနည်းတည်း၊ ထိုကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ပဒါန–ပုဒ်တို့၏၊ အသမ္မုန္ဓော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိစ–ရောက်သည်သာလျှင် တည်း" ဟု အနက်ပေးပါ၊ ပဌမစောနာသည်အတိုင်း ဆဏ္ဍစတုက္ကအဖြစ်ကို မလိုလားဘဲ နာနတ္ထအဖြစ်ကို လိုလားသော အသင်၏ အလိုအားဖြင့် "ပုဒ်တို့၏ မဆက်သွယ်ခြင်းဟူသော အပြစ်သည် မရှိလိုမဖြစ်, ကေန? ရှိရမည်" ဟူလို။

ပုဗ္ဗာပရာ၊ပေ၊ ဟောန္တိ တိ–ကား၊ ဆဏ္ဍာစတုက္ကဘာဝ–ကို၊ အနိစ္ဆန္ဒသ–အလို မရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ–အလိုမရှိဘဲ၊ နာနတ္ထတံပန–နာနတ္ထ၏ အဖြစ်ကိုကား၊ ဣစ္ဆန္ဒသ–အလိုရှိသော ပရိဟာရ်ဆရာ၏၊ (မတိယာ–အလိုအားဖြင့်၊) ပုဗ္ဗပရသမ္ဗန္ဓရဟိတာနိ–ရှေ့ပုဒ်နောက်ပုဒ်တို့၏ ဆက်သွယ်ခြင်းမှကင်းသော၊ ပဒါနိ–ပုဒ်တို့သည်၊ နိပ္ပယောဇနာနိနာမ–အကျိုးမရှိသော ပုဒ်တို့မည်သည်၊ ဟောန္တိ–ကုန်၏၊ ဣတိ–ဤကား အဓိပ္ပာယော–စောဒကဓ၏အလိုတည်း။ [ဤဝါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာ့သာ ဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

စ–ဆက်၊ ပုဗ္ဗာပရဝိရောဓပတ္တိတောဝ–ရှေ့နောက်စကားတို့၏ ဆန့်ကျင်ခြင်း ဟူသောအပြစ်၏ ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ အဝသံ–မချွတ်ကေန်၊ သမ္ဘဒ္ဓော–၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏ ဆက်သွယ်ခြင်းကို၊ ဣဒ္ဓိတမဿာ–၏၊ ဣတိ (ဣမံ အတ္ထံ)–ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒသေတုံ–ဌာ၊ ယာပိစောဘတိ အာဒိ–အစရှိသော စကားကို၊ (သဂ်ဟကာရော) အာဟ၊ ဟိ–ချဲ့၊ ပုဗ္ဗာ–ကဗဲမေ ဓမ္မာ ကုသလာဟူသော ပုဒ္ဓာ သည်၊ (ဒီပေတိ–ဌ်စပ်)၊ ပဒပိလ္လသကရဏေန–ကုသလာနှင့် ဓမ္မာပုဒ်တို့ကို ပြောင်းပြန်ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ ဓမ္မာ၀ေ–ဓမ္မတို့သည်ပင်၊ ကုသလာတို့တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဣ၀–ဤ မာတိကာဌ်၊ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာနံ–အကျဉ်းညွှန်ပြအပ်ပြီး၊ ကုန်ကေား၊ ကုသလမ္ဘ သဒ္ဒါနံ–တို့၏၊ ဂေဟတ္ထတံ–တူသော အနက်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ–ပြ၏၊ စ–ဆက်၊ နာနတ္ထတံ–နာနတ္ထတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဝဒန္တိ သ–ဆိုလိုသော၊ တဝ–အသင့် စောဒကဓ၏၊ (မတိယာ–အလိုအားဖြင့်၊ ဓမ္မာ–ဓမ္မတို့သည်၊ ကုသလာ–ကုသိုလ်တို့သည်၊ နေ၀ဟောန္တိ–မဟုတ်ကုန်၊ [နေ၀ဟိ မ္ဘာကုသလာဟူသော စကားသည်၊ အဋ္ဌကထာပါဠိရှိအတိုင်း ဆိုထားသောစကားတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဟိသဒ္ဒါပါနေသည်၊ ထိုဟိကို ဤဋီကာအတွက် အနက်ပေးဖွယ်မလို။] ဣတိကတ္တာ–ဤအကြောင်းကြောင့်၊ တာယပိ ပုဗ္ဗာယ–ထိုပုဒ္ဓာနှင့်လည်း၊ ဝိရောဓော–ဆန့်ကျင် ခြင်းဟူသော အပြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်၏၊ စ–ထိုသို့ပင် ဆန့်ကျင်ရာပါသော်လည်း၊ တထာ–ထိုရှေ့နောက်ပြန်သောအားဖြင့်၊ သာ ပုဗ္ဗာ–ထိုပုဒ္ဓာကို၊ ဝုစ္စတိ–ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နာနတ္ထတာ–နာနတ္ထတို့၏အဖြစ်သည်၊ နယုဇ္ဇတိ–မသင့်။ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီးဖြစ်၏၊ မဒုဋီကာ၀ယ် "နယုဇ္ဇတိ" နောက်၌လည်း "ဣတိအဓိပ္ပာယော ဒဋ္ဌော"ဟု ပါ၌ ပိုထည့်၍ အနက်ပေးထားသည်။]

အပရော နယောတိ–ကား၊ ကုသလာ ဓမ္မာတိ အာဒိနံ–အစရှိကုန်သော၊ ဒ္ဒိနှဒ္ဒိနှံ–၂–ပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့၏၊ ဧကတ္ထတ္ထမေ၀–ဧကတ္ထ၏ အဖြစ်ကိုပင်၊ [ရှေ့၌ ဧကတ္ထ အဖြစ်၀ယ် စောဒနာခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဧ၀ဖြင့်ဆိုသည်၊] တိဏ္ဏံ–၃–ခုကုန်သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒါနံ–တို့ကို၊ ဧကတ္ထ နာနတ္ထတ္ထေဟိ–ဧကတ္ထတို့၏အဖြစ်, နာနတ္ထတို့၏အဖြစ်တို့ဖြင့်၊ စောဒေတိ–စောဒနာ၏၊ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ ဧကတ္ထာတိအာဒိမှ–အစရှိသော စကားရပ်၌၊

(ဣတိအတ္ထော ၌စပ်၊) တိဟိ-ဃ-ခုကုန်သော၊ ဣန္ဒသဒ္ဒေဟိ-တို့သည်၊ ဝုစ္စမာနာနံ-ဟောအပ်ကုန်သော၊ ဣန္ဒဋ္ဌာနံ-ဣန္ဒသဒ္ဒါတို့၏ အနက်တို့၏၊ ဣန္ဒဘာဝေန-သိကြား၏အစြမ်းဖြင့်၊ ဧကတ္တာ-တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတော- ထို ဣန္ဒသဒ္ဒါတို့၏အနက်မှ၊ အနညသံ-အခြားမဟုတ်ကုန်သော၊ သဏ္ဌာ၊ပေ၊သဒ္ဒဋ္ဌာနံ-သဏ္ဌာသဒ္ဒါ၏အနက်, ပုရိန္ဒသသဒ္ဒါ၏အနက်, သဟဿကမ္ဘသဒ္ဒါတို့၏ အနက်တို့သည်၊ ဧကတ္တာ-တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)ယထာ-ကဲ့သို့၊ ဧဝံ-တူ၊ တိဏ္ဏံ-ကုန်သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒဋ္ဌာနံ-ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနက်တို့၏၊ ဓမ္မဘာဝေန-ဓမ္မ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကတ္တာ-တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတော- ထို ဓမ္မသဒ္ဒါတို့၏ အနက်မှ၊ အနညေသံ-အခြားမဟုတ်ကုန်သော၊ ကုသလာ ကုသလာ ဗျာကတာ သဒ္ဒဋ္ဌာနံ-ကုသလသဒ္ဒါ၏အနက်, အကုသလသဒ္ဒါ၏အနက်, အဗျာကတသဒ္ဒါ၏အနက်တို့၏၊ ဧကတ္တ-တူကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိအတ္ထော-နက်။ [ဤ၀ါကျ၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီး၏]

ဓမ္မောနာမ ဘာ၀ေါတိ-ဓမ္မောနာမ ဘာ၀ေါဟူသောစကားကို၊ (ဝဒတိ-၌စပ်၊) သဘာ၀ေ၀ရဏာဒိနာ-သဘာ၀ေ၀ရဏ အစရှိသော၊ အတ္ထေန-အနက်ကြောင့်၊ ဓမ္မော-ဓမ္မမည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်ပြီ၊ ဝါ-ဆိုခဲ့ပြီ၊ [အဋ္ဌကထာ၀ယ် ကုသလာဓမ္မာပုဒ်အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့ပြီ။] သောစ- ထိုဘာ၀သည်လည်း၊ သဘာ၀သေ၀-ပရမတ္ထသဘာ၀၏သာလျှင်၊ (သန္တေ-ဥစ္စာသည်၊) ဟောတိ-၏၊ အသဘာ၀သ-သဘာ၀မဟုတ်သော ပညတ်၏၊ (သန္တေ-ကော) နဟောတိ၊ ဣတိ အဓိပ္ပာယေန-ဖြင့်၊ ဝဒတိ-ဆိုး၏။

ဘာ၀ေါ-ဘာ၀သည်၊ ဟောတု-ဖြစ်ပါ၏စေ၊ တတောတု-ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကိ-အဘယ်အပြစ်ရှိသနည်း၊ ဣတိ-ဤကားအမေးတည်း၊ တိဏ္ဏံ-ကုန်သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒါနံ-တို့၏၊ နနာ၀ဋ္ဌတာ-ထူးသောအနက်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ယဒိ(ဟောတိ, ဧ၀ံသတိ၊) တိသု-ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-ဓမ္မတို့တွင်၊ ယောကောစ-အကြင်အမှတ်မရှိ တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ဧကော-တစ်ပါး၊သော၊ ဓမ္မော-ဓမ္မသည်၊ ဘာ၀ေါ- ပရမတ္ထသဘာ၀သည်၊ (ဟောတိ)၊ တတောတု-ထိုဓမ္မမှ၊ အနညသံ-အခြားမဟုတ်သော၊ ကုသလဲ-ကုသိုလ်သော်လည်းကောင်း၊ အကုသလဲ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ အဗျာကတံ၀ါ-သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကမေ၀-တစ်ပါး၊သည်သာလျှင်၊ [အချို့စာအုပ်တို့၌ "ဧကေမေ၀-" ဟု ဝိဓ္ဌာရ၏၊ ၀ါ သဒ္ဒါ၀ါပြီးဖြစ်၍ စဉ်းစား၊ပါ။] ဘာ၀ေါ-ပရမတ္ထ သဘာ၀သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဘာ၀ဘူ တာ-ပရမတ္ထသဘာ၀ဖြစ်၍ ဖြစ်သော်၊ ဓမ္မာ-တရားမှ၊ အညေ-ကုန်သော၊ ဒွေ-ကုန်သော့၊ (ဓမ္မာ) ပန-တရားတို့သည်ကား၊ အဘာ၀ါ-ပရမတ္ထသဘာ၀မဟုတ်ကုသော ပညတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ-ကုန်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေဟိ-ထို အဘာ၀ ၂-ခုတို့မှ၊ အနညေ-အခြားမဟုတ်

ကုန်သော၊ ကုသလာဒီသုံ-ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ဒွေ-နှစ်သော၊ ယေကေစိ-အမှတ်မရှိသောတရားကိုသည်၊ အဘာဝါ-ပရမတ္ထသဘာဝမဟုတ်သော ပညတ်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)။

စ-ဆက်၊ ဧကော-တစ်ပါးသော၊ ယောပိသော ဓမ္မော-အကြင်တရားကိုလည်း၊ ဘာဝေါတိ-ပရမတ္ထသဘာဝဟူ၍၊ ဂဟိတော-ယူအပ်ပြီ၊ သောပိ-ထိုတရားသည်လည်း၊ ("အဘာဝေါ ဟောတိ"ဌ်စပ်၊) သမာနရူပေသု-တူ သောရုပ်သွင်ရှိကုန်သော၊ တီသု-ကုန်သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒေသု-တို့တွင်၊ အယမေव-ဤဓမ္မသဒ္ဒါသည်သာ၊ ဘာဝတ္ထောပရမတ္ထသဘာဝဟု သော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-သို့၊ နိယမသ-အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏၊ အဘာဝါ-မရှိခြင်းကြောင့်၊ အညဿ-အခြားသော ဓမ္မသဒ္ဒါ၏၊ ဘဝတ္ထတ္တေ-ဘာဝအနက် ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ သတိ-သော်၊ အဘာဝေါ-အဘာဝသည်၊ ဝါ-ပရမတ္ထသဘာဝ မဟုတ်သော ပညတ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တတော-ထို အဘာဝဓမ္မမှ၊ အနညဿပိ-အခြားမဟုတ်လည်းဖြစ်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ တစ်ရခုခု၏လည်း၊ အဘာဝတ္တာ-အဘာဝ၏အဖြစ်သည်၊ အာပန္နံ-ဖြစ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကုသလာဒီနံ-ကုသိုလ်အစရှိကုန်သော၊ သဒ္ဒေသမ္မိ-အလုံးစုံသော တရားတို့၏လည်း၊ အဘာဝတ္တာပတ္တိ-အဘာဝ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ ဣနဿ-သိကြားမင်း၏၊ အမနသဿတ္တေ-နတ်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ-သော်၊) တတော-ထိုသိကြားမှ၊ အနညော သံ-အခြားမဟုတ်ကုန်သော၊ သက္ကာဒီနံ-သက္က အစရှိသည်တို့၏၊ မနသဿတ္တ-လူ၏အဖြစ်သည်၊ နု အတ္ထိ-မရှိနိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အဘာဝတာပတ္တိ ဟောတိ)။

ဧဝမပိ-ဤသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဧကသ-တစ်ခုသော်ဓမ္မ၏၊ ဘာဝတ္တာ-ပရမတ္ထ သဘာဝ၏အဖြစ်ကို၊ ဝိနာ-၍၊ အညော သံ-အခြားသော ဓမ္မတို့၏၊ အဘာဝတ္တာ-အဘာဝတို့၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုံ-ဆိုခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-မတတ်ကောင်း၊ စ-ဆက်၊ တတ္ထ-ထိုမမ္မ ၃-မျိုးတို့တွင်၊ ဧကေနေဝ-(ဤမည်သော) ဓမ္မတစ်ခုတည်းသာ၊ ဘာဝေန-ပရမတ္ထသဘာဝသည်၊ ဘဝိတမ္ဗံ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-သို့၊ နိယမာဘာဝတော-အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ တိဏ္ဏမ္ပိ-၃-မျိုးလည်းဖြစ်ကုန်သော ဓမ္မတို့၏၊ ဘာဝတ္ထေ-ပရမတ္ထသဘာဝတို့၏ အဖြစ်သည်၊

နနု ဧဝ မပိ။ ။ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာ၌လာသော စောဒကကို ပြန်၍ စောဒနာသောစကားတည်း၊ ဧဝမပိကို "ကုသလာဒီနံ ဘာဝတ္တံ သိဒ္ဓံ ဟောတိ"ဌ် စပ်၊ "ဤဆိုအပ်ခဲ့သောနည်းအရ ဓမ္မတစ်ပုဒ်၏အနက်ကို ပရမတ္ထသဘာဝဟု ယူပါသော်လည်း ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏လည်း သဘာဝအဖြစ်သည် ပြီးစီး၏" ဟူလို၊ ဓမ္မတစ်ပုဒ်၏ အနက်ကိုသာ ဘာဝဟုယူပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ကုသိုလ်စသည်တို့၏လည်း ဘာဝအဖြစ် ပြီးသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ကေသေ၊ ပေါဘာဝတော"ဟု မိန့်သည်။

သိဒ္ဓေ–ပြီးလသော်၊ တေဟိ–ထိုမမ ၃–မျိုးတို့မှ၊ အနုညေသံ–အခြားတစ်ပါးမဟုတ်ကုန်သော၊ ကုသလာဒီနဋ္ဌ–ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ ဘာဝတ္တံ–ပရမတ္တသဘာဝတို့၏အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓံ–ပြီးစီးသည်၊ ဟောတိ နနု–မဟုတ်လော၊ ဣတိ–ဤကား၊ စောဒနာတည်း။

တိဏ္ဏံ–နှစ်သော၊ ဓမ္မသဒ္ဒါနံ–တို့၏၊ နာနတ္တဘာဝသ–နာနတ္တတို့၏ အဖြစ်၏၊ ဝါ–ကို၊ အနုညာတတ္တာ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ကုသလာဒီနမ္မိ–တို့၏လည်း၊ ဘာဝတ္တံ သိဒ္ဓံ) နု ဟောတိ၊ ဟိမုန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ ယသ္မာ–ကြောင့်၊ တိဏ္ဏံ–၃–မျိုးကုန်သော ဓမ္မတို့၏၊ ဘာဝတ္တေ–ပရမတ္တသဘာဝတို့၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ–သော်၊) နာနတ္တတာ–နာနတ္တ၏အဖြစ်သည်၊ နု အတ္ထိ–မရှိနိုင်၏၊ သာစ–ထိုနာနတ္တတာကိုလည်း၊ တယာ–အသင် စောဒကသည်၊ အနုညာတာ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ကုသလာဒီနဋ္ဌ ဘာဝတ္တံ သိဒ္ဓံ နု ဟောတိ။)

တိဏ္ဏံ–နှစ်သော၊ ဓမ္မာနံ–ဓမ္မတို့၏၊ အဘာဝတ္တေ–အဘာဝတို့၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ) ဝိ–သော်လည်း၊ နာနတ္တတာ–နာနတ္တတို့၏အဖြစ်သည်၊ နသိယာ နနု–မဖြစ်ရာသည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–ဤကား ထပ်၍ စောဒနာခြင်းတည်း။

ဧကဿာ၊ပေ၊တေဟိ အနုညေသံ။ ။ဓမ္မတစ်ပုဒ်၏အနက်ကို ပရမတ္တသဘာဝဟု ယူခြင်းကိုကြည့်၍ အခြား ဓမ္မ ၂–ပုဒ်၏အနက်ကို အဘာဝဟု မဆိုနိုင်၊ ဓမ္မတစ်ပုဒ်၏ အနက်မှာ သဘာဝဖြစ်နေပြန်လျှင် "မည်သည့်ဓမ္မ၏အနက်သာ သဘာဝ"ဟု သတ်မှတ်ချက် မရှိသောကြောင့် ဓမ္မ ၃–ပုဒ်လုံး၏အနက်သည် သဘာဝအဖြစ်ဖြင့် ပြီးစီးနေ၏၊ ထိုသို့ပြီးစီးလျှင် ထိုဓမ္မ ၃–မျိုးမမကွဲပြားကုန်သော ကုသိုလ် စသော ၃–မျိုး၏လည်း ပရမတ္တသဘာဝအဖြစ်သည် ပြီးစီးနေသည် မဟုတ်ပါလော– ဟူလို။

နု ဟောတီ၊ပေ၊အနုညာတတ္တာ။ ။"မည်သည့်ဓမ္မ၏အနက်သာ သဘာဝဓမ္မ ဖြစ်ရမည်"ဟု သတ်မှတ်ချက်မရှိသော်လည်း ဓမ္မ ၃–ပုဒ် နာနတ္တအဖြစ်ကို အသင်စောဒက က ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မ ၃–ပုဒ်လုံး၏အနက်သည် သဘာဝချည်းမဖြစ်နိုင်၊ ထို ဓမ္မ ၃–မျိုးနှင့် အရတူသော ကုသိုလ်စသော ၃–မျိုးလည်း သဘာဝအဖြစ်သည် မပြီးနိုင်။

နု ဟိ၊ပေ၊ကယာတိ။ ။[ဟိတ်, ဒဋ္ဌိ ၂–ရှက်သင့်သောဝါကျတည်း।] ဓမ္မ ၃–မျိုးလုံး ပရမတ္တသဘာဝချည်း ဖြစ်နေလျှင် နာနတ္တမဖြစ်တော့၊ အသင်ကလည်း ဓမ္မ ၃–မျိုး၏ နာနတ္တအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုပြီးသားဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် ကုသိုလ်စသော ၃–မျိုးလုံး၏ ဘာဝ (သဘာဝ)အဖြစ် မပြီးနိုင်ပါ–ဟူလို။

နနု၊ပေ၊နသိယာတိ။ ။[ဤစကားလည်း (အဋ္ဌကထာဌာနလာသော) မူလစောဒကကို ထပ်မံ၍ စောဒနာသောစကားပင်တည်း।] ဓမ္မ ၃–ပုဒ်၏အနက်ကို အဘာဝဟုယူလျှင်လည်း နာနတ္တအဖြစ်သည် မဖြစ်နိုင်ပဲ မဟုတ်ပါလော၊ "ဓမ္မ ၃–ပုဒ်လုံး၏ အနက်က (အဋ္ဌကထာဌာနလာသော အသင်စောဒက ယူသလို) အဘာဝချည်း ယူလျှင် ဧကတ္တဖြစ်နေသည် မဟုတ်လော–ဟူလို။

နာနတ္ထတာ–သည်၊ မာဟောတ္ထ–မဖြစ်ပါစေလင့်၊ ပန–ထိုသို့ နာနတ္ထတာ မဖြစ်ပါသော်လည်း၊ ဓေသော–ဤအပြစ်သည်၊ နာနတ္ထတ–နာနတ္ထတို့၏အဖြစ်ကို၊ ပဋိဓာ ရုဇ္ဇ သေ–ဝန်ခံသော၊ တဝ–အသင်စောဒက၏၊ ဒေါသော–အပြစ်တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဝဒါမိ–ဆိုလို၏၊ မယာ ပန–အကျွန်ုပ်သည်ကား၊ နာနတ္ထတာ–နာနတ္ထတို့၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓေကတ္ထတာဝါ–ကိုလည်းကောင်း၊ နနုအနည္ဓတာ–ခွင့်မပြုအပ်ပါ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ မေ–အကျွန်ုပ်၏၊ ဝိဓောဓော–ဒရ္ဒေနောက်ဆန့်ကျင်ခြင်းဟူသော အပြစ်သည်၊ ကုတောသိယာ–အဘယ်မှာ ဖြစ်ရာပါအံ့နည်း၊ ဣတိ–ဤကား အဖြေတည်း။

အထ၀ါ–ကား၊ အဘာ၀တ္ထံ၊ပေ၊သိယုန္တိ ဣဒံ၀စနံ–ဟူသော ဤစကားကို၊ (ဝုတ္တဋ္ဌစပ်)၊ အနိယမေန–မည်သည့်မမှတ် မှတ်သားခြင်းမရှိသောအားဖြင့်၊ ယေကေစိ–ကုန်သော၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–ဓမ္မတို့သည်၊ အဘာ၀တ္ထံ–အဘာ၀၏အဖြစ်သို့၊ အာပန္နာ–ကုန်ပြီ၊ တေဟိ–ထို ဓမ္မ ၂–ခုတို့မှ၊ အနညော–အခြားမဟုတ်ကုန်သော၊ ကုသလာဒိသု–ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့တွင်၊ ယေသ၊ ကေသဠိ–အမှတ်မရှိကုန်သော၊ ကုသလာဒိနံ–ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏၊ အဘာ၀ဟ္ဘာ၀ဟ္ဘိ–အဘာ၀တို့၏အဖြစ်သို့ရောက်ခြင်းကို၊ သန္ဓာယ, ဝုတ္တံ–ပြီ၊ (ကသ္မာ၊) ဓေသေ–တစ်ခုသောခမ္ဘာ၏၊ ဘာ၀ဟ္ဘာ–ပရမတ္ထသဘာ၀၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

တေဟိ၊ပေ၊ သိယာတိ–သိယာဟူသော၊ ယံ–အကြင်စကားကို၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ တမ္မိ–ထိုစကားကိုလည်း၊ အနိယမဒသေနတ္ထံ–မမြဲခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ သမ္ဘေသ–အလုံးစုံကုန်သော ကုသိုလ်အစရှိသော တရားတို့၏၊

မာ ဟောတ္ထုပေ၊ သိယာတိ။ ။ဤနေ့စကားကား အဋ္ဌကထာ၌ လာသော စောဒက ဒုတိယ စောဒကဖြစ်သော ပရိဟာရ်ဆရာကို ပြန်၍ ချေဖျောက် စကားတည်း။။ ဓမ္မ ၃–ပုဒ်လုံး၏ အနက်ကို အဘာ၀ပေးချည်းယူသောအခါ နာနတ္ထမဖြစ်ဘူးဆိုတာ ဟုတ်ပါစေတော့၊ ဤသို့ နာနတ္ထမဖြစ်ရုံးဟူသောအပြစ်မှာ နာနတ္ထအဖြစ်ကိုဝန်ခံထားသော အသင် (ပရိဟာရ်ဆရာ)၏ အပြစ်ဟု ဆိုလိုပါသည်၊ အကျွန်ုပ် (မူလစောဒက)ကတော့ နာနတ္ထအဖြစ်ကိုလည်း ခွင့်မပြု၊ ဓေကတ္ထအဖြစ်ကိုလည်း ခွင့်မပြုပါ၊ ထို့ကြောင့် အကျွန်ုပ်မှာ အဘယ့်ကြောင့် အပြစ်ရှိနိုင်မှာလဲဟု ချေပသည်။

အထ၀ါ၊ပေ၊ဓေကသေ ဘာ၀တ္ထာ။ ။ဤကား အဋ္ဌကထာ၌လာသော "အဘာ၀တ္ထံ၊ပေ၊အဘာ၀ါ၀ေ သိယုံ" ဟူသော ၀ါကျ, "ကေဟိစ အညော ကုသလပရေ၀ါ အဘာ၀ေါ သိယာ" ဟူသောဝါကျတို့၌ အမိပ္ပာယ်တစ်မျိုးပြလို၍ တက်လာသော စကားတည်း။ [ရှေ့နည်း၌ ၃–ပုဒ်လုံး၏ အနက်ကို အဘာ၀ချည်းဖြစ်အောင် အပြစ်တင်ခဲ့၏၊ ဤနည်း၌ကား တစ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်၏အနက်ကို ဘာ၀ (ပရမတ္ထသဘာ၀) ဟု ယူ၍ အခြား ၂–ပုဒ်၏ အနက်ကိုသာ အဘာ၀ ဟု ယူသည်။]

ယဝိ ဝုတ္တံ၊ပေ၊သောနေ၀ဿ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "တေဟိ အညော ကုသလပရေ၀ါ (အဘာ၀ေါ သိယာ)" ဟု ဆိုခဲ့၏၊ ထိုစကားလည်း "မည်သည့်တရားတစ်မျိုးက ဘာ၀, မည်သည့်တရား ၂–မျိုးက အဘာ၀" ဟု အမြဲသတ်မှတ်ချက်မရှိကြောင်းကို ပြီးစေလို၍ ဆိုအပ်သောစကားဖြစ်သည်၊

အဘာဝသာမဉ္ဉတ္တ-အဘာဝအဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ နိ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ ဟိ-ထင်ရှားအောင် ပြဦးအုံ၊ တတ္ထ၊ ထိ တေဟိ စ အညော ,ကုသလ ပရောပိ ဟုသော ပါဠိဌ်၌၊ အယံ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့,ကား၊ အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်နက် တည်း၊ အကုသလ ပရသ-အကုသလာ၏ နောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသ ဝါ-ဓမ္မ၏ သော်လည်းကောင်း၊ အဗျာကတ ပရသ-အဗျာကတာ၏ နောက်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မသ ဝါ-၏သော်လည်းကောင်း၊ ဘာဝတ္တေ-ပရမတ္ထသဘာဝ၏အဖြစ်သည်၊ သတိ-သော်၊ တေဟိ-ထိုဓမ္မတို့မှ၊ အညော-အခြားသော၊ ကုသလ ပရောပိ-ကုသလာ၏ နောက်ဖြစ်သော ဓမ္မသည်လည်း၊ အဘာဝေါ-အဘာဝသည်၊ သိယာ-ရာ၏၊ ဣတိ (အယ)-ကား၊ (အတ္ထော-အဓိပ္ပာယ်နက်တည်း။)

သဗ္ဗမေတံ အကာရဏ္ဍန္ဒီ ဇတ္ထ-သဗ္ဗမေတံ အကာရဏ်ဟူသော ဤပါဌ်၌၊ ကာရဏ် နာမ-ကာရဏမည်သည်၊ ယုတ္တိ-သင့်သောအကြောင်းတည်း၊ ကုသလာ ကုသလသဒ္ဒါနံ ဝိယ-ကုသလာ ကုသလသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ ဇကန္ဒ ဇကတ္ထတံ-ဇကန် ဇကတ္ထတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ကုသလာ ရူပ ဝက္ခမာသဒ္ဒါနံ ဝိယ-ကုသလာ, ရူပ, ဝက္ခမာသဒ္ဒါတို့၏ ကဲ့သို့၊ ဇကန္ဒ နာနတ္ထတဘ္ဘ-ဇကန် နာနတ္ထတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ [အဋ္ဌကထာ၌ ဤအတိုင်းရှိသည်။] ဝိကမ္ပေတွာ-ကြဲကြဲ ဖန်ဖန်ပြု၍၊ ယာ အယ ပုန ရုတ္တိ၊ ပေ၊ ဒေါသာရောပနယုတ္တိ-အကြင် ပုန ရုတ္တိ ဒေါသ, ဆဏ္ဍစတုက္ကဘာဝါပတ္တိ ဒေါသ, အသမ္ဘန္ဓာပတ္တိ ဒေါသ, ဝိရောဓပတ္တိ ဒေါသ, အဘာဝါပတ္တိ ဒေါသတို့ကို တင်ခြင်း၏အကြောင်း ယုတ္တိကို၊ ဝုတ္တာ-(အသင်စောဒက) ဆိုအပ်ပြီ၊ သဗ္ဗာ-သော၊ သာ (ပုနရုတ္တိ၊ ပေ၊ ဒေါသာရောပနယုတ္တိ)-သည်၊ အယုတ္တိ-သင့်သောအကြောင်းမဟုတ်၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) တထာ-ထို သင် စောဒက ကြံဆအပ်သည့်အတိုင်း၊ ဇကတ္ထ နာနတ္ထတာဘာဝတော-ဇကတ္ထအဖြစ်, နာနတ္ထအဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ယာယာ-အကြင်အကြင်သို့,သော၊ အနုမတိ-ပညာရှိအများ၏ အသိအမှတ် ပြုခြင်းတည်း၊ ယထာနုမတိ-အကြင်အကြင်သို့,သော ပညာရှိအများ၏ အသိအမှတ် ပြုခြင်း၊ အနုမတိယာ အနုမတိယာ-ပညာရှိအများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်း, အသိအမှတ်

တရား ၃-မျိုးလုံး အဘာဝချည်းဖြစ်သည်" ဟု ဆိုလိုရင်းမဟုတ်ပါ-ဟူလို။ ["ကုသလပရောပိ"၏ နောက်၌ "အဘာဝေါသိယာ" ဟု အဠကထာ၌ မရှိပါ၊ ရှိကာဆရာက စပ်ပုခ်ကိုပါထည့်၍ ဆိုဟန်တူသည်။]

အယं ဟိ၊ ပေ၊ သိယာ။ ။ဤစကားသည် "ယဝိ ဝုတ္တံ"စသော ရှေ့စကား၏ ဥဒ္ဒကတ္ထပြ တပွါ၊ကဋ်ကရဏာဝါ၊ကျတည်း၊ ဓမ္မ ၂-ပုခ်၏ အနက်က အဘာဝ ဖြစ်သောကြောင့် အကုသလာ နောက်၌ ဓမ္မဖြစ်စေ, အဗျာကတာနောက်၌ ဓမ္မဖြစ်စေ ဘာဝ(သဘာဝ)အနက်ဖြစ်လျှင် ကုသလာ နောက်က ဓမ္မသည် အဘာဝဖြစ်စရာရှိ၏၊ ဤသို့ အနိယမတ္ထဖြစ်ပုံကိုပြလိုလို၍ "တေဟိ စ အညော ကုသလပရောပိ" စသည်ကို ဆိုလိုပါသည်-ဟူလို။

ပြုခြင်းအားဖြင့်။ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော–ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ အနုမတိယာ–ပညာရှိအများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖြင့်၊ အနုရူပ–လျော်သည်တည်း၊ ယထာနုမတိ–ပညာရှိအများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားလျော်သည်၊ ယထာ–အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ အနုမတိ–သည်၊ ပဝတ္တာ–ဖြစ်ပြီ၊ တထာ–ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်၊ တဒနုရူပ–ထိုအနုမတိအားလျော်စွာ၊ ဝေါဟာရသိဒ္ဓိတော–ပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါ၏ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်တည်း၊ ဣတိ အဏ္ဍာ။ [အမိပ္ပာယ်ကို အဠကထာဘာသာဒဋ္ဌကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဟိ–ချဲ့၊ အနုမတိ–သည်၊ (ပဝတ္တာ၌ စပ်၊) ဝိသေသနဝေါဟာဝတော–ဝိသေသန, ဝိသေသိတဝ်ဒ္ဓ၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်၊ အစ္ဆန္ဒ–စင်စစ်၊ အဘိန္နေသု–မကွဲပြားသောအနက်တို့၌၊ (သာမည္ညအာဓာရ, ပဝတ္တာ၌စပ်၊) ကတ္တစိ–အချို့သော ပြယုဂ်၌၊ (ဝိသေသ အာဓာရ) ကိရိယာဂုဏာဒိပရိဂ္ဂဟဝိသေသေန–ကြိယာ, ဂုဏ် အစရှိသည်တို့ကို ပိုင်းခြား၍ ယူခြင်းဟူသော အထူးအားဖြင့်၊ ·အဝိဝဋ္ဋသဒ္ဒတ္ထ ဝိဝရဏတ္ထ–မထင်ရှားသော သဒ္ဒါ၏ အနက်ကို ဖွင့်ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ ပဝတ္တာ–ဖြစ်၏၊ ယထာ–ဥဒါဟရဏ်ကား။ သဏ္ဌာ–သိကြား။ ဣန္ဒေါ–ကိုယ်ရောသိကြား၊ ပုရိန္ဒဒေါ–ရှေးဦးပေးခဲ့ဖူးသောသိကြား။ ဣတိ–ဤသို့အစရှိသည်တည်း။ ကတ္တစိ–အချို့ပြယုဂ်တို့၌၊ အစ္ဆန္ဒ–ဆင်စစ်၊ ဘိန္နေသု–ကွဲပြားသောအနက်တို့၌၊ (ပဝတ္တာ–၏၊) ယထာ–ကား၊ ဓေါ–မြောက်ပိုပင်ကိုလည်းကောင်း၊ ခဒိရော–ရှားပင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပလာစ–ပေါက်ပင်ကိုလည်းကောင်း၊ အာနိယန္တု–ဆောင်ယူအပ်စေကုန်

အနုမတိ ဟိ။ ။["ဝုတ္တံ သဗ္ဗမေတံ အကာရတော်တိ" တိုင်အောင် ချဲ့သည်။] ထို ဝိတ္ထာရဝါကျတွင် "အနုမတိ၊ပေ၊ဝေါဟာရာ သိဒ္ဓါ, တသ္မာ"သည် "ယထာနုမတိ ဝေါဟာရ သိဒ္ဓိတော"ကို အတ္ထဗျုါရ အနေအားဖြင့် အကျယ်ပြသော ဝါကျတည်း။ "ဣဟာပိ၊ပေ၊တသ္မာ"သည် အတ္ထဗျုဟသဒ္ဒနေအားဖြင့် အကျယ်ပြသောဝါကျတည်း။ ထို့ကြောင့် ထို တသ္မာ ၂–ပုဒ်ကို ဝုတ္တံ၌ စပ်ပါ။ ပညာရှိများ၏ နှုင်းပြချက်အရ အနုမတိသည် "အစ္ဆန္ဒ အဘိန္နေသု ကတ္တစိ ပဝတ္တာ–ဆင်စစ်, မကွဲပြားသောအနက်တို့၌ တချို့, ပြယုဂ်ဝယ်ဖြစ်၏၊ အဘယ်အကျိုးငှာ ဖြစ်သနည်း–ဟု မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် "ကြိယာဂုဏာဒိ၊ပေ၊ဝိဝရဏတ္ထံ"ဟုမိန့်သည်၊ ကြိယာဂုဏ်စသော သဒ္ဒယုဝတ္ထိနိမိတ် အနက်ကို သိမ်းပိုက်ခြင်းဟူသော အထူးအားဖြင့် မထင်ရှားသောအနက်ကို ထင်ရှားအောင် ဖွင့်ပြအကျိုးငှာ ဖြစ်သည်။

ယထာ၊ပေ၊ပုရိန္ဒဒေါ။ ။ဤ ၃–ပုဒ်သည် သိကြားဟူသော အနက်အားဖြင့် မကွဲပြားသော အဘိန္နပုဒ်တည်း။ သို့သော် "သဏ္ဌာ"သဒ္ဒါသည် စွမ်းနိုင်ခြင်း ကြီယာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်၏၊ ဣန္ဒေသဒ္ဒါသည် အစိုးရခြင်းဂုဏ်ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်၏၊ ပုရိန္ဒဒေါသဒ္ဒါလည်း ရှေးဘဝ၌ အလှူပေးဖူးခြင်းကြီယာကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်၏၊ ဤသို့ သဒ္ဒပဝတ္ထိနိမိတ်ချင်း မတူသောကြောင့် သဏ္ဌသဒ္ဒါကို ဣန္ဒသဒ္ဒါဖြင့် ဖွင့်ပြ၍ဣန္ဒသဒ္ဒါကို ပုရိန္ဒသသဒ္ဒါဖြင့်ဖွင့်ပြဖို့ရန် အနက်တူသဒ္ဒါအချိုးချိုးကို ထပ်၍ဆိုလေရှိ၏၊ ဤသို့ ဆိုရာ၌ "ပဠိမ် ပဠိမ် ပုရိမသေ အတ္ထေ"ဟု ဖွင့်လေရှိကြသည်။

လော၊ ဣတိ–ဤသို့ အစရှိသည်တည်း။ ["ဝေါ ခဒိရော ပလာသော" ကိုသည် တစ်ပုဒ်နှင့်တစ်ပုဒ် အနက်မတူသော်လည်း "အာနိယန္တု" အရ ဆောင်ယူအပ်သော အနက်များအဖြစ်ဖြင့် ပေါင်းစုလျက် သမ္ဘူညီးအနက်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် တစ်ဝါကျ တည်းဆိုဖို့ရန် ခွင့်ပြုချက်ရှိသည်။]

ကတ္တာစီ–အရှိုးသောပြယုဂ်၌၊ ဝိသေသနဝိသေသိတမ္ဘဘာဝတော–ဝိသေသန, ဝိသေသိတမ္ဘ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဘေဒါဘေဒဝန္တေ သု–အထူးပြုတတ်သော ဝိသေသ, အထူးမပြုတတ်သော သာမညအဖြစ်ရှိသော အနက်တို့၌၊ (ပဝတ္တာ–၏၊) သေယျထာပိ–ဥပမာ မည်သည်ကား၊ နီလုပ္ပလဝဏ္ဏော ဝိယ–ကြယ်ကြာ။ ပဏ္ဍိတပုရိသော–ပညာရှိယောကျ်ား၊ ဣတိ–ဤသို့ အစရှိသည်တည်း၊ တာယ တာယ အနုမတိယာ–ထိုထို ပညာရှိ အများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ [ယထာသဒ္ဒါ၏ ဝိစ္ဆာအနက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] တာနုရူပဋ္ဌ–ထိုပညာရှိအများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းအားလျော်စွာ လည်းကောင်း။ [ယထာသဒ္ဒါ၏ အနုရူပအနက်ကို ရည်ရွယ်သည်။] တေဝေါဟာရာ–ထိုထို ပြောဆိုကြောင်း သဒ္ဒါတို့သည်၊ သိဒ္ဓါ–ပြီးစီးကုန်၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်လည်း ကောင်း၊ (သမ္ဘမေတं အကာရဏ်တိ ဝုတ္တွာ–၌ စပ်။)

ဣဟာပိ–ဤ တိုက်ဒုတ်အရာ၌လည်း၊ ကုသလဝမ္ဘသဒ္ဒါနှ–တို့၏၊ ဝိသေသနၖ ပေ၊ ဘာဝတော–ဝိသေသန, ဝိသေသိတမ္ဘတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသေသတ္တာ သာမညတ္တာ ပရိဂ္ဂဟေန–ဝိသေသအနက်, သာမညအနက်တို့ကို ပိုင်းခြားခြင်း ယူခြင်းအားဖြင့်၊ သမာနေ–တူသော၊ ဘေဒါဘေဒယုတ္တေ–ဘေဒ, အဘေဒအဖြစ်နှင့် ယှဉ်သော၊ အတ္ထေ–အနက်၌၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ခြင်းကို၊ အနုမတာ–ခွင့်ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့လျှင်၊ တာယ တာယ အနုမတိယာ–အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တာနုရူပဋ္ဌ–စွာလည်းကောင်း၊ ဧသော ဝေါဟာရော–ဤပြောဆိုကြောင်းသဒ္ဒါသည်၊ သိဒ္ဓေါ–ပြီး၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘမေတं အကာရဏန္တိ- ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ။

အတ္တာနော၊ ပေဒီပေန္တိ–ကား၊ အတ္တာနာ–မိမိသည်၊ ပရိဣဟိတံ–သိမ်းပိုက် အပ်သော၊ (အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါကစသော အနက်ကို ရည်ရွယ်သည်။) အတ္တာနာ, ဝုစ္စမာနံ–ဟောအပ်သော၊ (ဣသိုလ် အစရှိသော အနက်ကိုရည်ရွယ်သည်။) အနဝဇ္ဇ၊ ပေ၊ ဘာဝံ–အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက အစရှိသောအနက်, ဣသိုလ်အစရှိသော အနက်ကို၊ [ဘာဝသဒ္ဒါသည် ပဒတ္ထဝါစက။] တဒတ္ထသ–ထိုဣသိုလ်စသော အနက်၏၊ တဒ္ဓဗ္ဘာ ဒီပနဝသေန–ထိုမမ္ဘသဒ္ဒါ၏ အနက်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊

ကတ္တာစီ ဝိသေသနၖ ပေ၊ ပုရိ(ရော။ ။"နီလ+ဥပ္ပလ၊ ပဏ္ဍိတော+ပုရိ(ရော" ထိုကဲ့သို့ သဒ္ဒါကွဲပြားသော်လည်း ဝိသေသန ဝိသေသိတမ္ဘ အဖြစ်ကြောင့် အနက်အရ မကွဲပြားသော ပြယုဂ်များ၌လည်း အထပ်ထပ်ဆိုဖို့ရန် ခွင့်ပြုချက် ရှိပြန်သည်။

ဓမ္မသဒ္ဒါသ-ဓမ္မသဒ္ဒါ၏အတွက်၊ ဒီပေါ့ဆို-ပြကြကုန်၏၊ ဣတိ အယ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း-ကသ္မာ, ဣတိ အယ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ၊) ဓမ္မသဒ္ဒါ-သည်၊ ကုသလာဒိဘာဝေါ-ကုသိုလ် အစရှိသောအနုကၡိရှိသည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဣတိ အယ-ကား၊ အဓိပ္ပာယော-တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-၏။) [ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ကုသိုလ်စသော အနုက်ကို တိုက်ရိုက် မဟောနိုင်, ကုသလာစသည်တို့က ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ကူရှုပေးသောကြောင့်သာ ထိုကုသိုလ် စသောအနုက်ကိုလည်း ပြနိုင်သည်-ဟုလို။]

ဣမိနာဝါတိ-ကား၊ ဓမ္မသဒ္ဒေါ၊ပေဒိသယတိတိ အာဒိနာ-ဓမ္မသဒ္ဒေါ၊ပေဒိသယတိ အစရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အတ္ထအေှာ သဘာဝံ ဓာရေန္တီတိ အာဒိနာစ-အတ္ထအေှာ သဘာဝံ ဓာရေန္တီ အစရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ နယေန-ဖြင့်၊ [အဋ္ဌကထာဝယ် "ဝေဒိတမ္ဘော" ၌စပ်။] ဟိ-မှန်၊ သော-ထိုနည်းသည်၊ သဒ္ဒတ္ထ-အလုံးစုံသော တိက်, ဒုက်တို့၌၊ သမာနော-တူ၏၊ ကုသလာသဒ္ဒေါ၊ပေဒိသယတီတိ-ဟူသည်လည်း ဖြစ်သော၊ ကုစ္ဆိတော သလယန္တီတိ-ဟူသည်လည်းဖြစ်သော၊ ဣတိ အာဒိကော-ဤသို့အစရှိသောနည်းသည်၊ [ဣတိ တစ်လုံးအကျေးကြီး။] နု (သမာနော)-တူသည် မဟုတ်၊ စ-ဆက်၊ သော ဝိသေသနယော-ထိုထူးသောနည်းကို၊ ဣတော၊ပေါ၊ဝဏ္ဍာ မာတိ ဇေတေနု-ဣတော၊ပေါ၊ဝဏ္ဍာမိဟူသော ဤစကားဖြင့်၊ အပနီတော-ပယ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-မှတ်ထိုက်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း-ကသ္မာ-ကြောင့်၊ ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သုခါ၊ပေါ၊ဃမ္ပယုတ္တာတိအာဒယော-အစရှိကုန်သော၊ ဝိသေသာ-အထူးတို့သည်၊ ကုသလာဒိဝိသေသဿ-ကုသလာ အစရှိသောအနုက်အထူးကို၊ ဂဟေတွာ-နည်းယူ၍၊ နု ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ဣတိ-ဤအနက်ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏ ဣတိဝိညာယတိ၊) ဣတိ-ဤတွင် ကုသလတိက်ဖွင့်အပြီးတည်း၊ (ဣတိတစ်လုံးကျေ။)။

အတ္ထအာ၊ပေ၊အဓိပ္ပာယော။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် "ကုသလာ စသော သဒ္ဒါတို့က မိမိ၏ အနုက်ဝိသေသကို ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ အနုက်အဖြစ်ဖြင့် ပြကုန်၏"ဟုဆဋ္ဌ "ဓမ္မသဒ္ဒါက ကုသိုလ်-အကုသိုလ်-အဗျာကတသုခနုက်ကို ဟောနိုင်သည်"ဟု မဆိုလို၊ ကုသလ ၁နေ၁က်က ဓမ္မာဟူသည် အနဝဇ္ဇ သုခဝိပါက သင်ဘောရှိသော ကုသိုလ်ဓမ္မတည်း၊ ဤဆို စသည်ဖြင့်မိမိ၏အနုက်ကို ဓမ္မ၏ အနုက်အဖြစ်ဖြင့် ပြသည်-ဟု ဆိုလိုသည်။

အပနီတော။ ။"ကုသလသဒ္ဒေါ အာရောဂျ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကေသု ဒီသယတိ" စသော အမှင့်များသည် အခြားတိက်တို့၌ မရနိုင်သော ထူးသော နည်းများတည်း၊ ထိုထူးသောနည်းများကိုကား "ဣမိနာ နယေန"ဟု ညွှန်ပြချက်တွင် မပါဝင်အောင် "ဣတော ပရံ ဝိသေသမတ္တမေဝ ဝဏ္ဍာမ" ဟူသော ဤစကားဖြင့် ဖယ်နတ်ထားသည်။

သုခသေစ ပဟာနာတိ ဣဒေ-ဌ၊ သုခိန္ဒြိယ်-သုခိန္ဒြေကို၊ သုခန္တိ-သုခဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ တဉ္စ-ထိုသုခိန္ဒြေဟူသည်လည်း၊ သုခဝေဒနာဝ-(တရား ကိုယ်အားဖြင့်) သုခဝေဒနာသည်သာ၊ ဟောတိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သုခဝေဒနာယ ဒိသတိတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ တိသော ၊ပေ၊ဝေဒနာတိ ဝေမာဒီသု-ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခသဒ္ဒေါ-သည်၊ (ဝေဒနာသဒ္ဒေန-နှင့်၊ [သုခဝေဒနာသဒ္ဒေန-နှင့်]-ဟုလည်း အချို့စာရှိ၏။) သမာနတ္ထောဘဝ-တူသော အနက်ရှိသည်၊ ဟောတိ) ဝိယ-ကဲ့သို့၊ (ကထာ-တူ၊ သုခသ-(သုခသေစပဟာနာယ) သုခသဒ္ဒါ၏၊ ဝေဒနာသဒ္ဒေန-(သုခဝေဒနာသဒ္ဒေန) နှင့်၊ သမာနတ္ထတ္တာ-တူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (သုခဝေဒနာယ ဒိသတိတိ-ဟူ၍)၊ နှ (ဝုတ္တံ)-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဟိ-မုန်း၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သုခသ-၏၊ ဝေဒနာသဒ္ဒေန-နှင့်၊ သမာနတ္ထတ္တာ-ကြောင့်၊ နှ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ဟူ၏-သို့၊ ဝိညာယတိ-နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သုခိန္ဒြိယတ္ထော-သုခိန္ဒြိယဟူသော အနက်ရှိသော၊ အယံသုခသဒ္ဒေါ-(သုခသေစ ပဟာနာဌ်) ဤသုခသဒ္ဒါသည်၊ ကာယသုခန်-ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်းဟူသော၊ ကာယာနုဂ္ဂဟ-ကိုယ်ကိုချီးမြှောက်တတ်သော၊ သာတဝေသသ-သာယာခြင်းအထူးကို၊ [ကာယိက သာတ စေတသိကသာတ ၂-မျိုးတွင် ကာယိကသာတနှင့်သာဆိုင်သောကြောင့် "သာတဝေသသ"ဟုဆိုသည်။] ဂဟေတွာ-၍၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်၏၊ ပန-ဗျတိရိက်ကား၊ သုခါဝေနာ-သုခါ ဝေနာဟူသော ပါဠိရပ်လည်းကောင်း၊ ["တိသော

နှ ပနၛေ၊သမာနတ္ထတ္တာ။ -။"တိသော ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဝေနာ သုခါ ဝေနာ, ဒုက္ခာဝေနာ, အဒုက္ခမသုခါဝေနာ" ဟူသော ပါဠိတော်လာသော သုခါ သဒ္ဒါသည် ကာယိက သုခဝေဒနာ စေတသိကသုခဝေဒနာ ၂-မျိုးလုံးကို ဟောရကား နောက် ဝေနာသဒ္ဒါနှင့် အနက် အရတူသကဲ့သို့ "သုခသေစပဟာနာ"၌ သုခသဒ္ဒါသည် ဝေနာနှင့် အနက်အရတူသောကြောင့် "သုခဝေဒနာယ ဒိသတိ"ဟု ဆိုသည်မဟုတ်။ [သဘာဝမမူအားဖြင့် ကာယိက သုခဝေနာကို အရ ကောက်ရသောကြောင့်သာ "သုခဝေဒနာယ ဒိသတိ"ဟုဆိုပါသည်၊ အနက်အရမှာကား သုခိန္ဒြေဟူသော ကာယိယ သုခဝေဒနာတစ်မျိုးသား ရသည်-ဟုလို။ ဤဝါကျ၌ ရေးစာအုပ်များ၀ယ် "နှ ပနယ္ယထာ"ဟု ယထာသဒ္ဒါပါနေသည်၊ နောက်၌ "သုခသဒ္ဒါဝိယ"ရှိသောကြောင့် ထိုယထာကို "အပိ"-ဟု မခေါ်ဆိုသည်။

အယံ၊ဟိ၊ပေ၊ဟနၛေ၊ပေ၊ပဝတ္တာ။ ။သုခါ ဝေနာ၌လာသော သုခသဒ္ဒါနှင့် သုခသဒ္ဒါလာသော သုခသဒ္ဒါတို့၏ သမာနတ္ထမဖြစ်ပုံကို ချဲ့လိုရှိ "အယံ ဟိ" စသည်မိန့်၊ (တစ်နည်း) ဥပက အကြောင်းပြုလို၍ "အယ ဟိ"စသည်မိန့်၊ သုခိန္ဒြေ အနက်ကို ဟောသော သုခသဒ္ဒါသည် (ကာယိကသုခဖြစ်သောကြောင့်) ခန္ဓာကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း, ခန္ဓာကိုယ်ကို ချီးမြှောက်ခြင်းဟူသော သာယာခြင်းအထူးကို (အကြောင်း ပဝတ္တိ နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်) ယူ၍ဖြစ်သော သဒ္ဒါတည်း၊ သုခါ ဝေနာ၌လာသော သုခသဒ္ဒါကဲ့သို့လည်းကောင်း, "ယံကိဉ္စိ ဝေနဲ. ဝေဒေတိ ဘုဝ်ဝါ"

ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ သုခါဝေဒနာ"ဌပါသော "သုခါဝေဒနာ"ဟူ သော ပါဠိရပ်လည်းကောင်း၊] ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ သုခံဝါ-"ယံ ကိဉ္စိ၊ပေ၊သုခံဝါ"ဟူ သော ပါဠိရပ်လည်းကောင်း၊ ယော သုခံ ဒုက္ခတော-"ယော သုခံဒုက္ခတောဟူ သော ပါဠိရပ်လည်းကောင်း၊ ဣတိ ဧဝမာဒိသု-ဤသို့အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌၊ သုခ သဒ္ဒေါဝိယ-သုခ သဒ္ဒါသည်ကဲသ့သို့၊ သာတသာမည်-သာယာခြင်းသာမည်ကို၊ [ကာယိကသာတ, စေတသိကသာတ ၂-မျိုးလုံးနှင့်ဆိုင်သောကြောင့် "သာတ သာမည်"ဟုဆိုသည်။] ဂဟေတွာ-၍၊ နပဝေဏ္ဍာ-ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သုခသ-၏၊ ဝေဒနာသဒ္ဒေန-နှင့်၊ သမာနတ္ထတ္တာ-ကြောင့်၊ နဝုတ္တံ-ဆိုအပ်သည် မဟုတ်၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-၏။)

ယသ္မိ-အကြင်အကြောင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ [နောက်၌ အကျယ်လာလတ္တံ. ဖြစ်သောကြောင့် သာမည်ပေ၊သည်။] သုခဟေတုနံ-သုခ၏ ဧနကအကြောင်း၊, ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းတို့၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ တံ-ထိုအကြောင်း သည်၊ သုခမူလ-သုခ၏အကြောင်းဂုဏ်း အခြေခံမည်၏၊ [ဤစကားကိုချဲ့လိုရှိ "ဗုဒ္ဓါပ္ပါဒေ" စသည်မိန့်။] ဗုဒ္ဓါပ္ပါဒေ-ဘုရားရှင်တို့၏ ပွင့်တော်မူရာ နဝမဇဏသည်၊ (သတိ) စ-ရှိသော်လည်းကောင်း၊ ကာမသမတိက္ကမာဒိဧက-ကာမဂုဏ်ကို လွန်ခြောက် ကြောင်း အစရှိသော၊ [အာဒိဖြင့် ရူပါရူပ သမတိက္ကမဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကိုယူ။] ဝိရာဂေ-ကာမကို မတပ်မက်ကြောင်း, အနာဂါမိမဂ်သည်၊ သတိစ-လည်းကောင်း၊ သုခဟေတုနံ-သုခ၏ ဧနကအကြောင်း, ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ပုညပဿဒိ အာဒီနံ-ကုသိုလ်ကောင်းမှု, ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ အစရှိသောတရား တို့၏၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သုခမူလ-သုခ၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံဖြစ်သော၊ တံ-ထိုဗုဒ္ဓါပ္ပါဒနဝမဇဏ, ဝိရာဂဟူသော အကြောင်း ကို၊ သုခန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဦး။ [သုခဟေတုနန္တိ သုခဟေတုပစ္စယာနံ ဧဏသေသနယေန၊ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။]

သုခသ-သုခ၏၊ အာရမ္မဏတ္တာ-အာရုံ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရူပ်စ-ရူပါရုံကိုလည်း၊ သုခန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။ ပုညာနိုတိ-ပုညာနိဟူ သော၊ ယဒိဒံ ဝစနံ-အကြင်သဒ္ဒါသည်၊ (အတ္ထိ)၊ တံ-ထိုသဒ္ဒါသည်၊ သုခသ-သုခကို၊ အဓိဝစနံ-ဟောသော သဒ္ဒါတည်း၊

စသည်ဌိလာသော သုခသဒ္ဒါကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ကာယိက ဧစေတသိကဟုမခွဲခြားဘဲ) သာယာခြင်း သဓာညကို (သဒ္ဒေပဝတ္တိနိမိတ်အဖြစ်ဖြင့်)ယူ၍ဖြစ်သော သဒ္ဒါမဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် သုခသဒ္ဒ သုခသဒ္ဒါနှင့် သုခါဝေဒနာ စသည်၌ သုခသဒ္ဒါတို့သည် အနက်အားဖြင့် မတူကြ၊ သုခါဝေဒနာအရ၌ သုခဝေဒနာ ၆၃-ပါးလုံးရ၏၊ သုခသစ ပဟာနာဒိသု၌ သုခအာဂဏား သုခိဇ္ဇေါဟူသော ကာယိကသုခ (ကာယဝိညာဏ်၌ ယှဉ်သော) ဝေဒနာတစ်ပါးသာ ရသည်-ဟူလို။

ဣဋ္ဌ ဝိပါကသေ-ဣဋ္ဌအကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက်နာမဣန္ဒြာ, ကမ္မဇရူပ်ကို၊ အခ်ိဝစန်-တည်း၊ [သုခသကို ထပ်ဖွင့်သည်။] (ကသွာ-နည်း၊) တဒတ္ထသ-ထိုဂုဏ်၏ အနက်ဖြစ်သော ကုသိုလ်၏၊ ဝါ-က၊ ဣဋ္ဌဝိပါက ဝိပစ္စနတော-ဣဋ္ဌအကျိုးကို မှည့်ရင်ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ ဣဋ္ဌတိအတ္ထော-ဤကား အခ်ိဝှာယ်နက်။

သဂ္ဂါ-နတ်ပြည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ နန္ဒနံစ-နန္ဒနဥယျာဉ်သည်လည်း ကောင်း၊ သုခပစ္စယာနံ-ကာယိကသုခ, စေတသိကသုခ၏ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပါဒီနံ-ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော၊ ဣဋ္ဌာနံ-အလိုရှိအပ်သော အာရုံတို့၏ ဌာနံ-ဌာနတည်း၊ သြဘာသော-တည်ရာတည်း၊ ဣဋ္ဌတိ-ကြောင့်၊ သုခါ၊ ပေ၊ နန္ဒနံ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီ။

ဒိဋ္ဌမေမ္ပေတိ-ကား၊ ဣမမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ-ဤ အတ္တဘောဌ၌ သုခဝိဟာရာတိ-ကား၊ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနနဿ ဝိပာဟာနိ-ပဋ္ဌမဈာန်ဟူသော အကြောင်းတရား အစရှိသည်တို့တည်း၊ (ဧတေ-ဤတရားတို့ကို၊) နိဝရဏာဒီ ဗျာဟရေဟိတတ္တာ-နိဝရဏ အစရှိသော ဗျာဟာရတို့မှ ကင်းကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အဗျာဗဇ္ဈာတိ-အဗျာဗဇ္ဈတို့ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။

ဒိဋ္ဌမေမ္ပေ။ ။"ဣမမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ"ဟု ဖွင့်၏၊ ထိုအဖွင့်၌ ဣမမသ္မိံကို ထောက်၍ "ဒိဋ္ဌ"ဌ် တ ပစ္စည်းသည် ပစ္စုပ္ပန်အနက်ဟောဟုသိရမ်၏၊ ဓမ္မသဘျါလည်း ပရိယတ္တိစသော အနက် ဟောမဟုတ်, သဘာဝအနက်ဟောတည်း၊ ထိုသဘောဟုသည် ခန္ဓာ ၅-ပါးဟူသော အတ္တဘော တည်း-ဟု သိစေလို၍ "အတ္တဘာဝေ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဖျက်မှောက်ထင်ထင် ရှမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောကို "ဒိဋ္ဌမေမ္ပ"ဟု ဆိုလိုသည်။[ပေသိယတော-ဖျက်မှောက်ထင်ထင် ရှမြင်အပ်၏၊ ဣဟ ဒိဋ္ဌော၊ ဒိဋ္ဌော စ+သော+ဓမ္မောစာတိ ဒိဋ္ဌမ္ပေါ။]

သုခဝိဟာရာ။ ။ဝိဟာရသည် ဒိဗ္ဗ, ဗြဟ္မ, အရိယနှင့် ဣရိယာပထဟု ၄-မျိုးရှိ၏၊ [ထိုအကျယ်ကို ပါရာဇိကာဏ် ဝေရဉ္ဇယ် ဝိဟာရတိအဖွင့်၌လည်းကောင်း, ဒိဗ္ဗစက္ကုအဖွင့်၌လည်းကောင်း ရှုပါ၊] ထို ၄-မျိုးတွင် ဒိဗ္ဗဝိဟာရကို ယူစေလို၍ "ပဌမဈာနဝိဟာရဒေ" ဟု ဖွင့်သည်၊ ဝုတ္တာဂါ၏ အဖြစ်ဖြင့်ကား "ဧတေ" ဟု ထည့်ပါ။

ဗျာဟာ၁, ဗျာပါ၁။ ။နိဝရဏာဒိနောက်၌ "ဗျာပါ၁-ဗျာဟာ"ဟု ပါ၌ ၂-ထွေ ရှိတတ်၏၊ ဗျာပါ၁ဟူသော ပါ၌သည် စိတ်၏ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း ဒေါသအနက်ကိုဟောစေ၏၊ ဗျာဟာ၁ ဟူသောပါ၌ကား ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းအနက်ကို ဟောအ်၏၊ "နိဝရဏာဒိ" ဟူသော ဝိသေသကိုထောက်လျှင် ဒေါသကို အရေကောက်သော ဗျာပါ၁တစ်မျိုးတည်းနှင့် မလျော်၊ စိတ်ကိုနှိပ်စက်တတ်သော နိဝရဏ အားလုံးနှင့်သာ လျော်၏၊ ထိုကြောင့် ဗျာဟာ၁ပါ၌သာ သင့်မြတ်စရာရှိ၏၊ ဓမ္ဓဋ္ဌိကာဌ်ကား၊ ဗျာပါ၁ပါ၌ကိုပင် အတည်ယူ၍ဖွင့်ထားလေသည်။ [အကျယ်အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာ ဋီကာ၌ ရှုပါ။]

သမ္ဘဝခ်ေါ ရခုက္ခနိဗ္ဗာဝန်တော-အလုံးစုံသော သခ်ေါရခုက္ခတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ-ငြိမ်းစေတတ်သည့်အတွက်၊ တံနိရောဓေဠာ-ထိုသခ်ေါရခုက္ခတို့၏ ချုပ်ရာ၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိဗ္ဗာန်-နိဗ္ဗာန်ကို၊ သုခန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ အာဒီသဒ္ဒေန-ဖြင့်၊ အခုကမသုခံ၊ ဝေ၊ဘာသိတတိ-ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ အခုကမသုခေ-အခုကမသုခအနက်၌လည်းကောင်း၊ ဒေဝိ၊ ဝေ၊ခုက္ခာ ဝေဒနာတိ-ဟူသော ပါဠိရပ်၌၊ ဣဋ္ဌာသု-အလိုရှိအပ်ကုန်သော၊ သုခေါ ဝေက္ခသုခ-သုခဥပေက္ခာအနက်တို့၌လည်းကောင်း၊ ဣဋ္ဌတိ ဇေမာဒီသု-ဤသို့အစရှိသော အနက်တို့၌၊ ပဝတ္တိ-သုခေသဒ္ဒါ၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ သင်္ဂီဟိတာ-သိမ်းယူအပ်ပြီ။ [သန္တံ-ငြိမ်သက်သော၊ သန္တံ-ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမ္ဘူ-ဝိသေသန)၊ အခုကမသုခံ-အခုက မသုခဝေဒနာကို၊ သုခဝိဒ္ဓေ၀-သုခဟူ၍သာ၊ ဘာသိတံ၊ ပြီ၊ အာနန္ဒ-အာနန္ဒာ၊ မယာ-သည်၊ ပရိယာယေန-အားဖြင့်၊ သုခါ ဝေဒနာ-သုခဝေဒနာ လည်းကောင်း၊ ခုက္ခာ ဝေဒနာ-လည်းကောင်း၊ (ဣဋ္ဌတိ-သို့၊) ဒေ၀ိ-ကုန်သော၊ ဝေဒနာ-တို့ကို၊ ဝုတ္တာ။]

ခုက္ခဝတ္ထူတိ-ကား၊ ခုက္ခသ-၏၊ သြကာသော-တည်ရာတည်း၊ [အဝကာသန္တိ ပတိဋ္ဌဟန္တိ ဇေတ္ထာတို့ သြကာသော။] ဟိ-မှန်၊ အတ္ထနော-၏၊ ပစ္စယေဟိ-တို့ကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ-ဖြစ်ရပါသော်လည်း၊ ဝါ-ဖြစ်ရသည်လည်းဖြစ်သော၊ တံ ခုက္ခံ-ထိုခုက္ခသည်၊ ဇာတိ အာဒီသု-ဇာတိအစရှိသောဘရားတို့သည်၊ [အာဒိဖြင့် ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏစသည်ကိုယူ။] ဝိဇ္ဇမာနေသု-ထင်ရှားရှိကုန်လသော်၊ ဝါ-ထင်ရှားရှိကြမှသာ၊ တမ္ဘတ္ထာ,ကံ-ထိုဇာတ်အစရှိသော တည်ရာရှိသည်၊ ဟုတ္တာ, ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ရ၏။

သမ္ဘဝေါတံ နိရောဓေဠာ(ဝါ)။ ။ယခုစာအုပ်များ၌ ဝါ သဒ္ဒါတွေ့ရ၏၊ ဟိတိ ၂-ခုသည် အားတူနေလျှင် "ဟော" သဒ္ဒါဖြင့်ရည်းညွှန်းသော်လည်းကောင်း, "ဠာ"သဒ္ဒါဖြင့်ရည်းသော်လည်းကောင်း ထားလေရှိ၏၊ အားမတူ၍ မူလဟိတ်-မူလဟိတ်ကွဲရာ၌သာ ဤသို့ ဟောနှင့် ဠာ ခွဲ၍ထားတာတို့၏၊ ထို့ကြောင့် ရှေ့ဟိတ်ကို နောက်ဟိတ်၏ ကာရဏ (ဟိတ်ကျ)ဟု မခေါ်ဖွင့်သည်အတိုင်း ဝါသဒ္ဒါ မပါသင့်ပါ။

သုခေါ ဝေက္ခာသု ဣဋ္ဌသု။ ။အကုသလဝိပါက် ဝေဒနာသည် အနိဋ္ဌဖြစ်၏၊ ထိုအနိဋ္ဌကို ခုက္ခဝေဒနာ၌သင့်၍ ကြွင်းသောဥပေက္ခာများကို သုခ၌ သွင်းရကား သုခါ ဝေဒနာ၌ သုသေဒ္ဓါသည် သုခနှင့် ဣဋ္ဌဥပေက္ခာကို ဟောတ်-ဟုလို။ [ဥပေက္ခ-ဓေ ဝါ အပေက္ခိတွာ ဝိသေသန် ကတ်၊ သ ဟိ အကုသလဝိပါကဘဒ္ဒတာ အနိဋ္ဌာပိ အဣဋ္ဌတိ၊-အနဋ္ဌကဲ၊ "ဣဋ္ဌာသု" ဟူသော ဝိသေသနကို "ဥပေက္ခာ"ဌဲ၌ ပြုထား၏၊ သုခအတွက်မှာ "ဣဋ္ဌာသု"ဟု ဝိသေသန ပြုဖွယ်မလိုပါ-ဟုလို။)...ထို အနဋ္ဌ သုခဥပေက္ခာ ၂-မျိုးလုံးကိုင်၍ "ဣဋ္ဌာသု"ဟု ဝိသေသနပြုသည်-ဟုလည်း ပဋ္ဌနည်းဖွင့်၏၊ ထိုနည်းကား သုခသည် ဖောက်ပြန်သောအခါ ဝိပရိဏာမခုက္ခဖြစ်၍ အနိဋ္ဌဖြစ်၏၊ အညာဏ (မသိခြင်းမောဟ)ကို တရားကိုယ်ကောက်ရသော ဥပေက္ခာလည်း အနိဋ္ဌပင်တည်း၊ ထိုသုခဥပေက္ခာကို တားမြစ်လို၍ "ဣဋ္ဌာသု"ဟု ဝိသေသနပြုရသတတ်။

ဒုက္ခပစ္စယေတိ–ကား၊ ဒုက္ခဟေတုမှိ–ဒုက္ခ၏အကြောင်းဟူသော အနက်၌၊ ဒုက္ခသေ–ကို၊ ဇနကေ–ဖြစ်စေတတ်သောအကြောင်း၌၊ (ဒီသတ်ဌိစပ်၊) ဣတိ အတ္ထော–နက်။

ဒုက္ခပစ္စယဌာနေတိ–ကား၊ ဒုက္ခဇနကမမ္ပသေ–ဒုက္ခကိုဖြစ်စေတတ်သော ဇနကဂဏ်၏၊ သဟာယဘူတာနံ–အဖော်သဟဲဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ အနိဋ္ဌရူပါဒိ ပစ္စယာနံ–အနိဋ္ဌရူပါရုံအစရှိသော ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်းတို့၏၊ ဌာနေ–တည်ရာ ဘုံဌာနဌေ၊ (ဒီသတ်ဌိစပ်၊) ဟိ–မုန်း၊ [ဒုက္ခပစ္စယေတုနံ–က ဒုက္ခဟေတုမှိဟု ဖွင့်ခြင်း၊ ဒုက္ခပစ္စယဌာနဝနဌ ဒုက္ခဇနကကမ္ပသေ သဟာယဘူတာနံ စသည်ဖြင့် ဖွင့်ခြင်းသည် မုန်၏။] ပစ္စယသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဇနကေ–ဇနကအကြောင်း၌လည်း ကောင်း၊ [ဒုက္ခပစ္စယေတုနံ–က ပစ္စယကို ရည်ရွယ်သည်။] ဇနက သဟာယေ–ဇနဂဏ်၏ အဖော်သဟဲဖြစ်သော အကြောင်း၌လည်းကောင်း၊ [ဒုက္ခပစ္စယဌာနေ၌ ပစ္စယကိုရည်ရွယ်သည်။] ပဝတ္တတိ–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊ အာဒီသဒ္ဒေ–ဖြင့်၊ (ဒုက္ခပစ္စယေဌာနာဒီသုဌ် အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊) ယ–အကြင်တရားသည်၊ အနိစ္စ–အနိစ္စတည်း၊ တံ–ထိုအနိစ္စဖြစ်သောတရားသည်၊ ဒုက္ခ–တည်း၊ ဣတိအာဒိနာ–ဤသို့အစရှိသောနည်းဖြင့်၊ သခါရဒုက္ခဒီသု–တို့၌၊ ပဝတ္တိ–ကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ–၏။

သမ္မယုတ္တေ–သမ္မယုတ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝတ္ထု–ဝေဒနာ၏ တည်ရာ ဝတ္ထုဖြစ်သော၊ ကရဇကာယဝ–ကရဇ ကာယကိုလည်းကောင်း၊ သုခေယတိ–ချမ်းသာ စေတတ်၏၊ လဒ္ဓသာဒေ–ရအပ်သော့ သာယာခြင်း ရှိသည်တို့ကို၊ အနုဂ္ဂဟိတေ–ချီးမြှောက်အပ်သည်တို့ကို၊ ကရောတိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သုခါ–သုခါမည်၏၊ သုခါတိစ္စော–ဟူ သောပါဌ်၌၊ ဝေဒနာသဒ္ဒံ–(ဣတ္ထိလိင်ရှိသော) ဝေဒနာသဒ္ဒါကို၊ အပေက္ခိတ္တဝဲ–ငဲ့၍၊ သုခဘာဝမတ္တသ–ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်မျှကို၊ (ချမ်းသာခြင်း ကြီယာသာမည်ကို၊) အပ္ပကာသနေနနေ–ထင်ရှားမပြခြင်းကြောင့်၊ နပုံသက လိင်တာ–နပုဋ္ဌလိင်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၊ နကတာ–မပြုအပ်။ [အကယ်၍ ဝေဒနာ သဒ္ဒါကိုမငဲ့ဘဲ သုခသာမည်ကို ပြလိုသောအရာဖြစ်လျှင် "သုခံ ဒုက္ခံ"ဟု နံပုဋ္ဌလိင်ထားလေရှိသည်။ ဤနေရာ၌ကား ဝေဒနာသဒ္ဒါကို ငဲ့သောကြောင့် "သုခါ" ဟု ဣတ္ထိလိင်ထားရသည်–ဟူလို။]

သမ္မယုတ္တေ၊ ပေ၊ သုခါ။ ။[ဝတ္ထုအရ စကျူဝတ္ထု စသည်ကို ယူမည်ဆိုး၍ "ကရဇကာယ" ဟုထပ်ဖွင့်သည်၊ လဒ္ဓသာဒေ, အနုဂ္ဂဟိတေတို့ကား၊ ချမ်းသာပုံကို သရုပ်ဖော်သောစကားတည်း၊ သမ္မယုတ္တမမ္ပ, ကရဇကာယ ၂–မျိုးလုံးရသောကြောင့် "လဒ္ဓသာဒေ အနုဂ္ဂဟိတေ"ဟု ဗဟုဝုစ်ထားသည်။] သုခဖြစ်သောအခါ သမ္မယုတ္တမမ္ပနှင့် ကရဇကာယတို့ကို သုခက ချီးမြှောက်ထား သောကြောင့် စိတ်စေတသိက်များလည်း တကြောကြွ, ဓမ္မတကိုယ် ကရဇကာယလည်း တရွရွဖြစ်၍နေ၏၊ [ကြွင်းသော အဓိပ္ပာယ်များကို အဠကထာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

သဘာဝတောဘ–ပင်ကိုသဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရိကပ္ပတောစ– ကြိုဆဆပ်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယံ–အကြင်အာရုံသည်၊ ဣန္ဒ–ဣန္ဒတည်း။ ဝါ–အလိုရှိထိုက် တောင့်တထိုက်သောအာရုံတည်း၊ တာနနဘာဝန်–ထိုသဘာဝဣန္ဒ ပရိကပ္ပဣန္ဒကို ခံစားခြင်းသည်၊ ဣန္ဒာနုဘာဝန်–ဣန္ဒာနုဘာဝန် မည်၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ဣန္ဒာကာရာနုဘာဝန်–ဣန္ဒဖြစ်သော အခြင်းအရာကို ခံစားခြင်းသည်၊ ဣန္ဒာနုဘာဝန်–မည်၏ ။ [ဤပုဒ်၏အမိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီး။]

သမ္ဆိ–ကား၊ အဝိသမံ–မည်မည္ဟတ်မဟုတ်ဘဲ၊ သမ–အညီအမျှ သမဖြစ်ကုန်သည်၊ ကေဝိဘာဝူပဂတာဝိယ–တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့၊ (ဟုတ္တာ)၊ ယုတ္တာ–ယှဉ်ထိုက်သောတရားတို့တည်း၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ သမာ–တူကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သဟ–တကွ၊ ယုတ္တာ–တို့တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ယောဧတေတ္ဆံ–ထိုဂါ၏ ။

ကေဝ္ပါဒါတိ–ကား၊ ဧတေသံ–ဤတရားတို့၏၊ ဧကော သမာနော–တူသော၊ [ဧကသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဓါအနက်ကိုယူမည်နိုး၍ "သမာနော" ဟုဖွင့်သည်။] ဥပါဒေါ ဖြစ်ခြင်း (ဥပါဒါခြင်း) သည်၊ (အတ္ထို)၊ ဣဟိ (ဧတ–တို့သည်၊) ကေဝ္ပါဒါ–ကေဝ္ပါဒါတို့မည်၏၊ သမာနပစ္စယေဟိ–တူသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ သဟုပ္ပတ္တိ ကာ–တကွဖြစ်ခြင်းရှိသော တရားတို့သည်၊ ဣဟိအဏ္ဍောဝ။ [စကျဉိုညာဉ်နှင့်တကွ ယှဉ်ဖက်စေတသိက်များဖြစ်ဖို့ရာ စကျူပသာဒ၊ ရူပါရုံ၊ အာလောက၊ မနသိကာရ ဟူသော အကြောင်းများရှိ၏၊ ထိုကဲ့သို့ တူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် တကွဖြစ်သော တရားတို့–ဟူလို။]

အဝိသမံ။ ။သမံသဒ္ဒါသည် အတူဟူသော အနက်, ဩမ်းအောခြင်းဟူသော အနက်များ ကိုလည်း ဟောရကား ထိုအနက်တို့ကို တားမြစ်လို၍ "အဝိသမံ–မည်မမျှမဟုတ်" ဟု အမိပ္ပာယ် နက်ဖွင့်သည်။ "သမံ အညီအမျှ"ဟု အနက် မှတ်ပါ–ဟူလို။ "သမာဧကီဘာဝူပဂတာဝိယ ယုတ္တာ" ကား အညီအမျှ သမဖြစ်ပုံကိုပြသော တုပ္ပါကဋ္ဌကရဏဝါကျတည်း၊ ဝေဒနာသည် ယှဉ်ဖက်စိတ် စေတသိက်များနှင့် ယှဉ်ရာ၌ စိတ်စေတသိက်တွေများသော်လည်း တစ်ခုတည်း ထင်ရလောက်အောင် "အဖြစ်တူ အရေပါတူ အာရုံတူမီရုတူအားဖြင့် အညီအမျှ သမ ဖြစ်နေသည်" ဟူလို။

သမဘါ သဟ ယုတ္တာ။ ။ဤအဖွင့်လည်း သမ၏ အဖွင့်ပင်တည်း။ ဤနည်း၌ အညီအမျှ သမဖြစ်နေခြင်းကိုမဆိုလို၊ အတူတကွဖြစ်ခြင်းကို ဆိုလို၏၊ ထို့ကြောင့် "သမာ–တူကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)သဟ–တကွ"ဟုဆိုသည်။ [ဓမ္ဓဋ္ဌကဒ္ဌ "သမံသဒ္ဒါ သဟဏ္ဍေပိ ပဝုတ္တတိတိ ဒဿေတုံ သမံဝါတိ အာဒိ ဝုတ္တံ" ဟု တွေ့ရ၏၊ ထိုအလို "သမံဝါ"ဟု ပါ၌ရှိရမည်၊ သမံ(သဟ)–တကွ" ဟု ပေးပါ၊ သို့ရာတွင် သမံသဒ္ဒါသည် တကွအနက်ကို ဟောလေမရှိသောကြောင့် ထိုပါဠိနှင့်တကွ ထိုအဖွင့်ကို စဉ်းစားသင့်၏၊ မည်သို့ပင် အနက်ယူသည်ဖြစ်စေ သံကို "ပကာရေဟိနှင့် မယှဉ် စေဘဲ ယုတ္တာနှင့်ယှဉ်ပါစေ"ဟု ပြလိုသောကြောင့် "ယုတ္တာတိ–ယောဧတေတ္ဆံ"ဟု မိန့်သည်။]

သဟဇမ္ပတ္တိကာနံ–တကၠဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ရူပါရူပါနဋ္ဌ–ရူပ်တရား, နာမ်တရား တို့၏လည်း၊ အညမညသမ္ပယုတ္တတာ–အချင်းချင်း သမ္ပယုတ်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇေယျ–ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဧကိရောဓာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ယေ–အကြင်တရားတို့သည်၊ သမနန္တရဒါ–တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ သမနန္တရနိရောဓစ–တူသော ချုပ်ခြင်းရှိကုန်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ တေ–တို့သည်၊ သမ္ပယုတ္တာ–သမ္ပယုတ္တဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝါ–ဤ၊ ဧကနိရောဓပါဠိဖြင့်၊ ရူပါရူပါနံ–တို့၏၊ အညမညသမ္ပယောဂေါ–အချင်းချင်း အညီအမျှ ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်ခြင်းသည်၊ ဝါ–ကို၊ နိဝါရိတောဘာ–တားဖြစ်အပ်သည်၊ ဟောတိ–၏။

ဧဝမပိ–ဤသို့ပင် တားဖြစ်အပ်ပြီး ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရူပါနံ–တို့၏၊ အညမညသမ္ပယုတ္တတာ–သည်၊ အာပဇ္ဇေယျ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဧကဝတ္ထုကာတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ယေ–အကြင်တရားတို့သည်၊ ဧကုပ္ပါဒါ–နိသည်လည်းကောင်း၊ ဧကနိရောဓာ–နိသည်လည်းကောင်း၊ ဧကဝတ္ထုကာစ–နိသည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ တေ–တို့သည်၊ သမ္ပယုတ္တာ–နိ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝါ–ဤ၊ ဧကဝတ္ထုကာပါဠိဖြင့်၊ (အဝိနိဗ္ဘောဂရူပါနံ–အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်တို့၏၊ အညမညသမ္ပယောဂေါ–သည်၊ ဝါ–ကို၊ နိဝါရိတောဘာ–သည်၊ ဟောတိ၊ ဤသို့ ရှေ့ဝါကျမှ လိုက်၍ပေးပါ။)

ဧဝမပိ–ဤသို့ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပေသု–တို့တွင်၊ ဣဒံ–တစ်ခုသော၊ မဟာဘူတ–မဟာဘုတ်သည်၊ သေသမဟာဘူတေ ပါဒါရူပါနံ–ကြင်းသောမဟာဘုတ်, ဥပါဒါရုပ်တို့၏၊ နိဿယပစ္စယော–နိဿယပစ္စည်းသည်၊ ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေနနေ–ထိုတစ်ခုသော မဟာဘုတ်ကြောင့်၊ တာနိ–ထိုကြင်းသော မဟာဘုတ်, ဥပါဒါရုပ်တို့သည်၊ ဧကေဝတ္ထုကာနိ–တူသော မိုရာဝဋ္ဋ,

---

ဧကနိရောဓတိ။ ။စိတ္တဇရုပ်နှင့် ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စိတ်နှင့်အတူ ဖြစ်မြဲတည်း၊ အခြားရုပ်များလည်း စိတ်၏ ဥပါဒ်ခိုက်ဖြစ်လျှင် စိတ်နှင်အတူ ဖြစ်ကြသည်ပင်တည်း၊ ဤနည်းအားဖြင့် ရူပ်နှင့်နာမ်တို့သည် ကျေပွါဒဖြစ်သောကြောင့် ထိုရုပ်များကို သမ္ပယုတ္တအဖြစ်မှ ဝယ်ခြစ်လိုရကား ဧကနိရောဓသဒ္ဒါကို ဆိုရသည်။

ဧဝမပိ၊ ယေ၊ ဧကဝတ္ထုကာတိ။ ။အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် ရှစ်ခုသည် အတူဖြစ် အတူချုပ်များတည်း၊ ထိုကြောင့် ထိုရုပ်တို့လည်း သမ္ပယုတ္တဖြစ်လေသလောဟု တွေးတောဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဧကဝတ္ထုက သဒ္ဒါကိုဆိုရသည်၊ ထိုရုပ်တို့သည် ဧကဝတ္ထုက မဟုတ်သောကြောင့် ဧကဝတ္ထုကာပါဠိဖြင့် ထိုရုပ်များကို သမ္ပယုတ်အဖြစ်မှ တားဖြစ်သည်–ဟူလို၏၊ [ဧဝမပိသည် ဧဝံသဒ္ဒေါ်နှင့် အနက်တူပင်တည်း။]

ဧဝမပိ၊ ယေ၊ ဧကာရမ္မဏာတိ။ ။မဟာဘုတ် ၄–ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို အခြား မဟာဘုတ် ၃–ပါးနှင့် (တစ်ကယာမ်တည်းခံဖြစ်သော) ဥပါဒါရုပ်များက မှီကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ထိုကြင်းမဟာဘုတ် ၃–ပါးနှင့် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ဧကဝတ္ထုက ဖြစ်ကြ၏" ဟု ကြဲဆသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အလိုအားဖြင့်

ရှိကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ (ကမ္ပေ္ပ,သ-ကြြိဆသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလိုအားဖြင့်၊ တေသ-ထိုကြြင်းသောမဟာဘုတ်, ဥပါဒါရုပ်တို့၏၊ သမ္ဘယုတ္တာတပ်တို့-သမ္ဘယုတ်အဖြစ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-သမ္ဘယုတ်အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ သိယာ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တန္နိ၀ါရဏတ္ထာ-ထိုကြြင်းသော မဟာဘုတ်, ဥပါဒါရုပ်တို့ကို တားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ကောရမဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။)

၀ါ-တစ်နည်း၊ စက္ခာဒိ နိဿယဘူတာနံ-စက္ခုဝတ္ထု အစရှိသည်တို့၏ မှီရာ ဖြစ်၍ဖြစ်ကုန်သော၊ ဘူတာနံ-မဟာဘုတ်တို့သည်၊ (ဧကဝတ္ထုကာနိ၌ စပ်၊) ဧကေသု-ဤမဟာဘုတ်တို့၌၊ ဧကံ-တစ်ခုသော၊ ဝတ္ထု-စက္ခု ,အစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ သန္နိသိတံ-မှီ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧကဝတ္ထုကာနိ-နံ၏၊ ‘ဣတိ-သို့၊ ကမ္ပေ္ပ,သ-အားဖြင့်၊ တေသ-ထိုမဟာဘုတ်တို့၏၊ သမ္ဘယုတ္တာတပဝတ္ထု-သည်၊ ၀ါ-သည်၊ သိယာ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တန္နိ၀ါရဏတ္ထာ-ထိုမဟာဘုတ်တို့ကို တားဖြစ်ခြင်း အကျိုးငှာ၊ ကောရမဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ ဃ-အကြင်ငါတရားတို့သည်၊ ကေ၊ပ္ပါဒါ-ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဃ၊ ကောရမဏာစ-တူသောအာရုံရှိကုန်သည်လည်း ကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ တေ-ထိုတရားတို့သည်၊ သမ္ဘယုတ္တာ-တို့တည်း၊ ‘ဣတိ-ကြောင့်၊ ၀ါ-ဤကောရမဏာဟူသော ပါဠိဖြင့်၊ (တေသံ-ထိုမဟာဘုတ်တို့၏၊ အညမညသမ္ဘယောဂေါ-သည်၊ ၀ါ-ကို၊ နိ၀ါရိတော ဟောတိ)။-ဤသို့ ထည့်ပေးပါ။

[နောက်ဆုံး ကောရမဏာမှစ၍ ရှေ့သို့တက်ကာ တစ်နည်း ဧစောဒနာဖွယ်ကို ပြပြန်လိုသောကြောင့်၊ “ပဋိလောမတော” စသည်မိန့်၊ [ပဋိလောမတော-ပဋိလုံ အားဖြင့်၊ ၀ါ-အခြားတစ်နည်းကား၊ ကောရမဏာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တော-ဆိုအပ်သော်၊ ကေ၀ိတိယံ-တစ်ခုတည်းသော ဝိတိသ္ဒ၊ ပဗ္ဗဝိညာဏ သမ္ဘဒ္ဓိန္ဒနာနံ-ပဗ္ဗဝိညာဏ်,

---

ထိုမဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ် တို့၏ သမ္ဘယုတ္တာအဖြစ်ကို တားဖြစ်လိုသောကြောင့် “ကောရမဏာ”ဟု ဆိုရပြန်၏ သည်၊ ထိုရုပ်များသည် အနာရမဏာရုပ်များဖြစ်သောကြောင့် ကောရမဏာပါဠိဖြင့် အာရုံမယူနိုင်သော ထိုမဟာဘုတ်နှင့် ဥပါဒါရုပ်များကို သမ္ဘယုတ်အဖြစ်မှ တားဖြစ်သည်-ဟုလို။

စက္ခာဒီ၊ပေ၊ ကမ္ပေ္ပ,သ။ ။စက္ခုစသော ဝတ္ထုရုပ်တို့၏ မှီရာ မဟာဘုတ် ၄-ပါး တို့ကိုလည်း “ဧကံ+ဝတ္ထု+သန္နိသိတံ+စောသုတိ ဧကဝတ္ထုကာနိ”ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုလျှင် ကေ၀တ္ထုက အမည်ရနိုင်၏။ ဤသို့ကြြိဆသူတို့အလိုအားဖြင့် မဟာဘုတ် ၄-ပါးသည် ဧကဝတ္ထုကဖြစ်နေပြန်ရကား သမ္ဘယုတ်ဖြစ်လေသလားဟု ယုံမှားဖွယ် ရှိသောကြောင့် ထို မဟာဘုတ် ၄-ပါးကို သမ္ဘယုတ္တာအဖြစ်မှ တားဖြစ်လို၍ “ကောရမဏာ”ဟု ဝိသေသနပြုရသည်။

ကေ၀ိတိယံ။ ။စက္ခုဒ္ဒါရဝိထိ၌ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် သမ္ပဋိစ္ဆိန်းတို့သည် ရူပါရုံကိုချည်း အာရုံပြုကြသောကြောင့် ဧကာရမဏာဖြစ်ရကား သမ္ဘယုတ်လေလားဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ကေ၀တ္ထုကသဒ္ဒါကိုဆိုရသည်။ အာရုံတူသော်လည်း စက္ခုဝိညာဏ်က စက္ခာ၀တ္ထုကိုမှီ၍ သမ္ပဋိစ္ဆိန်းက

သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်းတို့၏လည်းကောင်း၊ နာနာဝိထိယ-(တစ်သန္တာန်တည်းဝယ်) အမျိုးမျိုးသော ဝိထိဌ်လည်းကောင်း၊ ပရသန္တာနနေ့-သူတစ်ပါးတို့၏သန္တာန်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဧကသို့-တစ်ခုတည်းသော၊ အာရမ္မဏော-ဌ်၊ ဥပဒ္ဒဝမာနာန်-နိ်သော၊ ဘိန္နဝတ္ထုကာနံစ-ပြားသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သော စိတ်တို့၏လည်းကောင်း၊ (ပဋ္ဌာဝိညာဏ်၊ သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်း-တို့ကို ပေါင်းသည်။) သမ္ဘယုတ္တတာ-သမ္ဘယုတ်တို့၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဒ္ဒေယျ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧကောတ္ထုကာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ယေ၊အကြင်တရားတို့သည်၊ ဧကဝတ္ထုကာ-နိ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ ဧကာရမ္ဓဏာ-နိ်၏၊ တော-တို့သည်၊ သမ္ဘယုတ္တာ-တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ဤ၌ဧကဝတ္ထုကပါဌ်ဖြင့်၊ (တေသံ-ထိုပဋ္ဌာဝိညာဏ်သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်းစိတ်၊ ဘိန္နဝတ္ထုကစိတ်တို့၏၊ အညမညသမ္ဘယောဂေါ နိ၀ါရိတော ဟောတိ-ဟု ရှေးကအတိုင်းလိုက်၍ပေး။)

ဧဝမပိ-သော်လည်း၊ သမ္ဘဒ္ဓိနုနှ သဒ္ဓါ ရဏာဒီနံ-သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်း၊ သဒ္ဓါ ရဏ အစ ရှိသော စိတ်တို့၏၊ သမ္ဘယုတ္တတာ-သည်၊ အာပဒ္ဒေယျ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧကနိရောဓတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ယေ-အကြင်တရားတို့သည်၊ ဧကနိရောဓေ-နိ်သည်၊ ဟုတ္တာ၊ ဧကဝတ္ထုကာ-နိ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧကာရမ္ဓဏာ-နိ်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ တော-တို့သည်၊ သမ္ဘယုတ္တာ-တို့တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝါ-ဤ၌ ဧက

ဟဒယဝတ္ထုကို မှီသောကြောင့် မှီရာမတူရကား ဧကဝတ္ထုကာသဒ္ဒါဖြင့် စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်း-တို့၏ သမ္ဘယုတ်အဖြစ်ကိုတားမြစ်သည်။ သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်းသံသာမက စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် သဒ္ဓါ ရဏ စသည်တို့လည်း ဧကဝတ္ထုကမဖြစ်ကြ၊ သောတဒါရိကဝိထိစသည်၌ သောတဝိညာဏ်စသည်နှင့် သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်း စသည်တို့၏ ဧကဝတ္ထုက မဖြစ်ကြပုံကိုလည်း သိပါ။

နာနာဝိထိယံ။ ။ရူပါရုံကို အာရုံပြုသော စက္ခုဒ္ဒါရိကဝိထိ ထိုနောက် အတိတ် ရူပါရုံကို အာရုံပြုသော အတိတဂုဟဏာဝိထိများ၊သည် ဧကာရမ္ဓဏဖြစ်သော်လည်း မှီရာဝတ္ထုချင်း မတူသောကြောင့် ဧကဝတ္ထုကမဖြစ်ရကား ဧကဝတ္ထုကာသဒ္ဒါဖြင့် နာနာဝိထိ၌ ဧကာရမ္ဓဏဖြစ်သော တရားတို့၏ သမ္ဘယုတ်အဖြစ်ကို တားမြစ်သည်။

ပရသန္တာနေ။ ။ပြေးခဲ့သော ဧကဝိထိ နာနာဝိထိတို့ကား တစ်ဦးတည်း၏ သန္တာန်ဌ် ဖြစ်သောဝိထိများတည်း၊ သူတစ်ပါး၏သန္တာန်ဌ်လည်း ရူပါရုံတစ်ခုကို အများဗိုင်း၍အာရုံပြုရာ၌ ထိုဝိထိစိတ်များ၊သည် ဧကာရမ္ဓဏဖြစ်ကြ၏ သို့သော်လည်း မှီရာဝတ္ထုရုပ်ချင်း မတူသောကြောင့် ဧကဝတ္ထုကမဖြစ်ကြကုန်၊ ထိုကြောင့် ဧကဝတ္ထု သဒ္ဒါဖြင့် သန္တာန်အမျိုးမျိုးဌ်ဖြစ်သော ဝိထိစိတ်တို့၏ သမ္ဘယုတ်အဖြစ်ကိုလည်း တားမြစ်သည်။

ဧဝမပိ။ ။သမ္ဘဒ္ဓိဆိုန်း သဒ္ဓါ ရဏာအစရှိသောစိတ်တို့သည် ရူပါရုံစသော အာရုံတစ်ခုကိုအာရုံပြု၍ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ချည်း မှီကြသောကြောင့် ဧကာရမ္ဓဏ ဧကဝတ္ထုကဖြစ်နေရကား သမ္ဘယုတ်အပြစ်၌ ယုံမှားမှုယိုရှိသောကြောင့် "ဧကနိရောဓ"ဟု ဆိုရသည်၊ အာရုံတူမှီရာတူဖြစ်ကြသော်လည်း အချုပ်ချင်း မတူကြသောကြောင့် သမ္ဘယုတ် မဖြစ်ကြ-ဟုလို။

နိရောဓောပါ၌ဖြင့်၊ (တောသ-ထို သမ္ဘဝ၌ချုန်း, သန္ဓိရဏ အစရှိသောစိတ်တို့၏၊ အညမညသမ္ဘယောဂေါနိုဝါရိတောဟောတိ)။

ပန-ကား၊ နာနုပ္ပါဒါဝိ-အထူးထူးသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော တရားတို့သည်လည်း၊ ဧဝ-သို့၊ တိဝိဓလက္ခဏာ-၃-ပါး အပြားရှိသော လက္ခဏာရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ကိ-နှ်သလော၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ ကေဒုပ္ပါဒါ၀ေ-တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော တရားတို့သည်သာလျှင်၊ (ဧဝ-သို့၊ တိဝိဓလက္ခဏာ-နှ်သည်၊ ဟောန္တိ-ကိ-နှ်သလော၊) ဣတိ-သို့၊ ဝိစာရဏာယ-စိစစ်ခြင်းသည်၊ (သတိ-ဟော၏) ကေဒုပ္ပါဒါ၀ေ-တို့သည်သာ၊ ဧဝ-သို့၊ တိဝိဓလက္ခဏာ-နှ်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ (ဣမသ အတ္ထသ)-ကို၊ ဒဿနတ္ထံ-ငါ၊ ကေဒုပ္ပါဒါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ။ [ဤ] ပဋိလောမနည်း၌ ကေဒုပ္ပါဒါသည် ထင်ရှားရှိသည့်အတိုင်း အထူးပြုသော ဘုတဝါထရ ဝိသေသနတည်း၊ ကောနိရောဓာ ဧကဝတ္ထုဣဏ် ကောရမဏာတို့ကား၊ ဗျာဝဏ္ဏေဒက ဝိသေသနပုဒ်များ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဝိသေသန ၂-မျိုးကို မှတ်ပါ။]

ဝိပက္ကေ၊ ဓမ္မာနန္တိ-ဝိပက္ကေ၊ ဓမ္မာနံ ဟူသော စကားကို၊ (ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ-၌စပ်၊) သာလိစောဒိန်-သလေးမျိုးစေ့ အစရှိသည်တို့၏၊ ဖလာနိ-အသီးတို့သည်၊ တံသဿိသာနိ-ထိုမျိုးစေ့နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ-၍)၊ နိဗ္ဗတ္တာနိ-ဖြစ်ကုန်သည်၊ (သမာနာနိ-နှ်လသော်)၊ ဝိပက္ကာနိ နာမ-ဝိပက္ကတို့မည်သည်၊ မည်ရင်းသည်တို့မည်သည်၊) ဟောန္တိယထာ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း။ ဝိပါကနိရုတ္တိဗျ-ဝိပါကဟုခေါ်အပ်သော အမည်ကို လည်း၊ လဘန္တိယထာ-ရကုန်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မူလကုံရယတ္ထကွန္ဒနာဌာနိ-အမြစ်၊ အရွက်, ပင်စည်, ရိုးတံတို့သည်၊ (ဝိပက္ကာနိ နာမ-တို့မည်သည်၊) နု (ဟောန္တိယထာ)- ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝိပါကနိရုတ္တိဗျ-ကိုလည်း၊) နု (လဘန္တိ ယထာ)-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဧဝ-အတူ၊ ကုသလာနံ-တို့၏၊ ဖလာနိ-အကျိုးတို့သည်၊ အရူပဓမ္မဘာဝေန-နာမ်တရားတို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (နာမ်တရား ချင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊) သာရမဏဘာဝေန-အာရုံရှိသော တရားတို့၏ အဖြစ် အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သာရမဏ တရားချင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း) သုက္ကကဏ္ဍာဒိ ဘာဝေနနု-သုက္ကနှ, ကဏ္ဍအစရှိသော တရားတို့၏ အဖြစ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊

အနုဋီကာ။ ။ဝိပါကဒ္ဒါ ပါကသဒ္ဒါသည် ဇလသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်လျှင် ထိုဖလသည် မှည်သောအသီး မမှည်သောအသီးဟု ၂-မျိုးရှိ၏၊ ကမ္မဇရုပ်တရား သည် မမှည်သောအသီးနှင့်တူ၏၊ နာမ်ဝိပါက်သည် မှည်သောအသီးနှင့်တူ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိသိဋ္ဌော-ကမ္မဇရုပ် အကျိုးထက် ထူးခြားသော+ပါကော-အကျိုးတည်း၊ ဣတိ, ဝိပါကော-မည်၏"ဟု အနုဋီကာ၌ တစ်နည်း ပြထားး၏၊ ဤအလို ဝိပါကသဒ္ဒါသည် ရင်ဖွင့်မဟုတ်, မုချသဒ္ဒါပင်ဖြစ်သည်။

(သုက္ကတရားချင်း, ကဏှတရားချင်း အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်အားဖြင့်လည်းကောင်း)
တံသဒိသာနိ–ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့နှင့် တူကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ–၍)၊ ဝိပဿနာဝဝ–
မှည့်ရင်ခြင်းသဘောသို့၊ အာပန္နာနိ–ရောက်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝိပါကနိရုတ္တိ–
ဝိပါကဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သောအမည်ကို၊ လဘန္တိ–နိ၏၊ [ဝိပဿနာ့ဝိပါကသည်
သဘောတူပင်တည်း!] ရူပဓမ္မာ–ရပ်တရားတို့သည်၊ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ–ကံကြောင့်ဖြစ်ရကုန်
သည်၊ (သမာနာ) ဝိ–နိသော်လည်း၊ ကမ္မာသဒိသာ (ကမ္မ+အသဒိသာ)–ကံနှင့်
မတူကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဝိပါကနိရုတ္တိ–ကို၊) နှ (လဘန္တိ)–နိ၊ ဣတိ–ဤအနက်
ကို၊ ဒဿေတုံ, ဝုတ္တာ–ဗြိ။ [ကဏှသုက္ကဒိဋ္ဌိ အာဒီဖြင့် အကဏှအသုက္ကဖြစ်သော
လောကုတ္တရာဝိပါက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဖယယဝေနာ စသည်ကိုလည်းကောင်းယူပါ။]

ဇာတိဧရာသဘာဝါတိ–ကား၊ ဇာယနနိဧရဏသဘာဝါ–ဖြစ်ခြင်းသဟော, ရင့်ရော်
ခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊ (သတ္တာ–ဌ်စပ်)၊ ဝိပါကပကတိကာတိ–ကား၊ ဝိပဿနုပကတိ
ကာ–မှည့်ရင့်ခြင်းဟူသော ပင်ကိုရှိကုန်သော၊ (ဓမ္မာ သဝိစ္ဆန္ဒာ–ဌ်စပ်)၊ စ–ဆက်၊
ဝိပဿနသဘာဝတာ–ဝိပဿနသဘာဝတာဟူသည်၊ အနုပဿ္ဒန္ဒာ(ပေ)သန္ဓာနေ–မပြတ်သေး
သော အဝိစ္ဆာ တဏှာ, မာနရှိသော ခန္ဓာအစဉ်၌၊ သဗ္ဗာပါရတာ–ကုသိုလ်
အကုသိုလ်ကံတို့၏ ဗျာပါရရှိကုန်သည်၏အဖြစ်တည်း၊ တေန–ကြောင့်၊ (သဗ္ဗာ
ပါရတာကို ဝိပဿနသဘာဝတာဟု ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) အဘိညာဒိ
ကုသလာန–အဘိညာဉ် အစရှိသော ကုသိုလ်တို့၏လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့်–
အကျိုးပေးခွင့်မရ၍ အဟောသိကံဖြစ်ကြသော ဒိဋ္ဌမမွေဝေနီယကုသိုလ်ကံများကိုယူ၊
အပရာပရိယဝေနီယကံကား နိဗ္ဗာန်မရမခရောင်း, အကျိုးပေးခွင့်ရှိသောကြောင့် မရနိုင်၊]
ဘာဝနာယ(ပေ)အကုသလာနဉ္စ–ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ အစရှိသော အကုသိုလ်တို့၏
လည်းကောင်း၊ [အာဒိဖြင့် ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗ တရားတို့ကို ယူ။] ဝိပါကာနုပါဒေနေ–

ဝိပဿနသဘာဝတာ။ ။ဝိပဿနာ–မှည့်ရင့်ခြင်း၊ ဝိပဿနာ–ခြင်း၊ ဝိပဿနာ+သဘာဝေါ ယေသံတိ ဝိပဿနသဘာဝါ–မှည့်ရင့်ခြင်း သဘောရှိသော ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့၊ ဝိပဿနသဘာဝါနံ+ ဘာဝေါ ဝိပဿနသဘာဝတာ၊ ဤဝိပဿနသဘာဝတာ၌ တာပဿုသိ၏ (သဒ္ဒါ၊ ၅ဝ ဣတ္ထိနိမိတ်) အနက် ဟူသည် အဝိဿာတဏှာမာန မကင်းသေးသော ခန္ဓာအစဉ်၌ (ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကံတို့၏) အကျိုးပေးဖို့ရန် ဗျာပါရရှိနေခြင်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ဇာတိသဘောရှိသော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေဆဲ အိုဆဲမဟုတ်စေကာမူ သူတို့၏ သဘောအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသဘော အိုခြင်းသဘောရှိနေရကား "ဇာတိဝမှာ ဧရာဝမှာ"ဟု ဆိုရသကဲ့သို့လည်းကောင်း, နေသေ သေအသီးသည် (မှည့်ရင့် မဟုတ်စေကာမူ) မှည့်ရင့်ခြင်း ဝိပဿနသဘော ရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း, ထိုအတူ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့သည် (ဖြစ်ဆဲခဏ၌ မမှည့်မရင့် သေးစေကာမူ) အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိကြသောကြောင့် "ဝိပဿနသဘာဝ, ဝိပါကဝမ္မ"ဟု ခေါ်ဝေါ်ရလေသည်။

အကျိုးကိုမဖြစ်စေခြင်းသည်၊ (သတိ) ပ–ရှိပါသော်လည်း၊ ဝိပါကမမြတာ–မှည့်ရင့်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သိ၌–ပြီးစီးသည်၊ ဟောတိ–၏။ [အဘိညာဉ် စသော တရားတို့မှာ အကျိုးမပေးသော်လည်း အကျိုးဖြစ်ခြင်းသဘော, မှည့်ရင့်ခြင်း သဘောကား ရှိကြသည်–ဟူလို။]

စ–ဆက်၊ ဝိပက္ကဘာဝန္တိ ဇေ–ဌ်။ [ဝိပက္ကဘာဝမာပန္နာနံပုဒ်မှ ဝိပက္ကဘာဝံကို ဆိုသည်။] ဘာဝသဒ္ဒေန–ဖြင့်၊ သဘာဝေါ ဧ–သဘာဝကိုသာ၊ (ဧဝဖြင့် သဒ္ဒဗ္ဗဝတ္ထု နိမိတ်ဖြစ်သော ဘာဝကိုကန့်၊) ဝုတ္တောာ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ယထာဝုတ္တံ–အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော၊ တံဝိပက္ကသဘာဝံ–ထိုမှည့်ရင့်ခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း၊ ဒုတိ ယသ–ဒုတိယပုဒ်၏၊ ဝါ–သည်၊ ဝုတ္တံ–ဟောအပ်သော၊ (တံ) ဝိပစ္စနုသဘာဝံစ– သို့ မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ (ဘာဝ–ပုဒ် အကျေကြိပါ၊) ပဟောတွာ–ယူ၍၊ ဥဘယ၊ပေ၊ဝသေနာတိ–ဟူ၍၊ အာဟ။

ဥပေတေန–ဥပေတာတရားသည်၊ [နောက်ဌ် အကျယ်လာလတ္တံ့ ဖြစ်၍ သာမည ဝေါသည်၊] အာဒိနွာ–ယူအပ်သောတရားတို့တည်း၊ ဥပါဒိန္နာ–ဥပေတာ တရားသည် ယူအပ်သောတရားတို့ကို၊ ပန–ပရိဟာရဝုဂ္ဂမုတစ်ပါး၊ စောဒကပဟ္ဝကိုဆိုဦး အုံ၊ တဲ ဥပေတံ–ထို ဥပေတပဟ္ဝသည်၊ ကိ–အဘယ်နည်း၊ [ကမ္မုနာကို ရည်ရွယ်၍ မေးသည်၊] ခကနစ–အဘယ်တရားသည်လည်း၊ ဥပေတံ–ကပ်ရောက်အပ်သနည်း၊ [တဏှာဒိဋ္ဌိ ဘိကိုရည်ရွယ်၍မေးသည်၊] ကထဋ္ဌ–အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်လည်း၊ (အဘယ်နည်း ဖြင့်လည်း?) ဥပေတံ–ကပ်ရောက်အပ်သနည်း၊ [အရမဏာဂရဏာဝေနေကို ရည်ရွယ်၍ မေးသည်၊] ကေစ–အဘယ်တရားတို့ကိုလည်း၊ တေန–ထိုဥပေတာတရားသည်၊ အာဒိနွာ–ယူအပ်ကုန်သနည်း၊ [ဥပါဒိန္နနှင့် အရဏကာဂတ်ကို ရည်ရွယ်၍မေးသည်၊] ဣတိ–ဤသို့သော အမေးသည်၊ (သတိ–သော်၊) [ဒယေတု ဝုတ္တံ့ခွဲစပ်။]

လောကုတ္တရာနံ–လောကုတ္တရာတရားတို့၏၊ [ဘာဝဠ္ဠိစပ်၊] ကေသဠ္ဌိ–အချို့ ကုန်သော လောကီတရားတို့၏၊ [အရမဏာဠ္ဌစပ်၊] အာရမဏာဘာဝေ–အာရုံတို့၏ အဖြစ်သည်၊ သတိစ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ တာနိဝတ္တနတ္ထံ–ထိုလောကုတ္တရာတရား

မဓုဋ္ဌိကာ။ ။ဝိပါကသဒ္ဒေါ ကုသါဒိ သကမ္မကော ကသါဒိ အကမ္မကော၊ ဣဿသကမ္မကော= ဝိပါကသဒ္ဒါသည် သကမ္မက အကမ္မက ၂–မျိုးရှိ၏၊ ဤနေရာ၌ "အကျိုးကို+မှည့်ရင့်စေခြင်း"ဟု သကမ္မကသဒ္ဒါဖြစ်၏၊ ဤသို့ဆို၍ "ဝိပစယိယတော–မှည့်ရင့်စေခြင်း၊ ဝိပစ္စနံ–ခြင်း"ဟုလည်း ဝိဂ္ဂဟပြု၏၊ ဝိပါကဒ္ဒ် ကဲဟောအနက် တိုက်ရိုက်ပေးစရာ မြန်မာပြန်မရှိသောကြောင့် ကာရိတ်သွင်း၍ ဝိဗြိုဟ်ပြုဟုနိတ္ထု၏၊ ဤမဓုဋ္ဌိကာနောက်သို့လိုက်၍ "အသမ်ါရံ သဿမ်ါရ–ဝိပါကာနိ နပစ္စတိ"ဌ် "နပစ္စတိ–မရင့်ကျက်စေ" ဟုလည်း အနက်ပေးကြ၏၊ စဉ်းစားပါလေ။

တို့ကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပေတသဒ္ဒါသမ္မန္ဓိနှာ-ကဲဟော ဥပေတသဒ္ဒါနှင့် စပ်ခြင်းသဘော၊ (ကဲရှိလျှင် ကတ္တားရှိရမည်ဖြစ်၍ ကဲကတ္တားအဖြစ်ဖြင့် နှုတ်သွယ်နေသော၊) ဥပယသဒ္ဒေန-ဥပယသဒ္ဒါသည်၊ (ကပ်ရောက်တတ်ဟုကတ္တားအနက်ကို ဟောသော ဥပယသဒ္ဒါသည်၊) ဝုစ္စမာနာဟိ-ဟောအပ်ကုန်သော၊ စတုဗိဓုပါဒါန ဘူတာဟိ-၄-ပါးအပြားရှိသော ဥပါဒါန်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ-တို့သည်၊ ဥဃတ-ကပ်ရောက်အပ်သော တရားတည်း။ [ဤ"သဟိ"စသော ဝါကျဖြင့် "ကေနစ ဥပေတာ" ဟူသော ဒုတိယပြဿနာကို ဖြေသည်။]

ဟေဟိစ-ထိုတဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည်လည်း၊ အာရမ္ဘကရဏဝသေန-အာရံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဥပေတ-ကပ်ရောက်အပ်၏၊ သမန္နာဂမဝသေန-ပြည့်စုံခြင်း, တကျဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နှ (ဥပေတ)-ကပ်ရောက်အပ်သည်မဟုတ်၊ [ဤ-ဝါကျဖြင့် "ကထဉ္စဥပေတ" ဟူသော တတိယပြဿနာကိုဖြေသည်၊ ကပ်ရောက် ဟူရာ၌ အာရံပြုသောအားဖြင့် ကပ်ရောက်သည်၊ ပြည့်စုံခြင်း တကျဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ကပ်ရောက်သည် မဟုတ်" ဟူလို။] သဗ္ဗတောဘူမကဓမ္မာနံ-အလုံးစုံသော တေဘူမက တရားတို့၏၊ ဥပါဒါနာရမ္မဏတ္တေ-ဥပါဒါန်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိတို့၏ အာရံတို့၌ အဖြစ်သည်၊ သတိစ-လည်း၊ ယေဟိ-အကြင်တေဘူမကကံတို့သည်၊ [လောကီကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတို့သည်၊] ဝိပါကဝဋ္ဋဗျူဟနိ-လောကီဝိပါက်ကဋ္ဋဗျူရပ်တို့ကို၊ (အာဒိနှာမ်ခြင်းစပ်၊) အမှေဟိ-ငါတို့ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ ဖြစ်ရကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇောနိ-ဤလောကီဝိပါက် ကဋ္ဋဗျူရပ်တို့သည်၊ အမှာကံ-တို့၏ ဖလာနိ-အကျိုး

သတိစ၊ ယေဟိ ဒိဋ္ဌိဟိ ဥပေတံ။ ။"ဥပေတ-ကပ်ရောက်အပ်"ဟု သာမည၊ဆိုလျှင် လေ့ကျင့်ထူရာ တရားများကိုလည်း သူတို့ကို အာရံပြုကြောင့် ဓါတြဘာ, ဝေါ၊ါနိ, ပစ္စတေဟုဏာဇေယျသော လောကီတရားတို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သောကြောင့် ထိုလောကုတ္တရာတရားများလည်း ဥပေတအရတွင်ဝါ၀င်နေရလေသလောဟု တွေးတောဖွယ်ရှိရကား- "တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ ဥပေတံ"ဟု ဆိုသည်၊ လောကုတ္တရာ တရားများကား တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သော (အာရံပြုအပ်သော) တရားများမဟုတ်ကြသောကြောင့် "ဥပေတ"အရတွင် မပါ၀င်ကြပါ-ဟူလို။

ဥပယသဒ္ဒေန။ ။"ဥပေတ-ကပ်ရောက်အပ်"ဟု သာမည၊ဆိုပုံ၊လျှက် အာယပ်ကြောင့် "တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ"ဟု-ကတ္တားထည့်နိုင်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား-ဥပေတံ၌"တ" ပစ္စည်းသည် ကဲဟောတည်း၊ ထိုကဲ၏ ကတ္တားကား "ဥပေယေန"ဟု ဖြစ်သင့်သည်၊ ထိုဥပေယန သဒ္ဒါကား "ဥပယတိ-ကပ်ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ဥပယော"ဟု ဥစ္စကတ္တာပြုပြီ [ဥပါဒါနသဒ္ဒါနှင့် အနက်တူရကား) ဥပါဒါတရား ၄-ပါးကိုဟောသည်၊ ထိုဥပါဒါနိကတရား ၄-ပါး၏ တရားကိုယ်မှာ တဏှာဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးသာတည်း၊ ထိုကြောင့် ဥပယသဒ္ဒါ၏ အနက်ဖြစ်သော တဏှာဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးကို ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့်ထည့်ရသည်။ [ဥပေတဌ် ဥပဗုဒ္ဓ, ဣဒဿတ၊, ဂ်ဟော တပစ္စည်း၊ ဥပယဌ် "ဥပဗုဒ္ဓ, ဣဒဿတ၊, ကတ္တားဟော အ ပစ္စည်း။]

တည်း၊ အမှက်-တို့၏၊ ဖလာနိ-အကျိုးတို့တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဂဏ္ဌေ-ဟိ၀ိယ-မယူသော်လည်း ယူကန်သကဲ့သို့၊ အာဒိန္နာနိ-ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ တာနိ တေဘူမက ကမ္မာနိ-တို့ကို၊ (ဂဟိတာနိ ၌ စပ်၊) ကမ္မဘာ၀ေန-ဂဏ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဧကတ္တ-တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်သို့၊ ဥပနေတွာ-ကပ်ဆောင်၍၊ ဥပေတဿ-ဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ ဣဒ-ဤဥပေတနေ ကမ္မုနာဟု သော ပါဠိ၌ ဂဟိတာနိ-နှင့်ပြီ၊ ["သတိစ သမ္ဘေ၊ ဂဟိတာနိ" တိုင်အောင်သော ဤ ၂-ဝါကျဖြင့် "ကိ ပန တं ဥပေတံ" ဟူသော ပဋ္ဌမပြဿနာကို ဖြေသည်။]

ဣဟစ-ထိုလောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့ကြောင့်လည်း၊ နိဗ္ဗတ္တာနိ-ကုန်သော၊ ဝိပါကကဋ္ဌဘာရုပါနိ-တို့သည်၊ အာဒိန္နာ-နသော၊ ဓမ္မာ-တို့တည်း။ [ဤ၀ါကျသည် "ကေစ တေန အာဒိန္နာ" ဟူသော စတုတ္ထပြဿနာ၏ အဖြေဖြစ်သောကြောင့် "အာဒိန္နာ ဓမ္မာ"ဟုရှိလျှင် ကောင်းမည်ထင်သည်၊ စာအုပ်များ၌ "ဥပါဒိန္နာ ဓမ္မာ"ဟုရှိသည်ကို စဉ်းစားပါ၊]ဣတိ-သို့၊ သဒ္ဒ-သော၊ ဧတေ-ဤအဖြေကို၊ ဒဿေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ အာရမ္ဘေ၊ဟေ၊အာဒိ-အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ (သင်္ဂီဟကာရေန-သည်၊) ဝုတ္တံ-ပြီ။

စ-ဆက်၊ အယံ အတ္ထနယော-ဤ သတိစ လောကုတ္တရာနဲ့စသော အနက်ဖွင့်နည်းကို၊ ယထာသမ္ဘ၀-ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ၊ ယောဧေတမ္ဘော-၏၊ ၀စနာနုဗ္ဗေန-ကို ပန တ ဥပတ် စသော ပြဿနာစကားရပ်၏ အစဉ်အားဖြင့်၊ နု (ယောဧေ တမ္ဘော)၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ပြဿနာနှင့် ဝိသဇ္ဇနာတို့ကို ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်ပါ၀ေ၊ အစဉ်အတိုင်း မယှဉ်ပါစေနှင့်-ဟူလို၊ ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်ပုံကို နိဿယ၏ အကြားအဲကြား၌ပြထားပြီ၊ မခုဋ္ဌိကာဌ္ဌကား အခြားနည်းများ ကိုလည်း ဖွင်ပြထားသေး၏၊ ရှုလေတော့။]

ဇေ-ဤ၌ အာရမ္ဘဏကရဏ၀ေသန, အစရှိသော အဋ္ဌကထာ စကားရပ်၌၊ (စောဒကော-သည်၊ ဤဒိသံ-ဤကဲ့သို့ရှေ့အပ်သောစကားကို၊) အာဟ-ပြီ၊ (ကိဒိသံ-ကို၊အာဟ-နည်း၊)အာရမ္ဘကရဏ၀ေသန-ဖြင့်၊ တဏ္ဍာဒိဒ္ဓိဟိ-တို့သည်၊ ဥပေတေန-ကပ်ရောက်အပ်သောတရားသည်၊ အာဒိန္နာ-ယူအပ်သော တရားတို့သည်၊ ဥပါဒိန္နာ-

---

သတိစ သမ္ဘေ၊ ဂဟိတာနိ။ "ဥပါဒါနိတို့က လောဘကိုကုသိုလ် အကုသိုလ်ကဲ့သို့ သာမက အလုံးစုံသော တေဘူမကမမြတ်ကို အာရုံပြုပါသော်လည်း လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကဲတို့သည် လောကီ၀ပါက်ကဋ္ဌဘာရပ်တို့ကို "ငါတို့၏အကျိုး၊ ငါတို့၏အကျိုး"ဟု ခွဲယှဉ်အပ်ကုန်၏၊ အာယယ်ကြောင့်နည်း-လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့ကြောင့် ထိုအကျိုးတို့ကဖြစ်ရသောကြောင့်ဝည်း၊ ဤနေ့ည်းအရ တေဘူမကက်တို့ကို "ဥပေတ"ဟုဆိုရသည်၊ တေဘူမကက်တွေ အများကြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "ဥပေတ"ဟု ဧကဝုစ်ထားရသနည်းဟု မေးအုံ၊ ဂ်၏ အဖြစ်ဖြင့် သဘော တူသောကြောင့် ဧာတျာပေကျွန်ည်းအားဖြင့် ဧကဝုစ်ထားရသည်ဟု သိစေလိုရှု "တာနိ တေဘူမက ကမ္မာနိ ကမ္မဘာ၀ေန ဧကတ္တ ဥပနေတွာ ဥပေတန္တိ ဣဟ ဂဟိတာနိ" ဟု မိန့်သည်။

ဥပါဒိန္နတို့မည်သည်၊ ယဒိ (ဟောန္တိ)-နိုအံ့၊ (ဒေ၀ ဟောန္တေ သု-နိ်လသော်၊) သဗ္ဗတောဘူမက ဓမ္မာစ-(ကဲသာမက) အလုံးစုံသော တောဘူမက တရားတို့သည်လည်း၊ တဏှာဒိနိ-တဏှာ အစရှိသည်တို့၏၊ အာရမဏာ-အာရုံတို့သည်၊ ဟောန္တိ၊ [“အာရမဏာနိ-ဟု ဆိုလိုလျက် နိကို အာပြုထားသည်”ဟု မခေတ္တ၏။]

စ-သည်သာ မကသေး၊ ဥပေတသဒ္ဒေါ-သည်၊ ဣမေဒေ-ကဲ့၌သာလျှင်၊ နနိရုဇ္ဇော-ထင်ရှားသည်မဟုတ်၊ ဓောန-ထိုကြောင့်၊ ကမ္မသေယ-ကဲသာလျှင်၊ ဂဟဏေ-ယူခြင်း၌၊ ကာရဏံ-အကြောင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

တသ္မာ-ကြောင့်၊ သဗ္ဗတောဘူမကဓမ္မပစ္စယုပ္ပန္နာနံ-အလုံးစုံသော တောဘူမက တရားဟူသော ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော၊ အဝိဇ္ဇာဒိဟေတူဟိ-အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ နိဗ္ဗတ္တာနံ-ဖြစ်ရကုန်သော၊ (သဗ္ဗတောဘူမက ဓမ္မပစ္စယုပ္ပန္နာနံ-ထပ်ဖွင့်သည်၊) သခါရာဒိဖလာနံ-သခါရအစရှိသော အကျိုးတို့၏၊ ဥပါဒိန္နတ္တာ-ဥပါဒိန္နတို့၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ဥပါဒိန္နအမည်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ (ကသ္မာ-နုသည်း၊) တောသမ္ပိ-ထိုသခါရအစရှိသောတရားတို့၏လည်း၊ တေဟိ-ထို အဝိဇ္ဇာ အစရှိသောတရားတို့သည်၊ ဖလဘာဝေန-အကျိုး၏အပြုံးဖြင့်၊ ဂတိတတ္တာ-ယူအပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ယဒိ၊ ဟေ၊ ဟောန္တိ။ ။“တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်ရောက်အပ်သောတရားက အာရုံပြုသော အားဖြင့် ယူအပ်သောတရားတို့ကို ဥပါဒိန္နဟု ဆိုလျှင် (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့သည် သဗ္ဗတောဘူမက ဓမ္မဟူသော လောကိတရားအားလုံးကို အာရုံပြုသောကြောင့်) ဥပေတသရ (ကဲသာမက) “အလုံးစုံသော တောဘူမကတရားကိုရသည်”ဟု ဓောဒကပုဂ္ဂိုလ်က ဆိုလိုသည်။

နခေ၊ ဟေ၊ နေတ္ထိ။ ။ကပ်ရောက်အပ်ဟူသောအနက်ကိုဟောသော ဥပေတသဒ္ဒါအတွက် အဋ္ဌကထာ၌ “ကမ္မုဒ္ဒာ”ဟု အဘိဓေယျကိုပြထားသော်လည်း ဥပေတသဒ္ဒါက ကဲအပေါ်၌သာ ထင်ရှားသော ရုဠီသဒ္ဒါမဟုတ်၊ ထိုကြောင့် ဥပေတအရ ကဲကို အရေကကာက်ခြင်း၌ အကြောင်းမရှိပါ-ဟူလို။

တသ္မာ၊ ဟေ၊ ဂတိတတ္တာ။ ။တဏှာဒိဋ္ဌိတို့က တောဘူမက တရားအားလုံးကို အာရုံပြုသည်အတွက် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ ကပ်ရောက်အပ်သောတရားဟူသည် ကဲသာမက အလုံးစုံသော တောဘူမကတရားသာ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပေတသဒ္ဒါက ကဲဟူသောအနက်၌သာ ထင်ရှားသော ရုဠီသဒ္ဒါမဟုတ်သည်အတွက် ကဲကိုသာအရေကောက်ခြင်း၌ အကြောင်းမရှိသော ကြောင့်လည်းကောင်း” ဟု တသ္မာ၌ တ ဣသ္တိပြုချက်ကို အကျယ်သိပါ၊ ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝယ် လာသော အဝိဇ္ဇာ စသော တောဘူမကတရားဟူသမျှ ကိုဥပေတအရကောက်ယူ၍ ထိုအဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သော သခါရစသော အကျိုးဟူသမျှကို ဥပါဒိန္နဟု ကောက်ယူသင့်သည် မဟုတ်ပါလောဟူလို။

စ–သည်သာမကသေး၊ ဥပသံဒ္ဒေန–သည်၊ ဥပေတတာ မတ္တ–ကပ်ရောက် အပ်သည်၏အဖြစ်မျှကို၊ ဓောတိတ–ထွန်းပြအပ်၏၊ သမန္နာဂမနိဝတ္တက်–ပြည့်စုံခြင်း၊ တကွဖြစ်ခြင်းကို တားဖြစ်တတ်သော၊ အာရမဏာဂ်ရဏ်–အာရုံပြုခြင်းတို့၊ နံ (ဓောတိတ်)–ထွန်းပြအပ်သည် မဟုတ်၊ အာဒိန္နသဒ္ဒေန–သည်လည်း၊ ဂဟိတ်တာ မတ္တ–ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော သာမည အနက်ကို၊ ဝုတ္တ–ဟောအပ် ဟော်နိုင်၏၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနတာ ဝိသေသော–ဂ်ကြောင့်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဟူ သော ဝိသေသ အနက်ကို၊ နံ (ဝုတ္တော)–မဟောအပ် မဟောနိုင်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သဗ္ဗပစ္စယုပ္ပန္နာနံ–အလုံးစုံသော သစ်ဝါရအစရှိသော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏၊ ဥပါဒိန္နတ္တ–ဥပါဒိန္နတို့၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဒ္ဒတိ–ဖြစ်သည်မဟုတ်လော၊ ဣဒ္ဓိတိ–သို့၊ (ဤဒီသ–ကို၊ ဓောဒကော အာပ၊)

(သဗ္ဗပစ္စယုပ္ပန္နာနံ–တို့၏၊ ဥပါဒိန္နတ္တ–သည်၊) နာပဒ္ဒတိ–မဖြစ်၏ (ကသ္မာ–နုသ်း) ဟောဝေနယျဠာသယဝသေန–သိစေထိုက်သော ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ အဠာသယ၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဒေသနာပဝတ္တိဟောဝ–ဒေသနာတော်၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် တည်း၊ ဟိ–ချဲ့၊ ယေသံ–အကြင်မျက်မှောက်တော်ဝေနေယျတို့ကို၊ ဟောဝနတ္တာ–သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဥပါဒိန္နာတိ ဇာတ–ဥပါဒိန္နာဟူသော ဤစကားကို၊ (ဘဂဝတာ)

ဆိုလိုရင်းကား–အဝိဇ္ဇာသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်သော ကြောင့် ဥပေတအမည်ရှိ၍၊ သစ်ရေတို့သည် ထိုဥပေတမည်သော အပိဇ္ဇာက အကျိုးဖြစ်ကုန်ကုန် ယူအပ်သောကြောင့် ဥပါဒိန္နမည်သင့်သည် မဟုတ်လော၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒေ အကြောင်းအားလုံးကို ဥပေတဟုလည်းကောင်း၊ အကျိုးအားလုံးကို ဥပါဒိန္နဟုလည်းကောင်း အမည်ရသင့်သည် မဟုတ်လော်ဟု 'ဓောနာလိုရင်း'ဖြစ်သည်။

ဥပသဒ္ဒေန–ဃနိ၀ တ္တက်။ ။ဥပေတဒ္ဒါ ဥပသဒ္ဒါသည် "ကပ်ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်" ဟူ သော အနက်သာမည၊ကိုသာ ထွန်းပြနိုင်၏၊ "အာရုံဖြင့်သောအားဖြင့် ကပ်ရောက်အပ်" ဟူသော အနက်ဝိသေသကို မထွန်းပြနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "အာရမဏာဂ်ရဏသေန ဥပေတေန" ဟုဖွင့်ခြင်းသည် မသင့်ဟုဆိုလိုသည်။ ["အာရမဏာဂ်ရဏ" ဟူသော ဝိသေသနကား သမန္နာဂမသေ၀ ဓာတုကို တားမြစ်နိုင်သောကြောင့် "သမန္နာဂမနိ၀တ္တက်"ဟု အဓိပ္ပာယ်သည်။]

အဝိန္ဓေ–ဃဝိသေသော။ ။ဥပါဒိန္နဒ္ဒ အာနိန္နသဒ္ဒါသည် "ယူအပ်သော အနက်သာမည၊ကိုသာ ဟောနိုင်၏၊ "ဂ်ဟုသည် ယူအပ်၊ ဂ်ကြောင့်ဖြစ်" ဟူသော အနက်ဝိသေသကို မဟောနိုင်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "ဥပေတေန ကမ္မုနာ ဖလဘာ၀ေန ဂဟိတာ"ဟု ဖွင့်ခြင်းသည် သေ၌ပါ–ဟူလို။

နာပဒ္ဒတိ။ ။ဤအဖြေ၀ါကျ၌ ဆိုလိုရင်းကား၊–မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာတော် သည် ဝေနေယျတို့၏ အလိုအားလျော်စွာဖြစ်၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော် ဝေနေယျတို့ကလည်း "ဥပါဒိန္နာ"ဟု ဟောတော်မူလိုက်လျှင်ပင် လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏အကျိုးဖြစ်သော

ဝုတ္တ-ဟောတော်မှအပ်ပြီ၊ တေ-ထိုမျက်နှောက်တော်ဝေနေယျတို့သည်၊ တေနေဝ ဝစနေန-ထိုဥပါဒိန္နာဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်ပင်၊ ယထာဝုတ္တဟုကာရေ-အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေ-တို့ကို၎င်း [လောကီကုံသိုလ် အကုသိုလ်ဟု၏ အကျိုးဖြစ်သော လောကီဝိပါက်၊ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တရားတို့ကို၎င်] ဗုဒ္ဓိသု-သိကြကုန်ပြီ၊ ပန-ထိုသို့ပင်သိနိုင်ကြပါကုန်သော်လည်း၊ ဇောရဟိ-ယနအခေါ်၌၊ တာဝတာ-ထိုမျှလောက် သောစကားဖြင့်၊ [ဥပါဒိန္နာဟု ဟောရံ့ရှုဖြင့်] ဗုဒ္ဓိတုံ-ဌာန၊ အသက္ကောန္တေန-မစွမ်း နိုင်သော သောတုအပေါင်းသည်၊ သုတ္တာ-ဆရာ့အထံနှာခံ၍၊ တဒဏ္ဍောဘ-ထိုဥပါဒိန္နာ ပုဒ်၏အနက်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကမ္မုနာတိ-ဟူ၍၊ ဇော အတ္ထဝိဘာဝနာ-ဤအနက်ကိုထင်စွာဖွင့်ခြင်းကို၎င်း၊ (သင်္ဂဟကာရေန-သည်၊) ကတာ-ပြုအပ်ပြီ။

[ဦးကာဆရာသည် မိမိ၏ အတ္ထနောမတိ အနက်ကို ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့်၊ "အယံပန"စသည်ကိုမိန့်သည်၊ ပနကို ဝိသဒ္ဒါ၏အနက်ဟု မဓုဋ္ဌကာဖွင့်၏၊ "အယံအတ္ထော ပန-ဤအနက်ကိုလည်း," ဟု ပေးစေလို၏၊ သို့သော် အာဘော်ဂျမည် မထင်။] ပန-အဋ္ဌကထာ၏အနက်မှတစ်ပါး အတ္ထနောမတိအနက်ကား၊ အပရော-သော၊ အယံအတ္ထော-ကို၊ ဒဋ္ဌမ္ဗော-၏။ (ကိ'-အဘယ်သို့မှတ်ထိုက်သနည်း၊) ဥပသဒ္ဒေါ-သည်၊ ဥပေတာ-ဥပေတအနက်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြ၏၊ ဟိ-မှန်၊ အယံ ဥပသဒ္ဒေါ-သည်၊ (ဝဒတိ ဌ်စပ်) သမ္ဘသေ-သမ္ဘသ်အရာ၌၊ ပယုဇ္ဇမာနော၊ ယှဉ်စပ် သုံးစွဲအပ်သော်၊ အတိမာလာတိ အာဒီသု-အတိမာလာ အစရှိသော ပုဒ်တို့၌၊အတိသဒ္ဒေါ-သည်၊ သုသာခန်-ကဠာသာခကနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အတိက္ကမန်-သာလွန်ခြင်းကြီယာကို၊ (ဝဒတိ) ဝိယ-ဟောသကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ သသာခန်-ကမ္မသာခနှင့်တဲ့ကွဖြစ်သော၊ ဥပဂမန်-ကပ်ရောက်ခြင်းကြီယာကို၊ ဝဒတိ-၏၊ စ-ဆက်၊ ဥပဂမန်-ဥပဂမနဟု သည်၊ ဥပါဒါန်-ဥပါဒါန်ဖြစ်သော၊ ဥပယောဝ-ဥပယတည်း၊ တေန-ထိုဥပယမည်သော ဥပါဒါန်သည်၊ ဥပဂတံ-ကပ်ရောက်အပ်သော တရားတည်း၊ ဥပေတံ-ဥပယမည်သော ဥပါဒါန်သည် ကပ်ရောက်အပ်သော

လောကီဝိပါက် ကဋ္ဌတ္တာရုပ်ဟူသော အနက်ကိုသိနိုင်ကြ၏၊ ယခုလက်ထက်၌ကား "ဥပါဒိန္နာ" ဟူသော စကားမျှဖြင့် ထိုမျှလောက်သောအနက်တို့ကို မသိနိုင်သောကြောင့် စာရေးဆရာတို့အထံ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အကျယ်နှာခံပြီးမှ ထိုအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိကြရသောကြောင့် "ဥပေတေန ကမ္မုနာ" စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာက အနက်ဖွင့်ရသည်-ဟူလို။

အယံ ဟိ၊ပေ၊ဝဒတိ။ ။ဥပသာရဝိဒတို့သည် သမ္ဘသ်အတွင်း ရောက်သောအခါ သာခနအနက်များကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ "အတိမာလာ-အခြားပန်းထိုထက်သာလွန်သောပန်း" ဟူရာ၌ အတိသဒ္ဒါသည် "သာလွန်တတ်"ဟူသော ကတ္တားအနက်နှင့်တကွ သာလွန်ခြင်းကြီယာကို ဟောသကဲ့သို့ ဥပသဒ္ဒါလည်း "ကပ်ရောက်အပ်" ဟု ကမ္မသာခန အနက်နှင့်တကွ ကပ်ရောက်ခြင်းကြီယာကို ဟောသည်။

တရား၊ [ဥပေဝဏ္ဏိယာနှင့် လျှော်အောင် ကပ်ရောက်တတ်သေအ ဥပါဒါန်ကို "ဥပယ" ဟု ခေါ်သည်၊ ဤစကားဖြင့် "ဥပေဝဏ်–ဥပယမည်သော ဥပါဒါန်သည် ကပ်ရောက်အပ်သောတရား" ဟု အနက်မှတ်ပါ။]

တဲ–ထိုကုပ်ရောက်အပ်သော တရားဟူသည်၊ ကိ`ပန–အဘယ်နည်း၊ ဣတိ–ဤကား အမေးတည်း၊ ယဲ–အကြင် တေဘူမကက်သည်၊ ဥပါဒါနေ–ဥပယမည်သော ဥပါဒါန်သည်၊ အသတိ–သော်၊ နိ ဟောတိ–နိုင်၏၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ တိ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်သော၊ တံ တေဘူမကကမ္မံ–ကို၊ (ဥပေတန္တိ ဝုစ္စတိ ၌စပ်၊) ပစ္စယဘာဝေန–ပစ္စည်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၊) ပုရိမဇာတုပ္ပန္နေန–ရှေးဘဝ၌ဖြစ်သော၊ ဥပါဒါနေနေ–သည်၊ ဥပဂတတ္တာ–ကပ်ရောက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပေတန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း၊)– ဟိ (ယသ္မာ)ကောစိ–တစ်စုံတစ်ယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အနေ၊ပဂ္ဂမ္ဘ–ဥပါဒါန်ဖြင့် မကပ်မှီ၍၊ အနိဿ္ဍန္တော–ကဲ့ကို အလိုမရှိဘဲ၊ ကမ္မံ–ကို၊ နိ ကရောတိ–မှုပြု၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေဘူမကကမ္မံ–ကို၊ ပစ္စယ ဘာဝေန–ဖြင့်၊ ပုရိမဇာတုပ္ပန္နေန–သော၊ ဥပါဒါနေနသည်၊ ဥပဂတတ္တာ–ကြောင့်၊ ဥပေတန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဣတိ–ဤကားအဖြေတည်း၊ "ကိ`ပန တံ"ကို ဖြေသည်။)

ဥပေတေန–ဥပါဒါန်သည် ကပ်ရောက်အပ်သော၊ တေန ကမ္မုနာ–ကြောင့်၊ ပုနဗ္ဘဝသ–တစ်ဖန်ဘဝကို၊ (ဘဝသစ်ကို၊) 'အာဒါန်–ယူခြင်းသည်၊ ဟောတိ၊–ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ) သာသဝေန–အာသဝေါတရားနှင့် တကွဖြစ်သော၊ ကမ္မုနာ–လောကီကံကြောင့်၊ သတ္တာ–တို့သည်၊ ပုနဗ္ဘဝံ–ကို၊ အာဒိယန္တိ–နိ၏၊ တသ္မာ, ပုနဗ္ဘဝေါ–တစ်ဖန်ဘဝသစ်သည်၊ အာဒါတဗ္ဗ ဘာဝေန–ယူထိုက်သော တရား၏ အဖြစ်ဖြင့်၊ ပါကဋော–၏၊ သောစ–ထိုဘဝသစ်ဟူသည်လည်း၊ တေဘူမက

ယဲ၊ပေ၊ဝုစ္စတိ။ ။ပဋိစ္စသမုဗ္ပာဒ်၌ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါဟူသော ပါဠိရပ်ကို သတိပြုပါ၊ ထိုပါဠိတော်၌ ဘဝဟူသည် "တေဘူမကက်"ဟူသော ကမ္မဘဝတည်း၊ ထိုကမ္မဘဝသည် ဥပါဒါန်မရှိလျင် မဖြစ်နိုင်၊ ဥပါဒါန်ရှိသောကြောင့်သာဖြစ်နိုင်၏။ ထိုဥပါဒါန်က ကုသိုလ် ကမ္မဘဝဖြစ်ဖို့ရန် ပကတုပ နိသယသဘော်ဖြင့် ကျေးဇူးပြုခဲ့၏။ အကုသိုလ် ကမ္မဘဝဖြစ်ဖို့ရန်ကား ပကတူပအပြင် သဟဇာတစသော သဘော်ဖြင့်လည်း ကျေးဇူးပြုခဲ့သည်၊ ထိုကြောင့် "ပစ္စယဘာဝေန"ဟု ဆိုသည်။ ထို ဥပါဒါန်ကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ရကား ထို ဥပယမည်သော ဥပါဒါန်သည် ကျေးဇူးပြုသောအားဖြင့် 'ကပ်ရောက်အပ်သော တေဘူမကက်ကို "ဥပေတ"ဟု ခေါ်သည်။

ဇေတနေ၊ ပုနဗ္ဘဝေါ။ ။ထို ကမ္မဘဝဟူသောကံကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ ဘဝသစ်ကို ယူခြင်းဖြစ်သည်၊ ထိုကြောင့် အာဒိန္နအရ ယူအပ်သောတရားဟူသည် ဘဝအသစ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားသည်–ဟူလို။

၊ပေးသင်္ဂဟော–တေဘူမကဝိပါက်, ကဋ္ဌာ၊ ရုပ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူရခြင်းရှိသော၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိတိ ဇော–ခ်ဉ်; ဇာတိဝစနေ–ဇာတိဟူသောစကားရပ်ခ်ဉ်; သမဝဂ္ဂေါ–ကောင်းစွာသက်ဝင်သော၊ ဥပပတ္တိဘဝေါ–ဥပပတ္တိဘဝတည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်, ဥပါဒိန္နဝစနေန–ဖြင့်, ဥပပတ္တိဘဝေါ–ကို၊ ဝုစ္စတိ–၏၊ ဥပပတ္တိဘဝေါစ–ဟူသည်လည်း၊ တေဘူမက၊ပေးရှုပါနိ–ဆောဘူမက ဝိပါက်ကဋ္ဌာ၊ရုပ်တို့တည်း၊ ဣတိ ဇော–ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဓာတုကထာ ယ–ဓာတုကထာပါဠိတော်၌ပကာသိတံ–ပြီ၊ တသ္မာ, ဥပေတန အာဒိန္နာတိ–ဥပေတေန အာဒိန္နာ၊ဟူသော စကားဖြင့်, တေဇေ ဝမ္မော–ထို တေဘူမကတရားတို့ကိုပင်၊ ဝုစ္စန္တိ–ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏၊ ဣဒါ–ယခု, အယံ အတ္ထော–သည်, သင်္ခေါ–ပြီးစီး၏၊ ဣတိ–ဤသို့, (အပရော–သော၊ အယံ အတ္ထော–ကို၊ ဒဋ္ဌမ္ဘော–၏။)

ဥပါဒိန္နသဒ္ဒသ–၏၊ အတ္ထော–အနက်ကို၊ ဝတ္တာ–ဆိုပြီး၍၊ တံ–ထိုဥပါဒိန္နသဒ္ဒါ၏ အနက်ကို၊ ဝိသေဒေတွာ–ဖွင့်လှတ်၍၊ ဥပါဒါနိယသဒ္ဒသ–၏၊ ဝိသုံ–အသီးအခြား၊ ဥပါဒိန္နသဒ္ဒါနမေကံ–ဥပါဒိန္နသဒ္ဒါကို ငဲခြင်းမရှိဘဲ(ဝိသုံကို ထပ်ဖွင့်သည်။) အတ္ထံ–အနက်ကို၊ ဝတ္တုံ–ငှာ၊ အရမဏ–ပေးအာဒိ–ကို၊ အာဟ–ဆိုပြီ၊ တသ္မာ ဇော-ပင်, အဝိသေသေတွာ–ဥပါဒိန္နအနုပါဒိန္နဟု အထူးမပြုဘဲ၊ ဥပါဒါနသ၊ပေ၊အဓိဝစနန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ပန–ဆက်၊ တံ–ဥပါဒါနိယံ-ထို ဥပါဒါနိယဟူသည်၊ ဥပါဒိန္နံ–ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ဥပါဒါနိယလည်းကောင်း။ အနုပါဒိန္နံ–အနုပါဒိန္နဖြစ်သော ဥပါဒါနိယလည်းကောင်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဒုဝိဓံ–ရှိ၏၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ တံ–ထိုဥပါဒါနိယ်ကို၊ ဝိသေသနေန–ဥပါဒိန္နဟူသော ဝိသေသနဖြင့်၊ ဒဿဒ္ဓေန–ပြလိုသည်၊ (ဟုတ္တာ) ဥပါဒိန္နာစ၊ပေ၊အာဒိ–အစရှိသော်စကားရပ်ကို၊ အာဟ–ပြီ။

သောစ၊ ပေ၊ ဝကာသိတမေတံ။ ။ထိုဘဝသစ်ဟူသည် တေဘူမကဝိပါက်, ကဋ္ဌာ၊ရုပ်ဟူသော ဥပပတ္တိဘဝတည်း။ ထို ဥပပတ္တိဘဝသည် ဘဝပစ္စယာဇာတိ၌ ဇာတိဟူသော စကားတွင် ပါဝင်၏၊ ထို ဥပပတ္တိဘဝကိုလည်း တေဘူမကဝိပါက်ကဋ္ဌာ၊ရုပ်ဟု ဓာတုကထာ၌ ပြထားပြီ။

တသ္မာ၊ ပေ၊ အယမတ္ထော။ ။မိမိဆိုအပ်ပြီးသောအဖွင့်၏ လေ့ဂုဏ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "တသ္မာ"စသည်မိန့်, ဥပေတန၏ အနက်, အာဒိန္နာ၏ အနက်တို့ဟု ပြခဲ့သော အဖွင့်အရ အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်မျိုးတခြားဖြစ်သော်လည်း လိုရင်းအကောက်မှာ အဋ္ဌကထာ အတိုင်းပင်ဖြစ်သောကြောင့် "ဇေဝေဝမ္မာ"ဟု ဇဝသင္ခါဖြင့်ဆိုသည်၊ ဤနည်းအလို "ဥပါဒိန္နာ-ဥပယမည်သော ဥပါဒါနိသည် ကပ်ရောက်အပ်သော တေဘူမကကဲ့သည် ယူအပ်ကုန်သော တရားတို့"ဟု အနက်ပေး၍ ဥပပတ္တိဘဝဟူသော တေဘူမက ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ, ကဋ္ဌာ၊ရုပ်တို့ကိုပင် အရကောက်ရသည်။

ဒသ–ကုန်းသော၊ ကိလေသဝဏ္ဏာနို့–နောက်နောက် ကိလေသာတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ရှေးရှေးကိလေသာတို့ကို၊ သံကိလေသာတိ–တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ၊ သံကိလိဋ္ဌာတိ–ကား၊ တေဟိ–ထိုသံကိလေသ တရားတို့သည်၊ ဝိဇာဓိတာ–နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥပတာပိတာစ–လောင်အပ်သောတရားတို့သည်လည်း ကောင်းတည်း၊ ပန–ဆက်၊ တေ–ထိုသံကိလိဋ္ဌတရားတို့သည်၊ ယသ္မာ, သံကိလေသ သမ္ဘယ္ဝတ္ထာ–သံကိလေသနှင့်ယှဉ်ကုန်သည်၊ဧကုပ္ပါ၊ဒါ၊ဒီဟိ–တကွဖြစ်ခြင်းအစရှိသည် တို့ဖြင့်၊ နိန္နာနတ္ထာ–အထူး မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [ကိလေသာနှင့် ယှဉ်ဖက် တရားတို့ မကွဲမပြား တစ်သားတည်းဖြစ်နေသောကြောင့်–ဟူလို့၊] ဧကီဘာဝမိ–တစ်ခုတည်းမဟုတ်သော်လည်း တစ်ခုတည်း၏ အဖြစ်ကဲ့သို့၊ ဂတာ–ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) ဝိသာဒီဟိ–ထောပတ်ဈသည်တို့နှင့် ရောသော အသိပ် အစရှိသည်တို့သည်၊ သပ္ပိအာဒယော–ထောပတ်အစရှိသည်တို့ကို၊ (ဝိဒုသိတာ) ဝိယ–ဖျက်ဆီးအပ်ကုန် သကဲ့သို့၊ (တထာ–ဟူ၊) ဝိဒုသိတာ–သံကိလေသတရားတို့သည် ဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သည်၊ (ဝိဇာဓိတာအတွက် အကျိုးပြု၊) မလိနာ အညစ်အမည်ရှိကုန်သည်၊ (ဥပတာပိတာအတွက် အကျိုးပြု၊) (ဟုတ္တာ)၊ ဝိဇာဓိတာနာမ–ဝိဇာဓိတတို့မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–

ကိလေသဝဏ္ဏာနို့။ ။[သံကိလေသအရ နှိပ်စက်တတ်သော လောင်တတ်သော အကုသိုလ်စိတ် စေတသိက်အားလုံးကို ယူမည်နိုး၏] "ဒသ ကိလေသဝဏ္ဏာနို့" ဟု ဖွင့်သည်၊ သံကိလေသ သဒ္ဒါသည် အကုသိုလ် စိတ်စေတသိက်အားလုံးကို ဟောသော်လည်း ဧကဒေသ=ပုစာရအားဖြင့် ကိလေသာ ၁၀–ပါးကိုသာ ယူပါ–ဟူလို့၊ "ကိလေသဝဏ္ဏာနို့" ဟု ဆိုသော်လည်း ကိလေသာ၏ အာရုံဝတ္ထုမဟုတ်၊ တည်ရာ ဟဒယဝတ္ထုလည်းမဟုတ်၊ နောက်နောက်ကိလေသာ၏ တည်ရာဖြစ်သော ရှေးရှေးကိလေသာပင်တည်း။]

ဝိဇာဓိတာ, ဥပတာပိတာ။ ။အဌကထာ၌ ကိလိသဓာတ်၏ အနက်ကို "ဝိဇာဓေ, ဥပတာပေ"ဟု ဖွင့်သောကြောင့် သံကိလိဋ္ဌာကို "ဝိဇာဓိတာ ဥပတာပိတာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "သံကိလိဋ္ဌာ"၌ တဗဒ္ဓည်းသည် ဂ်အနက်ဟောဟုလည်းသိစေ၏၊ "သံကိလိသယန္တေ သံကိလိဋ္ဌာ" ဟု ပြု၊ ထို ၂–နက်တို့တွင် ဝိဇာဓနဟူသည် အနှိပ်စက်ခံရခြင်း ပင်ပန်းခြင်းတည်း၊ ဥပတာပဟူသည် အလောင်ခံရခြင်းတည်း။ [ဝိဇာဓနံ=ဝိဋ္ဌနံ ကိလပနံ၊ ဥပတာပေါ–ပရိဠာဟော အပ္ပသဒ္ဓိသာဝေါ (ပူလောင်ခြင်း, ကိုယ်စိတ် ၂–ပါးတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း ဟူသော ပဿဒ္ဓိ မရှိသူ၏ အခြစ်။)–အနဋ္ဌိကာ။]

မလိနာ။ ။[မီးလောင်အပ်သောသစ်သားကိုသည် မည်းညစ်နေကုန်သကဲ့သို့ ကိလေသာ လောင်အပ်သောကြောင့် အကုသိုလ် စိတ္တဇုဗ္ဗာဒ်တို့သည် မည်းသည်နေကြသည်–ဟူလို့၊ ထို့ကြောင့် "မလိနာ"ဟု မိန့်သည်၊ "မလာကဇာတိ မလိနာ"ဟု မရဋ္ဌိကာ၌ ဝိဗြိုဟ်ပြုလေ၏၊ သို့သော် မလဓာတ်သည် ညစ်ပေခြင်း အနက်ကို မဟောပါ၊ သက္ကတ၌ "မလ အသ္ယ အတ္ထိတိ မလိနော" ဟု ပြု၍ အသယတ္ထိ အနက်၌ ဏုနပစ္စည်းသက်သည်။ [မလဲယပ်ကိုကား "မဒ္ဒိယတော–သုတိသင်အပ်၏၊ ဏ္ဍတိ မလော (မလဲ)" ဟု ပြု၍ မဒ္ဒတော်, ကလပစ္စည်းဖြင့် ပြီးစေသည်။]

နိပ်စက်အပ်သော တရားတို့ မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဥပတာပိတာစနာမ–ဥပတာပိတာ တို့မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–လောင်အပ်သောတရားတို့မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ, သံကိလေသေန သဟဇာတာတိ သံကိလိဋ္ဌာတိ–ဟူ၍ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။

သံကိလေသံ အရဟန္တိတိ(ပဒဒ္ဒယသ)–သံကိလေသံ အရဟန္တိ ဟူသော ပုဒ် ၂–ပါးအပေါင်း၏၊ သံကိလေသသ–သံကိလေသတရား၏၊ အာရမ္ဓဏဘာဝေန–အာရုံတို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တံ–ထို သံကိလေသတရားကို၊ လဒ္ဓုံ–ဌာ၊ အရဟန္တိ–ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ အဠော–ကို၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော) အာရမ္ဓဏာပေ၊ ဧတေန–ဤပါဠိဖြင့်၊ သံကိလေသာပေ၊ မေဝ–သံကိလေသတို့ကို မလွန်ခြင်းကိုပင်၊ ဒဿေတိ–၏၊ ဝတ္ထုပေ၊ သဒ္ဒါနိဝိယ–ဝတ္ထုယုဂိကသဒ္ဒါ, သုက်သာလိက သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ သံကိလေသိက သဒ္ဒသ–၏၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ပုံကို၊ ဝေဒိတမ္ဘာ–၏။

သံကိလေသသ၊ ပေ၊ ဣတိ အဠော။ ။အရဟန္တိပုဒ်က သမ္ဘဒါန်ကို ငဲ့သော အလမ္ဘတ္ထပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် "လဒ္ဓုံ"ကို ထည့်၍အနက်ပေး၊ပါ–ဟူလို။ "အာယယ်ကြောင့် သံကိလေသကိုရခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သံကိလေသသ အာရမ္ဓဏဘာဝေန"ဟု မိန့်၊ "သံကိလေသတို့၏ အာရုံဖြစ်သောကြောင့် ထိုသံကိလေသတို့ကို ရခြင်းငှာ ထိုက်ကုန်သည်" ဟူလို။

ဒဿေတိ။ ။ဤဝါဂျကား "သံကိလေသေ+နိယုတ္တာ, တသ္မာ အာရမ္ဓဏဘာဝါ နတိက္ကမနတော"ကို ဖွင့်သောဝါဂျတည်း၊ "သံကိလေသ၌+ယှဉ်" ဟူရာဝယ် သံကိလေသကို မလွန်နိုင်သောကြောင့် "သံကိလေသ၌ ယှဉ်တွဲနေရသည်" ဟုသာ အဓိပ္ပာယ်ရ၏၊ အာရုံ၏အဖြစ်ကို မလွန်နိုင်ပဲ အဓိပ္ပာယ်မရ၊ သို့ပါလျက် "အာရဓဏ ဘာဝါနတိက္ကမနတော"ဟု အာယယ်ကြောင့် ဆိုရသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "သံကိလေသနတိက္ကမနမေဝ ဒဿတိ"ဟုဖွင့်သည်၊ "တသ္မာ အာရမ္ဓဏဘာဝါနတိက္ကမနတော"ဟူသော ပါဠိဖြင့်လည်း သံကိလေသကို မလွန်နိုင်ခြင်း ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ပြသည်–ဟူလို။

တတ္ထ၊ ပေ၊ ဝေဒိတမ္ဘာ။ ။"သံကိလေသေ နိယုတ္တာ–သံကိလေသ၌ယှဉ်"ဟု ဆိုသောကြောင့် "ဧတေသပိ နိယုတ္တ ဧတေသိက"၌ ကဲ့သို့ သဟဇာတသမ္ပယုတ္တ အားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းကိုယူမည်စိုး၍ ဝတ္ထုယုဂိက စသော ပုံစံကိုထုတ်ပြသည်၊ ဝတ္ထုခန့်+ယုဂ် ဝတ္ထုယုဂ်၊ အဝတ်တို့၏အစုံ၊ ဝတ္ထုယုဂေ+နိယုတ္တာ ဝတ္ထုယုဂိကာ–အဝတ်အစုံ၌ ယှဉ်သူတို့၊ ဤပုဒ်၌ နိယုတ္တအနက်ဝယ် ထိကပစ္စည်း သက်သက္ခဲ့သို့ သံကိလေသိကာ၌လည်း နိယုတ္တအနက်ဝယ် ထိကပစ္စည်းသက်၍ ရုပ်ပြီးရသည်။

သုက်သာလိက။ ။"သုက်သ–ကင်းခွန်၏+သာလာ–ကောက်ရာ၌ဖြစ်သော ကင်းတဲ တည်း၊ သုက်သာလာ–တဲ၊ သုက်သာလာယံ+နိယုတ္တာ သုက်သာလိကာ"ဟုဝိဂြိုဟ်ပြု၍ ကင်းခွန် ကောက်သူတို့ကို သုက်သာလိကသဒ္ဒါကဟောသည်၊ ထိုဥပမာများ၌ "ယှဉ်"ဟုဆိုသော်လည်း သမ္ပယိတ္တ သဟဇာတ အယှဉ်မဟုတ်သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း "သံကိလေသေ+ နိယုတ္တာ"အရ သမ္ပယုတ္တသဟဇာတအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်း မဟုတ်၊ အာရုံပြုသောအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ယူပါ ဟူလို။

သဟ ဝိတက္ကေန ဟောန္တိ–ဟူ၍၊ ဝစနသေသော–ဟောန္တိ ဟူသော သဒ္ဒါ ကြွင်းကို၊ ယောဇေတေဒ္ဓော–ယှဉ်စေထိုက်၏၊ ဝါ–သုံးစွဲထိုက်၏၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) အဝုစ္စမာနသဝိ–တိုက်ရိုက်မဆိုအပ်ပါသော်လည်း၊ ဘဝတိအတ္ထသ–ဘူဓာတ်၏ အနက်၏၊ (ဘူဓာတ်အနက်ဖြစ်သော ဟောန္တိကြိယာ၏၊) ဝိညာယမာနတ္တာ–သိအပ် သိနိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ["ဘဝတိ"ဌိကား၊ ဘူဓာတ်ကို ဩန်ပြုသော ဓာတုနိဿိဌတည်း၊ ဘူဓာတ်၏ အနက်ဟူသည်လည်း "ဘူ, ဟူ=သတ္တာယ"ဟူ သော အနက်ပင်တည်း။]

မတ္တာတိ–မတ္တာဟူသော ပုဒ်သည်၊ ပမာဏဝါစကံ–ပမာဏအနက်ကို ဟောသော၊ ဧကံ–တစ်ခုသော၊ ပဒံ–တည်း၊ ဣတိ–သို့၊ ဂဟေတွာ–ဉာဏ်ဖြင့်ယူ၍၊ ဝါ–ယူခြင်းကြောင့်၊ ဝိစာရော၀ မတ္တာ ဧကောသန္တိ–ဟု၍၊ အတ္ထော–ဂို၊ ဝုတ္တော–ဖြင့်ဆိုအပ်ပြီ၊ ["ဝိစာရမတ္တာ+ဧကောသ"ဟု၊ ဧဆိုဘဲ မတ္တာက သီးခြားတစ်ပုဒ် ဖြစ်သောကြောင့်၊ "ဝိစာရော၀+မတ္တာ"ဟု ၂–ပုဒ်ခွဲ၍ ဝိဂြိုဟ်အနက်ကိုပြသည်–ဟူလို။] အညတ္တ–အခြားသောစိတ်တို့၌၊ [သဝိတက္ကစိတ် ၅၅–နတ္ထိ၌။] အဝိပ္ပယောဂီသုမဂ္ဂေမဂ္ဂာ ယှဉ်ခြင်းရှိကုန်သော၊ ဝိတက္က ဝိစာရေသု–တို့တွင်၊ ဧကောသံ–ဤတရားတို့၏၊ ဝိစာရော၀–ဝိစာရသည်သာလျှင်၊ မတ္တာ–အတိုင်းအရည်သည်၊ (အတ္တိ)၊ တတော–ထိုဝိစာရထက်၊ ဥဒ္ဓံ–အထက်၌၊ ဝါ–အလွန်၊ ဝိတက္ကေန–နှင့်၊ သမ္ပယောဂံ–သို့၊ နှ ဂစ္ဆန္တိ–ကုန်၊ ဣတိ–တည်း။

အယံ–ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား၊ အပရော–အဠကထာအနက်မှ တစ်ပါးသော၊ အတ္ထော–တည်း၊ မတ္တသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဝိသေသ နိ၀တ္တိအတ္ထော–ဝိသေသကို တားမြစ်ခြင်း အနက်ရှိ၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ သဝိတက္ကသဝိစာရာ–သဝိတက္ကသဝိစာရဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–ပဌမရာသိ တရားတို့သည်၊ ဝိတက္ကဝိသိဒ္ဓေန–ဝိတက်သည် အထူးပြုအပ်သော၊ ဝိစာရေန–ဝိစာရအားဖြင့်၊ သဝိစာရာ–သဝိစာရတို့ မည်၏၊ ဧတေ၀ပန– ဤ ဒုတိယရာသိ တရားတို့ကိုကား၊ (ဝုစ္စန္တိ၌ပြီး)၊ ဝါ–တို့သည်ကား၊ ဝိတက္ကၘေရဟိတေန–ဝိတက်ဟု ဆိုအပ်သော့ ဝိသေသမှကင်းသော၊ ဝိစာရမတ္တေန–ဝိစာရမျှဖြင့်၊ (သဝိစာရာ–သဝိစာရတို့မည်၏၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ ပဌမရာသိတရားတို့၏ ဝိတက်သည် အထူးပြုအပ်သော ဝိစာရဖြင့် သဝိစာရမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်, ၌) ဒုတိယရာသိ တရားတို့၏ကား ဝိတက်ဟူသော ဝိသေသနမှ ကင်းသော ဝိစာရမျှဖြင့် သဝိစာရမည်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဝိစာရမတ္တာတိ–ဝိစာရမတ္တတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ– ဝိစာရ မတ္တာ၀န္ဓေ–(ဝိတက်မပါ) ဝိစာရမျှသာရှိသော တရားတို့ကို၊ ဣတိ အတ္ထော။

ဝိစာရမတ္တ ၀စနေန–ဝိစာရမတ္တ သဒ္ဒါဖြင့်၊ အ၀ိတက္ကတ္တော–ဝိတက်မရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ သိဒ္ဓေ(ဝိ)–ပြီးပါသော်လည်း၊ [မရ၌ ဝိသဒ္ဒါထည့်သည်။] အညေသပိ–ဝိစာရမတ္တတရားမှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အ၀ိတက္ကာနံ–အ၀ိတက္က

တရားတို့၏၊ (တတိယရာသီ တရားတို့၏၊) အတ္ထိဘာဝ ဧကတနတ္ထံ-ရှိသေးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ အဝိတက္ကဝစနံ-အဝိတက္ကသဒ္ဒါကို၊ (ကတံ-ပြုအပ်ပြီ၊) [မရဋ္ဌ "ကတံ" ဟု ထည့်သည်။]

ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ အဝိတက္ကာ-အဝိတက္ကတရားတို့သည်၊ ဝိစာရမတ္တာစ-ဝိစာရမျှသာရှိသော တရားတို့သည်လည်း၊ သန္တိ-ရှိကုန်၏၊ [ဒုတိယ ရာသိတရားတို့ကို ရည်ရွယ်သည်။] အဝိစာရာစ-ဝိစာရလည်းမရှိသော တရားတို့သည်လည်း၊(သန္တိ)၊ [တတိယရာသိတရားတို့ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ နိဝတ္တေတမ္မာ-တားမြစ်ထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ [တတိယ ရာသိ တရားတို့ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဂဟေတမ္မာစ-ယူထိုက်ကုန်သည်လည်းကောင်း၊ [ဒုတိယ ရာသိ တရားတို့ကို ရည်ရွယ်သည်။] ဟောန္တိ၊ တေသုစ-ထို အဝိတက္ကတရားတို့ကိုလည်း၊ အဝုစ္ဆမာနေသု-နှိမ်လသော်၊ [အဝိတက္ကာဟု ဝိသေသနမ(မ)၍ ဆရိုအပ်ကုန်လသော်။] နိ၀တ္တေတမ္ဗ ဂဟေတမ္ဗသ-တားမြစ်ထိုက်သောတရား၊ ယူထိုက်သောတရား၏၊ ဝါ-ကို၊ အဒသသိတတ္တာ-မပြအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝိတက္ကာ-အဝိတက္ကတရား ဟူသမျှတို့သည်၊ ဝိစာရမတ္တာ၀-ဝိစာရမျှသာရှိသော တရားတို့ချည်းသာတုည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ထင်မှားဖွယ်သည်၊ အာပဇ္ဇေယ္ယ-ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ-ဤသို့ထင်မှားဖွယ် ဖြစ်ရာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ["အညေသပိ-နှင်သော၊ အဝိတက္ကာနံ-တို့၏၊ အတ္ထိ ဘာ၀ ဧကတနတ္ထံ-ငှာ၊ အဝိတက္ကဝစနံ-ကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ"ဟု ပြန်လှည့်ပါ၊ မရဋ္ဌ "အနာပဇ္ဇနတ္ထं အဝိတက္ကဝစနံ ကတံတိ ၀စနသေသော" ဟု ထည့်၏၊ သင့်သည်သာ။]

ဝိစာရမတ္တာ၀စနေန ,ဃေ၊ အဝိတက္ကဝစနေန။ ။"ဝိစာရမျှသာရှိ" ဟု ဆိုလျှင် "ဝိတက်မပါ" ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်သည ပြီးပြီးဖြစ်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ "အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ"ဟု အဝိတက္ကသဒ္ဒါကို ထည့်၍ဆိုရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝိစာရမတ္တ၀စနေန ,ဃေ၊ အဝိတက္ကဝစနံ"ဟု ဖိန့်သည်၊ ဝိစာရမတ္တ မဟုတ်သော အဝိတက္ကတတိယရာသီ တရားများလည်း ရှိသေးကြောင်းကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ "အဝိတက္က"ဟူသော ဝိသေသနကို ထည့်၍ဆိုရသည်-ဟူလို။

အဝိတက္ကာ ဟိ,ဃေ၊အာ၀ဇ္ဇေယ္ယုတာ။ ။ဤ၀ါကျကား ဝိတ္တာရတည်း၊ နောက် ဣတိကိုထောက်၍ ကာရဏလည်းဖြစ်သင့်၏၊ မရဋ္ဌ ဥပကဝါကျ လုပ်သည်ကိုကား စဉ်းစားပါ၊ အဝိတက္ကတရား တို့သည် (ဒုတိယပုဒ်အရ) ဝိစာရမတ္တာဖြစ်သော တရားတို့လည်းရှိ၏၊ (တတိယပုဒ်အရ) အဝိစာရ တရားတို့လည်းရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် အဝိတက္ကဒ္ဌ နိ၀တ္တေတမ္ဗ-ဂဟေတမ္ဗ ၂-ဖျိုးလုံးနှင့် ဆိုင်နေ၏၊ အဝိတက္ကဟုမဆိုလျှင် နိ၀တ္တေတမ္ဗဖြစ်သော တတိယရာသီတရား, ဂဟေတမ္ဗဖြစ်သော ဒုတိယရာသီ တရားတို့ကို မပြနိုင်သောကြောင့် အဝိတက္ကတရားမှန်လျှင် ဝိစာရမတ္တချည်းဟု ထင်မှားစရာရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ အထင်မမှားဖို့ရာ အဝိတက္ကသဒ္ဒါကို ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူရသည်-ဟူလို။ [အနက် ၂-ဖျိုးရနေရာ၌ ဝိသေသန ကုမရသည်မှာ ထုံးပင်တည်း။]

ပန္-ဆက်၊ ဝိသေသန ဝိသေသိတဗ္ဗဘာဝေါ-ဝိသေသနနာမ်အဖြစ်, ဝိသေသိတမ္ဘစ်၏ အဖြစ်သည်၊ ယထာကာမ-ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ် ဆိုလိုသည့်အတိုင်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်နိုင်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သာမညေန-သာမညဖြစ်သော၊ အဝိတက္ကဘာဝေန-အဝိတက္ကနာ်အဖြစ်နှင့်၊ သဟ-ကွ၊ [ဤသဟကို ဝိသေသနဘာဝ ဒသေတုဠ်စပ်။] ဝိစာရမတ္တတာယ-ဝိစာရမျှသာ ရှိသည်၏အဖြစ်၏၊ ဓမ္မ ဝိသေသနဘာဝ(ပ်)-ဓမ္မသဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနနာ်အဖြစ်ကိုလည်း၊ ဒသေတုံ-ဌာ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာတိ-ဟူ၍၊ ပဒါနက္ကမော-ပိုဒ်တို့၏အစဉ်ကို၊ ကတော-ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ (ဣတိ အယ-ဤဆိုအပ်ပြီးကား၊ အပရော-သော၊ အတ္ထော-အနက်တည်း။)

အထဝါ-ထို့ပြင်တစ်နည်းကား၊ သဝိစာရာ-သဝိစာရ တရားတို့သည်၊ သဝိတက္ကာ-သဝိတက္က သဝိစာရ တရားတို့လည်းကောင်း၊ အဝိတက္ကာ-အဝိတက္က သဝိစာရတရားတို့လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒိဝိစာ-နှ၏၊ တေသု-ထို ၂-ပါးတို့တွင်၊ အဝိတက္ကေ-အဝိတက္က သဝိစာရတရားတို့ကို၊ နိဝတ္တေတုံ-တားဖြစ်ခြင်းငှာ၊ အာဒိဟဒ-သဝိတက္က သဝိစာရာ ဓမ္မာဟူသော အစဗုဒ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ အဝိစာရာစ-တို့သည်လည်း၊ သဝိတက္ကာ-သဝိတက္က အဝိစာရတရားတို့လည်းကောင်း၊ အဝိတက္ကာစ-

---

ဝိသေသနဿဟေးကတေ။ ။ဤပြအပ်ပြီးသော **အနက်**အဖွင့်ကို စဉ်းစားလျှင် ဝိစာရမတ္တ အဝိတက္က, အဝိစာရ အဝိတက္ကဟု ၂-မျိုးရှိနေရကား အဝိတက္ကသဒ္ဒါသည် သာမညဖြစ်နေ၏၊ ဝိစာရမတ္တကား ဝိသေသဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် "ဝိစာရမတ္တ အဝိတက္ကာ"ဟု ပုဒ်အစဉ်ပြုထိုက်ပါလျက် အဘယ်အကျိုးငှာ "အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ"ဟု ပုဒ်အစဉ်ပြုရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဝိသေသန ।ဟေးကတော"ဟု မိန့်သည်၊ ဝိသေသန ဝိသေသျအဖြစ်မှာ ဝဒန္တ ပုဂ္ဂိုလ် အလိုအတိုင်းဖြစ်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ ဓမ္မာ"ဟူသောပုဒ်ဝယ် ဝိစာရမတ္တာသည် "ဓမ္မာ"၏ ဝိသေသနတည်း။ "ဝိစာရမျှသာရှိလော ဓမ္မတို့" ဟူလို၊ ဝိသေသနပြုရာ၌ ဝိစာရမတ္တချည်း ဝိသေသနမပြုဘဲ, အဝိတက္ကနှင့်တကွ ဓမ္မ၏ ဝိသေသနအဖြစ် ကိုပြခြင်းငှာ "အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ"ဟု အပဝေန သာမညဖြစ်သော အဝိတက္ကကို ရှေ့ထားလျှက် ပစာနပ်ဝေသသဖြစ်သော ဝိစာရမတ္တကို နောက်ထားလျက် ပုဒ်အစဉ်ကို ပြတော်မူပါသည်-ဟူလို။ [ဤနည်း၌ "ဝိစာရမတ္တ အဝိတက္ကာ"ဟု ဟောတော်မူလျှင် လည်း ဖြစ်နိုင်ပါ၏၊ ပြခဲ့သောအမိုဟယ်အရ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်အားဖြင့် "အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ ဓမ္မာ"ဟု ဟောတော်မူရသည်-ဟူလို။]

အထဝါ။ ။ပြခဲ့သောနည်း၌ ဝိစာရမတ္တသဒ္ဒါ၏သာ အကျိုးရှိရာရောက်၍ အဝိတက္ကသဒ္ဒါ၏အတွက် အကျိုးထူးမရှိရာရောက်သောကြောင့် "အထဝါ" ဟု တစ်နည်းပြုပြန်သည်၊ သဝိတက္ကသစ်စရ ဟူသည်လည်း ပဋ္ဌမဗုဒ်တည်း၊ အဝိတက္က ဝိစာရကား ဝိတက်မရှိဘဲ ဝိစာရမျှသာရှိသော ဒုတိယပုဒ်အရပင်တည်း၊ သဝိတက္ကအဝိစာရဟူသည် ဝိတက်ယှဉ်ရာ ၅၅-ပါးသောစိတ်၌ ယှဉ်သော ဝိစာရတည်း၊ ဣဝိစာရသည် ယှဉ်ဖက်ဝိတက်သာရှိ၍, ယှဉ်ဖက် စိစာရတစ်ပါး မရှိသောကြောင့် သဝိတက္က အဝိစာရအမည်ရသည်၊ အဝိတက္ကအဝိစာရကား-

အဝိတက္က အဝိစာရ တရားတို့လည်းကောင်း၊ (ဣတိ) ဒိဝိဓာ-နှစ်၏၊ တေသု-တို့တွင်၊ သဝိတက္ကေ-သဝိတက္က အဝိစာရတရားတို့ကို၊ နိဝတ္တေတုံ, ကတ္တိယမဒံ-အဝိတက္က အဝိစာရ ဓမ္မာဟု သော တတိယပုဒ်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။

ပန-ဆက်၊ ဒ္ဝိဟိပိ-၂-ပုဒ်တို့သည်လည်း၊ နိဝတ္တိတာ-နှစ်စေအပ်ကုန်သော၊ အဝိတက္ကာ-ဝိတက်မရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ သဝိစာရစ-အကြင် သဝိစာရ တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဝိတက္ကာစ-ဝိတက်ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ယေ အဝိစာရာစ-တို့သည်လည်းကောင်း။ (သန္တိ)၊ တေသု-ထိုတရားတို့တွင်၊ အညတရ ဒသနံဝါ-တစ်ပါးပါးကို ပြခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥဘယဒဿနံ ဝါ-၂-ပါးစုံကို ပြခြင်းသည်သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုသော်လည်း ကောင်း၊ ကတ္တုမ္ဘံ-သည်၊ သိယာ။

ဥဘယဒဿနေ-ကို၊ ကယိရမာနေ-ပြုအပ်သော်၊ သဝိတက္ကသဝိစာရတတိ-ဟူ၍၊ ယဒိဝုစ္စေယျ-အကယ်၍ ဆိုအပ်ငြားအုံ၊ (ဇဝဝတိ-ဤသို့ဆိုအပ်သော်၊) အာဒိပဒတ္ထတာဝ-အစပုဒ်၏ အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်သာ၊ အာပဒ္ဓတိ-ဖြစ်၏၊ အထ-သို့မဟုတ်၊ အဝိတက္က အဝိစာရတတိ-ဟူ၍၊ (ယဒိ) ဝုစ္စေယျ၊ (ဇဝံ သတိ)၊ အန္တ ပဒတ္ထတာ (ဝ)-အဆုံးပုဒ်၏ အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်သာ၊ (အာပဒ္ဓတိ)၊ [ဤစကားအရ ပုနရုတ္တိဒေါသကို ပြု၏။]

တတိယပုဒ်ပင်တည်း။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို မာတိကာအကောက်အတိုင်းသိ၍ ဦးကာဌ ပြထားသော "အာဒိပဒ ဝုတ္တာ" စသည်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိပါလေ။

ယေ ပန ၊ ဧေ၊ အဝိစာရာစ။ ။ရှေ့၌ "နိဝတ္တေတုံ" ၂-ပုဒ်၏ ကံပုဒ်များကို "ဒ္ဝိဟိပိ နိဝတ္တိတာ" ဟုဆိုသည်၊ ပဌမနိဝတ္တေတုံ၏ ကံကား အဝိတက္ကေတည်း။ "အဝိတက္ကေ" ဟု ဆိုသော်လည်း "သဝိစာရ" ၏ အပြားဖြစ်သောကြောင့် "အဝိတက္ကသဝိစာရ"ကို ဆိုသည်ဟုမှတ်ပါ၊ နောက် နိဝတ္တေတုံ၏ ကံဖြစ်သော "သဝိတက္ကေ"ဌိလည်း၊ "သဝိတက္ကသဝိစာရ"ဟု မှတ်ပါ၊ ထို့ကြောင့် "ဒ္ဝိဟိ နိဝတ္တိတာ"၏ သရုပ်ကို "အဝိတက္ကာ-ဧဝ၊ အဝိစာရစ" ဟု ထုတ်သည်၊ ထိုပုဒ် ၄-ပုဒ်၌လည်း၊ "အဝိတက္ကာ သဝိစာရာစ"ဟုလည်းကောင်း၊ "သဝိတက္ကာ အဝိစာရာစ"ဟုလည်း ကောင်း ၂-ပုဒ်စီ တွဲပါ။

တေသု ၊ ဧ၊ ဒဿနံ ဝါ။ ။"အညတရဒဿန"ဟူသည် ထို ၂-တွဲ ထဲတွင် တစ်တွဲတွဲကို ပြခြင်းတည်း၊ ဥဘယာဒဿနဟူသည်ကား ထို ၂-တွဲ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အတွဲကို သော်လည်းကောင်း၊ ထို ၂-တွဲလုံးကိုသော်လည်းကောင်း ပြခြင်းတည်း။ [ဥဘယဒဿန ဥဘယေကဒေသဒဿနဌ ဥဘယဒဿနဌ ဥဘယဒဿနဌ ဥဘယဒဿနဌ၊-မမှ။]

ဥဘယဒဿနေ ၊ ဧေ၊ အာပဒ္ဓေယျ။ ။ဥဘယဒဿန ဟူရာ၌ ထို ၂-တွဲ၏ အစိတ် အပိုင်းကိုပြခြင်း၊ ထို ၂-တွဲလုံးကိုပြခြင်းများ ပါဝင်သောကြောင့် "ဥဘယဒဿနေ ကယိရမာနေ"ဟု အစရှိပြီးလျှင် ဥဘယထဲမှ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုပြခြင်းများကို ရည်ရွယ်၍ "ယဒိ သဝိတက္ကသ ဝိစာရတတိ ဝုစ္စေယျ၊ အထ အဝိတက္ကအဝိစာရာ သဝိတက္ကအဝိစာရာတိ ဝုစ္စေယျ" ဟု မိန့်သည်။

အထ ပန-သို့တည်းမဟုတ်၊ အဝိတက္ကေ၊ပေ၊ အဝိစာရတိ-ဟူ၍၊ (ယဒို) ဝုစ္စေယျ။ (ဇဝသတိ)၊ အဒ္ဓုတ္တေ့ဗဟိဒ္ဓါနံဝိယ-အဒ္ဓုတ္တေ့ဗဟိဒ္ဓ သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ အတ္ထဒ္ဓ ရာဘာဝေါ၀ါ-အနက်ထူး၏ မရှိခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ သက်ရဒေါသော ၀ါ-ရောယှက်ခြင်းဟူသော အပြစ်သည်သော်လည်းကောင်း၊ ဧကသေ၀-တစ်ပါးသော တရားသံသည်သာလျှင်၊ သဝိတက္ကေ၊ပေ၊ဝိရောဓောဝေါ-သဝိတက္ကအဝိတက္ကတို့၏ အဖြစ်ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက်၊ သဝိစာရ အဝိစာရတို့၏ အဖြစ်ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် သည်သော်လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇေယျ-၏။ [တကယ်ရောက်နေသောအပြစ်ကို "အာပဇ္ဇတိ"ဟုလည်းကောင်း၊ ရောက်စရာရှိသောအပြစ်ကို "အာပဇ္ဇေယျ" ဟုလည်းကောင်း သုံးစွဲသည်။] တသ္မာ-ကြောင့်၊ အညတရဿနေန-တစ်ပါးပါးသော အဝိတက္ကသဝိစာရတရားတို့ကိုပြသဖြင့်၊ ဣဒတရံ-အခြားသော သဝိတက္ကအဝိစာရ

အထ ပန၊ ပေ၊ အာပဇ္ဇေယျ။ ။ထို ၂-တွဲလုံးကိုပေါင်း၍ ဟောတော်မူအပ်လျှင် (၁) အတ္ထဒ္ဓ ရအဘာ၀အပြစ်, (၂) သက်ရအပြစ်, (၃) ဝိရော၀ အပြစ်ဖြစ်စရာ ရှိသည်၊ ထိုတွင် "အဒ္ဓုတ္တေ့လည်းဖြစ်, ဗဟိဒ္ဓလည်းဖြစ်သောတရား" ဟုရာ၌ တရားတစ်မျိုးတည်း၀ယ် (တစ်ပြိုင်နက်သော ဓဝေါ၌) အဒ္ဓုတ္တ ဗဟိဒ္ဓ ၂-မျိုးကို မရနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ တရားတစ်မျိုးတည်း၌ အဝိတက္ကသဝိစာရ, သဝိတက္က အဝိစာရ ၂-မျိုးမဖြစ်သောကြောင့် အနက်အမိပ္ပာယ် အထူးကောက်၍ မရသော အတ္ထဒ္ဓ ရအဘာ၀ အပြစ်ဖြစ်စရာရှိသည်။

"သက်ရဒေါသ"ဟူသည် "အဝိတက္ကသဝိစာရာ"အရ မတိကာ ဒုတိယ ပုဒ်နှင့် အရတူသောကြောင့်လည်းကောင်း, သဝိတက္ကအဝိစာရာ" အရက ပဌမပုဒ်အရ၌ ပါ၀င်သော ဝိစာရကို ရသောကြောင့်လည်းကောင်း, ရောနှောရှုပ်ယှေခြင်းဟူသော အပြစ်တည်း။

"ဝိရော၀"ဟူသည် "အဝိတက္ကသဝိစာရ-ဝိတက် မရှိ, ဝိစာရရှိ"ဟု ရှေ့ကဆိုပြီးလျှင် "သဝိတက္ကအဝိစာရ-ဝိတက်ရှိ၍, ဝိစာရ မရှိ"ဟု ဆိုပြန်သဖြင့် တရားတစ်မျိုးဦးပင် သဝိတက္ကအဝိတက္ကဟုလည်းကောင်း, သဝိစာရ အဝိစာရဟုလည်းကောင်း ဖြစ်နေသောကြောင့် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်ခြင်းဟူသော အပြစ်တည်း။

တသ္မာ ၊ပေ၊ အာဟ။ ။တသ္မာဖြင့် "အာပဇ္ဇတိ-အာပဇ္ဇေယျ"တို့၌ပြခဲ့သော အပြစ် တို့ကိုပြန်၍ညွှန်းသည်၊ ၂-ပုဒ်လုံး၏ တစ်စိတ်ကိုပြလျှင် အစပုဒ်၏အနက်, အဆုံးပုဒ်၏ အနက်ကို ရသောကြောင့် အနက်အမိပ္ပာယ်ထပ်နေသော ပုနရုတ္တိဒေါသ ရောက်နေခြင်း, ၂-ပုဒ်လုံး အပြည့်အစုံကိုပြလျှင် အတ္ထဒ္ဓ ရအဘာ၀အပြစ်, သက်ရအပြစ်, ဝိရော၀အပြစ် ဖြစ်စရာ ရှိသောကြောင့် ဥဘယဒဿနကိုမပြုဘဲ အညတရယေန၊ ဖြင့် အခြားသောတရားကိုလည်း ထင်ရှား စေခြင်းငှာ "အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ"ဟု မိန့်တော်မူသည်။

အညတရ ၊ပေ၊ ပကာသေတုံ။ ။အဝိတက္ကသဝိစာရကိုပြခြင်းကို ထို ၂-တွဲထဲမှ တစ်မျိုးကိုပြခြင်းဟုဆိုသည်၊ ထိုသို့ ပြလိုက်သဖြင့် သဝိတက္ကအဝိစာရ (ဝိတက်နှင့်တကွသာဖြစ်၍ ဝိစာရယှဉ်ဖက်မရှိသော) တရားဟူသည် ဝိတက်ယှဉ်ရာ ၅၅-ပါးသောစိတ်၌ ယှဉ်သော ဝိစာရစေတသိကိတည်း" ဟု ထင်ရှားစေနိုင်သည်။

တရားကိုလည်း၊ ပကာသေတုံ–ထင်ရှားစေခြင်းငှာ၊ အဝိတက္ကဝစနေန–အဝိတက္ကသဒ္ဒါ ဖြင့်၊ ဝတ္ထုဒ္ဒေသ–ဟောတော်မူထိုကိုကုန်သော၊ ဒ္ဒိပ္ပကာရေသု–၂–ပါးသော အပြားတို့ တွင်၊ သဝိတက္က အဝိစာရေ–သဝိတက္က အဝိစာရတရားတို့ကို၊ နိဝတ္တေတွာ– နုစ်ဧ၍)၊ အဝိတက္က သဝိစာရေ–အဝိတက္က သဝိစာရတရားတို့ကို၊ ဒဿေန္တော(ဟုတွာ)၊ အဝိတက္ကဓိစာရမတ္တာတိ–ဟူ၍၊ အာဟ–ဟောတော်မူပြီ။

အထဝါ–ကား၊ ဝိတက္ကဘာဝေန–ဝိတက်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ဧ၁တေ–ဤ ဒုတိယရာသိတရားတို့သည်၊ ဝိစာရမတ္တာ–ဝိစာရမတ္တတို့မည်၏၊ ဝိစာရတော–မှ အညဿ–သော၊ ကဿစိ–သော၊ ဓမ္မဿ–၏၊ အဘာဝါ–ကြောင့်၊ (ဝိစာရမတ္တာ– ဝိစာရမတ္တတို့မည်သည်) နှ–မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ–ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို၊ ဒဿေတုံ, အဝိတက္ကစဝေနနှ–အဝိတက္ကသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဝိစာရမတ္တာ–ဝိစာရမတ္တတို့ကို၊ ဝိဿသိတာ– အထူးပြုအပ်ကုန်ပြီ။

ဥပေက္ခတိတိ (ပဒဿ)–၏၊ [အတ္ထောဒ္ဓ စပ်။] ဝေဒယမာနာဝိ–ခံစားပါသော် လည်း၊ ဝါ–ခံစားသည်လည်းဖြစ်သော၊ မဇ္ဈတ္တဝေနနှ–ဥပေက္ခာဝေနာသည်၊ [အလယ် အလတ်ဌာတည်သောသဘောရှိသော ဝေဒနာသည်၊] သုခါကာရေ–ဣဋ္ဌ အခြင်းအရာ၌ လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခာကာရေစ–အနိဋ္ဌအခြင်းအရာ၌လည်းကောင်း၊ ဥဒါသီနာ–

အဝိတက္က ဝစနေန ၊ဧပ၊ **ဒဿေန္တော**။ ။အဝိတက္ကဟု ဆိုသော်လည်း ရှေ့၌ ကဲ ပြခဲ့သော "အဝိတက္က သဝိစာရ"ဟု မှတ်ပါ၊ ထို အဝိတက္ကဝစနေနကို ဝတ္ထုဒ္ဒေသ၌မစပ်ဘဲ နိဝတ္တေတွာ ဒဿေန္တောဒ္ဓ စပ်ပါ၊ ဝတ္ထုဒ္ဒိဗိုကာရ ဟုသည် ရှေ့ပြခဲ့သော "အဝိတက္က ဘာဝိစရ, သဝိတက္က အဝိစာရ" ၂–မျိုးအပြားတည်း၊ ထို ၂–မျိုးတွင် ဒုတိယအမျိုးကိုမပြဘဲ နစ်စေ၍၊ ပဌမအမျိုးကိုသာ "အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တာ"ဟု စကားအသုံးတစ်မျိုးဖြင့် ပြတော်မူသည်။

ဝိစာရမတ္တာ ဝိဿေသိတာ။ ။"ဝိစာရမ္မသာ ရှိသည်"ဟု ဆိုသဖြင့် ဝိစာရမှ တစ်ပါး ဖယောဝေနာမသော အခြားတရားကွေမရှိ–ဟု ယုမှားမည်စိုးသောကြောင့် ဝိစာရမတ္တာကို အဝိတက္ကဖြင့်အထူးပြုရသည်၊ ဝိတက်မရှိသောကြောင့် ဝိစာရမတ္တာဖြစ်သောတရားများ–ဟုလို၊ ဤနည်းဌ၌ အဝိတက္ကသဒ္ဒါသည် ဓမ္မာ၏ ဝိဿေသနမဟုတ်၊ ဝိစာရမတ္တာ၏ ဝိဿေသနဖြစ်သည်၊ "အဝိတက္ကာ (ဟုတွာ) ဝိစာရမတ္တာ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ"ဟုပြု၊ ရှေးဌပြခဲ့သောနည်းတို့ဌကား အဝိတက္ကသဒ္ဒါသည် ဓမ္မာ၏ ဝိဿေသနတည်း၊ ဤသို့ ရှေးနည်းတို့မှ ဤနည်း၏ထူးပုံကိုသိပါ။

ဥဒါသီနာ။ ။သက္ကတဌ "ဥဒ်+အာသဓာတ်, သာနစ်" ပစ္စည်းဟုဆို၏၊ သာမ အာဂတို့ ဤပြုဒ်ဖြင့် သ အနုဝန်ဖန့်(စ်)တို့ကို ရေထားသည်၊ ဥပေက္ခာနှင့် အနက်တူတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပေဝိဒါကို "ဥဒါသီနာ ဟောတိ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "ဥဒါသတိ–ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာကိရောင်ရှောင်လွှဲ၍ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တ အခြင်းအရာသို့ ကပ်ရောက်တတ်၏၊ ဣတိ ဥဒါသီနာ" ဟုပြု၊ သုခ ဒုက္ခတို့ကား ဣဋ္ဌ–အနိဋ္ဌ၏ ပရိယာယ်တည်း။

လျစ်လျူရှုတတ်သည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-အတ္တောဟု အထဝါ-ကား၊ ဥပေတာ ယုတ္တာ-သင့်လျော်သော၊ သုခဒုက္ခာနံ-သုခဒုက္ခတို့၏၊ ဝါ-တို့နှင့်၊ အဝိရုဒ္ဓါ-ဆန့်ကျင်ဘက်မဖြစ်သော၊ ဣဟတ္တာ-ရှင်ခြင်းတည်း၊ အနုဘဝန်-ခံစားခြင်းတည်း၊ ဥပေက္ခာ-သင့်လျော်သော ကြည့်ရှုခြင်း၊ ခံစားခြင်း။ ["အထဝါ ဥပေတာစသော စကားသည် မူလရှိသောပါဠိမဟုတ်" ဟု မဇ္ဈိကာပယ်၏။]

ဝိသေသ ဒသနဝသေနာတိ-ကား၊ နာနတ္တ ဒသနဝသေန-ကွဲ ပြားသည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [အယံတိကောဝုတ္တောဠ္ဆစပ်။] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ-ချဲ့၊ ဝိတိသဟဂတာ ဧဝ-ပီတိသဟဂုတ် စိတ္တဗျတ္တိဒ်တို့သည်ပင်၊ သုခ သဟဂတာ-သုခ သဟဂုဏ် ဝိတ္တဗျတ္တိဒ်တို့သည်၊ ယဒိသိယုံ-နိအံ့၊ (ဧဝံ ဟောန္တေ သု-နိလသော်၊) ပီတိသဟဂတာတိ ဧကေနေဝ-ပီတိသဟဂတာဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်ပင်၊ သိဒ္ဓတ္တာ-ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခသဟဂတာတိဣသံ-သုခသဟဂတာဟူသောဤပုဒ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ နံ ဝတ္ထုမ္ဘံ-ဟောတော်မမူထိုက်သည်၊ သိယာ-၏၊ ဝါ-သို့မဟုတ်၊ သုခ သဟဂတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စမာနေ-ဟောတော်မူအပ်သော်၊ ပီတိသဟဂတာတိ-ဟူ၍၊ နံ ဝတ္ထုမ္ဘံ-သည်၊ (သိယာ-၏။) တတော-ထိုကြောင့်၊ (ပိတိသဟဂတာကို ဟောတော်မူလျှင် သုခသဟဂတာကို ဟောတော်မမူထိုက်၊ သုခ သဟဂတာကို ဟောတော်မူပြန်လျှင် ပီတိ သဟဂတာကို ဟောတော်မမူထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) တိကံ-တိုက်ကို၊ ပူ ရေရှေ့နှ-ပြည့်စေတော်မူလိုသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဒုက္ခ သဟဂတာပဒံ-ဒုက္ခ သဟဂတာပုဒ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုမ္ဘံ-သည်၊ သိယာ၊ စ-ဆက်၊ ဧဝံသတိ-ဤသို့ဖြစ်လေသော်၊ (၃-ပုဒ်ပြည့်အောင် ဒုက္ခ သဟဂတာကို ဟောတော် မူလျှင်၊) အယ-ဤတိုက်သည်၊ ဝေဒနာတ္တိကောဧဝ-ပင်တည်း၊ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တဝစန်-ပြောဆိုအပ်သောစကားသည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ [ဝေဒနာတိကိန့်ဝ ပီတိတိက်သည် "သမ္ပယုတ္တနှင့် သဟဂတာ"သာကွဲ၍ အရကောက်မကွဲပါတကား-ဟူလို။] တသ္မာ, ပီတိသဟဂတာတိ-ဟူ၍၊ ဝတ္ထာ-ဟောတော်မူပြီး၍၊ သုခသဟဂတာတိ-ဟူ၍၊ ဝဒန္တော-ဟောတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်၊ (ဒယေယတိဠ်စပ်၊)

အထဝါ။ ။ဤနည်းကား အဠကထာမှ တစ်နည်းတည်း၊ ဥပေက္ခာကို "ဥပ+ဣက္ခာ"ဟု ခွဲ၊ ဥပသည် ဥပေတအနက်ဟော၊ ထိုဥပေတသည် ဥပပတ္တိ (အသင့်) အနက်ဟောတည်း၊ ထိုကြောင့် "ဥပေတာ=ယုတ္တာ"ဟု ဖွင့်သည်၊ "အသင့်" ဆိုသည်မှာ သုခဝေဒနာနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်မဖြစ်၊ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်ဘက်မဖြစ်ဘဲသင့်မြတ်ခြင်းတည်း၊ ထိုကြောင့် "သုစ၊ ဒုက္ခ"ဟု သဘောကိုဖွင့်သည်၊ ထိုသို့သင့်မြတ်သောကြောင့်ပင် သုခဝေ ဒေါသစေ တို့၏နောက်၌ ဥပေက္ခာတဘါရဲ့ဘဝင်များ ဖြစ်နိုင်ပေသည်၊ "ဣက္ခာ" သဒ္ဒါသည် ရှုခြင်းအနက်ကို ဟောသော်လည်း ဝေဒနာအရာဖြစ်၍ "ခံစားသောအားဖြင့် ရှုခြင်း"ဟု သိစေလိုရကား ဣက္ခာကို "အနုဘဝန်"ဟု သဘာဝတ္တကို ဖွင့်သည်။

ပိတိ ဝိပ္ပယုတ္တမ္မိ–ပိတိနှင့် မယှဉ်သည်လည်းဖြစ်သော၊ သုခ–သုခသည်၊ အတ္ထိ–ရှိသေး၏၊ ဣတိ–ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍၊ (ဘိန္နံ ကတ္တာ ဒသေတိ၌စပ်၊) တတိယ ဈာနေ၊ သမ္ပယုတ္တံ–တတိယဈာန်, ကာယဝိညာဏ်နှင့်ယှဉ်သော၊ [စတုက္ကနည်းအားဖြင့် "စတုတ္ထဈာန်ကိုပင် တတိယဈာန်"ဟု ဆိုထားသည်။] သုခ–သုခကို၊ သဝိပ္ပီတိက,သုခတော–သပ္ပီတိကသုခမှ၊ ဘိန္နံ–ကွဲပြားသည်ကို၊ ကတ္တာ, ဒသေတိ–ပြတော်မူ၏၊ ဣတိ–ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပာယော–အဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုတည်း။ [အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားပြီ။]

အထဝါ–ကား၊ ဒုဒ္ခီညေယျနာနတ္တာနံ–ခဲယဉ်းသဖြင့် သိအပ်သော နာနတ္တရှိကုန်သော၊ (အထူးကို သိနိုင်ခဲကုန်သော၊) ပိတိသုခါနံ–ပိတိသုခတို့၏၊ နာနတ္တဒဿနတ္ထံ–ကွဲပြားကုန်သည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ အယံတိကောဘ–ဤပိတိတိုက်ကို၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တောပြီ၊ ဟိ–ချဲ့, (တစ်နည်း) ကသ္မာ ဝိညာယတိ၊ ဟိ (ယသ္မာ) ပိတိ သဟဂတာတိဇတ္ထ–ပိတိ သဟဂတာဟူသော ဤပုဒ်၌၊ သုခေကဒေသော–သုခတစ်စိတ်ကို၊ သဂ်ဟိတော–သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ ပိတိ–ပိတိကို၊ နသဂ်ဟိတာ–မသိမ်းယူအပ်၊ သုခသ,ဟဂတာတိ ဇတ္ထ–၌၊ ပိတိ–ကို၊ သဂ်ဟိတာ–ပြီ၊ သုခ–ကို၊ နှ (သဂ်ဟိတဲ့)၊ ပိတိ ဝိပ္ပယုတ္တ သုခသဟဂတာစ–ပိတိနှင့် မယှဉ်သော သုခနှင့် တကွဖြစ်သော တရားတို့ကိုလည်း၊ ပုရိမေန–ရှေ့ဖြစ်သောပိတိ သဟဂတာဟူသော ပုဒ်ဖြင့်၊ အသဂ်ဟိတာ–မသိမ်းယူအပ်ကုန်၊ ပစ္ဆိမေန–နောက်ဖြစ်သော သုခသဟဂတာ,ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်၊ သဂ်ဟိတာ–သိမ်းယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဒုဒ္ခီညေယျ နာနတ္တာနံ–နိ,သော၊ ပိတိသုခါနံ–တို့၏၊ နာနတ္တဒဿနတ္ထံ–ဌာ၊ အယံတိကောဘဂဝတာ၊ ဝုတ္တော–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ။)

အထဝါ ပိတိ သုခါနံ။ ။ဤနှည်းလည်း အဋ္ဌကထာမှ တစ်နှည်းတည်း၊ ပိတိနှင့် သုခသည် နှစ်သက်မှုနှင့် ချမ်းသာမှုဖြစ်ရကား ထို ၂–ပါး၏ သဘောချင်းထူးခြားပုံကို အသိခက်၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ပိတိနှင့် သုခတို့၏ သဘောချင်း ထူးခြားပုံကို ပြတော်မူခြင်းငှာ ဤတိုက်ကိုဟောတော်မူရသည်။ [အဋ္ဌကထထာဌ် "သပ္ပီတိက သုခမှ နိပ္ပီတိကသုခ၏ အထူးကို ပြတော်မူခြင်းငှာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် သုခ ၂–မျိုး အထူးကိုပြခြင်းငှာ ဤတိုက်ကို ဟောတော်မူသည်ဟုအဋ္ဌကထာဆိုလိုး၏၊ ဤနိ,္ဒကာဆရာကား "ပိတိနှင့် သုခအထူးကို ပြခြင်းငှာ ဤတိုက်ကို ဟောတော်မူရ သည်–ဟု ဖွင့်သည်။]

ပိတိသဟဂတာ တိ ဇတ္ထ ဟိ။ ။ပိတိနှင့် သုခအထူးဖြင့်ပုံကို ချဲ့သောဝါကျ တည်း၊ နောက်ဆုံး၌ ဤတိပါသောကြောင့် ဥပဓေဟောတုဝါကျလည်းဖြစ်နိုင်၏၊ ပိတိ သဟဂတာပုဒ်၌ ကာယဝိညာဏ်, စတုတ္ထဈာန် သုခမှတစ်ပါးသော (၅–ပါးသောစေ၁်၌ ယှဉ်သော သုခ ၅–ဟူသော) သုခ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို သိမ်းယူသွား၏၊ ပိတိကိုကား မယူနိုင်၊ သုခသဟဂတာ ပုဒ်၌လည်း ,ပိတိကိုသာ သိမ်းယူနိုင်၏၊ သုခကိုမယူနိုင်၊ ပိတိသဟဂတာပုဒ်ဖြင့် မယှဉ်နိုင်ခဲ့သော

နိဗ္ဗာနဒဿနတောတိ(ဣဒံ)–နိဗ္ဗာနဒဿနတော ဟူသော ဤစကားကို၊ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတံ–နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ–ရည်ရွယ်၍၊ အာဟ–ဆိုပြီ၊ အထဝါ–ကား၊ ဓမ္မစက္ခု–သစ္စာ ၄–ပါးတရား၊ သိမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည်၊ ပုနပ္ပုန်–အထပ်ထပ်၊ နိဗ္ဗတ္တနေနနေ–ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဘာဝနာဘာဝ–ဘာဝနာ၏အဖြစ်သို့၊ အပတ္တံ–မရောက်သေးသည်၊ (သမာန်–သော်၊) ဒဿနံနာမ–ဒဿနမည်၏၊ စ–ဆက်၊ ဓမ္မစက္ခု–သည်၊ ပရိညာဒိ ကိစ္စကရဏေန–ပရိညာ အစရှိသော မဂ်ကိစ္စ ၄–ပါးကိုပြုခြင်းအားဖြင့်၊ စတုသစ္စ ဓမ္မဒဿနံ–၄–ပါးသော သစ္စာတရားကို မြင်နိုင်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ တဒ ဘိသယော–ထိုဂေါတြဘုထက်သာလွန်၏၊ [ဓမ္မ၌ တ–မပါ၊ အဘိသယောကိုသာ ဖွင့်သည်။] တသ္မာ, ဧတ္ထ–ဤဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗာ ဟူသောပုဒ်၌၊ ဂေါတြဘုသာ–၏၊ ဒဿနဘာဝါပတ္တိ–ဒဿန၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ (ဒဿန အမည်ရခြင်းသည်၊) နတ္ထိ၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဥဘယပဋိဂ္ဂေါဝေနာတိ–ကား၊ ဒွိဟိ ပဒေဟိ–ရှေ့တိုက်ပုဒ် ၂–ပုဒ်တို့သည်၊ ဝုတ္တာမေ၊ ဝေသန–ဟောအပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ပယ်ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တာ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ပဟာယကပဋိဂ္ဂေါဝေသန–ပဟာယက တရားတို့ကို ပယ်ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ နံ (ဝုတ္တံ)–ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ [ဤဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီး။] ဟိ–လဒ္ဓဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ (နောက်၌ ဣတိဟုရှိလတ္တံ့၊) တထာ–ထိုပဟာယကဖြစ်သော ဒဿနဘာဝနာတရားတို့ကိုပယ်ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင် ဟော

ပိတိဝိပ္ပယုတ္တာ သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ် စတုတ္ထဈာန်စိတ်ကိုလည်း ဤသုခသဟဂတဖြင့် ယူနိုင်၏၊ ဤသို့ တစ်ပုဒ်ဖြင့်မယူနိုင်သောတရားကို အခြားတစ်ပုဒ်ဖြင့် ယူနိုင်ပုံကို ထောက်ထား၍ ပိတိနှင့် သုခတို့ သဘောချင်း မတူကြောင်းထင်ရှားစေ၏၊ ဤသို့ ထင်ရှားခြင်းကြောင့် ဤတိတိကို ပိတိနှင့် သုခတို့၏ အထူးကိုပြခြင်းငှာ ဟောတော်မူအပ်သော တိုက်ဟု သိနိုင်ပါသည်–ဟူလို။

အထဝါ။ ။ဤနည်းသည် အဌကထာနည်းမှ တစ်မျိုးတည်း၊ အောက်မဂ်ဉာဏ် ၃–ပါးကို သစ္စာ ၄–ပါးတရားကို သိမြင်တတ်သောကြောင့် "ဓမ္မစက္ခု"ဟုခေါ်၏၊ ထိုဓမ္မစက္ခုတွင် အထပ်ထပ်ဖြစ်သောအားဖြင့် တိုးပွားလာသော ဓမ္မစက္ခုသည် ဘာဝနာ မည်၏၊ ထိုဘာဝနာအဖြစ်သို့ မရောက်သေးသော ဓမ္မစက္ခုကား ဘာဝနာ ဟူသော အမည်ထူးကို မရနိုင်၊ စက္ခု၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သော ဒဿနဟူသော အမည်သာမည်ကိုသာ ရနိုင်၏၊ ဒဿနအရ မြင်ခြင်းဟူရာ၌လည်း သစ္စာ ၄–ပါးတရားတို့ကို ပရိညာကိစ္စ, ပဟာနကိစ္စ, သစ္ဆိကရဏကိစ္စ, ဘာဝနာကိစ္စကို ပြုသောအားဖြင့် မြင်ခြင်းကြောင့် ထိုကိစ္စ ၄–ပါးကို မပြုနိုင်သော ဂေါတြဘုထက် သောတာပတ္တိမဂ်က သာလွန်လျက်ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဒဿနအမည်ရဖို့အရေးခဲ့ ဂေါတြဘုကား ကွာဝေးလေတော့သည်၊ **စောဒနာစရာပင် မရှိ–ဟူလို။**

တော်မူအပ်သည်၊သတိ–ဖြစ်လေသော်၊ဃနေ–အကြင်ငါတရားသည်၊ ပဟာတဗ္ဗာ–ပယ်ထိုက်သောတရားတို့သည်၊ နေဝဒဿနေန နဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗာ–နေနဝဒဿနေန နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗတို့မည်၏။ ဝါ–ဒဿနလည်း မဟုတ်, ဘာဝနာလည်း မဟုတ်သော ပဟာယကတရားတို့သည် ပယ်ထိုက်သောတရားတို့မည်၏။ ဒဿနဘာဝနာဟိ–သောတာပတ္တိမဂ်, အထက်မဂ်တို့မှ၊ အညော–သော၊ သမုဒ္ဓေဒဝေသန–သမုဒ္ဓေဒ ပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ [ဤစကားဖြင့် တဒင်, ဝိက္ခမ္ဘန–ပဟာန်တို့ကိုကန့်။] ပဟာယကောာ–ပယ်တတ်သော၊ (သော–ထိုတရားသည်၊ အတ္ထိ–ရှိသေး၏။) ဣတိ အယံ အတ္ထော-သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်၏။ [ဤကား လဒ္ဓဒေါသတည်း။] စ–စင်စစ်ကား၊ အညော–ဒဿနဘာဝနာတို့မှ အခြားသော၊ ပဟာယကောာ-သမုဒ္ဓေဒ၏ အစွမ်းဖြင့် ပယ်တတ်သောတရားသည်၊ နု အတ္ထိ–မရှိတော့၊ (ကသ္မာ–နည်း?) အညေဟိ–ဒဿနဘာဝနာတို့မှ တစ်ပါးသော သမထဝိပဿနာတရားတို့သည်၊ [ရာဂနိတရားများလည်း ပါဝင်ကြသည်။] ဝိက္ခမ္ဘိတာနဉ္စ–ပယ်ခွာအပ်သော ကိလေသာတို့၏လည်း၊ ပုနပ္ပဝတ္တိ သဒ္ဓေါ–တစ်ဖန်ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း၊ တတိယပဒေန–ဖြင့်၊ ပဟာတဗ္ဗာပိ–ပယ်ထိုက်သော တရားတို့ကိုလည်း၊ နသဂင်္ဃန္တိ–သိမ်းယူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်၊ ကိန္တု–စင်စစ်ကား၊ အမှပဟာတဗ္ဗာဇေ–

တထာ ဟိ ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။"တတိယပုဒ်ကို ပဟာယကဖြစ်သော ဒဿနဘာဝနာတရားတို့ကို ပယ်ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ဟောတော်မူသည်"ဟု ဆိုလျှင် အာယယ်အပြစ်ရှိသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တထာဟိ သတိ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ" လဒ္ဓဒေါသဝါကျကို ဆက်ပြသည်၊ ပဟာယက ပဋိကွေ့ပ၏အစွမ်းဖြင့် တတိယပုဒ်ကိုဟောတော်မူသည်ဟုယူလျှင် ဒဿနေနအရ သောတာပတ္တိမဂ်, ဘာဝနာယအရ အထက်မဂ်, ဤတရား ၂–မျိုးကို "နေဝဒဿနေန, နဘာဝနာယ" ဟုပယ်ဖြစ်၍ ထို ၂–မျိုးအပြင် သမုဒ္ဓေဒပဟာနသတ္တိရှိသော ပဟာယကတရားမျိုး ရှိသေးရာ ရောက်ခြင်းဟူသော အပြစ်ဖြစ်သည်–ဟူလို။ [အတ္ထိ၏နောက်၌ "တေန ပဟာတဗ္ဗာ" ဟု, တွေ့ရ၏၊ စာသွားမကောင်းပါ၊ ပစောနအနက်မဟုတ်သောကြောင့် "ယေန"ဟု အနိယမရှိမှကောင်းသည်၊ မရှုခ်ကား: "တေန"ကိုပင် ပါဠိမှန်ယူ၍ စသဒ္ဒါထည့်လျက် ဝါကျာရမ္ဘသမ္ဗန္ဓသိုးဟု, ဖွင့်သွားအ၏။]

နစ ၊ပေ၊ သဗ္ဗာဝါ။ ။"ဒဿနဘာဝနာတို့မှတစ်ပါး, ကိလေသာတို့ကိုပယ်သတ် သော သမထဝိပဿနာ တရားများ ရှိသေးသည် မဟုတ်ပါလော" အာယယ်ကြောင့် "နစ အညော ပဟာယကောာ အတ္ထိ"ဟု ဆိုပါသနည်း:ဟု စောဒနာဖွယ်ရှိသောကြောင့် အညေဟိ၊ပေ၊သဗ္ဗာဝါ"ဟု မိန့်သည်၊ သမထဝိပဿနာ တရားတို့ကား: သမုဒ္ဓေဒပဟာန်၏ အစွမ်းဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ကြသည်မဟုတ်၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာတို့က ထပ်၍ဖြစ်နိုင်သေး:သောကြောင့် "နစ အညော ပဟာယကောာ အတ္ထိ"ဟု ဆိုပါသည်–ဟူလို။ ["ပဟာယကောာ"အရ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်သောတရားကို ဆိုလိုသည်။]

မယယ်ထိုက်သောတရားတို့ကိုသာ၊ (သင်္ခယှန္ဓာ)၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ (ဥဘယပဋိဂ္ဂေါ
ဝသေနာတတိ ပဒသ–ဥဘယပဋိဂ္ဂေါဝဝသေနပုဒ်၏၊ ဒွိဟိပဒေဟိ ဝုတ္တမ္ဘေပဋိဂ္ဂေါ
သေနာတတိ အတ္ထော–ဒွိဟိပဒေဟိ ဝုတ္တမ္ဘေပဋိဂ္ဂေါ၀သေန ဟူသော အနက်ကို၊
ဒဋ္ဌမ္ဘော–၏၊ ပဟာယက ပဋိဂ္ဂေါ၀သေနာတိ အတ္ထော–ကို၊ နဒဋ္ဌမ္ဘော၊) တသ္မာ–
ကြောင့်၊ ပဟာတမ္ဘပဒ–ပဟာတမ္ဘပဒ်ကို၊ နေ၀ဒဿနေနဲ့ပေ၊ ပဟာတမ္ဘာတိ–
ဟူ၍၊ ပစ္စေက–အသီးအသီး၊ ယောဇေတွာ–ယှဉ်စေ၍၊ ဒဿနေန–သောတာပတ္တိမဂ်
သည်လည်းကောင်း၊ ဘာ၀နာယ–အထက်မဂ် ၃–ပါးသည်လည်းကောင်း၊ ပဟာ
တမ္ဘေဟိ–ပယ်ထိုက်သောကုသိုလ်တရားတို့မှ၊ အညေ–အခြားကုန်သော ကုသိုလ်
အဗျာကတတရားတို့ကို၊ ဂဟိတာ–ယူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ ဒေဒိတမ္ဘာ–
ကုန်၏။

ဧ၀မတ္ထံ အဂ္ဂဟေတွာတိ–**ဧ၀မတ္ထံ** အဂ္ဂဟေတွာဟူ သော ပါဠိဖြင့်၊ အတ္ထာ
ယုတ္တိတောစ–အနက်အရကောက်၏ မသင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သဒ္ဒါ ယုတ္တိ
တောစ–သဒ္ဒါ၏ မသင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အဂ္ဂဟေတမ္ဘတံ–မယူထိုက်
သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒဿေတိ–၏၊ ဟိ–ချေ့၊ ဒဿနဘာ၀နာဟိ–သောတာပတ္တိမဂ်,

နာမိ ၊ပေ၊ အမ္ဘဟာတမ္ဘာ၀ေါတိ။ ။တတိယပုဒ်ဌ “နေ၀ဒဿနေန နဘာ၀နာယ–
သောတာပတ္တိမဂ်လည်း၊မဟုတ်, အထက်မဂ် ၃–ပါးလည်း မဟုတ်သော ပဟာယကတရား
သည်+ပဟာတမ္ဘာ–ပယ်ထိုက်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ သံဝိဇ္ဇန္တိ” ဟု အနက်ပေးလျှင် ဤတတိယပုဒ်ဖြင့်
“ဒဿနဘာ၀နာ မဟုတ်သော ပဟာယကတရားတစ်မျိုးသည် ပယ်ထိုက်သော တရားတို့ကို
ကောက်ယူရမည်”ဟု ထင်စရာရှိ၏! ထိုကြောင့် “နာ၀ိ၊ပေ၊သဂ်ပယ္ယန္တိ”ဟု မိန့်ပြီးလျှင် “ကိန္တု အမ္ဘဟာ
တမ္ဘာ ပေ၀ ” ဟု အနွယ်ကိုပြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ပဟာတမ္ဘာ၀ပိ၌ ပိဖြင့် ရှေ့ဝါကျ၏ အနက်ကိုမေါင်းပါ၊ ဒဿန ဘာ၀နာ
တို့မှတစ်ပါးသော ပဟာယကတရားမရှိရဲ့သာမက, တတိယပုဒ်ဖြင့် ပဟာတမ္ဘတရားတို့ကိုလည်း
သိမ်းယူအပ်ကုန်သည်မဟုတ်ပါ–ဟုလို။ [ဣတိ-သဒ္ဒါ၏ စပ်မှီရန် တိုက်ရိုက်မရှိသာကြောင့်
“ဥဘယပဋိဂ္ဂေါ၀သေနာတိ ပဒသ” စသည်ဖြင့် မူလ ဝါကျကို လှည့်၍စပ်သည်။]

တသ္မာ ၊ပေ၊ ဂဟိတာတိ။ ။ဤကား လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျတည်း။ "တသ္မာ ထို, ဟိတ်၏
ဖိုလ်, ခွဲဝိုဏ်ပြီးထုံးစံ" နှင့်အညီ, "ဣတိ ဥဘယပဋိဂ္ဂေါ၀သေနာတိ ပဒသ" ၏သာ ဖလဝါကျ
ကို တသ္မာဖြင့် ပြန်၍ညွှန်းပါ၊ "တသ္မာ–ထိုသို့ 'ဥဘယပဋိဂ္ဂေါ၀သေနပုဒ်'၏ ဒွိဟိ ပဒေဟိ
ဝုတ္တမ္ဘေပဋိဂ္ဂေါ၀သေနပုဒ် အနက် မှတ်ထိုက်သည်၏အဖြစ်, ပဟာယကပဋိဂ္ဂေါ၀သေနပုဒ်
အနက်မမှတ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟု အကျယ်ပေးပါ၊ ထိုအကြောင်းကြောင့် ခေ၀နဒ္ဒ
နပုဒ်ဝိုက်ကို ပဟာတမ္ဘာ၀ပုဒ်နှင့် အသီးအသီး ယှဉ်စပ်၍ "ဒဿနတရားလည်း မပယ်နိုင်, ဘာ၀နာတရားလည်း မပယ်နိုင်သော ကုသိုလ် အဗျာကတ တရားတို့ကို ကောက်ပါ"ဟုလို။

အထက်မင် ၃-ပါးတို့သည်၊ အပွေတာဝဇ္ဇဟေတု မတ္တေသု-မဃပယ်ထိုကိ်သော ဟိတ်ရှိသောတရားမျှတို့ကို၊ [" အပွေတာဝဇ္ဇဟေတု မတ္တေသူတို-အပွေတာဝဇ္ဇဟေတုက မတ္တေသု"-အနု။] ဂယှမာနေသု-ယူအပ်ကုန်လေသော်၊ အဟေတုကာ-အဟိတ် တရားတို့ကို၊ အသင်္ခါဟိတာ-မသိမ်းယူအပ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ယထာဓိပ္ပေတသ-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော၊ အတ္ထသ-အနက်အရ(ကောက်၏)၊ အပရိပုဏ္ဏတ္တာ-မပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အဟိတ်စိတ္တဗျိုဒ်များ ကျန်နေသောကြောင့်-ဟုလို၊) အတ္ထာယတ္တိ-အနက်အရ(ကောက်၏) မသင့်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ပဟာတဗ္ဗ သဒ္ဒသ-ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ၏။ ဝါ-သည်၊ နိစ္စသာမေဟ္ကတ္တော-အမြဲခဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ သတိစ-ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ သမ္ဘန္ဓိသဒ္ဒတော-သမ္ဘန္ဓိသဒ္ဒါဖြစ်သော၊ ပဟာယကတော-(ဧကောသ်၏ အရဖြစ်သော) ပဟာယကမှ၊ အည-အခြားသော၊ ပဋိသေခ-ဧနေ၀, နု-ဟူသော ပဋိသေခကို၊ အပေဂ္ဂမာနသ-ရှင့ဲလေသော်၊ ဝါ-ရှင့ဲသော၊ (ပဟာတဗ္ဗ သဒ္ဒသ-၏။) ဟေတုသဒ္ဒေန-နှင့်၊ သမာသော-သည်၊ နဉပပဇ္ဇတိ-မဖြစ်သင့်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သဒ္ဒါ-ယုတ္တိစ-ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒီတဗ္ဗာ-၏။

ဧဝမဇ္ဇောဘ ဂဟေတဗ္ဗောတိ-ကား၊ ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒ-ကို၊ ပဋိသေခေန-ဧနေ၀, နု ဟူသော ပဋိသေခနှင့်၊ အယောဧတ္ထော-မယှဉ်စေမှု၍၊ ယေသံ-အကြင် ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ, ဟေတုသဒ္ဒါတို့၏၊ အညပဒဏ္ဍေ-ဧကောသ်ဟူသော အညပုဒ်၏အနက် ၌၊ သမာသော-သည်၊ (ဟောတို)၊ တဗ္ဗိသေသနံ-ထိုပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ ဟေတုသဒ္ဒါ တို့၏ ဝိသေသနဖြစ်သော၊ အတ္ထိတိ ဣဒ-အတ္ထိပဟူ သော ဤသဒ္ဒါကို၊ ပဋိသေခေန-နှင့်၊ ယောဧတ္ထော, ဧကောသ်-ဤတရားတို့၏၊ ဒဿနဘာ၀နာဟိ-သောတာပတ္တိမဂ်, အထက်မဂ်တို့သည်၊ ပဟာတဗ္ဗော-သော၊ ဟေတု-ဟိတ်သည်၊ နေ၀အတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိအတ္ထောဘ-ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗော-၏၊ ဣတိ ၀ုတ္တဲ ပေါ်တတိ၊ [ဤ၀ါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ၌ ပြထားပြီ။] စ-လေ့ဂုဏ်ကို ဆိုဦးအုံ၊ ဧ၀သတိ-ဤသို့ အနက်ကိုယူခြင်းဖြစ်လေသော်၊ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထော-အကြင်အကြင် အလိုရှိအပ်သော အနက်ကို၊ သဒ္ဒော-အလုံးစုံကို၊ [အဟိတ် စိတ္တဗျိုဒ်နှင့်တကွ အလုံးစုံကို။] သင်္ခါဟိတော-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဃဋ္ဌိယုတ္တိ။ ။ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ ဟေတုသဒ္ဒါ ၂-ဖျိုးလုံးပင် ဧကောသ်ဟူသော ပဟာယက တရားကို ငဲ့ကြပါ၏၊ သို့သော် ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါကား ဧကောသ်အပြင်, ဧနေ၀-နံ့တို့ကိုလည်း ငဲ့သေး၏၊ ထိုသို့ သမာသ်ပုဒ်မှတစ်ပါး အခြားပုဒ်တို့ ငဲ့နေသည် ကို "ပဟာယကတော အည်ပဋိသေခ အပေဂ္ဂမာနသ"ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဓိပ္ပာယ် သည် "နှာမနံ့သမာသော ယုတဏ္ဍော" သုတ်၌ ယုတ္တဏ္ဍအဖွင့်ဝယ် "သမာသ်ပုဒ် မှ အခြားပုဒ်ကိုငဲ့လျှင် သမာသ်မဖြစ်"ဟု ဆိုကြသော သဒ္ဒါကျမ်းစကားပင်တည်း၊ ဤသို့ ပုဒ်တစ်ပါးကိုငဲ့လျက် သမာသ်စပ်လျှင် သဒ္ဒယုတ္တိမရှိပါ-ဟူလို၊ ကြွင်းသော အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။

အတ္တာ၁ယတ္တို–အနက်၏မသင့်ခြင်းသည်၊ မာဟောတ–မဖြစ်ပါစေတော့၊ [ဤ၌ "အ+မာ" ဟူသော ပဋိသေဓ ၂–ခုကြောင့် "အတ္တယုတ္တိဟောတု"ဟု ပကတိအနက် ရသည်၊ တတိယရာသီဖြင့် ယထာဓိပ္ပေတအနက်အားလုံးကို သိမ်းကျုံးနိုင်သောကြောင့် အတ္တယုတ္တိ ရှိပါစေတော့–ဟူလို။] သဒ္ဒါပန–သည်ကား၊ ဣရာပ–ဤအတ္တသဒ္ဒါ ပါရှိသောနည်းဌာနလည်း၊ နှ ယုတ္တော–မသင့်သေး၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်၊ နယုတ္တော–မသင့်သေး၊သနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ဧကန္တ ယောဂိနံ–ဧကန်ယှဉ်လေ့ရှိသော (ဗဟုဗ္ဗီသမာသ်၌ အတ္တိဟု အမြဲတည်လေ့ရှိသော)၊ အတ္တိသဒ္ဒမေ၀–အတ္တိသဒ္ဒါကို သာ၊ အပေက္ခမာနာနံ–ရှင်ကုန်သော၊ ဥဘိန္နံ၊ နိသော၊ ပဟာတဗ္ဗတောတ္ထသဒ္ဒါနံ–ပဟာတဗ္ဗသဒ္ဒါ၊ ဟောတုသဒ္ဒါတို့၏၊ သမာသော–သည်၊ ယုတ္တော–သင့်၏၊ ပဋိသေ၀ံ–နေ၀+နဟူသော ပဋိသေဓကို၊ အပေက္ခမာနာနံ–နိသော၊ (ပဟာတဗ္ဗ ဟောတုသဒ္ဒါနံ–တို့၏၊ သမာသော–သည်၊) နှ (ယုတ္တော)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (သဒ္ဒေါ–သည်၊ ဣရာ၀ပိ–ဌ်လည်း၊ နယုတ္တော–သေး၊) ၀ဣသ္ဝ–ကြောင့်၊)ထိုသို့ သဒ္ဒယတ္တိ မရှိသေးခြင်း၊ကြောင့်၊) ဂ၀ေတဗ္ဗတ္တ ဒဿနမတ္ထံ–ယူထိုက်သောအနက်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ၊ [သ၀ိဘာတ်ကို အဲဗြုထားသည်။] ဧတ–(နိဒ္ဒေစနံ)–နေ၀ ဒဿနေန နဘာ၀နာယပဟာ တဗ္ဗော ဟေတု ဧတေသံအတ္တိ ဟူသော ဤဝိဗြိုဟ်ကို၊ (သဂ်ိတ်ပကာရေန) ကတံ ပြီ၊ သဒ္ဒေါပန–ကိုကား၊ ၀ါ–သည်ကား၊ ယထာ–အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့် ယှဉ်စေအပ်သော်၊ ယုဇ္ဇတိ–သင့်၏၊ တထာ–အားဖြင့်၊ ယောဧတေဗ္ဗော–ယှဉ်စေထိုက် ကုန်၏။

ကေန္ဒ ၊ပေ၊မာနာနန္ဒီ။ ။သဒ္ဒယတ္တိမရှိခြင်း၏ အကြောင်းပြု ၀ါကျတည်း။ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ "သမသ်ပုဒ်မှတစ်ပါး အခြားပုဒ်ကိုင်နေသောပုဒ်သည် သမသ်မဖြစ်" ဟု ဆို၏၊ [နှာမာန် သမသောယ ဗဟုတ္တတ္ထော၌ ယုတ္တတ္ထအဖွင့်ကိုကြည့်ပါ၊ ဤါါကျ၌ ကေန္ဒ ယောဂိနံပုဒ်သည် ဒဏ္ဍီနံ, ဒဏ္ဍီ ကဲ့သို့ ဒုတိယာန္တ ဖြစ်၍ အတ္တိသဒ္ဒ၏ ဝိသေသနပုဒ်တည်း။] ဤတိတ်၌ ပဟာတဗ္ဗ+ဟေတု ၂–ပုဒ်သည် (ဗဟုဗ္ဗီဟိ ထုံးစံအတိုင်း၊ ကေန်ယှဉ်စပ်မှီးဖြစ်သော အတ္တိသဒ္ဒါကိုသာ ငဲ့သည်ဟု ဆိုလျှင်) သမသ်ဖြစ်သင့်ပါ၏။ [ထိုသို့သမသ်ဖြစ်သင့်သည့်အတွက် ပဌမ၀ဒ–ဒုတိယ၀ဒ တို့သည် အလုတ္တသမသ်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။] ယနေသော် နေ၀+နဟူသော ပဋိသေ၀ကို ငဲ့နေသောကြောင့် သမသ်အဖြစ်သည် မသင့်၊ ထို့ကြောင့် ဤ အတ္တိသဒ္ဒါပါသောနည်းဌ၌ လည်း သဒ္ဒယတ္တိမရှိသေး၊ပါ–ဟူလို။

တသ္မာ၊ပေ၊ယောဧတေဗ္ဗော။ ။ဤသို့ သဒ္ဒယတ္တိမရှိလျှင် အဘယ်အကျိုးငှာ အတ္တိ သဒ္ဒါပါရှိသော ဝိဗြိုဟ်ကို ပြုရသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "တသ္မာ၊ပေ၊ ကတံ"ဟု မိန့်သည်။ [တသ္မာ (သဒ္ဒယ အယတ္တတ္ထာ)–ထိုသို့ သဒ္ဒယတ္တိမရှိသေးသော ကြောင့်၊ ယောဧတေဗ္ဗော၌ စပ်။] "နေ၀ ဒဿနေန၊ပေ၊ဧတေသံ အတ္တိ" ဟူသော ဝိဗြိုဟ်ကို ယူထိုက်သောအနက်မျှကို ပြုခြင်းငှာ အဋ္ဌကထာဆရာပြုအပ်၏၊ သဒ္ဒါကိုကား သဒ္ဒယတ္တိရှိလောက်သောနည်းဖြင့် ယှဉ်တွဲ စေရမည်။

ပန-ဆက်၊ ဇဝ-သို့၊ ဝါ-ဤဆိုအပ်လတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ (သဒ္ဒါ) ယုဇ္ဇတိ၊ သင့်၏၊ ဇေတသံ-ဤတရားတို့၏၊ ပဟာတဗ္ဗော-သော၊ ဟေတု-သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ) ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ-က တို့မည်၏၊ "ဤသို့ ဝိဂ္ဂဟပြုလျှင် ပုဒ်တစ်ပါးကိုမဆဲ။ ကေန-အဘယ်တရားသည်၊ ပဟာတဗ္ဗော-နည်း၊ ဣတိ-ဤကား အမေးတည်း၊ ဒဿနေန-သောတာပတ္တိမဂ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘာဝနာယစ-အထက်မဂ် ၃-ပါးသည်လည်းကောင်း၊ (ပဟာတဗ္ဗော-၏) ဣတိ-ဤကား အဖြေတည်း၊ တယိဒံ၊ ပေ၊ ပဒံ-ထို ပဟာတဗ္ဗဟေတုကပုဒ်ကို၊ ဒဿနဘာဝနာပဟေဟိ-ဒဿနပုဒ်၊ ဘာဝနာပုဒ်တို့နှင့်၊ ဝိသုဝိသုံ-အသီးအသီး၊ ယောဇေတွာ-ယှဉ်စေ၍ လည်းကောင်း၊ [ဤတိုင်အောင် "ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ, ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ"ဟု ဖြစ်နေပြီ။] တေဟိ-ထို ဒဿနေနုပုဒ်၊ 'ဘာဝနာယပုဒ်' တို့နှင့်၊ ယုဇ္ဇေန-ယှဉ်ပြီး၊သော ပဟာတဗ္ဗာဟေတုကပုဒ်နှင့်၊ (ယောဇေတွာ ၌စပ်၊) ယေ-အကြင်တရားတို့သည်၊ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ-သောတာပတ္တိမဂ်သည် ပယ်ထိုက်သော ဟိတ်ရှိသော တရားတို့သည်၊ နေ၀ဟောန္တိ-မဟုတ်ကုန်၊ ဘာဝနာယ၊ ပေ၊ ဟေတုတ္ထ-အထက်မဂ် ၃-ပါးသည် ပယ်ထိုက်သော ဟိတ်ရှိသော် တရားတို့သည်လည်း၊ နု ဟောန္တိ-နန်း၊ ဣတိ-ပဋိသေဓဟု-နေ၀+နဟုသော ပဋိသေဓကိုလည်း၊ ဝိသုဝိသုံ, ယောဇေတွာ-၍လည်းကောင်း၊ တေ-ထို တတိယ ရာသိတရားတို့ကို၊ နေ၀၊ ပေ၊ ဟေတုကာတိ-တို့ဟူ၍၊ စ ဒ္ဒုန္ဒိ-နန်၏၊ (ကိမိ၀-နည်း၊) နေ၀၊ ပေ၊ ဗစနံ ဝိယ-နေ၀ဝိပါက နဝိပါကဝမ္မမ္မာ-သဒ္ဒါကဲ့သို့တည်း။

ဇဝ ပန ယုဇ္ဇတိ။ ။အာဘယ်သို့ယှဉ်တွဲလျှင် သဒ္ဒယုတ္တိရှိပါမည်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "ဇဝ ပန ယုဇ္ဇတိ" ဟု အစချီပြီးလျှင် "ပဟာတဗ္ဗော+ဟေတု တေသံ အတ္ထိတိ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ"ဟု တွဲပြသည်။ "ဝိသုဝိသုံ ယောဇေတွာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "ဒဿနေန+ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ" ဟုလည်းကောင်း, "ဘာဝနာယ+ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာ"ဟုလည်းကောင်း တွဲပါ၊ ထို့နောက် "တေဟိ ယုဇ္ဇေန-ထို ဒဿနေနုပုဒ် ဘာဝနာယပုဒ်တို့နှင့် ယှဉ်ပြီးသော ပုဒ်" ဟူသည် "ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ" ပုဒ် "ဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗ ဟေတုကာ"ပုဒ်တည်း၊ ထိုပုဒ်နှင့် "ပဋိသေဓ ဝိသုဝိသုံ ဟောတေတွာ"ဟု ဆိုသောကြောင့် "နေ၀+ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ နေ၀ ဒဿနေန ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ" ဟုလည်းကောင်း, နု+ဘာဝနာယပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကာ" ဟုလည်းကောင်း ယှဉ်စေပါ။

ဤသို့ ယှဉ်စေရာ၌ အနက်ပေးသောအခါ ဟောန္တိကြိယာကို အဗိုထည့် ရသည်ဟု သိစေလို၍ "နေ၀ ဟောန္တိ, နု ဟောန္တိ"ဟု ဆိုသည်၊ ထို့နောက် ထို ၂-ပုဒ်ကို ကမ္မဓာရဲတွဲပါ၊ ဤသို့တွဲမှ သဒ္ဒယုတ္တိရှိသည်-မှလို၊ ဥပမာ နေ၀ဝိပါက နဝိပါကဝမ္မမ္မာပုဒ်၌ "နေ+ဝိပါကာ နေ၀ဝိပါကာ၊ နု+ဝိပါကဝမ္မမ္မာ နု ဝိပါကဝမ္မမ္မာ" ဟု တွဲပြီး၌ ထို ၂-ပုဒ်ကို ကမ္မဓာရဲတွဲ၍ ထိုပုဒ်အရ တတိယရာသိတရားစုကို ရသကဲ့သို့တည်း။

(ကသ္မာ–ကြောင့်။ တယိဒဲ့ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကပဒ ၊ပေ၊ ဝုစ္စန္တိ–နိသနည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ), ဧဝ–ဤသို့ ဆိုအပ်သော်၊ ပုရိမ၊ပေ၊ပဋိသေခနေနေ–ရှေ့ဟိန္ဒ–ပါ၊ အပေါင်းသည် သိမ်းယူအပ်သော တရားတို့ကို ဟားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဇတ်–ဤ တတိယပုဒ်သည်၊ တဒညဝမ္မနိဒ္ဒသနံ–ထိုရှေ့ပုဒ် ၂–ပါ၊ အပေါင်းသည် သိမ်းယူအပ် သောတရားတို့မှ တစ်ပါးသောတရားတို့ကို ညွှန်ပြတတ်သောပုဒ်သည်၊ ဟောတိ–၏၊ အဟေတုကပဒ–အဟေတုကပုဒ်သည်၊ ဟေတုစိရဟမ္ဟကာသနေန–ဟိတ်၏ ကင်းခြင်းကို ထင်ရှားပြခြင်းအားဖြင့်၊ (တ)ဒညဝမ္မ နိဒ္ဒသနံ–ထိုသဟိတ်စိတ္တဟ္ဒါဒိ တို့မှတစ်ပါးသောတရားတို့ကို ညွှန်ပြတတ်သောပုဒ်သည်၊ ဟောတိ) ဝိယ–ကဲ့သို့၊ န (ဟောတိ)–မဖြစ်၊ ဣဟ–ကြောင့်၊ (တယိဒဲ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကပဒ–ကို၊ ဒဿနဘာဝနာပဟေတိ–နှင့်၊ ဝိသုံးဝိသုံ, ယောဧတ္ထော–၍လည်းကောင်း၊ ပေ၊တေ–ထို တတိယရာသိတရားတို့ကို၊ နေဝသေနေန၊ ပေ၊ကာတိ ၊ စဝ္ဌကတ္တာ–ဤ အကြောင်းကြောင့်၊ ဒေ–နှင့်သော၊ ပဋိသေဓ–တို့သည်၊ ယုတ္တာ–သင့်မြတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ။

ဟေတုယေဝ၊ ပေ၊သိယာတိ–ကား၊ ဟိ–မှန်၊ ["ရှေ့၌ ဆိုအပ်ခဲ့သောတရား သည် မှန်၏" ဟူလို။] (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ -ပုရိသို့–ရှေ့ဖြစ်သော၊ အတ္ထော–

ဧဝဠိ၊ ပေ၊ ပကာသနေနာတိ။ ။ဤသို့ဆိုရခြင်း၏ အကြောင်းပြဝါကျတည်း၊ နေဝဝိပါက နဝိပါကဓမ္မမျှော်၌ ပဋိသေ ၂–ပုဒ်ဖြင့် ရှေ့တိုက် ၂–ပုဒ်၏ အရကို တားမြစ်၍ တတိယ ရာသိတရားစုကို ပြသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း နေဝ–နဟော သော ပဋိသေ ၂–ပုဒ်ဖြင့် ရှေ့တိုက်ပုဒ် ၂–ပုဒ်အရကို တားမြစ်၍ တတိယရာသိ တရားစုကိုပြ၏၊ သမေတုကာ ဓမ္မာ, အဟေတုကာဓမ္မာ၌ "အဟေတုကာ"ဟု ပဋိသေဓတော်စီတတည်းဖြင့် ဆိုရကား၊ ဟိတ်၏ကင်းခြင်း ဟိတ်မရှိခြင်းကိုပြ၍, ( )တ)ဒညဝမ္မအားလုံးကို ညွှန်ပြသောကြောင့် တိကို့မဖြစ်ဘဲ ဒုက်သာဖြစ်သကဲ့သို့, ဤ၌ ထိုသို့မဟုတ် ရကား၊ "နေဝသေနေန၊ ပေ၊ ဟေတုကာ"ဟု တတိယရာသိတရားတို့ကို ဟောတော်မူအပ်သည်။ [မဓုဠ် "ဧဝ၌"ကို အနုဋ္ဌိကာမှ ယူထား အပ်ပေသာ ပုဒ်ဟုဆိုလေ၏၊ သို့သော် ရှေ့ဝါကျ၌ ဆိုအပ် ပြီးသော "တယိဒဲ ပေ၊ ဝိသုံးဝိသုံ ယောဧတ္ထော"ကို ဧဝပုဒ်က ပြန်ညွှန်းနိုင်သောကြောင့်လည်းကောင်း, နောက်၌ ဣတိသဒ္ဒါ၊ ပါသည်အတွက်, ဟိကို ယသ္မာဟု ကာရဏ ဓောတကပြုနိုင် သောကြောင့်လည်း ကောင်း ဧဝ်"သည် မူလဦးကာဓါ နှင့်ရိပါ၌ရင်းဟုပင် ထင်သည်။

ဧဝ္ဌေ၊ ပေ၊ ဟောန္တီ။ ။ဤ၀ါကျကား ထိုသို့ဟောတော်မူရခြင်း၏ လဒ္ဓဂုဏ်ကိုပြသော ၀ါကျတည်း၊ "ဧဝ္ဌကတ္တာတိ–ဧ၀ ဒဿနဘာ၀နာ၀ေယေ၀ ပဟာတဗ္ဗဟေတုက ၀ဒသ ဝိသုံ၀ိသုံ ယောဧနေ ဧတ္ထာ" ဟု အနုဋ္ဌိကာမှ ဖွင့်သည်၊ မဓုဠ်ကား၊ ဧ၀ဟိစသော ၀ါကျကို ပယ်သောကြောင့် "ဧ၀ဌကတ္တာတိ–နေ၀ဝိပါက နဝိပါက ဓမ္မမျှော စနသသ၀ိယ တဒညဝမ္မနိ၃ဿနမ္ဟာ တိ အဋ္ဌော"ဟု ဖွင့်သည်။ [အနုဋ္ဌိကာ၌ "ဧ၀ဌကတ္တာ" ၀ါကျကိုရှေ့, "ဧ၀ဌီ" ၀ါကျကို နောက်အားဖြင့် ရှေ့နောက်ပြန်နေသည်ကိုလည်း ၄ဝ့ရသည်။]

ဌ်။ ဟေတုနုံ–ဟိတ်တိုဒ်၏၊ ဒဿနဘာဝနာဟိ–သောတာပတ္တိမဂ် အထက်မဂ်တို့သည်၊ ပဟာတဗ္ဗတာ–ပယ်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိဋ္ဌိတ္တာ–ပယ်ဖြစ်အပ်ပြီ၊ ပဋိဋ္ဌေ ပေါ စ–ပယ်ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း၊ ပဟာတဗ္ဗသင်္ခါတသ္ဘာဝေ–ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ဌ် ယုံမှားဖွယ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်၊ (သတိ–ရှိလသော်၊ ဝါ–ရှိမှာ)၊ ဟောတိ–ဖြစ်နိုင်၏။ ပဟာတဗ္ဗာသင်္ကာစ–ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ဌ် ယုံမှားဖွယ်သည်လည်း၊ ဟေတုမှိ–ဟိတ်သည်၊ သတိ–ရှိသော်၊ ဝါ–ရှိမှ၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏၊ တေသဝ ပန အဟေတုကာနံ–ထိုအဟိတ်တရားတို့ကား၊ ယော–အကြင်အဟိတ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒဿနဘာဝနာဟိ–တို့သည်၊ ပဟာတဗ္ဗော–သည်၊ သိယာ–ဖြစ်ရာ၏။ (သော) ဟေတုယေ–ထိုဟိတ်သည်ပင်၊ နတ္ထိ–မရှိ၊ တဒဘာဝါ–ထိုဟိတ်၏မရှိခြင်းကြောင့်၊ ပဟာတဗ္ဗသင်္ကာ–ပဟာတဗ္ဗ အဖြစ်ဌ်၊ ယုံမှားဖွယ်သည်။ နတ္ထိ–မရှိ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တဲ နိဝါရဏာတ္ထာ–ထိုဟိတ်၏ ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းအနက်ရှိသော၊ ပဋိဋ္ဌေ ပေါ–ပယ်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ နသမ္ဘဝတိ–မဖြစ်သင့်၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ နေဝဒဿနေနနေ၊ ဧတေသန္တိ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–သို့၊ (အတ္ထော–အတ္ထိသဒ္ဒါမပါသော ဝိဂြိုဟ်အနက်သည်၊ သတိ–ဖြစ်လသော်၊) အဟေတုကာနံ–အဟိတ်တရားတို့ကို၊ ဂဟဏံ–ယူခြင်းသည်၊ နဘဝေယျ–မဖြစ်တော့ရာ၊ ဣတိအတ္ထော–နက်။

အထဝါ–ထိုပြင်တစ်နည်းကား၊ တရထာ၊ ပေ၊ ဘဝေယျာတိ–ဟူသော ဝါကျ၏၊ အတ္ထသ–အနက်၏၊ ပါကဋ္ဌတ္တာ–ထင်ရှားပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧသော–ဤအနက်သည်၊ ကာရဏာသာဓနီယော–အကြောင်းဂုဏ်ကျဖြင့် ပြီးစေထိုက်သည်၊ နု–မဟုတ်၊

ဟေတုယေ၊ ပေ၊ သိယာတိ။ ။ဤကား အဌကထာ၌ ပါသော ဝါကျတည်း၊ ဤဝါကျကို သံဝဏ္ဏေတမ္ဘအဖြစ်ဖြင့် တည်၍ "ပုရိမသ္မိံ ဟိ၊ ပေ၊ နေ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော"ဟု ဖွင့်သည်၊ ထိုအဖွင့်၌ "ပုရိမသ္မိံ အတ္ထော" ဟူသည် အတ္ထိသဒ္ဒါမပါသော ရှေ့အနက်တည်း၊ ထိုအနက်၌ "နေ ဘဝေ ဘဝသမေနေ (နေ ဘာဝနယ)) ပဟာတဗ္ဗော ဟေတု ဧတေသံ=ဤတရားတို့၏ ဟိတ်ကို မပယ်ထိုက်"ဟု ဆိုသဖြင့် ဟိတ်တို့၏ ပဟာတဗ္ဗအဖြစ်ကို တားမြစ်ရာရောက်၏၊ "ပဋိဋ္ဌေ ပေါ စ" စသော ဝါကျတို့မှာ ပါဠိလျှောက်အတိုင်း ထင်ရှားပြီ၊ "တသ္မာ၊ ပေ၊ အတ္ထော"ကား အဌကထာ၌ပါသော "ဣတရထာ ဟိ အဟေတုကာနံ အဂ္ဂဟဏံ ဘဝေယျ" ကို နည်းမှီးထားသောဝါကျတည်း၊ ဧဝံကို အနုဋ္ဌိကာ၌ "ဒဿန ဘာဝနာဟိ နပဟာတဗ္ဗော ဟေတု ဧတေသဝိတိ အတ္ထော သတိ"ဟု ဖွင့်သည်။ ဆိုလိုရင်းမှာ–"နေ၊ ပေ၊ ဧတေသဝိတိ–ဟူ၍၊ ဧဝံ–ဤသို့ အတ္ထိသဒ္ဒါမပါသော ဝိဂြိုဟ်အနက်သည်၊ သတိ–သော်" ဟု အဓိကပေးလေလိရင်းတည်း။

အထဝါ။ ။အခြား၊ နေရာ၌ "အထဝါ" ဟုလာလျှင် မူလဋီကာဆရာ၏ အတ္ထနောမတိဖြစ်သော်လည်း ဤအထဝါတစ်သော ဝါကျကား အတ္ထနောမတိ မဟုတ်၊ အဌကထာ၏ စကားကိုပင် အမိုဃဝိဇ္ဇာတစ်မျိုးပြသော ဝါကျတည်း၊ "ပုရိသ္မိံ ဟိ အတ္ထော၊ ပေ၊ ပဋိဋ္ဌေ ပေါ နသမ္ဘဝတိ"ဖြင့် "ဟေတုယေ ဟိ၊ ပေ၊ သိယာ" ဟူသော ဝါကျကို ဣတရထာ ဝါကျ၏ အကြောင်းပြ ကာရဏဝါကျ အနေအားဖြင့် ဦးကာဆရာဖွင့်ခဲ့၏၊ ဤအထဝါတက်သော နည်းဌ်ကား

(တစ်နည်း) နု ကာရဏသာခနိယော–အကြောင်းဖြင့် ပြီးစေဖွယ် မလို၊ (အကြောင်း ပြဖွယ်မလို၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ ဣယာတဗ္ဗတ္ထသေဝ–ယုထိုက်သော အနက်၏သာလျှင်၊ ကာရဏ–အကြောင်းကို၊ ဝဒန္တော–ဆိုလိုသော၊ (သင်ဟကာရော၊) ဟေတုယေဝ–၊ပေ၊အာဒိ–အစရှိသော စကားရပ်ကို၊ အာဟ–ဆိုပြီ။

ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ နောက်ဆုံးတသ္မာနှင့် တွဲ၊] နေဝ၊ပေ၊ဝအစိယာနံ–နေဝဒသေနေန နဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗဟေတုကဝုဒ်သည် ဟောအပ်ကုန်သော၊ တေသံ–ထို တတိယရာသိတရားတို့၏၊ (ဟေတုနုတ္ထိ–၌စပ်၊) ယော–အကြင် ဟိတ်သည်၊ ဝါ–ကို၊ ဒဿနဘာဝနာဟိ–တို့သည်၊ ပဟာတဗ္ဗော–သည်၊ သိယာ၊ ဇဝံကာရော–ဤသို့ အပြားရှိသော၊ (ဤသို့ ပယ်ထိုက်သော၊) သော ဟေတု–သည်၊ နတ္ထိ၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်၊ နတ္ထိ–နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ [ဣတိနှင့်တွဲ၊] ဇော–ထို တတိယရာသိတရားတို့သည်၊ အနေကပ္ပကာရာ–တစ်ပါး မက များသော အပြားရှိကုန်သော၊ သဟေတုကာစ–သဟိတ်တရားတို့သည်လည်း ကောင်း၊ အဟေတုကာစ–အဟိတ်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ–ရှိကုန်၏၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဇဝံပကာရော–သော၊ သော ဟေတု နတ္ထိ၊) တသ္မာ–ကြောင့်၊ နေဝ၊ပေ၊အတ္ထိတိ–ဟူ၍၊ အယမတ္ထော–ဤအနက်ကို၊ ဣယာတဗ္ဗော–၏၊ ဣတိ–အတ္ထော–နှက်။

တံအာရမဏံ ကတ္တာတိ–ဟူသော၊ ဣဒံ–ဤစကားကို၊ စတုပေ၊ဝသေန–ပရိညာ စသော ၄–ပါးသောကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အာရမဏကရဏံ–အာရုံပြုခြင်းကို၊ သန္ဓာယ (သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–(ကသ္မာ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊) အညထာ–စတုကိစ္စသာဓကအာရမဏကရဏမှ တစ်ပါး သာမညအာရမဏကရဏဟူသော အခြေခံအရာအားဖြင့်၊ (အတ္ထော ဂယှမာနေ) ဂေါတြဘု၊ပေ၊ဒီနဒ္ဓိ–ဂေါတြဘု, ဖိုလ်, ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ် အစရှိသည်တို့၏လည်း၊ အပစယဂါမိတာ–အပစယဂါမိတို့၏အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇေယ္ယ–ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တံ အရမဏံကတ္တာတိ–ဟူသော၊ ဣဒံ–ကို၊ ပေ၊သဂ်ပ ကာရေန ဝုတ္တံတိ

ဣတရရထာဝါကျ၏ ကာရဏာဝါကျမဟုတ်စေဘဲ "ဇဝမတ္တော ဂဟေတဗ္ဗော" ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏ ကာရဏာဝါကျ အနေအားဖြင့် ဖွင့်ပြသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် နောက်ဆုံး၌ "တသ္မာ နေဝဒဿနေန၊ ပေ၊ ဣယာတဗ္ဗောတိအတ္ထো"ဟု အဋ္ဌကထာ စကားကိုပင် ဇလဝါကျအနေအားဖြင့် ယူထားသည်၊ ဤသို့ လိုရင်းအမိမှာယ်ကိုသိမှ "တေသံ ဟိ" စသောအဖွင့်သည် "ဟေတုယေဝ ဟိ တေသံ နတ္ထိ, ယော ဒဿနဘာဝနာဟိ ပဟာတဗ္ဗော သိယာ" ဟူသော ဝါကျကို တစ်နည်းဖွင့်နေသော အဖွင့်ဟု နားလည်နိုင်ပါသည်။

ဝေဒိတဗ္ဗံ။) [“အာရမဏကရဏ”ဟု သာမည၊ဆိုသော်လည်း (သာမည၊ဧကာတနာယ ဝိသေသ အဝဋ္ဌာနတော–သာမည၊အနုက်ကိုတွန်း၊ပြတတ်သော စကား၏ ဝိသေသန အနက်၌ တည်နိုင်သောကြောင့်) “အာရမဏ် ကတွာ” ဟူသောစကားကို “စတုကိစ္စသာဓက အာရမဏကရဏကို ရည်ရွယ်၍ဆိုအပ်၏”ဟူသော အနက်ကို ယူနိုင်သည်–ဟူလို၊ ကြွင်းသော အမိုဟယ်များကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အထဝါ–ကား၊ ဟေတုဘာဝေန–သမ္မာပက အကြောင်း၏အဖြစ်ဖြင့်၊အပစယ်–အပစယမည်သော၊ နိဗ္ဗာန်–နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ–ရောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အပစယဂါမိနော–အပစယဂါမိတို့မည်၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ နိဗ္ဗာနသ–နိဗ္ဗာန်၏၊ အနိမုဗ္ဗတ္ထ နိယတ္ထေ–မဖြစ်စေထိုက်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ) ပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ [အပ္ပစ္စယ, အသခံကဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို တစ်စုံတစ်ယောက်ကမျှ ဖြစ်အောင် မပြုနိုင်ပါသော်လည်း။] သမုဒယ၊ပေါနိုရောဓာန်–သမုဒယကိုပယ်တတ်သော မဂ်တရား, သမုဒယ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရားတို့၏၊ အဓိဂမ၊ ဘာဝကော–သိတတ်သော တရား, သိထိုက်သောတရား၊တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ မဂ္ဂနိဗ္ဗာနာနံ–မဂ်, နိဗ္ဗာန်တို့၏၊ ဟေတု ဟေတုဖလဘာဝေါ–ဟေတု၏အဖြစ်, ဟေတုဖလ၏အဖြစ်သည်၊ ယုဒ္ဓတိ–သင့်၏၊ ယထာဟ–အဘယ်ကဲ့သို့ဟောတော်မူသနည်း၊ ဒုက္ခနိရောဓေ၊ပေ၊ဓမ္မပဋိသါတိ–ဟူ၍၊ အာဟ–(ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း၌)ဟောတော်မူပြီ၊ [ဒုက္ခနိရောဓော–ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိရောဓေသစ္စာ၌၊ ဉာဏ်–သိတတ်သော ဉာဏ်သည်၊ အဋ္ဌယပဋိသမ္ဘိဒါ–အဋ္ဌယပဋိသမ္ဘိဒါ မည်၏၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ–သော၊ ပဋိပဒါယ–အကျင့်ဖြစ်သော မဂ္ဂသစ္စာ၌၊ ဉာဏ်–သည်၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ–မည်၏။] ဟိ–မုန်း၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ) အဏ္ဍောဟိ–အဏ္ဍာဟူသည်၊ ဟေတုဖလ–အကြောင်းဒေါ်အကျိုးတည်း။ ဓမ္မောဟိ–ဓမ္မောဟူသည်၊ ဟေတု–အကြောင်းတည်း။ ဣတိ–ကြောင့်၊ (မဂ္ဂနိဗ္ဗာနာနံ–တို့၏၊ ဟေတုဟေတုဖလဘာဝေါ–သည်၊ ယုဒ္ဓတိ–၏။)

အထဝါဟေတုဘာဝေန။ ။[ဤကား အဋ္ဌကထာနည်းမှတစ်ပါး ဋီကာဆရာ၏ အတ္ထနှောမတိတည်း။ ဤသို့ တစ်နည်းဖွင့်ရခြင်းမှာလည်း။ အဋ္ဌကထာနည်း၌ ဂေါတြဘု စသည်တို့ မပါဒို့ရန် အထင်ရှိ၌ ဇကဒေသချုပစာ ကြဲနေရသောကြောင့် မှုဈအားဖြင့် အမိယာမဂ်တို့သာ ရရိုင်သည့်နည်းကို ဖွင့်ရခြင်းဖြစ်သည်၊] အရိယာမဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရား ၂–ပါးတို့တွင် အရိယာမဂ်သည် အဓိဂမ (သိတတ်သော) တရား၊ဖြစ်ရကား; ဟေတု (အကြောင်း) တရားတည်း၊ နိဗ္ဗာန်သည် အဓိဂန္တဗ္ဗ (သိထိုက်သော)တရား ဖြစ်ရကား; ဟေတုဖလ (အကြောင်း၏အကျိုး) တရားတည်း၊ ထိုသို့ အကြောင်း–အကျိုး၊ဖြစ်ရကား အရိယာမဂ်သည် အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန် (အပစယ)သို့ ရောက်တတ်သောကြောင့် “အပစယဂါမိ” အမည်ရသည်။ [ဟေတုအရကို “သမ္မာပက ဟိတ”ဟု အနုမွှင့်၏။]

ပုရိမပစ္ဆိမာနံ–ရှေ့ပုဒ် နောက်ပုဒ်၏ အနက်တို့တွင်၊ ပုရိမေ–ရှေးဖြစ်သော ပဋ္ဌမပုဒ်၏အနက်၌၊ သသမ္ဘယုတ္တာ–ဖယာစသော သမ္ဘယုတ်တရားတို့နှင့်တကွ ဖြစ်သော လောကီမဂ္ဂင် တရားတို့ကို၊ ဝုတ္တာ–ဆိုအပ်ပြီ၊ ပစ္ဆိမေ–နောက်ဖြစ်သော ဒုတိယပုဒ်၏အနက်၌၊ ကေဝလာ–သမ္ဘယုတ် မဖက်၊ သက်သက်သာ ဝေါဟာရတွေရာ မဂ္ဂင် တရားတို့ကို၊ (ဝုတ္တာ–ပြီ၊) ပန–ထိုသို့ပင် သမ္ဘယုတ်မဖက် သက်သက်သော လောကုတ္တရာ မဂ္ဂင်တရားတို့ကို ဆိုအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ပုရိမေဝိယ–ရှေးဖြစ်သော ပုဒ်အနက်၌ကဲ့သို့၊ ပစ္ဆိမေ–နောက်ဖြစ်သော၊ အတ္ထေပိ–ဒုတိယပုဒ်၏အနက်၌လည်း၊ အရိယမဂ္ဂသီသေန–အရိယမဂ်ကို အဦးပြုသဖြင့်၊ သမ္ဘဝေါကုတ္တရဲ ကုသလဝိတ္ထာပ္ပါဒါ–အလုံးစုံသော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ကို၊ ဂဟေတဗ္ဗာ–နိ၏။ ။

ဒုတိယေ–ဒုတိယဖြစ်သော၊ အတ္ထပိကမ္ပေ–အတ္ထဝိကပ်၌၊ [“အပိစ” ဟု တက်လာသော ဝိကပ်၌။] အာစရိယဂါမိနောတိ–ဟူ၍၊ ဝိတ္ထမ္ဘေ–ဆိုထိုက်လျက်၊ အနုနာသိကလောပေါ–နှာခေါင်းကို၊ ကတော–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဒဋ္ဌမ္ဘော–၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ အာစရိနဉ္ဇိ–စီတာတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အာစယာ–အာစယတို့မည်၏၊ အာစယာ–စီတာတ်ကုန်သည်၊ ဟုတွာ, ဣဒ္ဓိ ပဝတ္တဉ္ဇိ–ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ အတ္ထောဟု–ကို၊ ဒဋ္ဌမ္ဘော–၏၊ [ဤဝါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ် ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဠီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ပုရိမပစ္ဆိမာနံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ “အရိယမဂ္ဂါနံ မေတ အဓိဝစနံ”ဟု ဆိုသောကြောင့် “အပစယဂါမိနော ဓမ္မာ” ဟူသော ဒုတိယပုဒ်အရ အရိယမဂ်ဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသာရ၍ ထိုမဂ်၌ ယှဉ်ပက်စေတသိက်များ ရေ–ဟု မှတ်မှားမည်စိုးသောကြောင့် “ပုရိမပစ္ဆိမာနံ” စသည်ကို မိန့်သည်၊ ရှေ့ပဋ္ဌမပုဒ်၏ အနက်၌ ဖယာစသော သမ္ဘယုတ်တရားနှင့်တကွဖြစ်သော လောကီ မဂ္ဂင်တရား ၉–ပါးကို ကောက်ယူဖို့ရာ “သာသဝကုသလာကုသလာနံ စေတ အဓိဝစနံ” ဟု ဆိုခဲ့၏၊ နောက်ဒုတိယပုဒ်၏ အနက်၌ “အရိယမဂ်ါနမေတ အဓိဝစနံ” ဟု ဆိုသောကြောင့် သမ္ဘယုတ်မဖက် မဂ္ဂင်တရားကိုယ် သက်သက်ကိုသာကောက်ယူရမည်–ဟု ထင်စရာရှိ၏၊ သို့သော် ထိုစကားကို ပဓာနနည်းဟုယူ၍ လောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အတွေးလုံးကောက် ပါ–ဟူလို။

အာစိနဉ္ဇိတိဝါ။ ။အမုဝယ် ဤနည်း၌ “အတ္ထာနော မတိယာ စိနဇာတဲ့ အပစ္စယဲ ဓမ္မာ အတ္ထဲဒ္ဒသေတဲ့, အာစိနဉ္ဇိတိ ဝါတိ အာဒိမ်ာဟ”ဟု ဆို၏၊ ထိုစကား၌ စိနခတ်ဆိုသည်ကို စဉ်းစားပါ၊ စိနခတ်သာ ခ်ခြင်း:အနက်ကိုပေါက၏၊ စိနခတ်နောင် အပစ္စည်းသက်မှ “အာစယ”ဟု ဖြစ်နိုင်၏၊ စိတတ်နောင် ကိယဒဒိ နာပစ္စည်းသက်၍ “အာစိနဉ္ဇိ” ဟုလည်းဖြစ်နိုင်၏၊ မူလဦးကာ လည်း မဝေဖွင့်သည့် အတိုင်း “စိန”ခတ်ဟု ယူလိမ့်မည်မထင်၊ အဋ္ဌကထာ၏ အပိစတက်သော နည်း၌ပင် သမသပုဒ် ဖြစ်နိုင်ပုံကို တစ်နည်းပြသည်ဟု ထင်သည်။

[မရုဒ္ဓ "ပန"ကို အနက်မရှိ ၀စနသိလိဋ္ဌဟု ဆိုအ်။ သို့သော် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ယောက်တို့အ်၏ သေက္ခအမည်ရပုံကို အဋ္ဌကထာ၌ မပြသေကြောင့်၊ ဋီကာဆရာကုပြလိုရ်ု "သတ္တာပန"ဟု မိန့်သည်။] ပန-ဆက်၊ သတ္တ-ခုနစ်ယောက်ကုန်သော၊ သေက္ခာ-သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သိက္ခနသိလာ-ကျင့်ခြင်းအလေ့ရှိကုန်အ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သေက္ခာ-တို့မည်အ်၏၊ ဣမေ-ဤတရားတို့သည်၊ တေသံ-ထိုကျင့်လေ့ရှိသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်တို့အ်၏၊ (သန္တ ကာ-ဥစ္စာတို့တည်း၊) ဣတိ-ကြောင့်၊ သေက္ခာ-သေက္ခတို့မည်အ်၏၊ အညာသာဓာရဏာ (အညေ+အသာဓာရဏာ)-အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆက်ဆံကုန်သော၊ [သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုလျှင် ဣသာတာပတ္တိ မဂ္ဂနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာ ဆက်ဆံကုန်သော၊ စသည်။] မဂ္ဂဖလတ္တယမ္မာ-မဂ် ၄-ပါး၊ အောက်ဖိုလ် ၃-ပါး အပေါင်းဖြစ်သော တရားတို့တည်း။

သယမေဝသိက္ခန္တိတိ၀တ်-ဟူသော ဤ၀ါကျသည်၊ သိက္ခနသိလာနံ-ကျင့်ခြင်းအလေ့ရှိကုန်သော တရားတို့ကို၊ နိဒဿနံ-ညွှန်ပြကြောင်း၀ါကျတည်း၊ (ကသ္မာ ဝိညာယတိ)၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ ယေ ဓမ္မာ-တို့သည်၊ သိက္ခန္တိ-ကျင့်ကုန်ဆဲ၊ တေ (ဓမ္မာ)-တို့သည်၊ သိက္ခနသိလာ-ကျင့်ခြင်းအလေ့ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သယမေ၀ သိက္ခန္တိတိ ၀တ်-သည်၊ သိက္ခနသိလာနံ-တို့ကို၊ နိဒဿနံ-တ်ည်း၊ ဣတိ-ဘို့၊ ဝိညာယတိ)၊အကွရဏ္ဌော ပန-အကွရာ၏ အနက်ကိုကား၊ ၀ါ-စစနတ္ထကိုကား၊ [၀စနတ္ထကိုပင် "အကွရဏ္ဌ"ဟုဆိုထားသည်။] [သိက္ခာ၊ ယေ၊ သေက္ခာတိ-ဟူ၍)- (၃၆ဇွော-၏၊)- [ဒေတေသံ-ဤတရားတို့၏၊ သိက္ခာ-ကျင့်ခြင်းဟူသော၊ သိလ-အလေ့သည်၊ (အတ္ထိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေ ဓမ္မာ) သေက္ခာ-သေက္ခတို့မည်အ်၏၊ ဤ၀ါကျတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာ၌ကာ၌ ပြထားပြီ။]

နံ သေက္ခတိ-ကား၊ ယတ္ထ-အကြင် အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ ["ယတ္ထတိ အဲရ ဟတ္ထဖလေ"-မရု။] သေက္ခဘာ၀ါသက်ာ-သေက္ခ၏အဖြစ်၌ ယုံမှားဖွယ်သည်၊ အတ္ထိ၊ တတ္ထ-ထိုယုံမှားဖွယ်ရှိရာ အရဟတ္တဖိုလ်၌၊ အယံ ပဋ္ဌိသေ၀ေ-ဤနှသ၌ဖြင့် တားမြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ လောကိယ နိဗ္ဗာနေသု-လောကီ တရား, နိဗ္ဗာန်တရားတို့၌, အသေက္ခဘာ၀ါနာ၀ဟတ္တိ-အသေက္ခအဖြစ်သို့ မရောက်ခြင်းကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-၏၊ ဟိ-ချဲ့၊ (တစ်နည်း)၊ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သိလသမာဓိ ပညာသင်္ခါတာ-သိလ သမာဓိ ပညာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊ သိက္ခာ-လောကုတ္တရာ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့သည်၊ အတ္ထနော-မိမိ၏၊ ပဋိပဇ္ဇကိလေသေဟိ-ဆုန့်ကျင်ဘက် ကိလေသာတို့မှ၊ ဝိပဋိပတ္ထာ-အထူးသဖြင့် လွတ်မြောက်ကုန်ပြီးသည်၊ ၀ါ-အထူး သဖြင့် လွတ်မြောက်ကုန်ပြီး၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ဟေတုမ္ဘူ ဝိသေသန။) ပရိယဒ္ဒါ-ထက်ဝန်းကျင်စင်ကြယ်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္ထာ)၊ ဥပက္ကိလေသာနံ-လောဘစသော ဥပက္ကိလေသ တရားတို့၏၊ အာ၀ရဏဘာ၀ေ၀ မ္ပိ-အာ၀ုံ၏အဖြစ်သို့သော်မှလည်း၊

အနုပဂမနတော–မကပ်ရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဇတာ သိက္ခာတိ–ဇတာ သိက္ခာဟူ၍၊ ဝါ–ဤသိက္ခာတို့မှ သိက္ခာဟူ၍၊ ဝတ္ထုံ–ပြောဆိုခြင်းငှာ၊ (ချီးမွှောက်၍) ပြောဆိုခြင်းငှာ၊) ယုတ္တာ–သင့်ကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ အဒ္ဓသု–ကုန်သော၊ မဂ္ဂဖလေသု(စေ)–မက်ဖိုလ်တို့ဦးသာ၊ ဝိဒ္ဓန္တိ–ရှိကုန်၊ [“ဝိပုမုတ္တာ ပရိသုဒ္ဓါ အာရမ္ဓဏ်ဘာဝမ္မိ အနုပဂမနတော” ဖြင့် ‘လောကီသိက္ခာတို့ကို ‘ကန့်သည်၊ လောကီသိက္ခာတို့ကား တဏှာ လောဘစသည်တို့၏ အာရုံပြုခံနေရသောသောကြောင့် ဝိပုမုတ္တာပရိသုဒ္ဓ မဖြစ်ကြ ကုန်၊ မဂ္ဂဖလေသုံ့နောက်၌ ဧဝထည့်ရမည်ဟု’ မခုဖွင့်၏။]

တသ္မာ–ထို့ကြောင့်၊ စတုမဂ္ဂဟေဌိမဖလတ္တယမဲ့ယဝမ္ဘဝိယ– ၄–ပါးသောမင်္ဂ၊ အောက်ဖိုလ် ၃–ပါးအပေါင်းဖြစ်သော တရားတို့ကဲ့သို့၊ အရဟတ္တဖလမ္ဘဝိ–အရဟတ္တဖိုလ် တရားတို့သည်လည်း၊ (အာသကိ ‘ တမ္ဘာ သိယုံ–၌စပ်၊) တာသု သိက္ခာသု–ထို သိလ သမာဓိ ပညာအားဖြင့် ၃–ပါးသော သိက္ခာတို့၌၊ ဇာတာ–ဖြစ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ဤ ၀စနတ္ထကြောင့်၊ တံ သိက္ခာသမဂ်ီနော–ထိုအရဟတ္တဖိုလ် သိက္ခာနှင့်ပြည့်စုံသော၊ အရဟတော–ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဣတရောသဝိယ–အခြားသော သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ကဲ့သို့၊ သေက္ခတ္တေ–သေက္ခ၏ အဖြစ်သည်၊ ညတိ–ဖြစ်လသော်၊ [မခုဝ၌ “ညတိ ၀တ္တမ္ဘေ၀ါ”ဟု ၂–နည်းရှိသောကြောင့် ဤ “သတိ”သည် ရှေးပါဠိ ဟုတ်ဟာန်မတူ။] ဧတေ–ဤတရားတို့သည်၊ သေက္ခသ–သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်၏၊ (သန္တာန–ဥစ္စာတို့တည်း၊) ဣတိ၀စနတ္ထကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဧတေသံ–ဤတရား တို့၏၊ သိက္ခာ–ကျင့်ခြင်းဟုသော၊ သိလံ–အလေ့သည်၊ (အတ္ထိ) ဣတိ၀စ–ဤ၀စနတ္ထ ကြောင့်လည်းကောင်း၊ သေက္ခာတိ–သေက္ခတို့လေလားဟူ၍၊ အာသကိ ‘တမ္ဘာ–ယုံမှားထိုက်ကုန်သည်၊ သိယုံ–နိ၏၊ ဣတိ–ဤသို့ ယုံမှားထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်: တဘါသကံဘနိ ၀တ္ထုနတ္ထ–(အရဟတ္တဖိုလ်၌ သေက္ခလေလားဟု) ထို ယုံမှား ဖွယ်ကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ အသေက္ခာတိ–ဟူ၍၊ ဃထာ ၀ုတ္တသေက္ခဘာ၀ ပဋိသေဓော–အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးသော သေက္ခ၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကတော–ပြုအပ်ပြီ၊ [“တာသု သိက္ခာသု ဇာတာ”စသည်တို့သည် အဒ္ဓကထာ၌ လာသော “တီသု သိက္ခာသု ဇာတာ” စသော. ၃–ပိဂ္ဂဟပင်တည်း၊ ကြွင်းသော မှတ်ဖွယ်ကို အဒ္ဓကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ရှုပါ။]

ဟိ–မှန်၊ [မခုဝ၌ “ဝိဝရိတုံ”ဟု ဝိတ္ထာရဆိုး၏။] (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)–ကြောင့်၊ အရဟတ္တဖလေ–၌၊ ပ၀တ္ထမာနာ–ဖြစ်ကုန်သော၊ သိက္ခာ–သီလသမာဓိ ပညာဟူသော ၃–ပါးသောသိက္ခာတို့သည်၊ ပရိနိဋ္ဌိတသိက္ခာကိစ္စတာ–ပြီးပြီးသော သိက္ခာကိစ္စ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာကိစ္စ–ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းကိစ္စကို၊ နိ ကရောန္တိ–မပြုကုန်တော့၊ ကေ၀လ–သိက္ခာကိစ္စကို ပြုခြင်းဗဟက်သက်သက်၊ သိက္ခာဖလဘာ၀ေန–သိက္ခာ၏ အကျိုး၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်၊ ပ၀တ္တန္တိ–ဖြစ်ကြကုန်၏၊

တသ္မာ–ကြောင့်၊ တာ–ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သိက္ခာတို့သည်၊ သိက္ခာ၀စနံ–သိက္ခာဟူသော သဒ္ဒါကို၊ (သိက္ခာဟူသောအမည်ကို၊) နှ အရဟန္တာ–မထိုက်ကုန်၊ တဲ့ သမ္ဘာ–ကေ၀ပိ–ထိုအရဟတ္တဖိုလ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း၊ သေက္ခ၀စနံ–ကို၊ နှ (အရဟန္တာ)–မထိုက်ကုန်၊ တဲ့သမ္ဘယုတ္တာစ–ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သိက္ခာနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်လည်း၊ သိက္ခနသိလာ–ကျင့်ခြင်း အလေ့ရှိကုန်သည်၊ နှ–မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ သိက္ခာသု ဇာတာတိအာဒိ အဠေ့ဟိ–သိက္ခာသုဇာတာ အစရှိသော ၃–ပါးသော ၀စနတ္ထတို့ကြောင့်၊ အဂ္ဂဖလဓမ္မာ–အရဟတ္တဖိုလ် တရားတို့သည်၊ သေက္ခာ–သေက္ခတို့သည်၊ နဟောန္တိ–မဖြစ်နိုင်ကုန်။

ပန–ကား၊ ဟေဋ္ဌိမဖလေသု–အောက်ဖိုလ်တို့၌၊ သိက္ခာ–တို့သည်၊ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဝိပဿနာဒီနံ–သကဒါဂါမိမက်၏ ဝိပဿနာ အစရှိသည်တို့၏၊ ဥပနိဿယ ဘာ၀တောဟောတိ–အားကြီးသော မှီရာတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သိက္ခာကိစ္စ–ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းကိစ္စကို၊ ကရော့န္တိ–ပြုကုန်သေး၏၊ (ပြုဆဲဖြစ်ကြကုန်၏၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ သိက္ခာ၀စနံ–ကို၊ အရဟန္တန်–ထိုက်ကုန်၏၊ တဲ့ သမ္ဘဝိကေ၀ ပိ–ထိုအောက်ဖိုလ် ၃–ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ သေက္ခ၀စနံ–သေက္ခ ဟူသော သဒ္ဒါ ကို၊ (အရဟန္တန်)၊ တဲ့ သမ္ဘယုတ္တာစ–ထိုအောက်ဖိုလ် သိက္ခာနှင့်ယှဉ်သော တရားတို့သည်လည်း၊ သိက္ခနသိလရ၀ုတ္တိ–ကျင့်ခြင်းအလေ့အားဖြင့် ဖြစ်ခြင်း၊ ရှိကုန်သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ တတ္ထ–ထိုအောက်ဖိုလ် ၃–ပါးတို့၌၊ ဓမ္မာ–သိလ သမာဓိ ပညာ ၃–ပါးသော သိက္ခာတရားတို့သည်၊ ယထာ၀ုတ္တေဟိ–အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော၊ အဠေ့ဟိ–သိက္ခာဇာတာ အစရှိသော ဝိဂြိုဟ်အနက်တို့ကြောင့်၊ သေက္ခာ၀ေ–သေက္ခတို့မည်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ [သေက္ခာ၀ေ ဟောန္တိ၊ မရ၊ ၀ေကို သေက္ခနှင့် တွဲပါ–ဟူလို။]

ဟေဋ္ဌိမဖလေသုပန။ ။ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အောက်ဖိုလ် ၃–ပါး၌ရှိသော တရားတို့လည်း သိက္ခာဖလ၏ အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သောကြောင့် သိက္ခာအမည် မရကြ တော့၊ ထိုအောက်ဖိုလ်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း သေက္ခအမည် မရကြတော့၊ ထိုအောက်ဖိုလ် ၃–ပါးနှင့် ယှဉ်သော တရားတို့လည်း၊ သေက္ခအမည် မရကြတော့၊ ဟု မှတ်ရမည်လော–ဟု မေးဖွယ်ရှိရကား၊ "ဟေဋ္ဌိမဖလေသု ပန" စသည်မိန့်၊ အောက်ဖိုလ် ၃–ပါး၌ရှိသော သိလ သမာဓိ ပညာတို့ကား အထက်မဂ်ရဖို့ရန် ဝိပဿနာအား ပဓာတုပန်သယ၊ ပဓာယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရသေးသောကြောင့် သိက္ခာကိစ္စမပြီးသေး၊ ကျင့်တုန်း ကျင့်ဆဲ ကြီးစားဆဲ သာဖြစ်ရကား၊ "သိက္ခာသု ဇာတာ" စသော ၀စနတ္ထ ၃–ပါးကြောင့် သေက္ခအမည်ရကြသေး၏၊ ထိုအောက်ဖိုလ်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံသော အောက်ဖလဌပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သမ္ဘယုတ်တရားများလည်း သေက္ခအမည်ရကြပါသေးသည်–ဟူလို။ [မရ၌ ကျမ်းဇာက်နှင့်တကွ အခ်ဍာယ်တစ်မျိုး ပြတာ၏။]

ဝါ–တစ်နည်း၊ သေက္ခာတိ–သေက္ခာဟူသော သဒ္ဒါဖြင့်၊ အပရိယောသိတ သိက္ခာ–မပြီးဆုံးသေးသော သိက္ခာတို့ကို၊ ဒသိတာ–ပြအပ်ကုန်ပြီ၊ အနန္တ ရမေဝ–အခြားမဲ့၌ပင်၊ အသေက္ခာတိဝစန်–အသေက္ခာဟူသော သဒ္ဒါသည်၊ ပရိယောသိတ သိက္ခာနှ–ပြီးဆုံးပြီးသော သိက္ခာတို့ကို၊ ဒဿန်–ပြကြောင်းသဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့်၊ လောကိယနိဗ္ဗာနာနှ–လောကီတရား, နိဗ္ဗာန်တရားတို့၏၊ အသေက္ခတာ ပတ္တိ–အသေက္ခ၏အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ (အသေက္ခအမည်ကို ရခြင်းသည်) နဿ (ဟောတိ)–မဖြစ်။

ဝုဒ္ဓိတ္တာ ဝါ သေက္ခာတိ ဇောသို့ အတ္ထေ–ဟူသော ဤအနက်၌၊ (အဌကထာ ဖွင့်ပြအပ်သောအနက်၌၊ သေက္ခမေသုဇ–သေက္ခ တရားတို့တွင်ပင်၊ [မဂ်၄–ပါး, အောက်ဖိုလ် ၃–ပါ: တရားတို့တွင်ပင်။]) ကေသဒ္ဓီ–အ‌ရျိုးကုန်သော၊ ဝုဒ္ဓိမ္ဗတ္တာနှ–ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သော တရားတို့၏၊ (အရဟတ္တမဂ်ကို ရည်ရွယ်သည်) အသေက္ခတာ–အသေက္ခတို့၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ–အသေက္ခအမည်သည်၊ အာပဒ္ဓတိ–ဖြစ်၏၊ တေနှ–ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ အရဟတ္တ မဂ္ဂမမှာ (၈၀)–အရဟတ္တမဂ် တရားတို့သည်သာ၊ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာစ–ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ပြီးသည်လည်းကောင်း၊ ယထာဝုတ္တေဟိ–နိ‌ယော၊ အတ္ထေဟိ–"သိက္ခာသုနှ+ဇာတာ" အစရှိသော အနက် ၃–ပါးတို့ကြောင့်၊ သေက္ခာစ–သေက္ခတို့မည်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ ကတ္တာ–ကြောင့်၊ အသေက္ခာ–အသေက္ခတို့သည်၊ အာပန္နာဖြစ်ကုန်သည်မဟုတ်လော၊ ဣတိ–ဤသို့ စောဒနာအံ့၊ နနု–မဖြစ်ကုန်၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) တံ ဘဒိသေသု–ထို အရဟတ္တမဂ်တရားနှင့် တူသော အရဟတ္တဖိုလ်တရားတို့၌၊ တဒ္ဓေဟာရာ–ထို အသေက္ခဟူ ခေါ်ဝေါ်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ဟိ–ချဲ့၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ ပရိညာဒိကိစ္စ ကရဏာ–ပရိညာ အစရှိသော ၄–ပါးသောကိစ္စကို ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိပါကဘာဝဠ–အကျိုးကို မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောကိုလည်းကောင်း၊ [ဝိပါကဘာဝ၌ ဝိပါက ဝိပစ္စနဘာဝ၀–မခု။] ထပေတွာ–၍၊ အရဟတ္တဖလ–အရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂတော–မှ၊ နိ‌ဗ္ဗာနာ ကရဏာ–အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးမရှိ၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အရဟတ္တဖိုလ်၏

သေက္ခတိဝါ။ ။လောကိကုသိလ် ကြီယာနှင့် နိ‌ဗ္ဗာန်တရားတို့၏ အသေက္ခ အမည်မရခြင်းမှာ အခြားအကြောင်းတစ်မျိုးကို ပြလိုသောကြောင့် "သေက္ခ၀ါ"စသည်မိန့်၊ ရှေ့၌ အဝရိယောသိတ သိက္ခာတရားတို့ကို "သေက္ခ"ဟု ပြပြီး၍ အခြားမဲ့၌ပင် "အသေက္ခာ"ဟု မဟိကာဘိုဆက်၍ ဟောတော်မူအပ်သောစကားသည် ပရိယောသိတ သိက္ခာတို့ကိုပြသော စကားဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏၊ ထို့ကြောင့် လောကီတရား နိ‌ဗ္ဗာန်တရားတို့မှာ ပရိယောသိတသိက္ခာ (ပြီးပြီးသောသိက္ခာ) တရားများ မဟုတ်ရကား အသေက္ခအမည် မရထိုက်ကြ။

အရဟာတ္တမဂ်မှ အထူးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) သေက္ခာ-သေက္ခ ဖြစ်ကုန်သော၊ တော ၈၀ ဓမ္မာ-ထိုအရဟာတ္တဖိုလ်တရားသည်ပင်၊ အရဟာတ္တဖလဘာဝ၀-အရဟာတ္တဖိုလ်၏ အဖြစ်သို့၊ အာပန္နာ-ရောက်ကုန်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝတ္တေ-ဌာ၊ သက္ကာ-နိုင်၏၊ စ-သည်သာမကသေး၊ ကုသလသုခဝေဒနာ-ကုသိုလ်သုခထက်၊ ဝိပါကသုခ-ဝိပါက်သုခသည်။ သန္တ၊ တရုတာယ-သာ၍ ဒြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပဏီတတရ-သာ၍မွန်မြတ်၏၊ (ဤစကားဖြင့် အတိသယနည်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပြ၏၊) ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တေမဗ္ဗာ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်တရားတို့သည်၊ ဝုဋ္ဌိဂ္ဂာစ-ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အရဟတ္တမဂ်ဟူသော သေက္ခတို့သည်ပင် အရဟတ္တဖိုလ်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏ဟုဆိုခြင်းငှာ တတ်ကောင်းကုန်သည်၏အဖြစ်, ကုသိုလ်သုခထက် ဝိပါက် သုခက သန္တ ပဏီတတရ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊) အသေက္ခာတိ-ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-နိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။ [ဝုဋ္ဌိပွားစသည်တို့၏ အမိပွာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ အကျဉ်းချုပ် ပြထားပြီ၊ အကျယ်ကို ပါဠိလျှောက်အတိုင်းသိပေါ။]

ကိလေသဝိဂ္ဂမ္မနှာ သမတ္ထတာဒီဟိ-ကိလေသာကို ပယ်ခွာခြင်းဌာ မစွမ်းနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အကြောင်း ၃-ပါးတို့ကြောင့်၊ [မဟာရှုတ်ဌလာသော အကြောင်း ၃-ပါးတို့၏ "ပြောင်းပြန်ဖြစ်သော အကြောင်း ၃-ပါးတို့ကြောင့်] ပရိဒ္ဓာ-တို့မည်၏၊ ကိလေသ၊ပေ၊တာယာတိ-ဟူသော၊ အဌ္ဌာဌာယမိ-အနက် ၃-ပါးအပေါင်းသည်လည်း၊ ကုသလေသု-တို့ဌ၊ ယုဇ္ဇတိ-သင့်၏၊ ဝိပါကာဝိဒီယေသု-တို့ဌ၊ ဒီဃသန္ဓာနတာ၀-ဒီဃသန္ဓာနနှင့်အဖြစ်သည်သာ၊ (ယုဇ္ဇတိ)။

၀ါ-တစ်နည်း၊ ပမာဏာဝရေဟိ-ခွိုင်းယှဉ် တိုင်းတာမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော၊ သြဠာရိကေဟိ-ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းကုန်သော၊ ကာမတဏှာဒီဟိ-ကာမဏာဏှာ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ ပရိန္ဓိန္ဓနှာ-ပိုင်းဖြတ်အပ်သော တရားတို့သည်၊ ပရိဏ္ဍာ-

---

ဒီဃသန္ဓာနတာ စသည်။ ။ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ၊ အနုဋီကာ၌ကား "ဝိဂ္ဂမ္မနှ" အရ ကိလေသဝိဂ္ဂမ္မနှအပြင် ဝိတက်စသော အောက်အောက်ဈာန်အင်္ဂါကို ဌာခြင်းဟူသော အနက်ကိုလည်းပြ၏၊ ထို့ပြင် "ဝိပုလ်+ဖလ် ဝိပုလလမ္ဘလ-ပြန့်ပြောကြီးကျယ်သော အကျိုး"ဟု ကမ္မဝေဒဝိပြဿနာ "ဝိပုဏလတ္တာယ" ဟူသော ဟိတ်သည် မဟာရှုတ်ဝိပါက်အတွက်လည်း သင့်၏ဟု ဆိုသည်။

ပမာဏာဝရေဟိ ၀ါ။ ။ဤနနည်းကား (အပမာဏာတိုင်အောင်) ဦးကဆရာ၏ အတွေးမှောမတိတည်း၊ ပရိဏ္ဍာ၌ "ပရိ+အဏ္ဍ"ဟုခွဲ၍ အဏ္ဍ အာပမ္ဘဒါဓာတ်၏ အဝခေဒ္ဌ အနက်ဖြင့် "ပရိသမန္တတော အဘိသမ္ဘေတိ ပရိဏ္ဍာ"ဟု ပြု၊ ကာမတဏှာစသော သြဠာရိက ကိလေသာတို့သည် "ဤသုဘာ ဂုဏ်အားဖြင့် ဤအဆင့်အတန်း၌သာ ရှိသေး၏" ဟု အတိုင်းအရှည်ကို ပြုတတ်သောကြောင့် ပမာဏာဝရမည်၏၊ ထိုပမာဏာဝရ ကိလေသာတို့သည် ပိုင်းဖြတ်အပ်ဌာနတရားတို့သည် ပရိဏ္ဍာတို့ မည်၏။

တို့မည်၏၊ [အာရုံပြုခံရသည်ကို "ပိုင်းဖြတ်အပ်"ဟု ဆိုသည်။] တေဟိ–ထိုကာမ တရား အစရှိသောတရားတို့သည်၊ အပရိစ္ဆိန္နတ္တာ–မပိုင်းဖြတ်အပ် မပိုင်းဖြတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခုမေဟိ–သိမ်မွေ့ကုန်သော၊ ရူပတဏှာဒီဟိ–ရူပတဏှာ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ ပရိစ္ဆိန္နာ–ပိုင်းဖြတ်အပ်သောတရားတို့သည်၊ ပမာဏ မဟတ္တာ–ပမာဏ အားဖြင့် ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာ–ရောက်သောတရား တို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ မဟဂ္ဂတာ–တို့မည်၏၊ အပရိစ္ဆိန္နာ–ကာမတဏှာ အစရှိသော တရားတို့သည်၊ မပိုင်ဖြတ်အပ် မပိုင်းဖြတ်နိုင်သော လောကုတ္တရာတရားတို့သည်၊ အပ္ပမာဏာ–တို့မည်၏။

အတပ္ပကဋ္ဌေနာတိ–ကား၊ ဒိဝသ်–တစ်နေ့ပတ်လုံး၊ ပစ္စဝေက္ခိယမာနာပိ–ပစ္စဝေက္ခဏာဥာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂာ–လောကုတ္တရာတရားတို့သည်၊ တိတ္တိ–တင်းတိမ်အားရခြင်းကို၊ နဇနေန္တိ–မဖြစ်ဇေနိုင်ကုန်၊ (ဒိဝသ်) သမာပဇ္ဇိယမာနာပိ–သမာပတ် ဝင်စားအပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဖလဓမ္မာ–ဖိုလ်တရား တို့သည်၊ (တတ္တိ–ကို၊ နဇနေန္တိ–နှ်၊) ဣတိ–ကြောင့်၊ (အတပ္ပကာ–အတပ္ပကတို့ မည်၏။)

မာတုယာတာဒီသု–အမိကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော ကံတို့၌၊ ပဝတ္တမာနာပိ–ဖြစ်သျှတို့သည်လည်း၊ ဟိတသုခ–စီးပွားချမ်းသာကို၊ ဣစ္ဆန္တာ၀–လိုလားကုန်သည် သာလျှင်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ပဝတ္တန္တိ–နိ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တေဓမ္မာ–ထို မာတုယာဝတအစ ရှိသော တရားတို့သည်၊ မေ–ငါ၏၊ ဟိတသုခါ၀ဟာ–စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်နိုင် ကုန်သည်၊ ဘ၀သန္တိ–နှ် လတ္တံ့၊ ဣတိ–သို့၊ အာသီသိတာ–တောင့်တအပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ တထာ–ထိုမှတစ်ပါး၊ အသုဘာ၊ ပေ၊ နတ္ထေသု–အသုဘ၊ အသုခ၊ အနိစ္စ၊ အနတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅–ပါးတို့၌၊ သုဘာဒီ၊ ပေ၊ ဒဋ္ဌတာယ–သုဘ အစရှိသော

သုခုမေဟိ၊ ပေ၊ မဟဂ္ဂတာ။ ။ထိုကာမတဏှာစသော သြဠာရိကကိလေသာတို့ ပိုင်းဖြတ်နိုင် အာရုံပြုနိုင်လောက်အောင် မသေးငယ်ဘဲ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာတို့က သာ ပိုင်းဖြတ်နိုင်သဖြင့် မဟတ္တ–ပမာဏအားဖြင့် ကြီးကျယ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ ဂတာ–ရောက်သောတရားတို့သည် မဟဂ္ဂတတို့မည်၏၊ "မဟတ္တ+ဂတာ မဟဂ္ဂတာ" ဟုပင် ပြု၊ [ရူပတဏှာဟူသည် ရူပစျာန် ရူပပိယါက်ကို တပ်မက်တတ်သော တဏှာတည်း၊ အရူပတဏှာဟူသည် အရူပစျာန် အရူပပိယါက်ကို တပ်မက်တတ်သော တဏှာတည်း။]

အပ္ပမာဏာ။ ။ထိုတဏှာ ၃–ရပ်တို့၏ အပိုင်းအဖြတ် (အာရုံပြု) မခံရသောကြောင့် လောကုတ္တရာတရားတို့ကား "အပ္ပမာဏ (ပမာဏမရှိသော) တရား" ဟု အမည်ရသည်၊ ဤအပ္ပမာဏ၌ မာဇာတ်သည် ပိုင်းဖြတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောဏ၏၊ "ပမိယန္တေ ပရိစ္ဆိန္နေ့ တိ ပမာဏာ၊ နေ+ပမာဏာ အပ္ပမာဏာ" ဟု ပြု၊ နောက် ပရိယာပန္နဝုဂ်၏ အပရိယာပန္နဝုဒ်၌လည်း ဦးကာ၀ယ် ဤအမိပ္ပာယ်ကို ပြဦးလတ္တံ့။

ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန်ဖြစ်ခြင်း၏ နှိုင်းမြဲသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အာနန္တ ရိယ၊ပေ၊ ဒိဋ္ဌိသု-အာနန္တ ရိယက၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက်တို့၌၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ တေဝမ္မာ-ထိုတရားတို့သည်၊ အသုဘာဒီသု-အသုဘ အစရှိသော ဓမ္မာ ၅-ပါးတို့၌၊ သုဘာဒိဝိပရိတဗျဝတ္ထိက်ာ-သုဘအစရှိသော ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-၏၊ မိစ္ဆာသဘာဝါတိ-ကား၊ မုသာသဘာဝါ-မှားယွင်းသော သဘောရှိကုန်၏။

အနေကေသု-များစွာကုန်သော၊ အာနန္တ ရိယေသု-အာနန္တ ရိုက်တို့ကို၊ ကဝေ သု-ပြုအပ်ပြီးကုန်လသော်၊ တတ္ထ-ထိုက်တို့တွင်၊ ယ-အကြင်က်သည်၊ ဗလဝ-အားရှိ၏၊ တံ-ထိုက်သည်၊ ဝိပဋိတိ-မှည့်ရင့်၏၊ ဝါ-အကျိုးပေး၏၊ ဣတရာနိ-အခြားသော်ကတို့သည်၊ နဿ (ဝိပစ္စန္တိ)မမှည့်ရင့်ကုန်၊ ဝါ-အကျိုးမပေးကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဧကန္တ၊ပေ၊တာယ-ဧကန် အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နိယတဿာ-နိယတ၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝတ္ထုံ-ဆိုခြင်းငှာ၊ နသက္ကာ-ဣတိ-ဤသို့နှလုံးသွင်း၍၊ ဝိပါကဒါနေ သတိတိအာဒိ-ကို၊ (သင်ဟုကာရော) အာဟ-ဆိုပြီ။ ["ဝိပါကဒါနေသတိ" အစရှိသော ပရိကမ္ဘစကားကို ဆိုပြီ-ဟူလိုရ။]

တတ္ထ-ထိုဝိပါကဒါနေ သတိ အစရှိသော စကားရပ်၌၊ ခန္ဓဘေဒါ နန္ဒနဏ္ဍ-ကား၊ စုတိ အနန္တ ရံ-စုတိ၏အခြားမဲ့၌၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ)၊ စုတိ-စုတိကို၊ မရဏာနန္တ ရေ-မရဏာနန္တ ရေသည်၊ [သမ္ဘဝိဘင်း ပါဠိတော်ဘ သုတ္တန္တ ဘာဇနီယ မရဏာနန္တ ရေသည်။] ခန္ဓဘေဒါတိ-ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ-ဟော်တော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ခန္ဓဘေဒါနန္တ ရဏ္ဍပဒသ-၏၊ စုတိအနန္တ ရဏ္ဍ အတ္ထော-ကို၊ မယာ, ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ။) ဤတိုင်အောင်သော စကားရပ်များ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌ ကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

ဧတေနဝစနေန-ဝိပါကဒါနေ သတိ ခန္ဓဘေဒါနန္တ ရမေ၀ဟူသော ဤစကား ဖြင့်၊ [နိယတာ၀ုတ္တာ-ဌိစပ်။] ဖလဒါနေ-အကျိုးပေးခြင်းသည်၊ သတိ-သော်၊ စုတိအနန္တ ရောဝေ-စုတိ၏အခြားမဲ့ကာလသည်သာ၊ (ဧတေသံ-ထို အာနန္တ ရိယက၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက်တို့၏၊ ဖလဲကာလော-အကျိုးပေးရာကာလတည်း၊) ဧတေသံ-တို့၏၊ အညော-စုတိအနန္တ ရကာလမှ တစ်ပါးသော၊ ဖလကာလော-သည်၊ နနု-မရှိ၊

ဧတေန ဝစနေန၊ပေ၊ဒါနနိယမေန်။ ။ဤစကားသည် အဋ္ဌကထာ၌ ကောက်ချက်ချ၍ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အာဘော်ကိုပြသော စကားတည်း၊ "ဖလဒါနေသတိ ခန္ဓဘေဒါနန္တ ရမေ၀ ဖလဒါနေတော-အကျိုးပေးရလိုရှိလျှင် စုတိ၏အခြားမဲ့၌သာလျှင် အကျိုးပေးခြင်းကြောင့်" ဟူသော စကားအရ အဋ္ဌကထာဆရာသည် အကျိုးပေးရာကာလ၏ မြဲခြင်းကြောင့် နိယတအဖြစ်ကို ဆိုအပ်၏၊ အကျိုးပေးခြင်း၏ မြဲခြင်းကြောင့် နိယတအဖြစ်ကို ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။

ဣတိ–သို့၊ ဖလကာလနိယမေနေ၀–အကျိုးပေးရာ ကာလ၏ မြေခြင်းကြောင့်သာ လျှင်၊ နိယတတာ–နိယတတို့၏အဖြစ်သည်၊ ၀ါ–ကို၊ (သင်္ဂဟကာရေန–သည်) ၀ုတ္တာ–ဆိုအပ်သည်၊ ဟောတိ၊ ဖလဒါနနိယမေန–အကျိုးပေးခြင်း၏ မြေခြင်းကြောင့်၊ (နိယတတာ ၀ုတ္တာ) နု (ဟောတိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နိယတဖလကာလာနံ–မြေသော အကျိုးပေးရာ ကာလရှိကုန်သော၊ အညေသဗ္ဗိ–အာနန္တ ရိယက်၊ နိယတမိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိက် တို့မှ အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပပဇ္ဇ၀েဒနိယာနံ–ဥပပဇ္ဇ၀েဒနီယက်တို့၏လည်း ကောင်း။ [ပိသည် ဂရဟာဓောတကာ]. နိယတတာ–နိယယတ္ထိ,၏အဖြစ်သည်၊ အာ၀ဇ္ဇတိ–ဖြစ်နေ,၏။

တသ္မာ–ကြောင့်၊ (ထိုသို့ အခြားက်တို့၏ နိယတဖြစ်ခြင်းဟူသော အပြစ်ရှိရာ သောကြောင့်)၊ ဝိပါကဓမ္မမှာန်–မှည့်ရင့်ခြင်းသဘောရှိသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် တရားတို့၏၊ ပစ္ဆိယန္တ ရ ဝိကလတာဒီဟိ–အကြောင်းတစ်ပါး၏ ချို့တဲ့သည်၏အဖြစ် အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့်၊ အဝိပစ္ဆမှာနာနမ္ပိ–မမှည့်ရင့်ရပါကုန်သော်လည်း၊ ၀ါ–အကျိုးမပေးရပါကုန်သော်လည်း၊ အတ္တနော–၏သဘာ၀ေန–သဘောအားဖြင့်၊ ဝိပါကဓမ္မတာ–ဝိပါကဓမ္မတို့၏အဖြစ်ကို၊ (ဝေဒိတဗ္ဗာ) ဝိယ–သကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ ဗလ၀တာ–သော၊ အာနန္တ ရိယေန–အာနန္တ ရိယက်တစ်ပါးသည်၊ ၀ါ–က၊ ဝိပါကေ–အကျိုးကို၊ ဒိဒေန–ပေးအပ်ပြီးသော်၊ အဝိပစ္ဆမှာနာနံ–မမှည့်ရင့်ရပါကုန်သော်လည်း၊ ၀ါ–အကျိုးမပေးရသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ အာနန္တ ရိယာနံ–အာနန္တ ရိယက်တို့၏၊

ဣတိ၊ပေ၊အာ၀ဇ္ဇတိ။ ။ဤကား အဋ္ဌကထာ၀ကား၊အရ ဥပပဇ္ဇ၀েဒနီယ ကဲတို့၏ နိယတက်အဖြစ်ရောက်ပုံကိုပြသော ၀ဇ္ဇ၀ေါသစကားတည်း၊ ဤသို့ အကျိုးပေးရာကာလ၏ မြေခြင်း ကြောင့် နိယတဟုဆိုလျှင် ဒုတိယဘ၀ကာလဟု အကျိုးပေးရာကာလ သတ်မှတ်ချက်ရှိသော ဥပပဇ္ဇ၀েဒနီယက်၊ ပစ္ဆိုဟန်ဘ၀ကာလဟု သတ်မှတ်ချက်ရှိသော ဥပပဇ္ဇ၀েဒနီယက်၊ ပစ္ဆိုဟန်ဘ၀ကာလ ဟု သတ်မှတ်ချက်ရှိသော ဒိဋ္ဌမ္မ၀েဒနီယက်တို့အတွက် နိယတအဖြစ် (နိယတအမည်) ဖြစ်နေ ခြင်းဟူသော အဖြစ်ရောက်သည်–ဟုလို။

တသ္မာ၊ပေ၊ဝေဒိတ၀္ဗာ။ ။ဤ၀ါကျ၌ကား ဋ္ဌိကာ၀ရာက ဓမ်မိအလိုကျပြသော ၀ါကျတည်း၊ အကျိုးပေးရာကာလ၏ မြေခြင်းကြောင့် နိယတအမည်ကိုဆိုလျှင် ဥပပဇ္ဇ၀েဒနီယက်တို့၏ နိယတအဖြစ်ကို ဟောကြမ်ပြနိုင်သောကြောင့် ဖလဒါနနိယမကြောင့်သာ နိယတအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း, အာနန္တ ရိယအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း သိထိုက်ပါသည်–ဟုလို။ [တသ္မာကို "ဖလဒါန နိယမေနေ၀ နိယတာ အာနန္တ ရိယတာ၀ ဝေဒိတ၀္ဗာ" ၌စပ်၊ မရ၌ကား "ဖလဒါနေ နိယတ,သဘာ၀ေါ အာနန္တ တရိယသဘာ၀ါစ၊ပေတ္တိ" ၌ အစပ်ပြု၏၊ စဉ်းစားပါလေ။]

ဝိပါက်ဓမ္မ၊ပေ၊ပဝတ္တိတိ။ ။ဤကား "အတ္တနော သဘာ၀ေန၊ပေ၊ဝေဒိတ၀္ဗာ" ၏ အကြောင်းပြတည်း၊ ထိုသို့အကြောင်းပြရာ၌ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တရားတို့၏ ဝိပါကဓမ္မအမည်ရုပ်ကို ဥပမာအားဖြင့်ပြသည်၊ ကုသိုလ်အကုသိုလ်တို့သည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော အမော်အပေါင်းအကြောင်း

ဖလဒါနေ–အကျိုးပေးခြင်း၌၎င်း နိယတသဘာဝါ–မြဲသော သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အာနန္တ ရိယသဘာဝါစ–အာနန္တ ရိယသဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပုဝတ္တိ–ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အတ္တနော–၏၊ သဘာဝေန–အားဖြင့်၊ ဖလဒါနနိယမနေ၀–အကျိုးပေးခြင်း၏ မြဲခြင်းကြောင့်သာလျှင်၊ နိယတတာ–နိယတ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အာနန္တ ရိယတာစ–အာနန္တ ရိယ၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတမ္ဘာ–၏။

စ–ဆက်၊ တေသ–ထို အာနန္တ ရိယ ကံတို့၏၊ နိယတသဘာဝါ–မြဲသော သဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ အာနန္တ ရိယသဘာဝါစ–အာနန္တ ရိယသဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)၊ ဣတိ ဇော–ဤစကားကို၊ အဝယ်–မရှုတ်ဇကန်၊ သမ္ဘဋ္ဌိတတ္ဌ–လက်ခံထိုက်၏။ (ကသ္မာ–နည်း၊) အည်ဃသော၊ ဗလဝတော–အားရှိသော၊ အာနန္တ ရိယသ–အာနန္တ ရိယက်၏၊ အဘာ၀ေ–မရှိခြင်းသည်၊ (သတိ)၊ စုတိအနန္တ ရံ–စုတိ၏အခြားမဲ့ကာလ၌၎င်း ဇောန္တေ နေ–စင်စစ် အားဖြင့်၊ ဖလဒါနတော–အကျိုးပေးခြင်းကြောင့်တည်း။

ကုန်သွားသော်လည်းကောင်း, ကာလဂတိ စသော အကြောင်းတို့က ဝိပတ္တိ ဖြစ်နေသော်လည်းကောင်း အကျိုးမပေးနိုင်ကြ၊ ထိုသို့အကျိုးမပေးသော်လည်း ဝိပါကမမှေအမည်ကား မပျက်ဘဲ တည်မြဲတည်ရှိသကဲ့သို့, ထို့အတူ အားကြီးသော အာနန္တ ရိယက်တစ်ပါးပါးက အကျိုးပေးသွားသဖြင့် အကျိုးမပေးကြရသော အာနန္တ ရိယက်များ၏လည်း အကျိုးပေးခြင်း၌ မြဲသောသဘော အာနန္တ ရိယ သဘောကား ဖရွေလျောဘဲရှိမြဲနိုင်ကြ လေသည်၊ ထို့ကြောင့် ဖလဒါနနိယမကြောင့်သာ နိယတအဖြစ် အာနန္တ ရိယအဖြစ်ကို သိထိုက်ပါသည်–ဟူလို။

ပဓာယန္တ ရုဝိကလတားဒီဟိ။ ။ပဓာယတ္ပဓာ အဓိဿာတဏ္ဌာ၊ ဝိကလော ဝိပတ္တိ၊ အာဒိသဒ္ဒေန ကာလဂတိ ဥပဓိပယောဂ ဓေတောပဏိဘဝေယော သင်္ဂဏှာတိ၊–(မရ)။ ကာလ ဝိပတ္တိစသည်ဖြစ်နေလျှင် ကုသိုလ်ကံသည် အကျိုးမပေးနိုင်၊ အထက်ဘုံ၌ အကျိုးပေးနိုင်သော ကံသည်လည်း ဓေတောပဏိဓိက အောက်ဘုံ၌ တောင့်တမှုရှိနေလျှင် ထိုဓေတောပဏိဓိကြောင့် ထိုကံသည် အထက်ဘုံ၌အကျိုး မပေးနိုင်၊ ဥပမာ–အထက်နတ်ဘုံ၌ဖြစ်ဖို့ရန် ကံရှိနေသော်လည်း လူ့ဘုံ၌ ပါရမီဖြည့်လိုသော ဘုရားအလောင်း၏ လူ့ဘုံကိုတောင့်တမှု ပဏိဓိကြောင့် အထက်ဘုံ၌ ဖြစ်နိုင်သောကံက အကျိုးမပေးနိုင်တော့သကဲ့သို့တည်း။

အဝယ်စ၊ ပေဖလဒါနတော။ ။အကျိုးမပေးရသော အာနန္တ ရိယတို့အတွက် နိယတ အာနန္တ ရိယအဖြစ်ကို ဝန်မခံထိုက်ပါသလော–ဟု စောနာဘဖွယ်ရှိရကား "အဝယ်၊ ပေဖလ ဒါနတော"ဟုမိန့်သည်၊ ဓေကန်ခံ့ထိုက်သည်–ဟူလို၊ (ဘာ့ကြောင့်နည်း၊) အခြားသော မိမိထက် အားရှိသော အာနန္တ ရိယကံ မရှိလျှင် စုတိအခြားမဲ့ ကာလ၌ ဓေကန်အကျိုးပေးသောကြောင့်တည်း၊ ဆိုလိုရင်းကား၊–ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဝိပါကမမှေအဖြစ်သည် သဘာဝသီဒု (ပင်ကို

နနု–စောဒနာပါဠိးအုံ၊ (ကိ'–အာဘယ်သို့ စောဒနာအုံနည်း၊) ဝေ–ဤသို့ ဖြစ်လသော်၊ အညေသမ္မိ–အခြားလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာနံ–ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယကံတို့၏၊ အညသ္မိ'–အခြားသော၊ ဝိပါကဒါယကေ–အကျိုးပေးတတ်သော ကံသည်၊ အသတိ–မရှိလသော်၊ စုတိ အနန္တရမေဝ–စုတိ၏အခြားမဲ့ခ့ဲ့သာလျှင်၊ ဧကဇ္ဈေ နေ–စင်စစ်ဧကန်အားဖြင့်၊ ဖလဒါနတော–အမျိုးပေးခြင်းကြောင့်၊ အာနန္တ ရိယ သဘာဝါ–အာနန္တ ရိယသဘောရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ နိယတသဘာဝါစ–နိယတ သဘော ရှိသည်လည်းဖြစ်သော၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ခြင်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်သည်မဟုတ် လော၊ ဣတိ၊ (နနု–စောဒနာပါ၏၊) နာပဇ္ဇတိ–မဖြစ်၊ (ကသ္မာ–နည်း၊) အသမာန ဇာတိကေန–မတူသောဇာတိရှိသောကံသည်လည်းကောင်း၊ စေတောပဏိဓိဝသေန– စေတောပဏိဓိ၏အစွမ်းသတ္တိသည်လည်းကောင်း၊ ဥပဃာတကေနစ–ဥပဃာတကကတ် တစ်ပါးပါးသည်လည်း၊ ကောင်း၊ နိဝတ္တေတဗ္ဗ ဝိပါကတ္တာ–တားမြစ်နိုင်သော အကျိုး ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–တားမြစ်နိုင်သော အကျိုးရှိသည့်အတွက်၊ (ဟိတိဂ္ဂ)၊ အနန္တ ရေ–အခြားမဲ့ဘဝ၌၊ ဧကဇ္ဈ ဖလဒါယကတ္တာဘာဝါ–ဧကန် အကျိုးပေးတတ် သည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

သဘောအတိုင်းပြီးသော) အမည်ဖြစ်သကဲ့သို့, ထိုအတူ အာနန္တ ရိယကံတို့၏ နိယတအဖြစ်, အာနန္တ ရိယအဖြစ်လည်း သဘာဝသီဒုပင်ဖြစ်သည်–ဟူလို။

မှတ်ချက်။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "ဖလဒါနေ သတိ ခဏ္ဍာဘေါ်နန္တ ရမေဝ ဖလဒါနနေ" ဟု ဆိုသောကြောင့် "အကျိုးပေးရာကာလ၏ မြဲခြင်းကြောင့် နိယတမည်၏"ဟု ဆိုလို၏၊ ဋီကာဆရာ ကား ထိုသို့ဖြစ်နေလျှင် ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယစသောကံတို့၏ နိယတအဖြစ်၌ ပါဝင်စရာဂို့၍ ဖလဒါနနိယမ (အကျိုးပေးခြင်း၏ မြဲခြင်း)ကြောင့် နိယတ အဖြစ်ကိုဆိုလိုသည်၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာ၏ ကွဲပြားပုံကိုမှတ်ပါ။

နနု ဝေပေးအာပဇ္ဇတိတိ။ ။ဗလဝတာ အာနန္တ ရိယေန ဝိပါကေ ဒိန္နေ အဝိပဋိဌ ဈာနံပါပေးသဘာဝါစ ပဝတ္တိ"ကို ဝေဝဲ့ ညွှန်သည်၊ ဤသို့အားရှိသော အာနန္တ ရိယကံတစ်ခုက အကျိုးပေးသွားသောကြောင့် အကျိုးမပေးလိုက်ရသော်လည်း အာနန္တ ရိယကံတို့မှာ အကျိုးပေးခြင်း၌ မြဲသောသဘော အာနန္တ ရိယသဘောရှိလျှင်...ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့မှာလည်း အခြားကံက အကျိုး မပေးလျှင် စုတိ၏အခြားမဲ့၌ ဧကန်အကျိုးပေးသောကြောင့် နိယတသဘော အာနန္တ ရိယ သဘောရှိရာမရောက် ပါလောဟု ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့၏ နိယတ အာနန္တ ရိယအဖြစ်၌ ယုံမှားဖွယ် ရှိကြောင်းကို စောဒနာသည်။

နာပဇ္ဇတိ။ပေါဘာဝါ။ ။မတူ သော ဇာတ်ရှိသော အခြားကံတစ်မျိုးကဖြစ်စေ, စေတောပဏိဓိကဖြစ်စေ; ဥပဃာတကကံ, တစ်မျိုးကဖြစ်စေ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ၏ အကျိုးကို တားမြစ်နိုင်သည့်အတွက် အခြားမဲ့ဘဝ၌ ဧကန်အကျိုးပေးမည်သည့်တို့ မရှိခြင်းကြောင့် ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယ ကံတို့မှာ နိယတသဘော အာနန္တ ရိယသဘော မရှိပါ–ဟူလို။ [စေတော–ပဏိဓိက တားမြစ်ပုံကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။]

[“အသမာနဇာတိကေန, စေတောပဏိဓိဝေန, ဥပယာတကေန” ဟူသော ကတ္တား ၃-ရပ်နှင့် နိဝတ္တေတဗ္ဗ သဘာဝ၏အဓိပ္ပာယ်ကို ဗျတိရေကအားဖြင့် ထင်ရှားပြလို၍ “နိ ပန” စသည်မိန့်။]

ပန္-ဗျတိရိက်အားဖြင့် ထင်ရှားအောင်ပြဦးအံ့၊ ဒုတိယဈာနာဘဝိနီ-ဒုတိယဈာန် အစရှိသောဂုဏ်တို့သည်၊ ပဌမဈာနာဘဝိနံ-ပဌမဈာန် အစရှိသော ဂုဏ်တို့၏။ (အသမာန ဇာတိကာနိ-မတူသောဇာတိရှိကုန်သော၊ ဖလနိဝတ္တကာနိ-အကျိုးကို တားမြစ်နိုင်သော ဂုဏ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ) ဝိယ-နည်းကဲ့သို့၊ (တထာ)၊ အာနန္တရိယကာနံ၊ အနန္တရိယ မည်သော ဂုဏ်တို့၏။ အသမာန ဇာတိဂုဏ်-မတူသော ဇာတိရှိသော၊ ဖလနိဝတ္တဂုဏ်-အကျိုးကိုတားမြစ်နိုင်သောဂုဏ်သည်၊ နိ အတ္ထိ၊ (ကသ္မာ) သဗ္ဗာနန္တ-ရိယကာနံ-အလုံးစုံသော အာနန္တရိယဂုဏ်တို့၏၊ အဝိဓိဖလတ္တာ-အဝိဓိဟူသော အကျိုးရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဤစကားဖြင့် “အသမာန ဇာတိကေန”ကို ပြောင်းပြန်အားဖြင့် ထင်ရှားပြသည်၊ အလုံးစုံသော အာနန္တ ရိယဂုဏ်တို့၏ အဝိဓိ၌ အကျိုးပေးသော ကြောင့် သမာနဇာတိက ဖြစ်နေကြသည်-ဟူလို။]

စ-သည်သာမကသေး၊ ဟေဠူပပတ္တိ-အောက်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ၏ဖြစ်ခြင်းကို၊ ဣဏတော-အလိုရှိသော၊ သိလဝတော-သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ စေတောပဏိဓိ-စိတ်၏ဆောင်တခြင်းသည်၊ ဝါ-တောင်တတတ်သောစိတ်သည်၊ ဥပရူပပတ္တိနေကကမ္မ ဖလ-အထက်ဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေကိုဖြစ်စေတတ်သော ကံ၏အကျိုးကို၊ (နိဝတ္တေတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ) သမတ္ထော) ဝိယ-စွမ်းနိုင်သကဲ့သို့၊ (တထာ) အာနန္တ ရိယကဖလ-အာနန္တ ရိယကံ၏ အကျိုးကို၊ နိဝတ္တေတုံ-ငှာ၊ သမတ္ထော-သော၊ စေတော ပဏိဓိ၊ စိတ်၏ဆောင်တခြင်းသည်၊ နိ အတ္ထိ၊ (ကသ္မာ)၊-အနိဋ္ဌ-ဆေသ-အဝိဓိ၌မကျလို သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်၊ အဝိစိပါတနတော-အဝိစိ၌ကျစေနိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဤစကား ဖြင့် “စေတောပဏိဓိဝေန”ကို ပြောင်းပြန်အားဖြင့် ထင်ရှားပြသည်။]

စ-သည်သာ မကသေး၊ အာနန္တ ရိယကောပယာတဂတ-အာနန္တ ရိယကံကို သတ်တတ်သော၊ ကိန္တု-တစ်စုံတစ်ခုသော၊ ကမ္မ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကသည်၊ နိ အတ္ထိ၊ [ဤစကားအားဖြင့် “ဥပယာတကေန”ဟူသော ကတ္တားကို ပြောင်းပြန်အား ဖြင့် ထင်ရှားပြသည်။]

* တသ္မာ-ကြောင်း၊ တေသဲယေဝ-ထိုအာနန္တ ရိယကံတို့၏သာလျှင်၊ အနန္တ ရေ-အခြားမဲ့ဘဝ၌၊ ဧကန္တ ပိပါကဇနကသဘာဝါ-ဧကန်အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသော၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)-ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဤစကားဖြင့် “အနန္တ ရေဣန္တ ဖလဒါယတ္တာဘာဝါ”ကို ထင်ရှားပြ သည်။]

စ–ဆက်၊ အနေကာနိ–များစွာကုန်သော၊ အာနန္ဒ ရိယကာနိ–အာနန္ဒ ရိယက် တို့သည်၊ ဝါ–တို့ကို၊ ကတာနိ–ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်၊ (သမ္မာနာနိ–နိုလသော်၊) ကေန္ဒ–စင်စစ်ကေန်ဖြစ်သော၊ ဝိဝါဂေ–အကျိုးဌ၌၊ သန္ဓိယတတ္တာ–ကောင်းစွာ မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဥပရတာဝိပစ္စနနသဘာဝါသက်တ္တာ–ကင်းသော အဝိပစ္စနသဘောဌ် ယုံမှားဖွယ်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝါ–အဝိပစ္စနသဘောဌ် ယုံမှားဖွယ်မှ ကင်းကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌိတာနိ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) သဘာဝတောဝ–သဘောအားဖြင့်၊ နိယတာနေဝ–နိယတမည်ကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ–နိ၏။)

ပန–ကား၊ စုတိ အနန္တ ရဲ–စုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော၊ ဖလ–အကျိုးသည်၊ အနန္တ ရံနာမ–အနန္တ ရမည်၏၊ တန္ဒိဠတ္တနေန–ထို စုတိ၏ အခြားမဲ့အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းကြောင့်၊ တသ္မိ အနန္တ ရေ–ထိုစုတိ၏အခြားမဲ့အကျိုးဌ၌၊ နိယုတ္တာနိ(စ)–ယှဉ်လည်းယှဉ်ကုန်၏၊ အနန္တ ရကရဏ သီလာနိစ–အခြားမဲ့အကျိုးကို ပြုခြင်းအလေ့ လည်းရှိကုန်၏၊ အနန္တ ရုပ္ပယောဝနောနိစ–အခြားမဲ့အကျိုးလည်းရှိကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သဘာဝတောဝ–သဘောအားဖြင့်၊ အာနန္ဒ ရိယကာနေဝစ–အာနန္ဒ ရိယ မည်ကုန်သည်သာလျှင်လည်း၊ ဟောန္တိ–နိ၏။

အနေကာနိစ၊ပေ၊ဟောန္တိ။ ။အာနန္ဒ ရိယက်တစ်ခုကိုသာ ပြထားရာ၌ ထိုက်၏ နိယတအဖြစ် အနန္ဒ ရိယအဖြစ်သည် ဖြစ်နိုင်ပါစေတော့၊ အာနန္ဒ ရိယက်များစွာကို ပြုထားရာ၌ အကျိုးမပေး ရသောက်တို့၏ အဘယ်နည်းဖြင့် နိယတအဖြစ်၊ အာနန္ဒ ရိယအဖြစ်သည် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "အနေကာနိစ၊ပေ၊ အနန္ဒ ရိယကာနေဝ ဟောန္တိ"ဟု မိန့်သည်၊ အာနန္ဒ ရိယက်များစွာကို ပြုထားအပ် ကုန်သော်လည်း "နိဋ္ဌိတာနိ သဘာဝတော နိယတာနေဝ=အကျိုးပေးလိုရန် အခြေသက်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးဖြစ်၍ သဘာဝအတိုင်း နိယတဖြစ်နေကြ၊ သဘာဝတော အာနန္ဒ ရိယကာနေဝစ= သဘာဝအတိုင်း အာနန္ဒ ရိယလည်းဖြစ်နေကြသည်" ဟူလို။

ကေန္ဒ၊ပေ၊သသကိတ္တာ။ ။ဤဟိတ်တို့ကား "နိဋ္ဌိတာနိ သဘာဝတော နိယတာနေဝ" တို့၏ အကြောင်းပြတည်း၊ စင်စစ်ကေန် အမှန်ပေးရမည့်အကျိုးကို ကောင်းစွာမြဲပြီးဖြစ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အဝိပစ္စနသဘာဝအသက်ဘုပရတ–အကျိုးမပေးခြင်းသဘောရှိလေသလား–ဟု ယုံမှားဖွယ်မရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော သဘာဝမှိယတ ကဲများဖြစ်ကြသည်။

ဧတိ၊ပေ၊ပယောဇနာနိစတေ။ ။နိယတအမည်ရခြင်း၏အကြောင်းကိုပြပြီး၍၊ အာနန္ဒ ရိယ အမည်ရခြင်း၏ အကြောင်းပြစကားတည်း၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ပဋိနေကျိုးကို "နတ္ထိ+အန္တ ရံ ဇာတသ" ဟူသော ဗိဗြိုဟ်အရ "အနန္ဒ ရ"ဟု ခေါ်၏။ မရဏ်ကား "အနန္ဒ ရေ+ဘဝ် အနန္ဒ ရံ"ဟု ပြု၏၊ ထိုအနန္ဒ ရအကျိုးသို့ယှဉ်သော ကြောင့် "အနန္ဒ ရ+နိယတ္တာနိ" ဝစနတ္တုန့်အပြီ အာနန္ဒ ရိယက အမည်ရကြ၏၊ (တစ်နည်း) အနန္ဒ ရကရဏသီလာနိဖြင့် "အနန္ဒ ရံ–အခြားမဲ့အကျိုးကို+ကရောတိ

ပန-ဆက်၊ သမာနသဘာဝေသု-တူ သောသဘောရှိကုန်သော၊ တေသု-ထို အနန္တ ရိယက်တို့တွင်၊ ဧကေန-တစ်ပါးသော အာနန္တ ရိယက်သည်၊ ဝိပါကေ-အကျိုးကို၊ ဒိဋ္ဌေ-ပေးအပ်ပြီးသော်၊ ဣတရာနိ-အခြားသော အာနန္တ ရိယက်တို့သည်၊ အတ္တဘာဝေ-မိမိသည်၊ ကတ္တုဗ္ဗသ-ပြုထိုက်သော၊ ကိစ္စသ-အကျိုးပေးခြင်းကိစ္စ၏၊ ဝါ-ကို၊ တေဝေဝ-ထို အာနန္တ ရိယက်တစ်ပါးသည်ပင်၊ ကတတ္တာ-ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုတိယံ-၂-ခုမြောက်ဖြစ်သော၊ (ပဋိသန္ဓိ-ကိုလည်းကောင်း၊) တတိယမ္ပိ-သော၊ ပဋိသန္ဓိ-ကိုလည်းကောင်း၊ နကရောန္တိ-မပြုကုန်တော့၊ သမတ္ထတာ ဝိယာတတ္တာ-စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိ၏ သတ်အပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (နှ ကရောန္တိ-မပြုထိုက်ကုန်သည်ကား၊) နှ-မဟုတ်ကုန်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တေသံ-ထိုအာနန္တ ရိယက်တို့၏၊ နိယတာနန္တ ရိယတာနိဝတ္ထိ-နိယတ၏ အဖြစ်, အာနန္တ ရိယ၏ အဖြစ်မှ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည်၊ ရတ္တိ၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ, ဝိညာယတိ-နည်း။ ဟိ (ယသ္မာ)-ကြောင့်၊ သမာနသဘာဝံ-တူသောသဘောရှိသော အာနန္တ ရိယက်သည်၊ သမာန သဘာဝသော-, တူသောသဘောရှိသော အာနန္တ ရိယက်တစ်ပါး၏၊ သမတ္ထတာ-စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသတ္တိကို၊ နှ ဝိဟနတိ-မသတ်ဖြတ်နိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (တေသံ-ထိုအာနန္တ ရိယက်တို့၏၊ နိယတာနန္တ ရိယတာနိဝတ္ထိ-သည်, နတ္ထိ၊ ဣတိ, ဝိညာယတိ၊) ပန-စင်စစ်ကား၊ ဧကသ-အကျိုးပေးသော အာနန္တ ရိယက်တစ်ပါးကို၊ အညာနိပိ-အကျိုးမပေးရသော အခြားအာနန္တ ရိယက်တို့သည်လည်း၊ ဝါ-ကလည်း၊ ဥပတ္ထမ္ဘ ကာနိ-ထောက်ပံ့တတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ-နိ၏၊ ဣတိ-အပြီးတည်း။...သမ္မာသဘာဝါ တိ-ကား၊ သဒ္ဓသဘာဝါ-မှန်ကုန်သောသဘော ရှိကုန်၏။

သိလေနှ" ဟူသောစစ္ကတ္ထာကိုပြု၏၊ ထိုဝိစစ္ကတ္ထကြောင့် အာနန္တ ရိယက အမည်ရကြ၏၊ (တစ်နည်း) အနန္တ ရူပယောဇနာနိုဖြင့် "အနန္တ ရဲ-အခြားမဲ့အကျိုးသည်+ဓောသ အတ္ထိ" ဟူသော စစ္ကတ္ထာကိုပြု၏၊ ထိုဝိစစ္ကတ္ထကြောင့် အာနန္တ ရိယက အမည်ရကြသည်။ [အားလုံးဝိဂ္ဂဟတ္ထိ တဗ္ဗိတ် ဏိကပစ္စည်းချည်းတည်း၊ ကကို ယပြု၍ "အာနန္တ ရိယ"၊ ထို့နောက် သ္ဝတ္ထဒ္ဓ (သညာအနက်၌) ဣပစ္စည်းသက်၍ "အာနန္တ ရိယက" ဟု ရှိသည်။]

ဓောသ ပန၊ ဃေါနိုတတ္ထိ။ ။အကျိုးမပေးရသော ဣတိုသည် နိယတအဖြစ် အာနန္တ ရိယအဖြစ်မှ မဆုတ်နစ်ပါလော (နိယတမ+အာနန္တ ရိယအမည်ဟုက်ပါလော)ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဓောသ ပန" စသည်မိန့်၊ ဣတုစ်ပါး၊ အကျိုးပေးသွားလျင် အခြားဣတိတို့မှာ မိမိတို့ပြုရမည် (အဝိဓိ၌ ချခြင်း)ကိစ္စကို ထိုကံက ပြုသွားသောကြောင့် ဒုတိယအာနန္တ ရိယဣတ ဒုတိယပဋိသန္ဓေကို လည်းကောင်း, တတိယအာနန္တ ရိယဣတ တတိယပဋိသန္ဓေကိုလည်းကောင်း မပေးတော့၊ ထိုသို့မပေးရာ၌ မိမိ၏ အာနန္တ ရိယသည်တို့ကို ထိုအကျိုးပေးသောကံက သတ်သွားခြင်းကြောင့်ဟုကား မမှတ်ရ၊ ထို့ကြောင့် ထိုအကျိုးမပေးရသောကံများ၌ နိယတ, အာနန္တ ရိယကအမည် မယျက်ပါ-ဟူလို။

ပရိပုဏ္ဏမဂ္ဂကိစ္စတ္တာ–ပြည့်စုံသော မဂ်ကိစ္စရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (ခုက္ခ သစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းစသော မဂ်ကိစ္စ ၄–ပါးတို့ ပြည့်စုံကုန်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်၊) စတ္တာရော–၄–ပါးကုန်သော၊ အရိယမဂ္ဂါ၀–မရိယာမဂ်တို့ကိုသာ၊ [ဆ၀ဖြင့် လောကီမဂ္ဂင်တို့ကိုကန့်။] ဣဒ–ဤတိက်ခ်ဉ်၊ ´မဂ္ဂါတိ–မဂ္ဂကတ္တိဟူ၍။ ၀ုတ္တာ–ဟော တော်မူကုန်ပြီ။ [တိက်ပုဒ် ၃–ခုလုံးအတွက် "မဂ္ဂါ" ဟု ဗဟုဝုစ်ထားသည်။]

ပစ္စယဒ္ဓေနာတိ–ကား၊ မဂ္ဂပစ္စယဒ္ဓေန–မဂ္ဂပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဟူသောအနက် ကြောင့်၊ (ဟေတု–သည်၊ အတ္ထို, ၆ စပ်၊) ဟိ–မှန်၊ [ပစ္စယအရ မဂ္ဂပစ္စည်းယူရခြင်း သည် မှန်၏။] နိကွေ့ပကဏ္ဍော–နိကွေ့ပကဏ္ဍ ပါဠိတော်၌လည်း၊ ယေ–အကြင် တရားတို့သည်၊ မဂ္ဂပစ္စယ်–မဂ္ဂပစ္စည်းကို၊ လဘန္တိ–ရကုန်၏၊ ပန–ဗျတိရိုက်ကား၊ သယံ–မိမိတို့ကိုယ်တိုင်၊ မဂ္ဂပစ္စယဘာ၃ဝ်–မဂ္ဂပစ္စည်း၏အဖြစ်သို့ နု ဂ၆ဿ–မရောက်ကုန်၊ တေ–ထိုတရားတို့သည်၊ [မဂ္ဂပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည်။] မဂ္ဂဟေတုကာ–မဂ္ဂဟေတုကတို့တည်း။ ဣတိ–ဤအနက်ကို၊ ဒသေတုံ–၄ဝ၊ အရိယမဂ္ဂ၊ပေ၊ ထပေတွာတိ အာဒိ–အစရှိသောစကားကို၊ (ဘဂ၀တာ)ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပန–ကား၊ တတ္ထေ၀–ထိုနိကွေ့ပကဏ္ဍ ပါဠိတော်၌ပင်၊ ယော အရိယမဂ္ဂ ၊ပေ၊မဂ္ဂဟေတုတိ အာဒိနယော–အကြင် "အရိယမဂ္ဂ၊ပေ၊မဂ္ဂဟေတု" အစရှိသော နည်းကို၊ (ဘဂ၀တာ) ဝုတ္တော–ပြီ၊ တံ–ထိုနည်းကို၊ ဒသေတုံ–၄ဝ၊ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တာ၀ါတိ အာဒိ– အစရှိသောစကားကို၊ သဂ်ဟကာရေန) ဝုတ္တံ–ပြီ။

ပန–ကား၊ အရိယမဂ္ဂ သမင်္ဂီသ၊ပေ၊ဟေတုစာတိ အာဒိနာ–အစရှိသော စကားဖြင့်၊ ၀ုတ္တနယံ–ဟောတော်မူအပ်သောနည်းကို၊ ဒသေတုံ, သမ္မာဒိဋ္ဌိသယံတိ အာဒိ–သမ္မာဒိဋ္ဌိသယ် အစရှိသော စကားကို၊ (သဂ်ဟကာရော) အာဟ၊ ပန– ဆက်၊ တတ္ထ–ထိုနိကွေ့ပကဏ္ဍ ပါဠိတော်၌၊ အသင်္ခတ်ဟိတသင်္ခဏ္ဍနဝသေန– မသိမ်းယူအပ်သေးသော တရားတို့ကို သိမ်းယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋိပါဋိယာ– အစဉ်အားဖြင့်၊ တယော–၃–မျိုးကုန်သော၊ နယာ–နည်းတို့ကို၊ (ဘဂ၀တာ) ဝုတ္တာ–

တတ္ထ ပန ၊ပေ၊ နယာ၀ုတ္တာ။ ။မဂ္ဂဟေတုကာအရ "ပါဠိတော်၌ နှည်း ၃–မျိုးကို အဘိယသဟောဇာတော်အားဖြင့် စဉ်ထားပါသနည်း"ဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ "တတ္ထ ပန" စသည်မိန့်၊ မသိမ်းယူအပ်သေးသောတရားကို သိမ်းယူခြင်းအားဖြင့် နှည်း ၃–မျိုးကို စဉ်တော်မူထားသည်– ဟူလို၊ မှန်၏–ပဋ္ဌာနည်း၌ မဂ္ဂင် ၈–ပါး ကြွင်းသော ဈာသင်္ကန်များကို ကောက်ရ၍ မဂ္ဂင် ၈– ပါးကို မသိမ်းယူနိုင်၊ ပါဠိတော် ဒုတိယနည်းကား မဂ္ဂင် ၈–ပါးတွင် အမေဟသာသာ ကြဉ်ရသောကြောင့် အမေဟ တစ်ပါးသာကျန်တော့၏၊ ပါဠိတော် တတိယနည်းမူကား အလေဘာ အဒေါသ အမောဟ ၃–ပါးလုံးကိုပင် မကြဉ်ရသောကြောင့် မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်အားလုံး ခုံသွားသည်။

ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဟောတုံ ဗဟုတာဝေနေ–ဟိတ်တို့၏ များကုန်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ တတိယောနယော–ပါဠိတော်လာတတိယနည်းကို၊ 'ကုရ–ဤ အဋ္ဌကထာ၌၊ ဒုတိယော–ဒုတိယနည်းကို၊ ဝါ–ဒုတိယနည်းအဖြစ်ဖြင့်၊ ဝုတ္တော–ပြီ။

အဘိဘဝိတွာ ပဝတ္တာနေ့ဌာတိ–ကား၊ သဟဇာတာမိပတိပိ–သဟဇာတာ ဓိပတိသည်လည်း၊ [ပေါင်းရောမရှိသေးသောကြောင့် ပိ မပါလျှင်ကောင်း၏။] ဝုဋ္ဌာဘိသခ်ါရဝသေန–ရှေးအဖို့၌ ပြုပြင်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧဋ္ဌကဘာဝေ–အကြီး အကဲ၏ အဖြစ်၌၊ ပဝတ္တမာနော–ဖြစ်လသော်၊ [ဝုဋ္ဌာဘိသခ်ါရကြောင့် အကြီးအကဲဖြစ်ပုံကို အဓိပတိပစ္စည်းခန်း၌ရှုပါ။] သဟဇာတေ–တကွဖြစ်ဖက်တရားတို့ကို၊ အတ္တနော–၏၊ ဝသေ–အလိုဌ၌၊ အနုဝတ္တယမာနော–လိုက်စေလျက်၊ တေ–ထိုသဟဇာတ်တရား တို့ကို၊ အဘိဘဝိတွာ–လွှမ်းမိုး၍၊ ပဝတ္တတိ–ဖြစ်၏၊ [ဤစကားဖြင့် သဟဇာတာ ဓိပတိကိုပြသည်။] အာရမဏာဓိပတိပိ–သည်လည်း၊ [ပိဖြင့် သဟဇာတာဓိပတိကို ပေါင်း။] တဒါရမဏေ–ထိုအာရမဏာဓိပတိလျှင် အာရုံရှိကုန်သော၊ ဓမ္မေ–ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ကို၊ တဿေ–ထိုဓေ့ဌကဏ်အဖြစ်ဖြင့်ပင်၊ အတ္တာနံ–မိမိဟူသော အာရမဏာဓိပတိတရားကို၊ အနုဝတ္တယမာနော–လျက်၊ တေ ဓမ္မာ–ထိုတဒါရမဏ တရားတို့ကို၊ အဘိဘဝိတွာ–၍၊ အာရမဏာဘာဝေန–အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ပဝတ္တတိ– ၏၊ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေန–ပစ္စုပ္ပန် ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ နံ (ပဝတ္တတိ)– ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ တသ္မာ, အဓိပတိဒွယမ္ပိ–အာရမဏာဓိပတိ သဟဇာတာဓိပတိ ၂–ပါးအပေါင်းကိုလည်း၊ သင်္ဂဟိတံ–သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏။

ဟောတု ။ပေ။ ဒုတိယော ဝုတ္တော။ ။"သို့ဖြစ်လျှင် ပါဠိတော်လာ တတိယနည်းကို ဤဌကထာ၌ ဒုတိယနည်းအဖြစ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့်ဆိုအပ်သနည်း" ဟု ဝေးဖယ်ရှိသောကြောင့် "ဟောတုမေဝတ္တော"ဟု ဝိနိုင်သည်၊ "မဂ္ဂဟေတု"အရ၌ ဟိတ် ၃–ပါးလုံးရသဖြင့် ဟိတ်များသော ကြောင့် ပါဠိတော်တတိယနည်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ဒုတိယနည်းအဖြစ်ဖြင့် ဆိုအပ်သည်–ဟူလို။

သဟဇာတာ ။ပေ။ ပဝတ္တတိ။ ။ဤစကားဖြင့် မဂ္ဂါမပတိ၌ သဟဇာတာ ဓိပတိ အာရမဏာဓိပတိ ၂–မျိုးရကြောင်းကို ပြ၏၊ မင်္ဂ်ပါသော ဝိနိုင်ပ ဓိမ်သတို့၏ သဟဇာတာ ဓိပတိဖြစ်ပုံ, အလေးဂရပြုထိုက်သော မင်္ဂ်တရားတို့၏ အာရမဏာ ဓိပတိဖြစ်ပုံကို အဓိပတိပစ္စည်း အဖွင့်များ၌ရှုပါ။ [တေမဂ္ဂါ+အာရမဏ် တောသံတိ တဒါရမဏာ၊ တဿေါတိ–ဓေ့ဌကဘာဝေန၊ တေ ဓမ္မေတိ–တဒါရမဏေ ဓမ္မေ–မရ။]

နံ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေန။ ။အာရမဏာဘာဝေနဟူသော ဝိသေသနအတွက် တားမြစ် အပ်သောအနက်ကို "နံ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝေန"ဟု ပြသည်၊ ပစ္စုပ္ပန်အနိုက်အတန်၌ ထင်ရှားရှိသော အတ္ထိပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်သည်မဟုတ်–ဟူလို။ [နံ ပစ္စုပ္ပန္နဘာ ဝေနာတိ နံ ဝိနေ့မာနဘာဝေန၊ နံ အတ္ထိဘာဝေနာတိ အဏ္ဏော၊–ဝေ။]

မဂ္ဂေါ အဓိပတိ ၊တောသတိ–ဟူ သော၊ အယ္ဟူ အတ္ထော–ဤဗဟုဒ္ဓိဟိသမာသ် အနက်ကိုလည်း၊ နိဂ္ဂေ္ဟပကဏ္ဍာ–၌၊ ဥဒါဟရဏာသေန–ဥဒါဟရဏ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (နိဒဿနနည်း၏အစွမ်းဖြင့်၊) အာဂတ်–သော၊ အတ္ထနုယ်–အနက်ကို သိကြောင်း နည်းကို၊ ဂဟေတွာ (သင်္ဂီဟကာရေန) ဝုတ္တော–ဆိုအပ်ပြီ၊ ပန–စင်စစ်ကား၊ ယသ္မာ, ပဌာနေ–၌၊ မဂ္ဂါဓိပတိ ၊ပေ၊အဓိပတိတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ [မဂ္ဂါဓိပတိ–မင်ဟူသော အဓိပတိရှိသော၊ ဓမ္မ–ကို၊ ပဋိစ္စ–၍၊ မဂ္ဂါဓိပတိ–မင်ဟူ သောအဓိပတိ, မင်ဟူ သော အဓိပတိရှိသော၊ ဓမ္မော–တရားသည်၊ နာမိပတိ ပစ္စယာ–အဓိပတိပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းမဟုတ်–၏။ ‘မဂ္ဂါဓိပတိ–နိ’သော၊ ခန္ဓေ–တို့ကို၊ ပဋိစ္စ–၍၊ မဂ္ဂါဓိပတိ–မင်ဟူ သော အဓိပတိဖြစ်သော၊ အဓိပတိ (ဓမ္မော–အဓိပတိတရားသည်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ)။] တသ္မာ, မဂ္ဂေါ–မင်ဟူ သော၊ အဓိပတိ–အဓိပတိတည်း၊ မဂ္ဂါဓိပတိ–မင်ဟူ သော အဓိပတိ၊ ဣတိ–သို့၊ အယံပိ အတ္ထော–ဤကမ္မဓာရည်းအနက်ကိုလည်း၊ ပါဠိယံ–ဓမ္မသင်္ဂဏီမာတိကာ ပါဠိတော် ၌၊ သဠေဟကသေသဝသေန–သ‌ရူပေကသေသ်၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သမာနသဒ္ဒတ္ထဝသေနဝါ–တူသော အနက်၏ အစွမ်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သင်ဟိတော–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗော–၏။

မဂ္ဂေါ အဓိပတိ ၊ပေ၊ ဝုတ္တော။ ။“မဂ္ဂေါ+အဓိပတိ ၊တောသ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ၌လာသော ဗဟုဒ္ဓိဟိဝိဂြိုဟ်သည် နိဂ္ဂေ္ဟပကဏ္ဍာပါဠိတော်၌ ဥဒါဟရဏ် အဖြစ်ဖြင့်လာသော ဗဟုဒ္ဓိဟိသမာသ် အနက်ကို ပြသောနည်းကိုယူ၍ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သည်၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဥဒါဟရဏ်ပုံစံဟူသည် အနည်းငယ်ကိုသာထုတ်ပြအပ်သကဲ့သို့ ‘ဤဗဟုဒ္ဓိဟိဝိဂြိုဟ်နက်လည်း နိဒဿနနည်းအားဖြင့် ပုံစံပြအနက်သာဖြစ်သည်၊ အကြောင်းအကျန်မရှိသော အနက်မဟုတ်–ဟူလို၊ နိဂ္ဂေ္ဟပကဏ္ဍာ ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ၊ ထိုပါဠိတော်၌ သဟဇာတာဓိပတိအရတွင် ဝိမံသာဓိပတိ တစ်ပါးသာပြထား၏၊ သမ္ဘာဝါယာမဝဂ္ဂင်ဖြစ်၍ ဝဂ္ဂအမည်ရပါလျက် ဝီရိယာဓိပတိကို မပြချေ။ [ဥဒါဟရဏာသေနာတိ နိဿနဝသေန၊ နှ နိရဝေသသဿနဝသေနာတိ အတ္ထော၊–မဒု။]

ယသ္မာ ပန ၊ပေ၊ ဝုတ္တံ။ ။ဤဝါကျကား ပဌာန်းပါဠိတော်ကို သာဓကပြသော ဝါကျတည်း။ မဂ္ဂါဓိပတိ ဓမ္မံတိ ဇေ့ ဗဟုဒ္ဓိဟိသမာသော ကာတဗ္ဗော၊ မဂ္ဂါဓိပတိ ဓမ္မောတိ ဇေ့ သမာသဒ္ဒယမ္ပိ၊ တတ္ထ မဂ္ဂါဓိပတိ အဓိပတိတိ ဧတံ ကမ္မဓာရယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ မဂ္ဂါဓိပတိ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာတိ အာဒိ အဝေသေသပဒံ ပန မဂ္ဂါဓိပတိ သဒ္ဒသ ဗဟုဒ္ဓိဟိသမာသ် သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊–မဒု။

တသ္မာ ၊ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ထိုပါဠိတော်၌ “မဂ္ဂါဓိပတိ အဓိပတိ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် “မဂ္ဂေါ+အဓိပတိ မဂ္ဂါဓိပတိ”ဟူသော ကမ္မဓာရည်း သမာသ်ကိုလည်း သိထိုက်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် မာတိကာပါဠိတော်၌ အဘယ်သို့ သိရမည်နည်းဟု မေးမယ်ရှိသောကြောင့် “သ‌ရူပေ၊ ပေ၊ ဝေဒိတဗ္ဗော”ဟု မိန့်၊ မာတိကာပါဠိတော်၌ ဗဟုဒ္ဓိဟိတွဲရသော မဂ္ဂါဓိပတိပုဒ်, ကမ္မဓာရည်းတွဲရသော

အနုပ္ပန္နာတိဇတေနာ-အနုပ္ပန္နာဟူသော ဤပုဒ်ဖြင့်၊ သဒ္ဓာ-သော၊ ဥပ္ပန္နဘာဝေါ-ဥပ္ပန္နၜ၏ အဖြစ်ကို၊ ပဋိသိဒ္ဓေါ-တားဖြစ်အပ်ပြီ၊ ဥပ္ပန္နနဗ္ဗဘာဝေါ ဧဝ-(ရှေ့ပုဒ်အရ) ဥပ္ပန္နနဗ္ဗ၏ အဖြစ်ကိုသာလျှင်၊ နံ (ပဋိသိဒ္ဓေါ)-တားဖြစ်အပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဇေနနေ-ထိုအနုပ္ပန္နာဟူသော ပုဒ်ဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်ပြီးကုန်သော၊ ဝိဂတာ-ကင်းပြီးကုန်သော၊ အတိတာပိ-အတိတ်တရားတို့ကိုလည်း (ပြီဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့ကို ပေါင်းပါ၊) နံ သင်္ဂဟိတာ-မသိမ်းယူအပ်ကုန်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ-နိ၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ, အတီတာပိ-တို့သည်လည်း)၊ သင်္ဂဟိတာ-နံသည်၊ ယဒိသိယုံ-နိအံ့၊ (ဧ၀ं သန္တေ သ)၊ အနုပ္ပန္နေ၊ ပေ၊ ပစ္စယောတိ ဧ၀ေမဒိ-ဤသို့

မဂ္ဂါဒိပတိပုဒ်၊ ဤ ၂ပုဒ်ကို "မဂ္ဂါဒိပတိနော၀-မဂ်ဟူသော အာရမ္မဏာဓိပတိ, သဟ၀ေဘာဝါဓိပတိ ရှိသော တရားတို့လည်း မဂ္ဂါဒိပတိနော၀-မဂ်ဟူ သော အဓိပတိ ဖြစ်သောတရားတို့လည်း မဂ္ဂါဒိပတိနော-တို့" ဟု ဧကသေသပြု၍ သိမ်းယူထားသည်ဟုသော်လည်းကောင်း, သဒ္ဓါ တူသော ကြောင့် သာမညနိဒ္ဒေသနည်းအားဖြင့် ထို ၂-ပုဒ်လုံးကို သိမ်းယူထား သည်ဟုသော်လည်းကောင်း သိပါ။

အရှုပ်။ ။ဤပြဒဲ့သောအဖွင့်နှင့်အညီ "မဂ္ဂါဒိပတိနော-မဂ်ဟူ သော အာရမ္မဏာ ဓိပတိပစ္စည်းရှိကုန်သော၊ ၀ါ-မဂ်ဟူသော သဟ၀ေဘာဓိပတိ ပစ္စည်းရှိကုန်သော" ဤသို့ ဗဟုဗီဟိသမာသ်အနက်အတွက် အနက် ၂-မျိုးပေး၍အရေကောက်လည်း ၂-နည်း ကောက်ပုံနှင့် "၀ါ-မဂ်ဟူသော အဓိပတိဖြစ်ကုန်သော"ဟု ကမ္မဓာရည်းသမာသ် အတွက် တတိယတစ်နည်းပေး၍ တတိယနည်းကောက်ပုံကို မာတိကာအကောက်တို့၌ ကြည့်ပါ။

ဥပ္ပန္နဘာဝေါ။ ။ဥပ္ပန္နသဒ္ဒေါ-သည်၊ ဥပ္ပါ၁ါ^{3}-ဥပါ၁်အစရှိသော ဓဏတ္တယသို့ ပဋိဝဒ္ဓမာနော-ရောက်ဆဲတုရား (ပစ္စုပ္ပန်တရား)လည်းကောင်း၊ ပတ္တာ-ဥပါ၁် အစရှိသည်သို့ ရောက်ပြီး၍၊ ဝိဂတောစ-ကင်းသော အတိတ်တရားလည်းကောင်း၊ ဣတိဒုဝိဓေ၀ အဏ္ဍေသု (၀ တ္ထာ၀ါ)၊ ဒုဘယေသပိ-ဖြစ်ဆဲဖြစ်ပြီး ၂-ပါးစုံသော တရားတို့ကိုလည်း၊ ဝါ၀ကော-ဟောနိုင်၏၊ နံ ပုရိမာနံယေ-ရှေ့ဖြစ်သော ဥပ္ပါ၁ါ၁် ပဋိ၀ဒ္ဓမာန (ပစ္စုပ္ပန်တရား)ကိုသာ ဟောသည်မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တမဏ္ဍဲ ဒသေတုံ, အနုပ္ပန္နာ၀ါ အာဒိ ၊ပေ၊ ဥပ္ပန္နဘာ၀ေါ=ဥပ္ပါ၁ါ၁ိ၃ပ္ပတ္တာ-ဥပါ၁် အစရှိသော ဓဏတ္တယသို့ ရောက်ကုန်ပြီး၏ အဖြစ်။-(အန)။

ဆက်ဦးအုံ။ ။"ဥပါ၁ိ၀ေသော ဓဏတ္တယသို့ ရောက်သည်၏အဖြစ်=ရောက်ခြင်း" ဟုရာ၌ အတိတတရားတို့လည်း ဓဏတ္တယသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်ရကား ဥပ္ပန္နအရှည်ပါ၀င်ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ဥပ္ပန္နဘာ၀ေါ ပဋိသိဒ္ဓေါ"အရ အတိတ်တရားများကိုလည်း တားမြစ်ရာရောက်၏၊ ထို့ကြောင့် "အတိတာပိ နံ သင်္ဂဟိတာ-အနုပ္ပန္နာ၌ အတိတ်တရားတို့ကိုလည်း မသိမ်းယူဘဲ တားမြစ်ထားသည်"ဟု ဆိုသည်။

ယဒိ ဟိ ၊ပေ၊ နံ တု ဝုတ္တန္တိ။ ။"ဥပ္ပန္နာ ဓမ္မာ"ဟု ပဋ္ဌမ၀ဒကို ဟောတော်မူပြီးနောက် "အနုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ"ဟုဆက်၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒုတိယ၀ဒဖြင့် ဥပ္ပန္နဓမ္မကိုသာ တားမြစ်သင့်ပါလျက် ဥပ္ပန္နဘာ၀(အတိတ်ပစ္စုပ္ပန်) ၂-မျိုးလုံးကို တားမြစ်ကြောင်းကို အဘယ်ထောက်၍

အစရှိသော ပါဠိရုပ်ကို၊ ဝုစ္စေယျ–ဟောတော်မူအပ်ရာ၏၊ တု–ဧင်စစ်ကား၊ နဂုတ္တွာ–ဟောတော်မမူအပ်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (တေန–ထိုအနုပ္ပန္နဟူသောပါဠိဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နာ–နိ သော၊ ပေ၊ဣတိ–သို့၊ ‘ဒဠ္ဟာ–နိ’၏။)

အနာဂတာနိ–အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဝိပါကဂဠုတ္တာရုပါနိ–နာမ်ဝိပါက်, ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့သည်၊ အတိတော ကမ္မေ–အတိတ်ကံသည်သော်လည်းကောင်း၊ အနာဂတော ကမ္မေပါ–အနာဂတ်ကံသည်သော်လည်းကောင်း၊ ပုရိမနိပ္ပန္နေ၀–အကျိုးမပေးမီ ရှေးအဖို့၌ ပြီးပြီးသော်သာလျှင်၊ ဥပ္ပန္နိသ္သ–နိ–နိ,ယတ္တ့်,၊ အနိပ္ပန္နေ–ပြီးပြီးမဟုတ်လသော်၊ နိ (ဥပ္ပန္နိသ္သ)၊ ဣတ–ကြောင့်၊ ပရိနိဋ္ဌိတ၊ပေ၊နေ၀–ပြီးပြီးသောအကြောင်း တစ်စိတ်ရှိကုန်သည်သာ၊ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ, တာနိ–ထိုပြီးပြီးသော အကြောင်းတစ်စိတ်ရှိကုန်သော့ ဝိပါက်နာမကွန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်တို့ကို၊ အဃဿ ဥပ္ပန္နိသ္သန္တိ–ဟူ သော ဝစနတ္ထကြောင့်၊ ဥပ္ပါဒိနော မမ္မာတိ–တို့,ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–နိ၏။

အတ္ထနော သဘာဝန္တိ–ကား၊ ကက္ခဋဖုသနာဒိသဘာ၀–ကက္ခဋဖုသန အစရှိသော သဘောကို၊ (ပတ္တာ အတ္ထိက္ကန္တာ–ဌ စပ်။)

ဧ၀ं ပ၀တ္တမာနာတိ–ကား၊ ဧ၀–ဤသို့၊ စက္ခာဒိဘာ၀ေန–စက္ခုအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖုသနာဒိဘာ၀ေနစ–ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဧကသန္တတိ ပရိယာ၀ယ္ဟတာ ၀ေယန–တစ်ခုသော ခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပ၀တ္တမာနာ–ဖြစ်ကုန်လသော်၊ (အတ္ထာတိဂဟဏံဂမိသောမ–ဌ စပ်။)

အတ္ထာနံ အဓိ အ၀ုဏ္ဏတ္တိ–အတ္ထာနံ အဓိ အ၀ုဏ္ဏတ္ထာဟူသော ၀စနတ္ထဌ၊ အဓိသဒ္ဒေါ–အဓိသဒ္ဒါသည်၊ သမာသ၀ိသယေ–သမာသ်အရာ၌၊ အဓိကာရတ္ထေ၊ အဓိကာရအနက်ကိုလည်းကောင်း၊ ပ၀တ္တိအတ္ထဌ–ပ၀တ္တိအနက်ကိုလည်းကောင်း၊

မှတ်ထိုက်ပါသနည်း–ဟု မေးမျှယ်ရှိသောကြောင့် “ယဒိ ဟိ” စသည်မိန့်၊ အနုပ္ပန္နာခမ္မာ၌ အတိတ်တရားကို မကားမြစ်လျှင် အတိတ်ဖြစ်သော အနုပ္ပန္နခမ္မာသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ဥပ္ပန္နခမ္မအား အနန္တ ရသမ္ဘိဖြင့် ကျေးဇူးပြုလုံကို ဟောတော်မမူရာ၏၊ ထိုသို့,ကား ဟောတော်မမူ၊ ထိုကြောင့် အနုပ္ပန္နဖြင့် အတိတ် ပစ္စုပ္ပန် ၂–မျိုးလုံးတားမြစ်ကြောင်းကို မှတ်ထိုက်ပါသည်–ဟုလို။

အနာဂတာနိ ၊ပေ၊ ဝုစ္စန္တိ။ ။ရေးက ပြုအပ်ပြီးသောကံကို “အတီတော ကမ္မေပုရိမနိပ္ပန္နေ”ဟုဆိုး၏။ ယခုမှ နောက်၌ဖြစ်လတ္တံ့,ကံကို “အနာဂတော ကမ္မေ ပုရိမနိပ္ပန္နေ”ဟု ဆိုး၏၊ အကျိုးတရားကိုတို့၏ ရှေ,ကျသောကြောင့် အနာဂတက်ကိုလည်း “ပုရိမနိပ္ပန္နေ”ဟု ခေါ်နိုင်၏၊ ဥပမာ–အရိမေဘွေယျဘုရားရှင်၏ “အရဟတ္တမဂ်” ဟူသော ဂ်သည် ဖိုလ်ကိုထောက်လျှင် ပုရိမနိပ္ပန္နဂ်ပင်ဖြစ်၍ ဖိုလ်တရားကား၊ မမျှတ်ဖြစ်လတ္တံ့,သော ဥပါဒိမည်သကဲ့သို့တည်း၊ ဤသို့လျှင် အတိတ်ဖြစ်စေ၀, အနာဂတ်ဖြစ်စေ (အကျိုးမပေးခင်) ဖြစ်ပြီးသောဂ်ကိုထောက်၍ အကျိုးဖြစ်သော ဝိပါက် နာမကွန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာရုပ်များကို “ဥပ္ပါဒိ–မမျှတ်ဖြစ်လတ္တံ့,တရား” ဟု ခေါ်ရသည်။

ဂေါတွာ-ယူ၍၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အတ္ထာနံ-အတ္တကို၊ အဓိဂ္ဂိုဠှ-စွဲမှီ၍၊ ဥဒ္ဓိသ-ရည်စူး၍၊ ပဝတ္တာ-ဖြစ်ကုန်သော်တုရားတို့တည်း၊ အဒ္ဓုတ္တာ-တို့၊ (ဣတိ-သို့၊ အတ္ထောနိ-ကို၊ ဒဒ္ဒေါ-၏ ဟု (စပ်ပုဒ်ထည့်။)

တေနာဘိ-ကား၊ ယသ-အကြင်ရဟန်း၏ (စိတ္တဌိစ်ပ်၊) ဝါ-သည်၊ (မနသိကရောတောဌိစ်ပ်၊) ဈာနာ-ဈာန်မှ၊ ဝုဋ္ဌဟိတာ-ထပြီး၍၊ အဒ္ဓုတ္တဲ-အဒ္ဓုတ္တသန္ဓာန်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မိမိသန္ဓာန်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဗဟိဒ္ဓါ-ဗဟိဒ္ဓသန္ဓာန်ဌ်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သူတစ်ပါးသန္ဓာန်ဌ်လည်းကောင်း၊ အဒ္ဓုတ္တာ-ဗဟိဒ္ဓါစ-ရဲ၌ အဒ္ဓုတ္တသန္ဓာန်, ရဲ၌ ဗဟိဒ္ဓသန္ဓာန်ဌ်လည်းကော်င်း၊ သုဝုတ်-အတ္တာမှကင်းဆိတ်သော ဖလသမာပတ်ကို လည်းကော်ဘင်း၊ အာနဋ္ဌ-အာနဋ္ဌသမာပတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မနသိကရောတော-စိတ်ဌ်ထားလေသော်၊ ဝါ-နှလုံးသွင်းလေသော်၊ အဒ္ဓုတ္တသုညညတဒီသု-အဒ္ဓုတ္တသုညတ အစရှိသည်တို့ဌ်၊ (အာဒိဖြင့် ဗဟိဒ္ဓသုညတ အဒ္ဓုတ္တဗဟိဒ္ဓသုညတ အာနဋ္ဌတို့ကိုယူ။) စိတ္တံ-သည်၊ နု ပဗ္ဗန္ဓတိ-မသက်ဝင်၏၊ နု ဝေသီဒတိ-မကြည်လင်၏၊ နု သန္ဌိဌတိ-ကောင်းစွာမတည်နိုင်၊ နာဓိမုစ္စတိ-အဲ, ဤသို့ ဖြစ်ထိုက်၏ဟု မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ ယောစ-အကြင်ရဟန်းသည်လည်း၊ တတ္ထ-ထို အဒ္ဓုတ္တသုညတ အစရှိသည်ဝယ် စိတ်၏ မသက်ဝင်ခြင်းစသည်ဌ်၊ သမ္ဘဝနော-ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိ၏၊ တေနသိဂ္ဂေနော-သည်။ [ယဿမုစ္ဓ၊ သမ္ဘဝနောတိုင်အောင် "တေန"၏ အနိယမကို ထည်ဌ်ပြသည်၊ ဣတိဟ အနက်မရှိ၊ ထိုဝါကျအားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဌကထာ ဘာသာဋီကာဌ် မဟာသုညတသုတ်ရင်းမှယူ၍ ပြထားပြီ။]

တဿိ ယေဝေပေနိမိတ္တေတိ-ကား၊ ပဌမဈာနာဒိသမာဓိနိမိတ္တော-ပဌမစျာန် အစရှိသော သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော၊ အဒ္ဓုတ္တမေဝါတိ-ကား၊ ဈာနဝေါစရေ-ပဌမစျာန် အစရှိသည်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော၊ ကသိဏာဒိမှိ-ကသိဏ်းအစရှိသည်ဌ်၊ စိတ္တသဇ္ဇာပေတဗ္ဗတိ-ကား၊ ပဌမဈာနာဒိစိတ္တံ-ပဌမစျာန် အစရှိသော စိတ်ကို၊ သဇ္ဇာပေတဗ္ဗံ-ကောင်းစွာ ထားထိုက်၏၊ ဝါ-ကောင်းစွာထားရမည်။

အဒ္ဓုတ္တရတောတိ-ကား၊ ဂေါစရဒ္ဓုတ္တော-အာရုံဟူသော အဒ္ဓုတ္တဖြစ်သော၊ နိဗ္ဗာနေ-ဌ်၊ ရတော-မြူလျော်သည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သမာဓိဂေါစရေ-သမာဓိ၏ ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်သော၊ ကမ္မဋ္ဌာနေ-ကမ္မဋ္ဌာန်ဌ်၊ ရတော-သည်၊ သမာဟိတော-ကောင်းစွာအာရုံဌ်ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်၊ ဝါ-တည်ကြည်သည်၊ ဧကော-အဖော်မလိုဘဲ တစ်ယောက်တည်းသည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ သန္တုသိတော-ကောင်းစွာ နှစ်သက်အပ်၏၊ တုဋ္ဌိ-ထိုပဋိဂ္ဂိုလ်ကို၊ ဘိက္ခူ၊ ဘိက္ခုဟူ၍၊ အာဟု-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ (အယဲ)- ဤ"ဧကော-သန္တုသိတော တမာဟု ဘိက္ခဲ့"ဟူသော ပါဠိကား၊ ဂါထာ သေသော-ဂါထာ၏ အကြွင်းအကျန်ပါဌ်တည်း။ [ဤဂါထာ အကြွင်းကို ပြခြင်းဖြင့် အဒ္ဓုတ္တသဒ္ဒါ၏ ဂေါစရဒ္ဓုတ္တဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်အာရုံအနက်ဟော အဖြစ်ကို ခိုင်မြဲစေ၏။]

အမ္ဗုတ္တ သမ္ဗသာဒနန္တိ ဣဒ္ဓ–ဟူသောပါဠိ၌၎်, ဈာန်–ကို၊ သကသန္တာနိပရိယာ ပန္နတ္တာ–မိမိခန္ဓာအစဉ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အမ္ဗုတ္တန္တိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ– ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နိယကမ္ဗုတ္တဣဒေ–နိယကမ္ဗုတ္တ အနက်ရှိသော၊ အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒေါ–သည်၊ ဟောတိ–၏၊ အမ္ဗုတ္တန္တိ–ကား၊ သကသန္တာနိ နိယကံ– မိမိခန္ဓာအစဉ်ဂို၏ မိုရ်ဖြစ်သော၊ (ဒုတိယ်ဈာန်၌ခစပ်။)

အမ္ဗုဣဒေ–အမ္ဗုတ္တသန္တာန်၌၎်, ဘဝါ–ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့တည်း၊ အမ္ဗုတ္တိကာ– အမ္ဗုတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့၊ ဣတိ–ဤဝစနတ္တကြောင့်၊ နိယကမ္ဗုဣဒေ သုပိ– မိမိကိုမှီ၍ဖြစ်သော အမ္ဗုတ္တတရားတို့တွင်လည်း၊ [ဝိသဒ္ဒါကို စက္ခာဒယော နောင်ရှေ့၌ အနက်ပေးဖို့ရန် မစဖွင့်၏, စဉ်းစားပါ။] အတ္ထနော–အတွင်းဖြစ်ကုန်သော၊ စက္ခာဒယော–စက္ခု အစရှိသော အာယတနတို့ကို၊ (အမ္ဗုတ္တိကာတိ–အမ္ဗုတ္တိကတို့ ဟူ၍၊) ဝုစ္စန္တိ။

ပန–ဆက်၊ ဣဒ–ဤအမ္ဗုတ္တဣဒ္ဓတ္တ၏ ဥဒါဟရဏ်ကိုပြရာ၌၊ စက္ခာဒီသု– စက္ခုအစ, ရှိသော အာယတနကိုဦ၊ ပဝတ္တမာနော–ဖြစ်သော၊ အမ္ဗုတ္တိကသဒ္ဒေါ– အမ္ဗုတ္တိကသဒ္ဒါကို၊ ဒသိတောဝ–ပြအပ်ပြီ၊ အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒေါ–အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒါကို၊ နု (ဒသိတော)–မပြအပ်၊ စ–ဆက်၊ အမ္ဗုတ္တအမ္ဗုတ္တိကသဒ္ဒါနံ–အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒါ, အမ္ဗုတ္တိက သဒ္ဒါတို့၏၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဗာဟိရသဒ္ဒါနံ့ဝိယ–ဗဟိဒ္ဓါသဒ္ဓါ ဗာဟိရသဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့၊ ဝိသေသော–အထူးသည်၊ အတ္ထိ၊ ဟိ–ချဲ့၊ သပရသန္တာနိကေသု–မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါး သန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ သဗ္ဗေသု–နှင်သော၊ ရူပါဒီသု–ရူပါရုံအစရှိသော ဗာဟိရာ ယတနတို့၌၎်, ဗာဟိရသဒ္ဒေါ–သည်၊ ပဝတ္တတိဝိယ–ကဲ့သို့၊ အမ္ဗုတ္တိကသဒ္ဒေါ–သည်၊ သပရ–သန္တာနိကေသု–နှင်သော၊ သဗ္ဗေသု, စက္ခာဒီသု–စက္ခုအစရှိသော အမ္ဗုတ္တိ ကာယတနနှင့် ခြောက်ပါးတို့၌၎်, ပဝတ္တတိ–၏၊ အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒေါ ပန–အမ္ဗုတ္တ သဒ္ဒါသည် ကား၊ သကသန္တာနိကေသ္ဝေ–မိမိသန္တာန်၌သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော၊ စက္ခုရူ ပါဒီသု– စက္ခု အစရှိသော အမ္ဗုတ္တိကာယတနခြောက်ဖျါး, ရူပါရုံအစရှိသော ဗာဟိရာယတနခြောက်ပါးတို့၌၎်, (ပဝတ္တတိ)၊ (ကိမိ၀–နည်း၊) တတော–ထိုသကသန္တာနိက စက္ခု ရူပ အစရှိသောတရားတို့မှ၊ အညေသ္ဝေ–အခြားသော စက္ခုရူပအစရှိသော တရားတို့၌သာလျှင်၊ ဗဟိဒ္ဓါ သဒ္ဒေါ–သည်၊ ပဝတ္တတိဝိယ–ကဲ့သို့တည်း၊ ဣတိ–

ဣဒ္ဓ ပန ၊ပေ၊ ယုတ္တန္တိ။ ။အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒါ၏ အတ္ထဗျုတ္တိရကိုပြရာဘယ် အမ္ဗုတ္တမ္ဗုတ္တ၏ ဥဒါဟရဏ်အဖြစ်ဖြင့် "ဆ အမ္ဗုတ္တိကာနိ အာယတနာနိ" ဟု ဥဒါဟရဏ်ထုတ်၏၊ ထိုသို့ ထုတ်ပြ ရာ၌ အပြန်ပြလိုသောကြောင့်ပ်ဣဒ္ဓ ပန "စသည်မိန့်၊ အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒါ၏ အမ္ဗုတ္တမ္ဗုတ္တအနက်ကိုဟောရာ၌ "ဆ အမ္ဗုတ္တိကာနိ" ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဥဒါဟရဏ်ပြထား၏၊ အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒါကို မပြနိုင်ချေ၊ ဗဟိဒ္ဓါသဒ္ဒါနှင့် ဗာဟိရသဒ္ဒါသည် မတူသကဲ့သို့ အမ္ဗုတ္တသဒ္ဒါနှင့် အမ္ဗုတ္တိက သဒ္ဒါလည်း မတူပါ၊ ထိုသို့ မတူပုံကိုချဲ့ပြလိုရှိ "အမ္ဗုတ္တိက သဒ္ဒေါဟိ– စသည်ကို မိန့်သည်။ [ထိုသဒ္ဒါ ၂–ခုတို့၏

လျှင်၊ သဒ္ဒတော–သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အတ္ထတော–အနက်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တသ္မာ အသမာနတ္ထာ–(အ)ဗျတ္တ သဒ္ဒါနှင့် အ(ဗျတ္တိ)ကသဒ္ဒါတို့၏) ထိုသို့ မတူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဧတ္ထ–ဤအဋ္ဌကထာ၌၊ ဣဒံ ဥဒါဟရဏံ–ဤ ဆ အ(ဗျတ္တိ)ကာနိ အာယတနာနိဟူသော ဥဒါဟရဏ်သည်၊ နိ ယုတ္တံ–မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော၊ ဣတိ–ဤသို့သော စောဒနာသည်၊ (ဘဝေယျ–ဖြစ်ရာ၏၊)

ပန–ဆက်၊ (တစ်နည်း) ပန–စောဒကပဏ္ဍာတစ်ပါး ပရိဟာရပဏ္ဍကို ဆိုဦးအုံ၊ ဧတ္ထ–ဤ(အ)ဗျတ္တ(အ)ဗျတ္တ၏ ဥဒါဟာရဏ်ကိုပြောရာ၌၊ အယံ အဓိပ္ပာယော–ဤ(အ)ဋ္ဌကထာဆရာ၏အလိုကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော–မှတ်ထိုက်၏၊ ဟိ–ချဲ့၊ အ(ဗျတ္တ)ဗ္ဗ ဘဝါ အ(ဗျတ္တ)ကာတိ–ဟူသော၊ အယံ–ဤ(အ)နက်သည်၊ ဝစနတ္ထော–ဝစနတ္ထတည်း၊ (အ(ဗျတ္တ)က သဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊) ယဒူ–အကြင်စကျေးအစရှိသော အာယတနသည်လည်း၊ အ(ဗျတ္တ)ဗ္ဗ–အ(ဗျတ္တ)သန္ဓာန်၌၊ ဘဝ–ဖြစ်၏၊ (ပါဝင်၏၊) တေန–ထိုစကျေး အစရှိသော အာယတနသည်၊ အ(ဗျတ္တ)ဗ္ဗေနေ–အ(ဗျတ္တ)သည်ပင်၊ ဘဝိတမ္ဗံ–ဖြစ်ထိုက်၏၊ တေန–ကြောင့်၊ တံ ဝါ စကာသ–ထိုစကျေး အစရှိသော အာယတနကိုဟောတတ်သော၊ အ(ဗျတ္တ)သဒ္ဒသ–အ(ဗျတ္တ) သဒ္ဒါ၏လည်းကောင်း၊ အ(ဗျတ္တိ)ကသဒ္ဒသ–၏ လည်းကောင်း၊ သမာနတ္ထာ–တူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ)၊ ဥဘိန္နံ–ဥဘိန္နံ–ကုန်သော၊ သဒ္ဒါနံ–အ(ဗျတ္တ)သဒ္ဒါ အ(ဗျတ္တိ)က သဒ္ဒါတို့၏၊ သမာနတ္ထဘာဝတော–တူသော အနက်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အ(ဗျတ္တိ)ကသဒ္ဒေ–အ(ဗျတ္တိ)ကသဒ္ဒါသည်၊ အ(ဗျတ္တ)ဗ္ဗဏ္ဍေ–အ(ဗျတ္တ)ဗ္ဗ(ဗျတ္တ)အနက်၌၊ ပဝတ္တမာနေ–သော်၊ အ(ဗျတ္တ)သဒ္ဒါသည်၊ တတ္ထ–ထိုအ(ဗျတ္တ)ဗ္ဗ(ဗျတ္တ)အနက်၌၊ ပဝတ္တော–ဖြစ်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝတ္ထုံ–ဆိုခြင်းငှာ၊ သဏ္ဌာ–၏၊ ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပာယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော)။

သဒ္ဒါချင်းမတူပုံမှာ ထင်ရှားအ၏၊ အနက်ချင်းမတူပုံကိုကား သင်ကြိုတင်ရှုပ်ပိုင်း၌ အ(ဗျတ္တ)ကရူပ် ဓာတိုရရှုပ် အရကိုလည်းကောင်း၊ မဟတိကာ၌ အ(ဗျတ္တ)တိကိ၊ အ(ဗျတ္တ)ကဒုက်တို့၏ အရကိုလည်းကောင်း ကြည့်၍သိပါ၊ ဋီကာ၌ ထိုအတိုင်းပြထားသည်။] ထိုသို့ သဒ္ဒါချင်း အနက်ချင်းမတူသောကြောင့် အ(ဗျတ္တ)သဒ္ဒါ၏ အ(ဗျတ္တ)ရကိုပြရာ၌ "ဆ အ(ဗျတ္တ)ကာနိ အာယတနာနိ" ဟူသော ဥဒါဟရဏ် သည် မသင့်သည် မဟုတ်ပါလော–ဟု စောဒနာသည်။

အယံ မနေတ္ထ ... ပေ ... **ဝတ္ထုံတိ**။ ။ဤကား ပရိဟာရ်စကားတည်း၊ "အ(ဗျတ္တ)ကော+ဘဝါ အ(ဗျတ္တ)ကာ" ဟူသော ဝစနတ္ထအရ "အ(ဗျတ္တ)တရားအပေါင်း တွင်+ပါ၀င်သောတရားဟူ သည် အ(ဗျတ္တ)တရားပင်ဖြစ်သင့်၏ (ဥပမာ–အသင်းသားအများတွင်+ပါ၀င်သူ"ဟူ သည် အသင်းသားပင်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊) ထိုကြောင့် "အ(ဗျတ္တ)တရားတွင် ပါ၀င်သောတရား" ဟူသော အနက်ကို အ(ဗျတ္တ)သဒ္ဒါကလည်းဟော အ(ဗျတ္တ)ကသဒ္ဒါကလည်းဟောနိုင်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် ထိုသဒ္ဒါ ၂–ချက်သည် အနက်တူဖြစ်ရကား အ(ဗျတ္တ)(ဗျတ္တ)အနက်ကို အ(ဗျတ္တ)ကသဒ္ဒါက ဟောလျှင် အ(ဗျတ္တ)သဒ္ဒါလည်း ထိုအနုက်ကို ဟောဏ်–ဟု ဆိုပါသည်။

ဝိဟာရသုညတာသုဏ္ဍေ–ဝိဟာရသုညတာသုတ်၌၊ သင်္ဂဏိကာရာရမတာယ–အပေါင်းအဖော်၌ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ခြင်းဟူသော ဓမ္မလျော်ရာရှိသူ၏အဖြစ်၏လည်းကောင်း၊ ရူပရုတ်ယာစ–ရုပ်တည်းဟူသော ခန္ဓာကိုယ်၌ ဓမ္မလျော်ခြင်း၏လည်းကောင်း၊ [ထို သုတ်ပါဝိဋ္ဌတော်ဝယ် ရှုပ်၌ ဓမ္မလျော်ခြင်းကိုသာ ပြထားသောကြောင့် အာဒီသဒ္ဒါ ပိုသည်၊ ရူပကို "သရီရ"ဟု ထိုသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏။] အာဒီနဝ–ကို၊ ဝတ္ထာ–ဟောတော်မူပြီး၍၊ တပ္ပဋိပက္ခ ဝိဟာရဒသနတ္ထံ–ထို သင်္ဂဏိကာရာမ ရူပရုတိတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဝိဟာရကို ပြတော်မူခြင်းအကျိုးငှာ၊ အယ် ခေါပနာနနှ ဝိဟာရောတိ–ဟူ၍၊ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တဲ့။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

အဒ္ဓါတ္တဲ့ သုညတဿ–ကား။ ဝိသယဘူတံ–အထူးသဖြင့် စိတ်ကိုဖွဲ့တတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်သော၊ ဣသရိယဋ္ဌာနဘူတံ–အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ၅–ဖြာသော ဝသီဘော၏ တည်ရာဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ ဝါ–၅–ဖြာသော ဝသီဘော၏ အကြောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ သုညတံ သုညတဖလသမာပတ္တိ–သုညတဖလသမာပတ်သို့၊ (ဥပသမ္ဘဒ္ဓ ဝိပာရိတ ဝုဋ္ဌိစပ်)၊ ဣတိအတ္ထော–အနက်။ [အဒ္ဓါတ္တဲ့ကို "ဝိသယဘူတံ" ဟုလည်းကောင်း, ဝိသယဘူတံကို "ဣသရိယဋ္ဌာနဘူတံ"ဟုလည်းကောင်း, သုညတံကို "သုညတဖလသမာပတ္တိ" ဟုလည်းကောင်း ဖွင့်သည်။]

ဟိ–ချဲ့၊ စိတ္တိသရာ–စိတ်ကိုအစိုးရတော်မူကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ–အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူကုန်သော၊ ဘဂဝန္တော–ဘုရားရှင်တို့သည်၊ ဓမ္မံ–ကို၊ ဒေသေန္တာပိ–ဟောတော်မူကုန်စဉ်လည်း၊ ယံ မုဟုတ္တံ–အကြင်တစ်မုဟုတ်၌၊ တုဏှီ–ဆိတ်ဆိတ်၊ ဘဝိတမ္ဗံ–ဖြစ်ထိုက်သည်၊ ဟောတိ၊ တံ မုဟုတ္တံ–ထိုတစ်မုဟုတ်၌၊ ဝါ–ထိုခဏ၌၊ ဖလ သမာပတ္တိ–သို့၊ သာဝဇ္ဇန္တိ–နိ၏၊ အညသ္မိံ ကာလေ–အခြားသောအခါ၌၊ ပဂေဝ–အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိတော့အံ့နည်း၊ တသ္မာ–ကြောင့်၊ သဗ္ဗတ္ထာပိ–အလုံးစုံသော စျာန်အဘိညာဉ် အစရှိသောအရာတို့၌လည်း၊ ဣသရိယာန–အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ၅–ဖြာသော် ဝသီဘောတို့တွင်၊ [ဣသရိယသဒ္ဒါ စပ်။] ဗဟုလ–

သင်္ဂဏိကာရာမတာယ။ ။သင်္ဂဏေန သုမ္ဘောဒ္ဘန–ပေါင်းဆုံခြင်း။ သင်္ဂဏာ–ခြင်း၊ သင်္ဂဏာဒေ သင်္ဂဏိကာ၊ လုံအပေါင်း၌ ပေါင်းခြင်းဟူသော–ဂဏသင်္ဂဏိကာ, ကိလေသာစိတ်၌ ပေါင်းခြင်းဟူသော ကိလေသသင်္ဂဏိကာတဟု ၂–မျိုးရှိ၏၊ [ဤ၌ ဂဏသင်္ဂဏိကာကိုယူပါ၊ သင်္ဂဏိကာ+အာရာမော ယသ္မာတို့ သင်္ဂဏိကာရာမော၊ တသ္မာ+ဘာဝေါ သင်္ဂဏိကာရာမတာ။ [ဂဏော ဇနသင်္ဃေ သဒ္ဓိပတနဲ့ ဂဏသင်္ဂဏိ ကာ၊–သုဒ္ဓိနှကဏ္ဌသာရဏ္ဍ။]

စိတ္တိသရာဟိ။ ။ဣသရိယဋ္ဌာနဘူတံကို ချဲ့လို၍ "စိတ္တိသရာ ဟိ၊ဟေ၊ကာလေ" ဟု မိန့်သည်။ ဘုရားရှင်တို့သည် စိတ်တော်ကိုအလိုရှိသလို ထားနိုင်လောက်ခေအောင် ပိုင်တော်မူကြ၏၊ စိတ်တော်ကလည်း ဗလသမာပတ် ဝင်စားဖို့ရန် အမြဲညွှတ်နေတော်မူ၏၊ ထို့ကြောင့် တရား

များစွာ၊ ဖလသမာပတ္တိယ-ဌသာ၊ ဣသိသိုရိယသ-အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ၅-ဖြာသော ဝသီဘော်၏၊ ပဝတ္တနတော-ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဖလသမာပတ္တိ-ကို၊ ဣသိရိယဌာနန္တိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တာ-ဆိုအပ်ပြီ။

၀၊-တစ်နည်း၊ အရဟတ္တဖလာဓိဂမေန-အရဟတ္တဖိုလ်ကိုခြင်းကြောင့်လည်း ကောင်း၊ တံ ဇနကေနေ၀-ထို အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဖြစ်စေတတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ မဂ္ဂေ နံ (စ)- အရဟတ္တမဂ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တထာဂတာနံ, ဣသိရိယ-သည်၊ နိဗ္ဗတ္တော-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ-ထိုအရဟတ္တဖိုလ်သည်၊ ၀၊-ထိုအရဟတ္တမဂ်သည်၊ တေသံ-ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ ဣသိရိယဌာနန်-အစိုးရသောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ၅-ဖြာသော ဝသီဘော်၏ တည်ရာအကြောင်းသည်၊ (ဟောတိ)။

စ-ဆက်၊ ဝိသယော-ဝိသယဟူသည်၊ အနညတ္တာဘာ၀ေါ၀-တစ်ပါးသောအရာ၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိရာဖြစ်သော (ဤအရာ၌သာ ဖြစ်ရာဖြစ်သော) ဖလသမာပတ်စသည် ပင်တည်း၊ ယထာ-ဥဒါဟရဏ်ကားဟု၊ အာကာသေ၊ပေ၊မဒ္ဓာတိ-မဒ္ဓာဟူသည်တည်း၊

ဟောတော်မူ ရင်းသော်မှ (တရားနာသူတို့ သာဓုခေါ်နေခိုက်, ဟောအပ်ပြီးတရားကို စဉ်းစားနေခိုက်၌ ဆိတ်ဆိတ်နေပ,ရန် အချိန်ကလေးရှိ၏)၊ ထိုအချိန်၌သော်မှလည်း) ဖလသမာပတ်ကိုဝင်စားတော်မူကြ၏၊ ထို့နောက် သာဓုခေါ်အပြီး, စဉ်းစား၍အပြီး အချိန်ဝယ် သမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ တရားကိုဆက်လက်ဟောတော်မူကြ၏၊ ဤသို့ တစ်ဏာ၌ပင် သမာပတ်၀င်စားတော်မူနိုင် သမာပတ်မှ ထတော်မူနိုင်ခြင်းသည် ဝသီဘော်နိုင်နင်းခြင်းဟူသော ဣသိရိယ၏၊ အမှတ်လက္ခဏာ ပင်တည်း။

တသ္မာ ၊ပေ၊ ဝုတ္တာ။ ။ထိုသို့ တစ်ဏာကလေးမျှ အချိန်ရခိုက်၌ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားလေ့ရှိတော်မူကြသောကြောင့် ဖလသမာပတ်ကို ဣသိရိယ ဌာနဟုဆိုရသည်။ [သဒ္ဓတ္တာပိတိ-ဈာနာဘိညာဘီသု သဒ္ဓတ္တဌာနေသု၊ ဣသိရိယာ နန္တိ-နိဒ္ဒါရဏစတော် ဘုံ၌၊ ဖလသမာပတ္တိယန္တိ-ဖလသမာပတ္တိယံ ယေ၀၊ ဣမသ္မိ' ဝိကပ္ပေ ဌာနသဒ္ဒေါ ဩကာသ၀ါစကော၊-မဓု၊]

အရဟတ္တဖလာဓိဂမေန ၀ါ။ ။ဤနည်းတူ ဣသိရိယဌာနဝယ် ဌာနသဒ္ဒါသည် ကာရဏ၀ါစကတည်း၊ အရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်းသည် ဣသိရိယ ဝသီဘော်၏ နိုးသောအကြောင်း, အရဟတ္တမဂ်ကား ဓ၀းသောအကြောင်း၀ဲတည်း၊ မဂ္ဂေနံ၌ စ သဒ္ဒါလည်း ထည့်ရမည်၊ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ ဣသိရိယ (အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဝသီဘော် ၅-ပါး)သည် ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဣသိရိယ၏ အကြောင်းဟု ဆိုရသည်။

ဝိသယော၀ အနညတ္တာဘာ၀ေါ၀။ ။သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ဒေသန္တ ရာ၀ဏ္ဍေ၁ဝိသယာ ၀ာရ, အညတ္တာဘာ၀ ဝိသယာ၀ာရ်အားဖြင့် ဝိသယာ၀ာရ ၂-မျိုးနှိုင်ကို သတိပြုပါ၊ ထိုတွင် အနညတ္တာဘာ၀ေါနှင့် အညတ္တာဘာ၀သည် သဘောတူ၏၊ ဘာ၀ေါ၀၌ ဒေသန္တ ရာ၀ဏ္ဍေ ဝိသယာကို ကန့်သည်။

[အာကာသေ–၌၊ သကုဏာ–တို့သည်၊ (ဝက္ခန္ဓန္တိ–ပျံကုန်၏၊) ဥဒကေ–၌၊ မစ္ဆာ–တို့သည်၊ (စရန္တိ၊) စ–ဆက်၊ ဗုဒ္ဓါ–တို့သည်၊ အညတ္ထ–အခြားသောစျာန် အဘိညာဉ်တို့၌၊ ဒိသယမာနာပိ–ဖုးမြင်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ ဝိဝေက ပဠာဂရတာယ–ဝိဝေကဌ်ကိုင်းရှိင်းတော်မူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဖလသမာပတ္တိနိန္နာဝ–ဖလသမာပတ်၌ ညွှတ်ကိုင်းတော်မူကုန်သည်သာ၊ (ဟောန္တိ)၊ တေန–ကြောင့်၊ တယသတသာ ကိရိယာယ–ထိုထိုတရားဟောတော်မူခြင်း အစရှိသော ပြဖွယ်ကိစ္စ၏၊ အနန္တ ရဲ–၌၊ ဖလသမာပတ္တိယံ ယေ၀–၌သာ၊ ဘ၀န္တိ–ဖြစ်တော်မူကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သာ–ထိုဖလသမာပတ်သည်၊ တေသံ–ထိုဘုရားရှင်တို့၏၊ ဒိသယောဝ–ဝိသယတည်း၊ စ–ဆက်၊ တဒ္ဓိသယတာ–ထိုဖလသမာပတ် ဟုသော ဝိသယရှိတော်မူကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သစ္စကသုတ္တေန–သစ္စကသုတ်ဖြင့်၊ ဒီပေတမ္ဘာ–ပြထိုက်၏၊ ၀ါ–ပြပါလေ။

ဆက်ဦးအုံ။ ။ဌက်တို့သည် ကောင်းကင်မှတစ်ပါးသော မြေပြင် သစ်ပင်ပေါ်၌ ကွေ့မြင်အပ်ပါကုန်သော်လည်း၊ သူတို့၏ ပျံသန်းရာ ဝိသယသည် ကောင်းကင်၌သာဖြစ်၏၊ ငါးတို့သည်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ကုန်းပေါ်၌ ကွေ့မြင်အပ်စေကာမူ သူတို့၏ ကျက်စားရာဌာနသည် ရေသာလျှင်ဖြစ်၏၊ ထိုအတူ ဘုရားရှင်တို့သည် အခြား စျာန် အဘိညာဉ် စသည်တို့၌ ဖြစ်တော်မူကြပါသော်လည်း ဖလသမာပတ် ၌သာ အမြဲကိုင်းညွှတ်တော်မူရကား ဖလသမာပတ်သာ ဘုရားရှင်၏ သြကာသ ဖြစ်ရပေသည်။ [တယာ တယာ ကိရိယာယာတိ–ဓမ္မ ဒေသနာဒိ ကိရိယာယ၊–မဓု။]

ဝိဂ္ဂဟ။ ။အညတ္ထ+အဘာ၀ေါ စေသ္ယာတိ အညတ္ထာ ဘာ၀ေါ–အခြားသော အရာ၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိရာဖြစ်သော "ရေ" စသော ဝိသယ၊ ဤနေရာ၌ကား ဖလသမာပတ်တည်း၊ ဤသို့ သဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ ပဌမီဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်ပြုထား၏၊ ထိုသို့ပြုခြင်းသည် အညတ္ထဟူသော အပါ၀ါနိုက် ထောက်၍ သင့်မြတ်ပေ၏၊ မဒုဠိကာဌ်ကား အညတ္ထ၌ အတ္ထကို အကျိုးဟူယူ၍ ဘာ၀၏အနက် ကိုလည်း အဓိပ္ပာယ (အလိုဆန္ဒ)ဟု ယူပြီးလျှင် "နတ္ထိ+အညတ္ထ+ဘာ၀ေါ ဇတ္ထာတိ အနညတ္ထ ဘာ၀ေါ"ဟု သတ္တမီ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်ပြုလေသည်း အခြားသောအကျိုး၌ အလိုဆန္ဒ မရှိရာဖြစ်သော ဖလသမာပတ်တည်း။

တဒ္ဓိသယတာစ။ ။မူလပဏ္ဏာသ မဟာသစ္စာသုတ်၌ "အာဟာရာမိ ဧေါ အဟံ အဂ္ဂိ၀ေ၀သန အဆေ့ကုသတာယ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ၊ပေ၊ တယာယေ ကထာယ ပရိယောသာနေ တာသိ ယေ ပုရိမသ္မိ သမာဓိ နိမိတ္တေ အစ္ဆရိယ္ဟေ ဝိတ္ထ သဏ္ဌာ၊ပေမိ–တရားတော်၏ အဆုံးဝယ် ရှုးရှုးက ဝင်စားနေကျဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော အစ္ဆရိယ္ဟနိ ဒွာဒနိ၌သာလျှင် စိတ်ကို ထားတော်မူ၏"ဟု လာ၏၊ ထိုစကားတော်ကိုထောက်၍ "အရဟတ္တ ဖလသမာ ပတ်သည် ဘုရားရှင်၏ ဝိသယဖြစ်ကြောင်းကို သိအောင် ပြပါ၊လေ" ဟူလို။ [ကြွင်း အဓိပ္ပာယ်များကို အဠကထာ ဘာသာဋ္ဌကာနှင့် တွဲ၍ ကြည့်ပါ။]

ယေသံ-အကြင် တရားတို့၏၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗာဘဝေါ-မြင်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သတိသည်၊ အတ္တိ၊ ဝေ-ထိုတရားတို့သည်၊ သနိဒဿနာ-သနိဒဿနတို့မည်၏၊ စက္ခုဝိညာဏဂေါစရဘာဝေါ၀-စက္ခုဝိညာဏ်၏ အာရုံ၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိသည်ပင်၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝေါ-ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာ၀မည်၏၊ တာယ၊ ထိုဒဋ္ဌဗ္ဗဘာ၀အမည်ရှိသော သတ္တိ၏၊ ရူပါယတနာ-ရူပါရုံမှ၊ အနည္ဓော-တစ်မျိုးတခြား မဟုတ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (သတိ) ဝိ-ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ အညေဟိ-အခြားကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ-သဒ္ဒါရုံ အစရှိသော တရားတို့မှ၊ ရူပါယတနံ-ရူပါရုံကို၊ ဝိသေသေတုံ-အထူးပြုခြင်း၄ာ၊ အည် ဝိယ-တစ်မျိုးတခြားကဲ့သို့၊ (ဒဋ္ဌဗ္ဗဘာ၀နှင့် ရူပါရုံကို တစ်မျိုးတခြားစီ ကိုကဲ့သို့၊) ကတွာ-၍၊ သဟ+နိဒဿနေနနာတိသနိဒဿနာတိ-ဟူ၍၊ သင်္ဂဟကာရေန) ၀ုတ္တံ၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) ဟိ (ယသ္မာ) ဓမ္မသဘာ၀သာမညေန-တရားသဘောအားဖြင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဇဂိဘူတေသု-တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-ဓမ္မတို့၌၊ ယော သဘာဝေါ-အကြင်သဘောသည်၊ နာနတ္တကရော-ထူးသည်၏အဖြစ်ကိုပြုတတ်၏၊ သော-ထိုသဘောသည်၊ ၀ါ-ကို၊ အညောဝိယ-တစ်မျိုးတခြားကဲ့သို့၊ ကတွာ-၍၊ ဥပစရိတုံ-ခေါ်ဝေါ်ခြင်း၄ာ၊ ၀ါ-ဥပစာ တင်ခြင်း၄ာ၊ ယုဇ္ဇော-သင့်၏၊ ဟိ-အကျိုးကား၊ ဧ၀-ဤသို့ တစ်မျိုးတခြားကိုကဲ့သို့ပြု၍ ဥပမာတင်စားလေသော်၊ အတ္ထဝိသေသာ၀ဟောဧေ-အနက်အထူးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်၊ (သဒ္ဒါရုံစသည်မဟုတ်, ရူပါရုံကိုဆိုလို၏ဟု ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်၊) ဟောတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အည် ဝိယ ကတွာ-၍၊ သဟနိဒဿနေနနာတိ သနိဒဿနာတိ-ဟူ၍၊ သင်္ဂဟကာရေန ၀ုတ္တံ၊) [ဤ၀ါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

သယဉ္စ-ကိုယ်တိုင်လည်းကောင်း၊ နိဿယ၀သေနစ-မှီရာ၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မတ္တာနံ-ရောက်ကုန်သော ရုပ်တို့၏လည်းကောင်း၊ အသမ္မတ္တာနံစ-မရောက်ကုန်သော ရုပ်တို့၏လည်းကောင်း၊ ပဋိမုခဘာ၀ေါ-ရှေးရှုကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အညမညပ၀တနံ-အချင်းချင်း ကျရောက်ခြင်းသည်၊ ပဋိဟနနဘာ၀ေါ-

---

သယဉ္စ ၊ဝေ၊ ဘာ၀ေါ။ ။အဋ္ဌကထာ၀ယ် "ပဋိဟနနဘာ၀ သခါတေန" ၌ "ပဋိဟနနဘာ၀"ဟုသည် အဘယ်နည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ပဋိမုခ ဘာ၀ေါ အညမညပ၀တနံ ပဋိဟနနဘာ၀ေါ"ဟု မိန့်သည်၊ စက္ခုပ၀သာ၀နှင့် ရူပါရုံ စသည်တို့၏ ရှေးရှုမီခြင်း, ယောဂျဒေသ (သင့်လျော်သောအရပ်)၌ တည်သောအားဖြင့် အချင်းချင်းကျရောက်ခြင်းကို ပဋိဟနနဘာ၀ဟုခေါ်သည်၊ "ထိနိုက်" ဟု ဆိုသောကြောင့် အာရုံနှင့်ပ၀သာ၀တို့ "ဒုက်"ခနဲနေအောင် ထိနိုက်သည်ဟု မမှတ်ရ-ဟူလို။ [အညမညသယ ယောဂျဒေသေ အ၀ဋ္ဌာန်း-အနု၊]

အယဉ္စ ၊ဝေ၊ အသမ္မတ္တာနံ။ ။ထိုသို့ရှေးရှုမီကြရာ၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် မဟာဘူတ်ရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် ဗီမိုက်ယ်တိုင် ကာယ၀ပသာဒ၌ ထိရောက်နိုင်ရကား၊ သယ် အသမ္မတ္တအဖြစ်ဖြင့်

ပဋ္ဌာနနဘာဝနာမည်၏၊ ယေန–ယင်းသို့ ထိနိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဗျာပါဒဒီ ဝိကာရ ပစ္စယန္တရ သဟိတသော–ဗျာပါဒရအစရှိသော ဝိကာရ၊ အခြားသော အကြောင်းတို့နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်။ (သမာနေသ–နှင်လသော်၊) စက္ခာဒီနှံ–စက္ခု အစရှိသော ပသာဒတို့၏၊ ဝိသယေသု–အာရုံတို့၌၊ ဝိကာရုပ္ပတ္တိ–ထူးခြားသော အမှုအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၊ (ဟောတိ)။

တိကမာတိကာပဒဝဏ္ဏနာ–တိကမာတိကာပုဒ်တို့၏အဖွင့်

မူလဦးကာသည်၊ နိဒ္ဒိတာ–ပြီ။

ထိနိုက်မိ၏၊ ယာန နိဗ္ဗာ ပသာနနှင့် ဂန္ဓာရုံ ရသာရုံ တို့ကား တစ်ကလာပ်တည်း၌ အတူဖြစ်ဖက် မဟာဘုတ်တို့ကိုမှီ၍ ထိရောက်ရသော ကြောင့် "နိဿယဝေန သမ္ဘဒ္ဓာ"အဖြစ်ဖြင့် ထိနိုက်မိကြ၏၊ စက္ခု သောတနှင့် ရူပသဒ္ဒတို့မှာ အသမ္ဘဒ္ဓာအဖြစ်ဖြင့် ထိနိုက်မိကြသည်။

ယေန ။ပေ၊ **ဝိကာရုပ္ပတ္တိ**။ ။အဘယ်ကိုထောက်၍ စက္ခုပသာဒ စသည်နှင့် ရူပါရုံ စသည်ဟု ထိနိုက်မိကြောင်းကိုသိနိုင်သနည်း"ဟု မေးဖွယ်မရှိ၍ "စက္ခာဒီနှံ ဝိသယေသု ဝိကာရုပ္ပတ္တိ" ဟု မိန့်သည်၊ အာရုံနှင့် ထိနိုက်မိသောပသာဒသည် ခါတိုင်းဖြစ်နေကျ ပသာဒမျိုးမဟုတ်ဘဲ အာရုံ တို့က ညှဉ့်ဖြစ်လျှင် ချီးမြှောက်သောအမှ အရာဖြင့် (ကြည်ကြည်လင်လင် ရွှင်ရွင်ပျံပျံ ဖြစ်ခြင်း ဟူသော) အမှုအရာအထူး ဖြစ်ခြင်း၊ အနိဋ္ဌဖြစ်လျှင် ညည်းဆဲခံရသကဲ့သို့ (မကြည်မလင် မရွှင်မပျံ ဖြစ်ခြင်းဟူသော) အမှုအရာဖြစ်ခြင်း၊ ဤသို့ထူးခြားသော အမှုအရာဖြစ်ခြင်းကိုထောက်၍ ထိနိုက် မိကြောင်းကို သိနိုင်ပါသည်–ဟုလို။

ဗျာပါဒဒီ။ပေ၊ **သဟိတသော**။ ။ထိုဝိကာရသည် အဘယ်အကြောင်းများရှိမှ ဖြစ်တတ် သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဗျာပါဒဒီ"စသည် မိန့်၊ ကြည်လိုသော စိတ်ဖြစ်သောအခါ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ်၏ မျက်လွှာပေါ်၌ ပျံ့နှံ့မှု ကြောင့် မျက်လွှာ၏အထက်သို့ တက်ခြင်း၊ အောက်သို့ ကျခြင်းဟူသော ဗျာပါရ အထူးဖြစ်တတ်၏၊ အာဒိဖြင့် (တစ်ရံတစ်ခါလည်း ထို ဗျာပါရ မဖြစ်ဘဲ မျက်လွှာ၏အထက်သို့ တက်ခြင်း၊ အောက်သို့ ကျခြင်းမရှိဘဲ ဖြင်ရသောကြောင့်) "နိဗ္ဗာပါရကို ယူ"ဟု မခုဆိုဏ်၊ အာလောက မနသိကာရဟူသော အခြား အကြောင်းလည်း မုရာ ပါရသေး၏၊ ထိုသို့ အကြောင်းစုံမှ ဝိကာရပုဗ္ဗတ္တိ (ထူးခြား သော အမှုအရာ)ဖြစ်ရသည်။ [သောတ ပသာဒ စသည်တို့၏ ဝိကာရပုဗ္ဗတ္တိဖြစ်ရာ၌လည်း ဖြစ်သင့်သော ဗျာပါရနှင့် အကာသမနသိကာရ စသော အကြောင်းများ ရှိရပုံကို သိပါ၊...ဗျာပါဒဒီတို့ ဝိတ္ထာ ကြေယဲ ဝါယောဓာတု ဝိဘူဟရတသေန အတ္ထိပဋ္ဌာဝနိနံ ဟေတ္ထာ ဥပရိစသံသိခနလယံနာဒါပ္ပဝတ္တိမာဟာ–အနု။]

တိကမာတိကာ အဖွင့်

ပြီး၏။

ဒုကမာတိကာအဖွင့်

မူလဌေနာတိ–ကား၊ သုပုတိဠိတဘာဝသာဓေနေန–သဟဇာတ်တရားတို့၏ အာရုံ၌ ကောင်းစွာတည်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော၊ မူလဘာဝေန–အခြေအမြစ်၏ အဖြစ်ဟူသော၊ (အဠေန–အနက်ကြောင့်၊ ဟေတုသခ်ါတာ–ဟိတ်ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော၊) ပစ္စယမတ္တဌေန–အကြောင်းသာမည၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၊ နု (ဟေတုသခ်ါတာ)–ဟိတ်ဟု ဆိုအပ်သည် မဟုတ်ကုန်သော၊ (ဓမ္မာ–တို့သည်၊ သံဝိဇ္ဇန္တိ–နိ၏။)

သမာသာသမာသ နိဒ္ဒေသဘာဝေါ–သမာသ်၏ အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်, သမာသ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဟေတုဓမ္မာ, ဟေတူ+ဓမ္မောတိ–ဓမ္မောဟူကုန်သော၊ ဒ္ဝိန္နံ–နှစ်မျိုးကုန်သော၊ ပါဠာနံ–ပါဠိတို့၏၊ ဝိသေသော–တည်း၊ ["ဟေတုဓမ္မာ"ကား သမာသ, "ဟေတု+ဓမ္မာ"ကား အသမာသဝါကျတည်း၊ ဤသို့ သဒ္ဒါအားဖြင့်သာ ပါဠိ ၂–မျိုးထူးသည်၊ အနက် အရကောက် အားဖြင့် မထူးပါ–ဟူလို။]

တထေဝါတိ–ကား၊ သမ္မယောဂတောဝ–သမ္မယုတ်အားဖြင့်ပင်၊ [တထာ သဒ္ဒါသည် ရှေ့ဝါကျက သမ္မယောဂတောကို ပြန်၍ ညွှန်ပြသော အတိဒေသ အနက်ဟော–ဟူလို။] သဟေတုကာနံ–သဟေတုကတရားတို့၏၊ ဟေတုသမ္မယုတ္တ ဘာဝတော–ဟိတ်နှင့် သမ္မယုတ်ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သမ္မယောဂ–ဟောတိ–ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ–၏၊ သဟသဒ္ဒသ–သဟသဒ္ဒါ၏၊ သမ္မယောဂတ္ထတ္တာ–သမ္မယောဂအနက်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (သမ္မယောဂတောတိ–ဟူ၍)၊ ဝုတ္တံ–ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ နု (ဝေဒိတဗ္ဗံ)–မဟုတ်။ [သဟေတုကတရားတို့၏ ဟိတ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် "သမ္မယောဂတော"ဟု သဘာဝတ္ထကိုဖွင့်သည်၊ သဟေတုကာဒ္ဒိ သဟသဒ္ဒါ၏သဒ္ဒတ္ထကို "သမ္မယောဂ" ဟု ဖွင့်ခြင်းမဟုတ်ပါ–ဟူလို။]

ပန–ဆက်၊ သဟသဒ္ဒေါ–သည်၊ (သဟေတုကဒ္ဒိ သ၏ ကာရိုဖြစ်သော သဟသဒ္ဒါသည် ဒီပေတိဒ္ဓိစပ်။) ဧကပုဗ္ဗေ–တစ်ခုသေတ စိတ်စေတသိက် အစုဒ္ဓိ၊ ဝါ–တစ်ခုသော စိတ္တုပ္ပါဒ်ဒ္ဓိ၊ ဥပါဒေတော–ဥပါဒ်မှ၊ ယာဝဘဂါ–ဘင်တိုင်အောင်၊

သဟသဒ္ဒေါ ၊ ဣဝေတိ။ ။[ဤဝါကျနှင့် သမ္မယုတ္တသဒ္ဒေါ စသော နောက် ဝါကျသည် သဟသဒ္ဒါနှင့် သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ထူးပုံကိုပြသော ဝါကျတို့တည်း၊] "သဟ–ဟိတ်နှင့် အတူတကွ" ဟူရာ၌ စိတ်စေတသိက် တစ်စုတစ်စုဝယ် ဥပါဒ်မှစ၍ ဘင်တိုင်အောင် လည်းကောင်း, မိုရာဝတ္ထုနှင့် အာရုံတို့ကို ယူရာ၌လည်းကောင်း ဟိတ်အဖြိပါရှိကြောင်းကို သဟသဒ္ဒါက ပြ၏၊ ဟေတု အာဒိသမ္ဗန္ဓံ၌ အာဒိဖြင့် ဟိတ်၏ကိစ္စကိုပြ၏၊ [အာဒိသဒ္ဒေန ဟေတု ကိစ္စံ ဒဿေတိ–မခု။]

ဟောထူဟိ–တို့နှင့်၊ သမာနဒေသဂဟဏာနံ–တူသော ဝတ္ထုဟူ သော ဒေသ, တူသော ယူအပ်သောအာရုံရှိကုန်သော၊ သဟေတုကာနံ–သဟိတစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏၊ ဟေတု အာဒိသဒ္ဒာဝ–ဟိတ် အစရှိသည်တို့၏ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ–ပြ၏၊ သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါ–သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါသည်၊ ကေ့ပ္ပါဒါဒီသေနနံ–ကေ့ပ္ပါဒ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဟေတူဟိ–ဟိတ်တို့နှင့်၊ သဟ, ဧကီဘာဝုပဂမနံ–တစ်ခုတည်း မဟုတ်သောလည်း တစ်ခုတည်းကဲ့သို့၏ အဖြစ်သို့ကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ (ဒီပေတိ)၊ စ–ဆက်၊ တတောဧဝ–ထို့ကြောင့်ပင်၊ (ထိုသို့ သဟသဒ္ဒါ သမ္မယုတ္တ သဒ္ဒါတို့၏ အနက်ထူးကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင်ပင်၊) ဒ္ဝိန္နံ–နံသော၊ ခုကာနံ–သဟေတုက ခုက်, ဟေတုသမ္မယုတ္တခုက်တို့၏၊ နာနတ္တံ–ပုဒ်နေအားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒီတဗ္ဗံ–၏။

[တရားကိုယ် ဓမ္မအားဖြင့် မထူးလျှင် အဘယ်ကြောင့် နောက်ခုက်ကိုထပ်၍ ဟောတော်မူအပ်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဓမ္မနာနတ္တာ ဘာဝေပိ" စသည်မိန့်,၊] ဟိ–မှန်၊ ဓမ္မနာနတ္တာ ဘာဝေပိ–အရေကောက် ဓမ္မအားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သည်၏အဖြစ် မရှိပါသော်လည်း၊ ပဒတ္ထ နာနတ္တေန–ပုဒ်၏အနက်အားဖြင့် ကွဲပြားကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ခုကန္ဓ ရုံ–နောက်ခုက်တစ်မျိုးကို၊ (ဟေတု သမ္မယုတ္တခုက်ကို၊) ဝုစ္စတိ–ဟောတော်မူအပ်၏၊ ဟိ–ချဲ့, [မရဋ္ဌ "သ္ဝာယမဇ္ဇောဂ ကထဲ ဝိညာယတိ"ဟု ကျမ်းတက်၏၊ ထိုအလို "ဟိ ယသ္မာ"ဟု ပေး၍ ဝုစ္စန္တိ နောင် ဣတိထည့်၍ ပြန်လှည့်ပါ။!] ဟေတုခုက သင်္ဂတေဟိ–ဟေတုခုက်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ–တရားတို့မှ၊ အညေ–အခြားကုန်သောတရားတို့ကို၊ သဟေတုက ခုကာဒီဟိ–သဟေတုကခုက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ နနုဝုစ္စန္တိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည်မဟုတ်၊ ပနနေ–အဟုတ်ကား၊ တေ ဧဝ–ထို ဟေတုခုက်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကိုပင်၊ သဟေတုကာဟေတုကာဒီဘာဝတော–ဟိတ်ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်

ယာဝအာ၊ ။ပေ၊ ဂဟဏာနံ။ ။ဤစကားသည် ကေ့ပ္ပါဒ ကေနိရောဓ ကောလမ္မနုကေဝတ္ထုကဟူသော သမ္မယုတ္တလက္ခဏာ ၄–ပါးကိုပင် အသုံးတစ်မျိုးအားဖြင့် ပြအပ်သော စကားတည်း၊ မှန်၏–ဥပ္ပါဒယော ယာဝဘင်္ဂါပါဒ်ဖြင့် ကေ့ပ္ပါဒ ကေနိရောဓကိုပြ၏၊ သမာနဒေသဒ္ဒ ဒေသဟူသည် မိုရာဝတ္ထုပင်တည်း၊ ဂဟဏ–ယူအပ်သောအရာဟူသည် အာရုံပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုသမာနဒေသ ဂဟဏာ နုပါဒ်ဖြင့် ကေဝတ္ထု ကောလမ္မနတို့ကိုပြသည်။ [ဂယ္ဟန္တေ တိ ဂဟဏာ (ဝိသယာ–အာရုံတို့,) သမာနာ+ဒေသဂဟဏာယေသ္ဝိ သမာနဒေသဂဟဏာ–မရု။!]

သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါ ။ပေ၊ ဂမနံ။ ။သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါကား ကေ့ပ္ပါဒ စသော အားဖြင့် စိတ် စေတသိက်တို့ဖြစ်ရာဝယ် ဤကား စိတ်, ဤကား ဇယစသည်ဖြင့် ခွဲခြား၍မရနိုင်လောက်အောင် စိတ်ရော ယှဉ်ဖက်စေတသိက်အားလုံးပါ အညီအမျှ သမ ဧနေရကား တစ်ရတည်းကဲ့သို့ ဖြစ်နေ ကြောင်းကို ပြ၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် သဟသဒ္ဒါနှင့် သမ္မယုတ္တသဒ္ဒါတို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်အထူးကို ပြကြသည်။

ဟိတ်မရှိကုန်သည်၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကြောင့်၊ [အာဒိဖြင့် ဟေတုသမ္မယုတ္တ-ဝိပ္ပယုတ္တ-တို့ကိုယူ။] သဟေတုက ဒုကာဒီဟိ-သဟေတုကဒုက် အစရှိသည်တို့ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ၈၀-ဤအတူ၊ သဟေတုကဒုက သင်္ဂဟိတာ၃၀-သဟေတုကဒုတ်ဖြင့်သိမ်းယူအပ်ပြီးသော တရားတို့ကိုပင်၊ ဟေတု သမ္မယုတ္တဝိပ္ပယုတ္တဘာဝတော-ဟေတုသမ္မယုတ္တ, ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တတို့၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဟိတ်နှင့် ဧကုပ္ပါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် အညီအမျှ ယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်, မယှဉ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုကေန-ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုက် ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-နှင်ပြီ၊ ဟိ-မှန်၊ ဒုကန္တရဝစန်-နောက်ဒုကတစ်မျိုးကို ဟောတော်မူခြင်းသည်၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊ အဝုတ္တတာပေက္ခံ-ဟောတော်မမူအပ်ကုန်သေးသည်၏အဖြစ်ကို ငဲ့သည်၊ (မဟောအပ်သေးသောတရားတို့ကိုငဲ့သည်။) နေ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ပုနရုတ္တိဒေါသော-ပုနရုတ္တိဒေါသသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။

ဟိ-မှန်၊ ဒေသေတဗ္ဗပွကာရ ဇာနနံ-တရားတို့၏ ဟောထိုက်သော အပြားကို သိတော်မူခြင်းသည်၊ ဝါ-သိတော်မူတတ်သောဉာဏ်သည်၊ ဒေသနာဝိလာသော-ဒေသနာဝိလာသ မည်၏၊ ဒေသနာဉာဏဿ-ဒေသနာဉာဏ်တော်သည်လည်း၊ တထာ-ထိုဒေသနာဝိလာသပင်တည်း၊ ဣတိ-ထိုကြောင့်၊ တေန-ထိုဒေသနာ ဝိလာသဉာဏ်တော်ကြောင့်၊ ဓမ္မာနံ-တရားတို့၏၊ တပွကာရတာ-ထိုသဟေတုက ဟေတုသမ္မယုတ္တအစရှိသော အပြားရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်သည်၊ ဟောတိ-၏။

နဟိမဲမှာ ၊ပေ၊ ဒုကန္တရဝစနံတိ။ ။ဤ၀ါကျ၌ မဇ္ဈိကာဝယ် "သွေးယမတ္ထော ကထံ ဝိညာယတီတိ အာဟ-နဟိတိအာဒိ"ဟု ကျမ်းတက်၏၊ ထိုအတ်ဝင်းအကျယ်ပေးလိုလျှင် "ကထံ-ကြောင့်၊ ဟေတုဒုကသင်္ဂဟိတေဟိ ဓမ္မေဟိ အညေ သဟေတုက ဒုကာဒီဟိ နု ဝုစ္စန္တိ၊ ပန-စင်စစ်ကား၊ တေ ၈၀ ၊ပေ၊ ဟေတုသမ္မယုတ္တဒုကေန ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိညာယတီ-သိအပ်သနည်းဟု ,ပေ၊၍ "ဟိ(ယသ္မာ) ဒုကန္တရဝစနံ-သည်၊ ဓမ္မာနံ-တို့၏၊ အဝုတ္တတာပေက္ခံ-သည်၊ နေ-မဟုတ်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဟေတုဒုကသင်္ဂဟိတေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ,ပေ၊ဒုတ္တာ-နှင်ပြီ၊ ဣတိ ဝိညာယတီ၊ ဣတိ-ထိုသို့ ပဒတ္တာ၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပုနရုတ္တိဒေါသော-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ"ဟု ပေးရမည်၊ သို့သော် ကျယ်ပန်းလှ၍ နိသယဋ္ဌ အကျဉ်းမျှပေးထားသည်။

ဒေသေတဗ္ဗပွကာရဇာနနံဟိ။ ။ဤ၌ဌလည်း "ကထံ ပန ပဒတ္တနဒုတ္တေန ပုန ရုတ္တိ ဒေါသာဘာ၀ေါ ဝိညာယတီတိ အာဟ-ဒေသေတဗ္ဗ ၊ပေ၊ ဟောတီတိ" ဟု မခုကျမ်းတက်၏၊ ဤ၌ဌလည်း ရှေ့အတိုင်း အကျယ်ပေး၍ ပြန်လှည့်နိုင်ပါသည်၊ မိမိကား အဋ္ဌကထာ၌ပြအပ်သော ဒေသနာဝိလာသကို အရကောက်ပြရင်း မိမိစကားကိုလည်း ခိုင်မြဲစေလိုသောကြောင့် "ဒေသေ တဗ္ဗပွကာရ ဇာနံန ဟိ"ဟု တက်သည်ဟု အလွယ်ပင် ကြံ၍ အနက်ပေးလိုက်ပါသည်။

သကလေကဒေသဝေန-အလုံးစုံသော ဒုက်ဗုဒ္ဓ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော ဒုက်ဗုဒ္ဓတို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ပဋ္ဌမဒုက်-ပဋ္ဌမဒုက်ကို၊ ဒုတိယ တတိယေဟိ-ဒုတိယဒုက် တတိယဒုက်တို့နှင့်၊ သဒ္ဒိ၊ ယောဇေတွာ-ယှင်စေ၍၊ စတုတ္ထာဒယော-စတုတ္ထဒုက် အစရှိကုန်သော၊ တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ ဒုကာ-ဒုက်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော် မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဟိ-ချဲ့၊ သကလံ-သော၊ ပဋ္ဌမဒုက်-ကို၊ ဒုတိယဒုကေကဒေသေန-ဒုတိယဒုက်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော၊ သပေတုက ပဒေန-သပေတုကပုဒ်နှင့် လည်းကောင်း၊ တတိယဒုကေကဒေသေန-တတိယဒုက်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်သော၊ ဟေတုသမ္ဗယုတ္တပဒေနစ-ဟေတု သမ္ဗယုတ္တပုဒ်နှင့်လည်းကောင်း၊ ဟောဇေတွာ၊ ယထာဣမံ-စွာ၊ စတုတ္ထပဋ္ဌမဒုက-စတုတ္ထဒုက် ပဋ္ဌမဒုက်တို့ကို၊ ဝုတ္တာ-နှိပ်ပြီ၊ တထာ-ထိုမှတစ်ပါး၊ ပဋ္ဌမဒုကေကဒေသ-ပဋ္ဌမဒုက်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်သော၊ နဟေတုပဒ-နဟေတုပုဒ်ကို၊ သကလေန-သော၊ ဒုတိယဒုကေန-နှင့်၊ ယောဇေတွာ-ယှင်စေ၍၊ ဆဋ္ဌဒုကော-ဆဋ္ဌဒုက်ကို၊ ဝုတ္တာ-ပြီ။ [ဤဒုက်များဟောပုံကို ဟေတုဂေါ စ္ဆက ပါဠိတော်အစဉ် ကြည့်၍ သိပါ။]

ဣဒမ္ပိ သမ္ဗဇ္ဈတိတိဇေတေန-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်၊ [အဠကထာ၌ "သမ္ဗဇ္ဈတိ" သဒ္ဒါ တိုက်ရိုက်မပေါ်သော်လည်း ရှေ့ဝါကျမှ ယူ၍ ဦးကာဆရာဆိုသည်။ [အဝုတ္ထမ္ပိ-မဟောအပ်သော် ပုဒ်ကိုလည်း၊ သမ္ဗဇ္ဈဝေန-ဖြစ်သင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဒီပိတ်-ယူထိုက်သည်ဟုပြအပ်ပြီ၊ ဣဒမ္ပိ-ဤအနက်ကို၊ ဒယေတိ-ပြု၏၊ ဟိ-မုန်း၊ (တစ်နည်း၊ ကသ္မာ ဣဒမ္ပိ သမ္ဗဇ္ဈတိတိ ဇေတေနပေ၊ ဒယေတိ၊ ဣဒမ္ပိ-ဣဒမ္ပတိ)၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ သမ္ဗဇ္ဈတေါ-သမ္ဗဇ္ဈဟူသည်၊ ဝေါဟာရသ-ယူခြင်း၏၊ ကာရဏ-အကြောင်း တည်း၊ ဣဒမ္ပိ-ကြောင့်၊ (ဣဒမ္ပိ သမ္ဗဇ္ဈတိတိ ဇေတေန-ဖြင့်၊ အဝုတ္ထမ္ပိ-ကိုလည်း၊ သမ္ဗဇ္ဈဝေန-ဖြင့်၊ ဒီပိတ်-ပြီ၊ ဣဒမ္ပိ-ကို၊ ဒယေတိ-၏၊ ဣဒမ္ပိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-၏။)

ဟေတု. သပေတုကာတိ-သော၊ ဣဒံ-ဤပုဒ်သည်၊ သမ္ဗဇ္ဈတိ-ဖြစ်သင့်၏၊ ဣဒမ္ပိ ကတ္တာ-ကြောင့်၊ ဂဟိတံ ယထာ-ယူအပ်ပြီးဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဇေ-တူ၊ ဟေတု အပေတုကာတိ-ဟူသော၊ ဣဒမ္ပိ-ဤပုဒ်သည်လည်း၊ သမ္ဗဇ္ဈတိ၊ ဣဒမ္ပိ ကတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗမေဝ-ယူထိုက်သည်သာ၊ ဣဒမ္ပိ-သို့၊ (ယောနေဘာ-ပုဒ်တို့ကို ယှင်စေခြင်း ကို၊ ကာတဗ္ဗာ-၏၊) [အဠကထာ၌ သမ္ဗဇ္ဈတိနောက်ဝယ် "ဣဒမ္ပိ ကတ္တာ ဂဟိတံ" ဟုလည်းကောင်း"၊ "ဣဒမ္ပိ ကတ္တာ ဂဟေတဗ္ဗံ"ဟုလည်းကောင်း ထည့်၍ ယောနေဘာပါ-ဟူလို။] ဇေ-ဤနှုတ်အားဖြင့်၊ အညတ္ထာပိ-ယထာစ အစရှိသောအခြားသော ပုဒ်၌ လည်း၊ ယောဇေတဗ္ဗံ-ရာ၏၊ [အညတ္ထာပိတိ ယထာစာတိ အာဒိမှိ ပဒေပိ-မရ။]

ဇေ-ဤတတ္တာ ယထေဝ အစရှိသော နှုတ်အားဖြင့်၊ ပဋ္ဌမဒုက်-ကို၊ ဒုတိယ တတိယဒုကေသု-ဒုတိယဒုက်၊ တတိယဒုက်တို့၌၊ ဒုတိယပဒေဟိ-တို့နှင့်၊ ယော

ဧတေဘာ, ဟေတု စေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာ စ၊ပေ၊ နံ စ ဟေတု–ဟေတု ဧစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာ စ၊ပေ၊ နံ စ ဟေတုဟုသော ဒုက်လည်းကောင်း၊ ဟေတု ဧစေဝ ဓမ္မာ ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တာစ၊ပေ၊ နံ စ ဟေတု–ဟေတု ဧစေဝ ဓမ္မာ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာစ၊ပေ၊ နံ စဟေတုဟုသော ဒုက်လည်းကောင်း၊ ဣဒေ–ကုန်သော၊ ယေဒုကာ–တို့ကို၊ ကာတမ္ဘာ–ပြုထိုက်ကုန်၏၊ တေသံ–ထိုဒုက်တို့ကို၊ (သင်္ဂဟ်ဌ် စပ်)၀ါ–တို့၏၊ သမ္ဘဝသေနေ၀–ဖြစ်သင့်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်ပင်လျှင်၊ သင်္ဂဟ်–သိမ်းယူခြင်း–ကို၊ ဒဿေတွာ– ပြပြီး၍၊ ခေါ ပန ပဒေန–ခေါပနပုဒ်ဖြင့်၊ အပရေသမ္မိ–အခြား လည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုကာနံ–တို့ကို၊ သင်္ဂဟ်–ကို၊ ဒဿေတုံ–ဌာ၊ တတြ ယဒေတ္ထ အာဒိ–အစရှိသောစကားကို၊ အာဟ–ဆိုပြီ၊ တတြာတိ–ကား၊ ပါဠိယံ–ပါဠိတော်၌၊ အယံအတိရေကတ္ထောတိ–(ဣမိနာ)–ဖြင့်၊ ယံ(အတ္ထ)–အကြင်အနက်ပိုကို၊ ဝဏ္ဏတိ– ဆိုလတ္တံ့၊ တံ အတ္ထ–ကို၊ အာဟ–ဆိုပြီ။

ပန–ဆက်၊ တတ္ထ–ထိုစကားရပ်၌၊ အညေပိ အညထာပိတိ–ဟူကုန်သော၊ ဧတေသံ–ဤ ၂–ပုဒ်တို့၏၊ ဝိသုံ–အသီးအခြား၊ ပဝတ္တိယာ–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ၀ါ–ဖြစ်ရာအခါ၌၊ ဒွေ–ကုန်သော၊ ဒုကာ–တို့ကို၊ ဒဿိတာ–နံပြီ၊ (အဌကထာ၌ ပြအပ် ကုန်ပြီ၊) သဟ–အတူတကွ၊ ပဝတ္တိယာပန–ဖြစ်ခြင်းကြောင့်ကား၊ ၀ါ–ဖြစ်ရာ အခါ၌ကား၊ ဟေတု စေ၀ပေ၊ ဝိပ္ပယုတ္တာပိတိ–ဟူသော၊ အယမ္ပိဒုကောဝ–ကိုလည်း၊ ဝေဒိတမ္ဘော– သိထိုက်သေး၏။ [အယမ္ပိဟု ဆိုသောကြောင့် "ထို ၂–ဒုက်အပြင် နောက် တစ်ဒုက်ကိုလည်း"ဟု မှတ်ပါ။]

[ထိုသမ္ဘဝ ၅–ဒုက်လည်း ဟောတော်မမူထိုက်ကြောင်းကိုပြလိုရှိ၍ "ဧတေသု ပန ပဌေသု"စသည်ကိုမိန့်။] ပန–ဆက်၊ ပဌေသု–ကုန်သော၊ ဧတေသု ဒုကေသု– ဤသမ္ဘဝဒုက်တို့တွင်၊ ဒုတိယဒုကေန–ဒုတိယဒုက်နှင့်၊ တတိယဒုကော–သည်၊

အညေပိ အညထာပိ။ ။အညေပိအရ ဒုက်တစ်ခု, အညထာပိအရ ထိုဒုက်မှတစ်ပါး အခြားဒုက်တစ်ခု ဤသို့ရှိသောကြောင့် "ဧတေသံ ဝိသုံ ပဝတ္တိယာ ဒွေ ဒုကာ ဒဿိတာ"ဟုဆိုသည်၊ ဤအလို "အညေပိ–အခြားဒုက်ပုခ် ၂–ခုတို့သည်လည်းကောင်း, အညထာပိ–ထို ၂–ခုတို့မှ တစ်ပါးသော အပြားဖြစ်သော ဒုက်ပုခ် ၂–ခုတို့သည်လည်းကောင်း၊ သမ္ဘဝန္တိ"ဟု ပေး၊ ဒုက်ပုခ် ၄–ခုသည် ဒုက် ၂–ဒုက် ဖြစ်၏၊ အဌကထာ၌ ၂–ဒုက်သာပြသောကြောင့် ဤသို့ဖွင့်ပာန်ကျသည်၊ ထိုအညေပိနှင့် အညထာပိကို အတူတကွ အနက်ယူရာ၌ကား "ဟေတုစေ၀ ဓမ္မာ ဟေတု သမ္ဘယုတ္တာပိ, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ" ဟူသော သမ္ဘဝဒုက်တစ်ခုက်ကိုလည်း သိထိုက်၏။

မဓုဠိကာ။ ။ဝိသုံ ပဝတ္တိယာတိ စောနေ အညေပိတိ စော် ဧကေသ ဒုကသ ဒဿနံ၊ အညထာပိတိ ဣသ် ဧကေသ ဒုကသ ဒဿနန္တိ ဒဿေတိ၊ စာအုပ်တို့ ၌ "ဧကေသ ဒုကသ"ဟု တွေ့ရ၏၊ "ဧကေသ အတ္ထသ" ဟု ရှိသင့်မည်ထင်သည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤစကား၊အစဉ်ဖြင့် အဌကထာ၌ ပြအပ်သော သမ္ဘဝဒုက် ၄–ဒုက်, သဟ ပဝတ္တိယာ ပန စသည်ဖြင့် ဦးကာဆရာပြအပ်သော သမ္ဘဝဒုက် တစ်ဒုက်အားဖြင့် သမ္ဘဝဒုက် ၅–. ဒုက်ရသည်ဟု မှတ်ပါ။

(နာဝနတ္ထော) ဝိယ ကွဲပြားသော အနက်ရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထ ဒုကေန-နှင့်၊ ပဗ္ဗမဒုကော-သည်၊ (နာဝနတ္ထော) ဝိယစ-ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ (ဝိသဒိသုပမာ) (တထာ-တူ၊) ဆဋ္ဌဒုကေန-နှင့်၊ နိန္နာနတ္ထတ္ထာ-ကွဲပြားသော အနက်မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ နဟေတုမေ၊ ဝိပ္ပယုတ္တာဝိတိ-ဟူသော၊ အယံဒုကော-ဤစတုတ္ထ သမ္ဗန္ဓဝုက်ကို၊ နဝုတ္တော-ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မမူအပ်၊ [ဤစကားအရ စတုတ္ထသမ္ဗန္ဓဝုက် တစ်ခုက်ပျက်သွားပြီဟု မှတ်ပါ။] ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း) (ကသ္မာ, နု ဝုတ္တော-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ) သော-ထိုစတုတ္ထသမ္ဗန္ဓဝုက်သည်၊ ပုရိမဒုကေဟိ-ရှေးဖြစ်သော သမ္ဗန္ဓဝုက်တို့ဖြင့်၊ ဒသိတနိန္နာနတ္ထနယော-ပြအပ်ပြီးသော နိန္နာနတ္ထနည်းရှိ၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (အယံ ဒုကော-ဤစတုတ္ထသမ္ဗန္ဓဝုက်ကို၊ နု ဝုတ္တော။)

ဣတရေသု-စတုတ္ထသမ္ဗန္ဓဝုက်မှ တစ်ပါးကုန်သော၊ စတု သု-၄-ပါးကုန်သော သမ္ဗန္ဓဝုက်တို့တွင်၊ ဟေတု စေဝ အဟေတုကဒုကေန-ဟေတုစေဝ အဟေတုကဒုက် နှင့်၊ သမာနတ္ထတ္ထာ-ဟူ သော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဟေတုစေဝ ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တဒုကော-ဟေတုစေဝ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တဒုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ဟေတုသဟေတုက ဒုကေန-နှင့်၊ သမာနတ္ထတ္ထာ-ကြောင့်၊ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တဒုကောစ-ကိုလည်းကောင်း၊ နဟေတုဟေတုသမ္ပယုတ္တ ဒုကောဝိယ-ကို ကဲ့သို့၊ နဝတ္တမ္ဘော-မဟောထိုက်၏ [ဤစကားအရ သမ္ဗန္ဓဝုက် ၂-ဒုက်ပျက်ပြန်ပြီ။]

ပန-ကား၊ ဒ္ဋိသု-နှင်သော၊ တေသု-ထို သမ္ဗန္ဓဝုက်တို့တွင်၊ ပဋ္ဌိမဒုကေ-နောက်ဒုက်၌၊ ဟေတုခေါပန ဓမ္မာသဟေတုကာတိ ပဒ-ကို၊ စတုတ္ထဒုကေ-၌၊ ဝါ-စတုတ္ထဒုက်တည်း၊ ပဋ္ဌမပဒေန-နှင့်၊ နိန္နာနာကရဏတ္ထာ-အသီးအခြားပြကြောင်း အထူးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နဝတ္တမ္ဘဲ-မဟောထိုက်၊ ဟေတု ခေါ ပန ဓမ္မာ အဟေတုကာတိ ပဒ-ကို၊ ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာတိ ဧတေန-ဤပုဒ်နှင့်၊ နိန္နာနတ္ထာ-မထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (အနက်သာမက သဒ္ဒါလည်း မထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) နဝတ္တမ္ဘဲ။ [ဤစကားအရ သမ္ဗန္ဓဝုက်တစ်ခုက် ပျက်ပြန်ပြီ၊ အားလုံး ၄-ဒုက် ပျက်ပြီ။]

ပန-ကား၊ အဝသိဋ္ဌေ-ကြွင်းကျန်သော၊ ကေသို-တစ်ခုသော၊ ဒုကေ-၌၊ (“ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာစ, အဟေတုကာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု” ဟူသော ဒုက်၌၊) အဟေတုကာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတုတိ ပဒ-ကို၊ ဆဋ္ဌဒုကေ-၌၊ ဝါ-တည်း၊ ဒုတိယပဒေန-နှင့်၊ (နဟေတု ခေါ ပန ဓမ္မာ အဟေတုကာတိ ပုဒ်နှင့်၊) ဧကတ္ထာ-ကြောင့်၊ နဝတ္တမ္ဘဲ-မဟောထိုက်၊ [မဟောသင့်ဟု ပြအပ်သမျှ၌ အရကောက်ကြည့်မှ မဟောသင့်ကြောင်းသိနိုင်မည်။] ဣဒါနိ-၌၊ ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာစာတိ-ဟူသော၊ ဣဒမေဝ ဧကံပဒ-ဤတစ်ပုဒ်တည်းသည်သာ၊ အဝသိဋ္ဌ- ကြွင်းကျန်တော့၏၊ စ-ဆက်၊ ဧတေန ပဒေန-တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်၊

ဒုကောဒ-သည်၊ နဟောတိ-မဖြစ်နိုင်၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (ထိုသို့ တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်၊ ဒုက်မဖြစ်နိုင်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊) တဋ္ဌ-ထိုတစ်ပုဒ်တည်းကိုလည်း၊ နု ဝုတ္တံ-ဟောတော်မမူအပ်၊ ဣတိ-ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ပန-ဆက်၊ စတုတ္ထဒုကေ-၌၊ ဒုတိယပဒေန-နှင့်၊ (သမ္ဗောတုကာစေဝ, ဓမ္မာ နုစဟောတု, ဟုသော ပုဒ်နှင့်၊) သမာနတ္ထသ-တူသော အနက်ရှိသော၊ ဆဋ္ဌဒုကေ-၌၊ ပဌမဝဒသ-ကို၊ (နဟောတု ဓေါ ပန ဓမ္မာ သဟေတုကာပိ ဟု သော ပုဒ်ကို၊) ဝစနံ-ဟောတော်မူခြင်းသည်၊ ဒုကပူရဏတ္ထं-ဒုက်ကိုပြည့်စေခြင်း အကျိုးရှိ၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဒေါနေ ဂတိဒသမေနေန-ဤဒုက်ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ပါဠိတော် အသွားကိုပြခြင်းဖြင့်၊ သဗ္ဗဿ-အလုံးစုံသော၊ သမ္ဘဝန္တသ-ဖြစ်သင့်သောဒုက်ကို၊ သင်ဟော-ကို၊ ကတော-ပြီ၊ ဣတိ-သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏၊ တထာဟိ-ကြောင့်ပင်၊ သဗ္ဗော-သော၊ သမ္ဘဝဒုကေ-ကို၊ ပဌမဒုကေ-၌၊ ဒုတိယ တတိယ ဒုကပဋေ္ဌပေန-ဒုတိယဒုက်, တတိယဒုက်ကို ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့်၊ ဒဿိတောဟေ-ပြီ၊ တေသုစ-ထိုဒုတိယ တတိယဒုက်တို့၌လည်း၊ ပဌမဒုက ပဋေ္ဌပေန-ပဌမဒုက်ကို ထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့်၊ (ဒဿိတောဟေ-ပြီ၊) ဣတိ-သို့၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-၏။

[သပ္ပစ္စယဒုက် သခ်ာတဒုက်တို့၌ သပ္ပစ္စယသဒ္ဒါ သခ်ာတသဒ္ဒါတို့၏အနက် အဓိပ္ပာယ် ထူးပုံကိုပြ၍ သပ္ပစ္စယဒုက်မှတစ်ပါး (အရဂေါက်တူသော) သခ်ာတဒုက်ကို ဟောတော်မူရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် "သမာနကာလေန" စသည်ကို မိန့်။] သပ္ပစ္စယဝစနံ-သပ္ပစ္စယသဒ္ဒါသည်၊ သမာနကာလေန-(ပစ္စယုပ္ပန်

ဘထာ ဟိ ၊ပေ၊ ပဋေ္ဌပေန။ ။အဋ္ဌကထာဋီကာတို့၌ သမ္ဘဝဒုက် ၅-ဒုက် ကို ပြထားခဲ့၏၊ ထို ၅-ဒုက်တို့ကား-

၁။ ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ အဟေတုကာစ, အဟေတုကာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု။

၂။ ဟေတုစေဝ ဓမ္မာ ဟေတု ဝိပ္ပယုတ္တာစ, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာစေဝ ဓမ္မာ နစ ဟေတု။

၃။ ဟေတုမ္မာ သဟေတုကာပိ, အဟေတုကာပိ။

၄။ နဟေတုမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာပိ, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ။

၅။ ဟေတုမ္မာ ဟေတုသမ္ပယုတ္တာပိ, ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာပိ။

[ဤဒုက်များ၏ အရဂေါက်ကို မာတိကာအကောက်ခ်ဉ်ကြည့်ပါ။] ထိုဒုက်တို့တွင်-

(၁) သည် ပဌမဒုက်၌ ဒုတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်ထားအပ်သောဒုက်တည်း။

(၂) သည် ပဌမဒုက်၌ တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်ထားအပ်သောဒုက်တည်း။

ထိုကြောင့် "ပဌမဒုကေ ဒုတိယ တတိယ ဒုကပဋေ္ဌပေန ဒဿိတော"ဟု ဆိုသည်။

(၃) သည် ဒုတိယဒုက်၌ပထမဒုက်၏ ပထမပုဒ်ကို ထည့်ထားအပ်သောဒုက်တည်း။

(၄) သည် တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ဒုတိယပုဒ်ကို ထည့်ထားအပ် သောဒုက်တည်း။

(၅) သည် တတိယဒုက်၌ ပဌမဒုက်၏ ပထမပုဒ်ကို ထည့်၍ ဦးကာပြအပ် သောဒုက်တည်း။

ထိုကြောင့် "တေသုစ ပဌမဒုကပဋေ္ဌပေန"ဟု ဆိုသည်။

နှင့်) တူသော ကာလရှိသော၊ (ပစ္စယေန-ဟေတု သဟဇာတ အစရှိသော အကြောင်းပစ္စည်းကြောင့်လည်းကောင်း၊) အသမာနကာလေန-မတူသော ကာလ ရှိသော၊ (ပစ္စယေန စ-အနန္တ ရအစရှိသော အကြောင်းပစ္စည်းကြောင့်လည်းကောင်း၊) ကာလဝိမုတ္တေန-ကာလဝိမုတ်ဖြစ်သော၊ ပစ္စယေနစ-ပညတ်နိဗ္ဗာန်ဟူသော် အာရမဏ် အစရှိသော အကြောင်းပစ္စည်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ နိမ္မန္ဒာန်-ပြီးစီးရကုန်သော၊ ပစ္စယာယတ္တာန်-အကြောင်းပစ္စည်း၏ စပ်သောဘဉ္စာဖြစ်သော ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား၊ ပစ္စယာဘာဝမတ္တေန-ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်မျှဖြင့်၊ တောသ် ပစ္စယာန်-ထိုအကြောင်း ပစ္စည်းတို့၏၊ အတ္ထိတ်-ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-ပြု၏၊ [စာအုပ်တို့၌ "ဒီပေတုံ"ဟုရှိ၏၊ နောက် "သခ်တသဒ္ဒါ ပန ဒီပေတိ"ကို ထောက်လျှင် ဤ၌မလည်း "ဒီပေတုံ" ဟု ရှိသင့်၏၊ သို့မဟုတ် "ဒီပေတုံ-ပြခြင်းငှာ၊ သပ္ပစ္စယ ဝစန်-ကို၊ ဝုတ္တံ-ဆိုအပ်ပြီဟု သော်လည်းပေး။]

သပေတုကဝစန်-သည်၊ သမာနကာလနမေဝ-တူသော ကာလရှိသည်သာ လျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ (ပစ္စယာန်-တို့၏၊ အတ္ထိတ်-ကို၊ ဒီပေတိ) ဝိယ-ပြသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊ သပ္ပစ္စယဝစန်-သည်၊ သမာနကာလာနမေဝ-နံသော၊ ပစ္စယာန်-တို့၏၊ အတ္ထိတ်-ကို၊) နှ (ဒီပေတိ)-ပြသည်မဟုတ်၊ (ဝိသဒီသူပမာ)။ ["သပေ တုက-ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်" ဟု ဆိုရာ၌ ထိုဟိတ်သည် ပစ္စပ္ပန်ကာလအားဖြင့်သာ ရှိရသကဲ့သို့ ဤ၌ ပစ္စပ္ပန်ကာလတစ်မျိုးအားဖြင့်သာရှိသည် မဟုတ်-ဟူလို။]

သနိဒဿန်-သနိဒဿန သဒ္ဒါသည်၊ အနုတ္တန္တရဘုတသ (နံ+အတ္တန္တရ ဘုတသ)-တစ်ပါးသောတရားဖြင့်၌ မရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော၊ တံ သဘာဝသ-ထိုဒဋ္ဌဗ္ဗဘာဝ သဘောဏ်၊ (အတ္ထိတ်-ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ) ဝိယ-သို့၊ (တထာ-တူ၊ သပ္ပစ္စယဝစန်-သည်၊ တံ သဘာဝသ-ထိုပစ္စည်းသဘောဏ်၊ အတ္ထိ တ်) ပိ-ကိုလည်း၊ နှ (ဒီပေတိ)-ပြသည်မဟုတ်။ [သနိဒဿနသဒ္ဒါသည် ဒဋ္ဌမ္ဗ ဘာဝသဘောဏ်၏ အခြားတရားဌ၌ မရှိဘဲ မိမိတည်းဟူသော့ ရူပါရုံ၌သာ ရှိသည် ၏အဖြစ်ကို ပြသကဲ့သို့, ဤသပ္ပစ္စယသဒ္ဒါက ထိုအကြောင်းပစ္စည်း၏ အခြား ပစ္စယုပ္ပန်၌မရှိဘဲ မိမိ၌သာရှိသည်၏အဖြစ်ကိုလည်း မပြ-ဟူလို။]

ပန-ကား၊ သခ်တသဒ္ဒါ-သည်၊ သမေတေဟိ (သမံ+ဣတေဟိ)-ကောင်းစွာ ရောက်ကုန်သော အကြောင်းပစ္စည်းတရားတို့သည်၊ နိဗ္ဗာဒိတဘာဝံ-ပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ဒီပေတိ-၏၊ ဣတေသ-ဤသပ္ပစ္စယသဒ္ဒါ သခ်တသဒ္ဒါတို့၏၊ အယ် ဝိသေသော-ဤအထူးသည်၊ (သပ္ပစ္စယသဒ္ဒါက သမာနကာလ စသော အကြောင်းတရားတို့၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်း, သခ်တသဒ္ဒါက အကြောင်း တရားတို့ ကောင်းစွာရောက်၍ ဖြစ်စေအပ်သည်အဖြစ်ကို ပြခြင်းဟူသော အထူးသည်၊) ဒုကန္တ ရဝစနေ-သပ္ပစ္စယဒုက်မှ တစ်ပါးသော သခ်တဒုက်ကို ဟောတော်မူခြင်း၌၊ ကာရဏ-အကြောင်း။

စ–ဆက်၊ **ဇော**–ဤသုက်တိုင်၌၊ အပ္ပစ္စယာ အသခ်တာတိ–ဟူ၍၊ ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသော–ဗဟုဝုစ် ဝိဘာဇ်ဖြင့်ညွှန်ပြခြင်းကို၊ (ကတောဍ် စပ်၊) အဝိနိစ္ဆိ တတ္တ အပရိဏ္ဍေ ဒဿနဝေသန–မည်သည့်တရားဟု မဆုံးဖြတ်အပ်သေးသော အနက်၏ အုပ်ခင်းအခြားမရှိပုံကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ မဲ့တတိကထပနတော–မာတိကာကို ထားတော်မူခြင်းကြောင့်၊ ကတော–ပြုတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတမ္ဘော–၏၊ ဟိ–မုန်း၊ ဥဒ္ဒေသေန–အကျဉ်းချုပ်မာတိကာဖြင့်၊ ကုသလာဒီ သဘာဝါနံ–ကုသိုလ် အစရှိသော သဘောရှိကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ–တို့၏၊ အတ္ထိတာမတ္တဲ–ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်မျှကို၊ ဝုစ္စတိ–ဟောတော်မူအပ်၏၊ ["ကုသလာဓမ္မာ–ကုသိုလ်မည်သော တရား တွေ ရှိကြ၏" ဤသို့စသည်ဖြင့် ရှိကြောင်း မျှကိုသာ ဟောပြတော်မူလိုရင်းဖြစ်သည်။] ပရိဏ္ဍေဒေါ–မည်ရွေ့မည်မျှဟု အပိုင်းအခြားကို၊ နဲ (ဝုစ္စတိ)–ဟော့တော်မူအပ်သည် မဟုတ်၊ ဣတိ–သို့၊ အပရိဏ္ဍေဒေန–အပိုင်းအခြားကိုမပြကြောင်းဖြစ်သော၊ ဗဟုဝစနေန– ဗဟုဝုစ်ဖြင့် (တစ်နည်း) အပရိဏ္ဍေဒေန ; ဗဟုဝစနေန–အပရိဏ္ဍေဒ ဗဟုဝုစ်ဖြင့်၊ ဥဒ္ဒေသော–အကျဉ်းချုပ်မာတိကာကို၊ ဝုတ္တောဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

[ရူပီဒုက်၌ "ရူပ ဇောသံ အတ္ထိ"ဟု သော အဋ္ဌကထာဝယ် ရူပဗုဒ်ကိုဖွင့်ပြ လို၍ "ရူ ပန္ဓို"စသည်မိန့်။] ရူပန္ဓို–ကား၊ ရူပါယတန–ရူပါယတနတည်း၊ ဝါ–တစ် နည်း၊ ပထဝီယာဒိ–ပထဝီအစရှိသော ရုပ်တည်း၊ ပုရိမသို့–ရှေ့ဖြစ်သော၊ အတ္ထမိကမ္ပေ–

ဏ္ဍေ။ ။အပ္ပစ္စယာ အသခ်တာပုဒ်တို့အရ နိဗ္ဗာန်တရား၊ တစ်ပါး၊ တည်း၊ ရုပါလျှက် အာယ်ကြောင့် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ညွှန်ပြမှုကိုပြုတော်မူရပါသနည်း"ဟု ; မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဏ္ဍေ" စသည်မိန့်၊ တရား၊ တစ်ပါး၊ တည်း၊ ရသော်လည်း ရည်သည့် တရား၊ ဟု ဆုံးဖြတ်အပ်သေးသော အနက်ဖြစ်၍ အနည်းအများ၊ မပိုင်းခြားသောအားဖြင့် မာတိကာ ခေါင်းစဉ်ရဲသာ ပြသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဗဟုဝစနနိဒ္ဒေသကို ပြုတော်မူရသည်။

မေးဖွယ်။ ။မဲ့တတိကာခ်ခေါင်းစဉ်ရဲသာပြလျှင် ဧကဝုစ်ဖြင့် ပြပါတော့လား၊ ဟု ထပ်ဆင့်၍ မေးဖွယ်ရှိ၏၊ အဖြေကား–မာတိကာ၌ "ကုသလာ ဓမ္မာ, အကုသလာ ဓမ္မာ" စသည်ဖြင့် ဗဟုဝုစ် ဒေသနာအယဉ်သည် တသွင်သွင် စီးဆင်း၍လာခဲ့၏၊ ထို ဒေသနာအယဉ်တွင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျရောက် ရသောကြောင့် "အပ္ပစ္စယာ အသခ်တာ"ဟု ဗဟုဝစန နိဒ္ဒေသကိုသာ ပြုတော်မူရသည်။ [ဝစန ဒေသနာသောတော, ပတိတတ္တာစ မရုတော–ဘေဒစိန္တာ ၁၃၇။]

အဝိနိစ္ဆိ တတ္တ အပရိဏ္ဍေ။ ။ဆရာ့ဦးကာ၌ "အဝိနိစ္ဆိတတ္တ အပရိဏ္ဍေ"ဟု မရှိ၊ "အဝိနိစ္ဆိတတ္တ ပရိဏ္ဍေ"ဟုသာရှိ၏၊ "ဝိနိစ္ဆိတတ္တော နာမ သရူပတော ဝိနိစ္ဆိတဘော အတ္ထော၊ တသ္မာ ပရိဏ္ဍေဒေါ တထာ၊ နနိဝိနိစ္ဆိတတ္တ ပရိဏ္ဍေဒေါ တထာ"ဟု ဖွင့်၏၊ "ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော အနက် အပိုင်းအခြားမဟုတ်သည်ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်"ဟု အနက်ပေးပါ၊ သို့သော် နောက်၌ "အပရိဏ္ဍေဒေန" ဟု ရှိသောကြောင့် ဤခိုလည်း "အဝိနိစ္ဆိတတ္တ အပရိဏ္ဍေ"ဟု ရှိသင့်မည် ထင်ပါသည်။

အတ္ထဝိကပ်ခ်ဲ့၊ ရူပါယတနသ-ရူပါယတနဓာတ်၊ အသင်္ခါဟိတတာ-မသိမ်းယူအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်၊ ရူပန္တလက္ခဏံ ဝါ ရူပန္တိ အယံ အတ္ထနယော-ရူပ်ခန့်လက္ခဏာ ဝါ ရူပ ဟူသော ဤအနက်ကို သိကြောင်းတစ်နည်းကို၊ (သင်္ခါဟကာရေန) ဝုစ္စတေ၊ တတ္ထ-ထိုဒုတိယနည်း၌၊ ရူပန္တိ-ကား၊ ရူပန္တသဘာဝေါ-ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောတည်း။

[လောကိယဒုက်ကို ဖွင့်ပြလိုရှိ၍ "လုဒ္ဓတ္ထို"စသည်မိန့်။] နလုဒ္ဓတိ-မယျက်ဈီး၊ ဣတိ-သို့၊ ဂတိတော-မိစ္ဆာဉာဏ်ဖြင့်ယူအပ်သော၊ ယော-အကြင် တေဘူမကတရားသည်၊ တထာ-ထိုယူအပ်တိုင်းသော် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နဟောတိ-မဖြစ်၊ (မယျက်ဟုယူသော်လည်း "ပျက်၏"ဟူလို၊) သော-ထိုတေဘူမကတရားသည်၊ လောကော-လောကမည်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တံ ဂဟဏဝရဟိတာနံ-ထိုမယျက်ဟုယူခြင်းမှကင်းကုန်သော၊ လောကုတ္တရာနံ-တို့၏၊ လောကတာ-လောကတို့၏အဖြစ်သည်၊ (လောကံဟူသော အဓိပ္ပာယ်သည်၊) နတ္ထိ။

ဝါ-တစ်နည်းကား၊ (အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကား)၊ ဒုက္ခသစ္စ-ဒုက္ခသစ္စာသည်၊ လောကော-လောကမည်၏၊ [နိဒါနသံယုတ်ပါဠိတော်၌ "လောကသမုဒယဠ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ ဓမ္ဓောကနိ့ရော်ခ္ခေ" စသည်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို လောကဟု ဟောတော်မူသည်။] တတ္ထ-ထိုဒုက္ခသစ္စာဟူသော လောကဌ်၊ တေနေဝ လောကသဘာဝေန-ထိုဒုက္ခဖြစ်သော လောကသဘောအားဖြင့်ပင်၊ ဝိဒိတာ-ထင်ရှားသော တရားတို့တည်း။ ဣတိ-ကြောင့်၊ လောကိယာ-လောကတို့မည်၏၊ [ဤအလို "လောကေ+ဝိဒိတာ လောကိယာ"ဟု ပြု၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသော လောကဌ် ဒုက္ခသစ္စာအတိုင်းပင် ထင်ရှားသော တရားများဟူလို။]

[ကေနစိဝိညေယျဒုက်ခ် အဠကထာအဖွင့်ကို မနှစ်သက်သောကြောင့် "ဓေ သန္ဓေ" စသည်ကိုမိန့်သည်။] ဓေ သန္ဓေ-ဤသို့ အဠကထာဖွင့်သည့်အတိုင်းဖြစ်လသော်၊ စက္ခုဝိညာဏေန-စက္ခုဝိညာဏ်သည်၊ ဝိဓာနိတဗ္ဗသ-သိထိုက်သော၊ ရူပါယတနသ-ရူပါယတနဓာတ်လည်းကောင်း၊ တေနေဝ-ထိုစက္ခုဝိညာဏ်သည်ပင်လျှင်၊ နဝိဓာနိတဗ္ဗသ-မသိထိုက်သော၊ သဒ္ဒါယတနာဒိကဿစ-သဒ္ဒါယတနအစရှိသော တရား၏လည်းကောင်း၊ နာနာတ္တာ-ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒ္ဝိန္နံပိ-၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပဒါနံ-ကေနစိ ဝိညေယျပုဒ်၊ နဲ ကေနစိ ဝိညေယျပုဒ်တို့၏။ အတ္ထာနာနတ္တတော-အနက် အရကောက်အားဖြင့် ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုကော-ဒုက်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပါပေ၏၊ [ဤစကားဖြင့် အဋ္ဌကထာစကားကို ချီးမြှောက်သည်။] ပန-ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ [အဋ္ဌကထာစကားကို လက္ခဏာရုစိ တင်သည်။ ဓေ-ဤအဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်အားဖြင့်၊ [("ကေနစိ ဓေကေနစက္ခုဝိညာဏေန ဝါ" စသည်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြအပ်သော အနက်အားဖြင့်)

ဒုကေ–ဒုက်ကို၊ ဝုစ္စမာနေ–ဆိုအပ်သော်၊ ဒုကဇဟုတာ–ဒုက်တို့၏ များးကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်၏။

[ဒုကဇဟုတာဖြစ်ပုံကို ပြလို၍ "ယတ္ထာကာနိ"စသည်မိန့်။] သမ္ဘမ္ဘာ–ရမဏာနိ–အလုံးစုံမမ္မလျှင် အာရုံရှိကုန်သော၊ ဝိညာဏာနိ–ဝိညာဏ်တို့ကို၊ ဌပေတွာ–ချန်ထား၍၊ ယတ္ထာကာနိ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝိညာဏာနိ–ဝိညာဏ်တို့သည်၊ (သန္ဓိ–ကုန်၏။) တတ္ထတာ–ထိုဝိညာဏ်ရှိလောက် အတိုင်းအရှည် ရှိကုန်သော၊ ဒုကာ–တို့ကို၊ ဝုတ္တာ–ဟောအပ်ကုန်သည်။ (သမာနာ–ဖြစ်ကုန်လသော်၊ ဝါ–ဖြစ်ကုန်မှ၊) သမတ္တာ–အပြည့်အစုံဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ [သမ္ဘမ္ဘာရမဏ –အလုံးစုံသော တရားတို့ကိုသိနိုင်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ဘယုတ်ကြိယာ အဘိညာဉ် ဝုဋ္ဌော) တို့ကို ချန်၍ ကျန်စိုတ်တို့ကို အာရမဏ သင်ဟဉ်လာသော "တေသု စက္ခုဝိညာဏ ဒီနိ" စသည်ကိုကြည့်၍ ဒုက်ဖွဲ့လိုက်လျှင် ဒုက်တွေအများကြီးဖြစ်မှ ပြည့်စုံစရာ ရှိသည်–ဟူလို၊ ဤဒုက်များစွာ ဖွဲ့ပုံကို မဘတိကာအရကောက်၌ ရှေးဆရာတို့ပြထား၏။]

စ–ဆက်၊ တေသု–ထိုသမ္ဘမ္ဘာရမဏာဝိညာဏ်တို့၌၊ ဒုကသ–၏၊ ပဒ္ဓေဒေါ–ပြတ်စဲခြင်းသည်၊ အာပဇ္ဇတိ–ဖြစ်၏။ စ–ဆက်၊ တထာ–ထိုဒုက်ပြတ်စဲခြင်းသည်၊ သတိ–သော်၊ ကေနစိတိ ပဒ–ကေနစိဟူသောပုဒ်သည်၊ သဗ္ဗဝိညာဏာ သင်္ဂါဟက်–အလုံးစုံသောဝိညာဏ်တို့ကို သိမိုးယူနိုင်သောပုဒ်သည်၊ နံ သိယာ– မဖြစ်တော့ရာ၊ [ထိုသို့ ဒုက်ပျက်မည်စိုးသောကြောင့် အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိနိုင်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ဘယုတ် ကြိုယာအဘိညာဉ် ဝုဋ္ဌောတို့ကို ကေနစိပုဒ်က' မဟောနိုင်ရာ ရောက်၏၊ ထိုသို့ မဟောနိုင်ရာရောက်ခြင်းသည်ပင်လျှင်, အပြစ်တစ်မျိုးဖြစ်သည်–ဟူလို။] စ–သည်သာမကသေး၊ ဣဒံ ဝစနံ–ဤအဋ္ဌကထာစကားသည်၊ နိဒ္ဒေသေန–နိဒ္ဒေသပါဠိဟော် စကားနှင့်ပါ၊ ဝိရုဇ္ဈ–ဆန့်ကျင်၏၊ စ–ဆက်၊ တတ္ထ–ထိုနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ၌၊ ယေ တေ ဓမ္မာ၊ပေ၊ နံ ဟောတိတိ–ယေ ဓမ္မာ၊ပေ၊ နဟောတိဟူ၍၊

တေသု စ ၊ပေ၊ အာပဇ္ဇတိ။ ။ကေနစိအရ သဗ္ဗဝမ္ဘာရမဏာဖြစ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ဘယုတ် ကြိယာအဘိညာဏ် ဝုဋ္ဌောတို့ကိုယူပြီးလျှင်, နံ ကေနစိအရ ယုစရာမရှိသောဘုရားများ (၂–ပုဒ်အရမရှိ, တစ်ပုဒ်အရသာရှိသောကြောင့်) ဒုက်ပျက်သွားစရာရှိသည်။

နိဒ္ဒေသေန စ ဝိရုဇ္ဈ ဣဒံ ဝစနံ။ ။ဤဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်၌ပင် စကျေးငယ္ယ ဒုက်၏ နိဒ္ဒေသ၌ "ယေ တေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ, နံ တေ ဓမ္မာ သောတ ဝိညေယျာ" ကို ဦးကာသရာက ဒုက်ဟု ယူလို၏၊ ထိုသို့ယူလျှင် အရုကကာဂ်မှာ ရူပါရုံချည်းသာရ၍ ပဌမပုဒ်၏ ကေနစိအတွက် စက္ခု ဝိညာဏ်ဟူသော အနက်, ဒုတိယပုဒ်၏ ကေနစိအတွက် သောတဝိညာဏ်သော အခြား ဝိညာဏ်ဟူသောအနက်ကိုရသောကြောင့် ကတ္တာပုဒ်သာ ကွဲပြား၍ ကံပုဒ်အနက် မကွဲပြား၊ ထိုကြောင့် ကတ္တာပုဒ်အရ မကွဲပြားဘဲ ကံပုဒ်အရ ကွဲပြားသော အဋ္ဌကထာစကားသည် နိဒ္ဒေသ နှင့် ဆန့်ကျင်၏–ဟု ဆိုသည်။

ယော ပဋိသေဓော-အကြင်၏ တားမြစ်ခြင်းကို၊ ကတော-ပြုအပ်ပြီ၊ သောစ-ထို တားမြစ်ခြင်းသည်လည်း၊ ကထं ယုဇ္ဇေယျ-အဘယ်မှာ သင့်နိုင်ပါတော့အုံ့နည်း၊ (နယုဇ္ဇတိ ၈၀)၊ (ကသ္မာ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္မာ)၊ အဋ္ဌကထာ-အဋ္ဌကထာသည်၊ ပါဠိ-ပါဠိတော်ကို၊ ပဋိသေဓေတုံ-တားမြစ်ခြင်းငှာ၊ နံ သမတ္ထာ-မစွမ်းနိုင်၊ ဣတိ-ထို့ကြောင့်တည်း။

စ-သည်သာမကသေး၊ ကေနစိ သဒ္ဒသ-ကေနစိသဒ္ဒါ၏၊ တေနေဝါတိ-ထို့ရှေ့ ကေနစိပုဒ်ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သောအနက်သည်ပင်ဟု၊ အယံ ပဒဏ္ဍော-ဤပုဒ် အနက်သည်၊ နံ သမ္ဘဝတိ-မဖြစ်သင့်၊ ကေနစိတိ ဇေသ အာဒိပဒ္ဒသ-ကေနစိဟူသော ဤအစပုဒ်၏၊ အနိယမိတံ-မမှတ်သားအပ်သော၊ ယံကိञ္စိ-အမှတ် မထား တစ်ပါးပါးသော၊ ဧကံ-တစ်ပါးသောဝိညာဏ်သည်၊ ပဒဏ္ဍော-ပုဒ်နက်တည်း၊ တံ-ထို အစပုဒ်ကို၊ ဝတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပြီး၍၊ ပုစ္ဆမာနသ္သ-ဟောတော်မူအပ်လတ္တံ့ သော၊ ကေနစိတိ ဒုတိယပဒဿ-ကေနစိဟူသော ဒုတိယပုဒ်၏၊ ယံကိञ္စိ-သော၊ အပရံ-ပဌမပုဒ်၏အနက်မှ တစ်ပါးသော၊ အနိယမိတံ-မမှတ်သားအပ်သော ဝိညာဏ် သည်၊ ပဒဏ္ဍော-တည်း၊ ဣတိ ဇေ-ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်သည်၊ လောကသိဒ္ဓံ-လောကဌ် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ စ-ထင်ရှားရုံသာမကသေး၊ တထေဝ-ထိုအတိုင်းပင်၊ နိဒ္ဒေသော-နိဒ္ဒေသသည်၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်၏။

ယောစ ၊ပေ၊ ပဋိသေဓေတ္တုံ။ ။ ထို နိဒ္ဒေသ၏ အဋ္ဌကထာဌ် "ယေ ဇေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ, နံ တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ" ကို ဒုက်မဟုတ်သေး-ဟု တားမြစ်ထား၏၊ မူလဦးကာဆရာကား ထို ၂-ပုဒ်ကိုပင် "ဒုက်"ဟု ယူလို၏၊ ထို့ကြောင့် "ယောစ၊ပေ၊ပဋိသေဓေတုံ"ဟု ဆိုသည်။

နစ၊ ပေ၊ သမ္ဘဝတိ။ ။"ပဌမ ကေနစိပုဒ်၏ အနက်ကိုပင် ဒုတိယ ကေနစိပုဒ်က ထပ်၍ဟောသင့်"ဟုဆိုလိုသည်၊ ထို့ကြောင့် ပဌမကေနစိပုဒ်က စက္ခုဝိညာဏ်ဟူသော အနက်ကို ဟောလျှင် ဒုတိယ ကေနစိပုဒ်က "ထို စက္ခု ဝိညာဏ်သည်ပင်"ဟု ထပ်၍ မဟောသင့်-ဟုလို။

ကေနစိတိ ဇေသ ၊ပေ၊ သိဒ္ဓမေတံ။ ။ပဌမကေနစိပုဒ်က အနိယမိတ အနက် တစ်ခုခုကိုဟောလျှင် ဒုတိယကေနစိပုဒ်က ပဌမအနက်မှ တစ်ပါးသော ဒုတိယအနိယမိတ အနက်တစ်မျိုးကို ဟောရကြောင်းမှာ လောကရိုးရာအားဖြင့် ထင်ရှားပြီးဖြစ်သည်၊ ဥပမာ-ပဌမကေနစိပုဒ်က စက္ခုဝိညာဏ်ကိုဟောလျှင်, ဒုတိယ ကေနစိပုဒ်က စက္ခုဝိညာဏ်မှ တစ်ပါးသော အခြားဝိညာဏ်တစ်ခုခုကို ဟောရမည်မှာ ရိုးရာဖြစ်သည်-ဟုလို။

တထေဝ ၊ပေ၊ ပဝတ္တော။ ။လောကသိဒ္ဓဖြစ်ရုံသာမကသေး ပါဠိတော်ဌလည်း "ယေ ဇေ ဓမ္မာ စက္ခုဝိညေယျာ"အရ ကေနစိအတွက် စက္ခုဝိညာဏ်ရ၍၊ "နံ တေ ဓမ္မာ သောတဝိညေယျာ"အရ ကေနစိအတွက် စက္ခုဝိညာဏ်မှတစ်ပါးသော သောတဝိညာဏ်ရလောကြောင့် ထိုလောကသိဒ္ဓအတိုင်းပင် နိဒ္ဒေသပါဠိတော်ဌလည်း ရှိသည်-ဟုလို။

စ–ဆက်၊ ဇော္ဌ–ဤပါတ္ကိ၏ဝါဒ၌၊ ယတ္ထကာ–အကြင်မျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဝိညာတဗ္ဗာ–သိထိုက်သောတရားတို့သည်၊ (အတ္ထိ–ရှိကုန်၏၊) တတ္ထကာ–ထိုဝိညာတဗ္ဗရှိသလောက် အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော၊ ဒုကာ–ခုက်တို့သည်၊ (ဟောန္တိ)၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာတဗ္ဗ ဓမ္မဘောဒေနေ–သိထိုက်သောတရားတို့၏ ကွဲပြားခြင်းကြောင့်၊ ဒုကဘောဒေါ–ခုက်၏ ကွဲပြားခြင်းသည်၊ သမ္ဘဝတ္တာ–ပြည့်စုံသည်၊ နအာပဇ္ဇတိ–မဖြစ်၊ တသ္မာ, ဒုကဗဟုတာ–ခုက်တို့၏ များကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ရတ္ထိ–မရှိ၊ ဟိ–မုန့်၊ ဇကံယေဝ–တစ်ပါးသာလျှင်ဖြစ်သော၊ ဝိညာတဗ္ဗ–သိထိုက်သောတရားသည်၊ ကေနစိဝိညေယျ–ကေနစိဝိညေယျမည်သည်လည်းကောင်း၊ ကေနစိ နဝိညေယျဠ–ကေနစိ နဝိညေယျမည်သည်လည်းကောင်း၊ နေနစိ နဝိညေယျဠ–ကေနစိ နဝိညေယျမည်သည်လည်းကောင်း၊ နေ–မဟုတ်၊ ကိန္တု–အဟုတ်ကား၊ အပရဠ္ဠိ အပရဠ္ဠိ–အခြားလည်းဖြစ် အခြားဖြစ်သော၊(ဝိညာတဗ္ဗ–သည်၊ ကေနစိ ဝိညေယျ–မည်သည်လည်းကောင်း၊ ကေနစိ နဝိညေယျဠ–မည်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောတိ–၏၊) ဣတိ–သို့၊ သမ္ဘဝိညာတဗ္ဗသင်္ခေ–(ခုက်တစ်ခုတည်းက) ဝိညာတဗ္ဗ အလုံးစုံကို သိမ်းယူခြင်းသည်၊ (သတိ–သော်၊) ဒုကော-သည်၊ သမ္ဘဝ–ပြည့်စုံသည်၊ ဟောတိ–ဖြစ်တော့၏၊ ဧဝဉ္စသတိ–ဤသို့ဖြစ်လသော်၊ ကေနစိတိ ပဒ–ကေနစိဟူသော ပုဒ်သည်၊ အနိယမေန–မည်သည့်ဝိညာဏ်ဟု မသတ်မှတ်သော အားဖြင့်၊သမ္ဘဝိညာဏ သင်္ဂါဟကဲ–အလုံးစုံသောဝိညာဏ်ကို သိမ်းယူနိုင်၏၊ ဣတိ–ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်၊ သိဒ္ဓံ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ–၏။

စ–ဆက်၊ ဝိညာဏနာနတ္တေန–ဝိညာဏ်၏ ထူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိညာတဗ္ဗ–သိထိုက်သောတရားကို၊ ဘိန္ဒိတ္တာ–ခွဲခြား၍၊ အယံဒုကော–ဤခုက်ကို၊ ဝုတ္တောာ–ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဝိညာတဗ္ဗာနံ-သိထိုက်သောတရားတို့၏၊ အတ္ထဿ ရ ဘာယ–အနက်အရကောက်၏ တစ်ပါးတခြား၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ (အယံဒုကော–ကို၊) နံ (ဝုတ္တောာ) ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်၊ ဣတိ–ဤသို့ မှတ်အပ်၏၊

နေ ဇေတ္ထ ၊ပေ၊ ဒုက ဗဟုတာ။ ။ဤသို့ဖြစ်လျှင် ခုက်တွေ များနေစရာမရှိ ပါလော–ဟု စောခုကမ္ဘယ်ရှိသောကြောင့် "နေ ဇေတ္ထ"စသည်မိန့်၊ "သိထိုက်သောတရား၏ ကွဲပြားသလောက် ခုက်အများ မဖြစ်တော့ရကား ဒုကဗဟုတာ မဖြစ်ပါ" ဟုလို။

နဟိ၊ပေ၊သမ္ဘော ဟောတိ။ ။ထိုစကားကို ခိုင်မြဲစေလို၍ "နဟိ" စသည်မိန့်၊ ကေနစိ ဝိညေယျအရ ထိုဝိညာတဗ္ဗ တရားတစ်ခုကိုသာ သတ်မှတ်ထားသည်မဟုတ်၊ အခြားသော ဝိညာတဗ္ဗ တရားများလည်း ပါဝင်ရကား ခုက်တစ်ခု တည်းဖြင့် အလုံးစုံသော ဝိညာတဗ္ဗတရားစုကို သိမ်းယူနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ခုက် မများပါ–ဟုလို။

မှတ်ချက်။ ။အဌကထာကဆိုသည် "သဗ္ဗ ဓမ္မာ ကေနစိ ဝိညေယျာ၊ နှ ကေနစိ ဝိညေယျာ" ဟု ဟောတော်မူရာ၌ ဝိညေယျကဲ့သို့ဒုဿ မပြား၊ ဝိညာဏကဘွား ပုဒ်ကသာ ပြားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၂–ဝါကျတည်းဖြင့် ခုက်တစ်ခုအဖြစ်ကို ပြတော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း မူလဋီကာဆရာ၏ အယူအဆက ဤပါဠိတော်နှင့် ညီသကဲ့သို့ထင်သည်။

[အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဝိညာတမ္ဘူဖြစ်သော ကံဗုဒ္ဓိအရ ကွဲပြားသောကြောင့် ဒုက်ဟုဆို၏။ ဤဠီကာဆရာကား ဝိညာတမ္ဘူတရား မကွဲပြား။ ဝိညာဏကတ္တားကွဲသောကြောင့် ဒုက်ဟု ဆိုသည်။]

ပန-ဆက်၊ တေသေ ဒုကသေ-၏၊ နိကြွေပရာသိ နိဒ္ဒေသော-နိကြွေပရာသိ နိဒ္ဒေသသည်၊ (နိကြွေပကဏ္ဍာကို ဆိုသည်၊) ဒုကသင်္ခါဟိတမမ္မေကဒေသေသု-ဒုက်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သောတရားတစ်စိတ်တို့၌၊ ဒုကပဒ ဒွယပ္ပဝတ္တိ ၊ဒသကနဝ သေန-ဒုက် ၂-ပါးအပေါင်း၏ဖြစ်ပုံကို ပြခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ပဝတ္တော-ဖြစ်၏၊ [ဒုကသင်္ခါဟိတ ဓမ္မေကဒေသဟူသည် ရူပါရုံစသော အာရုံ ၅-ပါးတည်း။ ဓမ္မာရုံကို မသိမ်းယူသောကြောင့် "ဧကဒေသ" ,ဟု ,ဆိုသည်၊ ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။] အတ္ထဒ္ဒါ၊ရန်ဒ္ဒေသော-အတ္ထဒ္ဒါ၊ရ နိဒ္ဒေသသည်၊ (အဋ္ဌကထာ ကဏ္ဍသည်၊) နိရုဝေသေ ,ပေ၊ ဝသေန-ဒုက်ဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော အကြောင်းမရှိသောတရားတို့ကို ပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ (ပဝတ္တော-၏၊) ဣတိ-ဝေဒီတမ္မော။ [အဋ္ဌကထာကဏ္ဍ၌ "သမ္မေမ္မာ ဧကနစိဝိညေယျာ, နာ ,ကေနစိဝိညေယျာ"ဟု ဒုက်ဖြင့်သိမ်းယူအပ်သောတရားတို့ကို "သမ္မေမ္မာ"ဟု အကြောင်းမရှိအောင် ပြတော်မူသည်။

[အာသဝဂေါ၌ကကိုဖွင့်ပြလို၍ "စက္ခုတောပိ"စသည်ကိုမိန့်။] စက္ခုတောပိ ,ပေ၊မနုတောပိတိ-ကား၊ စက္ခုပိညာဏာဒိဝိထိသုစ-စက္ခုဝိညာဏ အစရှိသော ဝိထိတို့၌ လည်းကောင်း၊ တာဒနုဂတ မနောဝိညာဏဝိထိသုစ-တာဒနုဂတ မဓောဝိညာဏဝိထိတို့၌ လည်းကောင်း၊ ကုသလာဒီနုဒ္ဓိ-ကုသိုလ်အစရှိသည်တို့၏ လည်း၊ ပဝတ္တိ-သည်၊ ကိဠာပိ အတ္ထိ-၏၊ ပန-ထိုသို့ပင်ရှိပါ,သော်လည်း၊ ,ကာမာသဝါဒယော ဧေ-ကာမာသဝ အစရှိသောတရားတို့သည်သာ၊ ဝဏာတော-အနာမှ၊ ယုသဲ-အရိုအရှဲသည်၊ (အသုစိ ဘာဝေန-မစင်မကြယ်၊ ရွံစဖွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သန္ဓတိ) ဝိယ-စီးသကဲ့သို့၊ (တထာ-တူ၊) ပဏ္ဍရဏာကအသုစိဘာဝေန-ယိုစီးတတ်သော မစင်မကြယ် ရွံစဖွယ်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သန္ဓန္တိ-စီးတတ်ကုန်၏၊ တသ္မာ, တေဧေ-ထို ,ကာမာသဝ အစရှိသောတရားတို့ကိုသာ၊ အာသဝါတိ-တို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-ဟိ-မှန်၊ တတ္ထ-ထိုကာမာသဝစသော ပုဒ်တို့၌၊ [အနုဒ္ဒ၊ "တတ္ထာတိ ဝဏော"ဟုဆို ၏။] အာသဝ သဒ္ဒေါ-သည်၊ ပဏ္ဍရဏာကအသုစိမ်-၌၊ နိရုဝေ္ဓော-တက်ရောက်သော အထင်ရှင်ဋီသဒ္ဒါတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့ ,မှတ်အပ်၏။

ဓမ္မတော ယာဝ ဂေါတြဘုန္တိ-ဘုံဟူသော စကားကို၊ တတော-ထိုဂေါတြဘုမှ၊ ပရံ-၌၊ မဂ္ဂဖလေသု-မဂ်ဖိုလ်တို့၌၊ အပ္ပဝတ္တိတော-မဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ ဝုတ္တံ-ပြီ၊ [မဂ္ဂဝိထိကိုရည်ရွယ်၍ဆိုသော စကားတည်း၊ ထိုမဂ္ဂဝိထိ၌ ဂေါတြရဘုနောတ် မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်သည်။] ဟိ-မှန်၊ ဧတေ-ဤလောဘဒီဠိ မောဟတရားတို့သည်၊ အာရမ္မဏ ကရဏ ဝသေန-အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဧမ္မေ-အာရုံတရားတို့သို့၊ ဂစ္ဆန္တာ-သွားကုန်လသော်၊ တတော-ထိုဂေါတြဘုမှ၊ ပရံ-နောက်ဖြစ်သောမဂ်ဖိုလ်သို့၊ နဂစ္ဆန္တိ-မသွားနိုင်ကုန်၊ ဣတိ-မှတပ်အပ်၏။

တထော–ထိုဂေါတြဘုမှ၊ ပရံ–၌၊ ဘဝဂါဒိနိုပိ–ဘဝင်အစရှိသည်တို့သို့လည်း၊ ဂစ္ဆန္တိ ၊ နုန–သွားကုန်သေးသည်; မဟုတ်လော၊ ဣတိစေ–ဤသို့မေးအံ့၊ နု–မသွား ကုန်၊ (ကသ္မာ)၊ တေသံပိ–ထိုဘဝင်အစရှိသော တရားတို့၏လည်း၊ ပုဗ္ဗေ–၌၊ အာလမ္မိတေသု–အာရုံပြုအပ်ပြီးသော၊ လောကိယဓမ္မေသု–လောကီတရားတို့၌၊ သာသဝဘာဝေန–သဘာဝ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ (အာသဝေါ တရားတို့၏ အာရုံအဖြစ်ဖြင့်)၊ အန္တောဂဗ္ဘာ–အတွင်းဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တတော– ထိုဂေါတြဘုမှ၊ ပရတာဘာဝတော–နောက်အဖြစ်၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ [ဂေါတြဘုဘ၏ ရှေ့၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်သည်–ဟူလို။]

စ–ဆက်၊ ဧတ္ထ–ဤယာဝ ဂေါတြဘုဟူသောစကား၌၊ ဂေါတြဘုဝစနေန– ဂေါတြဘုသဒ္ဒါဖြင့်၊ ဂေါတြဘုပေ၊ ပရိကမ္မာနိ–ဂေါတြဘု, ဝေါဒါန်, ဖလသမာပတ်၏ ရှေ့သွားဖြစ်သော ပရိကံတို့ကို၊ ဝုတ္တာနိ–ဆိုအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ– နိ၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ ပဌမမဂ္ဂဝုရေစာရိကမဝေ–ပဌမမဂ်၏ ရှေ့သွားသာလျှင်ဖြစ် သော ဂေါတြဘုကို; အဝဓိနိဒဿနဘာဝေန–ပိုင်းခြားတတ်သော တရားကို ညွှန်ပြ တတ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၊ ဂဟိတာ–ယူအပ်ပြီ၊ တတော–ထိုပဌမမဂ္ဂဝိထိမှ၊ ပရံ ပန– ၌ကား၊ မဂ္ဂဖလသမာနတာယ–မဂ်ဖိုလ်ချင်းတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ အညေသု–နှ ယေ၊ မဂ္ဂသု–အထက်မက်တို့၌လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂဝိထိယ–၌လည်းကောင်း၊ ဖလသမာ ပတ္တိဝီထိယ–၌လည်းကောင်း၊ နိ ရောဓာနန္တ ရံ–နိ ရောဓသမာပတ်၏ အခြားမဲ့၌၊ ပဝတ္တမာနေသု–နှ သော၊ ဖလေသုစ–တို့၌လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာနေစ–၌လည်းကောင်း၊ အာသဝါနံ–အာသဝေါတရားတို့၏၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ခြင်းကို၊ နိ ဝါ ရိ ဝ်ာ–တားမြစ်အပ်ပြီ၊ ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သဝန္တိ–ကား၊ ဂစ္ဆန္တိ–သွားတတ်ကုန်၏။

["အန္တော ကရဏာတ္တော ဟိ အယံ အာကာရော" ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားနှင့် စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို ပြလိုသောကြောင့် "ဒီဝိဓော ဟိ" စသည်မိန့်။] ဟိ–ဆက်၊ အဝ၏–အဝ၏သည်၊ "ကြိယာကို ပိုင်းခြားရာဖြစ်သော အပါဒါန်သည်၊) အဘိဝိဓိ ဝိသယော–အဘိဝိဓိဝိသယ အဝ၏လည်းကောင်း၊ (လွှမ်းမိုး၍ ဖြစ်တတ်သော ကြိယာ၏ အရာဖြစ်သော အပါဒါန်လည်းကောင်း၊) အနဘိဝိဓိ ဝိသယောစ– အနဘိဝိဓိ ဝိသယ အဝ၏လည်းကောင်း၊ (မလွှမ်းမိုးနိုင်သောကြိယာ၏ အရာဖြစ်သော အပါဒါန်လည်းကောင်း၊) (ဣတိ) ဒုဝ၏–၏၊ အဘိဝိဓိဝိသယ–အဘိဝိဓိ ဝိသယ အဝ၏ကို၊ ကြိယာ–ကြိယာသည်၊ ဗျာပေတွာ–ပျံ့နှံ့၍၊ ပဝတ္တတိ–၏၊ (ယထာ– ဥဒါဟရဏ်ကား၊) အာသဝဠ္ဂါ၊ ပေ၊ ဂတောတိ–ဂတော ဟူသည်တည်း။ [ဘဂဝတော–

---

[1] ဒုဝ်ဓော ၊ ပေ၊ ဝိသယောစ။ ။အဝ၏ယတေ ပရိစ္ဆိန္နတေ ဣတောတိ အဝ၏၊ ဣတော– ဤအပိုင်းအခြားမှ၊ ကြိယာ–ကြိယာကို၊ အဝ၏ယတေ ပရိစ္ဆိန္နတေ–ပိုင်းဖြတ်အပ်၏၊ ဣတိ– ဤသို့ ကြိယာကိုပိုင်းဖြတ်အပ်ရာ၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ အဝ၏–အဝ၏မည်၏၊ အပါဒါန်ကိုပင်

၏၊ ယသော-အကျော်အစောသည်၊ အာဘဝဂ္ဂါ-ဘဝဂ်တိုင်အောင်၊ (ဘဝဂ်ကို လွှမ်းမိုး၍)၊ ဂဟော-ဖြစ်၏။] (ဤ၌ ယသ၏ ဂမနကြောင်းသည် ဘဝဂ်တည်းဟူသော အဝဓိကို ပျံ့နှံ့၍ (လွှမ်းမိုး၍) ဖြစ်သည်။)

ဣဒဝရံ-အဘိဝိဓိဝိသယ အဝဓိမှ တစ်ပါးသော အနုဘိဝိဝိသယ အဝဓိကို၊ (ကြောင်-ကြောင်သည်၊) ဗဟိ-အပဋ္ဌ၊ ကတွာ-၍၊ (တစ်နည်း) ဗဟိကတွာ-အပြင် ဘက်၌ထား၍၊ (ပဝတ္တတိ)၊ (ယထာ-ဥဒါဟရုဏ်ကား၊) အာပါဠလိပုတ္တာ ဝုဒ္ဓော ဒေဝေါတိ-ဟူသည်တည်း၊ [အာပါဠလိပုတ္တာ-ပါဠလိပုတ်ပြည်တိုင်အောင်၊ ဝါ-ပါဠလိပုတ်ပြည်ကို အပြင်ထား၍ ဒေဝေါ-မိုးသည်၊ ဝုဒ္ဓော-ရွာပြီ။] (ဤ၌ မိုးရွာခြင်းကြောင်းသည် ပါဠလိပုတ်ပြည်ပေါ်သို့ မရောက်၊ ပါဠလိပုတ်ပြည်ကို အပြင်ထား၍ ရွာသည်။) စ-ဆက်၊ ဣဒ-အာသဝေါ ဟူသော ပုဒ်၌၊ အဘိဝိဓိ အတ္ထော-အဘိဝိဓိအနက်ရှိသော၊ အယံ အာကာရော-ဤအာသဒ္ဒါကို၊ ဂဟိတောပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ အနေဿကရဏတ္ထောတိ-ဟူ၍၊ (သင်္ဂဟ ကာရေန) ဝုတ္တံ။

စိရပရိဝုတ္ထတာ-ကြာမြင့်စွာ တည်နေစေအပ်၊ ထုံအပ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ ပုရာဏဘာဝေါ-ရှေးဟောင်း၏အဖြစ်သည်၊ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌော-စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌမည်၏၊ အာဒိသဒ္ဒေန (နာဟောသိတိအာဒိ၌) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်၊ ပုရိမာ၊ ပေ၊ ဘဝတဏှာ ယာတို့ ဣဒံသုတ္တံ-ဟူသော ဤသုတ်ကို၊ သင်္ဂီဟိတ-သိမ်းယူအပ်ပြီ၊ စ-ဆက်၊ အဝိဇ္ဇာသဝဘဝါသဝါနံ-အဝိဇ္ဇာသဝဟူသော မောဟ, ဘဝါသဝဟူသော ဘဝတဏှာတို့၏၊ စိရပရိဝုတ္ထတာယ-စိရပရိဝုတ္ထတို့၏ အဖြစ်ကို၊ ဒသိတာယ-ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပြအပ်ပြီးသော်၊ တဒ္ဘဝဘာဝဝိနံ-ထိုအဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လေ့ရှိကုန်သော၊ ကာမာသဝ ဒိဋ္ဌာသဝါနံ စ-ကာမာသဝ ဒိဋ္ဌာသဝတို့၏လည်း၊ စိရ ပရိဝုတ္ထတော-စိရ ပရိဝုတ္ထတို့၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ကို၊

မောဂ္ဂလ္လာန်စသော သဒ္ဒါကျွမ်းတို့၌ "အဝဓိ" ဟု သုံးခဲ့၏၊ အဘိဘဝိတ္တာ ဝိဒေဓတီတိ အဘိဝိဓိ-လွှမ်းမိုး၍ စီရင်တတ် (လွှမ်းမိုးတတ်သော) ကြောင်းသာ အဘိဝိဓိသယ+ဝိသယောဟု-အဘိဝိဓိဝိသယောဟု= လွှမ်းမိုးတတ်သော ကြောင်း၏ အရာဖြင့်သော (လွှမ်းမိုးရာဖြစ်သော) အဝဓိ။

မှတ်မျက်။ ။အခြားကျွမ်းတို့ဌာကား ဝိသယသဒ္ဒါမပါဘဲ "အဘိဝိဓိ အဝဓိ မရိယာဒါဝဓိ" ဟု နာမည်တပ်၏၊ မရိယာဒါဝဓိနှင့် အနုဘိဝိဓိဝိသယ အဝဓိသည် သဘောတူပင်တည်း၊ ကြွင်းသော အမိပ္ပာယ်ကို သင်ကြားတတ်ကြ အာသဝပုဒ် အဗျင်္ဇန် ရှုပါ၊ သို့သော် ထိုသို့ သာခကဖြစ်သော ဋီကာကျော်နှင့်တကွ သုတ္တန်ဋီကာတို့၌ "ကြောင်"ဟု ကဲပုဒ်ထား၍ ဤ၌ "ကြောင်"ဟု ကတ္တားပုဒ်ထားသည်၊ လိုရင်းအမိပ္ပာယ်မှာ သဘောတူပင်တည်း။

ဒသိတာ–ပြအပ်ပြီးသည်၊ ဟောတိ–၏။ [ကာရပဏ္ဍစာရအားဖြင့် ပြအပ်ပြီးဖြစ်သည်–ဟူလို။]

အညေသု–လောဘဒိဋ္ဌိ မောဟတို့မှ အခြားကုန်သော၊ ယထာဝုတ္တော–အကြင်အကြင်ဆိုအပ်ကုန်ပြီးသော၊ ဧမေ–ဂေါတြဘုတိုင်အောင်သော တရားတို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ("ယံထာဝုတ္တံ–သော"ဟု လိုက်စေ၊) သြကာသဋ္ဌ–ဘဝဂ်ဟူသော အရပ်ကို လည်းကောင်း၊ အာရမ္မဏဲ ကတွာ–အာရုံပြု၍၊ ပဝတ္တမာနေသု–နိ သော၊ မာနာဒီသု–မာန အစရှိသော တရားတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ–ရှိပါကုန်သော်လည်း၊ (အညေသုပိမှ ပိသဒ္ဒါကို ဤ၌ ယူပေး၊) အတ္တတ္တနိယာဒီဂ္ဂါဟဝေသန–အတ္တ၊ အတ္တနိယ အစရှိသည်တို့ကိုယူခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ အဘိဗျာပနိ–ပျံ့နှံ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မဒကရဏဝသေန–ယစ်မူးခြင်းကို ပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်၊ အာသဝဒိတာစ–အရက်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ဧတေသံယေဝ–ဤလောဘဒိဋ္ဌိ မောဟတို့၏အတွက်သာ၊ (ဟောတိ)၊ အညေသံ–အခြားတရားတို့၏အတွက်၊ နု (ဟောတိ)၊ ဣတိ–ထိုကြောင့်၊ ဧတေသွေဝ–ဤလောဘဒိဋ္ဌိ မောဟတရားတို့၌သာ၊ အာသဝသဒ္ဒေါ–ကို၊ နိရုဠ္ဆော-တက်ရောက် ထင်ရှားအ၏ဟူ၍၊ ဒဋ္ဌမ္ဗော–၏။ [ဤ၀ါကျများ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။]

["အာယတံ သံသာရဒုက္ခံ သင်္ဆိ" ဟူသော အဋ္ဌကထာကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖွင့်ပြလိုသောကြောင့် "အာယတံ"စသည်ကိုမိန့်၊ အချို့စာ၌ "ဝါ" ဟု ပါသည်ကား မကောင်း၊ အကယ်၍ ဝါကို ပါစေလိုလျှင် အဋ္ဌကထာ၌ပါသော "ဝါ"ဟုသာ မှတ်ပါ။] အာယတံ–ရှည်လျားစွာသော သံသရာဒုက္ခကို၊ သဝန္တိ ဖလန္တိ–သီးတတ်ကုန်၏၊ ဣတိ, အာသဝါ–တို့မည်၏၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) ကသ္မာ အာယတံ–ကို၊ သဝန္တိ ဖလန္တိ–နိ၏၊ ဣတိ, အာသဝါ–တို့မည်၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–နည်း၊ ဟိ (ယသ္မာ)၊ အာသဝေဟိ–တို့နှင့်၊ ဝိနာ–ကင်း၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇမာန–သော၊ ကိဉ္စိ–သော၊ သံသာရဒုက္ခံ–သည်၊ နု အတ္ထိ၊ ဣတိ–ကြောင့်။ (အာယတံ သဝန္တိ ဖလန္တိ ဣတိ အာသဝေါ၊ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

ဝဏ္ဏော–အနာသည်၊ အသုစိ–မစင်မကြယ်သည် ရွံ့စဖွယ်ကို၊ (သန်ရည်ကို၊) ပဋ္ဌရတိ၀ိယ–ယိုချတတ်သကဲ့သို့၊ (တထာ–ဣ၊) ယေမဂ္ဂာ–တို့သည်၊ အာရမ္မဏ ဘာဝေန–(အာသဝ၀တို့၏) အာရုံအဖြစ်ဖြင့်၊ အာသဝေ–တို့ကို၊ ပဋ္ဌရန္တိ–ယိုချတတ်ကုန်၏၊ တေ–ထိုတရားတို့သည်၊ အသမ္ဘယောဂေ–(အာသဝတို့နှင့်) သမ္ဘယှတ် မဟုတ်သည်ဖြစ်၍၊ အတဗ္ဘာဝေပိ–ထိုအာသဝေါ တရားတို့ကြောင့် ဖြစ်ခြင်းမရှိပါ သော်လည်း၊ အာသဝေဟိ–တို့နှင့်၊ သဟ (ဝတ္တန္တိ) ဣတိ, သာသဝါ–တို့မည်၏၊ အာသဝ၀န္တေ၁–အာသ၀ရှိသောတရားတို့၊ ဣတိ အဏ္ဌော–နက်။ [အာရုံအာရမ္မဏိက အဖြစ်အားဖြင့် အာသ၀ေါနှင့် တကွဖြစ်သော တရားများ ဖြစ်ကြသည်–ဟူလို။]

သြသာနဒုဂေ-အဆုံးဒုက်ခ်ဋ္ဌ၊ နော အာသဝေါ ခေါ ပနာတိ-ဟူ၍၊ အဝတ္ထာ ဟောတော်မမူဘဲ၊ ("နဟေတု ခေါ ပန ဓမ္မာ"ကဲ့သို့ ဟောတော်မမူဘဲ-ဟူလို။) အာသဝ ဝိပ္ပယုတ္တာ ခေါ ပနာတိ-ဟူ၍၊ ဝစန်-ဟောတော်မူခြင်းသည်၊ (ဒဿနတ္ထာ၌ စပ်၊) သမေတုကာနံ-သဟေတုကတရားတို့၏၊ သမ္ပယုတ္တေဟိ-သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဟိတိတို့ဖြင့်၊ တံသဟိတတာ-ထိုဟိတိတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ) ဝိယ၊ (တထာ-တူ၊) သာသဝါနံ-အာသဝေါတို့နှင့် တကွဖြစ်သော တရားတို့၏၊ သမ္ပယုတ္တေဟိ-သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော အာသဝေါတရားတို့ဖြင့်၊ တံသဟိတဘာ-ထိုအာသဝေါတရားတို့နှင့် တကွဖြစ်ကုန်သည်၏အဖြစ်သည်၊ နဟောတိ၊ (အာရုံပြုသည်၏ အစွမ်းဖြင့်သာ ဖြစ်သည်-ဟူလို။) ဣတိ (ဣမသေ အတ္ထသေ)-ကို၊ ဒဿနတ္ထာ-ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏၊ ဓေဝ-တူ၊ သေသဂေါ့ဌကေသုပိ-တို့၌လည်း၊ ယထာသမ္ဘဝ-စွာ၊ ဝိပ္ပယုတ္တဂ္ဂဏေ-ဝိပ္ပယုတ္တသဒ္ဒါကို ယူခြင်း၌၊ ပယောဇနံ-အကျိုးကို၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏။

အဝိစ-သည်သာမကသေး၊ နော အာသဝေါ ခေါ ပန ဓမ္မာ သာသဝါဝိတိ ဣဒံ ပဒ-သည်၊ "မဟောသော်လည်း အကယ်၍ ဟောတော်မူလျင် ဆဋ္ဌဒုက်၏ ပဋ္ဌမပုဒ်ဖြစ်ထိုက်သော ဤပုဒ်သည်။] စတုတ္ထဒုဂေ-ဌ၌၊ ဒုတိယပဒေန-ဒုတိယပုဒ်နှင့်၊ [သာသဝါ ဓေဝ ဓမ္မာ နောစ အာသဝါ ဟုသော ဒုတိယပုဒ်နှင့်၊] နိန္ဒာနံ-အထူးမရှိ၊ ဇေကနစ-တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်လည်း၊ [အထူးမရှိလို့ ဟောတော်မမူရလျှင် ကျန်သေးသော "နော အာသဝါ ခေါ ပန ဓမ္မာ အနာသဝါဝိ" ဟူသော တစ်ပုဒ်တည်းဖြင့်လည်း။] ဒုကောနသည်၊ နဟောတိ၊ တသ္မာ, အာသဝ-ဝိပ္ပယုတ္တ ပဒမေဝ-အာသဝဝိပ္ပယုတ္တပုဒ်ကိုသာ၊ ဂဟေတွာ-၍၊ သြသာနဒုကယောဇနာ-အဆုံးဒုက်ကို ယှဉ်စေတော်မူခြင်းကို၊ (ကတာဌ္ဌပပ်၊) ဝါ-သည်၊ ဥယဂတာ-အသင့် ယုတ္တိအားဖြင့်ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ကတာ-ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ ["ဥဃေန (ယုတ္တိယာ)+ဂတာ (ပဝတ္တာ) ဥယဂတာ"ဟု ရှိစေ-မရ။]

[ဤသို့ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ဟေတုဂေါ့ဌကတုန်း-က "နဟေတု"ပုဒ်ကို ယူ၍ ယောဇနာမှုကို ပြုရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဟေတုဂေါ့ဌကေပန" စသည်မိန့်၊] ပန-ဆက်၊ ဟေတုဂေါ့ဌကေ-ဌ၌၊ ဟေတုဝိပ္ပယုတ္တာနံ-ဟိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သောတရားတို့၏၊ သမေတုကတာ-သဟေတုကတို့၏အဖြစ်သည်၊ နတ္ထိ-

---

အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ ၊ဝေ၊ ဒဿနတ္ထာ။　။"အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ (ခေါ ပန) ဓမ္မာ" သည် "သာသဝါဝိ, အနာသဝါဝိ"တို့၏ ဝိသေသနတည်း၊ ဟေတုဂေါ့ဌတ္ထ "နဟေတု ခေါ ပန ဓမ္မာ"ဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ "နော အာသဝါ ခေါ ပန ဓမ္မာ"ဟု ဟောတော်မမူဘဲ "အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ"ဟု ဟောတော်မူခြင်းသည် (ဝိသေသန ပြုတော်မူခြင်းသည်) "သာသဝါဝိ" အရ အတူတကွယှဉ်ခြင်း ဟူသော သမ္ပယုတ် အားဖြင့် သာသဝဖြစ်ကြသည်မဟုတ်၊ အာသဝတို့နှင့် မယှဉ်ဘဲလျက် အာရုံအာရမဏကိုကအားဖြင့် တကွဖြစ်ကြသည်ဟု ပြခြင်းအကျိုးရှိသည်၊

ဣတိ–ကြောင့်၊ တေ–ထိုဟောတုဝိပ္ပယုတ္တာတရားတို့ကို၊ ဂယောတ္တာ–ယူတော်မူ၍၊ ဒုကမယောနေသယ–ဒုက်ကိုယှဉ်စေတော်မူခြင်း၏၊ အသက္ကုဏေယျတ္တာ–မတတ်ကောင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ (“ဟောတုဝိပ္ပယုတ္တာ ဓေါပန ဓမ္မာ အဟေတုကာဝိ”ဟု ဒုက်ပုဒ်လုပ်၍ မဖြစ်သောကြောင့်၊) နဟောတုပဒ–ကို၊ ဂဟောတ္တာ, သြသာနဒုကနယော နေနာ–ကို၊ ကတာ–ပြီ။

ဝါပန–တစ်နည်းကား၊ ပဋမေ ဒုကေ–ပဋမဒုက်၌၊ (ပဋမဒုက် တစ်ခုက်လုံး၌၊) ဒုတိယသ–ဒုတိယဒုက်၏ ပဋမဒုက်ကို၊ ပကွေ့ပေ၊ ထည့်သွင်းရာအခါ၌၊ ဧကော–တစ်ခုသော စတုတ္ထဒုက်လည်းကောင်း၊ [ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်လာသော စတုတ္ထဒုက်ကိုဆိုလိုသည်။] (ပဋမေ ဒုကေ–၌၊) တတိယသ–တတိယဒုက်၏ ၂–ပုဒ်လုံးကို (ပကွေ့ပေ–၌၊) ဒွေ–၂–ဒုက်တို့လည်းကောင်း၊[“အာသဝါစေဝ ဓမ္မာ အာသဝ သမ္မယုတ္တာစ, အာသဝသမ္မယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နောစ အာသဝါ၊ အာသဝါစေဝ ဓမ္မာ အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာစ, အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာ စေဝ ဓမ္မာ နောစ အာသဝါ” ဤဒုက်ကို ဆိုလိုသည်၊ ထိုတွင် နောက်ဒုက်သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်မပါ–အနုဋ္ဌိကာ ကြည့်ပါ။] ပဋမသ–ပဋမဒုက်၏ ‘ဒုတိယဒုက်ကို၊ ဒုတိယ–ဒုတိယဒုက်တစ်ခုက် လုံး၌၊ (ပကွေ့ပေ–၌၊) ဧကော–တစ်ခုက်လည်းကောင်း၊ [“နော အာသ ဝါ ဓမ္မာ သာသဝါဝိ, အနာသဝါဝိ” ဟူသော ဒုက်လည်းကောင်း၊] (ပဋမသ–ပဋမဒုက် တစ်ခုက်လုံးကို၊) တတိယ–တတိယဒုက် တစ်ခုက်လုံး၌၊ ပကွေ့ပေ–၌၊ ဒွေ–၂–ဒုက်တို့လည်းကောင်း၊ [“အာသဝါဓမ္မာ အာသဝသမ္မယုတ္တာပိ, အာသဝ ဝိပ္ပယုတ္တာပိ၊ နော အာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝသမ္မယုတ္တာပိ, အာသဝဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဤ ၂–ဒုက် တို့လည်းကောင်း။]

ဒုတိယသ– ဒုတိယဒုက်၏ ပဋမပုဒ်ကို၊ တတိယ–တတိယဒုက် တစ်ခုက်လုံး၌၊ (ပကွေ့ပေ–၌၊) ဧကော–လည်းကောင်း၊ [“သာသဝါ ဓမ္မာ အာသဝ သမ္မယုတ္တာပိ, အာသဝ ဝိပ္ပယုတ္တာပိ” ဟူသော ဒုက်လည်းကောင်း။] ဒုတိယေစ–ဒုတိယဒုက် တစ်ခုက်လုံး၌လည်း၊ တတိယသ–တတိယဒုက်၏ ဒုတိယပုဒ်ကို၊ (ပကွေ့ပေ–၌၊) ဧကော–လည်းကောင်း၊ [ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက်ပါလာသော ဆဋ္ဌဒုက်ကိုဆိုလိုသည်။ [ဣတိ–သို့၊ အဋ္ဌ–နှစ်သောယေသုကာ–အကြင်ဒုက်တို့ကို၊ လဇ္ဇန္တီ–နှစ်၏၊ [ဤ ၈–ဒုက်တို့တွင် စတုတ္ထ ပဉ္စမ ဆဋ္ဌဒုက်တို့သည် ပါဠိတော်၌ တိုက်ရိုက် လာကုန်၏၊ ကျန် ၅–ဒုက်ကား သမ္ဘဝဒုက်များတည်း။] တေသု–ထိုဒုက်တို့တွင်၊ တီဟိ–သုံးဒုက်တို့ဖြင့်၊ (စတုတ္ထ ပဉ္စမ ဆဋ္ဌ သုံးဒုက်တို့ဖြင့်၊) ဣတရေ–အခြား ၅–ပါးသော သမ္ဘဝဒုက်တို့ကိုလည်း၊ နယတောနနည်းအားဖြင့်၊ (နိဿသနနည်းအားဖြင့်) ဒဿိတာ–ကုန်ပြီ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–နှစ်၏၊ သေသဂေါ့ဌကေသုပိ–တို့၌ဌတည်း၊ ဧသနယောတည်း။ [ကြောင်းဂေါ့ဌကတို့၌ သမ္ဘဝဒုက်များဖြစ်ပုံကို အနုဋ္ဌိကာရှုပါ။]

သံယောဇနဂေါ့ဌကကို ဖွင့်ပြလိုရ်] ကိလေသကမ္မ–စသည်မိန့်,] ကိလေသကမ္မ ဝိပါကဝဋ္ဋာန်–ကိလေသာဝဋ်, ကမ္မဝဋ်, ဝိပါကဝဋ်တို့၏၊ ပစ္စယဘာဝေန–အကြောင်း တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ တတ္ထ–ထို ဝဋ် ၃–ပါး၌၊ သံယောဇွန်–ယုဉ်စေတတ်ကုန်၏၊ ဝါ–ဖွဲ့ထားတတ်ကုန်၏၊ အညေသံ–သံယောဇဉ် တရားကိုယ် ကိုးပါးမှတစ်ပါး အခြားကိလေသာ 'အဘိသခါရစသော တရားတို့၏၊ တပ္ပစ္စယဘာဝေ–ထိုဝဋ် ၃–ပါးတို့၏ အကြောင်းတို့၏အဖြစ်သည်, သတိပိ–ဖြစ်ပါသော်လည်း၊ သံယောဇနာန်–သံယောဇဉ်တို့ကို၊ ဝိနာ–ကြဉ်၍၊ တေသံ–ထိုအခြားကိလေသာ အဘိသခါရစသော တရားတို့၏၊ တပ္ပစ္စယဘာဝေါ–ထိုဝဋ် ၃–ပါးတို့၏အကြောင်းတို့၏အဖြစ်သည်, နာ အတ္ထိ–မရှိနိုင်။

စ–ဆက်၊ ဩရမ္ဘာဂိယုဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သင်္ဂီဟိတေဟိ–ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်, ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ်တို့ဖြင့် သိမ်းယူအပ်ကုန်သော သံယောဇဉ်တို့ကြောင့်, တံတံ ဘဝနိဗ္ဗတ္တာ ကမ္မနိယမော–ထိုထိုဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သောကံ၏ အမှတ်အသား သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝနိယမောစ–ဥပပတ္တိဘဝ၏ အမှတ်အသားသည်လည်း ကောင်း၊ ဟောတိ–ဖြစ်ရမ်၊ (ကသ္မာ–ကြောင့်, ဩရမ္ဘာဂိယုဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သင်္ဂီဟိတေဟိ–တို့ကြောင့်, တံတံဘဝနိဗ္ဗတ္တာ,ပေ၊ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ–နည်း၊) စ (ယသ္မာ) ကြောင့်, ဥပ္ပဇ္ဇိန္နသံယောဇနေသု–ပြတ်ပြီးသော သံယောဇဉ်ရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်, ကတာနိ–ပြုအပ်ပြီးကုန်သည်, (သမာနာနိ) ပိ–နှစ်သော်လည်း၊ (ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊) ကမ္မာနိ–ကံတို့သည်, ဘဝ–ဘဝကို၊ နနိဗ္ဗတ္တေန္တိ–မဖြစ်စေနိုင်ကုန်၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ဩရမ္ဘာဂိယုဒ္ဓမ္ဘာဂိယသင်္ဂီဟိတေဟိ–တို့ကြောင့်, တံတံဘဝနိဗ္ဗတ္တာ ကမ္မနိယမော–သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝနိယမောစ–သည်လည်း ကောင်း၊ ဟောတိ–၏၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ။)

သတိပိ ၊ပေ၊ အတ္ထိ။ ။ဝဋ် ၃–ပါးဖြစ်ဖို့ရာ အခြား ထိန အဟိရိုက အနောဘတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာတို့နှင့်တကွ ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်ဖို့ရာ အဘိသခါရဟူသော ကံတရားတို့ ရှိသေးသော်လည်း ထိုတရားတို့က ဝဋ် ၃–ပါးဖြစ်ဖို့ရန် ကျေးဇူးပြုရာ၌ အဝိဇ္ဇာ ဥာဏ် ၊သော သံယောဇဉ်တို့နှင့် ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်။

ဩရမ္ဘာ ဂိယ၊ပေ၊ ဟောတိ။ ။သံယောဇဉ် ၁၀–ပါးကို ဩရမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ် ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ် ၂–ပါးဖြင့် သိမ်းယူနိုင်သောကြောင့် "ဩရမ္ဘာ ဂိယုဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သင်္ဂီဟိတေဟိ"ဟု ဆိုသည်၊ [ဩရမ္ဘာဂိယ–ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ် အခွဲကို သင်္ဂြိဟ်ဘာသာဦးကာ သံယောဇဉ်အဖွင့်၌ ပြထားပြီး] ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်တို့ကြောင့် အောက်ကာမဘဝ၌ဖြစ်စေနိုင်သော ကံတရားဟု မှတ်သားး၍ ထိုကံကြောင့် ကာမဘဝ၌ဖြစ်ရမည်ဟု ဘဝနိယမလည်းဖြစ်၏၊ ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယ သံယောဇဉ် တို့ကြောင့် အထက်ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌ဖြစ်စေနိုင်သော ကံဟု မှတ်သား၍ ထိုကံကြောင့် ရူပဘဝ အရူပဘဝ၌ ဖြစ်ရမည်ဟု ဘဝနိယာမလည်း ဖြစ်သည်။

[အဌကထာ၌ "သံယောဇနာနံ+ဟိတာတိ သံယောဇနီယာ" ဟု ဟိတတဒ္ဓိတ် ဖွင့်၏၊ ထိုနည်းမှ အခြားနည်းများကိုပြုလိုရ၍ "သံယောဇေတမ္ဘာတိ ဝါ" စသည်မိန့်။]
၀၊–အဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ သံယောဇေတမ္ဘာ–ယှဉ်စေထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သံယောဇနီယာ–သံယောဇနီယတို့မည်၏၊ (ဤအလိုကိတ်ပုဒ်၊ ကာရိတ်ကျေ၊ အနီယပစ္စည်းဖြင့် "သံယောဇနီယာ"–ဟုရှိစေ။) ၀၊–ရှေ့နည်းမှ တစ်နည်းကား၊ သံယောဇေနေ–သံယောဇဉ်၌၊ နိယုတ္တာ–ယှဉ်သောတရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ သံယောဇနီယာ–သံယောဇနီယတို့မည်၏။ (ဤအလို နိယုတ္တာတဒ္ဓိတ် ပုဒ်ဖြစ်၍ ဏိကပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဣကပစ္စည်း၊ ့ကကို ယပြု၍ "သံယောဇနီယာ" ဟု ရှိစေ၊ ဣယပစ္စည်းလည်း သင့်၏။)

ဒုရုဟတိသာပိ–အဝေဒ္ဓရောက်နေသော သတ္တ၀ါအားလည်း၊ ၀ါ–ကိုလည်း၊ အာကဟုနတောဒ–ဆွဲ၀င်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ နိသရိတုံ–လွတ်ထွက်ခြင်းငှာ၊ အပ္ပဒါန ၀သေန–မပေးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ဗဒ္ဓနံ-ဖွဲ့ချည်ခြင်းသည်၊ သံယောဇနံ-သံယော ဇဉ်တည်း၊ ဂန္ဓ ကရဏ–ထုံးဖွဲ့မှုကိုပြုခြင်းသည်၊ ၀ါ–တစ်နည်း၊ သခံလိကစက္ကလ ကာနံ၀ိယ–သံကွင်းကြိုး၊ ခြေသုတ်ကြိုးဝိုင်းတို့၏ကဲ့သို့၊ ပဋိဗဒ္ဓတာကရဏ–စပ်ဖွဲ့ သည်၏ အဖြစ်ကိုပြုခြင်းဟု ဆိုအပ်သော၊ ဂန္ဓနံ-ဆက်စပ်ထုံးဖွဲ့ခြင်းသည်၊ ဂန္ဓော– ဂန္ဓတည်း၊ သံသိလီသကရဏ–လွန်စွာစေးကပ်မှုကိုပြုတတ်သော၊ ယောဇနံ-ယှဉ်ကပ် ခြင်းသည်၊ ယောဂေါ–ယောဂတည်း၊ ဣတိ အယ်–ကား၊ ဧတေသံ–ဤသံယောဇန၊ ဂန္ဓ ယောဂတို့၏၊ ဝိသေသော–အထူးတည်း၊ ဣတိ, ဝေဒိတမ္ဘော–၏။

ဒုရုဟတသာ ၊ပေ၊ ဝိသေသော။ ။သံယောဇဉ်၏ ဖွဲ့ခြင်း၊ ဂန္ဓ၏ ဆက်သွယ် ထုံးဖွဲ့ခြင်း၊ ယောဂ၏ယှဉ်စေခြင်းသည် သဘောအားဖြင့် မကွဲပြားသကဲ့သို့ ရှိရကား၊ အဘယ်သို့ ထူးခြားပါ သနည်းဟု ဧးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ဒုရုဟတသာပိ၊ပေ၊ ဝိသေသော"ဟု မိန့်သည်၊ ကျိုးတစ်ကောင်ကို ကြိုးဖြင့်ချည်ထားရာ၌ ထိုကျိုးသည် ကြိုးရှည်သလောက် အစေးသို့ရောက်အောင် သွားနိုင်သော်လည်း ထိုကြိုးကိုဆွဲ၀င် လိုက်သောအခါ မှုလနေရာသို့ ပြန်ရောက်ရသကဲ့သို့၊ ထိုအတူ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ကြိုး အချည်ခံနေရသော ပုထုဇဉ်သတ္တ၀ါသည် ရူပဘ၀, အရူပဘ၀၀သို့ ရောက်နေသော်လည်း ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ကြိုးက ဆွဲချလိုက်သောအခါ ကာမဘ၀သို့ ပြန်၍ရောက်လာရသည်။

/

ရူပရာဂ သံယောဇဉ်, အရူပရာဂ သံယောဇဉ်ကြိုးတို့က တွဲပြန်လျှင်လည်း ကာမဘ၀မှ ရူပဘ၀ အရူပဘ၀သို့ တက်ရပြန်သည်၊ ဤသို့လျှင် ၀ဋ်မှလွတ်ထွက်၍ မသွားရအောင် ဖွဲ့ချည်ထားခြင်း သည် သံယောဇဉ်၏ သဘောတည်း၊ သံကြိုး၌ သံကွင်းတွေ ဆက်နေသကဲ့သို့လည်း ကောင်း, ခြေသုတ်ကြိုးဝိုင်း၌ တစ်ဝိုင်းနှင့်တစ်ဝိုင်း ဆက်နေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း, စုတိ၀ဋ်သဒ္ဓေအားဖြင့် ဖွဲ့.စပ်ထားခြင်းသည် ဂန္ဓ၏ သဘောတည်း၊ အစေးဖြင့် ကပ်သကဲ့သို့ ၀ဋ်တရားနှင့် ငြိကပ်နေစေခြင်းသည် ယောဂ၏သဘောတည်း၊ ဤသို့ သဘောအားဖြင့် ကွဲပြားကြသည်။

[သောတုတို့အား အနုသာသနီကိုပြလိုၗ် "ဓမ္မာနဲ့ ပနဲ"စသည်မိန့်။] ပန-ဆက်၊ ဓမ္မာနံ-ဖယယတေနနာ စသောတရားတို့၏၊ သဘာဝကိစ္စဝိသေသည္ပုနာ-သဘောအထူး, ကိစ္စအထူးကိုသိတော်မူသော၊ ဘဂဝတာ-သည်၊ သမ္မယုတ္တေသု-သမ္မယုတ်တရားတို့ၗ်ခ်ိ်ုလည်းကောင်း၊ အာရမဏေသုစ-အာရုံတို့ၗ်ခ်ိ်ုလည်းကောင်း၊ တပ္ပစ္စယေသုစ-ထိုသမ္မယုတ်အကြောင်း, အာရမဏအကြောင်းရှိသော အကျိုးတရား တို့ၗ်ခ်ိ်ုလည်းကောင်း၊ တေဟိ တေဟိ-ထိုထိုအကြောင်းတရားတို့သည်၊ နိဗ္ဗာဒိယမာန-ပြီးစေအပ်သော၊ တံတံ ကိစ္စဝိသေသံ – ထိုထိုကိစ္စအထူးကို၊ ပဿန္တေန-မြင်တော်မူသည်၊ (ဟုတ္တာ) တေတေမဂ္ဂ-ထိုထိုတရားတို့ကို၊ တထာ တထာ-ထိုထို အာသဝ စသောအမည်အားဖြင့်၊ အာသဝသံယောဇနဂ္ဂဒါ ဒိဝေသေန-အာသဝ, သံယောဇနေ, ဂ္ဂ အစရှိသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်။ [တထာ-တထာကိုပင် ထပ်ဖွင့်သည်။] ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဣမိတ္တေ-ဌာ၊ တေယေဝမဂ္ဂာ-ဤတရားတို့ကိုသာ၊ ဧဝ-ဤသို့ အာသဝစသော အမည်ဖြင့်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ပါကုန်သနည်း။ ကသ္မာစ-ကြောင့်လည်း၊ ဝုတ္တာစ-ဟောအပ်ပြီးတရားတို့ကိုပင်ယုန-တစ်ဖန်၊ ဝုတ္တာ-နာမည်တစ်မျိုးတပ်၍ ဟောအပ်ပါကုန်သနည်း၊ ဣတိ ဧတံ (စောဒနာဝစန်)-ဤစောဒနာစကားကို၊ နု စောဒေတဗ္ဗံ-ထိုက်။

ဂ္ဂနိယာတိ ဣဿ-ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ အယံ-ကား၊ အညော-အဠကထာ အနက်မှတစ်ပါးသော၊ အဣဿာ-တည်း၊ ဂ္ဂ ကရဏ-ထုံးဖွဲ့မှုကို ပြုခြင်းသည်၊ ဂ္ဂနံ-ဂ္ဂ နမည်၏၊ ဂ္ဂ နေ-ထုံးဖွဲ့ခြင်း၌၊ နိယုတ္တာ-ယှဉ်သောတရားတည်း၊ ဣတိ, ဂ္ဂနိယာ၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဂ္ဂ ယိတုံ-ထုံးဖွဲ့ခြင်းငှာ၊ သဏ္ဌာဏေယျာ-စွမ်းနိုင်သော တရားတို့သည်၊ (ဟုတ္တာ)၊ ဂ္ဂ ယိတုံ-ငှာ၊ အရဟာ-ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ (အယံ အညော အဣဿာ-တည်း၊) ဩပနိယာဒိသုပိ-ပုဒ်တို့၌ကည်း၊ ဧဝ-တူ၊ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ-၏။ ["အဝဟနနံ ဩပနာနံ၊ ဩပနေ+နိယတ္တာ" စသည်ပြု။]

နု စောဒေတဗ္ဗံ။ ။ဤစကားနှင့်စပ်၍ အနုဋီကာ၌ သီဒု ၃-မျိုးကို ပြထားၗ်၏၊ ပထဝီ ဖယ သောတရားတို့၏ အသီးသီး သိထိုက်သော သဘောလက္ခဏာသည် မျှာက်မှောက်အားဖြင့် ပြီးစီးသော ပစ္စက္ခသိဒ္ဓတည်း၊ အိုးစသောပညတ် သဒ္ဒစသော ပရမတ်တို့၏အကြောင်းနှင့်စပ်၍ဖြစ်ရခြင်းကြောင့် အိုး သဒ္ဒစသည်တို့၏ အနိစ္စစသောအခြင်းအရာသည် မှန်း၊ ဆ၍သိအပ်သော အနုမာန သိဒ္ဓတည်း၊ [အကြောင်းကိုမြင်၍ အကျိုးကိုလည်းကောင်း, အကျိုးကိုမြင်၍ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း မှန်း၊ ဆ၍ သိသောနည်းတည်း။] ပရလောကနိဗ္ဗာန်သည် ပစ္စက္ခလည်းမဟုတ်, အနုမာနလည်း မဖြစ်၊ ဘုရားရှင်ကို ယုံကြည်၍ ပြီးစီးစေသောကြောင့် သြကပ္ပန (သဒ္ဓေယျ) သိဒ္ဓတည်း၊ ဤ၌လည်း သဒ္ဓေယျသိဒ္ဓပင်ဖြစ်၍ မစောဒနာထိုက်ပါ–ဟူလို။

ဂ္ဂနိယာ။ ။အဠကထာ၌ "ဂ္ဂနိယာ"ဟု ကိတ်ပုံနှိုက်ရှိ၏၊ ဤဦးကသ်ကား "ဂ္ဂနီယတေ-ဖွဲ့ချည်ခြင်း၊ ဂ္ဂနံ-ခြင်း"ဟု ရှင်ဦးဇာပြ၍ နိယတ္တာအနက် အရဟာတိ အနက်၌ ဣကၠ,ဣယပစ္စည်းဖြင့် "ဂ္ဂနိယာ"ဟု တခွိတ်ပုံနှိုရ်ရှိရသည်။

တေန–ထိုသြယ်သဒ္ဒါနှင့်တကွ၊ အတိက္ကမတိ ဇော် ဓာတုဏ္ဍ–လွန်ခြင်းဟူသော ဤဓာတ်နက်ကို၊ ဂေဟတွာ, သြယနီယာတိ–ဟူ၍၊ ပဒသိဒ္ဓိ–ပုဒ်ပြီးခြင်းကို၊ (သင်္ဂီဟကာရေန–သည်၊) ကတာ–ပြီ။

[ပရာမာသဂေါစ္ဆကကို ဖွင့်ပြလိုလျှင် "ဓမ္မသဘာဝံ"စသည်မိန့်။] ဓမ္မသဘာဝံ–ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စ အစရှိသော သဘောကို၊ အဂ္ဂဟေတွာ–မယူမူ၍၊ ပရဲတောာ–အနိစ္စစသည်မှတစ်ပါးသောအားဖြင့်၊ အာမသန္တိ–သုံးသပ်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ, ပရာမာသာ–တို့မည်၏၊ ပရဲတောတိ–ကား၊ နိစ္စာဒိတော–နိစ္စအစရှိသော အားဖြင့်၊ အာမသန္တိ–ကား၊ သဘာဝပဋိသေဓေန–ဟုတ်မှန်သော အနိစ္စ အစရှိသောသဘောကို တားမြစ်ခြင်းအားဖြင့်၊ ပရိမဇ္ဇန္တိ–ပွတ်တိုက်တတ်ကုန်၏။

[မဟန္တ ရဒုက်ကို ဖွင့်ပြလိုလျှင် "သဘာဝတော"စသည်မိန့်] သဘာဝတော–သဘောအားဖြင့်၊ ဝိဒ္ဓမာန်ဝါ–ထင်ရှားရှိသည်မူလည်းဖြစ်သော၊ (ပရမတ်အာရုံကို ရည်ရွယ်သည်၊) အဝိဒ္ဓမာန်ဝါ–ထင်ရှားမရှိမူလည်းဖြစ်သော၊ (ပညတ်အာရုံကို ရည်ရွယ်သည်၊) ဝိဒိတ္တသည္ဘာယ–ဆန်းကြယ်သော အညီ၊ အရွေ့ အစရှိသောအမှတ်ဖြင့်၊ ဝါ–ဆန်းကြယ်သော မိန်းမယောကျ်ား အစရှိသော အမှတ်ဖြင့်၊ သည်တဲ–မှတ်သား

တေန အတိက္ကမတိ၊ ဃေ၊ ကတာ။ ။တေနာတိက္ကမတိ–ဝယ် အတိက္ကမတိ၌ "တိ"သည် "ကရောတိသ ဓာတုသ"ဌ်ကဲ့သို့ ဓာတ်ကိုဩန်ပြသော အက္ခရာတည်း၊ သြယနီယာ၌ "သြဃေန အတိက္ကမိတ္တာ သြယနီယာ"ဟု အတိက္ကမအနက်၌ အနီယပစ္စည်းသက်၍ အဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် "သြယနီယာ"ဟု ပုဒ်ပြီးဧရသည်၊ နာမဓာတ် အစစ်မဟုတ်၊ နာမဓာတ်ကဲ့သို့ဖြစ်သော ကိတ်ပုဒ်တည်း၊ အနီယ ပစ္စည်းကိုလည်း ဓာတ်မဟုတ်သောကြောင့် သုတ်ကြီးဖြင့်သာ သတ်ရသည်။

မနုဋ္ဌိကာ၊ ။သရဘောဟိ မိဂေဟိ အတိက္ကမိတဗ္ဗာ ပဋ္ဌတရာ၏ သရာနနီယာတိ ဝိယ–သရာနမည်သော သားကောင်းတို့သည် ကျော်လွန်အပ်သော တောင်အရေး သည့် (သရဘာနမ်ပုဒ်နောင် အနီယပစ္စည်းသက်၍) သရာနနီယ မည်သကဲ့သို့တည်း၊ နာမဓာတုဝိယ ဇော် ကိတ္တန် ပဟာပေဒေသ သုတ္တေန သာဓေတဉ်–သြယနာမ်ပုဒ်နောင် အတိက္ကမအနက်၌ အနီယပစ္စည်းသက်သောကြောင့် နာမဓာတ်နင့်အလားတူသော ကိတ်ပုဒ်တစ်မျိုးတည်း၊ ကေဒိ ပန တဒ္ဓိတ္တန် ဝဒန္တိ၊ ဝိစာရိကဒ္ဓမေတ–အချို့က တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဟုဆိုသည်ကို စိစစ်ထိုက်၏။

ဝိဒိတ္တသည္ဘာယ သည်တဲ။ ။ဤ ဝိသေသနကို အနုဋ္ဌိကာ၌ "အဝိဒ္ဓမာန်" ၏ ဝိသေသနဟုဆို၏၊ ဤအလို "ဝိဒိတ္တသည္ဘာယ သည်တဲ အဝိဒ္ဓမာန်ဝါ"ဟုပေးပါ၊ မဒုဋ္ဌကား ဝိဒ္ဓမာန် အဝိဒ္ဓမာန် ၂–ပုဒ်လုံး၏ ဝိသေသနဟုဆိုစေ၊ ထင်ရှားရှိသော အာရုံကိုလည်း နိုလ ပိတစသော အမှတ်အသားဖြင့် မှတ်သားလျက်ယူသည်–ဟု ဆိုလိုသတတ်၊ ဤအလိုအတိုင်း နိသယ၌ပေးထားသည်၊ သို့သော် အနုဋ္ဌိကာ၏ အယူက အာဘော်ကျမည်ထင်သည်။

အပ်သော၊ အာရမဏ်–ကို၊ အဂ္ဂဟောတွေ့–၍၊ အပ္ပဝတ္တိတော–မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ (တစ်နည်း)၊ အဂ္ဂဟောတွေ့ အပ္ပဝတ္တိတော–မယူရလျှင် မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အာလမ္ဗမာနာ–အာရုံပြုတတ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တို့သည်၊ သာရမဏာ–ဏာတို့မည်၏။

စိန္တန်–စိန္တနဟူသည်၊ ဂဟဏ်–အာရုံကိုယူခြင်းတည်း၊ အာရမဏူပလဒ္ဓိ–အာရုံကိုရခြင်းတည်း၊ [ဝိတက်၏ကြိုစည်ခြင်း:ကို "စိန္တန"ဟု မဆိုလို၊ အာရုံကို ရအောင်ယူခြင်းကိုသာ "စိန္တန"ဟု ဆိုလိုသည်–ဟုလို။]

စေတသိ–စိတ်၌၊ နိယုတ္တာ ယှဉ်သောတရားတို့တည်း၊ "စေတသိကာ–တို့၊ (ဤကား၊ အဋ္ဌကထာလာ ဝိဗြိုဟ်တည်း၊) ဝါ–အဋ္ဌကထာမှ တစ်နည်းကား၊ စေတသာ–စိတ်နှင့်၊ သံသဋ္ဌာ–ရောနှောသော တရားတို့တည်း၊ စေတသိကာ–စိတ်နှင့် ရောနှောသောတရားတို့၊ ဒုဋ္ဌဧည္ဃျနှာနှာတ္တတယ–မသိအပ် မသိနိုင်သော နာနတ္တရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝါ–အထူးကို မသိနိုင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ကေသာဘဝမိဝ–(စိတ်နှင့်) တစ်ခုတည်း၏အဖြစ်သို့ကဲ့သို့၊ ဥပဂမနံ–ကပ်ရောက်ခြင်းသည်၊ နိရုန္ဓ ရဘာဝူပဂမနံ–နိရုန္ဓ ရဘာဝူပဂမနမည်၏၊ ယေသံ ရူပါနံ–အကြင်ရူပ်တို့အား၊ စိတ္တံ–စိတ်သည်၊ သဟဓာဘပစ္စယော–သဟဓာတသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်၊ ဟောတိ၊ တေသံ–ထိုရူပ်တို့၏လည်းကောင်း၊ စိတ္တသမ–စိတ်၏လည်းကောင်း၊ နာနတ္တံ–ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ သုဝိညေယျ–လွယ်ကူစွာ သိအပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နိရုန္ဓ ရဘာဝါနုပဂမနံ–အထူးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့ မကပ်ရောက်ခြင်းကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကေတော ဝတ္ထမာနာဝိတိ (ဧတ္ထ)–၌၊ အဝိသဒ္ဒေါ–သည်၊ (ဒီပေတိ၌စပ်၊) ကေတော–စိတ်နှင့်အတူတကွ၊ အတ္ထမာနာနံ–မဖြစ်ကုန်သော ရူပ်နိဗ္ဗာန်တို့၏၊ (ဝိသံသဋ္ဌဘာဝေ–ဝိသံသဋ္ဌ၏ အဖြစ်၌၊) ဝါဒေါ–ပြောဆိုဖွယ်သည်၊ ကောပန–အဘယ်မှာ ရှိပါတော့အုံ့နည်း၊ ဣတိ တေမတ္ထံ–ဤအနက် အမိုဃယ်ကို၊ ဒီပေတိ–၏။

ဧတ္ထ–ဤစိတ္တသံသဋ္ဌဒုက်၌၊ ဣဒံ–ဤအချက်ကို၊ ဝိစာရိတဗ္ဗံ–စိစစ်ထိုက်၏၊ (ကိံ–နည်း၊) အဝိနိဗ္ဗောဂရူပါနံ–အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်တို့၏၊ အညမည်–အချင်းချင်း၊ သံသဋ္ဌတာ–သံသဋ္ဌတို့၏ အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိ) ကိံ–လော၊ ဥဒါဟု– သို့မဟုတ်

အဝတ္ထမာနာနံ။ ။စာအုပ်များ၌ "အဝတ္ထမာနာ"ဟုရှိ၏၊ ဤကဲ့သို့ သမ္ဘဝနာ ဝါကျမျိုး၌ စပ်ရသည့်ပုဒ်ကိုလည်း သမ္ဘန်အဖြစ်ဖြင့် ထားလေရှိ၏၊ ထိုကြောင့် "အဝတ္ထမာနာနံ"ဟု သမ္ဘန် ရှိသင့်သည်၊ "ဝိသံသဋ္ဌဘာဝေ"ကား ရှိုးရာအတိုင်း ထည့်ပါ၌တည်း၊ (တစ်နည်း) "အဝတ္ထမာနာ–မဖြစ်ကုန်သော ရူပ်နိဗ္ဗာန်တို့သည်၊ (စိတ္တေန–နှင့်၊ ဝိသံသဋ္ဌာ–မရောနှောကုန်၊) ဣတိ–သို့၊ ဝါဒေါ–သည်၊ ကောပန–နည်း" ဟု သော်လည်း ပေးပါ။

ဝိသံသဋ္ဌတာ–ဝိသံသဋ္ဌတို့၏အဖြစ်သည်၊ (ဟောတိကိ)၊ ဣတိ–သို့၊ (ဝိစာရေတဗ္ဗံ)၊ ဝိသံ–သီးခြား၊ အာရမ္ဘဘာဝေန–အာရုံ၏အဖြစ်ဖြင့်၊ သုဝိညေယျနာနတ္တတ္တာ–လွယ်ကူစွာ သိအပ်သော နာနတ္တရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သံသဋ္ဌတာ–သံသဋ္ဌတို့၏အဖြစ်သည်၊ နံ (ဟောတိ)၊ သံသဋ္ဌာတိ–သံသဋ္ဌတို့လေလောဟု၊ အနုသယက်နိယသဘာဝတ္တာ–မယုံမှားထိုက်သော သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝိသံသဋ္ဌတာပိ–ဝိသံသဋ္ဌတို့၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ နံ–မရှိ။

ဟိ–ချဲ့၊ စတုန္နံ–နံသော၊ ခန္ဓာနံ–တို့၏၊ အညမညံ, သံသဋ္ဌသဘာဝတ္တာ–ရောနှောသည်၏အဖြစ်သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ရူပနိဗ္ဗာနေဟိပိ–ရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်လည်း၊ သော သံသဋ္ဌဘာဝေါ–ထိုသံသဋ္ဌ၏အဖြစ်သည်၊ အတ္ထိ–ရှိလေသလော၊ နတ္ထိ–လော၊ ဣတိ–သို့၊ အာသက်ဘ–သည်သိယာ–၏၊ တသ္မာ, တေသံ–ထို နာမ်ခန္ဓာ ၄–ပါးတို့၏၊ ဣဒ္ဓာရေဟိ–အခြားသော ရူပ်နိဗ္ဗာန်တို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဣတရေသံ–အခြားသော ရုပ်နိဗ္ဗာန်တို့၏၊ တေဟိစ–ထိုနာမဏ္ဍန္ဓာ ၄–ပါးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ ဝိသံသဋ္ဌသဘာဝတ္တာ–ဝိသံသဋ္ဌ သဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝုစ္စတိ–ဟောတော်မူအပ်၏၊ ပန–ဗျတိရိဏ်းကား၊ ရူပါနံ–တို့၏၊ ရူပေဟိ–တို့နှင့်၊ ကတ္ထစိ–တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်၌၊ သံသဋ္ဌတာ–သံသဋ္ဌတို့၏အဖြစ်သည်၊ နံ အတ္ထိ၊ ဣတိ–သို့၊ တဒါသက်ဘာဝတော–ထို သံသဋ္ဌအဖြစ်၌ ယုံမှားဖွယ်မရှိခြင်းကြောင့်၊ ရူပါနံ–တို့၏၊ ရူပေဟိ–တို့နှင့်၊ ဝိသံသဋ္ဌတာစ–ကိုလည်း၊ နဝုစ္စတိ–ဟောတော်မမူအပ်၊ ("နဝုစ္စတိတိ"ဟု ဣတိ ပါသည်ကား ဝိုဟန်တူသည်)၊ ဟိ–မှန်၊ (တစ်နည်း) (ဣသ္မာ ရူပေဟိ ဝိသံသဋ္ဌတာစ နဝုစ္စတိ၊ ဣတိ, ဝိညာယတိ–နည်း၊) ဟိယသ္မာ, သေ (ဒေသော)–ဤဝိသံသဋ္ဌသဘောသည်၊ တေသံ–ထိုရုပ်တရားတို့၏၊ သဘာဝေါ–ပင်ကိုသဘောတည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ (ရူပါနံ ရူပေဟိ ဝိသံသဋ္ဌ တာစ နဝုစ္စတိ၊ ဣတိ–သို့၊ ဝိညာယတိ။)

စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာဒိ ပဒေသု–စိတ္တသံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ သံသဋ္ဌသမုဋ္ဌာနာဒီသဒ္ဒါ–သသံသဋ္ဌသဒ္ဒါ, သမုဋ္ဌာနအစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ [အာဒိဖြင့် သဟဘု–အနုပရိဝတ္တိတို့ကို ယူ။] စိတ္တသဒ္ဒါပေကွာ–စိတ္တသဒ္ဒါကို ငဲခြင်း

ဝိသုံ၊ပေသာဘာဝတ္တာ။ ။ရုပ်ကလာပ် တစ်ခုတည်းရှိသော ပထဝီ အာပေါ စသောရုပ်တို့ကို ဝိပဿနာဥာဏ်ဖြင့် အာရုံပြုနေသောအခါ လွယ်ကူစွာ သဘောအထူးကို သိနိုင်သောကြောင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ သဲသဲမမြဲ၊ သဲသဲမမြဲလျှင် အဘယ် ကြောင့် ဝိသံသဋ္ဌဟု မဟောပါ သနည်းဟုမေးလျှင် "ယဏ္ဍ အာသက်ဘ, တတ္ထ ပဒ္ဓိသေစော ကာတဗ္ဗော"နှင့်အညီ ယုံမှားဖွယ်ရှိရာ၌သာ ပဒ္ဓိသေပြုရသည်၊ ရုပ်ကလာပ်တစ်ခုကသည်း၌ ရုပ်အချင်းချင်းကား "သံသဋ္ဌလေလား"ဟု ယုံမှားဖွယ်မရှိ၊ ထိုကြောင့် "ဝိသံသဋ္ဌ"ဟုလည်း ဟောတော်မမူ။

ရှိကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ပဓေက–သီး၊ စိတ္တသဒ္ဒသမ္ဘန္ဓတ္တာ–စိတ္တသဒ္ဒါနှင့်စပ်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ စိတ္တသံသဋ္ဌာစ+တော+စိတ္တသမုဋ္ဌာနာစာတိ–ဟူ၍၊ ပဓေကံ–သီး၊ ယောဇေဘွော–၍၊ အတ္ထော–ကို၊ (သင်ဟကာရေန) ဝုတ္တော–ဗြိ၊ [စိတ္တသံသဋ္ဌ သမုဋ္ဌာနာစသော ပုဒ်များကို "စိတ္တသံသဋ္ဌာ စ တော စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ စာတိ" စသည်ဖြင့် စိတ္တသဒ္ဒါအပိုထည့်၍ အဋ္ဌကထာ၌ ပိဋ်ပြာ်ဆိုထားသည်–ဟူလို၊ ပုဒ်ပြီးသော အခါ နောက်နောက် စိတ္တသဒ္ဒါများကို ချေ။]

° ဥပါဒိယန္တေ ဝါတိကား၊ ဘူတာနိ–မဟာဘုတ်တို့ကို၊ ဂဏ္ဍီ ၈၀–ယူတတ်ကုန်သည်သာ၊ [ဤအလို "ဥပါဒါ"၌ ဥပသဒ္ဒါအနက်မရှိ။] နိဿယန္တိ ၈၀–မှီတတ်ကုန်သည်သာ၊ ဣတိ အတ္ထော–ဤကား အမိပ္ပာယ်နက်၊ ဘူတာနိ–မဟာဘုတ်တို့ကို၊ ဥပါဒိယန္တိ ဂယ္ဆန္တိ ယထာ–ယူအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ နိဿယန္တိ ယထာ–မှီအပ်ကုန်သကဲ့သို့၊ တထာ–တူ၊ တောနိ–ဤဥပါဒါရုပ်တို့ကို၊ နု ဂယ္ဆန္တိ–မယူအပ်ကုန်၊ နု နိဿယန္တိ–မမှီအပ်ကုန်၊ တသ္မာ, ဥပါဒါ–တို့ မည်၏။

အထဝါ–အဋ္ဌကထာနည်းမှတစ်နည်းကား၊ ဘူတာနိ–တို့ကို၊ အမှဋ္ဌိတ္တာ–မလွတ်မှုရှိ၊ တေသံ–ထိုမဟာဘုတ်တို့၏၊ ဝဏ္ဏနိဘာဒိဘာဝေန–အဆင်းအရောင်အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ဖြင့်၊ [ရူပါရုံကိုရည်ရွယ်သည်၊ အာဒိ–ဖြင့် သဒ္ဒါရုံ စသည်ကို ယူ] ဂဟေတမ္ဘတောာ–ယူထိုကိုကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဥပါဒါ–ဥပါဒါတို့မည်၏၊ ["အာဒိယန္ဒေ–ဝဏ္ဏနိဘာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်၏၊ ဣတိ အာဒါ၊ ဥပဂန္ဓာ–မဟာဘုတ်တို့ကိုကပ်မှီ၍၊ အာဒါ–ဝဏ္ဏနိဘာ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့် ယူအပ်ကုန်သောတရားတို့တည်း၊ ဣတိ ဥပါဒါ"ဟု ပြု။]

- သံကိလိဋ္ဌတ္တိကေ ဝုတ္တနယေနာတိ–ကား၊ သံသဋ္ဌ–သံသဒ္ဒါကို၊ အပနေတ္တာ–ဖယ်ရှား၍၊ ကိလိသဒ္ဓိတိ ကိလေသာတိ အာဒိနာ–အစရှိသော၊ နယေန–ဖြင့်၊ (ဝေဒိတဗ္ဗော–၌စပ်။)

[ပိဋ်ဆိုနက်၌လာသော ကာမာဝစရာစသောပုဒ်တို့ကို ဖွင့်ပြလိုလျှင် "ကာမာဝစရာ ဒီသု"စသည်မိန့်။] ကာမာဝစရာဒီသု–ကာမာဝစရာ အစရှိသောပုဒ်တို့၌၊ အယ–ကား၊ အပရော–အဒ္ဌကထာအနက်မှာတစ်ပါးသော၊ အတ္ထော–တည်း၊ ကာမတဏှာ–ကာမတဏှာသည်၊ ကာမော–ကာမ မည်၏၊ ["ကာမတဏှာ"ဟု ဆိုလိုလျှက် တဏှာဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေဟု အနဋ္ဌိကာဆိုအံ့။] ၈၀–ဤအတူ–ရူပါ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာတို့သည်၊ ရူပ–ရူပမည်သည်လည်းကောင်း၊ အရူပ–အရူပမည်သည်လည်းကောင်း၊ (ဟောန္တိ)၊ အာရမဏ ကရဏဝေသေန–အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊ ယဿ–အကြင်တရားတို့၌၊ တာနိ–ထိုကာမတဏှာ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာတို့သည်၊ အဝစရန္တိ–သက်ဝင်၍ဖြစ်တတ်ကုန်၏၊ တေ၊ထိုတရားတို့သည်၊ ကာမာဝစရာဒယော–ကာမာဝစရအစရှိသည်တို့မည်၏၊ ဣတိ(အယ်)–ကား၊ (အပရော–သော၊ အတ္ထော–

တည်း)၊ [ဤအလို "အဝစရတိ **ဧတေသုတိ** အဝစရာ၊ **ကာမ**သ+အဝစရာ ကာမာဝစရာ-အာရုံပြုသောအားဖြင့် **ကာမတဏှာ**၏သက်ဝင်၍ ဖြစ်ရာဖြစ်သော တရားတို့""" ဤသို့ စသည်ဖြင့် **ဝိဗြိဟ်ပြုပါ။**] ဟိ-လေဒုဂုဏ်ကိုဆိုဦး;ဒုံ၊ **ဧဝံ**-ဤသို့သောအနက်သည်၊ သတိ-ထော်၊ အညဘူမိသု-အခြားသောဘုံတို့၌၊ ဥပဓွေမာနုန်-ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့၏၊ အကာမာဝစရာဒိတာ-အကာမာဝစရ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ကာမာဝစရာဒိတာ စ-ကာမာဝစရအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်သည်လည်း၊ ကောင်း၊ နှ၊ ပဒ္ဓတိ-မှဖြစ်၊ ဣတိ-ဤအနက်သည်၊ သိဒ္ဓံ-ထင်ရှားသည်၊ ဟောတိ။

နိဂ္ဂေါပကဏ္ဍော-နိဂ္ဂေါပကဏ္ဍ ပါဠိတော်၌လည်း၊ ဣတ္ထာ ဝစရာတိ ဝစနံ-ဣတ္ထာဝစရာဟူသောစကားတော်ကို၊ (ဝုတ္တံ၌စပ်၊) အဝိဒိ ပရနိမ္မိတ ပရိမ္မိတမှောကသာယ-အောက်အဝီစီ၊ အထက်ပရနိမ္မိတ သဝဏ်တို့နတ်ပြည်ဖြင့် ပိုင်းဖြတ်အပ်သောအရပ်၏၊ (ဘာဝ၌စပ်၊) ဣာမတဏှာယ-ကာမတဏှာ၏၊ အာရမဏာဘာဝ-အာရုံ၏ အဖြစ်ကို၊ သန္ဓာယ-၍၊ ဝုတ္တံ-ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ **ဣတိ**-သို့၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ-တဘေါ်ကာသတာစ-ထိုကာမတဏှာ၏တည်ရာအရပ်၏အဖြစ်**ကိုလည်း၊ တဏှာ**ယ-ကာမတဏှာ၏၊ တန္နိဿတာယ-ထိုအရပ်၌ ညွှတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ **ဝေဒိတဗ္ဗာ-**၏၊ [ထို့ကြောင့် ကာမတဏှာ၏ဖြစ်ရာ တရားတို့ကို ကာမာဝစရရေခါ၏ဟု ဖွင့်ပြအပ်သော မိမိစကားသည် နိဂ္ဂေါပကဏ္ဍ ပါဠိတော်နှင့်လည်း ညီပါသည်-ဟုလို။]

ပရိယာပန္နသဒ္ဒသာ-၏၊ အန္တောဂဓ-အကျုံးဝင်ကုန်၏၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-သည်၊ ယဒိ ဟောတိ၊ (ဧဝံ သတိ)၊ မဂ္ဂါဒိမဇ္ဈေနာ် စ-မဂ်အစရှိသော တရားတို့၏လည်း၊ (အာဒိဖြင့် ဖိုလ်; နိဗ္ဗာန်တို့ကို ယူ၊) လောကုတ္တရရန္တော ဂဏ္ဍာ-လောကုတ္တရတရားခဲ့ အကျုံးဝင်ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပရိယာပန္နဝါဒ-ပရိယာပန္နတို့၏အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ပရိယာပန္နအမည်သည်၊ အာပဇ္ဇတိဖြစ်သည်

ဧဝံ ဟိ၊ ဃေ၊ သိဒ္ဓံ ဟောတိ။ ။ကာမတဏှာ၏ အာရုံဖြေသောအားဖြင့် သက်ဝင်ရာ တရားမှန်လျှင် ကာမဘုံမှတစ်ပါး၊ ရူပအရူပဘုံ၌ဖြစ်သော်လည်း၊ ကာမာဝစရအမည်မယျက်ခြင်း၊ ရူပ-အရူပစိတ်တို့က ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော်လည်း ရူပါဝစရ အရူပါဝစရနာမည် မယျက်ခြင်းကို "အကာမာဝစရာဒိတာ နာပဇ္ဇတိ" ဟုဆိုသည်၊ ရူပ အရူပစိတ်တို့က ကာမဘုံ၌ဖြစ်သော်လည်း" ကာမာဝစရ နာမည်မရခြင်း၊ ကာမစိတ်က ရူပအရူပဘုံ၌ဖြစ်သော်လည်း ရူပါဝစရ-အရူပါဝစရနာမည် မရခြင်းကို "ကာမာဝစရာ-ဒိတာ နာပဇ္ဇတိ" ဟုဆိုသည်၊ ဤသို့ မိမိနာမည်မယျက်ခြင်း အခြား နာမည်မရခြင်းသည်ပင် ဤဠိကာ၌ တစ်နည်း ဝိဗြိဟ်ဆိုရခြင်း လေ့ဒုဂုဏ်တည်း။

ယဒိ ဃေ၊ အတ္ထိ။ ။ပရိယာပန္နသဒ္ဒါ၏ အန္တောဂဓအေနက်ကိုယူခြင်း၌ စောဒနာ ဖွယ်ပြလိုသောကြောင့် "ယဒိ ဃေ၊ အတ္ထိ"ဟု မိန့်သည်၊ ပရိယာပန္နသဒ္ဒါသည် အန္တောဂဓ အနက်ကိုဟောလျှင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတို့လည်း လောကုတ္တရာတရားခဲ့ အကျုံးဝင်ကြ

မဟုတ်လော၊ (ကသ္ဘာ-နည်း၊) ဟိ (ယသ္ဘာ)၊ **ပရိယာပန္နာတိဇော-ပါ၌ခ်ဉ်။** **တေဘုမ ကဂ္ဂဟာဏ်-တေဘုမကသ္ဘါသည်၊** နိ အတ္ထိ-မရှိ၊ ဝါ-မပါ၊ ဣတိ-ကြောင့်တည်း၊ **နာပဒေတိ-မဖြစ်၊** (ကသ္ဘာ) သမ္ဘဒါ-သိမ်း၊ ပဝတ္တမာနသ-သော၊ ပစ္စက္ခသ-မျက်မှောက်ဖြစ်သော၊ လောကသ-သစ်ါရလောကၜ၏၊ ဝသေန-ဖြင့်၊ **ပရိယာပန္န နိဗ္ဗယတော-ပရိယာပန္နၜ၏အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်တည်း။**

အထဝါ-အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ ပရိဏ္ဍေဒကာရိကာယ-ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို ပြုတတ်သော၊ တဏှာယ-တဏှာ ၃-ရပ်သည်၊ ပရိဏ္ဍိနိုတ-ပိုင်းဖြတ်၍၊ အာပန္နာ-ရောက်အပ်သောတရားတို့သည်၊ ပဋိပန္နာ-သွားအပ်သောတရားတို့သည်၊ ဂဟိတာ-ယူအပ်သောတရားတို့သည်၊ ပရိယာပန္နာ-တို့မည်၏။

ပါဝင်ကြသောကြောင့် ပရိယာပန္နအမည်ရသင့်သည် မဟုတ်လောဟု စောဒနာသည်၊ "နဟိ"စသည်ကား ထိုသို့ စောဒနာရခြင်း၏အကြောင်းကိုပြသောဓကားတည်း၊ ပါဠိတော်၌ တေဘုမကသဒ္ဒါ မပါ၊ ထိုသို့ မပါဘဲလျက် အဋ္ဌကထာ၌ "တေဘုမကဝဋ္ဋေ" ဟု အပိုထည့်ထား၏၊ ထိုသို့ ရှာင့်သလိုထည့်တမ်းဆိုလျှင် "စတုဘူမကဝဋ္ဋေ"ဟုအပိုထည့်၍ လောကုတ္တရာတရားများ၊လည်း ပရိယာပန္နအရတွင် ပါဝင်နိုင်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ စောဒနာရသည်-ဟူလို။

နာပဒေတိ၊ပေါ်ဖြဲယတော။ ။**သဒ္ဒါ** (ဘုရားမှင့်တော်မှသည်ဖြစ်စေ ပွင့်တော်မမှသည်ဖြစ်စေ) အခါခပ်သိမ်း ဖြစ်ပျက်၍ **ပဋ္ဌာန်ဖြစ်သော** လောကီရုပ်နာမ်တွင် ပါဝင်သောတရားတို့ကိုသာ အထင်ရှင်အားဖြင့် "**ပရိယာပန္န**"ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ကြောင့် ဘုရားမှင့်တော်မှမှ-**ပစ္စေကဗုद्ध**ါတို့ မှင့်တော်မမှ တစ်ခါတစ်ရံ ဖြစ်ပေါ် လာရသော လောကုတ္တရာတရားတို့၏ **ပရိယာပန္နအမည်** မဖြစ်နိုင်ပါ။ [တေန လောကိယမေဃေ ပရိယာပန္နသဒ္ဒသ နိဗ္ဗုဇ္ဇတံ ဒဿေတိ, ဘဂဝတော တဏှာဝရာဘန္ဓနံ ရံ (ထိုပရိယာပန္နာ ဓမ္မာ ဟူသော ပါဠိတော်ကို ဟော်ထော်မှုခြင်း၏ အခြားဖဲ့၌) ဝိဓနေယျာနံ တဏှာပဋိပတ္တိ-ထိုအနက်ကိုသိခြင်းကြောင့်တည်း။-အနဋ္ဌကာ။)

အထဝါ၊ဃေးပရိယာပန္နာ။ ။**အဋ္ဌကထာနည်းမှ** တစ်နည်းပြလိုလျှင် "**အထဝါ**"ဟု ဓိန်ရှိသည်၊ ပရိယာပန္နာ၌ "**ပရိ+အာပန္နာ**"ဟု ခွဲ၊ ပရိသည် ကဗ္ဗသာခနေနှင့်တကွ ပရိဏ္ဍေဒ ကြိယာကိုသောကြောင့် ဥပသာရပုဒ်တည်း၊ ဥပဓာ-ဥပါဒိန္နာ၌ ဥပသဒ္ဒါသည် ကမ္မသာခနေနှင့်တကွ ကပ်ရောက်ခြင်းကြိယာကို ဟောသကဲ့သို့တည်း၊ ကာမဝစရာသည် ကာမဝစရာတို့ကို အာရုံပြုကာ "ငါ၏ ဥစ္စာ"ဟု ပိုင်းခြားထား၏၊ ရူပ, အရူပတရားတို့ကလည်း ရူပ, အရူပတရားတို့ကို ထိုအတူပင် ပိုင်းခြားထားသည်၊ ဤသို့ ပိုင်းခြားတတ်သော တဏှာ ၃-ရပ်ကို "**ပရိ**"ဟုဆိုသည်၊ တေဘုမကတရားတို့သည် ထိုတဏှာ ၃-ရပ်က ပိုင်းဖြတ်၍ ထားအပ်သောကြောင့် "**ပရိအာပန္နာ**"မည်၏၊ "**အာပန္နာ-ရောက်**"ဟူသည် **ပဋိပန္နာ-သွားခြင်းတည်း**၊ ထို "**ပဋိပန္နာ**" ဟူသည်လည်း "ဂဟိတ-အာရံ ယူခြင်း-တည်း"ဟု **အဓိဗွာယတ္ထကို** သိစေလိုသောကြောင့် ရှေးရှေးပုဒ်ကို ရောက်နောက်ပုဒ်ဖြင့်မှင့်ပြသည်၊ ဤအလို "**ပရိယာပန္နာ-ပိုင်းခြားတတ်သော** တဏှာ ၃-ရပ်တို့သည် ပိုင်းခြား၍ ရောက်အပ် ယူအပ်သောတရားတို့"ဟု အနက်မှတ်ပါ။

အနိယသဒ္ဒါ–အနိယသဒ္ဒါသည်၊ (အနိယ ပစ္စည်းသည်၊) ဗဟုလာ–လိုက်လာသော ဗဟုလသဒ္ဒါကြောင့်၊ ကတ္တုအဘိဓာယကောဟု–ကတ္တားအနက်ကိုဟောနိုင်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ ဝဋ္ဋစာရကတော–ဝဋ်တည်းဟူသော နောင်အိမ်မှ၊ နိယျန္တိ–ထွက်မြောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နိယျာနိယာ–နိယျာနီယတို့မည်၏။ နိကာရသ–အနိယဒ္ဒီ နီ အက္ခရာ၏။ [“နိကာရသာတိ နိဉပသဂ္ဂသ”ဟု မရေဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။] ရသသတ်–ရသသဒ္ဒြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယကာရသ–၏၊ ‘ကကာရတ္ထော’–ကိုလည်းကောင်း၊ ကတ္တာ–၍၊ နိယျာနိကာတိ–ကာ ဟူ၍၊ ဝုတ္တော။

၀၊–တစ်နည်း။ နိယျာနကရဏသီလာ–ထွက်မြောက်မှုကိုပြုခြင်းအလေ့ရှိသော တရားတို့သည်၊ နိယျာနိကာ–တို့မဲ့ည်း၏။ [ဤအလို တသီလသနက်ဌ် ဏိကပစ္စည်း သဂ်ထားသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်တည်း၊ “နိယျာနဲ သီလဲ ယေသံတေ နိယျာနိကာ”ဟု ပြု၊ “နိယျာနကရဏ”ဟုဆိုလိုလျက် ကရဏ အကျေကြ့။]

ဥတ္တရိတမ္ပသ–လွန်မြောက်ထိုက်သော၊ အညသ–မိမိဟူသော လောကီတရားမှ အခြားသော၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓသ–ကိုက်ရိုက်ညွှန်းပြအပ်သောတရား၏၊ အဘာ၀ါ–မရှိခြင်းကြောင့်၊ (သဉ္ဇာရ အရတွင် မပါ၀င်သောကြောင့်၊ နိဗ္ဗိသိယမာနာ–ညွှန်ပြအပ်ဆဲဖြစ်ကုန်သော၊ သဉ္ဇာရာ-သ ဥတ္တရဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ–တို့ကိုသာ၊ ဥတ္တရိတမ္ပာ–လွန်မြောက်ထိုက်ကုန်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ အတ္တာနန္တိ–ဟူ၍၊ အာဟ။ [“အတ္တာန–မိမိဟူသော သဉ္ဇာရတရားကို” ဟု ပေး။]

အနိယသဒ္ဒါ၊ပေ၊ နိယျာနိယာ။ ။အနိယပစ္စည်းသည် ရိုးရာအားဖြင့် ဘော, ကဲအနက်ကိုဟောအ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ကား ကတ္တားစသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ထိုသို့ဟောနိုင်ရန် ရှေးသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌ “ဗဟုလဲ”ဟု သုတ်တစ်ရပ်ရှိ၏၊ ‘ မောဂ္ဂလ္လာန် သညာဒိကဗ္ဗာ၌လည်း ဤသုတ်ပါ၏၊ ထို ဗဟုလဲသဒ္ဒါသည် နောက်နောက်သုတ်တို့၌ လိုက်နိုင်၏၊ ဥပမာ–“ဘာဝကမ္မေသု တဗ္ဗာနိယာ”ဟုဆိုလျှင် ဗဟုလဲသဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် ဗျားသောအားဖြင့် ဘော ဂ်အနက်တို့၌ တဗ္ဗအနိယပစ္စည်း သဂ်၏၊ အနည်းငယ်အားဖြင့်ကား၊ ကတ္တားစသော အနက်၌လည်း သဂ်သည်–ဟု အဓိပ္ပာယ် ရ၏၊ ထို့ကြောင့် “အနိယသဒ္ဒါ ဗဟုလာ ကတ္တုအဘိဓာယကော”ဟု ဆိုသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် အနိယပစ္စည်း၊ကတ္တားအနက်ကိုဟောနိုင်သောကြောင့် “နိယျန္တိ တိ နိယျာနိယာ”ဟု ကတ္တုဿာဓိဝိဂြိုဟ်ဆိုနိုင်သည်–ဟုလို။

ဥတ္တရိတမ္ပသ၊ပေ၊အာဟ။ ။ဥတ္တရိတ်၏ကဲကို အခြားတရားတို့ကို မပြပါသဲ အာယ်ကြောင့် သဉ္ဇာရ တရားတို့ကိုသာ ပြရပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဥတ္တရိတမ္ပသ” စသည်မိန့်, “သဉ္ဇာရာ ဓမ္မာ”၌ ဥတ္တရ၏ကဲကို ထည့်ပို့ရာ အခြားညွှန်ပြအပ်သောအနက်မရှိ၊ တိုက်ရိုက်မဆိုရာ၌ အဝေးအနီး ၂–မျိုးတွင် အနီးအနက်ကိုသာ ယူရိုးထုံးစံရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ညွှန်ပြအပ်ဆဲဖြစ်သော သဉ္ဇာသရ တရားတို့သာ ဥတ္တရိတုံ၏ ကဲပုဒ်ဖြစ်သင့်ရကား၊ မိမိတည်း–ဟူသော သဉ္ဇာရတရားတို့ကိုပင် ယူရသည်၊ ထို့ကြောင့် “အတ္တာန” ဟု ဆိုသည်။

ရာဂါဒီနန္ဒိ–ကား၊ ရာဂါဒီနံ–နံသော၊ ကိလေသာနံ–တို့၏၊ ဝါ–တစ်နည်း၊ သမ္ဘနိယတာ ကုသလာနံ–အလုံးစုံသော နိယတအကုသိုလ်တို့၏၊ [အဓိဝစန် ၌စပ်၊ နိယတဖြင့် အနိယတယေဟိ စတေသိက်ကို **ကန့်လိုပ်ဟန်တူသည်။**] နာနပ္ပကာရ ဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တကေဟိ–အထူးထူးသော အပြားရှိသော ဒုက္ခတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ တေဟိ–ထိုရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်၊ ဝါ–ထိုသမ္ဘနိယတ အကုသိုလ်တို့သည်၊ အဘိဘူတာ–လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော၊ သတ္တာ–တို့သည်၊ အကန္ဓန္ဓာဝိ–မမြည်တမ်းပါကုန်သောလည်း၊ (မငိုပါကုန်သော်လည်း၊) ကန္ဒနကာရဏာဘာဝတော–မြည်ဟစ်တမ်းခြင်း၏ အကြောင်းတို့၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကန္ဒန္တိ–မြည်တမ်းတတ်ကုန်၏၊ ပန––ဆက်၊ ယသ္မာ, ပဟာနေ–အဋ္ဌတာဝသေနစ–ပဟာနေကဋ္ဌတာ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း၊ (စဖြင့် "သမ္ဘယောဂဝသေန" ကို ဆည်း၊) သရဏာတိ–ဟူ၍၊ (သင်္ဂီဟကာရော) အာဟ၊ တသ္မာ, ရာဂါဒီနန္ဒိ ဝစနေန–ဟု သော အဋ္ဌကထာစကားဖြင့်၊ ရာဂ ဒေါသ မောဟာဝ–တို့ကိုသာ၊ (သင်္ဂီဟကာရေန) ဂဟိတာ–နှိပ်၊ ဣဟ–ဤ–သို့၊ ဥဘယတိ–သိအပ်၏။

ဝါ–တစ်နည်း၊ ရဏာသဒ္ဒေါ–ကို၊ ရာဂါဒီရေဏူသု–ရာဂ အစရှိသော ဖြူတို့၌၊ နိရုဠ္ဓော–တက်ရောက်ထင်ရှားသော သဒ္ဒါဟူ၍၊ ဒဋ္ဌော–၏။ ["ရဏောဟတာ နဇောတန္ဓိ, စန္ဒသူရိယာ သတာရကာ"အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌ ရဏသဒ္ဒါသည် မြှုပ်နှံဟူသောအနက်ကိုဟော၏၊–အနုဋ္ဌိကာ။ ဤအလို "သရဏာ–ရာဂအစရှိသော မြှုပ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော" ဟု ပေး။) ဝါ–တစ်နည်း၊ ယုဒ္ဓ–စစ်ထိုးခြင်းသည်၊

ယသ္မာ၊ ပေဠာဘယတိ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ ရဏအရ "ရာဂါဒီနံ အဓိဝစနံ"ဟုဖြစ်၏၊ ထိုရာဂါဒိဋ္ဌ အာဒီဖြင့် ဒေါသ မောဟတို့ကိုသာယူပါ၊ ကိလေသာအားလုံးကိုယူလျှင် "ပဟာနေကဋ္ဌတာဝသေန"ဟု ဆိုဝို့မလိုဘဲဖြစ်လိမ့်မည်။ [ဒိုးကွေ့ပကဏ္ဍဋ္ဌ ဤသရဏ ဒုက်ဝယ် "လောဘော ဒေါသော မောဟော၊ တဒေကဋ္ဌာ ကိလေသာ၊ တံသမ္ဘယုဇ္ဇောဝ ဝေဒနာကဋ္ဌော" စသည်ဖြင့်လာ၏၊ ထိုဝါဋ်ဋ္ဌ တံသမ္ဘယုဇ္ဇောကိုကြည့်၍ "သမ္ဘယုတ္တာဝေန"ဟုလည်းကောင်း, တဒေကဋ္ဌာစကိုကြည့်၍ "ပဟာနေ–ကဋ္ဌတာ ဝေသန စ"ဟုလည်းကောင်း အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။]

ပဟာနေကဋ္ဌတာ။ ။ပဟာနေကဋ္ဌတာ'ဟူသည် ပယ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့် တစ်ယောက်တည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၌ တည်နေခြင်းတည်း။ သောတာပတ္တိမဂ်က အပါယဂမနီယ ရာဂ ဒေါသ မောဟကိုပယ်လိုက်နိုင်လျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ အပါယဂမနီယ ဖြစ်သော ကျွန်ကိလေသာတို့ကိုလည်းပယ်နိုင်၏၊ ဘထကိမဂ်တို့က ပယ်ရာဌာလှည်း နည်း'တူ၊ ဤသို့လျှင် ရဏမည်သော် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့နှင့် ပယ်ဖက်အားဖြင့်တကွဖြစ်သော ကိလေသာတို့ကို "ပဟာနေကဋ္ဌတာ အားဖြင့် သရဏ"ဟုဆိုရသည်။ [ဤဋီကာဆရာကား ထိုကဲ့သို့ ပဟာနေကဋ္ဌတာဟု အထူး ဖြည့်လိုသောကြောင့် "ရာဂါဒါနံ"၌ အာဒိအရ ကိလေသာ ၁၀–ပါးလုံးကို (တစ်နည်း–နိယတ အကုသိုလ်အားလုံးကို) ယူသည်။ ဝါ–ဖြင့် တက်သော နောက်နည်းများကား ဋီကာအလိုက္ခ နည်းများတည်း။]

ရဏ-ရဏ မည်၏၊ ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာတိ ဝေမာဒိကာ-ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ ဤသို့အစရှိကုန်သော၊ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ သေနာစ-စစ်တပ်တို့ကိုလည်း၊ အရိယာမဂ္ဂယုဇ္ဇနေ-အရိယာမဂ်တည်းဟူသော စစ်တိုက်ခြင်းဖြင့်၊ ဇေတဗ္ဗတ္တာ-အောင်ထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သယမ္ဘုဗ္ဗတ္တာ-စစ်ထိုးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သရဏာတိ-သရဏတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ-န်၏၊ ဣတိ-ဤသို့မှတ်အပ်၏။ [ဤအလို "သရဏာစစ်ထိုးခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော အကုသိုလ်တရားတို့"ဟု ပေးပါ။]

ပန-ကား၊ အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တေ-အရဏဝိဘင်္ဂသုတ်၌၊ သဒ္ဒကွာ-ဒုက္ခနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ သဥပယာတာ-ကပ်ရှိန်ပိစက်တတ်သော ဘေးရန်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ သဥပါယာသာ-လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ သပရိဠာဟာ-ပူလောင်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော၊ မိဿပဒ္ဓိပဒါဘူတာ-မှားသောအကျင့်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကာမသုခါနုယောဂါဒယော-ကာမသုခါနုယောဂအစရှိသော အကျင့်တို့ကို၊ သရဏာတိ-သရဏာတို့ဟူ၍၊ ဝုစ္စာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်ပြီ၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဒုက္ခာဒီနံ-ဒုက္ခ အစရှိသည်တို့၏၊ (အာဒိဖြင့် ဥပယာတ စသည်ကို ယူ၊) ရဏဘာဝေါ-ရဏတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တန္နိဗ္ဗတ္တကသဘာဝါနံ-ထိုဒုက္ခ အစရှိသော အကျိုးကိုဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိကုန်သော၊ အကုသလာနံ-တို့၏၊ သရဏတာစ သရဏမည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။ [ဤအလို "သရဏာဒုက္ခစသည်တို့နှင့်တကွဖြစ်သော အကျင့်တို့"ဟု ပေးပါ။]-ပိဋ္ဌိဒုကာ=တို့သည်၊ သမတ္တာ-နှံပြီ။

ပဌမာ သေနာတိ ဝေမာဒိကာ။ ။ကုသိုလ်ဘက်နှင့်အကုသိုလ်ဘက် စစ်တိုက်ရာ၌ မာရ်နတ်၏စစ်တပ်တို့သည် အကုသိုလ်ဘက်ကပါဝင်ကြ၏၊ ထိုတွင် လူ့ဘောင်၌ ကာမဂုဏ်သည် ပဌမစစ်တပ်၊ ထိုစစ်တပ်ကိုနိုင်၍ တကယ် တောသို့ထွက်သောအခါ တောင်၌ (ကုသိုလ်တရား၌) မယျော်မမှ,ခြင်းသည် ဒုတိယစစ်တပ်၊ သူများလှုံ့သမျှသာ စားရ၍ ငတ်မွတ်ခြင်းသည် တတိယစစ်တပ်၊ ထိုသို့ငတ်မွတ်ခြင်းကြောင့် ရှာဖွေလိုသောတဏှာသည် စတုတ္ထစစ်တပ်၊ ထိုသို့ရှာဖွေရသဖြင့် ပင်ပန်းခြင်းကြောင့် ထိန္ဒမိဒ္ဓ (ငိုက်မျဉ်းအိပ်ချင်မှု)သည် ပဉ္စမစစ်တပ်။

တရားထူးမရဘဲ တောထဲ၌ကြောက်ရွံ့နေခြင်းသည် ဆဋ္ဌမစစ်တပ်၊ တရားထူးကို မရသောကြောင့် မိမိကျင့်စဉ်တရား၌ ယုံမှားခြင်းသည် သတ္တမစစ်တပ်၊ နည်းနည်းပါးပါး တရားထူးကလေးရသဖြင့် စိတ်ကြီးဝင်မှု ဓက်ထန်မှုသည် အဋ္ဌမစစ်တပ်၊ ထိုတရားထူးကြောင့် ရရှိလာသော လာဘ် အဟုဏ် အကျော်စောသည် နဝမစစ်တပ်၊ လာဘ်စသည်တွေ့ပေါ်များးလာသော အခါ မိမိကိုယ်ကို မြှောက်ပင့်ခြင်း, သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချခြင်းသည် ဒသမစစ်တပ်တည်း၊...သုတ္တနိပါတ်, ပဓာနသုတ် ပါဠိတော်။

ဝိဒ္ဓာရာသန္ဓေဘဝ ဓမ္မာ-ဝိဒ္ဓာ အစုဒ္ဒ အကျိုးဝင်ကုန်သော တရားတို့ကို၊ (ဝိဒ္ဓာရှစ်ပါးတွင်ပါဝင်သောတရားတို့ကို၊) ဝိဒ္ဓာသဘာဝတာယ-ဝိဒ္ဓာသဘောရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ တဒေကဒေသော-ထိုဝိဒ္ဓာအစု၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော၊ ဝိဒ္ဓာကောဋ္ဌာသေ-ဝိဒ္ဓာအစုဒ္ဒ၊ ဝတ္ထုဿ-ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ-သို့၊ ဝုတ္တာ-ကုန်ပြီ။

ဝဒိရသေ-ဝဒိရစိန်၏၊ ဝါ-မိုးကြိုးသည်၊ (အဘေဒ်ဒ္ဒစပ်)၊ ယတ္ထ-အကြင်အရပ်၌၊ တံ-ထိုမိုးကြိုးသည်၊ ပတတိ-ကျ၏၊ တတ္ထ-ထိုမိုးကြိုးကျရာအရပ်၌၊ အဘေဒ္ဓနာမ-မဖောက်ခွဲနိုင်သည်မည်သော၊ ကိန္တိ-သော၊ မဏိပါသာဏာဒိ-ပတ္တရွား၊ ကျောက် အစရှိသော ဝတ္ထုသည်၊ နတ္ထိ၊ တေန-ထိုမိုးကြိုးသည်၊ ဂမနမဂ္ဂေါစ-သွားအပ်သော လမ်းသည်လည်း၊ နဝိရုဟတိ-မစည်ပင်တော့၊ ဝေမေဝ-ဤအတူသာလျှင်၊ အရုဟတ္တမဂ္ဂေန-သည်၊ (အဘေဒ္ဓောဒ္ဓစပ်)၊ ယတ္ထ-အကြင်ခန္ဓာအစုဒ္ဒ၊ သော-ထိုအရုဟတ္တမဂ်သည်၊ ဥပ္ပန္နတိ-၏၊ တသ္မိ'သန္ဓာနေ-ထိုအရုဟတ္တမဂ်ဖြစ်ရာ ခန္ဓာအစုဒ္ဒ၊ အဘေဒ္ဓနာမ-မဖောက်ခွဲအပ်မဖောက်ခွဲနိုင်သည်မည်သော၊ ကိလေသော-သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဘိန္နောစ-ဖောက်ခွဲအပ်ပြီးသော ကိလေသာသည်လည်း၊ ပုန, နဝိရုဟတိ-မစည်ပင်တော့၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဝဒိရုပမတာ-ဝဒိရစိန်ဥပမာရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝါ-မိုးကြိုးဥပမာရှိသည်၏အဖြစ်ကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ-၏။

ဝိဒ္ဓာ ဃေ၊ ဝုတ္တာ။ ။အဋ္ဌကထာ၌လာသော၂-နည်းတွင် "ဝိဒ္ဓတာ၀ေ၊ဃဝတ္ထုဿိတိပိ"ဟုသောနှောက်နည်းကို ဖွင့်သောစကား-တည်း၊ ဝိဒ္ဓာရှစ်ပါး-တွင် တစ်ပါး-တစ်ပါး-ကို တစ်ဖုဟုယူသောအခါ ရှုစ်စုဖြစ်သည်၊ ထိုရှစ်စုတွင် "ဝိဒ္ဓာတာသန္ဓေဘဝ ဓမ္မာ"ဟုသော ဗဟုစ်စကား-အရ ခုနှစ်ရက်ယူ၍ "ဝိဒ္ဓာကောဋ္ဌာသေ" ဟူသော ကေဝစ်စကား-အရ တစ်ရက်ကိုယူပါ၊ ထိုကျန် ၇-စုတို့သည် ဝိဒ္ဓာသဘောရှိကြ (ဝိဒ္ဓာချင်း သဘောတူကြသောကြောင့် မှတည်ထားသော ဝိဒ္ဓာတစ်စုဒ္ဒဖြစ်ကြပါ၀င်ကြသည်–ဟုလို။ ["ဝိဒ္ဓာသဘာ၀တာယ"ဟူသော ဝိ၀ေသသနဖြင့် သမ္မာသက်ပွ ၀သည်ကဲ့သို့ ဝိဒ္ဓာနှင့် အတူယှဉ်၍ ဝိဒ္ဓာအား သဟစရတ စသောအားဖြင့် ကျေးဇူးပြုခြင်းကို ကန့်သည်။]

မှတိချက်။ ။ဤ၃တိယနည်းအရ ဝိဒ္ဓာတရားများသာရ၏၊ ဝိဒ္ဓာနှင့်ယှဉ်သော သမ္မယုတ်တရားများကို မရ၊ ထိုသို့ ဝိဒ္ဓာတရားရှစ်ပါးသာရလော်လည်း "ဝိဒ္ဓာဘာဂိနော" ဟူသော သဒ္ဒါအတွက် ရထိုက်သမျှ အနက်တို့ကို (အတ္တဟေတုရှုအဖြစ်ဖြင့်) ထုတ်ပြရသည်၊ ဝိဒ္ဓာဘာဂိနောပုဒ်၏အရကောက် အတ္ထဒ္ဒေသမှာ ပထမနည်း-၌ ပြအပ်သော ဝိဒ္ဓာသမ္မယုတ် တရားများ-သာဖြစ်သည်။

မဇ္ဈိကာ။ ။ဝိဒ္ဓာရာသန္ဓေဘဝတိသမ္ဘူတိဒ္ဓာ၊ ဝိဒ္ဓာသဘာ၀တာယ နှ သက်ပွါဒိနံ ဝိယ ဥပကာရဘာ၀ေန၊ တဒေကဒေသေတိ တသ္မာ ဝိဒ္ဓာရာသိသေ၊ ကေ၀ေ၊ ဝိဒ္ဓာကောဋ္ဌာ၀ေတိ ကေ၀ကသ္မိံ ဝိဒ္ဓာကောဋ္ဌာ၀ေတိ အတ္ထော။ ["ဝိဒ္ဓာသဘာ၀တာယ"၌ "ဝိဒ္ဓာ သဘာ၀တာယ-ဝိဒ္ဓာအားဖြင့် သဘောတူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်"ဟုလည်း ပါ၌ရှိ၏၊ အဓိပ္ပာယ်တူပင်တည်း။]

တဒုပစာရေန–ထိုဗာလတို့၏ အမည်ကို အကုသိုလ်တရားခဲ့ တင်စားသော ဌာနုပစာရအားဖြင့်၊ ဗာလာ–တို့မည်၏၊ ယထာ–ကား၊ မဠာ ယောသန္တီတိ–မဠာ ယောသန္တီ ဟုသည်တည်း၊ [မဠာ–လင့်စင်တို့သည်၊ (လယ်ဓောင့်သူတို့၏ အမြင့်၌ နေဖို့ရန် ပြုလုပ်ထားအပ်သောစင်။) ယောသန္တီ–ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။] အပါယာ–အပါယ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ မနုဿေသု–တို့၌၊ ဒေါဘဂ္ဂိယစ–ပျက်စီးသော ဘုန်းကံ ရှိသူ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ တဏှာဘိဝေတိတိ–ဟူ၍၊ ဝုစ္စန္တိ–နိ၏။

ဝါ–အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ တပနသ္သ–ပူလောင်တတ်သော၊ ဒုက္ခဿ–ဒုက္ခ၏၊ ဟိတာ–စီးပွားဖြစ်သောတရားတို့တည်း၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ တပနိယာ–ယတို့မည်၏၊ [တာပေတိ–မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို ပူလောင်စေတတ်၏၊ ဣတိ တပနံ၊ ဒုက္ခကို အရကောက်၊ "တပနသ+ဟိတာ တပနိယာ"ဟု ပြု၍ ဟိတအနက်၌ ဣယပစ္စည်းသက်၊ မရုဠ်ကား ဏိယပစ္စည်းဟု ဆို၏။]

ဒါသာဒီသုပိ–ဣန်အစရှိသည်တို့၌သော်လည်း၊ သိရိဝမုကာဒီသဒ္ဒါ–သိရိဝမုက အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ (ပဝတ္တာ) ဝိယ–ဖြစ်ကုန်သကဲ့သို့၊ (တထာ) အတထတ္တာ–အနက်အတိုင်း မမှန်ကန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝစနမတ္တမေव–သဒ္ဒါမျှကိုသာ၊ အဓိကာရ–ခွဲမိုရင်ဆိုးမှုကို၊ ကတ္တာ–၍၊ ပဝတ္တာ–ဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့သည်၊ အဓိဝစနာ–အဓိဝစနတို့မည်၏၊ ပန–ဆက်၊ ယသ္မာ, အဓိဝစနနိရုတ္တိ ပညတ္တိပဒါနိ–အဓိဝစနပုဒ်, နိရုတ္တိပုဒ်, ပညတ္တိပုဒ်တို့သည်၊ သမာနတ္ထာနိ–တူသောအနက်ရှိကုန်၏၊ သမ္ဘူဝစနံ–အလုံးစုံသော သဒ္ဒါဟူသမျှသည်လည်း၊ (သိရိဝမုကစသော, သခ်ါရာစသော, တက္ကောဝိတက္ကော စသော သဒ္ဒါမျိုးသာမက, သဒ္ဒါဟူသမျှသည်လည်း၊) အဓိဝစနာဒိဘဝ–အဓိဝစနအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်တို့သို့၊ ဘဝတိ–ကပ်ဝင်၏၊ ဟိသ္မာ, တေသုပိ ဝစနဝိသေသေသု–ထိုသဒ္ဒါအထူးတို့၌လည်း၊ (သိရိဝမုကာစသော, အဘိသခ်ရောဇ္ဇိ၊ ပေ၊ သခ်ါရာ စသော, တက္ကောဝိတက္ကော စသော သဒ္ဒါအထူးတို့၌ လည်း၊) ဝိသေသေန–အထူးအားဖြင့်၊ ပဝတ္တေဟိ–နိ၏။

ဒေါဘဂ္ဂိယဿ။ ။ဘဂသဒ္ဒါသည် ဣသရိယစသော ဘုန်းကိုလည်းကောင်း, ရှေးကောင်းမှု ကိုလည်းကောင်း, တင်တယ်ခြင်း (သောဘဂ)ကိုလည်းကောင်း ဟောၜ၏၊ "ဒုဋ္ဌ–ပျက်သော+ဘဂ–ဘုန်းကံသည်၊ ဝါ–တင်တယ်ခြင်း အသရေသည်၊ ယဿ အတ္ထိတိ ဒုဘဂေါ"ဟု ထောမနီခဲ့ ပိဂုဟပြု၏၊ ထို့နောက် "ဒုဘဂဿ+ဘာဝေါ ဒေါဘဂ္ဂံ"ဟု ပြု၍ သုဒ္ဓတ္တိ ဣယပစ္စည်းသက်သင့်၏၊ မရုဠ်ကား; "ဒုဋ္ဌ+ဘဂ(သောဘာ) ယဿာတိ ဒုဘဂ္ဂေါ၊ ဒုဘဂ္ဂေ+နိယုတ္တံ ဒေါဘဂ္ဂိယံ"ဟုပြု၍ အပုညဖလကို ကောက်လေသည်။

ယသ္မာ ပန၊ ပေ၊ ဝေဒိတမ္ဘာ။ ။အဓိဝစန, နိရုတ္တိ, ပညတ္တိပုဒ်တို့က သဒ္ဒါအားလုံးကိုပင် ဟောနိုင်သည်မဟုတ်ပါလော၊ အဘယ့်ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ "သိရိဝမုကော, သခ်ရောဇ္ဇိ တေ၊, တက္ကော ဝိတက္ကော"စသော သဒ္ဒါတို့ကိုသာ အဓိဝစန, နိရုတ္တိ, ပညတ္တိအရ ထုတ်ပြအပ်ပါသနည်း၊

အဓိဝစန အစရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်၊ သဒ္ဓာနိ-နံသော၊ ဝစနာနိ-သဒ္ဒါတို့ကိုလည်း၊ အတ္ထပွကာသန သာမညေန-အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်ကုန်သည်၏အဖြစ်အားဖြင့် တူကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ဝုတ္တာနိ-ဟောအပ်ဟောနိုင်ကုန်၏၊ ဣတိ တေနာ ဓိဗ္ဗာယေန-ဤသို့သောအလိုအားဖြင့်၊ အယံ အတ္ထ ယောနော-ဤအနက်ကို ယှဉ်ဆေခြင်း-ကို၊ (သိရိဝမှကော ဧနဝမကောတိ အာဒယော, အာသီသံရောဇ္ဇိတိ ဓေါ, တရော်ဟာ ဝိတရော်ဟာ သက်ပေါ်၊ အစရှိသောအနက်ကို ယှဉ်ဆေခြင်း-ကို၊) (သင်ဟာကရေန) ကတာ-ပြုအပ်ပြီ၊ ဣတိ-သို့, ဝေဒီတမ္ဘာ-သိထိုက်၏။

အထဝါ-အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ အဓိသဒ္ဒေါ-အဓိသဒ္ဒါသည်၊ ဥပရိဘာဂေ-အထက်အဖို့, ဟူသောအနက်၌, (ဝတ္တတိ)၊ ဥပရိ-အထက်၌၊ ဝစနံ-ဟောသောသဒ္ဒါတည်း။ အဓိဝစနံ-ဒု၏၊ ကဿ-အဘယ်၏၊ ဥပရိ-၌၊ (ဝစနံ-နည်း၊ ဣတိ-ဤသို့သောအမေးသည်၊ သတိ-သော်၊) ပကာသေတမ္ဘဿ-ထင်ရှားပြထိုက်သော၊ အတ္ထဿ-၏၊ (ဥပရိ-၌၊ ဝစနံ-တည်း၊) ဣတိ အယံ အတ္ထော-သည်၊ ဝိဒီတောဝ-ထင်ရှားသည်သာ။ [ဤအလို "အဓိဝစနံ-အနက်၏အထက်၌ ဟောသော သဒ္ဒါတည်း" ဟု ပေး။]

ဝါ-တစ်နည်း၊ အဓိနံ-စပ်သော၊ ဝစနံ-သဒ္ဒါတည်း၊ အဓိဝစနံ-စပ်သောသဒ္ဒါ၊ ["အဓိနဝစနံ"မှ ဤကို ရသ, နကိုချေ၍ "အဓိဝစနံ"ဟု ဖြစ်သည်။] ကေန-အဘယ်နှင့်, အဓိနံ-စပ်သနည်း၊ (ဣတိ-သည်၊ သတိ-သော်၊) အတ္ထေန-အနက်နှင့်, (အဓိနံ-စပ်၏၊ ဣတိ အယံ အတ္ထော-သည်၊ ဝိဒီတောဝ-သာ၊) [ဤအလို "အဓိဝစနံ-အနက်နှင့်စပ်သောသဒ္ဒါ"ဟု ပေး။]

တထာ-ထိုအဓိဝစနမှတစ်ပါး နိရုတ္တိကို ပြဦးအုံ၊ တံတံအတ္ထပွကာသနေ-ထိုထိုအနက်ကို ထင်ရှားပြခြင်း၌, နိန္ဓိတ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသော၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ နိယတံ-မြဲသော၊ ဝစနံ-တည်း၊ နိရုတ္တိ-ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသောသဒ္ဒါ၊ ဝါ-မြဲသော သဒ္ဒါ၊ [နိ သဒ္ဒါသည် ပဋမနည်း၌ နိန္ဓိတအနက်ဟောတည်း၊ "နိန္ဓိတာ+ဥတ္တိနိရုတ္တိ"ဟု ပြု၊ ဒုတိယနည်း၌ နိယတအနက်ဟောတည်း၊ "နိယတာ+ဥတ္တိနိရုတ္တိ"ဟု ပြု၊ ဝစနံကား ဥတ္တိ၏ ပရိယာယ်တည်း။]

ဤသို့မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "ယသ္မာ"စသည် မိန့်၊ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်အတိုင်း တိုက်ရိုက် အဓိပ္ပာယ်ယူလျှင် အဓိဝစနမသော သဒ္ဒါတို့သည် သိရိဝမှကောစသော သဒ္ဒါတို့နှင့်သာဆိုင်ကုန်၏၊ အမှန်အားဖြင့်ကား သဒ္ဒါဟူသမျှကို 'အဓိဝစန, နိရုတ္တိ, ပညတ္တိပုဒ်တို့က ဟောလျက်ရှိကြ၏၊ ထို့ကြောင့် "ထိုကဲ့သို့သော သိရိဝမှကောစသော သဒ္ဒါတို့ဟူလည်း အဓိဝစန စသော သဒ္ဒါတို့က အထူးသဖြင့် ဖြစ်၏၊ အခြားသဒ္ဒါ တို့၌ကား အနက်ကို ထင်ရှားပြတတ်သော သဒ္ဒါရှင်းတူသောကြောင့် သဒ်သုပစာရအားဖြင့် အဓိဝစန, နိရုတ္တိ, ပညတ္တိသဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ကြ၏"ဟု အဋ္ဌကထာအလို အဓိပ္ပာယ်ယူပါ-ဟူလို။

ပထဝီဓာတု ပုရိသာဒီ တံတဲ ပကာရေန–ပထဝီဓာတု ပုရိသအစရှိသော ထိုထိုအပြားအားဖြင့်၊ ဉာပနတော–သိစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ပညတ္တိ–ပညတ်မည်၏၊ ဣတိစေ–သို့၊ အဓိဝစနာဒီဝဒါနံ–အဓိဝစန အစရှိသော ပုဒ်တို့၏၊ သဒ္ဒဝစနေသု–အလုံးစုံသော သဒ္ဒါတို့၌၊ ပဝတ္တိ–ဖြစ်ပုံကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗာ–သိထိုက်၏။

အညထာ–ဤသို့မဟုတ်လျှင် [ဆိုအပ်ပြီးသောအနက်မှတစ်ပါး “ဝစနမတ္တ မေဝ အဓိကာရံ ကတ္တာ ပဝတ္တာ” စသော အဋ္ဌကထာအဖွင့်အတိုင်း အနက်ယူလျှင်၊] သိရိဝဒုက ဓနုဝမုကပ္ပကာရာနံ–သိရိဝမုကသဒ္ဒါ, ဓနုဝမုကသဒ္ဒါ အတူရှိကုန်သော၊ အဘိလာပါနံ–ဝေ–သဒ္ဒါတို့၏သာလျှင်၊ အဓိဝစနတာ–အဓိဝစနတို့၏အဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ–အဓိဝစနအမည်သည်လည်းကောင်း၊ အဘိသခ်ရောဏ္ဍီတိ ဇဝံ ပကာရာနံ–အဘိသခ်ရောဏ္ဍီ ဤသို့ အတူရှိကုန်သော၊ နိဒ္ဒါရဏဝစနာနံ–ဝေ–အနက် ကိုထုတ်၍ ရွတ်ဆိုအပ်သော သဒ္ဒါတို့၏သာလျှင်၊ နိရုတ္တိတာ–နိရုတ္တိတို့၏ အဖြစ် သည်လည်းကောင်း၊ ဝါ–နိရုတ္တိအမည်သည်လည်းကောင်း၊ တဏ္ဍာ ဝိတဏ္ဍောတိ ဇဝံပကာရာနံ–တဏ္ဍာ ဝိတဏ္ဍော ဤသို့အတူရှိကုန်သော၊ ဇကမေ အတ္ထ–တစ်ခု တည်းသော အနက်ကိုပင်၊ ဝေတနတော ပကာရေန–ထိုထိုအပြားအားဖြင့်၊ ဉာပေန္တာနံ ဇ–သိစေတတ်သော သဒ္ဒါတို့၏သာလျှင်၊ ပညတ္တိတာဝ–ပညတ္တိတို့၏ အဖြစ်သည် လည်းကောင်း၊ ဝါ–လည်းကောင်း၊ အာပဇ္ဇေယ္ယ–ဖြစ်ရာ၏၊ ဣတိ– ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဖယော–ဖယ၊ ဝေဒနာ–ဝေဒနာ၊ ဣတိ–သို့၊ သမ္ဘဝါပိ–အခါခပ်သိမ်းလည်း၊ အရူပမ္ဘာနံ–နာမ်တရားတို့၏၊ ဖယာဒိနာမကတ္တာ–ဖယ အစရှိသော နာမည်ရှိကုန် သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပထဝီယာဒီနံ–ပထဝီ အစရှိသောရူပ်တို့၏၊ ကေသ ကုမ္ဘာဒိနာမန္တ ရာပတ္တိဝိယ–ကေသ, ကုမ္ဘ အစရှိသော နာမည်တစ်မျိုးသို့ ရောက်ခြင်းကဲ့သို့၊ နာမန္တ ရာ နာပဇ္ဇနတော–နာမည်တစ်မျိုးသို့ မရောက်ခြင်းကြောင့်၊ ဝါ–နာမ္မည်တစ်မျိုးသို့ မရောက်သည့်အတွက်၊ သဒါ–အခါခပ်သိမ်း၊ အတ္ထနာဝ–မိမိသည်ပင်၊ ကတနာမတာယစ–ပြုအပ်ပြီးသော နာမည်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ စတုက္ခန္ဓ နိဗ္ဗာနာနိ–နာမ်ခန္ဓာ ၄–ပါး, နိဗ္ဗာန်တရားတို့သည်၊ နာမ ကရဏဗ္ဗေန–နာမည်ကိုပြုတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ နာမ–နာမ်မည်၏၊ နမနံ– နမနဟူသည်၊ အဝိနာဘာဝတော–အာရုံနှင့် ကင်း၍မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၊ အာရမဏာ ဘိမုခတာ–အာရုံသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်တည်း၊ နမနလာတုဘုတတာ–ညွှတ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်သည်၊ နာမနံ–နာမနမည်၏။ ပြီးစေတတ်ဟုဆိုလျှင် “ပြီးကြောင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသကဲ့သို့ “နာမန–ညွှတ်စေတတ်”ဟုရာ၌လည်း “ညွှတ်ကြောင်း”ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။]

အထဝါ–အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းကား၊ အဓိဝစနသမ္ဘဝေသော– အဓိစဝနသမ္ဘဝသသည်၊ (မနောသမ္ဘဝသသည်) အဓိဝစနံ–အဓိဝစနဟူသော အမည်ကို၊ **အန္တ ရေန**–ကြာ၍၊ ဂဟဏ–ဉာဏ်ဖြင့် ယူအပ်သည်၏အဖြစ်သို့၊ (နံ ဂဟ္ဓတိ) ဝိယ–

မရောက်သကဲ့သို့၊ (တထာ) နာမ်-နာမည်ကို၊ အန္တရေန-၍၊ ယေ-အကြင်နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်တရားတို့သည်၊ အနေပစ်တဖောမိသမ္ဘရာန်-မဆည်းပူးအပ်သော ဖောဓိဥာဏ်၏ အဆောက်အအုံရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ (သန္ဓာန်၌)၊(ဖောဓိဥာဏ်၏ အဆောက်အအုံကို မဆည်းပူးရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သန္ဓာန်၌)၊ ဂဟဏ-သို့၊ နဂ္ဃန္တိ-နာ်၊ ဓေ-ထို နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်တရားတို့သည်၊ နာမယဇ္ဇာဂ္ဂဟဏာ-နာမည်နှင့်စပ်သော ယူရခြင်း၊ရှိကုန်သည်၊ (ဟုတ္တာ) နာမ်-မည်၏၊ ရူပ်ပန-ရူပ်သည်ကား၊ နာမသာခန်-နာမည်ဖြင့် ပြီးစေခြင်းကို၊ ဝိနာပ-ကြည်၍လည်း၊ အတ္ထာနော-၏၊ ရူပနသဘာဝေန-ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောအားဖြင့်၊ ဂဟဏ-သို့၊ ဥပယာတိ-ကပ်ရောက်၏၊ ဣတိ, ရူပ-မည်၏။

ဣတောဘဝတိ-ဤအပွနာမှ၊ ပုဗ္ဗေ-၌၊ ပရိကမ္မ-ပရိက်သည်၊ ပဝတ္တိ-ဖြစ်၏၊ ဣတောဘဝ-မှ၊ ပရ-၌၊ ဘဝ်ဂ်-ဘဝ်သည်၊ (ပဝတ္တိ)၊ မဗ္ဗေ-ပရိက်ဘဝ်တို့၏ အလယ်၌၊ သမာပတ္တိ-အပွနာဓေဟူသော သမာပတ်သည်၊ (ပဝတ္တာ)၊ ဣတိ ဇဝ-သို့၊ သမာပတ္တိန်-သမာပတ်တို့၏၊ အပွနာ ပရိဏ္ဍေဒပညာ-အပွနာကို ပိုင်းခြားတတ်သောပညာသည်၊ သမာပတ္တိ ကုသလတာ-မည်၏၊ ပုဗ္ဗေ-သမာပတ်မဝင်စားမီ ရှေ့၌၊ ဝုဋ္ဌာနေ-သမာပတ်မှ ထခြင်း၌၊ ပရိဏ္ဍေဒကရဏာဝ-မည်သည့်အချိန်၌ ထမည်ဟု ပိုင်းခြားမှုကိုပြုတတ်သောဥာဏ်သည်၊ ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလဘာဝေါ-ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလဘာဝ မည်၏၊ လက္ခဏာဒိဝသေန-လက္ခဏာ အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်ကောင်း၊ အနိစ္စာဒိဝသေနစ-လည်းကောင်း၊ မနသိ၌၊ ကရဏ-ပြုခြင်းတည်း၊ မနသိကာရော-စိတ်၌ပြုခြင်း၊ ဝါ-နလုံးသွင်းခြင်း။

သုစီသီလတာ-စင်ကြယ်သောသီလရှိသူ၏အဖြစ်သည်၊ သောရစ္စ-မည်၏၊ ဟိ-မှန်၊ (တစ်နည်း, ကသ္မာ-ကြောင့်၊ သုစီသီလတာ-သည်၊ သောရစ္စ-မည်၏၊ ဣတိ-သို့၊ ဝိညာယတိ-နည်း) ဟိ (ယသ္မာ), သာ-ထို သုစီသီလတာဟူသည်၊ သောဘနကမ္မရတတာ-တင်တယ်သော သုစရိုက်အမှုဌ် မွေ့လျော်သူ၏အဖြစ်တည်း၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ (သုစီသီလတာ သောရစ္စ ဣတိ ဝိညာယတိ။)

အထဝါ။ ။ပြခဲ့သော အဋ္ဌကထာနည်းမှ တစ်နည်းဖွင့်ပြလိုလျှင် "အထဝါ"ဟု မိန့်သည်၊ "အဓိဝစနသမ္ဘသ"ဟူသောအမည်သည် မရောသမမွေသသ၏ အမည်တည်း၊ ထို မရောသမမွေသဟူသော အနက်ကို အဓိဝစနဟူသော နာမည်မပါလျှင် ပါရဝိပြည့်ပြီး သော ဘုရား:အလောင်း:မဟုတ်သူတို့ မသိနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူဗသသဝေနာ စသော ,နာမည်မပါလျှင် တွေ့ထိခြင်း ဓံဿခြင်း စသော နာမ်သဘောများကို ပါရဝိပြည့်ပြီးသော ဘုရား:အလောင်း:မဟုတ်သူတို့ မသိနိုင်၊ ဤသို့လျှင် ဗသသဝေနာ စသော နာမ်တရားတို့သည် နာမည်နှင့်စပ်၍သိရခြင်း:ရှိသောကြောင့် (နာမည်ကို ကြားလိုက်မှ သဘာဝကိုသိနိုင်သောကြောင့်) "နာမ"ဟုခေါ်ရသည်၊ ဤအလို "နာမ် ယသ အဿိတိ နာမ်"ဟုပြု၊ ယသ-အကြင်တရား:၏၊ နာမ်-သိဖို့ရာ နာမည်သည်၊ အတ္ထိ၊ ဣတိ, တံ-ထိုတရား:သည်၊ နာမ်-နာမ်မည်၏။

သမ္မောဒကသ-လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်တတ်သူ၏၊ မုဒုဘာဝေါ-နူးညံ့သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ သမ္မောဒကော-လွန်စွာဝမ်းမြောက်တတ်သော၊ မုဒုဘာဝေါ-သည်၊ သမ္မောဒက မုဒုဘာဝေါ-မည်၏၊ သဏ္ဌာဝါစတာ-သိမ်မွေ့သော စကားရှိသူ၏ အဖြစ်တည်း။

အဂ္ဂတ္တွေါ ရတာတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တေ-(အာဓာရမပါဘဲ) ဆိုအပ်သော်၊ ဂေသုဒ္ဓါ ရေသု-မည်သည်ဒ္ဓါ ရတိုင်၌၊ (အဂ္ဂတ္တွေါ ရတာ-အဂ္ဂတ္တွေါ ရတာတည်း।) ဣတိ-လို့၊ နု ပညာယတိ-မထင်ရှား၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ ဣဒ္ဓြီယေသူတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တ-(အာဓာရထည့်၍) ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

သမ္မာဓာနာတိ-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ သမ္မာဓာနော-မည်၏၊ တသ-ထိုကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ်သူ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာဉာဏ်တည်း၊ သမ္မဇ္ဇပ-ဉာဏ်၊ တဒပိဉာဏ-ထိုဉာဏ်သည်လည်း၊ ယသ္မာ-ကြောင့်၊ သမ္မာဓာနာတိ-၏၊ တသ္မာ, သမ္မာဓာနာတိတိ သမ္မဇ္ဇည္ဟိ-သမ္မာဓာနာတိတိ သမ္မဇ္ဇပ်ဟူ၍၊ (သင်ဟကာရော) အာဟ။

နိမိတ္တေ-နိမိတ်ဖြစ်သော၊ အပ္ပဋိသံဓိနေ-မစူးမစမ်း မဆင်ခြင်တတ်သော မောဟကြောင့်၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ဝိသယေ-ဝိသယာဓာရဖြစ်သော၊ အပ္ပဋိသံဓိနေ-ဒ္ဒါ-ဝိရိယသံသေနာတိ-ကား၊ ဝိရိယေါ မောက္ခေန-ဝိရိယကို အဦးပြုသဖြင့်၊ ဥပ္ပန္နံ-ဖြစ်သော၊ ဗလံ-အားတည်း၊ ဣတိ-ဤကား၊ အဓိပ္ပာယော-အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း၊ ဟိ-ချဲ့၊ ဝိရိယေါ ပတ္ထဒ္ဓေန-ဝိရိယ၏ ထောက်ပံ့ခြင်းကြောင့်၊ ကုသလ ဘာဝနာ-ဗောဓိပက္ခိယ ကုသိုလ်တရားတို့ကို တိုးပွားစေခြင်းသည်၊ ဗလဝတီ-အားရှိသည်၊ ထိရာ-ခိုင်မြဲသည်၊ (ဟုတ္တာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ တထာ-ထိုဝိရိယ၏ ထောက်ပံ့ခြင်းကြောင့်၊ ဥပ္ပန္နာ-ဖြစ်သော ဘာဝနာကို၊ ဗလဝတီ-သော၊ ကုသလဘာဝနာ(တိပိ)-ကုသလဘာဝနာဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗလဝန္တော-နံသော၊ သဒ္ဓာ-ခုနစ်ပါးကုန်သော၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိပိ-တို့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုစ္စန္တ-နံ၏။

နိမိတ္တေ ဝိသယေဝါ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ "အပ္ပဋိသံဓိနေ အကမ္ပနဋ္ဌေန"ဟု ရှိသောကြောင့် အကမ္ပနဋ္ဌိစပ်ဖို့ရာ အပ္ပဋိသံဓိနေ၌ သို့ကို နိမိတ်အနက်ဒ္ဒါသက်ပါ-ဟု သိစေလိုရှိ "နိမိတ္တေ"ဟု ဖွင့်သည်၊ တစ်နည်း "ဒ္ဒါ" ဟု ဝိသယာဓာရ အနက်ပေး၍ အကမ္ပနဋ္ဌေ၌ပင် စပ်စေလိုသောကြောင့် "ဝိသယေဝါ"ဟု တစ်နည်းဖွင့်သည်။

ဝိရိယသံသေနာတိ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ သံသေနကို "ပါဓောက္ခေန"ဟု ဖွင့်၍ ထိုပုဒ်ကို "ဥပ္ပန္နံ ဗလံ"ဒ္ဒါစပ်ပါ၊ (သတ္တဝေါဗျူဟ၏ ဘာဝေန္ဒနသည် မစပ်ပါနှင့်)ဟု သိစေလိုရှိ "ဥပ္ပန္နံ ဗလန္တိ"ဟုဖွင့်သည်၊ ထိုကိုချဲ့လိုရှိ "ဝိရိယေါ ပတ္ထဒ္ဓေန ဟိ"ဟု တက်သည်။ [ဥပ္ပန္နံ ဗလန္တိ ဗျတ္တ ကျတိ အဓိပ္ပာယောတိ ယောဇနာ၊ တမေဝ အဓိပ္ပာယံ ဝိရိတ္ဝ ဝိရိယေါ ပတ္ထဒ္ဓေန ဟိတိ အာဒိဝုတ္တံ၊ တထာတိ ဝိရိယေါ ပတ္ထဒ္ဓေနု-မဲခု။]

ကသိဏနိမိတ္တ်ဝိယ–ကသိုဏ်း၏ ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သညာဏ် ဝိယ–တစ်စုံတစ်ခုအမှတ်အသားကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သဝိဂ္ဂဟဝိယစ–ကိုယ်နှင့်တကွဖြစ်သော ဝတ္ထုကိုကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ [ဝိဂ္ဂဟသဒ္ဒါ "သရီရံ ဝပု ဂတ္တ၊ ဗ–ဗ္ဘာဘဝေါ ဟေဒ္ဒိဝိဂ္ဂတော"နှင့်အညီ ကိုယ်ဟူသောအနက်ကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် အနုဋ္ဌိကာ၌ "သဝိမ္ဘက်"ဟုဖွင့်သည်။] သုဒ္ဓ–ကောင်းစွာ၊ ဥပလက္ခေတမ္ဘာ ကာရ–မှတ်သားထိုက်သောအခြင်းအရာကို၊ နိမိတ္တန်–ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ၊ [နိမိတ္တ–အမှတ်အသား၊ ဝါ–အထည်ကိုယ်။] စ–ဆက်၊ သမထော–သမထကို၊ ဝါ–သည်၊ ဒဝ်အာကာရော–သို့ ဤမှတ်သားထိုက်သော အခြင်းအရာရှိ၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ နိမိတ္တန်–ဟူ၍၊ ဝုစ္စော၊ တထာဟိ–ထိုစကားမှန်၏၊ သော–ထိုအခြင်းအရာကို၊ [မရုဋ္ဌ "သောတိ သမထော"ဟုဖွင့်၏။] ပစ္စဝေက္ခန္တေန–ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပစ္စဝေက္ခဏတောဘာ– ဆင်ခြင်သောဉာဏ်အားဖြင့်၊ ဂယှတိ–ယူအပ်၏၊ ဣတိ–ကြောင့်၊ ("သမထနိမိတ္တ်–မည်၏"ဟု ထည့်စပ်။)

ဥဒ္ဒန္ဓ–ဥဒ္ဒမ္ဘည်း၊ စိတ္တ–ကို၊ (ဝိကွိပတိ) ဣဝ–အထူးထူးအပြားပြား ပစ်လွှင့်တတ်သကဲ့သို့၊ (ဇဝ)–တူ၊ (ဝိသဒိသူပမာ) စိတ္တ–ကို၊ နု ဝိကွိပတိ–အပြားပြား မပစ်လွှင့်တတ်၊ ဣတိ, အဝိက္ခေပေါ–မည်၏၊ [("ဝိကွိပတိတိ ဝိကေ့ပေါ၊ နု+ဝိကေ့ပေါ အဝိက္ခေပေါ"ဟုပြု၊] ဝါ–တစ်နည်း၊ ဝိကေ့ပပဋိက္ခေပေါ–ဝိကေ့ပကို ပယ်မြစ်ကြောင်းတရားသည်၊ အဝိက္ခေပေါ–မည်၏။ [ဤအလို "ဝိကေ့ပဿ+ ပဋိပက္ခော အဝိက္ခေပေါ"ဟုပြု၊ အသဒ္ဒါ ဝိရုဒ္ဓ (ပဋိပက္ခ) အနက်ဟော။]

သိလမေဝ–သီလသည်ပင်၊ ပုနပ္ပုနံ–အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ အာသေဝိယမာနံ–မှီဝဲအပ်သော်၊ လောကိယ–လောကီလည်းဖြစ်သော၊ လောကုတ္တရမ္ပိ–လော်ကုတ္တရာ တရားလည်းဖြစ်သော၊ သိလ–ကို၊ ပရိပူရေဟိ–ပြည့်စေနိုင်၏။ ဣတိ–ကြောင့်၊ သီလပရိပူရဏတောတိ–ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ သီလဿ သမ္ဘဒါတိ–ဟူသောစကားကို၊ (ဝုတ္တံ၌ခံစပ်)။ ကာရဏသီလမ္ပိ–အကြောင်း သီလကိုလည်းကောင်း၊ ဖလသီလမ္ပိ–အကျိုးသီလကိုလည်းကောင်း၊ သမ္ဘနွသမုဒါယသ–ပြည့်စုံသော သီလအပေါင်း၏၊ ဧကဒေသ ဝသေန–တစ်စိတ်တစ်ဖို့၏ အစွမ်းဖြင့်၊ ဝုတ္တံ–ပြီ။ [ဤအဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

သီလမေဝ၊ပေါဝုတ္တံ။ ။သီလသည် အဖန်ဖန်မှီဝဲအပ်(စောင့်ထိန်းအပ်)လျှင် သီလနည်းနည်းမှာ သီလများများ တိုးပွားရကား လောကီသီလကိုလည်း ပြည့်စေနိုင်၏။ လောကုတ္တရာသီလကို သော်မှလည်း ပြည့်စေနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် "သီလပရိပူရဏတော" ဟု အဋ္ဌကထာ၌ဆိုသည်။ [လောကုတ္တရမိုဠ် ဝိသဒ္ဒါသည် သမ္ဘာဝနာဇောတကာ၊ လည်းဖြစ်၏၊ "အဖန်ဖန်မှီဝဲအပ်လျှင် လောကုတ္တရာသီလကိုသော်မှ ပြည့်စေနိုင်၏၊ လောကီသီလကို ပြည့်စေနိုင်ကြောင်းမှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ"ဟူလို၊ (တစ်နည်း) ရှေ့ လောကိုသီလကိုဆည်းသော နိုးရာ သမ္ဘစ္ဆည်းတည်း။]

အထဝါ-ကား၊ ကတမေဒေ၊ပေ၊အာဒီဝေါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တတ္တာ-ဟောတော် မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သဗ္ဗဒ္ဓိ-သော၊ ကုသလာ ကုသလာနံ-ကို၊ သီလန္ဓိ-ဟူ၍၊ ဂဟေတွာ-၍၊ တတ္ထ-ထိုကုသိုလ်အကုသိုလ် သီလ ၂-မျိုးတို့တွင်၊ ကုသလသီလ-ကုသိုလ်သီလကို၊ နိဒ္ဒါရေတွာ-ထုတ်ဆောင်၍၊ (နိဒ္ဒါရံ၏ယပြု၍)၊ သီလ သမ္မဒါတိ-ဟူ၍၊ ဝုတ္တံ၊ ဇေဝ-တူ၊ ဒိဋ္ဌိသမ္မဒါဝိ-ကိုလည်း၊ ဝေဒိတမ္ဗာ။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပန၊ ပေ၊ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဧစေဝါတိ-ကား၊ ပဋိပါဋိယာ-အစဉ်အားဖြင့်၊ (ပါဠိတော်ဝယ် စိတန်းလျက်၊) (ဝုတ္တသေ-ဟောတော်မူအပ်သော၊) ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိတိ-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဟူသော ပုဒ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိအကျေကြြဲ)၊ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပနဘုတိစ-ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါပန ဟူသောပုဒ်လည်းကောင်း၊ (ဣတိ-သို့) ပဒဗျယသ-ပုဒ် ၂-ပါ၊အပေါင်း၏၊ သမာနတ္ထာ-တူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ ပညာ-ပညာတည်း။[သဒ္ဒါ တူသောကြောင့် ပညာကိုချည်းကောက်ပါ-ဟူလို၊ မရုဋ္ဌကား "သမာနတ္ထသညာ-တူသော အနက်ရှိသော အမည်တည်း"ဟု မူကွဲတွေ့ရ၏။]

ယထာဒိဋ္ဌိသာတိ-ကား၊ နိဗ္ဗတ္တိတမ္ဘကာရဒိဋ္ဌိသ-ဖြစ်စေအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော ဒိဋ္ဌိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ နိဗ္ဗတ္တေဗ္ဗ ပစာနာနရူပဒိဋ္ဌိသ-ဖြစ်စေထိုက်သောပစာနအားလျော်သော ဒိဋ္ဌိရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ-တစ်နည်း၊ ယထာဒိဋ္ဌိပတ္တတ္ထိဂိရိယသ-ဒိဋ္ဌိအားလျော်စွာဖြစ်သော အမှုအရာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ [ပစာနံ-ဦးစပ်၊ ဤအဖွင့်များသည် ဋီကာဆရာ၏ အလိုရှည်းတည်း။]

အထဝါ ၊ပေ၊ သီလသမ္မဒါတိ ဝုတ္တံ။ ။"ကတမေစ ထပတိ အကုသလာ သီလာ-အကုသလ ကာယကမ္မ အကုသလ ဝစီကမ္မ ပါပကောာ အာဇီဝေါ"ကား မမ္ဗျိမပဏ္ဏာသ သမဏ မုဏ္ဍိကသုတ်ပါဠိတော်တည်း၊ ထိုပါဠိတော်စကား၊ရပ်၌ "အကုသလာ သီလာ"ဟုရှိသာကြောင့် သီလသည် ကုသိုလ်သီလ အကုသိုလ်သီလ ၂-မျိုး၊ရှိကြောင်း-ကို သိရ၏၊ ထို ၂-မျိုး၊တွင် ကုသိုလ်သီလကိုထုတ်၍ "သီလသမ္မဒါ-ပြည့်စုံသောသီလ"ဟု ဆိုရသည်၊ အကုသိုလ်သီလကို "သီလသမ္မဒါ"ဟု မဆိုရ-ဟူလို။

ယထာဒိဋ္ဌိသ၊ပေ၊ ပဝတ္ထကိရိယသ၊ပေ။ ။နိဗ္ဗတ္တိတမ္ဘကာရဒိဋ္ဌိသဖြင့် ယထာ၏ ပကာရအနက်ကိုပြသည်၊ ထိုနိဗ္ဗတ္တိတမ္ဘကာရဟူသည် ရေ၌ဆိုအပ်ပြီးသော ကမ္မဿကတာဉာဏ် ဝိပသနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တည်း၊ နိဗ္ဗတ္တေဗ္ဗ ပစာနာနရူပဒိဋ္ဌိသဖြင့် ယထာ၏ အနုရူပအနက်ကိုပြသည်၊ ထိုအနုရူပဒိဋ္ဌိဟူသည် ပစာနံဟု နောက်၌ပြထားသောကြောင့် ထိုဖြစ်စေ ထိုက်သော ပစာနအားလျော် သော ဒိဋ္ဌိတည်း၊ ယထာဒိဋ္ဌိပဝတ္တကိရိယသဖြင့် ယထာဒိဋ္ဌိနောင် ပဝတ္ထကိရိယဟုဆိ အကျေကြြဲပါ-ဟု သိစေ၏၊ ယထာဒိဋ္ဌိ+ပဝတ္ထာ ယထာဒိဋ္ဌိပဝတ္ထာ၊ ယထာဒိဋ္ဌိ ပဝတ္ထာ+ကိရိယာယသာတိ ယထာဒိဋ္ဌိပဝတ္ထကိရိယော၊ "အကြင်အကြင် ဉာဏ်ရှိသည်အတိုင်း ဖြစ်သော အမှုအရာ ကြြိယာရှိသူ"ဟုလည်းပေ၊ပါ၊ "ဉာဏ် ရှိသလောက် လုံ့လဝီရိယပြုသူ" ဟူလို။

သံဝေဂေါတိ-ကား၊ သဟောတ္တမ္ပဂ-သြတပုန္နင့်တကွဖြစ်သော၊ ဥာဏ်-ဥာဏ်တည်း၊ ["သဟောတပ္ပဥာဏ်"ဟု ဥာဏ်ကို ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့်ထားသောကြောင့်၊ သြတ္တပ္ပက ပဓာနမဟုတ်, ဥာဏ်သာပဓာနဖြစ်ကြောင်းသိသာ၏။]ဝါ-တစ်နည်း၊ သြတ္တပ္ပမ-သြတ္တပ္ပသာတည်း (ဧဝဖြင့် ဥာဏ်ကိုကန့်)။...သမတ္တ-အပြည့်အစုံအကုန်အစင်၊ တုသာန်-နှစ်သက်ခြင်းတည်း၊ တိတ္တိ-တင်းတိမ်ခြင်းတည်း၊ သန္ဓဿ-အပြည့်အစုံ ,အကုန်အစင်နှစ်သက်တင်းတိမ်ခြင်း၊ [သန္ဓဿ-ဟူ၍ သံသည် သမ္ဘာအနက်ဟော၊ ထိုသမ္ဘာကိုပင် "သမတ္တ"ဟုဖွင့်သည်၊ "တုသာန်တုဋ္ဌိ၊ သမ္ဘာ+တုဋ္ဌိ သန္ဓ"ဟု ပြု!] ဧတသ-ဤသူ၏၊ သန္ဓ-အပြည့်အစုံအကုန်အစင် နှစ်သက်တင်းတိမ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ, ဣတိ, (သော) အသန္ဓ-မည်၏၊ အသန္ဓ-ဟူသော-အပြည့်အစုံအကုန်အစင်နှစ်သက်တင်းတိမ်ခြင်းမရှိသူ၏၊ ဘာဝေါ-ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ အသန္ဓ-ဟူကာ-ရာ။ [ကုသိလ်အရာ၌ မတင်းတိမ်နိုင် အားမရရှိင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ကုသိလ်စိတ္တုဗ္ဗာဒ်။]

ဝိရိယပွဝါဟော-ဝိရိယအယဉ်သည်၊ ပဝတ္တမာနေ-ဖြစ်နေစဉ်၊ အန္တ ရာဝ-မပြီးမီ အကြားဌ၁ပင်၊ ပဋ္ဌဂမနံ-နောက်ဆုတ်ခြင်းသည်၊ နိ၀တ္တန်-ဆုတ်နစ်ခြင်းသည်၊ ပဋ္ဌဝါနံ-ပဋ္ဌဝါနမည်၏၊ အသ-ထိုသူ၏၊ တံ-ထိုဆုတ်နစ်ခြင်းသည်၊ အတ္ထိ, ဣတိ, (သော-သည်!) ပဋ္ဌဝါနိ-မည်၏၊ ပဋ္ဌဝါနိ-ဆုတ်နစ်ခြင်းရှိသူသည်၊ နမဟုတ်၊ အပ္ပဋ္ဌဝါနိ-ဆုတ်နစ်ခြင်းရှိသူမဟုတ်၊ တသ-ထိုဆုတ်နစ်ခြင်းရှိသူ မဟုတ်သူ၏၊ ဘာဝေါ-တည်း၊ အပ္ပဋ္ဌဝါနိတာ-ရာ။

ဝိမုစ္စနံနာမ-ဝိမုစ္စနမည်သည်၊ အာရမဏေ-၌၊ အမိမုတ္တာ-လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ် သက်ဝင်သည်၏အဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ ကိလေသေဟိ-ကိလေသာတို့မှလည်းကောင်း၊ သဗ္ဗသခ်ါရေဟိစ-အလုံးစုံသော သခ်ါရတို့မှလည်းကောင်း၊ နိဿဋ္ဌတာစ-လွတ်မြောက်သည်၏၊ အဖြစ်သည်လည်းကောင်းတည်း။

ပဋ္ဌသန္ဓိ ဝသေနာတိ-ကား၊ တံတံ မဂ္ဂဝစ္ဆာနံ-ထိုထိုမင်္ဂသည် သတ်အပ်ပြီးကုန်သော၊ ကိလေသာနံ-တို့၏၊ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂေ-ဖြစ်သောမင်္ဂရှိသော၊ ခန္ဓသန္တာနေ-ခန္ဓာအစဉ်၌၊ ပုန-တစ်ဖန်၊ သန္ဓဟနဝသေန-ဆက်စပ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်၊...အနုပ္ပါဒ ဘူတေတိ-ကား၊ တံတံ ဖလေ-ထိုထို ဖိုလ်ဟူသော၊ (အရိယဖလ၌စပ်)...အနုပ္ပါဒ ပရိယောသာနေတိ-ကား၊ အနုပ္ပါဒကရော-မဖြစ်ခြင်းကိုပြုတတ်သော၊ မဂ္ဂေါ-သည်၊ အနုပ္ပါဒေါ-မည်၏၊ ["ဥပ္ပဒ္ဒတိ ဧတောနာတိ ဥပ္ပါဒေါ၊ န+ဥပ္ပါဒေါ အနုပ္ပါဒေါ" ဟု ပြု!, တစ်နည်း "အနုပ္ပါဒကရ"ဟု ဆိုလိုလျက် ကရဟူသော နောက်ပုဒ်ကိုချေ!] တသ-ထိုမင်္ဂ၏၊ ပရိယောသာနေ-၌။ သုတ္တန္တိက ဒုကမာတိကာ ပဒ၀ဏ္ဏနာ-သည်၊ နဋ္ဌိတာ။

ဒုကမာတိကာ ပဒ၀ဏ္ဏနာ-သည်၊ နိဋ္ဌိတာ-ပြီ။